

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

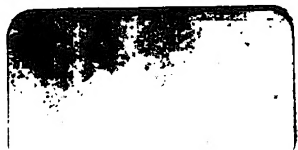
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

**Preservation facsimile
printed on alkaline/buffered paper
and bound by
Acme Bookbinding
Charlestown, Massachusetts
2003**

6.718

HARVARD UNIVERSITY.

LIBRARY OF THE

Classical Department,

HARVARD HALL.

19 Feb. 1891.

GEOGRAPHI GRÆCI

MINORES.

VOLUMEN SECUNDUM.

PARISIIS. — EXCUDEBANT FIRMIN-DIDOT ET SOCIJ, VIA JACOB, 56.

GEOGRAPHI GRÆCI MINORES.

E CODICIBUS RECOGNOVIT,
PROLEGOMENIS, ANNOTATIONE, INDICIBUS INSTRUXIT,
TABULIS ÆRI INCISIS ILLUSTRAVIT

CAROLUS MÜLLERUS.

VOLUMEN SECUNDUM.

INSUNT :

DIONYSII ANAPLUS BOSPORI.
DIONYSII PERIEGESIS.
AVIENI PARAPHRASIS.
PRISCIANI PARAPHRASIS.
EUSTATHII COMMENTARII.
ANONYMI PARAPHRASIS.
SCHOLIA IN DIONYSIUM.

NICEPHORI GEOGRAPHIA.
AGATHEMERI GEOGRAPHIA.
ANONYMI GEOGRAPHIA.
ANONYMI GEOGRAPHIA.
ANONYMI ORBIS DESCRIPTIO.
CHRESTOMATHIA STRABONIANA.
PSEUDOPLUTARCHI LIBER DE FLUVIIS.

PARISIIS,
EDITORIBUS FIRMIN-DIDOT ET SOCIIS,
INSTITUTI FRANCICI TYPOGRAPHIS,
VIA JACOB, 56.
M DCCC LXXXII.

G 718 (2)

~~Class. Dept.~~

PROLEGOMENA.

DIONYSII BYZANTII ANAPLUS BOSPORI.

Nullam novimus maris interni partem quæ majoris in casca populorum historia momenti sit quam freti angustiae quibus Europa ab Asia Minore disterminatur. Itaque fausta fortuna contigisse dixeris ut nullus etiam sit tractus oræ maritimæ, quem tanta diligentia descriptum habeamus quantam Bosporicis litoribus explicandis Dionysius Byzantius impendit in opere quod inscribitur Ἀνάπλους Βοσπόρου. Cujus quidem libri notitia olim non exstabat nisi pertenuis; nam quæ de eo compta erant, continebantur mentione operis quæ apud Suidam (v. Διονύσιος Βυζάντιος) et Stephanum Byzantium (v. Χρυσόπολις. Vid. fr. 65) injicitur, atque fragmento isto quod ex initio libri repetitum codices nonnulli ad calcem variorum scriptorum geographicorum exhibent (V. fr. 1 ibiq. not.). Deinde autem medio seculo decimo sexto operis integri exemplar Constantinopoli, ut videtur, e cæcis tenebris in lucem protractum est; idem vero postea, haud constat quo pacto nec quo tempore nec ubi terrarum, in pristinas caligines rediit. Unus hunc codicem adhibuit, qui detexerat, Petrus Gillius. Is vero quum in suis De Bosporo libris narrationem Dionysii tantum non omnem retulerit, factum est ut nos jam operis fere integri non ipsa quidem verba græca habeamus, attamen interpretatione ejus latina fruamur eaque doctissimis Gillii commentariis locupletata.

Petrus Gillius (1) (*Pierre Gilles*), Albigeus (*Alby*) natus ineunte anno 1490, postquam varia per Galliam et Italiam itinera fecerat atque scripta aliquot diversi argumenti in publicum jam ediderat (2), opus suum De vi et

natura animalium, suadente patrono Cardinali Armaignaco, Francisco regi dedicavit, eaque opportunitate regem adhortatus est ut stipendiis instrueret viros doctos, qui promotorum studiorum causa terras longinquas pervestigarent. Annuente Francisco, ipse Gillius in Græciam missus est eo potissimum consilio ut codices ibi antiquos conquireret. Fidens vero promissis iter suscepit antequam munitus esset nummis regis quos neque tum neque postea unquam sibi affulsisse affirmat (1), adeo ut longam multorum annorum

Lyon 1562 in-8°. — 2. *Theodoroti Cyrensis episcopi commentarii in XII prophetas minores, latine, versione Petri Gillii; Parisiis 1513 in-8°*; item dans l'édition que le P. Sirmond a donnée des œuvres de Théodorète en 1642 in-fol. — 3. *Laurentii Vallenensis historiarum Ferdinandi Aragonis libri tres editi a Petro Gillio; Paris. Simon Colinaeus, 1521 in-4°*. — 4. *Petri Gillii orationes duæ, quibus suadet Carolo V imperatori regem Galliarum prælio captum gratis esse dimittendum, scriptæ anno 1525; Brixiæ, 1540 in-8°*. — 5. Il a fourni des augmentations pour un dictionnaire grec et latin qui a été imprimé à Bâle en 1532, comme nous l'apprenons des Epitomes de la Bibliothèque de Geneve. — 6. *Ex Eliani historia per P. Gillium latine facti, item ex Porphyrio, Heliodoro, Oppiano, tum eodem Gillio accessonibus aucti libri XVI de vi et natura animalium. Ejusdem Gillii liber unus de gallicis et latinis nominibus piscium Massiliensium; Lugduni, Gryphus 1533, in-4°*. Gilles dédia le premier de ces ouvrages au roi François 1er, et le second qui traite des noms des poissons de Marseille à Jacques Colin, abbé de S. Ambroise de Bourges, qu'il dit avoir le premier inspiré à ce prince le dessein de rétablir les lettres. »

(1) Gillius in Epistola in *Aleppo* urbe scripta an. 1549: « Franciscus rex me prius reliquit quam ad ullos ejus nummos venissem, quorum spe veneram in Græciam ad codices antiquos investigandos ac etiam obiter ad cognitionem historis naturalis. » Ibidem: « Nosti... fortunam meam destitutam omni auxilio, et solo meo tenui vectigali ægre sustentatam tot annos peregrinationem. » Ibidem: « Quid æquius quam regem mihi dare aliquid per fugium senectutis mee, qui regis præscripto tantam peregrinationem suscepi, et tamdiu sustinui nullo regio auxilio adjutus? » Idem Gillius postea in opere De topographia Constantinop. 4, c. 11, p. 244 ed. Lugd. an. 1561: « Mea mora Byzantina, diuturnior quam voluissem, non accusanda, sed damnanda fortuna, in quam me conjecit Francisci regis mors, cujus nutu in Græciam accesseram, non diu ut desiderem Byzantii, sed ut conquirerem codices Græcorum antiquos, ut non unus Byzantii, sed mul-

(1) Latine scribi solet *Gyllius*, quam tamen scripturam ipse nominis possessor non videtur adoptasse.

(2) Vid. *Nicéron, Mémoires pour servir à l'histoire des hommes illustres dans la république des lettres, (Paris, 1733), tome XXIII, p. 403 sqq.* Opera ante susceptum iter a Gillio scripta Nicéron recenset hæc: « 1. *Demetrii Constantinopolitani de re accipitraria liber græce cum versione Petri Gillii.* Dans le recueil de Nicolas Rigault, intitulé *Accipitraria rei scriptores*; Parisiis 1512 in 4°; item avec l'histoire des animaux d'Élien;

peregrinationem tenui suo ipsius peculio sustentaverit.

Ceterum neque tempus quo Galliam reliquerit neque ipsius itineris rationem novimus accuratius. Quantum ex indiciiis quibusdam colligere licet, e Græcia Byzantium non est mari profectus sed pedestri itinere per Thesaliam et Macedoniam et oram Thracicam. Deprehendimus viatorem in Chalcide, Eubœæ urbe, ubi quum de euripi reciprocationibus accolæ percontaretur, tamquam explorator correptus et aliquamdiu in custodia retentus est (De Bospor. p. 16, b edit. nostræ). Postea prope veterem Pharsalum in Moscoluro vico cum hospite colloquentem de pharmacidibus Thessalicis offendimus (ib. p. 52 a). « Vidi, dicit, Penei ripas et nobilia Tempe » (p. 4 a). Vidit etiam piscandi rationem qua utuntur ad Prasiâ paludem in Thraciæ regione Strymonica (p. 26 a). Hac igitur via pervenerit Constantinopolim. Qua in urbe quum nummulos regios in diem frustra exspectans complures per annos (1) morari cogeret, otio hoc præter vota diuturniore ita usus est, ut tum in priscam Constantinopolis topographiam diligentissime inquireret, tum vero Bospori littora tanto studio tantaque perseverantia pervestigaret, ut nullum non lapidem movisse videretur (2). Vel sic tamen antiquas locorum Bosporicorum rationes aperire incassum allaborasset, nisi tandem in Anaplum Dionysii incidens (3) subsidium nactus esset, quo nul-

torum locorum situs describerem, ut juvarem si quid possem literas. A quo conatu depulsus, veritus sum redire priusquam quippiam conatus essem quamobrem venissem. Itaque meo tenui vectigali Asiam Græciamque peragraré conatus sum, urbesque nobiles describere. » Idem ibid. 2, 1. p. 59 : « Ipse tamen, ne otio conficerer, dum a rege constitutos nummos in veterum codicum conquestionem exspectabam, quibus potui indicia deprehendere conatus sum permulta antiquitatis monumenta (Constantinopolis sc.). »

(1) Pag. 18, b : « Unam et alteram hiemem Byzantii frigidam sensi. »

(2) Præ ceteris vide quæ Gillius narrat p. 64 a et 69, a.

(3) Vid. p. 47, a : « Sed percipere e Plinio non poteram... quis esset portus mulierum nisi tandem incidissem in Dionysii Anaplum. » P. 69, b : « Deprehendi scopulos, quorum proximum promontorio..., jam priusquam incidissem in Anaplum Dionysii, judicaveram esse Cyaneam Asiaticam; sed falso etc. » P. 72, a : « Ex quibus mihi, priusquam incidissem in Dionysii Anaplum, hæ videbantur Cyaneæ Asiaticæ. » P. 92, a « Ex antedictis collegeram Scutarim esse Chrysopolim..., verum postea multo planius novi, quum incidi in Dionysii Anaplum. » Cf. etiam p. 71, b : « Ancyræum prom... ab oriente, ut ipse notavi, ut vero Dionysius tradit, a meridie claudit os Ponti. »

lum venire gratius vel sperari potuisset opportunius (1). Quodsi jam antea de Bosporo quædam Gillius composuerat, facile intelligitur ea nunc ita retractanda fuisse, ut totum opus Dionysianæ narrationi tanquam basi ac fundamento superstrueretur. Sed dum his intentus Gillius copias literarum geographiarum eximie augebat, ipse in diem magis inopia premebatur, quum non modo nullos acciperet nummos regios, sed etiam ea pecunia destitueretur quam ex sacerdotio suo hucusque acceperat. Itaque abjecta spe auxilii victusque miseria, stipendia mereri cœpit in Solimani Sultani exercitu, cum eoque, ineunte anno 1548, in expeditionem profectus est contra regem Persarum. Miles peragravit Bithyniam, Paphlagoniam, Cappadociam, Armeniam minorem majoremque et veteris Mediæ partem usque ad Tauridem (*Tabris*) urbem, quæ caput est hodiernæ regionis *Aserbeidchan*. Inde retro passus agens per Amidam et Edessam initio anni 1549 in Syriam venit, ubi in Berœa urbe, quæ nunc *Aleppo* vocatur, hibernavit. Qua in expeditione quum vir curiosus doctusque permulta ad geographiam et historiam naturalem pertinentia observasset, amplo de his volumine exponere apud animum constituit (2). Interim ex Aleppo urbe ad Cardinalem Armaignacum descriptionem elephantis misit, et ad amicum quendam epistolam scripsit (mense April. 1549), in qua summam peracti itineris narrat simulque nuntiat se Byzantium mense Julio rediturum esse, postquam viserit Ægypti partem usque ad *Suez* portum sinus Arabici. Ac adisse eum Alexandriam et sinus Arabici partem superiorem ipse testatur in libro de Bosporo (3).

(1) Pag. 69, b : « Sine quo (sc. Dionysio) difficilius cuivis est Bosporum aperire quam Jasoni sine Phineo. » Pag. 49, b : « Me ad Dionysium, velut ad helicem nautæ, dirigo. »

(2) Vid. epistola quam ad finem hujus capituli dedimus ex Burmanni Sylloge epistolarum. Nonnulla eorum, quæ in hoc itinere viderit, data occasione tangit in libro de Bosporo. Pag. 80, a : « Quales (lapides), cum proficisceremur contra regem Persarum in Tauridem (Tephricen edit.) urbem Mediæ, vidi in Galatiæ... urbe nuncupata Bolo etc. » — Pag. 89, a : « Proficiscens in Mediam a Cappadocibus Neocæsariensibus audivi etc. » — Pag. 45, b : « Quum ex Media per Mesopotamiam iter faceremus in Syriacam Berœam etc. »

(3) Pag. 46, b : « Hac enim ætate spectatur in media Alexandria Panium quoddam manufactum..., ex cujus culmine tota undique Alexandria, simulque hinc mare internum, illinc Mareoticus lacus videtur. » — Pag. 70, b : « Quum essem in pertu quem Arabes nunc vocant Tor, Græci vero Raithou etc. »

Præterea nescio an ex Alexandria profectus partem oræ Libycæ legere instituerit. Accidit autem ut sive hac in navigatione sive recta via Alexandria Byzantium rediturus in manus incideret piratarum, qui in Meningem sive hodiernam *Girben*, Syrtis minoris insulam, abductum per tempus aliquod retinuerunt. De quo infortunio ipse narrat in libris de Bosporo p. 70, *b*, ubi *Girben* insulam dicit peregrinationis suæ diuturnæ clausulam tragicam, in qua graviora passus sit quam socii Ulyssis apud Lotophagos. « Illi enim, inquit, voluptatibus Lotophagorum deliniti retinebantur, ego in lugubri scrobe funestorum piratarum, diu retentus, nulla spe redemptionis proposita, neque vitæ liberari potui periculo nisi dissidio barbarorum; quo insula capta, et pirata qui me ceperat in vincula coniecto, Dei optimi maximi benignitate hæc nostra *De Bosporo Commentaria resarcio*, quæ piratæ a me ante longe accuratius elaborata me verberibus coegerunt, ut distraherem inque mare projicerem, quamlibet diu prece et præmio proposito eos revocare conarer, ne me in mea viscera sævire cogerent. » Libertati redditus ac tandem Byzantium reversus ante omnia hoc egisse videtur ut De Bosporo commentarios ex Dionysii codice et ex schedis, quas Byzantii reliquisse putandus est, recomponeret. Certè quæ nos jam habemus, ea Byzantii scripta esse patet ex p. 56, *b*, ubi hæc : « Quæ (murorum fundamenta) anno antequam hæc scriberem [antequam in expeditionem Persicam Gillius proficisceretur], fere tota exstant; sed eorum maritimam partem adeo funditus everti vidi, ut ne substructiones quidem reliquerint. » Composuisse hæc Gillius debet vel exeunte anno 1549 vel initio anni sequentis; nam ipso hoc anno 1550 una cum Aramonte, Galliæ legato, Constantinopoli in Galliam itinere terrestri reversus est (1), unde mox Romam ad Cardinalem Armaignacum sese contulit, in eaque urbe recolligendis et

ordinandis scriptis suis operam navavit usque dum anno 1555 diem obiret supremum. Sepultus est Romæ in æde S. Marcelli. In editione principe librorum De Topogr. Const. et De Bosporo epitaphium apponitur hunc in modum :

« In æde divi Marcelli, Romæ, hæc sunt inscripta, una cum effigie vita defuncti; sed dico similia, aut in pariete affixa, aut in marmoreo lapide sculpta :

D. O. M.

« *Petro Gyllio, viro probo, utriusque linguæ doctissimo, ex agro Albiense apud Gallos nato, ob singulares animi doles et indefatigabilem in investigandis antiquorum monumentis, componendis interpretandisque omnium disciplinarum libris, totius orbis lustrandis indagandisque locis naturam, solertiam et diligentiam publice privatimque laudatissimo, post longas annorum plus XL peregrinationes terrarumque peragratas, Galliam, Italiam, Græciam, Asiam utramque et Africæ partem, ac miraculosam e manibus et carcere piratarum Gerbeorum liberationem, Romam quasi postliminio reverso, et in recolligendis ordinandisque rerum celebrium narrationibus dies noctesque occupato, febre violentissima per dies XI vexato, diem suum in Christo Jesu obeunti, Georgius Cardinalis Armentacus (sic), patronus pietissimus clienti gratissimo, in spem resurrectionis mortuorum benemerenti mæstissimus. Non. Jan. MDLV. Vixit annos LXV, menses, dies V, hor. IV. »*

Ceterum mors impedivisse Gillium videtur quominus libris tribus de Bosporo et libris quattuor quos post illos de Constantinopoli topographia Romæ, puto, absolvit, ultimam manum admoveret. Unde factum est ut princeps editio, quam heredes Gillii anno 1561 excudendam curarunt (1), magna mendorum copia scateat; quorum pars etsi a typographorum negligentia repetenda sit, haud pauca tamen ex ipso Gillii apographo haud satis expolito manasse debent (2). Plurima eorum

(1) Nicéron l. l. p. 406 : « Il était dans cette dernière ville (à Constantinople) l'année suivante 1550. Car André Thevet marque dans sa Cosmographie qu'il l'y trouva alors, et qu'ils allèrent ensemble à Chalcédoine pour y chercher des médailles antiques qu'ils y trouvèrent effectivement... Il revint à la suite de M. d'Aramont, ambassadeur du roi à Constantinople, qui fit le voyage par terre, et passa par la Romanie, la Macédoine, la Bulgarie, la Moravie, la Servie etc. Ce retour est de l'an 1550... Au reste Gilles se retira à Rome auprès du cardinal d'Armaignac qui était alors chargé des affaires de France à Rome. »

(1) Altera editio est anni 1562. Deinde repetitum et passim correctum opus est in edit. an. 1632 et 1635 (Lugduni, Elsevir, in-24°), in Bandurii Imperio Orient. et in Gronov. Antiq. gr. tom. VI.

(2) Cf. Lucas Holstenius in Epistol. ad Petrescium (1628, III. Id. Febr.) : « Petri Gillii commentarius in Dionysium vitiosissime editus est, ita ut labor ille neminem juvare possit nisi rerum geographicarum apprime

correximus tacite, nec monuimus nisi de gravioribus vel si quid ad Dionysii fragmenta proxime pertineret. Ceterum integros Gillii commentarios a nobis repetitos esse nemo, ut spero, dolebit. Habent sane nonnulla quæ ad rem minus spectent vel pro præsentē literarum statu non satis accommodata dicta sint; plurimis autem nominibus permagni faciendos esse tam est in propatulo ut de hac re verba facere putidum sit.

Codex Dionysii, quo usus est Gillius (1), num ab eodem etiam emtus et in Galliam vel in Italiam allatus sit et quæ cetera ejus libri fata fuerint, nescimus. Holstenius l. 1., qui Romæ frustra quæsiverat, eum latitare suspicabatur in Galliæ bibliothecis, unde furto aut alio casu librum disparuisse dicit Schneiderus ad *Ælian. An. Nat.* 7, 24. Alia conjectura in promptu est, si recte habent quæ in meo Dionysii exemplari Schwabii, professoris Lipsiensis, manu annotata leguntur hæcce: « Huic viro (sc. Gillio) alia quædam manuscripta famulus quidam Belga surripuit (Petrus Bellonus. *V. Thomas De plag. lit.* p. 163), quæ sub proprio nomine postmodum protulit; qua dissimulatione eruditos non fefellit, quum leonem ex unguibus agnoscerent (Bæckleri *Comment. De reb. Turc.* p. 181). » Quodsi exiguus Dionysii nostri libellus alicubi in bibliothecis adhuc latet, fortassis chronographo alicui Byzantino vel antiquitatum Constantinopolitanarum scriptori adjunctus vel etiam insertus est (2), suppresso nomine auctoris. Certe quæ Gillius ad fr. 63 p. 91 dicit: « Ex his Dionysii verbis facile assequimur Bospori Anaplum esse Dionysii illius Byzantii antiquissimi scriptoris, quem jam sæpissime citavi; nam Stephanus, anti-

quus urbium scriptor, superiora Dionysii verba affert: » ea ita intelligi possunt, ut Gillius nomen auctoris non in ipso suo codice repererit, sed ex Stephano demum (v. *Χρυσόπολις*) eruerit (1). Ceterum de Dionysii codice quodam fama exstat apud Gesnerum, qui in *Biblioth.* p. 212: « Navigationem, ait, per Bosporum a Dionysio descriptam nescio ubi adhuc exstare audivisse mihi videor Venetiis ex Nicolao Sophiano homine Græco [e Corcyra oriundo, qui versus finem sæculi XV vixit Romæ et Venetiis]. » De eodem codice Holstenius (2), laudato Gesnero, ita loquitur ut librum penes ipsum Sophianum fuisse videatur credidisse. Nescio tamen an codex iste annumerandus iis sit qui nihil nisi fragmentum ex initio scripti Dionysiani depromptum exhibent una cum Agathemero aliisque anonymorum libellis geographicis. Ejusmodi libros manuscriptos novimus *Parisienses* 1405, 1406, 2554 (in hoc D. fragmentum bis legitur), *Matritensem* 438, *Palatino-Vaticanum* 62 (in Sylburg. *Catalog. codd. Palatino-Vatic.* p. 21); his adde codicem *Florentinum*, e quo Fragmentum illud exscripsit Isaacus Vossius, testante Montefaucono I, p. 677 in *Catalog. mss. Is. Vossii* (Cf. Gerhard. Voss. *De histor. gr.* p. 431 ed. Westerm.). Idem denique Montefauconus I, p. 496 in *Catalogo Bibl. Ambrosianæ* recenset *Dionysii Byzantii navigationem Bospori*, quam et ipsam in uno illo fragmento subsistere suspicamus. Primus fragmentum edidit Leo Allatius (3) in notis ad Philonem Byzantium De septem orbis spectaculis (Romæ, 1640); acceperat Leo a Malatesta Albano, qui ipse ex codice Vaticano desumsisse videtur. Deinde a Ducangio editum est in Constantinop. Christiana (an. 1680), unde repetiverunt Fabricius

peritum. Heredes ex schedis postumis publicaverunt opus quod omnium minime ipsi intelligebant. Ego maximo studio et difficili labore totum recensui ad auctoris mentem et sedulo auctorum loca quæ citat, perquisivi et contuli. Neque id solum, sed chartam Bospori ex tabulis nauticis Hollandorum et duobus itinerariis, altero anglico Edmondi Sundes, altero Gallico Dn. de la Haye ad Dionysii et Gillii mentem confeci. » Inter ea quæ Holstenii manu scripta humanissimus bibliothecæ Berberinæ custos mihi inspicienda dedit, ad Dionysium Byz. nihil pertinebat.

(1) Procopii *Anecdota*, quibus Gillius (p. 74) usus est, in codice Constantinopoli legisse videtur, fortassis in eodem, quem postea Joannes Lascaris Constantinopoli ad Laurentium Medicum attulisse dicitur. *V. Assemannus in Præfat. ad Procop. hist. arcan.* p. XXIV ed. Bonn.

(2) Sic Anonymi *Stadiasmus maris interni* insertus erat *misellæ Chronographiæ Constantinopolitanæ*; sic Palladii de *Brachmanibus* liber illatus est in *Pseudocallisthenis* de Alexandro historiam.

(1) Alium *incertum scriptorem* de loco Bosporico Gillius laudat p. 84, a.

(2) Holsten. in *Ep. ad Peiresc.*: « Solam ego hactenus præfationem græce reperi, quantivis sane pretii et notæ optimæ. Fuit exemplar ejus apud Nicolaum Sophianum, hominem græcum et rerum geographicarum satis peritum et qui solus ex ea gente post renatas literas patriam illustrare conatus est; citatque in Bibliotheca sua Gesnerus. »

(3) Allatiani apographi rationem non habui in annot. ad fr. 1, quoniam tunc illud non noveram. Ut nunc video, mendas ceterorum codicum habet et ipsum, quibus novas quasdam scriba codicis vel Allatius addidit. Hæc referre operæ non est pretium. Monere præstat Frickium initio fragmenti pro *ἄλλως* dedisse *ἂν ὧς*, quod nunc et ipse malim; quamquam si *ἂν* in antec. inserueris, *ἄλλως* vox nihil habet insoliti. Mox lineæ 6 verba *ἂν ὧς* cum Frickio veritas *parvo intervallo*.

in Bibl. gr. vol. IV et Hudsonus in Geogr. min. tom. IV; nuper denique a vitiis quibus squalebat purgatum una cum ceteris Dionysii fragmentis dedit doctissimus OTTO FRICKIUS (*Dionysii Byzantii Anaplum Bospori ex Gillio excerptum edidit et illustravit Otto Frick., Dr. phil. Accedit tabula geographica; Wesel, 1860*).

Ad ipsum jam pervenio Dionysium, qui in Lexico Suidiano tanquam ἑποποιός inter alios duos ἑποποιούς, Dionysium Mytilenæum et Dionysium Corinthium, medius memoratur hunc in modum:

Διονύσιος Βυζάντιος, ἑποποιός· Περιήγησιν τοῦ ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἀνάπλου· περὶ θρήνων (ἴσθι δὲ ποιήματα αὐτὸν ἐπικηδείων).

Quorum quidem fidem et auctoritatem in tanta perturbatione qua totus ille de variis Dionysii apud Suidam locus laborat, perexiguam esse dixeris. Huc accedit quod post vocem ἑποποιός offendit mentio Ἀνάπλου, quem oratione soluta scriptum esse constat, adeo ut, si reapse Anapli auctor etiam poetica composuit, censendum sit post vocem ἀνάπλου excidisse verba τοῦτο δὲ ἴσθι παζόν, sicuti eadem subiicit scriptis quibusdam Dionysio Mytilenæo poetæ attributis. In sequentibus pro περὶ θρήνων exspectabas θρήνων; quare nescio an olim scriptum fuerit: ἑποποιός· τοῦ...ἀνάπλου περὶ[τήρησιν]· θρήνων. Quamquam bene scio grammaticos et scholiastas in libris citandis voce περὶ subinde abuti.

Ad ætatem Dionysii definiendam parum faciunt pauca illa quæ in Anaplo memorantur historica (1). Novissimum eorum est de *ara Apollinis in Cyaneis a Romanis statuta* (fr. 53, p. 64), quæ Pompeji temporibus antiquior esse vix potuit. His ipsis Pompeji temporibus scripsisse Nostrum, quippe qui a Dionysio Thrace grammatico non diversus esse videatur, conjectura (2) est Dodwelli (in Hudson. G. M. t. III, p. 22), quam futilissimam esse jure merito dicit Bernhardus (in Dionys. Perieg. p. 492), ad hoc potius ille attendi jubens, quod nulla uberrimæ nostræ periegeseos mentio fit apud doctos scholiastas Apollonii Rhodii in ea commentariorum parte qua Argonautarum res in Bosporo gestæ illu-

strantur; inde enim colligendum esse censet scripsisse Dionysium post tempus quo scholia ista composita sint. De hoc autem quum olim aperte falsa proferrentur, nunc ita viri docti statuunt, ut major ac doctior scholiorum pars collecta sit seculo post Christum secundo. Igitur Otto Frickius Anaplum scriptum esse putat exeunte seculo secundo ante annum 196, quo Byzantium fere totum Septimius Severus evertit; nam post has urbis ruinas librum non esse editum ex monumentis Byzantii, quæ in Anaplo memorantur, demonstrari, præeunte Gillio, sæpius viri docti asseverarunt (1); at quæritur num recte; scilicet ea oræ pars quæ ad Byzantium pertinet, ita describitur, ut tempus indicetur quo vetus Byzantium jam jacuerit, necdum nova urbs 3 ruinis surrexerit. « Sub templo Neptuni, Dionysius inquit (fr. 9, p. 22), intra urbis murum... erant stadia et gymnasia... Primum promontorium *excipiebant* tres portus, quorum medius satis profundus a ceteris ventis tegebatur, ab Africo tutus non erat. Deinde turris continenti *jungebat* urbis mœnia. Post *erat* templum Telluris... Paulo supra Telluris ædem *erant* templa Cereris et Proserpinæ. » Hæc igitur ita habent ut stadia et gymnasia tunc diruta, portus inutiles factos, mœnia dejecta putemus; neque causam video cur cum Frickio statuamus per lapsum quendam narrationis factum esse ut Dionysius vel Gillius illarum rerum tanquam præteritarum recorderetur. Nam quod in clade præsentente de auctore ejus sævissimo verba facere Dionysius inutile duxerit, id, opinor, non habet quod miremur. Quum vero θρήνων Dionysius composuerit, sponte suspicio nascitur argumentum ejus versatum esse in ipso illo Byzantium infortunio, ac adoratione similem fortasse fuisse ei quem aliquanto post Soterichus de Thebis ab Alexandro dirutus concinnavit, cujusque partem in Pseudocallisthene (1, 45) habemus superstitem.

(1) Gillius ad fr. 65: « Neque solum ex his Stephani verbis (v. Χρυσόπολις) cognoscimus Dionysii Anaplum esse Stephano antiquiorem, sed etiam ex ipsius Anapli discursu percipimus illum scripsisse Anaplum antequam Severus Byzantium evertisset. » Cf. idem ibid. p. 20, b; 49, b; De topogr. Constant. 1, 2 p. 15 (ed. 1561): « Dionysius Zosimo multo antiquior, ut ex scriptis cognoscatur ante Severi ruinam scripsisse. » Heynius in Comment. II De antiquit. Byzant. p. 361 ad calcem Hesychii Mill. ed. Orelli: « Ante Severi imp. tempora eum vixisse vix dubites, commemorat enim ea quæ ab hoc abolita sunt, ipse autem ante oculos habuisse videtur. » Bernhardus ad Dionys. Perieg. p. 492.

(1) Byzantium a Philippo obsessum. fr. 28, p. 34; Ptolemæus II, fr. 28, p. 34; Galatæ Fanum Asiaticum populati et Callimedes Seleuci II dux, fr. 58, p. 75.

(2) Temere ea non repetierunt Schneider ad Ælian. H. An. 7, 4 et Bredow in Epistolis Parisiis, p. 15. 264. De Dionysio Thrace vide doctissimam commentationem M. Schmidii in Philologi tom. VII et VIII.

Superest ut de aliis quibusdam moneamus, quæ quamvis certam temporis notam non involvant, indicare tamen videntur Dionysium scriptorem fuisse ævi citerioris. Ejusmodi est quod templa Junonis et Plutonis, quæ Byzantii erant, a *Cyro* contra *Scythas* proficiscente cremata esse narratur (fr. 9, p. 23). Vides *Cyrum* confundi cum *Dario*. Quem errorem ne forte librariis imputes, eo impedimur quod *Cyrum* per *Thraciam* contra *Scythas* profectum esse præter *Nostrum* hariolantur *Ammianus Marcellinus* 23, 6, 7 et cœtaneus *Dionysii Flavius Philostratus* in *Heroico* 6, 5, p. 251 ed. *Didot*. Deinde vero fr. 48, p. 58 commemoratur *Timæa* turris, quæ olim pharus fuerat; jam vero, *D.* inquit, *lucernam existitæ tempus omnia consumens et turrim magna ex parte dissolvit*; in tabula autem *Peutingeriana* *Timæa* statio est quæ in tota via, qua *Sycis* *Philiam* itur, notatur unica; an igitur in tabula quoque nihil indicatur nisi collapsæ turris ruinæ? Vix credideris. Præterea a *Ciceronis* inde tempore sermo est de *Jove* *Urío*, statua celeberrima, unde *Asiaticum* fanum *Jovis* *Urii* dicunt *Pomponius Mela*, *Menippus*, *Arrianus* et postremo loco auctor *Tabulæ Peutingerianæ*; *Dionysius* autem, ubi de *Fano* sermonem facit (fr. 58 et 59), permultus quidem est de pueri quadam statua (cujus *Philostratus* quoque (Im. c. 12), æqualis *Nostri*, meminit), sed *Jovem* *Urium* ne verbo quidem commemorat, adeo ut statua ejus tum jam periisse videatur (*V. Bœckh*. C. I. 2, p. 976). Jam vero constat statum geographicum in *Tabula* *Peut.* representari eum qui erat circa annum 230 sive tempore *Alexandri Severi*. Ne tamen propterea *Dionysium* medio demum vel exeunte seculo tertio scripsisse statuamus (ut ipse conjeceram in not. ad fr. 58, p. 76.), ea quæ supra attulimus obstare videntur. Ac omnino non est verisimile singula et minima quæque in *Tabula* *Peutingeriana* ad tempora *Alexandri Severi* accommodata esse; ex antiquioribus tabulis haud pauca in eam transiverint quæ vel omittenda vel mutanda fuissent. Inter ea autem numerandum esse *Jovem* *Urium* non e *Dionysio* modo colligas, sed etiam e *Ptolemæo*, qui loco *Jovis* *Urii* commemorat fanum *Dianæ*.

Opus *Dionysii* pretium et laudem præcipuam posita habet in locorum, quæ auctoris ævo ad *Bosporum* erant, recensu plenissimo. Quæ adduntur mythologica vel historica haud spernenda quidem, sed longe absunt a docta

periegesi antiquaria, cui *Byzantium* et *Chalcedon* ceteraque *Bospori* loca amplissimam scribendi materiam præbere poterant. Si quid *Nostro* cum *Pausania* commune est, id quæsierim in quæsitiæ elegantis affectatione, quæ proœmio proditur et passim vel per *Latinas* *Gillii* versiones pellucet.

LATERCULUS LOCORUM

QUÆ IN ANAPLO DIONYSII COMMÉMORANTUR.

1. *Bosporium* promontorium (fr. 7. Cf. *Gill.* Top. Const. p. 78 ed. 1564), *Chrysoceras* apud *Plin.* 4, 11, 18; hodie *Serai-bouroun*. In eo paullo supra mucronem :
2. *Ara* *Minervæ* *Ecbasiæ* (fr. 8, coll. fr. 54 et Top. Const. 2, 2 et 2, 24). In eodem pr. :
3. Templum *Neptuni* et
4. *Lapis* memorabilis. Sub templo intra murum
5. *Stadia* et *gymnasia*. Deinde in *Cerate* sinu
6. Tres portus, in eo litoris spatio quod pertinet usque ad portam *Bagdche-Kapussi*, quæ *Gillii* ætate vocabatur *Oria*, i. e. porta τοῦ νεωρίου. Juxta νεώριον vero scimus fuisse portum Βοσπόριον vel Φωσφόριον dictum. Ab eo versus orientem ad hod. *Jalt-Kiosk* erat medius portus *Africo* vento apertus.
7. *Turris* mœniorum urbis postrema.
8. Campus, inter secundum et tertium collem.
9. Templum *Telluris* (1) super mare, ad radices collis tertii.
10. *Templa* *Cereris* et *Proserpinæ* paullo supra *Telluris* ædem. Item κατὰ ἀπόβασιν (?) τῆς θαλάσσης (2) olim fuerunt :

(1) *Telluris* templum *Otto Frickius* non diversum esse suspicatur a *Rheæ* templo quod *Hesychius Milesius* (§ 15. in *Fr. Hist.* 4, p. 149) a *Byzante* conditum dicit κατὰ τὸν τῆς Βασιλικῆς λεγόμενον τόπον.

(2) Verba κατὰ ἀπόβασιν τῆς θαλάσσης; *Gillius* (fr. 9.) vertit : in abscessu maris, addens fortassis vertendum esse : ad recessum abscedentem a mari. Idem in *Topogr. Const.* 3, 4, p. 156 interpretatur : ad exitum sive abscessum maris. Ad quæ *Frickius* : « Malim equidem : ad recessum maris, i. e. eo loco, ubi mare colle tertio tanquam recedere cogitur. » At ejusmodi sensu non usurpatur ἀπόβασις : vox, quæ significare solet excensionem vel locum ubi e mari in litus ascenditur (Cf. nomina

41. Templum Plutonis et Junonis, quorum loca nunc vocantur Plutonis acra et Junonia acra (fr. 9).
42. Scironiæ petræ (fr. 10), ad radices collis tertii in ea regione ubi nunc est porta quæ vocatur *Sidan-Karpussi*.
43. Cycloa, τὰ Κύκλα, locus et
44. Ara Minervæ Dissipatoriæ, Ἄθηνας τῆς τροπαίας (fr. 11), in valle inter tertium collem et quartum interjecta (1).
45. Melias sinus (fr. 12), olim ad modo dictam convallem situs, nunc vero exsiccatus et ædificiis tectus.
46. Κῆπος, locus amœnus; in eo vel post eum (2)
47. Jovis ἄψασιου (?) templum (fr. 13), ad eandem vallem circa hodiernam portam farinariam, *Un-Kapani-Karpussi*.
48. Μελλοποκόψας, promontorii abrupti pars ruinam minans (fr. 14), ad ra-

propria Ἀπόδαμοι oras Argolicas ap. Pausan. 2, 38, 4, Ἀποδάρα in Hellesponto ap. Strabon. p. 506, 8 ed. Did.). Videri igitur possit Dionysius dixisse templa ista sita esse eo loco vel etiam e regione ejus loci ubi in terram ascendendi solet, κατὰ τὴν ἀπόδασιν ἐκ τῆς θαλάσσης. Sed juxta radices collis tertii, petræ Scironiæ horridas (fr. 10) vix, fuerit ἀπόδασις. Huc accedit quod leniori manu verba corrupta sanare licet si inter syllabas τὰ ἐκ excidisse statuas τὰ ἐκ, adeo ut Dionysius, postquam dixerat paullo supra Telluris templum mari appositum templa esse Ceres et Proserpinæ, deinceps dixerit : ἑοράστω; ἃ κατὰ [τὰ ἐκ] ἀποδάσιν θαλάσσης ἡσάν ποτα etc., item in superiore regione discedentibus a mari occurrerant etc. Templa fuerint in summis locis collis tertii. Ceterum, ut hoc addam, postrema verba fragmenti 9 Gillius in Topogr. Const. 3, 4, p. 156 ita refert : *Hoc enim Plutonis acram, illud Heræam, id est Junoniam, appellatum esse, ibique juvenes quotannis hostias mactasse anno desinente et incipiente.*

(1) De fr. 11-13 cf. Gillius in Topogr. Constantin. 3, 9, p. 178.

(2) Initio fr. 13 pro *Mellanum sinum* Gillius scribere debet *Melliam sinum*. Cf. Topogr. Const. 3, 9, p. 179, ubi ita Gillius habet : « *Melliam sinum, inquit Dionysius, excipit locus appellatus Κῆπος; a terra inter paucas aptus ad hortensem culturam. Post hortum (in horto fr. 13) sequitur locus Apsasius appellatus ex ea re quam diximus in Bosporo.* » Quodsi pro Ἀψάσιος corrigendum est Ἀποδάσιος, ut Gillius voluit, vel Ἀπέσιος, ut Frickius censet (collato Jove Aphesio, cujus fanum in Megaride supra Scironias petras erat, Paus. 1, 44, 13), ea quæ deinceps leguntur verba ab *Arcadio* explicationem habent nullam; quare conjeceram legendum esse ἄλασιος. Fieri tamen potest ut istud *Arcadio* mutandum sit in *Argolico*, quum in Argolide quoque coleretur Jupiter Ἀπέσιος. Collem Ἀψάσιον prope Calcedonem, Megaricam coloniam, fuisse novimus ex Polyæno 7, 11, 5.

dices quinti collis prope Phanarium (Cf. Gillius Topogr. Const. 4, 2, p. 196).

49. Ingenidas sinus.
20. Cittus locus.
21. Piraicus sinus.
22. Camara, litus acclive (fr. 15). Hæc fuisse debent partim inter collem quintum et sextum, partim ad radices collis sexti circa portam *Palat-Karpussi* (1).
23. Σαπρὰ θάλασσα, in qua sunt loca quatuor hæcæ :
24. a. Πολυρρήτιος.
25. b. Βαθεῖα σκοπιὰ.
26. c. Βλαχέρναι (fr. 16).
27. d. Ἀίμναι (fr. 17), probabiliter i. q. ἡ Γυρολήμνη ap. Cantaz. 1, 56 et Niceitam 3, 10 (v. Ducange Const. Christ. p. 50).
28. Cydarus fl. et Barbyses fl.; prior *Machleuas* dictus Gillii ætate, nunc *Atibey-sou*; alter *Chartaricoon* Gilli-tempore, hodie *Kta-gadchane*.
29. Ara Semystræ ad confluentes fluviorum (fr. 18); pone quam
30. Drepanum promontorium cum Bucolo vertice (fr. 19).
31. Μάνδραϊ, locus ad mare situs.
32. Δρῦς, lucus Apollini sacer.

(1) Cf. Topogr. Constantin. 4, 5, p. 204, ubi quæ in fr. 15 et 17 leguntur, referuntur hunc in modum : « *Unde vero locus Blachernas appellatur, in suo Anaplo Bosporico docet Dionysius Byzantius, a quo loca descripta a quinti collis radicibus ad extremum angulum urbis et collis sexti, paucis repetam.* » Post locum, inquit, qui nominatur *Mellacopsas* (l. *Mellapocopsas*) [hunc ante dixi fuisse sub radicibus quinti collis], duo loca sunt omni tempore anni piscationem ad depressiones extremas, quas efficiunt linguæ collum, et ad sinus profundos et quietos a ventis largientia, quorum alter *Ingenidas* dicitur ab heroe indigena (verba ab heroe indigena hoc loco non leguntur in fr. 15), alter *Piraicus* a *Piræo* (l. *Piræo*) Atheniensi vel, ut alii dicunt, ab antiquo quodam incolâ [a quodam antiquo heroe indigena in fr. 15]. In quorum medio locus est nominatus *Cittus* a copia hederæ ibi facile provenientis. *Piræico* loco continuus est *Camara* locus proclivis et ventis obnoxium litus; itaque multum a mari percutitur. Inde Σαπρὰ θάλασσα, finis totius sinus *Cerati*, ubi est initium influentium in sinum fluminum; nominata enim sive ob illarum vicinitatem corruptentium naturalem maris aquam, sive quod immobilis et minus affecta ventis ac potius ab influxu fluminum assiduam mollemque materiam afferentium efficiente mare cerosum, ubi tamen est copia piscium. Hujus maris marciadi primus locus appellatur *Polyrrhætius* a viro *Polyrrheto*. Post hunc *Vatela* (l. *Babita*) scopia a mari profundo; tertius (sc. locus) *Blachernas*, nomen barbaricum a quodam ibi regnante adeptus; ultimus *Paludes*.

33. Αὐλῶν, sinus longus (fr. 20).
 34. Pons, Philippi Macedonis opus; haud dubie in sinus angustiis quæ sunt prope hodiernum *Ejub*.
 35. Nicei (Nisi?) herois ara juxta pontem.
 36. Ad pisces capiendos receptaculum (1).
 37. Νέος βόλος (fr. 21).
 38. Actine (2), Ἀκτινή? Ἀκτί ap. Stephan. Byz.; ea litoris pars quæ prope hodiernum armamentarium in sinum procurrit. Circa eum
 39. Κύβοι Κανώθου et fontes, ubi Gillii ætate erat viretum regium. In eadem ora est
 40. Cison fluvius (fr. 22), qui fluit per hodiernum vicum *Kassim-pacha*.
 41. Palus, sinum claudens, infra *Divan Chane* prope ostium Cisonis fluvii.
 42. Χοιράγρεια (fr. 23).
 43. Isthmicum promontorium, apex promontorii in quo nunc *Galata*. In eo
 44. Hipposthenis sepulcrum (fr. 24).
 45. Συκώδης locus, Συκαί aliis, δὲ ὑπὸ τῆς συκῆς λιμὴν 5 stadiis a Cerate distans sec. Strabon. p. 319; hodiernæ Galatæ pars ab Isthmico prom. versus orientem sita.
 46. Amphiarai delubrum (fr. 26), ἐν Συκαίς sec. Hesychium Milesium.
 47. Syamphas locus (3).
 48. Βόλος, locus piscationi accommodus. In eo
 49. Templum Dianæ φωσφόρου et Veneris γαληναίας.
 50. Ὅστρωδης locus.
 51. Μίτωπον promontorium e regione Bosporii promontorii (fr. 27), ad hodiernum *Tophane*.
 52. Αἰάντιον.

(1) Frickius in fr. 21 verba *et locus* quæ leguntur post v. *receptaculum* tollenda censet, adeo ut receptaculum illud a Νέω βόλω nihil differat.

(2) Similiter ap. Dionys. v. 523 vox ἀκτι in 3 mss. abiit in ἀκτιν. Vulgata *Actine* si recte habet, cum Frickio statuendum foret significari locum ἀκτινῆς sive ἀκταί, sambucis (*sureau*) consitum.

(3) Initio fr. 27 pro *Syamphas locus Auletes nominatus* legendum fuerit *Syamphas locus [a Syampha] uilete nominatus*. Pro *Syamphas*, quod habet editio princeps, apud Frickium legitur *Syaphas*. Formatum nomen ad similitudinem vocum Ἰάμφια, Ἰάμφολις (Ἰάμφολις.) Al. Σάφρια nomen suspectum legitur in Inscript. Cretica (C. I, t. 2, p. 418).

53. Παλινόρμικον præcipitium (1), et paullo supra id
 54. Templum Ptolemæi Philadelphi.
 55. Delphinus et Charandus locus (2), idem, ut videtur, qui Gillii ætate *Caridala* (prope hodiernum *Fundukli* vicum) vocabatur.
 56. Ἄκρα in brevem recessum insinuata. Ejus radix est petra in fundo quæ Thermastis vocatur, ad hodiernum *Beschik-tach* infra *Bejildim-Kiosk*, ut Frickius censet. (3).

(1) « Neque reperitur παλινόρμικος neque simplex ἔρμικός; est vero παλινόρμητος, retro ruens, quod hic quoque vel ipsum suspicor vel notione saltem intelligendum esse; non multum enim interpretationi tribuam, sed loci natura respicienda est (*procidens præcipitium in mare*); itaque de fluctu retro converso nomen intelligi debet, quem sæpius in sqq. describit, et qui circa *Tophane* etiam nunc animadvertitur. » O. FRICKIUS. Attamen κρημνὸν ἴστυμ nomen habere διὰ τὴν παλινόρμηκὴν τῆς θαλάσσης, κίνησιν, ut Strabo alicubi ait, id tum demum admitti potest, si ipsum Dionysium de nomine loci male doctum fuisse status; nam παλινόρμικον nomen per se nihil habet offensionis, et addita interpretatione ab omni mutandi conamine tutum est.

(2) Cum verbis Dionysii (fr. 28) : *Chalcis... nullis summis citharædis inferior, cum orithium caneret*, apte Frickius componit verba quibus in gemella de Arione historia utitur Herodotus (1, 21 et 23) : τὸν δὲ διελεύθειν νόμον τὸν ὄρθιον, atque : Ἀρίωνα ἰόντα κithαρῶδὸν τῶν τότε ἰόντων οὐδέναδ ἑστίον. Idem addit : « Suspiciantur Müllerus (*Dor.* 2, p. 587) et Heynius (*De ant. Byz.* p. 65) hanc quoque fabulam primo Megarensium fuisse, deinde factam esse Byzantium, præsertim si conferantur ea quæ de Alcathoi muris et Apollinis cithara a Pausania 1,42 memorantur, cum iis quæ de septem turribus sonantibus tradunt Cassius Dio 74, 14 et Hesychius Milesius c. 12. » — Ceterum confer historiolum de Coerano Byzantio, quem delphinus accepti benefici memor e naufragio in Sicinum insulam salvum transportavit. (Pitarch. *De sollert. anim.* c. 36, p. 1205 ed. Didot.)

(3) Frickius, cui loca ista suis usurpare oculis contigit, de his ita habet : « Θεραυστί; Polluci (10, 66) synonymum est τῷ θεραυστί; et θεραυστήρ, caldarium, ἵνα τὸ ὄνομα θεραυστήρ; eadem voce de forcipe utitur Arist. *Quæst. mech.* c. 21. Quarum interpretationum ultra recta sit, lapidis natura dijudicari debet. Sunt autem duo etiam nunc hæc in regione nomina de lapidibus quibusdam petita, *Kaba-tasch* et *Beschik-tasch*; quorum alter, *Kaba-tasch* (lapis asper) quanquam rotundus et inversæ cortinæ non dissimilis, nimis vicinus tamen locis ante dictis est, quam ut hic possit intelligi (Reperitur prope *Fyndy-ky*). Accedit quod post *Kaba-tasch* nondum litus *noto cento apertum est*, sed demum infra *Bejildim-Kiosk*, ubi ideo Acram promontorium posuimus. Ibi vero locus *Beschik-tasch* incipit, cujus in prima parte palatium *Dolma-bagdsche* situm est; itaque in nomine *Beschik-tasch*, i. e. lapis canarum, illud θεραυστί; latere censeo, et lapidem significari cavum et caldario vel cunis similem. Nam etsi velut in loco *Kaba-tasch*, ibi non ad certum quandam lapidem Dionysii verba referre possu-

57. Πεντηκοντορικὸν litus.
58. Jasonium, ubi lauretum et ara Apollinis (fr. 28); Δάφνη, postea Σέργιον, sec. Stephan. Byz.; Gillii ætate ibi erat *Diplocion* vicus, qui Διπλοκιδίωνον vocatur ap. Ducam hist. Byz. p. 159, C. 152, D, in valle vici *Bechik-tach*, per quam decurrit fluviolus, cujus ad fontes sita est *Flamur Alii* villa sultani.
59. Rhodiorum περίβολος, saxorum maritimorum septum (fr. 29); Gillii ætate *Rhodacinion*, 600 pass. distans a sepulcro Ænobarbi (*Chaireddn-pacha*), ad vicum *Bechik-tach*.
60. Archium (Ἀρχαίων?), ager ab Archia dictus, quem rigat fluvius (fr. 30); ibi Gillii ætate vicus Ἅγιος Φωκᾶς, nunc *Orta-Keui*.
61. Promontorium in quo senex marinus positus (fr. 31); Κλαδίον prom., Gillii ævo; hodie *Defterdar bournou*.
62. Παράβολος, prope promontorium locus, ubi piscatio incerta.
63. Κάλαμος, locus junci plenus.
64. Βυθίας, locus in profundo situs, ubi *Laurus Medææ*; τὰ Βυθάρια ap. Eua-grium 3,43; hodie *Kuru-tshechme*.
65. Baccha (Βαχχίς?) collis matris Deorum (1), juxta locum prædictum situs (fr. 32).
66. Hestias, Ἑστία (2), promontorium et
- portus (fr. 33), Gillii ætate Μέγα ζεύμα; hodie *Akhyndis bouroun* sive promontorium fluctus ruentis, prope *Arnault-keui*.
67. Χηλαί ad easque templum Dianæ Dicytynnæ (fr. 34); Χαλαί Gillii ætate, prope hod. vicum *Bebek*.
68. Πυρραίας Κύων (fr. 35), eo in loco ubi Polybius 4, 43 Ἐρμαίων collocat, ac citeriore ævo Λαμμοκοπία exstructa, Gillii ævo Νέον κάστρον, nunc *Rumili-Hissari*.
69. Ἄκρα et ora βρώδης (fr. 36); Φωνῆα Gillii tempore, hodie *Chectan-Bouroun* (diaboli prom.), *courant du diable*.
70. Φειδαλία πέτρα continenti proxima (quæ non amplius exstat) in sinu quem Suidas (v. Ἡράκλειος) Φειδαλία κόλπον dicit; in eo sinu est
71. Γυναικῶν λιμὴν (fr. 37), *Sarantokopa* Gillii tempore, hodie *Balta-liman*.
72. Κυπαρώδης locus, portui contiguus (fr. 38); Gillii ætate vocabatur Κυπαρισσίων, situs in vallicula quæ 2 1/2 stadia distat a *Balta-liman*, ubi in Moltkii tabula castanetum notatur.
73. Hecates templum in petra situm (fr. 39); Gillii tempore locus *Trivia* dictus, 400 pass. a vallicula Cyparode dissitus.
74. Λαοσθένης sinus, ad quem fanum Amphiarai (1) (fr. 40); aliis Λαοσθένης, Λεωσθένησιον, Σωσθένησιον, Σωσθένης; hodie *Isthenia* sive *Sthenia*.
75. Κομαρώδης, locus comaris consitus (fr. 41), inter *Ieni-Keui* (Νεοχωρόν Gillii) et *Keui-Bachi*.
76. Cautes Bacchiæ, ad *Keui-Bachi*, ibi Θερμημερία, locus pugnæ navalis.
77. Πιθήκου λιμὴν, ad *Libadon* vallem, secundum Gillium, sive ad hodiernum *Kalender-Kiosky*.
78. Ora prærupta, inter *Kalender-Kiosky* et *Therapia-Sarai*.
79. Εὐδαίος καλός sinus; Αἶνον Gillii ætate, ad hod. *Therapia-Sarai*.

mus, tamen multas ibi habes radices præruptas et saxæ usque ad mare sparsas. »

(1) In fr. 32 legitur: *Bacca Isidis matris Deorum*, in quibus pro *Bacca* scribendum esse *Baccha* ex ipso Gillio colligas. Nescio tamen an gravius ulcus lateat. Nam offendit quod Isis dicitur mater Deorum. Præterea Βάχχη nomen ut in bacchicis Rheæ cultum bene cadit, sic ab Iside alienum esse videtur, sive putes Βάχχην significare *baccham*, sive vocem interpreteris de piro arbore vel de myrto. Itaque suspicor id quod Gillius in suo codice legebat: Βάχχη Ἰσιδος μητρός θεῶν, corrigendum fuisse in Βαχχίς, ἔδο: μητρός θεῶν.

(2) In fr. 33 verba corrupta: *reliqua promontorii pars excipit fluctuum vim nullam audacemque et similem statuæ virilli*, ita Frickius sanari vult, ut legendum sit: *audacem, similis statuæ virilli*; videlicet scripsisse Dionysium ἀνδριαντοειδής (sc. τὸ λοιπὸν τοῦ ἀρωστηρίου μίρος), eumque nominativum a Gillio falso relatam esse ad *v. fluctuum vim*, τὸ κρῖτος. Ceterum non erectam viri statuam a Dionysio indicari, sed figuram viri jacentem, forma ligulæ expressam. Ego vix crediderim Gillium, virum intelligentem, planissima Dionysii verba, si ante oculos habuisset, in miram istam sententiam detorsurum fuisse. Quare græca codicis Gilliani (δμοῖον τι εἰκόνι ἀνδρείᾳ) vitio laborasse suspicatus reſtingendum esse conjeci *δμοῖαν τῇ ἐν κυκλαδῶνι ἀναρροίᾳ*. Cf.

36: *fluctus effervescent non minus quam lebes igne subdito*.

(1) Apposite Frickius monet Lasthenem ducem Thebanum apud Æschylum (Sept. c. Theb. 620) opponi Amphiarao, ac Lasthenem videri e Thebano Megarensem factum esse eadem ratione qua Amphiarai cultus e Boœtia ad Megarensem migrasse statuendus sit.

80. Φαρμακίας sinus, hod. *Therapia* (fr. 41).
81. Κλειίδες vel Κλειῖθρα τοῦ Πόντου (fr. 42), hod. *Dialithra* ad prom. *Kiretch-Bournou*.
82. Δικαία πέτρα (fr. 42), inter *Kiretch-Bournou* et *Kepheli keui* (1).
83. Βαθὺς κόλπος (fr. 43), hod. *baie de Bujuk-dere*.
84. Ara Saronis herois prope sinum in promontorio.
85. Βόλος sive piscationis locus.
86. Καλὸς ἀργός (fr. 44), quod nomen Gillii ætate adhuc vigeat; hodie est vallis vici *Bujuk-dere*.
87. Σιμᾶς promontorium, hod. *Mezar-bournou*, in eoque statua Veneris meretricis (fr. 45).
88. Scletrinas sinus (fr. 46) ad vicum qui etiam Gillii ætate *Scletrinas*, nunc *Sart-jeri* vocatur.
89. Ara Apollinis et Matris Deorum (fr. 46).
90. Ἀλτων promontorium (fr. 47); *Tripittum* Gillii ætate; hodie prom. *Rumeli-Kavak*, in cujus mucrone *Telitalian* (*batterie de 23 canons*).
91. Fanum oppidulum; templum deæ Phrygiæ (fr. 47). Oppidulum fuerit in valle quam fluvius permeat. Rhæ templum componendum cum templo Mariæ quod Gillius vidit in clivo ruinas habente castelli Byzantini, quas Gillii ævo vocabant τερὸν Ῥωμᾶλας. In eodem monte ponendum fuerit Serapeum cujus Polybius meminit.
92. Chrysorrhœas fluvius per vallem aditu difficilem labens et secturæ metallicæ (fr. 48). Indicatur fluviolus qui per angustas fauces effluit prope hod. *Mavromolo*, non vero is qui ad *Rumeli-Kavak* per vallem satis latam labitur.
93. Χαλκεία locus prædicto fluvio ac mari vicinus.
94. Timæa turris, olim pharas, in vertice montis unde Chrysorrhœas defluit. Locus ejus turris notatur in tabula Moltckiana. Cf. Hammer *Der Bosphorus*, tom. 2, p. 267.
95. Φωσφόρος locus a Diana vel a vicino pharodictus (fr. 49); fortassis ad *Mavromolo*, ubi olim monasterium erat.
96. Ephesiorum portus (fr. 49), Ἐφεσιάτης ap. Hesychium Milesium, *magnus Aphosiates* Gillii ætate; *Bujuk-dere* hodie.
97. Ἀφροδίσιον formidabili tectum præcipitio (fr. 50), prope portum Lyciorum.
98. Portus et vicus Lyciorum Myræorum (fr. 50); Ἀνδριακὴ Strabonis; portus ad *Karybâche-Kallesi*.
99. Αἰκνίαις locus (fr. 51); e regione *Cucnaræ* insulæ?
100. Γυπόπολις, collis saxeus; *Papas-bournou*?
101. Dotina, petra submarina (fr. 52).
102. Πάνειον promontorium (fr. 53); Φανάριον Gillii ætate; hodie *Fanaraki* sive *Fener-Keui*.
103. Cyanæ insulæ, *Orakje-Tacht*.

LITUS ASIATICUM.

104. Ἀγκύρασιον promontorium (fr. 54); Βιθυνίας ἀκρᾶ ap. Ptolem.; Ψωμίτων Gillii ætate; hodie *Jum-bournou*.
105. Πόργος Μηδείας, petra marina, mari tranquillo manifesta, cujus extremas partes quidam Cyaneas Asiaticas dixerunt (fr. 55). Situs incertus; probabilis tamen sententia Gillii, qui Medæ turrem quærit in saxo quod est ad *Jum bournou* in latere boreali sinus, qui Gillii tempore dicebatur *Divi sideri*, nunc vero vocatur *bate de Kabakos* vel etiam *Ary Kujassi*. Post hunc sinum alii duo sequuntur, quos silentio prætermisit Dionysius nec attingere solent navigatores. Prior eorum, a promontorio *Anadolifener* versus occasum situs, Gillii ætate Ἀμπελώδης vocabatur, nunc *Tchakal-dersh* dicitur; hunc excipit alter ab occasu promontorii *Poiras-Kallesi* positus, qui apud Gillium vocatur *Dios sacra*.
106. Κοράκιον promontorium (fr. 56); eodem nomine vocabatur Gillii ætate; nunc *Fil-bournou* (1).

(1) Haud recte Frickius Coracium prom. componit cum

(1) In fr. 42 verba: *Jam prætergresso Claves ad spectus magis quam Ponti adest petra* sensu carere putans Frickius hunc in modum mutavit: *Jam prætergresso Claves ad spectus magis etiam Ponti adest*. [Est] *petra* etc. At bene habet vulgata. Dicit auctor Claves illas aperire non tam ipsum Pontum, utpote longe ab eis dissitum, quam conspectum Ponti.

407. Παντείχιον (fr. 56), litus et castellum, ut videtur; Μαγίτιον Gillii ætate dicebatur, situm ad sinum qui a Coracio pr. est versus meridiem. Haud dubio idem est litoris abrupti locus, ubi in gallica tabula nautica ponitur *Sanksov, ancien monastère*.
408. Χηλαί (fr. 57); hodie *Ketcheli-liman*, primus litoris Asiatici portus in ultimo sinus recessu situs.
409. Ίερόν, oppidulum et arx (fr. 58); ἱερόν Ἴορος Gillii ævo; nunc *Ioros-Kalessi* et *Anadolî-Kavak*. In litore pueri statua posita erat (fr. 59).
410. Ἀργυρώνιον promontorium (fr. 60), quod Gillii ævo vetus nomen retinebat, nunc vero vocatur *Madchjarsbournou*.
411. Ἡρακλέους κλίνη (fr. 61), hodie *Ioucha-tagh*.
412. Νυμφαίον, in quo δάφνη μαινομένη vel ψυχόνους (*mentem sanam refrigerans vel arefaciens*), ad fontem qui Gillii tempore *Sycia* vocabatur, quinque stadia distans a vico maritimo *Umurjeri*, cujus vici locus indicat situm Amyci portus, quem dicit Andrætas in schol. Apoll. 2, 159.
413. Μυκαπόρις sinus cum portu (fr. 62); Syciam vel Monocolon (1) a nautis dici, apud incertum vero scriptorem Drepanum vocari Gillius refert; hodie *baie des carrières*.
414. Ἀετόρυγχος promontorium (fr. 62), *Turco* pr. sec. Gillium, hodie *Selvi bournou*, longe illud porrectum et in exitu paulo curvatum, ut oculatus testis docet Otto Frickius. Fortassis est *Naulochum prom.* Plinii 5, § 150.
415. Amycus sinus; *Amæa* Græcis, *Be-koussi* Turcis Gillii ætate, nunc *baie de Beikos*. Apud Arrianum Amyci portus in hoc sinu ponendus. Plinius eundem sinum Nicopolitanum dici refert a Nicopoli oppido olim ei adjacente.
416. Γρωνυχία (Ἀκρωνυχία?) campus spinus, ad hod. *Beikos*.
417. Κατάγγειον, sinus piscosus (fr. 63); *Castactium* Gillii ætate, ad hodiernum *Tchiboukly*.
418. Ὁξύρρους ἄκρα, Gillii ætate *Magnum Glart promontorium* inter *Tchiboukly* et *Kanlidche* interjectum.
419. Phixi portus in litore plano; hodie *Kanlidche*.
420. Alius portus et Phiela (1) sive Phiala Chalcedoniorum, ad hodiernum *Kærfes* vicum in sinu qui Gillii ætate Πλάξ vocabatur.
421. Ἀέμος promontorium portui illi propinquum. Illud esse videtur quod Πλάξα sinum a meridie claudit; *Kebrtis Muhassili* ibi ponit Moltkius.
422. Βλάβη, insulula sive potius petra; haud dubie unum e saxis quæ prope promontorium modo dictum vidit Gillius.
423. Ποταμώνιον in valle *Magnæ aquæ celestis* sive fluvii *Boujouk Gæk-Sou* ad sinum quem *Manolum* dici Gillius refert.
424. Νασιχλεία, locus pugna navali clarus; fortassis ad hod. *Koutchouk-Gæk-Sou*, ubi Gillii tempore erat *Naple* vicus.
425. Ἐχæα (Ἠχία?), ἄκρα περίρρους, *Moletrino* Gillii ævo, ad hodiernum *Kandilli*, ubi impetuosissimus maris fluxus (2).
426. Λυκάδιον vel Κυλάδιον sinus in quo nunc est *Wanikeui*.
427. Ναυσιμαχεῖον ad Leucadium promontorium, locus navali pugna celeberrimus (fr. 64). Hæc si recte habent, Leucadion promontorium esse debet id quod sinum cognominem a meridie claudit, quod idem apud Procopium (De ædif. 1, 8) Πρόχοι (Βρόχοι Gillii ævo) vocatur, situmque erat e regione vici Michaelici, qui in litore Europæo positus erat prope hodiernum *Kourou-tchesme* (3).

hodierno *Anadolî-Fener-Tablassi*, ut ex Gilliana oræ descriptione patet.

(1) Gillius p. 81, b: *scelerato nomine appellatur Monocolos a lapide, ut ipsi dicunt, nuper exciso*. Num *μονόκωλος* significat id quod Græci dicebant *μονόκτιρον* sive *κῶλον*? Vir doctus et natione græcus quem de hoc nomine scelerato interrogavi, cenabat legendum esse *μονόκωλος*, idque vocabulum ex verbis τὸ μόνον et ὁ κῶλος compositum significare *cunnum cum podice*.

(1) Φιάλα pro Φιάλα usurpari solebat sec. Moschopulum *κατὰ σχῆδ.* p. 120: *φιάλα, ἦν καὶ φιάλαν τινεῖ; τῶν παλαιῶν Ἐλαγὸν Ἀπτικισμοῦ μὴ φροντίζοντες*, citante Frickio.

(2) Promontorium Ἠχία dictum esse suspicor, sicut alius locus βλώδης (v. supra N. 68) Gillii ævo Φωνηὰ dicebatur. Cf. Ἀκραι βουζούσαι N. 129.

(3) Pag. 90 parum considerate dixi Hammerum τὸς

128. Κικόνιον (1) (fr. 64); e regione Anapli situm erat sec. schol. Dionys. Perieg. 143. Accuratus situm loci dicere non habeo.
129. Ποιζούσαι δάρα, quæ vocantur *Discus major* et *Discus minor*; prius promontorium situm ad hod. *Beglerbeg*, alterum Gillii ætate *Tamborlianum* vocabatur, nunc *Tambour-bournou*.
130. Chrysopolis (fr. 65); hod. *Skutari*.
131. Βοῦς promontorium, in quo Damalis statua (fr. 66); prom. in quo *Skutari* urbs.
132. Hermagoræ vel Heragoræ (2) fons et Eunosti heroum (fr. 67). Fons iste exstat in ora maritima prope *Haider-pacha-tshelessi*.
133. Fluvius in campo (*Airltik-tshechmessi*?).
134. Veneris templum; postea ibi Euphemie ecclesia in *Kadi-koi*.
135. Chalcedon fl. et urbs, in regione hodierni *Kadi-koi*. Fluvius nunc vocatur *Karbely-Sou*.

Ceterum amplam Bospori tabulam dabimus in tertio Geographorum volumine Itineraria scripta et picta continente.

PETRI GYLLII

AD AMIGUM EPISTOLA.

(Burmanni Sylloge Epistolarum. Tom. II, p. 232; Lugdun. Bat. 1727.)

Postquam Franciscus rex me prius reliquit

Προόχθους Procopii recte componere cum βοζούσας ἀχραις Dionysii.

(1) Dicit Dionysius fr. 64: *Ciconium nominatum ab excessu malitiae incolarum; seditione enim violenta pressi exciderunt*. Fortasse igitur nomen deduxit a κίκυος, quod vocabulum, teste Hesychio, et ἀλατρυόνα et κλέπτην significat. Seditione etiam Orpheus Cicon peritiae narratur ap. Strabon. 7, fr. 18 et Eustathium ad Iliad. p. 299, 7: ὁ Κίκυον Ὀρφεύς... διεπάρη ἐξ ἐπιστροφάσεως. Ceterum κικόνιον etiam *ciconiam* dixisse videntur, siquidem Suidas: κικόνιον, ὄρεον. De ciconiarum autem malitia historiam narrat Hesychius Miles. p. 150. Etenim ciconiae postquam Byzantios a serpentibus liberarant, mox ipsæ civibus ἐναντία φρονεῖν καὶ θανάτων αἰτίαν ἐπάγειν coeperunt eo quod serpentes in cisternas jaculabantur et civibus in viis publicis clanculum injiciebant. Qua calamitate Byzantios liberavit Apollonius Tyaneus. Is enim tres ciconias e lapide factas ita posuit ut *obversa facie mutuo se adspicerent*. Quo facto nulla amplius ciconia in urbem involavit. Cf. Tzetzes Chil. 2, 60; Nicephor. Call. 3, 11.

(2) In editione principe modo *Heragoræ* modo *Hermagoræ* exstat. Quid sit rectius non constat.

quam ad ullos ejus nummos venissem, quorum spe veneram in Græciam ad codices antiquos investigandos ac etiam obiter ad cognitionem historię naturalis, binas literas ad te, alteram ad Cardinalem nostrum scripsi, quibus conabar tibi renovare memoriam Gillii veteris tui, dicerem, congerronis, nisi summus ille tuus gradus verbum hoc jam non agnosceret, timens ne longa et longinqua peregre profectioe ex mente tua omnino exciderim. Jam vero longissime gentium abductus, ea ætate tyro, in bellum Persicum, qua veterani emereri solent, necesse habeo iterum tibi nonnullam recordationem mei suggerere, qua incolumi, nondum despero nidum aliquem senectutis meæ assequi me posse. Jam annus est, cum in Galliam maxime redire conabar, si nummi ex sacerdotio meo mihi hoc tempore affulsissent, priusquam eorum desperatione adductus, profectus essem in Soltani *Solyman Pachi* expeditionem, ne Byzantii in languore desiderem, nummulos meos exspectans diu. De qua quidem expeditione et de toto itinere nostro informarem te magno volumine, nisi prius visere cuperem Ægyptum usque ad sinus Arabici proximum portum, quem jam appellant Sues, olim Arsinoen; qua peragrata et te et Cardinalem Armagniacum informabo, mediocri quidem ingenio, sed magno volumine, de toto itinere nostro, ubi rediero Byzantium. Et ne charta hæc vacua sit, addam itineris summam.

A Chalcedone, posita in faucibus Bospori Byzantini, ad Tauricam urbem quatuor decies millia centena passuum fecimus, non modo dimensorum Ptolemæi longitudinibus et latitudinibus, sed etiam passibus nostris: primum per Bithyniam, in qua vidimus Diacybicen, quæ olim Libyssa appellabatur, Hannibalis sepulcrum; postea Panticum, cujus meminit Antoninus Pius (*Itin.* p. 139), et Helenopolim, cujus Procopius (*De ædif.* p. 311 sq. ed. Bonn.), Characem, cujus Stephanus (v. Χαράξ); deinde Nicomediam et lacum supra Nicomediam, de quo Plinius, quem falso quidam putant Ascanium, cum hic sit juxta Nicæam, distans ab illo amplius centum mille passibus, cujus fluvius influit in Propontidem, illius vero in Zagarim et deinde in Pontum Euxinum. Juxta hunc locum Justiniani pontem vidimus, celebratum Procopio et Agathii epigrammatibus adhuc excisis in ponte exstantibus et etiam in Florilegio Epigrammatum edito in vulgus. Postquam ingressi sumus in Phrygiam seu

Gallogræciam, in qua cum aliarum urbium multarum ruinas vidimus, tum Boli, quam olim vocabant Aboni mœnia, celebria nobili emporio et balneis et infinitis Græcorum et Romanorum monumentis (Cf. De Bospor. p. 80 edit. nostræ). Ex Gallogræcia venimus in Paphlagoniam in qua vidimus Theodosiam Gangrorum. Ex Paphlagonia pervenimus in Cappadociam, transito amne quem Turci Kisil-irmak, id est, amnem rubrum, Procopius a colore vocat Tyberim, quod aquas habeat rubras; ego vero alio tempore monstrabo esse Halym, Lydici et Persici imperii limitem, cum imperaret Cræsus isthmo Asiæ, id est, minori Asiæ; cujus juxta pontem statim in Cappadocia est collis Saye, undique præcisus et magna planitie circumdatus; in cujus jugo est arx, quam primam obtinuit Ottomanus, fundator imperii Ottomanici; eamque arcem alii appellant Ottomagith, alii Ottomagich. Inde aliquot castris factis, vidimus Hierapolim in supercilio excelsi montis, relinquentes prius ad dextram Amasiam et Jobatam et Angeram, ad sinistram vero Sinopen: posteaquam trajecto amne Iri vidimus Neocæsaream, prope quam fluit amnis Lycus. Quo trajecto, attigimus Armeniam minorem, in qua spectavimus Azam urbem et fossas unde bolus Armenius effoditur, et oppidum Dascusurn quod hodie vocant Æsnigam. Etsi Euphrates fere fluit (præterfluit?), tamen amplius binis castris non eum transivimus, sed ternis. Eo trajecto non longe ab ejus fonte propeque ostium Arseni fluminis, tribus castris per Armeniam majorem factis, venimus Esdron, quam Procopius vocat Theodosiopolin, limitem Romani et Parthici imperii, tempore Justiniani. Inde binis castris transivimus Araxen, tendentem ad orientem et dividentem Armeniam majorem a minori Media. Ex Araxe quartis castris vado trajecimus Tigrin, non longe ab ejus fonte, a quo non procul eminet mons Nimbarus, in cujus jugo dicunt arcam Noe resedisse. A Tigri sex castris tentoria fiximus juxta lacum Mantianum, salsum et ambitu complectentem iter octo dierum, in quem octo magna flumina ingrediuntur, et nullum exit. Ex eo lacu septem castris venimus in Cohinam planitiem, sed magna difficultate vallium angustarum montis Tauri, in quibus totus exercitus constans amplius septingentis millibus equorum aut camelorum, a paucis opprimi potuisset. Ex Cohina planitie ad vesperam solventes iter, totam noctem et dimi-

dium diem insequentem continuavimus, ob inopiam pabuli et copiam aquarum salsarum. Hæc nox tirocinium militiæ meæ valde exercuit; nam cum regis copiæ se in fugam conjecissent metu Persarum, ego equo et reliquis ornamentis spoliatus, a media nocte ad diem usque inter tot millia equitum fugientium fugi pedes, ut mei socii mirati sint me incolumem evasisse; sed Deus ludere voluit tironem senem, et servare ad nescio quos alios fortunæ ludos utinam jucundiores. Inde quartis castris pervenimus Tauricam, quam quidam falso putant Ecbatana, sed falsius Paulus Jovius, qui eam putat in Armenia, cum sit in Media, et quidem bene penitus, neque amplius ducentis mille passibus. Ubi quinque diebus consumptis, cum rex Sophianus aufugisset in montes asperos, et ad eum insequendum commeatu deficeremur, urbem reliquimus incolumem, duntaxat palatio vastato, ac redire cœpimus. Quinquaginta millibus confectis, lacum Spautani invenimus, adeo salsum, ut ejus totum litus per quatuor stadia extra aquam tectum sit perpetua glacie salis. Ego ut experirer, quod Strabo falso tradit, pruritum doloremque facere, per ipsum nudus ambulavi ducentos passus, tendens in ejus altum; neque tum aqua attingebat umbilicum; vidique totum vadum ubique tectum crusta salis, ut nusquam solum appareret. Hic lacus sex dierum iter in ambitu habet. Juxta hunc lacum aliquot millia Turcorum cæsa sunt. Inde quartis castris transivimus fauces angustarum vallium, ubi circiter quinque millia camelorum, equorum et mularum perierunt. Inde profecti sumus ad obsidendum Mantianum castrum, in colle situm undique præciso, undique circumdato magna planitie. Quo deditione facta intra octo dies capto, transivimus montem Niphatem, juxta quem ruit Tigris, et subit lacum Arethusam et Betelmos, quos Zagri montis ramos arbitror; in quorum vallibus angustis multa animalia perierunt, præsertim cum tanto exercitui necesse fuit transire foramen rupis, non majus porta, excavatum in saxo. Ac tandem trajecto Tigri venimus in urbem Caramiti, quam Procopius vocat Armidam (*leg. Amidam*): unde rex Turcorum institutum iter coactus est relinquere et se convertere contra regem Persarum, qui totam Armeniam majorem jam excurrerat, et Euphrate trajecto penetraverat in minorem. Sed prius rex Solymanus misit Eliam fratrem regis Persarum in Babyloniam

et Susianam, quam nuper cepit; ex prædaque regia triginta camelos onustos misit imperatori Solymano. Quod munus heri in hac urbe Alepa vidi afferri regi, et deportari a sexcentis Genniseris, ordine pompatico, ut mos est, cum regi Turcorum quippiam datur. Nimirum in orbem magnæ aræ ambulantes, et singuli aliquam muneris partem manibus gestantes, regi repræsentabant, spectanti ex cancellata fenestra. Alii ferebant storeas, gracilibus arundinibus auro argentoque textilibus inductis elaboratas; alii ephippia gemmis distincta, alii arcus Persicos, plerique stragulas vestes et Babylonicas, alii peripetasmata belluata ex auro argentoque textilibus, alii tentoria summa arte laborata, alii libros Persicos auro et gemmis ornatos, nonnulli sacculos gemmarum plenos; multi ferebant imagines hominum reliquorumque animalium ex serico auroque et argento elaboratas, alii alia quæ longum esset recensere. Exin Alepia (*leg. Amidia*) castra reliquimus et profecti sumus Melitonem (*i. Melitenen*) urbem Armeniæ minoris septem diebus. Inde rursus trajecto Euphrate rediimus Amidam, ex qua quinque castris venimus in urbem Edessam, quam hodie vocant Offam, in qua Turci dicunt natum Abraham; ideoque ex fonte, ex quo fluvius manat discurrens per urbem, pisces sacros habent et non attingunt. At Judæi dicunt Abraham natum in Carra, distante ab Edessa iter unius diei, quam Carras esse arbitror nobiles clade Crassi. Ex Edessa tribus castris Euphratem trajecimus inter Hierapolin et Zeugma Commagenæ, ubi adhuc visuntur reliquiæ antiqui pontis; ubi catena in hanc ætatem servatur, cujus meminit Plinius (*Cf. De Bosporo*, p. 45, 6). Ab Euphrate tribus castris venimus in urbem quam hodie Syri vocant Alep, olim vero ea erat Bercea, non, ut quidam tradunt, Hierapolis. Hic hiberna quattuor mensium exegimus. Plura non addam reservans longum volumen itineris mei in reditum meum Byzantium.

Tu vero interea dum Ægyptum viso et Byzantium redeo ad mensem Julium, neobliviscaris tui Gillii; ac si forte ullum locum vides, ubi ædificare possim nidum senectutis meæ, ne prætereas. Ita enim canus ad vos rediero, ut humi cubare perpetuo malim, quam semel erigere in nidum suspensum ex longa spe. Adderem, nisi regem audirem remotum a literis, efficeres cum Domino *Castellano*, episcopo Matisconensi, ut rex peregrinationi meæ faveret. Sed ne sim importunus, totam hanc provisionem relinquo judicio tuo, qui sensus regis ejusque intimorum, nosti non minus quam fortunam meam destitutam omni auxilio, et solo meo tenui vectigali ægre sustentatam tot annos peregrinationem. Verum ut sit a literis rex remotus, non tamen a justitia; quod ex eo (*ex te?*) colligo, quem quotidie cariorem regi fieri audio, non ob aliud quam ob singularem justitiam tuam. Quid justius quam heroicum regem tam divitem debitum præstare paternum? Ego per hosce viginti annos non destiti bene mereri de rege Francisco ac potius de tota Valesia gente, cum aliis orationibus tum tribus ad regem Angliæ scriptis, suadentibus Franciæ regium nomen ne amplius usurpet, aut ejus partes repetat; quas priusquam scriberem, testis est Cardinalis *Armagniacus* me hiemem consumsisse in bibliotheca legendis codicibus pontificum, apud quos hæc causa tum disceptabatur; quos si *Seisselius* legisset, longe aliter hanc causam tractasset. Quid æquius quam regem mihi dare aliquod perfugium senectutis meæ, qui regis præscripto tantam peregrinationem suscepi, et tamdiu sustinui nullo regio auxilio adjutus? Omnibus me voluptatibus privavi, senex tot ærumnas subivi, ut jucundum quiddam regi gratificari possem. Bene vale. Ex urbe Alep, emporio celeberrimo totius Orientis, IV Non. April. MDXLIX.—Tuus antiquus cliens Petrus Gillius.

DIONYSIUS PERIEGETES.

Dionysius quidam orbem terrarum opusculo descripsit, quod quum ex variis fontibus haud magno iudicio concinnatum esset, exactæ doctrinæ laude carebat, nec magnæ apud eruditos in docta antiquitate æstimationis esse poterat; idem vero brevitati suæ et formæ metricæ et poeticæ dictionis suavitati hoc debuit, ut a ludimagjstris aptissimum esse censeretur compendium, ex quo pueri geographiæ cognitione imbuerentur. Jam vero constat quæ sors ejusmodi libellorum esse solet. Usu eorum in scholis invalescente, exemplaria innumeris multiplicantur codicibus; deinde labentibus bonis literis, ex ipso doctiorum scriptorum neglectu et percrebrescente vulgi ignorantia crescit fama et auctoritas eorum qui levitate sua in communi naufragio supernatant. Tum demum de patria et genere et natalibus auctorum, qui sie ex obscuris initiis ad seram et insperatam celebritatem emergerunt, quærendi fit initium; et quoniam quod certum sit, aut nihil consignatum est aut in ignotis vulgo fontibus latet, indubitata fidei testimoniis ludibria conjecturarum substituantur. Itaque de Dionysio quoque nihil fere traditum accepimus quod extra omnem dubitationis aleam positum sit; opinatoribus vero tanto amplior patebat campus, quanto major erat numerus Dionysiorum, quos a nostro haud diversos esse putare liceret. Quantopere judicia titubaverint, e Suidianis maxime collectaneis intelligas. In his enim quum inter varios Dionysios, quorum recensum grammaticus instituit, tres commemorarentur tanquam auctores periegeseos, veri est simillimum triplicem istam ejusdem tituli mentionem ad unum idemque opus ab aliis alii Dionysio attributum pertinere. Verba Suidæ ita habent :

Διονύσιος Κορίνθιος, ἰποποιός· Ὑποθήκας· Ἄλτια ἐν βιβλίῳ α' (ἐν βιβλίοις γ' Eudoc.)· Μεταωρολογούμενα, καὶ καταλογάθην Ὑπόμνημα εἰς Ἡσίοδον· Οἰκουμένης περιήγησιν δι' ἰπῶν· Ταῦτα δὲ εὔρον καὶ ἐν Διονυσίῳ τῷ τὰ Λιθιακὰ γράψαντι· πότερος οὖν αὐτῶν οὐκ οἶδα.

Διονύσιος Μιλήσιος, ἱστορικός. Τὰ μετὰ Δαρπίον ἐν βιβλίοις α'· Περιήγησιν οἰκουμένης· Περσικὰ, Ἰάδι διαλέκτῳ· Τρωικῶν βιβλία γ'· Μυθικά· Κύκλον ἱστορικῶν ἐν βιβλίοις ζ'.

Διονύσιος Μουσωνίου, Ῥόδιος ἢ Σάμιος, ἱστορικός· ἦν δὲ καὶ ἱερεὺς τοῦ ἑκαίσι ἱεροῦ τοῦ Ἥλιου· Ἱστορίας τοπικᾶς, βιβλία β'. Οἰκουμένης περιήγησιν· Ἱστορίας παιδευτικῆς βιβλία ε'.

[Ὑπολαμβάνω εἶναι Διονύσιος ὁ περιηγητὴς Βυζάντιος ἦν διὰ τὸν ποταμὸν Ῥήθαν.]

Ex his Dionysium Milesium qui de rebus Persarum dialecto ionica scripsit, non esse nostræ periegeseos auctorem vix est quod moneatur. Si quis hoc loco aliam periegesin intelligendam esse contendat, is refutari sane nequit, at nihil profert quod sit probabile, quum simili ratione cetera omnia quæ de variorum Dionysiorum operibus apud Suidam leguntur, tueri liceat. Quod attinet Samium Dionysium, disertis hunc verbis a Nostro distinguit vetus scholiasta, ad Samium pertinere dicens Bassarica, quæ nonnulli haud recte periegeseos poetæ attribuerent. Suidas igitur Dionysium Samium Orbem terrarum descripsisse referens auctorem secutus esse videtur qui ipse quoque Bassarica et Periegesin ejusdem poetæ esse existimaret, atque utrumque carmen vindicaret Dionysio Samio. Superest Dionysius Corinthius, de quo aliunde non constat. Num hic tandem periegeseos faber fuisse censendus est? Vix credas. Quam incerta res sit, ipse Suidas fatetur verbis : Ταῦτα δὲ εὔρον καὶ ἐν Διονυσίῳ τῷ τὰ Λιθιακὰ γράψαντι· πότερος οὖν αὐτῶν οὐκ οἶδα. In quibus an ταῦτα vocabulum ad omnia an ad complura eorum quæ in antecedentibus enumerantur scripta pertineat, haud liquet, pertinere vero ad τὴν τῆς οἰκουμένης περιήγησιν certissimum est. Præterea autem quum e Suida colligatur Corinthium istum nulla scripsisse Λιθιακὰ, iudicio satis tuto contendas haud recte ei assignari periegesin; videlicet inter varia opera quæ Noster præter periegesin scripsisse a nonnullis perhibebatur, nihil ad eum referendum esse scholiasta affirmat nisi de lapidibus carmen, quippe quod eundem prorsus cum

periegesi orationis colorem præ se ferat. Jam vero jure miraris in Suida Dionysium Λιθιακῶν auctorem commemorari omnino nullum. Proclivis igitur conjectura est mentionem Λιθιακῶν et Periegeases et aliorum fortasse operum excidisse in eo lexicæ Suidiani articulo, qui est de Dionysio bibliothecario :

Διονύσιος Ἀλεξανδρεὺς, ὁ Γλαύκου υἱός, γραμματικὸς, ὅστις ἀπὸ Νέρωνος συνῆν καὶ τοῖς μέγρι Τραϊανοῦ, καὶ τῶν βιβλιοθηκῶν προῦστη καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν καὶ πρεσβειῶν ἐγένετο καὶ ἀποκριμάτων. Ἦν δὲ καὶ διδάσκαλος Παρθενίου τοῦ γραμματικοῦ, μαθητῆς δὲ Χαιρήμονος τοῦ φιλοσόφου, ὃν καὶ διεδίξατο ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Habes in his virum doctum qui quamvis inter literarum thesauros vitam transegerit, nihil tamen, ut nunc quidem in Suida res habet, scripsisse videtur. Quod quoniam haud est probabile, sponte subnascitur ista quam modo dixi suspicio, cujus probabilitas magnopere augetur alio testimonio, quod huc usque viros doctos latuit, quamvis omnium quæ de poeta nostro exstant, facile sit antiquissimum. Scilicet bibliotheca Bruxellensis librum manuscriptum habet, in quo Guido quidam, homo Italus seculi undecimi, inter alia excerpta etiam Italiæ descriptionem et maris Mediterranei periplum e Geographo Ravennate dedit, ita tamen ut quæ Geographus ille anonymus præbet, varia notitia geographica et historica alius operis auxilio passim illustrentur. Opus hoc, quod commentarios in veteres tabulas itinerarias continuisse videtur, a viro quodam in rebus Italicis versatissimo compositum est inter annos 667 et 670 p. C., uti docte demonstravit A. Bockius in *Lettres à M. L. Bethmann sur un manuscrit de la Bibliothèque de Bourgogne, intitulé : Liber Guidonis* (1). In illo igitur libro Guido postquam e

(1) Bockii, viri doctissimi, amicitiam debeo accuratissimum apographum eorum, quæ in Guidonis libro ad Geographum Ravennatem spectant, de quo in sequente Geographorum volumine sermonem instituemus. Ceterum Bockius censet varias illas notitias fluxisse ex ipso Geographo Ravennate, quippe cujus opus olim existisset uberrimum, adeo ut ea quæ nos jam habemus seculo nono scripta, non essent nisi epitome operis integri. « Gui a emprunté les fragments dont il fait usage à une traduction complète de ce travail (sc. operis a geographo Ravennate græce scripti), tandis que le texte publié par dom Porcheron ne présente qu'un abrégé malheureusement tronqué et défiguré (Lettres etc. p. 128). » Mihi vero non videtur esse dubium quin notulæ istæ ex alio auctore assumptæ sint, quo Guido ad illustrandum Ravennatem eodem modo usus est quo Orosium et Solinum adhibuit. Cujus sententiæ argumenta ex compluribus locis peti

Geographo Ravennate nomen Sybaris urbis protulit, ex altero auctore anonymo addit hæc :

« De qua Sybari refert Juvenalis satiricus (Sat. 6, 296), latius tamen Dionysius Ionicus, qui Romæ bibliothecarius per annos fuit viginti et orbem metro heroico græco carmine descripsit : Est, inquit, magnum latibuli aggestum seductæ Sybaris, incolas gementis ruentes, ob cultum Alphet oppressos (4). Nullus ego dubite quin idem hic sit bibliothecarius cum eum quem ex Suida modo excitavi.

Quæ præterea de Dionysio traduntur, hæc sunt : Schol. Dion. p. 427 : Διονύσιος ὁ περιηγητῆς γέγονεν υἱὸς Διονυσίου (Δίωνος et Διώνου var. lect.) Ἀλεξανδρείας (υἱὸς Διώνου Ἀλεξάνδρου ἢ κατατινας Διονυσίου codex C). Γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων μετὰ Αὐγουστον Καίσαρα ἢ ἐπ' αὐτοῦ. [Οἱ δὲ κατὰ Νέρωνα τὸν Ῥωμαίων βασιλεῖα φασ γενέσθαι. Ἄθλον δὲ πόθεν γέγονε καὶ τίτων γονέων Hæc addit codex Q.] Φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἄλλα συγγράμματα, Λιθιακὰ τε καὶ Ὀρνιθιακὰ καὶ Βασσαρικὰ. Ὡν τὰ μὲν Λιθιακὰ ἐκρήθησαν ἴδια Διονυσίου καὶ αὐτὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα· τὰ δὲ Βασσαρικὰ διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ εἴζια τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνηχέθησαν Διονύσιον, τὰ δὲ Ὀρνιθιακὰ εἰς ἄλλον. τινὰ Φιλαδέλφειαν Διονύσιον [ὃν διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν ἐπακάλουν ἐπόκειον. addit Eustathius, p. 215].

Eustathius, p. 215, 6 : Ὁ δὲ Διονύσιος Λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος, συγγράφαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, Λιθιακὰ etc., ut apud scholiastam modo laudatum. Cf. p. 219, 1 : Ἰστέον δὲ εἶπε προτάται τῶν ἄλλων τὴν Λιβύην καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς εἰρησ, οὐ κατὰ τινα περιηγητικὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ ὅτι Λίβυς καὶ φιλῶν τὰ οἰκία καὶ οὕτω τὸ ἑαυτοῦ ἔθνος τῶν λοιπῶν προτιθέμενος. Schol. Dion. v. 10, p. 431, 23 : Τὴν δὲ Λιβύην προέταξεν εἶπε Λίβυς ἦν ἢ διὰ τὸν Νεῖλον.

possunt, quorum unum laudasse satis sit. Geographus Ravennas (V, 7) inter oppida oræ Ciliciæ recenset *Antiochiam Epitragon* (i. e. Ἀντιόχεια ἐπὶ Κράγῳ); in Guidonis vero libro de his ita habes : *Antiochia magna, quam dominus Petrus apostolus suo pontificatu sanctificans unam e quattuor generalibus mundi ecclesiis sanxit. Epitragon, etc.* Tale quid in veteri Geographo Ravennate, qualem Bockius existitisse censet, legi omnino non poterat, sed luculentissime prodit stuporem Guidonis, hominis ineptissimi, qui verbis *Antiochia Epitragon* duo commemorari oppida opinatus est, quorum alterum cum celeberrima Syriæ urbe confudit.

(1) V. Dionys. v. 378. Latina ipse fecerit Guido, qui in fonte suo verba poetæ Διὸς μέγα χρωσαμένοιο corrupta reperisse videtur. Vertit quasi in græcis fuisset μέγα χρωσαμένοιο.

Attuli veterum de Dionysio testimonia potiora; jam videamus quid hinc et ex ipso periegeseos carmine cum aliqua probabilitatis specie eruere liceat. Patris nomen num ex scholiastæ sententia fuerit Dion an Dionysius, quorum alterum ex altero ortum, codicum auctoritate dijudicari nequit. Nescio tamen an præferendum sit nomen Dionis, idque lateat etiam in verbis Guidonianis: *Dionysius Ionticus*, quæ, ut nunc habent, patriam scriptoris indicant ratione vaga et inusitata ideoque suspecta. Ceterum ab his discrepat Suidas, qui eundem, ut puto, Dionysium Glauci filium nuncupat. Quod pater Dionysii vel ipse etiam Dionysius Alexandrinus vocatur, de patria quæstionem non dirimit. Scholiastæ Dionysium genere Afrum fuisse dicentes fortassis nullo alio testimonio nituntur quam eo quod ipsi e periegeseos adornatione elicuerunt. Haud magni id faciendum esse Bernhardus p. 497 censuit, quum Pomponius Mela quoque et Manilius (4, 595) et Antonini Itinerarium ab Africa narrationis suæ principium petiverint. At his exemplis scholiastarum conjectura firmatur potius quam infringitur. Nam Mela Hispanus fuit ex Tingentera, quam, ut ipse ait (2, 6, 9), transvecti ex Africa Phœnices tenebant; Manilius vero, Augusti et Tiberii cœvus, in codice Vossiano *Pœnus* vocatur, fortasse genus ducens a Manilio servo qui tempore tertii belli Punici Romam venerat; Itineraria denique, quæ etiam nunc manifesto errore Antonini nomen in fronte gerunt, in Africa, Carthagine, ut videtur, e tabulis itinerariis descripta esse, vix dubitabit qui ad codicum rationes aliaque indicia attenderit, quæ paucis attingi in *Encyclopédie des arts et des sciences (Supplément)* s. v. *Itinéraires*, pluribus vero in tertio Geographorum volumine prosequar. Quidni igitur nos quoque cum vetustis Dionysii interpretibus gentem poetæ nostri e Libya oriundam fuisse copijciamus?

Præterea vero alia exstat regio quæ a Dionysii persona non aliena fuisse videtur. In Bithynia haud longe a Bosporo in Pontum delabitur Rhebas fluviolus, priscum nomen et hodie servans; mentio ejus fit apud Periplus et Argonauticôn scriptores et Plinium et Ptolemæum (4); Pomponius Mela et Strabo in-

dignum habuerunt qui commemoraretur; multo minus nomen ejus in poemate quæssiveris quod versibus quingentis vastissimæ continentis descriptionem absolvit; at non modo apponitur nomen, sed summis etiam orationis luminibus illustratur vs. 794:

Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι,
Ῥήβας ἐνθ' ἑρατεινὸν ἐπιπροΐησι ρέεθρον,
Ῥήβας, ἧς Πόντιοιο παρὰ στομάτισσιν ὀδεύει,
Ῥήβας, ὃδ' ἀλλοίστων ἐπὶ χθονὶ σέρεται ὕδωρ.

Formula hac, qua tribus versibus idem nomen tribus vicibus canitur, Dionysius in reliquo carmine non utitur nisi de locis fama clarissimis, de Carthagine (195), de Tiberi (352) deque Ilio (815). Itaque non assequeris cur eodem honore ignobilem Bithyniæ fluvium decoraverit, nisi hoc deberi poeta censuerit regioni in qua vel lucem adspexerat vel diutius erat commoratus. Primus ad hoc animum advertit is qui in lexico Suidiano adscripsit istud: Ὑπολαμβάνω εἶτι Διονύσιος Βυζάντιος ἦν διὰ τὸν ποταμὸν Ῥήβαν, quamquam causa non suberat cur vicino Byzantio potius quam ipsi Bithyniæ poetam vindicaret. Similiter Bernhardus (ad Dion. p. 497) Dionysium in Bithynorum vel Byzantii tractu arbitratur natum esse aut cum istis populis multam contraxisse consuetudinem (1). Jacobsius quidem (in *Ersch u. Grubers Encycl.*, t. 25, p. 345) tantum momentum verbis Dionysii inesse ad dubitavit ac forsitan Rhebam fluvium olim majorem fuisse suspicatus est. Quod quam sit probabile tu videas.

Jam si Dionysius apud scholiastas *Λίβος* vocatur, ipse autem carmine suo eam Bithyniæ partem, in qua Rhebas fluviolus erat, tanquam patriam designare videtur, nescio an verum tetigerim, natum esse poetam putans in *Λιβύσση κόμη*, qui vicus Libycus, Hannibalis mora et morte celebris, in ista Bithyniæ tractu situs erat medius inter Pantichium (hodie *Pendik*) atque Nicomediam (hod. *Ismid*), ita ut a Pantichio 24 (Itin. Ant.) vel 22 (Itin. Hieros.) m. passus, a Nicomedia autem 22 (Itin. Ant.) vel 23 (tab. Pent.) vel 25 (It. Hieros.) m. passus distaret. Quibus innitens mensuris Libyssam compono cum hodierno vico *Tawjandjik*, cujus nomen agnoscere mihi videor in mutilis scholiis ad Tzetzi Chiliad. 1, 788 (in Crameri Anecd. Pariss. tom. 3, p. 353), ubi Libyssa nunc τὰ Βουτίου (τὰ Βαυτίου vel Ταβάντιζ?) vocari dicitur. Vulgo qui-

(1) Scylax § 92 Apollon. Rhod. 2, 650. 789; Orphic. Argon. 711; Plin. 6, 1; Arrian. Peripl. § 17; Marcian. Epit. peripli Menippeï § 8, p. 569; Ptolemæus 5, 1, 5; Steph. Byz. s. v.

(1) Dionysios Bithyniæ v. in C. Inscr. p. 973.

dem ex Gillii et Bellonii et Tournafortii auctoritate Libyssam censent esse hodiernam *Djibizam*, atque Lapius eo progressus est ut conspirantes mensuras Itinerariorum manu violentissima ad istam accommodaret sententiam, quam jure Wesselingius suspectavit et Mannertus damnavit, tantoque minus admittendam esse duxeris quum liqueat *Djibizam* esse τὴν Διακίβζαν scriptorum Byzantinorum eamque jam memorari in Valentis imperatoris historia sive eo tempore, quo Libyssam adhuc memorant Libanius et Ammianus Marcellinus. Quando perierit nomen Libyssæ, nescimus. Exstincta autem hujus loci memoria, fieri facile potuit ut Dionysii interpretibus idem accideret quod olim Hannibali accidisse fertur. Quemadmodum enim Hannibal Jovis Ammonii dicto : Λίβυσσα κρύψαι βῶλος Ἀνίβου δέμας, Libyæ terram indicari opinatus est, similiter scholiastæ Dionysium, e Libyssa Bithyniæ oriundum, in Libya natum esse credere potuerunt. Nihil tamen cogit ut ita statuamus, quoniam nihil impedit, quominus genus Dionysius duxerit ab iis qui una cum Hannibale ex Africa in Bithyniam commigrarant. Ceterum si recte habet Dionysius ille *Ionicus*, quem Guido ex anonymo seculi septimi scriptore affert, tenendum est ab ejus ævi auctore virum Ionium etiam Ionium dici potuisse (1). Sic in Chronico Paschali tom. I, p. 59 ed. Bonn. inter sedecim πόλεις Ἰωνίδας ὀνομαστές præter Clazomenas, Phocæam, Prienen, Erythras, Samum, Teum, Chium, Colophonem, Ephesum et Smyrnam recensentur etiam Perinthus, Chalcedon et Byzantium. Similia his habes in libro Generationum ap. Ducang. ad calcem Chron. Paschal. Cf. Müllenhoff, *Die Weltkarte des Kaisers August.* p. 43.

(1) Mare quoddam Ionium juxta Bithyniam situm Merckellius nuper introduxit in Apollonium Rhodium 2, 745, ubi quum Acheron, Heracleensis agri fluvius, dicatur εἰς δὲ βῶλλεν ἢ οἰη, Merckellius de conjectura Ἰωνίην scripsit. « Ἰωνίην, inquit, aut ἡφίην explicatum non habet; totus Pontus indicari nequit; sinus in quem effluit fluvius, ab occidente est. Aut igitur scribendum ἡφίην pro nomine ejus sinus, aut temptanda conjectura. Ionium mare pars occidentalis Ponti Euxini [ad Istri ost.] etiam 4, 288. 308 nuncupatur. Ammianus Marcellinus 22, 13: *Bospori vocati quod per eos quondam Inachi filia... ad mare Ionium permeavit.* » His opus non erat, quum codicis Laurentiani lectio ἡφίην explicatum habeat facillimum. Nimrum sinus qui ab Acherusia ἄκρα versus occidentem pertinet, clauditur promontorio adjacentem habente insulam quæ ab aliis Thynias, Daphnusia, Apollonias, ab Apollonio autem (2, 286) ἑφύς Ἀπόλλωνος νῆσος vocatur; hinc ipsum sinum poeta εἰς ἡφίην appellat.

Subjungere liceat nonnulla quæ cum Dionysio utpote viro e Bithynia oriundo apte componi queant. Romam poeta vs. 356 vocat μητέρα πασῶν πολλῶν, imitatus, ut videtur, exemplum quod sua ipsius ætate Bithyni præverant; certe Romam μητρόπολιν vocari primum videmus tempore Domitiani in numo Nicomedensium (1).

Plinius 37, 4; 15: *Metrodorus Scepsius*, inquit, *in eadem Germania et Basilia insula nasci* (sc. adamantem), *in qua succinum, solus, quando equidem legerim, dicit, et præfert Arabicis, quod falsum esse quis dubitet?* Metrodorus ille, Scepsi natus, Chalcedone in Bithynia vixit indeque etiam Chalcedonium vocabatur (Strabo p. 609). Tanto igitur facilius intelligitur, quod factum sit ut Dionysius quoque (317) ad oceanum borealem non modo succinum sed etiam adamantem reperiri prodatur. Ex eodem Metrodoro, quem Periegeticum appellat Lactantius ad Stat. Theb. 3, 478, Dionysius fortassis etiam alia quædam de borealibus regionibus alibi non obvia mutuatus est (v. not. ad 356).

Hactenus de patria Dionysii; jam videamus de ætate scriptoris, de qua in diversissimas partes viri docti abierunt, quanquam plurimi verbo hanc quæstionem tetigisse satis habuerunt.

Primum igitur ex Dionysii versu 355: *Ρώμην τιμήσσαν ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων*, recte scholiastæ collegerunt poetam non vixisse sub consulibus, sed tempore imperatorum. Idem accuratius tempus ita definiunt, ut alii sub Augusto, alii vero minus false sub Nerone Dionysium floruisse statuerent (2). Nos non

(1) Bernhardus ad Dionys. p. 512: « Huic Dionysii versui (356) subest metropolis significatio, quæ cum aliquamdiu legitimam vim nec simulatam coloniarum obtinisset varias in partes diductarum, sensim cepit ad eas urbes transferri, quæ vel provinciæ suæ principatu fruerentur, vel dignitate opumque et commerciorum literarumque laude præstarent, ut postremo per Græcorum vanitatem etiam hac amplitudinis notione destitueretur. Quam potestatem nominis enarravit perspicue post Spanhemium Eckhelius D. N. p. 1, vol. 4, p. 273 sqq. Quare quod exemplum Nicomedense ætate Domitiani præverant, sua, quæcumque ea fuerit, potuit æmulari, Romam confesus esse dominam ac principem cunctarum civitatum. »

(2) Schol. ad vs. 355: Τοῦτό φησι διὰ Νέρωνα τὸν βασιλεύσαντα τῶν Ῥωμαίων ἐπ' οὗ ἐγένετο ὁ ποιητῆς Διονύσιος, ὡς φησὶν αὐτός (vs. 1052): « Αὐσονίου βασιλῆος. » Idem ad vs. 1052: Αὐσονίου βασιλῆος] τοῦ Νέρωνος ἐπὶ τούτου γὰρ ἤμαρ ὁ Διονύσιος. Κράσσαν γὰρ Ῥωμαίων στρατηγὸν ἀνεβλόν, ὃν ἐβδίκησεν Αὐγουστος ὑποτάξας αὐτὸς, ὡς μὲν δὲ δὶγα Ῥωμαίων βασιλεία ἴσταντο. In his sententia eorum qui sub Nerone floruisse Dionysium dixerunt, con-

negamus vixisse poetam Neronis temporibus, at satis longe postea periegesin ab eo scriptam esse ex ipso carmine colligitur. Nam vs. 525 Cyclades insulas poeta Asiæ attribuit, eoque se scripsisse indicat post tempora Vespasiani (70-79), qui insularum provinciam Asiæ adscriptam instituit (v. not. p. 136). Idem efficitur ex vs. 877, ubi Commagene juxta Syriam memoratur; constat enim Commagenen Vespasiani tempore a Syria separatam esse (v. not. ad 877). Deinde autem quæ leguntur vs. 209: *ἱρμωθέντα μέλαθρα Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων, Ὀδὸς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλειαν Αὔσονις ἀλχημή* aperte cladem innuunt anno 86 p. C. a Nasamonibus acceptam, quam jactans Domitianus « *Νασαμώννας ἐκώλυσα εἶναι* » dixisse fertur. In his ipsis vero Domitiani temporibus fere subsistendum esse censeo, adeo ut poeta vel postremis ejus imperatoris annis vel paullo post scripsisse periegesin nobis videatur. Idem fere visum est Passovio, qui in præfatione ad Dionys. p. XIV Periegetam neque ante Domitiani imperium neque post ejus mortem orbis terrarum descriptionem composuisse asseverat. Argumenta sententiæ opportuniore tempore se persecuturum promisit, sed ne staret promissis, morte prohibitus est. Vidit haud dubie vir doctus quod ego quoque sentio, nihil carmini nostro inesse quod ad posteriora tempora necessario sit referendum; deinde vero, quum quod de extincta Nasamonum natione proditur, non tam veritatis testimonium sit quam Romanos recenti victoria inflatus gloriantes arguat, Dionysium haud longe post victoriam illam sua consignasse videri. Denique ne præter necessitatem poetam in ceterius ævum rejiciamus, eo quoque impediatur, quod Dionysius ille, quem a periegeseos et Λιθικῶν auctore non diversum esse probabiliter conjecisse nobis videmur, inde a Neronis temporibus usque ad Trajani regnum (54-93 p. C.) floruisse a Suida traditur. Unde consequitur ea quæ vs. 1031 de Parthorum ardore hasta romana mitigato (*ἀμαμακέτους περ ἶοντας Αὔσονίου βασιλῆος ἐπεπρήθηνεν ἀκωκή*) leguntur, quum per se multiplicem interpretationem admittant, ad Au-

statur cum altera, ex qua sub Augusto poeta vixit. Cf. Eustathius ad v. 355 p. 279, 28: *ἀνάκτων δὲ εἰπὼν εἶθε, φασίν, ἐναργῶς ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπᾶτων αὐτὸς ἦν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἠκμαζε, Νέρωνος, ἢ καὶ Αὐγούστου κατὰ τινος (οὗ καὶ μεμνησθαι λέγεται καὶ ἐν τῷ « Αὔσονίου βασιλῆος ἐπεπρήθηνεν ἀκωκή ») τοὺς γὰρ ὑπᾶτους οὐκ ἐκάλουν ἀνάκτας.* His adde quæ supra jam adscripsi.

gusti vel potius Neronis tempora, non vero ad Trajani vel Alexandri Severi vel his posteriora esse referenda (1). Atque in Dionysio istud *ἐπεπρήθηνεν*, ut non cadit in cladem aliquam insignem qua fractæ fuerint vires Parthorum, sic iis quæ Nero ab hoste obtinuit, peraccommodatum est.

Igitur ut paucis comprehendam, quæ cum aliqua probabilitatis specie dici queant, Dionysius noster, fortassis e gente oriundus quæ e Libya olim cum Hannibale in Bithyniam migraverat, in Libyssa vico Bithyno e Dionysio vel Dione vel, si Suidam audimus, e Glauco patre natus esse videtur (c. an. 20 p. C.?). Alexandriæ præceptore inter alios usus est Chæremone, cui in schola successit eo, opinor, tempore quo Chæremon, qui una cum Alexandro Ægæo philosopho (Suidas s. v. Ἀλεξ. Αἰγ.) magister Neronis fuisse perhibetur, Romam se contulit (c. an. 50?). Eodem postea ipse etiam Dionysius profectus, ibique per viginti annos bibliothecarii munere functus est (c. an. 70-90?). Periegesin post annum 86 senex composuit. Discipulum habuit Parthenium grammaticum, qui idem esse videtur cum Parthenio τῷ τοῦ Διονυσίου, auctore operis *περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητημάτων*, de quo v. Athenæus 11, p. 467, C. 501, A. 783, B; 15 p. 680, D. Cf. Eustathius ad Il. 23, p. 1412 et ad Odys. 15, p. 1567. Eodem quo Dionysius tempore Romæ vixit Philo Byblius, qui *περὶ πόλεων* et *περὶ κτήσεως καὶ ἐκλογῆς βιβλίων* scripsit nec ignotus bibliothecario nostro fuisse videtur. Ex ejus libris fortassis fluxit Elææ urbis Phœniciæ mentio (vs. 910), quam nos non novimus nisi ex Philone (ap. Steph. Byz.) et Dionysio. Romæ inter successores Dionysii fuit Lucius Julius Vestinus, cujus memoriam celebrat inscriptio ad viam Ostiensem reperta (C. J. n. 5900): *Ἀρχιερεὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου πάσης, Λευκίῳ Ἰουλίῳ Οὐρηστίνῳ καὶ ἐπιστάτῃ τοῦ μουσείου καὶ ἐπὶ τῶν ἐν*

(1) De Augusto Suetonius Aug. c. 21: *Parthi quoque et Armeniam vindicanti facile cesserunt, et signa militaria quæ M. Crasso et M. Antonio ademerant, reposcanti reddiderunt, obsides insuper obtulerunt, denique compluribus quondam de regno concertantibus, non nisi ab ipso electum comprobaverunt.* Sub Nerone an. 58 Corbulo Artaxata et Tigranocerta urbes expugnavit atque Tigranem a Nerone electum Armeniæ regem constituit. Mox bello renovato (an. 63), postquam prospere rem Pætus gesserat, idem Corbulo eo tandem rem adduxit, ut Tiridates sublatum de capite diadema Cæsaris imagini subjiceret, nec nisi Neronis manu id se resumpturum esse promitteret.

b.

Ῥώμη βιβλιοθηκῶν βωμαϊκῶν καὶ ἑλληνικῶν, καὶ ἐπὶ τῆς παιδείας Ἀδριανοῦ ἐπιστολαὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος.

Superest ut aliorum de Dionysii ætate sententias commemoremus. Inter eos longissime a nostris rationibus recedit Bernhardyus, qui Periegetam scripsisse censet exeunte seculo tertio vel ineunte quarto. Hoc vero ut vir eximius sibi persuaderet, præ ceteris Hunnorum apud Dionysium mentio induxit.

« Sed momentum, inquit, præbet unum stabilissimum Hunnorum mentio, qua plerique defungebantur opera leviori, quod populum ad mare Caspium Vitiurum in sede v. 730 viderant repositum. At unde, quæso, compererat Noster de ea gente, quam primus a rumore quodam acceptam Zonaras exhibuit Caro regnante provenisse, bellis cognitam quarti demum sæculi scriptores describunt, neque vulgaris geographiæ magister potuit nisi usu longinquiore notam libello consignare? Nam Ptolemæus quidem quos Chunos novit, eos ad regionem transtulit longe diversissimam. His Alanos adde, quos annotatione ad vs. 308 tractatos eadem in causa versari necesse est. Præclare igitur et liberaliter agi putamus cum Dionysio, si tantis oppressus iudiciis finem tertii seculi vel exordia quarti queat tueri ac propriam ætatem obtinere. »

Hæc igitur temporis notatio nititur loco Zonaræ (12, 20, tom. 1, p. 638 Bonn.), ubi Carus imperator secundum nonnullos in expeditione Hunnica occisus esse proditur (an. 283, p. C.), dum Eutropius, Orosius, Sextus Rufus, Vopiscus et ipse Zonaras imperatorem in expeditione contra Persas sive Parthos occubuisse uno ore affirmant. Jam vero si seculo duodecimo Zonaras in annalibus quibusdam Hunnos in Persarum locum substitutos reperit, nemo in his non agnoscit Byzantini ævi commentum ejusdem plane levitatis atque illud quo apud Constantinum Manass. in Comp. Chronol. p. 12 Hunnos, olim Sesostridis socios, postea Parthos vocatos esse quidam hariolabantur. Apud fidos scriptores Hunni in populorum historia primum apparent anno 375. Dionysius igitur, si eos nonnisi longinquo usu notos commemorare potuisset, relegendus foret in seculum quintum vel quarti seculi annos postremos, adeo ut junior esset Festo Avieno, qui seculo quarto Periegesin magistrorum longo jam usu tritam eorumque ludibriis passim jam depravatam carmine latino imitatus est. Id vero quum fieri nequeat,

consequitur aut Hunnos etiam antequam historia innotuerint, a geographo commemorari potuisse, aut a librario seculi quarti vel quinti notissimum tunc Hunnorum nomen in alius populi locum esse substitutum, ideoque, sive hoc sive illud malueris, nullum Dionysii loco inesse momentum chronologicum.

Ammianus Marcellinus (31, 2, 1) in historia anni 375 de Hunnis agens, *gentem eam monumentis veteribus leviter notam*, non vero ignotam, esse dicit. Recentiorum nonnulli Hunnos agnoscunt in Chunis apud Plinium (6, 22, 55) juxta Tocharos in Asia degentibus (1), nec non in Chunis quos Ptolemæus prope Mæotidem paludem in Sarmatia Europæa collocat. Quod qui probaverit, nihil sane mirabitur medium inter istos locum prope mare Caspium Hunnis assignari a Dionysio ætate sua inter Plinium et Ptolemæum medio. Sed ne opus quidem est ut eo confugiamus; nam Hunnos quosdam, sive ejusdem stirpis cum iis quos historia novit, sive alius, in regione inter Pontum Euxinum et mare Caspium interjecta jam Herodoti tempore consedissee liquet ex inscriptione Persica, quæ in recensu populorum Persis subjectorum juxta Saspis Armeniæ etiam *Hunas* habet, quos non diversos esse a Scythinis Xenophontis (Anab. 4, 7, 8) cum Lassenio censet Ritterus (*Erkunde* tom. 8, p. 92 sqq.). Sed hæc quoque ego quidem missa fecerim, et ad hoc potius attendi velim, quod gentes maris Caspii accolæ apud Dionysium eodem modo disponuntur quo inde ab Eratosthene ordinari solebant, nisi quod Dionysius Οἰνοὺς vel Οἰνωοὺς exhibet eo loco ubi ceteri geographi habent Οἰνιτοὺς (Strabo), *Utios Scythas* (Tab. Peut.), *Futuos* (Jul. Honor.), *Οἰδαί* (Ptol.), *Udinos Scythas* (Varro ap. Plin.). Vide not. ad vs. 730, p. 149. Quod reputanti omnium verisimillimum esse videbitur eundem populum Scythicum apud Dionysium quoque intelligendum esse, atque Οἰνοὺς a librario seculi quinti pro Οἰδαί scriptur. esse, vel etiam ipsum Dionysium pro ΟΥΔΑ-νοὺς e codice vitiosq et condonando fere errore dedisse ΟΥΝνοὺς, sicuti alibi (vs. 1069) Τάσχοὺς exhibet pro Ταόχοὺς, aliosque nominum formas corruptas habet, quas neque librariorum negligentiae vindicare possis, neque legis metricæ necessitas excusat. Hactenus de Hunnis. Quod Alanos attinet, de iis Dionysius consen-

(1) V. Carl. Müllenhoff *Ueber die Weltkarte des Kaisers Augustus* (Kiel, 1856) p. 14.

tientes sibi habet æquales suos Senecam et Valerium Flaccum, adeo ut hinc serioris ævi indicium peti nequeat (v. not. ad vs. 305, p. 119).

Aliud sententiæ suæ argumentum Bernhardus assumpsit ex verbis Ἀδωνίου βασιλέως (v. 1052); « nam imperatores paulo seriore tempore, id est ab Antoninis inde, βασιλεῖς vocari demonstrant loci a Spanhemio De usu et præst. num. vol. 2, p. 397 sq. congesti. » Hæc vero parum accurate dicta sunt; nam in numis quidem βασιλέως titulus inde a Commodi demum temporibus obuius est, sed iam antea usi eo sunt scriptores vel Dionysii cœstantei vel paulo duntaxat eo iuniores, Dio Chrysostomus, Appianus, Athenagoras, Aristides (1).

Præterea Bernhardus affert significationes quasdam regionum ac populorum, quæ ceteriore demum ætate proferri potuerint, ut Mæsurum, commercii Serici, Coliaci, tum vero Nasamonum cladis et Cycladum Asiæ adscriptarum mentio. Eodem spatio contineri ait id quod de Indoscythis exstat v. 1088, utpote a scriptoribus seculi secundi, Ptolemæo et Arriano, quem ferunt, primum prolatis. Denique decursum ævi serioris prodere Cœlesyriæ potestatem amplissimam (889), quam Ulpianus, Eunapius eorumque æquales confirmant, et Chalcididis nomen (v. 803), quo Chalcedonem ecclesiasticorum volumina celebraverint.

In his quod attinet Nasamones et Cyclades, probatur iis Dionysium scripsisse post annum 86 p. C.; cur Mæsos in medium Bernhardus attulerit, non assequor; quæ vero de rebus indicis dixit, ea pendent ex falsa opinione de ætate Pseudo-Arriani sive auctoris anonymi Periplus maris Erythræi; hunc enim ex Dodwelli sententia plerique Pausaniæ æqualem fuisse putabant, quamquam patet periplus sub Domitiano (80-90, p. C.) scriptum esse eodem fere tempore quo Dionysius periegesin edidit (v. tom. I, p. XCII). Ceterum Scythas

(1) Eckhelius Doctr. num. vol. 8, p. 366: « Titulum βασιλέως, regis, satis mature scriptores græci, Dio Chrysostomus, Appianus, Athenagoras, Aristides aliique principibus Romanis pro nomine legitimo ἀυτοκράτορος sunt imperitii, cuius facti testimonia possum reticere, quia magnam pridem eorum copiam collegit et ex locuplete suo coinu proposuit indefessus Spanhemius (t. 2, p. 397). Neque ejus in numis Græcorum desunt exempla, sed admodum rara. Notus numus Caphyæ Arcadiæ, qui Caracallam appellat ANTONINON ΒΑΣΙΛΕΑ, tum et numi Commodi, Nicææ et Cii Bithyniæ urbium, tum et Cæsares Cappadociæ signati cum epigraphæ: ΚΟΜΜΟΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΥΤΥΧΕΙ. »

Indicos memorare licebat vel inde ab anno 120 a. Chr. (v. tom. I, p. 286, 287). Cœlesyria Dionysio est πολύπτολις αἶα (899) ac regio λιπαρή και εὐβοτος, ac talem semper fuisse constat. Haud magis temporis notam elicere licet ex eo quod Chalcedon poetice vocatur Χαλκίς ἔρουρα incolas habens Χαλκιδίας. Quodsi enim in nonnullis serioris ævi scriptoribus Chalcedon interdum Χαλκίς vocatur, forma hæc nominis rarior ab antiquioribus scriptoribus non erat aliena, inque poeta tanto minus premissa quum obvia fiat in Artemidori fragmento apud Stephanum Byz. s. v. Χαλκίτις; ibi enim verba τὴν Χαλκίτιν λεγομένην πόλιν non ad insulam cognominem, sed ad Chalcedonem urbem pertinere et τοῦ παράκλου ratio et distantiarum notæ docent recteque intellexit Petrus Gillius. Similiter fluvius qui Χαλκηδών a Dionysio Byzantio, Arriano, Hesychio Milesio aliisque Byzantinis dicitur, apud Stephanum Byz. s. v. Χαλκηδών vocatur Χαλκίς.

Aliud argumentum Bernhardus ex eo sumpsit, quod Dionysius præter periegesin, in qua sæpius gemmæ per varias regiones obviæ commemorantur, etiam peculiare de lapidibus carmen condidit. Probabile enim est sermonem in eo fuisse de lapidum viribus magicis, cujus doctrinæ vestigium habes in periegeseos versu 725, ubi iaspis monstrorum averruncatrix esse perhibetur. Jam vero Bernhardus p. 506 studia hæc superstitiosa deprehendit non esse spectata nisi decursu secundi continuorumque seculorum, et si qua Plinius anilis interpretationis in lapidum recensu vestigia prodant, consilium tamen operamque meditatam non licere expressam reperire, sed magiæ fortasse semina ex Oriente serpentis et vanitatem lapides venditantium; Dionysium igitur Lithicorum scriptorem seculo secundo nequire vetustiorum haberi. At hæc abunde refelluntur ex ipso Plinio, qui lib. 30 init. verba facit de rabie scientiæ magicæ quæ Græcos incesserit, et de literarum claritate quam ex ea petere annixi sint. Idem istius scientiæ non modo vestigia quædam in libris suis prodit, sed vix ullus est scriptor qui, quamvis magicæ vanitatis se contemptorem profiteatur, ampliorem commentorum magicorum copiam in medium protulerit. Sic, ut subsistam in libro XXXVII de gemmis agente, magorum placita afferuntur de achate, amethysto, adamante, atizoe, astriota, chelonitide, ceraunio, glossopetra, gorgonia, goniæo, heliotropio, hyænia, sy-

noctitide, smaragdo, zoraniscæa etc., sicuti etiam de iaspide Plinius eadem quæ Dionysius et præterea aliud absurdius refert. Hactenus de Bernhardyo seculo tertio vel quarto Dionysium vindicante.

Alii e verbis poetæ ἑμῶν μέγαν ὄκνον ἀνάκτων Dionysium scripsisse collegerunt tempore quo non unus, sed plures simul regnarent. Et Norisius quidem (Epist. Pisanæ p. 193) ἀνακτας dici putavit Agrippæ filios ab Augusto adoptatos, Cajum et Lucium, qui utpote principes juventutis isto nomine designari potuissent. Probarunt hæc Cellarius (Dissertt. academ. part. 2 diss. 12) et Henricus Valesius (ad Ammian. Marcellin. 23, 6, 26, p. 372), qui cum Gerhardo Vossio (De hist. gr. p. 216 ed. West.) Dionysium periegetam agnoverunt in Dionysio Characeno, de quo Plinius 4, 27 : *Hoc in loco (Charace sc.) gentium esse Dionysium. (Isidorum dicere voluit), terrarum orbis recentissimum auctorem, constat, quem ad commentanda omnia in Orientem præmisit divus Augustus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res majore filio.* Quæ quantopere a nostro poeta aliena sint post Bernhardy a dixit Fr. Jacobs (in *Ersch u. Gruber's Encycl.* s. v. *Dionysios*, tom. 25, p. 344), nec non ipse exposui in tom. I, p. LXXXI sq. (1), assentiente Müllenhofio in libro *Ueber die Weltkarte des Kaisers August.* pag. 3. Heineccius (Opusc. Var. p. 110) ἀνακτας istos intellexit Augustum et Tiberium; Scaliger (ad Euseb. Chron. an. 2215, p. 228) Severum ejusque filios Caracallam et Getam, adeo ut Parthica victoria, quam Dionysius indicat, Septimii Severi sit; Salmasius (in *Scriptt. hist. Aug. ad Æl. Spart. vit. Severi* c. 15, tom. I, p. 614) de Marco Antonino et Vero cogitavit atque Parthica retulit ad Verum, Marci fratrem, qui Parthici cognomen nactus est. Nuper denique Alfredus de Gutschmidt in *Philologo* an. 1856, tom. 10, p. 702, attulit hæc : « Bernhardyus, inquit, quum Dionysium periegeseos auctorem exeunte tertio vel ineunte quarto p. C. seculo floruisse certissima ratione effecerit, accuratiorem temporis notam ex ingenti victoria de Parthis

(1) In isto de Charace urbe apud Plinium loco, de quo divi tom. I, p. LXXXI, quum in optimis codicibus legatur : *Prius fuit a litore stadia X, maritimum; et jam Vipsanda porticus habet legendum esse censeo : stadia X : maritimum etiam Vipsania porticus habet.* De porticu Polæ Vipsaniæ v. Tacitus *Ann.* I, 31 et *Plutarch. Galb.* c. 25

(i. e. Persis) reportata, quam celebrat, lucramur; etenim neque antea neque postea longissimis temporum intervallis ulla Romanorum victoria Persica æque gloriosa fuit atque ea quam Galerius Cæsar anno 297 de Narseo Sassanida reportavit. Hanc si respicit Dionysius, pluralis ἑμῶν ἀνακτες, quo vs. 355 usus est, quum per metrum licuisset singulari numero uti, egregie explicatur : sunt enim Diocletianus et Maximianus Augg. et Galerius et Constantius Coss. Itaque crediderim Dionysium carmen suum edidisse circa an. 303, quo Diocletianus vicennalia celebravit ac simul cum Maximiano triumphum de Persie egit. »

At conamina hæc quibus ansam dedit ἀνάκτων vox, in meris ludis posita esse recte monet Bernhardyus. Simili modo ex Anonymi verbis in *Periplo mar. Erythr.* § 23 (v. tom. I, p. 274) : *φίλος τῶν αὐτοκρατόρων* auctorem hunc, quem sub Tito vel Domitiano scripsisse facili computu eruitur, regnantibus Marco Aurelio Lucioque Vero floruisse Dodwellus ejusque sectatores colligi voluerunt. Ejusdem Dodwelli commenta de Dionysio Elagabali tempore periegesin scribente satis perstrinxit Bernhardyus, ut denuo stercora ista movere supersedeam.

DE PERIEGESI DIONYSII. Orbis terrarum descriptionem Dionysius ita instituit, ut, postquam de terræ forma deque Oceano ejusque sinibus quædam præmiserat (1-172), primum Libyam (173-269), deinde Europam (270-449), tum insulas maris interni et exteri (450-619), postremo loco Asiam (620-1152) explicaret.

« Ac si quis exemplum poetæ requirit (Bernhardyi verba sunt), quo carminis conformationem summamque ille direxerit, facillimum est paucis verbis satisfacere. Nimirum habuit in quem intueretur Eratosthenem (1), cujus tabulam cum periti pariter ac rudissimus quisque vetustatis geographorum sibi proposuerint, tum vero Dionysium, quem istius doctrinæ sacra detrectasse constat, non debuit dubitare ad eandem auctoritatem se componere. Cujus imitationis leviter admonuerunt Eustathius et scholiastes ad operis principium, quamquam ab indicio minutissimo, quod mare oceanum terras ambire

(1) Conf. Ukert *Geogr.* I, 1, p. 208 : « Sein Hauptführer ist Eratosthenes, den er aber nach andern berichtigt und vervollständigt. »

tradit, exorsi (1). Sed multo gravissima instituti capita, quæ primis lineis designasse pretium est, fluxerunt ab Eratosthenis præceptis. Huic enim debetur orbis descriptio latioris quam amplioris (v. 6), narratio de continentium finibus (v. 19 sqq.), de marium singulorum circuitu deque Caspici natura persuasio commenticia (v. 49. 69 sqq.), Ponti circumscriptio (v. 131. 863), triplex Europæ peninsularum notatio ad *κρηπίδας* revocata (v. 332), deinde Asiæ tam inensura quam explicatio, imprimis quæ ad Arianam Indiamque pertinuerit (vs. 620. 714. 887. 1130 sqq.), postremo fabularum vel obscurorum locorum fida commemoratio, ut Cernes, ut Thules, ut Hercynii saltus tanquam Germanorum fideijussoris (vs. 219. 286. 581) : nam ab iis abstinemus, quæ cum Dionysius a variis scriptoribus accepisse potuerit, non satis munita fide iusserimus ad Cyrenæum redire. » Hæc Bernhardus. Non nego multa Dionysium tradere quæ in Eratosthene quoque legebantur ac partim primum ab Eratosthene sic constituta erant; in univsum tamen multo minus ab eo geographo Noster pendet quam Bernhardus credidisse videtur. Omnino vero Eratosthenis nomine multi abutuntur agentes illi geographos seriores tantum non omnes terrarum tabulam ex placitis Eratosthenicis adornasse; id enim falsissimum esse quisque fatebitur diuturniore harum rerum usu edoctus. Ceterum num ea quæ Nostro cum Eratosthene communia sunt, ex ipso Eratosthenis opere Dionysius selegerit, an hæc sicuti ea, in quibus de rebus maximis a Cyrenæo geographo recedit, alio in opere sic jam composita legerit (2), in medio relinquendum est.

Figuram orbis terrarum Dionysius dicit *σενδονουδέη* sive ex duobus conis constantem, quorum alter formatur junctis Europæ Libyæque continentibus, alter vero est Asiæ. Patet igitur Asiæ figuram longe aliam perhiberi quam tradidit Eratosthenes (3). Apud hunc enim Asia australis in Coniacorum apicem exit, qui cum adjacente Taprobane insula in

(1) Schol. ad vs. 1 : Ἐρατοσθένους δὲ ὡν ζηλώτης, κύκλω περιέχουσα τὴν γῆν φησὶν ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ.

(2) Fortasse in opere Alexandri Ephesii, qui præter historiam belli Marsici, versu heroico libros composuit, in quibus, ut Strabo ait p. 642, τὰ σφάνια διατίθεται καὶ τὰς ἡπείρους γεωγραφείας, καὶ ἐκείστην ἐκείας ποιήματα.

(3) Incaute Forbigerus *Geogr.* 1, p. 433 : « Daber kommt es denn auch dass das ihm vorschwebende oder wahrscheinlich in einer älteren Karte ihm vorliegende Bild ganz das Eratosthenisch-Strabonische est. »

parallelo regionis Aromatiferæ situs est, dum, secundum Dionysium, australis Asiæ ora, ut conii figuram absolvat, in orientali sua parte paullatim versus boream reflectitur, ita ut Taprobanes insulæ situs longe fiat septentrionalior, et in Syenes parallelum sive, ut ipse Dionysius (595) dicit, in Cancræ circulum tropicum removeatur. Hæc quum ita sint, facile intelligitur borealem Indiæ terminum, qui Tauro monte describitur, ex Dionysii sententia non esse in parallelo per fretum Gaditanum et Rhodum ducto, ut primus Eratosthenes docuit, sed item multo magis versus septentriones pertinere. Confirmare rem licet e Posidonio, qui, sicuti Dionysius terræ figuram *ὠροειδέη* esse statuit (v. not. ad vs. 2, p. 104), Indiam vero, ut Plinius 6, 21, 57 tradit, *ab æstivo solis ortu ad hibernum exortum metatus est, adversam Galliæ statuens, quam ab occidente æstivo ad occidentem hibernum metabatur totam a favonio*. Eodem prorsus modo Indiam et Celticam sibi oppositas esse jam dixerat Ephorus (v. Scymn. Chius in tom. I, p. 202). Patet igitur Posidonium et Dionysium cum aliis haud paucis aurem præbuisse Hipparcho, qui in Eratosthenica Asiæ tabula tum Indiæ situm tum alia complura falsissime exhiberi contendit, ideoque jussit τοῖς ἀρχαῖς πάλαι προτέχων (Strab. p. 90). Antiquiores item tabulas Noster in describenda occidentali orbis terrarum parte secutus fuerit, in qua Eratosthenes quoque Timosthenis (1) vestigiis insistens haud multa mutasse videtur. Certe Italiæ situm Dionysius talem significat qualem novimus ex antiquioribus geographis; idem et Cernen et Thulen agnoscit, neque probat quæ in his omnibus Artemidorus ejusque asseclæ novaverant.

Ceterum Noster non is est qui ubique sibi constet caveatque ne quadrata jungat rotundis. Cujus inconstantia exemplum in eo statim deprehendis quod vs. 178 Libyam *τραπέζω εἰδος ὁμοίην* et vs. 887 Asiæ partem meridiocalem quadrilateram esse dicit; quorum hoc cadit in *σφραγίδας* quas Eratosthenes descripsit Asiaticas, sicuti illud ex tabula orbis terrarum, qualem antiquissimi Ionæ geographi efformarant, explicationem habet, at utrumque a conicis figuris quas Dionysius delineavit, alienum est. Mirum quoque quod vs. 627 Asiam Europa Libyæque minorem esse nar-

(1) Timosthenicum morem Dionysius imitatur terrarum situs secundum ventos distinguens.

rat; id enim non ab Eratosthenis modo, sed a Posidonii quoque computu prorsus abhorret, indeque explicandum esse videtur quod Dionysius conum orientalem, quum occidentali obtusiozem Posidonius dixisset, ob id ipsum etiam breviorē esse credidit, vel etiam inde quod mari Caspio immanem et inauditam prorsus magnitudinem affinxit (vs. 720).

Tabulas quibus vel ipse Dionysius vel alii periegeoseos carmen illustrarent, sæpius commemorant scholiastæ, ut vs. 409: Ἐν τῷ πίνακι οὐ κεῖται (Triphylia). Vs. 521: Πεπάρηθος οὐ κεῖται ἐν τῷ τῆς χωρογραφίας πίνακι. Eustath. ad vs. 530: Αἱ Κυκλάδες... καὶ αἱ Σποράδες... ἐς ἣ τῆς περιηγήσεως πινακογραφία οὐκ ἔχει. Schol. ad vs. 533: Ταῖς Σποράσιν ἐπικαίονται αἱ Ἰωνίδες, οὐκ ἔχουσι δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ἐν τῷ πίνακι. Vs. 242: Ἐν τῷ πίνακι τῷ κατ' Ἐρατοσθένην καὶ Διονύσιον οὐκ ἔγκριται τὸ τῆς Αἰγύπτου σχῆμα καθὼς δὲ Διονύσιος ἐκφράζει τριπλευρον ἰσοσκελές. Vs. 249: Ἰδίου πίνακος ἔτυχεν ἡ Αἴγυπτος, ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ὀλίγη. Vs. 300: Οὐκ ἔγκριται τῇ εἰκόνι (ἡ Παύκη νῆσος). Nimirum minoris moduli tabulæ erant quam ut omnia locorum nomina inscribi iis possent, quam ob rem Ægyptus etiam peculiari tabula describebatur. Quodsi Nicephorus Blemmides in geographia synoptica, quam e Dionysii paraphrasi collegit, initio operis (p. 458) dicit: Τὸ δ' ὑπὲρ τούτου σφαιροειδὲς Προποντικὸς λέγεται etc., nemo non videt ludi magistrum baculo monstrantem tabulam orbis Dionysiani, quam in scholis usitatissimam fuisse colligas ex verbis Cassiodori De instit. div. 25: *Deinde pinacem Dionysii discite breviter comprehensum, ut quod auribus in supra dicto libro percipitur, pæne oculis intuentibus videre possitis.* Porro geographum Ravennatem inter varias tabulas (1), ex quibus majorem operis sui par-

(1) Quod attinet orbis terrarum tabulam, quam libro primo Geographus Rav. describit, a vero longe aberravit Theodorus Mommsen, qui terrarum dispositionem in ea secundum Agrippæ orbem pictum exhiberi putavit. Reconstructenti istam tabulam facile patebit auctorem ejus vel in Asia vel in aliqua insula Asiæ proxima sedem habuisse. Proclivis itaque conjectura est in Syria vel Hierosolymis a Christiano homine esse delineatam. Attamen quum ea sit continentium divisio, ut Europa dimidiam totius orbis partem obtineat ex sententia veterum geographorum Ionicorum, verisimilius est orbis terrarum delineationem, in quam suos lusus Christianus quidam intulit, a vetusto aliquo geographo græco, qui in Ionia vixit, esse profectam. In ejusmodi autem orbis divisione fieri non potuit quin Iberia et Libyæ septentrionalis pars occidua multo longius quam debebant versus meridiem deducerentur. Ac reapse talem terrarum situm vetustissimos geographos et historicos sibi efformasse compluribus

tem conscripsit, etiam Dionysii nostri orbem terrarum adhibuisse nullus ego dubito. Indicia rei habes lib. 5, 22, p. 284 ed. Porcheron, ubi Ravennas, sicuti periegeta vs. 416, Peloponnesi fluvios recenset Alpheum, Eurotam, Melanem et Jaonem, quorum postremus commentitius et Dionysii errore prognatus est. Similiter verbis Dionysii (1195): Ἀραχωτὸς... Σατραΐδας, Ἀριηνοῦς apud G. Rav. 2, 4, p. 44 respondent hæc: *provincias... Aracothon, Aritnon, Satriadon*, in quibus *Aritnon* vel formam nominis epicam, quo poeta usus est, prodit, *Satriadæ* vero vel, ut in Dionysii codicibus nostris legitur *Satraidæ*, nomen est aut corruptum (1) aut populi aliunde non cogniti. Ex eadem Dionysii tabula fluxerit quod apud G. R. 5, 20, p. 279 legitur: *Ex latere prædictæ Cypri insulæ quæ vocantur Chelidonix* (V. infra). Inter tabulas ævi medii Santarem (*Essay sur l'histoire de la Cosmographie*, tom. I, p. 229), tamquam secundum Dionysii systema geographicum delineatam laudat *a la mappemonde de la cosmographie d'Asaph du onzième siècle* (2).

Jam quo latius usus harum tabularum ipsiusque periegeoseos patuisse videtur, tanto ægrius ferendi sunt nævi quibus illæ dedecorabantur. Sic jure mireris sinum Issicum a Dionysio extendi usque ad insulas Chelidonas et Patarorum promontorium (128 sqq.). Qui quidem error pendet ab altero, quo Cyprus insula ita sita esse dicitur, ut ab ea versus orientem sint insulæ Chelidonix (508); quibus quamvis nihil absurdius dici potuerit: eadem tamen e Dionysio transierunt in Isidorum, qui (Origg. 14, 6) Cyprum in mari Carpathio esse positam refert et ex Isidoro deinceps illata sunt in Itinerarium Ant. p. 526. Eodem etiam pertinet quod Geographus Ra-

veterum scriptorum locis comprobare licet. Quæ vulgo exhiberi solent tabulæ quæ e mente Hecatæi et Herodoti aliorumve auctorum vetustiorum descriptæ omnes sunt falsissimæ, quum fretum Gaditanum ponant fere in Rhodi parallelo, in quo ante Dicæarchum vix quispiam id posuerit.

(1) Monendum erat in not. ad vs. 1097 apud Avienum (v. 1298) pro *Satraitas* legi *Sagam infidum*, ubi *Sagam* legendum esse haud improbabiler conjecit Hudsonus, dum *Satram* reponi ex Dionysio voluit Wernsdorffus. Nescio an *Satraidæ* Dionysii non diversi sint ab *Sattagydis*, Arachosiorum vicinis, quos unus memorat Herodotus 3, 91.

(2) Inter recentiores Dionysii orbem terrarum in tabula representavit Joan. Henr. Vossius in edit. Eclog. Virgilio, indeque Passovius in edit. Dionysii (Lips. 1828). Quæ tamen delineatio præter terræ formam *σφαιροειδῆ* nihil fere præbet, unde quæ propria sint Dionysii, cognoscæ

vennas 5, 20 Cyprum cum Chelidoniis insulis componit. Quid quod eandem doctrinam quidam in Strabonem inferre voluit, ubi nunc legitur (p. 124 Cas., 103, 44 Did.): Τὸ Ἰκάριον καὶ Καρπάθειον (πλάγος ἔστι) μέχρι τῆς Πόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου (V. not. ad Strab. p. 949 ed. Did.). Origo autem erroris in eo quærenda esse mihi videtur quod Dionysius Cyprum insulam confudit cum Cypriis, tribus insulis exiguis (hod. *Trinisia*), quas prope Chelidonias memorat Plinius 5, § 131 ed. Sillig. Simili confusione laborare suspicor locum quo inter Ionias insulas juxta Samum Caurus ponitur (v. not. ad vs. 533). Aliud oscitantiae exemplum præbet vs. 416, ubi præter Alpheum inter Peloponnesi fluvios ex Callimacho apponitur Jaon, quamquam is apud Callimachum nihil aliud est quam Alpei fluvii nomen poeticum. Callimachum diligenter a Dionysio lectitatum esse aliis quoque locis demonstratur (vs. 386, 460, 628); Apollonium Rhodium ob oculos habuit vs. 315 et 424 (1) eumque præ ceteris secutus est in describenda Ponti Euxini ora meridionali. Prava grammaticorum homerorum commenta in Periegesin recepit v. 465, ubi Liparæas insulas Πλάτων nomine introducit, atque vs. 465, ubi Ἀγαυός pro scythicæ gentis nomine proprio venditare videtur.

Hujusmodi igitur ex scriptis eruditulis quum Noster non modo flosculos orationis, sed magnam etiam rerum partem collegerit, brevissima illa Orbis terrarum descriptio, in qua nonnisi notissima et exploratissima quæque consignanda erant, opus evasit varium, multiforme, doctrinæ reconditoris centonibus male ornatum, quod dum notissima nonnulla omittit, plus semel habet aliunde omnino non cognita, quod denique rerum status longis temporum intervallis separatos temere miscet. Nulla est in Periegesi neque Caricæ (847), neque Ambraciæ (431) mentio diserta; et quamvis vs. 76 mare Ligusticum habes, de ipsa tamen Liguria altum silentium, atque Ligurum in locum nescio quò pacto Tyrrhenos suffectos esse vides (294). Similiter vs. 97 poeta sui ævi geographiam secutus Dalmatiam commemorat, eo autem loco, ubi Illyriæ tractum accuratius describit (388 sq.), missa mentione Dalmatiæ, rerum statum adumbrat, qualis quarto ante Christum sæ-

(1) Mitto alia incertiora, de quibus v. Gerhard. in *Lectt. Apoll.* p. 99.

culo in Scylacis periplo exhibetur. Idem vs. 805 Bebryces atque Cimmericos Bospori affert, qui Dionysii ætate nulli erant; vs. 700 Asiæ gentes qui camaris navigiis utebantur, ita memorat, ut nomine proprio Camaritas dictos esse putaveris. Vs. 880 Cœlesyriæ situm falsissime describit; vs. 478 Syrtim majorem e regione Siciliæ collocat absurde; vs. 498 sqq. Ægilorum, Calauriæ, Cytherorum, Cretæ aliarumque insularum situm exponit ratione perinepta; neque melius habent quæ de Cassiteridibus insulis leguntur vs. 561, et de Chatramotitide Arabiæ (957). Ordinem geographicum poeta negligit vs. 854. 858. Haud assumere debebat ex antiquioribus scriptoribus quæ leguntur de Tanaidis cursu (663), de isthmo Asiæ minoris (576. 862), de Araxe (739), de Parnasso Indiæ (737). Suspecta etiam quæ de Panticape et Aldesco fluviis traduntur. Aliunde non noti sunt Bostrenus Syriæ (913), Apsinthius Thraciæ (575), Megarsus sive Magarsus Indiæ fluvius (1043) et Veneris cultus apud Apendios (852). Eodem pertinere videntur Chalcis ad fontes Acheloi sita (496), nec non Γέρραι (321), nisi scribendum est Τέρροι sive Τεῦροι, adeo ut Taurisci indicentur; haud paucas enim nominum formas Dionysius habet sibi proprias, ut Δερκέβιοι pro Δέρβικας vel Δέρβικας (734), Τάσκοι pro Ταόκαι (1069), Σουγιάς pro Σογιάς (747), ἄκρα Λιλύθη pro Λιλυθής (469), Ταῦρος pro ὄρη Ταυρικὰ Chersonesi Tauricæ (468), Ἄτλας pro θάλασσα Ἀτλαντική (30), Βρέντιοι pro Βρέττιοι (362), Τεγεστραῖοι pro Τεργεσταῖοι (382), Ἀμνιτάων pro Ναμνιτάων (570), Σάμαται (metri causa) pro Σαρμάται (304), etc.

Condimenta quæ narrationi geographica Dionysius admiscuit, potiora versantur in mentione fabularum Bacchicarum (570. 623. 700. 839. 940. 1143. 1153) lapidumque (318. 328. 724. 786. 1011. 1075. 1131).

Hactenus de delectu rerum, quem poeta instituit. In quo quum iudicium subactum et subtiliorem rerum geographicarum peritiam desideremus, tanto lubentius concedimus præcipuam libri commendationem in nitore ac jucunditate orationis esse quærendam. De his ita Bernhardus (p. 501) exponit:

« De castitate quidem sermonis et elegantia nemo semel admonitus intercedet; non enim deficiant vel summatim perstringentem exempla, quæ formularum delectum atque sententiarum ubertatem præsent copiosissimam: quo in genere non tam inventionis

artem et consilium desideres, quam modum arbitrere poetæ defuisse, qui nimium sese in luminibus quibusdam sat protritit exercuerit, velut factum videmus 396, 666, 994, 1044, ut Bacchica devetricula præteream. Nec putidi ingenii vel potius artificia umbratica facile invenerint excusationem, ut quod Eustathius admirabatur ludibrium v. 416 : ἔθα Μάλας, ὄθι Κρᾶθις, ἔνα βίαι ὑγρὸς Ἰάων, ἦχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι Λάδων; adde vs. 440. Quare commodum videtur ad ea potius animum advertere, quæ neglectum, aridum pravumque sermonis habitum et ceteriorum sæculorum arguant licentiam. Talia sunt fere hæc : siquidem versus pedestrem sermonem spectamus, male habent ἢ μία ἐκάστη (104). τοῖος... ἔρπει, εἰός... βέβηκεν (273). καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης (307). μηκίστου νότιον ῥόον Αἰγαίου (804). μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ Σάλη (860. cf. 77). πολύπολις αἶαν ἔχουσα (889). ἦχιπερ Ἀντιόχιο ἐπάνυμος Ἀντιόχεια (917). Ἀσίης βασιλευτάτων ἔθνος ἔχουσι (1036). At alia commissa in singulis formis ac significatibus cernuntur, ut Ταύρου (168). ναιήσαντο (349). Τεγιστραίων (382). Βουλιμίων (387). Πάχυνος (469). δρυμά (492). Νηρικίης (495). ἐσπερίδας (563). κλίση (613). ἐπ' ἀνθρώποισι μέγησαν (636). πηγυτόν (667). Σουγιάς (747). ἐν πρώτοιισιν (889). Σύριοι (904). Ἀπαμείης (918). ἀντιπέραιαν (962). Κασσιάνων (1039). πορφυρέουσαν (1122); nam quæ in specie nominum barbarorum novata sunt, ea facilius veniam impetrabunt, vs. 956, 87, 59. Quare nondum mihi persuaderi patior, a tali poeta proficisci non potuisse βορειώτιδας (565) aut περσέτιας (608); de χώραν (118) quidem hæsito. Tandem ut numerorum concentum paucis describamus, Dionysium apparet utpote qui tum ævi senioris mori obsequeretur, tum gravem intelligeret heroici carminis incessum leniore quodam temperamento mitigari debere trochaica cæsura tertii pedis propemodum usum esse tanquam legitima, quæ rhythmī velocitas colorem institutionis ac facilem festinationem æquipararet; deinde hominem, qui tritas haberet aures percipiendis poetarum leporibus, ab invenustis hiatibus sedulo cavisse, syllabas qua usus non ferret cæsura infrequenter produxisse, obstantibus exemplis minime elegantibus 751, 1147, aliquanto plus sibi sumpsisse in Atticis correctionibus. »

LITHIACA. — Præter Periegesin Noster scripsisse a nonnullis ferebatur Λιθιακά sive Λιθιαῖα et Ὀρνιθιακά et Βασσαρικά. Quorum τὰ Λιθιακά recte ad Nostrum referri ex orationis indole

veteres critici collegerunt. Laudantur in schol. ad Dion. v. 714, ubi hæc :

Γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς σάπφειρος, ὡς φησὶν ἐν τοῖς Λιθιακοῖς·

καὶ γὰρ κυανέην πλάκα σαπφειροῖ
ἐξεδάη περὶ κόλπων Ἐρυθραίων Ἀρινηῶν.

Præterea Maximus ad Dionys. Areopag. De myster. theol. c. 2 ita habet :

Φησὶ δὲ καὶ τιμίας λίθου ἀγάλματα, οἷον ὅτε ἡ σμάραγδος ἀπακαθαρθεῖσα τοῦ περιέχοντος γυῶδους αὐτὴν ἀναφανῆ ἄγαλμα, τουτέστιν ἀγλάισμα, πρὸς θ μάλιστα νῦν βλέπων εἶπε τὸ προκαίμενον, ὡς Διονύσιος ὁ ποιητῆς ἐν β' Λιθιακῶν·

τῆς βαθυχλοιάοντος ἰσπίδος ἡ ἀμειβύστου πορφυρέοντος ἀγάλμα, μελαγκράτης θ' ὑάκινθος.

In priore versu legebatur βαθυχλοιάοντος, ad quod quidam adscripsit : γρ. βαθυχλοαούσης. Quo referendum sit τῆς, modo incorruptum sit, sciri jam nequit. Bernhardus ingenio indulgens refingi voluit : τῆς ἔμαθον χλοῶν τότε ἰσπίδος. In altero versu codex μελαγκρατίτης βακ., ad quæ glossator annotavit : γρ. μελαγκράτης τε ὑάκινθος. Vox μελαγκράτης quæ in Steph. Thes. gr. desideratur, de hyacinthino colore ad nigrum vergente intelligenda est. Cf. Hesychius, qui ὑάκινθινον interpretatur ὑπομυλανίζον.

ὈΡΝΙΘΙΑΚΑ a periegeseos poeta aliena esse et ad Dionysium quandam Philadelphensem, quem ob dictionis improprietatem τὸν ὑπόκεινον cognominabant, pertinere censebantur. Idem haud dubio est Dionysius quem Eutecnius commemorat ad finem paraphraseos poematis quod Ἰετυικά vel Περὶ ὀρνίθων inscribatur, et Oppiano vel ipsi Dionysio a viris doctis vindicatur. Verba Eutecnii hæc sunt :

Ταῦτά μοι, κράτιστε βασιλεῦ, περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς ἀγρας τῶν ὀρνίθων ἔστιν εἰπεῖν, Διονύσιος δὲ αὐτὰ παρὰ τοῦ τῆς Λητοῦς Ἀπόλλωνος διδαχθῆναι φησὶ.

ΒΑΣΣΑΡΙΚΑ iidem critici ob orationis asperitatem non nostro Dionysio, sed Samio attribuerunt. Num recte an secus id fecerint, in medio nobis relinquendum est, qui carmen istud non novimus nisi ex fragmentis quæ ex eo servavit Stephanus Byzantius. Bassaricorum auctor non diversus fuerit ab eo qui Gigantia ab eodem Stephano aliquoties laudatam concinnavit. Ac fortasse Nonnus, quem

Bassarica Dionysii usurpasse in propatulo est, Gigantiadem quoque adhibuit in Dionysiacorum libro postremo, qui inter alia etiam Gigantomachiam continet. Fragmenta paucis indicasse sufficiat.

ΒΑΣΣΑΡΙΚΑ.

1. Βούκιννα, πόλις Σικαλίας. Διονύσιος ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν. Apud Plinium 3, 8, 14 Bucinna est insula prope Siciliam sita. Nonnus 13, 308 sqq. Siciliae oppida recensens, Bucinnam non commemorat.
2. Ἐρύσθεια, πόλις Κύπρου, ἐν ἡ' Ἀπόλλων τιμᾷται Ὑλάτης. Διονύσιος Βασσαρικῶν τρίτῃ·

οἱ τ' ἔχον Ὑλάται βασιλίδες Ἀπόλλωνος,
Τέμβρον, Ἐρύσθειάν τε καὶ εἰναλίην Ἀμμασσόν.

Ex eodem hoc loco sua habet Stephan. v. Ὑλη. Τέμβρος. Ἀμμασσός.

3. Τεγησσός, πόλις Κύπρου... Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν τρίτῃ.
4. Καρασία, πόλις Κύπρου... Διονύσιος δὲ διὰ διφθόγγου Κραπάσειαν αὐτὴν φησὶν ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν·

ἡ δ' ἑπόσει Κινύρειον ἰδ' αἰπεινὴν Κραπάσειαν.

Cum his cf. Nonnus Dionys. 13, 444 sqq. (405 ed. Marcellus) :

Οἱ τ' ἔχον Ὑλάται πέδον καὶ ἰδέθλια Σηστοῦ
καὶ Τάμασον καὶ Τέμβρον Ἐρύσθειάν τε πόλιν
καὶ τήμενος βασιλίδων ἄρσασαύλοιο Πανάκρου...
οἱ τε πόλιν Κινύρειαν, ἐκόνυμον εἰσέτι πετρῶν
ἄρχοντος Κινύρειου...
οἱ τ' ἔχον Κραπάσειαν, ἀλιωτέρως οὐδα ἄρουρης.

In quibus nescio an pro ἰδέθλια Σηστοῦ ex Dionysio legendum sit ἰδέθλια Τεγησσού. Ex Dionysio etiam fluxerit id quod habet Stephanus s. v. Πάνακρα : Ἔστι δὲ καὶ Πάνακρον πόλις Κύπρου, sicuti mentio aliorum oppidorum, quae nos jam non novimus nisi ex Nonni Dionysiis.

5. Σόλοι, Κιλικίας πόλις... Διονύσιος δ' ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν Σώλειαν λέγει διὰ τοῦ ω τὴν πρώτην, καὶ τὴν δευτέραν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου. Nonnus 13, 408 cum ceteris Cypri urbibus etiam Solos commemorat. Fortasse Dionysius quoque de Cypri, non vero de Ciliciae urbe dixit. Ut nunc Stephanus habet, Soli, Cypri insulae urbs insignis, apud eum omnino non commemorantur.
6. Ὅανος, πόλις Λυδίας. Διονύσιος ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν. Cf. Nonnus 13, 471 (432 Mare.) : καὶ σκοπιὰς Ὅανιο.

7. Δρεσία, πόλις Φρυγίας. Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν γ'·

Βούδειαν Δρεσίην τε καὶ οἱ μῆλωδα γαίαν.

8. [Τεμένεια, πόλις Φρυγίας πρὸς τῇ Λυκαονίᾳ.] Cf. Nonnus 13, 471 (432) :

οἱ τ' ἔλαχον Βούδειαν, ἀειδομένην τε πόλιν
δενδροκόμον Τεμένειαν, ἰδοκίον ἄλσος ἀρούρης,
οἱ Δρεσίην τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀβριμον.

9. Γάζος, πόλις Ἰνδικῆ, κατὰ Διονύσου πολεμήσασα μετὰ Δηριάδου, λινοῦν ἔχουσα τείχος, καθὰ [Διονύσιος] ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν·

Γήρειαν Ῥοδόην τε καὶ οἱ λινοτεχία Γάζον **
Τοῖόν μιν κλωστοῖο λινοῦ πέρι τείχος ἔργει,
ἀστύφελον θηλοῖσι, καὶ εἰ παγγάλλοι εἰεν,
εὖρος μὲν μάλα δὴ τι διαμπερές ὀργυρῆσιν
ματρητῶν πισύρασιν, ἀτὰρ μήλας τε καὶ ἰβύν,
ὄσσον ἀνήρδοισιν ἐν ἡλίοισιν ἀνύσσει,
ἡᾶθεν κνήρας ἔπιρον ἐπιγόμενος ποσὶν οἴσιν.

10. [Σεσίνδιον, πόλις Ἰνδικῆ· τὸ ἔθνικόν Σεσίνδιος.]
  11. Ἀάρδαι, Ἰνδικὸν ἔθνος ὑπὸ Δηριάδῃ πολεμήσαν Διονύσῳ, ὡς Διονύσιος ἐν γ' Βασσαρικῶν.
  12. [Πράσιοι, ἔθνος Ἰνδικόν, Διονύσῳ πολεμήσαν.]
  13. [Σάλαγος... Ἔστι δὲ καὶ ἕταρον ἔθνος Ἰνδικόν.]
  14. [Ζάβιοι, ἔθνος Ἰνδικόν, πολεμήσαν μετὰ Δηριάδου Διονύσῳ.]
- Cf. Nonnus 26, 50 :

Καὶ Ῥοδόην εὐπυργον, ἀραιμενίον πόλιν ἀνδρῶν,
καὶ κραναῶν Προπάνισον ὅσοι τ' ἔχον ἀντιγα νήσου
Γηρείων, ὅν παιδες ἰθήμενος ἀντι τεκούσης
χρῆσαι ἀκροτάτοις ὑποκλέκτονας ἔρσην,
ἄρσασα μάλ' ἔχουσι γαλακτοφόρου γενετῆρος·
οἷτε Σεσίνδιον αἰπύ, καὶ οἱ λινοκρή κήλη
ἀραγῆς, εὐκόητην εὐκλώστοισι θαμέθλοισι,
Γάζον ἐπυργώσαντο λινοπλέκτοισι θαμέθλοισι,
ἄρσας ἀκλινῆς ἔρμα, καὶ οὐ ποτε δῆλος ἀνήρ
χαλκῶν ἔχων ἔρηξε λινοχλαίνας στήθα πυργων.
Τοῖς δ' ἐπὶ θαρσύναντες ἐπιστρατεύοντο μαχηταί,
Δάρδαι καὶ Πρασίων στρατῆραι καὶ φύλα Σαλέγγων...
καὶ σκολιοπλοκάμων Ζαβίων στήθας.

15. Ζόαρα, πόλις Περσικῆ· οἱ οἰκοῦντες Ζοαρᾶται. Διονύσιος καὶ Ζοάρους αὐτοὺς φησὶν ἐν τρίτῃ Βασσαρικῶν.
16. Κάσπειρος... Τὸ ἔθνικόν Κάσπειροι, ὡς Διονύσιος ἐν γ' Βασσαρικῶν·

ἐν δὲ τε Κάσπειροι ποσοκίλυτοι, ἐν δ' Ἀριηνοί.

Καὶ πάλιν·

Κοσσοῖος γενεὴν Κασπειροῦσιν, οἱ βᾶ τε πάντων
Ἰνδῶν, ὅσοι ἔασιν, ἀφάρτερα γύναι· ἔχουσιν
ὄσσον γὰρ τ' ἐν ἄρσασιν ἀριστεύουσι λέοντας,

ἢ ὅσων δαλίνας ἔσω ἄλος ἠχηρήσῃ,
αλειτὸς εἰν ὄρνισι μεταπρέπει ἀγρομένοισιν,
ἵπποι τε πλακόντος ἔσω πεδίοιο θίνοντας,
τόσσην ἑλαφροτάτοισι περιπροφέρουσι πόδεσσι
Κάσπαιοι μετὰ φύλα, τὰ τ' ἀρθίτος Ἐλλαχεν ἡώς.

Cf. Nonnus 26, 164 :

Ξουθῶν δ' ἄγρια φύλα καὶ ἑγρεμβῶν Ἀριηνῶν
καὶ Ζοάρω ν' ἐκόρυσσε γονὴν καὶ φύλον Ἰώρων,
Κασπεῖρων τε γένηθλα καὶ Ἀρβίας.

Cum Dionysii versibus locum similem Oppiani
Cyneg. 4, 280 sqq. conferri jubet Bernhardyus.

17. Δαρσανία, πόλις Ἰνδικῆ, ἐν ἧ ἀδθήμερον
ἱμάτιον ἰστοργούσι γυναῖκες, ὡς Διονύσιος
Βασσαρικῶν τρίτῳ.

Οἱοι Δαρσανίην ναῖον πόλιν εὐρυάγριαν,
ἔθθα τε πέπλα γυναῖκες Ἀθηναίης ἰότητι
αὐτῆμαρ κροκόωσιν ἐρ' ἰστοπόδιον ταυνοῦσαι,
αὐτῆμαρ δ' ἐτάμοντο [καὶ ἐξ ἰστών] ἐρύσαντο.

Cf. Nonnus 26, 169 :

Οἱ τ' ἔχον Ἀρσανίην εὐδείλιον, ἤχι γυναῖκες
ἐς μίαν ἠριγένειαν ἔθθημι Παλλάδος ἰστίῃ
ὀξείαις καλάμησιν δλον ταίμουσι χιτῶνα.

Num Ἀρσανία an Δαρσανία praestet, quaeritur.
Fortasse regio est quae apud Ptolemæum Ἄρσα
vocatur.

18. Σίβαι, Ἰνδικὸν ἔθνος ἔμα Δηριάδῃ μαχεσά-
μενον Διονύσῳ, καθά φησι Διονύσιος.

19. Ὑδάρξαι, ἔθνος Ἰνδικὸν ἀντιταξάμενον Διο-
νύσῳ, ὡς Διονύσιος Βασσαρικῶν τρίτῳ.

Cf. Nonnus 26, 217 :

Τοῖς ἐπι θωρήσονται Σίβαι καὶ λάος Ὑδάρξαι.
20. Μαλοί, ἔθνος Ἰνδικὸν, τῶν ἀνθεστηκότων τῶν
Διονύσῳ μετὰ Δηριάδου, ὡς Διονύσιος Βασ-
σαρικῶν γ' (α' var. lect.)

Μαλοὶ codd. Meinekii AR, Μαλλοί, PVp.,
sed Μαλοὶ etiam ordo alphabeticus fla-
gitat. Cf. not. ad Arrian. Indic. c. 4
in t. I, p. 313. Pro γ', quod V habet, α'
legitur in AR. Apud Nonnum Malli non
commemorantur.

21. Πάνδαι, ἔθνος [Ἰνδικὸν κατὰ] Διονύσου μετὰ
Δηριάδου στρατευόμενον, καθά Διονύσιος. Pan-
das Nonnus non habet.

22. [Βλέμυες, ἔθνος βαρβαρικὸν Λιθύης, ἀπὸ
Βλέμυος ἐνὸς τῶν Δηριάδου τριῶν ὑποστρα-
τήγων τῶν σὺν αὐτῷ Διονύσῳ πολεμησάντων]
ἦσαν δὲ Ὀρόντης καὶ Ὀρουάνδης καὶ Βλέμυς.]
Cf. Nonnus 26, 340. 18, 387.

23. Γάνδροι, ἔθνος Πάρθων ἀντιταχθέν Διονύσῳ,
ὡς Διονύσιος Βασσαρικῶν τετάρτῳ.

24. Ἐαρες, ἔθνος Ἰνδικὸν τῶν μετὰ Δηριάδου Διο-

νύσῳ πολεμησάντων. Διονύσιος ἐν Βασσαρι-
κῶν δ'.

οἱ δὲ θεῶς [αἰε] προγίνοντο Διονύσου κατὰ φήμης...

Ni fallor, Ἐαρες iidem sunt qui apud
Nonnum 26, 165 (cf. supra fr. 16) Ἰωρες
vocantur. Eorum sive Iorum flumen In-
diæ memorat Plinius 6, 25, 94. Cf. Eo-
ritæ, Arachosiae gens, apud Ptolemæum
6, 20, 3. Ceterum aut complura excide-
runt in Stephano, aut legendum οἱ δ'
Ἐαρες.

25. Ὠδονες, ἔθνος Θράκης τοῖς Μαίδαις ὄμορον.
Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν ιδ'.

Μαίδων τ' ἄγρια φύλα καὶ Ὠδονες ἐγχεσίπαλλοι.

Pro ἐγχεσίπαλλοι, quod de conjectura
dedi, codices habent ἐγχεσίπεπλοι, Casau-
bonus et Meinekius scripserunt ἐλχεσί-
πεπλοι, quod epitheton in Thracæ istos
minus mihi cadere videtur. Ceterum pro
ιδ' Bernhardyus conjectura incertissima
legi vult δ', et mox (fr. 26) γ' pro ιη'.

26. Βωλ(γ)γαι, ἔθνος Ἰνδικόν. Διονύσιος τῆ τῶν
Βασσαρικῶν.

καὶ τότε Βωλ(γ)γαι μετ' ἀνδράσι Τέκταρος ὤρτο

27. Κασσιτέρα, νῆσος ἐν τῷ ὠκεανῷ, τῇ Ἰνδικῇ
προσεχῆς, ὡς Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν *.

ΓΙΓΑΝΤΙΑΣ.

1. Δώτιον, πόλις Θεσσαλίας ... Διονύσιος ἐν α'
Γιγαντιάδος.

καὶ κελαδὸν Σπαργειός, ἔχουσι δὲ Δώτια τέμπεα.

καὶ τὸ ἐνικὸν ἐν τῷ β'.

καὶ κενὸν βρόντησε λίθης ἀνὰ Δώτιον Ἄργος.

2. Κελαδώνη, πόλις Λοκρίδος, ὡς Διονύσιος Γι-
γαντιάδος πρώτῳ.

3. Τιτωνεύς, ὄρος * *. Διονύσιος Γιγαντιάδος
πρώτῳ.

4. Ὁρέσται, Μολοσσικὸν ἔθνος ... Λέγεται καὶ
θηλυκὸν Ὁρεστίς καὶ Ὁρεστιάς, ὡς ὁ αὐτὸς
Θεαγένης [καὶ] Διονύσιος δευτέρῳ Γιγαντιάδος.

5. Νέσσων, πόλις Θεσσαλίας. Διονύσιος τρίτῳ
Γιγαντιάδος.

Jam ut redeam ad Periegesin, carmine la-
tino eam imitati sunt FESTUS AVIENUS et PRIS-
CIANUS grammaticus, quorum ille Valentiniani

et Valentis ac fortassis jam Constantii et Juliani temporibus floruit, uti demonstravit Wernsdorfius (Poet. lat. min. tom. 5, p. 621 sqq.), qui de eo poetæ opere quod ad nos pertinet, ita habet p. 656 :

« *Metaphrasis Periegeseos Dionysii*, quæ in antiquioribus quibusdam libris *Situs orbis* vel *Ambitus orbis*, in recentioribus plerumque inscribitur *Descriptio orbis terræ*. Dodwellus putat, quum Avienus græcam vocem Περὶ γῆς non repetere in fronte, sed interpretari propria inscriptione, et suum nomen, non Dionysii, apponere voluerit, hoc eo fine fecisse, ut se auctorem magis poematis, quam interpretem exhiberet. Et fere consentiunt in eo eruditi alii, ut Barthius, Vossius, Ramireus, non esse carmen illud meram interpretationem Dionysii, sed proprium Avieni opus, quod ille, materia maximam partem a Dionysio sumta, suo impendio atque instrumento extruxerit, quamvis non defuerint alii, qui versionem Dionysii imprudenter dicerent. Etenim non pauca Dionysii suo lubitu abjicit atque omittit, alia multa adjicit ex aliis forte scriptoribus hausta, omnia vero stylo liberrimo et cratione tam luculenta ornataque exponit, ut legentes poetam, suo ingenio excitatum, eminenti quodam spiritu ferri videamus. In quo sane plurimum differt a Prisciano, qui ubique strictior et religiosior in interpretando est, non poetam, sed grammaticum professus. »

Ceterum Dionysii poema, quale Avienus legit, haud paucis jam locis sive librorum negligentia sive mero ludimagistrorum arbitrio depravatum erat. Sic in Dionysii versu 16 ἑρύτερη (*latior* Avien. 16) legit pro ἄρύτερη; vs. 102 vox *axts* indicare videtur eundem pro ἰών legisse ἄξων; vs. 146 *Emathiam*, Ἐμαθίαν, habet, ubi nostri codices græci Δαματίαν præbent. Vs. 119 verba *montibus ab Siculis* produnt Avienum quoque in Dionysio (109) reperisse ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν pro ἐκ δὲ ὄρων Σικελῶν. Dionysii versum 201 : Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσῆκαιροι τελέθουσι ita vertit, ut legisse videatur : ἀσπαιτοι εἴτ' ἐπὶ τοῖσι, *innumeræ gentes* (345). Idem quum vs. 380 dixerit ex Alexandriæ specula Pallenen Thraciæ terram conspici, mirum in modum aberravit ab iis quæ Dionysius (258) expressit : ἤχι τε μακρὰ φαίνονται σκοπιὰ Παλληνίδος Ἰνδοθεῖης, adeo ut legisse videatur : Παλληνίδος Ἰνδοθεῖς αἰῆς. E vs. 386 (*Talis forma* etc.) patet codicem græcum ab Avieno usurpatum ex eorum numero fuisse qui Dio-

nysii versum 269 post versum 264 exhibebant. Vs. 405 verba *nux pinea* indicant Avienum pro κώνου κλυρῆς Ἴσον (277) legisse κώνω πύκνης Ἴσον. Vs. 653 habes *Iontii*; igitur Avienus, sicuti Priscianus, Ἴονίω legit pro ἡλιώω (487). Vs. 827 *Platamona* nomen proprium fecit ex voce appellativa πλαταμῶνα (626); similiter vs. 937 *Epeirimorum* et vs. 946 *Duratedm* gentes elicit e Dionysii vocibus ἐπήτριμοι (758) et δουρατίου (766), atque vs. 1206 *Ophielidem arcem* effinxit e verbis οφειήτιδος πύργος (1013). Sed hæc ipsi Avieno imputanda fuerint, contra vero e codicibus vitiosis *Apyri* (τ' Ἄπυροι codd. Dion. 733 pro Τάπυροι) pro Tapyris apud Avienum et Priscianum commemorantur. Vs. 1133 dicit *propter Libanum*, ideoque pro δὲρ legit ἐπὶ vel ἐπὶ, quod etiam nunc in codd. nonnullis occurrit. Ex versu 1134 et Prisciani versu 885 apparet utrumque paraphrastam apud Dionysium vs. 857 legisse : Χατραμὲς ἡδὲ Μάκται κατενάντια Περσίδος Ἰμης, quorum loco nostri codices exhibent : Χατραμὲς ἔναυαι κατενάντια Περσίδος αἰῆς. Idem Avienus vs. 1137 in græcis (959) reperisse videtur Μινναῖοι Σαβαθαί τε pro Μινναῖοί τε Σάβαι τε, et vs. 1225 expressit ἐπ' αὐγὰς (*in ortus*), quorum loco nostri codices præbent ἐπ' αὐτὰς; denique pro Μάγαρος (Dion. 1145) Avienus habet Κύμανδρος, *Cymander*.

Omisit Avienus aut contraxit Dionysii versus 292-294 (quorum postremus sane aut corruptus est aut mirum Dionysii errorem prodit), 308, 310, 313, 416, 480, 530, 553, 571, 670-679, 705, 722-727, 730, 755-759, 780-782, 791-792, 815-818, 829, 865, 882-886, 950-953, 1052, 1069, 1151. De suo addidit vs. 30, 108-111, 252-253, 309-312, 331-333; de Rhæni et Danubii fontibus uberius exposuit 431 sqq.; a Dionysio recedit 453 et 478; Dionysiana liberrime interpretatur 498 sqq.; de Gadir nominis significatione quædam addit 738 sqq.; de Hesperidibus et stanni insulis alia quam Dionysius tradit. Deinde addidit vs. 813-816, de Daphnes laudibus vs. 1079-1082 et de Emesa urbe vs. 1084-1091, cujus quidem urbis neque in nostris Dionysii codicibus neque apud Priscianum mentio exstat; exstitisse tamen in aliis quibusdam libris debet, ut e Stephano Byzantio colligitur; nam quod nonnulli putarunt (1) verba e Dionysio a Stephano

(1) Ut Wernsdorfius in Poet. lat. min. t. 5, p. 228 et Passovius in edit. Dionys. p. XV, addens ille haud magis huc facere Etym. M. s. v. Ἐμισα p. 334, 53 : Καὶ τοια κλίβιν τὰ Ἐμισα Διονύσιου ὡς τὰ Μίγαρα; hæc enim ad

allata : τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην Ἐμισῶν πόλιν nihil commune habere cum Periegeseos versu 919, qui ab iisdem verbis τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην incipit, sed ex alio quodam Dionysio afferri, id, inquam, ab omni veri specie abhorret. Ceterum Emisæ mentionem a magistro quodam illatam esse ex eo colligo quod vs. 919, ut vulgo in codd. legitur, falsa produntur. Simili modo alium locum, ubi de situ Cypri insulæ Dionysius erravit, a quibusdam correctum esse supra vidimus, et Alopeciam insulam sciolus in Dionys. 552 intulit. Laudes vero Emisorum septem versibus celebratas idem Avienus qui Daphnes laudes cecinit, de suo addidisse censendus est. In sqq. Avienus de suo addidit vs. 1174-1176, qui in antecc. quoque narrationem Dionysii ampliavit et in fine carminis epilogum alia prorsus ratione adornavit. Præterea haud semel accidit ut Avienus verba Dionysii perperam interpretatus sit, ut vs. 668 (*Amnisusque dehinc alius circumfuit*), 1077 (*et glauci prælabitur æquoris unda*), 1103 (*belligeri... Elanti*) et alibi.

PRISCIANUS. Alteram Dionysii interpretationem metricam elaboravit Priscianus, religione Christianus, arte sua grammaticus, qui Justiniano imperante Constantinopoli docuit. De eo ita Wernsdorffus l. l. 227 : « Quod ipse Dionysius (vs. 171) sibi ait propositum fuisse, ut poemate suo speciem aliquam universi orbis intellectu facilem complecteretur, qua quis percepta alios inperitos posset de singulis edocere : hoc imprimis Priscianus, tanquam officii grammatici, videtur amplexus, et propterea Dionysianum poema ad docendum vertisse, quod ipsum non intermisit his versibus profiteri :

Nunc tibi telluris regiones carmine pandam,
ut cernas animo non visas lumina terras,
atque docens alios lauderis pectore docto ...

Ceterum Periegesis Prisciani græcæ a Dionysio scriptæ non mera versio, sed liberior explanatio est, ita quidem ut dispositio græci poematis et ordo rerum servetur, sed omnia pro consilio et persona scribentis diverse, atque mox brevius et contractius, mox latius et copiosius, auctoritate magis novi scriptoris quam fide interpretis, enarrentur... Diversitas descriptionis Prisciani a primitivo poemate hæc est, quod ubique vestigia scriptoris ethnici delet, ipse personam et sensum Chri-

Dionysium Thracem grammaticum pertinere suspicatur ; vix recte.

stiani prodit, et nonnulla, quæ græci scriptoris propria sunt cum aliis Romani scriptoris et grammatici sententiis permutat aut miscet, nonnunquam etiam ætatis et professionis indicia spargit. Ubi igitur Dionysius Musas invocat, aut alios deos laudat, Priscianus, suppressis iis, veri dei religionem profitetur, et quæcunque ille subinde de singulorum deorum ceremoniis, ritibus, orgiis aut aliis rebus superstitiones gentilium redolentibus immiscet, hæc Priscianus studiose præterit, vacuum autem locum plerumque aliis rebus locorum et regionum memorabilibus, præsertim fontium, lacuum, arborum, lapidum gemmarumque singularibus naturis et miraculis narraudis implet, quæ e Solini grammatici libro solet petere. Quibus rebus omnino existimandum est Prisciani in vertendo Dionysio hoc institutum fuisse, ut ex illo poemate singulare opus, suæ ætatis hominibus et moribus accommodatum, conderet. »

Addidit Priscianus v. 185-187, quibus Virgilio de Didone narratio perstringitur ; 202-205 de fonte apud Garamantes memorabili, 273 sq. de auro Iberiæ, 277 sq. de avibus quibusdam Germaniæ, 316-320 de Thraciæ herba Medica, 390-395 de sacro fonte Illyrici, 415-418 de merulis albis et asbesto lapide Peloponnesi, 428-431 de Bœotiæ fonte, 434-441 de ostreis in Macedoniæ tractu mediterraneo, testibus diluvii, 450-452 de galactite lapide Ithacæ, 467 sqq. de fonte Sardinia, 472 sq. de catochite lapide Corsicæ, 488-504 de Sicilia rebus mirabilibus, 502 sqq. de Ida monto et nascente ibi alimo, 561 de Proconeso, 581-584 de gagate in Britannicis inss., 608-703 de gryphibus aurum et smaragos custodientibus, 707-709 de Albanorum canibus, 772 verba *Romanisq; pie regnis dominantia mundo* (sc. *mænia Byzantis*), 802 de molochite et andradamante Arabiæ lapidibus, 880-890 de Persidis gemmis, 1027-1034 de Indorum proceritate, gymnosophistis et psittacis, 1059-1072 de Tylo insula. Vs. 846 Christianus noster Phœnices, quos Dionysius ab Erythræis oriundos dicit, cum Judæis confundens dicit *Chaldæo decoratam sanguine gentem, arcanisque Det celebratam legibus unam*. Omittit Dionysii versus 255-258, 441-446, 485, 527-29, 534, 574-579, 700-705, 775-779, 789-792, 836-846. 869-873, 995, 1152-1165, quibus de diis eorumque cultu aliisque rebus mythologicis sermo est. Præterea missos fecit Dionysii vs. 707-717, quibus de se ipse

poeta loquitur. Raro neglexit geographica, ut vs. 66-68 de Atlantibus, vs. 1148 de Coliade Indiæ. In breve contraxit vs. 670-679 de Scythia et 1141-1163 de Persis Parthisque. In Dionysii vs. 6 legit εὐκρίτα, vs. 109 ἐκ δ' ὀρέων, vs. 550 Ἀλωπεικῆ (1) pro ἀπειρασίη, vs. 570 Νησιῶν pro νησιδίων, vs. 733 τ' Ἄπυροι pro Ἐάπυροι, vs. 937 Ἀσιήτιδος pro ὀφιήτιδος, vs. 1030 αὐγάς pro αὐτάς, vs. 1130 τρισσῆσι pro πισύρσσει. Ceterum Avieni et Prisciani poemata, quæ Dionysio subjecimus, paucis exceptis, talia dedimus, qualia post Wernsdorfium exhibuit Bernhardus (2).

Græci periegesis interpretes exstiterunt et vetustiores quidam, quorum nonnisi centones in codicibus nostris supersunt, et citeriore ævo Eustathius, cujus in Dionysium commentarios habemus integros. Munere suo illi ita defungebantur, ut post præmissam de poetæ persona scriptisque et de periegeseos consilio dissertationem, vinctum poetæ sermonem in solutam orationem diluerent, eique paraphrasi commentarios insererent de iis rebus quæ uberiore explicatione egere videntur. Etenim scholia et paraphrasin in unum quasi corpus conflata fuisse ex iis Dionysii

(1) In not. ad Dion. vs. 550 monendum erat Alopeciam insulam memorari etiam apud Plinium 4, 26, 67, qui eam non ad Tanais ostium collocat, ut Ptolemæus facit, sed in ipso Bosphoro, quemadmodum in quoque statuisse debet qui mentionem ejus insulæ in Dionysium intulit.

(2) Præter Avienum et Priscianum recentiore ætate alii exstiterunt Dionysii interpretes, qui novas ejus versiones carmine vel prosa oratione adornarunt. Princeps eorum et satis vetustus est Antonius Becharia, Veronensis, qui Dionysii poema de situ orbis prosa oratione latina, sed satis inepte pluribus in locis reddidit, et neque veteres Avieni et Prisciani interpretationes contulisse, neque ipsum auctorem Dionysium satis notum habuisse videtur. Primariam ejus translationis editionem Venetiis 1478, 4 habui ipse ad manum, sed porro editam esse Venetiis 1498, 4, Parisiis 1501, 4 et Basileæ apud Henricum Petrum 1534, 4 memorat Fabricius (Bibl. med. et inf. lat. tom. 1, p. 324). Simonem Lemnium, Rhætum, carmine Dionysium reddidisse Venetiis 1543 testatur Simlerus; aliam versionem metricam Andreas Papius dedit in edit. Antverpiensi 1576. Atque hic in præfat. ad Dion. versionem ejus ab Abele Matthæo ante se factam memorat, sed vehementer exagitat; et ille Dionysii Periegesi carmine versæ Eustathii commentarios a se translatos adjunxit Parisiis 1556, 4. Versionem Dionysii et Eustathii prosaicam a Bernhardo Bertrando Rheglensi factam et eodem anno 1556 Basileæ editam memorat Fabricius. Idem versionem Joannis Camertis in editionibus Dionysii, Proclo, Cleomedi, Arato et Prisciano juncti, Basileensibus reperiri affirmat, quam tamen in exemplo eo, quod anno 1561 excusum ipse habeo, Camerti adscriptam non reperi. Transeo Henrici Stephani versionem prosaicam, quam ipse aliique Dionysii texto ab se edito adjunxerunt. » (WERNSDORF, *Poet. lat. mss.*, tom. 5, p. 234.)

codicibus apparet qui ampliorem interpretationi locum concesserunt; quamquam in his ita res habet, ut diligentia scribarum initio strenua, procedente opere paulatim evanescat, et in circumscribendis poetæ verbis vel in selectis quibusdam scholiis annotandis subsistat. Alii codices statim ab initio aut nihil nisi paraphrasin raris quibusdam scholiis distinctam aut scholia duntaxat præbent. Corpus commentariorum, unde ea quæ nos jam habemus, excerpta sunt, condidisse videtur Demetrius Lampsacenus. Certe in codice Parisino N. 36 supplem. (nobis Q) commentariis titulus præfigitur: Δημητρίου Λαμψακηνῶ ἐξήγησις εἰς τὴν Διονυσίου περιήγησιν (1). Præterea in bibliotheca Raudnitiensi græcum in Periegesin commentarium exstare, cui *Andronici* nomen præfixum sit, a Schneidero accepit Passovius (2). Magnopere vereor ne is fuerit potius Eustathii commentarius; qui quum in codicibus nonnullis titulo careat, facile fieri potuit, ut ex titulo epistolæ, qui et ipse vario modo exhibetur (Περὶ... Ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ σεβαστοῦ καὶ μεγάλου Δρουγγαρίου, κυρίου Ἄνδρονίκου τοῦ καματηροῦ... ἐπιστολῆ), quidam commentarium Andronici esse male colligeret. Fragmentum integri commentarii tenorem servans id esse videtur quod in codice H (v. p. 427) superstes est ex commentatione de scriptis Dionysii, ex qua ceteri codices nonnisi paucissima quædam referunt, paulo plura vero servavit Eustathius, qui ex antiquioribus interpretibus, quos τῶν παλαιῶν nomine designare solet, sæ multa in commentarios suos transtulit. Ipsa verba tum in scholiis tum in paraphrasi magnopere variant, adeo ut qui omnem lectionis varietatem e libris mss. enotare vellet, laborem susciperet infinitum, tædii plenum frugisque vacuum. Primus paraphrasin e codice Bodlejano edidit an. 1697 Thwaitesius, unde passim emendatam repetivit Hudsonus et deinde, codice Monacensi aliisque libris adhibitis, Bernhardus. Eandem nos quoque dedimus, paucis mutatis addi-

(1) Cf. Bredov. *Epist.* Paris. p. 60.

(2) Passovius in Dionys. præf. p. VI: « Nuper vero commentarius græcus in Dionysii periegesin, Andronici nomen in fronte gerens, ubi minime expectabatur, in bibliotheca principis Lobcovitiensis, quæ Raudniti ad Albim in diocesi Leutmeritensi adservatur, a Carolo Schneidero in itinere literario ante aliquot annos per Austriam et Bohemiam facto repertus est. Quæ vero ejus sit ratio, quod pretium, acquirere propter temporis angustias et alia susceptæ viæ consilia haud licuit Schneidero, tunc ad Platonem maxime attento. »

tive e codd. *L* et *Q*, qui ad edita proxime accedunt. Utilitas ejus perexigua est. Aliter res in scholiis habet, quorum pars ex optimis fontibus conducta. Eorum nonnulla e codicibus Parisinis accepta edidit Hudsonus; longe plurima e schedis Bredovianis edenda curavit Bernhardus, quibus nova passim nos addidimus.

Eustathius in commentariis suis, quorum de ratione ipse in præmissa epistola exposuit (1), non acquievit in afferendis quæ ad penitiorum Periegeseos intelligentiam necessaria esse viderentur, sed carmine Dionysiano quasi fundamento utitur cui largissimam rerum geographicarum copiam, e Strabone maxime et Stephano Byzantio, partim etiam ex Herodoto, Arriano, Ptolemæo aliisque nonnullis collectam, superstrueret, adeo ut opus ejus sit quasi μακρὰς τινος γεωγραφίας ὑπόκρισις τε καὶ νόθευσις, quamvis id ipsum Eustathius (p. 208) negaverit. Haud cunctanter tamen concedimus operam Eustathianam optimo consilio susceptam atque ei qui tunc erat literarum et scientiæ geographicæ conditioni fuisse accommodatissimam. Unde quæ in nos etiam nunc commoda redundant, in eo maxime versantur, quod Eustathius vetustiores Dionysii interpretes sedulo adhibuit atque Stephanum Byzantium legit integriorem, deinde vero Arriani scripta nunc deperdita in usus suos convertit.

CODICES

DIONYSII ET EUSTATHII.

I. CODICES PARISINI.

1. N. 388 Supplementi (nobis *A*), olim codex Mutinensis, sæc. X, membranaceus, foliorum 112. Insunt: 1. De Homeri centonibus. 2. Homeri centones Patricii episcopi, Eudociæ Augustæ et Cosmæ Hierosolymitani. 3. Versus de tempore quod coram comatum et a tergo calvum effingitur. 4. *Initium paraphraseos Periegeseos Dionysianæ, unam codicis paginam (fol. 44 vso) implens.* 5. Theognidis elegiacum carmen cum interpretatione latina interlineari. 7. Coluthi carmen de raptu He-

(1) Laudat eosdem in Commentar. in Homer. Odys. p. 1502, 24. 1688, 10. 1711, 60. 1716, 36 ed. Rom.

lenæ. 8. De patria Homeri. 9. *Dionysii Alexandrini orbis descriptio cum interlinearum interpretatione latina.* Dixit de hoc codice E. Miller. in *Éloge de la Chevelure* (Paris, 1840), p. 14. Dionysii periegesin cum editis contulit, variasque codicis scripturas enotavit Th. Pressel in *Philolog.* tom. 3, p. 343.

2. N. 2771 (nobis *B*), membranaceus, sæculi XII. Insunt: 1. Hesiodi Theogonia et Procli commentarius. 2. *Dionysii Periegesis* usque ad versum 1063, cum scholiis. Inde a versu 430 scholiis jam rarescentibus adjuncta paraphrasis.
3. N. 2723 (nobis *C*), olim N. 2218, membranaceus in fol., scriptus anno 1282, emtus anno 1668. Initio duo folia avulsa sunt. Folium tertium incipit verbis: Εὐκ τὸν Λυκοκόρωνα σχόλια Ἰσαάκου γραμματικῶ τοῦ Τζιτζου. Subscriptum legitur: Ἐπιλειώθη μὴν Ἰουλίου ἔτους Ϟψδ'. Ceterum turbato foliorum ordine accidit ut scholiis istis inserta legatur Batrachomyomachia. Deinde sequuntur (fol. 79) Oppiani Cynegetica cum scholiis nonnullis ad marginem notatis, et fol. 98: *Dionysii Periegesis*, cujus singulis segminibus in margine tum paraphrasis scholiis passim distincta tum Eustathii commentarius adjiciuntur.
4. N. 2855 (nobis *D*), sæc. XIII, bombycinus. Insunt: 1. *Eustathii* commentarii. 2. *Dionysius* cum paraphrasi.
5. N. 2852 (nobis *E*), sæc. XIII ineuntis, bombycinus in 8°, olim Mediceus. Insunt: 1. *Dionysius*, adjecta in margine paraphrasi, cui immixta sunt scholia. Initio folia tria, quibus Dionysii versus 1-37 continentur, deinde vero folium 13 (Dionys. v. 198-220) et folium 20 (Dionys. v. 384-416), quæ perierant, manu recentiore suppleta sunt. — 2. *Eustathius* (fol. 49-166). Ultimus quaternio excidit; substitutus est quaternio papyraceus, cujus primum folium (fol. 166) continet ultima Eustathii et his subjectas lineas 24, quæ inscribuntur: Πλουτάρχου ἐκλογή περὶ τῶν ἀδυνάτων. Prima verba: Κατὰ πετρῶν στείρεις· πλίνθον πλύνεις· δικτύφ' ἀνεμον θηρᾶς· εἰς τετραμμένον πῖθον ἀντλεῖς· εἰς ὕδωρ γράφεις etc.
6. N. 2562 (nobis *F*), sæc. XIV, bombycinus. Insunt: 1-4. Joannis Glycis patr. orationum quædam. 5. Maximi Planudis

- observationes quædam grammaticæ. 6. Philostrati icones. 7. Fragmenta ad grammaticam pertinentia. 8. Pauli Silentiarii thermæ Pythiæ una cum scholiis. 9. Cratetis et Posidippi epigrammata. 10. Moschi amor fugitivus. 11. Maximi Planudis dialogus de grammatica. 12. Aristidis monodia in Smyrnam. 13. Thomæ magistri vocum Atticarum collectio. 14. Anonymi lexicon de vocabulorum discrimine. 15. Lexici fragmentum, quo variæ corporis humani partes explicantur. 16. Anonymi lexicon, quo germana quarundam vocum significatio indagatur. 17. *Dionysii* Ἀλικαρνατίως (i. e. Ἀλεξανδρίως) orbis descriptio cum scholiis selectis (inde a fol. 249). Folia postrema ita sunt affecta ut quæ in iis scripta sunt, legi jam nequeant.
7. N. 2735 (nobis G), sæc. XIV, bombycinus, olim Boistallerianus. Insunt : 1. Oppiani De venatione libri V. 2. Eorum synopsis. 3. Sophoclis Ajax, Electra, Œd. Tyr. 4. *Dionysius*, cui adjuncta est in margine paraphrasis usque ad versum 690; in sequentibus enim foliis margo abscissa est.
8. N. 2772 (nobis H), sæc. XIV, bombycinus, olim Guarini Veronensis. Insunt : 1. Hesiodi Opera et dies. 2. Scutum Herculis. 3. Hes. Theogonia. 4. Scholia in Theogon. (fol. 104-110). 5. *Dionysius* cum glossis interlinearibus et scholiis, inde a fol. 111, ante quod excidit folium, in quo de poeta ejusque carminibus sermo erat. Ejus dissertationis pars postrema atque scholia in primos Dionysii versus ab eodem auctore profecta supersunt in servato folio 111. Deinde una cum Dionysii carmine aliud habes scholiorum corpus minoris pretii.
9. N. 1310 (nobis I), sæc. XV, chartaceus. Insunt 51 opuscula, quorum vigesimum excerpta quædam e *Dionysio* continet. Præcedit Hesiodus; sequuntur Oppiani Halieutica.
10. N. 1411 (nobis K); olim N. 1322 et 3042, sæc. XV, chartaceus. Insunt : 1. Pausanias (fol. 1-427). 2. *Dionysius* ad marginem habens scholia minuta nulliusque momenti (fol. 429-436). 3. *Eustathius* (fol. 453-566). 4. Provinciæ Asiæ et Europæ et Africæ (fol. 567-585). Hæc ab alia manu scripta sunt. Bibliothecæ cultro singularum linearum literarum extremarum absumptæ sunt.
11. N. 2708, olim 1337 et 2791 (nobis L.), sæc. XV, chartaceus. Insunt : 1. Hesiodi Theogonia. 2. Scutum Herculis. 3. Scholia in Theogoniam. 4. Hesiodi Opera et dies cum glossis et scholiis. 5. Manuelis Moschopuli scholia in opp. et dies. 6. Joannis Diaconi scholia in Theog. 7. Procli Diaconi scholia in opp. et dies. 8. *Eustathius* (fol. 109 sqq.). 9. *Dionysius* cum paraphrasi (fol. 254 sqq.). Fol. 247 vso. lin. 5 — 252 vso. interponuntur excerpta e Strabone de India et de Syria, quibus additur locus Stephani Byzantii v. Ἰόνη. His excerptis auctor codicis resarcire voluit lacunas, quarum prior pertinet a pag. 372, 2 ad p. 379, 26 edit. nostræ, altera autem a p. 400, 11 ad p. 407, 15. Paraphrasi subjiciuntur (fol. 299-300) caput de 12 ventisagensalique notitiæ geographicæ, quæ eadem in cod. N. 83 Suppl. præmittuntur paraphrasi. Epistolam Eustathii commentariis præmissam auctor codicis omisit.
12. N. 2730, antea 2531 (nobis M), sæc. XV, chartaceus, olim Philiberti de la Mare. *Dionysius* cum scholiis, paraphrasi mixtis, quæ usque ad vs. 1065 pertinent. In primo folio leguntur hæc : « Codex recens e veteri aliquo descriptus, quo continetur Dionysii Alexandrini orbis descriptio una cum Anonymi scholiis, quæ sibi a clarissimo Boivinio Bibliothecæ regis custode transmissa lubens agnoscit vir doct. Thomas Hudson. Illa tantum edidit quæ ad illustrandam veterem geographiam pertinerent, sed parum emendate nonnulla, quæ hujus codicis ope sanari possunt. »
13. N. 2833 (nobis N), olim 1375 et 3341, sæc. XV exeuntis, membran., vineolis et initialibus literis summa arte pictis ornatus. Insunt : 1. Theocritus. 2. Homeri hymni. 3. Moschi Amor fugitivus. 4. Musæi Hero et Leander. 5. Orphei hym. 76 et 77. — 6. Hesiodi Opp. et dies, Scutum, Theogonia. 7. *Dionysius*, glossis passim inter lineas et scholiis ad marginem positis.
14. N. 2834 (nobis O), sæc. XV exeuntis, membranaceus. Insunt : 1. Theocritus. 2. Hesiodus. 3. *Dionysius* (fol. 89-112); variæ lectiones in margine passim notatæ. 4. Pindarus.

15. N. 3023 (nobis *P*), sæc. XV, chartaceus. Insunt : 1. Libanii nonnulla. 2. Theodoræ Augustæ ad Belisarium epistola. 3. Anonymi observationes grammaticæ de barbarismo et solæcismo. 4. Fragmentum de variis fœtus in utero statibus. 5. Fragmentum de quattuor evangeliiis. 7-10. Plutarchi nonnulla. 10. *Dionysius et Eustathius*.
16. N. 36 Supplementi (nobis *Q*). Scholia nonnulla et Paraphrasis Dionysii, quibus titulus præfigitur : Δημητρίου Λαμψακηνοῦ ἐξήγησις εἰς τὴν Διονυσίου περιήγησιν.
17. N. 1603 (nobis *R*), sæc. XVI, chartaceus. Insunt 41 opuscula, quorum N. 38 est initium periegeseos *Dionysii*.
18. N. 1772 (nobis *S*), sæc. XVI, chartaceus. Insunt : 1-3. Constantini Manassæ, Basilii Macedonis imp. et Manuelis Philæ nonnulla. 4. Excerpta e *Dionysio*. 5. Macrobiani Somnium Scipionis græce a Maximo Planude, aliaque opuscula.
19. N. 2008 (nobis *T*), sæc. XVI, chartaceus. Insunt : 1. Pythagoræ versus aurei. 2. Phocylidis versus argentei. 3. Theognidis excerpta. 4. Hermetis Trismegisti de terræ motibus carmen. 5. *Dionysius*. 6. Homeri Batrachom. 7. Anon. De figuris rhet. 8. Tryphon De tropis. 9. Chæroboscus De tropis. 10. Hephæstion De metris.
20. N. 2731 (nobis *U*), sæc. XVI, chart. Insunt : *Dionysius et Eustathius*, et deinceps alia opuscula octo.
21. N. 2733 (nobis *V*), sæc. XVI, chart., olim Colbertinus. Inest *Dionysius*. Subjecta singulis versibus metaphrasis; margo habet scholia quædam.
22. N. 2843 (nobis *W*), sæc. XVI, chart. olim Colbertinus. Insunt : 1. Arati Phænomena. 2. *Dionysius*. 3. Hermetis Trismegisti carmen de terræ motibus.
23. N. 2853 (nobis *X*), sæc. XVI, chart., Insunt : 1. *Dionysius*. 2. Batrachom. Galeomachia. 3. Matthæi Camariotæ canones.
24. 2854 (nobis *Y*), sæc. XVI, chart., olim Tellerianus. Insunt : 1. *Dionysius*. Singulis fere versibus minio adscriptæ sunt glossæ interlineares. Fini subscripta : Ζαχαρίας Καλλιέργιος, ὁ καὶ Κρηὶς τὸ γένος, ἐπιμελῶς καὶ ταύτην ἐν γήραος οὐδὲν ἐξέγραψεν. Deinde, præmissis quibusdam de Dionysii genere scriptisque, deque discrimine quod sit inter geographiam et chorographiam, nec non de 12 ventorum nominibus, sequitur paraphrasis, quæ sicuti ipsa periegesis in 124 segmina divisa est. Tertio loco habes *Eustathium*. His omnibus in margine passim adscriptæ lectiones variantes.
25. N. 1765-66 (nobis *Z*), sæc. XVII, chart., olim Balazianus, duobus voluminibus constans, Continet 32 opuscula, inter quæ N. 19 præbet *Excerpta e Dionysio*.
26. N. 83 Supplementi (nobis *Ω*), chartaceus, scriptus an. 1682. Insunt : 1. Euthymii monachi æthiopicis ἀσύνοπτος ἀστρονομίας, apographum codicis olim Petaviani, deinde Christianæ reginæ. Γέγραπται χειρὶ Πέτρου Δανιὴλ Ἰετίου ἔται ἀπὸ τῆς τοῦ λόγου ἐνσαρκώσεως σχνβ', ἐν Ὀλίμῃ τῶν Σουήκων. 2. Joannis Alexandrini grammatici φιλοπόνου liber De astrolabo. « Duo hæc opuscula petita sunt e codice manu Angeli Cretensis scripto, » ut docta manus in fol. 1 annotavit. Sequuntur : Ἐπικούρου φυσικά· Ἐπικούρου μετέωρα. Συναίσλου περὶ τοῦ δώρου πρὸς Παιδόνιον, τουτίστι περὶ τοῦ ἀστρολάβου. Περιήγη τοῦ Διονυσίου γένος (fol. 46, lin. 1-9). Deinde notulæ quædam de quattuor maribus et 14 pontis aliisque de rebus geographicis ex ipso *Dionysio* collectæ. Post hæc (fol. 47) : Ἐξήγησις εἰς τὸ περιήγησεως Διονυσίου Ἀλιχάρνασέως (Ἀλεξανδρέως mgo). Finis fol. 72. Subscripta leguntur hæc : « Quæ ad oram exteriorem notata sunt, e codice unde nostra illa exscripta sunt, deprompta sunt; quæ vero ad interiorem, nostra sunt. » Γέγραπται χειρὶ Πέτρου Δανιὴλ Ἰετίου ἔται ἀπὸ τῆς θείας ἐνσαρκώσεως σχνβ', ἐν Ὀλίμῃ τῇ τῶν Σουήκων μητροπόλει.
27. N. 2836 (nobis *F* in notis ad *Eustath.*), sæc. XV, chartaceus. *Eustathius*.
28. N. 2733 (*G*), sæc. XVI, chart. *Eustathius*.
29. N. 2734 (*H*), sæc. XVI, chart. *Eustathius*.
30. N. 2847 (*I*), sæc. XVI, chart., olim Tellerianus. Continet 16 opuscula, inter quæ quartum locum tenent *Eustathii paræbolæ*.
31. N. 2857 (*M*), sæc. XVI, chart. *Eustathius* fol. 1-70; dein duo folia vacua relicta erant, in quorum primo deinde alia manus scripsit fragmentum geographicum, cui titulus Ἀγαθημέρου τοῦ Ὀρθωνος γεωγραφίας ὑποτύπωσις, et quod desinit in verba καὶ Ἰονίαν καὶ Ἀδρίαν; tum fol. 73-

- 89 nullo præfixo titulo, habes locum Polybii περί διαφορών πολιτειῶν (lib. 6, c. 3-58, p. 338-374 ed. Didot). Postea iterum vacua olim fuerant folia 90-92, quæ eadem manus, a qua fol. 71 scriptum est, implevit loco Polybii (lib. 48, c. 11-16). Titulus præfigitur: Πολυβίου ἀπὸ τοῦ τῆ' λόγου περί συγκρίσεως τῶν ποιείται ὁ συγγραφεὺς τῶν ῥωμαϊκῶν καὶ μακεδονικῶν στρατευμάτων. Ad hæc quidam in margine notavit: « Vid. codex 2149, » qui eadem excerpta continere videtur.
32. N. 2858 (N), sæc. XVI, chart., olim. Fonteblandensis. *Eustathius*.
33. Codex Firmini Didot, *Eustathium* continens.

II. CETERI CODICES.

Hos quum ipse non viderim, plurimos eorum recensebo secundum ea, quæ congeserunt Bernhardus et Passovius.

34. *Berolinensis* (nobis *z*, Bernhardus *X*), « Santenianorum mss. in regia bibl. Berolinensi servatorum N. 81. Isti volumini, quod varias lectiones e codd. latinis cura N. Heinsii confectas tenet, talis index præmittitur: *Dionysius* cum codice Vaticano in fol. papyr. circa sæc. XII collatus ad ed. Antverp. 1575. Codex optimæ notæ, qui sæpe cum *b* (nobis *C*) faciat, sed vitiosissime descriptus. » BERNHARDY p. XXXVII.
35. *Dresdensis* N. 175 (nobis *b*, Bernhardus *D*), « chartaceus, forma quarta, a diversis perspicua ratione descriptus, quippe cujus folia 14-37 ad sæc. XVI pertineant, ad sæc. XV reliqua, glossematis inter versus interjectis, cum *Eustathii epitome*. In fine quod in Vindob. 1 idem exstat monitum: τέλος στίχων χιλίων διακοσίων ἐπτά. Pleniora tradidit Ebertus Descript. bibl. reg. Dresd. p. 246. Varietatem ex eo proposuit Passovius; nos duplicem adhibuimus collationem, sed alteram imperfectam, integrum vero perlustravit Matthæi ad ed. R. Stephani. Hic tanto consensu cum Vindob. 1 (partim cum Vat.-Pal. 139) conspirat, ut discrepantia si qua deprehenditur, possit in negligentiam doctorum hominum conferri. » BERNH.
36. *Guelferbytanus* N. 46 (nobis *c*, Bernhardus *G*), « membranaceus, forma quarta,
- cum scholiis et paraphrasi, sæc. XII, ut videtur, olim Gudianus (Cat. Gud. p. 544), deinde Guelferbytanus, Parisios an. 1807 abreptus et insignitus N. 2772, sed postliminio restitutus. Contulerunt Bredovius et Krügerus in usum Passovii. » BERNH.
37. *Heidelbergensis-Palatinus* N. 40 (nobis *o*). « bombycinus, forma quarta, sæc. XIV. Parisiis Heidelbergam eum reportatum Matthiæ curavit conferendum. V. de eo Wilken *Gesch. der Heidelberger Büchersammlung*, p. 276. » B.
38. *Monacensis* (nobis *d*, Bernhardus *M*), « in charta dentata, manu rec. sæc. XV exeunte scriptus, Hesiodi theogoniam cum scholiis ineditis et Scutum cum enarratione Jo. Diaconi, Dionysium et Eustathii commentarios cum paraphrasi scholiisque complexus, sed lacunis sæpe defectus. Clausulam exhibet talem: Μιχαῆλος Ἀποστόλης Βυζάντιος μετὰ τὴν ἔλθωσιν τῆς ἱερᾶς πατρὶδος αὐτοῦ πεντὰ σελῶν καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐξέγραψεν, ἀνευ μέντοι μισθοῦ, sequentibus aliquot versibus politicis. Cf. Bast. Ep. crit. p. 249. Codicem bibl. Monacensis sæpe cum Aldina consentientem ad ed. Oxon. 1740 contulit C. T. Ammon an. 1786, unde varietatem in periegesin accepit satis tenuem Schönemannus, sed accuratissime Io. Bernh. Köhlerus universa Ms. argumenta ad ed. R. Stephani an. 1773 exegit, isque tanta diligentia negotium administravit, ut major illi fides sit habenda quam Harlesio, cujus collationem usurpavit Passovius. » BERNH.
39. *Vindobonensis* 1 (nobis *r*), N. 122 codd. histor. græc. bibl. Cæsareæ Vindobon., « chartaceus, forma quarta, Dionysium præter alia tenet lacerum cum paraphrasi. » B.
40. *Vindobonensis* 2 (nobis *s*), N. 198 codd. ejusdem bibl. philol. philos., chartaceus, Hesiodi Opera et dies, Pindari Olymp., Dionysii quædam fragmenta cum Eustathio mira corruptionis ratione complexus. Malos codices ad editionem Passovii exegit I. H. Schubart diligentissime copiamque varietatis nobis perofficiose suppeditavit. » B.
41. *Vratislaviensis-Rhedtgeranus* N. 63 (nobis *e*, Bernhardus *R*), « membranaceus, foliis quadruplicatis majoribus, an. 1488 scriptus, Vratislaviæ ad ædem S. Elisabethæ

- adservatus, de quo v. Crantzium in Catal. codd. Rhedigg. ms. p. 173 et Jo. Theoph. Buhlii præf. ad Arat. t. 1, p. 11. Hunc unum ipse contuli. Plurimis in locis conspirat cum Schellershemiano, neque tamen raro dissentit quoque et plerumque in melius. » PASSOVITUS.
42. *Brunckianus* (nobis *a*, Bernhardyo *b*), bombycinus, quem Brunckio Larcher dono dederat.
43. *Schellershemianus* (nobis *g*), « cujus possessio pertinet L. B. a Schellersheim, Eisbergæ aliorumque in Westphalia pagorum dominum; bombycinus, sæc. XIV, ut videtur, Hesiodum, Theocritum et Dionysium tenens cum levioribus quibusdam libellis. Collationem a Werfero ad edit. Haverkampii confectum accepit Matthiæ. » BERNH.
44. *Schœnemannianus* (nobis *f*, Bernhardyo *S*). « Optimum codicem, sed negligenter inspectum, qui protulit Schœnemannus, his verbis eum significavit : « Dionysii periegesis cum ms. codice collata ad ed. Lond. 1688. » BERNH.
45. *Mosquensis* N. 30 (nobis *n*), de quo ita Chr. Fr. Matthiæus in libello scholastico an. 1788 Dresdæ impresso : « Inter codices scriptos bibliothecæ Mosquensis, quæ in typographeo synodi servatur, est in majori forma, in folio vulgo appellant, tricesimus, qui præter collectionem canonum cum interpretatione Joannis Zonaræ et alia argumenti theologici, insigne etiam Dionysii periegetæ fragmentum cum scholiis complectitur. Reperitur autem hoc fragmentum principio codicis in quattuor foliis membranaceis a bibliopega ita inter compingendum inversis, ut evolventibus codicem partes inferiores horum foliorum sint in parte superiori. Codex Dionysii bonæ notæ fuit, scriptus sine ullo dubio sæculo XII. Pertinet autem fragmentum a versu 278 ad 350 et rursus a versu 470 ad 524. »
46. « *Suecicus*, olim Petavii, deinde translatus in bibliothecam suecicam, cujus lectionem Bochartus enotavit, a Palmerio in marginem ed. H. Stephani conjectam, unde Jo. Arntzenius Miscellaneorum cap. 20 eam repetiit. De quo libro, quem nondum usurpare licuit, Kœhlerus scripsit. » B.
Sequuntur *Britannici codices sex*, quorum
- scripturas Twaitesius primus evulgavit :
47. *Bodlejanus* 1 (nobis *g*), Baroccianus N. 78 Dionysium continens.
48. *Bodlejanus* 2 (nobis *h*), NE. N. 2, 16, in quo Dionysius.
49. *Bodlejanus* 3 (nobis *i*), Landianus N. 31, in quo Dionysius cum glossematis.
50. *Bodlejanus* 4 (nobis *k*), Baroccianus N. 147, in quo Dionysius cum glossis et paraphrasi.
51. *Cantabrigiensis* (nobis *l*), Dionysium et Eustathium continens.
52. *Etontensis* (nobis *m*), item Dionysium et Eustathium exhibens.
Sequentes *codices septem Vaticano-Palatinos* Uhdenius inspexit :
53. *Vaticano-Palatinus* N. 96 (nobis *t*, Bernhardyo *d*). Dionysius cum scholiis. Sequuntur Oppiani Halieutica.
54. *Vat. Pal.* N. 102 (nobis *u*, Bernhardyo *e*), recentis ætatis. Insunt : Hermes Trismegistus *περὶ οὐρανοῦ*, Theognis, Dionysius, Damascenus de Pharmacis.
55. *Vat.-Pal.* N. 139 (nobis *w*, Bernhardyo *h*), chart., sæc. XIV, ut videtur. Insunt : Orphei et Procli hymni, Carmen aureum, Orphei Argonautica, Nicander, Sophoclis Ajax, Electra, Œd. Rex, Theognis, Dionysius, Æschyli fabulæ tres, Lycophro. De hoc codice a compluribus mendose scripto v. Müller. in præf. ad schol. Lycophron. p. LXXXIII.
56. *Vat.-Palat.* N. 40 (nobis *x*, Bernhardyo *i*), in 4°. Sophoclis Aj. Electr. Œd. R. Pindari Olymp. et Pyth., Dionysius cum gloss.; Lycophro cum comment., Oppiani Hal., Arati Phæn., Bœotia et genus Homeri, Ilias; Georgius Chæroboscus *περὶ τῶν ποταμῶν* mutilus.
57. *Vat.-Palat.* N. 154 (nobis *a*, Bernhardyo *o*), in 4°, chartaceus, Eustathius, Dionysius, Libanii declamationes.
58. *Vat.-Palat.* N. 319 (nobis *β*, Bernh. *r*), in 4°. Præter quisquillas quasdam continet Aristophanis Plutum, Pindari carmina nonnulla, Æschyli Prom. et Sept. c. Theb., Euripidis Hecubam et Orestis fragmentum, Sophoclis fabulas, Dionysium scholia in Theogn., Lithica, Coluthum, etc.
59. *Vat.-Palat.* N. 331 (nobis *γ*, Bernh. *t*). Excerpta quædam e Dionysio continet.
Vaticanæ Vecchiæ sive veteris bibliothecæ codices qui Dionysium præbent, hi sunt :

60. N. 31, sæc. XIV, gossypinus, in 4°. Ilias cum schol., Dionysii fragmenta cum scholiis et paraphrasi.
61. N. 117, in fol. (nobis *v*, Bernhardyo *g*). Dionysius in fine mancus et Lycophro.
62. N. 118, sæc. XVI, chart. Dionysius et Opianus.
63. N. 119, sæc. XIV, chart. in 8°, Dionysius cum scholiis, Aristidis Platonice, Opianus.
64. N. 120, sæc. XIV, chart., Dionysius et Eustathius initio defectus.
65. N. 121, sæc. XIV, chart., Cleomedes, Dionysius cum scholiis, Theodorus Prodrumus, Georg. Pisides in Hexaemeron, Hesiodi opera, Pindari Olymp. et Pyth. cum scholiis, Arati Phænomena.
66. N. 910, sæc. XV, chart. in 4°. Dionysius.
67. N. 922 (nobis *y*, Bernhardyo *k*), sæc. XIV, chart. in 4°. Oppiani Halieutica defecta. Dionysius cum integris Eustathii commentariis scholiisque, libellus Andronici ad Io. Ducam filium. (Hunc sicut Vat. Pal. 117 Bredovius an 1807 Parisiis vidit.)
68. N. 999, sæc. XV, chart. in fol. Genus Dionysii et Dionysius cum paraphrasi.
69. N. 1469, sæc. XVI, chart. in 4°, Hesiodus et Dionysius.
70. N. 1948, sæc. XV, chart. in fol., Theocritus, Hesiodi opp. et dies, Dionysius, Sophoclis Phil., Aristidis Panathen., Phænoclis epigramma ex Stobæo.
71. N. 42, sæc. XIV, in 4°. Theocritea pleaque, διηγῆσαι τῶν τρόποι, ὧν τοῖς θεοῖς ἀναθεωμένα, Eratosthenis argumentum in Theoc. Aiten, Dionysius cum scholiis, Pindari genus, Cyprii epistolæ duæ, Cyprianus πρὸς τὸν ἱατρὸν εὐαγγέλιον, Pindari Olymp. et Pyth. cum scholiis.
72. N. 915, sæc. XV, in fol. Præter alia multa Dionysii carmen inde a versu 183 continet.
73. N. 1385, sæc. XV, chart. in 8°, pulcherrime scriptus. Cornutus, duodecim Herculis certamina, Palæphatus, scripta de comœdia, Dionysius.
74. *Vaticana-Christiniana codex* N. 117, sæc. XV, chart. in 4°, Dionysius usque ad vs. 1134 et pars paraphraseos.
75. *Vaticana-Ottoboniana codex* N. 193, sæc. XVI, chart. in 4°. Scholia in Hesiodi theogoniam, Demosthenis Olynthiacæ et Philippicæ, Damascenus de medicamentis evacuantibus, quædam e Democriti physicis, Io. Xiphilini epitome Dionis Cassii, Dionysius, genus Dionysii, de ventis et paraphrasi.
76. *Vaticana-Ottoboniana codex* N. 335, sæc. XVI, chart. in 4°, ex codicibus Io. Angeli Ducis Altæmps. Dionysius cum nova paraphrasi et Dionysii genere, de Turcis, commentarius Eustathii mutilus.
77. *Barberina bibliotheca* N. 90 (olim N. 407), chart. in 4°. In primo folio legitur « Proprietas hujus libri est monasterii sanctissimi Crucifixi Saxoferrati, usus autem Jacobi Purcati, donec superior placuerit. In hoc codice duo genera scholiorum habentur in quattuor Euripidis tragœdias, in Hippolytum, Medeam, Alcestin, Andromachen, ita disposita ut quattuor prima scholia sint eadem cum typis editis, quattuor vero sequentia differant ab iis quæ sint typis edita. » — Prior scholiorum sylloge pertinet usque ad fol. 160, altera, quæ glossis verbum verbo explicantibus constat, usque ad fol. 204. Deinde sequitur Dionysii periegesis cum paraphrasi scholiisque usque ad versum 214 (fol. 222). Tum fol. 222-225 lin. 3 alia leguntur scholia in primos Dionysii versus. Post hæc fol. 226-236 sequuntur scholia et paraphrasis in Dionysium inde a vs. 288 usque ad finem carminis. Totum codicem excutiendi non erat otium. Hinc inde aliquid enotavi.
78. *Barberina bibliotheca codex* N. 43, olim 378 (nobis *z*). Dionysius, Hesiodi scutum, Arati Phænomena, Orphei Argonautica. In fine codicis nomen Francisci Castilioni adscriptum. Ejusdem manu etiam reliqua exarata videntur. Hesiodum anno 1823 Tierschius contulit, qui librum hunc haud magni pretii esse notavit.
79. *Barberina bibl. codex* N. 63 (olim 531). Dionysius cum paraphrasi et scholiis.
80. *Barberina bibl. codex* N. 144, pergam. in-8°, sæc. XVI, nitide scriptus, Eustathii continet partem priorem, quæ pertinet usque ad p. 312, 40 ed. nostræ.
81. *Casanaensis codex* Dionysii commemoratur a Müllero in præf. ad schol. in Lycophron. p. LXXXV.
82. *Neapolitanus codex bibl. Borbonica* 349 (I, E, 22) apud Salvatorem Cyrillum (codd. gr. mss. Bibl. Borbonica. Neap. 1832, p. 463). Lycophronis Alexandra,

- Dionysius (v. 4-765) cum scholiis. Joannis Antiocheni ἀρχαιολογία ἔχουσα διασάφησιν τῶν μυθευομένων. Theodori Prodromi carmina iambica. Prosodia Dionysii Alexandrini. V. Bachmann præfat. in Lycophr. Alex. p. XX.
83. *Neapolitanus* 202, chart. in-8°, anni 1521, in quo Dionysius et Eustathius. V. Cyrill. p. 191.
84. *Neapolitanus* 166, membran., sæc. XV, inde a pag. 60 habet Dionysium usque ad vs. 847.
85. *Neapolitanus* 92, chart. anni 1493; in pag. 8 exhibit versus Dionysii de Thule insula cum scholiis. V. Cyrill. p. 8.
86. *Florentini codices* complures Dionysium exhibent, quos quum Bandini catalogus ad manus non sit, recensere supersedeo. Ceterum ita habet Bernhardus : « Nonnullis Dionysii locis et scriptura codicum Florentinorum est apposita quam Kæsius cum Bredovio communicaverat, et varia lectio Langermanni et Bekkeri; quorum Langermanni, quem N. Heinsius comitem itineris Italici, præsertim Florentinæ peregrinationis, assumsit, quædam observationes leguntur ejus exempli, quod ad Schæferum pervenit, a quo Spohnius utendum acceperat; altera vero notatio, quam idem Spohnius consignavit, cujus fuerit aut a quibusnam libris ducta, prorsus latet. Nihil tamen certius quam neutram varietatem cujusquam esse momenti. »
87. *Scorialensis codex* Ψ, 4, 1 fol. 66-80. Dionysium continet.
88. *Scorialensis codex* Σ, 2, 7, fol. 256-284. Dionysium et paraphrasin præbet. Fini subscriptum legitur στίχοι ας' επτά. Cf. supra N. 35.
89. *Scorialensis codex* R, 1, 6 (fol. 112-204). Διονυσίου Ἀλεξανδρέως τοῦ περιηγητοῦ βιβλίον χωρογραφίας μετὰ ἐξηγήσεως Εὐσταθίου. Ad calcem hæc : Διονυσίου Ἀλεξανδρέως οἰκουμένης περιήγησιν Μιχαήλος Ἀποστόλης Βυζάντιος δορυαλιτος ἔγραψα.
90. *Matritensis codex* 89 Eustathium exhibens describitur ab Iriarte Cod. Matr. p. 358 sq.
91. *Molinianus codex*, Eustathium continens et a Polito in Eust. versione adhibitus. De eo Politus p. 117 : « Codex membranaceus, quem dono mihi dedit Cajetanus Monilia, vir clarissimus atque doctissi-

mus, e mea olim disciplina, quem ego deinceps codicem, grati animi et memoriæ causa, Molinianum vocabo. » Præterea alium codicem Politus habuit.

Adde quod Holstenius in Ep. ad Peirescium p. 77 ed. Boisson. dicit : « Eustathii Commentarium ex R. P. Sirmond's ms. et alio illustr. et rev. archiepiscopi Tolosani [Caroli de Monchal] aliquot pagellis supplevi. »

Codicibus modo recensitis alii haud pauci addi poterunt, si quis diligentius anquisiverit, quum vix ulla sit paulo amplior librorum mss. collectio, quæ non periegeseos aliquod exemplar in thesauris suis reconditum habeat. Codices Parisinos ERNESTUS BETERLE, vir doctissimus, vel denuo vel nunc primum in usus meos contulit, exceptis tamen RSTUVW, quos conferre operæ pretium non esse videbatur. E ceteris codicibus nihil habui variantis lectionis præter id quod priores editores suppeditarunt. Ceterum periegesis multo minus corrupta ad nos pervenit quam in libro toties descripto expectaveris. Et quamvis vel Avieni et Prisciani ætate carmen multis in locis a librariis depravatum vel de industria a sciolis mutatum esse liqueat, raro tamen accidit ut prisca hæc vitia nostrorum codicum ope non liceat abstergere. Origines vero et cognationes singulorum codicum indagare et constituere neque Bernhardus tentavit neque ego suscipio, quum ad tale negotium rite peragendum non satis amplis auxiliis instructi simus. Antiquissimus codex A, sæculi X, multum abest ut integritate præset; neque id mirum in opere, cujus libri manuscripti quinto jam seculo multum discrepabant; unde facile intelligitur in Dionysio minus etiam quam in alio quovis auctore pretium codicum ex antiquitate eorum æstimari posse. Ac sane accidit ut unus e recentissimis sæc. XVI codicibus (Y) et Dionysium a crassioribus mendis fere liberum simulque Eustathium quam ceteri omnes integriorem præbeat. Præterea melioris notæ libri sunt CEKGD, e quibus K librorum vitiis pæne vacuus est. In Eustathio codex Y non nisi minutas lacunas, sex septemve numero, habet, ex eo tantum non omnes ortas, quod scriba in locis, ubi idem verbum paucis interjectis iterum recurreret, ab altero ad alterum transiit. Ad Y proxime accedit C, qui ipse quoque non nisi minores quasdam paucarum linearum lacunas habet. Ex eadem, cujus est C, familia deducendi sunt codices DL; qui in lacunis plurimis cum C conspirant (v. c.

p. 107, 14-15. 116, 3-6. 121, 3-4. 162, 28-29. 188, 10-15), nonnullas vero sibi proprias habent, quarum maximæ sunt p. 372, 29-379, 26 et p. 400, 11-407, 15. Ex his posterior lacuna antiquior quam altera esse debet, siquidem etiam codex *F* et Didotianus Eustathii codex (1) in p. 400, 11 desinunt, dum in ceteris cum *DL* componi nequeunt, sed componendi sunt cum *EKMNd*, quatenus cum his communem habent lacunam, quæ pertinet a p. 357, 21 ad p. 379, 8. Rursus ex codd. *EFKMNd* et Didot. arctioris cognationis vinculo juncti sunt codices *KMF* et Didotianus, qui omnes ex libro manarunt, in quo sex foliorum compago (p. 335 sqq. ed. nostr.) soluta erat adeo ut genuinus foliorum ordo perturbari facile posset; perturbatus vero in *KM* est hunc in modum: 4. 2. 6. 1. 5. 3, in *F* autem et Didotiano genuina series abiit in hancce: 3. 2. 6. 1. 5. 4. Ceterum ista sex foliorum perturbatio antiquior esse debet quam lacuna quæ est in *DLF* et in Didotiano inde a p. 400, 11 ad p. 407, 15, quoniam hanc lacunam nondum habent *KM*; antiquior item est quam lacuna p. 393, 11-395, 26, quam habes in *KM* et in *EN*, sed quæ in *F* nondum occurrit.

Editiones Dionysii, quarum ingens numerus est, videas, sis, in Hoffmanni Lexico bibliographico. Nobis notanda est præter editiones principes, quæ eodem anno 1512 et Ferrariæ et Viennæ prodierunt, editio Aldina anni 1513, e bono illa codice descripta. Deinde ampliore jam apparatu critico instructi Robertus et Henricus Stephanus Dionysium et Eustathium lacunis mutilum ediderunt Lutetiæ, ille an. 1547, hic an. 1577. Ex Henrico Stephano posteriores editores, e quibus Hillium et Hudsonum commemoro, pendent per annos 240 sive usque ad annum 1817, quo F. C. Matthiæ, collecta e codd. supellectile ac nova carminis recensione instituta, haud pauca melius jam in Periegesi adornavit, quam una cum Avieni metaphrasi et Arato et Catasterismis Eratosthenis edidit Francofurti an. 1817. In eadem via longius deinceps progressus est Passovius, qui periegesin annotatione critica instructam an. 1828 (Lipsiæ, sumtibus Teubneri) exhibens in præmissa præfatione p. IX arrogantius quam verius asseveravit Dionysium ab ipso talem dari, qui

(1) Codicem Didotianum adhibere non potui, quum quo tempore ille emtus est, Eustathius typis jam expressus esset.

ab omni parte genuinus et emendatus haberi possit. His tandem successit Godofredus Bernhardus, qui et priorum editorum materiam criticam et copias a Bredovio e codicibus Parisinis congestas in usus suos convertens Dionysium una cum Avieno, Prisciano, Eustathio, scholiis et paraphrasi denuo recensuit atque commentario instruxit acuminis critici et eruditionis reconditoris thesauris plenissimo, adeo ut post tantas messes nihil nobis nisi spicilegium relinqueretur. Editio Bernhardiana duobus voluminibus prodiit Lipsiæ an. 1828.

Græcæ Periegeseos paraphrasi subjecimus Γεωγραφίαν συνοπτικὴν, quam e vitiosa Dionysii paraphrasi et secundum orbis Dionysiani tabulam NICEPHORUS BLEMMIDES, sæculi XIII monachus, confecit. Opusculi hujus codicem Londinianum Salmasius (in Epist. lib. I, 123 ed. Lugdun. Bat. 1656, 4) commemorat; e codice Bodlejano librum editurus erat Hudsonus (v. G. Min. t. 2, p. 208); Bredovius vero tum hoc tum alterum ejusdem Blemmidæ Περὶ γῆς opusculum (jam olim illud an. 1605 a Wegelino Augustæ Vindelicorum editum) e codice Parisino N. 1414 exscripsit (V. Bredovii Epist. Paris. p. 43), ex Bredoviano autem apographo edidit Spohnius (Lips. 1818. 4), sicuti paullo post ex Holsteniano codicis Vaticani apographo Manzius exprimentum curavit (Romæ 1819). Post hos Bernhardus Blemmidæ in Dionysii comitatu locum benigne concessit. Codex Escorialensis, quo nos usumus, in catalogo codd. Escor. signatur: Ω, 4, n. 29.

CODICUM SIGLA IN NOTIS AD DIONYSIUM ET SCHOLIA.

A	Parisinus	388	Suppl.
B	—	2771	
C	—	2723	
D	—	2853	
E	—	2852	
F	—	2562	
G	—	2733	
H	—	2772	
I	—	1310	
K	—	1411	
L	—	2708	
M	—	2730	
N	—	2833	
O	—	2834	

PROLEGOMENA DE DIONYSIO.

P	—	3023
Q	—	36 Suppl.
R	—	1603
S	—	1772
T	—	2008
U	—	2731
V	—	2732
W	—	2843
X	—	2853
Y	—	2854
Z	—	1768-66
Ω	—	83 Suppl.

a	Brunckianus.
b	Dresdensis 175.
c	Guelferbytanus.
d	Monacensis.
e	Rhedigeranus.
f	Schœnemannianus.
g	Bodlejanus 1.
h	— 2.
i	— 3.
k	— 4.
l	Cantabrigiensis.
m	Etonensis.
n	Mosquensis.
o	Palatinus 40.
p	Petavianus.
q	Schellershemianus.
r	Vindobonensis 1.
s	Vindobonensis 2.
t	Vaticanus Palat. 96.
u	— 102.
v	Vat. Vecchiæ 117.
w	Vat. Palat. 139.
x	— 40.

y	Vat. Vecch. 922.
z	Vatic. Pal. 154.
β	— 319.
γ	— 331.
δ	— 42.
ε	Berolinensis 81.
ζ	Barberinus 43.

CODICUM SIGLA IN NOTIS AD EUSTATHIUM.

C	Parisinus 2723
D	— 2855
E	— 2852
F	— 2856
G	— 2733
H	— 2734
I	— 2847
K	— 1411
L	— 2708
M	— 2857.
N	— 2858
O	— 36 Suppl.
P	— 3023
S	— 1772
U	— 2731
Y	— 2854
a	Barberinus 144.
c	Claremontanus.
d	Monacensis.
e	Matritensis 89.
l	Cantabrigiensis.
m	Etonensis.
s	Vindobonensis 2.
y	Vatic. Vecch. 922.
z	Vatic. Pal. 154.
ε	Berolinensis.

DE AGATHEMERI ET ANONYMORUM

QUORUNDAM SCRIPTIS GEOGRAPHICIS.

Sequuntur tres libelli geographici, qui in plurimis codicibus conjunctim exhibentur. Primus eorum inscribitur: Ἀγαθημέρου τοῦ Ὀρθωνος γεωγραφίας ὑποτύπῳσις. Totus ex antiquiorum auctorum, Artemidori maxime, scriptis collectus est. De ætate collectoris non liquet; parum enim proficimus ex eo quod quæ Agathemerus § 6. 7. 9 p. 472 sq. habet, eadem iisdem pæne verbis apud Joannem Damascenum (De orthod. fid. 2, 26), seculi octavi scriptorem, leguntur, sive is hæc ex Agathemero sumserit, sive uterque auctor e communi fonte sua depromserit. Ceterum nomen Agathemeri in titulis haud infrequens. Apud Gruterum p. 240 sq. in marmore Vespasiani tempore inscripto memoratur *L. Ælius Agathemer*, et in alio an. 152 p. C. exarato: *Julius Agathemerus* et *C. Vatronius Agathemer*, in quo *Vatronio* Orthonem nostri Agathemeri patrem Vendelinus agnoscere sibi visus est. In Arundelianis marmoribus p. 34 habes: Γ. Αἰ. Ἀγαθήμῃρον Ἐφέσιον, qui Commodianis temporibus vixit. Ibidem p. 40 legitur: ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀγαθημ..., et p. 49 in epitaphio: *Cl. Agathemeri*.

Præmissis nonnullis, quæ ad geographiæ historiam veterumque de orbis terrarum figura et divisione sententias et ventorum rationes pertinent, primum Agathemerus exponit de maribus eorumque dimensionibus deque oræ maritimæ in singulis continentibus longitudine; quo in loco (§ 10 p. 474) numeri et verba proxime accedunt ad ea quæ in Marciano leguntur (tom. I, p. 520), ut communem his fontem subesse, Protagoram fortasse, scriptorem Ptolemæo juniorem, quo usum esse Marcianum novimus, suspicari liceat. Quæ vero deinceps apud Agathemerum de orbis habitabilis longitudine et latitudine eguntur, computus reddunt Artemidoreos, it ex Plinio liquet, qui eadem, addita fontis mentione, exponit lib. 2, c. 112, ita ut quæ apud utrumque scriptorem corrupta sunt,

ope mutua corrigi possint; quamquam hucusque Agathemerus ad hoc potius adhibitus est ut sanissima quæque in Plinio corrumperentur (V. not. ad p. 475-481). Subjungitur de insularum magnitudine caput, quod ex auctore Artemidori maxime rationes secundo ductum esse compluribus locis proditur.

Alterum opusculum (p. 488-493), cui auctoris nomen non præfigitur, titulus vero est: Διέγνωσις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἐν τῇ σφαίρᾳ γεωγραφίας, magister quidam e Ptolemæo excerpserit et Philoni cuidam discipulo (1) dedicavit (p. 488, 1: ὡς ἂν ἐπὶ μνήμης ἔχῃς, ὃ Φίλων ἀριστε, ἔσα καὶ διὰ ζώσης φωνῆς παρ' ἑμῶν ἀκήκοας), ad quem subinde oratio convertitur (p. 488, 12; 489, 16 et 19 et 37 et 43; 491, 15; 493, 25). Cujus instituti ne levissimum quidem in priori tractatu vestigium deprehenditur, qui præterea etiam dictionis simplicitate a ludimagistri nostri oratione aniliter garrula magnopere differt. Miror itaque fuisse qui, quum nullum auctoris nomen in fronte appositum legerent, pagellas has ab eodem Agathemero qui præcedentia scripsit, profectas esse putarent.

Tertius libellus, cui titulus: Ὑποτύπῳσις γεωγραφίας ἐν ἐπιτόμῳ, quoniam multa eorum de quibus Agathemerus egit, denuo exponit, sponte intelligitur auctorem ejus ab illo esse diversum. Concinnatum opus ex fontibus variis. Quæ § 1 sqq. de universo orbe terrarum et de terræ habitabilis ambitu proferuntur, dicta sunt secundum placita Eratosthenis. Sequens singularum regionum descriptio (§ 5-26) in plurimis cum geographia Ptolemæi concinit, nonnulla tamen sibi propria habet. Idem cadit in ea quæ deinceps leguntur de maximis insulis et montibus et fluviis (§ 27-31) et de mari Magno (§ 32-36). In his quum

(1) Hunc esse Philonem Byblium qui inde a Neronis ævo floruit et præter alia etiam περὶ πόλεων opus composuit (v. Fr. H. III, p. 560), hariolatur Berkellius ad Steph. Byz. s. v. Ἀμισος.

locus occurrat (p. 503, 13), ubi tantum non ipsissima verba Marciani habes, qui fontes suos (Ptolemæum et Protagoram) verbo tenus fere exscribere solet, suspicio nascitur Nostri quoque Anonymum præter Ptolemæum adhibuisse geographiam Protagoræ. Sequitur de ventis caput, quale jam in Agathemero legimus, et post hæc sermo est (§ 39, p. 504) de terræ habitatae dimensionibus, quas Agathemerus ex Artemidori computo prodidit, dum Noster in his auctorem sequitur, qui terræ formam rhombi figuram referre statuit, maximamque ejus latitudinem in meridiano per Hippicos Sarmatiæ montes ducto inde a parallelo Tanaidis fere ostia tangente pertinere censuit usque ad parallelum qui transit per regionem Rhapto Libyæ promontorio proximam, ut probabiliter nobis statuere videmur in annot. ad § 39, p. 504. Latitudo illa ex Anonymi sententia stadiorum est 32,500 sive graduum 63, dum apud Ptolemæum est 40,000 stadiorum sive 80 graduum. Ceterum in singulis terræ partibus Noster mensuras Ptolemæi, quantum ejus fieri poterat, servavit, ut ex iis quæ de mari mediterraneo et Ponto Euxino et de *longitudine* maris Caspii (§ 40-42) traduntur, intelligitur; dissensus ultimis austri et boreæ plagis continetur. Sic maris Caspii *latitudinem* Noster multo minore quam Ptolemæus statuit, et Jaxartem magis quam ille austrum versus removet, ac simili modo de mari Brevi (§ 43) a Ptolemæo recedit. — Quæ deinceps leguntur (§ 46 sqq.) de continentium divisione mariumque dimensionibus tantum non omnia iisdem fere verbis in Strabone habes.

Codices horum libellorum mihi innotuerunt undecim :

1. *Parisinus* N. 1406 (nobis A), sæc. XVI, chart. in fol., constans foliis 25. Tribus nostris libellis subjicitur fragmentum 1 Dionysii Byzantii. Hic liber cum codice Escorialensi in plurimis conspirat.
2. *Parisinus* N. 1405 (nobis B), sæc. XVI, chart. in fol. Geographica nostra (fol. 1-17) excipit fragmentum Dionysii Byzantii, ut in N. 1406; deinde sequitur Herodoti liber primus (fol. 18-35), tum, post aliquot folia vacua, leguntur Hermetis mathematica ad Ammonem Ægyptium et alia octo opera argumenti varii.
3. *Parisinus* N. 2554 (nobis C et D), sæc. XVI, chart. in 4°. Insunt : Theodosii grammatici Alexandrini Isagogici Canones (fol. 1-86). Georgii Chærobosci Orthographia (fol. 87-108). Geographica nostra (nobis C) et Dionysii fragmentum (fol. 109 sqq.). Eadem iterum (nobis D) inde a fol. 135. In laterculo codici præfixo legitur : Ἀγαθημέρου τοῦ Ὀρθωνος γεωγραφίας ὑποτύπωσις. Ἔστι δὲ δις γεγραμμένη ἀλλ' ἡ μὲν α' μετῶν καὶ ἀμείνων τῆς ἐτέρας. Id vero falsum est; nam utrumque apographum eadem præbet, neque alterum altero meliora habet.
4. *Scorialensis* I, Ω, n. 11 (nobis E), sæc. XVI, chart. Nostra præbet in fol. 334-348. Hunc codicem ipse contuli.
5. *Matritensis* N. 138 (nobis F), quem a me rogatus Busemackerus meus contulit, mutilus est. Desinit in verba : καθ' ἡμᾶς θάλασσαν ἢ Κύπρος p. 500, 32 ed. nostræ.
6. *Parisinus* N. 2857 (nobis G), quem supra jam laudavi, post Eustathii in Dionysium commentarios præbet Agathemeri fragmentum (§ 1-8) quod desinit in verba : καὶ Ἴόνιον καὶ Ἀδριανόν, p. 473, 32.
7. *Chiffletianus* (nobis H), quo usum se dicit Godofredus Vendelinus.
8. *Palatinus* N. 62 in Catalogo Sylburgii et
9. *Altempstanus* (i. e. cardinalis de Altemps), quos memorat Lucas Holstenius in Epist. ad Peirescium (m. febr. an. 1628) p. 54 ed. Boissonade, ubi hæc : α' Ἀγαθημέρου τοῦ Ὀρθωνος γεωγραφίας ὑποτύπωσις : cujus fragmentum [e cod. Paris. 2857?] mihi Londini ex cl. Casauboni bibliotheca suppeditavit Patricius Junius [Young]; sed integrum postea descripsi ex tribus regiis codicibus Lutetiæ. Est egregium opusculum et ex optimis antiquis auctoribus confectum, quibus nunc caremus. Puto vixisse ante DCC vel DCCG annos, cum Damascenus integra aliquot capita inde transcripserit in libros De orthodoxa fide. Emendavi id nuper ad Palatinum et Altempstanum exemplar. Incipit Ἀναξιμανδρος ὁ Μιλήσιος... Finit : Λέσθου περιμετρος ἀρ' [p. 487, 4 ed. nostræ]. Est XVIII foliorum græco-lat. in 4° [sc. Holstenianum apographum et versio lat.]. — 2. Ἀνωνύμου ὑποτύπωσις γεωγραφίας ἐν ἐπιτόμῳ. Ejusdem notæ opusculum cum præcedenti repertum in iisdem regiis mss. Sequitur in omnibus fere Ptolemæum. Emendavi ex optimo codice Altempstano. Incipit : ἡ τῆς ἑλῆς γῆς περιμετρος [p. 494 ed. nostr.]. Finit : ἡ μὲν δὲ καθ' ἡμᾶς θά-

- λασσα τοιαύτη [p. 309, 26]. Distinctum est in XIV capita; continet folia 24 græcolat. in 4°. Hoc opusculum ita placuit P. Bertio, ut conatu mihi extorquere studuerit, ut Breviario suo geographico subjungeret *ἱππομῆν* hanc admodum concinnam, et publice prælegeret auditoribus suis. — 3. *Anonymus de describenda terra in globo* ex mente Ptolemæi. Habui ex regia bibliotheca, sed corruptissimum et absque schematis mathematicis, in quorum demonstratione totum opusculum consistit, nec intelligi potest absque illorum ope. Id quoque ex Altæmpsiæ emendavi, ubi et figuras illas descriptas reperi. Incipit: Τοῦ τεχνικοῦ Πτολεμαίου [p. 487]. Est XII foliorum cum latina versione in 4°. Hæc opuscula hactenus lucem non adspexere.»
10. *Viennensts*, quem Gronovius in Geogr. Antiq. (Lugd. 1697) p. 171 laudat, et describit Nesselius in Catalogo codicum Vindobon. P. V. p. 172 et Kollarus in Commentariorum de August. Bibl. Cæs. Vindobon. supplementi libro primo postumo p. 533 et 543. Insunt: 1. Dionysii Periegesis. 2. Observatio de duodecim ventis: Ἰστίον ἔτι ἀνεμὸι εἰσι δώδεκα etc. (fol. 32). — 3. Excerptum de mensuris Ponti Euxini (De his cf. Dionysii codices Parisinos 2708 et N. 83 Supplementi). — 4. Julii Alexandri Introductio synoptica in Astrologiam apotelesmaticam (fol. 33-103). — 5. Æschyli Prometheus vinctus (fol. 104-177). — 6. Agathemeri hypotyposis et sequentis anonymi fragmentum usque ad verba: σταδίων δὲ μυριάδων δ', ὠρών δὲ δ'. Μὴ κατὰ πλάγῃς [p. 489, 16 ed. nostr.].
11. *Savillianus* quidam codex citatur ab Hudsono in Geogr. Min. tom. 2, p. 1 et 12 et passim. His libris nescio an addendus sit is quem Vossius in annot. ad Pomponium Melam 1, 19 laudat (Vid. not. ad Anonym. § 31 p. 502). Edere hæc geographica voluit Godofredus Vendelinus, sed antequam ederet obiit. Ap-

paratus Vendelinianus in manus venit Samuelis Tennulii, qui græcis versionem latinam et annotationem nullius pretii addidit eaque imprimenda curavit Amstelodami 1671, 8. Ceterum, præeunte Vendelino, Tennulius ita rem adornavit ut tria nostra opuscula, quum ejusdem auctoris, Agathemeri scilicet, esse putaret, in unum corpus conjungeret, idque in duos libros dispesceret, quorum priori priores duos libellos, alteri tertium assignaret (V. not. p. 471). Hac in dispositione quantumvis inepta posteriores editores bona fide acquieverunt, Jacobus Gronovius (in Geographiæ antiquis, Lugd. 1677), Hudsonus (in Geogr. Min. tom. 2, an. 1697) et S. F. G. Hoffmannus (Lips. 1842), quamquam hic in præfatione libellos illos non ab eodem auctore profectos esse monuit. In Hudsoniana editione prolixam Dodwelli habes de ætate Agathemeri dissertationem, quæ quum perversæ de scriptis Agathemeri sententiæ superstructa sit a viro qui nihil unquam tetigisse videtur, quod non corruerit, silentio nobis pro more nostro premenda erat (1).

Editores quamquam passim quædam emendarunt, in plurimis tamen textum græcum, quem male intelligebant, talem reliquerunt qualem Tennulius dederat omni corruptellarum genere squalentem. Quorum vitiorum bonam partem codicum nostrorum ope, qui etsi ex uno archetypo parum emendato fluxerunt, non ejusdem tamen omnes pretii sunt, corrigere licuit; alia vero plurima ope Plinii et Ptolemæi et Strabonis atque diligentiore rerum geographicarum consideratione in integrum restitui potuerunt. His auxiliis nos pro virili usi sumus, adeo ut libelli isti nova fere facie induti nunc prodeant.

(1) « Satis jam librorum villum et nugarum inficetarum a tribus inde seculis ad antiquitatem illuminandam redundavit, quibus si quid frugis inest, id decet solerter indagatum usibus doctrinarum accommodari; sin minus, oblivione perpetua tandem aliquando vim illam impedimento obruemus, quo sacris his expiatis firmitate animi qua opus est, et hilaritate muneri gravissimo satis faciamus. » BEARNARDVS Præfat. in Dionys. p. XIX.

ANONYMI

TOTIUS ORBIS DESCRIPTIO.

Scripta geographica, de quibus modo egimus, in volumine nostro excipit latina græci opusculi interpretatio duplex, quarum prior (A) a Juniore philosopho elaborata titulum præfixum habet: *Totius orbis descriptio*, alterius (B) vero ab Anonymo profectæ et initio mutilæ ad calcem legitur: *Explicit Expositio totius mundi et gentium*. Nimirum latinis nostris fontem græcum subesse manifesto coarguit græcissans sermonis barbaries, qua horret Anonymi potissimum versio (1), quam a Jureto Salmasius, a Salmasio accepit primus ejus editor Jacobus Gothofredus. Ab eodem Jureto Salmasius etiam Lucii Ampelii apographum e codice accepit, qui haud diversus esse censetur ab Ampelii codice Divionensi in bibliotheca S. Benigni asservato (cujus Sismondus ad Sidon. Apollini 9, 301 meminit), quoniam Juretum Divione vixisse multisque illius bibliothecæ libris usum esse constat (2). Quodsi igitur Anonymi nostri codex adhuc superstes alicubi latet, nescio an Divione quærendus sit vel etiam in bibliotheca Montepessulana, in quam libri permulti e bibliotheca S. Benigni translati sunt. Ceterum Gothofredus auctorem suum non modo prolegomenis et annotatione illustravit, sed interpretatione quoque tum latina tum græca donavit, quarum illa barbaram Anonymi orationem in elegantius dicendi genus traderet, hæc vero græci auctoris deperditi vicem gereret. Utramque nos, Burmanni exemplum secuti, abjecimus, quum latina sit inutilis, græca autem puerile quippiam habeat, quippe quæ et ipsa barbara sit nec ullam lucem affundat, si quid in latinis dictum obscurius (3).

(1) V. c. § 55 *propter suorum frui cum securitate velle, δὲ τὸ τῶν ἰαυτῶν ἀπολαύσασθαι μετ' ἀσφαλείας βούλεισθαι*, § 19 *historiantur, ἰστοροῦνται, ut odire, ὡςτις μισεῖν*, ac similiter alia multa.
(2) V. Eduardus Wœlfelin, De Lucii Ampelii libro memoriali quæstiones criticæ et historicæ (Göttingæ, 1854) p. 8.
(3) Gronovius in præfat. ad Geographica antiqua: « Hic

Alteram opusculi nostri interpretationem, quæ Junioris cujusdam philosophi nomen profitetur, e codice Cavensi, Palermi, ut videtur, scripto (v. not. p. 528), primus protulit ANGELUS MAIUS (1) in Classicorum auctorum e Vaticanis codicibus editorum tomo tertio (p. 383 sqq.), ubi de libro illo deque opera sua disseruit hunc in modum.

« Cavense PP. Benedictorum haud procul urbe Salerno monasterium vir cl. Joh. Mabilionius, ejusdem ordinis monachus, in suo itinere italico p. 116-118 breviter quidem sed non injucunde descripsit. Exin ætate nostra doctus alius vir gallus cognomento Rozanus monasterii ejus bibliothecam prolixiore commentario illustravit. Ego anno MDCCCXXVI ad hunc locum insignem forte progressus, et humanitatem incolarum monachorum expertus plurimam, ibique brevi diei parte moratus, nihil aliud ferme videram quam diplomata aliquot et nobilissimum atque antiquissimum latinorum biblicorum codicem, cujus deinde apographum, obsequii gratia erga Pontificem maximum Leonem XII, qui me

autem (Gothofredus sc.) singulari laboris genere frui optans, non modo notis adjuvare intelligentiam ejus scripti voluit, sed quum jure sibi imaginaretur esse Græci opusculi interpretationem, ex se revocare tentavit græca, eaque denuo in latinum transfudit. Quo utroque delectari voluisse eum non vitupero, sed publice inde venire aliquod emolumentum non video. Nam neque hic libellus legi debet latinæ linguæ gratia, et sententia ejus tamen sic aperta est, ut per illas translationes plane non fiat clarior. Interim hæc ratio agendi istam inexit molestiam, quod nonnullos in his quoque terris deceperit, qui græca illa pro antiquis adspicientes, illepide et ridicule citarent inde partes ad linguæ illius doctrinam probandam, quorum infelicitati parco. Propterea hanc sarcinam ut nimis tædiosam et periculo mixtam et plane non utilem gravans hinc abegi, ipsum solum vetus exemplar edere dignatus, quia et dignum est ut nostris cognoscatur, et continet nonnulla, unde egregie illustrari antiqua possint, quod dies docebit. » — Ut græca Gothofredi pro antiquis venditaret, inter alios accidit Angelo Maio (v. infra) et viro docto in Steph. Thes. gr. s. v. Αἰθαιῖτης; et Μουσίου.

(1) E. Maio libellum repetendum curavit G. H. Bode in Scriptt. rerum mythicarum, 1834, tom. II.

suadente id optaverat, reverendissimus monasterii Abbas, cum RR. monachorum consilio accurate confici atque ad Vaticanam bibliothecam mitti curavit. Est autem præclari apographi auctor reverendissimus dominus P. Egnatius Rubeus, Cavensis archii præses et apostolicus protonotarius, cujus laborem, sedulitatem, diuturnam patientiam peritiamque summam admirari nemo satis poterit; merita vero ejus erga Vaticanam Pontificis maximi bibliothecam immortaliter manere necesse est. Iterum ego superiore anno MDCCCXXX ad Cavense monasterium reversus, ut biblici apographi confectionem quæ jam ad exitum vergebat inspicerem, vi pluvie maxima ibidem solida die subsistere coactus sum: atque interim ne in tam fructuoso loco cessarem, inspexi præ ceteris codicem quemdam, litteris longobardicis paulo post sæc. X exaratum, qui inscribitur *Beda de temporibus*, continetque insuper prolixam seriem testimoniorum ex diversis patribus partim fortasse ineditorum; in ejus autem calce tractatum quemdam geographicum observabam, cujus est titulus: **INCIPI LIBER JUNIORIS PHILOSOPHI, IN QUO CONTINETUR TOTIUS ORBIS DESCRIPTIO.** Porro id scriptum quia bonæ frugis minime expers satique antiquum et romano adhuc stante apud occidentales imperio compositum videbam, protinus ad exscribendum incubui, tam impense mihi favente, quem jam honoris causa appellavi, archii præside, ut codicem ad hospitale meum cubiculum festinandæ scriptionis causa deferri voluerit: quod ego beneficium haud equidem minoris feci quam hilare prandium cœnamque et reliqua comitatis officia ab illis RR. monachis mihi tunc certatim exhibita.

« Jam vero de hoc geographico opusculo quum postea Romæ meditarer, cognovi id a Mabillonio olim in Cavensi bibliotheca visum, sed unico verbo appellatum op. cit. p. 118 sic: *In bibliotheca Cavensi pauci supersunt codices, Hilarius de trinitate et de synodis, liber de geographia antiqui auctoris, vitæ patrum Cavensium* etc. Neque plura ait Rozanus op. cit. p. 100: « Le livre de Beda de temporibus, des extraits de celui de *etymologis* de S. Isidore de Séville, et de plusieurs autres ouvrages composés ce recueil, que termine *Juniors philosophi totius orbis descriptio.* » Denique Muratorius S. R. I. tom. VII, p. 915 ex eodem codice chronicon Cavense divulgavit, sed tamen geographi-

cum tractatum ibi inesse nescivit. Ego vero de hoc opusculo, ut dixi, meditans comperi id ab Jacobo Gothofredo anno MDCXXVIII Genevæ partim editum græce et latine; sed primo acephalum, quia deerat ei titulus operis et auctoris, parsque etiam ipsius operis usque ad locum qui a nobis infra indicabitur; deinde latinus textus prorsus a nostro laudabili diversus apud Gothofredum est, barbarus scilicet, pessimus, deformis, ineptus, inextricabilis, ab homine nempe profectus qui, ut ait Gothofredus, neque græce neque latine sciebat. Codicem corruptissimi operis habuit olim in Gallia F. Juretus, cujus apographum ad Salmasium transit, qui ejus bis meminit in notis ad Solinum p. 986 et 1299. A Salmasio accepit Gothofredus editor, qui de auctoris nomine frustra disquisivit; nunc autem **JUNIOREM PHILOSOPHUM** appellare semet ipsum videmus, quia nimirum respicit ad antiquiores a se nominatos philosophos Berosum et Apollonium. Ceterum recte demonstravit Gothofredus vixisse hunc auctorem sub imperatore Constantio Constantini Magni filio, id quod nos quoque suis apte locis palam faciemus. » **Hæc MAIUS.**

Alterum ejusdem interpretationis exemplar bibliotheca Parisiensis habet in codice 7418 (fol. 264 sqq.), qui Cavensi libro est integrior, adeo ut lacunas, quibus ille passim laborat, supplere hinc licuerit. Ceterum discrimen quod inter Junioris et Anonymi libellos intercedit, non satis Maius perspexisse videtur. Videlicet Anonymi versio horridior quidem et scribarum negligentia magis depravata est quam illa Junioris, multo majoris tamen faciendâ est eo nomine, quod auctorem prodit qui græci exempli, in brevius fortasse contracti, tenorem reddere pro virili annixus sit. dum aliter res in Juniore se habet. Is enim quum sæpenumero verbo tenus cum Anonymo mirum in modum consentiat, scriptorem græcum ob oculos fortassis omnino non habuit, sed antiquiore versione latina usus est, quam consiliis suis eo accommodavit, quod quæcunque ad paganorum cultum et religionem pertinerent, ea christianus scriptor (1) omisit (v. § 30. 32. 34. 35. 36. 48. 52. 55), porro missa item fecit si quæ in suam ipsius ætatem haud amplius caderent (ut quæ in A § 32 leguntur de Antiochia imperatoris sede, et § 45 de

(1) Similiter in Dionysii Periegeæ vertenda Priscianus egit.

Isauris contra Romanos rebellantibus), alia autem in arctius contraxit (V. §. 25. 28. 33. 34. 36. 44. 59), reliqua denique enarravit modo verbis auctoris sui presso pede insistens, modo suo indulgens ingenio, adeo ut oratio quantumvis inculta, minus tamen barbara sit quam in versione Anonymi. Præterea de suo penu Junior procœmium (§ 1-3) addidit, in quo opellam suam filio vel discipulo cuidam dedicat, deque proposito suo agens, postquam priscarum historiarum narratores enumeravit Mosem, Berosum, Manethonem, Apollonium Ægyptium, Josephum, deinde vero tanquam his recentiores Menandrum Ephesium et Herodotum et Thucydidem, ipse de rebus quæ a modo dictis scriptoribus memoriæ traditæ sint, brevi se expositurum esse profitetur. Quæ quum in subsequentem narrationem minime cadant ac præterea insignem hominis stuporem ostendant, a sophista, græci operis auctore, aliena esse, ac prorsus alia in eo operis procœmio, quod in Anonymi codice acephalo nunc desideratur, consignata fuisse, nemo, opinor, non intelligit.

De ipso scriptore græco ejusque opere haud indocte disseruit Jacobus Gothofredus. Itaque Prolegomena ejus hic repetere operæ pretium sit.

PROLEGOMENA JACOBI GOTHOFREDI.

« Brevem hinc habes, benigne lector, sed vterem totius orbis descriptionem seu περιήγησιν τῆς οἰκουμένης, cujus latinam versionem a clar. viro Francisco Jureto primum acceptam et ex membranis descriptam, notis quoque in Symmachum (1) laudatam, peramice mihi communicavit Claudius Salmasius ille non magis literarum hodie quam amicorum meorum purpura.

« Græci scriptoris ἐπίστασις isthæc est, quæ ab insulso literione, græcæ latinæque linguæ juxta ignaro, in latinam linguam transfusa fuit tam inepte, ut jacuisse tamdiu non mirer, mirer potius enatasse. Ea barbaries ubique hanc interpretationem obsidet, ut, in tam conciso præsertim opere, non putes quicquam latere quod erui publice intersit. Et tamen contra est; nempe quod in balluca auri vel argenti adsolet, diligentius excutienti purioris metalli ramenta quam plurima inter-

(1) Symmachi Epist. ed. Paris. 1604, 4. p. 179 not. Cf. Salmasius in Historiæ Aug. scriptoribus, Paris. 1620, p. 456.

micant. Quinimo (quis putet?) et hæc ipsa versionis barbaries in bonum vertit; nam quia interpres verbum verbo curavit reddere, græcanica etiam ubique constructione servata, quæ vitium latinis auribus sonaret, facile fuit græca saltem mediocria ex latinis facere non bonis.

« Auctoris nomen ut scire parum interest, ita non liquide datur. Alypii equidem, qui Cæsarii frater fuit, Geographiam memorat Julianus Epist. 31 (1), quam et ibi duplici nomine commendat, quod et superioribus geographiis accuratior esset, et iambis quibusdam eam exornasset. Verum in ea quicquam cum hac exegesi commune habeat, valde dubito. Namque hæc nonnisi majoris alicujus operis historici ἐπίστασις et eclōga est, quod ex quatuor locis in notis ipsis demonstro, ubi semper excessus et ἐπιστάσις veniam auctor petit. Etsi blandiri contra videatur, quod hic Alypius Antiochenus fuerit, quod Ammianus ostendit lib. 23. Et vero hujusce libelli auctorem Antiochenum quoque fuisse puto. Vice versa illud Alypio hunc fœtum abjudicare videtur quod Ammianus dicat eum *Britannias curasse pro præfectis*, id est,

(1) Julianus Ep. 30 ad Alypium Cæsarii fratrem hæc scribit: Ἦδη μὲν ἐτόγγανον ἀνεμῖνος τῆς νόσου, τὴν γεωγραφίαν δὲ ἀπίστωλας· οὐ μὴν διαττον διὰ τοῦτο ἡδέως ἰδεῖσθαι τὸ παρὰ σοῦ πινάκιον ἀποσταλέν· ἔχει γὰρ καὶ τὰ διαγράμματα τῶν πρόσθεν βέλτιον καὶ κατεμοῦσασα· αὐτὸ, προσθεὶς τοὺς ἰάμβους, οὐ μόνον ἀειδοντας τὴν Βουβαλίον, κατὰ τὸν Κυρηνάϊον κοιτητὴν, ἀλλ' ὅλους ἢ καλὴ Σαπρὴ βούλευται τοὺς νόμους ἀρμόττειν. Iambi illi orbis terrarum tabulæ, quam Alypius Juliano misit, fortassis additi vel inscripti erant similiter atque poemation quod est de tabula jussu Theodosii junioris facta his incipiens verbis: *Hoc opus egregium, quo mundi summa tenetur etc.* Vid. Poet. min. ed. Wernsdorf. tom. 5, p. 536. Mira est sententia Dodwelli in Dissert. De Anonymi Periplo Ponti Eux. § 7, qui Alypii geographiam, quasi musivo opere variegatam, alternis oratione soluta et iambis tesselatam fuisse putat. — Ammianus 23, 1, 2 (an. 363) refert Julianum Alypio Antiochensi, qui olim Britannias curasset pro præfectis, Hierosolymitani templi instaurandi negotium dedisse. Ceterum Anonymum nostrum neque Alypium istum neque alium quendam Antiochensem fuisse censeo. Quodsi Noster multus est in describendis Syriæ urbibus, diutius tamen immoratur laudibus Alexandria, ut vel propterea auctorem Alexandrinum potius fuisse credideris. Eamque opinionem firmant tum verba: *tamen quos videmus miramur* (§ 34 p. 519, b), tum vero illa: *Piscium enim tria genera manducat* (Alexandria), *quod altera provincia non habet, fluminale, stagnense et marinum* (§ 35, p. 520 a). Hoc enim non scripsisset homo Antiochenus, quum Antiochia quoque, Libanio teste, tria ista piscium genera manducaret. Quare ipse etiam Gothofredus in nota ad h. l. suam de patria scriptoris conjecturam in dubium revocavit.

vicarium Britanniarum fuisse; atqui auctor hic de Britannia tanquam sibi incognita loquitur: *Britannia*, inquit, *provincia*, *sicut qui fuerunt narrant, valde maxima*; nisi post hunc libellum eum Britanniam adisse putemus.

α Religione paganum se ubique manifeste auctor prodit, partim quia de deorum cultu passim agere instituit (*Ægyptiacam* et *Alexandrinam* superstitionem commendat; Mercurio literarum, *Æsculapio* medicinæ, Musis bene canendi facultatem et originem, Veneri formositatis decus tribuit; theologiam mythicam sequitur; Homeri, Virgilio fabulas premit), partim quia de paganis ritibus tum in Syria, *Alexandriæ*, *Romæ* stantibus ter quater veterari videtur, veluti de Venere Heliopoli tum magnifice culta, de deorum cultu et mysteriis et Serapidis templo *Alexandriæ* stantibus, de sacro virginum Vestalium et haruspicina *Romæ* vigentibus, de Jove, Sole, matre Deum *Romæ* pariter tum cultis. Et tamen Sacris scripturis eum incursasse (quod fecisse hac tempestate sophistas Themistii quoque exemplo liquet), compluribus argumentis colligo, quæ in censum τῶν συμπιπτόντων haud tam facile referam: adeo quidem ut nonnulla imitatus videatur, Juliano more, ad Sacram scripturam impie traducendam.

α Sophistam vel rhetorem indubie eum fuisse multa loquuntur: primo tum ipse scribendi character et κομψία, tum ipsa ματαιογενία ceteris sophistis familiaris, dum multa videlicet μουσοληπτος ex Homero (quem patrem et vocem sophistarum dixerunt, σοφιστῶν πατέρα καὶ φωνήν, ex quo sophistæ conceptus et dictionum venustatem capiebant), multa item ex Virgilio desumit, multa de deorum vita, de diis et divinitate in montibus, veluti in Olympo, *Ætna*, *Libano*, nugatur. Dionem Prusæum, Chrysostomum, Libanium, Julianum, Themistium, Eunapium (sophistas omnes) intuere, eadem omnia reperies. Secundo sophisticen ejus arguunt tam crebræ observationes de literarum inventoribus, sophistis, philosophis *Ægyptiis* et *Alexandrinis*, de viris doctis *Cappadociæ*, *Galatiæ*, *Achaiæ*, *Hispaniæ*, *Siciliæ*, *Cretæ*; chartæ etiam *Ægyptiacæ* commendatio magno hiatu; eruditatum seu (ut ipsi loquebantur et vero Noster loquitur) ἱστορίας ἐνεκα peregrinationum, cum maxime vero Athenarum a literis commendatio, quæ hac tempestate, si quando unquam, consummandæ juventuti et a sophistis frequentatæ; quam in rem in notis plura dixi.

Testes interea ejus rei sunt tam multi et magni nominis sophistæ, quos hac tempestate memorat Eunapius, et in his Julianus, Proæresius, Epiphanius, Musonius, Himerius, Libanius, alii, quibus adde et Leontium; testis Julianus imperator, qui ibidem institutus, imo inquinatus; testes etiam e Patribus nonnulli, Gregorius Nazianzenus (qui et *Athenas Æneas sibi fuisse* ait), Basilius Cæsariensis, de quibus docte Baronius in Annalibus. His adde et Berytenses jurisconsultos: ut videas ubique literarum studiosum et sophistam. Et sane hæc illa ætas potissimum fuit, qua et inter gentiles sophisticæ plurimum viguit, quo magis videlicet Christiana fides invalesceret. Ita scribendi provinciam in hoc et simili scribendi genere exegetico, historico, sibi sophistæ vindicarunt, ut ceteroquin geographia philosophicis studiis conjuncta est. Quare et historiam ipsi callentes eandem docere vel scriptis etiam tractavere, sic ut ἐν συγγραμμάσι his excelleret, καὶ ἱστορίαν ἱκανοὶ γράφειν; immo geographiam seu cosmographiam vel maxime tractare potuerunt duabus de causis, tum quia in peregrinationibus ipsi ἱστορίας ἐνεκα assidui essent, et e sophistis nonnulli περιδῦται seu circuitores perpetui. Fidem facit quoque *Æthicus*, et ipse sophista (quo etiam nomine indigitari solet), qui *Cosmographiam* et ipse scripsit, immo, si Flodoardo credimus, *Itinerarium* quod vulgo Antonini. Spectas et auctorem libelli qui Breviario Theodosii junioris seu *Notitiæ imperii* subditus est; philosophum is et sophistam se profitetur, et tamen de rebus bellicis agere sustinet, de inhibenda largitate, de fraude et correctione monetæ, de judicum pravitate, de relevando militari sumptu, de machinis bellicis, de bellico apparatu, de limitum munitionibus, de legum vel juris confusione purganda: ut ex his omnibus jam videas potissimam reip. et rerum actus partem et τὴν πολιτικὴν φιλοσοφίαν (cujus pars et geographia) sophistas hoc etiam ævo sui juris fecisse, quod Julianus in Epistolis diserte ait: *Σοφισταὶ τὸ κατὰ σφᾶς εἶναι φασὶ τὴν πολιτικὴν φιλοσοφίαν*. Quare et *politici* iidem dicti, et πολιτικὸν eorum θρόνον Athenis fuisse scimus.

α Patriam suam nullibi hic auctor prodit, quod tamen in cosmographico et historico opere satis mirum, ubi ferme scriptores, cum ad patriam deventum est, ejus indicinam aliquam facere solent. Sane cum illud liqueat non Occidentalem fuisse, sed Orientalem et

Græcum, facilius est dicere cujas non fuerit, quam cujas fuerit; siquidem Ægyptium se non fuisse (etsi in Ægyptum descenderit), non Arabem, non Cappadocem, non Galatam, non Phrygem, non Armenium, non Paphlagonem, non Ponticum, non Isaurum, non ex Asia Proconsulari, non Thessalum, apertissime prodit, cum alienam fidem ubique, dum in his est, interponat. Quid igitur? Sunt quæ inducant Syrum fuisse hunc scriptorem: primum est exacta illa et anxia pæne Syriæ descriptio, ubi non contentus totius Syriæ laudes et summam proponere, vel etiam metropoleos, Antiochiæ puta, bona efferre (quod aliquin etiam prolixè facit, ubi de Ægypto et Alexandria agere instituit), octodecim insuper Syriæ civitates claras singillatim ferme persequitur; mox et duabus observationibus singularibus Syriæ descriptionem claudit, quarum prior est, quid circa res necessarias et utiles ad vitam humanam singulæ Syriæ civitates conferrent; posteriore voluptates et voluptatum artifices per singulas Syriæ civitates designatum ivit; et post hæc omnia, brevitas adhuc veniam deprecatus: *Et hæc quidem*, inquit, *Syriæ ex parte; prætermistimus enim multa, ut non extendere extra opportunum orationem videamur, et ceteras regiones quoque et provincias scribere possimus.* Alterum est, quod ubi de Roma agere instituit, tria numina, Solem, Jovem et Matrem Deum Romæ culta observat, nempe ideo quod et hæc ipsa tria numina Syrorum essent; Jupiter, inquam, unde et Jupiter Syrius; Sol, quem pariter ut Jovem sub variis nominibus colebant, et quidem præcipuo cultu Heliopoli Syriæ, unde *deus Heliopolitanus*, de quo et Macrobius in Saturnalibus; tandem Mater Deum, quæ proprie ideo *Dea Syria* apud Romanos vocabatur, ut fidem faciunt Lucianus et Apuleius. Tertium argumentum (1) præbent voces ab eo usurpatæ, procul dubio apud Syros usitatæ, veluti *καλοπῆται* § 32, quos alii *καλοβάται* dixerunt, pro funambulis. Item quod Tyrios in omnibus portis, *πύλαις*, potentes vocat (2); vix enim alibi quam ea parte *portarum* harum mentio. Est tamen quod et Commagenum seu Hieropolitanum fuisse suadeat: nempe quod de hac nullum verbum faciat, cum tamen tanta fuerit Hieropolitanæ civitatis fama, ut nulla

alia magis superstitione gentilitia clara fuerit, et in qua Constantius ipse sæpe substitit. Quare videatur hic auctor de Commagena et Hierapoli nil egisse, quod in ea ipse scriberet. Sed priori sententiæ adhæreo.

• Verum hæc omnia adhuc scire parum intereat, nisi tempus educatur, i. e. seculum ac propemodum annus, quo hic libellus conscriptus est, quandoquidem omnis Cosmographia ad cujusque ætatis rationem comparata est. Seculum igitur auctoris colligere primum liceat ex nonnullis vocibus latinis, quas Græcia Constantiniano seculo et proximo sui juris jam fecit, veluti *κομμάτων, κερκῆσιον, καλλάριον, βηλάριον* etc., quæ sane Constantinianum vel proximum ei seculum arguunt. Hoc primum. Secundo ex statu religionis gentilitiæ per ea tempora, quem hic auctor indicat, pariter seculum auctoris dignosci potest. Nempe enim Serapium Alexandriæ adhuc stetisse tum aperte significat. Quare necesse est ante Theodosium M. scripserit, i. e. ante an. 391. Id enim ab eo imperatore destructum Eunapius, Zosimus et scriptores ecclesiastici testantur. Idem virgines Vestales septem Romæ tum adhuc sacra fecisse scribit; atqui notum est et notatum, quid paulo post his contigerit. Tertio ex statu imperii Romani et iis quæ de eo scribit, id ipsum colligere licet. Primum enim de Persis, Saracenis, Isauris, Romanum imperium infestantibus agit; at enim hoc illud seculum est, et quidem Constantii, in quod hæc omnia conveniunt, quod in notis prolixius ostendo. Jam ad illa mihi sis specta: munimenta Mesopotamiæ Persis opposita; urbium clararum seu metropolitanarum singularum designationem; Berytensium jurisconsultorum copiam; medicos Alexandrinos, equos Cappadocum dominicos; equites sagittarios Armenios; Cappadoces etc. partim doctos, partim in ministerio principis tum constitutos; delectum militum ex Thracia; Athenarum a literis commendationem; Campaniam, cellarium urbis Romæ; Sirmium, Antiochiam, Treverim habitationem imperatorum; Galliam imperatorum avidam; urbis Trevericæ et Arelatensis elogia. Tandem specta, quibus quamque urbem excelluisse tum notat, seu cujusque urbis decora, veluti vinum, frumentum, vestes, jumenta, metalla, aliasque species, quæ omnes conferri ex singulis civitatibus et provinciis fisco solebant (unde et *fiscales* species dictæ): sane vel ex his ejusce seculi quod

(1) At vid. not. ad § 32, p. 519.

(2) At vide not. ad § 24

Constantinus M. ferme aperuit, genium et ingenium deprehendas.

« Sed quid moramur? Constantini M. nominatim et Constantinopoleos ab eo excitatæ et canonis seu annonæ Alexandrinæ ei destinatæ et Basilicæ Nicomediensis a Constantino instauratæ mentionem hic scriptor facit, ita tamen ut de mortuo jam Constantino sentire eum videas, utpote quem nullo elogio transmittit. Contra Constantii imperatoris ita meminit, ut intelligas eum de præsentē omnino imperatore et suorum temporum æquali loqui, cum videlicet de portu Seleuceno ab eo excitato agens eum *dominum orbis terrarum* vocat; *dominus*, inquit, *orbis terrarum Constantius portum fecit*: quod sane de superstite dici certissimum est, pariter ut cum de imperatoris sede Antiochiæ loquitur, *ubi*, inquit, *et dominus orbis terrarum sedet*.

« Jam tenemus igitur imperatorem, sub quo hic auctor scripsit. Neque dum tamen id satis est; quandoquidem Constantius, patre Constantino M. mortuo an. 337, ad annum usque 361 integris ferme XXV annis imperium tenuit; et varie etiam; primo cum duobus fratribus, Constantino et Constante, mox cum solo Constante, dein cum Gallo Cæsare sibi adscito, tandem cum Juliano Cæsare. Quare videndum, cuinam e quatuor his epochis hic libellus conveniat. Sane neque priori epochæ (triarchias videlicet), neque duabus posterioribus (Cæsarium videlicet adscitorum) hoc scriptum convenire, verum ei uni quo Constantius et Constans imperatores fuere, quorum ille Orientis imperium tenebat, hic Occidentis, decennii videlicet spatio quod decurrit ab an. 340 ad an. 350 (præterquam quod ante Nicomediæ lapsum, i. e. ante annum 359 scriptum ipse satis indicat), indubitato argumento conficio: hoc nempe, quod duos signate Comitatus seu duos imperatores hoc tempore fuisse diserte ait, quorum ille Orienti, alter vero Occidenti præfuerit. *Aspice*, inquit (§ 44), *in duo Comitata, Orientis quoque et Occidentis, et multos ibi inventes, etc.; propterea et temptari per eos jussione imperatorum negotia putant*. Sane Comitatum etiam Cæsari tribui scio, et vero tribui nominatim ipsiusmet Constantii constitutione an. 358 lib. 6 cod. Theod. *de malefic. et mathem.* Atenim Cæsarianum imperium, cum *δούραρον* fuerit *βασιλείας σχήμα* (ut Libanius loquitur, agens de Gallo Cæsare a Constantino adscito in *orat. funebr. in Iulianum*, p. 264), neque impera-

tors nomine designatur, neque id efficit, ut Orientis imperium ab Occidentali distinguatur. Maneat igitur, sub Constantio et Constante imperatoribus hanc *ἑξήγησιν* scriptam fuisse, et sic medio decennio inter an. 340 et 350, quo demum anno Constans a Magnentio tyranno cæsus fuit.

« Ulterius nunc pergamus. Memorat hic auctor Dyrrachii interitum: *Dyrrachium*, inquit, *propter habitantium malitiam, a Deo magis vero, ut dicunt, descendit, et non apparuit*. Atquin Dyrrachenam hanc cladem Hieronymus in Chronico anno Constantiani imperii octavo tribuit, et sic an. 344, Cedrenus nono, et sic an. 345 id adscribit. Item memorat hic auctor portum Seleucenum a Constantio Antiochiæ gratia ædificatum: *Seleucia*, inquit, *civitas optima, quæ et ipsa omnia quæ veniunt prædicta Antiochiæ offert, et fiscales species et privatas. Dominus orbis terrarum Imperator Constantius videns, quod sic utilis est et exercitus, montem maximum secavit, et introduxit mare, et portum fecit magnum et bonum, ubi venientes naves salvarentur, et fiscale onus non periret*. Atquin cum hujusce portus Seleuceni a Constantio excitati complures alii meminerint, Libanius in Antiochico, Hieronymus in Chronico, Cedrenus: sane Hieronymus nono Constantiani imperii anno id factum ait, et sic anno 345, Cedrenus decimo, et sic an. 346. Post eum itaque annum hic libellus conscriptus est, medio hoc quadriennii spatio, ab anno 346 ad 350.

« Ultra adhuc pergamus. Ante cladem Berytensem, quæ sane contigit an. 348, teste Cedreno, hunc libellum conscriptum fuisse colligo ex eo, quod hic auctor nihil hujus memoret. Igitur tandem conscriptum ajo hanc *ἑξήγησιν* an. 347, quo Concilium Sardicense habitum fuit, vel sane initio an. 348, Philippo et Salia coss., quibus natus est Prudentius. Quo tempore hic auctor ait Constantium Antiochiæ sedisse (quod etiam Cedrenus testatur an. 347), Constantem vero Treveris. Et sane Constantium Antiochiæ constitisse his annis, Constantem vero in Galliis, liquet ex Athanasio in *Apolog. ad Constantium et ad solit. vitam ag.* et ex lib. 39 C. Theod. *de decurionibus*.

« Atque hæc sunt, quæ de hujus libelli auctore et tempore comperta habeo. De cetero, benigne lector, nihil est quod hac editione magis deprecari velim quam græcæ versionis

festinationem et alicubi erroneam, operarum vitic, expressionem. »

Hactenus GOTHOFREDUS, qui quæ de scriptore nostro utpote ex rhetorum sive sophistarum scholis profecto attulit, rectissime monuisse videtur; hominem vero in Syria scripsisse minus jam probabiliter dixit, quum Alexandrinum potius fuisse indicia quædam prodant, ut supra significavi. Quod ætatem auctoris attinet, patet scripsisse eum post annum 346, quo Seleuciæ portum Constantius extruxit; num vero scripserit ante an. 348, ut Gothofredus censet, quæritur. Nam quod terræ motus quo an. 348 Berytus quasata est, non commemoratur, id non ita magni momenti esse dixerim, quum ex silentio scriptoris certius argumentum petere non liceat. Justo pondere illud quoque caret quod Gothofredus e § 44 elicit, ubi per duo Orientis et Occidentis Comitata multi viri Pontici et Paphlagones, quos publicis muneribus imperatores præfecerint, reperiri dicuntur; nam Orientem et Occidentem distinguere etiam eo tempore licebat, quo utrumque Comitatum uni eidemque parebat, neque quidquam cogit ut *imperatores* vox de duobus imperatoribus simul regnantibus intelligenda sit, immo multo aptius auctor τὸς δὲ αὐτοκράτορας indicaverit. Jam si hæc Nostrum sub Constante et Constantio imp. scripsisse non evincunt, alia exstant quæ illud tempus quo solus Constantius regnavit (inde ab an. 350), coarguant. Quodsi enim § 23 et 28 Constantius *dominus orbis terrarum* vocatur, penes hunc unum tunc imperium fuisse consequitur. Eodem facit quod § 68 de Galliarum provincia legitur: *quæ cum imperatorem semper egeat, hunc esse habet. Sed propter majoris præsentiam omnia in multitudine abundat.* Scilicet intelligenda verba sunt de Magnentio tyranno qui Galliarum regnum per annos 350-353 p. C. usurpavit, neque quidquam est cur cum Gothofredo pro *habet* legamus *avet*, et *maris* substituatur in locum *majoris*, quæ vox h. l. de Magnentio tyranno adhibetur similiter atque § 41 et 45 auctor dicit: *regitur a majoribus.* Itaque opusculum nostrum inter annos 350 et 353 p. C. scriptum esse censeo.

In ipso libello duæ maxime partes distinguendæ, quarum altera est de provinciis imperii Romani (§ 22 sqq.), quas proprio Marte auctor describere videtur, in altera autem gentes Asiæ orientalis ab ultima India ad Mesopotamiam usque degentes ex historico quo-

dam (1) recensentur, cujus nomen haud dubie in proœmio nunc deperdito legebatur. Harum vero gentium ratio subobscura est, quum complures earum ne nomine quidem tenuis aliunde notæ sint, deinde autem mansionum numeri, qui singulis regionibus adscribuntur, explicatu sint difficiles. Videlicet series populorum regionumve numerique mansionum ita habent:

Camarini 70. Brachmani 3. Eviltæ 32. Emer 47. Nebus 60. Dysaph 240. Ioneum vel Cho-neum 120. Diva 210. India major 210. Adjacens regio eximia 150. India minor 15. Persæ. Saraceni.

Subesse his systema geographicum, quo Camarini ad ultimum Indiæ australis apicem collocandi sint, ex collato Maris Erythræi periplo (v. tom. I, tab. IX) probabiliter eruisse nobis videtur (v. not. ad p. 514). Minus liquet de ratione mansionum, quibus singularum regionum longitudinem indicari veri simillimum est, quamquam ita comparatæ sunt, ut una alterave earum regionum, quibus ultra 200 mansiones assignantur, etiamsi in singulas mansiones nonnisi 150 stadia computes, majorem haberet longitudinem quam quæ toti Indiæ intra Gangem sitæ a vett. tribui solet (2). Itaque nisi numeros tantum non omnes corruptos esse credere mavelis, suspicari licet mansiones perperam ab auctore mendace dici loco schœnorum. Camarinis igitur attribuendi essent 70 schœni sive 2100 stadia, quæ mensura bene quadraret cum tabulis Ptolemæi, in quibus a Camara emporio ad Brachmen urbem 2000 fere stadia metior. E singulis numeris summa conflaretur schœnorum 1159 sive stadiorum 34770, quæ exæquarent fere stadia illa 35000 quibus ab Eratosthene definitur longitudo oræ Indicæ orientalis (16000 st.) et australis (19000 st.), inde a Tamaro,

(1) § 21: *Et hæc quidem de prædictis gentibus historicus ait.*

(2) Cosmas Indopleustes p. 138 a Sinis usque ad Persidem linea recta computat 150 mansiones sive 150×225 sive 33750 stadia. Verba hæc sunt: Ἀπὸ τοῦν τῆς τὰ Τζινίτζας ὡς ἀπὸ επαρκίου ὁρθῶς ἐπὶ τὴν δύσιν τις μετρῶν διαστήματα τοῦ μήκους τῆς γῆς, εὐρήσει πλεον ἢ ἑξαττον μόνων ὡς ἀπὸ μιλίων λ' (400 $\times$ 30 m. p. sive 225 stadia, i. e. 90,000 stadia). Μετρητέον δὲ οὕτως: ἀπὸ τῆς Τζινίτζας ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς Παροῦδος πᾶσα Ἰουσία (sic Laurent. cod., πᾶσα Οὐνία cod. Vatican.; legendum πᾶσα ἡ Οὐνία vel Οὐνία. Unde corrigendum quod apposui in not. ad § 11 p. 515. Diva Nostri ad hanc Οὐνίαν nihil pertinet) καὶ Ἰνδία καὶ ἡ Βάκτρων χώρα εἰσι πρὸς πού νοοται πρ', εἰ μὴ τι πλείους, οὐκ ἔξαττον, κτλ.

Tauri in oceano Eoo promontorio, usque ad Indi fluvii ostia. Unde aliquis suspicetur Camaram emporium ab aliquo ad Tamarum promontorium temere translatum, atque numeros ita adornatos esse ut summa eorum cum Eratosthenico computu conveniret. Id tamen probabile esse mihi non videtur, quum regiones a Nostro recensitæ continuam quandam seriem juxta litus maritimum metiendam vix constituent; nam quæ inter Indiam majorem et minorem commemoratur 150 mansionum regio tamquam India majori adjacens, ea in mediterraneis posita fuerit; deinde vero verisimillimum est *Divam* non diversam esse a *Stele-Diva* sive Taprobane insula, quam excerptor noster perperam tamquam continentis

partem recensuerit; quod ut credamus præter nomen etiam adscriptus ei 210 mansionum numerus suadet, quum schœni 210 respondeant longitudini insulæ ab oriente ad occasum pertinenti, qualem exhibent tabulæ Ptolemæi. Jam vero ex reliquis mensuris colliguntur schœni 799 sive stadia 23790, quæ si a Camara usque ad finem Indiæ juxta oram metienda sunt, apte conciliari possunt cum computu Marciani (tom. I, p. 540), qui ab Indiæ termino occidentali usque ad Cory promontorium numerat stadia 21715; inde autem ad Camaram, a borea Chaberis (*Chaveri* hod.) fluvii sitam, in nostris tabulis sunt circiter 2000 stadia (3000 sec. Ptolemæi tab.), adeo ut summa conficiatur stadiorum ferme 23745.

PSEUDOPLUTARCHI

LIBELLUS DE FLUVIORUM MONTIUMQUE NOMINIBUS.

In codice Heidelbergensi N. 398 præter nonæ frugis libros servatur etiam opusculum, quod si periisset, μηδὲν ἐν κάκιον οἰκοῖτο ἡ Σπάρτη. Inscribitur libellus : Πλουτάρχου περὶ ποταμῶν καὶ ὄρων ἐπωνυμίας καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων. Profectus vero est ab eodem auctore qui concinnavit τὴν συναγωγὴν ἱστοριῶν παραλλήλων ἑλληνικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν, quam codices inter scripta Plutarchi Chæronensis (Moral. p. 306-316) exhibent. Videlicet eadem in utroque scriptoprehenditur nugarum insipientia; iidem sæpius auctores ad fidem commentis adstruendam citantur; eadem denique affectatæ orationis offendit pauperies et tædiosa eorundem verborum locutionumque repetitio (1). Quæ quidem miseria quum a Plutarcho Chæronensi aliena sit, facile intelligitur libros istos aut perperam scriptori notissimo affingi aut alius cujusdam Plutarchi fœtus esse. uti primus significavit vir doctus qui ad marginem codicis Heidelbergensis adscripsit : Ψευδοπίγραφον τοῦτο· πόρρω γὰρ τῆς Πλουτάρχου μεγαλοφίας ἢ τε διάνοια καὶ ἡ φράσις· εἰ μὴ τις ἕτερος εἴη Πλουτάρχος. Quodsi, ut nuper Herchero placuit, auctor noster erat alius quidam Plutarchus, accidit ut non modo nomen cum Chæronensi scriptore commune haberet, sed sicuti ille etiam parallelarum historiarum opus condidisset. Talem vero fortunæ casum tanto minus admiseris, quanto facilius fieri potuit, ut Nostri parallelæ historiæ cum Plutarchi βίαις παραλλήλοις, quorum illas quasi παρωδίας quasdam esse diceres, componerentur, eaque societate anonymus nomine Plutarcheo potiretur, quod hinc etiam alteri ejusdem scriptoris De fluviis operi præfixum

(1) V. Maussacus in edit. Plutarch. de fluviis (Tolose 1618) p. 198 sqq.; Is. Vossius ad Pomp. Melam 1, 8; Valckenarius ad Eurip. Phœn. p. 597; Wyttenbachius ad Plutarch. De fluviis. vol. II, part. 1, p. 79 ed. Oxon., et præ ceteris Hercherus in editione nostri libelli (Lips. 1851) p. 6, ubi indicem habes verborum et locutionum, quibus omnis fere utriusque opusculi dictio continetur.

est. Haud raro enim fit ut opera anonyma nominibus eorum auctorum inscribantur, quibus in codice aliquo juncta erant sive casu sive de industria. Stobæus, qui permulta e Nostro in Florilegium intulit, Plutarchum semel laudat lib. 7, 62, ubi ex eo affert quæ in Parall. c. 1 narrantur, omissa mentione auctoris ex quo sua Noster desumerit; ceteris locis Stobæus non Plutarchum, sed scriptores ab eo laudatos excitat.

Pseudoplutarchus junior erat Juba Libycorum scriptore, Augusti et Tiberii cœlestano, cujus in Parall. c. 30 mentio fit; Pseudoplutarcho vero junior erat Clemens Alexandrinus, quem exeunte seculo secundo scripsisse constat, et quem novisse Nostri historias parallelas intelligitur e Protreptico p. 27, C ed. Sylburg., ubi hæc :

Ἐρεχθεὺς δὲ ὁ Ἀττικὸς καὶ Μάριος ὁ Ῥωμαῖος τὰς ἑαυτῶν ἐθυσάτην θυγατέρας, ὧν ὁ μὲν τῇ Φερριεφάττῃ, ὡς Δημάρατος ἐν πρώτῃ Τραγωδοῦμένων, ὁ δὲ τοῖς ἀποτροπαίοις, ὁ Μάριος, ὡς Δωρόθεος ἐν τῇ τετάρτῃ Ἰταλικῶν ἱστορίῃ. Quibuscum componendum Parall. caput 20 :

Ἐρεχθεὺς πρὸς Εὐμόλπον πολεμῶν ἔμαθε νικῆσαι, ἐὰν τὴν θυγατέρα προθύση, καὶ συγκαίνωσας τῇ γυναικὶ Πραξιθέᾳ προέθυσεν τὴν παῖδα. Μέμνηται Εὐριπίδης ἐν Ἐρεχθεῖ.

Μάριος, πρὸς Κίμβρους πόλεμον ἔχων καὶ ἡττώμενος, ὄναρ εἶδεν ὅτι νικήσει, ἐὰν τὴν θυγατέρα προθύσῃ. Ἦν δ' αὐτῷ Καλπουρνία· προκρίνας δὲ τῆς φύσεως τοὺς πολίτας, ἔδρασε καὶ ἐνίκησε καὶ ἔτι καὶ νῦν βωμοὶ αἰσι δύο ἐν Γερμανίᾳ, οἱ κατ' ἀκείνον τὸν καιρὸν ἦχον σαλπύγγων ἀποπέμπουσιν· ὡς Δωρόθεος ἐν δ', Ἰταλικῶν.

Similiter illud quod in Strom. I, p. 334 Clemens refert : Ὁ Σάμιος Πυθοκλῆς ἐν τετάρτῃ Ἰταλικῶν Γάϊον Ἰούλιον Νέπωτα (sc. μάντιν ἀναγράφει), petitum est e Pseudoplutarchi Parall. c. 14, ubi belli Punici tempore Metellus *Cajii Julii vatis jussu* filiam suam sacrificasse narratur e Pythocle ἐν τρίτῃ (τετάρτῃ?) Ἰταλικῶν. Quodsi Clemens Demaratum in Tragodu-

menis laudat, dum in Parallelis nostris Euripides in Erechtheo fabula testis citatur, id nihil habet quod miremur, quum pateat Parallelas historias, quales nos in Plutarchi codicibus habemus, non modo multis in locis decurtatas sive contractas esse, sed sæpius etiam nota scriptorum nomina in iis substituta esse obscurissimis illis auctoribus, quibus in citandis Pseudoplutarchus sibi placet (1). Sic istam de Erechtheo facinore historiolum integriorem servavit, testemque narrationis non Euripidem, sed Demaratum in Tragodumenis laudavit Stobæus in Florileg. 39, 33 : Δημαράτου ἐν τρίτῳ (πρώτῳ Clem.) Τραγωδομένων. Ἀθηναίων πρὸς Εὐμόλπον τὸν Θρακῶν βασιλεία πόλεμον ἔχόντων, Ἐρεχθεὺς δὲ τῆς Ἀττικῆς προσητάμενος χρησάμενος ἔλαβεν, ὅτι νικήσει τοὺς ἔχθρους, τὴν πρεσβυτάτην τῶν θυγατέρων Παρσεφόνην θύσῃ. Παραγενόμενος δ' εἰς Ἀθήνας Πραξιθέα τῆ γυναικὶ τὴν πυθόχρηστον μαρτυρίαν ἀπήγγειλεν· εἰδ' οὕτω τὴν κόρην προσαγαγὼν τοῖς βωμοῖς ἀνεῖλε, καὶ συμβαλὼν τὸν πόλεμον ἐγκαταῆς ἐγένετο.

(1) Fuscus de his exposuit Hercherus l. 1. p. 10, unde hæc apponere licet : « Parallelorum vulgata insolentia debetur librarij, qui orationem Plutarchi ad arbitrium suum conformare quam accurate transcribere maluit. Pro apparatus enim vocabulis sæpissime minus quæsitæ ac sæpe ex trivio arrepta substituit, non paucas historiolas contraxit, nonnullas etiam, sive quod ferme iisdem verbis quibus parallela narratæ essent, sive quod in his materiam vel pueris decantatam tractari videret, omnino de medio sustulit. Atque historiolas quidem in angustum coactas larga manu infra apponam; suppressarum tria exstant exempla, quæ hoc loco proferre juvat. Horum prima legitur c. 9 : ὁ περὶ τοῦ Ἰκαρίου μῦθος, ὃ Διόνυσος ἀπέβασεν Ἐρατοσθένη ἐν Ἡριόνη. Titulum fabulæ habes, non ipsam fabulam. Alterum exemplum legitur c. 14 : Ἐν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας τὰ περὶ τὴν Ἰφίγεια δμολίωστος ἱστορεῖ Μέρυλλος ἐν α' Βοιωτικαῖς. In his verba in Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας initium fabulæ fuisse in promptu est, quam cur describere neglexerit epitomator lectori probare studeat hæc addita sententia : τὰ περὶ Ἰφίγεια δμολίωστος ἱστορεῖ Μ. etc. Similiter judicandum de verbis c. 26 : Ἀρῆς Ἀλθαίῃς συνῆλθε καὶ Μελέαγρον ἐποίησατο, ὡς Εὐριπίδης ἐν Μελέαγρῳ. Accidit tamen propitia fortuna, ut parallelorum bonam partem ab epitomatoris libidine incolumem nancisceremur. Stobæus enim quattuordecim historiolas græcas, quas præstantissimi codicis fide propagatas acceperat, Florilegio suo tam diligenter descriptas inseruit, ut singulis fere versibus Plutarchi indoles ac dicendi consuetudo possit agnosci. Stobæi in excerptis parallelis religionem æmulari sunt Joannes Lydus et scholiasta Aristidis, quorum ille Parallelorum caput 35 (v. fragm. Casool. p. 113—385 ed. Bekker), hic capitis primi historiolum græcam transcripsit (v. Arist. Opp. tom. 3, p. 126 ed. Dindf., coll. Stob. Flor. 7, 62). Apostoles et Arsenius Bremni historiam (c. 15) talem nobiscum communicarunt qualem re vera a Parallelorum scriptore emisam arbitror. Reliqua duumvirorum excerpta a Stobæo nihil differunt. »

Similiter aliis locis compluribus plenior auctoris narrationem servarunt Stobæus et Joannes Lydus. Alia denique Pseudoplutarchea nescio an prorsus interierint, siquidem quæ apud Clementem leguntur in Protreptico p. 12, 16 : Φωκαεὶς δὲ Πυθοκλῆς ἐν γ' περὶ δημοσίας τῆ Ταυροπόλεως Ἀρτέμιδι ἀνθρώπων δλοκαεῖν ἱστορεῖ, et in Strom. 1, 21, p. 144, 24 : Δωρόθεος ἐν τῷ πρώτῳ Πανδέκτη ἀλυκός καὶ κορώνης ἐπακοῦσαι τὸν Μόλον ἱστορεῖ : ea ex eodem Pseudoplutarcho petita esse suspicor, adeo ut Pythocles hic ac Dorotheus haud diversi sint ab iis quos supra e Clemente et Plutarcho jam attulimus.

Ceterum quanto junior Clemente Pseudoplutarchus fuerit, haud liquet. Fortasse Trajani vel Hadriani temporibus, quibus Nicanor Cyrenæus Μετρωνομασίας suas scripsit, assignandum esse opinatur Hercherus. Nec magis de patria constat. « Cujus regionis popularis eas nugæ composuerit, Bernhardyus (Anal. in Geogr. min. p. 29) ait, non tutum est divinare, nisi quis ex certis scriptoris vocabulis ac significatibus ausit cogitare, ut ταῖς βασιλείαις (De fluv. 20, 4) more lapidis Rosettani de diadematis regum Asiaticorum. » Attamen quum vocem istam eodem sensu et Diodorus 4, 47 et Plutarchus Mor. p. 358, D et Porphyrus apud Euseb. Pr. Ev. 3, 12 usurpent, ipsum Nostrum Alexandrinum fuisse colligere inde vix licet. Eundem in Italia commoratum fuisse Parallelis min. declarari Hercherus censet, nescio quo pacto. In Parallelis enim auctor hoc maxime agit ut veritatem eorum quæ in prisca Græcorum historia minus credibilia tradi videantur, comprobet gemellis narrationibus e rebus Romanorum temporibusque historiæ luce claris depromptis. Hæc vero quum ineptissima sint mendacia, quorum testes laudat græcos Italicôn scriptores, vix quispiam talia Romæ scripta et in lucem edita esse sibi persuaserit, sed quo longius regio aliqua ab Italia dissita fuerit, tanto probabilius ibi Nostrum scripsisse ac fallere lectores potuisse credideris. Quid probet eum Romæ unquam degisse frustra circumspicio.

In altero libello auctor fluviorum montiumque fluviis propinquorum nomina tum prisca tum recentiora, eorumque nominum origines, deinde vero plantas et lapides in singulis fluviis montibusve obvios atque vires eorum mirabiles recenset. Quod antiqua fluviorum nomina attinet, aliunde novimus quæ c. 8 de Eueno olim Lycorma et c. 20 de Nilo olim Ægypto et Melane dicto leguntur; quibus ad-

dere quodammodo licet Xanthum tanquam priscum Scamandri nomen (c. 13); ceterorum vero, quæ ab aliis tradita non accepimus, pars major ficta est ex noto veterum more, quo locorum designationes poeticæ pro priscis nominibus propriis venditantur. Sic Pactolus olim *Χρυσορροῖας*, flexuosus Mæander *Ἀναβαίνων*, Phasis, septentrionalis fluvius, *Ἀρκτοῦρος*, frigidus Thermodon *Κρύσταλλος*, Ganges *Χλιαρός*, Tanais *Ἀμαζόνιος*, Eurotas *Ἰμερος* (i. q. *Ἰμαρδαίς*), rapidus Hebrus *Ῥόμος*, Sangarius *Ἐηροβάτης*, Alpheus terram subiens *Νύκτιμος* et, quatenus per Ladonem affluentem Stymphalicas aquas recipit, etiam *Στύμφηλος* dictus; Achelous in Thestii regione inhospitali *Θέστιος* et *Ἄξιος*. Prisca fabularum memoria effecit ut Ismenus *Κάδμου ποῦς*, Marsyas vero *Μῦδα πηγῆ* olim dicti perhibeantur. Alia fama subest narrationi de Strymone olim Palæstino vocato (v. not. ad c. 11). Ex geographicis rationibus parum accuratis fluxit Euphrates olim Medus dictus (sicut *Hydaspen Medum* Virgilius dicit), et Hydaspes olim Indus, et Araxes olim Bactrus, sive quod auctor Araxem per Bactriam labi acceperit, sive quod Bactrum fluvium et Araxem, quos nonnulli (v. Aristot. *Metereol.* 1, 13) de eodem Parnaso sive Paropanisio monte deferri putabant, in unum male conflaverit (c. 23, 1). Secundum aliam narrationem (c. 23, 3) Araxes olim Halmus vocabatur. Quorum nomen junctio in Thessalia occurrit, ubi Peneus olim Araxes nuncupatus fuisse dicitur (Strabo p. 455 ed. Did.), inter hunc Araxem vero et Olympum montem sita erat Minyarum urbs *Μίνυα* sive Halmonia (St. Byz. s. v. *Μίνυα*) sive Halmon (Plin. 4, 8, 15). Jam vero constat in Armenia quoque circa Araxem fluvium Minyadem exstitisse (v. Nicolaus Dam. fr. 76 in Fr. Hist. 3, p. 413, coll. Indice Strabon. s. v. *Baris*), ac omnino Thessaliam vario modo cum Armenia a vet. historicis componi: adeo ut ea quoque quæ Pseudoplutarchus de Araxe et Halmo tradit, historiæ fundo aliquo niti facile concesseris. Sed aliena iterum miscere Noster videtur c. 24, ubi Tigris olim dictus esse fertur Sollax (qui erat fluvius in Tigridem incidens), et c. 25, ubi Indum fl. pridem Mausoli nomen tulisse dicens cum Indiæ fluvio Indum Cariæ confuderit. Nec melius habent quæ c. 18 de Inacho olim Haliacmone leguntur, quorum ille Argos Peloponnesi, hic Argos Macedonia præterfluit. Restant pauca nomina, quorum ratio nos latet, ut Arar olim Brigulus (c. 6),

Caicus olim Astræus (c. 21), Euphrates olim Xarandus.

Singulis ferme fluviis Pseudoplutarchus montes aliquot apponit, ita tamen ut verum eorum situm parum curans, Sipyllum juxta Mæandrum, Criumetopon juxta Tanaim, Pangæum juxta Hebrum, Cocygium juxta Inachum collocet. Diversa ejusdem montis nomina iisdem fingendi legibus nituntur, quas in fluviorum nominibus modo vidimus. Nomina montium aliunde non nota sunt Elephas ad Indum, Anatole ad Gangem, ad Euenum Myenus, ad Inachum Athenæus, ad Euphratem Drimylus, ad Nilum Argillus.

Historiunculæ autem quæ de nominum origine afferuntur, adeo inter se similes sunt, ut ex eadem imagine tantum non omnes expressas esse dixeris. Scilicet fluvii, si Marsyam et Tigridem exceperis, omnes ex eo nomina nacti sunt, quod homines quidam cognomines præ mœrore vel dolore vel metu vel insania in eos se dejecerint. Causæ vero istarum affectionum inde repetuntur, quod pater filiam (1), filius matrem (4), frater sororem (17. 24) nescii superarunt, filius matris amore exarsit (14) vel novercæ libidinosæ insidias fugit, alius Jovem cum Junone concumbentem (18) vel Rheam (13) conspexit, vel virginem vitiauit (8. 20. 25), vel eadem commisit (8. 9. 16. 19. 20. 21. 22. 23), vel in furto deprehensus (7), vel cladem passus est (11. 17), vel filiam fratremve amisit (6. 19) vel mysteria spreuit (12), vel doloris impatiens fuit, vel Cerberi latratu territus est (16). Similes narrationes habes apud Livium 38, 34 de Indo Cariæ, apud Eustathium (ad Dion. 369) de Sarone Argolidis et Æsano Italiæ, quibus fluviis homines in iis pereuntes nomina dederint; de Eueno fluvio eadem fere quæ Noster narrat Apollodorus 1, 7, 8 et Didymus ad Il. 9, 558; præterea apud antiquiores scriptores leguntur quæ Pseudoplutarchus de monte Mycenæo (18, 6) et de Hæmo et Rhodope (11, 3) exponit. Sed hæc non nisi rara quædam vestigia doctrinæ exstant, cujus sedem præcipuam et quasi arcem in nostro libello agnoscimus.

E lapidibus aliunde novimus aetiten (20), antipathem (21) et lychnin (1, 2), e plantis vero leucoium (8) et Prometheam (5), nec non Thraciæ quandam plantam, cujus mentio fit c. 3, 3; reliqua quæ de lapidum et plantarum nominibus eorumque virtutibus magicis Noster tradit, apud alios, quantum sciam, non le-

guntur. Ceterum commenta hæc bonam saltem partem secundum leges quasdam disciplinæ magicæ cum præmissis historiis ita juncta sunt ut altera ex alteris pendeant sive perfecta sint. Quemadmodum enim in Parallelis auctor e diversorum populorum temporumque rebus gestis *δμοιότητας* et *συνεμπτώσεις* ιστορικὰς collegisse se profitetur, sic in hoc opusculo excogitavit parallelas quasdam rationes, quæ in singulis regionibus inter res ibi gestas vel fata hominum atque vires plantarum lapidumve ibidem nascentium intercedant. Sic in locis ubi Marsyas tibicen cultro excoriatum est, *αἴλος* herba musica et *μάχαιρα* lapis proveniunt (c. 10). Post narrationem de muliere adultera memoratur lapis, cujus ope puræ servari possint nuptiæ (5, 2). Ubi virgo olim per vim vitata est, lapis reperitur impediens ne quid virgines patientur *παρὰ τῶν ὕβριζειν θελώντων* (7, 6); ubi fur thesauros abstulit, lapis fures arcens nascitur (7, 4); ubi præ mærore quidam in fluvium se dejecit, lapis provenit *παισιλοπος*. Similiter res habet in iis quæ leguntur 16, 1 et 2. 18, 5 et 9. 21, 4 et 5. 24, 1 et 2. 25, 1 et 2, adeo ut, quemadmodum Zacharias Babylonius in libris quos ad Mithridatem regem scripsit, gemmas vim in fata humana exercere dixit (Plin. 37, 60, 169), sic Noster ipsa fata humana vim exercuisse in origines tum plantarum tum lapidum statuerit (1). Quodsi porro c. 14, 5 in Brixaba monte, ubi Phrixus commoratus est, herba nascitur quæ privignos a novercarum machinis tutos præstat, neminem fugit alludi ad structas ab Inone noverca Phrixo insidias, quamquam de his lectionem auctor non admonet. Ejusdem generis est quod c. 18, 3 ad Inachum fluvium lapis falsos testes prodens inveniri proditur; id enim, ut recte Hercherus conjecisse videtur, ad fabulam de Inacho falsum testimonium dicente accommodatum est. Ipsum auctorem istas fabellas utpote in vulgus notas de industria amisisse putare licet, veri tamen similis est libellum, qualem nos jam habemus, ex uberius copii esse excerptum.

Argumenta hæc in singulis capitibus constanti quodam ordine tractantur secundum certas dicendi formulas, a quibus raro auctor paullulum deflectit. In isto rursus hujus di-

(1) Ejusmodi *αιτιολογίας* tangere videtur Psellus De lapid. init. : *Αιτιολογήσασθαι μὲν σοι τὰς ἐν τοῖς λίθοις δυνάμεις οὐκ ἂν τολμήσαιμι, οὐδὲ μὴ μοι κατα τοῦτο τὸ μέρος τῶν δογματικῶν τὴν προπέττειαν, δυνάμενος ἀπ' ἐκάστου πολλὰ εἰρησιλογεῖν.*

sciplinæ *σχηματισμῶ* et angusto formularum sancitarum orbiculo singulæ locutiones non nativam simplicitatem sed quæsitum tumorem et fastum et magistralem quandam solennitatem affectant, quam ex magicæ vanitatis, quam Plinius dicit, consuetudine repetendam esse censeo.

Jam vero quo magis argumentum libelli in nugas et insana commenta retrusum est, adeo illa sibi similia, ut ex eodem omnia cerebello tamquam ex fabrica prodiisse putaveris, tanto diligentius auctor operam dedit, ut fontes suos indicaret eoque pacto malæ fidei suspicionem a se averteret. Nimirum auctorum nomina adducit quadraginta quinque, quorum plurimi in Parallelis quoque testium munere funguntur; opera iis attributa majorem partem sunt *περὶ ποταμῶν* (14 numero), *περὶ λίθων* (8), quibus adde libros *περὶ ὄρων* (2) et *περὶ δένδρων* (1); e ceteris pleraque inscriptiones habent a regionibus petitas, de quibus in singulis libelli capitibus sermo est (*Ἰνδικά*, *Περσικά*, *Φρυγικά*, *Σκυθικά*, *Θρακικά*, *Αἰτωλικά*, *Βοιωτικά*, *Πελοποννησιακά*, *Ἀργολικά*, *Αἰγυπτιακά*); præterea laudantur *Κτίσεις*, *μυθικῶν ιστοριῶν συναγωγή*, *Θεομαχία*, *Ἡράκλεια*, *Περτής*, *Σαρτυκά*, *Κυνηγετικά*. A fraude hæc non aliena esse confidenter asseverare licet; fieri enim omnino non potuit, ut tanto auctorum operumque numero idem ineptiarum genus tanto narrationis consensu vel certe similitudine traderetur (1). At difficile dictum est quousque

(1) Auctores a Plutarcho citatos fictitios esse dixit Valckenarius in Præfat. ad Phalar. Epp. p. XIV ad. Lennep.; Wytenbachius in Animadv. ad Parallelas historias (vol. 2, part. 1, p. 78), non omnes quidem, attamen plerosque auctores et historiolas, quorum nonnisi in isto libello mentio extet, confictos esse censet. Similiter in libro De fluviis alia ex bonis scriptoribus manare, alia auctoritate carere putat. Bernhardys in Analect. in Geogr. min. p. 27 ita habet : « At libellus iste... totus quantus ex mendacis fœdisque libidinibus est conflatus, cujus conditor non modo fabulas et secreta naturæ ex ingenio comminiscatur, sed subscriptores etiam et auctores nemini compertos per licentiam exculpserit. Ac subinde dubites an homo vanus lepidus fabellas ex animi sententia protulerit : adeo serius et religiosus ubique est et bonam simulat fidem; accedit quod hujus fabricæ constanter eadem ratio est et narratio de causis nominum et mirificis lapidum viribus : ut qui unum caput norit, totius opusculi decursum certo præsumat. Porro hominis cerebrellum arguit æquabilis et angustissimus formularum vocabulorumve orbis ; scilicet scriptor infans semper ex eadem dicendi consuetudine pendet : itaque hujus observatione Wytenbachius facile locos emendare potuit et supplevit mancos. Quodsi fraudem testium commenticiorum spectamus, eadem recurrit in libello historico, qui sub titulo Parallelorum Græcorum et Romanorum in Plutarchi

fraus ista processerit; quemadmodum enim nonnulla eorum quæ a Nostro narrantur, ab antiquioribus scriptoribus tradita esse constat, sic etiam inter citatos auctores occurrunt nomina aliunde bene nota, et interdum etiam opera auctoribus illis adscripta revera ab iis composita fuisse compertum habemus. Itaque si de Marsya fluvio e Marsyæ satyri sanguine orto Alexander Polyhistor ἐν Φρυγιακοῖς laudatur, nihil est cur hoc testimonium suspectemus, quum opus illud Alexandri et ipsam etiam fabulam bene noverimus. Reputari tamen velim hanc historiolum loco parum commodo interponi, neque quadrare in antecedentia, secundum quæ Marsyas fluvius jam antea sub alio nomine exstiterat; suspicor igitur eam posterioris hominis addidamentum esse, adeo ut ex hoc loco, qui per totum libellum unicus est, ubi et auctoris nomen et opus ei attributum et ipsa etiam res narrata aliunde nota sint, nihil colligi possit. Sin c. 3, 4 citatur Cleanthes ἐν ὕ θεομαχίας, dubitari nequit Nostrum cogitasse de Cleanthe Assio, philosopho stoico, qui ἀρχαιολογίαν περὶ θεῶν et περὶ γιγάντων scripsit. Porro Timagenes Syrus qui de Arare Galliæ fluvio testis adhibetur (c. 6, 3), aperte est historicus ille Pompeji æqualis, quem de Syriæ atque Galliæ rebus multa tradidisse scimus (v. Fr. Hist. 3, p. 322), quamquam Syrum natione fuisse alius nemo prodidit. Fieri etiam potest ut qui l. 1. Timageni jungitur Callisthenes Galaticorum auctor mero librarii errori debeatur, nec diversus sit ab Eratosthene illo cujus Galatica usurpavit Stephanus Byzantius; quod quidem

corpus irrepit; eamque causam habuit Is. Vossius, ut Parallela et congeriem de fluminibus ad eundem auctorem revocaret. Porro dubitari potest, utrum Græculus nator totam materiam suo Marte confinjerit et in loculos certos digesserit, an partes insanæ sapientiæ ab aliis disseminatas primus callide concinnaverit. Saltem ea pars hujus opificii, quæ versatur in artibus gemmarum occultis et divinis, profecta est a theurgis, qui superstillosam doctrinam sæculo quarto studiosissime excoluerunt. Neque desunt indicia mysticæ doctrinæ vel theurgiæ passim sparsa: velut quæ de haruspicina in extis hominum leguntur, vel a sacris Bacchicis sumptum illud (5, 3) τὸν μὲν πατρίαν δῆσαν κλεικτὴ ἐπίση. Fictis autem testibus historiæ fabularis setatem Byzantinam esse usam sciunt, qui Malala Chronicon triverunt aut scholia Odysseæ. » Hercherus in edit. libelli De fluv. p. 24 : « Historiarum paradoxorumque, quæ sola commentitorum illorum auctorum fide nituntur, admodum pusillam auctoritatem deprehendi apparet. Neque in multorum nos reprehensionem incursuros confidimus, si quæcumque in Fluvii reperuntur aliis scriptoribus intentata, falsarii nostri male sollertis commenta pronunciamus. »

tanto facilius accidit quum alibi quoque Callisthenis et Eratosthenis nomina permutata sint (V. Scriptt. Alexandri M. p. 8 not.). Similiter Πλησίμαχος ἐν β' Νόστων (c. 4, 3) non alius est nisi notus Noston scriptor Lysimachus, nec non Καίμαρων (c. 4, 3), Indicon auctor, librariorum stupore ortus est ex Daimacho, qui post Megasthenem de rebus Indicis scripsit. Præterea Ctesias Ephesius, Perseidis auctor (c. 18, 6), idem fuerit cum Musæo Ephesio quem Perseidem condidisse Suidas refert. Minus confidenter dixerim Δημόδικον ἐν α' Ἡρακλείας (18, 4) esse Heracleæ scriptorem Herodorum, quamquam nomen ejus haud semel corruptum est atque rem quoque, quam Plutarchus tangit, ab Herodoro tractatam esse liquet. Qui de Teuthrante monte laudatur (c. 21, 5) Ctesias Cnidius ἐν τῷ περὶ ὄρων, idem esse videtur cum Ctesia, ex cujus libro secundo περιόδων (περὶ ὄρων conj. Mausæus) nonnulla de aliis montibus afferunt scholiastæ Apollonii Rhod. 2, 401 et 4017. Clitophontem, cui Κτίσεων opus attribuitur (c. 6, 4), reapse tale opus scripsisse non improbabile est, quum fabulam de Mileti origine e Clitophonte narret scholiasta ad Iliad. v, 404. Neque est cur negemus Thrasylum, quem disciplinis magicis addictum fuisse bene nosti, περὶ λθων libros scripsisse, qui c. 11, 4 citantur, sicuti quæ ex ejusdem Αἰγυπτιακοῖς (c. 16, 6) de muro Chelidonio exponuntur, non Nostrum figmentum esse e Plinio constat. Denique fabulæ quas e Demarato Apollodorus 1, 9, 19, 7 et schol. Apollon. 1, 45 apponunt, percommode peti potuerunt e Tragodumenon opere, quod Noster Demarato vindicat.

Ceteri vero scriptores, quorum testimoniis Pseudoplutarchus se usum profitetur, ut plurimum prorsus ignoti nobis sunt; ac si quæ nomina occurrunt, quæ tanquam auctorum aliunde novimus, non tamen patet, num hos ipsos an alios cognomines Noster intelligi voluerit. Hæc igitur scriptorum nomina num fictitia esse putabimus? Nihil discerno, quum in hoc genus rebus incertissimis præfracte aliquid negare vel affirmare stupidæ foret arrogantiae. Reputanti autem auctores qui nunquam exstiterunt, apud veteres, quantum sciam, non fingi nisi ubi ævo vetustissimo et ab omni literatura alieno literarum usus et opera poetica vel prosaria attribuuntur (ut Lini, Orphei, Pronapidæ, Thymætæ, Sisyphi Coi, Corinni Palamedæ scribæ, Daretis Phrygii

etc.), Pseudoplutarcho autem mille et amplius auctorum nomina præsto fuisse, e quibus eligendi daretur potestas, nihil adeo subesse dixerim quod cogat ut Anonymum nostrum præter morem veterum impostorum vel nomina scriptorum finxisse statuamus. Contra vero inter omnes constat sæpissime fieri tum ut notis scriptoribus opera tribuantur quæ nunquam scripserunt, tum ut ex notis operibus desumptæ dicantur narrationes quæ nunquam in iis legebantur. Quo utroque fraudis genere libellum nostrum refertum esse nullus dubito, adeo ut narrationes Pseudoplutarchi vel iis locis, ubi ex scriptoribus et scriptis aliunde bene notis petitæ dicuntur, ab ipso fictas esse suspicemur, nisi certis argumentis contrarium probare liceat. Indicium rationis, quam in eligendis auctorum nominibus Anonymus passim secutus esse videtur, in eo reperit Hercherus, quod interdum prima syllaba in auctoris nomine eadem sit cum prima syllaba alius nominis quod in antecedente historia occurrit. Sic de *Chrysorrhoe* (7, 1, 4) et de *Chrystippe* fabulæ (1, 1, 5) e *Chrysermo*, *Timandri* vero mors (21, 1) e *Timagora* narrantur. In Scamandri historia inter alia *Demodices* nomen legitur, testis autem laudatur *Demostratus* (13, 1, 2). Eiusdem generis esse Hercherus monet quod sæpius scriptorum nomina ab eadem syllaba incipientia se excipiunt; nam post Demostatum (9, 2) Demaratus (9, 3 et 5), post Agathoclem (9, 1) Agenor (9, 4) et Agatharchides (9, 5), post Agathoclem (18, 3) et Ctesiam (18, 6) Agathonymus (18, 10) et Ctesiphon (18, 11) memorantur. Quæ quidem quamvis per se levidensia sint, in reliqua tamen fraudis suspitione et ipsa suspecta esse videri possint. Ceterum erravit Hercherus l. l. p. 34, si cum nostro De fluviis libello, quoad fraudem et mendacia, componendam esse censet Ptolemæi Chenni Historiam Novam, «cujus, inquit, jam nomine proditur, nihil in ea tradi nisi quod novum et inauditum sit; in qua conscribenda Ptolemæus non hoc sibi proposuit, ut veterum abstrusas observationes in horrea congereret, verum ut repudiatis quæ docta antiquitas propagaverat, sua ipsius inventa non sine fictiorum auctorum testimonio legentibus obtruderet.» Profectum vero opus putat a grammatico aliquo ex eorum numero qui problematis qualibuscunque parata haberent

responsa. Quod argumentum deinde pluribus persecutus Hercherus est in *Jahrb. für classische Philologie* (*Erster supplementb.* p. 269 sqq.). At quam fallaces sint ejusmodi opinioniones meris suspicionibus innitentes, uno probare liceat exemplo. Miratus Hercherus hominis impudentiam, quippe qui scire se profiteatur (p. 192 ed. Westerm.) uxorem Candaulis, de cujus nomine silet Herodotus, aliis dici Mysiam, aliis Tudonem, aliis Clytiam, Abanti autem Habronem. At hæc non de suo excogitasse falsarium, jam liquet ex fragmentis Escorialensibus Nicolai Damasceni (Fr. H. 3, p. 384), quæ de Tudone ista amplam præbent narrationem, e Xanthi Lydiacis, ut videtur, depromptam. Ac omnino, quantum meus me usus docuit, nihil in Ptolemæo legitur quod ejusmodi sit ut ad facum lectoribus faciendum fraudulenter ab ipso Ptolemæo excusum esse statuamus, neque ex obscurioribus scriptis grammaticorumque nugis ab eo colligi et e Ptolemæo deinceps apud seriores scriptores passim disseminari potuerit.

De Fluviis libellum e codice Palatino-Heidelbergensi N. 398 (vid. tom. I, p. XVI) primus edidit Gelenius, Basileæ, an. 1533 (vid. tom. I, p. II), ita tamen ut quid in codice mendoso legatur et quæ ad emendandum auctorem satis multa de suo editor attulerit, discerni nequeat. Deinde Maussacus opusculum nostrum gr. et lat. et commentario instructum dedit una cum Vibii Sequestri De fluviis, fontibus etc. et Pselli Περὶ λίθων δυνάμεων libellis (Tolosæ, 1648, 8). Emendavit haud multa. E Maussaco tantum non totus pendet Hudsonus in Geogr. Min. tom. II, qui præmisit Dodwelli De Plutarchi libro dissertationem suetis ineptiis scatentem, ac calci voluminis ejusdem Dodwelli annotationes quasdam subjunxit. Deinde in restituendo scriptoris sermone egregia præstitit Wytttenbachius in Plutarchi editione Oxoniensi. Post hæc denuo codicem excusserunt Bastius in Epist. critica et Bernhardus (V. ejus Analect. in Geogr. min. p. 29) et nuper Rudolphus Hercher (*Plutarchi libellus De fluviis recensuit et notis instructis R. H. Lipsiæ, 1851, 8*), quem de auctore nostro optime meritum esse grati profitemur. Novissimam textus editionem curavit Fridericus Dübner in Plutarchi editione Didotiana, vol. V.

GEOGRAPHI GRÆCI
MINORES

I. Fragmentum in codicibus superstes.

Εἰ μόνην συνέβαινε τοῖς ἀναπλεύουσιν εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον καὶ τὸ καλούμενον αὐτοῦ Στόμα τερπνὴν ἄμα καὶ θαυμαστὴν εἶναι τὴν ὄψιν, δυσχερὲς [ἀν] ἦν ἄλλως ἐπὶ τοῖς ὄρωμένοις ὁ λόγος ἀπειργαστο γὰρ δὴ τὸ σύμπαν ὑπὸ τῆς ὄψεως ἀξιοθαύμαστον ἐκυτὴν παρεχομένης κατὰ τὰ ἐγγύτητα καὶ στενοχωρίαν τοῦ πορθμοῦ καὶ τὴν δι' ὀλίγου τῆς θαλάττης πρὸς ἀμφοτέρων τὴν ἠπειρον ἐπιμιζίαν [καὶ τὴν] ἀγχιβαθῆ κόλπων καὶ λιμένων ἀνάχυσιν, ὅφ' ὧν οὐχ ἦττον εὐθρὸς ἔστιν ἢ σκεπανή, τοῦ βεύματος τὸ μὲν πλεον κατιόντος, ἔστι δὲ ὅτε κατ' ἐπικράτειαν ἀναστρέφοντος, εἰσιόντων τε τῶν ἀκρωτηρίων τὴν παραγωγὴν παρ' ἀλλήλων ἀναπτυσσομένων καὶ ἐκ τῆς κατ' εὐθὺ πορίας ἀναλυόντων τοῦ βεύματος τὴν βίαν· ἐπαι δὲ οὐκ ἐλάττω παρέχεται τῆς ὄψεως τὴν ἀκρόασιν, ἀναγκαῖον ἔδοξε μοι συγγράψαι περὶ τούτων, ὡς τοῖς μὲν ἰδοῦσι μηδὲν ἐνδέοι τῆς δλοκλήρου καὶ τελειοτάτης ἱστορίας, οἱ δὲ μὴ θεασάμενοι τὸ γοῦν ἀκηκοῖναι περὶ αὐτῶν ἔχουσιν. Ἄρχῃ δὲ αὐτῆ τοῦ τε λόγου καὶ τῆς τῶν χωρίων φύσεως πειλαγός ἔστιν ὁ Πόντος ὁ Εὐξείνιος μεγέθει τῶν ἄλλων πλεῖστον, ὅσα μὴ πρὸς τὴν ἕω θάλασσαν ἰσώσασθαι. Μόνῃ δὲ ὑπὲρ αὐτὸν ἀναπέχεται λίμνη Μαυῶτις, ἣν μητέρα καὶ τροφὸν

Quodsi contingeret ut per Bosporum versus Pontum et Os quod vocatur Ponti navigantibus nonnisi ad spectus locorum suavis et admirabilis esset, molesta prorsus foret de his quæ oculis conspiciuntur narratio; totum enim conficeretur adspectu qui admiratione dignus offertur litorum proximitate et freti angustia et mari paulatim utrique continenti se miscente et profundos infundente sinus portusque: unde mare ibi non minus piscibus venandis quam navibus tutandis aptum fit, fluxu ut plurimum quidem recta decurrente, interdum vero conversione patiente, quam promontoria alia juxta alia se expandentia utrinque in fretum procurrant eoque declinatam a recto cursu vim fluxus dissolvant: sed quoniam quæ in Bosporo sunt non inferiorem adspectu auditionem præbent, necessarium mihi visum est scripto de his exponere, ut iis qui viderint, ad perfectam et absolutam cognitionem nihil desit, iis autem qui non spectaverint illa, auditu certe cognita habeant. Initium vero tum narrationis tum locorum naturæ Pontus Euxinus est pelagus magnitudine cetera superans, quot quidem non extero mari æquiparanda sunt. Una super Pontum effusa est palus Mæotis, quam matrem

Fr. 1. Fragmentum hoc primus edidit e codice Vaticano et codice Parisino Ducangius in *Constantinopoli Christiana*. Quoniam libro Vaticano usus sit, nescio. Parisinos vero codices in quibus hoc operis proœmium legitur habemus tres: N. 1405 (fol. 16), 1406 (fol. 26) et 2554 (fol. 130 et iterum fol. 158). Præterea exstat in codice Matritensi, quem meos in usus Busemackerus meus contulit. In omnibus fragmentum nostrum opusculis illis geographicis quæ Agathemeri nomen præfixum habent, ita subiungitur, ut eorum quasi pars vel appendix sit. Nec latet rei causa. Videlicet quum in geographicorum istorum capite postremo de marium dimensione sermo sit, et ultimo loco de Ponti Euxini et Mæotidis paludis magnitudine agatur, quidam non inutile se facturum censuit, si de eadem re locum Dionysii Byzantii adijceret. Ceterum quemadmodum Agathemeri, sic etiam Dionysii fragmenti codices ex uno eodemque libro corruptissimo promanarunt. || — μόνην] μόνον cod. Matr. Mox inserui particulam ἀν. || — ἐγγύτητα] excidisse videtur τῶν ἀγχιβαθῶν vel τῶν ἠπειρων. || — ἀγχιβαθῆ] ἐγγυβαθῆ cod. Inserui καὶ τὴν. || — ἢ σκεπανῆ] ἢ σκεπάνη codd. An de pisce qui σέπανος

(*umbra*) vocatur, auctor hujus lectionis cogitavit? Cf. σκεπανῆ ὑπόρριμις in Anthol. Pal. 7 p. 799; πᾶση σκεπανῆν νηὶ καταγωγὴν ἔχει in Anon. periæg. iamb. 336. || — τοῦ βεύματος] καὶ τ. ρ. codd. || κατιόντος] Fort. κατ' εὐθὺ excidit. || — παραγωγὴν] περιγωγὴν codd. Deinde pro παρ' ἀλλήλων malim παράλληλων. Mox κατ' εὐθυπορίας codd. Par.; κατ' εὐθυπορίαν cod. Matr. || — μητέρα] De his conferantur: Herodotus 4, 86: λίμνη... ἢ Μαυῆτις τε καλεῖται καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου. Dionysius Periæg. 165: Τοῦ (sc. τοῦ Πόντου) καὶ πρὸς βορρῆν Μαυῆτιδος ὄβρα λίμνης ἐγχεχεται... τῆ μὲν περὶ Σκόθαι ἀμφινέμονται, ἀνδρες ἀπειρῆσιοι· καλέουσι δὲ μητέρα Πόντου. Eustathius ad h. l.: Ὅθεν καὶ τούτου τινὲς φασὶ λαχεῖν αὐτὴν τοῦ ὀνόματος· ματὰ γὰρ ἡ τροφός. Plinius 6, 7, § 19: *Mæotin* (*Scythæ vocant*) *Temarundam* (sive *Temarindam* sive *Tamaridam*), quo significant matrem maris. Procopius B. Goth. 4, 6; Stephanus Byz. v. Μαυῶται; Tzetzes Chil. 8, 761; Hipparchus περὶ τῶν ἐσθραζα ζῴδιων apud Voss. ad *Mela* p. 558 (ed. Gron. 1748): Μαυῶτις λίμνη, ἐν ᾗ πᾶς ἔχθρις ἀκομαιούται, ὅθεν καὶ αὐτὴ ἡ λίμνη Μαυῶτις ὀνομάζεται. Boeckhiius in C. Inscr. t. II, p. 101: « Scriptura indigenis publice usitata est Μαυῶτις »

τοῦ Πόντου καταφήμεισι λόγος ἐκ παλαιᾶς μνήμης παραδεδομένος. Ταύτης τὸ μὲν περίμετρον ἐστὶ δισχιλίων σταδίων, τὸ δὲ πέρασ ποταμὸς ὁ Τάναϊς, ὅρος τῶν εὐεῖν ἡπείρων.

et nutricem Ponti sermo a prisca inde memoria traditus prædicavit. Ejus circuitus est bis (*lege octies vel novies*) mille stadiorum, finis autem Tanais fluvius, duarum ille terminus continentium.

PETRI GYLLII

DE BOSPORO THRACIO LIBRI TRES.

QUIBUS BELIQUA ANAPLI FRAGMENTA IN LATINUM VERSA CONTINENTUR.

LIBER PRIMUS.

Cum Novam Romani Constantinopolitanam sim descripturus, mihi prius describendus videtur Bosporus, princeps creator Byzantii, melior et præstantior quam Byzas hujus urbis conditor (quamvis hic optimus et deo simillimus fuisse traditur), quo urbs jam tot secula carere potuit; et situs loci alium conditorem invenisset, ut postea deserta invenit Pausaniam, deinde funditus eversa Constantinum: at Bosporo ne punctum quidem temporis carere potest, supra quem Constantinopolis sita est. In cujus obscuritate illustranda, si longior ero, id attribuendum erit obscuræ caligini tot seculorum, quæ Bosporum Thracium Cimmerico longe obscuriorem effecerunt, et magis clausum quam esset ante Jasonis transitum, tenuerunt, ut hujus non modo caput ex tanta caligine exstaret, hoc est Cyanææ petrae, sed ne ejusdem quidem plus centum loca antiqua olim memoriæ prodita ab antiquis scriptoribus, quæ latuerunt in tenebris abhinc fere ruinis Severi: quorum caligo discuti non potest, nisi Phineo cæco, qui nobis velut Jasoni transitum Bospori demonstret, oculos restituero, id est, DIONYSIO BYZANTIO, *antiquissimo Bosporici*

anapli scriptori, jam tot annos in cæcis tenebris jacenti, lumen attulero: qui licet hominum in magna luce versaretur, tamen crassa adeo caligine circumfusus est, ut non videretur, nisi quis simili studio, quo uti conatus sum, ejus caliginem discuteret. Ita enim ejus nomina antiqua ignorata sunt, ut nulla jamdudum nota sint; quæ illustrare ob hujus freti excellentiam conabor, quod præstat omnibus fretis. Gaditanum quidem stringit duos orbes, sed incipientes, sed vinculo lato sexaginta stadia: at Bosporus, duos medios orbes nodo astringit non latiori quattuor stadiis; adde quod Bosporus est commodior; hic enim utroque orbe accolarum multis commerciis conjunctorum frequentatus, portæ habet dispositionem ob communionem mutuam, aliquando ponte junctus ab his, qui pedibus ex una continente in alteram transire mallent. At Gaditani freti rarus est usus ob inusitatam Libycorum communionem cum Europæis, et ob longinquam externi maris navigationem. Thucydides laudat Siciliam, quod freto viginti stadiorum disjungitur a continenti, sed id duntaxat insulam jungit Italiæ, infame non modo scopulis monstrosis et voraginibus, verum etiam belluis, quibus Bosporus caret. Chalcidicum fretum mirabile, sed ob sui euripi inconstantiam ponte

ται, non Μαιῶται; tertia est Herodotea Μαιήται et Μαιήτις, cujus sonus indigenarum formæ utpote Ionum propior est quam alterius... Ab initio Maitarum nomine certa quædam gens videtur vocata esse, a qua mare nomen habet. Sane Μαιήτις s. Μαίτις quasi Euxini nutrix hoc nomine vocata esse fertur, credo ob verba Herodoti: at licet Scythicum ejus nomen *Temerinda* s. *mater maris* (Plin.) cum hoc conveniat, tamen potius hæc a Μαιήταις quam illi ab hac debent dicti haberi, quod aliquot auctores diserte affirmant (Plin. 4, 26, Anonym. Per. P. Eux.). Rem mihi persuadet nominis forma: Μαίτις enim s. Μαιήτις s. Μαιῶτις femininum est a masculino Μαίτης, etc., ut Φθιώτης a Φθιώτις: *nutricem maris* si Græci voluissent dicere, Μαίαν vocassent, non Μαιήτιν. » || — παραδεδομένος] παραδεδομένης in 2 codd. Par. || — δισχιλίων.]

Hoc ab omni veterum geographia abhorret. Aut ὀκταχιλίων aut ἑνναχιλίων Dionysius dederit, ita ut aut θ in δις, aut η in β corruptum sit. Stadiorum 8000 ambitum Mæotidi tribuunt Polybius 4, 39, 1 et Strabo p. 310; novies mille stadia computant Strabo p. 125, Plinius 4, 24 § 78, Arrian. Peripl., Agathemerus, Theophanes Simocatta in Ideleri Phys. et med. gr. min. p. 169. Si quis numerum δισχιλίων tueri voluerit, licet lacunam statuere hunc in modum explendam: Το μὲν περίμετρον ἐστὶ [ὀκταχιλίων vel ἑνναχιλίων, ἣ δὲ διάμετρος] δισχιλίων σταδίων (2200 sec. Strab.) || — ὁ Τάναϊς] Articulum om. codd. Paris. Ceterum postremam fragmenti hujus partem iisdem fere verbis habes apud Gyllium initio capituli primi, ubi Dionysius laudari debebat. Vid. pag. 5.

quidem jungentis insulam continenti, at non longiori spatio octoginta passibus, quibus patet in longitudinem, in latitudinem circiter quadraginta, qui hominum manu obrui potest: reliquum Chalcidici euripi Euboicum fretum longum et difficile; non enim alia infestior classi statio est, nam et venti ab utriusque terræ præaltis montibus subiti atque procellosi fretum hoc torquent; Bosporus autem semper portuosus et navigabilis. Prætereo isthmum Corinthiacum, qui ut fretum admisisset, duos tamen sinus breves jungeret, qui non magna navigationis circuitione jungi possunt: at Bosporus conjungit duo maria, quæ nulla navigationis circuitione jungi possunt nisi Bosporo, quem sapienter Euripides clavem nominat Ponti. Recte physicam rationem secuti poetæ finxerunt Bosporum minime pervium, eundemque transire sine Phineo rege Bospori Jasonem non potuisse, significantes Pontum invito rege Bospori adiri non posse; recte Hesiodus ait Phineum exæcatum fuisse, quod navigationem Cyanearum et Ponti Phrixo indicavisset. Omitto Bosporum Cimmerium triginta stadia latum et vadosum; qui, etsi valde profundus esset, tamen hostes non arceret, sed auxiliaretur hostibus. Conglaciatus enim pontis vicem præstat, cujus campi minus mansueti quam illius montes. Prætereo Hellespontum longe latiore et siu Byzantiaco carentem, de quo recte Constantinus judicavit, cum, posthabito Hellesponto, Constantinopolim in Sigeo promontorio inchoatam, eminenti in fauces Hellesponti, transtulit ad Bosporum; prætermitto reliquos triplicis orbis limites, Pontum Euxinum, mare internum, Tanaim, Nilum, quorum nullus contra hostes tam tutus quam Bosporus. Illa enim maria latissime patent; Tanais gelu concretus pons est barbarorum; Nilus longissimus, uno loco custoditus, infinitis locis transiri potest; Bosporus una clave duos orbes, duo maria aperit et claudit. Piscium copia excellit Massilia, Tarentum, Venetia, sed omnia superat Bosporus, quo velut per portam duplicis maris pisces transire solent autumnus et vere, tam certa lege naturæ quam solent grues bis quotannis internum mare pervolare, tantaque multitudine, ut primo cuique magnum piscium numerum capere et ferire liceat, neque modo ab usu piscandi instructi, sed etiam totius piscationis rudes atque adeo pueri et scemina capere possint domi desidentes ex fenestra calathis demissis, hamisque ab esca nudis etiam imperiti piscandi pelamides capiant tot et tantas, ut toti Græciæ sufficiant aliisque nationibus. Et ne numerem infinita genera piscium, tot gregalis generis capiunt, ut uno reti permulta navigia impleant. Ostrearum bonitate excellentium tantam multitudinem cum aliis temporibus largitur Bosporus, tum maximam temporibus quibus per leges Græci vesci non solent piscibus sanguinis participibus, ut quotidie videas fora multa redundare ostrearum acervis et amiarum igno-

torum piscium Romæ et Venetiis. Suavissimi cibi crebros greges videre licet in Bosporo, eorundem quoque pugnas cum delphinis tales spectare, quales traduntur a scriptoribus. Quod si Bosporani non tantopere terrenis carnibus abundarent, si piscibus delectarentur, ut Veneti, si libere piscari possent, ac non pro tributo mediam piscationis partem dare cogentur, et reservare non haberent necesse regi omnes pelamides ex Ponto descendentes, profecto omnia fora Byzantina piscium multitudine implerentur. Græci ex antiquo quodam proverbio extollunt Hellespontiorum piscium copiam. Sic enim, inquit, cum quis temere ea quæ abundant, aliunde affert ut rara, dicere solebant, « noctuam Athenas », aut « buxum in Cytorum », aut « pisces in Hellespontum », quo multo præstantior Bosporus, per quem primo pisces, pastionibus Ponti pingues facti, descendunt, deinde ex his, qui Bosporanorum piscatorum insidias effugerunt, latiore transeunt Hellespontum. Quid? quod sua dulcedine superat cetera maria, et suæ dulcedinis fecunditate contendit cum mirabilibus fluviis, inter quos excellit Nilus, Ægypto quidem fecunditatem dans, sed non tam suis nativis aquis, quam cæli et terræ siticulosæ natura, id quod deprehenditur ex rivulis fontium Arabiæ, Africae, Mediæ, Babylonis: hi enim sicut Nilus vicina loca, quæ alluere possunt, fertilia efficiunt. Unde Byzantiis agris Libyæ tam eximia fertilitas, ut terra agricolis fœnus reddat cum centesima fruge, nisi ex vicinis mediocribus fluviis saxorum mole primum retentis, deinde per fossas divisis? Quot in Gallia delitescunt flumina, quæ si per arenas mediam occupantes partem orbis transirent, non mediocrem arenis fecunditatem darent? Bosporus sua dulcedine piscium multitudinem Nilicis arenis numerosiorem alit, non modo a se procreatorum, sed etiam ab utroque mari; tum mellis et cere, frumenti et vini ceterarumque rerum copiam largitur non modo Bosporanis, sed etiam infinitis nationibus longinquis, atque adeo ipsi Nilo Ægyptoque permulta impertitur. Jure igitur Bosporus vulgo dicitur autumnus aureus, vere argenteus, rectius appellandus Chrysorrhœas quam quisquam alius, etiam si esset Chrysorrhœas Damascenus. Hic enim unius Damasci agros irrigat duntaxat, præterea nihil fert, innavigabilis. Jam quispiam cælum Bospori damnabit ut caliginosum, Apolloniumque (*Arg. I, 1114*) afferet, cum scribit Argonautas ex alta specula insulæ Cyzici prospexisse ἡρόεν στόμα Βοσπόρου (ὄλον ἀερώδες ἦτοι δμυχλῶδες [*Schol.*]). Id enim non ex Bosporici cæli natura, sed ex longo intervallo accidit, quo amplius octoginta millia passuum a Cyzico abest Bosporus. Loca enim longinqua, etsi cæli natura lucida sint, tamen ex longinquo intervallo prospecta obscura videntur. Erit alius, qui non probabit Bospori oras, ut asperas et plane Thracicas; at hæc miti amenitate certant non solum cum omnibus maris littoribus, sed etiam

cum rivis nobilissimorum fluminum. Nilus quidem suam amoenitatem ex una ripa ostentat, ex altera deformat, patefaciens exustos et latissime retorridos campos. Vidi Penei ripas, quas amoenas efficiunt illa nobilia Tempe Thessalica in nemorosa convalle inter Ossam et Olympum sita, per quæ media Penens viridis labitur, amœna, ut dicuntur, sed angusta et brevia, undique montibus in altitudinem immensam elatis coarctata, ut terror adsit prætereuntibus, qui augetur, si Livio credimus, strepitu Penei agreste quiddam resonantis; vidi item ripas amœnas aliquot fluminum Mediæ: hæ enim sunt illa decantata Tempe Medica, virore quidem plantarum manu satarum læta, sed undique montibus asperis arenaceis, qui nativis arboribus carent, circumdata: verumtamen nulla amœniora spectavi valle, per quam defluit Bosporus utrinque cinctus collibus molliter assurgentibus, vallibus leniter pronis, utrisque partim nemorosis, partim vitiferis et frugiferis, partim insignibus amœnitate viretorum floribus, herbis, arboribus enitentium, inter quæ excellunt horti regii: quos singulos quid aliud esse dicam quam Thessalica illa Tempo amœnissima, sed longe amœniora nisi ea Lapithæ Centauri velut dracones Hesperidum hortos custodirent, proculque spectatores arcerent. Sileo rivos perennes et perlucidos circiter triginta hinc atque illinc delabentes in Bosporum, prætereo fontes gelidos. Quid unum jam commemorem Nymphæum Chalcedoniorum situm juxta Bosporum a permultis antiquis commemoratum? cum valles Bospori plusquam quinquaginta nihil aliud sint quam Nymphæa virore nemorum et pratorum, topiario et coronario naturæ opere, spectabilia. Ora autem maritima collucet plus triginta sinibus portuosissimis, ad marginem usque profundis, inter quos excellit sinus Chrysoceras, hoc est Cornucopiæ, siquidem aurum omnium rerum copiam largitur. Collucebat olim ab initio Bospori ad finem ædificiis continuus, quæ longis bellis eversa iterum excitantur, ut ab initio sinus Ceratini jam littus ad promontorium Hestias (littus patens in longitudinem circiter decem miliarium) exædificatum sit fere continuus ædificiis, non modo in sicco, sed etiam media ex parte in mari substructis, non modo ad hominum habitationem, sed etiam ad stationem scapharum atque excipulas piscium: quæ omnia patitur mitis Bosporus. Non enim fremebundo æstu effervescit in ædificiorum fundamenta, sicut cetera freta, quæ littoribus fracta, spumarum fervorem in ædium pavimenta furiose jactant, et fremitu terribili murmurantis maris littora plangentia maritimas urbes vexant, sed lenis urbem et suburbana alluit, neque sese effert extra littus, quamvis humile et planum. Itaque Jasonem duodecim diis apud Bosporum sacrificasse templumque condidisse arbitror, judicantem non modo hominum, sed etiam omnium deorum domicilium esse Bosporum. Apollo quidem sex templa

habuit juxta Bosporum, antiquissimum in urbe Chalcedone, nullis oraculis cedens, duo Byzantii (unum in Xerolopho, cum tripode antiquissimo, alterum cum luco laurorum juxta finem sinus Cornu), quartum juxta eundem sinum, quintum in promontorio nuncupato Metopo, sextum in suburbano vico appellato Daphne a profundo luco laurorum Apollini consecrato, qui in Olympia ut Mercurium cursu secum certantem præverterit, ita perciditaretur certans in medio Bosporo cum Mercurio, qui semper præfuit promontorio Hermæo, obsidente maximas Bospori angustias, cujus radices cum sustinerent Darii pontem ejusque sedem in saxo excisam, ostenderunt Mercurii ingenio Darium Asiæ Europæ quasi compedibus alligasse. Justius apud Bosporum perenni certamine Juno, Venus, Pallas contendunt quam ubi semel contendisse dicuntur. Dulcis Venus mare (unde nata est) dulce ostentat excellere; Juno colles uberes profert et promontorium Bosporium, in quo fuit ædes Junonis Acrææ; Pallas arces Byzantias proponit non judici Paridi juveni pastori, sed Jovi antiquissimo imperatori et Neptuno præsentibus Bosporo, cujus portas Neptunus servare traditur, et claves Ponti custodire, adjutore filio Byzante fabro clavis Ponticæ, hoc est arces Byzantiæ conditore, in qua antiquum Neptuni templum fuisse scribit Dionysius (v. fr. 9). Jupiter Urius imperatorque quamdiu multumque Bospori angustias tutatus sit, declarat fanum Jovis Urii in hunc diem nomen retinens, declarat ejusdem statua in Bosporo sita, quæ, cum tamen multa bella ex Ponto emergerint, servata est, cum interim sua signa Jupiter pateretur ex Macedonia, ex Græcia auferri. Cum Lucullus ex Ponto auferret colosseum Apollinem, tamen illam, etsi in toto orbe pulcherrime facta haberetur, attingere non ausus est; nec arce prius cessit, quam Christus ei successit, verus Juppiter Urius et Imperator: adeo ille Bosporum amore prosecutus est, quem nonnihil augere potuit id quod sempiterna nominis memoria Bosporus testatur se transverxisse Io, quam Jupiter amavit; Bosporique accola Semystra educavit Ceroessam, Jovis et Iûs filiam, matrem Byzantias, qui condidit Byzantium. Acrius igitur et commodius in Bosporo quam in Olympia de orbis imperio Jupiter cum Saturno collectari potuisset. Nec modo deorum hominumque pater, sed etiam mater deorum Bosporum accoluit, suisque ædibus arcem oppositam arcu Jovis Urii illustravit. Neque modo dii deæque inter se, sed etiam secum de pulchritudine Bospori certant. In quo mari Venus dulcior quam in dulciore Ponti? cujus aqua potui pecorum utilior quam dulcium fluminum; itaque accolentes Pontum omnia pecora ad mare ducunt, ut ex eo bibant. Ubi Venus placidior quam in placido Bosporo? ubi Veneris placidæ ara in sinu Auri Cornu nuncupato, ejusdemque templum in suburbano proximo Chalcedoniæ et in

portu Lyciorum, ubi etsi Bosphorus frigidus, tamen Venus frigere non potest compressa collibus Bacchi et Cereris feracibus. Juno circa Bosphorum duplex et gemina; nempe utraque continens certat non solum de similitudine, sed etiam de paritate collium, vallium, fontium, frugum, fructuum. Ubi Pallas, urbium, arcium tutrix, arcem architectari potuisset commo- diorem ad retinendum utrumque orbem, quam in Bosporo? ubi Pallas Bospori primas sibi partes deberi contendat, quam in arce Byzantii? quo primum egressi coloniae deductores Minervam coluerunt, aramque Minervæ Echasis ibi erexerunt, et Pallade adjutrice statim pugnarunt tanquam pro terra patria, nempe Byzantio, quod lumen est clarissimum Bospori. Habuit item alteram aram supra Bosphorum, quam Megarenses coloniae deductores Palladis dissipatoriae appellarunt ab hostibus barbaris dissipandis. Diana item et Ceres et Bacchus contendunt ornare Bosporum. Ecquodnam aliud tam breve spatium sex templa habuit illustria Dianæ quam Bosphorus? in cujus exordio fuit Dianæ fanum adeo celebre, ut idem fanum ab aliquibus dicatur Dianæ, ab aliis Jovis. Nusquam Diana sua retia marina tendit felicius quam in Bosporo, in quo medio fuit aedes Dianæ Dictynnæ. Finis Bospori habuit templum Dianæ Orthosiae et ædem Persephonæ in promontorio Bosporio, itemque in opposito littore delubrum Dianæ Luciferæ, atque in Bospori portu Lyciorum nuncupato templum Dianæ Phosphori. Sed quid tam multa de diis? cum possem Bosporum suis variis et propriis laudibus efferre, nisi hæc pauca præloqui voluissem, non tam ut laudem Bosporum ex iudicio deorum, quam ut Bospori nomina antiqua summatim informem usurpata atque appellata ab aris, templis ceterisque deorum monumentis. Itaque Bosporum deorum domicilium appellavi, quod in eo omnium majorum deorum aræ ædesque multæ et celeberrimæ fuerunt. Jure igitur nonnulli Bosporum Sacrum ostium appellarunt; jure Iason duodecim diis fanum consecravit propterea, ut mihi videtur, quod omnes dii ad eum orandum contendisse videntur, contra Sostratum, qui Bosporum asserit Neptuni opus esse; mihi potius ab orbe condito ipsum patefecisse videtur architectus ille summus, qui elementa creavit et distinxit. Quomodo Neptuni fortuita vi Euxinus Pontus tam scite Bosporum aperire

potuisset? in quo nihil fortuitum videtur, sed summa ratione factum, ut vix ulla humana mens majore artificio excogitare posset commodiorem ad navigandum; aut si quis tentaret Bospori os aliter fingere, ille esset, qui in alia corporis parte os hominis, quam est, commodius esse debuisse frustra probare niteretur. Primum suum introitum inter Cyaneas largum viginti stadia, montibus cinctum, velut brachia distendit in complexum introeuntium; deinde sensim per longitudinem duorum miliarium usque ad promontorium Myrleanum coarctatur in angustias miliarias, post in longitudinem quinque miliariorum rectus procedit, multosque sinus portuosos efficit; inde ad finem usque magnis anfractibus et crebris sinibus pergit flexuosus usque ad mœnia Byzantii, cujus mucrone velut rostro scinditur in duas partes, quarum rapidior et major in Propontidem progreditur, paulatim oris recedentibus, usque dum inter Chalcedonem et Byzantium dilatatur in quattuordecim stadia, similiter pari introitu ascendentes excipiens in Pontum, ut excipit descendentes ex Ponto. Altera pars sinum efficit, Cornu nuncupatum. Sed quid plura de Bosporo? sine quo Byzantium nunquam exstitisset, aut vulgaris urbs remansisset, cujus conditor et genius Agathodæmon Bosporus jure dici potest et debet, sine quo non modo vivere cum dignitate, sed ne nasci quidem potuisset. Et ne habeam inculcare, quæ postea dicam de Byzantio, id fere omne Bosporo acceptum referre oportet, quod laudis tribui potest Byzantio.

I. De origine Bospori, et de ejus multis nominibus.

Fr. 2.

Bospori Thracici origo est Pontus Euxinus. Supra Pontum est Mæotis quam matrem et nutricem Ponti divulgavit hominum sermo, jam ab usque antiqua memoria traditus; Mæotidis finis Tanais, limes Europæ et Asiæ. Mæotidem Cimmerico freto excipit Pontus, qui auctus Mæotide et multis magnisque fluminibus per Thracium Euripum exit in Propontidem. Et ut magni lacus fluvium aliquem emittere solent, ita Pontus emittit in mare Ægæum velut flumen maximum, in principio angustum, in medio amplum, in fine strictum. Finis appellatur Hellespon-

Fr. 2. Quamvis Dionysii nomen his non præfixerit Gyllius, tamen ex comparato fragmento primo facile colligitur ea ad verbum fere ex Anapli auctore translata esse. || — *1 velut flumen maximum*] Similiter Andreossy (Voyage à l'embouchure de la mer Noire. Paris, 1818) : « Le Bosphore et le canal des Dardanelles peuvent être considérés comme les parties inférieures d'un fleuve dont l'origine est aux sources du Dnieper et l'embouchure aux Dardanelles. » In eandem sententiam trahere possis quod Stephanus Byzan-

tius v. Βορυσθίνης dicit : Ὄστω (sc. Βορυσθίνης) καὶ ὁ Ἑλλησποντος πρὸ τῆς Ἑλλης ἐκαλεῖτο. Mæotidem certe et Bosporum Cimmericum nonnullis fuisse partes Tanaidis fluvii, liquet ex Arriani et Anonymi periplis Ponti Eux. (v. G. Min. t. I, p. 414 et 394 ibiq. not.), ubi os Mæotidis etiam Tanais appellatur. Ac si Anonymus poeta (v. t. I, p. 233), Ephorum, ut videtur, secutus, de Tanai dicit : Ἐξίησι δίστομον ἔχων τὸ βεῖθρον εἰς τὴν λεγομένην Μæωτίτιν εἰς τὸν Κιμμερικὸν τε Βόσπορον, hæc ex eadem opinione manant, etsi

tus, medium vero lacus similitudinem gerens Propontis, principium Bosphorus.

Hunc multis nominibus scriptores appellant: Græci quidam ἀλλῶνα, Pomponius Mela (1, 19, 5) canalem, alii (Plin. 9, 20) Euripum Thracium. Herodotus (1, 85 et 118) modo Ponti os appellat, modo αὐχένα. Laurentius vertit *collum*, poterat pure et Latine reddere *fauces* pontici maris. Græci nostræ ætatis λαμὸν nominant; Turci eodem sensu *Bogazın*. Fauces, inquit Livius, στενά vocant Græci. Bosphorum quidam recentes scriptores *stenon* nuncupant. Pomp. Mela etsi interdum totum fretum nominat *fauces*, tamen partem ultimam Bospori positam inter Chalcedonem et Byzantium proprie appellat (1, 19, 5) *fauces*, reliquam oris partem vocat *os*. In Bospori, inquit, *faucibus oppidum, in ore templum est. Oppidi nomen Chalcedon, templi numen Jupiter*; ubi distinguit fauces ab ore, idque apte: sive existimat Pontum, ut omnes existimant, exire in Ægeum velut per meatus cuiuspiam animalis, nempe primo per Bosphorum, quasi per os et fauces, subire in alvum, hoc est in Propontidem; deinde per Hellespontum, tanquam per vesicæ fauces, delabi in Ægeum; sive putat mare Ægeum exire in Pontum, id quod putare videtur, sed falso, ut paulo infra ostendam. Tum enim revera Ægeum a Propontide velut ab alvo eiceretur in Pontum per fauces et os Bospori. Non igitur minus recte *Threicias fauces* Bosphorum appellabimus, quam Lucanus Hellespontum appellavit. Cicero Bosphorum nunc *introitum Ponti*, nunc *os atque angustias* dicit. Similiter Aristides (t. I, p. 21) Bosphorum appellat εἰσβολὰς τοῦ Πόντου; rectius Philostratus (Vit. Sophist. 1, 34, 1)

ἐκβολὰς τοῦ Πόντου, cum Bosphorus sit Ponti exitus potius quam introitus. Pomponius Mela (1, 5): « *angustias introitumque (maris) venientis nos fretum, Græci πορθμὸν appellant* ». Procopius restrictius hunc præfinire videtur in libro inscripto Περὶ τῶν ἀνεκδότων quem scripsit contra Justinianum, contraque ejus uxorem Theodoram. « *Byzantium, inquit, utrinque fretum habet, unum in Hellesponto circa Sestum et Abydum, alterum in Ponti Euxini ore, ubi Fanum nominatur. In Hellesponti freto tributum quidem minime exigebatur. Præfectus vero a rege missus in Abydo sedebat perscrutans, si qua navis ferens arma sine regis permissu iret Byzantium, aut si quis Byzantio solvisset, qui non ferret literas et signa hominum, quibus hæc cura mandata esset. Non enim fas quenkam ex urbe Byzantio enavigare sine dimissione virorum operam dantium magistratui appellato magistro non dimissorum. Similiter si quis ad barbaros mearet, apud Fanum Jovis præsidebat, qui perscrutaretur si qua ex Romanorum ditione ferret, quæ ad hostes efferre non liceret: nihil tamen huic præfecto exigere licebat ab his qui illac navigarent. At ex eo tempore, quo Justinianus accepit imperium, in utroque freto constituit tributum publicum; et stipendio quidem utriusque freti præfectos afficiebat, verum edicebat, ut omni vi quam plurimas pecunias inde auferrent.* » Prætereo cetera quæ Procopius colligit contra acerbam exactionem a Justiniano utriusque freti constitutam; hoc unum duntaxat ex his percipe, Procopium Bospori et Hellesponti summas angustias stricte nominare fretum, ut Titus Livius fretum Chalcidici Euripi vocat summas angustias canalıs Eubœam dividensis a Bœotia. Certis et

dubium sit an sic poeta intelligi voluerit. Denique hinc explicari aliquatenus censeo rationem qua orta sit mira ista Herodoti de Darii contra Scythas expeditione narratio. Scilicet Herodotus (4, 55) ab oriente Borysthenis in Pontum effluere dicit Hypacyrin (Pacyrin Plin.), deinde in Mæotidem Tanaim atque Oarum et Lycum et Syrgin (4, 123; Hyrgin v. Hyrgen 4, 57). Hæc ita mutarunt nonnulli ut Hypacyrin in Hypanim exire statuerent, Oarum vero et Lycum et Hyrgin aut Tanaidis affluentes aut maris Caspii fluvios esse censerent; alii jejuniorei iudicii viri, ut Deguignes (*Mém. de l'Acad.* t. XXXV, p. 546) et Ukertus (*Geogr.* 3, 2 p. 199), hæc ad veritatem perducı posse recte negarunt, præsertim quum fabulosam esse de Darii itinere narrationem extra dubitationis aleam positum sit. Quærere tamen licet quonam modo fabulæ istæ ortæ sint. Qua in disquisitione proficiscendum puto a Ptolemæo, tanto minus illo negligendo, quum non, ut alii plerique geographi, ex ipso pendeat Herodoto. Is igitur post Borysthemem ponit Carcinitem fluvium. Hunc eandem esse cum Hypacyri sive Pacyri patet; nam ut secundum Herodotum Pacyri adjacet Carcinites oppidum, sic apud Ptolemæum Pacyris (vgo Pa-

syris) opp. appositum est Carcinite fluvio. Deinde in Mæotidis ora Ptolemæus memorat Agarum et Lycum fluvios et Hyrgen locum. Sponte se conjectura offert respondere his nominibus Oarum, Lycum et Hyrgin Herodoti. Quominus ad hoc attenderent viri docti, impedit interjectus inter Hypacyrin et Oarum Tanais fluvius; at nonne hic quoque locum suum tuetur, si in prisca traditione Tanais fuit ipsa palus Mæotis seu Tamarida, ad quam Darius accessit antequam ad Oarum perveniret? Hanc narrationem alii, quos Herodotus sequitur, ita transformarunt ut Tanaim nonnisi de ipsi *Don* fluvio intelligerent, ad eamque sententiam ceteram historiam accommodarent. Reliquerunt tamen antiquioris narrationis vestigia. Nam quod de *sexaginta* dierum expeditione traditur, id cum Herodotea geographia conciliari nequit. Porro si Herodotus 4, 123 Syrgin in Mæotidem, alio autem loco (4, 57) *Hyrgin* in Tanaim effluere refert, non diversos fluvios indicari, sed misceri priscam traditionem cum recentiore, facilis est conjectura.

2. Pomponii Melæ verba ad Bosphorum nihil pertinent. Sermo est de freto venientis ex oceano maris nostri, i. e. de freto Gaditano.

propriis etiam aliis vocabulis Bosporum scriptores nominant. Ptolemæus (3, 11, 3) os occiduum Ponti³, Apollonius Argonauticorum poeta (2, 549) σκολιοῦ πόρου σταινωπόν appellat; Arrianus (ap. Eustath. ad Dionys. 140) fretum Mysium a Mysii populis, cum id Mysi accolerent, deinde Thracium a Thracibus accolis⁴. Potuit etiam appellari Bithynicum et Mygdonium⁵ et Bebrycium, cum Bithynia, quæ claudit Bospori latus dextrum Asiaticumque, fuerit etiam appellata Mygdonia et Bebrycia. Herodotus (4, 85) nominat Bosporum Calchedoniæ (τῆς Καλχηδονίης τὸν Βόσπορον); Strabo, os Byzantiacum (p. 125 στόμα Βυζαντιακόν, p. 318 στόμα τὸ κατὰ Βυζάντιον); Joannes Tzetzes (Chil. 1, 886) appellat

Bosporum Damaliten (τὸν Δαμαλίτην Βόσπορον) sua ætate nuncupatum vulgo Prosporphorium⁶. Aristides januam Ponti vocat, imitatus Pindarum, qui fretum Gaditanum portas dicit Gaditanas. Ora enim similia portis habentur; inde fluminum exitus ostia dicuntur. Plinius fretum Gaditanum appellat limen interni maris; Euripides clavem Ponti nuncupat Bosporum. Unde autem vocetur Bosporus, etiam omnibus clarum a bovis meatu: tamen dubium controversumque inter vetustissimos scriptores est, quænam bos illa fuerit, et qua transierit; quod non tantopere quærendum putarem, nisi hoc non perspicuo facto, plane intelligere non possemus, ubi locus appellatus Bos sive Damalis, ubi Chrysopolis. Poetæ 7 tradunt Ina-

3. Ptolemæus, etc.] Nituntur hæc prava quorundam codicum lectione qui lib. 3, 11 p. 215 ed. Wilberg. in verbis: ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου Βυζάντιον ante v. τοῦ Πόντου inserunt τὸ δυτικόν, quod Gyllius mutaverit in τῷ δυτικῷ. || — 4. Arrianus (in Βιθυνιακοῖς) ap. Eustath. ad Dionys. 140. Πορθμὸς δὲ κατὰ Καλχηδόνια καὶ Βυζάντιον, ὅ ποτε Μύσιος, διότι Μυσοὶ ἀντιπέραν ἄκων τῆς Θράκης, ὅτερον δὲ Βόσπορος ἐπὶ τῇ συμφορᾷ τῆς Ἰούς, κτλ. Cf. Schol. Apoll. Rhod. 2, 168 et Dionysius Κτίσεων auctor apud Strabon. p. 566. || — 5. Mygdonium] At non ad ipsum Bosporum, verum in Propontidis ora meridionali Mygdones fuerunt. Cf. not. ad l'br. III, c. 1. || — 6. Prosporphorium] Tzetzes Chil. 1, 832:

Δύο δ' εἰσὶν οἱ Βόσποροι, καὶ μάθε τίνας οὗτοι·
ὁ Σκύθης ὁ Κιμμέριος, δὲ' οὐ Μαιώτις λίμνη
τῇ Ποντικῇ συμμίγνυται θαλάσση τοῦ Εὐξείνου,
ὁ παρ' ἡμῶν τε Θράκιος ὁ καὶ Ἑλλησποντίας,
ὃς συνηθεία τῇ κοινῇ Προσπόριον καλεῖται.

Ceterum Bospori fretum Prosporphorium vocatum esse vix recte Tzetzes tradit. Pertinet nomen ad portum Constantinopolis in quinta urbis regione situm, qui prius vocabatur τὸ Βοσπόριον et τὸ Φωσφόριον. V. Stephan. Byz. v. Βόσπορος; Gyllius Topogr. Const. 3, c. 1. • Prosporphorium vero et Prosporphorianum portum vocari tradunt ἀπὸ τῆς προσφορᾶς, quod nimirum eo magna importaretur eduliorum copia. • Lambecius ad Codinum p. 275 ed. Bonn. || — 7. Plurima eorum quæ in sqq. Gyllius assert, petita sunt ex schol. Apoll. Rhod. 2, 168: Τὸ ἀπὸ Βυζαντίου πρὸς Καλχηδόνια διάστημα σταδίων ἐστὶν [έ] (numerus incertus, quum omitatur in cod. Laurentiano, ceterorum codicum fonte), καὶ Βόσπορος ὀνομάζεται διὰ τὸ δοκεῖν τὴν Ἰώ βοῦν εἶσαν διαπορεύεσθαι τοῦτον τὸν τόπον, ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἑβρώτην διαβαίνουσαν (Cf. Schol. 1, 144), ἢ διὰ τὸ πάντας τοὺς στενοὺς πορθμοὺς βοσπόρους καλεῖσθαι. Ἐνιοὶ δὲ τοὺς ἐπὶ τοῦ στόματος οἰκούντας τὸ παλαιόν, εἴποτε ἔθελον εἰς τὸ πέραν διαβαίνειν, σχεδίας πηγνόντας καὶ βόας ἐπιζεύξαντας ἐπὶ τούτων διαπεραιούσθαι, ὅθεν καὶ ὀνομάσθαι τὴν θάλασσαν. Ἄλλως. Παρὰ τοῦ Βοσπόρου ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς παλαιοῖς διαφόρως λέγεται. Νύμφης μὲν γὰρ φησὶν ἱστορεῖν Ἀχαρῶνα (lege Ἄνδρωνα. Cf. Fr. H. t. 3, p. 16; Ἐβρολίωνα conj. Reinesius epist. ad Daum. p. 255; Χάρωνα Weichert. Vit. Apoll. Rh.

p. 253; Ἀσχρολίωνα M. Schmidt Philol. t. 1, p. 640), ὡς ἀρὰ Φρόγες διαπλευσάσαι βουλόμενοι τὸν πορθμὸν κατεσκεύασαν ναῦν ἔχουσαν ἔγκραραμένην προτομὴν ταύρου· διαπλευσάντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ εἶδους τοῦ περὶ τὸ σκάφος προσαγορευθῆναι τὸ πλάγιος Βόσπορον. Ἐφοροὶ δὲ φησὶν ἠρπάζσθαι τὴν Ἰώ ὑπὸ Φοινίκων καὶ διακομισθῆναι εἰς Ἀἴγυπτον, ἀπὸ ἧς τὸν βασιλεῖα τῶν Αἰγυπτίων πέμψαι Ἰνάχου ταύρον τεταλευτηκότος δὲ ἐλείνου περιεῖναι αὐτοὺς παραδεικνύντας, καθὼ πρότερον οὐκ ἐγίνωσκον τὸ ζῶον τὸν δὲ τόπον προσηγορεύεσθαι, δι' οὗ οἱ τὸν ταύρον ἔχοντες ἔπλευσαν, Βόσπορον· οἱ δὲ, καθὼ ὁ Φρῆξος ἐπὶ χριστογράφου σκάφους ἔπλευσεν. De Bosporo Thracio ab Io nomen nacto cf. Callimachus in Dian. 254; Dionys. Per. 140, ibique Eustathius; Himerius or. 7 § 6: Ἐδὲ δὲ καὶ γέτων ὁ μέγας Βόσπορος, πορθμὸς πάσης μὲν ποιήσεως, πάντων δὲ λόγων ἀγώνισμα, πορθμὸς τοῖς Διὸς ἔρωσιν ὑποσπορέσας τὴν θάλασσαν, ὥσπερ οἶμαι καὶ προμαντευόμενος, ὅτι καὶ διογενῆ βασιλέως φύσιν κόλποις τοῖς ἐαυτοῦ τιθηνήσαιο. Λέγεται γὰρ Ἰώ τὴν Ἰνάχου κρεῖται Διὸς εἰς βοῦν ἐκ καρθίνου τὴν ἐαυτῆς φύσιν ἀμείψασαν νῆσασθαι τε ταύτην τὴν θάλασσαν καὶ δοῦναι τῷ πορθμῷ κληῖν τῆς τότε τύχης τὸ σύμβολον. Apollodor. v. 1, 3; Polybius 4, 43, 6; Hesychius Miles. in Fr. Hist. t. 4, p. 148; Codinus De orig. Const. p. 4 ed. Bonn.; Etym. M. v. Βόσπορος. Alii hanc fabulam ad Cimmericum Bosporum referunt, ut Æschylus in Prometh. 739 et Hyginus fab. 145. Alii pro Βόσπορος scribentes Βόσπορος (v. Steph. Thes. s. v.) fabulam immutarunt. V. Schol. Horat. Od. 2, 13, 4: Nomen autem dicitur accepisse (Bosporus Thr.), quod id mare Jupiter in bovem mutatus transierit ferens Io, quam postea vitiatam transformavit in bucalam, volens suum furtum celare Junonem, unde Βόσπορος dictus. Cf. Valerius Flaccus 4, 344, 419; Varro De r. rust. 2, 1, 8. Quod deinde ex Arriano Gyllius tradit, legitur ap. Eustath. ad Dion. 140. (Cf. Arriani fr. 35 in Fr. Hist. t. 3, p. 593). Omnino freta Bospori nomine affici monet etiam auctor Etym. M. s. v. Βόσπορος: Τινὲς δὲ (φασὶ) τοὺς στενοὺς πορθμοὺς Βοσπόρους εἰρησθαι· ἢ ὅτι τὸ παλαιόν, εἴ ποτε τινες ἤθελον εἰς τὸ πέραν διαβῆναι, σχεδίας πηγνόντας καὶ βοῦς ἐπιζεύξαντας ἐπὶ τούτων διαπεραιούοντο· ὅθεν ἡ ἐπωνυμία. Cf. Plinius 6, 1, 6: ad Bosporos duos vel bubus meabili transitu, unde

chi filiam, mutatam in bovis speciem, ira Junonis fretum hoc transisse, ex eoque Bosporum appellatum fuisse. Polybius (4, 43, 6) addit transisse ex Europa ad locum sua ætate nuncupatum Bovem. Arrianus ex quorundam sententia adjungit aliam bovem fuisse, quæ huic freto nomen dederit quam dicit Phrygibus urgentibus incolumem transisse fretum positum inter Chalcedonem et Byzantium, ducemque illis exstitisse, quibus divinum oraculum datum erat, ut bovem transitus ducem facerent, cui obtemperantes incolumes transierunt; hujusque meatus monimentum tradit esse bovem æream, excitatam a Chalcedoniensibus, locumque illic esse, qui usque ad suam ætatem forsan ex hac appellaretur Damalis. Sed ubi fuerit locus Bos sive Damalis dictus, postea suo loco ostendam. Dionysius Byzantius (v. infra fr. 3) affert quosdam tradere bovem œstro stimulatam ad promontorium, in quo postea conditum est Byzantium, delatam trajecisse meatum medium, ex eoque hunc Bosporum, illud Bosporium nominatum fuisse. Alii vero testantur ideo sic nuncupatum, quod omne fretum appellare olim solerent Bosporum accolas; siquando olim hoc fretum trajicere vellent, rates alligasse adjunctis bobus, atque ita trajecisse, ex eoque nomen adeptum fuisse. Nymphis tradit Acarionem historiæ mandasse Phryges trajicere volentes navem ædificasse bovis caput in prora habentem. Hæc quidem ex antiquissimis scriptoribus attulit, ut cognoscatur num vere recentes scriptores tradant, inter quos Joannes Antiochenus⁸, qui scribit a Byzante, conditore Byzantii, bovem in hoc fretum immisam trajecisse ad Chrysopolim, ex eoque Bosporum appellatum fuisse, cum Byzas nepos fuerit Iûs, quæ antequam Byzas nasceretur, hunc canalem trajecerat.

II. De Bospori principio et fine et de ejus longitudine.

Herodotus (4, 85,) Bosporum Thracium scribit longum esse centum et viginti stadia, sed loca unde incipit et desinit, non explicat. Polybius (4, 39, 4 et 4, 44, 1) similiter longum esse dicit, et loca quibus terminatur, nominat, nempe, ex parte Ponti,

Fano nuncupato, ex parte Propontidis, Calchedone (τῷ κατὰ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον διαστήματι). Sed fani nomen non declarat Jovisne an Dianæ an Neptuni; nam horum trium fana ponuntur in Ponti introitu. Sed Menippus (in Anonym. Per. P. Eux. § 1 et 37, p. 402 et 424) et Arrianus (Per. P. Eux. § 17 p. 381) in suis periplus Bithyniæ id fanum nominant Jovis Urii, et ponunt in Asia, eandem Bosporo longitudinem dantes a fano Jovis Urii ad Chalcedonem. Similiter Pomponius Mela (1, 19, 5) oram Bospori Asiaticam persequens tradit templum in Ponti ore positum auctore Jasone ædificatum, cujus numen esset Jupiter; ex eoque templo, dicit, « *sese ingens Pontus aperit.* » Quem, Herodoto (1, 85) teste, ut videret Darius apertum, profectus est ad Cyaneas a Græcis Planctas nuncupatas, ubi in fano sedens contemplatus est Pontum mirabilem. Ex quibus dubium cuiquam videri possit an fanum Jovis fuerit in Cyaneis petris, cum etiam Dionysius (v. 144) orbis terræ scriptor tradat ex ore Bospori Thracii (ubi fama est petras Cyaneas errantes per altum inter se concurrisse) mare multum aperiri: sed ingens Pontus non modo ex insulis Cyaneis sese aperit, verum etiam ex fano Jovis, quod etiam hodie Ἴερόν Græci appellant, posito intra Bosporum, distante ab insulis Cyaneis quadraginta stadia; atque adeo Pontus patescit a loco Bospori longe interiori, distante a Cyaneis plus sexaginta stadia, quem Dionysius Byzantius appellat clavem Ponti (κλειδαὶς ἢ κλειθρα τοῦ Πόντου. V. infra fr. 42), ubi dicit *Pontum eminentibus promontoriiis tectum incipere aperiri, nullo impediente amplius verum aspectum maris, Symplegadasque appellatas olim fuisse flexiones multiplicium promonteriorum. Itaque Cyaneas petras esse non modo insulas nuncupatas Symplegadas, sed etiam rupes cingentes littora Bospori, et radices promontorii, ubi hodie spectatur Fanum, ex quo Darius contemplari potuit Pontum longe lateque.* At Fanum nuncupatum alibi quam ubi hodie exstat, nonne fuisse videtur ex Strabone (p. 320)? « Distant (inquit) fanum Byzantium et fanum Chalcedoniorum a Cyaneis insulis viginti stadia, quorum alterum fuit Jovis Urii, alterum

nomen ambobus. Etymologicum l. 1. aliam etiam sententiam affert: Φόλαρχος δὲ (φησι), ὅτι οἱ ἐντὸς τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἦσαν ἀπείροι γεωργίας, οἱ δὲ ἐκτὸς ἔμπαιροι· διὸ καὶ Βόσπορος ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐκαλεῖτο τοῦ πελάγους, ὅτι ἰσπαίετο. Quæ Nymphis ex Andronis periplus narrat, paullo aliter adornata habes in Chron. Simeonis Logothetæ (cod. Paris.): Βόσπορος δὲ ἀπὸ τοῦ τὴν ἀρπαγὴν Εὐρώπης παρὰ Διὸς τοῦ τυράννου Κρητῶν δι' ἀλαδὰ γεγεννημένην ἐκεῖ ἐπιπορθμύσασθαι, ἥς κατὰ πρῶταν κεφαλὴ βοῦς ἀνεστήλωτο, ἣν ἀθρόως οἱ διοπτεύσαντες βοῶν θαλασσοπόριον (i. θαλασσοπόρον) ἔδοξαν εἶναι, τῆς ἀληθείας μὴ ἐπαφάμενοι. || — 8. Joannes Antiochenus apud Codinum De ædif. Constant. p. 113 ed

Bonn.: Περὶ δὲ τῆς Βοσπορίου (portus Const.) ἐπωνυμίας ταῦτά φησιν Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεύς (fr. 171 in Fr. H. 4, p. 603), ὅτι εἰς τὸ Σιγματοεῖδες τοῦ τείχους εἶχον ἕθος πωλεῖν τοὺς βόας (ὃ καὶ ἐκράτει μέχρι τοῦ Κοπρωνύμου). εἰς δὲ ποτε βοῦς οἰσθηλατῆσας εἰσῆλθε τὴν θάλασσαν καὶ ἐπύρασεν εἰς Χρυσόπολιν, καὶ διὰ ταῦτα ἐκλήθη Βοσπόριον. Codex Paris. 30 58 hæc ita exhibet: Ὅτι τὸ Βοσπόριον, καθὼς φησιν Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεύς, ὅτι Βόας ἔκτισε τὸ Βυζάντιον, βοῶν ἀπέστειλεν ἀπὸ τοῦ Προσπορίου, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Χρυσόπολιν, καὶ οὕτω ἐκλήθη Βοσπόριον. In quibus quæ de Bosporo tradebantur, ad Bosporium portum male transferuntur. V. Ducang. Const. p. 7 sq. 1. Strabonis verba hæc sunt p. 320 (p. 265, 35 ed.

Serapidis. » Quamobrem in sinu, quem Græci hujus ætatis appellat *Dios Sacra*, fanum Jovis fuisse videri potest, præsertim cum supra id, quod nunc vocant *Ἱερὸν*, Bosphorus pergat angustus ultra duo miliaria, nimirum usque ad *Dios Sacra*, adeo ut ibi aliqua Jovis ara fuerit. Tamen templum Jovis Urii, terminus Bospori ab auctoribus celebratus, illic non fuit, et erratum esse in Straboniano codice vel ex ipsius Strabonis verbis liquet, cum ait apud templum Byzantium et Chalcedoniorum fretum strictissimum esse totius Bospori, id quod non est apud sinum nuncupatum *Dios Sacra*, tum magis ex Arriano (Peripl. § 37) tradente Cyaneas quadraginta stadia distare a fano Jovis Urii, ubi idem totius Bospori os strictissimum esse dicit, ibidemque esse ostium Ponti addit. Philostratus et *Dionysius Byzantius* dicunt esse *quatuor stadiorum*. At objicietur Polybius (4, 39, 6) scribens fanum Jovis distare ab Europa duodecim stadia²; objicietur etiam Procopius, tradens Asiam atque Europam circum Abydum et Sestum prope inter se accedere, iterumque circa Byzantium et Chalcedonem usque ad petras Cyaneas olim appellatas, ubi fanum nunc ita appellatum. In his enim locis decem stadiorum intervallo eoque minus utraque continens separatur ab altera. Quibus objectis respondendum est non intelligere Polybium de latitudine Bospori, sed de distantia fani ab Europa; fani enim sita fait in supercilio promontorii, ubi etiam nunc castrum est, quod vulgus etiam Græcorum nominat *Ἱερὸν*, id est Fanum; aut, si intelligit fanum juxta litus Bospori situm, codicis Polybiani erratum esse, aut ipsum errare dicemus, Procopium autem prorsus a vera mensura aberrare, sive intelligit de intervallo inter Cyaneas sito, inter quas fretum intercedens ex Strabone et ex meo judicio patet in latitudinem viginti stadiorum,

sive intelligit Cyaneas cautes, cingentes Bosporum et promontorium nuncupatum Fanum, ubi scriptores longe antiquiores dicunt duntaxat quatuor stadia latas esse angustias, supra quas eminent duo castella, alterum ex Asia, alterum ex Europa, quæ Græci usque ad hunc diem vocant *Ἱερά*, ubi antiqua fana fuisse cum ex antedictis assequor, tum ex meis oculis et pedibus, quibus infra ostendam ab ultimis Bospori faucibus inter Chalcedonem et Byzantium sitis ad castella *Ἱερά* esse centum et viginti stadia: quorum situs ostendit nullum locum in Bosporo tam aptum esse ad obsidendas Bospori fauces quam locus ubi hodie *Ἱερὸν* dicitur, ejusmodi, qualis a Polybio describitur. » Fanum esse dicit locum natura munitissimum, situm in Ponti ostio, quem Byzantii ingenti pecunia mercati fuissent opportunitate loci pellecti, ne ullam cuiquam commoditatem relinquerent in Pontum vel ex Ponto navigandi, nisi id cum voluntate faceret Byzantium. » Is locus si ad superiorem Ponti introitum, intercurrentem inter Myrleium et sinum nuncupatum *Dios Sacra*, fuisset, ubi Bosphorus largior et multo rapidior et undique fere rupes præruptæ, non tam ipsi alios impedissent, quam semetipsos non habentes neque commodum accessum neque portum. Adde quod hostibus commoditatem reliquissent muniendi promontorium quod Fanum etiamnum appellatur natura munitissimum, ad cuius radices fretum est angustissimum totius Bospori³. Adde etiam hoc promontorium plenum ruinis retinere adhuc vestigia veteris oppidi, in cujus summo etiam nunc extat castrum muris cinctum, quod Turcorum præsidio diligenter custoditur, oppositum oppido Europæ similiter in ruinis jacenti: quod cum Byzantii tenerent situm e regione fani Asiatici ab Strabone nuncupati Chalcedonici, perspexerunt commodissimum esse utrumque tenere ad occupandas introitus Pon-

Didot.): Αἱ δὲ Κυάνεαι πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου εἰσὶ δύο νησίδαι, τὸ μὲν τῆς Εὐρώπης προσεχέας, τὸ δὲ τῆς Ἀσίας, πορθμῶν διεργόμενα ὅσον εἰκοσι σταδίων. Τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ Ἱεροῦ τῶν Βυζαντίων καὶ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων· ὅπερ (1. ὅπερ cum Corayo) ἐστὶ τοῦ Εὐξείνου τὸ στενωτάτον· προΐοντι γὰρ δέκα σταδίων ἀπὸ ἐστὶ πενταστάδιον ποιοῦσα τὸν πορθμῶν, εἴτα δίσταται ἐπὶ πλέον καὶ ποιεῖν ἀρχεται τὴν Προποντίδα. Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀπὸ τῆς πενταστάδιον ποιοῦσης ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῆς Συκῆς καλούμενον λιμένα στάδιοι πάντες καὶ τριάκοντα, ἐνταῦθ' ἐπὶ τὸ Κέρας τῶν Βυζαντίων πάντες. In his pro tanto legi velim δις τοσοῦτον; certe δις syllaba, præcedente syllaba divi, facile excidit. Sic nanciscimur 40 stadia, quot esse a Cyaneis ad Fanum satis recte tradunt Arrianus § 37 p. 401 et Anonymus Per. Pont. § 91 p. 422. Quæ deinceps memorantur decem stadia, pertinent usque ad hod. *Madchjar Kalessi* sive ad Argyronium prom., ubi revera sunt quinque stadiorum angustia. In plerisque tabulis fauces ipsi Fani promontorio adjacentes ejusdem prorsus sunt latitudinis; sed paullo latiores exhibet Moltkius. Idem etiam Strabonis auctor statuissetur.

Quodsi Strabo cum aliis plerisque a Fano ad Byzantium exputavit stadia 120, ab angustis illis ad Sycas esse deberent stadia 105, quum reapse sint circa 120. Emendandi vero ratio facilius offertur, si Strabo distantiam non justa minorem sed paullo majorem dederit, adeo ut pro πάντες καὶ τριάκοντα corrigendum fuerit πάντες καὶ [ἑκατὸν] τριάκοντα. Gyllius Strabonem angustias Fani cum angustis Hermæi confudisse putavit, ideoque cum Strabonis stadiis 35 componit similem stadiorum numerum quem Sozomenus a Byzantio ad Hermæum computat. Nihil inde lucramur. Nam Sozomeni computus a vero longe recedit, et multo veriora jam Herodotus (4, 88) narravit, Hermæum promontorium dicens medium fere esse inter Byzantium et Fanum.

2. Polybius 4, 39, 6: Το καλούμενον Ἱερὸν ... ἀπέχει τῆς Εὐρώπης ἐπὶ β' στάδια πρὸς τὰ κατασκευὰ καίμενον Σαραπιεῖον τῆς Θράκης.

3. *Angustistimum*] Est 5 stadiorum; sed ad Hermæum p. fauces paullo angustiores sunt, quattuor stadiorum et dimidii.

tici fauces angustas, utrinque portum habentes, olim catenis claudi solitas, quæ usque ad hunc diem in arce fani Asiatici servari dicuntur, quod distat a pharo hujus ætatis quadraginta stadia, cui vicinas insulas Cyaneas infra ostendam. Ex quibus plenius liquebit Fanum hodie nuncupatum esse illud Jovis Urii fanum antiquissimum, quod Polybius, Herodotus, Menippus posuerunt finem Bospori. Quos miror non ulterius posuisse saltem duo miliaria, usque ad sinum Dios Sacra appellatum, quo usque canalis Bosporius pergit angustus, ubi non multo latior quam ad angustias Fani, quum etiam rectius finem Bospori ad Cyaneas insulas posuissent, ut Dionysius Byzantius et alii plerique. Inter quos Strabo (p. 320): « Cyaneæ, inquit, in ore Ponti sitæ duæ perparvæ sunt insulæ, quarum altera Europæ propinqua, altera Asiæ, divisæ inter se freto lato viginti stadia. » Cui consentit Dionysius orbis terræ scriptor. Sed sive Bospori initium sit a Cyaneis insulis, sive a fano Jovis, longitudo, quam Strabo attribuit Bosporo, dissentit ab aliorum longitudo; nam si initium sit a Cyaneis insulis, quas Strabo dicit distare a Fano viginti stadia, non convenit cum Arriano neque cum meo iudicio. Illas enim Arrianus dicit distare quadraginta stadia a Fano: a quo si Bosporus incipit, Strabonis mensura justa non est; quam ponit hoc modo: « Cum, inquit, ex angustissimo freto intercidenti inter duo Fana [immo: Cum a Fanis] processeris decem stadia, obviam sese offert fretum coarctans Bospori fauces in quinque stadia; » cum ab angustis Fanorum ad alteras angustias, quæ sunt ad Hermæum promontorium, sint amplius quinquaginta stadia, id quod ipse mensus sum, et Herodotus confirmat. « Darius, inquit, ponte Bospori transitum conjunxit ad eum locum, qui est medius inter Fanum et Byzantium. » Locumque ubi pons junctus est continuatis navibus, Polybius appellat Hermæum promontorium, a quo usque ad Byzantio-

rum cornu nuncupatum Strabo non absurde quadraginta ponit stadia, si recte dimensus sum; et priusquam dimetirer, collegeram ex Sozomeno. « A promontorio, inquit, nuncupato Hestias ad Constantinopolim navigatio est circa triginta stadiorum⁴; a promontorio Hermæo ad promontorium Hestias recta navigatio excedit miliare. » Ex quo patet a fano Jovis ad cornu Byzantium stadia esse amplius nonaginta. At ex Strabonis mensura essent duntaxat sexaginta (immo quinquaginta), cum a Byzantio ad Fanum ex antiquioribus Strabone scriptoribus stadia constet esse centum et viginti; a quibus mensura codicis Pliniani (5, 43, § 150) etiam ab Hermolao emendatis dissentit. « Bosporus, inquit, D. pass. intervallo Asian Europæ iterum auferens abest a Chalcedone XII M. D. pass. Inde fauces primæ VIII. M. DCCL. pass., ubi Phinopolis⁵. Si errores ibi non sunt notularum numerarum, ut esse longitudinis non videntur Hermolao, certe mihi errare videtur ponens XII M. D. pass. a Chalcedone ad angustias Bospori largas D. pass., sive eas intelligit esse in Hermæo, ut intelligere videtur alio loco (4, 24, § 76), ubi: *Lazitas*, inquit, *Propontis appellatur, angustia Thracius Bosporus latitudine D. pass., qua Darius pater Xerxis copias ponte transvexit* — (At, ut jam dixi, Strabo ab angustis Hermæi promontorii ad cornu Byzantium ponit quadraginta stadia. Herodotus (4, 83) ab his angustis ad Chalcedonem miliaria designat circiter septem et quingentos passus, cum locum ubi Darius pontem fecit, medium esse dicit inter Fanum et Byzantium: unde fauces primæ non abessent a Chalcedone octo miliaria), — sive Plinius intelligit angustias Fani; tum enim magis fallitur. Nam ex Polybio a Fano ad Chalcedonem sunt centum et viginti stadia. Quod autem addit ab his angustis ad fauces primas, ubi Phinopolis est, VIII. M. DCCL. (designat fauces prope Cyaneas, cum dicit ibi esse Phinopolim, quam

4. *Triginta*] Sunt supra quadraginta. — *excedit miliare*] Est circiter quindecim stadiorum.

5. In Plinii loco alterutrum numerum corruptum esse patet. Et quum inter duas illas Bospori angustias esse dicantur 8750 passus sive 70 stadia, eaque distantia optime cadat in intervallum quod est ab Hermæo ad Fani promontorium: hoc quoque liquet numerum hunc integrum esse, ideoque *primas fauces*, ipsa etiam re postulante, ad Fanum esse ponendas. Consequitur vitium latere in altero numero, quod sustuleris si pro XII scribas VII. Itaque Plinius a Chalcedone ad Fanum numeraret 126 stadia, sicut ceteri plerique a Freto inter Chalcedonem et Byzantium interjecto usque ad Fanum 120 stadia exputant. Quod attinet verba: *ubi Phinopolis fuit*, scito in codicibus legi *Spiropolis* (*Sphyropolis* v. l.), quod in *Phinopolis* mutarunt editores inconsulto. Nam Phinopolis est Thraciæ Europæ oppidum; Plinius vero Asiæ loca recenset. Porro Spiropolis *fuit*, i. e. Plinius ætate non

amplius existeret; at Phinopolis et Strabonis et Plinii et Ptolemai ætate vigeat, et ad Bosporum omnino non pertinet. Nam si nonnulli, ut Kiepertus (quem ipse olim secutus sum), non longe a Cyaneis id ponunt, maxime nituntur Plinii loco qualem editiones exhibere solebant. Strabo oppidum ad Salmydessum Ponti litus collocat; Ptolemæus Φινόπολιν (Φιλόπολιν) a Philia promontorio centum stadia versus meridiem dissitam notat, adeo ut ad *Dercum* lacum ponenda sit. Eodem faciunt quod *Dercus* lacus a Zosimo (1, 34) Φιλατίνη λίμνη appellatur et quod Stephanus B. dicit: Φιλία, ἄλλοι δὲ Φινίαν γράφουσιν. Apud Plinium pro *Spiropolis* Barbarus scribendum proposuit *Bosporopolis* vel *Stenopolis*. Ego suspicor fuisse *Uriopolim*, urbem a Jove Urio dictam; in Geogr. Ravenn. *Fani* locus vocatur *Urion*, sicuti alibi quoque Ὀύρια, Ὀύριον, Ὀύριον oppida occurrunt. Nisi librariorum culpa Uriopolis in *Spiropolis* abiit, fieri potuit, ut aliquis latinam vocem fingeret qua Jovis οὐρίου nomen redderet.

alio loco (4, 18, § 45) dicit esse juxta Bosporum), aberrare videtur. Nam sive a promontorii Herinæi angustii intelligit, sunt amplius XII miliaria ad Cyaneas; sive a Fani angustii, eas Arrianus tradit distare a Cyaneis quadraginta stadia. Sed quid diutius me torquet Plinii inconstantia, qui alibi (4, 27, § 92) non veretur scribere Cyaneas distare ab ostio XIV M., ab Europa. M. D. pass., quæ profecto non distant ab Europa plus octoginta passibus Romanis: neque ab ostio, etiamsi ejus initium sit a fano Jovis, amplius quinque miliaribus. Verum illi non ferendi ignorantes initium et finem Bospori, quos designat Eustathius⁶. « Thracicum, inquit, Bosporum alii dicunt esse angustias Anapli nuncupati. » Ego vero postea ostendam Anaplum esse prope Hestias promontorium. Deinde adjungit Eustathius diligentiusque tradere qui dicant supra Chalcedonem esse os Ponti, ubi etiam sint maximæ angustia: nempe designat angustias, quas dixi unas apud promontorium Hermæum, alteras ad fanum Jovis. In quo errore cognovi esse nonnullos Byzantios illic existimantes Bosporum dici ex eo quod boves ultro citroque transire solitos sæpe viderint. Plinius (5, 43, § 150); similiter angustias Bospori proprie Bosporum appellare videtur, cum ait: *Bosporus, D. P. intervallo Asiam Europæ iterum auferens abest a Chalcedone XII. M. D. P.; inde fauces primæ*. Nam quod Xenophontis codices (Anab. 7, 1, 1) tam editi quam nondum editi habent Chrysopolim Asiæ urbem extra Ponti ostium sitam esse (sic enim græce est, ἔξω τοῦ στόματος), ego existimo legendum esse ἔσω vel εἰσω τοῦ στόματος⁷, cum omnes geographi intra Bosporum constituent Chrysopolim, quæ in penitioribus Bosporo est quam Chalcedon et Byzantium urbes ab omnibus principibus geographis in Bosporo constitutæ. Itaque miror Herodianum (3, 1) scribere Byzantium situm esse in angustissimo Propontidis freto;

quæ facile paterent, si duntaxat dixisset situm juxta Propontidem, quod fortasse etiam Herodiani ætate Byzantium aliqua ex parte, sed minima ex tribus, Propontidem attingeret. At ex ea parte fretum angustissimum non est, ac potius nullum fretum est, sed lata Propontis. Nescio an imitatus sit Polybium, qui Hellespontum appellat Propontidis angustias. Varro Propontidis fauces dixit, ubi Xerxes pontem junxit. At hi etsi poterant appellare Ponti secundas angustias et fauces, tamen recte appellarunt Propontidis. Nam influit in Hellespontum Propontis, at non item in Bosporum; quin nusquam Bosporus rapidior fertur adversus Propontidem quam circa Byzantium. In eodem errore est Eustathius (l. l.) ponens Chalcedonem in Propontide. Sic enim interpretatur Dionysii versum (803), Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσιν: τοῦτέστι περὶ στόμα ἤγουν περὶ τὴν Προποντίδα, cum potius interpretari Bosporum debuisset. Similiter labitur Priscianus sic eundem versum latine reddens: *Sunt Chalcedonii primi post ostia Ponti*, contra Herodoti, Polybii, Strabonis et reliquorum summorum scriptorum sententiam, qui intercedens fretum inter Chalcedonem et Byzantium appellant Bosporum. *Dionysius Byzantius* (v. infra fr. 3), antiquissimus Bosporici Anapli scriptor, promontorium, in quo situm est Byzantium, appellat Bosporium, ex eo quod bos illa, quæ nomen dedit Bosporo, ex hoc promontorio transierit in Asiam. Sed quam interdum geographiæ negligentes fuerint etiam insignes grammatici, cum ex aliis perspexi, tum ex Eustathio et Prisciano, tum maxime ex Joanne Tzetze, qui Bosporum Thracium appellandum esse Hellespontium, et totam Propontidem Hellespontium præscribit magis quam docet, sed quam arroganti licentia, ex ipso loquente cognosce. « Bosporus, inquit⁸, apud nos appellatur Thracius et Hellespontius, is qui communi consuetudine Prosporon vo-

6. Eustathius ad Dion: 145: Τὸν δὲ Θρακικὸν τοῦτον Βόσπορον οἱ μὲν φασιν εἶναι τὰ κατὰ Χαλκηδῶνα καὶ Βυζάντιον στενά... Οἱ δὲ μάλιστα τὰ ἔσω (Πόντου) τοῦ καλουμένου Ἀνάπλου... Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἀκριβέστερον φασιν οἱ λέγοντες ὑπὲρ Χαλκηδῶνα εἶναι τὸ στόμα τοῦ Πόντου, ἔθθα καὶ τὸ μάλιστα στενόν, καὶ οὐ ἔγγυς, κατὰ τὸν Διονύσιον, αἱ Κυάναι πύργαι. In his vox Πόντου expungenda fuerit; nam male habet; qua sublata, recte dicit auctor angustias quæ sunt supra Anaplum, i. e. prope Hermæum prom. Quæ in postremis leguntur, ἔθθα καὶ etc., tam vaga sunt, ut parum accurate de his rebus edoctum fuisse Eustathium prodant.

7. *Legendum ἔσω*] Bene habet vulgata ἔξω, quum Xenophonti in Ponto versanti Chrysopolis erat extra ostium Ponti, quod ponebant juxta Fanum Jovis. Gyllius ita disputat quasi Xenophon dixisset ἔξω τοῦ Βοσπόρου. Quæ deinceps contra Herodianum aliosque Gyllius monet, melius missa fecisset. Nihil isti pro-

tulerunt quod a veteri geographia adeo alienum sit.
8. Tzetzes Chil. 1, 835:

Ὁ κατ' ἡμῖν τε Θράκιος, ὁ καὶ Ἑλλησποντίας, δεσσηθεία τῇ κοινῇ Προσπόριον καλεῖται. Μάθε καὶ τὸν Ἑλλησποντον ἐκ τοῦ καὶ μέχρι πόσου. Ἐκ τῆς Ἀθύου τῶν στενῶν καὶ τῶν ἐν μέσῳ πάντων μέχρι γερύρας Βλαχερνῶν Ἑλλησποντος καλεῖται, τὴν Βοθρυκίαν θάλασσαν εἰς μέσον περιλείων, τῆς Ἡρακλείας τῶν Θρακῶν, τῆς πρότερον Περινήου. Ὅστις δ' ὁ γεγραμμένος ἐστὶ περὶ Βοσπόρων δύο, καὶ τίς ὁ τὸν Ἑλλησποντον γράψας θαλαττογράφος ἀπὸ τοῦ κλήθους τῶν πολλῶν ἱστορικῶν, οὐκ οἶδα. Τέως τὸν Τζέτζην ἀφαιδεῖν ἐν τοῖς τοιοῦτοις νέει, ὡς ἀκριβέστερον εἰπεῖν ἱστορικῶν ἀπάντων, καὶ πάντων μνημονόστερον τῶν ὄντων νῦν ἐν βίῃ.

Hellesponti θαλασσογράφος, quem non cognovimus nisi esse Tzetzes ait, fortassis est Menecrates Elaita, Ἑλλη-

catur. Disce etiam Hellespontum, unde et quousque tendat. Ex Abydi angustiis et ex omnibus mediis interjectis usque ad pontem Blachernarum Hellespontus appellatur, Behrycium mare in medio positum circumcludens, mareque Heracleæ Thraciæ. Quis autem maris scriptor de Bosporis duobus scripserit, et de Hellesponto, e turba multorum historicorum, haud scio; tamen Tzetzen ne mentiri in huiusmodi rebus existimes, sed exactius dicere omnibus historicis, et magis memoriter, quam quisquam viventium. » Quis talem græculam vanitatem vel potius abasgicam ferat? Proficitur se nescire quis e multis historicis scripserit de Bosporo; et cum hæc nesciat, tamen asseveranter affirmat se omnium optime scire, quis sit Bosporus et Hellespontus. De quibus cum nihil doceat, sed tyrannice præscribat pauca, et in his paucis a se ipso dissentit. Hellespontum enim dicit appellari omne mare quod intercedit inter Abydi angustias et pontem Blachernarum, hoc est totam Propontidem et partem Bospori. Cur Hellespontum finit ad pontem Blachernarum? cum prius definierit Bosporum Thracium appellari Hellespontium etiam in mediis angustiis, ubi Darius pontem junxit. Quid causæ hunc moverit, cur tam temere Bosporum præscripserit, dicamne an iusserit, Hellespontium esse appellandum, non reperio: nisi forte in Homero legerat πλατὺν Ἑλλήσποντον. At Eustathius exponit Hellespontum angustum esse inter Sestum et Abydum, latum vero ad Sigeum et Rhæteum promontoria. Dionysius Alexandrinus (v. 821) Æolidem regionem sitam esse dicit supra magnum Hellespontum; unde aliqui interpretati sunt Hellespontum sibi partem vicinam maris Ægei vindicare, partemque Propontidis propinquam. Alii Tzetze similes πλατὺν καὶ μέγαν Ἑλλήσποντον minus recte interpretati sunt totam Propontidem, ut ostendam in tractatione Propontidis. Nam Eustathius cum uno loco dicat Propontidem esse os Ponti, corrigendus esset, nisi alio loco respiscere videretur, cum inquit, « exactius et emendatius dicunt, qui tradunt os Ponti esse supra Chalcedonem, » ut tradunt omnes historici, geographi poetæque Dionysius Alexandrinus et Apollonius Rhodius; qui omnes, ut partiti sint Hellespontum et Propontidem, alias dicam, ut vero Bosporum terminarint, jam dixi. Cujus de initio et fine quid certissimum habeam, si quis meam sententiam forte requirit, dico non modo ex capitis, sed etiam ex pedum sensu initium Bospori a Cyaneis non a Fano mihi videri intuenti a promontorio Phari, cui proximæ sunt Cyaneæ insulæ Europææ, ad promontorium Asiæ contrarium, propinquum Cyaneis Asiaticis, Pontum coarctari in fretum latum viginti stadia:

ut tam recte ibi Bosporus vocari debeat quam a Chalcedone, ubi finitur. Nam ut spatium, quod intercedit inter Chalcedonem et Byzantium, dilatatur in stadia circiter viginti, deinde sensim in septem stadia stringitur, sic inter Cyaneas fretum interjectum latum est viginti stadia. Deinde sensim stringitur usque ad Myrleanum promontorium in angustias paulo latiores angustiis Fani. Sed de Cyaneis copiosius dicitur. Jam de initio Bospori loquor, quod a Cyaneis duci asseveranter affirmo. Ergo, dicit quispiam, errarunt Polybius, Herodotus, Menippus atque alii plerique antiquissimi et eruditissimi, qui Bosporum fano Jovis terminarunt? Errasse non dico, sed ita intelligendos censeo, ut, cum id spatii, quod intercedit inter Fanum et Cyaneas insulas, suburbanis duorum fanorum solo freto divisorum plenum esset ædificiis, hæc omnia tunc Fana fuerint nuncupata, ut nunc eadem loca vocant Ἴσρά, atque ipsum os Ponti ab arcibus Fanorum ad Cyaneas vulgus vocat Ἴσρόν. Ita enim malo intelligere tantos auctores, ut eos reverear potius quam accusem negligentiam. Quamvis Polybius id intervallum situm inter Fana et Cyaneas excludere ab ore Ponti videtur, cum ait, a Cyaneis ad Fanum Jovis Urii, ubi est ostium Ponti, quadraginta esse stadia. Quid enim necesse erat definire, esse os Ponti, ubi est Fanum, cum etiam id sit, ubi sunt Cyaneæ? Similiter Strabo (p. 320) sentire videretur, cum ait Cyaneas inter se divisas esse freto lato viginti stadia, tantundemque easdem distare a fano Byzantiorum, quod est strictissimum totius Bospori Thracii, quodque etiam est ostium Ponti, nisi prius dixisset Cyaneas insulas in Ponti ore sitas esse. Itaque Polybium similiter ut Strabonem sentire dici convenit potius quam accusare negligentiam metiendi Bospori veram longitudinem, quæ si a Cyaneis incipit, longior est quadraginta stadiis quam si exorditur a Fano, non ut mihi soli videtur, sed et Arriano (Peripl. § 37) scribenti a Cyaneis ad Fanum Jovis Urii esse quadraginta stadia, a Fano ad portum Lauri insanæ XL, a Daphne Byzantium LXXX stadia.

Fr. 3.

Quare miror Dionysium Byzantium scribentem *Bospori longitudinem centum et viginti stadia patere*, cum insulis Cyaneis is Bosporum terminet, nisi arbitrer ipsum secutum aliorum iudicium, ponentium initium Bospori in Fano potius quam suum; aut fortasse erratum est codicis transcripti a nescio quo, existimante in Dionysio ita legendum, ut in aliorum scriptorum codicibus Bospori dimensionem legerat.

ποντιακῆς περιόδου auctor. Totam Propontidem nonnullos Hellesponti nomine affecisse testatur etiam Strabo lib. VII fragm. Vatican. 57.

9. Polybius] Nihil de hac distantia apud Polybium legitur. Gyllius laudare debebat Arrianum § 37, et, si potuisset, Anonymum Per. P. Eux. § 90.

Jam cum ex antedictis liqueat totius Bospori longitudinem esse centum et sexaginta stadiorum, longe errat Zosimus historicus (2, 30) Bosporum tradens longum trecenta circiter stadia, et promontorium Fanum nuncupatum, in ore Ponti situm, distare a Chalcedone ducenta stadia, sive intelligit medium et directum cursum Bospori, sive ejus oram terrestrem, quam ipse, quoad fieri potuit, meis passibus mensus sum, motus tanta auctorum dissensione, quæ me currentem incitavit, ut pedibus semel et navigatione iterum et sæpius Bosporum perlustrarem, atque ita metirer a fine Bospori ad promontorium Bosporium plus minusve sex stadia esse. A Bosporo promontorio ad Metopum fauces sinus Ceratini mensus sum oculis totidem stadia patere. A Metopo ad Fanum pedibus profectus secundum litus Europæum ambulavi circiter triginta novem millia passuum meorum. Deductis flexibus et sinibus, adverti absonam non esse mensuram eorum, qui a Fano ad ultimas Bospori fauces inter Chalcedonem et Byzantium sitas numerant centum et viginti stadia. Inde usque ad Pharum, ubi Cyanea Europæa, oculo quantum æstimare potui, recte Arrianus numerat quadraginta stadia; pedibus metiri non potui ob præruptum litus rupibus præcipitibus, quamvis litus totum circumire tentaverim constanti quidem nixu, sed inconstanti mensura. Ut enim pedibus manibusque ad virgulta adnitens ascenderam, confestim objecta rupe præcisa et directa mihi cum periculo descendendum erat.

Sed satis superque de Bospori longitudine atque de ejus principio et fine, quem aliqui ponunt ubi principiam existit, habentes rationem navigantium ex Propontide in Pontum magis quam naturalis principii Bospori incipientis a Ponto et desinentis in Propontidem. Quod nihil mihi aliud esse videtur quam ostia fluminum appellare initia, eorumque fontes finem, ut Cæsar ostia Rhæni vocat capita, dum alii scriptores fluminum fontes nominare solent capita.

III. De latitudine Bospori.

Varia Bospori latitudo est, ne quis forte seducatur Herodoto aliisque simpliciter præfinitibus Bospori latitudinem quatuor aut quinque stadiis; ea enim intelligenda est angustissima, ut profecto est duobus locis: primus est ad Fanum Jovis, ubi Arrianus et Strabo aiunt Bosporum angustissimum.

Fr. 4.

Philostratus et Dionysius Byzantius idem sentiunt, atque definiunt largum quatuor stadia. Alter locus est ad Hermæum promontorium, quem Strabo (p. 315) et Pompeius Mela (1, 19, 5) dicunt latum quinque stadia; Polybius similiter sentit, additque strictissimum esse oris Pontici; Dionysius Byzantius ait quatuor stadiorum.

Has utrasque angustias fune mensus essem, nisi suspiciosi accollæ me deterruissent. Sed tamen quantum oculis judicare poteram, mihi videbantur eadem fere latitudine, dimidio quidem arctiores quam Hellesponti, tametsi Lucanus Hellespontias aut arctiores aut non minus arctas designare videtur his versibus,

Threiciasque legit fauces et amore notatum
æquor et Heroas lacrymoso litore turres,
qua pelago nomen Nepheleas abstulit Helle.
Non Asiam brevioris aquæ disternat usquam
fluctus ab Europa, quamvis Byzantion arcto
Pontus et ostriferas dirimat Chalcedona cursu.

Hæ Bospori solæ duæ angustiae sunt notatae literarum monumentis. At piscatores nostræ ætatis alias ponunt angustias: unas quidem a promontorio Europæo nuncupato Hestiis ad litus Asiaticum, quod vulgo vocatur *Cecrium*, easque piscatores nonnulli testantur tam angustas esse quam ad Hermæum promontorium; alias angustias definiunt piscatores inter promontorium Argyronium et Milton, quas tam angustas inquit,

Fr. 4. Inter Cyaneas intercedunt 20 stadia sec. Strabonem, Arrianum et Anon. Per. P. Eux.; Scylax § 62 p. 57: ἄφ' [fort. ἐφ'] Ἰεσοῦ ἐκ τοῦ στόματός ἐστι τὸ Ἠόνιον εἶδος στάδια ζ'. Ad Jovis Fanum latitudo freti est 4 stadiorum sec. Herodotum 4, 85, (Strab. p. 125, Agathem. 2, 14), Philostr. Im. 1, 12; Dionys. Byz. — A Fano ad Serapeum 12 stadia sec. Polyb. 4, 39, 6. — Ad Hermæum angustiae, ubi pontem fecit Darius, sunt quinque stadiorum sec. Polyb. 4, 43, 2 (Strabon. p. 319; Mela 1, 19, 5); 4 stadiorum sec. Dionys. Byz. et Plin. 4, 24 § 76. — Inter Ciconium et Anaplum 12 stadia sec. schol. Dion. Perieg. 142. — In eo loco ubi pelamides petrae albæ candore terribi ab Asiatico latere Cornu Byz. petunt, Bosporus 8 stadia latus est sec. Plin. 9, 20. — Inter Chalcedonem et Byzantium sunt 14 stadia sec. Polyb. 4, 39, 5; duodecim stadia sec. schol. Dion. 142; 7 stadia

*sec. Plin. 5, 43 § 149. A Bove prom. ad Metopum pr. sunt 7 stadia sec. Dionys. fr. 5. — In universum Bospori latitudinem septem esse stadiorum, quot essent etiam freti Siculi, prodit Eustathius ad Dionys. 475. Tralatitium numerum septenarium etiam de freto Gaditano habuit Damastes apud Avienum Or. Mar. 345, ubi Scylax Caryandensis Bosporum et fretum illud Gaditanum ejusdem latitudinis fecisse perhibetur. Tacitus in Ann. 12, 63 dicit: *Arctissimo inter Europam Asiamque divortio Byzantium Græci posuere.* Similiter Herodianus III, 1, 10 dicit Byzantium adjacere *στεινοτάτην πορθμὴν τῆς Προποντιδος.* Denique Plinius 6, 1: *Alitum cantus canumque latratus invicem audiuntur (a Bosporis accolis), vocisque etiam commercia, inter duos orbis manente colloquio, nisi cum id ipsum auferunt venti.* Cum his confer distantias quales sec. recentiores mensurationes exhibet tabula.*

quam ad Fanum Jovis. Equidem ipse alias animadverti angustias inter Coracium promontorium et portum Lyciorum, alias inter promontorium Clidium et litus contrarium vicinum vico *Stauro* nuncupato. Reliqua Bospori latitudo varia est, sed vix usquam excedit duodecim stadia, nisi ubi in aliquos sinus dilatatur, atque ubi principium est inter Cyaneas latum viginti stadia, et finis inter Byzantium et Chalcedonem, quem Polybius dicit patere in longitudinem quatuordecim stadiorum. Antoninus Pius in suo Itinere (Itin. Ant. p. 139) trajectum ait a Byzantio ad Chalcedonem esse quater mille passuum. Plinius (5, 43, § 149) Chalcedonem scribit distare Byzantio septem stadia. Idem alio loco (9, 20): *Omnia*, inquit, *captura* (sc. pelamidum) *Byzantii est, magna Chalcedonis penuria M. passuum medii interfluentis Euripi*: sic enim legebatur ante castigationem Hermolai; at is legendum censet D. aut DC, et Strabonem affert id intervallum tradere *πενταστάδιον*: quasi vero duntaxat de loco Bospori angustissimo intelligi possit; quasi vero, ut Plinius ait, ex eo loco territi pisces saxi aspectu miri candoris peterent Byzantium. At locus ubi fuit hoc saxum, non fuit in Euripi angustiis quinque aut quatuor stadiorum, sed, ut infra ostendam, in trajectu lato plus minusve mille passibus. At enim, quantum oculis aestimare potui, euripus intercedens inter Chalcedonem et Byzantium non attingit duodeviginti stadia.

Fr. 5.

Dionysius Byzantius canalem Bospori intercurrentem inter promontorium nuncupatum Bovem sive Damalim, et contrarium promontorium Bosporium nominatum, in quo Byzantium situm est, scribit latum esse septem stadia.

IV. De figura Bospori et de ejus decursu.

Quæ Bospori figura quive decursus, an continuatus a principio ad finem decurrere perseveret, an interdum intermittat defluere, qui flexus, qui sinus, utrum canalis per planitiem an inter montes, rapidusne sit locorum angustiis an objectionibus promontiorum, quodnam ejus litus præceps et præruptum, et quod

planum, jam declarare conabor. Bosporus non rectus procedit, sed flexuosus (σκολιός κόρος), ut scribit Apollonius Rhodius (2, 549) et Eratosthenes¹; at quo modo, non scribunt. Progreditur enim non Mæandri more aut aliorum fluminum, quæ recurvis et tortuosis flexibus feruntur, non aptis ad navigandum: sed ita ipsum natura incurvavit, ut subinde ad parallelas promontiorum eminentias fractus², per multosque anfractus retentus, sedatior mearet aptiorque ad navigandum decurreret undique montibus cinctus. Unde fit, ut nou modo triginta portus nobiles habeat, sed totus fere portuosus sit, qui si planitie cingeretur aut rectus pergeret, valde ad navigandum incommodus esset; at per anfractus portuosos et amplos pergens, ad navigandum commodissimus habetur. Ut enim norma fabrilis constat regulis duabus, ita junctis capitibus duobus, et divaricatis alteris capitibus, ut rectum angulum efficiant: ita Bospori decursus ex Ponto exiens a positione coeli media inter orientem solstitialem et septentriones ad hibernum occasum directo cursu procedens amplius duo miliaria primum latus anguli normalis efficit ad sinum Bathycolpon nuncupatum, a quo flexus ad orientem hibernum recto itinere pergens in longitudinem paulo amplius duorum miliarium alterum latus normæ complet. Exinde alio facto angulo normali accedit ad promontorium Hermæum circiter tria millia passuum Romanorum ad occasum versus. Inde a septentrionibus ad meridianum cardinem a regione coeli media inter septentrionem et ortum solstitialem ad occasum hibernum pervenit Byzantium, unde a septentrione ad meridiem rapitur in Propontidem. In summa, ab initio ad finem septem facit anfractus non modo Bosporicus canalis, sed litus etiam utrinque canalem cingens. Hi septem anfractus alterni retundunt alternas septenas rapidas confluentis percusiones, et retorquent in contrarium litus. Primus decursus effluentis Bospori ab initio rectus deferitur in Europam ad locum appellatum petram Diceam. Alter in Asiam ad locum *Glarium* nuncupatum. Tertius in Europam contra Hermæum promontorium. Non igitur decursus Bospori a Ponto ad Hermæum promontorium similis est ob similitudinem, ut Polybius³ ait, locorum utrinque Bosporum attingentium.

1. Cf. Etym. M. p. 718, 30 v. σκολιός: Σκολιὸν πόρον λέγουσι καὶ τὸν ἀπὸ Βυζαντίου πλοῦν ἕως τοῦ στομίου τοῦ Πόντου, ἴσθα εἶσιν αἱ Κυάνεαι πέτραι διὰ τὸ σαμβὸν εἶναι καὶ οὐκ ἴσον· ἴσους δὲ τῷ ξ στοιχείῳ καὶ θηρίῳ ἔρποντι. Eratosthenis nomine hunc ipsum, opinor, locum Gyllius indicat. Etymologicum τοῦ μεγάλου γραμματικοῦ (sic in codd. quibusdam opus inscribitur) retulerit ad Eratosthenem. || — 2. *parallelas* etc.] Cf. in fr. 1 Dionysii verba: τῶν ἀρωτηρίων τὴν παραγωγὴν παρ' ἀλλήλων ἀναπτυσσομένων.

3. Polybius de fluxus Bosporicæ ratione ita habet

lib. IV, 43, 3. Κατὰ μὲν δὴ τὸν ἄλλον τρόπον ἀπὸ τοῦ Πόντου παραπλήσιός ἐστιν ἡ φορὰ τοῦ βέματος, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς παρ' ἑκάτερον τὸ μέρος τῷ στόματι παρακόντων τόπων. Ἐπὲν δὲ εἰς τὸ τῆς Εὐρώπης Ἑρμαῖον, ἢ στενωτάτων ἔφαμεν εἶναι, φερόμενος ἐκ τοῦ Πόντου καὶ συγκλειόμενος ὁ βόυς βία προσπέσῃ· τότε δὴ τραπεῖς, ὡσπερ ἀπὸ πληγῆς, ἐμπίπτει τοῖς ἀντικρὺ τῆς Ἀσίας τόποις. Ἐκεῖθεν δὲ πάλιν, ὅλον ἐξ ὑποστροφῆς, τὴν ἀναπόδοσιν ποιεῖται πρὸς τὰ περὶ τὰς Ἑστίας ἄκρα καλούμενα τῆς Εὐρώπης. Ὅθεν αὖθις ὁρμήσας, προσπίπτει πρὸς τὴν Βοῦν καλούμενην· ἧς ἐστὶ τῆς Ἀσίας τόπος, ἐφ' ᾧ ἐπιστῆ-

cum jam viderimus ob similitudinem duos decursus confici ultra promontorium Hermæum, diversos a communi decursu Bospori: id quod ego iterum et sæpius vidi, et piscatores testantur; atque Dionysius Byzantius (v. infra fr. 63) inter Dicæam petram et promontorium Hermæum ponit Ὀζύρρον καὶ Περύρρον promontoria ita nuncupata a vehementi defluxu Bospori. Quartus decursus defertur in Asiæ promontorium vulgo nominatum *Moletrinum*. Quintus in Europam ad promontorium Hestias, a quo violenter rejectus ita fertur in Asiam, ut exiliter deinde repulsus ab Europa jactetur fluctuans juxta Asiam, primo ad utrumque promontorium claudens vicum *Chrysoceratum*, postea ad promontorium dictum *Bovem* sive *Damalim*. A quo septimus repulsus rapidus fertur ad promontorium Bosporium sive Byzantium nuncupatum. Cujus mucrone discissus defluit in duas partes, quarum rapidior præcipitat in fretum ad Propontidem versus, altera debilior exsilit in sinum Cornu appellatum. Hi septem decursus fluctuum adeo impetu rapido feruntur, ut remos præternavigantium vi rapiant, molasque versare valeant, ut novem locis moletrina constitui possint, neque tantum molas [versent], sed et naves remis et velis impulsas retardent et longe retro interdum convertant atque adeo pisces ipsos et caneros a celeritate nominatos equites iter terrestre inire cogant. In ceteris locis defluxus Bosporici feruntur similes ad similitudinem locorum ex utraque parte canalem attingentium, quibus contractus fluvii in modum descendit. Unde autem fiat, ut hi septem decursus defluxionis Bosporicæ sint rapi-

diores ceteris fluctibus, et effervescentes in terram, cum litus attigerint, referrescant et revolvantur idem tidem? Profecto id fieri existimo non tam locorum angustis, ut quidam putant, quam anfractibus promonteriorum, quibus ut refractus retardatur, sic angustis proclivior incitatioque labitur. Si enim angustis locorum id fieret, rapidior esset apud Fanum Jovis; at ibi rapidus non est ob directum canalis alveum. Nam primus anfractus et ultimus patentes in latitudinem circiter miliaris, non tam angustis utriusque continentis refringuntur, quam objectione promonteriorum fluctus rejicientium in contrarium litus, ut ab Hermæo promontorio tanquam ictu quodam repulsus in opposita Asiæ loca recidat, illinc rursus revertens, ad promontorium Hestias feratur, a quo refractus incurrit in locum *Bovem*. Tantoque impetu hi anfractus retorquentur, ut non modo undarum partem majorem et violentiorem deorsum detrudant, sed etiam debiliorem et communem Bospori decursum sursum versus recurrere cogant. Vidi etiam reflante vento rejectos fluctus a promontorio Bosporio per vortices ferri ad Hestias versus promontorium, ubi colluctatio quædam vorticosa videtur contrariorum fluctuum, aliorum descendentium, aliorum ascendentium. Sic enim undarum cursus fertur contra promontorium Bosporium, ut et fluvios ingredientes sinum nuncupatum Cornu, et fluxum Bospori illuc rejectum exire non permittat, sed ongat eos ascendere ultra tria miliaria: id quod percipitur etiam oculis vulgi, cum flumina sinum Cornu ingressa, turbida ex multis pluviis, non possunt subire cursum fluxus

ναί οἱ πρῶτον οἱ μῦθοι τὴν Ἰῶν παραιωθεῖσαν. Πλὴν ὁ γε βῶβς, τὸ τελευταῖον ὀρηθῆσας ἀπὸ τῆς Βοβῆς, ἐπ' αὐτὸ φέρεται τὸ Βυζάντιον· περισχισθεὶς δὲ περὶ τὴν πόλιν, βραχὺ μὲν εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ διορίζει, τὸ καλοῦμενον Ἑῖρας, τὸ δὲ πλεῖον πάλιν ἀπονεύει. Διευτονεῖν μὲν οὖν οὐκ ἔστι δυνατόν· πρὸς τὴν ἀντιπέραν χώραν, ἐφ' ἧς ἔστι Καλχηδὼν. Πλεονάκει γὰρ τὴν ἀνταπόδοσιν πεποιημένος, καὶ τοῦ πόρου πλάτος ἔχοντος, ἤδη περὶ τοῦτον τὸν τόπον ἐκλυόμενος ὁ βῶβς, οὐκ ἔστι βραχείας πρὸς ὄρεϊαν γωνίαν ποιεῖται τὰς ἀνακλάσεις ἐπὶ τὴν περὶ αἶαν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς ἀμβλείαν. Διόπερ ἀπολιπὼν τὴν τῶν Καλχηδωνίων πόλιν, φέρεται διὰ πόρου. Καὶ τὸ ποιοῦν τὴν μὲν τῶν Βυζαντιῶν πόλιν εὐκαιροτάτην, τὴν δὲ τῶν Καλχηδωνίων τάναντιαν, τοῦτ' ἔστι τὸ νῦν ὑφ' ἡμῶν εἰρημένον· καίπερ ἀπὸ τῆς ὕψους ὁμοίας ἀμφοτέρας δοκούσης εἶναι τῆς θέσεως πρὸς τὴν εὐκαιρίαν. Ἄλλ' ὅμως εἰς τὴν μὲν βουληθέντα καταπλεῦσαι οὐ βέβδιον· πρὸς τὴν δὲ, ἀν μὴ βούλη, φέροι κατ' ἀνάγκην ὁ βῶβς, καθάπερ ἀρτίως εἴπομεν. Σημῖον δὲ τούτου· ἐκ Καλχηδόνος γὰρ οἱ βουλόμενοι διαίρειν εἰς Βυζάντιον, οὐ δύνανται πλεῖν κατ' εὐθείαν διὰ τὸν μεταξὺ βῶβν· ἀλλὰ παράγουσιν ἐπὶ τὴν Βοβν, καὶ τὴν καλουμένην Χρυσόπολιν· (ἦν Ἀθηναῖοι ποτε κατασχόντες, Ἀλκιβιάδου γνώμῃ παραγωγιάζειν ἐπιβάλλοντο πρῶτον τοὺς εἰς Πόντον πλέοντας·) τῷ δ' ἐμπεροσθεν ἀριῶσι κατὰ βῶβν, ὧ φέρονται κατ' ἀνάγκην πρὸς

τὸ Βυζάντιον. Ὅμοια δὲ τούτοις καὶ τὰ κατὰ τὸν ἐπὶ θάτερα πλοῦν ἔστι τῆς Βυζαντιῶν πόλεως. Ἄν τε γὰρ ἀφ' Ἑλλησπόντου τρέχη τις τοῖς νότοις, ἀν τ' ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐκ τοῦ Πόντου τοῖς ἰτησίαις, παρὰ μὲν τὴν Ἐδρώπην ἐκ τῆς Βυζαντιῶν πόλεως ὀρθῶς, ἅμα δ' εὐπαρακρόμιτος, ἔστιν ὁ πλοῦς ἐπὶ τὰ τῆς Προποντιδος στενὰ κατ' Ἄβυδον καὶ Σηστόν, κάσιθεν ὠσαύτως πάλιν ἐπὶ Βυζάντιον. Ἀπὸ δὲ Καλχηδόνος παρὰ γῆν Ἄσιαν τάναντια τούτοις, διὰ τὸ κολπώδη τὸν παράπλου ὑπάρχειν, καὶ προτείνειν πολὺ τὴν τῶν Κυζικηνῶν χώραν. Ἄφ' Ἑλλησπόντου γὰρ φερόμενος εἰς Καλχηδὼνα, χρήσασθαι τῷ παρὰ τὴν Ἐδρώπην πλῆρ, κάσιται συνεγγίζοντα τοῖς κατὰ Βυζάντιον τόποις, κάμπτειν καὶ προστρέχειν πρὸς τὴν Καλχηδὼνα, διὰ τὸν βῶβν καὶ τὰ προσηρημένα δυσχερές. Ὅμοίως δὲ πάλιν ἐκπλέοντα προστρέχειν εὐθὺς τῇ Θράκη, τελῶς ἀδύνατον, διὰ τε τὸν μεταξὺ βῶβν καὶ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους ἐκατέρους ἀντιπίπτειν πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιβολὰς. Ἐπειδήπερ εἰσάγει μὲν εἰς τὸν Πόντον Νότος, ἐξάγει δὲ Βορρᾶς· καὶ τούτοις ἀνάγκη χρῆσθαι πρὸς ἐκότερον τὸν δρόμον τοῖς ἀνέμοις. Τὰ μὲν οὖν τὴν κατὰ θάλατταν εὐκαιρίαν ποιοῦντα Βυζαντιοῖς, ταῦτα ἔστι· τὰ δὲ τὴν κατὰ γῆν ἀκαιρίαν, τὰ μᾶλλον ἀρηθῆσθαι. Inter recentiores v. Lechevalier Voyage de la Prop. t. I, c. 3; Andreossy l. I. p. 126.

delati a loco Bove nuncupato ad promontorium Byzantinum, ubi videntur aquæ turbidæ ascendentes amplius stadia quindecim, divisæ a decursu fluxus clari et cerulei descendenti a promontorio Hestias, ad quod decursus rapidus quidem defertur, sed paulo infra multis vorticibus circumfertur ob rejectiones aliorum promonteriorum. Itidem fluxus ad promontorium Asiæ, quod vulgo vocant *Moletrinum*, etsi assiduo et rapido cursu dejicitur, ut ejus murmur circumsonans audiatur, tamen paulo infra varie et multipliciter revolvitur ob repulsiones contrariorum fluctuum. Itaque duplici cursu ferme usque ad Fanum Jovis fluxus Bospori movetur, uno quidem deorsum versus depulsus a locorum angustiis et rejectionibus promonteriorum, altero sursum rejecto a violentia fluxus descendenti, et coercito sinibus et flexibus. In summa, quos dixi promonteriorum et fluctuum anfractus septies cursum communem Bospori sistunt, et violenter coercent, ut cogant ipsum retrorsum currere. Nimirum primus decursus contra petram Dicæam olim nuncupatam delatus retundit fluxum Bospori communem in Bathycolpon sinum ita nominatum usque ad Scletrinum sinum. Secundus a promontoriis Asiæ, quorum unum appellat Dionysius Ὁξύρρου, alterum Περίρρου, repulsus decursum repellit communem in sinum *Soltanicum* dictum, usque ad promontorium *Turcicum* nominatum. Tertius a promontorio Hermæo rejectus rejicit in sinum Phidalis usque ad Comarodes. Quartus a promontorio *Moletrinario* in sinum Anapli appellatum, usque ad promontorium *Amanolum*. Quintus a promontorio appellato Hestias in sinum τῶν Χηλῶν, ad *Neocastrum* usque. Sextus et septimus refracti a Damalico et Bosporio promontoriis rejiciunt defluxum debilem ad loca superiora, ad promontorium Hestias versus. Hæc quidem multa attuli, ut planius percipiuntur Hipparchi perpauca verba⁴, sed multi momenti. Is enim narrat Bosporum, etsi solum defluxum habeat, et non refluxum, tamen μόνάς ποτὰ ποιεῖσθαι, hoc est, mansiones facere, stare, subsistere.

Ex ante dictis jam facile cognoscimus Mæotim esse matrem Ponti, et Pontum Bospori patrem et Propontidis et Hellesponti, contra Procopium (B. G. 4. 6 p. 485) scribentem duo maria Ægæum et Euxinum nominatum Pontum coire inter se ad Byzantii partem orientalem, contra etiam eos⁵, qui asserere

audent illorum originem esse a freto Gaditano, per quod dicunt mare ingrediens nusquam desinere, quoad in Colchos pervenerit. Nam quod, ut ipsi etiam fatentur, effluxus Ponti velut fluvius descendat ad urbem Byzantium, dicunt nihil ad rem referre; omnibus enim fretis affectiones accidere solitas esse, quæ nulli rationi perspicuæ videntur, quas nemo unquam explicare potuit, ne Aristoteles quidem ratiocinationis naturalis princeps, qui hujusce rei causa ad Chalcidem Eubœæ profectus Chalcidici freti, quod Euripum nominant, rationem naturalem exactissime scrutari volens, cum diu multumque hujus cursus instabiles et vagos considerasset, misere mortuus est.

Maxima pars scriptorum tradit hunc Euripum septem cursus in die definire, totidemque referre. *Quid*, Cicero (N. D. 3, 10) inquit, *Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri posse constantius*? T. Livius (28, 6) contradicit, ventosque assertat ab utriusque terræ præaltis montibus subitos ac procellosos dejici, fretumque ipsum Chalcidici Euripi ciere ejusque motum non septies die (sicut fama fert) temporibus statis reciprocari, sed temere in modum venti, nunc huc nunc illuc verso mari, velut monte præcipiti devolutum, torrentem rapi. Equidem in Chalcidem cum venissem, Livii sententiam probare non poteram, cum nullo flante vento certis temporibus contemplerer modo ferri ab ortu solis, modo ab occasu, tanto impetu, ut ventos contrarios et plena navigia contra navigantia secum asportaret: molasque multas ab eo versari vidi, aliquot horas ab ortu ad occasum solis, aliquot ab occasu ad orientem. Cum autem ipse a moletrinariis, qui ex molarum motu accessum et recessum omnium maxime animadvertere habent necesse, percunctatus essem, quoties et quot horas nunc huc, nunc illuc converterentur molæ, responderunt communiter intra viginti quatuor horas cursum quater mutari solitum esse; sex horis ab una parte accedere, totidem ab altera recedere. Cum autem adjungere inciperent, esse quædam tempora, cum has certas vices non observaret: ipse nimium attento vultu et animo excipiens illorum sermonem, et rei veritatem scire cupiens, quænam essent illa tempora inquirere aggressus, deprehensus a quibusdam Coryceis, et repente correptus, ut explorator aliquandiu in custodia retentus sum.

Jam in freto⁶ dividente Italiam a Sicilia multa præ-

4. *Hipparchi*] Posidonius apud Strabon. p. 55: ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον πορθμὸς οὐδὲ μεταβαλεῖν, ἀλλὰ διετέλει τὸν Ἑκρου μόνον ἔχων τὸν ἐκ τοῦ ποτικοῦ πελάγους εἰς τὴν Προποντιδα, ὡς δὲ Ἰππάρχος ἴστωραι, καὶ μόνάς ποτὰ ποιεῖτο.

5. *Contra etiam eos... mortuus est.*] Leguntur hæc ap. Procopium in B. Goth. 4, 6, p. 484, 9—486, 8 ed. Bonn.

6. *Jam in freto... sursum ad Fanum versus*] Hæc

quoque e Procopio l. l. p. 486, 8—487, 10 Gyllius transtulit. Cf. Macrobius in Saturnal. 7, 12 p. 618 ed. Janus: *Meatus enim qui solus de oceano receptas aquas in maria nostra transmittit, in freto est Gaditano quod Hispaniam Africamque interjacet, et sine dubio inundatio ipsa per Hispaniense et Gallicanum litora in Tyrrhenum prodit: inde Adriaticum mare facit, ex quo dextra in Parthenium, lava in Ionium et directim in Ægæum pergit, atque ita ingreditur in Pon-*

æter rationem fieri solent. Videtur enim ex mari Adriatico fluxus illuc accedere, et ex mari Tyrrheno, sed hoc repente crebros vortices a nulla nobis perspecta causa ciere et naves perdere perspicitur, quæ propterea a poetis dicuntur a Charybdi absorberi. Qui vero dicunt in freto Siculo multa fieri præter rationem, iidem putant plurima ejusmodi præter rationem fieri in omnibus fretis ex proxima utrinque terra, cujus angustiis aiunt cursum fluxus in quasdam necessitates cogi rationem non habentes. Quamobrem etsi fluxus a Fano Jovis ad urbem Byzantium videtur ferri, tamen nemo, inquit, recte asseret mare Ægæum et Pontum illuc desinere; quorum opinionem confirmare videntur piscatores nostræ ætatis piscari in Bosporo soliti. Hi enim testantur Bosporum immensos gurgites et voragines habere, neque omnino totum Bospori fluxum abire Byzantium, sed ejus quandam partem superam et summam, hominum oculis perspicuam, ex Ponto deferri Byzantium versus, alteram vero partem inferam, attingentem vadum, contra decursum superi et summi fluctus procedere, id quod ipsi secolligere dicitant ex eo, quod postquam retia dejecerunt in profundam altitudinem, semper ab imo fluxu asportata feruntur sursum ad Fanum versus. -

Vidi tempestatibus navigia demersa nusquam existisse neque eorum vectores; quod argumento est fretum hoc quosdam abyssos et voragines habere, in quarum altitudinem contrariis fluctibus præcipitia agantur ea quæ demerguntur. Sed de his ut quisque volet, judicet: ego tamen Pontum per Bosporum in Propontidem non modo decursus perpetuos medii alvei tenere, sed etiam ad certos anfractus conversiones perpetuas sempiternasque conficere cum ex antedictis perspicio, tum ex illis causis, quas, ut probent paludem Mæotidem exsiccandam esse et Pontum conversum iri in paludem, quidam afferunt, nimirum multitudinem fluminum exaggerantium et differentiam vadorum: ex his enim causis Pontus mihi potius assiduo decursu defluxurus per Bosporum, quam aut Mæotis in terram, aut Pontus in paludem convertendus esse videtur. Dicunt enim 7, permeantium in alveos fluminum multitudine cum humor continenter augetur, nec aliunde exitum habeat, necesse fore, excrescat, ut tandem efferri per ostia cogatur: proptereaque cœni arenæque et reliquæ materiæ multitudine, quam continenter innumeri amnes defluentes in Mæotidem et Pontum devehunt, adeo alveos Mæotidis et Ponti complendos esse, ut superfluere humo-

rem et per ostia exire futurum sit necesse, tandemque Mæotidem in terram, et Pontum in paludem conversum iri. Nam quod ad Mæotidem pertinet, Aristoteles (*Meteorol.* 1, 14 t. 3, p. 573 ed. Didot) tradit ejus vadum exaggeratione eorum, quæ assidue deferuntur a fluminibus, excrevisse, ut naves sua ætate multo minores quam anno ante sexagesimo quæstus gratia in Mæotidem ingrederentur. Mæotis enim, ut Polybius (4, c. 40, § 8) ait, jam repleta est, et altissima ejus pars quinque vel ad summum septem ulnis altior non est. Miror intra sexagesimum annum majorem exaggerationem factam esse quam abhinc ætate Aristotelis et Polybii. Nam navis nostræ ætatis testantur similiter adhuc habere septem ulnas. Quid? quod ratione, qua demonstrare conantur Pontum ex accumulatis fluviorum coacervationibus replendum esse, eadem probare possemus mare internum ex Ponti perpetuo influxu exaggerandum esse. Nam quod dicunt vadum Ponti minus altum quam maris Ægæi, idcirco tardius Pontum existimo paludem fore quam si magna altitudine esset; nam ut fluminum lubrici congestus assidui ponticum vadum sublimius reddiderint, sic Pontus in sublime elatus declivior delabitur in Ægæum, et quanto hinc atque illinc fit pressior atque angustior, tanto celerior in Bosporum devolvitur. Quod si in minorem altitudinem Ægæum mare deprimeretur quam Pontus, eo putarem Pontum exaggerationem fore, repulsante Ægæi vado eminentiori. Adde quod antequam Ponti os apertum esset, facilius exaggerari debuit Pontus, cum undique circumclusus esset montibus; at tum infinitis seculis exaggeratus non est. Eo minus exaggerabitur, cum habeat exitum per quem continenter tantum possit efferri quantum infertur; ac si vadum magis allevaretur, tamen palus non fieret; ut enim illud extolleretur, ita Pontus assurgeret, præsertim infinitis fluminibus auctus, et eminentibus montibus clausus. At maris natura est, ut sua vi spirabili rejiciat ea quæ ingerantur. Neque eadem maris ratio est quæ fluminum, quantum pertinet ad exaggerationem. Illa enim in ostiis suam vim ostendunt; sed suos aggeres paulo ultra ostia promovent, vel sua imbecillitate, vel repellente vi Ponti. Ac tantum abest, ut ostiorum exaggerati congestus Ponti vada efferant, ut Pontum, si fortasse paulo angustiores reddere possint, eo violentiorem facere debeant ad transmittendam fluminum materiam rejectam, atque vehementiorem ad vada excavanda in majorem altitudinem. Cur tot lacus immensa profun-

tum. Quæ igitur ratio facit ut rivatim aquæ de Ponto fluant, cum foris influentes aquas Pontus accipiat? Sed constat utraque ratio. Nam superficies Ponti propter nimias aquas quæ de terra dulces influunt foras effluit, deorsum vero intro pergit influxio. Unde probatum est natantia quæ, ut supra dixi, jaciuntur in Pontum, foras pelli, si vero columna deciderit,

introrsum minari. Et hoc sæpe usu probatum est ut graviora quæque in fundo Propontidis ad Ponti interiora pelluntur.

7. Dicunt enim] V. Polyb. 4, 36 sqq.; Strabo p. 50 sq.; Aristoteles *Meteorol.* 1, 14. 2, 1 et quæ collegit alia Ükert. *Geogr.* 3, 2, p. 172.

ditate, undique influentibus, nullis manifesto effluentibus, paludes non efficiuntur? Cur sinus Bospori nuncupatus Cornu tanta altitudine est? in quem cum duo flumina debebant assiduam terræ aggerationem, et purgamenta Constantinopolis utrinque projiciantur, cur non tot annis aggeratur, præsertim rapido cursu Bospori fluxum sinus retardante et impediendo? Quia tanta est Bospori rapiditas, ut sensim ea extrudat in Propontidem. Quare ut ex his rationibus us Pontus obruendus esse non videtur, ita majori impetu effluere videtur per Bosporum. Quo enim magis Ponticum mare attolitur, eo facilius deseretur quam si id in altam profunditatem deprimeretur, quam si abyssos haberet, per quas penetrans in Tartarum Platonicum secum aquæ partem deportaret: quas, ut Oceanus, unde recedunt et accedunt omnia flumina, haberet, profecto minus efflueret in Bosporum. Ex eo etiam colligitur Bosporum existere ex Ponti accessu, et non Egæi maris, quod illius aqua dulcis sit, ut Ponti longe dulcioris mari Egæo ob copiam fluminum Pontum subeuntium. Dulcem Pontum Arrianus (Peripl. § 10) probat ex eo, quod pecora circumvicina ejus aquam bibant; ipse Bosporum etiam percipio similiter dulcem esse, quod totus aliquando conglaciaverit tempore Copronymi tyranni. Anno enim a Christo concepto septingentesimo et quinquagesimo sexto, hiems fuit perfrigida acerrimaque et gelu maximum, ut Ponti Euxini ora maritima in latitudinem centum milliarium glaciæ rigore in lapidis durtiem conversa sit, glaciæque a summo mari ad profundum crassa exstiterit triginta cubita. Præter hæc cum ejusmodi glaciæ fuisset nive tecta, crevit viginti alia cubita ita mare, ut continenti assimilaretur, et pedibus calcaretur hominum ceterorumque animalium mansuetorum et agrestium a Zicchia ad Danubium, et reliqua ora maritima usque ad Mesembriam, ut Bosporum Thracium ultro citroque transirent jumenta onusta et boves plastra onusta trahentes. Deinde februario mense glaciæ, in plurimas sectiones collibus et insulis multorum jugerum similes et pares disrupta, ventorum vi per Bosporum acta est in Propontidem et in Hellespontum. In his sectionibus erant animalia mansueta et agrestia viva, et mortua gelu constricta. Sectio quædam in Acropolim Byzantii impacta contrivit gradus, quibus e mari in urbem ascendebatur; alia

glaciæ sectio ingentis molis ad murum allisa illum magno impulsu concussit, ut non modo muri, sed etiam domus vicinæ labefactarentur; alia pergrandis glaciæ moles urbem a Manganis ad Bosporium portum, hoc est primum collem, olim Byzantium, nunc regis claustrum, cinxit, cujus altitudo muros superabat. Equidem ipse unam et alteram hiemem Byzantii frigidam sensi, semelque et iterum vidi Bospori sinum nominatum Cornu ab ostiis fluminum ad Galatam conglaciassæ, non quidem glaciæ, quæ sustineret homines, sed tamen tanta, ut scaphæ ultro citroque commeare non possent, nisi remis ante glaciæ frangeretur. Sed hæc hactenus generatim de Bosporo. Nunc per partes singula ejus loca tam antiqua quam nova proferam, tum promontiorum et vallium situs, et fluviorum ortus et perennitates, et portuum commoditates, et sinuum felicitatem; e quibus primum tractabo sinum Cornu appellatum, Bospori nobilissimam partem.

V. De Bospori sinu Cornu nuncupato.

Cum ex Ponto Bosporus ad Byzantii accessit promontorium Bosporium appellatum, hujus promontorii rostro in duas partes scinditur, quarum major et violentior inter Chalcedonem et Byzantium per fretum pergit ire ad meridiem, altera debilior cursum suum inflectit ad occasum in sinum, quem efficit Bosporus intercedentem inter Constantinopolim et Galatam. Hunc sinum Procopius (*De æd.* 1, 5) scribit indigenas appellare Cornu, a Ceroessa matre Byzantis, qui Byzantium condidit.

Fr. 6.

Dionysius Byzantius similiter Cornu nuncupat, et rationem hujus nominis offert a similitudine quam habet cum cornu.

Strabo (p. 320) appellat Cornu Byzanticum, et declarat, cui cornu similis sit, nempe cervino; nam in multos sinus quasi in ramos quosdam diffunditur. Plinius (9, 20, 4, 18)² ejusque simiolus Solinus (16, 10) promontorium, in quo situm est Byzantium, vocant modo Chrysoceras, modo Auri cornu; Marcianus Capella (6 p. 212) Ceras Chryseon. Arbitror Capellam et Solinum secutos Pliniani codicis erratum,

Fr. 6. Procop. de ædif. 1, 5 : .. ἀμφὶ τὸν κόλπον, ὑπερὶ Κέρας οἱ ἐπιχώριοι Κερόσση τῇ Βύζαντος μητρὶ τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ ἐπωνύμως καλοῦσιν. Cf. Hesychius Milesius fr. 4 § 8 (Fr. Hist. 4, p. 148) : Ἀυτὴ δὲ (το) πρὸς τὸ καλούμενον Κέρας ἐπανελθοῦσα, καθ' ὃ Κόραρος τε καὶ Βαρβόσης συμμισγόνται, τοὺς ἐνοικοῦσιν προθεσπίζουσα τὰ ἐσόμενα παρὰ τὸν Σαμάρταρ βωμὸν τὴν λεγομένην Κερόσσαν ἀπεκύησε κόρην, ἐξ ἧς καὶ Κέρας ὁ τόπος ὠνόμασται. Ἄλλοι δὲ μᾶλλον τῇ θέσει τοῦ χωρίου τοῦνομα

προσθεῖσιν· οἱ δὲ τῇ τῶν καρπῶν εὐπορίᾳ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγῆς κέρας προσαγορεύουσιν. Numum qui altera parte caput mulieris, altera cornu Amaltheæ præfert cum inscriptione : ἐπὶ Θράζωνος Βυζαντίων, memorat Ducangius in Constant. Christ. p. 5.

2. Plin. 4, 18 § 46 : *Promontorium Chrysoceras, in quo oppidum Byzantium, liberæ conditionis, antea Lygos dictum.*

ut Plinium ipsum errare, id quod vel ex Plinii verbis percipi potest, cum ait (9, 20) ex ea causa Byzantii promontorium Auri cornu appellatum esse, quod thunni aspectu saxi albi in littore Asiæ siti repente territi semper præcipiti agmine *promontorium Chrysoceras* petant, cum ea de causa potius *sinus* appellandus sit Auri cornu, præsertim civibus Byzantinis ita sinum suum appellavit, e quorum numero est Dionysius Byzantius, cui potius quam Plinio fidem adhibere debemus, et Straboni, quos vidisse constat Ceras Byzantiacum. At Plinium fortasse decipere potuit ambiguitas³ Polybii (4, 43, 7), scribentis Bospori fluxum repulsam a loco Asiæ nominato Bove ferri Byzantium, a quo, inquit, scissi Bospori parva pars in sinum suum delata definit Cornu nominatum, major vero fertur per meatum. Aut si Plinius deceptus non est ex eo, quod fortasse Polybius sit in eadem sententia, poterimus utrumque appellare Cornu, cum per multa promontoria a geographis cornua appellentur, ut Cyprus Cerastis a multitudine promontiorum, præsertim cum Byzantii promontorium multos colles habeat, quibus curvata in tria cornua Constantinopolis tricornis rectius quam triangula appellari possit. Sed illi ferendi non sunt, qui tabulis etiam iterum et sæpius editis tradunt Cornu Byzantium esse promontorium Galatæ, situm contra Constantinopolim. Sinus initium faciunt duo promontoria, unum a meridie appellatum Bosporium, alterum a septentrionibus Metopum olim dictum. Tria enim promontoria triangulum efficientia, inter se distantia plus minusve milliaria, supra Bosporum eminent: duo quidem ab Europa in fauces sinus impendent, scilicet Bosporium et Metopicum, tertium ab Asia, Damalicum appellatum, a quo Bosporus tendens ad occasum flectitur ad meridiem. Ex quibus cognoscitur Procopius (*De æd.* 1, 9) errare, tradens a Sycis nuncupatis fretum Cornu nominatum incipere. Ostia Cydaris et Barbyssæ fluminum sinui Cornu finem constituunt, cujus longitudo ab ortu æstivo procedit circiter octo stadia ad occasum hiemalem, deinde ad occasum æstivum, inde flectitur ad septentriones. Quem jure Ceras Chryseon appellavit antiquitas, cum et piscosus et portuosus maxime sit, uno ore multos intra se portus amplectens, universos usque ad marginem littoris profundos, montibus circumdatos efficientibus octo flexus, quatuor quidem a latere dextro ingredientium, in quo est Galata. Primum flexum in longitudinem circiter bis mille passuum collis Metopicus et Galatinus leviter incurvant, ut nusquam hic flexus latior sit centum passibus. Secundus flexus fit a colle Galatino, ita eminenti in sinum Ceratinum, ut ille ex tribus par-

tibus eo alluatur, collisque Galatini lateris vergens ad occasum hunc flexum efficiat longe intus recedentem, ut si ab intimo flexu rectam lineam duceres ad collem Metopicum, eminentem supra ostium sinus, intra lineam includeres totum oppidum Galatam et maximam partem ædificiorum suburbanorum, partem eminentium supra Galatam, partim in collis jugo sitorum. Hujus flexus maxime portuosi recessus longior quam navale longissimum trirremium regiarum in circuitu ejusdem explicatum, altero tanto latior reddit sinum Ceratinum quam patet inter Constantinopolim et Galatam. Terminatur mucrone vireti regii inchoante tertium flexum minus curvum, sed eadem ferme circuitus longitudine, post quam sinus inflexus ad septentriones, quarto flexu mediocri accepto, finitur ostiis Cydari et Barbyssæ. Jam vero sinistrum sinus lateris, in quod eminent sex colles Constantinopoleos, similiter quatuor flexus admittit. Urbis primus collis adeo eminent in sinus ostium, ut totus ultra alios colles in altum projectus sit, et tanquam de industria immissum brachium protegat sinum a ventis; secundus et tertius colles interius recedunt ad meridiem versus; reliqui sic eminent in septentriones, ut duos recessus duorum arcuum similitudinem gerentes accipiant. Quorum primum exprimant radices primi et et quinti collium eminentes, alterum quinti et sexti in sinum projectæ. Hos duos recessus tertius maximus flexus intra se includit. Adeo enim extra ceteros sinistri lateris colles eminent primus collis, efficiens angulum urbis ab ortu solis, et sextus, inflectens alterum urbis angulum ab occasu, ut si lineam ab horum alterutro mucrone duceres ad alterum mucronem, intra lineam includeres sinum Ceratinum et Galatæ planitiem maritimam. Id quod divino munere tributum tuetur sinum atque defendit a ventis. Quartum recessum extra urbem recipit sinistrum lateris, ubi sinus ipse et colles circumurgentes inflectuntur ad septentrionem magno naturæ beneficio, ne ab occasu venti incurrere directi possint in longitudinem sinus. Unde fit, ut ex omnibus partibus (excipio fauces) circumdatus sit collibus perpetuo dorso conjunctis, quos inter etsi intercedunt crebræ valles, tamen dorsum non penetrant et breves sunt; aut si una aut altera oblonga est, in valliculas desinit flexuosas, inter quas interjectus aliquis collis in earum fauces eminent. Strabonis (p. 320) longitudo, quam sexaginta stadiorum attribuit sinui Ceratino, congruit fere cum mea dimensione; Procopii (*De æd.* 1, 9) longe dissentit a rei veritate, tradentis sinus ambitum continere quadraginta stadia⁴; longius a vero aberrat Laonicus Chalcondylus scribens Byzantii portum se-

3. *Pol. ambiguitas*] Polybii verba (περισχισθεὶς δὲ sc. δ βοῦς) περὶ τὴν πόλιν, βραχὺ μὲν εἰς τὸν κλάπον αὐτοῦ διῶρξαι, τὸ καλούμενον Κέρας, τὸ δὲ πλεῖον πάλιν

ἀπρονεῦς;) nihil ambigui habent, sed non recte a Gyllio explicantur.

4. In nostris tabulis longitudo sinus non multum

cundum urbem intus procedere ad stadia octoginta. Sinus altitudo varia; nam ab ostio ad medium sinum nusquam minor dicitur viginti passibus, ubi multis locis excedit triginta, alicubi quadraginta aut amplius. Cum autem ultra Byzantium processit usque ad ostia fluminum, partim vadosus est partim palustris, ut navicularum cursus dirigatur palis fixis signantibus partem navigabilem. Primo enim syrtes, deinde paludes et permulti euripi circumdantes plusquam triginta insululas. Illius similiter latitudo varia est. In faucibus plus minus sex stadiis patet; deinde paulatim stringitur usque ad medium Galatam, ubi in stadia paulo plus tria coarctatur, quæ arctiori catena claudi possint quam latior ejus alveus inter Acropolim et Galatam situs, contra hostium naves olim constringi catenis solitus. Neque modo tormentis bellicis saxa emittentibus ex utroque littore, sed etiam machinis ignem liquidum profundentibus hostiles naves ab his aditu arceri, atque etiam exuri igne speculari posse demonstravit Praelus, quem dicunt specula ignifera, quæ ipse fabricatus esset, ex muro Constantinopolis appendisse contra naves hostiles, quæ his speculis ignem ex solaribus radiis concipientes in se ipsas projectum conflagrarunt, atque vectores; quod olim Dion Archimedes excogitasse narrat, obsidentibus Syracusas Romanis. Denique sinus ubi latissimus est, sex stadia non excedit. Nec dubium est, quin olim latior esset, pluresque recessus haberet quam nunc habet, coarctatus emissitiis purgamentis assiduis et substructionibus ædificiorum. Ne quis miretur, si minus Cornu cervino similis sit, minusque in multis sinus perinde, ut in ramos quosdam, ut Strabo (p. 3ao) ait, scindatur, in quos irruentes pelamides capiantur. Nam cum ex sublicis, quas crebras vidi immitti et defigi in littore sinus in substructionem ædificiorum atque ad oram maris efficiendam magis portuosam, tum ex Dionysio Byzantio percipio, alios recessus aliamque oram olim fuisse quam nunc est, tum ex Zosimo (2, 35), qui ante mille annos scripsit usque adeo urbem excrevisse hominum multitudine, ut etiam in foris anguste habitarent¹, et non

parva pars maris circum urbem in terram conversa esset palis in circuitu defixis ædificia sustentibus. Verum ut ex his sinus alicubi coarctatus fuerit, profecto non minus profundus factus est, atque adeo magis portuosus, ut navis appulsæ puppis mare intucatur, prora vero terræ assideat, velut utroque elemento inter se certante, utrum magis possit urbi inservire. Hic sinus omnes portus maris commoditate applicandi præstat; in ceteros enim omnes portus vi remorum aut ventorum applicatio fit, in illum sine ventis, sine remis, naturalis et perennis Bospori cursus naves inducit et reducit². Postquam enim naves ad hujus ostium aditumque accesserunt, deinde absque gubernatione eunt et sua sponte ad portum appelluntur; totus enim sinus portus est.

Et hæc quidem ab initio Bospori ad finem deorsum versus generatim dixi; nunc oram maritimam per partes describam a fine littoris Europæi sursum ad initium, quod est ad Cyaneas. Inde deorsum Chalcedonem usque, *imitatus Anaplum Dionysii, quem potissimum sequor*, Menippique et Arriani aliorumque Periplos in declarandis nominibus locorum antiquis, quæ cum republica Byzantium floreret, in usu erant ante Severi ruinas.

LIBER SECUNDUS.

I. De Bospori ora Europæa, ejusque locis intra Constantinopolim sitis.

Bospori latus Europæum in angulo desinit, quo urbis latus orienti expositum flectitur ad occasum, et Propontis incipit efficere latus urbis meridianum. Simul et ab eodem flexu urbis latus ad ortum solis spectans incipit procedere ab occasu ferme brumali ad ortum solstitialem in longitudinem plus minus miliarium usque ad tigna in speculam sublata piscatorum regionum. Deinde amplius quatuor stadiis pergit a meridie ad septentrionem ad promontorii Bosporii rostrum usque quo Bosporus scinditur in duas partes,

excedit stadia quadraginta, qui numerus in Procopio sive auctoris sive librorum errore ad ambitum sinus refertur. Contra stadia octoginta quæ Laonicus habet, non ad longitudinem sinus, sed ad circuitum pertinent.

1. *In foris anguste habitarent*] Zosimus ita habet: Τὰς οἰκήσεις οὕτως εἶναι συνεχώρησαν συνεχεῖς, ὥστε καὶ οἰκουροῦντας καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς (ἀγυαῖς v. l.) ὄντας στενοχωρεῖσθαι τοὺς ταύτης οἰκήτορας, καὶ μετὰ κινδύνου βαδίζειν διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων πολυπληθίαν. Ἐπεγαυῶθη δὲ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν θαλάσσης οὐκ ὀλίγον, πάλιν κύκλω παγέντων καὶ οἰκοδομημάτων αὐτοῖς ἐπιτεθέντων, ἃ καὶ καθ' ἑαυτὰ πόλιν ἀριστὴ μεγάλην πληροῦσαι.

2. V. Procopius de ædific. 1, 5: Πραῖνεται δὲ διηγε-

κὲς ὁ κόλπος οὗτος, καὶ ἀναθολοῦσθαι οὐδαμῆ πέφυκεν, ὥσπερ ὄρων τῶν κλύδωνι κειμένων... Χειμῶνος δὲ, ἂν ὄβω τύχη, καὶ ἀνέμων σκληρῶν τοῖς τε πελάγεισι καὶ τῶν πορθμῶν ἐπιτεσσόντων, ἐπειδὴν εἰς τὴν εἰσοδὸν ἴκωνται τοῦ κόλπου αἱ νέες, ἀκυβέρνητοι τε τὸ λοιπὸν ἴασι, καὶ ἀπροβουλεύτως ὁρμῶνται. Anonymus in vita Joannis Acacii a Ducangio laudatus: Τοῦ γε μὴν λιμένος θέσιν τε καὶ κάλλος καὶ μέγεθος, καὶ ὡς εὖ μὲν τῶν ὄρων καὶ νηωρίων ἔχει, καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς καὶ χρείας καὶ τῆς ἐξ ἄκρων εἰς ἄκρα διαβάσεως, ὥσθ' ὀλόκληρον ὡς ἀληθῶς θαλάσσαν ἔξειναι, μὴ λιμνην, καλεῖν· ἔνθ' εὐχερῆς μὲν ὁ ἔκπλους, εὐχερέστερος δὲ ὁ κατάπλους, ἔνθα γαλήνην βαθεῖαν εὐρεῖν ἔστιν κἂν ταῖς θυελλαῖς καὶ καταινίαισι, ὅτε καὶ τὰ τῆς γῆς θεμέλια κλονεῖσθαι δοκεῖ.

quarum major cingit urbis latus vergens ad orientem, id est urbis frontem et primam peninsulani promontorii partem, in qua olim fuerunt illustria loca nuncupata Mangana et Arcadianæ Thermæ et primæ regionis pars, quæ continebat domum Placidie Augustæ, domum nobilissimæ Marinæ, porticus perpetuas duas, gradus quatuor. In hac etiam urbis fronte fuit pars secundæ regionis, quæ ab initio theatri minoris post æqualitatem latenter molli sublevata clivo, mox ad mare præcipitiis abrupta descendebat, continebat in se templum magnum et antiquum, senatum, tribunal, thermas Zeuxippi, porticus magnas quatuor, nunc continet claustrum regii partem sitam in latere primi urbis collis pertinente ad solis ortum, quem quidem collem circuit ultima pars Bospori proprie a Dionysio Byzantio appellata promontorium Bosporium, id quo situm fuit antiquum Byzantium.

Fr. 7.

• De promontorio, inquit, quod Bosporium appellamus, duplex vulgatur sermo: alii dicunt bovem æstro stimulatam ad ipsum illatam transiisse meatum medium; alii fabulosius commemorant Io Inachi filiam illinc in Asiam transiisse.

Idem Dionysius alibi ait: parum absuisse, quin Byzantium conderetur in loco nuncupato Semystra a nutrice Ceroessæ matris Byzantis, nisi corvus rapisset ex media flamma partem victimæ, eamque in promontorium Bosporium tulisset, quod signum secuti coloniæ Megaricæ deductores Byzantium condiderunt in promontorio Bosporio (V. infra fr. 18).

Idem alio loco loquitur de Metopo loco ita appellato: Ostroedem, inquit, locum excipit Metopon appellatum ex eo quod urbis aspectui objicitur. Nam intuetur ipsum promontorium Bosporium (V. fr. 27).

Nicephorus historicus appellat promontorium aquilonare. • Prospiciebatur, inquit, classis Latinorum jam præternavigans Byzantii aquilonare promontorium, ubi duæ turres constructæ existunt ex lapidibus albis et expolitatis, ubi etiam Demetrii martyris constitutum est templum; videbatur autem Latinis laboriosus flexus ob maris vortices et velut labyrinthos quosdam, qui illic semper fieri solent ad similitudinem Scyllæ et Charybdis, quas Græci decantant in freto Siculo esse. •

Fr. 8.

In hoc promontorio Dionysius ponit aram Minervæ Ecbasie ex eo nominatæ, quod huc egressi primum coloniæ deductores statim tanquam pro patris terra pugnassent.

Similiter Cyzici fuit ara Apollinis Ecbasii. Argonautæ, inquit Apollonius (1, 996), cum navem extra urbem appulissent, Cyziceni illos interius navem appellere suaserunt in portum urbis, ubi Ecbasio Apollini in littore aram excitarunt ex eo, quod navis Argo in Dolioniam egressa fuisset. Deilochus (ap. schol. Apoll. 1. 1.) templum esse dicit, non Ecbasii Apollinis, sed Jasonii Apollinis. Socrates (ἐν Ἐπικλήσει, ap. eund. schol.) dicit id templum appellari Cyziceni Apollinis. Quam Dionysius appellat Ecbasium Minervam, possemus etiam appellare Ecbateriam, ut Syphnii Dianam appellarunt (Hesychius: Ἐμβατηρία [1. Ἐμβατηρία aut Ἐμβατηριάς] Ἄρτεμις ἐν Σίφνῳ).

II. De ora sinus Ceratini cingente urbis latus vergens ad septentriones, et de ejus antiquis locis.

Mœnia urbis a Propontide usque ad mucronem promontorii Bosporii alluuntur extremis faucibus Bospori nullo spatio a mœnibus et mari intermisso, nisi paulo antequam perveniatur ad Bosporium mucronem ducentorum passuum in longitudinem, ubi navale exiguum regionum lemborum, quibus enavigare rex solet in agros suburbanos, et machinæ bellicæ. Inde a mucrone promontorii Bosporii, unde incipit ora sinus Ceratini claudens latus urbis conversum ad aquilonem usque ad finem urbis, mœnia non attingunt mare, sed spatium relinquunt. Quod quale sit et quantum, quibusve rebus occupetur, dicam per partes. Id spatii quod est in summo mucrone, patet in latitudinem alicubi circiter viginti passuum, sed latiore mediam, nempe circiter octoginta passuum, ubi est porticus tecta plumbo, sustentata duodenis columnis marmoris ophitæ, laqueata lacusculis auratis et persica arte pictis, exiguo vireto cincta; præ se habet Bosporum, a tergo portam ferream, qua patet aditus in claustrum regium. Hæc aperta navigantibus reteggit viam decumanam regii horti molliter assurgentem ad regis palatium. Ab hac porticu usque ad urbis portam Oriam appellatam ora intermissa inter murum regios hortos cludentem et littus magnis saxis præmunitum inclusa tenetur, a rege consita malis punicis ceterisque plantis. In qua media est mediocris recessus maris, opere abductus in tectam stationem navigiorum, quibus cultores regionum hortorum utuntur ad vehenda regi necessaria. Juxta est domus amœna, præ se habens mare, a tergo portam, qua patet aditus in regios hortos. In hanc domum secedere solitus regis hortis præfectus negotiatur cum urbis incolis. Hæc ora priusquam esset conversa in claustra regia, continebat domos piscatorum et forum piscarium; cum vero Byzantium respublica floreret,

Fr. 7. Duplex vulgatur sermo etc.] Sic Dionysii verba exhibet Gylius De topograph. Const. p. 59.

Nostro loco pro his nihil nisi hæc: ... appellamus. Pervulgatur sermo bovem æstro stimulatam

duos portus intra murum catenis clausos habuit, quorum brachia sustinebant turres valde eminentes. Fuit etiam portus Phosphorius a Stephano (v. Βόσπορος) commemoratus; fuit Neorium, fuit scala Timasi, ut in tractatione urbis plenius monstrabitur. Pro porta quam vulgo vocant Oriam corrupte, quasi olim Neorii portam, spatium jacet vacuum ad exonerandas naves accommodatum; patet ducentos quadraginta passus in longitudinem, in latitudinem vero ante portam centum passuum; paulo ultra portam in quinquaginta stringitur, unde trajectus est ad Chrysopolim et Chalcedonem, ubi etiam orae maritimae praefectus tribunal habet, ubi item domus portorii Turcici, ut in contrario littore Galatino est altera domus constituta ad exigendum portorium Francorum. Post hoc intervallum est forum piscarium, ex quo magnus trajectus patet ad Galatam, quem antiqui appellabant trajectum Sycenum. A tergo est urbis porta Piscaria nuncupata, qua ascenditur ad magnum forum, quod Turci nominant *Besesten*. A porta Piscaria ora maris frequens suburbanis in longitudinem quadringentorum quinquaginta passuum continuatur ad portam Fructuariam, quam Turci appellant *Gemicapi*, ubi omne genus fructuum tam recentium quam conditorum et frugum esculentarum venalium inercatus habetur: unde magnus trajectus existit ad Galatam. A porta Fructuaria ad portam Lignariam, ab acervis lignorum venalium constructis in ampla area ante portam explicata appellatam, intercedunt ducenti passus juxta littus, pleni aedificiis et variis tabernis, aliis obsoniorum, fructuum, aliis aliarum rerum. Inter aedificia et murum urbis excurrit via lata silicibus strata, et juxta muri crepidines constituta sunt aquae castella, quorum alia perenni fistula aquam largiuntur, alia operculis ad tempus reserantur. A porta Lignaria in longitudinem trecentorum passuum invenio domos perpetuas, exceptis viis intercurrentibus, alias ubi ligna materiaria venduntur, alias ubi capsae fiunt. Deinde succedit spatium trecentorum passuum ab aedificiis vacuum, solam viam silicibus stratam et Escha-

ridas a Graecis dictas, in quas subducuntur navigia, et palos defixos, ad quos illa alligantur, continens, aquasque salientes extra muros ex aquaeductibus urbis claras et liquidas, partim potabiles, partim resiliens in euripos rarmoreos ad pannos lavandos. Deinde brevi spatio aedificato succedit porta Farinaria, a Turcis vocata *Uncapi*. Ante portam est area lata, ubi frumenta et farinae venduntur. Est etiam aedificium magnum, plenum saccis farinae quadratis, laneis. Juxta naves stant frumentariae permultae et scaphae plurimae, trajicientes in ulteriora suburbana. Est item aedes Mametana plumbo tecta, cum turri excelsa, unde exclamare preces presbyter et evocare solet incolae viculi suburbani siti ante hanc portam, ex qua ingressus patet in viam assurgentem per mediam vallem, tertio et quarto urbis collibus clausam. Haec quidem etsi pervulgata, tamen negligenda non censui, ut facilius perveniatur in notionem antiquorum locorum, quae a promontorio Bosporio ad portam Farinariam ponit Dionysius Byzantius.

Fr. 9.

— *Supra etiam, inquit, promontorium Bosporum templum est Neptuni antiquum, apud quod fuit lapis in mare eminens, quem Byzantini in locum ornatorem supra stadium transferre conantibus, non permisit se transferri, sive amans locum mari vicinum, sive ostendens parvi momenti esse pietati divitias. Sub templo Neptuni intra urbis murum, in locis in planitiem explicatis, erant stadia et gymnasia. At ex maris parte erat navigatio in sinum Ceras leniter fluens. Primam promontorii Bosporii conversionem sive circumflexionem excipiebant tres portus, quorum medius satis profundus a ceteris ventis tegebatur, ab Africo tutus omnino non erat; deinde turris bene magna rotunda continenti jungebat urbis mœnia. Primus post mœnia campus erat peninsulae cervicis sensim descendens ad littus, et ne urbs esset insula*

ex promontorio Bosporio transatasse in Asiam.

Fr. 9. *Circumflexionem excipiebant*] Legebatur: *conversionem, circumflexionem, quae excipiebat.* Cf. Gyllius in Topogr. Const. p. 12: *Dionysius Byzantius tradit Bospori primam circumflexionem excipere tres portus, et p. 60: Adjungit Dionysius ... post mucronem promontorii Bosporii sinum Ceras appellatum immisisse tres portus turribus et molibus munitos.* Dio Cassius apud Xiphilinum p. 401 nonnisi duos portus memorat: *Οἱ τε λιμένες ἐντὸς τῆς αἰχμῆς ἀμφοτέρω κλειστοὶ ἐλόθεισαν ἦσαν, καὶ αἱ χηλαὶ αὐτῶν πύργους ἐφ' ἑκάτερα πολὺ πρόχροντας ἔφερον, ὅστ' ἀπορον τῷ πολιτικῷ τὸν πρόσπλον ποιεῖν.* Ducangius in Const. Christ. p. 11 tertium portum ut inutilem a Byzantiis exaggeratum ante Severi tempora existimat, idque esse causae cur duorum dun-

taxat portuum Dio meminerit. Fieri etiam potest ut tertius portus, quamquam suo distingueretur nomine, reapse nonnisi pars esset aut primi aut secundi. Duos autem istos veteris Byzantii portus Ducangius eosdem esse censet cum Neorio et Bosporiano Constantinopolis, quorum illud in sexta, hic in quinta urbis regione siti erant. ||— *Continenti jungebat urbis mœnia*] Ambitus Byzantii sec. Dionysium erat 40 stadiorum, prodente Gyllio De topogr. Const. p. 15, ubi postquam Zosimi narrationem de veteris Byzantii ambitu attulerat, pergat: *Sed Dionysius Byzantius, Zosimo multo antiquior, ut ex ejus scriptis cognoscatur ante Severi ruinas scripsisse, ait ambitum Byzantii circiter quadraginta stadia complexum fuisse, quae longe majus spatium complectuntur quam illi tradiderunt.*

prohibentis. Post erat templum Telluris super mare, sujus quidem fastigium tecto carens significabat antiquam terræ libertatem. Ejus parietes, quibus clauderetur, erant facti ex lapide exposito. Paulo supra Telluris ædem erant templa Cereris et Proserpinæ paria, in quibus picturæ multæ, priscae felicitatis insignes reliquæ, et statuæ exactæ artis, nihilo summa arte elaboratis inferiores, erant. Item in abscessu maris duæ ædes Plutonis et Junonis, quarum solum nomen exstat. Illud enim Persæ exusserunt in expeditione Cyri contra Scythas, ea ulciscens, quæ Byzantina civitas commisisse contra regem accusabatur. Plutonis templum Philippus Macedo inopia materiæ demolitus est, locorum vero nomina remanserunt. Hic enim Plutonis acra, ille Junonia acra dicitur, ubi quotannis victimam primo anni die mactat gens Magna-rica.»

Hæc quidem Dionysius, qui cum ait Junonis et Plutonis ædes fuisse κατά ἀπόβασιν τῆς θαλάσσης, videri potest acram significare oram maris potius quam promontorium, quod nullum sit in hac oræ parte, nisi Dionysii temporibus mare attingeret radices secundi collis. At nunc ab hujus radicibus simulque a mari intermissa est planities. Ac si ætate Dionysii non attingeret mare radices secundi collis, possumus interpretari κατά ἀπόβασιν τῆς θαλάσσης, ad recessum abecedentem a mari. Nam Junonia acra mihi fuisse in clivis potius secundi collis quam in ora maris sub ipsam subjecta videtur ex coloniz Byzantinæ deductoribus partim Megarensibus, partim Corinthiis, qui magna religione colebant Junonem Acræam appellatam ex eo quod statuta esset in acropoli Corinthi. Fuit etiam non longe a Corintho altera Juno Acræa in promontorio sita cujus meminit T. Livius (32, 23). Promontorium, inquit, est adversus Sicyonem Junonis, quam Acræam vocant, in altum excurrentis.

Fr. 10.

Post acram Plutonis et Junonis Dionysius ponit Scironias petras nuncupatas a Corinthiis participibus coloniz deductæ Byzantium, qui his petris nomen imposuerunt a similitudine loci difficilis, qualem habebant petræ Scironiæ, sitæ inter Megara et Isthmum Corinthiacum.»

Sed vereor ne numerus μ' (40) corruptus fuerit ex x', ut passim. Nam præterea quod aliorum testimonia in 40 stadiorum ambitum non quadrant, ea quoque quæ nostro loco leguntur, cum tanta urbis magnitudine vix concilianda sunt. Lique ex Dionysio mœnia urbis pertinuisse juxta Cornu usque ad radices collis primi, postquam sequebatur vallis inter primum et secundum colles interjecta. Concinit hoc cum iis quæ ab aliis quoque traduntur. Sin nihilominus 40 stadiorum

Ex his Dionysii verbis has petras etsi nunc non exstantes, olim excisas ad molliendos urbis clivos, tamen existisse ad imas collis tertii radices ostendam in descriptione urbis. Nunc redeo ad continuandum spatium inter sinum et mœnia situm, quod reliqueram ad portam Uncapam, ultra quam in longitudinem quadringentorum passuum ora sinus procedit occupata aut ædificiis aut acervis coctorum laterum venalium partim integrorum partim in pulverem contritorum ad testacea et figlina opera conficienda; inde domus piscatorum usque ad portam Blacherneam tenent oram sinus patentem in longitudinem ter mille et quadringentorum sexaginta passuum, quorum primi octingenti finiuntur porta Jubalica nuncupata, contra quam est medius flexus navalis regii siti in contrario litore. A porta Jubalica ad portam vulgo appellatam Agiam a vicina æde divæ Theodosiæ trecenti sexaginta passus; ab Agia porta ad secundam portam Phanarii sexcenti passus. Phanarium est pars urbis oræ maritimæ, quam murus urbis claudens duas portas habet, in quas eminent clivi quinti collis, quibus finitur flexus sinus primus inchoatus a promontorio Bosporio, et incipit secundus flexus finitus radicibus sexti collis. Quicquid est muri inter portas Phanarias, caret turribus, sed est duplex murus, alter in litore, alter in clivo collis quinti; uterque cingit locum nominatum Phanarium. A porta Phanarii, cujus e regione est finis navalis regii, processu octingentos passus, usque ad portam appellatam Palatinam, contra quam in ulteriore litore est finis vireti regii et iutium frequentis vici, quem Agiam parasceven Græci vocant. Ultra portam Palatinam progressus circiter centum viginti passus, animadverti tres magnos arcus astructos urbis muro, et substructos, per quos olim imperatores subducebant triremes in portum opere factum, nunc exsiccatum et conversum in hortos concavos præ se gerentes speciem portus obruti. Ab his arcubus discedens trecentos passus offendi spatium in centenum passuum longitudinem ab ædificiis vacuum, ubi attingit muros mare vadosum, ut facile sit super id ædificare. Post, octingentis passibus confectis, perveni ad portam Blacherneam, qua finiuntur domus piscatorum, ex media parte fundatæ in terra, ex altera parte substructæ subclivis in mare vadosum defixis. Inter subclivas locum relinquunt portuosum, quo

ambitum urbis fuisse credere volueris, statuendum foret urbis partem longe majorem juxta Propontidis oram vel in mediterraneis fuisse, ad Ceras vero sinum haud ita multam pertinuisse. Quod quam sit veri divi simile, vix est quod moneatur.

Cyri] Debebat: Darii. Similiter Philostratus Heroic. p. 677 et Ammianus Marcellinus 23,6, 7 Cyrum per Thraciam contra Scythas progressum esse perhibent.

navigia piscatoria subducuntur in stationem sub domos piscatorum. Pisces velut in latibula et pascua refugientes capiuntur retibus appellatis *hypocis* suspensis ex tigno. Hoc genus piscationis tanquam domesticum exercent foeminae; viri autem procul piscantur; neque ad hanc piscationem opus est magnis instrumentis, sed duntaxat uno tigno sive stipite sive arboris trunco sive navis exolescente malo sive antenna, habente infimum caput intra domum piscantis subnixum, alterum supremum extra domum eminens leniter pronum. Ex cujus summo capite appensam hypocam fune per trochleam trajecto demittunt in aquam foeminae fenestris insistentes, et subtrahunt aliquanto post, cum foeminis licet esse otiosis a ceteris negotiis domesticis; aut, si nihil aliud negotii habent, sedent in tabulatis prominentibus vel moenianis nentes aut sarcientes aut omnino animi causa otiantes, specularunt pisces retia subeuntes, ad eosque subtrahendos assurgunt, et, remissis hypocis, ad officia domestica redeunt. Cum hanc piscationem spectarem, videbar intueri tale quippiam quale etiam fieri vidi in palude Prasiade, quam accolentes supra defixas sublicas in media palude tabulata collocant sustententia casas, uno ponticulo aditum habentes ex continenti, et fores inter tabulata compactas deorsum ad paludem versus deferentes, in quibus degunt. Puerorum parvulorum pedes fune alligant, metuentes ne in paludem delabantur. Tanta est in hac palude piscium copia, ut quoties quis januam reseraverit, ex eaque calathum aut sportam demiserit vacuam, paulo post retrahat piscium plenam. Paulo ultra portam Blachernæam objicitur murus transversus, a moenibus urbis sinuque intermissum spatium secans, habens portam, ex qua, sexagenis passibus confectis, alter murus transversus obducitur primo muro similis; abhinc centum passus urbs finitur angulo uno ex tribus grandibus urbem triangulam efficientibus. Ab hoc angulo ad portam Neorii via lata patet, silicibus constricta secans spatium quod dixi ambire muros, contractum quidem, sed variæ latitudinis; nam ante urbis portas plerasque latius est quinquagenis passibus. Id minutatim excutere volui, ut pateant loca facilis

antiqua, quæ Dionysius Byzantius describit a tertio colle ad sextum collem.

Fr. 11.

« Post, inquit, *Scironides petras* (quas ante dixi fuisse olim ad radices tertii collis) *longum littus ad piscatum atque ad vadi altitudinem nullis littoribus etiam optimis deterius; nam ex paucis usque ad marginem profundum est, et mare placidum et quietum, et littus aditu facile, nuncupatum Cycla, ex eo quod in hoc littore Græci barbaros circumclusos devicissent. In eodem littore ara consecrata est Minervæ Dissipatoriæ, designans ex circumclusionem multitudinis dissipationem.* »

Hucusque Dionysius. *Cycla* et ara Minervæ Dissipatoriæ fuerunt in maritima planitie subjecta sub vallem urbis tertiam, quam efficiunt tertius et quartus colles, *Cyclobium* a posteris appellatum arbitror ex *Zonara*, cum ait imperatore Constantino Progonato *Agarenos* gravi classe urbem obsedissee, quæ stationem habebat a promontorio *Hebdomo* sito ad occasum usque ad *Cyclobion*. Similiter alii historici tradunt ab *Hebdomo* promontorio atque a domo *Magnaura* ad occasum pertinentibus usque ad palatium *Cyclobion*, spectans ad orientem, stetisse classem *Agarenorum*. Quid sit *Hebdomum* promontorium, ostendam in tractatione urbis.

Fr. 12.

Deinde Dionysius: « *Cycla*, inquit, *Melias sinus excipit, piscosus quidem si quis alius: in omnibus enim omnes superat, promontoriis prominentibus et caulis sub aqua delitescens utrinque conclusus. Hic sinus, a quodam heroe indigena nuncupato Melia nomen adeptus, ut plurimum nunquam fallit piscatorem.* »

Cum ex his verbis Dionysii, tum ex ejus anapli ordine sinum *Meliam* existimo alibi esse non potuisse quam in tertia urbis valle cincta utrinque promontoriis tertii et quarti collis; quæ etsi jam intra muros

Fr. 11. *Cycla*] τὰ Κύκλα, ut e fr. 12 patet. Si quid tribuendum est etymologiæ a Dionysio allatæ, expectaveris locum dici Κύκλια, nisi forte huc trahere velis quod legitur apud *Gramm.* in *Crameri Anecd.* t. 2, p. 383, 30: Κύκλια, ἐπιρρημα τοικυδν, ἐντὶ τοῦ κυκλόθεν, ubi *Dindorf* (in *Thes.* v. κύκλος) κύκλω reponendum esse suspicatur. Quod *Cycla* *Gyllius* cum *Cyclobio* castello, cujus persæpe sequiores scriptores meminere, componit, id parum recte fieri, quum *Cyclobium* ad urbis latus *Propontidi* obversum pertinere, docet *Ducangius* l. 1. p. 45. — *Minervæ Dissipatoriæ*] probabiliter Ἀθηναῖς τῆς τροπαλας, sicuti *Lacedæmone* templum erat τοῦ τροπαλαῦ Διὸς (*Pausan.* 3,

12, 9). *Junonem* quoque τροπαλαν occurrere memini. Nescio an recte huc referam verba *Hesychii Milesii* § 31 p. 152: Τοῦ δὲ Χάρητος εἰς Ἀθήνας ἐκπελεύσαντος, Πρωτόμαχος τὴν στρατηγικὴν ἀρχὴν διαδέχεται· ὃς τοὺς ἐπαναστάνας Θρᾷκας καταδουλώσας τοῖς ἔργοις ἐν τῷ καλουμένῳ τῆς πόλεως Μηλίῳ γέλιμα ἀνέθιξε τρόπαια. Fortasse pro *Μηλίῳ* e *Codino* reponendum est *Μιλιῳ* (*Miliario*), quamquam fieri etiam potest ut legendum sit *Μηλίῳ*, quum *Cyclis* contiguus esset *Melias* sinus.

Fr. 12. *Melia heroe*] Ni fallor, *Melias* est *Thracum* rex, cujus in *Byzantii* herois historia meminere *Hesychius Milesius* § 11 p. 148 et *Codinus* *De orig.* Const. p. 5 ed. Bonn. Apud utrumque scribitur *Μελιας*.

urbis clausa est, tota exædificata et sicca, tamen eam olim recessam maris fuisse, posteaque exsiccata et terra aggeratam fuisse ad suscipiendas domorum sedes, vero proximum videtur, cum ex eo quod ejus longa planities ad libellam fere æquata supra mare parum eminet, tum ex illis causis quas supra demonstravi, cur Bosphorus minus nunc sit sinuosus.

Fr. 13.

Post Melianum sinum Dionysius ponit locum nominatum Κῆπον, aitque nomen adeptum esse ex terra inter paucas ad culturam hortorum idonea, maris vero lucrum adventitium acquisivisse. Non enim mare olim ibi indagabatur, sed otiosum manebat, cum tamen piscibus diversorium præbere soleat. Ἀψασίον ab Arcadio nominatum in hoc loco situm est, et Jupiter Ἀψάσιος colitur.

Ita vocatur a Dionysio, nisi codicis erratum sit: cum tamen a Callimacho in iambis Apesas appellatus sit, sicut Stephanus scribit: « Non Jovi Apesanti sacrificavit equas Arcadicas. » Pausanias (2, 15, 3) « Supra Nemeam, inquit, Apesas mons, in quo Perseum primum Jovi Apesantio rem divinam fecisse tradunt. Statius Papinius (Theb. 3, 460) de eo sic dicit:

Mons erat audaci seductus in æthera dorso,
Nomine Lernæi memorant Apesanta coloni.
Gentibus Argolicis olim sacer.

An Byzantius Κῆπος sit ex his quos adeptus est avus Demosthenis Gylon appellatus, assequi non possum ex Æschine (C. Ctes. § 171) tradente Gylonem figulum (*deb.* Ceramiensem), avum Demosthenis, cum hostibus prodidisset Nymphæum Ponticum, quod tum Atheniensium erat, mortis condemnatum ab Athe-

niensibus, effugisse, et pervenisse ad Bosphorum, et illic accepisse donum a tyrannis nominatos Κῆπους; neque declarat Æschines, neque quicumque alius, an apud Bosphorum Thracium an Cimmericum hi horti fuerint, an tyranni illi essent Byzantii, qui tum ab Atheniensibus defecerant, et a potentibus civibus tyrannice gubernabantur, an Nymphæum prope Heracleam Ponticam, consanguineam Byzantium, nempe coloniam Megaricam, situm Gylonis proditione adepti sint.

Fr. 14.

Post Apasion Dionysius ponit promontorium plurimum super alia promontoria eminens, ventorum violentiam excipiens. Hujus promontorii eminentia abrupta abijt in mare, et haud firma præterit profundum mare. Nam promontorii pars inferna sectionem petrae in multam avulsionem abrumpens exigua conjungitur continenti, dissolvendæ et quam mox ruinam edituræ similis: unde similitudo aspectus illi nomen dedit; nam Mellapocopsas nominatur.

Ex hac Dionysii descriptione et ordine narrandi alibi esse non potest hic locus quam ad radices quinti collis, ubi paulo ante dixi nunc esse locum Phanaarium nuncupatum. Is etsi opere excisus est jam ante tot secula, tamen adeo natura rupibus præruptis et præcipitibus existit, ut nondum penitus excisus sit; quin adeo alicubi præcisus, ut ob directos clivos ædificia non habeat, et si qua pars habet, ea casuris similia videantur.

Fr. 15.

Inde Dionysius: *Post locum, inquit, qui appellatur Mellapocopsas, duo loca sunt, omnibus anni*

Fr. 13. Ἀψασίον... Ἀψάσιος] In fr. 14 legitur *Apasion*. Hæc corrupta esse recte procul dubio censet Gyllius, sed quod Jovem Ἀπεψάντιον reponendum esse putat, id ex Pausania et Stephano non consequitur. Stephani verba, quæ haud recte Gyllius reddidit, ita habent: Ἀπέσας, ὄρος τῆς Νεμέας, ὡς Πίνδαρος καὶ Καλλιμαχος ἐν τρίτῃ, ἀπὸ Ἀπεψάντος ἤρωος βασιλεύσαντος τῆς χώρας, ἣ διὰ τὴν ἀρεσκίαν τῶν ἀρμάτων ἢ τοῦ λέοντος. ἐκεῖ γὰρ ἐκ τῆς Σελήνης ἀρεσθῆ. Ἀφ' οὗ Ζεὺς Ἀπεψάντιος. Καλλιμαχος δὲ ἐν τοῖς ἰάμβοις τὸ ἰθνηκὸν Ἀπέσας φησὶ.

κοῦχ ὡδ' Ἀρείων τῷ Ἀπέσαντι παρ Διὶ
ἴθυσεν (ἴθυσεν cold.; em. Mehn.) Ἀρχὰς Ἰππος.

Cf. Etym. M. s. v. et Plutarch. De flux. c. 4. Pro Ἀρχὰς Ἰππος codex A habet Ἀρχάδας Ἰππους, quam lectionem versui contrariam etiam Gyllius expressit. Ceterum Arion est notus ille equus a Tellure vel Cerere in Arcadia editus, qui ad explicandum Dionysii locum nihil facit. Apesas autem mons (hod. *Phuca*), in quo Jupiter Apesantius colebatur, in Argolide erat, dum verba ab Arcadio nominatum indicant locum

cultumve qui ex Arcadia repetebatur. Quare pro Ἀψάσιος neque Ἀπεψάντιος, neque (quod in mentem venire possit) Ἀπέσιος neque Διάσιος fuisse puto. Proxime ad traditas literas accedet Ἀλάσιος, quum λ et ψ literæ in minuscula scriptura facile confundantur. Ἀλάσιος vero Byzantii dorice dixerint pro Ἀλάσιος. Scilicet Argivis Byzantii colonis nonnulli ex proxima Argolidi Arcadiæ parte Mantinenses se adjunxisse videntur; quorum amœnæ (ἐρατεινῆ) planitie quum immineret Alesius mons (Pausan. 8, 10, 1), ipsaque planities in oraculo (Paus. 9, 4) vocetur Ἀλάσιον οὐδα, princeps autem civitatis deus fuerit Jupiter: nihil mirum est Arcades illos in amœno Κῆπου campo Alesii Arcadici memoriam renovasse.

1. Κῆπους] Κῆποι et Nymphæum, quorum Æschines meminit, ad Bosphorum Cimmericum pertinent. De Cepis sive Cepo vide quæ laudavi ad Scylacis periplus. t. I, p. 59, ubi adde Procopium in Bello Goth. 4, 5 p. 480 ed. Bonn.

Fr. 14. *Apasion.*] Leg. videtur *Apasieon*, nisi Dionysius dixit: *Post Jovem Apasion.*

temporibus piscium captum largientia a summissio-
nibus promontiorum et remissione maris in hæc loca
refusi, alte sinuosi, placati et tranquilli. Horum lo-
corum unus appellatur Ingenidas, alter dicitur Pi-
ræicus, ut multorum hominum habet sermo, a Piræo
Attico, ut quidam dicunt, a quodam antiquo heroe
indigena. Inter hæc duo loca est Cittos locus ita di-
ctus a multitudine hederæ ibi facile provenientis. Pi-
ræico succedit continuo Camara, acclive et ventis
expositum littus, quod multam maris refractionem
excipit.

Ex his, quæ jam dixit Dionysius et postea dicit,
Ingenidam et Piræicum et Camaram fuisse existimo
partim in radicibus sexti collis, partim in ima plani-
tie vallis quartæ, clausæ quinto et sexto urbis collibus,
sinum efficientibus in mediam vallem insinuatam;
sed temporibus Dionysii longe penitus insinuabatur,
nunc minus in vallem recedit tot seculis aggeratus
substructionibus urbis. A radicibus sexti collis sinus
incipit esse vadus ex parte urbis, ob brevia et syr-
tes, ex altera parte profundus; deinde utrinque va-
dorum frequentia navigatio palis defixis regitur, ut a
flexu, quo incurvatur ad septentrionem, usque ad
ostia fluminum sit palustris et lutulentus, ut vento
agitatus turbidus fluat, frequentibusque insulis sit ag-
geratus, quas habet amplius quadraginta silvis can-
narum tectas, infirmas, ut etsi in aliquarum parte
siccis pedibus insistere queas, tamen in alia cœnosa
nequeas. Prima insulula incipiens a radicibus collis
siti inter flumina, dividens eorum ostia, producitur
in passuum longitudinem circiter sexcentorum, reli-
quæ divisæ exiguis euripis parum altis et cœnosis,
qui dudum obruti essent cœno delabente ex proximis
ostiis fluminum, nisi excrescentes insulas ad fingendos
lateres rescinderent laterum figuli. Hi ubi palam in
terram palustrem defixerunt, sese totos demergunt,
ne capitibus quidem supra aquam exstantes, ut palam
frusto terræ exciso onustam extrahere queant. Insu-
larum euripi piscosi sunt, latibula piscibus præbentes,
qui cum hieme alii capiuntur, tum æstate mugilum
copia supra storeas exilientium ad id præparatas, ut
Venetiis solent supra rates ad horum piscatum ac-
commodatas. Nunc in his insulis cervi non sunt, ut
olim erant, propter proximam vicinitatem urbis, pro-
pterque propinquos utrinque colles antiquis nemori-
bus spoliatos, quibus olim vestitos fuisse ostendam ex
Dionysio Byzantio. Nunc quam pulchre describat hanc
Bospori partem palustrem, subjungam.

Fr. 17. *Hos deus designavit*] Expectabas: *Hos deus
designasse videbatur*, quum ipse Dionysius postea
(fr. 18) narret Græcos dei ostento monitos Byzantium
in Bosporo promontorio condidisse; quod ne verbis
oraculi contrarium esset, *Ναρον* vocem interpretati
fuerint de ipse sinu, quem cum cervino cornu Strabo

Fr. 16.

Locum, inquit, nuncupatum Camaram (quem
ante dixi fuisse ad radices sexti collis) excipit Σα-
πρὸ θάλασσα, id est, Marcidum mare, finis totius si-
nus. Jacet enim in fundo sinus nuncupati Cornu.
Invenit hoc nomen sive a vicinis fluminibus in se
exeuntibus nativas aquas maris corrumpentibus, sive
ex eo nomen reperit, quia immobile ventis agitari non
potest ob vadorum aggerationem, quam deferunt ostia
fluminum continuam et mollem, palustre efficientem
mare, in quo etiam pisces capiuntur. Primus hujusce
maris maridi locus appellatur Polyrrhetius a viro
Polyrrheto. Post hunc locus est nominatus Βαθεῖα
σκοπία, hoc est Profunda specula, ab altitudine ma-
ris. Tertius vocatur Blachernæ a quodam rege ibi
regnante.

Hæc quidem Dionysius. De his paludibus intelligit
Nicephorus historicus, cum ait, adventante classe La-
tinorum regis Constantinopolitani, triremes subductas
fuisse circum fluminis ostia, ubi et sinus finis et flumi-
nis, ubi exaggerata multa arena et materia utrinque
stringens os, et vix angustum quendam aditu diffi-
cilem meatum intermittens, non modo magnis triremi-
bus, sed et dicrotis et vacuis navigiis, ob brevia et
vada. Ex Dionysii verbis postremis percipitur, quæ
fides adhibenda sit recentibus scriptoribus Blachernas
tradentibus ex eo appellatas fuisse, quod ibi sinus pa-
lustris sit, proptereaque obrutum fuisse dicunt illis
temporibus, cum Marcianus et Pulcheria magnum
templum Blachernarum ædificarunt. Verum etsi obru-
tus fuit, et Græci vulgo in hunc diem locum palu-
strem appellare soleant βλακόν, unde illi putant Bla-
chernas vocatas fuisse: tamen Dionysio antiquissimo
scriptori potius credendum censeo.

Fr. 17.

Is deinde subjungens: *Maris, inquit, Maridi ul-
timus locus appellatur Paludes, ex eo quod in illo
subsedeat lutulenta fluminum secessio. Non enim il-
lius vadum arena, sed cæno tectum est, neque navigiis,
nisi perparvis, navigabilis est. Inde cænum subline
usque ad exitus fluminum, quorum uterque fertur se-
paratus ab altero; in exitu ambo conjunguntur, et
velut per unum ostium exeunt in sinum Cornu. In
mediis paludibus botam nutricibus sunt prata uberis
pastiones largientia, etiam cervis. Hos deus designat-*

comparat. Dionysius varias de Byzantii conditoribus
narrationes, quas bene distinxit Hesychius Milesius
p. 147, ita miscuisse videtur ut urbem conditam di-
ceret a Byzante, Ceroesse filio, Græcorum duce co-
lonorum (v. fr. 18). — Oraculum habes etiam ap.
Hesych. l. l.; Codinum; Stephanum Byz., ex eoque ap.

vit, cum deductoribus coloniae consilium petentibus, ubi conderent urbem, appellatam Byzantium, ita respondit:

Ὀλβιοι εἰ κελίην πόλιν ἀνέρας οἰκήσουσιν,
ἀκτῆς Θρηκτικῆς στενωγρὸν παρ' ἄκρον στόμα Πόντου,
ἐνθ' ἰχθύς ἑλαφός: τὸ νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν.

Hæc quidem dicta sunt de re, quæ accidit. Cervi enim tempore hiberno ex silvis descendentes depascunt palustrem arundinem; pisces vero maris et fluminum participes in tranquillitate sinus Ceratini delitescunt pigri, in ubertate pabuli deglutiunt vadi radices.

Hæc quidem Dionysius. Mihi vero potius oraculum videtur hunc locum non intellexisse, sed promontorium Bosporium, ubi extremum os Bospori, ut postea admonuit Apollo coloniae deductores deceptos illo loco; quicum ad has sinus extremas paludes pararent condere Byzantium, corvus rapuit victimæ partem, eamque deferens ad promontorium Bosporium, declaravit oraculum præsignificare Bosporium promontorium, quod definit extremum os Bospori, ubi cum essent nemora et oræ maris palustres compascuæ, iisdem pastionibus vescebantur cervi et pisces. Verum ut ab initio litoris Europæi usque ad finem urbis, quæ olim loca antiqua habuerit, quæve nunc nova habeat Bospori ora, declaravi: ita deinceps usque ad Cyaneas declarare ab urbis fine constitui. A quo quidem fine in longitudinem bis mille passuum progressa ad flexum, quo sinus tendens ad occasum incurvatur ad septentriones, maritima planities continuatur cum ima vallis planitie in bis mille passuum longitudinem et latitudinem quadringentorum patente, et paulo quidem amplius qua vallis insinuatur in plures quam quindecim valliculas, alias rectas, alias transversas, omnes in unum collium dorsum desinentes, natura favente quieti sinus. Hæc planities, sive maritima sive in vallem insinuata, tota ædificiis fere occupata est suburbanis, vicum efficientibus partim in planitie partim in collibus positum, quattuor millia passuum circuitu complexum. Non enim ubique ædificia inter se continentia, sed sparsa vagantur. Totus a Mechmetanis vicus habitatur. Itaque undecim ædes habet ceremoniæ Mechmetanæ. Earum ceteris præstant tres, ad quarum maximam Turcorum rex sacrificium, quod Corbanum vocant, facere solet, cum quippiam arduum aggreditur. Juxta ædis vestibulum,

ornatum duodecim columnis marmoris Thebæi, situm est sepulchrum, hemisphærio cylindraceo clausum, nescio cujus hominis, quem Turci valde sanctum habent, et perpetui sodales Flamines custodiunt, circumluculentibus noctes diesque amplius septuaginta funeralibus cereis, tectum purpura; hunc Turci vocant Aibasarium, a quo vicus nomen adeptus est. Sæpe ab his Flaminiibus percunctatus sum, qui sanctus esset Aibasarius, a quibus nihil aliud assequi potui, nisi Aibasarium appellari Mechmetanæ religionis unum ex assertoribus, inter quos numerant tanquam principem Arium. Græcus nescio quis mihi confirmabat esse sepulchrum Job, sed nihil ex monumentis litterarum proferebat, in quibus duntaxat legi Arcadium imperatorem ossa Samuelis prophætæ a Judæa Constantinopolim transtulisse, tam hilariter obviam illis procedente populo quam si Samuelem viventem cererent. Quidam afferunt Aibasarium vicum appellatum ab Agio Basilio, sed nullum ex literis producant testimonium. Mihi potius locus hic sacer fuisse videtur divo Mamanti, ut litteratis testimoniis ostendam in descriptione urbis. Ab hoc vico usque ad ostia fluminum ora sinus in septentriones flexa aliquantum spatium procedit hortis frequens et ædificiis paulo ultra castellum aquæ defluentis ex collis valde proni medio clivo, ubi sacer fons perennis fluit, quem circumdant fundamenta antiquæ sedis, quam vulgus Græcorum appellat divam Photinen, cum tamen in hoc loco aut non longe remoto fuisse videatur ædes divi Cosmæ et Damiani ex Procopio, cum ait ad finem sinus in loco arduo et vehementer sublimi templum divi Cosmæ et Damiano jam ab antiquis usque temporibus constitutum fuisse, quod statim videtur ab ingredientibus sinum Ceras. Justinianus imperator habitus medicis jam vicinus ad moriendum, divorum precibus servatus, ut illis gratiam referret, templum illis sacrum immutata pristina forma, quæ ignobilis erat et ornamenti expers, pulchre et magnifice instauravit, et luminum splendore illustravit. Id templum si forte accuratius exquirere velis, vide Anthymi martyris ædem, quam Procopius ponit e regione in littore ulteriore. Jam autem a fonte divæ Photinæ ad ostia fluminum et promontorium Semystriæ ambulavi circiter mille passus. Cur vero vocetur Semystra, et quibus nominibus appellentur flumina, Dionysius Byzantius docet.

Eustathium ad Dion. Per. 803, et in Chron. Constantin. Ceterum Hesychius post verba στόμα Πόντου alium interponit versum: Ἐνθα δύο πάλαιες πόλιν λάπτουσι θάλασσον. Hunc versum et sequentem Ἐνθα ἰχθύς etc. solos exhibent Codinus et Chron. Constant. Denique Stephanus Byz. præter tres versus, qui apud Dionysium leguntur, quartum subjicit hunc: στῆλαιν δ' ὡς ὄκιστα καὶ εἰς φρένα πάντα λαβόντα. De alio oraculo, quo coloni jubentur sedem querere cæcorum terris adversam, vide Tacitum in Annual. 12, 7; coll. Stra-

bone p. 320, Polybio 4, 43 et Plinio 5, c. 32. Cf. not. ad fr. 18. — In versu secundo στενωγρὸν dedit Bergkii Comment. crit. 2, p. 9; ὑγρὸν præbent codices Stephani et Dionysii; apud Hesych. legitur: ἀκτῆς Θρηκτικῆς τ' ἔνωγρον.

1. Vicus nunc *Ejub* vocatur. V. Hammer. *Constantinopolis und der Bosporus*, tom. 1, p. 21-37, ubi uberrime de hoc loco exponitur.

2. V. Procopius De æd. 1, 6, Ducangius Const. Christ. lib. 4. p. 182.

III. De flumine Cydari et Barbyse ex anaplo Dionysii.

Fr. 18.

Flumen, inquit, Cydaris venit ab occasu aestivo, Barbyses vero a borea vento. Barbysem alii dicunt educatorem Byzantis, alii navigationis duces eorum qui cum Jasone et Minyis navigarunt ad Colchos, quidam heroem indigenam fuisse. Ubi flumina delata ad obvium promontorium crassum inter se coeunt in mare exeuntia, ibi ara est Semystrae, a qua locus nomen invenit. Semystra nutrix fuit Ceroessa matris Byzantis. Io enim cum Jovis arte in vaccam conversa, iraque Junonis aestro alato stimulata multas terras percurrisset, apud hunc locum parturienti dolore affecta (nam erat divini seminis plena), infantem foeminam peperit. Hanc tollens Semystra lactat et nutrit gerentem insigne transformationis maternae; cornuum enim typi ex fronte eminebant, unde appellatur Ceroessa. Ex hac et Neptuno genitus est Byzas, vir similiter ut deus honoratus, a quo Byzantium conditum est. Semystra locus parum absuit, quin urbs efficeretur; nam ibi duces coloniam urbem condere constituerant, nisi ex media flamma corvus rapuisset partem victimae, eamque in Bosporium promontorium tulisset. Hoc ab Apolline ostentum conjecerunt Graeci a pastore edocti, qui ab specula intuitus erat, ubi corvus victimam rapinam deposuisset, secutique signum condiderunt Byzantium in promontorio Bosporio.

Hucusque dicta sint ex Dionysio, quae jam inde ab antiquissimis temporibus pervulgata, si quis me otiosior altius consideret, non sine physica ratione inveniet Io vaccam cornigeram peperisse Ceroessam juxta fluviorum ostia, hoc est cornua, juxtaque sinum Cornu nuncupatum: e quibus aqua dulcis prodiens supra salsam sinus et freti summam aquam fertur velut altera Io, sinusque Ceratinus agnosceretur verus filius Ceroessa et Neptuni, id est, aquae dulcis et salsae, veriorque quam quisquam Byzas deprehendetur conditor Byzantii. Quod attinet promontorium, ad quod dicit Dionysius flumina exire in mare, profecto obtu-

sum est et, ut ille ait, crassum, in altitudinem editum amplius mille passuum, quorum septingenti inferiores sunt decliviores, quadringenti superiores minus proclives. Jugi cervix, qua promontorium adnectitur dorsomontis, latior non est triginta passibus, angustata duabus vallibus: una a meridie, in qua summa depressa est fossa conservatrix nivium, suis labris sustinet ligneam turgrum fastigiatum in mucronem metae cujusmodi plurimae circa urbem videntur: altera valle promontorii stringitur a septentrione, in qua ima est sacer fons, quem Graeci Agiasma appellare solent. Promontorii radices partim attingunt ripam Cydaris, partim impendent in planitiem a ripa et promontorio intermissam, latitudinis trecentos, longitudinis plus minus quingentos septuaginta passus habentem, circuitu complectentem circiter mille et quingentos passus. Secundum hanc mediam est coitus Cydaris et Barbyse fluminum, quorum uterque paulo supra eandem planitiem fluit ab altero separatus promontorio longo et acuto: id existimo esse, quod Dionysius Drepanum vocat.

Fr. 19.

A tergo, inquit, Semystrae, paulo supra fluminum ostia initium circumflexus in alterum latus sinus Ceratini efficit promontorium Drepanum inflexum, cujus cacumen acutum appellatur Bucolon, hoc est Bubulcum, grata memoria prosecuti indicem ex hoc loco speculatum urbis conditorem corvum.

Ex his Dionysii verbis adverte, quem is appellat Barbysem, Suidam reliquosque recentes scriptores scribere Barbyssum; quam recte, fides sit penes emendatos codices. Barbyse nomen adeo jam ignotum est etiam accolis, ut aliter appellare Byzantini nesciant quam Chartaricon: fluvium ab officina ostii fluminum propinqua, ubi chartae contusae explanantur; rustici, qui accolunt ejus fontes, hunc nominant Pectinacorion (hod. *Petino-khori*) a vico ita nuncupato illius fontibus vicino. Longus est circiter quindecim miliaria; lenis adeo fluit, ut in neutram partem mo-

Fr. 18. *Cydaris*] *Cydaris* ap. Codinum et Hesychium § 3 p. 147: Κόδαρος τε καὶ Βαρβύσης ποταμοί, ὁ μὲν τῶν ἀρκτέων, ὁ δὲ τῶν ἐσπερίων προρρόντες. || — Βαρβύσης] Βαρβύσης libri Codini; Βαρβύσσης Suidas s. v. Ἡράκλειος et alii; Βάρυσσος corrupte Nicephorus Breviar. p. 15. || — *heroem indigenam*] Sic Chronicon Paschal. p. 493. || — *ibi ara est Semystrae*] Praeter aram Semystrae etiam Dioscurorum lucum ad fluviorum confluentes fuisse tradit Hesychius Milesius p. 149. || — *corvus rapuisset*] De his oraculum fuisse perhibet Simeon Logotheta in Chron. ms.: Βυζάντιον εἰρήται ἀπὸ τοῦ κτίσαντος, ὃ κατὰ χρησμῶν προαναπεφώνηται, κρέως τι ἀράμενος αἰετός ἐπ' οὗ ἂν καταπτήσεται χώρου καὶ αὐτὸ εἰλοῖτο (l. ἀποβάλοιτο), ἐκεῖ τὴν πόλιν ἰδρύσασθαι. Eadem fabula de Alexandro Alexandriam con-

dituro narratur ap. Pseudocallisth. 1, 32, p. 56, et de Cardiae conditoribus ap. Steph. B. v *Καρδία* et schol. in Demosth. p. 63, 16 R. Similiter Cedrenus tradit Constantinum, quum urbem in Chalcedonis a Persis dirutae loco condere coepisset, mox sententiam mutasse edoctum aquilis, quae lapillos architectorum iterum iterumque rapientes in eum transtulissent locum, ubi dein condita est Constantinopolis.

Fr. 19. *Bucolon*] Cf. Hesychius § 3: Βουκόλου τὴν τοῦ ὄρνιθος ὑποδείξαντος πτῆσιν, ἀπ' οὗπαρ καὶ Βουκόλια ἐκεῖνο τὸ χωρίον ἐκλήθη. — 1. *Chartaricon fl.*] Hodie turcice eodem sensu fluvius vocatur *Kiagadchane*. V. von Hammer *Constantinopolis u. d. Bosphorus* t. 1, p. 15. Barbyses vocatur *Ali-bey-sou.*, Hydrates autem *Belgrnd-sou.*

veri videatur, adeoque profundus, ut pontibus etiam tota æstate transeat. Eadem est ejus latitudo spatio ferme decem miliariorum, in quo quidem spatio eripi ab eo derivati omni anni tempore præcipites versant molas moletrinarum sexdecim. Fluit per mediam vallem planam et pratensem, ut a fontibus usque ad ostium sit perpetuum pratium, cujus maximam partem rex possidet. Quæ quanta sit, conjectare etiam absens potes ex quadringentis agricolis Christianis, quos, cum illuc profectus essem, offendi uno ordine dispositos herbam secantes, quibus præerant Turci quinque equites, octo pedites opus urgentes; totidem quadrigas feno onustas inveni, singulas uno pare boum tractas, quatuor rotis sustentatas posterioribus majoribus excelsioribusque ad excipiendas priores. Incidi item in Genisarios, qui circiter trecenti emissi dicebantur ad colligendas fluminum et lacuum nymphæas, quibus Barbyses et Cydaris abundant, quibusque regiæ potiones fiunt regi usitate, ut Christianis violentæ. Sed redeo ad Barbysem. Primo a septentrione ad meridiem aliquot miliaria procedit, deinde varios flexus efficit, nunc ad ortum æquinoctialem, nunc ad hibernum, nunc inter ortum et meridiem, tandemque spatium quatuor miliariorum progrediens ab ortu solstitiali ad occasum hibernum, exit in sinum Ceratinum. Illius vallis per anfractus normales similiter ut Bosphorus pergit, quem habet parallelum, ita ut si porrigeretur usque ad Pontum, ut quidam ipsius vallem porrigi dicunt, insulam efficerent Barbyses et Bosphorus. Qui ab illius ostio proficiscuntur ad ejusdem fontes, vident illum a ripa dextra duos fluvios accipere, utrosque venientes ab ortu solis, tota æstate perennes; unum in medio cursu, alterum paulo infra suos fontes, per lucidum, etiam totam sætatem molas versare valentem, quem scriptores vocant Hydralen; nunc ejus nomen ignorantes, alii appellant Belgradum a vico prope ipsius ripas sito, alii flumen nominant Cameraum a fornicibus quibus ducebatur Constantinopolim. Hunc enim Andronicus rex excelsis fornicibus opereque subterraneo in urbem perducere aggressus est, cum ut cetera urbs aqua abundaret, tum maxime hi, qui habitarent circa Blachernas, ubi cogitabat magnum nymphæum construere, ut ibi habitantes copiosiorum aquam haberent: at morte interceptus, opus reliquit imperfectum, quod posteri reges absolvere neglexerunt, ut opus nimium sumptuosum, ut etiam Isacius rex, qui Andronicum et regno et vita privavit, turrem et palatium, quæ Andronicus ad secessum temporis æstivi prope fornices fluminum ædificaverat, demolitus fuerit, hoc pulcherrimum factum Andronico invidens. Hac ætate prope fornices, quos divi transversos secare Barbysem, vicus

est, quem Pyrgon vulgo appellant. Etiam si jam pridem ibi nulla turris, nullum palatium sit, tamen olim fuisse Pyrgi incolæ dicunt, saxaque effossa ex fundamentis murorum se vidiisse testantur incisum nomen Andronici habentia. Jam Hydralis influit in Barbysem fornicibus diruptis, quibus Constantinopolim ducebatur. Cydarus fluvius, quem vulgo Machleuam appellant, similiter ut Barbyses fornicibus transversis secatur, Hydralen et Barbysem partem Constantinopolim ducentibus. Longior quidem est quam Barbyses, sed minor, similiterque ferme ut Barbyses per anfractus fertur, a quo velut fere parallelo curvo ipse curvus distat vario quidem intervallo, sed perpetuo collino inter fornices utriusque patente in latitudinem circiter quattuor miliariorum, vario etiam cursu progreditur. Nam a fornicibus, ultra quas non progressus sum, vidi ipsum ab occasu ad ortum solis tendere, deinde flecti ad meridiem; postremo amplius duo miliaria a septentrionibus ad meridiem proficiscentem influere in sinum Ceras. Quamobrem Dionysium, cum ait Cydarum venire ab occasu æstivo, intelligere non oportet, cum intervallo circiter duum miliariorum ostio propinquus accedit.

IV. De locis appellatis Mandris et Dryi et de luco Apollinis et ponte Philippi et de Cubis Canopi.

Fr. 20.

Post Bucolon, inquit Dionysius, sunt loca nuncupata Mandra et Dryi; ille quidem a loco quieto et tecto, mari enim tranquillo alluitur; Dryi vero habet lucum Apollini sacrum. Post promontorium est longus sinus Aulon appellatus.

Id promontorium a septentrione clauditur valle Barbyse, a meridie valle efficiente sinum longum, quem Dionysius appellat Aulona, cujus ora lunata patet in longitudinem mille et septingentorum passuum, in qua media est regis viretum insinuatum in imam planitiem vallis a septentrionibus clausæ promontorio elato in passus circiter octingentos, quorum imi trecenti valde declives, reliqui leniores. Dionysii ætate puto imam vallem, in qua nunc est regis viretum, fuisse palustrem, et partem sinus Aulonis, cujus e regione in ulteriore littore fuit locus nominatus Semystra.

Fr. 21.

Post Aulona Dionysius dicit esse pontem, Philippi Macedonis opus, quo sinus Cornu trajiceretur. Philippus enim in vadum saxa dejecit, eorumque multitudinem supra vadum accumulavit multis ope-

1. Non] An nos? Vel sic tamen oratio claudicat. Quid dicere voluerit Gyllius, patet ex antecedentibus.

Fr. 20. Bucolon] sic scripsi pro Buculam. V. supra. fr. 19.]— Aulon] erat auleon, et h. l. et in sqq.

*ris, ut pontus commoditate uti posset abunde ad com-
meatum terrestrem. Nam classe Byzantiis par non
fuit, multo mari imperantibus. Juxta hunc pontem
fuit Nicei herois ara, et locus leniter circumflexus, ad
capiendos pisces receptaculum, et locus, qui dicitur
Νέος βόλος, id est novus jactus.*

Inter promontorium, quo sinus prius pergens ad
occasum flectitur ad septentriones, interque vicum
Aibasarium supra aquam paulum exstantia videntur
estate pilarum fundamenta, quæ ex sustinuerint pon-
tem Philippi, an aliorum, judicare non possum. Hoc
unum duntaxat possum ex Dionysii verbis elicere, vel
in illarum loco vel in propinquo fuisse pontem Phi-
lippi. Ante trecentos annos fuisse pontem vel in præ-
dicto vel propinquo liquet e Tzetze (Ch. I, 835), ut
alibi dicitur; ante mille autem annos fuisse pontem
sublicium, ostendens in antiqua descriptione regio-
num Constantinopolitanarum: qui omnes bellis sub-
secutis eversi sunt. Mechemetes rex, qui Constan-
tinopolim cepit, ut urbem strictius obsideret, pon-
tem effecit a contrariæ continentis regione appellata
τῶν Κρομαρίων² ad urbem ferentem dollis ligneis
inter se apte colligatis et firmiter, ut trajicere posset
milites ab exercitu obsidente Syeas ad urbemque, ut
eam undique obsideret. Jam vero in littore, quod
modo descripsi a loco appellato Mandris usque ad
aram Nicei herois, percipitur ex Procopio (l. I.) fuisse
templum Anthymi martyris, cum ait Justinianum in
clivo arduo ad finem sinus ædificasse ædem divorum
Cosmæ et Damiani, in alteraque sinus parte templum,
ubi nullum prius fuerat, dicasse Anthymo martyri
secundum sinus oram, ubi maris fluxus templi crepidi-
nes alluit jam mitigatus. Non enim cum fremitu
murmurantis maris ad illius saxa frangitur, sed jam
mollis et lenis tacitusque accedit ad id templum, in
magnam altitudinem editum, lapidum decore auro-
que ornatum. Nunc nulla exstant illius vestigia, neque
quisquam reperitur, qui in quo loco id fuerit a majori-
bus audierit aut legerit; quin potius omnes prorsus
ignorant ullum templum in hoc littore fuisse. A promon-
torio, quo dixi sinum incurvari ad septentriones, incipit
flexus longus et molliter curvatus, finitur mucrone
vireti regii ab Abramo Bassa consiti. Hujusce flexus
ora ædificiis plena est et figlinis laterculorum coctilium
et crudorum, cum in multas insinuata valliculas, tum
penitus in vallem divæ Parasceuz longam duo milia-
ria, cujus ima planities attingens sinus oram, lata
quadringentos passus, deinde statim stringitur in du-
centos, sensimque angustata attollitur in clivos. Clau-
ditur duobus collibus, uno exædificato, ab occasu tres
tumulos emittente, qui in sinum eminentes efficiunt

duas valliculas; ab ortu solis includitur altero colle ex
tribus lateribus pleno ædificiorum, usque ad oram
maris, ut mediæ ædificiorum partes sublicis sustinean-
tur in sinus vadum defixis. In summa valle olim fuit
templum Panteleemonis juxta fontes rivi perennis,
olim in sinum influentis: nunc partim derivatus est
opere subterraneo in propinquum regis viretum, par-
tim in balneum et hortos sub vallem subjectos con-
sumitur, ne quis miretur, si illum jam non videat
supra terram fluere, qualem Dionysius informat, de-
scribens hæc loca.

Fr. 22.

*Circa, inquit, locum re et nomine Actinen, sunt
Cubi Canopi et fontes: valde enim locus irriguus est.
Cubi autem sunt insignia Persicæ historiæ: huc enim
nonnulli descendebant ad animorum remissionem et
ludos, ut amœnitate littoris perfruerentur. Canopi no-
men invenit a similitudine deliciarum, quæ huic loco
est cum Ægyptio Canopo. Cison fluvius hanc oram
secans sinui nomen dedit. Fluit perennis, sed haud
navigabilis est.*

Hæc quidem Dionysius, quem miror ex eo quod
fluvium ait non esse navigabilem, cum jam tam exilis sit,
ut ad irrigandos hortos totus consumatur. Itaque arbi-
tror partim terræ motibus, quibus obnoxia est regio
Constantinopolitana, partim subterraneis subductioni-
bus in regum hortum attenuatum esse. Nunc in
hoc loco vicus est longus, aquis abundans, quo Con-
stantinopolitani frequentes secedere solent, ut maris
et terræ deliciis fruantur. Recte appellatur hic locus
Cubus Canopi, sive quia Ægyptiorum Plato τὴν κυβισίαν
inventum esse dicit, et Canopus mollioris remissio-
nis Ægyptiis ludus erat, sive quia Byzantii coloni
Attici mores sequebantur Atticorum, unde oriundi
erant. Attici enim maximo studio τὴν κυβισίαν ample-
cebantur, ut etiam in ædes sacras congregati taxillis
lusarent. Hunc locum jam Græci appellant Agian Pa-
rasceuen, quem imperatore Justiniano divi Laurentii
appellatum fuisse existimo ab æde divi Laurentii
in hoc suburbano constituta, quam Procopius antea
ignobilem et obscuram tradit Justinianum nobilem
et præclaram reddidisse, in sinistra sinus parte sitam e
regione divæ Mariæ in Blachernis. Nunc neutra exstat;
funditus enim utraque eversa est, exceptis fundamen-
torum exilibus vestigiis. Procopius obscure locutus
videri potest, cum ait Laurentianam ædem in sinistra
sinus parte sitam fuisse, neque addit, quorum ratione,
ingredientiæ in sinum, an egredientium; ego illam
appellavi dextram, habens rationem ingredientium
et naturalis sinus principii, quod nascitur a Bosporo,

1. Topogr. Const. lib. 4, c. 6 p. 206. || — 2. Τῶν
Κρομαρίων] an τῶν κεραμίων seu κεραμίων?

Fr. 21. Nicei herois] Legendum suspicor Nisi,
notissimi herois Megarici.

Fr. 22. Re et nomine Actinen] Actinen quid signifi-
ficare possit, nihil video; an actinem, ἀκτίνα, di-
cere auctor voluit? Sed hoc quoque mirum foret. Le-
gendum puto Acticen, Ἀκτικὴν, quod nomen, sicuti

non ab ostiis fluminum, ubi sinus finitur. Ultra templum divi Laurentii Procopius scribit Prisco et Nicolao divis aedem Justinianum ex integro construxisse, ubi Byzantii loci amore capti plurimum versabantur, partim loci amoenitate ducti, partim venerantes divorum aedem decoram, quam longe in altum rex vim impetui maris afferens constituit.

De regio navali, et de locis antiquis, quæ olim fuerunt, ubi est nunc navale. — Post vicum suburbanum Canopicum sequitur viretum regium, quod olim partem fuisse Canopi existimo ex loci situ et ex auditione senum testantium, priusquam id consitum esset, Constantinopolitanos frequentes eo secedere solitos ob loci amoenitatem. Amplius decem stadia circuitu complectitur. Ejus media pars posita in maritima planitie, altera in colliculis et valliculis silva cupressorum arborumque fructiferarum adumbratur, ut regia domus arboribus circumscita a præternavigantibus non perspiciatur. Distinctum est vis, et herbis consitum eo ordine, quo cetera vireta, quæ cupressos non obliquis ordinibus in quincuncem dispositas, sed secundum vias habent directas in ordines rectos. Vireti ora maritima, parietibus clausa, media angulatum mucronem agit, procurrentem in sinum, velut linguam, cum natura tum magis opere productum: ex quo extremo ædicula in sinum eminet velut specula publicis sustentata, quibus velut clathris pisces subeunt in piscinam proximam. Hujusmodi ædiculas undique fenestratas Turci Sardaca appellare solent, quæ vel in locis eminentibus vel undique patentibus, ut in mediis domorum areis aut in earum frontibus, velut Mæniana construere solent, aut quadrata aut hexagona aut octogona, aut ligneis testudinibus aut hemisphæris præclare laqueatis et Persica pictura collucentibus. Illa ædicula finitur flexus a nobis jam excursus, incipitque alter finitus Sycarum promontorio. Recessus intimus abductus in hunc medium flexum cuneatus est, deinde molliter dilatatur in longitudinem octo stadiorum, occupatam triremium regiarum sicco navali loculato. Sic enim triremes centum et tredecim in aridum subductæ existant, ut totidem ædificiis, velut loculamentis continuis, separentur, clausis ab utroque latere parietibus tectum imbricatum sustentibus a fronte, a tergo apertis, præ se habentibus sinum, a tergo murum claudentem totum navale. Is, cum venissem Byzantium, ex crudis erat laterculis, post ex lapidibus cæmentitiis, atque inter loculamenta et murum additæ sunt cellæ usibus triremium accommodatæ; etiam addita ædificia armamentaria plumbo tecta. Su-

pra navalis partem quæ pertinet ad occasum, eminent colliculi, valliculis distincti, tecti sepulchris Turcorum et Judæorum. A medio sinus et navalis flexu vallis nascitur pergens a meridie ad septentriones, cujus ima planities ad libellam æquata angustior non est quadringentis passibus, neque ubi in valliculas insinuatur, latior sexcentis. Ejus maritima pars attingens navale, habitatur frequenti vico, quem vocant Cassin Bassam (*Cassin Pacha*), a satrapa, qui in eo loco amplas thermas construxit plumbo tectas, vario marmore constratas. Reliqua vallis planities tota consita est hortis uberibus; per hanc mediam fluvius, sed haud perennis fluit. Olim perennem fuisse existimo, nunc partim permultis jugibus puteis usque fere ad labrum plenis, partim aquæ ductibus et terræ motibus exhaustus, cursum æstivum perpetuare nequit. Vallis latus, quod efficit collis Syceus editum in altitudinem septingentorum passuum, tegitur sepulchris Turcicis, quæ ornant stelæ lapideæ et virentes silvæ cupressorum; alterum vallis latus ad solis ortum pertinet, proclivius quidem, sed non altius quadringentis passibus, continens sepulchra Judæorum, tecta aut menais lapideis, aut carinatis operculis. Hæc vallis cum processit quatuor stadia in longitudinem, objectu duorum collium singulorum vicos singulos habentium sciuditur in tres valles pratens, hortis, vincis cultas, quarum duæ extremæ majores, quæ in valliculas quatuordecim interciduntur, desinentes omnes in dorsum perpetuum, alias flexuosas, alias tortuosas, id quod efficit navale tutius a ventis septentrionibus. Palustrem fuisse olim hanc vallem et nemorosam, conjicio ex Dionysio Byzantio.

Fr. 23.

Post, inquit, Cubos Canopi est palus habens radices sub aqua latentes, claudens sinum, ubi est receptaculum piscibus capiendis aptum, saxis concavis ad ipsos introitus obviam procedentibus, in quæ delabuntur pisces noctis tenebris errantes. Post paludem sunt Chæragia nuncupata, a rebus, quæ ibi fiunt, nominata, quoniam apri ex montibus descendentes, ad hæc loca abacti, a venatoribus fraude capiuntur. Omne enim sinus latus, vento noto objectum, silvis plenum erat.

Ex his Dionysii verbis percipio vallem illam palustrem fuisse; nunc exsiccata est vel exædificationibus vel agriculturis vel puteorum copia vel aquæductibus, atque omne sinus latus, vento noto expositum, ab arboribus nudum est, nisi manu satis.

ἀκτίη, de regione in mare procurrente dici constat e Strabone, p. 391 aliisque. Intelligenda autem nostro loco est regio inter *Cassin Pacha* vicum et armamentarium (*l'arsenal*) in sinum procurrens. Huc accedit quod Stephanus Byz. dicit: Ἀκτίη· οὕτως ἡ Ἄττικη ἐκαλεῖτο... Ἔστι. . καὶ ἄλλη ἐν Βοσπόρῳ.

Fr. 23. *Chæragia*] Olim fortasse dicebantur Chæragia, τὰ Χοιράγρια, sicut dicere licet τὰ σάγρια. Cf. Σάγρια, Cilicis locus a Stephano Byzantio memoratus.

V. *De Isthmo Ceratini recessus, de sepulchro Hippo-
sthenis, de Sycis, et delubro Amphiarai.*

Fr. 24.

Deinde Dionysius addit: *Secundum locum, ad quem
desinit recessus Ceratini sinus, incipit Isthmicum
promontorium, apertam jam et multam Propontidem
prospiciens, in quo sepulchrum Hipposthenis exstat,
herois Megarensis, a quo locus nomen adeptus est.*

Quod Isthmicum promontorium Dionysius dicit,
id intellige esse collem in quo nunc situm est oppi-
dum nuncupatum Galata. Nam si a primis faucibus
Ceratini sinus lineam duceres ad ejusdem recessum
intimum, in quo ante dixi regium navale esse, intra
lineam includeres collem Galaticum, ex cujus jugo
prospicientibus multa aperitur Propontis.

Fr. 25.

*Post Hipposthenem, inquit Dionysius, locus est
appellatus Sycodes a multitudine et pulchritudine
ficuum arborum: quidam curiosiores dicunt, primam
ficum arborem ibidem natam esse.*

Locum hunc, cum declarabo Syccenam regionem
decimam tertiam urbis, ostendam esse Galatam, quam
olim primum appellarunt Syccas, post Justinianas,
postremo Peram sive Galatam.

Fr. 26.

*Inde Dionysius, persequens suum anaplum, ponit
Amphiarai delubrum, quod Byzantii Megarensium
coloni construxerunt memoria et honore prosequentes
Amphiarai Oiclei filium.*

Amphiarum cum ceteri Græci tum Megarenses
honorarunt, deum ut haberent atque ab ejus solo, in
quo fuit humatus, oracula peterent.

VI. *De ædibus Dianæ Luciferæ et Veneris Placidæ et
de loco Ostreode et Metopo et de ara Apollinis.*

Fr. 27.

*Post, inquit, Amphiarai delubrum est Syamphas
locus, Auletes nominatus; is una cum aliis colonis*

*Byzantium deductus fuerat, cui Apollinis ars reliquit
nominis memoriam. Inde est Bolos, is est jactus ad
piscationem hibernam percommodus loci natura, in
quo est templum Dianæ Luciferæ et Veneris Placidæ;
existimatur enim largiri ventorum commoditatem,
eosque turbulentos placare. Deinde est locus Ostreodes,
a rebus, quæ ibi fiunt, nominatus. Maris enim vadum
ostrearum multitudine exalbescentium constratum fit
perspicuum aspicientibus maxime in tranquillitate et
quiete ventorum. Hic autem locus semper alit quod
impendatur et in commune conferatur. Est enim
luxuriosis locus generationis ostrearum contententis
cum earum piscatione. Ostreoda locum excipit nuncu-
patum Metopon; hoc sub aspectum urbis subjectum
est; aspicit enim Bosporium promontorium. Nomen
invenit a figura; nam ex continentis parte planum
est terrenis tumulis, ex parte maris, declive et præ-
ceps: non tamen divini testimonii expers est; etenim
apud ipsum colitur Apollo.*

Ex his Dionysii verbis scimus Metopon esse fron-
tem ante urbis oculos positam, quam prius nisi cog-
itam habeamus, assequi nequimus, intrane oppidum
Galatam, an paulo an longe extra Galatam fuerint
templa Amphiarai, Dianæ Luciferæ et Veneris Pla-
cidæ et locus Ostreodes. Cum igitur nulla pars Europæ
posita sit ante oculos Byzantii, nullaque recte intue-
atur promontorium Bosporium, nisi collis nascens
prope portam Galatæ, cum ejus frons tota subjecta sit
sub aspectum promontorii Bosporii, patet illum esse,
quem Dionysius appellat Metopon, Græci hujus ætatis
appellant acram Spandoninam; quæ quam sit in con-
spectu Byzantii rex Soleimanus declaravit, cum nul-
lam aliam ob causam id usurpavit longo viroto, quam
ut in conspectu suo colles haberet silva virenti vesti-
tos, et ut excluderet oculos id incolentium, despicien-
tium in claustrum sui palatii in promontorio Bosporio
siti. Quale illud jam sit, subjungam. Ex duabus parti-
bus mari alluitur, ab ortu solis Bosporo, a meridie
sinu Ceratino; interius ad septentriones recedit quam
collis Galatinus, quem antiqui Syccenam appellabant,
ut velut de industria cedere videatur colli Sycceno, ne
illi aspectum solis orientis tollat. Duobus cornibus
prominet, uno in sinus ostium, altero in portam
Syccenam; triplici latere deprimitur, primo in vallem,

Fr. 24. *Hipposthenes*] Megarenses non novi Hip-
posthenem, sed Hippomenem, Megarei vel filium
(Theocrit. 3, 40; Apollodor. 3, 9; Ovid. Met. 10,
606), vel patrem (Apollodor. 3, 15, 8). Hipposthe-
nem Lacedæmonium habes apud Pausan. 3, 19, 9. 3,
15, 7. 5, 8, 9.

Fr. 26. *Amphiarai delubrum*] Cf. Hesychius p. 149:
Ἀμφιαράω δὲ τοῦ ἤρωος (sanum sc.) ἐν ταῖς λεγομέναις
Συκαῖς φλοδόμησεν, αἱ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τῶν συκοφόρων
δένδρων ἔδξαντο. De Megarensi Amphiarai cultu apud
veteres scriptores nihil traditur, quantum sciam. De

Argivo Amphiarai fano v. Pausanias, 2, 23, 2. Aut
hinc in Bosporum translatus fuerit herois cultus, aut
e celeberrima ejus sede Boeotia; nam inter Byzantii
colonos etiam Boeotos fuisse tradit Constantinus Por-
phyr. De them. 2, p. 46 ed. Bonn: Ἀὐτὸ δὲ τὸ Βυζάν-
τιον Μεγαρέων καὶ Λακιδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἐστὶ
ἄποικια. Aliud Amphiarai delubrum et oraculum me-
moratur fr. 40.

Fr. 27. *Veneris Placidæ*] Ἀφοδότης Γαλιναίας. Cf.
Philodemus in Anthol. Palat. 10, 21: Ἐόπει γαλι-
νιτή.

qua clauditur ab occasu, quaque separatur a colle Sy-
ceno, vineis, hortis, ædificiis plena, desinenti in
plantiæ, quæ ante portam Sycenam explicatur, in
qua jacent globorum marmoreorum magni acervi
simulque magna multitudo machinarum bellicarum,
unde porta nomen habet, ubi thermæ et officinæ fa-
briles fusilium machinarum bellicarum; alterum pro-
montorii latus demittitur ad meridiem, totum objectum
oculis veteris Byzantii, valde proclive, ut ejus ascensus
gradibus aut anfractibus moliat, usque ad mare
pronum dejicitur, ut littus sit excelsum, præceps,
præruptum; lateris media pars intumescit duobus
tumulis ab infera parte præcipitibus, a supera expli-
catis in planitiem leniter assurgentem ad promontorii
fastigium, porrectum in longam planitiem. Ora ma-
ritima sub hoc latus subjecta producit in longitudi-
nem mille passuum, quorum quadringenti Sycenæ
portæ propinquiores patent in latitudinem quinqua-
ginta passuum, ubi communis ambulatio suburbana
platanis adumbratur, in qua olim ædes divi Constantini,
cujus superficies nunc non exstat. Duntaxat gradibus
lapideis in fornicem subterraneam Græci descendunt
ad potionem aquæ fontanæ Constantino sacræ; reli-
qua oræ maritimæ pars tota proclivis, excepta via
humano opere explanata. Tertium promontorii latus,
similiter valde proclive et præceps usque ad littus,
vergens ad solis ortum, intuens promontorium Asiæ
Damalicum, quo Bosphorus contendens ad occasum
flectitur ad meridiem. Ex antedictis apparet Metro-
pon esse aut totum promontorium, aut ejus partem
eminentem in primas sinus fauces, quam vulgo appel-
lant acram Spandoninam. Si totum Dionysius intelli-
git, existimare debemus Bolum, templa Dianæ et
Veneris locumque Ostreodem fuisse intra urbem Gala-
tata, eamque urbis partem non comprehensam fuisse
intra locum Sycodem (ut non videtur ex antiqua re-
gionum urbis descriptione, ponente in latere Galatæ
meridiano Sycenam regionem, quæ etiamnum cernitur
in media Galata propriis muris clausa, opposita
Constantinopoleos valli, in qua ima est trajectus Syce-
nus), Galatæque latus urgens ad solis ortum post
Sycodem fuisse, quod incipit ab angulo divæ Claræ,
quo sinus, tendens ad occasum brumalem, flectitur ad
occasum fere solstitialem, quoque finitur recessus
inchoatus a promontorio Spandonino, longus duo
millia passuum, quorum octingenti intra urbem.
Jactus hibernæ piscationi aptus videtur angulus soli
expositus, a ventis septentrionibus tectus, in quo
hodie spectantur duæ ædes sacræ, quarum unam
Franci appellant divam Claram, alteram Græci Pho-
tinen, quasi Phosphoron, non sine antiqua ratione,

quoniam hic esset ædes Veneris Placidæ et Dianæ
Phosphori, quæ etiam Phosphoros, ea est Lucifera,
nominatur. Nam primi illi propagatores religionis
Christianæ, quo facilius nationes a cultu antiquorum
deorum ad verum pietatis cultum paulatim abduce-
rent, veramque religionem illos colere assuefacerent,
sub antiquis deorum nominibus nova induxerunt
divorum nomina. Suidas¹ scribit Constantinum regem
Romanorum, filium Leonis Isauri Iconomachi, Vene-
rem coluisse, eique humanas victimas mactasse in
regione urbis Perææ, ubi divæ Mauræ templum esset,
quod is demolitus, locum effecit homicidiarium, quem
Mauram nominavit, in quo nocte pueros sacrificabat.
Existimo illam ædem primo appellatam Phosphoron
a Diana Lucifera, deinde Photinam, post Mauram.
Vide an sit vitiatu codex Suidæ habens sanctam
Mauram pro sancta Photina. Nam cum Iconomachus
Constantinus imaginum cultum oppugnaret, verisimile
videtur ædem divæ Photinæ contumeliose appellasse
divæ Mauræ. Nunc nemo est, qui audierit aut legerit
in regione urbis Perææ divæ Mauræ ædem fuisse, sed
duntaxat Photinæ. Adde quod littora contraria multa
de paritate et similitudine inter se contendunt, ut duæ
Cyaneæ, ut duo angustiarum fana, ut alia pleraque,
ut littus divæ Photinæ fortasse ideo ædem Dianæ
Phosphori habuit, quod sit e regione Phosphorii por-
tus in contrario littore siti, ex eo appellati, quia illic
Diana Phosphoros lucem Byzantiis attulerit contra
Philippum Macedonem cuniculis Byzantium oppu-
gnantem (Steph. v. Βόσπορος). Venus vero Placida
non commodius collocari potuit, quam in hoc littore,
ubi Bosphorus labitur placidus et silens. In qua parte
regionis Perææ Constantinus Veneris cultor colere
Venerem melius potuit quam in antiquissima Veneris
sede? Jam cognitis ædibus Dianæ Luciferæ et Veneris
Placidæ et Metropon, judicare possumus Ostreodem
locum fuisse inter ædem divæ Photinæ et primas radi-
ces promontorii Spandonini, præsertim si id totam
intelligit Dionysius Metropon esse. Quamvis ostrearum
piscatio frequentius hodie exercentur a Sycarum porta
ad finem promontorii Metroponici et eo ulterius ob vadum
maris purgatum et apertum, in quod sparguntur et
disseminantur quotannis ostreæ integræ, non, ut olim
falso acceperam, divisæ atque disruptæ: tamen ante-
quam esset littus subjectum sub partem oppidi Galatæ
objectam orienti, ostrearum piscationem copiosam
præbere potuit. Postea vero quam hujus littoris pars
vadosa ædificata est, pars quotidie aut obruitur projec-
tis oppidi purgationibus, aut frequentium navigiorum
stationibus occupatur. Piscatio ostrearum nunc minus
exercetur in hoc suburbano littore, etiamnum exal-

1. Suidas v. Κωνσταντίνος p. 385 ed. Bernh.: Τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἔτιμα καὶ ἀνθρωποθυσίας ἀνέφερε πέραν τῆς πόλεως, ἔθθα δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας (an Φωτίνης?)

ΒΙΟΓΡ. II.

ναὶς ὑπερ ἑδαφίας καὶ φονετήριον ποιήσας Μάραν ἀνόμασι τὸν τόπον, ἐν ᾧ καὶ νύκτωρ ἐπειλεῖ θυσίας καὶ παιδᾶς κατέσφαττε.

bescente ostreis sua sponte provenientibus, non autem seminatis, ut seminantur circa promontorium Metopicum quotannis in hunc modum. Posteaquam Græci a piscibus sanguine participibus suam longam abtinentiam sustentarunt ostreis luculentis quidem, sed sanguinis, ut ipsi putant, carentibus, ex locis paulo remotioribus ab urbe naves ostreis plenas ad hæc loca maritima urbi propinquiora adducunt, atque in mare palis abjiciunt ostreas integras, non dissectas, ut mendaces quidam monstrosarum narrationum fictores in Italiam sparserant et disseminaverant, ut me imprudentem deciperent, ut vix cum venissem Byzantium, prudens factus a peritis piscatoribus, dissuadere poterim imperitorum opinionem jamdudum confirmatam. Ex illa igitur sparsione et disseminatione fit, ut quotannis ostrearum genus renovetur, luxusque morum Græcorum redintegretur. Sin autem minus totum promontorium intelligit Metopon esse Dionysius, sed solam promontorii linguam eminentem supra primas sinus fauces: tum conjectare possumus Ostreodem locum occupasse oram maritimam alluentem urbis latus orienti adversum, et radices promontorii Spandonini spectantes ad meridianam cœli regionem.

VII. De *Æantio et Palinormico et templo Ptolemæi, de Jasonio et luco Apollinis et de aliis antiquis locis.*

Fr. 28

Sed redeo ad Dionysium, qui a Metopo deinceps ita anapulum persequitur: *Post, inquit, Metopon, est Æantion nomen adeptum ab Ajace Telamonio, quem propter quandam vaticinationem colunt Megarenses ex instituto eorum qui deduxerunt coloniam. Inde procedens præcipitium, conversum in mare, nominatum est Palinormicum a secunda applicatione. Postquam enim colonie deductores ad eum locum naves primo*

appulissent ex eoque solvissent, rursus ad eundem locum reverterunt. Paulo supra præcipitium Palinormicon existit templum Ptolemæi Philadelphi, quem Byzantii æque ac deum venerati sunt, quod ex ejus in urbem animi magnitudine fructum magnum accepissent. Etenim Byzantiis Ptolemæus in Asia regionem frumentique multas myriades et sagittas et pecunias dederat. Deinde est locus dictus Delphinus et Charandas. Causa nominum hæc est. Vir Chalcis nominatus, genere Byzantius, scientia citharædus, nullis summis citharædis inferior, cum Orthium carmen caneret, delphinus ex pelago exstitit, seque ad audiendum erexit cantilenæ impetum, maritimæ oræ insistens, extra mare eminens, aspectum sublimem gerens, ut vehementi cantu impleretur, ob audiendi studium nihil a vadi commotione læsus: cum autem Chalcis canere desinebat, delphinus mare subibat, ad locumque consuetum redibat. Charandas pastor accola, sive invidia atque odio in Chalcidem sive avaritia incitatus, delphino insidiatus est sensim ad maris oram allabenti, eumque sublimem accedentem interfecit: non tamen piscatione potitus est. Chalcis enim suum auditorem magnifica sepultura affecit, locisque nomina Delphinum et Charandam imposuit, illum donans honoris memoria, hunc ignominia. Postea est acra in brevem recessum insinuata; basis ipsius et radix petra in fundo Thermastis appellatur. Post hanc ipsam littus toto vento apertum nominatur Pentecontericon a navibus quinquaginta remos habentibus ad littus id appulsi. Scytham enim dicunt nuncupatum Taurum ex suis sedibus migrantem huc appulsum fuisse, atque ad Cretam navigasse, in eaque Pasiphaen Minois filiam stuprasset: unde nata fabula amoris et prolis ex ipso procreatæ. Deinde succedit Jasonium, ex eo nomen adeptum, quod Jason navigans ad Colchos illuc appulsi fuerit, ubi est nemus profundæ laurus plenum, araque Apollinis, littus autem longum, omne ventis occiduis et meridianis expositum.

Fr. 28. *Templum Ptolemæi Philadelphi, etc.*] Fugit hic locus viros doctos qui Ptolemæorum historiam exposuerunt. Scimus Byzantios, Ptolemæi Philadelphi tempore, ab Antiocho Theo (c. an. 258) bello petitos esse, iisque auxiliatos esse 40 navium classe Heracleenses (V. Memno c. 24. Fr. hist. t. 3, p. 538). Præterea eundem Antiochum in Thracia Cypsela urbem expugnasse e Polyæno 4, 16 colligitur: adeo ut Thraciam, qua olim Seleucus post victum Lysimachum potitus erat, recuperare voluisse videatur. Eo in bello Byzantium ab Antiocho obsessum esse ad eamque obsidionem pertinere quæ ex Damone refert Athenæus 10, p. 442, C, suspicatur Droysenius *Hellenism.* t. 2, p. 330. Mihi Athenæi quidem narratio ad priora tempora pertinere videtur (v. Fr. H. t. 2, p. 330); ad bellum autem ab Antiocho illatum spectare collata in Byzantios a Ptolemæo beneficia suspicor.

Regio Asiatica Byzantiis data in Bithynia quaerenda est. Phylarchus Hist. libro sexto, quo hujus temporis historiam tractavit, Byzantios refert οὐτω Βιθύνων διασῶσαι ὡς Λακισδαίμονιους τῶν εἰλωτῶν (Athenæus p. 271, B). Cum cetera Ptolemæi in Byzantios munificentia confer quæ Memno § 25 narrat: Πτολεμαῖος... λαμπροτάταις μὲν δωρεαῖς εὐεργετῶν τὰς πόλεις προήγετο· Ἐπιμψε δὲ καὶ Ἡρακλεώταις ἀρτάδας πυροῦ πεντακοσίων, καὶ νεῶν αὐτοῖς Προκοονησιας πέτρας ἐν τῇ ἀπροπλίαι Ἡρακλέους ἀνεδαίματο. Locus templi Ptolemæi ibi fere fuisse debet ubi nunc est *Dolman Bakscheh* (*jardin de melons*), sicut *Æanteum* cum hodierno *Fondoukli* componendum fuerit. [—*Taurum*] Taurum Pasiphæ fuisse virum Cretensem tradit Pausanias p. 272 in *Mythogr. Westerm.* (cf. Philochor. fr. 39; Demonis fr. 3). Dionysii auctor ultra progressus Scytham e Taurica Chersoneso advenam finxit.

Ubi ostendero Jasonium esse vicum, quem Græci hodie vocant *Diplociona*, Turci *Bisitas*, facilius percipiatur *Æantion*, templum Ptolemæi, Delphinum et Charandam, petram Thermastin, Pentecontoricon loca sita fuisse inter Metopon et vicum *Diplociona*. Ea ut magis perspicua fiant, prius pergo exponere situm reliquæ oræ maritimæ, quam continuare intermiseram ad promontorii Metopici mucronem præcipitem et præcisum usque ad mare, via duntaxat intermissa humano opere explanata, jactis in mare vadosum et saxosum ædificiæ aut molis substructionibus, ubi finitur longus flexus a promontorio Clidio inchoatus. Ab illius igitur mucrone seu rostro passus trecentos progressus, incidi in vallem didentem Metopicon promontorium a colle, in quo est suburbanum *Æatis Bassæ*, cujus imæ radices maritimæ porriguntur in passuum longitudinem circiter octingentorum, quorum primi quadringenti maritimam habent planitiem patentem in passuum circiter quadraginta latitudinem. Supra impendent clivi, imi quidem præcipites et fere directi in altitudinem ferme centenum passuum, inde a medio colle ad summum verticem exigue proni; at reliqui quadringenti planitiem maritimam non habent, sed clivos a mari ad supercilium collis præcipites, excipio imam planitiem valliculæ mediæ inter clivos interjectæ, quæ medium Ajacis viretum, perennibus frontibus irriguum, secans cingitur duobus tumulis præcipitibus et præruptis, altero eminente supra scalam commercii, ubi fundamenta videntur antiquæ molis, partim sub aqua delitescens, partim supra mare exstantia, quæ piscatores vocant *Caridata* (nescio an quasi fortasse Charandam a Dionysio nuncupatam); altero tumulo præcingitur usque ad mare præcipiti atque imminente in vallem, qua a septentrionibus clauditur, lata juxta litus ducentos octoginta passus. Ipsa a septentrionibus clausa colle radices præcipites agente et propagante ad mare usque latas centum passus. Ab earum initio ora maris, quæ tendebat a promontorio Metopico ad cœli partem mediam inter Ursam et Aquilonem, flectitur ad ortum æstivum. Jam vallem et collem occupat regius hortus circuitu quatuor millia passuum complexus, virens silva cupressorum arborumque frugiferarum, Carabolus vocatus a satrapa illius constructore: quem aiunt piscatores obruisse maris recessum insinuatam in imam horti vallem, cinctam a septentrionibus colle, radices præruptas et saxæas usque ad mare spargente. Sub his radicibus Dionysius ponere videtur petram Thermastin; nam, ut ipse ait, hæc acra insinuabatur in

brevem recessum, et post eam litus est noto vento apertum: quæ aut excisa est, aut si nunc exstat, non agnoscitur: præsertim si Dionysius acram non intelligit esse promontorium, sed simpliciter oram maris, quæ tota ab hoc loco ad collis Metopici promontorium alluitur mari vadoso crebris petris supra aquam eminentibus inculcato. Earum quænam sit Thermastis, internoscere difficile est, jam tot seculis ora maritima immutata, aliis saxa littorea excidentibus, aliis imos collium clivos explanantibus, aliis sinus vallium obruentibus. Hæc commutatio me impedit, quo minus judicare audeam, an Palinormicon fuerit juxta collis Metopici promontorium, an ad radices collis eminentis in scalam commercii. Hoc unum arbitrari possum Palinormicon fuisse secundum radices alterutrius horum collium. A vallicula regii horti, ad quam conjectavi fuisse Thermastin petram, ora maritima, quæ dirigebatur ad septentriones, flectitur ad plagam cœli mediam inter solstitialem et æquinocctialem ortum: in qua plaga longi latique horti Rostanni Bassæ et *Ænobarbi* regiæ classi præfecti, ejusque sepulchrum juxta litus situm, circumclusum ædicula rotunda desinente in convexum, tegulis plumbeis tecta; ædiculæ area quadrata circumsepta muris, plantanis et populis adumbrata: et ne maris fluctus mortuum piratam submergant, quem vivum submergere non potuerunt, cum aliis saxis litus muniverunt, tum duabus columnis marmoris Thebei, terræ motu collapsis, a quibus stantibus vicinus vicus proximus appellatus est *Diplocion*, constitutus in maritima planitie, cujus plurima pars patet in latitudinem quadringentorum passuum, et amplius, cum insinuat in duas valles, quarum una diffunditur in planitiem septingentis passibus longiorem, hortis collucentem, fontibusque perennibus, utrinque collinis vineis et agris frumentariis cinctam, in qua est vicus *Diplocion*, ubi olim fuisse Jasonium aramque Apollinis et lucum profundæ laurus conjicio cum ex eo, quod situs hic locus est in littore longo ventis meridianis occiduisque exposito, ut ait Dionysius, tum ex ejus ordine narrandi ante dicta loca et consequentia. Locum, ubi fuit ara Apollinis et magnus lucus laurorum, vero proximum videtur cum fuisse, quem posteri appellarunt *Daphnen*, cujus meminit Stephanus. « *Daphne*, inquit, *Insana* portus est juxta os Ponti, in dextro littorè constitutus navigantibus ad Pontum; in sinistro vero ascendentibus ad Anaplum exstat suburbium *Daphne* nuncupatum, quod etiam appellatur *Sergium*. » Ex Procopio aliisque scribentibus

1. Thermastin petram etiam nunc e mari prope *Dolmabagdehe* eminere, vocarique *Kabatach* (grandem lapidem), ad eamque naves, postquam Constantinopoli solvissent, subsistere in anchoris solere, ut vel aquam vel merces vel vectores assumant, refert Hammerus in libro de Bosporo.

2. Stephanus v. *Δάφνη*: « Ἔστι καὶ λιμὴν Δάφνης μαίνομένη ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι. Ἔστι καὶ πρόσκειον Δάφνη ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν ἀριστερᾷ ἐπὶ τὸν Ἀνάπλου ἀνοῦσιν, [ὅ λέγεται Σέργιον, excerptoris additamentum]. Stephanum exscripsit Eustath. ad Dion. 916.

Anaplum esse ad promontorium Hestias, hoc duntaxat assequimur, Daphnen suburbium esse inter Byzantium et promontorium Hestias, nulliusque scriptoris traditione proprius accedi potest ad cognitionem Daphnæ, quam ex his quæ modo Stephani et Procopii attuli : at vero Dionysius ad ipsius notionem nos, aut quam proxime, perducit. Quispiam fortasse objiciet, in hoc sinistro latere fuisse item Daphnen Medææ, quam postea ex Dionysio ostendam fuisse inter locum nuncupatum Senem marinum et promontorium Hestias in valle, in qua etiam nunc visuntur rudera ædis Demetrianæ, dubiumque sibi atque controversum videri dicet, utra Daphne fuerit suburbium Byzantii. Mihi vero propius videtur Byzantios Daphnen aramque Apollinis coluisse et frequentasse quam Daphnen Medææ pharmacidis. Cultus enim deorum loca incolis frequentia efficere solet. Ut enim Antiochia Daphnen suburbium frequentans effecit nobile et maximum ob cultum Apollinis Daphnici : ita Byzantium Daphnen aramque Apollinis frequenti cultu effecit suburbium Daphnen in planitie Diplocionis ampla, culta, urbi que vicina, mitibus et vitiferis collibus cincta, potius quam in vallicula Demetrianæ angusta, undique asperis collibus circumclusa, nondum exædificata, longe ab urbe remotiori. Præterea in Diplocionis planitie potius quam in valle Demetrianæ fuisse suburbium Daphnen conjicio ex historia Euagrii narrantis Mammianum insignem senatorem in Daphne suburbio construxisse Antipharon e regione balnei publici, in quo statua esset Ammiani senæ statua. Antipharon appellatam arbitror ex eo quod sita esset contra Pharum, quam Marcellinus dicit fuisse Byzantii in promontorio Chrysocera nuncupato, quod Dionysius appellat Bosporium. Illa si fuisset constituta in valle Demetrianæ, non urbi adversa fuisset, sed prorsus ab urbe aversa, longe posita extra conspectum urbis impeditum intermedio colle excelso Clidio appellato. Agathium historicum suburbanum habuisse in vico Daphne conjicere possumus ex ejus Epigrammate inscripto in hortum maritimum (Anthol. gr. c. IX, 665) :

Εἶλον ἐμοὶ δάφνης ἱερὸν κλέτας, ἔκτοθι Πόντου
 κείμενον, ἀγραύλου κάλλος ἱρημοσύνης.
 Ἐνθάδε γὰρ νύμφαι δεινὸίτιδες, αἰεὶ ἐνὶ Πόντῳ
 Νηρείδες ξυνήν θέντο συνηλουσίνῃ.
 ἀμφ' ἐμὲ γὰρ μάραντες δίκασσε δὲ Κωνοχαίτης,
 καὶ μὲ παρ' ἀμφοτέραις μέσσον ἔθηκαν ὄρον.

(Si Agathii poemata, quæ inscripsit Daphnica, nactus fuisset, scrutatus diligenter essem, num a suburbio Daphne Daphnica sua poemata appellaverit.) Ex hoc Apollinis luco tripodem illum factum fuisse verisimile videtur, cuius Sozomenus (6,25) meminit¹. Tempore Valentis imperatoris, inquit, Hellenes quosdam in

philosophia præstantes habitos, religionis christianæ incrementa ægre ferentes, scire studentes quis Valenti successurus esset, omnibus vaticinationibus exquisivisse; denique tripodem ligneum ex lauro confecisse, et nominibus et verbis, quibus soliti erant, peregrisse, ut comprehensione literarum secundum unumquodque elementum sub machinatione tripodis et vaticinationis significantium demonstrarent nomen regis. Cum autem ipsi inhiarent Theodoro Hellenicæ religionis viro in aula regia præclaro, in re militari eximio, Theodori nominis literarum compositio accedens usque ad delta decepit philosophos, ut quam mox Theodorum regnaturum sperarent. Etenim hoc facinore patefacto, adeo Valens exacerbatum est, et iusserit comprehendere Theodorum et tripodis artifices, imperarique illum quidem vivum exurendum, illos vero securi feriendos esse, adeoque Valens effreni ira exarsit, ut etiam in eos qui philosophi non essent, sed simili veste atque philosophi uterentur, cædes processerit.

VIII. De Rhodiorum portu et de Archio loco.

Fr. 29.

Post Jasonium lucumque Apollinis Dionysius, Anaplum continuans, ponit Rhodiorum τὸν περιβόλον, ad quem rudentibus naves alligabant Rhodii, metuentes maris tempestatem. Cujus tria saxa ad suam ætatem servata exstitisse dicit, reliqua permulta temporis vetustate cecidisse.

Hunc Peribolon fuisse ut existimem eo in loco, quem hac ætate piscatores nominant Rhodacinion, non modo nominis similitudo, sed etiam Dionysii ordo narrandi antecedentia et consequentia me adducit. Hoc enim proprium habet imperitum vulgus, ut nomina locorum, quæ non intelligit, immutatione literarum in alia nomina aliquid sibi notum præsertim ridiculum sonantia derivet. Dicax enim vulgus et ridiculum esse solet, præsertim Græculum, quod omnia nomina finire gaudet hac terminatione *acion*, quam literati solent attenuare et diminuere in *ion* vel *arion* : ut ψωμὸς ψώμιον, παῖς παιδίον vel παιδάριον, vulgus ψωμάκιον, παιδάκιον : sic Ῥοδίων νεῶν detorsit in Ῥοδάκιον νεῶν. Hæc quidem nimium fortasse minutatim excussa, sed quæ indicent magnam depravationem antiquorum nominum. Jam vero quod Rhodacinion appellant, nihil aliud est, quam saxum supra aquam eminens, ad alia saxa adnitens, olim ad portuosæ molis substructionem in vadum dejecta : distat quidem aliquot passus ab ora maris, at ab Ænobarbi sepulchro passus circiter sexcentos.

¹ I. Locum hunc, quem non satis intellexit Gyllius, in ipso Sozomeno legas.

Fr. 30.

Post Rhodiorum Peribolon Dionysius ponit Archium nuncupatum locum campestrum, agri bonitate præditum et vitium amantem, collibus cinctum circumurgentibus, ad mare procidentibus: per medium eorum fluvius descendit in maritimam oram mollem et profundam. Hunc incoluit Archias Thasius Aristonymi filius: qui cum in hoc loco urbem condere pararet, a Chalcedonensibus prohibitus est, metuentibus exædificatum locum contra se fore. Archias illis, qui cum eo solum vertissent, Enon dedit habitandum, locoque nomen reliquit Archium.

Archias Thasius etsi locum hunc terra marique præstantem delegerat, tamen quod præterita sede Byzantii hunc locum elegisset, non minus cæcus fuit quam Archias Megarensis, quem Pomponius Mela scribit condidisse Chalcedonem. Archium locum esse vicum, quem nunc Græci Agion Phocam appellant, situs præ se fert constitutus in maritima planitie vallis, in valliculas amplius quinque divisæ, patens in longitudinem plus minus duobus millibus passuum, in latitudinem juxta mare circiter sexcentorum, fertilis vitium et cerasorum, ab utroque latere collibus cinctæ procumbentibus ad mare, per quam mediam defluit rivus alveo prope oram maris profundo, utrinque ingentibus saxis munito; is æstate etsi perennis non fluit, tamen ejus gurgites perennes restant. Bonitate terræ incolæ dicunt hanc vallem præstantiorem et fertiliorem valle Diplocionica. Juxta vicum nominatum Agion Phocam, situm in illius vallis planitie, ora maris mediocriter sinuosa portum efficit assiduis navibus frequentem. Ora maritima inter Jasonium et Archium media passuum millibus amplius duobus in longitudinem patens explanata est, partim excisis imis clivis collium impendentium, non in magnam quidem altitudinem elatorum, sed præcipitem et pene directam, partim obruto oppressoque mari a servis Enobarbi, qui brevi tempore eam totam exædificaverunt, portuosamque effecerunt, usque ad marginem maris magnarum navium capacem, perpetuaque ædificia et continuos hortos substruxerunt in mari vadoso, marisque partem intra substructiones intermiserunt, quæ portus vicem præstat, et piscinæ crebræ piscium frequentia multorum quotidie subeuntium exeuntiumque.

Fr. 30. Archium] Potius Archiam locum dictum esse putaverim. Situs erat ubi nunc exstat Orta-Keui.

Fr. 31. Vates Latiades] Nomen hoc alibi non videtur occurrere. Fuerit Laciades, Λακιάδης. Cum hoc nomine bene noto cf. Λάκκος, nomen ejus qui Phaselidem Doriensium coloniam deduxit (v. Fr. Hist. t. 4, p. 319 et 428). Sicut vero Lacijs ipso suo no-

IX. De Sene marino et Parabolo, et de Calamo et Bythia.

Fr. 31.

Dionysius, loca oræ Bosporicæ sinistræ prosequens, Post Archium, inquit, promontorium eminet; in altitudinem præcipitem abruptitur discedens ad mare, fluctus maris densos et violentos, quibus crebris verberatur, excipiens. In promontorii vertice senex marinus statutus est, quem alii aiunt Nereum, alii Phorcyn, alii Proteum, quidam patrem Semystræ, nonnulli indicem navigationis et demonstratorem Jasoni fuisse, ducemque angustiarum Bosporiarum. Quidam vates Latiades oraculum in somnio sibi visum dedit posteris colonis Megarensium, oportere sacrificare marino seni: itaque in hoc loco publice colitur senex marinus.

Hunc senem marinum statutum fuisse in promontorio, quod nonnulli historici atque etiam nunc vulgus Græcorum appellant Clidion, assequor cum ordine Dionysianæ narrationis antecedentium locorum et consequentium, tum situ oræ maritimæ, quæ ab Archio loco quadringentos passus usque ad Clidion progressa nullum promontorium, nullum litus habet, cui conveniat descriptio loci senis marini, quam promontorium Clidion (hod. *Defterdar Bournou*): quod ut melius noscatur, subjiciam, quale nunc existit. Id præceptum et præruptum usque ad mare excipit suo mucrone fluctus ictusque maris adeo vehementer, ut hi, postremo ab ipso repulsi, deferantur juxta Asiam usque ad Byzantium, litusque Europæum non amplius excipiat fluctus Bospori descendentes per anfractus, sed a promontorio Clidio velut clave claudatur, et protegatur, nomen adepto ex eo, quod Byzantinis Bosporum claudere et finire videtur. Bospori enim aspectus ex urbe Byzantio sursum versus juxta litus Europæum navigantibus non patet ultra Clidion, cujus clivus medius in altitudinem ducentorum passuum adeo pronus est, ut scandi non possit nisi anfractibus, in latitudinem patens plus minus quadraginta passuum; inde brevi cervice lata sex passus dilatatur assurgens in altitudinem bis mille passuum; ab aquilone cingitur planitie insinuata in vallem Demetrianam, ab altera parte cingitur valle in tantam edita altitudinem, in quantam ipsius promontorii jugum. Sed redeo ad Dionysii Anaplum.

mine sacerdotem Apollinis prodit (v. Müller, *Dor.* t. 1, p. 113 et 227), sic nostrum quoque Laciadem vatem fuisse videmus. — posteris colonis] Quomodo hæc ex auctoris sententia intelligenda sint, tanto minus liquet quum ex aliis locis (v. c. fr. 33) colligatur Dionysium de variis colonorum græcorum in Bosporo conatibus multo nlra legisse quam nos tradita accepimus.

Fr. 32.

Marino, inquit, seni vicinus est Παράβολος, id est jactus temerarius, nuncupatus a piscatione temeraria incertaque ob maris asperitatem inaequalem. Fluctus enim descendens in littus asperum, piscationes efficit temerarias, parum voti compotes et fere frustratorias. Deinde est Calamus et Bythias : ille a calamorum multitudine, hic ab alta protectione promontiorum circumurgentium nominatur. In ipso est laurus Medea, Aetæ filiae planta, ut fama est; huic parallelus est collis sensim supinus declinans ad mare, nominatus Baccha Isidis matris deorum.

Ex his Dionysii verbis consequimur Parabolon, Calamum, Bythiam loca esse inter Clidion promontorium et promontorium claudens vallem Demetrianam ab aquilone. Hæc duo promontoria sinum efficiunt leniter inflexum, in quo insulae seu scopuli seu syrtes, quarum una est vadosa et sicca, arenosa, paulum eminens supra aquam, statio avium marinarum. In hunc sinum desinunt duæ valles; minor prima est, distans a mucrone Clidii quingentos passus, in quo intervallo olim fuit Parabolos; nunc exædificatus est. Ultra valliculam septingentis passibus confectis, incipit major vallicula, habens contra se turrim vireti regii, in litore Asiatico sitam, nominatam Phylacen; desinit in medium sinus flexum, Demetrianam nominatam ab æde divi Demetrii sita in clivo, ubi fons divo Demetrio sacer, exilis quidem, sed perennis scaturit ex alto specu concamerato hominum opere. In valliculae maritima planitie, porrecta in passuum longitudinem circiter octingentorum, existunt etiam nunc pauci calami, olim multi, a quibus locus nominatus fuit; deinde Bythias, a quo arbitror Bytharia, quorum meminit Euagrius¹, cum ait Vitalianum usque ad nominatas Sycas incursionem fecisse, contra quem in tentoriis versantem ad Sycas defixis rex misit Marinum Syrum. Congressi igitur ambo exercitus, ille a prora habens Sycas, hic Constantinopolim, primo se continebant, deinde post leves pugnas, inter duos exercitus proelium navale commissum est circa Bytharia appellata. Fugit Vitalianus, læsa prora et magna parte exercitus amissa; reliqui etiam fugerunt, ut nulli hostes reperirentur neque in Anaplo, neque circa urbem. Promontorium, quod ab aquilone vallem Demetrianam claudit, saxum

eminet in mare, in quo olim Baccham Isidis fuisse puto. Id intus recedit, neque impedit autuos aspectus promontiorum Clidii Hestiarumque ultra hoc promontorium eminentium, flexum admittentium amplius tria millia passuum circuitu littoreo complectentem, intra se includentem duos sinus, Demetrianum et Michaelium, divisos promontorio Bacchico.

X. De vico Michaelio et de promontorio appellato Hestias.

A promontorio jam dicto progressus sexcentos passus, perveni ad vicum Michaelium in maritima vallis planitie situm, lata juxta mare quingentos passus, longa sexcentos; inde supra maritimam planitiem valis mille et quadringentos passus in altitudinem erigitur, tota valde angusta et proclivis circumurgentibus collibus usque ad fluvii ripas valde pronis, excepta semita humano opere facta. Summa dilatatur in campestrum planitiem, ex qua nascitur fluvius æstate exilis, sed perennis, et qui omni anni tempore fistulæ quincunciali sufficere posset. Per mediam vallem delabitur ad vicum Michaelium, quem Græci hodie appellant *Asomaton*, ab æde olim nobili Michaelis Archangeli militis incorporei, quam Sozomenus (2, 3) Constantinum Magnum tradit exstruxisse in Hestias aliquando nuncupatis, atque ex eo, quod ibi Michael Archangelus apparuisse creditur, locum dicit Michaelium appellatum esse juxta medium fretum Bosporitum in dextro latere ex Ponto navigantibus Byzantium, distantem a Constantinopoli itinere marino stadia circiter triginta quinque, terrestri circuitu septuaginta. Ora maritima ab ortu ad occasum procurrentem, in qua dixi situm esse vicum Michaelium, circuit sinum intimum valde portuosum, usque ad marginem magnarum navium capacem, quem colles undique tuentur ab omnibus ventis, excepto meridiano, quem frangunt cursus rapide incitati contra meridiem præcipitantes. Locum quem Sozomenus appellat nunc Michaelium, nunc Hestias, Procopius (De æd. 1, 8) appellat Anaplum. « Duo, inquit, erant templa Michaeli Angelo dicata, inter se opposita, Bospori freto divisa, unum in loco appellato Anaplo in sinistro litore navigantibus ad Pontum Euxinum, alterum in contrario litore, quod antiqui Πρόχθους nominarunt,

Fr. 32. *Bythias*] Legebatur *Bythius*; sed in seq. ipse Gylius habet *Bythias*. || — *Baccha*] Legebatur *Bacca*. Infra tamen legitur *promontorio Bacchico*. In sequentibus alium Bospori locum *Βαχχίας πέτρας* vocari videbimus. Cf. *Βαχχίς* locus *Ægypti* ad *Mareotin paludem* ap. Ptol. 5, 12. Græcos *Ægypti* ad *Bosporum* consedissee jam arguerunt *Cubi Canobi* in *sinu Ceratino*. Porro *Ptolemæum III Thraciæ* partem ad *Pontum tenuisse* constat et monumento *Adulitano*. Cf. Fr. H. t. 3 p. 709 sq.

1. Euagrius Hist. Eccl. III, 43 p. 376: *Συνήτην οὖν ἀμφὸς τῷ στρατῷ, ὃ μὲν ἐπὶ πρόμναν τὰς Συκάς, ὃ δὲ τὴν Κωνσταντινόπολιν ἔχων. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνεκώχουον, εἶτα μετὰ τοὺς ἔκπλους καὶ τοὺς ἀροβολισμοὺς μεταξὺ τοῦ δυοῖν στρατοπέδοιν ναυμαχίας καρτερᾶς συστάσης περὶ τὰ καλούμενα Βυθάρια, φεύγει μὲν προτροπᾶθην πρόμναν κρουσάμενος ὁ Βιταλιανός, τὰ πολλὰ τῆς δυνάμεως ἀποβαλὼν· φεύγουσι δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν οὕτω τάχιστα, ὡς μηδὲνα πολέμιον ἀνὰ τὴν ἑξῆς περὶ τὸν Ἄναπλον ἢ περὶ τὴν πόλιν αὐτὴν εὐρεθῆναι.*

ex eo, existimo, quia litus multum projiciatur ex hac ora, nunc autem nominatur Βρόχοι, temporis longitudine accolarum inscitia depravante nomina. Hæc duo templa cum vetustate temporis sacerdotes prospicerent ruinas editura, et metuerent eorum casu oppressum iri, a Justiniano deprecabantur instaurationem amborum ea forma, qua olim fuerant. Non enim ulla ædes sacra ædificari nova, vel exulescens reædificari poterat, nisi ex pecunia regia, non modo Byzantii, sed ne usquam quidem locorum Romani imperii. Rex his motus, utrumque a fundamentis demolitus est, quorum alterum in Anaplo reædificavit in hunc modum: saxis injectis oram illam circumplexus ad tegendum portum, litus maris in forum transformavit. In hoc loco mare quietum communicat applicationem navigiis, quæ mercatoris ad saxa injecta appellentis merces ex transtris navium in terram exponunt. Aula post maritimum forum ante templum sita est. Qui illic spatiantur, marmorum decore lætantur et aspectu maris, fruuntur communibus auris excitatis tum ab impetu undarum tum ex collibus impendentibus. Porticus in orbem ambit templum, solum ab oriente intermittens sacrum adytum. Templum mille coloribus variatur; tectum in tholo sublime effertur. Quis pro dignitate hujus operis enuntiare possit elegantes columnas et totius ædificii structuram? Quis marmorum venustatem, quibus mari et sola vestita sunt? Quis auri multitudinem immensam circa omne templum velut ipsi innatam fusam? Hoc igitur templum in Anaplo nuncupato in hunc modum Archangelo elaboratum est. In contrario littore paulum a mari distat locus natura quidem planus, compositione vero lapidum in altum effertur. Hic Archangelo constructum est templum decore quidem excellens, magnitudine vero primum. Hæc ex Procopio addere volui, tum quod in editis codicibus Procopii non habentur, tum necessaria futura ad declarationem contrarii littoris. Horum templorum etiam fundamentorum substructiones effoderunt, ut nihil ex his jam supersit, nisi ut in oculis erutis fossæ et scrobes effossarum substructionum. Hoc loco Procopius restrictius definit Anaplum quam Dionysius, qui scripsit Bospori Anaplum esse totam navigationem ab

urbe Byzantio ad Pontum Euxinum. Similiter Stephanus (v. Χρυσόπολις) Anaplum ponit in dextro Bospori latere, cum ait Chrysopolim esse prope Chalcedonem in Bithynia, Anaplum naviganti in dextra; idem tamen aliis locis (v. Γυναϊκόπολις), sive Stephani compendiaris Hermolaus grammaticus, restringit Anaplum. Portus, inquit, Mulierum est circa Phidalam inter Anaplum et Leosthenium, ubi intellegit Anaplum esse aut ad promontorium Hermæum, aut apud Hestias. Scholia in Dionysium scriptorem orbis iucerta (ad v. 140) tradunt fretum Bospori angustissimum inter Ciconium et Anaplum; verum ubi Ciconium sit, suo loco explicabimus. Sed ne quis decipiatur inscitia illius, qui in libris Sozomeni edidit Elenchos, dum Michaelium locum, quem Sozomenus dicit esse in locis quondam nominatis Hestiis, enarrat esse Sosthenium, procul inde remotum amplius duodeviginti stadiis. At Hestias alio loco esse non posse quam ad promontorium claudens ab aquilone Michaelium sinum, statim monstrabo ex Polybio (4, 43). « A promontorio, inquit, Hermæo (quod infra ostendam nunc appellari Neon castrum) decursus Bospori convertitur in Asiæ oram, inde rursus in Europam ad promontorium Hestias. » Qui norunt Bospori decursus deferri per anfractus alternos Asiæ Europæque, plane illi sciunt illos ex Neocastro deferri in promontorium Asiæ, ubi molæ versantur, inde rursus converti in Europam ad promontorium, quo excipitur nominatum a Græcis Mega rheuma, cingens ab aquilone vicum Michaelium. Quale autem sit Mega rheuma et promontorium Hestiæ, Dionysius Byzantius apertius declarat.

Fr. 33.

Post collem sensim supinum, inquit, promontorium protenditur multum, portum insinuans, crasso præruptoque incurso boreales maris ictus propulsans. Ab occasu enim portum præbet sufficienti magnitudine, protectum a ventis; reliqua promontorii pars excipit fluctuum vim multam audacemque et similem statuæ virili: nunc enim mare miscet et convolvit in orbem, nunc impetus undarum in contrariam partem

* Similiter Scylax Peripl. § p. 46: Καλίσται δὲ Ἀνάπλου ὁ τόπος ἀπὸ Βόσπορον μέχρι τῶν Ἑλλήνων ἐπ' Ἱερὸν. Plerique angustiore sensu vocem usurpant: Stephanus v. Γυναϊκόπολις, Procopius, Schol. Dion., Eusebius l. l., Marcellus in Chron. (indict. 4, Placido solo cons.: Theodericus, Triarii f., rex Gothorum, adscitis suis usque ad Anaplum quarto urbis militario advenit), Eustathius ad Dionys. 140, angustias Bospori potissimum vocari dicens τὰ ἄνω (Πόντου, quod dele) τοῦ χαλοῦμένου Ἀνάπλου, quibus angustiae ad Hermæum significantur. Hi Anapli nomine eum tractum Bospori intellexerunt qui juxta Europæ litus (ubi na-

vigari solebat) est a Clidio pr. (Defterdar-Bournou) usque ad Hestiarum promontorium (prope Arnaut Keui), sive eam partem ubi in angustias Bosporus contrahi et boream versus dirigi cœpit. Recentiores nonnulli in veteris geographiæ tabulis Anaplum vicum notant eo loco situm ubi erat vicus Michaelius. Cujus sententiæ idoneum testimonium desidero.

Fr. 33. *Similem statuæ virili*] Quonam pacto vis fluctuum cum statuæ virili comparari possit, me haud assequi fateor, nec dubito quin græca quæ in suo libro Gyllius legit, corrupta fuerint. Vertit auctor quasi Dionysius scripsisset: ὁμοίαν εἰκότι ἀνδρῶν :

impellit; multas naves vili onustas secundo vento currentes retrocessisse fluctu oppugnante ventum; rursus vero ad saxa promontorii revertitur impetus undarum, et ex refractione velut avulsus et separatus a pelago contra pelagum ipse per se currens urgetur: unde fit, ut nautæ necesse habeant, iter pedibus conficientes, funibus naves trahere, in quas fluxus multus incursans nautas vi agit, et retrahit in contrariam partem, metusque et desperatio subit, tanquam non iterum tentandum sit. Nonnunquam fluctibus cedentibus ad ipsa saxa crepidinis littoreæ contendunt contra fluctus, firmantes remos ad cautes, et vim maris inhibent auxilio continentis. Postea vero quam coloniæ deductores, promontorium Bosporium prætergressi, viderunt magnam multitudinem barbarici exercitus tenere oram maritimam, in quam descendendum erat, occuparunt locum nuncupatum Hestias, vacuum a custodiis, et barbaris anteverterunt. Fuit enim illis compendiaria navigatio, at barbaris longus terræ circuitus ob sinus. Demonstrantur autem quædam semitæ impressiones in saxis cancrorum marinorum pedestri itinere rapidissimum fluxum præteruentium.

Hæc quidem Dionysius recte narrat. Vidi ipse ibi saxa attrita longo cancrorum excursu; ac si non vidissem, a vero remotum non existimassem, cancrorum forcipibus duris posse atteri saxa, cum assiduo pedum attritu formicas excavare silices viamque fa-

cere videamus. Quæ de cancrorum itiuere terrestri Dionysius scribit, Ælianus² confirmat, sed in qua Bospori parte id fiat, non explicat. • In Thracio, inquit, Bosporo fluctus rapidi ex Ponto deferuntur, et angustiis diffringuntur, ut cancos contra venientes facile evertere possint; quod ipsum cancri præsentientes, postquam eo pervenerunt, singuli in sinuoso quodam loco se tenent, simul et reliquos expectant, deinde in eundem locum congregati, adrepentes per præcipientes crepidines, in sicco ascendunt, et fluctuum vim evadunt, iter pedibus conficientes. Cum autem hanc violentiam pedibus prætergressi sunt, rursus per crepidines in mare recurrit. • Adverte non modo hoc promontorium Hestias appellari, sed etiam magis proprie maritimam planitiem promontorio clausam, ubi vicus Michaelius, quem Sozomenus situm esse dicit in Hestiis nuncupatis, cui consentit Polybius (4, 43, 5), cum antedictum promontorium appellat τὰ περὶ τὰς Ἑστίας ἀκρα καλούμενα: quæ Perotus vertit promontorium Hestias: rectius vertisset promontorium circa Hestias, aut Hestiam, nisi huic locum Hestias in numero plurium appellarent Polybius, Sozomenus, Dionysius Byzantius. Ex cuius causis, quas affert, cur appellentur Hestias, verisimilius videtur coloniæ deductores prætergressos promontorium Bosporium, cum vidissent maximam multitudinem barbarici exercitus tenere oram maritimam, ad quam descendere ipsi constituerant, classem

in quibus quidnam lateat, eruendum videtur e sequentibus: nunc enim mare miscet et convolvit in orbem, nunc impetus undarum in contrariam partem impellit. Itaque pro EIKONI fuerit ΚΥΚΛΩΝΙ, et in ΑΝΑΡΕΙΑΙ lateat ΑΝΑΡΟΙΑΙ, adeo ut legendum sit ὁμοίαν κυκλῶνι καὶ ἀναρροίᾳ. Ut κυκλῶσθαι mare Homerus dicit, sic κυκλῶνα mari tribuit Synesius in Epist. 4, p. 166, C.: ἠρόσμι τὰ πνεύματα, καὶ ἡ θάλασσα κυκλῶν ἐγεγόνει.

¹ Occuparunt locum] Ut integra sit et cohereat narratio, Hestias in eo ipso loco fuisse debent de quo in præcedentibus et sequentibus sermo est, i. e. in promontorio ad *Arnaut koi* sito, contra quod vehemens fertur fluctus marinus. Nomen Ἑστίας de aris quæ in hoc loco periculis pleno nautæ pro more posuerant, explicandum esse videtur. Quæ a Plinio 5, 44, § 150 in Asiatico Bospori litore memorantur *Estiæ*, ex ordine locorum referendæ sunt ad aras deorum angustiis Fani Jovis Urii adjacentes. De situ Europæarum Hestiarum et Polybii verbis τὰ περὶ τὰς Ἑστίας ἀκρα καλούμενα accuratoriis nihil colligi potest. Quod Sozomenus Hestias cum vico Michaelio componit, id Gylliong induxit ut totum tractum qui a vico Michaelio ad promontorium pertinet Hestias dictum esse suspicaretur; mihi Sozomenus parum accurata tradere videtur. Ceterum de Ἑστιῶν nominis origine aliam narrationem habet Hesychius Milesius p. 150: Ὡς οὖν σὺν πλείοσι ναυοὶ ὁ Δίνεως (Δίναιος, Codinus)

εἰς συμμαχίαν ἦκε τοῦ Βύζαντος (quem Strombus frater bello petiverat), μὴ δυνηθεὶς προσορμῆσαι τῇ πόλει, ἀρτι τοῦ βασιλέως αὐτῶν Βύζαντος μεταλλάξαντος καὶ τοῦ δήμου πάντος ἐν ἀγωνίᾳ τυγχάνοντος, πρὸς τὸν καλούμενον Ἀνάκλιον ἀπέκτετο, ἔνθα καὶ διατρέψας Ἑστίας τὸν τόπον ὠνόμασεν.

² Ælianus H. An. VII, 24: Ἐν δὲ τῷ Θρακίῳ Βοσπόρῳ ἐπειδὴν τὸ βεῦμα βλαῖον ἐκ τοῦ Πόντου καταβρίθται, βούλονται μὲν οἱ καρκίνοι πρὸς ἐναντίον ὠδοῦμενοι τὸν ῥοῦν βαδίζειν· ταῖς δὲ ἀκρας, ὡς τὸ εἰκός, βιαιότερον τὸ βεῦμα περιρρήγγνται τοῖς οὖν καρκίνους ὠθήσει τε πάντως καὶ ἀνατρέψει, εἰ μέλλουσιν ἵναί τῷ ῥῷ ὁμοίε. Οἱ δὲ ταῦτα προΐασσι, καὶ ἐπειδὴν ἀφικωνται τῆς ἀκρας πλησίον, ἕκαστος ἐν τινὶ κολπῷδε χωρῶν εἶτα ἑαυτὸν ἐπέχει, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀναμένει· εἶτα ἀθροισθέντες ἐν ταύτῃ, προσανέρουσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ ἀναρριχθῶνται ἐπὶ τοὺς κρημνοὺς, καὶ τὸ μάλιστα ῥοῦδες καὶ βλαῖον τοῦ πελάγους περὶ διέρχονται· εἶτα ἔξω τῆς ἀκρας γενόμενοι καὶ παραμειψάντες αὐτήν, ἐς τὴν θάλατταν κατὰσιν αἰθῆς. Φεβδονται δὲ αὐτῶν οἱ ἄλιες, ὅτι ἐκόντες ἐπὶ τὴν γῆν προσέρπουσι, σωθῆναι δεόμενοι ὁμοῦ αὐτοῖς· οὐκ οὖν αὐτοῖς ὑπομένουσι τοῦ κλύδωνος ἀγρωτέροι δομαῖν οἱ ἀνθρώποι. Cf. Plinius IX, 51: *Universi aliquando congregantur; os Ponti evincere non valent; quamobrem egressi circumueunt, apparatusque tritum iter.* Schneiderus (ad Ælian. l. 1.) Ælianus sua e Dionysio nostro sumpsisse opinatur. Quod parum probabile, quum Dionysius non nisi paucis verbis meminisse videtur rei, quam fusius exponit Ælianus.

appulisse in sinum subjectum sub planitiem vici Michaelici quam applicuisse ad ipsum promontorium impertuosum. Ex antedictis jam manifestum est, promontorium Hestias esse id, ad quod deferitur fluctuum vehemens incursus, quem Græci hujus ætatis μέγα βῆμα proprie appellant a maximo fluctu totius oræ Europæ, qui etsi promontorio refringitur longæque et valenter repellitur in contrariam partem, sæpe autem repulsus, sæpius rursus impellitur, urgeturque contravenientibus fluctibus, ut eorundem a fronte, a tergo, a lateribus repulsorum colluctatio quædam vortiosa videatur, etiam nullis flantibus ventis, qui aliquo promontorio repercussi, atque in se volutati facere solent vortices non modo in terra, sed etiam in mari: tamen hic tanta vis est decursus præcipitantis Bospori, ut rapido cursu semper deorsum secundum promontorium feratur, ut navigantibus sursum versus partim sit in terram descendendum, navisque funibus trahenda, partim remis aditendum ad saxeam maris oram. Neque modo cancris iter pedibus suscipiendum, sed etiam vidi hamiarum piscium impetu fluctuoso gaudientium celeritatem retardari; qui etsi hamos maxime internoscere solent, tamen nusquam minus hamorum insidias deprehendunt, quam hic fluctibus impediti; itaque frequentissimi ibidem capiuntur, reliquorumque piscium greges fluxu retardati pigre ascendant, ut interdum ex terra lapide aut bacillo aut conto eos ex nave ferias ac capias. Ac si tot et tantas molas versare posset, quos moletrina collocari possent juxta promontorii radices orienti objectas, tamen non collocantur, ne impediatur navigatio. Nulla enim navis silentibus ventis sursum navigare potest, nisi ex terra funibus trahatur, aut valenti remigatione impellatur. Ceterum Hestiacum promontorium, quod tantos fluctus efficit, profecto non est in magnam aut altitudinem editum, aut latitudinem protensum, sed humile, non latius quadringentis passibus neque trecentis excelsius, neque circuitu octo stadiorum patentius, duos sinus claudens, alterum a meridie, alterum a septentrionibus, illud ipsum duplici valle clausum, altera Michaelica (quæ multo longior quam promontorium ipsum), altera tam longa quam id longum existit. Ab ejus radicibus orienti objectis in longitudinem minus quingentorum passuum protensis clivi saxei attolluntur in altitudinem plus minus ducentorum octoginta passuum; inde jugum planum non excedens quingentorum passuum longitudinem; in quo constituta sunt moletrina ventis versatilia. Reliquum promontorium totum undique proclive est, excepta cervice plana quidem, sed quaternorum passuum latitudinem non excedente, qua assurgit in excelsum collem triplici clivo depressum, in passuum altitudinem elatum circiter duum millium, clausum duabus vallibus, una desinente in sinum Michaelicum, altera in sinum in quo postea Diony-

sus ponit τὰς Χηλάς. In collis summo vertice exstat luculenta cisterna, lateritio opere facta, perennem optinamque etiam nunc aquam continens in mediis substructionibus antiqui ædificii dudum diruti, unde videtur tota fere Propontis, et Bosporus a Byzantio ad Daphnen Insanam, non impediante excelso promontorio Hermæo, quo ille excelsior existit.

XI. De locis nominatis Chelis.

Fr. 34.

Deinde adjungit Dionysius: *A promontorio Hestiaci flexus jam navigationem quietam stabilemque efficit. Post Hestias sunt Χηλαί nuncupatæ a similitudine figuræ; harum quidem alteræ breviores, alteræ majores, ambæ vero portus existunt; apud ipsas templum est Dianæ Dictynnæ.*

Hoc loco Dionysius scalas sive molis brachia appellat Χηλάς a similitudine forcipum sive brachiorum, quibus portuum moles scaleque similes esse solent, sive sint rates in mare projectæ sive saxa in vadum abjecta, ponticolorum vicem præstantia, quæ Hellenes a figuræ similitudine χηλάς proprie appellantur, posterius Græci βάρβα, Latini *scalas* seu *gradus* nominantur ab usu potius quam a similitudine scalarum nauticarum. Hæ, ab scandendo dictæ, nihil aliud sunt quam trabes latæ inclinatæ, in gradusque exasperatæ, illæ vero planæ collocantur et plano pede ad-euntur. Sed tamen ex illis ad naves quia velut gradus jacitur, ideo jamdudum inveterata consuetudine etiam scale nominantur, depravatæ quidem. Nam primum χηλαί, deinde χαλαί a Græcis jam ignorantibus, quid significant χηλαί, deinde vulgi consuetudine, quæ literas depravare solet, scale: ut jam Græcorum vulgus ignoret, quid sibi velint χηλαί, quid βάρβα, sed duntaxat novit scale. Quam autem celebres olim essent hæ Chelæ [ad hod. *Bebek sitæ*], declarant piscatores, qui ex tot oræ Bosporicæ nominibus paucula quædam retinentes, medium sinus fluxum Hestiaci et Hermæo promontoriis clausum etiam nunc appellant *chelas*, quasi χηλάς, cum tamen in hoc sinu nulla portus brachia, nullæ scale sint publicæ, nisi breves paucis trabibus compactæ, parum in altum projectæ, et quæ excipere duntaxat possunt parva navigia, quibus rex regisque olitores descendere solent in hortos proximos fontibus perennibus irriguos, virentes silvis cupressorum plantisque fructiferis, situs partim in ima vallis planitie desinente in medium sinus flexum, partim in ejus clivis eminentibus supra sinum circuitu terrestri ter mille et septingentos passus complectentem, e quibus mille et quadringentos occupant regii horti, maritimam oram attingentes. Scale aut molis brachia hic constituta non fuerunt ad protegendum portum a ventis (nam utrinque excelsis montibus clauditur, emittentibus quidem

ex sese quinque valliculas in sinum valde pronas et minime montis dorsum penetrantes), sed quod sinus intimus vadosus sit, ideo *χῆλαι* adstructæ sunt, ut e navibus in alto stantibus pateret descensus ad templum Dianæ Dictynnæ situm in medio sinus flexu: nam descendendi alia quæ causa fuisset, nisi templum Dianæ Dictynnæ, quod piscosi Bospori permulti piscatores frequentabant, hac quotidie sursum deorsumque transeuntes? Non enim, ut quidam existimarunt, venatorum solis retibus, sed etiam piscatorum Diana præest. Non enim video, cur si solis venatoribus Dictynna faveret, Byzantii illi veteres, non ignari unde Diana Dictynna appellata esset, ejus templum secundum littus remotum a venatione possuissent.

XII. De promontorio *Hermæ* et rapido cursu Bospori, de *Pyrrhia Cyonæ*, de Bospori summis angustiis, de ponte Darii.

Mons dividens duos sinus Chelaram et Phidalæ clausus non modo his sinibus, sed etiam duabus longis vallibus in hos sinus desinentibus, supra ceteros oræ Bosporicæ montes ex Europa in Asiam longe prominet, et promontorium velut mucronem procul in Bosporum projicit, ut Bospori fretum cogat in summas angustias, ut radices maritimas usque ad littus pronas propaget in longitudinem excedentem ter mille et quadringentos passus, cum ejus cervix interjecta inter summas valles, quibus ipse cingitur, latior non sit septingentis passibus. Ejusdem latus meridianum claudens sinum Chelium, mari quieto alluitur; orientale vero tertio anfractu ex septem decursibus fluctuum, quos ante dixi facere Bosporum, cum totum fere inquietum, tum maxime duobus locis, primo medium latus orientale transverso impetu circumsonante percutitur, deinde ad ejusdem lateris finem secundum arcem oppositam arci Asiæ, appellatam Neon castrum, in promontorii mucrone non amplius transversus fertur, sed rectus præcipitat rapido impetu, ut naves sursum navigantes juxta marginem oræ procedere cogat, et mordaciter urgeat, ut rufus ille canis, a quo Byzantini locum hunc nominarunt Pyrrhiam Cyonem, quasi malitiosum canem. Laus enim

comæ apud antiquos erat rufus color, sed comædia postea hunc in malam partem vertit, ut jam apud comicos Pyrrhiæ et Xanthiæ appellentur servi malitiosi.

Fr. 35.

Post, inquit Dionysius, Dianæ Dictynnæ ædem turbulenta est et vehementer contento fluxu commota navigatio. Locus autem dicitur Pyrrhias Cyon, ut mihi videtur, a similitudine, quam habet mare hoc cum cane; ut vero plurimorum obtinet sermo a cane pastoritio littus hoc circumcursante latranteque eos, qui violentia fluctus juxta marginem littoris navigare haberent necesse. Ibi quoque meatus freti arctissimus, dirimens duas continentes. Ibidem etiam dicitur fuisse Darii transitus. Hinc enim Androcles Samius pontem junxit in Bosporo. Hic locus cum alia præbet historiæ monumenta, tum sellam in petra excisam; in hac enim aiunt sedentem Darium spectatorem fuisse pontis et transeuntis exercitus.

Quam Dionysius *δῆρον*, Herodotus (4, 88) *προεδρίην* appellat. Omne saxum movissem, quo sellam Darii invenirem, nisi arcis custodes non modo pedibus iter facientes, sed etiam navigantes scrutarentur, perennique vigilia hoc littus circumcursarent servi Pyrrhiæ, acerbiores non modo canibus Pyrrhiis, sed etiam odiosiores Pyrrhæis hominibus, de quibus olim pervulgatum est proverbium; si quid mali contingeret, deprecabantur Pyrrhæis odio omnium vicinorum execrabilibus. Sella Darii jam non exstat, excisis saxis in ædificationes, aut oppressis jacto fundamento arcis totum littus occupantis, quo Darii pons pertingebat. Herodotus non meminit sellæ Darianæ in Bosporo excisæ, sed in Hellesponto scribit Xerxi præparatam fuisse, qui postquam in media Abydo fuit, videre voluit omnem exercitum. Erat enim illic in clivo solium prius factum ei aptum ex albo lapide. Id enim fecerant Abydeni regio mandato, in quo rex sedens spectavit exercitum et classem. Verisimile est Darium sedentem in solio spectasse exercitum transeuntem, cum more Persico reges Persarum delectati sint conspectu exercitus sui, ut Xerxes Darii filius pugnam etiam navalem commissam ad Salaminem spectaverit

Fr. 35. Pyrrhias Cyon] *Πυρρίας Κύων* nomen non de mari sed de promontorio, cui *Rumili Hissari* impositum est, intelligendum fuerit. Id enim indicat fabula. Præterea constat montibus, promontoriis locisque his impositis sæpius nomina indi a canibus repetita, ut *Κυνὸς καρφαλαί*, *Κυνόσουρα* sive *Κύνουρα*, *Κυνόσσημα*. Cf. Hesychius: *Κυνουρία* ἔπου μετὰ χειμῶνος κῆμα ἐκβάλλει. Similiter Lycophronis (v. 99) verba *πρὸς κύνουρα* interpretantur *πρὸς τραχίαιας πέτρας* vel *πρὸς τραχίεις καὶ ἀλιμένους τόπους*. Etiam *Κύων* (sic cod. Rhedig.; vgo *Κύων*) Caricæ oppidum a Stephano me-

moratur, quod antea dictum sit *Κυνήριον*, pro quo nescio an fuerit *Κυνήριον*, *Canis monumentum* (Cf. *Κυνὸς ἦριον* Pamphyliæ in *Stadiasm.* § 219), adeo ut idem significetur Caricæ locus quem Strabo p. 656 vocat *Κυνόσσημα* in promontorio situm quod hodie vocant *Cavo Alopeki*, i. e. pr. vulpis, quasi canis rufi, *Κυνὸς πυρρίου*, sicuti simplex *Πύρρα* nomen nonnullis fuisse promontoriis constat. Apud Polybium Bospori promontorium *Hermæum* vocatur a fano, ut videtur, vel ara Mercurii. Simili ratione *Cynosura* Arcadiæ a Mercurii filio nomen habere tradit Stephanus.

sedens, de quo Æschylus in tragœdia nuncupata Persis (456) sic ait .

Ξέρξης δ' ἀνύμωξε κακῶν ὄραν βάθο·
ἔβραν γάρ εἰχε παντός εὐαγῆ στρατοῦ,
ὕψηλόν βχθον ἔγγι παλαγίας ἄλος.

Itemque hac in re verisimile est imitatum fuisse Xerxem patris Darii rationem, præsertim cum Darius Mandroclē haberet Darianæ gloriæ studiosum, quem est vero proximum in clivo eminente supra pontem excidisse solium, cum is ponte confecto a Dario magnis præmiis affectus, ad vivum depinxerit totum pontem Bospori et regem Darium in regio solio sedentem ejusque exercitum transeuntem, eaque depicta in Heræo, hoc est templo Junonis, cum hac inscriptione suspenderit et dicaverit (Herodot. 4, 88) :

Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε
Μανδρακλῆς Ἡρῆ μνημόσυνον σχεδῆς·
αὐτῷ μὲν στέφανον πεμθεῖς, Σαμίῳσι δὲ κῦδος,
Δαρείου βασιλέως ἐκτέλεισας κατὰ νόον.

In edito Herodoti codice Μανδρακλῆς legitur; in quodam manuscripto Ἀνδρακλῆς, quod nomen Græcis usitatum est et nobile, illud ignobile et prorsus pastoritium. Quo loco fuerit Ἡραῖον, in quo hæc dicarit Androcles, non explicat Herodotus, an id esset juxta Bosporum, an illud quod inter Chalcedonem et promontorium nuncupatum Acritas ponit Menippus¹ in periplo Bithyniæ (ap. St. Byz. v. Χαλκηδών); an, cum Samius esset Androcles, in loco Thraciæ appellato Ἡραῖω a Samiis habitato, an in templo Junonis Samiæ, quod illustre Samos insula habebat, eam picturam suspenderit. Quod si Ἡραῖον fuit in loco, ubi Darius pontem junxit, ut verisimile videtur, miror Herodotum, cum ait (4, 87) : « Locus Bospori, quem ponte junxit rex Darius, mihi, inquit, conjectanti videtur medius inter Byzantium et fanum in ore Ponti situm », cur non locum nominaverit Ἡραῖον. Neque Dionysius Byzantium meminit, cum ceterorum templorum juxta Bosporum sitorum meminerit; at neque Hermæi meminit, cum ex Polybio Hermæum alibi esse non possit, quam ubi est Pyrrhias Cyon. « Hermæum Europæ, inquit Polybius (4, 43, 2), in promontorii eminentia quadam, juxta os Ponti, inter Byzantium et Fanum situm, distat ab Asia quinque stadia, secundum locum strictissimum totius oris Pontici, qua aiunt Darium ponte Europam junxisse Asiæ, cum transiret contra Scythas. » Cen-

serem in Polybio legendum Ἡραῖον potius quam Ἐρμαῖον, nisi omnes codices Polybii, quos mihi videre contigit, haberent Ἐρμαῖον. Cur vero ita appellatum sit, nemo scribit, an a templo Mercurii, an a lapidum acervo in viis dubiis consecrato, an a lapidibus quadrangulis Hermæis nuncupatis, quales esse potuerunt stelæ, quas marmoris albi Darius in hoc loco posuit, in una incidens literas Assyrias, in altera Græcas. Itaque recte potuisset Herodotus Darii stelæ appellare Hermas, ut Æschines nominat Hermas honoris causa excitatos cum inscripta laude alicujus. Sic enim ait Æschines contra Ctesiphontem (Or. 3, § 183) : « Dedit populus Atheniensis eis honores magnos tres lapideos Hermas statutos in porticu Hermarum, atque in singulis inscripsit laudem illorum » : deinde narrat, quid inscriptum in primo Hermarum, quid in secundo, quid in tertio. Denique omnes stelæ lapideas, omnes cippos, Hermas appellare possumus. Tzetzes(1, 826), nobilis grammaticus, et qui exactius omnibus historicis geographisque se Bosporum scire gloriatur, hunc locum non appellat Hermæum, sed Heræum, cum ait : « Mandrocles, Samius architectus, Bosporum Hellespontium navibus junxit sive circa Damalim sive circa Heræum (εἴτε περὶ τὴν Δάμαλιν, εἴτε καὶ τὸ Ἡραῖον) », idque Herodotum scribere asserit. Equidem fateor Herodotum scribere, ut Androcles, quæ pinxisset de ponte et Dario ejusque exercitu, ea suspenderit ad Heræum : sed in quo loco id fuerit, Herodotum declarare nego. Veruntamen ut non absurde Tzetzem puto conjectasse, Heræum fuisse circa locum ubi Darius pontem junxit, ita absurdissime ambiguum ponit locum, ubi pons junctus est, esse sive circa Heræum sive circa Damalim. Qui, si existimasset, ut existimare debebat, Herodotum verum et diligentem geographum fuisse, si Herodoti historiam, quam citat, perpendisset, nunquam Bosporum appellasset Hellespontium, non confudisset tria maria, quæ Herodotus tribus nominibus dividit in Bosporum, Propontidem, Hellespontum, nunquam scripsisset Darii pontem junctum fuisse circa Damalim. Damalis enim sive Bos locus ex his, quæ antea attuli et postea afferam, fuit in promontorio Scutarico septem stadia distante ab urbe Byzantio, ubi si pons junctus fuisset, alterum pontis caput aut attigisset Byzantium, aut litus ultra Peram situm, ubi Bosporus octo stadiis latior est. At ex multis scriptoribus scire poterat, Darii pontem

1. Ἀνδρακλῆς] In nostris Herodoti codicibus omnibus Μανδρακλῆς legi videtur, sicut apud Tzetzem in Chil. 1, v. 826. In Anthol. Pal. 6, 341 legitur Μανδρακλεων. Epigramma exstat etiam in Chron. Simeonis Logothetæ (cod. Paris. 1702, fol. 73), ubi pro Μανδρακλῆς habes Σμαρδοκλῆς, et in ultimo versu: Δαρειῶ βασιλεῖ. Ceterum picturam istam vir Samius dedicasse censendus est in pinacotheca Heræi Samii.

2. Quod... ponit Menippus] Dicendum erat : quod erat inter Chalcedonem et promontorium quod Acritam vocat Menippus. Nam Menippus apud Stephanum v. Χαλκηδών Heræi non meminit. Neque infra, ubi de Heræi situ fusius agitur, ulla mentio fit Menippi, quem Gyllius non integriorem habuit quam nos jam habemus.

fuisse in angustiis quinque stadiorum, Herodotumque animadvertere poterat, cum ait: «Locus, ubi Darius pontem junxit, mihi conjectanti videtur medius inter Byzantium et Fanum;» ubi recte scribit Herodotus, qui non ut Tzetzes se scire gloriatur, sed simpliciter dicit se conjicere; quanquam locus revera medius non est, si Herodotus μέσων intelligit in duas æquas partes divisum. Nam cum Bosporus sit longus centum viginti stadia, oporteret locum, ubi pons junctus est, distare Byzantio sexaginta stadia, cum non distet amplius quadraginta quinque stadiis, ut non mihi soli videtur, sed etiam Straboni, qui ab angustiis usque ad Byzantium numerat quadraginta quinque stadia³; cui accedit Sozomenus (2,3), inquam Hestias distare a Constantinopoli triginta quinque stadia. Ab Hestias ad promontorium Hermæum conjicio rectam navigationem plus minus esse decem stadiorum: sed Sozomenus non recte Hestias dicit esse in medio Bospori freto. Jam ex antedictis deprehenduntur etiam illustres literarum monumentis imperiti fuisse Bospori, in quorum numerum redigere possem Eustathium cum aliis locis tum eo quod nusquam locum, ubi pontem Darius junxit, nominare audeat, cum illi opportunitas frequens data fuerit, præsertim ubi ait (ad Dion. 140) Thracium Bosporum Darium junxisse περί πόντος τὸ Ἰπὸν στόμα: qui si intelligit Sacrum os, ut alii plerique, partem Bospori inter duo fana sitam, longe errat; sin Bosporum totum, profecto præ se fert ignorare nomen loci, ubi pons junctus fuit. Nam quid attinebat dicere circa alicubi Sacrum os potius quam circa Hermæum promontorium, ut Polybius clare dicit? Prætereo alia ejus loca, ubi propemodum necessitas eum adducebat, ut nominaret Hermæum, præsertim ubi disputat, quæ pars Bospori existimanda sit strictissima. Alios ait existimare, ubi sunt angustiae circa Anaplum⁴ nuncupatum, neque declarat, in quo loco sit Anaplus, cum explicare debuisset se intelligere Anaplum circa Hermæum aut Hestias. Quod si illius sunt etiam scholia in Dionysium, quæ vidi antiquis literis scripta, tradentia totius Bospori fretum angustissimum esse inter Anaplum et Ciconium, magno beneficio nos affecisset, si nobis explicuisset, ubi Ciconium, ubi Anaplus. Quod utrumque cum sit aut ad Hestias, aut ad Hermæum, cur abstinet ab eruditis antiquisque nominibus? Nam Jornandi homini Gotho ignosco, tolerabili scriptori rerum Gothicarum, in quibus tradit Darium navibus a

Chalcedonia ad Byzantium tabulatis petiisse Thraciam. Jornandes Bosporum non viderat; at Tzetzes et Eustathius totam fere vitam vixerunt apud Bosporum. Laonicus Chalcondylus in historia, quam scripsit de bellis Ottomanorum regum, arcem in Hermæo promontorio sitam, quæ nunc a Græcis appellatur Neocastrum, id est nova arx, ut proprie nominat Λαμνοκοπίην, quasi Bospori fauces frangentem, ita non recte eam dicit sitam esse in Propontide, cum ex jam dictis constet, illam esse juxta medium Bosporum; sed ut discamus a quo et quando hæc arx constructa sit, et qua ratione, ipsum Laonicum audiamus. «Ineunte, inquit, vere Mechmetes Amurati filius in Europa juxta Propontidem, ubi ex Asia angustissimus Bospori trajectus est in Europam, ædificavit oppidulum Læmocopian appellatum, hucque Asianis Europæisque coactis, et partibus hujus oppiduli tributum ædificandis datis, celeriter opus confecit. Id autem effecit, ut sibi tutus ultro citroque trajectus esset, et ut ne occidentales homines triremibus se a transitu prohibere possent, resque in Asia innovare; magno etiam usui hanc arcem fore sibi in obsidionem Byzantii prospiciebat. Ædificavit autem turres tres maximas omnium quas vidimus, duas quidem versus continentem, tertiam versus mare, easque plumbo texit Muri quidem latitudo crassa est viginti duos pedes, turrium vero crassior triginta pedibus. Post autem quam in hunc modum spatio trimestri hanc arcem ædificavit, statim excurrit in solum hosticum. Ineunte hieme Turachanem misit in Peloponnesum, iterumque ineunte vere Mechmetes exercitum duxit in obsidionem Byzantii, quem trajecit angustias freti, ubi prius in Propontide arcem ædificaverat Læmocopian, quam in hunc diem Turcicum præsidium vigileranter tuetur. A solis Turcis hæc incolitur. Turribus ejus utuntur pro carceribus ad tuendos principes viros Christianos in bello captos. Extra arcem secundum littus ædificia continuantur in longitudinem circiter quatuor stadiorum, habitata similiter a solis Turcis, ubi ædes Mamethanæ religionis et balnea publica et aquæ salientes subterraneo opere adductæ.» Jam ex ante scriptis liquet, pontem Darii fuisse in angustiis Bospori juxta Pyrrham Cyonem Hermæumque promontorium, sed in qua parte angustiarum, conjecturæ relinquitur ejus, qui cum judicio vidit Bosporum. Nam intervallum angustiarum ab Europa in Asiam obductum transversum patet circiter quin-

3. *Quadraginta quinque*] immo: *quadraginta*. De Strabonis loco corrupto, qui ad rem nostram nihil pertinere mihi videtur, dixi supra pag. 9. Sozomeni stadia triginta quinque a Byzantio pertinent non ad Hestiarum promontorium sed ad vicum Michaelicum, qui ab Hermæo distat stadia viginti et amplius. Quæ Herodotus tradit de pontis loco inter Fanum et

Byzantium medio, ad verum quam proxime accedunt.

4. *circa Anaplum*] immo accuratius dixit: *supra Anaplum*, a borea Anapli, τὰ ἄνω τοῦ (Πόντου) καλουμένου Ἀνάπλου, in quibus Πόντου vocabulum delendum est.

que stadia, at sursum versus secundum decursus Bospori in longitudinem circiter trium stadiorum directum. Diversus est defluxus Bospori; alicubi enim rapidior, alicubi sedatior. In primo stadio pertinente sursum strictior est et sedatior; at in aliis duobus stadiis rapidior et vorticosior. A porta enim Neocastræ ad finientem latus orientale angulum, quo promontorium Hermæum abducitur in occasum ad sinum Chelæum, fluxus rapidus est et vorticosus, et minus angustus trajectus. Itaque Mandrocles nobilis architectus evitare debuit vortices et rapidum fluxum. Ultra igitur Neocastræ portam pons junctus fuit, non recta via a castro Hermæo procedens ad castrum Asiæ, sed obliqua paulo supra castrum ad locum, quem jam Græci appellant Cormum, corrupte quasi Ciconium, quod ex Anaplo Dionysii post ostendam eo loco fuisse, quem nunc appellant Cormum. Darii pontem quamvis Herodotus non aliter describit, quam duntaxat navibus junctum fuisse: tamen talem, qualem postea Xerxes Darii filius in faucibus Hellesponti, junxit. Verisimile enim est filium secutum patris architectos; tum ratio suadet melius fieri non potuisse a Dario quam aut a Xerxe in Hellesponti angustiis, aut a Romanis in Rheno Euphrateque et Tigri. Fece- runt hunc ferme in modum: naves planæ a littore ad litus contrarium, certum intervallum distantes, inter se disponuntur, quarum proræ contra decursum confluentis directæ stabiliantur ancoris aut acervis lapidum, virga aut ramo circumorto circumclusis, in vadum dejectis, ex prora appensis. Supra naves trabes transversæ immittuntur, navigia colligantes et stabilientes, partim inter se, ne collidantur, partim ut axes sustineant transitum præbituras; præterea duo validi funes aut ferreæ catenæ sublimes supra navigia ex utroque latere suspensæ, una paulo supra pro- ram, altera infra puppim, succulis contentæ in littore defixis, stabiliant naves, atque tuentur contra ventos; a tergo, a fronte, a lateribus trabes transversæ positæ defendunt. His præscitis facilius intelligetur dubia et perplexa Herodoti (7, 35) descriptio, cum ait Xerxem, ubi primus pons, qui navibus junctus fuerat in Hellesponto, dissolutus fuit, indignatum trecenta verbera mari inflixisse, duoque vincula ferrearum pedicarum injecisse in mare, ut id tanquam servum constringeret, et pro uno ponte duos pontes ex trecentis circiter navibus fieri jussisse, ancorisque firmari, ut immotæ manerent, atque a continenti ad contrariam continentem validissimos funes contendisse unguibus ligneis, hoc est, quasi succulis. Equidem ipse primum pontem puto non ancoris, sed lapidum acervis, non catenis, sed funibus stabilitum, tempestatibus dissolutum fuisse. Itaque Xerxem

duos pontes postea fecisse trecentis circiter navibus, totidemque ancoris ferreis, duplicique catena ferrea stabiluisse; hocque Græcos poetas, Xerxis hostes, quibus Herodotus interdum seduci solet, designasse, cum, tragice exaggerantes trajectum Xerxis, dicunt Xerxem dissoluto primo ponte trecenta verbera Hellesponto inflixisse¹, hoc est projectione trecentarum ancorarum Hellesponto tanquam ictu percussisse, et duo vincula ferrearum pedicarum injecisse, id est duplicem catenam, ut apud oppidum nuncupatum Zeugma ex eo, quod navibus ibi pons junctus diuturnus permanserit, duplici catena corroboratus ferrea, quam ab ætate Alexandri ad suam ætatem Plinius (34, 43) tradit existisse apud Euphratem in urbe appellata Zeugmate, ubi Alexander Magnus pontem vinxerat, cujus annulos, qui refecti fuissent, ait rubigine infestatos fuisse, carentibus ea prioribus. Cum ex Media per Mesopotamiam iter faceremus ad Syriacam Beroeam, quam nunc vocant Chalep, in arce Byra (Bir) sita in Mesopotamia juxta Euphratem, inter Zeugma etiamnum appellatum et Hierapolim, exstabat ferrea catena; eam antiquissimam esse dicebant; quæ cum tot secula illæsa permansisset, paulo post quam hæc exercitus trajectus est dissoluta est. Alii dicebant, metu Persarum, alii avaritia ferrique attriti vetustate (quo attritissimo opera quæ dicuntur Damascena fieri solent) Turcorum satrapas adductos, catenam hæc dissolvisse. Quæ utrum esset illa, quam Plinius commemorat, scire non potui, pervetustam certe conjectavi ex annulo uno, quem vidi Beroeæ vetustissimum quidem, sed pene totum rubigine carentem. Miror Pomponium Melam (2, 2, 79) exaggerantem mirum atque ingens facinus, Xerxem ex Asia in Græciam peditem maria transgressum fuisse, Ciceronemque (De fin. 2, 34) in immensum Xerxis trajectum extollentem. - *Xerxes*, inquit, *maria ambulavit, terramque navigavit.* - Idem alio loco: *Maria pedibus peragravit, classibus montes*; quum mare Adriaticum tempestuosum, intercedens inter Hydruntum et Apolloniam, amplius sexagenis millibus passuum latius Hellesponto, pedestri continuare exercitu pontibus jactis primum Pyrrhus Epiri rex cogitaverit, post eum M. Varro, cum classibus Pompei piratico bello præset; sed utrumque aliæ impedivere curæ. Rex Turcorum quoties exercitum trajicit in Asiam, paucis diebus posset Bosporum navibus consternere ponte superimposito, totumque exercitum brevi tempore trajicere, sed utriusque continentis dominus multos dies consumere potest in exercitu transportando, quem paucis navibus triremium similitudinem gerentibus latis trajicit ita accommodatis, ut plano pede in navem, velut in pontem ex littore ingrediantur equi.

1. De Herodoti narratione varias virorum doctorum sententias congegit, de eaque satis recte sentit Bæhrius ad Herod. tom. 3, p. 495.

XIII. Περὶ τοῦ κλύδωνος βωόδου; *de petra Phidalia et portu Mulierum et de loco Cyparode.*

Fr. 36

Post Pyrrhiam Cyonem Dionysius ponit promontorii in directam altitudinem editi oram maritimam sursum navigantibus arduam et difficilem prætervectu ob violentum coitum utriusque continentis repugnantem anguste præterfluenti Bosporo. Fluctus enim ebullit effervescentque continuis vorticibus non minus quam lebes igne subdito effervesce, flammæque excessu ebullire, æstuosoque sonitu strepere solet. Itaque ora hæc a natura sua nominata est Πωίδης, hoc est fluctuosa.

Ex his Dionysii verbis, tum maxime ex locis antecedentibus et consequentibus cognosco eam oram esse quam Græci nunc vulgo appellant Φωνῆα corrupte, quasi Φώνημα, a vociferante sono fluctuum, qui ex contrario littore Asiatico rejecti, magno impetu in medium incurrunnt latus vergens ad solis ortum promontorii Hermæi intumescens in multos tumulos: quorum medio ex latere tumulus impendens in oram maritimam nuncupatam Φώνημα, præcipitibus et directis rupibus propendit usque ad littus, excepta via in rupe humano opere excavata explanataque. Locus dictus Phonema passus paulo amplius mille, totos fere exædificatos suburbanis ædificiis Læmocopæ, distat a mucrone promontorii Hermæi; totidem abest a sinu Phidalie et portu Mulierum: quem ubi statim ostenderimus illum esse, qui nunc a Græcis appellatur Sarantocopa, sine ulla dubitatione assequemur promontorium Πωίδης aliud esse non posse quam Phonema, cum inter Pyrrhiam Cyonem et sinum Phidalie ad nullam maritimam oram tantopere fluctus resonent quam ad medium Hermæi promontorii latus; quod etsi a medio usque ad finem sui mucronis decursu Bospori incitato alluitur: nulla tamen promontorii pars tam apertis oculis quam media percipitur circumsonare murmure circumfluenti. Ab hac enim parte fluctus refracti resonant, partimque revolvuntur, partim juxta litus deorsum rapidi præcipitant, ut nautæ sursum navigantes necesse habeant navem remorum contentione impellere, et ne deorsum retrocedant, contorum firmitudine ad littoris crepidinem adniti. Hunc fluxum, quem Dionysius tradit in medium promontorii latus effervesce, Polybius (4, 43) dicit in finem lateris ad frontem Hermæi promontorii incurere, cum ait secundum alia loca decursum Bospori

similem esse ob similitudinem locorum utriusque Bosporum cingentium: cum autem incurrat in Europæ Hermæum promontorium, ubi ostium Ponti angustissimum non pateat amplius quinque stadiis, ubi Darius ponte navibus juncto Bosporum transverit, tum defluxum in angustias coactum, velut plaga accepta, a promontorio Hermæo se vertere ad contraria Asiæ loca. At plagam non accipit ab ea promontorii parte, ad quam Darii pons junctus fuit, ubi duntaxat rapidus defertur secundum litus, sed longe amplius mille passibus a medio promontorii latere. At ferendus Polybius; ut communis historicus geographicæ res ipsas describens communiter intelligit totum decursum Bospori a medio latere ad finem usque, quem Dionysius topographicæ et proprie distinguit in duos vehementes defluxus: unum appellat ἄκραν βωόδη, alterum Pyrrhiam Cyonem.

Fr. 37.

Deinde, inquit Dionysius, promontorium prætergresso occurrit petra a natura, non ab hominum manu facta, colore albo, alarum similitudinem aquilæ præ se gerens, et tanquam plantam pedis extendens atque in alteram partem contrahens, velut ludicrum quiddam naturæ omnia imitantis; nominatur Phidalia, quam nescias, dicerene debeas insulam, an continentem: illam quidem ob naturam, hanc vero ob vicinitatem. Quidam aiunt appellatam esse Φαιδάλιαν ex eo quod primum in ea piscatio appareat. Alii dicunt filiam Barbyssæ fuisse; cum autem complexu venero se miscuisset cum Byzante, commotam verecundia stupri et metu patris, se in mare projecisse, atque periisse; Neptunum autem progenitorem cum misericordia adductum, tum benevolentia sui generis, continentis magnam partem abruptisse, eamque in profundo defixisse ac firmasse, posterisque insulam habitam fuisse sepulchrum Phidalie. Sinus ab oriente interius recedit profundus et satis capax, brevi continentis circuitu conclusus. In medium sinum descendit χειμάρρους, is est rivus hibernus; nam summa æstate deficit. In hoc sinu est portus Mulierum nominatus, sive ex eo, quod nihil offenditur neque a mari neque a continenti (non enim minus a fluctibus maris tutus est quam a vehementibus ventis, terra protectus), sive ex eo ita appellatus est, quod absentibus viris magnam multitudinem piscium hunc portum ingressam mulieres ceperunt.

Fr. 36. *Pyrrhiam Cyonem*] i. e. πυρρῶν κύνα. Fieri potest ut nomen proprium a senioris ævi hominibus nautarumque vulgo in genitivo casu diceretur Κώνος. || — *ora... βωόδης*] In Græcis erat ἄκρα βωόδης, ut ex sequentibus colligitur.

Fr. 37. *Et tanquam plantam pedis extendens etc.*] Parum hæc perspicua sunt, et fortasse non integra.

Quodsi auctor dicere voluit petram istam referre figuram humanam alis aquilæ instructam, etc. comparari potest fabula, qua Argonautæ viri imaginem aquilæ alas habentis ad Sosthenium posuisse perhibentur. Cf. not. ad fr. 40. De loco ubi hæc petra fuerit vel etiam nunc sit, neque Gylius monuit neque aliunde quiddam mihi innotuit. — Φαιδάλιαν] Ἄν Φαιδάλιαν?

Hæc quidem Dionysius. Stephanus vero, urbium scriptor, aliam rationem adfert, cur Phidalia et portus Mulierum appelletur. « Circa, inquit, nominatam Phidaliæ Mulierum portus est inter Anaplum et Leosthenium, ubi dicunt Phidaliæ, uxorem Byzantis, una cum mulieribus usque ad hunc locum eos, qui cum Stræbo, fratre Byzantis, civibus viris absentibus, urbem invasissent, insecutam fuisse, ac vicisse, indeque portum Mulierum nominatum fuisse. » Suidas scribit : « Cum in palatio Heraclius versaretur, appellato Heræo, præfectusque exercitum collegisset, et navigiis pontem in freti angustiis junxisset, ad littora sinus Phidaliæ trajecit, et per pontem Barbyssæ ad urbem accessit. » Præter hos nemo meminit portus Mulierum nisi Plinius³. Sed percipere ex Plinio non poteram, neque plane ex Stephano (quippe qui quamvis tradat illum esse inter Leosthenium et Anaplum, non docet, ubi Leosthenium, ubi Anaplus), quis in tam portuoso, tam sinuoso Bosporo esset portus Mulierum, nisi tandem incidissem in Dionysii Anaplum, ex quo assecutus portum Mulierum esse inter Pyrrhiam Cyonem et Leosthenium (quem post ostendam eum esse quem jam Græci appellant Sothenem) : sine ulla dubitatione assero sinum Phidaliæ et portum Mulierum illum esse quem Græci nostræ ætatis appellant *Sarantocopam*, cum inter Pyrrhiam Cyonem et Leosthenium nullus sinus intercedat, in quem fluvius descendat, nisi Sarantocopeus ita nuncupatus a ponte ligneo quadraginta sublicis velut pilis sustentato, passus circiter trecentos longo, quo paludes transeuntur cannis plenæ. Hic sinus portuosior et profundior a septentrione est quam a meridie; procedit ab ortu ad occasum; illius recessus interior paulo amplius octingentos passus circuitu littoreo complectitur. Desinit in paludes cannis plenas, in quas medias descendit fluvius ex valle, quæ a medio sinu flexu pergit ad occasum, utrinque continetur ar-

duis collibus vitiferis et pomiferis. Paulo supra paludes in duas scinditur valles, rectam et obliquam, utramque in multas insinuatam valliculas, omnes refertas vitibus et cerasis. Ex recta valle rivus descendit perennis spatio millium circiter trium et quingentorum passuum; deinde assumpto exiguo rivulo, sed perenni, defluente ex obliqua valle ad dextram manum sita, defluit in paludes, parvus quidem, sed tamen gurgites habet omni anni tempore piscosos, et fluit perennis etiam summa æstate, contra quam tradit Dionysius qui profecto hunc perennem dixisset, si tam diligenter eum perscrutatus fuisset quam alios non perenniores neque majores, quos perennes esse tradit.

Fr. 38.

Inde addit idem Dionysius : *Portum Mulierum continuo subsequitur locus Κυπαρόδης nuncupatus a cypresso arbore.*

Ad hunc usque diem piscatores nomen retinuerunt. Locum enim, quo finitur flexus coæptus a Pyrrhia Cyone, etsi in vallicula situm cypressis carente et tota consita vineis, Cyparisson tamen appellant, distantem a ponte, quo transiri dixi intimum sinum Phidaliæ, circiter septingentos passus.

Fr. 39.

Post Cyparodem Dionysius ponit templum Hecatæ super petram, quæ accessu ventorum fluctibus percussa valde resonat; circum enim ipsam fluctus concitatus diffringitur: hæc vero quantum in se suscipit, tantum rejicit sub crepidinem oræ maritimæ.

Piscatores hujus ætatis locum maritimum situm inter Cyparodem et Leosthenium sinum appellant *Triviam*, Latino nomine, ignorantes Hecaten græcum nomen, longa Romani imperii consuetudine aliquot Latina nomina usurpare assuefacti. A vallicula

1. Stephanus v. Γυναϊκόπολις : "Ἔστι καὶ Γυναϊκῶν λιμὴν περὶ τὴν λεγομένην Φιδάλειαν, τὸ μεταξὺ Ἀνάπλου καὶ τοῦ Λεωσθενείου. Ἔνθα φησὶ τὴν γυναῖκα Βύζαντος Φιδάλειαν διώξασαν ἅμα ταῖς γυναῖκι τοῖς μετὰ Στρούβου (Στρόμβου Hesych.) τοῦ ἀδελφοῦ Βύζαντος τῆ πόλει ἐπιθεμένους, τῶν πολιτῶν μὴ παρόντων, νικῆσαι διώξασαν μέχρι τοῦ λιμένος, καὶ οὕτως ὀνομάσαι. Cf. Hesychius Miles. § 18, p. 149, qui narrat, Byzante Thraces persequente, Odrysem, Scytharum regem, Byzantium obsedisse; πρὸς ὃν, inquit, ἡ τοῦ Βύζαντος γυνὴ ἡ θαυμαστὴ Φιδάλεια... τῆ γυναικί χρησαμένη χεὶρ διηγωνίσαστο, σοφισαμένη τὸν βάρβαρον τῆ τῶν δρακόντων συμμάχῃ. Ὡς γὰρ τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ὄρεσι εἰς ἓν τι χωρίον συλλαβοῦσα ἔρρουρει, ἀθρόως τοὺς ἐναντίους ἐπιφανείσα δίκην βελῶν καὶ ἀκοντίων ἔπειται τὰ θηρία καὶ πλείστους λυμνηαμένη τοῦτω τῷ τρόπῳ διέσωσε τὴν πόλιν. De Phidaliæ et Byzantis statutis in Basilica urbis a Calliade prætore erectis v. epigramma ap. Hesych. § 34 p. 152,

et in Anthol. 4, 4. Cf. Ducangius Const. Christ. p. 16 sq.

2. Suidas v. Ἡράκλειος p. 882 Bnhdy. : Πυθόμενος δὲ ἀποθανεῖν, ἐν τοῖς εἰς τὰ Ἡῖρα (sic seriose ævo τὸ Ἡραῖον vocatum esse constat) παλατίοις διέτριβε· καὶ συναγαγὼν ὁ ὑπαρχος καὶ συζεύξας πλοῖα εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ καλουμένου Στενοῦ, διέβη κατὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ καλουμένου κόλπου Φειδαλιᾶς. Καὶ διὰ τῆς γαφύρας τοῦ Βαρωβόσσου ποταμοῦ (Barbyssæ fl.) εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθε.

3. Plinius 4, 18, 46 : *Sed a Bosporo sinus Casthenes* (l. Lasthenes), *portus Senum et alter qui Mulierum cognominatur*. Plinius quum in recensendis oppidis a borea ad meridiem procedat, portus Senum, qui post Lasthenem memoratur, is fuerit qui promontorio *Senis marini* subjacebat. Hunc si *Senum* portum nonnulli appellaverint, nominis ejus ratio in causa esse potuit ut etiam *Mulierum portus* mentionem subjungeret præter ordinem geographicum.

Cyparode quadringentos passus progressus sum ad alteram valliculam, ex qua usque ad portum Mulierum totum litus excelsum est atque præruptum et saxeam, in quo fere toto videntur fundamenta antiquorum ædificiorum. Inde amplius octingentis passibus confectis per oram maritimam leniter pronam perveni ad imam tertiæ valliculæ planitiem, a qua circiter ducentos passus abest sinus Leosthenii initium.

XIV. De sinu Leosthenæ.

Sinus Leosthenius ab ortu solis ad occasum porrigitur in passuum longitudinem circiter mille et quadringentorum. Ejus latitudo varia. Prima enim in ostio patet in latitudinem paulo minus quatuor stadiorum; media non patetior duobus stadiis; deinde sensim coarctatur in passus ducentos, postremo in sinu intimo centum non attingit. Ex tribus partibus excelsis collibus cingitur, itaque undique ab omnibus ventis tutissimus est, etiam ob oriente flantibus; nam solstitiales repellit cornu lateris dextri eminens in sinus aditum; reliquos orientis ventos, ut debiliores, facile frangit ora Bospori Asiatica, quæ editis collibus continetur. Ac si in medium sinuum vallis intimum penetrat, tamen ad portum non adspirat ventorum vis ob flexiones vallium objectusque collium, quibus fit, ut etiam in medio sinu navigantibus is ex parte vallis clausus esse videatur. Valde portuosus est, ut naves admittat usque ad marginem littoris ob profundam altitudinem ejusdem latus dextrum, quod situ differt a latere sinistro; nam sinistrum ab ostio in longitudinem circiter mille passuum habet litus ex-

celsum, præceps et præruptum; inde par longitudinem quadringentorum passuum planitiem intermittit angustam quidem, sed hortis et ædificiis plenam. Dextrum latus planitiem maritimam habet, ædificia admittentem hortosque, quod a Græcis habitatur frequenti vico, tam ferme longo quam ipsum latus longum est. Turci intimum recessum accolunt frequentiori vico, sito in maritima planitie vallis ab ortu solis ad occasum excurrentis, cujus ima planities in pratorum pastiones diffusa, cincta utrinque collibus vitium aliarumque arborum fructiferarum feracibus; a sinu progreditur librata paulo amplius bis mille et ducentos passus, nusquam strictior centum passibus, neque latior ducentis; in duas inde valles dividitur, utrasque tantumdem fere longas, ex quibus rivi descendunt, qui simul conjuncti, omni anni tempore perennes per mediam vallis planitiem defluunt in medium sinum intimum, emittentes profluentem in alveo angustiore exiguum quidem (ut qui summa ætate circulum implere possit haud multo patientiorem circuitu sesquipedali), verumtamen major esset, nisi ex ejus fontibus opere subterraneo ad hominum potiones et lavacra deduceretur in vicum Leosthenium, per quem medium fluvius partim salsus delabitur, auctus ex recessu sinus octo passus in latitudinem patens, scaphis tutam stationem præbens. Sed ut et sinus et fluvius magis perspicui et clari fiant, asseram ea quæ de his Dionysius scribit.

Fr. 40.

Post templum, inquit, Hecatæ sequitur [sinus] Lasthenes appellatus a viro Megarensi Lasthene, si-

Fr. 40. Lasthenes] Quod nomen attinet, cf. Ασθένης, dux Thebanorum, ap. Æschyl. in Sept. cont. Theb. 602. Alios Lasthenes habes in Steph. Theas. s. v. Idem nomen pro Casthenes apud Plinium reponendum est, monente Gyllio. Locus noster Ασθένης vocatur in excerpt. Salmasianis Joannis Antiocheni (v. Fr. Hist. 4, p. 548 not.); Ασθένησιον ap. Steph. Byz. s. v. Γυναικεστόλις; Σωσθέσιον (pro Σωσθέσιον), ap. Anonym. Peripl. Pont. Eux. (t. 1, p. 424); Joannem Antioch. fr. 15; Cedrenum p. 210, 15; Leontium et Agathiam in epigrammatis; Theophanem p. 332 ad an. 1 Leonis Isauri; Σωσθένης, ap. Malalam p. 78, 19; Sosthenes ap. Victor. Tunens. in Anastasio; Sosthenense prædium, ap. Marcellin. Comitem. Adde Anonym. Peripl. (t. 1, p. 422): ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ εἰς λιμένα Δάφνης τῆς Μαινομένης τὸν νῦν λεγόμενον Σωσθένην στάδια μ', ἀπὸ δὲ Σωσθέσιον εἰς τὸ Βυζάντιον στάδια π'. In his Daphne Mainomene est ex Arriani Periplo (§ 37, p. 401) assumpta et perperam cum Sosthene composita. Rationem Sosthenis nominis hac narratione reddit Joannes Antiochenus (fr. 15, t. 4, p. 548): Ὀρμημένοι (sc. Argonautæ) τὴν Ποντικὴν διαπεράσαι θάλασσαν καὶ φθάσαντες περὶ τὸν καλούμενον Ἀνάκλον, ἔμαθον ὅτι τὸ στενὸν ἐκεῖνο τῆς

θαλάσσης βάρβαρος τις Ἄμυκος κατέχει καὶ τοὺς πλείοντας, ληστεύει καὶ φονεύει. Καὶ καταφυγόντες ἐν κόλπῳ δασυτάτῳ (ἀπ βαθυτάτῳ) ἔθεσσαντο ἐν ὀπτασίᾳ τινὰ φοβερὰν [ἀνδρὸς] εἰκόνα ἀετοῦ ἔχοντος πτέρυγας κατὰ τῶν ὤμων, προθεσπίζοντος αὐτοῖς τὴν κατὰ Ἄμυκον νίκα. Συμβαλόντες γοῦν ἀναιροῦσι τὸν Ἄμυκον καὶ ὑποστρέψαντες ἀποδόμησαν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἱερὸν, γράψαντες ἐν εἰκόνι περὶ εἶδον ἐκτόπωμα καὶ ὀνομάσαντες τὸν τόπον Σωσθέσιον (Σωσθένην, διότι ἐκεῖ φυγόντες ἐσώθησαν, Malala). Ὅπερ ἱερὸν χρόνους ἕσπερον ὁ τοῦ Βυζαντίου βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας εἰς ὄνομα τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ὀνόμασεν. Cf. de eadem re Malala p. 77, Cedrenus p. 209, Nicephorus Callisth. lib. 7, c. 1. Exstat etiam epigramma Agathiae (p. 363 ed. Bonn.) qui inscribitur εἰς εἰκόνα τοῦ ἀρχαγγέλου ἐν τῷ Σωσθενίῳ. Archangelum Sosthenii meminit etiam Joannes, Euchaitarum episcopus versibus hisce a Ducangio in Const. Christ. laudatis: Οἱ γὰρ μονασταὶ τῆς μονῆς τῆς τιμῆς τοῦ Σωσθενίτου τοῦδε τοῦ πρωταγγέλου. Ceterum Joannes Antiochenus ejusque assecle templum Michaelis Sosthenium non diversum fecisse videntur ab eo quod erat in Anaplo a meridie Hestiarum. Quare Ducangius l. 1. p. 187 dubium non esse dicit quin Sosthe-

milis sinui nuncupato cornu. Est intimo recessu palustri, et promontiorum eminentia, et profunda altitudine, quantum magna cum parvis licet conferre; ad introitum strictus est, procedens autem valde dilatatur; tranquillus et tutus est, circumdatus montibus quibus velut muris munitur contra ventos, in quem descendit quidam fluvius perennis quidem, sed navibus inaccessus. In hoc loco Amphiarus ex oraculi divino præcepto colitur.

Dionysius introitum sinus appellat recessum intimum, cum tamen introitus rectius appellaretur ostium aditusque, quo Bosporus ingreditur in sinum, et quo navigantes introeunt in portum. Sed in hac re ille similis videtur magnis scriptoribus, quos ante dixi introitum Bospori appellare exitum, ostiaque fluminum vocare capita. Quem Dionysius appellat Lasthenem, Stephanus (v. Γυναϊκούπολις) Leosthenium nominat, Leosthenes notum et nobile nomen; Lasthenes ignobilis est et minus notum. Itaque mihi potius Leosthenes aut Laosthenes legendus videretur, nisi etiam Lasthenem, hoc est saxeo robore præditum, dici posse ex Plinii (4, 18 § 46) colligi possit codice habente *Casthenem* pro *Lasthene*. Quidam Byzantini hodie appellant *Sthenion*, alii *Sosthenium*, utriusque depravate. In eodem errore sunt recentes scriptores, inter quos est Leontius Scholasticus, aut qui hanc inscriptionem scripsit in Leontii versus :

ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ ΕΙΣ ΕΙΚΟΝΑ ΟΡΧΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΕΝ Τῷ ΩΣΘΕΝΕΙΩ.

Εἰμι μὲν Ἑλλάδι Βυζαντίας ἐνθάδε ἔστην
ἢ: χοροστασίην εἰσὶ δῆμος ἄγει,
ὅποθι πορθμῶ γαῖα μερίζεται ἁμφοτέραι γὰρ
ἀντρογες ὀρχηθμοὺς ἤνεσαν ἡμετέροισ.

Quod autem Dionysius Leosthenium sinum similem esse dicit sinui Cornu appellato, recte addit quare similis sit, nempe profunda altitudine, circumclusionem montium recessuque palustri; at figura dissimilis videtur. Ille enim similis Cornu cervino, hic bubulo, quod a medio retorquetur paululum in lunatum mucronem, cujusmodi nonnulla habentur, quibus pulverem machinæ bellicæ milites gestare solent. Jure igitur Leosthenium appellare alterum Bospori Cornu possumus. Nam post sinum Chrysoceras maximus

sinus Leosthenius, et tutissimus portus totius Bospori maxime sinuosi et portuosi censendus est. Solum Plinius (4, 18 § 46) meminit portus Senum, oram Bospori Europæam persequens hoc modo: *In Bosporo, inquit, sinus Casthenes, portus Senum, et alter Mulierum*; qui si rectum ordinem servat, Lasthenes sinus est portus Senum, cum inter Lasthenem et Portum mulierum nullus portus sit, præsertim si honorifice appellatus est ex eo, quod senili consilio uti viderentur, qui ad eum undique tutum appellerentur, sive ridicule ita nominatus, quod debilis nautæ etiam navigia infirma eo applicare possint. Dicaces enim Bosporani nonnulli, nihil cedentes Leoni aut Pasiadi Bosporianis, quos perfacetos habitos fuisse legimus. Sed hæc conjectura non minus incerta quam Plinius incertus in persequendo recto ordine locorum. Quid si portum Senum conjiciamus esse sinum divi Demetrii, ex eo, quod claudatur promontorio nuncupato Senæ marino? At hoc incertum. Quodsi ea de causa eum putemus appellatum, quæ Chii portus, cujus Elianus (N. An. 12, 30) meminit (In Chio, inquit, ad portum nominatum Γερώντων, magnus cicurum est piscium numerus, quos Chii ad solatium senectutis exacta ætate affectos alunt), adhuc dubium erit, in quo Bospori loco ille fuerit. Quamobrem cum sententiam meam fluctuantem nullis ancoris retinere queat portus Senum, hunc non minus incertum quam Plinium, qui illum introduxit, relinquo, meque ad Dionysium, velut ad helicem nautæ, dirigo, certissimum Bospori circumnavigatorem omnium senum, qui Bosporum navigarunt jam inde a ruinis Severi, qui Byzantium et Bosporica loca evertit et longissima caligine circumfudit.

A dextro cornu sinus Lasthenici septingentos passus progressus sum, usque ad rivum hiberno tempore fluentem per vicum magnum, quem Neochorion appellant, ex eo quod recenter habitari coeptus sit: ex cujus rivo procedens mille et quingentos passus inveni flexus angulum, quo litus pergens ad plagam septentrionum vicinam ortui solstitiali incurvatur ad occasum solstialem. Hunc angulum piscatores jam appellant *Comarum*, cum tamen jampridem hujusmodi arbor nulla ibi exstitisse dicatur sed fuisse olim liquet ex Dionysio.

nium diversum prorsus fuerit a Leosthenio, licet secus senserit Gyllius. At pro Gyllio facit fabula de Argonautis contra Amycum pugnantibus, quum Amyci sedes (*Beikos*) et Laosthenium in eodem Bospori tractu sint. Deinde 40 stadia quæ Anonymus a Fano ad Sosthenem computat, non ad Michaelis in Anaplo templum, sed ad hod. *Sthenia* pertinent. Denique Malalas l. l. p. 79 de Constantino M. narrat: Εὐξάμενος

γῶνας ποίας ἐστὶ δυνάμεως τὸ ἐκτύπωμα, παρεκοιμήθη τῷ τόπῳ, κτλ., quibus item ad Lasthenem sinum ducimur; huic enim adjacebat Amphiarai delubrum; ab Amphiarao autem oracula petentes ἐγκοιμήθηνα sive incubasse constat.

1. *Neochorion*] Nunc quoque *Ieni-Koi*, i. e. novus pagus, a Soleimano ædificatus. V. Hammer *Constant. u. d. Bospor. t. II, p. 240*

XV. De Commarode et Bacchiis petris et Thermemera et de portu Pitheci et sinu appellato Pharmacia.

Fr. 41.

Post Lasthenium, inquit, Comarodes¹ existit, a silva comarorum nominatum, mari fluctuoso verberatum. Post Comarodes consequitur litus editum, asperum, cautesque concavae ex mari eminentes, quas antiqui Bacchias nominarunt ex eo quod circum ipsas concitato motu fluctus furere et bacchari videntur. Hic Demetrium², Philippi ducem exercitus, cum vicesse Byzantii, Θερμητραίων nominarunt locum a re ipsa quae contigerat; pugnam enim navalem illius diei magna solertia et summo ardore pugnaverant. Sub oram autem prominentem subit et succedit sinus, in quo est portus Pitheci, quem aiunt regem barbarorum hunc locum accolentium Asteropæo³ una cum suis filiis ducem existisse trajectonis in Asiam. Huic continens est ora prærupta et præceps; deinde consequitur littus inclinans in sinum nominatum Εἰδίων Καλόν, quem circuit littus et mare exiguo spatio contractum⁴, ut continens quidem natura existat, at aspectu insula esse videatur. Inde statim succedit sinus nuncupatus Pharmacias a Medea Colchide, quæ in hoc loco reposuit pharmacorum arculas. Est autem pulcherrimus et commodissimus ad piscationes, et ad naves appellendas aptissimus. Etenim usque ad marginem littoris profundus a ventisque maxime tutus habetur. Piscium multitudinem ad se allicit. Silvæ autem densæ et profunda nemora omnis generis et præta impendent, velut, arbitror, certante terra cum mari. Ejus circuitus adumbratur silva imminente in mare,

per quam mediam in sinum descendit fluvius sine strepitu fluens.

Pharmaciam locum illum esse, quem nunc Græci appellant Therapiam, paulo infra ostendam quam declaraverim, quo jam nomine appellentur, et quo siti loco sint Pitheci portus et sinus vocatus Εἰδίων Καλός. Hos cum esse constet inter Comarodes et Pharmaciam, subjiciam quale et quantum littus interjectum sit inter Comarodes et Pharmaciam; hoc enim littore cognito percipiemus facile, in qua littoris parte illi positi fuerint. Ab angulo flexus, qui incipit a loco Comarode, secundum oram Bospori præruptam et præcipitem mille et ducentorum passuum processum feci usque ad vallem, quam Græci Libadion, id est herbidum locum, appellant; nunc pratensis non est, sed totus vineis consitus; fuisse tamen antea dicitant, ignari λιμένα Πιθήκου traductum fuisse in Libadion vulgi consuetudine soliti ea, quæ non intelligit, traducere ad similia sibi nota. Sed vocent Græci jam ut libet, tamen alibi, etiam si nomine careret, esse non posse quam secundum vallem Libadicam, percipio ex eo quod inter Comarodes et Pharmaciam nullus sinus manifestus existit nisi Libadicus, leniter curvatus, profundus et portuosus usque fere ad marginem littoris, duobus promontoriis præruptis et præcipitibus interclusus. Sinum intimum attingit ima vallis Libadicæ planities, lata passus circiter ducentos, in qua olim vicum fuisse apparet ex ruinis fundamentorum. Jam explorato perceptoque portu Pitheci, percipiuntur inter Libadicam vallem et Comarodes existisse saxa illa et cautes, quas Bacchias appellavit antiquitas; quæ si tot et tantæ nunc non exstant, quantæ traduntur a Dionysio, id attribuendum vel avaritiæ vel

Fr. 41, 1. Comarodes] Legebatur Commarodes... comarorum. De κομάρι arbore (*arbuto*) v. Theophrast. Hist. Pl. 1, 15 et 13, 16; Dioscorides 1, 176. Ab eadem arbore fortasse nomen habet Comarus Nicopoleos in Epiro portus. Promontorium quod est prope Jeni-Koi, etiam hodie arbutis ex parte consitum esse monet Hammerus l. l., dum Gyllius eo in loco quem Κομαρῶδες a Græcis dici refert, arbores istas non vidit. Ceterum mucro promontorii, inde a quo ad ortum solstitialem ora flectitur, vicum habet *Koi-bachi*, litus vero asperum, et inaccessum, mare denique humile saxisque horrens: adeo ut in hunc mucronis tractum jam cadant Dionysii cautes *Bacchicæ*. Itaque si accurate auctor dixit cautes illas esse post Comarodes, consequitur silvam comarorum a promontorio fuisse versus meridiem prope *Jeni-Koi* ejusque rivulum.

2. Demetrium] Quinam iste fuerit, nescio. || — 3. Asteropæo] Legebatur a Steropæo. || — 4. Quem circuit litus et mare exiguo spatio contractum] Vix accurate hæc reddidit Gyllius. Sensus fuerit: qui in aliqua circuitus sui parte oram mari in exiguum spatium contractam habet. Situm locorum Gyllius bene

explicavit. A *Koi-bachi* post duodecim stadia sequitur vallis præruptis montibus intersecta rivoque irrigua, in qua nunc est *Kalender-Kiosky*. Hanc Græci recentiores *Libadion*, a pratis scilicet, vocabant, ad eamque pertinet λιμὴν Πιθήκου. Deinceps per decem fere stadia est ora prærupta usque ad hodiernum *Therapia-Sarai*, ubi recedentes a litore montes planitiem maritimam semicircularem (*Linon*) admittunt, quæ nunc tecta est ædificiis. Olim profundus in terram mare penetrasse per est probabile, sicuti dubium non est quin ponendus ibi sit sinus Εἰδίων Καλός; nam clauditur lingula, quæ molis in modum excurrit, et objectum habet scopulum. Deinde statim succedit hodiernus Therapiæ sinus, olim Pharmacias dictus, in quem exiens fluviolus nunc vocatur *Souk-sou-deresi*. Miror Hammerum, qui, neglecta Dionysii descriptione, Eudion-Calon portum componit cum hodierno *Kalender*, quod in eo maris recessu mare tranquillum esse soleat. Et quamvis nomen turcicum ex eo ductum esse videatur, quod *Kalender* sive monachus mendicus ibi sepultus sit, fieri tamen potuisse censet, ut natum sit ex Καλός εἰδίων.

inopiæ hominum, qui, ut exigua impensa servorum ædificent, saxa ex latomiis non eruunt, sed agrestes cautes, non modo cæmentitiis operibus ineptas, sed etiam abhorrentes a calce, ex omnium littorum crepidinibus et præcipitiis excindunt ad structuram vilium ædificiorum. A valle Libadica litus excelsum et abruptum paulo plus mille passus excurrit ad vallem quam appellant *Linon*, sitam prope sinum Pharmacia, cujus maritima planities ducentorum et sexaginta passuum latitudinem complet. Olim habitatam fuisse ostendunt permulta ædificiorum fundamenta. Vallem subsequitur promontorium, dividens sinum vallis a sinu Pharmacia, quod in centenum passuum latitudinem suam radicem agit, sub qua existit insulula seu potius scopulus in multa saxa divisus, in passuum longitudinem circiter centum sexaginta ab ortu solstitiali ad occasum brumalem porrectus; distat a continente quadraginta passus, circumdatus mari vadoso, genu tenuis alto; a Græcis appellatur *Catergo*, hoc æt triremis, a similitudine quam præ se gerit triremis. Hoc scopulo et promontorio super scopulum impendente ab occasu solstitiali clausus sinus, sub vallem *Linon* subjectus, ab ortu brumali cinctus promontorio præcipiti et pene directo, ille ipse est quem Dionysius nominat *Ἐὐδίων Καλόν*, id quod percipitur cum ordine Anapli Dionysiani, tum situ exiguæ insululae, qua clauditur. Adeo enim exiguo maris spatio ea separatur a continente, ut cum natura sit insula, aspectu videatur continens. Temporibus Dionysii insulam non fuisse, sed visam fuisse patet ex ejus verbis, cum ait: litus id, quod claudit sinum *Ἐὐδίων Καλόν*, adeo contractum fuisse brevi maris spatio circumdatum, ut cum natura esset continens, aspectu insula videretur. Nunc a continente abscissa est, vel temporis longa vetustate, vel potius hominum opere, omnia saxa vel deformissima in viles ædificationes excindentium.

Atque ut clarius noscatur sinus Pharmacia esse, quem hodie appellant Therapiam, subjiciam qualis sit. Ab ortu æstivo ad occasum æstivum in passuum longitudinem circiter septingentorum procedit varia latitudine; nam a faucibus ad medium in passus laxatur paulo plus trecentos; a medio ad intimum recessum astringitur in plus minus ducentos; ambitu littoreo amplius mille et quadringentos complectitur. Profundæ altitudinis est a latere pertinente ad septentriones, et navium capax usque ad oram maris; litus meridianum magna ex parte vadosum et præruptum. Undique a ventis tutus est; a meridie quidem excelsis collibus, quorum ultimus efficit promontorium quo sinum *Ἐὐδίων Καλόν* ante dixi sejungi a sinu Therapico; ab omnibus ventis septentrionibus atque solstitialibus illum protegit promontorium peninsulae, ab una parte freto Bosporico, ex altera clausum sinu, undique proclive, excepta cervice media

et mediocri dorso, in quo statuta sunt moletrina vento versatilia; ex eodem paulo ante eminebat turris olim pharus navigantibus, quam a Turcis everti vidi. Promontorii mucro in tria latera declivem radicem in passuum latitudinem agit sexaginta, editur in altitudinem centenum passuum: inde dorsum mollior assurgit. Ab occidente etsi sinus leniter aperitur valle, tamen hæc postquam ab intimo sinu in planitiem centenum pedum processit, in duas dividitur valles objectu collis, qui valles recurvat, ne directi venti deorsum descendant in sinum. Ex altera valle fluvius omni anni tempore perennis defluit in medium sinus recessum. Æstivo tempore existit ea magnitudine qua fluvius Leosthenicus. Vidi ejus fontem ab ostio et sinu distantem paulo amplius mille et quadringentos passus. Ab æstivo occasu ad solis ortum similiter æstivum per vallem decurrit angustam, ex qua nascitur, sed non ex summa; nam ea ultra fontem altius assurgit. Jam etsi colles vallesque, sinum Therapicum cingentes, nemorosi non sunt, ut tradit Dionysius eos esse qui claudunt Pharmacia, sed exculi vineis, et cerasis consiti, aut, ubi hæc desunt, erycis tecti: tamen sinum Pharmacia alium esse non posse quam Therapicum, cum ex antedictis intelligi potest, tum ex consequentibus locis Anapli Dionysiani, a quibus ad Comarodes nullus sinus est, in quem descendat fluvius aliquis, neque in quem convenient cetera quæ tradit Dionysius. Nimirum solus inter sinum Leosthenium et Bathycolpon, paulo ultra sinum Therapiae situm, pulchritudine portus et copia piscium excellit. Quod autem silvæ densæ et profunda nemora non circumsepian sinum Therapicum, ut Dionysius scribit circumsepire Pharmacia, id agricultura accidit, non natura loci. Nam olim cum eodem ex Dionysio noverimus totum sinus Ceratini litus silvis tectum fuisse, nunc a nemoribus nudum, videamusque oram Bospori Asiaticam, sinui Therapico oppositam, nemoribus vestitam: quis dubitat, quin litus Bospori Europæum fuerit nemorosum similiter ut Asiaticum, non ob aliam causam silvestre quam quod abhinc centum annos agricultura vacat, conversum in saltus venationum regiarum? — Sinum Pharmacia appellavi Therapicum, a vico sito in ejus littore, quem Græci jamdudum nominant Therapiam, ex eo arbitror, quod vulgus Græcorum aliter venenum appellare nescit quam *φάρμακον*, quod venenatum et expiabile nomen mutarunt in expiatum et salutare, ne nautæ portum optimum detestarentur, execrarenturque ut venenum, ut *κάθαρμα*. Erat enim pharmacum olim tale: si deorum indignatione fames aut pestis aut alia quæpiam calamitas urbem apprehenderet, hominem omnium deformissimum in urbis laborantis expiationem ad victimam ducebant, ipsique pro hostia statuto de manu dabant cascum, offam, ficus; quem tanquam pharmacum ubi septies scyllis

et ramis ficuum agrestium concidissent, igne ex agrestibus lignis facto cremabant, ejusque cineres ad expiendam urbem laborantem projiciebant in mare. Itaque non sine causa commutatum nomen arbitror, etiam intercedente regis decreto, cujus maxime intererat nobilem portum vindicare ab infami nomine. Nam nisi regio jussu, difficile videtur pertinaciter dicacem nautarum nationem abstinere potuisse a tamdiu inveterato nomine mordaci, idque perniciosum acerbumque salutare nomine mitigasse, præsertim mulierum precibus male audientium ob Medæ cistam ibi depositam, ut male in hunc diem audiunt Thessalæ mulieres ob cistam pharmacorum, quam fugiens Medea abjecit in Thessaliam; neque modo nomine Medæ, sed etiam re ipsa in hunc diem male audiunt ut pharmacides. Equidem cum perlustrarem Thessaliam, incidissemque in panegyricum totius Græciæ maximum, celebrari quotannis solitum mense Maio apud vicum nuncupatum Moscolurum, non longe distantem a Pharsalia, percontatus sum ab hospite, num essent in Thessalia pharmacides; qui affirmabat nonnullas esse, quæ edere crederentur non minus mirabilia quam illa quæ de Thessalis mulieribus tradit Lucianus.

XVI. *De saxis et cautibus littoris excelsi, prærupti præcipitisque; de Clavibus Ponti; de petra nominata Dicæa.*

Fr. 42.

Pharmaciam, inquit Dionysius, subsequuntur saxosa littora et præcipitia in mare impendentia, velut visionis flexamina, ex eo quod oculis flexibilem aspectum objiciant. Aperitur enim Pontus tectus eminentibus promontoriis, nullo amplius impediente verum aspectum. Quod enim crebro finis esse videtur, idem rursus invenitur principium. Postea maris latentis visio conciliat fidem rei quæ non credebatur. Illa autem saxa et cautes littoris nominarunt Κλειδας και Κλειθρα τῷ Πόντου, hoc est, Claves et Claustra Ponti. Jam prætergresso Claves aspectus magis quam Ponti adest petra in acutam verticem fastigiata, nucis pineæ similitudinem gerens, quæ Dicæa, id est Justa, nominatur ex eo quod triremibus navigantes in Pontum

mercatores apud hanc petram deposuissent aurum, pacti inter se, non prius alterum illud esse sublaturum quam ambo simul ad petram convenirent. Altero pactiōnem prætergresso, sermo hominum habet aurum delituisse, recusante petra impiam fidem socii perfidi, quousque simul ambo eo convenientes depositum acceperunt; petræ autem præmium remansit hujus justitiæ nomen.

Quantopere res humanæ inter se differant felicitate memoriæ et posteritatis, cum ex urbibus et libris antea animadverteram, quorum non meliores, sed bonum genium sortiti pervenerunt ad æternam posteritatem, tum nuper consideravi ex petra Dicæa, cujus historia usque ad hanc diem remansit in memoria et sermone Bosporanorum, cum memoria aliorum nominum longe nobiliorum funditus interierit. Nunquam cognovissem petram Dicæam, nisi forte incidissem in sermonem piscatorum de petra in littore sita narrantium historiam quam narrat Dionysius de petra Dicæa, quæ ubi et qualis sit, postea dicam quam ostendero, unde incipiant aperiri claustra Ponti.

Supra littus saxosum et rupibus crebrum, quas velut radices in mare projiciunt clivi prærupti et præcipientes, a Therapia progressus sum quingentos passus usque ad vallem quam Græci hodie appellant *Dialithra*² corrupte, quasi τὰ Κλειθρα. Ab hac valle aperiri incipit Pontus, sensimque latius panditur ulterius pergentibus. Ima hujus vallis planities maritima nunc est plena vineis, olim ædificiis, ut ostendunt rudera non modo parietum, sed etiam columnarum marmorearum. Hanc ipsam vallem mille passus prætergressus exigua semita vix unius hominis capace, transversa inter directos et præcipientes clivos eminentes supra littus arduum et saxeam, perveni ad locum appellatum *Brogenem*³, unde mihi rectus Bospori canalus usque ad Pontum perspiciebatur, et simul tota porta Ponti aperiatur, atque Pontus ipse tantum patens quantum porta retegebat, longe prospiciebatur recta via petere locum, ubi juxta petram Dicæam subsidebam in clivo, qui in altitudinem circiter centenum passuum ex mari editus erat. Inde paululum recreatus surrexi ad considerandam petram, an esset illa Dicæa, quam describit Dionysius. Circumspexi eam passus circiter sexaginta ambitu complecti, ip-

Fr. 42. 1. *Aperitur enim Pontus, etc.*] Hunc Dionysii locum jam attigit Gyllius p. 8, iterumque de eo agit infra (v. fr. 53 a).

2. *Dialithra*] Nomen hoc etiam nunc in usu est. In tabulis nauticis notatur ad promontorium quod Turci vocant *Kiretch bournou* (i. e. calcarium promontorium) a Therapiæ sinu linea recta sex stadia distans. Gyllius vero *Dialithra* vallem dici refert a Therapiæ sinu nonnisi 500 passus, sive ne duo quidem stadia, dissitam, ideoque valliculam illam significat prope quam nunc exstat palatium legati gallici.

Reapse hinc primum lineam rectam per Bosporum in Pontum ducere licet. Fortassis totum litus quod ab hac valle ad *Kiretch bournou* pertinet, τὰ Κλειθρα vocabatur.

3. *Brogenem*] Hic locus et Dicæa petra secundum Gyllii mensuras ad *Kiretch bournou* fuerunt. Cf. Hammerus p. 244 : « Zwischen *Kiredsch burnu* und *Kefeli-Koi* zeigt sich auf der halben Höhe des aufsteigenden Felsengestades ein abgerundeter durch seine Gestalt ausgezeichneter grosser Felsen, welcher schon zur Zeit des Dionysius von Byzanz der *gerechte Stein*, τὰ τὰ δίκαια, hiess. »

samque dimensus sum a latere supernos clivos suspiciente erigi in altitudinem duodenum pedum, a contrario latere, despiciente mare, dimidio altiorem esse. Cum ex mari suspicitur, similis est nuci pineæ, non modo lateribus, sed etiam vertice in multos mucrones leniter fastigiato, pineorum nucleorum similitudinem gerentes. Quo enim longius remotam prospicis, eo propius accedere videtur ad similitudinem pineæ nucis; nam longo ex intervallo conspicitur; etiam ultra Cyaneas ex Ponto eam assequer bar desinere in verticem acutum. In hanc petram cum ascendissem, ex ejus summo vertice vidi foramen in altitudinem concavam deprimi penitus abditam, penetrans latus petræ despiciens ad mare, quod imum velut fundum pertusum fuisse videtur ab hominibus longa auditione opinantibus ex superno foramine aurum penitus abditum fuisse. Jam Bosporani hanc petram nonnulli dicunt esse illam in quam aurum abditum fuit; alii aiunt sub hac ipsa fuisse alteram petram huic similem, sitam in littore, undique mari circumdatam, sed ante paucos annos quam huc venissem a servis Ænoq̄barbi Turcicæ classi præfecti, incitatis auri cupiditate, quam hauserant ex sermone hominum aurum ibi delitescere, excisam in fragmentaque dissectam fuisse; quam piscatores soliti erant appellare Brologenein, adjunguntque unum ex ejus excisoribus oculum amisisse ex rejectione cæmentorum petræ, nomen justitiæ usque, arbitror, ad interitum retinentis. Verum ut petram exciderint, semper versabitur sermo, illic thesaurum absconditum fuisse, ut longe antea versatum fuisse arbitror quam a Dionysio petra hæc diceretur similitudinem gerere pineæ nucis. Nam, ut quidam scribunt Lampsacum urbem Hellepontiam prius Pityam ⁴ appellatam ex eo quod Pbrixus thesauros hic posuerit (Thracæ enim thesaurum πιτύην dicunt), ita petram Dicæam suspicor primum Pityam nominatam fuisse, quam, amissa antiqua cognitione Thracicæ linguæ, posteri, ignorantes Pityam a thesauro nuncupatam fuisse, postea fortasse petram στροβιλοειδή dixerunt esse, ex eo quod στροβιλος sit ἡ πίτυς καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς.

XVII. De sinu nuncupato profundo; de fluvio ejusdem nominis et Saronis ara; de agro nominato Calo.

A Dicæa petra littus recedere in sinum incipit in-

trorsus in profundum angulum, qui convertit circumscriptique primum anfractum Bospori; hunc sinum Dionysius appellat Bathycolpon.

Fr. 43.

Prope, inquit, petram Dicæam nuncupatus Βαθύκολπος, is est Sinus profundus, non tam circumscriptioe sui intimi recessus perpulcri et in profundam latamque arenam porrecti, quam magna altitudine maris. Clivi enim ardui et præcipites proximi sunt oræ maritimæ. Fluvius in sinum exit, cui idem quod sinui nomen est. Hic existit Saronis herois Megarici ara, et jactus piscium sibi idoneo et maturo tempore conferta et continenti natatione primo sursum, deinde deorsum commeantium, maris altitudine deceptorum.

Hunc Megaricum heroem arbitror esse illum Saronem deum marinum, qui nauticarum rerum scientiæ præesse existimatur, a quo Megaræ vicinus sinus Saronicus appellatur. Cujus ara facilius ut cognoscatur, ubi sita fuerit, et qualis sinus sit nuncupatus Bathycolpos, subjungam littus quod sub petram Dicæam succedit. Qua quingentos passus discedens, imam vallis ² attingi planitiem, quæ panditur in passuum latitudinem quadraginta, ubi vestigia quædam ædis divæ Euphemie spectantur. In littore ultra vallem ducentos passus est fons Euphemie sacer, perenni rivulo scaturiens, lateritio opere concameratus. A fonte octingentos passus progressus sum ad petram mari circumdatam, paululum ex aqua exstantem, quam piscatores Trapezam ³ appellant, ex eo quod tanquam mensa plana supra aquam emineat. Ab hac Trapeza brevi decurso spatio est profunda vallis ima planities, intimum Bathycolpi recessum claudens, montanam finiens oram maritimam, quæ a Comarode incipit pergere ab ortu brumali ad occasum solstitialem, saxea, montosa, in quam impendent ardui clivi, per quos transversos iter fit male tutum obliquis semitis exiguis, valde a littore altis, ex quibus permultis sine præcipiti casu ne transversum quidem pedem discedere licet.

Bathycolpos ad similitudinem quandam anguli normalis accedit, quo Bosporus, prius pergens ad occasum brumalem, flectitur ad ortum hiemalem, normæ similitudinem gerens, non modo alveo, sed etiam utra-

4. Pityam] Schol. Apoll. Rhod. 1, 933 : 'Ἡ Λάμψακος τὸ πρότερον Πιτύεια προσηγορεύετο, ἣν τινες Πιτύαν (Πιτύουσαν Steph. Byz.) ὀνομάζουσι [διὰ τὸ πτύων ἔχειν πλῆθος addit St. B. et schol. Hom. II, 2, 829]. Τινὲς δὲ φασιν ὅτι Φρῆξος γενόμενος ἐνταῦθα θησαυρὸν ἔθηκεν καὶ ἀπὸ τούτου ἡ πόλις ὀνομάσθη. Θρῆκες γὰρ τὸν θησαυρὸν πιτύην λέγουσι.

Fr. 43. 1. Saronis herois Megarici] De Sarone heroe nautico, qui nomen mari Saronico dedit, v. Aristi-

des t. II, p. 208 ed. Dindf. Cf. proverbium Σάρωνος ναυτικώτερος. Aliam de Sarone isto narrationem habet Eustathius ad Dionys. 422. Cf. St. Byz. et Etym. M. s. v. Σάρων. || — Jactus piscium] eo loco fuit ubi etiam nunc est piscatio (italian turcice), ad Kefeli-Koi et initium meridionale Sinus Profundi (baie de Bujukdere, i. e. sinus magna vallis). || — 2. Vallis in qua Euphemie templi rudera Gyllius vidit, est ad hod. Agatch-Alty. || — 3. Trapeza ex Gyllii mensuris ad

que ora angulum normalem efficiens inter Bathycolpon et promontorium in contrario littore situm, quod mucrone intus recurvato angulum Bospori interiori agit. Bathycolpos in exteriori anguli partem incurvatur. Hic sinus etiam olim appellari potuit *Saronicus*, sive ab ara Saronis in eo statuta, sive a querno nemore⁴, quo olim redimitus erat. Saronem enim antiqua Græcia quercum appellabat, unde Saronicus sinus et Saronidæ philosophi⁵ Gallorum, alio nomine Druidæ appellati. Aram Saronis jam constat esse in littore Bathycolpi, sed in qua sinus parte, etiam ex verbis Dionysii consequentibus assequimur.

Fr. 44.

Paulo, inquit, sub promontorio Saronico situs est Καλὸς ἀγρός; ob utramque commoditatem terræ et maris a natura nomen habet.

Usque ad hanc ætatem nomen retinet, senes enim antiqui Καλὸν ἀγρόν, juvenes Καλὸν ἀβρόν appellat agrum, qui claudit Bathycolpon. Quo cognito percipimus aram Saronis fuisse in promontorio inter Trapezam et maritimam planitiem vallis claudens intimum recessum Bathycolpi, in quem medium descendit fluvius Bathycolpus, a sinu nomen adeptus, per latam vallem, quam Turci appellant alii Biutere, quasi magnus nemus, alii Biudere (*Bujuk-dereh*), quasi magnus fluvium, quod olim a Græco nomine transtulisse videntur. Græci jam nesciunt ubi sit Bathycolpos, sed Turcico nomine appellant Biudere aut Καλὸν ἀγρόν. Is hodie qualis sit, quantusque fluvius Bathycolpus, ut facilius percipiatur, describam vallem continentem huius agri maximam partem, per quam mediam fluvius Bathycolpos defluit in sinum sui nominis. Hæc ab ortu solis æstivo ad occasum æstivum procedit, cuius ima planities librata patens septingentos passus in latitudinem, primum a mari pergit pratensis in passuum longitudinem circiter octonum millium, cincta utrinque collibus vitiferis et frugiferis; inde insinuatur in multas valliculas nemorosas, ipsa tota nemorosa, circumsepta collibus silvestribus, ubi vagantur greges cervorum et aprorum. In valle intima ac penitus abstrusa sunt regii horti, quos irrigant rivuli perennes ex summa valle in unum alveum

coeuntes, altis ripis coercitum et densis arboribus circumvestitum, ut introrsus perspicere nequirem. Itaque fortasse primum Bathys appellatus nomen dedit sinui, sive a profundo alveo sive a profunda valle recedente in profundos saltus excelsis arboribus obscuros, ex valle Bathycolpo longe lateque porrectos ad Pontum usque atque ad fontes Barbysæ et Cydari, agrestium animalium venationibus refertos. Fluvius Bathycolpus exiguam paludem prope ostium efficit, omni anni tempore perennem, etsi ipse summa æstate usque ad mare perennis non fluit, ex eo quod partim in regis hortos, partim in prata consumitur, partim privatim rivo manante ex summa valle desinente in vallem Bathycolpon, derivato opere subterraneo ad usum vici Turcici juxta sinum siti, cui vicinus est alter vicus explicatus in passuum longitudinem circiter duum millium, maxima ex parte a Græcis habitatus. Totus tractus continens hos duos vicos, vallem Bathycolpon collesque impendentes, nunc vulgo Καλὸς ἀγρός appellatur, idque recte: abundat enim ex terra frugibus fructibusque, ex mari piscium multitudine, ut nusquam in toto Bosporo piscatio luculentior exerceatur, densis piscium gregibus in hunc sinum aberrantium anniversariis transitionibus, quas quotannis bis factitare solent, primas sursum verno tempore, alteras deorsum ineunte hieme.

XVIII. *De promontorio Simæo; de sinu Scletrina; de aris Apollinis et Matris deorum.*

A Bathycolpi valle trium millium et quadringentorum passuum ora maritima progressionem habet ad vicum, quem etiam nunc Græci nominant Scletrinam, situm in sinu quem a meridie claudit promontorium, sub quo piscatorum speculæ tres in littore defixæ sunt, singulæ duobus tignis constantes in excelsum excitatis quæ interceptiunt et jungunt trabes crebræ immisæ ad facilem ascensum speculatoribus præstandum. Id promontorium Dionysius appellat Simam.

Fr. 45.

Post, inquit, Καλὸν ἀγρόν est Simas promontorium et Veneris meretriciæ statua. Simam enim quandam habet hominum sermo valde pulchram et ingeniosam et solertem hunc locum incoluisse.

talian sive piscationis locum fuisse debet. || — 4. *A querno nemore*] Plinius 4, 5, 9: *Sinus Saronicus olim querno nemore redimitus, unde nomen, ita Græcia antiquitus appellante quercum.* Hesychius: Σαρωνίδες, πέτραι ἢ αἱ διὰ παλαιότητα κεχρησῆται δρύες. Schol. ad Callimach. hymn. in Jov. 22: Σαρωνίδας] δρύς, παρὰ τὸ σεσηρότα καὶ συνιστραμμένον τὸν φλοῖον ἔχειν. Cf. Parthenius Erot. 11, 2. || — 5. *Unde Saronidæ philosophi*] Sic sacerdotes Gallorum appellantur in libris Diodori 5, 31, ubi nunc pro Σαρωνίδαῖ editores dederunt Ἀρουδαῖ.

Fr. 44. Καλὸς ἀγρός] Quum probabile sit maximam hanc Bospori vallem olim etiam oppidulum habuisse, nescio an huc pertineat Καλλιπόλις, quam κατὰ τὸν Ἀνάπλουον esse refert Stephanus Byzantius. Nihil adeo obstat, quominus Callipolis vel in Καλῷ ἀγρῷ vel ad Ἐβδιον καλὸν sinum fuerit, modo τὸν Ἀνάπλουον Stephani auctor, sicuti Scylax, usque ad Fanum pertingere statuerit.

Fr. 45.—1. Simas prom.] hodie *Mezar-bournou*, i. e. sepulcrorum promontorium, ita dictum a propinquo κοιμητηρίῳ *Sari-jeri* vici. De Simætha præter

De præternavigantibus merere solitam stipendia Veneris hanc primum existimo appellatam Simætham, deinde, ut vulgus contrahere solet nomina, Simam, a Simætha meretrice Megarica, nobilitata amore Alcibiadis et versibus Aristophanis (Acharn. 524), cum inquit:

Πόρην δὲ Σιμαίθην ἰόντας Μίγαράδα
νεανίας κλέπτουσι μεθυσκότταβοι.

Megarenses enim, qui Byzantium coloniam deduxerunt, cum alia Bospori loca nobilitarunt nominibus suorum nobilium civium, tum hoc promontorium illustrarunt sua nobili Simætha, a qua multas postea meretrices Byzantias, ut ab urbe Megara oriundas, appellatas fuisse Simæthas vero proximum videtur. Ad hæc Dionysius adjungit:

Fr. 46.

Promontorium nuncupatum Simam prætergressos excipit Sclerinas sinus, nescio utrum ex asperitate silvestris terræ, an a flumine in seipsum descendente; atque etiam succedunt aræ Apollinis et Matris deæ, et brevi intervallo ad Pontum navigatio.

Promontorium Simæthicum, a meridie continens Sclerinas sinus, radices maritimas agit in passuum longitudinem quingentorum, a quibus imi clivi eriguntur in ascensum præcipitem trecentorum passuum; inde æquior ascensus existit ad verticem, quo vallis Bathycolpica dividitur a valle Sclerina. Hæc quidem a fluminis ostio ab ortuque æstivo proficiscitur in passuum longitudinem circiter duum millium; inde flectitur ad septentriones intervallo duorum plus minus milliarium, cujus ima planities partim pratensis et vitifera, partim cerasis consita, quæ, quantum oculis æstimare potui, non minus patet quam quadringentos latitudinis passus, in longitudinem mille passuum. Inde vallis coarctatur, circumurgentibus montibus arduis adeoque proclivibus, ut ejus latus meri-

dianum ascendi solitum sit longis anfractibus, vestitum profundis silvis, cervos, apros aliasque feras adumbrantibus, continuatis cum nemore Biutericæ vallis. Latus claudens vallem a septentrionibus præcipientes quidem imos clivos habet, superos vero longe remissiores, præsertim ubi metallorum secturæ eminent. Flumen Sclerinas a summa valle oritur, post ex ejus lateribus augetur rivulis cum aliunde manantibus, tum maxime a lateris meridiani clivis continentibus tria monasteria solivagorum hominum, sustentata præcipuo vectigali quod colligitur ex cerasis, inter se parvo intervallo distantia; e quorum fontibus tres rivuli, omni anni tempore perennes in Sclerinas delabuntur, singuli implentes fistulam ferme quincunciale. Sed etsi multis rivulis perennibus augetur; summa tamen æstate ejus alveus exarescit, ex eo quod alicubi absorbetur terra arenosa et rara in longitudinem quatuor stadiorum; deinde in longitudinem octingentorum passuum existit usque ad ostium et vicum Sclerinas secundum mare situm, ubi exiguam paludem cannis plenam efficiens, duobus ostiis in mare exit, quæ ambo efficerent ea magnitudine fluvium, qua existit Pharmacicus.

XIX. *De Milto promontorio et fano Byzantiorum; de Serapio et templo Phrygiæ deæ.*

A valle Sclerina perrexi mille passus ad vallem nuncupatam *Cerasiam* a cerasis in hujus maritima planitie consitis, patente in ducentorum latitudinem passuum, totam vitiferam. Ab hac progressum feci sexcentorum passuum ad alteram vallem, quæ maritimam planitiem habet non latiore ducentis passibus, vitium tamen feracem arborumque fructiferarum. Huic valli succrescit promontorium, quod Dionysius appellat Milton, jam Græci nominant *Tripitium*, nescio a tripode Apollinis, cujus aras Dionysius in sinu Sclerina paulo ante posuit. Mons ipse, qui *Tri-*

Aristophanem vide Athenæum 13 p. 570, A et Lexicographos. Ceterum Gyllii conjectura, quam probat Hammerus, facile caremus, quum Simæ nomen meretrici peraccommodatum sit. Pollux 2, 73: σιμὸν δὲ εἴχαριν νομίζομεν. Plutarch. Mor. p. 56, D: τὸν σιμὸν καλεῖν εἴχαριν. Amor σιμὸς est et σιμὰ γελᾶν dicitur apud Meleagrum in Anthol. Pal. 5, 177. 178. 179. Hammerus refert inter hodiernos Græcos esse qui putent Σιμᾶς corruptum e Σιμὸς, idque nomen de promontorio eodem sensu adhibitum esse quo Turci usurpent vocem *bournou* (*nasus*). Hoc saltem constat apud veteres Græcos σιμὰ vocari loca ardua et acclivia.

Fr. 46. *Sclerinas sinus* ad hod. *Sari-jeri* vicum, in valle situm quam de castaneorum silva *Kestenesdere* vocant. Idem nomen est fluvio vallem permeanti. Quo pacto Σαλητηρίας nomen a σαληρός voce deduci possit, non video. *Sari-jeri* significat *flavum* vel *rufum locum*.

Hammerus rectius dici monet *Sari-jari*, i. e. *flava fissura*. Nomen illud inditum est ob rufum colorem saxorum quæ ferrum et sulphur continent, multasque habent fissuras. Similiter de colore nominatum est quod deinceps a Dionysio memoratur Μῆτον promontorium. || — *et brevi intervallo ad Pontum navigatio*] Hæc sic Dionysius non dixerit.

1. *Cerasiam*] Vallem dicit in qua nunc est *Jeni Mahalle*. || — 2. *Milton*] *Amilton* Gyllius scripsit et h. l. et alibi, nisi quod c. 23 legitur *Smilton*. In ipso tamen Dionysii fragmento 47 scribitur *Milton pr. nominatum a similitudine coloris*. Hudsonus *Milton* etiam *Amilton* dictum esse censet, ut *Mardi* etiam *Amardi*, *Lycus* fl. etiam *Abycus* et similiter alia dicuntur. Promontorium intellige illud cujus in mucrone nunc exstat *Telli Tabia* (*batterie de 23 canons*). Ceterum num reapse hoc promontorium μῆτον colorem referat, nescio.

pition promontorium longe in Bosporum emittit, hinc clauditur valle posita contra Fanum Jovis, illinc valle Scletrina, a qua sensim suas maritimas radices projicere et flectere ad solis ortum incipit, ut ejus promontorii mucro et Simæum promontorium efficiant latiore sinum Scletrinam; inde paulatim ad septentrionem flectitur in vallem Jovis Fano oppositam. Mille et septingentos passus circuitu maris arenosi et vittis quibusdam in vado distincti complectuntur promontorii Milti radices, directæ, præruptæ, præcipientes, ut via nulla pateat in littore, sed in clivis arduis semita duntaxat humano opere explanata; quæ non minori complexu maris circumcuntur, nec minus in Bosporum projiciuntur quam radices promontorii Hermæi. Duas angustias illæ efficiunt, unas obliquas ad promontorium Fani Asiatici, alteras rectas ad promontorium Argyronium in littore contrario situm, quas nonnulli piscatores dicunt proxime accedere ad angustias Fani, quod obliquum habet; ac si recta e regione oppositum esset Fano Jovis, angustiarum Fani tribus stadiis strictiores aut profecto non laxiores essent. Sub promontorium Milton subit vallis opposita Fano Asiæ, dividentis collum Fani Europæi ab ipso promontorio Milti, quæ post breve longitudinis intervallum, quo suam imam planitiem mare attingentem explicuit in latitudinem plus minus quadringentorum passuum, coarctatur in duas valles angustas et nemorosas obiectu collis intermediæ; quarum altera claudit a septentrionibus montem, ex quo projicitur promontorium Milton, altera superiore collis partem Fani Europæi: nam inferiorem hujus partem claudit planities vallis nondum in duas valles divisæ. Collis hic triplici declivitate propendet, una ad solis ortum, altera ad meridiem, tertia ad occasam, siquidem ipsum a lateribus cingunt valles præcipientes et pæne directæ, a fronte vero Bosporus, in quem ille ipse collis demittit dorsum in omnem partem proclive, eminens supra Bospori angustias sitas inter duo Fana inter se quidem opposita et Bosporum in summas angustias cogentia, aliquantum tamen differentia: nam Fanum Asiaticum situm est in promontorie extra ceterum littus Asiæ projecto in Bospori fretum, submittente dorsum ab oriente ad septentriones; at Europæum Fanum positum est in colle emittente dorsum a septentrionibus ad meridiem, impendente quidem in Bosporum, sed non projiciente suas radices extra oram maris antecedentem et consequentem. Nam antecedens longe altius projecta est a vicino promontorio Milti; consequens vero, attingens vallem et radices collis Fani Asiatici, æqualis et par longe cum subsequenti pro-

greditur. In collis clivis vergentibus ad solis ortum et meridiem oppidulum situm fuit, quod Dionysius appellat πολυχιον, Polybius Serapieum, Strabo Fanum Europæ Byzantium, Græci hodie appellant Ἰερόν Ῥωμελλας, ex eo quod situm sit in ditone Europæa quam nominant Ῥωμελλαν. Illius muri amplius decem stadia circuitu complectuntur, ut patet ex ipsorum fundamentis, quæ anno antequam hæc scriberem, fere tota exstabant, humiliora quidem paulo supra terram, at excelsiora in altitudinem viginti pedum etiamnum eminebant: sed eorum maritimam partem adeo funditus everti vidi, ut ne substructiones quidem reliquerint. Muri per clivos sic excurrerant præcipientes, ut totum ipsum oppidum valde propenderet, excepta acropoli sita partim in clivis, partim in collis cervice brevi et plana in viginti circiter passus coarctata, utrinque vallibus collem cingentibus. Inde cervix paulatim assurgit in excelsum verticem montis, unde Constantinopolis videtur; in quo quidem vertice veterem pharum fuisse postea ostendam ex Dionysio. Ut enim collis Fani emittit angulum quoquo versus declivem ad suas radices eminentes supra Bosporum, ita oppidum projiciebat mucronem undique proclivem, partim oblique eminentem supra vicum, quem nunc vocant *Bostnicum* a Bostnis eum incolentibus, partim recta impendentem supra angustiarum Bosporicarum portum, quem Græci appellant *Mauram molem* [*Mawromolo*], hoc est *nigram*, a Ponto Euxino proximo, quem Græci jam aliter appellare nesciunt quam mare Nigrum, contra Aristotelem (Probl. 23, 6), qui censet Pontum Euxinum albiorem esse mari Ægæo ob fluminum multitudinem Pontum ingredientium. Sed Græci nautæ magis perspexerunt cæli conditionem quam colorem Ponti. Is enim frequenti caligine circumfundi solet, ut non modo littora vectores, sed ne gubernator quidem in puppi stans portum videre queat. De quo recte Valerius Flaccus:

Illic umbrosæ semper stant æquore nubes,
et incerta dies.

Ita enim Cimberias longe lateque tenebras spargunt in Pontum, ut Constantinopolis interdum caliginibus circumfundatur. Nostrates ex antiqua fama Pontum Euxinum recte vocant *Mare Majus*. Heroicis enim temporibus simpliciter Ponticum pelagus ut quendam Oceanum arbitrati sunt. Qui illud usque adnavigabant, non aliter in exteriora ingredi maria credebantur, quam qui extra columnas progrediebantur. Quamobrem proprie Pontum appellavere, sicut poetam intelligimus Homerum³. Portus *Mauræ molis* subjectus erat sub Fanum Europæum, portu natu-

3. Hæc translata sunt e Strabone (p. 21): Ἀπλῶς δὲ οἱ τότε τὸ πηλαγὸς τὸ Ποντικὸν ὥσπερ ἄλλον τινα Ἰουλιανὸν ἐπιλάμβανον, καὶ τοὺς πλέοντας ἐκεῖσε ὁμοίως ἐκτοπίζειν ἰδόντων ὥσπερ τοὺς ἔξω Στηλῶν ἐπὶ πολλῷ

προϊόντας· καὶ γὰρ μέγιστον τῶν καθ' ἡμᾶς ἐνομιζέτο, καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἐξοχὴν ἰδίως πόντον προσηγόρευον, ὡς ποιητὴν Ὀμηρον.

rali carens, qualem habet Fanum Asiaticum. Idcirco Byzantii, cum nolent se invitis quemquam in Pontum navigare, oram sub Byzantium Fanum subjectam portu carentem, quo astrictius obsiderent angustias, molibus munierunt, ut earum ex uno brachio, in Bosphorum amplius octoginta passus romanos projecto, catena extenderetur usque ad littus Fani Asiatici, ut invitis Fanis nemo navigare posset in Pontum. Itaque adhuc *Commercii Scdlas* appellant ruinosas moles etiam nunc exstantes. Illic enim olim portorium persolvebatur. Catena etiam hac ætate asservari dicitur in arce Fani Asiatici. Moles jampridem diminuta erat, sed tamen paulo supra aquam exstabat; at nuper avaritia quorundam barbarorum infinita saxa inde asportata sunt in ædificationes magno damno navigantium, qui jam non vident illius cæca fundamenta sub aqua delitescantia. Sed quid sentiat Dionysius de promontorio Milto, et de oppido Fani Europæi, ipsum loquentem audiamus.

Fr. 47

Post, inquit, Scletrinam existunt Milton promontorium, nominatum a similitudine coloris, atque contigua domus cujusdam navarchi et littus arduum directumque et præcipitium ad solis ortum inclinatum. Circa autem ipsum est mare tæniis distinctum, et Fanum cunctum contra frontem Fani Asiatici situm. Aiunt hic Jasonem litasse duodecim diis. Hæc Fana sunt oppidula juxta Ponti ostium posita. Est etiam templum deæ Phrygiæ sacrum illustre et publice cultum.

Ex his Dionysii verbis cognoscimus etiam tum Fana fuisse oppidula, ut ex vestigiis murorum usque ad hanc diem percipitur. Strabo (p. 820) Fanum Europæum appellat Fanum Byzantium, Asiaticum vero Fanum nominat Chalcedoniorum (p. 320. 548. 563), amboque dicit pari intervallo distare a Cyaneis. Polybius (4,39) scribit, cum rediret Jason a Colchis, sacrificasse duodecim diis in loco Fani Asiatici siti contra Serapieum Thraciæ: ex quo patet Serapieum fuisse apud Fanum Europæum. Cujus cum non meminerit Dionysius, videntur Polybius et Dionysius non eadem ætate vixisse. Dii duodecim hi habentur, Jupiter, Juno, Neptunus, Ceres, Mercurius, Vulcanus, Apollo, Diana, Vesta, Mars, Venus, Minerva. Templum Phrygiæ deæ Matris deorum Rheæ nuncupatæ in clivis debuit potius esse quam in maritima planitie, ex eo quod montibus gaudeat, ideoque ὀψία appelletur et turrita dea, quia olim arces, quibus Rhea patro-

natur, in montibus sitæ essent, ob loci robur. Rheam habentem caput turritum mulieres Cilices et Turciæ et Mysiæ imitantur, ferentes capitis tegmen turris similitudinem gerens. Itaque illius templum mihi fuisse videtur in his locis, ubi hodie duæ ædes sacræ sunt, altera divi Nicolai, altera divæ Mariæ⁴. Jasonem excitasse aras Rheæ verisimile est, cum duodecim diis in contrario littore excitaret, præsertim Argonautis Rheam maxime venerantibus, ut cujus statuam constituissent in Dindymo monte eminente supra Cyzicum, item aliis locis, ut apud Phasim. Arrianus (Peripl. § 11) ait in sinistro latere Phasim ingredientibus statuam fuisse deæ Phasianæ, quam ipse Arrianus Rheam existimavit fuisse ex figura. Nam manibus gestabat cymbala, et leones sub throno habebat, in quo Rhea sedebat, ut Athenis in æde Matris deorum. Quam a Jasone similiter statutam fuisse colligo ex eo quod Arrianus ait: « In loco, in quo fuit Rheæ ara, fuit etiam ancora lapidea Argûs, qua Jason profectus est ad Colchos. » Illam vero quam statuit apud Bosphorum, similem conjicio Phasianæ Rheæ et Dindymenæ: nam Dindymena similiter leones habebat, quam Constantinum Magnum in forum Byzantinum una cum leonibus Zosimus (2,31) tradit traduxisse.

XX. De Chrysorrhœa fluvio; de secturis metallorum; de pharo antiqua.

A valle cingente Fani collem amplius mille et sexcentorum passuum ora maritima processum facit ad vallem, in qua summa est ædicula Mariæ virginis, quam vocant Castaniotam a silva castanearum circumvigentium, in qua est fons sacer, perennem etiam summa ætate rivum emittens per vallem angustam et juxta ripas maxima ex parte inaccessam. Hic rivus ille est, de quo Dionysius, postquam commemoravit fanum deæ Phrygiæ, sic ait:

Fr. 48.

Post hæc Chrysorrhœas fluvius per angustam et aditus difficilem vallem a tergo positam delabitur leni fluxu, arenam auro similem deferens. Circa hunc secturæ sunt, et terræ fossiones, et cuniculi acti ad scrutandas metallorum venas, antiquorum virorum operæ scrutantium divitis terræ facultates. Paulo ultra fluvium sunt nuncupata Chalcea, locus vicinus mari fluctuoso quidem, sed tamen piscoso: nominatus est ab ære metallo. In summo vertice collis, secundum quem descendit Chrysorrhœas, existit Τιμνα, turris admo-

4. Mariæ] Fortassis Rheæ templum in Mariæ ædem abiit eodem modo quo Cyzicenum Rheæ fanum, Argonautarum opus, postea Mariæ consecratum est. Ipsos Argonautas ex oraculi jussu id Mariæ dedicare

debuisset, sed nominum similitudine deceptos Rheæ dedicasse produnt scriptores Byzantini. V. Joannis Antiocheni fr. 15 ibique notata. De Rheæ templo Byzantino monet Hesychius Milesius p. 149.

dum excelsa, circumspecta¹ et permulto mari illustris, ad salutem navigantium excitata. Utraque enim Ponti pars caret portubus naves excipientibus. Nam maris insedati et turbulenti litus longum in neutram continentem flexiones habet. Ex hac turre faces ardentes noctu sublatae perferebantur, rectae viæ ad Ponti ostium duces. At barbari verarum facium fidem auferebant, prætendentes ex Salmydessi littoribus fraudulentas faces, ut in errorem nautas inducerent, in naufragiaque subducerent. Ora enim maritima importuosa est, et maris vadum ob excessum aquarum ancus non firmum, et paratum his, qui aberrarunt a recta via, naufragium, signis veris confusis cum falsis significationibus. Jam vero lucernam extinxit tempus omnia consumens, et turrim magna ex parte dissolvit.

Ex his Dionysii verbis cum cetera Ponti littora assequimur, tum maxime Salmydessi esse importuosa Thracesque naufragiorum deprædationibus maxime deditos esse. Dionysio consentit Xenophon (Anab. 7, 5), cum ait Græcorum exercitum, cujus ipse dux esset, accessisse ad Thraces, qui incolunt Delta regionem sitam supra Byzantium; deinde Salmydessum pervenisse; ad ea littora e mari in brevia et quasi æstuaria quædam impactas naves quamplurimas in Pontum venientes frangi, easque Thraces prædari divisim inter se littoribus, columnarum positione per intervalla erectarum. Nam antequam id fieret, inter eos de præda cædes plurimæ fiebant. Equidem a Bosporo obivi pedibus ad Salmydessum oram Ponti importuosam, longe lateque apertam septentrionibus ventis; in medio itinere vidi locum quem Xenophon appellat Delta, ceteri scriptores Delcon sive Delconem; hodie nominant *Dercon*; id oppidum est, quod ab urbe Byzantio abest iter pedestre unius diei. Ex tribus partibus clauditur lacu dulci, nisi cum tempestatibus mare incitatum exiguo euripo intromittit; a

quo piscis δελχανός² appellatur ab Athenæo commemoratus (Is qualis sit, in nostris piscationibus informabitur). Inde rediens ad Cyaneas, vidi navem nigra caligine Ponti aberrantem ob ostio Bospori in litus importuosum, aquilonibus impulsam, collidi, naufragosque omnes vectores incolumes enatare in litus, Thracesque accolæ opem naufragis ferre a prædaque se abstinere, sive olim longa Romani imperii consuetudine mansuetos, sive nunc coercitos acerba severitate dominantium. Ex antedictis jam liquet, pharum antiquam ostii Pontici non ibi fuisse, ubi nunc est juxta Cyaneas petras, imo longe interius in summo montis emittentis collem Fani vertice, eminente supra vallem, per quam defluit Chrysorrhœas fluvius, unde longe lateque patet Pontus et Bosporus et Propontis et Constantinopolis. Locus enim commodior neque tutior fuisse videtur ad pharum efferendam in altum quam hic omnibus verticibus Bosporanis excelsior, vicinus Fano Europæo sub ipsum subjecto, unde defendi poterat contra barbaros hostes phari, quam prope Fanum olim fuisse Philostratus (Im. 1, 12) significat, atque adeo ostendit expressa pictura, quam sub oculos postea subδελχέμης, cum ad Fanum Jovis pervenimus: aut si pœa us non extitit in vertice collis eminente supra latus meridianum vallis Chrysorrhœæ, certe eminebat supra latus cingens eandem vallem a septentrionibus, idque ex his quæ postea asfert Dionysius, conjectura assequimur.

Fr. 49.

His, inquit, ante commemoratis locis proximus succedit Phosphorus locus², qui vel a Diana vel a vicina antiqua pharo cognomen traxit. Huic adjunctum et continens longum litus vocatum² Ephesiorum est portus, a multis navibus Ephesiorum huc appulsis.

Fr. 58. 1. Ad Timæam, φάρων περιόπτον, etiam vicum fuisse qui stationi locum præberet, colligo e Tabula Peutingeriana, in qua *Thimeæ* (sic) a Sycis duodecim m. p., a Philia viginti m. p. distat. Quæ quidem distantia justo minores sunt, quum vel linea recta a Philia ad Sycas ducta longitudinem 32 m. p. excedat. A locis, ubi pharus illa fuit, ad Sycas linea recta circiter 110 stadia computantur, pro quibus Tabula Peut. nonnisi 96 stadia exhibet, scribæ, ut videtur, errore. In regione *Timææ* pharo propinqua urbem condere voluit Argivus quidam quem Hesychius *Timesium* vocat. Ceterum *Timæa* nomen etiam oppidi erat Bithynici, cujus Ptolemæus meminit.

2. Legebatur *Delcon*. Cf. Hesychius Δελκος, λιμνη ἰχθυοφόρος περὶ τὴν Θράκην. Athenæus 3, p. 118, B: Ἐθόδημος ἐν τῷ Περὶ τὰριχῶν τὸν δελχανὸν φησὶν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελχανοῦ ποταμοῦ... Δωρῶν δ' ἐν τῷ Περὶ ἰχθύων τὸν λεβίαν φησὶ λέγειν τινὰς ὡς ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ δελχανῷ.

Fr. 49. — 1. *Phosphorus locus*] Is fuerit prope

Mauromolo, ubi postea monasterium erat, de quo v. Hamnerus l. 1. 2, p. 265. Quemadmodum Dianam Luciferam in Mauram abiisse supra (p. 33) vidimus, similiter noster locus e φωσφόρω evaserit μαυρός. || — 2. *vocatum*] Latina laborare videantur, quum *portus* nomen in ipsum litus importuosum non cadat. At ne quid aut in græcis corruptum fuisse aut a Gyllio non recte versum esse putemus, aliis locis impedimur quibus memoratur *litus planum quod vocatur Phrixii portus* (fr. 63) et similiter *litus Pantichium dictum* (fr. 56). Ceterum cf. Hesychius Milesius § 32 p. 152: Κατοικημένον δὲ τοῦτου (sc. Πρωτομάχου), Τιμήσιος, ἀνὴρ τῶν ἐν Ἀργείοις γραφέντων, πρῶτον μὲν κατὰ τὸν Ἐβξείνον προσαγορευόμενον Πόντον πρὸς τῷ λεγομένῳ Ἐφεσιάτῃ (ἐνθα κατὰ Ἐφεσίοις ἀποικίας πέμψαντες, καὶ πόλιν οἰκοδομῆν παραθέντες, αὐθις τοῦ Βυζαντίου ὑπέχουσαν λογίω).

[*Ὀλβιοι, οἱ καίνην ἱερὴν πόλιν οἰκήσουσι ἀκτὴν Θρηικήην στενωγρὸν παρὰ τε στόμα Πόντου,]

XXI. De portu Ephesiorum et de Aphrodisio; de portu Lyciorum et de Myrleanorum domicilio.

Fr. 50.

Post Ephesiorum portum, inquit Dionysius, est Aphrodisium, formidabili tectum præcipitio. Post hunc est portus Lyciorum; is subarenosus litus et sterile habet, in parvo ambitu valde bonus et firmus tutusque est. Super hoc est Myrlæum domicilium eorum, qui ob seditionem a Myrlæa in exilium projecti huc solum verterunt.

Cum ex Dionysii descriptione, tum ex his nominibus in hunc diem retentis perspexi Ephesiorum portum esse vel eum, quem Græci jam appellant magnam Aphosiatin (*hodie Bujuk-Limani*), vel eum quem parvum nominant Aphosiatin, vel utrumque angusto promontorio divisum. Græci usque ad hanc diem *Myrelium* appellant sinum quidem parvum, sed portuosum ac primum totius Europæi littoris Bosporici intrantibus ostium Ponti. Quo cognito, intelligo portum Ephesiorum alium esse non posse quam eum, quem vulgo nuncupant Aphosiatin. Nam a promontorio, quod a septentrionibus claudit vallem Chrysorrhœæ, usque ad portum Myrelium nulli portus sunt nisi Aphosiatin magnus et parvus. Hi cuiusmodi sint, jam designaturus sum. Littus ferme rectum procedens, quod intercedit inter vallem Chrysorrhœæ et promontorium dividens magnum Aphosiatin a parvo Aphosiate, pedibus obire non potui, propter mare contingens imos montium clivos valde pronos; sed quatenus oculis assequebar, octo stadia superare non videbatur. Promontorium, quod a magno dividit parvum Aphosiatin, inter utrumque portum patet in latitudinem passuum circiter ducentorum. Totum saxum existit rupibus paululum inuosis eminens in mare, directis ad perpendicularum

more muri, ex ea præsertim parte, quæ attingit parvum Aphosiatin directa, præcisa in semicirculum, in conum velut turris in tectum fastigiata. Ab hoc promontorio paulo amplius mille passus usque ad promontorium ab aquilone claudens magnum Aphosiatin, litus sabulosus procedit in formam arcuatam. In hunc valliculæ etsi desinunt, a ventis tamen non minus tutum ipsum præstant quam colles: non enim dorsum montis penetrant, atque etiam commodiorem descensum in portum præbebant villis, quas olim fuisse in supercilio vallium apparet ex fundamentis ædificiorum, ubi fontes perennes. Promontorium, quo dixi claudi hunc sinum ab aquilonibus, excelsum est, undique præceps et præruptum, et quod pedibus juxta litus circumiri nequit, ter tanto projectius in mare quam promontorium dividens magnum Aphosiatin a parvo Aphosiate. Inter portum magni Aphosiatin et Myrelium sinum intercedunt plus minusve mille et quadringenti passus, quantum metiri potui, incedens in dorso montis per semitas pastorum, densis dumetis implicatas. Nam clivi excelsi a supercilio ad litus præcipitibus rupibus abrupti subsident, ut nulla via pateat. A meridie clauditur promontorio toto saxo, quod ab exteriori parte habet cavernosas rupes alte sonantes, cum sunt tempestates, ut præternavigantes ignari putent tormentorum bellicorum sonitum esse. Ab interiori parte sinum attingente admittit cavernas, e quibus una longa est plus triginta passus, utrinque præcisa ad perpendicularum, cujus ima depressio tantumdem patet quantum summa labra. In hoc promontorio etiamnum extant vestigia quædam antiquorum ædificiorum, reliquæ domicilii Myrelei. In Dionysiano codice legendum puto potius *Myrelium* quam *Myrelium*: nusquam enim reperio *Myreliam*, sed *Myreliam*, urbem Bithyniæ, postea appellatam Apameam. Myrleanus igitur sinus ab occasu insinuatur in vallem, per quam descendit

ἔνθα δύο σκύλας κολίην μάρπτουσι θάλασσαν,
ἐνθ' ἰχθύς διαφύει τι νομὸν βοσκοῦσι τὸν αὐτόν.)

ἀντιπαραστήσαι πόλιν ἐπιχειρήσας, καὶ διαμαρτῶν τῆς ἰλιπθός, συνοικίζεται Βυζαντίοις. Eadem Codinus p. 11 ed. Bonn.

Fr. 50. — 1. *Myrlæum... a Myrlæa*] Sic Gyllius h. l. de suo penu scripsit; debebat saltem *Myrleum*, a *Myrlæa*. At infra ipsa Dionysii verba apponit hæc: ἐπ' αὐτῶ [τῶ] λιμένι Ἀνακίων Μυρδαίων ἐστὶ, ad ipsum portum Lyciorum *Myrleum* est. Item in fr. 51 scribitur: Post *Myrleum*, nec non in commentario ad nostrum fragmentum Gyllius modo *Myrleion* modo *Myrleium* exhibet. Quidnam pro a *Myrlæa* Gyllius in codice repererit non liquet. *Myrleion* in *Myrleium* corrigendum esse censet, adeo ut *Myrlæa* Bithynicæ exules ad Lyciorum portum sedem fixisse putandi sint. Quæ emendandi ratio etsi lenissima est, haud tamen probanda mihi videtur. Videlicet Strabo p. 319

post Phinopolin memorat *Andriacen* ut Salmydeso littori proximam. Hanc vero a Lyciorum portu, cujus Dionysius meminit, non diversam esse nomen testatur: nam *Andriacen* novimus in Lycia portum et navale Myræ seu Myrorum urbis. Hinc sponte nascitur suspicio aut nomen τῆς κατοικίας, quæ supra portum sita erat, respondisse nomini urbis, cujus in Lycia *Andriace* erat navale, aut certe portus accolæ fuisse Myræos sive Myrenses. Itaque in Diopysio legi debebat: ἐπ' αὐτῶ τῶ λιμένι Ἀνακίων Μυραίων κατοικία ἐστὶν, ὅστις διὰ στάσι Μύρας ἐκπεσόντας δεῦρο μετανίστησαν. E *Μυραίων* scribæ Byzantini finxerunt *Μυρδαίων* seu *Μυρδαίων*, notissimum iis nomen ob Constantinopolitanam *Myrelæi* monasteria et palatia, de quibus v. Ducangius Const. Chr. l. 4, p. 159 sq. Lyciorum portus situs erat ad hod. *Karybdche-Kalesi*. Fluvius in portum incidens vocatur *Bagl-schewan-deresi*.

1. *Myreliam* sed *Myreliam*] Legebatur: *Myrle* im

fluvius in sinum, ortus a vertice collis eminentis supra vallem Chrysorrhœ, in quo dixi antiquam pharum olim fuisse, et a fontibus pergit a meridie ad septentriones, in longitudinem circiter quatuor miliariorum; inde ad orientem procedens circiter octo stadia ingreditur sinum Myrleanum. Omni anni tempore fluit liquidus et clarus, quo factum est, ut sinus, hic sæpe a diversis habitatus fuerit, primum a Thracibus Phineo regi subditis, deinde a Lyciis, postremo a Myrleanis, unde sinus appellatus Lyciorum, deinde Myrleanorum. Profundus est et magnarum navium capax, undique fere tutus. Ab ortu solis contra se habet sinum vulgo nominatum Dios sacra; ejus saxa sunt obscure Cyanea, ubi sunt totius Bospori viciniora Ponto. Jam vero ubi fuerit Aphrodisium, quod ex Dionysio ante posui inter portus Ephesiorum et Lyciorum? Id existimo fuisse propius portum Lyciorum quam Ephesiorum. Ut enim Ephesii Dianam colentes verisimile est Dianam Phosphoron posuisse prope portum Bosporanum Ephesiorum dictum: ita Lycios existimo statuisse prope portum sui nominis statuan Veneris, quam cultu eximio prosequerantur, ut Lyciorum reginam, versibus decantatam Procli Lycii philosophi. Prope enim Myrelium formidabilia præcipitia, quorum ima pars subsidet et subducitur, summa projicitur, ut domorum projecta tecta, quibus statua araque Veneris, ut ait Dionysius, tegebatur. Itaque rectius interpretandum putavi Dionysium, cum ait: ἐπ' αὐτῷ [τῷ] λυμένι Λυκίων Μυρλεῖόν ἐστι, supra hunc portum Lyciorum est Myrleium, quam si interpretati fuisset: post hunc portum Lyciorum est Myrleium; nam tum Lyciorum portus esset magnus Aphosiatius, et Aphodisium fuisset in promontorio, quod parvum Aphosiatin a magno dividit: at ibi Aphrodisium non tectum fuisset formidabili præcipitio; illud enim non ab imo subducitur, neque a summo projicitur, sed dirigitur ad perpendicularum.

XXII. De Gypopoli et de aulis Phinei et Amyci Beryciis.

Promontorium, quod a septentrionibus claudit sinum Myrleium, totum saxeum et parum latum existit, ut quod (in passuum longitudinem plus minusve) latitudinem passuum non excedat aliam ducentorum, aliam trecentorum. Ex tribus partibus mari aut flumine circumdatur, a meridie quidem sinu Myrleano et flumine. Illius mucro non latior ducentis passibus cingitur Bospori angusto canali: at ab aquilone jam latioribus primis faucibus Bospori clauditur. Ab hujus quidem promontorii mucrone progressus paulo amplius sexaginta passus, vides ejus latus vergens ad

primas Bospori fauces et Pontum rupibus excelsis, præruptis propendere directis a summo promontorii vertice ad imas radices mare attingentes, quæ recessus admittunt parvos, refertos ingentibus saxis, abruptis ex antiqua ruina, desinentes in speluncas prominentibus rupibus tectas, quarum una vergens ad solis ortum in omnes partes patet viginti quinque passus; eam olim arbitror Thracum agrestium latronum domicilium naturale fuisse, priusquam ædificia incolere assuefacti essent. Olim majores speluncas fuisse ostendunt crebra ingentiaque saxa ante speluncas projecta, ab impendentibus ruinosis rupibus abrupta longa temporis vetustate. Nam veteres Thraces ex latrocinio viventes externorum adeo crudeles hostes fuerunt, ut de suo in externos odio cognomen dederint Ponto non modo inhospitalitatis cujusdam, sed perpetui odii sine exceptione omnem peregrinationem præcedentis; ἀξείνον omnes appellarunt, Sophocles ἀπόξεινον, Lycophron κακόξεινον, cum ob ejus navigandi difficultatem, tum ob ejusdem accolæ barbaros, qui Bosporum sic clausum tenuerunt, ut poetis materiam dederint fingendi petras Cyaneas inter se concurrisse, easque ante Jasonem unquam apertas fuisse. Hoc interpretari possumus utrinque latrones Bosporum totum olim Cyaneas appellatum accolentes intercepisse navigantes in Pontum, commodioremque juxta Bosporum sedem habere non potuisse ad obsidendas Ponti portas quam hunc locum situm in primis faucibus Bospori, habentem speluncas saxeas naturales, quales tempora illa postulabant, quæ alibi in toto Bospori litore Europæo nullæ aliæ sunt quam hæ, habentes proximum fluvium perennem et potabilem tantumque, quantus nullus longo intervallo reperitur; non Scletrineus, qui propinquior est, non ceteri omnes littoris Europæi majores defluunt in Bosporum. Quamobrem miror Dionysium hunc præterisse, cum alios minores et toto anno minime perennes haudquaquam præterierit. Hæ rupes suis radicibus ad mare adhaerentes eminent supra mare in longitudinem mille passuum præcisæ, directæ, ubique inter se continentes, excepto exiguo sinu intermedio, ex quo ascenditur in jugum promontorii depressum inter rupes utrinque eminentes multis projectionibus, subsidentesque multis contractionibus in multos vertices fastigiatas, ut castella quædam agrestia præternavigantibus esse videantur, turribus elata, aspectu horrido et plane barbarico. Non uno lapide illæ constare videntur, sed multitudine lapidum inter se compactorum terra Cyanea conversa in saxa fragilia, vetustate inter se coherentia, Cyaneo quidem colore, sed aliquantum vario; alia enim obscuriora, alia dilutiora³. Has rupes, arces Phinei, pulchre describit Dionysius.

sed Myrleam. || — 2. τῷ addidi. || — 3. De natura horum saxorum v. Andreossy l. l. p. 91; Hammer Constantinopolis u. der Bosphorus, tom. 2, p. 269.

Fr. 51.

Post, inquit, *Myrileum est Licnas, forsitan nominatus sive ex eo, quod ad similitudinem cunaru concavus sit, sive ex eo, quod secundum imas suas partes undique suam projectam eminentiam dilatat. Apud hunc locum est collis saxeus nuncupatus Gypopolis, cognomen adeptus sive ab immanitate Thracica et barbara agrestique (aiunt enim hic habitasse Phineo subjectos crudelitate plurimum eminentes), sive etiam appellatus est Gypopolis ex eo quod vultures frequentes apud hunc locum versari gaudeant.*

Hæc quidem Dionysius. Posset item appellari Gypopolis per alpha ἀπό τῶν γυπῶν ἕχου τῶν σπηλαίων. Num vero hæc an alia quædam vicina fuerit aula illa, decantata quidem scriptis multorum antiquorum, sed recentium omnium ignoratione obscurata, ad quam Phineus Jasonem ceterosque Argonautas excepit: ex his quæ quam mox subjungentur, conjicito. Asclepiades quidem et Didymus narrant Jasonem navigantem ad Colchos, cum venisset ad regionem Bithynorum, exceptum fuisse a Phineo in suam aulam. Sed hæc an fuerit in Asia, an in Europa, dubia videtur ex auctoribus duplicem tradentibus Bithyniam, unam Europæam circa Salmydessum in Thracia constitutam, alteram Asiaticam, Phineumque omnibus Thracibus, etiam Asiaticis nuncupatis Bithynis, imperasse; nec dubium tollunt, scribentes Phineum habitasse circa Salmydessum, Phinopolimque fuisse inter Salmydessum et Cyaneas. Unde quibusdam aula fuisse videtur, in qua Phineus excepit Jasonem, ut mihi etiam videretur, nisi extra Bosporum ab omnibus geographis constitueretur; excepto fortasse Plinio, qui eum (5,

32, 43, § 150) constituere videtur intra Bosporum, cum ait: *Inde fauces prinæ, ubi Phinopolis oppidum fuit*³. Sed alio loco (4, 11, 18, § 45) secum dissentit, cum oram Thraciam inceptam ab Istri ostiis ad Bosporum persequens narrat *Thyniam, Salmydessum, Deuelton, Phinopolin juxta quam Bosporus; sed a Bosporo sinus Lasthenes*; quo quidem ordine verborum excludit a Bosporo Phinopolin. Quamobrem Phinopolis extra Bosporum sita non fuit aula Phinei, in qua excepit Jasonem Phineus⁴. Nam si usque ad Phinopolim Jason navigasset, jam prætergressus Cyaneas, non necesse habuisset petere consilium a Phineo, qua ratione Cyaneas præteriret. Verum aulam Phinei fuisse juxta Bosporum inter Cyaneas interque aulam Amyci Bebrycum regis, a nemine certius intelligere possumus quam ob Orpheo antiquissimo, qui unus ex Argonautis fuit, a quo omnes didicerunt, si quid veri de aula Phinei scripserunt: verum in qua parte Bospori, intelligere non possumus, nisi prius cognoverimus, ubi fuerit aula Amyci. Utrasque juxta Bosporum, illam in Europa, hanc in Asia fuisse ex Orpheo et Apollonio assequi potuisset Plinius et Hermodolus, si diligenter utrosque perpendisset. Etenim Orpheus ait Argonautas, cum præternavigassent Cyzicum et Rhyndacum, venisse ad Cium, locum situm juxta Propontidem; inde tum solvisse (Arg. 652):

Αὐτὰρ οἱ μεσάτην ἤω φέρον ἄκεις ἔπκοι
Ἑλλίου, κραίνος δ' ἐξ οὔραος ἔπνεον οὔραος,
ἐν δ' ἔπκοι ἄργενναίς ὀδόναις. Τίτρος δ' ἐγγώνη
νῆος ἔσω πέραν, θινὸς δ' ἐκ πείσματα λείν'
οἱ δὲ κυβερνητῆρος ἐφημοσύνησι πίθοντο.....
Αὐτὰρ ἑπηφοὶ λυγρὴν ἐπαρήσαμην αἶαν,
ἐνθ' Ἄμυκος Βεβρύκεσσιν ὑπερβίοισιν ἀνασσειν
δοτε πανομαΐου Ζηνὸς θέμιν οὐκ ἀλιγίζων,

Fr. 51. Lionias quid et ubi fuerit, non satis liquet. Suspicio significari promontorium inter *Karybsche Kalessi* et *Papas bournou* medium; saxosum illud et in mare longe projectum, sed ad imam sui partem meridionalem in planum se expandit, ut habitationi locum concedat. A meridie objecta est *Cucnara* insula. Ab ortu in mari est *talian* sive piscationis locus. Hoc si est, Gypopolin ad sequens promontorium *Papas bournou* retulerim; Gyllii eam prope ipsum Lycionum portum quaerit.

1. *Didymus*] Fortasse legendum est *Antimachus*. Certe in scholiis Apoll. 2, 177 sqq., quæ ante oculos Gyllium habuisse patet, laudantur Ἀσκληπιάδης καὶ Ἀντίμαχος. De Asclepiadis loco v. Fr. H. 3, p. 302. || — 2. *etiam Asiaticis*] *Simul* et in Europæa et in Asiatica Thracia Phineum regnasse nemo, quantum scio, prodidit. Scholiasta Apollonii 2, 181, quem obiter insperxit Gyllius, ita habet: εἶτι δὲ ἤρχεν ὁ Φινεὺς μέχρι τοῦ Βοσπόρου Θρακῶν πάντων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ (εἰσὶ δὲ οὗτοι Βιθυνοὶ τε καὶ Παφλαγόνες) Φερεκύδης ἐν τῇ 5' φησίν. || — 3. De hoc Plinii loco vide supra p. 10. || — 4. At geographica parum curare solent mythographi.

Sic Apollodorus 1, 9, 21 Argonautas Salmydessum venisse, ibique de Symplegadam discrimine a Phineo edoctos esse narrat. Porro *Æschylus* (*Prometh.* 728) Salmydessum in Asia ponit, confusis fabulis, quarum aliæ Phineum in Salmydesso Europæ, aliæ in Paphlagonia et Bithynia Asiæ (*Pherecyd.* fr. 68; *Hellenic.* fr. 38) regnasse tradiderunt. *Sophocles* quoque Salmydessum, quem Phinei sedem dicit (*Antig.* 953), probabiliter in Asia collocavit, siquidem filios Phinei fuisse dicit *Parthenium* et *Crambum* (*Schol. Ap. Rh.* 2, 181), quæ nomina ad fluvium et promontorium Paphlagoniæ pertinent. Gyllii disputatione nihil proficimus. Phinopolis quæ a geographis memoratur, ad Bosporum nihil pertinet, sed in Salmydessi litore posita neque a Phinea diversa est. Ex Argonauticorum poetis *Orpheus*, qui vocatur, Phinei sedem collocat in Bithynia, *Apollonius* vero in Europæa Bospori parte, ita tamen ut accuratius situm ejus non indicet. Quodsi eum ad Gypopolin Dionysii referre volueris, statuendum foret Argonautas, ut duodecim diis aram struerent, a Phinei stabulis ad Fani locum retro cursum egisse, sed hoc neque prodidit poeta, neque eum

ἄθλον ἐπὶ ζείνοισι περικτιόνων ἀνθρώπων,
δοτικὴ ἐπὶ σταθμοῦς ἢ δ' ἀστεμῆ δόμον ἔσσι,
θήκατο, πυγμαχίης ὑπερόπλου πειρηθῆναι.
Τοῦ μὲν ἄρ' ἤιστωσα βίην κραταρὸς Πολυδεύκης
τύφας ἀπροφάτως κεφαλὴν σκληροῖσιν ἱμάσιν.
Λαοὺς δ' αὖ Βεθύριων Μινύαι χαλιῶ κατένηραν.
Ἔνθα δ' ἀφορηθέντες, ὑπ' εἰρεσίῃ τε καμώντες,
Βιδυνῶν μέγα ἄστῳ πλατείῃ κλισαμὲν ἄκτῃ,
σπεύδοντες προχοαῖς ἢ δ' ἐν νηαργέσιν ὕλαις
ἔσπεροι αὐλισθέντες ἔροπλίσσαι μέγα δόρπον.
Ἔνθα ποτ' αἰνόγαμος Φινεὺς ὑπερήγορι θυμῷ,
δοιοὺς ἐκαλάωσε γόνους, προβλήσῃ τε πέτρας
θηρσὶν ἑλὼρ προῦθηκε γυναιῶν εἵνεκα φίλων.

Deinde paulo infra ait (682) :

Αὐτὰρ οἱ Φινεὺς Ἀγηγορίδαο λιπόντες
αἰλιν, ὑπὲρ μέγα λαίτμα θαλάσσης ἐξικόμισθα
ἀγχοῦ Κυανείας πέτρας.

et, paucis interjectis, (711) :

Ἄλλ' οὐτε δὴ κορυμῶσὶ κατὰ στόμα καὶ διὰ πέτρας
Κυανέας ἤμισθε λάλος τρέπεις, αὐτίκ' ἄρ' αἰ γε
βυσσόθεν ἐρριζοῦντο, καὶ ἔμπεδον αἶν ἔμμυον.
Ὀδοὺ γὰρ Μοῖραι τάδ' ἐπεκλώσαντο βραβεῖαι.
Καὶ τότε δὴ προσφυγόντες ἀδευκία πῆματ' ἄλεθρου,
Ῥηβαίου προχοαῖς τε, Μέλαιναν θ' ἰκόμεθ' ἄκτῃ.

Ex his quidem percipimus aulam Phinei fuisse inter
Cyaneas interque aulam Amyci, ad quam Pollux vi-
cit Amycum regem Bebrycum : sed utrum in Europa
an in Asia fuerit urbs illa magna, quam dicit esse
Bithynorum sitam in lato littore, Orpheus non decla-
rat; nam si legatur (670) :

Ἔνθα δ' ἀφορηθέντες ὑπ' εἰρεσίῃ τε καμώντες
Βιδυνῶν μέγα ἄστῳ πλατείῃ κλισαμὲν ἄκτῃ⁵,

videtur ostendere illam fuisse aulam Amyci, ex eo
quod Apollonius, poeta quidem Argonauticorum, sed
Orphei interpres, aulam Amyci scribit fuisse in lato
littore, cum ait (1, 1360) :

Οἱ δὲ χθονὸς εἰσανέχουσαν
ἄκτῃν ἐκ κόλπου μάλ' εὐρεῖαν ἐσιδέσθαι
φρασσάμενοι, κώπῃσιν ἀμ' ἡλίῳ ἐπέκλισαν.

At potius mihi legendum videtur in Orptheo : ἐνθὲν δ'
ἀφορηθέντες, ex eo quod ante (662) Orpheus dixit
transiisse ad locum :

Ἐνθ' Ἀμυκος Βεθύριεσσι ὑπερριάλουσιν ἀνασταν,

ubi Pollux Amycum devicit. Sed tamen etiamnum
ex Orptheo dubium videtur, utrum illa magna urbs
fuerit in Asia an Europa, itemque an aula Amyci in
Europa an Asia, au juxta Bosporum an in Propontide.

ita animo rem sibi informasse probabile est. || —
5. Πλατεῖη] sic Gyllius; in nostris libris βαθεῖη legitur. ||
— 6. Νυμφῆς.] Obiter Gyllius inspexit schol. Apoll.
Rh. 2, 786, ubi postquam Nymphis de alia re laudatus
erat, monetur Apollonium Μυγδόνας (modo ita legen-
dum sit) dicere τοὺς Βέβρυκας ἀπὸ Μυγδόνας βασιλέως.
7. Σκόπελόν τε Κολώνην] Sic Gyllius etiam lib. III,
c. 1, ubi denuo idem Apollonii locus laudatur. At in

Nam Dionysius scriptor orbis (805), post Bithynos
postque ostium Ponti ponit Bebrycas. Charon (ap-
sch. Apoll. Rh. 2, 2) narrat Lampsacenorum regio-
nem prius appellatam fuisse Bebryciam, unde Tzetzes
(Chil. 1, 840) ausus est totum Hellespontum appellare
Bebrycium, et totam Propontidem Bebryciam. Sed et
Bithynos accolentes Bosporum appellatos fuisse Be-
brycas, cum ex Nymphi⁶ Heracleota colligitur, tra-
dente Bithynos etiam appellatos fuisse Mygdones et
Bebryces (quos Strabo (p. 295. 541) dicit ante Bi-
thynos Mysiam incoluisse, oriundos a Bebryciis
Thraciæ), tum Bithynos Bosporanos nuncupatos
fuisse Bebryces liquet ex aula Amyci Bebrycum regis,
quam juxta Bosporum in Asia sitam fuisse deprehendo
ex Apollonio Orphei interprete, non minus egregio
Argonauticorum poeta quam geographo vero, qui
postquam narravit, quemadmodum præternavigarint
Cyzicum usque ad Cium, deinde subjicit (1, 1358) :

Νηῦν δὲ πανημερινὸν ἀνεμὸς φέρε νυκτὶ τε πάσῃ
λάβρος ἐπιπνείων ἄταρ οὐδ' ἐπὶ τιτθὸν ἄητε
ἥσος τελλομένης. Οἱ δὲ χθονὸς εἰσανέχουσα
ἄκτῃν ἐκ κόλπου μάλ' εὐρεῖαν ἐσιδέσθαι
φρασσάμενοι, κώπῃσιν ἀμ' ἡλίῳ ἐπέκλισαν.
Ἔνθα δ' ἔσαν σταθμοὶ τε βοῶν αὐλὶς τ' Ἀμύκοιο,
Βεθύριων βασιλῆος.

Deinde postquam narravit, ut Pollux vicerit Amycum,
et lauro coronati Argonautæ coenaverint, adjungit
(2, 164) :

Ἦμος δ' ἡλίου ἄροσερὰς ἐπέλαμψε κολώνας,
ἐκ περάτων ἀνιών, ἤγειρε δὲ μηλοβοτῆρας,
δὴ τότε λυσάμενοι νεότης ἐκ πείσματα δάφνης...
πνοῆ δὲ δινήντ' ἀνὰ Βόσπορον ἰθύνοντο.

Post addit, ut toto illo die afflicti tempestatibus fue-
rint, postridieque pervenerint ad maritimam domum
(ἀντιπέρην γαίην Βιδυνίδι) Phinei, et quæ Phineus
dixerit Argonautis (2, 317, 345) :

Πέτρας μὲν πᾶμπρωτον, ἀφορηθέντες ἐμεῖο,
Κυανείας ὄψεσθε δύο ἀλὸς ἐν θυοχῆσιν, etc...

... Ἦν δὲ φύγητε
σύνδρομα πετρῶν ἀσκηθέας ἔνδοθι Πόντου,
αὐτίκα Βιδυνῶν ἐπὶ δεξιὰ γαῖαν ἔχοντες
κλώετα βήγγινας περυσιαγμένοι, εἰσόκεν αὐτὴ
Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμὸν σκόπελόν τε Κολώνην⁷
γνάμψαντες νήσου Θυνηίδος ὄρμον ἴκησθε.

Ex his patet aulam Phinei fuisse in Europa juxta Bos-
porum vicinam Cyaneis, aulamque Amyci fuisse in
Bithynia Asiatica : sed an juxta Propontidem, an

codicibus nostris legitur : ἄκτῃν τε Μέλαιναν (hodie
Kara Bouroun). Colone autem petra memoratur ab
Apoll. 2, 650, ubi :

Ἄψα δὲ τοίγῃ
Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμὸν σκόπελόν τε Κολώνης
Ἄκρην δ' οὐ μετὰ δεξιὰ παραεἰνόντο Μέλαιναν.

Iterum Colones mentio fit 2, 789.

juxta Bosporum, conjicere licet ex eo, quod Orpheus dicit Argonautas ex eo solvisse circa meridiem vento secundo. Similiter Apollonius ait ex Cio solventes totum diem et totam noctem secundo vento et copioso vectos fuisse, postridie mane vento cessante remorum vi appulisse navem ad eum locum, ubi esset aula Amyci, ubi Pollux ex provocatione vicit Amycum. Jam vero a meridie ad posterum diem vento secundo usos conficere potuisse amplius centum miliaria existimo ex mea navigatione, qua intra viginti quatuor horas a monte Arganthonio, eminente supra sinum Cioticum, perveni ad Bosporum distantem a Cio plus centum miliaria. Vel ex his verisimile videri posset, aulam Amyci in Bosporo potius quam in Propontide fuisse, etiamsi nulla essent apertiora argumenta ad probandum aulam Amyci esse juxta Bosporum. At alia permulta certiora sunt, quorum cum alia nonnulla ex Apollonio colligere possumus, tum juxta locum, ubi interfectus est Amycus, fuisse νεάτην δάφνην : quam non Apollonium (2, 166) poetice finxisse, sed revera in hoc loco fuisse permagnam, ex Androeta Tenedio et Apollodoro infra ostendam. Eam posteri appellarunt Laurum Insanam, ubi Plinius dicit fuisse portum Amyci, quem Arrianus appellavit portum Laurus Insanæ, eumque tradit quadraginta stadia distare a Fano Jovis Urii, octoginta ab urbe Byzantio. Ex his manifestum est aulam Amyci fuisse in medio Bosporo, aulamque Phinei fuisse inter medium Bosporum et Cyaneas : sed in quo loco, nunc conjiciamus. Vero proximum est, cum Phineus haberet greges boum et ovium equorumque, rexque esset Thraciæ, habitasse prope flumen. A medio Bosporo in Europa ad Cyaneas primus est Pharmaciæ fluvius, situs contra portum Amyci, in quo non fuisse Phineum, cum exceperit Jasonem, Bospori latitudo ostendit, quæ haud excedens miliare, non tenuisset Argonautarum trajectum tantum temporis, quantum Orpheus et Apollonius tradunt consumpsisse ab aula Amyci ad aulam Phinei. Deinceps sequitur Bathycolpus fluvius, ubi aula Phinei fuisse non videtur ex loci intervallo. Ille enim distat a portu Amyci circiter tria miliaria; non enim Argonautæ diem unum consumpsissent in tria miliaria conficienda. Restat ut Scletrinas aut Myrleanus habuerit domum Phinei; sed uter habuerit, ex his quæ mox afferam conjicias. Scletrinas habuisse videtur ex Apollonii versibus, quibus, cum ex hospitio Phinei Argonautæ solvissent, ait (2, 531):

ἐξ δὲ τότεν μακάρεσσι δώδεκα δωμήσαντες
βωμῶν ἑλδὸς ἠγγυῖν πύργῳ, καὶ ἐπ' ἑρᾷ θέντες,
νῆα βοῆν εἰςβαίνον ἔρισσόμεν :

hoc est, in littore ulteriore aram exererunt, quod

infra ostendam esse in eo loco, ubi est Fanum Jovis Urii, cui domum Phinei propinquam fuisse antedicti Apollonii versus designant. Inde adjungit, ut ex eo loco, ubi Fanum est, solventes navigarunt ad Cyaneas. Promontorium Fani est magis intra Bosporum quam Myrleanus fluvius duobus miliaribus. Itaque si aula Phinei fuit ad Myrleanum, oportuit Argonautas retrocedere duo miliaria. Sed id ferri potest; nam vatis Phinei vaticinio illud templum excitarunt duodecim diis; verisimiliusque videtur aulam Phinei fuisse prope Myrleanum fluvium, ubi fuit Gypopolis, quam prope Scletrinam, ex Orpheo, cum ait Argonautas, postquam reliquissent aulam Phinei, supra magnam undam maris accessisse prope Cyaneas; sed clarius ex Apollonio, apud quem Phineus dimittens Argonautas : « A me, inquit, discedentes quamprimum videbitis Cyaneas », ex quibus oportuit domum Phinei propinquam esse Cyaneis. Adde, quod aulam Phinei dicit Orpheus fuisse ubi excavit filios, eosque in petras eminentes projecit. Ex quibus videtur aula Phinei propinquior Myrleano quam Scletrinæ, quod circa Myrleanum rupes sunt eminentes et præcipites, frequentari solitæ vulturibus et corvis milvisque, hoc est, harpyiis rapacibus (In contrario littore est promontorium, quod Dionysius Byzantius appellat Coracium, in hanc diem nomen retinens.); præterea quod nulla pars Bospori quam ea quæ est circa Myrlium et Gypopolim ventos rapidiores habet : venti enim Harpyiæ dicuntur. Homerus (Od. v, 66 et 77) in synonymia ponit θεῖλλας τε καὶ ἀρπυίας ἀντὶ τοῦ καταγιγνώδεις πλοῆς· τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀρπάζειν, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ θύειν, ὃ ἐστὶ μετὰ βίας ἄγειν¹. Atque ut solemus Harpyias ἀρπακτικὸς κύνας appellare, ita latrones rapaces Thraces Harpyias vocare possumus. Quodsi Orpheus dicit aulam Phinei fuisse in silvis, nunc quidem nullæ sunt in Myrleano, sed neque item in sinu Pharmacia, cum olim fuisse densa et profunda nemora, ante ex Dionysio acceperimus. Sed de his rebus tam antiquis, quas ne antiqui quidem permulti etiam literarum monumentis clari bene novisse videntur, cuius curiosius relinquo judicium.

XXIII. De petra Dotina.

Fr. 52.

Paulo ultra Gypopolim (inquit Dionysius) est petra Dotina nominata, non in magnam maris altitudinem abdita, neque supra aquam exstans; naves in ipsam impinguntur. Petræ nomen ironia dissimulantiæque ridet navigantium ignorantiam. Δωρίνην vocant Dorienses ab aliis Græcis nominatam προῖκα.

Fr. 52. Dotina] Cf. Δωτώ nomen Nereidis ap. Hom. Il. 6, 43; Hesiod. Theog. 248; Pausan. 2, 17. Ubinam lateat istud saxum βραλον, nesci

1. Hæc Gyllius exscripsit e schol. Apoll. Rh. 1, 1016. Cf. Eustathius ad Hom. p. 1414, 38.

Byzantios colonos Megarensium lingua Dorica usos fuisse, cum ex his cognosco, tum magis ex psephismate, quod a Byzantiis decretum in gratiam Atheniensium Demosthenes citat contra Æschinem. « *Dos*, inquit Varro, *erit pecunia, si nuptiarum causa data; hæc Græce δωτέην: ita enim hæc a Siculis nominatur.*

Jam vero ut ab urbe Byzantio ad pharum et Cyaneas pedibus profectus sum secundum littus, ita a pharo similiter pedibus Byzantium reverti, quam proxime ad littus accedere potui. Sed primum a Pharo ad Myrelium non potui, quod littus præceps et præruptum sit, perpetuis rupibus editum in altitudinem plus minusve quadraginta passuum. Supra hoc littus existit planities campestris, colliculis et valliculis distincta, longe lateque patens, sensim assurgens usque ad verticem collis, in quo ante dixi fuisse antiquam pharum. Itaque a pharo ad Chrysorrhœam iter feci per supercilia collium, per desertas pastiones plenas erycis aliisque fruticibus, ubi nihil cultum apparet præter exiguas arationes, non tam iniquitate terræ quam inopia agricolorum. Si qua descensus patet ad littus, ut patet ad Myrelium et ad portum Ephesiorum, statim lætæ rupes me impedierunt, ut ex altis littoris crepidinibus mihi sæpe ascendendum fuerit ad circumdandas rupes obvias, et per directos et præruptos clivos repere quadrupedis more habui necesse. A Chrysorrhœa juxta littus iter habere potui ad promontorium Milton¹, quod præceps et abruptum non pervium est, nisi in excelsis clivis. Inde ad Bathycolpon juxta Bosporum perrexi. A Bathycolpo ad Comarodes, exceptis vallibus, via non patet in ora maritima, sed angustissima semita habetur in arduis clivis, confragosis et abruptis. A Comarode ad Leosthenium iter confeci fere secundum littus. A Leosthenio ad portum Phidalie (excipio valles) via duntaxat patet per altos clivos; a Phidalia ad oppidum nuncupatum Sycas sive Justinianas via patet juxta Bosporum; a Sycis Byzantium trajectus est brevior quatuor stadiis; a quo quidem trajectu appellato Syceno ad finem Bospori planities maritima, Constantinopoleos partem continens, accessum latum largitur etiam quam proxime ad Bosporum.

XXIV. *De Panio promontorio phari et de Cyaneis petris.*

Fr. 53.

Post Dotinam petram, inquit Dionysius, existit promontorium nuncupatum Panium parallelum Cyaneis, hoc est, quasi par et æmulum contra Cyaneas situm, intercedente medio maris littore; in fine autem promontorii parvæ insulæ, termini Pontici maris, a continente diremptæ parvo maris spatio intermedio,

quod nonnisi per levibus et per parvis navigiis permeari et transiri potest ob mare minime profundum. Sublimes autem Cyaneæ et supra mare elatæ, aspectum gerentes similem $\chi\upsilon\alpha\nu\tilde{\nu}\tilde{\nu}$, sive a terra multiformi, sive ex refractione maris. Supra Cyaneas ara existit Apollinis a Romanis statuta.

Promontorium Panium totum saxeum nihil aliud est quam isthmus peninsularis, ex tribus partibus mari circumdatus, ab oriente quidem Bosporo, a septentrionibus sinu Ponti scopuloso, importuoso, patente in longitudinem circiter mille et ducentorum passuum. Ab hujus intimo recessu linea secans promontorii dorsum, hoc est cervicem isthmi, ducta ad Bosporum extenditur in passus septingentos. Clivi a summo mucrone ad cervicem in passuum altitudinem efferuntur circiter mille et ducentorum. Contra Cyaneas emittit duos mucrones totos saxeos. Primus quidem major est, et rectus assurgit in medium promontorium, sub imas radices admittens brevem quandam recessum diuturnis et vehementibus fluctibus excavatum, cavernis et fossulis saxeis plenum, qui exarescit cum est mare tranquillum: cum vero est ventis concitatum, impletur fluctibus; sed cavernæ semper aqua plenæ remanent. Alterum vero mucronem emittit minorem et obliquum, a dorso demissum, velut pollicem porrectum in obliquam manus partem. Is mucro magis meridianus exiguum sinum efficit, admittentem duntaxat scaphas. Littus autem contra Cyaneas situm, intercedens inter utrosque mucrones, longum circiter trecentos passus. In Panii supercilio eminenti supra mucronem majorem existit pharus quasi $\varphi\alpha\nu\acute{\nu}\acute{\nu}$: unde a Græcis hujus ætatis, omnia fere nomina diminuere in $\acute{\alpha}\rho\iota\omicron\nu$ solitis, appellatur $\varphi\alpha\nu\acute{\alpha}\rho\iota\omicron\nu$. Turris est octogona, in culmine habens lucernam omnibus noctibus lucentem navigantibus, undique clausam vitreis fenestellis, plumbo, non gypso, compactis, quod ostendit non Turcorum, sed Christianorum opus esse. Ex vertice Panii promontorii quoquo versum vides longe lateque Pontum Euxinum, sicut ex Panio Alexandria olim videbatur. Hac enim ætate spectatur in media Alexandria Panium quoddam manufactum, fastigiatum in acutum verticem, excelsum, colli simile, ex cuius culmine tota undique Alexandria, simulque hinc mare Internum, illinc Mareoticus lacus videtur. Duo- bus promontoriis Panio et Ancyraeo finitur Pontus, incipitque Bosporus. Juxta Ancyraem existunt Cyaneæ Asiaticæ, juxtaque Panium Cyaneæ Europææ, distantes a Panio sibi opposito ab occasu paulo amplius septuaginta passus Romanos. Tantundem enim in latitudinem patet euripus Cyaneas a continente separans, quem vadosum et saxeum nudus transire conatus, de medio cursu revocatus sum. Itaque

¹ a Milton] Legebatur Smilton. Cf. supra p. 55.

consensa scapha per hunc penetrans adverti Cyaneas ab occasu quidem circumnavigari non posse nisi navigiis perparvis ob vadosum euripum, a septentrionibus orienteque circumiri ab omnibus navibus posse. Cyaneæ nihil aliud sunt quam, ut dicuntur, petræ; eas enim nunquam insulas appellant Orpheus, Apollonius, Valerius Flaccus, Herodotus, Dionysius Alexandrinus, sed duntaxat petras nominant. Strabo vero et Dionysius Byzantius vocant insulas magis proprie. Valerius Flaccus nunc scopulos, nunc cautes, nunc rupes nuncupat. Euripides Didymos petras, quæ profecto nihil aliud sunt quam duo scopuli, unus Asiaticus, alter Europeus, divisus in quinque petras una radice nitentes, sed ab imo ad summum rimis divisus: quarum primam pharo viciniorem a petra dividit fissio rimaque alta quinquaginta dodrantes, alicubi patens in latitudinem trium pedum: in qua quidem fissione consistit saxum plaustrici oneris magnitudine, a prima petra gradum atque aditum jaciens ad secundam petram in fissionem projectam ex antiqua ruina, quam summam scopuli verticem edidisse significant circum scopulum permulta abjecta saxa. Primæ quidem petræ jugum in omnes partes patet sexaginta septem dodrantes; secundæ vero dorsum planum, in quo statuta est columna, in dodrantum longitudinem panditur centum et quinquaginta: in latitudinem vero quinquaginta. Secundam a tertia dividens fissio paulo latior est sexaginta dodrantibus. Tantundem patet fissura tertiam a quarta sejungens. Altitudo totius scopuli, quem dixi divisum in quatuor petras, non excedit octoginta dodrantes. Ambitus superat duo millia dodrantum. Ascensus in hujus jugum non patet nisi uno aditu eoque perangusto, quo quadrupedis in modum irrepitur. Scopulus etsi totus saxeus, tamen ex ejus dorso aliquot frutices enascuntur, ut caprifici, ut pruna agrestia, sed rarissima. Cum sunt maris tempestates, fluctibus obruitur usque adeo ut columna aspersione fluctuum attingatur. Fuit aliquando scopulus integer, nullis rimis scissus, sed saxa circumprojecta ostendunt ruinarum editione scissum fuisse: unde factum est, ut ejus radices multas cavernas et latebras habeant, partim aridas, partim mare admittentes, ubi non modo pisces, sed etiam multi homines delitescere possunt. Quinta petra longe humilior ceteris, fastigiata in duos vertices, exiguo euripo divisos: illius quidem radices sub aqua juxta vadum cum radicibus scopuli, quem jam dixi in quatuor petras divisum, continuantur jungunturque; sed ab hoc scopulo quadrifido separatur euripo vadoso, pleno ingentibus saxis ex aqua exstantibus, quæ ab ipsis scopulis abrupta esse videntur. Circum hos

omnes scopulos similiter ingentia saxa abrupta jacent, euripique vadum intercedentis inter Panium et Cyaneas saxeam et cavernosum introspexi: ut vero proximum videatur Cyaneas olim abruptas a Panio promontorio fuisse similiter toto saxeo. Quare non sine physica ratione, ubi animadvertissent poetæ Cyaneas terræ motu aut temporis vetustate ruinas edidisse et circumfractas esse, finxerunt inter se concurrisse: in quo concursu quid verius esse apparet quam id quod tradit Valerius Flaccus: *Cyaneas juga præcipites illa remittunt?* Nam revera earum juga ruinis illis remissiora sunt facta, earundemque moles illis. Nam quod Apollonius (2, 568) ait de petris Cyaneis:

Κοίλαι δὲ σπήλυγγες ὑπὸ σπιλάδας τρηχέας
κλυζούσῃς ἑλὸς ἔνδον ἰδόμενον :

ex ante jam dictis non fictum esse præscimus. Quod autem Cyaneas Asiaticas concurrisse contra Europeas Cyaneas, easque modo clausas, modo apertas videri tradiderint, ex eoque Συνορμάδας³ et Συμπληγάδας et Πλαγκτάς appellaverint: non mendacium commenti sunt, sed physicam veritatem expresserunt ex antiquis duabus Cyaneis, hoc est, ex duobus littoribus Bosporum cingentibus, quæ utraque antiquissimis temporibus Symplegades et Planctæ appellatæ sunt, id est, ut Valerius ait, *errantes per altum Cyaneæ*. Illæ redeunt, illæ æquore certant, ex eo, ut ait Eratosthenes (ap. schol. Eurip. Med. 2.), quod angustum fretum et flexuosum multis anfractibus circumseptum navigantibus videtur tum concurrere et congregari, occultari, claudi, tum rursus digredi aperiri: proximo enim accessu aperiuntur, mox digressu rursus delitescunt Cyaneæ.

Fr. 53 a.

Dionysius Byzantius ut Cyaneas constituat insulas esse, tamen omnes Bospori anfractus ait Symplegades dici posse. *Neque vero, inquit, Bosporus directus, sed continuus et parallelis promontoriis fractus; prævertunt enim et tanquam se invicem supplantant et propemodum se decipiunt promontoria prohibentia navigantes ulterius progredi. Unde, ut ipse ait, mihi videntur Symplegades nominasse petras, quoniam adnavigantibus modo aperiri, modo claudi videntur, fallente aspectu opinionem: id enim quod videtur finis, statim principium esse apparet.*

Quamobrem magis proprie Bospori anfractibus convenit nomen Symplegadum et Planctarum, quam Cyaneis insulis, quæ traduntur inter se concurrisse, quia, ut Plinius (4, 13, 17) ait, *parvo inter se discretæ intervallo ex adverso intrantibus geminæ cerneban-*

3. Συνορμάδας dixit Simonides, testante Schol. Eurip. Med. 2. Theocritus, 13, 21 Συνορμάδας dixit. Ceterum de his petris vel insulis omnium notissimis

vide quæ congestit Ukert. Geogr. tom. 3, p. 2. || — Fr. 53, a. Cf. supra fr. 42.

tur, paulumque deflexa acie coeuntium speciem præbebant, id quod non satis probabunt navigantes ex Ponto in Bosphorum. Nam Cyaneæ insulæ adeo sunt vicinæ continenti, ut particulæ continentis esse videantur, neque, nisi proxime accesseris, eas a continenti distinxeris. At utrumque latus Bosphori intrare volentibus in Bosphorum, modo clausum, modo apertum Bosphori canalem ostendit, non modo procul ex agitatione navis, modo directa via ad os adnavigantis, modo obliqua, sed etiam proxime, atque adeo intra Bosphorum navigantium crebro claudi et aperiri Bosphorus videtur ex crebris promontorium flexibus. Recte igitur Frontinus Cyaneas vocat Bosphorum. « Philippus, inquit, cum angustias maris, quæ Cyaneæ appellantur, transnavigare propter Atheniensium classem, quæ opportunitatem loci custodiebat, non posset, scripsit Antipatro, Thraciam rebellare, præsidii, quæ ibi reliquerat, interfectis, ut sequerentur omissis omnibus. Quæ epistolæ ut interciperentur ab haste, curavit. Atheniensis arcana Macedonum accepisse visi, classem abduzerunt. Philippus nullo prohibente angustias freti liberavit. Sic etiam Cyaneas intelligere videtur sædus illud illustre, quod Atheniensis post pugnas navales percusserunt cum rege Persarum, quæ sic abjecerunt regis animam, ὥστε συνθέσθαι τὴν περιτόητον εἰρήνην ἐκείνην, ἔππου μὲν δρόμον αἰετῆς Ἑλληνικῆς ἀπέχειν θαλάσσης, ἔνδον δὲ Κυανέων καὶ Χελιδονίων μακροῦ νηὶ καὶ χαλκαμβόλῳ μὴ πλέειν (Plutarch. Cimon. c. 13).

Jam etsi ex his, quæ ante dixi de aulis Amyci et Phinei, liqueat Orpheum duas petras Cyaneas non intelligere totum Bosphorum aut multiplices anfractus parallelos Bosphori: tamen ex eo clare elicere non possumus, an duntaxat intelligat Cyaneas insulas, an etiam utrumque littus circumvicinum Cyaneis. At ex Apollonio, non solum ejus æmulo sed etiam enarratore, assequimur petras Cyaneas aut esse quas insulas diximus, aut rupes et cautes utriusque littoris a Myrleano sinu usque ad Cyaneas. Sic enim Apollonius ait, ubi Argonautæ duodecim diis aram posuissent, in eo promontorio, quod etiamnum Ἰερόν Græci appellant (2, 536. 549 sq.):

1. In sæderis verbis Cyaneas non esse angustias, sed insulas, sicuti Chelidoniæ insulæ sunt, sponte intelligitur. || — 2. Sic enim Apollonius etc.]. Nihil Apollonius habet unde ejusmodi sententiam eruas. Versus poetæ truncavit Gyllius et de suo immutavit. Nam quod scribit: ἄλμυρές ἀκταὶ Κυάνεαι, id sic in Apollonio non legitur, apud quem post vocem ἀκταὶ (v. 554) alii novem versus sequuntur, a Gyllio omissi. Deinde poeta pergit: ἢ δὲ (columba) δι' αὐτῶν (τῶν πετρῶν) ἴππατο· ταὶ δ' ἄμυδις πάλιν ἀντία ἀλλήλησιν, etc. || —

3. Eratosthenes] dicere debet Simonides. Hausit Tzetzes e male inspecto scholio ad Euripid. Med., ubi hæc: τὰς δὲ Συμπληγάδας ὁ Σιμωνίδης Συνορμάδας φησίν.

.... Γαίης δ' ἀπὸ δίπλα παίσματ' Ἔυσαν...
 Οἱ δ' ὅτε δὴ σκολίω κόρου στενωπὸν ἴκοντο
 τρηχέαις σπιλάδεσσιν ἐργμένον ἀμφοτέρωθεν,
 δινήεις δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζεσκον ἰούσαν
 νῆα βόας, πολλὸν δὲ φέβω προτέρωστε νέοντο,
 ἤδη δὲ σφίσι δοῦκος ἀρασομένων πετρῶν
 νολεμές οὐατ' ἔβαλλε, βέων δ' ἀλιμυρές ἀκταί,
 Κυάνεαι ἄμυδις πάλιν ἀντία ἀλλήλησιν,
 ἀμω ἄμω ἔνισοθασι ἐπέκτυπον. Ὄρτο δὲ πολλὴ
 ἀμῃ ἀναβρασθεῖσα, νέφος ὡς· αὐτὴ δὲ πόντος
 σμερβαλόν· πόντη δὲ παρὶ μέγας ἔβρεμαν αἰθήρ.
 Κόλαι δὲ σπήλυγγες ὑπὸ σπιλάδας τρηχέαις
 κλυζούσης ἑλὸς ἔνδον ἐβόμβεον.

Ex quibus percipimus Argonautas solventes ex Fano Jovis aliquamdiu navigasse per Bosphori flexuosi angustias utrinque asperis cautibus cinctas, jamque sonitum petrarum conflictantium Argonautarum aures vexasse, marina littora muguisse, Cyaneas inter se concurrentes fremuisse, cavas speluncas sub cautibus mari intus fluctuante resonasse: quæ omnia conveniunt non modo insulis, sed etiam cautibus et rupibus utriusque littoris excurrentis a Cyaneis ad Myrleanum sinum et Coracium promontorium. Ibi enim utrinque excelsæ rupes fluctuum impetu alte resonant, et concurrisse inter se videntur ex ingentibus saxis circum utrumque littus sparsim in mari jacentibus. Jam vero ex antedictis perspicuum est Tzetzem (ad Lyc. 1285), nobilem grammaticum, qui gloriatur se omnibus geographis atque historicis longe melius scire Bosphorum Thracium, nescire Cyaneas, non modo quas tradunt geographi historicique, sed ne illas quidem quas poetæ, quorum interpretem se profitetur, commemorant. Sic enim enarrat illos Lycophronis versus:

Πόντος Ἑλλῆς καὶ πέτραι Συμπληγάδας
 Καὶ Σαλμυθησοῦς καὶ κακοζήνιος κλύδων | Σκύθαισι γείτων.

« Quas Homerus appellat Planctas, Lycophron Symplegadas petras, Eratosthenes³ Synormadas, quas dicit apud Pontum Euxinum esse sive circum angustias. Apollonius et Lycophron ipsas quidem dicunt esse Symplegadas, verum Lycophron videtur has ponere inter Chalcedonem et Byzantium, ut videantur esse id quod ab idiotis dicitur Ῥεῦμα; Apollonius vero⁴ videtur apud Pontum Euxinum, sive apud angustias

³Ερατοσθένης δὲ ἐν Γεωγραφουμένοις φησὶ τὸν πλεῦν στενὸν εἶναι καὶ σκολίον, δι' οὗ φαντάζεσθαι τοὺς πλέοντας τὴν ἀπόκλεισιν τῶν πετρῶν.

⁴Apollonius vero etc.] Hæc in nostris scholiis aliter habent· Ὁ δὲ Ἀπολλώνιος (4, 786 sqq.) ποτὶ μὲν φαίνεται περὶ τὸν Ἐξείνιον Πόντον ἢ τοὶ τῶν Στενοῦ Κλειθεῖα λέγων αὐτάς, ποτὶ δὲ ὁμοίως τῷ Αὐκόρρον γράφων·

Πληγάδας ἀξείνους, καὶ ὄπου φαινῆα δόρπα.

Qui quidem versus in nostro Apollonio non legitur, sed concinnatus esse videtur e 2, 596, ubi Πληγάσι δινήεις, et 2, 597, ubi πεπεδητο δὲ νῆα δοῦρα.

rum locum nuncupatam Clavem ipsas statuere, eas similiter ut Lycophron scribens Symplegadas δέξι-
 vous, quarum una est in Europa apud Byzantium, altera
 in Asia apud Chalcedonem. Salmydessus vero est
 mare inter Byzantium et Damalim. Post angustias
 Bospori et Fanum Jovis est Scythia. » Hæc quidem
 Tzetzes. At versus Lycophronis, cum nihil dissideant
 ab Orpheo et ceteris scriptoribus, perverse convertere
 conatur in sensum ab omnibus auctoribus alienissi-
 mum. Non enim his versibus Lycophron dicit Sym-
 plegadas esse inter Chalcedonem et Byzantium, ut ipse
 testatur; neque Apollonius ponit ad Euxinum Pon-
 tum, ut Tzetzes ait, neque apud Clavem Ponti, sive
 eam intelligit quam hodie appellant Κλειδιον, locum
 vicinum Byzantio, nuncupatum Senem Marinum, sive
 illas claves, quas Dionysius appellat modo Κλειθρα,
 modo Κλειδας, quas ante demonstravimus esse circi-
 ter medium Bosporum, prope sinum appellatum Phar-
 maciam. Sed Apollonius ipse Symplegadas ponit
 apud partem Bospori, quam modo explicuimus, sic
 inquires: Δύω ἄλδος ἐν ζυνοχῆσι Κυάνειαι πέτραι,
 hoc est, in primis faucibus Ponti duæ Cyaneæ. Neque
 ex Lycophrone colligi potest Salmydessum esse inter
 Byzantium et Damalim, sed ad Pontum eo in loco,
 quo omnes geographi tradunt; neque post Fanum Jovis
 esse Scythiam Europæam ex Lycophrone conjectari
 potest, sed eo in loco, quo ceteri tradunt.

Non modo insulæ Cyaneæ in hunc diem, sed etiam
 omnes rupes claudentes Bosporum a Cyaneis usque
 ad Fanum et littora circumvicina Cyaneis spectantur
 colore cyaneo: aliæ obscuriore, aliæ dilutiore. Plan-
 ctas Thracicas Homerus velut quadam machina mira-
 bili petras in monstrosam longitudinem jaculante ex
 freto Thracico jaculatus est in fretum Siculum, fictione
 architectrice, et quas post Jasonis transitum Orpheus
 longe ante sempiternis radicibus defixerat in freto
 Thracio, immobiles in sede Thracica semper mansu-
 ras, explantavit, elocavit, transtulit in Siciliam, eas
 effingens ad similitudinem Symplegadum petrarum
 Cyanearum, prius ab Orpheo effictarum, aliquid de
 suo addens. Sed ut Thracicas Cyaneas a Siculis in-
 ternoscere queamus, subjungam Homericam Sicula-
 rum descriptionem (Od. 12, 59):

Ἦνδεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηγεφές, προτὶ αὐτὰς
 κύμα μέγα βοχθεῖ κυανίπιδος Ἀμφιπέτης.
 Πλαγκτὰς δὲ τοὶ τὰς γε θεοὶ μάκαρες κἀλόνουσιν....
 Οἱ δὲ δύο σκόπελοι· ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει
 ἄετι κορυφῆ, νεφέλη δὲ μιν ἄμφιβέθηκεν
 κυανή· τὸ μὲν οὐκ ἔρωει, οὐδέ ποτ' ἀλθρη
 κείνου ἔχει κορυφὴν, οὐτ' ἐν θέρει οὐτ' ἐν ὀπώρῃ·
 οὐδὲ μὲν ἀμβαίη βροτῶδες ἄνθρ, οὐ καταβαίη,
 οὐδ' εἰ οἱ χεῖρες τε λείψουσιν καὶ πόδας εἴεν.
 Πέτρῃ γὰρ ἴσος ἐστὶ περιεσπῆ εἰκυσία·
 μέσση δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπῆος ἡεροσιδῆς,
 πρός· ζόρον εἰς ἔραβος τετραμμένον.

Deinde ut descripsit Scyllam esse in hoc scopulo, ad-
 jungit (12, 101):

Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ἔφει, Ὀδυσσεῦ,
 πλησίον ἀλλήλων...
 τῷ δ' ὑπὸ στα Χάρυβδις ἀναρροῖσθαι μῶλαν ὕδαρ.

Hæc omnia non conveniunt Thracii Bospori Cyaneis.
 Nam Homerus poetice alterum auget scopulorum il-
 lorum; attingere coelum acuto vertice adumbrato
 perenni nube, illumque ascendi non posse tradit. At
 Cyaneæ insulæ Thraciæ ascendi possunt; littora vero
 circumvicina, sic Cyaneæ petræ sunt existimandæ,
 nullis pedibus nullisque manibus ascendi possunt.
 Nam quod dicit in illo scopulo speluncam esse ex
 parte occidentis, in quam abdundunt Scyllæ pisces,
 Bospori Cyaneæ insulæ speluncas quidem habent, sed
 ex parte orientis et meridiei, in quas subeunt pisces
 etiam delphini; at canes charcarizæ, qui lamizæ et
 scyllæ nominantur, illuc non subeunt, propterea
 quod Pontus Euxinus feris piscibus frequentari non
 solet, nisi delphinis et phocænis; vidi tamen canem
 charcariam omnium maximum, quos unquam vide-
 rim, captum apud muros Byzantii; sed is adeo rar-
 us illic videtur, ut tanquam monstrum spectaretur,
 a nulloque piscatore cognosceretur.

Vestigia aræ Apollinis, quam Dionysius tradit
 Romanos statuisse supra Cyaneas, nulla jam exstant,
 nisi scrobiculi seu fossulæ excavatæ in petræ secundæ
 vertice, ubi etiamnum exstat columna marmorea,
 cujus basis, in qua inscriptio continens nomen C. Cæ-
 saris incisa litteris Latinis exesa est temporis vetustate.
 Existit marmoris candidissimi alta circiter sex dodran-
 tes et sex digitos, cujus perimenter complectitur no-
 vem pedes et semissem mediam. Basim cingit vitta
 laureata flexuosa, modo sursum versus, modo deor-
 sum. Ex medio flexus quadruplicis vertice appensum
 est caput bubulum; in medio aliorum quattuor flexuum
 incisi sunt circuli, in quorum uno est effigies qua-
 drupedis, in altero solis imago, in tertio radiorum
 decussis, in quarto vergente ad aquilonem nihil ex-
 pressum est. Columnæ 4 scapus non respondet ma-
 gnitudini spiræ; nempe illius perimenter sex pedes cir-
 cumplectitur; summus scapus habet apophygem et
 astragalum partim exesum; capitulum tamen Corin-
 thium integrum existit. Basim existimo reliquias aræ
 Apollinis, cum ex vittis laureatis, tum ex candore
 marmoris (aræ enim solitæ erant fieri ex marmore
 candido); quæ non facta videtur ad hanc columnam
 sustinendam, sed ex aræ eversæ reliquiis iterum hanc
 excitasse barbaros puto in honorem Cæsaris, similiter,
 ut Arrianus (Peripl. Pont. Eux. § 1) scribit Trape-
 zuntios Adriani statuum statuisse ex marmore aspero
 factam, inscriptionemque depravate incidisse.

4. Columnam hanc vulgo Pompeii dici nemo nescit.

LIBER TERTIUS.

De scopulo nuncupato Colone et de Rheba flumine.

Huc usque de littore Bospori Europæo et de Cyaneis Europæis, quas, priusquam nactus essem Anaplum Dionysii, præceperam ex Strabone tradente Cyaneas petras esse duas insululas in Ponti ostio sitas, alteras vicinas Europæe continenti, alteras Asiæ. Europæas facile deprehenderam ex eo quod solæ sint in longissimo tractu littoris Thracici: at Asiaticas cognitu longe difficiliores expertus eram, ob multitudinem scopulorum: quos cum ex vertice Cyanearum Europæarum intuerer, discernere a continenti non poteram nisi duos Cyaneis Europæis oppositos ab ortu æquinociali, distantes circiter sexaginta stadia. Eos igitur propius ut explorarem, adnavigare aggressus, repentina maris tempestate ex medio cursu rejectus sum ad Fanum Jovis, unde pedibus per saltus desertos et male fidos accessi ad ipsos scopulos mihi ex vertice Cyanearum ante prospectos, quorum alterum situm ultra Rhebam: amnem circiter tria miliaria Græci hujus ætatis nominant *Atroparion*: alterum situm inter Rhebam et Bosporum appellant *Crommyon*; is mihi potius Cyanea Asiatica videbatur ex Orpheo et Apollonio, tradentibus statim post Cyaneas Rhebam fluere in Pontum: sed quod esset ultra promontorium, quod fauces Bospori stringere incipit, mihi nonnullam dubitationem afferebat: verum eam extenuabat Dionysius orbis conscriptor, cum ait (795): Ῥήβας δὲ Πόντοιο παρὰ στομάτῳσσιν ἔδειξαι, quod παρὰ interpretarer *apud*, non autem *prope*, ut interpretandum esse postea cognovi. Quamobrem diligenter hunc scopulum¹ considerare cœperam. Obrotundus est et similis τῷ κρομμύῳ, cujus ex forma piscatores putant appellatum. Ambitu quattuor circiter stadia complectitur. Fastigium planum habet sensim in clivos devexum, latera undique saxea, ab oriente quidem et septentrionibus prærupta et directa, ut ascendere nequeant, ab ex meridie et occasu mitiora et quæ ascensui pateant, denique totus saxeus est, etsi jugum herbas habet, in quo vestigia videntur antiquorum ædificiorum. Cum est magna maris tempestatas, undique mari clauditur, et a continenti separatur euripo centum sexaginta passuum; cum est tranquillitas, euripus exsiccatur et velut cervix fit, qua adnectitur continenti, tota sabulosa, larga octoginta passus, longa centum sexaginta; inde ora maritima plana

et sabulosa, apta panagris retibus, longa paulo amplius duobus miliaribus excurrit usque ad promontorium, quo littus tendens ad occasum ferme æquinocetalem, flectitur ad occasum brumalem. Ubi hunc scopulum ita explorassem, profectus sum ad Rhebam, ut viderem amnem nobilitatum a tot antiquis nobilibus scriptoribus. Is enim a Dionysio Alexandrino Rhebas nominatur, ab Orpheo (716) Rhebæus, ab Apollonio Rhodio nunc Rhebas (2, 349. 650), nunc (2, 789) Rhebæus appellatur³, jam a Græcis etiam agrestibus vocatur Ῥήβας, quem Arrianus (Peripl. § 17) tradit distare a fano Jovis Urii nonaginta stadia. Nonne aversus a Musis essem, si instituto nostro operi tam vicinum fluvium præterirem, quem prætermissis majoribus fluminibus tot illustres scriptores honorifice commemorarunt? Dionysius (794) quidem scribit ejus aquam amabilem et pulcherrimam esse. Nomen ejus tribus versibus continuis ter repetit, velut esset annis magno sermone dignus, cum sit parvus, cujus ostium parva duntaxat navigia in statione admittit. Non longe ab ejus fonte rex Otomanus hortos diligenter cultos habet. Oritur Rhebas in Bithynia inter Pontum Euxinum et Propontidem. Itaque fit, ut nisi expertus essem in multis Eustathium nihil solere scribere de suo, sed ex alienis auctoribus, valde mirarer, unde acceperit Rhebam manare ab Olympo Mysio, cum inter fontem Rhebæ et Olympum duo Propontidis sinus intercedant, nimirum Astacenus et Cioticus, neque eos sinus circuire vidi. Nam ab intimo sinu Astaceno per planitiem utrinque montibus clausam profectus ad Sangarium, nullum inveni amnem ab Olympo ad Pontum penetrare, neque inter Cioticum sinum et lacum Ascanium, quem hodie Nicenum appellant, altissimis intercedentibus montibus, nullis vallibus a Ponto ad Olympum penetrantibus præter eam, per quam delabitur Sangarius. Sed quid longinqua repeto, cum Rhebæ fons non multa miliaria distet a suo ostio. Jam Rheba et scopulo Crommyo perillustratis conjectabam Crommyon esse Cyaneam Asiaticam, cum nondum ullum alium ex Europa intuens scopulum Asiaticum deprehendissem mari circumdatum. Sed Apollonius, Argonauticæ perfectionis verus explicator, meam conjecturam infirmavit, introducens Phineum alloquentem Argonautas. Ita enim inquit Phineus, (2, 317. 345):

Πέτρας μὲν πάμπρωτον, ἀγορηθέντες ἡμεῖο,
Κυανίας ἔβασθε δύο ἄλλος ἐν ἑνωχῆσιν...

1. *Rhebam*] Legebatur h. l. et alibi *Rhebantem*.

2. *Hunc scopulum*] V. Andreossy l. l. p. 96, 105, 308; Hammer l. l. 2, d. 277. Κολώνη scopulus, nunc Κρόμμυον, ad occidentem partem parvi recessus, quem Rhebæ ostium efficit, situs est, nec modo conformatione sua memorabilis est, sed eo etiam, quod saxi natura a litoris rupibus differt. Hæ enim quum sint e vario lapide conglomeratæ, scopulus ille e puro puto pho-

nolito, quem vocant, constat. Humum nonnisi in fissuris habet, in quibus *Belbin minorem*, *Alceam vulgarem*, *Seselin* et *Staticem tataricam* florentes vidit Andreossyus. Olim scopulus insula fuit, nunc arenarum isthmo junctus est continenti.

3. *Rhebas*] Adde quod Plinius 6, 1, 1 notat. *Rhebam*, quem nonnulli *Rhesum* dicunt.

... ἦν δὲ εὐχῆτε
 σὺνδρομα πετρῶν ἀσκηθίας ἐνδοθι Πόντου,
 αὐτίκα Βιθυνῶν ἐπὶ δεξιὰ γαίαν ἔχοντες
 πλώετε βῆγγίνας πεφυλαγμένοι, εἰσόκεν αὐτῆ
 Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμὸν, σκόπελόν τε Κολώνης·⁴
 γνάμψαντες νήσου Θυνηίδος ὄρμον ἱκησθε.

Idein paulo infra narrans, ut Hercules superavit Mygdones⁵ ἢ Βιλλῆο flumine ad Rhebæum flumen, sic ait (2, 789):

Ἔστ' ἐπὶ Ῥηβαίου προχοῆς σκόπελόν τε Κολώνης.⁶

Ex quibus perspexi Colonen esse scopulum, quem corrupte vulgo appellant Crommyon, quasi Colonen, scopulum vere κολωνοειδῆ. Præterea circa Lycum flumen est promontorium nuncupatum Κολώνη, sed a Rheba longissimum, cujus meminit Nymphis (ap. schol. Apoll. 2, 649) in tractatu suo de Heraclea Pontica. Cum igitur ex Apollonio viderem a Bosporo navigantibus ad Rhebam Colonen esse in aperto mari post Cyaneas, quas in angusto idem ostio ponit, conscendi lembum, paratus scrutari totum litus usque ad Fanum Jovis; sed iterum improvisæ tempestates sævire cœperunt, ut Harpyiæ immisæ viderentur, nescio quo fato nolentes Cyaneas mihi aperiri, at adeo furiose, ut aliquot remis amissis lembi, qui agebatur circiter viginti juvenibus regiis servis redeuntibus ex regio horto, quem ante dixi situm esse prope fontem Rhebantis, crebra et lamentabili voce Dei nomen exclamantibus, inundatus et omnia passus, quæ ad Cyaneas Argonautæ passi traduntur, vehementioreque metu affectus, ut qui carem Typhi gubernatore et Minerva directrice Argûs et Phineo vate (Remiges enim peritiores erant plantandi olera quam dirigendi navigium; ego nullo Phineo præmonitus illuc accesseram comite Turco imperito non modo maris, sed etiam itineris redeundi eo unde veneramus), redire coactus sim ad Rhebam, tumque præteriens scopulum Coloneum timide aspicerem undique fluctibus tempestatis circumdari, fluctusque usque ad verticem Colonei scopuli exilire. Itaque ad Rhebam reversi, in littore frigido pernoctavimus madidi, non sine metu non modo barbarorum vicinorum, sed etiam servorum regionum, quos præmiis adduxeram ad mare conscendendum, ne quid irati

tentarent; sed pecunias quot habebam, dedi, ut δξύγαλα, quod illic in littore agresti solum inveniebatur, emerent, quo permulsi placatiue iram continuerunt. Postridie mane cum nondum insanire desinerent tempestates, pedibus redii ad Fanum Jovis, inde Byzantium. Post vero aliquot dies, cum mare tranquillum esset, rursus navigavi ad Fanum, a quo usque ad Rhebam totam oram maritimam perscrutatus, inter scopulum Coloneum et Fanum deprehendi scopulos mari circumdatos circiter quinque, quorum proximum promontorio, quo litus, stringens latum pelagus in angustum fretum Bospori, tendens ad aquilonem flectitur ad ortum fere æquinocbialem, jam priusquam incidissem in Anaplum Dionysii, judicaveram esse Cyaneam Asiaticam; sed falso, si recte scribit Dionysius hunc scopulum appellari Pyrgon Medææ. Hunc meum longum et laboriosum errorem, quo diu erraveram cum errantibus Cyaneis, profiteri volui, ne quis seducatur scopulo Coloneo mihi quidem molesto, sed fortasse futuro cuiquam jucundo ob Coloneæ et Rhebæ cognitionem: quibus cognitis facilius Cyaneæ initiumque Bospori cognoscuntur, comite tamen Dionysio Byzantio, sine quo difficilior cuivis est Bosporum aperire quam Jasoni sine Phineo. Quare ad Dionysium redeo, quem reliqui apud Cyaneas Europæas.

II. De promontorio Ancyrae et de ancora Iasonis.

Fr. 54.

A Cyaneis, inquit Dionysius, ad orientem multus Pontus patet in terminum aspectu incomprehenso et non percepto oculis vastum. Visionis nescio majore voluptas an admiratio. A meridie autem est promontorium claudens pulcrum Ponti ostium, et magnum pelagus et apertum astringens in fretum angustum. Ex Cyaneis Europæis trajicienti in Asiam primum quidem est promontorium nuncupatum Ancyraeum: ab hoc enim aiunt lapideam ancoram accepisse navigantes cum Iasone vatis admonitu, eidemque promontorio nomen dedisse Ancyraeum.

Quam illustris fuerit Jasonis navigatio, tum permultis aliis nobilissimis orbis terrarum monumentis expressum attestatumque habetur, tum ancoris ad

4. Σκόπελόν τε Κολώνης] Hoc loco in nostris Apollonii codicibus hæc verba non leguntur. Vide not. ad p. 62.

5. Mygdones] Secundum nostros Apollonii libros Hercules Phryges, nullos vero Mygdones subegit. Fuisse tamen qui (2, 789) pro καὶ Φρύγας legerent Μύγδονας, testatur scholiasta, addens hanc lectionem, si quis probandam duxerit, ita esse explicandam ut aut Mygdonum voce Bebrycles designentur, quorum rex Mygdon fuerit, aut Apollonius se addixerit Mæridi (ignoto nobis auctori, nisi fort. legendum est

Nymphidi), qui Mygdones ab Hercule subactos esse prodiderit.

6. Adde Apollon. Rhod. 2, 649, ad quem locum scholiasta vocem Κολώνην explicat verbis: τὸν ποῦ τοῦ Ῥήβα σκόπελον κολωνοειδῆ ὄντα (Cf. Hesychius: Κολώνη· τόπος ὑψηλός, ἐπανάστημα γῆς βουνοειδής). Quod vero addit: Κολώνη δὲ ἀπὸ οὕτω καλουμένη περὶ τὸν Λύχον ποταμὸν· μέμνηται αὐτῆς Νόμφης ὁ Ἡρακλειώτης ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείας, ad aliam Colonen pertinere debet, siquidem Lycus fluvius prope Heracleam exit.

omnem posteritatem illustrissimis, quæ etsi lapideæ sempiternam memoriam reliquerunt non modo iis locis, ubi vetustæ relictæ sunt, sed etiam illis, unde novæ acceptæ fuerant; cuiusmodi hæc quæ promontorio Ancyraeo nomen imposuit ex eo, quod hinc sumpta fuerit. Mihi quidem certe veterem, quam ex Cyzico sumpserant, in promontorio Ancyraeo relictam fuisse nomenque loco peperisse verisimilius videtur quam novam, quæ a poetis duntaxat sumpta fuisse a Cyzico, relictæ vero Cyzici exesa temporis vetustate celebratur, ut ab Apollonio (1, 955) tradente ancoram lapideam propter vetustatem mari corrosam solventes ex portu Cyziceno Argonautas reliquisse in Artacio fonte, atque alteram sumpsisse, Milesiosque ex Attica in Cariam et Phrygiam coloniam deducentes ex fonte Artacio tollentes consecrassent et dedicassent templo Cyziceno Iasoniæ Minervæ de qua Plinius (36, 23) : *Eadem in oppido (Cyzici), inquit, est lapis fugitivus appellatus; Argonautæ eo pro ancora usi reliquerant ibi. Hunc e Prytaneo (ita vocatur locus) sæpe profugum vinzere plumbo.* Hunc ipsum arbitror aut huic similem illum quem tradit Dionysius fuisse Byzantii. Paulo, inquit, supra mucronem promontorii Bospori, in quo Byzantium situm est, ara Minervæ Ecbasii existit in loco, ad quem egressi coloniæ deductores confestim pugnarunt, tanquam pro patrio solo (V. fr. 8). Idem Dionysius (fr. 9) addit prope templum Minervæ Ecbasii fuisse lapidem in mare eminentem, quem Byzantinis in locum ornatiorem supra stadium transferri conantibus non permisisse se transferri, sive quod amaret locum mari vicinum, sive quia ostenderet parvi momenti esse pietati divitias. Hic lapis ut fuit Byzantii prope aram Minervæ Ecbasii, ita ille Cyzici prope templum Apollinis Ecbasii. Cum enim Argonautæ extra urbem appulsi essent, Cyzicenorum invitatu navem appulerunt in portum urbis interioriorem, ubi Argonautæ Apollini Ecbasio aram erexerunt a navis egressu in Dolioniam : id templum Deilochus (*ap. schol. Apoll. 1, 966*) appellat non Ecbasii, sed Iasonii Apollinis. Jam vero ancoram, quam tradit Argonautas accepisse a promontorio Bospori Ancyraeo, existimo eam esse, quam Argonautæ reliquerant ad Phasim, de quo Arrianus (Peripl. § 11) : « Phasim, inquit, ingredientibus in sinistra parte demonstratur ancora Argûs navis ferrea, quæ non mihi videtur antiqua, etsi ejus magnitudo non est eadem, quæ nunc est ancorarum, et figura aliquo modo immutata est : tamen recentior esse videtur ætate Argonautarum. At lapideæ alterius ancoræ fragmenta antiqua

monstrantur, quæ potius conjicio reliquias esse illius ancoræ Argonauticæ. » Hæc quidem Arrianus. Unde autem colligam reliquias ancoræ Phasianæ esse illius, quam sumpserunt a promontorio Ancyraeo Bospori? Profecto non aliunde quam a nobilitate scriptorum : qui si inter promontorium Ancyraeo et Phasim commemorassent Iasonem ancoram vel accepisse vel reliquisse, non defuisset posteris locus celebratus nomine ancoræ Iasoniæ, ut non defuit quercui Marianæ, poetæ ingenio satæ, quam, ut Cicero ait, cum tempestas vetustasve consumpserit, tamen erit in his locis quercus, quam Marianam vocabunt. Ancoras Iasonis quamvis vetustas consumpsit, tamen litterarum monumentis et locorum permanent. Jam sinum, quem claudit promontorium Ancyraeo, vulgus Græcorum appellat ἄγλου Σιδήρου, ex eo fortasse, quod ibi aliquando fuit ædes divi Sideri, quem nautæ venerantur, ut sacram ancoram, quam idem vulgus appellat σιδήρον.

Antiquissimis heroicarum ætatum temporibus usos ancoris lapideis fuisse incredibile videri non debet, cum nostra ætate multæ nationes, non modo in ultimis terris nuper cognitæ sitæ, sed etiam in recessu intimo Arsinoitico sinus Arabici, non modo ancoris lapideis Arabes Æthiopesque, sed etiam navibus omnis ferri expertibus navigent, quas (cum essem in portu quem Arabes nunc vocant *Tor*, Græci vero *Rhalthon*, coloniam Rhalthinorum populorum Felicis Arabiæ, distantem a monte Sinæo iter circiter duum dierum) perspexi onustas divitiis Arabicis, nullis clavis ferreis compactas, sed tabularum conjunctissimis commissuris, colligatas funiculis, rhesinaque imbutas odorata, quam ex arbore thurifera manare aiebant, totamque navem ex uno genere arboris factam esse, ex qua nascitur nux indica, nimirum omnia membra navis, atque adeo armamenta, ut funes, ut vela, quæ ex illius foliis scite contexta dicebantur. Hæc navis valde capaces nullis transtris tectisque impeditæ sunt, quibus prorsus carebant, ut carent *carbæ* : nuncupatæ, quibus Africani utuntur, qui accolunt Syrtes, circumdantes Lotophagiam : insulam, nunc vulgo nominatam Gerben, ærumnosæ peregrinationis meæ diuturnæ clausulam tragicam, ubi graviora passus sum, quam socii Ulyxis apud Lotophagos. Illi enim voluptatibus Lotophagorum deliniti retinebantur, ego in lugubri scrobe funestorum piratarum diu retentus, nulla spe redemptionis proposita, neque vitæ liberari potui periculo, nisi dissidio barbarorum, quo insula capta, et pirata, qui me ceperat, in vincula coniecto,

1. *Carbæ*] Quodsi recte ita legitur, corrupta vox ex *καρέβια* vel *κάραβοι*. Sic enim navicula ista dicuntur apud Byzantinos scriptores, quorum locos enotavit Ducangius s. v.

2. *Lotophagiam*] Debebat *Lotophagidem*. Sane

quidem apud Theophrastum in *Hist. Plant.* 4, 3, 2 codices habent : ἔστι μὲν οὖν (lotus) καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Ἀλωτοφαγίᾳ Φάρδι καλουμένη πολὺς : sed dubium non est quin ibi ex lege linguæ et usu scriptorum cum Dindorfio reponendum sit Ἀλωτοφαγίτιδι καλουμένη.

Dei optimi maximi benignitate hæc nostra de Bosporo commentaria resarcio, quæ piratæ a me ante longe accuratius elaborata me verberibus coegerunt, ut distraherem, in mareque projicerem, quamlibet diu prece et præmio proposito eos revocare conarer, ne me in mea viscera sævire cogèrent.

Quale autem sit promontorium Ancyræum, et quo nomine appelletur, jam explicemus. Panio promontorio Europæo contrarium Asiaticum promontorium Græci nostræ ætatis appellant $\Psi\omega\mu\iota\omicron\nu$ ³, totum saxeam ab imo ad summum existit, arduum et directum, ut murus, exceptis duobus locis depressis, in quorum altero est fons sacer virgini Panagiæ. Ad hoc quidem promontorium a Bosporo venientes, postquam accesserunt, repente vident se exire ex angustiis in mare apertum, in omnes partes interminati aspectus. Venientes vero a Rheba flumine, hujus promontorii mucronem prætereuntes, vident latum mare redigi in angustum recessum, ab occasu quidem Panio, ab oriente vero $\Psi\omega\mu\iota\omicron\nu$. Hæc enim duo promontoria primas Bospori fauces inchoant, similes sinui accedenti ad formam trianguli crassi et inæqualis, cujus ex lateribus longis circiter viginti stadia, alterum directius efficit littus Asiaticum, pergens a vertice anguli occiduo ad basim aquilonarem; latus vero, quod efficit littus Europæum obliquius pergit a meridie ad rardinem septentrionem ex intimo sinu efficiente verticem trianguli. Os Ponti stringitur velut in collum latum plus minus sex stadia, in quo est Myrelium, velut in anguli vertice; basim vero efficientes duo anguli, seu potius duo cornua, existunt promontoria Panion et Psomion. Hoc ipso littus procurrens ad aquilonem flectitur ad solis ortum fere æquinoctialem; illo a meridie ad mundi cardinem arcticum procedens incurvatur ad solis occasum. Jam cum ex antedictis tum ex eo, quod inter scopulum nuncupatum Colonen et primas freti Bosporici fauces nullum intercedit

promontorium, sed duntaxat littus rectum, planum, sabulosum, patet $\Psi\omega\mu\iota\omicron\nu$ esse Ancyræum promontorium, quod ab oriente, ut ipse notavi, ut vero Dionysius ait, a meridie claudit pulchrum $\alpha\varsigma$ Ponti, et ex magno pelago et aperto cogit mare in fretum angustum.

III. De Pyrgo Medææ et de insulis Cyaneis Asiæ.

Fr. 55.

Post, inquit Dionysius, promontorium Ancyræum est Pyrgos Medææ Colchidis, petra rotunda, in directum tumulum elata. Ultra Pyrgon Medææ insula existit, quæ maris perturbati fluctibus obruitur, tranquillo mari manifesta apparet. Hujus extremas partes et cacumina Cyaneas nominarunt, ne secundum Asiam natura expers esset insularum, nec fabula fide careret, tradente Cyaneas olim inter se concurrisse, Symplegadesque a re, quæ accidisset, nominatas esse; inde stationem firmam habere apud utramque continentem ad vadum maris suis radicibus adnites fatis, in utramque partem separationis servantes fidem.

Hæc quidem Dionysius. Promontorio Ancyræo cingitur ab aquilone sinus a Græcis nuncupatus Divi Sideri¹, in quem medium influit rivus omni anni tempore perennis, qui exile ostium etsi ea magnitudine fluens habet, qua dixi Myrleanum fueret tamen interius paulo supra ostium habet alveum magnum et plenum ob planitiem leniter resupinam, per quam mediam delabitur. In hujus sinus latere, quod efficit promontorium Ancyræum, est scopulus² in quatuor petras divisus supra aquam, quæ subter aquam radices conjunctas habent, separatæ quidem a continenti brevi euripo, saxis crebris referto, per quæ velut per gradus, cum est mare tranquillum, siccis pedibus euripum intercidentem inter scopulum et continentem transire licet. Cum autem sunt maris

3. $\Psi\omega\mu\iota\omicron\nu$] A Turcis nunc vocatur *Joum bouroun*. Vox $\Psi\omega\mu\iota\omicron\nu$ quum *panem* significet, hoc promontorium nomine respondere Panio (i. e. *Πανελω*) promontorio Europæo hariolatur Hammerus p. 279.

1. *Sinus Divi Sideri*, qui a borea clauditur Ancyræo promontorio (*Joum bouroun*), a meridie autem eo promontorio in quo pharus et *Anadolî Kalessi* posita sunt, terminatur, hodie dicitur *baie de Kabakos*, vel, ut in Molkii tabula legitur, *Ary Kujassi*. In sinum exit fluvius *Kabakos-Tchaire* dictus, cui adjacet vicus cognominis (*Kabakos Tchistelik*). Hammerus p. 278 *Sideri* sinum ab Ancyræo prom. orientem versus ponens, hodiernam vero *baie de Kabakos* ad eum sinum, quem Gyllius *Ampelodem* vocari ait, referens, atque *Psomium* promontorium (Ancyræum Dionysii) cum hodierno *Fanaraki* seu *pbari* promontorio componens, erravit manifesto Gylliumque inspexit negligentius.

2. *Scopulus*] Hic scopulus qui et situ suo et natura omnium optime respondet Cyaneæ Europææ, num talis etiam nunc existet et ubinam ponendus sit, accuratius dicere non habeo. Molkiius in amplissima Bospori tabula ad ipsum Ancyræum promontorium juxta locum ubi magna spelunca est, complures notat insululas sive cautes, quarum nescio quæ fuerint scopulus a Gyllio descriptus atque turris Medææ et Cyaneæ Dionysii. Hammerus p. 279 ita habet: « In dieser Bucht (von Kabakos) waren Felsen welche noch zu Gyllius Zeiten jeder einen besondern Namen trugen, die aber heute von den Fluthen bedeckt werden. Dieses waren vermuthlich die asiatischen Kyaneen welche der Wanderer heute vergeblich sucht. » Hæc confusa sunt, quum ad *Kabakos* sive Divi Sideri sinum referantur quæ Gyllius de Ampelode sinu exponit, saxa autem Ampelodis sinus a Gyllio memorata etiam in hodiernis tabulis nauticis notentur.

tempestates, fluctibus circumdantur quatuor petrae, in quas dixi scopulum divisum: quarum tres humiles prorsus submerguntur, media vero, excelsior Cyaneis Europaeis, in acutum verticem fastigiata, subrotunda, usque ad fastigium fluctibus quidem aspergitur, sed non obruitur, undique praecipua et directa. Ab ortu et meridie ejus fastigium sensim projicitur, ut consistentes juxta imam ipsius crepidinem projectione velut tecto protegatur a pluvia. Non patet in ejusdem undique praecipua fastigium ascensus, nisi difficulter a septentrione expeditis manibus pedibusque nitens sursum irreat. Non fuisse aliquando divisum hunc scopulum in quatuor petras indicant ruinae saxorum circumjacentium: ex quibus mihi priusquam incidissem in Dionysii Anaplum, haec videbantur Cyaneae Asiaticae. Sed ex Dionysiana descriptione nulla petra tam prope accedit ad Pyrgon Medae quam hujus scopuli petra. In sinus jam praedicti latere meridiano prope littus visuntur speluncae saxae³, bene penitus concavae, multitudinis capaces. Deinceps subsequitur sinus jam a Graecis appellatus *Ampelodes*⁴, a vitibus agrestibus ibi sua sponte provenientes, quem ab aquilone cingit promontorium, cingens a meridie sinum Divi Sideri. In sinu *Ampelode* existunt duo scopuli⁵ toti saxei, inter se aliquanto spatio divisi, quorum magis aquilonaris ac remotior a continenti excelsus non est, ut qui in magnis tempestatibus obruatur mari. Hic usque adeo frequentatur laris, mergis, fulicis, ut totus ex illarum stercoribus albescat, et procul cernens nive tectum ipsum putet. Alter scopulus similiter totus saxeus, altior quidem, sed littori propinquior, ut qui brevi euripo a continenti dividatur, cum est tranquillitas maris; at cum tempestatibus mare concitatur, fluctuum accessu obruitur, deinde vero recessu aperitur. Post promontorium a meridie cingens sinum *Ampelodem*⁶ consequitur scopulus undique mari semper circumdatus,

saxeus, quem nautae appellant *Calograeam*, a forma mulieris monachae. Concavus existit ex parte occidentis. Inde non longe sequuntur scopuli saxei siti prope latus aquilonare promontorii claudentis sinum appellatum *Dios Sacra*. Ex his quinque scopulis ante commemoratis, sine ulla dubitatione unus est insulula illa Cyanea Asiatica, quam Strabo designat, cum inquit, duas insululas esse in ore ponti Euxini, *Cyaneas* appellatas, alteram adhaerentem Europae, alteram Asiae, euripo viginti stadiorum inter se disjunctas. Dionysius Byzantius, ut ante dixi, primum scopulum demonstrat esse turrem Medae. Itaque ex Dionysio unam ex reliquis quatuor scopulis oportet Cyaneam esse Asiaticam. Equidem ipse, nisi Dionysii auctoritas intercederet, etiam nunc relaberer in eundem errorem, in quo me fuisse ante professus sum, nempe Pyrgon Medae esse Cyaneas Asiaticas, cum ex eo, quod scopulus Medae similior longe est insulis Cyaneis Europaeis, et e regione magis contrarius, tum maxime ex eo quod Apollonius, non minus verus locorum conscriptor quam egregius Argonautarum poeta, Pontum latum videri ait utrinque apud Cyaneas. Sic enim Graece scribit (2, 579):

Ἦδη δ' ἔθα καὶ ἔθα διὰ πλατῶν εἶδετο Πόντος.

Similiter Dionysius orbis conscriptor a Cyaneis inquit (146):

οἰγόμενος παραπέταται ἀνδράσι Πόντος
πολλὰς ἑὼν καὶ πολλὰν ἐπ' ἀντολίης μυγὸν ἔρων.

Idem consentit Dionysius Byzantius, latum mare cum dicit aperiri promontorio *Ancyraeo*. Ante monstravi turrim Medae esse juxta radicem promontorii *Ancyraei*: at ex reliquis scopulis, qui deinceps consequuntur, non utrinque latum mare aperitur, etiamsi ex horum verticibus oculos in omnes partes intenderis. Littus enim Asiaticum, nondum curvatum ad solis

3. *Speluncae*] In tabula Moltkiana magna spelunca in sinus latere boreali ad ipsum *Ancyraeum* promontorium ponitur, altera indicatur in latere meridionali ad intimum sinus recessum. Major spelunca 72 pedes lata, 40 pedes alta per 69 pedes in saxa penetrat; minor 12 pedes lata, 20 pedes alta, 14 pedum profunditatem habet. Andreossus se primum has speluncas indicasse dicens immemor erat Petri Gyllii, quamquam hic in eo minus accuratus esse videtur quod utramque speluncam in sinus latere meridionali collocat.

4. *Ampelodes sinus*] hodie *Tchakal-derch* secundum Moltkii tabulam.

5. *Duo scopuli*] Eorum primus a promontorio castelli *Anadoli Kalessi* unum stadium et dimidium distat; eodem intervallo versus meridiem a primo scopulo abest alter. Moltkii tabula non insulas, sed litoris apices in mare procurrentes exhibet, adeo ut

nunc scopulos, quando sit humilior mare, continenti jungi suspicer.

6. Promontorium a meridie *Ampelodem* sinum claudens ab *Anadoli Kalessi* sex stadia distat; ante id insulula vel scopulus est, quem *Calograeam* Gyllii esse censeo. Inde post duo stadia sequuntur scopuli illi quos Gyllius sitos esse dicit ad latus boreale promontorii claudentis sinum *Dios Sacra* vocatum. Promontorium hoc nunc vocatur *Pilaw-bournou*, in quo *Poiraz* (i. e. boreae) castellum situm est. Errat Hammerus qui p. 279 scribit: « Der heutige Name desselben (sc. des Fort von Poiraz), welcher vom Boreas hergenommen zu sein scheint, ist nur eine Verstümmelung des alten Namens dieses Vorgebirges, welches vormals *Coracion*, d. i. das Rabenvorgebirge, hiess. » Nimirum *Coracion* promontorium (*Fil-Bournou*), cujus in seqq. Dionysius meminit, non borealis sed australis terminus est sinus qui *Dios sacra* vocatur.

ortum, impeditur promontorio Anycræo, quo minus ab his scopulis latum utrinque mare prospiciatur. Adde quod ratio Cyanearum, quam describit Apollonius ceterique scriptores, magis convenit Pyrgo Medæ quam reliquis scopulis. Fluctibus enim magis verberatur, ut magis septentrionibus patens. Præterea in quatuor petras divisus undique circumdatur saxis projectis ex ruinis, quas aliquando edidisse videtur vel terræ motu vel temporis vetustate, vel, ut poetæ aiunt, ex concursu Symplegadam. Hunc enim in quatuor petras divisus convenientius videtur appellare Cyaneas, ut omnes antiqui appellant in numero plurium, quam quemvis ex ceteris scopulis singulis una petra constantibus 7. Sed de his relinquo liberum iudicium omnibus his, qui post me diligentius Cyaneas pervestigare conabuntur.

IV. De promontorio Coracio et de Pantichio et de scellis nuncupatis Chelis.

Promontorium, quod a septentrionibus cingit sinum, vulgo nuncupatum Dios Sacra (ex eo arbitrator, quod olim ibi aliqua Jovis vel Neptuni, alterius Jovis, ara exstiterit⁷) undique præceps et saxum est, longum circiter sexcentos passus, cujus dorsum angustum, in quo olim ara aliqua statuta esse potuit vel Jovis vel Mercurii (ut nunc in eo videmus cumulos lapidum, quos Herinas appellare possis), exaggerata ad indicandam viam nautis, quamvis in hoc medio sinu (ex quo paucis ante annis effossa sunt ædificiorum fundamenta) esse potuit ædes vel Jovis vel Neptuni. Hic sinus situs e regione sinus Myrleani, cingitur a meridie

promontorio, etiam nunc appellato Coracio², toto saxeo, ex eo, ut dicunt Græci hujus ætatis, quod corvi in ipso nidificare solent. Positum est contra promontorium Europæ, quod claudit portum Ephesiorum. Inter hæc duo promontoria nonnulli piscatores dicunt fretum Bospori tam angustum fere esse quam inter Fana³. Jam vero in sinu, quem ab aquilone claudit promontorium Coracium, locus est nominatus a Græcis Mancipium, affirmantibus ibi olim fuisse furnum, quem vulgus Græcorum nominare solet *mancipium*, ignorantium locum hunc olim appellatum fuisse Pantichium, unde ipsi a vicinitate nominis detorserunt in Mancipium: id quod ex Dionysio ostenditur, cum ait:

Fr. 56.

Post Cyaneas esse promontorium Coracium et latum littus, cui nomen Παντιχίου ab exstrukione fossarum omnem hunc locum ambientium¹.

Duo Pantichia scriptorum monumentis celebrantur sita in ora maritima Chalcedonis, utraque Byzantii suburbana, utraque pari spatio distantia Byzantio: quorum alterum paulo ante commemoratum est juxta Bosporum situm inter Coracium promontorium et Fanum Jovis, alterum inter promontorium nuncupatum Acritas a Menippo in periplo Bithyniæ et Chalcedonem positum juxta Propontidem, quod nunc frequentem vicum habet, etiam nunc a vulgo Græcorum Pantichion nominatum, in quo antiqui muri visuntur valde crassi, indicantes olim ibi castrum permunitum recteque Παντιχίου appellatum fuisse. Hujus memi-

7. Ceteris quæ suadent Cyaneas Asiaticas ad Anycræum promontorium collocandas esse, addere Gyllius potuit viginti stadiorum distantiam qua ab Europæis Cyaneis separari Asiaticæ dicuntur. Hæc enim recte computatur ad Anycræum promontorium, dum ad scopulos prope *Anadoli Kalesi* sitos nonnisi septemdecim sunt stadia: adeo ut Cyaneæ fuisse videantur aut quattuor cautes minores rupi rotundæ, quam Medæ turrim Gyllius dicit, adjacentes cum eaque in profundo conjunctæ, aut alia saxa ex quinque illis quæ ad Anycræum promontorium in Moltkiana tabula notantur.

1. *Jovis ara*] Nunc vetus turris exstat in montis vertice qui *Pilaw* promontorio imminet.

2. *Etiam nunc Coracio*] Hodie *Fil Bournou* (i. e. elephantis promontorio), in quo tredecim tormenta bellica posita sunt.

3. *Tam angustum fere quam inter Fana*] In novissimis tabulis fretum est septem stadiorum.

Fr. 56. 1. *Latum litus. Pantichium*] Litus hoc, octo fere stadia longum a *Fil Bournou* meridiem versus pertinet usque ad *Ketcheli-liman* (Chelas apud Dionysium). Quam saxosum et præruptum sit, nescio an pro *latum litus* Gyllius scripserit *altum litus*, an in græcis *ὕψος* corrupte scriptum fuerit pro *ἀπὸς*:

quæ quidem vocabula etiam alias confunduntur (V. Steph. Thes. v. *ἀπὸς*). Fieri potuit ut litus excelsum et abscisum diceretur Παντιχίου; at ipse Gyllius in seqq. de Pantichio ita loquitur ut non litus, sed certum quendam litoris locum munitum, similem Pantichio inter Chalcedonem et Nicomediam sito, intellexisse appareat. Sed ne propterea scribi jubeas: *litus* [et locum], cui nomen Παντιχίου; nam Pantichium litus dicitur pro *litore Pantichii*, sicut in fr. 50 p. 155 littus longum dicitur *portus Ephesiorum*, de portu propinquo. Sed deinceps apud Dionysium scriptum fuisse putes: cui nomen Παντιχίου, ab *exstrukione* [murorum et] *fossarum*, quoniam locus Παντιχίου, non vero Παντάππιον, dictus *τιχίων* potius quam *τάππων* mentionem requirat. Fieri etiam potest ut quod Gyllius legebat *τάππων* in *τιχίων* corrigendum esset. Nunc in hoc litore exstat vetus monasterium, quod *Sankou* vocant. Num in eodem loco veteris Pantichii situs quaerendus sit, nescio.

2. De hoc Pantichio (hodie *Pantik*, *Pandik*, *Pandiki*, *Pendic*) v. Itin. Ant. p. 139, 231; Itin. Hieros. p. 592; Tab. Peut.; Sozomenus 7, 21; Procopius Bell. Goth. 3, 35 p. 427 ed. Bonn; Theophylact. Bulg. vol. 3, p. 709.

nit Antoninus Pius in suo itinere. Sic enim inquit : *A Constantinopoli ad Chalcedonem trajectus in Bithyniam M. P. IIII ; a Chalcedonia usque ad Pantichion M. P. XV.* Utrum ex his duobus Pantichiis sit illud, de quo Sozomenus ita scribit? « Hi, qui a rege Valente jussi erant Joannis Baptistæ caput ferre ex Cilicia Constantinopolim, cum ad Pantichium venissent locum Chalcedonis, non ulterius progredi poterant : » ex quibus percipitur id Pantichium esse juxta Propontidem, quod sit hoc situm in via eorum, qui a Cilicia veniunt Constantinopolim. Procopius scribit Belisarium possedisse fundum in Pantichio suburbano Byzantium. Id an alterum ex utroque prædictorum; et, si alterum, utrum ex his? Afferam illa, quæ ex libro tertio (c. 35) Procopii de bello Gothorum vertere omisit interpres, cum ad cognitionem locorum, tum maxime ad cognoscendam necessaria fortunam Belisarii, quam Tzetzes ignorasse videtur secutus opinionem vulgi. Sic enim scribit Procopius. « Cum Belisarius a Justiniano revocatus esset, substituto Narsete eunucho rediit Byzantium, ubi reliquum vitæ egit, magna divitiarum facultate præditus, vir spectatus et mirabilis ob secundas antea res gestas et felicitates, quas ipsi, priusquam in Libyam duxisset exercitum, signo non obscuro dæmonium præsignificaverat. Signum fuit hujusmodi. Belisario prædium quoddam erat in Byzantium suburbano, quod Pantichium nominatur. Situm enim est in Continenti Byzantinis transmarina. Paulo antequam exercitum Belisarius in Libyam duceret contra Gelimerem, evenit, ut vites illic ubertate uvarum redundarent; earumque vino dolia ministri Belisarii cum implevissent, eaque in cella vinaria reposuissent et defodissent subter terram, diligenterque argilla obstruxissent, res mira accidit. Post enim octo menses vinum in doliis quibusdam ebulliens, argillam perrupit et distraxit, qua dolia obstructa erant, et superfluens adeo multum effluxit, et terram vicinam diluvie obruit, ut lacum magnum in cellæ solo effecerit, quem ministri Belisarii, ut viderunt, valde admirati, multas amphoras ex vino effuso impleverunt, iterumque cum illa dolia obstruxissent argilla, rem, quæ acciderat, primo siluerunt. Deinde sub idem tempus cum hoc sæpe factum animadvertissent, ad possessorem fundi retulerunt; is necessariis multis, quos accersiverat, monstravit ea, quæ accidissent. Illi ex illo signo conjecturam ducentes, prædixerunt magna in hanc domum bona ventura esse. » Ex quibus perspicitur falsum esse, et plane de fece plebis haustum, quod Tzetzes, nobilior grammaticus quam certior historicus, in suam retulit variam historiam (Chil. 3, v. 399),

cum narrat Belisarium magnum exercituum ducem Justiniani temporibus exstitisse, eumque, postquam ex triplicis orbis parte victorias reportavisset, invidia excæcatum fuisse, poculumque ligneum tenentem in foro clamavisse apud miliarium aureum : « Belisario obolum date exercitus duci : quem fortuna illustrem fecit, invidia excæcavit. » Procopius quidem in libro nuncupato Περὶ τῶν ἀνεκδότων³, quem scripsit contra Justinianum regem et Theodoram reginam contraque Antoninam uxorem Belisarii, narrat, ut Belisarius Theodora spoliasset permulto auro, dissimulante Antonina, quam Belisarius oderat ob pervulgatum adulterium; professum postea se fore Antoninæ non virum, sed mancipium, iterum in Italiam exercitus ducem missum, sese iterum pecuniis explevisse et φιλολοχρήματον habitum fuisse; inde bene nummatum rediisse Byzantium, ubi, ut ante narravimus, reliquum vitæ vixit. Illud Belisarii prædium fuisse potius in Pantichio Propontico quam Bosporico conjicio ex eo, quod Proponticum in agro amœno ac vini feraci et ceterarum rerum : at Bosporicum est in littore confragoso præruptoque et longe minus amœno et vinetis inepto. Tum nonnihil conjecturæ illud affert, quod non longe a Pantichio Propontico aliud prædium Belisarius haberet nuncupatum Rufinianas, quod fuisse in itinere proficiscentium Byzantio Nicomediam colligo ex Procopio, cum ait Antoninam Belisarii uxorem proficiscentem ad Belisarium bella contra Persas gerentem solvisse Byzantio, mansionemque primam fecisse in suburbano, quod appellaretur Rufinianæ, idque prædium fuisse Belisarii. Rufinianas aliquando appellatas fuisse Dryin (Δρῦν?) tradit historia incerti quidem auctoris, sed antiquis literis exscripta. Verum redeo ad Dionysii Anaplum, unde digressus sum.

Fr. 57.

Pantichium, inquit, Chelæ subsequuntur, quarum alteræ nominatæ a figura, alteræ ab aliis rebus appellantur.

Inter Pantichium et Fanum Jovis, quod Dionysius post Chelas ponit, nullæ nunc sunt chelæ, hoc est scalæ, neque moles, neque viæ frequentes, sed angustæ semitæ ob inpendentem montem excelsum, ex quo descendendi in littus nulla causa videtur, cum illius radices oram maritimam attingant. At Chelas olim fuisse patet ex Dionysio, quas non ob aliam causam ibi fuisse suspicari queo, quam ob fanum proximum vel Jovis vel Neptuni, vel ob aliorum dcorum aras, quas prope olim a Phryxo excitatas fuisse duodecim iids infra ostendemus.

3. V. Procop. Arcan. 4, 3 p. 46 ed. Isambert.; Tzetzes Chil. 3, hist. 88.

Fr. 57. Chelæ] Nunc Kitcheli liman in intimo

angulo sinus, quem efficiunt Coracium et Fani promontoria. Miror hoc fugisse Gyllium.

V. De Fano Jovis et Neptuni et de aris duodecim deorum.

Fr. 58.

Inde subjungit Dionysii Anaplus : post Chelas esse nuncupatum Hieron, hoc est Fanum a Phryxo Nephelæ

et Athamantis filio ædificatum, cum navigaret ad Colchos, a Byzantiis quidem possessum, sed commune receptaculum omnium navigantium. Supra templum est murus in orbem procedens; in hoc est arx munita, quam Galatæ populati sunt, ut alia pleraque Asia. Possessio autem Fani controversa fuit, multis ipsam sibi vindicantibus ad tempus mari imperantibus, sed

Fr. 58. Fanum Asiaticum oppidulum esse, sicut fanum Europæum, Dionysius nonnisi supra (fr. 47); nunc nulla fit oppiduli mentio; arci subjectum fuerit in muri circuitu, qui post templum fuisse proditur. Χωρίον dicit Marcianus in Menippeï peripli epitome p. 568, quam vocem interpretari licet *castellum*. In veteris arci et oppidi loco hodie habes ruinas castelli a Genuensibus structi, quas antiqui nominis corruptione vocant *Joros* (i. e. Αἰὸς Οὐρῶν) *Kalessi*. Incoluntur agricolis quibusdam quos nulla cum exteris matrimonia contrahere perhibent. Ceterum quum sub meridionalem promontorii partem portus esset, huic quoque oppidulum appositum fuisse credere licet.

Ἰερόν, quod proprio vocis sensu dicitur, sive templum secundum Dionysii narrationem in ipso positum erat litore. Antiquissimus de sacris in Ponti ostio dedicatis testis est Pindarus (Pyth. 4, 204), ubi de Argonautis canit :

Εἰν Νότου δ' αὔραις ἐκ' ἀεΐνου στόμα πεμπόμενοι [μνος.
Ἰδύθον ἔθ' ἄγρον Ποσειδάωνος ἴσαντι εἰναλίου τέ-
φοίνισσα δὲ Θρηκίων ἀγέλα ταύρων ὑπάρχεν
καὶ νεώκτιστον λίθων βομοῖο ἔταρ.

Aram, cui τέμνος addiderunt Argonautæ, primus posuerat Phrixus vel (sec. Herodorum ap. sch. Apoll. 2, 532) Argus Phrixii filius. Qui deinde τοῦ Ἰερού meminere, Herodotus 4, 85 et 87, Demosthenes adv. Lacrit. p. 926, 5. 936, 4; adv. Polycl. p. 1511, 25; in Lept. p. 468; Scylax § 67 et 92, de numine loci nihil produunt. Sequentis ætatis scriptores præter Neptuni fanum memorant aram duodecim deorum. Scilicet Timosthenes (ap. sch. Ap. Rh. 2. 531) a Phrixii filiis aram XII deorum, ab Argonautis vero templum Neptuni exstructum esse prodit. Apollonius Rhodius (2, 531) aram duodecim deorum ab Argonautis in Pontum proficiscentibus positam esse tradit (μακάρεσσι δωδέκα θεοῖσ' ἄρα Βωμόν ἄλδς ῥηγγῖνι πέρην καὶ ἐφ' ἰερά θέντες Νῆα θεὸν εἰσβαίνον). Polybius 4, 39, 6 redeuntibus Argonautas in ara XII deorum sacra fecisse perhibet. Cf. schol. Demosth. p. 468, 10 : Ἰερόν τόπος ἵστί κατὰ τὸν Ἑλλησποντον οὖτω καλοῦμενος διὰ τὸ τοῦ Μινῶος ἰδρύσασθαι ἱερόν τῶν θεῶν στελλομένους ἐπὶ τὸ χρυσομάλλον δέρας. Plinius 5, 44 § 150, nescio quem auctorem secutus, post Amyci portum recenset *Naulochum promontorium* (*Selvi bouroun?* aut *Umur Seri boroun* sive Argyronium pr.?), *Estias, templum Neptuni*. In quibus templum Neptuni ad Hieron pertinet; fortasse ad eundem locum aris et sacris insignem etiam Estiæ referendæ sunt. His adde quod Pausanias post victum ad Plataeas Mardonium in Ponti ostio craterem æneum Neptuno dedicavit, quem Jovi Urrio dedicasset, si in inter Fani deus principem lo-

cum tum jam obtinisset. Nam, quod olim conjeceram, Neptunum, quem antiquissimi scriptores memorant, non diversum esse ab Jove Urrio, quem posterior ætas celebrat, id vix admittendum est. Quemadmodum in fano Europæo Serapis cultum, quem Polybius testatur, post Alexandri demum tempora institutum esse dei hujus historia suadet, sic in opposito litore Jovis Urii cultum non esse antiquiorem, sed postquam Galatæ Asiæ fanum devastaverant, eodem fortasse tempore in Europa Jovem quandam inferum, in Asia vero Jovem celestem Ponti ostio appositos esse crediderim. Antiquissima Jovis Urii mentio exstat in inscriptione lapidis prope ecclesiam *Kadi-koi* vici (veteris Chalcedonis) reperta (V. Corp. Inscr. tom. 2, p. 975) :

Οὐρίον ἐκ πρώτης τις ὀδηγητῆρα καλεῖτω
Ζῆνα, κατὰ προτόνων ἱερίων ἐκπετάσας
Ἐκτ' ἐπὶ Κρανίας θίνας δρόμος, ἔνθα Ποσειδῶν
Καμπύλον εἰλίσσει κύμα παρὰ ψαμάθοις,
Ἐἴτε κατ' Αἰγαίην κόντου κλάκα νόστον ἱερυνῆ,
Νεῖσθω τῶδε βαλὼν ψαίστα παρὰ ἑσάνω.
Ὅδε τὸν εὐάντητον ἀεὶ θεῶν Ἀντικέτρου παῖς,
Στῆσι Φῶων ἀγαθῆς σύμβολον εὐκλοῆς.

• Quamquam locus ubi lapsis repertus est, ab Hiero longe distat, nihilominus tamen (Bœckhii inquit) probabile est statuam, cui epigramma nostrum subscriptum erat, fuisse in illo Urii templo vel prope illud in sacro loco collocatam : unde conjicio basin Hiero Chalcedonem delatam navi esse, fortasse saburræ loco ... Ceterum nulla causa est, quare signum, cujus epigramma tenemus, illud ipsum esse putemus quod inter celebratissima Jovis Urii simulacra refert Cicero : quamquam refelli non potest qui ita statuat. • Quisquam Philon statuam dedicaverit, sciri jam nequit. Osannus suspicabatur Philonis nostri navigationem non diversam esse ab ea de qua multus est Demosthenes in oratione contra Lacritum : quam sententiam refellit Bœckhii. Nihil magis se commendat Chishulli, Bentley et Silligii sententia, Philonem esse statuarium illum, Alexandri M. coævum, quem e Plinio (34, 19, 34) et Tatiano (Or. ad Gr. c. 55) novimus. Ipse Bœckhii : « Nihil est probabilius, inquit, quam quod in Misc. Obs. proposuit vir doctus, aliquem qui felicem perfecisset in ea plaga navigationem, statuam hanc dedicasse Urrio. » Inter veteres auctores Jovis Urii in Ponti ore positi meminerunt Cicero in Verr. IV, 57, 127, dein periplon scriptores Menippus et Arrianus, ex iisque Marcianus et anonymus auctor (V. t. 1, p. 380 not.). Mela 1, 19 nudum *Jovis* nomen apponit. Ptolemæus 5, 1 jam aliud nomen introducit, Ἰερόν Ἀρτέμειδος memorans, nescimus

maxime omnium Chalcedonii hunc locum sibi hereditarium asserere conabantur; verumtamen possessio semper remansit Byzantiis, olim quidem ob principatum et domesticum robur (multis enim navibus mare possidebant), rursus vero cum emissent a Callimede Seleuci exercitus duce.

Hæc quidem Dionysius de Fano. Polybius (4, 50, 2) vero ait Prusiam locum natura munitissimum, et supra ipsum Ponti ostium situm Fanum nominatum cepisse, quod Byzantii non multo ante ingenti pecunia mercati fuerant, opportunitate loci pellecti, ne quam commoditatem alicui relinquerent in Pontum, vel ex Ponto navigandi, nisi id cum Byzantium voluntate faceret. Verum Prusias postea Byzantiis Fanum reddidit, itemque ligna, tegulas, laquearia [λίθειαν], quæ ex Fano exportaverat, restituit. Pomponius Mela (1, 19) non a Phryxo conditum, sed a Jasonem, tradit. Apollonius (2, 531) scribit Argonautas cum Jasonem

navigantes ad Colchos, in littore Asiatico (quod etiam nunc appellant Ἰερόν) aram constituisse duodecim diis, in eaque sacrificasse. Polybius (4, 39, 6) similiter tradit Jasonem in hoc loco litasse duodecim diis, sed cum rediret a Colchis. Hi enim sunt duodecim dii: Jupiter, Juno, Neptunus, Ceres, Mercurius, Vulcanus, Apollo, Diana, Vesta, Mars, Venus et Minerva. Diodorus Siculus (5, 49) similiter dicit Argonautas redeuntes ex Colchis, cum ad ostium Ponti pervenissent, ad terram appulisse, cui tum imperaret Byzas, a quo Byzantium est appellatum, ibique aras excitasse, et precibus et votis deos veneratos locum consecrasset, quem etiam nunc præternavigantes venerantur. Timosthenes (ap. sch. Ap. Rh. 2, 531) quidem dicit navigantes cum Phryxo aras hic posuisse duodecim diis; Argonautas vero aram constituisse Neptuno. Herodorus (ib.) in ara scribit sacrificasse Argonautas, in qua Argos Phryxi filius rediens ex

quam recte. Ultimus testis qui in censum veniat, Tabula est Peutingeriana (e qua sua Geogr. Rav. 4, 9), ubi *Arisurius* (i. e. Jovis Urii) locus notatur, adeo ut Alexandri Severi temporibus nomen Jovis Urii in tabulis auctoritate publica editis adhuc exhiberetur. Non multo autem post quum sub Valeriano et Gallieno Heruli quingentarum classe navium in Bosphorum irrumpentes Chrysopolin et Byzantium oppugnarent et hinc ad Hieron retrocederent indeque profecti in Propontidem omnia vastantes progredierentur, porro quum eodem tempore Gothi Bithyniam popularentur Nicomediamque caperent (Syncell. p. 716 sq. ed. Bonn.): fieri vix potuit, ut Fanum, celebratissimum Bosphori locum, ex quo olim Prusias rex præter aliam materiam vel tegula templi abstulerat, intactum barbari relinquerent. Proclivis igitur conjectura est topographum nostrum, in recensendis diis juxta Bosphorum cultis diligentissimum, Jovis Urii propterea non meminisse quod nullus tum superesset. Tempora non adeo obstant; nam suppetunt indicia quæ Dionysii ætatem exeunte seculo tertio non esse priorem comprobent. Quodsi tum Jovis Urii statua salva adhuc fuisset, mirareris sane auctorem, neglecto opere celeberrimo, describendæ pueruli statuæ immorantem. — Anno 866 et iterum an. 941 Russi ad Hierum et fauces Ponti penetrantes regionem vastarunt; de quibus scriptorum Byzantium testimonia congestit Spritterus (Memoriæ pop. septentr. t. 2, p. 967 sqq.). Deinde seculo decimo quinto de Fanorum possessione cum Byzantinis contendisse Genuenses constat. Hæc pluribus persequi ad nos nihil attinet. Quod vero Dionysius ait Fani possessionem semper remansisse Byzantiis, id ita intelligendum est, ut sæpius adempta semper ad ipsos rediret. Sic Fanum a Callimede Seleuci duce Byzantii redemisse ab ipso produntur Dionysio. Qua quidem de re aliunde nihil constat. Ni fallor, intelligendus est dux Seleuci II Callinici; nam probabile est hanc Fani redemptionem illam ipsam esse quam Polybius (4, 50, 2) innuit, aiens Prusiam (c. an. 221)

Fanum Byzantiis ademisse δ Βυζάντιοι μικροῦς ἀνάτερον χρόνοις μεγάλων ἀνησάμενοι χρημάτων ἔσπευσαντο διὰ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ τόπου, βουλόμενοι μηδεμίαν ἀφορμὴν μηδὲν καταλιπεῖν, μήτε κατὰ τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων ἑμπορῶν, μήτε περὶ τοὺς δούλους, καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάσσης ἐργασίας. — Ceterum pace inita (an. 219), Prusias quæcumque ademerat Byzantiis restituit, non solum agros et castella, sed etiam τὰ ξύλα καὶ τὴν λίθειαν καὶ τὸν κέραμον τὸν ἐκ τοῦ Ἰερού χωρίου (Polyb. 5, 52, 7). Sed ne ab eo quidem tempore Fanum semper penes Byzantios fuerit. Nam Strabonis ævo Chalcedonios id possedissee ex eo colligas quod Strabo p. 543. 563. 319 dicit τὸ ἱερόν τῶν Χαλκηδονίων, dum Europæum fanum appellat τῶν Βυζαντιῶν.

2. In hoc deorum catalogo Gyllius omisit Plutonem, de suo intulit Dianam, Cererem non suo loco posuit. Scilicet quæ de hac κοινωδωμῆα Pontica scimus, debentur schol. Apollonii Rhod. 2, 531, qui sua e Timosthene vel Herodoro petiisse videtur. Ita habet: Τιμοσθένης δὲ φησι τοὺς μὲν Φρῆξου παῖδας βωμοὺς δώδεκα ἰδρῶσασθαι τῶν θεῶν, τοὺς δὲ Ἀργοναύτας τοῦ Ποσειδῶνος: Ἡρόδωρος δὲ, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τευκέναι ἐφ' οὗ Ἄργος ὁ Φρῆξου ἐπαιῶν ἐτεθύκει. Εἰσὶ δὲ οἱ δώδεκα θεοὶ οὗτοι: Ζεὺς, Ποσειδῶν, Ἄρης, Ἑρμῆς, Ἥρα, Ἄφροδιτη, Ἑστία, Ἄρης, Ἀφροδιτη, [Ἥρα] καὶ Ἄθηνᾶ. In scholiorum codice Laurentiano, reliquorum codicum, quos habemus, fonte, omittitur Ἥρα, quam ceteri de conjectura post vocem Ζεὺς inserunt. Ego juxta Jovem reliqui Neptunum, et Junonem junxi Minervæ, quoniam etiam in Olympiis duodecim deorum aris Jupiter σύμωμον habebat Neptunum, et Juno Minervam; quamquam in ceteris ordo Bosphoricus ab Olympico recedit. Quod Diana inter aræ deos locum non habebat, id ipsum fortasse in causa erat ut peculiare aliquod sacrum obtineret, adeo ut Ptolemæus (5, 1, 1) Fanum appellare posset Ἰερόν Ἀρτέμιδος. Ad aras prope templum positas spectare videtur nomen *Estiæ* apud Plinium loco supra laudato.

Colchis prius sacrificaverat. Mihi quidem verisimilius videtur a Phryxo prius aram duodecim diis excitatam fuisse quam a Jasone. Nam cum ex aula Phineï Jason solvisset, sita in Europa, Apollonius dicit eum transiisse ad contrarium litus, ut ibi duodecim diis aram excitaret. Cur in littore Asiatico potius quam Europæo? Non enim necesse erat ex Europa transire in Asiam, sed potius in littore Europæo, in quo erat, aram constitueret et sacrificaret duodecim diis, nisi admonitus fuisset in contrario littore Phryxum prius aram excitasse, in qua, ut ipsi quoque sacrificarent, Argonautæ fas esse putaverunt, cum in Colchos proficiscerentur ad recuperandam pellem auream arietis, quem una cum pelle aurea Phryxus apud Colchos dedicaverat Jovi Phyxio. Nec mihi satisfacit Timosthenes, dum ait Phryxum quidem excitasse aras duodecim diis, Argonautas vero Neptuno, cum Dionysius Byzantius dicat Jasonem vatis jussu sacrificasse duodecim diis. Vatis non nomen explicat : at explicant alii Glauco dei marini Orpheique admonitis, alii jussu Phineï, qui ubi sacrificasset et precatus esset Argonautis bonam navigationem, non eos admonet ad colendum Neptunum, sed Jovem, quem Argonautis narrat cum omnium ventorum auctorem, tum etesiarum, quibus flantibus Argonautæ retinebantur apud Phineum. Navigantibus enim in Pontum etesiae venti contrarii existunt, qui in Ponto sunt Boreæ, in Græcia Zephyri. Etesiarum dies sunt quadraginta, ut Apollonius (2, 526) ait; ut Timosthenes (ap. sch. Ap.), quinquaginta; incipiunt flare, cum sol est in fine Cancræ; flant autem per totum Leonem, et desinunt in media Virgine (v. schol. Ap. Rh.). Etesias igitur interea dum Argonautæ retinebantur, Phineus his explicat, ut Aristæus Jovi Ἰχμαίω cum ceterorum ventorum tum etesiarum aram erexit in Coe insula, propterea quod etesiae a Jove dantur ad refrigerandos calores : unde postea Cois lege sancitum fuit quotannis cum armis observare exortum caniculæ, ipsique sacrificare, a quo venti etesiae flare incipiunt ad refrigerandam terræ siccitatem. Hæc narrantem Phineum cum audiissent Argonautæ, eos tradit Apollonius transiisse ad litus contrarium, ubi aram duodecim diis constituerent, easque sacrificarent : ex quibus Jason videtur cum Neptuno tum maxime Jovi Urîo sacrificasse, ut placaret etesias, ventosque secundos daret, unde posteri Fanum Jovis Urîi appellarunt, ut Arrianus, Menippus, (Dionysius Byzantius³). Sed an idem Fanum sit

Jovis et Neptuni et Dianæ (nam horum trium ponitur in Ponti introitu), ac, si diversa, an in eodem promontorio constituta fuerint, assequi possumus ex his, qui scribunt in hoc loco Argonautas aram excitasse, et litasse duodecim diis, inter quos Jupiter et Neptunus et Diana : tum ex Ptolemæo conjicio, qui Jovis Urîi cum non meminerit, neque Neptuni, sed duntaxat promontorium Bithyniæ esse dicat juxta Bosporum, in quo⁴ Fanum Dianæ sit : arbitrator aut in eodem templo fuisse Dianam et Jovem, subsecutisque bellis Jovem, ex introitu Ponti sublatum, nomen reliquisse Dianæ; aut, si in eodem loco duæ aedes fuerunt Jovis et Dianæ, tamen navigantes magis celebrasse Jovem, ut secundorum ventorum datorem. Neptuni templum fuisse in eo loco quo Jovis, designat Plinius, cum non meminerit fani Jovis, sed solius Neptuni ponat in ora Bospori. At clarius Aristides in oratione Isthmica : « Omnes, inquit, illustrissimæ et celeberrimæ partes terræ Neptuno dedicatæ sunt; in Ponti enim introitu, ubi maris angustia strictissimæ ex sese aperiuunt mare ingens, et petræ Cyanæ hinc nominatæ sunt, et portæ maris, quæ prius clausæ existimabantur, aræ sunt Neptuni et templa. » Quod si quis ex his Aristidis verbis dicat aras et templum Neptuni fuisse ad Cyanæas, idque confirmare nitatur ex Apollonio et Dionysio orbis scriptore tradentibus multum mare et latum aperiri ex Bospori Thracii ore, ubi fama est Cyanæas petras inter se concurrisse (ad quas a Græcia Planctas nuncupatas profectus est Darius, ut Pontum apertum et latum videret, ubi, ut ait Herodotus, in fano sedens contempletus est Pontum mirabilem), ac si præterea, quisquis ille fuerit, adjungat ex his sibi dubium videri, an fanum Jovis et Neptuni fuerint apud Cyanæas insulas : illi respondeo, ingentem Pontum aperi in modo ex insulis Cyaneis, sed etiam ex Fano Jovis, quod hodie Ἴσπὸν Græci nominant, atque adeo a loco Bospori penitior et longe interiori, a Cyaneis plus quam quadraginta stadia distanti, quem Dionysius Byzantius appellat Clavem Ponti, ubi dicit Pontum eminentibus promontoriis clausum incipere aperiri, nullo promontorio amplius impediante verum aspectum maris, Symplegadasque fuisse olim flexiones variorum et multiplicium promonteriorum : itaque Aristidem non intelligere Cyanæas insulas, sed rupes ingentes ex utroque latere cingentes Bosporum, atque radices promontorii, ubi spectatur arx nuncupata Fanum, cum ex antedictis colligere potes, tum ex eo,

3. Dionysius Byzantius in iis quæ Gyllius dedit, Jovis Urîi non meminit. Gyllium h. l. memoria lapsus esse quam in antec. Dionysii verba truncasse probabilis est.

4. In quo fanum Dianæ] Fal:o Gyllius h. l. et infra ita loquitur quasi Ptolemæus VI, 1, fanum Dianæ

in Bithyniæ, quod vocat, promontorio collocaret. Imo dicit μετὰ τὸ Στόμα καὶ τὸ Ἰσπὸν τῆς Ἀρτέμιδος (56° 5'. 10' 43) esse Βιθύνιας ἄκραν (56° 45'. 43° 20'), quæ quidem ἄκρα cum Ancyrae promontorio Dionysii componenda fuerit.

quod ait aras et templum Neptuni esse, ubi maris angustiae strictissimae sunt. Longe enim strictiores sunt ad Fanum quam inter Cyaneas insulas, inter se distantes viginti stadia. At angustiae apud Fanum latiores non sunt quinque stadiis, Dariusque ex Fano Jovis Pontum longe lateque contemplari potuit. Sed fac fuisse aliquod templum in Cyaneis insulis, in quo sedens Darius mirabilem contemplatus fuerit Pontum: tamen cujus dei illud fuerit, non explicat Herodotus, neque Cyaneas mihi capaces templi videntur, etsi Eupropeas Dionysius tradat habuisse aram Apollinis. Sed si templum aliquando in Cyaneis fuisset, quaedam vestigia restarent vel excavatorum fundamentorum vel excisae viae ad ascensum, ubi nulla apparent. Quid? quod etiam si illic fuisset Darii temporibus aliquod templum, tamen ex antedictis constat, Jovis et Neptuni fuisse in loco nuncupato Fano, a Cyaneis distante quadraginta stadia; tum maxime in eodem loco fuisse templum Neptuni, in quo statuae fuerunt aedes et arae duodecim diis, patet ex illis quae scripsi in primo libro, tum ex his quae scribit Nymphis Heracleota in sexto libro de patria sua (ap. Athen. p. 536). « Cum, inquit, Pausanias vicisset ad Plateas Mardonium, a Spartae legibus desciscens et superbe sese efferens, cum circa Byzantium ageret, aereum craterem statuit⁵ duodecim diis in ore Ponti sitis, in quo ausus est inscribere hanc inscriptionem sui oblitus ob delicias et superbiam :

Νῦν μ' ἀρετᾶς ἀνίθης Ποσειδάωνι ἀνακτὶ
Παυσανίας, ἀρχὼν Ἑλλάδος εὐρυχόρου,
Πόντου ἐπ' Ἐξείνου Λακεδαιμόνιος γένος, υἱὸς
Κλεμβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλῆος γενεᾶς.

Herodotus (4, 81) meminit hujus crateris. « In Exampeo, inquit, leeo sito inter Borysthenem et Hypanim jacet ahenum sexies tantum capiens, quantum semel crater qui est in ore Ponti a Pausania Cleombroti filio dedicatus. Quod si quis non inspexit, hunc ei in modum declarabo. Illud situm in Exampeo sexcentarum est amphorarum facile capax, crassitudine sex digitorum. » Cur Neptuno potius quam Jovi Pausa-

nias dedicavit craterem, aut secutum fuisse arbitror Fani nomen, quod tum fortasse frequentius appellabatur Neptuni quam Jovis: aut quia in oppido Fano proprium esset Neptuno delubrum, in quo statuit hunc craterem Pausanias. Nam si eadem aedes fuisset Jovis et Neptuni, haudquaquam video causam, cur non potuerit potius quam Neptuno dedicare Jovi Eleutherio, quod terra potius quam mari vicisset Mardonium. Jovi enim Eleutherio craterem solebant antiqui statuere pro libertate, qui hostes repulissent. Sed in hac re puto secutum Pausaniam commune iudicium Graecorum, qui Neptuno, ut οὐτῆρι, aram erexissent, quod Neptunum existimarent Graeciam liberasse a Persarum servitute. Neptuni statuum similiter aeream fuisse non aliunde colligere possumus quam a conjectura illa. Verisimile enim videtur, sive fuerit illa a Chalcedoniis statuta, sive a Byzantiis, utrisque colonis Megarensium et Corinthiorum, eos imitatos fuisse progenitores suos, qui in Isthmo curarunt, ut Lysippus efficeret Neptunum aeneum. Qualis autem fuerit statua Jovis Urii in ore Ponti constituti, neque Dionysius, neque quisquam explicat, nisi unus Cicero (in Verrem 4, 57, § 129). *Tria, inquit, ferebantur in orbe terrarum signa Jovis Urii⁶ uno in genere pulcherrime facta: unum illud Macedonicum, quod in Capitolio vidimus; alterum in Ponti ore et angustis; tertium quod Syracusis ante Verrem praetorem fuit. Illud Flaminius ita ex aede sustulit, ut in Capitolio, id est, in terrestri domicilio Jovis poneret. Quod autem est ad introitum Ponti, id, cum tam multa ex illo mari bella emergerint, tam multa porro in Pontum invecata sint, usque ad hanc diem integrum inviolatumque servatum est.* Deinde Dionysius reliqua de Fano ita exsequitur:

Fr. 59.

In fano, inquit, statua aerea est antiquae artis, aetatem puerilem praeseferens, tendens manus. Causae multae afferuntur, cur haec statua sit in hanc figuram

5. *Aureum craterem statuit*] Graeca ita habent: Χαλιούν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἰδρυμένοις, ὃν καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς, ὑποθεὶς τότε τὸ ἐπιγράμμα. κτλ.

6. *Jovis Urii*] immo *Jovis imperatoris* h. l. legitur, sed in antecedentibus § 127 Cicero dicit: *simulacrum Jovis imperatoris quem Graeci Οὐρίον vocant*. Vide quae de his annotavimus ad Arriani Periplus in vol. 1, p. 381. De Jove imperatore post Butmannum (in Lexilog. t. 2 p. 32 sqq), Levezovium (De Jove imp., Berolin. 1826, 4), Osannum (in Disputatione de fragmento Periplus Pont. Eux. e codice Hafniensi prompto. Gissae 1829, 4) fusius disseruit Guil. Abeken in *Annal. dell' istit. archeolog.* vol. 11, p. 62-72. Cf. Böeckh. in *C. Inscr.* t. 2, p. 976.

Fr. 59. Statuum istam non esse Jovis Οὐρίου, quae Jovis imperatoris esse Romanis videbatur, in proptulo est. Neque aliam quandam Jovis statuum parvam, qualem in columna positam Pausanias memorat (5, 24. Παρὰ δὲ τῷ Πελοπίῳ κίων οὐκ ἕψηλός καὶ ἀγαλμα διδὸς ἐπ' αὐτῷ μικρὸν, τὴν ἑτέραν χειρῶν προτείνων), sed pueri statuum verba Dionysii indicant. Ceterum verba in *Fano* non de ipso templo, sed de Hiero loco, qui dicebatur, intelligo; nam in litore maris statuum positam fuisse tum e Dionysio colligas tum ex Philostrato (De imag. c. 12, 2), qui simulacrum nostrum indicat verbis: καὶ ὁ Ἑρώς ἐπὶ τῇ πτέρῃ τείνει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλατταν. Sic Hadriani statua in Trapezuntio Ponti littore posita manu mare monstrabat, teste Arriano in Periplus P. § 2, qui ibidem templum memorat in quo juxta Mercurium Arrianus collocari voluit nepotem

conformata. Quidam, inquit, aiunt, audaciæ signum esse navigantium, deterrens temeritatem navigationis periculis plenam, atque ostendens redeuntium salutis felicitatem et pietatem : non enim sine terrore utrumque est. Alii dicunt puerum in littore errantem aliquanto post venisse quam e portu navis soluta esset, salutisque desperatione affectum, manus ad cælum tendere ; pueri autem preces deum exaudientem reduxisse navem in portum. Alii aiunt in magna maris tranquillitate, omni vento silente, nave diu retardata, nautas inopia potus laborasse ; navarcho autem visionem invidisse, jubentem, ut navarchus filium suum sacrificaret, non enim alio modo posse assequi comeatum et ventos. Navarcho necessitate coacto, et parato puerum sacrificare, manus quidem puerum tendisse, deum vero misericordia motum ob absurdum pueri supplicium obque pueri ætatem sustulisse puerum, et ventum secundum immisisse. Hæc quidem et his contraria, ut cuique placuerit, credibilia existimentur.

Hanc historiam Philostratus (Im. 1, 12) aliter interpretari videtur. « Mulierculæ, inquit, in littore acclamant, equos autem rogare videntur, ne pueros abjiciant, neve frenas respuant, sed feras capiant et conculcent : quarum precibus commoveri equi videntur. Pueros autem, ubi venati essent, et prædam cepissent, navis ex Europa in Asiam trajicit per fretum latum quatuor stadia (tantum enim intervallum distant duo orbis) et remigum ipsi funguntur officio. Ecce autem rudentem jaciunt, excipit ipsos domus amœnissima, thalamos et androuas fenestrarumque vestigia subostendens, muro circumdata pinnis et propugnaculis exornato, et (quod domus est pulcherrimum) ejus porticus semicirculata, coloris cerei speciem gerens a lapidibus in ipsa constitutis, circumstat mare. Hi lapides gignuntur ex fonte ; aquam enim calidam montes Phrygiæ emittunt, et fluxus inductus in latomias madidas efficit petrarum aliquas coloris aquei, et lapidum excrescentiam facit, ut ipsorum varii colores existant. Ubi enim aqua stagnat, turbidum colorem et cereum inducit ; ubi vero aqua pura, colorem crystallinum efficit, multisque epota foraminibus lapides variat. Sed littus excelsus est, et hujusmodi fabulæ fert symbolum. Puella ac puer ambo formosi, eundemque frequentantes præceptorem, ad mutuam amorem exarserunt, et nulla amplectendi

data facultate, ex hoc saxo mortem appetiverunt, itaque hinc in primis et postremis amplexibus se præcipites egerunt. Cupido supra petram consistens, manuum intendit ad mare. Domus deinde vidua colitur a muliercula ob juvenum molestiam ex urbe egressa ; rapturi enim ipsam videbantur, et petulantia quadam lascivisque saltationibus ac carminibus eam frequenter adibant, muneribusque sollicitabant : at ipsa fastu quodam atque animi elatione in eos utens, vellicat adolescentulos, et huc egressa, munitam hanc habitat domum. Contemplare enim, quam munita sit. Præcipitium enim in mare eminet, quod ab ima parte mari alluitur lubricum, a superiori parte projectum hanc maritimam sustinet domum, sub qua mare magis ceruleum videtur demittentibus oculos in ipsum. In hanc domum fortem etsi mulier se contulit, tamen non eam reliquerunt amantes pulchri et coronati : sed hic quidem ceruleæ proræ, alter inauratæ, alius alterius coloris naviculam ingressus navigat, necnon Comus ipse, id est, ebrietatis deus : et hic quidem tibia canit, alter vero plaudit, alius cantat ; coronas, ut puto, atque oscula sursum jaciunt, nec remos agitant, sed inhibent, et applicant navigia ad præcipitium : muliercula vero ex domo, velut ex specula videt hæc, et ridet lascivientium more in amantes, eos non solum navigare, sed etiam natare cogens. Ac procedens in spectanda pictura, incidens in armenta, et mugientes boves audies, et fistularum vox te circumsonabit, et in venatores incidens, et agricolas et fluvios et lacus et fontes (expressit enim pictura et ea quæ sunt et quæ fiunt et ut quædam fieri possent, non ob multitudinem segniter exprimens veritatem, sed perficiens singulorum propriam naturam), donec ad fanum pervenerimus ; templum etiam, quod illic est, puto, vides, et columnas, quæ circa ipsum sunt constitutæ, et in ore Ponti faces ex specula sublata ad ostendendum os Ponti navibus. »

Hanc Philostrati picturam attuli, ex ea colligens, si vere Philostratus interpretatur, aliquando revera representatam fuisse ab his, qui angustias Bospori accolunt, volentibus aut re ipsa aut ficta æmulatione apud suas angustias similem amorem puellæ et pueri accidisse ei, qui accidit apud Hellespontias angustias, ad Sestum et Abydum : quanquam puer ille tendens manus videri possit ille quem ante descripsit Dionysius Byzantius. Nam nullus auctor tradit, pue-

Mercurii Philesium τετραπόουν. Suspiciari licet Fani quoque statuam representasse Φιλήσιον, quasi Mercurium quendam camillum sive sacrificulum, manus cælum versus indendentem.

1. Fluxus inductus etc.] In græcis legitur (p. 349 ed. Didot.) : Θερμὸν γὰρ νῆμα ὑπεκρέον τὰ τῆς κάτω Φρυγίας ὄρη καὶ τὸ βεῦμα ἐς τὰς λατομίας ἐσάγον ὑπόμβρους ἐργάζεται τῶν πετρῶν ἐνίας καὶ ὑδατῶδη ποιεῖ τῆν

ἔκφρασιν τῶν λίθων, ὅθεν αὐτῶν καὶ πολλὰ τὰ χρώματα.

2. Præcipitium etc.] Græca ita habent : Κρημνὸς τῆ θάλαττης ἐφόστηκε τὰ μὲν κλυζόμενα ὑπωλισθηκῶς, τὰ δ' ἄνω προεκκείμενος, ἑφαλὸν τινα ταύτην ἀνέχων οἰκίαν, ὑφ' ἧς καὶ ἡ θάλαττα κωνωτέρα φαίνεται καθιμμένων ἐς αὐτὴν τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ γῆ παρέρχεται τὰ νεῶς πάντα πλὴν τοῦ κινεῖσθαι.

rum et puellam, ex eo quod ad mutuum amorem exarsissent, se ex Bospori angustiis præcipitasse. Philostratus enim hujus picturæ symbolum interpretatur positæ in domo quadam Neapolis Italicæ: qui tum si vidisset præsentem Bosporum, cum eam interpretabatur Neapoli pueris, non attulisset lapides illos domus cerei coloris esse ex eo, quod montes Phrygiæ similes ferant. Illi enim illinc longissime absunt, quales, cum proficisceremur contra regem Persarum in Tauricen urbem Mediæ, vidi in Galatiæ, quæ magna Phrygia antea dicebatur, urbe nuncupata Bolo, antiquitatum plena, a qua non longe sunt balnea natura calida, ejusmodi lapides efficientia, quales describit Philostratus. At apud Bosporum non ex aqua tales fiunt, sed potius cyanei coloris: nisi fortasse ita Philostratus interpretari potuisset picturam illam, totamque attribuere sacerdotibus Magnæ Matris deorum, quæ colebatur in fano Europæo, supra quod erat pharus antiqua, et juvenes illos navem trajecisse ex Asia in Europam ad repræsentandos quosdam actus Matris deorum amoribus insanientis in Atyn, coloremque cereum videri in lapidibus ex illa ratione, qua Dionysius appellat Milton promontorium oppositum Fano Jovis. Sed etiam hanc picturam Philostrati attuli, ut ex ea colligas Fani situm, et Bospori angustias apud Fanum esse quatuor stadiorum, pharumque antiquam fuisse in conspectu Fani, contra quam sit recens pharus posita extra aspectum angustiarum Fani, et ut circa Fanum essent columnæ, utque sub Fano præcipitia eminent in mare, ut in radicibus promontorii Fani existeret domus bene munita, ut Fanum esset oppidum.

Sed ut planius intelligatur Fani situs, describam ut nunc est. Ἰερόν etiamnum a Græcis appellatum, a Latinis *Fanum*, parvum castellum natura et muro munitum, a solis Turcis habitatum, situm est in alto supercilio promontorii, cujus projectu Bosporus in maximas totius oris pontici angustias coarctatur. Projicitur enim a solis ortu ad occasum; at Europæum promontorium, in quo ante dixi etiam nunc restare vestigia antiqui fani Europæi, procurrens a septentrionibus ad meridiem eandem angustias premit stringitque. Illud Asiaticum Ptolemæus (5, 1) appellat Bithyniæ promontorium³, quod triplici clivo subsidet; unum valde pronum ad meridiem claudit vallis nemorosa, divisa in multas

vallículas, et sinus portuosus, quem efficit promontorii projectio; ab oriente habet clausam utrinque vallibus cervicem angustam, qua molli et semiplana pervenitur in promontorii jugum planum. Secundus olivus deprimitur ad septentriones præceps et pene directus, cujus radices summas claudit vallis decurrens a summo promontorii jugo ad Bosporum, imas vero cingit idem Bosporus, retinentes vestigia antiqui ædificii, cujus fundamenta in littore jacta perspexi pene penitus effodi, et tympanis a Turcis efferrî saxa quadrata ingentia. Ædificium Græci appellabant περιβολήν, alii περιβολήτην, quasi hortum, ut ipsi putabant ibi olim fuisse; ego altius ductum puto, quasi Ποσειδώνιον, hoc est, templum Neptuni; nam hortus qui esse potuit in littore confragoso rupibus præruptis? Adde quod juxta mare templum Neptuni, quod juxta has angustias Aristides tradit, situm fuisse convenit, atque Jovis templum, non autem in arce, hoc est, in summo promontorio, sed in imo, ut cum ex antedictis Dionysii conjicio, tum ex Apollonio tradente Argonautas in littore aram duodecim diis excitasse; at littus distat ab arce circiter quinque stadia 4; veroque proximum esse videtur, prope litus fuisse ob commoditatem navigantium, atque extra arcem, ne pateret externis accessus ad capiendam insidiis arcem. Tertius promontorii clivus velut dorsum excurrit a summo jugo in occidentem, usque ad Bospori summas angustias, primo quidem leniter se remittit ab arce usque ferme ad Bosporum spatio quidem circiter quatuor stadiorum, quod adhuc utrinque mœnibus antiquis oppidi Fani cinctum spectatur jam penitus deserti et vineis consiti⁵: deinde sub mœnibus antiquis valde propendit usque ad Bosporum clivus efficiens mucronem promontorii, altus circiter centum passus, latus plus minus trecentos, ubi in littore fundamenta videntur ædificata, partim in scopulo distante a continenti circiter triginta passus, respondentia moli substructæ in littore Europæo subjecto sub Fanum Europæum: inter quas quidem molea catena extendeatur, ne quis munitis Fanis Bospori angustias transiret. Sub imam vallem a cardine meridiano claudentem Fani Asiatici promontorium, subjectus est portus optimus, et valde profundus, quem a septentrionis et orientis ventis tutum efficit promontorium Fani nunquam fere navibus carentem: quo simili portu caret Fanum Europæum; itaque ho-

3. *Bithyniæ promontorium*] V. supra not. p. 77, 4.

4. *Littus distat ab arce circiter quinque stadia*] Quodsi recentioribus tabulis fidem habere licet, hæc quinque stadiorum distantia non cadit nisi in descensum qui ab arce est versus occidentem; versus boream descensus multo brevior est.

5. Hunc situm locorum repræsentat imago in Clarke *Travels in various countries* (London, 1813. 4°), tom. I, c. 26. p. 680. Clarkius quum in Argyronio

prom., cui Herculis lectus, quem Dionysius dicit, superjacet, permagnam columnæ ionicæ capitulum reperisset, fortasse ibi Jovis Urii templum positum esse suspicatur; quod ut fieri possit, nomen Ἰερόν χωρῶν (Marcian. et Polyb.) ad totam regionem quæ hucusque pertinet, referendum esse putat. Clarkii sententiam adoptasse videtur Kiepertus, quantum ex parvula Bospori tabula, quam Ponti Euxini mappæ vir doctissimus inseruit, intelligere licet.

minum opere molibus jactis factus erat. Cujus reliquias nunc appellari Mauromolem ante dictum est. Prope illum portum Asiaticum existit vallicula lauro-rum silva virens, per quam fluit fons, perennem rivum emittens, etiam æstate implere valentem quinque digitorum fistulam.

VI. De *Argyronio loco et Nymphæo et lecto Herculis et de Moucoporide portu et Lauro insana et de portu Amyci.*

A portu Fani ad Argyronium præcipientes montes impendent in littus præruptum et peditibus invium. De Argyronio ita Dionysius persequens suum institutum Anaplum:

Fr. 60.

Sub Fani, inquit, promontorium subit et succedit Argyronicum nominatum ex eo quod multa pecunia emptum fuisset.

Promontorium Argyronium usque in hunc diem nomen retinet, patet in latitudinem circiter nongentorum passuum, claudit quidem a meridie sinum, quem vulgus appellat Monocolon: sed idem a septentrionibus clauditur valle, per quam rivus perennis partim defluit in Bosporum, partim fontem efficit, quem juxta spectantur fundamenta antiqui monasterii. In promontorii Argyronici clivo, maritimam oram prædictæ vallis cingente prærupto et præcipiti, sed aliquatenus explanato ad excipiendam ædificationem, exstant parietes antiqui templi et columnæ humi prostratæ, quarum unam marmoris Thebei vidi exportari in structuram ædis Maomethanæ, quam nunc ædificat rex Soleimanus: quo vero nomine illud templum a Græcis appellaretur, a nemine Græcorum hujus ætatis percipere potui, sed Procopius (De æd. 1, 9) solus mihi indicavit. « In Pontum, inquit, navi-

ganti ad dextram promontorium quoddam abruptum in freti Bosporici littus eminet, in quo ædes martyris Panteleemonis constituta temporis vetustate laborabat, quam demolitus Justinianus extemplo persumptuose reædificavit. Ante hanc ædem in loco nominato Argyronio mendicorum fuit domicilium, qui morbo insanabili affecti essent, quod temporis longinquitate dirutum prompta ædificatione renovavit, requietis futurum diversorium insanitate laborantium. » Cur autem hic locus Argyronius magno argento emptus fuerit, exputare non possum aliam rationem quam angustiarum freti, quæ inter promontorium nuncupatum Tripite interque Argyronium a nonnullis habentur ferme tam angustæ quam Fani angustæ². Ab æde Panteleemonis supra littoris invii clivos præruptos et præcipientes, angusta semita passus circiter quadringentos progressus, incidi in vallem exiguam sitam in media latitudine promontorii Argyronici³, quæ fontem sacrum habet divæ Galatinæ, sinumque admittit Bospori non magnum, in quo piscatores testantur portum fuisse munitum mole, quam Turci paucis ante annis sunt demoliti. Argyronici promontorii mucro magis meridianus, quo Bosporus procedens ad solis occasum flectitur ad orientem, rupibus perpetuis præruptus, confragosam semitam et exiguam vix penetraibilem admittens, atque inchoans magnum sinum, scelerato nomine appellatur Monocolos a lapide⁴, ut ipsi dicunt, nuper exciso. Quid si fortasse detorserunt antiquum nomen, et sinus is magnus sit ille, qui a Dionysio appellatur Moucaporis? sed de hoc paulo infra, quum persecutus fuero ordinem Anapli Dionysiani.

Fr. 61.

Post, inquit Dionysius, succedunt et subeunt loca nuncupata Herculis κλίνη⁵, hoc est lectus, et Nym-

Fr. 60. *Argyronicum*] sic h. l. Gyllius, qui in seqq. modo *Argyronium* modo *Argyronicum* scribit. Dionysius aut ipsum promontorium Ἀργυρόνητον vocavit, aut, quod præstat, Ἀργυρόνητον nomen voce ἀργυρόνητον interpretatus est. Promontorium est cujus mucro borealis *Madchjar bournou* (in quo *Madchjar Kalessi*), meridionalis pars *Umur-Jeri bournou*. Qui deinceps sequitur sinus usque ad *Selvi Bournou* pertinet a Gyllio *Monocolos* vocatur.

1. *Ædes Panteleemonis*] Ruinas monasterii S. Panteleemonis Hammerus in tab. notat juxta viam qua a *Jucha-tagh* ad *Madchjar bournou* itur. De variis Panteleemonis ædibus v. Ducange Constant. lib. 4, p. 132.

2. *Tam angustæ quam Fani angustæ*] In tabula nautica quam ante oculos habeo, ad utrasque angustias fretum est ejusdem latitudinis, in Moltkii vero tabula fauces angustiores sunt ad Argyronium promontorium.

3. *In media latitudine prom. Argyronici*] Ibi *Sud-ludjcha* nomen in ora maritima notat Moltkii. Ab

hoc loco, ubi olim portum mole munitum fuisse Gyllius accepit, quinque stadia distantem fontem in valle situm eadem habet tabula Moltkiana. Hic est fons qui Gyllii temporibus dicebatur Divæ Galatinæ, et qui Nymphæi a Dionysio fr. 61 memorati situm indicat.

4. *Monocolos*] Sic ceteris locis; h. l. erat *Monocolos*. Ceterum quo pacto nomen hoc *sceleratum* dicatur et a lapide ductum sit, non perspicio. Hodie sinus ille in gallicis Bospori tabulis vocatur *baie des carrières* de calcis latomiis quæ juxta litus sunt: adeo ut nomen a *κλίνα* vel *τίτρανος* vocibus ductum expectaveris. Cf. not. p. 83.

Fr. 61. 1. *Herculis κλίνη*] in monte quem vulgo vocant *mont du géant*, Turci autem *Joucha-tagh*, i. e. mons Josuæ, quem ibi sepultum esse credunt (Dchi-hannuma p. 665). Idem tamen etiam *Joris-tagh*, (Jovis Urii mons) dicitur, testante Hammero l. 1. p. 288. Altitudo ejus sec. Moltkium est 591 pedum (180 metrorum gallicorum sec. Hammerum). E lapide constat calcareo. Sepulcrum quod in eo venerantur,

phæum^a, ubi nominata *Insana Laurus* [δάφνη ψυχό-
 νους], apud quam aiunt Amycum Æbrycum regem
 habitasse pugillatus pugna omnibus suæ ætatis homi-
 nibus præstantem, nisi a Polluce victus fuisset, Jovis
 et Ledæ filio. Ille enim in expeditione Colchica ex
 provocatione confixit cum Polluce, ab eodemque Pol-
 luce periit, pœnasque dedit in externos crudelitatis,
 exortaque fuit planta illius insanæ insigne divinius
 quam humana mens assequi queat. Nam si quis hanc
 laurum intulerit in convivium, convivas simili insaniam

afficiet, et contumelia implebit. Hoc sane experien-
 tia didici, naturam immortalis memoriæ regis illius
 iniquitatem tradidisse ex ipsa lauro.

Arbitror erratum esse in exemplari Dionysiano ha-
 bente ἔνθα pro ἔθεν; nam si ἔνθα legatur, vult dicere
 Nymphæum esse, ubi est Laurus insana; at An-
 droctas Tenedius (ap. Schol. Apoll. Rh. 2, 159.) in
 periplo Propontidis tradit Amycum locum, ubi esset
 Laurus insana, distare a Nymphæo Chalcedonio quin-
 que stadia. Nemo declarat, quale fuerit Nymphæum

20 pedes longum, 5 pedes latum. Veteres id habuisse
 sepulcrum Amyci, quem *gigantem* Valerius Flaccus
 vocat, censet Clarkius (*Travels*. II). Idem in hoc
 monte olim templum, fortasse Jovis Urii, fuisse statuit.

2. *Nymphæum, ubi nominata Insana laurus*] Pro
 ubi Gyllius de suo penu dedit inde, in Græcis pro ἔ-
 νθα, quod codex habebat, ἔθεν legendum esse censens,
 quoniam Androctas tradit Amycum locum, ubi esset
 Laurus Insana, a Nymphæo Chalcedonio distare quin-
 que stadia. Videamus quæ res sit. Apollonius Rhodius
 I, 1360 dicit : Οἱ δὲ (Argonautæ) χθονὸς εἰσαχέουσσαν
 Ἄκτην ἐν κόλποιο μάλ' εὐραΐαν εἰσιδέσθαι Φρασσάμενοι,
 κώπησιν ἄμ' ἠέλω ἐπέκειλσαν. Ἐνθάδ' ἔσαν σταθμοὶ τε
 ῥῶν ἀλλῆς τ' Ἀμύκοιο. Navem alligarunt ad laurum
 quæ in litore exstabat. Id enim docemur eo loco ubi
 (2, 159) Argonautæ post devictum Amycum et per-
 acta sacra Orphei cantibus delectabantur ξανθὰ ἑρε-
 ψάμενοι δάφνη καθύπερθε μέτωπα ἀγχιάλω, τῆ καὶ τε
 περὶ προμνήσ' ἀνῆπτο. Ad hæc scholiasta : Οὗ ποιητι-
 κῶς δὲ ἀνέπλασε τὴν δάφνην ὁ Ἀπολλώνιος, ἀλλ' ἔστιν
 ὄντως ἐν τῷ τόπῳ δένδρον δάφνης εὐμέγεθες, ὡς φησὶν
 Ἄνδροκτας ὁ Τενέσιος ἐν τῷ Περιπλῶ τῆς Προποντιδὸς,
 παριστορῶν ὅτι Ἀμυκος μὲν καλεῖται τὸ χωρίον, ἔχει δὲ
 ἐποικία καὶ νῦν, διέστηκε δὲ τοῦ Καλαχηδοῦ Νυμφαίου
 σταδίου πέντε. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πον-
 τικῶν ἠρώων αὐτῷ φησὶν εἶναι Ἀμύκου, καὶ εἴ τις ἐκ τῆς
 δάφνης κλάδον λάβοι, εἰς λοιδορίαν ἀνίστησι.

Ex his patet laurum litoralem, de qua Apollonius
 agit, non esse laurum insanam, quam in tumulo de-
 mum Amyci natam esse producit Ptolemæus (*Hist.*
 nov. c. 3 p. 187 ed Westerm.) et Plinius 16, 48,
 quibuscum concinit narratio Dionysii. Androctas vero,
 ad illustrandum Apollonium a scholiasta advocatus,
 cur aliter atque Apollonius de lauro statuisse censendus
 sit, causa subest nulla. Nihil igitur Androctæ locus
 suppeditat, quod suadeat apud Dionysium pro ἔνθα
 legendum esse ἔθεν. Immo quæ de quinque stadi-
 orum intervallo inter Nymphæum et Apollonii laurum
 litoralem intercedente Androctas prodit, cum Dionysii
 narratione et situ locorum optime possunt conciliari.
 Nam ipse Gyllius fatetur secundum ordinem quo
 loca Dionysius recenset, commodissime laurum insan-
 nam componi cum Sycia fonte in valle Divæ Galatinæ
 exstante, cuius laurum vim suam perniciosam fabu-
 læque veritatem in Gyllii comitibus comprobasse
 dixeris. Jam vero ab hoc fonte, qui lauri insanæ et
 Nymphæi loco respondere videtur, usque ad portum
 quem in medio Argyronio promontorio olim fuisse

producit, in Moltkiana tabula quinque metior stadia.
 Quidni igitur hunc portum Argonautas adiisse ex
 Apollonii et Androctæ sententia, statuamus? Nihil
 certe est quod repugnet; immo Apollonii εὐραΐαν ἀκτὴν
 perapte referre licet ad latissimum Argyronium pro-
 montorium, sicuti summæ quæ ibi sunt freti angustie
 bene cadunt in eorum narrationem, qui Amycum
 producit τὸ στενὸν Bospori obtinuisse ibique præter-
 navigantes deprædatum esse (Joann. Ant. in Fr. *Hist.*
 t. 4, p. 548, fr. 15 : τὸ στενὸν τῆς θαλάσσης κατέχει
 καὶ τοὺς πλεόντας ληστεύει καὶ φονεύει). Ceterum alios
 de lauri insanæ loco aliter statuisse nemo miretur.
 Plinius 16, 48 § 239 ed. Sillig. ita scribit : « In eodem
 tractu (sc. Heracleæ Ponticæ) portus Amyci est *Be-
 bryce rege interfecto clarus; ejus tumulus a supremo
 die (a supereminente hodieque conj. Sillig) lauro tegi-
 tur quam insanam vocant, quoniam si quid ex ea de-
 cerptum inferatur navibus, jurgia fiunt, donec abjicia-
 tur*. Quæ ne Plinii negligentia referenda esse putes,
 impedit Theocritus Id. 22, 27 sqq., qui ipse quoque
 post trajectorys Cyaneas in Ponto Argonautas ad Amy-
 cum venisse perhibet. Denique Apollodorus ille, a
 scholiasta laudatus, quicunque fuerit, quum de lauro
 insanâ in *Ponti* periplo dixerit, item in Pontica regione
 eam collocasse videtur. Ut in Bosporo, sic ad Heracleam
 Ponticam laurum istam in Nymphæo monstratam esse
 suspicor, quoniam Arrianus (Per. P. § 19) in Heracleo-
 tico tractu Nymphæum memorat, a quo quum proxime
 abesset locus *Tyndaridæ* dictus, devicti a Tyndaridis
 Amyci memoriam ibi viguisse facile concesseris. Idem
 hoc Apollonius 2, 806 pro suo consilio ita indicat,
 ut Lycum, Mariandynorum regem, Tyndaridis ob
 interfectum Amycum templum in Acherusio promon-
 torio exstructurum fuisse dicat. Alia de lauri loco
 sententia est Arriani qui in Periplo suo portum Δάφνης
 μαινομένης a Fano 40 stadia distare tradit ideoque in
 eo sinu collocat qui Gyllii ætate vocabatur *Becoussi*
 (i. e. juglandium sinus), quod nomen nunc abiit in
Beicos. Restat Stephanus qui s. v. Δάφνη dicit : Ἔστι
 καὶ λιμὴν Δάφνη μαινομένη (φαινομένη codd.) ἐν τῷ
 στόματι τοῦ Πόντου ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι; in quibus si
 verba ἐν τ. στόματι premenda sunt, portus ille ad Ar-
 gyronium potius promontorium quam in *Beicos* sinu
 ponendus esse videatur. *Beicos* sinum Dionysius sicuti
 Plinius 5, 43, 150, vocat *Amyci sinum*. Quodsi
 nihilominus lauri insanæ locum, quem ipse oculis
 usurpaverat, alio transfert, habuisse debet cur ita
 faciendum esse statueret.

Chalcedonium, an specu Nymphis sacrum, an locus topiario opere spectabilis, an locus sacer virantibus silvis et pratis, an balneum, an lacus, an simile Nymphæo Pontico, quod matris Demosthenis oratoris pater figulus nominatus¹ Glycon hostibus prodidisse accusatus, et mortis condemnatus fugit ad Bosporum. Epicharmus et Pisander (ap. schol. Ap. Rh. 2, 98) dicunt Pollucem loro ligasse Amycum. Deilochus (ap. schol. Ap. l. l.) in primo libro, quem scribit de Cyzico, pugillatu dicit Amycum a Polluce superatum. Orpheus ait Pollacem duris loris caput Amyci percussisse. Dura lora quid aliud, quam cæstus? Pollux enim teste Arnobio pugillator bonus et crudo inexcusableis cæstu, qui vicerit Amycum pugillatu omnium hominum suæ ætatis præstantissimum, quem Valerius Flaccus recte appellavit gigantem, regem Bebrycum, quos Orpheus scribit ὑπερφιάλους, cum ob corporum magnitudinem, qua præstabant ceteris suæ ætatis hominibus, tum ob animi immanem perfidiam. Arrianus (ap. Eustath. ad Dion. 805) narrat Bebrycem Arantam fuisse magnitudine octo cubitorum, crassitudine vero respondente symmetriæ altitudinis. Eadem

magnitudine historici tradunt fuisse Nicephorum Imperatorem.

Fr. 62.

Inde Dionysius: *Post, inquit, Laurum insanam sequitur sinus profundus valde, nominatus Moucaporis a rege quodam Bithyniæ. Portus in ipso perlonus, post quem est promontorium Ἀετόρυγχον² a figura nominatum: est autem petrosus totum, et proximum habens mare profundum usque ad oram littoris. Inde sinus Amycus³ appellatus, et Gronychia⁴, campus supinus et planus; in ipso autem [sinu] piscationes cetaceorum piscium; deinde Paludes a simili exaggeratione paludum, quæ sunt in penitissimo sinu nuncupato cornu Byzantii.*

Vide an litus, quod tempore Procopii appellabatur Mocadion, fuerit illud quod attingeret sinum Moucaporidem. Procopius enim (De ædificiis, i, 6) confestim post descriptionem ædis Panteleemonis sacræ, in Argyronio sitæ, addit litus quoddam esse, cui nomen esset Mocadion⁵ vicinum loco, quod sua ætate appellaretur Ἴερόν, hoc est Fanum. In quo quidem

1. *Figulus nominatus*] i. e. Γύλων δ ἐκ Κεραμῶν, qui pagus erat Acamantidis tribus.

Fr. 62. *Moucaporis*] Nomen hoc exstat in titulo ap. Bœckh. C. Inscr. t. 2, p. 974 n. 3795: Βουβᾶς Μουκαπόρι[δος], Γυλικηκος (?) Δινδιπόρι[δος], χαλριτε. - Homines hi possunt Bosporani videri e Chersoneso taurica, quod simillimum nominibus hujus tituli binis est nomen in Bosporo Cimmerio occurrens *Rhescuporis*, de qua re monuit jam Franckius. Sed *Rhescuporis* potius nomen est ad reges Bosporanos propagatum et hæc quoque nostri tituli nomina sunt Thracum ad quorum gentem Bithyni pertinent. ... Eodem pertinere videtur nomen Μωκάδιον, de quo Procopius De ædif. i, 9: ἀπὲρ δὲ τίς ἐστὶ Μωκάδιον ὄνομα, τοῦ χωρίου ἐγγὺς δ καὶ νῦν Ἴερόν ὀνομάζεται. Ad nomen Βουβᾶς cf. nomen regis Bithynorum Βᾶς ap. Phot. Bibl. cod. 224 p. 228 ed. Bekk. ex Memnone, nisi ibi quoque potius Βουβᾶς legendum. » Βοεκκίους. Fortasse ad Mocadion Procopii pertinet Μόχατα, quod Bithyniæ oppidum esse dicit Stephanus.

2. Ἀετόρυγχον] *Aquilæ rostrum referens*. Legebatur ἀετόρηχον et in seqq. *aetorechon*, quæ vox sensu caret. Emendavit Cramerus in Steph. Thes. v. ἀετόρυγχος, conferri jubens v. δέσπορυγχος. Quinam sint Mocaporis sinus et Aetorynchum pr. Gyllius dijudicare non ausus est. Hammerus l. 1, 2, p. 291 et Moltkius Mocaporin sinum agnoscunt in hod. *baie de Chunkar* sive *Hunjar isklessi* (i. e. locus ubi rex appellere solet), et Aetorynchum pr. habent hod. *Selvi Bouroun* sive *Mesar Bouroun*, quod sinum modo dictum a boreali parte claudit. At Dionysii verba postulant ut promontorium Aetorynchum meridiem versus sinum terminet. Quare si de promontorio recte illi statuerunt, Mocaporis sinus ex Dionysii sententia querendus est in hod. *bate des carrières* sive in Monocolo sinu quem

Gyllius dicit. Eique sententiæ favet quod Gyllius monet se legisse in incerto auctore Mocaporin sinum postea *Drepanum* dictum esse; hoc enim nomen in istum sinum apprime cadit, quippe qui *μηνοειδής* sive *σεληνοειδής* est falcisque formam repræsentat. Nescio an *Monocolos* nomen, quod apud Gyllium legitur et in quo supra jam offendimus, corruptum sit ex *Μηνοὺς κόλπος*. Nomina a falce et a luna repetita eidem sinui vel promontorio indi poterant. Sic in Libyæ ora promontorium quod apud Strabonem Ἀπείρανον vocatur, apud Ptolemæum et in *Stadiasmo Maris Magni Σεληνίς* appellatur (v. tom. i, p. 436 § 23 not.). Quodsi Græculi Gyllio narrabant nomen ductum esse a lapide nuper ibi reperto, cogitare licet de *Luna-i lapide* miraculoso sive de Selenitide, de quo v. Plinius 37, 67 § 181; Solinus 37, 21; Augustinus Civ. Dei 21, 5; Isidor. 16, 4, 6. 10, 7; Diosc. 5, 159 ibique Marcellus, Olympiodor. ad Platon. Alcib. p. 18; Psellus De lapidibus in Ideler. Phys. i, p. 246.

3. *Amycus*] Cf. Plinius 5, 43 § 150: *dein Nicopolis* [sc. fuit], a quo nomen etiamnum sinus retinet, in quo portus Amyci. Alium Amyci sinum Plinius (16, 89) in Ponto memorat, ut supra p. 82 monuimus. Apud Arrianum (Per. § 37) in hoc sinu ponitur portus Δέφυνης Μαινομένης.

4. *Gronychia*] Vix sanum vocabulum. Fuerit *Acronychia*, Ἀκρωνυχία, πῆλον ὑπτιον καὶ ὀμαλόν, aut Ἀκρωνυχίας πῆλον etc. Quum quæ deinceps sequuntur *Paludes* ad hodiernæ *Sultanie* planitiem perapte a Gyllio et Hammero referantur, Acronychia pertinebit ad juga montana quæ *Beicos* loco imminet.

5. *Mocadion*] Μωκάδιον. Apud Gyllium ubique scribitur *Mochadium*. Archangeli templum probabiliter fuit in *Jouchæ Tagh*, ubi Herculis κλήνη Dionysius memorat. Certe templum ibi olim fuisse censet Clarkius.

Mocadic dicit Justinianum templum Archangelo edificasse, non inferius aliis duobus templis sacris Archangelo, quorum alterum ante dixi Justinianum construxisse juxta promontorium Hestias, alterum in contrario litore : quanquam ex ordine Procopii Mocadion fuisse videtur inter Argyronium et Fanum. At ex Dionysii verbis intelligimus post Argyronium et lectum Herculis et Nymphæum et Laurum insanam fuisse sinum Moucaporidem. Præterea noscimus ex antedictis Dionysii, Laurum insanam et sinum Amycum duo loca esse inter se separata; nempe inter ipsa intercedunt Moucaporis sinus et promontorium Aëtorynchon; ubi vero fuerint, ex nominibus locorum hujus ætatis assequi non potui, quantumlibet iterum et sæpius hac de causa obierim totum litus Bospori Asiaticum, neque a quoquam nato ex indigenis antiquis quicquam intelligere potui. Nam omnes, qui jamdudum accolunt Bosporum, peregrini sunt; indigenæ vero capta Constantinopoli ex Bosporo anfugerunt, et vici aut exusti aut diu deserti manserunt, et aliquot post annos a longinquis nationibus barbaris bello subactis agrestes agricolæ abducti sunt ad Bosporum accolendum, ut omnes hujus ætatis accolæ Bospori sint aut peregrini aut peregrinorum filii. Præter hæc incommoda huc accedit aliud incommodum, quod Bospori litus Asiaticum regis viretis totum ferme occupatum est, extinctis et funditus deletis antiquis vicis, ut ne vicorum quidem quisquam jam tenet nomina. Itaque ad conjecturas convertere me oportuit. Primo conjiciebam Laurum insanam fuisse in vallicula divæ Galathinæ, idque ita colligebam, ut sinum Moucaporidem accommodarem sinui jam ante nominato Monocolo; quem cum perspicere magnum et longo littoris flexu incurvatum in formam falcis, legissemque apud incertum scriptorem⁶ sinum Moucaporidem postea Drepanum appellatum fuisse, descendebam in eam opinionem, ut putarem hunc esse Monocolon, et promontorium Aëtorynchon esse jam vulgo nuncupatum Turcum. Sed Arrianus (Per. Pont. § 37) me retinuit, tradens in suo periplo Bithyniæ a Fano Jovis ad portum Laurum insanæ esse quadraginta stadia. At divæ Galathinæ vallis non distat a Fano viginti stadia; quamobrem ex Arriano Laurum insanam convenit esse ultra Galathinam longe amplius viginti stadiis. Verum ut situs locorum clarius fiat perspicuus, designabo littoris sinus et promontoria.

A flexu promontorii Argyronici, quo primus Asiae angulus normalis oppositus angulo Europæo appellato Bathycolpo quadratur et perficitur, et quo Bosporus tendens ad occasum flectitur ad orientem, litus Bospori Asiaticum quatuor sinus admittit, antequam rursus convertatur ad occasum : quorum primus est Sycia sive Monocolus appellatus, amplius, littoreo circuitu molliter flexo plus duo milliaria complectens : cujus supra medium flexum est fons perennis Sycia appellatus a proxima ficu. Cum ad hunc fontem accessissemus, et laurum vicinam decerpissemus, eamque in navigium attulissemus, tot contentiones inter remiges et vectores exortæ sunt, ut putarem Syciam olim appellatam fuisse ψυχόρου⁷ (id est, Laurum insanam), ut appellat Dionysius. Sed Arrianus iterum me retinuit, cum ait Laurum insanam distare a Fano quadraginta stadia; nam Sycia longe minus distat. Alter sinus a sinu Sycia dividitur promontorio nominato Turco⁸, in quem quidem sinum medium ingreditur perennis fluvius⁹, versans molas, paludem efficiens cannarum silva tectam, habens ostium, quod ponticulis trajicitur, delapsus per vallem amœnam, planam, in qua regii horti cum regia villa¹⁰ adumbrata silvis cum aliarum arborum, tum maximarum platanorum. In hoc sinu, quem jam Græci appellant Turcon, existit scala lignea¹¹, qua rex oram maris vadosam trajiciens descendit in hortos. Tertius sinus deinceps statim, interposito tamen promontorio¹² vineis pleno, ab ima parte petroso subsequitur appellatus a Turcis Becoussi¹³, id est, nux juglans, a Græcis Amæa¹⁴ sive Marmorea Scala. Quartus positus est in angulo Soltaniæ, quo Bosporus tendens ad orientem, convertitur ad occasum, quoque angulus Asiae normalis efficitur oppositus angulo Europæo nuncupato Comarodi. Hunc quartum sinum esse Paludes similes Byzantinis, quas Dionysius ponit post sinum Amycum, paulo infra ostendam : quo cognito facilius assequemur unum esse Amycum ex tribus reliquis sinibus. Amycus sinus esse non potest ille ipse quem dixi primum nominatum Monocolon. Nam inter Argyronium oportet esse Moucaporidem sinum profundum, portuosum : at inter Monocolon et Argyronium nullus talis existit. Relinquitur, ut sinus Amycus sit aut sinus secundus, in quem defluit rivus versans moletrina, aut tertius, quem Græci appellant Amæam a petra¹⁵ extra aquam eminenti, gerenti similitudinem mulieris, τῆς μάλας : sed altius, ut opinor, desi-

6. *Apud incertum scriptorem*] Quinam ille fuerit dicere non habeo.

7. Ψυχόρου] vox alibi non obvia, quantum sciam.

8. *Turco*] hod. *Selvi Bouroun*. || — 10 *perennis fluvius*] *Kutchuk deresi*. Ab hoc non longe distans alius fluvius in eundem sinum exit. || — 10 *Regia villa*] *Kiet-hane kiosk*. || — 11. *scala etc.*] hod. *Chunkar s. Hunkjar iskelessi*. || — 12. *promontorio*] cui a

meridie subjacet *Jalik-koi*. || — 13. *Becoussi*] hod. *bâie de Beicos*.

14. *Amæa*] Infra legitur *Amia sive Lamia*.

15. *A petra*] Hanc in tabulis non invenio. Fortasse nunc continenti junctus est in loco ubi Moltkiius notat in mare procurrentem contignationem piscibus capiendis aptam, *italian Kaik-kane*.

gnante antiquum Amycum. Nam huic uni et soli convenit illud, quod tradit Dionysius apud sinum Amycum pisces cetaceos capi. In hoc sinu duo vici sunt a solis Turcis habitati, quorum alterum Græci appellant Amæam, alterum vocant Marmoream scalam; Turci utrumque nominant *Becoussi*, non sine causa fortasse prius appellatum *Καρύον*¹⁶ nomen Insanæ laurus effugientibus mutata arbore et nominatione, ut Pharmaciam in contrario litore accolæ mutaverunt in Therapiam. Inter Amæam et Marmoream scalam piscatores æstivo tempore tendunt retia ad capiendos *ξυφιας* pisces cetaceos, qui in nullo alio loco Bospori capiuntur, idque maris spatium appellant Amiam sive Lamiam, nescio an ab Amyco. Hoc unum scio, hunc sinum esse portum, quem Arrianus (Per. Pont. § 37) appellat Laurus insanæ, ex eo, quod distat a Fano quadraginta stadia¹⁷. Itaque oportet Dionysium errare, aut Arrianum. Nam Arrianus sinum Amycum¹⁸ et portum Laurus insanæ eundem facit. Dionysius a sinu Amyco separat Laurum insanam intervallo interposito sinus Moucaporidis, et promontorii Aetorynchi: sed uter rectius scripserit, conjice ex his quæ subjungam. Et primum considera id, quod Dionysius tacet, cur appellatus fuerit sinus Amycus. Profecto a loco vicino nuncupato Amyco. Præterea perspice, cur locus ille vicinus appellatus fuerit Amycus; nimirum ex eo, quod ibi vel Amycus aulam habuerit, vel pugnaverit cum Polluce, vel quod ejus sepulcrum fuerit, vel quia Laurus insana ibidem extiterit: nam hæc quatuor de eo traduntur. An in eodem loco cadem hæc omnia fuerint? Quod si in eodem loco, oportet esse apud sinum Amycum, aut nulla causa relinquitur, cur nominetur sinus Amycus. Apollonius (1, 1361) illa in eodem loco ponere videtur, cum ait Argonautas ad littus, quod videbatur ex sinu extendi eminentem, navem appulisse, ubi essent stabula boum, aulaque Amyci Bebrycum regis; quem ubi Pollux devicisset, et ob hujus victoriam Argonautæ lauro coronati cœnassent, postridie rudentes solvisse, quibus navis alligata esset ad laurum vegetam¹⁹. Androctas Tenedius in periplo Propontidis (ap. schol. Ap. Rh. 2, 159) dicit Apollonium²⁰ non poetice finxisse laurum, sed revera fuisse in hoc loco arborem laurum bene magnam. Idemque præterea narrat hunc locum appellari Amycum, habuisseque sua ætate ædificia a colonis excitata, et distare a Nymphæo Chalcedonio quinque stadia.

Magni Etymologici auctor (p. 87, 11) ex antiquis scriptoribus tradit Amycum urbem esse, at in quo loco sit, non declarat. Plinius (5, 43 § 150) Nicopolim appellat. Stephanus (v. Νικέπολις) Nicopolim quidem dicit esse in Bithynia, sed locum non definit. Apollodorus in primo Ponticorum (ap. schol. Apoll. Rh. l. l.) dicit in loco nuncupato Amyco sepulcrum Amyci et laurum esse, ex qua si quis ramum cepisset, in convicia et contumelias concitaretur. Plinius etsi portum Amyci alias (5, 43) ponit apud Bosporum, alias (16, 89) in tractu Heracleæ Ponticæ, tamen, id quod excerpserat ex antiquis scriptoribus, tradit portum Amyci Bebrycum rege interfecto clarum esse, ejusque tumulum a supremo die lauro tegi, quam Insanam vocant, quoniam si quid ex ea decerptum inferatur navibus, jurgia fiant, donec abjiciatur. Sed quid plura inculcem? cum jam satis ex antedictis pateat, in eodem loco fuisse portum Amyci, portum Laurus insanæ, sepulcrum Amyci et locum pugne inter Pollucem et Amycum, et locum Amycum et sinum Amycum. Quare miror Dionysium separare Laurum insanam a sinu Amyco, interposito intervallo sinus Moucaporidis et promontorii Aetorynchi. Verum Dionysius, ut homo Byzantius longe accuratius describens littus Bospori Byzantium, quam Chalcedonium, decipi potuit varia quadam opinione, quæ tum fortasse pervagabatur de Lauro insana. Sed quantumlibet fuerit pervagata, tamen ex antedictis constat sinum Amycum esse, quem Arrianus appellat portum Laurus insanæ, et Plinius portum Amyci: nunquam appellari Amiam et Marmoream scalam, apud quam est fons distans a Bosporo centum passus, emittens fluvium perfrigidum, etiam summa æstate versare valentem molas, si ejus alveus esset proclivis: et major erat antequam ejus pars derivata esset in vicum proximum appellatum *Becoussi*, ubi, ut hodie est accommodata regiæ Turcorum aulae, sic longe commodior sedes fuit armentis Amyci ejusdemque aulae quam apud Laurum insanam, quam Dionysius ponit inter Argyronium et sinum Turcum, ubi dixi fluvii ostium efficere paludem cannis plenam, in quo spatio nullus est fluvius, qui necessarius erat aulae regis Amyci; ideoque etiam hac ætate caret ædificiis. Nec me movet etiam si hodie nulla spelunca appareat talis, qualem describit Valerius, cum ait:

Littore in extremo spelunca apparuit ingens
Arboribus super et dorso connecta minanti.

16. *Καρύον*] i. q. *Becoussi*, juglandium oppidum. Legebatur *Cariam*.

17. Ceterum quadraginta stadiorum distantia justo major est. || — 18. *Sinum Amycum*] sc. quem Dionysius dicit; nam Arrianus ejus non meminit.

19. *Ad laurum vegetam.*] Apollon. 2, 159: δάφνη ἀγγιχάλη, τῆ καὶ τῆ παρὲς πρυμνήσι' ἀνήπτο. Sic codices

nostri, in quibus quum vitium lateat, Merkelius dedit τῆ καὶ τε παρ, in annotatione addens corrigi posse τῆ καὶ παρῆ, τῆ καὶ νεῆ, τῆ καὶ σῆ. Gyllius, quem Apollonii recensionem a nostra diversam habuisse complura produunt indicia, fortasse legit: τῆ καὶ σιδαρῆ. || — 20. *Apollonium*] Legebatur Orpheum.

Nam ea aut tot per secula ædificationibus obruta est, aut a Turcis inclusa tenetur intra ædificia, quæ ipse excutere non potui: aut fortasse poetice locutus est: quod non solent physici poetæ in descriptione locorum. Ex antedictis Plinii perspicitur non modo error ponentis Laurum insanam et sepulcrum Amyci extra Bosporum in tractu Heracleæ Ponticæ, sed etiam ejusdem incerta commentatio modo ponentis portum Amyci extra Bosporum, modo intra Bosporum, cum tot ex auctoribus, quos citat, apertissime declarare potuisset Laurum insanam et sepulcrum Amyci et portum Amyci esse intra Bosporum. Hermolao ignoscendum est, quatenus fortasse non viderat Arriani Periplum, neque Dionysii Anaplum: at viderat Apollonium, quem citat ad probandum, ubi esset Laurus insana et portus Amyci et sepulcrum Amyci: ex quo assequi poterat illa esse juxta Bosporum; tum maxime ex Stephano, quem frequentissime affert, consequi facile poterat portum Laurus insanæ esse in ore Ponti in dextra navigantibus ex Propontide in Pontum, nisi fortasse codicem Stephani depravatam non animadvertit, in quo edita est Δάφνη φαينوμένη pro μαινομένη. Quæ quidem paucula si Hermolao, diligentior peregrinator librorum quam regionum, expendisset, profecto in multiplicem errorem non incidisset, qui ut probet in Plinio posse legi portum Amyci²¹, tamen in Bosporo non vult intelligere illum esse, sed haud procul a Bosporo, nempe in tractu Heracleæ. In quo multipliciter decipitur: primum ignorans portum Amyci esse intra Bosporum; secundo Laurum insanam et sepulcrum Amyci ponens extra Bosporum; tertio Azani portum et Azaniam urbem statuens juxta Bosporum: quorum nemo meminit, ne Dionysius quidem: cum Azaniam sit extra Bosporum teste Strabone (p. 576), qui ait ex Azanotide Rhyndacum exoriri. Jam cognitis Amyco loco et Amyco sinu, cognoscimus Nymphæum Chalcedonium teste Androta Tenedio distans quinque stadia a vico nuncupato Marmorea scala esse, aut in regiis hortis

nuncupatis *Becoussi*, aut ab eis non longe, portumque Moucaporidem esse inter Argyronium et vicum Marmoream scalam appellatum, nimirum esse aut Monocolon aut proximum sinum, ubi fluvius versat molas, promontoriumque Aetorynychum existere alterum ex duobus promontoriis sitis in horto, et quem Græci vocant Turcon corrupte, quasi Aetorynychon. Paludes, quas post sinum Amycum ponit Dionysius, fuerunt in sinu, quem vulgo vocant Soltaniam, a Soltano rege Soleimano, qui in eo Sardacum luculentum (sic enim Turci appellant tholum undique fenestratum) in litore ædificavit cum hortis et silvis et ædibus regiis: ubi priusquam hortos ille construxisset, a senibus piscatoribus accepti ibidem paludes a Soleimano obrutas, ædificiis hortisque occupatas fuisse: atque ubi nunc Sardacum et cetera ædificia existunt, insulam prius extitisse circumdatam mari vadoso jam obruta, arcisque projectis in hortos redacto.

VII. De sinu Catangio; de promontorio, quod Dionysius appellat δξύρρου, et portu Phixi, de promontorio Lembo nuncupato et de insula exigua.

Fr. 63.

Post (inquit Dionysius) Paludes subsequitur sinus nuncupatus Κατάγγιον, ad se maxime alliciens pisces, si quis alter, ac potius (si nihil decet suppressere eum qui veritatem dicit) solus ex littore Chalcedoniorum est bene piscosus. Verumtamen tantum differt ab Europæo, quantum differt mare a terra. Ἐπ' αὐτῷ δξύρρου ἀρα (hoc est, in ipso vel post ipsum est promontorium Oxyrrhoum). Post Oxyrrhoum succedens litus planum et multum appellatur Phixi portus, post quem alter portus et Phiela Chalcedoniorum valde potentum. Ἐπὶ δὲ αὐτῷ (id est, in ipso vel post ipsum) Phiela est tumulus supinus et rotundus, in circuli figuram circumscribens basim. Theatrum aliquis conjectaret se videre improvisum a natura constitutum. Prope autem est promontorium

21. *Posse legi portum Amyci* | Scilicet apud Plinium 5, 43, 150 pro *portus Amyci*, quod codex Snackenborgianus et codd. Gelenii habent, in reliquis legitur *Achimi, Acymy, Acymi*, et in codicibus Hermolai Barbari *Asini* et *Azani*, unde Hermolao Barbarus aut *Azani* aut *Azari* legendum esse putavit.

Fr. 63. Catangium (Κατάγγιον), Gyllii ætate Gastacium dictum, intellige eum maris recessum, cui intimo adjacet *Tchiboukli* locus. Ὁξύρρου ἀρα est mucro promontorii inter *Tchiboukli* et *Kanlidche* medii, quod Magnum Glari promontorium seniores dicebant. Quæ deinceps legimus: *Sequitur litus planum et multum Phixi portus appellatum*, eodem modo dicta sunt quo legimus § 49: *longum litus vocatum Ephesiorum portus*, et § 56: *latum litus cui nomen Pantichium*. Phixi portum ad hodiernum *Kanlidche* per-

tinere probabiliter statuunt Hammerus et Moltkius. Etiam cum Fano Asiatico memoriam Phixi conjunctam fuisse supra vidimus. Sequens portus, ad quem Phiela erat, *Kanlidche* loco e Gyllii sententia proximum fuisse debet; ubinam potissimum collocandus sit, ego dicere non habeo, sed facillime dijudicet is cui suis loca oculis usurpare licet. — In verbis ἐπὶ δὲ αὐτῷ offendimus. Nam si ea explices: ἐπὶ δὲ αὐτῷ τῷ λιμένι, mira est mentio duplicis Phielæ; sin in græcis fuisse putes: ἐπὶ δὲ αὐτῷ τῷ Φιέλα λόφος ἐστὶ στρογίλιος, in antecedentibus nominativum *Phielas* exspectaveris. Suspicio fuisse ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ Φιέλα, Phialamque censeo locum fuisse cujusmodi duo Constantinopolis loca Φιέλα: dicta, de quibus vide Ducangium in Constant. Christ. lib 2, p. 161 et lib. 3, p. 21. Altera harum porticu circumdata erat, ad alteram vero βάρβα

nominatum *Lembus* a similitudine lembi. Sub littus aii continuum est insula valde brevis, juxta quam maris vadum exalbescens cautibus sub aqua jacentibus in Europam avertit piscium cursum, cujus aspectu exterriti fretum transeunt secundo Bospori fluxu. Chalcedonii ipsam insulam appellant Βλάθην, apto nomine et proprio experientia rei quæ accidere solet. Inde est Potamonion; post Potamonion succedit *Nausiclia*, apud quam dicunt Chalcedonios bello navali superasse adversarios contra se navigantes; inde *Echæa*, περίρρον promontorium, et sinus appellatus *Lycadium* satis profundus, illud quidem a viro Megarensi, *Lycadium* sive *Cycladion* a quodam indigena.

Catangium videtur is esse sinus, quem hodie vocant Castacium, non modo nominis similitudine, sed etiam vera Dionysii descriptione. Piscosus enim si quis alius littoris Asiatici. Verum ut ejus situs et consequentis littoris intelligatur, scito sinum Soltaniæ a septentrione habere regis hortos, a meridie vicum habitatum a Turcis, nuncupatum *Sycia*. Post vicum in littore est locus, quem piscatores vocant *Bolaca* a jactu retis. Hic sinus jam Soltanicus, prius *Cyclaminus* appellatus, longo circuitu leniter flexo quadratur in angulum normalem; piscosus habetur; a meridie clauditur promontorio nominato *Stridio*, ab ostreis potius arbitror, quas vulgus Græcorum appellat stridia, quam a stridore, nam ibi fluxus non stridet. Hoc promontorium ab aquilone includit sinum Castacium, valde piscosum, habitatum a piscatoribus. In hunc perennis rivus per vallem delabitur, in qua ima et plana regis horti silvis virentes. In sinus parte extrema ad meridiem pertinente videntur fundamenta illius antiqui magni monasterii, quod appellabatur Ἀχομήτων³ a monachis nunquam noctu dormientibus. Hujus solitarii domicilii moderatorem et gubernatorem tradit fuisse *Cyryllum* *Euagrius* in sua Christianæ concionis historia (5, 16). Meminerunt et alii historici aliorum monachorum vel eruditione vel sanotitate illustrium

qui hic solivagam vitam egerint. Jam vero a meridie Castacium sinum cingit promontorium duo cornua præ se gerens: alterum sinum Castacium claudens, quod vocant *Magnum Glari*, quodque celeri acutoque fluxu circumsonat; alterum cornu claudens sinum, quem Πλάξα Græci appellant, circumfluit Bosporus rapido cursu et simili prioris, quod dicunt *Parvum Glari*. Vide horum alterum, an sit Ὀζύρρον, alterum vero Περύρρον⁵. Medium promontorium, dividens Castacium a sinu Placino, incurvatur in duo cornua, parvulum sinum admittens, supra quem impendet concavus locus similis magno theatro. Post promontorium parvi Glari statim subsequitur sinus mediocris, quem Græci appellant Πλάξα a quadam, ut ipsi aiunt, mensa marmorea. Hunc sinum a meridie claudit promontorium, cujus ad radicem duo saxa supra aquam eminent, undoso mari circumdata. Itaque cum in toto littore Asiatico nulla sit insula neque scopulus inter Fanum Jovis et Chalcedonem quam hic et alter situs sub promontorio Damalico: aut horum alterum oportet esse illam, quam *Dionysius* commemorat, aut non extare. Jam vero scopulum positum sub radicibus promontorii Damalici non esse insulam traditam a *Dionysio*, liquet ex his quæ et ante dixit *Dionysius* et ex iis quæ postea dicet. Quod si juxta illa duo saxa supra aquam extantia sit maris vadum exalbescens cautibus, quibus sub aqua jacentibus *Dionysius* scribit pisces averti in Europam, profecto hic sive scopulus sive insula major esse debuit, adjacentesque cautes erutas fuisse convenit: aut si alibi insula *Dionysii* fuit, funditus eversa est a Chalcedonensibus illam appellare solitis Βλάθην. *Strabo* (p. 320) insulam esse tacet, sed duntaxat petram esse dixit. « *Pelamides*, inquit, descendentes ex Ponto, cum præterierunt *Cyaneas*, ex Chalcedoniaco littore petra quædam alba ipsis objecta, adeo exterrit, ut statim in contrarium littus convertantur. » *Plinius* (9, 20) saxum duntaxat esse dicit. « *Est*, in-

sive ἀνάβαθα erant, sicut Bospori Phiala clivo adiacebat in theatri modum assurgenti. De Phiala Alexandriæ loco v. *Procopius* De ædif. 6, 1 p. 331, ed. Bonn. Ad nostrum locum nescio an pertineant quæ *Stephanus* v. Φηγάλεια habet: Ἔστι καὶ Φηγάλεια Βθουλάς. — *Lembus* promontorium secundum *Gyllium* inter *Kandlidche* et *Placem* sinum sive istum maris recessum cui nunc *Korfes* vicus adjacet, ponendus est; nam in ipso hoc recessu *Blaben* insulam vel, ut *Plinius* ait, petram e vado ad summam pertuentem *Gyllius* sibi reperisse videtur. In recentioribus tabulis nauticis nulla ibi insula scopulive notatur. — *Potamonion* pertinet ad hodiernam vallée de l'eau douce sive ad ostium *Arætz*, fluvii in Asiatico Bospori latere maximi, qui nunc vocatur *Boujouk-Gök-sou* i. e. magna cælestis aqua. — *Nausiclia*, Ναυσικλία, fuerit ad ostium sequentis fluvii quem dicunt *Koutschouk*

Gök-sou sive parvam cælestem aquam. *Gyllii* ætate, ibi *Naple* vicus exstabat. — *Echæa*, ἔχρα περίρρον (quæ nescio an potius Ἠχία dicta sit) nunc est promontorium *Kandilli*, i. e. lucernas habens, λυχνούχος. Sequens sinus *Λυκάδιον* (Λυχύδιον?) potius dictus fuerit quam *Κυκλάδιον*.

1. *Sycia*] hodie eodem sensu: *Indchir-koi*, i. e. ficum vicus. || — 2. *Stridio*] hodie Turcis *Bouroun Bagtche*. || — 3. Ἀχομήτων] *Plura* de his vide apud *Ducangium* in *Const. Christ.* l. 4, p. 151.

4. *Glari*] de laro ave; nam λάρον posteriores γλάρον dicebant. Similiter *Deli* insulæ promontorium Γλαρόποδα vocari monet *Schneider*. ad *Aristot.* hist. an. vol. 3 p. 278. || — 5. Alterum vero περίρρον] At promontorium quod *Dionysius* περίρρον dicit, ad hunc tractum minime pertinet.

quit, in Euripo Thracii Bospori, quo Propontis Eurino jungitur, in ipsis Europam Asiamque separantis freti angustis saxum miri candoris a vado ad summum perlucens, juxta Chalcedonem in litore Asiæ: hujus aspectu repente territi (thynni) semper adversum Byzantii promontorium, ex ea causa appellatum Aurei Cornus, præcipiti petunt agmine. Itaque omnis captura Byzantii est, magna Chalcedonis penuria, mille passuum mediis interfuentis euripi, » Quos Plinius appellat thynnos, Strabo pelamydes, sicut hodie piscatores eas appellant ascendentes in Pontum, easdem vero descendentes ex Ponto vocant lacerdas. Sed an hæc sint thynni, an pelamydes, separato volumine erit ostendendum. Hermolaus dum Plinianum codicem habentem *M. P.* corrigit, et censet legendum *D. P.*, designare videtur saxum illud esse inter Hermæum promontorium et Ciconium: at ex Dionysio id verum non est, qui multa loca ponit inter insulam Βλάβην et Ciconium. Nam Plinius ponens illud saxum juxta Chalcedonem, denotare videtur Damalicum scopulum, aut alterum propinquum nunc non extantem; Dionysius vero procul a Chalcedone ponit. Cornelius Tacitus (Ann. 12, 63) *Byzantium ait, fertili fecundoque mari, quia vis piscium Pontum erumpens* ⁶ *et obliquis subter undas saxis exterrita, omisso alterius littoris flexu, hos ad portus defertur.* In quo Cornelius labitur. Non enim id fit, cum pelamydes erumpunt in Pontum, sed cum ex Ponto per Bosporum erumpunt in Propontidem. Piscatores nostræ ætatis ignorant saxum illud, et negant id verum unquam fuisse, pelamydesque affirmant incursum delphinorum declinare et decedere de recto decursu. Equidem ipse petram candicantem nunquam puto fuisse causam, cur potius Byzantium quam Chalcedonem petant: sed quod ex illa petra loca Bospori naturaliter apta sint ad deflexum in Europam. Nam a promontorio Hermæo litus Europæum incurvatur, et recedit tribus magnis flexibus, quorum primus fit a Neocastro ad promontorium Hestias, secundus a promontorio Hestiaci ad Clidium promontorium, tertius a Clidio usque ad sinum Chrysoceras. Unde fit, ut cursus defluxionis Bosporicæ directus, delatus juxta latus Asiæ rapidius, pelamydes avertat in litus Byzantiacum tranquillius, id quod vel ex ipso Dionysio colligitur, qui

ut id attribuat fieri cautibus exalbescentibus, tamen earum dicit aspectu exterritas fretum transire secundo Bospori fluxu. Tum Strabo (p. 320), interea dum profitetur id accidere occurso petrae albæ, concedit simul etiam idem fieri defluxu et locis naturaliter aptis ad defluxum Byzantium versus, atque ad ipsum Cornu sinum Byzantiacum. Jam si a meridie promontorium claudens sinum Placa sit Lembus, tum conjicere possemus sinum Placa non magnum quidem, veruntamen profundum, esse portum Phruxi, et Potamonion esse aut sinum nuncupatum Manolum aut Enaretem fluvium, Nausicliamque opinaremur locum quem vulgus appellat Napli, atque promontorium τὸ περίρρον putarem illud, quod hodie vulgo nominant Moletrinum, ex quo cursus celeris defluxionis Bosporicæ defertur ad promontorium Hestias. Nam inter sinum Placa et Moletrinum 7 nullum existit promontorium περίρρον: unde fieret, ut Ciconium non foret Neocastrum Asiaticum, sed locus jam appellatus Cæcri ⁸ situs contra Hestias promontorium: tum ἄκραι Ποιζούσαι existimare conveniret esse rapidos illos fluxus, qui deferuntur ad promontoria Helicæ et Stauri et Hermoniani. At mihi potius ἄκραι Ποιζούσαι videntur existere ad promontorium, ubi rapiditas confluentiæ Bospori versat molas, quam ad ulla alia promontoria, ob fluctus rapidissimos totius Bospori et maxime circumsonantes, Ciconiumque habendum esse Neocastrum ⁹ Asiaticum. Sed ubi sit portus Phruxi et Ciconium, ubi ἄκραι Ποιζούσαι, non ex his quæ ante dixi, judicato, sed per te expendito ex iis quæ de illis Dionysius scribit.

VIII. De Naumachio et Ciconio et de promontoriis nuncupatis Ποιζούσαις et de duobus Discis.

Fr. 64.

Prope Lycadium promontorium, inquit Dionysius, est Nausimachium, locus altera pugna navali illustris; inde Ciconium nominatum ab excessu malitiæ incolarum; seditione enim violenta pressi ex loco exciderunt. A tergo autem Ciconii sunt partim Ποιζούσαι ἄκραι ex eo nominatæ, quod circa ipsas franguntur fluctus, et cursu murmurante feruntur, partim Disci: major

6. *Pontum erumpens*] i. e. e Ponto erumpens. Gyllius legebat in *Pontum erumpens*, ideoque erroris Tacitum incusat. || — 7. *Moletrinum*] hod. *Kandilli* || — 8. *Cæcri*] Infra p. 90 legitur: « in planitie quam Græci jam vocant *Cieri* a genere frumenti, » ubi legendum est *Cæcri*; sic enim κείρον frumentum vocant Græci recentiores. Ceterum *Cæcri* locum fuisse puts ad sinum cui nunc appositum est *Wani-koi*. — 9. *Neocastron*] *Anadolî Hissari*. At ibi fuisse Ciconium, a Dionysii narratione abhorret.

Fr. 64. Primus et secundus Discus aperte pertinent

ad promontoria subrotanda, quorum primum est ad vicum *Begler-bey*, alterum autem vocatur *Tambour-bournou*. Nausimachii et Ciconii situs accuratissime indicari vix possunt, sed patet tractum, qui his locis relinquatur non ita magnus, oppositum fuisse Europæi litoris parti ei quæ Ἰνάπλους angustiore vocis sensu vocabatur; idque Eustathius quoque comprobatur, quippe a quo memoratur (ad Dion. 142) δ μεταξὺ τοῦ Ἰνάπλους καὶ τοῦ Κικονίου πόρος. Mira est etymologia qua Κικόνιον nomen nactum sit ἀπὸ τῆς ὑπερβολῆς τῆς α α χ α ε (vel α α ο ν ο α ε) τῶν ἐνοικούντων.

quidem primus, multo minor secundus, ambo appellati a similitudine figuræ.

Hæc quidem loca ponit Dionysius media inter Lycaadium et Chrysopolim. Plinius (5, 43, § 150) ait *Ultra Chalcedona Chrysopolis fuit; deinde Nicopolis, a quo nomen etiamnum sinus retinet, in quo portus Azari* [*Amyci*?] *dein Naulochum promontorium. Ex antedictis Dionysii existimo depravate legi in Plinio Naulochum, rectius legendum esse Nausimachium. Nam quod Hermolaus interdum censet legi posse, non Amyci, sed Azari, citans Strabonem (p. 563) scribentem, in ore Ponti esse Chrysopolim et fanum Chalcedonium et regionem, quæ habet paulo supra mare fontem Azaritim nominatum, qui crocodilos parvos alit: id mihi ex flumine Neocastri influenti in Bosporum hodie nominato Enarete sive Arete², atque ex loco vicino appellato Naple, interdum verisimile videbatur, existimanti fortasse Naplen corruptum quasi Nicopolim. At illud idem dubium mihi videri cœpit, posteaquam profectus ad Propontidis sinum Astaceum, nostra ætate appellatum Nicomedicum, in ejus ora, non longe a vico hodie nuncupato Diacybissa, olim Libyssa³, ubi fuit sepulcrum Annibalis, vidi oppidum nomine Aritium, cujus in fontibus cepi eos, quos Aritini appellant maledones similes crocodilis, quos describam in Periplo Propontidis. Sed etiam inveniri dicuntur in fontibus vicinioribus Chalcedoni. Itaque non semel conatus sum proficisci ad fontes Arete fluminis, ut viderem, an maledones ibi sint, an alii: sed gentis immanis barbaria bis me ex media via retraxit, et coegit deserere institutum iter.*

Nunc autem, ut facilius intelligatur, ubi fuerit portus Phruxi, ubi Ciconiam, ubi *Ποιζούσαι ἄγραι*, describam littus a sinu Place usque ad Chrysopolim. Post sinum Placa sequitur sinus vulgo dictus Manolius, contra medium Hermæi promontorii latus sive ἄγραν *Ποώδη* situs, egregius portus et piscosus, quem de bonitate piscationis cedere aiunt piscatores nulli sinui littoris Asiatici. Hic valles luculentas habet, olim adeo pastionibus celebratas simul et luculento monasterio ornatas, ut copiosum lac ex circumjacentium collium clivis Græci nimium inaniter nunc dicitent in monasterium tubulis subterraneis ductum fuisse: quod idem proficiscens in Mediam a Cappadocibus Neocæsariensibus audivi, suorum montium

ubertatem pastionum usque adeo extollentibus, ut opere subterraneo in celebre illud cœnobium Gregorii Thaumaturgi suburbanum Neocæsaræ lac deductum fuisse jactitare non desinant, viamque ostendant, quam in hunc diem sua lingua appellent viam lactis. Post Manolium sinum deinceps sequitur locus situs juxta Neocastrum, quem Piscatores appellant Cormion⁴ ab arbore, ut ipsi putant, quæ ibi nulla talis est, ignorantes se depravasse Ciconium. Quod cum ex ordine Anapli Dionysiani fuisse apud Neocastrum Asiaticum colligo, tum ex scholiis quibusdam perantiquis in Dionysium scriptorem orbis tradentibus maximas Bospori angustias esse inter Anaplum et Ciconium. Ubi vero esset Anaplus, disserui, cum tractarem promontorium Hestias. Flumen autem Arete, quod Turci vocant *Jocsou*⁵, id est, aquam viridem, progrediens a solis ortu ad occasum, ingreditur Bosporum juxta Neocastrum, quod ab ostio sursum versus etiam summa ætate scaphis navigatur paulo amplius octo stadiis. Ejus ostium subeuntibus ad dextram spectatur amœnissimus et maximus regis hortus, opacus densa silva arborum fructiferarum; ad sinistram extat Neocastrum, ex Asia similiter coarctans Bospori angustias, ut easdem ex Europa cogit stringitque arx, quam ante dixi appellari Læmocopiam. Omnium maximus fluvius est eorum, qui intra Chrysopolim et Pontum ingrediuntur Bosporum. Omni anni tempore molas versare potest, triaque moletrina exercet, unum distans ab ostio circiter octo stadia, alia interiora absunt plus quam tria miliaria. Fluit per vallem pulcherrimam, undique memoribus virentem, refertis multitudine ferarum. Pisces fert, quos Græci accolæ lelingia appellant, cujusmodi plurimos procreat palus Ascania, quos crudos etiam exsiccatos edere solent Byzantini. Producit etiam cephalos, et in altis gurgitibus glanes etiam cetacæ magnitudinis. Sinus Neocastri duo flumina admittit, unum quem jam dixi nominari Areten, alterum ego Napliticum⁶ appello, ex eo quod effluit in Bosporum juxta locum, quem vulgus vocat Naple, nescio an a Nicopoli, an ab Anaplo, an a Nausiclia. Hic a meridie cingit regis hortos, quos Arete cingit a septentrione. Utriusque ostium silvas cannarum efficit, Naplitique confluens summa ætate etiam in locis vadosis ea magnitudine fluere videtur, qua rivi aquæ

1. *Azari*] ex Hermolai Barbari conjectura. Nunc recte procul dubio in Plinio legitur *Amyci* (cf. quæ supra p. 86 de lectionis varietate monui). Consequitur Naulochum et Nicopolin Plinii ad Nausimachium Dionysii pertinere tum demum posse, si ordinem geographicum a Plinio neglectum esse arbitreris. || — 2. *Hodie Arete*] Idem nomen inde ab antiquis temporibus fluvio fuerit. Aretum Bithyuum inter Amyci regis comites memorat Apollonius Rhodius 2, 65. ||

— 3. *Diacybissa olim Libyssa*] Perperam hæc nomina ejusdem loci fuisse putantur.

4. *Cormion*] Neque nomen hoc neque ordo locorum Dionysianus eo faciunt, ut Ciconium ad Neocastrum (*Anadoli Hissari*) querendum esse putemus.

5. *Joc-sou*] Hammerus alique scribunt *Gök-sou*. || — 6. *Napliticum appello*] Turci appellant *Kontchouk Gök-sou*.

ductuum. In gurgitibus, quos multos habet, eadem genera piscium quæ in Arete perspiciuntur. Equidem ipse non longius tribus miliaribus secundum ejus ripam progredi metu barborum ausus, prospexi duntaxat hunc fluere per longam vallem nemorosam, venerationi regis accommodatam. Ab hujus fluminis ostio incipit promontorium, cujus mucro undique percussitur fluxu Bospori, qui rapiditate, altitudine, strepitu sonoro superat omnes fluxus totius Bospori, multas molas quotidie versare solitus. Hujus promontorii dorsum ab occasu solstitiali ad brumalem ortum surgit, situm contra sinum τῶν Χηλῶν. Clauditur duabus vallibus, una a septentrionibus, altera a cardine meridiano, utraque producta in longitudinem stadiorum circiter octo. Undique proclive et præceps promontorium, cujus a summo mucrone ascendi quingentos passus, primos præcipes et valde directos, reliquos semiplanos efficientes dorsum promontorii, quod valde strictum ob valles utrinque coarctantes et scrobes tres, quos velut theatra promontorium efficit, primum extantem supra mucronem promontorii, complectentem ambitu passus amplius trecentos, distantem a Bosporo circiter viginti passus: alterum ab altero divisum tenui promontorii dorso, non latiori tribus passibus. Promontorii radices a primo scrobe ad secundum excurrunt in longitudinem passuum circiter trecentorum. Secundus scrobs magnitudine superat primum, et lapidicina olim fuisse videtur: passuum intervallum plus minus ducentorum interest inter secundum et tertium scroben desinentem in imam planitiem vallis prædictum promontorium claudens, sitæ e regione promontorii Hestiarum. In hanc vallem multi fontes rivulos emittunt irrigantes regis hortos clausos excelsis lauribus, positos in ima vallis planitie, quam Græci jam vocant Cleri a genere frumenti, ignorantes temporibus Justiniani appellatam Crochon sive Brochon: id quod perspicitur ex Procopio (De ædif. 1, 8). « Duo, inquit, erant templa Michaeli Archangelo dicata inter se opposita, Bospori freto divisa: unum in loco appellato Anaplo, in sinistro latere navigantibus ad Pontum Euxinum: alterum in contrario latere, quod antiqui Πρόχθους⁸ nominarunt, ex eo existimo, quia littus multum projiciatur ex hac ora, nunc autem nominatur Βρόχοι, temporis longitudine accolarum inscitia depravate nomina. » Hæc quidem Procopius, cujus in altero codice leguntur Crochi, et in margine quidam literis antiquis eundem locum notat Cronychion⁹ sive Bronychion. Quid si fortasse olim appellabatur Πρωτος δίσκος? nam littus

ibi non prominet, sed potius retrahitur in sinum, quem efficiunt promontoria ex una parte Moletrinarium, ex altera Heliacum. Itaque temporis vetustate fieri potuit, ut πρώτον δίσκον depravarint in πρόχθους. nam si promontorium Moletrinarium sit ἄκρα Ποιζούσα, ut esse videtur, in latere hujus [ad meridiem] vergente, potuit esse Πρωτος δίσκος. Promontorium Heliæ, quod fluxu rapido verberatur, aliquando molas versare solito, claudit sinum nuncupatum τῆς Φυλακῆς: ubi regius hortus cum silva et turri, ex qua summa aquæ ex altis collibus subductæ saliant. Inde brevi promontorio superato, adest vicus dictus Chrysoceramus¹⁰ ex eo quod olim templum haberet tegulis inauratis tectum. Ex hoc vico effodi vidi saxa quadrata ingentia fundamentorum antiquorum, sub terra abdita in duodecim altitudinem pedum, indicantia ibi olim fuisse castellum munitissimum, cujusmodi fuerunt regis Sophianæ nuncupatæ aut his antiquiora palatia, quæ non longe ab æde Michaelis extrema jam commemorata Procopius (l. l.) fuisse subsequentibus verbis designat: « Non multum, inquit, procul ab æde Michaelis templum Deiparæ virgini sacrum longa vetustate exolescens renovavit: cujus dignitatem longum esset excutere et sermone significare. In hoc sane littore dextro navigantibus in Pontum spectatu dignæ jam usque ab antiquis temporibus ædes regis erant, quas rex Justinianus omnes Deo consecravit. » Deinde narrat, ut Byzantii esset magna multitudo meretricum, quibus poenitentibus vitæ prioris ædes regias in eodem littore sitas convertit in monasterium magnificum. Chrysoceramum fluvius æstate exarescit. Inde sequitur vicus appellatus Stauros, ab occasu cinctus promontorio, vulgo vocato Nagalon, quod rapido cursu fluxus verberatur valente volvere molas, continuato usque ad Moletrinum, a peritioribus quidem Hermonianum nuncupatum, a vulgo vero Tamborlianum¹¹. Inde fluxus littoreus remissior usque ad Chrysopolim. Deinceps Dionysius institutum Anaplum continuat in hunc modum.

IX. De Chrysopoli et loco appellato Bore, sive Damali.

Fr. 65.

Post Discos (inquit Dionysius) sequitur portus magnitudine et tranquillitate pulcherrimus et optimus. Ipsius magnitudinem circumscribit littus profundum et molle. Supra mare jacet campus acclivis in littus,

7. Cf. Ducangius Constant. Christ. lib. 4, p. 187. || — 8. Πρόχθους] Hunc locum, qui ταῖς Ποιζούσαις ἄκραις Dionysii respondere videtur, cum Hammero p. 305 censeo ponendum esse ad hod. Kulle baghdchessi. || — 9. Cronychion] Ἀν Ἀκρωνυχίων?

10. Chrysoceramus] nunc Beglerbey. De ecclesia Χρυσοκεράμων v. Anonymus Descr. Constant. in Bandurii Ant. Const. lib. 3 § 165 (Histor. Byz. t. 22, p. 51) ibique not. Bandurii.

11. Tamborlianum] hod. Tambour-bournou.

appellatur autem Chrysopolis, ut quidam dicunt, ex eo, quod Persæ imperantes in hunc locum cogerent auri acervos exactos ab urbium tributis : ut vero multi tradunt, a Chryse filio Chryseidis et Agamemnonis ibi mortuo et sepulto. In hunc enim locum dicunt Chrysen fugientem metu Ægisthi et Clytemnestræ pervenisse, cogitantem in Tauros transire ad sororem Iphigeniam, sacerdotem initiatam Dianæ; sed illum morbo laborantem, hic sepultura affectum fuisse, suoque ex nomine loco nomen reliquisse. Posset etiam ob portus commoditatem ita appellari ab iis qui mirabilia auro comparare solent.

Ex his Dionysii verbis facile asequimur, Bospori Anaplum esse Dionysii illius Byzantii antiquissimi scriptoris, quem jam sæpissime citavi. Nam Stephanus¹, antiquus urbium scriptor, superiora Dionysii verba affert. « Chrysopolis, inquit, in Bithynia prope Chalcedonem Anaplum naviganti in dextra. Dionysius autem Byzantius Anaplum Bospori scribens de nomine hujus hæc dicit : Appellata autem est Chrysopolis, ut aliqui dicunt, a Persarum imperio huc acervos auri collecti ex vectigalibus redigente : alii vero plures dicunt, a Chryse filio Chryseidis et Agamemnonis. » Neque solum ex his Stephani verbis cognoscimus Dionysii Anaplum esse Stephano antiquiorem, sed etiam ex ipsius Anapli discursu percipimus illum scripsisse Bospori Anaplum, antequam Severus Byzantium evertisset. Chrysopolis emporium fuit Chalcedonia, ubi Xenophon (Exp. 6, 6, 38) tradit Græcos, qui meruissent stipendia in Cyri expeditione Persica mansisse dies septem, vendentes prædas quas cepissent. Idem in historia rerum Hellenicarum (1, 1, 22) : « Attici, inquit, duces Chrysopolim Chalcedoniæ profecti, muris eam munierunt, eandemque ad servandas decimarum pecunias constituerunt, in ipsaque decimam exegerunt ex navibus Ponti, præsidiumque triginta navium cum præfectis duobus ibi reliquerunt. Postea muris nudatam fuisse ex Strabone (p. 563) patet, dum ait Chrysopolim vicum esse. Similiter hodie urbs non est, sed vicus laxè habitatus multis ædificiis non continuis, circuitu miliaria complectens circiter duo; situs partim in valle, partim in promontorii vallem cingentibus, quorum unum Damalicum quam mox appellabimus, totum fere ejusdem ædifi-

ciis occupatum. Portum profundum habet in sinu mediocriter curvato : sed longe olim majorem habuisse, occupantem imam vallis planitiem, in qua sita est nunc Chrysopolis, oportet, cum Athenienses triginta triremes illic in præsidio tenerent, et navale esset Chalcedoniorum. Socrates enim (H. Eccl. 1, 4) inquit, Constantinum Magnum post multas pugnas terra marique pugnatas Licinium imperii consortem et generum ad Chrysopolim Bithynicam vicisse, quæ erat navale Chalcedonis². Ex quibus possem multis verbis disserere hunc portum multo majorem extitisse, sed obrutum fuisse partim olim deleta Chalcedone, partim postea barbarorum metu, partim nostra ætate. Vidi partem portus obrui ad excipiendam sedem ædis Maometanæ et Xenodochiorum, quæ construxit regis Soleimani filia, omniaque textit plumbo, et columnis marmoreis et porticibus et arcibus amplis et fontibus exornavit. Denique Chrysopolis reædificata est a Turcis, quæ diu jacuerat deserta bellis Persarum et Turcorum, ut nullum vestigium restet eorum, quæ Georgius Cedrenus dicit Philippum regem condidisse Chrysopoli, ut monasterium τῆς παναγράντου θεοτόκου, ut palatia ad excipiendum regem regiosque liberos, hortosque et piscium vivarium (id quod in vallis planitie, ubi nunc sunt præcipua Chrysopolis ædificia, existimo lacum fuisse, nimirum reliquias portus antiqui). Chrysopolis quanquam est suburbana Byzantii, tamen omnes fere Byzantini ignorant, ubi hæc fuerit, ex eo quod, nomine antiquo exoleto, jamdudum vocatur Scutaris³, nescio a Francisne aliquamdiu Byzantio imperantibus, Chryson appellantibus scutum, an potius a statione militum scutariorum, id quod designare videretur Marcellinus, cum ait : *Per Chalcedona et stationem transcurrit*, si apposite legeretur sine conjunctione, *Chrysopolim stationem*, brevitate ergo, ut vulgo fieri solet, suppresso nomine scutariorum, quod Constantinopolitanos reges crebro usurpasse eorundem historia frequens testis est. Verum ex codice Marcellini maxime depravato fateor me conjecturis vagari potius quam certo judicio sententiam dicere. At haudquaquam ferendi nonnulli, qui putant vicum, quem paulo ante dixi appellari Chrysocearam, fuisse Chrysopolim, cum jam declararim hanc nominatam ex eo, quod templum haberet tectum inap-

1. Stephanus : Χρυσόπολις, ἐν Βιθυνίᾳ, πλησίον Χαλκηδόνος τὸν ἀνάπλου πλόντι ἐν δεξιᾷ... Διονύσιος δ' ὁ Βυζάντιος, τὸν ἀνάπλου τοῦ Βοσπόρου γράφων, περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τάδε φησὶ : « Κάλειται δὲ Χρυσόπολις, ὡς μὲν ἐνίοι φασιν, ἐπὶ τῆς Περσῶν ἡγεμονίας ἐνταῦθα ποιουμένων τοῦ προσιόντος ἀπὸ τῶν πόλεων χρυσοῦ τὸν ἀθροισμὸν, οἱ δὲ πλείους ἀπὸ Χρύσου παιδὸς Χρυσήθους καὶ Ἀγαμέμνονος. » Cf. Etym. M. p. 815, 59, et Hesychius Milesius § 11 (Hist. t. IV, p. 148).

2. Cf. etiam Socrates Hist. Eccles. 7, 25 p. 366.

3. Scutari] Orientales populi urbem vocant *Uskudar*, quod abiit in *Scutari*. *Uskudar* autem vocem Persicam esse et significare tabellarium regios jussus ab una statione ad alteram transferentem (ἀσάνδην ap. Xenophont.) monet Hammerus l. I. p. 311. « Scutari, inquit, war also in den ältesten Zeiten, was es noch heute ist, eine Poststation für Asiatische Couriere, der grosse Unterstand aller nach Europa ziehenden Caravanen, und der Ausbruchsort aller von Constantinopel nach Osten Reisenden. »

ratis tegulis. At ex vico Chrysoceramio ultra citroque trajectus fieri non solet, sed ex portu Scutarico, ut loco accommodato ad trajiciendum, unde, ut nunc, trajectus olim fieri solebat. Est etiamnum Byzantii scala omnium frequentissima prope portam Neorii, nominata Scutarica, quam olim eandem fuisse quæ Chrysopoleos et Chalcedonis, cum ex his quæ afferam in descriptione Constantinopoleos, tum ex usu hodie quotidiano colligere possumus. Nam ex porta Neorii, quæ nunc appellatur Oria, quotidie jam videmus necessitate quadam fieri trajectum in portum Scutaricum, si quis trajicere velit Byzantio Chalcedonem, et si quis navigare velit Chalcedone Byzantium, illum necesse habere sursum navigare usque ad Scutarim: id quod frequenter quotidie videtur multis navigiis ferentibus homines et jumenta recte via non valentibus transire Chalcedonem, sed ob rapidi fluxus decursum ascendere coactis usque ad Scutarim; atque ex Chalcedone volentibus transire Byzantium, opus est ascendere ad promontorium Scutaricum olim appellatum Bovem sive Damalim, atque ad portum usque Chrysopoleos: id quod ut fit hodie, ita olim factitatum fuisse patet e Polybio (4, 43) qui ait: « Ex urbe Chalcedone volentes transire Byzantium, non possunt recta navigare ob intermedium rapidum defluxum Bospori, sed necesse habent iter deflectere prope Bovem, et Chrysopolim navigare. Idem « a promontorio, inquit, appellato Hestis fluxus Bospori impulsus prolabitur ad Bovem nuncupatum, qui est Asiæ locus, ad quem constitisse aiunt primum fabulæ Jo, cum transivit hoc fretum. Rursus fluxus impulsus a loco Bove nominato fertur ad ipsum Byzantium. » A quo non dissentit Georgius Cedrenus, cum ait Leonem Phocam Chrysopolim occupasse, populumque in ulteriore ora in aciem struxisse apud locum, ubi in columna extat Damalis lapidea, itaque exterruisse eos, qui essent Byzantii. Ex antedictis collegeram Scutarim esse Chrysopolim, et locum quem Polybius appellat Bovem, Arrianus Damalim, existere promontorium Scutaricum, situm contra promontorium Bosporium, in quo positum fuit Byzantium: verum postea multo planius novi, cum incidi in Dionysii Anaplo.

Fr. 66.

Post Chrysopolim, inquit Dionysius, promonto-

Fr. 66. Eadem narrant Hesychius Milesius p. 153, et Codinus p. 9 ed. Bonn. Præter hos epigramma istud memorant etiam Constantinus Porphyrog. De them. 2, 12 (ex quo in Steph. Byz. p. 178 Meinekius intulit), Anthologia Palat. 7, 169 et Suidas v. Βοιβιον. Cf. Heyne in Antiquit. Byz. excursu III: *De Damalide Charetis conjugæ ejusque statua.* — In versu 3 ἤλασεν apud Gyllium excidit. In seqq. legatur: Εἰς Φάρον· οὐ γὰρ ἐγὼ.. ἦν Χάρητος, ἔπλεον δ'

rium maris ictibus expositum prominat; multa enim navigatio ad ipsum impulsa contra promontorium nominatum Bovem concertat. Est autem is locus tanquam e carceribus emittens trajicientes in Europam. In hoc promontorio existit columna lapidis albi, in qua extat Bos, Charetis imperatoris Atheniensium conjux, quam hic mortuam sepelivit. Inscriptio autem significat sermonis veritatem; at illi, qui vanam reddunt historiam, putant antiquæ Bovis statuum, aberrantes a veritate. Inscripti enim in columnæ basi hi versus sunt:

Ἰναχίης οὐκ εἰμι βοῶς τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμεῖο
Κληίζεται ἀνωπὸν Βοσπόριον πῆλαγο·
Κεῖνην γὰρ τὸ πάροιθε βαρὺ χόλος ἤλασεν Ἥρη·
Ἐς Φάρον ἦδε δ' ἐγὼ Κεχροπίς εἰμι νέκυς.
Εὐνέτις ἦν [δὲ] Χάρητος, ἐπλεον δ' ὅτε πλεῶν ἑκαίνος
Τῆδε Φιλίππειον ἀντίκαλος σκαπέων.
Βοιβιον δ' ἤκουον [ἐγὼ] τότε, νῦν δὲ Χάρητος·
Εὐνέτις ἠπείροις τέρπομαι ἀμφοτέραις.

Temporibus Photii, qui hypotheses præcipuorum scriptorum velut indices antiquæ bibliothecæ conscripsit, vixit Georgius Codinus; is hæc fere omnia, quæ ante dixi, ex Anaplo Dionysii (p. 9 ed. Bonn.) retulit in sua scripta. Postquam, inquit, Leo excessit e vita, Atheniensium imperator Chares, cum quadraginta navibus in auxilium Byzantium profectus ad bellum contra Philippum, occupavit promontorium Propontidis, quod inter Chalcedonem et Chrysopolim situm est, et in illo loco contra Philippum prælio feliciter decertavit, ubi conjugem comitem habens morbo laborantem amisit, eamque sepultura affecit, eique excitavit aram et columnam in qua Damalis statua spectatur ex lapide albo facta. Sic enim appellabatur illa Charetis uxor, quod etiam in ea incisus usque ad nostram ætatem versibus patet. Deinde eisdem versus affert, quos supra scripsi. Prætereo jam non recte Codinum tradere Charetem Atticæ classis ducem quadraginta navibus auxiliatum fuisse Byzantiis, cum ex Demosthene constet, Athenienses succurrisse Byzantiis centum et viginti navigiis. Omitto etiam illud, quod dicat promontorium, in quo sita esset statua Damalis, esse Propontidis, cum sit Bospori: hoc unum, quod recte scribit, accipio, nimirum hanc columnam statuamque excitatas fuisse a Byzantiis in gratiam imperatoris Atheniensium, ut cum ex antedictis percipi potest, tum ex psephismate Byzantium,

ἐπλεῶν ἑκαίνος.. Βοιβιον δ' ἤκουον τότε. Versum penultimum varie veteres exhibent. Cum Dionysio facit Codinus, e quo adscivi vocem ἐγὼ. Hesychius ita habet: Βοιβιον οὐνομα δ' ἦεν ἐμοί τότε. Anthologiae codices: Βοιβιον καλεῦμαν ἐγὼ τότε. Constantinus: Βοιβιον καλεῦμαν ἐγὼ, νῦν δὲ Χάρητος. Suidas: Βοιβιον καλεῦμαν τότε ἐγὼ, νῦν κτλ.

1. Ex Anaplo Dionysii] Nihil video unde hoc probetur.

quod ingenue profitetur Byzantium a Philippo Macedone obsessum, liberatum fuisse auxilio Atheniensium, quod Demosthenis codex editus sic habet lingua Dorica conscriptum, qua Byzantii utebantur coloni Megarensium Doricorum (Or. De coron. § 90 p. 255): Ἐπὶ ἱερομνάμονος Βοσπορίῳ Δαμάγητος ἐν τῇ ἄλλῃ εὐξεν ἐκ τῆς βωλᾶς λαβὼν βήτηραν, ἐπειδὴ ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ἐν τε τοῖς προγεγεναμένοις καιροῖς εὐνέων διαταλαῖ Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμαχοῖς καὶ συγγενέσι Περινηθίοις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρεῖας παρέσχηται, ἐν τε τῷ παρεστακότι καιρῷ Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνα ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ' ἀναστάσει Βυζαντίων καὶ Περινηθίων καὶ τὰν χώραν δαίοντος καὶ δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ σίτω καὶ βέλεσι καὶ δπλίταις, ἐξελετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων, καὶ ἀποκατίστασε τὰ πάτριον πολιτεῖαν καὶ τὸς νόμους καὶ τὸς τάφους, δεδύχθαι τῷ δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινηθίων Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτεῖαν, ἔγκτασιν γὰρ καὶ οἰκίαν, προσδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλὴν καὶ τὸν δᾶμον πρᾶτοις μετὰ τὰ ἱερὰ, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἰθὺλοῦσι τὰν πόλιν ἀλειτουργήτοις ἡμῶν πασῶν τῶν λειτουργίῶν, σῆσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἐκαδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπορίῳ. Prætereo cetera. Si hoc pæphisma vitiatum non esset, perspiceremus has statuas tres sexdecim cubitorum statuas fuisse apud locum Bovem nuncupatum, ubi Chares Atheniensium bello navali pugnavit contra Philippum, tumque legeremus non Βοσπορίῳ, sed Βοσπορίῳ χώρῳ². Cujusmodi fuit locus nuncupatus Bos, aut promontorium Bosporium nominatum, in quo situm erat Byzantium.

Ex Polybio, Arriano, Dionysio Byzantio patet locum appellatum sive Bovem sive Damalim fuisse promontorium nunc nominatum Scutaricum, positum e regione promontorii Bosporii Byzantium continentis, sententiaque Polybii ita appellatum, quod Io vacca illuc ex Europa fretum transiens appulsa fuerit. Dionysius quidem Byzantium promontorium appellari Bovem consentit, sed Bovis statuam in eo excitatam ex antiquo epigrammate negat esse Iōs Inachi filiae, eamque huc non transiisse, sed in Pharon. Quam autem Pharon epigramma intelligat? vide an Pharon antiquam, quam supra ostendi fuisse prope angustias Fani; an illam, quam Marcellinus statuit supra promontorium Chrysoceras, hoc est in urbe Byzantio. At nemo Io tradit hac aut illuc transisse; mihi potius epigramma intelligere videtur Pharon Alexandrinam, negareque Bosporum appellatum ab Io Inachi filia. Nam etiam Arrianus scribit quorundam sententia

aliam vaccam fuisse, quæ nomen dederit freto Thracio, quam dicit Phrygibus hominibus eam urgentibus incolumem nullo metu fretum transisse, situm inter Chalcedonem et Byzantium, ducentemque illis extitisse, quibus divinum oraculum datum erat, ut buculam itineris ducentem facerent. Cui obtemperantes, incolumes transierunt. Et monumentum tradit hujus transitionis Damalim æream excitatam a Chalcedonenibus, locumque in regione Chalcedonia esse ait, qui forsitan esset is qui usque ad suam ætatem nominaretur Damalis. Dionysius quidem fatetur columnam ex lapide albo fuisse, sed non declarat, Damalim esse lapideam, an æream. Georgius Codinus dicit statuam Bovis uxoris Charetis fuisse ex lapide expolito. Itaque oportet illam antiquam, unde Bosporus appellatus fuit, quam Arrianus tradit æream, dejectam et sublatam esse, deinde alteram lapideam positam fuisse tempore Leonis Phocæ, ut ante dixi. Damalis lapidea stabat in columna. Jam non repetam, quantopere erret Tzetzes, dum statuit Cyaneas inter Damalim et Constantinopolim: id enim supra ostendi, cum agerem de Cyaneis; quam item aversus a cognitione locorum labatur, cum circa locum Damalim testatur Darium pontem junxisse, declaravi, dum de Hermæo tractarem promontorio.

X. De fonte nominato Heragora et templo Veneris et de œde Synodi Chalcedonensis; de Chalcedone.

Fr. 67.

Post, inquit Dionysius, locum appellatum Bovem sequitur fons nominatus Hermagora, et delubrum herois Eurosti; secundum id existit littus supinum et planum, lenissimo fluvio irrigatum, in ipsoque Veneris templum, atque juxta ipsum parvus isthmus multam circumscribit cherronesum, in qua urbs Chalcedon, paulo supra fluvium appellatum Chalcedonem sita, portus utrinque habens in flexibus in isthmum recedentibus, unum quidem ad vesperam spectantem, alterum ad solis ortum. Ipsa quidem effertur colle quidem humilior, planitie vero asperior. Multa in urbe hac admiratione digna ob antiquitatem et res gestas et fortunas et in utramque partem mutationes: maxime autem admirabilia Apollinis templum et oraculum nullo summorum oraculorum inferius. Verum finis esto meæ Bospori historię.

Hæc quidem Dionysius, qui, ut planius cognoscatur, littus describam a promontorio Damalico usque ad Chalcedonem, de qua nonnulla addens, finem ipse quoque faciam Bospori, qui procedens ad solis occasum, fle-

2. Ἐν τῷ Βοσπόρῳ nunc legitur.

Fr. 67. Fons Hermagora] Κρήνη Ἑρμαγόρα, i. e., puto, fons Hermagoræ, sicut dicitur Φαναγόρα πόλις, Pharnagoræ urbs, in Bosporo Cimmerico. || —

Eurosti] Eurostus heros aliunde non notus. Fuit Εὐνόστου. Tanagræum Eunosti fanum memorat Plutarchus Qu. gr. c. 40. Portus Eunosti dictus erat Alexandriæ V Strabo p. 617

ctitur promontorio Damalico ad meridianum cardinem. Jam vero inter duo promontoria, nimirum alterum Europæ, Bosporium nominatum, et alterum Asiæ Damalim appellatum, supra mare paululum eminent scopolus seu parva insula¹ distans promontorio Damalico circiter centum passus, tota ferme occupata ab arce, machinis bellicis munita ad arcendas naves hostiles, si quæ penitus in Bosporum ex Propontide erumpere conarentur, atque ab ea arce ad promontorium Damalicum transversus murus cæcus sub aqua obductus erat, velut quædam moles, ictus septentrionum excipiens, navibus ob rapidum intermedium Bospori fluxum ascendere nequeuntibus, ventumque a puppi expectantibus in eo loco, quem Dionysius tanquam e carceribus inquit emittere trajicientes. Is etsi tutiorem stationem efficiebat, tamen avaritia nationis dominantis paulo ante dirutus est, ejusque saxa translata in privatas ædificationes. A promontorio Damalico, distanti a Chalcedone paulo minus quam tria miliaria, littus est fere totum importuosum et præruptum, mareque juxta littus vadosum, cautibusque sub aqua latentibus confragosum, ut vix tentans multis locis reperire potuerim applicationem scaphæ; litorisque crepidines in plus quam quinquaginta passus effertur præcipites, ut ascensus directus sit et præruptus a Damalico promontorio usque ad valliculam, quæ sinum efficit, ubi ora humilis et littus demissum et non præruptum mareque portuosum, in quo cernuntur ruinæ molis antiquæ, quæ olim munebat portum seu potius stationem², nunc gradum præstat ad fontem in littore proximo fluentem perennem, a Dionysio appellatam Heragora: quem paulo ante subductum vidi in hortos, quos supra Heragoram rex Soleimanus longis muris circumsepsit, aliis eo etiam fontibus opere subterraneo derivatis, ut eorum redundantia hortis superflua sit restituendus fluxus Heragoræ longe copiosior. A fonte Heragora littus est fere saxosum et præruptum usque ad planitiem Chalcedonis suburbanam, ubi olim erat ædes Veneris, et postea fuit templum divæ Euphemie³ funditus jam everse supra terram, atque adeo substructiones erutæ, excepto cuniculo subterraneo, ex quo etiam-

num scaturit fons. Prope est rivulus⁴, cujus meminisse Dionysium ante vidimus: qui si nunc longe minor fuit, id attribuendum fonti constructo in eadem planitie juxta viam Chalcedone tendentem ad urbem Nicomediam; perennem fistulam quoque versus quatuor digitos patentem implente. Fons autem, quem jam dixi scaturire ex antiquo aquæ ductu divæ Euphemie, distat, a scala Chalcedonensi mille et centum passus. Qualis autem fuerit ædes divæ Euphemie, in qua celebrata fuit synodus Chalcedonensis, et qualis ejus situs, Evagrius Scholasticus (2, 3) ample scribit; quæ ego breviter attingam. Sacrorum hominum cœtum ait habuisse concilium in Euphemie martyris æde, distanti a Bosporo non amplius duobus stadiis, sita in suburbano agro Chalcedoniorum Bithynorum molliter acclivi, ut ambulantes in templum non sentiant se in illud subiisse, repenteque velut ex sublimi specula undique campos sub aspectum subjectos contemplantur supinos et planos herbis, frugibus, arboribus virescere, mareque partim tranquillum violaceo cæruleoque colore purpureescens ad littora adludere amœnumque quiddam exhibere, partim murmure sonans fluctibus efferatum lapillos et conchas et algas provolvere. Inde addit Euphemie ædem vel hoc ipso ornari, quod sita sit ante oculos Constantinopoleos, et quod constet tribus membris magnorum ædificiorum ornatis amplitudine et laxitate et pulchritudine columnarum et tectis elegantibus. Sed quid conor in lucem edere scripta Evagrii, vel hoc ipso nobilia facta, quod nobilibus et plane regis Parisiorum characteribus jam dudum pervulgata etiam longe ultra Chalcedonem vagentur. Chalcedon, quam Herodotus (4, 85) appellat Chalcedoniam⁵, a Dionysio quidem constituitur paulo supra Chalcedonem fluvium. Sed tacet Dionysius, id quod Arrianus et Menippus⁶ loquuntur, appellatam ab eodem flumine Chalcedone. Arrianus⁷ in sua historia Bithynica dicit eam nominatam a filio Saturni nuncupato Chalcedone, a quo primum fluvius illic fluens nominatus est Chalcedon; deinde urbs a Doriensibus, illuc coloniam ubi deduxissent, nominata est eo nomine quo flumen. Incertus quidam historicus⁸ dicit vocatum a filio

1. *Insula*] quæ Turcice vocatur *Kis-Kalessi*, vulgo dicta *tour de Léandre*.

2. *Stationem*] ubi nunc *Haider Pacha Iskelessi*, ut Hammerus quoque p. 342 statuit. || — 3. *Templum Divæ Euphemie*] in hodierno *Kadikoi*. Cf. Hammer. p. 347. || — 4. *Rivulus*] quem in recentioribus tabulis non reperio.

5. *Chalcedoniam*] Herodot. 4, 85: Δαρείος... ἀπικετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔσκευτο ἡ γέφυρα, in quibus vox *Καλχηδονίη* de regione potius quam de urbe intelligenda est. || — 6. *Menippus*] Obversabatur Gyllio locus Stephani Byzantii v. *Καλχηδών*, ubi laudatur quidem Menippus, at non de Chal-

cedone fluvio, cujus Stephanus meminit hisce: Ἐκλήθη δὲ (Καλχηδών) ἀπὸ Χάλκιδος (ceteris Καλχηδόνος) τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ, ὡς οἱ ἱστορικοὶ ἔπαντες φασιν. || — 7. *Arrianus*] apud Eustathium ad Dionys. v. 803: Κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν (sc. Bithyniacam. V. Fr. Hist. t. III, p. 597, fr. 61.) ἐπώνυμός ἐστιν ἡ τῶν Καλχηδονίων πόλις τῷ Κρόνου υἱῷ Καλχηδόνι, ἀφ' οὗ πρῶτα μὲν ὁ ἐκεῖ ῥέων ποταμὸς ἐκλήθη Καλχηδών, ἔπειτα ἡ πόλις, Δωριέων ἀποικησάντων ὑστέρους χρόνοις, δμῶνυμος γίνεταί τῷ ποταμῷ. || — 8. *Incertus quidam historicus*] Nos eadem novimus e scriptoribus bene notis. Hesychius Milesius § 20 (Fr. Hist. t. IV, p. 150): Καλχηδών δὲ ὀνόμασται τὸ χωρίον, ὡς μὲν τινὲς φασιν,

Calchantis vatis. Alii aiunt a Chalchide urbe Eubœæ, quæ illuc coloniam misisset. His quidem Dionysius orbis descriptor (v. 803) consentire videtur, Chalcedonios appellans Χαλκιδίαις. Ille vero tradens a filio Calchantis vatis, motus fuisse videtur nobilitate oraculorum Chalcedonicorum. Arrianus (l. l.) narrat, ut alter et vicesimus dies omnium mensium nefastus a Chalcedonensibus institutus est ex eo quod illo die cum alia haudquaquam prospera passi sint, tum Pharabazus Persa eorum pueros exciderit et penitus castravit et miserit ad Carium. Idem ait morbum in Chalcedonios sævisse divina ira, eodemque ex a virilia abscidisse, quod sacrificia quædam neglexissent. Cæcos Chalcedonios oraculum dixit ea de causa, quod Megarenses huc primum navigantes eligere nescissent Byzantium solum uberius. Herodotus (4, 144) similiter scribit Megabyzum, cum intellexisset decem et septem ante annis Chalcedonios quam Byzantium urbem Chalcedonem condidisse, cæcos dixisse, quod præsentem meliorem loco elegissent pejorem. Chalcedonii, inquit Theopompus (fr. 55 ex Athenæo p. 526), priusquam rempublicam participassent, communicassentque cum populari gubernatione Byzantium, omnes quidem in officiis institutisque recte vivendi erant; post vero quam democratiam Byzantium gustaverunt, vitam quotidianam maxime frugalem et temperatam luxu deliciisque corruperunt ac depravarunt, simulque evaserunt sumptuosi potandique amantes. Viros excellentes procreavit Chalcedonia, e quibus Thrasymachus sophista, qui primus periculum et colum demonstravit, discipulus Platonis et Socratis. Recentes historici, qui ante quadringentos annos scripserunt, tradunt sua ætate Chalcedonios non dare operam literis, sed thunnorum piscationi. Artique ceterorum piscium retibus et lineis capiendorum, victumque manibus quærere, parumque aut nihil curare literas: at nunc ne piscari quidem sciunt, ac potius agros duntaxat colunt, piscandi adeo ignari, ut thunnos et pelamydes ex foro Byzantium emere habeant necesse, cum olim constet notiores fuisse pe-

lamydes Chalcedonias quam Byzantias. Sic enim inquit Varro: *Paguri Samii, Phrygia attagena, græves Melicæ, hædus ex Ambracia, pelamys Chalcedoniæ, murena Tartessia, aselli Pesinuntii, ostrea Tarentina, pectunculus Chius, elops Rhodius, scari Cilices*. Quod autem Dionysius tradit, Chalcedone oraculum Apollinis fuisse non inferius Delphico, Lucianus id confirmat, antiquissimum qui asserit, cum Alexandram ait τὸν ψευδόμεαντιν societatem iniisse cum Byzantio quodam chronographo scelerato, qui appellaretur Cocconas. Hi cum inter se cogitarent Delphos, Claron, Delum, Branchidas divites factos ex arte divinandi, constituerunt vaticinationis oraculum excitare, ac primum considerarunt de loco. Cocconas Chalcedonem probabat locum commodum esse mercatoribus frequentem. Alexander præferebat urbem Paphlagoniæ nominatam Aboni mœnia, cuius sententia vicit. Itaque profectis ipsis Chalcedonem utile quippiam urbs visa est habere in Apollinis templo, quod illic antiquissimum est. Tabulas æreas defodiunt, in quibus inscriptum incisumque erat, ut quam mox Asclepius cum ipso Apolline patre accederet in Pontum, ut occuparet Aboni mœnia. Harum tabularum de industria inventarum fama statim Bithyniam et Pontum pervagata pervenit Aboni mœnia, urbem, ut dixi, Paphlagoniæ, ejusque incolas ita movit, ut templum edificare cœperint, quo Alexander profectus est. At Cocconas Chalcedone remansit duplicia planeque ambigua oracula quædam conscribens. Ex Apollinis Chalcedonici tripode manasse arbitror oraculum, quod Socrates (4, 8) sacræ historiæ conscriptor tradit, qui cum Valentis imperatoris indignatione muri Chalcedonis everterentur, in fundamentis inventam esse dicit tabulam lapideam, versus continentem subsequentes:

ἄλλ' ὅτε δὴ νόμοι δροσερὴν ἰὸ κατὰ δευτο χορεῖην
 περιβόμενοι στήσονται ἰσοστασίας κατ' ἀγίας,
 καὶ τείχος λουτροῖο πολύστονον ἔσται ἀλκυσ.
 δὴ τότε μύρια φύλα πολυπερέων ἀνθρώπων
 ἀγρια, μαρμαίροντα, κακὴν ἐπισίμενα ἀλκύν,

ἀπὸ τοῦ Χαλκηδόνος ποταμοῦ· ὡς δὲ ἴτεροι, ἀπὸ τοῦ παιδὸς Κάλχαντος τοῦ μάντεως, ὑστερον τοῦ Τρωικοῦ πολέμου γενομένου· ὡς δὲ ἄλλοι ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως τῆς Εὐβοίας, ἀποικῶν ἐκεί παραθέντων, οὗς δὴ καὶ τυφλοὺς ἀπεκάλισαν, παρεωρατότας τὸ Βυζάντιον. Eadem Codinus p. 8. Cf. Simeon Logotheta in Chron. ms. Paris. fol. 72: Καλχηδὼν ἢ Βιθυνίας, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ὑπὸ Κάλχαντος φυγάδος τῆς Ἀττικῆς, ὡς ἴτεροι δὲ, ὑπὸ τῆς Νικομήδους ἀδελφῆς οὕτω λεγομένης ἐκτίσθη ἀλγίοις ἱμυροσθεν τοῦ Βυζαντίου χρόνοις. Ceterum constat in numis et titulis et scriptoribus antiquioribus urbis nomen esse Καλχηδὼνα. Hanc formam spectat etymologia a Calchantis nomine ducta. Ad eandem ut altera etymologia a Ἰλνυίο πετῖα accommodetur, Ἰλνυίος Καλχίς vel Καλχηδὼν dicendus erat, sicut dixisse videtur Strat-

is comicus ab Hesychio laudatus: Κάλχας (f. Κάλχης). Στράτις τὸν ποταμὸν φησιν δεῖ ἐστὶ τῆς Χαλκίδος, in quibus Χαλκίς vox Chalcedoniorum regionem indicat, quam Dionysius quoque Periegeta v. 764 Χαλκίδα ἄρουραν vocat. Ordine inverso, Calchantis nomen in vetustis Homeri codicibus haud paucis Χαλχαντα scribi refert Eustathius ad Hom. p. 289, 38: Οἱ δὲ παλαιοὶ εὐρεθῆναι φασιν ἐν πολλοῖς... Καλχαντα Χαλχαντα λεγόμενον. || — 9. *Oraculorum*] De Apollinis vatis cultu Chalcedonio cf. Boeckh. in C. Inscr. t. 2, p. 973.

10. Δροσερὴν] legebatur Ἰσρὸν (deb. certe ἰερὴν); sed ipse Gyllius De topogr. Const. l. 3, c. 9, iterum e Socrate oraculum hoc apponens, δροσερὴν dedit; ἰερὴν legitur apud Zonaram et Cedrenum. || — 11. Καὶ Σκυθικὴν etc.] Hunc versum Gyllius omisit.

Ἰστρου καλλιρόιο πόρον διαβάνα σὺν ἀρχμῇ,
(καὶ Σουθικὴν ἄλεσι χώραν (καὶ) Μυσηίδα γαίαν¹¹)
Θρηκίης δ' ἐπιβάνα σὺν ἑπίσι μαινομένην,
αὐτοῦ κεν βοιώτοιο τῶος καὶ πότρον ἐπίστοι.

Hujus oraculi declarationem afferam, cum tractabo decimam regionem Constantinopoleos.

Sed ut planius perspiciatur Dionysii Chalcedonica descriptio, et quales sint hodie portus, quos idem Dionysius antea dixit Chalcedonem utrinque habere, atque ut internoscatur, uter horum postea appellatus fuerit Eutropii portus, subjiciam nonnulla. Chalcedonia usque ad hanc ætatem suum nomen retinet, olim magna et præclara urbs, nunc exiguus vicus: hæc enim iterum et sæpius vastata, primo a Persis, iterum a Valente imperatore muris spoliata, deinde a Gotthis eversa, quam post Cornelius Avitus aliqua ex parte restituit; postea a Saracenis, postremo a Turcis funditus deleta, ut duntaxat perparvus vicus¹² supersit. Nulla extant mœnium vestigia supra terram, neque sub terra, nisi raris locis fundamenta alta ingentibus saxis quadratis constructa, quæ penitus effodi nuper vidi in ædificationem substructionum, quas rex Soleimanus molitur in tertio Constantinopoleos monte. Portuum aliquot ruinæ cernuntur, atque nonnulla scoria metallorum in ea regionis parte ubi moneta excudebatur, tum extat aquæductuum subterraneum opus lateritium, quo per urbem aqua ducebatur, sicque portui accommodabatur, ut supra molem longe excurreret ad usum navigantium. Chalcedon sita erat in promontorio peninsulam efficiente, ad medium intumescente, ex tribus partibus leniter acclivi, ex quarta parte paulo accliviore et depressiore in vallem, per quam fluvius Chalcedon delabitur in Propontidem. Promontorii pars solis occasum conspiciens cingitur Bosporo, pars vero vergens ad meridiem ortumque hibernum clauditur Propontide; at ad orientem æstivum spectans eminet in vallem, per quam Chalcedon rivus quidam parvus, sed ripis altis coercitus profundus delabitur et salsus in longitudinem amplius mille passuum usque ad pontem lapideum transmittentem Chrysopoli viatores Nicomediam. Ab eo ponte usque ad Bosporum isthmus patet in latitudinem circiter octo stadiorum. Hic fluviolus etsi exiguus, ut jam nomine careat, accolæque duntaxat appellant Potamion, prorsus ignorantes olim nominatum fuisse Chalcedonem: tamen omnium fere scriptorum testimoniis nomen dedit urbi Chalcedoni: cujus etiam Xenophon meminit libro primo Hellenicorum (1, 3, 2), cum Alcibiadem quidem ait universo exercitu Chalcedonem a mari ad mare cinxisse, et partem, quæ pertinebat ad flumen, muro ligneo sepsisse. Pharnabazum vero, cum is propter fluminis angustias

ac munitionum propinquitatem in urbem ingredi ad ferendum Chalcedoniis auxilium non posset, in Heracium Chalcedoniorum discessisse. Littus, quod plus quam ex dimidia parte circuit promontorium, in quo jam dixi sitam Chalcedonem, excepta parte, quæ plana est, ubi portus est, et vicus Chalcedon, abruptitur in præcipitem proclivitatem, ut fere erectum sit in altitudinem amplius viginti quinque passuum, non modo in terra saxeis crepidinibus invium, sed etiam in mari cautibus male tutum navigiis, nisi ubi portus fuerunt. Si ab extremo mucrone seu angulo promontorii Chalcedonici dirigas lineam ad medium promontorii dorsum, in quo sita est Constantinopolis, perspicies lineam dirigi ab ortu hiemali ad occasum solstitialem, et dividere Bosporum a Propontide, et secare Hippodromum, et tendere ad ædes Paiasiti regis positas in jugo tertii collis, inde procedere ad ædes Mamethi regis sitas in quarto colle, totumque dorsum promontorii secare a fronte ad muros, partem urbis circuitu maris carentem claudentes. Si vero ex eodem extremo mucrone promontorii Chalcedonici lineam duceres ad angulum Scutaricum, videres eam progredi a meridie ad septentrionem, relicto flexu molliter curvato, ubi est portus Chalcedonis et litus humile et planum. Nunc portus obrutus, et moles quotidie exportantur, atque ubi olim portus magnis navibus patebat, nunc alicubi non patet scaphis, obsyrtes et brevia. Juxta isthmum existit colliculus a septentrionibus situs inter isthmum et planitiem, in qua dixi ædem fuisse divæ Euphemie, humilis quidem ille, sed commemoratus ab Appiano¹³, quem Mithridates cum obsideret prætorem Cottam intra Chalcedonem clausum, uterque exercitus occupare conabatur. Chalcedonem habuisse portum catenæ clausum, capientem amplius sexaginta naves, patet ex Appiano (Mithr. 71): is enim ait classem Mithridatis in portum Chalcedoniorum vi irrupisse, catenasque, quibus ostium portus claudebatur, rupisse, et quatuor naves exussisse, sexagintaque ex portu captas secum abduxisse.

XI. De portu Eutropii et Heræo promontorio et de antiquis regis ædibus appellatis Hercis.

Latus promontorii Chalcedonici vergens partim ad meridiem, partim ad ortum hibernum, efficit sinum vulgo appellatum Calamotum, intus recedentem plus minusve octo stadia. In hoc medio latere videntur vestigia antiquæ molis portus, quem episcopus Chalcedonensis mihi persuadere conabatur fuisse olim appellatum portum Irene, corrupte quasi Ἡραίων: mihi potius a regina Irene. Nam portus τοῦ Ἡραίων

12. Vicus] hod. Kadi-Koi, i. e. judicum vicus. || — 13. Commemoratus ab Appiano] Appianus in Mithrid. c. 7 de certo quodam colle non loquitur, sed

Nudum, Cottæ navarchum, cum exercitus parte τὰ ὀχυρώτατα τοῦ πεδίου occupasse dicit.

est in contrario promontorio, potiusque appellatus ille olim fuit portus Eutropii, cuius meminit Zonaras. « Ad caedem, inquit, Mauritii regis movetur Phocas, et in Eutropii portu primum ejus quatuor filios interficit, nihil aliud tum dicentis quam hoc ipsum : Justus es, domine, et justum judicium tuum : denique ipsum Mauritium tollunt. » Idem alio loco dicit, Chalcedone esse portum Eutropii, sed non declarat, an in Bosporo, an in Propontide. Nam ex antedictis Dionysii scimus Chalcedonem utrinque habuisse portus. Verum ex Procopio (De aedif. 1, 11 p. 208 ed. Bonn.) assequi posuimus, fuisse non longe ab Heræo. Bonn.) assequi posuimus, fuisse non longe ab Heræo, cum ait Justinianum portum alium construxisse in ulteriore continente in locis Eutropii nominatis, non procul remotis ab Heræo. At ubi fuerit portus Eutropii, plane scire nequimus, nisi sciamus, ubi fuerit Heræum. Itaque id paulo altius investigandum est. Demosthenes (ap. Steph. Byz. v. Ἡραία) in libris, quos scripsit de rebus Bithynicis, sic ait :

Ἔστι δὲ [τις] προπάρουσι αὐτῆς Καληρόνος ἄρη Ἡραία, τρήχουσα, πολυσπιλάς· ἐντοῦ δ' αὐτῆς λαίνου περι τείχος ἰὸν κοιλαινεται εἰς κὸς κὸς ἀλός· φαίης κεν ἰδὼν βαθυδινία πάντη ἔμμεναι, εἰαμένη δὲ καὶ οὐ πάντη βυθός ἐστι θαλάσσης. Ἐνθα τε νῆας [ἐν]ήγον, δόμοι σιέπας εἶναι αὐτορροῦς ὄρμοιο, κακῆ δ' ἐνέκυρσαν ἐτόιμψ.

Ex quibus assequimur Heræum promontorium esse contra Chalcedonem, habens multas cautes concavas circa mare, quod intus recedens sinum efficit, quem intuens putat profundum esse, cum revera sit prorsus fruticosus et herbosus et minime profundus : nam eo qui naves adduxerunt, putantes protectionem naturalis portus, in præsens inciderunt periculum. Ex his Demosthenis versibus percipimus Ἡραίων esse promontorium, quod hodie vocant acram Joannis Calamoti¹, et sinum, quem Demosthenes describit, esse illum, quem ab occidente claudit promontorium, in quo fuit Chalcedon, et promontorium Joannis Calamoti cingit ab oriente; cuius ostium patet in latitudinem octo circiter stadiorum. Totus vero ejusdem ambitus complectitur plus minus quinque miliaria; cannarum silvis herbisque frequens ejus ora cernitur : unde nomen templum proximum divi Joannis Chrysostomi Calamoti invenit. Hic sinus

olim duos portus molibus munitos habuit, unum olim nominatum Eutropii, nunc Irenæ, situm in littore sinus occiduo juxta Chalcedonem, alterum nominatum Heræum positum contrario in littore ad orientem pertinente. Hos ambos portus fuisse in sinu Joannis Calamoti ex Procopio (De aedif. 1, 11 extr.) percipimus, cum ait ædes regias Justinianum construxisse in Heræo, quod Justiniani temporibus Hierion sive Hieriam² appellarent, ibidemque portum molibus sepsisse et littus, antea utrinque ventis et undarum incursibus expositum, tutum a ventis effecisse, innumerabilibus et maximis arcibus saxorum plenis in vadum aliis supra alios usque injectis, quoad utrinque brachia exaggerata supra aquam extiterunt, extrinsecusque circa moles saxis rudibus et duris projectis ad excipiendos impetus fluctuum et ventorum hiemalium portum quietum perfecisse, unumque in portum aditum navibus reliquisse. Addit Procopius, ut juxta portum Justinianus ædes sacras condiderit, et porticus et vias, balna publica et alia fere omnia ædificavit, nibilo inferiora regis ædibus urbis; deinde adjungit portum alium construxisse in contrario continente, in locis Eutropii nominatis, non longe remotis ab Heræo. Ex quibus patet portum Eutropii esse Chalcedonis portum spectantem ad solis ortum, portumque Heræum illum quem nunc vocant molem Joannis Calamoti. Horum amborum portuum usque ad hanc diem molium et brachiorum vestigia extant magna quidem ex parte diruta, sed quæ nonnullam stationem navibus accommodent : reliquorum vero ædificiorum vestigia funditus deleta sunt, exceptis parietibus ædis sacræ, et cisterna maxima, undique lateritiis parietibus cincta, sed spoliata tecto testudinato et columnis testudinem sustententibus, de qua Georgius Cedrenus ita scribit : « Macedonius rex palatia in Heræis exornavit, et cisternam expurgavit, quam Heraclius terra obruerat, in hortumque redegerat oleribus consitam. » Idem paulo infra ait : « Rex Heraclius ubi sui diei natalis rationem a Stephano philosopho didicisset, prædicente Heraclium ex aqua interiturum, cum alias cisternas obruit, tum illam sitam in Heræis, quam Macedonius perpurgavit, regiasque ædes in antiquam formam restituit, et pro horto in cisterna consito Nymphæum aqua lucida abundans induxit. »³

1. *Acra Joannis Calamoti*] *Fener Baghdchessi bouroun*. || — 2. *Hierion sive Hieriam*] Procopius De aedif. 1, 3, p. 185, 11 : Κάν τῷ Ἡραίῳ, ἕπερ Ἱερῶν θαλοῦσι τανῦν, τῇ θεοτόκῳ νεῶν οὐκ εὐδιήγητον κατεστήσατο. Idem 1, 11 p. 207, 5 : Καὶ βασίλεια δὲ ἀλλασχόθι δεδημιούργησαν αὐτὸς καινουργήσας ἔν τε τῷ Ἡραίῳ ὁ νῦν [Ἱερῶν suppl. Dindf.] ὀνομάζουσιν, κἀν Ἱουκουνδιαναῖς καλουμένας... Ἐνταῦθα δὲ καὶ λιμένῳ σιέπας ἐποτετέρνευται οὐ πρότερον δὲ ἀκτὴν γὰρ εὐρῶν ἐκατέρωθι τοῖς τε ἀνέμοις καὶ παραχρῆ τοῦ βοθλοῦ ἀποκειμένην,

SEGGER. II.

σωτήριον εἶναι τοῖς πλοῖσι κατεστήσατο ὄδῃ, κτλ. Heræi Procopius etiam in Hist. Arcan. c. 15 meminit. Seniorioris ævi scriptorum Byzantinorum, qui Ἱερῶν s. Ἱεραίων vel Ἡραίων commemorant, locos sat multos congressit Ducangius in Const. Christ. l. 4, 175 sq. || — 3. Gyllii de Heræi situ sententiam impugnavit Hammerus l. 1. p. 349 sq. Scilicet *Fener Baghdchessi Bouroun* non Heræum prom., ut Gyllius statuit, sed Acritan promontorium esse contendit. At hoc falsissimum esse e Menippi et Artemidori et tabulæ Peutinger-

Quum autem multorum scriptis celebraretur palatium Heræum, e multis nonnullos, qui mihi jam veniant in mentem, afferam. Sozomenus (7, 5) scribit Theodosium regem mandasse Demophilo præfecto Arrianis Constantinopolitanis, ut curaret statuta in concilio Nicæno servare, et populum in unum consensum reducere, aut ab ædibus sacris cedere. Demophilus advocavit concionem populi, atque regis sententiam declaravit, et abstinens ab ædibus urbis concionem indixit in suburbana Hieria nuncupata 4 : « quoniam, inquit, lex præcipit si vos persecuti fuerint ex una urbe, fugite in aliam. » Alii historici tradunt Constantinum Iconomachum contra imaginum cultum concilium iniquum triginta octo episcoporum habuisse in palatio Hierie. Prætereo ceteros, unam duntaxat inscriptionem subjungam, quæ erat incisa in aditu Hierie (Anthol. gr. epigr. lib. IV, c. 4.)

Τούτον Ἰουστινιανὸς ἀγαλιὰ δέιματο χώρον
ὄδατι καὶ γαίῃ κάλλος ἐπιπρεμάσας.

rianæ indicia patet luculentissime. Deinde Hammerus in *Fener* promontorio non Junonis, sed Veneris fanum fuisse dicit. At hoc testimonio aliquo probandum erat; nam quod Dionysius memorat Veneris fanum, id a borea Chalcedonis vel in boreali Chalcedonis suburbio erat; aliud vero Veneris fanum qui in hoc tractu posuerit, ego novi neminem. Ipse Hammerus Heræum fanum fuisse putat in hodierno *Kawak-bournou*, quod promontorium a *Scutari* urbe versus meridiem pauca stadia distat; portum vero Heræi quaerit in sequenti sinu, ubi nunc est *Pacha Haider Iskellissi*, et Hermagoræ fons a Dionysio collocatur. Nimirum quæ Procopius (De æd. I, 11) dicat de litore abrupto, saxoso et fluctibus exeso, ea ad *Kawak-bournou* aptius referri existimat quam ad *Fener bournou*, quod sit planum promontorium. At Procopius ista non dicit; laudandus erat Demosthenes qui τὴν Ἡραίων ἀκραν τρήχουσαν ἐπολυσπλάδα esse tradit; id vero cadere etiam in *Fener bournou* expressis verbis docet Gyllius, peninsulam dicens undique crepidinibus abruptam et saxosam esse, excepta cervice quæ sit plana et humillima. Denique Hammerus suam de Heræi situ sententiam confirmari opinatur Stephani (v. Χαλκίτις) loco; ex eo enim patere Heræum etiam Hyrin vocatum esse, atque quæ ibidem notetur inter Acritam et Hyrin 110 stadiorum distantia, eam a *Fener bournou* ad *Kawak bournou* pertinere ait. At ista distantia, quæ 110 stadiorum esse deberet, ne 40 quidem stadiorum est; et quæ de Hyri promontorio post Acritam præ Εὔρον sito et Pityodæ insulæ vicino Stephanus habet, cum Hammeri sententia conciliari nequeunt (v. infra). Itaque quum nihil sani Hammerus protulerit, nos iis acquiescimus quæ e vet. scriptorum indicia et cisternæ moliumque ruinis sagaciter eruit Gyllius.

4. In suburbana Hieria nuncupata] Gyllius vitiatum Socratis codice usus esse videtur. Socrates p. 709, C ita habet: ὁ δὲ τὸ πλῆθος συγκαλέσας, τὴν βασιλέως ἐδῆλωσε γνώμην· καὶ εἰς τὴν ὑπεραίαν (εἰς τὴν Ἱέρειαν

Κοίρανοι, ὑμετέρεην ἀρετὴν κάρτος τε καὶ ἔργα
αὐθήσαι χρόνος αἰὲν ἕως πόλιος ἀστειρας· εἰλαι.

Jam ut planius intelligatur situs promontorii Heræi, et an idem, quod aliqui existimarunt, Heræum et Eurion et Hyris, describam oram maritimam, ab acra Joannis Calamoti usque ad aliquem finem. Promontorium Calamoticum circuitu complectitur amplius octo stadia; ejus cervix efficiens isthmium non excedit latitudinem ducentorum passuum; urnæ similitudinem gerit, seu ollæ; nam ut olla est collo angusto, ita illud cervicem habet angustam, deinde dilatatur, intumescitque in ambitum circiter octo stadiorum, sed ita, ut undique sit crepidinibus præruptis et saxosis, præterquam a cervice, quæ ita plana est, ut ex utroque littore aspicientes mutuo aspectu fruuntur. Forsan ita Heræum promontorium appellatum est Εὔρον ab olla defossa 5. Sic enim Stephanus ait: « Promontorium Heræum contra Chalcedonem situm, quod alii Εὔρον sive Εὔριον appellarunt, hi qui

Gyllius legit) πρὸ τῶν τειχῶν ἐκκλησιάζειν προηγόρευσε.

4. Quæ in sequentibus parum recte disputantur, duobus locis innituntur Stephani Byzantii, quorum rationes Gyllius non perspexit. Videlicet Stephanus ita habet: Χαλκίτις, νῆσος ἀντικρὺ Χαλκηδόνος, ἔχουσα χαλκοῦ μέταλλον. Ἀρτεμιδωρος ἐν ἐνδεκάτῳ γεωγραφουμένων· « Ἀπὸ δὲ Ἀκρίτου παραπλεύσαντι [πρὸς] εὔρον στάδια ἑκατὸν δέκα ἀκρα καίται Ἰρίς καλουμένη, καὶ νῆσος αὐτῆς παράκειται Πιτωδῆς καὶ ἄλλη νῆσος καλουμένη Χαλκίτις καὶ ἄλλη Πρώτα λεγομένη. Ἀπὸ δὲ ταύτης εἰς τὴν Χαλκίτιν (i. e. Chalcedonem) λεγομένην πόλιν στάδια τεσσαράκοντα. In his et res et verba docent ante v. εὔρον excidisse præpositionem ἐπὶ vel πρὸς quam supplevit Holstenius. De loco et Εὔρον et Ἰρίς dicto cogitari nequit. Quod deinde etiam tertium ejusdem loci nomen, Εὔριον, assertur, id fluxit ex altero Stephani loco, ubi: Ἡραία, ἀκρα οὕτως λεγομένη καταντικρὺ Χαλκηδόνος· ταύτην δ' ἐν τῇ συνθεσίᾳ Ἡρίαν φασὶ τινες καλεῖν· ἄλλοι δὲ Ἡρίον (Εὔριον Gyllius vel reperit vel intulit), μυθολογοῦντες ὡς ἐκεῖτος δρόξαντες τάφους χύτρας εὔρον καὶ ὄστᾳ. Cf. Codinus p. 117, 9, ed. Bonn.: Ἡραίων δὲ ἐκλήθη, ὅτι πάλαι τῆς Ἡρας ἦν ὁ ναὸς ἐκεῖ, ἢ Ἡρίον, ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκεῖ ἰθάπτοντο οἱ πολῖται· καὶ δηλοῖ τοῦτο τὰ πολλὰ μαρμάρια κιβορία. Præterea Holstenius ex codice ms. reginæ Christianæ enotavit hæc: « Ὅτι τὸ τῆς Χαλκηδόνος ἀκρωτήριον τὸ παλαιὸν Ἡρίον καὶ ὄν καὶ λεγόμενον· παρῆτον γὰρ ἦν τῆς πόλεως Χαλκηδόνος. Ὁ μὲν Ἰουστινιανὸς ἀνασπάσας τὸ δλον ἀκρωτήριον καὶ ἀνακαθάρας τὸν τόπον βασιλεῖα ἔκτισε περιφανέστατα, καὶ Ἡρία ὁ τόπος μετωνομάσθη ἢ Ἀκρία. Jam quod situm locorum attinet, Acritas promontorium, quod 60 stadia a Chalcedone abesse Menippus tradit, ponendum est prope hodiernum *Maltepe*, quem locum Gyllius sua ætate *Abriam* sive *Obriam* dici prodit; nec longe ab *Abria* meridiem versus dissitum promontorium etiamnunc Acritam dici testatur. Hyris autem quum, Artemidoro teste, centum et decem stadia ab Acritam orientem versus distet

aiunt ibi γύρως, hoc est ollas, defossas invenisse, et ossa : » Verum aliam esse acram Heræam, aliam Ἐὺρον sive Hyrim, patet ex Artemidoro : is enim scribit ab Acrita promontorio naviganti centum decem stadia situm esse promontorium Hyrim sive Euron nuncupatum, cui objecta sit insula Pityodes et alia insula nomine Chalchitis. Quæ ut explicatius perspiciantur, describam subsequens littus. Post promontorium Heræum pergenti ad sinum Nicomedie succedit aliud promontorium, quod vulgus vocat Zaritriou, nescio, an quasi Χυρπίδιον; nam accolæ in hunc diem jactitant invenisse ollam auro plenam in hujus loci vicinia. Ex insula Pityode navigavi recta via in continentem ad villam sitam in ora maritima, quam Græci vocant Obriam sive Abriam, Turci appellant eam *Maltepet*, sitam ad radices extremas promontorii positi contra Chalchitum. Vide, an hoc sit Euron sive Hyris promontorium, an illud quod jam dixi appellari Zaritriou. Verum ut melius intelligatur situs Chalcedonis, et ubi fuerit Ἡραίων, paulo extra Bosporum vagabor, sed in conspectu Chalcedonis et Byzantii, quod paulo post descripturus sum.

XII. De insulis suburbanis Byzantii et Chalcedonis, et primum de insula Protæ et Oxia et Platy.

Artemidorus in undecimo libro Geographiæ ait : « ab Acrita promontorio præternaviganti Euron stadia centum et decem, promontorium situm est appellatum Hyris, et insula huic obijcitur Pityodes, et altera insula nominata Chalchitis et alia Protæ dicta, a qua ad

urbem Chalcedonem stadia quadraginta. » Protam appellatam existimo, quod prima occurrat venientibus Byzantio et Chalcedone; a Græcis usque ad hanc diem nominatur Πρώτη²; distat ab urbe Byzantio paulo amplius sexaginta stadia; ejus longitudo a septentrionibus procedit ad meridiem; juxta ejus littus vergens ad orientem vicus est sub se habens portum subjectum; supra vicum duæ cisternæ rotundæ, quarum major laxatur in amplitudinem magni hemisphærii. Thermarum magnarum Byzantiarum insula duobus verticibus prominens, altero vergente ad septentriones, altero ad cardinem meridianum. Dicitur circuitu complecti circiter tria miliaria; a meridie habet insulam Antigonon, a qua abest octo circiter stadia; inter meridiem et occasum brumalem intuetur duas insulas, quarum altera Platys, altera Oxia appellatur, in acutum verticem fastigiata, undique præceps et prærupta; altitudine ad perpendicularum dimensa superat omnes colles Byzantii. Ex aliquibus partibus ascensus in ipsam non patet ob directos clivos. Multa etiam nunc vestigia retinet cisternarum aliorumque ædificiorum. Aiunt ibi regiam arcem, et velut secessum Caprensem aliquorum regum extitisse, quod a rei veritate omnino alienum non videtur, propterea quia naturali munitione tuta videtur. Habet portum subjectum orienti, cujus moles distractæ cernuntur; lauro abundat, et multis generibus florum; sed nusquam circa Byzantium tanta cibi bonitate ostreæ capiuntur quam circum hanc insulam. Ab hac non longe est Platys insula, humilis et fere plana.

illud esse debet promontorium quod peninsulæ ad modum in mare projectum hodie vocatur *Touzla bouroun* a *Touzla* vico propinquo. Non ita longe a *Touzla* alius exstat locus *Yos Yri* dictus, cum quo Hyris promontorii nomen componendum esse facilis est conjectura. Pityodes insula (*Ile Prinkipos*) non ipsi quidem promontorio adjacet, attamen ex insulis hujus tractus ei proxima est. Accuratius situm locorum Artemidorus indicasset, si Pityodem insulam cum Acritæ promontorii mentione junxisset; nam Acritæ proxima est insula, adeo ut Acritæ nomen ad ipsam insulam in tabula Peutingeriana transferatur. Hammerus Acritam pr. in hodierno *Fener bouroun* agnoscere sibi visus est, quamquam id non 60, sed 8 fere stadia a Chalcedone distat. Hammerum temere secutus est Kiepertus in *Atlas von Hellas* etc. tabula 17; non tamen sibi constat; nam in tab. 5 Acritam ponit ab oriente Hyridis pr., ad sinum Astacenum, ubi nunc est *Jeldem kaya bouroun*. Quod quam sit ab Artemidori narratione alienum, sponte intelligitur. In alterum hunc errorem induxisse videtur Ptolemæus, qui quum sinum Astacenum Acrita et Posidonio (h. *Bos bouroun*) promontoriis claudi statuat, Kiepertus Acritam nomen ad illud promontorium transtulit quod ad initium est interioris recessus et a Plinio vocatur Leucatas promontorium. At nihil impedit quin putemus Ptole-

mæum sinus Astaceni initium sumsisse ab eo loco qui Acritæ promontorio ex Menippo et Artemidoro assignandus est; Kiepertum vero tanto minus probaveris, quum suæ opinionis in gratiam seriem locorum a Ptolemæo traditam mutaverit. — Promontorium Gyllii ætate *Zaritrium* nuncupatum quoniam potissimum loco fuerit, dicere non habeo; suspicor autem ad ejus regionem pertinere τὴν Ζάρηταν κρήνην, quam Stephanus s. h. v. esse ait ὑπὲρ τῆς Καλχηδονίας θαλάσσης, μικροὺς τρέφουσαν προκοδελούς (lacertarum genus) οἱ καλοῦνται ζαρῆται. Eundem fontem Ἀζαριτίαν vocat Strabo p. 563, qui inter Chalcedonis et Astaceni sinus mentionem inserit hæc : ἔχει δὲ ἡ γῶρα (Chalcedoniorum) μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης κρήνην Ἀζαριτίαν, τρέφουσαν προκοδελούς μικρούς. In Lappie tabula imperii Turcici complures fontes juxta mare sitos in tractu inter *Maltepe* et Astacenum sinum medio notari video.

1. *Præternaviganti Euron*] debebat: *præternaviganti versus ortum, παραπλεύσαντι [ἐπ'] εὺρον.*

2. Πρώτη] Eadem a Plinio 5, 44, § 151 *Elæa* vocari videtur. Protam inter veteres geographos unus Artemidorus memorat. Frequens tum Πρώτης, tum Ὀξίας et Πλατίας mentio occurrit in Historia Byzantina. Vide quæ laudat Hammerus l. l. p. 361.

XIII. De insula Antigonon et insula Pityode.

Quam Græci nostræ ætatis appellant Antigonon¹, Zonaras ait olim vocatam Panormum insulam nunc Antigoni nominari. Plinius inter insulas Proponticas numerat Antiochiam; vide num aliquis codex Plinii antiquus habeat Antigoniam. Insula ab aquilone efficit littus excelsus et præruptus; ejus quædam pars intuens meridiem eminet rupibus abruptis usque ad summum ferme verticem. Ab occasu sunt littora rupibus præruptis aspera, sed longe demissiora; in omnes partes existit declivis; undique ejus ascensus est stadiorum circiter quatuor; in multo excelsiorem altitudinem effertur quam Prota; in summo vertice ædes sacra etiamnum exstat, et juxta ædem cisterna Signino opere munita, concamerata lateritio tecto. Sunt ibidem etiam putei jugis aquæ. Ab oriente habet vicum in littore situm; circa vicum sunt aliquot vineæ; reliquæ partes sunt tectæ eryca, arbuto, rore marino, ilice, kadano. Tota insula lapidosa scatet minutis lapillis. Contra vicum est insula exigua, cujus circuitus non excedit quatuor stadia, altitudo non superat quinquaginta passus (intellige quos conficere soleo in ambulando, ut intelligi oportet in omnibus passibus ante jam a me commemoratis); quæ vulgo appellatur Pitys. Hæc Pityodes dicitur² ab Artemidoro, quam tradit sitam contra continentis acram nuncupatam Ἰριυ. Equidem cum Artemidorus ordiatim po-

nat Pityodem et Chalcitum et Protam, existimo Pityodem Artemidorum intelligere aut Antigoniam aut eam, quam jam Græci appellant insulam principem; nam cur commemoraret tam exiguam insulam, et proximam magnam præteriret?

XIV. De Chalcitide insula.

Chalcitis insula a Græcis nostræ ætatis nominatur Chalcis; distat ab Antigoniam quatuor stadia. Menippus¹ in periplo Bithyniæ Chalcitidem insulam constituit contra Chalcedonem, eamque dicit habere æris metalla. Chalcitidem eandem esse, quam Stephanus² appellat Demonesum, assequor ex eo quod dicit Demonesum insulam, sitam circa Chalcedonem, habere cyani metalla et chrysocollæ, et aurum pretiosum et coronarium³ quod oculis ægrotantibus medicinam afferat. Nulla alia insula circa Chalcedonem metalla habet, nisi Chalcitis. Aristoteles similiter scribit: « Demonesum inquit, insulam Chalcedoniorum (sic enim legendum est, non ut habet Codex editus Χαρχηδονίων⁴) a Demoneso homine appellatam esse, habereque cyani metalla et chrysocollam, et aurum eximium in ea inveniri, quod sit oculis remedium, atque æs quod Aristoteles appellat χαλκὸν κολυμβητήν, ex eo, opinor, quod, ut ipse addit, ex mari profundo duos passus urinatores illud extrahant; ex quo factam idem adjungit statuum in urbe Sicyone statutam in antiquo

1. *Antigonon*] sic Gyllius etiam in antecedentibus; dicere debebat, opinor, *Antigonen*. Zonaras 15, 18: Πάνορμος ἢ καὶ Ἀντιγόνη λέγεται καὶ Θερεδίνθος. Apud Plinium 5, 44, § 151 memoratur *Erebinthos* (*Erebinthodes* Harduin.), ubi Mannertus, quamvis Zonari locum non noverit, *Therebinthus* fortassis legendum esse suspicabatur. Mihi e plurimis Plinii codicibus Zonaras potius corrigendus esse videtur. Nomen *Erebinthos* nihil habet in quo offendas. Eodem modo insula maris *Ægæi* *Αἰδίνθος* a *λεδινθολοίς* (i. q. ἐρεβινθοίς), nec non, eodem nominis sensu, Ὀροδίτις ab ὀρόδοις (Vide tom. I, p. 44 not.). Ceterum Plinius ita habet: *Est et contra Nicomediam Demonesus; item ultra Heracleam adversa Bithyniæ Thynias, quam barbari Bithyniam vocant. Est et Antiochia, et contra fauces Rhyndaci Besbices XVII mil. circuitu; est Elæa et duæ Rhodussæ, Erebinthos, Chalcitis, Pityodes*. In his Thynias ad Propontidis insulas omnino nihil pertinet. Sed cetera quoque tumultuarie ex compluribus fontibus Plinius corrasisse videtur. Antiochiam eandem esse cum Antigonon nostra Gyllius statuit probabiliter. Quemadmodum ejusdem insulæ alterum nomen *Erebinthos*, quasi alius insulæ esset, Plinius exhibet, sic etiam *Megale* et *Pityodes* nomina ad eandem insulam pertinent, nec non *Demonesus* eandem esse cum *Chalcitide* aut cum *Pityode*.

2. *Hæc Pityodes dicitur*] debebat: *hæc Pityodes dici videri possit*, quam ipse Gyllius Pityodem Artemidori aliam insulam majorem esse censeat, idque

rectissime. Pityodes, Hyri pr. proxima, esse debet in sularum harum maxima, quam nunc appellant *Prinkipos*.

1. *Menippus*] apud Stephanum v. Χαλκηδών, ubi tamen nihil legitur nisi hoc: Μέμνηται ὁ αὐτὸς (Menippus) καὶ τῆς Χαλκίτιδος νήσου. Insulam a Chalcedone 40 stadia distare recte tradit Artemidorus ap. St. v. Χαλκίτις. || — 2. *Stephanus*] (qui sua ex Aristotele De mir. auscult. c. 59. habet ex eoque corrigendus et supplendus est): Δημόνησος, περὶ Χαλκηδὸνα νήσος, ἀπὸ Δημόνησου τινός (ἀπὸ Δημόνησου τοῦ πρώτου ἐργασαμένου τὴν ἑκωνομίαν εἰληφέν. Arist.). Ἔχει δὲ ὁ τόπος κυανὸν μέταλλον καὶ χρυσοκόλλη, καὶ χρυσὸν εὐρίσκαται τιμίον (lege καὶ χρυσοκόλλη, ἧς ἡ καλλίστη πρὸς χρυσὸν εὐρίσκαται τιμήν, coll. Arist.), ὀφθαλμῶν τε (γὰρ Arist.) φάρμακόν ἐστιν. Cf. Antigon. Mir. c. 131 et Hesychius Lex.: Δημόνησος χαλκός. Δύο εἰσὶ πρὸς τῆς Βυζαντίου νήσοι, κοινῇ μὲν Δημόνησοι λεγόμεναι, ἰδίᾳ δὲ διαλάττουσαι, ἡ μὲν Χαλκίτις, ἡ δὲ Πιτυοῦσσα. Pollux Onom. 5, 39: τῆς Χαονίθας καὶ Μολοττίθας (κύνας) ἀπογόνους φασὶν εἶναι κύνος, ὃν Ἡρακλῆτος ἐκ χαλκοῦ Δημόνησου χαλκισσάμενος δῶρον ἔδωκε Διὶ. Demonesum etiam Plinius l. I. memorat. || — 3. *Aurum pretiosum et coronarium*] sec. vulgatam Stephaniani loci lectionem, quam Gyllius etiam in Aristotelis locum intulisse videtur, ut e sequentibus colligas. || — 4. Χαρχηδονίων] Codices nostri habent Καρχηδονίων, unde Westermannus reponere debebat Καλχηδονίων, non vero Χαλκηδονίων.

templo Apollinis. Ex antedictis liquet, quam erret Plinius, qui dum enumerat insulas Propontidis dicit Demonesum insulam sitam esse ante Nicomediam, cum nulla insula existat in sinu Nicomediæ olim appellato Astaceno. Verum ut clarius perspicatur Demonesus eadem insula esse quæ Chalcitidis, ut nunc sunt ostendam vestigia metallorum, et situm insulæ, quæ tribus verticibus seu collibus intumescit: unus vergit ad aquilonem, alter ad occasum, tertius ad orientem. Insulæ latus meridianum est præceps et abruptum in rupes, excepto sinu, admittente recessum maris portuosum, quoquo versus patentem paulo plus stadio, tutum ab omni vento, excipio austrum. Circa hunc sinum existunt aggeres scrobium, pleni rudibus cæruleis, rejectis ex effossione æris et chrysocollæ et cærulei; atque inter ipsa rudera collegi eximium cæruleum et absolutam chrysocollam. Quod si vadum maris ibi effoderetur, sine dubitatione inveniretur aurum illud ab Aristotele laudatum. Aggeres scrobium sunt in radicibus vallis supra sinum jam dictum eminentis, et secantis insulam a mari meridiano ad mare septentrionale, cujus quidem vallis in parte media elata in jugum insulæ est domicilium solitariorum sodalium Græcicæ religionis, ubi Nymphæa magna signino opere elaborata, plena jugi aqua manante ex vertice pertinente ad orientem. Littus intuens solis ortum habet vicum nuncupatum a nomine insulæ; sub vico statio navigiorum.

XV. De insula Principis.

Insula Principis, distans a Chalcitide circiter quinque stadia, nominata est a frequenti habitatione filiarum principum, virginitatem solitariam profitentium. Georgius Cedrenus ait Justinum, nepotem Justiniani, ædificasse solitariam vitam agentium domicilium, nominatum Principis suburbanum Constantinopoleos. Zonaras scribit Nicephorum Irenen exulem eiecisse in insulam Principis appellatam, in qua monasterium ipsa ædificaverat, unde fortasse insula appellata fuit Principis. Longe dimidio major existit quam Chalcitidis, omnes antedictas insulas altitudine superat aut æquat. Ab oriente æstivo vicum habet nominatum Principis, situm in planitie littorea. In ejus littore vergenti ad ortum æquinoctialem spectantur fundamenta sum-

ptuosa antiqui monasterii, ubi amplius quingentæ Latinæ vivere solebant. Contra monasterium sita est insula exigua, parvo intervallo distans, nominata Anterovitos. Inde in eodem littore sequitur vicus nominatus Carya; supra vicum modice eminent jugum contractum in vallem, cinctam duobus verticibus, quæ secat mediam insulam ab ortu ad occasum. Insulæ littus intuens meridiem rupibus circumvallatur; littus vero spectans ad solis occasum, minoribus rupibus cingitur; denique insulæ circuitus non excedit sexaginta stadia. Habet a meridie vicinam insulam, quam vocant Andron; ab oriente æquinoctiali habet alteram insulam nominatam divi Andree, distantem plus minus decem miliaria, undique excelsis rupibus et præruptis munitam, excepto latere conspicienti solis ortum, ubi domicilium sodalium sectæ solitariæ. Dividitur hæc insula a continenti mari lato quatuor stadia. Paulo ultra hanc insulam pergenti ad sinum Astacenum eminent promontorium, quod usque ad hanc ætatem appellatur Acrita, ut vocatur a Ptolemæo, quod Menippus dicit distare ab urbe Chalcedone stadia sexaginta. Omnes antedictæ insulæ abruptæ a continente videntur, quarum quatuor, nimirum Prota, Antigonos, Chalcitidis et Princeps faciunt sinum suo latere vergentem ad aquilonem, ut Prota et Princeps sint sinus cornua, Antigonos et Chalcitidis efficiant intimum sinus recessum. Cum aspicias ex Protæ latere vergente ad solis ortum, advertis sinum factum ex quatuor insulis, nec vides euripos intercedentes inter insulas, ut rei ignarus quatuor insulas unam eandemque insulam existimaret quatuor collibus intumescentem, primumque collem numeraret Protam, secundum Antigoniam, tertium Chalcitidem, quartum Principem. Euripus separans insulas a continenti patet in latitudinem paulo amplius sexaginta stadiorum. Hæc adjungere volui de insulis suburbanis Byzantii, velut præparationem ad clarius percipiendum situm Byzantii, quem e vestigio subjungere cogito; reliquas Propontidis insulas longe ab urbe remotiores, ut Proconnesum, Ophiussam, Acanthum, Phœben, Scopelon, Porphyriionem, Halonem, Delphaciam, Polydoram, Elæam et duas Rhodiussas, et contra fauces Rhyndacæ Besbicon, cujus meminit Dioscorides, rejicio in meum periplum Propontidis et Hellesponti.

ARGUMENTUM.

TERRA in Oceano quasi insula exstat oblonga fundæque similla. In tres dividitur continentes, quas determinant aut freto Gaditano et Nilo et Tanal fluviis, aut Caucasio isthmo et Pelusiaco (1-26).

OCEANI terram cingentis partes quattuor : Oceanus Occidentalis sive Atlanticus, mare Concretum seu Cronium Mortuumve, Oceanus Orientalis sive Indicum mare, Erythræum mare sive Æthiopicum (27-42).

SINUS OCEANI majores in terram infunduntur quattuor : mare Internum, mare Caspium, sinus Arabicus, sinus Persicus (44-57).

MARE INTERNUM. Ejus ambitus (58). Partes : Ibericum mare (60), Gallicum (74), Ligusticum (76), Sardinum (82), Tyrhæum (83), Siculum (85), Adriaticum seu Ionium (92), Libyicum, in quo Syrtis (104), Crelicum (109), Pharium (116), Sidonium (117), in quo Issicus sinus usque ad Chelidoniae et Patarenæ promontorium pertinens (128); Egæum mare (131), Hellespontus et Propontis (136); Bosphorus Thracicus (140), ad quem Cyanæ petra (144); Pontus Euxinus bimaris et arcus formam referens (146); Bosphorus Cimmericus et Mæotis palus (163).

LIBYÆ situs, forma, termini (174). — Ad Columnas Herculeas sunt Maurani; hinc versus ortum Nomades Masæylli et Masylenses (186); tum Carthago, nunc Libyum olim Phœnicum (196); Syrtis minor et major (198); media inter eas Neapolis, supra quam Lotophagi (204); tum Nasamonum, quos Romani armis debellarunt, sedes nunc desertæ (209); tum in mediterraneis Asbystæ et Jovis Libyci templum (211). Cyrenæica (213). Marmaridæ ad Egyptum usque pertinentes (214). — Supra has Libyæ borealis gentes sunt Gætuli, Nigretes, Pharusi, Garamantes (215), ultimi denique Æthiopes ad Cernen regionem oceani accola (218); juxta hos Blemyum montes, unde ortum versus Syrtis fluit, qui deinde, cursu in boream converso, Nilus vocatur (220). Egyptiorum fluvii accolarum artes et inventa (232). Egypti fertilitas, figura (240), urbes Thebæ (246), Alexandria (254), Pelusium (260). Ceterum aliae plurimæ in Libya gentes sunt (265).

II. EUROPE situs et figura (270). Gentes : Iberes, supra quos Britanni et Germani ad Oceanum et Hercyniam silvam degentes (281). Iberiæ figura (287). Pyrenæus mons. Celtæ. Eridanus, post quem Tyrrhenia (288) et initium Alpium, in quibus sunt fontes Rheni et Istri (295). Istri ostia quinque (301). Ab eo boream versus usque ad Mæotidis ostium sunt Germani, Sarmatæ, Getæ, Bastarnæ, Dacæ, Alani, Tauri in Achillis Corsu et hinc usque ad Mæotidem (302). Super hos degunt Agaul, Melanchiæni, Hippemolgi, Neuri, Hippopodes, Geloni et Agathyræi (308). Eo in tractu est Borysthenes fluvius prope Crimætopon, in eodem meridiano situs in quo sunt petra Cyanæ (311). Ibidem Aldescus et Panticæpes et Rhipæis defluunt; ad quæ flumina in Agathyraorum regione electrum et adamantum colliguntur (314). A meridie Istri sunt Gærræ (?), Noricorum oppida, Pannonii, Mysi et Thracæ (320), apud quos in Pallene asterius lapis et lychnis reperuntur (327-329). Hactenus de boreali Europæ parte; in meridiem vero tres crepidines procurunt, Iberia, Italia, Hellas (331). In Iberia est Abylie, Columnarum Herculearum altera; supra hanc Tartessus; tum Cempel sub Pyrenæo (331). In Italia, quam mediam Apeninam secat (339), primi sunt Tyrrheni llaque juncti Pelasgi ex Arcadia advenæ (346); dein Latini, apud quos Tiberis et Roma (350); tum Campani, Partienopes urbs, Sirenum petra, Silarus fl. (357); sequuntur Lucani et Bruttii (362);

Locri Epizephyrii, Metapontum, Croton ad Esarum fl. Junonia Læcinis templum (364), Sybaris (372). In mediterraneis Samnites et Marsi (376). Tarentum (376). Calabriae et Iapyges (378). Aquilejæ sinus; Tergeste (380). Liburnorum ora (384), Hyllorum peninsula et Bullii (386). Illyricum (398), ubi Ceraunii montes et Cadmi Harmoniaque monumentum et petra mirabiles (389). Deinde post Oricum Græcia incipit, Siculo mari et Egæo cincta (398). Peloponnesus ejusque figura (403). Triphylia (406); Alpheus et Eurotas (410); Arcades Apidaneæ, Erymanthus mons; Meias et Iacon et Ladon fluvii (415). Argivi et Lacones (418). Isthmus inter Corinthium et Saronicum sinum intercedens (420). Attica, in qua Ilissus fl. (422). Bœotia et Locris (426). Thessalia et Macedonia (427). Thracia (428). Versus occasum Epirus, in qua Dodona (430); hinc in austrum Ætolia et Aracynthus (432), Achelous fl. et Echinnades ins. (433); Phocia, in qua Cephissus fluvius et oraculum Delphicum (437).

III. INSULARUM DESCRIPTIO. Gades olim Collinæ (450). Gymnæia et Busus (457). Sardinia et Corsica (458). Eolias sive Ploias ins. (461). Sicilia (467). In Africo mari juxta Syrtis Meninx et Cercinna (477). In Adriatico Diomedes ins. (481), Apsyrtilides (487), Libanice (491). Dein Ambracicas ins. et Corcyra (492). Ithaca (495). Insulae Acheloo adjacentes (496). Ab Amnisso, Cretæ fluvio, boream versus sitæ sunt Egia, Calauria, Carpathus (498). Creta ipsa (501). Egypto adjacentes Rhodus (506). Ante Sinium pr. Salamis et Egina (506). In Pamphylia sinu Cyprus (508); hinc ortum versus Chelidoniae tres (510). Juxta Phœniciam Aradus (512). In Egæo mari juxta Europam Eubœa (520), Scyrus, Peparethus, Lemnus, Thasus, Imbrus, Samothrace (521). Juxta Asiam Cyclades Delum cingentes (525); Sporades (530); Ionicae insulae Canuus, Samus, Chius (533); Eolicæ insulae Lesbos et Tenedus (536), ad quam Melas sinus (538). Per Propontidem in Pontum navigantibus obviam sit Heroum insula Leuce Borystheni adjacent (539). In dextro Mæotidis latere insula est, in qua Pharaçoria et Hermonassa urbes (562). — Sequuntur **OCEANI INSULÆ** (566) : In Atlantico Erythia, ubi Æthiopes **Macrochidi** (568), et Cassiterides ad Sacrum promontorium, Iberum sedes (561). In septentrionali Oceano contra Rheni ostia maximæ insulae Britannicæ duæ (565); Amnitarum insulae, in quibus mulieres Bacchica orgia celebrant (570). Thule insulae situs (580). In orientali oceano Chryse (587); Taprobane, circa quam cetera monstrosa maris Erythraei (591). Ogyris, in qua Erythraei regis sepulcrum (606). Icarus insula in sinu Persico (608).

IV. ASIÆ figura, situs, magnitudo (620). Taurus mons mediam Asiam secans (638). Gentes : Juxta Mæotidem paludem Mæotæ et Sarmatæ (652); in his Tanais fl., terminus Europæ et Asiæ (660), e Caucaso per Scythiam perpetua hieme infestata delabens (663). Sindi, Cimmerici (681). Cercetii, Toretæ, Achæi (683); Henochi et Zygi (686); Colchi, ubi Phasis fl. (688). Iberes in isthmo Caspii maris et Ponti Euxini (698). Camaritæ eorumque Bacchanalla (700). Caspii maris figura et magnitudo (706). Ad hoc mare crystalli et iaspides reperuntur (723). Accolæ Scythæ (728), Albani (731), Cadusii, Mardi, Hyrcanii, Tapyri (732). Post hos Dercebil et Bactri circa Mardum (*Nargum*) fl. (734). Massagetæ ad Araxem fl. (739). Chorasmi (746). Sugdiana regio, in qua Oxus fl. (747). Sacæ ad Iaxartem (749). Tschari, Phruui, Sereæ (752). Scythæ (758). — Gentes et regiones quæ sunt ad Pontum inde a Phasi fl. usque ad Bos-

porum Thracium : Byzeres et Bechires (762). Macrones, Philyres, Mossynoeci (766). Tibareni (767). Chalybes ferrum cudentes (768). Assyria, ubi Amazones circa Thermodontem fl. (772). Sinope (775). Iru et Halys fl. (783). Paphlagones (787). Mariandyni, ubi Hercules Cerberum in lucem extraxit (788). Bithyni, ubi Rhebas fl. (793). — In reliqua Asia ora deinceps sunt Chalcidenses (799); Bebyces et Mysi, ubi Cius fl., ad quem Hylam Nymphæ rapuerunt (806). Phrygia minor juxta Hellespontum (809), major ad Sangarium (811). In minori est Troja ad Xanthum fl. (814). Eolia (820). Ionia (830); in hac Mæander fl., Miletus, Priene, Ephesus (823). Mæonia, in qua Pactolus et Cayster (830). De Lydiis mulieribus (839). Lyci ad Xanthum fl. (847), ubi Cragus mons (850) et Aspendus urbs (852). Pamphylia, in qua Corycus, Perge, Phaselis (854). Lycaones (856). Pisidæ, in quibus Termessus, Lyrbe, Solge (858). Cilicia, ubi angustias Asiæ inter Euxium et Issicum sinum, atque Pyramus et Pinarus et Cydnus qui Tarsum præterfluit (861). Cilicis urbes (874). Commagene et Syria (877). Quod reliquum Asiæ figuram habet quadrilateram (887). Syria Cava inter Libanum et Casium versus ortum et austrum porrecta (897). Phœnicæ eorumque urbes (906). Daphne et juxta eam Antiochia (916). Apamea (918). Post Syriam

Elaniticus est sinus (922), et Arabia inter Persicum et Arabicum sinum (927). Arabiæ felicitas ob Bacchum ibi natum (933); ejus gentes (954). Altera Syria (970), in qua Cappadoces (973). Euphrates fl. et ad ejus ostia Tereodon (976). Tigris fl. (983). Thonitis palus (987). Mesopotamia (992). Babylon (1008); iste beryllus lapis nascitur (1011). Postea Cissi, Messabatæ, Chalontæ (1015). Media (1016), in qua Gelli, Mardi, Atropatæni et Medi a Medea sic dicti (1019). Caspiæ portæ (1034). Parthi (1039). Persæ et eorum opes (1063). Gabæ, Pasargadæ et Taoel (1069). Corus et Choaspes fl., juxta quem achates lapis gignitur (1071). Carmani (1080). Gedrosi et Indoscythæ (1086). Indus fl. et in eo Patalens insula (1089). Prope eum Oriæ, Aribes, Arachote (1095). Satradæ (1097). Ariani (1098), apud quos coralium et sapphirus (1103). Indi (1107); eorum vivendi genus et artes (1114); lapides pretiosi (1120). Indiæ figura, situs, termini (1128). Ejus gentes : Dardanes ad Acesinæ et Hydaspis confluentes (1138); Cophes fl.; Sabæ, Taxilli, Scodri, Peucalenses (1140); Gargaridæ ad Hypanim et Magarsum fl. qui ex Emodo monte defluunt in Gangeticam regionem (1144); hæc in austrum tendit ad Colladem terram (1148). De orgilis Bæchleis apud Nysæos circa Gangem (1152). Conclusio operis (1167).

Ἀρχόμενος γαίαν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν
καὶ ποταμούς πόλιας τε καὶ ἀνδρῶν ἀκριτα φῦλα,
μνήσομαι Ὀκεανοῖο βαθυρροῦ· ἐν γὰρ ἐκείνῳ
πᾶσα γῶν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται,
οὐ μὲν πᾶσα διὰ πρὸς περιδρόμος, ἀλλὰ διαμυρί
δξυτέρῃ βεβαυία πρὸς ἡλιόιο κελεύθους,

Exordiens terramque et vastum mare canere,
et fluvius urbesque et hominum gentes innumeras,
mentionem faciam Oceani profunde fluentis; illo enim
tota tellus velut ingens insula cingitur,
non tota quidem penitus circularis, sed bifariam
acutior vergens ad solis vias,

Vs. 2. ἀκριτα] ἀσπετα BELKMYcdm; in *Eld* margo habet : γρ. ἀκριτα; in *u* : γρ. ἀσπετα. Male Priscianus : *per orbem discretos*. || — 4. ἐστεφάνωται] V. Steph. *Thes.* tom. 7, p. 743, B. ἀπείριτος] *parva* Avienus, in quo *magna* reponi voluit Wernsdorffus. Cf. Cicero *De nat. deor.* 2, 66 : *His quoque hominibus consulunt, qui has nobiscum terras ab oriente ad occidentem colunt. Sin autem his consulunt, qui quasi quandam magnam insulam incolunt quam nos orbem terræ vocamus, etiam illis consulunt qui partes ejus insule tenent, Europam, Asiam, Africam.* Idem in *Somn. Scip.* c. 6 : *Omnis enim terra quæ colitur a vobis, angusta verticibus, lateribus latior, parva quædam insula est circumfusa illo mari quod Atlanticum, quod Magnum, quem Oceanum appellamus in terris.* || 5. μὲν] ABCFEKLMNOYbcdghopr, tres codd. Florentini, mgo X, edit. Ald.; μὲν cett. codd. et edit. Steph., Passov., Bernh. Cf. v. 154 et 120, ubi pro οὐ μὲν unus *E* οὐ μὲν habet. || — 6. δξυτέρῃ] sic libri plurimi optimique; εὐρυτέρῃ BGMQ, unus Flor., mgo x et alius codicis Flor.; εὐρυτέρῃ καὶ δξυτέρῃ legitur in γ. Lectiones e glossematis ortas habent *u* προμήκης, et *d* πλατυτέρα. In *KL* supra v. δξυτέρῃ glossa interlinearis legitur πλατυτέρα; in *Y* vero hæc : ἦγουν ἐκ δόσεως καὶ ἀνατολῆς προμήκης, εὐρύτερον ἐρχομένη. Haud cadit in nostros codices quod dicit Scholiasta : ἡ ἐπιτολέζουσα γραφή καὶ ἐν πᾶσιν, ὡς εἶπεν, εὐρισκομένη τοῖς ἀντιγράφοις ἡ εὐρυτέρῃ ἐστίν, ἥτις ἐναντία πανταλῶς τῷ σφ ε ν δ ὄ ν η ε ι ο ι κ υ γ α. Pravam hanc lectionem jam expressit Avienus, non item Priscianus. *De re v.* Strabo p. 118 : αὐτῆς (τῆς οἰκουμένης) χλαμυδοειδὲς τὸ σχῆμά ἐστιν ἐκ τοῦ τὰ ἀκρα μουρούζην τὰ τοῦ μήκου· ἐκατέρωθεν. Idem p. 116 : λέγεται δὲ καὶ χλαμυδοειδὲς πως τὸ σχῆμα· πολλὴ γὰρ συν-

αγωγή τοῦ πλάτους πρὸς τοῖς ἀκροῖς εὐρίσκειται, καὶ μάλιστα τοῖς ἑσπεροῖς. Agathemerus 1, 1 : Ποσειδώνιος (τὴν γῆν φησι) σφενδονοειδῆ καὶ μεσόπλατον ἀπὸ νότου εἰς βορρᾶν, στενὴν πρὸς ἑω καὶ δόσιν· τὰ πρὸς εὐρον δμοῦς πλατύτερα τὰ πρὸς τὴν Ἰνδικήν. Cf. Eustathius ad *Dion.* et ad *Hom.* p. 690, 43. Adde quæ ipse Dionysius de *Europæ Asiæque* figura exponit v. 277 sqq. et v. 620 sqq. Nihilominus fuerunt qui εὐρυτέρῃ istud tue- rentur. Sic Henricus Stephanus « Terram, inquit, εὐρυτέρῃν ad ortum occasumque esse, nihil est aliud quam vastius illac longiusque exporrigi. » Eadem multis verbis recoxit Spohnius ad Nicephor. Blemm., quamquam meliora discere potuit e Dionysii vs. 242. Haud magis admittenda protulit Salmasius, de quibus Bernhardus monuit. Ego quæro quomodo prava ista lectio inferri in poetam potuerit. Patet terræ habitate formam e sententia geographorum quos Dionysius in his secutus est, similem esse fundæ explicatæ : ◊ Jam vero quum iidem geographi dicant orientalem terræ partem occidentali latiore esse, facile aliquis induci potuit, ut id ita intelligeret quasi ab occasu versus ortum terra in majorem subinde latitudinem excresceret, adeoque forma ejus non esset fundæ explicatæ, sed plicatæ sive talis, qualis apparet quando torquetur a funditore : ◁

Ac sane sic sibi rem informare debuit Nicephorus Blemmides, qui in sua Dionysiani loci paraphrasi, postquam dixerat terram esse σφενδόνῃ ἰουκυῖαν, id explicat verbis : τοῦ γὰρ πρὸς δυσμὰς τὸ τῆς ἑώας πλα- τύτερόν ἐστι μέρος. Hanc autem sententiam e poeta nostro ita extorserunt, ut verba πρὸς ἡλιόιο κελεύθου interpretarentur : *versus regionem unde viam init sol, versus ortum*, deinde autem pro δξυτέρῃ scriberent εὐ-

σφαιρόνῃ εἰκονῆ· μίαν δὲ ἑκατέρωθεν εὐσαν
 ἀνθρώποι τρισσῶν ἐπ' ἡπειροῖσι δάσαντο·
 πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην Ἀσίην τε.
 10 Ἄλλ' ἦτοι Λιβύῃ μὲν ἀπ' Εὐρώπης ἔχει οὖρον
 λοξὸν ἐπὶ γραμμῆσι, Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου,
 ἔνθα βορειότατος πέλειται μυχὸς Αἰγύπτου
 καὶ τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίοιο Κανώδου·
 Εὐρώπην δ' Ἀσίας Τάναϊς διὰ μέσσον δρῖζει,
 15 ὅς β' ἄ θ' ἐλισσόμενος γαίης διὰ Σαυροματάων
 σύρεται ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην,
 πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσοῦριον Ἑλλήσποντος·
 σῆμα δ' ὑπερέταται νοτιώτερον ἐς στόμα Νείλου·
 Ἄλλοι δ' ἡπειροῖσι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
 20 Ἴσθμὸς ἄνω τίταται τις ὑπέριτος Ἀσίδος αἰης,
 Κασπίης τε μεσηγῆ καὶ Εὐξείνιοιο θαλάσσης·
 κείνον δ' Εὐρώπης Ἀσίας θ' ὄρον ηὐδάξαντο·
 ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἔρπει,
 Ἀραβίου κάλποιο καὶ Αἰγύπτου μεσηγῆ,
 25 ὅς β' ἄ τε νοσφίζει Λιβύην Ἀσιήτιδος αἰης.
 Τοῖα μὲν ἀμφ' οὖροισι βροτοὶ διεφημίζαντο·
 πάντη δ' ἀκκμάτου φέρεται ῥόος Ὠκεανοῖο,

fundæ similis. Una autem quamvis sit,
 homines in tres eam continentes partiti sunt,
 primum in Libyam, deinde in Europam Asiamque.
 At vero Libyæ et Europæ confinia obtinent
 per obliquam lineam Gades Nilique ostium,
 qua maxime borealis est Ægypti recessus,
 et sacrum famosum Amyclæi Cauopi.
 Europam vero ab Asia Tanais medius dirimit,
 qui quidem labens per terram Sauromatarum
 serpit in Scythiam ac Mæotidem paludem,
 versus boream; australis autem terminus Hellespontus;
 hinc australior limes protenditur in ostium Nili.
 Alii vero continentibus terram diffundunt.
 Isthmus quidam sursum tendit, Asiaticæ regionis
 supremus, Caspium inter et Euxinum mare;
 hunc Europæ Asiæque terminum definierunt.
 Rursum alius longus et ingens versus austrum serpit,
 Arabicum inter sinum et Ægyptum,
 qui Libyam sejungit ab terra Asiatica.
 Talia de finibus mortales divulgant.
 Undique vero indefessi feruntur fluenta Oceani,

πυρήν. Testis rei est Avienus v. 13: *sed matutino quo
 caelum sole rubescit, latior; accisi curvatur cespitis
 arvo; cetera protentus*: in quibus Vlitius pro *latior*
legi voluit aretior, quod, quamvis probare Bernhar-
 dyus (p. 523) videatur, ferri nullo modo potest; contra
 vero miror neminem adhuc vidisse pro *arva*, quod
 vulgo legitur, reponendum esse *arvo*. || — 8. εἰκονῆ] *εἰκ.
 NY, εἰκονῆ GHckmδξ* et unus Flor. *ἐπ'] ἐν ἰκός*
mgo X, paraphrasis. || — 9. πρώτην μὲν Λιβύην] *CADG
 LNOY Uaejghot*, tres Flor., prima manu *s*, edit. Ald.,
 paraphrasis, probantibus Brunkio et Schæfero; *primam
 Libyæ* Priscian., πρῶτον μὲν *A. Mschol.*, Eustath.
 (apud quem πρῶτα μὲν cod. *E*); πρῶτα μὲν *A. cod. Lo*
et e corr. s; πρῶτα μὲν οὖν cett. et edit. Bernh.;
 πρῶτη μὲν οὖν *g*. || — 11. Cf. vs. 313: ὄρθον ἐπὶ
 γραμμῆ. || — 12. βορειότατος] θεριότατος in margine
 notat Stephanus. Meminit ejus lectionis scholiasta
 miroque modo eam explicare studet. || — 13. « Τέμε-
 νος Κανώδου Eustathius vere ad poeticam retulit
 amplificationem; in tanta Canobi sive Canopi herois
 celebritate, publica tamen quam geographus posset
 literis compendiariis mandare veneratio, siquidem a
 conjecturis novitiis discesseris, reperiri videtur nulla. »
Bernhardyus. Canobum gubernatorem ejusque uxorem
 Eumenuthin cultos fuisse narrat Epiphanius An-
 corat. § 108, t. 2, p. 109 ed. Petav. (Κανωδός τε, ὁ
 Μενελάου κυβερνήτης, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Εὐμενουθίς
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τεταρταμένοι τιμῶνται πρὸς τῆ δχοῆ τῆς θα-
 λάσσης, ἀπὸ διαδόου σημείων διαστῶτες). Aliam de
 Canobi dei cultu historiam habes apud Rufinum in
 Eccl. Hist. 2, 26, indeque apud Suidam v. Κανωδός.
 Canobum vero deum a S. rapi non diversum esse per-
 probabiliter statuunt Jablonskius et Creuzerus (in
 Dionyso p. 109 sqq.). Sarapidis templum Canobicum
 novimus e Strabone p. 801 et Pausania 2, 46 (Σαρά-
 πιδος ἐν Κανώδῳ καλούμενον τέμενος). Eodem facit He-

racides Ponticus (ap. Plutarch. De Is. et Osir. c. 27)
 τὸ χρηστήριον ἐν Κανώδῳ Πλούτωνος memorans. Ipsa
 denique Canobi et Serapis nomina, quorum illud anti-
 quius, hoc recentius fuerit, ab uno eodemque *Sa-
 napes* sive *Sinopes* urbis nomine derivanda esse censet
 Movers (*Dus phæn. Alterth.* 2, p. 198). Hunc igitur
 cultum dei inferi et e peregrino advecti, quem fabulæ
 vel Charonem quendam vel Menelai gubernatorem
 exhibent, a Dionysio voce τέμενος indignitari credi-
 derim. || — 14. Pro Εὐρώπην δ' Ἀσίην in quibusdam
 libris fuisse videtur Εὐρώπης δ' Ἀσίην; certe Εὐρώπης
 præbent *fh*, et Ἀσίην *r* et corr. *d*. || — μέσον] μέσον
ACGKMNoq; μέσου *i*. Hunc Dionysii locum citat
 Tzetzes ad Lycophr. 1288 et schol. ad *Asch. Prom.*
 788. || — 15. ὅς β' ἄ θ'] *ἐνθ' N*. || — 16. De Tanai e Cau-
 casii montibus defluente, cf. v. 663. || — 17. μεσοῦριον
 (ionice pro μετρίον) vox num alibi occurrat, quæro.
 || — 18. νοτιώτερον] *CANdefoggs*, unus cod. Flor., var.
 lect. Stephani, Paraphr., schol.; *magis australis* Priscianus;
 νοτιώτατον cett. codd. et edit. || — ἐς μέσον *C
 DGNQXacefoqr*; ἐς στόμα *ABEFHKQY*, mgo *X*. Illud
 tuetur Bernhardyus haud accurate poetam locutum esse
 statuens. Linea quæ ab Hellesponto versus meridiem
 ducta Asiam a Libyâ disternit, non per media Nilii
 ostia sive per mediam Delta regionem transit, sed in
 ostium incidit Canobicum. Cf. vs. 11. || — 19. Ἡπειροὶ *h*.
 l. fluminibus opponuntur. Terræ continentes nonnullos
 disternisse isthmis Caucasio et Pelusiaco noveramus
 ex Eratosthene ap. Strab. et ex Aristotele De mundo
 c. 3 (t. 3 p. 631 ed. Didot). || — 21. θαλάττης *t*. || —
 22. Εὐρώπης τ' Ἀσίας θ' codex ζ (Barberinus), quod,
 si in melioribus codd. legeretur, recepissem. || — 24.
 Ἀραβίῳ] Ἀραβίῳ *ALM* et pr. m. *C*; Ἀραβικοῦ *BDH
 KNOQYαζ* et sec. m. *C* aliique, ut vid., plurimi;
 Ἀραβικοῦ ed. Passov. Ceteris quoque locis codices plu-
 rimi in hac voce ρ literam geminant; simplex ρ in Dio-

εἷς μὲν ἔων, πολλῆσι δ' ἐπωνυμῆσιν ἀρηρώς·
 ἦτοι δ' μὲν Λοκροῖο παρ' ἰσχατιῆν ζεφύροιο
 30 Ἄτλας ἐσπέριος κυκλήσκειται, αὐτὰρ ὑπερβεν
 πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀραιμανίων Ἄριμασπῶν,
 πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε Κρόνιον τε·
 ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν εἴνεκ' ἀφαυροῦ
 ἡελίου· βράδιον γὰρ ὑπεῖρ ἄλα τήνδε φαίνεται,
 35 αἰεὶ δὲ σκιερῆσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν·
 αὐτὰρ ἐθι πρῶτιστα φαίνεται ἀνθρώποισιν,
 ἡῶν καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης·
 ἄγχι δ' Ἐρυθραῖόν τε καὶ Αἰθίοπιον καλέουσιν
 πρὸς νότον· ἐνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλῶν
 40 ἐκτίταται, μαλαροῖσι κακαυμένος ἡέλοισιν.
 Οὕτως Ὀκεανὸς περιδέδρωμε γαῖαν ἅπασαν,
 τοῖος ἔων καὶ τοῖα μετ' ἀνδράσιν οὐνόμαθ' ἔλκων.
 Κόλπου; ὅ' ἐνθα καὶ ἐνθ' ἀπερύγεται, εἰς ἄλα βάλλων

nysii loco (v. 924) etiam Stephanus v. Ἀραβία præbet; quod nos cum Bernhardo ubique reposuimus. Vide Eustathium ad vs. 927. || — 27. ῥόος] σθένος *ABXZ* (in ζ mgo habet ῥόος), margo in *Y* ἰβγ, Eustath. ad h. l. et ad vs. 1 (sed ῥόος habet ad vs. 13). || — 29. δ] omisit *AOZ*, fort. recte. « Παρὰ σκοπιῆν ζεφύροιο in cod. ε eruditulus corrector supposuit. » Bernhady. || 30 Ἄτλας ἐσπέριος] Atlantici maris nomen ab oceani parte Africam alluente ad totum mare exterum, quo terræ circumfunditur, inde ab Eratosthenis fere temporibus a nonnullis translatum esse constat. V. Pseudaristoteles De mundo c. 3, Cicero Somn. Scip. 6, Strabo p. 5. 32. 65. 130. 294. 689. 767, Phavorinus ap. Steph. Byz. v. ὠκεανός, Avienus Ora mar. 402, Etym. Gudian. p. 90. Quem loquendi usum etiam Dionysius prodit eo quod occidentum Oceanum dixit *Atlanticum occidentalem*, non vero Atlanticum sive Occidentalem. ὕραθι *CHZ*. || — 31. ἀραιμανίων, *Neg*, Eustathius. ἀραιμανίων *Y*. || — 32. τὴ post v. πεπηγότα om. *BMNYbcqz*, duo Florentini. Κρόνιον] Primum id nomen occurrit apud Plinium 4, 16, 30, dein sæpius, ut apud Plutarch. Mor. p. 941, Agathemerum 2, 2, Orphei Argon. 1085, Ptolem. 2, 2. Ineptam nominis explicationem affert Eustathius. Ineptiora quædam recentiorum somnia recenset Ukert Geogr. 3, 1, p. 87. « Non tam antiquatæ vetustatis notionem, propriam illam voci Κρόνιος, inferre decet, quam Græcorum singulare iudicium appellare, qui occidentis omnibus omnino vel potius barbarorum gentibus longinquis insignem Saturni tribuerent venerationem, in his Phœnicibus maxime Pœnisque, diri numinis cultoribus, deinde Celtis, quum beatorum insulis deus præficeretur. » Bernh. Fabulam de Crono in maris Cronii insula vel in continente, quæ trans mare Cronium esse fingebatur, habitante refert Plutarchus Moral. p. 941. Idem alio loco (Mor. p. 420, A) Cronum narrat a Briareo captivum custodiri in insula maris quod est circa Britanniam. Claudianus (De laud. Stilich. 1, 178) mare Cronium dicit *Saturnia stagna*. Plinius 4, 13, 27 Oceanum septentrionalem ab Hecætæo (Abderita) *Amalchium* mare vocari prodit, quod lingua scythica significat *congelatum*. Diodorus denique maximam

qui, unus licet, multis est instructus cognominibus. Is enim qui extremos Locri favonii fines attingit, Atlanticus occiduus vocatur; at superum, qui ad boream spectat, ubi genus ferocium Arimasporum Concretum vocant Croniumque; [ruin. alii etiam Mortuum dixerunt propter debilem solem; tardius enim super mare istud lucet, ac semper tenebricosus in nubibus crassescit. At qua primum apparet hominibus, Orientalem vocant et salum maris Indici. Proximum vero Rubrum et Æthiopiū vocant, qui ad austrum spectat, ubi magnus terræ incultæ tractus patet, fervidis perustus solibus. Sic Oceanus ambit terram universam talis taliaque apud homines nomina circumferens. Sinus vero huc illuc eructat, salum injiciens

maris insulam *Basiliam* dicit, quam alii *Abalum* vocant. Quæ quidem nomina ego, missis etymologiis scythicis teutonicisque græcisve, ita puto componenda esse, ut *Amalchium* Phœnices, primi harum regionum exploratores, dixerint de deo qui *Malach*, *Ma'ach* (unde græca vox μάχος, rex) cognominatur. Hinc Græci fecerunt *Cronium* mare. Ab eodem *Malach* quum maximam maris insulam dictam esse consentaneum sit, vides unde derivet *Basilia* insula, quam e Timæo affert Diodorus. Denique quum Saturni insulam phœnicice dicere liceat et A-Bal (de ἄλ, insula), etiam *Abalus* nomen explicationem habet facilem. || — 33. καὶ omis. *F*; ἄλλοι δὲ καὶ Florentinus unus; αὐ μιν νεκρὸν *eg*; οἶνεκ' *Qhmu* edit. Aldin. et Stephan. || — 35. αἰεὶ] *ABCHKKQcedhloprustwxyz*, duo Flor., mgo *Y*; πάντη cett. et ed. Bernhady. Quid præstat difficile dictu. || — 36. ἐθι] *DFE*, unus Flor.; ἐν ἀνθρ. *Neg*. || — 37. Ἰνδὸν κύμα θαλάσσης *Neg*; cf. Ἰνδικὸν κύμα θαλάσσης ap. Eustath. ad vs. 28; καλέουσιν Ἰνδ. *F*. Verba καὶ Ἰνδ. οἶδμα θαλ. citat, tacito auctore, Stephanus Byz. v. Ἰνδός. « Ceterum Eoum ab Indico diligenter ab aliis geographis discerni monuit Hillius, allato præter Ptolemæum et Melam Plinio 6, 14 : ab oriente *Eous*, a meridie *Indicus*. Quamquam ne Strabo quidem p. 130 talem distinctionis operam curavit. » Bernhady. || — 38. ἀγχι] νόσφι *Neg*; τὴ non habent *Cfc*. in sequentibus pro Αἰθίοπιον legitur Αἰθιοπίον in *Ldot* et margine *c*; Αἰθιοπίον *DEKNXUc*, cod. Flor.; Αἰθιοπίες habes ap. Oppian. Cyn. 4, 149. Ἀρταμις Αἰθιοπία ap. Callimachum in Steph. Byz. v. Αἰθιοπίον. || — 39. ἐνθάδε *F*, ἐνθα τε *Geg*, ἐνθα γε *Hdb*, ἐνθα πολλὰς *A*, unus Flor.; πολλοὺς *L*; αὐλῶν] ἀγκῶν *A*, mgo *Yeuz*; schol. quomque et Eust. ἀγκῶν lectionem memorant. || — 40. ἐντίταται mgo *ce*. || — 41. οἶτος *F*; περιδέδρωμε *t* unus Flor.; περιδέδρωμε *e*; περιδέδρωμα cod. *e*. || — 42. τοῖος... τοῖα] *CAEa*, unus Flor., mgo *cde*; τόσος... τοῖα *NUdeg* et margo *Y*; τοῖος... τόσσα cod *e*, margo *O* et Paraphr.; τόσος... τόσσα ceteri codices et editi; δνόμαθ' *Ge*. || — 43. sqq. Cf. Strabo p. 121 : ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη γῆ περιρρυτος οἶσα δέχεται κόλπους εἰς ἐκτὴν ἀπὸ τῆς ἔσω θαλάττης κατὰ τὸν ὠκεανὸν πολλοὺς, μεγίστους δὲ τέταρτας, etc., quæ eadem prorsus ratione exponit

Ἰνδοθι· τυτθὸς μὲν πλίονας, πίσυρας δὲ μεγίστους·
 ας ἦτοι μὲν πρῶτιστον, δε ἑσπερίην εἰσα τίχτει,
 συρόμενος Λιβύηθεν ἴσω Παμφυλίδος αἴης·
 δεύτερον αὐτ' ὄλιγον μὲν, ἀτὰρ προφερέστατον ἄλ-
 δετ' ἀποκιδνάμενος Κρονίης ἄλδος ἐκ βορέαιο [λων,
 Κασπίη αἰπὸ βέιβρον ἐπιπροΐησι θαλάσση,
 ου ἦντα καὶ Ἰγκανίην ἕτεροι διεψημίζαντο.
 Ἰῶν δ' ἄλλων, οἳτ' εἰσὶν ἀπαι νοτίης ἄλδος ἄμφω,
 εἷς μὲν ἀνωτέρως ἐστί, τὸ Περσικὸν οἴδμα προχέουον,
 ἀντία Κασπίης τετραμύμενος ἀμφιτρίτης·
 ἄλλος δ' Ἀράβιος κυμαίνεται Ἰνδοθι κόλπος,
 ας Εὐξείνου πόντου νοτιώταρον δλκὸν ἐλίσσων.

Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος Ὀκεανοῖο
 οἱ μέγους· ἄλλοι δὲ τ' ἀπειρίσιοι γεγάσιν·
 νῦν δ' ἄλδος ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἦτ' ἐπὶ πάτας
 ἠπειρούς λοφοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσιν,
 ου ἄλλοτε μὲν νήσοισι περιδρομος, ἄλλοτε δ' αὐτε
 ἢ ὄρων ἢ πέζαν υποζύουσα πολήων.
 Ἰμεῖς δ', ὦ Μοῦσαι, σχολιάς ἐνέποιτε καλεύθους,
 ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπέρου Ὀκεανοῖο·
 ἴνθα τε καὶ στήλαι περὶ τέρμασιν Ἡρακλῆος
 ας ἱστᾶσιν, μέγα θαῦμα, παρ' ἰσχατόωντα Γάδειρα,
 μακρὸν ὑπὸ κρηῶνα πολυσπερίων Ἀτλάντων,
 ἦχι τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἰδραμα κίων,
 ἠλίβατος, πυκινοῖσι κλυπτόμενος νεφέεσιν.

interius, parvos sane complures, at quattuor maximos,
 et primum quidem eum, qui occiduum mare gignit,
 a Libya inde ad Pamphyliam oram æstum trahens,
 secundum autem, minorem quidem, sed ceteris præ-
 qui a Cronio salo ex borea descendens [stantiorem,
 altum fluctum mari Caspio immittit,
 quod ipsum Hyrcanium alii nominarunt.
 Reliquorum, qui ab australi mari uterque oriuntur,
 alter est superior, undam profundens Persicam,
 e regione Caspii maris conversus Ar;
 alter vero interius volvitur sinus Arabicus,
 Euxino Ponto sulcos magis australes ducens.

Tot sunt sinus profundi Oceani
 majores; alii autem exstant innumerabiles.
 Jam maris occidui dicam meatum, quod ad omnes
 continentes tortuosis convertitur pelagis,
 modo insulas circumfluens, modo
 modo montium vel oram radens cavitatum.
 Vos autem, Muse, flexas narrate vias,
 ordine auspicate occiduum oceanum,
 ubi etiam columnæ in sinibus Herculis
 stant, ingens miraculum, ad ultimas Gades,
 alto sub jugo late diffusorum Atlantum,
 ubi etiam ænea in cælum excurrit columna,
 excelsa, densis adopena nubibus.

Dionysius (43—57). || — 43. Ἰνθα ἐρεύγεται *ghox*,
 mgo *Y*, unus Flor. || — a. Verbis Ἰνδοθι βάλλων εἰς ἄλα
 poeta nihil nisi interiores recessus innuit ad litora
 conversos, quorum in mariam salsuginem tanquam
 abscondatur oceani vis. Cf. 631. Hæc minuta licet ob-
 servatio pertinet ad Brunckii iudicium, τὴν εἰσα ex
 Avieno (v. 77) reponendum omnino rati, quamquam
 et hunc apparet dictionis Græcæ molestiam elocutione
 diffusa emoluisse (nam de Prisciani mente haud satis
 constat), et articulum legibus orationis epicæ repu-
 gnare. Eundemque Brunckium fefellit ratio, quod
 Eustathium conjecit legisse εἰς χθόνα; is tamen accu-
 rata breviloquentia mare per varios sinus diductum
 simpliciter monuit anfractibus litorum curvari. =
Bernhardy. Sane quidem Eustathius (sicut *Paraphrasta*)
 dixit: ἰσοπεῖ καὶ δ' κόλπους μεγίστους εἰς τὴν γῆν
 ἴσω ἐρεύγεσθαι, sed ne hinc conjecturam facias, impe-
 diunt sequentia, quibus ipsa poetæ verba citat: Κόλ-
 πους... ἀπερεύγεται εἰς ἄλα Ἰνδοθι βάλλων (ἦγον
 θαλάσσης ἴσω τῆς οἰκουμένης ἀποτελῶν). Ceterum *Bern-
 hardyana* vulgatæ explicatio dura et vix ferenda est.
 Itaque transpositis verbis dedi: εἰς ἄλα βάλλων Ἰνδοθι,
salsuginem immittens interius. Eodem modo Avienus:
infuso late sale. Geminum locum habes v. 630: 'Ἐν
 δ' Ἀστὴ πολλὸς Ὀκεανός· τρισσοὺς γὰρ ἕλκων
 κυμαίνοντας ἐρεύγεται, εἰς εἰσα βάλλων, Περσικὸν κτλ.,
 in quibus εἰς εἰσα præbent codices optimi *CE*, nec
 non ζ, pro eo quod vulgo legitur Ἰνδοθι, quod e
 nostro loco illatum esse suspicor. || — 45. ἦτοι δὲ μὲν
LNbelgr, unus Flor.; πρῶτιστα i et X qui tamen in mar-
 gine: γρ. πρῶτιστον); πρῶτιστος *KLNObelgr* et sec. m.
E, ed. Steph.; ἐπείριον *eg*; τίχτει τίμνει *CEHNaefgk*,

unus Flor.; τίχτει legit Avienus v. 78: *gignit*; τίμνει
 vero Priscianus 54: *persecat Hesperiam primus*; hinc
 patet in græcis istum legisse: δε ἑσπερίην ἄλλι τίμνει. ||
 — 47. δεύτερον... ὄλιγον... προφερέστατον *CNOYegit*, sec.
 m. *L*, duo Flor., paraphr. Vulgo δεύτερος... ὄλιγος... προ-
 φερέστατος, nisi quod δεύτερον... ὄλιγον *ge* et sec. manu
 ζ; ὄλιγον *GF*; προφερέστατον *h*; προφερίστροφος *k* (ut *ma-
 jor* ap. Avienum et Priscianum); προφερίστατος *Q*. ||
 — αὐτ' ad *D*. || — 49. αἰπὺ αἰθὴν (γρ. αἰπὺ) *t*. De Caspio
 mari olim cum mari boreali conjuncto v. Ritter *Erd-
 kunde* tom. 2, p. 79 sqq. || — 51. δ' om. *N*; ὑπὸ *gh*.
 || — 54. Ἀράβιος] *des*; Ἀράβιος *CEGHMYghit* *e*, sec.
 m. *K*; Ἀραβικός *L*, Ἀραβικός *ABKQX*. Ἰνδοθι] *CE
 Adestgkz*; ἐγγύθι *BDFGOX*, var. lect. in *Ed*. Eadem
 lectionis varietas est vs. 82. || — 55. ἀξείνου *egi*. —
 πόντου] κόλπου *ADLOcurs*, νοτιώτερος *br*. || 56. βαθυ-
 κύμονες *gegi*. || — 57. δ' *Et aefg*. || — 59. πελάγεσιν]
 πελάγεσιν *CMde*; βοθλοῖσιν vel βοθλοῖσι *ghox*, mgo *X*. ||
 — 60. αὐτε] αὐτὶς *C*. || — 61. υποζύουσα *t*. || — 63. στι-
 χηδὸν *Cs*. = Στοῖχος quoniam in re venatica positum
 de palis dicebatur (v. *Schneideri* Epimetr. ad *Xenoph.*
Cyneg.); qui tereti plagæ essent firmandæ, poeta, si
 quid video, venusta similitudine tenorem circumductam
 exprimere voluit orbemque carminis, quo longiusculam
 terrarum formam imitabatur. = *Bernhardy*. — ἀρξάμε-
 νοι omisit *g*, unde perturbatio in *e* στοιχηδὸν ἀρξάμενοι
 orta est. || — 65. ἰσχατόωντα *Neg*. || — 66. πολυσπερίων
 ζ. || — 67. πρὸς οὐρανὸν *Cs*; ἀνεδραμα *cox*. || — κίων]
 γρ. *ξων* *C*. Eustathius: Τινὲς δὲ ἴνα αὐθα ἀντὶ τοῦ χάλ-
 κειος κίων, χάλκειος δὲ ξων γράφουσιν. Avienus
 102: *circumsusis vestitur nubibus axis*. De Atlantum
 gente v. Herodot. 4, 184, Rhianus ap. Steph. Byz. v.

Πόντος μὲν πρότιςτος Ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
70 ἐγκέχεται, ὅσπερ τε καὶ Εὐρώπης πέλει ἀρχή
καὶ Λιβύης· μέσσοι γὰρ ἔλλοσσεται ἀμφοτεράων.
Στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῆσι κίονται,
ἢ μὲν ἐπ' Εὐρώπην, ἢ δ' ἐς Λιβύην ὁρώσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥόος, ἔνθα τε γαῖα
75 Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὄρμον ἔχουσα.
Ἐξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστιᾶς ἔλκεται ἄλμη,
ἐνθ' Ἰταλῶν υἷης ἐπ' ἠπειροῖο νέμονται,
ἐκ Διὸς Αὐσονίης, ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
ἀρξάμενοι βορήθεν ἔσω Λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
80 ἢ ῥά τε καὶ Σικελίης ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται·
ἔξείης δ' ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἄλμυρὸν ὕδωρ.
Ἰῆ δ' ἐπὶ Σαρδόνιος μορμύρεται ἔνδοθι πόντος·
τὸν δὲ μετ' ὠρύεται Τυρρηνίδος οἶδμα θαλάσσης
πρὸς νότον· αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἡελίοιο
85 κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος· αὐτὰρ ἔνερθεν
ἐγκέχεται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο Παχύνου
καὶ Κρήσσης ἀκρης (ἦτ' εἰς ἑλα πολλὸν νένευκε,
πάρ θ' ἱερὴν Γόρτυνα καὶ ἠπειρώτιδα Φαιστόν,
προπρηγῆς, Κριοῖο παραυγάζουσα κάρηνον·
90 τοῦνεκα καὶ Κριοῦ μιν ἐφημίζαντο μέτωπον)
ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται Ἰηφυγίην ἐπὶ γαῖαν.

Igitur princeps exordientibus Ibericum mare
profunditur, quo et Europæ continetur igitium
et Libyæ : nam medium inter utramque volvitur.
Ab utraque autem parte columnæ lateribus adjacent,
quarum altera Europam, Libyam altera spectat.
Id vero Galatica unda excipit, ubi terra
Massilia extenditur, portu rotundo prædita.
Post continuo Ligusticum salum protrahitur,
ubi gens Itala continentem accollit,
Jove orti Ausones, semper late regnantes,
a borea pertinentes intus usque ad Leucopetram,
quæ quidem ad fretum Siculum fixa exstat;
deinceps vero Corsicam salugo allabitur.
Post hanc Sardonium interius murmurat mare.
Dehinc Tyrrheni maris mugit unda
versus austrum. At deinde ad ortum solis
incurvus flectitur Siculus fluxus, qui inferius
effusus est Pachyno tenuis circumfluo
et Cretico promontorio (quod in mare valde prominet
præter sacram Gortynam Phæstumque mediterraneam,
pronum, arietis caput imagine repræsentans,
quapropter etiam Criumetopon vulgus appellavit),
quin etiam ad Iapygiam terram expansus est.

Ἄτλαντις, Mela 1, 4, 4 : ultimos ad occasum Atlantes
audimus. Idem 1, 8, 5 de Atlantibus narrat quod de
Atarantis Herodotus habet. Cf. de Atlantibus historias
apud Diodorum 3, 54 et 56. Totam Æthiopiā olim
Atlantiā dictam esse refert Plinius. Varias de Atlantis
montis situ sententias veteres tetigi in Prolegg. ad
Hannonem. Ceterum quum Atarantum et Atlantum
nomina in Herodoti codd. nec non in Mela et Plinii
narrationibus ex Herodoto petitis confundantur, duas
istas nationes longe dissitas in unam a quibusdam
conflatas esse, atque eo nomine Atlantes a Dionysio
πολυστρεῖς dici suspicatur Bernhardyus. Quod longius
petitum videri potest. || — 68. πυκνοῖσι *ACgoi*, πυκνοῖς
Neq : νεφέσσι *CGKMOQYo*. || — 69. Versus laudatur
a Steph. v. Ἰβηρικῆ p. 324, 18, ed. Mein. Ceterum de
maris interni pelagis cum Dionysio cf. Strabo p. 122,
Pseudo-Aristoteles de Mundo c. 3 (tom. 3, p. 630 ed.
Didot), Agathemeri, quem vocant, caput περὶ τῶν κατὰ
τὴν οἰκουμένην θαλασσῶν, Avienus Or. marit. 392 sqq.
|| — 70. τε om. *N*. || — 71. καὶ Λιβύης] Sec. Strabonem
Ibericum mare vocatur quod a fretu Gaditano juxta
Iberiam ad Narbonem usque extenditur; ea vero pars
quæ juxta Libyam est, Libyco mari assignatur. || —
71. γὰρ om. *LM*. || — 72. πλευροῖσι *FHfγζ*. || — 73.
ἐπ'] om. *F*; ἐς *Km*. || — 74. Τὸν δὲ μετ' ἔνδεχ. *IMOY*.
• γαῖα, quamvis Massiliensium imperio homines vicini
paruerint, ipsam urbem apparet indicare : cujus
notionis exemplum Hesiodi *D*. et Op. v. 161 (Θήβη,
Καὶ μὴν ἰδὲ γαῖα) sufficit excitasse. • *Bernh.* || — 75. ἐπι-
στροφον] Strabo p. 179 : ὑποπέπτωκε δ' αὐτῆς (τῆς
Μασσαλιᾶς) ὁ λιμὴν θεατροειδέϊ πέτρῃ, βλεπούση πρὸς
νότον. || — 76. ἐπὶ τῆσι *Ge*; ἔλκεται] ἔρχεται *dgh*; in
d tamen supra scriptum est ἔλκεται. || — 77. ἠπίροις
M, ἠπειροῖσι *bklrs*. || — 78. αἰεὶ *BCEdeogre*, Ald. || —

79. ἔσω] ἔως cod. ζ. || — 80. ἢ ῥά τε καὶ Σικελίης] sic *EA*
degz; ἢ ῥά τε Σικελίης *ABCDFHLMQYXΩcghiprs* Ald.
Bernhardy; ἢ ῥά τε Σικελικῆς *K*, et ed. Steph.; at con-
stanter Dionysius utitur forma Σικελὸς ut vs. 85. 104.
109 et 344 : Σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει. Pro Σικελίης in
codd *a* est Σικελίας, in *Ge* vero Σικελίδος. Ceterum cf.
230 : ὅς ῥά τε καὶ Λιβύην. || — 81. ἐρεύγεται] ἀμαίβεται
Ge. || — 82. τῆ] ἢ *B* et *c*; in *c* tamen mgo habet τῆ;
τῶ *bklmr*. || ἐπὶ] ἐπὶ Bernhardy, vertens : eam vero
Sardoum mare sinu interiore circumstrepit. Cf. 784.
ἔγγυθι] *HOXY*; ἔνδοθι, intus, ulterius, meridiem versus.
|| πόντος] κόλπος supra scriptum in *Eo*. Eratosthenes
ap. Plin. 3, 10 *Sardoum* mare dixit quidquid est inter
Sardiniam et ostium Oceani. Eodem modo statuerunt
Avienus Or. mar. 150 et Scymnus 196. Nec non Poly-
bius 34, 6, 6 eo sensu *Sardoum* mare memorare
videtur. Cum Dionysio conferre licet Agathemerum,
quem dicunt, p. 59 et Strabonem. || — 83. μετ'
ὠρύεται] μετ' ἐκδέχεται vel μετεκδέχεται *DEGHKNOY*
XUcdeghioqstuzεζ, Ald.; Τυρρηνίδος cod. ζ. || — 85.
ἐνερθεν] ἔπερθεν margo *Y*. || — ἐγκέχεται] ἀγκέχεται *ber*
Paraphr.; ἐκκέχεται *eg*. || — 87. πολλὸν *BCKLMNbedeg*.
|| — 88. ἰσπὸν *D*. Poetica licentia vel ignorantia geo-
graphica Criumetopon cum Gortyne et Phæsto oppidis
componitur. Bernhardyus censet Dionysium in errorem
inductum esse tabulæ ejus quam ob oculos habuisset,
angustiis. Fortasse Dionysium nihil aliud significare
voluisse nisi Criumetopon sicut urbes istas ad me-
ridionale insulæ latus vergere suspicatur Gyllius. || —
89. προπρηγῆς cod. ζ; κάρηνον] μέτωπον *Geo*. || — 90.
καὶ Κριοῦ μιν] *ACGHKLMNOYfγζ*, nisi quod in *G*
pro κριοῦ est κριοῖο, quod assumptum est ex altera le-
ctione καὶ κριοῖο ἐφημίζαντο, uti est in cod *o*. Præterea
κριοῖο legitur in *ber*, nescio num misso μιν an addito.

Καίθεν ὁ εὐρυνοεῖσα τιταίνεται Ἀδριας ἄλμη
 πρὸς βορέην, αἴθρις δὲ πρὸς ἐσπέριον μυχὸν ἔρπει,
 ἦντα καὶ Ἰονίην περιναίεται ἠὲ δάξαντο.
 96 Δισσὰς δ' ἠπαίρους ἐπαρεύεται· ἐς μὲν ἰόντι
 δεξιτέρην κατὰ χεῖρα φαίνεται Ἰλλυρία αἶα,
 Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἔνυαλιῶν πέδον ἀνδρῶν·
 σκαίη δ' Αὐσονίων παραπέπταται ἀσπετος ἰσθμός,
 πολυτενής, τρισσῆσι περιδρομος ἀμφιτρίτης,
 100 Τυρσηνῆ Σικελῆ τε καὶ Ἀδριαδί πληθούσῃ·
 ἡ μὲν δ' εἰς ἄνεμον τεμαίρεται ὄλκον ἐκίστη,
 Τυρσηνῆ ζέφυρον, Σικελῆ νότον, Ἀδριας εὐρον.
 Αὐτὰρ ὑπὲρ Σικελῆς γβόνος ἔλκεται οἴδμα κορύσ-
 πόντος ἔσω Λιβύης, νοτίην περὶ Σύρτιν ἑλισσῶν [σων
 105 τὴν ἐτέρην, ἦν περ τε καὶ εὐρυτέρην ἐπέουσιν·
 ἄλλη δ', ἥτις ἀπαυρὸν ἔχει πόρον, ἔνδον εὐόσα,
 τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμύριδα πόντου.
 Ὅς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κλάποι·
 ἕκ δὲ βῶων Σικελῶν Κρήτης ἀναπέπταται οἴδμα
 110 μακρὸν ἐπ' ἀντολίην Σαλμωνίδος ἀχρὶ καρήνου,
 ἦν Κρήτης ἐπέουσιν ἐώϊον ἔμμεναι ἀκρην.

Inde vero dilatatum Adriæ salum extenditur
 in septentriones, rursus vero ad occidentum recessum
 quod etiam mare Ionium accolæ dixerunt. [scripsit :
 Duabus id continentibus obstrepit; nam intranti
 dextram ad manum Illyrica regio apparet,
 ulteriorque Dalmatia, Martiorum solum virorum;
 ad lævam vero ingens Ausonum isthmus expansus est,
 longe porrectus, tribus circumfluis maribus,
 Tyrrheno et Siculo Adriacqueurgido;
 Quorum singula tractum ad suum diriguunt ventum,
 Tuscum ad favonium, Siculum ad notum, Adria ad
 eurum. At ultra Siculam terram trahitur unclam attol-
 mare intra Libyam, australem Syrtin alludens, [lens
 alteram, quam etiam majorem nominant;
 altera vero, quæ parvum habet sinum interiorem,
 eminus accedentem suscipit maris æstum.
 Sic reboant vorticosi hi duo sinus.
 At a Siculis fluentis Creticum mare patet
 longe in ortum ad Salmonium usque promontorium,
 quod dicunt esse Cretæ caput orientale.

In cett. codicibus, sicut in edit., legitur μιν καὶ χρυσὸν
 — μέτωπον] καρήνον *Geog.* || — 91. καὶ μὴν *b.* || — 94.
 περιναίεται *q.* περιναίεται *e;* Ἰονίην *Ce.* Forma Ἰόνιον
 Periegetai uti monet Tzetzes *Exeg.* II. p. 135. || — 95.
 ἐπαρεύεται *ABEFMOΩbedri;* ἀπαρεύεται ceteri. || —
 96. ἐπὶ χεῖρα *Kkl.* || — 97. Dalmatiam, quam post
 Illyricum memorat, eam intellige tractum qui a Drilone
 fluvio ad Titium pertinet. Ut in his poeta sui ævi geo-
 graphiam reddit, sic ex prisca temporis scriptoribus
 eandem oram describit v. 388 sqq. Avienus v. 146
 (*Æmathianque super sulcat genus ære virorum*) vocem
 ἐφύπερθεν ita intellexit ut sit *supra Illyrios* in medi-
 terraneis, ideoque pro Δαλματίη legit Ἡμαθίη. || —
 98. ἀσπετος *ACaqtghs,* var. lect. in *Y;* παρατίταται
Y et inter versus *s;* παρακίλλεται *Cbg.* || — 99. πολυ-
 τενής *t,* πολυτενής *BDHLMXcor,* πολυτενής *K,* πολυ-
 τελελής *h;* ἐπιδρομος *Hkl;* περιδρομος τρισσῆσι *D;*
 ἀμφιτρίτης *O,* ἀμφιτρίτησι *Ce,* ἀμφιτρίταις cett. codd.,
 nisi quod ἀμφὶ τρίταις præbet *o.* || — 100. τς excidit in
HX; Τυρσηνῆ mgo *Uu;* πληθούσῃ] Solus hic sinus inter
 omnes maris interni partes æstu, Oceani in modum,
 afficitur, teste Strabone; unde apud Horatium: *Ira-
 cundior Adria.* || — 101. ἡ μὲν = Suspicio inopportu-
 num istud ἡ pervulgatissimo compendio esse ortum,
 quod καὶ et ἡ raro sinit inter se discerni. = *Bernh.* ||
 — 102. Τυρσηνῆ *Au;* Τυρσηνῆς *Ls;* Τυρσηνῆς *w.* Ceterum
 his verborum ambagibus nihil aliud significatur nisi
 Tyrrhenum mare ab occasu, Siculum a meridie, Adriam
 ab ortu esse. Atque eo sensu Dionysium interpretatur
 Avienus, neque aliam interpretationem admittunt
 verba Ἀδριας εὐρον. Eodem modo vs. 401 poeta Siculum
 mare zephyrum ventum, Ægeum mare eurum ventum
 habere dicit, ut indicaret illud ab occasu, hoc ab
 ortu Græciam alluere. Similia habes etiam vs. 930 de
 Arabico mari et Persico, quorum hoc ab ortu, illud ab
 occasu Arabiam alluit. Fluxerunt hæc e Timosthenis
 ratione, qui situm regionum ventorum nominibus

indicare solebat. || — 104. πόντος] κλάπος *DHKγk* Eust.;
 || περὶ] παρὰ *Y,* ἐπὶ *Q* et in aliis quibusdam pejoris notæ
 libris, ἑλισσῶν] ἑλαύνων *Cro,* ὀδύων *HK;* Hæc maris
 interni pars vocatur mare Libycum; quod ipsam nomen
 Dionysius non apposuit. || — 105. τς] om. *HNXsqz;*
 ἔνδον] ἐντὸς *HKγ;* ἐρχομένην] ἐρχομένου *BCKLMUcf
 mu;* τηλόθεν] e mari Tyrrheno; nam vs. 201 de Syrti
 majori loquens poeta: ἔνθα, inquit, κορυσσόμενης Τυρ-
 σηνίδος ἀμφιτρίτης, .. πλημμυρὶς ἐγέρεται. || — 109. ἐκ
 δ' ὀρέων Σικελῶν libri omnes præter cod. *e,* in quo ἐκ
 δὲ βῶων *Σ.* Siculum mare a Sicilia usque ad Cretæ
 promontorium Criumetopon pertinere v. 86 sqq. le-
 gimus. Igitur Creticum mare, quod deinceps juxta
 boreale Cretæ latus porrigebatur, initium sumere debet
 a montibus Cretæ occidentis. Quare, si ὀρέων vox recte
 haberet, expectabamus: ἐκ δ' ὀρέων δυτικῶν Κρήτης,
 vel ἐκ δ' ὀρέων Κισαμῶν (certe Cisamum promontorium
 et duo Cisami oppida in hoc insulæ tractu novimus).
 Vulgatam expressit Avienus 161 (*Montibus ab Siculis*),
 sed ita ut alia prorsus quam Dionysius efferret. Pri-
 scianus correxit vel jam correctum ab aliquo repperit:
 Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν; nam vertit *Finibus a Siculis
 Cretæum tenditur æquor* (Fines vero intelligi voluit
Siculi maris et Cretici). Quod et obscurius dictum fo-
 ret et in poeta vehementer langueret. Bernhardus mi-
 rari videtur neminem loci nostri rationem intellexisse.
 Ipsam si audias, Cretici fluctus, quorum et recipro-
 catio proverbis terebatur, et tractus cum vicinis ma-
 ribus confusus nec accurate distinctus (v. Meursii
Creta. p. 93) in septentriones ortumque supra insulam
 tendebat, vaga quadam Siciliæ, quæ montium perpe-
 tuitate circumscripta est et suffulta, Cretæque desi-
 gnatione comprehenduntur. Quæ vix cuiquam per-
 suaserit, præsertim quum Siculi maris terminos bene
 Dionysius definierit. Itaque lectionem codicis *e,* βῶων
 Σικελῶν, *fluentorum Siculorum,* i. e. *maris Siculi* (cf.
 vs. 85, Σικελὸς βῶος), sententiæ, quam locus postulat,

Δοιαὶ δ' ἐξείης προτέρω φρίσσοσι θάλασσαί,
 Ἴσμαρικοῦ πνοιῆσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
 ὀρθὸν φυσίωντος, ἐπαὶ κατεναντία κείνται·
 115 ναῦται δὲ πρῶτην Φαρήνην ἔλα κικλήσκουσιν,
 ὑστατον ἐς πρῶτα τιτανομένην Κασίοιο·
 Σιδονίην δ' ἐτέρην, ὅθι ταίνεται ἐς μυχὰ γαίης
 Ἴσσοῦ ἄχρι πτόλιος, Κιλίκων γώρην παραμείβου,
 Ἴσσικὸς ἐλκόμενος βορέην ἐπι κόλπος ἀπείρων,
 120 οὐ μὲν πολλὸν ἀνευθεν ἰσόδρομος· ἀγχι γὰρ ἤδη
 ὑσπληγγί δνοφερῇ Κιλίκων ἀποπαύεται αἴης·
 τῆμος ἐπὶ ζέφυρον στρεπτήν ἐπερεύγεται ἄλμην.
 Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἐλίσσεται, ἀγκύλος ἐρ-
 νωθῆς, τῷ δ' ὑποπᾶσα βαρύνεται εὐρος ἄρη [πων,
 125 ἐρχομένη· τὼς κείνος ἐλίσσεται εἰν ἀλλ κόλπος,
 νήχυτος, ἐνθα καὶ ἐνθα βαρυνόμενος προχοῆσιν.
 Τοῦ μὲν ἐπὶ προχοῇ Παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
 ὅσσον ἐπιπροβέβηκε Χελιδονίων μυχὰ νήσων·
 σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου Παταρηίδα τηλόθεν ἄρην.
 130 Φράζω δ', ἐκ κείνου τετραμμένος αὐθὶ ἐπ' ἄρ-
 Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον, ἐνθα τε κῦμα [κτους,
 βησσόμενον νήσοισι περιβρέμεται Σποράδεςσιν·
 οὐ γὰρ τις κείνῃ ἐναλλογία κύματ' ὀρέλλει,
 ἐνόθι μορμύρων, ἕταρος πόρος ἀμφιτρέτης·
 135 οὐρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἰσχατώσαν,
 Ἴμβρον ἔχων ἐτέρωθεν, ὅθεν στενὸς ἐρχεται αὐλῶν,
 συρόμενος βορέηνδε Προποντίδος ἐνδοθὶ πάσης.
 Τῆς δ' ὑπερ ἄσπετα φύλα τιταίνεται Ἄσιδος αἴης
 πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπὶ πλατὺς ἐρχεται ἰσθμός.
 140 Τῆ δ' ἐπὶ Θρηκίου στόμα Βοσπόρου, δν πάρος ἴω

Deinceps duo maria longissime horrescunt,
 flatibus aquilonis Ismarici agitata,
 recta spirantis, quoniam sibi opposita sunt;
 ac primum nautæ Pharium pelagus vocitant,
 quod in ultimum jugum Casii porrigitur; [terræ
 alterum vero Sidonium, ubi extenditur in recessum
 Issum adusque urbem, Cilicum regionem præterlabens,
 dum boream versus trahitur, ingens sinus Issicus;
 neque vero is adeo procul æqualem tenet cursum;
 prope enim ipsam Cilicum regionem atro cessat ambitu;
 tum ad favonium flexam salsuginem eructat.
 Ut vero trux serpens volutatur flexuose repens,
 tardus, sub eoque totum gravatur montis jugum
 incedente: sic ille volvitur in mari sinus
 diffusus, hic et illic gravatus gurgitibus.
 Hujus ad gurgitem Pamphylii habitant,
 quantum progreditur Chelidonias ad insulas
 terminum vero ultimum ad occasum habet caput Pata-
 Hinc rursus ad boream versus considera. [rense.
 Ægæi ponti vastum meatum, ubi fluctus
 fractus insulas circumfremit Sporadas.
 Neque enim aliquis illi similes fluctus excitat
 profunde murmurans alius gurgis maris;
 limitem vero in Tenedum terminat extremam,
 Imbrum habens altera ex parte, unde arctum fretum
 trahitur boream versus, Propontidem intra totam.
 Supra hanc innumeræ gentes panduntur Asiaticæ terræ
 versus austrum; continentis enim latus succedit isthmus.
 Post hanc vero est ostium Bospori Thracii, quem olim Io

convenientem, recepi. ἀνακρίπεται] ἀναφαίνεται schol. ||
 — 111. ἄρον pr. m. C. || 112. προτεραί f. || — 114. κεί-
 νται *ABCEFGHKL MN OX abed fmoqrs*. Mirus est librorum
 optimorum consensus in lectione, quam ad schema
 Pindaricum referre licet, sed quam nihilominus libra-
 riorum errori deberi cum Bernhardyo censeo. Vs.
 113 et 114 citat *Tzetzes* ad Lycophr. 925. || — 116.
 ἐς] εἰς *HC*. || — 118. ἄχρι πτόλιος] *ENeg*; ἄχρι πτόλιος
CKUabrs alii, ἄχρι πόλιος *DGLUOYdtw*, ἄχρις πόλιος
 cett. codd. et editt. γώρην] *NOeg*; γώραν cett. || —
 119. κόλπος] πόντος *ACGH*; πόντος, addito γρ. κόλ-
 πος, cod. e. || — ἀπείρων] ἐλαύνων *D*, γρ. βόρειον ἐπὶ
 κόλπον ἐλαύνων, *B*; ἐπὶ πολλὸν ἐλαύνων, supra scripto
 ἐπὶ κόλπον ἀπείρων, *s*. || — 120. οὐ μὲν, superscripto μὴν,
E. || — 121. ὑσπληγγί *AGM*, ὑσπλησι cod. e. || — 122.
 ἐπερεύγεται *CNOYesghioqrux*; ἐπερεύγεται cett. || —
 123. ὡς δὲ] καὶ δὲ cod. e. = Comparisonem expressam
 e vestigiis quibusdam ll. γ, 93 sqq. et χ, 93 esse licet
 suspicari, cujus imitationis admonuit etiam Eustath.
 ad ll. ε, p. 585. = *Bernh.* || — 125. εἰν ἀλλ] γρ. ἐγγύθι
C, ἐγγύθι cod. e. || — 127. προχοῆ] προχοῆς *CENO*
Ydeighoqs; προχοῆς *D*; προβολῆ *Unip* Ald. Cf. 324.
 = προχοῆ ad id quod πρόχυσιν poeticus sermo celebravit,
 suspicor pertinuisse, nimirum quod de alluvione per-
 ciperetur maris accessibus congesta, quum præsertim
 similis accedat usurpatio poetæ de litore v. 614. =
Bernhardy. At e v. 614 talem vocis sensum vix elicias;

neque n. l. vides qua probabilitate diceretur Pamphy-
 liam esse in terra aggesta sitam. Recte *Illius* προ-
 χοῆς intelligit de sinibus quos mare in terras pro-
 fundit. *Gurgitibus* vertit *Stephanus*. Cf v. 200 ubi
Syrts Major dicitur ἀδρυτάρῃσι βαρυνόμενη προχοῆσιν.
 Cf. infra, ubi de Cilicio mari, v. 860 sqq. || — 128.
 μυχὰ νήσων] *EUYdgiku* Ald; ἐπὶ νήσων *AGKLNQ*
 et in aliis plerisque; μυχὰ ἐπὶ νήσων *C*. Ceterum quæras
 quonam pacto et qua auctoritate *Dionysius* sinum *Is-*
sicum usque ad *Chelidonias* insulas et *Patarorum* pro-
 montorium pertinere contenderit. *Bernhardyus* cen-
 set poetam in his sensu verissimo inductum maris
 naturam sequi, quod a *Syria* exorsum æquabili fere
 velocitate rapidissimi cursus ad *Chelidonias* usque dif-
 funditur, mirante *Beaufortio*, *Karamania* p. 39 sq.
 Mihi quidem misellus noster geographus fluentia ista
 marina nihil videtur curasse. Vulgo *Issicus* sinus vo-
 catur maris recessus qui *Cypro* insulæ ab ortu boreali
 objacet. Neque aliter *Dionysius* statuise videtur, modo
 teneas *Cyprum* insulam in tabula quam ob oculos
 poeta habuit, *Chelidoniis* insulis fuisse occidentaliorem,
 sicuti liquet e vs. 508 sqq. || — 131. πόντου *eg*; πλα-
 τὺν βόρον *BCLMOYcdeighilopqrs*. || — 132. περιβρέ-
 μεται *rw*. || — 135. ἰσχατώσαν *COast*, ἰσχατώσαν
Neg. || — 136. ὅθεν] ὅθι *f*; ἔρχεται] ἀρχεται *es*. || —
 137. βορέηνδε] βορέην *Neg*. Λιδύηθεν *Ge*. 138. Τῆς ὑπερ
CG; τιταίνεται] νέμονται *D*. || — 139. ἐπιπλατὺς *o*,

Ἡρης ἐνεσθήσῃ ἐνήξατο, πόρτις ἐούσα.
 Στεινότητος δὲ κείνος ἀπάντων ἔπλετο πορθμὸς
 τῶν ἄλλων, ὅτ' εἰσι πολυκλύστοιο θαλάσσης,
 Κυανέας θοὶ μῦθος ἀναιδέας εἰν ἄλλ' πέτρας
 145 πλαζομένας καναγηδὸν ἐπ' ἀλλήλησι φέρεσθαι. [τος
 Ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται ἀνδράσι Πόν-
 πολλὸς ἔων καὶ πολλὸν ἐπ' ἀντολῆς μυθὸν ἔρπων.
 Τοῦ δ' ἤτοι λοχαὶ μὲν ἐπιτροχάουσι κίλευθοι,
 αἰεὶ πρὸς βορέην τε καὶ ἀντολίην ὀρώουσι·
 150 μέσσασι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύο ἀνέχουσι κολῶναί,
 ἧ μὲν ὑπερνοτιή, τήν τε κλείουσι Κάραμβιν,
 ἧ δὲ βορειοτέρα γαίης ὑπὲρ Εὐρωπαίης,
 τήν ῥα παρικτίονες Κριοῦ καλέουσι μέτωπον·
 αἴτ' ἀμφω ξυνάσιον ἐναντία, οὐ μὲν ἐούσαι
 155 ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ἄλλὰς ἐπὶ τρίτον ἡμῶν ἀνύσαι.
 Ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ Πόντον ἴδοις διθάλασσον ἔντα,
 τὸρνον εἰδόμενον περιηγέος ἀμματα τόξου·
 ἀλλ' εἴη νευρῆς σημήια δεξιὰ Πόντου,
 ἰὺ διαγραφθέντα, μόνῃ δὲ τοῖ ἐστὶ Κάραμβις,
 160 γραμμῆς ἐκτὸς ἐούσα καὶ ἐς βορέην ὀρώουσα·
 σημά δ' ἔχει κεράων σκατὸς πόρος, ὅτ' ἐπὶ δισσην
 εἰλεῖται στρογγύλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν εἰοικώς.
 Τοῦ καὶ πρὸς βορέην Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
 ἐγχεύεται. Τῇ μὲν τε περὶ Σκύθαι ἀμφιπέονται,
 165 ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα Πόντου·
 ἐκ τῆς γὰρ Πόντου τὸ μυρῖον ἔλκεται ὕδωρ
 ὀρθὸν Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου, ᾧ ἐνὶ πολλοὶ
 Κιμμέριοι ναύουσιν ὑπὸ ψυχρῶ ποδὶ Ταύρου.
 Τοῖσι μὲν μορφή κυαναυγέος ἀμπτρίτης·
 170 νῦν δὲ τοὶ ἡπίερον μυθίσουμαι εἶδος ἀπάσις,

Junonis impulsu tranavit, juvenca quum esset.
 Angustissimum sane illud omnium est fretum
 reliquorum quæ sunt undosi maris,
 ubi Cyaneas fama est, impudentes in mari cautes,
 vagantes cum strepitu in se mutuo incurtere.
 Hinc autem apertus hominibus panditur Pontus,
 vastus ille et longe in orientis recessum serpens.
 Hujus autem obliquæ procurrunt viæ,
 semper ad boream et orientem spectantes;
 media vero hinc et inde duo eminent promontoria,
 alterum quidem australe, quod vocant Carambin,
 alterum autem boreale, terram super Europæam,
 quod accolæ Arietis vocant frontem :
 quæ ambo coeunt adversa, quamquam non sunt
 propinqua, sed distant quantum triduo navis conficiat.
 Ex hoc vero etiam Pontum videas bimarem,
 figuræ rotunditate similem curvi arcus compagi;
 nempe nervi imaginem referat dextra pars Ponti,
 quæ recta linea describitur, nisi quod una Carambis
 extra illam lineam posita est versus boream spectans;
 cornu vero signa refert lævus tractus, qui in dupli-
 sinuatur curvaturam, arcus cornibus similis. [cem
 Ponti ad boream Mæotidis paludis aquæ
 infusæ sunt. Circa hanc Scythæ utrinque habitant,
 viri innumeri, qui eam vocant matrem Ponti.
 Ex hac enim immensa Ponti aqua trahitur
 recta per Cimmerium Bosporum, ad quem multi
 Cimmerii habitant sub frigidum Tauri pedem.

Talis igitur forma est maris cærulei.

Nunc vero continentis tibi universæ speciem enarrabo,

ἐπιπλάτος Rob. Steph. || — 140. Τῶ δ' ἐπι Etyim. M. v.
 Βόσπορος h. l. citans. || — 141. αἰνεσθήσει s. || — 145.
 ἐπ' ὑπ' b, ἐν Neg;... λαίσι L, ... λοισι M. || — 146 π-
 ραπ.] περιπέπταται C. ἀνδράσι COaefghogst; ἐγγύθει
 cett.; πόντος] πόντου f. || — 147. ἀντολίην A. Hic versus
 in O omissus est. || — 148. δὴ τοὶ Ndeogm. || — 150.
 δοιαί BLMber, δύο Y. || — 151. ὑπερνοτιή duxiop;
 ὑπὸ νοτιή NYeg; ὑπὲρ νοτιήν D et var. lect. in Y,
 ὑπὸ νοτιή G; ὑπερνοτιή A; δὲ καλέουσι p; καὶ καλέουσι
 var. lect. ap. R. et H. Stephan.; περ κλείουσι eq; περ
 καλέουσι s, δὴ καλέουσι O; καλέουσι Udfof. Κάραμβιν
 Κάραβιν Xe; μέτωπον (γρ. Κάραμβιν) U. || — 152.
 ὑπ' Εὐρωπαίης C. || — 153. κλέουσι d. || — πρὸς (marg.
 ἐπὶ) τρίτον O; ἀνύσει Qe, ἀνύσαι s. ἀνύσαι CGELXY
 nfoxdq; ἀνύσει k. Inter Carambin et Criumetopon
 intercedunt 170 m. p. sec. Plinium 4, 12, quod
 a vero non ita longe abest, et cum iis quæ Dionysius
 tradit apte componi potest. Longius recedit Strabo
 p. 124 intervallum illud esse dicens stadiorum 2500,
 quorum loco 1500 stadia reponi præpostere voluerunt
 recentissimi Strabonis editores. Cf. Ukert. Geogr.
 tom. 3, 2, p. 159 not. || — 156. ἴδοις καὶ πόντον s;
 ἴδης L Xcr; ἴδῃ i; διθάλαττον Ndeug. || — 157. « Τόρνον
 (τορνέω h) mirere interpretibus ambitum significare,
 cum potius a περιηγέος propria notione pendeat... Ἄμ-
 ματι autem τόξου ornatu poetico nihil nisi compagem

arcus adumbrare sensus declaret. • Bernh. De figura
 Ponti arcum Scythicum referente cf. Strabo p. 85, 125;
 Mela I, 19, 1; Agathemerus; Plinius 4, 24, 12; Vale-
 rius Flaccus 4, 728; Manilius 4, 753; Sallust. ap. Ser-
 vium ad Æn. 3, 533; Terentian. De metr. p. 2383 ed.
 Putsch.; cf. Agatho apud Athenæum p. 454, D;
 Uckert Geogr. t. 3, p. 158 sq. || — 158. νευρῆς GU
 dffeo Ald. σημήια s. — Τὰ δεξιὰ Πόντου h. l. dicun-
 tur Ponti latus australe a Bosporo ad Dioscuriadem.
 || — 159. εὐθὺ CAhs Eustath.; διαγραφθέντα CEKUYa
 drtzoqi Ald., Eustath., Paraphr.; γραφέντα e; ||—μόνῃ
 CG, Avienus 241, Priscianus 151, schol. ad 156;
 μέση cett. et editt.; δὲ τοὶ δὲ τς f; δὲ τι eq; δὲ τς o. τοι
 om. Y. || — 160. ἐς εἰς Eeq. || — 161. σχῆμα Kly. || —
 162. κεράσι CE; .. εσσιν LO. ||—163. ὕδατα] οἰδματα afg.
 || — 164. ἀγχεύεται B Mbed et pr. manu f; μέντι Uo;
 τὴν μέντι O. || — 165. μήταρα Π.] V. not. ad Dionys.
 Anapl. Bospor. p. 1. Similiter accolæ Timavi fontem
 statim in mare profluentem dixerunt πηγὴν καὶ μη-
 τέρα θαλάσσης, teste Polybio apud Strabon. p. 214. ||
 —166. τὸ omis. eo Ald. || — ἔλκεται] ἔρχεται eq. || —
 167. Ἴνι] ABELMNbedeqrs, mgo u, Paraphr.; παρὰ
 CDGHKOQXYZ. || — 168. Ταύρου] Sic suo, ut
 videtur, periculo Dionysius dixit montes Taurorum
 in Chersoneso Taurica. Bernhardus confert vs. 30
 ubi Ἄτλας dicitur ὁ ὠκεανὸς ὁ ἄτλαντικός. Ceterum vs.

δρα καὶ οὐκ εἰδιῶν περ ἔγους εὐφραστον ὀπωπῆν·
ἐκ τοῦ δ' ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοίστερος εἴης,
ἀνδρὶ παρ' ἀγνώστον πιφασκόμενος τὰ ἕκαστα.

- Ἦτοι μὲν Λιβύῃ τεταυσαμένη ἐς νότον ἔρπει,
178 ἐς νότον ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
ἀρξαμένη πρώτιστα Γαδιρῶθεν, ἥλι περ ἀκρῆ
ἐς μυχὸν θξυνθείσα τιταίνεται Ἄκαιοτο·
οὐρον δ' Ἀραβίης τακμαίρεται ἄγχι θαλάσσης
εὐρύτερον· τόθι γαῖα καλαινῶν Αἰθιοπῶν
180 τῶν ἐτέρων, τῶν ἄγχι τιταίνεται οὐδας Ἐρεμβῶν·
παρδαλή δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην·
ἥ γὰρ διψηρῆ τε καὶ αὐχμηρῆσα τέτυκται,
τῇ καὶ τῇ κυανῆσι καταστικτος φολίδεσσιν·
ἀλλ' ἦτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχίνα νέμονται
185 ἄγχοῦ στηλάων Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης. [φύλα,
τοῖσι δ' ἐπὶ Νομάδων παραπέπταται ἀσπετα
ἔθνα Μασσαίολοι τε καὶ ἀγρόνομοι Μασσῆες
βόσκονται σὺν παισὶν ἂν' ἡπειρόν τε καὶ ἕλην,
μαϊόμενοι βιότοιο κακῆν καὶ ἀεικία θήρην.
190 Οὐ γὰρ γειομόριο τομῆν ἰδάσαν ἄρτρον,
καίνοις δ' οὐποτα τερπνὸς ἀκούεται ὀλοὸς ἀμάξης,
οὐδὲ βοῶν μνηθμὸς ἐς αὐλίον ἐρχομένων·
ἀλλ' αὐτως, ἄτε θήρες, ἀνὰ δρῖα βουκολέονται,
νήιδες ἀσταχῶν καὶ ἀπειθέες ἀμήτοιο.
195 τοῖσι δ' ἐπὶ Καρχηδῶν πολυήρατον ἀμπέχει ὄρυον,
Καρχηδῶν, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων,
Καρχηδῶν, ἦν μῦθος ὑπὸ βοῦ μετρηθῆναι.
Ἐξέτης δ' ἐπὶ Σύρτις ἀγάρροον ὀλοὸν ἔλίσσει
βαιοτέρη· μετὰ τὴν δὲ πρὸς αὐγὰς ἔλαται ἄλλη,
200 ἀσπετος, εὐρυτέρησι βαρυνομένη προχοῶσιν·
ἔθνα, κορυσσομένης Τυρσηνίδος ἀμφιρρίτης,
ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγέρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε

ut quamvis non visæ conspectum habeas dilucidum;
unde conspicuus et dignior videaris,
si coram homine imperito singula exponas.

Ac Libya quidem porrigitur in austrum extensa
in austrum atque ortum, figura ad trapezium accedens
primaque exordia capit a Gadibus, ubi extremitas
acuminata in secessum Oceani porrigitur;
limitem vero prope Arabiæ mare constituit
latiorem, ad quod terra nigrorum Æthiopum
alterorum, prope quos porrigitur solum Eremborum.
Pantherinæ autem pelli homines similem esse ferunt;
nam arida existit atque torrida,
hinc inde fuscis distincta maculis.
Sed extremum versus angulum habitant
prope Columnas gentes terræ Mauretaniæ.
Post has Nomadum nationes extenduntur innumera
in quibus Massesylit et rustici Masylenses
cum liberis per agros silvamque vagantur,
dum victus querunt miserum sædumque venatum;
non enim aratro terram diffissam sulcare noverunt,
neque illis unquam suavis plaustris tractus inauditur,
aut boum mugitus stabula reventium;
sed temere bestiarum instar per silvas vagantur,
spicarum nescii messisque ignari.
Post hos Carthago præstantissimum portum continet,
Carthago, nunc Afrorum, sed olim Phœnicum,
Carthago, quam fabula bovis tergo mensam fert.
Deinceps Syrtis minor celerem tractum providit,
minor, post quam ad ortum altera diffunditur,
immensa et amplioribus onerata gurgitibus
ubi, Tyrrheno mari tumescente,
modo pleni fluctus excitantur, modo vero

168 laudatur a Tzetzæ ad Lyc. 695. De Cimmericis cf.
vs. 681. || — 171. ἔχης *af*; ἔχεις *k*. || — 172. ἐνδοί-
στερος *f*. || — 173. παραγνώστον *gk*, παρὰ γνώστον
Paraphr., παρ' ἀγνώστον *eD*; πιφασκόμενος *CEOYad*
efghikosqz; πιφασκόμενος γ. τὰ ἕκαστα] τάδε πάντα *E*
HXdqz. || — 175. τραπεζίῳ] Cf. Strabo p. 130 (108,
12 Didot.), qui Libyam dicit ποιούσαν τραπέζιον πως
τὸ σχῆμα (Aliter Strabo p. 700, 23: Ἔστι δὲ ὄρθο-
γωνίου τριγώνου τὸ σχῆμα). || — 177. ἐς] sic libri optimi
et plurimi; εἰς cett. || — 178. οὐρος *f*; Ἀραβίης *CKM* et
pr. *Ya*, ἄρρ. cett. || — τῶν ἐτέρων] sc. orientalium; de
qua Æthiopum divisione sicut de Eremitis vide am-
pliam disputationem Strabonis; οὐδος *HLz*. || — 181.
παρδαλή] Cf. Strabo p. 130 (108, 15 Didot.): ἔστι
δὲ ... ἰοικία παρδαλῆ· καταστικτος γὰρ ἐστὶ οἰκήσει πε-
ριεχομένης ἀνδρῶν καὶ ἐρήμῳ γῆ. Confert Bernhardus
locum Ciceronis in Somn. Scip. c. 6: *Fides habitari*
in terra raris et angustis in locis et in ipsis quasi mac-
culis, ubi habitatur, vastas solitudines interjectas.
|| — 182. ἥ γὰρ *OUdeghq*; ἥ γὰρ *Q*; ἥ γὰρ cett. Cf.
vs. 263. διψηρᾶ *C*. || — 184. ἐπὶ] ὑπὸ *BHbegmz*, ὑπὸ
C; ὑπὸ *LMO*; ὑπὸ γλωχίνῃ *A*; πυματῆ ἐπὶ γλωχίνῃ *E*,
superscripto πυματῆ ἐπὶ γλωχίνῃ. || — 186. τοῖσι δ'
ἐπὶ *N*.] *CNOYadfghios*; τοῖσι δ' ἐπινομάδων *q*; τοῖσιν

ἐπὶ *N*. *U* Ald.; τοῖσι δ' ἐπὶ δὴ *ABHLMQz* et, misso δὴ,
cod. *e*; ἀναπέπταται *k*; ἀσπετα omis. *Gq*. || — 187. Μασ-
σαίολοι *eg*; Μεσσαίολοι *f*; Μασσαίολοι *br*; Μεσσα-
σαίολοι *D*. In Strabone quoque codd. fluctuant inter
formas Μασσαίολοι et Μασσαίολοι vel Μασσαίολοι.
Quos noster Μασσῆες dicit, in codd. Strabonis vo-
cantur modo Μασσῆες modo Μασσῆες. Mitto ceteram
horum nominum varietatem. || — 189. καὶ om. *C*.
|| — 190. τομῆν] νομῆν *f*, μὴν *q*; ἰδάσαν] ἰδάσαντο *e*.
|| — 191. δ' omis. *A*; ὁ οὐποτα ἀκούεται τερπνὸς ὀλοὸς
ἀμάξης *d*. || — 192. ἐπ' αὐλ. *M*; αὐλία *Xo*. || — 193.
αὐτως *BCDKYQz* ὀρᾶ *OQ* || — 194. ἀμφοῖο
AF. || — 195. τοῖσι] τῆς *D*. ἀμπέχοι *Ke*, sed in *e* cor-
rectum ἀμπέχει. || — 196. Hunc versum omis. *e*; vs.
196 et 197 margini adscripsit prima manus cod. *e*, re-
cens manus deinde post vs. 202 inseruit. προτέρων *A*.
|| — 199. βαιοτέρη] βαρυτέρη *d* cum glossa μακροτέρα.
Βαιοτέρη voce Romanum loquendi usum, quo *Syrtis*
minor dicitur, secutus est. ἔλαται] ἔργεται *CHQT*.
ἔλαται ἔλαμ *BMc*. || — 200. βαρυνομένη] τιτινομένη
kl, προχοῶσι *e*. Cf. v. 126: κόλπος... ἔθνα καὶ ἔθνα βα-
ρυνόμενος προχοῶσιν. || — 201. Τυρσηνίδος] Letronnius
(*Recherches sur le livre de Dicuil*, p. 200) postquam
dixerat Procopium aliosque senioris ævi scriptores ma-

ἀμπαυτις ξηρῆσιν ἐπιτροχάει ψαμάθοισιν.
 Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται,
 208 ἦν ῥά τε κικλήσκουσι Νέην πόλιν· ἥς ὑπὲρ Αἴαν
 Λωτοφάγοι ναύουσι, φιλόξενοι γεγαῶτες·
 ἔνθα ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἦλθεν Ὀδυσσεύς.
 Καῖνον δ' αὖ περὶ χώρον ἐρημωθέντα μελαθρα
 ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων,
 210 οὗς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσαν Αὔσονις ἀλχημή.
 Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τῶν Ἰουσι

recessus æstuum siccas arenas percurrit.
 Inter utranque autem media urbs fundata est,
 quam Neapolin vocant; cuius ultra terram
 habitant Lotophagi, hospitali ingenio.
 Illuc olim erroribus versutus venit Ulixes.
 Porro in ista regione desertas sedes
 Nasamonum contemplere, quorum gens extincta est,
 quum Jovis contemptores Ausonia eos arma delerent.
 Hos excipiunt Asbystæ mediterranei,

ris Tyrrheni nomen ad omnem maris Mediterranei partem occidentiam extendere, subjungit: « On trouve même les traces de cet ordre de choses à une époque moins reculée, dans un vers où Denys le Périégète étend la mer Tyrrhénienne jusqu'au fond de la grande Syrte: ce qui fait supposer qu'au commencement du troisième siècle, époque où je suppose qu'a dû vivre ce poète, le nom de la mer Tyrrhénienne commençait à empiéter déjà sur le bassin de l'Adriatique. » Bernhardus Dionysii versum illud non probare censet. Ac sane si poeta fluctus in Syrti excitari dicit quando mare Tyrrhenum tumescat, non inde sequitur id mare ipsi Syrtidi incumbere, sed inde ab eo, etsi longinquo, fluctus illos repelendos esse. Sic enim vs. 107 de Syrti minori dicit: τῆ λ ὁ θ ε ν ἐρχομένην δέχεται πλημμυριβα πόντου. || — 202. Laudat versum Etym. M. v. ἀμπαυτις; ad eundem respicit Eustathius ad Od. μ p. 1716, 36. || — 203. Ἐρηοῖσιν ἐστὶ || — 204. δ' om. AKNeg. ἀμφοτέρων ἐστὶ. μεσσιτάτη ο. || — 205. Νέαν As. Lotophagos a Syrtis majoris termino occidentio usque ad ostium Syrtis minoris pertinere refert Scylax § 110; alii aliter, uti constat. || — 206. φιλόξενοι περ γεγ. KNbr; φιλόξενοι τε γεγ. Ls; πολύξενοι ε. || — 207. ἀλώμενος δέσξ. || — 208. δ' omis. g; δ' ἂν O; αὐτὸς ἐστὶ. || — 209. Νασαμώνων NYdo Ald.; Ἀσαμώνων Nf; Ἀσαμωνῶν r, Νασαμώνων X. Nasamonos habitant Syrtis majoris ad latus orientale et ad partem lateris australis. V. Herodot. 2, 32; 4, 172; Scylax; Strabo p. 857; Plinius 5, 5, 5, 33; Lucan. 9, 439. Eos æstate, gregibus in ora maritima relictis, Augila abire ad colligendas palmulas refert Herodotus. Juxta ipsa Augila sedes eorum notat Ptolemæus; Diodorus 17, 50, 2 minus accurate eos habitare dicit ab Ammonio illo, quod Alexander adiit, boream versus in mediterranea diffusos. Nescio an diversa Ammonia, quæ apud Garamantes, Nasamonos et Asbystas erant, Diodorus confuderit. Secundum Pausaniam 1, 33, 5 Nasamonos, οὗς Ἄτλαντας Ἡρόδοτος οἶδεν, οἱ δὲ μέτρα φέμενοι γῆς εἶδέναι, Αἰετῆας καλοῦσιν, Αἰετῶν οἱ ἴσχατοι πρὸς Ἄτλαντι οἰκοῦσιν, σπαίροντες μὲν οὐδὲν, ἀπὸ δὲ ἀμπελων ζῶντες ἀγρῶν, quibus alia quædam aperte falsa subjungit. At Pausaniæ in his haud major fides est quam Philostrato, qui in Vit. Apoll. 6, 15 Nasamonos cum Pygmæis et Androphagis et Sciapodibus componit. Quamquam credi potest Nasamonos, ut Garamantes, per multos Africæ borealis locos fuisse disseminatos. Utriusque populi berberici nomen ab Ammonis dei cultu repetendum esse censet Movers Phœn. 2, p. 381, adeo ut Garamantes et Nasamonos sint Gar-aman, Nas-aman, i. e. ἀμμώνιοι. Quodsi

Plinius l. l. Nasamonos dicit antea Mesammones appellatos esse ab argumento loci, medios inter arenas sitos, græca ista etymologia nata est ex nomine libyco Mes-Ammon, i. e. filii Ammonis. Clades Nasamonum, quam Dionysius innuit, pertinet ad tempora Domitiani. V. Eusebius, qui in Chron. ad an. Abr. 2101, Ol. 216, 2, p. C. 86: Nasamonos, inquit, et Daci bello adversus Romanos superati sunt. Cf. Syncell. p. 343, D: ἐπ' αὐτοῦ (sub Domitiano) Δάκες καὶ Νασαμώνες ἐπανάστησαντες Ῥωμαίους διεφάρησαν. Zonaras IX 19: Πολλοὶ δὲ τῶν ὑποταλῶν Ῥωμαίους ἀφίεταντο, χρηματὰ βελίος παρασόμενοι, ὡς καὶ οἱ Νασαμώνες. Τοῦς τε γὰρ τῶν χρημάτων πράκτορας ἰθρυεραν, καὶ τὸν Νουμιδίας ἄρχοντα Φλάκκον ἐπιβρόντα σπρίσιν ἤττησαν οὕτως ὡς πορθῆσαι καὶ τὸ στρατόπεδον. Εὐρόντες δὲ ἐν αὐτῷ πάλλα τε ἐπιτήθεια καὶ οἶνον, ἐμπλησθέντες ἐπυωσαν. Καὶ γνοὺς ὁ Φλάκκος τοῦτο ἐπέθετο αὐτοῖς καὶ πάντας ἀπώλεσε, καὶ τοὺς ἀπομάχους διεφθειραν ἅπαντας. Ἐφ' ᾧ ὁ Δομετιανὸς ἐπαρθεὶς εἶπε πρὸς τὴν βουλήν, ὅτι « Νασαμώνας ἐκώλυσα εἶναί. » Eustathius et Schol. Lentulum quendam Romanorum duces a Nasamonibus occisum esse perhibent. Secundum eosdem nonnulli (qui Augusti temporibus poetam vixisse putabant rem pertinere ad belli civilis tempora conjecerunt. Ceterum reapse penitus extinctam ista clade fuisse gentem Nasamonum per amplissimam regionem habitantem per se parum probabile est; sed tanto facilius poeta in hanc sententiam loqui potuit, quo clades illa recentior erat, quam vulgi fama et imperatoris jactantia inflatus efferebant. Rectissime igitur hiuc temporis, quo poeta scripserit, petitur argumentum. In Ptolemæi tabulis gentem non ad oram quidem maritimam, attamen in interiore certe Libya adhuc existentem videmus. || — 210. Διδ.] sc. ὀρχίου vel ζεῖνίου, nisi poeta Divum Domitianum ea voce signare voluerit. || — 211. Ἀσβύσται] Supra Cyrenen in mediterraneis habitant, a Giligammis occasum versus, sec. Herodotum 4, 170. Cf. Ptol. 4, 4, 10, ubi Ἀσβύται vocantur. Hesperidibus imminabant sec. Callimachum ap. Steph. Byz.: Ἀσβύστα, πόλις Αἰετῆας. Καὶ ὁ πολίτης Ἀσβύστης « οἷη τε Τρέτωνος ἐφ' ὕδασι Νασβύστα » Καλλιμαχος Αἰτῶν πρώτη. Plinius vero (5, 5, 5, 33) ita habet: Post Nasamonos Asbystæ et Macæ vivunt, ultra eos Amantes, adeo ut Asbystæ a Nasamonibus versus occasum in intima Syrti ponendi essent. Longius ab Herodoti, Dionysii et Ptolemæi rationibus secedere videatur Strabo p. 131, qui ὑπὲρ τῆς Κυρηναίας καὶ τῶν Συρτῶν degere dicit Ψύλλους καὶ Νασαμώνας καὶ τῶν Γαιτούλων τινὰς, εἶτ' Ἀσβύστας καὶ Βούχαλους μέ-

καὶ τέμενος Λιβυκοῦ θεοῦ ψαμάθου ὑπὸ πολλῇ,
 Κυρήνη τ' εὐίπιος, Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν·
 ἀγγι δὲ Μαρμαρίδαι προνευκότες Αἰγύπτου,
 215 Γαίτουλοι τ' ἐφόπερθε καὶ ἀγγίγυοι Νίγηρες.
 Ἐξέλις δ' ἐπὶ τοῖσι Φαρούσιοι, ὧν ὑπὲρ αἴαν
 ναλοῦσιν Γαράμαντες ἀπειριτοί· ἐν δὲ μυγῶσι
 βόσκοντ' ἠπειροῖο πανύστατοι Αἰθιοπῆες,
 αὐτῶν ἐπ' Ὀκεανῷ, πυμάτης παρὰ τέμπεα Κέρνης.
 220 Ἰῶν πάρος αἰθαλέων Βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι,
 ἐνθεν πιστάτιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου,
 ὅς δ' ἦτοι, Λιβύθην ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἔρπων,
 Σῆρις ὑπ' Αἰθίοπων κικλήσεται· οἱ δὲ Συήνης
 ἐναίεται στρεφθέντα μετ' οὐνομα Νείλον ἔθεντο.

ac Libyci dei sacrum per multam arenam conditum,
 et equestres Cyrenæ, Amyclæorum coloni,
 ac prope Marmaridæ qui ad Ægyptum vergunt.
 Superiores sunt autem Gætuli viciniquæ Nigretes.
 Deinceps sequuntur Pharusii, quorum supra terram
 innumeri habitant Garamantes. In recessibus autem
 conserderunt qui continentis extremi sunt Æthiopes,
 ipsum ad oceanum juxta Cernes extremæ convalles.
 Hos ante Blemyum perustorum juga supereminent,
 unde pinguis Nili descendunt aquæ :
 qui quidem e Libya in ortum multo flumine delatus
 Siris ab Æthiopicis vocatur, Syenes autem incolæ
 converso Nili nomen indiderunt.

χρητῆς Καρχηδονίας : ex quibus Asbystas prope Syrtin
 minorem habitasse conjiceret. At istud Ἀσβύστας Kra-
 merus in Strabonem recepit ex Epitome; codices
 Strabonis præbent εἴτα Σίντας. Nescio quo pacto
 suam Kramerus correctionem commendari dixerit
 iis quæ de Asbystarum sedibus apud ceteros scri-
 ptores tradantur. Hæc enim ita comparata sunt, ut
 Ἀσβύστας potius Epitomator, qui sua inventa pas-
 sim in Strabonem intulit, debere censeam. Herodo-
 tus ea in regione, ubi Sintas Strabo habet, Gindanes
 memorat. Eundem populum his nominibus indicari
 suspicor. Πισινδῶν λιμῆν in eodem tractu memoratur
 apud Ptolemæum 4, 3, 12. Ceterum Asbystarum men-
 tio fit etiam ap. Lycophr. Alex. 848, ad quem locum
 Tzetzes nostrum Dionysii versum excitat. Τελθίουσιν
 Κ...σι cett., ut videtur. || — 212. Λιβυκοῦ θεοῦ] i. e.
 Ammonis. Cf. Nonnus Dionys. 13, 370 (ναίνοντες... Διὸς
 Ἀσβύστας μασμηρῶντας ἐνάλοισ, μαντιπόλου κερδεν-
 τος); Movers *Phœniz.* t. 2, p. 382 sq. || — 213. εὐίπι-
 ος] = εὐπυργός var. lect. Morel. ac Rob. et H. Steph-
 ani, ex Eustathio fortasse depromptum, quod etiam
 ex Avieno 319 exsculpi queat. = Βερεκ. γένος] ἔβος
 ΑΒΗΚΜιζ et margo Y; πῆδον ΕΚΜ; καὶ Ἀμυκλαίων
 πῆδον δ; καὶ Ἀμυκλαίων πῆδον β. || — 214. Μαρμαρίδες
 D. Post hunc versum XUII et margo Y exhibent
 alios quattuor hosce :

Κεῖθεν δ' ἐς δυσμὰς Λιβύης ὅθι φαίνεται ἀρχὴ
 Μάνδρον ἐρηρῆσται, Σάλαθός τε βόον ταχύν ἔλαει,
 ἔνθα Νιγρητίδος ἀγλαὸν ὕδωρ Νίγειρ τ' αὐτός
 πέπταται, ὄλκον μυρίον Αἰθίοπισσιν ἔλισσων.

• Istud commentum damnat sententiæ ratio de Ptole-
 mæo petita verborumque tenor atque elumbium nu-
 merum imperitia. = ΒΕΡΝΗΑΡΔΥ. || — 215. Γαίτουλοι
 CTGQ; τ'] δ' Κδλοq, quod ex inferioris notæ libris
 recepit Bernhardus. Sive τε sive δὲ legeris, parum
 perspicue poeta rem suam tractavit, quum verba ita
 habeant ut supra Marmaridas degere Gætuli videan-
 tur. At significare Dionysius voluit supra gentes, quæ
 a Mauretania ad Ægyptum usque mari interno immi-
 nent, alios esse gentium ordines, primum Gætulorum,
 Nigretum et Pharusiorum, supra hos Garamantum, et
 supra Garamantes, Æthiopum. Quamquam ne hæc
 quidem satis recte habent, ἐφόπερθε] ἐπὶ τοῖσι LNδκδr;

ἀγγίγυοι Uo, ἀγγίγυοι br, ἀγγίβουοι ε, ἀγγέμαχοι Steph.
 Byz. v. Νίγηρες. || — 216. Φαρούσιοι CBDFGMO
 Yabdefsgo; τοῖς Φαυρ. HQX; τοῖς Φαρ. A. Cf. Step-
 hani : Φαρούσιοι, Ἰῶνος Λιβυκόν· μέμνηται αὐτῶν Διονύσιος
 καὶ Ἀρτεμίδωρος. || ὑπὲρ αἴαν] ὑπὸ γαίαν ABMcK. || —
 217. ἀπειριτοί] ἀπειρονες KLMcehigr. || — 219. παρὰ]
 παρὶ CXafgi, fortassis recte. Cerne sec. scholiastam est
 λιμῆν τῆς Αἰθιοπίας παρὰ τῷ ὠκεανῷ· τὰ δὲ κοίλα τῶν
 ὄρων τέμπε καλεῖται. Eustathius postquam τέμπε vocem
 δάση καὶ ἔλη significare monuit, Cernen dicit non-
 nullis esse insulam, alios vero hoc non admittit. In-
 ter hos vero etiam Dionysius fuisse videtur; nam τέμπε
 vox in insulam perexiguam non cadit, neque infra, ubi
 de Oceani insulis sermo est, Cernes mentio fit. Itaque
 Cernen Æthiopiæ regionem esse Oceano adjacentem
 statuerit, sicut Diodorus 3, 54. Cf. vs. 1017 τὰ Μη-
 δικὰ τέμπεα. Dionysius in Gigantiade ap. Steph. v.
 Δώτιον : Δώτια τέμπεα. Nonnus Joann. c. 4, 101 : τα-
 νυσκοπέλων ὑπὸ τέμπεσιν Ἱεροσολύμων. || — 220. τῶν]
 τῆς UYde. Ita etiam legisse videtur Eustathius : λέγει
 δὲ καὶ ἐγγὺς τῆς Κέρνης εἶναι αὐτοῦς, sc. τοὺς καταρρέ-
 κτας; nam ad cataractarum montes pertinere istas Blem-
 yum κολῶνας statuunt rectissime; Blemyses Diony-
 sio, sicut Eratostheni ap. Strab. p. 786, erant a Meroe
 ad Ægypti fines in dextro Nili latere; eos ad Catarrac-
 tas habitare expressis verbis testatur Marcellinus lib.
 14. Βλεμύων ΑCDH. || — 221. ἐνθεν] ἐνθα cod. s ||
 — 222. ὅθιτοι BDGLNOQY; Αιβύθηε M; ἐπ'] ἐς Be.
 || — 223. Σῆρις] Σήρης K. Cf. Steph. Byz. : Συήνη,
 πόλις μέση Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας, ἐπὶ τῷ Νείλῳ, μεθ'
 ἣν ὠνόμασται Σῆρις ὁ ποταμός. Plinius 5, 9, 10, 53
 Circa... Meroen Astabores lævo alveo dictus, ... dex-
 tro vero Astosapas, nec ante Nilus quam se totum
 aquis rursus concordibus junxit; sic quoque etiam
 num Siris ante nominatus per aliquot milia. Itaque
 Siris nomen nonnisi parti fluvii inter Syenen et Me-
 roen insulam mediæ indebatur. Jam vero quum supra
 Catarracten magnum Nilus per 5600 stadia (sec. Era-
 tosthenis computum) e Libya ortum et boream versus
 flueret, ad hunc ipsum Nili flexum verba Λιβύθην ἐπ'
 ἀντολίην πολὺς ἔρπων cum Hillio referre licet, nihilque
 adeo cogit ut poetam istam quorundam opinionem in-
 dicare putemus, ex qua Nilus fontes haberet in Mau-
 retania vel alia parte Libyæ occidentis. || — 224. στρε-

225 Καίθεν δ' ἐς βορέην τετανουσμένος ἄλλυδις ἄλλος,
 ἐπτά διὰ στομάτων ἐλιγμένος εἰς ἕλα πίπτει,
 ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν ἑδὸν Αἰγύπτιο.
 Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο Νεῖλω,
 οὐτ' ἰλὸν βαλέειν, οὔτε γρονθὸς ἄλβον ἀέξειν·
 230 ὃς ῥά τε καὶ Λιβύην ἀποτίμνεται Ἀσίδος αἴης,
 ἐς λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς Ἀσίδα γαίαν.
 Τῷ πάρα ναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν,
 οἱ πρῶτοι βιότιο διεστήσαντο καλεύθους,
 πρῶτοι δ' ἡμερόεντος ἐπειρήθησαν ἀρότρου,
 235 καὶ σπόρον ἰουτάτης ὑπὲρ αὐλακος ἀπλώσαντο,
 πρῶτοι δὲ γραμμῆσι πόλον διεμετρήσαντο,
 θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἡλίου.
 Τῶν δὲ κεν αὐδήσαιμι καὶ αὐτῆς πείρατα γαίης
 καὶ μορφήν· οὐ μὲν γὰρ ὀλιζονος ἔμμορ τιμῆς·
 240 οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλὰ τις ἄλλων
 εὐδοτος εὐλείμων τε καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.
 Σχῆμα μὲν οὖν τρισσῆσιν ἐπὶ πλευρῆσι βέβηκεν,
 εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορρητίδας, δεξιὸν δ' ἐπ' ἡῶ
 ἐλκόμενον καὶ μέγρι βαθυκρήμνοιο Συήνης,
 245 οὐρεσιν ἀμφοτέρωσι περισσεπέεσσιν ἑρουμνόν,
 τῶν μέσσα καλλιρόιο κατέρχεται ὕδατα Νεῖλου.
 Καὶ τὴν μὲν πολλοὶ τε καὶ ὀλιγοὶ ἄνδρες ἔχουσιν,
 ἡμὲν δσοι Θήβην ἑρικυδέα ναιετάουσιν,
 Θήβην ὠγυγίην, ἑκατόμυκλον, ἔνθα γεγωνῶς
 250 Μίμνον ἀντίλοισαν εἶν ἀσπάζεται Ἥω·
 ὄσσοι θ' ἐπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,

Inde ad boream prolapsus varius variis in partes
 septem per ostia distractus in mare devolvitur,
 opimum Ægypti solum aquis pinguefaciens.
 Non enim fluviorum quisquam cum Nilo comparandus,
 ad limum immittendum terræque fertilitatem augen-
 qui et Libyam dirimit a regione Asiatica, [dam,
 ita ut in libem sit Libya, in ortum vero Asia.
 Hunc insignium virorum gens accolit,
 qui primi vitæ distinxerunt ordines,
 primique jucundum experti sunt aratrum,
 ac sementem per directum sulcum disperserunt,
 iidemque primi lineis cœlum sunt emensi,
 quum mente obliquum solis cursum perciperent.
 Horum autem eloquar et ipsius terræ fines
 et formam: non enim minorem sortita est honorem;
 ac ne magnitudine quidem modica est, sed si qua alia
 pascuis abundat ac pratis et profert eximia quæque.
 Figura igitur tribus est lateribus superstructa,
 lata quidem versus litora borealia, sed in austrum
 quæ usque ad altas Syenæ ripas extenditur, [acuta,
 montibus tegentibus ab utraque parte munita,
 quos media perfluunt splendidi Nili fluentia.
 Atque eam multi et opulenti homines habitant,
 tum quiqui nobilissimas Thebas incolunt,
 cascās illas centumque portis aptas, ubi vocalis
 Memno exorientem suam Auroram salutatur,
 tum qui mediam septem oppidorum regionem tenent;

φθάντα] *ABFHKL MN OYXUbcdeghkqz*; στραφέντα *i*;
 στραφέντα *i*; στραφέντα *f*, ut videtur; στραφέντα var.
 lect. apud Rob. et Henr. Stephan.; στραφέντι cetl. codi-
 ces et editi. || — 225. καίθεν] κείνος *eg*; ἔνθεν margo
e; τετανουμένος *o*; ἄλλυδις] ἄλλοθεν *d*; ἄλλος] ἄλλος *e*,
 ἄλλη *Kcin*, m. sec. *O*, Ald.; ἄλλη, supra scripto ἄλλο,
E. || — 226. πίπτει] βάλει *Ykr*; στομάτων εἰς ἕλα πίπτει
 ἐλιγμένος *cod. e*. || — 227. ὕδασι] ὕδατι *BF Gci optx*. ||
 λιπαρὸν] ἰερὸν *k*. || — 228. ποταμῶν] ποταμὸς *bf*;
 ἔπλετο κείνῳ *eg*. || — 230. Λιβύης ἀποτίμνεται Ἀσίδα
 γαίαν *k*. || — 231. εἰς λίβα *f*; γαίαν *C*. Cf. Eustath. ad
 vs. 175. || — 232. παραναιετάουσιν *b*; περί ναιετ. *ABC*;
 μένος ἔνδρων *Ege*; in *e* mgo : γρ. γένος. || — 233. διε-
 στήσαντο] συνεστ. *AHEKLMNOceghlgr*; in *Ee* supra
 scriptum est διεστ. Porro ξυνεστ. habet *b*. || — 234.
 ἐπειρήθησαν] ἐπειρήσαντο *DQY*; ἐπειρήσαντ' *CG*; ἐπειρή-
 σαν *A*; ἀρότρου] Osiridi aratri inventum tribuebant,
 uti constat. V. Tibull. 1, 7; Philostephanus *καρὶ εὐρη-
 μάτων* (fr. 28) apud Servium ad Virg. Georg. 1, 19.
 || — 235. ἠπλώσαντο *GHLbw* Eust. || — 236. Hunc
 versum et seq. laudat Tzetzes Exeg. II. p. 5. Vs. 236
 omittunt *Nge*; in *e* tamen ad marginem notatur. γραμ-
 μάσι *cod. E*. || — 237. φρασάμενοι *ACHNXbdeogr*;
 φραξάμενοι *Dz*; λόξον πόρον *LKbr*. || — 238. τῶν δὲ ἐναυ-
 δῆσαιμι *cb*, suppleto manu rec. κεν. || — γαίης] *g*;
 γαίας *x*; χέρσου mgo *c*; γρ. χέρσου *B*. || — 239. γάρ
 omis. *e*. Verba ὀλιζονος ἔμμορ τιμῆς citat Etym. M. p.
 622 v. ὀλιζων. ἔμμορ] ἔμμορ ex interpolatione *Eeg*,
 quorum *e* ἔμμορ notavit in margine. || — 240. οὐδέ

κεν *egs*. « ἄλλων Noster insolenti ratione voluit ab εὐδοτος
 esse aptum; nam poetarum illa, φθνη γυναικῶν et διέλλοις
 βασιλέων pluraque de vulgari sapientia, distant longi-
 gissime. Compares tamen Apollonium 2, 559: λολο-
 θιον ἄλλων. » Βραβη. || — 241. πάντα] τέκνα *BMO* et *c*
 supra scripto πάντα. || — 242. πληροῖσι *Hc*; συμβέβη-
 κεν *F*. || — ἐπ' ἡῶ] *i. e.* ἐπ' ἡῶ ἠλιόνας, versus plagam
 meridionalem. Cf. 332. Figuram Ægypti poeta statuit
 esse τρίπλευρον ἰσοσκελοῦς, cuius brevissimum latus ora
 maritima, latissima Ægypti parte, describitur; reliquo-
 rum laterum lineæ ab Alexandria et Serbonibe lacu ad
 Syenen ducuntur. Aliter Scylax, ubi vide. || — 244.
 πολυκρήμνοιο *g* Eustath. || — 246. καλλιρόιο omis. *rs*.
 || — 247. καὶ om. *Ne*; καὶ τοὺς μὲν *cod. z*, sed correct.
 in margine. || — 248. ἡμὲν] οἱ μὲν, suprascript. *h, C*.
 || — 249. Hunc vs. et sq. laudat Tzetzes ad Lyc. 1206.
 || 250. Secundum ea quæ de Memnonis statua Letron-
 nius (*Mém. de l'acad. t. X*) disputavit, Memnonis
 nomen ad colossum Amenophi sive *Amenatop-Meiamoum*
 dedicatum, qui an. 27 a. Chr. terræ motu fractus
 vocalis esse cœperat, eo temporis spatio translatum
 est quod est medium inter annum 17 a. C., quo Strabo
 Ægyptum visit, et Neronis annum nonum. Restau-
 rasse colossum, sed eo ipso istam sonum edendi fa-
 cultatem sustulisse videtur Alexander Severus; certe
 post Severi tempora nemo Memnonis vocalis meminit,
 neque ulla inscriptionum, quæ in colosso leguntur,
 ejus imperatoris ætate posterior est. Itaque Dionysii
 ævo miraculum istud adhuc vigeat, neque verbis

ἡδ' ὅσοι νοτερῆσιν ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης
 παραλίην ναίουσιν ἰσω Σαρβωνίδος Ἰλμης.
 Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο Μακηδόνιον ποτλιέθρον,
 255 ἔνθα Σινωπίταιο Διὸς μεγάλιο μλιαθρον,
 γρυσῶν τιμήντι κακασμένον. Οὐκ ἂν ἐκείνου
 νῆδον ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδῃαι,
 οὐδὲ μὲν ἀρνεῖσθαι ἐτέρην πόλιν, ἥχι τε μακρὰ
 φαίνονται σκοπιὰ Παλληνίδος Εἰδοθεαίης.
 260 Τὴν δὲ μὲτ' ἀντολίηνδε παρὰ Κασσιώτιδα πέτρην
 Πηλῆος ποτλιέθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι
 ἔξοχα ναυτιλῆς δεδαημένοι. Οὐ μὲν ἐκείνοι
 ἀνέρες ἐν Λιβύεσσιν ἀρίθμιοι· ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
 ἑπταπόροιο Νελοιο νενασμένον ἔλλαχον ἄστου.
 265 ἄλλοι δὲ πλείστοι τῆνδε γθόνα ναιεταύουσιν·
 οἱ μὲν ἐπ' Ὀκεανῶν, οἱ δ' ἠπαίρους ἀνὰ μέσσας,
 οἱ δ' ἀμφ' εὐρείης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
 ἥτε μέση Λιβύης ἀμφέλλεται εὐρέα κόλπον.
 Τοίη μὲν Λιβύης μορφή καὶ σχῆμα τίτυκται·
 270 εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης ἰδέλεις τύπον, οὐ τί σε κεύσω.
 Ὡτὸς μὲν Λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἀρκτους
 ἔστραπται, καὶ τοιοῦς ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἔρπαι,
 οἷος καὶ νοτίης Λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν·
 ἴμρω δ' ἴσον ἔχουσι ἐπ' Ἀσίδα νεάτοιο ἴχνος,
 275 ἡ μὲν πρὸς βορέην, ἡ δ' ἐς νότον. Εἰ δὲ κε θεῖης
 ταύτας ἀμφοτέρως γαίαν μίαν, ἡ κεν ἐπιπρὸ
 σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἴσον ἀμφοτέρησιν,
 ὄξυ μὲν ἐσπέριον, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσσην.

et quotquot præter uda maris litora
 oram incolunt usque ad Serbonidem lacum.
 Ejus autem in occasum spectat Macedonum civitas,
 ubi maximi Sinopitæ Jovis templum exstat,
 splendido auro ornatum; non aliud
 inter homines sacrum illo divinius conspexeris,
 neque alteram istius opis urbem, ubi celsæ
 speculæ apparet. Pallenis Idothææ.
 Post quam orientem versus juxta Casii rupem
 oppidum Pelei cognomine homines tenent,
 inprimis navigandi periti. At enim illi [tem:
 homines non inter Afros censentur, ut qui ad orien-
 septemstui Nili conditam obtinuerint urbem.
 Plurimi autem alii hanc terram incolunt,
 partim ad oceanum, partim mediam per continentem,
 alii vero circum vastæ Tritonidis paludis aquas,
 quæ media in Libya lati sinus ambitu continetur.
 Talis igitur Libyæ forma speciesque exstitit.
 Jam si Europæ quoque quæras figuram, non te celabo.
 Idem Europæ qui Libyæ tractus est, sed ad boream
 conversus; eademque ratione versus ortum serpit
 qua in meridie Libyæ tractus suum ad limitem tendit.
 Amphæ æqualiter Asiam ultimo vestigio tangunt,
 illa versus boream, hæc versus austrum. Quodsi
 ex utraque terra unam confeceris, protinus
 figura exstiterit conii utrumque latus æquale habentis,
 acuta ad occasum, lata vero sub ortum medium.

de Memnone fuis ἀναχρονισμὸς inest, qualem præducent
 quæ de Thebe ἱατομυπύλω poeta canit. || — 251. ὅσοι
 δ' *g*; ἐπιτόλιον] i. e. Ἐπτανομίδα, mediæ Ægypti regio-
 nem. Post hunc versum in *O* legitur versus 253. ||
 — 252. νοτεροῖσιν *so*; θαλάσσης] νέμονται. cod. *e* (*e*
 glossa ad vs. 253 notata huc aberravit). || — 253.
 παραλίην *Qf* et alii complures || — ναίουσιν] νέμον-
 ται *f*; ναιεταύουσιν *BMcdeg*; Σαρβωνίδα λίμνην *AHO*
gkz; Ἰλμης] λίμνης *GKaxef*. || — 254. μὲν om. *M*; ζέ-
 φυρον *Lbr*; Μακιδ. *Ddo*. || — 255. Hic versus post vs.
 261 legitur in *M*. || — 256. οὐκ ἂν] οὐ μὲν *BKcrrw*,
 sed correctum est in *EKc*. || — 257. ἐν om. *hfr*; ἴδῃαι]
 ἴδοιο *ABEGHLMNQz* et margo *Y*; ἴδοι *s*; ἴδοι *b*. || —
 258. τε μακρὰ] περ ἄραι *DYg* et *e* correct. *O*; περ μα-
 κρὰ *BEGl* et margo *Y* et pr. m. *O*. || — 259. σκο-
 πιὰς Schol. et Eust. et Priscianus intelligunt de Pharo
 vel de Pharo et Antipharo, recte procul dubio; Bern-
 hardyus alta Alexandriæ ædificia indicari opinatur.
 φαίνονται σκοπιὰ *C*; Εἰδοθεῖς *CKeozs*. || — 260. δὲ
 omis. *f*; τὸν δὲ μὲτ' *hr*; ἀντολίην τε *brqBGM*; παρὰ *dftu*
Ald.; Κασσιώτιδα *BEKLMNOYXbdiprwi*; Κασσιώτιδα *f*;
 πέτρην *UY*, χάσσην *BEGHLMNOXbdeipqwrz*; χώραν
γ, λίμνην mgo c. || — 261. Πηλῆος] De Peleo Pelusii
 conditore cf. Ammianus XXII, 16, 3, cujus verba in
 not. ad Scylac. t. 1, p. 81 adscripsi. Scylax pro Peleo
 habet Pelusium quendam. || — 262. ἔξοχα om. *e*; ναυ-
 τιλάς *B*; ναυτιλή *br*. || — 263. ἄνδρες *d Ald.*; ἐν] om.
GLfr., ἐπ' *BMO* ἐς var. lect. in *O*. || — 264. ἐνασμένον
f; ἔλλαχον *DEGHXXd Ald.* Vix erat cur moneret Dio-

nysius Pelusiotas ad Asiam non vero ad Libyam per-
 tinere, quippe qui in antec. (13) Libyam ortum versus
 nonnisi ad Canobicum ostium extendi dixerat. || —
 Post hunc versum ponitur vs. 269, Τοῖη μὲν Λιβύης μορφή
 καὶ σχῆμα τίτυκται in *BKLMNOcfz*; eodem modo Pri-
 scianus et Avienus. Cod. *s* versus et post vs. 264
 et eo quo vulgo legitur loco habet. || — 266. τοῖ δ' ἐπ.
ABCKLMNXbeklgrz; ἐπὶ μέσσας *Kb*. || — 267. εὐρείης]
 [μερτῆς *BEMLNOXbdeigr* Priscian.; ὕδατα] οὐδέματα
BCEMOXdegiz, mgo *z*, Paraphr.; ὕδατι *A*. || — 268.
 μέση] μέσης *HEbs*, μέσην *LNr*, μέσον *Yfp*, ἐς τε μέσην
w. ἀφάσεται *Cbr*, ἐπελα. *EGeoza*; κόλπον] πόντον
AQX. || — μορφή] ἀρχή cod. *e*. σχῆμα] τέρμα *Hlδz*,
 σῆμα *g*. Hic versus in *E* recenti manu additus est.
 Cf. not. ad vs. 264. || — 270. ἰθθαῖς *Xi*, θθαῖς *Hz*;
 τύπον] πόρον *Ac* et mgo *O*; οὐτι] οὐτοι *De*, οὐκέτι *Ed*;
 κέσω] κέθω *U* et var. lect. in *Y* κρόψω *e* et gloss in *d*.
 || — 271. ῥυσμὸς] ῥυθμὸς *bre*, ῥεσμὸς *g*, ῥυθμὸς *h*. || — 272.
 τέτραπται *p*. || — 273. Λιβύης νοτίης *BEGHKLMO*
UXYbdegrz; ἀμφὶ τέρμα *eg*. || — 274. ἀμφο δ' ἴσον]
 Schol. ad vs. 10 hunc versum citans habet· ἀμφο δ' εἰς
 ἴν. || — 275. βορέαν *Yd Ald.* || — 277. πέλει *CEGHd*
eoza, correct. in *d*; πλευρῆς *ABDFGHLMhitz*; ἀμ-
 φοτέρωσιν *ABDGHMbchiorz*. || — 278. ἐπὶ] ἐπὶ *ACY*
ghikmp. « Vulgatæ dictionis insolentiam tum μέσην
 adjectum imminuit, quod conspectum et propinquitatem
 duntaxat regionum orientalium innuere debet, tum
 usus ille formularum quarundam longe significantior,
 quales sunt comprimis ἕπ' ἡδῶ, ἕπ ἡλιον. » BERNHARDY.

Τούνεκά μοι, τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
 280 ἠπειράων, βέα τέρμα κιχῆσαι Εὐρωπαίης.
 Τῆς ἤτοι πυμάτης μὲν ὑπὸ γλαυγίνῃ νέμονται
 ἀγχοῦ στηλάων μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,
 μῆκος ἐπ' ἠπείρου τετραμμένον, ἤχι βορείου
 Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος, ἐνθα Βρετανοὶ
 285 λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανίων Γερμανῶν,
 Ἐρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.
 Ἠπειρον καίνην ἰκάλην ἐπέκουσι βοείη.
 Τοῖς δ' ἐπι Πυρρηναῖον ὄρος καὶ δώματα Κελτῶν,
 ἀγχοῖσι πηγῶν καλλιρροῦ Ἡριδανοῖο,
 290 οὐ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίην ἀνὰ νύκτα
 Ἠλιάδες κώκυσαν, ὀδυρόμεναι Φαέθοντα·
 καῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες, ἐφῆμενοι αἰγείροισι,
 δάκρυ' ἀμέλγονται χρυσαυγέος ἤλεκτροιο.

Hinc quum talem utriusque continentis tractum
 perceperis, facile fines Europæ consequere.

Sub extremum ejus angulum habitat
 prope Columnas magnanimatorum gens Iberum,
 qui per ambitum regionis eo pertinent, ubi borealis
 oceani frigida diffunditur unda, quem Britanni
 albæque ferocium Germanorum nationes accolunt,
 Hercyniæ silvæ juxta juga oberrantes.
 Iberiæ terram pelli bubulæ similem esse perhibent.
 Post hos est Pyrenæus mons et Celtum sedes,
 fontibus Eridani, pulcerrimi fluminis, propinque,
 cujus ad undas tacitam per noctem
 Heliades olim flebant, Phaethontem lugentes;
 ibique Celtæ homines sub populis considentes
 lacrimam electri colligunt pellucidi.

Ceterum poeta dicit Libyam et Europam, si in unam
 conjunxeris, figuram exhibere conii, cujus basis Asiæ
 confiniis innitatur. Infra (v. 620) docet Asiæ figu-
 ram habere eam quam habent conjunctæ Europæ
 Libyæque continentis, ideoque ab altera sive orien-
 tali orbis terrarum parte conum representare. Duo
 hi conii conjunctim terræ formam σφενδομοειδῆ consti-
 tuunt. Quæ quum in aprico sint, miror Bernhardy-
 um qui p. 586 Libyci tractus conformationem tamquam
 κωνοειδῆ a Dionysio exprimi dicit. Forbigerus (*Geogr.*
 I, p. 436) contra, Passovium secutus, Europæ conii
 formam tribui ait, illum vero conum, quem Asiæ fi-
 gura describi poeta vult, nonnisi ad borealem Asiæ
 partem, Tauro monte ab australi diremtam, referendum
 esse; nam si Arabiam quoque et Persiam et Indiam
 Dionysius intelligi voluisset, nullo pacto Asia cum
 cono, cujus basis Europam (dicere debebat Europam
 et Libyam) tangeret, comparari potuisset. Quæ qui-
 dem quam a verbis et sententiâ poetæ aliena sint, non
 est quod exponatur. Ineptum vero foret poetæ nos-
 tri verba detorquendo ad Eratosthenicam doctrinam
 exigere, a qua Noster in his abest longissime. Nam
 Eratosthenes γλαυμοειδῆ, non σφενδομοειδῆ, terram
 dixit. Ex Eratosthenis placito Asia longissime versus
 ortum extenditur meridionali Coliacorum promontorio,
 dum Dionysii ratio flagitat ut Asiæ extremitas
 orientalis in Tauri montis parallelo sit. Secundum
 Dionysium conus Libyæ Europæque æqualibus lateribus
 esse nequit, nisi Nilum et Tanain in eodem meri-
 dianio sitos esse status (id quod nonnullis placuisse
 constat); Eratostheni vero Tanais est Nilo longe orien-
 talior. Denique duorum conorum basis mediam pro-
 pemodum fundæ vel orbis habitati partem constituere
 debet: at ex Eratosthenis mensuris conus occidenta-
 lis ad Nilum usque pertinens nonnisi 24500 stadiorum,
 alter vero 47300 stadiorum longitudinem haberet.
 Velles sane Dionysium dedisse meliora, nollesque eum
 miscere repugnantia (sicut quæ h. l. de Libyæ forma
 habet non satis concinunt cum trapezii forma quam
 alibi Libyæ vindicat): at vitia ejus corrigere non nos-
 trum est. || — 279. τοσοῦτον ἰδῶν] τοῖον ἰδῶν *HC*;
 τοσοῦτον ἐσιδῶν *eg*; ex his elicias fuisse qui legerent τοῖον

δ' ἰσιδῶν; πόρον om. *g*. || — 280. κιχῆσο *e*, quod deinde
 correctum est; κιχῆσῶ *g*, κιχῆσαι *d*, κιχῆσαι *HC*. ||
 — 281. πυμάτης *AGbw*; πυμάτη *F*; πυμάτη ὑπὸ γλαυγίνῃ
 var. lect. ap. schol. *upal*] ἐπὶ *HKe*; ὑπὸ πλευρῆσι *b*;
 ἐπὶ πλευρῆσι *Andw* (sed in *d*: γρ. ὑπὸ γλαυγίνα); ἐπὶ
 πλευροῖσι *G*; πυμάτης μὲν ἐπὶ πλευρῆσι *ELr*. Cf. schol.
 || — 282. Versum laudat Stephanus v. Ἰβηραι. || —
 283. μῆκος δ' ἠπείρου *LNbeg*; ἠπείροιο *ACDQY* et alii,
 ut videtur, plurimi; τε τετραμμένον *e*; τετραμμένοι *H*;
 τετραμμένον var. lect. ap. Rob. Steph.; τετραμνοὶ *Eusta-*
th.; τετραμμένον var. lect. ap. Rob. Steph. Cum nostro
 τετραμμένον Bernhardyus confert Herodoteum (6, 22)
 illud: « Eundem in sensum Dionysii doctrinam
 intelligimus: *Iberi per amplissimam diffusam regionem
 spectant in Oceani Britannici tractum.* » || — 284.
 Versum laudat Stephanus v. Βρεττα. ψυχρὸς κέχυται
Ud Ald. — Βρεταννοὶ *Bco*, Βρετταννοὶ *eg*. || — 285.
 ἰρειμανίων *E*, ἰρισθενίων *k γ*. Cf. Eustath. et Schol. —
 λευκά de cute Bredovius interpretatur, de flavis capil-
 lis rectius Bernhardyus. || — 286. Ἐρκυνοῖο *Deog*;
 δρυμοῖο *Fn* cum glossa γαλαπτοῦ; ὀρόσκους *eg*. Hercy-
 niam silvam non longe ab Oceano abfuisse Dionysius
 statuerit, sicuti statuit Apollonius Rhod. 4, 640. || —
 287. Bovis tergori Iberiæ figuram comparavit etiam
 Strabo p. 84, 127, 137. || — 288. Πυρρηναῖον *AGHLN*
QX alii. || — 289. πηγῶν] πηλάων *G*. Vs. 289-293 citat
 Etym. M. v. Ἠλιάδες. Cf. Apoll. Rhod. 4, 624 sq.
 Eridanum Dionysius intellexerit non fluvium aliquem
 in borealem vel occidentalem (ut Eudoxus ait) ocea-
 num exeuntem, sed Rhodanum; id enim suadent
 verba (v. 294) τὸν δὲ μὲθ' ἔξειλες Τυρσηνίδος ἦθα γαίης,
 quum Rhodanus in prisca geographia hujus regionis
 populos disterneret. Fontes Rhodani in poetica hac
 geographia e Pyrenæo derivari nihil habet quod offen-
 dat. V. Apollon. Rhod. 4, 628 sq. || — 290. ἦ ποτ'
e; προχοαῖσιν cod. *e*. || — 291. Versus in *Be* hoc loco
 omissus, sed in ima pagina adscriptus. κώκυσαν] κώ-
 κυον *Eeg*; κώκυσαν *B* et sec. Bernhardyus in aliis
 plurimis nescio quibus; editi. ante Bernhardyanam.
 || — 292. ὑφείμενοι *Do*, ἐφέμενοι cod. *ζ'*, ἐφῆμενοι *K et*
mgo c. || — 293. δάκρυ' *eg Ald.*; ἀμέλγονται *GQ*, cedit.

Τὸν δὲ μὲθ' ἐξείης Τυρσηνίδος ἦθεα γαίης·
295 τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχή,
τῆς διὰ μεσσατίας κατασύρεται ὕδατα Ῥήνου
ἑσάτιον ποτὶ γεῦμα βορειάδος ἀμφιπέριτης.
Ῥήνω δ' ἐξείης ἐπιτέλλεται ἑρὸς Ἴστρου,

ante Bernh. || 294. τὸν δὲ] τῶν δὲ *Ceghilnot*; τῶ δὲ
br. τὸν δὲ μεθείης *M*, τὸν δὲ μεθεξείης *O*; Ἰθνα (supr.
sc. ἦθεα) γαίης *M*; Ἰθνα etiam in margine *O*. || — 295.
διαφαίνεται *Etym.* *M.* s. v. Ἄλπιος h. versum citans;
ἀναφέρεται *D*; ἀναφαίνεται ὕδατα Ῥήνου, missis in-
termediis, *M.* Ceterum quod Tyrrhenia inter Rhoda-
num et Alpium initium occiduum collocatur, id aut
vetusto librorum vitio debetur aut insignem aucto-
ris errorem arguit. Expectahas: τὸν δὲ μὲθ' ἐξείης
Αἰγυσιδὸς ἦθεα γαίης; nam Rhodano et Alpium initio
sive Varo fluvio et Nicopoli fines Ligurum Scylacis
ætate describentur; porro Ligurum mentio tanto
minus omittenda erat, quam in antecc. auctor pelagus
Ligysticum inter partes maris interni recensuerit;
Tyrrheniæ autem mentione tanto facilius hoc loco
caremus, quoniam infra (v. 347) in Italiæ descrip-
tione multo aptior occurrit. Recte ibi Tyrrhenia a
meridie Alpium ad Apennini latus occiduum posita
esse proditur: adeo ut mireris hoc loco de regione
notissima tam inepta exprimi. Attamen interpretes
Dionysii istam Τυρσηνίδος vocem non addubitarunt,
aliis autem modis, vel corrigendo vel explicando, suc-
currere huic loco studuerunt. Mitto quæ Hillius in
medium protulit a Bernhardy jam explosa. «Sanus.
Bernhardyus ait, fuit Holstenii iudicium, qui quum
Dionysium sibi non persuaderet tam rudem geographi-
cæ cognitionis esse potuisse, ut Alpes in ortum
Tyrrheniæ compingeret, quum oportuisset aut occi-
dentem tradere aut ex accurata ratione situm aquilo-
narem, Holstenius igitur, altera difficultate relicta,
τῶν δὲ loco τῆς δὲ (295) iussit reponi, quod esset cum
respectu Celtarum dictum; idem tamen, qui sententiam
de Tyrrhenis interjectam probe sentiret tenorem
retardare orationis castigatæ, suspicari non dubitavit,
quum Avienus versus 292-294 neglexerit, male aptum
superiorem versiculum pravo fuisse consilio suborna-
tum, quem librarii vel emendatoris imperiti invexerit
libido. Quo remedio Bredovius arrepto τῆ δὲ maluit
conjectere, unde tantum profici videretur, ut narrationis
habitus existat paulo horridior; quamquam id ipsum
Tanaquilo Fabro (Epist. part. 1, p. 68: τῆ δὲ πρὸς
ἀντολίης) dudum in mentem venerat. Verumtamen
ille veriorem viam inibat, dum Tyrrhenum nomen
opinatur in patentiore multo quam pro vulgari con-
suetudine provinciarum complexum, quem fere cum
vetusta Liguriæ significatione licet comparare, vet-
ustissimo tempore discessisse: quo pacto facile
quovis criticorum molimento supersedemus. Cui rati-
oni, qui nullum originis spurviæ vel corruptionis
agnoscit indicium, Spohnius quoque sese addixit,
eandemque adoptandam duxi. Etruscorum quippe
antiquissimum imperium longe lateque per cisal-
pinam Galliam erat dissipatum, quam in rem gra-
vissimum edidit testimonium Livius 5, 33 (cf. Plin.

Hunc autem excipiunt sedes Tyrrhenæ regionis.
Cujus ad orientem Alpīs conspicitur principium,
quam per mediam Rheni cursus devolvuntur,
qui ad extremum borealis oceani fluctum pertinent.
Post Rhenum continuo sacer Ister exoritur,

3, 24). Fugit hic poetæ locus, qui literis auctoris eru-
diti procul dubio debetur, quam alios (ut diligentis-
simum Cluverum Ital. ant. 2, 1, p. 434 sq.), tum qui
nuperrime priscam Italiam enodavit, Niebuhrium H.
R. 1, p. 113 sq. Ac ne miremur ipsa hac ætate, qua
Dionysium viguisse verisimillimum est, tam vaga nar-
ratione cascā antiquitatem potuisse comprehendī,
primum ἦθεα sedes ac domicilia vitæque instituta, de-
nique gentis ingenium et locorum proprietatem, legi-
tima notione designabat, ut huic orationi nihil nisi
potestas subsit originum (quam voluisse dicas cod. *B*
ubi: γρ. Ἰθνα). Deinde vero illud est perpendendum,
minus expressam Iberiæ Tyrrheniæque adumbratio-
nem, quam geographus crassiore filo deduxit ab occi-
dente progressus ad borealem Europæ descriptionem,
deinceps novo quodam ordine repetito perfectam esse
atque explicatam. Unde hæc versus mens efficitur:
*Celtas excipit tractus in Etruscorum ordinibus et
possessionibus censendus.* » Hæc BERNHARDYUS, quibus
nihil expediri censeo. Ista ἦθεα vocis explicatio subtilior
est quam verior. Haud alio sensu Τυρσηνίδος ἦθεα γαίης
poeta dixit quam quo infra (408) scripsit Τριφυλίδος
ἦθεα γαίης et (820) Αἰολίδος... ἦθεα γαίης et (378) Καλα-
βριδὸς ἦθεα γαίης. Quod vero Tyrrheniam quidam, nostri
geographi loco perplexo innitentes, ultra Alpes in Gal-
liam ad Rhodanum usque promovent, id qua probabili-
tate fiat jure quæras. Nam quod Livius (5, 33) narrat
Etruscos olim ad Alpes usque pertinuisse, et Alpinis
quoque gentibus, maxime Rhætis, Etruscā haud
dubie originem esse, id quadrat cum Scylacis et
Scymni, quem vocant, ratione, qua Etruria usque ad
Varum et Antipolim sive usque ad Alpium initium
pertinet; at ab iis quæ in Dionysio legimus abest lon-
gius. Denique, quodcunque de his statuas, istud τῆς
δὲ πρὸς ἀντολίην aptam explicationem non admittit.
Aut igitur miro errore poeta h. l. priscum Tyrrheniæ
terminum occidentalem pro orientali sumpsit, aut
verba ejus traxerunt vitium. Quorum hoc est probabi-
lius propter ea quæ infra de Tyrrhenia recte exponun-
tur. Poeta scripserit Αἰγυσιδὸς, quod ob λι syllabam
male productam sciulus in Τυρσηνίδος mutaverit. Sin
minus, suspicari licet verba τὸν δὲ μὲθ' etc. laxiori sensu
dici, adeo ut significant post Celtas esse Tyrrheniam, ea
sc. ratione quam Scylax et Scymnus sequuntur; in seqq.
vero refingendum esse: τῆς δ' ἕρος Ἄντιον, ἔνθ' ἀναφα-
νεται Ἄλπιος ἀρχή; nimirum Scylax tanquam oppidum
in confiniis Ligurum et Tyrrheniæ positum memorat
Ἄντιον, quod ap. Scymnum aliosque vocatur Ἄντι-
πολις. || — 297. ποτὶ] παρὰ *BMO*; βορειάδος *X*, βορειάδος
b, ut videtur. || — 299. Ἴστρου] αὐτὸς *AFHKMNO*
YXeiklpqrtu; αὐτὸς δ' *BEGN* (in mgine ζ correct.
Ἴστρου); καὶ αὐτὸς *mgo c*; ἀρχὴ] sic *ABKMNOYrbuiq*;
ἀρχὴ] cett. et edit. Eodem modo ἀρχὴ in ἀρχὴ abiit vs.
764, contra ἀρχὴ in ἀρχὴ corruptum est v. 178. || —

Ἴστρος, ἐς ἀντολήν τετραμμένος ἄχρῳ θαλάσσης
 300 Εὐξείνου, τόθι πῆσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχρην,
 πενταπόροις προχῶσιν ἐλισσόμενος περὶ Πεύκην.
 Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τεταυσομένα φύλα χέχυνται
 πολλὰ μάλ' ἐξείης Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
 Γερμανοὶ Σαρμάται τε Γέται θ' ἄμα Βαστάρναι τε,
 305 Δακῶν τ' ἄσπατος αἶα καὶ ἀλκίεντες Ἄλανοί,
 Ταῦροι θ', οἱ ναίουσιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπύν,
 σταινὸν ἑμοῦ δολιγόν τε, καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης.
 Ἴτων δ' ἕπερ ἐκτέταται πολυτίπων φύλον Ἀγαυῶν
 ἔνθα Μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνέρες Ἴππημολγοί,

Ister in ortum conversus usque ad Euxinum
 mare, in quod omnem aquarum spumam exonerat,
 ostio quintuplici circum Peuceon prolabens.
 Ei ad septentriones diffusæ deinceps habitant gentes
 admodum multæ Mæotidis paludis ostio tenus,
 Germani, Sarmatæ, simulque Getæ et Bastarnæ,
 Dacorumque immensa terra et bellicosi Alani,
 atque Tauri, qui arduum Achillis cursum inhabitant,
 angustum longumque, et usque ad ipsius os paludis
 Super hos gens equestrium Agaurorum expanditur,
 ibique Melanchlæni sunt et Hippemolgi,

300. πῆσαν] γὰρ BB; πενταπόροιο BMη; προχῶσιν D,
 προχῶσιν θ; περὶ] παρὰ OYeg, κατὰ D. || — 302. τοῦ
 εἰς c. Brunkius voluit τοῦ πρὸς μὲν βορέην, cui respon-
 deret vs. 321 πρὸς δὲ νότον. χέχυνται] BEFGHKLM.V
 OYXbcghklmnopq' et mgo C; νέμονται cett. et mgo c
 et edit. || — 303. Versus 303 et 304 citat Stephanus
 Byz. Βαστάρναι. « πολλὰ μὲν d, sed Kœhlerus μὲν δὲ
 enotavit. » ВКЛНН. — ἀν στόμα eq; εἰς στ. N. || — 304.
 Σαρμάται ABCDFGHKMNObcesfhrs, Stephani codi-
 ces, in quibus Perusinus τε ante Γέται omisit, pro
 Γέται codex c habet Γαίται: adeo ut quidam versum
 excudisse videantur scribendo Σαρμάται, Γέται. Cf.
 Eustath. ad v. 284. || — 305. Δακῶν δ' de Akl.; Δα-
 κῶν θ' c; ἀλκίεντες] *ardentes* dicit Valerius Flaccus
 Arg. 6, 42. Cf. *duros æterni Martis Alanos* ap. Lu-
 can. 8, 30. Alani inter Dacos et Tauros memoran-
 tur. Quod si premere licet, Dionysius inter Istrum et
 Borysthenem alicubi eos posuit, cum rectius Plinius
 juxta Rhoxalanos ad maritimam oram, Ptolemæus
 supra Rhoxalanos in mediterraneis ponat. At quum
 Alani Europæi maxime incursionibus suis in Danubia-
 nas regiones Dionysii tempore innotuerint, eam ob
 causam his regionibus vicinas sedes poeta iis assigna-
 vit. Ad ipsum Istrum Alanos ponunt Seneca (Thyest.
 629) et Valerius Flaccus 8, 217. De Alanis terras
 Danubio proximas infestantibus vide Ælian. Spart.
 Hadrian. c. 4, 6, Jul. Capitol. Anton. Pii c. 6, 8,
 Marc. c. 22, ubi Bastarnæ et Peucini et Rhoxalani cum
 Alanis componuntur. Ceterum de Alanis vide quæ
 congressit Ukertus *Geogr.* 3, 2, p. 552 sqq. et passim.
 || — 306. αἰπύν] ὄξυν Kkm. Epitheton αἰπύς minime
 quadrat in humilem istam tæniam quæ Cursus Achil-
 leus vocabatur. Hillius quidem a Strabone excelsum
 promontorium in extremo cursu memorari dicit, at
 nihil tale apud Strabonem (p. 307) legitur. || — 307. ἐς
 στόμα] Ἰσγῶτα EGKLNxbilmp. Nonnulli ægre tulisse
 videntur repetitionem verborum ἐς στόμα λίμνης vs.
 303 et 307. Ceterum λίμνην istam esse Mæotidem, ut
 recte intelligunt Priscianus et alii veteres interpretes,
 vel ex voce αὐτῆς colligas. Quod moneo propter Bern-
 hardyus sinum Carcinitem indicari opinantem. Tauro-
 scythas in Cursu Achilleo etiam Ptolemæus et Plinius
 4, 26 § 83 collocant. Eosdem sponte intelligitur con-
 sedisse in Chersoneso Taurica, cujus *Taurum* montem
 Bosporo Cimmerico imminuentem memorat Dionysius
 168. || — 308. Τῶ δ' q; Ἀγαυῶν] Ἀγαρῶν F, Ἀγαυῶν
 git, Ἀλανῶν ceteri, quantum sciam. Berkelius tamen

ad Steph. Byz. v. Ἄδιοι Salmasium in optimis Diony-
 sii libris Ἀγαυῶν reperisse refert. Rob. et Henr. Ste-
 phanus item variam lectionem annotant Ἀγαυῶν et
 Ἀλανῶν. Eustathius legit Ἀλανῶν, siquidem Alanos a
 poeta et ἀλκίεντας et πολυτίπους vocari dicit. Ἀγαυῶν
 lectionem agnoscis in Ἀγαυῶν codicum git (similiter
 ap. St. B. v. Ἄδιοι in 3 codd. legitur Ἀγαυῶν pro
 Ἀγαυῶν); eandem prodit Ἀγαρῶν scriptura codicis F
 (quamvis memorentur Agari Scythæ a Dioscoride
 3, 1 et Appiano Mithr. 88 atque Ἄγαρος fl. ap. Ptol.
 3, 5 supra Tauricam peninsulam in Mæotidem exiens);
 denique Ἀγαυῶν lectionem exprimit et Paraphrasta
 et Nicephorus Blemmides et Priscianus 299 (Avienus
 hunc Dionysii versum non reddidit), assensuque
 suo probarunt Berkelius, Holstenius et Heynius ad
 Hom. Il. 13, 5, quorum in partes ego quoque secedo.
 Nam cur Alani v. 305 memorati jam iterum memo-
 rentur, rationem probabilem desideras. Contra vero
 constat in Homericis istis (Il. 13, 5): καὶ ἀγαυῶν ἱπ-
 πημολγῶν, γλακτοφάγων ἄδίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώ-
 πων, multos ἀγαυῶν vocabulum habuisse pro gentis
 nomine proprio. V. Schol. Ven. ad Il. 13, 5, Eusta-
 thius ad Hom. l. 1., Hesychius v. Ἀγαυοί, Apollonii
 Lex. Hom. p. 25: σημαίνει καὶ ἴθνος ὀνομαστικῶς ὄθω
 λεγόμενον; Stephanus Byz. v. Ἄδιοι: οἱ πλείους δὲ τῶν
 ὑπομνηματιστῶν ἐπιθετὰ φασὶ τῶν Ἀγαυῶν τὸ γλακτοφά-
 γων καὶ τὸ ἀδίων. Eodem igitur modo etiam Dionysii
 auctor, quantumvis perperam, statuerit. Agaos istos,
 qui grammaticorum Alexandrinorum commentis de-
 bentur, poetæ eruditio (qui simile grammaticorum
 homericorum commentum vs. 465 recepit) probatos
 esse facile concesseris, at vix credideris senioris ævi
 paraphrastas nomen istud obscurum introduxisse in
 locum Alanorum, qui tum omnium erant notissimi.
 Bernhardyus vulgatam Ἀλανῶν ita tuetur, ut duplicem
 Alanorum stirpem sumat a poeta distingui, quorum
 pars locorum quadam societate cum Dacis esset con-
 juncta, pars longe copiosissima plurimas Europææ
 Sarmatiæ nationes a Tauris ad Mæotidem usque com-
 plecteretur. Ac sane hæc sola ratio relinquitur, si quo-
 vis pignore vulgatam defendere velis. Quamquam si
 hoc dicere voluisset poeta, disertius id eloquendum erat.
 Quo accedit quod subtiliores ejusmodi distinctiones a
 poetæ nostri simplicitate alienæ esse videntur. Minus
 etiam probaveris Hillium, qui v. 305, ubi Alani inter
 Dacos et Tauros memorantur, non nisi obiter gentem
 memorari, versu autem 308, ubi supra Tauros siti di-

310 Νευροί θ' Ἰππόποδες τε Γελώνοι τ' ἢ δ' Ἀγάθυρσοι·
 ἤχι Βορυσθένης ποταμοῦ τεταυσμένον ὕδωρ
 μίσγεται Εὐξείνῳ, Κριτοῦ προπάρουθε μετώπου,
 ὄρθον ἐπὶ γραμμῇ καταναντία Κυανέων.
 Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα Παντικᾶπαι
 315 Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διάνδιχα μορμύρουσι.

Neuri, Hippopodes, Geloni, Agathyrsi :
 ubi Borysthenis fluvii longe patens unda
 Euxino miscetur, ante Criumetopon,
 per rectam lineam e regione Cyanearum.
 Illic etiam Aldesci aquæ et Panticapæ
 in Rhipæis montibus bifariam murmurant.

cuntur, accuratius sedes eorum indicari putat. ||— 309. Ammianus Marcellinus 31, 2, 13 Alanos, qui a Tanai orientem versus longissime pertinuisse, paulatim nationes conterminas crebritate victoriarum attritas ad gentilitatem sui vocabuli traxisse dicit. Eas autem inter nationes recenset Neuros, Budinos, Gelonos, Agathyrsos, Melanchlænas et Androphagos. Eodem modo etiam Dionysium statuisse putare videtur Bernhardus, qui particulas quasdam communis nominis recenseri demonstrari ait loco simillimo : v. 186 : τοῖσι δ' ἐπὶ Νομάδων παραπέπταται ἔσπετα φύλα, Ἐνθα Μασαί-σὺλοι τε καὶ ἄγρόνομοι Μασυλῆες. At cum his tum demum noster locus comparari posset, si vs. 308 pro φύλον legeretur φύλα, ut v. 186 et 302; neque ita scribere potuisset nisi auctor Ammiano non multo antiquior. Vocibus ἔνθα, ἤχι, κεῖθι vagum in modum Dionysium situm regionum populorumque indicare amat. Sic hoc loco ἔνθα nihil aliud significat nisi Melanchlænas et sequentes populos a borea habitare eorum, quos vs. 302-307 recensuit. Ἰππημολ-γοί] Ἰππομ. CDi. || — 310. Νευροί] Νεβροί C. Cf. Eustathius, qui ad hanc lectionis varietatem attingit. Dionysium citat Stephanus Byz. v. Νευροί. — Ἰππόπο-δες] « Hippopodes Plinius (4, 27), Mela et Solinus (19, 6) in insulis maris Sarmatici locant, quas tamen ob alternos maris accessus et recessus modo insulas videri modo continenti jungi refert Mela 3, 6. » HILLIUS. In oceani orientalis et alio loco in borealis oceani insulis Hippopodes collocat Anonymus quem vulgo Æthicus vocant. In insula oceani Indici Hippopodes (sic) memorat Jornandes Getic. c. 1. || — 311. ἤχι] in hoc terrarum tractu. || — 312. Quam manca fuerit harum regionum imago, quam poeta animo sibi efformavit vel in tabula pictam vidit, ex verbis κριτοῦ προπάρουθε μετώπου colligas. ||— 313. Borysthenis ostia et Bosphorus Thracius in eodem meridiano sita erant secundum geographos Alexandrinos. ||— 314. Ἀλδήσκοιο] Ἀλδίσκοιο Ogh, Ἀδίσκοιο M. Ἀλδήσκος etiam Paraphr., Nicephor. et Eustathius ad h. l. et ad Iliad. p. 720, 18 et Odys. p. 1837, 58 : πρωτότυπον δὲ τοῦ ἀλοαί-νειν τὸ ἀλδω, ἀλδῆσω, ἐξ οὗ καὶ ἀλδήσκω καὶ ποταμός που Ἀλδήσκος. Suidas : Ἀλδήσκος (sic), ὄνομα πόλεως καὶ ποταμοῦ, in quibus verba πόλεως καὶ cum duobus codicibus omittunt Gaisfordius et Bernhardus. Avieni (450) et Prisciani (306) codd. plurimi præbent Ar-disci vel Ardesci. Eadem lectionis varietas in Hesiodi Theogon. v. 345, ubi poeta inter fluvios recenset : Εὐηνόν τε καὶ Ἀρδῆσκον (Ἀρδίσκον, Ἀλδίσκον v. l.; Ἀρδίσκον schol.) θεῖόν τε Σάμανδρον. Simile nomen Ἀρτησός (Ἀρτησός) apud Herodotum 4, 92, qui sic vocat Thraciæ fluvium per Odrysas in Hebrum in- fluentem. De Dionysii Aldesco vel Ardisco aliunde

non constat. « An Aldescus civitas Suidæ sit Ordessus Ptolemæi, et Aldescus sit Ptolemæi Axiacus Ordessus alluens, doctis dijudicandum relinquo. » HILLIUS. Panticapæ fluvius sec. Herodotum (4, 18. 19. 47. 54) ab oriente in Borysthenem influit; sec. Plinium 4, 26, 83 (cf. Mela 2, 1, 5) in mare exit : *Ultra Panticapæ amnis qui Nomades et Georgos determinat; mox Aesinus*. Prope Panticapæum urbem fluit sec. Stephan. Byz. v. Παντικᾶπαιον; scholiastæ Panticapæ συναφῆς ἐστὶ τῷ Ἰστρω (Βορυσθένει), ubi aut Istrum cum Borysthene, aut Panticapen cum Ardesco confundi putes; certe sec. Herod. 4, 48 in Istrum incidit Ordessus (hod. *Ardschieh*, ut videtur), qui cum Ardesco componi poterat. Dionysium Priscianus ita interpretatur, ut Panticapæ et Aldescus in Pontum exeant (*Immiscet qua se Ponti glacialibus undis*), assentiente Wernsdorfio; at secundum poetam nostrum fluvios istos in boreale mare e Rhipæis deferri alii inter eosque Ukertus (tom. 3, 2, p. 192) monuerunt verissime; in hanc enim sententiam ducunt quæ de glesso sive sucino ad ostia fluviorum juxta Concretum mare nascente subjiciuntur. Neque alio faciunt quæ de adamante legimus. Nam sucinum et adamantem in eadem regione reperiri jam narravit Mithridatis coævus Metrodorus Scepsius apud Plin. 37, 4, 15 : *Metrodorus Scepsius in eadem Germania et Basilia insula (adamantem) nasci, in qua sucinum, solus quando equidem legerim, dicit, et præfert Arabicis; quod falsum esse quis dubitet?* Cf. Ammianus Marcell. 22, 8, 31 : *Agathyrsi apud quos adamantis est copia lapidis*. Agathyrsi ex Dionysii mente non querendi sunt in Carpathicis montibus, sed ad Oceanum Germanicum ponendi, ubi posuit Ptolemæus. Nullos Ptolemæus novit Panticapen et Aldescum fluvios neque in Pontum nec in Oceanum exeuntes; at sicut Dionysius duo e Rhipæis in Oceanum flumina emittit, sic Ptolemæus quoque secundum Marcianum (t. I. p. 559) ex iisdem montibus duos fluvios in boreale mare deflui statuit, Chesinum et Turundum; quorum Chesinus, ni egregie fallor, idem est cum Aesino, quem Plinius juxta Panticapen inter Ponticos fluvios recenset. Quod *Turundum* attinet, nomine tenus conferre licet *tarandum* animal (ἀλχὴν alchin, *élan*) quod per hunc tractum apud Gelonos nasci Pseudo-Aristoteles (Mir. c. 29) alique (inter quos Eustathius ad vs. 310) referunt. Inter utrosque fluvios Ptolemæus collocat *Ossios*, quibuscum componendi sunt *Æstii*, apud quos solos Tacitus (German. c. 45) sucinum legi contendit. — Dionysium Bithynum sua c Metrodoro Scepsio sive Chalcedonio atque Mithridaticón scriptoribus hausisse suspicor. || — 315. Cf. Apollonius Rhod. 4, 286 : Πηλα

Τῶν δὲ παρὰ προχοῆσι πεπηγότες ἐγγύθι πόντου ἡδυφαῆς ἤλεκτρος ἀέζεται, οἷά τις αὐτῆς μῆνης ἀρχομένης ἀδάμαντά τε καί φανώντα ἐγγύθεν ἀδρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις.

320 Ἴστρου μὲν τοσσοῖδε βορειότεροι γαγάσιν· πρὸς δὲ νότον Γέρραι καὶ Νωρίκι' ἀστα' ἐρυμνά, Πανώνιοι, Μύσοι τε, βορειότεροι Θρηκίων, αὐτοὶ τε Θρηκίαι, ἀπείρονα γαίαν ἔχοντες, οἱ μὲν ἐπὶ προβολῆσι Προποντιδος ἀμφιτρύτης, 325 οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλάσποντον ἐγάρροον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. Ἐνθα μελισσοδότιοιο κατὰ σκοπιᾶς Παλλήνης φῦεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀστήρ

Horum autem ad gurgites, prope congelatum mare, jucundi nitoris electrum viget, quasi splendor quidam novæ lunæ, atque lucidissimum adamantem in vicinia conspexeris juxta frigidos Agathyrsos.

Tot igitur numero magis sunt Istro septentrionales. In austrum vero Gerrhæ et Noricorum præsidia, Pannonii Mœsique, Thracibus magis boreales, atque ipsi Thraces, qui terram immensam obtinent, alii ad latera Propontidis maris, alii supra æstuosum Hellespontum, alii supra ipsius Ægæi maris multisoni fluctus profundos. Illic Pallenes in jugis, apum nutricis, pulcher nascitur asterius lapis, quasi stella

γὰρ (Istri fluvii) ὑπὲρ πνοιῆς βορείας Ῥιταλοῖς ἐν ἑρετρῶν ἀπόπροθι μορμύρουσιν. ||—316. τῶν] vocem ad Rhipæos montes referendam esse perperam statuit scholiasta. προχοῆσι] προβολῆσι Βη (Cf. 324); τῶ δὲ περὶ προχοῆσι q; περὶ etiam i habet; πεπηγότες e. || — 317. ἡδυφανῆς Xi. De electro post alios multos disseruit Uckert in *Zeitschrift für Alterthumswissenschaft*. 1838, n. 52 sqq. || — 318. τε] δὲ Hm. || — 319. ἐγγύθεν] ἐκεῖθεν g. || — 321. νότον correct. d. Ald.; Ἰέρραι τε καὶ BCFGdenoq mgo H (γράφεται in ε). Sic scripserunt qui deinde pro Νωρίκι' scriptum repperunt Ὠρίκι', ut nunc legitur in *BHMNg*; ὠρύκια C; Νωρίκι' t. Pro Γέρραι Nicephorus Γέρραι. ἐρυμνά] ἐριμνά var. lect. ap. Rob. et H. Stephan., ex Eustathio ut videtur. Cf. Schol. et Nicephor. Ceterum quosdam poeta Gerras istos (quos etiam Avienus et Priscianus agnoscant) intelligi voluerit, quaeritur. « Nam quum populos a fontibus inde Danubii poetam constet ad ipsa ostia continuo tenore persecutum esse, nusquam tamen Gerras istos, qui compluribus gerræ nugæque viderentur, licuit investigare. Igitur Γραιός conjecit Hillius esse scribendum, quos fando nullusdum accepit; Παῖροι, quamvis id inventum longius a literarum ductibus recedat, certatim tamen reponebant Cluverius Ital. Antiq. p. 114, Tanaq. Faber Epist. p. 1, p. 71; Schraderus ad Avien. 459; Wernsdorfius ad Priscian. 313, quam suspicionem Ceporinus nescio quibus imputaverat. Gerrhi quidem fluminis Gerrhorumque ad paludem Mæolin sitorum notitia restat apud Herodot. 4, 56. 71. Neque adeo mirandum esset, gentem inter alias bellicosam ab ornatu singulari, ut erant Rhoxolani plerumque γερροφόροι, id nominis traxisse. Sed ut in re desperata, quamquam nihil sane prohibet istam gentem, id quod Bredovio placuit, in montes Helvetiorum rejicere, ampliandum tamen censemus. » BERNHARDY. Nescio an pro Γέρραι legendum sit Τεῦροι vel etiam Τίρροι. Scilicet juxta Norici oppida memorari exspectaveris Tauriscos, qui inter hujus tractus populos jam Eratosthenis temporibus erant notissimi. Nomen vero populi variis modis efferebatur. Ταυρίσκοι, Ταυρίστα, Τευρίσκοι formas e Strabone p. 293 et 295 novimus. Præterea Stephanus s. v. Ταυρίσκοι prodit: Ἐρατοσθένης Τερίσκους αὐτοῦς φησὶ διὰ τοῦ ε, οἱ καὶ Τεῦροι λέγονται, in quibus pro Τεῦροι aut Ταῦροι cum Salmasio legendum est, aut

Τεῦροι, quod apud Dionysium quoque in Γέρραι abiisse modo suspicabar. Fieri etiam potuit ut juxta Τερίσκοι formam existeret brevior forma Τεροι, quam metri causa in Τίρροι poetæ mutare licebat. — Νωρίκι' ἀστα] Cf. Walckenaer. *Gaule* t. 2, p. 82. || — 322. Πανώνιοι *Neor*, Μύσοι *Ud* man. 2, Ald. Μύσοι] « Proprætor qui Mœsiam primus administravit sub Tiberio demum appellatur, ut hæc quoque inter ætatis documenta quæ Noster subsignificavit locum sibi possint vindicare. » BERNHARDY. At si Mysorum nomine provinciam Romanam indicari sumamus, id jam Augusti ætate fieri potuit, siquidem jam tum in provincie formam Mœsiam redactam esse colligas e Dione Cass. 55, 29, ubi (an. 6 p. Chr.) memoratur ἀρχὼν Μυσίας (Cf. Dion. 53, 7; Tacit. An. 1, 79). Parum accurata tradidit Appianus Illyr. c. 30. || — 324. προβολῆσι] *bcefgHQrtz*; προβολῆσι *dw*; κλυερῆσι *AC* *DHKQXYZ* et mgo *O*, editt. ante Bernh., quod e glossemate ortum sicut v. 281; προχοῆσι *MBn*, quod necio an recipiendum sit, collato versu gemello 614: αὐ μὲν (sc. νῆσοι) ἐπὶ προχοῆσι Λιθυστίδος ἀμφιτρύτης. Inverso ordine iidem codices Βη in vs. 316 προβολῆσι dant pro προχοῆσι ceterorum codicum. Similiter vs. 127 alii προχοῆ, alii προβολῆ præbent. Vs. 316. electrum reperiri dicit fluviorum παρὰ προχοῆσι, vs. 1118 beryllum legi uarrat ἐπὶ προβολῆσι ἀναύρων. « Ceterum ne quis Propontidem miretur atque Hellespontum conjunctim proponi, divisionem quandam moneamus Thraciæ subesse, quam insequens ætas sex provinciis constitutis amplificavit (v. Ammian. Marcell. 27, 4) Et regiones quæ Propontidem attingerent, Europa significabat (v. Wesseling. ad Itin. p. 602, et not. ad Eustath. v. 270), proxima Rhodope cum Hæmimonto: cujus partitionis potuit forsitan Vespasianus auctor exstitisse, sed multo probabilius est eam ævo recentiore, quo ipsum hunc scriptorem vixisse necesse fuerit, paulatim invaluisse. » BERNHARDY. Equidem miror quomodo Dionysius, Thraciam et Propontide et Hellesponto et Ægæo mari allui dicens, istiusmodi suspicionibus ansam dare potuerit. || — 326. κῦμα] *χεῦμα HXd*. — Αἰγαίης *Lr*. || — 327. Παλλήνης *PV*. || — 328. καλὸς om. *ox*; οἷά τε *U* Ald. De aetio lapide v. Plinio 37, 48 § 132: *Similiter candida est quæ vocatur astrion (astrias v. l., asterios Gessner De reb. fossil. f. 39), crystallo propinqua in India nascens et*

μαρμαίρων, λύχνις τε πυρός φλογί πάμπαν ὁμοῖος.
 330 Ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναϊεῖταιουσιν·
 φράξο δ' Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅστ' ἐπὶ τρισσὴν
 ἐκτέταται κρηπίδα πρὸς ἤϊω, τὴν μὲν Ἰθέρων,
 τὴν δὲ Πανελλήνων, τὴν δ' ἰσθμῶν Αὐσονιῶν.
 Ἄλλ' ἦτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἔστιν Ἰθέρων,
 335 γαστρῶν Ὀκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου· ἐν δὲ οἱ ἀκρη
 στήλαων Ἀλύθη καίται μία· τῆς δ' ὑπένερθεν

splendens, ac lychnis, ignis flammæ prorsus consimilis.
 Atque Istrum fluvium tot gentes accolunt.
 Jam specta reliquum Europæ tractum, qui triplici
 crepidine extenditur versus meridiem, Iberum
 scilicet et Græcorum et generosorum Ausonum.
 At ultima harum ad nobiles pertinet Iberes,
 oceano vicina ab occasu; in ea est promontorium
 Alybe, Columnarum altera (infra quod

in *Pallenes litoribus*; huic intus a centro stella lucet fulgore pleno lunæ. Quidam causam nominis reddunt, quod astris opposita fulgorem rapiat et regerat. Optimum in *Carmania gigni* dicunt nullamque minus *obnoxiam vitio*. Ad hæc Silligius monet virum doctum Güthe (*Ueber den Astrius des Plinius* p. 5) pro *Pallenes* legi jubere *Pattelenes* (vel potius *Patalenes*), quia hæc regio in India sita multo propior sit *Carmaniae* et de aliis gemmis in *Pallene litoribus* inventis *Plinius* nihil dicat. Conjecturam istam infirmat versus *Dionysii*, qui nescio an *Güthium* fugerit. An vir doctus putavit *Plinium* et *Dionysium* ex eodem hausisse fonte corrupto? || — 329. λύχνις] λύχνος *ap.*, unde eruas *λύχνις*; vulgo legitur *λυχνίς* (Cf. *Eustath.* ad h. l. et *Steph. Thes.*); *λυχνίς* τε φλογός (πυρός p. 772) in *quibusdam* codd. se legitisse dicit *Salmasius* ad *Solin.* p. 532 et 772. De *lychni* sive *lychnite* gemma v. *Lucian.* De dea *Syr.* c. 32, *Orpheus Lith.* 268, *Plutarch.* De fl. 21, *Strabo* p. 830, *Plin.* 37, 8. 36, 5; *Psellus* de *lapid.* p. 258. Gemmam in *India*, *Libya* et *Syria* nasci aiunt. ὁμοῖος] *BDEFGHXabdepruw*; ὁμοῖη *ACQYZ* aliique et editt. ante *Bernh.* Cf. *Eustathius.* || — 330. περιναϊεῖταιουσιν *Bl.* || — 332. πρὸς ἤϊω] omisit *g.* Dictum est sensu *Homerico*, ut vs. 242; πρὸς νότον habet *mgō ζ.* De re v. *Strabo* p. 108 et 92, ubi ex *Eratosthene* proditur τρεῖς ἀκρας ἀπὸ τῶν ἀρκτων καθήκων, μίαν ἐφ' ἧς ὁ Πελοπόννησος, δευτέρων δὲ τὴν Ἰταλικὴν, τρίτην δὲ τὴν Αἰγυπτιακὴν. Triplicem hanc in quam *Europa* excurrit ἀκραν descripturus poeta denuo loquitur de *Iberia* quam supra jam attigerat. *Hariolantur* de hoc loco *Eustathius* et *schol.* et *paraphr.* || — 333. αὐτῶν *Αἰθ.* *A.* || — 334. ἔστιν ἀγαυῶν *HZ.* || — 335. ἑσπέρον *s.*, ἑσπέραν *FLNbslmsr*, ἑσπέρη *i.* || — 336. Ἀλύθη] Ἀλύθη supra scr. v; c; *Calpe* *Avienus* 478 et *Priscianus* 335. Ac sane constat *Europæam* columnam a *geographis* vocari *Calpen*. Contra vero *Libyca* stela simili nomine Ἀβύλη vel Ἀβύλη dicitur; Ἀβύλη est in optimis libris *Strabonis* p. 827, eandemque formam e *codicibus* in locum vulgatæ *Abyla* reponere licet apud *Plinium* 3, 1, 1 et 5, 11 et apud *Melam* 1, 5, 1 et 2, 6, 8. Apud *Avienum* *Orb. Descr.* 111 et *Or. mar.* 87 et 345 libri mss. in *Abylam* videntur conspirare. Nescio an ex *Abila* (*Abilla* et *Abilina* var. lect. ap. *Plin.* et *Melam*) orta sit altera forma Ἀβίνα, apud *Philostatrat.* *Vit. Apoll.* 5, 1, 1, *Tzetzem* 2, 339, *Suidam* (ubi Ἀβίνα, ὄνομα πόλεως), *Ampelium* c. 7 (*Abinna*), *schol.* in *Dionys.* 64, ubi libri fluctuant inter Ἀβίνα et Ἀβίνα; *Eustathius* in vs. 64 habet Ἀβίνα, sicut *Orosius* 1 2 præbet *Avenne*, quod an. *Martian.* *Cap.*

6, p. 201 abiit in *Abethnæ*, et ap. *Æthiicum* p. 732 in *Enæ* (*Abylenæ* dedit *Gronovius*). Alia nominis forma est Ἀβύλη (Ἀβύλυ v. l.) ap. *Strabon.* p. 170, *Suidam* s. v. et *Eustathium* l. l., quibus addatur Ἀβύλη apud *Hesychium*. Jam vero, quemadmodum *Thraciæ* urbs Κέβυλα nonnullis in libris Κάλυβα vocatur, sic apud *Ptolemæum* pro Ἀβύλη (quod cod. *Palat.* præbet) in plurimis codd., quibus editores perperam se addixerunt, legitur Ἀλύθη, ut in *Dionysio* quoque exstat. Hinc facile in mentem venerit, aut *Dionysium* pro Ἀλύθη scripsisse Κάλυβην, quod in Ἀλύθη mutaverit sciolus *Libyæ* columnæ nomen corruptum in *Europæam* præpostere transferens, aut Ἀλύθη et Ἀβύλη nomina ipsum poetam confudisse. Hoc placuit *Hillio*; nobis probatur neutrum. Nam ne quid aut mutandum aut certe reprehendendum putemus, impedit *Charax Pergamenus*, scriptor *Dionysio* non multo junior, ex quo *schol.* ad v. 64 asserit hæc: Ὅνομα δὲ τῆ μὲν Εὐρωπαϊα (στήλη) κατὰ μὲν βαρβάρους (Ἑλληνας?) Κάλυβη, κατὰ δὲ Ἑλληνας Ἀλύθη· τῆ δὲ Αἰθιοπικῆ κατὰ μὲν Ἑλληνας Κυνηγετικῆ, κατὰ δὲ βαρβάρους Ἀβίνα, ὡς Χάραξ ἱστορεῖ. Cum quibus conferatur *Tzetzes* (*Chil.* 2, 339), apud quem *Hercules* Ἀλύθη καὶ τὴν Ἀβίνα. στήλας ἰστᾶ τὰς δύο. Num probanda sit *Characis* narratio necne, ad nostram rem parum facit. Errasse utique iu eo videtur quod Κάλυβη nomen barbaricum, Ἀλύθη vero græcum esse dicit; nam κάλυβη græcis *hydria* vocatur, cuius formam *Calpe* mons referre videbatur (*V. Avien.* *Or. mar.* 348: *Calpe... in Græcia species cavi teretisque usu nuncupatur urcei*. *Schol.* in *Juvenal.* sat. 14, 279: *Calpe urnæ similis mons, unde Calpe in extrema Spania*. *Mela* 2, 6, 8: *Is, Calpe sc., mirum in modum conatus*, etc.). *Bocharto* teste (*Geogr. sacra* p. 615), κάλυβη lingua *Phœnicia* similiter sonat *galpha*; quod num *libyæ* dici potuerit *alyba* seu *aliba*, videant peritiores. Si ita est, consequitur *alybam* vocem plane diversam esse ab *abila* *Libyæ* columnæ nomine, quod significat *altum montem* vel *altam silvam* (*v. Avien.* et *Bochart.* l. l.), et cum *abinna* seu *cynegitica* *Characis* componi debet. Notandum est apud *Polybium* (3, 13, 5) *Calpen* sive *Cartejam* urbem Ἀλλοθίαν dici. An legendum est πρὸς Γαλαθίαν? || ὑπένερθεν *DEY*, τῆς ὑπὲν. *A*; sub monte sc., inferius. Cf. v. 423: νέρθε γε μὴν Ἴσθμοῖο πρὸς ἀγὰς Ἰτιτικὸν οὐδᾶς; *Avienus* 480 et *Priscianus* 335 vertunt *supra*, quasi ἐπύπερθε legissent. *Tartessidem* *Eratosthenes* aliique ad *Calpen* montem ponebant, urbemque *Tartessum* in *Carteja* ævi posterioris agnoscebant. Ceterum cf.

Ταρτησός χαρτεσσα, βυρπνετων πέδων ἀνδρῶν,
Κεμφόι θ', οἱ ναίουσιν ἐπὶ πόδα Πυρηναίων.

amœna Tartessus, hominum opulentorum solum),
et Cempsī qui ad radices Pyrenæi habitant.

not. in Geogr. tom 1, p. 201. ||— 337. Ταρτησός] *AB*
CEFGLYadmo Bernh.; Ταρτησός vulgo; βυρπνῶν *d*;
βυρπνῶν γένος ἀνδρῶν *g* et edit. Antw. ||— 338. Κεμ-
φολ] Κεμφολ addito γρ. Κεμφολ, *d*: Κεφολ Nicephorus.
Cempsos alius nemo memorat præter Avienum, qui
in Or. mar. p. 195 ita habet :

Cempsi atque Sæfes arduos colles habent
Ophiussæ in agro; propter hos pernix Ligus
Draganumque proles sub nivoso maxime
septemtrione collocaverant lacem.

Pætanion autem est insula ad zephyrum latens,
patulusque portus; inde Cempsis adjacent
populi Cynctum; tum Cyneticum jugum
qua sideralis lucis inclinatio est,
alte tumescens ditis Europæ extimum
in belluosi vergit Oceani salum.

In antecedentibus Avienus (145) tradit Ophiussam, in oceani sinu intimo sitam, et prius Oëstrymnidem dictam, situ et magnitudine Peloponneso similem esse, ex eaque ad Sardoum mare septem dierum tendi pediti viam. Ukertus (*Geogr. t. 2*), Iberiæ tabulam ex mente Avieni delineare conatus, nescio quo pacto Ophiussam ad Artabrorum promontorii regionem retulerit, quum sit manifestum collocandum esse ad intimum sinum Gallicum, in extremis Pyrenæis, a quo ad mare Sardoum isthmus est, quem Strabo, ab Oëassone ad Tarraconem viam computans, 2400 stadiorum esse prodidit. Ophiussam Græci finxerint e nomine barbaro Οἰαζωά, Οἰαζωά vel Οἰαζωά (quod hodie superstes est in *Oyarco*, *Oyarzun*). Nulla sane ibi chersonesus est quam cum Peloponneso comparare possis; at finxisse talem veteres, e Ptolemæi tabulis colligis, ubi Oëasso promontorium ingens per gradum integrum ortum boreamque versus in mare projicitur. Similiter in Adriatico Hyllicam peninsulam figura et magnitudine Peloponneso similem casca geographia perhibuit. Cempsī igitur, ut Dionysius quoque testatur, Pyrenæorum accolæ erant in hodierna *Guipuscoa* provincia ejusque vicinia, ubi in altero Pyrenæorum latere novimus Aquitaniz gentem *Cambonos* (ad hod. *Camban*. V. Plin. 4, 19). Cempso- rum vicini Ligyes ex Avieni mente latissime diffusi usque ad Oceanum borealem pertinebant. Quænam sit *Draganum proles*, dicere non habeo. Neque magis constat de *Sæfibus* vicinis. Ni fallor, *Sæfes* librario- rum vel auctoris errore scriptum est pro *Gletes*, ΓΑΗΤΕ; nam quemadmodum Avienus Cempsos Cynetum vicinos esse dicit, sic Herodorus (ap. St. B. v. Ἰβηραι) Gletes Cynetibus a borea facit conterminos; unde Cempsos et Gletes finitimos fuisse colligitur. Ceterum Gletes sive, ut Strabo habet, *Igles*, non diversi sunt ab iis quos Avienus alio loco et ex alio fonte *Ileates* vocat. Quod ad Cynetes attinet, quorum sæpe veteres mentionem faciunt, constat eos circa Anam fluvium habitasse extremamque occiduz Iberiæ partem obtinuisse. Num igitur obscuros nostros Cempsos inde a Pyrene eousque per totam

fere Iberiam patuisse cum Ukerto statuamus? Immo notissimos istos Cynetes longe boream versus usque ad Cempsos Oceani borealis et Pyrenes accolæ habitasse olim censuerunt. Ex Straboniana geographia Cempso- rum vicinos occiduos dixeris *Coniscos* vel *Coniacos*, quos prisci Cynetum nomine comprehendisse videntur, nisi fortasse Conisci cum ipsis *Cempsis* componendi sunt. — Alius Avieni locus, quo Cempso- rum mentio fit, legitur vs. 298, ubi, postquam de Tartesso fluvio dixerat, pergit poeta :

qua dehinc ab æquore
salsi fluenti vasta per medium soli
regio recedit, gens Etmanæ accolit,
atque inde rursus usque ad Cempso- rum sata
Ileates agro se feraci porrigunt;
maritima vero Cilbici possident.

Hæc ita Ukertus in tabula representavit, ut Etmanei et Ileates in media Bætica, Cilbici Oceanum propinqui sint; perperam, opinor. Nimirum dubium vix est quin ignoti isti *Ileates* sint Ἰγλητες Strabonis. Quodsi *Etmanæum* Avienus in fonte suo scriptum reperit, codicem adhibuit in quo ΑΔ abierat in Μ, et Ἐτμανῶν legebatur pro Ἐταδανῶν, qui sunt *Edetani* vel *Sedetani* Strabonis, Livii, Appiani, Ptolemæi. Jam vero Edetani sec. Strabonem inde fere a Carthagine Nova usque ad Iberum fluvium pertinent, Igletes vero ab Ibero boream versus habitant, adeo ut ad ipsos Pyrenæos juxta Cempsos collocari possint commodissime. Cilbicos Strabo non novit, sed ipsos Edetanos et Igletes, quos mediterraneorum vastæ regioni Avienus assignat, oram maritimam attingisse censet. Quæ vero fuerit ora Cilbicorum, Avienus indicat vs. 421, ubi in orientali Iberiæ ora primum nominat Libyphœnices, tum Massienos, tum *Cilbicena regna feracis agri et divites Tartessios qui porriguntur in Calacticum* (*Galaticum* em. Meineke in Vind. Strab. p. 34) *sinum*; quamvis in his Cilbici potius quam Tartessii usque ad Galaticum sinum pertinere debuissent. Nimirum ab Herodoro (ap. St. B. l. l.) post Cynetes, quibus a borea Gletes imminent, recensentur Ταρτησίοι, μετὰ δὲ Ἐλβυσίοι (Ἐλβίστιοι Hecæ- τæi), μετὰ δὲ Μαστιγνοί, μετὰ δὲ Κελκεανοί, ἔπειτα δὲ ἤδη ὁ Ῥοδανός. In quibus Κελκεανοί neque in Καλπιανοί cum Berkelio, neque in Καλτικοί cum Meinekio est mutandum. Manu lenissima scriberes Κελκεανοί, modo constaret Avienum Stephano meliora tradere. — Ceterum Cempsī in continentem venerant ex insula, teste Avieno 254 :

Pars porro Eoa continet Tartessios
et Cilbicos. Cartare post insula est,
eamque pridem, influxi (sic) satis est fides
[eamque pridem, si Phileo satis est fides conj.
Meineke l. l.]

tenuere Cempsī; proximorum postea
pulsi duello, varia quæsitum loca
se protulere.

Μέσση δ' ἀμφοτέρων παραπέπταται Αὔσονις αἶα,
 310 πουλυτενής· τὴν μὲν τε μέσση ὄρος ἀνδιχα τέμνει
 ὄρθον, ἄτ' ἐκ στάθμης ἰθυμένον· οὐκ ἂν ἐκεῖνο
 Ἰδρις μωμῆσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης·
 ὃν βᾶ τε κικλήσκουσιν Ἀπέννιον· ἐκ δὲ βορείης
 Ἄλπιος ἀρχόμενος Σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
 315 Πολλὰ δὲ οἱ φῦλ' ἀμφί, τὰ τοι βᾶ πάντ' ἀγορεύσω,
 ἀρξάμενος πλευρῆς Ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο·
 Τυρσηνοὶ μὲν πρῶτ', ἐπὶ δὲ σφισι φῦλα Πελασγῶν,
 οἳ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἔσπερην ἄλα βάντες,
 αὐτόθι ναιήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρσηνοῖσιν.
 320 Τῶς δ' ἐπι μέμερον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστὶ Λατίνων,
 γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, ἧς διὰ μέσσης
 Θύμβρις εἰσισόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἄλα βάλλει,
 Θύμβρις εὐρρείτης, ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
 Θύμβρις, ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἀνδιχα Ῥώμην,
 325 Ῥώμην τιμήσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
 μητέρα πασῶν πολλῶν, ἀρνεῖν δὲ θελον.
 Τῆ δ' ἴτι Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον, ἧχι μέλαθρον
 ἀγνῆς Παρθενόπης, σταχῶν βεβριθὸς ἀμάλλαις,
 Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλπους.
 330 Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Σειρηνίδα πέτρην,

Inter utramque media Ausonium terra expansa est,
 longe porrecta, quam mediam mons bifariam secat,
 rectus ille, tanquam ad amussim directus; neque eum
 peritus doctæ Minervæ reprehenderit minister:
 eum vocant Apenninum; a boreali autem
 Alpi exorsus in fretum desinit Siculum.
 Multi circa hunc populi, quos facile tibi recensebo,
 latus occidentale auspicatus a borea.
 Primum igitur Tyrrheni; post eos gentes Pelasgorum,
 qui olim a Cyllene ad occidentum mare profecti
 hic prope Tyrrhenos cossederunt.
 Hos subsequitur præpotens fortium gens Latinorum,
 amœnam terram incolens, quam per mediam
 Tiberis labens limpidum fluentum in mare immittit,
 Tiberis pulcherrimus, aliis amnibus majestate præstans,
 Tiberis, qui jucundam Romam duas in partes dividit,
 Romam venerabilem, magnam meorum principum
 sedem, matrem omnium civitatum, opulentum locum.
 Post hanc Campanum pingue solum, ubi domus
 sanctæ Parthenopes, acervis spicarum gravis,
 Parthenopes, quam suo complexu mare suscepit.
 Versus austrum vero aliquammultum ultra Sirenum

Quæ sit Cartara insula nescio; nomen phœnicium esse videtur, ut Καρτία, Καρταλιάς, Καρτίνα, etc. Quærere licet an Cartara fuerit eā quam alii Ophiussam vocant, adeo ut ex hac in Ophiussam continentis Cempsi abierint. An in Οἰκισσῶ regionem asperam venerunt ex una τῶν Χοιράδων seu Balearidum, quas Iberes Ἰασούσσαι vocasse dicuntur (teste Zonara IX, 20 apud Moversium *Phœnix. Alterth.* 2, p. 5)? || Πυρρηναίων *AEFNQY*, Πυρρηναίων *og.* || — 339. Μέσση] Ἰσω *E*, μέσσω *LNbem*, μέσον *G.* αἶα] ἀρη *Cdeh* *koqz*; ἀρα et ad mg. ἀρη *X.* Cf. vs. 98. || — 340. πουλυτενής *CDHNxcdoq*, πουλυταινής *bre*, πουλυτελής *Ald.* Stephanus Byz. v. Ἀπέννιον, non nominato auctore, citat verba: τὴν μὲν τι (sic) μέσση ὄρος ἀνδιχα τέμνει, ὃν βᾶ τε κικλήσκουσιν Ἀπέννιον. || — 341. ἄτ' ἐκ] ἄτε *AGLber*; ἄτε σταθμῆ *L*; ἰθυμένον *CEHKNObcqr*; ἰθυόμενον *Do*; οὐκ ἂν] οὐ γὰρ *ELNbeg*. Italiam itaque recta versus meridiem extendi Dionysius putasse videtur. || — 342. ἄρα *e*; σοφὸς *BDMNcq* et prima manu *C.* || — 343. ὃν βᾶ] *ABbcda* et Steph. Byz.; ὄρα *KI NY*; οἳ πᾶ *Xi*; ὃς βᾶ, supra scripto ὃν βᾶ, cod. ζ; ὃ βᾶ ceteri et editt. || — Ἀπέννιον *LYX*, Ἀπένιον *Doc*; ὃν δ' Ἀπεννίνων κικλήσκουσι *Ald.* || — 344. ἀρχόμενος] *BCD FHKLMNQcert*, manu secunda *U*; in *bx* ἀρχόμενος mutatum est in ἀρχόμενον, quod præbet ceteri. || — Σικελικὴν *q*; Τυρσηνικὴν cod. ε. λήγει] τέλει *CXkm*, τέμνει *FHclz* mgo *K*; in *clz* adscribitur λήγει. || — 345. δὲ οἱ] δὲ μιν *A*; τὰ τοι desunt in *X.* || — 346. Ζεφυρίτιδος *BDFMoco*, Ζεφυρίδος *q.* || — 347. Τυρσηνοί] *CO*, Τυρρηνοί *ABDEKLMNQY* ceterique, ut vid. Versu 349 Τυρσηνοῖσιν habent *Coge*, ceteri Turp. || — 448. οἳ ποτ' ἐκ *K.* ο; Κυλλήνηθεν *DYde*. Anonymus periegeseos auctor vs. 218 (tom. 1, p. 204) Pelasgos istos ἐκ τῆς Ἑλλάδος advenisse dicere satis habet. De Arcadicis Dionysii Pelasgis, sive

Euandri comites sive alios poeta intellexerit, accuratiora non traduntur. Tyrrhenos Dionysius cum vulgo Græcorum Lydos intellexit. Recentiorum de his rebus sententias varias paucis optime comprehendit vir doctus in Smithii Lexico Geogr. s. v. Etruria. || — 349. νηήσαντο *DQ.* || — 351. Voces διὰ μέσσης noli premere. Similiter poeta v. 432 Acheloum per mediam Ætolorum regionem, vs. 747, Oxum per mediam Sugdianam fluere canit. || — 352. Hic versus post vs. 353 ponitur in *L.* καθαρὸν, poeticum fluviorum epitheton, quod in flavum Tiberim parum cadit. Longe petita sunt quæ Bernhardus excogitavit. « Dictionem, inquit, optima ratione licet interpretari de fluvio puro puto et perenni, qui sui sit juris neque a vicinis amnibus ullos exortus aut rivulos ab origine desumerit, sed suos in cursus navigabilem aquarum vim inducat. » || — 353. Versus in *K* omissus. ἑρσιτης *Cab*, ἑρσιτης *degr*; ποταμὸς *f.* || — 354. ἱμερτὸν *f.* || — 356. πολλῶν *ABDFMc* (in *c* supra scr. πολλῶν), πολλῶν *l.* « Illud μητέρα πασῶν πολλῶν proxime accedit ad numi Nicomedensis versiculum, quem Eckelius D. N p. 1, vol. 2, p. 431 comparavit, hoc exemplo: ΡΩΜΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ ΝΕΙΚ. ΠΡΩ. ΒΙΘ. ΚΑΙ Π. » BERNHARDY. || — 357. λιπαρὸν] om. *q*; ἱερὸν *CFXUYhite*, schol., *Ald.*; quod nescio an recipiendum sit. Infra vs. 788 poeta Μαρυανδυνῶν ἱερὸν πέδον dicit, ubi ad Acherusium pr. Hercules Cerberum ex Orco protaxit. Simili de causa ἱερὸν epitheton Campaniæ tribui potuit ob Acherusiam paludem vel Avernum lacum et Plutonia et νεκρομαντεῖαν Homicam, quam his locis veteres vindicabant. || — 358. ἀγνὸν *LNbhkmsw* et pr. m. *G.* Cf. Priscian. 352. Verba σταχῶν βεβριθὸς ἀμάλλαις, Παρθενόπης omisit *N*; ἀμάλλαις *Cdq* *Ald.* || — 359. Παρθενόπην *Ac.* || — 360. ὑπὲρ] ὑπὲρ *CY* et Paraphr., ὑπὸ *t*; πέτρην *dr*; Σειρηνίδα πέτρην dixit Sirenum pro-

φαίνονται προχοαί Πευκεντίου Σιλάρου·
 ἀρχὴ δὲ Λευκανοὶ καὶ Βρύντιοι ἄνδρες ἴασιν,
 τοσσάτιον ναίοντες, ὅσον Λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
 Καίθην δ' ἐς βορέην Ζεφύρου παραφαίνεται ἀρη·
 365 τῆ δ' ὑπο Λοκροὶ ἴασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσσιν
 ἦλθον ἐπ' Αὔσονίην, σφετέρης μιχθέντας ἀνάσσης,
 τῶν καὶ νῦν γένος ἴσθιν ἐπὶ προχοῇσιν Ἄλῃκος.
 Τοὺς δὲ μέθ' ἐξείης Μεταπόντιοι· ἐγγύθι δὲ σφρων
 ἱμαρτὸν πτολλέθρον εὐστεράνοιο Κρότωνος,
 370 ναϊόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῇσιν,
 ἔνθα κεν αἰπὸν ἴδιοιο Λακινιάδος δόμον Ἦρης.
 Ἔστι δὲ τοὶ κάκειθι, Διδὸς μέγα χωσαμένιοιο,
 δειλίη Σύβαρις, ναῖτας στενάχουσα πεισόντας,
 μηχανάμενους ὑπὲρ αἴσαν ἐπ' Ἀλφειοῦ γαράεσσιν.
 375 Σαυνίται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσσην γθόνα ναιατάουσι
 καὶ Μαρσῶν θοὰ φύλα· Τάρας δ' ἄλλος ἐγγύθι ναιεῖ,
 ἦν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολλίσσατο καρτερὸς Ἄρης.
 Ἐξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Καλαβρίας ἦθα γαίης,
 φύλα τ' Ἰηπύγων τατανουμένα μέσφ' Ἰγρίοιο
 380 παραλίης, Ἰγρίου, τόθι σύρεται Ἀδριακὸς ἄλμη

scopulum apparent fluenta Picentium Silari;
 Finitimi autem sunt Lucani et Bruttii,
 tantum habitantes, quantum ad Leucopetram pertinet.
 Inde ad aquilonem Zephyri promontorium apparet;
 sub hoc autem Locri sunt, quotquot ætate superiore
 in Ausoniam venerunt, postquam suis cum dominis con-
 sueverant; quorum etiam nunc genus est ad Alecem fl.
 Post hos deinceps sunt Metapontii, quibus adjacet
 amœnum oppidum, Croto mœnibus bene cinctus,
 situm hilaris ad Æsari fluenta,
 ubi excelsam Lacinia Junonis ædem videas.
 Est quoque ibidem Sybaris, quæ vehementi Jovis ira
 infortunium incurrit, occisosque deplorat incolas,
 qui insanierunt supra modum ob honores Alpei.
 Post hos Samnites mediterranea tenent
 et strenuæ Marsorum catervæ. Tarentum vero mari
 adjacet, quod olim acer Amyclæorum Mars condidit.
 Post hos continuo Calabricæ terræ domicilia,
 Iapygiumque nationes ad Hyrium usque
 maritimum extentæ, Hyrium, ubi Adriæ salum

montorium Sirenuensis insulis objectum Sirenumque ἱερῶ
 nobile. A Dionysio πέτρα vocatur, sicuti σκόπελον dixit
 Eratosthenes, qui Sirenuissas, quas alii insulas tres esse
 dicebant, contendit εἶναι σκόπελον τριαδύρον διαίργοντα
 τὸν Κύματον καὶ Ποσειδωνιάτην κόλπον (Strabo p. 23
 Cas., p. 18, 29 Didot). Versus 360-382 in *M* post
 versum 367 leguntur, sed appositis numeris verus
 ordo restitutus est. || — 361. Πευκεντίου *D*, Πευκεν-
 τίου *HZ*. || — 362. Βρύντιοι] Βρύντιοι *g*. Cf. Hesychius:
 Βρύντιοι, ἔθνος ἐν Ἰταλίᾳ. Vulgo Βρύντιοι, uti
 constat. Similiter Adriaticæ maris insulam et Βρεττίαν
 et Βρεντίαν vocatam esse puto. De ea hæc legimus ap.
 Stephanum: Βρεττία, νῆσος ἐν τῇ Ἀδρίᾳ, ποταμὸν ἔχουσα
 Βρέττιον (Βρύντιον Etym. M. p. 212, 32). Ταύτην Ἐλα-
 φοῦσσαν Ἑλληνας, οἳ δὲ Βρεττανίδα, καλοῦσι. Τὸ ἐθνικὸν
 ἔδει Βρεττανίδος... νῦν δὲ Βρέττιοι (Βρύντιοι Etym.
 M.) λέγονται. In quibus ne istud Βρύντιοι mero scribæ
 errori imputem, eo impedior quod insula græce voca-
 batur Ἐλαφοῦσσα, cervi autem caput lingua Messa-
 pica βρύντιον dicebant, teste Stephano v. Βρυντίσιον.
 ἴασιν] ἴασιν *L*, ἴασσι *OYQd*. Ald. et R. Stephan. || —
 364. παραφαίνεται] παραπέπταται *EGHLNbdhorz*, et
 marg. *OY*, παραπέπταται *C*. || — 365. ἐπὶ] ἐπὶ vel ἴτι
GNXYehiogrx; προτέροις ἐπ' ἴτισιν *Xhi*. || — 366.
 ἐπ' ἴς *km*, μετ' *o*; Αὔσονίου *Km*; σφετέραις *ABEGKL*
NXYeoqr; ἀνάσσαις *ABEGHQKLNXYX*. μιχθέντας] *g*
 πεισθέντας *HZ*; in ζ margo habet μιχθέντας. Le-
 ctionem σφετέρη πεισθέντας vel μιχθέντας ἀνάσση notat
 Eustathius, expressitque Priscianus 366: *illuc regi-
 nam propriam venire secuti*. Quod inventum est
 eorum qui quid spectent verba μιχθέντας ἀνάσσαις non
 assequerentur. Indicat poeta quæ de Locrorum origine
 ex Aristotele (Polit. fr. 229 in Fr. H. t. 2, p. 173)
 tradit Polybius 12, 8, 2: τὴν ἀποικίαν αὐτῶν (Locro-
 rum) εἶναι δραπετιῶν οἰκιστῶν, μοιχῶν, ἀνδραποδιστῶν.
 Cf. Timæi fr. 68, Eustathius, Heynius Opusc. vol. 2,
 p. 46 sqq. || — 367. προχοαῖσιν cod. ε; Ἄλῃκος *Y* et

correct. *d*, Akl.; Ἄλῃκος *f*. || — 368. τοὺς δὲ] τὰ δὲ
 (correct. τῶν δὲ) *C*; τῶν δὲ μεθεξείης *Oe*; σφιν *C*,
 σφῶν *BKLMNQ*. || — 369. ἱμαρτὸν αἰπινόν *HhK*,
 quod ex vocis εὐστεράνοιο interpretamento ortum esse
 suspicatur Bernhardus. εὐστεράνοιο *doe*. || — 370.
 ἐπ' ἴς] ἐπ' *Nehog*. « Αἰσάρου producta media Theocritus
 quoque (4, 17) sibi indulsit. » Bernh. || — προχοαῖ-
 σιν cod. ε. || — 371. ἔνθα κεν] καίθι δ' ἄν *BEGHLM*
NOXbdeirz; ἔνθα καὶ *A*; Λακινιάδος *f*, Λακινιάδος cod.
 ε. || — 372. ἐστὶ δὲ τοὶ] καὶ μέντοι cod. ζ, correct. in
 margine. τοὶ κάκειθι] τι καὶ καίθι *Gber*; τοὶ καὶ καίθι
BMO; τοὶ κάκειθι *Nq*; τοὶ καίθι *D*. Versus 372-374 lau-
 dantur in libro ms. Guidonis. V. Prolegomena. « Fama
 quædam Græcis commentariis tradita obtinuit Sybaris
 fastu et miro splendore copiarum eum in modum
 esse elatos, ut celebritatem certaminum Olympiorum,
 quasi qui Jovis, Græci conventus præsidis, numen
 tutelare studerent in contemptum adducere, magnifi-
 centia ludorum suorum dejicere conarentur, quos et
 eodem die et præmiis atque contentionum generibus
 longe luculentissimis instituerunt. » Bernhardt. Vide
 not. ad Anonymi Perieg. v. 355 in tom. 1, p. 210. ||
 — 373. ναίτας *BC*; στονάχουσα *de*. || — 374. μαρνα-
 μένους *g*, μαιναμένους *r*. ἐπ' ἄπ'. cod. ζ; γαράεσαι *GQL*
MYz, γαράεσαι *Neg*, γαράεσαι *C*. || — 375. Hunc versum
 omisit *d*. || — 376. ναίαι] *EFGNbdchimgrx*, καίται *AB*
CDHMOQz. || — 377. ἦν] ἄν *Kklm*; ἄν ἦν *dr*. Di-
 cebatur et ὁ et ἡ Τάρας. Vid. Steph. Byz. s. v. ἐπολι-
 σατο *Kcdq* Ald.; κρατερὸς *CGLNbceq*. || — 379. Ἰα-
 πύγων *Ubd*; ἐκ πύγων *r*; Ἰηπύγων tamquam varium
 lectionem *R*. et *H*. Stephani notarunt, quam versus
 causa probavit Passovius, perperam. Ἰαπύγισσι habes
 in oraculo ap. Strabon. p. 279; Ἰηπύγων in Callima-
 chi fr. 444, Ἰαπύγων ap. Theodorid. in Anthol. Palat.
 6, 222. || — 380. παραλίης] *CKbd* Ald., παραλίης;
BLMQUer, παραλίης *og*; παραλίης cett.; Ἰγρίου] De Hy-
 ria ista ad Garganum montem sita vide Scylac. not. in

πόντον ἐς ἀρχιπόρον Ἀκυλῆιον· ἐνθα νέασται
ἀπὸ Τεγεστράων, μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.

Τόσσα μὲν Αὐσονίην περιβόσκαται ἔθνεα γαίαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτήν ἀπερεύεται ἄλμην,
383 θήνας ὑποζύουσα Λιθυρνίδας, ἀμφὶ τ' ἐρυμνὴν
Ἰλλήων χθόνα πᾶσαν, ὅση παρακέλιται ἰσθμῷ
Βουλίων τ' ἀκταῖς ἐπὶ δ' ἀσπετον ὄλκον ἀγούσα,

diffunditur in proximum Aquilejæ mare, ad quod sit-
urbs Tergestæorum, intimis in finibus maris.

Tot igitur populi circa terram Ausoniam habitant.
Inde vero salsuginem propellit in ortum conversam,
litora Liburnica radens, circumque munitam
Hyllorum terram omnem, quanta isthmo adjacet
et Bulinorum litori; immensumque tractum movens

tom. 1, p. 23. Japygiam Dionysius latiore vocabuli
sensu dicit, sicuti Scylax alique. A Gargano monte
Adriæ initium sumit etiam Scylax. Attingit nostrum
locum Letronnius in libro Dicuili p. 204, sed quæ ibi
probare studet, neque Bernhardy neque mihi per-
suasit. || — 381. πόντον] πόρον cod. ε; κόλπον *BCH*
MOZ Eustathius et Paraphr.; *sinus* Priscianus 374,
ponto Avienus 527. || — 382. Τεγεστράων] Τεγε-
στράων ex Eustathio reponi voluit Brunnius. Oppi-
dum vulgo vocatur Τεργέστη, Τεργέται, Τεργεστον.
Artemidorus (teste Stephano) dixit Τεργεστον, ipse
Stephanus cum Dionysio dixit τὰ Τεγεστρά et civem
Τεγεστράων. His adde Suidæ glossam : Τεγεσταῖοι,
ἔθνος· Τεγέστη πόλις, quod in Τεργ. mutari nequit ob
ordinem alphabeticum, et licet scribere Τεγεστράοι,
quamquam in tanta varietate affirmare nihil ausis. μυ-
χάτοις] μυχάτης c, μυχάτου *ABMO*, fort. recte. || — ἐπὶ
πείρασι] ἐπ' ἠπειροῖσι q, παραπείρασι C, παρὰ κύμασι H et
cod. ζ. || — 383. γαίην *CX*. Ceterum ab hac Italiæ
descriptione longe abest ἀκριβεία geographica. Justum
rerum ordinem neglexit poëta post Locros memorans
Metapontum et deinde Crotonem Sybarimque. Tum
Sarnitium et Marsorum mentionem introducit verbis
ἐπὶ τοῖσι, quæ quomodo intelligendi sint aliunde scis,
ex ipso autem poeta non intelligis. Post hæc Japygiæ
mentionem facta, reliquam Italiæ oram orientalem
prorsus neglexit. || — 384. εἰς] ἐς *Coc*. || — στρεπτήν
ἀπερεύεται ἄλμην *Coxh* Paraphr., στρεπτήν ἐπερεύε-
ται ἄλμην *Foght*, στρεπτήν ἐπερεύεται ἄλμην *af*, στρε-
πτήν περισύρεται ἄλμην *Xi* Ald.; στρεπτή ἀπερεύεται
ἄλμη q et marg. *OY*, στρεπτή περισύρεται ἄλμη *ABGH*
KLMNOYdrz, στρεπτή παρασύρεται ἄλμη *Q* et edit.
ante Bernhardy. Præterea R. et H. Stephanus in
var. lect. apponunt : στρεπτή ἐπισύρεται ἄλμη. Facile
intelligitur cur ἄλμην in ἄλμη quidam orationis concin-
nitati consulturi mutaverint. || — 385. Λιθυρνίδος *CY*
cdx; ἐρύμνην *d*. || — 386. Ἰλλήων] sic Eustathius,
Ἰλλίων *A*, Ἰλλεῖον, Ἰλλεῖων ceteri; cf. Eust. Bernhar-
dyus fort. Ἰλλεῖτην χθόνα scribendum esse censuit. For-
mam epicam Ἰλλήων et Ἰλλεῖας habet etiam Apollonius
Rhodius 4, 524 et 527, cuius Argonautica in multis
Noster ante oculos habuit. Gens ista Ἰλλεῖς vocatur
etiam ap. Steph. Byz. s. v., Etym. M. p. 776, 38, schol.
Apoll. Rh. 4, 524; Ἰλλοι vocantur ab Apollodoro ap.
St. Byz. v. Ἰλλεῖς, Scylace § 22 et Anonym. Perieg.
(Scymno) v. 408, ubi vide quæ de Hyllica penin-
sula veteres fabulati sint (tom. 1, p. 28 et 213). || —
ὅση παρακέλιται ἰσθμῷ] Cf. Callimachus in Del. 72 :
φεῦγε δ' ἔλθ' Πελοπηλῆς, ὅση παρακέλιται ἰσθμῷ. || —
387. Βουλίων *h*, Βουλήμων *Kl*, Βουλιμαίων *ABCD*.
HMOZdf Nicephorus, Βουλημαίων *ber*, *Bulimeon* Pri-

scianus 380 (Avienus gentem non memorat). Eustathius
legit Βουλιμαίων, quod habent *LN*Y et supra scr. *B*; idem
repperunt editores plurimi. Ceterum e verbis Eusta-
thii : ἐκεῖ δὲ φησι καὶ οἱ Βουλιμαῖς, οὓς τινες διὰ τοῦν
γράφουσι Βουλινεῖς ἢ Βουλίνους (Βουλινός var. lect.),
conicias in aliis codicibus fuisse Βουλινίων et Βουλ-
ίων, quorum hoc habet *h*, illud reperisse videtur au-
ctor editionis Basiliensis (an. 1523), quæ exhibet
Βουλινίων, probantibus Henrico Stephano et Holstenio
ad Steph. Byz. et Hillio ad hunc locum. Nos gentem
istam in his saltem sedibus non novimus nisi e Scy-
lace l. 1. et Anonymi Perieg. v. 404 et Stephano. Apud
Stephanum vocantur Βουλῖνοι; nam quod vulgo apud
Steph. legebatur Βουλῖνοί, non codicibus nititur sed
arbitrio debetur Xylandri; Scylace codex habet Βου-
λῖνοί, sed hujus libri corruptissimi auctoritatem esse
nullam probe novisti. In Anonymi periegesis versu
404 : Τοῦτοις συνέπτον δ' ἰσθμὸν Βουλῖνων ἔθνος, non
liquet num i litera correpta sit an producta, quamvis
accentum in ultima ponentes corripere penultimam vo-
luerunt. Ceterum Bulini secundum Scylacem Hyllor-
um ἀρχιτέμνονες erant, ita ut ab Hyllica peninsula
pertinerent usque ad Nestum fluvium. Optime cum
his concinit Dionysius Hyllensium regionem adjacere
dicens isthmo peninsulam efficiant atque Bulinorum
litori. Quæ corrupta apud Scylacem leguntur ἀπὸ δὲ
Χερρονήσου παραστόνιον ὄρθον· ταύτην παροικουσι Βου-
λῖνοι, nescio an hunc in modum refigenda sint :
ἀπὸ δὲ Χερρονήσου ὑπάρεια στενὴ ἐν ὄρθῳ sive ἐπ' ὄρθον,
aut : .. ἀπὸ δὲ Χερρονήσου παρατείνεαι ἤων [ἐπ'] ὄρθον vel
ἤων ὄρθῳ. Anonymus vs. 404 Bulinos inter Liburnos
et Hyllios collocat, quod in Dionysii verba minus qua-
drat; contra vero Dionysius cum Anonymo poeta eo
consentit quod Illyridis initium post Bulinorum re-
gionem ponit, dum Scylax Hyllios et Bulinos Illy-
riæ finibus comprehendit. || — ἀκταῖς] *abcdefoqr*
Ald. Steph. et codices Parisini plurimi et optimi;
ἀκτὰς ceteri, inter quos codex *A*. Ceterum Bernhar-
dyus ita distinguit : Βουλιμαίων τ' ἀκταῖς δ' ἐπὶ ἀσπετον
κτλ. Nimirum Bernhardyus cum Hillio censet Bulinos
Dionysii non diversos esse a Bullionibus quos Strabo,
Plinius, alii (v. tom. 1, p. 213 not.) non longe a
Cerauniis montibus circa Aoum fluvium in Illyridis et
Epiri confinibus collocant. Quum autem Hillius caute
subjecerit Dionysium videri verum Bullionum situm
ignorasse quoniam poeta immensum tractum (totius
scilicet Dalinatæ longitudinem) inter Bulinos et
Ceraunicos interponat; Bernhardyus hoc negat et
geographicam auctoritatem sui peritiam corrigendo tueri
conatur. « Quis est enim, inquit, quin talem hujus
oræ descriptionem cum Hillio stupeat, ut immensum

Ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἐλίσσεται ἄχρι κολώνης,
 οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ Κεραύνια κικλήσκουσιν.
 390 Κεῖνον δ' ἂν περὶ κόλπον Ἰδοὺς ἐρικυδέα τύμβον,
 τύμβον, ὃν Ἄρμονίης Κάδμουό τε φῆμις ἰνίσπει·
 κείθι γὰρ εἰς ὀρίων σκολιὸν δέμας ἠλλάξαντο,
 δππότ' ἀπ' Ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἔκοντο.
 Ἔνθα σπιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶψαν
 395 κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηδῆσθαι δύο πέτραι,
 αἵτ' ἀμφοῦ ζυγίασι δονεῦμεναι, εὐτέ τις ἀρχὴ
 γίγνεται ἐναέτησι κυλιδομένοιο κακοῖο. [λον
 Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρηάκην ἐρίδω·
 Ὀρικίην θ' ὑπὲρ αἶψαν, ἐρίδεται Ἑλλάδος ἀρχή,
 400 πολλὸν ἀνερχομένη, δισση ζωσθεῖσα θαλάσση,
 Αἰγαθὴ Σικελῆ τ' ἀνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἐκάστη,
 ἐσπέριον Σικελῆ, τὸν τε ζέφυρον καλέουσιν,

circa terram volvitur Illyricam usque ad jugum
 et excelsos montes, quos Ceraunios vocant.
 Juxta illum sinum videre licet celebrem tumulum,
 tumulum, quem Harmoniae Cadmoque fama tribuit;
 Illic enim flexuosas in formas cadmentum mutati sunt,
 quum ab Ismeno vegeta in senectute venissent.
 Aliud ibi portentum iis dii obtulerunt: nam praeter
 regionem illam utrinque duae rupes exstant,
 quae agitate concurrunt, quum quod principium
 appropinquantis mali incolis existit.
 In austrum vero longe ultra Thraciam glebosam
 Oriciaeque regionem Graeciae constat initium,
 longe ascendens, duplici cinctum mari,
 Aegeo Siculoque; ventus autem suus cuique obtigit,
 occidius Siculo, quem zephyrum vocant,

maris tractum a Bulinis ad Ceraunia, quamquam ea
 loca perparvo dirimantur intervallo, pertinere creda-
 mus? Verumtamen nemo sanus, nisi puerilia comen-
 ta scriptoris imperitia volumus praetextere, Illyri-
 dem, qui fuit ejusdem Hyllii sensus, arctissimos in
 fines Dalmatiae Cerauniorumque coegit. Sed huic dubi-
 tationi, quam ambiguae particulae positus excitavit,
 leni succurremus remedio... Quid cessamus distinc-
 tione reficta haec probare: Βουλιμένων τ' ἀπταῖς ἐπὶ δ'·?
 quo pacto maris adumbrationem intelligimus esse per-
 fectam accurata conclusionē: ita cum Hadria sinus
*per universos litorum ambitus evolvat, alluit ille
 totum Illyrici complexum.* Quae vix cuidam vir
 doctissimus persuaserit. Quodsi prisci aevi geographiae,
 quam exprimere Dionysius solet, justam habuisset
 rationem, neque Bulinos a Nesto fluvio ad Ceraunios
 montes rejecisset, neque miratus esset quae de Illyricae
 orae longitudine poeta tradit. Contra si conjecturam
 Bernhardyi admiseris, quanta Dionysius laboraret
 obscuritate! nam ex ipsis poetae verbis nemo elicerit
 Illyriam nomine Dionysium etiam Liburniam et re-
 giones Hyllorum et Bulinorum velle comprehendere.
 Quodsi Bulini, quos Hyllorum vicinos Scylax et Ane-
 nymus et Dionysius dicant, non diversi erant a Bulli-
 nis vel Bullionibus Aoi accolis, quaeritur an eadem
 gens simul in compluribus locis degerit, an sedes sub-
 inde mutaverit, an accusanda sit priscorum geogra-
 phorum ignorantia. Confusionis aliquid deprehendere
 mihi videor in Anonymo (vs. 404), qui Bulinos con-
 terminos esse dicit Liburnorum et Pelagonum; quae
 conciliari inter se vix possunt; Liburni sane vicini
 erant locis quos Bulinis poeta assignat; sed Pela-
 gones, quos nos novimus, nonnisi eorum Bulino-
 rum, qui ad Aoum conserant, finitimi dici pote-
 rant. — δλκὸν ἄγουσα] δλκ. ἔχουσα q. || — 388. περὶ]
 ἐπὶ A; ποτὶ K et var. lect. ap. Rob. et H. Stephan.
 || — 389. οὐραίων d; τὰ] δ GKNbder, ἔπερ L. || —
 390. ἂν] ἀδ Bdgkls; κόλπον] χῶρον ABGKLMNXbd
 cilr; ἐρικυδέα] περιγηέα AGHKLbckrwz et correct. d.
 || — 391. φῆμις] φῆμη qs; ἰνίσπει Gber. || — 392. Ver-
 sum om. M. σκολιὸν] σκολιῶν Af, manu sec. c. In
 Schol. Nicandr. Ther. 607, qui versum hunc citat,

volgo legitur: κείθι γὰρ εἰς ὀρίων σκολιῶν γένος ἠλλά-
 ξαντο, at codex Gœttingensis habet: σκολιῶν... ἠλλά-
 χθησαν. — δέμας] γένος ABCDFGHLKNOQUXYζα,
 mgo c, correct. df; corpora Priscian. 385; membra
 Avicenus 544. ἠλλάξαντο] ἠλλάχθησαν AOB schol.
 Nicandr. || — 393. δπότ' G. || — 394. σπιν AYX.
 γαῖαν Aqs. || — 395. ἐριδῆσθαι d Ald., ἐριδῆσ-
 θαι f, ἐρηδῆσθαι U. Cf. Tzetzes Chil. 4, 707: Ἰλλυ-
 ριοῖς καὶ βλάβης γινομένης, | ἀλλήλοισι κυλιδοῦμενοι
 πάταγον συνεχρότουν, | ὥσπερ ἐπαλγυνοῦμενοι ταῖς συμφο-
 ραῖς καὶ βλάβαις. || — 396. ζυγίασι] C; συνίασι cett.;
 δολεῦμενοι t. γίνεσθαι sic codd. optimi; γίγνεται cett. ||
 — 397. ἐναετήσι b (s), ἐναετοῖσι d. Veterum testimo-
 nia de Cadmo et Harmonia in Illyria defunctis cultis-
 que indicavi in not. ad Scylac. § 24 p. 35. Quatenus
 fabulis de Cadmo et Harmonia graecanicis subsint ve-
 stigia religionis phœniciae, exposuit Movers *Phœniz.*
 t. 1, p. 507 sqq., t. 2, p. 91 sqq. et in *Ersch u. Græ-
 ber Encyclop.* t. 24, p. 394. 408. Sic quae nostro
 loco dicuntur πέτραι et apud Scylacem λίθοι vocantur,
 componendae sunt cum lapidibus sacris, Phœniciorum
 deorum symbolis. Cuinam loco eas Dionysius vindi-
 caverit, accuratius dici nequit; verba κείνον περὶ κόλ-
 πον ad totum tractum qui a Bulinis ad Ceraunios per-
 tinet, sive ad Manium sinum quem Scylax dicit,
 referenda sunt. In notis ad Scylacem confidentius
 dixi Dionysium monumenta Cadmi ad Ceraunios
 montes collocasse; quamquam nonnullos sic statuisse
 constat ex Eratosthene, nec aliter statuisse videtur
 Nonnus 44, 27: Παρ' Ἰλλυρικοῦ δρακοντοδότου στόμα
 πόντου | Ἄρμονίη καὶ Κάδμος, ἀμειβομένοιο προσώπου,
 | λαϊνέην ἡμελλόν ἔχειν ὄρωδέα μόρρη. Cf. idem 4,
 418: Κάδμος ἀμειβομένων μελίων ἐλικιδεῖ μορρῆ | ἀλ-
 λοφυῆς ἡμελλε παρ' Ἰλλυρῖδος σφύρα γαίης | ξεῖνον
 ἔχειν Ἴνδαλμα δρακοντεῖοιο προσώπου. || — 398. ὑπὲρ]
 ὑπὸ A Eustath. || — 399. Ὀρικίην C, Ὀριδίην br;
 αἶψαν] γαῖαν D. || — 401. δέ τοι ἔλλαχ'] δέ τε ἔλλαχ'
 r, δέ τ' ἔλλαχ. L, δ' ἔλλαχ' DX, δέ τοι λάχεν G; ἔλλαχ' ce,
 ἔλλαχ' Ad. ἔλλαχεν sq, ἔλλαχεν b. Eosdem fere versus
 habes vs. 928 sq. Ceterum haec nihil aliud significant
 nisi Aegeum mare ab ortu, Siculum ab occasu esse

Αἰγαίη δ' εὐρον. Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆος ὀπηδαί,
 εἰδομένη πλατάνοιο μουριζόντι πετῆλω.
 406 Ἄκρω μὲν γὰρ ἔουεν ἐργόμενος στενὸς Ἴσθμὸς
 πρὸς βορέην, καὶ ξυὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων·
 φύλλω δ' ἤπειρος πολυδινήτω περίμετρος,
 κόλποις εἰναλοῖς ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.
 Ἰῆς μὲν πρὸς ζεφύροιο Τριφυλίδος ἤθεα γαίης,
 410 ἐνθ' ἐρατεινότετος ποταμῶν Ἄλφειὸς ὀδεύει,
 σχιζόμενος προχοῆσι Μεσηνίου Εὐρώταο,
 οἷτ' ἀμφὼ Ἀσείθην ἀναβλύζουσι βέεθρα·
 ἀλλ' ὁ μὲν Ἥλειων, δ' Ἄμυκλαίων χθόνα τέμνει.
 Καδδὲ μέσση νῆσον κολινη χθόνα καιεταύουσιν
 415 Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιῆν Ἐρυμάνθου,
 ἔνθα Μέλας, ὄθι Κραθίς, ἔνα βέει ὑγρὸς Ἰάων,

eurus *Ægæo*. Tum excipit Peloponnesus,
 platani consimilis folio in acumina distracto :
 nam petiolo similis est coartatus in angustias Isthmus
 versus boream, et communi vestigio Græciæ insistens,
 folio autem multifariis circumducto similis est con-
 tinentis ambitus, sinibus marinis passim exornatus.
 In ea ab occasu sunt Triphylicæ regionis sedes,
 quam jucundissimus fluviorum Alpheus pervadit,
 fluentis sejunctus ab Eurota Messenio ;
 nam uterque *Asēā* ebullunt aquas :
 quorum hic Eleorum, ille regionem Amyclæorum secat.
 At media in insula cavam inhabitant terram
 Arcades Apidanei sub jugo Erymanthi,
 ubi Melas et Crathis fluunt humidusque Jaon,

Græciæ. Cf. not. ad 101. || — 403. ὀπηδαί ο. || — 440.
 πλατάνου corr. *deq*, πλατάνω *GN*, πλατάνοι *Ad*. Cum
 platani folio Peloponnesus confertur a Strabone p. 84,
 335, Mela 2, 3, 3, Plinio 4, 5. || — 405. ἀκρη cod. ε.
 || ἐργόμενος] ἐρειδόμενος *H*, ἐρευγόμενος *f*. || — 406.
 ξυὸν] κοινὸν *Q*. || — 407. ἠπειρὸν *O* et corr. *d*; πολ.] πε-
 ριδινήτω *Q*. || — 408. ἐναλοῖς *g*, ἐναλοῖσι *H*; ἐστεμμένοι
D, ἐστεμμένοι *d*. || — 409. μὲν πρὸς] πρὸς μὲν *ADFG*
HKNQ, alii plures; ζεφύρου *ghlm*: ζεφύρον *LNÜbdfst*;
 Τριφυλλίδος codd. || — 410. ποταμὸς *A*, ὀδεύων *D*. || —
 411. προχοῆς *C*, προχοαῖσι cod. ε; Μεσηνίου *H*, Μεσονίου
F. Eurotam haud recte poeta *Messenium* dicit, quæ
 negligentia eo quod Messenia Lacedæmoniz olim juncta
 erat, excusari nequit. Lacedæmonia memoratur v.
 418. || — 412. Ἀσείθην] Ἀσείθην *CFUXcdghi* Ald.,
 Nicephor., Ἀσείθην *Ge*, Ἀσείθην, suprascripto Ἀσείθην
b; ὀσειαθην, apposito Ἀσείθην, *r*; γαίηθην *ABHKMm*,
 cf. Schol.; Αιδόθην *s*. De re v. Strabo p. 243 : Ἰσι
 (ὁ Ἄλφειος) ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων ἐξ ὧν καὶ ὁ Εὐρώτας·
 καλεῖται δὲ Ἀσία κώμη τῆς Μεγαλοπολιτιδος, πλησίον
 ἔχουσα δύο πηγὰς, ἐξ ὧν βέουσι οἱ λεχθέντες ποταμοί. ||
 — 413. ἀλλ' ὁ] καὶ ὁ *Q*. || — 414. νῆσου *N*. || — 415.
 Ἀπιδανῆος *Cgo* et pr. c. Cf. Callimachus in *Jov*. 13,
 ubi de loco Parrhasiæ, in quo Jovem Rhea peperit,
 dicit : ἀλλὰ ἢ Πείρης ὠγύγιον καλέουσι λεχώιον Ἀπιδαν-
 νῆες. Apollonius Rhod. 4, 263 : οἶοι δ' ἴσαν Ἀρκάδες
 Ἀπιδανῆες, | Ἀρκάδες, οἱ καὶ πρόσθε σιληναίης ἰδέονται
 | ζῶειν, φηγὸν ἔδοντες ἐν ὄρεσιν. Ad quæ scholiastes :
 Ἀπιδανῆων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἀπὸ Ἀπιδος τοῦ Φορο-
 νίως. Plura vide ap. Eustathium et Steph. Byz. v. Ἀπιδά.
 « Jam quod e Dionysii versu, Eustathio comparato,
 Buttmannus (*Lexilog.* 1, 19) priscum Arcadiæ gentis
 eruebat cognomen, id arbitror in certorum indiciorum
 defectu haud temere posse concedi ; miror tamen virum
 ingeniosissimum Herodoti (4, 59) verba, quibus
 suam de primæva nominis istius vi corroboraret suspi-
 cionem, præterisse. Sed Ἀπιδας cum aliis eodem de ge-
 nere postquam exquisitor usus ac ne poetis quidem
 pervagatus in significationem Peloponnesi liberam in-
 troduxerat, Dionysium, cujus opera magis vetusta
 doctrina quam accuratior in fabulis pervestigandis est
 spectata, non miramur id in notionem minus propriam
 detorsisse, ut homines inter Græcos vetustissimi innui

viderentur. » BERNHARDY. Ceterum Dionysius Ἀπιδαν-
 νῆας istos e Callimacho adscivit, quem in sqq. quoque
 ob oculos habuisse patet. || — 416. ἔνθα Μέλας κτλ.]
 Callimachus l. l. 18 sqq. Arcadium totum, quo tempore
 Rhea Jovem in Parrhasia peperisset, fluvii caruisse
 dicit :

Ἀ δ' ὄων ἀλλ' οὕτω μέγας ἔρρεεν, οὐδ' Ἐρύμανθος...
 ἤ πολλὰς ἐφύπερθε σαρωνίδας ὑ γ ρ ὸς Ἰάων
 ἤειρεν, πολλὰς δὲ Μέλας ὠχρήσεν ἀμάξας,
 πολλὰ δὲ Καρνίωνος ἄνω, διεροῦ περ ἰόντος,
 Διουὸς ἐβάλλοντο κινώματα· νίσσιστο δ' ἀνήρ
 πεζὸς ὑπὲρ Κραθίην τε πολύστειον τε Μετώπην
 διψχλέος.

Vides unde sua Noster hauserit. Jam quod Crathin
 attinet, constat eum per Arcadiæ partem, deinde per
 Achajam delapsam prope *Ægæo* eructari. Minus liquet
 de Melane et Jaone. Bernhardyus Jaonem sono aperte
 referre dicit Jones prisca *Ægialæ* incolæ. Quibus
 innitens Curtius (*Peloponn.* t. 1, p. 489) Selinum,
 Achajæ fl. maximum, qui in Erymantho fontes ha-
 bet, Jaonis nomine fortasse indicari suspicatur. Simi-
 liter Melam Dionysii componunt cum Mela fluvio.
 quem in Achaja prope Olenum exire Strabo p. 386
 (p. 331, 24 Didot) dicere videtur (At vid. annotat.
 crit. ad h. l.). Parum hæc probabilia sunt, quum vix
 fontes horum fluviorum Arcadiæ vindicari possint.
 Haud magis placet quod Sylburgius (ad Pausan. 6, 21)
 Jaonem fluvium eum esse censuit qui Diagon a Pausa-
 nia, Dalion a Strabone vocatur et in Elidis Arca-
 diæque confiniis Alpheo miscetur. Ego nullus dubito
 quin Jaon idem sit cum Alpheo. Sane quidem Alpei
 Dionysius jam meminit ; at in hac quæstione non cum
 Dionysio nobis res est, sed cum fonte ejus Callima-
 cho. Hunc vero jure mireris post Erymanthum et
 Ladoneum non memorasse tertium Arcadiæ fluvium
 maximum, Alpheum, qui ipsam regionem Rhea partu
 celebrem præterlabitur, cujusque vel affluentem Car-
 nionem poeta memorat. Sponte igitur nascitur suspi-
 cio Alpheum, quem olim Stymphelum appellatum esse
 Plutarchus (De fl. c. 19) refert, et in superiore cursu
 parte *Λεοντοροφίου* nomen tulisse Hesychius prodit, a
 Callimacho poeta erudito vocari Jaonem. Hunc ὑγρὸν

ἤξει καὶ ὠγύγιος μὴκύνεται ὕδασι Λαδῶν.
 Ἄγχου δ' Ἀργείων ἄροσις καὶ γαῖα Λακῶνων,
 ἥ μὲν ἐς ἀντολίην, ἥ δ' ἐς νότον εἰσορώσα.
 430 Δοῖαι δ' Ἴσθμια νῦτα περιβρομέουσι θάλασσαί,
 ἥ τ' Ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζῶφον, ἥ τε πρὸς αὐγάς
 ἐλκομένη, τὴν μὲν τε Σαρωνίδα κυκλήσκουσιν.
 Νέρθε γε μὴν Ἴσθμιοῖο πρὸς αὐγάς Ἀττικὸν οὐδας,
 τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται βόος Ἰλισσοῖο,
 425 ἐνθεν καὶ Βορέης ποτ' ἀνήρπασεν Ὀρειθίαν.
 Τῷ δ' ἐπι Βοιωτῶν τε πέδον καὶ Λοκρὶς ἄρουρα·
 Θεσσαλίη δ' ἐπὶ τοῖσι, Μακηδονίης τε πόλις.
 Γαῖς δ' ἐπι φαίνονται κορυφαὶ χιονώδεις Λήμου
 Θρηακίου· τοῦ δ' ἄντα ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
 430 Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.
 Ἰῆς δ' ὕπερ ἐς νότον εἴσι, μετὰ σκοπιῆν Ἀρακύνθου,
 ἀνδρῶν Αἰτωλῶν πεδίον μέγα· τοῦ διὰ μέσου

ubi etiam priscus Ladon longas trahit aquas.
 Prope vero Argivorum arvom ac terra Laconum,
 altera in ortum, in austrum altera spectans.
 Duo autem Isthmi dorsum maria circumfremunt,
 hoc contra Ephyrani in occasum, illud in ortum
 tendens, quod Saronicum vocant.
 Isthmo autem inferior in orientem est Attica tellus
 quam divini cursus Ilisi permeat,
 unde etiam Boreas olim Orithyiam abripuit.
 Post hanc Bœotorum solum et Locrorum arva;
 quæ subsequantur Thessalia Macedoniaque urbes.
 Deinceps vertices conspiciuntur nivalis Hæmi
 Thracii, cujus e regione versus flatus favonii
 immensa patet Dodonæ continens.
 Hanc super in austrum vergit sub Aracynthi cacumina
 Ætolæ gentis magna planities, quam mediam

dicit, quod epitheton in Alpheum præ ceteris Peloponnesi fluviis cadit. Porro in Alphei locis querceta Rhææ sacra) memorat, sicut Strabo p. 343 Alphei regionem dicit mυστήν Ἀρτεμισίων καὶ Ἀρροδισίων καὶ Νυμφαίων ἐν Ἰσσοῖσι ἐνθεν πλάγῃ τὸ πολὺ διὰ τὴν ἐνυδρίαν. Ipsum denique nomen Ἰάων seu Ἴων unde ductum sit, abunde explicatur iis quæ de Jone in Alpheo cruorem abludente deque Joniadis nymphis violarum (ἴων) coronam offerentibus narrat Nicander, poeta φιλόσοφος Callimacho simillimus. Is enim in Georgicōn libro secundo (ap. Athenæum 15, p. 683, A) ita canit :

...Γένη γε μὲν ἴσσι δισσά
 ὠγρόν τε χρυσῷ τε φύγῃ εἰς ὕπα προσειδῆς,
 ἄσσα τ' Ἰωνιάδες νόμφαι στέφος ἀγνὸν Ἴωνι
 Πισαίοις ποθίσασαι ἐνὶ κληροῖσιν ὄρεξαν.
 Ἦνυσσε γὰρ χλοόνην τε μετεσσύμενος σκυλάεσσιν
 Ἄλφειῷ καὶ λυθρον ἔων ἐπλόνατο γυίων,
 ἐσπέρτος νόμφαισιν Ἰαονίδεσσι νυχέσων.

His adde quod Strabo p. 357 (coll. Pausania 2, 22, 6) in Pisatide ad Cytherium rivalum, qui in Alpheum exit, memorat τὸ τῶν Ἰωνιάδων νυμφῶν ἱερὸν τῶν πισοτημένων θεραπεύειν νόσους τοῖς ὕδασι. Dionysius igitur Jaonem e Callimacho, quem non intelligebat, temere arripuit. Melas qui fuerit inter tot Arcadiæ fluviolos, quorum nomina ignoramus, dicere non habeo. An fuit fluvius cui adiacebant Melanæ in via qua Gortyne itur Heræam? An in Arcadiæ parte boreali et Argolidi propinqua non longe ab Aroanio fluvio quaerendum putemus, quoniam Vitruvius 2, 8, 12 narrat Melam et Areuaniam (Aroaniam) Argis ac Troezen communem coloniam deduxisse in Asiam? || — 417. Versum laudat Eudocia in Violet. p. 439. || — 418. « ἄροσις loco ἄρουρα mutuatus est Noster ab Apollonio 1, 826. 868. » ΒΕΛΛΗ. Λακῶνων] Λακῶνων ΓΝῶμων. || — 421. ποτὶ ζεφύρον ἥ τε πρὸς ἡῶ ΗΖ; hoc interpretamentum versui accommodavit X scribendo ἀντικρὺ ποτὶ ζεφύρον τε πρὸς ἡῶ. — ζεφύρον pro ζῶφον habet o; ἀντικρὺ ζεφύρον (γρ. ποτὶ ζῶφον) d. — ἡῶ AB DEFGHKL MN OY X bedeghikmopqrstx, αὐγάς cett. || — 422. ἐλκομένη] ἐρχομένη p et mgo Y var lect. ap. R.

et H. Stephan. τὴν μὲν τε] τὴν περ τε ACO. Cf. Etym. M. p. 708 : Σαρωνίς. Εὐφορίων φησὶν· ἐπειδὴ Σάρων τις κυνηγὸς ἐπιδιώων, ἐκίθην κατερχμίνισθη εἰς θάλασσαν, διὰ τοῦτο Σαρωνικὸν ἐκλήθη τὸ πλάγος. Διονύσιος δὲ περιγηγῆς· « τὴν μὲν τε Σαρωνίδα κυκλήσκουσι. » Strabo p. 335 : τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πόρον πλάγος ὀνομάζουσι. Cf. supra p. 53 not. || — 423. νέρθε] πρόσθε ACEGNY Xabdehmpquw marg. O; πρὸ θεμὴν s. Vox νέρθε eodem sensu adhibetur quo vs. 336 ἐπίνερθε || — 424. θεσπεσίοιο DGNbcegrte; κατέρχεται pro φέρεται cod. s. || — 425. ἐνθεν] ἐνθα q; πότ'] πρῶτ' Ds; Ὀρειθίαν o, Ὀρειθίαν A. De re cum Nostro facit Apollon. Rhod. 1, 215. De Boreæ ἱερῷ ad Ilissum v. Herodot. 7, 189. Simonides Orithyiam a Brilisso, Chœrilus a Cephissi fontibus abductam esse dixerunt, testante schol. Apoll. Rh. 1, 211. || — 426. τῷ] τοῖς BGHEKLe mζ; δ' ἐπὶ] διὰ b; τε] omis. EGKLNε; Λοκρῶν CEF G Ndeo; Λοκρῶν f. || — 427. τοῖσι] τῆσι ABEGHKL MN b cdeortz Nicephor.; Μακιδ. CDGKLQYabete. || — 428. ταῖς] τῆς GHLXNYbde. || — 429. τοῦ] τῶν Be; περιρριπὴν B. || — 430. ἐκτετάνυσται] ἐστεφάνωται ABEGHKL MN OX b eghikmogruiwz. « Manifesto hæc diversitatis singularitas e vs. 4 derivata est. » Bernhardt. Citat hunc versum Steph. Byz. v. Δωδώνη. Quod τὴν παρήχησιν verborum ἤπειρος, ἀπείριτος attinet, confert Bernhardtus Euripidis versum (fr. 1037 p. 864 ed. Didot) : ἤπειρον εἰς ἄπειρον ἐκβαλὼν πόδα. || — 431. τῆς] τοῖς D; εἴσι μετὰ] εἰσὶν ἐπὶ AGKLNQXε, nisi quod εἰσὶν deest in GLNe, sicut etiam in br; subter Avien. 591, sub Priscian. 445. Cf. Eustath.; ἐπὶ σκοπιῆν corr. d; ἴδοις σκοπιῆν q; Ἀρακύνθου ACEKLN Y defghkmr, Ἀρακύνθου B, Ἀρακύνθου M. « Quod Acarnanes Dionysius silentio prætermisit, haud dubie significavit ad Epirum eos pertinuisse, cujus finibus Romani jusserant Acarnaniam contineri. » BERNHARDT. Immo, Acarnaniæ mentio inest verbis ὁμοῦρων Κεφαλλήνων πολιτίσθρα; Cephallenes enim apud Homerum non insulas modo sed Acarnaniam quoque tenuerunt. V. Strabo p. 452. 461. || — 432. πεδίον s; μέσου HMXd oq, μέσον f, μέσος Y; πεδίον τοῦ δ' δ' αὐτὸ διὰ μέσον correct. O. Vox μέσου non premissa est. V. not. ad 531. De superiore Acheloi

σურεται δὲ κὼν ἄγων Ἀγελώϊος ἀργυροδίνης,
 Τρινακίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος διὰ μέσων
 435 νήσων, ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας, ἧσιν ὁμοῦρων
 ἔσπεται ἄλλυδις ἄλλα Κεφαλλήνων πτολιεθρα.
 Τῷ δ' ἐπι Φωκίς ἄρουρα, πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ
 ἑλκομένη βορέηνδε κατὰ στόμα Θερμοπυλάων,
 Παρνησοῦ νιφόντος ὑπὸ πτυχί· τῆς διὰ μέσης
 440 Κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατεργόμενον κελαρύζει.
 Τῷ πάρα Πυθῶνος θυόεν πέδον, ἧχι δράκοντος
 Δελφῆνης τριπόδεσσι θεοῦ παρακείλκται ἄλκος,
 ἄπειροσίησιν ἐπιφρῖσων φολίδεσσι,
 νηῶ ἐν ἱμερτῶ, τότε πολλάκις αὐτὸς Ἀπολλων,
 445 ἢ ἀπὸ Μιλήτου ἢ Κλάρου ἄρτι βεθηκῶς,
 ἰστάμενος χρυσῆς ἀναλύεται ἄμμα φαρέρης.
 Ἄλλ' ὁ μὲν ἱλῆχοι· σὺ δέ μοι, Διὸς, ἔννεπε, Μοῦσα,
 νήσων πασῶν ἱερὸν πόρον, αἰτ' ἐνὶ πόντῳ
 ἀνδράσι ναύονται, τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.
 450 Ἦτοι μὲν κατὰ μέσων ὄρεσπερίων στηλαίων
 ἰσχυρότατα Γάδειρα φαίνεται ἀνθρώποισι,
 νήσου ἐπ' ἀμφιρῦτης, ἐπὶ τέρμασιν Ἰλακνοῖο.
 Ἐνθάδε Φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἑνναίουσιν,
 ἄζόμενοι μέγαλοιο Διὸς γόνον Ἡρακλῆα·
 455 καὶ τῆν μὲν ναετῆρες, ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
 κληζομένην Κοτινοῦσαν, ἐφημίξαντο Γάδειρα.

pervagatur aquas albicantes volvens Achelous,
 dum in Trinacriæ pelagus fertur medias
 per insulas, quas vocant Echinades; quibus finitimæ
 circumcirca Cephallenum civitates sequuntur.
 Post hunc Phocis regio ad ortum et auroram conversa,
 quæ in boream extenditur ad fauces Thermopylarum,
 sub nivalis Parnasi convalles, quam per mediam
 ingens Cephisi flumen delabens reboat.
 Juxta vero Pythonis ædes odorata, ubi serpentis
 Delphynæ spiræ dei tripodem circumvolvuntur,
 spiræ plurimis squamis inhorrescentes,
 in augusto delubro, ubi sæpenumero ipse Apollo,
 quum aut Miletum aut Clarum recens deseruit,
 subsistens aureæ pharetræ nervum solvit.
 At ille propitius esto; tu vero mihi, Jovis Musa,
 omnium insularum sanctum exponas ordinem, quæ in
 mari aliorum aliæ conversa ab hominibus habitantur.
 Igitur occiduas inter Columnas mediæ
 mortalibus extremæ Gades apparent,
 insula in circumflua, ad oceani terminos.
 Ibi sedes Phœnicum gens constituit,
 qui stirpem magni Jovis Herculem venerantur,
 insulamque incolæ, quum ætate superiore
 Cotinusa nominaretur, Gades nuncuparunt.

parte vocem intelligi voluit Palmerius Gr. Ant. 4, 1. Idem ceuset Hillius, addens tamen Dionysium fortasse Acarnaniam Ætoliæ nomine comprehendere, quum fœderis Ætolici tempore Acarnaniæ pars ab Ætolis steterit. || — 433. ἄγων omisit q; ἀργυροδίνης] Cf. vs. 497; ob albicantem aquæ colorem fluvius nunc *Aspropotamo* (albus fluvius) vocatur. || — 434. Τρινακίης *LMabfghorwx*, Θρινακίης *GNe*; μέσων νήσων] νήσων, νήσων *EM*, ἠήσων μέσων *Bbnv*. || — 436. Κεφαλλήνων *BDFKeoqs*. || — 437. ἠῶ] δῶσιν *t*. Non memorat poeta Locros Ozolas, satis habens in orientalis lateris regionibus Locridem recensuisse (v. 426). || — 439. Παρνησοῦ *BXQ*, Παρνασοῦ *GNæq* et pr. man. *L*; Παρνασοῦ *M*; νεφόντος *i*. || — 440. Κηφισοῦ codd.; κελαρύζει *Ler*. || — 441. θυόεν] ἱερὸν *HZ*. || 442. Δελφῆνης *Ka*, Δελφῆνης *bdr*. Δελφῶνη etiam codex Laurent. Apollonii Rh. 2, 706, Nonnus 13, 28, Apollodor. 1, 6, 3, Tzetzes *Exeg.* II. p. 117, 19. Cf. schol. Apollon. l. l., Tzetzes ad Lyc. 208. || — παρακείλκται] παρατίπεται *BGELMNXBdimqsuw*. || — 444. ἐν ἱμερτῶ] ἐνὶ μεγάλῳ *AHez*. Cf. Eustathius. || τῶ] θῶ] *EGQX*. || — 445. Hunc versum post versum 446 ἰστάμενος etc. exhibent *GHEKLNbdnvwz*. ἢ Κλάρου] *XY*; ἢ ἐκλάρου *act*, ἢ ἐκλάρου *s* (manus sec. erasit literam *u*), ἢ ἐκ λάρου *C* (correct. ἢ ἐκ Κλ.) *q*; ἢ ἐκ Κλάρου cett. Cf. Apollon. Rhod. 1, 307: οἶος δ' ἐκ νηοῦ θυόδαος εἶσιν Ἀπόλλων | Δῆλον ἐν' ἀγαθήν ἢ Κλάρου ἢ ὄρε Πυθῶ. || — 446. ἰστάμενον *F*. || — 447. Ἰλάκοις *D*. Cf. Apollonius 2, 708, qui, post narratam Delphynæ cædem, pergīt: Ἰλῆχοις· αἰί τοι, ἀναξ, ἀτμηται ἴθιραι. — μοι omis. *coq*; *me* cod. *e*. || — 448. πόρον] χόρον *t*, γῶρον *F*; αἰγ' *Neq*; ἐν] ἐπ] cod. *z*.

— 449. ναύονται] φαίνονται *ABEGHKLMNOYXU bklmrc*. ἄλλαι] ἄλλη *BEL*, ἄλλη aut ἄλλη *MNObeq*. || 450. μέσον *egst*, μέσο *o*; ὑφ' ἴστ. *GOcdgqr* et pr. m. *e*, ἐφ' ἴστ. *K*; ἐφ' ἴστ. *HZ* et sec. m. *e*. « Vocem sine dubio Dionysius eodem artificio, unde provenit ὑπερνότιος, excudebat. » Bernh. « Κατὰ μέσον] non quidem exacte; insula enim hæc extra Columnas in ipso Oceano est; sed quum columnis vicina sit, hoc poetice licentiæ facile condonari potest, præsertim quum alii ita fere locuti sint, ut Mela 3, 6: *Gades fretum attingit*. Sed videtur Dionysius Eratosthenem imitatus, qui juxta Columnas Erythiam collocat (quam quidem alii eandem cum Gadibus, alii insulam illi proximam faciunt), teste Strabone lib. 3: Καὶ Ἐρατοσθένης δὲ τὸν συνεχῆ τῆ Κάλπη Ταρτησοῦ καλεῖσθαι ὄρησιν, καὶ Ἐρῶθειαν νήσον εὐδαίμονα. » Hillius. Nonnullos Columnas ad ipsas Gades posuisse constat, quod fortasse hoc loco etiam Dionysio observabatur, quamquam supra de Columnarum loco aliter statuit. || — 451. ἰσχυρότατα *Yegte*. Cf. Eustathius. || — 452. ἐπ' ἀπ' *U* Ald.; ἀμφιρῦτης *DFGNX*; ἐπ] περ] *BOYXeghopq*, παρὰ *AHc*. || — 454. μεγ. Δ. γόνον] υἶδν Διὸς γόνον *D*, Διὸς υἶδν μέγαν *C*, μέγαλοιο υἶδν μέγαν cod. *e'*. — Ἡρακλῆα] αἰγιόχοιο *BLNbdv*, γρ. αἰγιόχοιο *Cw*. || — 455. Versum laudat schol. ad v. 10. || — 456. Κοτινοῦσαν] Κοτινοῦσαν *K*, Κοτινοῦσαν *BQ*, quod si mavis recipere. Meminit hujus loci scholiasta ad Aristoph. Plut. 586, qui sua ex Eustathio habere videtur. Cf. Tzetzes Chil. 8, 715: καὶ Κοτινοῦσα πόλις δὲ, τὰ Γάδειρα δὲ νήσος. Hesychius Κοτινοῦσα (deb. Κοτιν.)· τὰ Γάδειρα οὕτω ἐκαλεῖτο. Plinius 4, 36 § 120: *Timæus Cotinusam ab oleis* (deb. *oleastris*) *vocitatum* ait. || Γυμνάσαι *C* et

Νῆσοι δ' ἐξείης Γυμνήσιαι· ἄγχι δὲ Βούσος,
 Σαρδώ τ' εὐρυτάτη καὶ ἐπῆρατος εἰν ἄλι Κύρνος,
 ἦν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιαι καλέουσιν·
 460 ἔλη δ' ἀμφιλαφῆς οὐτίς τόσον, ἕσσον ἑκαίνη.
 Τὴν δὲ μετ' Αἰόλου εἰσὶ περιδρομοὶ εἰν ἄλι νῆσοι,
 Αἰόλου Ἴπποτάδαο, φιλοξείνου βασιλῆος,
 Αἰόλου, δεσθητὰ μετ' ἀνδράσιν Ἰλλαχε δῶρα,
 κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων θ' Ἰσταμίνων τε.
 465 Ἐπὶ δὲ οἱ ταί γ' εἰσὶν, ἐπόνυμοι ἀνδράσι Πλωταί,
 οὐνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιελικτον.
 Τρινακίη δ' ἐπὶ τῆσιν ὑπὲρ πέδον Αὐσονίῳ
 ἐκτέταται, πλευρῆσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα·
 ἄκρα δὲ οἱ Πάχυνος τε Πελωρίς τε Αἰλύβη τε.

Deinceps sunt insulae Gymnesiae; prope has Busus
 ac patentissima Sardinia et amabilis in mari Cynrus,
 quam quidem indigenae homines Corsicam appellant;
 silvis autem indigenae homines Corsicam appellant;
 silvis autem tantum illa abundat nulla.
 Quam post Aëoli sequuntur insulae per mare circum-
 Aëoli Hippotadae, hospitalis tyranni, [fusae,
 Aëoli, qui spectabilia inter homines munera sortitus est,
 ventorum arbitrium, turbantiae an componantur.
 Eae sunt autem septem, Plotae ad homines cognominatae,
 quod intermediam praestant navigationem varia
 conversione. Trinacria deinde ultra regionem Ausonum
 est porrecta, tribus innixa lateribus.
 Capita sunt enim Pachynus et Peloris Lilybeque.

Nicephorus. Cf. Plin. 3, 11 § 77: *Baliares funda bellicosas Graeci Gymnasias dixerunt.* || — δὲ Βούσος] δὲ Βαῦσος αἰ, δὲ Βούσος; BCXoi; δ' Ἐβουσος Bernhardyus. Apud Strabonem quoque p. 123 omnes codices praebent Βούσος. Similiter in nummis Cabiricis nomen libyphoenicum modo legitur *J-Busim* (□ϠΒ-ΙΝ), i. e. νῆσος πιτών, πιτουόσσα, modo brevius *Busim*. Forma phoenicia est *brusim*. Hinc explicandum esse quod apud Diodorum 5, 16 legitur Ἐρεῖος nomen, utpote a ἔριος (ζέρεος) ductum, censet Moversius *Phoenis*. t. 2, p. 586 not.; Wesselingus scribe conjecit Ἐδέσιος vel Ἐβουσος || — 458. εὐρυτάτη] Sardinia Timæo aliiisque erat inaxima insularum maris interni. V. tom. 1, p. 96. || — ἐπῆρατος] ABCDFHKMNOY UXceghlogrt, Paraphrast., Ald.; ἀπειρος E, ἀπειριτος ceteri, probante Bernhardy. Ut Cynrum ἐπῆρατος Dionysius, sic Sardiniam Callimachus in Del. 21 [μερόεσσαν dicit. || — 459. Κορσίταν varia lectio apud Eustathium. || — 460. τόσον G, ἑκαίνης HOX. Cf. Callimachus hymn. in Apoll. 42: τέχνη δ' ἀμφιλαφῆς οὐτίς τόσον ἕσσον Ἀπολλῶν. || 462. Ἴπποτάδαο C, φιλοξείνου Ud Ald. || — 464. κοιρανίην var. lect. ap. R. et H. Stephanos; κλονεόντων] τῶν ἀέντων σε. Hunc versum omisit g. || — 465. δὲ οἱ] δὲ τοι ABLK Ore.— ταί γ'] ταί δ' NXe et supr. scr. O; μετώνυμοι e.— Πλωταί] Apud Homer. Odys. 10, 3 Aëolus Hippotades habitasse dicitur πλωτῆ ἔνι νῆσῳ. Similiter Apollonius Rhodius Hieram, unam ex Aëoli insulis, Hephaesti officinam, πλαγκτήν, vel, si fides esset scholiis Florentinis, πλωτὴν dixit, id est *natantem*, sicut Nili insulam quandam πλωτὴν dixit Herodotus 2, 156. Hinc igitur profectus Dionysius, nescio quem auctorem secutus, septem Aëoli insulas, quas posterior ætas agnovit, Πλωτὰς vocari dicit, sicut Apollonius Rhodius 2, 296 canit: Στροφάδας δὲ μετακλείουσι ἄνθρωποι Νῆσους τοῖο γ' ἔκητι, πάρος Πλωτὰς καλέοντες (cf. Plin. 4, 19 § 55). Ceterum Πλωτὴν vocem varium in modum Homeri interpretes explicarunt. Eustathius ad Hom. p. 1644, 47: Πλωτὴ ἢ κατὰ τι κύριον ὄνομα ἢ ἢ καίμην ἐν πλεονασμοῖς τόποις καὶ διὰ τοῦτο γνωρίζομενοι: κατ' ἄλλους δὲ φράσαι ἢ προσπελεγμένη ὑπ' ἀνθρώπων ἢ ἄλλως ἢ περιπλεομένη κύκλω καὶ μὴ κατὰ τὰς ἄλλας οὕσα πλήρης βράδων πετρῶν. Ἀριστάρχος δὲ, φασί, πλωτὴν λέγει φορητὴν καὶ οἶον περιπερομένην ἢ συνεχεῖα σεισμῶν ἢ ἄλλως πωσοῦν ὡς ποτὲ ἀν ἐν δεξιότης δρασθαὶ μέρει, ποτὲ δὲ

ἐν ἀριστεροῖς, ὅποῖον δὴ τι καὶ περὶ Δῆλου ἰσθόρηται. Ex his quænam probaverit Dionysius, liquet e vs. 466. Similiter schol. Apollon. l. 1. Πλωτὰς esse dicit τὰς περιπλεομένης. Ineptæ sane hæc explicatio, nihil tamen video cur a Dionysio alienam et versum 466 a grammatico quodam additum esse cum Bernhardydo putemus. || — 466. μέσσον] μέσον Ddqs. Insulas illas septem intermedio spatio satis amplo separari dicit, ut singulae possint circumnavigari. περίπλοον HX. || — 467. Τρινακίη. EXbdghklmorw, Τρινακίη C. || τῆσιν] τοῖσιν CDc; ἐπὶ πέδον g et e, cujus margo ὑπὲρ. || Αὐσονίῳ D, Αὐσονίων H. || — 468. τρισσῆσιν ἐπὶ πλευραῖς BM; τρισσῆσιν etiam in edeoq. Varietas procul dubio petita e vs. 242, monente Bernhardydo. || ἑστηκυῖα Ac, ἑστακυῖα e. || — 469. ἄκρα N e, ἄκρα g. In Πάχυνος media corripitur etiam v. 471, sed recte producitur vs. 86; Αἰλύβη τε] Αἰλύβη τε (margo Αἰλύβη τε) r, Αἰλύβη omisso τε b (margo Αἰλύβη τε). Vitiosam scripturam produnt etiam quæ leguntur in Etym. M. p. 659, 51: Πελωρίς, νῆσος ἢ τόπος. Διονύσιος ὁ Παριηγητής: γραφεται δὲ [δὲ] ο]μικρόν, ὡς τὸ « ἄκρα δὲ οἱ Πάχυνος Πελωρίς τε Αἰλύβη τε ». καὶ [δὲ] ω] μέγα, ὡς τὸ Ἠμεμέσσα Πελωρίς ἐς Αὐσονίην ὁρώσα. » Ad quæ Syllburgius: « Si Πελωρίς o brevi legendum sit, talis quæpiam requiritur lectio: Πελωρίς τ' αἰπαῖα Αἰλύβη τε, vel potius additione in primo hemistichio facta: ἄκρα ἐξ οἱ τάλθη: Πάχυνος, Πελωρίς τε Αἰλύβη τε. » Bernhardyus vero ita habet: « Alii via probabiliore censent hæc e vitiosa scriptura ortum cepisse; equidem ob ipsam orationis indigentiam non tam pravam scriptionem vel potius monstrum lectionis huc accessiverim, sed arbitror imperitiam male feriat grammatici manus, quæ passim in utilissimo Lexicographi labore grassabatur, emendationem licentiae quam Periegetes sibi sumsit tentasse. Neque enim Spohnium prorsus videtur ratio fefellisse, dum talem verborum collationem inde colligit exstitisse: ἄκρα δὲ οἱ Πελωρίς τε Πάχυνος τε Αἰλύβη τε: suo enim merito Πάχυνος potuit criticum turbare, ut quod media correpta, Dionysium modo unum excipiamus et utrumque Romanum interpretem, in Græcia Latineque fuerit inauditum. » At si ita res haberet, quidni tum etiam versum 471 grammaticus ille correxit; et cur quis versum in voce Πάχυνος corrigendum putaverit pessumdando vocem Πελωρίς? Quare vitiosam potius scripturam subesse loco Etymologici

170 Ἄλλ' ἦτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
 εἰσανέχαι, Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγὰς, αὐτὰρ ἐπ' ἀρκ-
 ῆναιμέσσα Παλωρίς, ἐς Αὐσονίην ὁρώουσα. [τους
 Τῆς μὲν πρὸς βορέην ὁλὴν ναύτησι κέλευθος,
 στεινὴ τε σκολιή τε καὶ ἀσχετος, ἤχι θάλασσα
 175 συρομένη μακρῆσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν,
 Ἄονίω τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρω.
 Πρὸς δὲ νότον Λιθυκὸς τε πόρος καὶ Σύρτιδος ἀρχή
 τῆς ἐτέρης· ἐτέρην δ' ἂν Ἰδοίς προτέρωσι περήσας,
 ἑσπερίην τῆς πρόσθε δύο νησίδες ἔασι,
 180 Μῆνιγέ καὶ Κέρκινα, Λιθυσιτικὸν ὄρμον ἔχουσαι.
 Ἄλλ' ὅπότε Ἄδριαδος σκαῖον πόρον ἀμφιτρίτης
 εἰσαλάσῃς ἐπὶ νηός, Ἰηφυγίην ἐπὶ γαῖαν,
 δῆεις ἰφθίμου Διομήδεος αὐτίκα νῆσον,
 ἐνθ' ἦρως ἀφίκανε, χαλψαμένης Ἄφροδίτης,
 185 ὀκπότε τριλλίστων μετακίθεον ἔθνος Ἰβήρων,

Quorum Lilybe ad favonii flatum exposita est,
 Pachynus ad ortum, at versus septentriones
 ventosa Peloris in Ausoniam spectat.
 Jam in aquilonem nautis adest iter periculosum,
 angustum et obliquum atque intractabile, ubi mare
 protractum altos ad scopulos remugit
 Aonio scissum multas cuspides habente ferro.
 In austrum vero est Libycum mare et Syrtis principium
 alterius; alteram autem ulterius evectus conspicias
 occidentiam; cui duæ imminent insulae,
 Meninx et Cercinna, portu Libyco instructæ.
 Verum quum sinistram Adriatici maris viam
 nave eris ingressus in Iapygiam terram conversus,
 fortis Diomedis insulam extemplo deprehendes,
 quo heros advenit, irata Venere,
 quum gentem Iberum adiret multum exoptatorum,

ego quoque censeo. Num forma Λιλύβη (ιβή) i. e. versus Libyes. V. Bochart. Geogr. Sacr. p. 507, Movers *Phœnis*. t. 2, p. 333) apud alios scriptores occurrat, quaero. Apud Apollonium Rhod. 4, 919 ἄρα Λιλυβῆς. || — 470. ἐκρυπτήν Βεγ, ὑπερρικήν, NC; supra scriptum ἔκαλ βήπην, in CY. || — 471. ὑπ' ἀρκτους H. || — 472. ἐς] πρὸς codex s. || — 473. τῆς μὲν πρὸς] τῆς πρὸς μὲν YU et Ald.; τῆς μὲν πρὸς μὲν X. || 474. — σκολιή] βολιχὴ edit. Antev.; ἀσχετος] ἀπλετος margo OZ. || — 475. παρσιούρεται HZ. Abstinet Dionysius, quantumvis poeta, a Scyllæ Charybdisque nominibus. || — 476. Ἄονίω] Cf. Callimachus in Del. 31 : ἀορι τριγλώχιν, τὸ οἱ Τελχίνες ἔτευξαν, νήσους εἰναλάς εἰργάζετο (Neptunus). Aonia sive Bœotia principem deum coluit Neptunum; Etym. M. p. 547, 17 : ἡ Βοιωτία δὴν ἱερὰ Ποσειδῶνος. Quare nummi Bœotiae Neptunum cum tridente exhibent (V. Eckhel. D. N. I, 1, p. 197), fabulisque Neptunus pradicatur pater Aonis (Statius Theb. 1, 34 ibique schol.) et Bœoti (Corinna ap. Herodian. π. μων. λαξ. p. 164 ed. Lehrs, Euphorion ap. Steph. Byz. v. Βοιωτία etc.). Itaque Bœotorum deum gestare tridentem e ferro Aonio fabricatum consentaneum est; quaeritur autem cur in freti Siculi descriptione Dionysius Aonii tridentis meminerit. Ni fallor, Bœoti, quemadmodum in Iapygiam (in qua Hyria oppida et Orionem montem novimus V. tom. 1 p. 23 not.) migrasse dicuntur, sic etiam ad fretum Siculum consedisere ferebantur, de quo Bœoticas fabulas jam Hesiodus novit. Certe Diodorus (4, 85), varias de freto Siculo sententias proferens, ex Hesiodo narrat fretum inter Siciliam et Italiam intercedens, quum olim latius fuisset, coarctatum esse ab Orione, notissimo heroe Bœotiae, quem nonnulli Neptuno natum esse ferebant. Hunc enim Hesiodus narravit προσχῶσαι τὸ κατὰ τὴν Πελοπόννησον καί μιν ἀρωπῆριον καὶ τὸ τέμνον τοῦ Ποσειδῶνος καταστέλλεσθαι, τιμώμενον ὑπὸ τῶν ἐγγυρῶν διαφερόντως. Eudemem Orionem Zanclo regi portum exstruxisse Diodorus prodit. Minoris momenti est Pelori nomen in Bœotiae fabulis recurrere, ubi Pelorus est unus Spartorum. De Ποσειδῶνίω ad fretum posito v. Strabo p. 257 (213, 47 ed. Didot). || — 478.

ἐτέρην X ceog; περήσας q. E regione Siciliae sita est Syrtis minor, cui Meninx et Cercina insulae sunt appositae. Dionysius vero perperam ita loquitur quasi Siciliae objecta esset Syrtis major, a qua versus occasum ad minorem progrediendum foret. Errorem poetae Wernsdorfius ad Avien. v. 644 tollere voluit corrigendo : ἐτέρην δ' ἂν Ἰδοίς προτέρωσι (versus ortum) περήσας. Ἑσπερίης δὴ πρόσθε etc., quod recte repperunt Spohnius et Bernhardyus. Avienus vocem ἑσπερίης non expressit. || — 479. πρόσθεν βο, δύο KLX boeζ; ἔασιν K. || — 480. Μῆνιγέ BDGKMNUegηρωζ; Κέρκινα AKcegmq, Κέρκινα hk, Κέρκινα corr. dn; ἔχουσα e. || — 481. ὅπότε ἂν Ἄδρ. d. || — 482. εἰσαλάσῃς] BEFUbdesngt, εἰσαλάσῃς CDGHQX ceterique, ut videtur. Ἰαφυγίαν d; ἐπὶ γαῖαν] ἐπὶ γαῖας cod s; μετὰ πέτρην BHKK schol., μετὰ πέτραν cod. ζ (supra scripto ἐπὶ γαῖαν). Scholiasta : πέτραν δὲ φησι τὴν Λευκίην τῆς γὰρ Ἰαφυγίας ἐστὶ χώρας, quibus innuit Iapygium sive Salentinum promontorium (Capo di Leuca), ad quod τὰ Λευκά oppidum unus, quantum sciam, Strabo p. 281 memorat. Inde ab hoc promontorio auctor lectionis μετὰ πέτρην initium maris Adriatici posuisse videtur, quamvis id a Dionysii mente alienum esse patet ex vs. 91. Brunkius pro ἐπὶ γαῖαν fort. παρὰ γαῖαν legendum esse suspicabatur. Contra quem Bernhardyus : « Omnia recte habent, modo a consuetis poetarum formulis ἐπὶ γῆν, ἐπὶ θάλασσαν, hunc usum fluxisse statuas : nam litorales cursus per oram Iapygiam praetervehentium significari conspicuum est. » || — Auctor noster cum Stephano, Mela 2, 7, Solino c. 8, unicam Diomedis insulam nominat; Strabo duas, quarum alteram cultam, alteram desertam esse refert; Ptolemæus quinque numerat, quem numerum exstare, si quae scopuli potius quam insulae formam repraesentant, annumeret, testatur Ortelius. » Hillius || — 485. τριλλίστων] τριλλίστων blm, τριλλίστων D, τριλλίστων C, τηλλίστων AG, de qua lectione etiam Eustathius monuit; πολίστων, supra scripto τριλλίστων, cod. ζ. Fortunatissimas regiones extremæ Europæ occidentis veteres vindicasse constat. Cf. Strabo p. 150 : ὁ τοῖνυν ποιητῆς τὰς τοσαύτας στρατείας ἐπὶ τὰ ἔσχατα τῆς

ἥς ἀλόχου βουλῆσι κακὸφρονος Αἰγιαλαίης.
 Ἐξείης δὲ πόροιο πρὸς αὐγάς ἡλιόιο
 Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἀσπετος ὄλκος,
 τὰς ποτε Κόλχων ὕλας ἐπίδραμον, εὖτ' ἐμόγησαν
 480 ἶχνια μαστεύοντες ἀλήμονος Αἰητίνης.
 Ἐξείης δ' ἐπὶ τῆσι Λιθυρινίδας ἐρρίζωνται.
 Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ Κεραύνια νηὶ θεούσῃ
 νῆσοί κεν φαίνονται περαιόθεν Ἀμπρακίων
 καὶ λιπαρῇ Κέρκυρα, φλίον πέδον Ἀλκινόοιο.
 495 Τῆ δ' ἐπὶ Νηρικίης Ἰθάκης ἔδος ἐστῆριχται,
 νήσων τ' ἀλλάων, ὄσσης τ' ἀπὸ Χαλκίδος ἔρπων

conjugis propter insidias, Ægialeæ infestæ.
 Deinde in hoc mari versus ortum solis
 Apsyrtidum insularum apparet tractus ingens,
 quas olim Colchorum manus invasit, quum defecissent
 in vestigiis profugæ Ætinxæ indagandis.
 Post has deinceps Liburnicæ exstant.
 In austrum vero post Ceraunios saltus navi currenti
 insulæ ex ulteriore comparebunt Ambraciensium,
 nitidaque Coreyra, dilectum Alcinoi solum.
 Post hanc Ithacæ Nericiæ sedes est fixa,
 aliarumque insularum, quotquot Chalcide delapsus

Ἰθέρλας ἱστορικῶς, πυνθανόμενος δὲ καὶ πλοῦτον καὶ τὰς
 ἄλλας ἀρετάς (οἱ γὰρ Φοινίκιαις ἐδήλουν τοῦτο), ἐνταῦθα
 τὸν τῶν εὐσεβῶν ἔπλασε χῶρον καὶ τὸ Ἥλυσιον πεδῖον.
 Diomedem in Hispaniam profectum esse tradit Silius
 Italicus 3, 367; 16, 369. Fortasse Tyden, Callaicæ in
 Hispania castellum, quod Grajorum esse opus Plinius
 4, 34, 112 refert (sicut in eadem regione Amphilochos
 urbem ab Amphiarai filio conditam Strabo memorat)
 ad Diomedem Tydidem fabulas retulisse suspicatur
 Bernhardyus. Cf. schol. Ven. Hom. II. 5, 412: ἔδεν
 αὐτὸν (Diomedem) φυγόντα φασὶν ἤκειν εἰς Ἰθέρλας
 καὶ τὰς ἄλλας, ὡς μὲν τινες, δολορονθῆναι ὑπὸ Δαίμονος τοῦ βα-
 σιλέως, in quibus Ἰθέρλας natum est ex Ἐσπερίαν quod
 in scholiis Didymi legitur. Scholia codicis Lipsiensis
 pro Ἰθέρλας exhibent Καλαδρίαν. Ceterum e Νόστων
 scriptoribus iter istud Diomedis Ibericum vix fluxerit;
 sed seriores quidam Diomedem ex Ἐσπερίᾳ Italia
 transduxisse videntur in Ἐσπερίᾳ Iberiam; idque
 tanto facilius fieri potuit, quum in ipsis illis Italiæ in-
 feriores regionibus, quas Diomedes adiisse fertur, etiam
 Siculi sive Sicanii habitarent, quos Iberes genere esse
 Thucydides, Philistus, Ephorus, alii tradiderunt.
 Porro quum Iberia apud priscos historicos usque ad
 Rhodanum pertineret, atque Celtici populi Iberum
 nomine comprehenderent (quod ipsum in Sicanos
 Iberos cadere videtur, quos reapse Celtas fuisse proba-
 biliter Grotefendius statuit), vel Veneti-Galli, ad
 quos Diomedes venisse fertur, Iberes vocari poterant.
 || — 486. βουλαῖσι εἰς; ἡλιόιο] ἰονίοιο ΕΚΛΧ, ἰωνίοιο
 ΗΖ. Eandem lectionem etiam Priscianus 515 et Avienus
 653 exprimunt. Fortassis recte; certe quæ contra
 monet Bernhardyus, levioris sunt momenti. Ceterum
 quum v. 481 legerimus Ἀδριαδος σκαῖον πόρον, hoc
 loco nescio an fuerit δεξιτεροῦ δὲ πόροιο; certe illud
 ἐξείης δὲ πόροιο male habet. || — 488. Ἀψύρτων, supra-
 scripto. ου, Ε. || — 489. ἄς ποτὲ Α. || — 490. ἀλή-
 μονος Αἰη. ἶχνια μαστ. C. ἀλήμονος] ἀλήμονος ο; Ἀλη-
 τίδος L et var. lect. ap. Rob. Steph., quam recepit H.
 Stephanus. Cf. Etym. M. p. 62, 4: Ἀλητῆτις· τινὲς τὴν
 Ἐριγόνην, τὴν Ἰκαρίου θυγατέρα, ἔτι πανταχοῦ ζητοῦσα
 τὸν πατέρα ἤλατο· οἱ δὲ Αἰγίσθου καὶ Κλυταίμνηστρας
 φασὶν· οἱ δὲ τὴν Μαλειώτου τοῦ Τυρρηνοῦ θυγατέρα, οἱ
 δὲ τὴν Μήδειαν, ἔτι μετὰ τὸν φόνον τῶν παιδῶν πρὸς
 Αἰγέα κατέρουεν ἀλητεύσασα. || — 491. τῆσι] τοῖσι
 CNbedeoqt Ald.; Λεθυρινίδες f., ἐρρίζωνται II, ἐρρίζωνται ε,
 δορζονται g. || — 493. μὲν φαίνονται ο; φαίνονται etiam
 ADbemite; κεν omis. s; Ἀμπραξ. EMVOYXo, Ἀμ-

πρακίων mgo b. || — 494. Κέρκυρα] Hæc ex ordine
 ante insulas Ambraciotis objectas recensenda erat. ||
 — 495. τῆ] ἢ B, τῆς s; Νηρικίης ε, Νηρικίης F,
 legi voluerunt Salmasius ad Solin. p. 504, Hillius,
 Wassius ad Thuc. 3, 96, Oberlinus ad Vib. Seq. p.
 341. Scilicet Νήρικον esse Leucaden Ambraciæ urbem,
 Νήριτον vero Ithacæ montem, neque hæc nomina esse
 confundenda docet Strabo. Confudit vero Plinius 4,
 2, 5, qui « Oppidum Leucas, inquit, olim Neritum
 dictum; Dionysius aut item confudit, aut Ithacam
 Νηρικίην simili modo dicit, quo Cephaleniæ aliasque
 insulas dixit νήσους Ἀμπρακίων. V. Eustathius. Cf.
 Stephanus v. Νήρικος. Subtilius quiddam excogitavit
 Bernhardyus: « Cum Laertes (ap. Hom. Od. ω, 377)
 in eo quod Nericum oppresserit cum manu Cephalen-
 num gloriatur, Dionysio non indignum, cuius verba
 non debeamus ad trutinam ponderare, feremus eam
 sententiam, ut imperium Ithacensium leni quadam
 ac dilutiore significatione existimemus describi. » ||
 — ἔδος] omis. D; πέδον C; ἔθος F. || — 496. ἄλλων
 DF. Laudat hunc versus Stephanus Byz. v. Χαλκίς.
 Tetigit Eustathius ad II. β, p. 279, 12. Fontes Ache-
 loi prope vicum esse qui nunc Khaliki vocatur, id
 autem nomen ex Χαλκίς corruptum videri, præeunte
 Leakio, monet vir doctus (E. H. B) in Lexico Geogr.
 ed. Smith. s. v. Achelous. Quæ quidem veri simillima
 est sententia, quamquam de ista Chalcide aliunde non
 constat. Veteres interpretes Chalcidem Dionysii cen-
 sent montem vel urbem esse quæ ad Ætolie oram
 maritimam sita erant. In qua sententia primum hoc
 offendit quod fluvius maximus a monte vel oppido
 maritimo serpere dicitur inepte, deinde vero quod
 Chalcis mons (hodie Varassova) ad Acheloum nihil
 pertinet; situs enim est ad ripam orientalem Eueni
 fluvii. Restat ut dicas Dionysium geographorum quo-
 rundam auctoritate, qui Chalcidem ad Acheloum false
 collocassent, fuisse deceptum, idque suadere Strabo-
 nem p. 359, qui Artemidorum prodat Chalcidem sive
 Chalciam posuisse μεταξὺ τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Πλευ-
 ρῶνος. At ne hinc quidem multum profeceris. Nam
 qui apud Strabonem l. I. exhibetur Ætolie paraplius,
 dubium non est quin ex Artemidoro petitus sit. Jam
 vero in hoc paraplo post Acheloum versus orientem
 primo memoratur Euenus, tum Chalcis sive Chalcias
 mons, tum Pleuron et Halicyrna et Calydon oppida,
 tum Taphiassus mons. Recte igitur in his quoque
 Chalcis ab oriente Eueni ponitur, falso autem deinceps

δίνης ἀργυρέης Ἀχελώϊος ἀμφὶς ἔλισσει.
 Πολλὰ δ' Ἄμνισοῖο βορείσταιρα δρώονται,
 Αἴγυλιά τ' ἤδ' Κύθηρα Καλαυρία τε τρηχέα·
 500 Κάρπαθος αὖθ' ἐτέρωθι ποτὶ ζόφον ἔγγυθι δ' αὖ-
 Κρήτη τιμήεσσα, Διὸς μέγαλοιο τιθήνη, [τῆς
 πολλῆς τε λιπαρῆς τε καὶ εὐδοτος, ἧς ἔπαρ Ἴδη,
 Ἴδη, καλλιχόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα·
 καὶ τῆς τοι μέγαθος περιώσιον. Ἄντα δὲ πέζης
 505 Αἰγυπτίης Ῥόδος ἐστίν, Ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν.

argenteis vorticibus Achelous circumfluit.
 Mltæ vero ab Amniso versus boream sitæ spectantur,
 Ægila et Cythera et aspera Calauria; Carpathus quoque
 ab altera parte versus brumalem tractum spectat;
 huic vicina Creta venerabilis, magni Jovis nutrix,
 vasta pinguisque et pascuis dives, super quam Ida,
 Ida pulcherrima quercuum coma florens.
 Et istius quidem ingens magnitudo. Contra oram autem
 Ægyptiam Rhodus est, Ialysiorum patria.

memorantur Pleuron et Halicyrna et Calydon, quæ ab Eueno versus occasum sita erant. Quare Palmerius pro μεταξὺ Ἀχελώου καὶ τῆς Πλευρώνας legi voluit μεταξὺ Εὐήνου κ. τ. Πλ., Kramerus vero ea quæ de Chalcide inter Pleuronem et Acheloum sita leguntur, verba quibus Pleuron et Alicyrna et Calydon præter ordinem geographicum memorentur, transponenda esse putavit. Quorum neutrum admiserim. Immo ita statuendum videtur, ut Strabo, neglectis quæ de Pleuronis positione Artemidorus falsa tradidit, ad hoc solummodo attendit, Chalcidem apud Artemidorum esse ab occasu Pleuronis, ideoque inter Pleuronem et Acheloum poni. || — 497. Cf. vs. 433. ἀμφιέλισσει *Qcl*, ἀμφιέλισσει corr. *d Ald.*, ἀμαίς ἔλισσει *g*. || — 498. Ægila et Cythera et Calauria insulæ Læconiæ et Argolidi objectæ sunt, idque monitum fuisse poetam expectabas; is vero situm earum ab Amniso, Cretæ fluvio et oppidulo, quod Cnossi navale erat. definire maluit, dicens insulas istas ab Amniso boream versus esse, addensque ab altera parte (ab orientali Amnisi parte) versus boream exstare Carpathum insulam, ab hac autem non longe abesse Cretam. Qua quidem narrationis dispositione ineptius quidpiam excogitari vix potuit. An fortassis Amnisum non Cretæ fluvium Cnossique navale, sed *Δίαν* νῆσον (hodie *Stan Dia*) ei objectam, intellexit? Ἄμνισοῖο Ἄμνησοῖο *ALNObeq*, Ἄμνισοῖο *m*. De Amniso vide quæ laudavimus tom. 1, p. 514, § 348, ubi adde Nonnum 8, 115 et 13, 251. || — 499. Αἴγυλια Αἴγυλια *ABDEGKMNOYRX*, Αἴγυλια *o*, Αἴγυλος *ω*; Ἀργυλία *p*. *Ægila* Plinius 4, 19 § 57, *Ægilia*, *Ægia*, *Egia* codices Plinii 4, 22 § 65, ubi *Ægila* reposuit Silligius, monente Meinekio qui Αἴγυλια reposuit apud Stephan. Byz. s. v. Αἴγυλια. Ibi enim quod codices habent : Ἔστι καὶ νῆσος μεταξὺ Κρήτης καὶ Πελοποννήσου Αἴγυλιέλιαι (leg. Αἴγυλια), δὲ οὐκ ἔστιν Αἴγυλιος ὡς Κυθήριος, mendo laborare docet forma nominis gentilis. Simili corruptione apud Plutarchum in Cleomen. c. 31 et 32 olim legebatur Αἴγυλιαν et Αἴγυλιων, quod in Αἴγυλια et Αἴγυλιων mutavit Corayus. Apud Melam 2, 7, 11 codices habent *Ægina*, *Egina*, *Egyna*, quod in *Ægilia* mutavit Tzschukkius, mutandum vero est in *Ægila*. Idem valet de Scylace § 113 (t. 1 p. 96), ubi codex habet Αἴγινα, cuius loco editores scripserunt Αἴγυλια; idem denique cadit in Ptolemæum 3, 14, p. 242, 12, ubi codices Αἴγυλια et Ἐπια (ortum ex Ἐγυλια) præbent, Willbergius Αἴγυλια dedit. Pro τὰ Αἴγυλια formam τὸ Αἴγυλιον habet schol. Theocrit. Id. 1, 147 : καὶ Λακωνικὸν χωρίον

Αἴγυλιον· τινὲς δ' ὅτι καὶ νῆσος μεταξὺ Κρήτης καὶ Λακωνικῆς οὕτω λεγομένη. — ἢ Κύθηρα *G*. || — Καλαυρία] Καλαυρία *B*, Καλαβρία *CTXUdhk*; τραχέα *beqmq*. || — 500. Apud Stephanum v. Κάρπαθος versus hunc in modum legitur : Κάρπαθος αὖθ' ἐπὶ τῆσι (τοῖσι v. l.) ποτὶ ζόφον. Pro αὖθ' codex Rhedig. et *Xc αὖ*; ἐτέρωθεν *AH*, ἐτέρωθεν *eqq*; ποτὶ ζόφον] ποτὶ νότον *EGLUBN eqw Ald.*, πρὸς δύοσιν *Hζ*. Vocem ζόφον de occasu interpretabatur vel πρὸς δύοσιν legebat Avienus 672 : hæc tamen (Carpathus) axem respicit occidentium. At Carpathus a Creta est versus ortum boreamque, quod his expressit Priscianus 526 : *Ad radios vergit sed Carpathus*, quibus subesse lectionem πρὸς αὐγὰς immerito suspicabantur Stephanus et Brunkius. Denique Papius et Hillius ante ποτὶ vocem interponendum esse censuerunt, adeo ut ποτὶ ζόφον ἔγγυθι αὐτῆς significaret : *ad occasum vero prope Carpathum Creta est*. Quibus omnibus facile caremus, recteque Bernhardyus monet nihil obstare, quin ποτὶ ζόφον cum veteribus Homeri interpretibus, quos Strabo sequebatur p. 454 sq., in obscuram septentrionis designationem pertrahamus. Vide scholiastam. || — Vs. 501-511 recentior manus in *x* supplevit. τιθήνη] Cf. Apollonius Rh. 4, 540 : Μάκριν τ' εἰσαφίκανε, Διωνόσοιο τιθήνην. Pindar. Pyth. 1, 20 : Αἴτνα χιόνος τιθήνα. || — 502. πολλῆ καὶ *ALNcm*, πολλῆ καὶ *BGHζ*; λιπαρῆ etc.] Cf. Callimach. in Del. 16, ubi Cos insula dicitur λιπαρῆ τε καὶ εὐδοτος. || — 503. ὑπαὶ *Y* et corr. *bfsu Ald.*; θηλεθόωσα *H*. || — 505. Αἰγυπτίης] De hac vocabuli ratione metrica in versu heroico v. Spitzner de vers. her. p. 190; Ἰηλυσίων *C*; πῆσον] Ἔδος *GDFNUXefghioqmx*, γένος *BEMOζdn*. || — Vs. 506-512 in editionibus et in codicibus plurimis alio leguntur ordine, quem a Dionysio alienum esse atque grammaticis deberi facile intelligitur. Quam ego exhibui versuum seriem præbent Avienus et Priscianus et codices *BCEMOdns*. Huic autem enarrationi insignis inest error geographicus, quum Chelidonis insulæ a Cypro versus ortum sitæ esse dicantur. Quo intellecto, grammatici mutando versuum ordine σφάλμα poetæ ad veram geographicam traducere instituerunt. Ἐνταῦθα ψεύδεται, scholiasta inquit; τῆς γὰρ Κύπρου οὐδὲ μία νῆσος ἀνατολικωτέρα κείται. Ἀπὸ ὧς ὑπεδέξαμεν ἀναστρέψαι τοὺς στίχους πρὸς τὸ σημερινόν. Transposuerunt igitur versus ita ut ordo sit : 510, 511 (Chelidonis); 508, 509 (Cyprus); 512 (Aradus); 506, 507 (Salamis et Ægina). Perturbatus hic ordo est in *GANew*, ubi hunc in modum versus se excipiunt : 510. 506. 507. 511. 508. 509. 512; ceterum in *e*, sicut etiam in *EMd*, numeris adscriptis ordo

Πρόσθε δὲ Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν Ἀβάντων, φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἰγίνης πτολίεθρον. Κύπρος δ' εἰς αὐτὰς Παμφυλίου ἐνδοθὶ κόλπου κλύεται', ἐπήρατον ἄστου Διωναιῆς Ἀφροδίτης·
 510 Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε Χελιδόνια γειμάσι τρεῖς νῆσοι μεγάλης Παταρηίδος ἐνδοθεν ἄκρης. ἄγγι δὲ Φοινίκης Ἀραδος μεγάλῃ ἐνὶ πόντῳ.
 Θηητὸς δὲ τίς ἐστὶ βαθὺς πόρος Αἰγαίῳ, ἐντὸς ἔχων ἐκάτερον ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
 515 ὅσων ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἑλλης, Σηστὸς ἔπη καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὄρουσεντο. Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαίης ὑπὸ νεύματι χειρὸς ἕωνθ' ἐξείης, Ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κείνται, μήκος ἐπ' ἀρκυῖοιο τιτανιόμεναι βορέαο.
 520 Εὐρώπης δ' ἦτοι μὲν Ἀδαντιάς ἐπλετο Μάκρις, Σκύρος τ' ἠνεμόεσσα καὶ αἰπεινὴ Πεπάρθως· ἐνθεν καὶ Ἀἴμος, κρηναὸν πέδον Ἡραίοιο, πέπταται, ὠρυγίη τε Θάσος, Δημήτερος ἀκτὴ, Ἰμβρος, Θρηκίη τε Σάμος, Κορυβάντιον ἄστου.
 525 Αἶ δ' Ἀσίης πρώτην αἴσαν λάχον, ἀμφὶς ἰούσαι

At ante Sunium caput, ultra Abantes, Salamis Æginæque oppidum apparent. Cyprus vero ad ortum in Pamphyliorum sinu alluitur, amœna civitas Veneris Dionææ. Post hanc versus orientem Chelidoniæ tres insulæ, magnum intra Patarense promontorium. Juxta vero Phœnicen Aradus magno in mari. Conspicuis autem est altus Ægæi cursus, utrinque multiplicem insularum seriem complexus, usque ad angustum Helles Athamantidis fretum, ubi Sestus et Abydus ex adverso stationem posuerunt. Europæ adscribuntur quæ ad lævæ manus nutum continuæ sunt stabilitæ; Asiæ quæ ad dextram jacent, longitudine ad septentrionalem boream porrectæ. Ad Europam igitur Abantias Macris refertur, ventisque petita Scyrus et celsa Peparethus. Inde etiam Lemnus, confragosum Vulcani solum, protenditur, et prisca Thasus, Cereris arum, Imbrusque et Samothrace, Corybantum civitas. At quæ Asiæ primam stationem tenent, circumfusæ

versuum, quem grammatici dederunt, indicatur. In codice *f* versus 508 et 509, quibus de Cypro insula agitur, post versum 514 inseruntur inepte. Jam ut ad Dionysium revertar, ex opinione qua poeta Cyprum ab occasu Chelidoniæ positam esse putabat, alius pendet error quo sinum Issicum, qui Cypro ab oriente æstivo objectus est, usque fere ad insulas Chelidonias pertinere putavit (v. 128). Causam erroris ex vitiosa tabula quam ob oculos poeta habuerit, repetere licet. Omnino enim situs insularum in veterum tabulis negligentius indicatos esse e Ptolemæi tabulis abunde constat. At fieri etiam potuit ut Chelidonias insulas tres confuderit auctor cum Clidibus insulis, quæ Cypro ab oriente adjacent tres majores totidemque minores, quamquam Strabo duas tantum, Plinius autem quattuor esse producit. || — 506. ἐφύπερθεν] ὑπὲρθεν *EHZ*, ὑπὲρθεν cum gl. ὑπὲρᾶνθεν *d*. Cf. 97. 423. || — 508. Παμφυλίου... κόλπου] Fort. leg. πόντου, quum crebra sit harum vocum confusio (sicut paullo post vs. 512). Sin minus, Π. κόλπος vox latiori sensu pro πόντου usurpatur. Pamphylium mare totus ille maris tractus vocabatur qui inter Rhodum et Cyprum interjectus est. Pamphylius sinus, qui proprie dicitur, a Dionysio v. 128, ubi de maris interni sinibus sermo est, non memoratur, sed pars est sinus Issici. || — 509. κλύεται] *CFegst*; ἐπήρατος αἶα *A*. Cf. v. 124, ubi Samothrace insula vocatur Κορυβάντιον ἄστου. Similiter *E360a* πόλις ab Euripide et alia ab aliis poetis et declamatoribus dici in vulgus constat. || — 510. τὴν] τῆς *r*; ἀντολίην τε cod. *ζ*; ἀντολίην, omisso δὲ, *b*; γεγάσσι *de* et correct. *BQ*. || — 511. τρεῖς] Sic etiam Strabo p. 406 et Plinius 5, 35. 9, 85; δύο sec. Scylacem § 100 et Stephan. v. Χελιδόνια; rectius πάντες sec. Ptolemæum 5, 3 p. 326 ed. Wilberg. V. not. in t. 1, p. 74. || — 512. πόντῳ] κόλπῳ *ABEGHX* *abcdefghmnp*. || — 514. ἐκατέρωθεν *U* et fortasse *b*. — ἀπειρεσίον *c*. || — 516. Laudat versum Stephanus v. Ἄβυδοι. *επη]*

ἔπου *Cachog*, ἰμοῦ *D*, ἔποι cod. *e*. || — 517. νεύμασι] *Do*, *Ald.*, Paraphr. || — 518. ἕωνθ'] ῥέωνθ' *DGd*, ῥωουθ' suprascripto ῥέωνθ' *o*, ῥωάνθ' suprascripto ῥέωνθ' *E*, ῥέων θ' *e*, ῥέον cod. *e*, ὄρωωνθ' *Q* et editt. ante Bernh. « Istud autem ῥέωνται, quod glossatores ὄρωωνται interpretantur (v. Hesychius locis aliquam multis), non vice versa, rariorem obtinuit usum quam ῥέωνθαι, quod in insulis mari nixis ac radicitus defixis poni solet. Ac fieri potest ut Dionysius locutionem elegantissimam γορὸν ῥέωσθαι (Hom. h. Ven. 262) expresserit » *BERNHARDT*. Cf. Steph. Thes. v. ῥέω p. 2462. || ῥέωνθ', ἐξείης δ' Ἀσίης ἐπὶ *X*. || — 519. μήκος δ' ἐπ' *beg*, μήκος τ' ἐπ' *C*; τιτανιόμενος *d*, τιτανιόμενοι cod. *e*. || — 520. ἦτοι δ' Εὐρώπης μὲν *A6*. cod. *A*. || — 521. Σκύρος *e*, Σκύρος *Co*; ἠνεμόεσσα] « Similiter ἀνεμώδεια insulam vocavit Sophocles Scyriis fr. 1. » *ΒΛΑΚΗ*. Πεπάρθως *D*. || — 522. Ἐνθ' ἔτι (ἐνὶ *m*) καὶ *CDKcfmoqtz*; ἐνθ' ἄρα καὶ *O*. || — 523. Versum laudant Etym. M. p. 820, 39 v. Ὠρυγίος et Eudocia Violari. p. 438. τα om. *q*. || — ἀκτὴ] ἀκτὴν *Gbw*. De Thasi fertilitate et proventibus v. Athenæus p. 28. 29. 32. 129. 364, Virgil. Georg. 2, 91, Plin. 14, 16. Λιπαρὴν Θάσον dixit Theocrit. Epigr. 9, 3. Cf. Movers *Phæn.* t. 2, p. 277. Cereris effigies in numo ap. Eckhel. D. N. 1, 2, p. 54. Pausanias 10, 28 : Κλισόβοιαν δὲ εἰς Θάσον τὰ ὄργια τῆς Δήμητρος πρώτην ἐνεργαίην ἐκ Πάρου. Cf. Homer. h. in Cer. 496. || — 524. Κυρβάντιον *ABEFMbeg*, item *C*, suprascripto Κορυβ.; Κυρβάντιον *c*, Κυρβάντιον *D*. Fieri potest ut Κυρβ. genuina sit lectio. || — 525. ἰούσαι] *ABCDEFGHIKMNOPYX* *abcdeopqt*; ἰούσαι cod. *e*, quod ortum esse ex ἔχουσαι, sicut Paraphr. legisse videtur, censet Brunkius; ἰούσαι reliqui codd. et editt. Cyclades a Dionysio Asiæ attribuuntur. Quod idem, licet minus perspicue, fecisse Agatharchidem p. 3 non recte censet Bernhardyus. Dicit Agatharchides : Ἀσια δὲ (sc. ἐκλήθη) ἀπὸ τοῦ ἄσσου εἶναι τοῖς ἀπ' Εὐρώπης ἀπὸ ὑπὸ καὶ περὶ καὶ νήσοις στιγληδὸν κειμένους, ὧν Ἐδ-

Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὖνομα Κυκλάδες εἰσι·
 ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χοροὺς ἀνάγουσιν ἄπασαι,
 ἱσταμένου γλυκεροῦ νέον εἰαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσιν
 ἀνθρώπων ἀπάνευθε κυεῖ λιγύφρονος ἀηδῶν.

630 Νῆσοι δ' ἐξέτης Σποράδες περιπαμφανώσιν,
 ὅον δτ' ἀνεφέλιοι δι' ἠέρος εἰδεται ἄστρα,
 ὕγρα νέφη κραπινοῖτο βησσαμένου βορέαο.
 Ταῖς δ' ἐπι νῆσοι ἑσαιν Ἴωνίδες· ἐνθα δὲ Καῦνος

Delum ambiunt ac nomen Cycladum acceperunt;
 quæ omnes Apollini pro salute choreas celebrant,
 dulci vere recens ineunte, quum in montibus
 ab hominibus remota parit vocalis luscinia.

Deinceps autem insulæ Sporades resplendent,
 ut quum serenum per cælum astra cernuntur,
 humidus nubes ubi citatus aquilo superavit.

Has insulæ Ionum subsequuntur, inter quas Caunus

βοια, Ἄνδρος, Τήνος, Μύκονος, Ἰκαρία, Σάμος, Μυκάλη. Quorum postrema indicant viam brevissimam, cuius ab Europa in Asiam per insulas transitus, sive τὸ διάπραγμα εὐθὺ κατ' ὄρθον, de quo vide tom. 1, p. 94. Quod Bernhardyus voluit, inesse verbis Agathemeri nequit. Provinciam insularum Vespasianus instituit, testante Sexto Rufo in Breviar. c. 10. Id tamen quominus credat Bernhardyus Plinii auctoritatem (18, 57) obstare dicit. At loco citato, quo Cyclades juxta Asiæ insulæ memorantur, non geographum agit Plinius; geographicos autem libros Plinius, qui ingens opus suum an. 77 absolvit, ante primos Vespasiani imp. annos scribere vix potuit, certe scriptos ab eo esse ante constitutam a Vespasiano insularum provinciam inde liquet, quod Plinius Samum, sicut Rhodum, liberam esse dicit (5, 37, 135), cui libertatem a Vespasiano ademptam fuisse scimus e Suetonio Vespas. c. 8: *Achaiam, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samum, libertate adempta, item Thraciam, Ciliciam et Comagenen, ditionis regis usque ad id tempus, in provinciis formam redegit*. Quo quidem loco Rhodi et Sami nominibus ipsam istam quam Sextus Rufus dicit *insularum provinciam* indicari dubitari nequit. Præsides insularum usque ad Gratiani et Valentis tempora in Rhodo plerumque sedem habuisse constat (V. Wesseling. ad Hieroclem p. 685; Theodos. Cod. lib. 6; de off. rect. prov. 1, 40). Diocletiani constitutio ad Diogenem Insularum Præsides exstat in Theod. Cod. 5, 3, 22. Deinde insularum provinciam, tanquam unam ex Asiæ provinciis, novimus e Not. Dign. p. 7. et 45 ed. Boecking (quem v. in not. p. 145), et ex Hierocle p. 130; eadem *Cycladum provinciam nomine inter XII Asiæ provincias recensetur in Notitia prov. et apud Anonymum in Descript. totius mundi p. 270 ed. Gronov.*, qui insularum numerum fuisse dicit quinquaginta trium, sub uno iudice constitutarum. Jam quum maximè harum insularum Asiæ adjacerent, caputque earum Rhodus esset, totam hanc provinciam jam inde a Vespasiano Asiæ adscriptam fuisse consentaneum est et Dionysii loco aliquo modo confirmatur. || — 526. Laudat versum Stephanus B. v. Δῆλος ex eoque Constantinus De them. 1, 17. ἐκύκλωσαν *bd*, κυκλώσαντο *G*; *δνομα οq*. || — 527. Citatur versus in Etym. M. v. ῥύσια. De re cf. Homer. Hymn. Apoll. 147, Thucyd. 3, 104, Boeckh. *Abhd. der Berlin. Akad.* 1834, p. 1 sqq. || — 528. ἱσταμένου] *ABCGHLMNOYXbdeimpwz*, Eust.. Paraphr.; ἀρομένου cett. codd. et edit. Cf. Homer. II. τ, 519: χλωρηὶς ἀηδῶν | καλὸν αἰθερῶν εἶαρος νέον ἱσταμένοιο. || — 529. κῆ *BDMz*; λιγύφρογος *DFQz* aliique codd. et edit. ante Bernhardyum. || — 530.

ἐπιπαμφανώσιν *CHdZ* ingo *O*. || — 531. ἀνεφέλιοι *ABQ*, οἷον ἔταν νεφέλιοι *Fb*. || — 532. νέφη] νεφέλη *e*; βησσαμένου *DFogt*, βιασο. *c*. || — 533. ταῖς] τῆς (voluit τῆς *o*; ἐνθα δὲ] ἐνθάδε *CEGAN*, ἐνθα τε *DHYz*, ἐνθα καὶ *f*; Καῦνος] *Kwōnos C* et corr. *G*, *Káunos f*, *Kwōnos oqz* ingo *e*. Quum præter Samum et Chium multæ sint notissimæque insulæ Ionice, miraris obscuram istam a Dionysio afferri Caunum; cuius nominis quum urbem quidem Caricam, nullam vero insulam interpretes possent, Καῦνον nomen corruptum esse [sicut ap. Strabon. p. 44 pro Γαῦνον et p. 446 pro Κῦνον omnes codices præbent Καῦνον] putantes, varias prompserunt suspensiones. Sic, ut hanc unam afferam, Hillius pro Καῦνος legendum proposuit *Κάλυμνα* aut *Κῶος*; (quorum illud violentius, hoc probandum putari posset, modo pro *Κῶος* (quod de insula dici nequit) poneret *Κῶος* (Chærobosc. in Bekk. An. p. 1176: *Δίγεται καὶ Κῶος διὰ δὲ ω, καὶ Κῶος*). At Cos insula non ionica, sed doricæ; Caunii vero Caricæ, etsi, Strabone teste, Carice loquebantur et e Creta oriundi erant (Caunum Cretæ Stephanus memorat), tamen a poeta nostro Iones dici poterant eodem jure quo Apollonius Rhodius ἐν Καῦνον κτίσαι (ap. Parthen. Erot. c. 11; v. Fr. H. tom. 4, p. 335) de Cauno, *Mileti* filio urbisque conditore, cecinit:

ἐνθ' ἦτοι πολίεθρον ἰδαίματο πρῶτος Ἴώνων.

Huc accedit quod prope urbem Caunum insulam aliquam cognominem fuisse colligas ex Hegesandro Delpho, ex cuius Commentariis Athenæus 14, p. 620, F (Fr. H. tom. 4, p. 416) inter alia hæc narrat: Πέτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου (Philadelphii) στρατηγὸς ἐν Καῦνον τῆ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν (Sotadem τὸν κιναιδολόγον), καὶ εἰς μολυβδῆν κεραμίδα ἐμβαλὼν καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πλάγος κατεπόντισεν. Ipsa Caunus urbs triginta fere stadia a mari remota in ruinis superest, quæ prope hodiernam *Dalian* sita sunt inter oram maritimam et *Kaidches* paludem. Ab urbe versus meridiem centum et amplius stadia aberat portus qui in Stadiasmo maris Magni § 262 (t. 1, p. 495) *Καυνίων πᾶνορμος* vocatur. Situs erat juxta Calbin fluvium (*Doloman Tchai*). Portui vero objacet insula nunc *Papas nisi* dicta. Aut hæc est Caunus insula, aut ea quæ versus occasum a Cauno urbe centum fere stadia disita est et a Plinio *proxuma Cauno Rodussa*, in Stadiasmi codice *Ῥώκουσα*, nunc *Linosa* vocatur. Proxime autem post hanc insulam in Stadiasmo memoratur *Samus* locus aliunde non cognitus. Sponte hinc nascitur suspicio Dionysium, misellum geographum, qui ex Alexandrinorum laciniis sua corraderet solet, quum

καὶ Σάμος ἡμερόσσα, Πελασγίδος ἑδρανὸν Ἦρης,
 535 καὶ Χίος ἡλιθάτιο Πελινναίου ὑπὸ πέζαν.
 Καίθεν δ' Αἰολίδων ἀναφαίνεται οὖρα νήσων,
 Λίσβου τ' εὐρυχώριο καὶ ἡμερτῆς Τενίδου.
 Καίθι Μέλας καὶ κόλπος ἐφ' Ἑλλησποντον ἦσιν
 ἀφρόν ἐρευγόμενος· βορέην δ' ἐπὶ πολλὸν ἰόντι
 540 πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα Προποντιδὸς οἶμα θαλάσ·
 Ἔστι δέ τις καὶ σκαυὸν ὑπὲρ πόρον Εὐξεινίου [της].
 ἄντα Βορυσθένος μεγαλύνυμος εἰν ἄλλ νῆσος
 ἡρώων Λευκὴν μιν ἑπωνυμίην καλέουσιν,
 οὐνεκά οἱ τὰ πάρεστι κινώπετα λευκὰ τέτυκται·
 545 κείθι δ' Ἀχιλλῆος τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων
 ψυχὰς εἰλίσσεισθαι ἐρημιαίας ἀνὰ βήσας·
 τοῦτο δ' ἀριστήεσσι Διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ
 ἀνὸ ἀρετῆς· ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμῆν.
 Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ Βόσπορον ἰθὺς ἰόντι
 550 ἄλλη ἀπειροσίη νῆσος πέλει, ἥ βὰ τε λιμνῆς
 ἔνδοθι δεξιτερῇ Μαιώτιδος ἐστήρικται·
 ἥς ἐπὶ Φαιναγόρη τε καὶ εὐκτιτος Ἑρμώνισσα,

et Samus amoena, Pelasgicæ Junonis sedes,
 et Chius sub excelsi Pelinnæi radices
 Inde montes Æolicarum insularum conspiciuntur,
 Leæbi spatiosæ jucundæque Tenedi.
 Ibidem Melas quoque sinus ad Hellespontum vadit
 spumam eructans. Longius boream versus tendenti
 hinc et inde maris Propontidis unda se dilatat.
 Est autem supra lævam Euxini partem,
 Borystheni opposita celeberrima quædam maris insula,
 heroibus sacra, cujus nomen Leucen dixerunt,
 quoniam quæ in ea versantur bestię, albæ sunt.
 Illic Achillis aliorumque heroum animas
 obtinet fama valles per desertas errare :
 tale enim munus principibus viris ab Jove concessum
 pro virtute; nam virtus immortalem nacta honorem.
 Quodsi Bosporum Cimmerium recta transiveris,
 alia existit insula amplissima, quæ intra paludem
 Mæotidem dextrorsum est constituta;
 in qua Phænagora et præclara Hermonassæ sedes,

Samum et Caunum Rhodiæ Perææ alicubi conjunctim
 memorari meminisset, Caunum in mare Ægæum
 juxta Samum Ionicam transposuisse. Cujusmodi inep-
 tias a Nostro minime alienas esse compluribus jam
 exemplis constat. || — 534. Πηλαγίδος F; ἑδρανὸν ο.
 De re cf. Wieseler in *Pauly's Realencycl.* s. v. *Junō*
 p. 540. *Dunker Gesch. des Alterthums.* tom. 3, p. 22.
 || — 535. Hunc versum respicit Eustathius ad Od. γ,
 p. 1462, 32 Rom. Πελινναίου Πηληναίου *BCEGMNO*
QUYXa bdeiklp. Ald. Paraphr. *Pelinæ* Avienus 714,
 Παλιναίου q, Πηλληναίου codd. Stephan. s. v. Χίος (ubi
 Dionysii versus laudatur) et v. Πελίνα; utroque loco
 Meineke scripsit Πελινναίου. Strabo p. 645 Πελιναίων
 ὄρος. Cf. var. lect. ap. Plin. 5, 38 § 391 : *Pellenæum*,
Pillinæum, *Pelinnæum*, *Pelineum*, ubi Sillig desuo dedit
Pelinnæum. Hesych. : Πελινναῖος ὁ Ζεὺς ἐν Χίῳ. Eadem
 varietas occurrit in nomine urbis Thessalicæ. Diouysius
 quid scripserit, neque codicum auctoritate neque
 aliunde facile diremeris. Πηλιναίων (Thessaliæ)
 exhibet numus ap. Clarke *Travels* t. 7 p. 54, laudante
 Bernhardy, ad Πηλιναίων habet numus ap. Eckhel.
 D. N. 1, 2, p. 146. Ante Bernhardy edebatur ἡλι-
 θάτου (sic τε) Πηλληναίου. || — 536. καίθεν] καίθι C. —
 δ' omis. *Ude* Ald.; Αἰολίδων deest in F : ἀναφαίνεται
 C et Eustath. Cf. v. 186; παραφαίνεται *GLbem.* || —
 537. εὐρυχώριο *ACDGNbdoge* Ald. || — 538. Μέλας
 μέλας ο; καὶ omis. *Hoç*, κιν *Nq*, τε *d* Ald.; κόλπος]
 πόντος *Hç* et *mgo s*; ἐφ'] ἐφ' *D*, ἀμφ' *C*. ἦσιν *CKLMNO*,
 et, sec. Bernhardy, alii codd. nonnulli, idque dede-
 runt R. Stephanus, Brunk., Bernhardy; ἦσιν cett.
 codd. Melas sinus (*golfe de Saros*) πόντος vocatur apud
 Lucianum *Advers. indoctum* c. 11 (t. 3, p. 109 ed.
 Reisk.) et apud Apollonium Rhodium 1, 922 : Καίθεν
 (e Samothrace) δ' εἰροσίη Μέλανος διὰ βένθια πόντου
 ἴεμνοι τῇ μὲν ὄρη κιν χθόνα, τῇ δὲ παρὰ τὴν Ἴμβρον ἔχων
 καθύπερθε, ubi scholiasta : Μέλας πόντος οὕτω λεγόμενος
 ὡς ἱστορεῖ Εὐδόξος ἐν δ' γῆς περιόδου... Ὅτι δὲ οὕτω

λέγεται καὶ Ὅμηρος (II. 24, 79) : [Μεσηγὺς δὲ Σάμου
 (i. e. Σαμοθράκης) τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης] ἔν-
 θεοι (Iris) Μέλανι πόντω· [ἐπεισονόχησε δὲ λιμνῆ].
 Ne tamen πόντον loctionem in Dionysium inferamus,
 codicum rationes impediunt. Ceterum a Melanem
 sinum parum subtiliter fecit in Hellespontum diffundi,
 quem Ægei maris intercapedo distinxit. Accurate
 descripsit eum Oppianus *Haliect.* 4, 515 sqq. — *BRUN-*
NARD. At nihil poeta dixit quod a vetere thalassogra-
 phia alienum sit. Nimirum Ἑλλησποντος οὐχ ὁμολο-
 γεῖται παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτός· οἱ μὲν γὰρ ἔβην τὴν Προποντιδα
 καλοῦσιν Ἑλλησποντον, οἱ δὲ μέρος τῆς Προποντιδος τὸ
 ἐντὸς Περίνθου· οἱ δὲ προσλαβάνουσι καὶ τῆς ἔξω θα-
 λάσσης τῆς πρὸς τὸ Αἰγαῖον πύλαος καὶ τὸν Μέλανα
 κόλπον ἀνωγμένης κτλ. Quæ verba sunt Strabonis
 (lib. 7 fragm. Vat. 57, p. 284 ed. Didot). || — 539.
 βορέην δ'] βορέη δ' vel βορέη δ' *ABFEMOYCHç* et pr.
 man. *E.* || — 541. δὲ τις] δὲ τοι *FNq* et sec. manu. *C.*
 δὲ τις; μεγαλύνυμος] *ABEGHKLMOXYXbdeckmpç*,
 schol., paraphr.; ceteri codd. et edit. πολυώνυμος.
 Leucen ante Borysthenis ostium sitam esse parum
 accurate Dionysius tradit cum Pomponio Mela 2, 7,
 2, Plinio 4, 27 et Ptolemæo 3, 10. Ceterum vide quæ
 de hac insula notavimus tom. 1, p. 307. || — 543.
 ἑπωνυμίαν *CDt.* || — 544. πάρεστι] τὰ παρ' ἐστὶ *HCQYUçq*
 Ald., τὰ παρ' ἐστὶ *Ec*; hoc si malis, nihil refragor.
 Respicit locum Tzetzes ad Lyc. 188. || — 545. τε omis.
EGHKLXç. || — 546. ἐρημιαίας *H*, ἐρημιαίας cod. ζ;
 βήσας *b.* || — 547. ἀριστήεσι *C*, ὀπηδεῖ *Qçq*; δῶρον
 ὀπηδεῖ Διὸς πάρα *D.* || — 548. ἀκήρατον *BEGHLOUY*
Xbdeqiz, Ald.; in *E* supra scr. ἀκήρατον. Dein ἔλλαχε
CDEFGl. || — 549. δ' ἄρα τοι] δὲ καὶ τοι *CDFFGcoit*;
 δὲ καὶ τοι q. διὰ Βοσπ.] ἀνὰ Βοσπ. *DEGHNYbdegm*. Κιμ-
 μέριον δὲ ἀνὰ *B.* *Hç.* ἰθὺς ἰόντι] εὐθὺς ἰόντι *EFGL*
NYQX, ἰθύνοντι *mgo ç*; εὐθὺς ἰόντι σοι *q.* || — 550.
 ἄλλη *c*; ἀπειροσία *d.* — 551. δεξιτερῇ *BXçcio*, manu
 sec. *C*; δεξιτερῆς *CEK Nbfçm.* || — 552. ἐπι] ἐν: *AGb*

ἐνθα τε ναιετάουσιν Ἴωνίδος ἔχγονοι αἴης.
 Αἴθε μὲν ἀνθρώποισιν ἀγαλλέες εἰν ἄλλ' νῆσοι·
 555 ἄλλαι δ' Ὀκεανοῖο παρὰ ῥόον ἔσπερᾶνονται·
 τάων δ' ἄν περίσημον ἐγὼ θέσιν ἔξενίποιμι,
 ὀπιοτέρου τ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρόν ἔστιν ἑκάστη.
 Ἦτοι μὲν ναύουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν

(at mgo e ἔπι); Φαναγόρη C, εὐκτιστος Nbeoq; Ἐρμύνασα CH. || 553. Ἴνθα δὲ O; γαίης Y. De re Bernhardus ita habet: «*Tauricam Chersonesum, quam Eustathius interpretatione haud operosa composuit, Hillius negavit ad hanc orationem quadrare, quoniam et in sinistro Mæotidis latere et in adversa Taurorum parte civitates quas poeta dicit floruerint; unde peninsulam potius significari collegit ad dextrum Bospori ac paludis porrectam. Tanti scilicet optimo viro fuit sapere, quem tum verba Melæ ambigua 1, 19, 15 fefellerant cum Is. Vossio, tum vere parum percepta ratio sermonis in errorem abduxit. Nam Ἴνδοι: hic quoque (cf. v. 508) extremitatem eam peninsulæ declarat, quæ Mæotidem tanquam in anguli loco subjuncta concludat: nisi forte Tauricam in media palude potuisse collocari censebis. Deinde vero quod δεξιτερῆ πρæter locorum naturam inferri videtur, illud prorsus ad ἔσπερᾶται respicit, utpote ab ambitu maris terræque Cimmeriæ compositione petitum, nauticis rationibus neglectis; unde repugnantia tollitur, si quam huic cum superioribus vs. 158 sqq. intercedere statueris, qui quidem navigationis per Pontum instituendæ proprietatem enarrabant: nempe priore loco maris descriptio, hic insularum situs atque ordo natus agebatur. His confectis ἤς ἔπι ad λιμνῆς Μαυτίδος redire quisvis sponte intelligit. Argumenti summam ipsamque sententiam eximie Strabo p. 495 adumbravit, qui Phanagoriam mercatoribus, cum ex Mæotide barbarisque ulterioribus adveherentur, Panticapæum a mari delatis emporium præstitisse tradit; neque reprehensionem ille meruit Mannert t. 4, p. 328. » Hæc Bernhardus, quem etiam nunc operosam hanc et contortulam explicationem probaturum esse haud facile crediderim. Quomodo rem sibi informaverit Dionysius, in propatulo est. Nimirum insula, quæ Bosporum ineunti ad dextram sita est et Phanagoriam et Hermonassam continobat, ea est quam Strabo p. 494 formari dicit Mæotide palude et Corocondamitide lacu et Anticite sive Hypanis brachiis duobus: Ἐμβάλλει δὲ εἰς τὴν λιμνὴν (τὴν Κοροκονδαμίτιν) ἀπορρώξ τις τοῦ Ἄντικεῖτου ποταμοῦ, καὶ ποιῆ νῆσον περικλυστὸν τινα ταύτη τε τῆ λιμνῆ καὶ τῆ Μαυτίδι καὶ τῷ ποταμῷ· τινὲς δὲ τοῦτον τὸν πόταμον Ἵπανιν προσαγορεύουσι. Eo tantum Strabo a Dionysio differt, quod in insula illa Phanagoriam et Cepos collocat, Hermonassam autem trans Hypanin in Sindica positam esse putat. Eandem insulam indicat Alexander Polyhistor, ex quo Steph. Byz. v. Ἵπανις refert: ὅτι ὁ Ἵπανις διχῆ σχιζόμενος τὸ μὲν ἐν μέρος εἰς τὴν Μαυτίων λιμνὴν βάλλει, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸν Πόντον. Idem tradidit Mela 1, 19, 15, cujus verba a viris doctis varie teutata hunc in modum corrigo: *Obliqua tunc regio et in latum modice patens, inter Pontum Paludemque ad Bosporum excurrit: quam duobus**

quas habitant Ionice regionis alumni.

Hi sunt igitur maris insulæ apud homines celchres; aliæ autem oceani fluentis sunt circumjectæ, quarum ego situm perspicue declarabo, et utrius venti ad pedes quæque pertineat. Jam circa Erythiam, boum nutricem,

alveis in lacum Corocondamam et in mare profluens Hypanis insulam reddit. Codices: In lacum et in mare profluens Corocondamam (varia lectio: Coroconda, Corocondam, Corocondame) pæne insulam reddit. Nimirum quum Hypanis insulam in pæne insulam abiisset, et tamen fluvii nomen flagitaretur, quidam Corocondamam vocem vel immutatam in accusativo casu, vel in nominativum detortam, ita transposuerunt, ut fluminis vicem ageret. Cf. Ammianum Marcellin. 32, 8, 30: Ex cujus (Mæotidis) uberrimis venis per Patares (lego Patrais vel Patrai vel Patrais; Πατραίως sec. Strab. p. 494, Πατράσιως sec. Hecat.) angustias undarum magnitudo prorumpit in Pontum; cujus in dextro (Ammianus e Mæotide descendens deb. in sinistro) latere insulæ sunt Phanagorus (lege Phanagoru, Φαναγόρου Scylax § 72) et Hermonassa, studio constructæ Græcorum. Similiter duas insulas memorat Stephanus v. Ταυρικῆ: Τῆ δὲ Ταυρικῆ ὄδο παρέκκινται νῆσοι Φαναγόρα καὶ Ἐρμύνασσα. Cf. idem v. Φαναγόρεια et Ἐρμύνασσα, quo posteriore loco Dionysii mentio fit. Ceterum hæc veterum geographorum doctrina mancam longinquarum istarum regionum cognitionem arguit. Nihil de insula Phanagoriæ habet Ptolemæus, qui in Bosporo et Mæotide unam Alopeciam insulam Tanai objectam memorat. Hanc rerum adornationem quidam Dionysium correcturus in poema nostrum intulit scribendo:

Ἄλλη Ἀλωπεκίη νῆσος πλεῖ κτλ.
 ἦ ἔπι Φαναγόρη κτλ.

Quod expressit Priscianus 562:

*Cernitur huic dextra vastæ Mæotidis unda
 insula mole gravi stans, Alopecea lata
 post quam Phanagoren Hermonassamque nepotes
 egregiæ quondam coluerunt gentis Ionum.*

Monuit de hac re Letronnius ad Dicuili librum p. 156. || — 555. ἄλλαι] ἄλλας A; παρὰ ῥόον] παρέρροον BNbe, περίροον A, περί ῥόον sq et mgo e, παρρόον F, παρὰ ῥόον afferunt R. et H. Stephanus. || — 556. περίσημον] περιθλον q. || — 557. ὀπιοτέρου] ὀπιοίου ENXeῖ, ὀπιοίου HLdw.—τ' omis. q; δ' Ald. παρὰ] περί gho. σφυρόν] Eustathius: σφυρόν ἤγουν πόδα ἀνέμου λέγει τὴν βᾶσιν ὅ ἐστι τὸν τόπον καὶ τὴν θέσιν ὅθεν πνέει. Quum h. l. non nisi duos ventos distinguat poeta, borealen terræ et oceani partem australi opponere videtur. || — 558. ναύουσι Hγ, ναιετάουσι D; βοοτρόφον cod. ε, βιοτρόφον c, βιοτρόφον var. lect. ap. Stephan., βοητρόφον q; Ἐρύθειαν q. De situ Erythiæ insulæ, quam Hercules in Solis poculo (cujus fingendi ansam dedit ὁ γὰλλος, Phœnicium navigium, ut Moversius censet in *Phœnizische, Alterth.* tom. 3, p. 161.) adiisse ferebatur, apud Hesiodum (Theog. 296. 983) nihil traditur. Panyasin de Erythia laudant Athenæus

Ἀτλαντος περί γεῦμα θεουδίας Αἰθιοπῆς,
 80 Μακροβίων υἱῆς ἀμούμονας, οἱ ποδ' ἔκοντο
 Γηρυόνας μετά πότμον ἀγήγορος· αὐτὰρ ἐπ' ἄρην

per Atlantis undam habitant pii Æthiopes,
 Macroborum genus sanctissimum, qui olim advenerunt
 post obitum fortis Geryonis. At sub promontorium

p. 469, D et Macrobius Sat. 5, 21, quorum hic, nescio an ex ipso Panyasi, *insulam Hispania esse* dicit. Similiter Stesichorus ap. Strabon. p. 148 Geryonem natum canit *σεδὸν ἀντιπύρας κλεινᾶς Ἐρυθίας, Ταρτησοῦ παρά πηγᾶς*. (Cf. quod ibidem ex Eratosthene Strabo refert τὴν συνεχτὴ τῆ Ἐζλίτῃ Ταρτησοῦδα καλεῖσθαι καὶ Ἐρυθίαν, νῆσον εὐδαίμονα, quod improbavit Artemidorus.) Hecateus quidem (fr. 349 ex Arrian. Exp. 2, 16) ut Hercules in Erythiam Oceani insulam iter negavit, sic ipsam etiam insulam negasse videtur, quemadmodum Pseudaristoteles quoque (Mirab. c. 145) contendit ἐν τοῖς κατὰ Λιβύην καὶ Ἰβηρίαν τόποις οὐδαμοῦ τὸ ὄνομα λέγεσθαι τῆς Ἐρυθίας. Sed paucis hoc probatum fuisse videtur. Sec. Strabon. p. 148: Ἐολίασι οἱ παλαιοὶ καλεῖν τὰ Γάδεира καὶ τὰς πρὸς αὐτὴν νῆσους Ἐρυθίαν, in quibus vereor ne mendum lateat scribendumque sit: τὰ Γάδεира ἢ τὴν πρὸς αὐτὴν νῆσον, sicuti p. 169 legimus: Ἐρυθίαν τὰ Γάδεира ἵσταν λέγειν ὁ Φερκεδὼς (ut Apollodorus 2, 5, 10, 1 et Joan. Pediasimus. De Herc. labor. c. 10 p. 352, 28 ed. Westerum.),... ἄλλοι δὲ τὴν παραβεδλημένην ταύτη τῆ πόλει νῆσον, πορθμῶ σταδίων διεγρομένην (Cf. p. 269). Posterior hoc ex Ephoro et Philistide etiam Plinius 4, 36, 120 tradit: *Ab eo latere quo Hispaniam spectat (Gadis) passibus fere centum altera insula est longa, III m. p. lata, in qua prius oppidum Gadum fuit; vocatur ab Ephoro et Philistide Erythia, a Tinæo et Sileno Aphrodisia, ab indigenis Junonis... Erythia dicta est quoniam Tyrii aborigines eorum orti ab Erythro mari ferebantur*. Cf. Stephan. Byz.: Ἀφροδισιάς νῆσος, πρότερον Ἐρυθία, μεταξὺ Ἰβηρίας καὶ Γαδείρων. Herodotus 4, 8: Ἐρυθίαν τὴν πρὸς Γαδίροισι τοῖς Ἰβῶν Ἠρακλείων στηλῶν ἐπὶ τῶ ὠκεανῶ. Scylax § 2: νῆσοι δύο, ὄνομα Γάδεира, quarum insularum alteram esse Erythiam e Plinii loco colligitur. Avienus Or. Mar. 315: *Hinc Erythra est insula Diffusa glebam, et juris olim Punici: Habuere primo quippe eam Carthaginis Priscæ coloni interfluoque scinditur Ad continentem quinque per stadia modo Erythea ab arce, qua diei occasus est; Veneri marinæ consecrata est insula* etc. Ab horum autem testium consensu recedunt Mel 3, 6, 2, qui *In Lusitania, inquit, Erythia est, quam Gorgonæ habitata accepimus*, et in contrariam partem abiens Ptolemæus (4, 1, 16), qui Erythiam ad meridionalem Maurusiæ partem, infra Herculis promontorium et juxta Surigam urbem (*Souira s. Mogador*) ponit, adeo ut hodierna *Mogador* insula intelligenda sit. Alios quoque complures Erythiam in ora Libyæ collocasse eo indicari mihi videtur, quod ista scopulorum tænia, quam nonnulli ab Hermæo Libyæ promontorio ad Sacrum promontorium Iberiæ pertinere fabulabantur (v. Scylax § 112, p. 92), a quibusdam vocabatur *Herculis via*, quippe quam Hercules straverit *iter ut pateret facile captivo gregi* (Avienus Or. m. 325, qui testem laudat Euctemonem Amphipolitænum). Ejusmodi autem de situ Erythiæ

sententiam etiam Dionysii nostri fuisse, ex Æthiopum mentione non improbabilius collegit Hillius; et quam Æthiopes isti *Macrobii* dicantur, quorum vitam beatam veteres prædicant, Bernhardus Erythiam a poeta inter Fortunatas insulas relatum esse censet. De Æthiopum in boreales Libyæ partes migrationibus ex Ephoro Strabo refert p. 33: λέγεσθαι... ὑπὸ τῶν Ταρτησοῦδων Αἰθιοπίας τὴν Λιβύην ἐπιλθόντας μέχρι δόσεως (μέχρι Δυρώς, i. e. usque ad Pyrin sive Atlantem, conjeci in not. ad Strabonem. Possis etiam in not. ad Strabonem [Ἄφροδισιάς] τοὺς μὲν αὐτοῦ μέναι, τοὺς δὲ καὶ τῆς παραλλίας κατασχέειν πολλήν. His adde quod ex eodem haud dubie Ephoro Scymnus Chius, quem vocant, de Erythia tradit (v. 158, G. Min. t. 1, p. 200): προσεσπέρους δ' Αἰθιοπίας οὐκίχτας ἔχειν Λέγουσιν αὐτήν, γενομένης ἀποικίας. Nihilominus vero Scymnus Erythiam non Libycam ad oram ponit, sed cum plurimis prope Gades sitam esse statuit. Quare etiam apud Dionysium ex Æthiopum mentione certare aliquid de situ insulæ colligi nequit; sed hoc tantum patet, poetam nostrum, qui Gades inter ipsas Columnas, κατὰ μέσσον ὕψητρων στηλῶν (v. 450) ponit et una cum insulis maris interni recenset, Erythiam in Oceano collocasse sive e regione Columnarum sive ab iis versus boream austrumve. Quamquam meridiem versus insulam rejectam esse, vel certo consilio vel tabularum quas ob oculos poeta habebat, vitio, suspicari etiam licet ex eo quod in sqq. Cassiterides quoque insulæ de boreali sede sua in austrum extruduntur. Ceterum de Erythia cf. Euphorio et Alexander Ephesius ap. Eustath. ad Dion.; Eustath. ad Il. 7, 136; Apollodorus 1, 6, 1, 4; Conon Narr. 3; Parthenius Narr. 30; Pausanias 4, 36, 4; 5, 10, 9; 10, 17, 5; Steph. v. Ἐρυθία; Antimachus ap. Athen. p. 469, F; schol. Apoll. Rh. 4, 139; Ukert *Geogr.* t. 2, 1, p. 240; Heynius ad Apollod. 2, 5, 10. — 561. Γηρυόνας] Γηρυόνας e Ald.; Γηρυόνοσ CHOYdgipqç et ex correct. E. Cf. Dindorf. in Steph. Thes. v. Γηρυόν. || ἔπ' EGHLNOYUbdei Ald.; contra Priscian. 574. Cassiterides inss. e Strabonis et Ptolemæi sententia objacent Nerio promontorio Hispaniæ boreali, sicut ap. Plinius 4, § 119 *ex adverso Celtiberiæ*, ap. Melam 3, 6, 2 *in Celticiæ esse* dicuntur. An igitur Νέριον et Ἰερόν pr. Noster confudit? Fieri potest ut ita res habeat. Quamquam etiam aliam erroris originem excogitare licet. Videlicet perprobabilis est Ukerti (t. 2, 1, p. 476) aliorumque sententia, qui Occidentales istas stanni insulas esse censent eas quas Avienus Or. mar. 97 *OEstrymnides* dicit, *metallo divites stanni et plumbi*. Hæ vero pertinent ad eam Galliæ partem, in qua degunt *Ostiniæ*, ut in Strabonis codd. legitur. Ea autem pars sec. Pytheam et Eratostheneim magis quam Sacrum pr. occasum versus pertinebat, adeo ut *Caput Europæ*, insulæque objacentes Ἑσπερίδες jure dici possent. Jam igitur Dionysius, quum eam Europæ figuram exhiberet ex qua Sacrum pr. omnium longissime versus occasum por-

Ἰρῆν, ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμεν Εὐρωπαίης,
 νήσους Ἑσπερίδας, πόθι κασαιτέριοι γενέθλη,
 ἀφνειοὶ ναλοῦσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.
 568 Ἄλλαι δ' Ὀκεανοῖο παραὶ βορειώτιδας ἀπτάς
 δισσαὶ νῆσοι ἔασι Βρετανίδες, ἀντία Ῥήνου·
 καῖθι γὰρ ἑστατὴν ἀπαρεύεται εἰς ἄλα δῖνην
 Τάων τοὶ μέγεθος παρώσιον, οὐδέ τις ἄλλη
 νήσοις ἐν πάσῃσι Βρετανίσιον ἰσοφαρῖζει.
 570 Ἄγχι δὲ νησίδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
 ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιτάων
 ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ.

Sacrum, quod Europæ esse caput perhiben,
 insulas Occidentales, ubi stanni origo,
 opulenta gens nobilium habitat Iberum.
 Dux autem aliæ ad oceani litora septentrionalia
 exstant insulæ Britannicæ, Rheni e regione,
 qui illic ultimos vertices in mare emittit.
 Harum utique immensa magnitudo, neque ulla
 in ceteris insulis alia Britannicis æquatur.
 Propinquus vero alius insularum ordo, ubi conjuges
 fortium Amnitarum, qui oppositam tenent oram,
 concitatæ rite Bacchica sacra concelebrant,

rigitur, facile induci potuit, ut Occidentales istas in-
 sulas ad hanc Ibericæ extremitatem transferret. || —
 562. Ἰρῆν] ἱερὴν *LX*; ἐνέπουσι *C*; ἔμεν] ἔμεν' *b*, ἔμμεν
ACD, ἔμμεναι *Eosq.* || — 563. νήσους ἴσπ.] sic *s* ex
 eoque Bernhardyus; νήσου θ' ἴσπ. *FA*; νήσους θ' ἴσπερ.
 cett. codd. || — τόθι] 801 *ACGEKNOYXdeos*; 81
Ald.; κασαιτέριοι *o*; γενέθλην *FNOYbckm*. Cf. *Iliad.* 2,
 857 : 88ην ἀργύροισι γενέθλη. || — 564. ἀφνειοὶ]
 ἀφνειὸν *DGO*; ἴθνος Ἰβήρ *BCacdgghkmoqt* Paraphr.;
 παῖδες *AEGLLQ XYZ* alii. || 565. παραὶ] *καρὰ Ldo*,
 περὶ *g* et *ugo e*; βορειώτιδος *BCLs* et pr. man. *b*, βο-
 ρεοίτιδας *O*, βοροίτιδος *M*, βορεήτιδος *s*, βορεήτιδας *XY*
dgipq Ald., fort. recte. ἀπτάς] ἀρχὰς *EGHNCxedeikm*
 et superscript. *z*; ἀρχὰς *p*. « Ceterum quæ Dionysius
 de ambabus Britannorum insulis Albione atque Jerna
 disseruit, multo verborum splendore vetustatis sen-
 tentiam ita expresserunt, ut nihil iis insit, quod
 Pythææ captum atque Eratosthenis excedat. » *ΒΡΑΝΗ.*
 || — 566. Βρετανίδες *B*. Cf. *Dindorf.* in *Steph. Thes.*
v. *Βρετανολ.* || — 568. τοῖς τὸ *o*, τι cod. *z*; οὐδέ τις] οὐ-
 κίτις *A*, οὐκίτι *H*. || 569. νήσους *Nefo*; πάσαισι *C*, πάσαις
D, πάση *s*; Βρετανίων *BHOZ*, nisi quod in *B* supra scr.
Βρετανίων; Βρετανίσιον *M*; ἰσοφαρῖζοι *AO*. || — 570.
 νησίδων] sic *GHZ* et pr. man. *E*; νησιῶδων cett. codd.;
 ἔνθα] ἦχι *AEHNLXdeipn*. || — 571. ἀντιπέροισιν *sec.*
man. d; Ἀμνιτάων] Ἀμνητάων *CDHKLbks*, in *C* tamen
 scriptum *t* supra *η*. *Strabo* p. 198 pluribus de his expo-
 nens gentem Σαμνίτας vocat, sicut *Ptolemæus* quoque
 2, 7, ex eoque *Marcianus* 2, 21 (*v. tom. 1, p. 552*) ad
 Ligeris ostia Samnitas collocat, a quibus distinguit
Nannetes in mediterraneis habitantes. *Strabo* tamen
 alio loco p. 190 Ligerim exire dicit μεταξὺ Πικτόνων
 τε καὶ Νάμνιτων, ita ut apud hunc certe auctorem
Namnita a Samnitis non diversi sint, et apud *Ptole-*
mæum prave distingui videantur; itaque apud *Dio-*
nysium quoque pro Ἀμνιτάων, assumpta ex antecedente
 vocabulo litera *v*, *Namnitiών* scribi voluerunt *Holste-*
nus, *Brunkius*, *Bredovius*, *Hillius*, *Bernhardyus*.
 Contra *Casaubonus*, probante *Ukerto* (*Geogr.* 2, 2,
 p. 555) et *Σαμνίτας* et Ἀμνίτας dici censet sicut *Ede-*
tanos et *Sedetanos*, *Exitanos* et *Sexitanos* dicebant.
 Nobis quoque etiamsi *Nannetes* vel *Namnites* forma
 unice vera esse videtur, in *Dionysio* tamen nominis
 forma codd. tradita, quamque et *Priscianus* et *para-*
phrastes et *Eustathius* agnoscunt, tanto minus solli-
 citanda esse videtur, quum poetam nostrum multas

nominum formas sibi proprias habere sæpius jam vi-
 derimus. Ceterum ita *Strabo* p. 198 : Ἐν δὲ τῶν Ὀκεανῶν
 φησιν (*Posidonius*) εἶναι νῆσον μικρὰν οὐ πάνυ πελαγαίαν,
 προκειμένην τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀεγῆρος ποταμοῦ· οὐκίτιν δὲ
 ταύτην τὰς τῶν Σαμνιτῶν γυναῖκας, Διονύσιον κατεχομένης
 καὶ Ἰασκομένης τὸν θεὸν τοῦτον τελεταῖς τε καὶ ἄλλαις
 ἱεροποιαῖς. « His (*Bernhardy*) verba sunt) alia subjun-
 git ille de mulierum solitudine et cruento laniatu,
 quæ priscos redolent inter Græcos omophagia, addi-
 tis quæ *Artemidorus* exposuerat de religionibus *Cereris*
 ac *Liberæ* (cf. de insulis Oceani, quas rarissima fama
 diis utrisque dedicabat, *Orph. Arg.* 1195 et *Procl.*
ad Plat. Tim. p. 54 extr.), in similitudinem *Samo-*
thraciorum sacrorum solitis concelebrari. Unde licet
 in *Dionysio* ἀνδρῶν de maritis *Baccharum* interpretari;
 id tamen discriminis inter utrumque intercedit, quod
Strabo singularem habet numerum, cum etiam *Plin-*
ius quas *Noster* tractavit insulas impertiat *Venetica-*
rum cognomento. Sed poeta tamen eandem in socie-
 tatem videtur *Senam* satis vicinam compulsisse, in qua
Mela 3, 6, 3 (coll. *Plin.* 4, 36) sagas fatidicas habitasse
 fabulatur, quæ imperium in ventos exerceret inque
 varias possent figuras transformari : haud secus atque
 eas *Neuris* imputabant præstigias, ut luporum formas
 iis liceret induere; de quo vide quæ disputarunt in-
 terpr. *Mela* 2, 1, 13. Adde quod in extremo *Galliæ*
litore, quod *Britanniam* spectat, recentior ætas ani-
 marum sedes et νεχρομαντικῆς reponerat : *v. Gesner.*
ad Claudian. in *Ruf.* 1, 123, quem fugerunt disertis-
 simi testes, *Plinius* 30, 4 et *Plutarchus* *De defect.*
orac. p. 419 et imprimis *Clemens* *Alex. Strom.* 6, p.
 268, unde fundamentum totius fabulæ cognoscitur :
 nam iis quæ *Schedius* *De diis Germ.* c. 42 sqq. con-
 gessit minus proficitur. Nihil his subest, quin de qui-
 buscunque populis et barbaris et longe cultissimis,
 ipsis etiam Græcis Italisque, sirailia pridem observata
 conferri possint hodieque usui comprobentur (Cf.
Tiedemann. *De magia* p. 63 sq. et *Kuhn.* *ad Pausan.*
 2, 34); neque strepor *Celticorum* sacrorum in *Cerunni*
 honorem (Cf. *Leibnitium* *Opp.* t. 6, 2, p. 90) institutus
 non potest credi cum *Bacchicis* ritibus esse consocia-
 tus, quamquam quædam coronam interpretes præter-
 videbant. Accedit autem *Hispanarum* quoque gentium
 similitudo in fanaticis saltationibus versata, quam
Strabo p. 154 adumbravit. » || — 572. τελέουσι
EGHKNYbdelms, corr. *O.* γρ. τελέουσι *C.* || —

στεφάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλιο κορύμβοις,
 ἐννύχια· παταγῆς δὲ λιγυρόθροος ὄρνυται ἤχη.
 575 Οὐχ οὕτω Θρηάκος ἐπ' ἥβῃσι Ἀψίνθιο
 Βιστονίδες καλέουσι ἐριβρομον Εἰραφιώτην,
 οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίην ἀνὰ Γάγγην
 Ἴνδοὶ κῶμον ἀγοῦσιν ἐριβρεμέτη Διονύση,
 ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον ἀνευάζουσι γυναῖκας.
 580 Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμῶν ὁδὸν Ὀκεανοῖο,
 νῆσόν κεν Θούλην εὐεργεῖ νηὶ περήσιας·
 ἔνθα μὲν, ἡελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἀρκτων,
 ἤμαθ' ἁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ·
 λοξότερη γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στροφάλιγγι,
 585 ἀκτίνων ἰθαῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομενάων,
 μέσφ' ἐπὶ κυανέου νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσση·
 ἀλλ' ὀπίσταν Σκυθικοῖο βαθὺν βόον Ὀκεανοῖο
 νηὶ τάμης, προτέρω δὲ πρὸς ἠήνην ἔλα κάμψης,
 Χρυσείην τοὶ νῆσον ἀγει πόρος, ἔνθα καὶ αὐτοῦ
 590 ἀντολίη καθαροῖο φασίνεται ἡελίοιο.

nigræ hederæ corymbis redimitæ,
 pernoctes, unde fragoris argutus exoritur sonitus :
 haud æque Thraciæ ad ripas Apsinthi
 Bistonides turbatorem Iraphioten invocant,
 neque perinde cum liberis ad nigricantis Gangis vertices
 Indi pompam Baccho clamoribus læto ducunt,
 atque illo in loco mulieres ululant.
 At ubi multum Oceani iter ultra secueris,
 Thulen insulam navi bene contexta accedas ;
 ubi, sole ad polum ursarum progresso,
 interdiu simul noctuque semper conspicuus effunditur
 ignis. Tunc enim sol orbe convertitur obliquiore,
 quum radii rectum in nutum colliguntur,
 donec ad fuscus homines australem viam rursus incat.
 Verum ubi Scythici oceani gurgitem profundum
 navi secueris, ulteriusque ad mare orientale deflexeris,
 iter tibi Auream insulam adducit, ubi
 solis ipsius ortus conspicitur purus.

573. μελαμφύλλιο CE; κορύμβης s et pr. m. C. || —
 574. λιγυρόθροος cte. || — 575. οὐχ] οὐδ' D; οὕτως K;
 Θρηάκος] Θρηάκιος CEMYXceikops, σὺν παισὶ D; ἥβῃσι
 ἤβουσι DEE, ἠιδόνεσι G, ἠιδόνισι bw, ἠλοισι o, ἐπὶ ἰσίν
 cs; Ἀψίνθιο CKas Ald., Ἀψίνθου LNOB, Ἀψίνθου G.
 Ἀφρόθιο M. Cf. Eustath. ad h. l. Idem ad II. ε, 394
 p. 99 4, 22 nostrum locum tangit : Σχηματίζει δὲ καὶ
 ὁ Περὶ γῆτης Διονύσιος οὕτω σύγκρισιν ἑορταστικὴν, ἔνθα
 λέγει, ὡς οὐχ οὕτως οἱ θεῖνα πανηγυρίζουσι ὡς τὸ θεῖνα
 ἔθνος. Ἀψίνθιοι memorantur ap. Herodot. 6, 34 et 9,
 119, Schol. Aristid. p. 209 ed. Frommel.; Ἀψινθίς
 regio, a Ciconibus ortum versus sita, postea Corpilice
 dicta, in qua Ænus urbs, ap. Strab. Exc. Vat.
 p. 285, 10 ed. Didot.; Ænum etiam Ἀψινθον dictam
 esse refert Steph. Byz. v. Ἄνθος. Cf. idem v. Ἀψινθος.
 Fluvii vero Apsinthi præter Nostrum nemo memorat,
 neque Bistones in Apsinthia regione ab aliis collocan-
 tur, quantum sciam. Ni fallor, Bacchus apud Ap-
 sinthum cultus ille est deus, quem Plistorum vo-
 cari Herodotus narrat 9, 119 : Οἰόβαζον... Θρηάκιος
 Ἀψίνθιοι λαβόντας ἔθυσαν Πλειστούρω ἐπιχωρίῳ θεῷ,
 τρώπῳ τῷ σπετέρῳ. Cum Plistori dei nomine Bocchar-
 tus Geog. Sacr. p. 1058 Πλίστους Thracas, quos
 Josephus commemorat, et Κτίστας qui dicuntur in
 codd. Strabonis p. 296 componit. || — 576. καλέουσι
 B; ἡραφιώτην d, εἰραφιώτην D. || — 577. σὺν παισὶ]
 Θρηάκος D. || — 578. ἐριβρεμέτη s, ἐριβρέμει o, ἐριβρι-
 μέλ q; Διονύση ABO. || — 579. κατὰ] ἀνὰ km; ἀνδρά-
 ζουσι q, ἀν. ἀζουσι s. || — 580. ταμῶν] λιπῶν f. || —
 581. κε C; περήσης D, περήσεις E. || — 582. ἐς πόλον]
 ἐς κλίσιν H et pr. man. ζ; ἀρκτων cod. ε, ἀρκτου F.
 « Illud βεβηκότος ἐς πόλον ἀρκτων, sole accedente ver-
 sus polum (quam sc. juxta tropicum æstivum est)
 æquipollet Plinianis istis : Solstitii diebus accedente
 sole propius verticem mundi. Hoc quidem sensu cir-
 culo arctico Thule subjicitur, ubi nox nulla, sole in
 tropico æstivo constituto; et conformia hæc erunt iis
 quæ de Thule prodit Plinius 4, 16 : In Thule solsti-
 tio nullas esse noctes, Cancrici signum sole transeunte,

nullosque contra per brumam dies. Idem etiam a Solino
 traditur c. 25. » HELLIVS. — « Sufficit Strabonem
 (2 p. 114) instar omnium audiri simpliciter ex Py-
 thea præcipientem : παρ' οὗς ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἀρκτικῷ ὁ
 θερινὸς τροπικὸς κύκλος, unde dies solstitialis efficieba-
 tur viginti quattuor horarum : quæ Dionysius ad poe-
 ticam sensus perspicuitatem exegit. » BEAUV. || —
 583. ἤμαθ' ἀεὶ καὶ GHELNCbdew; ἤματα εἰ καὶ Y; in de
 adscriptum γρ. ἁμοῦ; ἀειφανὲς s. || — 584. λοξο-
 τήρη etc.] « Quo enim loca ab æquatore (ubi sphaera
 recta est, et zodiacus angulis fere rectis horizontem
 secat) remotiora, eo obliquioribus angulis sol occi-
 dens eorum horizontem secat, donec sub circulo ar-
 ctico, ubi Thule sita, sol in tropico Cancrici constitu-
 tus horizontem tangit tantum, non secat; obliquo flexu
 ad eum descendens, non subiens, deinde pari obliqui-
 tate ascendens, ita ut e conspectu nunquam se sub-
 ducat, dum obliqua circumgyratione totum circulum
 peragit, quod 24 horarum spatio fit. » HELLIVS. || —
 585. κλήσιν D. || — 586. κυανέας c; αὐθις Hq; ἐλάση
 Ddo Ald., ἔλασει CHa. || — 587. ὀπίσταν B; βαρὺν
 Dc; βόον] πόρον AHkm. || — 588. προτέρω] προτέρω
 Q, προτέρην ζ, ἐτίρηνη AEGHKNbdemw; in b additum :
 γρ. προτέρω. Dein πρὸς βορέην in ε, et κάμψης in C. ||
 — 589. Χρυσείην o; κεν αὐτοῦ H, κεν αὐτῷ cod. ζ. —
 Per oceanum borealem in Indiam circumnavigari
 posse, quum terra circumflua esse statueretur, poeta
 noster sibi sumsit. Reapse num ita res haberet, quum
 nullo periculo constaret, in medio reliquit Strabo
 p. 294 (p. 244, 47 ed. Didot). Ceterum ab India in
 Caspium navigari posse jam Patrocles affirmaverat
 (ap. Strab. p. 74 et 518), Cornelius Nepos autem
 (ap. Plin. 2, 67, 170) tradidit Quinto Metello Celeri
 Galliae proconsuli Indos a rege Suevorum dono datos
 qui ex India commercii causa navigantes tempestati-
 bus essent in Germaniam abrepti. Simili commento
 Augustus in titulo Ancyrano classem romanam a
 Rheni ostio ad orbis extrema navigasse gloriatur. ||
 Chryse] Plinius 6, 23, 20 : extra ostium Indi Chryse

Καίθην δὲ στρεφθεὶς νοτίης προπάρουθς κολώνης,
αἰψά κε Κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἴκοιο,
μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων,
ἧς ὕπερ, οὐρανίησιν ἀειρόμενος στροφάδεσσι,
595 δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἰθών·
αὐτῇ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει· ἀμφὶ δὲ πάντῃ
κῆτεα θῖνας ἔχουσιν, Ἐρυθραίου βοτὰ πόντου,
οὖρεσιν ἠλιότασιςιν εὐκοκτά· τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
τέτρηγεν νώτων περιμήκετος δλκὸς ἀκάνθης.
600 Δυσμενέων τοι παῖδες, ἐλισσόμενοι περὶ πόντον,
καίνοις ἀντήσιαν ἀλώμενοι· οὐ γὰρ ἐρωθὶ [χται·
λυγροῖς ἐν στομάτῃσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυ-
πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
κεῖνα καταβρώξεις τεράτα· τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
605 εἰν ἄλλ καὶ γαίῃ κακὰ μυρία θήκατο δαίμων.
Ἔστι δὲ τοι προτέρω Καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης
Ἔγυρις, ἔνθα τε τύμβος Ἐρυθραίου βασιλῆος·
ἐκ τῆς δ' ἀνπεράσειας ἐπὶ στόμα Περσίδος ἄλμης,
δρμηθεὶς βορήνδῃ, καὶ Ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
610 Ἴκαρον εἰναλίην, θθὶ Ταυροπόλιο θεοιο
βωμοὶ κνισήεντες ἀδευκία καπνὸν ἔχουσι.

Inde conversus ante promontorium australe
confestim ad magnam Coliadis insulam perveneris,
Taprobanen, Asianorum elephantum genitricem;
supra quam conversionibus vectus caelestibus
igneus Cancer sublimis in orbem torquetur.
Ambitus autem ipsius est amplissimus; sed circumcirca
feræ tenent litora, Erythraei maris pecora,
excelsis montibus similia, earumque per summa
tergora praelongus spinæ tractus inhorrescit.
Hostium utique genus, quum in mari versabitur,
erroribus in illas incidat: non est enim effugium
foedi oris, cujus ingens rictus existit;
sæpe navem quoque cum ipsis viris
ista devorant monstra. Impuris enim
deus mari terraque mala proposuit innumera.
Ulterior vero extra Carmaniae promontorium
est Ogyris, in qua sepulcrum Erythraei regis.
Ex ea trajicias ad fauces Persici maris
in aquilonem tendens, atque Icarum accesseris,
Icarum maritimam, ubi Tauropoli numinis
aræ nidore plenæ fumum obtinent acerbum.

et *Argyre, fertilis metallis*. Queritur an hæc ex
prisco aliquo geographo Plinius desumerit, an potius,
ut mihi videtur, Indum confuderit cum Gange fluvio.
Nam sicut apud Ptolemæum Argentea regio et Aurea
Chersonesus ultra Gangem ponuntur, sic idem de
Chryse insula vel peninsula jam ante Plinii ætatem et
haud dubie inde ab Eratosthenis ætate veteres geogra-
phi statuerunt. Sic enim Anonymus peripli mar. Rub.
uuctor, Plinio ille antiquior, § 63 (t. 1, p. 303): ὁ
Γάγγης ἀπαντᾷ καὶ ἡ περὶ αὐτὴν ἰσχύη τῆς ἀνατολῆς
ἡπειρος ἢ Χρυσή. Eodem faciunt quæ apud Melam 3, 7
leguntur: *Tamos promontorium est* (in oceano Eoo),
quod Taurus attollit... Ad Tamum insula est Chryse,
ad Gangem Argyre. Jam vero quæ Anonymus et Mela
de ultimi hujus terrarum tractus conformatione pro-
dunt, nihil habent quod a rationibus Eratosthenicis
recedat, ut recte monuit Gosselin. (*Recherches* t. 3,
p. 187). Adde quod *Tamum* pr. aperte est *Τάμαρον*
extremum Tauri prom. (τὸ μετὰ Τήμαλα ἀκρωτήριον
apud Ptol. 7, 2, 3), quod Eratosthenicis Asiæ mensu-
ras recensens obiter commemorat Strabo, qui si
Chryse non meminisset, eam Eratostheni incognitam
fuisse silentio suo minime comprobaret. || — 591. προ-
πάρουθε] ἀπάνουθε *BHM*o. || — 592. αἰψά καὶ *G*, αἰψά
δὲ *g*; εἰσαφίκοιο ε. Κωλιάδος νῆσος est insula τῆ Κωλιάδι
κωλιώνη (Cory promontorio) objacens. || — 594. τῆς
ἄκ' οὐρ. ε, τῆς ἰούρου. *Gb*; οὐρανοῖσιν *X*; στεφάδεσι *CH*,
στεφάδεσι ε, στροφάλιγθιν *A*, idem in marg. *B*; στροφά-
δεσι *F* et supra scr. in ζ. || — 595. Taprobane sub
Cancris circulo posita ab Eratosthenis ejusque asse-
clarum sententia et a vero prorsus abhorret; contra
vero opinio hæc ex terræ forma cuneata quam Posido-
nius et poeta noster fingebant, explicationem facilem
admittit. || — 596. αὐτῇ *H*; πάντῃ *B*. || — 599. τετρήγει
Y, τέτρηγε *CH*, τέτρηγεν *c* man. sec., τέτρηγε *o*, τέτρηγεν
h; νώτοις *g*; περιμήκετος *Km*. De re cf. Mela 3, 7. Plin.

6, 13. || — 600. τοῖ] δὲ *L*; ἐλισσόμενων *cox*, ἐλισσο-
μένοις *c* m. sec.; περὶ] κατὰ *ABEGHLMNOXbdeζ*;
πόντον] κόλπον ε. || — 601. ἀντιάσειαν *ADNOQ* et haud
dubie alii codd., et edit. ante Bernh.; ἀλήμενοι *Xm*;
ἀρωγῇ *Bo*, sed in marg. ἐρωθὶ. || — 602. στομάτῃσιν *CD*
et pr. man. *d*; λυγροῖσιν *g*; ἐπεὶ μέγα πολλὸν χάσμα *oqx*.
|| — 603. αὖ] ἄν *BEGHKLMOQX*. || — 604. κατα-
βρώξεις *A*, καταβρώξει *Hζ*; τεράτα cod. ζ, τέτρητα τε *D*,
τέτρητα *K*; τοῖς γὰρ] καὶ γὰρ *km*. || — 605. μυρία θήκα-
το] θήκατο μυρία *EGHKLQZ*; μυρία κακὰ θήκατο *DX*.
|| — 606. τοῖ] τις *OXe*; Καρβανίδος *CDK*, Καβαρνίδος *Hζ*;
ἔκτοθεν *l*. || — 607. Ἔγυρις] Cf. not. ad Arrian. Ind.
c. 37, Index nom. in Strabon. s. v. Ogyris et not.
crit. ad Strabon. p. 652, 10 ed. Didot. || — 608.
περσείας *Ld*, περισειας *g*; πελάσειας ex Hermanni conj.
Passov.; στόμα] κῆμα *X*. || — 609. εἰσαφίκοιο *BHMζ*;
Ἴκαρον] Ἰχάρα ap. Ptolem. 6, 4, 47; *Ichara* ap. Plin.
6, 32, 147. De situ insule monui in Indice ad Strab.
s. v. *Icarus*. De Dianæ Tauropoli in hac insula cultu
cf. Strabo p. 766 (p. 652, 10 ed. Did.) et *Elia*n. H.
An. 9, 9. Idem cultus in Icaria Samo vicina vigebat,
teste Strabone p. 639, coll. Stephano v. Ταυροπόλιον.
Cf. *Movers Phan. Alterth.* tom. 2, p. 101 not. « *Ceterum*,
Bernhardyus ait, persuasum habeo ad eundem
sacrorum locum pertinere, quod Veneris et Mercurii
quandam conjunctionem Nearchus tradit apud Arrian.
Ind. c. 37 in insula Cathæa existisse: de quorum
deorum societate originibusque subtiliter explicuit
Heinrichius commentatione de Hermaphroditis. »
|| — 611. κνισήεντες *ABDt*, κνησηέντες *C*; ἀδερκίε *Hoqeζ*,
supra script. in *C*, marg. *c*, schol. « Dionysius an
doctam observationem exprompserit, petitam illam a
sacrorum proprietate vel turis natura, non liquet;
nec facile pronuntiaveris, an Theophrastea Hist. Pl.
4, 7, 7, quæ Tylon insulam arboribus præstitisse fe-
rant summa quidem odorum laude, sed nulla gustus

Γόσσας μὲν νήσους ἐπέχει βόος Ὀκεανοῖο
 εὐρυτέρας· ἕτεραι δὲ τ' ἀπειρέσιαι γεγάσιν,
 αἱ μὲν ἐπὶ προχοῆσι Αἰθιοπιδὸς ἀμφιπέτρης,
 615 αἱ δ' Ἀσίας, αἱ δ' αὖτε παρὶ κλίσειν Εὐρωπαϊκής.
 Ἄλλαι δ' Ἰλλοθινῆσοι ἀπειρίτοι, αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
 ναύμεναι καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὄρμον ἔχουσαι,
 αἱ δὲ βαθύκρημνοί τε καὶ οὐ ναύτησιν ἑτοιμαί,
 τῶν οὐ βῆιδιόν μοι ἐνισπόμεν οὐνομα πασῶν.
 620 Σχῆμα δὲ τοὶ Ἀσίας ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτεράων
 ἡπέρων, ἐτέρωθεν ἀλίγκιον εἶδει κώνου,
 ἐκόμενον κατὰ βραῖν ἐπ' ἀντολῆς μυχὰ πάσης,
 ἐνθα τε καὶ στῆλαι Θεβαγενέος Διονύσου
 ἑστῆσιν, πυμάτιοι παρὰ ῥόνον Ὀκεανοῖο,
 625 Ἴνδῶν ὄστατίοισιν ἐν οὐρεσὶν, ἐνθα τε Ἰάγγης
 λευκὸν ἕδωρ Νησαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.
 Ἄλλ' οὐκ ἂν τόσσον μέγεθος πέλοι Ἀσίδος αἴης,
 οὐδ' ἄπαν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον· ἐν γὰρ ἐκείναις
 ἡπέροις εἷς πόντος ἔσω ῥόνον ἡγεμονεύει,
 630 ἐν δ' Ἀσίῃ πολλὸς Ὀκεανὸς· τρισσοῦς γὰρ ἑλίσσω

Tot igitur insulae oceani ambitu continentur
 majores, quibus aliae accedunt innumeræ,
 partim in fluentis maris Libyci,
 partim Asiae, rursus aliae per Europæ plagam.
 Sed alibi aliae sunt insulae infinitae, quarum pars
 habitatur navibusque stationem exoptatam præbet,
 pars præcipitiis abrupta neque nautis parata :
 quarum haud mihi facile nomina omnium declarare.

Asiae vero figura tractum refert utriusque
 continentis, ab altera parte conii speciei similis,
 ac paullatim ad omnis orientis recessus porrigitur.
 Ibi etiam columnæ Thebani Bacchi
 exstant ad oceani extremi cursus,
 in remotissimis Indorum montibus, ubi Ganges
 candidam aquam ad Nysæum litus devolvit.
 Verum non est tanta regionis Asiaticæ magnitudo,
 neque omnis species consimilis esse videtur; nam illas
 per continentes unum interius mare dominatur,
 at in Asia vastus oceanus; tres enim volvens

suavitate, huic loco debeant applicari. » ΒΡΑΥΝΗΑΡΔΥ.
 || — 612. ἐπέχει] ἐπέχει *ABEHOXδδipχ*, duo codd.
 ap. Wass. ad Thuc. 8, 99 et cod. Dorvilli ad Charit.
 p. 585; ἐπέχει *GLbew*; ἐπέχει Ald. || — 613. εὐρυτέρας
 μὲν ἔτ. *Nbde*; δὲ τ' ἀπ.] δ' ἔτ' ἀπ. C; τ' om. *abe*, δ' ἀπ. *π.*
EG; ἀπειρέσιοι *ade* Ald. || — 614. προχοαῖσι ε. Cf. v.
 127. || — 615. Hic versus in *g* desideratur; ἀδτι] αὐ
 C. || — 616. ἀπειρήτοι ε, ἀπειρέσιοι *GLNe*. || — 617.
 νεόμενοι *F*. || — 618. ναύταισι ε. || — 619. βῆιδίως ο,
 βῆιδίω δ, ἐνισπόμεν] *sic* *CBEGHLXMNNOYbdeξ*; ἐνι-
 σπαῖν cett. codd.; ὄνομα ο; *πασῶν* *CGHBLMNObet*, *πασῶν*
DEYabax Ald., *πασῶν* ε. || — 620. Verba σχῆ-
 μα... ῥυσμὸς citant Etym. M. v. ῥυσμὸς et Zonaras t. 2,
 p. 1621. τοὶ οὐ Ζonar.; Ἀσίας τε β. *g*; ῥυσμὸς cod. ε. ||
 — 621. ἀλίγκιον ε; ἐτέρωθεν ἢ ἐναλίγκιον *g*; ἐτέρωθεν *F*,
 ἐκατέρωθεν *Hξ*. Sensus : Asiae forma similis est figuræ
 oppositarum continentium, Europæ Libyæque, adeo
 ut ab altera sive ab orientali terræ habitatæ parte
 speciem conii referat. Miror Forbigerum (*Geogr.* t. 1,
 p. 436 not.), qui istam conii figuram ex Dionysii
 mente non ad totam Asiam, sed ad borealem solum-
 modo ejus partem, quæ Tanai et Tauri tractu circum-
 scribatur, referendam esse censet. || — 622. ὑπ' ἀντολ.
 L. || — 623. Θεβεγ. *M*. Θεβηγ. ο, Θεβαγενέος *DHOξ*
 Niceph., fortassis recte; Θεβαγενέος *B*; Διονύσου ed.
 Rob. Steph. De Bacchi columnis cf. 1164. || — 624.
 ἑστῆσαι *CDEGHNQ*; ἐνσταῖον ε; πυμάτιον; πύματον *QU*
 Eustath., Paraphr.; πυμάτιον *GLabdefo* Ald.; πυμά-
 τιοι, supra scr. οιο, C; *παραὶ A*; *παράρον Lb*. || —
 625. οὐρεσι B; τε] γε *eg*. || — 626. λευκὸν ἕδωρ] Supra
 v. 577 Ganges μελανδίνης dicebatur. Νησαῖον *KLMNY*,
 Νησαῖον α, Νησαῖον ο Νησαῖον cett. ἐπὶ] ὑπὸ *LNbe*.
 «Πλαταμῶνα, quod Avienus 827 loci nomen intel-
 lexit, depressos campos atque subfluviales oras
 subsidentes indicare videtur, prout fere grammaticus
 interpretatur in Bekk. Anecd. p. 1313. Adde schol.
 ms. : Πλαταμῶνα, κάθυρον τόπον, τὸ ἐξ ἐπιτολῆς λειού-
 μενον τοῖς κύμασι τοῦ αἰγυαλεῦ μέρους. Possis huic voca-

bulo de sæculo Alexandrino comparare potissimum
 antiquius εἰαμενῆ. Idemne Strabo spectaverit, qui 5,
 p. 223 extr. τοὺς πλαταμῶνας τοὺς ἐν Ῥόδῳ attigit, sub-
 dubitari licet, quamquam alter locus suppetit 12,
 p. 538. Neque vero dubium est, quin ambigua vox
 exemplis nonnullis curvos quosdam ac scopulosos flumi-
 num vel maris recessus designaverit : vide quæ Schnei-
 derus congressit Comment. ad Aristot. H. An. t. 3,
 p. 582. » ΒΡΑΥΝΗΑΡΔΥ. Cf. Steph. Thes. s. || κυλίει
 Eustath.; κυλίει δ, κυλίνοσι C. || — 627. τόσον C, *πᾶσι*
CDEFGHKLNYdeghmoξ, quod fort. recipiendum;
 γαλῆς *D*. Perperam Eustathius hunc versum ita expli-
 cat ut sensus sit *μελῶν κατὰ πολλὸν δ τῆς Ἀσίας κῆνος*.
 Fortasse his librariorum error subest, qui obvio
 passim sphalmate *μελῶν* exararunt pro *μελῶν*. Cete-
 rum Dionysii sententia, ex qua Asiae conus minor
 esset cono Europæ Libyæque, satis mira est. Nam
 priscorum geographorum placitum, qui terram in duas
 æquales fere partes ita distribuerunt, ut altera esset
 Europæ, altera Asiae Libyæque, ad Dionysii systema
 geographicum nihil pertinet; posterioribus vero geo-
 graphis συντεθεισα μετὰ τῆς Εὐρώπης ἢ Αἰθίης οὐκ ἐξ-
 ὀσῆσιν τῇ Ἀσίᾳ videbatur (Strabo p. 824). Noster igitur
 conum Asiae breviorum, adeoque obtusiorum fecit
 quam conum alterum. Obtusiorum quidem etiam
 Posidonius fecit, quippe qui terræ σφαιροειδοῦς par-
 tem orientalem occidua latiorum esse statuit (Aga-
 themer. 1, 1; v. not. ad vs. 6), sicuti Strabo p. 116
 quoque τὴν συναγωγὴν τοῦ πλάτους τῆς γῆς in occidua
 parte majorem esse refert : at breviorum etiam esse
 Posidonius censere non potuit, siquidem terræ habi-
 tatæ longitudinem in Rhodi parallelo 70000 fere sta-
 diorum esse statuit, quorum partem longe majorem
 Asiae attribuendam esse sponte intelligitur. || — 628.
 οὐδὲ μὲν εἶδος γρ. *diki*; καὶ γὰρ εἶδος α; *εἰοικεν*] *πάρουκεν*
G; *ἐκείνης* dedit Passov. || — 629. *ἔσω ῥόνον*] *ἑσώροος*
BCo, ἀπειρίτος *CHQNYξ* margo *EO* et edit. ante
 Bernh.; ἀπειρίτος *x*. In ceteris codd. quid legatur, ac-

κώλους κυμαίνοντας ἰρεύεται, εἰς ἅλα βάλλων,
 Περσικὸν Ἀραβίῳ τε καὶ Ἰρκάνιον βαθυδίην·
 τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' ἐς βορέην δρώοντα,
 ἐς βορέην δρώοντα καὶ ἐς λίβα γείτονα πόντου
 631 Εὐξείνου, τόθι φώτες ἀπειριτοὶ ἀμφινέμονται.
 Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἀσπετος ἰσθμὸς ὄρει,
 τῇ καὶ τῇ μακροῖσι τιτανόμενος πεδίοισιν.
 Μέσσα γὰρ μὴν πάσης Ἀσίας ὄρος ἀμφιέβηκεν,
 ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος ἄχρι καὶ Ἰνδῶν,
 640 ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
 ἴχνησιν ὀρθότατον· Ταῦρον δὲ εἰ κικλήσκουσιν,
 οὐνεκα ταυροφανές τε καὶ δευκάρηνον ὀδεύει,
 οὐρσιν ἐκταδίοισι πολυσχιδῆς ἔνθα καὶ ἔνθα.
 Ἐκ τοῦ ἀπειρέσιου ποταμοὶ καταχρηδὰ βέουσιν,
 645 οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπῆν
 εὐρου καὶ ζεφύροιο· τίς ἐν πάντ' οὐνόματ' εἴποι;
 Οὐ μὲν ἐπωνυμίην μίαν ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἐκάστῃ
 οὐνόματ' ἔχει στροφάλιγγι· τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλειτο
 ἀνδράσιν, οἱ κατὰ χῶρον δημοῖον οἶκον ἔθεντο.
 650 Νῦν γὰρ μὲν ἔνθα πάντα διέζομαι, ὅσ' ἀρίθμητα
 ἔναϊσι· Μοῦσαι δ' ἰθὺντατον ἴχνος ἀγοῖεν.
 Ἦτοι μὲν λίμνης Μαυίτιδος ἄγχι νέμονται
 αὐτοὶ Μαυῖται τε καὶ ἔνθα Σαυροματάων,
 ἐσθλὸν ἐναλίῳ γένος Ἄρεος· ἐκ γὰρ ἐκαίνης
 655 ἰσθμίου φιλότῃτος Ἀμαζονιδῶν ἐγένοντο,
 τὴν ποτε Σαυρομάτησιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν,
 πλαγθεῖσαι πάτηθεν ἀπόπροθι Θερμιώδοντος.
 Τοῦνεκα καὶ παῖδες μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
 ἕλην ναϊέτανας ἀπειριτον, ἧς διὰ μέσσης
 660 συρόμενος Τανάϊς Μαυίτιδος ἐς μυχὰ πίπτει,
 ὅστε καὶ Εὐρώπην ἀποτέμεται Ἀσίδος αἴης,
 ἐς δὴσιν Εὐρώπην, ἐς δ' αὐγὰς Ἀσίδα γαίαν.
 Τοῦ δ' ἦτοι πηγὰι μὲν ἐν οὐρσιν Καυκασίοισι

sinus turbidos emittit intra saluginem jaciens,
 Persicum et Arabicum et Hyrcanium profundum,
 quorum duo in austrum, tertium in boream spectat,
 in boream, inquam, et in libem, vicinus Ponti
 Euxini; ubi homines innumeri accolunt.
 Medius autem utrosque ingens terræ isthmus separat,
 circumcirca longos in campos porrectus.
 At enim per omnem Asiam mons circuit,
 exorsus a Pamphylia regione, ad Indos usque,
 nunc obliquis anfractibus, nunc
 rectiore incessu. Taurum vero nominant,
 quod taurina specie et acuto capite progreditur,
 hinc inde in spatiosa juga distractus.
 Ac desuper amnes plurimi cum strepitu feruntur,
 alii in aquilonem, alii in austrum, alii in flatus
 euri favoniique: quis nomina dixerit universa?
 Neque mons unam vocem accepit, sed suum pro quaque
 conversione nomen obtinuit; ista vero illis curæ sint
 viris qui finitimam illic terrarum sedem posuerunt.
 Jam omnes populos percurram, quotquot conspiciunt
 habitant; sed Musæ rectissimum cursum præeant.
 Igitur prope Mæotidem paludem habitant
 ipsi Mæotæ et gentes Sauromatarum,
 acris bellicosi Martis soboles; nam ex illo
 fortissimo connubio Amazonum geniti sunt,
 quo cum Sauromatis hominibus olim coierunt,
 quum a patria procul Thermodonte vagarentur.
 Inde vero strenui liberi sunt exorti,
 ingentis silvæ habitatores, quam per mediam
 volutus Tanais ad Mæotidis recessus defertur.
 qui Europam ab Asia terra separat,
 in occasum Europam, in ortum Asiam terram.
 Hujus autem fontes in Caucasiis montibus

curatius dicere non habeo; sec. Bernh., Ἰσω ῥόνον
 præbent *cbdeqim*, sicut Eustath. et Priscianus. || —
 631. ἰρεύεται] ἰλλοσεται *q*; εἰς ἅλα] sic *EEYθζmgoo*;
 ἔνδοθι cett. codd. et editt. Cf. not. ad vs. 43. || — 632.
 Ἀραβ. τ. κ Ἰρκ.] Ἰρκ. τε καὶ Ἀραβ. *ADQY* aliique
 complures codd., et editt. ante Bernh. Cf. Avien.
 832 sq.; Ἀραβ. *EKLINOX*. || — 634. ἐς βορέην] *Similia*
ἐπαναφορᾶς exempla, quæ leguntur in Iliad.
χ. 127 et ψ. 641, confert Bernhardus. || — 635.
 τόθι] τὸν *HXce*; ἀπειριτος *g*; ἀμφινέμονται *C*. || — 636.
 μέσων *CD*, μέσων *Y*, μέσων *E*, μέσων *d*, μέσων *cikmot*;
 ἀμφοτέρων *BM*, ἀμφοτέρας *Lbe*. || — 637. μακρῆσι *Bce*;
 πεδίοισι *BCDHLNOQY*. || — 638. μέσα *CDoc*;
 μέσων μὲν *lm*, μέσων *q*; μέσων γὰρ μὲν *N*, μέσων μὴν
 var. lect. Rob. Steph.; ac μὲν *C*. || — 639. De re cf.
 Arrian. Ind. c. 2, Strab. p. 510. 520. 651. 666. || —
 641. ὀρθότατον] sic *ABCEHLMNOYXbdeipz*; ὀρθό-
 τερων cett. codd. || — 642. ὀρθοκάρηνον *Ak* Eustath.;
 ὀφικάρηνον *GLblmw*. « Sed δευκάρηνον, quod apta
 simplicitate ceteris præstat, devexos Tauri anfractus
 innuit, eosque acumina bovinis tergoris æmulantes;
 eique sententiæ versus proximi sua sponte suffragatur.
 Cf. etiam Eustath. ad vs. 431. » BERNHARDY.

|| — 643. ἐκταδίησι *o*; ἐκταδίησι *x*, ἐκταδίαις *q*; πολυ-
 σχιδῆς *eo*, πολυσχιδῆς *e*, περισχιδῆς *e*, περισχιδῆς *Gdm*.
 || — 644. ἐκ τοῦδ' *CEUc*, καταχρηδόν *d* et sec. m. *E*.
 || — 645. ἐς βορέην *LNbde*. || — 646. ζεφύρου *oqzHc*;
 πάντων ὀνοματ' *ABDUabcdghimqt*; εἰρη *CGHQXado*
imq Ald. || — 647. ἐπωνυμίην *BCDEGHNOQabdeg*
 Ald.; ἐπωνυμίαν cett. codd.; λάχεν *d* Ald., ἔλαχεν *CDo*,
 ἔλλαχεν *b*; ἐν οἴκῳ *FGHctc*. || — 648. μέλητο *e*. ||
 — 649. χῶρον *do* Ald.; οἶκον ἔχουσι *ABCEHLNOX*
beimpz; οὐρον ἔχουσι *d*. || — 650. νῦν δὲ *X*; μὴν *d*
 Ald.; διέζομαι *o*, διεζομαι *e*, διεζομαι *H*; ὅσ' *oC* || —
 651. ἰθὺντατον *d* Ald. || — 652. ἀμφινέμονται *Cz*, sed in
 marg. *z*, ἀγχι. || — 654. ἰσθμῶν *Cex* correct. || — 656.
 ἦν ποτε *CEHLNObdeç*; Σαυρομάτοισιν *IK*; μετ' ἀνθρ.
 ἰ; ἐν ἀνθρῳ. *FO*. De re vide Herodotum 4, 110 sqq.
 Dionysio usus est Tzetzes Chiliad. 12, 450. || —
 657. πλαγθεῖσαι *De*, πλαγθεῖσαι *d*. || — 659. μέσης
CGo. || — 660. ἐς μυχὰ] ἐς μέσα *DENbcdeghlmt* et
 supra scr. in *Oz*; (in margine *d* adscript. γρ. *μυχά*); ἐς
 μέσων *G*; ἰσχατα *H*. et, supra scripto ἐς μέσα, cod. *z*; ἐς
 μέσσα γὰρ πίπτει *L*. Cf. vs. 18. || — 662. εἰς *b*; γαίην *C*.
 || — 663. Καυκασίοισιν *BO*, Καυκασίῳ *E*. Cf. v. 14
 sqq., σύρεται (Tanais) ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαυρίτιδα

τηλόθι μορμύρουσιν· ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
 665 ἔσσυμένους Σκυθικοῖσιν ἐπιτροχάει πεδίοισιν.
 Τοῦ δ' ἄν, κυμαίνοντος ἀπείριτον ἐκ βορῆας,
 πηγῆτον ἀθρήσειας ἀπὸ κρυμοῖο παγέντα.
 Σχέτλιοι, οἱ περὶ καῖνον ἐνοίκια χώρων ἔχουσιν·
 αἰεὶ σπιν ψυχρῆ τε χιῶν κρυμὸς τε δυσσῆς·
 670 καὶ δὲ κεν, ἐξ ἀνάμων ὄπταν πλείστον κρύος ἐλθῆ,
 ἢ ἵππους θνήσκοντας ἐν ὄφθαλμοῖσιν ἴδοιο,
 ἢ καὶ ἡμίονους ἢ ἀγραύλων γένος οἴων·
 οὐδὲ μὲν οὐδ' αὐτοὶ κεν ἀπήμαντοὶ τελίθειον
 ἀνέρας, οἱ καίνησιν ὑπάλ βιπῆσι μένοιεν·
 675 ἀλλὰ γὰρ ἡλάσκουσιν, ὑποξυζάντες ἀπῆνας
 χώρην εἰς ἐτέρην, λείπουσι δὲ γαίαν ἀήταις
 χειμερῖοις, ὅτε σφι κακῆ θύοντες ἀλλῆ
 γαίαν τε κλονίουσι καὶ οὐρα πευκῆντα.
 Τόσσοι μὲν Τανάϊν ποταμὸν περιναϊετάουσιν.
 680 Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γεγαῶτες
 Σινδοί, Κιμμέριοι τε καὶ οἱ πέλας Εὐξεινίοιο
 Κερκέτιοι· Τορῆται τε καὶ ἀλκῆντες Ἀχαιοί,

longe resonant, unde vastus passim
 rapido decursu Scythicos campos perlabitur.
 Ibi quum aquilo vehementer turbat,
 glaciem conspicias frigore concretam.
 Miseros, qui in ista regione domicilia posuerunt
 semper illis frigidæ nives geluque perflabile.
 Et vero, quum venti plurimum frigoris concitaverint,
 aut equos morientes contemplere,
 aut mulos aut ovium greges sub divo pascentium.
 At enim ne ipsi quidem homines illæsi exstiterint,
 qui sub illis flatibus remaneant;
 verum defugiunt, junctis plaustris,
 aliam in regionem, terramque relinquunt ventis
 hiemalibus, qui malis turbinibus furentes
 terram agitant montesque piniferos.
 Tot igitur Tanaim amnem accolunt.
 Instant autem Sauromatis gentes continuæ,
 Sindi, Cimmerici atque Euxino finitimi
 Cercetii et Toretæ bellicosique Achæi,

λίμνην, πρὸς βορῆν. Disertius de hac opinione monet
 Strabo p. 493 ed. Cas., ubi postquam dixerat ultimas
 istas regiones haud facile explorari potuisse, addit
 hæc: Ἄπὸ δὲ τῆς αἰτίας ταύτης οἱ μὲν ὑπὸ λαβὸν τὰς πη-
 γὰς ἔχαιν αὐτὸν (τὸν Τανάϊν) ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι,
 πολλὴν δ' ἐνεχθῆντα ἐπὶ τὰς ἀρκτους, εἴτ' ἀναστρέφοντα
 ἐκβάλλειν εἰς τὴν Μαυρίαν· τούτοις δὲ ὁμοδοξεῖ καὶ Θεο-
 φάνης ὁ Μυτιληναῖος. De eadem re monuit p. 107.
 Ammianus Marcell. 22, 8, 26: ...*Tanaim, qui inter
 Caucasios oriens rupes, per sinuosos labitur circum-
 flexus, Asiamque disternans ab Europa, in stagnis
 Maoticis delitescit.* Haud aliter statuit Hecateus Mil-
 lesius; quod etsi deserto testimonio non affirmatur,
 tamen ex ratione quæ gentes Mæotidis propinquæ vel
 Enropæ vel Asiæ attribuuntur, facile colligitur. Eodem
 denique facit eorum sententia qui Tanaim partem
 Araxis fluvii esse putarunt, ut Aristot. in Meteorol.
 1, 13, 16 (t. 3, p. 569 ed. Didot) et Orpheus Argon.
 762. Ceterum varias de Tanaidis origine cursuque
 sententias collegit Ukertus Geogr. tom. 3, 2, p. 196
 sq. || — 665. πεδίοισι *BHMNOQY*. || — 666. τοῦ δὲ
 κυμ. cod. ε. || — 667. πηγῆτον *Nbdæq*; πηγῆτον *B*;
 ἀπὸ] ὑπὸ *ACEHLNOYbedghz* Ald.; κρυμοῖο *X*,
 κρυμοῖο *k*, παγαντα ε. || — 668. ὁπταν ἐκείνον *HZ*;
 ἐνοίκια *BQe*; χώρον] φῶτες *EGKLQNY* aliique codd.
 complures. = Quæ lectio ut videri possit ex vs. 649
 fluxisse, quod aliquatenus innuit ἴθηντο indidem loco
 ἔχουσιν ab *x* [*podis ε*] susceptum, universon tamen
 sententiæ tenor ac decursus, ut qui Scytharum ad pa-
 ludem Mæotim durissimas sedes et Hamaxobiorum
 depingat migrationes, neque debeat ad Tanaidis ac-
 colas unice pertinere, factam emendationem certis-
 sime poscit. = ΒΕΒΛΗΑΡΔΥ. || — 669. σπιν] σπιν *Y* Ald.
 Bergh. χειμῶν τε *mgO*. || — 670. πλείστον *k* Eustath.;
 ἴδοιο *Cse*. || — 671. ἴδοιο] ὄρωται *BDFGHdghoqz*
 Ald., Paraphr.; ὄρωται *G*, ὄρωται cod. ap. Hudson.
 — 672. ἢ] ἢ *k*. καὶ ἀγρ. *Y* Herodot. 4, 28: ἵπποι
 ΓΙΟΕΡ. II.

ἀνεχόμενοι φέρουσι τὸν χειμῶνα τοῦτον ἡμίονοι δὲ καὶ
 ἄνοι οὐκ ἀνέχονται ἀρχῆν. Idem 4, 129: οὐδὲ ἔστι ἐν
 τῇ Σκυθικῇ πάσῃ χώρῃ τὸ παράπαν οὔτε ὄνος οὔτε ἡμί-
 ονος, διὰ τὰ ψύχα. Idem produnt Aristot. Hist.
 An. 8, 25; Strabo p. 307; Plinius 8, 68, 43. Atta-
 men Scythicos asinos memorat Frontinus 2, 4 et
 Ælian. Nat. An. 10, 40 cornutos ibi asinos esse novit.
 Denique asinos a Scythia immolari narrat Clemens
 Alex. Ad gent. t. 1, p. 25, 11 ed. Pott. ex Apollo-
 doro et Callimacho, quos nonnulli ad Scythas trans-
 tulisse putant, quæ de Hyperboreis Apollini asinos
 mactantibus veteres tradiderunt (v. Pindar. Pyth.
 10, 51 ibique interpr.). || — 673. οὐδέ κεν *OX*; αὐτοὶ
 παρ cod. ζ; ἀ. γε *O*; ἀπήματοι *b*. || — 674. ἀνδρες *d*;
 κείνοισιν *Gds*, κείνοισι *e*, κείνου *s*, κείνοις ὑπὸ βίποσι
D; ὑπόρρι. *M*; ὑπὸ *KNO*; ὑπὸ cett. || — 675. γὰρ]
 καὶ ζ, sed γὰρ in marg.; ὁλάσ. *G*, ἀλλὰ ἡλάσκουσιν *o*;
 ἀποξυζάντες *HZ*; ἀπῆνας *Dc*. || — 677. χειμερῆν *k*;
 οἱ κί σφι *BM*; σπιν *Ce*; θύοντες *ABOceghkot*; θύου-
 σιν *C*. || — 678. πευκ.] βησσηντα *Ca*. || — 679. Τά-
 ναϊν ποταμὸν] Sic *ABCEFGHKLMLNOYbcdæogz*;
 ποτ. Τανάϊν cett. codd. et edit.; παραναϊστ. *dt*. || —
 680. Σαυρομάταις *Hgikl*, supra scr. *Y*, nescio an
 recte; Σαυρομάται *B*; ὑπέχουσιν Nicephor.; γεγαῶτες *d*.
 || — 681. Κιμμέριοι *L*. Cimmericos ad Bosporum Cim-
 merium in Taurica peninsula habitantes Noster memo-
 raverat supra v. 167; eosdem nunc in Asia collocat.
 Herodotus, Scymnus Chius, Strabo, Anonymus in
 Periopl. Pont. Eux., Ptolemæus, alii ad utramque
 Mæotidis partem loca, quibus a Cimmericis nomen
 erat produnt; attamen populum aliquem Cimmericorum
 etiam tunc ibi degisse nemo tradit, adeo ut prisco-
 rum sæculorum memoriam ad suum ipsius ævum
 poeta transferre videatur. Ceterum conferri aliquate-
 nus potest Procopius B. Goth. 4, 4, qui Uturguros,
 Mæotidis accolæ, olim Cimmericos dictos fuisse pro-
 dit. || — 682. Τορῆται] sic *Ok*; τ' Ὀρῆται cett. codd.,

τοὺς ποτ' ἀπὸ Ξάνθοιο καὶ Ἰδαίου Σιμόεντος
 πνοιαι νοσφίσσαντο νότοιο τε καὶ ζεφύριοι,
 685 ἔσοπομένους μετὰ δῆριν Ἀρητιάδῃ βασιλῆϊ.
 Τοῖς δ' ἐπι ναϊτάουσιν, δοῦριον αἴαν ἔχοντες,
 Ἦνιοχοὶ Ζύγιοι τε, Πελασγίδος ἔχγονοι αἴης.
 Πὰρ δὲ μυχὸν Πόντοιο, μετὰ χθόνα Τυνδαριδάων,
 Κόλχοι ναϊτάουσι, μετῆλυδες Αἰγύπτου,
 690 Καυκάσου ἐγγὺς ἰόντες, δεῦρ' Ἰρκανίων περὶ πόντον
 οὔρεσιν ἡλιβάτοισιν ἀΐζεται· ἔνθα τε Φᾶσις,
 Κιρκάου κατὰ νῶτον ἠλισσόμενος πεδίω,
 Εὐξεινοῦ ποτὶ χεῦμα θεὴν ἀπερούεται ἄχνην,
 ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρας Ἀρμενίω.
 695 Τοῦ δὲ περὶ ἀντολίην βορέην τ' ἐπιπέλειται ἰσθμός,
 ἰσθμός Κασπίης τε καὶ Εὐξεινοῦ θαλάσσης.
 Τῷ δ' ἐπι ναϊτάουσιν ἐωδιὸν ἔθνος Ἰθέρων,
 οἳ ποτὲ Πυρήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
 ἀνδράσιν Ἰρκανίοισιν ἀπεχθῆα δῆριν ἔχοντες,

quos olim a Xantho et Idæo Simoente
 flatus austri zephyrique abripuerunt,
 quum ob bellum fortissimo regi essent comitati.
 Post hos regionem habitant vicinam
 Heniochi Zygiue, Pelasgicæ stirpis propago.
 At in Ponti recessu post sedem Tyndaridarum
 Colchi habitant, ex Ægypto advenæ,
 Caucaso propinqui, qui Hyrcanium ad mare
 montibus excelsis augetur; ubi Phasis
 per dorsum campi Circæi labens
 ad undam Euxini rapidam spumam eructat,
 initis ab Armenio monte captis.
 Hujus autem ad ortum et septentriones isthmus rescedit,
 isthmus Caspii maris atque Euxini.
 Eum vero accolitis orientalis Iberum gens,
 qui a Pyrenæis olim in orientem pervenerunt,
 et cum Hyrcaniorum populo bellum inierunt atrox,

nisi quod τ' Ὀρῶται in *Fs* et τ' Ὀρόται in *L*. De gente cf. not. ad Scylac. § 74, t. 1, p. 60. || — 683. τοὺς] οὓς *Λο*; τοὺς τ' αἶψό (sic) ξανθ. *E*. || — 684. νοσφίσσαντο *BCDGHKLMNOX* *Χ* *χ* *σ*; ἐνοσφίσσαντο, σφίσσαντο, ἐνοσφίσσαντο *l*, ἐνόσφισαν *d*; vot. τε καὶ ζεφύριοι] sic *ABF GHKLMNOYX* *bdegikwz* et margo *d*, Eust., nisi quod in *e* omititur τε; βορέαο καὶ ζεφύριοι *Ed*; νότοιο τε καὶ βορέαο cett. codd.; hoc qui tueri volunt, vocem τοὺς non ad Achæos Ponti accolæ, de quibus in antecc. sermo est, referunt, sed ad quoscunque qui Troja redeuntes tempestatibus vel boream vel austrum versus delati sint. Quod longe petitum et tantum non ineptum est. || — 685. ἐρχόμενος *h*, Ἀρητιάδῃ *o*. — Omnia hæc nos latent, neque Ἀρητιάδῃ sitne in nominibus an adjectivis judicandum (nam Ἀρητιάς sive de fonte sive in Amazonem ap. Apoll. 2, 966 dictum habet faciliorem explicatum) licet decernere. Hanc quidem questionem Scaliger ad Euseb. p. 70 non attigit, sed monuit ille, Eustathium reprehendens, Ascalaphum significari, non Agamemnona. Versum Avienus silentio prætermisit. — BERNHARDY. Priscian. 666: *Ascalaphi regis victricis signa sequentes*. Pluribus de his exponit O. Mueller *Orchomen*. p. 288. || — 687. Ἦνιοχοὶ Ζύγιοι τε *D*; Ἦνιοχοὶ τε Ζύγιοι τε *Ezdg*, quod ortum videtur ex var. lect. Ἦ. τε Ζύγιοι τε, quod sane malini quoniam ap. ceteros scriptores gens ista Ζύγιοι vocantur, nisi quod uno Strahonis loco p. 496 codices Ζύγιοι exhibent, ubi Ζύγιοι repositi Corayus. Πελασγίδος] Ἰακωνίδος *df* (γρ. Πελασγίδος add. in *f*.); ἔχγονοι *o*; γαίης *ABG* *OCogst*. || — 688. παρὰ δὲ *DXdo*, κατὰ *kl*; Πόντιον cod. ζ, Τυνδαριδῶν *g*. Dioscuriadem dicit, quam veteres in Ponti recessu omnium maxime orientali sitam esse crediderunt (Strabo p. 47. 126. 497; Agatham. p. 61 Huds.). — Facere Dionysius videtur (Bernhardy ait) cum Romanis geographis sublestæ auctoritatis, Mela Plinioque, qui Dioscuriadem ab aurigis Dioscurorum, Heniochiæ conditoribus, fundatam perhibuerunt, cujus rei Strabo ceterique sunt ignari. Idcirco probabiliore via suspicabimur, ipsa specie vocis adjuvante, emporium illud frequentissimum

Dioscurorum religionibus et nomini fuisse consecratum; nam deorum istorum vis, qui tutelam nautarum exercebant, quam late patnerit copiosa disputatione designavit Hemsterhusius ad Luciani *D. D.* 26. — || — 689. Cf. Herodot. 2, 104, Strabo p. 498; Diodor. 1, 28; Valerius Flacc. 5, 419, Ammian. 22, 8, 24. || — 690. δε] οὓς *D*; περὶ] παρὰ *Dg*; πόντον] κόλπον *Cego*. || — 691. οὔρεσιν] πηρύσιον *BMoq*; πηρύσιον *X*, πηρήσιον *o*, πηρώσιον *o*; τε om. *D*; ὁ Φᾶσις *F*. || — 692. Κιρκάου *G*; κατὰ] μετὰ *Dd*; νότον *F*. Cf. Apoll. Rhod. 3, 199: Χέρσον δ' ἐκαπέθησαν ἐπι θρωσμοῦ πεδίω. Κιρκάου τὸδε που κυλιέσεται. Valer. Flacc. 1, 5: *Inde viam, qua Circæi plaga proxima campi, corripuit*. || — 693. Hunc versum et sq. Stephanus v. Ἀρμενία citat. ἐπιπέλειται *HLNQZ*; ἄχνην] ἑλμῆν *Cz*. || — 694. τὸ om. *daq*; τὰ πρῶτα *G*. || — 695. βορέην δ' ἐπι. *D*; τ' om. *ANb*; ἐπιπέλειται *b*. || — 697. ἐπιναετ. *DELQ*. || — 698. Πυρήν. codd. plurimi; ἐπ'] μετ' *D*; ἀφίκοντο *G*. || — 699. Ἰρκανίοισι *e*, Ἰρκανήσιον cod. *e*; ἔχουσι *BC*, ἔχοντες *h*. De re cf. Appian. Mithridat. c. 101: Ἰβήρας δὲ τοὺς ἐν Ἀσίᾳ οἱ μὲν προγόνους, οἳ δ' ἀποίκους ἡγούνται τῶν Εὐρωπαϊῶν Ἰβήρων, οἳ δὲ μόνον ἑωδιόμοιοι. ἔθος γὰρ οὐδὲν ἦν ἴσμιον, ἢ γλώσσα. Strabo p. 61 varias gentium migrationes recensens meminit Ἰβήρων τῶν ἐσπεριῶν εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Χολχίδος τόπους μετακισμένων. Socrates quoque in *Hist. Eccl.* 1, 20 Iberes Asiæ ἀποίκους Ἰβήρων τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ esse refert. Eadem fuisse videtur Varronis sententia, ex quo Plinius 3, 3, 8: *In universam Hispaniam M. Varro pervenisse Iberos et Persas et Phænices Celtasque et Pænos tradit*. Alteram sententiam, quam Appianus indicavit, Strabo quoque p. 499 in medium protulit: εἰ μὴ (ἔνιοι?) καὶ Ἰβήρας ἑωδιόμοιοι τοῖς ἑσπεριόις καλοῦσιν ἀπὸ τῶν ἐκατέρωθι χρυσείοις. Iberes Asiæ a Thessalis ortos esse Tacitus *An.* 16, 34 narrat. Ex Asia in Europam emigrasse, imbecillis nitens argumentis, censet Hoffmannus (*Die Iberer in Westen u. Osten*; *Leipz.* 1838, p. 103 sqq.). Ritteri (Geogr. 2, p. 827) de Iberum origine commenta tetigit Bernhardy ad h. l. Veterum de his rebus testimonîa

700 καὶ Καμαριτῶν φύλον μέγα, τοὶ ποτε Βάκχον
 Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισαν,
 καὶ μετὰ Ἀηνάων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο,
 ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσσι βάλόντες,
 εὐοῖ Βάκχε λέγοντες· ὁ δὲ φρεσὶ φίλατο δαίμων
 705 καίνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἕθεα γαίης.
 Τοῖς δ' ἐπὶ Κασπίῃ κυμαίνεται ἀμφιπέριτη.
 ῥεῖα δὲ τοὶ καὶ τήνδε καταγράφαιμι θάλασσαν,
 οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ παρήσας·
 οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινώων ἐπὶ νῆων,
 710 οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρῷος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
 ἔρχομαι, οἷά τε πολλοὶ, Ἐρυθραίου διὰ πόντου,
 ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἦν' ἄσπετον ἔλθον ἔλωνται,
 οὐδὲ μὲν Ἵρκανίους ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεσίνω

atque Camaritarum ingens natio, qui Bacchum
 ex Indorum bello exceptum olim hospitio coluerunt,
 et cum Lenis solennem choream duxerunt,
 tunicis et pellibus hinnuleorum pectori injectis,
 Euoae Bacche exclamantes; deus autem dilexit
 hominum illorum genus terræque sedes.
 Post hos Caspium mare fluctuat.
 Hoc quoque pelagus facile tibi enarraverim,
 etsi nec remota viderim itinera, nec navi adierim;
 non enim victus mihi fuscis navibus continetur,
 neque mercatura paterna, neque Gangem
 accedo (prout multi, per Erythræum mare,
 animæ prodigi, quo immensam opem consequantur);
 neque ad Hyrcanios devertō, neque quæro

quantopere pondere careant, similitum commentorum
 comparatione docet Ukertus Geogr. 3, 2, p. 19 sqq.
 || — 700. Μακαριτῶν H, Μακαριτῶν margo ζ; τοὶ
 οἱ Ds; Βάκχω ο. Ammianus Marcell. 22, 8, 22 Ponti
 gentes enumerans postquam nominaverat Byzeres,
 Sapires, Tibarenos, Mossynaccos, Macrones, Philyres,
 pergit hunc in modum: *Prætercursis partibus memo-*
ratis, Aulion antrum est et fluenta Callichori ex facto
cognominati, quod, superatis post triennium Indicus
nationibus, ad eos tractus Liber versus, circa hujus
ripas virides et opacas orgia pristina reparavit et chor-
os. Trieterica hujusmodi sacra quidam existimant
adpellari. Post hæc confinia Camaritarum pagi sunt
celebres et Phasis fræmebundis cursibus Colchos attingit.
 In his igitur Ammianus de vicinis Camaritarum
 eadem narrat quæ Noster de ipsis Camaritis perhibet.
 Attamen Aulion et Callichorus non Colchis erant sed
 Heracleæ vicina, ut e Scylace constat et Apollonio
 Rhod., quorum hic 2, 904 :

ἄνα δὲ Καλλιχόροιο παρὰ προχοῆς ποτάμοιο
 ἤλυθον, ἐνθ' ἐνέπουσι Διὸς Νυσθίων υἱα,
 Ἰνδῶν ἠνία φύλα λιπῶν κατενάσσατο θήβας,
 ὄργιάσαι, στήσαι τε χοροὺς ἀντροιο πάροισιν,
 ᾧ ἐν ἀμειδίτους ἄγλας ἠέλλετο νόκτας·
 ἐξ οὗ Καλλιχόρον ποταμὸν περιναϊσθέντες
 ἦδὲ καὶ Ἀλλίον ἀντρον ἐπανυμίην καλέουσιν.

Haud dubie eadem res et de Callichori accolis et Ca-
 maritis ferebatur, eaque causa fuerit cur Ammianus
 utrosque composuerit, neglecto ordine geographico.
 Ceterum alius nemo Camaritas commemorat, neque
 id nomen gentis alicujus proprium fuerit, sed de vitæ
 ratione petitum figmentum poetarum. Eustathius Ca-
 maritas dici ait ἀπὸ πλοίων στρογγύλων ληστρικῶν, οἳς
 ἐχρῶντο, ἃ ἐκαλοῦντο καμάραι παρ' Ἑλλήσι. De camaris
 istis Strabo dicit p. 495, ubi de Achæis, Zygis, He-
 niochis sermo est. Cf. Tacit. Ann. 3, 47, Æthicus
 Ister p. 265 ed. D'Arveaz. De origine eorum quæ
 poeta noster narrat, ita habet Wernsdorfius in Ex-
 cursu IV ad Priscianum: • Dionysius, sive hoc ipse
 primus statuit, sive ab aliis constitutum repperit,
 quum in India sciret Colchos et Camaritas esse [v.
 Anon. Peripl. m. Erythr. in tom. 1, p. 301] singu-
 lari navigiorum genere ad mercatum usos, pariterque

in Ponto videret esse Heniochos, Colchis vicinis
 navicularum genere, quas καμάρας vocant, ad præ-
 dandum usos, præterea alium populum ad Pontum
 Euxinum nosset memorari, apud quem fama esset,
 Bacchum ab Indica expeditione redeuntem primos
 choros duxisse: putavit esse eum populum Indiæ
 originis atque ab iis descendere, quos Bacchus ex In-
 diis devictis secum duxisset; camararum nomen, quod
 celebrari in Ponto noverat, ad Indicam originem
 et Camaram Indiæ retulit et populum olim in India,
 navigationi et mercatui adsuetum, nunc degenerem
 inter feroces populos prædationibus maritimis se de-
 disse credidit. Hunc igitur Camaritas adpellavit eos-
 que cum Heniochis piratis, qui camaris utebantur,
 commiscuit; simul autem quæ de Baccho hospitio
 recepto et de orgiis ejus celebratis ferebantur, ad eos-
 dem trahenda censuit. • His addere Wernsdorfius
 potuisset Colchis Indiis non solum Camaram empo-
 rium viciniam esse, sed ab altera parte iisdem immi-
 nere Comari s. Comariam (ad cap. *Commarin*), locum
 sanctitate insignem, quippe in quo Komari dea, Sive
 sive Bacchi conjux, aliquamdiu substituisse corpusque
 abluisse ferebatur (v. Anon. Peripl. p. 300 ibiq.
 not.). — Ceterum Dionysius ita loquitur ut Camari-
 tas non Ponti, sed Caspii maris accolæ habere videat-
 ur. Itaque Bernhardus apud Melam 1, 2, 6, ubi:
At super Caspium sinum Chomari, Massagetæ,
Caducii, Hyrcani, Iberi, pro *Chomari* legendum esse
Camari suspicatur; at Chomaros istos bene ha-
 bere et ab regione de qua nos jam agimus alienos esse
 liquet ex collato Ptolemæo 6, 11, 6 et 8. Recte autem
 cum poetæ nostri verbis conferri jubet quæ de orgia-
 stico Lunæ cultu apud Albanos obtinente refert Stra-
 bo. || — 701. ἐξείν.] ἐξείν. D.; ἐξείνισαν *ELbdeqs.* ||
 — 702. Ἀηνάων] Σειληνῶν *Lbikmion* mgo Y, Σειλη-
 νῶν N. || — 703. ζώμα τε *bd*; νεβρίδα *hiki*, νεβρίδας
Adgmo; ἐπὶ] παρὶ *Xhiki*; στήθεσι *CFHMas*; βαλλόν-
 τες (sic) N, βάλλοντες D. || — 704. εὐοῖ e, εὐ οἱ d,
 εὐ οἱ *gigs*, εὐ σοι *blm*; ἔθεν μέγα φίλατο δαίμων *H*.
 || — 705. γενεὴν τε καὶ O correct. || — 707. καταγράφ-
 ας *CDHc*, διαγράφ. *FALbdeglmpqt* Ald. Paraphr.
 || — 708. μὴν e; παράσας *CD*. || — 711. ὑλάτερ πολλοὶ
AH, οἰάτερ ἄλλοι *ELNYbde*. || — 712. ἔλωνται] ἄγων-
 ται cod. ζ; ἔλωνται d man. pr. || — 713. μὴν] μὴν q;

Καυκασίας κνημίδας Ἐρυθραίων Ἀριωνῶν·
 715 ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵτε δύνανται
 νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἄλα μετρήσασθαι,
 οὐρέα τ' ἠπειρὸν τε καὶ αἰθερὴν ὁδὸν ἄστρων.
 Ἄλλ' εἴη τοι σχῆμα περιδρομον, ἀμφιελικτον,
 πάσης Κασπίης μεγάλης ἄλός· οὐκ ἂν ἐκείνην
 721 νηὶ περήσειας τριτάτης ἐπὶ κύκλα σελήνης·
 τόσσοι γὰρ πόροι ἐστὶν ἀμελιχος· ἂψ δὲ μετ' ἀρκ-
 ἐλόμενος, προχοῆς ἐπιμίσγεται Ὠκεανοῖο· [τους
 ἢ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει,
 φύει δὲ κρύσταλλον ἰδ' ἠερέεσαν Ἰασπιν,
 725 ἐχθρὴν ἐμπόυησι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισιν.

Ἰρχανίης *De*, Ἰρχανίη (supr. scr. *λοῖς*) *E*. || — 714. Καυκασίας *A*; καὶ μιδεας *C*; Ἀραβίης κνημίδας fort. legendum esse putat scholiasta; τ' Ἀριωνῶν *G*, de qua lectione v. Eustathius; Ἀριωνῶν *ps*, Ἀριωνῶν *s*, Ἀριωνῶν *o*. Caucasum h. l. dicit Paropamisum more Græcico; Erythræos vero Arianos, quoniam Arianam Erythræum mare alluit, ut recte monuit Hillius; non vero, ut Holstenius putabat, quod largissime apud eos reperitur λίθος ἐρυθροῦ κουραλίω. Alii denique Arianos, utpote versus ortum meridiemque porrectos rubeum colorem traxisse, indeque ἐρυθραῖους dici censuerunt. || — 715. φέρι *g*. || — 716. νόοσι *C*; ἀλημοσύνης *G*, ἀλημοσύνης *g*; πολλὴν *s*; πολιὴν *CG*. || — 717. αἰθερῶν *ABLNbdem* et pr. man. *E*; ἀστῶν *o*. || — 718. ἀλλ' ἦτοι σχῆμα μὲν *Lbe*, sed μὲν expunctum est, vulgataque in margine notatur; ἦτοι (γρ. εἴη τοι) etiam *d*; περιτροχὸν *AEbd* (in *d* γρ. περιδρομον), Eust.; ἀμφιελικτον *Qb*. || — 720. παράσιαις *Det*, παράσιαις ἂν *Ge*, τρίτης *D*. Secundum Herodotum 1, 203 ἡ Κασπίη... μήκος μὲν πλόου, εἰρασίη χρωμένω, παντεκαίδεκα ἡμερῶν, εὐρος δὲ, τῇ εὐρυτάτῃ ἐστὶν αὐτῆς ἑαυτῆς, ὁκτὼ ἡμερῶν. Quo autem pacto Noster trimestre spatium in trajetum impendendum esse censuerit, non satis liquet. Eustathius quidem locum ita interpretatur ut significet: ἐκείνην παράσιαις ἐπὶ τρεῖς μῆνας, δηλονότι κατὰ τὴν κύκλῳ περίοδον. Sed ejusmodi interpretationem simplicissimæ dictioni sensum alienum obtrudere recte monet Bernhardyus. Fieri vero potest ut poeta cum longitudine maris confuderit circuitum, quem qui maximum fecerunt, Ponti Euxini ambitu non multo minorem esse crediderunt, ut Patrocles apud Strabonem p. 509 et Arrianus Exp. 7, 16, vel stadiorum 22000, ut Agathemerus 1, 3, vel 2500 m. p. (20,000 stad.), ut secundum nonnullos refert Plinius 6, 15, § 37 (Eundem ambitum in Ptolemæi quoque tabulis habes ita ut longitudo sit fere stadiorum 6000). Sin nihil poeta peccavit, nec geographorum de maris istius magnitudine sententias susque deque habuit, maris intempestuosissimi accolâs, quos navigationis imperitos fuisse e Strabone novimus, non ultra centum stadia singulis diebus remigio cimensos esse stauerit. || — 721. Versum laudat schol. ad vs. 47. τόσος *Cds*; ἂψ δὲ μετ'] ὄψ δ' ἐπ' *ABEHMOXgdilz* Paraphr., sed in *EO* sec. m. addidit ἂψ δὲ μετ'; ὄψ δ' ἐς *LNb ew*; ἀρκτου *s*, ἀρκτον *Ks*. Lectionem ὄψ δ' ἐπ' vel δ' ἐξ expressit etiam Priscianus 686: hoc tamen exacuit

Caucasios saltus Erythræorum Arianorum: sed Musarum me spiritus vehit, quæ possunt præter errores magnum mare emetiri, montesque et continentem ætheriumque siderum meatum. Enimvero figura totius magni Caspii maris rotunda exstiterit atque circumducta; neque navi illud trajicias ad tertium lunæ cursum, tantus enim trajectory est difficilis. At retro dum in boream protrahitur, fluentis oceani miscetur. Quod quum alia multa hominibus profert, tum crystallum gignit et aerei coloris iaspin, Empusis infestam aliisque spectris.

pars una sub axibus æquor, probaruntque H. Stephanus, Brunk., Spohn. Bernhardyus vero: « In hac lectione, inquit, ut auctoritatem requiro probabilior, ita ne dictio quidem, quam confragosam an nimis facilem dixeris, satisfacit quodam veri colore. Immo similibus si discrepantiæ formis uti volumus, μετὰ germanum debet videri, quod quia cum βῆ δ' coire nequibat, ἐπὶ vel ἐς necessario successerunt. Atque commentum illud hominum angustias exitus cum acuta forma permutantium eandem figuram innuisse putabimus, quam Strabo p. 507 nexum maris Caspii narrans ab oceano diffusi strictim referebat: ἴσσι δ' ὁ κόλπος ἀνέχων ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἰκανῶς στενός· ἐνδοτέρω δὲ πλατύνεται προϊών. Sed vulgatum cum antiquorum persuasione, quibus maris amplissimus ambitus videretur in ortum ab occasu patere, consentit accuratius et explicatio ratione: ut interior sinus conuersio dum in orbem quodammodo revoluitur in ipso flexu cum oceano commisceretur. Holstenii autem opinio longius arcensita videtur: « Dionysius australem mundi partem, ut anteriorem atque superiorem ubique ponit; quare recte et eleganter dicit retro trahi tanquam ad aversam aut posteriorem mundi partem. » || — 722. ἐλόμενος] sic *ACDEFGHacdgopts*; ἐλομένη *BQ* et supra scr. in *E*; προχοῆς *D*. || — 723. ἢ δὴ] δς ἢ δὴ *c*, δς ἢ δὴ *Fdo*, τὴ δὴ *ε*; μὲν om. *D*. « Poetam varietas orationis decet sic distincta: ἐκείνην... τόσος γὰρ πόρος... ἐλόμενος... ἢ δὴ. » *Βκακη*. || — 724. δὲ] μὲν *EHLbe* Ald., sed in *E* postea mutatum in δὲ; ἰδ'] ἢδ' *ACDdg*; ἠερέεσαν *C*. Versu 782 Noster ἰερέεσαν Ἰασπιν ad Thermodontem fl., vs. 1120 χλωρὰ διαυγάζουσαν Ἰασπιν in India reperiri ait. Cf. Plinius 37, 37 § 115: *Plurimæ ferunt eam (iaspin) gentes, smaragdo similem Indi, Cypros duram glaucoque pingui, Persæ æri similem: ob id vocatur ærizusa* (Ἰασπις ἀερῶων Dioscorid. 5, 160). *Talis et Caspia est. Cærulea circa Thermodontem amnem.* Solinus c. 20 Scythiæ iaspides memorans de iisdem regionibus, quas Noster indicat, cogitasse videtur. || — 725. εἰδώλοισι *BDGMNOQY*. Versus in *c* omissus, deinde ab alia manu infra subjectus est. Laudatur ab Eustathio ad Odys. p. 1659, 28. De empusis veterum testimonia collecta habes in Steph. Thes. s. v. De re cf. Plinius 37, 37, § 118: *Totus vero oriens pro amuleto gestare eas traditur.... Libet obiter vanitatem magicam huc*

Πάντα δὲ τοι ἔρεω, ὅσα μιν πέρι φῶλα νέμονται,
ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.
Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσίν, ὅσοι Κρονίης ἄλδος ἀγχι
παρὰ λην ναλοῦσιν ἀνὰ στόμα Κασπίδος ἄλμης·
730 Οὔννοι δ' ἔξαιης· ἐπὶ δ' αὐτοῖς Κάσπιοι ἄνδρες,
Ἄλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν ἀρήιοι, οἳ θ' ὑπὲρ αἴαν
τερηχεῖαν ναλοῦσι Καδοῦσιοι· ἀγχι δὲ Μάρδοι,
Ἰρχάνιοι Τάπυροί τ'· ἐπὶ δὲ σφισιν ὄλκων ἔλσσει
Μάρδος, Δερκεδίων τε καὶ ἀφνειῶν κόμα Βάκτρων·

Omnes autem gentes tradam, quæ circa illud habitant,
exorsus inde ab occiduo latere versus aquilonem.
Primi sunt enim Scythæ, quiq[ue] Cronium prope mare
maritimam oram incolunt ad ostium Caspii maris;
deinceps Hunni; post hoc Caspiorum natio,
ac deinde feroces Albani quique super asperam
terram habitant Cadusii; prope Mardi,
Hyrcanii, Tapyri; post hos tractum sinuat
Mardus, quem Dercebi Bactrique opulenti potant;

quoque coarguere, quoniam hanc utilem esse concionan-
tibus prodiderunt. Dioscorides 5, 160 : λέγονται δὲ
(οἱ ἰάσπιδες) πάντες εἶναι φυλακτῆρια περιπτα καὶ ἀκυ-
τόκια, μηρῶ περιπτόμενα. Eriphanium quoque narrare
iaspin ἄκος εἶναι φαντασῶν monet Salmasius Exerc.
Plin. p. 92, B. Quibus Bernhardus addit Marbodum
v. 101. Idem : « Ac videtur Naumachius Monitis nu-
m. 58 vetans, μήτ' ἐπὶ δειφῆς πορφυρήν ἰάκινθον ἔχεις
ἢ γλωφὸν ἰάσπιν, vulgarem superstitionem innuisse; sed
Apollonius Rhodius 3, 859, ubi Medeam affert her-
bam Prometheam Caspia concha temperavisse, sub-
iunctis Brimús invocationibus sive Empusæ, numme
voluerit iaspin designare, in medio relinquitur. Præ-
terea dedit ex Galeno Hemsterhusius ad Luciani
Timon. c. 51 exemplum; ac si ab isto lapide disces-
seris, eandem in sententiam similia protulit Lithico-
rum auctor stultissimus v. 222. » || — 726. δέ] μὲν
b; ὅσα μιν] ὅσα οἱ *ABDG Oeghklmot*, ὅσα οἱ cod. ε. ||
— 727. Ζεφυρίτιδος *ABC*; ἐκ om. *D*. Eadem verba ha-
hes vs. 346. || — 729. ἀνὰ] ἐπὶ *H*, ἐνὶ *LNe* (sed ἀνὰ in
margine). || — 730. Οὔννοι] Οὔνοι *DEKOcd*; Ὄννοι
Xx, in hoc adscriptum : γρ. Οὔνοι; Ὄνοι *i*; Θούννοι
var. lect. apud Eustathium; Avienus (907) populi
hujus mentionem omisit; in Prisciano (706), ubi *Un-
nus* vulgatur, codices scripturas variantes habent
Thynus, *Thinus*, *Thymus*; nec dubium est quin Pri-
scianus *Thynus* scripserit, quippe quæ nominis forma
e confusis literis græcis O et θ facilem habeat expli-
cationem. Ceterum ordo populorum idem est quem
ex Eratosthene prodit Strabo p. 514 (440, 40 ed.
Didot) : κύνων δὲ περὶ τὴν θάλατταν (sc. habitare
ait) μετὰ τοῖς Ἰρχάνοις Ἰμάρδους τε καὶ Καδοῦσους καὶ
Ἄλβάνους καὶ Κασπίους καὶ Οὔννοιους, τάχα δὲ καὶ ἑτέ-
ρους μὲν Ἰρχάνων, nisi quod pro *Uitiis* Noster *Unnos*
sive *Unos* habet. In tabula Peutingeriana et Geogr.
Rav. 2, 8 ibidem sunt *Utio-Scythæ*; in Julio Hono-
rio p. 698 : *Futtui*. Apud Ptolemæum 5, 8 p. 349,
30 ed. Wilb. a Caspiis boream versus Οὔδαι (Οὔλαι var.
lect.) juxta mare collocantur, quos Varro apud Plin-
ium 6, 15 § 38 *Udinos* vocat : *Ab introitu dextra
mucronem ipsum faucium (maris Caspii) tenent Udini,
Scytharum populus*. Ab his vero Udis sive Udinis non
diversos esse *Unos* sive *Unnos* Dionysii tanto libentius
Hillio, Lindnero (*Die Scythen des Herodot* p. 234), aliis
largiaris, quanto facilius ΟΥΔοι vel ΟΥΔΙνοι in ΟΥΝοι
vel ΟΥΝνοι abire potuerint. Queritur autem num istam
nominum permutationem quarto vel quinto seculo,
quando Hunnorum gens omnium notissima erat, scri-

barum oscitantia introduxerit, an ipse jam Dionysius
Udinis Unnos substituerit, sive nescius (quemadmodum
alia multa populorum nomina corruptit), sive de in-
dustria. Quorum si id quod postremo loco posui,
probabilius esse opineris, nihil tamen hinc colligere
licet, quod ævo scriptoris definiendo inservire queat.
Cf. Prolegomena. || Οὔννοι ἢ δ' ἔξαιης ε. || « Caspius
quod supra Albanos collocat, Eratosthenis (ap. Stra-
bon. p. 513) fidem ac plerorumque secutus est, cum
eos Ptolemæus Albanos inter et Cadusios reposerit.
Sed hæc facile videntur invicem coire, modo Strabo-
nis quoddam indicium (p. 502) adhibeas, ætate sua
Caspiorum memoriam esse dilapsam præcipienti.
Quare migrationem aliquam gentis in promptu est
sumere. Nam Caspius ut commerciis fuisse deditus
cum Rittero tom. 2, p. 900 statuamus, unde mare fi-
nitimum traxerit appellationem, nullis locorum au-
ctoritatibus adducimur. » *BERNHARDY*. || — 731. Ἄλ-
βανοί δ' ε; ἀρήιοι] *V*. quæ laudat Ukert Geogr. tom.
3, 2, p. 564; οἳ θ' ὑπὲρ] οἳ δ' ὑπὲρ *d*, οἳς ἐπὶ γὰρ
margo *x*, οἳ θ' ἐπὶ γὰρ *Cb*; οἳ τ' ἐπὶ γὰρ *CLe*.
« Neutra lectio difficultatibus caret; nam altera pau-
corum librorum, cui Spohnius est assensus, parum
Græce sonat; contra quam explicandæ vulgatæ Brun-
kii rationem inibat : *quique ultra eos asperam ter-
ram habitant*, eam cum usus sermonis prohibet, tum
vetat etiam orationis inconcininitas. Sed poeta multo
simplicius Cadusiorum sedes præcepit ultra montanum
solum patere, ut qui in Bactrianam usque catervatim
diffunderentur et post varias vicissitudines in rupibus
identidem repulsi considerent, auctoribus Strabone
et Plinio. Tetigit Ste-Croix commentatione ad calcem
Xenoph. Cyrop. a Schnicero exhibita p. 675. » *BERN-
HARDY*. At Cadusios ad Bactrianam usque pertinuisse
neque in Strabone neque apud Plinium legere est, ne-
que in eum sensum Dionysii verba quispiam pertra-
hat. Habitabant Cadusii in borealem Parachoathræ
partem, idque ὑπὲρ voce poeta indicare potuit, sive
eum Byzantii sive Alexandriæ sive Romæ scripsisse
status. || — 733. τ' Ἀπυροί τ' *EKLOBgkm* Ald.; *Απυρι*
etiam Avienus 908 et Priscianus 712 mira ignorantia;
τ' om *C*; σπιν *Egp*; ὄλκων ῥόσσει ε. || 734. Μάρδος]
« Μάρδος conjecit Holstenius scribendum, cuius judi-
cium Hillius cum Ursino confirmavit; at ut Bactria-
nam istum præterfluere fatendum est, ita nullam ejus
cum regione Derbicum conjunctionem neque Plini-
us esse voluit nec Ptolemæus, Oxum illi significantes,
Quare nihil superest, quam ut annem subobscurum,

736 ἀμφοτέρων γὰρ μέσσοις ἐς Ἵρκανίην θλα βάλλαι· ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπειροῖο νέμονται χώρην εὐρυτέραν κνημοῖς ὑπὸ Παρηησοῖο, Δερβίδιοι δ' ἐτίρωθεν ἐπ' ὕδασι Κασπίοισιν. [ξω, Τοὺς δὲ μέτ' ἀντολίηνδε, πέρην κελάδοντος Ἀρά-

nam inter utrosque medius in Hircanum mare exit. At Bactri in continente tenet regionem latiore sub Parnasi saltibus, ab altera vero parte Dercebi ad Caspiae undas. Post hos in ortum trans sonantem Araxem

quem Ptolemæus 6, 2 et Ammianus Marcellin. 23, 6, 40 Mardum vel Amardum nominant, hunc in locum cadere putemus. • ΒΕΡΝΗΑΡΔΥ. At luce clarius est apud Ptolemæum Mardum fluvium esse hodiernum *Sefid-Rud*, inter eos qui a meridie in mare Caspium exeunt, omnium maximum; contra vero ex serie populorum patet apud Dionysium commemorandum fuisse Margum fluvium (*Merv-Rud*), qui secundum Ptolemæi tabulas haud longe a mari Caspio cum Oxo confluit. Hac in regione juxta Oxum fl. Ptolemæus quoque Derbices collocat; neque Strabo p. 514 (440, 41 Didot) dissentit, qui Derbices Hyrcanorum vicinos prope orientem maris Caspii latus collocat, ita tamen (p. 515 Cas., 441, 29 Didot) ut inter utrosque interpositi sint Tapyri (Ariæ vicini, p. 440, 37 Did.). Neque vero propterea in Dionysio Μάρδος in Μέρδος mutaverim, sed suum poetæ errorem relinquendum esse puto, tanto faciliorem illum, quum Mardi late sparsi videantur, et ad ipsum etiam Oxum fluvium commemorantur apud Melam 3, 5, 6, qui Oxum inter Amardos et Pæsicas exire dicit. Eædem Mardorum sedes fortasse indicantur in Strabone p. 523 (449, 7 Did.). ubi Mardi memorantur juxta Tapyros Derbicum vicinos. Quanquam si reputes Ptolemæum 6, 2, p. 391 juxta Cadusios in maris litore supra Mardos mediterraneos collocare Δριδύκας, a quibus Derbices vix diversi fuerint (v. not. seq.), facilis conjectura est Tapyros eorumque vicinos Derbices a nonnullis a Margo fluvio in Mardi fluvii regionem transpositos esse, sicut Dionysius Mardi nomen in Margum fluvium transtulit. || Δερβεικῶν] Eandem nominis formam præbent Avienus 911 et Priscianus 718; Δερβεικῶν codex ζ. Δερβεικῶν scribi voluit Holstenius, quod paullo propius abesset a formis apud reliquos auctores usitatis. Ceterum absque metri damno etiam notiores nominis formas inculcare posses; quod cur critici viri non tentarint in a prico est. Stephanus Byz. ita habet: Δερβεικῶν (sic editt.; Δελβεικῶν codd.; an Δερβεικῶν?). Ἀπολλώνιος δὲ δις τὸ κ καλῶς (κακῶς? Mein.) γράφει. Κτησίας δὲ Δερβισσοὺς (Δερβίους 3 codd.) αὐτούς φησιν ἢ Τερβισσοὺς. Formam Δερβεικῶν libri habent in Ptolemæo 6, 10, 2 et Ælian. V. H. 4, 1. In Ctesiae (fr. 2, et 29) excerptore Diodoro 2, 2, Δερβεικῶν, in Photio cod. 76 Δερβεικῶν et Δερβεικῶν nunc legitur, in hoc tamen, si accentus recte habet, Δερβεικῶν more ionico legendum esse suspicatur Bernhardyus. Δερβεικῶν vocantur etiam apud Strabonem p. 508. 514. 520, et Derbices apud Melam, 3, 5, 4. Apud Plinium 6, 18, 48 item editur *Derbices*, quorum *medios finis secat Oxus* [unde Ὠξος pro Μέρδος ap. Dion. legi vult Stiehlus in Philolog. tom. 10, p. 232], sed de conjectura, ut videtur; codices, quatenus e Silligii editione patet, præbent *Dribices*, *Dribices*, *Revices*; legendum puto *Eribyces* (e cod. T), quum Δριδύκας etiam Ptolemæus 6, 2 habeat (v. not. antec.). Quod

attinet Δερβεικῶν formam, qua Dionysius utitur, notandum est apud Ptolemæum 6, 10, p. 418 ed. Willb. in compluribus codicibus legi Δερβεικῶν οἱ καὶ Δερβεικοί. Fort. legendum Δερβεικοί. || ἀρπειὸν codex ζ. De feracitate Bactriæ v. Strabo p. 73 et 692; aurifodinas memorat Ctesias in Indicis c. 11 ap. Phot.; de Oxo auri ramentis divite v. Aristoteles Mirab. c. 47; de smaragdis Bactriæ Theophrast. Delap. 26. 35 et Plinius 36, § 65 ed. Sillig. Alia vide ap. Plin. 37 § 160 31, § 75. Euseb. Pr. Ev. 6, 10. || — 735. ἀμφοτέρων q; μέσσοι Cf'd Ald.; εἰς e; βάλλαι] δίνει Gs. || — 737. κνημης Km et, supra scr. οἰς, C; κρημοῖς GLNOote, margo ζ, Ald., et, supr. scr. v, q; κρημῶν E, et supra scr. οἰς, additoque γρ. κνημῶν, d. || Παρηησοῖο AB CDELOBdekmg Ald.; Παρηησοῖο FQX, Παρνασοῖο cett. Cf. Eustath. et Paraphr. et infra vs. 1097. Ne quid ad verum notissimumque Paropanis nomen propius accedens, ut Παρπανισοῖο (quod vs. 1097 codd. nonnulli habent), repouendum putes, impedit Aristoteles Meteorolog. 1, 13, 15 (tom. 3, p. 569 ed. Did.): Ἐν μὲν οὖν τῇ Ἀσίᾳ πλεῖστοι μὲν ἐκ τοῦ Παρνασοῦ καλουμένου φαίνονται ῥέοντες ὕδρου καὶ μέγιστοι ποταμοὶ τοῦτο δ' ὁμολογεῖται πάντων εἶναι μέγιστον ὕδρου τῶν πρὸς τὴν ἑω τὴν χειμερινήν· ὑπερβάντι γὰρ τῆς τοῦ φαίνεται ἢ ἔξω θάλαττα, ἢς τὸ πέρασ οὐ δῆλον τοῖς ἐντεῦθεν. Ἐκ μὲν οὖν τούτου ῥέουσιν ἄλλοι τε ποταμοὶ καὶ δ Βάκτρος καὶ δ Χοάσπησ καὶ δ Ἀράξης· τούτου δ' ὁ Τάναϊς ἀποσχίεται μέρος ὄν εἰς τὴν Μαυρίτιν λίμνην. Ἐστὶ δὲ καὶ δ Ἰνδὸς ἐξ αὐτοῦ, πάντων τῶν ποταμῶν ῥεῦμα πλεῖστον. Apud Melam 3, 7, 6, ubi *Paropanis* editur, codices Tschukikii præter unum corrupte habent: *Caroparnaso*, *Caraparnaso*, *Calonparnaso*, *Caloparnaso*. Ceterum de ratione nominis *Paropanis* (minus recte *Paropamisus*), v. Lassen *Ind. Alterth.* 1 p. 22. et not. ad Marcian. 1, 34. || — 738. δ' θ' q; ἐτίρωθι d; Κασπίοισι AD EFGHKL MN O Q, Κασπίοισιν cett. || — 739. πέραν E; Ἀράξω CGs, Ἀράξω HKLQZ. Araxes (i. e. rapidus fluvius), quod nomen etiam de Armeniæ, Mesopotamiæ (Xen. Cyr. 1, 4) et Persidis (Strabo 2, 978) fluvii usurpatur, nec non olim Thermodontis (schol. Apoll. Rh. 4, 133. 2, 978) et Penei (Strab. p. 531) fl. fuisse perhibetur, nostro loco dicitur Iaxartes; quem Scythæ Silim (Plin. 6, 15, § 48) vocarunt, Alexander autem a Tanai non diversum esse putavit (Cf. Plinius l. 1.; Polycritus ap. Strabon. p. 509; Itin. Alex. c. 81. 85; Iornandes De reb. Get. c. 5 et ortus hinc Ptolemæi (3, 5) error aras Alexandri ad Tanaim Mæotidis fluvium ponentis). De Araxe-Iaxarte Strabo p. 513: Μέλιστα δὲ φασι τὸν Ἀράξην ποταμὸν κατακλύζειν τὴν χώραν (sc. τῶν Μασσαγετῶν) πολυλαχῆσ σχεῖόμενον, ἐκπιπτοντα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις στόμασιν εἰς τὴν ἄλλην (an μεγάλην?) τὴν πρὸς ἄρκτοις θάλατταν, ἐνὶ δὲ μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ἵρκανίον. Cf. Aristot. Meteor. 1, 13 et Tabula Peutingeriana. Conferenda

710 Μασσαγέται ναίουσι, θωῶν ρυτῆρας διστῶν,
 άνέρας, οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅστις ἐταῖρος
 ἐμπελάσαι· μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων
 οὐ γάρ σφιν σίτσιο μελιφρονός ἐστιν ἰδωδή,
 οὐδὲ μὲν οὐδ' οἶνος μεταδῆμιος· ἀλλὰ γὰρ ἱππων
 745 αἵματι μίσιγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα τίθενται.
 Τοῖς δ' ἐπι πρὸς βορέην Χωράσμιτοι, οἷς ἐπι γαῖα
 Σουγδιας, ἥς ἀνὰ μέσσον ἔλισσεται ἱερὸς Ὠξος,
 ὅστε λιπὼν Ἡμωδὸν ὄρος μετὰ Κασπίδα βάλλει.
 Τὸν μὲτ' ἐπι προχοῆσιν Ἰαξάρταο νέμονται
 720 τόξα Σάκαι φορέοντες, ἃ μή κέ τις ἄλλος ἐλέγχοι
 τοξευτής· οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν·
 καὶ Τοχάροι Φροῦνοι τε καὶ Ἴθνεα βάρβαρα Ση-
 οῖτε βόας μὲν ἀναίνονται καὶ Ἴτρια μῆλα, [ρωῶν,
 αἰόλα δὲ ζαίνοντες ἐρήμης ἀνθεα γαίης,

Massagetæ habitant, velocium sagittarum jaculatores,
 quos ad homines neque ipse, neque quisquis est amicus
 accedat : multo sunt enim aliis inhospitaliores.
 Neque enim iis suavissimi frumenti victus est,
 ne vinum quidem populare, sed equorum
 sanguini permixtum lac candidum pro dape apponunt.
 Deinceps in boream Chorasmii, quos excipit
 Sogdiana terra, quam mediam pervagatur sacer Oxus,
 qui Emodo monte relicto in Caspium illabitur.
 Post hunc propter Jaxartis cursus Sacæ habitant
 sagittiferi, quos haud facile alius refutaverit
 sagittarius, quippe quibus non sit fas irrita jaculari,
 et Tochari Phruinique et barbaræ Serum nationes,
 qui boves pinguesque oves detrectant,
 sed versicolores vastæ regionis flores intextunt

denique cum hoc Araxe-Jaxarte sunt quæ de Araxe
 Armeniæ fluvio opinatur Herodotus 1, 202, quem
 sequitur Callisthenes, teste Strabone p. 531. || —
 741. ἐγὼ om. HZ. || — 742. ἐμπελάσαι GAKQUXikm
 Ald.; ἐμπελάση ELNbeq, ἐμπελάσαι ε; γάρ τι q; γάρ τοι
 co; κακοξεινώτεροι eq, κακοξεινώτεροι cett. præter BCm.
 || — 743. σφι LN. || — 745. οὐδὲ μὲν] οὐ μὲν Dc; ἐπι-
 δῆμιος supr. scr. in o. || — 745. λευκὸν γάλα] γάλα
 λευκὸν BMO; δαῖτα om. F. « Auctori nostro plane con-
 cinit Seneca in OEdip. : *Lactea Massagetes qui pocula
 sanguine miscet.* » HILLIUS. || — 746. τοῖς δὲ πρὸς BD
 EFKLbefwi et (suprascripto τοῖσι δ' ἐπι, quod habet
 Ald.) d; τοῖς δὲ πρὸς oq, τοῖσι δὲ πρὸς βορέην MNOc;
 Χωράσμ. K; οἷς ἐπι] οἷσι τε GMε; οἷς ὑπὲρ αἰαη; γαῖαν
 Fc. || — 747. Σουγδιας B. Formam Σουγδιαδα habes
 etiam ap. Tzetzen Chil. 8, 786; Zonaras Lex. p. 1661 :
 Σουγδιανὴ καὶ Σουγδιανή, inter quas formas fluctuant
 codices Appiani in Syr. c. 55, et Ptolemæi 6, 11
 p. 419, 1 et 421, 11 ed. Wilberg. In zendicis scri-
 pturis legitur *Sughda*, de cuius nominis significatione
 vide quæ ex Ouscleyo, Burnoufio, Lassenio affert
 Ritterus *Erdk.* tom. 8, p. 51 sq. || ἀνὰ ABCEGH
 MNOYbeklmεζ, διὰ cett. et editt.; μέσσοις gi, μέσσοις A,
 μέσση Dcdot Ald., μέσσηι lq (ut vs. 351), μέσσοις cett.
 (ut vs. 14). Oxus (cf. 298) sec. Eratosthenem ap. Stra-
 bon. et Ptolemæum Sogdianam a Bactriana dirimit.
 Cf. not. ad 351. || — 748. λιπὼν] λοιπὸν D; Οἱμωδὸν
 D. Minus accurate ex Emodo oriri Oxum dicit, quem
 de Caucasio sive Paropanisio fluere dicunt Polybius
 10, 48, Arrianus Exp. 3, 29, Ptolemæus 6, 12. Sec.
 Plinium 6, 18, § 48 et Solinum 49, 1 Oxus oritur ex
 Oxo lacu (qui quidem ab eo qui vulgo Oxianus lacus
 dicitur distinguendus esse videtur. V. Uxert. 3, 2,
 p. 222). Strabo p. 510 Oxum ἐκ τῶν ὄρων τῶν Ἰνδικῶν
 fluere dixisse satis habet; Epitomator Strabonis p. 147
 ed. Huds. : εἶτα τὰ Σάριφα ὄρη τῆς Μαρμανῆς, ἐξ ὧν δ'
 Ὠξος ποταμὸς βεῖ. A vero proxime abesset poeta noster,
 si pro Ἡμωδὸν ὄρος scripsisset Κωμηδὸν ὄρος (ἢ τῶν
 Κωμηδῶν ὄρεινῃ ap. Ptol. 6, 13, 2, p. 424 W.). Cete-
 rum de Oxo fluvio veterum et recentiorum sententias
 collegit Edw. Boucher James Oxfordensis in Smithii
 Lexico geogr. tom. 2, p. 506 sq. || — 749. τὸν δ' ἐπι

προχ. G, τῷ δ' ἐπι προχ. CH, τῷ δ' ἐπι πᾶρ προχ. cod.
 ζ; προχοῆσιν Ἀξάρταο cod. ε, προχοῆσι δ' Ἰξάρταο e;
 Εἰξάρταο b, Ἰαξάρταο q, Ἰαξάρτων D. Voce προχοῆσιν
 cursus fluvii significari videtur, ut cum Kephali-
 de (hist. inar. Caspii p. 274) censet Bernhardtus. Mire
 hæc vertit Avienus 929 : *qua perit hujus fluminis os,
 diri ripas habitant Iaxartæ*, unde hunc in Dionysio
 legisse : τοῦ μὲν (Ὠξου) ἐπι προχοῆσιν Ἰαξάρταο νε-
 μέονται opinabatur Wernsdorffius. || — 750. σάκια o et
 σάκισι manu sec.; φέροντες G et pr. man. d, φροῦνοντες
 cod. ζ; μὴ καὶ τις DG, μηκέτις Q; ἐλέγχει GMε. ||
 — 751. σφιν FGYoq. « θέμις ultima producta Her-
 mannus ad Orph. p. 711 monuit ab antiquorum usu
 recedere. » BERNHARDT. || — 752. Στόχαροι d; Φροῦ-
 νοί] Phruini Avienus; Φροῦναι varia lectio memoratur
 apud Eustathium; Φροῦνοί BCLMNOb, Eust., Pa-
 raphr.; Phuri Priscian.; Φροῦνοί a; Φροῦνοί, supra scr.
 p, C. Φαῦροί γε D. Apud Plinium 6, 20 § 55 nunc ex
 Harduini conjectura legitur : *Ab Attacoris gentes
 Phuri et Tochari et jam Indorum Casiri (Caspri
 Benfey conj.; an Casii?)*. Codex Salmasii præbet : *Thuri*,
 ceteri codd. : *Thuni, Thunni, Thimi* : ex quibus *Phruini*
 potius eliciendum erat. In Strabone p. 516 de Bactriæ
 regibus dicitur : *μέγχι Σηρῶν καὶ Φαυρῶν* (sic codd.;
 Φρουῶν editt.) *ἐξέτεινον τὴν ἀρχήν*. Iidem Γρουναῖοι
 (Γρουναῖοι, Γρουναῖοι v. l.) apud Ptolem 6, 13, 3 vo-
 cantur, neque aliud pertinet quod in Jornande (De
 reb. Get. c. 5) legitur : *hic (Tanais) inter Asiam Eu-
 ropamque terminus famosus habetur; nam alter est
 ille (Iaxartes sc.) qui montibus Σηαικορυμ oriens in
 Caspium mare dilabitur.* || Σηρ.] Σηρῶν o. || — 753.
 Ἴτρια μῆλα] πάσσα μῆλων CHZ. || — 754. ζέοντες D.
 Quamquam Σῆρες nomen nihil aliud significat nisi
 populum apud quem σῆρες, vermes sive bombyces, pro-
 veniebant, nihilominus de sericarum telarum origine,
 quam Aristoteles (H. An. 5, 19) alique non ignora-
 runt, falsissima illa circumferebantur quæ apud No-
 trum leguntur, cum quibus cf. Plinium 6, 20, § 54 :
*Primi sunt hominum qui noscantur Seres lanicio sil-
 varum nobiles, perfusam nqua depectentes frondium
 canitiem, unde geminus feminis nostris labor redor-
 diendi fila rursusque tendendi.* Solinus c. 53; Virgil.

755 εἴματα ταυχοῦσιν πολυδαίδαλα, τιμήντα,
εἰδόμενα χροίῃ λιμωνίδος ἀνθεσι ποίης·
κεῖνους οὐ τί κεν ἔργον ἀραχνῶν ἐρίσαιεν.
Ἄλλοι δὲ Σκύθαι εἰσὶν ἐπίτριμοι, οἷα νέμονται
ἰσχυατίας· παρὰ δὲ σπι δυσήνημος ἐκτίταται χθών,
760 γαιμεροῖς ἀνέμοισι λελειμμένη ἢ δὲ χαλάζαις.
Τόσσοι μὲν φῶτες περὶ Κασπία κύματ' ἴασιν·
φράζω δ' ἐκ Κόλχων καὶ Φάσιδος ἐς δύσιν ἤδη,
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος, ἐπιλαδὸν ἔθνεα Πόντου
ἄχρι Θρηκίου στόματος, τῷθι Χαλκίς ἀρουρα.
765 Βύζηρες τοὶ πρῶτα καὶ ἀγρόθι φύλα Βεχέρων,
Μάκρωνες Φύλρες τε καὶ οἱ μούσυνας ἔχουσι
δουρατέους· τῶν δ' ἄγχι πολύρρηνας Τίβαρρηνοί·
τοῖς δ' ἐπι καὶ Χάλυβας στυρελὴν καὶ ἀπήνεα γαῖαν
ναλοῦσιν, μογεροῦ δεδρακότες ἔργα σιδήρου,

ac vestes multa arte conficiunt pretiosas,
quæ colore pratensis herbæ honorem referant,
ut ne opus quidem aranearum cum illis certet.
Alii porro Scythæ numerosi sunt, qui habitant
extremitates, ad quos ventis obnoxia terra porrigitur,
procellis grandinibusque objecta.

Tot igitur gentes circum Caspiam undam versantur.
Jam contemplare a Colchis et Phaside in occasum
juxta Euxini Ponti oras confertas nationes
usque ad os Thracium, ubi Chalcis tellus.
Principes vero Byzeres ac propinquæ Bechirum catervæ,
Macrones, Philyres et qui mossynes tenent
ligneos. His vicini pecoribus beati Tibareni;
ac prope etiam Chalybes asperam immitemque terram
habitant, ferri laboriosi fabricam edocti,

Georg. 2, 121: *Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.* Ammianus Marc. 53, 6, 64: *Abunde (apud Seres) silva pellucida: a quibus arborum fetus aquarum adsperginibus crebris, velut quædam vellera molientes, ex lanugine et liquore mistam subtilitatem tenerrimam pectunt; nentesque subtemina conficiunt Sericum.* Strabon p. 693: τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ Σηρικὰ ἐκ τινῶν φλοιῶν ξαινομένης βόσου. Quæ impugnans Pausanias 6, 26, 6: οἱ μῖτοι ἐδ' ἀπ' ὧν τὰς ἰσθήτας ποιοῦσιν οἱ Σῆρες, ἀπὸ οὐδενὸς φλοιοῦ, τρόπον δὲ ἔτιρον γίνονται τοιούτοι, κτλ. Serica quum Indorum commerciis ad Græcos pervenirent, Indi autem fila vel telas sericas non modo voce *Kitaga* (i. e. vermibus generata) aliisque vocabulis designarent, sed etiam *Patrorna* (i. e. foliorum lanam) vocarent, nescio an ex hac voce origo istius quam modo tetigimus opinionis repetenda sit. Certe Lassenius (*Ind. Alterth.* tom. 1), quo loco de sericorum proventu pluribus exponit, inter alia etiam hæc monet (p. 319 not. 5): « *Patrorna* (*Blatterwolle*) wird im Lexicon gewobene Seide übersetzt; nach *Amara* 14, ist es gewaschene oder gebleichte Seide; es scheint auch wilde Seide erklert zu werden. » Quod lanicium istud aqua perfundi Plinius dicit, id fortassis inde explicandum est, quod vermes in telarum globulis (*occons*) inclusi infusa aqua necari solebant. Ceterum v. Ritter *Erdk.* t. 8 p. 679-710 (*Die geogr. Verbreitung des Maulbeerbaums u. der Seidensucht in Asien*); qui si Bernhardy, Serica Serumque nomen Augusti demum ævo gliscere dicentem, eo refelli censet quod Seres jam apud Ctesiam memorantur, monendum est istam Serum mentionem in uno fieri codice Monacensi, in quo ea quæ in ceteris Photii codicibus e Ctesia leguntur, variis augentur additamentis; hæc vero a Ctesia aliena esse videntur, ut in not. ad Ctesia fr. p. 87 dixi, et Lassenius quoque l. l. p. 320 statuit. Plurima eorum quæ præter Serum mentionem in cod. Mon. l. l. leguntur, translata sunt e Ptolemæo 7, 2, ex quo eadem etiam scholiasta Platonis p. 328 ed. Herm. excerpit. || — 755. τούχοισι *XH*. || — 756. γροῖ *Kb*, ἀνθεα cod. ε. — || — 757. κεν] μὲν *C* || — 758. ἐπίτριμοι *Ke* ἐπίτριμοι *M*, ἐπίτριμοι *o*; inepte

Avenius: *Epetrimos*. οἷα] οἱ *G*. || — 759. παρὰ] περὶ *Q*; περὶ *G*. || — 760. λελειμμένη] κεκλιμένη *DF GOQUCim* Ald., κεκλιμένη *MO*, cf. v. 676; χαλάζης *ELdeqz* || — 761. περὶ] παρὰ *q*. Κασπία *ζ*, Κασπία *H*; ἴασιν *Q*, ἴασσι *e*, Ald., et supra scr. *d*; ἴασσι *EGHK*. « Non cavendum opinor, ne Hillius multorum assensum mereatur, qui cum reliquis regiones, tum Sericam a Dionysio Caspii maris finibus arbitratur esse comprehensas; sed reputandum potius talia in cumulum adungi, quæ poetæ non liceret ampliore narrationis cursu retractare. » Βελην. || — 762. Cum iis quæ sequuntur usque ad vs 798, conf. Scylac. Periplus § 82 sqq. (t. 1, p. 64) ibique notata et Apollonius Rhod. 2, 394 sqq., quem præ ceteris poeta noster ob oculos habuit. || — 763. εὐξείνου *Nog* et correct. *c*; παρὰ] περὶ *Cq* Eust.; παρὰ om. *H*. || — 764. ἄχρι] ἄγχι *Dglmoq* Eust. Ald.; μέχρι *EGHKLXbed* (hic γρ. ἄγχι) *ζ*, margo *O*. Cf. vs. 299. Χαλκίς] Cf. not. ad Dionys. Ἄνακλ. Βοσπ. p. 95, et infra vs. 803. || — 765. Βύζηρες *U*, Βύζηρες Ald.; τοῖ] τε *Fcoq*, 80i *G*. Cf. Apoll. Rhod. 2, 392 (qui ab occasu versus ortum (in describenda ora progreditur): Νήσου δὲ προτέρωσι (ultra Martis insulam) καὶ ἡπειροῖο παρατῆς Φέρδονται Φύλρες· Φυλόρων δ' ἐρόπαρθεν ἴασιν Μάκρωνες· μετὰ δ' αὖ παρῶσια φύλα Βεχέρων· Ἐξείτης δὲ Σάπαιρες ἐπὶ σπρίαι ναυστάουσιν. Βύζηρες δ' ἐπὶ τοῖσιν δμῶλακες, ὧν ἕπαρ ἦδη ἀπὸ τοῦ Κόλχοι ἔχονται ἀρήιοι. || — 766. Μάκρωνες τε *Ce*; Φύλρες *q*, Φύλρες *o*, Φύλες *b*, Φύλρες; Nicephor. Cf. not. ad Scylac. § 86; Apollon. Rhod. 2, 394, 1242; μούσυνας *CEKbdeog*, μούσυνας *c*. || — 767. τῶν] ὧν *D*; δ' omis. *Nbcdeo*; πολύρρηνας *AGHd* Ald., πολύρρηνοι *Fco*; Τίβαρρηνοί *C*. || — 768. καὶ om. *EGKLNbe*; τοῖς ἐπι τοῖ *O*; Χάλυβας *c*; στυρελὴ *Hζ*; γαῖαν *X*. Cf. Apoll. Rh. 2, 1005:

ἀλλὰ σιδηροφόρον στυρελὴν χθόνα γατομέοντες
ὄνον ἀμείβονται βιοτήσιον· οὐ δὲ ποτέ σπιν
ἤως ἀντίλλει καμάτων ἄτερ, ἀλλὰ κελαινῇ
λιγνύει καὶ καπνῷ κάματος βαρὺν δολεούσων.

769. ναλοῦσι *ELNcedqz*, ναλοῦσι *o*; δεδρακότες *D*, δεδρακόμε-

770 οἱ βα, βαρυγδοῦποισιν ἐπ' ἀκμοσιν ἐσθηῶτας, οἵποτε παύονται καμάτου καὶ διζύου αἰνῆς. [σταὶ τοὺς δὲ μέτ' Ἀσσυρίης πρόχουςι χθονὸς ἐκτετάνυ- ἔνθα δ' Ἄμαζονίδεσσιν ἀπ' οὐρεος Ἄρμενίοιο λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἰνυάλιος Θερμῶδον,
776 δε ποτ' ἀλωμένην Ἄσωπιδα δέκτο Σινώπην, καὶ μιν ἀκηχεμένην σφετέρη παρενάσσατο γούρη Ζηνὸς ἐφημοσύνησιν· ὁ γὰρ φιλότῆτος ἑραννῆς ἰσχανῶν, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν· ἐκ τῆς καὶ πτολίεθρον ἐπώνυμον ἀνδρες ἔχουσιν.
780 Κεῖνον δ' ἂν ποταμοῖο περι κρυμῶδας δ'χθας τέμνοις χρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχην χειμερίην· θῆεις δὲ καὶ ὕδατόεσσαν Ἰασπιν. Ἴρις δ' ἐξείτης καθαρὸν ῥόνον εἰς ἄλα βάλλει. Τῷ δ' ἐπι μορμύρουσι ῥοζὶ Ἄλυος ποταμοῖο,
785 ἑλκόμεναι βορέηνδε Καραμίδος ἐγγύθεν ἀκρης, ἀρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' οὐρεος Ἄρμενίοιο. Παπλαγόνες δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπ' ἠιόνεσσι νέμονται, καὶ Μαρνανδυνῶν ἱερὸν πέδον· ἐνθ' ἐνέπουσιν οὐδαῖο Κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκιδέφρονος,
790 χειρὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος, δεῖνον ἀπὸ στομάτων βάλειν σιαλώδεα χυλόν, τὸν μὲν ἐδέξατο γαῖα καὶ ἀνδράσι πῆμα· ἐφύταυσεν. Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν γθόνα ναιετάουσι,

qui incudibus adstant grave sonantibus, nec unquam a labore duraque ærumna cessant. Post hos alluvio regionis Assyrie porrigitur, ubi Amazonibus ab Armenio monte candidam aquam bellicosus Thermodon fundit, qui olim vagantem excepit Asopidem Sinopen, moestamque in propria sede reposuit, Jovis imperio. Is enim dilectæ consuetudini inhians invitam patria demovit, a qua cognominis quoque civitas habitatur. Illius autem fluvii circum gelidas ripas secare licet clarum crystalli lapidem instar glaciæ hibernæ, atque cæruleum reperire iaspin. Continuo Iris aquam limpidadam in mare immittit. Post quem Halyis amnis fluente strepunt, quæ in boream labuntur ad Caramhim promontorium. in itis ab Armenio monte captis. Porro Paphlagones ad oras habitant, ac Mariandynorum existit sacra tellus, ubi perhibent Plutonis inferni canem immanem ænea voce, quum manibus Herculis magnanimi protrahebatur, tetræ sanici spumam e faucibus projecisse, quam terra suscepit hominibusque damnum semi- Prope vero Bithyni pingæ solum habitant, [navit.

νοι τ. — 770. βαρυγδοῦποισι *Mb.* — 772. τοῦςδε *Ce Ald.*; Ἀσσυρίης *b*, ἐκτετάνυται *e* Cf. *Apoll. Rhod.* 2, 963 : λέειπον δ' ἀγγίρροον Ἴριν ἠδὲ καὶ Ἀσσυρίης πρόχου- σιν χθόνος. Ad quem locum scholiasta : πρόχουσι *v* ἔρη τῆς Ἀσσυρίας, τουτέστι τῆς Λευκοσυρίας, τὴν ἐγκει- μένην χώραν αὐτῆς εἰς θάλασσαν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐπείνω·

λέειπον Ἄλυον ποταμὸν, λέειπον δ' ἄλιμυρὰ χώραν Ἀσσυρίης ἀνέχουσαν ἀπὸ χθονός.

Τοῦτο δὲ εἶπεν ὡς ποταμοχώρατος τῆς γῆς οὕσης διὰ τὸ μεγάλους εἰς αὐτὴν καταφρεσθαι ποταμοὺς Ἄλυον καὶ Ἴριν. Καὶ οὕτως ἔχει ταῖς ἀληθείαις, καὶ πρὸς ταῖς ἀραιὰς ἢ χώρα ἔγκειται. Διὸ ποταμοχώρατον λέγει εἶναι ἄπολλων- ἰδης. Τοὺς γὰρ προειρημένους ποταμοὺς ἀμφοτέρους, μέ- λιστα τὸν Ἴριν, μακροῖς αὐτὴν προσχώμασι εἰς μέσον ἐκτείνων τὸ πλάτος· διὸ δὴ οὐμπασαν εἶναι ποταμοχώ- ρατον τὴν γῆν καὶ ἄλλοις κατ' ἄλλους ἐκδιδόναι τόπους εἰς τὴν θάλασσαν τὸν Ἴριν· βλαῖον γὰρ καὶ πολλὸν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας διὰ χειμερίου καὶ μακροῦς [χώρας] φερόμε- νον παρασφραίνων τὴν γῆν· τοῦ δὲ κύματος καλίστου ἐλα- νοντος ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἄλυν συμβαίνει τὴν χώραν ἐπιπολὶ παραφρεσθαι καὶ τὴν θάλασσαν γίνεσθαι τεναγώδη. *V. Strabo* p. 53 (44, 1 ed. Didot.) || 773. δ' om. *HQX*; ἐνθ' Ἄμ. *DF*. Ἀρμενίοιο] Cf. vs. 786. *Sec. Apoll. Rh.* 2, 975 Thermodon fluit ἐξ ὄρων.. ὑψηλῶν ἃ τί φασιν Ἄμαζόνια κλειεσθαι. *Plinius* 6, 4 § 10 : Thermodon or- tus ad castellum quod vocant Phanarocem, præterque radices Amazonii montis lapsus. Cf. *Strabo* p. 547. || — 774. λευκὸν] θερμὸν *Paraph. Nicephor.*, var. lect. ap. *schol.*; πρόεισι *o*; ἰνῆσιν *GNbei* et *sec. m. O.* || — 775. ἀλωμένην *Dogs* ἀλωμένην *EK*. Ἀσωπίδα] *Asie...*

alumna Priscian. 750, adeo ut corruptam scripturam (Λοιήτιδα *e* Wernsdorfii conj.) in græcis suis habuisse videatur. De fabula *plura v. ap. Apollon.* 2, 946 sqq., ibiq. *schol.* Cf. *Valer. Flaccus* 5, 110 sqq. — || 776. μιν] μὴν *BC*; ἀκηχεμένην *Ndq*, ἀκηχαμ. *O*, ἀκηχωμ. *C*, ἀκαχωμ. *K*, ἀκαχημ. *e*, ἀκαχεμένην *l*; ἐτέρη *HQ*; παρενά- σατο *AG*; χώρα *cod. e.* || — 777 ὑρημοσ. *NbdeG*, ἐρη- μοσ. *D*; ἑραννῆς *g*. || — 779. καὶ *om. C*; ἐπώνυμον *om. g*; ἔχουσι *LQY*, ἔθεντο *BHM*. || 780. ἀν] ἀδ *cod. e*; περι] παρὰ *CGHKOXiq*; κρημνώδεις *i*; δ'χθους *b*. || — 781. τάμνοις *Cg*, quod probat *Brunkius*; χρυστάλλου *Gd*. Cf. vs. 724 ibiq. *not.* || — 782. δῆης *g*. || — 783. καθαρὸν] Cf. *Apoll. Rh.* 2, 368 : λευκῆσιν ἑλίσσεται (ὁ Ἴρις) εἰς ἄλα δίναις, ad quæ *schol.* : λευκῆς δὲ δίναις τὰς καθα- ράς φησιν. || — 784. ἐπιμορμυρ. *BEQ*. || — 785. ἑλκο- μένιο *coq*, ἑλκομένου *var. lect. ap. Steph.*; ἐγγύθι *Ald.* || — 786. Ἀρμενίοιο] Cf. *Herodot.* 1, 72 : ὁ Ἄλυος ποταμὸς, δεξέει ἐξ Ἀρμενίου οὄρους διὰ Κιλικίων. Cf. vs. 773. || — 787. τῆσιν *Ald.*; ἠιόνεσι *CGF*, ἠιόσι *g*. νέμοντο *M*. || — 788. Μαρνανδυνῶν *Lo*, Μαρνανδυνῶν *g*, Μαρναν- δυνῶν *Ks*, Βαρναδυνῶν *D*; ἱερὸν] ἰσόν *b*. Sacer campus ob antrum Acherusium. πέδον] γίνος *BCHLMNYXb deklmteX* *Ald.* Cf. 213. 357. *Apoll.* 2, 743 : Μαρναν- δυνῶν ἀνδρῶν ἱριθηλία γαῖαν. Dein ἰνέπουσιν *Coq*. || — 789. Κρονίδαο *C*, Κρονίδαα *o*; χαλκιδέφωνα *o*. *Loco-* rum descriptionem *vide ap. Apoll. Rhod.* 2, 354 sqq., 728 sqq. 806, 844. De Cerbero ab Hercule per an- trum Acherusium protracto deque aconito et spuma canis nato *vide quæ laudavimus ad Herodori fr.* 25 in *Fr. Hist. tom.* 2, p. 35. || — 791. στόματος *DEFGHL NXbdefgiX* et *man. sec. C*; σιαλώδεα *oq* χυμὸν *Y*. || — 792. δέξατο *Yd* *Ald.*; καὶ αὐτόθι *Af*. || — 793. λιπαρὰν

Ῥήβας ἐνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι βέεθρον,
 795 Ῥήβας, ὃς Πόντιοι παρὰ στομάτισσιν ὀδεύει,
 Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
 Ἰόσσοι μὲν Πόντιοι περικτεταὶ ἄνδρες ἔσαι·
 καίνα δέ τοι Σκυθίας προλαλεγμένα φῦλα πελέσθω.
 Νῦν δ' αὖ παραλίης Ἀσίας πόρον ἐξενέποιμι,
 800 ὃς ῥά τε πρὸς νότον εἰσιν ἐφ' Ἑλλησποντον
 καὶ ποτὶ μηκίστου νότιον ῥόον Αἰγαίου [ὀδεύων,
 μέσφ' αὐτῆς Συρίας τε καὶ Ἀραβίας ἐρατεινῆς.
 Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαίαν ἔχουσιν,
 οὐδας ἐς ἀντιπέτρην Βυζάντιον εἰσορῶντας·
 805 Βέβρυκες δ' ἐπὶ τοῖσι καὶ οὐρεα Μυσίδας αἴης,
 ἧχί περ ἱμερόεντα Κίος προΐησι βέεθρα,
 τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν Ὑλαν ἠρπάξατο Νύμφη,
 ὄρηφρον θεράποντα πελώριου Ἡρακλῆος. [κῶν
 Ἔνθεν ἐφ' Ἑλλησποντον ἐπιτρέχει ἄσπετος ἀγ-
 810 βριωτέρης Φρυγίας· ἐτέρη δέ τοι ἔνδοθι κείται,
 εὐρυτέρη γεγαυία, παρ' ὕδασι Σαγγαρίου·
 ἄλλ' ἦτοι μεγάλη μὲν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
 ἰπκόβοτος, λιπαρή τε· πρὸς ἑσπερίην δ' ἂν ἴδῃο

ubi Rhebas amoenos cursus emittit,
 Rhebas, qui Ponti ostia præterlabitur,
 Rhebas, quo non pulcrior unda per terras errat.
 Tot igitur gentes Ponti sunt accolæ,
 illæ vero quas supra dixi ad Scythiam referuntur.
 Jam vero tractum Asiæ maritimæ proloquar,
 qui in austrum abit ad Hellespontum conversus,
 atque australem vastissimi Ægæi cursum,
 ad ipsam usque Syriam jucundamque Arabiam.
 Primi igitur Chalcidenses ad os terram obtinent,
 in oppositum Byzantii solum spectantes.
 Post hos Bebryces montesque Mysiæ regionis,
 qua Cius jucundas fundit aquas;
 cujus ad fluenta Hylam olim Nympha rapuit,
 strenuum ingentis Herculis ministrum.
 Inde ad Hellespontum procurrit immensus flexus
 Phrygiæ minoris; altera vero ad interiora spectat,
 quæ ad aquas Sangarii se dilatat:
 at major in ortum porrigitur,
 equorum altrix nitida; in occasum vero videas

C, λιπαρὸν χθῶνα D; γῆν ναϊετάουσι καὶ q. || — 794. ἐνθ' om. q. || — 795. παρὰ] μετὰ H. Hunc vs. e sec. manu supplevit. || — 796. Hic versus in GA ante vs. 795 legitur. || — 798. τοῖς b; Σκυθίους F; παλίτω C. « Miram rationem Hillius instituit, ut universæ gentes Ponticæ videri possent etiam in Scythicis enumerari, quum plerasque sit perspicuum significari, quæ v. 761 proxime præcedant. Avienus autem (v. 971) hunc versum post 802 rejecit, probante Schradero. » ΒΡΑΝΗΑΡΥΧ. || — 799. παραλίης AQL alii. || — 800. πρὸς om. H; ὃς ῥάτ' ἐς νότον CEGKLXbip; ἐφ'] ἀμφ' C; ἦσιν ἔφ' Ἑλλ. s. || — 802. μέσφ' D; ἀποτῶς s; Ἀραβίης ΑΗΚΜΝQXY alii. « Arabiæ commemoratio quamquam proposita non satis videtur accommodata, convenit tamen poetæ tum certas sibi quasdam verborum comprehensiones indulgenti, tum qui descriptionem Arabiæ cum Syria copulaverit. » ΒΡΑΝΗ. || — Χαλκιδέες H; παρὰ] περὶ CQXOegiq; Eustath. ad 764.; ἔχοντες km. Quemadmodum Calchedonii sive Chalcedonii Χαλκιδεῖς dicuntur, sic supra v. 764 legitur Χαλκίς ἄρουρα. Urbs, quæ in vet. libris plerumque Χαλκηδῶν vocatur, in titulis publicis numisque Καλχηδῶν scribi constat (V. Boeckh. C. I. 2, p. 662), eamque formam etiam invitis codd. pro vulgato Χαλκηδῶν in vet. scriptis intulerunt. ΒΡΑΝΗΑΡΥΧ: « Præbet vero hic ipse (Dionysii) locus, cujus simplicior facies aciem virorum doctorum elusit, certissimum ætatis suæ documentum, quo contentionum impetus ac studia velut uno ictu profligantur. Proponam enim optimam N. Heinsii ad Virgil. Ecl. 16, 50 annotationem, unde possit de Dionysii temporibus existimari: « Similis diversitas, inquit, Chalcedonis in antiquis monumentis, quæ Chalcis dicitur nonnullis posteriorum temporum scriptoribus, atque hinc Chalcedium Paullino, Sidonio Apollinari, D. Hieronymo, aliis, cum de Bithyniæ civitate fit mentio, qua de re egit erudite Jo. Sirmou-

dus ad Sidon. Apoll. p. 105; quod præter exemplum emendatæ antiquitatis ab iis fieri existimo. Ceterum facit hæc serioris ævi forma, ut Χαλκηδῶν quomodo Græcis in literis increbrescere potuerit intelligamus. » Ego vero non intelligo quid hæc ad definiendam Dionysii ætatem faciant; nam si in melioris ævi scriptoribus, ubi libri Χαλκηδῶν præbent, Καλχηδῶν refingi velis, apud Dionysium quoque Καλκίς ἄρουρα et Καλχιδέες reponendum esse putare licet. Quamvis cur ita statusimus causa non subest; nam inde a quonam tempore Χαλκηδῶν forma gliscere cœperit, nescimus. Quæ vero Arrianus ap. Eustath. ad h. l. de vocis etymo accepit (nisi forte et hæc corrigi velis), Χαλκηδῶν nomen certe jam primo post Christum sæculo (quo antiquior Dionysius esse nequit) usu obtinuisse coarguunt. Fort. Chalcitis insulâ, quæ erat prope Chalcedonem, ad urbem nomen corrupendum contulit. || — 804. ἀντιπέτρην K, ἀντιπέτ (sic) A; εἰσορῶσι Km. || — 805. Bebrycum mentionem consultius omisisset Dionysius, quippe quos jam Xanthus (ap. schol. Apoll. 2, 2) et Eratosthenes (ap. Plinium 5, 33 § 128) interiisse dixerunt. Viguit eorum memoria apud Argonauticon scriptores, ut ap. Apollon. Rh. 2, 2. 13. 70. 98. 121. 129 sqq. 758. 768. 792. 798. Cf. Strabo p. 295. 541. 542. 586. 678. Steph. Byz. v. Βυσαῖοι et Βέβρυκες; Appian. Mithrid. c. 1. || — 806. ἧχί περ αἰπὺ βέεθρον ἐπιπροΐησι Κίος ΗΣ; ad marginem notatur: βραλίται. In ζ vulgata adscripta est in ima pagina. || — 807. τοῦ] οὗ D; Ὑλλον D; ἠρπάξατο] ἀπεισόφισι ΑΒΗΚΜΥcdefhklqrs et pr. m. F, nescio an recte; ἀπεισόφισι νόμασι o m. sec.; ἠρπάξαντο cod ε; ἠρπάξαντο νόμασι (supr. νόμφη) C. Cf. Apoll. Rh. 1, 1223; Theocrit. 13. 43a || — 808. πελώριον C. || — 809. ἐνθ' o; ἐφ'] om. Ds, ἐς ΑΗδ, εἰς f Ald.; ἀνατρέγει ΑCGHKNB iklmeζ. || — 810. δ' ἔνδοθι G. || — 811. βεβαυία kl margo O. || — 812. μὲν μεγάλη A; μὲν om. F. || — 813. πρὸ

τὴν ἐτέρην, ἣ καίται ὑπὸ ζαθέης πόδας Ἴδης,
 818 Ἴλιον, ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῆσιν ἔχουσα,
 Ἴλιον ἀγλαὸν ἄστου παλαιγενέων ἥρώων,
 Ἴλιον, ἣν ἐπόλισσα Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων;
 Ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
 Ξάνθῳ ἔπ' εὐρυρόντι καὶ Ἰδαίῳ Σιμόεντι.
 820 Τὴν δὲ μέτ' Αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης
 Αἰγαίου παρὰ χεῖλος, ὑπὲρ μέγαν Ἑλλησποντον.
 Τῇ δ' ἐπι ναυταύουσιν ἀγαυῶν ἔθνος Ἰώνων,
 ἀγγέλοι γεγαῶτες, ἐπὶ χθονὸς, ἧς διὰ μίσησς
 Μαϊάνδρος λιπαρῆσι κατέρχεται εἰς ἄλα δίναις,
 828 Μιλῆτου τε μεσηγῆ καὶ εὐρυχώροιο Πριήνης.
 Τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην εἰσίδοιο
 παραλίην Ἐρεσον, μεγάλην πόλιν Ἰομαίρης,
 ἐνθα θεῆ ποτε νηὸν Ἀμαζονίδας τετύκοντο
 πρέμνῳ ἐνι πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.
 830 Μήονίη δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπ' ἀντολίην τεταίνυσται
 Τρωάῳ ὑπ' ἠνεμόεντι, τόθεν Πακτωλὸς ὀδεύων
 χροῦσὸν ἰοῦσιν δίνῃσιν ἐραλκόμενος κελαρῦζει
 τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῆσι καθήμενος εἰσρος ὤρη
 κύκνων εἰσαίσις λυγρὴν ὄσα, τοῖ τε καθ' ὕδωρ
 838 ἐνθα καὶ ἐνθα νέμονται ἀεζομένης ἐπὶ ποίης·
 πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν Ἀσίδι τηλεθώσων,
 ἔσχα δ' ἀμπαδίον Μαϊάνδριον, ἐνθα Καύστρου
 ἤσυχον καχλάζοντος ἐπιρρέει ἀγλαὸν ὕδωρ.
 Οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσειαι, αἱ περὶ κείνο

alteram, quæ pertinet ad radices Idæ divinæ,
 cujus lateribus Ilium adjacet ventis objectum,
 Ilium, insignis priscorum heroum civitas,
 Ilium, quod Neptunus et Apollo munierunt,
 Ilium, quod Minerva Junoque diruerunt,
 ad latos Xanthi cursus et Idæum Simoentem.
 Post hæc Æolicæ terræ sedes patent,
 ad Ægæi litora, ultra magnum Hellespontum.
 Deinceps habitat generosorum Ionum stirps,
 in parte maritima, quam regionem mediam
 Mæander perlans splendidis verticibus in mare de-
 miletum inter et spatiosam Prienen. [scendit
 Utrâque vero magis borealem conspexeris
 Ephesum maritimam, magnam Dianæ civitatem :
 ubi deæ quondam Amazones sacrum extruxerunt
 in ulmi trunco, ingens hominibus miracium.
 Post hæc Mæonia in ortum porrigitur,
 sub Tmolo prominenti, unde Pactolus decurrens
 aurum vorticibus pertrahit leni sonitu.
 Cujus ad latera veris ætate assidens
 cygnorum vocem inaudias canoram, qui per aquam
 hic illic vegeta herba pascuntur.
 Multa enim prata per Asiam virent,
 at quumprimis in campo Mæandrio, quem Caystri
 placide murmurantis aqua perfluit splendida.
 Verum ne mulieres quidem improbaveris, quæ ad

δ' ἴστ'. Ald., ἴδοις *Fs.* || — 814. ζαθέως *Fcehoq* Paraphr.; ζαθέας Ald. || — 815. ἔχουσαν *C.* Versum om. *O.* || — 817. Hunc post v. 818 habet *o*; ἐπόλισσα *DGNbd* Ald., ἐπόλισαν *C.* || — 818. ἀλάπαξαν *EGNd* Paraphr.; ἀλάπαξαν *Di.* || — 819. ἔπ'] ὑπ' *BMems*; εὐρὸν βίοντι ex *BQ* enotavi, sed alii quoque complures habere videntur. Ἰδῶ *C.* ἦδῶ *s.* || — 821. περὶ χεῖλος Eustathius. μέγας Ἑλλησπ.] Cf. *Il.* ω, 545 : Ἑλλησποντος ἀπείρων. De ratione varia, qua Hellesponti ambitum veteres circumscripterint, vide Strabon. fragm. Vatican. 57 p. 284 ed. Didot. || — 822. ἐπιναυταύουσιν *DELNQ*; ἔθνος] παίδες *AEGLNQX* mgo *Y.* γένος *s.* || — 823. ἀγγέλου *HOYd* Eust. Ald.; γεγαῶτες *d* Ald.; γεγονότες *Fcoq*, γεγονότες *c*; μίσης *CFdoqs*. || — 825. τε om. *FGNeog*, Μιλῆτοιο μισ. *O.* μεσηγῆ *Bceogs*; εὐρυχώροιο *CEGHKLNOXbdedeoqz* Ald.; Πυρήνης *BM.* Vocī εὐρυχώροιο subesse tenuē Panioniorum indicium suspicatur Bernhardyus. || — 826. γε] τε *s* man. pr., δὲ *CEHLNOXz*, om. *GK*; βορειοτέραν *C.* βορειοτέρων *s*; βορ. πόλιν ἐς ἴδ. *Fo.* || — 827. παραλλ. *ABENOQ*, λοχιέρης *G.* || — 828. οὐα *CDGbei*; ποτὲ βωμόν *BDEFLMNOYbceghlopqz* quinque codd. ap. Wass. ad Thucyd. 8, 25. Cf. Paraphr.; βωμόν ποτὲ *GH.* Cf. Callimachus hym. in Dian. 237 :

Σοὶ καὶ Ἀμαζονίδες, πολέμου ἐπιθυμηταί,
 ἐν ποτὲ παραλίῃ Ἐρέσου βρότας ἰδρύσαντο
 φηγῶ ὑπὸ πρέμνῳ· τίλεισεν δὲ τοὶ ἱερὸν Ἴππῶ.

Mela 1, 17, 2 : *Ephesus et Dianæ nobilissimum templum quod Amazones Asia potitur condidisse traduntur.*

tur. Plin. 3, 31, § 115; Strabo p. 549 (471, 30 Did.); Pausan. 4, 31, 8; 7, 2, 4; Hygin. fab. 223. 225; Steph. Byz. s. v. Ἐρεσος. || — 829. πτελέης *o.* Cf. Stephan. : Ἐρεσος... Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ... Πτελέα. Idem narrat Plin. 5, 31, 115. Ξόανον aliud in arboris trunco positum memorat Pausanias 8, 13, 2 : πρὸς δὲ τῇ πόλει (Ὀρχομένῳ) Ξόανόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· ἱδρῆται δὲ ἐν κέτρῳ μεγάλῃ, καὶ τὴν θεὸν ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῆς κέτρου Κεδρεῖτιν. || — 830. τοῖσιν] τῆσιν *ABDEALMNY*; ἀντολίη *HLz.* || — 831. τόθῃ *Hz.* || — 832. δίνῃσι *C*; κατερχόμενος *C*; κελαρῦζει *Yd.* || — 833. πλευραῖσι *o.* || — 834. εἰσαίης *gk*; τοῖ τε] τοὶ δὲ *D*; τοῖ κα *X*, οἱ τε *Cgk*; τότῃ *F*; ὕδωρ] ὕλην *ELXYbira* Ald., « quod recepit Matthiæ; unde prava pendet Ursini conjectura ὕδωρ, qua fluminis ulvam fortasse disertius vellet exprimere. Varietas quidem vix potest dubitari quin ad Homericum illud exemplum fuerit composita *Il.* 2, 461 :

Ἄσιον ἐν λειμῶνι, Καύστρου ἀμφὶ βέθερα,
 ἐνθα καὶ ἐνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα περὶ γέσσαν.

Similiter in oratione dissimili Nicander Ther. 135 : τοὶ δὲ καθ' ὕλην. « Βεαπη. — 835. ἐπι] ἔτι *De*; ἀρξαμένης *C.* — 836. γὰρ] καὶ γὰρ *Dcoq*; ἐν Ἀσίτιδι *dk*, ἐς Ἀσίθῃ *Xp*, Ἀσιάθῃ Eustath. ad vs. 80; τηλεθώουσιν *ABCDEFLMNOabz*, τηλεθώων *Yd* Ald., τηλεθώουσιν *eq*, τηλεθώουσιν *o*, τελέθουσιν *eklm.* || — 837. ἀν παδίον *CDHKOKbz.* || — 838. παμφλάζοντος *ABEKLMOabz* Eust., παμφλάζοντος *C*; ἀγλαῶν] ἄσπετον *Hz.* || — 839. μὴν *q* Ald., μὲν *o*; ὀνόσσειαι *cd*; ἀπὸ κείνο *D.* Steph-

810 θεῖον ἔδος, χρυσοῖο κατ' ἴζους ἄμικρα βαλοῦσαι,
 ὄρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,
 εὔτε Διωνύσοιο χοροστασίας τελέουσιν·
 σὺν καὶ παρθενικαὶ νεοθηλαῖες, οἷά τε νεβροί,
 σκαίρουσιν· τῆσιν δὲ περισμαραγεῦντες ἀῆται
 845 ἱμερτοῦς δονόουσιν ἐπὶ στῆθεσσι χιτῶνας.
 Ἄλλα τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται·
 πρὸς δ' ἄλλα κεκλιμένοι Λύκιοι γθόνα vaietάουσι
 Ξάνθου ἐπὶ προχοῆσιν, εὐρρέτου ποταμοῖο·
 ἔνθα βαθυκρήμνοιο φασίνεται οὐρα Ταύρου
 850 Παμφύλων καὶ μέγχι· Κράγον δὲ εἰ φημίζουσιν.
 Κεῖθι δ' ἂν ἀθρήσαις ὑπειράλιον πτολιέθρον
 Ἄσπενδον, ποταμοῖο παρὰ βόον Εὐρυμέδοντος,
 ἔνθα σοκοτονήσῃ Διωναίην ἰάσονται.
 Ἄλλαι δ' ἐξείης Παμφυλίδεις εἰσὶ πόλεις,
 855 Κώρυκος Πέργη τε καὶ ἡνεμέσσα Φάσηλις.

divinam illam sedem, auro cingulo lumbis injecto,
 saltant mirabili orbe sese flectentes,
 quoties Bacchi choreas concelebrant.
 Simul etiam virgines, tanquam lactentes hinnuli,
 assultant; quarum elegantes vestes
 circum pectora venti agitant ludibundi.
 Sed ista Lydi homines viderint.
 Ad mare autem conversi habitant Lycii
 per Xanthi fluentia, amnis pulcerrimi;
 ubi prærupti apparent montes Tauri,
 ad Pamphyliam usque, quos Cragum appellant.
 Ibi conspexeris oppidum maritimum
 Aspendum, ad undas Eurymedontis fluvii,
 ubi sacris suillis Dionen placant.
 Aliæ sunt autem deinceps Pamphyliæ urbes,
 Corycus, et Perga ventisque objecta Phaselis.

ius v. Ὑπατια, Ηγχεραμ, Lydiæ urbem Timolo subje-
 ctam, refert καλλίστας ἔχειν γυναῖκας, δῶρον Ἀφροδίτης.
 || — 840. ἔδος] ἔδος E. Neque Dianæ Ephesiæ fanum
 aliquod neque ipsa Ephesus civitas cum Bernhardyo
 intelligenda, sed Mæonia cum Timolo monte, Bacchici
 cultus sedes notissima. Nonnus 40, 154 : μηδὲ νοήσω
 Μαιονίην, μὴ Τυδώλον ἴδω, μὴ δῶμα Διαιού. 25, 451.
 Μαιονίη... τροφὸς Βάκχου, 10, 407 : ναίω Μαιονίην. Cf.
 id. 33, 254. 44, 441 etc.; Orph. hym. 47 et 48. Quæ
 sequuntur χρυσοῖο... βάλουσαι bacchicis saltationibus
 optime conveniunt, nec est cur vereamur ne poeta
 bellicam Ephesiorum pompam cum choreis Baccha-
 rum confuderit. Bacchica sacra verno tempore a Ly-
 dis celebrari testatur Himerius p. 436, ipso citante
 Bernhardyo. || — 841. ὄρχεῖσθαι A, θηητὸν E, ἀμειβό-
 μεναι CEGHLLXbdεζ mgo O; in d annotatur : γρ. ἑλίσ-
 σομ.; παρὰ q; κύκλων Ald. || — 842. Διωνύσοιο BDMQ,
 Διονύσοιο Lbdσ, Διονύσοιο BCFK Xcq; χοροστασίας cod.
 ζ; τελέουσιν ABDKMOchκζ; in ζ supra scr. τελέουσι,
 quod habent CL; τελέουσιν EGYbdelmw Ald. || —
 843. νευροί FOZ. || — 844. σκαίρουσι ENZ, σκαίρουσι
 o, τῆσι EKLZ; δὲ om. Ald., περὶ σμαρ. BD, περισμαρ.
 pr. manu E, παρασμαρ. s, ἐπισμαρ. A, ἐπὶ σμαρ. o,
 περισμαραγεῦνται c; ἀῆται D. || — 845. ἐπὶ] περὶ k;
 στῆθεσι CDFdos, στῆθεσι Ki. || — 746. μετ' ἐπ' C;
 μετ' conjecit Bernhardys; μετ' ἀνδράσι κλιονται HZ;
 μέλονται q, ἔλονται F, νέμονται D, μέλονται var. lect.
 ap. Steph. || — 847. κεκλιμένη HOQ. « Ceterum quod
 Cariam suppressi videmus, in causa fuit regionis vaga
 divisio, quæ quum pristinam imperii formam dudum
 amisisset, partim coloniis Ionum pareret, partim cum
 Lycia principum ævo finibus provincie ejusdem con-
 tineretur. » Βλεπῆν. || — 848. ἐν προχ. L; εὐρέτου
 DKα, εὐρρότου Ng. || — 849. βαθυκρήμνοιο C. || — 850.
 Παμφύλων BCDMNOYXdehgi Eust. Παμφύλιον habes
 vs. 127; Κράγων K; φημίζουσι NY, φημίζουσι EGQ,
 κικλήσκουσι ABCHMOghκ. Cragum inter Tauri brachia
 Plinius quoque, 5, 27, § 98, recenset. || — 851. κεῖθι
 δ' ἔσαθρ. var. lect. ap. Salmas. ad Sol'n. p. 549;
 κεῖθι δ' ἄρ' ἀθρ. oq; ὑπερ ἄλιον AB, ὑπερ ἄλιον F,

ὑπεράλιον oq. Per Eurymedontem ad Aspendum, ur-
 bem ex alto colle prospectantem (Mela 1, 14), navi-
 gatio est stadiorum 60, teste Strabone p. 667. || —
 852. Ἄσπενδον L, παρὰρρόν DLNbc. παρὰ p, παρὶ q.
 || — 853. ἰάσονται D, ἰάσκονται BHMNOeq. σο-
 κτονή] « Mirificum illud sacrificium non videtur
 Aspendiis alius attribuisse; sed optime Dionysius
 meminit, cujus quasi fortuito possunt indicio civi-
 tatis origines Argivæ restaurari. Namque commo-
 dum Athenæus 3, p. 96, A, inter alia cruenti moris
 documenta Callimachi prodidit observationem erudi-
 tam : Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὄν θέουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται
 ὑσ-θήρια. » Hæc Bernhardys, qui præterea meminit
 Strabonis p. 438 (376, 14 Did.), ubi hæc : Καλλιμαχος
 μὲν οὖν φησὶ ἐν τοῖς ἰάμβοις τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ
 οὐ μὲν) τὴν Καστινήτην ὑπερέβαλλεσθαι πάσας τῆς φρονεῖν,
 ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ὠν θυσίαν... οἱ δ' ἕτερον
 ἤλεγξαν οὐ μὲν Ἀφροδίτῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείους ἀπο-
 δευγμένας τὸ ἔθος τοῦτο· ὣν εἶναι καὶ τὴν ἐν τῇ Μητρο-
 πόλει (Thessaliæ) ταύτῃ δὲ μὲν τῶν συνοικισθεισῶν εἰς
 αὐτὴν πόλιν παραδοῦναι τὸ ἔθος, Ὀνοθύριον. Quæ ex
 Athenæo modo apposita sunt, introducuntur verbis :
 μαρτυρεῖ Καλλιμαχος ἡ Ζενόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνή-
 μασι, sed ex Zenodoto potius quam e Callimacho sumpta
 esse videntur, nisi fortasse putes Callimachum alia in
 Iambis, alia in Commentariis historicis prodidisse.
 Onthyrium, quod Meinekius in Vindiciis Strab. p. 156
 pro Ὀνοθύριον codd. reponendum esse vidit, oppidum
 Thessalicum erat περὶ τὴν Ἄρνην (Steph. Byz.). For-
 tassis igitur pro Ἀργεῖοι legendum est Ἀρναῖοι. Quod
 Castnietin Venerem attinet, hanc vulgo referunt ad
 Castanæam Magnesiæ oppidum Pelio monti subje-
 ctum. Ego nescio an sit ea ipsa quam ad Aspendum
 porcinis sacris coli Dionysius refert, quem Callimachi
 scrinia epilasse sæpius jam vidimus. Quod ut con-
 jiciam, facit Stephani Byz. locus : Καστινιον, ὄρος ἐν
 Ἀσπένδῳ τῆς Παμφυλίας, τὸ ἰθνηκὸν Καστινιος καὶ Κασ-
 τινιον, ἐξ οὗ καὶ Καστινήτης. || — 854. Παμφυλίδος CGNδ
 Jhog et pr. manu X; πόλις Co. Vocem ἐξείης si ad
 oppidorum ordinem geographicum poeta referri vo-

Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσιν Ἰβρίας ἐν πολέμοισι Λυκαόνες ἀγκυλότοξοι. Τοῖς δ' ἐπι Πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἤχι πόλεις Τερμησοῦς Ἀύρβη τε καὶ ἦν ἐπολλισσατο λαὸς [γη- πρὶν ποτ' Ἀμυκλαίων μεγαλύνωμος ἐν χθονὶ Σελ- Καίθεν δ' εἰς αὐγὰς σχολιδὸν περιτέμενεται οἶμον πολλὸν ἔσω βεβαυῖα περιδρομος ἀμριτρίτη, γαίτων Εὐξείνιοι πολυκλύστοιο θαλάσσης. Κεῖνός τοι Κιλίκων περισύρεται Ἴθνα κόλπος 806 μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἀσίης δὲ σταινὰ καλεῖσιν. Καὶ τῶ μὲν πλεόνων ποταμῶν ἐπιμίσηται ὕδωρ τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμοί τε καὶ Πινάροιο, Κύδνον τε σχολιοῖο, μέσην δὲ Ταρσὸν ἰόντος, Ταρσὸν εὐετιμένην, ἔθι δὴ ποτε Πήγασος ἵππος, 870 ταρσὸν ἀφαιε, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἱπ- ἐς Διὸς ἰέμενος πῆσεν ἤρωος Βελλεροφόντης. [που Καίθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήιον, οὐ κατὰ νῶτα ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάσκειν. Πολλὰ δ' ἐξείης Κιλίκων γεγάσι πόλεις,

His ad ortum mediterranei habitat bellorum periti Lycaones arcusque gestantes. Post hos Pisidarum pingue solum, ubi urbes Termessus et Lyrbe, quamque condidit olim manus Amyclæorum, Selge regionis urbs famosa. Inde ad orientem obliquum in tramitem contrahitur mare circumfluum, multum ad interiora secedens, aestuosis Euxini fluctibus propinquum. Is quidem sinus Cilicum gentes prætervehitur longe in ortum pertinens; vocantur fauces Asiæ. Atque cum hoc multorum fluminum aquæ commis- qui longe deferuntur, Pyrami Pinarique [centur, et Cydni flexibus mediam permeantis Tarsum, Tarsum pulchre exstructam, ubi olim Pegasus equus abjecta ungula loco nomen reliquit, quum ab equo ad Iovis enitens heros Bellerophonates decidit. Illic campus etiamnunc Aleius, cujus per dorsa seorsum ab hominibus oberrans commorabatur. Deinceps vero multæ exstant Cilicum civitates,

luit, hariolatus est. || — 856. μεσάτην *co.* || 857. ἀγκυλότοξοι *kl.* || — 858. τοῖσι *Ndeg*; Πισιδέων *LNbe*, Πισιδέων *Hc.* Πισιδέων *O*, πόλις *Cdos.* Pisidæ ante Lycaones memorandi erant. || — 859. Τερμησοῦς *Bcmoç*, Avienus 1024, numi; Τερμησοῦς *BQ*; Τελμησοῦς *MOYgt*, Τελμησοῦς *A*, Τελμησοῦς *Eustath.*, Τερμησοῦς *cett. codd.*; ed *Bernh.*; ἐπολλισσατο *ACDGKq.* Ἀύρβη] *Δόβρη* in *cod.* Hieroclis p. 682 ed. *Wessel.*, sed in Leonis Sapientis *Notit. episcop.* p. 46 ed. *Tafel.* recte legitur ὁ Ἀύρβης; in *Ptolemæo* 5, 5, p. 333, 7, ubi olim Ἀυρβή edebatur, Ἀύρβη *e codd.* restituit *Wilbergus.* Ceterum *Ptolemæus* urbem Ciliciæ *Asperæ* accenset. *Αυρβειτῶν* legitur in numis, qui ad *Alexandri Severi* tempus pertinent videntur. *V. Eckhel. D. N.* 3, 1, p. 27. Alius nemo, quantum sciam, ejus oppidi mentionem iniecit, neque de loco quo steterit, quidquam liquet. || — 860. Ἀμυκλαίων] *De Selge Lacedæmoniorum* colonia v. *Strabo* p. 570 (488, 37 ed. *Did.*). *μεγαλ.*] *δμώνωμος* *Ald.* *Selgenses* sunt ἐξιολογώτατοι τῶν Πισιδέων, ut *Strabo* l. 1. ait. || 861. καίθι *Cq*; ἐς ο; περιτέλλεται *ABHMO*, τίμνεται *q.* || — 863. γαίτων] Scilicet Ponti ora meridionalis recta fere ab occasu ortum versus procedere censebatur, meridionale vero Asiæ minoris litus circa sinum Issicum multum versus boream reflecti nonnulli putabant, adeo ut isthmo angusto (στενωτάτω ἰσθμῷ) Asia minor a reliqua Asia sejungeretur, figuramque τριγωνοειδῆ referret, quemadmodum *Apollodorus* prodidit, quem *Strabo* p. 576 (Cf. p. 534, 672) refellit. Eandem sententiam arguit, quod ex *Argæo Cappadociæ* monte et *Pontus Euxinus* et sinus *Issicus* conspici posse ferebatur (*Strabo* p. 537). Cf. etiam *Scylax* § 102 extr., t. 1, p. 77. *περικλ. mgo O.* || — 864. κόλπος] πόντος *DFHKNYeflkomqç*; in *e* annotatur γρ. κόλπος || — 865. καλεῖσι *BQ*, καλεῖσιν *MNY*, καλοῦσι *Lbe*; σταινὰ δὲ *q.* Asiæ angustias dici isthmum de quo modo egimus, sponte intelligitur. *Salmasius* portas Cilicias indicari putabat idque persuasit *Bernhardyo.* || — 866. καὶ τὸ μὲν *F*; πλεόνων] πόλειων *AB*

MY Ald. || — 867. ἀρχομένων *QUF* *Nicephor.*, ἐρχομένων *Do*; Πινάρεω *GLbe*, sed in *δ* supra scriptum οιο. Non eo quo debebat ordine fluvii recensentur. Præterea mireris inter magnos hujus oræ amnes recenseri Pinarum fluviolum, misso *Saro*, qui inter *Pyramum* et *Cydnium* medius magno aquarum volumine labitur. *Haud* dubis pro Πινάροιο legendum est *Σινάροιο*, siquidem apud *Ptolemæum* 5, 7 p. 344, 2 *Wilb.* in tribus certe bonæ notæ codicibus legitur Σάρου ἢ Σινάρου (hodie *Sihan* vel *Sihan*) ποταμοῦ ἑξοκλα, et in *Eustathii* quoque *codd.* pro Πινάροιο varia lectio exstat *Σινάροιο* (ceterum de hoc fluvio inepte *Eustathius* narrat quæ iisdem verbis de *Pyramo* apud *Strabonem* p. 636 leguntur). Cf. *Stephanus*: Ἄδανα... Ταύτην ὤκισεν Ἄδανος καὶ Σάρως, Ταρσιῦσι πολεμήσαντες καὶ ἡττηθέντες· ἀφ' ὧν ἡ πόλις ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἄδανα· τὸν δὲ ποταμὸν Κότρανον καλούμενον Σάρων καλεῖσαντες: in quibus *κότρανος*, *dominus*, idem est quod *Phœnices sar* dicebant. *V. Movers Phæn. Alterth.* 2, p. 173. In *Xenophont. Anab.* 1, 4, 1 Ψάρως fluvius vocatur; in *Stadiasm. codice* § 166 (tom. 1, p. 481) *codex* pro Σάρων præbet Ἄρειον. In *Pseudo-Æthici Cosmogr. Surus* legitur. Cf. de hoc fluvio præter ea quæ ad *Stadium* l. 1. citavimus, *Procopius De ædif.* 5, 5 p. 419, et *De bello Pers.* 1, 17 p. 84, ed. *Bonn.* — 868. Σαύδνον *C.* || — 869. Hunc verum om. *K.* *De fabulis* cf. *Strabo* p. 673. 750, *Steph.* v. Τάρσος, *Eustath.*, *Dio Chrysost. Or.* II, alii. Quomodo hæc ad historicam rationem revocanda sint, exposuit *Movers Phæn. Alterth.* t. 2, p. 170 sqq. || 870. γώρη *D*, χώραν *K*, γώρον *A*; ὄνομα *CH*; ἐφ' *C*, ἀμφ' *DFD.* || 871. ἰέμενος *EQ*; Βελερ. *DK.* || — 872. δὲ om. *LNbe*, δὴ *DX*; τὸ om. *Ed*; ἀλήιον *o*; νῶτον *k.* || — 873... ἄασσι *LMO*, ἐνδίασκειν *D.* || 874. βεβάσι *CKLbdeg*; in *de mgo* γρ. γεγάσι; πόλις *C*; = ἐξείης vox non premenda. = *Bernh.* || — Ἀυρηνοῦς *BEHMOXbdeo*; Μάλλος *E*, Μαλλὸς *DGbdcoq*; Σέλος *Xp.* *Anchialea* et *Soli* a *Cydnio* occasum versus erant. *De Lyrnesso* Ciliciæ aliunde non

875 Αυρηνησός Μαλλός τε καὶ Ἀγχιάλαια Σόλοι τε,
αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἀγχι θαλάσσης.
Τῆς δ' ἐπι Κομμαγετηνὸν ἕδος, Συρίας τε πόλιος
θινὸς ἐπι στραπτῆς περιμήχεις· ἀμφὶ γὰρ δίκως
ἐς δύσιν ἐστραπτῆς πολιτῆς ἔλδος, ἀγχι κολώνης
880 οὐρεος ἀγχιάλου, βαθυκρήμου Κασίου.

Lyrnessus, Mallus, Anchiale, Soli,
aliae mediterraneae, aliae ipsi mari propinque.
Post hæc sedes Commagena Syriacque urbes
in flexuoso litore multum porrectæ; circum namque
cani maris tractus in occasum convertitur, usque ad
maritimi montis, Casii confragosi. [culmen

constat nisi ex Curtio 3, 4, 10 : *Multa in ea regione* (in Cilicia) *monumenta, vulgata carminibus. Monstrabantur urbium sedes Lyrnessi et Thebes, Typhonis quoque specus etc.* Strabo ita habet p. 676 : Τῶν δ' ἐν Τροίᾳ Κιλικίων, ὧν Ὀμηρος μέμνηται πολλὸν διαστῶτων ἀπὸ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου Κιλικίων, οἱ μὲν ἀποφαίνουσιν ἀρχηγέτας τοὺς ἐν τῇ Τροίᾳ τούτων καὶ δεικνύουσι τινὰς τόπους κἀνταῦθα, ὥσπερ ἐν τῇ Παμφυλίᾳ Θήβην καὶ Αὐρηνησόν. Idem p. 667 : Φασὶ δ' ἐν τῷ μεταξὺ Φασηλίδος καὶ Ἀταλάας δεικνυθῆναι Θήβην τε καὶ Αὐρηνησόν, ἐκτισθέντων ἐκ τοῦ Θήβης παδίου τῶν Τρωικῶν Κιλικίων εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκ μέρους, ὡς εἶρηκε Καλλιस्थίνης. Ac revera inter Phaselidem atque Attaliam Lyrnessus urbs memoratur apud Plinium 5, 26, 96, Αὐρνός in Stadiasm. § 225 (p. 490), Αὐρνίτεια ap. Hecateum in Steph., Αὐρνάτεια χερσονήσος ap. Steph., Αὐρνάτεια νῆσος ap. Scylac. p. 71, Αὐρναντεῖς οἱ κατὰ Φασηλίδα ap. Pseudo-Aristot. De ventis p. 973. Ab hac igitur Pamphyliae regione quam Cilices et Troja advenæ occupasse dicebantur, quidam Lyrnessum in ipsam Ciliciam transtulerint. || Ἀγχιάλου G. || — 876. ἐπ' ἠπ. OY. || — 877. ταῖς EB; Κομαγ. G, Κομμαγετηνὸν C, Κομμαγετηνὸν o; Συρίων BEKONbd (hic γρ. Συρίας) ehkpr; πόλιος o. Verba K. ἕδος de Samosatis, regionis capite, intelligi vult Bernhardus; ego de Commagene regione (sicut vs. 840 ἕδος de Mæonia regione) accipio. Commagene quom ita memoretur ut a Syria se jungi videatur, Eustathius eam Cappadociae a Dionysio accenseri arbitratur; id vero præter rationem fieri recte monet Hillius, qui Commagenen juxta Syriam nominari putat poetica illa loquendi formula, qua pars cum toto interposita copula jungitur. At quom eo tempore quo Dionysius scriberet, Commagene esset provincia a Syria separata (auctore Vespasiano imperatore. V. Sallustius in Vespasian. c. 8), nihil est cur eo confugiamus. || 878. ἐπι] περὶ Gea et pr. m. d, in quo supra ἔπι; περιστραπτῆς ENb, in E supr. scr. ἔπιστρ., quod habent cpq; περιμήχεις HENYXeghikmorw Ald., Priscian. 821, et pr. m. b. « Expeditionem hanc lectionem etiam Brunkius ascivit, etsi correctorum sollertiae sit debita, cum in vulgato liceat simplicissime vastos civitatum ambitus percipere. Nam στραπτῆς ad lenem oræ longiusculæ flexum spectare Musgravius ostendit ad Eurip. Herc. 948. » BERNHARDY. || — 879. πολιτῆς ἔλδος ἐς δύσιν ἔστρ. G. || — 880. βαθυκρήμου b, βαθυκρήμου GHē, πολυκρήμου F; Κασίου F. « Casius iste mons, id quod e descriptionis natura facile est ad deprehendum, non pertinet ad Syriæ montem, qui propter mare viciniam Orontis attingebat; sed is cognominis est Syriæ terminus (v. Herodot. 2, 158) ad Pelusium lacumque Sirbonidem porrectus. » BERNHARDY. Eodem modo jam Hillius statuerat: haud

recte. Ac primum quidem ipse Bernhardus sensit in arenarum cumulos, qui sunt juxta Sirbonidem lacum, male cadere βαθυκρήμου epitheton, quod præruptis Casii jugis ab Antiochiæ planitie versus austrum porrectis (*Djebel Okrab*, de quo multus est Ritterus t. 17, p. 1123 sqq.) accommodatissimum esse liquet. Deinde vero quom nostro loco poeta dicat Syriam oram ἐς δύσιν flecti usque ad Casium montem, in seqq. autem Coelesyriam, inter Casium et Libanum montes usque ad Arabiam et Ægyptum pertinentem, ἐς νότον ἀντολίην τε spectare statuat: hæc vides non posse inter se conciliari, si Casius is esset quem voluit Bernhardus. Poeta rem ita sibi efformavit, ut Syriæ oram in meridionali sinus Issici latere usque ad Casii montis initium, quod prope Antiochiam est, occasum versus porrigi censeret. Id sane falsissimum est, quom ora ista jam inde a scopulo Rhosico sive a prærupto promontorio quod hodie *Ras el Kansir* vocatur, in meridiem convertatur; at tradere Dionysium quæ acceperat vel in tabulis spectaverat, e Ptolemæo colligas: nam apud hunc quoque litus maritimum perperam ita delineatur, ut sinus Issici latus australe in occasum tendat usque ad Seleuciam et Orontem fluvium. Haud meliora Noster in seqq. de Coelesyria prodit. Constat Coelesyriam, quæ proprie dicitur vallis inter Libanum et Antilibanum media, laxiore vocis sensu universam comprehendere regionem quæ intra Seleucidem provinciam sequitur inde ab Eleuthero fluvio vel ab Orthosia civitate usque ad Ægypti confinia, litoralem vero ejus regionis tractum Phœnicæ nomine minus accurate designari (V. Strabo p. 756, Cas., 643, 50 Did.). Similiter Dionysius quoque statuit, ita tamen ut Coelesyriam usque ad Orontem et Casii montis initium boreale extendat (quod consequitur tum ex nostro versu tum e vs. 910, ubi in urbium recensu ad Antiochiam usque progreditur). Præterea Noster ea quæ de Coelesyria Libano et Antilibano inclusa traduntur, ad latorem istam Coelesyriam usque ad Ægyptum Arabiamque pertinentem transtulit, quippe quom inter duo montium juga porrigi statuit, ita tamen ut Libano Casium, Antilibano Libanum substituat. Ex his Libanum usque ad sinum Ælaniticum extendi putat (v. 954. 970. 924), adeo ut *Sinai* montis chersonesus pars sit Syriæ; Casium vero finxisse debet jugum montanum quod inde ab Antiochiæ regione et Casiotide provincia usque ad Casium Ægypto vicinum tractu continuo porrigeretur. Quod denique de Coelesyria in meridiem et ortum vergente legimus, id pendere videtur ex pravis opinionibus quæ de Libani et Antilibani situ apud veteres geographos obtinebant. Videlicet horum montium tractum Strabo (p. 755 Cas., 642, 40 Didot) et Ptolemæus at

Ῥηϊδίως δ' ἂν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι
 γαιῶν Ἀσίης· ὁ δὲ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω,
 μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.
 Εἰ γὰρ μοι σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευθον,
 885 ἢ τάχα κὰν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύεις
 καὶ ποταμούς, πολλῶν τα θέσιν καὶ γαίαν ἑκάστην.
 Σχῆμα μὲν οὖν πισύρῃσιν ἐπὶ πλευρῆσι τατύχθω,
 πεπταμένον δολιγοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
 Οἴσθα μὲν, ἐν πρώτοισιν ἔμευ εἰπόντος ἀκούσας,
 890 πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἀνδιχα τέμνειν.
 Κεῖνό τοι ἐν πλευρῆσι βορειότερον τελείοιτο·
 Νεῖλος δ' ἐσπερίον πλευρὸν πέλοι· αὐτὰρ ἔψων
 Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς νότιον δ' ἄλλος οἶσματ' Ἐρυθρῆς.
 Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πείσαν ἐπ' αὐγὰς ἔρομαι ἤδη,
 895 ἀρξάμενος Συρίθην, ὅθεν λίπον· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
 μύθου ἔτα φευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιοτο.
 Ἄλλ' ἦτοι Συρίη μὲν ὑπεῖρ ἄλλος ἐγγυθεν ἔρπει
 ἐς νότον ἀντολίην τε, πολύπολιν αἶαν ἔχουσα,
 ἦν Κοιλίην καλέουσιν ἐπώνυμον, ὄννεκ' ἄρ' αὐτῆν
 900 μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων ὑπὸ πῶντες ἔχουσιν,
 ἔσπεριον Κασίοιο καὶ ἤψου Λιβάνοιο.
 Καὶ τὴν μὲν πολλοὶ τε καὶ ὀλίβοι ἄνδρες ἔχουσιν,
 οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς,
 οἱ μὲν ἐπ' ἠπειρῶ, τοῖσπερ Σύριοι καλέονται,
 905 οἱ δ' ἄλλος ἐγγὺς ἰόντες, ἐπωνυμίην Φοίνικας,

Jam tibi facile dicam reliquum cursum
 Asiaticarum regionum; sed oratio in mente hæreat,
 neve gratia laboriosi operis cum ventis auferatur.
 Si enim accurate istam perceperis viam;
 profecto possis aliis quoque perite tradere
 et fluvios urbiumque situs et singulas terras.
 Figura igitur quattuor lateribus sit innixa,
 quæ per spatiosos campos in ortum expanditur.
 Tenes enim superiore sermone edoctus,
 omnem Asiam ad Indos usque montem secare bifa-
 Is tibi latus existat aquilonare, [riam.
 Nilus autem occidentale; at orientale
 Indicus oceanus, atque australe Rubri maris fluctus.
 Advertas igitur, ut sub oras in ortum perrecturus sim,
 exorsus a Syria, unde digrediebar; nec quisquam
 me reprehenderit, tanquam ementito sermone.
 Jam Syria propter vicinum mare protrahitur,
 in austrum ortumque, urbibus oppleta regionem,
 quam Cavam cognomine dicitant, quoniam
 mediam depressamque montium subter coercent cacu-
 occidentalis Casii et orientalis Libani. [inina,
 Eam vero multi homines tenent atque opulenti
 nec habitationibus nec nomine juncti, sed seorsum
 alii sunt in mediterraneis, qui Syri vocantur,
 alii prope mare, Phœnices appellati

occasu versus ortum hibernum pertinere statuerunt.
 || — 881. Versum om. *K*; δ' om. *De*; αὐδήσαιμι *C*. ||
 — 882. « Quæ sequuntur ὁ δὲ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω
 ab aliis poetis consimili ratione et magis etiam exor-
 nata proferri solent, ut Sophocles *Triptolemo*: ὅς δ'
 ἐν φρεσὶν δέδοται τοὺς ἔμοῦς λόγους, et *Æschylus Prom.*
 789, qui tale quasi proœmium enarrationi geogra-
 phicæ perinde præfixerunt. At longe tritissima sunt
 ista μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο, quæ cum poetarum locis
 infinitum est opere contendere, cum in eo labore
 satis sint versati *Victorius Varr. lect. 3o, 8* et *Lam-
 binus ad Horat. Carm. 1, 26.* » Βλακην. || — 883.
 μηδ'] μέγ' *D*; ἀνέμοις *Dceg*, ἀνέμοιο *B*; χάρις *q* et pr.
 m. *ζ*. Cf. *Æschyl. Agam. 361*: χάρις γὰρ οὐκ ἄτιμος
 ἐργασται πόνων. || — 884. μοι] δὴ *d* et *Ald.*; κατα-
 φράσσαιο *Ald.* et *d*; sed sec. *Koehlerum* in *d* est περιφρά-
 σαιο, quod habet *E*; καταφράσσαιο *ACDHLXs*, μετα-
 φράσσαιο *o*, περιφράσσαιο *GNhs*, περιφράσσαιο *m*, καταγρά-
 φαιο *eg*. Cf. 707. || — 885. κὰν] κεν *ABCDEFGHIK*
LNQUXYecimogprζ. « Cui non modo licentia produc-
 tionis obstat minus legitimæ, sed etiam certa formulæ
 ἢ τάχα καὶ consuetudo, quæ vel indicativo vel optativo
 reperitur apta: videas exempla in *Schæferi Melett.*
 p. 131. » Βλακην. ἐπιστημόνως *eg*, ἀγορεύεις *Gz*. || —
 886. πόλιν *DY*, ἑκάστην *D*. || — 887. οὖν om. *G*; πισ-
 ούρῃσιν *eg*, πισούρῃσιν *No*, πισούρῃσιν *FH*; πλευραῖσι *e*,
 πλευροῖσι *DXi*; τατύχθω var. lect. ap. *Rob. et H. Ste-
 phan.* « Quod Noster Asiæ circuitum latissime pa-
 tentem, sed anteriore parte seclusa, quadrata sibi
 figura proposuit describendum, artificium ille pin-

guius tentavit marte proprio elaboratum: nam por-
 tentum istud doctrinæ nemo peritus ab *Eratothene*
 vel *Strabone* debet expectare. » *BERNHARDYUS*. At
 quum tota Asia secundum eos, quos *Dionysius* sequi-
 tur, coniformam referat, sponte intelligitur dimidiam
 Asiæ partem neque quadratum neque parallelogramma
 referri posse, sed quadrilateram figuram fingi ἀνώ-
 μαλον, quæ ad dimidiam conii partem proximè acce-
 dat. || — 889. μὲν] γὰρ *ABCEGLNOQXabdgiklm*;
 μὲν γὰρ *F*. Verba ἐν πρώτοισιν (vs. 639) post ἀκούσαι
 transposita in *A*; ἔμοῦ cod. *ζ*. || — 890. ἕως Ἰνδῶν]
 ἐς ἠώην *BDFGHMOXceoz*; τεμίνει *gg*. || — 891. τοι]
 τόγ' *Nbgm*, τότ' *G*; πλευροῖσι *ADEHNYXbcprz*; τελέ-
 θοιτο *O*. || — 892. πᾶσαι *ACGKNegq* et pr. m. *e*; ἄταρ *eg*
 || — 893. ὠκεανὸν *B*; νότιος *b e*, νότιος, suprâ alterum
 v scripta lit. *o, b*; οἶσματ' Ἐρυθρὸν *Kdko Ald.* et var.
 lect. ap. *Stephan.* || — 894. ὡς ὑπὸ] ὡς τοι *EGNbdex*;
 in *Ed* supra scr. ὑπὸ; πείσαν] Cf. vs. 931. ἐπ'] ἐς *CEH*
KLgimpe. || — 895. ἀρξάμενος *o*; Συρίθην *X*. || — 897.
 Συρ. μὲν] μὲν Συρ. *G*; ἐγγυθεν] ἐς νότον *ABOXdikmp*,
 εἰς νότον *ceq*. Emendatio petita ex vs. 174. || — 898.
 τε om. *D*; πολίπολιν *D*, πολύπολιν *C*; αἶσαν *D*. || —
 899. καλέουσιν *ABCEGbezhmogz*; ἐνίποσοι cett. codd.
 || — 900. μέσην *CDEFGMo* et pr. m. *e*; καὶ om. *e*;
 ὑπὸ] sic *ACDFGHM*, ὑποπῶντες *B*, ὄσο *EQKLNOPYX*
 (sed in *E* correctum ὑπὸ) ceterique codd.; ὑπο *Bern-
 hardyus*. || — 901 et 902 om. *f*. In *M* post vs. 904
 ponuntur, attamen adscriptis numeris ordo vulga-
 tus indicatur. Κασίοιο *b*, ἔψου *H*. || — 903. ἐπώνυ-
 μοι *k*. || — 904. τοῖσπερ] τοι δὲ περ *D*. || — 905. ἐγγύ-

τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἱ Ἐρυθραῖοι γεγάασιν,
οἱ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
πρῶτοι δ' ἐμπορίας ἀλιθίνους ἐνήσαντο,
καὶ βαθὺν οὐρανῶν ἀστρῶν πόρον ἐφράσσαντο.
910 οἱ τ' Ἴόπην καὶ Γάζαν Ἐλαῖδα τ' ἐνναίουςι,
καὶ Τύρον ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννὴν,
Βύβλον τ' ἀγγέλιον καὶ Σιδῶν ἀνθεμέσσαν,
ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι Βοστρηνοῖο,

de eo hominum genere qui Erythræi nominantur,
quique primi navibus sunt mare experti,
primi mercaturam in maribus occupatam commenti,
et sollertes caelestium siderum cursus indagarunt.
Jopen habitant et Gazam Elaidemque,
Tyrum vetustam, Beryti amœnam regionem,
Byblum maritimam, Sidonem floridam
ad aquas venusti Bostreni sitam,

θεν ἐπωνυμίην *EGLNde*, sed in *d* additum : γρ. ἐγγὺς
ἴοντες; ἐγγύθεν ὄντες *b*; ἐπωνυμίαν *X*. Cf. Strabo
p. 749. || — 906. τῶν] Sic in *BLbceog* legi, ceteros
præbere τῶνδ' Bernhardyus dicit; ego τῶνδ' lectionem
e Parr. codd. non notavi nisi ex *EQX*. De re v. Hero-
dot. 1, 1 et quæ ibi congesserunt interpretes. || —
907. πρῶτον *De*; νήεσσιν *C*. || — 908. ἀλιθίνους *C*, ἀλι-
μῆδους *AEFGHKLNObcikez* mgo *Y*; in *c* γρ. ἐλιθι-
νός. Cf. Paraphr. De re v. Movers *Phœn. Alterth.*
tom. 3, p. 14. || — 909. πόρον] χορὸν *ACEKLNbgm*
et margo *Oz*, nescio an recte; in *E* add. γρ. πόρον; χῶ-
ρον *Gs*; πόλον *k* et Avienus 1068; ἐφράσαντο *CGXcoqs*
et pr. manu *d*; ἐφράζοντο *i*. || — 910. οἱ τ'] ἐτ' *B*;
Ἴόπην *A*; Ἐλαῖδα *D*, τ' Ἐλαῖδα *C*; Ἴόπην Γάζαν,
Πτολεμαῖδα *eg*; τε ναίουςι *D*. Apud Stephanum legitur:
Ἴόπη, πόλις Φοινίκης (an Παλαιστίνης?) πλησίον Ἰαμ-
νίας, ὡς Φιλων. ὡς δὲ Διονύσιος, Παλαιστίνης (an Φοι-
νίκης?). Φοινίκη γὰρ καὶ ἡ Παλαιστίνη : in quibus si
Noster Dionysius laudatur, ut cum Bernhardy aliis-
que credo, aliquid turbatum est. Meinekius in indice
auctt. Dionysium Halicarnassensem intelligit, vix
recte. — Quum Jope, Gaza et Tyrum præter ordinem
topographicum reconseantur, de Elaidis situ e Diony-
sio accuratioris nihil colligi potest, nec quidquam
impedit quin oppidum innuatur quod Elæam appellat
Philo ap. Steph. Byz. s. h. v. : Ἰστί καὶ πόλις Φοινίκης
Ἐλαῖα μεταξὺ Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὡς Φιλων. Aliunde
de eo non constat. « Elæas etiam vicus ab Hegesippo
et Isidoro (Orig. 14, 3, 22) in Samaria nomina-
tur, cuius mentio etiam exstare videtur Maccab. 1,
c. 9. *Samaria incipiens a vico cui nomen est Elæas*,
Isid. Ea quidem Elæis Dionysii esse videtur, atque
eadem etiam cum Elæa Stephani. » HELLIVS. At si
Elæa inter Tyrum et Sidonem sita erat, non potuit
esse in Samaria. Quodsi mediterraneam urbem perpe-
ram inter oræ loca recenseri putaveris, cogitari possit
de Laide, prisco-Sidoniorum oppido pone Tyrum in
Galilæa sito, cuius in locum postea Dan sive Dane
successit. Et quemadmodum apud Josephum De Bello
jud. 4, 1, 1 Δάνη nomen in Δάφνη corruptum esse
connullis videtur (v. Ritter. tom. 15, p. 214), sic
Dionysius Ἐλαῖδα perperam pro Λαῖδα scripsisse vi-
deri possit. Sed hoc quoque longius petitum fuerit.
Nihil certior est Starkii (*Gaza und die philistæische*
Küste, 1852, p. 451) conjectura. Is enim Elaidem
sive Elæam intelligi vult portum Cæsariæ civitatis, quæ
ante Herodis ævum Στράτωνος πόργος appellabatur.
Videlicet quum Strabo p. 770 in sinus Arabici descri-
ptione post Elæam portum commemoret Stratonis
insulam, Starkius nescio quo jure statuit portum istum

ipsius fuisse insulæ cujus deinceps mentio fit, eodem
vero modo etiam Phœniciam Elæam portum fuisse
Stratonis turris, omnibusque his locis ab eodem Stra-
tone, haud dubie duce aliquo. Ptolemaico, nomina
esse indita. Quæ infirma est ratiocinatio. Nam Elæa
Æthiopiæ portus (cf. St. Byz. : Ἐλαῖα... Ἰστί δὲ καὶ
λυμὴν Ἀθιοπίας καὶ νῆσοι τρεῖς) ponendus est in maxima
Dhalac insularum quæ apud Plinium 6, 34, 173 in
codd. *Aliaa* et *Elææ* vocantur; inter has vero et
Stratiotón insulam (sic Plin.; *Hypostraten* G. R. 5,
18) ap. Plin. Bacchias et Antibacchias, interponuntur
(v. Geogr. Min. t. 1, p. LXVII et LXX not. 26 et
p. 261). Quod vero Phœnicia Elæam attinet, quam
de situ ejus e Dionysii versibus nihil colligi possit, non
susque deque habendum erat disertum Philonis testi-
monium, Elæam inter Tyrum et Sidonem collocantis.
A meridie Sidonis erat Sarepta (*Sarfand*), ubi *Elia*s
ad viduam adscendisse fertur (Regg. 1, c. 17; Itin.
Hieros. p. 583, ubi Sareptæ mentionem excidisse mo-
net Wesseling.). Supra hod. *Sarfand*, 30 fere ab ora
mar. stadia distantem locum *El Helely* exhibet Berg-
haus in Syriæ tabula. Deinde in Itin. sequitur *mu-
tatio ad nonum*; post hanc est hodiernum *Adoun*,
cujus mentionem apud Scylacem latere, ubi codex
habet ἄλλη (Leg. Ἄδλη?) πόλις. conjeci in tom. 1,
p. CXXXIII. Aut horum locorum unum alterumve
Philo *Elæam* dixerit, aut alium. Nam istum oræ tra-
ctum, nunc fere desertum, olim oppidis consitum
fuisse ingens quæ perduravit sepulcrorum copia tes-
tatur. || — 911. Versum laudant Stephanus v. Βηρυτός
et Draco p. 28. Βηρυτὸν *eg*; καὶ Βηρυτοῦ αἶαν *H*; ἐρατι-
νὴν *BDM*, pr. m. *Oo* et Stephani codd. Rhed., Vos-
sianus et Perusinus. || — 912. Tanquam Hesiodi versus
laudatur in Etym. M. v. Βύβλος. « Error facile potest
a Byblini vini memoria derivari, in qua proxime He-
siodum Etym. M. appellabat. » ΒΥΒΛΗ. Σιδῶνα *DF*,
Σιδῶνα *BGKMQ* Eustath. ad v. 117; Σιδῶνα τ' ἀνθ' *N*;
ἡνεμόσσαν *ACEGKghz* mgo *OY*. « Αἰμῶνας Sidonis
ἀνθεμέντας in Europæ raptu Moschus 2, 63 celebra-
vit. » ΒΥΒΛΗ. Βοστρηνοῖο *D*. Fluvius juxta Sidonem
fluens nunc vocatur *Nahr el Auwaleh* (v. Ritter. t. 17,
p. 120). Bostrenum alius nemo commemorat, nisi
fort. nomen ejus apud Scylacem § 104 in corrupta
voce Βορινός latet. V. toni. 1, p. CXXXVIII. || —
913. ὕδατος *N*. || — 914. Ὀρθωσίδα Μάραθὸν *τ* *G*;
Ὀρθωσίδα etiam *s*. Forma Ὀρθωσίς alibi, quantum
sciam, non obvia. Ὀρθωσίς, *Orthosias*, habes in
Tab. Peut. et Geogr. Rav. 5, 7 et in codd. Strabonis
p. 641, 36 ed. Didot., ubi ex Epitome nunc editur
Ὀρθωσία, sicuti ceteris locis nomen hoc in Strabone

καὶ Τρίπολιν λιπαρὴν, Ὀρθωσίδα τε Μάραθόν τε
 916 Λαοδικὴν θ', ἣ καίται ἐπ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης,
 καὶ Ποσιδίᾳ ἔργα καὶ ἱερὰ τέμπεα Δάφνης,
 [ἤχι περ Ἀντιόχοιο ἐπώνυμος Ἀντιόχεια.]
 Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσησιν Ἀπαμείης πολλοῖσθρον·
 τῆς δὲ πρὸς ἄντολῆν κατὰσύρεται ὕγρὸς Ὀρόντης,
 920 ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσση διὰ γαίαν ὄρλων.
 Πᾶσα δὲ τοι λιπαρὴ τε καὶ εὐβοτος ἔπλετο χῶρη,
 μῆλ' αὖτε φερβόμεναι καὶ δένδρεσι καὶ τὸν ἀέξειν.
 Τῆς δ' ἂν ἴδοις προτέρω, νοτιώτερον ὄμιον δεύων,
 Ἀραβίου κόλπου μύχατον πόρον, ὅστε μεσηγῆ
 925 εἰλεῖται Συρίας τε καὶ Ἀραβίης ἑρατεινῆς,
 τυτθὸν ἐπ' ἄντολῆν τετραμμένον, ἄχρ' Ἐλάνων.

Tripolim pinguem et Orthosidem Marathumque
 et Laodiceam, quæ litoribus maris adjacet,
 et Posideia arva et sacra Daphnes nemora,
 [ubi Antiochi de nomine dicta Antiochia.]
 Præterea urbes inter mediterraneas est Apamea,
 cujus ad ortum Orontes delabitur humidus
 immensusque, dum Antiochi sedem mediam dister-
 Omnis est autem regio pinguis et pascua, [minat.
 quæ et oves pascat et arborum fructus proferat.
 Ab hac vero progressus itinere magis australi
 sinus Arabici tractum videas interiorem, qui medius
 Syriam amœnamque Arabiam interfluit,
 paululum in orientem conversus ad Elana usque.

aliisque exaratur. Μαραθὸν Χο, Μάραθον *df* Ald.
 « Marathum Noster ab antiquis testibus accepit, cum
 esset dudum eversa. » Βλαβη. Sane Strabo p. 754
 (641, 34 Did.) : Μάραθος, πόλις Φοινίκων ἀρχαία κα-
 τὰσπασμένη; attamen oppidum istud, præter Plinium
 5, 20, etiam Ptolemæus 5, 15, 16 p. 367, 24 Wilb.
 commemorat. Simili errore Strabo p. 758 (646, 27)
 Gazam, ab Alexandro dirutam, etiam sua ætate deser-
 tam esse haud recte dicit. || — 915. Λαοδικὴν *Lb*; 0'
 om. *f* Ald.; ἠόνεσσι *D* Ald., ἠϊόνεσι *CG*; θαλάσσης *G*.
 Constat hanc Laodiceam, ut ab cognominibus oppidis
 distinguatur, vocari τὴν ἐπὶ vel πρὸς θαλάσση. || — 916.
 Ποσιδίᾳ *CHYceog*, Ποσιδίᾳ *KLbmpw*. Cf. Herodot.
 3, 91 (Ποσιδηίου πόλιος), Strabo p. 751 et 753 (640,
 9 et 641, 30 Didot. : Ποσειδιον πολίχη); Plinius 5,
 18 § 79; Ptol. 5, 15, 13 p. 363, 20 Wilb.; Steph.
 (Ποσειδειον). Hodie oppidum *Possedi* vocatur, et sub-
 jacens versus meridiem promontorium *Ras el Buseit*.
 Et promontorium et oppidum memorat auctor *Stadia-*
smi § 142 (tom. 1. p. 474), urbem vero ita, ut et
 Ποσειδιον et Ποσειδωνία appellari videatur (quæ inconstan-
 tia in *Stadiasmo* perfrequens), nisi fortasse Ποσει-
 δων de Neptuni fano in promontorio posito, Ποσειδω-
 νίαν vero urbem intelligere malis. Videlicet *Stadiasmi*
 locus hunc in modum corrigendus mihi videtur :
 142. Ἀπὸ Ἡρακλείας ἐπὶ [τὴν ἀκραν τὴν ἐπὶ] Ποσει-
 δίου (Ποσειδιον cod.) τὸ ἐπίτομον στάδιοι ρ'. 143.
 Ἀπὸ δὲ τῆς ἀκρας τῆς (τοῦ cod.) ἐπὶ Ποσειδίου εἰς πόλιν
 Ποσειδωνίαν (Σιδωνία cod.) στάδιοι τ'... 144. Ἀπὸ
 Ποσειδωνίας (Ἀπὸ Σιδωνίας cod.) πόλιος etc. || — 917.
 ἤχι πρὸς *C*. « Versum quem exilis sane dictio facit in-
 gratum, ita ut Spohnius eum obelo notaverit, poeta
 hic quoque distinctionis causa subjunxit, quo planius
 Antiochiæ celeberrimæ situs ad Daphnen perciperetur.
 » Βλαβη. Uncellis versum utpote spurium inclusi,
 quem recte omittunt *AMNO* (sed in *O* ad imam pagi-
 nam adscribitur), neque Priscianus Avienusque legisse
 videntur; in *B* manus rec. supplevit. Cf. not. seq. || —
 918. ἀτὰρ *eg*; ἐν *e*; ἐνιμμέσσησι *M*, ἐνιμμήσσησι *B*, μέσσησιν *C*,
 μέσοισι *D*, Ἀπαμείας *Ac*. Male κα syllaba producitur.
 « Dodwellus De Dionysio p. 44 hunc versum, Hearnio
 teste, prodit in Barocc. 78 asterisco notari, hunc cum
 quinque continuis Laudensi *C*. 31 margini, sed eadem
 manu adscriptos, tandem cod. *NE*. 2. 16. etiam v.

917 m. rec. in marginem rejectum. • Βλαβη. || —
 919. Ὀρόντης *Do*, Ὀρόντος *C*. Orontes ab Apamea
 non versus ortum est, sed occasum versus. Errorum
 hunc aut non commisisse Dionysius aut tollere inter-
 polando quidam voluisse videri potest. Certe alia quam
 nos jam legimus et Priscianus expressit, et Avienus
 et Stephanus Byz. in suis poetæ exemplaribus repere-
 runt. Quorum Avienus vs. 1082

*Urbs mediis Apamea dehinc consistit in arvis,
 et qua Phæbeam procul incunabula lucem
 prima fovent, Emesus fastigia celsa renidet :
 nam diffusa solo latus explicat, ac subit auras
 turribus in cælum nitentibus : incola claris
 cor studiis acuit, sed et amplius imbuunt ordo ;
 denique flammicommo devoti pectora Soli [get,
 vitam agitant ; Libanus frondosa cacumina tur-
 et tamen his celsi certant fastigia templi.
 Hic se indit juxta Tellurem glaucus Orontes,
 nec procul Antiochi vagus interlabitur urbem,
 præstringitque undis Apamenæ jugera glebæ.*

Ex his vero quæ ad Emesam pertinent, etiamsi plu-
 rima, non omnia tamen Avieni ingenio debent, pro-
 hatur loco Stephani : Ἐμεσα... Διονύσιος δὲ ὁ ποιητῆς
 συνέστειλε τὸ ἐ' φησὶ γὰρ « τῆς δὲ πρὸς ἄντολῆν (ἀντο-
 λῆς codd.) Ἐμέσων πόλιν », καὶ ἵσκει κλίνας τὰ
 Ἐμεσα. Fortasse in hac recensione legebatur Τῆς δὲ
 πρὸς ἄντολῆν Ἐμέσων πόλιν ὕγρὸς Ὀρόντης Παρρῆσι,
 Ἀντιόχοιο etc., sed fieri etiam potest ut verba ad Avieni
 interpretationem propius accesserint. Cf. Prolego-
 menæ. || — 920. μέσση om. *Lb*, μέσση *Xc* et pr. m.
d. || — 921. πᾶσα] ἴνθα *Kk*; εὐβοτος *be*; γῶρα *e*; ἔπλετο
 χθόνα *G*. || — 922. φορβόμεναι *QUcoq*; δένδρεα *Bck*,
 δένδρα *D*. || — 923-25. Laudat Stephanus v. Ἀραβία.
 — ἴδης *HLX* et pr. m. *E* et Stephani cod. Rhedige-
 ranus; πρὶ τῶν *d*; νοτιῶτ. *X*; δεύσας *A*. || — 924. Ἀρα-
 βίου Steph., Ἀραβίου *ECKMk*, Ἀραβικοῦ cett.; κόλ-
 που] κόλοιο *K*, πόντου *bCw*, γρ. κόλπου not. in *e*;
 μύχατον om. *H*, μωμύχατον *E*, sed supra μυχαίτατον,
 quod habet *Kd*; πύματον *Xbeimqw* mgo *Y*; πόρον]
 βόον Steph. Byz.; μωσιγῆς *ABKk*, μωσιγῆς *co*, μωσιγῆ
Dg. || — 925. τε om. *LGeg*. Ἀραβίης *FH* Steph., Ἀρ-
 cett.; ἑρατῆς codd. Steph. Byz. || — 926. ἄντολῆς *Ec*;
 ἀχρῆς] ἀγρῆς *B*, ἀγρῆ *COfo* Ald.; ἀχρῆ *M*, ἀγρῆ *YE* alii ;

Κεῖθεν δ' ὀλίβιστων Ἀράβων παρακλίεται αἶα,
 πολλὸν ἀνερχομένη, δισση ζωσθεῖσα θαλάσση,
 Περσίδι τ' Ἀραβίῃ τ' ἀνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστη,
 930 Ἀραβίῃ ζέφυρον, Περσίδι δ' εὐροιο κελεύθους.
 Πέξα δέ τοι νοτίῃ, τετραμμένη ἀντολίῃνδε,
 κλύζει τ' Ἐρυθραίοις ὑπο κύμασιν Ὀκεανοῖο.
 Καὶ τῆς τοι θέσιας μυθήσομαι· ἔξοχα γὰρ μιν
 πασῶν πολυόλθα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
 935 Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἑκείνη·
 αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπο λαρὸν ὄδωδεν
 ἢ θύου ἢ συμύρνης εὐώδεις ἢ καλάμοιο
 ἢ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιθάνοιο
 ἢ κασίης· ἐτεδὸν γὰρ ἀνά χθόνα λύσατο κείνην
 940 Ζεὺς αὐτὸς Διόνυσον εὐρραφέος παρὰ μηροῦ·
 τῷ καὶ γεινομένῳ κηώδεα φύετο πάντα.
 Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασιόις ἔβαρύνετο μαλλοῖς
 ἐν νομῷ, αὐτόματοι δὲ κατέρρεον ὕδασι λίμναι·
 ὄρνιθες δ' ἐτέρωθεν δοικῆτων ἀπὸ νήσων
 945 ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκτρασίων κινναμώμων.
 Αὐτὰρ δὲ νεβρίδας μὲν ἔπωμαδίας ἐτάνυσσε,
 κισσῶν δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστειψεν θειράς,
 ἀπροχάλιξ δ' οἴνω πλεκτοὺς ἀνεσεῖσατο θύρσους,
 μειδιῶν, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευεν.

Σελάνων *ELM*; Σελανῶν *OY*; idem habere videntur plurimi, siquidem Bernhardyus Ἐλανῶν lectionem non nisi ex *hkm* novit; Ἐλάνων *Xi*, Ἐλαῶν *e*. De forinis nominis vid. tom. 1, p. 178, not. 19. || — 927. Ἀράβων *DeoMNq*; περικλίεται *Ald.*; γαῖα *d*. || — 928. sq. Eodem versus, si missa feceris nomina propria, habes vs. 400 sq. || — 929. Ἀραβ. codd.; eodem modo vs. 930; ἔλλαχεν *sq.* || — 930. Cf. not. ad vs. 102. κλυθεα *k*. || — 931. δέ οἱ edebatur ante Bernhardyus, quod ego e codd. meis non enotavi; ex ceteris δέ τοι habere *bedefog* monet Bernh. || — 932. ἐρυθραίου cod. ζ. || — 933. καὶ om. *Gz*; τῆς] τῷ cod. ε; θέσιας ο, θέσιν *F*. || — 934. πασῶν] γαῖαν *AEGLNX bedefog* mgo *O*, γαῖαν cod. ε; α πασῶν ex interpretatione crediderim irrepsisse, quam concisius illud πασῶν facile debuit desiderare, quod minime valet in partem contrariam. » Βλαβη. || — 935. καὶ om. *Dc*; θαῦμα om. *K*; ἔλλαχ' *CG*. || — 936. αἰεὶ *b*; κηώεσσα *d* *Ald.*; ὕπει *d*; ὄδωδεν *G*. || — 937. εὐώδεις ἢ] *CEGbedimprz* mgo *O*, ἢ εὐώδμου *ABDFHMQ* et alii. || — 938. ἐπαινομένου *c*. De ture post ea quæ Ritterus (tom. 12, p. 366) congressit, vide H. F. Meier *Botanische Erläuterungen zu Strabons Geogr.* p. 132 sqq. || — 939. κείνην] τῆνδε *Hc*. || — 940. αὐτὸς] sic *ACEGKLNOYbei*, αὐτὸν cett.; Διόνυσον *Q* et alii complures, ut vid.; Διόνυσος *e*; εὐραφέος *CDG*; εὐρραφέος μηροῦ *A*. Fabulæ de Dionysio in Arabia nato ansam dederunt his quæ de Bacchi cultu Arabico veteres tradunt. V. Herodot. 3, 8; Eratosth. ap. Strabon. p. 741; Arrian. Exp. 7, 20; Hesychius v. Δουσαρήν; Steph. Byz. v. Δουσαρή. Dona quibus, sec. Nostrum, Bacchus Arabes beavit, in ipsa Bacchi terra natali, ex parte saltem, provenire narravit Herodotus 3, 111. Ceterum cf. Nonnus 40, 293 :

Inde feliciam Arabum terra porrigitur,
 multum ascendens, duplici mari cincta,
 Persico et Arabico. Utrumque suum habet ventum,
 Arabicum favonium, euri flatus Persicum.
 Sed australis ora in orientem spectans
 rubris Oceani fluctibus alluitur.
 Jam situs ejus tibi enarrabo; namque præ ceteris
 eximie divites præstantesque populi eam incolunt.
 Quin etiam admodum insignis virtus illi obtigit:
 semper odora pingue spirat aromata,
 vel tus vel myrrham fragrantem vel calamum
 atque adeo mirabile tus liquefactum,
 vel casiam. Profecto illic terrarum Jupiter
 ipse Bacchum femore consulto exsolvit,
 unde etiam nascenti quilibet odores succrescebant.
 Tum oves quoque densis onerari vellcribus
 in pascuis, et lacus sponte aquis scaterere,
 at aves ab alia parte de insulis desertis
 advenerunt afferentes integri cinnamomi folia.
 Sed ille pelles hinnuli humeris imposuit,
 suavique hedera pulcros ornavit capillos,
 ac vino madidus thyrsos coronatos concussit
 renidens, atque multas opes inter homines dispersit.

Βάχχος ἐοῖς Σατύροισι καὶ Ἰνδοφόνοις ἅμα Βάχχαις
 λαὸν ἀβαχχεύτων Ἀράβων ἰδῶσθαι ἀεὶ φρεῖν
 μυστιπόλους νάρθηκας· ἀεζιφύτοιο δὲ λόχμης
 Νύσια βοτρύοντι κατέστειν οὖρα καρπῶ.

941. Laudat Draco Straton. p. 98, 14. γεινομένῳ *BD FLMacq* Eustath., γειναμένῳ cett.; κηώεσσα *q*; εὐώδεα *w*; φύεται *e*, γείνατο *ADHKcdskpzc*, γίνετο *Gz*; πάντη *o*. || — 942. λασιόις *X*. « Similem præbet fictionem Virgil. Ecl. 4, 43 sqq. Cf. quæ de India narrant Arrianus Exp. 3, 28 et Strabo p. 695. Et de balsamis Arabum habet quæ huc conferre liceat, Pausanias 9, 28. » Βλαβη. || — 943. αὐτόματοι *ACDFGAbdehqt* *Ald.* Paraphr., αὐτομάτοις *BHEMQ*, alii, αὐτόματα cod. ε, αὐτομάτως *k*, αὐτομάτω Eust.; κατέρρειν *b*; ὕδασι *C* Eust. || — 944. De re cf. Plin. 12, 42: *Cinnamomum et casias fabulose narravit antiquitas, princepsve Herodotus, avium nidis, et privatim phœnicis, in quo situ Liber pater educatus esset, ex inviis rupibus arboribusque decuti, carnis quam ipsæ inferrent pondere, aut plumbatis sagittis.* Herodot. 3, 111; Aristot. H. An. 9, 14; Antigon. Mirab. c. 49; *Ælian.* Hist. An. 17, 21. || — 945. φῦλα *Eq* Eust.; φέρουσαι *DGHNbech mç* Paraphr.; ἀπειρεσίων *C* et sec. m. *E*; κινναμώμων *G*. || — 946. Versum laudat Draco p. 69, 23. αὐτὰρ δ] αὐτὸς μὲν *k*; νεβρίδας *KL*, νεβρίδα vel νευρίδα *HQza* Draco; μὲν om. *GQos*; ἔπωμαδίην *ae*, κατωμαδίην *D*, cf. Eustath.; κατωμαδίας *Q*; αὐτὰρ δ μὲν νεβρίδα ἔπωμαδίην cod. ζ; αὐτὰρ δ μὲν νεβρίδας ἔπωμαδίας *Lbdq* *Ald.*; ἐτάνυσσε *C*, ἐτάνυσσεν *ecq*. || — 947. δ' om. cod. ε; 0' *b*. || — 948. δ' om. *ADGHYbedets*, post πλεκτοὺς transpositum habent *Abdt*; ἀπροχάλιξ ex correct. *c*; ἀνεσεῖσατο *X*, ἐνεσεῖσατο *q*, ἀναδύσατο *C*, ἀνεδήσατο *fk*. || — 949. πολλὸν *A*; ἔχευε *BHLMNYQz*, ἔχευσε pr. m. *d*.

950 Τούνεκεν εισέτι νῦν λιθάνῳ κομώωσιν ἄρουραι, οὔρεα δὲ χρυσῶν, ποταμοὶ δ' ἐτέρωθι θηλαίς· αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι, χρυσεῖοι πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσιν· ἄλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτῶν Λιβάνοιο
955 ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην Ναβαταῖοι· ἀγγι δὲ Χαυλάσιοι τε καὶ Ἀγρέες, οἷς ἐπι γαῖα Χατραμιεῖ ἐνναεῖται καταναντία Περσίδος αἰης. Αὐτὰρ Ἐρυθραῖης πλευρὸν ναίουσι θαλάσσης Μινναῖοί τε Σάβαιοι τε καὶ ἀγγιγνοὶ Κλεταβηνοί.
960 Τόσσα μὲν Ἀραβίην περιώσια φύλα νέμονται· ἄλλα δέ τοι καὶ πλείστα· περὶ γὰρ ἔστι μέγιστη. Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπέραςιν ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο

Inde hodieque agri sunt ture insignes, montes auro, flumina rursus sufficientis. Ipsi autem incolæ gentem præstant admodum delicatissimis mollibusque vestibus luxuriantes. [tam, At principes ultra clivos Libani divites habitant et nominantur Nabatæi. Prope vero Chaulasii et Agræi, post quos tellus Chatramitica jacet e regione Persidis terræ. Porro litus Rubri maris habitant Minnæi et Sabæ vicinique Cletabeni. Tot populi potentissimi Arabiam obtinent, tum alii et plurimi : maxima est enim circumcirca. Hujus autem ad ulteriora sub flatus favonii

|| — 950. τούνεκα *Neg*; νῦν om. ο; λιθάνων *D*. || — 951. θηλαίς *A*, θηλας *D*. De auro Arabico, quod veteres fingebant, cf. Agatharchides § 95 (tom. 1, p. 184); Strabo p. 777. 784; Plin. 6, 28; Ritter tom. 12, p. 713. || — 952. δ' ἐνναέται *X*; χῶρον ἔχουσι *g*. || — 953. χρυσεῖοι *X*, χρυσοῖς *d*; πέπλοισι *D*. || — 954. πρῶτον *AKLXbetm Ald.*; ὑπὲρ] ἐπὶ *BDEGHLMN Oxbcdedeg hioqs Niceph.*; ὑπὸ *CKZkm* et margo *c*; κλιτῶν *X*. || — 955. ναίουσι *Y*. || — 956. Χαυλάσιοι] *BCEFGHLbddeghim Avien., Prisc., Niceph.*; Χαυλάσιοι *Q*, Χαυάσιοι *c*, addito γρ. Χαυλάσιοι, quod habet *AK Ald.*; Χαυλούσιοι *Noqe*, Χαυλούσιοι *f*, Χαυάσιοι *D*; Ἀγρέες] Ἀδρέες *gp*; *Agreni Avien.* 1134; ἐπὶ γαῖαν *X*. Sec. Eratosthenem apud Strabon. p. 767 vitur qua Heroonpoli Babylonem per Arabiam desertam itur, πᾶσα μὲν πρὸς ἀνατολὰς θερρινὰς, διὰ δὲ τῶν παρακειμένων Ἀραβίων ἰθῶν Ναβαταίων τε καὶ Χαυλοταίων καὶ Ἀγγαίων. Chauloteos sive Chaulasios esse eos qui in libris sacris *Chavilah* (Ἐδὶλάτ in *LXX*) vocantur, plurimi statuunt probabiliter. Ceterum quum *Chavilah* nomen non ubique de una eademque regione usurpetur (similiter *Chaulan* nomen hodiernum ad complures Arabiæ regiones pertinet), cum Chauloteis, quos Eratosthenes inter Nabatæos et Agræos ponit, componenda est ea *Chavilah* regio quæ memoratur in Samuelis lib. 1, c. 15, 7, ubi : καὶ ἐπάταξε Σαουλ τὸν Ἰμαλὴκ ἀπὸ Ἐδὶλάτ, ἕως Σοὺρ ἐπὶ πρόσωπον Αἰγύπτου. In novissima Arabiæ hodiernæ tabula Kiepertiana supra Petram Nabatæorum urbem collocantur *Haweita*: Arabes. Forsterus (*The historical geography of Arabia*, 1854, tom. 1, p. 41 sqq.) Chauloteos esse censet *Beni Khaled* stirpem late sparsam, cujus sedes præcipua fuerit juxta sinum Persicum; ad eorundem nomen revocanda esse *Καλάθουαν* urbem, quam in Petra Arabia sinui Persico propinquam ponit Ptolemæus 5, 19, 7, et *Λαυλίτην* κόλπον (Ptol. 6, 7, 18), qui *Chaulonites* dicendus fuisset, et *Chaldonem* prom. ap. Plinium 6 § 149 et *Eblithæos montes* (ibid.) et *Canchleas Arabes* (ap. Plin. 5, 12, § 65, ubi *Chaveleos* cum Bocchartio Geogr. Sacra p. 224 legi vult). Cujusmodi ludibriis, quibus totum istud Forsteri opus scatet, non immoramur. Ἀγραιῶσι in hac regione habet etiam Ptolemæus 5, 19, 2; habitasse eos terram quæ Hebræis *Midiam* dicitur, refert Hieronymus Quæst. in Genes. 25. Apud Plinium *Agræi* memorantur 6 § 154 et 161 ex Har-

duini conj.). sed ad nostram regionem nihil pertinentes; *Agræi*, nescio an cum *Agræis* Strabonis componendi, in codd. Plinii legitur 6 § 159. Ceterum Stephanus : Ἀγραιῶσι, ἔθνος Ἀραβικόν, ὡς ἐν ἰς' Σεράβων... λέγονται δὲ καὶ Ἀγραιῶσι, ὡς Ἐρατοσθένης. || — 957. Χατραμιεῖ] Χατραμιεῖ *BMNOY*, Χάρταμιε *F*. Metri causa Noster truncavit nomen, quod recte dicitur Χατραμωτίτις vel Χατραμωτίτις. V. Steph. s. v. Perperam etiam ad sinum Persicum hanc regionem (*Hadhramaut*) collocat, male intellecto Eratosthenes, ex quo ita habet Strabo p. 768 : Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέτταρα Ἴθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν, Μινναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν μέρει, πόλις δ' αὐτῶν ἡ μέγιστη Κάρνα ἢ Κάρνανα· ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι, μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαράβα· τρίτοι δὲ Καταβανεῖς καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τὸ δὲ βασιλειον αὐτῶν Γάμνα καλεῖται· πρὸς ἔω δὲ μάλιστα Χατραμωτίται, πόλιν δ' ἔχουσι Σάβαταιν. Tantumque abest ut Eratosthenes Chatramotitas Persico sinui apponat, ut Gerrhæos ejus accolæ 40 dierum itinere in Chatramotitin terram contendere dicat. Verbum ἐνναεῖται, quum paullo audacius de regione usurpetur (ut ap. Homerum *Il.* 2, 626 : νήσων αἰ ναίουσι πέρην ἑλός), causa fuisse videtur cur nonnulli aliter hunc locum adornarent, ita ut scriberent Χατραμιεῖ ἢ δὲ Μάχαι : id enim, ut Salmasius monuit, colligitur e Prisciani versione 885 : *Chaulasii post hos atque Agræes ; inde propinquat Chatramis, atque Macæ contra sunt Persidis æquor.* Similiter Avienus : *et inde Chatramis est tellus ; Macæ vicina fluente Persidis accedunt.* Pro aἰης fort. leg. esse ἑλμης, e collatis Prisciani et Avieni versionibus haud improbabilius conjecit Holstenius. — « Agræi iidem esse videntur qui *Agareni* seu *Hagareni* in Sacro codice nominantur. » HELLIVS, præeunte Bocharto in *Geogr. sacra* p. 225, 57. || — 959. Μινναῖοι *g*; Σάβαιοι *d*; τε ante Σάβαιο om. *D*; ἀγγιγνοῖ *e*, ἀγγιγνοῖ *CM*; Κλεταβηνοὶ *E do*; Κλεταβηνοὶ *K*; Καταβανεῖς ap. Strabon. l. 1.; *Catabani* Plin. 6, 32, 153 (qui etiam *Catabanes* habet in Arabia sterili, 5, 12, § 65), Κοταβανοὶ vel Κοταβανοὶ codd. Ptolemæi ap. Wilb. 6, 7 p. 407, 11; ἡ Κατιβάννα Theophrast. *H. Pl.* 9, 4, 2 (Cf. Ritter 12, p. 360). Quod Dionysius reperit Κλεταβ., ortum est ex male lectis literis ΚΑΤΤΑβ. || — 960. Ἀραβ. libri. || — 962. τῆς] τῆς cod. *e*; τὴν *F*; ἀντιπερῶσαν *CEQ*, ἀντιπερ' αἰαν *g*.

λυπρὸν ὕρεσκήμων παραφαίνεται οὐδας Ἐρεμβῶν,
 οἱ βίον ἐν πέτρῃσι καταωρχέεσσι ἐθεντο,
 965 γυμνοὶ καὶ κτεάνων ἐπιθευέες· ἀμφὶ δ' ἄρα σπιν
 ἴδει θαλπομένοισι μελαίνεται ἀυαλέος χρώς·
 αὐτως δ', οἶά τε θήρας, ἀλώμενοι ἄλγες ἔχουσιν,
 οὐχ ὡς ἄβροβίων Ἀράβων γένος· οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
 ἴσῃ μοῖραν ἅπασιν ἐπ' ἀνδράσι θήκατο δαίμων.
 970 Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο πρὸς αὐγὰς ἡελίοιο
 τῆς ἐτέρης Συρίας ὀλιγὴ μκχύνεται αἶα,
 ἐλκομένη καὶ μέχρσι ἀλικύστοιο Σινώπης·
 τῆς δ' ἦτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπειροιο βαθείης
 Καππαδόκαι ναίουσι, δαήμενες ἱπποσυνάων,
 975 Ἀσσύριοι δ' ἄλδος ἄγχι παρὰ στόμα Θερωμόντος.
 Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ἀπὸ παιπαλοέντων
 φαίνεται ἀπειρασίῳ ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο,
 δε δ' ἦτοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὐρεος Ἀρμενίοιο
 μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι, πάλιν δ', ἀγκῶνας ἐλλέας,
 980 ἀντην ἡελίοιο μέσην Βαβυλῶνα περήσας,
 Περσίδος εἰς ἄλδος οἶδμα θοῆν ἀπειρύγεται ἄχνην,
 ὑστατίης προχοῆσι Τερηδόνος ἐγγυὸς ὀδεύων.
 Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς ποταμῶν ὠκιστος ἀπάντων
 Τίγρις εὐρραίτης φορέει ῥόον ἴσον ἐλαύνων,
 985 τόσσον ἀνευθεν ἔων, ἔσον ἑβδομον ἤμαρ ὀδεύσας
 ἱφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνήρ ἀνύσειεν ὀδίτης.

horridum solum apparet montanorum Eremborum,
 qui vitam in specubus defossis constituerunt,
 nudi et possessionum expertes, et undique
 aestu perustis arida cutis nigrescit:
 temere vero bestiarum instar oberrantes vexantur,
 non ut Arabum delicatorum genus: non enim felicitatis
 æquam sortem omnibus hominibus deus proposuit.
 At ultra Libanum ad ortum solis
 alterius Syriæ vasta regio producitur,
 quæ accedit usque ad Sinopen quam mare alluit.
 Jam hujus media in continente fertilissima
 Cappadoce habitant, equitationibus periti,
 et Assyrii prope mare ad ostium Thermodontis.
 Hujus vero in ortum ab excelsis montibus
 immensi fluminis Euphratis conspicitur cursus,
 qui quidem primum ab Armenio monte
 longus in austrum decurrit, rursum flexis anfractibus
 soli obversus, quum Babylonem mediam permeavit,
 in fluctus Persici maris velocem spumam eructat,
 extremisque vorticibus Tereдонem præterlabitur.
 Post hunc in ortum omnium fluviorum celerrimus
 Tigris pulcro cursu fertur, æquo itinere vectus,
 qui tantum distat quantum septem dierum itinere
 robustus homo atque promptus confecerit viator.

ὑπὸ *D*, ποτὶ cod. ε. || — 963. λυπρῶν *D*; ὕρεσκήμων *B*;
 περιφαίνεται *g*. Erembos dicit Troglodytas in objecta
 degentes ora Libyca, quæ et ipsa pars Arabiæ habebatur.
 Cf. v. 180. || — 964. ἐμπετραίσι *C*, ἐν πέτρῃσι
 ο; καταωρχέεσσι ο, καταρρώγεσσι *k* et *Y* (hic add. γρ.
 καταωρχέεσσι) et Eust. || — 966. εἶδσι vel εἶδει *CUMt*
 Ald. || — 967. αὐτως *KLQY* et sec. *m*. *F*; δ' om. *eg*;
 οἶαπαρ *c*; αὐτως δὴ ἄτε θ. *L*. || — 968. Ἀραβ. *CGeog*.
 || — 969. ἴσιν *A*, μοῖραν ἴσῃ *LNb*; ἀπασὶ μοῖραν ο; ἐπ'
 ἐν *XIKO* Eust. || — 971. Συρίας *b*; κυμαίνεται *HC*. « Τὴν
 ἐτέραν Συρίαν noli accuratis limitibus, quos Hillius a
 Palmyrene profectus ad Pontum usque constituit,
 distinguere, quoniam verborum series non alios quam
 Cappadoce sive Leucosyros debet innuere. » *BERNHARDYUS*,
 cujus rationes me non assequi lateor. *Cœlesyria*,
 quamvis ex Dionysii mente usque ad Arabiam
 pertineat, nihilominus Libano et Casio montibus
 includi dicitur, quasi de *Cœlesyria* proprie sic dicta
 sermo esset. Unde facile intelligitur quomodo *ab*
oriente, πρὸς αὐγὰς, hujus *Cœlesyriæ* poeta dicere po-
 tuerit alteram esse *Syriam* (inter *Cœlesyriam* et *Arabi-*
am desertam *Mesopotamiamque* interjectam);
 quam si hinc boream versus per *Cappadociam* ad
 Pontum usque porrigi ait, ita poeta loquitur quasi de
 geographica aliqua divisione cogitandum esset, quum
 tamen res eo redeat, ut *Syrorum* nomine olim etiam
Cappadoce ad Pontum usque comprehenderentur.
 Cujus usus causa non in ethnographica ratione quaerenda
 (nam *Cappadoce* ad *Aramaicam* stirpem non videtur
 pertinuisse), sed inde videtur repetenda esse,
 quod *Syrorum* vel *Assyriorum* vel *Leucosyrorum* no-
 men *Cappadocibus* inditum a Græcis sit, quippe qui
 quo tempore *Cappadocia* innotescere iis cœpit, incolas

ejus, utpote *Assyriorum* regibus parentes, *Syrorum*
 nomine designare satis habuerint. Ceterum v. *Herod-*
dot. I, 72: οἱ δὲ *Καππαδόκαι* ὑπὸ Ἑλλήνων Σύριοι
 ὀνομάζονται. *Strabo p. 737*: Δοκεῖ δὲ τὸ τῶν Σύρων
 ὄνομα διατεῖναι ἀπὸ μὲν τῆς Βαβυλωνίας μέχρσι τοῦ Ἰου-
 σινοῦ κόλπου, ἀπὸ δὲ τούτων μέχρσι τοῦ Εὐξείνου τῆς πα-
 λαιῶν· οἱ γοῦν *Καππαδόκαι* ἀμφοτέροι, οἱ δὲ πρὸς τῇ Ταύρῳ
 καὶ οἱ πρὸς τῇ Πόντῳ, μέχρσι νῦν *Λευκόσυροι* καλοῦνται,
 κτλ. || — 972. μέχρσι *AHMdeogz*; πολυκλύστοιο *HCz*. ||
 — 973. μέσης *Cegs*, μέσην *L*, margo *b*. || — 975.
 περὶ *eg*. || — 976. τῆς *B*; ἀπ' ἀπαιπαλοέντων *B*;
 vulgata margini adscripta. || — 977. φαίνεται *G*, φα-
 νεται τ' ἀπ' Ald.; Εὐφρατ. *HKo*. || — 978. δ' ἦτοι] δὴ τοι
ABENO. || — 979. νῶτον *G*; ἀγκῶνα *eg*, ἀν' ἀγκῶνας *c*;
 ἐλλέσων ο. || — 980. μέσην διὰ Βαβ. *Lb*. Flexum intel-
 ligit maximum illum, quo prope *Thapsacum* versus
 orientem *Euphratis* cursus detorquetur. || — 981. ἐς
 Ald.; ἑλμην ο. || — 982. Τερηδόνος *b*, Περσίδος *K*. De
Euphratis ostio eodem modo statuit quo *Nearchus*,
Eratosthenes eorumque asseclæ. Vide not. ad *Arrian*.
Ind. 41 (tom. 1, p. 366). || — 983. ἐς *c*; ποταμὸς *Hc*
defhqiç; πάντων *d*. || — 984. Τίγρις *CEGLaeog*; εὐ-
 ραίτης *CLNde*, εὐραίτης *Kab*, Εὐφρήτη *eg*; φέρεται *ABC-*
MOQY et man. sec. *E*; peregrinis codd. plurimi idem
 habere videntur, quum φορέει lectionem *Bernhardyus*
 e solis *abcd/ke* afferat; φορέει ῥόον ἐγγυὸς ὀδεύων *Kk* et
 margo edit. *R*. et *H. Stephanorum*. || — 985. ἔων *AB-*
CEGHKLMNOXdeogz, ἔων cett.; ὄσσον *k*, var. lect.
 in *Steph.*; ὀδεύων supra scr. *aa*, *K*; ἀνύσας *C*. Eandem
 distantiam poeta indicat quam ex *Eratosthene* *Strabo*
 prodit p. 747 (635, 30 *Didot*): Τὸ μὲν ὄν μέγιστον
 ὃ ἀφίστανται διάστημα ἀπ' ἀλλήλων τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν
 ἴσται· τοῦτο δ' ἐν εἰη τὸ αὐτὸ, ὅπερ εἴρηκεν Ἐρατοσθέ-

Ἔστι δὲ τις κατὰ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη,
 οὐνομα Θωνίτις, ἧς ἔλλαται ἐς μυχὰ Τίγρις,
 δύνων πολλὸν ἐνερθε· πάλιν δ' ἐξαυτίς ἀνασχών,
 990 ὀξύτερον προίησι κάτω βρόν· οὐκ ἂν ἐκείνου
 ἐν πᾶσι ποταμοῖσι θωώτερον ἄλλον ἴδοιο.
 Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ Τίγριος ἐνδοθι γαῖα,
 τήνδε περικτίονες μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
 Οὐ μέντοι κείνης γε νομοῦς ὠνόσατο βούτης,
 995 οὐδ' ὅστις, σύριγγι κερώνυχα Πᾶνα γεραίρων,

Lacus est autem in medio aquis circumfluus,
 Thonitis dictus, cujus in profundum Tigris
 devolvitur inferne subiens; rursus vero emergens
 acutiorem undam deorsum projicit: ut velociorem
 illo inter reliquos amnes non alium deprehenderit.
 Omnis autem terra quam Euphrates et Tigris
 includunt, accolis audit Mesopotamia.
 Non utique ejus pascua vituperarit bubulcus,
 aut si quis fistula capripedem Pana celebrans

νης, τὸ ἀπὸ Θαπᾶκου, δι' ἃ ἦν τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου
 τὸ παλαιόν, ἐπὶ τὴν τοῦ Τίγριος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη
 Ἀλέξανδρος αὐτόν, διασχίλων τετρακοσίων (quæ sec
 Alexandri itinerarium computata sunt; linea recta
 distantia 1700 fere stadiorum). Itaque strenuo viatori
 singulis diebus octo fere miliariorum germanicorum via
 emetienda esset; quod modum non excedit. Similiter
 scholiasta in singulos dies 40 mill. pass. computat. ||
 — 987. μέσον X, μέσον G, μέσση e, μέση Co, μέση ζ.
 περιδρόμος mgo O || — 988. Θωνίτις CNX; ἧς] ἡστινος
 L; τῆς metri causa Passovius; contra Bernhardus laudat
 Apoll. Rh. 4, 1229: ἦδη Κουρήτιν ἔλιπον et 2, 938:
 Λητωῖς ἀγρηθεν. Mox Τίγριος CEGLeog. Thonitis lacum
 etiam Geogr. Rav. 2, 9 dicit. Θωπῆτιν vocat Strabo
 p. 746, quod p. 529 scribæ in Θωπῆτιν corruperunt;
 veram nominis formam, Θωπῆτιν (armeniace Dzon
 Tospai de regione adjacente; vulgo ab urbe adjacente
 lac Van) servarunt Ptolemæus 5, 12 et Plinius 6,
 27. Cum Nostri verbis cf. Strabo p. 529: κατὰ δὲ τὸν
 μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βάραθρον ἐμπεσὼν ὁ ποταμὸς καὶ πο-
 λὺν τόπον ἐνεχθεὶς ὑπὸ γῆς ἀνατλάει κατὰ τὴν Χαλωνῆτιν.
 Lucanus 3, 261:

At Tigrim subito tellus absorbet hiatu,
 occultosque tegit cursus, rursusque renatum
 fonte novo flumen pelagi non abnegat undis.

Nero Caesar apud schol. Lucani l. 1.:

Quique pererratam subductus Persida Tigris
 deserit et longo terrarum tractus hiatu
 reddit quasitas jam non quaerentibus undas.

Seneca Quæst. Nat. 3, 26: *Item et in Oriente Tigris
 facit, absorbetur et desideratur diu, tandem longe
 remoto loco, non tamen dubius an idem sit, emergi-
 tur.* Ammianus 23, 6, 15: *Ubi (in Assyria) inter
 baccarum vulgariumque abundantiam frugum bitumen
 nascitur prope lacum nomine Sosingiten (i. q. Thos-
 pitin), cujus alveo Tigris vocatus fluensque subter-
 raneus, percursis spatiis longis emergit.* Discretiora
 Plinius 6, 31, § 127 sqq., secundum quem Tigris
 primum influit in lacum *Arethusam* (sic codd. Har-
 duini et edit., *Aretissam, Arelissam, Arotissam,
 Arcissam*, codd. apud Sillig.), deinde alterum trans-
 it lacum qui *Thospites* (*Thesputes, Tespites* v. l.)
appellatur. Vel ex varia codd. scriptura patere debe-
 bat legendum esse in lacum *Artissam*, Pliniumque
 in duos lacus dirimere duo nomina lacus ejusdem
 (lac Van), qui ap. Strabonem p. 529 (453, 54 ed.
 Didot) est ἡ Ἀρσηνή (ab adjacente urbe quæ nunc
 vocatur *Ardjisch*) ἦν καὶ Θωπῆτιν καλοῦσι. Simili er-

rore Ptolemæus distinguit inter Θωπῆτιν lacum, quem
 Tigris perfluat, et Ἀρσισην lacum (*lac Schahi*) supra
 Καπόδραν oppidum situm quem Strabo recte Καπούραν
 λίμνην dicit. Ceterum vide Ritterum t. 9, p. 784 sqq.,
 t. 10, p. 84 sqq., qui Strabonis locum, ubi de Tigri-
 dis fontibus sermo est, lacunis et verborum corrup-
 tione lacerum esse putat, quamquam ejus opinionis
 argumenta frustra circumspexi. Addere liceat suisse
 qui istam de Tigri lacum perflente fabulam non ad-
 mitterent in aliaque detorquerent. Sic Geographus
 Rav. 2, 9: *Tigris fluvius insulam facit quæ dicitur
 Thonitis*, quasi is apud Dionysium legisset: *περιτρο-
 χος ὕδασι νῆσος.* Pseudo-Æthicus vero in Cosmogra-
 phia (p. 709 ad calcem Meleæ ed. Gronov. an. 1722)
 de Tigri narrat hæc: *cum æstivis temporibus sub
 humo (eum) desuper Æthiopia currere ex viriditate
 superni cespitiis prodatur fluvius subditus latenter,
 erumpit, et ab hoc ortus ejus non comprehenditur,
 quoniam de obscuritate promitur*, in quibus pro *Æthio-
 piam* legendum suspicor *Thopiam* vel rectius *Thos-
 pitiam* (Θωπῆτιν oppidum et Θωπῆτιν regionem habes
 ap. Ptolem. l. l.). || — 989. πολλὸς AELm, πολας,
 supra scr. o, K; ἵναρθεν LΧo; ἐξ αὐτῆς (vel conjunc-
 tim) e, (γρ. ἐξαυτίς) oq; ἀνίσχων CGO; ἀνισχών s. || —
 166. πᾶσι CEGLHMNQ. || — 992. ὅση o; Εὐφρά-
 του d, Τίγριδος CFOb. || — 993. μέση CFGces; ποτα-
 μὸν F; ἐνέπουσιν (σι) eoq. || — 994. μὲν τις ΗΖ;
 κείνην o; νομᾶς Cadf Ald.; ὠνόσατο e, ὠνόσατο Oq,
 ὠνόσατο CLYf, ὠνόσατο a, ὠνόσατο GNB, ὠνόσατο
 κα βούτης Χhi, probante Brunkio; ὠνόσαι τ' ἂν mgo O;
 βούτης L. « Equidem istum diversitatis cumu-
 lum ab indicativi et optativi permutatione facillima
 fluxisse crediderim, quæ cum in libros pervenisset,
 necessario facientia quædam ad damnum metri resar-
 ciendum vario modo et exigua quidem cum auctori-
 tate cœpta sunt inculcari. » ВЪЛЪН. Quæ de feracitate
 quarundam Mesopotamiæ regionum traduntur (V.
 Strabo p. 747 [636, 20 Didot], Solinus c. 40, 6,
 c. 26, 45, 162), ea Noster parum accurate ad
 Mesopotamiam universam transtulit. Similiter Cur-
 tius 5, 2, 12: *Inter Tigrin et Euphratem jacentia tam
 uberi et pingui solo sunt, ut a pastu pecora ducantur,
 ne satietas perimat; causa fertilitatis est humor, qui
 ex utroque amne manat, toto fere solo propter venas
 aquarum resudante.* || — 995. οὐχ pr. man. C; ὅστις
 q, ὅστις τε X; γεραίρων FZ. « Κερώνυχα insolens voca-
 bulum, sed simplici tamen instructum potestate. Pana
 capripedem innuit, id quod probabiliter Aristophane-
 reum (Ran. 230) Πᾶν κερόβιας declarat.

μήλοισι ἀγραυλοῖσιν ἐφέσπεται· οὐδὲ μὲν ὕλην παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίσατο καρπῶν, τοίη ἐπαί καίνης ἀροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν ποίην, ἐν δὲ νομοῦς εὐανθείας, ἐν δὲ καὶ ἀνδρῶν 1000 φύτλην καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην. Τῆς μὲν πρὸς βορέην λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν ἀνῆρες Ἀρμένιοι τε καὶ ἀγγέμαχοι Μαιτηνοί, οὖρεσι κακλιμένοι, ποταμοῦ πρόπαρ Εὐφρήτασιν, πίονες ἀφνειοὶ τε καὶ Ἄρεος εὐ διδαῶτες. [πᾶσαν 1005 Πρὸς δὲ νότον Βαβυλῶν ἱερὴ πόλις, ἣν βρά τε ταίχισιν ἀρραγέσσι Σαμιράμις ἐστεφάνωσεν· αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλιν μέγαν δόμον εἴσατο Βήλην, χρυσοῦ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα. Καὶ τῆς τοι πεδίων περιώσιον, ἐνθα τε πολλοὶ 1010 ἀκρόκομοι φοίνικας ἐπιηρεφίεσ περύσασιν. Ναι μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριστέρον ἄλλο, ὕγρης Βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ χῶρον φύεται ἐν προβολῆς ὀφίτηδος ἐνδοθι πέτρης. Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος ἐπὶ πνοίην βορέας 1015 Κισσοὶ Μεσσαβάται τε Χαλωνίται τε νέμονται·

agrestia pecora insequitur; neque vero materiam fructuum variam hortorum cultor contemserit, quum illius arva suppetant tum herbæ proferendæ, tum lætis pascuis, tum hominum stirpi, quæ pulcherrima est similisque immortalibus. Huic ad septentriones pingue solum habitant Armenii et cominus præliantes Matieni, montibus contigui, ante fluvium Euphratem, nitidi opulentique et pugnae peritissimi. At in austrum Babylon, divina urbs, quam totam muris validissimis Semiramis cinxit; in arce autem sedem ingentem Belo extruxit, quam auro et ebore, argento exornavit. Et hujus quidem immensa est planities, ubi plurima palma subline comans et umbrosa crescit. At vero aliud ea profert auro præstantius, liquidæ berylli viridem lapidem, qui illum per locum in oris enascitur inter ophitæ saxa. Porro ultra Babylonem ad flatum aquilonis Cissi et Messabatæ et Chalonicæ habitant.

— 996. ἐφ' ἔσπεται e, ἐφέσπεται c. || — 997. φυτοεργός C, ἀθερίσατο *desq* Ald., ἀθερίσατο C man. pr., ἐθερίσατο Y, ἀνθερίσατο o; καρπῶν Cb. || — 998. ἐπαί] sic ABC GHY Paraphr., ἐπὶ DEF X et cett. codd., ut videtur, nisi quod ἐπ' ἐκείνης LNab, καίνους e, καίνης αἴας t Ald.; αἴης inter versus addit d; ἐν μὲν νόμον ἀέξειν Ne et pr. man. H. || — 999. νομάς C, εὐανθείους d. || — 1000. ὁμοίαν C. || — 1001. λιπαρὰν C, παρὴν b. || — 1002. sq. Intervertunt versus *Beoq*, sed in B *vulgatus* ordo appositis literis β' α' indicatur. || — 1003. Versum om. M. Εὐφρήτασιν A, Εὐφρήτασιν HZ, Εὐφρήτα b, Εὐφρήτασιν (ω supra a) C. || — 1004. ἀρραγέσσι c; ἐνδοθαῶτες A. || — 1005. ἱερὰ c; πάσης e man. pr. || — 1006. Tetigit Tzetzes Exeg. II. p. 141; ταίχισιν iq, τεύχισσιν c; ἀρραγέσσι C, ἀρραγέσσι cod. e. || — 1007. ἀκροπόλει Ald.; μέση δόμον q; εἴσατο Q. De hoc templo utpote *Semiramidis opere*, v. Diodor. 2, 9, 4. || — 1009. πεδίου b; ἐνθα τοι BX sq, ἐνθάδε cod. ζ. || — 1010. ἀκρόκομοι sh; ἐπιηρεφίεσ M, ἐπιηρεφίεσ C; περύσασιν BMOQYd, περύσασιν e Ald., sec. man. d, περύσασιν b, τελέθουσι (ex θαλέθουσι corruptum, ut Brunkius censet) C. || — 1011. καὶ (addito v supra x) r; νῦν μὴν i; χαριστέατον Cs. || — 1012 sq. Laudavit Draco p. 98, 16. ἣ περὶ χῶρον Xi. Legendum puto: ἥπερ ἀναρῶν... ἐν προβολῆς, quum verba περὶ χῶρον langueant, et προβολῆς sic nude positum offensionem sit, tum vero vs. 1118 beryllus reperiri dicatur ἐπὶ προβολῆσι ἀναρῶν (ἀνῶν corrupt. lectio). || — 1013. προβολῆσιν Xeq; ὀφίτηδος supra scr. in C; Ἀσιήτιδος legisse videtur Priscianus 936: *per loca quæ tendunt Asianæ ad mænia petræ*. Avienus 1206: *internis Ophietidis arvis in arvis*. Cf. Eustathius, qui similiter verba poetæ interpretatur. Ophites est marmoris species maculas habens serpentium maculis similes. *Duo ejus genera: molle candidi, nigricans lurii*. Dicuntur *umbo capitis dolores sedare adalligati et serpentium ictus* (Plinius 36, 11, § 56). Cf. Orpheus Lithic. v. 57:

Βουκολίδης Εὐφορβὸς ἀγαυὸν φάσκειν ὀφίτου φάρμακα, μὴ μούνων ὄρων κατένωπα δύνασθαι, ἀλλὰ καὶ ὀφθαλμοῖσι φέρειν φάος, ἠδὲ βαρεῖαν ἐκ κεφαλῆς ἔλκειν ὀδόντην... ἐν πυρὶ δ' εἰ καὶ βάλης μιν, ὀδωδὴν ἔρπετα τοῖο φεύζεται, οὐδ' ἔτι πῶ μένει σχεδόν, οὐδ' ἐνὶ χεῖρῳ. Φεύγει καὶ κνίσσῃσι γαγάτην ὀρνυμένῃσιν, etc.

Quemadmodum ophiten, sic etiam gagatem sive gangaten Mesopotamia tulit. Certe Strabo p. 747 postquam fertilitatem Mesopotamiæ memoraverat, addit: φέρει δὲ καὶ τὴν νάρθησιν καὶ τὴν γαγγητὴν λίθον, ἣ φεύγει τὰ ἔρπετα, nisi hoc loco gangatem (quem in Lycia prope Gagas vel Gargas urbem παρ' αἰγυαλοῖς reperiri tradunt. V. schol. ad Nicandri Ther. 37 etc.) cum ophite, ejusdem virtutis lapide, confundi credideris. — ὀφ. ἐνδοθι πέτρης] Confert Hillius quæ de sarda refert Plinius 37, 31, § 105: *Laudatissima circa Babylonem. Cum lapicidinæ quedam appellantur, hærentes in saxo cordis modo reperiuntur*. Addit Bernhardus schol. ms. in Clement. Alex. Pædag. 2, 12 ap. Bast. Epist. crit. p. 134: *Ἐκψήγματα γῆς πάντες οἱ λίθοι οἱ τίμιοι· οἱ τε γὰρ λυγνίται τοιοῦτοι καὶ οἱ ἀνθρακας καὶ οἱ ἀμύσσοι, πρὸς τοῦτοι καὶ οἱ βήρυλλοι τε καὶ σμάραγδοι καὶ ὑάκινθοι καὶ πάντες σχεδόν· οἱ γὰρ μὴν τόπαροι, εἰ τι γρηθὸν πεθίσθαι ἄγαθαργίδι τῷ τὰ περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς ἱστορήσαντι θαλάσσης, μέσον ἀνευρίσκονται τῶν παραλλίων ταύτη πετρῶν. || — 1015. Κισσοὶ EG. Vulgo Κίσσοι dicitur. — Huc referendum videtur paroxytonon Κίσσοσ; quod loco defecto Arcadii p. 73, 13 probabiliter restituit Gættlingius De accentu p. 211. — G. DINDORF. in Steph. Thes. v. Κισσία. Dein Μεσαβάται M, Χαλωνίται G, Χαλωνίται E, Χαλωνοὶ τε νεμ. HZ. Quum nulla fiat Assyræ mentio, hæc e mente Dionysii Babyloniac accensenda est, quo sensu Strabo quoque p. 739 (629, 49 Didot.) dicit: Περὶέγεται δὲ ἡ γῶρα*

ἀλλ' ὅπότε Ἄρμενίων ὄρεων προκάροισιν δαύσης
 εἰς αὐγὰς, τότε ἔπειτα τὰ Μηδικὰ τέμπια δῆεις.
 Τῶν πρὸς μὲν βορέην ἐριθηλέα γαῖαν ἔχουσι
 Γῆλοι τε Μάρδοι τε καὶ ἄνερες Ἀτροπατηνοί.
 1020 Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν θῆνα Μήδων,
 κείνης τοι γενεῆς ἔρικυδέος ἐκγεγαῶτες
 Αἰήταο θυγατρός, ἀμύμονος ἡρωϊνῆς.
 Εὖτε γὰρ Ἄκταλοιο παρὰ βρόον Ἰλισσοῖς
 φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γόνῳ Πανδιονίδαο,
 1025 αἰδοὶ μὲν χῶρον κείνον λίπεν, ἐς δὲ βαθείαν,
 πλαζομένη κατὰ φῶϊτας, δμῶνυμον ἔατο γαῖαν,
 οὐ μὲν ἐκὰς Κόλχων· Κόλχων γὰρ μὲν αἴψιν ἐκίεθαι
 οἱ οἱ ἐην· μῆνιν γὰρ ἰοῦ δειδίσετο πατρός.
 Τοῦνεκεν εἰσῆτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασι
 1030 χῶρην καιτάοντες ἀπείριτον, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς
 πέτρας, αἱ φύουσιν ἀφεγγέα ναρκισσίτην,

Sin præter Armenios montes perrexeris
 in ortum, deinceps Medicas convalles invenies.
 Quibus ad septentriones lætissimam tenent regionem
 Geli et Mardi et viri Atropateni.
 In austrum vero incolunt clarorum gentes Medorum,
 qui orti sunt e stirpe illa celeberrima
 Æetæ filia, præclaræ heroinæ.
 Quum enim ad undam Actæi Illisi
 Pandionis nepoti sæva venena parasset,
 pudore locum illum reliquit, inque feracem
 per homines oberrans cognominemque venit regionem,
 non sane procul a Colchis: sed ad Colchos non licuit
 ei redire, ut quæ patris iram pertimesceret.
 Inde hodieque venenis abundant,
 qui terram incolunt immensam; quorum alii ad ipsas
 rupes consederunt, quæ obscurum narcissiten gignunt,

τῶν Βαβυλωνίων... ἀπὸ τῶν ἄρκτων ὑπὸ τε Ἄρμενίων καὶ
 Μήδων μέχρι τοῦ Ζάγρου καὶ τῶν περὶ αὐτὸ ἔθνων (Cf.
 p. 447, 47. 634, 27 ed. Did.). Nonnullas tamen gen-
 tes in confinis harum terrarum habitantes separatim
 Noster enumerat. Inter eos Chalonitæ Babylonis vel
 Assyriæ finibus continentur (v. Strabo p. 736 Cas.,
 627, 5 Did.); Massabatas Strabo (p. 449, 54. 634,
 17 D) Mediæ vel, secundum alios, Elymaidis adscribitur
 prodit, Ptolemæus vero minus recte in Perside collo-
 cat. Cissorum nomine non Susiana universa, sed pars
 quædam borealis indicari debet: in seqq. enim (v.
 1073) quum Choaspes fluvius Susa præterlabens inter
 Persidis amnes nominetur, Susiana vel certe major
 ejus pars apud Dionysium Persidis nomine compre-
 henditur (Cf. Strabo p. 727 Cas., 619, 26 Did.:
 Σχεδὸν δὲ τι καὶ ἡ Σουσις μέρος γαίνηται τῆς Περσίδος...
 Οἱ γὰρ Πέρσαι... ἐνταῦθα ἔθεντο τὸ τῆς ἡγεμονίας βασι-
 λειον κτλ.). Cissiam tanquam Susidis partem Ptole-
 mæus habet, ita tamen ut in australi Susianæ tractu
 sit, quod non quadrat cum Dionysii verbis ἐπὶ πνοὴν
 βορέαιο, quæ regionem in boreali Susiana sitam postu-
 lant. Ibi vero quum Cossæos, gentem notissimam,
 habitasse constat, proclivis conjectura est hos ipsos a
 poeta indicari. At reapse Cissæos et Cossæos ejusdem
 nominis formas diversas esse recte statuere videtur
 Ritterus t. 9, p. 200. Μισσαδάται sunt incolæ regionis
 inter Zagri tractum qui nunc *Puschti-ku* vocatur, et
Kerka sive Choaspem fluvium porrectæ, quæ Susianæ
 a borea imminens etiamnunc vocatur *Mahsabadan*.
Μισσαδατική recte legitur apud Strabonem p. 524 et
 744 (449, 54. 634, 17). Similiter apud Plinium 6,
 31, § 134, ubi inde ab Harduino legitur: *Supra Cos-
 sicos ad septentrionem Mesobatenæ sub monte Cam-
 bulido*, respondentem est *Massabatene* (*Massabane* 3
 codd. ap. Sillig.). Apud Ptolemæum 6, 4, qui *Μισ-
 δάταις* (*Μισσαδάταις* 3 edit.) sub Parætacenen in Persia
 haud recte collocat, Wilbergius variantem lectionem
 e codd. affert nullam. De Chalonitide v. Isidor, § 3
 tom. 1, p. 250. Strabo p. 454, 9 Did. Tigrin e terra
 rursus emergere dicit in *Chalonitide*. Quæritur an hoc
 errori debeatur, an alia fuerit Chalonitis Armeniæ, qn

Chalonitidis nomen pertinuerit per totum illum tra-
 ctum qui juxta Zagrum inde ab Armeniæ finibus
 versus meridiem porrigitur. || — 1016. δρεων om. G;
 παδων pro δρεων F; παδων; adjecto δρεων, C; δδούαι;
 X, δδούαις Aber. Ceterum non Armeniæ montes, sed
 Zagri juga memorari exspectabas. Culpa erroris forte
 non in poetam sed in auctorem cui se addixit, con-
 ferenda est. Nam quum apud Strabonem Syspiritidem,
 quæ erat Armeniæ provincia, ita memorari videamus,
 ut a meridie Armeniæ et in ipsa Chalonitide re-
 gione quærenda esse videatur (v. quæ dixi in Indice
 var. lect. ad Strab. p. 454): facile fieri potuit, ut
 alii Zagri jugum Armeniæ attribuerent. || — 1017.
 δῆεις Q, δαίης X; τὰ om. CHS Ald.; τὰ Μηδικὰ om.
 g. || — 1018. πρὸς μὲν] μὲν πρὸς NQ. ἐριθήλα L. || —
 1019. Γῆλοι BNOXcxiogs, quinque codd. Hudsoni,
 var. lect. in Yd, Ald.; γρ. Γῆλοι e, Γῆλοι p, Gerrh.
 Avien., Γῆλοι, supr. scr. p, t; Γῆλοι Μαρδ. G, οὐ πο
 ται, quod om. etiam Cq et punctis notavit cod. e;
 Ἀτροπατηνοὶ AECHLYebe Paraphr., Avien.; Ἀτρο-
 πατηνοὶ Kkm, Ἀτροπατηνοὶ ζ, Ἀτροπατηνοὶ a. || — 1020.
 νέουσιν d. || — 1021. τοῖ] τε co, τῆς M. ἐκγεγαῶτες
 d Ald. || 1022. Laudat Draco p. 44. || — 1023. παραὶ
 QU; παραρρόον B; εὐλισσ. C, ὕασσοφο B. || — 1024.
 φάρμακα μῆσατο Km; γονῆ k, γονᾶ m, γόνους e, γίνε b,
 γίνει r, νόω e. || — 1025. ἐκείνον Ed, κείνον χῶρον e;
 εἰς ber. || — 1026. κατὰ γαῖαν A, χῶραν G. || — 1027.
 Κόλχων semel tantum scriptum in CGbre; γε om. cf
 oq; γαῖαν cfq Ald. || — 1029. τοῦνεκα q, τοῦνεκα μὲν
 co; ἴασσι bed Ald. πολυφαρμάκους Bernhardus dici
 putat ob herbam medicam, equorum pabulum, et
 μῆλα μηδικὰ et σόφιον et si quæ alia ejusmodi in Me-
 dia proveniunt; Hillius quæ de oleo Medico vel Medææ
 (i. e. naphtha) traduntur, forte huc trahenda esse
 censet. At pertinet vox ad φάρμακα quibus magi Me-
 dorum utebantur, ut recte senserunt Avienus et Pri-
 scianus. || — 1030. χῶρον q; ἐπὶριτον e; ἐπ'] ὑπ' BCE
 HMOYe, ἐς e; ἐπ' αὐτὰς legerunt Avienus 1225 (quæ
 spectat in ortus) et Priscianus 947 (oriente sub ipso). ||
 — 1031. Laudavit Draco p. 70. 98. ναρκισσίτην AC.
 Gemmæ meminit Plinius 37, 73 § 188: *Narcissitis*

οὐ δ' ἐκὰς ἐν λασίησι νεντασμένοι εἰαμενῆσι,
 πῶσα καλὰ νέμοντες, ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς,
 τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι, ἄχρι πυλάων
 1035 Κασπιάδων, αἵ τ' εἰσι βαθυνομένας ὑπὸ πέτραις,
 κληίδας γαίης Ἀσιήτιδος, ἧγι κέλευθος
 ἐκτίταται βορέηνδε καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν,
 ἢ μὲν ἐς Ἴγκανίους, ἢ δ' οὐρεα Περσίδος αἴης.
 Ἄλλ' ἦτοι πυλέων μὲν ὑπὶ πόδα Κασπιάων
 1040 Πάρθοι ναιετάουσιν ἀρήσιοι, ἀγκυλότοξοι,
 παντοῦ πολέμοιο δαήμενοι· οὐ γὰρ ἀρότρου
 αὐλακ' ἐπιθύνουσι, διασχίζοντες ἀρούρα·
 οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἄλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
 οὐδὲ νομῶ φέρβουσι βοῶν γένος· ἐκ δὲ γενέθλης
 1045 νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἵπποσύνησι μέλονται,
 αἰεὶ δ' ἠχέσσαν ἀνὰ χθίνα δοῦπος ἀκόντων
 ἢ βελίων, πάντη δὲ τ' ἀελλοπόδων δρόμος Ἰππων
 θυόντων· οὐ γὰρ σπι θέμις δόρποιο πάσσαθαί,
 πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἰδρῶτι παλῦναι·
 1050 φέρβονται δ' ἀγρησι δορικτήτου βίοτοιο·
 ἀλλ' ἐμπης κατὰ δῆριν ἀμυμακέτους περ εὐόνας
 Αὔσονλου βασιλῆος ἐπεπρήνεν ἀκωκή.
 Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδεῖν γλυκὺς ἕμερος αἰρεῖ,
 εὐφραδέως ἂν σοὶ καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,
 1055 καὶ πόρον ἀενάων ποταμῶν, ὀρέων τε κελεύθους.
 Μοῦνοι γὰρ τ' Ἀσίας βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
 μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,
 ὁπότε Μηρονίην καὶ Σάρδις ἐξαλάπαξαν.
 Χρῦσα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι χαλινά,
 1060 χρυσοῦ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἰκοσμήσαντο πέδιλα·
 τόσσος γὰρ σπιεν ὄλβος ἀπειρίτος· ἀλλὰ τοὶ εἴη
 Περσὶς ὅλη μεγάλησι περιδρομος οὐρεσι γαῖα,
 Κασπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
 1065 ἔλκομένη καὶ μέχρις ὀμιονύμου ἀμυρτρίτης. [χτους
 Τριχθὰ δὲ μιν ναύουσι διασταδόν, οἱ μὲν ὑπ' ἀρ-

alii procul silvestribus in convallibus,
 ubi pulchros greges pascunt, abunde velleribus graves.
 Hi fere in ortum sunt conversi, ad portas
 usque Caspiae, quae profundis sub rupibus
 exstant Asiaticae terrae claustra, ubi via
 patet in aquilonem et austrum proficiscentibus,
 altera in Hyrcanos, altera ad montes terrae Persicae.
 At sub radices portarum Caspiarum
 Parthi habitant mavortii, sagittarii
 ac bellicarum artium gnari : non enim aratro
 sulcum dirigunt arva findendo,
 neque navium remigio mare secant,
 neque in pratis boum genus pascunt, sed a teneris
 pueri arcubus atque equitationibus sunt addicti.
 Inde perpetuus in ea terra stridor jaculorum
 telorumve, et ubique alipedum cursus equorum
 ruentium : neque est enim ipsis fere epulas attingere,
 priusquam belli laboribus caput sudore perfudrint ;
 ac praeda vitam sustentant opum armis paratarum.
 Verumtamen praeliis quantumvis indomitos
 Ausonii regis hasta castigavit.
 Sin Persas quoque noscendi suave te tenet desiderium,
 perspicue hanc etiam gentem declaraverim,
 et cursum perennium fluviorum montiumque tractus.
 Soli enim Asiae populum continent regnatorem,
 solique immensas divitias domum reportarunt,
 quum Mæoniam Sardesque depopulati essent.
 Aurca vero arma corpus illorum hominum tegunt,
 aurea etiam equinis oribus frena insunt,
 auratisque calceamentis pedes decorant :
 tantæ tamque immensæ ipsis sunt opes. Verum omnis
 Persica regio magnis montibus est circumdata,
 Caspiis portis magis in austrum conversa,
 et ad mare usque cognomine porrecta.
 Trifariam habitant eam seorsum, alii sub arctis,

venis et odore distinguitur. Num aliunde de ea constet, nescio. — 1032. οὐ δὲ καὶ ἐν *A*; λασιόισι *O* edit. Antw. et fort. Eust., λασιόισι *o*; εἰαμενοῖσι *NODq*. || — 1033. ἔδην *Q* Eust., ἄδην *oq*; μαλλῶ *BCEHKLM bdkmrz*, μαλλῶ *e*, μάλλον *O*. || — 1034. ἄγχι *Ald*. || — 1035. Κασπιάων *MQYZ*; βαθυνομένης *Nicephor.*, ἐπὶ πέτραις *q*, ὑπὸ πέτραις *p*. || — 1037. ἐκτίταται βορέηνδε *CDFGHbdeghmpwz*; ἐκτίτατ' εἰς βορέην καὶ *q*, ἐκτίτατ' ἐς βορέην τε *ABMNOQ* alii; νότον] δύοισι *ber*; ἀρχομένοισιν *f*. || — 1038. εἰς *q*; Ἴγκανίην *Xiq* et sec. man. *e*; ἢ δ' ἢ δ' *Q*, ἢ δ' ἐς *A*. || — 1039. πυλάων *HKOY xopz* *Ald.*, γρ. πυλάων *d*, πυλάω *e*; μὲν om. *G*; ὑπὸ *co*; Κασπιάδων *gmi* et correct. *E*, Κασπιάδων *CHKLOberw*. De producta litera i cf. v. 53. 696. 719. 738. || — 1041. πολέμου *BMNYcegr*. || — 1042. ἀλακος *br*; ἀπιθύνουσι *p*; cf. *Sophocl. Philoct.* 1059; ἀρούραις *o*. || — 1043. οὐδέμην *Q*; νήεσιν *Co*; τμήγουσιν *mpo* *O*, διατμήγουσιν *Nber*. || — 1044. νομοῖς *ABMcorqi*; in *t* supr. scr. νομῆς. || 1045. νηπίαχον *k*; ἵπποσύνασι *A*; μέλονται *o*. || — 1046. ἠχέσσαν *pr. man. o*. || — 1047. πάντη δ'

ἀρ' ἀλ. *HKOber*; δοῦπος Ἰππων *Fco*. || — 1048. πᾶτασθαι *F*. || — 1049: κάρην' *C*, κάρηνα *N*; ἰδρῶσι *eg*, ἰδρῶ *r*; παλύνειν *ABKNObcefskor*, παλῦναι *Ald*. || — 1050. ἀγραισι *C*; δορυκτήτου *EFMOYX*, δορυκτῆτου *K*, δορυκτῆτα *C*, δορυκτῆτου *e*, πολυκμήτου *IK*, πολυκμήτου *rw*, in *w* additur γρ. δορυκτῆτου. || — 1052. ζασιλέως *Gz*. In *b* supr. scr. glossema : Νέρωνος; ἢ τεπράνεν *Y*. || — 1054. ἀφραδέως *e*, εὐφραδέων *r*; σοὶ] τοὶ *HKLMNbrz*; γένος] ὄσιον *H*. || — 1055. ἀενάων *EF Nber.* || — 1056. ἔθνος] γένος *LN* et supra scr. in *K*. || — 1058. Σαρδέας *Cg*, Σαρδίαν *k*; ἐξελάπαξαν *e*. || — 1059. τρι] τε cod. *e*; μὲν om. *HMceqz*; ἐπὶ] ἐνὶ *GLNXkm*; χρῶσι cod. *e*. || — 1060. χρῦσα... χαλινά, supr. scr. οἰ... οἰ, *C*; χρῦσοισι... χαλινῶ. *LMbre*, et, supr. scripto *a...* *d*, *EHXz*, χρῦσοισι... χαλινῶ, misso *aδδ*, *ip*; χαλινῶ *Nw*; *aδδ* om. *A*. || — 1061. ἰκοσμήσαντο *X*. || — 1062. σπιν *AECHKLMNOQ*. || — 1063. Κασπιάων *k*, μεγάλησι *At*. || — 1064. πυλάων *GHKOYdfo* *Ald*. || — 1065. In hunc versum codex *B* desinit. ἔλκομενον *e*, ἔπινύμου *Xie*; ἀμυρτρίτης ὀμιον. *e*. || — 1066. τριχθὰ *br*; ὑπ' *l*

τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι εὐρεῖσι Μήδων, οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐς νότον ἄγχι θαλάσσης· πρῶτα Σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ Πασαργάδαι, ἄγχι δὲ Τασκοί,

horridis sagittariorum Medorum montibus adjacentes, alii mediterranei, alii in austrum ad mare usque; primi *Gabæ*, post hos *Pasargadæ*, prope vero *Taoçi*,

ἐπ' *EGHKMNdeqiz*; ὑπ' ἄρκτοις *L*; sub *arcto* Avienus. De re fusius exponit Strabo p. 727: τριττῆ δ' ἴσσι (ἢ Περσὶς) καὶ τῆ φύσει καὶ τῆ τῶν ἄρων κράσει κτλ. || — 1067. τοξοφόροι *YXekq* et sec. man. p. || — 1068. τοὶ δ' ἐς conj. Passovius. || — 1069. πρῶτοι *p*; Σάβαι] *Sabas* sicuti mox *Tascos* etiam apud Priscianum legitur. Avienus hunc versum non expressit, quem propterea a grammatico quodam additum esse opinabatur Spohnius. Dicendum erat Γάβαι. Dein μετ' αὐτοῖς δὲ *Nbpr*, μετὰ τούτους δὲ *Lo*; Πασαργάδαι *br* Nicephor., Πασαργάδαι *C*, Πασαργάδαι *e*, Παγασάρδαι *LN*, Μαρσαγίται *f*, Μασσαγίται *coq*; δὲ post ἄγχι om. *f*; Τασκοί] sic in vitioso aliquo codice Dionysius reperisse videtur pro *Taoçol*. V. Strabo p. 728 (619, 51 ed. Didot.): Κοσμήσαντες δὲ τὰ ἐν Σούσοις βασιλεια μάλιστα τῶν ἄλλων, οὐδὲν ἤττον καὶ τὰ ἐν Περσέπολι καὶ τὰ ἐν Πασαργάδαις ἐξέτιμωσαν... ἦν δὲ καὶ βασιλεια τὰ ἐν Γάβαις ἐν τοῖς ἀνωτέρω που μέρει τῆς Περσίδος, καὶ τὰ ἐν τῆ παραλίῳ τὰ κατὰ τὴν Ταόκην (sic em. editt., κατὰ τὴν Τόκην codd.). Dubitari enim nequit quin tribus hisce regis tres isti quos Dionysius memorat populi respondeant. Quod Holstenius, Bochartus (Geogr. Sacra 4, 7), Hudsonus pro Σάβαι legi voluerunt Σάβαι, refutatione non eget. Haud magis audiendus est Hillius, qui apud Ptolemæum 6, 4 p. 398, 5 Persicæ gentis nomen Σαβαῖοι ex Dionysio in Σαβαῖοι mutari jussit. Immo, quum Ptolemæus in eodem tractu Γάβαι urbem ponat, frequentissima autem sit literarum Γ et ζ permutatio, nemo non videt apud Ptolemæum quoque legendum esse Γαβαῖοι, quod ex tribus codd. jam reposuit Wilbergius. Similiter in Dionysii codicibus Γαβαῖοι in ζαβαῖοι olim abierit. Taocorum *populum* præter Nostrum nemo commemoravit, attamen Ταοκηνὴν regionem præter Ταόκην oppidum et satis longe ab eo dissitam Ταόκην ἄρκου habes apud Ptolemæum. Ni fallor, Taoci, Persidis gens, nomine et stirpe non diversi sunt a Taochis quos in Ponti et Armeniæ confiniis consedissee Xenophonte novimus. Similiter Mardos et Cyrtios et Daos tum in Perside tum ad oram maris Caspii fuisse constat. Porro Πανταλαίους, quos inter Persidis populos Herodotus 1, 125 nominat, eosdem fuisse suspicor cum Παντιμάθοις, qui lib. 3, 92 inter populos maris Caspii accolæ recensentur, adeo ut alterutro loco corrigendum sit. Quam facilis fuerit ΑΑΑΙΟΙ et ΜΑΘΟΙ literarum permutatio, sponte intelligitur. — Quod situm locorum attinet, de Pasargadarum regione in universum constat, quamvis quoniam potissimum loco urbs steterit nondum liqueat. Plurimi quidem in hod. *Murghab* veterem regiam agnoscunt, quum Cyri sepulcrum, quod Pasargadis fuisse proditur, etiam nunc ibi supersee inscriptionis fide extra dubitationis aleam poni contendat. At ubi Grotensendus et Burnoufius Cyri nomen legere sibi visi sunt, ibi Ochum potius commemorari censet Lassenius. Probabilior Hammeri,

Lassenii, Kiepertii, aliorum est sententia, qui Pasargadas in ruinis, quæ sunt ad *Fasa* et *Darab* nondum satis exploratæ, quærendas esse putant. Id enim suadet tum Alexandri itinera, tum Ptolemæi tabulæ, nec non Plinius 6, 26, § 99, qui per Sitiogagam (hod. *Sitaregian*) septimo die Pasargadas navigari dicit. Quamvis enim de navigatione cogitari vix possit, eatenus tamen vera tradere Plinius videtur, quatenus Sitiogagus (Sitacus Nearchi) a Pasargadarum regione decurrit. Nam qui juxta *Darab* oppidum fluvius (*Abi-Schur*) habitur, etsi integrum ejus cursum nondum novimus, vix dubium est quin idem sit quem prope ostium *Sitaregian* vocant. (Vide Kiepertii tabulam *Westpersien zu Ritters Erdkunde*. 1852. Hinc corrigas quæ de Plinii loco dicta sunt tom. 1, p. 362.) — Taocen e Nearchi scimus fuisse ad Granin fl., a cujus ostiis 200stadia distabat regia Persarum (ubi nunc *Konar Tachtah* vel *Tacht*. V. tom. 1, p. 363). Fluvius ille, duobus vel etiam tribus ostiis exiens, in mediterraneis e compluribus conflatur amnibus, quorum uni (*Sesid-Rud*) adjacet *Gra* urbs, unde nomen *fluvio*, quem inter Sitiogagam et Zerotin (h. *Zareh*) sive Oroatin recte etiam Plinius memorat (6, 26 § 99): *Flumen*, ait, *modicarum navium per Susanen (Susinen v. l.) fluit; dextra ejus adcolunt Dexi montani, qui bitumen perficiunt*. Confirmantur hæc iis quæ ex Anglorum libris affert Ritterus (tom. 8 p. 820); nam in regione montuosissima inter *Dalaki* opp. et *Kotel-Mallu* jugum sita, quam perfluit *Sesid-Rud*, etiam nunc sunt fontes bituminis, quo certos ad usus utuntur accolæ a Plinio dicti *Dexi montani*, i. e., opinor, incolæ regionis quæ etiam hodie perapte vocatur *Tenzir*, i. e. terra faucium montanarum. Nihil est quod Salmasius scribi voluit *Uxii montani*. Majore probabilitatis specie verba *per Susanen* corrupta esse dixeris. At ne hoc quidem admittendum. Haud longe ab ostiis Grandis exstat *Chosch-ab* oppidum (v. tab. Kiepertii); hinc regio Susiana (*Chosch*, *Schousch*) nominari potuit, sicuti ipsum etiam fluvium indidem Susæ nomen tulisse ex Pseudo-Æthico p. 709 colligo, qui: *Susa fluvius in Media provincia nascitur bicornius; efficitur unus; currit millia DIV; descendit in sinum Persicum*. — [Antecedunt ap. Æthicum hæc: *Fluvius Cortachia* (leg. *Corthacia*) provincie Mediæ nascitur in campis Arabicis (lege *Rhapsiis*); currit millia DCCCXVIII (leg. fuerit CCCXVIII; certe hæc est longitudo Rhogomanis fl. ap. Ptolem.), et ingreditur sinum Persicum. Hic fluvius idem est cum Rhogano, quem Nearchus inter Granin et Brizanam ponit; apud Ptolemæum Rhogomanes vocatur et ex Rhapsiorum regione defluit. Ad ostia ejus Ptolemæus habet *Χόροδνα* (*Χόροδνα* var. lect.) opp., quod emendandum videtur in *Χόροδνα*, ita ut hinc nomen habeat fluvius, quem una cum *Brixiu* (Brizana Nearchi) commemorat etiam Plinius 6, 31, § 136, ubi

1070 ἄλλοι δ', οἱ ναίουσι διάνδιχα Περσίδα γαίαν.
 Καὶ τὴν μὲν πολέας ποταμοὶ περιקיπίνουσι,
 τῇ καὶ τῇ σκολιῆσιν ἐλαυνόμενοι προχοῆσι.
 Χωρὶς μὲν Κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπης,
 ἔλαων Ἰνδὸν ἕδωρ, παρά τε βέλιον χθόνα Σούσων.
 1075 Τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῆσιν Ἰδοὺς εὐωπὸν Ἀχάτην,

alique, qui Persicam terram habitant diversi.
 Atque multi eam fluvii uberem præstant,
 hic illic obliquis cursibus prolabentes.
 Diversus est magnus Corus, diversus etiam Choaspes,
 qui undam defert Indicam ac Susorum terram præter-
 Cujus ad latera decorum achaten conspexeris, [fluit.

quum codices præbeant : *Ortacea* (hoc rec. Sillig.), *Orthacia*, *Hortacia*, legendum fuerit *Corthacia* aut *Chorthacia*.] — Ceterum facile accidit ut inattentior aliquis Susam sive Granim fl. in notissimam illam Susianam regionem transferret. Quod vereor ne Ptolemæo (6, 3) acciderit, qui inter Tigrin et Eulæum Μωσατον (Σουσατον?) fl. eique adjacens Γράαν oppidum collocat. — Gabæ in tabulis geographicis poni solent haud ita longe ab ora maritima, Carmanicæque finibus proximæ. Sic enim jussit Ptolemæus. At alia suadere debebat Strabo qui Gabas ἐν τοῖς ἀνωτέρω που μέρει τῆς Περσίδος fuisse dicit, adeo ut in boreali potius Persidis parte quaerendæ esse videantur. Idem disertius etiam poeta noster indicat. Is enim quum Persas trifariam divisos esse moneat, deinde vero tria populorum nomina apponat, aperte hæc ita inter se componi voluit, ut Taoci essent maritimi, Pasargadæ μεσήπειροι, Gabæ autem παρήμενοι ὄρεισι Μήδων. Huc accedit quod Γαδηνῆν seu Γαδηνῆν seu Γαδιανῆν regionem in Susidis et Persidis Mediæque confiniis sitam fuisse novimus ex Strabone p. 745 (634, 19 Did.), Plutarch. Eumen. c. 15, Polyæn. 4, 6, 13, Diodor. 19, 26, 1 et 37, 4. Secundum Strabonem Gabiene, sicut Massabate, Elymææ erat provincia, per quam e Suside in Elymæam patebat aditus, ea haud dubie via qua nunc a *Dizful* urbe juxta *Dizful* fluvium vel a *Schuster* urbe juxta *Kuran* fl. in *Luristan* regionem penetrat. Itaque Gabiena, quam ποταμὸς καὶ χαράδρα δισσέδους habuisse Diodorus refert, quamque non multum ultra mille stadia porrectam fuisse e Plutarcho discimus, infra Massabaticam inde a *Kerka* fluvio versus ortum usque ad superiorem *Kuran* fluvii partem pertinuisse videtur. Prope istum *Kuran* fluvii cursum superiorem ex Rawliusoni sententia (V. Ritter. tom. 9, p. 314) extitit Dianæ templum quod in Elymaide Antiochus Epiphanes expilare voluit, cujusque ruinæ nunc vocantur *Madsjidi Luleimani Buzurg*. Hoc si est, Antiochum per Gabiēnem eo venisse, et, quum repulsus reditum in Babyloniam institueret (Maccab. 1, 6, 5 : ἀπῆρεν ἀποστρέφαι εἰς Βαβυλῶνα), per eandem provinciam sese recepisse veri est simillimum. Vix igitur fallor, apud Polybium 31, 11, 3, ubi legitur : ἀναχωρῶν ἐν Τάβαις ἐξῆλθε τὸν βίον, pro Τάβαις reponendum esse censens Γάβαις. Quam urbem Polybius et Dionysius Persidi tribuunt, sicut in Maccab. l. 1. ipsa etiam Elymais est ἐν τῇ Περσίδι, et ap. Ptolemæum vel Messabate Persidi vindicatur, quamvis id ita fiat ut de vera sua sede deturhetur. Eadem urbs apud Ptolemæum Γαδίνα vocatur, sed perperam a borea Elymaidis ponitur, vix 400 ab Ecbatanis distans stadia. Eodem autem vitio quo in Polybii libris Τάβαις legitur, etiam Curtius 5, 35, 2

laborat, in quo Alexander Persepoli Ecbatana proficiscens venisse dicitur *Tabas* : oppidum est in *Parætacene ultima*. Ceterum ubinam steterint Gabæ in hac regione, quam adhuc incognitam dicere licet, ego nescio. Ptolemæus Gabas Carmanicæ vicinas facies duas extremas Persidis partes confundit. Ne dicamus fortasse alteras ibi Gabas fuisse, eo impedimur quod alia quoque in eundem tractum falso transponuntur. Nam quem Ptolemæus ibi habet Brioanam fluvium, hunc occiduis Persidis finibus propinquum inter Oroatin et Rhogomanem ponendum fuisse e Nearcho et Plinio constat. Porro quæ a Gabæis versus meridiem juxta oram ponuntur Οὐζία opp. et Οὐζαῖοι (sic enim legendum; τοῖς Σουζαῖοις codd., editt.), aperte sunt Uxia et Uxii qui infra Gabiēnem sedes habebant. Quapropter nescio an cetera quoque loca in Gabæorum vicinia recensita, Ἀβσινζα, Κίλνα, Παρόδανα non diversa sint ab iis quæ paullo aliter efformata habes in Elymaide : Ἀλινζα, Κίμιννα, Παράχνα. || — 1070. δ' eq, δι ναίουσι LNbr. || — 1071. περιπιπίνουσι K, περιπιπίνονται C m. pr. || — 1072. σκολιῆσι Nbr, ἐλισσόμενοι ACEGHKLMNOYXYcdgkmsz, fort. recte. || — 1073. δι om. H; Κόρος] Cyrus Avien., Κύρος (*Kur-ab* hodie) Strabo p. 729; male quidam huc trahunt Κόριον (*Schiur Rud* hod.), quem Carmanicæ fluvium dicit Ptolemæus 6, 8, 4. Χοάσπις CONYXdeq. || — 1074. Ἰνδοὶ C, Ἰνδοὶ G, Ἰνδῶν HMc; παραρῆλων τε χθ. Σουο. K; χθόνα βέλιον Σούσων LNObr. Cf. Nicander Ther. 890 : ὄσσα ὄ' ἔστ' Ἰνδῶν χεῖμα πολυφλοίσβοιο Χοασπέω. Choaspes (v. Strabo p. 697 et Curtius 8, 10) Indiæ fluvius haud magnus, quem alii aliter nominant (v. tom. 1, p. 313, 7, not.), e Parapaniso (Parnaso) in Cophenem influit; a quibusdam autem geographicis non diversus esse habebatur a Choaspe Susianæ Mediæque fluvio, ut præter Dionysium et Nicandrum indicat Aristoteles (Meteorol. 1, 13), qui inter magnos fluvios e Parnaso orientes præter Indum et Araxen et Bactrum etiam Choaspem nominat. Scholiasta vel auctor ejus, de cursu horum fluviorum meliora edoctus, veterem famam eo tueri studet, quod Choaspem Persicum δι' ἀδελῶν ex India in Persidem fluere censet, sicut similia de aliis fluviiis perhibebantur. Ista de Choaspe fabula in causa fuisse videri possit cur Pseudo-Æthicus Euphratem quoque in India nasci diceret. Sed ea opinio potius a Christianis repetenda fuerit, qui quum Euphratem e Paradiso fluere accepissent, Paradisum vero in Armenia quaerendum esse negarent, fluvium istum ex Oriente invisibiliter (ut ait Geogr. Rav. p. 744 ed. Gron.) in Armeniam ferri censebant. Aliam fabulam de navigatione ex Cydno Ciliciæ fluvio in Choaspem instituta Eratosthenes refert ap. Strabon. p. 47. || — 1075. ἀν om. EHLMBdrz; πλευροῖσιν F; ἰδης f. Cf. Plinius 37, 56.

καίμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονός, ὃν ῥ' ἀπὸ πέ-
 χειμαρίου ποταμοῦ κάτω σύρουσι χαράδραι. [τῆς
 Αἰεὶ δ' αὖ λιαιοῖο γεγηθότες εἰς ἀνέμοιο
 καρποὶ τηλεθάουσι ἐπήτρημοι ἀλλήλοισιν.
 1080 Φράξο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης
 ἐγγύθι γάρ τοι πῖζα ταλείεται ἡπειροῖο.
 Ἦτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ Περσικὸν Ὠκεανοῖο
 Καρμανοὶ ναίουσιν ὑπ' ἡλίῳ ἀνιόντι,
 Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε διάνδιχα γαίαν ἔχοντας,
 1085 οἱ μὲν ὑπειράλιοι, τοὶ δ' ἐνδοθεν ἡπειρώται.
 Τῶν δὲ πρὸς ἀνατολὴν Γεδρωσῶν ἔλκεται αἶα,
 γείτων Ὠκεανοῦ μεγακῆται· οἳσι πρὸς αὐγὰς
 Ἰνδὸν πᾶρ ποταμὸν νότιοι Σκυθαὶ ἐναίουσιν,
 δεξιά τ' Ἐρυθραῖης κατεναντίον εἰσι θαλάσσης,
 1090 λαβρότατον ῥόνον ὠκύν ἐπὶ νότον ὄρθον ἑλαύνων,
 ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ Καυκάσου ἡγεμόντος.
 Δισσὰ δὲ οἱ στόματ' ἐστὶ· μέσσην δ' ἐπιδέδρομε νῆσον,
 νῆσον, τὴν καλέουσι ἐπιχθόνιοι Παταληνῆν.
 Καίνοσ' τοι πολέων ἀποτέμενται ἔθνεα φωτῶν.
 1095 Ἦτοι μὲν δύνοντος ἐπὶ κλίσειν ἡλιόιο
 Ὀρείτας τ' Ἀριβάς τε λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας,
 Σατραίδασ' θ', ὄσσους τε παρὰ πτυχί Περνησοῖο,
 ξυνηὶ δὲ μᾶλα πάντας ἐκωνυμίην Ἀριηνούς,
 οὗ χθόνα ναυιέοντες ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῆ
 1100 ψάμμω πεπληθυῖαν ἰδὲ ῥώπεισσι δασεῖαν

humi tanquam cylindrum jacentem, quem de saxo
 hiberni fluminis torrentes provolvunt.

Porro quum semper tepido vento recreentur,
 fructus vigent invicem conferti.

Jam in ortum reliquum Asiae tractum considera;
 prope enim ora continentis finitur.

Ac praeter Persicam oceani undam
 Carmani accolunt sub sole oriente,
 haud procul a Perside diversae regionis habitatores,
 quorum alii sunt maritimi, alii loca tenent interiora.

His ab ortu Gedrosorum terra protrahitur,
 vasto oceano vicina; quibus ad ortum
 praeter Indum fluvium australes Scythae
 habitant, qui contra Rubrum mare defertur,
 dum rapidissimas citatasque aquas recta in austrum
 propellit, initiis ab excelso Caucasu captis.

Duplex autem habet ostium, atque mediam in insulam
 irrui, quam insulam Patalenen vocant indigeant.

Is sane multorum hominum gentes describit:

et quidem in solis praecipitantis occasum

Oritas et Aribes et linigeros Arachotas,

et Satraidam et quicunque ad Parnasi convalles

sunt omnes omnino Arianorum nomine dicti,

qui terram incolunt minus venustam,

sed aridis oppletam arenis et virgultis horridam.

§ 156: Choaspitis (genima) a flumine dicta est, ex vi-
 ridi fulgoris aurei. Idem 37, 54, § 142 de achate usi-
 bus magicis apud Persas inservicente nonnulla prodit.
 Alia complura de gemmis Persicis inseruit Priscianus
 vs. 980 sqq. || — 1076. ἀπὸ, supra scr. ἐπὶ, C; οἶά τε
 H; ὃν βὰ τε HN, hinc ὃν βὰ: ἀπὸ ceq Ald. || — 1077.
 ποταμοῦ Nber et supra scr. in C; σύρουσαι Lb. || —
 1078. αἰεὶ b; γεγηθότες M, γεγηθόντες d. || — 1079. τηλε-
 θάουσι ceq; ἐπήτρημ' eq, ἐπήτρημοι br, ἐπήτρημοι CKY Ald.;
 ἀλλήλοισι LN. || — 1081. ἐγγύς codd. e; τοι om. eq. || —
 1082-1114 in margine habet X; παρ' b, παρὶ LNeogr; τὸ
 χεῦμα o. || — 1083. Καρβανοὶ FKM et pr. m. dr; Καρβανοὶ
 pr. m. H; ἀνιόντι F; ἡλίῳ τ' ἀνιόντι K. || — 1085. τοὶ
 οἱ M Ald. || — 1086. Versum Stephan. Byz. v. Γεδρωσία
 laudat; ἀνατολινὴς Aceq, Γεδρωσῶν C, Γεδρωσῶν g; γαῖα
 AXo. || — 1087. ὠκεανοῦ HM; ἦσι pr. m. E, ἔφ' οἴσι L;
 παρ' αὐγὰς KLNbkmr; αὐθὸν e, sed in margine αὐγὰς. ||
 — 1088. ἐναίουσι G; παρὰ π. beg, πᾶν r, παρποταμῶν
 C. De Scytharum imperio indico v. Peripl. mar. Ery-
 thræi § 38, tom. 1, p. 286. Cf. Indoscythia in Ptole-
 mæi tabulis et Scythia Lmyrica in Tab. Peut. || —
 1090. λαυρ. CXbr, λαβρότατος, ῥόνον AHKMOYdkmz
 Ald., λαυρότατος c; βαλ. om. G. || — 1091. ταπρῶτ' Q. ||
 — 1092. οἱ, supra scripto τοι, K; στόματ'. ἐπὶ μέσση C;
 μέση c; ἐπιδέδραμα HM. || — 1093. Παταληνῆν AEHMb
 dq Ald. = Eam tenoris rationem scholion cod. c [nobis
 H; sed in eo codice scholion hoc non legitur] sic con-
 stituit: ὡς τὸ Περηνῆν τινεὶ δὲ δευτέρως Παταληνῆν
 φασι. = Вывнн. || — 1094. τοὶ τε L; πολέων] ποταμῶν
 d. || — 1095. κλίνοντες ἐπὶ δύοσιν Ed, quæ est in K
 glossa interlinearis. || — 1096. Ὀρείτας KOQ, Ὀρητάς

LNber; Ἀριβάς EOOYd, Ἀρηβάς M, Ἀρραβάς b,
 Ἀραβάς cett. Dionysius metri causa Ἀριβάς scrip-
 serit pro Ἀρήβας. De formis Ἀραβίται, Ἀράβιες,
 Ἀρβίς, Arbi, v. not. ad Arrian. Ind. in tom. 1, p.
 335; λινοχλαίτας Xo, λιλοχλαίτας e, λινοχλαίνας Acq
 Ald.; λιγνοχλαίνους L; Ἀρηγώτας d, Ἀραχωτός, v. l. ap.
 Eust. || — 1097. Σατραίδασ' p, Ἀτραίδασ' Ald.; θ' om. X;
 ὄσσοι τε HMOerg, ὄσσοι N, ὄσοι τε... πάντες ἐπ. Ἀριηνοὶ
 (sed appositis accusativis) C. = Nusquam alias, quod
 sciam, Satraidarum mentio est, sed Sotira Arizæ urbs
 a Ptolemæo et Stephano nominatur: cujus nomen nisi
 in Sotira Dionysius aut alii contraxerint, ut urbis illius
 et regionis vicinæ incolis Σωτραιδῶν nomen inde im-
 ponatur (pro quo corrupte Σατρ. per a hic legitur),
 sicut Paropamisadæ vocati sunt vicina gens quæ re-
 gionem Paropamisio subjectam tenuit, non habeo unde
 me hic expediam, aut in qua Ariane parte Satraidam
 hosce inveniam. = HULLIUS. Cum Dionysio facit Geogr.
 Rav. 2, 4, p. 753: Parthia... habet infra se provincias
 Chorasimon, Soccianon, Sabeon (i. e. Sacon), Para-
 pamsidon, Ariinon (Ἀριγῶν Dion.), Satriadon, Ara-
 cothon. Sulhesse Sarangón vel Darandón mentionem
 credere licet; sed quum apud Ptolem. 6, 19 Drangianæ
 partem Arachosiz proximam Βάτριοι teneant, hos potius
 a Satriadis non diversos esse suspicor. || — 1098. Παρ-
 πανισοῦ ALQ, ὄσσοι τ. πτ. Παρπανισοῦ KN, Παρπαμι-
 σοῖο g, Παρπανισοῖο e, Παρπαμισοῖο s, Παρνησοῖο (supra
 scr. Παρπανησοῖο, quod M habet) Hp Ald., Παρνησοῖο
 NX, Παρνασοῖο CY. Cf. 737. || — 1099. ναυιέοντες ACX
 oq; λεπτή] πτυχί cod. ζ; λεπτής ψάμμου var. lect. ap.
 Stephanos. || — 1100. περπληθ. w et pr. m. r, περιπληθ.

ἀλλ' ἔμπης ζωοῖσιν ἐπαρκέες εἰσι κέλθει·
 ἄλλον γὰρ σφισιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει·
 πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίω,
 πάντη δ' αὖ πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
 1105 χρυσαίης κυανῆς τε καλλὴν πλάκα σαπυροῖο,
 τῆς ἀποτεμνόμενοι βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι.
 Πρὸς δ' αὐγὰς Ἰνδῶν ἐρατὴ παραπέπταται αἶα,
 πασσῶν πυμάτη, παρὰ χεῖλεσιν Ὠκεανοῖο,
 ἦν βράτ' ἀνερχόμενος μακάρων ἐπιέργα καὶ ἀνδρῶν
 1110 ἡἷλιος πρώτῃσιν ἐπιπλέγει ἀκτίνεσσιν.
 Τῷ γαίης ναέτοι μὲν ὑπὸ χροῶα κυανέουσι,
 οσπείσιον λιπόωντες, ἐξιδόμενας δ' ὑακίνθῳ
 πιστάτας φορέουσι ἐπὶ κράτεσιν ἐθείρας.
 Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλέουσι γενέθλην,
 1115 ψάμμον εὐγνάμπτησι λαχαίνοντες μακέλῃσιν·
 οἱ δ' ἴστους ὑφῶσι λινοεργάας· οἱ δ' ἑλεφάντων
 ἀργυροῦς πρισθέντας ἀποξέουσιν ὀδόντας·
 ἄλλοι δ' ἰγνεύουσιν ἐπὶ προβολῆσιν ἀναύρων
 ἢ που βηρύλλου γλαυκῆν λίθον ἢ ἀδάμαντα
 1120 μαρμαίροντ' ἢ χλωρὰ διαυγάζουσιν ἱασπιν
 ἢ καὶ γλαυκίοντα λίθον καθαροῖο τοπάζου
 καὶ γλαυκῆν ἀμέθυστον ἐπηρέμα πορφυροῦσαν·
 παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀΐξει,
 ἀενάοις ποταμοῖσι κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα.
 1125 Ναι μὴν καὶ λειμῶνες αἰε κομῶσι πετῆλοισ·
 ἄλλοι μὲν γὰρ κέγχρος ἀΐζεται, ἄλλοι δ' αὖτε
 ἕλαι τηλεθῶσιν Ἐρυθραίου καλάμοιο. [ποιμαί,
 Φράζεο δ', ὡς τοι σχῆμα καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέ-

Verumtamen viæ adsunt mortalibus idoneæ.
 Aliam enim facultatem terra integram iis præstat,
 nam ubique lapis exstat rubri corallii,
 et ubique in rupibus infernæ venæ tumescunt
 pulchris aureæ cæruleæque sapphiri tabulis,
 quæ excisæ victuale pretium præbent.
 At in ortum Indorum dilecta regio patet,
 omnium extrema, propter oceani litora,
 quam exoriens ad coelestium hominumque opera
 primis radiis sol collustrat.
 Inde terræ habitatores corpore sunt subfusco,
 miroque nitore, ac similes hyacintho
 crines mollissimos in capite gestant.
 Horum alii auri scrutant originem,
 arenamque ligoibus rite curvatis effodiunt;
 alii in tetrinis lini elaborant; alii elephantum
 candidos dentes sectos lævigant;
 alii juxta cursus torrentium anquirunt
 aut virides berylli lapides, aut splendentem
 adamanta, aut viride pellucens iaspin,
 aut flavescens puri topazi frusta,
 dulcemque amethystum suave purpuras imitantem;
 varias enim opes hominibus illis terra producit,
 perennibus fluviis usquequaque irrigua.
 Quin etiam prata semper coma gaudent;
 namque alibi milium succrescit, alibi vero
 silvæ calami Erythræi vigent.
 Jam advertite, ut figuram tibi et flumina referam

pr. m. r; ἰδ' ἐν βέτερι C; ἐν δὲ pro ἰδ' ἐν HLMNBefrn; in
 e supra scriptum ἡδὲ, quod habent EKXYOg, ἰδ' αὐ-
 ρώπεισι O; εἰ δὲ G, ἐν δερρώπεισι H, πεπλ. τ' ἐν ρ. Ald.;
 ῥόπεισι EXbo et sec. man. r, ῥόπασσι d; βασπειαν cor. ||
 —1101. ζωῆσιν CHLMQY. || —1102. σφιν ACGHK
 LMNOY, σφιν X. Cf. 1062. || —1103. ἴστι om. F; κοραλ.
 FX. De curialio apud Indos v. Plinius 32, 11, § 21.
 37, 56 § 153; cf. Anonym. Peripl. mar. Erythr. § 28.
 39. 49. 56. || —1104. αὐ ACFXedkmop, ἐν cett.
 codd., nisi quod γὰρ cod. e. || —1105. κυανίης F,
 κυανίης e; καλὰ g; σαλυφῆροιο K. || —1106. τῆς] τοῦς
 AEFHKLMNOYbcdemrwe; ἀποτίμνοντες HKLMN
 bema, ἀποτίμνοντας ω; ἔχουσι QY. || —1107. ἐρατὴ om.
 LMR; ἐρατεινὴ πέπταται GQX; πέπταται etiam acfoq. ||
 —1108. παρὰ] om. N, παρὶ g. || —1109. βράτ'] ποτ' cd/q, ἦν
 ποτεργμ. cod. e, ἐπ' ἔργα er; ἔργα ἀνδρῶν X. || —1110.
 πρώτοιισιν e; ἀκτίνεσιν CQ, ἀκτίνεσι d, ἀκτίνεσι: EFHL
 MNYZ. || —1111. τῶν γαίης C; μὲν om. be; ἐπὶ χροῶα Cg. ||
 —1112. θεσπεσίην C, ἀσπείσιον d. || —1113. ὑπὸ κροτά-
 φοισιν AKLNOegkmrv et supr. scr. in H; κροτάφοις mgo
 ζ, κροτάφοις M. || —1115. ψάμμον ἐν εὐγν. K; εὐγνάμπτησι e;
 μακέλλῃσιν Co. || —1116. λινοεργάοι. « Telæ quamquam
 possunt ad fabricam vestium linearum spectare, quas
 Indis passim tribuunt, haud dubie tamen in gossypii
 textrina versantur. » Вьянн. At vide Curtium 8, 31, 15 :
 Terra lini ferax : inde plerisque sunt vestes. Philostratus

apud Photium p. 324 : στολὴν δ' εἶναι (τοῖς Ἰνδοῖς) λίθου
 φασὶν ἐγγυροῦ... καὶ βύσσου δὲ τοῦς φανερωτέρους αὐτῶν
 ἰστέλλοι. Clitarch. apud Strabon. p. 719. : Ἰνδοῦς
 ἰσθῆτι λευκῆ χρῆσθαι καὶ σινδῶσι λευκοῖς καὶ καρπάσοις.
 Curtius 8, 31, 21 : Corpora usque pedes carbaso (quod
 est lini tenuissimi genus) velant, ... capita linteis vin-
 ciunt. || —1117. ἀργυροῦς KLbm, ἀργυροῦς E; πρι-
 σθέντας d; ὑποξέουσι πρισθέντας q. || —1118. προμολῆσιν
 KNbeckmr, quod nescio an h. l. sicut vs. 1012 sit re-
 ponendum. προλησιν (sic) Y Cf. Eust.; ἀναβῶν] ἀβῶν
 X. || —1119. ἡτου C, εἰς του βηρύλλου q. || —1120. χλωρὰν
 CLXYdr Ald., χλωρῶ Nqce et supr. scr. e, χλωρῶς Pa-
 raphr. Cf. glauco pingui ap. Plin. 37 § 115; not. ad vs.
 724; διαυγάζουσιν e, διαυγίζουσιν q. Viridem (apfelgrün)
 iaspin in Dekan regione reperiri e Leschenault Relat.
 in Mem. du Museum. tom. 9, p. 257 refert Ritter.
 Erdk. tom. 6, p. 313. || —1121. καὶ om. Y, καὶ καθαροῖο
 IK; τὸ πάζοιο C. || —1122. γλαυκῆν K; ἀμέθυστον CMNO
 Ybdoge Ald. Eust., ἀμέθυσσον Kber; ὑπ' ἡρέμα G; πορφυ-
 ροῦσαν E, πορφυροῦσαν d. || —1124. ἀενάοις CEKMN
 beogr; ποταμοῖς K Ald. || —1125. καὶ om. ML; λειμῶνος
 X. || —1126. ἄλλοις H; γὰρ om. Xd; δ'] τ' r; αὐθις Kkm.
 || —1127. ὄλβον Ald. Ἐρυθραίου poeta dicit pro Ἰνδι-
 κοῦ, ut recte monent Eustathius, Salmasius, Hillius,
 quamvis refragante Bernhardyo. Intelligenda est arun-
 do saccharina, non vero aromatica, ut Eustathius
 ait. Cf. Strabo p. 693, Meier Botan. Erläuterungen
 zu Strabon p. 68. || —1128. ὡς τὸ br; ἐνέποιμι Co,

οὐρά τ' ἠνεμόντα καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
 1130 Ἦτοι μὲν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῆσιν ἄρηρε
 πάσῃσιν λοξῆσιν, ἀλιγκή εἶδει βόμβου·
 ἀλλὰ τοὶ ἑσπερίοι μὲν βουόριοι ὕδασι· Ἰνδὸς
 γαίαν ἀπομήγει, νότιον δ' ἄλὸς ὀδματ' Ἐρυθρῆς,
 Γάγγης δ' εἰς αὐγὰς, δὲ δὲ Καύκασος εἰς πόλον ἀρκτων.
 1131 Καὶ τὴν μὲν πολλοὶ τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
 οὐχ ἅμα ναιετάοντες βιώνουμοι, ἀλλὰ διαμφίς
 κεκριμένοι, ποταμοῦ μὲν ἀπειρεσίου πέλας Ἰνδοῦ
 Δαρδανέες, τόθι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων Ἀχεσίην
 συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν Ὑδάσπης.
 1140 Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ Κώφης τρίτος ἔσπεται ἀργυροδίνης·
 τῶν δὲ μέσοι ναῖουσι Σάβα καὶ Ταξίλοι ἄνδρες,
 Σκόδροι δ' ἐξείης· ἐπὶ δ' ἔσπεται ἀγρία φύλα

ac montes excelsos ipsiusque regionis populos.
 Nam quattuor lateribus est apta,
 obliquis omnibus, ut speciem rhombi exhibeat.
 Atque occidentalibus aquis Indus conterminus
 tellurem designat, in austrum Rubri maris fluctus,
 Ganges in ortum, Caucasus autem ad polum ursarum.
 Multi vero beatique homines eam tenent,
 non una habitantes eodem cognomine, sed seorsum
 divisi: flumini quidem ingenti Indo propinqui
 Dardanenses, ubi Acesinem, dum flexibus de saxis
 defertur, Hydaspes excipit navigiis idoneus.
 Hos Cophes tertius excipitur pellucidis vorticibus.
 Quos inter medii Sabæ Taxilique incolunt,
 Scodri deinceps; quos excipiunt agrestes catervæ

ἐνελοιμι q. || — 1129. ἠνεμόντα o. || 1130. πισύρεσσιν
 CGHo, πισύρεσσιν MZ, πισύρεσσιν d, πισύρησιν q, τρίσσησιν
 Lc et marg. br. Priscian. 1037; ἀρηρε HMZ. || — 1131.
 Respicit Eustath. ad Odys. p. 1387, 47 Rom.; ver-
 sum om. G; πάσῃσιν er, πάσῃσιν celt. codd., ut vid.,
 præter c; λοξοῖσιν f, ἀλιγκῆσιν L; ἐναλιγκῆ e, ἀλιγκῆ δ.
 || — 1132. ἑσπερῆς FLb et pr. man. r; ἑσπερῆν O;
 βουόριον e. || — 1133. νότιος Kkm; ὀδμα τ' KN
 OYO; ἐρυθρᾶς. M. || — 1134. δ' om. eq; εἰς δύοσιν
 A; ἀρκτων i. Orientale Indiæ latus Eoo mari de-
 scribitur; poeta terminum ponens Gangem fluvium
 ita loquitur quasi cum sui ævi geographis Indiam in
 duas partes dirimeret, quarum altera esset intra Gan-
 gem, altera extra hunc fluvium, quem versus meridiem
 fluere non superiore tantum cursu (ut antiquiores
 geographi statuebant), sed inferiore etiam (ut ap. Ptol.)
 statuisset videtur. || — 1135. Versum om. G; τῆ om.
 KO; καὶ τὰ μὲν πολλοὶ καὶ ὄλβιοι var. lect. apud R. Ste-
 phan.; ἔχουσιν] ἔασιν f. || — 1137. μὲν om. Lbr; τέλος
 Ἰνδοῦ c, Ἰνδῶν k. || — 1138. Δάρδανες c. Intelligendi
 sunt Δάρδαι (Megasthenes ap. Strabon. p. 706, Arrian.
 Ind. c. 15) seu Δάρδαι (Nonnus 26, 61), Dardæ (Plin.
 6, 22 § 67. 11, 36 § 111), seu Δάρδαροι seu Δάρδαροι
 (Ptol. 7, 1, 42), οἱ ἐπὶ τὸν χερσὸν στελλόμενοι, quorum
 nomen non apponit Herodotus 2, 103, Daradæ scrip-
 torum indicorum. Etiam nunc Dardu vocantur.
 V. Ritter Erdk. tom. 3, p. 654; Lassen Ind. Alterth.
 1, p. 40; Fr. Hist. tom. 2, p. 434. — λοξῶν] om. K,
 πολλῶν ELr et supr. scr. bd, λοξῶν C, Ἀχισίην X. ||
 — 1139. συρόμενος Fcm. Niceph.; πλωτῶν Km; νήεσσιν
 Co; Ὑδάσπης CXabegr. « Singularis est Dionysii do-
 ctrina, qui Acesinen ab Hydaspī excipi narraverit,
 quamquam ejusdem culpæ habet participem Curtium
 9, 4. Omnibus accuratiora dedit Arrianus 6, 3, 4. »
 Взапн. Curtius l. l. dicit: Acesines Hydaspī confun-
 ditur. Non ita tamen id intelligendum esse videtur ut
 Hydaspis sit major fluvius, cujusque nomen longius
 pertinuerit, si quidem alio loco (8, 9, 8) recte legitur
 Acesines Indum (eum codd.) auget. At vid. Mützell ad
 Cart. p. 772. || — 1140. τῆς δ' KX; καὶ om. r; Κώφης f
 et (supra scr. η) C, Κωφῆν et (supra scr. ζ) ζ, quam
 formam habent Arrianus Exp. 4, 22, 6 et 5, 1, 1,
 Josephus Antiq. Jud. 1, 6, 4, Suidas s. v., Zonaras

p. 1275; τὸν Κώφην cum Dionysii codd. plurimis Strabo
 dicit p. 697. 698 (594, 27 et 53 Did.). Cf. Eustath.,
 Avienus et Priscianus. Ceterum verba τοῖς ἐπι, si pre-
 mere velles, falsa referret Dionysius. || — 1141. Σά-
 βα] Λάβα p. Ceteri codd. et interpr. de Σάβα lectione
 consentiunt. Sobiorum vel Soborum codd. ap. Curtium
 9, 14; τοὺς καλουμένους Ἰβους codd. ap. Diodor. 17,
 96. Utroque loco Siborum et Ἰβους correxerunt editt.
 ex Arrian. Ind. c. 5, Strabone p. 688. 701 (V. tom.
 1, p. 315, 21), Nonno 26, 217; καὶ om. L. Ταξίλοι
 HKLr, Τάξιλοι MOKr, Taxilus Priscian. 1048 (Avie-
 nus nomen hoc omisit), Τοξίλοι e, Τόξιλοι celt. codd.
 Cf. Stephan. Thesaur. s. v. Τάξιλα, Ταξίλης, Τοξίλος. ||
 — 1142. Σκόδροι] Σκόδροι supr. scr. in C, Σκόδροι (γρ.
 Σκόδροι) t et var. lect. ap. Stephanum, qui idem notat
 lectionem Σκόδροι, quam habet Aldina; δ'] θ' CEY;
 ἀγρία] ἀσπετα A. Σκόδροι vel Σκόδροι non sunt Συδράκαι
 vel Ὑδράκαι vel Ὁψυδράκαι, ut Schwabeckius conjecit
 (v. Fr. Hist. tom. 2, p. 415, coll. Geogr. tom. 1, p.
 313), sed ii qui apud alios Σόδροι et Ξόδροι vocantur.
 Diodor. 17, 102, 5: Μετὰ δὲ ταῦτα (post victos Oxy-
 dracas Mallosque) τοὺς παρὰ τὸν ποταμὸν ἐξ ἀμφοτέρων
 τῶν μερῶν κατοικοῦντας, δυναμομένους Σόδρας καὶ
 Μασσάνους, προσηγάγετο. Παρὶ δὲ τούτους τοὺς τόπους
 ἔκτισε πόλιν Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τὸν ποταμὸν μύρλους κα-
 ταξῆας οὐκίτορας. Arrianus 6, 15, 1: ἐπὶ τῇ ἑμβολῇ
 τοῦ Ἀχεσίνου καὶ τοῦ Ἰνδοῦ... ἄλλαι τε προσγιγνόνται
 Ἀλεξάνδρῳ τριακόντοροι καὶ πλοῖα στρογγύλα ἄλλα, ἃ δὴ
 ἐν Ξόδροις ἐναυπηγήθη αὐτῶν, οἱ δὲ ἄλλο ἔθνος Ἰνδικὸν
 αὐτόνομον προσεχώρησαν... Πόλιν δὲ ἐνταῦθα κτίσαι ἐκέ-
 λυσεν ἐπ' αὐτῇ τῇ ἑμβολῇ τῶν ποταμῶν (v. Ritter. tom.
 5, p. 470). Curtius 9, 31 p. 860 ed. Mützell, ubi
 hujus rei meminit, gentium nomina non apponit, sed
 fieri potest ut qui in proxime antecedentibus com-
 memorantur Sadracæ (sic e cod. Palatino legitur; Sa-
 barcæ vulgo) iidem sint cum Xathris Arriani et Sodris
 Diodori, Curtius vero minus recte de Sadracis narret
 quæ Diodorus de Sambastis, Arrianus de Abastanis
 referunt. Sadra urbem ad Acesinen sitam (prope hod.
 Hurizabad) Ferista Persa in historia anni 1005 p. Chr.
 habet, citante Rittero tom. 5, p. 537. Ptolemæus
 quoque (7, 1, 61) Σόδρον oppidum ad Indum fl. collo-
 cat, quamquam multo magis versus meridiem. Ce-

Πευκαλέων μετὰ τοὺς δὲ Διωνύσου θεράποντας
Γαργαρίδα ναιούσιν, ἔθι χρυσοῖο γενέθλην
1116 δαιδαλέην Ὑπανίς τε φέρει θεῖός τε Μάγαρσος,

Peucalensium; post hos vero Bacchi cultores
Gargaridæ considerunt, ubi auri materiem
decoram Hypanis divinusque Magarsus vehunt,

terum Σάδροι, Σάδροι, Σαδράκαι nomen nacti fuerint a fluvio qui indice *Catadru* apud Ptolemæum *Σάδρος* vel *Σάραρος*, apud Plinium 6, 21, 63 *Sydrus* (sic e codd. Silligius edidit pro vulgato *Hesydrus*) dicitur, cujusque nomen sec. Ptolemæum usque ad Indi confluentes pertinet. || — 1143. Πευκαλέων CQ alii. Cf. tom. 1, p. 292, 29 not. τοὺς E; Διωνύσου Ald.; Διωνύσου, Διονύσου, Διονύσου codd. || — 1144. Γαργαρίδα Γαργαρίδα Lbr, Γαρμανίδα k, Μαργαρίδα q, Πανδαρίδα margo H. Stephani. Indicantur Γανδαρίδα, ut jam Salmasius ad Solin. p. 698 monuit; at tamen a corrigendo manum abstinuerunt interpretes, quam eorum ipsius auctoris potius quam scribarum esse videatur. De Gandaridis per totam Pentapotamiam et fortasse ultra dispersis vide Ritterum tom. 3, p. 1087. De auro fluviorum Indicorum v. Megasthenes apud Strabon. p. 711, 718, Herodot. 3, 106, Curtius 8, 31, 18, Plinius 33, 21 : (aurum invenitur) *fluminum ramentis, ut in Tago Hispaniæ... Gange Indiæ*. Recentiorum testimonia affert Mützell ad Curt. p. 775. De metallis in his regionibus v. Strabo p. 699 : καὶ χρυσία δὲ καὶ ἀργυρεῖα οὐ πολὺ ἐπαυθεν (sc. τῆς Σικελίους χώρας) ἐν ἄλλοις ὄρεσιν ἱστορεῖται καλὰ, ὡς ἐδήλωσε Γόργος ὁ μεταλλευτῆς. || — 1145. Ὑσπανίς ο (Cf. *Yspanis* in Geogr. Rav. 2, 4). Ὑσπανίς X; Ὑπανίς pro Ὑφασίς (*Vipasa*) male etiam Strabo p. 686, 691, 710, Diodorus 2, 37, 4, 17, 93, 1, Plinius 6, 21 § 62, Solinus c. 52. Præterea eo Noster peccat quod Hypanin in Gangeticam regionem defluere dicit. — Μάγαρσος sic k et Eustath. et in priscis editt. Priscianus 1051; Μέργασος r, Μάγαρσος cett. codd. Cf. Tzetzes ad Lycophr. 980 : Ἔστι δὲ καὶ Μάγαρσος ποταμὸς ἐν Σικελίᾳ, quæ tamen in quibusdam Tzetze codicibus non leguntur. Magarsum sive Megarsum fluvium alius nemo memorat. Fortassis Zadadrum amnem, qui Hyphasin excipit et Acesine excipitur, intelligendum esse suspicatur Hillius. Bernbardus quid statuendum sit, in medio reliquit. Avienus Magarsu Cymandri nomen substituit vs. 1351 : *Hic Hypanis lateque trahens vaga terga Cymander*. Quod viam interpretationi patefacit. Videlicet in Ptolemæi tabulis ab Hyphasi versus ortum montibus subjacet Κυλινδρινή regio, in qua Diamunas (*Yamuna* sanscr., *Iomanes* Plin., *Ἰωδάρης* Arrian., *Dschuma* hod.) et paullo longius versus ortum Ganges fluvii oriuntur. Prope Diamunam vero Ptolemæus ponit Μάγαρα urbem. Jam facilis conjectura est Diamunam Cylindrinæ (*Kulinda* et *Kalinda* sanscr.) regionis a nonnullis Cylindrum nominatum esse, idque nomen apud Avienum in Cymandrum abiisse, Magarsum autem Dionysii cum nomine urbis propinquæ esse componendum [Fort. etiam ap. Geogr. Rav. 2, 3, ubi : *Ganges, Torgoris, Acesines, in Torgoris latet Margaris*]. Conjecturam aliunde corroborare licet. Nam Wilfordius (*On the ancient geography of India in Asiat. Research., Calcutta* 1822, tom. 14, p. 394) ex eoque Ritterus (*Erdk.*

t. 3, p. 883) nomen *Yamuna* de duobus sororibus ex *Yama* sive *Samana* deo natis olim duobus fuisse fluvii docent, quorum major (hod. *Dchuma*) ad *Allahabad* (i. e. dei urbem), minor ad hod. *Kanodge* Gangi miscetur; utrumque vero fluvium ex *Kalinda* regione oriundum etiam *Kalinda* dictum esse atque minorem eorum etiam nunc *Kalini* nominari. [Nescio an e *Calinda* vel *Calindria* nata sit ἡ *Καλαρπία* nympha, quam Gangis matrem dicit Pseudo Plutarchus De fluv. c. 4.] Igitur fluvii nomen *Cylindros* vel *Calindros* ab ipsis Indis repetere licet; in quo ρ litera interponitur eodem modo quo *Daradas* Indos Ptolemæus *Δαράδρας* vocat. Alios tamen formam *Calindius*, quæ ab indica voce propius abest, usurpasse e Tabula Peutingeriana colligo. Nam qui ibi juxta Gangem ponitur *Calincius* (fuerit *Calindius*) fluvius eique adjacens *Magaris* urbs, a *Calinda* Indorum et *Margaris* Ptolemæi non sunt distinguenda. Lapius quidem (*Recueil des anciens Itinéraires*, p. 308) Tabulæ itinerarium ita disposuit, ut *Magaris* esset hodierna *Mervrud*, *Margianæ* civitas; id vero admitti nequit. Ita Tabula habet :

Nagæ
Palitas 45 m. pass.
Parhe 15
Propasta 75
Aris 25
Thubrassene 40
Aspacora 52
Parthone 15
Magaris 50.

In his quænam sint *Nagæ* (*Nichapour* Lapieo) et *Palitas* nunc non quæro. Quæ autem deinceps sequuntur *Parhe*, *Propasta* (cf. Geogr. Rav. 2, 10 : *Arachotus, Propasta*), *Aris*, aperte sunt Φρὰ (*Farrak*), Προφθασία, Ζάρις (Πάρις codex Isidori Char., tom. 1, p. 253), quorum *Zaris*, *Zareh* lacui apposita, reapse 100 fere m. pass. a Phra oppido abfuisse debet. [Simul hinc patet falsum esse Droysenium qui Phra a Prophthasia non diversum esse putat.] Versamur igitur in via regia, qua per Ariam, Drangianam, Arachosiam et Cabura (*Caboul*) urbem in Indiam iter est. Quom vero viam qua ex Arachosia in Indiam per hod. *Kaboul* regionem itur (a Beste ad Peucaleotin et hinc ad Lahoram urbem), Tabulæ auctor alio loco jam dederit, oppidorum nomina tria quæ inter *Aris* et *Magaris* leguntur, non ad *Kaboul* et *Aspasiorem* regionem, sed ad ipsam Indiam borealem pertinere videntur. Idque partim ex eo colligitur quod supra *Thubrassenen* majusculis literis *Caspire* regio inscribitur (quam haud recte ad *Kaboul* regionem vel nuper nonnulli referri voluerunt), tum vero ex eo quod *Aspacora* oppidum apud Ptolemæum (6, 16, 8) in Sericæ tractu Indiæ contermino, inter Imaum et Casios montes, collocatur, adeo ut a meridionali Imai tractu et *Kaçmira* vel *Abhisára* regione ad borealem

λαβρότατοι ποταμῶν ἀπὸ δ' οὐρεος Ἡμωδοῖο
 ὄρνυμαι προρέουσιν ἐπὶ Γαγγήτιδα χώραν,
 πρὸς νότον ἑλκόμενοι παρὰ τέρματα Κωλίδος αἴης.
 Ἡ δ' ἤτοι προρένευκεν ἐπ' Ὠκεανὸν βαθυδίην,
 1150 ἡλίβατος, ταχίνοισι δυσίμβατος οἰωνοῖσιν·
 τοῦνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικάλουσιν Ἄορνιν.
 Ἔστι δὲ τις θηητὸς εὐρρεῖτην παρὰ Γάγγην
 χώρας τιμῆς τε καὶ ἱερῆς, ὃν ποτε Βάχχος
 θυμαίων ἐπάτησεν, δε' ἠλλάσσοντο μὲν ἄβραι
 1155 Ἀηνάων νεβρίδες ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίτηρον

amniū rapidissimi, qui ex Emodi
 monte profecti ad Gangeticam partem provolvuntur,
 in austrum tendentes ad fines Colicæ terræ.
 At ista in profundam oceanum prominet,
 excelsa, nec celeribus visitata alitibus :
 unde eam homines usurpant Aornin.
 Exstat autem mirabilis locus ad vastum Gangis flumen
 honore et religione auctus, quem Bacchus olim
 iratus calcavit, quum permutarentur molles
 cervinæ pelles scutis, et in censem

montis partem et in Sericam urbs transposita sit. Quo
 quidem erroris genere nihil est frequentius. Similiter
 Megarsum fluvium in Scythia esse Tzetzes prodit, et
 Sericæ nomen in Tab. Peut. a meridie Emodi montis
 adscribitur. Thubrassene nescio an pertineat ad proxima
 regionem quæ indice *Uraça* vocatur, ap. Ptole-
 mæum vero *Οζάρσα* scribitur, et *Taxila* et *Ithuguram*
 oppida habere proditur (Nota *Ithuguras* ab eodem
 Ptolemæo etiam in *Serica* poni). Plinius (6, 23, 73)
 inter Indum et Jomanem gentes montanas commemorat
Cesos (Κεσίους Arriani, *Kekaja* sanscr., ad Hyarotis
 fontes), *Cetribonas* (ad *Çatadru* fl.?) et *Megallos*,
 quorum hi fortasse cum *Megarso* fl. componendi
 sunt. Superest ut moneam θεῖος epitheton sprime
 cadere in divinum *Dchuma* fluvium qui cum Gange
 terram sacram (*Duab*) includit. Ceterum cum Dionysio
 et Avieno conferri meretur locus Geographi Rav. 2, 9,
 ubi hæc : *Iterum est non longe ab ipsa Media patria*
Persarum Assyriorum, Ctesiphontis Peloriarca, quæ
habet sub se provincias, id est Edruzion (Gedrosion),
Gimandriion (i. e. Etymandriion, quos Ptolemæus quoque
habet), Sarradon (Sarangon)... Per quam spatiosissimam
Persarum Assyriorum patriam transeunt plurima flumina,
inter cetera Ydaspis, Aris (Arius Ariæ, nisi cum hoc
confunditur Ἄδρις, quem in Hydaspen influere ait
Ptolemæus), Gymandros, Yspanis, etc. Vides in his
juxta Hydaspen et Hypanin recenseri Gymandrum,
sicut in Avieno cum iisdem fluvii habes Gymandrum,
qui in Gangeticam regionem defluit. Simul vero patet
in Geographo Rav. Gymandrum non diversum esse
ab Etymandro (hod. Hilmend) Arachosiz et Drangianæ,
in eademque provincias perperam transponi
Hydaspen Hypanimque. Quam confusionem ne stupori
Ravennatis imputemus, eo impedimur quod Tabula
Peutingeria vel Gangis fluvii fontes in Drangiana
habet. Mira hæc rerum adornatio hinc in modum
explicanda esse videtur. Constat veteres Persarum
reges tenuisse Indiæ partem, quam Caspiriam complexam
esse ex Herodoto colligitur, quamquæ ad Gangis usque
regionem pertinuisse nihil est cur negemus; regnum vero
Parthorum, quos Persarum nomine Geographus Rav.
aliique introducere solent, ultra Arachosiam non pertinuit.
Nihilosecius Parthi quoque suam quandam habebant
Indiæ Albæ nomine designarent (Isidor. § 19, tom. 1, p.
254). Hanc igitur Indiæ Parthicam cum altera

illa nonnulli ita conflasse videntur, ut qui trans Indum
 fluvii essent in prisca regum Persarum ditione, eos in
 Arachosiam et Drangianam Parthorum transferrent.
 Ex his autem *Cylandros* cum *Etymandro* componebatur,
 nomenque mutavit in *Cymandros* vel *Gymandrus*.
 Nomen sic corruptum deinde de fluvio Gangeticæ
 regionis usurpavit Avienus, similique errore Curtius 8,
 9, 10 *Ethimanthum (Erymanthum, Hymanthum*
var. lect.) una cum *Indo, Acesine, Dyardene* et *Gange*
 inter maximos Indiæ fluvios recenset. *Ethimanthus*,
 inquit, *crebris flexibus subinde curvatus ab incolis*
rigantibus carpitur: ea causa est, cur tenues reliquias
jam sine nomine in mare emittat. Quamquam hæc
 in *Etymandrum Drangianæ*, quippe qui in *Zareh*
 lacum exit, non satis quadrant, hunc ipsum tamen
 intelligendum esse recte monet Ritterus tom. 8, p. 63.
 Cui obloquens Mützellius (ad Curt. l. l.) non meminit
 quæ res sit luculenter patere ex Arriano (cf. *Itin. Alexi*
c. 87), qui inter magnos fluvios ὁ εἰς τὴν ψάμμον ἀρα-
 νίζονται, etiam *Etymandrum*, ὃς διὰ Ἐυεργετῶν βεῖ,
 commemoravit. || — 1146. λαβρότατος *iv*, λαυρότατος
Kbdm, λαυρότατος *r*, ἑβρότατος *Lg*; in *g* glossa addita
 πλουσιώτατοι; ἀπ' οὐρεος *H*; Ἡμωδοῖο *K*. || — 1147.
 προρέουσιν *CKeq* et correct. *d*, προχέουσιν *pe*, προρέ-
 ουσιν *Mz*; γαγγήτιδα *EXYd/so* Ald. || — 1148. ἑλκόμενοι
EHKMYQz, ἑλκόμενοι (οἱ apposito) *C*; παρὰ] παρὶ *eoq*
 Ald., μετὰ *X*; τέρμα *Gog*; αἴης] ἀκρῆς conj. Salmasius,
 Holstenius, Spohnius, præter necessitatem. || — 1149.
 δῆτοι *HNOYegimq*, ἦ δῆτοι *r*; προρένευκεν *o*. || —
 1150. ἡλίβατος *w*; ταχίνοισι *i*; οἰωνοῖσιν *N*, οἰωνοῖσι
 cett.; ἐπικάλουσιν *Nbr*. || — 1151. Aornin petram,
 quam ad Indum ponunt Alexandri scriptores (Arrianus
 Exp. 4, 28, Ind. 5, 10; Diodor. 17, 65; Curtius 8, 11,
 Strabo p. 688) Noster ad ultimam Indiæ removel,
 sicuti etiam Nysam et stelas Bacchicas. Quæ quidem
 non errore commissa, sed certo consilio ita adornata esse
 nullus dubito. Ceterum Ἄορνιν, Aornin, pro Ἄορνον,
 habes etiam apud Curtium 8, 11 p. 787 ed. Mützell.;
 idem reponendum apud Pseudocallisthenem 3, 4, p.
 99 not., ubi codd. Ἄορνιν. Idem denique latet in no-
 mine *Arni* Tabulæ Peutingeriae. || — 1152. τις om.
H, ἔτι *e*; ἔστι δὲ τις γὰρ θηητὸς Ald.; εὐρρεῖτης *Cb*, εὐρρεῖ-
 εης *Yp*, εὐρρεῖτην correct. *d*, εὐρρεῖτην *e*; παρὶ *o*. || — 1153.
 τε om. *eq*; ὃν τε Βαχχ. || — 1154. ἠλλάσσοντο *CEHbrz*,
 ἠλάσαντο *X*, ἠλάσαντο *M*, ἦλασσον *c*, ἠλλάξαντο *f*;
 ἄβραι] γεραῖ *C*, αἄραι *M*, et pr. *H*. || — 1155. λιναίων
 νευρίδες Ald.; νευρίδες *KYXdP*; ἐς prius om. *bor*. || —

θύρσοι μαϊμύονται καὶ ἐς σπειρήματα δρακόντων
 ζωστήρες θ' ἑλικές τε πολυγνάμπτῃς ἑλίνοι,
 ἤμος δ' ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίτησαν ἑορτήν.
 Γούνεα Νυσαίην μὲν ἐφημίζαντο κλέυθον,
 1160 κόσμῳ δ' ἐστῆσαντο σὺν υἷασιν ὄργια πάντα.
 Αὐτὸς δ' ὀπότε φύλα κλαιίνων ὄλασεν Ἰνδῶν,
 Ἡμωδῶν ὄρέων ἐπαθήσατο, τῶν ὑπὸ πέζαν
 ἑλκεται ἡφίοιο μέγας βόος Ὀκεανοῖο.
 Ἐνθα δὴ στήλας ἐρύσας περὶ τέρματα γαίης,
 1165 καγγαλῶν μετὰ χεῦμα κατήλυθεν Ἰσημνοῖο.
 Τόσσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν
 ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλδωνται
 μυρίοι, οὐδ' οὐκ ἂν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
 θνητῶς εἰν' ἰοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
 1170 Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμελίια τορνῶσαντο,
 καὶ βαθὺν οἶμον εἰδείξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης·
 αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίῳ διετακμήραντο,
 ἄστρα διακρίναντες, ἐκλήρωσαντο δ' ἑκάστῳ
 μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.
 1175 Τῷ ῥα καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν ἔλλαχ' ἑκάστη,
 ἢ μὲν γὰρ λευκὴ τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται,
 ἢ δὲ κελαινοτέρη, ἢ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν·
 ἄλλη δ' Ἀσσυρίης ἐναλιγκίη ἀνθεὶ μιλίτου,
 ἄλλαι δ' ἄλλοῖαι· τῶς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεὺς.
 1180 Οὕτως ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται.
 Ὑμεῖς δ' ἠπειροὶ τε καὶ εἰν' ἄλλ' χαίρετε, νῆσοι,
 ὕδατά τ' Ὀκεανοῖο καὶ ἱερὰ χεῦματα πόντου
 καὶ ποταμοὶ κρῆναι τε καὶ οὐρεα βησσήεντα.
 Ἦδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης,
 1185 ἦδη δ' ἠπείρων σκολίων πόρον· ἀλλὰ μοι ὑμῶν
 αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

thyrsi irascerentur, et in spiras serpentum
 baltei traducesque vitis flexuosae,
 tum quum vecordia dei sacra respuerent.
 Inde vero Nysseam dictitarunt viam,
 atque cum liberis omnes caeremonias rite instituerunt.
 Ipse autem quum fuscas Indorum gentes profligasset,
 Emodos montes adiit, quorum sub ora
 ingens cursus orientalis oceani volvitur.
 Duas ibi columnas in finibus terrae constituit,
 exsultansque ad Ismeni fluenta revertit.
 Tot igitur per orbem sunt gentes conspicuae.
 Alii autem hic illic regiones pervagantur
 innumeri, quos nemo perspicue rettulerit
 hominatus, quum soli dii omnia facere possint.
 ipsi enim prima tornarunt fundamenta,
 profundosque tractus exhibuerunt immensi maris,
 et ad certam rationem vitam omnem composuerunt,
 sideribus distinctis, ac suam cuique
 partem maris vastaeque continentis assignaverunt.
 Inde etiam varias formarum naturas singulae sunt
 sortitae; alia enim alba existit et argillosa,
 alia fulva, alia ad utriusque ingenium accessit,
 alia tandem Assyriae rubricae flori consimilis,
 aliae alia indole; sic enim magno Jovi visum.
 Inde inter homines diversissima quaeque exstiterunt.
 Vos autem salvete, continentes marisque insulae,
 et oceani undae, et sacri pelagorum cursus,
 fluviique ac fontes et montium saltus.
 Jam enim omnis maris fluenta emensus sum,
 et regionum tractus obliquos; ac carminum
 ipsis a divinis praemium mihi dignum contingat.

1156. μαῦνόντο *Y*, μαϊμύωντο, μαϊδώντο, μαϊμόντο
 var. lect.; εἰς *KZ*; σπειρήματα *H*; εἰλημα *i*. || — 1157.
 πολυγνάμπτῃς *CMO*, πολυγνάμπτῃς *Ndeog*, πολυγνάμπτου
K Labimr, πολυγνάμπτου *Yd Ald.*, probante Spitznoro
 de versu her. p. 63; πόλυγνάπτου *i*; ἑλίνοι] τε λανοῖο
N, ἑλίνοιο *Y*, ἑλίνοιο *O*, ληνοῖο *eg*. || — 1158. τῆμος
KLQ; ἤμος δ' ἑτ' ἀφραδίῃσι *Y*; θεῶν *eg*; ἀτίτησαν *CEF*
KLNYQX, ἀτίμασαν *g*, ἀτίμασιν *e*. || — 1159. « In his
 et seqq. Noster ab Apollonio 2, 905 profecit. » Βλαπην.;
 Νυσαίην *Cceog*, Νυσαίην *cett.* || — 1160. υἷεσιν *d*, υἷασι
Feg; πάντες *b*. || — 1161. δ' om. *c*; ὀπότε *Fbeog*; ἑσθίσαν
Lbr. var. lect. ap. Stephanos. || — 1162. ἀπεθήσατο *e*; τῶν
 δ' ὑπὸ *FNeq*. || — 1164. δύο *AKQXY*; ἐρεῖσας *CFMYXa*
defaric, pr. man. *H*, sec man. *E*; στήλας *Q*. De columnis
 Bacchicis cf. vs. 623. || — 1165. κατὰ χεῦμα *C*, ποτὶ χεῦμα
H; κατήλυθεν *bd*. || — 1166. τόσοι *o*; ἴασιν *b*. || —
 1167. ἐνδοθεν ἔνθα *e*, (γρ. ἔνθα καὶ ἔνθα) *g*. Ante Bern-
 hardyum edebatur ἠπείρων, quod ego e *codd.* meis
 non enotavi. Certe in *EFH*, quos haec scribens teneo,
 legitur ἠπείρους, cujus lectionis testes Bernh. citat

CUcdeog; ἀγορεύσαι (addito *ai*) *C*; ἐριφραδέως *CHZ*. || —
 1169. δὲ om. *o*; ῥέα ταῦτα *k*. || — 1170. αὐτὴ *o*; αὐτοὶ
 καὶ γὰρ πρῶτοι *C*; αὐτοὶ δὲ καὶ πρ *L*; πρῶτοι *Neg*; θεμελίια
BXδρζ. || — 1173. διακρίνοντες *eg*; ἐκλήρ. *eg*; ποταμοῖο
coqe; ἠπείροιο ἀπάσης *k*. || — 1175. ῥυσμῶ *BMOYXce* et
 sec. man. *C*; ῥυγμοῦ *b*; ἔλλαχ' *CX*. || — 1176. ἀργινόεσσα *C*,
 ἀργανόεσσα *e*, ἀργιλόεσσα var. lect. ap. Eust. || — 1177.
 κελαινοτία *H*; ἀμφοτέρων ὑπὸ μορφήν *KLNbdnw*, ἀμφ.
 ὑπὸ μορφή *A*, ἀμφ. ὑποφαίη *i*. || — 1178. Ἀσσυρίης *ceog*,
 αὐ Συρίης *e*; ἀνθεσι *CBMNXdspqte* Ald., Paraphr.,
 Nicephor. Ceterum Assyria militus est Sinopica. || —
 1179. τῶς *bq*; ἐφράσατο *Ac*, ἐφράστο *e*, ἐφράζατο (sic)
O, ἐφράζετο *eg*, ἐφράσατο *k*. || — 1180. οὕτω δ' correct.
Dt, Ald.; ἀνθρώποισιν *CNdegr*, ἀνθρώποις *e*; ἐτέροια *o*,
 ἑτερηία *O*. || — 1181. χαίρεται *e*. || — 1182. ὕδατ'
 ὀκεανοῖο *CXeo*; κόματα *k*. || — 1183. Versum om. *c*;
 καὶ κρῆναι τε *eg*; τε om. *o*. || — 1184. μὲν om. *X*;
 ἀνέδραμεν *e*. || — 1185. ἦδ' ἠπείρων *eg*; ἠπείρων τε
X; σκολίων *FNe*. || — 1186. μεγάρων *e* et margo *c*;
 εἰοῖ *d*; εἴη ἀντάξιος *X*.

RUFII FESTI AVIENI

DESCRIPTIO ORBIS TERRÆ.

- Qua protenta jacent vastæ divortia terræ,
et qua præcipiti volvuntur prona meatu
flumina per terras, qua priscis inclita muris
oppida nituntur, genus hoc procul omne animantum
5 qua colit, Aoniis perget stilus impiger orsis.
Ardua res, Musæ. Deus, en deus intrat Apollo
pectora, fatidicæ quatiens penetrabilia Cirrhæ.
Pierides, toto celeres Helicone venite,
coccinat et Phœbo vester chorus; oceanumque
10 carminis auspiciis primum memorate, Camenæ.
Oceani nam terra salo præcingitur omnis,
parva ut cæruleo caput effert insula ponto;
(5) nec tamen extremo teres est situs undique in orbe,
qua colitur populis, qua tellus paret aratro,
15 sed, matutino qua cælum sole rubescit,
latior; accisi curvatur cespitis arvo;
cætera protentus. Tria sunt confinia terræ
unius: est primum Libyæ, Europæque Asiæque.
- (10) Æquore ab Hesperio qua se salis insinuat vis,
20 terrarumque cavis illabitur, arduus Atlas
qua juga celsa tumet, Libyæ sese explicat ora;
finis huic Gades, septenaque gurgite vasto
ora procul Nili, Phariorum hic gleba recumbit,
et Pelusiaci celebrantur templa Canopi.
- 25 Europæque dehinc lævum est latus, at procul ambas
una Asia, inclinans geminis se cornibus, urget
desuper, ac rupti divortia continet orbis.
Europam atque Asiam Tanais disternit amnis
- (15) Hic se Sarmaticis evolvens finibus arte,
30 scissus Araxeo prius æquore, jam suus unda
effluit in Scythiam; procul hinc Mæotida Tethyn
intrat, et inserto freta pellit vasta fluento,
Ismaricique riget semper flabris Aquilonis.
At qua piscosi gurges strepit Hellesponti,
35 vis obliqua sali tepidum procumbit in austrum,
terrarumque trium modus est mare, donec in alti
ora procul Nili late Thetis efflua serpat.
Altera pars orbem telluris limite findit.
- (20) Cespes terga jacens Asiæ succedit in oras,
40 immensusque modi protenditur: hic latus artans
Caspia contingit freta desuper, atque tumentis
proximus Euxino est. Asiam conterminus iste
Europamque secat. Tellus sese altera in austrum
porrigit, insertoque sinus interjacet agro:
nam sinus hic Arabum, sinus hic Ægyptius unda

Versum numeri inclusi Periagesin Dionysii spectant.

Geogr. II.

æstuat: et Libycis Asiam discernit ab oris. (23)

Sic diversa fuit sententia, rite quis orbi
limes haberetur. Totum hoc circumlatrat æstus
et maris infesti moles ligat. Una furenti
natura est pelago, pelagi sed nomina mille, 50

æquor ut innumeris terrarum admoverit oris
Qua se blanda satis intendunt flabra favoni,
Hesperium oceano mare terras intrat ab alto. (20)

Axe Lycaoniæ rursus facis atque ubi dura
belligeratores nutrit tellus Arimaspas, 55
nomine Saturni late jacet æquoris unda.

Hic densata sali stant marmora, pigraque ponti
se natura tenet, nunquam ruit effluus humor:
mortuus hic Graio perhibetur gurgis in usu,
denique quod lento stupeat plaga salsa profundo, 60
vel quod sole carens pars orbis tetra rigescat.

Vix hebes has oras ardor Titanus adflat,
vix evecta dies illuminat, omneque late
pingue tenebrosa cælum subtextitur æthra. (25)

At qua prima dies rutilo sustollitur ortu,
aureus et tremulas late rubor inficit undas,
Eoum pelagus, freta dicunt Indica ponti.

Propter Erythræi tenduntur dorsa profundi,
Æthiopumque salum diffunditur. Hic notus æthram
urit, et hic æstu radiorum Phœbus anhelo 70

arva coquit; sterilis regio est, et inhospita late
aret humus, cassæque solo torrentur arenæ. (40)

Oceanus sic cuncta vago complectitur æstu,
undique sic unus terras interminus ambit,
innumerosque sinus cavat illabentibus undis 75

desuper. E multis celebri sub nomine tantum
quattuor infuso late sale terga dehiscunt.

Primus in orbe sinus vasti maris æquora gignit, (45)

gurgitis Hesperii. Procul hic protentus in oras
faucibus a Libycis æstum trahit, atque ubi lætam
cespite sub pingui pandit Pamphylia glebam,
deficit et curva sinuatur litoris ora.

Alter item est primo brevior majorque duobus.
Hic prolapsus, aquas boreali fusus ab alto,

terga procelloso turgescit Caspia fluctu: 85

Hircanum hoc pelagus pars nominat. Hinc duo rursus (50)

ora patent ponti; geminus sinus æquoris intrat,
telluremque cavat, qua se notus axe tepenti
erigit. Horum unus vada longe Persica fundit,

Caspia conversus procul in freta; porrigiturque 90
quartus Arabs: tumet hic rapido per aperta fluento,
Euxinumque salum videt eminus. En tibi rursus (55)

- æquoris Hesperii tractus loquar : istius unda
lambit terga soli, qua se vagus explicat orbis.
- 95 Nam vel cæruleo loca circumplectitur æstu,
(60) vel celso demissa jugo confinia radit,
mœnia vel fusi præstringit gurgite ponti.
In zephyrum tellus extenditur, oraque terræ
ultima proceras subducit in astra columnas.
- 100 Hic modus est orbis, Gadir locus, hic tumet Atlas
(65) arduus, hic duro torquetur cardine cælum,
hic circumfusus vestitur nubibus axis.
Et primum ruptas se pontus Ibericus illinc
(70) inserit in terras; caput autem principiumque
- 105 Europæ et Libyæ est. Mediis infunditur oris,
irreperitque salum. Scopuli stant ardui utrinque :
unus enim Europam, Libyam procul adspicit alter.
Sic discreta freto proceras cacumina celsis
emicuere jugis, sic intraut saxa profundum,
- 110 sic subeunt nubes, sic cælum vertice fulcit
Maura Abyla, et dorso consurgit Iberica Calpe.
Gallicus hinc æstus provolvitur. Hic super urbem
(75) Massiliam gens Graia colit, Ligurumque tumescit
æquor, et indomito tellus jacet Italia regno.
- 115 Ausonis hæc regio est; publi genus ab Jove summo.
Qua se flabra trucis boreæ per inhospita terræ
eructant cœlo, populis caput Æneadarum.
Alba dehinc cautes est terminus; hæc freta propter
(80) Trinacriæ summi consurgit litoris ora.
- 120 Evolvuntur item vada fusi cærulea ponti,
insula qua Cyrenus fluctu madet alludente,
litoris ostriferi protendens latius undam.
Sardiniamque dehinc moles circumflua cingit
æquoris, et cano spumant freta concita fluctu
- 125 Hinc Tyrrhena sali sunt agmina, qua notus axem
humidus inclinat; qua lux se rursus eoa
(85) emergit pelago, Siculi maris æstuat uada,
obliquumque quatit gurges protentior altum
usque in saxosi Pachyni juga. Plurimus inde
- 130 in Cretam trahitur ponti tumor, hicque procut se
inclinat rupes, atque obvia fluctibus altis
ingreditur pelagus Gortynia mœnia juxta,
ac procumbentis sola propter pingua Phæsti.
Prona mari cautes extenditur, ut ferus ora
- 135 est aries, ulroque minans petit obvia fronte
(90) denique sic olli nomen prior indidit ætas;
nec minus Italiam cornu prospectat acuti
litoris, et rapidi perflatur Japygis ortu.
Hinc se rursus aquis Hadriatica marmora fundunt
- 140 in boream, zephyrumque dehinc deflexa parumper
alta petunt, raucos penitus repentina fluctu;
hic sinus Ionius curvatur litoris acta,
(95) cespitis et gemini tellus irrupitur alto.
Nam qua cæruleis pontus sese inserit undis,
- 145 Illyris in dextris pandit regionibus agros,
Æmathiamque super sulcat genus acre virorum;
Ausonidum læva est. Hinc longo cespite tellus
funditur, et varia populorum pube domantur
arva soli. Trina hæc pelagi circumtonat unda :
nam qua se zephyri sustollunt flabra, profundum 156
Tyrrheni est pelagi; qua se notus erigit æthra, (100)
Sicanum late fluitat mare; qua procul autem
spirat ab eo pulcher regionibus eurus,
Ionii sunt terga sali. Sic Italia tellus
ut circumfusus latus amplum lambitur undis. 155
Efflua post Siculi moles evolvitur alti,
inque notum late vada ponti cærulea serpunt,
donec arenosas attollant æquora Syrtes,
infidumque rati tenuent mare : languida quippe (105)
æquore jam fesso sese trahit unda per ambas. 160
Cretæisque jugis, vix Syrtes inter oberrans,
parcior, et tenui prætexens ima fluento.
Montibus ab Siculis capit autem pronam meatum. (110)
Rursus ab Idæa Salmonide porrigit æquor
se geminum : nautæ Pharium dixere profundum,
quod procul in Casiæ vergit confinia cautis; (115)
Sidonique dehinc late salis æstuat unda,
Issicus immodico donec sinus ore pateat,
æquoris et nostri sit terminus, arva ubi late
pinguia proceris Cilicum versantur aratris. 170
Curva salo forma est; hinc sese marmora ponti
in zephyrum torquent, ac flexu lubricus errat
gurges, et exesas illabitur unda lacunas. (120)
Sic virosorum prolaxa volumina sese
sponte cerastarum facili sub viscere curvant,
sic spiras crebro sinuat draco, seque vel orbe 175
colligit inclinans, vel pronis agmina longe
tractibus absolvit : stridet nemus undique totum,
pestifero afflatu serpens vagus inquinat æthram.
Haud secus illapso penetrantur litora fluctu, (180)
et rursus tellus init æquora; jugis ubique
inugitus pelago est, gemitu loca cuncta resultant.
Imminet hic late Pamphylia, subluit illic
unda Chelidonia, illis murmurat æquor,
sæpius et crebra spumescunt æquora rupe. 185
Terminus hic cautes Patæreidis eminet arcis,
ac rursus in zephyrum vada semet cærulea curvant.
Hic salis Ægæi tractus tonat, inque Bootis (130)
plaustra dehinc rapidi flectuntur marmora Nerei,
saxosis Sporadam sæpe oblectantia ripis :
non aliud tanta consurgit mole profundum,
non sic curva Thetis fluctu tumet. Extimus olli
in Tenedum cursus, pelagi caput incipit Imbro. (135)
Cespitis hinc proni protendens dorsa Propontis
flatibus ex boreæ tepidum procumbit in austrum,
immensæque Asiæ populos alit ubere terræ.
Hinc artas inter fauces atque obvia saxa
Thracius angustas discludit Bosphorus oras, (140)
Bosphorus Inachiae subvector virginis olim.
Nam vicina sibi stant litora, terraque parci
faucibus oris hiat, pronam sinus evomit undam :
proxima non alibi tantum divortia cernas

cespitis : hac pecoris dorso sternacis in æquor
 Inachis illata est : sic pectus canduit ira,
 205 pellicis et tanto divam dolor extulit igni.
 Illic instabili fama est sale saxa moveri,
 inferrique sibi flabris urgentibus oras;
 hic rigidas errare ferunt per marmora cautes,
 et nunc ora sali vastas præterendere rupes,
 210 nunc aperire sinum. Gemit amplo murmure pontus,
 seu quod collisas Thetis indignata per arces
 sæviat objectis, seu quod brevis exitus undas
 exserat, et strictis eructet faucibus æquor.
 (146) Interius lato Pontus se gurgite fundit,
 215 undarumque procul latus explicat, aurea Phœbi
 qua rota purpureo repetit convexa sub ortu.
 Sic obliqua maris panduntur denique dorsa
 ut matutinis inclinent æquora habenis,
 longior ac boreæ concedat gurges in axem.
 220 Pontus enim nostræ sinus est amplissimus undæ.
 Hic Asia ab lævis præcingitur, Europamque
 excipit, adversusque dehinc se Thracius artat
 Bosphorus, et tenui vix panditur oris hiatus.
 At qua diducto Pontus distenditur æstu,
 225 et porrecta mari terræ juga longius intrant
 in pelagus, tractuque vago sua litora linquunt,
 (150) cespite Paphlagonum prodit saxosa Carambis.
 Altera se cautes similis procul arietis ori,
 dura pruinoso qua torpet Taurica cælo,
 230 exserit, et tenta late premit æquora fronte.
 Eminus ista notum videt, arctos eminus illa.
 Porro inter fluctus ac fusi marmora Ponti
 proxima celsorum sic vago sibi dorsa locorum,
 quamvis vasta sali moles interfluit arces,
 235 ut gemini sit forma maris. Sed brachia Pontus
 (166) finibus arctois eorū lucis in ortum,
 et qua prona dies atris involvitur umbris,
 molliter inclinans, Scythici speciem facit arcus :
 at tepidi de parte noti directior ora,
 240 continuumque jacens rigidi sub imagine nervi
 tenditur : excedit confinia sola Carambis
 (160) in boream vergens. Boreali rursus in arcto
 ore sinus patulo Mæotidis atra paludis
 æquora prorumpunt : Scythia late barbarus oras
 245 incolit, et Matrem Ponti cognominat undam.
 (168) Sola parens Ponto, genitrix hæc sola fluente est,
 hoc se fonte trahunt vaga glauci marmora ponti,
 Cimmerico prolapsa sinu. Nam Bosphorus illic
 Cimmericus fauces aperit, circumque superque
 250 Cimmerici gens dura colunt. Hic ardua Taurus
 in juga consurgit, cœlumque cacumine fulcit,
 verticis et celsis late caput inserit astris.
 Huc mirante salo quondam sese intulit Argo
 Thessala, et innantem stupuerunt æquora cymbam.
 255 Sic vasti moles pelagi interfunditur oras,
 sic se forma maris toto procul explicat orbe,
 (170) Nunc tibi tellurem versu loquar. Incute docto,

Phœbe, chelyn plectro. Musus intermina vita
 permanet, et memori laus semper pullulat ævo.
 Indefessa tuæ sint mentis acumina, lector, 260
 sudorisque mei patulo bibe carmine rictu :
 dulcis in his haustus, meritum grave, gratia perpes.
 Ergo solum terræque Libystidis ora per austrum
 tenditur, eorū procul in confinia lucis. (176)
 Gades principium est. Caput hujus cespitis autem 265
 artius angusto conducit litora tractu,
 oceanique salum cuneo subit; istius oræ
 terminus immensis Arabum concluditur undis :
 at latus hoc terræ diffusius explicat agros,
 arvaque tenta patent. Hæc pingui cespite tellus 270
 Æthiopum est nutrix, qui nigros propter Erembos (180)
 extremi Libyæ curvo sola vomere sulcant;
 et rursus Æthiopes soli subjecta cadenti
 arva tenent. Sic scissa virum gens ultima terræ
 incolit; hos afflant rutilæ incunabula lucis, 275
 hi jam præcipitis terrentur solis habenis.
 Propter proceras zephyri regione columnas
 Mauri habitant. His fluxa fides, et inhospita semper (188)
 corda rigent; trahitur duris vaga vita rapinis.
 Proxima se late Numidarum pascua tendunt, 280
 Massylique super populi per aperta locorum
 palantes agitant. Certi laris inscia gens est :
 nunc in dumosas erepunt denique rupes, (190)
 nunc quatiant campos, nunc silvas inter oberrant 285
 conjugibus natisque simul; cibus aspera glando
 omnibus; haud ollis sulcatur cespes aratro,
 non his mugitus pecudum strepit. Incluta post hos
 mœnia consurgunt Tyriæ Carthaginis : illa (196)
 urbs Phœnissa prius, Libyci nunc ruris alumna,
 paci blanda quies, et bello prompta cruento. 290
 Ast hinc in Syrtim præceps ruit unda minorem
 ulteriusque dehinc qua lux se reddit Olympo,
 major vasta sibi late trahit æquora Syrtis, (200)
 infidumque rati pelagus furit : ardua quippe 295
 undarum moles Tyrrheno cogitur æstu,
 curvatumque salum quatit amplo litora fluctu;
 ecce alias lento proreperit gurgite Nereus,
 undaque vix tenuis siccas præterit arenas.
 Immemor ergo modi semper natura duabus
 Syrtibus, et classem fors crebro cæca fatigat. 300
 Ambarum medio procera Neapolis arcem (206)
 subrigit; hanc rursus gens late prisca virorum
 Lotophagi includunt. Durosque Nasamonas inde
 aspice, quæis quondam populorum examina multa
 versavere solum, multos sonuere per agros 305
 balatu pecudes; nunc lati jugera campi (210)
 et grege nuda jacent, et sunt cultoribus orba.
 Ausonis hæc duro vastavit dextera bello;
 Ausonis invicti gens roboris una per orbem 310
 arma tulit; pubem Latiam ferus horruit Ister,
 Romanas aquilas Rhodanus tremit, Italidum vi
 mœsta paludivagos Germania flevit alumnos.

- Illi cæruleas attingunt æquoris undas;
 at qua navigero tellus discedit ab æstu,
 315 innumeræ gentes, populorum examina mille
 arva tenent. Hic fata canit venerabilis Hammon,
 mugit arenosis nemus illic denique lucis.
 Astat Cyrene propter vetus, erigiturque
 urbs proceras arces, et Apolline dives alumno;
 320 Marmaridæ juxta, procul hi tamen ultima regni
 Ægypto inclinant; tergo Gætulia glebam
 (315) porrigit, et patulis Nigretæ finibus errant.
 Protinus hinc Garamas late confinia tendit,
 trux Garamas, pedibus pernix et arundinis usu
 325 nobilis. At quantum terrarum interna recedunt,
 ut procul oceano tellus vicina madescat,
 Æthiopum populos alit ampli cespitis ora.
 Terminus Æthiopum populos adit ultima Cerne.
 (320) Post Blemyes medii succedunt solis habenas,
 330 corpora proceri, nigri cute, viscera sicci,
 et circumvincti nervis exstantibus artus.
 Hi celeri molles currunt pede semper arenas,
 nec tamen impressæ relinquunt vestigia plantæ.
 Eminus evolvunt hinc sese pinguis Nili
 335 flumina, et intenti prolabitur æquoris unda.
 Hic qua secretis incidit flexibus agros,
 Æthiopum lingua Siris ruit; utque Syenen
 cæruleus accedens diti loca flumine adulat,
 nomine se claro Nilum trahit, inque jacentem
 340 Ægyptum fusus fluctu premit arva marito,
 (325) fecundatque solum. Procul illinc agmina cogit
 in boream, scissusque vagis anfractibus æquor
 proserit, et ponto septem ferus explicat ora.
 Non olli compar quisquam fuit, inclyta quamquam
 345 undique se totis eructent flumina terris.
 Nilus et immensos ulnam dispergit in agros,
 et fovet invecto sata gurgite; Nilus honorem
 telluri reparat; Nilus freta maxima pellit.
 (330) Hic Asiam ab Libya disternit, axe favoni
 350 secernens Libyam, redeuntis solis ab ortu
 disjungens Asiæ medio confinia fluctu.
 Nec procul illa virum gens incolit, artibus olim
 quæ prior humanas leges et jura notavit,
 vomere quæ duro, quæ longi pondere aratri
 355 sollicitavit humum, quæ fetus edere sulcis
 (335) tellurem docuit, quæ cædens partibus æthram
 prodidit obliquo solem decurrere cælo.
 Istius ergo tibi formam regionis et oræ
 (340) expediam versu. Blandus prætenditur aer,
 360 prodigus herbarum cespes jacet, aspera nusquam
 culmina consurgunt, portus cavat ora frequentes;
 quicquid terra dehinc redeuntis sufficit anni
 tempore, præ cunctis stupeas specieque modoque.
 Trina loco frons est, sed latior axe Bootis,
 365 luce sub eoa constrictior, usque Syenen
 (345) tenditur, unde pii volvuntur flumina Nili.
 Hic urbs est Thebæ, Thebæ quæ mœnibus altis
 præcinxere larem, Memnon ubi Tithoneus
 suspectat roseas Auroræ matris habenas. (350)
 Pars quæ cyaneo discedit ab æquore, septem 370
 oppida sustentat; notiam pars vergit in oram,
 et modus est olli Serbonidis alta paludis;
 altera pulsatur genitabilis ore favoni.
 Hic urbem posuit Pelææ dextera gentis.
 Hic inter celsas late surgentia nubes 375
 (355) templâ Sinopæi Iovis astant nixa columnis,
 divite saxorum circumvestita metallo,
 auro fulta gravi, niveo radiantia dente.
 Nec minus hic speculæ vertex subducitur, ex quo
 cernere sit longe Pallenidis intima terræ. 380
 At qua surgenti terræ pars conscia Phœbo est,
 (360) aggere murorum Pelusia mœnia surgunt.
 Gens hic docta sali tumido freta gurgite currunt,
 inque procellosos lembum convertere fluctus
 ludum habet, et rauca vitam producit in unda. 385
 Talis forma jacet Libyæ, talique recessu
 ab zephyro eorum tellus incumbit in axem.
 Istius extenti sola cespitis undique sulcant
 gentes innumeræ, quæ sparsæ litore longo (365)
 390 oceani australis vada late cærulea tangunt,
 et quæ multimodis media tellure agitant
 arva domant, et quæ Tritonidis alta paludis
 ut circumfuso populorum examine cingunt.
 Nunc tibi et Europæ fabor latus. Hæc, ubi terras (370)
 intrat Atlantei vis æquoris, accipit ortum. 395
 Unus utramque salis fluxus secat, et procul unum
 distinet os ambas; eadem insinuatio ponti
 Europam et Libyam rapido disternit æstu:
 sed prior illa tamen tepido perfunditur austro,
 hæc subit insanos tergum curvata aquilones. 400
 Ambæ Asiam rursus simili sub limite tangunt;
 æquus utrinque modus protenditur; at simul ambas (375)
 si conferre sibi quisquam velit, una parumper
 ut credatur humus, mediique interflua ponti
 subtrahat: extemplo, quali nux pinea forma est, 405
 singula versanti talis succedat imago
 Europæ et Libyæ. Sic nam latus explicat ambas,
 unum et utrique caput, similis quoque finis utrique.
 Sed tamen hesperii qua spectant æquoris undam,
 ambæ producto coeunt sibi cespite terræ; 410
 qua matutinus sol istas ignibus afflat,
 latior ambabus species distenditur. Unum
 hoc agili sub mente tenens velut obvia habebis (380)
 cætera terrarum. Tellus Europa Columnis
 proxuma magnanimos alit æquo cespite Iberos 415
 Hi super oceani borealis frigida tangunt
 æquora, et excursu diffusi latius agri
 arva tenent, duris nimium vicina Britannis,
 flavaque cæsariem Germania porrigit oram, (385)
 dumosa Hercyniæ peragrans confinia silvæ. 420
 Inde Pyrenæi turgescunt dorsa nivalis;
 Gallorumque truces populi per inhospita terræ

- vitam agitant. Tum cæruleum Padus evomit antro
flumen, et extento patulos premit æquore campos.
- 425 Hic prius Eridani propter nemorosa fluenta
(300) flevit liquidæ lapsum Phaëthontæ sorores,
mutatæque manus planxerunt pectora ramis.
- (305) Nec procul hinc rigidis insurgunt rupibus Alpes,
nascentemque diem celso juga vertice cernunt.
- 430 Porro inter cautes et saxa sonantia Rhenus,
vertice qua nubes nebulosus fulcit Adulas,
urget aquas, glaucoque rapax rotat agmine molem
gurgitis, oceani donec borealis in undas
effluit et celeri perrumpat marmora fluctu.
- 435 Quin et Danubium produnt secreta repente
barbara, sed discors tamen est natura fluento.
Abnoba mons Istro pater est, cadit Abnobæ hiatu
flumen; in eos autem convertitur axes,
(300) Euxinoque salo provolvitur: ora per æquor
440 quinque vomunt amnem, qua se procul insula Peuce
exserit. Hinc rigidi qua spirant flabra aquilonis
Sarmata, Germani, Geta, Bastarnæque feroces,
(305) Dacorumque tenent populi, tenet acer Alanus,
incola Taurisci Scythæ litoris; indeque rursus
445 dira Melanchlæni gens circumfusa vagatur.
(310) Proxima Neuroorum regio est, celeresque Geloni,
præcinctique sagis semper pictis Agathyrsi.
Inde Borysthenii vis sese fluminis effert
Euxinum in pelagus. Tunc æquora Panticapæi
450 Ardascique tibi celso de vertice surgunt
(315) Riphæi montis, ubi dura sæpe sub arcto
densa pruinosæ eructant nebula nimbos.
Hic dites venæ niveum gignunt crystallum,
atque hic indomito tellus adamante rigescit
455 inter Riphæos et proceros Agathyrsos.
(320) Hæ gentes Istrum, qua se plaga dura Bootis
porrigit, incumbunt. Medii de parte diei
per dumosorum reptantes dorsa jugorum
Gerrhæ habitant. Gerrhas attingunt oppida late
460 Norica, et immodicæ rursus loca pinguis glebæ
Pannonia exercet. Borean subit altior agro
Mæsus, et extento post tergum cespite Thraces
plurimus excedit. Tunc ipsi maxima Thraces
vomere sollicitant curvo loca. Denique longo
465 qua porrecta jacet spatium piscosa Propontis,
(325) et qua præcipiti fluctu furit Hellespontus,
Ægæumque dehinc procul in mare, plurima Thraces
arva tenent. Hic mellifluis Pallena sub antris
lychnitis rutilæ flammæ alit; hic et iaspis
470 fulva micat stellis, quantum convexa per æthra
igneæ perpetuis ardescunt sidera flammis.
(331) Hic rursus occiduis Europam fabor ab oris.
Hæc tanquam speculis assurgens plurima trinis
spectat Achæmenia lucis jubar. Unus Iberos
475 limes habet, limes tenet alter denique Graios,
Ausoniae medius protendit latus arva.
(335) Oceani vicina salo qua gleba recumbit,
oceanii hesperii, tumet illic ardua Calpe;
hic Hispanus ager, tellus ibi dives Iberum;
Tartessusque super sustollitur, indeque Cempsi
480 gens agit, in rupis vestigia Pyrenææ
protendens populos. Medio se limite gleba
Ausonia effundit. Mediam secat Apenninus
(340) Ausoniam: nam qua boreali vertice ad æthram
concresecunt Alpes, surgit caput Apennino,
485 et qua Sicani tellus madet æquoris æstu,
ut protelatæ molis juga gurgite condit.
Hunc circa multæ sola sulcant proxima gentes;
(345) et tamen has omnes solers tibi Musa loquetur.
Prima vetustorum gens est ibi Tyrrhenorum;
490 inde Pelasga manus, Cyllenæ finibus olim
quæ petit Hesperii freta gurgitis, arva retentat
Itala. Tum multa tenduntur parte Latini,
(350) per quos flaventis Tiberis pater explicat undas,
Romanosque lares lapsu prælambit alumno.
495 Hinc Campanus ager glebam jacit. Hic freta quondam
Parthenopen blando labentem in marmora ponti
suscepere sinu. Tepidum si rursus in austrum
(360) convertare oculis, nemorosi maxima cernes
culmina Piceni. Coma largi palmitis illic
500 tenditur, ac fuso Bacchus tegit arva flagello.
Tunc Lucanorum regio insurgentibus alte
cautibus horrescit; scrupus sola creber iniqua
asperat, et denso cæcantur stipite silvæ.
Bruttius hinc dumos acer colit inter, et arces
505 obsidet infidas, donec Sicana fluenta
intendant pelagus, displosisque æquora terris
instabile inclinent semper mare, qua vel cois
Hadriæ unda vadis largam procul exspuit algam,
vel qua Tyrrheni præceps involvitur æstus.
510 Ab zephyro hinc rupes dorsum tumet, inque Bootis
plaustra patens albo consurgit vertice saxum.
Huc se prisca Locri gens intulit, et sale longo
(365) eminus invecti, qua pontum gurgite rumpit
flumen Alex, Graiæ rexerunt lintea cymbæ.
515 Hinc Metapontini discurrunt latus arva.
Inde Croton priscis attollit mœnia muris:
Æsarum hic amnis salsa convertitur unda,
(370) et Junone calent hic aræ præsulæ semper.
Nec minus exciti post fulmina dira Tonantis
520 infortunatæ Sybaris vicina ruina est.
Samnitæque truces habitant confinia. Post hos
(375) gens Marsum quondam tenuit loca. Tumque Tarentum
surgit, Amyclæi suboles prædura tyranni.
Hinc jacet in patulos projecta Calabria campos,
525 et super arenti tenduntur Iapyges agro.
Huc se præcipiti cogit ferus Hadria ponto.
(380) Hic Aquileia decens celsis caput inserit astris,
Tergestumque dehinc curvi salis incubat oram,
extimus Ionii qua se sinus æquoris abdit.
530 Tot populi Ausoniam circumdant mœnibus altis,
Italiam cingunt tot diti cespite gentes.

In jubar eorum rursus se pervia flectunt
 (388) æquora, et Assyrium suspectant eminus axem
 Ionii freta glauca sali, primosque Liburnos
 535 præstringunt pelago; gens Hylli plurima rursus
 accollit. Hic tenui tellus discluditur æstu.
 Illyris ora dehinc distenditur; hicque periclis
 sæpe carinarum famosa Ceraunia surgunt.
 540 Tunc prorepentis qua sunt vada turgida Nerei,
 (390) Harmoniæ et Cadmi sustentat gleba sepulcrum
 barbara. Nam longo jactati sæpius orbe,
 postquam liquerunt Ismeni fluminis undam,
 hic in cæruleos mutati membra dracones
 545 absolvere diem, finemque dedere labori.
 Nec minus hic aliud monstri genus arbiter æthrae
 (398) edidit. Assistunt scopuli duo, cumque quid atri
 imminet eventus, ut vulgi corda fatiget
 sors rerum, et gentem terat inclementia fati,
 550 et motantur humo et coeunt sibi vertice saxa.
 Sed qua mitis item spirat notus, Oriciumque
 pulsant flabra solum, Graiæ confinia terræ
 incipiunt aperire latus, proluxaque longis
 (400) jugera producunt spatiis, præcincta duobus
 555 æquoris infusi procurisibus. Hanc freta quippe
 Ægæi lambunt pelagi, citus Hadria rursus
 subluit hanc fluctu: gemino sic gurgite late
 Graia madet tellus, sortitaque marmora ventos
 quæque suos imo turgescunt mota profundo.
 560 Eurus in Ægæum contorquet flabra, cadentis
 parte poli zephyris Hadriatica terga tumescunt.
 Insula se rursus Pelopis visentibus offert,
 insula quæ platani folio compar sedet. Isthmi
 (408) quippe caput summum conducitur, artaque vergit
 565 in borean tellus, et Graios adjacet agros;
 cætera sub folii specie distenditur arva,
 ac per utrumque latus sinuoso sæpe recedit
 cespite. Sed tepido qua tellus tunditur austro
 Graiorum, Triphylis sterili se porrigit ora.
 570 Hinc sacer Alpheus flumen trahit, et vagus æquor
 (410) insluit Eurotas: Pisanos alter adulat,
 alter Amyclæas celeri secat agmine terras.
 Insula qua curvas inclinat concava valles,
 (416) Arcades immensum propter degunt Erymanthum.
 575 Hic distentus aquas sata lambit pinguis Ladon
 Juxta Argivus ager, juxta sunt culta Laconum;
 illos primi dies, celer istos aspicit auster.
 (420) Isthmi terga dehinc geminus circumlatrat æstus,
 parte Ephyres piceas qua nox agit atra tenebras,
 580 et matutinus qua lucem proserit ortus:
 hic usu Graio nomen tenet unda Saronis.
 Atticus hanc ultra limes jacet, Attica tellus
 belligeratorum genitrix memoranda virorum.
 (428) Fertilis hæc herbis Ilissum subvehit amnem;
 585 Ilissi Boreas stagno tulit Orithyiam.
 Bœotumque dehinc sese confinia jungunt,
 et Locris, et patuli sulcator Thessalus agri,

et Macetum præpingue solum; tumet arduus Hæmus,
 Threiciumque caput subducitur. Adjacet Hæmum (430)
 partibus ab zephyri Dodonæ vatis alumnus. 590
 Axe noti rigidas subter rupes Aracynthi
 gens Ætola colit; campis ibi pulcher apertis
 labitur et virides sulcans terras Achelous
 irruit Hadriaci tergum maris. Hicque frequentes
 fluctibus attolluntur Echinades. Haud procul inde 595
 prisca Cephallænæ consurgunt oppida terræ. (438)
 Delphica quinetiam miscet confinia Phocis,
 lucis in exortum protentior, inque Booten
 Thermopylæ cedunt. Hic se Parnasia rupes
 erigit; hic celeri Cephisus volvitur unda; 600
 hic quondam Python transactus arundine membra (440)
 sanguinis et cassus proluxa volumina solvit.
 Illic sæpe deum conspicimus ardentem,
 inter turicremas hic Phœbum vidimus aras.
 Nunc ut quæque vago surrexerit insula ponto 605
 ordine quo steterint pelago circumflua saxa,
 expediam. Cymbæ ducatur cursus ab unda
 gurgitis occidui. Precor, aspirate, Camenæ,
 inter et oppositas intendite lintea terras.
 Gadir prima fretum solida supereminet arce, 610
 attollitque caput geminis inserta columnis. (461)
 Hæc Cotinusa prius fuerat sub nomine prisco, (468)
 Tartessumque dehinc Tyrii dixerunt coloni,
 barbara quinetiam Gades hanc lingua frequentat:
 Pœnus quippe locum Gadir vocat undique septum 615
 aggere præducto. Tyrii per inhospita late (468)
 æquora propecti tenuere ut cespitis oram,
 constituere domos; dant hi quoque maxima templa
 Amphitryoniadæ, numenque verentur alumnus.
 Insula se propter Gymnesia tollit ab alto, 620
 ac dilecta vago pecori consurgit Ebusus,
 Sardiniaque arces, et inhorrens Corsica silvis; (460)
 Æolidesque dehinc tumidis se fluctibus edunt
 insulæ, et inserto canescunt undique ponto:
 has dudum tenuit rex Æolus, Æolus illic 625
 hospita jactatis indulsit litora nautis,
 Æolus imperio summi Jovis arbiter alto
 impositus pelago est, effundere carcere ventos,
 et sedare salum. Septem sese æquoris æstu (468)
 emergunt arces, septem quas Æolus aulis 630
 hic habuit. Tunc Ausoniam se pandit in oram
 tellus Trinacria, et patulo distenditur agro.
 Hæc autem trinis laterum procurisibus astat,
 ternaque cæruleis longe jûga porrigit undis:
 in matutinos Pachynus producitur ortus, 635
 pars tetpet a zephyro Lilybeia; celsa Peloris (470)
 tota sereniferæ pulsatur flatibus ursæ.
 Hic iter infidum pelagi, miserandaque fata
 involvere salo fluctuque hausere voraci
 sæpe ratis; urgent angustæ marmora fauces, 640
 artaque præcipitant properum confinia pontum. (478)
 Qua se parte dehinc celsæ notus erigit æthrae,

vis late Libyci furit æquoris. Una ibi Syrtis,
ast aliam ulterius freta prolabantia tendunt,
645 parvaque cæruleo circumsonat æquore Meninx.
(180) Rursus in Hadriacam lembum cogentibus undam,
et lævum curva pelagus sulcantibus alno,
insula se Graii Diomedis gurgite promit,
Italiam spectans et Iapygis arva coloni.
670 Huc illum motæ quondam tulit ira Diones,
(185) postquam per celeres extorrem traxit Iberos:
conjugis huc diræ misit furor Ægialeæ.
Ionii si quis rate rursum cærla currat
æquora, et eos cymbam producat in ortus,
655 Absyrti cautes et cebras protinus arces
inveniet. Colchos huc quondam cura fidesque
(190) extulit, insanam sectantes Ætinen.
Nec procul Ionii per terga Liburnides astant.
Inque notum post dira Ceraunia carbasa si quis
660 torqueat, et tepidos lembum declinet in axes,
Ambraciotarum succedant protinus arces,
Alcinoique domus pandetur Corcyra rursum,
Corcyra compta solum, locupleti Corcyra sulco.
(195) Hanc super est tellus, Ithaci vetus aula tyranni,
665 exulis et toto raptati sæpe profundo.
Plurima præterea consurgunt gurgite saxa,
quæ protentus aquas Achelous pulcher oberrat.
Amnisque dehinc alias circumfluit unda,
quæ tamen in borean vergunt magis: Ægila parva
670 et procerâ caput turgescunt pulchra Cythera;
(200) eminet hic etiam saxosa Calauria juxta.
Carpathus hic rupes attollitur; hæc tamen axem
respicit occiduum. Nutrix hic Creta Tonantis,
multa latus, glebamque ferax et opima virentum,
675 erigitur pelago. Cretam super astitit Ida,
Ida procellosis agitans aquilonibus ornos.
(205) Nec procul Ægyptum Rhodus adjacet; adjacet oram
Suniados, qua se prætendit cespes Abantum,
fertilis Æginæ tellus et opima Salamis.
680 Lucis ab exortu, Pamphylia qua cavat æstum
prolantis aquæ Cyprus alta cingitur unda,
atque Dionæi pulsatur litoris acta.
(210) Inde Chelidoniæ tris sese gurgite tollunt,
qua frons tenta salo Patareidis eminet arcis.
685 Læta dehinc Aradus Phœnicum præjacet oram,
multus ubi exesæ sinus est telluris ab alto,
ac latus omne soli procul in dispendia cedit
litoris, et curvo prælambitur ora fluento.
Mirus at ille dehinc Ægæi gurgis habetur,
690 qui gemina de parte sali velut ordine justo
saxa mari profert circumflua, tenuia sese
(215) qua freta præcipitant Athamantidis inclyta leto,
Sestus ubi atque Abydus parvo sale discernuntur,
et vicina sibi lambit confinia Pontus.
695 Pars procul Europæ lævum latus, altera porro
ditem Asiam spectat; cunctæ tamen ordine facto
insulæ in arctoi procedunt planstra Bootis.

Europam incumbit prolixus limes Abantum. (520)
Scyros ibi late dorsum tumet, ac Peparethum
protollit pelagus. Juxta Vulcania Lemnus 700
erigitur, Cererique Thasos dilecta profundo
proserit albenti se vertice. Prominet Imbrus,
Thressaque consurgit propter Samus. Indeque rursum
Cyclades accedunt Asiam, Delumque coronant: (525)
omnes fatidico curant solemnia Phœbo; 705
nam cum vere novo tellus se dura relaxat,
culminibusque cavis blandum strepit ales hirundo,
gens devota choros agitât, rituque sacro
ludunt festa die, visit sacra numen alumnum.
Hinc Sporades crebro producunt cespite sese, 710
densa serenato ceu splendent sidera cælo. (531)
Nec minus attolluntur Ionides insulæ ab alto.
Hic juxta Cænus, Samus hic Saturnia juxta,
tumque Chius patulæ prospectans arva Pelinæ. (535)
Lesbus item et Tenedus per aperti marmora ponti
715 expediunt arces, et culmina nubibus indunt.
Hic se piscosi pandit sinus Hellesponti.
Hic salis arctoi spumas vomit impiger æstus,
hic protenta quatit late freta glauca Propontis. (540)
Si quis læva dehinc Euxini marmora sulcet,
720 ora Borysthenii qua fluminis in mare vergunt,
e regione procul spectabit culmina Leuces:
Leuce cana jugum, Leuce sedes animarum.
Nam post fata virum semper versarier illic (545)
insontes aiunt animas, ubi concava vasto
725 cedit in antra sinu rupes, ubi saxa dehiscunt,
molibus exesis, et curvo fornice pendent.
Hæc sunt dona piis: sic illos Juppiter imis
exemit tenebris, Erebi sic inscia virtus.
Rursum Cimmerius qua Bosphorus ora patescit, 730
dexterio ponto subit insula, vastaque late (550)
excedit moles pelagus. Sedet eminus ingens
Phænagore, et muros attollitur Hermonassa.
Hæc maris infusi consurgunt insulæ ab alto.
Exterior quis unda dehinc, circumflua et quis 735
æstuet oceanus, quibus illæ flatibus omnes (555)
culmina pulsantur, memores date carmine Musæ.
Propter Atlantei tergum salis Æthiopum gens
Hesperides habitant; dorsum tumet hic Erythiæ, (560)
hicque Sacri (sic terga vocat gens ardua) montis: 740
nam protenta jugum tellus trahit; hoc caput amplæ
proditur Europæ. Genitrix hæc ora metalli
albensis stanni venas vomit. Acer Iberus
hæc freta veloci percurrit sæpe faselo.
Eminus hic aliæ gelidi prope flabra aquilonis 745
exsuperant undas, et vasta cacumina tollunt. (565)
Hæ numero geminæ, pingues sola, cespitis amplæ,
conditur occidui qua Rheni gurgitis undæ,
dira Britannorum sustentent agmina terris
Hic spumosis item ponti liquor explicat æstum, 750
et brevis e pelago vertex subit. Hic chorus ingens (570)
feminei cœtus pulchri colit orgia Bacchi:

- producit noctem ludus sacer, aera pulsant
755 vocibus, et crebris late sola calcibus urgent.
(576) Non sic Absinthi prope flumina Thracis alumnae
 Bistonides, non, qua coleri ruit agmine Ganges,
 Indorum populi stata curant festa Lyæo.
(580) Longa dehinc celeri si quis rate marmora currat,
 inque Lycaonias cymbam procul urgeat arctos,
760 inveniet vasto surgentem vertice Thulen.
 Hic cum plaustra poli tangit Phœbeius ignis,
 nocte sub illustri rota solis fomite flagrat
 continuo, clarumque diem nox æmula ducit.
 Nam sol oblique torquetur cardine mundi,
765 directosque super radios viciniôr axi
(585) occiduo inclinat, donec juga rursus anhela
 devexo accipiat cælo notus. Inde fluenta
 tenduntur Scythici longe maris in facis ortum
 eorû. Tum cyaneis erepit ab undis
770 insula, quæ prisci signatur nominis usu
(590) Aurea, quod fulvo sol hic magis orbe rubescat.
 Contemplator item, ceu se mare flectat in austrum,
 inque notum oceanus freta ponti cæcula curvet;
 altaque Coliados mox hic tibi dorsa patescent
775 rupis, et intenti spectabis cespitis arces.
 Pro quibus ingenti consistens mole per undas
 insula Taprobane gignit tetros elephantos,
(595) et super æstiferi torretur sidere Cancri.
 Hæc immensa patet, vastisque extenditur oris
780 undique per pelagus; latus autem protinus olli
 agmina cetosi pecoris, vaga monstra profundi,
 alludunt. Fervent Erythræi marmora ponti
 tota feris: hæc, ut rigidi juga maxima montis,
 nubibus atollunt latus omne et terga tumescunt;
785 instar in his rupis spiux tenor arduus astat,
 molibus in celsis scrupus quoque creber inhorret.
(600) Ah, ne quis rapidi subvectus gurgitis unda
 hæc in terga sali lembum contorqueat unquam;
 ah, ne monstrigenis hostem licet inferat æstus
790 fluctibus: immodici late patet oris hiatus,
 quippe feris antro panduntur guttura vasto;
 protinus hæc ipsas absorbent fauce carinas,
 involvuntque simul mox monstra voracia nautas
(605) Ogyris inde salo promit caput, aspera rupes,
795 Carmanis qua se pelagi procul invehit undas.
 Regis Erythræi tellus hæc nota sepulcro
 tenditur, et nudis juga tantum cautibus horrent
 Persicus hinc æstus fauces hiat. Insula rursus,
 si tamen in borean flectantur carbasa cymbæ,
800 Icarus aërio consurgit vertice in auras,
(610) Icarus ignicomo soli sacra: namque Sabæi
 turis ibi semper vaga fumum nubila volvunt.
 Insulæ in oceani procurisibus hæ tibi tantum
 carmine sunt dignæ. Multas vehit undique pontus
805 præterea, parvas specie famaue carentes.
(615) Pars Asiam, Libyam pars adjacet altera ponto,
 pars videt Europam: non has tamen aut modus oræ,
 aut interna cavi commendat vena metalli.
 Harum aliæ duris reserant vix litora nantis,
 et scaber in multis scrupus riget; undique iniqus **810**
 subrigitur vertex, et inhospita cespitis ora est.
 Harum quis valeat numerosa ut nomina fari?
 Si velit has ullus, velit idem scire quot alto
 curventur fluctus pelago, quot sidera cæli
 elucent flammæ, quot robora proferat Ida, **815**
 quantus arenarum numerus verratur ab Euro.
 Carmine nunc Asiam formet stilus. Incute doctam **(620)**
 Phœbe chelyn; totis Helicou aspiret ab antris.
 Maxima pars orbis narrabitur, inclyta tellus
 prometur Musis. Terrarum summa duarum **820**
 unius est limes, quæ cespite protegit ambas.
 Vastius est Asiæ diti caput, indeque sensim
 in matutinos oram conducitur axes.
 Hic astare procul Bacchi fert fama columnas,
 ultimus oceani qua terras alluit æstus, **825**
 Indica qua rupes tumet extima, qua vaga Ganges **(625)**
 cespite dorsa trahens in Nysæum Platamona
 porrigitur. Similis nequaquam est forma duabus,
 nec modus est compar: secat unus denique pontus
 Europam et Libyam; multus circumsonat istam **830**
 oceanus, trinoque sinu vagus influit æstus **(630)**
 unam Asiæ molem. Sinus istam Persicus intrat,
 maximus hanc Arabum scindit sinus, et sinus æquor
 inserit Hyrcanus: duo nigri partibus austri **835**
 curvantur, rigidam suspectat tertius arcton.
 Hic et in Euxini prorepat marmoris undam,
 et zephyrum tergo spectat procul. Adjacet ambos **(635)**
 tellus multa dehinc, et longis tenditur arvis.
 Ast Asiam incumbit vasto mons aggere Taurus,
 interstatque jugo mediam, Pamphylia campo **840**
 qua jacet incipiens, ac verticis ardua ducit **(640)**
 Indorum in pelagus: nunc autem subrigit idem
 obliquas arces, et flexilis aera pulsat,
 nunc directa solo tentus vestigia figit. **845**
 Mille dehinc amnes unus vomit, exserit unus **(645)**
 flumina per terras, vel qua riget ora Bootis,
 vel qua lene notus spirat, qua perstrepat Euris,
 et qua dejecto zephyrus sustollitur axe.
 Nec tamen hic uno signatur nomine ubique,
 sed dum flectit iter, novus emicat; utque tumentis **850**
 gens vicina subest, peregrina vocabula mutat. **(650)**
 Accipe qui populi circumdendit denique Taurum
 Mæotæ primi salsam cinxere paludem.
 Observatur item trux Sarmata, bellica quondam **(655)**
 gentis Amazonidum suboles: nam cum prius illæ **855**
 egissent vasti prope flumina Thermodontis
 Threicio de Marte satæ, junxere profectæ
 concubitus. Longas exercet Sarmata silvas,
 ex quibus elapsus Tanais procul arva pererrat **(660)**
 barbara, et in salsam protendit terga paludem. **860**
 Hic Asiam Europa disternat; arduus istum
 Caucasus eructat; Scythicos hic fusus in agros

- (866) impacatorum nutrit pubem populorum.
Hujus utrumque latus quatit amplis bruma procellis ,
- 865 constrictumque tenent hunc frigora. Proxima rursus
Cimmerii Sindique colunt. Cercetia gens est
atque Toretarum propter genus ; indeque Achæi :
ab Xanthi ripis atque Idaeο Simoente
inter cauricrepas et scruposas convalles
- 870 transvexere larem. Juxta gens aspera degit
Heniochi, Zygique dehinc, qui regna Pelasgum
linquentes quondam tenuerunt proxima Ponti.
Impiger hos propter Colchus colit : iste feraci
exul ab Ægypto celsæ serit aspera rupis.
- 875 Caucasus Hyrcanæ nimium conterminus undæ est.
Hujus valle procul Phasis gemit, istius antro
agmina provolvens, Circæaque lapsus in arva
incidit Euxinum. Borealis cardine cœli
rursus in eorū lucis confinia tellus
- 880 inclinata jacet, gemino vicina profundo.
Caspia nam late terram superalluit unda ,
Euxinique subest tergum salis. Asper Hiberus
hic agit ; hic olim Pyrrhenide pulsus ab ora
cespitis eoi tenuit sola, ceu vaga sæpe
- 885 fors rapit exactos patria. Tenet æquora campi
gens Camaritarum, qui post certamina Bacchum ,
Indica Bassaridum cum duceret agmina victor,
acceperere casis, mensasque dedere Lyæo ,
orgia ludentes et nebride pectora cincti
- 890 deduxere choros, Nysæi ludicra ritus.
Hos super in fluctus assurgit Caspia Tethys.
Hæc dicenda mihi ; nec diri gurgitis unquam
lustravi pinu freta barbara, nec vagus orbem
undique reptavi : sed vasti flumina Gangis ,
- 895 Caucasæ arces et domicolas Arienos
incentore canam Phœbo, Musisque magistris
omnia veridico decurrens carmine pandam.
Caspia per teretes Tethys distenditur oras,
et sinuant curvis hanc totam litora terris.
- 900 Tantum sed fuso pontus jacet iste profundo ,
ut ter luna prius repararet facis incrementa ,
quam quis cæruleum celeri rate transeat æquor.
Gurgitis oceanus pater est : namque iste nive
(722) axe Helices infert rapidi freta concita ponti ,
905 et sinus inde sibi pelagus trahit. Hic vada propter
(728) Caspia versatur Scythæ belliger, hicque feroces
(731) degunt Albani ; trux illic arva Cadusus
dura tenet, Mardi celeres, Hyrcani Apyrique.
Cespite vicino Mardus fluit, et procul ipsos
- 910 accedit Bactros ; attingens denique atroces
agmine Dercebios, medius disterminat ambos ,
(736) Hyrcanique salis tumido convolvitur æstu.
Sed Bactrena solo vasto procul arva recedunt,
Parnassique jugi tegitur gens rupibus illa :
- 915 Dercebios aliud cohibet latus, et vada tangit
Caspia. Tum clari pharetris agilique sagitta
(737) Massagetæ glauci succedunt flumen Araxis ,
durum ab stirpe genus, placidæ mens nescia vitæ,
ignorant flavæ Cereris commercia, Bacchi
semper inexpertes animam traxere ferinam. 920
His cibus et potus simul est ; nam sanguinem equinum
et lac concretum per barbara guttura sorbent. (768)
Nec procul ad borean diri posuere Chorasmi
hospitia, et juxta protendit Sugdias agros,
Sugdias, ingenti quam flumine dissicit Oxus. 925
Hic procul Emodi late ruit aggere montis,
et per prolixos evectus protinus agros
Caspia propellit fluctu freta. Qua perit hujus
fluminis os, diri ripas habitant Iaxartæ. (760)
Tendere non horum quisquam certaverit arcus : 930
ambitus hos etenim multus trahit, et grave curvis
pondus inest taxis, longo sunt spicula ferro,
et rigor in nervis veluti bovis. Inde cruenti
sunt Tochari, Phrunique truces, et inhospita Seres
arva habitant. Gregibus permixti oviumque 935
vellera per silvas Seres nemoralia carpunt. (784)
Ultima Epetrimos tellus habet, et procul ista
cassa virum est, nullis pecorum balatibus agri
persultant, herbæ viduus jacet undique cespes, (760)
fronde caret, nusquam terras intersecat amnis. 940
Caspia tot late circumdant æquora gentes.
Nunc rursus ab Colchis et glauci Phasidis undis
occiduum ad solem populos memorate, Camenæ ,
usque in Threicii fauces maris. Aspera primum (768)
Byzerum gens est ; diri sunt inde Bechiri, 945
Macrones Philyresque, et pernix Durateum gens.
Inde Tibareni, Chalybes super, arva ubi ferri
ditia vulnifici crepitant incudibus altis. (770)
Post hos Assyriæ tenduntur jugera terræ,
Armenioque jugo late surgens Thermodon 950
gentis Amazonidum lambit sata. Nec minus illic
erigitur celsa in fastigia prisca Sinope. (778)
Hanc urbem quondam, magni Jovis ardor, Asopis
virgo, locans sævæ propter confinia terræ,
aulam habuit, plebemque suo de nomine dixit. 955
Nec procul hinc purus laticem provolvitur Iris ; (783)
et citus Armeniæ rursus convallibus arcis,
qua vastum in pelagus vergit saxosa Carambis,
surgit Halys. Tum Paphlagonum sata longa patescunt,
et Mariandynum gens incolit, unde triformis 960
ora canis superas quondam produxit in auras
Alcides Erebo. Propter Bithynia glebam (790)
exerit. Hic late Rhebas extenditur amnis,
Rhebas, cyanei qui dissicit æquora ponti, (786)
Rhebas, argento similem qui porrigit undam. 965
Hi Pontum cingunt populi. Nunc illa canetur
ora Asiæ, glaucus pelagi quam subluit æstus,
axe noti in fauces rapidi procul Hellesponti, (801)
et freta qua spumant Ægyptia partibus austri,
usque Arabas et longa Syræ confinia terræ. 970
Dictum etenim, quantus rigidas Scythæ degat ad arctos.
Chalcedon tumulus fluctu circumdatus alto

- eminus Europen proceraque moenia Byzæ
 (805) aspicit. Ab tergo tendit Bebrycia glebam,
 975 celsaque nubiferæ sustollit culmina rupis
 Mysos ager; Mysos tacitum diffusus in æquor
 tergaque flavescens sulcat Cius: hujus ad undam
 pulcher Hylas nymphis quondam fuit anxia cura.
 (810) Hinc in cæruleum cedit sinus Hellespontum,
 980 explicat et Phrygiam tellus incurva Minorem;
 Major Sangario late præstringitur amni.
 Hæc procul eos procedit plurima in axes,
 fertilis herbarum; qua cælum rursus in umbras
 inclinat vertex, panduntur terga Minori,
 985 quæ jacet immensæ late sub rupibus Idæ,
 (815) infortunatam pertingens cespite Trojam.
 (820) Æolis inde patet vastum super Hellespontum
 Ægæi per terga sali. Prolixus Ionum
 rursus ager glebam protenditur. Hunc secat ingens
 Mæander, salsique ruens vada gurgitis intrat.
 990 (825) Comminus hic gelidi qua spirant flabra aquilonis,
 urbs Ephesus tetricæ sustollit fana Dianæ,
 munus Amazonidum memorabile. Nec minus inde
 (830) Lydia procedens longum latus explicat euro,
 995 in qua vitiferæ Tmolus juga proserit arcis,
 et Pactolus aquas agit auriger, arva canoris
 persultant cygnis, curva sedet undique ripa
 (835) creber olos, lætis assurgunt gramina campis,
 herbaque luxurians loca semper pinguis vestit.
 1000 Sed locuplete magis Mæandria gleba recumbit
 ubere, nam blandi terram rigat unda Caystri.
 Mæonis hic etiam deducit turba choreas:
 (840) aurea subnectunt hæc vincula, ritus Iacchæ
 luditur, atque sacris feriunt ululatibus æthram,
 1005 virgineusque chorus late strepit, exsilit omnis
 cœtus, ut instabiles vaga pendent corpora damæ;
 caurorum quoque flabra deo famulantia ludunt
 ritibus in vulgi; subeunt hæc Serica sæpe
 (845) pallia, et impulsu zephyris agitantur amictus.
 1010 Hæc linquenda tamen læto reor omnia Lydo.
 Qua se Xanthus agit, Lyciorum tenditur ora
 inclinata mari, surgunt ibi culmina Tauri
 (850) Pamphyliæ in fines: hic idem Cragus habetur
 nomine sub gentis. Prope celsam surgit in arcem
 1015 piscosi Aspendus flumen secus Eurymedontis,
 sus ubi deformis calidis adoletur in aris
 sæpe Dionææ Veneri. Stat Corycus alta,
 (855) stat Perge propter, micat ardua tecta Phaselis
 eminus, et Phœbi radiis tremat æmulus ardor.
 1020 Inde Lycaoniæ tractus jacet. Impiger agros
 ineola decurrit, sitit atrum dira cruorem
 gens hominum, et sævo pascuntur pectora bello.
 Tum Pisida feroc exercet pinguis culta,
 Termessusque dehinc urbs eminet, eminet arcem
 1025 inclyta per nubes attollens moenia Lyrbe,
 (860) et Lacedæmonia surgunt fastigia Selges.
 Plurimus hinc terras intrat sinus, undaque longe
 vicina Euxino rupti sola cespitis urget.
 Hic diros Cilicas trames tenet, inque diei
 tenditur exortum. Sulcant duo flumina terram,
 1030 Pyramus hic undas, hic volvit Pinarus æquor;
 (865) Cydnus item mediæ discernit moenia Tarsi.
 Pegasus hoc olim suspendit cespite sese,
 impressæque solo liquit vestigia calcis,
 (870) esset ut insigni revoluta in sæcula semper
 1035 nomen humo, clari post ultima Bellerophontis.
 Hic cæspes late producit Aleius arva,
 horrescitque comis nemorum, per inhospita cujus
 æquora secreto vitam protraxerat agro.
 Lyrnessusque dehinc, hic Mallus et Anchialea,
 1040 illustresque Soli post carmina vatis alumni.
 (875) Commagenorum propter diffunditur ora,
 et procul hesperium curvatur limes in axem,
 donec piniferas Casii prorepat ad arces.
 (880) Hinc solers Asiam facili cape carmine totam.
 1045 Forma sit hujus enim talis tibi: quattuor illam
 (885) in latera effusam cordi dato; longior autem
 sit modus his, rutili quæ spectant sideris ortum:
 tumque tene primo quod carmine Musa locuta,
 totam Asiam celsi præcingi vertice Tauri
 1050 extima in Indorum. Montis tamen accipe molem
 (890) per latus id duci, quo dat Cynosura pruinas,
 solis ab occasu vastum decurrere Nilum,
 Indicum ab eo mare fervere, rursus ab austro
 fluctibus immodicis Rubri salis æquora volvi.
 1055 Ora Syrdm curvi procumbens litoris acta
 (895) in notam et eoi confinia tenditur euri.
 Hæc Cœle est Grajo sub nomine: namque duobus
 ut conclusa jugis vallis vice multa cavatur.
 (900) Ab zephyro Casius mons imminet; axe diei
 1060 consurgentis item Libanus premit arduus arva.
 Pars procul a pelago terras colit, inque recessu
 gens agit. Salso quidquid pulsatur ab æstu,
 (905) Phœnicum regio est. Hi Rubro a gurgite quondam
 mutavere domos, primique per æquora vecti
 1065 lustravere salum, primi docuere carinis
 ferre cavis orbis commercia, sidera primi
 servavere poli. Populis Phœnicibus ergo
 urbs Iope, sterilisque dehinc habitatur Elaïs,
 (910) Gazaque proceris assurgens undique muris.
 1070 hic Tyrus est opulens, et Berytus optima, Byblos
 Sidoniique lares, ubi labens agmine amœno
 cespitis irrigui Bostrenus jugera findit.
 Nec minus hic Tripolis pingui sola porrigit agro;
 Orthosisque dehinc attollitur; hic Marathus stat;
 1075 litoris extremo caput altis turribus effert
 (915) Laodice, et glauci prælambitur æquoris unda.
 Hic nemorosa virent Daphnæ loca, celsa eypressus
 erigitur, ramos innæclit laurus odora,
 crine Dionæo myrtus diffunditur, altæ
 1080 consurgunt pinus, et cælum sibila pulsant
 robora, mollicomis tellus insternitur herbis.

- (918) Urbs mediis Apamea dehinc consistit in arvis,
et qua Phœbeam procul incunabula lucem
1085 prima fovant, Emesus fastigia celsa renidet.
Nam diffusa solo latus explicat, ac subit auras
turribus in cælum nitentibus: incola claris
cor studiis acuit, sed et amplius imbuat ordo;
denique flammicomo devoti pectora Soli
1090 vitam agitant; Libanus frondosa cacumina turget,
et tamen his celsi certant fastigia templi.
(919) Hic se indit juxta tellurem glaucus Orontes,
nec procul Antiochi vagus interlabitur urbem,
præstringitque undis Apamænæ jugera glebæ.
1095 Fertilis hic cespes protenditur, arvaque amica
sunt peccori, in fetus facilis Pomona resurgit,
et secunda Ceres campo flavescit aperto.
Si rursus tepidum via deflectatur in austrum,
curva sinus Arabi succedent æquora propter.
1100 Namque Arabas Syriæque solum sinus iste fluento
(925) dividit, et tentis procul interfunditur undis:
et tamen eos paulum inclinatur in axes,
usque in belligeri confinia flexus Elani.
Hinc tellus Arabum producit cespite campos,
1105 et latera ab gemino sale cingitur: alluit æstus
Persicus hanc Arabumque sinus rigat æquore terram.
Hic sua flabra polo spirant: nam Persicus euro
(930) turgescit vento, zephyro sinus æstuat alter.
Pars alia in primos quæ semet porrigit ortus,
1110 et notus insurgit qua nubifer, æquore Rubri
tangitur oceanis; felici terra recumbit
(935) tota solo. Tellus hic semper fragrat odoro
cespitis: prorumpit lacrimoso stipite myrrha,
myrrha furor quondam Cinyreus. Hic ladani vim
1115 vellera desudant, calami coma pullulat almi,
gignit humus casiam, concresecunt tura per agros,
longaque fecundis pinguescit odoribus orn.
(940) Vera fides illic femori sub imagine partus
dirupisse Jovem penetralia, proderet ortus
ut sacer æthera fulgentem fronte Lyæum.
1120 Nascenti Baccho risit pater, undique fulsit
cælicolum sedes, convexaque pura tetendit
festa dies; tellus effudit dives odores,
villorum subitis tumuit pecus incrementis,
1125 ver habuere suum nova gramina, flore frequenti
pinxit terra sinus, ac nymphis unda cucurrit
largior; internis etiam procul undique ab oris
(945) ales amica deo largum concessit amomum.
Ex templo Liber subnectit nebride pectus,
1130 effusasque comas hedera ligat, inde virentes
attollit thyrsos, et blandi luminis igne
(949) os hilarat, totaque celer diffunditur æthra.
(954) Sed propter Libanum terram sulcant Nabatæi,
Chaulasiique dehinc; Agreni rursus, et inde
1135 Chatramis est tellus; Macæ vicina fluento
Persidis accedunt; Rutili contermina ponti
Minæi Sabathæque tenent; super impiger ampla
æquora desulcat glebæ ditis Cletabenus.
Plurima præterea gens circumplectitur illic (960)
oram Arabum, muta sed degunt agmina fama, 1140
et numerus cunctis inglorius. Inde favoni
qua plaga fecundis alit almos flatibus agros,
barbara montivagos tellus extendit Erembos.
Hi vitam duris agitant in cautibus omnes,
intectique artus erepunt ardua semper 1143
culmina saxorum. Non ollis pabula in usum (965)
terra parit: glebas abrodunt more ferarum
jejunas herbe, nec amicas frugibus ullis.
Hinc ultra Libani rursus fastigia celsi, (970)
lux Hyperionio qua se sustollit ab ortu, 1150
alterius Syriæ limes jacet usque Sinopen
gurgitis attingam. Mediis hic impigra in arvis
Cappadocum gens est. Propter freta turgida rursus
Assyrii juxta sunt ostia Thermodontis, (975)
et festina citis evolvitur unda fluentis. 1155
Nec procul, attollit qua se facis ardor eoræ,
plurimus Euphratæ manat liquor. Iste feroci
susus ab Armenia vastum caput exserit antro,
inque notum primæ protenditur agmine molis,
et matutinos iterum conversus in axes 1160
dividit inserto mediam Babylona fluento. (980)
Inde Tereboniæ juga præter maxima rupis
Persidis in pontum sparso cadit effluus amni.
Hunc super, in septem quantum via carpitur ortus
cespitis extenti spatii, citus æquora Tigris 1165
proua rotans et saxa jugis avulsa supremis
et totas late celeri trahit agmine silvas. (985)
Quin et vasta palus medio distenditur agro:
maximus hanc fluctu Tigris secat, intrat aperti
terga lacus, stupet unda silens tacitæque recumbunt 1170
æquora Thonitis: solidarum denique more
riparum stagni facies incisa quiescit,
invectumque sibi cohibens altrinsecus ainnem
stat disclusa palus. (Sic Elidis incola pontum
dissicit Alpheus, pælago sic inserit undas, 1175
illæsum optatæ flumen ducens Arethuse.)
Ergo per et stagnum vehitur celer amnis apertum;
hoc elapsus item vim proni gurgitis urget. (990)
Non alium tantus rapit impetus; haud ita quisquam
spumescit fluctus, neque tantos ulla fragores 1130
unda ciet. Medio quæ tellus funditur agro
hæc Interamnis nomen tenet, ut situs illam
flumine præcinctam gemino per aperta locavit.
Non qui lanatum longo pecus educat agro,
aut qui cornigeri ductor gregis arva pererrat, 1185
gramina qui pastor simis petit apta capellis, (995)
quique cavo solers committit semina sulco,
quem Pomona juvat, quem ramis æsculus altis
illicit et pingui dependens subere glando,
brachia Nysæi qui palmitis ordine justo 1190
digerit, aut tectis si quis dolat impiger ornos,
vel salis in fluctus qui cymbam navita textit,

- sprevert hos saltus; nihil indiga subtrahit ora,
 (1000) dives humo tellus, dives jacet arbore cespes.
- 1195 Istius in boream quicquid pretenditur agri,
 Armenii et vita duri sulcant Matieni.
 Qua sunt flabra noti, Babylon subducitur arce
 (1008) proccera in nubes. Hanc prisca Semiramis urbem
 vallavit muris, quos non absumere flammæ,
 1200 non aries penetrare queat. Stat maxima Beli
 aula quoque argento, domus Indo dente nitescit
 aurum tecta operit, sola late contegit aurum.
 Ipsa dehinc tellus, quæ circumplectitur urbem,
 (1010) et proccerum fluctu vernat palmarum,
 1205 et splendente procul beryllo ferta renidet.
 Hic tamen internis Ophietidis arcis in arvis,
 inter gemmiferas excrecit creber arenas.
 Hinc Babylona super geminæ pro finibus ursæ
 (1018) Cissi Messabatæque et Chalonita vagantur.
- 1210 At rursus Armeniæ si quis pede pergat ab arce
 rupis, et eoas gressum producat in oras,
 Medica prolixos spectabit regna per agros.
 Horum qui gelidi succedunt plaustra Bootis,
 pingua rura tenent: sunt illic Atrapateni,
 1215 sunt Geli et Mardi. Tepidum qui rursus ad austrum
 (1020) oram habitant, Scythicæ deducunt semina gentis.
 Nam Medea ferox fuit ollis sanguinis auctor.
 Hæc cum Pandionis letum componeret aulæ,
 Attica qua pulchro tellus pinguescit Ilisso,
 1220 proditur inque fugam propere convertitur exul.
 (1028) Has post in terras pinu subit Ætine,
 inseditque locos; veteres accedere Colchos
 nulla inerat menti fiducia. Denique ab illa
 Medorum suboli magicæ furor artis inhære!.
- 1225 Pars gentis rutilos Phœbi quæ spectat in ortus
 (1030) saxa habitat; saxis excudit narcissiten.
 Qui propter dumos nemorosaque rura vagantur,
 in pecus intenti, crebro grege pascua tondent.
 Medica se tantos effundit gleba per agros,
 1230 Caspia ut extento contingat cespite claustra.
 (1038) Hæc Asiæ dixere fores, hiet ore quod illo
 porta quasi, et longas bivium discedat in oras:
 quippe nivosa poli qua cardine vertitur arctos,
 panditur Hyrcanis hinc janua, janua Persis
 1235 hinc patet, imbriferum qua vergit mundus in austrum.
 (1040) Ecce sub immenso portarum vertice Parthi
 rura tenent, curvi nequicquam vomeris usu
 sollicitanda sibi; non ollis cura laborque
 æquora terrarum gravibus componere rastris:
 1240 exercent sævi se Martis semper in arma.
 Sica comes lateri est, manus autem hastilia vibrat,
 (1048) demittunt pharetras humeris, et letifer arcus
 semper inest lævæ. Neque per compendia diras
 producant animas, non puppibus æquora sulcant,
 non proni gregibus pecoris fera vita juvatur;
 1245 sed quatit alipedum sola semper cursus equorum,
 pulsaque terra gemit, discurrunt crebra per auras
 spicula, missilibus late subtexitur aer.
- Quin impacatos amor est si discere Persas
 (1058) consimilis, solersque trahit te cura per orbem,
 1250 has quoque Musa tibi formabit carmine terras,
 quæ liquidos amnes via devehat, utque jugorum
 consurgat vertex, quibus oris arva recumbant
 barbara, famosum qui Persam roboret usus.
 Quippe Asianarum primi degunt regionum. 1255
 Vita opulens genti, gazas quoque terra ministrat,
 omnibus et largum populis producitur ævum.
 Dives in his mos est jam longi tempore sæcli,
 ex quo Mæoniam bello trivere cruento.
 Illudunt auro vestes, et cuncta teguntur 1260
 auro membra viris, auro vestigia condunt. (1060)
 tantus Persarum dissolvit pectora luxus.
 Ipsa autem tellus inclusa est montibus altis,
 undique in australem latus inclinatio axem,
 ac boream longe, longe quoque Caspia claustra 1265
 deserit, atque noti placida perfunditur aura.
- Istius at spatii finem dat Persicus æstus,
 (1068) incoliturque solum populis tribus: una sub arcto
 pars agit, armigeris nimium contermina Medis;
 altera per mediæ telluris terga vagatur; 1270
 porro ad flabra noti pelagus prope tertia degit. (107)
 Plurima præterea percurrunt flumina terram
 Persidis, et rigidas curvant labentia ripas.
 Arva secat Cyrus, perrumpit et arva Choaspes,
 Indica provolvens procul æquora, cujus ad undam 1275
 (1078) incola flaventem studio sectatur achatem.
 Nam cum brumali ceciderunt sidere nimbi,
 imbribus et cælo fuis furit auctior amnis,
 hos lapides late flumen trahit; undique tellus
 circumvecta dehinc læti viret ubere campi. 1280
 Sed qua cæruleam sinus infert Persicus undam, (1082)
 gens Carmanorum late colit. Hanc facis ortus
 urit Phœbeæ: tanto quoque funditur agro,
 ut simul et glauci contingat gurgitis æstum,
 et procul internæ perreptet jugera terræ. 1285
 Hos super et tellus tendit Gedrosia glebam,
 oceani vicina fretis: at flumen ad Indum
 auroræque latus Scythia, miti proximus austro,
 accolit: australis certe Scythia dicitur ille;
 namque alii dura pulsantur desuper arcto. 1290
 Indus Caspiciæ prorumpens rupis ab antro
 adversum pelago Rubri procul æquoris amnem
 porrigit, inque notum recto fluit agmine aquarum. (1090)
 Ora dehinc Indo duo sunt, mediumque per agrum
 insula se vasto fundit tergo Patælene. 1295
 Innumeras idem dispescit flumine gentes,
 Oritas Arabasque et veloces Arachotas, (1098)
 et Sagam infidum, vel qui per inhospita late
 discreti populis, discreti finibus agri
 arva agitant, uno sed nomine sunt Arieni. 1300
 Hi quanquam steriles decurrant semper arenas, (1100)
 munera nec carpant cerealia, nec nova prelo

musta premant, fulvo tamen invenere corallo
 pandere vivendi commercia, quærere pulchræ
 1305 sapphiri latebras et præduros adamantas.
 (1106) Calliope, Indorum populos et regna canamus.
 Ultima terrarum tellus aspergitur Indi
 (1110) fluctibus oceani, primam coquit hanc radiis sol,
 sol Hyperionius, sol magni gratia mundi,
 1310 astrorum genitor, lucis sator et vigor æthræ.
 Sed genti Indorum tæter color: efflva semper
 his coma livenes imitatur crine hyacinthos.
 Pars subit abrupti sola cespitis, aurea ut illis
 (1114) terrarum in latebris excludant caute metalla:
 1315 pars telas statuunt et vestimenta laborant
 lintea; pars Indi procurat segmina dentis,
 atque ebur invigilat; multi, qua flumina nimbis
 auget hiems, vastum ut late trahat agmen aquarum
 alveus, et celsas evincant æquora ripas,
 1320 palantes obeunt beryllum, prona fluenta
 quem procul internis a finibus aut adamantas
 (1120) detulerint; his glauca dehinc tornatur iaspis.
 Nec minus et baccas alii prope marmora curvis
 excudunt conchis; pars rursus divite cura
 1325 herbosi lapidis venas fodit; hique rubore
 suffusas blando quærunt campis amethystos.
 Horum dives enim tellus est Indica semper,
 et tali scrupo cespes tumet; omnibus autem
 fertilis irriguis crebro prælambitur ora;
 1330 extendunt celsi vaga late brachia luci,
 (1125) et vernat nemorum semper coma. Nunc tibi formam
 terrarum expediam, nunc carmine flumina labor,
 nunc rigidos montes, nunc multæ denique gentis
 absolvam populos. Latera agris undique in Indis
 1335 quattuor esse tene: cocant tot et anguli ab omni
 31) parte sibi, oblique claudentes extima terræ
 ceu species rhombo est. Zephyri de partibus Indus
 gurgitis occursum fit certæ terminus oræ,
 axe noti Rubri late salis objacet unda,
 1340 flumen item Ganges fit limes cespiti eoo,
 (1134) atque Lycaonia consurgit Caucasus arcto.
 (1137) Æquore qua fuso laticem provolvitur Indus,
 Dardanidam gens est: ubi magnus sorbet Hydaspes
 delapsum summa saxorum mole Acesinen.
 1345 Tertius amnis item secet agri proxima Cophes,
 (1141) in medioque Sabæ sunt cespite; gens quoque Scodri
 propter agit, populique dehinc velut ordine facto
 Peuceleum longas exercent vomere terras.

Gargaridæ rursus, gens hæc obnoxia Baccho,
 et glebam sulcant, et ritibus orgia ludunt. 1350
 Hic Hypanis lateque trahens vaga terga Cymander, (1146)
 magnus uterque modi dimittitur, Hemodique
 rupe procul fulvum provolvunt fluctibus aurum;
 nec minus hi campos intrant Gangitidis oræ,
 quæ per flabra noti fuso distenditur agro, 1355
 usque in celsa jacens confinia Colidis arcis
 Colis at ipsa dehinc cetosi vergit in æquor
 oceani, tantoque jugo subit ætheris auras,
 arceat alituum subducta ut rupe volatum. (1150)
 Sed circum Gangen regio est devota Lyæo, 1360
 perpetuique sacri talis narratur origo.
 Indorum in populos fatalia Liber agebat
 prælia, vipereo late Bellona flagello
 increpat, et magno tremuerunt regna pavore,
 insistente deo. Venit ergo ad flumina Gangis, 1365
 discursuque sacro præludit prælia Liber:
 Mænades extemplo maculosæ nebridis usum
 (1165) permutant clypeis, viridique hæstilia thyrsos
 succedunt, solvunt properantes lintea Bacchæ
 1370 vincula, viroso pectus vinxere dracone;
 pro molli vitta prorepunt crine chelydri,
 excitoque ferox persultat in agmine Mavors.
 Dux aquilas in bella rapit, tremit Indica tellus
 pressa pede, et toto tonuerunt classica celo.
 Ergo et Nysæos dixit gens rite recessus, 1375
 et stata sollicito delucunt orgia ritu. (1160)
 Ipse dehinc diros ut Liber perculit Indos,
 Emodi victor conscendit verticis arces,
 effusamque solo gentem procul aspicit omnem,
 ima jugi exstantis vestigia gurgite canent. 1380
 Oceani eoi prætento denique Bacchus
 litore, et extrema terrarum victor in ora
 ducit laurigeros post Indica bella triumphos,
 erigit et geminas telluris fine columnas,
 invisitque dehinc Ismeni fluminis undam. (1166)
 Has tantum gentes commendat fama per orbem:
 vile aliæ vulgus pecorum vice terga pererrant
 cespitis abjecti. Non his aut gloria forti
 parta manu est, aut clara decus peperere metalla
 terrarum venis: habitant ignota locorum 1390
 semper inexpertes famæ, per inhospita degunt
 arva procul; nullis sunt dignæ denique Musis.
 At tu, Phœbe pater, vos clari turba, Camenæ,
 nominis, Aonio famam inspire labori. (1168)

PRISCIANI PERIEGESIS.

- Naturæ genitor, quæ mundum continet omnem,
annue, rex cœli, positum telluris et undæ,
in quas imperium mortalibus ipse dedisti,
materiæ tantæ me promere carmine digno.
- 5 Incipiens terræ tractus, pontique meatus,
(1) et fluvios canere, atque urbes populosque per orbem
discretos, læte refluxum memorare parabo
Oceanum, tellus quo cingitur æquore tota,
insula ceu sese diffundens litore vasto.
- 10 Non tamen assiduo teres undique margine circum
(6) clauditur hæc, bifido sed brachia litore pendens
artatur rapidos cursus ad solis utrinque,
assimilis fundæ. Sed quamvis corpore toto
una sit hæc, homines tres dicunt esse diremptas :
- 15 et primam Libyen, post Europen Asiamque.
(10) Sed Libyam Europæ discernit finibus amplis
linea, quam obliquant Gades atque ostia Nili :
qua boreæ excurrit Memphitis terra sub axes,
atque locum vovit Spartano fama Canopo.
- 20 Sed terras aquilo qua frigore damnat iniquo,
Europen Asiæ Tanais disjungit ab oris,
(16) Sauromatas linquens Scythiam qui gurgite vasto
perstringit, præcepsque ruit Mæotida poscens.
At medius finis jam declinis ad austrum est,
25 quas Hellesponti fauces dixere priores;
sed magis australis sunt terminus ostia Nili.
Per mare sic fluviosque duos discernitur orbis.
Ast alii terris malunt discernere terras.
- (20) Finibus est Asiæ, latus artum, lingua supernis,
30 Caspia, quam mediam faciunt atque æquora Ponti
Euxini : locus hic discrimen dicitur esse
Europes Asiæ disjungens ruribus arva.
Ast alius finis longissimus exit in austros,
qui secat Ægypti terras æquorque Sabacum :
35 separat hic Libyen, Asiæ confinia rumpens.
(26) Talia mortales perhibent discrimina terræ.
Circuit oceani gurges tamen undique vastus,
qui, quamvis unus sit, plurima nomina sumit.
- (30) Finibus Hesperii Atlanticus ille vocatur;
40 at boreæ qua gens fervens Arimaspa sub armis,
dicitur ille Piger, nec non Saturnius, idem
Mortuus est aliis, minimo quod lumine solis
perfruitur : tarde radios nam suspicit ortus,
(35) nubibus et crassis premitur nimbisque gravatur.
45 Unde tamen primo conscendit lumine Titan,
Eoumque vocant atque Indum nomine pontum.
Sed qua devexus calidum polus excipit austrum,
Æthiopumque simul pelagus Rubrumque vocatur,
(40) qua deserta patet tellus ardore perusta.
50 Circuit oceanus sic totum maximus orbem,
- nominiibus variis celebratus et æquore tanto.
Hinc atque inde sinus penetrabilis efficit ille,
exiguos multos, dirimens mare, quattuor amplos.
Persecat Hesperiam primus, qui porgitur undis, (46)
Pamphylumque latus Libyæ pertendit ab oris. 55
Hoc minor est, reliquis major, quem Caspia tellus
suscipit intrantem vastis aquilonis ab undis,
nomine Saturni quod Tethys possidet æquor :
Caspianus iste sinus simul Hyrcanusque vocatur. (50)
At duo qui veniunt australis ab æquore ponti,
60 hic supra currens mare Persidis efficit altum,
e regione situs qua Caspia volvitur unda;
fluctuat ast alter Panchæaque litora pulsat,
Euxini contra pelagus protentus in austros. (58)
Hosce sinus perhibent quos Tethyos efficit unda 65
majores : nam sunt alii multique minores.
Nunc maris Hesperii lustrabo carmine tractus,
flexibus in variis qui frangitur æquore pontus,
has stringens pelago terras, circumfluus illis, (60)
montibus et radens suppostasque urbibus oras. 70
Adsis, o numen, studiorum præsul et artis,
ordine principium capiens Atlantis ab unda,
Herculeo celebrant qua metæ munere Gades,
celiferasque tenens Atlas stat monte columnas. (66)
Est primus vastis qui pontus Ibericus undis 75
dividit Europen Libya, communis utrique. (70)
Hinc atque hinc statuz sunt, ambæ litora cernunt,
hæc Libyes, hæc Europes, adversa tuendo.
Gallicus hinc gurges, qui Celtica litora pulsat, (74)
excipit. Hinc sequitur Ligurum cognomine dictus, 80
qua domini rerum terris crevere Latinis,
ad Petram Leucen aquilonis ab axe reductis,
quæ freta Sicaniæ concludit litore curvo. (80)
Insula sed Cynos propriis pulsatur ab undis,
inter Sardonium pelagus Cellumque refusus. 85
Inde salis tumidus Tyrrheni volvitur æstus,
ad partes vergens australes. Excipit istum
Sicaniæ gurges, solis deflexus ad ortus, (86)
qui procul effusus Pachyni distenditur oris,
ad Cretæ summan quæ prominet æquore rupem;
90 qua Gortyna potens, mediis qua Phæstus in arvis,
Arietis hanc rupem simulantem vertice frontem
pro merito Graii Criù dixere metopon. (90)
Hoc mare Gargani concludit Iapygis ora.
Illinc incipiens extenditur Hadria vastus, 95
ad boream penetrans pelago solemque cadentem
Ionius pariter sinus hic perhibetur ab orbe,
dividit et geminas diversis partibus oras, (95)
quas tamen extremas conjungit terminus unus.
Ad dextram partem protenditur Illyris alma; 100

- post hanc Dalmatiæ populorum Martia tellus.
At levam Ausoniæ porrectus continet isthmus,
quem tria circumdant maria undique litore curvo,
(100) Tyrrhenum, Siculum, nec non simul Hadria vastus.
105 Finibus at propriis exceptant singula ventos;
Tyrrhenum zephyro, Siculum sed tunditur austro,
Hadria succurrens eoo frangitur euro.
At post Sicaniam tractu diffunditur alto
(106) ad Syrtin pelagus, Libycis quæ cingitur oris,
110 Majorem; post quam Minor excipit æquora longe
atque sinu gemino resonantia litora pulsant.
Finibus a Siculis Cretæum tenditur æquor,
(110) ad solis veniens ortus, Salmonida poscens,
dicitur eous qui Cretæ terminus esse.
115 Post hanc est geminum mare vastum fluctibus atris,
flatibus Ismarici boreæ quod tunditur acris,
qui ruit adversus celsæ de partibus arcti.
(116) Quod prius est Pharium perhibent, hoc litora tangit
præcipitis Casii montis; post unda secunda
120 Sidonium est pelagus, penetrat qua gurgite pontus
Iasicus, arctos ad partes æquore vergens,
(120) non longe rectus, Cilicum nam frangitur oris;
hinc zephyros poscens, veluti draco flectitur undis,
qui juga montivagus vastat silvasque fatigat.
125 Partibus extremis Pamphylia clauditur isto,
(126) atque Chelidoniæ rupes cinguntur eodem;
at procul hunc zephyrus finit Patareide summa.
Post hæc arctos ad partes aspice rursus
Ægæum, superat qui fluctibus æquora cuncta,
130 dispersas vasto qui gurgite Cycladas ambit.
(136) Terminat hunc Imbros pariter Tenedosque coercens,
angusta trahitur qua fauce Propontidis unda,
Asia quam supra populis distenditur amplis
ad notiam partem, qua latus ducitur isthmus.
135 Threicius sequitur post Bosporus, ostia Ponti:
hoc nullum perhibent terras angustius orbis
(146) esse fretum dirimens; hic sunt Symplegades artæ.
Panditur hinc Ponti pelagus Titanis ad ortus,
quod petit obliquo boream solemque meatu.
140 Hinc atque hinc medio procurrant æquore colles:
(150) unus, qui veniens Asiæ de parte Carambis
dicitur australis; sed contra finibus alter
prominet Europæ, hunc Crîd dixere metopon.
Ergo conveniant adversi, gurgite tanto
145 distantes, quantum ternis transire diebus
(156) evaleat navis. Bimarem sic æquore Pontum
aspicias, similem cornu quo flectitur arcus
nervo curvatus distento. Dextera nervum
assimilat: recto trahitur nam linea ductu,
150 extra quam, boream quod scandit, sola Carambis;
(160) sed formam cornu geminatis flexibus edit
litus, quod Pontum cingit sub parte sinistra.
In quam Mæotis penetrans aquilonis ad axes,
quam Scythiæ gentes circumdant undique ripis,
155 et matrem Ponti perhibent Mæotidis undam:
- scilicet hinc Ponti vis exit gurgite multo (166)
Cimmerium torrens per Bosporon, hic ubi Taurum
Cimmerii gelidis habitant sub finibus imum.
Hæc maris est species, splendens hæc forma profundi.
Nunc tibi telluris regiones carmine pandam, 160
ut cernas animo non visas lumine terras,
(170) atque docens alios lauderis pectore docto.
Incipiens Libye tenuisque a Tethyos undis,
Oceanus Tyrias qua pulsat gurgite Gades, (176)
tenditur ad notias partes et solis ad ortus, 165
et mensæ formam reddit mentoribus artis,
quam tradunt terræ non æquam margine cuncta.
Terminat hæc fines Rubri prope litora ponti
latos, Æthiopum populos quos possidet alter;
quem calidis juxta terras pascuntur Erembi. 170
Has pelli similes pardi dixere priores;
(180) namque solum squalens urbes distinguit opacas:
hac sitis, hac humor latos variatur in agros.
Sed summam Libyen habitant ad Tethyos undas,
Alcidæ qua sunt statux, Maurusia plebes. 175
Post hos immensæ Nomadum de semine gentes,
(186) atque Massæylii, nec non Mæssyllia proles.
Saltibus hos duris asper silvisque vagantes
victus alit sæva quæsitus cæde ferarum:
scilicet ignaros terras proscindere rastris, 80
agricolasque boves plaustris domitare sonoris;
(190) namque errant nemorum per dumos more ferarum
Quos prope tenduntur fines Carthaginis altæ,
(196) perpetuas Tyriis celebrat quæ condita laudes;
qua regnans felix Dido per sæcula vivit,
185 atque pudicitiam non perdit carmine ficto.
Hanc Minor insequitur Syrtis, Majorque secunda,
(200) qua tumor immensus Tyrrheni pellitur æstus,
accessusque furit siccisque recessus arenis.
Ast inter Syrtes urbs est, quam nomine dicunt
esse Nean polin. Hanc supra justissima fertur
hospitiis gaudens gens degere Lotophagorum.
Hos licet ad fines desertas cernere terras,
extinctis populis Nasamonum marte Latino. (210)
Asbystæ post hos terrarum rura tenentes
195 in medio, summus Libycis et gentibus Ammon,
nec non Cyrene clarorum mater equorum,
urbis Amyclææ populus quam condidit olim.
Marmaridæ post hos Ægypti ad flumina vertunt,
Gætulique super sunt vicinique Nigretes. 200
Continuo post hos sequitur Phaurusia tellus.
(216) Hanc habitant juxta Garamantes Debride clari,
quæ superat cunctas urbs miro munere fontis,
frigore qui noctis fervet calefactus et umbris,
205 at solis friget radiis glacialis et igni.
Omnibus extrema populis clauduntur in ora
Æthiopes, Libyes ubi finit litora Cerne,
Oceanum nimio quæ pulsat sole calentem. (220)
Nec longe fervent Blemiyorum collibus agri.
Hinc fluvii pinguis descendunt flumina Nil 210

- partibus a Libycis, qui currens solis ad ortus
Siris ab Æthiopum populis cognomine fertur;
versum cultores Nilum dixere Syenes.
- (226) Hinc boreæ currens ad partes flumine pingui
215 fertilis Ægypti terras fecundat opimas,
septenoque ferit Pellæum gurgite pontum.
Non alius tantum fluviorum ditat arenas,
atque trahens limum complectitur ubere campos.
- (230) Hic latis Libyen Asiæ disterminat oris :
220 hæc ortus cernit, videt austros illa calentes.
Hunc habitant juxta sapientum corda virorum,
disposuere vias qui vitæ mente potenti,
(236) et primi dederunt sulcos et semina terris,
obliquos solis tractantes pectore cursus.
- 225 Horum telluris fines nunc carmine dicam,
(240) et formam, celebrat quam gloria magna per orbem.
Hæc igitur latis diffusa patescit in arvis
fertilis et superans alias pinguedine glebæ.
Marginibus laterum formatur at undique ternis;
230 lata quidem boreæ sub litore tenditur oris,
ast ortus angusta petit summamque Syenen,
(246) qua celsi mediam montes utrimque coercent,
irrigui per quam descendunt flumina Nili.
Hanc habitant homines multi pariterque opulenti :
235 qui veteris claræque colunt sub mœnia Thebes,
quam perhibent centum portas habuisse priores,
filius Auroræ Memnon qua regna tenebat.
- (250) Hic sunt et septem mediis in finibus urbes,
quas celebrat totum discurrens fama per orbem;
240 et quicumque maris vivunt prope litora vasti,
qua lacus est ingens liquidæ Serbonidis undæ.
- (254) Ad cuius zephyrum Macetum sunt mœnia regis,
(259) et Pharos, Idothees scopuli Pallenidis alti.
Post urbs sub Casio Pelusi vergit ad ortum,
245 navigiis populus duris quam possidet aptus.
Non tamen est Libyes ponendus finibus iste :
scilicet eoas Nili qui continet oras,
Nili, quem circum floret mirabilis arbor,
exstinguitque sitim pomo cui nomen adipos.
- 250 Hæc facies Libyes, hic claudit terminus illam.
(260) Sunt tamen huic aliæ gentes, quæ litore summo
Tethyos aut mediis habitant telluris in arvis,
et gratas circum ripas Tritonidis undæ.
Hic lapis, Heeliotropius qui nomine vero
255 dicitur, est : vertit radios nam solis, in unda
si quis eum fusa labris immergat aënis,
sanguineique rubens resplendet luce coloris;
purior at soli renitet nudatus ab undis.
- (270) Si placet Europes quoque me tibi dicere formam,
260 haud taceam. Similis Libyæ est, sed vergit ad arctos,
finibus et pariter distentis pergit ad ortus.
Linea namque Asiæ similis disjungit utramque :
(276) hæc notias spectat partes, aquilonis at illa.
Ast ambas unam si terras esse putemus,
265 assimulent conum laterum compagibus æquis,
- cujus ad occasus est summum, lata sub ortu.
Sic Europa tibi facili dignoscitur arte. (280)
- Ad cuius summum, prope metas Herculis alti,
magnanimæ gentes, dederat quis nomen Iberus,
ad spatium multum terrarum rura colentes, 270
Oceanum boreo contingunt frigore durum,
scrutanturque decus pulchrum sapientibus auri,
quos tamen haud maculat præsens nec dejicit absens;
qua sunt Germani bellaces atque Britanni. (286)
- Salibus Hercyniis Germania subjacet atrox : 275
hæc tergo similis taurino dicitur esse;
et pascit volucres (mirum) fulgentibus alis,
quis ducibus noctu cernuntur flexa viarum.
Pyrrhenes sequitur mons. Post hunc Celtica tellus,
Eridani fontis contingens rauca fluenta. 280
Hic Phaëthonta suum caræ luxere sorores,
(290) hic electra legunt alnis stillantia Celtæ,
succina quæ memorant, mellis vinive colore,
quæ paleas rapiunt tractu frondesque caducas.
- Post hos Tyrrheni, quos juxta solis ab ortu 285
incipiunt Alpes : quibus exit gurgite vasto
(296) Oceani rumpens glacialis litora Rhenus.
Hunc prope consurgit fons Istri flumine longo,
qui poscens ortus Euxini pervenit undas, (301)
irriguam Peucen amplexus gurgite quino. 290
Cujus ad arctos est partes barbara tellus,
innumeras gentes gremio complexa reducto,
cui finem faciunt Mæotidis ostia vastæ.
Hinc sunt Germanique truces, et Sarmata bellax,
atque Getæ, nec non Bastarnæ semina gentis, 295
Dacorumque manus, et martia pectora Alani, (306)
atque Dromon Tauri retinentes fortis Achilli
angustum et longum, Mæotidis ostia juxta.
Hos equites supra celeres funduntur Agavi,
atque Melanchlænum populus metuendus in arcu; 300
post Hippemolgi sunt Hippopodesque potentes,
atque Gelonus cum Neuris, pictique Agathyrsi : (310)
hic ubi descendit porrecta Borysthenis unda,
Euxinumque subit Criu prope tracta metopon.
E regione jacet locus hic Symplegados artæ. 305
Hic sunt Ardisci quoque Panticapique fluenta : (316)
dividui currunt Riphæis montibus ambo.
Immiscent qua se Ponti glacialibus undis,
nascitur electrum præfulgens luce nitenti,
mense solet primo qualis splendescere luna. 310
Hos adamanta legunt juxta fortes Agathyrsi.
Tot dirimit gentes aquilonis partibus Ister. (320)
- Hujus ad australes terras Gerrhæque feroces,
Noricii que colunt bellaces Pannonique,
et Mysi Thracum boreis in finibus orti : 315
in quorum terris, quas Ponti præfluit unda,
ignipotens oleo commixto gignitur herba,
Medica cui nomen, cuius compescere flammæ
si quis aqua cupiat, plus ignem pascit in illa;
pulveris hunc jactus potis est exstinguere solus. 320

- (328) Thraces arant post hos latissima rura tenentes,
 quæ torrens stringit finitque Propontidis unda,
 atque Hellesponti fauces Ægæus et altus.
 Nascitur hic scopulis Pallenæ gemma refulgens,
 325 asterium perhibent : stellis certare putatur;
 et flammæ similis splendenti lumine lychnis.
- (330) Hi ripas Istri porrectas undique stringunt.
 Europæ reliquas nunc partes aspice ternas,
 Phœbeos vergens quibus eminet illa sub ortus.
 330 Prima est, Hispanum quæ frangit litore pontum;
 altera, Tyrrhenum quæ pulsat molibus æquor;
 tertia, quæ Graios circumflua gurgite pascit.
 Sed tamen oceanum contingit Iberica tellus
 (330) occiduam, Calpen quæ summam sustinet unam
 335 Hercules e staturis; quam supra dives et alta
 Tartessus, Cempsique sedent qui collibus imis
 Pyrrhenes, cælum quæ tangit vertice summo.
- (340) Ast ambas inter tellus jacet Ausonidarum,
 limite quam recto mediam secat Apenninus :
 340 qui mons, incipiens boreis ex Alpibus altus,
 in freta Sicaniæ porrectas terminat oras.
- (345) Hunc urbes circum, populi gentesque frequentant :
 quos brevis retegam nostro tibi carmine cunctos.
 Tyrrheni primum fortes, juxtaque Pelasgi,
 345 Cylleus quondam propria qui sede relicta
 Tyrrhenis socias petierunt navibus arces.
- (350) Hos prope sunt omni superantes laude Latini,
 quorum per terram discurret in æquora Tiberis
 quibus, irriguo dirimit qui gurgite Romam,
 350 Romam, quæ genitrix regum dominatur in orbem.
 Post hos pingue solum sequitur, Campania dives,
 hic ubi Parthenopes domus est castissima, frugum
 fertilis; hanc pontus propriis exceperat undis.
- (360) Ad notum est, longe supra Sirenida rupem,
 355 Picentis Silari gurgis, spectabile flumen.
 Hunc habitant prope Lucani, Brettique coloni,
 ad Leucen petram longissima rura tenentes.
 Hinc est ad boream zephyri quæ summa vocatur,
 (365) sub qua sunt Locri celeres, qui tempore prisco
 360 istuc reginam propriam venere secuti,
 Ausoniamque tenent, qua currit flumen Alecis.
 Mœnia cernuntur Metaponti deinde, Crotonque,
 (370) quam pulcher gratam præterfluit Æsarum urbem.
 Ulterius pergens hinc templa Lacinia cernes.
 365 Post hæc est Sybaris, periiit quæ numinis ira,
 præponens hominum tumulos cœlestibus aris;
 poscere qui Pisis ausi certamina soli.
- (375) Samnites medio complectitur Itala tellus
 in gremio, Marsosque simul. Tunc deinde Tarentum
 370 tangitur æquoribus, quod munivere Lacones.
 Continuo Calabræ telluris rura sequuntur.
- (380) Usque Hyrii summam sed tendit Iapygis ora :
 qua salis Hadriaci trahitur vastissimus æstus,
 atque sinum penetrans Aquileium colligit undas;
 375 alta Tegestæon postremæ mœnia terræ,
- qua sinus Ionius finitur gurgite lasso.
 Hi sunt Ausoniæ populi gentesque potentes
 Flexilis hinc pontus convertens vergit ad ortus,
 atque Liburnorum terras, Hyllesque feroces, (385)
 Bulimeon pariter præstringens litora currit, 380
 et venit Illyrias lato porrectus ad arces,
 quas tollunt montes, excelsa Ceraunia, summas.
 Cernitur hic tumulus, qui Cadmi dicitur esse (390)
 Harmoniæque simul : namque hic serpentibus illi
 corpora post longum tempus mutasse feruntur 385
 in senio, postquam patriam Thebasque relinquunt.
 Hic ollis aliud posuerunt numina monstrum :
 namque duo tumuli concurrunt peste futura,
 significant quoties sævissima damna colonis. (395)
 Hæc regio fontem mirandæ concipit undæ, 390
 quem merito veteres dixerunt nomine Sacrum;
 nam gelidus superat cunctarum frigus aquarum,
 accensasque faces si quis prope duxerit undam,
 extinguit flammam; recipit sed rursus easdem,
 admoveat dextra cum extinctam lampada fonti. 395
 Sed supra Thracen nec non Epiron ad austros (396)
 principium terræ doctissima Græcia sumit,
 ascendens multum, geminoque sub æquore cincta,
 Ægæo Siculoque, movent quæ flamine venti
 diverso : Siculum zephyrus tenet, eurus at altum 400
 Ægæum. Sequitur Pelopis post insula lata,
 consimilis folio platani, quod muris acutam
 æquiparat caudam; cuius jacet isthmus imago, (405)
 Hellados ad boream sibimet confinia jungens;
 latior at tellus, folium ceu flexile, circum
 cingitur æquoribus. Zephyrum Triphyllidis arva
 excipiunt, per quam descendit flumine pulchro
 Alpheus, qui Messeni discinditur undis (410)
 Eurotæ : terris ambo nascuntur Aseis,
 hic tamen Eleos, at dividit ille Laconas. 410
 Hic mediis habitant late telluris in arvis
 Arcades Apidanei sub scopulis Erymanthi : (415)
 qua Melas atque Crathis fluvii, qua currit Iacon,
 tenditur atque vetus qua longo gurgite Ladon.
 Hic merulas perhibent albas, mirabile dictum; 415
 hic nasci lapidem, qui tacto accensus ab igni
 extingui nequitur, quem Graii nomine vero
 asbestum memorant : ferri nitet ille colore.
 Juxta est Argivum tellus, pariterque Laconum :
 ortus Argivi, verguntque Lacones ad austros. 420
 Æquoribus geminis isthmus pulsatur utrimque : (420)
 hoc Ephyren contra zephyrus, sed verberat illud
 eurus, in immensum quæ mergitur unda profundum,
 nomine quam Danaï dixere Saronida prisco.
 Attica sed tellus post isthmon solis ad ortum est. 425
 Hinc Orithyiam Boreas rapuisse puellam
 traditur, hic Ilissus aquis devolvitur amnis.
 Bœotum sequitur finis, quo dicitur unda (430)
 esse potestatis diversæ : namque duobus
 numinibus vertit vervecum lana colorem, 430

- hoc fuscas niveas, hoc albat gurgite nigras.
 Locridis inde solum sequitur regionis, et ora
 Thessalis, et tellus Macetum cum mœnibus altis :
 sub cujus scopulis tangentes vertice cœlum
- 435 speluncæ veteris servant insignia cladis :
 finibus in mediis terrarum namque videntur
 ostrea muricibus siccata latentibus esse ;
 diluvium latebras dederat quod piscibus illas.
 Concipit et parit hic naturæ munere gemma,
- 440 quam pœaniten perhibent; prægnantibus ista
 auxilium confert, facilis relevamine partus.
- (128) Cernitur hinc niveas attollens vertice rupes
 Æmus Threicius; quem contra tenditur agris
 ad zephyrum regio Dodones lata feracis.
- 445 Ad cujus notias partes, sub rupe Aracynthi,
 Ætolæ gentis sunt belli laude potentis
 campi, quos medios Acheloia persecat unda,
 (136) et mare Trinacrium perrumpit Echinadas intra.
 Regna Cephallenæ prope sunt sapientis Ulixi.
- 450 Ista galactiten ripis ostendit in altis :
 uberibus prodest, nec non infantibus idem ;
 et si quis terat hunc, albescit lacte liquescens.
 Hunc fluvium juxta, præclaros solis ad ortus,
 Phocis ad arctos ventos extenditur ingens,
- 455 donec contingat calida ostia Thermopylarum,
 sub juga Parnassi, Cephisso gurgite magno
 (447) quam mediam dirimit, descendens murmure vasto :
 qua templum Phoebi memorabile, Delphica sedes.
 (447) Nunc magno nobis sunt insulæ ore canendæ,
 460 quas homines toto dispersas æquore cernunt.
 Est igitur ponto tellus circumflua prima,
 (410) cui nomen Gadis. Statuas hæc Herculis inter
 a Tyriis colitur, Cotinusa vocata vetustis.
 (467) continuoque jacent Gymnesiæ; has Baleares
 465 Romani memorant; hinc frangitur æquor Ebuso.
 Sardinia post quam pelago circumflua tellus
 fontibus e liquidis præbet miracula mundo,
 quod sanant oculis ægros, damnantque nefando
 perjuros furto, quos tacto flumine cæcant.
- 470 Post quam non longe cernuntur litora Cygni,
 (469) Corsida quam pariter geminato nomine dicunt.
 Hanc solam perhibent catochiten gignere terram :
 corporibus lapis hic ceu glutine tactus adhæret.
 (460) Nulla tamen tellus altissima robora silvæ
 475 sic alibi generat. Dehinc rupes Æoliarum,
 (466) quas septem numero perhibent, cognomine Plotas :
 quippe viam ratibus pelago dant undique vasto.
 Trinacriæ post has moles distenditur ampla,
 cardinibus ternis laterum quam terminat actus,
- 480 procurrens Pachynæ longe, claustrisque Pelori,
 exterrensque rates Lilybæi cautibus aspris.
- (170) Eminet ad zephyrum Lilybe, Pachynusque sub ortum
 aspicit Ausoniam, boreæque Pelorus ad axes ;
 qua mare vix superant haud æquum mille periclis,
 485 angustum, rapido quod frangit gurgite saxa.
- Traditur hic pelagi diruptas viribus olim
 (478) excepisse fretum terras, cogente ruina.
 Plurima sunt istic totum memoranda per orbem.
 Dianæ fons est, Camerina gignitur unda,
 quem si quis manibus non castis hauserit unquam, 490
 lætifico tristis non miscet pocula Baccho.
 Hæc eadem montem mirandum sustinet Ætnam,
 vertice qui summo rigida nive temperat ignem,
 nec superant flammæ frigus, nec frigora flammæ.
 495 At salis hic Acragas miracula possidet unus,
 naturas in quo proprias mutare videntur
 ignis et unda; salem namque illum solvere flammæ,
 unda solet crepitus illi conjuncta movere.
 Hic et Halesinus fons est, mitissimus undis,
 tibia quem extollit: cantu saltare putatur 500
 musicus, et ripis lætans excurrere plenis.
 Cernitur egregius lapis hic, cui nomen achates :
 hoc dederat fluvius, cujus generatur ad undas;
 hanc simulacra vides venis ostendere gemmain.
 Æquoris at Siculi, quod vastis funditur undis, 505
 ad noton est pontus Libyæ Syrtisque vadosa
 (477) Major. At ulterius si pergas, cerne Minorem
 occiduam, juxta quam Meninx insula fulget,
 et Cercinna simul, Libyca statione patentes. (480)
 Hadria qua penetrat, venias si parte sinistra, 510
 atque legas Calabrum litus, tunc insula magni
 ostendit sese Diomedis nomine dicta,
 quo profugus quondam victor concesserat ille,
 conjugis incestæ per fraudes Ægialeæ. (486)
 Ioniam pergens Absyrtidas æquor ad ortus 515
 circuit; has olim Colchi tenuere feroces,
 lassi dum frustra Medæ furta sequuntur. (490)
 Continuo post hasce Liburnidas aspicias altas
 ad notias partes; hinc sæva Ceraunia nautis.
 Insulæ Ambraciæ contra cernuntur in alto, 520
 et Coryra potens, Ithaces atque aspera tellus;
 (488) et quas oblimat rivis Acheloius amnis,
 flumine torrenti præcelsam Chalcida linquens.
 Sed multæ Amnisi boreæ sub parte videntur,
 Ægylaque, inde Cythera, Calauria dura colonis; 525
 ad radios vergit sed Carpathus. Hanc prope Crete (500)
 pinguis et umbrosis extendens collibus Iden,
 ante ortus solis perhibent quam fulgere sole.
 Gignitur hic alimos, quam si quis mordeat herbam,
 compescit damnumque famis rabiemque diurnam. 530
 At Rhodos Ægyptum contra jacet, insula dives, (506)
 Suniados contra quoque summum rupis, ad ortus;
 nubila qua nunquam verterunt lumina solis;
 nam purus claræ potitur telluris. Abantas 535
 supra sunt Salamis nec non Ægina. Sed ortus
 cernentem Cyprum pontus Pamphylius ambit.
 Post hæc sunt ternæ citra Patareida summam,
 fama Chelidonas celebrat quas nomine terras. (510)
 Nec procul est Arados, Phœnices æquore cincta
 Ægæi vero diversis partibus alti 540

- (515) ad fauces artas multæ sunt insulæ Abydi,
 confines Asiæ dextræ, Europesque sinistræ;
 ad boream tamen hæc pertendunt ordine longo.
- (520) Europes Macris contingit Abantiæ oram,
 545 et celsa Scyrus, Peparethus, sacraque Lemnos,
 fertilis atque Thasos, simul Imbros, post Corybantum
 mœnibus antiquis Samothracia cernitur alta.
- (525) Ast Asiæ partem quæ tangunt æquore primam,
 Delon circumdant: has dicunt Cycladas esse.
- 550 Continuo Sporadas ceu stellas aspicias almas,
 Ioniasque simul, quas inter Caunus et altæ
 (535) sunt Samos atque Chios, celebratæ nomine claro.
 Æolicæ post et Lesbos Tenedusque sequuntur,
 et sinus inde Melas Helles prorumpit in æquor.
- 555 Panditur hinc pelagus, tumidaque Propontide fervet
 (540) ad boream, saxisque riget Proconesus in illa.
 Est etiam lævis Euxini partibus una,
 quam Leucen perhibent, adversa Borysthenis amni,
 pascit aves quoniam multas candore nivali.
- 560 Hic animas perhibent heroum laude potentes
 (515) degere securas, virtutis munere pulchro.
 Cimmerium recta sed si quis Bosporon ibit,
 cernitur huic dextra vastæ Mæotidis unda
 (550) insula mole gravi stans, Alopecea lata.
- 565 post quam Phænagoren Hermonassamque nepotes
 egregiæ quondam coluerunt gentis Ionum.
 Insulæ hæc celebres pelagi sunt nomine claro.
- (555) Ast aliæ refluxum circumdat Tethyos æquor,
 quarum demonstræm positum regionis et oras.
- 570 Æthiopes habitant Erythiam pectore justi,
 (560) Atlantem juxta longævi, finibus olim
 venit Hyperboreis quæ gens, post fata perempti
 Geryonis, domuit quem virtus Herculis ingens.
 Sed summam contra Sacram cognomine, dicunt
 575 quam caput Europæ, sunt stanni pondere plenæ
 Hesperides, populus tenuit quas fortis Iberi.
- (565) Ast aliæ oceani juxta boreotidas actas
 sunt geminæ, Rhenique Britannides ostia cernunt;
 hic etenim lasso perrumpit Tethya cursu.
- 580 Has tamen haud habeat spatio superare per orbem
 insula. Perfulget nigro splendore gagates
 hic lapis, ardescens haustu perfusus aquarum,
 ast oleo perdens flammæ, mirabile visu;
 attritas rapit hic teneras ceu succina frondes.
- 585 Nec spatio distant Nesidum litora longe,
 (570) in quibus uxores Amnitum Bacchica sacra
 (580) concelebrant, hederæ foliis tectæque corymbis.
 Oceani tranans hinc navibus æquor apertum
 ad Thulen venies, quæ nocte dieque relucet
- 590 Titanis radiis, quam curru scandit ad axes
 (585) signiferi, boreas succedens lampade partes.
 At navem pelago flectenti aquilonis ab oris
 ad solem calido referentem lumen ab ortu
 (590) Aurea spectetur tibi pinguibus insula glebis
- 595 Ilinc tepidos proram convertens navis ad austros
- Taprobanen venies, generat quæ magna elephantès
 per fines Asiæ. Jacet hæc sub sidere Cancri; (595)
 litoribus cujus saliant densissima cete,
 quæ pascit vastum mare Rubrum, montibus æqua,
 tenditur horribilis quorum per terga, per armos 600
 spina, ferens cladem fatumque sub ore feroci: (599)
 quippe solent pariter navem sorbere virosque.
 Nam mala tam pelagus quam terra merentibus offert. (605)
 Uterius pergas si post Carmanida summam,
 Ogyris occurrat, qua dicitur esse sepulcrum 605
 regis Erythræi, dederat qui nomina ponto.
 Persicus inde sinus penetratur, et Icaron offert, (610)
 insula quæ fertur nimium placare Dianam.
 Tot sunt ingentes quæ cingit Tethyos unda
 insulæ; ast aliæ diversis partibus orbis 610
 dispersæ. Plures famam latuere minores,
 duris difficiles nautis, vel portubus aptæ:
 quarum non facile est mihi promere nomina versu.
- Ast Asiæ fines ambarum linea monstrat (620)
 et formam, contra positarum in imagine coni. 615
 Paulatim trahitur tamen hæc orientis ad oras,
 oceanus statuas Bacchi qua tangere fertur,
 finibus Indorum postremis: gurgite torrens (625)
 qua Ganges liquido Nysæos irrigat agros.
 Non tamen est spatio similis telluris apertæ. 620
 Scilicet ambabus penetrabilis unus in illis
 funditur oceani sinus et disternat ambas;
 ast Asiæ gremio triplex mare confugit undis, (630)
 Hyrcanum, pariter Parthum, simul atque Sabæum:
 hæc noton, at boreos Hyrcanum vergit ad axes, 625
 gurgitis Euxini vicinum, multa virorum (635)
 millia quod circum degunt per litora Ponti.
 Amborum medius campis discernitur isthmus.
 Ast Asiam qui mons excelsus dividit ombem,
 incipit a mediis terræ Pamphyliæ oris, 630
 et longis sese spatiis producit ad Indos,
 nunc obliqua means, nunc recto limite currens:
 vertice quem torvo perhibent cognomine Taurum. (640)
 Cornua nam summus scopulis imitatur acutis,
 multifidusque suos huc colles spargit et illuc. 635
 Ex hoc innumeri descendunt fontibus amnes,
 in partes euri, zephyri, boreæque vel austri:
 quis memorare queat fluviorum nomina cuncta? (645)
 Non tamen est unum montis cognomen ubique,
 sed varii flexus variantur nomine multo, 640
 singula sed propriis sunt nomina nota colonis.
 Nunc igitur gentes illius populosque tenentes, (650)
 qui celebres, memorem; sed felix numen adesto.
 Mæotæ primi tangunt Mæotidis undas;
 Sauromatæque truces, gens aspera Martis in armis, 645
 sanguis Amazonidum fortis quos protulit olim, (655)
 Sauromatis mixtæ quæ Thermodonte relicto
 ingentes genuere viros belloque potentes:
 innumeras habitant qui silvas, gurgite vasto
 inter quas Tanais Mæotidis intima pulsat, 650

(664) *Europen fluvio dirimens Asiamque reflexo,*
Europen zephyris, Asiam sub partibus ortus.
Caucasiis exit cujus fons montibus altis,
 (666) *murmure cum vasto Scythiæ per plana refusus.*
 655 *Hunc tamen immenso torrentem flumine vertit*
in glaciem boreas horrendo flamine sævus.
Heu miseros homines, habitant qui finibus illis,
 (669) *aere damnati tristi nimioque rigore,*
quo pereunt pecudes pariter populique virorum,
 660 *ni propere linquant sus rura furentibus euris.*
 (690) *Hi Taurin habitant fluvium prope Sauromatarum.*
Cui sunt vicini Sindi quoque Cimmericique,
post hos Cercetii, juxta quos Axenus altis
fluctuat æquoribus; nec non Oretæque feroces;
 665 *et qui Trojanæ post prælia gentis Achæi,*
 (686) *Ascalaphi regis victricia signa sequentes,*
dispulsi ventis istas venere sub oras.
Post hos Heniochi, genuit quos Græcia tellus;
et Zygii juxta vivunt regione sub una.
 670 *Intima sed Ponti, post fines Tyndaridarum,*
Ægypto missi Colchi tenuere coloni,
 (690) *Caucasi montis prope collem et Caspia ponti*
litora: qua celeres descendunt Phasidos undæ,
Circæosque secant campos atque æquora Ponti,
 675 *nascitur Armenii fluvius qui vertice montis.*
Ad cujus partes boreas et solis ad ortus,
Euxinum dirimens et Caspia litora late,
 (696) *diffusus spatium per longum panditur isthmus,*
quem juxta terras habitant orientis Iberes,
 680 *Pyrrhenes quondam celso qui monte relicto,*
huc advenerunt Hyrcanis bella ferentes.
 (700) *Hic Camaritarum gens est, carissima Baccho.*
 (704) *Fluctibus hanc propter persævit Caspius æstus,*
 (719) *undique quem tereti concludit margine tellus.*
 685 *Sed mare non valeat tribus illud mensibus ulla,*
 (720) *scilicet immensum, navis transire profundo.*
Hoc tamen exacuit pars una sub axibus æquor,
qua tractum refugæ miscetur Tethyos undæ.
Multa quidem generat vivis miracula rerum,
 690 *sed tamen egregio crystalli pondere gemmam,*
atque, malos lemures quod pellit munus, iaspin,
 (726) *nocturni manes fugitant quam membra tuentem.*
Hoc igitur pelagus quæ gentes undique cingunt,
incipiens numerem primis aquilonis ab oris,
 695 *quæ vergunt zephyro, quas Caspia litora claudunt.*
Primi sunt Scythiæ populi, Saturnia juxta
 (729) *æquora viventes Hyrcanice ostia ponti.*
Quos supra gryphes ditissima rura smaragdo,
qualem non alius terrarum possidet orbis,
 700 *atque aurum sibimet defendunt pondere puro;*
omnia sed diri superans audacia lucri
adversus volucres heu commovet arma virorum:
prælia nam faciunt Arimaspi gryphibus hostes.
Hic et crystalli pellucet maxima moles.
 705 *Hinc Thyus sequitur. Post fortis Caspia proles.*

Hinc sunt Albani bellaces Marte feroci, (739)
unde canes nati superant genus omne ferarum;
magnus Alexander missum sibi viderat inde
victorem barrique canem rapidique leonis.
 Post hos Cadusi, durissima rura colentes; 710
et prope sunt Mardi, sequiturque Hyrcania plebes.
Hinc Apyri, per quos Mardus devolvitur amnis:
Dercebius bibit hunc præter Bactrusque fluentem,
per quos Hyrcanum currens descendit in æquor. (738)
 Sed Bactri mediis habitant telluris in arvis, 715
Parnæsum late prope montem rura tenentes;
Dercebii vero sub Caspia litora vergunt.
Post hos Massagetae trans flumen Araxis, ad ortum
hospitibus sævi cunctis belloque feroces: (740)
 non Bacchi donum, Cereris nec munera norunt, 720
sed lac commixtum potant cum sanguine equino.
 Hos juxta boream vergit Chorasmia proles. (746)
Sugdias hanc sequitur, rapidus quam dividit Oxus,
Enodum montem qui linquens Caspida rumpit.
 Inde Sacæ nimium certis gens mira sagittis, 725
flumen Iaxartem juxta quibus arva coluntur; (760)
 et Tochari Phrurique et plurima millia Serum:
illis nulla boum, pecoris nec pascua curæ,
vestibus utuntur, texunt quas floribus ipsi, (758)
 quos tenuant lectos desertis finibus ipsi. 730
Ast alia Scythiæ gens est extrema per arva,
quos prope sunt tristes ventis et frigore terræ:
namque nives semper pulsant has grandine mixtæ. (760)
 Caspius his populis lustratur pontus et oris.
 Aspice post Colchos nunc et post Phasidis undas, 735
occasum versus, populos in litore Ponti
Euxini densos usque ad Chalcedonis arva,
Bosporus angustat scopulis quæ Thracius urgens.
 Byzeres primi, quos juxta terra Bechirim. (766)
 Macrones post hos pariter, Philyresque sequuntur; 740
Mossynique, domos præbent quis lignea tecta,
turribus arboreis habitantes, unde vocantur.
Hinc pecorum dives nimium gens est Tibarenum.
 Hanc prope sunt Chalybes, durissima rura colentes:
 quos labor exercet sævus ferrique metalla. 745
 Vicinos istis campos terramque patentem (771)
 Assyrii complent populi, qua gurgite vasto
 inter Amazonidas Thermodon, Martius amnis
 Armenium linquens montem descendit in æquor.
 Huc Asiæ quondam devenit alumna Sinope, 750
 ex qua cognomen ceperunt mœnia clara. (779)
 Illius fluvii rigidas prope frigore ripas
 invenies lapidem crystalli, pondere puro,
 consimilemque gelu, nec non splendore nitenti;
 gemma micans illic pellucet iaspidis albæ. 755
 Iris continuo liquidus decurrit in æquor.
 post Halys et fluvius, boreæ qui currit in ortus, (786)
 atque Carambidis irrumpit prope litora Pontum,
 Armeniis primas qui montibus accipit undas.
 Paphlagonos post hos Mariandynique sequuntur, 760

- (783) Bithynique viri, pinguisima rura colentes :
qua Rhebas pulcher gratissima flumina volvit,
Rhebas, qui rapidi decurrit ad ostia Ponti.
Tot populi terras habitant per litora Ponti :
- 765 nam prius exposita Scythiæ sunt semina gentis.
(800) Nunc Asiæ regio contingens litora nobis
dicatur, partes calidas quæ currit ad austri,
atque Hellespontum transit Syriæque recessus,
poscit et Arabiam, quæ florent ubere terræ.
- 770 Sunt Chalcedonii primi, post ostia Ponti,
mœnia Byzantii qui cernunt optima contra,
Romanisque pie regnis dominantia mundo.
- (806) Bebrycii post hos, et Mysia montibus alta,
qua Cius egregia decurrens murmurat unda
775 qua nymphas comitem perhibent rapuisse potentis
Alcidæ puerum, tristissima fata gementis.
Hinc Hellespontum pertenditur angulus ingens,
(80) qua brevior Phrygiæ pars est : nam latior intus
Sangarii ripis fluvii vicina rapacis.
- 780 Tenditur hæc potius Titanis pinguis ad ortus,
altera ad occasus, altæ sub montibus Idæ,
altaque qua cecidit præclaro nomine Troja,
(819) ad Xanthi liquidas nec non Simoentis ad undas.
Post hæc Æoliæ tellus prætenditur oræ,
785 fluctibus Ægæi primis quæ tunditur alti.
Inde tenet terras pelagus prope sanguis Ionum,
per quas Mæander pinguis descendit in æquor,
(822) inter Miletum currens latamque Prienen.
Ad latus istorum boreum sunt mœnia clara,
790 urbe Ephesus, claudit quam grato litore pontus.
(830) Post has Mæoniæ tellus, quæ vergit ad ortus,
et Tmoli colles, fluvius quibus aurifer exit
Pactolus : cujus prope ripas tempore verno
si sedeas, dulci capiaris pectora cantu
- 795 cygnorum, pascunt quos herbæ flumina circum.
Nam florent Asiæ per campos plurima prata;
sed magis ad fluvium Mæandri, gurgite miti
(837) quem juxta volvens se murmurat unda Caystri.
Post hos sunt Lycii, quos Xanthus dividit amnis,
800 ad mare vergentes : qui Tauri cornua cernunt,
(850) usque ad Pamphylos, perhibent quem nomine Cragum.
Illic aspicias Aspendum, mœnia cujus
Eurymedon amnis radit vicina profundo.
Continuoque jacent aliæ Pamphyliæ urbes :
- 805 Corycus, Pergeque calens, et celsa Phaselis.
(854) Has supra mediis habitant telluris in arvis,
ad partes ortus, gens dura Lycaones armis.
Post hos Pisidum pinguisima rura coluntur,
Termessus, Lyrbe, nec non clarissima Selge,
810 gentis Amyclæ pulcherrima mœnia quondam.
Hinc sinus est longus Cilicum, qui vergit ad ortus,
Euxini penetrans vicinas æquoris undas :
- (860) hunc Asiæ perhibent angustis partibus esse.
cui tamen immenso fluvii se gurgite miscent,
815 per longum Pyramus spatium Pinarusque voluti,
flexilis et Cydnus, dirimit qui flumine Tarson.
Hinc aliæ Cilicum sunt celsis mœnibus urbes, (874)
Lyrnessus, Mallosque simul vicina profundo,
atque Soli medio terrarum fine locati.
Commagena dehinc regio, Syriæque sequuntur 820
urbes, dispositæ per longi litora flexus :
nam Casii montis qua prominet ora per æquor,
vergit in occasus diffusis tractibus unda. (880)
Nunc reliquas Asiæ partes tibi carmine pandam,
quadrati lateris qua clauditur undique forma, 825
et spatiis campos longis protendit in ortum.
Scis etenim memorasse tibi, quod collibus altis
per totam mediis mons ingens tenditur oris, (890)
qui fines Asiæ nigros producit ad Indos :
hoc esto laterum boreum tibi; Nilus ad oras 830
hesperias finit; sed Tethys solis ab ortu
Indica concludit: Rubrum mare terminat austrum
Aspice nunc igitur, dum finem versibus ortus
pervenio, retegens tibi veris omnia rebus,
incipiens Syriæ terris, qua parte reliqui. 835
Quæ, pelagus supra sub solem vergit ad austros, (897)
urbibus et multis habitatur: nomine prisco
quæ Cava vulgatur, mediam quia collibus altis
atque humilem Libanus claudit protentus in ortum,
occasumque petens Casius; multisque virorum 840
incolitur populis locupletibus alma diremptis.
namque alii mediis habitant telluris in arvis
hosque Syros proprie perhibent; sed litora juxta
Phœnices vivunt, veteri cognomine dicti, (908)
quos misit quondam mare Rubrum laudibus auctos, 845
Chaldæo nimium decoratam sanguine gentem,
arcanisque Dei celebratam legibus unam :
qui pelagus primi tentantes navibus altis
disjunctas gentes docuerunt jungere mercem,
et primi stellis numeros nomenque dederunt, 850
atque oculis (mirum) voces sentire figuris.
Hi muros Iopes Gazamque et Elaida complent, (910)
antiquamque Tyrum, Beryti et mœnia gratæ,
vicinamque mari Byblin, Sidonaque pulchram,
quam juxta liquido Bostrenus gurgite currit, 855
et pinguem Tripollin, nec non Orthosida sacram,
Laodicen pariter positam prope litus amœnum,
et Posidi turres, et Daphnes optima tempe. (915)
Terrarum mediis Apameæ mœnia claræ,
ad cujus partes eas currit Orontes, 860
Antiochi medius dirimit qui gurgite regna. (920)
Hæc omnis pingui tellus est ubere læta,
arboribus pariter pecorique et commoda viti.
ad cujus fines vniens, quos terminat auster,
Arabii cernes extremi litora ponti, 865
qui Syriam medius disternit Arabiamque, (925)
et tangit vergens orientem versus Elanos.
Dives Arabs post quos latissima possidet arva,
quæ protenta diu cinguntur ab æquore Partho
Arabioque, ferit zephyrus quod flamine sævo; 870

- (890) Persica nam flatus eoi litora turbant.
Ora sed hæc austro tendit subjecta per ortus,
fluctibus oceani pulsatur et undique Rubri.
Hanc quoque describam tenui ratione recensens;
875 nam populos pascit felices divite terra,
floribus et variis miracula præbet odoris.
- (887) Namque thyo myrrhaque viget cum turis honore,
et casia, nec non et cannæ dulcis odore,
cinnama præterea jucundæ naribus auræ
880 fertilis hæc generat tellus, aurique metalla;
(91) vestibus auratis quare gens utitur illa.
His pueros servans molochites splendet arenis,
androdamasque lapis comescens pectoris iras.
Sed Libani montis sunt post declivia primi,
885 felices opibus, Nabataei nomine dicti.
- (886) Chaulasii post hos atque Agroës, inde propinquant
Chatramis, atque Macæ contra sunt Persidis æquor;
Minnsique maris prope Rubri litora vivunt;
atque Sabæ post hos, nec non habitant Cletabeni.
890 Arabiæ populi celebres hi nomine claro.
(91) Sunt tamen et plures alii, nam maxima tellus.
Trans istam zephyri sub partes degit Erembum
(906) speluncis genus infelix et rebus egenis;
qui solis radiis nigrescunt corpus adusti,
895 dispersique dolent lustrantes more ferarum;
non Arabis similes opulentis. Scilicet æqua
omnibus esse potest nunquam fortuna bonorum.
- (970) Post Libani montis populi sunt solis ad ortus
alterius Syriæ, quæ tendit ad usque Sinopen.
900 Cappadoces mediis habitant in finibus hujus;
terminus Assyrios sed claudit Ponticus ille,
(976) Thermodon pelagi qua pulsat gurgite fluctus.
Cujus ab eoo decurrit limite vastis
viribus Euphrates, descendens montibus aspris
905 Armeniæ, longusque noton pertendit, et inde
(980) ad solem flexus Babylonis dividit urbem;
litora deinde ruens perrumpit Persidis undæ,
extrema fluvii sub parte Tere dona radens.
Hujus ad auroram ripis devolvitur altis
910 Tigris, aqua superant quem flumina nulla rapaci,
(986) sed tantum distat, quantum vix septimus ortus
conficiat pedibus spatii properantibus ire;
atque lacum medius Thonitidis intrat et exit,
(980) nec violatur aqua quamvis penetrabilis illa,
915 ocior atque vadis emergens cedit amaris.
Hoc tamen omne solum, fluvius quod cingit uterque.
indigenæ populi pro re dixere Medamnam,
quod medias amnes has terras flumine cingunt,
(986) agricolis pariter pastoribus atque feracem
920 ubere nam: ceto florent ibi semina cuncta,
herbarumque toris et gramine læta virescunt,
et variis rami complentur fructibus alti.
Gens quoque præfulget claris in laudibus illa:
(1000) nam peperit multos celsa virtute potentes
925 atque dev similes, licet ut mortalibus esse.
- Armenii juxta quam sunt aquilonis ad axes,
comminus et fortes quos sentit Mars Matieni,
quos prope concludunt Euphratem collibus altis
montes, divitiis pariter belloque potentes.
Ad partes austri Babylon, quam mœnibus olim 980
mirandis posuit firmisque Semiramis urbem. (1006)
Cujus in arce domum splendenter fecerat auro,
quam simul argentum varie decoravit eburque.
Hoc quoque pingue solum palmarum divite silva,
quod fert berylli munus, pretiosius auro, 935
berylli lapidem liquidum glaucique coloris,
per loca quæ tendunt Asiæ ad mœnia petræ.
At supra Babylona vides et flamina vasta
Cissos Messabatasque Chalonitasque feroces. (1016)
Armenios montes si linquens ibis ad ortus, 940
Medica noscetur tibi tellus, cujus ad axes
Geli sunt Mardique, viri simul Atropateni.
Ad noton inde habitant Medorum rura tenentes. (1020)
Medea huc fugiens dederat cognomina terræ:
hinc Medi varios usus novere veneni. 945
Quorum per multas spatium diffunditur oras. (1030)
Hæc generat narcissiten oriente sub ipso,
qui lapis est fuscus. Complent hanc undique silvæ,
itter quas homines pecuaria ditia pascunt,
Caspidas tangunt portas qui solis ab ortu. 950
Rupibus hæc celsis Asiæ sunt claustra potentis: (1036)
qua via sub boream duplex se scindit et austrum,
hæc regit ad Persas, Hyrcanos ducit at illa.
Sub colles imos habitant, post Caspia claustra,
martia gens Parthi, telis arcuque potentes. 955
vivere qui spoliis gaudent, raptuque nefando. (1041)
Quæ propter bellis homines vexantur in orbe,
atque optata perit multo pax sanguine mundi.
Post hos est Persis, circumdata montibus altis, (1043)
assiduis florens regnis et divite censu, 960
ex quo perdomuit Lydorum mœnia Sardes.
Cingitur excelsis hæc undique collibus omnis,
advergens austros, post Caspia claustra, petensque
quod proprio pelagus celebrat cognomine latum. (1066)
Atque tripartitis habitatur finibus illa: 965
namque colunt alii rigidæ sub partibus arcti,
terras quas Medi nemorosus montibus umbrant;
ast alii mediæ vivunt regionis in arvis;
litora postremi tangunt australia Persæ.
Prima parte Sabæ, mediusque Pasargada, post hunc 970
Tascorum telis habitat gens fortis et arcu, (1070)
quique tenent populi divisos Persidis agros.
Annibus hæc multis recreatur et ubere pingui.
hinc Coros immensus profunditur, inde Choaspes
fonte cadens Indo, qui stringit gurgite Susa; 975
in cujus ripis præclarus fulget achates, (1076)
pondere consimilis volvit quos unda cylindris.
Fertilis hæc tellus fecundis pascitur auris
nam ventis semper florescunt rura secundis.
Hæc eadem gemmis nimium decoratur honestis: 980

quarum quis varias vires, quis nomina dicat?
 tecolithum memorem, justo cognomine dictum,
 qui lapides renum tritus potusque resolvit;
 myrrhitenque, bonum nardi quum reddit odorem;
 985 hic aërites est, sonitum cui spiritus addit
 arcanum crepitans, prægnantibus utilis ægris;
 nec non pyrites, digitos qui strictus adurit;
 gemmaque quæ radios emittit candida solis,
 atque selenites, lunaris imagine lucis
 990 qui decus et minuit proprii, splendoris et auget.
 (1080) Respice nunc reliquas Asiæ sub finibus oras.
 Persidis ad pontum Carmani, solis ab ortu;
 (1086) litora pars habitant, mediæ pars limina terræ.
 Gedrosi post hoc tendunt orientis ad ignes,
 995 oceanum juxta; radiis propioribus inde
 est Scythiæ tellus australis, flumen ad Indum
 qui ponto rapidus Rubro contrarius exit.
 (1090) Gurgite nam celeri rectus decurrit ad austrum,
 Caucasiis oriens primum de montibus altis;
 1000 dividua cujus Patalene cingitur unda;
 separat innumeras et vasto gurgite gentes:
 (1095) ad partem, rapidi qua vergunt lumina solis,
 Oritas Aribasque simul linique Arachotas
 utentes lænis, et Satraidas simul omnes,
 1005 Parpanei montis sub celsa rupe, Arienos
 nomine communi. Qui terras ubere nullo
 (1100) florentes habitant; squalent nam sentibus aspris;
 curalii lapidem qui rubrum litore carpunt,
 (1106) sapphirique decus nigri flavique coloris
 1010 saxorum cædunt venis, hac merce beati.
 Indorum terras hinc Telhyos æquora claudunt,
 (1110) quas primo Titan ascendens lumine cernit:
 unde color populis niger est flagrantibus ortu,
 atque gerunt similes hyacintho fronte capillos.
 1015 Effodiunt alii terras auri que metallum,
 (1116) ast alii texunt tenuissima tegmina lini,
 vel dentes stringunt elephantis ab ore revulsos;
 scrutantur ripis alii torrentibus imbri
 berylli gemmas glauci nitidumque adamanta,
 1020 atque aura viridi legitur quæ splendet iaspis,
 (1120) curalii que decus liquidi, gratique topazi,
 purpureoque amethystos inest suffusa colore:
 divitias magnas sic tellus illa ministrat.
 Assiduisque rigant hanc totam fontibus amnes,
 1025 arboribusque viget variis, milioque frequenti,
 (1137) et pretio rubræ perfloret arundinis illa.
 Hic alii superant procerò corpore tantum,
 insiliant equitum faciles ut more elephantos;
 ast alii vivunt sapienti pectore nudi,
 1030 luminibusque vident rectis (mirabile) solem,
 et radios oculis et sacra mente retractant,
 signaque concipiunt arcana luce futuri.
 Psittacus hic viridis, decoratus torque rubenti,
 nascitur, humanæ simulat qui verbera linguæ.

Nunc age, te fluvios, montes, formamque docebo 1031
 ipsius terræ, populos gentesque beatas. (1129)
 Marginibus ternis tellus hæc clauditur omnis,
 obliquatque latus per cunctas linea partes:
 hesperios fines immanis terminat Indus,
 at notios pelagus concludit gurgite Rubrum, 1040
 sed Ganges ortus, et Caucasus excipit arctum.
 Hanc homines habitant multi ditesque colendam, (1136)
 nominibus variis discreti et finibus amplis.
 Dardanei ripas contingunt fluminis Indi,
 hic ubi præcipitem scopuli fundunt Acesinem, 1045
 huncque capax classis venientem volvit Hydaspes,
 tertius hos sequitur splendenti gurgite Cophes. (1140)
 Taxilus inter quos habitat cum gente Sabarum.
 Hinc Scodri post hos sunt, Peuceleique feroces,
 Gangaridæque truces: auri qua pondus honestum 1050
 devolvens Hypanisque trahit rapidusque Megarsus: (1146)
 quos capit Emodo missos Gangetica monte
 tellus, porrigitur quæ ad terræ Colidis austros,
 oceani tangens pelagus sub collibus altis,
 quos volucres metuunt celeri contingere penna, 1055
 unde locis Graii posuerunt nomen Aornin. (1161)
 Hic via, quam celebrat nomen Dionysia, Bacchi.
 (1169) cui statuas dederat victoria finibus illis. (1164)
 Hic Tylos est, superans vastæ miracula terræ
 insula: namque viret cunctis in partibus anni, 1060
 nec foliis nudat ramos autumnus in illa;
 assidueque tenet flores genus arboris omne.
 Hic adamas fulget lymphantia pectora sanans,
 et prohibens miseris occulti damna veneni;
 quem minime valeat ferrum superare nec ignis; 1065
 frangitur hircino maceratus sanguine tantum,
 sed tepido, fractis multis incudibus ante.
 Hic juxta positus magnetem viribus arcet
 occultis ferri raptu, vel tractibus ante
 admotum retrahit, defendens robore miro. 1070
 Hic lychnis lucem simulat splendore lucernæ:
 hinc meruit nomen præclaro lumine dignum.
 (1168) Tot sunt per terras vulgatæ nomine gentes.
 Nam reliquas quæ mens valeat mortalis in orbe
 dispersas numerare tibi sine numine magno, 1075
 quod bene disposuit terras pontique profundum,
 sideribus variis decorans cælestia templa,
 et multis recreans gratisque coloribus arva,
 munera per populos tribuens diversa virorum?
 Sed vos terrarum tractus gaudete per ævum, 1080
 et quæcunque mari circumdatur insula vasto, (1183)
 oceanusque simul, nec non penetrabilis unda,
 quam gremio tellus sinuoso suscipit alma,
 et fluvii, montesque, lacus quos continet orbis.
 Nam pelagi partes percurri carmine vastas, 1085
 et terræ pariter regiones finibus amplis: (1188)
 omnipotens pro quo genitor mihi præmia donet.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΠΑΡΕΚΒΟΛΑΙ.

[ΕΠΙΣΤΟΛΗ.]

Πρὸς τὸν πανσέβαστον δούκα κύριον Ἰωάννην, τὸν υἱὸν τοῦ πανσέβαστου σεβαστοῦ καὶ μεγάλου δρουγγαρίου, κυρίου Ἀνδρόνικου τοῦ Καματηροῦ, Εὐσταθίου, διακόνου ἐπὶ τῶν δεήσεων καὶ μαϊστορος τῶν ῥητόρων, ἐπιστολὴ ἐπὶ ταῖς Διονυσίου τοῦ περιηγητοῦ παρεκβολαῖς.

Πινδάρῳ μὲν τῷ σοφῷ πρὸς λύραν εἰπεῖν, ὧδῆς ὀφειλέτη γενόμενῳ καὶ τὴν ὀφειλὴν ἐπὶ μακρὸν ἀναβαλλομένῳ, ἤρασε γραφὴν λήθης ἐνστήσασθαι καθ’

Epistolam omisit L. Inscriptionem epistolæ, quam om. a, talem exhibuimus, qualem ex optimis codd. CYD dedit Bernhardus, nisi quod codices isti post v. ῥητόρων addunt τοῦ καὶ Θεσσαλονίκης, quod supplementum resecurit Bernhardus. In plurimis codd. inscriptio aucta est hunc in modum: Πρὸς τὸν πανσέβαστον (πανσεβάστατον R. Steph.) δούκαν κύριον Ἰωάννην τὸν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῶν δεήσεων τὸν υἱὸν ... ῥητόρων, τοῦ καὶ ἕστερον γεγονότος ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, ἐπιστολὴ ἐπὶ ταῖς Διονυσίου τοῦ περιηγητοῦ παρεκβολαῖς. Μεθ’ ἦν προοίμιον εἰς τὸ πρῶμα, καὶ μετὰ τὸ προοίμιον αὐταὶ αἱ παρεκβολαῖ. In Y desunt verba ἕστερον γεγονότος ἀρχιεπισκόπου. In cod. d legitur: Εὐσταθίου διακόνου πρὸς τὸν πανσέβ. δούκα κύριον Ἰωάννην ἐπιστολὴ ἐπὶ ταῖς ... παρεκβολαῖς, μεθ’ ἦν κτλ. In E titulus erasus est; in N nihil nisi hæc: Εὐσταθίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης ἐξηγήσεις εἰς Διονύσιον τὸν περιηγητήν. F omni inscriptione caret. || — Lin. 1. δούκα] sic d et codex Politi; δούκαν KY, δουκᾶν cett. Forma δούκαν non caret exemplis, sed meliores scriptores δούκα dicere solent. V. Ducange s. v. δοῦξ. || πανσεβαστοῦ οὐδασμοῦ l. « Dignitas est hæc Sebastii Palatina. Nicephorus Cæsar Bryennus refert, hæc dignitate a Nicephoro Botaniata imperatore donatos fuisse fratres duos Comnenos, Alexiam et Isaacium. Ac fortasse primo omnium tributa hæc dignitas fuit Alexio, de quo ita narrat Anna ejus filia: Ταῦτα μὲν ἴστω κλεινεκτῆματα, καὶ πρὸ τοῦ θρόνου κατορθώματα τῷ Κομνηνῷ Ἀλεξίῳ, ὧν ἀπάντων γέρας ἀπέλαβε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν τοῦ Σεβαστοῦ ἀξίαν, Σεβαστὸς ἀναρρηθεὶς ἐκ μέσης συγκλήτου. Nam prima quidem Sebastia a Constantino Monomacho renunciata multo ante fuerat pellex ei in primis clara Sclæræna. Inde autem ex Sebasto, quod unius tantum imperatoris cognomen olim propriumque epitheton erat, varie hoc nomine conformato, ab Alexio illo Comneno, post adeptum imperium, plures excogitatæ sunt dignitates, Sebastocrator, Proto-sebastus, Panhypersebastus, teste Anna Comnena filia. » POLITUS. || — 2. μεγάλου δρουγγαρίου sc. τῆς βίγλης; nam et alius fuit magnus drungarius τοῦ στόλου,

EUSTATHII COMMENTARII.

[EPISTOLA.]

Ad maxime venerabilem ducem dominum Joannem, filium maxime venerabilis Sebastii et magni Drungarii, domini Andronici Camateri, Eustathii, diaconi a supplicibus libellis et magistri rhetorum, epistola de commentariis in Dionysium periegeten.

Pindaro, summo illi lyrico poetæ, quum carmen deberet, debitumque hoc suum diutius extraheret, placuit ipsi sibi dicam oblivionis impingere. Itaque et

monente Polito. || — 3. καματηροῦ] sic Y; idem ex conj. scribi voluerunt Carolus du Fresne et Politus; Καματηροῦ cm et codex Politi, καμάτηρος D, καματοροῦ l, καμάτορος cett.; μαϊστορος Y, supra scriptio μαϊστορος; μαϊστόρου c, μαϊστωρος cett.; τοῦ Διονυσίου D. « Est ille Andronicus Camaterus, Sebastus, Manuëliæque Comneni imperatoris propinquus, memoratus Cinnamo cum iis clarissimis et perillustribus viris, quos Manuel imperator Antiochiam misit, ut sibi Mariam, Raimundi filiam, eximia puellam pulchritudine, desponderent: Ἐν οἷς καὶ Ἀνδρόνικος ἦν ὁ Καματηρὸς, ὃς τὴν ἑπαρχὸν τότε διετίθεν ἀρχὴν, ἀνήρ σεβαστότητι μὲν ἀξιώθεις, ξυγγενὴς δὲ βασιλεῖ καὶ αὐτὸς ὢν. Idem est Camaterus, a quo præfecto tunc urbis atque eparcho sese, tamquam rudem et imperitum, contemptui habitum graviter queritur atque indignatur Joannes Tzetzes: Τζέτζης δ’ ὁ ἀρρητόρευτος, ὁ ἀμαθὴς ἐπάρχῳ τῷ πανσεβάστῳ Καματηρῶν ἐκ γένους, et rursus: Ὡν βίβλος ὅλη γέγραπται τῶν λογισμῶν τῷ Τζέτζη, ὅς ἀμαθὴς κηρύττεται τῷ σεβαστῷ ἐπάρχῳ. Videtur et idem esse Camaterus, Drungarius τῆς βίγλης, qui, tempore Manuëlis Comneni, edito libro τῶν ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος γραφικαῖς χρῆσεις ἐπιστασιῶν, detortis in pravum sensum suum divinarum litterarum testimoniis, conatus est demonstrare, μὴ ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ ὑπάρχειν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. » POLITUS. « Muneris Eustathiani rationem optime docet locus in corpore Juris Græco-Rom. p. 317 ab Holstenio prolatus: Τοῦ γὰρ σοφωτάτου ἐκείνου Εὐσταθίου τοῦ κατὰ Φλώρον διακόνου ὄντος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ μαϊστορος τῶν ῥητόρων εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λυκίων Μυρῶν ψηφισθέντος καὶ καταδειξαμένου καὶ ἀσπασαμένου καὶ ἤδη καὶ πρὸς τὴν χειροτονίαν ἱτοιμασθέντος, πρόσταγμα τοῦ μακαρίου βασιλέως ἐκείνου (Μανουῆλ) πρὸς τὴν ὁδόδον καταπεροίτησε, διακλεισόμενον δεῖξασθαι ταύτην παραιτούμενον τὸν Εὐστάθιον, προσαγαγεῖν δὲ τοῦτον εἰς τὴν περιόλυτον τῶν Θεσσαλονικίων μητρόπολιν, ὡς τινικᾶδε χηρέουσαν. » BERNHARDUS. || — 7. μακρῷ Y, μακρὰν l Rub. Steph.; ἀναβαλλομένῳ Y Steph. || — 8. ἤρασε G; ἐνστήσασθαι Ed, ἐπιστήσασθαι C. Vid. Pindar. Olymp.

ἐπιπέλα-
 10 ον, ἐκείνος λέγει, καὶ τὴν καρδίαν ἀναπτύσσειν ἐθέλει,
 ὡς ἂν εἴη ἀναγνώσιαι πῆ τῆς ἐκείνου φρονός ὁ ἀνθρώ-
 15 πος γέγραπται, ὃ τὰ τῆς ὀφειλῆς ὑπερέθετο. Ἔμοι δέ,
 ὡ πανσέβαστα, κάλλιστε καὶ σοφώτατε, εἰ καὶ ὀφείλειν
 ἐπῆλθε τὸν ἐν ὑποσχέσει λόγον, καὶ εἰς ἱκανὸν ἀναβά-
 λισθαι τὰ τοῦ ὀφειλήματος, ἀλλ' οὐτὶ κατὰ πάθος λή-
 20 θης· οὐχ οὕτως ἐγὼ κάρων πάσχω, οὐδ' ἀπονυστάζω
 πρὸς ἄπερ ἔχειν ἐχρῆν πολὺ τὸ νηφάλιον. Ἡ τίνας ἂν
 ἐπιστραφεῖν ἔτι, τὴν σὴν ἐν οὐδενὶ θέμενος βούλησιν,
 25 δς ἄλλην ἐκτέθεικάς μοι τὴν ψυχὴν, ὡς μηδὲν εἶναι ὄπερ
 ἂν ἐμοὶ βουλητόν, ὃ μὴ καὶ σοὶ θαλητόν; οὐ τοίνυν
 ἔπαθον λήθην ἐφ' ὅσπερ κατένευσα, οὐδὲ τὸ τῆς Λη-
 30 τοῦς χρῆμα καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἔσχεν Ἐρμοῦ τούτου
 15 κατακαυχῆσασθαι, καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ μάχην κρατῆσαι,
 καὶ τρόπαιον στήσασθαι, πάθος δέ τι κατασκῆπτον ἔτα-
 ρον ἔξω τῶν ὑποσχημένων ἔρριπέ με, καὶ τὴν κατὰ-
 νευσιν ἀνεσκεύαζεν. Ἐλογιζόμεν γὰρ ὡς ἐν μικρῷ
 20 κείσεται σοὶ τὸ πρᾶγμα καὶ οὐκ ἂν ἐμμερίμως διατα-
 25 θείης, ἐφ' ὅς ὁ λόγος ἦν ἡμῖν. Ἐνεύουσι τὴν σὴν ἐν
 λόγοις ἐπίδοσιν, ἐλογιζόμεν τὸ μεγαλοφυῆς, τὰς τῆς
 καρδίας ἀναβάσεις εἰς νοῦν ἀνήγον. Καὶ τοίνυν τὴν
 οὕτως ἐπὶ τὰ μείζω ἐπέκτασιν συννοούμενος οὐκ εἶχον
 30 ἔμαυτὸν πείθειν, ὡς ἄρα μέλον ἔτι σοὶ ἔσται τοῦ λα-
 35 ληθέντος· οὐδὲ σὲ τὸν ἐν λόγοις ἤδη μάλα πλουτεῖν

debiti hujus sui, quod erat melos dulce et jucundum, sese ille in oblivionem venisse dicit, et cor explica-
 tum sibi vult, legere ut possit, qua in parte mentis
 suae sit ille homo inscriptus, cui rem debitam procras-
 tinabat. Mihi vero, vir admodum venerande et o-
 ptime atque sapientissime, tametsi in mentem venit,
 debere me tibi commentarium, quem pollicitus fue-
 ram, et hoc promissum meum in longum me satis
 tempus differre: tamen nihil mihi commissum est
 per oblivionem; non sic ego ex sopore laboro, neque
 dormito, ubi perquam vigilantem me esse oportet.
 Quo enim curam convertam, si pro nihilo habeam
 voluntatem tuam? Qui animi tui sententiam mihi to-
 tam patefecisti, ut nihil jam optandum mihi sit, quod
 non tibi etiam expetendum videatur. Non igitur
 oblivio me cepit promissorum, neque Latona habet,
 quod gloriatur de nostro Mercurio, sese eum certa-
 mine vicisse, trophaeumque de eo statuisset, sed aliud
 quiddam repente oblatum excidere me fecit pro-
 missis, pollicitationemque meam labefactavit. Reputa-
 bam enim, id tibi operis parvi esse futurum, neque
 te ea valde curaturum, de quibus collocti fuera-
 mus. Cogitabam tuos in litteris progressus, reputa-
 bam tuam magnitudinem, animique incrementa in
 mentem reducebam. Itaque ad majora sic te con-
 tendere animadvertens, persuadere mihi non pote-
 ram, curae adhuc tibi fore, de quo sermonem habue-
 ramus; neque te, qui magnis jam eruditionis divitiis

10 initio. || — 3. *ἔχη CEHKYcdm*, *ἔχοι Da* aliique,
 ut vid.; *πη H*, *ποι cett.* codd.; *πότι* apud Pindarum;
ποῦ τ' ἐκείνου codex Politi. || — 5. ὡ omis. *CDHY*
ay; ὀφείλειν Bernh., ὀφείσθαι *D*, ὀφείλειν *cett.* codd.
 || — 6. ἀναβαλίσθαι *I*. || — 7. ὀφλήματος *CD*
HYaly. || — 9. ἦ τι ἂν *m.* || — 10. ἔτι *om.* *U*; τὴν
 σὴν *ἔτι H*. || — 11. ὅς] ὡς *d*; ὡς] *sic UYmye*, καὶ *cett.*
 || — 12. ὃ καὶ μὴ σοὶ *U*. || — 13. παρακατένευσα *C*, τὸ
om. *U*. || — 15. κατακαυχ. *CMYclm* cod. Politi; *καυ-*
χῆσασθαι cett. codd. Ceterum de hoc loco ita habet
 H. Stephanus: « Ut in Αητοῦς mentione alludit ad
 vocem λήθην, qua modo usus erat, sic Ἐρμοῦ men-
 tionem facere arbitror, quod de illo promisso, de quo
 nondum suam fidem liberarit, quasi de magno quod-
 dam aere alieno, quod interim possideat, loquatur.
 Quod tamen duriuscule dici mihi videri fateor, ideo-
 que aliam hujus appellationis rationem excogitari vel-
 lim. » Ad hæc Bernhardus: « Vere reconditam ille
 loci obscuritatem animadvertit, neque tamen justam
 opem attulit, quam ne ipse quidem ab omni parte
 præstiterim. Ac lusum in vocibus λήθη et Αητώ Eu-
 stathium sibi indulsisse persuadet arguta illius obser-
 vatio in II. α, p. 22, 34: Αητώ δὲ ἡ νόξ, διὰ τὴν παρ'
 Εὐρυπιδῆ (Or. 207) σοφὴν καὶ πότνιαν λήθην. Cf. in
 ξ', p. 989, 51. Ἐρμῆς autem literas et eruditam disci-
 plinam ab eo numinis cultu, quo λόγιος dicebatur,
 significare debet: vide vel Eustath. et schol. ad
 Odyss. α, 38, et qui has ineptias clarissime disseruit,
 Tzetzes Exeg. II. p. 71. » Quæ quum recte moneantur,
 explicari tamen locus noster nequit nisi cum Po-
 lito ei admoveris quæ de Latonæ Mercurii que certa-

mine leguntur in Iliad. 20, 72: Αητοῦ δ' ἀντίστη σῶ-
 κος, ἑριούσιος Ἐρμῆς, et in Iliad. 21, 498, ubi pu-
 gnam detrectans Mercurius dicit:

Αητοῦ, ἐγὼ δὲ τοι οὐτὶ μαχήσομαι, ...
 ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 εὐχέσθαι ἐμὲ νικῆσαι καρτερῆφι βίηφι.

Quod allegorice explicans scholiasta dicit: Ἐρμῆς δὲ
 ἔστι ὁ λόγος, Αητώ δὲ ἀμνημοσύνη, ὅσον Αηθώ τις τῶν
 λόγων. Eustathius vero: Αητοῦ δὲ, φησιν, ἀντίστη
 σῶκος, ἑριούσιος Ἐρμῆς· ὅπερ αὐθις ἠθικῶς ἐλαμβάνον-
 ται, ὃ μὲν εἰς λήθην, ὃ δὲ εἰς λόγον μεταγόμενοι. Καὶ
 ὁμολογῆσαι Ἐρμῆς, ὅτι « ὡ Αητοῦ, ἐγὼ δὲ τοι οὐτὶ μα-
 χήσομαι· οὐ γὰρ δύναται λόγος λήθης κατακαυχῆσασθαι·
 ἀμαχον γὰρ τι χρῆμα ἡ λήθη. Ad hæc igitur alludens
 Eustathius dicit: haud fore ut Leto sive Oblivio
 etiam de eo de quo nunc agitur Mercurio λογίω, i. e.
 de sermone quem Eustathius promiserat, victoriam sese
 deportasse gloriatur. || — 23. κροτῆσαι *ay* et ex cod.
 Hudsoni. || — 17. ἔρριπται μοι *CHy*. || — 18. μακρῷ *Hay*.
 margo *Y* || — 20. ἦν ἡμῖν *DYay*; ἦν ἐμοὶ *C*, ἦν ἐν ἐμοὶ
H, ἦν ἐν ἡμῖν *cett.*; ἐνεύουσι *om.* *CHUy*. || — 21. ἐλο-
 γιζόμεν *om.* *Ul*. || — 22. « τὰς τῆς καρδίας ἀναβάσεις
 singularis est formula, profecta forsitan a citiore
 vocis ἀναβαλῖναι potestate, ut incrementum significetur.
 » Влалл. Petita locutus e libris sacris. Cf. Psalm.
 83, 6: Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστιν ἡ ἀντιληψίς αὐτοῦ παρὰ
 σοῦ, κύριε· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διεθετο. || —
 22. ἀνοίγον, supra *scr. η, C*; οὕτως *e*, οὕτως *cett.* ||
 — 23. μέλλον *DK*, μεῖζον *c* et cod. Hudsoni;
 ἔτι excidit in ed. Bernhard. || — 25. ἤδη *om.* *C*.

ἀπαρξάμενον καὶ χρέως ἐνόμιζον τούτου [τοῦ] μικροτάτου μεμνήσθαι. Σὺ δὲ οὕτω λιχνεύσθαι τὰ εἰς λόγους μεμάρθῃς, ὡς μηδὲ τὰ βραχύτατα περιορᾶν κάτω που πίπτοντα, καὶ οὕτω σοὶ τοῦ τῆς σοφίας 5 πλοῦτου ἐπεισι γλίχασθαι, ὡς μηδὲ τὰ ἐν λόγοις ὄν ψήγματα παρατρέχειν, ὅσα μὴ πάνυ τιμᾶται πολλοῦ. Ἄμελει καὶ ἡμῖν οὐ θέλεις ἀφίεσαι, εἰ μὴ τὸ ὀφειλόμενον ἀποδώσωμεν, οὐδὲ χρεωκοπίαν ἡμῖν ψήφισι, ἀνελέσας δὲ σου τὸ τῆς ψυχῆς λογοθέσιον, καὶ ἡμᾶς 10 ἐγγράπτους ὀφειλῆτας ἐπειρηκῶς βαρῦς ἐπιπίπτεις, καὶ μικροῦ καὶ ἀγχεί, καὶ οὐκ ἀνήσειν φῆς, εἰ μὴ τὸ δέον ἀποτίσωμεν, καίτοι βραχὺ ἐκαίνο καὶ μικροῦ τινος τιμώμενον, καὶ ἔπειρ ἂν ἀφῆθῃν οὐ πάνυ τι τὸν μὴ λαβόντα λελύκηκε. Σὺ δὲ που καὶ τόκου ζήτησιν ἡμῖν ἐπι- 15 γράφεις, καὶ οὕτω γίνῃ τοῦ πλεόνος. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁ γλυκὺς ἐκείνος λυρικὸς εἶχε ποιῆν, ὅς ἐν λόγοις παμπλοῦσιος ὦν, εἶτα δὴ καὶ ὀφειλέτης εἶναι μαθὼν, ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ καὶ τόκον ἡδέως προσκατετίθειτο, καὶ τὸν ὀφειλόμενον λόγον ἀποδιδούς προσπαθίδου καὶ τινα 20 ἐπιθήκη, καὶ ταύτην τόκον ὠνόμαζεν. Ἡμῖν δὲ οὐ πάνυ ἐν εὐχαρεί τὸ τοιοῦτον ἔσται, οὐ γὰρ κατ' ἐκείνον ἢ τοῦ λόγου χρυσίτις καὶ ἡμῖν τὰς φλέβας εἰς θαψίλειαν ὑπήνοιξεν μεταλλαίᾳς ῥητορικῆς, ἀλλὰ πάνυ τι τὰ εἰς λόγους πενόμεθα. Ἀγαπητὸν οὖν, εἰ καὶ τὸ ἀρ- 25 χαιὸν τῆς ὀφειλῆς ἀποτίσαι ἡμῖν ἐγγενήσεται. Τοῖνον χρεῖς ἰδοῦ, σοφωτάτη καὶ σεβασμία μοι κεφαλῇ, εἰ μὴ τὸ σοὶ ποθοῦμενον οὐχ ἔχω εἰπεῖν (ὅτι μηδὲ περιαιτολογεῖν δεῖ), τὸ χρέος δ' οὖν, ἔπειρ αὐτὸς μὲν ἦδη πολ- λάκις ἀπήτησας, ἡμεῖς δὲ ἄρτι καταβαλλόμεθα. Καὶ 30 οἶδα μὲν ὅτι πολλοῖς τις τὸ πρῶγμα, διὰ τὸ μὴ μεγαλοῖον εἶναι τι, οὐ πάντη δόξει εὐένταυκτον. Οὐκ ὀλιγοί γὰρ οἱ τὰ τοιαῦτα γαῦροι καὶ στρυφνοὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς, ἀλλ' ἐμοὶ τὰ τῆς ψήφου ἐτέρως πίπτουσι. Κρίνω γὰρ εἶναι δέον ἕκαστον ἐπιταχθέντα πρῶμα ἢ τι 35 καλῶς ἐκαίνο διαχειρίζεσθαι, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἔχοι ῥαδίως ψέγεσθαι, κἂν μέγα τι τυγχάνῃ, κἂν μικρὸν ἢ καὶ τὸν τυχόντα τοῦ τοιοῦτου καλοῦ καὶ τὰ ταχθῆν

affluere carperas, existimabam, etiam debiti hujus minimi meminisse. Tu vero ita ligurire ea didicisti, quæ ad liberales disciplinas pertinent, ut ne maxime exigua quidem perire patiaris; et tam cupidus te sapientie amor subiit, ut ne ramenta quidem eruditionis prætermittas, quæ non magno in pretio habentur. Certe quidem non vis debitum nobis remittere, nisi id retribuamus; neque novas nobis tabulas decernis, sed tabulis rationum, quæ in animo tuo sunt repositæ, explicatis, quum in eas nomina nostra relata repereris, gravis invadis, ac propemodum etiam suffocatus, neque tete dimissurum nos affirmas, nisi debitum persolverimus, tametsi exiguum sit, modicæque æstimationis, quod si remittatur, haud magno eum, qui illo privetur, incommodo affecerit. Tu vero adeo intentus es, ut fortassis usuræ etiam nobis actionem intendas. At enim id quidem dulcis ille lyricus facere poterat: qui, quum copiis omnibus eloquentiæ circumflueret, præterea vero ære sese alieno obstrictum esse cognosceret, usuram quoque ad sortem libenter adjecit; et, quum id quod debebat carmen redderet, cumulum etiam quendam accedere voluit, et hunc τόκον seu usuram appellavit. Nobis vero id non valde erit in promptu; non enim nobis quoque, pariter atque illi, eloquentiæ chrysisis ad metalli oratorii ubertatem aureas venas aperuit, sed summa eloquentiæ inopia laboramus. Boni igitur consulendum, si vel caput debitionis rependere nobis licuerit. Itaque ecce tibi habes, sapientissimum ac venerandum mihi caput, si non habeo dicere quod tibi in optatis sit, nisi memet ipse gloriosius offeram, at debitum certe, quod quum tute jam sepe repetieris, nos nunc tandem persolvimus. Ac scio equidem, id operis propterea quod longe a magnificentia abest, plerisque non satis dignum visum iri, quod legatur. Neque enim pauci in talibus arrogantes et fastidiosi atque magnifici, sed mihi secus suffragia feruntur. Namque ego judico, unumquemque, cui quid muneris committatur, recte illud pertractare oportere, itaque administrare, ut non facile reprehendi possit, sive magnum illud sit, sive parvum; et, qui id boni est

|| — 1. ἀρξάμενον γ; χρέως Ydy; τοῦ inserui, monente Bernhardy; ἐνόμιζον τούτου μικρότητα, μεμνήσθαι habes in margine Y. || — 2. μεμνήσθαι YDa, nescio an recte; νομίζεσθαι CHU; σὺ δὲ, quod habent CDHUAcl my, omis. cett. || — 4. οὕτω λ. τε εἰς λόγ. K; ἐς CHY. || — 4. καπουκίπτοντα C. || — 5. πλοῦτου] λόγου Y. || — 7. καὶ σοῦ ἡμῖν C, ubi σοῦ fort. ex lin. 18. huc translatum est. || — 8. χρεωκοπ. CKYdmy, χρεωκοπ. vulgo ἡμῖν et σου omisit C, et deinde ac sane utraque voce carere possis. || — 10. ἐγγράφους CH, et deinde ἐπιπίπτεις CDHYa me. || — 11. ἀνήσει d. || — 13. ἂν abesse velit Bernh. pov. || — 14. quod habent CDHUAcy, om. cett. || — 15. γίνῃ] τίμη cod. Politi; γλίχῃ conj. Stephanus. Conferat Bernhardyus Demosth. in Pantæn. p. 982: μήτε συγγνώμης μήτ' ἄλλου μηδενὸς εἰσιν ἢ τοῦ πλεόνος. || — 16. ἐκαίνο λυρικὸς CHUy, λυρικὸς ἐκείνος DYaclm; ἐκαίνο om. cett. || 18. τόκου d. || — 19. ὀφειλημένον Pa, ὀφειλημένον γ, ὀφειλόμενον CKYd; προσπαθίδου

CH; τινα] τινος K. || — 21. ἐν εὐχαρεί omisit codex C, spatium verborum vacuum habens. || — 22. ἐκαίνο ἢ DUacy codd. Politi et Hudsoni, quod in plurimis abiit in ἐκαίνο μοι, nisi quod hinc ortum ἐκαίνο μοι habes in Hdml; ἐκαίνο ἢ C; χρυσίτις] χρῆσις τις K, χρῆσις τις U, χρυσίτης Y, χρυσή τις E. || — 23. τι om. codd. præter CHUAcy. Deinde in codice D lacuna est, quæ pertinet usque ad p. 204, 5. || — 25. ὑποτίσαι σ. || — 26. ἰδοῦ σεβασμία μοι καὶ σοφωτάτη κεφαλῇ H; σοφώτατος ly. || — 27. περὶ ἀντιλογεῖν, et in marg. περὶ αὐτολογεῖν, d. || — 28. δεῖ (non δεῖν) ex C additum; ἦδη om. Hy, ἦδη πολλάκις om. C, qui pro ἀπήτησας habet ἦτησας ἀπήτησας. In Y margo: ἐν ὀλιγῷ ἔπειρ αὐτὸς πολλάκις μὲν. || — 31. οὐ πάνυ δόξει YUam. || — 33. ἑτεροῦς l. || — 34. πρῶματι HYdy; διαχορρίζεσθαι d. || — 35. ῥαδί. καὶ ψεγ. C. || — 36. τι, quod habent Cacy, om. cett.; τυγχάνῃ C, τυγχάνοι cett., sicut deinceps pro ἦ codices habent εἴη. || —

διδόντως ἐπιτέλεσαντα, τοῦτον ἐγὼ τὸν ἄνδρα καὶ δεινὸν ἄν καὶ σπουδαῖον καὶ δεξιὸν καλέσασμαι, παίζων τε, ὅ φασι, καὶ σπουδαίων.

Ὅϊδας οὖν καὶ αὐτὸς ὅπως ἐπιτάξας ἴσχεις τὰ κάλιστα τῆς τοῦ Διονυσίου περιγηγήσεως ἀπανθίσαι σοι, ὅσα συνταλεῖν ἔχει πρὸς τὴν ἄλλην γνώσιν, καὶ πρὸς ἀνάπτουξιν δίδουσαν, καὶ πρὸς ῥητορείαν γραφῆς, καὶ πρὸς ἐμπειρίας συναγωγῆν, προσερανίσασθαι δὲ τοῖς ἐκείνου καὶ εἴτε που ἄλλο προσεπιτεθῆναι χρεῶν, διὰ τὸ τοῦ Διονυσίου πᾶν ἐπαλευστικὸν καὶ ἐν στενῷ περιγηγήσεως κείμενον. Τοῦτο δὴ καὶ πεποιθήκαμεν κατὰ τὸ σοι θυμῆρες, πᾶν μὲν ὅσον οὐκ αὐτόθεν χρηστὸν προχειρίζεσθαι ἀφέντες παρὰ τῷ τοῦ Διονυσίου βιβλίῳ· κείσθαι ἄργον καὶ ἀπόθετον, ἅπαν δὲ οἷον ἀγαθὸν εἰς χρῆσιν εἶναι τοῖς καταλογάδην ἐπιβάλλουσι τῇ γραφῇ ἢ καὶ ἄλλως τοῖς τοῦ Διονυσίου ζηλωταῖς, ἀνακινήσαντες καὶ φιλοκαλῶς ἐπιλεξάμενοι καὶ οὕτω σοφίας ἐκείθεν σοι κρατῆρα κερασάμενοι, κατηρτισμένον οἴνω γυμνῶν στεμφύλων τε καλύμματος καὶ γιγάρτων τραχύτητος. Ἡδὲ καὶ μυελὸν ὥσπερ σοφιστικὸν σοι τοῦτον παρατιθέαμεν, ὁστῶδες ἅπαν ποιητικῆς σκληρότητος ὀστρακίσαντες, ὡς ἂν τοῦτόν γε τὸν τρόπον τῷ ποιητικῷ ἐνάμιλλοι φαινοίμεθα· Χείρωνι, ὅς μυελοῖς ἐξέτρεφε τὸν τῆς Θέτιδος· μάλλον μὲν οὖν καὶ πολλῷ βέλτιον ἐκείνου πράττοιμεν ἂν, οὔτε θηρίων ἀναλεγόμενοι μυελούς καὶ οὐδὲ Ἀχιλλεῖ παρατιθέντας αὐτούς, μερακίῳ Θετταλῷ, πολλῷ τὴν ὠκύτητα τῶν ποδῶν, ὅ δὲ καὶ ὁ τυχὼν καὶ πολὺς ἔχοι ἄνθρωπος, ἀνδρὶ δὲ τὰ πάντα καλῶ καὶ ὡς ὄντως ὀλίῳ, βασιλικῷ τὴν τοῦ γένους φύην, μεγαλοφρεῖ τὴν ψυχὴν, λογίῳ τὴν ἐπιτηδευσιν, λαμπρῷ τὴν σωματικὴν ἀναδρομὴν, καὶ ἰδεῖν μὲν Χαρίτων ἀγάλματι, τὰ δ' ἐντὸς ὁποῖον ἄν τις τὸν ἀληθῆ καταγράψειεν ἄνθρωπον.

Τοῦτο τοῖνον οὕτω ποιοῦντες, καθάπερ ἐστὶ βουλομένῳ σοι, πᾶν εἴ τι νόστιμον τῆς τοῦ Διονυσίου ποιήσεως, εἰς φιλοτήσιον βρώμα συσκευάζομεν, προσεπιτιθέαμεν δὲ τι καὶ ἡδυσμα ἐτέρωθεν διακονησάμενοι,

assecutus, quique injunctum sibi munus pro dignitate effecit, hunc ego hominem solertem et probum et dextrum et joco, quod ajunt, et serio, vocaverim.

Novisti igitur et ipse, tete mihi præcepisse ut optima periegeseos Dionysii, quæcunque nimirum tum ad reliquam cognitionem conferre aliquid possent, tam ad explicationem opportunam, tum ad phrasin scriptiois, tum ad experientie copiam, ea tibi, veluti quosdam flores, decerperem; utque, si quid forte aliud adjici oporteret, ad illius symbolas contribuerem, quoniam transcursu admodum brevi utitur Dionysius, et periegeseos angustiis coercito. Id igitur nos præstare studuimus pro tua animi tui voluntate; atque omne quidem, quod non per se utile esset ad tractandum, manere in Dionysii libro sivimus otiosum atque neglectum; quodcunque vero usui esse posset iis, qui prosa sese oratione ad scribendum applicant, aut etiam aliter Dionysii æmulatione ducantur, id totum commovimus, studioseque delegimus, et sic inde tibi sapientie craterem vino puro atque a flocium folliculo vinaceorumque asperitate purgato expletum miscuimus. Jam vero etiam veluti medullam quandam eruditionis tibi apponimus, quum, quidquid osseum poetice duritiei erat, tanquam ostracismo, relegaverimus: ita ut hac certe ratione cum poetico illo Chirone comparandi videamur, qui Thetidis filium medullis enutrivit; immo multo nos meliore conditione quam ille usi fuerimus, quippe qui neque ferarum medullas colligamus, neque eas Achilli apponamus, Thessalo illi adolescentulo, ab eximia pedum velocitate celebrato, quæ utique laus gregario cuique et de vulgo homini obtigerit, sed viro omnibus numeris absoluto planeque beato, ex regia stirpe orto, animi magnitudine doctrineque studiis præstanti, vegeta corporis proceritate spectabili, aspectu simulacro cuidam Gratiarum, intus vero, qualem quis perfectum hominem descriperit.

Id igitur quum ita nos, quemadmodum tua voluntas est, faciamus, si quid dulce est Dionysianæ poesios, totum id in edulium amicitie apparamus; quin et præterea suave quoddam condimentum adjicimus,

2. ἂν] *HYacmy*, αὐτὸν cett.; καὶ σπουδαῖον om. *Y*. || — 4. ἐπιτέξας *Y*; τὰ τε καλλ. *CAUYay*. || — 5. ἀπανθίσαι *C*. || — 7. ῥητορείαν *Y*. || — 8. προσεραν. *DK*; δι om. *Y*, sed ex alio cod. margini appositum. || — 10. τοῦ om. *C*; deinde πᾶν om. *d*. || — 11. δὴ *CHUay*, δι *K*; deῖν καὶ om. *M*; οὐ pro καὶ habet *Y*. || — 12. μὲν] μὲν οὖν *CH*. || — 13. τοῦ habent *CDY cy*, om. cett. || — 14. δὲ om. *d*; καὶ ante οἷον codd. præter *CDHay*; ἅπαν καὶ οἷον *K*. || — 17. ἐπιτεξάμενοι *y*. || — 18. σοι om. *C*; fort. recte; σοι ἐκείθεν *U*; σοφίας κρατῆρα ἐκείθεν σοι *H*; deinde κατηρτισμένον *l*. κατηρτισμένον conjecit Bernhardyus, addens tamen vulgato favere Eustathium ad 689 et Dioscoridem VI init., ubi τὰ κατηρτισμένα τῶν ἰδαιμάτων. Dein καὶ λέιματος pro καλύμματος codex *c*. || — 19. γιγάντων *d*. || — 21. σκληρότ.] τραχύτητος *C*; ἔξοστρακίσαντες mavult

Bernhardyus, absque causa idonea. Idem pro μάλλον mavult καλλόν. || — 24. καὶ πολὺ ἐκείνου βέλτιον *C*; ἂν om. *GKY*. || — 26. καὶ om. *Y*, idque abesse malis. παρατιθέντες πολλῷ τὴν ὠκύτητα Bernhardyus veretur ut probæ græcitatibus usus admiserit. Cf. Dionysius A. Rom. 2, 42: βρώμην τε σώματος πολὺς ἀνὴρ. || — 28. καὶν om. *d*; ἔχοι om. *KUd*. || — 30. Post ψυχὴν *CDHy* et margo *Ulm* addunt σοφῶ τὴν τέχνην, qua glossa explicatur quod sequitur λογίῳ τὴν ἐπιτηδευσιν. || — 32. ἀναδρομὴν] ἀνοικοδομὴν *c* et cod. Huds., ἀρετὴν *my*. || — 34. τὰ *CDYacmy*, τὸ *K* et cett., ut videtur. || — 6. τοῦτό τε οὖν codd.; * quod quamvis ad seqq. προσεπιτιθέαμεν δὲ possit referri, maluerim tamen τοῦτο τοῖνον. = ΒΕΡΝΗΑΡΔΥΟΣ; καθά ἐστι *C*. || — 35. νόστιμα *C*. ποιήσεως] περιγηγήσεως *lm*. || — 36. σκευάζομεν *CEHYay*; δι ὄντι καὶ *C*. || — 37. καὶ εἰδὸς εἴ τι ἕτερον

καὶ εἰς ὅσον ἦν δέον ἐπιλεξάμενοι πρὸς τε συμμετρίαν
καὶ ὡς ἦν εὐκαιρον. Καὶ οὕτω τὴν βρῶσιν ταύτην
ἐπιπλέον ἀγλαΐζομεν, ἀρτυνόντες καὶ ταῖς πολλαχόθεν
καρυκαίαις ἐπικοσμοῦντες, ὡς ἂν μὴ πάντη γλίσχρον
5 ἡμῖν εἴη τὸ τῆς δεξιώσεως, οὐδὲν προστιθέντες ἀπρη-
τημένον, καὶ ὅσον μὴ τῆς τοῦ Διονυσίου περιηγήσεως
ἔχασθαι· ἢ γὰρ ἂν ἦν τὸ πρᾶγμα περιέρχον καὶ φιλο-
τιμία κενὴ καὶ φαύλη δοξασοφία καὶ μακρὰς τινος
γεωγραφίας ὑπόκρισις τε καὶ νόθευσις· αὐτοῖς δὲ τοῖς
10 τοῦ Διονυσίου ἐμμένοντες, καὶ τὰ μὲν ὡς ἐν παραφρά-
σεως λόγῳ μεταποιῶντες, καὶ οὕτως ἀναπτύσσοντες,
τὰ δὲ καὶ αὐτοῖς ἐπεὶν ἐξαγγέλλοντες, εἰ που δέ τι
καὶ προσεπιθεῖσθαι χρὴ, ἐπιτιθέντες καὶ αὐτὸ, καὶ
οὕτω τὸ λεπτόν τῆς ἱστορίας ὡς ὅσον εἰπεῖν συμμετρῶς
15 παχύνοντες καὶ τὸ μικρὸν ὑποκαίμενον ἡρέμα μεγαθύ-
νοντες.

Οὐκ οὖν περιφρονητέον πάντη τὸ καταπραχθέν, ἐ-
περ ἐντελέως τὸ ἐπιταχθέν πεπεράτωται. Διὰ τοι τοῦτο
θαρρεῖν ἐπιεί μοι, ὡς οὐκ ἂν ἀπορῶλιον τῷ πανσε-
20 βάστῳ σου ἔπει τοῦτ' ἐπὶ τὸ πρᾶγμα πεσῆται, ὅτι τε κατὰ
τὸ ποδοῦμένον σοι τετέλεσται, καὶ ὅτι ὁ τὸν Διονύσιον
φιλῶν ἔχει ἂν ὁμοίως καὶ περὶ αὐτὸ διατίθεσθαι. Κα-
λὸς μὲν γὰρ ὁ Διονύσιος καὶ γλυκὺς εἶδαι, καὶ φράζειν
γοργός, καὶ παντοῖος τὴν ἱστορίαν, καὶ πολλῶν ἀνθρώ-
25 πων ἰδῶν ἄστυα, καὶ νόον γούος ὀφθαλμῶν καὶ διδα-
σκαλίᾳ Μουσῶν. Οὗτος δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς ὑπομνηματισμὸς
τῷ τοιούτῳ Διονυσίῳ συμπράττει πρὸς ἄπερ ἀκροα-
τῆς φιλόλογος ἀκούειν γλίχεται. Εἶτε γὰρ τελεωτέροις
ὁ Διονύσιος ὁμιληταῖς ἐπιτροχάδην ἐλάτρησι ποτε, πρὸς
30 ἀνάμνησιν ὁ λόγος οὗτος ἐπιτεργάζεται πλατύνων τὰ
καίρια, διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν εἰσαγομένων ἀπλότητα· εἶτε
καὶ ἄλλως ἐκείνος πρὸς εἰσαγομένους λέγει· ἀλλὰ τὸ
παρὸν ὑπόμνημα διὰ τοῦς φιλακροάμονας πλείω λαλεῖ·
καὶ οὐκ ἀναπληροῖ μὲν ὡς ἀτελεῖ εἰπόντα τὸν Διονύ-
35 σιον, οἷς δὲ ἐκείνος ἐχρήσατο, πλατυκώτερον ἐπεξέρ-
χεται, ὡς πρόπει λόγῳ πεζῷ, καὶ ὡς ὅσον εἰπεῖν ἐμυ-
ζῶν τῆς ἐκείνου ἱστορίας ἄπαν εἰ τι νόστιμον προσπι-
λιπαίνει ἄλλως αὐτήν, καὶ τὸ λεχθὲν ἰσχνῶς ἐξάγει
περιττώτερον, καὶ τὸ τοῦ ἀκροατοῦ λίχρον ἐκθεραπεύει,
40 καὶ τὸ πολλὸν δὲ τοῦ πόνου παραιρεῖται, ὡς ἂν ἄπερ
ἐτέρωθεν ποδὲν ἐμμελλεν ἀναλέγεσθαι ὁ ἀκροώμενος
ἀπονητὶ ἐντεῦθεν ἔχει κτῆσθαι κατὰ τινα ὑπομνηματι-
σμόν, ὅσα γε ἔχει πρὸς τὸ μέτριον, ἥδη δὲ που καὶ εἰς τὸ

quod et aliunde administramus et, quantum opus est,
tum ad congruentiam, tum pro loci opportunitate
deligimus. Itaque has istas epulas multo splendori-
res reddimus, conditas a nobis, multisque exquisitis
scitamentis adornatas: adeo ut haud parce convivas
excipiamus; nihil tamen adponimus minime aptum et
a Dionysii periegesi alienum (esset enim res superva-
canea vanaque ambitio scientiæque frivola opinio et
longæ cujusdam geographiæ simulatio simul atque
adulteratio); sed in verbis ipsis Dionysii immoramur;
et alia quidem, in modum veluti paraphrasis, com-
mutamus, itaque explicamus; alia vero verbis ipsius
enuntiamus; et, si quid adjici oporteat, id quoque
adjicimus; itaque tenuem ipsam narrationem, mode-
rate crassam, pæne dixerim, reddimus, argumentum-
que operis, quod est exiguum, aliquantum amplifica-
mus.

Non igitur parvi pendendum prorsus id operis, si-
quidem perfecte absolutum fuerit id quod est deman-
datum. Hac ipsa certe de causa adducor ut confidam,
hoc ipsum opus venerabili admodum Celsitudini tuæ
non irritum esse evasurum, tum quia pro animi tui
sententia est elaboratum, tum quia, qui Dionysium
amat, erga hoc quoque opus similiter facile afficietur.
Bonus enim hic Dionysius, dulcis carmine, elocutione
celer atque incitatus, historia varius atque omnigen-
us, talis denique, qui oculo et magisterio Musa-
rum multorum hominum urbes viderit et ingenium
agnoverit. At vero noster hic commentarius tali
huic Dionysio adjumento est ad ea, quæ auditor litte-
rarum studiosus percipere desiderat. Sive enim di-
scipulos proveciores cursim alloquitur aliquando Dio-
nysius, hic commentarius eos reminisci facit qui,
propter tironum adhuc simplicitatem, res scitu perop-
portunas amplificet; sive ille etiam aliter verba ad ti-
rones facit, certe præsens hic commentarius, propter
eos qui acroamatis delectantur, plura disserit: et non
supplet ille quasi imperfecta dicentem Dionysium,
sed, quæ ille tractat, fusius persequitur, ut prosam
orationem decet; quumque, si quid dulce, totum
is ex illius narratione, ut ita dicam, exsugat, alia
eam ratione pinguiorem efficit, et, quod tenuiter dic-
tum est, copiosius diducit, itaque auditoris gulam de-
linit. Quin et laboris magnitudinem adiunit, ut, quæ-

Im. || 3. ταῖς om. U; πανταχόθεν CH; ἐπικοσμ. om. H. || — 7. ἢ γὰρ ἂν ἦν τὸ πρᾶγμα CDH Ualmy; ἢ γὰρ ἂν τ. πρ. K, γὰρ ἦν τὸ πρ. Y, ἦν γὰρ ἂν τὸ πρ. vulgo ante Bernh. || — 9. δὲ] τε CK, τε τε d; ἡμμεῖντες C. || — 11. οὕτω μεταπτύσσοντες CDHæ. || — 12. καὶ om. H. || — 13. προσπιτιθεῖσθαι d. || — 14. συμμετρῶς om. H, συμμετρῶς m. || — 18. διὰ τι K; ἀπορῶλιον τοῦτ' ἐπὶ τῷ π. σου ἔπει πεσῆται CH. || — 28. πανσῆτω Da, πανσῆμω m. Inde a lin. 22 usque ad vocem κλήσει p. 206, 3 lacunam habet D. || — 25. ἰδῶν] εἰδῶς Y. || —

26. διδασκαλίᾳ H Yclmy, duo codd. Politi, διδασκαλίᾳ cett. Cf. Dionys. v. 715. || — εἶτοι d; dein τελεωτέροις KYadm, κλεωτέροις vulgo. || — 29. ὁμιληταῖς ὁ Διον. C. Verba ὁ Διονύσιος ... τὰ καίρια, διὰ τὴν om. Kd. || — 30. ὁ λ. οὗτ.] οὗτος ὁ λόγος U, qui deinde om. πλατύνων. || — 31. καὶ διὰ γ. || — 33. λαλεῖ] καλεῖ K. || — 34. ἀτελεῖς MYæ. || — 35. οἷς] οἷος d; dein πλατυκώτερον Ca. || — 37. ἄπαν om. Ulm, πᾶν H. || — 39. θεραπεύει CHay; δὲ om. CH. — || 40. παραιρεῖται K παρῆται U. || — 41. ὁ ante, ἀκρ. addidi ex γ; ἔχει om. C, ἔχῃ H. || — 43. πρὸς] περὶ C; post

ἀναγκαῖον τοῦ πράγματος. Διονυσίῳ μὲν γὰρ ἐμέλησεν
 ὀλιγῆς τινας περιηγήσεως γῆς καὶ ἔθνῶν ἐπελεύσεως·
 πόθεν δὲ ἢ τοῖς τόποις αἱ κλήσεις ἢ τοῖς ἔθνεσιν, ἢ τίνα
 τὰ ἐπ' αὐτοῖς συμπτώματα, οὐ πάνυ τι ἐκασταχοῦ ἐκεί-
 νος ἐν λόγῳ θέσθαι ἠθέλησεν· ἡμῖν δὲ εἰς ἕσον ἐπιβάλλει
 5 συγγενῶς τοῖς τοῦ Διονυσίου τὸ τοιοῦτον φυλαχθήσε-
 ται. Καὶ τοῦτο πραγματευόμενοι οὐ διορθούμεθα τὸν
 περιηγητὴν, οὔτε τι τῶν δῆθεν οὐ δεόντως ἄλλοιφθέν-
 των ἀναπληροῦμεν, ὡς καὶ ἀνόπιν ἔφαμεν, ἀλλὰ τὴν
 10 τῆς μετρικῆς ἐπελεύσεως ἀνάγκην παραμυθοῦμεθα διὰ
 τὸ λίγνον τῆς ἀκροάσεως. Ἥ γὰρ τις ἂν φιλομαθεῖν εἰ-
 δῶς, εἴτα δὴ ἀκούσας τοῦ Διονυσίου γῆς Βοιωτῶν καὶ
 Λοκρῶν καὶ Θεσσαλῶν καὶ Μακεδόνων ἐν δυσὶν ἔπει
 μνησαμένον πρὸς μόνον ὄνομα, καὶ μηδὲν τι πλεον
 15 ἐξιστορήσαντος περὶ αὐτῶν, οὐκ ἂν εἰς δέον λιχνεύσε-
 ται πλατύτερον μαθεῖν τι περὶ αὐτῶν; ποθήσει δ' ἂν ὁ
 φιλοπευθῆς, οἶμαι, καὶ τι περὶ Μυσῶν ἀκοῦσαι, ὡς
 δ' αὐτῶς καὶ περὶ Βεβρύκων. Οὐκ ἀναπαύσει δ' αὐ-
 τὸν οὐδὲ τὸ τῆς Λιβύης, οὐδὲ μὴν τὸ τῆς Ἀσίας, οὐτ'
 20 οὐδ' Εὐρώπης ὄνομα ψιλόν, εἰ μὴ τι καὶ περὶ τούτων
 αἰτιολογούμενον γνῶσται. Τὸ δ' ὅμοιον καὶ ἐπὶ ἄλ-
 λων ζητήσει χωρῶν, καὶ μέντοι καὶ περὶ πόλεων.
 Τοῦτον δὲ τὸν πόθεν τοῦ ἀκροατοῦ ἀναπιμπλάντες ἡμεῖς,
 βραχὺ τι περὶ ἐκαστοῦ ἔπη δέον εἰπόντες ἀπαλλαγῶ-
 25 μεθα, οὐχ ἕσον εἰς φιλοτιμίαν, ἀλλ' εἰς τὸ καίριον.
 Καὶ Διονύσιος μὲν δρακί τῆς ὄλης ὥσπερ ἐπιλαμβάνε-
 ται γῆς, ὡς ἐντεῦθεν αὐτὴν στενοῦσθαι, καὶ μηδὲ ἀμ-
 φιλαφῶς τὰ πολλὰ ἔχειν· τὸ δὲ γράμμα τοῦτο εὐρυτέραν
 αὐτὴν ὑπανόηγει, καὶ ὅταν ἀμφοτέραις ἔχειν τινὰ λα-
 30 θέσθαι αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τάχα πλεον τι γλα-
 φουρότητος. Καὶ ἔστιν οὕτω διπλοῦν ὅσον ἡμῖν τὸ κα-
 λόν. Πᾶν τε γὰρ ἡμῖν ἐντεῦθεν ἠράνισται, εἰτι τῶν
 τοῦ Διονυσίου καλλίστων καὶ ὀπωσῶν ἀγαθῶν εἰς χρῆ-
 σιν εἴτα καὶ γῶσιν· προσεπεξεῖργασται δὲ μετρίως
 40 καὶ εἰ τι τούτοις ἐτέρωθεν ποθεν σύμφωνον ἢ κατὰ
 συγγένειαν σύντροπον. Εἰ τοίνυν τὰ τοῦ ὑπομνήματος
 τούτου συμπράττει τῷ Διονυσίῳ, εἰκότως ἂν ἔχοι καὶ
 τὸ τῆς εὐνοίας κοινόν. Οὕτω γὰρ σοφὸς μὲν Ὀμηρος,
 ἀγαθὸς δὲ καὶ ὁ τὰ εἰς ἐκείνον λαλῶν· καὶ ἀμφοῖν κοι-

cunque quis auditione aliunde erat collecturus, ea hinc sine labore per commentarium quendam comparare possit, quantum quidem modus patitur, jam vero etiam alicubi quantum operis necessitas requirit. Curæ namque fuit Dionysio generalis quædam atque universalis terræ descriptio, gentiumque recensio; unde vero aut locis aut gentibus appellatio- nes sint, et quid in iis fieri contigerit, non valde ille sibi commemorandum arbitratur; at vero nobis, in quantum Dionysio convenit, id servabitur. Quod quum præstare conamur, non Periegetam ipsam corrigimus, nec quidquam eorum, quæ hand recte omisa sunt, supplemus, ut diximus etiam supra, sed necessitatem ipsam narrationis metricæ, propter auditionis cupidiam, emollimus. Si quis enim discendi sese studiosum intelligat, deinde vero verba Dionysii audiat, quum si regionis Bœotorum et Locrorum et Thessalorum et Macedonum duobus versibus de solo nomine meminit, nihilque amplius de iis enarrat, nonne hic opportune cupiat de iis copiosius aliquid addiscere? Concupiverit etiam, opinor, hic iste discendi studiosus de Mysis quidquam, itemque de Bebrycibus audire. Neque etiam conquiescere cum faciet tenue aut nudum nomen Libyæ, neque porro Asiæ, neque tandem Europæ, nisi si quid de his cognoverit, quod rationem ipsam nominis contineat. Ac similiter se res habet in aliorum locorum inquisitione, nec non de urbibus. Hanc igitur cupiditatem si nos auditoribus expleverimus, et de unaquaque re, ubi opus est, parvum aliquid dixerimus, munere nostro defungemur non tam ambitiose quam opportune. Et Dionysius quidem universam terram pugillo veluti comprehendit, ita ut ea coangustetur, neque ad eam capiendam utraque manu opus sit, verum hic commentarius latiore eam sensim aperit, et talem, ut utraque quis manu habeat ipsam apprehendere; ideoque habet fortasse nescio quid amplius elegantie. Itaque duplex veluti est nobis quidquid hoc est boni, tum quia, si quid optimum est Dionysii, et quomo- docunque commodum ac usum sive etiam ad cogni- tionem, hoc inde totum est corrogatum, tum etiam quia, si quid his aliunde consonum est, et pro co- gnationis ratione consociatum, id adjectum est, quan- tum satis esse videbatur. Quare, si quidquid hujus est commentarii, Dionysio opitulatur, jure etiam ha- buerit communem benevolentie societatem. Sic enim

hæc εἰ δὴ που C. || — 1. μὲν CHUy, om. cett., γὰρ om. H, δὲ habet d. || — 2. γῆς om. Hy; ἀπελεύσεως d. || — 4. οὐ πάνυ τι om. M, οὐ πάνυ τοι Im. || — 6. τῆς τοῦ d; τὸ τοιοῦτον om. H. || — 8. δῆθεν om. CDa; οὔτε τι τῶν δεόντως ἔλ. Im; οὐ δεόντως ἔλ. CY, ἔλ.. οὐ δεόντως cett. || — 9. ἀνόπιν] sic etiam ad vs. 1134; ἀνω που HK. || — 11. ἢ γὰρ τις ἂν CK, εἰ γὰρ τις ἂν HUY, εἰ γὰρ τις, misso ἂν, vulgatum ante Bernh. || — 12. καὶ Λοκρῶν om. K. || — 15. εἰς δέον τι πλα- τυτέρως λιχν. μαθεῖν π. αὐτ. H; λιχνεύσεται e. conj. Bernh., λιχνεύσεται codd. || — 16. ποθήσει C, ποθήσοι cett., quod si præferendum, in antec. λιχνεύσαιτο fuerit. || — 17. φιλοπευθῆς d, φιλοπαθῆς, scripto eu supra α, H; φιλομαθῆς editt. ante Bernh.; καὶ τοι H. ||

— 19. οὐ μὴν οὐδὲ τὸ H. || — 21. ἐπὶ τῶν ἄλλων d; καὶ μέντοι καὶ l, ναὶ μέντοι καὶ cett. codd., quod exemplo caret. Nescio an Eustathius scripserit ναὶ μὴν καὶ, qua loquendi formula sæpissime Noster utitur in sqq. || — 23. τοῦ ἀκροατοῦ CHac, τοῖς ἀκροαταῖς cett. ἀναπιμ- πλάντες Hny, ἀναπιμπλάντες cett.; || — 24. ἔποι H. || — 26. θρακί H; ὥσπερ om. Kd. || — 27. μηδὲ] μηδὲν α, μὴν δὲ d; ἀμφιλαφῶς Kd. || — 29. ὑπανόηγει d. || — 30. λαμβάνεσθαι γ. || — 31. ἡμῖν οἶον C. || — 32. ἡμῖν, quod habent CH, om. KY et cett., ut videtur. || — 33. καλλίστων ... ἀγαθῶν γ; εἰς χρίσιν C. || — 35. ἢ] CDHady, ἢ καὶ Y, εἴη καὶ cett. || — 36. σύντροπον CDHYay, σύνδρομον Im. || — 37. συμπράττοι KYy Henr. Steph. || — 38. εὐνοίας KY, τῷ τῆς εὐνοίας κοινῷ γ.

νόν τὸ τοῦ κέρδους ἢ τοῦ τέλους καλόν. Τὸ δὲ ἄξιον
καὶ ἐπὶ τοῦ Διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων σοφῶν. Ἐἴη
ἂν οὖν ἡμῖν τὸ δῶρον, ᾧ δεξιούμεθα τὴν σὴν ἀξιοσέ-
βαστον κορυφῆν, Διονύσιος οὐκέτι ποιητῆς, ἀλλὰ λύ-
5 σας τὸ μέτρον, καὶ σοὶ καταλογάδην τὰ πλείω λαλῶν,
οὐ στενολεσχῶν, ἀλλὰ πλατύτερον ἑαυτὸν ἐκτιθεὶς καὶ
ἀνακαλύπτων, οἷός ἐστι καὶ ἐκ μετρικῆς συνθήκης εἰς
πεζολογίαν ἀναλυόμενος τὰ πολλὰ, οὐ μόνον φῶδων,
ἀλλὰ καὶ λόγων, ὅπου τὰ τῆς ᾠδῆς ἡμῖν οὐκ ἔχει και-
10 ρόν, καὶ οὕτως ἀντι ἀπλοῦ γινόμενος ὅσον διγλωσσος,
οὐ πάντη μετέωρος, οὐδ' ἐκ μετρικοῦ τὰ πάντα λαλῶν
ὀχλήματος, ἀλλ' ἔστιν ὅπη καὶ βράδην τῶν λόγων προῖων,
οὐδ' ἀπὸ σκηνῆς μετρικῆς τὸ σύμπαν φθεγγόμενος,
ἀλλὰ πολλὰ καὶ προσωπείου δῖγα ποιητικοῦ ὁμιλῶν,
15 οὐκ « εἰς τὸ πᾶν ἐρμηνέων χατίζων, » εἴποι
ἂν ἡ Θηβαία λύρα, ἔχων δὲ ἤδη αὐτόθεν ἐν τοῖς και-
ροῖς τὸ σαφές, ὑποβολῶς ἀνευδείξαι καὶ σοὶ ὡς ἀξί-
αγαθοῦ λειμῶνος ἀνθη κομίζεται ταῦτα καλὰ, ἢ καὶ
ὡς ἐκ φυταλιᾶς ποικιλῆς τε καὶ καλῆς καρπὸς ἤδη
20 τροφίμος εὐγενῆς. Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ὡς ἐπὶ τινας
μεταλλείας τὴν παρ' ἑαυτῶν χρυσίτην χύδην ὁ Διονύ-
σιος παραβάλλεται εἰς κατεργασίαν ἐπίπονον, σοὶ δὲ
αὐτὸν χορηγεῖ τὸν χρυσὸν ἀκίβδηλον, καὶ χροὸς μὲν
μηδὲν ἐπισυρόμενον, ἐπιχειροσημένον δὲ ἄλλως καὶ
25 περιττότερον ἔχοντα. Ὁ γοῦν φιλῶν τὰ Διονύσιου
φιλοῖ ἂν καὶ τὸ παρὸν ὑπόμνημα καὶ τὴν τῶν ἐν
αὐτῷ ἀπομνημονευμάτων σωρείαν, καὶ εἰς κερδὸν ἂν
ἐγγράφοιτο αὐτό, καὶ τι καλὸν λογιζοίτο πολυσύν-
θετον. Ἐἴπερ οὖν καὶ σὺ φιλεῖς μὲν τὸν Διονύσιον,
30 οὐκ ἀποστέρεις δὲ οὐδὲ τὴν ἡμετέραν λαλιάν, ἀμ-
φοτέρως ἂν εἴη σοὶ τὸ δῶρον φιλητόν, διὰ τε τὸν Διο-
νύσιον, διὰ τε τὸν Εὐστάθιον, ἤδη δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐπι-
ταχθὲν παποιήγεται.

Καὶ τοιαῦτα μὲν ἡμῖν τὰ ἐν ἔργῳ. Πρὸ δὲ γε τοῦ
35 ἔργου δλίγα σοὶ προθετόν τινα, δι' ὧν τὴν τε τοῦ
Διονυσίου διάθεσιν παραδειξομέν σοι, καὶ τὸ τῆς πε-
ριηγῆσεως πρᾶγμα σεμνουόμεν καὶ γνώριμον σαφην-
ιοῦμεν, καὶ τί μὲν αὐτῇ δύναται παρασησόμεθα, τίς
δὲ ἢ τῆς γεωγραφίας πρόθεσις, τίς δὲ αὖ ἢ τῆς χω-

quum sapiens sit Homerus, bonus quoque is est, qui
illum explicat; et commune est ambobus bonum
lucris aut vectigalis. Idem vero similiter fit in Dionysio
aliisque doctis scriptoribus. Itaque hoc donum quo
venerandam Celsitudinem tuam prosequimur, fuerit
nobis Dionysius non amplius poeta, sed qui metrum
dissolverit et prosa tete oratione majori ex parte allo-
quatur, neque ille in rebus inutilibus garrulus, sed qui,
qualis sit, ipse sese latius retegat atque ex compositione
metrica in orationem pedestrem plerumque resolvatur;
quique non canat modo, sed etiam dicat, ubi nimirum
nobis cantus non est tempestivus, itaque pro simplici
veluti bilinguis evadat neque sit prorsus sublimis, ne-
que de metrico curru omnia loquatur, sed alicubi
etiam pedibus procedat, neque e scena metrica uni-
versa enuntiet, sed frequenter etiam extra personam
poeticam colloquatur, neque ille ad vulgus, quæ lyrae
thebanæ (*Pindar. Ol. 2, 153*) phrasis fuerit, inter-
pretibus indigeat, sed jam ex sese ipso, ubi res pos-
tulat, perspicuitatem interpretis non indigentem hab-
beat; et tibi, veluti ex bono prato, flores hi pulchri
perferuntur, aut etiam tanquam ex arbutis et variis
et pulchris fructus jam maturus ac generosus. Et alii
quidem Dionysius, tanquam in fodina quadam met-
allica, chrysitin suam indiscretam ad operam laborio-
sam apponit; tibi vero purum ipsum putumque au-
rum, nullaque egestæ simul terræ admixtione fœda-
tum, sed etiam expolitum atque defecatum suppe-
ditat. Itaque qui in deliciis Dionysium habet, is
quoque hunc istum commentarium, et quidquid rerum
memorabilium in eum acervatim congestum est,
in deliciis facile habuerit, eumque in cestum inscip-
perit, et pro ornamento quodam multipliciter cou-
structo putaverit. Si igitur et tu amas Dionysium,
neque hanc nostram loquacitatem odisti, utraque ra-
tione hoc donum gratum tibi atque acceptum fuerit,
tum Dionysii, tum Eustathii causa; jam vero etiam
quia imperata nos fecimus.

Et hujusmodi quidem nobis hoc ipsum opus. Ve-
rum, antequam ad opus aggrediamur, pauca tibi quæ-
dam proponenda, quibus et Dionysii dispositionem
tibi demonstremus, et rem ipsam periegeseos com-
mendemus, et quid ea valeat, quidque geographiæ
propositum sit, quodnam denique institutum sit cho-

— 1. ἢ τοῦ κέρδους καλόν *Cay*, ἢ τὸ οὐ κέρδους καλόν
H, τοῦ ante τέλους *om.* *Ud*; τοῦ ante Διον *om.* *Ya*. ||
— 2. καὶ ἐπὶ τῶν *C*; οὖν ἡμῖν τὸ δῶρον *C*, οὖν τὸ δῶ-
ρον *H*, οὖν ἡμῖν τοῦτ' τὸ δῶρον *cett.* || — 4. Διονύσιος
CDHUad, ὁ Διον. *cett.* || — 6. ἐκτιθεὶς καὶ habent
DEUYclm, ἐκτεθεὶς *Ca*, *om.* *cett.* || — 8. λυόμενος *K*.
|| — 9. τῶν ᾠδῶν *H*. || — 10. οὕτως] οὕτως *H*. || — 11.
πάντη *CHYc*, πάντι *U*, πάνυ τι *lm*, πάντως *cett.* λα-
λῶν] λαχῶν *lm*. || — 12. ὀχλήματος *CDHYalm*, σχήμα-
τος *cett.*; ὅπου *CH*; τῶν λόγων *CDHUYaclm*, *om.* *K* et
cett.; προσῶν *CH*. || — 15. εἴπη *H*. || — 16. ἡ Θηβαία λύρα]
Pindar. Olymp. 2, 153. || — 18. καὶ *om.* *Kd*. || — 19.
τε καὶ καλῆς *om.* *CHy*. || — 21. χρυσίτην *K*, χρυσίτην *d*. ||
— 22. κατεργασίαν *CHUlm*; et codex *Politi Molinianus*,
κακουργασίαν *cett.* Quæ hinc sunt usque ad p. 208, 4 ex-

ciderunt in *D*. || — 23. μὲν *om.* *codd.* præter *CHUy*.
|| — 25. τὰ Διονυσίου *CHUay*, τὰ τοῦ Διονυσίου *Yc*, τὸν
Διονύσιον *cett.* || — 26. φιλεῖ *d*. καὶ ante τὸ παρὸν *om.*
K; τῶν *om.* *H*. || — 27. ὑπομνημον. *d*; ἂν ἐγγράφοιτο *d*,
ἀνεγγράφοιτο *cod. Politi*, ἀνεγγράφοιτο *cod. Huds.*, ἀνα-
γράφοιτο *c*. || — 28. αὐτὸ *ay*, αὐτῷ *C*, αὐτὸν *cett.* Bern-
hardyus αὐτὸν unciis inclusit, ortum esse putans ex αὐτῷ,
quod *C* exhibet, αὐτῷ vero ex antec. male repetitum
suspiciens. || — 29. οὐ φιλεῖ μὲν *CHay*, οὐ μὲν φιλεῖς
cett. || — 30. ἀμφοτέρων *M*. || — 32. ἤδη δὲ καὶ *CHU*
ay, ἤδη δὲ *c* *cod. Huds.*; ἤδη καὶ *cett.* || — 35. τε *om.*
KU. || — 36. παραδειξομαι *y*, ἐπιδειξομαι *Ulm*. || —
37. καὶ γνώριμον σαφηνιοῦμεν *Ulm*, *om.* *cett.*, nisi quod
in *P* est σεμνουόμενον γνώριμον *saf*. || — 38. δύναται]
δηλονότι *U*. || — 39. δὲ αὐτῷ *K*, τις δ' οὖν

ρογραφίας βούλησις, καὶ εἰ τι δὲ ἄλλο πρὸ τοῦ ἔργου
καίριον. Σοφίσαιτο δ' ἂν τις τὰ σεμνὰ τῆς περιη-
γήσεως ὡς ἐν λόγῳ βραχεῖ ῥητορικώτερον ὄνυχι τὴν
ὑπ' οὐρανὸν ἐμπεριγράψαι, [β] τοῖς μὲν ἐν παροιμίαις
5 λαλήσασιν ὡς ἀδύνατον καταπραχθῆναι πέταιται, α
τοῖς δὲ γε σοφιστευσαμένοις τὴν περιήγησιν εἰς πρᾶγμα
τετόληται, καὶ ὡς οὐκ ἀδύνατον ἀπελήλεγκται,
βιασαμένοις τὴν παροιμίαν, καὶ τεχνασαμένοις τῶ
ἀδυνάτῳ δύναμιν. Ἦ γὰρ οὕτω μικροῦ πεποιήσασιν,
10 ὅσοι τὴν τῆς οἰκουμένης πινακογραφίαν μεμελήθη-
σιν, ὄνυχιαῖοι που τάχα τινὲ διαστήματι τὴν ἀπίερα
περικλάσαντες, καὶ τὸ τοῦ κατὰ γῆν πληρώματος
ἀπερίληπτον ἐπιπέδῳ βραχυτάτῳ καὶ οὕτω μικρο-
διαστάτῳ ἐμπεριγράψαντες. Οὐ δὲ τολμήματος κα-
15 τάρξει μὲν ἱστορήται Ἀναξίμανδρος μαθητευσάμενος
Θάλητι, Ἐκαταῖος δὲ μετ' αὐτὸν τῇ αὐτῇ τόλμῃ ἐπι-
βαλεῖν, μετὰ δὲ Δημόκριτος, καὶ τέταρτος Εὐδόξος.
Εἰ δὲ Καρχηδόνα ὑπὸ βοῦ μετρηθεῖσαν διὰ θαύματος
ὁ Διονύσιος ἄγει, ὡς καινὸν τι δῆπουθεν ὄν, εἰ πόλεως
20 τηλικαύτης διάστημα καταμετρηθεῖ περιγραφῆν ὑπὸ
βύρσης τμήματι, τὸ τὴν ἀμέτρητον οἰκουμένην το-
μορίῳ βραχυτάτῳ στινοχωρεῖν ἤλικου ἂν ἔσω πῖπτοι
θαύματος; οὕτως ἐν δέοντι τολμηρὸν ἢ φιλοσοφία,
οὕτω μικροῖς ἐμφαντάζει τὰ μέγιστα, ἥτις οὐ τῆς γῆς
25 μόνον τὴν συναλοιφὴν καταναεινύσεται ταύτην εἴτε
συναίρεσιν εἰς βραχὺ κομιδῇ συμπέσασθαι, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸν τὸν οὐρανὸν συναγαγοῦσα κατασμιχρύνει, καὶ
ὡς ὅσον εἰπεῖν κέγχρω παραβῦει τὸν τηλικούτων. Ἄλλη
τις ἀβτη παροιμία κατὰ τὴν ἄνω τεθεῖσαν, ἀδυναμίαν

rographiæ, representemus. Speciose aliquis, paucis
verbis oratorie rem comprehendens, summam pe-
riegeseos laudem in eo positam dixerit quod in
ungue totem sub sole terram describat : quod qui-
dem per proverbia loquentibus de re quæ fieri ne-
queat jocose dicitur, ii autem qui periegesin commenti
sunt, illud audacter ad rem contulerunt, nec tale
esse comprobant, quod non posset fieri, itaque
adagium illud compresserunt, et rei, quæ fieri non
posse videbatur, facultatem, ut fieret, fabricarunt.
Enimvero sic propemodum fecerunt, quicumque
descriptam terræ habitabilis tabulam excogitarunt,
unguiculi fere spatio immensum terrarum orbem
concludentes, et ingentem terræ plenitudinem in
tabella brevissima minimis intervallis circumscri-
bentes. Cui certe auso initium dedisse proditum est
Anaximandrum, qui discipulus fuit Thaletis; post
quem Hecataeus fertur eandem rem audaciæ plenam
aggressus esse, postea vero Democritus, quartus de-
nique Eudoxus. Quod si Carthaginem pellis bubulæ
mensura definitam miraculi loco habet Dionysius (vs.
197), quasi scilicet rem novam atque inauditam, si
urbis tantæ spatium, corii segmento circumscriptum
sub mensuram ceciderit : quantæ admirationi fuerit
spatium illud immensum orbis terrarum brevissima
membranula coarctare? Sic, ubi commodum, andax phi-
losophia, sic in parvis maxima ostendit atque repræ-
sentat : quæ sane non hac modo terræ contractione
sive contractione juvenilliter gloriatur, sed etiam
cælum ipsum contrahendo imminuit, et tale illud ac
tantum in milium, ut ita dicam, infarcit. Aliud hoc
adagium secundum adagium illud, quod supra expo-
situm est, quippe quod rem non posse fieri præ se fe-
rat, et tamen ipsum quoque eo artificiose evadat,

cell.; χωρογραφίας l. Verba τις δὲ ... βούλησις om. U.
|| — 1. καὶ εἰ τι ἄλλο etc.] sic CΥαγ, nisi quod in C
est σοφίσαιτο et in U τὸ σεμνὰ. In ceteris codd. locus
truncatur hunc in modum : καὶ εἴη ἂν τις οὕτω
τὰ σεμνὰ τῆς περιηγήσεως ὡς (ὡς om. K) ἐν λόγῳ βραχεῖ
ῥητορικώτερον τὸ (ὄνυχι addit codex Politi, KY non
habent τὸ, sed post ῥητορικ. in K octo fere literarum
spatium vacuum; in Y vox ὄνυχι novi segmenti est ini-
tium) τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἔ. τοῖς etc. Bernhardus scrip-
psit : σοφίσαιτο δ' ἂν τις τὸ τὰ σεμνὰ τῆς περιηγήσεως
βρ. etc. « Sic demum, ait, natus ordo verborum in
faciem prodit comitiorum : *Opposuerit aliquis, poeta
inquit, quod periegesis exigua narrationis ambitu,
sed elocutionis virtute perfecta que ratione terram in-
stituatur universam concludere, id proverbii cujusdam
auctoritati repugnare.* » At hæc si poeta voluisset,
non comite, sed inconcinne admodum locutus esset.
Vox ῥητορικώτερον non potest referri ad ornatam pe-
riegeseos orationem, sed jungenda est cum σοφίσαιτο.
Cum nostris conferre licet locum simillimum p. 210,
36 : Καὶ τις ἂν εἴποι διὰ ταῦτα κομψότερον τὴν τῆς πε-
ριηγητικῆς μεθόδου δύναμιν ... τὰ μὲν πρῶτα ὀλίγην κο-
ρροσσοῦσθαι etc. Neque verba ὡς ἐν λόγῳ βραχεῖ ad poetæ
breviloquentiam pertinent, sed item cum σοφίσαιτο
jungi debent, adeo ut idem valeant ac ὡς ἐν παροιμίᾳ.
Cf. p. 211, 4 : Καὶ οὕτω μὲν ἂν ὡς ἐν ἐπιτόμῳ σεμνο-
λογῆσαι τις τὸ τῆς περιηγήσεως ἀγαθόν. Itaque nihil mu-

tandum esse puto nisi quod ante vocem τοῖς (cujus
loco codex G τὰ habet) inserendum sit ὁ vel ὅπερ. ||
— 5. πεπισταιται CHcy, cod. Huds. et margo Y,
πεπισταιται UK, κίταιται cell.; dein σοφισαμένοις edit.
ante Bernh. || — 9. ἢ γὰρ οὕτω] ἢ γὰρ καὶ τοῦτο CH,
nescio an recte; ἢ γὰρ οὐ τοῦτο my. || — 12. διακλι-
σαντες y. || — 13. μακροδιαστάτῳ C, μικρῶ διαστήματι
lm cod. Politi., μικρῶ διαστάτῳ edit. ante Bernh. ||
— 15. ματηθ. Θάλητι] Hoc loco hæc verba exhibet
codex Molinianus Politi; ceteri codd. ea ponunt post
v. Δημόκριτος, adeo ut falsissima Eustathius traderet.
Ceterum facile fieri potest ut quæ Molinianus codex
præbet, ea intulerit vir doctus. Memorandum certe est
etiam in scholiis Democritum Thaletis dici discipulum.
|| — 16. μετ' αὐτὸν] μετ' ἐκείνον m. || — 17. δὲ om. y et, ut
vid., d. Deinde Εὐδόξιος C. || — 19. ὡς καινὸν τι δῆπου-
θεν ὄν, εἰ] ὡς τῶ δντι ἀπίστον ὄν, εἴπερ πολ. IKUlm;
πόλ. τηλ. CHKUY, τηλ. πόλ. cell., ut vid. Post vo-
cem βοῦ in K inferiorem paginæ partem sive sedecim
linearum spatium habes vacuum; nihil tamen deest,
quum sequens pagina, inde a qua alia manus scrip-
psit, incipiat verbis : εἰ δὲ Καρχηδὸν ὑπὸ βοῦ μετρηθεῖ-
σαν. || — 21. τὴν ἀμέτρητον μικροῦ γῆν οὕτω μορίῳ βρα-
χυτάτῳ IK. || 22. κίται Y. || — 23. οὕτως ὡς δέοντι H. ||
— 25. καταναεινύσεται H. || — 26. συμπέσασθαι C,
συμπέσασα cell.; τὸν om. CHKYy et, ut videtur, d. ||
— 27. Post συναγαγοῦσα cod. K, ante συναγ. Mlm

ἐμφανίοντα πρῶτος, προεχθεῖσα δ' ἄνω εἰς δύν
 5 ναμιν καὶ αὐτὴ τεχνικῶς. Καὶ τῷ ὄντι τοιοῦτόν τι
 ποιῶσιν, οἱ τὸν τοσοῦτον οὐρανὸν, τὴν ἀπλανῆ σφαι-
 ραν, τὴν ἔσω τὰ πάντα σφίγγουσαν, εἰς μικρὸν σφαι-
 6 ρικὸν ἔχον καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, καρχηραίων συστρέ-
 φουσι, καὶ εἰς δίσκου στροφῆν γογγυλίσαντες καὶ
 συστειλαντες τοῖς βουλομένοις ἀνὰ χεῖρα τιθέασιν καὶ
 ἔπιβουλεύουσας τῆ σελήνῃ καὶ ἄνωθεν κατασπῶσας
 10 εἰς γῆν, ταῦτ' ἀκατεπιχειροῦσιν αὐτοὶ, οὐχ ἑνὸς ἢ
 δευτέρου τῶν ἄνω πλανήτων, ἀλλ' αὐτοῦ ἑαυτοῦ τοῦ
 κατ' οὐρανὸν ἀπειρίτου σφαιρώματος, αὐτοῖς ἀστροῖς,
 αὐταῖς ζώαις καὶ πᾶσι τοῖς οὐρανόις κύλοις καὶ
 τμήμασιν ἡμῖν ἐκείνους καθέλκοντες. Καὶ Ζεὺς μὲν ὁ
 15 παρ' Ὀμήρῳ, τοῖς περὶ Ὀλυμπον θώκοις ἐμπρέπων
 αἰθέριος αὐτῆ γαίῃ, αὐτῆ τε θαλάσῃ τὰ κάτω μετα-
 στοιχεῖσθαι βρονθῶνται, αὐτὸς δὲ μὴ ἂν ἐκλυοσθῆναι
 κάτω ἀλαζονεύεται· ὁ μὲντοι φιλόσοφος βριαρώτερον
 ἀντιπαλαμᾶται, καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἔλέγχει σεμνὸν, καὶ
 20 αὐτῷ οὐρανῷ καθελκύσας ἐκείνους οὐχ ὑποταρτάριον
 τὸν αἰθέριον τίθησιν, ὡς ἐκείνους τὸν πατέρα, Κρόνον,
 κάτω βαλὼν, ἀλλ' ἐπὶ χεῖρα τίθησι τοῖς ἀστροθεά-
 μοσι καὶ ἄλλως τὰ τοιαῦτα σοφοῖς, καὶ [τὸν] οὐρα-
 νὸν τοῦτον τεχνασάμενος ὡς εἶπεν ὑπουράνιον, ἐν
 25 αὐτῷ ὅτι τινι κατόπτρῳ φαντάζει τοῖς βουλομένοις τὰ
 τῶν ἀνωτάτων κινήσεων, καὶ ἐπεὶ μὴ ἔξω ἐκ τῶν κάτω
 ἄνω περὶσσεσθαι τὸν φιλοσοφεῖν τὰ οὐράνια θέλοντα,
 βιάζεται πως τέχνη τὸν οὐρανὸν, καὶ κατασπῶσας καὶ
 ταπεινώσας οὕτω περαίνει τὰ τῆς προθέσεως, ἢ καὶ
 30 ἄλλως μὴ ἔχων ἐν οὐρανῷ θέσθαι τὸν ἀνθρώπων, οὐ-
 ράνιον μὲν φερόντων ὄντα τε καὶ λεγόμενον, περὶ γῆν δὲ
 ἄνω εἰλούμενον, κατάγει τὸν οὐρανὸν καὶ περιγίειν
 τίθησιν, ὡς ἂν ὁ περὶ γῆν ἐκείνους οὕτω τὰ οὐράνια
 ἔχοι καλλιτεχνεῖν. Καὶ γίνεται τις κἀναυθα ὅσον
 35 κἀνοδος οὐρανοῦ πρὸς τοὺς κάτω προσφύεστερον
 ἢ περὶ τοῦ Ἡσίοδου μῦθος αὐτὸν κατάγει πρὸς φιλό-
 τητα γῆς, ναὶ μὴν καὶ σεμνότερον, τὰ τε ἄλλα καὶ
 ὅτι ἐκείνους μὲν νύκτα ἐπάγειν Ἡσίοδος λέγει, ἐπειδὴν
 κατέλθῃ, ὁ δὲ οὐρανὸς οὕτως, ὅτι ἢ τῆς μαθήσεως θεω-
 40 ρία πρὸς τῆ γῆ ποιεῖ, οὐ σκότος ἐπάγειν οἶδεν, ἀλλὰ
 γνῶσιν τεχνικὴν φωσφορεῖ. Οὐδ' ἂν εἴποι τις ἐνταῦθα,

ut rem fieri posse ostendat. Ac profecto tale quid
 faciunt ii, qui caelum hoc tantum, et sphaeram hanc
 inerrantem, quae omnia intus constringit, in tumo-
 rem parvum sphaericum, atque, ut quis dixerit,
 minutulum milli granum convolvunt, et, quidquid
 hoc est universitatis, in disci volubilitatem rotunda-
 tum atque contractum, studiosis quibusque in manum
 dant; et, quod fabula quidem comminiscitur, Thes-
 salas mulieres incantationibus uti, quibus lunæ insi-
 diantur, eamque e caelo in terram detrahant: id ipsum
 illi aggrediuntur, non in unum aliquem aut alterum
 superiorum planetarum, sed in ipsum universum
 caeli orbem, immensum sane atque interminatum,
 quippe qui illum cum ipsis astris, ipsis zonis omnibus-
 que caelestibus circulis atque segmentis ad nos dedu-
 cant. Et Jupiter ille quidem apud Homerum (*Il.*
 θ, 24) caelestis, in Olympi sedibus conspicuus, fre-
 mens minatur, sese inferiora cum ipsa terra ipsoque
 mari transformaturum, quum ipse deorsum versa-
 sese nunquam tractum irijactantius gloriatur: verum
 tamen philosophus fortius repugnat, sacramque illam
 Jovis majestatem coercet; nam illum cum ipso caelo
 deorsum pertrahit, et caelestem Jovem non sub tartaro
 collocat, perinde ut ille, quum patrem suum Saturnum
 praecipitem egit, sed siderum spectatoribus et quo-
 modocumque aliter harum rerum peritis dat in ma-
 num et sic, quum hoc caelum sub caelo, ut ita di-
 cam, artificiose constituerit, in ipso, veluti speculo
 quodam, superiores motus curiosis quibusque repræ-
 sentat. Quoniam vero qui caelestia indagare vult, et
 de iis philosophari, ei sane ex inferiori hoc loco ne-
 quaquam licet alas sursum versus movere, caelum ip-
 sum solerti artificio invadit quodammodo atque com-
 primit, eoque huc detracto atque depresso, rem sic
 propositam perficit; vel etiam quum in caelo non possit
 hominem constituere (qui tametsi propago caelestis
 et sit et appelletur, tamen versatur in terra), caelum
 ipsum deducit, terræque proximum collocat, ut ille,
 qui est in terra, sic possit caelestia excolere. Et fit
 etiam hic veluti descensus quidam caeli ad incolas
 terræ, multo certe aptius quam Hesiodi (*Theog.* 176)
 fabula caelum deducat ad concubendum cum terra;
 immo vero magnificentius, tum aliis de causis, tum
 quia de caelo ait Hesiodus, descensu illud suo noctem
 inducere; at vero caelum hoc, quod mathematicæ
 disciplinae contemplatio ad terram propius admovet,
 non potest certe inducere unquam tenebras, sed co-
 gnitionis artificiosæ lumen ministrat. Neque quis hoc
 loci Homericum illud (*Od.* ε, 558) usurpaverit: *Cæ-*

addunt κέχρω; dein μικρόναι H.] Deinde pro πα-
 ράβει ex alio cod. παραβάλλει notatur in marg.
 Y. || — 2. τοιοῦτόν τι om. K, ταῦτόν τι I. || —
 4. σφίγγουσαν] σφαιρώσαν IK, σφαιρούσαν m; συμ-
 κρὸν Cy, μικρὸν cett. || — 6. γογγυλίσαντες] στρογ-
 γυλίσαντες IK; στρογγυλίσαντες m. || — 8. Θετταλῶς
 CHYcy, codd. Huds. et Politi, Θετταλῶν IKlm, τοῖς
 Θετταλοῖς cett. || — 9. κατασπῶσας d. || — 16. γαίᾳ y;
 αὐτῆ τῆ θ. C, αὐτῆ τε θ. DKY; αὐτῆ, misso τε,
 cett. || — 17. δὲ om. d; pro αὐτὸς δὲ μὴ KU habent
 ἀλλὰ μὴ; ἂν ἔλκ.] ἀνέκκ. U. Hinc usque ad vocem
 προσφύεστερον in lin. 35 lacunam habet D. || 21. τὸν
 πατέρα CKUYa; τὸν om. cett.; Κρόνον om. d. || —
 22. τίθησι] τίθεται KYad; τίθεται C. || — 23. ἄλλοις c

Græc. II.

cod. Huds.; τὸν ante οὐρανὸν inserui. || — 24. τοῦτον
 τεχν.] τὸν τεχνησάμενον K. || — 26. ἀνωτάτω KY,
 ἀνωτάτων c Bernh., τῶν ἄνω C, τῶν ἄνω κάτω cett. ||
 — 27. τὸν φιλόσοφον a. || — 29. ἢ ancis inclusit Bernhar-
 dyus. || — 31. φερόντων μὲν ὄντα καὶ λεγ. CUA. || — 32.
 ἄνω] ὄντως c, cod. Huds.; εἰλ. Y; κατάγει om. K. ||
 — 33. γῆς c cod. Huds. || — 34. ἔχῃ C; καλλιτεχνεῖ-
 σθαι margo U, καλλιτεχνεῖσθαι K; τις κἀναυθα ὅσον
 lm, τις ὅσον κἀναυθα CKUYa. || — 35. προσφύεστερα
 l. || — 36. εἶπαρ Y, ἢ CD. || — 37. ναὶ μὲν C; συμ-
 νότητος a; τὰ δὲ ἄλλα CDKU, τὰ τε ἄλλα δὲ cett. || —
 38. ὁ Ἡσ. Ux; || — 39. κατέλθῃ K, supra scr. κατέλθοι,
 quod est in cett. codd. et edit.; ὁ δὲ] οὐ δὲ d. ὄν om.
 d. || — 41. φωσφορεῖν U, φροσφορεῖ C, προσφύερεν a.

« ὀρώρει δ' οὐρανόνθεν νύξ, » τὸ Ὀμηρικόν, ἀλλ' ἐκαίνο καὶ μάλιστα, « ὡς ἄρα οὐρανόνθεν ὑπεράγῃ ἀσπετος αἰθήρ » λαμπρὸν γὰρ ἐντεῦθεν ἀπαιθριάζει μαθήσεως φῶς. Οὐρανὸν μὲν οὖν τοίνυν Ἄρατος ἂν ἔχοι περιφέρειν, καὶ ὅσοι κατ' ἐκαίνο ποιητικῶς ἢ καὶ ἄλλως καταλογάδην τοὺς τοιοῦτους κυλλοῦσιν οὐρανούς, Μοῦσαι τινες οἷον κατὰ τὰς ἀδομένας προσκαθήμενοι, καὶ πρὸς ἑναρμόνιον βυθμίζοντες κίνησιν.

Διονύσιος δὲ ὁ νῦν ἡμῖν διμῶν τὰ περὶ τὴν γῆν καταργάζεται, καὶ περὶ ταύτην ὡς μέτρῳ πρόπον ἔχει πονούμενος, περὶ λόγου κοῦφος αἰρόμενος, καὶ τάχιον σύμπασαν τὴν οἰκουμένην περιῶν, ἥπερ οἱ θρυλούμενοι ἀετοί, δι' ὧν ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς τὴν ὑφ' ἥλιον κατεμέτρησε, καὶ τὸν ἀχροατὴν ἑαυτῷ συμμετάγων, καὶ πῶν συμπετρύσσεται, Δαίδαλος οἷα συμπεριπτέμενος Ἰκαρον πλὴν ὅσον ἐνταῦθα τὰ τῆς πτήσεως ἀσφαλῆ, καὶ πάντῃ πάντως ἀμφοῖν ἀκίνδυνα, καὶ ἥλιῳ ἀνεπιβούλευτα. Μῆτι δὲ ἄρα καὶ ἡ τοῦ χθόνιου Ἑρμοῦ πορεία, καὶ ἡ χρυσοῦ βάρδος, ἦν καθ' Ὀμηρον ἔχων ἑταίρος πετροῖς περικινεῖται τὴν τε τραφεράν τὴν τε ἕγρην, ἢ τῆς περιηγήσεως αὐτῆ ἐστὶν ὁδὸς τε καὶ μέθοδος, καὶ ἡ ἀνὰ χεῖρα τῶ τεχνίτῃ γραφίς, ἡ διατυπούσα τὸν περιγίσιον πίνακα· ὑφ' ὧν ὁ μανθάνων ποδηγεῖται ὡσπερ καὶ χειραγωγεῖται, καὶ πῆσαν ἀμορῶν τὴν οἰκουμένην, ὡς τάχος πετροῦ, περιουδεύσας, πρόσεισι τῶ νῶ ταύτην περιδραμῶν καὶ λόγῳ χειραγωγῶντι καταμαθῶν. Καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα τὸν χθόνιον ἂν τις Ἑρμῆν φαντάσῃται. Ὅτε μέντοι τῶν κάτω ἀπαναστῆς ὁ περιηγούμενος τὸν οὐρανὸν περιουδεύει, καὶ γραμμὰς ἀγεί, καὶ πόλους στρέφει, καὶ ἀστέρας μετρεῖ, μονονοῦχι ψαύων τῶν ἄνω χειρὶ, καὶ δακτύλῳ καθυποδεκνὸς τὰ ἐκεῖ, καὶ οὕτω γῆς μὲν ὑπερανιπτέμενος, τὰ δὲ οὐράνια περιηγούμενος, τότε δὴ οὐ χθόνιος οὗτος Ἑρμῆς, ἀλλὰ κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν τὴν αὐτὴν ἐν χειρὶ βάρδον ἔχων « πέτεται κρατὺς Ἀργειφόντης, χρυσοῦραπις. » Καὶ τις ἂν εἰποι διὰ ταῦτα κομψότερον τὴν τῆς περιηγητικῆς μεθόδου δύναμιν, οἰκειότερον ἥπερ ἐπὶ τῆς καθ' Ὀμηρον Ἑριδος, τὰ μὲν πρῶτα δλίγην κορύσσεσθαι, περιαθροῦσαν

loque ruit nox; sed illud quam maxime (Il. 6, 558): *Disrupto immensus caelo resplenduit aether*. Inde enim splendidum lumen emicat mathematicae disciplinae. Tale igitur caelum habet Aratus circumferre, et qui ad illius exemplum poetica vel prosa oratione sphaeras caelestes volvunt, perinde quasi ipsi, Musae veluti quaedam, ut decantatae illae a poetis, sphaeris assideant, easque ad motum harmonicum accommodent.

Verum Dionysius, qui nobiscum nunc versatur, terram excolit atque circa hanc, pro metri dignitate, omni cura laborat; itaque orationis alia levis fertur, terramque universam celerius circumit, quam quae communi omnium sermone aquilae jactitantur, quibus Jupiter ille fabulosus totam sub caelo terram est dimensus. Itaque auditorem suum secum ipse deducit, facitque eum secum veluti circumvolitantem, sicut Icarum Daedalus, alas contere: nisi quod hic quidem volatus est tutus, et quoquo versus citra periculi offensam, utrique penitus innoxius, atque a solis insidiis immunis. Nonne igitur terrestris illius Mercurii profectio, et virga aurea, quam ille secundum Homerum (Il. 6, 343) tenens terramque et mare alis circumvolitat, ipsa haec est viaque et ratio periegeseos atque descriptionis geographicæ, et is, qui in manu est describentis, stylus, quo orbis terrarum tabula delineatur? Quibus sane, pedibus veluti ac manu, deductus quisque discendi studiosus, et alarum celeritate totam terram sine labore perlustrans procedit, quatenus nimirum mente hanc percurrit, ductuque orationis perdiscit. Atque ita quidem hoc loci terrestrem quis Mercurium sibi in animo representaverit. Verum, quum is qui periegetæ munere fungitur, sese ab inferioribus erigens, caelum ipsum per circuitum obit, lineasque ducit, polosque versat et stellas metitur ac tantum non manu superiora attingit, digitoque illa praemonstrat, itaque e terra subvolans, caelestia singillatim enarrat atque exponit: tum vero non terrestris hic est Mercurius, sed, ut loquar cum Poeta (Il. 6, 345; Od. 2, 277), virgam in manibus tenens, *volat robustus Argicida virga aurea praeditus*. Ac proinde dixerit quis festivius vim rationis ejus, quae est in tradenda periegesi, multo aptius quam Homerus (Il. 8, 442) dixerit de Discordia, primum quidem parvam attolli,

2. καὶ om. C; ἀπεράγει C, ὑπεράγει Y. || — 4. οὖν om. CD; ἂν ἔχοι CD, ἔχοι ἂν cett.; παραφέρειν CDK. || — 7. Cf. Proclus in Tim. p. 204: Οἱ καλαῖοι καὶ δατὰ Σαρφήνας ἐπιστάσι τῆ παντὶ καὶ ἐννία Μούσας, ἀπ' ὧν ἡ ἀρμονία τοῖς ὄμοις. Cf. idem p. 212. || — 8. ἑναρμόδιον editt. ante Bernh., nescio e quibusnam codd. || — 9. τὴν γῆν] γῆν CKUd, γῆς a. || — 10. πρόπον a; ἔχοι CDK Ualm. || — 11. πονούμενα C; αἰρόμενος] CDKacim, φερόμενος cett., ut vid., et editt. ante Bernh. || — 12. εἴπερ K, ἥπερ d; θρυλλοῦμ. CDKY et fort. alii. || — 13. ὑφ' ἥλιον a. || — 14. Post συμμετάγων Cad addunt συνέγων, U συναγαγῶν, ceteri ceteris συνανέγων, hoc ipsum vero esse varietatem lectionis ad vocem συμμετάγων notatam vidit Bernhardus. || — 15. συμπαριπτ. U. || 16. πτήσεως] ποιήσεως d, πτώσεως editt. ante Bernh.;

ἀσφαλῆ om. d. || — 19. καὶ ὡς χρ. CD; ἦν καὶ καθ' Ὀμ. d. || — 20. περικινεῖται CDYacim, codd. Politi, περικινεῖται editt. ante Bernh.; τραφεράν] φανεράν KU. || — 21. ἢ τῆς περιηγ.] μὴ τῆς διηγ. K. || — 22. μέθοδος] μέθοδος CD; γραφῆ K. || — 24. ὡσπερ ἢ CUYa. || — 25. τάχει C, τάχου K. || — 26. διαδραμῶν D. || — 28. χθόνιον] χθόνιον C. Deinde εἶταν μέντοι ... περιουδεύη ... ἀγῆ ... στρέφῃ etc. Ha; ὅτι μὲν τῶν ἀπαναστῆς d. || — 30. γραμμῶν d. || 31. μετρεῖ om. H; tum μονονοῦχι τῶν ἄνω ψαύων χειρὶ Cda. || — 32. τὰ ἐκεῖ, καὶ] τὰ ἐν ... καὶ Da. || — 33. ὑπερανιπτέμενος CDK Uac, et marg. Y, ὑπερανιπτέμενος vulg. ante Bernh.; τότε δὲ ed. Huds. || — 35. χειρὶ βάρδον ἔχων Ca, χειρὶν ἔχων βάρδον cett. || — 37. διὰ ταῦτα] ὁ ταῦτα C; ὅς ταῦτα D. nec. quod deinde κομψότερος legendum foret. || — 39. δλί-

πάντως τὰ κάτω που και περι γῆν, αὐτὰρ ἔπειτα ἐπὶ χθονὶ βαίνουσαν οὐρανῶ κάρη στηρίζειν, ὅπηνίκα τὰ κατ' οὐρανὸν ἐπιβάλλει θεωρεῖν ὁ περιηγούμενος.

Και οὕτω μὲν ἂν ὡς ἐν ἐπιτόμῳ σημολογήσασθε τις
 5 τὸ τῆς περιηγήσεως ἀγαθὸν, δίχα γε τῶν μετ' ὀλίγα
 ῥηθησομένων· ἃ δὲ καὶ εἰσέτι χρὴ τῶ λόγῳ προλαβεῖν
 ταῦτά εἰσιν, ὅτι οὐρανοβάμωνος μὲν Ἑρμοῦ Ἄρατος
 ἐντελής ὑποφήτης ὡς ἐν μέτρῳ τοῖς εἰσαγομένοις ἐμ-
 περιλείπεται, καλλιγραφῶν τὰ ἐν οὐρανῶ φαινόμενα·
 10 τοῦ δὲ περὶ γῆν ταχὺ τὸ περὶ ὕψους Ἑρμοῦ ὑπο-
 δρηστήρ πρὸς γε τὸ παρὸν Διονύσιος, ὃν ὁ νοῦς τῶν
 Μουσῶν ἄγων, ὡς αὐτὸς κομπάσει προῶν, πᾶσαν τὴν
 γῆν ποιῆ περιπολεῖν ἀπλαυῶς.

Ἐβλήχε δὲ τὴν περιηγητοῦ κλῆσιν, παρὰ τὸ περιη-
 15 γασθαι, ὅπερ τὴν κατὰ λεπτόν δηλοῦν ἀφήγησιν βού-
 λεται· καθὸ και τῶν τινες ῥητόρων ὁ μὲν, περιήγησαί
 μοι, φησί, τὰ ἐν ἔξῃ, ὃ ἔστιν, ἐκθου πρὸς λεπτόν
 ἀφηγούμενος· ὁ δὲ περιήγησιν ὑβρεως τὴν ὁμοίαν
 λέγει ἀφήγησιν. Τὸ δὲ περιηγείσθαι και περιοδεύειν
 20 λέγεται, ὡς ὅτε τις περιοδεῦσαι λέγει τὴν Πελοπόννη-
 σον, τὸ δ' αὐτὸ ἔστιν εἰπεῖν και καταγράφεσθαι και
 μετρεῖσθαι. Οὕτω γάρ που αὐτὸς ὁ Διονύσιος θάλασσαν
 τινα ἐρεῖ καταγράφεσθαι και ἀναμετρήσεσθαι. Δεῖ δὲ
 εἰδέναι και ὅτι πολλὰ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν ἀληθῆ
 25 γεωγραφίαν και χωρογραφίαν ἐσπουδακότων, ἣν μά-
 λιστα τῶν ἄλλων Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς τῶν ἐμπεριτά-
 των, ὡς λέγεται, γραφῆς ἠκριβώσατο, δοθείσης αὐτῷ
 ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος, πάντοθεν ὁ Διονύ-
 σιος τὸ καλὸν ἠρανίσατο, και τὰ μακρὰ τῶν ἄλλων
 30 αὐτὸς ἐπιτεμῶν συντομωτάτην ταύτην και ἀκριβεστά-
 την γεωγραφίαν ἐξέθετο εἰς ἔγχειρίδιον τοῖς βουλομέ-
 νοις εὐσύνοπτον, οὐδὲν τι τῶν τοῖς γεωγράφοις ὀφειλο-
 μένων καταλιπὼν. Ἱστορίας τε γὰρ παραρτῦει τὸ
 ποίημα, φράζει δὲ που και τόπων ἢ ἰδνῶν ἰδιότητας,
 35 χαιραγωγεῖ δὲ και τῷ τῆς ἱστορίας ἀληθεί, ὅπερ ἐστὶ
 γεωγραφίας ἀρετῆ, παρενσπείρει δὲ που και τινα μα-
 θηματικώτερον· και ὅπως οὐδὲν τι τῶν γεωγραφικῶν

dum inferiora atque terrestria penitus circumspicit; postea vero quam in terram ingressa est, caput in cœlum effigere, quando coelestia periegeta contemplanda suscipit.

Atque ita quidem, veluti in summa, periegeseos quis præstantiam celebraverit præter ea, quæ paullo post dicentur. Quæ vero præterea oratione præcipere oportet, hæc sunt: Mercurii quidem, qui per cœlum graditur, perfectum tanquam in metro interpretem Aratum tironibus superasse, qui ea, quæ apparent in cœlo, pulchre describat; Mercurii vero ejus, qui veloces circa terram alas expandit, ministrum, certe quidem in præsens, esse Dionysium, quem intelligentia ipsa Musarum perducit, ut idem ipse postea magnifice de se jactitat (us. 715), facitque sine errore universam terram circumire.

Sortitus autem est appellationem periegetæ, quasi deductoris, a verbo περιηγείσθαι, circumducere, quod notat narrationem singula persequentem, quo etiam sensu oratorum quidam dicit: περιήγησαί μοι τὰ ἐν ἔξῃ, hoc est, expone narrando singillatim, alius vero περιήγησιν ὑβρεως similem vocat explicationem. Verum hoc ipsum quod est περιηγείσθαι, dicitur etiam περιοδεῦειν, ut quum quis dicit περιοδεῦσαι τὴν Πελοπόννησον. Idem autem est etiam dicere καταγράφεσθαι et μετρεῖσθαι. Sic enim et infra alicubi Dionysius ipse ait, mare sese quoddam καταγράφεσθαι atque ἀναμετρήσεσθαι. Quum autem veteres multum studii in vera geographia posuerint, quam Alexander maxime exploravisse fertur ex viro- rum peritissimorum descriptione, quam ei (imo, Patrocli) Xenocles thesaurorum custos dederat: scire oportet, Dionysium id, quod boni erat, undique corrogasse, quumque ea, quæ alii fusius scripserant, ipse contraxisset, brevissimam hanc atque accuratissimam geographiam in dilucido enchiridio exposuisse, nihilque eorum quæ geographorum sunt, dereliquisse. Nam et historiis poema adornat, et, quæ locorum aut gentium propria sunt, passim enarrat, et per manum ducit veritate historiarum, quæ virtus est geographiarum; et nonnulla etiam alicubi ad mathematicarum disciplinarum rationem interserit; omnino autem nihil eorum quæ bona habet geographia prorsus prætermittit, cujus

γον κορέσσεισθαι C et mgo Y. || — 1. πάντως τὰ κάτω που] τὰ κάτω πάντα CD (non vero τὰ κ. πάντα που, quod Bernh. ex C affert et recepit); πάντα etiam d habet; idque fort. reponendum. || — 2. ἐν οὐρανῶ C. || — 4. συνομολογήσῃ, supra scripto σημολ., CU; in ..ήσῃ codd. consentiunt præter c qui habet σημολογήσῃ, quod rec. Bernh.; usum Eustathii secutus optativum posui. || — 5. γε CDUc, τε cett.; ὀλίγα CD cd, ὀλίγον cett. || — 6. προλαβεῖν C, προβαλεῖν c. || — 7. ἔτι] ἐτι K. || — 10. τοῦ] τὰ CDa et margo Y. ταχὺ] παχὺ d; ὕψους ἕλκοντος d. || — 12. ἄγων] προ- ἄγων CD. || — 13. ποιῆ περιπ.] περιπ. ποιῆ CDu. || — 14. τὴν τοῦ περιηγ. C. παρὰ] παρὶ K. || — 15. ἀφήγησιν] περιήγησιν mgo Y. || — 16. τῶν τινες ῥητόρων CDKad; τινες τῶν β. U; τῶν β. τινες vulgo ante Bernh. || — 17. φησί, τὰ ἐν ἔξῃ CD, τὰ ἐν ἔξῃ, φησί cett.; ὃ ἔστιν ...

περιήγησιν om. d. || — 18. ὃ δὲ λέγει περιήγησιν d. Cf. Hermogenes De eloquent. meth. c. 33: Ἐν δὲ τῷ κατὰ Κόνωνος Δημοσθένους τῆς ὑβρεως περιήγησιν ἐποίησεν, ἀκριβῶς ἕκαστα διεηγούμενος. || — 22. που αὐτὸς] CDHK Uad, που και αὐτὸς vulgo ante Bernh. || — 23. ἀναγρά- φεσθαι και ἀναμετρήσεσθαι codd., exc. CDM. || — 24. πολλῶν παλαιῶν HU. || — 25. και χωρογρ. om. in vulgatis ante Bernh.; habent CDHKUacim; ἰσχυροκότων CD. || — 27. ἠκριβώσατο] ἐκλήρωσατο Cda; αὐτῷ] Male Eustathius intellexit Strabonem p. 69, qui γρα- φὴν istam a Xenocle traditam esse dicit Patrocli, non autem Alexandro. || — 28. ὑπὸ] ἀπὸ Ulm. || — 29. μακρὰ] μικρὰ Da. || — 32. τι] τοι C. || — 33. ἱστορίας τ. γ. κ. τῷ πο:ήματι Ca; τὸ πόνημα d. || — 34. δι] δὴ a; που om. d. || — 36. μαθηματικώτερα Um. || — 37. τι τῆς τῶν K. In seqq. τι τοῦ αὐτοῦ C; ταύτη om. Cda.

ἀγαθῶν ἀφήκεν, οὐ μὴ γεῦμά τι τῇ αὐτοῦ ποιήσει ταύτῃ ἐντέθεικεν, ὀλιγόστιχον μὲν τὸ ποίημα ἐκτεθειμένος, ἀκροθιγῶς δὲ πάντων ἀψάμενος τῶν καλῶν, καὶ σπερματικῶς πᾶν ἐν αὐτῷ τὸ τῆς γεωγραφίας καλὸν ἐνθέμενος. Τοιοῦτος δὲ ὢν οὐκ ἐνστερνίζεται τὴν τοῦ
 5 γεωγράφου πρόσρῃσιν, οὐ μόνον διὰ τὴν σμικρότητα τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἔργα τινὰ καὶ ἄλλα γεωγράφου εἰσιν, ὧν οὐ πᾶν τι θιγγάνει αὐτός. Πρὸς τοῖνον τὸ καθολικώτερον τῆς κλήσεως καὶ γενικώτερον ἀνάγει ἑαυτὸν, ὅπερ ἐστὶν ἡ περιήγησις. Ἰστίον γὰρ
 10 ὅτι περίοδος γῆς καὶ περιήγησις ταῦτόν νοοῦσι καὶ εἰς μίαν ἔνοιαν ἔρχονται. Διὸ καὶ ὁ Ἄμασεὺς γεωγράφος συχνὰ περὶ τὰς τοιαύτας λέξεις εἰλείπει, οὐ μόνον γεωγραφίαν τὴν ἑαυτοῦ ἐπιστήμην ἀξιῶν καλεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲ περιήγησιν καὶ περίοδον λέγεσθαι
 15 ἀπαξιῶν. Καὶ οὕτω μὲν περίοδος γῆς καὶ περιήγησις εἰς ἓνα κατὰ πολυωνυμίαν συνάγονται νοῦν, καὶ εἰσιν ὀνόματα γενικὰ, ἔχοντα ὅρ' ἑαυτὰ τὴν τε γεωγραφίαν καὶ τὴν χωρογραφίαν ἥτοι τοπογραφίαν, ὧν ἡ μὲν γεωγραφία τῆς καθόλου θεωρίας ἔχεται, καθὰ φασιν
 20 οἱ παλαιοί, ὡς ἐάν τις ἔδωκεν τι ἀναγράφῃται σῶμα, καὶ ἐστὶν γεωγραφία κατ' ἐκείνους μίμησις διαγραφῆς τοῦ κατελιημένου ὅλου μέρους τῆς γῆς μετὰ τῶν ὡς ἐπίπαν συνημμένων αὐτῶ. Ἰδιὸν δὲ φασιν αὐτῆς, τὸ μίαν καὶ συνεχῆ δεικνύειν τὴν ἐγνωσμένην γῆν, ὡς
 25 ἔχει φύσεώς τε καὶ θέσεως, μέχρι μόνων τῶν ἐν θλαίς περιγραφαῖς αὐτῇ συνημμένων. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ γεωγραφία, ἔργον ἔχουσα περὶ τὴν τῆς γῆς ἀπάσης δλότητα καταγίνεσθαι ὀλοσχερέστερον, καὶ οὐ πρὸς λεπτὴν διεξόδουσιν. Ἡ μὲντοι χωρογραφία περιήγησις
 30 οὐ μὲν ἐστὶ καὶ αὐτὴ καὶ περίοδος γῆς, καθὰ καὶ ἡ γεωγραφία, πλὴν οὐχὶ τῆς ὅλης, ἀλλὰ μέρους τινὸς αὐτῆς, καὶ ὡς εἰπεῖν χώρας ἢ χωρῶν ἢ χωρίων τινῶν. Διόπερ οὐδὲ γεωγραφία λέγεται, ἥτοι τῆς γῆς ἀπάσης καταγραφῆ, ἀλλὰ χωρογραφία, τουτέστι διαγραφῆ
 35 χώρας τινός. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς χωρογραφίας, καὶ ὅτι τὸ χωρογραφικὸν τέλος τῆς ἐπὶ μέρους ἔχεται προσβολῆς, τουτέστι τοῖς μερικοῖς ἐπιβάλλει, ἀπεναντίας τῇ γεωγραφίᾳ. Ἡ μὲν γὰρ ὡσπερ ὀλότῃτι σώματος τῇ ὅλῃ γῇ ἐπιβάλλει, ἡ δὲ χωρογραφία
 40 μέρει τινὶ τῆς γῆς ἐπιχειρεῖ, ὡς εἴτις ἐξ ὅλου σώματος ἀποτεμόμενος ὠτίον μόνον ἢ ὀφθαλμῶν, διαγράφει

non gustum aliquem in suam hanc poesin injecerit, paucis quidem versibus poema absolvens, sed strictim omne geographiae bonum attingens et quasi semina ejus operi suo immittens. Talem autem quam ipse semet praestet, tamen geographi appellationem nequam affectat, non solum propter libelli hujus parvitatē, sed etiam quia sunt et alia geographi munera, quae ne leviter quidem ipse attingit. Itaque ipse semet ad appellationem magis generalem sustollit, quae quidem est periegesis. Sciendum namque est, terrae peribon et periegesin idem valere, et in unam notionem venire. Quare etiam Amasensis ille geographus frequenter in his vocibus versatur, non geographiam modo suam ipsius scientiam vocandam esse censens, sed neque etiam refragans quominus eadem periegesis et peribon appellatur. Atque ita quidem terrae peribon et periegesis, pro polyonymiae ratione in unam notionem conveniunt, et sunt nomina generalia quae tum geographiam tum chorographiam seu topographiam comprehendant. Quarum quidem geographia, ut veteres aiunt, contemplationi universali addicta est, ut si quis totum aliquod corpus depinxerit, et est geographia, secundum illos (Ptolem. 1, 1), picturae imitatio, qua tota, quae cognita est, pars terrae describitur una cum iis quae sunt cum ea in universum connexa atque conjuncta. Proprium autem ejus esse aiunt terram hanc, quae cognita est, unam et continuam ostendere, ut sese habeat natura et positione, nec ultra ea procedere quae in universalem ejus descriptionem cadant. Et talis quidem geographia, cujus munus occupatur in consideranda universa terra, quatenus totum quiddam est, non vero in descriptione minuta. At chorographia et ipsa, sicut geographia, est descriptio terrae, nisi quod non totius terrae; sed partis cujusdam ipsius, atque, ut ita dicam, χώρας aut χωρῶν aut χωρίων quorundam. Quare non geographia vocatur, descriptio nimirum universae terrae, sed chorographia, hoc est, descriptio regionis alicujus. Aiunt autem veteres (Ptolemeus p. 2, 4 W.) chorographiae finem versari in eo, ut in particularia incumbat, contra quam facit geographia. Haec enim toti terrae tanquam integro corpori operam dat, chorographia vero partem unam aliquam terrae capessit, perinde ac si quis praecisum ex toto corpore membrum duntaxat, auriculam vel oculum, delineet. Sic enim geo-

2. ἐντίθηκεν Ud, ἐπέθεικεν m. πόνημα ἐκτεθειμένος CD || — 4. τὸ om. Cda. || — 5. ἐκθέμενος m. || 6. πρόσρῃσιν Y. || — 7. καὶ om. K. || — 9. τῆς χρήσεως Y. || — 10. ἄγει a. γὰρ] δὲ Dad. || — 11. ταῦτό H. || — 13. εἰδ. Y. || — 14. τὴν αὐτοῦ CKY; καλεῖσθαι ἀξιῶν CDKUY. || — 15. περίοδον καὶ περιήγησιν Cda. || — 17. [να] τινα K. || — 18. αὐτὰ Cda; τε om. Cda; τὴν om. K. || — 21. σῶμα om. DKUa; ὡς ἐάν ἔδωκεν τι ἀναγράφῃται ἔδωκεν τι σῶμα (sic) Y. || 22. γεωγραφία] ἄρος γεωγραφίας CDHa, quod tamquam segminis hujus index in Y marg. legitur. Exscripta haec sunt e Ptolemeo 1, 1 init.: Ἡ γεωγραφία μίμησις ἐστὶ διαγραφῆς

τοῦ κατελιημένου ὅλου μέρους τῆς γῆς μετὰ τῶν ὡς ἐπίπαν αὐτῶ συνημμένων ... Τῆς δὲ γεωγραφίας ἰδιὸν ἐστὶ τὸ μίαν etc. || — 24. αὐτῶ] αὐτῆ codd.; em. e Ptol. || — 25. μίαν συνεχῆ Y, μίαν τε καὶ Ptol.; δεικνύονται Ptol. || — 12. μόνων DHKYa, μόνον cett., Ptolem. l. i. .... φύσεώς τε καὶ θέσεως καὶ μέχρι μόνων τῶν ἐν θλαίς περιεπιχωρῶν περιγραφῆς αὐτῇ συνημμένων. || — 27. συνεχόμενων HKI, συνισχομένων m. || — 29. καταγίνεσθαι] γίνεσθαι Cda, ὀλοσχερέστατον d. || — 31. γῆς om. X. || — 32. μέρη Da. || — 33. αὐτῶν a. || — 36. οἱ παλαιοὶ] i. e. Ptolemeus 1, 1, p. 2, 4 Willb.: ἔχεται δὲ τὸ μὲν γεωγραφικὸν τέλος τῆς ἐπὶ μέρους προσβολῆς, ὡς ἂν εἰ τις οὖς

αὐτὸ οὖτω γὰρ ἢ μὲν γεωγραφία ὅλον τὸ τῆς γῆς ἐκτίθεται σῶμα, οὐ καταγινομένη περὶ τὰ σμικρότατα, χωρογραφία δὲ τῶν λεπτῶν γινομένη συναπογράφει καὶ τὰ βραχυτάτα, ὅσον λιμένας, κώμας ἀπάσας, δῆμους, κρήνας, πόλιν πᾶσαν, ποταμὸν ἅπαντα, ὁδῶν ἐκτροπὰς καὶ τοιαῦτα πολλά· οὐ γὰρ οὐ καταγίνεται περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἡ τῆς γεωγραφίας τέχνη, ἀλλ' ὅτι σπανίως καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ὅσα τέλος ἔχουσα τὸ καθόλου εἰπεῖν ἐν ὀλίκαις περιγραφαῖς· χωρογραφία δὲ καὶ τοῖς βραχυτάτοις ἐπιξιούσα, οἷον ἂν οὐδὲ χωρογραφία λέγοιτο.

Τῆς τοίνυν γεωγραφίας καὶ χωρογραφίας τοιαύτας διαφορὰς ἔχουσιν, ὁ Διονύσιος χωρογράφῳ μὲν οὐδὲν ἔχει κοινόν, ἔγγίζει δὲ τῷ γεωγράφῳ, ὁλοσχερῶς τὰ περὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκτιθέμενος, καὶ περιῶν ἐπιλευστικῶς κατὰ τινα περιγραφὴν ὀλιχὴν, καὶ ὡς εἰπεῖν γεωγράφου ὧν συναλειπτικός, οὐ χώραν ἢ χώρας περιηγήσθαι προθέμενος, ἀλλ' ἐν ἐπαγγελίᾳ γεωγραφίας τὸ ποιημάτιον ἐπιτόμως τὸ ἀνὰ χειρὰς ἐκθέμενος, καὶ θάπερ ἐκ προοιμίων αὐτὸς ἀνεκρούσατο, σκοπὸν προγράψας μέγαν τῆς αὐτοῦ εὐσυνόπτου ποιήσεως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ « γαῖαν τε καὶ εὐρέα πόντον αἰδεῖν » καὶ οὖτω « γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον ἐνὶ ξυνώσας ἀγο- « σπῶ, » τοῦτο δὲ τὸ περὶ Τυφῶνος τεραστίως λογοποιθῆν.

Ἔστι δὲ ὁ Διονύσιος οὗτος κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν θεωρίαν τοῖς πλάσμασι γλαφυρὸς, μεταδιώκων τὸ ἀνθηρὸν, ὅσα τις γραφεύς ἀριστος, καὶ ἀναλεγόμενος ἀντὶ μὲν συμμετρίας, φασί, γραφικῆς τὰ τῶν ὀνομάτων εὐσύνθετα· ἀντὶ δὲ χρωμάτων τὰς ἀνθηροτέρας τῶν λέξεων. Πικνὸς δὲ ἴσθι καὶ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν, συχνὰ καὶ τοῖς τοιοῦτοις διὰ σαφήνειας ἀναγλαυζόμενος σχήμασι. Καὶ δριμύταις δὲ, ὡς φανήσεται, πολλαχοῦ χρῆται λέξεσι, καὶ μὴν καὶ ἀναπτύξιν ἐτυμολογικαῖς. Ἔστι δὲ ὅς καὶ ἐνδιάθετα λαλεῖ, ὅ δὲ ποιεῖν δυσχερὲς ἐν περιηγήσει. Παρεν-

graphia totum terræ exponit, minima quæque nihil morans; chorographia vero, in minutis versans, vel maxime exigua describit, ut portus, pagos quosque, populos, fontes, singulas urbes, singula flumina, viarum divortia aliaque multa ejus generis, non quod non talia persequatur ars geographica, sed quia raro, neque necessario, quum hunc sibi finem propositum habeat, ut in generalibus suis descriptionibus generatim loquatur; at chorographia, nisi brevissima quæque persequatur, ne dici quidem chorographia poterit.

Itaque quum geographia et chorographia has inter se differentias habeant, nihil quidem habet Dionysius cum chorographo commune, sed ad geographum proxime accedit, quippe qui ea quæ pertinent ad terram universam summam exponat et per circumscriptionem quamdam universalem strictim eam circumeat, et geographus sit, pæne dixerim, compendiarius, non regionem vel regiones quasdam describendas sibi sumens, sed geographiæ nomine præsens hoc poematum breviter exponens, quemadmodum ipse ab exordio præluserat, quum poeseos hujus conspicuæ argumentum magnum, uno ut verbo dicam, proscriptis « *terram vastumque mare dicere*; » et sic « *terram simul et mare uno pugillo complexus*, » quod in fabulis monstrose confictum est de Typhone.

Est autem Dionysius, veterum judicio, elegans in figmentis, quippe qui, veluti pictor præstantissimus, flores consecetur, et pro apta partium compositione, quam propriam esse aiunt picturæ, nomina bene composita, ac pro coloribus verborum flores seligat. Quin et creber est atque frequens in expletione sententiarum repetitioneque verborum, atque istis figuris propter perspicuitatem sibi placet. Ad hæc, ut videbitur, acrihus sæpe vocibus utitur, atque adeo explanationibus etymologicis. Est etiam, ubi ex animi prorsus sententia loquitur, quod utique difficile est in periegesi. Alicubi

μόνον ἢ ὀφθαλμῶν μίμοστο, τὸ δὲ γεωγραφικὸν τῆς καθόλου θεωρίας κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῖς ὅλοις τὴν κεφαλὴν υπογραφομένου. || — 38. προβολῆς *d*. || — 40. ὀλίγητα *H*, ὅλη τῆ γῆ *U* et vulg. ante Bernh. || — 41. μέρος *H*; ἐπιχωρεῖ *d*. || — 42. σώματός τι ἀποτεμνόμενος, τὸ ὄπλον vulg. editt., sed τι et τὸ om. *CDKUYa*; ἀποτεμνόμενος *d* et mss. Politi. Ceterum Eustathius scripserit ὡς ἀν εἰ τις ... διαγράφει. || — 1. αὐτὸ] αὐτόν *CDa*, αὐτὰ *Km*. Vocem deleri voluit Holstenius. || — 2. οὐ *C DKcm* codd. Politi; ἢ vulg. ante Bernh.; μὴ conj. Holstenius. || — 3. ἢ τῶν λεπτῶν vulg.; sed ἢ om. *CDKU*, recte; ὀνομάτων post λεπτῶν add. vulg., sed om. *CDKUYal*. || — 4. τραχύτατα *U*, λεπτότατα *Im*. || — 5. εἰ μὲν *CD*, δρόμους *a*. Cf. Ptol. p. 13: Καὶ διαφέρει (ἢ γεωγραφία) τῆς χωρογραφίας, ἐπειδή περ αὐτὴ μὲν ἀποτεμνόμενη τοὺς κατὰ μέρος τόπους χωρὶς ἕκαστον καὶ καθ' αὐτὸν ἐκτίθεται, συναπογραφομένη πάντα σχεδὸν καὶ τὰ σμικρότατα τῶν ἐμπεριλαμβανομένων, οἷον λ:μ:

νας καὶ κώμας καὶ δῆμους καὶ τὰς ἀπὸ τῶν πρώτων ποταμῶν ἐκτροπὰς καὶ τὰ παρακλήσια. || — 6. οὐ om. *K*. || — 10. μὴ] εἰ μὴ vulg. ante Bernh. || — 12. καὶ χωρογρ. om. *C*. τοιαῦτα *KUm*, ταῦτα vulgo. || — 13. ὁ om. *K*; χωρογραφῶν *d*; μὲν χωρογράφῳ *CDa*. || — 15. τὴν om. *KU*; ἐκτιθέμενος *CDa*; ceteri codd., hanc vocem omittentes, ante ὁλοσχερῶς habent περιγράφων. || — 16. περιγραφικὴν *K*. || — 17. χώρων *d*. || — 18. ἀλλ' ἀπαγγεῖλα *KU*. || — 19. ἐπιτόμως] ἐπὶ *d*. || 20. περιγράφας *KUl*. || — 21. ἑαυτοῦ *KIm*. || — 22. ξυνώσας Eustathius ad Odyss. θ, p. 1590, 56, ubi idem versus, non nominato auctore, affertur. || — 24. τεραστίας *C*. || — 26. ἴσθαι *C*. τῶν om. *CUD*. || — 27. τὸ γλαφυρόν *l*. || — 29. μὲν om. *d*. || — 30. ἀσύνθετα *KUdl*; ἀντὶ δὲ χρ. *GUK*, ἀντὶ χρ. δὲ cett. Deinde ἀνθηρότητας *l*. || — 32. τοῖς *CKU*; om. cett. || — 33. ἀγλαῖζ. *Um*. || 34. λέξει *CDKUY*, ταῖς *ldf*. ceteri codices καὶ μὴν vulgo ante Bernhardyrum.

σπαίρει δὲ που καὶ βασιλικὰ εὐφυῶς ἐγκώμια. Καὶ
 γνωμολογικῇ δὲ φιλοσοφίᾳ σπανίως μὲν, διὰ τὴν τῆς
 περιηγήσεως ἀνάγκην, εὐρίσκεται δ' οὐδ' ὅμως χρώ-
 μενος, καὶ ὅλως διὰ πάντων ἤκει καλῶν, πρὸς μέτρον
 5 τε ἄδων καὶ διαλέκτοις ποικιλλόμενος, καὶ μύθῳ χρῆ-
 σθαι συμμετρῶς οὐ κατοκνῶν, καὶ πλασματῶν χρώ-
 μενος πιθανότητι, ὅπῃ τε παρέρχεται ἐμπλατυνόμενος
 καὶ ἐκφράσσειν, ἐπιπλέων δὲ γε καὶ ἱστορίας, καὶ, ὡς
 προγράφεται, χειραγωγῶν οὕτω νόμῳ γεωγραφικῶ
 10 πρὸς ἀλήθειαν, φιλοσοφῶν δὲ καὶ πρὸς μάθημα, ἐν
 οἷς περὶ τοῦ Κρονίου ὠκεανοῦ διαλαμβάνει, καὶ τῆς
 ἡμνομένης νήσου τῆς Θούλης, καὶ τοῦ ἑπὶ τὸν καρ-
 κίνον κλίματος, καὶ που καὶ εἰς φύσιν προκύπτει,
 ὡς ὅτε τῆς τῶν Τρωγλοδυτῶν γῆς τὸ λυπρόχωρον αἰ-
 15 τιολογῆι, ἥδη δὲ που καὶ εἰς θεολογίαν ἀναβαίνειν πρὸς
 αὐτῷ τῷ τέλει τοῦ βιβλίου, ὅπῃ καὶ τὰς τῶν περὶ γῆν
 διαφορὰς θεωρεῖ.

Μούσας δὲ καλεῖ μὲν, ὡς ποιηταῖς ἔθος, οἷα δὲ φι-
 20 λόσοφον σύγγραμμα μετιῶν, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ και-
 νοπραξίτερον, οὐ πρώταις αὐταῖς Ὀμηρικῶς ἐντυ-
 χάνει, οὐδ' εἰς αὐτὰς αὐτίκα τρέχει, ἀναρρήξας τὴν
 βαλβίδα τοῦ λόγου, ἀλλ' ὅτε πρὸς ταῖς ἀκμαῖς τῆς
 περιηγήσεως γίνεται, τότε δὴ αὐτὰς προσφωνεῖ.
 Ἐπαινετός δὲ καὶ τῆς ἐν καταρχῇ εὐκρινείας ἴστί.
 25 Τὸν γὰρ σκοπόν ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς ἐκτίθεται τοῦ συγ-
 γράμματος ἐν ὀλίγοις ἔπαισι· μετ' οὐ πολλὸν δὲ καὶ τὸ
 χρήσιμον τῆς περιηγήσεως ἐκτίθεται, γινώσκειν αὐτὸ
 εἶναι λόγων τοῦ ἀκροατοῦ, καὶ διδασκαλίαν αὐθις ἐκ
 τοῦ μαθόντος εἰς ἄλλους οὐκ εἰδότας, καὶ τιμὴν ἥτις
 30 ἐνταῦθα τῷ διδάσκοντι περιγίνεται. Ὅτι δὲ καὶ εἰς
 ἄλλα πλείω καὶ ἀναγκασιότατα χρήσιμα τὰ τῶν περιη-
 γησεων, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, λέγοντες ὅτι τε βιωφαλῆς
 ἡ περιήγησις, καὶ ὅτι νοῦν συνάγει τῷ ταύτης ἐμπαί-
 ρῳ, καὶ ὅτι στρατηγῶσι μάλιστα καὶ βασιλεῦσι σύμφο-
 35 ρός ἐστι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἰστοροῦσι δὲ καὶ ὅτι
 διὰ τὸ ταύτης χρήσιμον Ἡρακλῆς τε καὶ Διόνυσος ἐξ-
 ἔσπευον ἑαυτοῦς, τὴν τῶν κλιμάτων γινώσκειν σκοπεύ-
 ζοντας. Καὶ ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος διὰ τοῦτο ἐφιλοτι-
 μήσατο τὸν ἡῶν ἱστορησάμενον ὠκεανόν. Καὶ Σώσωστρις
 40 δὲ, φασίν, ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιεληλυθὼς γῆν
 πῖναξί τε δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων
 ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίους μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις
 εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἤξίωσε. Καὶ Πλάτων δὲ, φασί,
 τοῦ πράγματος ἔρῳν, οὐ μόνον ἐπὶ Σικελίαν, ἀλλὰ

quoque regia ingeniose encomia interserit. Tum gno-
 mologia, quæ sapientie pars est, raro quidem, eo
 quod periegeseos ita necessitas requirit, sed tamen
 usus esse deprehenditur: et omnino per omnes pro-
 cedit elegantias, ad metrum canens et dialectos varians,
 et fabula non illibenter, quantum satis est, et figmen-
 torum probabilitate utens, et, ubi licet, in enarratio-
 nibus profusior, historiasque adnectens, et sic, ut
 supra scriptum est, modo geographico quasi manu
 ad veritatem ducens. Præterea etiam pro mathematicarum
 disciplinarum ratione philosophatur, ubi de
 Oceano Cronio (vs. 32), discepat, et de insula illa
 decantata Thule (vs. 381), et de climate sub Cancro
 (vs. 595). Quin et naturam alicubi prospectat, ut
 quom sterilitatem Troglodytarum terræ (vs. 663) me-
 morat; denique sub finem libelli vel ad theologiam
 adscendit, quum terrarum differentias contemplatur.

Musas quidem invocatur, ut in consuetudine est poe-
 tis; sed, utpote philosophicum scriptum meditans, et
 fortasse etiam ob decoram speciem novitatis, non statim
 initio eas more Homérico interpellat, neque statim
 atque carminis carceres perrumpit, ad eas occurrit;
 verum, quum periegeseos summam attingit (vs. 715),
 tum demum eas alloquitur. Præterea etiam laudanda
 est perspicuitas quæ in operis initio cernitur. Finem
 namque operis ipso initio paucis versibus, non multo
 post vero etiam utilitatem periegeseos exponit, hanc esse
 dicens scientiam auditoris et institutionem quam discens
 deinde in nondum scientes transferat, et honorem qui
 hinc in docentem redundet. Quamquam ad plura etiam
 alia eaque maxime necessaria utiles esse periegeses,
 veteres declarant, qui tum vitæ utilem periegesin esse
 aiunt, tum hominis, qui hujus peritus fuerit, intelli-
 gentiam augere, tum imperatoribus maxime atque regi-
 bus expedire, aliaque afferunt hujuscemodi. Narratur
 præterea, propter hujus utilitatem Herculem et Li-
 berum patrem in longa sese itinera dedisse, quod
 climatum cognoscendorum studio ducerentur; ideoque
 etiam Alexandrum orientalem Oceanum visere
 voluisse. Dicitur quoque Sesostris ille Ægyptius,
 quum magnam terrarum partem obisset, circui-
 tionem illam suam tabulis consignasse, eamque tabu-
 larum descriptionem dignam censuisse, quam non
 Ægyptiis modo, sed etiam Scythiis, ad admirationem
 impertiretur. Ferunt item Platonem hujus rei stu-

2. σοφία *Im* codd. Politi. || — 4. καὶ ὅλως διὰ πάν-
 των ἤκει καλῶν] Hæc verba hoc loco exhibent codi-
 ces *CDKUA*; in aliis codd. lin. 33 post v. ἱστορίας
 legitur: καὶ διὰ πάντων ὅλως ἤκει καλῶν. || — 5. τε
 om. *KU*; χρᾶσθαι *HY*. || — 6. συμμετρῶς *m*; καὶ
 πραγμάτων *d*. || — 7. ὅποι *U*; παρέρχεται] Bernh.; πα-
 ρήκει *CK*, παρήκει *DGal*, παρέρχεται *H*. Steph. et Hud-
 son. || — 9. προσγράφεται *K*; γραφικῶ *l*. || — 13.
 προκίπτειν *C*. || — 14. ὡς ὅτε τῆς] ὅποτε καὶ περὶ τῆς
CDA; Τρωγλωθ. *K*; λυπρόχωρον e conj. Bernh.; πο-

λόχρωμον codd.; Dionysius 663 λυπρὸν οὐδας Ἐριμβῶν
 commemorat. που addidi ex *KU*. || — 18. φιλόσοφος
 vulgo ante Bernh. || — 19. καὶ om. *d*. || — 20. πρώτη
c. || — 21. ἀναρρήξας *d*, ἀρρήξας *CDKUl*. || — 23. γί-
 νεται *CD*, γίνεται cett. || — 24. καὶ om. *C*. || — 25.
 σκοπόν αὐτῆς ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς *C*. || — 26. πολλὰ *UYIm*;
 καὶ om. *C*. || — 27. αὐτῷ *CU*; τῶν ἀκροατῶν *C*. || —
 32. οἱ καλαιοὶ] V. Strabo 1, c. 1, § 13 et 22. || —
 34. σύνθρονος *KU*. || — 38. καὶ om. *D*. || — 39. καὶ δὲ
 Σώστρις *C*. || — 41. καὶ τὰ τῶν *C*. || — 43. ἤξίωται *d*; φησι *U*.

καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ἀπεδήμησε. Σεμνώνει δὲ καὶ τὸν Ὀμηρικὸν Ὀδυσσεὶα οὐχ ἦττον τῶν ἄλλων τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄστεα καὶ νόον γυνῶναι. Καὶ οὕτω συνάγουσιν οἱ παλαιοὶ ἐκ πολλῶν τὴν περιήγησιν ἢ φιλόσοφον εἶναι τι χρῆμα καὶ βασιλικόν.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ χρῆστέα τῆς περιήγησεως. Ὁ δὲ Διονύσιος Λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος συγγράφαι διὰ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, Λιθιακὰ τε καὶ Ὀρνιθιακὰ καὶ Βασσαρικά, ὧν τὰ μὲν Λιθιακὰ ἐνεκρίθησαν 10 καὶ αὐτὰ, διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα, τὰ δὲ Βασσαρικά διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνηρέθησαν Διονύσιον, τὰ δὲ Ὀρνιθιακὰ εἰς ἄλλον τινὰ Φιλαδελεῖα Διονύσιον, ὃν διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν ἀπεκάλουν ὑπόκεινον. Τὸ δὲ 15 παρὸν ποίημα ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, συγγεμένον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ καὶ χρονικοῦ καὶ γνεαλογικοῦ, εἰς ἃ διακρίσθαι τὴν ἱστορίαν φασὶν ἐκ μὲν τοπικοῦ, ὅτι καὶ ὁ πᾶς ἐνταῦθα τοῦ βιβλίου σκοπὸς τόπων γῆς ἐστὶ περιήγησις πραγματικοῦ δὲ, 20 ἐν οἷς ἄλλα τί τινα ἱστορεῖ καὶ ἔθνων ἔθη ἐκτίθεται· χρονικοῦ δὲ, ὡς ὅτε καιροῦ μέμνηται, καθ' ὃν αὐτὸς περιῆν, ὅτι δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνάκτων γνεαλογικοῦ δὲ, οἷον ὅτε τοὺς Σαυρομάτας ἐξ Ἀμαζόνων εἶπε κατάγεισθαι, καὶ ἐκ δούλων

dio non in Siciliam modo, sed etiam in Ægyptum peregrinatum fuisse. Et Ulysses ille Homericus non minus quam ceteris laudibus inde commendatur quod multorum hominum urbes viderit et ingenium cognoverit. Itaque ex multis veteres colligunt dignam esse periegesin philosophis atque regibus.

Atque hæc quidem commoda periegeseos. Dionysius vero genere Afer fuisse traditur, aliosque etiam libros dicitur conscripsisse, de lapidibus, de avibus et Bassarica. E quibus quidem de lapidibus opus propter styli similitudinem fœtus genuinus Dionysii iudicatum est, Bassarica vero, quum propter elocutionis asperitatem minime digna hoc Dionysio censerentur, ad Dionysium Samium auctorem sunt relata; de avibus vero scriptum ad alium quemdam Dionysium Philadelphensem, quem propter improprium loquendi genus ὑπόκεινον sive subinanem cognominarunt. At vero hoc istud poema historicum veteres vocant, quippe quod constet ex descriptione locorum, ex narratione rerum, ex commemoratione temporum, ex recensione denique genealogiarum, quas partes esse aiunt historiæ: et quidem ex descriptione locorum, quia totus libri finis est descriptio terræ; ex narratione rerum, ubi tum alia quædam enarrat, tum mores gentium exponit; ex commemoratione temporum, ut quum temporis meminit, quo ipse vixit, non sub consulibus nimirum, sed sub imperatoribus; ex recensione denique genea-

1. ἐπὶ et δὲ τὸν *KU.* || — 2. τῶν π. *d*, τῶ π. *U.* || — 6. sqq. « Epistolam brevior enarratio sequitur vitæ laudumque poeticarum Dionysii, cui hanc inscriptionem ut potuerunt editiones præfigunt: Περὶ τοῦ γένους Διονυσίου καὶ τοῦ παρόντος αὐτοῦ ποιήματος, qua multo etiam deterior est codd. *Mb* (nobis *dC*) Διονυσίου γένος vel Γένος Διονυσίου (in *Y* margo, in quo capitulum indiculus, habet: Γένος Διονυσίου καὶ τί συνεγράφετο). Equidem indice sublato particulam universam cancellis cohibui, quippe quæ in eodem argumento iisdemque versetur rationibus, quas Eustathius longe luculentius extremæ epistolæ mandavit; omninoque ista scriptio, cui nihil jam necessitudinis cum literis superioribus intercedit, e plenioribus commentariis esse derivata, quorum frustula vitæ compendia in scholiis reposita quodammodo servant. Quamquam Eustathius ad vs. 265 istam commentationem tangere videtur. » ΒΡΗΝΗΜΑΡΔΥΣ. In his postrema recte habent: nam quod Eustathius ad vs. 265 dicit se monuisse multis Dionysium uti proεχθήσεται, id non habet quo referatur nisi ea quæ leguntur p. 216, 21: διὰ τῶν πυκνῶν προεχθήσεων. Similiter quæ leguntur p. 216, 19: τὸ εὐκρινές, ὡς προερίρηται, οὐ μόνον διὰ τῶν ἐπαναλήψεων, καθάπερ ἔφαμεν, καὶ τῶν συμπληρώσεων, aperte spectant ea quæ habes p. 214, 24: ἐπαινετός δὲ καὶ τῆς ... εὐκρινεῖας ἐστίν et p. 213, 31: πυκνός δὲ ἐστὶ καὶ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἐπανάληψιν. Huc accedit quod quæ jam sequuntur eundem quem antecedentia produnt orationis colorem: adeo ut cur, in vitis codicibus, hæc a prioribus sejungamus et Eustathio abdicemus, causam idoneam non videam. Brevis de Dionysii genere et scriptis earumque

indole noticia a proposito non erat aliena. In qua si nonnulla de quibus jam sermo fuerat, denuo tanguntur, nova tamen id fit ratione, et ipse auctor bis ad priora lectorem relegat. Quodsi totum hoc caput ex antiquioribus poetæ interpretibus petitum esse, ex scholiorum fragmentis colligitur, idem etiam in plura eorum quæ in antec. Eustathius exposuerat, cadit, ut e prima scholiorum pagina patet luculentissime. In cod. *K* fol. 460 R. verba δὲ δὲ Διονύσιος cum antec. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ χρ. τῆς περιήγησεως conjunguntur, in eadem linea posita nulloque majoris interpunctionis signo diremta. Codex *L*, priorem epistolæ partem omittens, a verbis Ὁ δὲ Διονύσιος sumit initium. || — 7. δὲ δὲ Διον. *CDKLalm*; δὲ om. *d*; δὲ Διον. δὲ cett. Post Διον. *L* addit: ὁ περιήγητής. In συγγράφασθαι *Udlm* codd. *Politi*. || — 5. ἐνεκρίθησαν] sic *CDKLUYlm*; ἐκρίθησαν *W* (Διονυσίου vulgo ante Bernh., quod habet etiam codex *Q* in scholis. Βασσαρικά] *L* in margine habet hæc: Βασσαρικά ἦτοι Διονυσιακὰ ἔγραψε Σωτήριχος, γεγονὸς ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Καὶ Βασσαρικοῦ ἐν ἐπιγράμματι « στρεπιδὸν Βασσαρικοῦ βόμβον θιάσοιο μύοπα » τοῦτοστι κορινθοῦ. Sumta hæc e *Suida* v. Βασσαρικά. Versus est Phalæci. *V. Antholog.* VI, 165. || — 12. ἀνηρέθησαν] ἀνήχθησαν *CDKLQlm*. || — 13. Διονύσιον om. *L*. || — 14. ἀκυρολογίας *Du*; ἀπεκάλουν *CDLd*, ἐπεκάλουν *K* et cett., ut vid., et edit. ante Bernh.; ὑπόκεινον *CDKLUclm*, διάκεινον cett. et vulg. ante Bernh. || — 15. καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ] τινὲς ἐκάλουν in scholiis cod. *Q*. || — 16. καὶ ante πραγμ. om. *U*. || — 19. ἐστὶ om. *CDLa*. || — 20. ἔθη] ἔθη *d*; ἐντίθεται *K*. || — 21. ὡς ἔτου *C*. || — 22. ὑπὸ τῶν *C. Cf.* Dion. vs. 355. 654. 365. || — 24. Ἀμαζόνων *C*; εἶπη

τοὺς Ἐπιζευρυίους Λοκρούς. Οἱ δ' αὐτοὶ παλαιοὶ ἐπαινοῦσι καὶ τὸ προοίμιον τοῦ πρώτου βιβλίου, ὡς τὰς ἐπιβαλλούσας ἔχον ἀρετάς. Φασὶ γὰρ εἶναι ἀρεταὶ προοιμίων περιοχῆ, προσοχῆ καὶ συμπάθεια· ὧν ἡ μὲν
 5 περιοχῆ τέλος ἔχει τὸ προεκθέσθαι τὸν τοῦ ἐξῆς λόγου σκοπὸν, ἡ δὲ προσοχῆ ἐπιστρέφει τὸν ἀκροατὴν καὶ δλον εἶναι τοῦ λόγου ποιεῖ, ἡ δὲ συμπάθεια καὶ πρὸς ἐπιείκειαν καὶ πρὸς συγγνώμην τοῦ λέγοντος προκαλεῖται τοὺς ἀκροατάς. Καὶ Διονύσιος οὖν, φασί,
 10 σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐν προοίμιῳ εἰπὼν τὸ μέλλειν γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀεῖδαι, προσοχὴν τε ἐποίησε, κινήσας τὸν τοῦ ἀκροατοῦ νοῦν ὡς ἐπὶ μεγάλῃ τῇ ὑποσχέσει, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ περιοχὴν κεφαλαιώδη τοῦ δλου βιβλίου τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξέθετο. Ἐν δὲ τῷ
 15 « ἀνδρῶν ἀκριτα φύλα » συμπάθειαν ἐξεκαλέσατο καὶ ἐφειλύσατο, οἷα συγγνώμης τευξόμενος, εἶπου φανεῖν ἀσθενῆς περὶ τῶν οὕτω πολλῶν καὶ ἀκριτων ὑψηγισιν. Πολλὸν δὲ τὸ σαφὲς ἡ παροῦσα ποιήσις ἔχει, καὶ μάλιστα τὸ εὐκρινὲς, ὡς προεῖρηται, οὐ μόνον διὰ
 20 τῶν ἐπαναλήψεων, καθάπερ ἔφραμεν, καὶ τῶν συχνῶν συμπληρώσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πυκνῶν προεκθέσεων, ὅπου γὰρ καὶ τρόπους διδασκαλίας ὁ Διονύσιος ἐν πολλοῖς ἐκτίθεται δι' εὐκρινειαν, προλέγων εἶτι τοῖσδε τὸ διδασκαλίον προχειρίζεται. Πολλαχού
 25 δὲ καὶ προσέχειν προκαλεῖται τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἂν μὴ ἐξυπτιάζων αὐτὸς νομίξοι περιηγεῖσθαι τοῦτον ἀδιευκρίνητα. Πολλὸν δὲ καὶ τὸ κάλλος ἔχει τὸ συγραμμάτιον τοῦτο, καὶ ὅπως οὐδενὸς ἀμοιραὶ τῶν πολλῶν ποιητικῶν καλῶν τὸ μικρὸν τῆς ποιήσεως τοῦτο σωματίον.
 30 Εἰ δὲ τινὰς ἔχει καὶ κῆρας βραχυτάτας, καθάπου σῶμα καλὸν δοθῆνός τινὰς οὐ προφανεῖς τοῖς πολλοῖς ἢ λειψῆνας παρεμπεφυκτάς οὐκ ἐν καιρίῳ, ἀφ' ὧν ἤκιστα τὸ πολλὸν τοῦ κάλλους ἀχρηιοῦται, σκοπεῖσθωσαν οἱ περιέργοι καὶ οὐ πᾶν φιλόκαλοι. Ἡμεῖς
 35 γὰρ οὐ μύηται τοῖς ἔλλεσιν ἐπιζάνουσαι, μελισσαι δὲ τοῦ τῶν Μουσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπανθίζουσαι.

1. Ὅτι τὸ τοῦ περιηγητοῦ ἐνταῦθα προοίμιον ἐκ Πινδαρικῆς ᾠδῆς παρέξεται. Πίνδαρος μὲν γὰρ ἐν

logiarum, ut quum Sauromatas ait originem ab Amazonibus ducere, atque a servis Locros Epizephyrius. Iidem veteres etiam libri hujus proœmium commendant, eo quod virtutes proœmii proprias contineat. Dicunt enim proœmiorum virtutes esse propositionem, attentionem, benevolentiam conciliationem. De quibus propositio finem hunc habet, ut sequentis tractationis scopum exponat; attentio vero auditorem convertit totumque in ipso opere esse facit; benevolentia denique auditores movet, ut æquos sese præbeant atque ignoscant dicenti. Itaque Dionysius, aiunt, libri hujus institutum in proœmio proponens, sese nimirum terram et vastum mare dicturum, attentionem sibi conciliat, excitato magnis his promissis animo auditoris, tum vero etiam hoc modo totius libri summam paucis exponit. Hominum vero nationes discretu difficiles vocans, benevolentiam excitat atque contrahit, quasi veniam impetraturus, sicubi in gentium tam multarum et vix discernendarum commemoratione labori impar videatur. Multum quoque hoc istud poema, quemadmodum supra dictum est, habet perspicuitatis et maxime distinctionis, non a repetitionibus modo, sicuti diximus, crebrisque sententiarum explendarum clausulis, sed etiam a frequentibus iisque præviis expositionibus, ubi sæpe Dionysius distinctionis causa docendi etiam modos exponit, quum tali sese modo auditorem ad animum attendendum invitat, ne is resupinus poetam inordinate rem suam tractare existimet. Magnam etiam pulchritudinem hoc opusculum habet, neque ullum prorsus de multis illis ornamentis poeticis in hoc poeseos corpusculo desideratur. An vero maculas quasdam minimas habeat, quemadmodum pulchrum corpus quosdam alicubi furunculos, vulgo nequaquam propatulos, aut lichenes innocue alicubi innatos, quibus cetera pulchritudo minime deturpatur, dispiciant curiosi, iique non studiosi admodum elegantiam. Neque enim sumus nos musæ quæ ulceribus insideant, sed apes, quæ ex Musarum prato, quidquid florum optimum est, decerpant.

1. Exordio hoc periegeta odam Pindaricam imitatus est. Sicuti enim Pindarus (*Ol.* 13, 1) in Co-

CDKLY. || — 2. καὶ τὸ προοίμιον ἐπαινοῦσι L; τοῦ βιβλίου τούτου m. || — 3. ἐπιβαλλούσας CDKL. || — 4. προοιμίον L. || — 5. τὸ KLUM, τοῦ cett. || — 7. δλου a; λόγου CDLY, ἔργου cett. || — 8. πρὸς συγγνώμην καὶ πρὸς ἐπιείκειαν C; προσκαλ. d. Διον. L. || — 9. οὖν om. d. || — 10. ἐν προοιμίῳ KLad. || — 11. τα om. KdY. || — 14. τοῦ δλου βιβλίου] τοῦ λόγου L. || — 15. ἀνεκαλ. L; ἐρελκ. L; καὶ ἐπεικ. om. d; τευξόμενου U. || — 19. μάλιστα τὸ CDLUad, μαλ. καὶ τὸ K et cett., ut vid.; ὡς προόγονται a. || — 22. καὶ ante διδ. addit c et cod. Polit. Inter διδασκαλίας et ὁ Διόν. cod. K habet folium vacuum. || — 24. τοιόνδε L; προχειρίζεται C. || — 25. καλεῖται U. || — 26. ἐξυπτιάζων K; νομίξοι La. || — 27. εὐδιακρ. d, ἀδιευκρίνητον c, et cod. Huds., εὐδιακρίνητα m. || — 28. ὅπως οὐδενὸς CDKLY a

οὐδενὸς ὅπως vulgo; ἀμυροῦ L. || — 29. καλῶν om. CL. || — 31. δοθῆνας KU. || — 32. παραπρ. CDLYa; οὐδ' ἐν L; ὑφ' ὧν ULM. || — 35. ἐπιζάνομεν L. || — 38. Ὅτι τοῦ etc.] His in DEFLMYa inscriptio præmittitur hæc: Ἀρχὴ τῶν ἐκ τοῦ κειμένου παρεκβολῶν καὶ λοιπῶν ἐπιβολῶν. In aliis codd. legitur: Εὐσταθίου τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιεπισκόπου ὑπομνήματα εἰς Διονύσιον τὸν Περιηγητὴν. Ἀρχὴ τῶν etc. || — προοίμιον ἐνταῦθα PU. || — 39. Πίνδαρος] Olymp. 13, 1: Τριστολυμπιονίκων Ἑκπαινέων οἶκον ἔμισρον ἀστοῖς, ἔξνοισι δὲ θεράποντα, γνώσομαι τὰν ὀλίβαν Κόρινθον. Ceterum quæ de ista Pindari imitatione Eustathius opinatur, ea paullo longius petita sunt. Conferendum potius erat proœmium Apollonii Rhodii: Ἀρχόμενος σέο, Φοῖβε, καλαίγενέων κλέα σωτῶν Μνήσομαι etc., monente

τῷ ἐπαινεῖν ἀθλοφόρον τινὰ Κορίνθιον προοιμιάζεται, ὅτι « Ὀλυμπιονίκην ἐπαινῶν οἶκον γνῶσομαι ὀλίβαν » Κόρινθον· » ὑφ' ἧς δηλαδὴ ὁ οἶκος περιέχεται, ὡς μέρος αὐτῆς. Ὁ Διονύσιος δὲ μιμησάμενος ἐκείνων 5 ἐνταῦθα φησιν· « Ἀρχόμενος γαῖαν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀεΐδαι, καὶ ποταμούς πόλιας τε καὶ ἀνδρῶν ἄκριτα φύλα, μνήσομαι ὠκεανοῖο βαθυρροῦ », τοῦ τὴν γῆν θηλονότι καὶ τὰ ἐν αὐτῇ περιμηλφότος, καὶ ἐν ᾧ πᾶσα ἴστιν ἡ γῆ. Ὅμοίως οὖν ἀμφὸς ἐσχημά- 10 τισται τὰ προοίμια. Τὸ δὲ ἐν τῷ ὠκεανῷ τὴν χθόνα πᾶσαν εἶναι παρακατιῶν ἄλλως φράζει λέγων· « Πάντη « δ' ἀκαμάτου φέρεται σθένος ὠκεανοῖο », καὶ· « ὠκεανὸς περιδέδρομε γαίαν ἅπασαν. » Τοῦτο δὲ σύμφωνόν ἐστι τῷ Ὀμηρικῷ « τῷ ἀφορροῦ ὠκεανοῖο. » 15 Πάντως γὰρ ὠκεανὸς ἀφόρρος ὁ εἰς ἑαυτὸν ὀρούων, ἦγον ἐπανίων καὶ εἰς κύκλου σχῆμα περιηγόμενος, καὶ οὕτως ἐναποκαλεῖται ἑαυτῷ τὴν γῆν· καθὰ καὶ Ὀρφεὺς ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἑρας φησὶ λέγων,

κύκλον δ' ἀκαμάτου καλλιρροῦ ὠκεανοῖο,
20 ὃς γαῖαν δίνησι περίετ' ἔχει ἀμφιπέλας·

ὡς τοῦ ὠκεανοῦ περιμηλφότος τὴν γῆν, καθὰ καὶ Ἐρατοσθένης δοξάζει, ὃς ζῆλωντῆς ἴστιν ἐν πολλοῖς ὁ τὸ οἰκουμηνικὸν τουτὶ συνταγματίον ποιησάμενος. Διὸ καὶ ἐστεφανῶσθαι τὴν γῆν φησιν, ἥτοι κύκλῳ περιει- 25 λῆθαι τῷ ὠκεανῷ, ἅτε νῆσον. Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐστεφανῶσθαι ὑπεμφαίνει τὸ κατὰ κύκλου περιαγωγὴν ἀκριβῆ καὶ περιφέρειαν ἰσοδιαστάτων τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ περιέχεσθαι (ἔπερ οὐκ ἀληθές ἴστι, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος δοκεῖ, λέγοντι μὴ ἀποδέχεσθαι τοὺς λέγον- 30 τας κυκλοτερέα τὴν γῆν ὡς ἀπὸ τόρου), ἐπάγει πρὸς διόρθωσιν τὸ « οὐ μὴν πᾶσα διαπρό » (ἥτοι διόλου) « περιδρομος », ἀλλὰ δηλαδὴ προμήκης, ὡς βῆθησεται, δίκην σφενδόνης. Τοιαύτη γὰρ τὸ σχῆμα ἡ οἰκουμένη γῆ, καθὰ καὶ Ποσειδωνίῳ δοκεῖ. Διὸ καὶ 35 εἰς δύο κώνους τέμνεται ἡ οἰκουμένη, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἔρει ὁ Διονύσιος· ὧν εἷς μὲν ὁ ἀποτελῶν τὴν Ἀσίαν, εἷς δὲ ὁ ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Αἰθῆς ἀπαρτιζόμενος. Τῆς δὲ τοιαύτης οἰκουμηνικῆς σφενδόνης τὰ δεξιότερα μὲν πρὸς τὴν ἀνατολὴν εἰσι καὶ πρὸς τῆ 40 δύσει, ἀ δὲ καλεῖσθαι ἡλίου καλεῖ, τὰ εὐρύτερα δὲ πρὸς τὴν ἀρκτώωυ κείται μέρει καὶ τῷ νοτίῳ· ὥστε τῶν δύο κώνων ἑμοῦ κατὰ τὰς βάσεις ὄντων, τὸ μὲν κατὰ τὰς κορυφὰς δεξιὸν πρὸς ἑω κείσθαι καὶ δυσμὰς, τὸ δὲ κατὰ τὰς βάσεις εὐρὸν πρὸς νότον καὶ βορρᾶν.

Holstenio. Verbo παρέχεται] similiter utitur Eustathius in Com. ad Hom. p. 633, 54; 1097, 24; 1560, 12; 1653, 27. || — 1. ἀθλοφόρον L et vulg. clim. || — 2. οἶκον] ἦκον C. || — 3. ὑφ' ἧς y, ἀφ' ἧς d. || — 4. δὲ om. DLay. || — 6. πόλιας τε καὶ etc.] sic PU; πόλιες καὶ ἀνδρῶν φύλα μν. ὠκεανοῦ cett., nisi quod ἄκριτα etiam La et ὠκεανοῖο etiam a præbent. || — 8. καὶ ante ἐν om. d. || — 11. εἶναι ὡς παρακ. L. πάντως d. || — 12. καὶ ὠκ. παρ. om. d. || — 13. περιδέδρομαι C. || — 14. ὠκεανοῦ DKa. || — 16. ἦγον] εἶτε A; εἰς κύκλον

rinthii cujusdam laudibus, qui certaminis victor evaserat, ita exorditur : « Olympiorum victricem se domum collaudem, agnoscam beatam Corinthum, » qua nimirum urbe domus illa, tanquam ejus pars, continetur, sic etiam Dionysius, ad illius exemplum, ait : « Exorsus terranque et spatiosum mars canere, et flumina et urbes et hominum nationes memorabo Oceanum profunde fluentem, » qui nimirum terram, quæque in ea continentur, circumplectitur, et in quo terra est universa. Similiter igitur ambo hæc exordia composita sunt. Universam terram esse in Oceano paulo post aliter explicat hisce (vs. 27) : « Oceani nunquam lassæ vis undique fertur, » et (vs. 41) : « Oceanus terram circumfluit omnem. » Idque sane concordat cum Homericō illo (Il. σ, 399) : « reflui Oceani. » Omnino enim refluxus Oceanus, qui in semetipsum ruit, nimirum redit atque in circuli figuram circumagitur, et sic in se terram includit, quemadmodum etiam dicit Orpheus (fr. 44) in hymno de Jove et Junone :

Oceanum indomitum circum resistentibus undis,
undique quo magnus terrarum cingitur orbis :

quippe quum Oceanus terram complectatur, sicuti etiam opinatur Eratosthenes, cujus in multis imitator est is qui poematum hoc de situ orbis conscripsit. Quare etiam terram coronatam sive circumdatam esse dicit Oceano, insulæ instar. Quoniam vero quod dicit terram esse coronatam, subindicat circuli accurato circumactu et æqualis undique distantie circumferentia terram ab Oceano contineri (quod quidem non verum est, ut videtur etiam Herodoto (4, 36), haud se probare dicenti eos qui terram dictitent tanquam ex torno orbiculatam esse) : ad correctionem sui subjicit : non tamen tota penitus, nimirum per totum, circularis, sed, ut explicabitur, fundæ instar oblonga. Tali namque est figura terra habitabilis, ut videtur etiam Posidonio. Quapropter in conis duos terra habitabilis dividitur, ut postea ait Dionysius, quorum unus ille est qui Asiam efficit, alter qui ex Europa atque Africa perficitur. Fundæ autem hujuscemodi, quam terra habitabilis repræsentat, quæ in acutum desinunt, sunt ea ad orientem et occidentem, quæ solis vias appellat; quæ vero latiora sunt, sicut ea sunt ad septentriones et austrum : ita ut, conorum duum basibus simul positis, ea, quæ acutiora in verticibus sunt, ad orientem et occidentem jacescent, quæ vero in basibus latiora, ea ad austrum et septentriones.

παραγ. var. lect. ap. R. Steph. et Hudson. || — 17. ἐκτυῶ om. d. || — 19. κύκλον δ'] sic cod. Politi; κύκλον cett.; καλλιρροῦ om. KPU; ὠκεανοῦ PUY. || — 25. ἔτε] ὥστε d. || — 26. ὑπεμφ. DKa. || — 28. καθὰ] καθάπερ editt. ante Bernh. || — 30. κυκλοτερέα KDa. || — 31. τὸ om. ad. || — 36. ὁ ante Διον. om. d; ὁ ante ἀποτ. om. CDy. || — 40. ἡλίου y. || — 41. κείνται CKUalmy; μέρει om. da. || — 42. τὰς ante βάσεις om. CKUy. || — 43. κείσθαι (vsίσθαι U) delevit R. Stephanus cum eoque Bernhardus, frustra. || —

4. Ὅρα δὲ οὗτοι νῆσον εἰπὼν τὴν ἀπείρονα γῆν εὐτε-
 λῶς καὶ σμικροπρεπέστερον ἀνέστησεν ἄλλως τὸ τῆς
 κλήσεως ταπεινὸν διὰ προσθήκης ἐπιθέτου σεμνοῦ
 καὶ ἐπῆρεν εἰς ὕψος τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἀπλῶς νῆσον αὐ-
 5 τὴν εἰπὼν, ἀλλὰ προσονομάσας ἀπείριτον, ὅπερ ταύ-
 τόν ἐστι τῶ ἀπείρονα, καὶ οὕτως ἀντιδιαστειλάς αὐτὴν
 πρὸς τὰς ἄλλας νήσους, αἵτινες διὰ τὸ μὴ ἀπείρον εὐ-
 δεῖελοι λέγονται, τουτέστιν εὐδαῖοι, εὐπεριόριστοι.
 Φησὶ γὰρ οὗτοι ἐν ἐκείνῳ πᾶσα χθὼν ἄτα νῆσος ἀπείρι-
 10 τος ἐστεφάνωται. Δεῖ δὲ εἰδέναι οὗτοι καὶ εὐρύτερα τὰ
 τῆς οἰκουμένης βόρεια καὶ τὰ νότια, καθάπερ εἴρηται,
 ἀλλ' οἱ παλαιοὶ πιναχογράφοι τῆς Εὐρώπης μὲν τὴν
 καταγραφὴν εὐρύνει λέγονται πλέον πρὸς βορρᾶν, ὡς
 ἂν ἔχουσι ἐγγράφειν εὐκρινῶς τὰ ἐν αὐτῇ πολλὰ ἔθνη,
 15 τὴν δὲ Λιβύην ἀπεστένουσι, ὡς ὑπερβάλλουσαν τῶ
 μεγέθει τὰ ἐντὸς αὐτῆς ἔθνη, διὰ τὸ πολὺ τῆς ἐκεῖ
 ἀοικητοῦ, ἵνα μὴ ἐγκέηται, φασὶ, τῶ πίνακι χωρίον
 διάκεινον.

7. Σφενδόνη δὲ τὴν οἰκουμένην εἰκάζει ὁ Διονύσιος
 20 ἢ τῶ λιθοβόλῳ ὄργανῳ ἢ καὶ αὐτῇ τῇ σφενδόνη τοῦ
 δακτυλίου. Εἰ δὲ τις ὀκνεῖ τοῦτο παραδέχεσθαι,
 ἀφαιρέσθω καὶ τῆς τοῦ δακτυλίου σφενδόνης καὶ τὸ
 ὄνομα. Ἔοικε γὰρ καὶ αὐτῇ τοιαύτη πάλαι ποτὲ
 οὖσα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐφ' ἐκείναι μὲν εὐρύνεσθαι,
 25 ἐπὶ θάτερα δὲ καθ' ὁμοιότητα τῆς ὁμωνύμου πετροβό-
 λου σφενδόνης συνάγεσθαι εἰς δξύτερον. Οἱ δὲ πα-
 λαιοὶ φασὶ καὶ κόσμον τινὰ γυναικίον σφενδόνην κα-
 λεῖσθαι, ὁμοίον τῇ τηλεβόλῳ σφενδόνη ὄντα, πλατὺν
 ἐν καὶ αὐτὸν τὰ μέσα καὶ πρὸς τῶ μετώπῳ πίπ-
 30 τόντα, ἐκ λεπτοτέρων δὲ καὶ δξύτερον τῶν ἄκρων
 ἡπῶσα δεσμούμενον. Ἦν δὲ, φασὶ, καὶ ὀπισθοσφεν-
 δόνη παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῇ τοιαύτῃ
 σφενδόνη, διὰ τὸ γελοιότερον περιτιθεμένη τῇ κεφαλῇ,
 καὶ ὀπίσω μὲν ἔχουσα τὰ πλατύτερα, τὰ δὲ δξύτερα
 35 καὶ τὸν δεσμὸν περὶ τὸ ἐμπροσθεν.

Ὅτι τὴν ὅλην γῆν, καθάπερ μίαν οὖσαν φύσει καὶ
 συνεχῇ, οἱ ἄνθρωποι τρισσαῖς ἐπ' ἡπείροις ἐδάσαντο.
 Τοῦτο δὲ ἐκ τῶν Ἡροδότου παραπέφρασαι, εἰπόντος
 οὗτοι τῇ γῇ μιᾶ οὕση τριπλάσια κείνται ὀνόματα, ἐπω-
 40 νυμίας ἔχοντα γυναικῶν. Εἶτα ὁ Διονύσιος φιλοτι-
 μούμενος ἐνὶ ἐπιπέρι λαβεῖν τὰ τοιαῦτα τρία τῆς γῆς
 τμήματα φησὶ· πρῶτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώ-

4. Quum immensam hancce terram insulam vocet
 abjecte et minus decore, vide ut appellationis hujus
 humilitatem, adjecto nobili epitheto, rursus erigit,
 remque altius extollit, quippe qui non simpliciter
 insulam eam vocet, sed ἀπείριτον insulam, quod quidem
 idem est atque ἀπείρονα, *termini expertem*, itaque eam
 ab aliis insulis distinguat, quæ quia non immensæ sunt,
 dicuntur εὐδεῖελοι, hoc est εὐδαῖοι, *conspiciæ beneque
 undique definitæ*. Dicit enim in illo totam terram seu
 insulam immensam esse coronatam. Etsi vero terra ha-
 bitabilis latior est ad austrum et septentriones, quem-
 admodum dictum est, tamen scire oportet id quod de
 veteribus tabularum descriptoribus proditum est,
 descriptionem eos ac delineationem Europæ latius ad
 septentriones protendisse, multas ut illas gentes, quæ
 in ea continentur, distincte possent inscribere; Li-
 byam vero, magnitudine sua gentes quæ in ea sunt
 longe exsuperantem, propterea quod multum ibi regio-
 num inhabitabile est, coarctasse, ut ne quis inesset,
 aiunt, in tabula locus vacuus.

7. Terram habitabilem assimilat σφενδόνη, *fundæ*,
 sive instrumentum id sit, quo lapides jaciuntur, sive
 funda sit ac pala annuli. Quod si quis hoc admittere
 nolit, etiam nomen σφενδόνης de annuli pala usurpatum
 tollat. Videtur enim et pala talis antiquitus fuisse,
 ut ea in alteras partes latius pateret, in alteras vero
 ad exemplum fundæ cognominis, qua lapides jaciun-
 tur, in angustum cogeretur. Veteres autem notant
 in mundo etiam muliebri σφενδόνην vocari ornamentum
 quoddam simile fundæ, qua longe lapides funduntur,
 quum et ipsum latum sit in medio quod ad frontem
 cadit, extremitatibus vero tenuioribus atque strictio-
 ribus retro sit alligatum. Erat vero, aiunt, etiam
 ὀπισθοσφενδόνη apud comicos sic dicta, contra quam
 est hæc ista σφενδόνη, quod illa, risus movendi causa
 capiti circumposita, ea quæ latiora sunt, retro atque
 ab occipite haberet; quæ vero strictiora atque ipsum
 ligamen, circa frontem.

Universam terram, tametsi unica ea sit natura at-
 que continens, tamen homines in continentes tres
 diviserrunt. Hoc vero per paraphrasin ductum est ex
 Herodoto (4, 45), ubi is narrat terræ, tametsi una
 ea sit, tamen tria de mulierum nominibus nomina
 imposita fuisse. Tum Dionysius studiosius tria hæc
 terræ segmenta uno versu comprehendit, his verbis :

1. γαίαν *CDY*, γῆν cett. || — 2. μικροπ. *CDKUY*. || —
 10. τὰ om. *K*, ante βόρεια habet *C*. || — 14. ἔχοι *CK*.
 εὐκρινῶς] ἀκριβῶς var. lect. ap. R. Steph. || — 15.
 ἀπειρίτου *C*. || — 16. Verba τῶ μεγέθει...ἐγκέηται om.
F. || — 17. ἀοικητοῦ *CEM UdI* et pr. m. *N*, ἀοικη-
 τόν cett.; ἐγκέηται] cod. Politi et unus codex Stephani;
 ἐγκέηται *e* et, supra scripto κείται, *Y*; ἔγκειται *CDE
 KMNa* ceterique, ut videtur. || — 20. τῇ om. *F*. ||
 — 21. Quæ sunt post v. δακτυλίου usque ad v. δακτυ-
 λίου om. *CD*, qui similes lacunas aliis multis locis ha-
 bent. Bernhardyus verba εἰ δὲ τις...καὶ τὸ ὄνομα uncis

inclusit. || — 22. καὶ τῆς] καὶ om. *KY*, σφενδόνης καὶ
 αὐτῆς οὕσης τὸ ὄνομα *L*. || — 23. πάλαι] πάλαι *Thwait*.
 || — 24. ἐφ' ἐκείναι] ἐπὶ θάτερα? || — 25. πετροβόλου om.
Fa. || — 26. οἱ δὲ παλαιοὶ om. *N* et, relicto spatio
 vacuo, *E*; Ὅτι ante hæc verba præfigit *d*. || — 30.
 τῶν ἄκρων om. *CDL*. || — 33. παρατιθεμένη *CDAL
 YU*. || — 34. ἔχουσα] ἔχουσα *K*. || — 35. περὶ τὰ *C*.
 || — 36. γῆν, μίαν οὖσαν καθάπερ καὶ συνεχῇ *C*; φύσει
 om. *I*. || — 38. ἐκ τοῦ *a*; περιπεφρ. *K*. || — 41. τρία
 om. *CDL*; τῆς γῆς τμήματα *CDKLUY*, τμήματα τῆς
 γῆς cett. || — 42. πρῶτην μὲν *U*, πρῶτα μὲν *FEFL*

πην Ἀσίην τα. » Ἰστίον δὲ ἐτι προτάττει τῶν ἄλλων τὴν Λιβύην καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἔξῃς, οὐ κατὰ τινα περιγητικὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ ὅσα Λίβυς φιλῶν τὰ οἰκεία, καὶ οὕτως τὸ ἑαυτοῦ ἴθνος τῶν λοιπῶν προτιθέμενος. Ὁ τοίνυν Ἀμασπύς γεωγράφος οὕτως προσπαθεῖς ἔχων ἄλλως μετεχειρίσατο τὴν περιήγησιν, καὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀρξάμενος εἰς τὴν Λιβύην κατέληξεν.

11. Ὅτι πέρατα Λιβύης ἐσπέριον μὲν τὰ Γάδειρα, περὶ ὧν ἐν οἰκίῳ τόπῳ ρηθήσεται, ἔφον δὲ τὸ Κανωδικὸν στόμα τοῦ Νεῖλου, περὶ οὗ μικρὸν ἔσον εἰρησεται.

Ἐπι μετὰ Φρόντιδος θάνατον (κυβερνήτης δὲ ἀριστος Μενελάου ὁ Φρόντις, υἱὸς Ὀνήτορος) ἐξωσθέντες ἀνέμῳ βορρῆι οἱ περὶ τὸν Μενελαὸν προσίχουσι τῇ Ῥόδῳ ὑπὸ κυβερνήτῃ ὄντι τῷ Ἀμυκλαίῳ Κανώβῳ. Τῶν δὲ Ῥοδίων τῆς Ἑλένης καταδραμόντων, περιήλθε γὰρ αὐτοῖς μνήμη ὧν ἐν τῇ Ἰσθμῷ κακῶς ἔπαθον δι' αὐτήν, φεύγουσι μὲν ἐκ τῆς Ῥόδου οἱ ἀμφὶ τὸν Μενελαὸν, κατατόνται δὲ εἰς Φοινίκην, ὅθεν εἰς Αἴγυπτον. Οὗ δὲ ἀνεσάμενοι τὰ σκάφη καμόντα τῇ δυσχαρεῖα τοῦ πλοῦ διέτριβον χρόνον τινα, ἐν ᾧ Κανώβος ἀποθνήσκει· ὃν θάψας ἐντίμως ὁ Μενελαὸς συνοικίζει πόλιν ἐπὶ τῷ μνήματι, τοὺς ἀχρησιότατους τοῦ στόλου ἀφαιρῶν μένειν ἐκεῖ, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτῷ Κανώβον ὀνομάζει· ἐνθα ποῦ καὶ νῆσος τὸ Ἑλένιον, τῇ Ἑλένη παρώνυμον. Φασὶ δὲ τὴν Κανώβον ταύτην Ἀλεξανδρείας ἀπέχειν στάδια ἑκατὸν καὶ εἰκοσι πεντήκοντα. Ἐκ δὲ τοῦ Κανώβου ἐκείνου τοῦ κυβερνήτου καὶ ἀστῆρ ἐκεῖ ποῦ φαινόμενος Κανώβος ἐπωνόμασται, ἀφανὴς μὲν τοῖς ἐν τῷ Ἑλλαδικῷ κλίματι, ἀπὸ δὲ Ῥόδου ἀρχόμενος φαίνεσθαι, ὅς ἐν τῷ μεσογαιῶν τρίτον λέγεται ζωδίου μέρος ἀπέχειν. Ὅ δὲ τὰ Ἑθνικὰ γράψας φησὶν, ἐτι ἔδει μὲν Κανώβον γράφειν τὴν πόλιν διὰ τοῦ π, γράφεται δὲ ὁμοίως διὰ τοῦ β. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κανώβου ἀνδρὸς ἢ τῆς Κανώβου πόλεως καὶ τὸ στόμα Νεῖλου, ὡς εἰκός, Κανωδικὸν ἐπωνόμασται, ὅπου, κατὰ τὸν Διονύσιον, ὁ βορειότατός ἐστι τῆς Αἰγύπτου μυχός, ὡς πρὸς τῇ ἐκεῖ θαλάσῃ περατομένην τῶν τῆς Αἰγύπτου βορείων μερῶν. Τοῦτο δὲ τινες τὸ Κανωδικὸν στόμα τοῦ Νεῖλου καὶ Ἡράκλειον καλεῖσθαι φασὶ, λέγοντες ἐτι Ἡρακλῆς φέρων ἐξ ἐπιταγῆς Εὐρυσθέως τὰ χρύσεια μῆλα, καὶ ὁδῶν Λιβύην πᾶσαν ἐξιστορήσαι, ἦλθε καὶ εἰς τὰ τοῦ Νεῖλου στόματα,

« *Et primum Libyam, deinde Europen Asiamque.* » Sciendum autem est, eum et nunc et postea Libyam ante ceteras ponere, non necessitate quadam geographice descriptionis, sed quia, tanquam Afer, patriam suam amat, itaque gentem suam reliquis omnibus gentibus anteposit. At vero geographus ille Amasensis, quippe qui non ita erga patriam suam afficiatur, descriptionem orbis terrarum aliter pertractat, initioque ducto ab Europa, in Africam desinit.

11. Terminus Africæ occidentalis sunt ad Gades, de quibus infra in suo loco; orientalis vero ostium Nili Canobicum, de quo pauca hæc nobis dicenda.

Mortuo Phrontide, Onetoris filio, qui præstantissimus Menelai gubernator fuerat, Menelai classis, aquilone vento acta, ad Rhodum appulit, gubernatore subrogato Canobo Amyclæo. Rhodii autem quum in Helenam incursionem fecissent (venerat enim iis in mentem malorum, quæ propter eam apud Trojam perpassi fuissent), fugit ex Rhodo Menelaus, atque in Phœnicen navigavit, inde in Ægyptum pervenit: ibi, navibus refectis, quæ navigationis difficultate jamjam fatiscabant, aliquantulum temporis commoratus est, et interea Canobus obiit; quo honorifice sepulto, Menelaus ad monumentum ejus urbem condidit, totiusque classis turbam inutilem ibi ad habitandum reliquit, urbemque ipsam de gubernatoris nomine Canobum nuncupavit. Ibidem alicubi etiam Helenium est insula, ab Helena denominata. Aiunt autem (V. Strabo p. 800 Cas., p. 680, 34 Did.), urbem hanc Canobum, pedestri quidem itinere, ab Alexandria urbe distare stadia centum et viginti. A gubernatore autem illo Canobo etiam stella, quæ ibi fere apparet, Canobus est denominata, minime in conspicua, qui in climate Græciæ habitant, sed quæ a Rhodo apparere incipit, et quæ quum cælum medium tenet, tertia signi unius parte distare dicitur ab horizonte. Verum Ethnicorum scriptor (Steph. v. Κανώπος) ait Canopum urbem per p scribendum esse, scribi tamen per b literam. Ab hoc igitur Canobo gubernatore, vel a Canobo urbe, etiam Nili ostium, ut consentaneum est, Canobicum cognominatur, ubi, Dionysio teste, borealis maxime est recessus Ægypti, quum partes Ægypti septentrionales ad mare quod ibi est terminentur. Hoc autem Canobicum ostium Nili quidam etiam vocatum aiunt Herculeum: qui iidem narrant, Herculem, quum ex Eurysthei regis mandato mala aurea ferret, totamque Africam vellet invisere, etiam ad ostia Nili venisse, indeque ab

Ndy, πρῶτον μὲν cett. || — 1. Ἰστίον δὲ om. a. || — 3. ἀλλὰ καὶ ὅσα CDLU; τὸ αὐτοῦ CDL. || — 4. τῶν λοιπῶν om. L. || — 7. τὴν om. CDL. || — 9. τόπων, quod habent CKLYclmy et codd. Politi, om. cett. || — 12. Φρόντιδος θάνατον C. || — 13. ὁ ante Φρ. om. C. || 13. τῇ Ῥόδῳ etc] Hæc alius nemo prodidit. Confer quæ de Helena in Rhodo insula necata narrat Pausanias 3, 19, 10; Μενελάων U. Deinde ὄντις om. ad. || — 25. νῆσος τὸ Ἑλένιον] Insulam eius nominis

ex uno Eustathio novimus. Cf. Steph. Byz.: Ἑλένιος, τόπος πρὸς τῷ Κανώβῳ· Ἐκαταῖος περιήγησεν Λιβύης. || — 27. εἰκοσι om. L, qui ante πεντήκοντα addit τοῖς articulum. Distantiam Eustathius e Strabone (p. 801, Cas.; 680. 34 ed. Didot) vel e Stephano (v. Κανώπος) Strabonem laudante sumserit. || — 33. μὲν om. CDKLY. Ex hoc loco Stephani (v. Κανώπος) verba in codd. lacera resarcivit Berkelius. Κανώπος Y. || — 36. τὸ om. CDKLY. || — 38. ὡς om. C. || — 42.

4. Ὅρα δὲ οὗτοι νῆσον εἰπὼν τὴν ἀπείρονα γῆν εὐτα-
 λῶς καὶ συμικροπραπέστερον ἀνέστησεν ἄλλως τὸ τῆς
 κλήσεως ταπεινὸν διὰ προσθήκης ἐπιθέτου σεμνοῦ
 καὶ ἐπῆρεν εἰς ὕψος τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἀπλῶς νῆσον αὐ-
 τὴν εἰπὼν, ἀλλὰ προσονομάσας ἀπείριτον, ὅπερ ταῦ-
 5 τόν ἐστι τῆ ἀπείρονα, καὶ οὕτως ἀντιδιαστειλας αὐτὴν
 πρὸς τὰς ἄλλας νήσους, αἵτινες διὰ τὸ μὴ ἀπείρον εὐ-
 δεῖλοι λέγονται, τοῦτέστιν εὐδηλοὶ, εὐπερίριστοι.
 Φησὶ γὰρ οὗτοι ἐν ἐκείνῳ πᾶσα γῶν ἄτε νῆσος ἀπείρι-
 10 τος ἐστεφάνωται. Δεῖ δὲ εἰδέναι οὗτοι κἀν εὐρύτερα τὰ
 τῆς οἰκουμένης βόρεια καὶ τὰ νότια, καθάπερ εἰρηται,
 ἀλλ' οἱ παλαιοὶ πιναχογράφοι τῆς Εὐρώπης μὲν τὴν
 καταγραφὴν εὐρύνειν λέγονται πλέον πρὸς βορρᾶν, ὡς
 ἂν ἔχοιεν ἐγγράφειν εὐκρινῶς τὰ ἐν αὐτῇ πολλὰ ἔθνη,
 15 τὴν δὲ Λιβύην ἀπειστένου, ὡς ὑπερβάλλουσαν τῆ
 μεγέθει τὰ ἐντὸς αὐτῆς ἔθνη, διὰ τὸ πολὺ τῆς ἐκεῖ
 ἀοικήτου, ἵνα μὴ ἐγκέχθαι, φασὶ, τῷ πίνακι χωρὶον
 διάκενον.

7. Σφενδόνη δὲ τὴν οἰκουμένην εἰκάζει ὁ Διονύσιος
 20 ἢ τῆ λιθοβόλῃ ὄργανῳ ἢ καὶ αὐτῇ τῇ σφενδόνη τοῦ
 δακτυλίου. Εἰ δὲ τις ὀνει τούτο παραδέχεται,
 ἀφαιρείσθω καὶ τῆς τοῦ δακτυλίου σφενδόνης καὶ τὸ
 ὄνομα. Ἔοικε γὰρ καὶ αὐτῇ τοιαύτη πάλαι ποτὶ
 οὖσα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐφ' ἐκάτερα μὲν εὐρύνεσθαι,
 25 ἐπὶ θάτερα δὲ καθ' ὁμοιότητα τῆς ἑμῶν πετροβό-
 λου σφενδόνης συνάγεσθαι εἰς ὀξύτερον. Οἱ δὲ πα-
 λαιοὶ φασὶ καὶ κόσμον τινὰ γυναικίον σφενδόνην κα-
 λείσθαι, ὅμοιον τῇ τηλεβόλῃ σφενδόνη ὄντα, πλατὺν
 ἐν καὶ αὐτὸν τὰ μέσα καὶ πρὸς τῷ μετώπῳ πί-
 30 τωνα, ἐκ λεπτοτέρων δὲ καὶ ὀξυτέρων τῶν ἄκρων
 ὑπὸ δέσμοις δεσμοῦμενον. Ἦν δὲ, φασὶ, καὶ ὀπισθοσφεν-
 δόνη παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῇ τοιαύτῃ
 σφενδόνη, διὰ τὸ γελιοτέρου περιτιθεμένη τῇ κεφαλῇ,
 καὶ ὀπίσω μὲν ἔχουσα τὰ πλατύτερα, τὰ δὲ ὀξύτερα
 35 καὶ τὸν δεσμὸν περὶ τὸ ἐμπροσθεν.

Ὅτι τὴν ὅλην γῆν, καίπερ μίαν οὖσαν φύσει καὶ
 συνεχῇ, οἱ ἄνθρωποι τρισσαῖς ἐπ' ἡπείροις ἐδάσαντο.
 Τοῦτο δὲ ἐκ τῶν Ἡροδότου παραπέφρασται, εἰπόντος
 οὗτοι τῇ γῇ μιᾷ οὖσῃ τριφάσια κείνται ὀνόματα, ἐπω-
 40 νυμίας ἔχοντα γυναικῶν. Ἐἴτα ὁ Διονύσιος φιλοτι-
 μούμενος ἐνὶ ἐπιπερὶ λαβεῖν τὰ τοιαῦτα τρία τῆς γῆς
 τμήματα φησὶ· «πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώ-

4. Quum immensam hancce terram insulam vocet
 abjecte et minus decore, vide ut appellationis hujus
 humilitatem, adjecto nobili epitheto, rursus erigit,
 remque altius extollit, quippe qui non simpliciter
 insulam eam vocet, sed ἀπείριτον insulam, quod quidem
 idem est atque ἀπείρονα, *termini expertem*, itaque eam
 ab aliis insulis distinguat, quæ quia non immensæ sunt,
 dicuntur εὐδεῖλοι, hoc est εὐδηλοὶ, *conspiciæ beneque
 undique definitæ*. Dicit enim in illo totam terram seu in-
 sulam immensam esse coronatam. Etsi vero terra ha-
 bitabilis latior est ad austrum et septentriones, quem-
 admodum dictum est, tamen scire oportet id quod de
 veteribus tabularum descriptoribus proditum est,
 descriptionem eos ac delineationem Europæ latius ad
 septentriones protendisse, multas ut illas gentes, quæ
 in ea continentur, distincte possent inscribere; Li-
 byam vero, magnitudine sua gentes quæ in ea sunt
 longe exsuperantem, propterea quod multum ibi regio-
 num inhabitabile est, coarctasse, ut ne quis inesset,
 aiunt, in tabula locus vacuus.

7. Terram habitabilem assimilat σφενδόνη, *fundæ*,
 sive instrumentum id sit, quo lapides jaciuntur, sive
 funda sit ac pala annuli. Quod si quis hoc admittere
 nolit, etiam nomen σφενδόνης de annuli pala usurpatum
 tollat. Videtur enim et pala talis antiquitus fuisse,
 ut ea in alteras partes latius pateret, in alteras vero
 ad exemplum fundæ cognominis, qua lapides jaciun-
 tur, in angustum cogeretur. Veteres autem notant
 in mundo etiam muliebri σφενδόνην vocari ornamentum
 quoddam simile fundæ, qua longe lapides funduntur,
 quum et ipsum latum sit in medio quod ad frontem
 cadit, extremitatibus vero tenuioribus atque strictio-
 ribus retro sit alligatum. Erat vero, aiunt, etiam
 ὀπισθοσφενδόνη apud comicos sic dicta, contra quam
 est hæc ista σφενδόνη, quod illa, risus movendi causa
 capiti circumposita, ea quæ latiora sunt, retro capite
 ab occipite haberet; quæ vero strictiora atque ipsum
 ligamen, circa frontem.

Universam terram, tametsi unica ea sit natura at-
 que continens, tamen homines in continentes tres
 diviserunt. Hoc vero per paraphrasin ductum est ex
 Herodoto (4, 45), ubi is narrat terræ, tametsi una
 ea sit, tamen tria de mulierum nominibus nomina
 imposita fuisse. Tum Dionysius studiosius tria hæc
 terræ segmenta uno versu comprehendit, his verbis :

1. γαῖαν CD; γῆν cett. || — 2. μικροπ. CDKUY. || —
 10. τὰ om. K, ante βόρεια habet C. || — 14. ἔχοι CK.
 εὐκρινῶς] ἀκριβῶς var. lect. ap. R. Steph. || — 15.
 ἀπειτλου C. || — 16. Verba τῷ μεγέθει...ἐγκέχθαι om.
 F. || — 17. ἀοικήτου CEMUdI et pr. m. N, ἀοική-
 τον cett.; ἐγκέχθαι] cod. Politi et unus codex Stephani;
 ἐγκέχθαι c et, supra scripto κέχθαι, Y; ἔγκεχθαι CDE
 KMNa ceterique, ut videtur. || — 20. τῇ om. F. ||
 — 21. Quæ sunt post v. δακτυλίου usque ad v. δακτυ-
 λίου om. CD, qui similes lacunas aliis multis locis ha-
 bent. Bernhardus verba εἰ δὲ τις...καὶ τὸ ὄνομα uncis

inclusit. || — 22. καὶ τῆς] καὶ om. KY; σφενδόνης καὶ
 αὐτῆς οὖσης τὸ ὄνομα L. || — 23. πάλαι] πάλαι Thwait.
 || — 24. ἐφ' ἐκάτερα] ἐπὶ θάτερα? || — 25. πετροβόλου om.
 Fa. || — 26. οἱ δὲ παλαιοὶ om. N et, relicto spatio
 vacuo, E; Ὅτι ante hæc verba præfigit d. || — 30.
 τῶν ἄκρων om. CDL. || — 33. παρατιθεμένη CDAL
 YU. || — 34. ἔχουσα] ἔχουσα K. || — 35. περὶ τὰ C.
 || — 36. γῆν, μίαν οὖσαν καίπερ καὶ συνεχῇ C; φύσει
 om. I. || — 38. ἐκ τοῦ a; περιπεφρ. K. || — 41. τρία
 om. CDL; τῆς γῆς τμήματα CDKLUY, τμήματα τῆς
 γῆς cett. || — 42. πρώτην μὲν U, πρώτα μὲν FEFL

πην Ἀσίην τε. » Ἰστέον δὲ ὅτι προτάττει τῶν ἄλλων τὴν Λιβύην καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἔξῃς, οὐ κατὰ τινα περιηγητικὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ ὅσα Λίβυς φιλῶν τὰ οικεῖα, καὶ οὕτω τὸ ἑαυτοῦ ἔθνος τῶν λοιπῶν προτιθέμενος. Ὁ τοίνυν Ἀμασεύς γεωγράφος οὕτω προσπαθεῖς ἔχων ἄλλως μεταχειρίσαστο τὴν περιήγησιν, καὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀρξάμενος εἰς τὴν Λιβύην καταλήξεν.

11. Ὅτι πέρατα Λιβύης ἰσπέριον μὲν τὰ Γάδειρα, περὶ ὧν ἐν οικεῖα τόπων βηθήσεται, ἔφον δὲ τὸ Κανωβιδίων στόμα τοῦ Νεῖλου, περὶ οὗ μικρὸν ἔσον εἰρήσεται.

Ὅτι μετὰ Φρόντιδος θάνατον (κυβερνήτης δὲ ἀριστος Μενελάου ὁ Φρόντις, υἱὸς Ὀνήτορος) ἐξωσθέντες ἀνίμω βορρᾷ οἱ περὶ τὸν Μενελάου προσίσχουσι 15 τῇ Ῥόδῳ ὑπὸ κυβερνήτῃ ὄντις τῷ Ἀμυκλαίῳ Κανώβῳ. Τῶν δὲ Ῥοδίων τῆς Ἑλένης καταδραμόντων, περιτῆλα γὰρ αὐτοὺς μνήμη ὧν ἐν τῇ Τροίᾳ κακῶν ἔκαθον δι' αὐτὴν, φεύγουσι μὲν ἐκ τῆς Ῥόδου οἱ ἀμφὶ τὸν Μενελάου, κατὰγονται δὲ εἰς Φοινίκην, ὅθεν 20 εἰς Αἴγυπτον. Οὐ δὴ ἀκιστάμενοι τὰ σιὰφῃ καμόντα τῇ δυσχεραίᾳ τοῦ πλοῦ διέτριβον χρόνον τινα, ἐν ᾧ Κανώβος ἀποθνήσκει· ἐν θάψας ἐντίμως ὁ Μενελάος συνοικεῖται πόλιν ἐπὶ τῷ μνήματι, τοὺς ἀχρησιότατους τοῦ στόλου ἀπεῖς μένειν ἐκεῖ, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτῷ 25 Κανώβον ὀνομάζει· ἔνθα που καὶ νῆσος τὸ Ἑλένιον, τῇ Ἑλένῃ παρώνυμον. Φασὶ δὲ τὴν Κανώβον ταύτην Ἀλεξανδραίας ἀπέχειν στάδια ἑκατὸν καὶ εἰκοσι περὶ ὁδούσιν. Ἐκ δὲ τοῦ Κανώβου ἐκείνου τοῦ κυβερνήτου καὶ ἀστῆρ ἐκεῖ που φαινόμενος Κανώβος 30 ἐπωνόμασται, ἀφανῆς μὲν τοῖς ἐν τῷ Ἑλλαδικῷ κλίματι, ἀπὸ δὲ Ῥόδου ἀρχόμενος φαίνεται, ὅς ἐν τῷ μασουραεῖν τρίτον λέγεται ζωδίου μέρος ἀπέχειν. Ὅ δὲ τὰ Ἑθνικὰ γράφας φησὶν, ὅτι ἔδει μὲν Κανωπον γράφειν τὴν πόλιν διὰ τοῦ π, γράφεται δὲ ὁμοως 35 διὰ τοῦ β. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κανώβου ἀνδρὸς ἢ τῆς Κανώβου πόλεως καὶ τὸ στόμα Νεῖλου, ὡς εἰκός, Κανωβιδίων ἐπωνόμασται, ὅπου, κατὰ τὸν Διονύσιον, ὁ βορειότατός ἐστι τῆς Αἰγύπτου μυχός, ὡς πρὸς τῇ ἐκεῖ θαλάσῃ περατομένων τῶν τῆς Αἰγύπτου βο- 40 ραίων μερῶν. Τοῦτο δὲ τινες τὸ Κανωβιδίων στόμα τοῦ Νεῖλου καὶ Ἡρακλείου καλεῖσθαι φασὶ, λέγοντες ὅτι Ἡρακλῆς φέρων ἐξ ἐπιταγῆς Εὐρυσθέως τὰ χρύσεια μῆλα, καὶ ὄθλων Λιβύην πᾶσαν ἐξιστορήσεται, ἦλθε καὶ εἰς τὰ τοῦ Νεῖλου στόματα,

• *Et primum Libyam, deinde Europen Asiamque.* • Sciendum autem est, eum et nunc et postea Libyam ante ceteras ponere, non necessitate quadam geographicae descriptionis, sed quia, tanquam Afer, patriam suam amat, itaque gentem suam reliquis omnibus gentibus antepōnit. At vero geographus ille Amasensis, quippe qui non ita erga patriam suam afficiatur, descriptionem orbis terrarum aliter pertractat, initioque ducto ab Europa, in Africam desinit.

11. Terminus Africae occidentalis sunt ad Gades, de quibus infra in suo loco; orientalis vero ostium Nili Canobicum, de quo pauca haec nobis dicenda.

Mortuo Phrontide, Onetoris filio, qui praestantissimus Menelai gubernator fuerat, Menelai classis, aquilone vento acta, ad Rhodum appulit, gubernatore subrogato Canobo Amyclaeo. Rhodii autem quum in Helenam incursionem fecissent (venerat enim iis in mentem malorum, quae propter eam apud Trojam perpassi fuissent), fugit ex Rhodo Menelaus, atque in Phoenicem navigavit, inde in Aegyptum pervenit: ibi, navibus refectis, quae navigationis difficultate jamjam fatiscabant, aliquantulum temporis commoratus est, et interea Canobus obiit; quo honorifice sepulto, Menelaus ad monumentum ejus urbem condidit, totiusque classis turbam inutilem ibi ad habitandum reliquit, urbemque ipsam de gubernatoris nomine Canobum nuncupavit. Ibidem alicubi etiam Helenium est insula, ab Helena denominata. Aiunt autem (V. Strabo p. 800 Cas., p. 680, 34 Did.), urbem hanc Canobum, pedestri quidem itinere, ab Alexandria urbe distare stadia centum et viginti. A gubernatore autem illo Canobo etiam stella, quae ibi fere apparet, Canobus est denominata, minime iis conspicua, qui in climate Graeciae habitant, sed quae a Rhodo apparere incipit, et quae quum caelum medium tenet, tertia signi unius parte distare dicitur ab horizonte. Verum Ethnicorum scriptor (Steph. v. Κάνωπος) ait Canopum urbem per *p* scribendum esse, scribi tamen per *b* litteram. Ab hoc igitur Canobo gubernatore, vel a Canobo urbe, etiam Nili ostium, ut consentaneum est, Canobicum cognominatur, ubi, Dionysio teste, borealis maxime est recessus Aegypti, quum partes Aegypti septentrionales ad mare quod ibi est terminentur. Hoc autem Canobicum ostium Nili quidam etiam vocatum aiunt Herculeum: qui iidem narrant, Herculem, quum ex Eurysthei regis mandato mala aurea ferret, totamque Africam vellet invisere, etiam ad ostia Nili venisse, indeque ab

Ndy, πρῶτον μὲν cett. || — 1. Ἰστέον δὲ om. a. || — 3. ἀλλὰ καὶ ὅσα CDLU; τὸ αὐτοῦ CDL. || — 4. τῶν λοιπῶν om. L. || — 7. τὴν om. CDL. || — 9. τόπων, quod habent CKLYclmy et codd. Politi, om. cett. || — 12. Φρόντιδος θάνατον C. || — 13. ὁ ante Φρ. om. C. || 13. τῇ Ῥόδῳ etc] Haec alius nemo prodidit. Confer quae de Helena in Rhodo insula necata narrat Pausanias 3, 19, 10; Μενελάων U. Deinde ὄντις om. ad. || — 25. νῆσος τὸ Ἑλένιον | Insulam eius nominis

ex uno Eustathio novimus. Cf. Steph. Byz.: Ἑλένιος, τόπος πρὸς τῷ Κανώβῳ· Ἐκαταῖος περιηγήσει Λιβύης. || — 27. εἰκοσι om. L, qui ante περὶ addit τοῖς articulum. Distantiam Eustathius et Strabone (p. 801, Cas.; 680. 34 ed. Didot) vel e Stephano (v. Κάνωπος) Strabonem laudante sumserit. || — 33. μὲν om. CDKLY. Ex hoc loco Stephani (v. Κάνωπος) verba in codd. lacera resarcivit Berkelius. Κάνωπος Y. || — 36. τὸ om. CDKLY. || — 38. ὡς om. C. || — 42.

καὶ δὲ καλεῖται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῶν στομάτων Ἡράκλειον, τὸ Κανωδικόν. Ἡλευθέρωσε δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἀπάσης βίας, διαβάς δὲ καὶ εἰς Ἀμμωνος ἕθουσε μεγαλοπρεπῶς. Καὶ οὕτω μὲν τινες· ὁ δὲ Γεωγράφος διιστά, τὸ μὲν Ἡράκλειον στόμα ἱστορῶν καὶ Ἡρακλέους ἔχειν ἱερὸν, τὸ δὲ Κανωδικὸν ἀρχὴν εἶναι λέγων τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Δέλτα. Ἐμφαίνει δὲ ἐκαίνος καὶ τρυφᾶν τοὺς Κανωδίτας, ἐν οἷς λέγει τὸν Κανωδισμόν καὶ τὴν ἐκεῖ λαμυρίαν. Ἔστι δὲ, ὡς ἱστοροῦσι τινες, καὶ νῆσός τις Κάνωθος. Περὶ δὲ τοῦ κυβερνήτου Κανώδου καὶ τοιοῦτος φέρεται λόγος, ὅτι κοιμώμενος ὁ Κάνωθος κατὰ τὸν αἰγιαλὸν περιπέπτωκεν αἰμορροῖδι· θραύς δὲ εἶδος ἡ αἰμορροῖς, οὐκ ἔχουσα ἰθυτανῆ τὴν τὸν ὀλκὸν συνέχουσαν ὁσώδη ἀκανθαν· ἥτις αἰμορροῖς τῇ ἐπιπτώσει, φασί, τοῦ Κανώδου θλιθεῖσα τὸν αὐχένα δάκνει ἐκεῖνον. Ὡς δὲ ἦν τοῦ λοιποῦ ἀφυκτα τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἔθνησκεν ἐκ τοῦ δήγματος, ἡ Ἐλένη περιπαθῶς σχοῦσα καὶ τὸ θηρίον τὴν αἰμορροῖδα συσχοῦσα ἔθλασε τὴν αὐτῆς ἀκανθαν, ἰθυτανῶς ἔχουσαν ἔτι τότε, καὶ ἐξέβαλε τοὺς περὶ τὴν βράχιν σπονδύλους, ἀμυνομένη οὕτω τὸ θηρίον· καὶ τὸ ἐνταῦθεν κεκλασμένοι τὰς βράχεις αἱ αἰμορροῖδες εἰσὶ. Καὶ οὕτω μὲν ὁ μῦθος αἰτιολογεῖ τὸ περὶ τὴν αἰμορροῖδα φυσικὸν σύμπτωμα. Ὁ δὲ λόγος πέσει ἂν ποτε καὶ εἰς ἀνθρώπου σκῶμμα, ἐάν τις θραυῶδης ὡς τὴν κακίαν ἔχη τι καὶ περὶ τὰ κατὰ τὴν βράχιν κακόν.

13. Ὅτι τὴν Κανώθον πόλιν περιφράζων οὕτω φησί· «τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίῳ Κανώδου», τουτέστιν αὐτῇ ἡ πόλις ἡ Κανώθος. Οὕτω καὶ κατωτέρω θέλων εἰπεῖν ἐν μιᾷ λέξει ὡκεανός, φησι περιφραστῶς «ἀκαμάτου βόος ὡκεανοῖο», ἤγουν αὐτὸς ὁ ὡκεανός. Τέμενος δὲ Κανώδου οἶονε ἱερὸν ἢ τόπος τῷ Κανώθῳ ἰδιότητος.

14. Ὅτι Ἀσίας καὶ Εὐρώπης νότιον μὲν μεσόριον ὁ Ἑλλησποντος, νοτιώτατον δὲ ὁ Νεῖλος. Πρὸς βορ-

eo unum ostiorum, Canobicum nimirum, Herculeum vocari, eundemque etiam Ægyptios ab omni vi in libertatem asservisse, quumque ad Ammonis penetrasset, rem ibi sacram magnifice fecisse. Atque ita quidem nonnulli; verum Geographus (*Strabo* p. 801 *Cas.*, p. 680, 50 *Did.*) dissentit, quum ostium quidem Herculeum habere memoret templum Herculis; at vero Canobicum initium esse dicat partis ejus Ægypti quæ Delta est nominata. Atque ille etiam ostendit Canobitas genio atque deliciis indulgere, quo quidem loci (p. 800) Canobismum dicit, et, quæ ibi est, protervitatem. Est etiam, ut nonnulli tradunt, insula Canobus. Ceterum de gubernatore Canobo etiam hæc feruntur: reclinantem sese in littore ad capiendum somnum Canobum in hæmorrhoidem incidisse. Serpentis genus est hæmorrhoidis, cui nequaquam in rectum ossea spina protenta est, qua corpus continetur. Hanc igitur hæmorrhoidem narrant Canobi recubitu attritam illum in cervice momordisse. Quum vero posthac evadere homo non posset, jamque ex morsu ille moreretur, Helenam valde commiseratam, compresso serpente illo hæmorrhoidem, spinam ejus, tunc adhuc rectam, perfregisse, spinæque vertebrae eiecisse, itaque serpentem ultimam fuisse; ideoque ab eo tempore hæmorrhoides dorsi spinas fractas habere. Atque ita quidem fabula ratione reddita explicat quod ipsa fert natura hæmorrhoidis. Verum id sermoris etiam ad hominem irridendum accommodari possit, si quis viperina vir malitia spina etiam dorsi male afficiatur.

13. Canobum urbem per periphrasin indicans dicit: «*fanum percelebre Canopi Amyclæi*,» hoc est, urbs ipsa Canopus. Sic etiam infra, quum dicere velit quod uno verbo dicitur *Oceanus*, per periphrasin dicit «*indefessi fluxus Oceani*,» ipse nimirum Oceanus. Fanum autem Canopi dicitur templum aut locus Canopo dedicatum.

14. Europæ et Asiæ terminus australis Hellespontus, maxime vero australis est Nilus. Ad septentriones

φέρων post v. Εὐρυσθέως ponit L; ἰθίλων CDL. || — 1. καλεῖται καὶ ἀπ' CL. || — 5. διιστά] Minime. Verba Strabonis p. 801 haud recte Eustathius intellexit: Μετὰ δὲ τὸν Κανώθον ἔστι τὸ Ἡράκλειον Ἡρακλέους ἔχον ἱερὸν· εἶτα τὸ Κανωδικὸν στόμα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Δέλτα, in quibus Ἡράκλειον non ostii, sed oppiduli nomen est, quod apud Stephanum Ἡρακλεοῦπολις vocatur. Ostium vero Canobicum idem esse cum Herculeo Strabo quoque censet p. 85 ed. *Cas.* (p. 71, 9 *Did.*): τὸ Ἰσχατον στόμα τὸ καλούμενον Κανωδικὸν τε καὶ Ἡρακλεωτικόν. Cf. idem p. 788 (p. 670, 40 *Did.*) || — 6. Ἡρακλέους UY. || — 11. τοιοῦτός τις φέρεται L. Cf. Nicander Ther. 308, ubi ad verba τῶν δ' Ἐλένη μίσον ὀλκὸν ἀνέθλασεν scholiasta inter alia notat hæc: Ἰστίον δ' ὅτι ἀπὸ Τροίας ἀναστρέφων ὁ Μενέλαος σὺν τῇ Ἐλένῃ ἐπλανήθη καὶ ἦλθεν εἰς Αἰγύπτον. Ὁ γοῦν κυβερνήτης αὐτοῦ Κανώθος ἐξελλθὼν κοιμηθῆναι ἐν τῷ αἰγιαλῷ ἄκων ἐπιπέπτωκεν αἰμορροῖδι, ἥτις θλιθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ

τὸν αὐχένα καὶ ὀδονθεῖσα ἐξελλθοῦσα ἔδακεν αὐτόν. Θνήσκοντα οὖν ὑπ' αὐτῆς τὸν κυβερνήτην θεωρήσασα ἡ Ἐλένη καὶ ὀργισθεῖσα τῇ αἰμορροῖδι, ἔθλασε τὴν ἀκανθὰν αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλε τοὺς τῆς βράχεις αὐτῆς σπονδύλους, καὶ ἔκτοτε αἱ αἰμορροῖδες καὶ οἱ σκολιοὶ καὶ οἱ πλάγιοι κατὰ τὴν πορείαν κεράσται κεκλασμένοι εἰσὶ τὰς βράχεις. Eadem brevius narrat *Ælianus* H. An. 15, 13. Alia de hæmorrhoidem serpente vide ap. *Plin.* 20, 20, 81, *Solin.* c. 27 et *Salmasium* in *Exerc. Plin.* p. 243. Quod Canobum insulam attinet, Eustathius sua hauserit e *Stephano Byz.* s. v., cum quo cf. *Scylax* p. 81, *Mela* 2, 7, 6, *Plinius* 5, 34, § 128, *Solin.* 31, *Prolegg.* ad *Geogr. min.* tom. 1, p. XLVI sq. || — 14. ἰθυτανῆ om. L; τὸν om. ad. || — 16. θλιθεῖσα τὸν αὐχ. om. L; ἐξδάκνει C. || — 18. ἔχουσα KL. || — 19. σχοῦσα L, οὐ σχοῦσα CG; αὐτῆς τῆς θαλάσσης ἀκανθὰν C. || — 26. ἔχη h. et emend. Y, ἔχει cett.; τι et τὴν om. C. || — 34. ἰδιότητος M, ἰδιότητος K, ἰδιώτατος F. || — 35. Εὐρώ-

ρῆν δὲ τὴν Εὐρώπην ὀρίζει τῆς Ἀσίας ὁ Τάναϊς, ὃς
 εἰσιστόμενος διὰ τῆς τῶν Σαυροματῶν καὶ Σκυθῶν
 γῆς εἰς τὴν Μαιώτιν λίμνην κατασύρεται. Ἰστίον
 δὲ ἔστι οὐχ ἀπλῶς τὰ πρὸς βορρῆν τοῦ Ταναΐδος τῆ
 5 Εὐρώπῃ προσνέμαται, ἀλλὰ μόνον ἕσα πρὸς δύσιν ἀπ'
 αὐτοῦ ἀφορίζονται· τὰ δὲ γὰρ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Ταναΐ-
 δος τῆ Ἀσίας προσλογίζονται. Φησὶ γοῦν αὐτὸς
 προῶν ὅτι ὁ Τάναϊς ἀποτείνεται εἰς δύσιν Εὐρώπην,
 εἰς δ' ἀνατολὴν Ἀσίαν γαῖαν. Οὐ μὴν λέγει ὅτι ἀπο-
 10 τίμνεται εἰς βορρῆν μὲν τὴν Εὐρώπην, εἰς δὲ νότον
 τὴν Ἀσίαν· ἔστιν καὶ αὐτὸς τοὺς Μαιώτας καὶ τοὺς
 Σαυρομάτας Ἀσιανούς ἱστορεῖ, διότι οὐ πρὸς δύσιν
 αὐτοὺς ἀφορίζει ὁ Τάναϊς. Ἔτι δὲ, ὡς ἐνταῦθα λέ-
 γει, ὁ Τάναϊς εἰς Σκυθίαν σύρεται βορείαν ὄσαν· καὶ
 15 ἀλλοῦ δὲ φησὶ· « Σκυθικοῖς ἐπιτρέχει πεδίοις. »
 Οἱ δὲ Σκυθαὶ Ἀσιανοὶ εἰσι κατὰ τὸν Διονύσιον· οὐκ
 ἀπλῶς Εὐρωπαϊκά πάντα τὰ βόρεια τοῦ Ταναΐδος,
 ἀλλ' ἕσα πρὸς δύσιν ἀπ' αὐτοῦ ὀρίζονται.

Ἰστίον δὲ ἔστι ὁ ποταμὸς οὗτος διὰ τὸ τεταμένως
 20 ῥεῖν Τάναϊς Ἑλληνιστὶ καλούμενος, Σιλίς, ὡς φασι
 τινες, παρὰ τοῖς παροικοῦσι βαρβάρους ὠνόμασται.
 Ὅτι δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ἐν βαρβάρους ῥέοντες ὁμοῦ
 ἐξελληνίζονται τῇ κλήσει δῆλον. Τοιοῦτος γὰρ καὶ
 ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Θερμῶδων καὶ ὁ Ἀράξης καὶ ἄλλοι
 25 πολλοί· καὶ ὁ Ἡριδανὸς δὲ ὅσον βαρβάρων ὄνομα, κατὰ
 τὸν Ἡρόδοτον, ἀλλὰ Ἑλληνικόν, ποιηθὲν, φησὶν,
 ὑπὸ τινος ποιητοῦ. Τοῦ δὲ Ταναΐδος ἄλλοι μὲν φασι
 μὴ γνωρίζεσθαι τὰς πηγὰς, Ἡρόδοτος δὲ ἐκ λίμνης
 30 μεγάλης αὐτὸν λέγει εἰς λίμνην ἐπὶ μετὰ τὴν Μαιώ-
 τιν εἰσβάλλειν, λέγων καὶ ὅτι ἡ Μαιώτις οὐ πολλὰ
 ἐλάττων τοῦ Πόντου ἐστὶ, λεγομένη, φησὶ, καὶ μήτηρ
 τοῦ Πόντου. Κακείνῳ δὲ εἰδέναι χρὴ, ὅτι Ἀρριανὸς
 καὶ ἄλλοι Ταναῖν ἱστορεῖ Σκυθικόν, ὃν Ἀλέξανδρος
 ἐπικινδύνως διεπέρασεν.

16. Ὅτι τὸ « σύρεται ὁ Τάναϊς εἰς Σκυθίαν καὶ
 εἰς Μαιώτιδα λίμνην », καὶ τὸ « σφύριμανος Λιβύη-
 θαν » καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς ἐπὶ ὄψεων εἰρηται τροπικῶς,
 ὅσα τῶν ποταμῶν ὄψεως ὡς εἰσιστομένων. Τοιοῦ-
 40 τον δὲ καὶ τὸ « πόντος ὄλκον εἰσιστων »· κυρίως γὰρ
 ὄλκον τὸ σῶμα τοῦ ὄφρατος.

19. Ὅτι ὁ Διονύσιος μὲν τὰς τρεῖς ἡπείρους, τὴν
 Λιβύην, τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν, τὰ μέγιστα
 τῆς οἰκουμένης τμήματα, ἕδασιν ἀλλήλων νοσοφίζει,
 ταυτίσκει χωρίζει καὶ διαίρει, καὶ τοὺς αὐτῶν ὄρους ἐξ
 15 ὑδάτων μεσολαβούντων γνωρίζει, διὰ τὸ ση-

Europam ab Asia disternit Tanais, qui per Sauro-
 matarum Scytharumque regionem pervolutus, in
 Maeotin paludem delabitur. Sciendum autem est,
 non quaecumque generatim Tanaidi sunt ad septen-
 triones, ea Europae attribui, sed tantum quae ad
 occasum eo separantur, quae vero Tanaidi sunt ad
 orientem, ea Asiae accenseri. Ergo ipse infra (vs.
 661) ait Tanain secernere solis in occasum Euro-
 pam, in ortum vero Asida terram, non autem dicit,
 Tanain secernere Europam ad septentriones, Asiam
 vero ad meridiem. Unde et ipsos Maeotas et Sauro-
 matas Asianos esse commemorat, quia non ad occi-
 dentem Tanais eos disternit. Praeterea vero hoc
 loci ait Tanain in Scythiam delabi, regionem borea-
 lem, et alibi quoque dicit: *Scythicos incurSAT cam-
 pos*: atqui Scythae, Dionysii sententia, sunt Asiatici;
 non igitur generatim quae Tanaidi ad septentriones
 sunt, ea sunt omnia Europaea, sed quae in occasum ab
 eo terminantur.

Sciendum autem est, hunc fluvium, quem Graeci
 sua lingua Tanain vocant, quia τεταμένως, incitato cursu,
 fluit, apud accolentes barbaros, ut nonnulli aiunt, Silin
 nominatum fuisse. Constat porro alia quoque esse
 apud barbaros flumina, quae ad graeci sermonis consue-
 tudinem aptentur. Talis namque Nilus et Thermodon
 et Araxes et alii multi; quin et Eridanus non bar-
 barum nomen est, ex Herodoti (3, 115) sententia,
 sed graecum, a poeta quodam, ut ait, fictum. Ta-
 naidis vero etsi alii ignotos esse fontes velint, tamen
 Herodotus (4, 100) ex palude eum magna in paludem
 adhuc majorem, Maeotin nimirum, influere affirmat.
 Idem (4, 86) etiam scribit Maeotin non multo mi-
 norem esse Ponto, quae Ponti etiam mater, ut ait,
 vocitetur. Sed et illud scire oportet, Arrianum (*Exp.*
 3, 28 *sqq.*) alium quoque Tanain Scythiae fluvium
 commemorare, quem Alexander periculose trans-
 misit.

16. Illud: *Trahitur Tannis in Scythiam atque in
 Maeotin paludem*, itemque illud: *Tractus e Libya*,
 aliaque hujus generis dicta sunt tanquam de serpentibus,
 per metaphoram, quippe quod flumina serpentum
 quodammodo instar volvuntur. Tale quoque
 illud: *Pontus tractum volvens*. Proprie enim *tra-*
ctus (ὄλκον) est corpus serpentis.

19. Dionysius quidem tres continentes, Africam,
 Europam atque Asiam, maximas partes orbis terra-
 rum, aquis inter sese νοσοφίζει, hoc est, separat atque
 dividit, earumque partium terminos, propterea quod
 sunt illi quidem notabiliores atque distinctiores, ex

πης καὶ Ἀσίας *EFN*. Μοχ νεωτέρων *I*. || — 3. κατέγεται
L. || — 5. προσδίδεται *m*. || — 34. πρ. τὴν ὄσον *C*; ὑπ'
I. || — 6. ἐμφορίζονται *C*. || — 7. φησὶ γοῦν *DEFKLY*,
 φησὶν ὄν *vulgo*. || — 9. ἐξ δ' ἀνατολῆς *EFKLY*. Deinde
 ἔστι *om. CL*. || — 13. ὁ ante Τάναϊς addidi ex *CEFKYA*.
 || — 15. δὲ *om. C*. || — 18. ὑπ' αὐτοῦ *CDEFKUYI*. || —
 19. τεταμένως] Cf. *Mela* 1, 19, 18. || — 20. Σιλίς] *V*.
Stephan. Byz. v. Τάναϊς. || — 20. ἐλληνίζονται *I*; δῆλον

omisit *L*; γὰρ] δὲ *d*; καὶ *om. CKLY*. || — 27. ἀπό
 τινος *EFa*. || — 30. καὶ ἔστι *DKLY*; καὶ *om. C*, ἔστι καὶ
 cett.; οὐδὲν ἐλάττων *L*. || — 35. ἔστι *om. EF*; ἐξ *Cy*,
 εἰς cett.; Σκυθίαν *codd*. || — 36. ἐξ *CEy*, εἰς cett. || —
 38. ὄψεως *MNI*, ὄψεως *C*, ὄψεως *EF*; περιουσι-
 σμένων *KMI*, misso *πικ*. || — 41. ὁ *om. MU*; ἔστι
 ὁ *om. N*; ἔστι ὁ Διον. *om. CF* || — 42. καὶ τὴν Ἑδρ. *C*;
 καὶ ante τὴν Ἀσ. *om. KLM*. || — 45. ποιῶν γνωρίζει *C*.

μειωδέστερόν τε καὶ εὐκρινέστερον. Ἄλλοι δὲ, οἷς οὐκ ἀρέσκεισθαι αὐτὸς φαίνεται, διὰ τὸ δυσόριστον καὶ οὐκ εὐκρινές, τὰς τοιαύτας τρεῖς μεγίστας ἡπείρους ἀπ' ἀλλήλων ἡπείρους ἑτέρας σμικροτέρας διαχωρίζουσι, λέγοντες Ἀσίας μὲν καὶ Εὐρώπης θρον εἶναι τὸν μέγιστον καὶ πλατύτατον ἰσθμὸν τὸν μεταξὺ Κασπίας καὶ Εὐξείνου, περὶ δὲ ἰσθμὸν σὺν πολλοῖς ἄλλοις τόποις καὶ ὁ θρυλούμενός ἐστι τοῦ Προμηθεῖος Καύκασος καὶ ἡ ἐφ' αὐτῆ τῶν Ἰσθμῶν, ἡ μεταξὺ Κόλχων καὶ Ἀλβανίας. Ἄλλον δὲ καὶ αὐθις ἰσθμὸν μέγαν τὸν μεταξὺ Ἀραβίου κόλπου καὶ Αἰγύπτου θρον εἶναι φασὶ Λιβύης καὶ Ἀσίας. Καὶ δὴ ὅπως ἰσθμοῦ λεγομένου συνήθως καὶ κοινότερον τοῦ μεταξὺ δύο θαλάσσων στενοῦ τόπου, αὐτὸς τῇ λέξει παραχρησάμενος ἰσθμοῦς ἐνταῦθα ἐτόλμησεν εἰπεῖν τὰς οὕτω πλατυτάτας καὶ πολυτανεῖς ἡπείρους, ὡς δηλοῖ τὸ « ἰσθμὸς τέταται τις », καὶ τὸ « μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἔρπει ». Καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ἡπείρου πλατὺν ἰσθμὸν λέγει τὸν μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου, οὗ ἐντὸς « ἀσπετά, » φησὶ, « φύλα τιταίνεται. » Ἐν τούτοις δὲ ἐκθεραπεύει τὴν τόλμαν, καὶ δοκᾷ ἀνομολογεῖσθαι διὰ τοῦ τέταται, καὶ διὰ τοῦ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος καὶ πλατὺς, ὡς οἶδε μὲν τὸν κυρίως ἰσθμὸν, τίθησι δὲ ὁμοῦ γενικώτερον τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ πάσης ἡπείρου ἀπλῶς, ἣν μέσην ἀπειληφεν ἡ ἐκατέρωθεν θάλασσα.

27. Ὅτι ἀκάματον τὸ τοῦ ὠκεανοῦ σθένος λέγει διὰ τὸ τοῦ στοιχείου ἀνέκλειπτον. Οὕτω δὲ καὶ πῦρ ἀκάματον τὸ εἰ ἐνεργοῦν καὶ ἀσβεστον λέγεται.

28. Ὅτι ὥσπερ ἡ γῆ μία οὖσα εἰς τριστὰς ἡπείρους μερίζεται, οὕτω καὶ ὁ ὠκεανὸς εἰς ὧν πολλὰς ἐπωνυμίας ἤρμυσται· κύκλω γὰρ περιειληφώς τὴν γῆν τετραχῶς τέμνεται ὁλοσχερῶς κατὰ τὰ τέσσαρα κέντρα τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ μὲν πρὸς ζέφυρον ὠκεανὸς Ἀτλας ἐσπερίος λέγεται, ἦγουν ἐσπερίον πέλαγος καὶ Ἀτλαντικόν· ὁ δὲ πρὸς βορρῆν πεπηγὸς λέγεται πόντος καὶ Κρόνιος καὶ νεκρὸς, ὡς μετ' ὀλίγα βηθήσεται· ὁ δὲ τῆς ἀνατολῆς ἡφῶς καλεῖται καὶ Ἰνδικὸς, ὁ δὲ πρὸς νότον Ἐρυθραῖός τε ὀνομάζεται καὶ Αἰθιοπίος. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν οἷς μέρος τι λέγει τοῦ ὠκεανοῦ, πόντον Κρόνιον καὶ αὐθις Ἰνδικὸν κῦμα θαλάσσης, καὶ ἐν τῷ « οἱ εἰσιν ἀπὸ νοτίας ἑλός », καὶ « σκιδνάμενος ἐκ Κρονίας ἑλός », οὗ ποταμὸν νοεῖ τὸν ὠκεανὸν κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ποιητῶν· τὸ γὰρ πόντος καὶ τὸ

aquis intercipientibus notos ac manifestos facit. Verum alii, quibus ipse non adstipulatur, quia non satis ii exacte neque distincte terminos designaverint, tres istas continentes maximas minoribus aliis continentibus discriminant, Asiae atque Europae terminum esse dicentes maximum et latissimum isthmum qui est inter Caspium et Euxinum : quo in isthmo, cum multis aliis locis est etiam percelebratus ille Caucasus Promethei, et orientalis Iberorum regio, sita inter Colchos et Albaniam. Ac ii rursus alium isthmum magnum, qui est inter Arabicum sinum et Aegyptum, terminum esse aiunt Libyae atque Asiae. Isthmus autem quum ex consuetudine atque ex communiore usu vocetur angustus inter maria duo locus, vide, ut hanc ipse vocem abusive adhibuerit, qui continentes adeo latas tamque ample patentes atque extentas hoc loco isthmus vocare ausus fuerit, ut palam facit illud : *Isthmus quidam protentus est*, et illud : *longus et immensus in meridiem repit*. Quin et infra (139) *latum isthmum continentis* eum dicit, qui est inter Pontum Euxinum et sinum Issicum, intra quem *innumeræ*, inquit, *gentes protenduntur*. Hic tamen audaciae huic medetur, illisque verbis, *extentus est et longus atque immensus et latus*, videtur palam confiteri sese quidem bene novisse, quis proprie isthmus vocetur, sed tamen generalius vocem sese hanc usurpare de omni simpliciter continente, quam mare utriusque mediam intercipit.

27. *Infatigabile robur* vocat oceani, quia elementum illud nunquam deficit. Et sic etiam ignis dicitur *infatigabilis*, qui semper agit et nunquam exstinguitur.

28. Ut terra, quum una sit, tamen in tres continentes dividitur, sic etiam oceanus, quum unus sit, tamen multis est cognomentis instructus. Terram enim quum in orbem circumplectatur, pro quatuor mundi eardibus quadrifariam et ipse dividitur. Et oceanus quidem qui ad zephyrum est, Atlas dicitur Hesperius, mare nimirum Hesperium atque Atlanticum; qui vero est ad boream, mare dicitur congelatum et Cronium sive Saturnium et mortuum, ut etiam paulo post dicitur; porro qui ad orientem oceanus, is vocatur Eous atque Indicus; oceanus denique ad austrum patens et Erythraeus nominatur et Aethiopicus. Observandum autem est, ubi partem quandam oceani dicit *pontum Cronium* et rursus *Indicum fluctum maris*, itemque ubi ait, *qui sunt a salo australi, et sparsus a mari Cronio*, eum oceanum non flumen intelligere, ut plerique poetarum sunt opinati; verba namque illa *pontus et fluctus*

2. οὐκ CDL, οὐδὲ EFN editt., οὐκ ἀρέσκεισθαι MU. || — 4. ἐπ' ἀλλ. EFA; ἑτέρας ἡπείρους KMU. μικροτ. EPKLMNY. || — 8. θρυλλομ. codd. || — 10. δὲ καὶ αὐθις l. μέγαν τοῦ μ. C. || — 11. Ἀραβίου l, Ἀραβικοῦ vel Ἀραβικοῦ cett. || — 15. ἐτόλμησεν ἐνταῦθα C. || — 18. ἰσθμὸν om. C. || — 22. μακρὰν DL. || — 23. μὲν om. L. || — 24. γενικώτερον l et margo M; γενικώτερον τὴν θάλασσαν. Τὸ τοῦ ὠκεανοῦ σθένος etc. F. καὶ ἐπὶ] οὐκ ἐπὶ KM. || — 25. μέσην] μεγίστην m et margo M; ἡ

om. EMa. || — 27. Ὅτι ἀκάματον om. N; τοῦ om. C. || — 28. τοῦ om. a; ἀνέκλειπτον FNU; ἀκάματον F; ἀλ CNVd, om. cett.; ἐνεργὸν Mm, ἐναργεῖον Bernh. || — 31. καὶ om. L; ὁ ante ἀκ. additum ex CLY. || — 33. ὁλοσχ. om. L; τὰ om. CUFMd. || — 37. ὡς καὶ μετ' CDLY. || — 38. ἀνατολικῆς KUI. || — 39. ἐρυθρὸς l; γε L; Αἰθιοπίος CL. || — 40. τι post v. ὠκεανοῦ habent CL; τοῦ om. MU. || — 41. κῦμα] ὄμμα L. || — 43. ἐκ] καὶ L. Verba καὶ σκιδν... ἑλός om. Y. Mox καὶ τὸ ἀλς om.

κῦμα θαλάσσης καὶ τὸ ἄλς οὐδὲν προσήκουσι ποταμοῖς. Ἀκόλουθα οὖν ὁ Διονύσιος νοεῖ τοῖς σοφοῖς, ὃ ἐξω θαλάσσαν καλοῦσι τὸν ὠκεανόν.

20. Ὅτι ἐν οἷς παρὰ τῷ Διονυσίῳ ζέφυρος καλεῖται ὁ Λοκρός, καὶ αὐτὸς Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι, ἀντίθεσις γίνεται κλήσεων, τοῦ μὲν ἔθνικῷ ὀνόματι διαβαίνοντες πρὸς τὸν ζέφυρον ἄνεμον, τοῦ δὲ ζεφύρου αὖ πάλιν ἐπιτιθεμένου τῷ τῶν Λοκρῶν ἔθνει. Λοκρὸς μὲν γὰρ διὰ τοῦς Λοκροὺς καλεῖται ὁ ζέφυρος, ὃ ἔστι Λοκρικὸς· 10 καθάπερ καὶ Ἰσμαρικὸς ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ βορρᾶς, ἀπὸ Ἰσμάρου πόλεως Θρακικῆς, ἐνθα μάλιστα βορρᾶς καταρρήγνυται. Λοκροὶ δ' αὐτὸς Ἐπιζεφύριοι λέγονται, ὡς πρὸς ἀνέμῳ ζεφύρῳ καίμενοι, ὅς πνέει δι' αὐτῶν. Ὅτι δὲ καὶ ἄλλω λόγῳ Ἐπιζεφυρίους καλοῦσιν τινες 25 τοῦς τοιοῦτους Λοκροὺς, ἐν δέοντι τόπῳ ῥηθήσεται.

31. Ὅτι ἔθνος Σκυθικὸν οἱ Ἀριμασποὶ, καὶ τούτους ὄντας μὲν ἀριμανίας ἢ ἀριμανίους λέγει, Αἰσχύλος δὲ μὲν ὠπὰ στρατῶν ὀνομάζει, διότι τοξικώτατοι ὄντας ἐπιμύουσι τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν, διὰ τὸ πρὸς 30 τὴν βολὴν εὐστοχόν. Καὶ τάχα διὰ τὴν ἄγαν ἐκ παίδων εἰς τοῦτο συνάσκησιν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ λέγουσιν, εἰς βραχύτερον αὐτοῖς συνίσταται ὁ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐτι δὲ καὶ τοιοῦτοι, ὡς εἰκὸς, ἐκ προὔπαρξάντων ὁμοίων γεννῶνται πατέρων, καὶ τούτου γινόμενον εἰσαεὶ, περιέστη τὸ πάθος εἰς ἔθνηκην 35 ἰδιότητα· οὐ γὰρ δῆπου, φασίν, ἄλλως ἢ φύσις οὕτω τερατώδες γένος ἔθνους ἐξήνεγκε. Καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο Ἀριμασποὶ, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος δοκεῖ, ἐκ τοῦ τοιοῦτου πάθους καλοῦνται, ὡς οἶον εἰπεῖν μονόφθαλμοι· ἀρὶ μὲν γὰρ τὸ ἐν Σκυθιστὶ, μασπὸς δὲ ὁ ὀφθαλμὸς. Ἱστορεῖ δὲ Ἡρόδοτος καὶ τοῦς χρυσοφύλακας γρύπας ἀνωτέρω αὐτῶν ἐπὶ θαλάσσαν, λέγων καὶ ὅτι ὥσπερ εἰσὶ τινες Ὑπερβόριοι, οὕτω καὶ ὑπερνότιοι· καὶ δεῖ 40 ὁ Ἄβρις ὁ ἑμνούμενος Ὑπερβόριος ἦν, ὅς οὐδὲν τε σιταῖσθαι λέγεται καὶ τὸν διστὸν περιφέρειν κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

32. Ὅτι ὁ πρὸς Ἀριμασποῖς ὠκεανὸς παπτγῶς τε καλεῖται καὶ Κρόνιος καὶ νεκρός. Καὶ ἡ τούτου αἰτιολογία ἐνεκα φησὶν ἀφαυροῦ ἡλίου, μὴ δυναμένου λε- 45 πτῦναι καὶ λῦσαι καὶ ἐξαεῖσαι τὸ ἀναγόμενον ὑγρόν. Βράδιον γὰρ, φησὶν, ἕπ' ἄλα τήνδε φαίνεται, αἰεὶ δὲ σκιεραῖς παχύνεται νεφέλαις ὁ ἥλιος, διὰ τὴν τῶν νεφῶν πύκνωσιν. Ψυχρὸς οὖν ὡς ἀληθῶς ὁ τόπος,

maris et salum, nihil penitus ad flumina pertinent. Sentit igitur Dionysius cum doctis viris qui oceanum externum mare appellant.

29. Quo loci apud Dionysium zephyrus vocatur Locrus, et rursus Locri Epizephyrii, appellationum fit permutatio, quum gentile nomen ad zephyrum ventum transeat, ac rursus nomen zephyri impositum sit genti Locrorum. Vocatur namque zephyrus propter Locros Locrus, hoc est Locricus, quemadmodum etiam infra (vs. 113) boreas Ismaricus ab Ismaro urbe Thracica, ubi maxime boreas vim suam exerit. Ac rursus Locri dicuntur Epizephyrii, tanquam siti ad ventum zephyrum qui per eos spirat. Quamquam et alia quidam ratione hos istos Locros vocatos velint Epizephyrios, ut suo loco (ad vs. 364) explicabitur.

31. Arimaspi sunt gens Scythica, quos Dionysius ἀριμανίας sive ἀριμανίους, *Marte furibundos*, dicit, Aeschylus autem (*Prom.* 809) *monoculum exercitum* nominat propterea quod, quum sint ii sagittarii peritissimi, ad sagittam bene certoque collineandam oculorum alterum occidunt. Ac fortasse propter nimiam inde a pueris hac in re exercitationem, quemadmodum a veteribus proditum est, breviorum in orbem alter iis oculorum est contractus. Præterea vero, ut fieri solet, tales procreantur a parentibus, qui et ipsi tales exstiterunt; quod quum perpetuo fiat, ista hæc affectio in gentis proprietatem recidit; non enim certe alioquin, aiunt, natura tam portentosum hominum genus protulisset. Atque ipsum illud Arimasporum nomen, ut Herodoto quoque (4, 27) videtur, ex ista affectione iis inditum est, quasi nimirum, ut ita dicam, unoculis; *ari* enim lingua Scythica unum est, *maspos* vero oculus. Supra hos Arimaspos narrat Herodotus (4, 13; 3, 116) gryphas auri custodes incolere, at vero Hyperboreos ulterius adhuc supra gryphas ad mare. Idem (4, 36) dicit ut Hyperborei quidam sint, sic esse etiam Hypernotios quosdam sive Superaustrales, et decantatum illum Abarin Hyperboreum fuisse, qui nihil fertur omnino comedisse, et sagittam per totum terrarum orbem circumtulisse.

32. Oceanus qui ad Arimaspos pertinet, tum congelatus vocatur, tum Cronius sive Saturnius, tum etiam mortuus. Atque hujus quidem appellationis in causa est, ut ait, debilitas solis, qui attenuare minime possit atque dissolvere, et in aerem vertere sublato sursum vapores. Tardius enim, inquit, sol supra mare hoc lucet, et opacis semper nebulis crassescit

C. || — 2. ἀκόλουθον *U*. || — 3. θαλάσσης *LY*. || — 4. περι C. || — 19. τῶν οὐκ. *CL*. || — 10. ὁ βορρᾶς ἐν τοῖς ἐξῆς *CEFNUay*. || — 11. ἐνθα μ. βορρ. οὐκ. *N*. || — 14. τινες οὐκ. *DL*. || — 16. καὶ οὐκ. *U*. || — 17. ἀριμανίας *KMp*, ἀριμανίας *EN*, ἀριμανίας *d*, ἀριμασπίους, misso ἢ ἀρ., *F*. Dein ἀριμανίους *KM*, ἀριμανίους *d*. || — 18. μουνῶπα *Aeschylus scripsit*. || — 22. σοῖσταται ὁ ἕτερος C. || — 23. ἔτι γ; ἔτι δὲ δεῖ καὶ τοιοῦτοι *N* ed. Bernh.; καὶ οὐκ. *E*; δεῖ τοιοῦτοι editt. ante Bernh.; at δεῖ, ex ἔτι natum, omittunt *CDEFKLMNY*. || — 26. φησὶν *L*. || — 27. φύσις ante γένος repetitum in C. καὶ

αὐτὸ] κατ' αὐτὸ *M*, καὶ κατ' αὐτὸ *U*. || — 28. Ἀριμασπὸν *Fd* et pr. *man*. *E*. Dein. τοῦ οὐκ. *EN*. || — 30. ἀρι] Apud Herodotum 4, 27 legitur: ἀριμα γὰρ ἐν καλοῦσι Σκύθαι, σποῦ δὲ τὸν ὀφθαλμὸν, quæ nonnulli ex Eustathio mutanda esse opinati sunt. V. Behr. ad Herod. l. l. || — 34. ὁ ante Ἄβ. οὐκ. *U*, ante ἕμν. οὐκ. *C*. τε] sic certe *CDEFKLMNYy*; γ; editt. || — 36. τὴν οὐκ. *ENUad*. || — 38. Ἀριμασποῦς *CDL*. || — 39. τοῦ ἡλίου *U*; μὴ οὐκ. *y*. || — 40. ὑγρόν] ἕδωρ *y*. || — 42. νεφελῶν *Ly*. || — 43. ὡς οὐκ. *CIUy*. Μοχ κλησὶ αὐχέϊ συγγένει *MU*; κλησὶ αὐχέϊ συγγενεῖς *CDEK*

καὶ διὰ τοῦτο κλήσει αὐχεὶ συγγενεὶ τῇ ἄγαν ψυχρό-
 5 τῆτι. Κρόνιος δὲ καλεῖται διὰ τὸ λέγεσθαι τῶν ἐκεῖ
 τόπων ἀρχεῖν τὸν ἀστέρα Κρόνον, ὃς εἰς ψύξιν τίθεται
 ψυχρὸς ὑπὸ τῶν ἀποτελεσματικῶν ἐκλαμβανόμενος,
 10 εἰδὲ καὶ τὸ ψυχρὸν αὐτῷ ἀνάκειται. Ὁ δὲ μῦθος καὶ τὰ
 τοῦ Κρόνου ἐκτεμῶν αἰδοῖα ἐκεῖ βίπτει. Παρὰ δὲ γὰρ
 ἡ πολλωνίῳ τῷ ποιητῇ εἴρηται Κρονία λεγομένη θά-
 λασσα καὶ ὁ μυχὸς τοῦ Ἰονίου κόλπου, ἀπὸ νήσου
 15 τινὸς Κρονίας καλουμένης τὴν τοιαύτην κλήσιν λαχῶν,
 20 ὡς καὶ ἀπὸ Ἰκάρου τινὸς νήσου κατὰ τινὰς τὸ Ἰκάριον
 πέλαγος. Ὅτι δὲ οἱ τοιοῦτοι παρακειμένοι τόποι πολὺ
 τὸ ψυχρὸς ἔχουσι, ὀηλοῖ καὶ τὰ ἄνω τῶν Ἀριμασπιῶν
 Ῥιπαῖα ὄρη, ἐξ ὧν δὲ ψυχρὸς βορρᾶς πνεῖ, ἐνθα χιῶν
 οὐδέποτε ἐπιλείπει.

36. Ὅτι τὴν ἀνατολὴν οὕτω περιγράφει, ὅπου
 16 πρῶτιστα φαίνεται ἀνθρώποις ἥλιος, ἥτοι ὅπου ἐστὶν
 ἡ ἀνατολή, ἐνθα καὶ τὸν ἥφον καὶ Ἰνδικὸν εἶναι φη-
 σιν ἄκεανόν· ἥφον μὲν λεγόμενον, διὰ τὸ ἐκεῖθεν ἀνα-
 20 τέλλωντος ἡλίου τὴν ἡμέραν γίνεσθαι, ἡ καὶ, ὡς ἐν
 25 ἀνθ' ἐνὸς εἰπεῖν, ἥφον ἀντὶ τοῦ ἀνατολικῶν, ἥως γὰρ
 πολλὰκις καὶ ἡ ἀνατολή· Ἰνδικὸν δὲ διὰ τοὺς παροι-
 κῦντας Ἰνδοῦς. Ἰστέον γὰρ ὅτι πολλοὶ κόλποι φανή-
 30 νονται ἀπὸ ἐθνῶν ἢ πόλεων καὶ θλίως ἐκ τῶν παροι-
 κούντων ἐπονομαζόμενοι, ὡς ὁ Ὑρκάνιος, ὡς ὁ Ἰσσικὸς,
 35 ὡς ὁ Αἰθιοπικὸς, καὶ ἄλλοι πολλοί.

38. Ὅτι ὁ Ἐρυθραῖος πόντος ὁ καὶ Αἰθιοπικὸς ἑτέρος
 ἐστὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ὃς τῆς νοτίας θαλάσσης
 ἐστὶν ἀποχέτευμα, καθὰ καὶ ὁ Περσικὸς, ὡς μετ'
 38 ὀλίγα βηθήσεται. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν κατὰ τὸν Διονύσιον.
 30 Ἄτεροι δὲ τὸν Ἀραβίον κόλπον καὶ τὸν Ἐρυθραῖον
 ταυτίζοντες ἰστοροῦσιν, ὅτι ὁ Ἐρυθραῖος κόλπος πο-
 ταμοῦ δίκην στενὸς ἐστὶ καὶ μακρὸς ἐπὶ πολλοὺς πᾶν
 σταδίου, μέχρι τοῦ στόματος στενοῦ καὶ αὐτοῦ πεν-
 35 τὰπασιν ὄντος. Καλεῖται δὲ Ἐρυθραῖος ἢ ἀπὸ τῆς
 38 ὑποκειμένης τῷ ὕδατι μιλιτώδους [καὶ] ἐρυθρᾶς γῆς, ἢ
 ἐκ τῶν ὑπερκειμένων τοιουτοχρόνων ὀρέων, οἷς ἔωθεν
 προσβάλλων ὁ ἥλιος ἐρυθρὰν φαντάζει τῇ θαλάσῃ τὴν
 ἐπιφάνειαν, ἀνακλωμένης τῆς ὄψεως. Φησὶν οὖν ὁ
 40 ζῆμιος, ὅτι τὰ παρακειμένα ὄρη δαινῶς ἐρυθρὰ εἰσι
 καὶ πορφύρα, καὶ ἐπὶ βάλλη εἰς αὐτὰ ὁ ἥλιος, κα-

propter coactarum nubium densitatem. Frigidus igitur prorsus hic locus, ideoque appellatione gloriatur magno illi frigori conveniente. Cronius autem s. Saturnius vocatur eo quia stella Saturni in illa dicitur loca dominari: quæ quidem stella vim habere ponitur refrigerandi, quippe quæ a mathematicis frigida esse existimetur; quare ei etiam frigus attribuitur. Fabula etiam pudenda Saturni excisa projici illuc facit. Apud Apollonium poetam (4, 327) intimum etiam recessus sinus Ionii dicitur invenitur mare Cronium: qui ab insula quadam Cronia dicta id appellationis sortitus fuerit; sicuti etiam ab Icaro quadam insula, ut nonnulli opinantur, dictum est mare Icarium. Et sane hæc ista loca, quæ sita sunt ad Oceanum, permagno esse obnoxia frigori, claro argumentis sunt Riphæi etiam montes, supra Arimaspos siti, ex quibus frigidus boreas spirat, ubi nunquam nix deficit.

36. Orientem sic effert per periphrasin: *primum ubi sol mortalibus oritur atque apparet*, ubi nimirum est oriens, ubi etiam dicit esse oceanum Eoium atque Indicum. Et Eoium quidem propterea vocant quod oriente inde sole fit dies, vel, ut unum ponam pro altero, Eoium dicunt pro orientali. Ἦως enim, aurora, ipse etiam sæpe oriens; Indicum vero propter accolentes Indos. Sciendum namque est, plerosque sinus a gentibus vel urbibus atque omnino ab accolis cognominatos videri, ut sinus Hyrcanius, ut Issicus, ut Æthiopicus et alii multi.

38. Erythræum mare atque Æthiopicum diversum est a sinu Arabico, qui sinus derivatio est maris australis, sicuti etiam sinus Persicus, ut paulo post dicitur. Atque id quidem secundum Dionysium. Verum alii, Arabicum sinum et Erythræum unum et eundem ratum, memorant Erythræum sinum fluminis instar angustum esse longæque protentum ad stadia sane permulta, usque ad ostium, idque etiam undequaque perangustum. Vocatur autem Erythræus sive Ruber vel a terra rubra, quæ in fundo est, rubricæ instar, vel ab imminentibus montibus, tali præditis colore, in quos, statim atque exoritur, sol incurrens visu refracto summum mare rubrum representat. Traditigitur is qui Uranium nomine vocatur apud Ethnicorum scriptorem (Steph. v. Ἐρυθρά), adjacentes montes valde rubros esse atque purpureos, et, quum eos sol irradiat, inde a luce umbram in mare rubram immitti, prolutisque

ILYbm, nisi quod in E αὐχῆ, pro quo F habet ἔχει, et αὐτῇ N et correct. C. || — 2. καλεῖται] λέγεται CDMUy; ἐκεῖ] ἐκ C; ἀρχὸν m. || — 3. Κρόνου L. || — 4. ὑπὸ] sic CMclmy, ἀπὸ EN. Deinde ἀποτελεσματικῶν CJKMU. || — 7. καὶ ante Κρονία add. L. || — 9. τὴν om. L; Ἰκάρου Cd. || — 11. λεγόμενον ante πέλαγος add. Ea aliique. || — 16. φαίνεται Mdlm; ὁ ἥλιος M. || — 17. καὶ τὸν Ἰνδ. vulgo; τὸν om. ODEFKM NYy; φησὶν εἶναι Cl; φασὶν εἶναι E; φασὶν etiam Fady. || — 19. τοῦ ἡλίου KM; in seqq. τὴν om. Ed. || — 20. ἥφον om. E. || — 22. ἰστέον γὰρ om. dN et, relicto spatium, E; γὰρ om. F. || — 25. ὡς ante ὁ Αἰθ. om.

CMU. || — 26. δ καὶ] καὶ δ EKL MN, ὡς καὶ δ C, quod ortum fuerit ex δς καὶ δ. || — 27. θαλάττης CD. || — 28. ἀποχέτευμα N. || — 29. εἰρήσεται KUI. || — 30. Ἀραβικὸν L. || — 31. ποταμοῦ δίκην] V. Strabo p. 35 (29, 22 Did.). || — 32. πολλοὺς σταδίου πᾶν EFNad. || — 35. ὑποκειμένης KMUm. Dein καὶ inserui; fort. tamen fuit μιλιτώδης ἐρ. υπερχ.] ὑποκ. EFNad. || — 36. ὀρέων τοιουτοχρόνων L. || — 37. προσβάλλων EFam. || — 39. ὀπτως] ὁ ὀπτως γ; ὀπτος edd. ante Bernh. || — 41. ἐπὶ βάλλη] ἐπὶ βάλλει F, ἐπιβάλλει d, quod fortassis ortum ex ἐπὶ βάλλη, uti est apud Stephanum v. Ἐρυθρά, qui ita habet: καὶ ἐπὶ βάλλη εἰς αὐτὰ ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν,

ταπέμπει εις την θάλασσαν η αύγη σικάν έρυθράν και
 ύμβρων δέ κατακλυσθέντων των όρέων εις θάλασσαν
 συρρέοντι τοιαύτη, φησι, γίνεται η θάλασσα την
 χροιάν. » Τινές δέ έρυθράν ειπον δια τὸ πυροῦσθαι
 5 μάλιστα τῆς ἡλίω τὸ ἐκεῖ κλίμα· διὸ, φασί, και ΑΙθίοπισ
 οἱ κατοικοῦντες λέγονται, ὡς κεκαυμένοι την δψιν. Ὁ δέ
 Γεωγράφος τὰ των πολλῶν ἐπιτίμων ταῦτα γράφει
 περί τῆς Ἐρυθρᾶς· « Ἐρυθρὰ θάλασσα λέγεται ἀπὸ
 10 χροιάς ἐμφαινόμενης κατ' ἀνάκλασιν, εἴτε ἀπὸ ἡλίω
 κατὰ κορυφὴν ὄντος, εἴτε ἀπὸ των ὄρων ἐρυθραϊο-
 μένων ἐπὸ τῆς καύσεως. Οἱ δὲ ἀπὸ πηγῆς τινος ὕδωρ
 εις την θάλασσαν εἰσαγούσης ἐρευθῆς και μιλιτῶδες, οἱ
 δὲ ἀπὸ Ἐρύθρα τινός, πρώτου περαιωθέντος ἐπὶ σχε-
 15 διάας εἰς τινα ἐκεῖ νῆσον, διὰ ἱσποφόρβιον οἰστροθέν
 ὑπὸ λεαίνης, και οἰκήσαντος ἐκεῖ και ἡγησαμένου
 των τόπων. Τινές δὲ και Περσείως εἶπον υἱὸν εἶναι
 τουτον τὸν Ἐρύθραν. » Διονύσιος μὲντοι προτῶν ἐμφαίνει
 ἀπὸ Ἐρυθραίου τινός βασιλέως τὸν τόπον κληθῆναι,
 οὗ και τάφον ἐκεῖ εἶναι λέγει. Ὅτι δὲ τὸ μιλιτῶδες
 20 χρώμα ἐρευθῆς ἐστίν, ὡς ἀνωτέρω γέγραπται, δῆλον
 τῇ αἰσθήσει· ὅθεν και ὁ ποιητῆς ἐμβάπτων ταῖς ναυσὶ
 τὰ πρόσωπα μιλιτοπαρῆους αὐτάς καλεῖ.

30. Ὅτι πρὸς νότον πολλὸς ἀοικήτων χθονὸς αὐλὸν
 ἡ ἀγκῶν ἐκτέταται, θερμοῖς κεκαυμένοις ἡλίοις, δε και
 35 καλεῖται διακεκαυμένη ζώνη, ἐρημὸς οἰκούντων ὄσα,
 διὰ την ἐκεῖ ἀγαν θερμότητα. Ἰστέον δὲ ὅτι οὗτω
 νοητέον και πρὸς τῶ βορείω ὠκεανῶ ἀοικήτων ὁμοίως
 εἶναι τόπον, διὰ την λίαν ψυχρότητα· διὸ και προμήκης
 ἡ οἰκουμένη, ὡς εἴρηται, παρατέταται δίκην σφεν-
 40 δόνης, και οὐκ ἀκριβῶς ἐσφαίρωται, ὡς ὑπεξαίρου-
 μένων των ἐκατέρωθεν ἀοικήτων. Ὅτι δὲ και πρὸς
 βορρᾶν πολλὴ ἐστὶ γῆ νομάδων ἀοικήτος, ὡς εἴρηται,
 διὰ ψυχρότητα, δῆλον ἐστὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἰστέον δὲ
 και ὅτι τὰ τῆς οἰκουμένης ἄκρα τὰ παρακαίμενα τῇ
 45 διὰ καῦμα ἢ διὰ ψύχος δυσκράτω και ἀοικήτω δοκεῖ
 τοῖς σοφοῖς ἀποτεύγματα, ἡγουν ἀποτυχίας, εἶναι τῆς
 εὐκράτου, κατ' ἐκπτώσεις τινὰς και ἐλαττώματα· και
 δῆλόν φασὶ τοῦτο και ἐκ των βίων· Κακόβοιο γὰρ εἰσιν
 οἱ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἄκροις οἰκοῦντες και γυμνήτες τὰ

e montibus imbre in mare confluyente, consimilem,
 ut ait, colorem mare ipsum suscipere. Quidam tamen
 Rubrum vocari dixerunt eo quod ille caeli tractus,
 ignis instar, sole maxime rubescit. Quare etiam, in-
 quiunt, dicti incolæ Æthiopes, quasi τὴν δψιν, faciem,
 ustam habentes. Verum Geographus (*Strab. p. 779*
ed. Cas., p. 662 ed. Did.), quæ a multis dicta sunt,
 paucis ipse amplexus, hæc scribit de mari Erythræo :
 « Mare Erythræum dicitur a colore per refractionem
 representato, vel a sole supra verticemposito, vel a
 montibus rubescentibus ex ustione. Alii tamen appel-
 lationem arcessunt a fonte quodam qui aquam in mare
 rubram rubricatæque similem emittat. Alii denique
 ab Erythra quodam, qui propter armentum equorum
 a læna in furorem actum, primus rate in quandam
 ibi insulam transmiserit ibique habitaverit illis que loeis
 imperaverit. Quin etiam nonnulli hunc istum E-
 rythram Persei filium fuisse dixerunt. » Dionysius ta-
 men postea indicat, locum illum ab Erythræo quodam
 rege vocatum fuisse, cujus etiam sepulcrum ibidem
 esse affirmat. Rubricæ autem colorem rubrum
 esse, ut scriptum est supra, sensui ipsi patet. Unde
 etiam poeta, quum intinctas navibus facies attribuat,
 vocat eas *genis rubricatis præditas*.

39. Multus extentus est ad austrum terræ inhabita-
 bilis atque incultæ tractus sive flexus, solibus fer-
 vidis ustus, qui quidem zona torrida vocatur, deserta
 illa atque ab habitatoribus vacua propter nimium illic
 æstum caloris. Sciendum autem est sic etiam ad
 oceanum septentrionalem intelligendum esse locum
 similiter inhabitabilem propter frigoris magnitudi-
 nem. Quare etiam terra hæc habitabilis, fundæ
 instar, ut jam diximus, producta est in figuram oblon-
 gam, neque ea exacte in spheram est conglobata,
 quippe exemptis iis partibus quæ sunt utrinque inha-
 bitabiles. Et quidem ad septentriones magnam partem
 regionis Nomadum propter frigus, ut diximus, esse
 inhabitabilem, ostendetur infra. Sciendum quoque
 est, extremas habitati orbis partes, quæ adjacent re-
 gioni propter caloris æstum aut propter vim frigoris
 intemperatæ atque inhabitabili, doctis viris videri esse
 aberrationes a regione bene temperata atque consti-

καταπέμπει εις την θάλασσαν σικάν έρυθράν. Deinde εις
 αὐτὴν γ; suspicari licet fuisse εις [αὐτὰ τὴν] αὐγὴν. ||
 — 2. ὁμβρων κατακλυσθέντων ἐκ των ὄρέων εις την θά-
 λασσαν τοιαύτη γίνεται etc. *L.* || — 3. τοιαύτη] ὁσω *Sto-*
phanus noster. φησὶ om. *LN.* || — 4. δὲ και ἐρ. *U* et
margo F || — 5. τῆς ἡλίω *CFKMdy*; vulgo τῶ om. || —
 7. ταῦτα] και ταῦτα *MU.* || — 8. λέγεται om. *CEFKLM*
NUY. Non ipsa Strabonis verba Eustathius refert. ||
 — 9. κατὰ *DFMN.* || — 11. ὑπὸ] ἀπὸ *EFLN*; ἐκ τῆς
 ἀποκαύσεως (ἀπὸ τῆς ἐκκαύσεως cod. *Med.*) legitur
 apud Strabonem. ὕδωρ om. *C*, lacunam tamen indicans.
 || — 12. ἐσβαλόσης *L.* || — 13. Ἐρύθρου *F*. Deinde
 διαπεραιωθέντος *CDL.* || — 15. κατοικήσαντος *MU.* || —
 41. δὲ om. *FND.* υἱὸν εἶπον *FLM U*; εἶπον ante Ἐρύ-
 θραν ponit *K.* || — 7. τουτον τὸν] τὸν τοιοῦτον *KMU.*

GEOR. II.

Verba Διονύσιος μὲντοι... κληθῆναι om. *K* et *M*, hic
 tamen in ima pagina supplevit. || — 19. λέγει εἶναι
Y. || — 22. καλεῖ αὐτάς *L.* || — 24. και om. *EFN.* ||
 — 26. διὰ τὸ... θερμώτατον *L*; τὸ etiam *CD* habent. || —
 28. τὸν τόπον *d.* || — 29. παρατέταται *M* man. pr. || —
 30. ὑπεξαίρουμένων *Mm*, ἐπεξαίρουμένων *CUy*, quod re-
 cepit Bernhardus male interpretans quæ in extremas
 partes latius diffunduntur; ὑπεξαίρουμένων cett., ut
 videtur. || — 31. δὲ om. *F.* || — 33. διὰ την ψυχρ-
d; διὰ τὸ ψυχρότατον *MU*, διὰ τὸ ψυχρὸν *lm*, ἴσται om.
EF, ἴστω *Y.* || — 34. και ex *CUdy* additum; ὅτι om.
EN. Quæ sequuntur usque ad πῆστωσ ἀξίος excerpta
 sunt e Strabone p. 821 (p. 697, 17-29 ed. Didot.). ||
 — 38. και om. *U*, fort. recte, quum ap. Strabon.
 non legatur. γὰρ] κακόβοιοι x. μὲν *C.* || — 39. γυμνοὶ
 18

πολλὰ καὶ νομάδες, καὶ τὰ βοσκήματα δὲ αὐτοῖς μικρὰ
καὶ οἱ κύνας. Τάχα δέ, φασί, καὶ οἱ νοτιώτατοι Πυγ-
μαῖοι ἀπὸ τῆς τούτων μικροφυίας ὑπενοήθησαν καὶ
ἀνεπλάσθησαν. Οὐδεὶς γὰρ ἑωρακώς ἐξηγεῖται πίστεις
5 ἀξίως. Σημειώσαι δὲ ὅτι οὐ παρὰ Λιβανίῳ μόνον καὶ
Ἀλιανῷ πληθυντικῶς οἱ ἥλιοι· ἰδοὺ γὰρ καὶ παρὰ
Διονυσίῳ ἐνταῦθα ἐν τῷ «μαλαροῖς κκαυμένοις ἥλοις.»
Ἄλλ' ὁ μὲν Λιβανίος ἐπὶ ἡμερῶν τοὺς ἥλιους τίθησιν,
ὅτε που λέγει τὴν μῆνιν ἐπὶ πολλοῖς ἥλοις διαφυλαχ-
10 θῆναι· οἱ δὲ ἄλλοι τὰς ὁσημέραι τοῦ ἡλίου λάμψεις
ἥλιους φασίν. Ἄλλως γὰρ μοναδικός ἐστιν ὁ ἥλιος, καὶ
διὰ τοῦτο οὐ θέλει ἐν τῷ κλίνεσθαι πληθύνεσθαι, ὥσπερ
οὔτε ἡ γῆ, κὰν αἱ χώραι γαῖαι λέγονται, ὡς μετὰ
ταῦτα φανήσεται· οὔτε ἡ ἕλξ, κὰν τὰ πελάγη θαλάσσης
15 ὁμοίως λεγομένης ἀκούωμεν.

41. Ὅτι εἰπὼν τέσσαρα τὰ πελάγη τοῦ ὠκεανοῦ,
τὸ ἐσπερίον Ἀτλαντικόν, καὶ τὸ ἀρκτικὸν Κρόνιον, καὶ
τὸ κατὰ τὴν ἑὸ Ἰνδικόν, καὶ τὸ νότιον Αἰθιοπικόν,
καὶ οὕτω τοῖς τοῦ κόσμου τέσσαρα κέντροις ἐπεξεληθὼν,
20 ἐπάγει συμπληρωματικῶς ἕνα καὶ ἐπιφωνηματικῶς,
ὅτι «Ὀὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν» ὡς ἤδη
δείξας ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν στεφανοῖ, ὡς προεῖρηται· εἰ
καί τινες τῶν παλαιῶν ἀντιλέγειν ἐβούλοντο, καθὰ καὶ
Ἡρόδοτος, ὅς οὐκ ἀποδέχεται τοὺς γράφοντας τὸν
25 ὠκεανὸν βρεῖν περίε τῆς γῆς.

45. Ὅτι τὸν ὠκεανὸν εἰς τέσσαρα διελὼν, ὡς προεῖ-
ρηται, ἱστορεῖ καὶ τέσσαρας αὐτοῦ κόλπους μεγίστους
εἰς τὴν γῆν ἔσω εἰσεύεσθαι, ἕνα μὲν τὸν ἐσπερίαν θά-
λασσαν τίκτοντα, τὴν ἀπὸ Γαδείρων διήκουσαν ἕως
30 καὶ εἰς Παμφυλίαν, ὅπου καὶ ἡ Κύπρος· ἕτερον δὲ τὴν
ἐκ τοῦ βορρᾶ Κασπίαν θάλασσαν, τὴν καὶ Ὑρκανίαν·
τρίτον δὲ ἀπὸ νοτίας θαλάσσης, ἥτοι νοτίου ὠκεανοῦ,
τὸν Περσικὸν κόλπον ἀντικρῶ καίμενον τῆς Κασπίας·
καὶ τέταρτον τὸν Ἀραβικόν, ἀντικείμενον τῷ Εὐξείνῳ
35 ἐκ νότου καὶ αὐτὸν, καλούμενον Ἀραβικόν, διὰ τοὺς
αὐτόθι Ἀραβας, ὡς καὶ ἡ Περσὶς θάλασσα τοῖς Περ-
σαις παρονομάζεται, καὶ τοῖς Ὑρκανίοις καὶ Κασπίοις
ἡ αὐτῶν παρώνυμος θάλασσα. Τὸν δὲ Ὑρκανίον κόλπον
τὸν καὶ Κάσπιον ὀλίγον μὲν λέγει, ὡς πρὸς τὴν ἐσπε-
40-ρίαν θάλασσαν τῶν συρομένην ἀπὸ Γαδείρων ἕως καὶ
εἰς Παμφυλίαν, τῶν ἄλλων δὲ προφερέστερον ἱστορεῖ,
τοῦ Περσικοῦ τε δηλαδὴ καὶ τοῦ Ἐρυθραίου. Λέγει δὲ
καὶ ὅτι μικροὺς μὲν κόλπους ὁ ὠκεανὸς πλέονας, ὡς
δὲ προῖων εἶρεῖ, καὶ ἀπειρασίους ἔνθα καὶ ἐνθ' ἀπερεύ-

tuta, et defectiones quasdam atque imminutiones,
idque manifestum esse aiunt ex iis rebus quæ ad
vitæ rationem pertinent. Vitam enim ægre tolerant
ii qui in extremis illis partibus habitant, nudique ut
plurimum incedunt, et mutatis subinde pabulis va-
gantur; quin et pecora iis parva et canes. Ac fortasse
etiam, inquiunt, Pygmæi, qui omnium maxime sunt
ad meridiem, excogitati atque conficti sunt propter
horum parvitatem; nemo enim quisquam fide dignus
sese eos narrat vidiisse. Quod autem velim observes,
non apud Libanium modo atque Ælianum (*H. An.*
13, 1) οἱ ἥλιοι, *soles*, multitudinis numero, sed ecce
etiam apud Dionysium in his verbis: *fervidis ustus*
solibus. Sed Libanius quidem τοὺς ἥλιους de diebus
usurpat, quum iram ait ἐπὶ πολλοὺς ἥλιους, *ad multos*
soles, asservatam fuisse. At vero ceteri fulgores solis
quotidianos ἥλιους vocant. Namque alioquin unicus
sol est, ideoque non vult in flectendo multiplicari,
quemadmodum neque terra, tametsi regiones, ut
postea videbitur, terræ appellentur; neque mare,
etiamsi pelage maria similiter vocari audiamus.

41. Oceani pelage quum quatuor recensisset,
occidentalem Atlanticum, septentrionalem Cronium,
orientalem Indicum, australem Æthiopicum, itaque
quatuor mundi cardines percurrisset, subdit in modum
complementi simul atque epiphonematis: *circuit o-*
ceanus totum sic maximus orbem: perinde quasi jam
ostenderit totam eum terram redimire, tametsi ve-
terum aliqui contradicere voluerint, ut etiam Hero-
dorus (4, 8), qui nos probat eos, qui oceanum scri-
bunt terram circumfluere.

45. Diviso, ut supra dictum est, in maria quatuor
oceanum, quatuor maximos ejus sinus narrat intus in
terram evomi, unum, qui mare Hesperium gignit,
quod a Gadibus usque ad Pamphyliam pertinet, ubi
etiam Cyprus; alterum a septentrionibus mare Cas-
pium sive Hyrcanium; tertium ab australi mari
sive oceano, sinum Persicum, situm e regione
Caspia; quartum denique Arabicum, oppositum
Euxino, ipsum quoque ab austro, vocatumque Ara-
bicum propter accolentes Arabes, sicuti etiam Per-
sicum mare denominatur a Persis, itemque ab Hyrc-
caniis et Caspiis mare ipsorum cognomine. Hyrcanium
vero sive Caspium sinum parvum vocat, præ mari
nimirum Hesperio, quod ad Pamphyliam usque a
Gadibus trahitur, ceteris vero potiore dicit, Persico
nimirum et Erythræo. Ad hæc de oceano ait, parvos
quidem eum sinus plures atque etiam, ut postea dicit,
innumeros hinc inde evomere, intusque salsuginem im-

CFNa. || — 2. φασί om. EFN; δὲ ante Πυγμ. habet
d. || — 4. Ante ἑωρακώς vulgo legitur αὐτοῖς (αὐτὸς
F), quod om. CDKLUY, nec legitur in Strabone. ||
— 5. ἀξίως F, ἀξίως N. Verba Σημ. δὲ ὅτι om. EN.
Quemnam Libanii locum Eustathius laudet, ego qui-
dem nescio. || — 7. ἐνταῦθα om. EFN. καὶ κεκ. CD,
καυμένοι L, κακαυμένοι Y; ἥλοισι D, ἥλοισιν CL. ||
— 10. ὁσημέριαις m. || — 13. οὕτως om. L; ὥσπερ γὰρ οὕτως
KM. γαῖαι om. L; λέγονται L. || — 14. οὕτως καὶ ἡ C; τὰ
τοῦ ὠκεανοῦ πελάγη Im. || — 15. ὁμοίως θαλάσσης KMU.

ἀκούωμεν CDLY. || — 16. τὰ additum est ex CU. ||
— 17. καὶ... καὶ om. MU. || — 18. τὸ κατὰ τὸ νότιον
C; Αἰθιοπικὸν EFN. || — 21. οὕτως] τοῦτο KMU; ἀνὰ
πᾶσαν K. || — 22. προεῖρηται C, προεῖρηθεν EFKMNY
et alii, ut videtur. || — 30. καὶ add. ex CMUy. || —
33. τὸν ἀντικρῶ K; τῆς Κασπίας... ἀντικείμενον om. L.
|| — 36. ἡ om. KM; θάλασσα om. F. || — 37. ὀνομά-
ζεται L. || — 41. τὸν ὀλίγον C; περιεφ. d. || — 42. τε
Bernhardyus addidit ex CUdy, quod habent etiam EF
MN. || — 43. πλέονας CDKLY.

γεται εἰς ἑλα ἔνδοθι βάλλων, ἦγουν θαλάσσας ἕσω τῆς οἰκουμένης ἀποταλῶν· μεγίστους δὲ τίσσασας, οὗς καὶ πρὸς ὄνομα ἐξέθετο, καθάπερ εἴρηται.

48. Ὅτι τὴν Κασπίαν θάλασσαν Πτολεμαῖος μὲν ἡμινοσιδῶς περιγράφων περιουθεύσθαι λέγει περὶ βελίχουσι· συμφωνεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς λέγει ὅτι ἡ Κασπία ἐστὶν ἐφ' ἑαυτῆς, οὐ συμμίσγουσα τῇ ἐτέρᾳ θαλάσῃ. Διονυσίῳ μὲντοι δοκεῖ τῆς Κρονίας ἄλλος αὐτὴν ἀποσπείδνασθαι ἐκ βορέαο. Λέγει γὰρ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτι ὄξυ ἐπ' ἄρκτους ἑλκομένη προχοαῖς ἐπιμίσγεται ὠκεανοῖο. Καὶ οὕτω μὲν διαφωνοῦσιν αὐτοί. Οἱ δὲ παλαιοὶ συμφωνοῦν τῇ τοιαύτῃ τῶν περιηγητῶν διαφωνίᾳ τεχνώμενοι φασὶν ὅτι τάχα διὰ τόπων ἀδήλων ὁ Κρόνιος ὠκεανὸς ἑαυτὸν ἐκπέμπων ἀναδίδωσι τὸν Ἑρκάνιον κόλπον. Καὶ οὕτω σωθήσεται καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων τὴν Κασπίαν κύκλῳ περὶεῦσθαι, καὶ ὁ εἰπὼν ἐκ τῆς Κρονίας θαλάσσης γεννησθαι αὐτήν.

50. Ὅτι ἡ ἑσπερία θάλασσα οὕτως ἐστὶ μεγάλη, καὶ, ὡς αὐτὸς ποιεῖ, ἀπειρίτος, ὥστε ἐπὶ τὰς τρεῖς ἡπείρους τῆς οἰκουμένης λοχοῖς ἐπιστρέφεται· παλάγεσιν, ἄλλοτε μὲν νήσοις περιδρόμος, ἄλλοτε δὲ ἢ ὀρέων πέζαν ὑποξέουσα ἢ πόλιων. Καὶ ὄρα τὸ ὑποξέουσα, ὡς ἂν εἴπη τις ὑποτρύβουσα ἐν τῷ παραρρεῖν καὶ ἐστὶν ἀσταία ἢ τῆς λέξεως τροπή, ὡς ἐπὶ ξυομένων ποδῶν.

52. Ὅτι τὰς μὲν ἀρχὰς εἰς τὸν τῆς περιηγήσεως σκοπὸν ἐπιειγόμενος ὁ Διονύσιος, ὡς προείρηται, καὶ ἅμα ἵνα καὶ φιλοσοφώτερος δόξῃ, καὶ τὸ κοινὸν ποιητικὸν ἐκκλίνη ἔθος, καινοπραπέτερον παρῆκε τὰς Μούσας, ὡς ποιητῇ πρόπον, ἐπικαλέσασθαι· καὶ οὕτω τὰς μὲν ἀρχὰς τῆς περιηγήσεως, πρὸς μὲντοι αὐτῷ τῷ ἔργῳ γενόμενος, καὶ ὅτι ποιητῆς ἐστὶν αἰσθόμενος, καὶ ὡς οὐκ ἄνευ Μουσῶν, ἦτοι γνώσεως μυθωδικῆς, περιουθεύτα τὰ τῆς γῆς αὐτῷ ἐννοησάμενος, προφανῶς αὐτὰς τῆς περιηγήσεως ἡγεμόνας καλεῖ, ὡς ἂν ἀρχάμεναι, φησὶ, στοιχηδὸν ἐνέποιεν τὰς σχολικὰς καλεύθους. Καὶ σημειῶσαι ὅτι εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τὸ ἐννέπειν διπλασιάζει τὸ ν, ἀλλ' ἐνταῦθα κατὰ φύσιν εἰ' ἐνὸς ἐκφέρειται ν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς.

mittere, id est maria intra terram habitabilem efficere : at vero maximos sinus quatuor, quos etiam, ut dictum est, nominatim recenset.

48. Caspium mare Ptolemæus (2, 8) lacus instar circumscribens pedibus ait circumiri. Quicum sentit etiam Herodotus (1, 202), ubi is affirmat Caspium mare per sese esse, neque cum altero mari commisceri. Dionysio tamen id e Cronio mari difflundi a borea videtur; dicit enim infra (vs. 721), in arctum versus boream contrahi et fluentis suis misceri oceano. Et sic quidem illi inter sese dissentiunt; sed veteres hanc periegetarum discordiam ad concordiam adducere studentes, oceanum Cronium sese fortasse per loca occulta emittere atque sic Hyrcanium sinum producere dicunt, adeo ut saluum maneat et dictum eorum qui aiunt Caspium mare pedibus circumiri, et eorum qui generari ipsum ex mari Cronio asseverant.

50. Hesperium mare adeo magnum est atque, ut ipse postea alicubi ait, immensum, ut ad tres terræ habitabilis continentes obliquis pelagis convertatur, modo insulas circumfluens, modo aut montium pedem aut urbium subradens. Ac notes vocem ὑποξέουσα, subradens, perinde ac si quis diceret, atterens præterfluendo; est lepida vocis translatio, tanquam de pedibus rasis atque attritis.

52. Initio carminis in periegeseos propositum intentus Dionysius, sicut supra dictum est, simulque ut philosophiæ studiosior esse videretur, et communem poetarum consuetudinem declinaret, jucunda quadam novitate, Musas invocare, ut poetam decebat, omisit; atque ita quidem a principio hujus periegeseos; verum in ipso jam opere versans, et poetam sese reputans, neque sine Musis, fabularum nimirum cognitione, orbem sibi terræ obeundum esse intelligens, perspicue duces eas periegeseos invocavit, ut ipsæ ordine auspiciatæ narrent vias tortuosas. Nota vocem ἐννέπειν, quamvis alibi duplicet τὸν, tamen hoc loci, sicuti etiam infra, efferrī ex natura sua cum uno ν.

1. ἦως MU, non intellecto compendio, οἶον L. || — 7. συμμίσγουσα Ed. || — 8. ἐτέρα CEFMNUclm; ἐκατέρα olim vulg. || — 9. ἐκ βορέου N. || — 10. ἐπ' ἄρκτου CDL et supra scr. Y. || — 11. ὠκεανοῦ BEFMΥd, ὠκεανῶ KN. || — 12. οἱ δὲ παλαιοὶ veteres Dionysii interpretes. V. scholiasta. || — 13. τεχνώμενοι] χρώμενοι EFNd. || — 14. διὰ τόπων ἀδήλων] Simile commentum tetigi p. 170 in not. ad Dion. vs. 1074. || — 15. συνθήσεται d, θήσεται F. || — 17. ἐκ om. C. || — 19. θάλασσα om. C; καὶ om. L. || — 20. ὡς καὶ αὐτὸς KMU. || — 21. ἐπιστρέφεται d. || — 22. ἄλλοτε δ' αὐτὴ ἢ U. || — 23. ἢ πόλιων... ὑποξέουσα om. F; καὶ ὄρα τὸ ὑποξ. om. K. || — 24. παραρρεῖν BDEFKYd, παραρρεῖν U. || — 27. τὰς μὲν ἀρχὰς CDEFIKLMUY, κατ' ἀρχὰς μὲν N et vulg.

ante Bernhardyum, qui de suo dedit κατὰ τὰς μὲν ἀρχὰς. || — 28. δ om. FK. || — 29. δόξῃ om. EFNd. || — 30. ἴθος] εἰς ἴθος U et margo M. || — 32. μὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς N et vulgo || — 33. καὶ ὅτι... αἰσθόμενος om. F. || — 34. καὶ om. L; ὡς om. M; μυθωδικῆς N, μεθωδικῆς C, μεθοδικῆς DKLMUY. • Haud mirum rarius vocabulum librarius sufferre non potuisse, ut labentis tamen græcitatibus consuetudo in ejusmodi adjectivorum paragogis luxurians satis id confirmet. Vide præclaram Lobeckii disputationem ad Phryn. p. 228, quæ Bastii observata Ep. crit. p. 23 sqq. multum superavit. • BERNHARDY. || — 35. αὐτῶ BCDKL. || — 37. στοιχηδὸν EFN. || — 38. καὶ om. C; ἐν om. L; ἐνέπειν MNU, τὸ ἐννέπειν om. EF. || — 40. καὶ τὰ ἐξῆς BFN.

64. Ὅτι περὶ τὰ Γάδειρα Ἡρακλῆος ἐστῶσι στήλαι πρὸς τοῖς τέρμασι τῆς γῆς, μέγα θαῦμα. Φασὶ δὲ αὐτὰς ἢ ἀνδριάντας εἶναι Ἡρακλῆος, ἢ πόλεις ἑπινύμους ἕκαστω, ἢ καὶ λόφους ἀπονομαζομένους αὐτῷ. Ἔστι δὲ αὐτῶν ἡ μὲν Εὐρωπαία, Κάλπη καλουμένη βαρβαρικῶς, Ἀλόβη δὲ καθ' Ἑλληνας· ἡ δὲ Λιθύκη, κατὰ βαρβάρους μὲν Ἄβεννα καλουμένη, Ἑλληνικῶς δὲ Κυνηγετική. Μέγα δὲ θαῦμα ὁ Διονύσιός φησιν αὐτὰς ἢ διὰ τὸ ὑψηλὸν ὄρη γὰρ εἶσιν, ὧν τὸ ὕψος οὐ μίον ἑκατὸν, ὧς φασιν, ὄργυιῶν ἢ διὰ τὸ θαυμαστὸν τῆς ἀχρὶς ἐκεῖ τοῦ Ἡρακλῆος Διεύσεως. Ἐκαλοῦντο δὲ ποτε καὶ Κρόνου στήλαι, εἴτα καὶ στήλαι Βριάρεως, διὰ τὸ μέχρι τῶν τῆδε ὄρων διήκειν τὰ κατ' ἕκαστου. Τὰ Γάδειρα δὲ νῆσος πλησίον τοῦ ὠκεανοῦ περιμήκης 10 κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς οἶα ταινία, τουτέστι καθάπερ ὑφάσματος τμημα στενὸν καὶ μεμηκυσμένον, ὅπερ ἡμεῖς φασκίαν φαιμέν. Λέγεται δὲ καὶ ἡ Γάδειρα θηλυκῶς. Καλεῖται δὲ οὕτως οἰνοὶ γῆς δαιρά, ὃ ἐστὶ τράχηλος, διὰ τὸ τῆς ἡπείρου στενὸν, τῆς ἑκατέρωθεν 20 σφιγγούσης τὸν ἐκεῖ ὀλιγοστάδιον πορθμὸν. Ἔστι δὲ καὶ πόλις ἐκεῖ Γάδειρα. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησιν δεῖ τὰς Ἰταλικὰς παρ' Ὀμήρῳ Πλαγκτὰς πέτρας καὶ τὰς Ποντικὰς Συμπληγάδας τινὲς τῇ μυθικῇ αὐτονομίᾳ μετῆραγον εἰς τὸν ἐν Γαδαίροις πορθμὸν, καὶ ταύτας 25 εἶναι στήλας ἐνόμισαν, ἃς ὁ Πίνδαρος καλεῖ πύλας Γαδειρίδας διὰ τὴν τοῦ πορθμοῦ στενότητα, εἰς ταύτας ὑστάτας ἔλθειν φάσκων τὸν Ἡρακλῆα. Ἄλλοι δὲ, ὡς ὁ αὐτὸς Γεωγράφος λέγει, στήλας Ἡρακλῆος φασὶ λέγεσθαι τὰς ἐν τῷ κατὰ Γάδειραν Ἡρακλείῳ, τουτέστι τὰς ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλῆος ταμῆναι ὀκταπέχους στήλας, 30 ἐν αἷς ἀναγράφονται τὸ ἀνάλωμα τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ· ἐφ' ἃς ἐλθόντες οἱ πλόοντες ἐποίησαν διαβοηθῆναι ἐνταῦθα εἶναι τὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης πέρας. Ἔτεροι δὲ στήλας, φησὶν, ὑπέλαβον τὴν Εὐρωπαίαν Κάλπην καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ ὄρος ἐκ τῆς Λιθύης, τὴν Ἀβόλην ἢ Ἀβόλυκα. Ἄλλοι δὲ στήλας

64. Stant circa Gades Columnæ Herculis ad fines terræ, magnum miraculum. Aiunt eas vel statuas esse Herculis, vel urbes dictas de illius nomine, vel etiam vertices ab eo denominatos. Est autem earum altera Europæa, Calpe a barbaris vocata, Alyba secundum Græcos; altera Libyca, Abenna secundum barbaros nuncupata, græce Cynegetica. Magnum porro miraculum dicit eas Dionysius vel propter celsitatem (montes enim sunt quorum altitudinem esse ferunt centum minimum ulnarum), vel quod mirum valde sit eo usque Herculem pervenisse. Vocatæ olim sunt Columnæ Saturni, postea quoque Columnæ Briarei, quia ad hos usque fines res illorum gestæ pertinuerunt. Gades vero insula est prope ab oceano, vittæ instar, secundum veteres, prælonga, h. e. veluti telæ segmentum angustum longiusque extentum, quod quidem fasciam nos vocamus. Diciturque etiam ἡ Γάδειρα genere feminino. Sic autem vocatur quasi γῆς δαιρά, terræ cervix, propter continentis angustiam, quæ perbreve illic paucorumque stadiorum fretum utriusque constringit. Est etiam urbs ibi Gadira. At vero Geographus (Strab. p. 170) quosdam tradit Italicas illas apud Homerum Planctas petras et Ponticas Symplegades fabulandi licentia ad fretum Gaditanum transtulisse, et has esse columnas existimasse, quas Pindarus propter freti angustiam portas Gadirides vocat, ubi Herculem ait ad has tandem extremas venisse. Verum alii, at idem ipse Geographus (p. 170) testatur, Columnas Herculis dictas eas volunt, quæ sunt in *Hercules Gaditano*, hoc est, positas in Herculis fanio octo cubitorum columnas, in quibus perscriptus erat sumptus in templi factus ædificationem; ad quas quum navtæ pervenissent, divulgandum curarunt finem ibi esse terræ et maris. Alii tamen, inquit, Columnas esse putarunt Calpen Europæam, montemque ei in Africa oppositum Abilam sive Abilycem. Alii denique Columnas nominarunt vicinas ibi utrinque

|| — 1. τὰ om. *IM*. Ἡρακλῆους *N* hoc loco et lin. 3. || — 2. μέγα θαῦμα om. *L*. || — 4. ἐκαστὸν *CMUy*, ἕκαστους *K*. || — 5. Εὐρωπαία om. *Im*, Κάλπη om. *L*; Κάλπη ante καλουμένη habet *N*. et vulg. || — 6. κατὰ *CDUyImy*. Sua Eustathius hausit e veteri scholiasta qui testem laudat Characem. Cf. not. ad Dionysii vs. 336. || — 7. Ἄβεννα *L*; tum Κυνηγετική *CM*, Κυνηγετική *N*. || — 8. δὲ om. *EFNd*. || — 11. ἀχρὶς *CDKLMY*, ἀχρὶ vulgo, tum Ἡρακλῆος *N*. || — 15. Cf. Stephanus Byz., ubi editur: Γάδειρα, πόλις καὶ νῆσος ἐν τῷ ὠκεανῷ στενῇ καὶ περιμήκῃ, ὡς οἶα ταινία [καὶ οἶον suppl. Mein.] τῆς γῆς δαιρά. Quum in optimo codice Rhedig. ταινία vox manu recenti addita sit, nescio an locus mutilus ex Eustathio hunc in modum resarciendus sit: περιμήκης ὡς [οἶον ταινία· καλεῖται δὲ οὕτως ὡς] οἶα οἶον τῆς γῆς δαιρά. || — 16. μεμηκυσμένον *EFMNU*, μεμηκυσμένον cett. ut vid. || — 17. φαιμέν] καλοῦμεν *Im*. ἢ, quod habent *CMUy*, om. *BEFN*. Apud Stephanum editur: Ἐρατοσθένης δὲ ἡ Γάδειρός φησι θη-

λυκῶς, sed ibi quoque codex Aldinus habet ἡ Γάδειρα. Cf. Eustath. ad vs. 451. || — 21. φησιν om. *CL*. || — 23. ἀπονομασία *L*. || — 27. φάσκων] λέγων *Im*; τὸν Ἡρ. om. *KMU*. || — 28. ὁ αὐτὸς γεωγρ. Bernh.; ὁ αὐτὸς δ γ. *Oy*; ὡς καὶ αὐτὸς γεωγρ. *L*, ὡς αὐτὸς δ γεωγρ. cett. || — 29. Γάδειρα *N* et vulg. || — 32. ἐκεῖ om. *d*, nec habet Strabo. || — 34. δὲ om. *Nd*; φασὶν *BCFKLMUy*. || — 6. τὸ ἀπὸ ἀντικείμενον ὄρος *CM*; ἐκ] τῆς *L*; dedi ἐκ τῆς, uti est ap. Strabonem. || — 36. Ἀβόλην] Ἀβόλην vulgo; Ἀλόβην *BEFKLMNUydlmy*, Ἀλόβην *C*, unde ego dedi Ἀβόλην; Dionysius v. 336 Ἀλόβην vocat Europæam stelam, non vero Libycam; apud Strabonem, quem hoc loco excussit Eustathius, Libyæ eolumna p. 827 (702, 32 ed. Didot.) in optimis libris Ἀβόλην (Ἀβόλη in cett.) vocatur, quam eandem Ἀβόλυκα idem vocat p. 170 (141, 29 D.). Ἀβόλυκα] sic codd. Strabon. (Ἀβόλυκα edit. ante Kramerum); in Eustathio Ἀλιθικόν *C*, Ἀβόλυκα *BDETNy* et correct. *Uy*, Ἀβόλυκα *KL*, Ἀβυλικόν pr. m. *Uy*, Ἀβόλυκα *Im*, Ἀβόλυκα

ἐνόμισαν τὰς πλησίον ἐκαί ἑκατερωθεν νησίδας, ὧν τὴν ἑτέραν Ἦρας ἐνομάζουσι νῆσον· καὶ οὐ φαύλας, φησί, τὰ τοιαῦτα νησίδια διὰ τὸ εὐπερίγραπτον καὶ σημειώδεις καὶ εὐόριστον στήλαις εἰκάζονται. Ἐξοχὴν γάρ τινα ἐμφαίνουσι καὶ αὐτὰ ὅταν καὶ αἱ στήλαι καὶ αἱ στυλίδες· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοιαῦτα στήλαι ἀν λέγοντο.

66. Ὅτι δ' Ἄτλας ὁ κατὰ βαρβάρους Δύρις μέγιστον ὄρος περὶ τὰ τῆς Λιβύης πρὸς δύοσιν ἔσχατα, ἀφ' οὗ καὶ πέλαιος ὠκεανίον Ἀτλαντικόν. Διὰ δὲ τὸ πολὺ τοῦ ὄρους μέγεθος Ἀτλαντας αὐτὸ πολυσπεράας ὁ Διονύσιος καλεῖ, ποιητικῶν τρόπῳ· ὡς καὶ ὁ Ποιητῆς Μάλειαν καὶ Μαλειὰς φησί, καὶ Κρήτην καὶ Κρήτας, καὶ Ἀθήνην καὶ Ἀθήνας, καὶ τὸ πρόσωπον δὲ πού 15 πληθύνει δι' ἐμφασιν, πρόσωπα λέγων, καὶ τὸ τόξον τόξα, καὶ τὸ ἄρμα ἄρματα ἄρματα. Ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράψας ἔθνος Λιβυκὸν λέγει τοὺς Ἀτλαντας. Καὶ Ῥιανὸς δὲ, ὡς φασιν, Ἀτάραντάς τινας ἰστορεῖ, καὶ μετ' ἐκείνους κείσθαι τοὺς Ἀτλαντας, οἳ καὶ λέγονται 20 μὴ βλέπειν οὐρανοῦς. Ὄνόμασται δὲ τὸ ὄρος ἀπ' ἀνδρὸς ἐγγχωρίου Ἀτλαντος, περὶ οὗ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν κάλλιον γέγραπται. Ἐνταῦθα δὲ, ὡς φησιν ὁ Διονύσιος, καὶ χάλμιος εἰς οὐρανὸν ἔδραμε κίων, ἡλίβατος, πυκνοῖς καλυπτόμενος νεφέσσι. Καὶ τάχα ὁ Διονύσιος 25 ἐν τούτοις ἱστορικῆν τινα θεραπείαν παρακαλεῖ τῆς μυθικῆς κιοφορίας τοῦ Ἀτλαντος. Ὁ γάρ τοι κίων οὗτος, οὐκ ἔστιν, ὡς αὐτὸς λέγει, κορυφὴν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν διὰ τὰ καλύπτοντα νέφη, δοῖσι ἀν τῶν πολλῶν τοῦ ἔψους ἕως εἰς τὸν αἰθέρα ἀνέχειν, καὶ οὕτως λέγοιτ' ἀν ἀνέχειν τὸν οὐρανὸν, ὡς εἶναι τούτων τῶν τρόπων τὸν Ἀτλαντα τὸ ὄρος ὅλον τινα κιοφορὸν, εἴτε καὶ αὐτό- 30 χρημα κίονα κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. Τινὲς δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ χάλμιος κίων «χάλμιος ἄξων» γράφουσιν· ὡς ἐκαί που τάχα διήκοντος τοῦ κοσμικοῦ ἄξωνος, ὡς καὶ 35 τοῦτο ἐν τῷ ἄλφα τῆς Ὀδύσειας γέγραπται. Ἡρόδοτος δὲ τοιαῦτα περὶ τούτων λέγει· «Μετὰ τοὺς Γαράμαντας ἔθνος διὰ δέκα ἡμερῶν ἔδω Ἀτλαντας, ἀνθρωπιοί

insulas parvas, quarum alteram Junonis insulam nominant. Neque inepte, Strabo inquit, parvæ hujusmodi insulæ, eo quod facile circumscribi notarique ac definiri possunt, columnis comparantur. Namque ipsæ etiam eminentiam quandam, qualem columnæ et columellæ, referunt; quare etiam insulæ istæ columnæ merito appellentur.

66. Atlas, qui barbaris Dyris, mons maximus in finibus Africæ ad occasum; a quo etiam oceanus Atlanticus. Propter immensam montis hujus magnitudinem, poetico more, vocat eum Dionysius *Atlantes late sparsos*, sicut Homerus quoque *Maleam* dicit et *Maleas*, Cretam et Cretas, Athenam et Athenas, nec non τὸ πρόσωπον alicubi plurahi numero effert per emphasin, πρόσωπα dicens, et similiter τὸ τόξον τόξα et τὸ ἄρμα ἄρματα dicit. Verum Ethicorum auctor (*Steph. v. Ἀτλαντας*) gentem Libycam dicit *Atlantes*; nec non Rhianus, ut aiunt, *Atarantes* quosdam memorat et post illos sitos esse tradit *Atlantes*, qui etiam somnia non visere feruntur. Nomen autem mons accepit ab Atlante, viro indigena, de quo melius scriptum est in commentariis ad *Odysseam* (p. 1389 sq.). Ibi vero, ut ait Dionysius, etiam ænea ad cælum columna procurrit, excelsa densisque nubibus cooperta. Fortasse Dionysius in his medicinam quandam ex historia adhibet fabulæ illi de Atlante columnæ gestatore. Hæc namque columna, cujus, ut ipse affirmat, non est verticem intueri, propter nubes, quibus cooperitur, videri facile possit magna illa altitudine usque ad ætherem pertinere; atque ita cælum sustinere dicatur, ut hac plane ratione Atlas mons sit veluti gestator columnæ, sive etiam vere columna, ut videtur Herodoto (4, 184). Quidam pro *χάλμιος κίων* scribunt hic *χάλμιος ἄξων*, *æneus axis*, quasi scilicet axis mundi eo fortasse pertineat, ut scriptum pariter est ad primum librum *Odysseæ*. Herodotus porro de his hæc fere scribit: «A Garamantum gente dierum decem itinere *Atlantes*, homines, *nominis expertes*, h. e., communi quidem nomine *Atlantes* appellati, sed ita

cett. et vulg. ante Bernhardydam, qui cum editt. Strabonis dedit Ἀδύλακα. || δὲ om. EF; ἐνόμισαν CEFM NUdy, ἐνόμισαν vulgo ante Bernh. || — 3. φησί] φασί γ. V. Strabo p. 172 (142, 45 Did.). In seqq. τοιαῦτα om. Fd. || — 5. τινα om. BE. || — 6. στυλίδες Strabo, στήλιδες cett. Deinde καὶ ante τὰ om. CKd. || — 7. ὁ om. EFd; Δόρις ἴστιν ὄρος d; Δόρις om. F; μέγιστον ὄρος CDEFKLUY. De re v. Strabo p. 825. || — 10. τὸ Ἄτλ. vulg., sed τὸ om. CUYd; πολὺ om. L, in margine supplevit N. || — 11. καὶ ante Κρήτας om. C. || — 15. λέγων πρόσωπα L. || — 16. ἄρματα... Λιβυκὸν λέγει om. L; Λιβυκὸν εἶναι λέγει U. || — 18. Ῥιανός, quod e Stephano repenendam esse videtur Holstenius, legitur in Y, ubi margo habet Ἄρριανός, sicut cett. codd, nisi quod Ἄριανός est in BDEFKN. Verba καὶ Ῥιανός... τοῖς Ἀτλαντα exciderunt in C. Mox τινὰς ex MY addi-

tum. || — 19. κείσθαι λέγει DKLMYU. De re v. Herodot. 4, 184, Diodor. 3, 8, Strabo p. 822, Nicolaus Dam. fr. 142 (Fr. Hist. tom. 3, p. 463). || — 20. ἀπὸ μὲν ἀνδρὸς C, ἀπὸ ἀνδρὸς EFMNUY. || — 24. ὁ om. K. || — 25. παραλαλεῖ EYclmy et ex correct. M, παραγαγεῖ L; τῆς om. C. || — 27. οὐκ ἔστιν om. C. || — 28. δόξῃ Km, δόξαι, supra scr. οἱ, E; δόξαι M. || — 29. λέγοιτο CELUY; λέγει τὸ ἀνέχειν F; τὸν αἰθέρα... ἀνέχειν om. N. || — 32. τὸν om. CENUY. || — 33. γράφ.] λέγουσιν I. || — 35. ἄλφα] πρῶτον DL. || — 36. Γαράμαντας CL, Γαράβαντας ἢ Γαράμαντας K, Γαράμβαντας ἢ Γαράμαντας (Γεράμαντας Mm) MUm. || — 37. διὰ om. U; ἔδω F; Ἀτλαντα] sic Eustathius in Herodoto suo scriptum invenit, nec non nostri Herodoti codices eandem lectionem præbent, quam recte editores mutarunt in Ἀτάραντες. Quæ sequuntur post vocem Ἀτλαντας usque ad ἡλί.

ἀνάωνμοι, τούτεστι κοινῶς μὲν λεγόμενοι Ἄτλαντες, ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ μὴ ἔχοντες καίμενον ὄνομα. Λέγει δὲ καὶ ὅτι καταρῶνται ὑπερβαλλόντως τῷ ἡλίῳ οἱ Ἄτλαντες, διότι κατακλίων ἐπιτρῖβει αὐτοὺς, καὶ ὅτι στενὸν
 5 καὶ κυκλοτερές τὸ τοιοῦτον ὄρος δ' Ἄτλας καὶ ὑψηλότατον, ὡς μὴ εἶναι δυνατὸν ἰδεῖν τὰς αὐτοῦ κορυφάς, καὶ μηδὲ νέφη αὐτάς ποτε ἐπιλείπειν· ὅθεν καὶ κλίονα οὐρανοῦ φασιν αὐτὸ οἱ ἐπιχώριοι, καὶ ὅτι ἐπάνωμον αὐτοῦ τὸ ἔθνος οἱ Ἄτλαντες, οὕτε ἐμψυγον οὐδὲν σι-
 10 τούμενοι, οὕτε ἐνύπνια δρῶντες. Ἰστίον δὲ ὅτι ὡσπερ τὸν Ἄτλαντα κλίονα εἶπομεν οὐρανοῦ λέγεσθαι, οὕτω καὶ τὴν Αἴτην οὐρανίαν κλίονα εἶπεν δ Πίνδαρος.

69. Ὅτι δ' Ἰβηρικὸς κόλπος Εὐρώπης ἐστὶν ἀρχὴ καὶ Λιβύης· μέσος γάρ, φησιν, ἰλλίσσεται ἀμφοτέρων, ὁδὸν πλεουραῖς καὶ αἱ τοῦ Ἡρακλέος καινται στῆλαι.
 15 Τὸν δὲ μετακδέχεται Γαλάτης ῥοῦς, ἥτοι τὸ Γαλατικὸν πέλαγος· ἀντὶ κτητικῷ γάρ εἰρηται, ὡσπερ καὶ Αἰσχύλος Σκύθην οἶμον λέγει τὸν Σκυθικόν. Ὅρα δὲ ὅπως ἐν ὅλῳ τῷ παρόντι χωρίῳ εὐφωῖς καὶ ἐπικαίρωσ τοῖς παρῖοις ἥτοι τοῖς ἰσοκαταλήκτοις ῥήμασι συνῶς
 20 χρῆται δ Διονύσιος, τὴν ὑπτιότητα καὶ ἀνάπτωσιν τῆς πορηγητικῆς ἀφηγήσεως ἀνιστῶν τῷ κάλλει καὶ τῇ πορηγότητι ἐν τῷ λέγειν « πόντος Ἰβηρικὸς ἐγκέχεται » καὶ « μέσος ἰλλίσσεται » καὶ « Αἰγυστιὰς ἔλκεται ἄλμη » καὶ « ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἄλμυρον ὕδωρ » καὶ « Σαρ-
 25 δόνιος μορμύρεται πόντος » καὶ « ὠρύεται Τυρσηνὴς θάλασσα » καὶ « κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος » καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Σκόπει δὲ καὶ τὴν ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἐπίχυσιν καὶ ποριμότητα τοῦ ποιητοῦ, ἐν τῷ « πόντος Ἰβηρικὸς » καὶ « Γαλάτης ῥόος » καὶ « Αἰγυστιὰς ἄλμη » καὶ « Κύρνον ἄλμυρον ὕδωρ » καὶ « Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης ». Ἰστίον δὲ ὅτι τὸν ἀπὸ τῶν Γαλατῶν ὀνομαζόμενον Γαλάτην ῥοῦν, ἥτοι τὴν Γαλατικὴν θά-
 30 λασσαν, Καλτογαλάται παροικοῦσι, καὶ ὅτι λέγονται ἤττονες ἀκράτου οἱ Γαλάται εἶναι. Λέγεται δὲ οὕτω καλεῖσθαι ἀπὸ Γαλάτου τινὸς υἱοῦ Ἀπολλωνος.

76. Ὅτι καὶ ἡ Μασσαλία Γαλατικὴ ἐστὶ, Φωκεῖς δὲ ἔφησαν αὐτὴν, οἱ ἐκ τῆς ἑω φυγόντες τὴν τοῦ Κύρου δουλείαν. Καὶ ὅτι ὄρμον ἡ Μασσαλία ἔχει ἐπί-

tamen, ut nemo quisquam proprium sibi nomen habeat. Refert etiam Atlantes solem diris immodice prosequi, quod ipse eos torrendo atterit. Idem narrat Atlantem montem angustum esse et rotundum et celissimum, adeo ut vertices ejus conspici nequeant, neque eos nubes unquam deficiant, unde et cœli columnam vocent indigenæ; gentem denique ipsam ab eo denominatam, Atlantes, neque animantibus ullis vesci, neque somnia videre. Quemadmodum autem Atlantem cœli columnam vocari diximus, sic sciendum Pindarum (*Pyth.* 1, 36) Ætnam quoque cœlestem columnam appellasse.

69. Ibericus sinus Europæ initium est atque Libyæ; medius namque inter utramque volvitur; ad cuius latera sitæ etiam sunt Herculis columnæ. Hunc autem sinum excipit *fluxus Galates*, i. e. mare Galaticum seu Gallicum. Dictum enim id est vice nominis possessivi, sicuti etiam Æschylus (*Prom.* 4) Σκύθην οἶμον dicit tramitem Scythicum. Vide autem toto hoc in loco quam ingeniose atque apposite confertim utatur Dionysius comparibus verbis sen similiter desinentibus, ut supinum illud ac remissum periegeticæ descriptionis ornatu ac celeritate erigat genere illo loquendi: *Pontus Ibericus infusus est, et Ligusticum trahitur salum, et ad Corsicam evomitur salsa aqua, et Sardonius murmurat pontus, et fremdet Tyrrhenum mare, et obliquus obvertitur Siculus fluxus*, aliisque locutionibus hujuscemodi. Præterea vero affluentiam et copiam considera, quam ipsorum etiam nominum habet poeta, in his verbis: *Pontus Ibericus et Galata fluxus, et Ligusticum salum, et Corsica salsa aqua et Tyrrheni unda maris*. Sciendum autem est fluxum hunc Galatam, qui a Gallis appellatur, Galaticum nimirum seu Gallicum mare accolat habere Celtogalatas, eosque perhiberi vino meraciori intemperantius indulgere, ferri autem sic vocari a Galata quodam Apollinis filio.

75. Massilia quoque Galatica est. Condiderunt eam Phœcenses Cyri fugientes servitutem. Portum Massilia habet *flexuosum*, h. e. rotundum atque orbicula-

οἱ Ἄτλαντες, exciderunt in *CDL*. || — 3. ὑπερβαλλόντι in Herodoto legitur; τῷ ἡλίῳ ὑπερβαλλόντως οἱ *M*. || — 4. καὶ ὅτι στενὸν etc.] Hæc antecedentibus ab Eustathio haud recte junguntur. || — 7. νέσος *CDKLUY*. Deinde ἀπολείπειν Herodoti coda. || — 8. φασιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι αὐτὸ καὶ (αὐτὸ καὶ om. *EFN*) ἐπάνωμον vulg., quod ex *CUcy* et cod. *Hudsoni* (adde cod. *M*) mutavit Bernhardus. || ἐγχώριοι *K*. || — 9. αὐτοῦ τοῦτο τὸ ἔθνος *CLM*. || — 11. Quæ sunt post κλίονα usque ad v. οὐρανίαν κλίονα om. *CDL*; οὐρανοῦ εἶπομεν *K*. || — 14. φησιν] ὁμοίως *BEFN*. || — 15. Ἡρακλέος *CFMd*, Ἡρακλέους *FN*. || — 20. τοῖς om. *KMU*. || — 23. ἀγκέχεται *Fdy*. || — 24. μέσος *EFMNUy*. || — 25. ἐρεύγεται] ἀνάγεται *d*. || — 27. Σικελικὸς *KM*. || — 29. ἐπήγησιν *L*; πο-

ριμότητα] πορηγοτήτην *KMU*. || — 32. ὅτι om. *C*. || — 33. ῥόον *y*; τὴν om. *KMU*. || — 34. λέγεται *CL*. || — 35. ἤττονες ἀκράτου] Cf. Diodor. 5, 26, 2: κάτοικοι καθ' ὑπερβολὴν εἶναι om. *L*. || — 36. καλεῖσθαι τοῦτους ἀπὸ *KMU*. Deinde τοῦ ante Ἀπολλ. add. *BCEFN* et editt. ante Bernh. Rem unde hauserit Eustathius nescio. Apud Diodorum 5, 24, 3 Galatas filius est Herculis et puellæ Celticæ. Timæus (fr. 37) ap. Etym. *M*. p. 220, 5 Galatiam dici narrat ἀπὸ Γαλάτου Κύκλωπος καὶ Γαλατίας υἱοῦ. || — 37. ἡ Μασσαλία *CLdy*, καὶ ἡ *M*. *BEFNY* et ceteri, ut vid.; καὶ et ἡ om. *IMU* Bernh.; Φωκεῖς *CDEFLN*. || — 38. φασιν *M*. οἱ ἐκ τῆς ἑω] sic *CFMUclm*, nisi quod *C* omittit οἱ; in *BEFN* ceterisque, ut videtur, hæc omnia omittuntur. || — 39. ἡ *Mass.* ἔχει *CIUy*, ἔχει ἡ *Mass.*

στρεφον, ὅ ἐστι περιφερῆ, περιόρομον και καμπύλον, ἢ οὐ ἐπιστρέφονται οἱ ναυτιλλόμενοι. Ἄγαθος γὰρ τοῖς Μασσαλιώταις λιμὴν ὁ Λακύνων. Τὸ δὲ ἐπίστροφος και παρ' Ὀμήρῳ κεῖται, οὗτοι λέγει ὅτι και Ὀδυσσεὺς ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων. Φασὶ δὲ τοὺς Μασσαλιεὺς εὐδοκίμησαι ποτε περὶ τε ὀργανοποιῶν και ναυτικὴν παρασκευὴν. Ἔστι δὲ οὐ μόνον χώρα Μασσαλία, ἀλλὰ και πόλις Λιγύων παρὶ που τὴν Κελτικὴν, ἐτυμολογουμένη ἀπὸ τοῦ μάσσαι, ὅ ἐστιν ἐκδησαι, Αἰολικῶς, και ἀπὸ τινος ἁλίως. Προσπλέων γάρ, φασιν, ὁ τῶν ἀποίκων Φωκαίων κυβερνήτης και ἰδὼν ἐκεῖ ἁλίω, ἐκέλευσε μάσσαι, ἤτοι δῆσαι, τὸ ἀπόγειον παῖσμα· ὅθεν και ἡ πόλις Μασσαλία, παρὰ τὸ μάσσειν και τὸν ἁλίω.

76. Ὅτι μετὰ τοὺς Μασσαλιώτας οἱ Λίγυες, οὗς Λιγυστινοὺς ὁ Λυκόφρων καλεῖ. Ὀνομάζονται δὲ οὕτως ἀπὸ Λίγυος ἀνδρός, ὃς τὸν Ἡρακλῆα ἐκώλυεν εἰς τὰς Γηρύονου βοῦς ἀπίοντα· ὅτε και φασιν οἱ μῦθοι ὡς ἐπέλιπε μὲν τὸν Ἡρακλῆα πᾶν ἀμυντήριον βέλος, ὃ δὲ ἠΐσατο τῷ Διὶ ἐπαμύναται· ἀκακίους ἀναγαγὼν νεφέλῃν λίθους ἀνωθεν ὕεν, εἰς ὧν και τὸ λίθινον πέδον μεταξὺ Μασσαλίας και Ἐργίνης, μεστὸν χειροπληθῶν λίθων, οὗς ἐπὶ κεραιωνῶν συνεχῶν ἢ τυφωνικῶν ἀναθυμιάσεων διαρραγῆναι φασιν οἱ σοφοί, και ἐκ πλακάδους συνεχείας κατακερματισθῆναι εἰς μικρὰ, τὸν μῦθον ἀφέντας ληρεῖν ἂ θελεῖ. Ζῶσι δὲ ἀπὸ θρεμμά-

rem et incurvum, vel quo navigantes ἐπιστρέφονται, *convertuntur*. Bonus namque Massiliensibus portus Lacydon. Ἐπίστροφος vox legitur etiam apud Homerum (Odys. α., 177), ubi de Ulyssae dicit: ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων, *consuetudine hominum utebatur*. Aiunt autem Massilienses valde olim a machinarum structura navali que apparatu celebratos. Ceterum Massilia non regio modo, sed etiam urbs Ligurum in Celtica, ducta appellationis hujus origine a verbo μάσσαι, quod æolice significat *alligare*, et a nescio quo ἁλίω, *piscatore*. Narrant enim, profectis e patria sua colonia condendæ causa Phocæensibus, quum eorum gubernator adnavigaret, piscatoremque ibi vidisset, jussisse eum rudentem ad littus μάσσαι, *religare*; unde et urbs Μασσαλία dicta a vocibus μάσσειν et ἁλίως.

76. Post Massilienses Ligyes sive Ligures, quos Lycophron (vs. 1356) vocat Ligustinos. Sic autem nominantur a Ligye, quo vir nomine vocabatur qui sese Herculi ad Geryonis boves proficiscenti opposuit. Narrantque fabulæ Herculeum, tum omni armorum genere quibus vim repelleret, destitutum, auxilium sibi ab Jove precibus implorasse; illum vero, adducta nube, lapidibus desuper pluuisse. Unde Campus dictus Lapidæus inter Massiliam et Rhodanum, manuum lapidum plenus; quos docti, missis fabularum deliramentis, disruptos fuisse aiunt assiduis fulminibus, seu Typhonicis exhalationibus, atque ex perpetuo planoque continenter saxo in parva eos frusta comminutos fuisse. Victitant Ligures ut plurimum

EPN et editt. ante Bernh. || — 1. περιόρομον, και Cy, και περιόρομον, καιμ. BEFN vulg. ante Bernh.; και om. KM. De re cf. Strabo p. 179 (p. 148, 47 Didot.). || — 3. Λακύνων] Nomen hoc exstat in numo Massiliæ ap. Eckhel D. N. vol. 1, p. 68. Præterea memoratur apud Melam 2, 5, 3. || — 4. κεῖται και παρ' Ὀμήρῳ L. || — 5. ἀνθρώπων om. B. φασὶ] φησὶ MU. Intelligendus est Strabo p. 180 (p. 150, 8 Didot), ubi hæc: ὁμοῦς δ' οὖν ἔχνη λίσσεται τοῦ παλαιοῦ ζήλου παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, και μάλιστα περὶ τὰς ὀργανοποιίας και τὴν ναυτικὴν παρασκευὴν. Deinde Μασσαλιεὺς CDFLY. — || 9. ἐτυμολογουμένη om. L. Quæ sequuntur petita sunt e Stephano v. Μασσαλία, qui ipse Timæum laudat. μάσσαι MUK, editt., μάσαι CDE, μάσαι FLYc codd. Stephani, μασατος N. Cf. Steph. Thes. v. μάσσω. ἐκδησαι] δῆσαι L et codd. Stephan., δύσαι F, ἐκπδησαι C. || — 10. και om. L. || — 11. φησιν CDLY; Φωκαίων CEULmy, Φωκαίων d, Φωκίων cett. || — 12. μάσαι ELNY, μάσαι KF; ἀπόγειον Steph. || — 13. και om. CKLUy; μάσσειν sic h. l. codd. || — 16. Λιγυστινοὺς] Λατίνους EPNd; οὕτω C; ὀνομάσθησαν δὲ ἀπὸ τινος ἀνδρός Λίγυος L. Ligyn istum non novi nisi ex schol. ad h. l. et Tzetze ad Lycophr. 649: Λιγυστινὸν δὲ (λέγεται) ἀπὸ Λίγυος τοῦ Ἁλεβίωνος ἀδελφοῦ, ὃς Ἡρακλῆα κωλύων ἀπερχόμενον ἐπὶ τὰς Γηρύονου βοῦς ἀνήρεθη. Cf. idem ad. vs. 1312. Apud Apollodor. 2, 5, 10, 9 legitur: εἰς Λιγύην ἦλθεν (Hercules), ἐν ἣ τὰς βόας ἀρηροῦντο Ἁλεβίων τε και Δέρκωνος (Δέρκωνος v. l. ap. Tzetz.), οἱ Ποσειδῶνος υἱοί. Hinc sua Tzetz. Chil. 2, 341. Eosdem

Mela 2, 5, 4 vocat *Albiona et Bergion* (*Gergion et Gergiona* var. lect.), cum quibus componendum est *Bergine* oppidum, quod inter Rhodanum et Mastramelam paludem in ea ipsa regione, ubi Campus Lapidæus erat, commemorat Avienus Or. marit. vs. 690. Fortassis igitur apud Apollodorum legendum est Βέρκωνος. Albionis sive Alebionis nomen vel ad alium ejus regionis locum referendum est, vel Albiensium sive Albiæcorum sive Albicorum populum supra Massiliam montana incolentem subindicat. *Bergine* nomen num ad hodiernum *étang de Berre* an forte ad Ermaginen vel Armaginum oppidum, quod ex serioris ævi scriptoribus novimus Arelatæ et Rhodano propinquum, pertineat, in medio relinquo. || — 21. λίθινον] λιθῶδες πέδον Strabo p. 182 (151, 28 ed. Didot.) vocat. Cf. Mela 2, 5; Plin. 3, 5, 4; Solin. c. 8; Dionys. Hal. Ant. 1, 41; Hygin. poet. astron. 2, 6; Marian. Capella 6, p. 204. || — 22. Ἐργίνης EMUm, Ἐργόνης F, Ἐργίνης cy, Ἐργίνης, scripto o supra prius η, N, Ἐργίνης vulgo ante Bernh. et Eudocia p. 214, ubi Eustathii verba repetuntur; Ἐργίνης var. lect. ap. Hudson. In Strabone p. 182 legitur: μεταξὺ τῆς Μασσαλίας και τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥοδανοῦ πέδιον ἐστὶ... μεστὸν... λίθων χειροπληθῶν, unde Valesius in Notit. Gall. p. 123 pro Ἐργίνης; legi voluit Ῥοδανοῦ. At mirum est nomen notissimum hunc in modum esse corruptum. An fuit Θηλίνης? sic enim Arelaten olim dictam esse Avienus l. l. tradit. An Μητίνης? quum Metinam insulam in Rhodani ostio sitam esse Plinius

των οἱ Λίγυες τὸ πλεόν καὶ γάλακτος καὶ κριθίνων
τομάτων. Ὁὕτω δὲ σπενδονῶσιν, ὡς ἡ ἱστορία λέ-
γει, ὥστε ὀρνέων ἐπιφανέντων διορίζονται εἰς ποῖον
ἐκαστος βαλεῖ, ὡς πάντες τευξόμενοι. Οἱ μὲντοι παρὰ
Ἐπιδόρου τοῦ Ἰσχυροῦ ἀπὸ Λίγυρος ποταμοῦ ὀνομάζονται.
Ἰστέον δ' ὅτι εἰσὶ καὶ Κολχικοὶ τινες Λίγυες εἶναι
ἄποικαι τῶν Εὐρωπαϊῶν, καὶ δηλοῖ ὁ Λυκόφρων,
ἱστορῶν ἐν τοῖς Κόλχοις Κύταιαν Λιγυστικὴν πόλιν.
Ἀριστοτέλης δὲ ἱστορεῖ τῶν τινος Λιγύων ἑπταπλευ-
10 ρους πρὸς τινῶν λέγεσθαι, οὐ πιστεύων αὐτὸς τῷ
τοιούτῳ λόγῳ, διὰ τὸ τοῖς ἀνθρώποις ἀνὰ ὀκτὼ ἐκα-
τέρωθεν εἶναι πλευράς.

78. Ὅτι τοὺς Ἰταλοὺς, ὡς τότε μοναρχοῦντας,
μέγα κοιρανείν λέγει, καὶ Αὔσονδας, ἥτοι Αὔσοντας,
15 ὀνομάζει. Καὶ σημειῶσαι ὅτι τοὺς αὐτοὺς εἶναι λέγει
Αὔσοντας καὶ Ἰταλοὺς. Λέγονται δὲ Αὔσονες ἀπὸ
Αὔσονος, ὃς πρῶτος τῶν κατὰ Ῥώμην βασιλευσάτων πρὸς
τινῶν ἱστορεῖται, Ὀδυσσεῖ γεγονὸς ἐκ τῆς Κίρκης, ἢ,
κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, ἐκ Καλυψοῦς γεννηθεὶς
20 τῷ Ἀτλαντῇ, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος Αὔσο-
νικὸν εἶναι κόλπον, ἀρξάμενους ἀπὸ βορέου, καὶ διή-
κοντας ἕως τῆς Λευκῆς Πέτρας, ἧς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς
μεμνήσεται. Ἄκρα δὲ αὕτη ἐστὶ, περὶ ἧς οὕτως ἱστο-
25 ρεῖται· ἄκρα Λευκὴ Πέτρα καλουμένη ἀπὸ χροῶς,
εἰς ἣν τελευτᾷ τὸ Ἀπέννιον ὄρος. Ἀπὸ Ἰταλοῦ δὲ

ovibus ac lacte.potionibusque hordeaceis. Sic autem
funda uti feruntur ut, avibus conspectis, singulas
singuli sibi percutiendas constituent, perinde ac si
omnes sint collineaturi. Ligures tamen ii qui sunt juxta
Tyrrhenos, id nominis habent a Ligure flumine.
Sciendum quoque est Colchicos etiam Ligures videri
esse, oriundos ab Europæis, idque clare innuit Lycop-
phron (vs. 1312), quum Cytæam urbem in Colchis Li-
gusticam commemorat. Aristoteles (*H. An.* 1, 15)
Ligures quosdam refert a quibusdam costis septenis
præditos dici, cui tamen opinioni fidem ipse non habet,
quum costæ sint hominibus utrinque octonæ.

78. Italos, quippe penes quos unos esset tunc im-
perium, longe lateque dominari dicit, eosque Αὔσο-
νιδας, i. e. Ausones, nominat. Et observa ut eosdem
esse ait Ausones atque Italos. Vocantur autem Auso-
nes ab Ausone, qui primus Romæ regnasse a qui-
busdam proditur, filius Ulyssis ex Circe, aut, secun-
dum Ethnorum scriptorem (v. Αὔσον), Atlantis et
Calypsus, a quo Siculum etiam mare vocatum est
aliquando Ausonium. Ait autem poeta eos esse ad si-
num Ligusticum, ductoque a septentrionibus initio
usque ad Leucopetram, de qua etiam postea, pertine-
re. Promontorium hoc est, de quo ita narratur
(*ap. Strab. p. 259*): Promontorium Leucopetra seu
Alba Petra, sic a colore appellatus, in quod desinit
mons Apenninus. Itali vero nominantur ab Italo

dicat. An denique Βεργίνης? de quo oppido modo vi-
dimus. || — 1. οἱ Λίγυες... πομάτων om. N; τὸ πλεόν
οἱ Λίγυες L. καὶ ante γάλακτος om. BEF. Verba sunt
Strabonis p. 202 (168, 33 ed. Did.): ζῶντες ἀπὸ
θρεμμάτων τὸ πλεόν καὶ γάλακτος καὶ κριθίνου πόματος.
|| — 2. ἢ ante ἱστορία additum ex Cy. Historia petita
ex Aristotelis Mir. c. 92. || — 3. διορίζονται] In Ari-
stot. nunc editur διερεθίζεσθαι, olim vulgabatur διερί-
ζεσθαι. || — 5. Λίγυρες ἀπὸ Λίγυρος Melm; Λίγυες ἀπὸ
Λίγυος BLNU; Λίγυες ἀπὸ τίνος ποταμοῦ Λίγυος EF et
edit. ante Bernh. Petita hæc e Stephano v. Λίγυρες;
ibi tamen legitur: ἀπὸ Λιγύρου ποταμοῦ. Ligyr fluvius
Ligurie quom non notus sit, fieri potest ut priscae
Ligurum sedes ad Ligerim Gallie fluvium quærendæ
sint. Cf. Avienus Or. mar. 130 sqq.; Ukert Gallien
p. 284; Grotefend *Altitalien* fasc. 2, p. 5 sqq. || —
6. Κολχικοὶ U, Κολχοὶ L. || — 7. καὶ δηλοῖ] δηλοῖ
καὶ L. || — 8. Λιγυστικὴν] Apud Stephanum v. Κύτα
legitur: καὶ Κυτάια, Λυκόφρων· α ὃς εἰς Κυτάιαν τὴν
Λιγυστικὴν μολών. * Cum Eustathio facit Tzetzes
ad Lycophr. 1312: ὁ δὲ Λυκόφρων οὕτως, καινοτομῶν
τὰ πολλὰ, τὴν Κολχικὴν Λιγυστικὴν καλεῖ· ὁ δὲ Λίγυς
οὗτος etc. Nescio an in Stephano Λιγυστικὴν scriptum
sit ex articulo: Λιγυστινοί, ἔθνος παρακειμενον Κόλχοις,
ὡς Διόφαντος ἐν Πολιτικοῖς (lege Ποντικοῖς), in quibus
Stephanum vitiatō codice usum esse, populūmque
istum Λιγυστινοὺς dicendum fuisse putari possit. Sane
quidem vulgata scriptura defendi videtur loco Harpo-
crationis v. Μακροκέφαλοι, ubi Παλαίφατος ἐν ζ' Τρωϊκῶν

ἐν τῇ Αἰ 6 ὅ ἢ ὑπεράνω Κόλχων οὐκ εἶν τοὺς Μακροκέφαλους.
At potius in his quoque aliquid peccatum esse ex He-
rodoto 7, 72 colligas, ubi Ligyes una cum Maticenis
et Cappadocibus recensentur, adeo ut sedes eorum in
Macrocephalorum sive Macronum regione, Colchis
illa vicina, commode possint collocari. Huc accedit
quod in isthmo Caucasio novimus Legarum populūm,
quos olim etiam in Colchide et Cappadociae confiniis
consedissee nec diversos esse a Ligibus Herodoti facilis
est conjectura. || — 9. ἱστορεῖ] ἱστέος (sic) KU; deinde
τῶν om. C; τῶν τινος Λιγύων, ex dicendi usu sæpius
ap. East. obvio, EFMN; τῶν Λιγύων τινος vulgo.
|| — 12. πλευρὰ EFLMYUdlm. || — 14. κοιρανείν
μέγα FMU. Deinde Αὔσονιδας DL; ἥτοι] ἢ DEF;
fortasse ἥτοι natum ex vocis ἡγουν compendio, quod
sæpiissime scribæ non intellexerunt. || — 16. καὶ ante
Αὔσοντας inserit C; καὶ ante Ἰταλοὺς om. N. || — 17.
πρῶτος μὲν τῶν edit. Stephani et Huds. || — 19. τὰ Ἐθ-
νικὰ γρ.] In Stephani epitome v. Αὔσον hæc non legun-
tur, sed ex nostro loco in eam illata sunt a Meinekio.
ἐκ τῆς Καλυψοῦς L. || — 20. Rei auctorem Eusta-
thius habuerit Strabonem p. 232 (p. 194, 17 ea.
Did.). || — 21. παρὰ] παρὶ KLMm. || — 22. κόλπον]
τόπον E/m Bernh. || — 24. αὕτη ἐστὶ Cy; ἐστὶν αὕτη
cell.; οὕτως om. FNd; οὕτω CU; ἱστορεῖται] sc. ap.
Strabon. p. 259 (p. 215, 22 Did.); || — 25. ἄκρα δὲ
Λ. FL. || καλουμένη οὕτω ἀπὸ M, fort. recte; χροῶς
L. || — 26. Ἀπέννιον EFNd, Ἀπέννιον edit. Stra-
bonis. ἀπὸ δὲ Ἰτ. τινος C.

τινος ὀνομάζονται Ἴταλοι, ὡς καὶ ἀπὸ Αὔσονος Αὔσονες. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ Αὔσονος παράγωγος Αὔσονεύς, ὡς Αἰθιοπεύς, ἡγεμονεύς, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ι, διὰ δακτύλου συγκρότησιν, Αὔσονιεύς ἐξ οὗ τὸ Αὔσονιῆς.

80. Ὅτι τὸν Σικελικὸν πορθμὸν καθ' ὑποκορισμὸν ἢ παρωνυμίαν πορθμίδα καλεῖ, λέγων ὅτι ἡ Λευκὴ Πέτρα Σικελικῆς ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται. Ἄλλως δὲ γε πορθμίδα φασὶν οἱ παλαιοὶ τὴν Ἀλιάδα, ὅ ἐστι τὸ ἄλιευτικὸν πλοιάριον, ἢ καὶ τὸ ἀπλῶς μικρὸν πλοῖον, ὡς δὲ γλοῖ Εὐριπίδης, ἐνθα Κρησίαν πορθμίδα φησὶν, ἦγον πλοῖον Κρητικόν. Καὶ τὴν Ἀσίαν δὲ Ἀσιάδα παρωνύμως καλεῖται ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Διονύσιος, εὐτελέστερον μὲν οὕτω ποιῶν διὰ τὸ ὑποκοριστικὸν σχῆμα, τὴν δὲ τοῦ μέτρου ἀνάγκην οὕτως ἀποπληρῶν.

82. Ὅτι οὐ μόνον Σαρδῶ ἡ νῆσος, ὡς τὸ Σαπρῶ, ἀλλὰ καὶ Σαρδῶν Σαρδόνος, ὡς τρυγόνος, ἐξ ἧς ὁ Σαρδόνιος κόλπος, ὁ μετὰ τὴν Κύρνον. Περὶ δὲ Σαρδόνος καὶ Κύρνον ἐν ἰδίῳ τόπῳ ρηθῆσεται. Φαίνεται δὲ μετὰ τὸ Λιγυστικὸν εἶναι καὶ Κύρνον πέλαγος, τὸ περὶ τὴν Κύρνον νῆσον· ἐνδοτέρω δὲ τούτου τὸ Σαρδόνιον.

83. Ὅτι μετὰ τὸν Σαρδόνιον κόλπον θάλασσα πρὸς νότον ἢ Τυρρηνίς, καλουμένη οὕτως, διότι παράκεινται αὐτῇ πρὸς βορρᾶν οἱ Τυρρῆνοι, καθάπερ οἱ Γαλάται τῇ Γαλατικῇ, καὶ οἱ Λίγυες τῇ Λιγυστικῇ, καὶ διὰ τὸ τοὺς Τυρρηνούς πειράτας ποτὲ γενομένους αὐτόθι συνιστᾶν τὰ ληστήρια· ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡλίου, φησὶν, αὐγὰς κυρτὸς ἐπιστρέφεται ὁ Σικελικὸς βόρος, μέχρι τοῦ τε Παχύνου, ἀνατολικοῦ ἐκρωτηρίου Σικελικοῦ, καὶ τοῦ κατὰ Κρήτην Κριοῦ μετώπου. Ἐξήπλωται δὲ, φησὶ, καὶ μέχρι τοῦ Ἰονίου κόλπου ἐπιστρεφόμενος καὶ κυρτούμενος ἕως καὶ ἐκεῖ· διὸ καὶ κυρτὸν αὐτὸν ὠνόμασεν, ὡς μὴ κατ' εὐθυωρίαν προϊόντα μέχρι τῆς Κρήτης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ἰόνιον παρακνεύοντα. Σημειώσεται δὲ ὅτι νῦν μὲν ἕως τοῦ Κρητικοῦ μετώπου τοῦ Κριοῦ περαίνει τὸ Σικελικὸν πέλαγος, προϊὼν δὲ ἄχρι καὶ Σαλμωνίδος αὐτὸ τῆς Κρητικῆς ἐφάσ ἀκρας προάγει. Ἐνθα τις ἐπιστατικώτερον τῶ λόγῳ διδοῦς λαυτὸν εὐροὶ ἀν διώνυμον τὸ Σικελικὸν πέλαγος, αὐτὸ τε τοῦτο Σικελικὸν καλούμενον, ἀλλὰ δῆτα καὶ Κρητικόν. Φησὶ γὰρ ἐκεῖ ὁ Διονύσιος ἐν σχήματι ἑπανά-

quodam, ut et Ausones ab Ausone. Sciendum autem ab Ausone derivatum esse per paragogen Αὔσονεύς, ad exemplum vocum Αἰθιοπεύς, ἡγεμονεύς, additaque per pleonasmum ι litera ad dactylum conflatum, Αὔσονιεύς, ex quo Αὔσονιῆς.

80. Siculum πορθμὸν, *fretum*, per diminutionem seu denominationem vocat πορθμίδα, *quasi fretulum*, ubi Leucopetram illam dicit fixam esse Siculo in *fretulo*. Alioquin πορθμίδα veteres dicunt scapham vel naviculam piscatoriam, vel etiam generatim naviculam, ut palam facit Euripides (*Hippol.* 752) ubi Κρησίαν πορθμίδα vocat, navem Creticam. Quin et Asiam postea Dionysius denominative vocat Ἀσιάδα, *Asiadem*, humiliorem quidem atque tenuiorem propter formam illam diminutivam faciens, sed metri ita necessitatem explens.

82. Sardinia insula non Σαρδῶ modo, ut Σαπρῶ. sed etiam Σαρδῶν, Σαρδόνος, ut τρυγόνος; unde sinus Sardonius, qui est post Corsicam. Verum de Sardinia et Corsica dicitur suo loco. Videtur autem post Ligusticum mare esse etiam pelagus Corsicum, quod est circa Corsicam insulam. Hoc vero mari interius est Sardonium.

83. Post Sardonium sinum versus meridiem est mare Tyrrhenum, sic vocatum quod a borea ei adjacent Tyrrheni, quemadmodum Galli Gallico et Ligures Ligustico; aut etiam quia Tyrrheni, piraticam olim exercentes, latrocinia ibi faciebant. Inde vero, inquit, ad solis ortum, Siculum mare curvum obvertitur usque ad Pachynum, promontorium orientale Siciliae, et ad Criumetopon, quod est promontorium Cretæ. Expansum est autem, inquit, usque ad sinum Ionicum, quippe usque eo obversum atque curvatum. Quare etiam κυρτὸν, *curvum*, mare id appellat, quod non directo ad Cretam usque procedit, sed etiam ad Ionium deflectit. Observes porro ut nunc quidem Criumetopo Cretico terminat Siculum mare, postea vero id ipsum profert usque ad Salmonidem, promontorium Cretæ orientale. Ubi si quis attentius in rei cognitionem incubuerit, Siculum hoc pelagus inveniet binomine, tum hoc ipso vocabulo Siculum vocitatum, tum etiam Creticum. Dicit enim ibi Dionysius per epanalepsos figuram: Montibus ex Siculis

1. Καὶ om. L; ἀπὸ τοῦ C; Αὔσονες ἀπὸ Αὔσονος codd., exc. CUY. || — 2. Ἰστέον δὲ om. EFN. Sæpius hæc verba et Ὅτι, quæ rubricatori pingenda in quibusdam codd. reliquantur, in aliis prorsus omittuntur. Quod semel monuisse satis sit. || — 3. παράγεται L; ὡς καὶ Αἰθιοπ. vulgo, sed καὶ om. BCDEFKLMUY || — 4. διὰ om. L. ἐξ οὗ τῷ καὶ BCEFN. || — 35. καθ' ὑποκορισμὸν om. C. || — 7. Λευκὴ CMUclm, Σικελικὴ BEFN editt. ante Bernhardyrum. || — 9. οἱ παλαιοὶ om. CDL. Verba exελν... Κρησίαν πορθμίδα om. Y. || — 10. πλοιά-

ριον] πλοῖον L. || — 11. Κρησίας EFNu. || — 12. φησιν DEKLNYlmγ, ποιεῖ C, καλεῖ cett., ἦγον] ἢ C. Ἰσλίαν] Ἰσλίδα Y. Dein δὲ Ἰσλίδα cum Thevaitio scripserim, quum hac nominis forma Dionysius utatur vs. 836. || — 13. ἐν τοῖς ἐξῆς καλεῖται MU. || — 15. ἀποτελῶν LY. || — 17. ἢ om. CEUY. || — 18. Σαρδόνος N; ὡς τὸ τρυγόν L. || — 21. καὶ om. CDN, εἶναι τὸ Κύρνον L. || — 22. τὴν νῆσον CHLY. || — 31. τε om. C. || — 32. τὴν Κρήτην DL; ἐξήπλωται EFD; φασὶ C. || — 34. καὶ om. CEFdy. || — 39. Σαλμωνίδος ἀκρας αὐτὸ U,

λήψεως, ὅτι « ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν Κρήτης ἀναπέ-
 5 πταται οἶμα μακρὸν, Σαλμωνίδος ἄχρι καρῆνου » οὐ
 λέγων ὅτι ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ Κριοῦ τὸ Κρητικὸν πέ-
 λαγος, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀρέων τῶν Σικελικῶν πέπταται,
 10 καὶ ἴσως δυοῖν ὄντων παράτων τῶν πελάγει τούτῳ, ἐνὸς
 μὲν Σικελικοῦ, ἐνὸς δὲ Κρητικοῦ, ποτὶ μὲν Σικελικὸν
 ἐκ τοῦδε καλεῖται, ποτὶ δὲ ἐκ τοῦ ἐτέρου Κρητικόν.
 Εἰ δέ τις ἴσως τὸ « ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν » νοήσῃ ἀντὶ
 τοῦ μετὰ τὰ δρη τὰ Σικελικά, τότε δύναται δύο εἶ-
 15 νοιαι πελάγη, ἰδίᾳ μὲν τὸ Σικελικὸν ἕως τοῦ μετώπου
 τοῦ Κριοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἐκείθεν τὸ Κρητικὸν ἕως Σαλμων-
 νίδος.

87. Ὅτι ἡ τῆς Κρήτης ἄκρα ἤεις εἰς ἄλλα πολλὴ
 νέουκεν, ἢ περὶ τὴν Γόρτυνα, παραυγάζει, τουτέστι
 15 παρεκφαίνει καὶ φαντάζει, μέτωπον κριοῦ τοῖς πόρρω-
 θεν βλέπουσι, καὶ ἐνταῦθεν ἔχει τὴν κλήσιν, ὀνομαζο-
 μένη Κριοῦ μέτωπον. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἴσται καὶ περὶ
 τὸν Εὐξείνιον πόντον ἕτερον μέτωπον Κριοῦ, ὡς ἐν τοῖς
 20 ἐξῆς ῥηθήσεται, ἀρκτικὸν ὄρος, διὰ τὴν αὐτὴν κακείνο
 αἰτίαν οὕτω καλούμενον. Ἰστίον δὲ ὅτι πολλάκις
 ἐκ τινῶν τόπων πόρρωθεν ὁρωμένων ζωική τις φαντα-
 σία πέμπεται καθ' ὁμοιότητα δι' ἀπάτην ὄψεως· καὶ
 ὅτι τοιοῦτόν τι πάσῃν ὁ ὀφθαλμὸς καὶ περὶ τὸν Εὐ-
 25 ξείνιον καὶ περὶ τὴν Κρήτην μέτωπα φαντάζεται Κριοῦ.
 Καὶ ὁ κατὰ τὴν Νιόβην δὲ μῦθος οὕτω πως θεραπεύ-
 εται, φαιμένον τινῶν ἀκρωτήριον εἶναι Φρύγιον ἰοικὸς
 γυναικίῳ προσώπῳ τοῖς πόρρω ἀφιστηκόσιν, ἐξ οὗ
 ἕδωρ ἀέννασον καταρραῖ, ὅπερ ὁ μῦθος εἰς δάκρυον
 30 αὐτοματίζει τῇ Νιόβῃ. Ὁρῶμεν δὲ καὶ τοὺς τὴν
 γραφικὴν τέχνην δεινοὺς εἰς λεόντων μιμήματα ἢ τοιοῦ-
 τῶν τινῶν θηρίων προτομάς τὰς τῶν ὀρέων ἐκτυποῦν-
 τας κορυφάς, ὡς τῆς ὄψεως τοιαῦτά τινα φανταζομέ-
 νης πόρρωθεν.

88. Ὅτι ἡ Γόρτυν καὶ Γόρτυνα λέγεται τρισυλλά-
 35 θως, καὶ τὸ μὲν κλίνεται Γόρτυνος, ὡς Φόρτυνος, τὸ
 δὲ Γορτύνης, ὡς Λεῖαινα λαίνης. Ἰσὸν δὲ αὐτὴν
 λέγει ἢ ἀπλῶς διὰ τὸ ἐνδοξον, ἢ Ὀμηρικῶς ζήλω, ὡς
 καὶ Ὀμήρου τὰς πόλεις οὕτω καλοῦντος διὰ τὸ φυλα-
 κτικὸν τῶν ἐν αὐταῖς. Κτίσμα δὲ ἡ Γόρτυν Ταύρου
 40 ἐκείνου τοῦ τὴν Φοίνισσαν Εὐρώπην ἀρπάσαντος, ὃς
 Κρήτης ἦν βασιλεὺς. Μεγάλη δὲ αὕτη ἡ πόλις κατὰ
 τὸν Γεωγράφον, εἰπόντα· « πόλις Κρήτης μέγισται,
 Γόρτυνα, Κυδωνία καὶ Κνωσσός. » Ἀλεγει δὲ ὁ αὐτὸς
 καὶ ὅτι Γόρτυνα δευτερεύει μετὰ Κνωσσὸν κατὰ δύνα-

Cretæum expanditur æquor, longe ad Salmonium
 usque promontorium; haud igitur a Criumetopo Creti-
 cum pelagus expansum esse dicit, sed ex montibus
 Siculis. Ac fortasse, quum duo sint maris hujus ter-
 mini, alter Siculus, alter Creticus, modo ex uno Si-
 culum mare, modo ex altero Creticum vocatur. Si
 quis autem forte illud *montibus ex Siculis* ita intel-
 ligat, quasi dicat *post Siculos montes*, tunc sane
 maria esse possunt duo, unum per sese Siculum, us-
 que ad Frontem Arietis, alterum inde per sese Creti-
 cum, usque ad Salmonidem.

87. Promontorium illud Creticum circa Gortynem,
 quod valde in mare propendet, spectantibus de longin-
 quo representat et quadam veluti imagine refert
 frontem arietis, atque inde appellationem hanc habet,
 ut Criumetopon sive Frons Arietis nominetur. Scire
 autem oportet aliam quoque ad Pontum Euxinum esse
 Frontem Arietis, ut postea dicitur, montem ad
 septentriones, propter eandem atque ille causam sic
 appellatum. Sciendum porro est quibusdam sæpe e
 locis, e longinquo conspectis, propter visus fallaciam,
 speciem quandam animalis per similitudinem emitti
 ac representari, et tale quid quum oculo accidit in
 Euxino mari atque in Cretico, frontes eum arietis
 cernere sibi videri. Ac sic fere etiam fabulæ quæ de
 Niobe fertur medicinam quidam adhibent, dicentes
 promontorium esse Phrygiæ, quod muliebris faciei
 imaginem longe distantibus referat; unde aqua pe-
 rennis defluit, quam quidem aquam fabula lacrymas
 Niobæ esse facit. Quin et eos, qui pingendi artem
 callent, videmus vertices montium ad leonum exem-
 pla vel talium fere ferarum efficies efformare, quod
 visus e longinquo talium fere rerum imaginem con-
 tuetur.

88. Γόρτυν dicitur etiam Γόρτυνα, tribus syllabis:
 quorum alterum flectitur Γόρτυνος, ut Φόρτυνος, alte-
 rum vero Γορτύνης, ut Λεῖαινα λαίνης. Sacram eam vocat,
 vel generali quadam ratione, propter ejus celebritatem,
 vel imitatione Homerica, nam Homerus quoque
 ita urbes appellat, quum habitatoribus custodiæ sint.
 Edificata est Gortyn a Tauro, Cretæ rege, qui Europam
 Phœnissam rapuit. Magna hæc urbs, Geographo teste
 p. 476), cujus hæc sunt verba: « Urbes Cretæ
 maximæ, Gortyna, Cydonia et Cnossus. » Idem
 dicit Gortynem potentia secundum a Cnossos locum

missa voce ἄκρας, quæ est post ἴσας. || — 1. μεταλήψεως
 MU; ὅτι ante ἐκ δ' ὀρέων additum ex CUDy; Σικελικῶν
 CFLNYdy. || — 3. τοῦ om. CDL. || — 5. δυῶν C. || —
 8. ἴσως om. EFNd. Deinde Σικελικῶν C. || — 11. τοῦ
 ante Κριοῦ om. BEFN. Μοκ Σαλμωνίδος B. || —
 14. Γορτύνην CL. || — 15. Quæ sunt post v. μέτωπον
 usque ad v. μέτωπον lin. 17, om. C. || — 19. δὲ post
 ἀρκτικὸν addit C; κακείνω CD. || — 23. τὸ τοιοῦτον U
 || — 25. πως om. C. || — 27. πόρρωθεν d. || — 29.

αὐτοματίζει] αὐτονομάζει y; αὐτόματων ἐπινομάζει conj.
 Bernhardyus, vix recte. Servari potest αὐτοματίζει, si
 εἰς deleveris; sin recte habet εἰς, legerim ἀποσηματί-
 ζει. || — 30. τέχνην om. CENd. || — 33. Ante πόρ-
 ρωθεν vulgo legitur καὶ, quod om. EKLNNYd. || —
 36. Λεῖαινα additum ex CUDy. De eadem re Eustathius
 exponit ad Odys. γ, p. 1468. || — 39. τῶν] τὸ
 d; Γορτύνη hoc loco CU. || — 42. μεγίστας, Γόρτυ-
 ναν, Κυδωνίαν καὶ Κνωσσὸν L. || — 44. Γόρτυνην CEF

μιν, και ὅτι συμπράττουσά ποτε ἀλλήλαις πάντας εἰ-
χον ὑπηκόους τοὺς ἐκεῖ.

Ἔστι δὲ Φαιστός, ἣν ὁ Διονύσιος ἠπειρώτιδα λέγει,
διεῖχε θαλάσσης μὲν σταδίων εἰκοσι, Γόρτυνος δὲ
ἑξήκοντα. Κατεσκάφη δὲ ἐπὶ Γορτυνίων. Ἐξ αὐτῆς
ἦν Ἐπιμενίδης ὁ ποιήσας δι' ἐπῶν Καθαρισμούς.

92. Ὅτι ὁ Ἴόνιος κόλπος μετὰ τὸν Σικελικὸν εὐρύ-
νεται πρὸς βορρᾶν, αὐτὸς δὲ κάμπτων πρὸς ἐσπέριον
μυχὸν ἔρπει, ἀφορῶν πρὸς τὸν τὴν ἐσπερίαν θάλασσαν
προβαλλόμενον ὠκεανόν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον
Ἴόνιος κόλπος καλεῖται, ἀλλὰ και Ἀδριας ὁ αὐτὸς λέ-
γεται και Ἀδριανὴ θάλασσα. Οἱ δὲ ἀκριβέστεροι
τὸν Ἴόνιον μέρος τοῦ Ἀδρίου φασί. Λέγεται δὲ Ἰό-
νιος, ὡς και τῶ Λυκόφρονι δοκαί και τῶ Αἰσχύλῳ,
ἀπὸ τῆς Ἰούς. Διενήξατο γὰρ ἐκεῖνη βοῦς γενομένη
κάνταῦθα. Οἱ δὲ φασιν ἀπὸ Ἰάονος, ἀνδρὸς Ἰταλοῦ,
ἢ ἀπὸ Ἴονίου, ἀνδρὸς Ἰλλυριοῦ. Λέγουσι δὲ τινες
και τὸ ἀπὸ Γάζης μέχρις Αἰγύπτου πέλαγος Ἴόνιον
λέγεσθαι ὁμοίως ἀπὸ τῆς Ἰούς. Και τὴν ἐκεῖ δὲ Γά-
ζαν Ἰώνην καλοῦσιν τινες, ἐνθα βοῦς ἦν ἐν ἀγάλματι
τῆς Ἰούς, ἥτοι τῆς σελήνης. Ἰὼ γὰρ ἡ σελήνη κατὰ
τὴν τῶν Ἀργείων διάλεκτον. Τοῦ δὲ ἀνωτέρω βηθέντος
Ἰάονος υἱὸς Ἀδρίας ἱστέοιται, ἀφ' οὗ τὸ αὐτὸ πέλαγος
και Ἀδριατικὸν λέγεται. Ἄλλοι δὲ οὕτω φασιν ἔστιν
Ἀδρία πόλις ἐπιφανής, και παρ' αὐτὴν κόλπος Ἀδρίας,
και ποταμὸς ὁμοίως ἀγαθὴ δὲ, φασί, βοσκήμασιν ἢ
ἐκεῖ γῆ, ὥστε και δις τίττειν τοῦ ἐνιαυτοῦ και διδυμο-
ταεῖν.

95. Ὅτι εἰσιόντι τὴν Ἴονίαν θάλασσαν κατὰ μὲν
30 τὰ σκαῖα ἢ τῶν Αὑσόνων κίται γῶρα, δεξιτέρην δὲ
κατὰ χεῖρα ἢ Ἰλλυρίας ἔστι γῆ, οὕτω καλουμένη ἀπὸ
Ἰλλυριοῦ υἱοῦ Κάδμου. Δαλματία δ' ἐφύπερθεν, ἣν
και λέγει ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν, διὰ τὸ μαχίμους
εἶναι τοὺς ἐκεῖ. Φασί δὲ τοὺς Δαλματεῖς δι' ὀκταε-
τηρίδος ποιῆσθαι τῆς γῶρας ἀναδασμὸν κατὰ τινα
ἀναγραφὴν, και οὐδὲ νομίμασι χρᾶσθαι, πολλὴν ταύ-
την ἀφελόμενους τοῦ βίου κιβδηλίαν. Διγῶς δὲ τὸ

tenero, itemque eas urbes sibi olim mutuo opitulantes, insulanos omnes in potestate habuisse.

Phæstus, quam Dionysius Hæpærotida dicit, aberat a mari stadiis viginti, a Gortyne sexaginta; diruta vero est a Gortyniis. Fuit ex ea Epimenides, qui versibus Purgationes conscripsit.

92. Sinus Ionius post Siculum sese ad septentriones dilatat, ac rursus deflectens ad intimum recessum occidentalem serpit atque ad oceanum respicit, qui in mare Hesperium immittitur. Sciendum autem est non Ionium modo sinum vocari, sed eundem etiam Adriam dici et Adriadem et Adrianum sive Adriaticum mare, quanquam accuratiores scriptores Ionium partem velint esse Adriæ. Dicitur Ionius, ut Lycophroni (vs. 621) atque Æschylo (*Prom.* 840) videtur, ab Ione. Illa enim in vaccam mutata hac transnatavit. Alii appellationem arcessunt ab Ionæ, homine Italo, vel ab Ionio, homine Illyrico. Quin et nonnulli affirmant id maris, quod est a Gaza usque ad Ægyptum, Ionium similiter vocari ab Ione, et Gazam quoque, quæ est ibi loorum, Ionem a quibusdam nuncupari, ubi vacca erat ad imaginem Ionis, i. e. lunæ; Io namque Argivorum dialecto ipsa est luna. Ionis porro, de quo supra dictum est, filius fuisse traditur Adrias, a quo idem ipsum mare dictum Adriaticum. Verum alii ita narrant: Est Adria urbs perillustris, et ab ea sinus Adrias atque amnis similiter. Regio illa a pecorum ubertate celebratur, adeo ut bis in anno foetus edant et binos edant.

95. Ingrediendi in mare Ionium ad lævam sita est Ausonium regio, ad dexteram vero regio est Illyria, sic vocata ab Illyrio, Cadmi filio. Supra eam Dalmatia est, quam etiam Martiorum solum virorum appellat, ab hominibus ejus regionis bellicosis. Ferunt etiam Dalmatenses octavo quoque anno agrorum partitionem de novo ex præscriptione quadam facere, neque signata eos uti pecunia et sic multam illam e vita sustulisse depravationem. Duplici autem no-

KLY. || 3. ἢ Φαστός in lacuna om. d, manu sec. suppletum est in E. Res petita e Strabon. p. 479. || — 4. διεῖχε μὲν στ. θαλάσσης. C. || — 6. διὰ FU. || — 9. τὴν] εἰς τὴν olim vulg., sed εἰς om. CEFUy Bernh. || — 13. Sqq. petita sunt e Stephano v. Ἴόνιον πέλαγος. || — 16. Ἰάονος] In F a litera addita est ex correctura; Ἴονος etiam apud Stephanum; sed Ἰάονος, sicut in Eust. codd., præbent scholia. || — 17. Ἰλλυριοῦ N, editt. H. Stephan. et Huds. || — 18. και ὅτι τὸ d. || — 19. Ἴόνιον ὁμοίως λέγεσθαι N. || — 20. Ἰώνην Stephan. v. Ἴόνιον et Γάζα (cf. etiam v. Ἰώνη); Ἰόνην codicibus βοῦς ἦν ἐν ἀγάλματι, i. e. juxta Ionem bos posita erat, sicut distinctius dicit Stephanus: Ἰώνη ἀπὸ Ἰούς, βοῦν ἔχουσα πλησίον ἐν τῇ εἰκονι. De numis qui bovem exhibent juxta Gazæ urbis Tychen sive juxta hanc et Ionem, vide Stark *Gaza* p. 586.

|| — 21. ἥτοι] δ Ἰστί BEFMNUd. || — 22. Cf. Joannes Antiochenus in Fr. Hist. tom. 4, p. 544, § 14: και κτίζει (Ἰναχος) πόλιν εἰς ὄνομα τῆς σελήνης, Ἰώ- οὕτω γὰρ τὴν σελήνην ἐκάλουν Ἀργεῖοι. Hinc eadem repetunt Suidas v. Ἰώ, Malala et Cedrenus. || — 23. ἱστέοιται CNY. Secundum Eudoxum ap. Etym. M. p. 19, 1 Adrias ille est filius τοῦ Μεσαίου Παύσωνος, ubi τοῦ Αὑσωνος correxit Holstenius. || — 24. ἄλλοι δὲ κτλ.] Petita sunt e Stephano v. Ἀδρία. || — 27. και τίττειν δις C. || — 30. δεξιτέραν F, δεξίτερα RENd; κατὰ om. C. || — 32. Ἰλλυριοῦ C. || — 33. και om. CFUy. || — 34. φασί etc.] Sumta e Strabone p. 315 (p. 262, 4 ed. Did.). Verba κατὰ τινα ἀναγραφὴν apud Strabonem non leguntur. || — 36. χρᾶσθαι CEUdy, χρῆσθαι FLN editt. ante Bernh. Cf. Aristophan. Av. 158: πολλὴν γ' ἀπειλῆς τοῦ βίου

ἔθνος λέγεται, καὶ Δαλμάται καὶ Δαλματίς. Ἡ δὲ πόλις αὐτῶν Δάλμιον ἢ Δελμίνιον ἢ Δέλμινον.

98. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα οὐ κατὰ κοινὴν κυριολογίαν ἰσθμὸν εἶπα τὸν περὶ τοὺς Αὔσσας τὸν πλατύτατον· οὐ γὰρ ἐστίνωται οὐδὲ ὁ τοιοῦτος ἰσθμὸς· διὸ ἐπάγει ὡς καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτου θαλάσσιον, λέγων ὅτι παραπέπταται ἄσπετος, πουλητής, τρισαῖς θαλάσσαις περιδρομος. Καὶ εὐθὺς ἐπάγει ποῖαις θαλάσσαις περιδιηπται ὁ τοιοῦτος ἰσθμὸς, λέγων πᾶνυ γοργῶς ὅτι Τυρρηγῆ Σικελῆ τε καὶ Ἀδριαδί πληθούση. Εἶτα εἰπὼν ὅτι ἐκάστη τῶν τοιούτων τριῶν θαλασσῶν πρὸς τινὰ ἀνεμὸν τεκμαίρεται τὸν δόκον, σχηματίζει πάλιν κατὰ γοργότητα οὕτω « Τυρρηγῆ ζέφυρον, Σικελῆ νότον, Ἀδριακὴ εὐρον » φιλοτιμησάμενος ἐνὶ στίχῳ ἐνθεῖναι τὰς τε τρεῖς θαλάσσας καὶ τοὺς τρεῖς ἀνέμους, εἰς οὓς ἐκάστη τὸ ἐαυτῆς παρασύρεται ῥεῦμα. Ὅποιόν τι πεποιήκα πρὸ τούτου, ὡς προγγράπται, καὶ ἐν τῷ « πρῶτα μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην Ἀσίην τε » τὰς τρεῖς ἡπείρους ἐκεί ἐνὶ ἐπιπέδῳ συμπεριλαβῶν. Σημειώσαι δ' ὅτι ἐνταῦθα μὲν Τυρρηγῆν ἀμφιπέριττην, ἀνωτέρω δὲ Τυρρηγίδα θάλασσαν εἶπεν, ἐν διαφόροις καταλήξεσιν.

103. Ὅτι πρὸς τὰ νότια τῆς Σικελικῆς χθονὸς ἐλκεται κόλπος ἴσω Λιβύης, νοτίαν Σύρτιν ἐλίσσων, τὴν ἑτέραν τὴν εὐρύτεραν· ἐνδοτέρω δὲ ταύτης δυτικωτέρα ἐστὶν ἡ ἑτέρα Σύρτις, ἀφανρὸν ἔχουσα πόρον, ὃ ἐστὶ μικροτέρα οὖσα, ἥτις, φησὶ, τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου. Περὶ δὲ τῆς τοιαύτης πλημμυρίδος ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. Σημειώσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα ὁ περιηγητὴς τῆ ὑπὲρ προθέσει ἐπὶ τῶν νοτίων ἐχρήσατο, εἰπὼν ὑπὲρ Σικελικῆς χθονὸς τὴν νοτίαν Σύρτιν ἐλίσσεσθαι. Ποίησαι δὲ τοῦτο πλειστάκις καὶ ἐν τοῖς εἰσπέπται· ὥστε οὐκ ἐπιβορείων μόνον ἡ ὑπὲρ πρόθεσις τίθεται, διὰ τὸ ἔξαρμα τὸ ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν νοτίων. Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκείνα ἐστέρηται τοῦ εἰς ὑψὸς ἐξῆρθαι, εἰ καὶ ἡμῖν δοκεῖ ταπεινά. Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ βορείων τίθηται τὴν ὑπὲρ, ἐκδηλότατόν ἐστιν. Ἐρεῖ γοῦν ἐν τοῖς ἐξῆς « βορειοτέρη γαίης ὑπὲρ Εὐρωπείης », τουτέστι πρὸς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης.

108. Ὅτι μᾶλλον ἀπὸ τῶν δύο Σύρτων μεταβῆναι εἰς τὴν ἐξῆς περιήγησιν σχήματι τοιοῦτω χρᾶται συμπληρωτικῶ, γοργῶ τε καὶ σεμνῶ· « Ὡς οἱ μὲν βόωσιν ἐλίσσόμενοι δύο κόλποι. Καὶ μετὰ ταῦτα δὲ

mine gens appellatur Dalmatæ et Dalmatenses, eorumque urbs Dalmium aut Delminium aut Delminum.

98. Atque hic etiam præter communem usum isthmum dicit illum Ausonium, quamvis sit latissimus. Etenim ne iste quidem isthmus est in angustias contractus. Ideo subjungit, quemadmodum etiam supra, curationem verbis : *Expansus est immensus, longe porrectus, tribus maribus circumfluus*. Statimque addit, quibus hic iste isthmus maribus comprehensus sit, quum perquam citato verborum cursu dicat : *Tyrreno Siculoque atque Adriaco turgente*. Postea vero quam dixit, unumquodque trium horum marium tractum suum ad ventum aliquem dirigere, rursus, figuratam verborum celeritate orationem adhibens, ita loquitur : *In zephyrum Tuscum inque notum Siculum, Adria in eurum*; quippe qui illud affectaverit, uno ut versu et maria tria et tres etiam ventos includeret, ad quos unumquodque mare fluxum distrahit, quemadmodum etiam prius fecit, ut scriptum est supra, in illo versu : *Ac primum Libyam; deinde Europam, Asiamque*, uno ibi versu tres continentes circumplexus. Et observa ut hic quidem *Tyrrhenam Amphitriten*, supra vero *aquæ mare Tyrrhenidis* diversis terminationibus vocaverit.

103. Ad australes partes Siculæ insulæ trahitur intra Libyam sinus qui australem Syrtin volvit, alteram nimirum illam, quæ majori est latitudine; interior namque hac propiorque occidenti Syrtis est altera, quæ vadum habet exiguum, quippe quæ minor est, et quæ, inquit, *eminus adventantem excipit æstum maris*: quo de aestu dicitur postea. Verum observa, hoc loco usum esse periegetam præpositione *ὑπὲρ* de partibus australibus, quum dicat Syrtim esse *supra Siculam terram*. Idem deinceps sæpius faciet; igitur non de borealibus modo partibus usurpatur *supra* præpositio propter earum partium elationem, sed etiam de partibus australibus. Nam ne hæc quidem destitutæ sunt omni elatione in altum atque excelsitate, tametsi humiles nobis videantur. Ceterum de partibus quoque borealibus poetam usurpare præpositionem *supra*, manifestissimum est; nam infra ait : *Hæc magis ad boream, fines super Europæos*, id est ad partes boreales Europæ.

108. Transiturus a duabus his Syrtibus ad reliquam descriptionem geographicam hac figurâ utitur ad sententiam complendam accommodata, eaque celeritatis ac dignitatis plena : *Sic maria illa boant undosis æstibus ambo*. Quin et multis postea in locis

κίβδηλιαν. || — 2. Δελμίνιον ἢ om. L, ἢ Δελμινον om. DE; Δάλμιον ἢ Δελμινον ἢ Δελμίνιον B. Sumta hæc ex Stephan. v. Δάλμιον. || — 3. καὶ om. L; οὐ om. ENd. || — 4. τὸν περὶ τοὺς Αὔσσας πλατύτατον τόπον aut ὄντα πλατ. leg. conjecit Bernhardus, præter necessitatem. || — 5. οὐδὲ om. γ, ὁ om. C, οὐδὲν τοιοῦτος N. « Sed interpres cum observationem suam in vs. 19 huc accommodaverit, id apparet eum voluisse : ne hic quidem quem poeta dicit isthmus rerum naturæ re-

spondet. » BERNHARDY. || — 6. καὶ om. CD; ὅτι additum ex U. || — 7. πολυτενής CEKLMNYγ. || — 9. ὁ τοιοῦτος ὁ F. || — 10. ὅτι om. CDL. || — 11. τῶν τριῶν τοιοῦτων MU. || — 14. ἐνθεῖναι EFKMNUYIm, ἐκθεῖναι vulgo. || — 17. ὥσπερ γεγρ. d; καὶ om. Fγ. || — 18. πρῶτα CEFMUdlm, πρῶτον cett. || — 21. δὲ om. ENd. om. C; Τυρρηγίδα || — 26. ἢ om. d. || — 27. ἐρχομένη N, γομένη C. || — 38. γοῦν CEFMUUγ, οὐν vulgo ante Bernh. || — 42. γοῦναι L. || — 43. καὶ γοργῶ καὶ σ. L.

πολλαχού διὰ σαφήνειαν χράται συχνὰ ταῖς συμπληρώσεσιν ἤτοι ἀποθέσεσιν.

110. Ὅτι ἡ Σαλμωνίς ἐὼς ἐστὶν ἄκρα τῆς Κρήτης, ὡς περ αὖ πάλιν δυτικὸν ἄκρον αὐτῆς τὸ τοῦ Κριού μέτωπον· περὶ τοῦτο τὸ τῆς Σαλμωνίδος, ὡς αὐτὸς φησὶ, κάρηνον, ἣτοι ἀκρωτήριον, ἀναπέπταται τὸ Κρητικὸν πέλαγος, μᾶλλον δὲ ἄχρι καὶ αὐτοῦ περαίνεται τὸ εἶτε Σικελικὸν εἶτε καὶ Κρητικὸν, καθὰ πρὸ μικροῦ εἴρηται, πέλαγος· οὐ καθεξῆς ἢ Φαρία θάλασσα, μεθ' ἣν ἡ Σιδωνία· καὶ ἐπὶ ταύτῃ τελευταῖος δὲ περὶ Κύπρον κόλπος, ἣγουν δ' Ἰσσικός. Περὶ ὧν καὶ μετ' ὀλίγα λελέξεται.

112. Ὅτι τὸ φρίσσειν κυρίως ἐπὶ θαλάσσης λέγεται. Φησὶν οὖν ὅτι φρίσσοσιν ἢ τε Φαρία καὶ ἡ Σιδωνία θάλασσα, ἐλαυνόμενα πνοαῖς Ἰσμαρικῆ βορρᾶ ὀρθὸν φυσώωντος, ἐπεὶ κατ' ἐναντία κείνται τοῦ βορρᾶ. Εἶπε δὲ τὸ φρίσσοσιν ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦνται, καὶ εἰς βύθος αἵρονται τοῖς κύμασιν. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ φρίξ, ὡς καὶ ὁ Ποιητῆς· «μελαίνῃ φρικῇ καλυφθεῖς,» ἣτοι τῇ ἐπαναστάσει τοῦ κύματος. Ὅτι δὲ θαλασσία λέξις τὸ φρίσσειν, ἐν τοῖς τοῦ Ὀμήρου κάλλιον γέγραπται. Ἴδὼν δὲ βορρᾶν Ἰσμαρικὸν εἶπεν ἀντὶ τοῦ Θρακικὸν, ἀπὸ Ἰσμαροῦ πόλεως Θράκης. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Φαρίαν ταύτην θάλασσαν, ἣτις μετὰ τὸ Κρητικὸν ἐστὶν, ὡς εἴρηται, πέλαγος, καὶ Παρθένιον κόλπον ἐκάλουον οἱ παλαιοὶ· καὶ ὅτι ὡς περ Σιδωνία καὶ Ἰσσικὸς ἀπὸ Ἰσσοῦ πόλεως καὶ Σιδῶνος, οὕτω καὶ Φαρία διὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Φάρον, ἣτις ἐστὶ νῆσος ἐν δεξιᾷ κειμένη Ἀλεξανδρείας, πύργον ἀνέχουσα μέγιστον, ἐκπυρσεύοντα τοῖς καταπλέουσι. Περὶ δὲ ταύτης τῆς Φάρου εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ῥηθήσεται δὲ καὶ ὅτε τῷ λόγῳ εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἔλθωμεν.

117. Ὅτι ὁ Διονύσιος τὴν Σιδῶνα κλίνων ἀκολουθῶν Ὅμηρον ἐν τῷ «Σιδωνία θάλασσα», ἐκτείνει μὲν τὸ τῆς ἀρχούσης δίχρονον, συστέλλει δὲ τὸ οὐ τὸ μετὰ τὴν ἀρχουσαν. Ὁμοίως καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, «Βύβλον τ' ἀγγέλον καὶ Σιδῶνα ἀνθημέσσαν.» Οἱ δὲ ὕστερον τὰς θλας πλαγίας τῆς Σιδῶνος τῷ ω μεγάλῳ παραληγομένης ἐκφέρουσι.

119. Ὅτι ἡ περὶ τὴν Παμφυλίαν χώρα θάλασσα, περὶ ἣν ἡ Κύπρος, οὐ μόνον Παμφύλιος κόλπος λέγεται κατὰ ἔθνην [ἢ] τοπικὴν κλήσιν, ἀπὸ τοῦ τῶν Παμφύλων ἔθνους, ἀλλὰ καὶ Ἰσσικὸς ἀπὸ Ἰσσοῦ πόλεως κειμένης μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας. Φησὶ γοῦν καὶ ὁ Διονύσιος, ὅτι ὁ Ἰσσικὸς κόλπος ἔλκεται ἐπὶ βορρᾶν Ἰσσοῦ ἄχρι πόλεως, Κιλικίων χώραν παραμειδῶν. Ταύτην δὲ τὴν πόλιν Ἀλέξανδρος ὀνομαστῆν

ad perspicuitatem frequenter his utitur complendæ sententiæ formulis sive clausulis.

110. Salmonis promontorium est Cretæ orientale, quemadmodum rursus promontorium ejus occidentale Frons est Arietis. Circa hoc istud Salmonidis, ut ipse loquitur, *caput* expansum est pelagus Creticum, immo vero eo usque protrahitur ibique terminatur, sive Siculum illud sit pelagus, sive, ut paulo ante dictum est, Creticum. Inde mare sequitur Pharium, deinde Sidonium, sinus inde postremus qui est circa Cyprum, nimirum Issicus: de quibus paulo post dicetur.

112. Φρίσσειν, proprie dicitur de mari. Ait igitur, mare Pharium atque Sidonium *horrescere*, quippe quæ maria Ismarici boreæ recta spirantis flatibus agitentur, quandoquidem sita ea sunt contra boream. Dicit autem *horrescunt* pro *eriguntur in sublime, fluctibus attolluntur*. Inde etiam φρίξ, *horror maris*, ut et Poeta (*Odys.* 4, 402): *atro fluctu horrescentis maris coopertus*, fluctu nimirum maris sese attollentis. Ceterum φρίσσειν, vocabulum esse maritimum melius a nobis scriptum est ad Homerum. Boream vocat Ismaricum, i. e. Thracicum, ab Ismaro urbe Thraciæ. Sciendum autem est mare hoc Pharium, quod est post Creticum, ut diximus, pelagus, Parthenium etiam sinum. veteres appellasse, et sicuti Sidonium mare atque Issicum sinum ab urbe Isso et Sidone, sic etiam Pharium eos dixisse propter Pharium illam Alexandrinam, quæ est insula sita ad dextram Alexandriæ, cum turri ibi maxima, quæ eo navigantibus, accensis facibus præluceat. Sed de Pharo quum dictum sit in Commentariis ad Odysseam (4, 355 p. 1500), dicitur etiam, quum hæc nos tractatio Alexandriam detulerit.

117. Dionysius *Sidon* vocem Homericam exemplo inflectens in verbis *Sidonium mare* producit ancipitem illam primæ syllabæ et in secunda syllaba o litteram corripit. Similiter etiam postea in illo versu (912): *Littoreamque Byblum et fundentem Sidona* (Σιδῶνα) *floras*. Verum posteriores scriptores obliquos casus *Sidonis* universos efferunt cum longo in penultima.

119. Mare Pamphylia regioni adjacens, in quo Cyprus est, non Pamphylus modo sinus dicitur, gentili vel locali appellatione, a gente ipsa Pamphylorum, sed etiam Issicus ab Isso urbe sita inter Syriam et Ciliciam. Igitur Dionysius quoque dicit trahi Issicum sinum in septentriones ad urbem usque Issum, eundemque sinum Ciliciam regionem præterire. Hanc autem urbem celebrem reddidit Alexan-

1. χρήται: *DFKLMNY*; πληρώσεσιν *C*. || — 10. ἐπὶ *K. L.* || — 11. ὀλίγα *CNDy Bernh.*, ὀλίγον *vulg.* || — 19. καταληφθεῖς *BE*; φησὶ post ποιητῆς *add. D.* || — 20. θαλασσία] θαυμασία *BEFLMNUy d.* || — 27. Σιδῶνος *MU.* || — 28. Ἀλεξανδρικὴν *ENd.* Dein νῆσις *LMUYy.* || — 33.

ἔλθωμεν *C.* || — 34. Σιδῶνα *F.* || — 37. Βίβλον *FL.* Vulgo ante Βύβλον legitur ἐν τῷ, quod cum *Cy.* omisit Bernh. || — 43. ἢ inserui; τοπικὴν] vocem Bernhardyus inclusit. || — 46. καὶ *om. Fy*; ὁ *om. y.* || — 47. χώραν] πόλιν *U.* || — 48. κοσμοφίας καὶ ante ὄνομ. *addit L.*

ποιήσας, ὡς τὸν Δαρεῖον ἐκαὶ νικήσας, ἐκάλεσε Νικόπολιν. Οὗτος δὲ κόλπος, ὡς δὲ Διονύσιος λέγει, ἀγχι τῆς τῶν Κιλικίων γῆς ἐλθὼν εὐθύτερος, κατὰ ἰσοδρομίαν τινὰ, κάκῃ ἀποπαυσάμενος, ἐκαίθην ὡς ἐν ὑσπληγγί ἄνοφερῇ, τουτέστιν ὡς ἐν καμπτήρι, στρεπτήν ἐπὶ ζέφυρον ἐπερεύγεται ἄλμην, ἥρέμα ἐπὶ δύσιν κάμπτιων καὶ στρεφόμενος καὶ ἀφορῶν εἰς τὸν ζέφυρον. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὑσπληγγὲς οὐ μόνον, ὡς ἐνταῦθα, ἐπὶ καμπτήρος λέγεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτι καὶ ἐπὶ ἀφεταιρίας, ὅ ἔστι καρχέλου. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω καὶ ἡ ὑστρίχις, οὐ τὸ ζῶον, ἀλλὰ τὸ πληκτικὸν ὄργανον, λεγόμενον οὕτω διὰ τὸ ἐκ τριχῶν υεῖων εἰς πλῆγην συγκροτεῖσθαι. Δέρμα γὰρ ὅδε στενὸν καὶ ἐπίμηκες ἀποτεμόμενοι τινες αὐταῖς θριξὶ καὶ τοῦ μήκους τῶν τριχῶν κείραντες, ὡς ἂν ἔχοιεν αὐταὶ οὕτω κεντεῖν σταθιρότερον, ἔτυπτον τοὺς μαστιγίας, καὶ ἐκαλεῖτο ὑσπληγγὲς τὸ τοιοῦτο τῆς μαστιγίας ἐργαλεῖον. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ τοιαύτη ὑσπληγγὲς πλέγμα ἦν ἀπὸ υεῖων τριχῶν. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ Θεοκρίτῳ ἡ ὑσπληγγὲς εἰρηται καὶ ἐπὶ παγίδος ὀρνέου τεθειμένη, διὰ τὸ συγκροτεῖσθαι ὡς αἰκὸς ἀπὸ ὑστρίχιδος πλέγματος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πρῶτως μὲν ὑστρίχις ἐλέχθη τὸ τῆς κληγῆς ὄργανον, ὅποιον καὶ ἦν, ἐκαίθην δὲ καὶ ὁ καμπτήρ τοῦ ἀγῶνος ὑσπληγγὲς ὀνόμασται, διὰ τὸ τοὺς ἵππους ἐκαὶ προσεκτικώτερον. νόσσεσθαι καὶ πλήσσεσθαι· ὅθεν καὶ νόσσα ὁ τοιοῦτος τόπος λέγεται. Ἐπει δὲ καὶ ἐκ πρώτου δρόμου οἱ ἵπποι ταῦτα πάσχουσι, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀφεταιρία ὑσπληγγὲς, ἔτι δὲ καὶ νόσσα ἐλέγτο.

122. Ὅτι εἰ καὶ εὐτελῶς καὶ μικροπρεπῶς, ὁμῶς, ὡς ἐξὸν ἦν ἐν παραβολῇ, δράκοντι τὸν τοσοῦτον Ἰσικὸν εἰκάξει κόλπον, λέγοντι ὅτι ἐκεῖνος ἐν ἄλλῳ κόλπῳ ἐλάσεται, ὡς δράκων βλοσυρωπῶς ἐλάσεται ἀγκύλος ἔρπων, νωθῆς, ὑφ' ἧς πᾶσα βαρύνεται ὄρεος ἀκρα ἐρχομένη. Τοῦτο δὲ λέγει, διὰ τὸ καὶ τὸν Ἰσικὸν κόλπον ἐνθα καὶ ἐνθα βαρυνόμενον ταῖς προχοαῖς ἐλάσσεσθαι, δυσπόμενον καχυμένον καὶ πολὺ τὸ κακλασμένον καὶ κατὰ τοὺς ὄρεις καμπύλον ἔχοντα. Σημείωσαι οὖν ὅτι διὰ μῆνας τὰς καμπὰς τοῦ Ἰσικῶς ἡ τοῦ ὄρεως εἰληπται παραβολή, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀσφαλῶς. Ἄλλως γὰρ πολὺ ἔχει τὸ ταπεινὸν, εἰ δὲ τοσοῦτος κόλπος ὀλίγῳ παραβέβληται ὄρεως. Δράκοντι μὲν γὰρ προσαρμόσαι παραβολὴν ἐκ πελάγους

der et, quod ibi Darium ἐνέκειτο, vicerat, Nicopolis nominavit. Hic sinus, ut Dionysius ait, quum ad Cilicum regionem equabili quodam cursu rector accesserit ibique cessaverit, inde tanquam atra in ὑσπληγγί, in atra meta, h. e. in meta ad quam cursus flectitur, mare evomit conversum ad zephyrum: ita ut sensim in occasum deflectat atque convertatur atque ad zephyrum respiciat. Quod autem volo observes, ὑσπληγγὲς non dicitur modo, ut hoc loci, de meta, sed aliquando etiam de carceribus, unde equi ad currendum emittuntur, h. e. de cancello. Et sic etiam dicitur ἡ ὑστρίχις, non ipsum quidem animal hystrix, sed instrumentum ad flagellandum, seu flagrum, ita appellatum, quod compositum sit ex setis suillis ad cædendum. Corio namque suillo angusto atque oblongo una cum ipsis setis præciso, et setis per summas partes detonsis, ut hæc sic possent firmius pungeri, hoc flagello mastigias verberabant, idque verberum instrumentum ὑσπληγγὲς vocabatur. Præterea vero ὑσπληγγὲς etiam textura est ex setis suillis. Sciendum porro apud Theocritum (8, 57) ὑσπληγγα (tendiculum) dici etiam de laqueo ad capiendas aves, propterea haud dubie quod ex textura setarum suillarum construitur. Sciendum etiam est primum quidem ὑστρίχιδα dictum fuisse instrumentum cædendi, quale reapse etiam erat; inde vero ὑσπληγγα nominatam esse in ludis metam certaminis, quia ibi equi contentius νόσσεσθαι καὶ πλήσσεσθαι, *pungi et cædi*, solent; unde etiam νόσσα locus iste appellatur. Quoniam vero a cursus initio id equis usu venit, propterea etiam locus unde cursus incipit, ὑσπληγγὲς nec non νόσσα vocabatur.

123. Abjecte quidem ac parum decore, sed uti licebat in comparatione, tantum istum sinum Issicum serpenti assimilat, quum ait volvi illum in mari, ut volvitur serpens aspectu horribilis, flexuose repens, tardus, sub quo progrediente totum gravatur montis jugum. Id autem dicit eo quod Issicus sinus hinc inde gurgitibus atque fluentis gravatus volvitur, trajectu idem difficilis atque diffusus, quippe qui multum fracti atque flexuosi, serpentium instar, habeat. Observa igitur propter flexus tantum sinus Issici hæc assumptam esse serpentis comparationem, ideoque tutam esse ac citra reprehensionem. Namque alioquin multum habet humilitatis, si tantus hic sinus reptanti angui comparatur. Nam sublime est sumtam

3. εὐθότατος *F*, εὐθύδρομος *L*. || — 4. ἐκαίθην quod legitur ante verba ὡς ἐν om. *EN*; ὡς om. *FU*. || — 5. ἄνοφ. *CUd*, γνοφερῇ cett. || — 6. ἀπαρεύγεται *CFLM*, ἄλμη *C*. Verba ἐν καμπτήρι... ὅτι ὑσπληγγὲς om. *EN*. || — 9. ἀλλὰ καὶ ἔστι *U*. || 10. καρχέλου *EN*, καρχέλου *M*, καρχέλου *CU*, καρχέλιον *F*, καρχέλου olim vulg. || — 15. αὐταῖς αὐτοῦς *DL*. || — 16. τὰς μαστ. *CMU*. || — 17. τοιοῦτον *CKLMUY*; τὸ τοιοῦτο... ὑσπληγγὲς om. *F*. || — 19. ὅτι καὶ παρὰ *Ed*, in quibus fort. latet καὶ ὅτι παρὰ. || — 20. εὐρηται *EMUY*; καὶ cm. *C*; παγίδι *d*;

συγκροτεῖσθαι *dy*, συγκροτεῖσθαι cett. || — 22. καὶ om. *d*; πρῶτον *CL*, πρώτη *F*; ἡ ὑστρ. *d*. || — 23. ὅποιον] ὑπερ ἂν *L*, ὅποιον ἂν *Y*; καὶ om. *L*; ὁ om. *d*. || — 25. νόσσεσθαι καὶ πλήσσεσθαι *CDFLy*, κλήσ. (κλήττ. *KY*) καὶ νόσσ. cett. νόσα *C*. || — 29. λέγεται. || — 31. ἐξὸν ἦν] ἐξῆν *L*. Illud servavi. Cf. *Thes.* v. ἔξεστι, p. 1288; *D*; ἐν om. *L*; παραβολαῖς *EN*; τοιοῦτον *MUY*, vocem omittit *F*. || — 32. ὁ κόλπος ἐν ἄλλῳ *U*. || — 33. ἐλάσεται om. *U*. || — 34. ἔρπων om. *MU*. || — 36. καὶ ἐνθα om. *F*, ἐνθεν καὶ ἐνθεν *N*. || — 37. δυσπόμενα *C*.

ὕψοπιόν ἐστι, πέλαιος δὲ τηλικούτον παραβαλεῖν ἀπλῶς δράκοντι, καταβάλλει τὸ τοῦ κόλπου μέγεθος. Ὅρα δὲ ἐτι φανερώς ἐνταῦθα τὸ βλοσυρωπὸς δι' ἐνὸς σ ἐκφέρεται, δηλοῦν τὸ ἀγριον καὶ ὑποσευρμένον τοῦ βλέμματος.

126. Ὅτι ὄσπερ τὸ α ποτὲ μὲν στερεῖ, ποτὲ δὲ ἐπιταίνει, οὕτω τὸ νη. Τὸ μὲν γὰρ νηλέης ἔλιου δηλοῖ στέρησιν, τὸ δὲ νήχυτος κόλπος θαψλειαν χύματος.

129. Ὅτι ὁ Ἴσσιος κόλπος ὁ κατὰ Κύπρον, ὡς εἰρηται, διὰ τῆς γῆς τῶν Παμφυλίων ἔρχεται, διὸ καὶ Παμφύλιος λέγεται. Δημεῖ δὲ καὶ μέχρι τῶν Χαλιδονίων νήσων, περὶ ὧν μετὰ ταῦτα εἰρήσεται. ἔχει δὲ τελευταῖον σῆμα πρὸς ζέφυρον τὴν τῶν Πατάρων ἀκρᾶν, ἣτις διορίζει Λυκίαν τε καὶ Καρίαν. Σῆμα δὲ τὸ σημεῖον ἦτοι τὸ πέρασ λέγει κατὰ λόγον φιλόσοφον· τὸ γὰρ σημεῖον τουτίστιν ἡ στιγμῆ, πέρασ ἐστὶ γραμμῆς, ὡς καὶ ἐνταῦθα τῆς περιόδου τοῦ πελάγους τούτου δυτικὸν σῆμά ἐστι τὰ Πάταρα.

130. Ἰστίον δὲ ἐτι Πάταρα καλεῖται ὁ βηθεὶς τόπος, ἡ ἀπὸ Πατάρου υἱοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Λυκίας τῆς Ξάνθου, ἡ ἀπὸ τῆς πατάρας, ὅ δηλοῖ Ἑλληνιστὶ τὴν χίστην, ἣτοι τὴν κιβωτόν. Φασὶ γὰρ ἐτι πατάραν ἀθύρματα τῷ Ἀπόλλωνι περιέχουσαν, πέμματα τινα ἐν σχήματι λύρας καὶ τόξου καὶ βελῶν, ἄνεμος ἀρκάσας ἀπὸ τινος παιδίσκης καὶ ὑπολαβὼν εἰς θάλασσαν ἔβαλε τὴν Λυκίαν, καὶ τῇ ἐκαὶ χειρρονήσῃ προσήγαγεν· θέν καὶ ἡ χειρρονήσος ἱερά τε ἀνεῖται τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ τὴν κλήσιν ἀπὸ τῆς τοιαύτης πατάρας, ἣτοι κιβωτοῦ, ἐκέρδανε. Κρατεῖ δὲ περὶ τούτου καὶ τοιαύτη τις ἱστορία· Πάταρα καὶ Ξάνθος λησται, παῖδες Λαπαίωνος, βίον ἐκ τοῦ πειρατεύειν ἀποχρώντα πορισάμενοι κατέλυσαν τὴν τοῦ ληστεύειν πλάνην, καὶ τῇ Λυκίων γῆ προσσχόντες ἔκησαν βεβαίως ἐκεῖ. Καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ πρεσβυτέρου Ξάνθου ποταμὸς ἐκαὶ Ξάνθος ἐκλήθη καὶ πόλις δμώνυμος, ἀπὸ δὲ τοῦ λοιποῦ ἐκλήθη τὰ Πάταρα.

132. Ὅτι αἱ Σποράδες νῆσοι περὶ τὸ Αἰγαῖον κείνται πέλαιος, ἧ οὐδεὶς ἕτερός, φησι, κόλπος ὑψόθι μορμύρων ἐναλίγκια κύματ' ὀφελλει. Αἴτιον δὲ τούτου φασὶ τὸ πλῆθος τῶν αὐτόθι νήσων, αἷς προσήσονται

ex pelago comparationem ad serpentem accommodare, at pelagus tantum draconi simpliciter comparare, id sinus magnitudinem deprimit. Vide vero perspicue hoc loco per unum σ efferrī βλοσυρωπὸς vocem, quæ obtutum ferum truculentumque significat.

126. Sicuti α modo privat, modo auget, sic etiam νη. Νη νηλέης quidem, i. e. immisericos, ἔλιου, misericordiae, privationem significat; sed νήχυτος κόλπος, multifluus sinus, fluxus abundantiam denotat.

129. Issicus sinus qui est ad Cyprum, ut dictum est, Pamphyliorum regionem præterfluit, quocirca etiam Pamphylius vocatur. Pertinet vel usque ad insulas Chelidonias, de quibus postea dicitur; extremum autem σῆμα, signum s. terminum, ad occasum habet Patarorum promontorium, quod Lyciam et Cariam disternat. Σῆμα dicit τὸ σημεῖον vel τὸ πέρασ, pro ratione philosophorum; nam τὸ σημεῖον, h. e. punctum, terminus est lineæ, ut et hoc loco ambitus hujus pelagi occidentalis terminus sunt Patara.

Sciendum autem est hunc istum locum Patara vocari vel a Pataro, Apollinis et Lyciæ Xantho natæ filio, vel a patara, quæ vox græce cistam seu arcam sonat. Narrant enim πατάραν, cistam, qua Apollinis ludicra, placentæ quædam in modum lyrae et arcus et sagittarum conformate, continerentur, vi ventorum de puellæ cujusdam manibus abreptam itaque sublatam, in mare Lycium dejectam fuisse atque ad peninsulam ibi fuisse delatam. Unde ea peninsula et Apollini est consecrata, et ab patara ista nomen est lucrata. Obtinet tamen de his etiam historia quedam hujuscemodi: Patarus et Xanthus prædones, Lapæonis filii, quum ex facienda piratica idoneas sibi facultates comparassent, missa prædonum vita vagabunda, ad Lyciam appulsi stabile ibi domicilium fixerunt; et a Xantho quidem, qui major natu erat, Xanthus ibi amnis est appellatus et urbs cognominis; ab altero vero vocata sunt Patara.

132. Sporades insulæ sitæ sunt in mari Ægæo; neque alter quisquam, inquit, maris sinus alte murmurans est, qui similes ac Ægæum mare fluctus auget. Hujusce autem rei causam aiunt multitudi-

1. παραβάλλειν d. — 4. ἀποσευρμένον d. — 6. στερεῖ] στήρησιν δηλοῖ L, στερεῖται γ. — 7. μὲν om. U; νηλέης ENd. — 8. χύματος EFud, δχύματος C, κύματος NM ceterique, ut vid. — 11. γῆς τῆς d. — 12. δὲ μέχρι Ed. — 15. Κιλικίαν l. — 16. ἣτοι τὸ... γὰρ σημεῖον om. Y; τὸ om. E. — 18. ἴστι om. ENd; γραμμῆς, ... σῆμά ἐστι om. F. — 20. δτι τὰ Πάταρα L; βηθεὶς sic CULy, τοιοῦτος cett. Seqq. petita e Steph. Byz. v. Πάταρα. — 22. ἡ om. L. — 23. τὴν ante κιβ. add. Ced. — 24. τῷ om. d; περιέχουσαν γ. — 25. τόξου καὶ λύρας C; τόξων d. — 26. παιδέκης C; ὑποβαλῶν

Nd. — 27. ἔμβαλε F. — 30. δι καὶ περὶ E. Fort. hæc quoque e Stephano fluxerunt, quamquam in epitome nostra non leguntur. — 32. Λαπαίωνος F, et de conjectura Meinekii in not. ad Steph. v. Πάταρα, monens nomen hoc ad Lapam Creticam urbem alludere, Cretensem autem Xanthum vocari Stephano s.v. Ξάνθος. Ceteri codices Λαπαίωνος. Deinde ἀποχρώντως ENd. — 34. προσχόντες EFN. — 37. λοιποῦ] κόλπου C. — 38. νῆσοι om. d; τὸ om. U. — 39. ἕτερος om. d. Post κόλπος codd. addunt θαλάσσης præter Cy. — 41. προσήσονται EFMNU. Μοχ καὶ ἱκαναστ. MU

συχνὰ τὰ κύματα ἐπαναστρέφει, καὶ τῇ συνδρομῇ βριαίτερον κορυφουμένα πολλὴν ἐγείρει τὸν κλύδωνα. Διὸ καὶ ὁ Διονύσιος φησιν « ἔνθα κύμα βησσόμενον νήσους περιβρέμεται Σποράδεσι » καὶ ὧν ἕρεϊ ἐν τοῖς ἐξῆς.

Ἰστῖον δὲ εἶναι οὐ μόνον πέλαιος Αἰγαίου, ἀλλὰ καὶ παθῖον τι περὶ τὴν Φωκίδα γῆν ἱστορεῖται καλούμενον Αἰγαῖον ἐκεῖνο παρὰ τὸν ἐκεῖ βέοντα Αἰγᾶν ποταμὸν.

136. Ὅτι ὁ τοῦ Αἰγαίου πόντου πλατὺς πόρος ἀπὸ Πατάρων ἀρχόμενος εἰς Τένεδον καὶ Ἰμβρον παραίνεται. Ἐκείθεν δὲ στενὸς ἔρχεται αὐτῶν συρόμενος πρὸς βορρᾶν ἕως εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ταύτην τὴν πρὸ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου· ἀφ' οὗ καὶ ὀνομάζεται Προποντίς. Καλῶς δὲ εἶπε τὰ αὐτῶν στενός, ὡς πρὸς διαστολὴν τοῦ Αἰγαίου πλατυτάτου ὄντος. Στενή γάρ ἐστι καὶ οἰονεῖ αὐλωνοειδῆς ἔκτασις ὁ Ἑλλησποντος. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἡ Προποντίς καὶ στόμα ἀπλῶς λέγεται, καὶ μετὰ προσθήκης δὲ στόμα πόντου, δηλαδὴ τοῦ Εὐξείνου, ἅς καὶ κατ' ἐξοχὴν Πόντος λέγεται, ὡς μετ' ὀλίγον εἰρήσεται. Αἰγαῖον δὲ πέλαιος, ὡς τισὶ δοκεῖ, λέγεται παρὰ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγᾶς, τόπον οὕτω καλούμενον, ἔνθα τοῦ Ποσειδῶνος ἵππους ἀναπαύει ὁ Ποιητής. Οἱ δὲ παρὰ τὸν Αἰγαίωνα τὸν Ὀμηρικὸν, ὡς ἐν τῇ Ἰλιάδι γέγραπται.

138. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἰσθμὸν τινα πλατὺν ἱστορεῖ περιχόμενον ὑπὸ τῆς Προποντιδὸς καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἅς ἐπιφάνει μὲν κείμενος πρὸς νότον δὲ καθελκόμενος ἀσπετα φύλα τῆς Ἀσιάδος γῆς ἀγκαλιζέται, ἐν οἷς εἰσι καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες.

30 Ὅτι τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν νοτίων τίθησιν, εἰπὼν « τῆς δ' ὑπερ ἀσπετα φύλα τιταίνεται πρὸς νότον. » Καὶ ἡ αἰτία προσηρῆται.

140. Ὅτι μετὰ τὴν Προποντιδα τὸ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου στόμα ἐστίν, ἤγουν ὁ Θρακικὸς Βόσπορος, ἅς καὶ Μύσιος, ὃν ζεύξας ὁ Δαρειὸς περὶ ποῦ τὸ Ἰερόν στόμα εἰς Θρακίαν διέβη, μεθ' ἧ καὶ εἰς Σκύθας ἐπίρασε, γεφυρώσας καὶ τὸν Ἰστρον. Τὸν δὲ Θρακικὸν τοῦτον Βόσπορον οἱ μὲν φασὶν εἶναι τὰ κατὰ Χαλκηδῶνα καὶ Βυζάντιον στενά. Φησὶ γοῦν περὶ τίνος ὁ Ἀρριανός, ὅτι « ἑλαύνει ἐπὶ Χρυσόπολιν, ἔνθα ὑπὸ νύκτα παρῆσας τὸν Βόσπορον » καὶ τὰ ἐξῆς. Οἱ δὲ μάλιστα τὰ ἄνω ποῦ τοῦ καλουμένου Ἀνάπλου. Τοῦτον δὲ τὸν Βόσπορον ἐνήγατο, φησὶ, ποτὲ ἡ Ἰὼ βουλαῖς Ἡραὶ δάμαλις οὔσα. Διὸ καὶ Βόσπορος λέγεται,

nem ibi insularum, ad quas crebri fluctus allisi retrorsum aguntur, et concursu violentius elati magnam fluctuationem excitant. Quare Dionysius dicit : *Ubi fluctus disruptus atque elisus Sporades insulas circumfremit*; quibus de insulis ipse postea.

Sciendum autem est, non pelagus modo *Ægeum*, sed etiam campum Phocidis commemorari *Ægeum* nuncupatum ab *Æga* illic flumine.

135. *Ægæi* maris latus meatus, initio a Pataris ducto, ad Tenedum atque Imbrum terminatur. Inde vero canalis angustus progreditur atque in septentriones protrahitur usque ad nostrum hoc mare, quod est ante Pontum Euxinum, a quo etiam Propontis nominatur. Perbelle autem dicit *canalis angustus*, tanquam ad differentiam maris *Ægæi* quod est latissimum. Angustus namque est ac veluti in modum canalis extensus Hellespontus. Scire vero oportet Propontidem et simpliciter *ostium* dici et cum appositione *ostium Ponti*, nimirum Euxini, qui eximia quadam nota *Pontus* vocitatur, ut paullo post dicitur. *Ægeum* autem pelagus, ut quibusdam videtur, nomen habet ab *Ægis* Euboicis, loco sic appellato, ubi Poeta quiescere facit equos Neptuni. Alii tamen *Ægeum* dictum volunt ab *Ægæone* Homérico, ut scriptum est ad *Iliadem* (1, 402 p. 124).

138. Hic quoque isthmum quondam late patentem commemorat, a Propontide simul et *Ægæo* pelago comprehensum, qui ad orientem positus et ad austrum vergens, innumeras gentes Asiaticas amplectitur, in quibus sunt etiam *Æoles* atque *Iones*.

Ibi quoque præpositionem *supra* usurpat de australibus, quum ait : *Supra hanc innumeras gentes ad austrum protenduntur*. Causa rei explicata est.

140. Post Propontidem os est Bosphori Thracici, Bosphorus nimirum Thracicus qui et Mysius; quem quum Darius ponte junxisset circa ostium Sacrum, in Thraciam trajecit, unde postea, constructo quoque supra Istrum ponte, in Scythas transit. Bosphorum autem hunc Thracicum quidam aiunt esse angustias positas inter Chalcedonem et Byzantium. Certe Arrianus de quodam refert : « Tendit versus Chrysopolim, ubi sub noctem Bosphorum trajiciens etc. »; alii vero Bosphorum vocant ea maxime quæ supra Anaplum, qui dicitur, sita sunt. Hunc Bosphorum, Dionysius ait, Io olim, opera et consilio Junonis in vaccam mutata, transnavit : quare etiam Bosphorus

— 2. κουφίζόμενα *lm*; || — 3. ὁ ante Διόν. om. *CDL*. || — 4. Σποράδεσι *CMNU*, Σποράδεσι *Ed*, Σποράδεσι *edit*. Stephan. et Huds. || — 7. τι om. *C*. *Ducta hæc sunt e Stephano s. v. Αἰγά.* || — 8. Αἰγᾶν] Αἰγᾶν *E*, Αἰγᾶν *FM*; similiter apud Stephanum *codd.* Αἰγᾶν et Αἰγᾶν præbent, ubi Αἰγᾶν ex Eustathio dedit Meinekius. || — 12. ἕως καὶ εἰς *CUy*. || — 13. τοῦ ante Εὐξ. additum ex *CUy*. || — 15. ἀντιδιαστολὴν *CL*. || — 19. καὶ additum ex *d*. || — 21. Αἰ-

γάς *EFU*, Αἰγᾶς *cett.* Sua Eustathius habet e Strabone p. 386 (p. 331, 47 *Did.*). || — 24. Post v. γέγραπται in *L* leguntur quæ in *cett.* post. v. Ἴωνες exstant : εἶναι τὴν ὑπὲρ... προσηρῆται. || — 28. Ἀσιaticὸς *MU*, Ἀσιατικὸς *F*. || — 35. ἐν καὶ ζεύξας *CUy*. || — 36. στόμα inclusit Bernhardyus; μεθ' ἧ δὲ *C*. || — 37. Θρακικὸν *CUL*. || — 40. Ἀριτανός *F*. In seqq. ἑλαύνεται *M*; ἐπὶ] περὶ *END*. || — 42. τὰ ἄνω ποῦ *CDUy*, τὸν ἄνωπον *C*, τὰ ἄνω πόντου vulgo ante Bernhardyus. || — 43. δὲ

είσιν βοὸς πόρος τῆς ἐκείνης οἰστροπλήγος, περὶ ἧς Ἀρριανὸς οὕτω φησὶ· « Πορθμὸς δὲ κατὰ Χαλκηδὸνα καὶ Βυζάντιον, ὃ ποτὲ Μύσιος, διότι Μῦσοι ἀντιπέραν ὄκουν ποτὲ τῆς Θράκης· ὕστερον δὲ Βόσπορος, ἐπὶ τῇ συμφορᾷ τῆς Ἰούς, ἦν κατὰ μῆνιν Ἡρας οἰστροθεῖσαν εἰς τοὺς χώρους τούτους ἀφικέσθαι καὶ ταύτη διαπεραιώσασθαι οἱ μῦθοι ἐποίησαν. » Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι κατὰ τινὰς οὐκ ἀπὸ τῆς βροχίσης βοὸς ὁ τοιοῦτος Βόσπορος, ἀλλ' ἀπὸ τινος ἑτέρας ὠνόμασται, ἤτις, φησὶ, Φρυγῶν ἐπιχειμένω, ἐμβάλλει ἀδεῶς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ περαιούται ἀβλαβῶς τὸν κατὰ Χαλκηδὸνα καὶ Βυζάντιον Βόσπορον· καὶ οὕτω καθηγεμῶν ἐκεῖνοις γίνεται κατὰ τινὰ θεοφορίαν (ἤγουν μανταίαν), ἣτις διακαλεύετο βοῦν ἡγεμόνα καταστῆσαι τῆς ὁδοῦ. Ὁ καὶ ποιήσαντες ἐκεῖνοι διαπεραιώσαντο ἀσφαλῶς· καὶ μνημα, φησὶ, τοῦ πόρου τούτου ἐστὶ καὶ βοῦς χαλκῆ, ὅστερ' οὐ ποτὲ γρόνῳ ὑπὸ Χαλκηδονίων ἰδρυθεῖσα· καὶ τάχα ἐκ ταύτης καὶ τις ἐκεῖ τόπος καλεῖται Δάμαλις ἕως καὶ νῦν. Θράκιος δὲ ὁ Βόσπορος καλεῖται ἀπὸ τῶν πρὸς δύσιν αὐτοῦ οἰκούντων Θρακῶν, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἀντιπέραν ποτὲ Μυσῶν ἐκλήθη, ὡς εἴρηται Μύσιος.

142. Ὁ δὲ Διονύσιος περὶ τούτου λέγει καὶ ὅτι στενώτατος δὲ ἐκεῖνος ἀπάντων ἐστὶ πορθμὸς τῶν ἄλλων, οἱ θαλάσσης εἰσὶ πολυκλύστου. Τετραστάδιον γάρ τοι τοῦ τοιοῦτου Βυζαντικοῦ στόματος εἶναι φασὶ, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Λέγει δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος, ὅτι τὸ Βυζαντικὸν στόμα Θράκιον Βόσπορον καλοῦσιν, ἐστὶ δὲ τετραστάδιον. Τοῦ μῦθου Ἑλλησπόντου τὸ στενότατον ἑπταστάδιον ἐστὶ, περὶ ποῦ τὴν Θρακίαν χερσόνησον κατὰ Σηστόν· ἑπταστάδιον δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ στενώτατον. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐκκέκοπται κατὰ τινὰ διαφορὰν τοπικὴν ὁ Θράκιος Βόσπορος τῆς Προποντιδος, καὶ ἐστὶ βορειότερος μὲν αὐτὸς, νοτιώτερος δὲ ἡ Προποντις. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἀκριβέστερον φασὶ οἱ λέγοντες ὑπὲρ Χαλκηδὸνα εἶναι τὸ στόμα τοῦ Πόντου, ἐνθα καὶ τὸ μάλιστα στενὸν, καὶ οὐ ἐγγὺς κατὰ τὸν Διονύσιον αἱ Κυάνας πέτραι, καὶ ὅθεν, ὡς αὐτὸς φησιν, οἰγόμενος παραπέπταται ὁ Πόντος. Δεῖ δὲ σκοπεῖσθαι εἴτε τὸν Ἑλλησπόντον καὶ τὴν Προποντιδα εἰς ἓν τι

dicitur, quasi βοὸς πόρος, *bovis transitus*, illius nimirum bovis aestro percitæ, de qua ita Arrianus: « Fretum illud inter Chalcedonem et Byzantium, olim Mysium, eo quia ibi Mysi ex adverso Thraciæ habitaverunt; postea vero Bosphorus, propter casum adversum Iouis, quam Junonis ira aestro agitatum ad hæc loca pervenisse et hac trajecisse fabulæ confinxerunt. » Idem tamen tradit secundum quosdam, non a bove illa, quam diximus, hunc Bosphorum, sed ab alia ac diversa bove esse nominatum; « quæ, inquit, Phrygius urgentibus, sese impavide in mare conjecit citraque noxam Bosphorum trajecit, qui est inter Chalcedonem et Byzantium; atque ita facta illis est dux ex divino quodam vaticinio, quod eos jubebat ducem viæ bovem constituere. Quod quum illi fecissent, tuto transmiserunt. Et monumentum, inquit, hujus transitus stat bos aenea, postea aliquando posita atque collocata a Chalcedoniis. Atque ex hac fortasse locus ibi quidam etiamnum Damalis appellatur. » Thracius porro Bosphorus vocatur ab accolentibus Thracibus ad occasum, quemadmodum a Mysia, ex adverso olim positus, vocatus est, ut diximus, Mysius.

Ceterum de Bosphoro hoc ait Dionysius fretum illud angustissimum esse omnium aliorum, quæ sunt maris undosi atque procellosi. Hujus namque Byzantici ostii latitudinem quatuor esse aiunt stadiorum, sicuti etiam narrat Herodotus (4, 85). Auctor quoque est Geographus (p. 124, 125, 320), Byzantium ostium Bosphorum Thracium vocitari, idque stadia quatuor patere; Hellesponti autem summam angustias circa Chersonesum Thraciam, apud Sestum, septem esse stadiorum; ac septem similiter stadiorum, secundum Geographum (p. 122), summæ sunt angustiae freti Siculi. Observandum autem est, differentia quadam locali separatam esse Bosphorum Thracium a Propontide, eumque magis esse borealem, Propontidem vero magis australem. Sciendum etiam accuratius loqui eos qui ostium Ponti esse affirmant supra Chalcedonem, ubi etiam maximæ sunt angustiae, iisque propinque, secundum Dionysium, petræ Cyanæ, unde, ut ipse ait, apertus Pontus expanditur. Considerare autem oportet, an conjungi simul in

add. *U*; ἢ om. *Dy*. || — 1. τῆς ἐκείνης οἰστρ. *CDJ*. || — 2. Καλχῆδ, hoc loco *M*. Cf. quæ de Chalcedone ex eodem Arriano afferuntur ad vs. 803. || — 3. ἀντιπέραν editt. ante Bernh. || — 4. ποτὲ post ὄκουν add. *U*. Cf. lin. 21. || — 5. οἰστρωθ. vulg. ante Bernh. || — 11. τὸν om. *C*; Καλχῆδ. *MN*. || — 13. ἐκεῖνας *Uc*, ἐκεῖνης *m*, ἐκεῖνων veteres editiones. ἤγουν] ἤτοι *CDy*. || — 14. καταστῆσαι τῆς ὁδοῦ] sic *UM*, τῆς ὁδοῦ ποιήσασθαι *CDEFKLY* cett., ut vid. || — 17. Καλχ. *U*. || — 19. Δαμάλιος *cy*, Δαμάλιον *Ce* Bernh. Cf. Fr. Hist. tom. 3, p. 593, not. ad Arriani fr. 35. ἕως καὶ νῦν *L*, ἕως νῦν cett.

GEORG. II.

δὲ om. *L*; ὁ om. *DEKMY*. Verba Θράκιος... καλεῖται om. *F*. || — 21. τῶν ποτὲ ἀντιπ. *M. C*. De re v. Strabo p. 566 (484, 47 Did.). || — 23. καὶ ὅτι... πολυκλύστου om. *F*; στενωπός *END*. || — 25. οἱ θαλάσσης... τετραστάδιον om. *N*; γάρ τοι *Ndy*, γάρ τι cett. Verba γάρ τοι... ἔστι δὲ τετραστάδιον om. *CU*; || — 26. τοιοῦτου τοῦ *D*; φασὶ *Nmy*, φησὶ cett. || — 30. ἑπταστάδιον ἐστὶ ποῦ περὶ τὴν *L*. || — 32. ὁμοίως post στενώτατον habent *END*; τὸ om. *C*. || — 35. καὶ ὡς ἔστι *C*; βορειότερος *U*. || — 37. Καλχῆδὸνα *M*; τὸ στόμα εἶναι *F*. || — 38. οὐ om. *K*, in margine addidit *M*; τὸν om. *FL*. || — 40. ἀνοιγόμενος *d*; περιπέπτ. *c*.

συναλειπτόν, ἢ μάλλον μετὰ τὸν πλατὺν Αἰγαῖον τρία ταῦτα βορειότερα ῥητέον· πρῶτον μὲν τὸν στενὸν αὐλώνα τοῦ Ἑλλησπόντου· μετὰ δὲ τὴν Προποντίδα· εἶτα βορειότερον τὸ στόμα τοῦ Πόντου. Ἔχει γὰρ ἀμφιβόλως ταῦτα διὰ τοὺς παλαιούς, ὧν οἱ μὲν μόνον τὰ κατὰ Σηστών καὶ Ἄβυδον Ἑλλησπόντον εἶπον, οἱ δὲ καὶ ἄλλοι τὴν Προποντίδα, οἱ δὲ μέρος τι αὐτῆς τὸ ἐντὸς Περὶνθου ἦτοι Ἡρακλείας, τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀπένειμαν. Οἱ δὲ καὶ τι τοῦ Αἰγαίου πελάγους τῷ Ἑλλησπόντῳ προσέθεντο· καθά που τάχα καὶ Ὅμηρος, ὅπου καὶ πλατὺν ἔκεινος λέγει Ἑλλησπόντον. Τούτοις δὲ μὴ φαινόμενος ἀκολουθεῖν ὁ Διονύσιος εἰς τρία διαιρεῖ τὸ μετὰ τὸ Αἰγαίου καὶ Εὐξείνου ὕδαρ, εἰς τε τὸν Ἑλλησπόντιον στενὸν αὐλώνα τὸν ἕως Προποντίδος, καὶ ἄνωτέρω εἰς αὐτὴν τὴν Προποντίδα, καὶ εἰς τὸν μετ' αὐτὴν Θρᾶκιον Βόσπορον. Ὁῦτω δὲ νοεῖ καὶ Ἡρόδοτος λέγων τὸν μὲν Βόσπορον τείνειν εἰς τὴν Προποντίδα, αὐτὴν δὲ καταδιδόναι εἰς τὸν Ἑλλησπόντον· μετ' ὃν τὸ χάσμα τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι καλῶς προσέθηκεν ὁ Διονύσιος ἄνωτέρω ἐπὶ τῶν πορθμῶν τὸ «οἰ θαλάσσης εἰσὶ», διὰ τοὺς ἴσως νομίζοντας δύνασθαι πορθμοὺς λέγεσθαι καὶ τοὺς ποταμούς. Κατὰ γὰρ τὴν συνήθη χρῆσιν οὕτι πῶ πορθμὸς καὶ ὁ ποταμὸς, καὶ ταῦτα στενοὶ ὧν πόρος μετὰ τὸ δύο γαιῶν· ἀλλ' αὐτὸς μὲν κεκληρώται τὸ ποταμὸς λέγεσθαι, ὁ δὲ πορθμὸς ὀρίζεται θαλάσσης εἶναι πόρος στενοῦ, ἑκατέρωθεν γῆ μεσολαβούμενος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐστὶ καὶ Κιμμέριος Βόσπορος ὁ περὶ Χερσῶνα, ὁ καὶ Μαιωτικὸς, ὃς τὸ στινόντατον εἴκοσι στάδια ἢ καὶ ὀλίγον τι πλέον. Λέγεται δὲ Βόσπορος μὲν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ἔκεινος, ἐκ τῆς Ἰούης τῆς βοδός, Κιμμέριος δὲ διὰ τὸ παροικεῖν ὁμώνυμον ἔθνος, ὃς πολλὸς λόγος, ὡς τὴν Ἀσίαν ἦν ὅτε καταδραμόντος ἕως καὶ εἰς αὐτὴν Βιθυνίαν. Ἔστι δὲ καὶ Βόσπορος Ἰνδικός. Καὶ ὁ περὶ τὸ Ευξάντιον δὲ λιμὴν οὕτως ὕστερον ἐκλήθη κατὰ παραγραμματισμὸν ἢ μάλλον κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι λε-

unum debcant Hellespontus et Propontis, an vero potius, post latum illud mare Ægæum tria hæc dici magis borealia, primum angustus ille canalis Hellesponti, deinde Propontis, tunc magis his boreale ostium Ponti. Ambigua enim hæc sunt propter veteres, quorum alii id tantum maris quod est circa Sestum et Abydum, Hellespontum dixerunt, alii totam etiam Propontidem, alii partem ejus quandam quæ est intra Perinthum sive Heracleam, Hellesponto attribuerunt; alii denique partem etiam quandam maris Ægæi Hellesponto adjecerunt, ut fortasse etiam alicubi Homerus (*Il.* ρ, 432); quam quidem Ægæi maris partem *latum* ille dixerit *Hellespontum*. Hos autem sequi non videtur Dionysius, quippe qui, quidquid aquarum est inter Ægæum mare et Pontum Euxinum, in maria dividat tria, in canalem illum angustum Hellespontium, qui ad Propontidem usque protenditur, et ulteriora in ipsam Propontidem et in Bosporum Thracium qui est post Propontidem. Et sic etiam sentit Herodotus (4, 85), ubi ait Bosporum ad Propontidem pertinere, eam vero in Hellesponto influere, denique ab Hellesponto hiatum esse maris Ægæi. Vide vero perbelle supra Dionysium voci *fretis* addidisse illud: *quæ freta sunt maris*, propter eos fortasse qui putant πορθμούς vocari posse etiam flumina. Namque ex communi usu πορθμὸς vox nequaquam usurpatur de fluvio, quamvis et ipse sit angustus meatus inter duas regiones; sed talis meatus fluvii appellationem sortitus est, πορθμὸς autem maris meatus angustus, terra utrinque comprehensus. Sciendum autem est esse etiam Bosporum Cimmericum circa Chersonesum, qui et Mæoticus, cujus quod angustissimum est, patet ad stadia viginti vel etiam paulo plura. Dicitur autem Bosporus propter eandem atque ille causam, ab Ione bove, Cimmericus vero ab accolis, gente cognomine, de qua in historiis multa, quippe quæ Asian aliquando ad ipsam usque Bithyniam incurnaverit. Est et Bosporus Indicus. Quin et portus Byzantinus ita postea appellatus fuit, per paragrammatismum vel maxime per eam, quæ

— 1. συναλειπτόν] συναληπτόν FN; μετὰ] κατὰ K.M.U. || — 4-10. Ducta sunt e Strabone, cujus vide lib. 7 fragm. Vatican. 57, p. 284 ed. Didot. Cf. Eust. ad vs. 517. || — 13. Εὐξείνου καὶ Αἰγαίου C. || — 15. καὶ εἰς... εἰς τὴν Προποντίδα om. C. || — 18. τὸν αἰγιαλὸν Ἑλλησπόντον N, Rob. Stephan. || — 19. ὅρα δὲ καὶ ὅτι καλῶς F, ὅρα δὲ ὅτι καὶ καλ. CLMUYy. || — 21. οἱ εἰσὶ C. Fort. οἱ εἰσὶ θαλάσσης, uti est in Dionysio. || — 22. τοὺς om. γ, γὰρ om. Nd. || — 23. οὕτι που CDF LYy, οὕτι πῶ MU Bernh., οὕτοι EN et vulgo; ὁ om. N; καὶ ταῦτα] an καίτοι αὐτὸς, vel ὡς καὶ αὐτὸς? || — 24. αὐτὸς] οὗτος conjecit Bernhardyus. || — 25. τὸ om. ENd; ποταμὸς εἶναι λεγ. F. || — 26. στενοῦ πόρος F; γῆ Uy; γῆς vulgo. || — 28. Μαιωτικὸς... ἢ καὶ om. N; || — 29. στενώτερον F. || — 30. καὶ om. C. || — 33. αὐτὴν τὴν B. L. || — 34. δὲ Βοσπ. καὶ Ἰνδ. FKL. Cf. Steph. s. v. Βόσπορος; ἔστι δὲ καὶ ἄλλοι (sc. Βόσπορος πόλις) τῆς Ἰνδικῆς. De

hac aliunde non constat. Eodem loco fuisse ubi Byzantium (hod. *Visiandrog*) Indicum Stephanus et Ptolemæus 7, 1, 7 et Anonym. auct. Periopl. mar. Erythr. § 53 (tom. 1, p. 296, 1) ponunt, suspicatur Meinekius ad Steph. p. 190, 10. Post Byzantium in Perioplo Mar. Erythr. memoratur *Tyrannosboas* (*Bugmuntgour* hod.?) locus aliunde non notus. An hic fuit Bosporus Stephani? Ego nescio an apud Stephanum pro τῆς Ἰνδικῆς legendum sit τῆς Σινδικῆς, adeo ut Bosporo urbi Europææ (Panticapæo) alia ejusdem nominis urbs in Asiatico Bospori Cimierii latere objecta fuerit. || — 35. κατὰ om. C; μάλλον F, μάλιστα celt. || — 36. κατὰ om. C; deinde παραπορὸν L, Stephanus v. Βόσπορος de his ita tradit, ut verum portus nomen sit Βοσπόριον, quod iudigenæ in Φωσπόριον depravaverint: οἱ δὲ ἐγγώριοι Φωσπόριον αὐτὸ καλοῦσι παραγραμματίζοντες. Cf. Hesych. Miles. in Fr. Hist. l. 4, p. 151,

γομένην παραφθοράν, Φωσφόριον ὄφειλον καλεῖσθαι, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. Φιλίππου γὰρ ἐν πολιορκίᾳ διορύξαντος εἰσοδὸν κρυπτήν, ἔθεν οἱ δρύσσοντες ἑμῆλλον ἀφανῶς ἐξανιδύναι τοῦ δρύγματος, ἢ Ἐκάτη φωσφόρος ὡς αὐτὰς δᾶδας ἐκαῖθαι ἔφηγε τοῖς πολιταῖς. Καὶ τὴν πολιορκίαν οὕτω φυγόντες Φωσφόριον οἱ ἑγχώριοι τὸν τόπον ἐκάλεσαν.

144. Ὅτι περὶ τὸν Θράκιον Βόσπορον αἱ Κυάνεαι πέτραι εἰσὶ, κατὰ κυριωνυμίαν οὕτω καλούμεναι· ἐξ ὧν ἀνοιγόμενος ὁ Εὐξείνιος παραπέπταται πολλὸς ὠν καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνατολῆς μυχὸν Ἑρπῶν. Καὶ ὅρα τὸ ἀνοιγόμενος· προσφῶδες γὰρ εἰρηται ὡς πρὸς τὸ στόμα τοῦ Πόντου. Τὰς δὲ πέτρας ταύτας καὶ ἀναιδέας λέγει Ὀμηρικῶ ζῆλω, ὡς εἶπερ ἐμψυχοὶ ἦσαν, ἐξ Ὀμήρου λαβὼν τὸ ἐπίθετον. Καὶ μῦθον εἶναι φησὶ, πλαζομένας ποτὲ αὐτάς, ἦτοι κινωμένας ἀτάκτως, καναχῆδόν ἐπ' ἀλλήλαις φέρεσθαι· εἰ καὶ ὑστερον, ἐπειδὴ ἢ Ἀργῶ παρέπευσαν αὐτάς, ἔστησαν ἐφ' ἑνός. Φησὶ δὲ ὁ Γεωγράφος αὐτάς ἐκαῖ που ἔσω τοῦ Πόντου εἶναι δύο νησιδία, τὰ μὲν τῆ Εὐρώπῃ προσεχίς, τὸ δὲ τῆ Ἀσίᾳ. Πίνδαρος δὲ διὰ τὴν μυθικὴν κίνησιν καὶ ζῆν ταύτας τὰς πέτρας τολμᾷ λέγειν, καὶ ἐπιμένων τῇ σκληρᾷ ταύτῃ τροπῇ, τεθνάναι φησὶν αὐτάς, ὀπνηκία διεξέδου αὐτῶν ἢ Ἀργῶ. Γέγραπται δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, ἐν τῷ περὶ Πλαγκτῶν λόγῳ. Τὸ μόντοι πλαζομένας, ὅπερ ὁ Διονύσιος ἐνταῦθά φησι, δίδωσι νοεῖν ὅτι δύνανται καὶ αἰῶνι κατὰ τὰς Ὀμηρικὰς Πλαγκταὶ λέγεσθαι, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, λέγων ὅτι Πλαγκτὰς προτέρων οἱ Ἕλληνες ἔλεγον εἶναι αὐτάς· εἰ καὶ ἐκλήρωσαντο ἰδίως τὸ τοιοῦτον ὄνομα αἰ παρ' Ὀμήρῳ Σικελικαὶ Πλαγκταί.

146. Ὅτι τὸν Εὐξείνιον, ἀπλοῦν τε ὄντα καὶ Ἀξείνιον θαλασσὴν ποτε καλούμενον, Εὐξείνιον οἱ ὑστερον κατὰ σχῆμα εὐφημισμοῦ μετεκάλεσαν. Ἀξείνιος δὲ ἔλεγτο (ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ἀπόξινος κατὰ τὸν Σοφοκλῆν) ἢ διὰ τὸ μὴ ἔχειν νήσων καταγωγὰς, ἢ διὰ τοὺς περιοικοῦντας Σκύθας, ἀνεπιμίκτους βαρβάρους, οἱ καὶ ἐξενόθιτον καὶ ἰσαρκοφάγον, καὶ ἀνθρώπων κρανίοις ἐχρῶντο ἐκπώμασιν. Ἐτεροι δὲ φασιν Ἡρακλῆα κεκαθαρκέναι τὰ τῆδε, καὶ εἰς Εὐξείνιον μετασκευάσαι τὸν ἄξινον. Ἄλλοι δὲ εἰς Ἴωνας ἀνάγουσι τὸ τοιοῦτον ἀρίστειμα, οἱ πόλεις πολλὰς ἐν τῇ παραλίᾳ ἔκτισαν.

147. Ἰστίον δὲ ὅτι τοῖς παλαιοῖς ὁ Εὐξείνιος πόντος μέγιστος τῶν καθ' ἡμᾶς δι' ἀπειρίαν ἰδόκει, καὶ οἱ πλείοντες ἐκεῖ ἐκτοπίζεν ἰνομιζόντο, καθὰ καὶ οἱ ἔσω Σητῶν, καὶ ἄλλοι τις ὡσπερ ὠκεανὸς τοῖς τότε ὑπε-

apud rhetores dicitur, vocabuli corruptelam, quum, ut veteres aiunt, vocari Phosphorion debuisset. Urbem enim quum Philippus obsidione cingeret et cuniculos ageret, unde ex fossa cunicularii occulto emergerent, Hecate; quippe a ferenda luce Phosphorus, faces inde accensas oppidanis ostendit, itaque ab obsidione incolae liberati locum Phosphorion vocarunt.

144. Ad Bosphorum Thracium Petrae sunt Cyanæ, proprio sic nomine appellatae, ex quibus aperit sese atque expandit Pontus Euxinus, qui valde diffusus in magnum orientis recessum serpit. Ac vide tὸ ἀνοιγόμενος, *apertus*; dictum namque id est congruenter atque apposite ad os Ponti. Has autem Petras imitatione Homericæ vocat ἀναιδέας, *impudentes*, perinde quasi animatae essent, accepto hoc epitheto ex Homero, jactatumque in fabulis ait eas aliquando errantes, nimirum temere atque inordinate motas, cum sonitu atque strepitu inter sese concurrisset, tametsi postea nimirum posteaquam eas Argo prætervecta est, in unum constiterint. Scribit porro Geographus (p. 319), duas ibi eas parvas esse insulas intra Pontum, alteram Europæ adjacentem, alteram Asiæ. Verum Pindarus (*Pyth.* 4, 372) propter fabulosum illum motum dicere etiam audent has petras vitæ compotes fuisse, atque in hac ipsa duriori metaphora immorans demortuas eas narrat, quum Argo salva per eas exiisset. De his autem scriptum est etiam in *Odyssea* (p. 1712), quo loco agitur de Planctis. Ceterum πλαζομένας, quod ibi Dionysius dicit, intelligendum præbet posse has quoque, pariter atque Homericas illas, Planctas vocari, sicuti etiam Herodotus (4, 85) tradit eas Planctas sive vagantes olim fuisse a Græcis perhiberi. Quamquam proprie hoc nomen sortitæ sunt Homericæ illæ ad Siciliam Planctæ.

146. Euxinum, qui olim innavigabilis erat et mare Axinum s. Inhospitale vocabatur, Euxinum posteriores, mutato per euphemismum nomine, appellarunt. Dicebatur autem Axinum (quod idem Sophocleo vocabulo ἀπόξινος dicere licet) vel quia non habet insulas, quo naves subducantur, vel propter Scythas accolæ, homines barbaros et cum aliis gentibus commercii expertes, qui advenas mactabant et mactatorum carnibus vescabantur et hominum calvariis poculorum loco utebantur. Alii aiunt, Herculem loca illa perpurgasse et Axinum in Euxinum mutasse; ab aliis præclarum hoc facinus ad Iones refertur, qui multas in ora maritima urbes condiderunt.

147. Ceterum sciendum Pontum Euxinum veteribus propter imperitiam visum fuisse marium nostrorum maximum, quique illum navigarent eos in loca a nostro orbe remota abiisse existimatos, similiter atque qui

Codinus Origg. Const. p. 9 et p. 113 ed. Bonn. || — 1. ὄφειλον *CMUd.* || — 3. τὴν εἰσοδὸν *L.* || — 4. ἀναδύναι *Stephanus* l. 1. || — 11. ἔκλων *Im.* || — 13. ὡσπερ εἰ ἐμψ. *U.* || — 17. εἰ καὶ ὑστερον *om.* *C.* || — 22. τὰς πέτρας *om. Nd.* || — 28. Πλαγκτὰς *EFNd.* || — 29. Πλαγκτὰς ἔλεγον οἱ Ἕλλ. *L.* || — 30. αὐτάς εἶναι *d;* εἶναι *om. d;* ἰδίᾳ *L.* || — 35 δὲ εἰπεῖν |

τὸ εἶπ. *Ed.* || — 36. νήσων] νήδων *conj.* Hudson. || — 37. οἱ καλ... ἐχρῶντο ἐκπώμασιν *petita* e Strabone p. 298 (218, 23 Didot). || — 40. καὶ *om. C;* || — 41. ἄλλοι δὲ] ut Strabo l. 1. || — 42. ἔκρησαν *EFNd.* || — 43. *Sqq.* e Strabone p. 21 (17, 26 Did.). τοῖς παλαιοῖς post πόντος habent *EN* || — 44. οἱ τρέποντες ἐκεῖ *C.* || — 45. ἔσω τῶν Σητῶν *L;*

λαμβάνετο, καὶ τὸ εἰς αὐτὸν πλείν ἐξωκεανίζειν ἐνομιζέτο. Διὸ καθὰ προερρήθη καὶ κατ' ἐξοχὴν ἰδίως Πόντος ἐλέγετο· καθὰ καὶ οὗτος ὁ ποιητὴς αὐτὸν καλεῖ ἐν τῷ « δεξιὰ Πόντου », καὶ « καλέουσι δὲ μητέρα Πόντου », καὶ « Πόντου τὸ μυρίον ὕδωρ ». Διὰ δὲ τὸ καχθξενον καὶ δύσπλοον αὐτοῦ καὶ τὸ εἰς Πόντον ἀπελθεῖν ὅμοιον ἦν τῷ εἰς μέγα· κακὸν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ φασιν· ὅπερ μέχρι καὶ εἰς ἄρτι κραταῖ. Καὶ τοῦτο ὁλοῦ μὲν καὶ ὁ Γεωγράφος, λέγει δὲ καὶ ὁ Δεικνοσοφιστὴς τὸ ἐκ πολλοῦ

10 Πόντου ταυτὸν εἶναι ὡς ἂν εἴπη τις ἐκ πολλοῦ ἁλῆθρου. Ἡρόδοτος δὲ ἀξιολύτατον Πόντον τὸν Εὐξείνιον λέγει καὶ παλαγίων ἀπάντων θαυμασιώτατον, ἰστορῶν καὶ τὸ μέγος αὐτοῦ καὶ τὸ πλάτος πόσων σταδίων ἐστίν.

15 148. Ὅτι αἱ τοῦ Εὐξείνου πόντου κελυθοὶ λοξαὶ ἐπιτρέχουσιν ἀεὶ πρὸς βορρῆν τε καὶ ἀνατολὴν ὁρῶσαι, καὶ ὅτι περὶ αὐτὸν δύο κολῶναι, ἧτοι ἀραιαὶ καὶ ἐξοχαί, ἐνθα καὶ ἐνθα, ἡ μὲν νοτιωτέρα ἡ Κάραμβις περὶ τὴν Παφλαγόνων γῆν, φυλάττουσα μέχρι καὶ νῦν τὴν ἀρ-

20 χαιογονίαν τῆς κλήσεως, ἡ δὲ βορειοτέρα, ἧτις ἐστὶ τὸ τοῦ Κριῶ μέτωπον τὸ ἦδη καὶ ἀνωτέρω βῆθην, τὸ περὶ ποῦ τὰ Κιμμέρια. Αἱ δὲ δύο αὗται ἀραιαὶ οὕτως ἀλλήλαις ἀντικαίμεναι ὑψοῦ τε ἀνέχουσι καὶ ἐπὶ πολλῷ τῆς θαλάσσης εἰσέχουσι, καὶ διέχουσι μὲν ἀλλήλων

25 ὅσον ἂν ὀκτὰς πλοῦν ἐπὶ τρίτον ἡμῶν ἀνύση, ὅμως δὲ ἀμφω συνίθουσιν ἐναντία καθ' ὁμοιότητά τινα καὶ αὐτὰ τῶν Πλαγίων πετρῶν ὡς ἐκ τούτου οἶοναι διθάλασσον τοῖς ἑκατέρωθεν πλέουσι δοκεῖν τὸν Εὐξείνιον, κολουομένης ὡς ἐν τινι διατειχίσματι ταῖς δυσὶ ταύταις μα-

30 κραις κολῶναις τῆς δράσεως· ὥστε καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἐφῶν πρὸς τὰ ἐσπέρια πλέοντας καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὰ ἐφῶα δοκεῖν εἰς αὐτὰς συντελεῖσθαι τὴν θάλασσαν, οἷα μὴ διέκνομένης τῆς δράσεως αὐτοῖς ὑπερέκεινα, ὅσην δὲ περὶ τὸ μέσον τῶν ἀκρωτηρίων

35 γένοιτο οὕτοι τε καὶ ἐκεῖνοι, τότε δὴ τὴν λοιπὴν αὐτοῖς διαφείνεσθαι θάλασσαν, ὥσπερ ἑτέραν δευτέραν ὑπανοιχθεῖσαν, μὴ βλεπομένην προτοῦ. Διὰ γὰρ τὴν τῶν ἀκρωτηρίων τοιαύτην ἀντίθεσιν διαφείνεσθαι πως ὁ Εὐξείνιος τοῖς πόρρωθεν βλέπουσιν εἰς πελάγη δύο δο-

40 καὶ, τῷ ἑκατέρωθεν γινομένῳ σφιγγόμενος πορθμῶ, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ φαίνεται διδύμη θάλασσα, καθὰ ποῦ λέγει ὁ Σοφοκλῆς. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Οἱ δὲ παλαιοὶ περὶ τούτων οὕτως φράζουσιν ἐπιτομώτερον καὶ γοργότερον· « Ὁ Ἑλλησπόντος ἐκιδίδωσι πρὸς ἄρκτον

extra Columnas navigabant, et Pontum pro alio quodam quasi oceano ista ætate habitum fuisse, et in Pontum navigare pro eodem habitum atque in oceanum egredi. Quocirca etiam, ut modo dixi, per excellentiam proprie Pontus vocabatur, ut Dionysius quoque eum vocat, quum ait, *dexteræ Ponti et Pontique vocant Mæotida matrem, et, Ponti innumerabilis unda*. Quia autem erat ille inhospitalis, et difficilis ejus navigatio, propterea in Pontum proficisci perinde erat atque in magnum malum, ut veteres aiunt; quod quidem etiam nunc obtinet. Atque hoc præter Strabonem (p. 21) significat etiam Dipnosophista (*Athen. p. 351, C*), dicens ille, *ex multo Ponto idem esse ac ex multo exirio*. Herodotus (4, 85) porro Pontum Euxinum dicit spectatu dignum atque inter omnia maria maxime admirandum, ubi etiam narrat, quot stadia Pontus in longitudinem et latitudinem pateat.

148. Ponti Euxini viæ semper oblique procurunt ad septentriones spectantes et ad orientem, itemque duo in eo hinc et inde cacumina, promontoria nimirum et summitates, alterum australe in Paphlagonia Carambis, priscum nomen etiam nunc servans, alterum Criumetopon, juxta supra illud memoratum, circa regionem Cimmericorum. Hæc autem promontoria duo sic inter sese opposita et sublime eminent et multum in mare ingrediuntur, quumque inter sese tanto distent intervallo, quantum navigationis in tertium diem navis oneraria conficiat, tamen hæc ambo ex adverso coeunt, ad Planctarum petrarum similitudinem, ita ut hinc Euxinus iis qui utrinque navigant, veluti bimaris videatur, impedito visu, tanquam si murus quidam interjectus esset, ab his duobus longis cacuminibus. Qua de causa tum ii qui ab ortu in occasum, tum qui ab occasu in ortum navigant, mare ad ea promontoria terminari atque finiri opinantur, quum eorum visus minime ultra pervadat; quum vero et hi et illi ad medium horum promonteriorum intervallum perveniunt, tunc demum reliquum iis mare apparet et veluti alterum mare, antea non visum, expanditur. Nam propter hanc promonteriorum oppositionem eminus prospectantibus videtur quodammodo Euxinus in maria duo dividi, freto utrinque constrictus, et hoc modo geminum mare apparet, ut alicubi Sophocles (*Antig. 967*) ait. Atque hæc quidem ita. Veteres (*Strab. p. 124*) de his brevius atque concisius ita tradunt: « Hellespontus

cum vulgata facit Strabo. Post Στηλῶν ante Bernhardy cum editt. addebant καθ' ἡμῶν, quod ex antec. (ubi *M* hæc verba in margine habet) male repetitum om. *CEFMNy*. || — 3. αὐτὸν καλεῖ φησὶ *L*. || — 5. καχθξενον *CFLy*; dein τὸ om. *d*. || — 6. ἀπελθεῖν om. *γ*; ὡς om. *C*. || — 8-10. καὶ τοῦτο... ἁλῆθρου plurimi codd. omittunt; habent *CLy*. || — 11. ἀξιολύτατον *ENd*; ἀξ. καὶ τὸν πόντον *C*; ἀξ. τὸν Εὐξ. π. *F*. || — 13. ἐστὶ

σταδίων. *d*. || — 16. ἐπιστρέφουσιν *L*; ἀνατολὴν *L*, ἀνατολὴν codd. plurimi. || — 18. παρὰ τὴν *P*. || — 22. δὲ om. *Ed*. || — 25. πλοῦν om. *D*; ὅμως δὲ καὶ ἀμφω codd., exc. *Udy*. || — 26. καὶ αὐτὰ om. *FL*. || — 28. ἐτίρωθεν *m*; κωλυομένης *F*, καλούμενον *L*. || — 32. ἐπὶ] πρὸ *DFm*; verba ἐπὶ τὰ ἐφῶα om. *C*; αὐτοῦς *F*; τὰς θαλάσσας *L*. || — 33. οἶον *γ*. || — 36. διαφείνεσθαι *γ*, διαφείρεσθαι *F*, διατίθεσθαι *C*. || — 41. φαίνεται om. *L*. || — 42. ὁ

εἰς τὴν Προποντίδα, ἥ δὲ εἰς τὸν Εὐξείνιον, ὅς διθάλασσός ἐστι τρόπον τινά· κατὰ μέσον γὰρ ἄκριι δύο προπίπτουσι, διέχουσαι ἀλλήλων περὶ δισχιλίους πεντακοσίους σταδίους, καὶ συναγουσι τὸν μεταξύ πόρον, καὶ ποιούσι
6 δύο παλάγη μεγάλα. »

152. Ὅτι ὡσπερ Ὑψιπόλη Ὑψιπόλεια, Ἀπάμη Ἀπάμεια, Πηνελόπη Πηνελόπεια, Λαοδίκη Λαοδίκεια, ἐρήμη ἐρήμεια, κολώνη κολώνεια· οὕτω καὶ Εὐρώπη Εὐρώπεια. Καὶ τὴν Εἰδοθέαν δὲ Εἰδοθέειαν αὐτὸς μετ'
10 ὀλίγα ἐρεῖ. Ὁ δὲ σχηματισμὸς Ἰώνων ἴδιος.

157. Ὅτι τὸν Εὐξείνιον, οὗ λοξὰς ἔφθασεν εἰπὼν τὰς κελεύθους, τῶν ἀπεικάζει τεταμένω Σκυθικῶ. Σκυθικὰ δὲ τῶσα τὰ ἐκ κεράτων συγκεῖμενα. Καὶ νευρᾶς μὲν εἶναι σημεῖα τίθησι τὰ τοῖς εἰσπλέουσι δεξιὰ τοῦ
15 Πόντου, ἤτοι τὰ νότια, εὐθὺς διαγραφέντα, τουτέστι ταθέντα κατ' εὐθείαν γραμμὴν, καὶ ὑπερβάντα τὴν Κάραμβιν, ἐκτὸς πεσοῦσαν τῆς γραμμῆς, πλὴν οὐ πρὸς νότον, ἀλλ' εἰς βορρᾶν δρῶσαν· ἵνα μὴ σκολιὰ γένηται ἡ τοῦ τόξου νευρὰ, προσλογιζομένης καὶ τῆς καμπῆς
20 τῆς Καραμβείως. Τὰ δὲ τοῦ Πόντου βορρᾶια τὰ τοῖς ἐκ τῆς Προποντίδος εἰσπλέουσι σκαῖα, ἤγουν ἀριστερὰ, σχῆμα ἔχειν φησὶ τῶν τοῦ τόξου δύο κεράτων, διὰ τὸ καὶ αὐτὰ ὁμοίως τοῖς τοῦ τόξου κέρασιν ἐπὶ δισσὴν κυρτοῦσθαι στρογγύλῃ ἐκατέρωθεν τοῦ Μιστώπου τοῦ
25 κριοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡσπερ ὁ Εὐξείνιος πρὸς τόξον εἰκασταὶ, οὕτω καὶ ἄλλοι τόποι πολλοὶ διαφόρως εἰκάζονται πρὸς τινὰς ὁμοιότητας. Οὕτω γὰρ τὴν Αἴγυπτον δελτωτὸν τρίγωνον ἡ ἱστορία φησίν. [Ἐντεῦθεν τὰ δύο κριοῦ ἐτυπώθησαν μέτωπα, τό τε Κρητικὸν καὶ τὸ
30 Ποντικόν.] Οὕτω τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰκάζουσι γλαμῦδι στρατωτικῇ, τὴν Ἰταλίαν κισσῶ, τὴν Ἰθριάν βύρση βοός, τὴν Νάξον ἀμπέλου φύλλω, τὴν τοῦ Πίλοπος πλατάνου πετάλω, τὴν Σαρδῶν ἴχνη ἀνθρώπου, τὴν Κύπρον δορᾶ προβάτου, τὴν Λιβύην τραπεζίω σχῆματι, καὶ ἄλλα δὲ ἄλλως εἰκάζουσιν οἱ παλαιοί. Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ εἰκέναι τόξω τὸν Εὐξείνιον περιφράζων οὕτω φησὶ «τόρνω εἰδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου». Λέγει δὲ τόρνον μὲν τὸ τορνοειδές· ὡσπερ ὁ Λυκόρρων στρόβιλον τὸ στροβιλοειδές· ἄμμα δὲ τόξου τὸν σύν-
40 δεσμον τοῦ Σκυθικοῦ τόξου· περιηγέος δὲ τὸ περιηγμένον ἤτοι καμπύλον, τοιοῦτο δὲ τὸ ἐντεταμένον τόξον, ἵνα λέγη εἰκέναι τὸ τοῦ Εὐξείνου πέλαγος τόξω οὐ σκολιῶ, ἀλλὰ στρογγύλῃ γενομένῳ διὰ τὴν τάσιν τῆς νευρᾶς. Περιάγει γὰρ ἡ τάσις τὰ κέρατα εἰς καμπὴν, καὶ οὕτως
46 ἀπὸ σκολιῦ γίνεται περιφερὲς κατὰ τὰς ἀψίδας τὸ τόξον.

ad septentriones effluit in Propontidem; hæc in Euxinum, qui quodammodo est bimaris; occurrunt namque in medio promontoria duo, distantia inter se bis mille et quingenta fere stadia, quæ medium trajectum coarctant et duo maria magna efficiunt.

152. Sicuti Ὑψιπόλη Ὑψιπόλεια, Ἀπάμη Ἀπάμεια, Πηνελόπη Πηνελόπεια, Λαοδίκη Λαοδίκεια, ἐρήμη ἐρήμεια, κολώνη κολώνεια, sic etiam Εὐρώπη Εὐρώπεια. Quin et Εἰδοθέαν ipse paulo post vocat Εἰδοθέειαν. Figuratio hæc Ionum propria.

157. Euxinum, cujus supra obliquas vias dixerat, Scythico arcui intento assimilat. Arcus Scythici ex cornibus compositi. Et nervi quidem puncta ea esse ponit, quæ Pontum intrantibus sunt ad dextram sive quæ sunt australia, in rectum descripta, h. e. per lineam rectam porrecta pertranseuntem Carambin, promontorium extra eam lineam positum neque vero ad austrum sed ad boream spectans: ne scilicet, adjecta etiam Carambeos curvatura, linea evadat obliqua. At latera Ponti borealia quæ ex Propontide innavigantibus ad lævam sive sinistram sunt, figuram habere ait cornuum duorum arcus, quia similiter atque cornua arcus utrinque a Crumetopo in duplicem flexum incurvantur. Sciendum etiam quemadmodum Euxinum assimilat est arcui, sic etiam alia multa loca quibusdam varie rebus assimilari, quarum imaginem referre videntur. Sic enim Ægyptum historia Delta dicit triangulare; sic Alexandriam chlamydi militari assimilant, Italiam hederæ, Hispaniam pelli bubulæ, Naxum folio vitis, Peloponnesum folio platani, Sardiniam vestigio hominis, Cyprum pelli ovinae, Libyam trapezii figuræ, aliaque aliis rebus veteres assimilant. Et observa uti periphrasi Dionysium, ut doceat si milem esse arcui Euxinum, dum ita loquitur: τόρνω εἰδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου, ubi τόρνον, *tornum*, dicit id quod simile est *torno*: quemadmodum Lycophron (vs. 88. 106) στρόβιλον, *curvum*, id quod simile est *curvo*. At ἄμμα τόξου dicit ligamentum scythici arcus; περιηγέος vero id quod est circumductum sive *curvum*: talis autem est arcus intentus; ita ut dicat mare Euxinum simile esse arcui, non obliquo, sed, propter nervi tensionem, ad rotundam formam adducto. Tensio enim cornua in curvaturam circumducit, atque ita arcus ex obliquo fit in curvaturis rotundus. Quum etiam ad jaciendam

om. F. || — 2. προσπιπτ. EFL aliique. || — 5. μεγάλα] μέγιστα F. || — 8. ἐρήμη ἐρήμεια om. C. Totum hoc scholion om. L. || — 10. ἴδιος om. vulgata ante Bernhardum; habent CEFMNUImy et haud clabie alii. || — 12. εἰπὼν FL, εἰπεῖν cett. || — 14. μὲν et σημεῖα om. Ed. || — 15. διαγραφέντα F. || — 16. ὑπερβάνοντα d. || — 18. εἰς] πρὸς F, ἀλλὰ εἰς γ, ἀλλὰ καὶ εἰς U. || — 19. Verba καμπῆς τῆς ap. Bernhard.

exciderunt. || — 20. τοῦ om. E, τὰ om. F. || — 22. φασὶ C. || — 23. τοῦ om. F; διὰ τὸ καὶ τὰ αὐτὰ F; δισσὴν] δυοῖν EFLNd. || — 24. στρογγύλῃν L, στρογγύλιγξιν E, φάλαγγα F. || — 25. πρὸς] εἰς d; πρὸς τὸ ante obτω habet C. || — 27. Inclusa verba, quæ narrationem turbant, male intrusa esse cum Bernhardio censemus. || — 38. ὁ add. ex E. || — 40. Σκυθικοῦ om. U. || — 41. τοιοῦτον EFUYd; τόξον om. F.

Ὅτε δὲ καὶ εἰς βολὴν ἐπιταβῆ, τότε κυκλοτερὲς τὸ τόξον γίνεται κατὰ τὸν Ποιητὴν. Ἐὸ δὲ περιηγὸς καὶ ἐπὶ ἀγκίστρον λέγεται.

161. Ὅτι πρὸς βορρᾶν Εὐξείνου ἡ Μαυῖτις λίμνη, καὶ ἐπὶ Σκυθίας αὐτὴν ἀμφιπέμονται καὶ εἰς αὐτὴν τερματοῦνται. Φησὶν οὖν ὁ Ἡρόδοτος « Τάναϊν διαβάντι οὐκέτι Σκυθίη. » Ἔθνος δὲ καὶ οἱ Μαυῖται Σκυθικόν, πολυανθροπώτατόν τε καὶ ἀλιμιον, ἄνδρες γεωργοὶ καὶ πολεμισταί. Τὴν δὲ τοιαύτην Μαυῖτιν μητέρα τοῦ Πόντου καλοῦσιν· ἔθεν καὶ τούτου τινὲς φασὶ λαχεῖν αὐτὴν τοῦ ὀνόματος· μαῖα γὰρ ἡ τροφός. Διὸ καὶ ὁ Περιηγητὴς φησὶν « ἐξ αὐτῆς Πόντου τὸ μυρίον ἔλαται ὕδωρ, ὄρθον Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου, παρ' ᾧ πολλοὶ Κιμμέριοι βαλοῦσιν ὑπὸ ψυχρῶ ποδὶ Ταύρου. » Φασὶ δὲ τινες καὶ μὴ πολὺ ἐλάττωνα εἶναι τοῦ Πόντου τὴν αὐτοῦ μητέρα ταύτην τὴν Μαυῖτιδα. Ἰστίον δὲ ἐπὶ καὶ Μαυῖτις λέγεται διὰ τοῦ ω παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ μαῖω, μαῖώσω, καὶ Μαῖητις διὰ τοῦ η, ὡς ἀπὸ τοῦ μαῖα. Ταῦρον δὲ λέγει ἄλλο παρὰ τὸν μετὰ ταῦτα ῥηθησόμενον ἔθρον Ταῦρον, ἢ βόρειόν τι τμήμα ἐκείνου τοῦ Ταύρου, ἐφ' ᾧ κείντοι οἱ Κιμμέριοι, τὸ Σκυθικόν ἔθνος. Ἐνθα καὶ ἡ Ταυρικὴ χερσόνησος, μεγάλη οὖσα, καὶ ὡς φασὶ τινες τῇ Πελοποννήσῳ ἰοικυῖα καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, παρακειμένη 25 δυσμικῇ τῷ στόματι τῆς Μαυῖτιδος. Οἱ δὲ ἐνταῦθα Σκυθαὶ Ταυροσκυθαὶ λέγονται ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Ταύρου ὄρους, ὅπερ οἶδε καὶ Ἡρόδοτος, ἱστορῶν καὶ αὐτὸς ὄρη Ταυρικὰ, Σκυθικὰ. Περὶ δὲ Κιμμερίων ζῆται ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Ἐὸ δὲ ὑπὸ ψυχρῶ ποδὶ Ταύρου 30 ἔχει τι ἀσταῖον καὶ αἰνιγματώδες κατὰ τὴν διωνυμίαν τῶν λέξεων.

170. Ὅτι τὸ τῆς περιηγήσεως ἐνταῦθα χρῆσιμον ἐκτιθέμενος λέγει· « Ἐρῶ σοι τὸ τῆς γῆς ἀπάσης εἶδος, ἔφρα καὶ οὐκ εἰσίδων ἔχους εὐφραστον ὀπωπὴν (ἡγουν 35 θεωρίαν), ἐκ δὲ τοῦδε γεραρός τε καὶ αἰδοῦστερος εἴης, τοῖς ἀγνοοῦσι τάδε πάντα περιηγούμενος· ὡς εἶναι τὸ τῆς περιηγήσεως τέλος τὴν τοῦ μαθητοῦ γνῶσιν, εἴτα καὶ τὴν πρὸς ἄλλους ἀγνοοῦντας ἀπ' αὐτοῦ διδασκαλίαν, τούτων δὲ τέλος αὐτὴς τὴν ἐκ τῶν διδασκωμένων 40 τιμὴν.

172. Ὅρα δὲ τὸ αἰδοῦστερος, ποιητικώτερον ὄν καὶ τῷ μέτρῳ χρῆσιμον. Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Πινδαρον· ἐκεῖνος δὲ καὶ ἀφρονέστερον λέγει καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

176. Ὅτι τὸ τῆς Λιβύης εἶδος ἄλλοι μὲν εἰς ὀρθο-

sagittam intenditur, arcus secundum Poetam (II, 8, 124), fit circularis. Ceterum περιηγός etiam de hamo dicitur.

163. Ad boreales partes Euxini est Mæotis palus. Accolunt eam undique Scythæ, ad eamque terminantur. Itaque ait Herodotus (4, 21) : « Si quis Tanaim trajecerit, non amplius est Scythia. » Mæotæ vero, gens Scythica, populosissima et fortis, homines agricolæ sunt et bellatores. Hanc istam Mæotin matrem Ponti appellant, indeque nomen habere quidam dicunt, quum μαῖα sit *nutrix*. Quare etiam dicit Periegeta immensam ex ea Ponti aquam trahi recta per Bosporum Cimmerium, juxta quem multi habitant Cimmerii sub frigido pede Tauri. Quin etiam tradunt nonnulli, non multo minorem esse Ponto hanc ejus matrem Mæotin. Nota autem tum Μαυῖτις dici apud veteres cum ω, tanquam a μαῖω, μαῖώσω, *obstetrix sum, ero*, tum Μαῖητις cum η, tanquam a μαῖα, *obstetrix*. Taurum vero dicit montem alium a Tauro illo orientali qui postea commemorabitur, aut illius certe Tauri partem quandam borealem, sub qua jacent Cimmerii, gens Scythica. Ibidem etiam Taurica Chersonesus, magna et, ut aliqui aiunt, figura et magnitudine Peloponneso similis, Mæotidis ostio ab occasu adjacet. Scythæ qui hic sunt, vocantur Tauroscythæ a monte ibi Tauro, quem et Herodotus (4, 3) novit, quum Tauricos montes Scythicos commemoret. Ceterum de Cimmeriis quare in Commentariis ad Odysseam (λ, 14 p. 1670). Illud denique *sub frigido Tauri pede*, habet nescio quid urbani atque ænigmatici, ex ancipiti vocum significatione.

170. Periegeseos hic utilitatem exponit his verbis : « Dicam tibi totius terræ faciem, ut quamvis non intuitus conspectum ejus sive contemplationem facile explicandam habeas; inde vero et honorabilis et venerabilior fueris, si hæc omnia imperitis explanaveris, » adeo ut periegeseos finis hic sit, ut auditor rem bene percipiat, deinde ut ipse rudiores alios doceat, horum denique rursus finis sit honos, quem a discipulis magistri consequuntur.

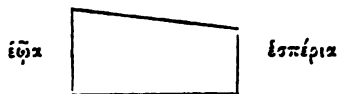
172. Vide illud αἰδοῦστερος dictum poetice atque ad usum metri. Occurrit vox etiam apud Pindarum, qui etiam ἀφρονέστερον dicit aliaque hujuscemodi.

175. Libyæ formam alii describunt in modum trianguli unum angulum rectum habentis, sed Dio-

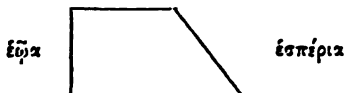
— 1. δεῖ δὲ... τὸ τόξον om. *CDL*. τὸ om. *U*. || — 2. γίνεται] τεινεται *CDL*; καὶ τὸν... λέγεται om. *γ*; τὸ δὲ περιηγός...λέγεται om. *F*. || — 6. φησὶ γοῦν *CL*. || — 7. Σκυθίην *L*; δὲ] γὰρ *C*; καὶ ἡ Μαυῖτις *Ed*. || — 8. τε om. *Ed*. || — 10. φασὶ τινες *CL*; αὐτὴν λαχεῖν *F*. || — 13. πολλοὶ om. *L*. || — 16. ταύτην τὴν *Bernh*.; τὴν *ENd*, ταύτην *cell*.; δὲ om. *C*. || — 17. παρὰ τ. πα-

λαιός διὰ τοῦ ω (μεγάλου add. *L*) *CDLy*. || — 21. ἐφ'] ἐφ' *Nd*; τὸ om. *L*. || — 23. ὡς om. *C*. || — 24. ἰστηκυῖα *C*. Cf. Strabo p. 308. || — 25. δὲ om. *Ed*. || — 30. τι] τὸ *U*. || — 32. τὸ om. *L*. || — 34. οὐκ om. *L*; ἔλξης *Fd*. || — 37. τῆς περιηγ... εἴτα om. *L*; τὸ add. *d*. || — 41. καὶ ante τὸ add. *L*. || — 43. καὶ om. *EU*; ἀφρονέστερος *F*; καὶ τὰ τοιαῦτα *F*. || — 43. τὴν μὲν

γίνωντι καταγράφουσι τρίγωνον, ὃ δὲ Διονυσίος φησιν αὐτὸ τραπεζίω ἰσικέναι, σχήματι γεωμετρικῷ τετραπλεύρῳ, ἔχοντι τὴν ἄνω πλευρὰν ἰσάττονα τῆς ὑποτεινούσης, ὡς ὑπόκειται·

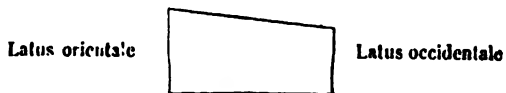

5 Καὶ γὰρ τῆς Λιβύης στενεύεται μὲν ὀξυγόμενα τὰ πρὸς τοῖς Γαδείροις, τοῦτέστι τὰ ἑσπέρια, εὐρύνεται δὲ τὰ πρὸς τὴν Ἰω καὶ Αἴγυπτον. Καὶ οὕτω μὲν οἱ τῶν παλαιῶν ἀκριβέστεροι, οἱ καὶ συντρέχουσι τῷ τοῦ Διονυσίου σκοπῷ, λέγοντες, ὅτι ἡ Λιβύη ἐς μυχὸν μὲν 10 δξύνεται ὠκεανοῦ τὸν πρὸς τοῖς Γαδείροις, τὸν οὐρὸν δὲ αὐτῆς τὸν εὐρύτερον Ἀραβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης· ἄλλοις δὲ τισὶ δοκεῖ πλατεῖαν μὲν εἶναι ὑποτεινούσαν γραμμὴν τὴν βορείαν παραιγιαλίτιν, ἀπ' ἐναντίας δὲ αὐτῆς στενωτέραν ὑπερτεινούσαν, τὴν 15 πρὸς τῇ Αἰθιοπία νοτίαν ὠκεανῶντιν πλευρὰν, ὡς εἶναι τὸ σχῆμα τοιοῦτον·

Οἷς οὐ πάνυ ἂν τις ἀρέσκοιτο, τῷ Διονυσίῳ προσέχειν ὅσων καὶ τῇ φύσει τοῦ πράγματος. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὅτι τὸ τραπέζιον σχῆμα κατὰ μετρικὴν ἀνάγκην 20 ἐνταῦθα ἔχει ἐν τῇ παραληγούσῃ τὸ δίγυρον· ἄλλως γὰρ διὰ διφθόγγου, φασὶν, ἐκφέρεται. Οὐ γὰρ ὑποκορίζεται ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τραπεζεύς γίνεται, ὡς τάχα τῶν παλαιῶν τραπεζίων τοιοῦτος χῆμοσι χρωμένων τραπέζαις διὰ τὸ στερρὸν τῆς βάσεως. 25 Λιβύη δὲ ἡ χώρα λέγεται, ἢ ἀπὸ γυναικὸς ὁμωνύμου, Λιβύης δηλαδὴ τῆς Ἐπάφου, ἢ διὰ τὸ τοῦ τόπου αὐχμηρὸν, κατὰ παραγραμματισμὸν τινα, ὁλοεὶ λιφύη τις οὖσα, ὡς Ἰλλιπῆς ἑστοῦ. Οἱ δὲ παρὰ τὸν ἄνεμον τὸν λίβα, ὡς ἐκαίθεν πνέοντα. Ὅπερ δοκεῖν 30 ἴσκει καὶ τῷ Διονυσίῳ, καθάπερ ἴστι τεκμηρασθαι ἀπὸ τῆς παρηγήσεως αὐτοῦ τῆς τοιαύτης « ἐς λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐτὰς Ἀσίην. » Νικίας δὲ τίς φησι τὰς τρεῖς ἡπείρους ἀπὸ τινων κληθῆναι ἀνδρῶν, Εὐρώπου, Ἀσίου καὶ Αἰθίους, ὅσπερ καὶ ἄλλοι μυρῖοι τόποι ἀπὸ 35 τινων προσώπων ἀξίων λόγου ἐκλήθησαν· ὅσων ἀπὸ

nysius similem dicit trapezio, figuræ geometricæ quaternum laterum, quæ latus, quod est supra, minus habeat quam quod subtus extentum est, ut in subiecto exemplo :

Etenim coarctatur in acutum exiens Libya occidentalis quæ ad Gades est, sed dilatatur Libya versus ortum et Ægyptum. Et sic quidem accuratiores veterum tradunt, qui in proposito consentiunt cum Dionysio, quatenus is dicit Africam acui in intimum oceani sinum ad Gades, limitem vero ejus latiore ad mare Arabicum esse statuit. Attamen quibusdam aliis videtur productior esse linea subtus extenta, quæ est juxta littus boreale, brevior vero linea, quæ ex adverso est supra extenta, quod est latus australe juxta oceanum ad Æthiopiam, ita ut figura sit hujusmodi :

Quos non satis quis probet, si mentem vult Dionysio ipsique rei naturæ adhibere. Aiunt autem veteres τραπέζιον ex metri necessitate habere hic accipitem in penultima; alias enim efferrī id aiunt per diphthongum. Non enim diminutivum est a τράπεζα, sed fit a τραπέζεις, forsā quod olim οἱ τραπέζεις ejus figuræ mensis utebantur ob basis soliditatem. Libya porro regio dicitur vel a muliere cognomine, Libya nimirum, Epaphi filia, vel propter loci illius siccitatem immutatione quadam litteræ, quasi sit λιφύη, veluti Ἰλλιπῆς ἑστοῦ, inops pluvia; quanquam alii dictum velint a Libe vento, utpote inde spirante; quod quidem opinari etiam videtur Dionysius, ut conjicere licet ex hac ista ejus parechesi (231) : *In Liba nam Libyen, Asiam disjungit in ortum*. Nicias autem quidam auctor est hasce tres continentes nomen a viris accepisse, ab Europa et Asia et Libye, quemadmodum et innumera alia loca a celebribus viris sunt appellata, ut Persis a Perseo, Creta a Crete, Africa ab Afro quodam Her-

ἀνώτερα F. Mox figuram dedi ex EDY; minus recte delineata est in L; in C spatium habes vacuum; in cett. ne hoc quidem. || — 5. Καὶ γὰρ τῆς Λιβ. στεν. μὲν] Στενεύεται μὲν τῆς Λιβύης ὀξυγόμενα Y. || — 6. πρὸς τὴν Γαδεῖραν L. || — 7. τὰ om. γ; ἰσῖα d. || — 8. οἱ om. γ; συντρέχουσι F. || — 10. ὠκεανοῦ L. || — 12. πλατεῖαν μὲν εἶναι om. C. || — 23. παλαιῶν l. ||

— 27. τινα om. C; λιφύη d, φύη E. || — 28. ὡς] καὶ E. || — 29. ὡς om. F. || — 30. καὶ om. CF; ἴστι] δοκεῖ DL. || — 31. αὐτοῦ τοιαύτ. F. || — 32. « Νικίας, quem diversum esse opinor ab enarratore Homericō, vereor describendus sit Νικάνωρ, quem περὶ μετονομασιῶν disseruisse constat. » BERNHARDY. Cf. Fr. Hist. tom. 4, p. 463. In F primum scriptum erat Νικασίας, quod dein cor-

Περσῶς ἢ Περσίς, καὶ Κρήτη ἀπὸ Κρητὸς, καὶ Ἀφρικὴ ἀπὸ Ἄφρα τινὸς συνεκδημήσαντος τῷ Ἡρακλεῖ ἐπὶ τὰς Γηρούνοβους, καὶ ἄλλοι ἀπ' ἄλλων. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μέρος τι τῆς Λιβύης τῆς χώρας ἔστιν ἰδίως οὕτω καλούμενον Λιβύη· παρὰ γοῦν τοῖς παλαιοῖς εὐρίσκομεν τὸ « ἀμφοτέρας Λιβύας· » τοῦτο δὲ τάχα ἐμφαίνει καὶ τριχῶς τὴν Λιβύην λέγεσθαι, τὴν τε ὅλην χώραν καὶ μέρος τι αὐτῆς εἰς δύο Λιβύας ὑποδιαρούμενον, ὡσπερ καὶ τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν εἰς πολλὰς Καππαδοκίας καὶ Ἀρμενίας οἱ παλαιοὶ κατατέμνουσι. Τοιοῦτον δὲ τι καὶ περὶ τῆς Ἀσίας ἐν τοῖς ἐξῆς βηθήσεται. Ἐπιμέντοι τῆς Εὐρώπης ἐμπαλιν γέγοναν· ἐκεῖνης γὰρ μέρος τι ἐξηρέθη τοῦ λέγεσθαι Εὐρώπη, ὡς ἐν τοῖς περὶ Εὐρώπης λεχθήσεται. Θηροτρόφον δὲ τὴν Λιβύην ἱστοροῦσι καὶ ἔρημον τὴν πολλήν. Ἐλαφος δὲ καὶ ἕς ἀγριος ἐν αὐτῇ οὐκ ἔστιν, ὡς οἱ παλαιοὶ λέγουσι. Δοκεῖ δὲ καὶ ἡ τοῦ τετρώρου χρῆσις ἐκεῖθεν εὐρεθῆναι. Φησὶν οὖν Ἡρόδοτος, ὅτι τέσσαρας ἵππους ζευγνύουσι παρὰ Λιβύων Ἑλλήνες ἔμαθον. Τοσοῦτον δὲ, φασὶν, ἡ Λιβύη ἀπολείπεται τοῦ τρίτον ἀκριβῶς εἶναι μέρος οἰκουμένης κατὰ τὴν εἰς τρία ἴσα τομῆν, ὥστε καὶ συντεθεῖσα μετὰ τῆς Εὐρώπης οὐκ ἂν ἐξισάζειν δόξοι τῇ Ἀσίᾳ· πῶς ἂν οὖν εἴη τρίτον τῆς ὅλης οἰκουμένης, ἥτις οὐδὲ εἰς τεταρτημέριον προσλογίζεται; ὁ καὶ ὁ Διονύσιος ἐμφαίνει ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀσίας λόγῳ.

Ὅτι πρώτη ἐναυῦθα ἐπαναλήψει χρῆται ἐν τῷ « Λιβύη ἐς νότον ἔρπει, ἐς νότον ἀντολήν τε. » ἐπαναλαβῶν διὰ κάλλος καὶ διὰ σαφήνειαν καὶ δις εἰπόντων τὸ ἐς νότον.

179. Ὅτι περὶ τὴν Ἀραβίαν ἡ γῆ τῶν ἐτέρων κελαινῶν Αἰθιοπῶν, ἤγουν τῶν ἀνατολικωτέρων, ἀντιδιαστελλομένων τοῖς ἐσπερίοις Αἰθίοψι. Καὶ γὰρ καθ' Ὀμηρον οἱ μὲν δυσσομένου Ὑπεριόνος εἰσιν, οἱ δὲ ἀνιόντος· ὡς ἐν τοῖς εἰς τὸ α' τῆς Ὀδυσσεΐας γέγραπται.

180. Ὅτι ἄγχι τῶν ἐφῶν Αἰθιοπῶν οἱ Ἐρεμβοί, οἱ κατὰ σαφεστέραν μετάληψιν (ἤγουν μεθερμηνεύουσιν) λέγονται καὶ Τρωγλοδύται, οὕτω καλούμενοι διὰ τὸ ὑπὸ τὴν Ἰραν βαίνειν καὶ τρώγλας ὑποδεδυκέναι λέγονται καὶ Σαρακηνοὶ οἱ αὐτοί. Τούτων τῶν Ἐρεμβῶν ἡ γῆ παραλήθῃ ὁμοία ἐστὶ, τουτέστι δορᾷ παραδέλωσ, ὡς διψηρὰ, φησὶν, οὕσα καὶ αὐχμύεσσα, καὶ ὄδα καὶ ὄδα

culis ad Geryonis boves proficiscentis comite, et alia ab aliis. At observandum partem quandam Libyæ regionis proprie sic esse Libyam vocatam; certe in veterum scriptis invenire est *utrasque Libyas*. Id vero fortasse ostendit dici etiam Libyam trifariam, tum regionem Libycam universam, tum ejus partem in duas rursus Libyas divisam, sicuti et Armeniam et Cappadociam in multas prisce Cappadocias atque Armenias concidunt. Quod etiam fere dicitur postea de Asia. Secus tamen accidit in Europa. Illius namque pars quedam exempta est atque excepta ab appellatione Europæ, ut dicitur ubi de Europa. Narrant porro Libyam nutricem esse ferarum et magnam partem desertam, sed non est in ea cervus, neque aper, ut veteres (*Herod.* 4, 192) tradunt. Videtur etiam quadrigarum inde usus adinventus. Quippe Herodotus (4, 183) testatur quatenus simul equos jungere Græcos a Libyibus didicisse. Tantum vero abesse aiunt (*Strab.* p. 824), ut Libya pars sit exacte tertia orbis terrarum habitabilis, pro divisione in tres partes æquales, ut ne conjuncta quidem cum Europa æquiparari posse Asiæ videatur. Qui igitur tertia pars fuerit totius terræ habitabilis, quæ ne quarta quidem pars reputetur? Quod etiam significat Dionysius, ubi agit de Asia.

Prima hic repetitione utitur in his verbis de Libya. ἐς νότον ἔρπει, ἐς νότον ἀντολήν τε, ubi ornatus ac perspicuitatis causa repetit et semel iterumque dicit ἐς νότον.

179. Regio est circa Arabiam alterorum nigrorum Æthiopum, sc. orientalium, a quibus distinguuntur Æthiopes occidentales. Nam apud Homerum alteri sunt occidentis solis, alteri exorientis, ut in commentario ad primum Odysseæ (vs. 24, p. 1386) scriptum est.

180. Prope ab Orientalibus Æthiopicis Erembi, qui apertiori metalepsi s. interpretatione vocantur etiam Troglodytæ, sic appellati διὰ τὸ ὑπὸ τὴν Ἰραν βαίνειν, *eo quia subter terram ingrediuntur*, et τρώγλας ὑποδύουσι, *cavernas subeunt*, propter vehementiorem æstum solis. Idemque etiam dicuntur Saraceni. Horum Eremborum regio similis est pantherinæ, h. e. pelli

rectum in Νικίας. || — 2. Ἄφρου L. || — 3. καὶ ἄλλοι δὲ C. || — 4. καὶ μέρος τι om. d, καὶ μ. τι τῆς A. om. E. || — 5. ἔστιν οὕτω καλ. ἰδίως C || — 7. καὶ om. d. || — 8. ἀποδιαρ. U. || — 14. Εὐρώπην F; βηθήσεται L. || — 15. θηροτρόφον Ed, θηριοτρ. cett. || — 19. ἐπιζευγνύουσι U. || — 23. δόξοι. U, δόξη cett., δόξει Strabo. || — 25. οὐδὲ om. U, ἔστιν FK; τέταρτον μέριον E; ὁ om. CU. || — 27. χρῆται L. || — 28. καὶ ἐπαναλ. K. || — 32. ἀνατολικωτάτων d. || — 33. καὶ γὰρ] CUd, καὶ γὰρ καὶ cett. || — 34. δυσσομένου U; εἰσιν om. C. || — 35. ἐν τοῖς εἰς τὸ] sic y et, misso τὸ, U; ἐν τῷ cett. || — 37.

μετάληψιν] Ob oculos habuit Strabonem p. 42 : Ἀπὸ γὰρ τοῦ εἰς τὴν Ἰραν ἐμβαίνειν τοὺς Ἐρεμβοὺς ἐτυμολογούσιν οἱ πολλοὶ, οὗς μεταλαβόντες οἱ ὕστερον ἐπὶ τὸ σαφέσταρον Τρωγλοδύτας ἐκάλεσαν. || — 41. Σαρ. οἱ αὐτοὶ C et, misso οἱ, y; οἱ αὐτ. Σαρ. cett. • Sed tale nomen Erembis fuisse impositum haud injuria mirabatur post Holstenium Hudsonus, neque adest appellationi sua auctoritas; Eustathium tamen credibile est eorum sectam respexisse, qui sedes barbaræ gentis ad Arabiam ablegarent. Magis tamen mirabile pantheræ similitudinem ad Eremborum terram exigi potuisse. Cf.

κυνάεις κατάστικτος φοιδέσσειν καὶ οὕτω ποικίλη κατὰ παρδαλῆν. Διάφορος γὰρ ἀληθῶς ἢ τοιαύτη γῆ τοῖς χρώμασι διὰ τὴν τοῦ ἡλίου ἔκκαυσιν. Εἰσι δὲ Τρωγλοδύται καὶ ἐν Εὐρώπῃ περί που τὴν Τριβαλλῶν γῆν καὶ περί Καύκασον δὲ τὸν βόρειον ὁμοίως οἶτοι δὲ διὰ τὴν ἀγαν ψυχρότητα δύνονται ὑπὸ γῆν. Καὶ οἱ Παρνάσιοι δὲ αὐτόχθονες τοιοῦτοί τινές εἰσι. Περὶ δὲ Τρωγλοδυτῶν καὶ Ἐρεμιῶν γέγραπται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Ὅτι δὲ οἱ παρὰ τῷ Διονυσίῳ Ἐρεμβοὶ καὶ Τρωγλοδύται λέγονται, δηλοῖ καὶ δ ἐπιὼν ῥήτωρ· « Τρωγλοδύται, μοῖρα Αἰθιοπικῆ, νομαδικῆ καὶ Ἀράβων ἑμοροῖ. Λέγονται δὲ καὶ ὀξύτητα δρόμου εὐτυχεῖν καὶ ἀπὸ σφενδόνης ἀεροβολίζεσθαι ἀριστα. » Ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐτυμολογῶν τὴν τοῦ

15 ἔθνους κλησὶν φησιν ὅτι δεῖ τοὺς ἀντισταμένους διαειδράσκουσιν, ἐπιταρωμένοι τῇ ποδωκείᾳ εἰς ὅπας τινὰς βραχυστόμους καὶ χηραμοὺς κρυφίους πετρῶν καταδύνονται. Ἡρόδοτος δὲ καὶ τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθιοπίας εἶναι ἱστορῶν φησιν ὅτι « οἱ Τρωγλοδύται

20 Αἰθίοπες τάχιστοι ἀνθρώπων εἰσι πάντων, σιτοῦνται δὲ καὶ ὄφεις καὶ σαύρας. Τῇ δὲ διαλέκτῳ τετρίγαισι, καθάπερ αἱ νυκτερίζεις. »

185. Ὅτι περὶ τὴν ἀκραν γλωχίνα, ὅ ἐστι γωνίαν, τοῦ βηθέντος Λιβυκοῦ τραπεζίου σχήματος, ἀγγλοῦ τῶν

25 Σηλῶν οἰκοῦσιν οἱ Μαυρούσιοι, ὅς καὶ Μαύρους οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον. Εὐδαίμονα δὲ γῆν ἔχουσιν οἷτοι καὶ μεγαλόδενδρον καὶ πολυδένδρον, ἐξ ὧν καὶ μέγισται μονόξυλοι τράπεζαι. Καίτοι δὲ νομαδικῶς ζῶντες οἱ Μαυρούσιοι καλλωπίζεσθαι ἱσθόρηται κόμης τε

30 ἐμπλοκῆ καὶ χρυσοφορίᾳ καὶ σμῆξει ὀδόντων καὶ ὀνυχισμῶ. Ἐπὶ δὲ τοῖς Μαυρούσιοις, φησί, τὰ τῶν νομάδων παραπέπταται ἀσπασα φύλα, ὅς φησιν Ἡρόδοτος Ἡλίω καὶ Σελήνῃ θύειν μόνους ἐκ τῶν ἄλλων ὀσῶν. Καὶ δεῖ ὅτι καὶ ἐνταῦθα νομαδικὰ εἰσιν

35 ἔθνη νότια, καθὰ καὶ ἀρκτῶα ἐν Σκύθαις, ὅς καὶ διὰ τὸ νομαδικὸν καὶ οὕτω βοσκοματῶδες βόσκεισθαι φησὶ σὺν παισὶν ἀνὰ ἡπειρὸν τε καὶ ἕλας πλανωμένους καὶ ὑγρὰν βίον ζητοῦντας κακῆν. Οὐ γὰρ ἔμαθον, φησί, γῆς τομὴν δι' ἀρότρου, οὐδὲ βοῶν αὐτοῖς ἀκούεται αὐ-

40 λίζομένων μυκηθμῶς, οὐδὲ τερπνὸς ἄλκός ἀμάξης, ἀλλ' ὅλα θῆρας ἀνὰ τὰς ἕλας βουκολοῦνται, νήϊδες ἀσταχῶν καὶ ἀπειθέες ἀμάχιοι. Καὶ δεῖ τὸ βουκολοῦνται, ληρθὲν εἰς ἐτυμολογικὴν ἀνάπτυξιν τῆς κλήσεως τῶν νομάδων, καθὰ καὶ τὸ βόσκεισθαι. Νομάδες

45 γὰρ πάντως ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι, τὸ δὲ νέμεσθαι καὶ τὸ

pantheræ utpote siticulosa, ut ait, et arida, et hic atque illic cæruleis squamis distincta, et propterea pantherinæ instar varia. Vere enim ex exustione solis ista tellus versicolor. Sed Troglodytæ etiam in Europa sunt circa Triballorum alicubi regionem, et similiter circa Caucasum borealem. Hi vero propter frigus nimium terram subeunt. Quin et Parnasii autochthones tales quidam sunt. De Troglodytis et Erembis scriptum est etiam in Commentariis ad Odysseam (*Od.* 8, 84, p. 1484). Ceterum qui apud Dionysium Erembi, eos quoque Troglodytas appellatos esse rhetor (*Heliodor. Æth.* 8, 16) declarat hisce : « Troglodytæ, natio Æthiopica, de Nomadum genere, Arabibusque finitima. Præstare dicuntur celeritate cursus, et funda optime uti. » Idem appellationem hujus gentis ab etymologia explicans ait, eos quum, hostibus instantibus, diffugiunt, pedum velocitate veluti alis subvectos in foramina quædam angusto ore, atque in occultas petrarum cavernas καταδύεσθαι, *ingredi*. Herodotus (4, 183) denique Troglodytas quoque Æthiopes esse narrans ita dicit : « Troglodytæ Æthiopes mortalium omnium sunt velocissimi; vescuntur etiam serpentibus ac lacertis, et in loquendo vespertilionum more stridorem edunt. »

185. Circa extremam cuspidem, h. e. angulum trapezii, quam figuram esse diximus Libyæ, prope a Columnis habitant Mauritani, quos etiam Mauros Romani appellabant. Beatam regionem hi habent, magnisque et multis arboribus consitam, ex quibus mensæ maximæ uno ex ligno constantes conficiuntur. Quamvis autem, Nomadum more, pastoritiam vitam traducant Mauritani, tamen feruntur et necienda complicandaque coma et gestando auro et detergendis dentibus et unguibus præcidendis elegantiam affectare (*E Strab. p. 828*). Ceterum post Mauritanos, inquit, expansæ sunt gentes Nomadum innumeræ, quos ait Herodotus (4, 188) Soli ac Lunæ duntaxat de ceteris diis sacra facere. Ac vide hic etiam gentes esse Nomadum australes, pariter atque boreales inter Scythas, quos quidem Nomades propter vitæ genus pastorale atque pecuarium pasci ait una cum liberis per continentem et silvas oberrantes, alimentumque sibi e misera venatione captantes. Non enim, inquit, sulcare terram aratro didicerunt, neque ab iis stabulantium boum mugitus, neque jucundus plaustris tractus auditur, sed ferarum ii more per silvas pascuntur, spicarum nescii, messisque ignari.

Priscian. 271. « ΒΕΛΛΗ. || — 2. κατὰ παρδ. d, κ. τὴν π. cett.; παρδαλιν EF. || — 3. εἰσι δὲ καὶ Τρ. CY. || — 4. καὶ ante περί που ins. C. Verba καὶ περί Καύκασον... δύνονται ὑπὸ γῆν om. Y. || — 5. τὸν βόρειον om. EN; δὲ ante τὸν habet d, ceteri καὶ; dein οἶτοι δὲ dedi pro αὐτοῖ δὲ (καὶ αὐτοῖ δὲ C) librorum. || — 7. αὐτοχθόνες F, ut jam Holstenius et Bernhardyus conjecerant, αὐτόχθονες cett. codd. Cf. Strabo p. 422 (362, 29 Did.) : Φησὶ τὸ παλαιὸν Παρνασσίους τινὰς αὐτόχθονας καλοῦμε-

νους οἰκεῖν τὸν Παρνασσόν. || — 10. λέγονται CDLY, λέγεται cett. || — 13. ἀπὸ σφενδόνης om. FU. || — 16. ἐπιταρωμένη d. || — 19. ἱστορῶν εἶναι U. || — 20. τῶν ἀνθρ. codd., exc. CY; εἰσι om. FLY. || — 21. καὶ om. F; deinde σαύρους Fulm. || — 23. περὶ] παρὰ U. || — 26. ἔλεγον] καλοῦσιν EL. || — 27. καὶ πολυδ. om. F. || — 29. δεῖ om. F; καὶ om. L, τὸ pro καὶ habet C. || — 35. καὶ om. F. || — 36. οὕτω] sic CU, λῖαν cett. || — 37. ἕλαν F. Quæ sequuntur de Carthaginis originibus,

βουκολεῖσθαι καὶ τὸ βόσκεισθαι ταῦτόν τι σημαίνουσι. Ἔστι δὲ τὸ μὲν νήϊδες ἀνεπιστήμονες παρὰ τὸ νη στερητικὸν καὶ τὸ εἰδέναι, τὸ δὲ ἀπειθείς ἀντι τοῦ ἀμαθείς, μὴ ἀκούσαντες. Ὁμηρὸς δὲ ἐπὶ τοῦ μὴ ἀκού-
6 σθέντος τὴν λέξιν τίθησιν, ἐν οἷς ἀπειθεῖα λέγει τὸν ἀνήκουστον καὶ ἀγνωστον ἐλεθρον. Τερπνὸν δὲ τὸν τῆς ἐμάξης λέγει δλκόν, ὡς τὴν γεωργίαν καὶ τὸν ἡμερον βίον ἀποδεχόμενος· ἄλλως γὰρ δύσσηχος καὶ οὐχ ἡδὺς ὁ τῆς ἐμάξης ἄλκός.

10 187. Ὅτι τὸ ἀγρόνομοι Μασουλῆς προπαροξύνεται ὁμοίως τῶν πρωτότοκοι παῖδες, ἐπεὶ οὐκ ἐνέργειαν ἀλλὰ πάθος σημαίνει. Τοὺς γὰρ ἐν ἀγροῖς νεμομένους ἢ τοὺς κατὰ τὰ ἀγρια νεμομένους ἢ λέξις δηλοῖ. Πολύβιος δὲ Μασουλεῖς γράφει αὐτούς.

15 193. Ὅτι Καρχηδῶν μητρόπολις Λιβύης, Φοινίκων ἀποικίαν σχοῦσά ποτε, μετὰ τοὺς Νομάδας οὔσα. Λέγει δὲ αὐτὴν εὐορμον· λιμένα γὰρ ἔχει εὐκατάγωγον, ἰδρυμένη ἐπὶ χειρρονήσου. Πολλὴ δὲ ἐστὶ παρὰ ταῖς ἱστορίαις ἢ πόλις, καὶ πλοῦτον ἔσχε βαθὺν καὶ εὐν-
20 μιν πολλήν· διὸ καὶ ὁ Διονύσιος ἐπὶ θαύματι ἐπανα-
λαμβάνει καὶ αὐτὴν λέγων «Καρχηδῶν Λιβύων, ἀτὰρ
πρότερον Φοινίκων, Καρχηδῶν, ἦν μῦθος ὑπὸ βοῖ
(τουτέστι βύρση) μετρηθῆναι.» Καὶ ἐστὶν αὕτη δευ-
τέρα παρὰ τούτῳ ἐπανάλυψις. Τρεῖς γὰρ εἶπεν ἐνταῦθα
25 τὸ Καρχηδῶν. Φασὶ δὲ εἶτι ἐρημωθεῖσα ἢ Καρχηδῶν,
καθ' ὃν καιρὸν καὶ ἡ Κόρινθος, ἀνελήθη πάλιν, του-
τέστιν ἀνωρθώθη, ὑπὸ Καίσαρος τοῦ ἐπιλεγόμενου
Θεοῦ, ὃς υἱὸς ὁ Σεβαστὸς, πέμψαντος ἐκεῖ ἐποίκου
Ῥωμαίου. Ἰστορήται δὲ καὶ εἶτι Ταρσεῖς ἢ θεία
30 γραφὴ οὐ τὴν Ταρσὸν κατὰ τινος, ἀλλὰ τὴν Καρχη-
δῶνα ταύτην καλεῖ προαθημένην τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ
δὲ περὶ τῆς βηθείσης βοδὸς ἱστορία τοιαύτη ἐστὶ· Διδῶ
ἢ τοῦ Πυγμαλίωνος ἀδελφῆ, θυγάτηρ Ἀγήνορος ἢ
Βήλου βασιλέως Τυρίων, ἢ καὶ Ἐλισσα καλουμένην,
35 καὶ Ἄνα· Συχαίῳ γενομένη γυνὴ ἀνδρὶ Φοίνικι, Τύ-
ρον ἔκει· τοῦτον δὲ τὸν ἀνδρα ὁ Πυγμαλίων σὺν αὐτῷ
ἀποδημοῦντά που δολοφονεῖ ἔρωτι χρημάτων. Ὁ δὲ
δι' ὄνειρων σημαίας τὸ πάθος τῆς γυναικὸς κελεύει φεύ-
γειν· οὐκέτι γὰρ εἶναι πιστὰ τῷ Πυγμαλίῳ, ἐν δευ-
40 τέρῳ χρημάτων τὰ φυσικὰ τιθεμένῳ θεσμά. Ἡ δὲ

Ac vide τὸ βουκολῶνται, sumptum ad explicationem etymologicam appellationis Nomadum, quemadmodum etiam τὸ βόσκεισθαι. Nomades enim prorsus ἀπὸ τοῦ νέμεισθαι, idem autem fere significant νέμεισθαι et βουκολεῖσθαι et βόσκεισθαι. Νήϊδες a νη particula privativa et verbo εἰδέναι formatum; ἀπειθείς autem est indocti, ignari; sed Homerus (*Od.* γ, 88) hanc vocem de eo usurpat quod est inauditum, ubi ἀπειθεῖα dicit interitum incognitum et de quo nihil auditum. Plaustrum porro tractum vocat jucundum, quasi agriculturam vitamque quietam commendans; alias enim plaustrum tractus horrissonus est, nec certe jucundus.

187. In illis: ἀγρόνομοι Μασουλῆς, prior vox est proparoxytonos, similiter atque dicitur πρωτότοκοι παῖδες, quoniam hæc vox non actionem, sed passionem significat. Notat enim eos qui in agris vel qui agresti more pascuntur. Polybius scribit Μασουλεῖς.

193. Carthago metropolis est Libyæ, colonia illa quidem olim Phœnicum, sita post Numidas. Dicit eam εὐορμον; portum namque habet impulsu facilem posita ipsa in peninsula. Multa est hæc urbs in historiis, opesque amplissimas multumque potentæ habuit. Quare etiam Dionysius præ admiratione repetitionem ejus nominis facit his verbis: Carthago Libyum, prius vero Phœnicum, Carthago, quam fama est bove, i. e. pelle bovina, dimensam fuisse. Secunda hæc est apud Nostrum ejusmodi repetitio; nam ter ibi Carthaginis nomen posuit. Aiunt (*Strabo p.* 833) Carthaginem, quum vastata fuisset, eo fere tempore quo et Corinthus instaurata esse a Cæsare, Divo cognominato, cujus filius Augustus, missis eo in coloniam Romanis. Proditum quoque est Ταρσεῖς in libris divinis (*Ezech.* 38, 13) non dici Tarsum, ut volunt nonnulli, sed hanc Carthaginem Africæ præsentem. Ceterum de pelle bubula, quam diximus, historia fertur hujusmodi. Dido, Pygmalionis soror, Agenoris s. Beli, Tyriorum regis, filia, quæ vocata etiam Elissa atque Anna. Sychæo, homini Phœnici, nupta, domicilium habebat Tyri. Hominem hunc Pygmalion secum peregre profectum per insidias interfecit cupiditate divitiarum. Ille vero, re in somniis uxori significata, fugere eam jubet; non enim amplius credendum esse Pygmalioni, qui naturæ jura divitiis postponeret. Hæc igitur, assum-

exscripsit Eudocia in Viol. p. 112 sqq. || — 24. τὸ add. ex d. || — 1. τὸ ante βοσκ. om. DKY; τι om. CF. || — 2. νήϊδες παρὰ τὸ νη στερητικὸν καὶ τὸ εἰδέναι ἡγουν ἀνεπιστήμονες MU, quod recepit Bernh., qui præterea cum Ed post v. στερητικὸν inseruit μόριον. || — 3. ἀπειθείς] ἀπειθεῖς U, ἀπαθείς EFD; ἀμαθείς καὶ μὴ ἀκούσ. FM; ἀπειθείς, ἀμαθείς, ἀντι τοῦ ἀκούσαντες C; Bernhardus dedit: ἀπειθείς, μὴ ἀκούσαντες, ἀντι τοῦ ἀμαθείς. || — 4. καὶ ante ἐπὶ codd., exc. CU. || — 8. ἡμερον] ἡμέτερον L. || — 12. ἢ τοὺς... νεμομένους om. CDLγ. || — 14. Μασουλεῖς] Steph. Μασούλιοι... Πολύβιος ἐν τῷ ζ' Μασουλεῖς (Μασουλεῖς cod. Voss.) ἀντὶ τῆς φησι. || — 15. Vulgo ante Λιβύης legitur ἐστὶ,

quod om. CDFKLMUY. || — 20. διὸ om. C; ἀναλαμβάν. C. || — 21. αὐτὰρ CFγ. || — 22. Φοινίκων om. C. || — 24. παρὰ] ἐπὶ C; ἐπὶ ἀνελήθης παρὰ τούτῳ L. || — 25. τὴν Καρχηδῶνα U. || — 26. ἀνελήθη πάλιν ἢ Κορ. U. Verbo ἀνελήθη, quod alio verbo interpretatur Eustathius, utitur Strabo p. 833, ex quo nostra hæc petita sunt. || — 27. τοῦ λεγομένου CDFLd. || — 29. καὶ om. C et Bernh., post εἶτι habent EU. || — 31. ταύτην om. F, αὐτὴν d; καλεῖ Ταρσὸν προαθ. d; δηλοῖ pro καλεῖ habet F. Deinde ἢ δὲ... τοιαύτη ἐστὶ om. F. || — 34. καὶ om. F; Ἐλισσα FY. || — 35. Ἄνα] Ἄνα FU, Ἄνα EdY, quorum Y supra v literam addit p literam; Ἄνα CILγ; Ἄνα M; Ἄνα. N. Dein Συχαίῳ

προλαβομένη τινὰς τῶν Τυρίων, συναραμένη δὲ καὶ τὰ χρήματα ἔρχεται ἐπὶ Λιβύην. Τοῦ δὲ Νομάδων καὶ Μαζικῶν βασιλέως Ἰάρβαντος ἐκβάλλοντος αὐτὴν, ἤξιον ἢ γυνὴ χῶρον αὐτῇ τιμῆς ἀποδόσθαι ἕσον ἂν ἴνδς, ἤγουν βύρσα, ἐπιλάβοι βοός. Τυχούσα δὲ τοῦ ἀξιώματος διὰ τὸ δόξαι μικρὰ αἰτῆσαι, λαμβάνει βύρσαν, καὶ κατατεμούσα εἰς λεπτά καὶ τὸν λεπτοτομηθέντα ἱμάντα ἐπιεκταίνασα ἔσχε τὴν κύκλῳ ἐμπεριληφθεῖσαν γῆν τῷ ἱμάντι, εἰς μῆκος τε καὶ εἰς πλάτος πολλὴν ἔρον τῇ πόλει τῷ τοιοῦτω σοφίσματι περιγράφασα. Καὶ οὕτως ἡ Καρχηδὼν Φοινικῶν ἀνέκαθεν οὕσα τῶν μετὰ τῆς Διδούς νῦν Λιβύων ἐστὶ. Διδὼ δὲ ἐκάλεσαν οἱ πλεονεκτηθέντες τὴν τοιαύτην γυναικα ἐπιχωρίῳ φωνῇ, ὡς ἂν εἴποι τις ἀνδροφόνον, διαβάλλοντες ἐκαίνην ὡς δῆθεν αἰτίαν ἔχουσαν τοῦ ἀνδροφονῆσαι διὰ τὸν ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ φόνον. Ἡ δὲ τῆς πόλεως ἀκρόπολις διὰ τὴν βῆθεισαν ἱστορίαν τῆς βοός Βύρσα ἐκλήθη τὸ παλαιόν. Φασὶ δὲ καὶ οἱ δὲ βῆθεις Ἰάρβας τὴν πόλιν μετὰ τὴν κτίσιν καθάρως ἐκάλεσε τῇ Λιβύων φωνῇ Καινὴν πόλιν, ἕταρον δὲ ἐκλήθη Καρχηδών. Ἄλλοι δὲ οὕτως ἱστοροῦσι· «Καρχηδὼν ἡ πόλις ἀπὸ Καρχηδόνος τινός, ἀνδρὸς Φοινίκιος. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Καινὴ πόλις καὶ Καθμεία καὶ Κακκάθη, ἔπειρ τῇ ἐγχωρίῳ διαλέκτῳ ἴππου δηλοῖ κεφαλὴν. Ἐξ αὐτῆς φασὶ Κλειτόμαχον εἶναι τὸν Ἀκαδημαϊκὸν φιλόσοπον, τὸν καὶ Ἀσδρούβαν καλούμενον, δε ἡεροάσατο τοῦ σοφοῦ Καρνεάδου κῆ ἑτῶν ἀνθρώπος ἰδῶν Ἀθήνας ἐμπορος, φασὶ, καὶ τῶν πρώτων στοιχείων, καὶ διμῶς δεύτητι φύσεως καὶ ἀερα μελέτη εἰς πολὺ σοφίας ἐηλακώς. » Οἱ δὲ καὶ τοῦτο περὶ Καρχηδόνος φασίν, ὡς ἀρα οἱ περὶ τὴν Ἐλισσαν, ἤγουν οἱ μετὰ τῆς Διδούς, ὄρυσσοντας εἰς πόλεως κτίσιν, καὶ βοός εὐρόντες κεφαλὴν, ἀπέσχοντο τοῦ ὄρυσσασιν, οἷα ὀπτασάμενοι μόχθους καὶ δουλείαν συνεχῆ, δ καὶ οἱ βοός πάσχουσιν. Ὅρυσσαντες δὲ περὶ τοῦ φοινικα περφυτευμένον εἶρον κεφαλὴν ἴππου, καὶ συμβαλόντες σημαίνεσθαι σχολὴν αὐτοῖς καὶ παρ' ἄλλων δόσιν τροφῆς, καθὰ καὶ τοῖς ἴπποις, ἐκτίσαν ἐν τῷ τοιοῦτω τόπῳ τὴν Καρχηδόνα, καὶ ταῦτα πότιμον ὕδωρ μὴ ἔχοντι· καὶ τάχα διὰ τοῦτο καὶ Κακκάθη ἐκλήθη, ὡς ἀνωτέρω ἔκκεται.

ptis secum Tyriis quibusdam, pecuniisque secum ablati, in Libyam trajecit. Sed rejiciente eam Iarbane, Numidarum et Mazicum rege, rogavit mulier tantum ut sibi agri pretio daret, quantum corium sive pellis bovis occupare posset. Qua re impetrata, quam parvi rem momenti postulasse viss esset, corium accepit, eoque minutatim dissecto, minutisque illis corrigiis extentis, regionem obtinuit loro illo comprehensam, eoque commento multum patentes in longitudinem latitudinemque fines urbi circumscripsit. Carthago igitur, quum ab origine Phœnicam fuerit, qui una cum Didone venerunt, nunc est Libyum. Hanc porro mulierem ii, qui circumventi fuerant, patria lingua Didonem vocarunt, perinde ac si quis interfetricem eam viri dixisset, illam calumniantes, tanquam si, ob cædem a fratre commissam, interfecti ipsa viri culpa teneretur. Arx autem hujus urbis, propter istam pellem bovis, Byrsa est antiquitus appellata. Narrant etiam Iarbanthem eum, de quo diximus, quum, ædificata urbe, eam lustrasset, Afro-rum lingua *Novam urbem* vocasse, sed postea *Carthaginem* esse nuncupatam. Alii vero (ut *Stephan. Byz.* v. *Καρχηδών*) ita narrant: « Carthago, a Carchedone quodam, homine Phœnice. Vocata est etiam *Nova Urbs* et *Cadmea* et *Caccabe*, quod patria indigenarum lingua caput equi significat. Ex ea fuisse aiunt *Citotomachum*, philosophum academicum, eundemque *Asdrubalem* vocatum, qui *Carneadem* philosophum audivit; quem quidem hominem, octo jam viginti natum annos, narrant, quum Athenas vel primorum elementorum expers venisset, tamen ingenii acumine summaque exercitatione in magnum philosophum evasisse. Illud præterea de Carthagine ab aliis proditum est, *Elissæ* ive *Didus* comites, dum fundamenta urbis agerent, invento inter fodiendum capite bovis, a fodiendo destitisse, perinde quasi quæ mala boves tolerant, labores perpetuamque ipsi servitutum expectassent; sed, quum alicubi circa palmam plantatam fodissent, invenisse eos caput equi, indeque conjectantes otium sibi laborumque vacationem portendi, et, quemadmodum equis, sic etiam sibi alimentum ab aliis suppeditatum iri, Carthaginem hoc isto in loco ædificasse, tametsi idem locus aquam ad bibendum idoneam non haberet. Qua etiam fortasse de causa *Caccabe* dicta est, ut modo exposuimus.

codd. || — 3. Μαζικῶν *I*; Μαζίων conj. Holstenius e *Stephan.* s. v. *Μάζυες*. At *Μάζυες* etiam ap. *Ptolem.* 6, 2, 19; *Mazices* ap. *Ammian.* 29, 5, 17. ἐκβαλόντος *U*. || — 4. τιμῆς *d*. || — 5. ἤτοι *C*; βοός ἐπιλάβοι *U*. || — 8. ἐπιεκταίνουσα *Fm*; περιλ. *U*. || — 9. καὶ πλάτος *FU*. || — 11. Φοινίκης *U*. || — 15. αἰτίαν ἔχ. om. *C*. || — 20. φωνῆ om. *C*. Καινὴν] *Καρχηδὼν* *L*, quod fortassis scribæ haud indocti conjecturæ debetur. *Carchen*, *Ægypti* filiam, quæ Carthaginem condiderit, memorat *Tzetzes* ad *Lyc.* 1206. Cf. *Movers Phœnis.* tom. 2, p. 138 sq., qui *Eustathii* vocem καθάρως perperam ita vertit quasi scriptum esset καθελών. || — 23. καὶ Καθμεία καὶ Οἶνουσα καὶ Κακκάθη *Steph. Byz.* v. *Καρ-*

χηδών. Deinde Κακάθη *FY*, Κάμη et hoc loco et *lin.* 40 *ENd*; quæ varietas non videtur ad scribarum errorem referenda, quum eadem occurrat in nummis *Sidonii*, qui inscriptionem habent hunc in modum interpretandam: *Sidoniorum. Metropolis Cambes* (*Caccabes* v. lect.), *Hipponis, Citii, Tyri*. Cujus inscriptionis sex exemplaria doctis innotuerunt, quorum quinque præbent *Cambe*, unum *Caccabe*. Vid. *Moversium* l. l. p. 134 et 143. || — 26. τὸν om. *L*; καὶ om. *F*. || — 28 et 30 φησι *C*. || — 31. οἱ ante μετὰ om. *CDy*. || — 33. ὀπτασάμενοι *ELd*; ὑποπτεως. conj. *Bernh.* || — 34. ἔπειρ οἱ *L*. || — 36. συμβαλόντες *Fy*. || — 39. μὴ om. *C*. || — 40. Κακάθη *Y*, Κάμη *ENd*; ἔκκεται] εἰρηται

198. Ὅτι μετὰ τὴν Καρχηδόνα Σύρτις ἢ μικροτέρα, ἢ καὶ Λωτοφαγίτις, μεθ' ἣν πρὸς αὐγὰς ἡλίου ἢ ἑτέρα ἐρχεται ἄσπετος, εὐρυτέρας βαρυνόμενη προχοαίς. Πολλὴ δὲ ἡ τῶν Σύρτεων γαλεπότης, ὡς φασὶν οἱ παλαιοὶ, διὰ τὸ τεναγῶδες τοῦ βυθοῦ, καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἐκεῖ ἀμπτωτέας τε καὶ πλημμυρίδας συμβαίνει, κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἐμπίπτειν τοὺς παρατρυχόντας εἰς τὰ βραχέα καὶ καθίζειν καὶ εἶναι σπάνιον τὸ σωζόμενον σκάφος. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ Διονύσιος ἐμφαίνων φησὶν « ἔνθα ἄλλοτε μὲν κορυσομένης Τυρσηνίδος θαλάσσης πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δὲ ἀμπτωτικῆς ἡραῖς ἐπιτρέχει ψαμάθοις » εἰρηνοῦντος δηλονότι τοῦ πόντου, καὶ μὴ κορυσομένου τοῖς κύμασι. Καὶ ἀνωτέρω δὲ ὁ αὐτὸς ἐφη περὶ τῆς μικρᾶς, ὅτι τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου. Τεναγῶδες δὲ ὁ τόπος, ὡς ἐρρήθη, καὶ οὐκ αἰεὶ βαθεῖα θάλασσα, ἀλλὰ κατὰ καιρούς τινὰς πολὺ τοῦ ὕδατος ἐπισυρομένη· θθεν καὶ Σύρτις καλεῖται. Ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐλάττων Σύρτις χιλίων ἑξακοσίων σταδίων, ὡς οἱ παλαιοὶ φασὶ, τὴν περιμέτρον, τῆς δὲ μεγάλης ὁ κύκλος πεντακισχιλίων σταδίων. Τὸ δὲ πρὸ αὐτῶν πέλαγος Λιθυκὸν καλεῖται ἀποτελευτῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀμπτωτικὴ δὲ ἐστὶ ἡρασία καὶ ἀνάποσις ὕδατος περιοδική, ἀνάποσις οὐσά τις, καὶ ἐν συγκοπῇ ἀμπτωτικῆς. Πάθος δὲ ἐστὶ γινόμενον πολλαχού, ὅλα τοῦ ἐπιπολάζοντος ὕδατος ἀπονοστοῦντος, καὶ ἐν τῷ οἴον ἀναπνεσθαι ὑπὸ γῆν δυσμίνου κατὰ χρονικὰς περιόδους τινὰς. Ἄτιον δὲ φασὶ τοῦ πάθους τούτου πνεῦμα ὑπόγειον, ποτὲ μὲν ἐπιόν, ποτὲ δὲ ἀπιόν καὶ ὑπονοστοῦν, ὅτε τὸ ὕδωρ ἀνωθούμενον, εἴτα συγκαταδύνων ποιεῖ τὴν ἀμπτωτικὴν, ἥτις, ὡς ἐρρήθη, ἐκ τῆς ἀναπόσεως κέκληται, ὥσπερ αὐτὸ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου ἢ πλημμυρίδα ὠνόμασται, ὡς ἀπὸ τοῦ πλῆσιν πλησῶ τὸ ἀναπληρῶ, ἐξ οὗ καὶ ἡ πλήμη παρὰ τῷ Γεωγράφῳ, ἀφ' ἧς ἡ πλημμύρα παρῆχθαι δοκεῖ κατὰ παρωνυμίαν τινά. Τέχνα δὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης πλήμης καὶ τὸ πλημμυλεῖν ἐπὶ τὰ πλαδῶντος στομάχου λέγεται καὶ ἑτέρων σημάτων μεταφορικῶς.

208. Ὅτι μέση τῶν Σύρτεων ἡ Νέα πόλις, ἢ καὶ μικρὰ Λέπτις, ἥς ὑπὲρ αἶαν Λωτοφάγοι ναλοῦσι, φιλόξενοι ὄντες, περὶ ὧν ἐν Ὀδυσσεΐα γέγραπται· ἔνθα ποτὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἦλθε πλανώμενος. Ἔστι δὲ καὶ

198. Post Carthaginem Syrtis Minor vel etiam Lotophagitis, post-quam ad ortum solis altera sese offert, atque illa quidem immensa fluentisque amplioribus onerata. Magna est Syrtium difficultas, ut veteres aiunt, propter fundum palustrem et quod in maris fluxu et refluxu accidit, ut, quemadmodum Geographus dicit (p. 836), eo delati in brevia incidant ibique considunt, raroque naves servantur. Idque Dionysius indicat illis verbis : « Ubi modo, Tyrrheno mari intumescente, inundatio excitatur, modo aestus reciprocatio siccas aridasque arenas percurrit, » tranquillo nimirum mari nullisque fluctibus concitato. Idemque de Syrti Minori supra dixerat : « Eminus undarum venientem suscipit aestum. » Limosus autem hic locus, ut dictum est, neque mare semper profundum, sed statis certisque quibusdam temporibus magnam vim aquarum attrahens, ἐπισυρομένη. Unde et Syrtis vocatur. Syrtis Minor ambitu patet, ut veteres (Strab. p. 835) dicunt, ad mille et sexcenta stadia; Syrtis vero Majoris circuitus est quinque millium stadiorum. Mare autem iis objectum vocatur Libycum, quod ad Ægyptum desinit. Ceterum ἀμπτωτικὴ est siccatio et periodica aquæ sorbitio, quasi sit ἀνάπτωτις, et per syncopen ἀμπτωτικῆς. Id autem rei est quod multis in locis accidit, ut aqua in summo versans abeat, ac, dum veluti resorbetur statis temporibus, terram subeat. Causam vero hujus rei esse aiunt spiritum subterraneum, modo adventantem, modo abeuntem ac recedentem, quum aqua sursum versus impulsā, deinde una descendens atque demersa facit ἀμπτωτικῆν, quæ, ut diximus, sic vocata est ἐκ τῆς ἀναπόσεως, quemadmodum rursus e contrario ἢ πλημμύρα sic nominata est tanquam a πλῶ, πλησῶ, quod est ἀναπληρῶ, ex quo etiam ἡ πλήμη apud Geographum (p. 172 et passim), unde per denominationem quandam deducta esse videtur ἢ πλημμύρα. Fortasse ex hac ista πλήμη dicitur etiam πλημμυρεῖν, de stomacho nimis humoribus diffluente, et in aliis etiam significationibus per metaphoram.

205. Media inter Syrtis Neapolis quæ et Leptis Parva (immo Magna), ultra cujus regionem Lotophagi habitant, homines hospitales, de quibus in Odyssea (1, 64) diximus. Eo vagabundus Ulysses venit. In

C. || — 1. τὴν om. Udy. || — 2. ἢ καὶ] καὶ ἢ d Bernh.; ἐν ἣ καὶ A. conjecerat Berkelius. Sed quemadmodum Scylax Syrtin minorem Καρχηδίνην vocat, eodem jure etiam Λωτοφαγίτις dici poterat. Accedit disertum Strabonis testimonium p. 835 : ἡ μικρὰ Σύρτις, ἣν καὶ Λωτοφαγίτιν Σύρτιν λέγουσιν. || — 4. Σύρτεων] τόπων d. || — 14. καὶ ὁ αὐτὸς δὲ ἀνωτέρω L; δὲ ὁ αὐτὸς ἔ. π. τ. μικρᾶς om. C. || — 18. καλεῖται om. Ed. || — 21. πεντακισχιλίων] In Strabonis codd. p. 835 legitur ἑξακοσίων τριάκοντά που, in quo latet aut δδλ' (4930), ut Bernhardus censet, aut δδ' (4900), ut

ego in notis ad Strabon. conjeci. || — 24. ἀνάπτωτις E, ἀνάποτις U, ἀνάδοσις C, ἀνάπτωσις Ky, ἀνάπτωσις cett. || — 25. ὑποπολάζ. Im; ἐπινοστ. C, ὑπονοστ. FLYIm, fort. recte. || — 28. ὑπόγειον C; ἀπιόν, ποτὲ δὲ ἐπιόν Efd. || — 31. κέκληται] γίνεται C. || — 32. πλημμύρα Y; ὠνόμασται... ἀφ' ἧς ἢ πλημμύρα om. C. || — 35. πλημμύρα KY. || — 36. πλημμυλεῖν KY. || — 37. πλαδῶντος Ed; στόματος γίνεται y. || — 38. καταφορικῶς y. || — 39. Σύρων τε Gy; ἢ ἐννεάπολις CDy. — 40. μικρὰ] Deb. μεγάλη. || — 42. φησὶ quod post ἦλθε U, post ποτὲ cett. ponunt, om. C et Bernh. || —

περὶ Καμπανίαν Νέα πόλις διάσημος, ὡς ρηθῆσεται.
 200. Ὅτι οἱ Νασαμῶνες, τὸ Λιβυκὸν ἔθνος, ἐκ
 τινος βασιλεύσαντος τὴν δμῶνυμίαν ἴσγον, δε Νασά-
 μων βαρυτόνως ἐλέγετο, εἰ καὶ τὸ ἔθνικὸν τὸ ἀπ' αὐ-
 5 τοῦ δέξνεται, πρὸς ἀντιδιαστολήν ἴσως τοῦ κυρίου ὀνό-
 ματος. Τούτους, φησὶ, Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλε-
 σεν Αὐσονίς ἀλγμῆ, ἀδίκων χειρῶν κατάρξαντες.
 Ἀνεῖλον γὰρ δόλω Λέντουλον στρατηγόν τινα Ῥωμαίων,
 ἐκεῖ ἀφιγμένον. Διὸ καὶ ἠνδραποδίσθησαν ἐπὶ Ῥω-
 10 μαιῶν. Οἱ δὲ φασὶν αὐτοὺς καταπολεμηθῆναι, ὅτε ὁ
 λεγόμενος ἐμφύλιος ἀνήπτο πόλεμος, συναγωνιζομέ-
 νους τῷ Κάτωνι κατὰ τοῦ Καίσαρος. Τὸν δὲ Νασά-
 μωνα, ὃ τὸ ἔθνος ἐπώνυμον, Γαράμαντός τινος γε-
 ναλογοῦσι, τοῦ καὶ Ἀμφιθέμιδος λεγομένου, ἀπ' οὗ καὶ
 15 τὸ Λιβυκὸν ἔθνος οἱ Γαράμαντες ἐκλήθησαν. Οἱ δὲ
 Νασαμῶνες ὅτε ἀποδημοῦσι, πτερὰ ἐπὶ ταῖς κερφαλῆς
 ὁρθὰ ἔχουσι, ὡς ὁ Δίων φησὶν. Ἄλλοι δὲ καὶ πολυγύ-
 ναικας τούτους ἱστοροῦσι, καὶ τὴν μίξιν τῶν γυναικῶν
 ποιούμενους ἐπίκεινον. Μαντεύονται δὲ, φασὶν, ἀπὸ
 20 ἐνυπνίων, ἃ βλέπουσι φοιτῶντες εἰς τὰ τῶν προγόνων
 μνήματα. Τιμῶσι δὲ τοὺς ἐν αὐτοῖς δικαιοτάτους εἰς
 τοσοῦτον, ὥστε καὶ τεθναίνοντας ὀμνύουσιν αὐτοὺς τῶν
 τύμβων ἀπτόμενοι. Καθημένους δὲ, φασὶ, θάπτουσι
 τοὺς νεκρούς. Ἐσθίουσι δὲ ἀττελάβους, πρὸς ἥλιον
 25 ἑρπανάνας εἶδος δὲ ἀκρίδος ὁ ἀττελάβος.

211. Ὅτι μασήπειροι κατὰ Διδύην οἱ Ἀσβύσται τὸ
 ἔθνος, ἐνθα καὶ τὸ θμνοῦμενον Ἀμμωνος τοῦ Λιβυκοῦ
 θεοῦ τέμενος ψαμάθω ἐπὶ πολλῇ. Καὶ τούτου τοῦ
 τόπου τὸ ἔθνικὸν Ἀμμώνιοι, παρ' οἷς λέγεται ἡ τοῦ
 30 ἥλιου εἶναι κρήνη, ἥτις ἐν ἐκάστῳ νυχθημέρῳ πολλὰς
 δέχεται τροπὰς, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, κατὰ τὸ ψύ-
 χεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι περιδικῶς. Ἱστορεῖται δὲ
 τὰς μαντείας διὰ συμβόλων ἐν Ἀμμωνος γίνεσθαι, ἥτοι
 διὰ σχημάτων τινῶν καὶ κατανεύσεων καὶ ἀνανεύσεων.
 35 Τὸ δὲ ψαμάθω ἐπὶ πολλῇ ἐτυμολογίας ἐστὶν ἀφορμὴ,
 ὡς παρὰ τὴν ἄμμον ἐτυμολογουμένου τοῦ Ἀμμωνος,
 ἦν πάνυ πολλὴ ὁ νότος τοῖς ἐκεῖ ἐπιφορεῖ. Οἱ δὲ
 φασὶ τὸν ἐκεῖ Δία Ἀμμωνα κληθῆναι ἀπὸ τινος δμῶ-
 νύμου ποιμένος, προκατάρξαντος τῆς τοῦ ἱεροῦ ἰδρύ-
 40 σεις. Εἰρηται δὲ τι περὶ Ἀμμωνος καὶ ἐν τοῖς τοῦ
 Πινδάρου. Ἡρόδοτος δὲ, ταῦτὸν οἰόμενος εἰπεῖν Ἀμ-
 μωνα καὶ Δία, λέγει ὅτι χρῆσθαι τὸν τοῦ Διὸς ἦν
 αὐτόθι ἄγαλμα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔθνος Ἀμμώνιοι. Ἀμῶν
 γὰρ Αἰγύπτιοι τὸν Δία καλοῦσι. Τῶν τριῶν δὲ μεγάλων
 45 φιλοσόφων ἀμῶν καὶ πατέρα εἰπεῖν ταῦτὸν εἶναι ἰ-

Campania quoque Neapolis, urbs insignis, ut dicitur.

209. Nasamones, gens Libyca, de rege quodam cognomine dicta, qui Νασάμων, voce barytono, vocabatur, tametsi, quod inde est, nomen gentile acuatur, ad differentiam fortasse nominis proprii. Hos, inquit, Jovis minus curantes, hasta perdidit Ausonia, quippe qui initium injuriæ fecissent; nam Lentulum (?) duces quemdam Romanorum, qui eo venerat, dolo necarunt; quare etiam a Romanis redacti sunt in servitutem. Alii vero aiunt eos debellatos esse quo tempore bellum civile exarserat, quod arma pro Catone contra Cæsarem sumpsissent. Nasamones autem, a quo gens denominata, genus referunt ad Garamantem quemdam qui et Amphithemis est nuncupatus: a quo et Garamantes, gens Libyca, nomen acceperunt. Ceterum Nasamones quum peregre abeunt, alas in capite erectas habent, ut testatur Dio (*Chrysost. or. 71, p. 383 R*). Alii (*Herod. 4, 172, A*) vero hos tradunt multas uxores habere, mulierumque usum communem facere. Ferunt etiam eos ad majorum suorum monumenta profectos, ex visis ibi somniis vaticinari; iis autem, qui inter ipsos justitia maxime excellunt, tantum honoris tribuere, ut vel per eos demortuos, tactis eorum sepulcris, jurent. Quin etiam narrant mortuos ab iis sedentes sepulturæ mandari. Vescuntur attelabis ad solem exsiccatis. Locustæ genus attelabus.

211. Mediterrane in Libyca Asbystæ, apud quam gentem multa sub arena est decantatum illud fanum Ammonis, dei Libyci. Et hujus quidem loci nomen gentile est Ammonii, apud quos fertur esse fons solis, qui quaternis et vicenis quibusque horis, quemadmodum ab Herodoto (4, 181) proditum est, frigescente et calescente per status vices subinde mutatur. Traditum etiam est oracula in Ammonis dari solita per signa, nimirum per gestus quosdam et nutus ac renutus. Illud porro ψαμάθω ἐπὶ πολλῇ argumento est etymologiæ, quum Ammon dicitur ab ἄμμω s. arena, cujus vim permagnam eo auster importat. Verum alii (ut *Pausan. 2, 42*) volunt Jovem, qui ibi colitur, vocatum fuisse Ammonem a pastore quodam cognomine, qui templi fundandi auctor exstitit. Fit autem de Ammone nonnulla mentio etiam apud Pindarum (*Pyth. 4, 28*). Herodotus (2, 42), quum idem existimet Ammonem dicere et Jovem, fuisse ibi ait simulacrum Jovis facie arietina, a quo gens illa Ammonii; *Amun* enim vocari ab Ægyptiis Jovem. Unus vero quidam de magnis philosophis idem esse tradit dicere ac patrem.

5. διαστολήν CDLy. — 8. δόξω K, δόξον, supra scr. λω M. In F δόλω, collocatur post v. Ῥωμαίων. Dein Λέντουλον ex incerta Langermanni conjectura recepit Bernhardus, Πίντουλον CYcy Schol., Πασίντουλον L; om. vocem EFKMN. Reguli mentio latuerit. — 12. κατὰ] μετὰ C. — 14. Ἀμφιθέμιδος Ed. De re v. Agratas ap. Herodian. p. 32 ed. Lehrs; Movers. l. l. p. 375. 382. — 20. ἄ om. C. — 21. μνήματα om. Ed. Verba

δικαιοτάτους ... αὐτοὺς om. C. — 24. ἀττελάβους et ἀττελάβος Ed, ἀττελάβους et ἀττελάβος K. — 26. ἀσβύσται om. Cy. — 30. εἶναι om. Cy. — 32. ἱστορεῖται Felmy, ἱστορεῖ cett.; δὲ καὶ τὰς E et vulgo ante Bernh. — 33. διὰ συμβ. om. Ed. — 34. τινῶν om. J; ἀνα. καὶ κατα. MU; καὶ ἀνα. om. L. — 43. Ἀμῶν CDLUI. — 45. ἀμῶν CDYd et correct. E. Deinde ἱσθόρηται CFy, ἱστορεῖται cett. De re v. Arrian. 3, 3;

στοραί. Τὸ δὲ μαντεῖον λέγουσι Θηβαίαν γυναῖκα συστή-
 σασθαι, ἱέρειαν τοῦ Θηβαίου Διός. Ἰστορεῖται δὲ καὶ ὅτι
 Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἀκούσας Περσέα καὶ Ἡρακλέα
 εἰς Ἀμμωνος ἀναβῆναι ἐπιλοδοῆσεν ἀνελθεῖν καὶ αὐ-
 τός, καὶ ἐποίησεν οὕτω, κοράκιων προηγησαμένων
 αὐτῷ εὐτυχῶς τῆς ὁδοῦ, καί τοι ἄλλως ἠφανισμένης
 τὰ σημεῖα τῇ ἐπιγύσει τῆς ἄμμου ὅτε, φασι, καὶ ὁ τοῦ
 Ἀμμωνος ἱερεὺς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν παιδίον παιδίος καλέ-
 σασ βαρβαρικῶς τὸν Ἀλέξανδρον, εἶδον, ὡς ἐν χρησμῶ
 10 λοζότητι, ᾧ παῖ Διός αὐτὸν προσειπεῖν, οὕτω τῶν
 ἐπιτρίπτων κολάκων ἐκλαβομένων τὸ βάρβαρον τῆς
 φωνῆς.

212. Ὅτι τὴν Κυρήνην εὖπιπον λέγει, ἢ εὐπυργον
 κατὰ ἐτέραν γραφὴν, καὶ Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν,
 15 ἤτοι Λακωνῶν, ὡς ἀπὸ μέρους. Μερὶς γὰρ Λακωνῶν
 εἰ Ἀμύκλαι. Ἀποικία δὲ ἐστὶν ἡ Κυρήνη νησιωτῶν
 Θηραίων τῶν ἐκ Λακεδαιμονος ἀνέκαθεν μετοικησάν-
 των. Ὁ Θῆρας γὰρ ἐκείνος ὁ σταδίας εἰς αὐτὴν ἀποι-
 κίαν Λάκων ἀνωθεν ἦν, ὡς καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ, ὁ
 20 καὶ εὖπιπον εἶναι τὴν Κυρήνην μαρτυρῶν καὶ πολλα-
 χοῦ ἐγκωμιάζων αὐτήν. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Πεντάπο-
 λιν ἡ Κυρήνη, εἰς ἣς καὶ ὁ ῥήτωρ Συνέσιος. Λέγεται
 δὲ ὅτι καὶ αὕτη, καθαιρεθείσης τῆς τῶν Περσῶν βα-
 σιλείας, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀνεκτίσθη. Ἐκλήθη δὲ Κυ-
 25 ρήνη ἢ ἀπὸ Κυρήνης τῆς Ὑφέως θυγατρὸς κατὰ Πίν-
 δαρον, ἢ ἀπὸ Κυρῆς πηγῆς ἐγγωρίου. Λέγονται δὲ
 ποτε οἱ Κυρηναῖοι καὶ περὶ ἱατρικὴν εὐτυχῆσαι, ὡς
 Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Οὕτω δὲ εὐφοριωτάτη ἐστὶν ἡ
 Κυρήνη, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας ἔχει τοὺς Κυρηναίους
 30 ἢ ὀπώρα. Ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις αὐτόθι λεγομένη
 Ἀπόλλωνος, καὶ τόπος αὐτόθι οὕτως εὐδαίμων, ὡς λό-
 γον εἶναι ὅτι ἐνταῦθα οὐρανὸς τέτρηται.

214. Ὅτι τὸ ἔθνος οἱ Μαρμαρίδαι προνευέασιν
 Αἰγύπτου, ἤτοι πρὸ τῆς Αἰγύπτου τέτανται. Κα-
 35 λοῦνται δὲ οὕτως ἀπὸ Μαρμαρίδου τινὸς υἱοῦ Ἀραβος,
 καὶ ἡ χώρα αὐτῶν Μαρμαρική.

215. Ὅτι Γαιτοῦλοι ἔθνος μέγιστον Λιβυκόν. Τού-
 τος Ἀρτεμίδωρος Γαιτουλίους λέγει. Ἡρωδιανὸς δὲ
 προπαροξύνει, λέγων ὅτι τὰ εἰς λος παραληγόμενα
 40 διρθόγῳ τῇ διὰ τοῦ ου προπαροξύνεται. Ἰστορεῖται
 δὲ μεγίστους ἀσπαράγους φύεσθαι παρ' αὐτοῖς.

217. Ὅτι οἱ Γαράμαντες ἐπώνυμοι εἰσιν ὡς προ-
 εῖρηται Γαράμαντός τινος. Οὗτοι πάντα ἀνθρώπων
 καὶ παντὸς θμιλίαν φεύγειν λέγονται, καὶ οὔτε θπλα

Hoc porro oraculum aiunt Thebæam mulierem, The-
 bæi Jovis sacerdotem, constituisse. Narrant præterea
 Alexandrum Macedonem, quum fando accepisset
 Perseum atque Herculem ad Ammonis templum
 ivisse, gloriæ studio succensum ipsum quoque eo ire
 voluisse, itaque fecisse, viam ei corvis feliciter præ-
 cunctibus, tametsi alioquin viarum vestigia, affusis
 arenis, deleta essent. Tum, inquit, Ammonis
 sacerdos, quum in compellando Alexandro pro παιδίον,
 barbarice dixisset παιδος, visus esse tanquam in oraculi
 ambagibus oblique eum appellasse ὃ παῖ Διός, sic per-
 ditis adulatoribus vocis illius barbariem accipientibus.

213. Cyrenem dicit bonis equis præditam sive, ut
 alii scribunt, bene turritam, et Amyclæorum genus
 virorum, nimirum Laconum, tanquam a parte; pars
 enim Laconum Amyclæ. Colonia est Cyrene Theræorum
 insularium qui olim e Lacedæmone demigraverant;
 Theras enim ille, qui in Theram insulam
 coloniam deduxit, oriundus erat a Laconibus, ut Pin-
 dardus (Pyth. 4) quoque tradit, qui etiam equis in-
 signem Cyrenem esse testatur, eamque passim laudibus
 celebrat. Sed vocata etiam Cyrene est Pentapolis, ex
 qua orator Synesius. Hanc etiam serunt, everso Per-
 sarum regno, ab Alexandro instauratam fuisse. Ap-
 pellata autem est Cyrene vel a Cyrene, Hypsei filia,
 secundum Pindarum, vel a fonte ejus loci Cyre. Di-
 cuntur item Cyrenæi olim scientia medica floruisse,
 quemadmodum ab Herodoto (3, 131) proditum est.
 Fructuum vero adeo ferax est Cyrene, ut per octo
 menses collectio fructuum Cyrenæos occupet (Herod.
 4, 199). Est ibi etiam fons, quem dicunt Apollinis,
 locusque adeo felix ut in sermonem hominum vene-
 rit cælum ibi perforatum esse (Herod. 4, 158).

214. Marmaridæ gens inclinant in Ægyptum, sive
 ante Ægyptum extenti sunt. Sic autem vocantur a
 Marmarida quodam, Arabis filio, eorumque regio
 Marmarica.

215. Gætuli, maxima gens Libyca. Hos Artemido-
 rus Gætulios vocat. Herodianus autem accentu effert
 acuto in antepenultima, ubi docet desinentia in λος,
 quæ in penultima diphthongum habeant ov, accentum
 habere acutum in antepenultima. Traditur asparagus
 apud eos maximos nasci.

217. Garamantes denominati sunt, ut supra dictum
 est, a Garamante quodam. Hi quemcunque hominem
 et cujuscunque commercium fugere dicuntur, et ne-

Strabo p. 814; Plutarch. Alex. 27. || — 4. καὶ αὐτός
 om. L. || — 7. τοῦ ἄμμου CEd. || — 13. εὐπυργον] εὐαν-
 δρον var. lect. ap. R. Steph. || — 19. ἀνωθεν] ἀνέκα-
 θεν Ed. Deinde ὡς ὁ Π. ἱστορεῖ καὶ C. || — 21. αὐτήν
 om. C. || — 22. καὶ ante ὁ om. d. || — 24. ἐκτίσθη CDL.
 || — 26. Κῶρης] Κυρήνης codd.; illud recte Stephanus s.
 v. Κυρήνη, ex quo suda deprompsit Eustathius. ἐγγωρίου
 CDLKYdlm et codd. Steph. || — 27. ποτε καὶ οἱ E.
 || — 28. ἐμφορ. C. || — 29. ὥστε καὶ ἐπὶ L; ἔχειν L. ||

30. τὴν ὀπώραν L; ὀπώρας d. τὰς ὀπώρας v. l. ap. Steph.
 || — 31. τέτρηται] τέτανται L. De hoc loco Herodoti nu-
 per disseruit C. Egli in Rhein. Mus. 1858, t. 13, p. 305.
 || — 33-36. Hoc scholion in codd. legitur post Schol.
 ad. v. 217. Transposuit Bernhard. || — 37. μέγ. ἔθνος
 DKLY; ἔθν. Λιβ. μέγ. E || — 38. Ἀρτεμίδ.] sic Stephan.
 Byz. v. Γαιτοῦλοι, unde nostra petita sunt; Ἀθηνόδο-
 ρος codd. Eustathii. || — 40. ἱστορεῖται Cy, ἱστορεῖ
 cett. V. Strabo p. 827. Athenæus p. 62, E. || —

ἔχουσι πολεμικά κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, οὔτε ἀμύνασθαι οἶδασιν. Οἰκοῦσι δὲ ἐν γῆ θηριώδει μετὰ τοὺς Νασαμῶνας πρὸς νότον ἄνεμον.

218. Ὅτι ἐν μυχοῖς τῆς Λιβυῆς ἡπείρου πρὸς νότον βόσκονται πανύστατοι Αἰθίοπες, αὐτῶ ἐπ' ὠκεανῶν, ἐνθα τέμπεα, τουτέστι δάση καὶ ἔλη, πυμάτης Κέρνης. Ταύτην δὲ τὴν Κέρνην οἱ μὲν νῆσόν φασιν ἐν τῶ ὠκεανῶ, οἱ δὲ τοῦτο οὐ δέχονται. Καὶ ἡ θέσις δὲ αὐτῆς διαφωνεῖται. Οἱ μὲν γὰρ ἀνατολικὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἐμφαίνει, οἱ δὲ δυτικῆν. Διονύσιος δὲ καὶ ἄλλοι νοτίαν, ἔς τέμπεα Κέρνης εἰπὼν καὶ λιμνάδα αὐτὴν παραδηλοῖ. Ἐλώδη γὰρ τὰ τέμπεα, ὡς καὶ τὰ Θετταλικά Τέμπεα δηλοῖ, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ Μηδικά. Ὁ δὲ Γεωγράφος παραδηλῶν ψεύδεσθαι τοὺς λέγοντας τὴν Κέρνην σώζεσθαι οὕτω φησί· «Κέρνην Ἐρατοσθένης ὀνομάζει καὶ ἄλλους τόπους τοὺς μηδαμοῦ γινωσκομένους.» Ὁ δὲ Λυκόφρων καὶ δυτικὴν τινα Κέρνην παραδηλοῖ ὑπὲρ Τυρσηνίαν, ἐνθα Κερνεστὶν ἱστορεῖ νῆσον, δοκοῦσαν ἀπὸ Κέρνης παρονομάζεσθαι. Τῶν δὲ Αἰθίοπων Ἡρόδοτος τοὺς μακροβίους ἱστορεῖ μεγίστους καὶ καλλίστους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, σιτεῖσθαι δὲ κρέα ἐφθὰ καὶ πίνειν γάλα, καὶ ἕην ἔτη εἴκοσι καὶ ἑκατὸν· τινὲς δὲ, φασιν, ὑπερβαλλοῦσι καὶ ταῦτα. Σπανιώτατος δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τιμιώτατος ὁ χαλκός· πολλὸς δὲ ὁ χρυσοῦς, καὶ οἱ δεσμῶνται παρ' αὐτοῖς χρυσαῖαι πέδαις ὀδεύονται. Φέρει δὲ, φησιν, αὐτοῖς ἡ χώρα καὶ ἑλέφαντας ἀμυλλαφεῖς καὶ ἔβενον. Εἰσὶ δὲ κατ' αὐτὸν καὶ ἄλλοι Αἰθίοπες, οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς, ἀλλὰ πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ, οὗς Καμβύσης κατεστρέψατο, δι' οὗς καὶ Αἰθιοπία ἐκλήθη ποτὲ ἡ Αἰγυπτος, ὡς καὶ μετ' ἄλλοις ῥηθῆσεται.

220. Ὅτι Βλεμμύων κολῶνας, ἤγουν ἐξοχὰς, λέγει τοὺς δύο καταρράκτας, ἧτοι καταδούπυς καὶ κρημνός, δι' ὧν ποτάτου κατέρχεται, φησιν, ὕδατα Νείλου, τουτέστι τοῦ πιαίνοντος τὴν ἐκεῖ γῆν. Αἰθίοπων δὲ ὀπακοῦσιν οἱ Βλέμμυες, οὕτω καλούμενοι ἀπὸ Βλέμμυος τινος, ἔς ὑποστρατηγῶν τῶ βασιλεῖ Δηριάδῃ κατὰ Διονύσου συναπολέμησε. Καὶ εἰσι καὶ οἱ Βλέμμυες ἔθνος Αἰθιοπικόν διὸ καὶ αἰθαλίους αὐτοὺς καλεῖ ὁ Διονύσιος, ἐκ τοῦ αἰθῶ, ἐξ οὗ καὶ οἱ Αἰθίοπες. Λέγει δὲ καὶ ἐγγυὲς τῆς Κέρνης εἶναι αὐτοὺς, περὶ ἧς ἀνωτέρω εἶρηται. Καταρράκται δὲ ἐν τῶ καθόλου λέγονται οἱ πετρώδεις τόποι, οὗς ἐν τῶ καθ' ἑδδὸν βαινῖν οἱ ποταμοὶ ἀναγαιτίζοντας τὸν ῥοῦν εὐρόντες ὑπερβαίνουσι, πολλὸν συναγαγόντες τὸ ῥεῦμα καὶ τῇ κλημύρῃ καταρράσσοντες, ἧτοι ἄνωθεν βιαίως κατιόντες· ἐξ οὗ

que arma habent bellica, Herodoto (4, 174) teste, neque se defendere noverunt. Habitant in regione plena ferarum post Nasamones ad austrum ventum.

218. Intimis in secessibus continentis Libyæ ad austrum extremi omnium Æthiopes ad oceanum ipsum pascuntur, ubi Tempe, h. e. loca silvosa et palustria, ultimæ Cernæ. Hanc Cernam alii insulam esse aiunt in oceano, alii minime id probant. Præterea situs ejus in controversiam venit. Alii namque ponunt eam orientalem, ut indicat etiam Lycophron (vs. 18), alii occidentalem, Dionysius vero cum aliis australem, qui quum dicat *Tempe Cernæ*, etiam palustrem eam esse obiter significat. Palustria enim Tempe, ut et ostendunt Tempe Thessalica ac similiter etiam Medica. Verum Geographus (p. 47) declarat mentiri eos, qui exstare Cernen affirmant, ubi ita loquitur: «Cernen Eratothesenes nominat, et alia loca quæ nusquam gentium cognita sunt.» Lycophron vero (vs. 1084) etiam occidentalem quandam Cernen, ultra Tyrrheniam sitam subindicat, ubi Cerneatim insulam commemorat, quæ per paragogen a Cerne denominata esse videtur. Macrobios vero, qui de Æthiopibus sunt, tradit Herodotus (3, 20. 23, 114) mortalium omnium esse maximos atque pulcherrimos, vescique eos carnibus coctis et lac bibere, vitamque ad centum usque et viginti annos producere, quin et nonnullos ait ætatem hanc excedere. Rarissimum apud eos esse et pretiosissimum æs, permultum vero esse auri, et, qui apud eos in vinculis detinentur, vinctos esse compedibus aureis. Ferre autem regionem eorum dicit (3, 114) elephantibus grandiores atque ebenum. Sed et alii sunt secundum Herodotum Æthiopes, non in terris ii extremis, sed ad Ægyptum, quos Cambyses in potestatem redegit; propter hos ipsa etiam Ægyptus vocata est aliquando, ut paulo post dicturi sumus, Æthiopia.

220. Blemmyum κολῶνας, i. e. eminentias, dicit catarractas duos sive catadupos et præcipitia, per quæ, ut ait, descendunt atque præcipites devolvuntur aquæ Nili pinguisissimi, h. e. terram ibi pinguefacientis. Æthiopia autem imperio subjecti sunt Blemmyes, sic vocati a Blemmye quodam, qui Deriadi regi, dux ipse secundarius, auxilio fuit in gerendo bello contra Bacchum. Et sunt ipsi etiam Blemmyes gens Æthiopica. Quocirca eos vocat Dionysius αἰθαλίους a verbo αἰθῶ, *uro*, ex quo etiam Αἰθίοπες. Dicit etiam eos esse prope Cernen, de qua supra dictum est. Καταρράκται in universum dicuntur loca petrosa, quæ amnes per alveum defluentes, si aquarum cursum inhihentia offendant, transcendunt, multam cogentes aquam ejusque exundantia καταρράσσοντες, i. e. desuper magna cum vi decedentes; unde etiam cœli catarractas dici-

1. ἀμύνασθαι *CUY*; ἀμύνεσθαι vulgo. || — 12. ἐλώδη... δηλοῖσιν. *d*; δηλοῖσιν. *cell.*, exc. *CMU*. || — 16. οὕτως *d*; Ἐρατ. Κέρνην *MU*. || — 17. μηδαμοῦ νομιζομένους *C*. || — 18. *δυσ.*] μηδικὴν *C*; ὑπὲρ] ὑπὸ *C*. || — 19. Κερνεστὶν... || — 24. φασιν *CLd*. || — 27. φησιν *CDL*, φασιν *cell.*

|| — 31. ποτὲ καὶ Αἴγ. *Cy*; fort. ποτὲ καὶ ἡ Αἴγ. || — 34. τοὺς] τὰς *C*. || — 36. ἐκείθεν *d*, τὴν γῆν ἐκεῖ *KMU*. || — 37. Βλεμύες Stephanus s. v., unde nostra hæc deprompta sunt. || — 42. εἶναι τῆς Κέρνης *Dd*. || — 44. λέγονται ἐν τῶ καθόλου *U*. || — 46. τὸ add. ex *L*. || — 47. κατα-

καὶ οὐρανοῦ καταρράχας φαμέν. Καί τι ὄρνειον ἀε-
τώδες καταρράκτης καλεῖται, ὡς ἄνωθεν καταρράσσον
ἐν τῷ θηραύειν τὰ ὄρνεα.

222. Ὅτι ὁ Νεῖλος Λιβύηθεν ἐπ' ἀνατολὴν πολλὰς
6 ἔρπονι ζωὴ καὶ εἰς τὴν καλουμένην πόλιν Συήνην Σί-
ρις ὑπὸ Αἰθιοπῶν κικλήσκειται, ἀφ' ὧν καὶ ἀρχεται
ῥέειν. Οἱ δὲ περὶ Συήνην στραφθέντι, τουτέστιν ἐπὶ
τὰ βόρεια κάμψαντι, Νεῖλον τὸ ὄνομα μετέθεντο. Πολ-
λὴ δὲ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἡ Συήνη, ἀπὸ Συήνου τινὸς
10 οὕτω κληθεῖσα. Ἐν ἧ καὶ φρέαρ εἶναι φασὶ τὰς θε-
ρινὰς τοῖς ἐκεῖ διασημαῖνον τοῦ ἡλίου τροπὰς· ὅπου
καὶ ἄσκειοι κατὰ μεσημβρίαν εἰσὶν οἱ ὥρολογικοὶ γνῶ-
μονες, διὰ τὸ ὑποκείσθαι τοὺς τόπους τούτους τῷ τρο-
πικῷ. Τὸ δὲ Σίρις οἱ μὲν βάρβαρον φασὶ εἶναι ὄνομα,
15 ἧτοι Αἰθιοπικὸν κατὰ τὸν Διονύσιον· διὸ οὐδὲ χρῆναι
λέγουσι ζητεῖν Ἑλληνικὴν ἐτυμολογίαν αὐτοῦ, οὐδὲ
τῆς Ἰταλικῆς Σίριδος· πόλις δὲ ἡ Σίρις ἐκείνη. Οἱ δὲ
ἐπιχειροῦσιν ἀπὸ τοῦ Σειρίου ἀστέρος ἀποδοῦναι τὸ τῆς
λέξεως ἐτυμον. Ὑπὸ Κύνα γὰρ, φασὶν, οὐ μέρος ὁ
20 Σείριος ἀστήρ, πλημμυρεῖ ὁ Νεῖλος, ἐν ἐπιτολῇ Κυνὸς
ἀναβαίνων, ὅτε ἀποτελοῦνται τὰ παρ' ἡμῶν κατὰ τὴν
καθωμιλημένην γλῶτταν λεγόμενα κυνοκαύματα. Οἱ
δὲ ἀπὸ τοῦ εἴρω ἐτυμολογοῦσι τὸ Σίρις, ὃ δηλοῖ τὸ συμ-
πλέκω, συναρμόττω, ἐπειδὴ εἰρμῶ τινι καὶ τάξει φέρε-
25 ται, καὶ οὐ παραπροθεσμεῖ τὴν ἀνάβασιν· διὸ καὶ τῇ
αὐτοῦ ὑπερβάσει φασὶ μετρεῖσθαι παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις
τὸν ἐνιαυτὸν. Καὶ τὸν Νεῖλον δὲ ἀπειλοντα διὰ διχρό-
νου μόνου τοῦ ἰῶτα γράφεσθαι, ὡς ἀπὸ τῆς ἰλύος, ὅμως
διὰ τοῦτο φασὶ τὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν ἀποφέρεισθαι,
30 ὡς ἂν ἔχη πληροῦν καὶ τῇ ποσότητι τῆς ἀριθμητικῆς
δυνάμεως τῶν ἐν αὐτῷ γραμμάτων τὸν ἐνιαυσίον και-
ρὸν. Τὸ γὰρ Νεῖλος κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐν αὐτῷ
στοιχείων ποσοῦμενον τὸν τξέ ἀριθμὸν συντελεῖ, ὅποσαι
εἰσὶ καὶ αἱ κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέραι. Καὶ οὕτω δεικνυ-
35 ται ὅτι ὁ Νεῖλος κατὰ εἰρμόν τινα φέρεται. Καίτοι
καὶ ἄλλω τρόπῳ τὸ Νεῖλος ἐτυμολόγηται, παρὰ τὸ
νέαν, ἧτοι ἐνιαυσιαίαν, ἀγειν ἰλὸν, νέϊλος τις ὦ.
Λέγει οὖν καὶ ὁ Ποιητὴς οὗτος, ὅτι οὕτως ποταμῶν
ὅμοιοι τῷ Νεῖλω, οὔτε ἰλὸν βαλεῖν, οὔτε χθονὸς ἄλ-
40 λον ἀξέειν. Διὸ καὶ ἐργατικὸν ποταμὸν αὐτὸν φησὶν
ὁ Ἡρόδοτος. Ὅτι δὲ πολλὴν ὁ Νεῖλος ἰλὸν βάλλει,
δηλοῖ καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων ἐπίκρητον εἶναι τὴν Αἴγυπ-
τον καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, διὰ τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης
ἰλύος πρόσχωσιν. Ἦν γὰρ ὅτε, φασὶ, πᾶσα ἡ Αἴ-
15 γυπτὸς ἰλος ἦν. Τινὲς δὲ Νεῖλὸν φασὶν ὠνομάσθαι
ἀπὸ Νεῖλου τινὸς ἀπογόνου Ἀτλαντος, βασιλεύσαντος

mus. Etiam avis quaedam, de genere aquilarum, ca-
tarractes vocatur, quippe quae in avibus captandis
desuper praecipit deferatur.

222. Nilus, qui multus e Libya orientem versus
serpit, ad Syenen usque urbem Siris appellatur ab
Aethiopicis, a quibus etiam fluere incipit; qui vero
circa Syenen habitant, *converso* fluvio, i. e. ad boream
deflectenti, nomen in Nilum mutaverunt. Multa porro
in historiis Syene, a Syene quodam sic vocata; qua
in urbe puteum esse aiunt aetivas solis conversiones
incolis commonstrantem; ibidem et horologiorum
styli seu gnomones in meridie carent umbra, quia illa
jacent sub tropico. Ceterum Siris nonnulli nomen
affirmant esse barbarum, nimirum Aethiopicum, ut
visum est Dionysio; quare neque oportere aiunt
Graecam ejus etymologiam anquirere, ut neque Siridis
urbis Italicae. Alii vero hujus vocis etymon reddere
conantur a Sirio stella. Narrant enim sub Cane, cu-
jus quidem pars Sirius stella, exundare Nilum, quum,
ex oriente Cane, ascendat, quo tempore aestus fiunt
caniculares, quae apud nos ex communi linguae usu
κυνοκαύματα appellantur. Alii etiam Siris vocem de-
ducunt ab εἴρω, quod significat complico et con-
jungo, quoniam εἰρμῶ τινι, *nexu quodam* atque ordine
fertur, nec tempus praefinitum negligit. Quocirca et
ejus ascensu incolas aiunt annum dimetiri. Ipsum
Νεῖλον, *Nilum*, quum una simplicique littera ancipiti
scribi deberet, tanquam ἀπὸ τῆς ἰλύος, *a limo*, tamen
idcirco referre autamant scripturam per diphthongum,
ut ex significatione arithmetica singularum vocis
litterarum numerus colligatur quo tempus annuum
compleatur. Scilicet Νεῖλος, collecta quantitate ex vi
componentium litterarum, numerum efficit CCCLXV,
quot etiam sunt dies in anno. Atque sic ostenditur
ὁ Νεῖλος, *Nilus*, κατὰ εἰρμόν τινα ferri. Quanquam alia
etiam Νεῖλος vocis etymologia excogitata est ab agendo
νέαν ἰλὸν, *annuum limum*, adeo ut sit νέϊλος qui-
dam. Dicit igitur et Dionysius noster nullum fluvio-
rum neque limo jaciendo neque soli felicitate augenda
similem esse Nilo. Ideoque ἐργατικὸν, *operosum*, hunc
fluvium vocat Herodotus (2, 11). Nilum autem ma-
gnam vim limi jacere, id etiam declarat quod est in
hominum sermone (*Herod.* 2, 5), adventitiam esse
Aegyptum, et donum fluminis, ex hujusce limi agge-
stione. Ferunt enim universam Aegyptum paludem
aliquando fuisse. Aliqui vero Nilum nomen accepisse
aiunt a Nilo quodam de posteris Atlantis, qui ibi lo-
corum regnaverit. Alii (*Plutarch.* *De fluv.* c. 16)

ράσσοντες *DLF*. || — 1. καὶ δεῖ *C*. || — 2. καλ. om. *C*.
|| — 5. Σίρις *C*. || — 8. Νεῖλου *C*. || — 10. Cf. Strabo
p. 817. || — 13. τούτους τοὺς τόπους *C*; ἐν τῷ τρ. *MU*. ||
— 14. φασὶν βάρβαρον *C*; ὄνομα εἶναι *E*. || — 16. λέ-
γουσι αὐτοῦ ἑλλ., omisso ζητεῖν, *L*; ἐτομ. ἑλληνικὴν *U*.
|| — 20. ἀστήρ om. *C*; πλημμυρεῖ *Y*. παρ' ἡμῶν om. *C*.
|| — 26. ὑπερβάσει αὐτοῦ *Ed*. || — 29. φησι *C*. Deinde

ἐπιτέρ. *Ed*. || — 32. γὰρ] δὲ *D*; om. vocem *L*; τὸ
γὰρ *N*... τῶν ἐν αὐτῷ om *E*. || — 36. ἐτυμολογεῖται
m, ἠτυμολόγεται (sic) *C*, ἐτυμολόγεται *d*. || — 37.
ἐνιαυσιαίαν *EUy*, ἐνιαυσιαίαν *C*, ἐνιαυσίαν cett. || — 38.
οὗτος *CEUdy*, οὕτως cett.; ὅτι om. *d*. || — 39. λαβεῖν
C; βαλεῖν ἰλὸν *E*; χθονὸς om. *C*. || — 40. ἀξέειν *LU*,
αἰξέειν cett.; ἐργαστικὸν*U. || — 41. ὁ om. *C*. || —

τῶν ἑκαί. Ἄλλοι δὲ, ὅτι Μέλας πρότερον καλούμενος μετεκλήθη Νεῖλος ἀπὸ τινος Νεῖλου βασιλικῆς παιδὸς ἑκαί βίβαντος αὐτόν. Τινὰς μάλιστα ἀπὸ τινος Νεῖλου κεκλησθαι οὕτως αὐτὸν εἰπόντας, οὐκ εὖ λέγοντας ἢ ἀπελέγει δ' Ἀρριανός.

226. Ὅτι ἑπτὰ διὰ στομάτων ἐλισσόμενος δὲ Νεῖλος εἰς ἄλλα βάλλει, ἕδατι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτου. Διὸ καὶ πίστατον αὐτὸν φθάσας ὠνόμασεν. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει δίχα τῶν ἑπτὰ τούτων στομάτων 10 καὶ ἄλλα εἶναι ἄσημα ψευδοστόματα. Ἡρόδοτος δὲ πεντάστομον εἶναι λέγει τὸν Νεῖλον, δηλαδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ στόματα, ὡς δύο τινῶν ὀρυκτῶν ὄντων. Φησὶ γάρ ὅτι ὁ Νεῖλος ἀπὸ τῶν καταδοῦπων ἀρξάμενος ῥέει μέσην Αἰγυπτὸν σχίζων εἰς θάλασσαν, σχιζομένου δὲ 15 εἰς τρία, τὸ μὲν ἕψον σχίσμα ποιεῖ τὸ Πηλοῦσιον στόμα, τὸ δὲ ἐσπέριον Κανωβικὸν καλεῖται, τὸ δὲ μέσον Σεβεννυτικὸν, ἐξ οὗ ἀποσχίζονται τὸ Σαῖτικὸν καὶ τὸ Μενδήσιον. Καὶ οὕτω πέντε συναγαγὴν τὰ γνήσια στόματα, τὸ λοιπὰ δύο, τὸ Βολβίτινον καὶ τὸ 20 Βουκολικὸν, οὐκ ἰθαγενῆ λέγει στόματα εἶναι, ἀλλὰ ὀρυκτά. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Εἰς τοσοῦτον δὲ κλύζεται ἕδασις ἡ Αἰγύπτου, ὥστε καὶ ποταμίᾳ νῆσος πρὸς τινῶν λέγεται. Ἰστίον δὲ ὅτι Ἡρόδοτος μὲν λέγει τοῦ Νεῖλου τὰς πηγὰς μὴ γινώσκεισθαι· διὸ οὐδὲ 25 αὐτὸς ἔχει φράσαι τούτου τὰς πηγὰς· «δοκῶ δὲ, φησὶν, οὐδὲ οὐδεὶς Ἑλλήνων»· ἕτεροι δὲ φασὶ τὸν Νεῖλον ἐκ τῶν τῆς σαλήνης ἤτοι ἐκ τῶν Σεληναίων ὀρῶν ἀρχεσθαι καὶ ἀπὸ τῆς κινναμωμοφόρου γῆς ἐκ τῶν Αἰθιοπικῶν τερμύων, καὶ διεξιέναι πᾶσαν ἐπ' εὐθείαν 30 τὴν Αἰγυπτὸν κάμψαντα, καὶ ἀπὸ τοῦ μικροῦ καταρράκτου ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης πόλεως ἀρξάμενον τῆς καμπῆς, ἐμβάλλειν τε εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἑω δύο ποταμοὺς περιλαμβάνοντας νῆσον εὐμεγέθη καὶ ὀνομαστήν, τὴν Μερῆν, ὣν δὲ μὲν Ἀσταβόρας, ὁ δὲ 35 Ἀσταπόους καλεῖται. Καίτοι γε ὁ Ἡρόδοτος φύσει μέγαν καὶ αὐτάρχη αὐτῶν τὸν Νεῖλον εἶναι βούλεται, λέγων ὅτι οὕτε κρήνη οὕτε ποταμὸς τις εἰς αὐτὸν ἐσπίδωσιν. Ὁ δὲ βῆθελς μικρὸς καταρράκτης ὄρυξ ἐστὶ φασὶ, πετρῶδης, ἐπίπεδος ἄνω, τουτέστι πλατεῖα. 40 Δέχεται δὲ τὸν ποταμὸν τελευτῶντα εἰς τινα κρημὸν, καθ' οὗ τὸ ὕδωρ καταρρήγνυται. Πληροῦσθαι δὲ ὑπὸ θερινῶν ὄμβρων τὸν Νεῖλόν φασὶ, καὶ ὑποκαταβαίνειν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, δι' ὧσιν καὶ ἠῶξεται. Πελαγίζειν δὲ τὴν Αἰγυπτὸν ἐν τῇ ἀναβάσει

Melanem prius vocatum, postea a Nilo quodam regis filio, qui sese in eum fluvium projecerat, nomen in Nilum commutasse. Eos tamen, qui eum a Nilasio quodam appellatum fuisse aiunt, minus recte dicere demonstrat Arrianus.

226. Septem per ostia volutus Nilus in mare erumpit, aqua pinguefaciens opimum solum Aegypti. Quocirca eum etiam supra pinguisimum nuncupaverat. Verum Geographus (p. 788) scribit, praeter septem haec ostia ignobilia alia esse falsa ostia. Herodotus (3, 17) vero quinque esse ostia Nili dicit, naturalia nimirum, quia ostia duo sunt effossa. Narrat enim Nilum, initio a Catadupis ducto, mediam Aegyptum dividentem fluere in mare, eoque trifariam scisso, discidium ejus orientale ostium Pelusiacum facere, occidentale vero Canobicum vocari, medium denique Sebennyticum, ex quo discinduntur Saiticum atque Mendesium; itaque quum germana ostia quinque collegerit, reliqua duo, Bolbitinum et Bucolicum, non ostia nativa esse ait, sed effossa. Atque haec quidem ita. Aegyptus vero usque adeo aquis abluitur, ut et fluviatilis a quibusdam insula vocitetur. Quod autem sciendum est, tradit Herodotus (2, 28) incognitos esse fontes Nili; quare neque ipse eos dicere habet, «neque quisquam Graecorum, ait, eos dicere habuerit, ut mihi videtur.» Alii tamen affirmant Nilum ortum ducere a Lunæ montibus sive e Lunaribus, atque a regione Cinnamomifera ex finibus Aethiopicis, totamque recta Aegyptum percurrere, ita tamen ut cubitum faciat inde a parvo catarracte supra Syenen urbemque Elephantinam; influere autem in eum ab ortu amnes duos qui Meroen insulam permagnam atque celebrem circumplectuntur; quorum unus Astaboras, alter Astapus vocatur. Quanquam Herodotus (4, 50) Nilum esse velit magnum natura, sibi que ipsi sufficientem, quo loci affirmat, neque fontem neque fluvium in eum ingredi. Parvus autem ille quem diximus catarractes, supercilium esse fertur (Strab. p. 818) petrosium, superne planum seu latum, quod fluvium excipiens desinit in praecipitium, per quod praecipit aqua dejicitur. Aiunt porro (Strab. p. 788) impleri Nilum imbribus aestivis et sensim decrescere, postquam manserit per XL dies, per quot etiam crevit; Aegyptum vero, eo excrescente, pelagus imitari, ita ut quae in collibus aut aggeribus aedificia

1. πρότερον Μέλας CF. || — 4. οὕτως om. Ed. || — 5. Ἀρριανός] Cf. Fr. Hist. tom. 3 p. 600 fr. 76 not. || — 12. φασὶ U. || — 13. ὁ om. d. || — 14. εἰς τὴν θαλ. L. || — 18. συναγαγὸν στόματα γνήσια, τὰ λοιπὰ C. || — 19. τὸ ante Βολβ. om. C. || 23. μὴν om. Cy. Bernh. || — 24. οὐδὲ CKY οὐδ' cett.; τούτου om. Cy. Bernh. || — 26. οὐδὲ] sic CUY, ὅτι οὐδὲ cett.; τῶν Ἑλλ. codd., exc. dy; Ἑλλήνων φασὶ ὅτι τὸν Νεῖλ. Ed. || — 27. ὀρέων Ed. || — 30. τοῦ om. L. || — 34. σταβόρας

Ed, Ἀσταγόρας F. || — 35. γε om. Ed. || — 36. αὐτὸν C. || — 39. φασὶ Uy, om. CL, φησὶ cett. Deinde ἀνώτερον δὲ καὶ πλατὺ F; τουτέστι om. C; πλατεῖα CEM NUCdy, πλατὺς cett. || — 40. τελευτῶντα] velim τελευτῶσα. Ita Strabo p. 818 (694, 31 Did.) : πετρῶδης τις ὄρυξ, ἐπίπεδος μὲν ἄνωθεν, ὥστε δέχεσθαι τὸν ποταμὸν, τελευτῶσα δ' εἰς κρημὸν, καθ' οὗ καταρρήγνυται τὸ ὕδωρ. || — 41. δὲ αὐτὸν ὑπὸ L; δὲ φασὶν ὑπὸ, misso φασὶ lin. 42, L. || — 42. τὸν Νεῖλον om. L. || — 43. αἰ-

αὐτοῦ, ὥστε τὰς ἐπὶ λόφων ἢ χλωμάτων οὐκ ἔσονται νη-
εῖζειν ὅσον τοῖς πόρρωθεν βλέπουσιν. Ἰστορεῖται δὲ
καὶ ὅτι ἀπὸ θερινῆς τροπῆς ὁ Νεῖλος ἀρξάμενος πληθύν-
νει, τουτέστι πλημμύρει ἐπὶ ἡμέρας ἑκατόν· εἴτα
ἐκλιπὼν τὸ βεῖθρον καὶ ὀπίσω ἀπελθὼν διατελεῖ βρα-
χὺς τὸν ὄλον χειμῶνα· καὶ ὅτι λίθος ἐν τῷ Νεῖλῳ γεν-
νᾷται κυάμῳ παρόμοιος, ὃν ἐὰν ἴδωσι κύνες οὐκ ὑλα-
κτοῦσι. Τροφιμώτατον δὲ φασι τὸ τοῦ Νεῖλου ὑδωρ
10 μεγαλοφυῶν δὲ καὶ γόνιμον καὶ πολύγονον εἶναι. Διὸ
καὶ τὰς γυναῖκας ἐσθ' ὅτε τετραδύμα τίττειν, ἥδη δὲ
καὶ κατὰ τὴν Ἀριστοτέλους ἱστορίαν ἐπτάδύμα.

229. Ὅτι τὸν Νεῖλον καὶ πᾶν πολλὴν ἰλὸν λέγει
βαλλεῖν, ὡς καὶ ἀνωτέρω γέγραπται, καὶ ὄλου χθο-
νὸς εἶναι αὐξητικόν. Λέγει δὲ αὐτὸν καὶ τῆς Ἀσίας
τὴν Λιβύην ἀποτεμένεσθαι, ἀφιέντα κείσθαι ἐς λίβα
μὲν τὴν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς τὴν Ἀσίαν. Σημειώσαι
δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δέ που τὴν Ἀσίαν
Ἀσιδα φησὶ, κατὰ παρωνυμίαν, οὐ μὴν κατὰ ὑποκο-
21 ρισμόν. Οὐ γὰρ εἰκὸς ὑποκορίσαι αὐτὸν τὴν τοσαύ-
την ἡπειρον. Οὕτω δὲ καὶ αἱ Ἀμαζόνες παρωνύμως
λέγονται Ἀμαζονίδες, καὶ παρὰ Εὐριπίδῃ Μαιὰς ἢ
τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ Μαια, καὶ τὴν Τυρρηνὴν δὲ θά-
λασσαν οὕτω Τυρρηνίδα εἶπεν ὁ Διονύσιος.

232. Ὅτι τοὺς Αἰγυπτίους ἐγκωμιάζων ὁ Διονύσιος
γένος αὐτοὺς ἀριπρεπέων λέγει ἀνδρῶν, οἱ πρῶτοι,
φῆσι, βίου κελεύθους, ὃ ἔστι τέχνας, ἐξευρόντες δι-
εστήσαντο, ἥτοι διεῖλον, εἰς γεωργίαν, τυχὸν καὶ στρα-
τείαν καὶ ἱερωσύνην καὶ εἰς τοιαῦτά τινα. Πρῶτοι δὲ
20 ἱμερόντες, φησὶν, ἐπειράθησαν ἀρότρου, καὶ σπόρον
ἰθυτάτης ὑπὲρ αὐλακος ἠπλώσαντο πρῶτοι δὲ γραμ-
μαῖς πόλον διεμετρήσαντο, τὰς τοῦ ἡλίου δηλαδὴ ἐξευ-
ρόντες τροπὰς, καὶ θυμῷ, τουτέστιν ὀκνοῦν ἐκ ψυχῆς
καὶ ἀδιδάκτως, φρασάμενοι λοξὸν δρόμον ἡλίου, ὡς
25 αὐτόχρομα θυμόσοφοι. Καὶ ὁ μὲν περιηγητὴς οὕτω
σεμνολογεῖ αὐτούς. Λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος πρῶτους
ἀνθρώπων Αἰγυπτίους ἐξευρεῖν τὸν ἐνιαυτὸν, καὶ ὅτι
τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἡλιουπολίται λογιώτατοι. Ἄλλῃ
δὲ ἱστορία καὶ πανούργους οἶδεν αὐτοὺς, ὡς καὶ Θεό-
30 κριτος ὑπεμφανίει. Ὅθεν καὶ Αἰγυπτιαίξιν λέγεται
τὸ ὑποῦλα πράττειν, καὶ παροιμία κείται λέγουσα
« Δεινοὶ πλέκειν τοὶ μνηχανὰς Αἰγύπτιοι. » Ἰστοροῦν-
ται δὲ καὶ δουλωθῆναι ὑπὸ Περσῶν. Ὀμώνυμος δὲ ἢ

sunt, eminens intuentibus insularum speciem præ se
ferant. Traditur etiam Nilum inde a solstitio æstivo
paulatim exundare ad dies centum, postea, relicto
fluente, retro conversum, modicum totam hiemem
permanere. Lapidem in Nilo gigni aiunt (*Plut. De*
fl. 16, 3) assimilem fabæ, quem si viderint canes,
non latrant. Maxime autem ad nutriendum idonea
dicitur (*ap. Strab. p.* 695) esse aqua Nili, ob mode-
ratam ibi solis coctionem, et magna producere et multa.
Quare etiam interdum mulieres fœtus quaternos
edere, vel etiam, secundum Aristotelis historiam
(*H. An.* 10, 2), septenos.

229. Nilum dicit permultum limi jacere, ut supra
quoque scriptum est, atque ad beatam soli ubertatem
augendam vim magnam habere. Eundem etiam Li-
byam ab Asia dirimere dicit, ita ut Libyam sitam
relinquat ad Libem, Asiam vero ad ortum. Observa,
ut et hoc loci et alicubi postea Asiam vocat Asidem
per denominationem, non vero per diminutionem.
Non enim verisimile voluisse eum per diminutionem
continentem tantam efferre. Sic vero etiam Amazo-
nes per denominationem dicuntur Amazonides, et
apud Euripidem (*Or.* 1002) Maja, mater Mercurii,
Majas, et Tyrrhenum mare Dionysius θάλασσαν Τυρρην-
νίδα vocat.

232. Ægyptios iis laudibus celebrat, ut eos dicat
genus præclarorum virorum, qui primi, inquit, vitæ
vias, h. e. artes, a sese adinventas, διεστήσαντο, *dis-*
stinxerint, in agriculturam et rem militarem et sa-
cerdotium et alia hujuscemodi. Primi etiam, inquit,
optabilis aratri periculum fecerunt, et semina super
sulcum rectissimum expanderunt. Primi etiam lineis
cœlum dimensi sunt, quia nimirum solis conversiones
invenerunt, et *animo*, h. e. suo ingenio neque ab
alio edocti, obliquum solis cursum considerarunt,
ipsa natura sua sapientes. Atque ita quidem Pericæta
magnifice eos extollit. Sed Herodotus quoque (2, 3)
scribit primos mortalium Ægyptios annum invenisse,
Ægyptiorumque doctissimos esse Heliopolitanos. Alia
vero historia Ægyptios tanquam vafros novit, ut Theo-
critus quoque (*Id.* 15, 49) indicat. Unde etiam
αἰγυπτιαίξιν dicitur subdole agere atque in sermonis
consuetudine est adagium: *Sciti struendis machinis*
Ægyptii. Ceterum eos a Persis in servitutem redactos
fuisse historia proditur. Ægyptus regio cognominis
est Ægypti, qui Beli filius, Danaï frater fuit (*E Steph.*

ἔχεται *d.* Μοκ λόγων pro λόφων *C.* || — 2. πόρρω *d.* πόρ-
ρωθε *E.* || — 4. πληθύνει *CDEFKLY*; πλημύρει *KMY.* ||
— 7. κυάμῳ *om.* *Ed.* || — 8. φασι *Cy.* φησι *cett.* || —
10. μεγαλοφυῶν *de meo dedi*; μεγαλοφυῆ δὲ καὶ γόνιμον
καὶ πολ. *C et, misso δὲ, d*; μεγαλοφυεῖν (μεγαλοφυεῖν *F*)
καὶ γόνιμον δὲ (δὲ *om. N*) καὶ πολυγ. *cett.* Strabo
p. 695 (592, 38 *Did.*) ita habet: τὸν Νεῖλον δ' εἶναι
γόνιμον μᾶλλον ἑτέρων καὶ μεγαλοφυῆ γενεῶν καὶ τᾶλλα
καὶ τὰ ἀμφίβια. || — 12. ἐπτάδύμα] πεντάδύμα *ap.*
Aristot. *H. An.* 7, 4 *legimus.* || — 14. καὶ *om. ENd*;

ὄλον *Uj.* || — 16. ἀποτεμένειν *L.* || — 18. ὅτι *om.*
C; μοκ ὀήπου *U.* || — 21. αἱ *om. U.* || — 23.
Μαῖα *om. C.* || — 25. ὁ Διονύσιος *add. ex C.* || —
26. ἀριπρεπέων *CEFMNUdy*, ἀριπρεπέων *cett.* 3. ||
— 27. διεστήσαντο *om. L.* || — 29. καὶ ante *ἱεροτρ.*
om. d. || — 30. φησὶν ἱμερόντες *C*; ἱμερόντες etiam
d habet. || — 31. πρῶτοι...διεμετρήσαντο *om. d.* ||
— 33-37. καὶ θυμῷ...τὸν ἐνιαυτὸν *om. C.* || — 38.
λογιώτατοι] sic Herodotus, λογιμώτατοι *codd.* et
editt. || — 43. δ' ἡλωθῆναι *d*; ὑπὸ τῶν Περσ. *L.*

Αἴγυπτος Αἴγυπτω τῷ Βήλου, τῷ Δαναοῦ ἀδελφῷ. λέγονται δὲ καὶ ἔρπασθαι τὰς κεφαλὰς οἱ Αἴγυπτιοί, καὶ πρὸς ἥλιον παχύνεσθαι τὸ ὄστον, διὸ καὶ ἐλάχιστοι, φασί, εἶσιν ἐν Αἴγυπτῳ φαλακροί.

239. Ὅτι καὶ ταῦτα Αἴγυπτου ἐγκώμια κατὰ τὸν Διόνυσιον, οὐκ ὀλίγη, φησὶν, ἔτυχε τιμῆς· οὐδὲ μὴν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλ' ὑπὲρ τὰς ἄλλας εὐδοτος εὐλείμων τε καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα· ἄλλοι δὲ καὶ φυσικῶς ὠχυρωσθαι ἱστοροῦντες αὐτὴν φασὶ κατὰ γῆν τε δυσέμβολον εἶναι καὶ κατὰ τὰ πρὸς θάλασσαν ἀλίμενον, καὶ τὸ « δολιχὴν δὲ ὁδὸν καὶ ἀργαλέην » ἐπὶ τοῦ Ὀμήρου διὰ τὸ ἀξίον τοῦ τόπου καὶ τὸ ἀλίμενον εἰρησθαι λέγουσιν. Ἐκλήθη δὲ ποτε κατὰ τὴν ἱστορίαν ἢ τοιαύτη χώρα καὶ Ἀερία καὶ Ποταμία καὶ Αἰθιοπία διὰ τοὺς ἐκεῖ Αἰθιοπίας, περὶ ὧν πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἱστοροῦσι· ναὶ μὴν καὶ Ἀετία ἐκ τινος Ἰνδοῦ Ἀετοῦ καλουμένου, καὶ Ὠρυγία δὲ καὶ Μελαμβώλος καὶ Ἡφαιστία.

242. Ὅτι τὸ τῆς δλης Αἴγυπτου σχῆμα τρισεαῖς ἐπὶ πλευραῖς βέθηκε. Τρίγωνος γάρ ἐστι, προσοικυία τῷ δέλτα στοιχείῳ. Καὶ δὴ καὶ οὕτω καλεῖται Δέλτα τὸ κατ' Αἴγυπτον. Φασὶ γὰρ ἐν τῷ νοτίῳ τῆς Αἴγυπτου μέρει δύο εἶναι ὄρη, ὧν ἐν τῷ δεξιῷ ἀνατολικὴν καίεσθαι τὴν προειρημένην Συήνην· οὕτω δὲ ἔργος ἀλλήλων εἶναι ταῦτα τὰ ὄρη, ὡς μὲν δὲ ἐπταστάδιον εἶναι τὸ μέσον αὐτῶν· καὶ τούτου τοῦ στενοῦ ἀρχομένην τὴν ἐκεῖσε γῆν πλατύνεσθαι πρὸς τὰ κατὰ θάλασσαν βόρεια ὡς δέλτα, ἥτοι τριγωνοειδῶς. Ἔστι δὲ τὸ ῥηθὲν ἐπταστάδιον τὸ ὄξυ τοῦ Δέλτα, ἐξ ὃς ὁ Νεῖλος καταρρήγνυται, ὡς φησὶ καὶ Ἡρόδοτος· φασὶ δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Αἴγυπτου ἔτερον τρίγωνον ἐξ αὐτοῦ τοῦ Νεῖλου ἀποτελεῖσθαι σχῆμα, Δέλτα λεγόμενον καὶ αὐτό· ὃ ἢ μὲν βάσις μεταξὺ τοῦ Πηλοῦσιου καὶ τοῦ Ἡρακλείου στόματος τοῦ Νεῖλου, πλευραὶ δὲ ἡ δεξιὰ μὲν κατὰ Πηλοῦσιον, ἡ ἀριστερὰ δὲ κατὰ Κάνωβον καὶ Ἡράκλειον. Καλεῖται δὲ, φασὶ, Δέλτα καὶ τὴν χωρίον καὶ κόμην τις ἐπὶ τῇ τοῦ Δέλτα κορυφῇ. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἴσικεν ἐκ τῶν ῥηθέντων τὸ δέλτα γράμμα τριγωνοειδῶς σχηματίζεσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὅθεν καὶ δέλτοι κυρίως μὲν οἱ τόμοι ὅσοι τριγωνοειδῶς ἐσχηματίζοντο ἐν τῷ πτύσσεσθαι, καθὰ καὶ νῦν ποιοῦσι τινες, ἕστερον δὲ ἀπλῶς αἱ βίβλοι δέλτοι λέγονται ἀπὸ τῆς παλαιῆς χρήσεως· καθὰ καὶ περὶ αὐτῶν, διὰ τὸ τοὺς παλαιούς ταις τῶν πύξων πινακίαι τὰ γράμματα ἐντυποῦν. Ἰστίον δὲ ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἱστορεῖ καὶ τῆς Θράκης τόπον εἶναι τινα Δέλτα καλούμενον.

v. Αἴγ.). Feruntur Ægyptii capita radere, et ossa capitis ad solem crassa facere; quare etiam, ut aiunt (Herod. 3, 12), quam paucissimi calvi sunt in Ægypto.

239. Hæc quoque Ægypti encomia ex Dionysii sententia haud minimum, inquit, nacta sunt honorem. Nimirum neque magnitudine parva est Ægyptus, sed, præ aliis regionibus, bene a pascuis prætisque instructa et eximia omnia producit; alii (V. Strab. p. 819) vero etiam natura munitam esse narant, quum terra accessu difficilis sit et oram maritimam portubus destitutam habeat, atque illud: *longam viam atque difficilem* ideo ab Homero (Od. δ, 483) dictum esse affirmant, quia locus ille inhospitalis est atque importuosus. Hæc autem regio, quemadmodum ex historia compertum est, vocata est olim et Aeria et Potamia et Æthiopia (propter eos, qui ibi sunt, Æthiopes, de quibus multi veterum narant), immo vero et Aetia, ab Indo quodam, cui nomen Aeto, nec non Ogygia et Melambolos et Heplæstia (E Steph. v. Αἴγ.).

242. Ægypti totius figura tribus in lateribus insitit. Triangularis namque est; quippe assimilis litteræ Δ. Jam vero sic etiam vocatur Delta Ægyptium. Perhibent enim in parte australi Ægypti montes esse duos, horumque in dextero sitam esse ab oriente Syenen, de qua supra dictum est, usque adeo autem prope a sese hos esse montes, ut, quod medium est inter eos spatium, ne ad septem quidem stadia pertineat; atque ex his angustiis incipere regionem sese dilatare boream versus ad mare, tanquam Delta sive figura triangulari. Est autem spatium, quod diximus septem stadiorum, acumen hujus Delta, unde Nilus magno cum impetu decidit, ut testatur etiam Herodotus (2, 19). Perhibent etiam, in media Ægypto ipso Nilo alteram effici triangularem figuram, quæ et ipsa Delta appelletur; cujus quidem basis inter Pelusium et Heracleum ostium Nili, laterum vero dextrum ad Pelusium, sinistrum ad Canobum et Heracleum. Quin et Delta vocari aiunt (Strabo p. 788) locum et pagum quendam. situm in vertice hujus Delta. Et observa videri ex iis, quæ diximus, litteram Δ figurâ esse apud veteres triangulari. Unde etiam δέλτοι, proprie quidem tomi qui, dum plicarentur, triangularem figuram referebant, sicuti etiam nunc quidam faciunt; verumtamen postea δέλτοι dicti generatim libri ab usu vetusto, similiter atque περὶ αὐτοῦ quod prisci in tabellis e buxo litteras inscribebant. Quod autem sciendum est, narrat etiam Xenophon (Anab. 7, 1, 33) locum quendam esse Thraciæ, qui Delta vocitetur.

ἔρπασθαι C; οἱ om. C. || — 4. ἐν Αἴγυπτῳ εἶσιν C. || — 5. ἐγκώμια Αἴγυπτου d. || — 6. οὐδὲ μὴν EFdy, om. N, οὐδ' οὐ μὴν C, οὐ μὴν ceti. || — 10. φασὶ δόσμωλον εἶναι E, εἶναι δυσέμβολον I; κατὰ om. EY. || — 14. Ποταμίτις Stephanus v. Αἴγυπτος, unde sua habet Eustathius. || — 22. τὸ κατὰ τὴν Αἴγ. L. || — 25. ἀλ-

λήλων εἶναι C. || — 26. τοῦ om. CLy. || — 27. ἀρχομένην C, ἀρχομένην E. || — 32. ἀποτελούμενον Δέλτα καλούμενον L. || — 33. μετὰ τοῦ CDy. || — 41. σχηματίζονται U. || — 42. δέλτοι additum ex CDEFLdy. || — 44. τοῦ πύξου L, ἐκ πύξων FMNY et vulgo ante Bernh. || — 45. ὁ om. U. || — 46. τινα om. L.

243. Ὅτι τοῦ κατ' Αἴγυπτον τριγώνου τὸ μὲν πλα-
τὺ τὸ τῆς βάσεως πρὸς ἀκτὰς καίται βορηήτιδας, ὡς
καὶ ἀνωτέρω γέγραπται, τὸ δὲ ὀξὺ ἐπὶ ἡῶ ἔλιεται
μέχρι πολυκορήμου Σηήνης, ἱρυμνὸν ὄρεσιν ἀμφοτέ-
ροις, τοῖς καταρράχταις λεγομένοις, ὧν μέσα, ὡς προε-
γράφη, καλλιρροῦ κατέρχεται ὕδατα Νείλου. Τὸ δὲ
ἐπ' ἡῶ φασὶν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ μὴ δηλοῦν τὴν ἀνα-
τολὴν, καλῶς λέγοντας. Νότιον γὰρ πάντως καὶ
μεσημβρινόν, οὐ μὴν ἀνατολικόν τὸ τοῦ Δέλτα ὀξὺ.
10 Διὰ τοῦτο τοίνυν ἡῶ σωματικώτερον τὴν τοῦ Μήμενος
νοῦσι μητέρα, τὴν Ἡμέραν τὴν θεὰν τὴν πρὸς τοῖς
Αἰθίοψιν, εἰς οὗς καὶ ἡ τοῦ Δέλτα ὀξὺτης ἀφορᾷ· ἥς
Ἡμέρας ἐν ταῖς νοτιαῖς Θήβαις ἀνίστηκεν ἀγαλμα,
ὡς βρῆθησεται.

15 248. Ὅτι τὰς Αἴγυπτίας Θήβας ἐνικῶς ἐκφέρει,
καὶ ἔρικυδῆα λέγει πόλιν τὴν τοιαύτην Θήβην, καὶ
ὠρυγίην καὶ ἑκατόμυλον· ἐνθα γεγωνῶς, φησὶν, ὁ
Μήμενος ἀνατέλλουσαν τὴν ἑαυτοῦ Ἡῶ, τουτέστι τὴν
μητέρα Ἡμέραν, ἀσπάζεται· ἀνδριάς μὲν ὧν, διὰ
20 τινος δὲ μηχανῆς ἄμα καὶ ἡμέρα λαμπούση φωνῶν,
καὶ οὕτω πως ἐξ αὐτομάτου προσλαλῶν ὄϊον καὶ ἀσπα-
ζόμενος τὴν Ἡμέραν, ἥς ἐλέγετο οὐδὲ εἶναι διὰ τὸ ἐν
Αἰθίοψι τάχα κάλλιστος εἶναι, καὶ μόνος ὑπερλελυ-
κάνθαι τὴν χοροῖαν, πατρὸς ὧν Τιθωνοῦ, ἀδελφοῦ Λαο-
μέδοντος, ὃν πρὸς τῇ Κέρῃ ἀφορίζει ὁ Λυκάφρων,
25 περὶ ἥς ἀνωτέρω γέγραπται. Φασὶ δὲ τὰς Θήβας καὶ
Διὸς πόλιν ποτὲ κληθῆναι. Ἐξάειρει δὲ αὐτὰς τῷ
λόγῳ καὶ ὁ Ποιητὴς ἐν τῇ Ἰλιάδι. Ἐννεὰ δὲ ἱστο-
ροῦνται Θῆβαι, ὧν μία καὶ αὕτη ἡ περὶ Αἴγυπτον,
30 μεγίστη μὲν ποτὲ οὔσα, ὡς καὶ εἰς ἑκατὸν πύλας
ἀνοίγεσθαι, καὶ εἰς σταδίους εἴκοσι καὶ τετρακοσίους
ἐκτείνεσθαι, νῦν δὲ ἐν ὀνόματι μόνον κειμένη, διὰ τὸ
κατεσκάφθαι καὶ ἀνιστατῶσθαι τέλειον. Φασὶ γὰρ
ὅτι Καμβύσης αὐτὰς ὁ Περσῶν βασιλεὺς εἰς ἔδαφος
35 κατέστρεψεν. Ὅτι δὲ περὶ τοὺς τοιοῦτους τόπους
ὑετὸς οὐ καταρρήγνυται, δηλοῖ ὁ θαυμάζων ὅτι ἐπὶ
Ψαμμηνίτου τοῦ υἱοῦ Ἀμάσιος ὑσθησαν αἱ Θῆβαι
ψεκάδι.

Ἅτι πολλοὶ καὶ ὄλβιοι ἄνδρες τὴν τῆς Αἴγυπτου
40 ἔχουσι γῆν, οἷον οἱ βρῆθέντες Θηβαῖοι καὶ οἱ Ἀλεξαν-
δρεῖς καὶ οἱ μεσήπειροι Ἐπταπολίται καὶ οἱ περὶ πού-
τῃν παραλλαν τὴν πρὸς τῇ Σαρδωνίδι· λίμνη δὲ αὕτη
καὶ χώρα, περὶ ἣν φασὶ τὸν Τυφῶνα κακρῶσθαι, πλη-
σίον οὔσαν τοῦ πρὸς τῷ Πηλουσίῳ Κασίου ὄρους. Οἱ
45 μέντοι Πηλουσιῶται ἐκτὸς τούτων εἰσὶ τῶν κατ' Αἴ-
γυπτον, τὸ γὰρ Πηλοῦσιον ἦδη τῆς Ἀσίας ἐστίν.

243. Trianguli hujus Ægyptii id, quod ad basim
in latitudinem extentum est, jacet ad littora borealia,
ut scriptum etiam supra; quod vero ad verticem acu-
tum est, ad meridiem trahitur, usque ad præruptam
Syenen; idque utrinque montibus munitum est, qui
catarractæ appellantur, inter quos, ut scriptum supra,
aquæ Nili pulchre fluentis descendunt. Ceterum
quod ait, ἐπ' ἡῶ, ad auroram, veteres hic observant,
non significari orientem; australe enim prorsus et
meridionale est, non vero orientale, quod in Delta
acumen desinit. Propterea igitur auroram, sensu
magis corporeo, Memnonis matrem intelligunt, deam
illam Hemeram (sive Diem) apud Æthiopes, ad quos
acumen Delta regionis respicit. Cujus quidem He-
meræ in Thebis illis australibus statua erecta est, ut
dicitur. *

248. Thebas Ægyptias numero effert singulari, et
hanc istam Thebam urbem vocat perquam gloriosam
et Ogygiam et portas centum habentem; ubi, inquit,
clamore edito Memnon exorientem Auroram suam,
h. e. matrem Hemeram, salutat. Quippe simulacrum
est viri quod machina quadam, simul atque dies illu-
cescit, vocem edit, itaque quodammodo sponte sua
alloquitur quasi et salutet Diem, cujus filius esse fere-
batur, quia pulcherrimus fortasse inter Æthiopes fue-
rat, solusque inter eos colore supra modum candido
præditus, patre natus Ithono, Laomedontis fratre,
quem Lycophron (vs. 18) ad Cernen amandat, de
qua supra scriptum est. Aiunt autem has Thebas
vocatæ esse aliquando Diospolin atque eas etiam lau-
dibus extollit Poeta in Iliade (1, 381). Novem porro
Thebæ memorantur (ap. Steph. s. v.), quarum una
hæc Ægyptiaca, urbs olim maxima, ita ut in portas
centum aperiretur, atque ad stadia quadringenta et
viginti protenderetur, nunc vero in uno duntaxat
nomine posita, quia diruta funditus est atque eversa.
Perhibent enim Cambysem, regem Persarum, solo
eas æquasse. Ceterum in his istis locis non plures,
is declarat (Herod. 3, 10) qui admiratur quod Psam-
meniti temporibus, qui filius fuit Amasis, minutis
guttulis decidentibus Thebæ maduerunt.

Multi et opulenti homines regionem Ægypti ha-
bent, ut Thebæi ii, de quibus diximus, et Alexandrii
et Heptapolitæ mediterranei, et qui maritimam regio-
nem incolunt ad Serbonidem. Palus hæc est atque
regio, ubi delituisse ferunt Typhonem, vicina Casio
monti, qui est juxta Pelusium. Pelusiotæ tamen
sunt extra fines Ægypti. Pelusium enim jam est
Asiæ.

2. τὸ om. *d*; αὐγὰς *C*; βορηήτιδας *E*; καὶ om. *d*. || — 16. πόλιν om. *DL*. || — 17. ἑκατοντάμυλον *d*; γεγωνῶς *CK* *UY*. || — 19. Ἡμέραν μητέρα *L*. || — 20. καὶ add. ex *C*. || — 21. καὶ ὄϊον *LF*, fort. recte. || — 24. Λαομέδοντος] Πριάμου *ENd*. Fortasse erat: ἀδελφοῦ Πριάμου τοῦ Λαομέδοντος. Sed frater Laomedontis Tithonus dicitur etiam apud Servium ad Virgil. *G.* 1, 447. 3, 48. || — 26.

Post Θήβας codd. addunt ταύτας, exc. *C*. || — 31. εἴκοσι] Hoc. fort. addendum apud Stephanum v. Διόσπολις, ubi nunc legitur: τετρακόσια στάδια τὸ μήκος. || — 32. μόνη *C*, μόνο (sic) *d*. || — 33. ἐσκάφθαι *Ed*; φησι *y*. || — 37. Ψαμμονίτου *M*, Ψαμμονίου *E*, Ψαγγμονίτου *F*, Ψαμμινίτου *y*; τοῦ om. *UY*; ὑσθησαν *d*, ἤσθησαν cett. — 43. κακρῶσθαι *F*, κακάρθαι *C*. || — 44. οὔσα *Ed*. || — 46. τῆς om. *CL*.

251. Ὅτι ἡ κατ' Αἴγυπτον Ἑπτάπολις καὶ Ἀρκαδία, ὡς ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου, ὕστερον ἐκλήθη, πρὸ δὲ τούτου καὶ Ἑπτάνομος ἢ Ἑπτανομία ὀνομάσθη. Καὶ τοῦτο μὲν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ἐπτὰ εἶναι νομοὺς, ὁποῖους τοὺς Λιβυκοὺς ἢ συνήθως φράσις εἶναι βούλεται, ὡς ἂν τις εἴποι ἐνορίας. Ἑπτάπολις δὲ ἐλέγετο ἀπὸ πόλεων παρακαμμένων τῶν Νείλω, ἐξ μὲν ἐξ ἀριστερῶν, ἦγον Μήμεως, Διδὸς πόλεως, Μεμονίας, μικροῦ Καταρράκτου καὶ μεγάλου, καὶ Συήνης, 10 μίαν δὲ ἐκ δεξιῶν, τῆς Βαθυλῶνος. Οἱ δὲ ἄλλως καταριθμοῦσι τὰς τοιαύτας ἐπτὰ πόλεις, τέσσαρας μὲν τῆς Θεβαΐδος, αἱ εἰσὶν ἡ τοῦ Πανός, ἡ τοῦ Ἀντινοῦ, ἡ τῶν Λύκων καὶ ἡ Ἐρμού πόλις, τρεῖς δὲ τῆς Ἀρκαδίας, τὴν Ἡρακλέους, τὴν Ὀξύρυγγον καὶ τὴν 18 Μέμφιν.

251. Ὅτι Αἰγύπτου πρὸς Ζέφυρον οὐ πᾶν πόρρω τοῦ Κανωβικοῦ Νειλώου στόματος τὸ Μακεδόνιον πτολίεθρον, ὃ ἔστιν ἡ τοῦ Μακεδόνα Ἀλεξάνδρου δμῶνυμος πόλις, ἐν ἧ καὶ ἐτάφη, Πτολεμαίου κομισαντος, 20 τεθείς ἐν πυλῶ χροσῆ, ἣν συλήσας ὕστερον Κόκκης ὁ ἐπικληθεὶς παρῆσαντος Πτολεμαῖος ἐν ὑαλίνῃ πυλῶ τὸν νεκρὸν ἔθετο. Ἀριθμοῦνται δὲ ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀλεξάνδρεια ὑπὲρ τὰς δεκαοκτώ. Τούτων μία καὶ αὕτη, πόλις Λίβυσα ἦτοι Αἰγυπτία. Ταύτην δὲ καὶ 25 ἄλλοις μὲν ὀνόμασι διαφόροις κληθῆναι φασὶ ποτε, ὀνομασθῆναι δὲ καὶ Λεοντοπολίον, διὰ τὸν τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ τοῦτο Ἀλεξάνδρον, ἧς ἡ γαστήρ ἐσφραγίσθαι λέοντος εἰκὼν λέγεται. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὴν ἀρχὴν ἡ πόλις ἐμελετᾶτο κτισθῆναι καὶ διεγράφετο, 30 γῆν μὲν μὴ εἶναι πρόχειρον λευκὴν, ἧς χρεια ἦν τῆ διαγραφῆ κατὰ τὸ σύνθημα, ἀλφίτοις δὲ διαγραφῆναι αὐτὴν, καὶ ὄρνιθα καταπτάντας ἀναρπάξαι τὰ ἀλφίτα· ὃ σύμβολον δόξαι τῆνικαῦτα αἰσιον τοῖς περὶ τὸν Ἀλεξάνδρον, ὅτι δηλαδὴ πολλῶν ἡ πόλις τροφὸς γενήσεται. Λέγεται δὲ καὶ πόλις ποτὲ κληθῆναι κατ' ἐξοχὴν, ὡς νῦν ἡ Κωνσταντινου πόλις, καὶ ὡς αἱ Ἀθηναίαι ποτε ἄστυ. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ Μακεδῶν ἐκταίνας οὗτος τὴν παραλήγουσαν Μακεδῶν εἶπεν ἐν τῶ Μακεδόνιον πτολίεθρον, οὐκ ἔξω ἀναλογίας λέγων. Οὕτω 40 γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν κυρίων εἰς δὼν δευτέρων ὀνομάτων τῶν ἡ παραλήγεται, ὡς καὶ ὁ Σαρπηδῶν. Ἦν δὲ καὶ ὁ Μακεδῶν ἡγεμῶν ποτε τῆς δμῶνυμου χύρας, ἧτις καὶ Ἡμαθία πρότερον ἐκαλεῖτο. Ὅρα δὲ ὅτι παρέφρασε τὴν Ἀλεξάνδρεια, οὐκ αὐτὸ τούτο 45 εἰπὼν ἔπερ καλεῖται, ἀλλὰ Μακεδόνιον ὀνομάσας πτο-

251. Heptapolis illa Ægypti postea vocata est etiam Arcadia, tanquam ab Arcadio imperatore. Antea vero Heptanomos sive etiam Heptanomia est appellata. Et hoc quidem nomine vocabatur eo quia septē νομοὺς, *septem prefecturas*, habebat, quales Libycas esse vult communis usus loquendi, perinde ac si quis diceret *ἐνορίας*, *provincias suis limitibus definitas*. Heptapolis vero dicebatur ab urbibus Nilo adjacentibus, sex quidem a sinistra, Memphi, Diospoli, Memnonia, parvo magnoque Catarracte et Syene, una vero a dextra, Babylone. Verum alii aliter septem istas urbes enumerant, quatuor Thebaidis, quæ sunt Panopolis, Antinoi urbs, Lycopolis et Hermopolis; et tres Arcadiæ, Heracleopolim, Oxyrynchum et Memphim.

254. Ægypti ad zephyrum, non valde procul ab ostio Nili Canobico, oppidum est Macedonium, i. e. urbs cognominis Alexandri Macedonis, qui ibi etiam, efferente eum Ptolemæo, sepultus est positusque in alveo aureo; quem quum postea Cocces ille, qui cognominatus est Ptolemæus Subdititius, abstulisset, cadaver in alveo vitreo repositum. Alexandriæ in historiis supra octo et decem enumerantur. Harum una hæc est urbs Libyca sive Ægyptia, quam aliis quoque variis nominibus vocatam olim fuisse ferunt, nominatamque etiam Leontopolim, item propter Alexandrum, filium Olympiadis, cuius venter leonis imagine obsegnatus fuisse traditur. Ferunt etiam, quum primum de urbe condenda lineisque describenda cogitarent, non fuisse ad manum cretam, qua ad describendum ex more opus erat; itaque farina urbem descriptam fuisse, eamque farinam advolantes aves diripuisse, idque tunc Alexandro faustum atque auspiciatum omen visum fuisse, inde conjectantur urbem multorum altricem futuram. Ferunt etiam eam aliquando vocatam esse πόλιν, *urbem*, per excellentiam, ut nunc Constantinopolis, et Athenæ quondam ἄστυ, *civitas*. Sciendum autem est, hunc poetam penultimam vocis Μακεδῶν producentem dixisse Μακεδῶν in illis: Μακεδόνιον πτολίεθρον, neque id extra analogiam. Sic enim et alia multa nomina propria oxytona in δῶν habent ἢ in penultima, ut ὁ Σαρπηδῶν. Fuit autem Macedo princeps olim regionis cognominis, quæ et Emathia prius vocabatur. Vide vero uti eum periphrasi ad significandam Alexandriam, quippe quam non ipso hoc nomine vocet, quo vocatur, sed Macedonium oppidum nominet, ut

2. ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδίου βασιλέως γ, ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἐκλήθη Ἀρκαδίου ὕστερον ENd. || — 3. πρὸ τούτου δὲ F; καὶ ante ἐπινόμος om. C; ἢ καὶ ἐπτανομία CL. || — 6. εἶποι FMd, εἶπη cett. || — 9. Καταρακ. FKd. || 11. ἀριθμοῦσι Cy. || — 14. Ὀξύρυγγον et Ὀξύρυγγον codd. || — 17. Μακεδ. CEF. || — 18. Μακεδ. om. d. || — 20. τεθείς om. CL. De re cf. Strabo p. 794. || — 22. De re v. Stephan. s. v.

Ἀλεξάνδρεια. || — 24. δὲ add. ex FU. || — 25. μὲν om. F; φασὶ ποτε C; δὲ ποτε καὶ d. || — 27. καὶ om. L, τὸ πρὸ τούτου F; Ἀλεξάνδρος γ. || — 28. λέγεται λέοντος εἰκὼν U; λέγεται om. L. || — 32. τὰ ἀλφίτα] τὰ ὄρνιθα C. Vid. Pseudocallisth. 1, 32; Plutarch. Alex. c. 26. Cf. Strabo p. 792. || — 36. αἱ om. Ed. || — 39. λέγων om. D. || — 41. καὶ om. C; καὶ ὁ om. d. || — 44. οὐκ] οὐ

λίεθρον, ὡς ἂν εἰς μνήμην ἱστορίας ἀγάγῃ τὸν ἀπο-
ατῆν. Οὕτω καὶ τὸ Πηλοῦσιον κατωτέρω Πηλέως
ὁμώνυμον πόλιν ἐρεῖ. Ἐκαίνο δὲ καὶ τρόπον ἔχει
ποιητικὸν ἄλλον, τὴν ἐτυμολογίαν συνήθη καὶ αὐτὴν
5 οὖσαν τῷ Διονυσίῳ, οἷα ποιητῆ.

Λέγει δὲ καὶ δεῖ περὶ Ἀλεξάνδρειαν Σινωπίτου Διὸς
μέλαθρον χρυσῷ τιμηθέντι κακασμένον· ὃ καὶ ἐξείρων
τῷ λόγῳ φησὶν· « οὐκ ἂν ἐκαίνου ναὸν ἐν ἀνθρώποις
θεώτερον ἄλλον ἰδοίς, ὃ ἔστι θειώτερον, οὐδὲ ἀφνειὰν
10 πόλιν ἑτέραν. » Ἰῶ ὄντι γὰρ πλουσιωτάτη πόλις ἢ
Ἀλεξάνδρεια, ὡς ἱστορήται. Περὶ ἧς καὶ τοιάδε
τινὰ λέγεται· Ἀλεξάνδρεια πόλις πολυάνθρωπος, ἧς ὁ
λιμὴν ναυαὶ δυσπρόσιτος. Στενός τε γὰρ ἐπ' αὐτὸν
εἰσπλους, καὶ πέτραις ὑψάλαις τὸν ἐπ' εὐθὺ διακόπτε-
15 ται δρόμον, καὶ τὸ μὲν ἀριστερὸν αὐτοῦ πέφρακται
χειροκμήτοις σκέλισιν, ἐν δεξιᾷ δὲ νησίς ἢ Φάρος
πρόκειται, πυρσεύουσα τοῖς πλέουσι πρὸς τὴν δυσχέ-
ρειαν τοῦ κατάπλου. Περὶ δὲ τὴν νῆσον μέγιστα κα-
ταβέβληνται χειροποίητα τεῖχη, οἷς καὶ προσαρασσό-
20 μενα τὰ κύματα καὶ ἀμφαιγνύμενα ἐκτραγύνουσι τὸν
πόρον καὶ σφαλερὰν διὰ στενοῦ τὴν εἰσοδὸν ἀπεργάζον-
ται. Ὁ μόντοι λιμὴν ἐνδοῦ ἀσφαλῆς, καὶ τριάκοντα
σταδίους ἐνδοῦ ἔχει τὸ μέγεθος. Ὁ δὲ Γεωγράφος
περὶ Φάρου φησὶν οὕτως· « ἢ Φάρος νησίον περιήμεαι
25 προσεχίστατον τῆ ἡπείρω. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κανωβικοῦ
εἰς αὐτὴν στάδια ρν'. »

Σινωπίτης δὲ Ζεὺς ἢ ὁ Μεμπίτης· Σινώπιον γὰρ
ὄρος Μέμψιδος· ἢ ἀπὸ Σινώπης τῆς Ποντικῆς. Φέ-
ρεται γὰρ λόγος, δεῖ βασιλεῖ τῆς Ἀλεξανδρείας Πτο-
30 λεμαίῳ τῷ Λάγῳ δαίμων τις ἐπιφανεὶς ἐκέλευσε πέμ-
ψαντα ναῦν κομίσαι αὐτὸν, μὴ προσδηλώσας καὶ τόπον
ἔθεν αὐτὸν ἀνακομίσεται. Ὁ δὲ πέμπει φέρεσθαι τη-
νάλλως τὴν ναῦν ὅτη τύχη. Καὶ ὡς προσέβαλεν ἡ ναῦς
τῆ Φωκίδι, λαβόντες χρησμὸν οἱ ἐμπλέοντες ἀπελθεῖν
25 εἰς Σινώπην καὶ ἐνέγκαι τὸ προσταχθὲν, ἤνεγκαν ἐκείθεν
τὸ τοῦ Σαραπίδος Διὸς ἄγαλμα. Κάντεῦθεν Σινωπί-
της Ζεὺς, ἦτοι Σάραπις, οὗ φασὶ τὸ ἄγαλμα τοῖς ὀρω-
σιν ἄδηλον εἶναι οἷας φύσεως ἦν. Οἱ δὲ ἀπὸ Σίνω-
πος ποταμοῦ Σινωπίτην τοῦτον Δία παρήγαγον.

40 259. Ὅτι σκοπιὰς τῆς Εἰδοθείας λέγει τὴν κατ' Ἀλε-
ξάνδρειαν Φάρον, περὶ ἧς εἴρηται, ἢ τὸν Ἀντίφαρον,
ὑψηλὸν ὄντα καὶ αὐτὸν, ὃς λέγεται τάφος Ὀσίριδος καὶ
Εἰδοθείας τῆς τοῦ Πρωτέως, ὅστις Πρωτεύς τῶν ξενο-
κτόνων παίδων ἐν τῇ Θρακικῇ Παλλήνῃ ἀπαλλαγείς,
45 ὡς ἱστορεῖ Λυκόφρων, ἀποκατέστη εἰς Φάρον μετὰ
τῆς θυγατρὸς Εἰδοθείας, καὶ δαίμων ἐνομίσθη θαλάσ-

in historiae memoriam redire auditorem faciat. Et
sic etiam infra vocat Pelusium urbem cognominem
Pelei; sed hoc alium quoque habet tropum poeticum,
quæ est etymologia, familiaris et ipsa Dionysio, ut-
pote poetæ.

Ad hæc narrat Alexandriae templum esse Jovis
Sinopitæ auro pretioso ornatum. Quod et verbis
extollens, « non illo, inquit, templum aliud apud ho-
mines videris θεώτερον, h. e. θειώτερον, *divinius*, ne-
que urbem aliam æque opulentam. Vere namque
urbis ditissima fuisse traditur Alexandria, de qua fere
hæc etiam commemorantur. Alexandria valde popu-
losa, cujus portus aditu navibus perdifficilis. Nam-
que et angustus est navigantibus in eum ingressus, et
latentibus sub mari saxis rectum habet cursum inter-
cicum; et sinistrum quidem ejus latus quibusdam
veluti cruribus manu factis communitum est, a dex-
tra autem præjacet Pharus parva insula, face navi-
gantibus præluccens propter appulsus difficultatem,
quum ex alto naves in portum invehuntur. Porro
autem circa hanc insulam maximi muri manu con-
structi sunt, ad quos allisi fluctus fractique fretum
exasperant et periculosum per angustias ingressum
efficiunt. Portus tamen intus tutus est, magnitudinem
habens stadiorum triginta. Geographus (p. 791) de
Pharo ita habet: « Pharus insula oblonga, proxima
continenti, ab ostio Canobico distans stadia centum
et quinquaginta. »

Sinopita autem Jupiter aut idem est qui Memphita
(certe Sinopius mons est Memphidis), aut dicitur a
Sinope Pontica. Nimirum Ptolemæo, Lagi filio, Ale-
xandriæ regi, deus nescio qui apparuisse fertur eique
præcepisse, ut, missa navi sese adveheret, non vero
indicasse locum, unde sese deveheret. Misisse illum
aiunt navem temere ferendam, quocunque fortuna
tulisset. Nave ad Phocidem appulsa, accepto recto-
res oraculo, ut Sinopen discederent, et quod man-
datum esset auferrent, Serapidis Jovis simulacrum
abstulisse, indeque Jovem dictum Sinopitam sive
Sarapin, cujus simulacrum intuentibus nescivisse ferunt
cujusnam esset naturæ. Alii tamen Jovem hunc
Sinopitam deducunt a Sinope flumine.

259. Idothæ speculas vocat Pharum Alexandri-
nam, de qua dictum est, vel Antipharum, ipsum
quoque excelsum, qui tumulus dicitur Osiridis et
Idothæ, Protei filii; qui Proteus a liberis suis di-
gressus, qui in Pallene Thracia hospites mactabatur,
ut Lycophron (115) narrat, una cum Idothæ filia
sese in Pharum contulit, deusque marinus est repu-

κατ' *CL*. || — 1. παράγει *C*. || — 2. τὸ om. *C*; κατωτέρω
post πόλιν ponitur *F*. || — 3. δε om. *CDI*; καὶ om. *C*. ||
— 5. τῷ om. *C*. || — 8. ἐν om. *C*; ἀνθρώποισι *U*. || —
9. ἴσοιο *FL*. || — 11. ὡς ex *C* additum; ἱστορεῖται *C*. ||
— 12. Ἀλεξάνδρεια *MU*, Ἀλεξάνδρου cett. || — 13. δυ-
σπρόσιτος *CL*. De re v. Strabo p. 791 sq. || — 14. δια-
κόπτεται om. *C*. || — 16. γηροκμ. *MU*, γαλοκμήτοις

F. || — 20. ἀμφαιγνύμενα *C*, ἀμφαιγν. Bernh., ἀραγνύ-
μενα *FALY*. || — 21. ἀπεργάζεται *d*. || — 25. προσε-
χίστατον e conj. Casauboni ad Strabon. ubi codd.
προσίστατον; apud Eustath. codd. πρὸς ἔσχατα. || — 29.
γὰρ τοιοῦτος λόγος codd., exc. *CFMUy*. || — 34. τὴν
ναῦν τινάλλως *EMNUd*; ὅποι *MU*. || — 34. οἱ πλείοντες
F. || — 39. παρήγαγον *MU* *lmy*, παράγουσιν cett. || —

σιος. Περὶ οὗ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν γέγραπται.

260. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς Αἰγύπτου περὶ τὴν Κασιώτιδα πέτραν, ἥτις περὶ τὸ Κάσιον ὄρος, ἡ πόλις τὸ Πηλοῦσιον κεῖται, πρὸς τῷ ἕξ αὐτοῦ παρωνύμῳ Πελοουσιακῷ τοῦ Νεῖλου στόματι ἀνατολικῷ ὄντι. Καὶ οὗτος μὲν τὸ Πηλοῦσιον πολλὰ θρον ἐπιώνυμον τοῦ Πηλέως φησὶν, ὡς στρατιωτῶν Φθιωτῶν ὑπὸ τῷ Πηλεΐ τεταγμένων οἰκησάντων αὐτὸ, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ πηλοῦ καὶ τῶν ἐκεῖ ἐλῶν καὶ ταλμάτων καλοῦσιν αὐτό. Ναυτικωτάτους δὲ τοὺς Πηλουσιώτας καλεῖ ἐν τῷ λόγῳ αὐτοὺς ἔξοχα ναυτικῆς δεδαμημένους. Τοιούτους δὲ καὶ Ὅμηρος οἶδε τοὺς Φοίνικας. Ἰστίον δὲ ἐστὶ τὸ Κάσιον Ἡρόδοτος ὀρίζει φησὶ τὴν Αἰγυπτον καὶ τὴν Σερῖαν καὶ ἐστὶ τὰ νῦν ἰδιωτικῶς Κασιανὰ ὑράσματα λεγόμενα ἐκ τῶν περὶ τὸ βηθὸν Κάσιον ὄρος τὴν ἀρχὴν τῆς κλήσεως εἰσκασι λαθεῖν, ὡς ὑπεμφαίνει ὁ γράψας τὰ Ἔθνη, ἐν λόγῳ τιθεὶς τὰ Κασιωτικὰ ἱμάτια.

261. Ὅτι οἱ Πηλουσιῶται οὐκ εἰσὶν ἀνδράσι Λιβύεσιν ἐναρθῆμοι. Καὶ γὰρ ἄστὺ ἔλαχον, φησὶν, ἐς αὐτὰς Νεῖλου νενασμένον, ἥτοι κατοικοῦμενον. Οἱ δὲ ἀστυεῖταρον λελασμένοι γράφουσιν, ὅ ἐστιν ἐπιελησμένοι τοῦ Νεῖλου, ὡς ἔξω τοῦ Δέλτα καὶ πόρρω αὐτοῦ καίμενον. Καὶ ἡ Σερβωνὶς τοῖνον λίμνη τούτῳ τῷ λόγῳ κερῶρισταί τῆς Λιβύης, ὡς ἀνατολικωτέρᾳ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος, ἔπαρ, ὡς λέλεκται, τῆς Ἀσίας ἐστὶ. Σημεῖωσαι δὲ ἐστὶν ἐναυθὰ ζητῆσαι τοιοῦτόν τι· ἐὰν τὸ μὲν Κανωδικὸν στόμα τοῦ Νεῖλου πέρας τῆς Λιβύης ἦ, ὡς προεῖρηται, τὸ δὲ ἐπιώνυμον τῷ Πηλουσίῳ Πηλουσιακὸν στόμα τῆς ἑώρας ἐστὶ καὶ οὐ Λιβυκὸν, τὴν ἐν μέσῳ τῶν ἄκρων δύο τούτων Αἰγυπτίαν γῆν ὑποτέρα προσέμειν χρῆ, ἀρὰ γε τῆ Λιβύῃ ἢ τῆ Ἀσίᾳ; πρὸς δὲ τὴν τοιαύτην ζήτησιν ἐστὶν ἐπαγωνίσασθαι, ὅτι ὡς μεθόριον οὐδατέρᾳ τῶν δύο ἡπείρων ἀριβῶς ἢ διὰ μέσου γῆ προσενέμματα. Ἡρόδοτος δὲ φανερώς διαστῆλαι τῶν Λιβύων τοὺς Αἰγυπτίους, ἐν τε ἄλλοις τόποις καὶ ἐνθα λέγει ἐστὶ Αἰγυπτίῳ μετὰ Λιβύας υγιέστεροι πάντων ἀνδρῶν διὰ τὸ τὰς ἑώρας οὐ μεταλλάσσειν. Ἡ δὲ λέγουσα ἱστορία ἐστὶ αἱ ἴδιαι ἐν Πηλουσίῳ οὐ γίνονται, ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ Αἰγύπτῳ εἰσὶν, Αἰγυπτίαν εἶναι πόλιν ἐμφαίνει τὸ Πηλοῦσιον.

266. Ὅτι παχυμερῶς ὁ Διονύσιος περιγεῖσθαι δμολογεῖ, ἐν οἷς περὶ Λιβύης φησὶν· ἄλλοι δὲ πλείστοι τῆνδε χθόνα ναυεταύουσιν, οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ, οἱ δὲ ἀνὰ μέσας ἡπείρους, καὶ τὰ ἐξῆς. Τοῦτο δὲ ποιήσει καὶ ἐν τοῖς εἰσέπειτα πολλαχῶς. Τὰ δὲ τοιαῦτα νοήματα καὶ σαφῆναι ἐργάζονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν

tatus, de quo etiam scriptum in Commentariis ad Odysseam (δ', 365).

260. Ab Ægypto ad orientem circa Casiotidem petram, nimirum circa Casium montem, Pelusium urbs jacet, ad ostium Nili orientale, quod inde denominatum est Pelusiacum. Et Dionysius quidem Pelusium vocat oppidum Pelei cognomine, eo quia sedem ibi collocassent milites Phthiotæ, qui sub Peleo duce militarent. Verum alii urbem dici aiunt a luto (πηλός) et paludibus ac lagunis. Pelusiotas porro maxime nauticos appellat, dum eos dicit ἔξοχα ναυτικῆς δεδαμημένους. Tales autem et Homerus (Od. ο, 414) agnoscit Phœnices. Notes secundum Herodotum (2, 158) Casium montem Ægyptum et Syriam dirimere. Porro quæ nunc vulgo telæ Casianæ dicuntur, eæ videntur ab accolis montis hujus quem diximus Casii nomen habere, ut innuit scriptor Ethicorum (s. v. Κάσιον), ubi in laude ponit vestimenta Casiotica.

261. Non sunt Pelusiotæ Libybus adnumerandi. Etenim oppidum, inquit, sortiti sunt ad orientem Nili νενασμένον i. e. habitatum. Ubi tamen alii festivius scribunt λελασμένον, h. e. oblitum Nili, tanquam extra Delta longeque ab eo positum. Hac igitur ratione Serbonis quoque palus separata est a Libya, quippe orientior ostio Pelusiaco, quod quidem, ut diximus, est Asiæ. Observa illud fere posse hic inquiri, si ostium Nili Canobicum terminus est Africæ, ut dictum est supra, ostium vero Pelusiacum, quod a Pelusio cognominatum est, partis est orientalis, et non Africanum: utri attribueret Ægyptum oporteat, quæ media est regio inter hæc duo extrema, utrum Africæ, an vero Asiæ. In qua questione contendere licet neutri illarum duarum continentium esse eam, veluti utriusque intermediam regionem, exacte attributam. Herodotus (2, 77) porro Ægyptios ab Afriis aperte distinguit, tum aliis in locis, tum ubi scribit Ægyptios mortalium omnium maxime, secundum Afros, bona valetudine gaudere, eo quia tempestates apud eos annuæ minime variant. At enim, quod in historia (Arist. H. An. 9, 27) proditum est, non esse ibes in Pelusio, sed in reliqua Ægypto, id sane Pelusium urbem esse Ægyptiam commonstrat.

265. Fatetur Dionysius, pinguiori se Minerva in periegeai hac sua orbem terrarum describere, ubi de Africa ita loquitur: « Alii vero plurimi regionem hanc incolunt, alii ad oceanum, alii per medias continentes etc. »; quod et multis postea in locis facit. Ceterum istiusmodi dicendi formulæ perspicuitatem effi-

7. οὐρας C. || — 9. οἰκισάντων EN; αὐτὸ Fdlmy, αὐτοῦ cett. || — 10. αὐτὸ om. L. || — 17. λαγῖν Flm; ὡς om. Ud. || — 22. λελησμένον C. || — 28. ἐὰν μὲν τὸ C. || — 29. ἦ] εἴη codd. || — 30. τῷ πηλεῖ F; τὸ Πηλ. στ. CF.

|| — 32. χρῆ] δεῖ L. || — 34. οὐδατέρᾳ om. C; τῶν] τούτων τῶν L. || — 37. τόποις om. L. || — 39. οὐ om. C. || — 40. αἱ Νούβεις C. || — 43. περιγ. δμολ. ὁ Διονύσιος E. || — 45. ὠκεανὸν GDFL. || — 47. τοῖς ἔπειτα M; δνόματα C.

των ἐννοιῶν. Εἴρηται γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὅτι πάνυ στοχα-
ζόμενος σαφηνείας ὁ Διονύσιος πολλαῖς χρῆται καὶ
συμπληρώσει καὶ προεκθέσει καὶ τοῖς ἄλλοις, δι' ὧν
σαφῆς ὁ λόγος γίνεται.

267. Ὅτι ἡ Τριτωνίς, εὐρεία λίμνη, μέση Λιβύης
ἔλεται· περὶ ἣν καὶ τὴν νησίδιον ἱστοροῦσιν εἶναι.
Ἀπὸ ταύτης ὁ μῦθος τὴν Τριτογένειαν Ἀθηνᾶν παρω-
νομάσθαι βούλεται, ὡς γεννηθεῖσαν περὶ αὐτήν. Διὸ
καὶ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῇ Ἀθηνᾷ μάλιστα
10 ἴουσι, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, ὃς καὶ ποταμὸν μέγαν
Τρίτωνα καλούμενον φησὶν ἐκιδέσθαι εἰς τὴν λίμνην
ταύτην μεγάλην οὖσαν. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ταύτης τῆς
Τριτωνίδος λίμνης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα φασὶν
οἱ ἔχει τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ ὅτι μεμψείσα ἡ Ἀθηνᾶ τῷ
15 πατρὶ Ποσειδῶνι ἐποίηθη εἰς θυγατέρα, τουτέστι θετῇ
θυγάτηρ ἐγένετο τῷ Διὶ.

270. Ὅτι Εὐρώπη ἡ χώρα ἐξ Εὐρώπης λέγεται κα-
θὰ καὶ ὁ Λυκόφρων φησὶν ἀφ' ἧς ὁ Σαρπηδῶν, ὡς
ἱστορεῖ Εὐριπίδης ἐν Ῥήσῳ. Ἀγῆνορος δὲ αὐτῆ θυ-
20 γάτηρ, ἦν Ταῦρος ὁ τῆς Κρήτης βασιλεὺς ἐληίστατο,
ναυμαχία τὴν Τύρον ἐλῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἄλλος
ἔστιν οὗτος παρὰ τὸν Αὐκίον Σαρπηδόνα. Σαρπη-
δῶν μὲν γὰρ οὗτος ὁ τῆς βηθείσης Εὐρώπης ἀδελφός
ἔστι Μίνωος καὶ Αἰακοῦ κατὰ τὸν Ἀρριανόν, ὁ δὲ ἐκ
25 Λυκίας Σαρπηδῶν ὁ Ὀμηρικὸς οὐκ ἂν εἴη τοῦτοις σύγ-
γρονος. Ἰπίπιας δὲ ἀπὸ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τῶν
Ἰακωνίδων τὰς ἡπείρους καλεῖ. Τισὶ δὲ οὐκ ἀρέσκει
ἐκ γυναικῶν ταῖς ἡπείροις τὰ ὀνόματα καῖσθαι. Ἡρό-
δοτος δὲ φησὶ τὰ τρία τῆς γῆς τμήματα ἐπωνυμίας
30 ἔχειν γυναικῶν, λέγων ὅτι Λιβύη μὲν ἀπὸ Λιβύης λέ-
γεται γυναικὸς αὐτόχθονος, ἡ δὲ Ἀσία ἀπὸ τῆς Προ-
μηθεὺς μητρὸς ἐπωνομάζεται, Λυδοὶ δὲ οὐχ οὕτως,
ἀλλὰ ἀπὸ Ἀσίας τοῦ Ἄτρεος καλεῖσθαι φασὶν αὐτῆν,
ἀφ' οὗ καὶ ἐν Σάρδεσι φυλὴ τις καλεῖται Ἀσιάς. Ἡ
35 δὲ Εὐρώπη δοκεῖ ἀπὸ τῆς Τυρίας Εὐρώπης λαβεῖν τὸ
ὄνομα. Ὅτι δὲ βούλονται τινες τὴν Εὐρώπην καὶ
ἀπὸ τινος Εὐρώπου ἀνδρὸς ὀνομάσθαι προείρηται.
Διὸ καὶ βαρύνεται βαρείαν γὰρ ἔχει τάσιν καὶ ὁ Εὐ-
ρωπος τὸ κύριον, πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ εὐρωποῦ,
40 ἕπερ δῆλοι τὸν πλατὺν ἢ σκοτεινόν, ἐξ οὗ καὶ σπηλαιον
παρὰ τῷ Ὀππιανῷ εὐρωπόν. Δεῖ δὲ εἰδέναι καὶ ὅτι
τὴν Εὐρώπην οἱ πάλαι φασὶ διαφέρειν τῆς Ἀσίας οὐ
μόνον ἀνδρῶν ἀρετῇ καὶ πλοῦτῳ καὶ καρποῖς, ἀλλὰ καὶ
σπάνει θηρίων. Πολυσημονεστάτη δὲ ἡπείρων ἡ
45 Εὐρώπη, ἀπλουστάτη δὲ τοῦναντίον ἡ Λιβύη, ἡ
δὲ Ἀσία μέση ἀμφοῖν ἔχει δι᾿ ἄθροισιν. Κάκεινο δὲ

ciunt eo quia complementum sententiis imponunt.
Jam initio diximus Dionysium perspicuitatis studio-
sissimum multis uti et complementis et proexpositio-
nibus aliisque figuris quibus sermo fiat perspicuus.

267. Tritonis lata palus Africæ in medio trahit-
tur; qua in palude parvam esse insulam commemorant.
Ab hac palude vult fabula Minervam commemoratam
fuisse Tritogeniam, quasi ibi genitam. Quare etiam
Tritonidis paludis accolæ Minervæ maxime sacrificant,
ut tradit Herodotus (4, 178. 180), qui fluvium etiam
magnum, Tritonem nomine, in paludem hanc magnam
ait influere. Idem refert accolæ ibi dicitare Minervam
Tritonidis hujus paludis et Neptuni esse filiam; itemque
Minervam, quum de Neptuno patre conquereretur,
adoptatam ab Jove pro filia sive in filiz locum adscitam fuisse.

270. Europa regio nomen habet ab Europa, ut Lycophron
(1398) etiam affirmat; cujus filius fuit Sarpedon,
ut narrat Euripides in Rheseo (29). Filia hæc fuit
Agenoris, quam Taurus rex Crete, post captam navali
prelio Tyrum, captivum abduxit. Sed observa alium
hunc esse a Sarpedone Lycio. Nam hic Sarpedon,
Europæ, de qua diximus, filius, frater est Minois et
Æaci, secundum Arrianum; at Sarpedon Homericus ex
Lycia, illius æqualis vix fuerit. Hippias continentes
has vocat ab Asia et Europa, filiabus Oceani. Quibusdam
tamen non placet nomina his continentibus imposita esse
a mulieribus, tametsi Herodotus (4, 45) velit partes tres
orbis terrarum nomina a mulieribus ducere, quo loci
asseverat Libyam dici a Libya, muliere indigena, Asiam
vero a Promethei matre denominari, quamvis non ita Lydi,
sed vocatam eam affirmant ab Asia, Atyis filio, a quo
etiam tribus quedam Sardibus vocatur Asias; Europam
denique videri id nominis ab Europa Syria accepisse.
Jam vero dictum est supra, quosdam velle Europam
ab Europa quodam viro nominatam fuisse. Quare etiam
id nominis est barytonum; gravem namque accentum
habet ὁ Εὐρωπος, nomen proprium, ad differentiam
τοῦ εὐρωποῦ, quod quidem significat latum aut tenebricosum,
ex quo etiam apud Oppianum (Hal. 3, 20) σπηλαιον
εὐρωπόν. Scire autem oportet, quod veteres (Strab. p. 126)
testantur, præstare Europam Asiæ, non hominum modo
virtute atque divitiis fructuumque ubertate, sed etiam
raritate ferarum. Ceterum Europa maxime aliarum
continentium figura est multiplici ac varia; simplicissima
e contrario Africa; media inter utramque figuratio
Asia. Sed et illud cognoscendum, Europam quidem

1. γὰρ ὅτι ἐξ C. || — 2. χρῆται C. || — 6. ἔλεται] ἐπιτείνεται M, sed in marg. ἔλεται. || — 16. ἐγένετο om. d Bernh. || — 20. Ταῦρος ὁ etc. CNdy, nisi quod in N om. βασιλεὺς, et in C legitur ὁ Ταῦρος τῆς; ὁ τῆς Κρ. β. Ταῦρος cett. || — 21. Σημείωσαι] Ἰστέον F; δὲ om. Ed. || — 22. ἔστιν] ἦν L; κατὰ] παρὰ C. Ubinam hæc Arrianus dixerit, non satis liquet. || — 25.

τούτοις CDFKLMY; τούτῳ cett. || — 26. καὶ, quod vulgo legitur ante ἀπὸ, om. CDFKLMY. || — 30. λέγεται ἀπὸ Λιβύης C. || — 32. Λυδοὶ] Ἀγδοὶ M, Λυδοὶ οὐχ E, Λυκόφρων N. || — 33. Ἀσίαν CMU; Ἀσίαν cett.; φησὶν C. || — 34. Ἀσιάς CDFKMY, Ἀσία vulgo, ἡ Ἀσία L. 35. Εὐρωπὴ L. || — 42. φασὶ διαφέρειν CDELYd; διαφ. φασὶν cett. || — 43. ἀνδρῶν om. C.

γνωστόν, ὅτι Εὐρώπη μὲν πάντα τὰ κατὰ δύσιν ἀρ-
ξαμένοις ἀπὸ Ἑλλησπόντου· οἱ δὲ παλαιοὶ φασιν ὅτι
Οὐεσπασιανὸς ἐχώρισε τὴν Θράκην ἀπ' αὐτῆς.

271. Ὅτι τὸν αὐτὸν εἶναι ῥυσμὸν φησι τῇ Εὐρώ-
πῃ, οἷός ἐστι καὶ ὁ τῆς Λιβύης. Ῥυσμὸν δὲ τὴν ἐκ-
τασιν λέγει, τὴν θέσιν, τὴν διάστασιν ἢ, ὡς αὐτὸς εἶπε,
τὸν τύπον. Ταῦτον γὰρ εἰπεῖν, Εὐρώπης τύπον καὶ
Λιβύης ῥυσμὸν. Καὶ προῖων δὲ τὴν τοιαύτην λέξιν
ἔρει ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ « σχῆμα δὲ Ἀσίας ῥυσμὸς
10 πᾶλαι ἀμφοτέρων. » Ἔστι δὲ καὶ ἐκαὶ ῥυσμὸς τὸ σχῆμα,
ὁ τύπος, ἢ θέσις. Γίνεται δὲ ὁ ῥυσμὸς ἐκ τοῦ ῥύω,
τὸ ἄκω· ἐξ οὗ καὶ τόξου ῥυτήρ ὁ τοξότης, καὶ ῥυτήρ
δὲ ὁ χαλινός. Διὸ καὶ ὁ Διονύσιος ἐν τοῖς ἐξῆς εἰπὼν
ῥυσμὸν, εἶτα ὡς ἐτυμολογῶν τὴν λέξιν ἔρει « ἐλαόμε-
15 νον κατὰ βαιόν. » ὡς ταῦτον ὃν εἰπεῖν ῥυσμὸν καὶ ἐλ-
κυσμὸν.

274. Ὅτι Εὐρώπη καὶ Λιβύη τὸ νεῖατον ἔχουσιν,
ἦγον τὴν βᾶσιν καὶ τὸ ἔμων πλατὺ τέμαξ ἐαυτῶν,
ἴσον ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἔχουσιν· ὑπόκειται γὰρ ἡ Ἀσία
20 ὡσπερ βᾶσις αὐταῖς. Κᾶν θῆς, φησὶν, ἀμφοτέρας
ταύτας γαῖαν μίαν μὴ μεσολαβουμένην ὑπὸ τῆς ἐσπε-
ρίας θαλάσσης, κῶνου ἂν γένοιτο σχῆμα πλευραῖς
ἴσον ἀμφοτέραις, οὗ δὲ μὲν τὸ ἐσπίριον, πλατὺ δὲ τὸ
ἀνατολικὸν τὸ πρὸς τῇ Ἀσίᾳ. Καὶ ὅρα ὅτι καὶ ἐπὶ
25 κῶνου πλευραὶ λέγονται. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡσπερ ἡ
Λιβύη καὶ ἡ Εὐρώπη ἑμοῦ συνταθεῖσαι κῶνον εἰκά-
ζονται τῷ γεωμετρικῷ, οὕτω καὶ ἄλλα μέρη τῆς γῆς
γεωμετρικοῖς εἰκάζονται· σχήμασι παρὰ τῷ Διονυσίῳ.
ὡσπερ ἡ Λιβύη μὲν τραπεζίῳ, τριγώνῳ δὲ ἡ Αἴγυ-
30 πτος καὶ ἡ Σικελία, καὶ ῥόμβῳ δὲ μέρος τι τῆς Ἀσίας,
ὡς μετὰ ταῦτα ρηθῆσεται.

281. Ὅτι ὑπὸ τὴν ἐσχάτην γλῶσσινα, ὅ ἐστι γωνίαν,
τῆς Εὐρώπης, ἀρχοῦ τῶν στηλῶν τῶν περὶ τὰ Ἰά-
δειρα, οἱ Ἰβηρὲς εἰσι τεταμένοι, ἀχρι καὶ τοῦ βορείου
35 ψυχροῦ ὠκεανοῦ. Τούτους μεγαθύμους φησὶ δι' ἣν
εἶχον ἀνδραῖαν. Ἀποικοὶ δὲ τούτων οἱ ἔμωι Ἰβηρὲς,
ὡς καὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν Γαλατῶν οἱ Ἀσιανοὶ οἱ περὶ
τὴν Ἀγυραν. Καλοῦνται δὲ ἀπὸ Ἰβηρος ποταμοῦ, οὗ
ἴδιον λέγεται τὸ πλημμύρειν καὶ δίχα χιόνων, ὅτι τὰ
40 βόρεια πνεύματα πλεονάσαι. Αἰτία δὲ τοῦ τοιοῦτου
πάθους, φασὶν, ἡ λίμνη, δι' ἣς ὁ τοιοῦτος ποταμὸς

esse quidquid regionum est ad occidentem, si ab
Hellesponto initium ducimus; attamen veteres tradi-
derunt Vespasianum Thraciam ab ea separasse.

271. Eandem esse dicit ῥυσμὸν, tractum, Europæ,
qui est Africæ. Ῥυσμὸν vero vocat productionem,
positionem, distantiam, aut, ut ipse sit, τὸν τύ-
πον, formam. Idem enim est dicere Europæ τύ-
πον, formam, et Africæ ῥυσμὸν, tractum. Quin etiam
postea hanc vocem usurpat, tum alibi, tum in illis
verbis. Σχῆμα δὲ Ἀσίας ῥυσμὸς πᾶλαι ἀμφοτέρων.
Est autem illic ῥυσμὸς idem atque figura, forma, posi-
tio. Fit ῥυσμὸς ex ῥύω, traho, ex quo etiam τόξου ῥυτήρ
i. e. sagittarius, nec non ῥυτήρ, quæ est habena.
Quapropter etiam infra Dionysius, posteaquam dix-
erat ῥυσμὸν, veluti ab etymologia vocem hanc expli-
cans, subdit ἐλαόμενον κατὰ βαιόν, tractam paullatim,
quasi idem sit dicere ῥυσμὸν et ἐλκυσμὸν.

274. Europa et Libya ultimum vestigium, basin
nimirum et terminum latum suum orientalem, ex
æquo habent ad Asiam. Subjecta namque eis est Asia,
veluti basis. Quod si, inquit, utramque hanc conti-
nentem unam neque eam Hesperio mari interceptam
posueris, conii inde figura exstiterit utroque latere
æquali, cujus quod in acumen desinit, occidentale est,
quod vero in latum, orientale ad Asiam. Ac vide
latera dici etiam de cono. Quemadmodum autem
Libya atque Europa simul conjunctæ cono geome-
trico assimilantur, sic etiam sciendum partes alias
orbis terrarum apud Dionysium figuris geometricis
assimilari, veluti Libyam trapezio, Ægyptum et
Siciliam triangulo, partem quandam Asiæ rhombo, ut
dicetur postea.

281. Extrema sub cuspidē sive angulo Europæ,
prope columnas, quæ sunt ad Gades, protenti sunt
Iberes usque ad frigidum oceanum borealem. Pro
magnanimos vocat propter ipsorum fortitudinem. Ho-
rum colonia Iberes illi orientales, sicuti etiam Galata-
rum Europæorum colonia sunt Asiani ii qui apud
Ancyram. Vocantur autem Iberes ab Ibere flumine,
cujus proprium esse aiunt (Strabo p. 175) vel sine
nivibus exundare, quum boreales venti copiosius atque
vehementius increbrescunt. Causam vero hujus rei

2. ἀρξομένου C; ὅτι om. C. || — 3. Βεσπασιανὸς F. || — 5. Θράκην] γῶραν F. Thraciam a Vespasiano in provinciæ formam redactam esse tradunt Suetonius Vesp. c. 8, et Eutropius 7, 13 (Cf. Tacit. Hist. 1, 11); eandem vero etiam Asiæ adscriptam esse aliunde non constat. Errasse Eustathii auctorem censet Bernhardus; nimirum quum apud Ammianum Marc. 27, 4 inter sex Thraciæ partes, una sit nomine speciali Thracia dicta, alia autem Europa nominata: facile fieri potuisse ut Eustathius hisce Thraciæ et Europæ nominibus in errorem induceretur. || — 4. τὸν om. C; ῥυσμὸν εἶναι ENd; τῇ Εὐρώπῃ φασὶ U. || — 9. σχῆμα Ἀσίας δὲ γ.

|| — 11. ὁ τύπος om. L. || — 12. ἐξ οὗ κατὰ παραγωγὴν F et codd. Hudsoni. Verba καὶ τόξου β. δ. τ. καὶ om. N; δὲ δ om. d. In L legitur: καὶ τόξου ῥυσμὸς καὶ ῥυτήρ ἢ ἔλιξ καὶ ὁ τοξότης. || — 14. ῥυσμὸν om. G. || — 15. ὡς om. Ed. || — 19. ἴσον EFMNUdy, ἴσως cett., ut videtur. || — 20. θῆς] θείης codd. || — 24. ἀνατολικὸν τὸ om. Ed. || — 26. καὶ Εὐρ. U. || — 27. τῷ om. d; γεωμετρικῷ ... σχήμασι om. U. || — 29. μὲν om. Ed. || — 30. ῥομβοειδὲς d. || — 31. φανήσεται CFKLMY || — 34. τεταμένοι post v. βορείου ponitur in MU. || — 38. ἀπὸ τινος Ἰβηρος codd, exc. CFMUd. || — 39. πλημμυρεῖν d. || — 40. βόρεια om. d; πλεονάσαι CEMUdy; πλεονά-

ρίει. Συνεβάλλουσι γὰρ τὸ λιμναῖον οἱ ἄνεμοι, καὶ οὕτω ποιῶσι πλεονασμὸν τοῦ ὕδατος. Κατὰ δὲ τινὰς ἀπὸ βασιλέως ἡμιονύμου οἱ Ἴβηρες ἔλαχον τὸ οὕτω καλεῖσθαι. Κελτὸς γὰρ καὶ Ἴβηρ, παῖδες Ἡρακλέους ἀπὸ βαρβάρου γυναικὸς, ἐξ ὧν τὰ ἔθνη οἱ Κελτοὶ καὶ οἱ Ἴβηρες. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Ἴβηρία, οὐ πᾶσα μέντοι, ἀλλὰ μόνη ἡ ἐντὸς τοῦ βριθέντος Ἴβηρος ποταμοῦ, καὶ Ἰσπανία συνωνύμως ἢ πολωνύμως ἐλέγτο. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ τὴν πᾶσαν οὕτως ἐκάλεσαν ὕστερον, ὡς εἶναι διώνυμον, Ἴβηρίαν τε καὶ Ἰσπανίαν. Λέγονται δὲ πλείους ἢ χιλιαὶ πόλεις Ἴβηρων εἶναι. Οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες καὶ τὰς μεγάλας κώμας πόλεις ἀνόμαζον. Φασὶ δὲ ἐν Ἴβηρίᾳ καὶ πόλιν εἶναι Ὀδύσειαν καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχνη τῆς Ὀδυσσεύως κλάνης. Ὑδροποτεῖν δὲ λέγονται οἱ Ἴβηρες καὶ μονοσιτεῖν καὶ πολυτελεῖ ἐσθῆτι χρῆσθαι.

281. Ὅτι Βρεττανοὶ διὰ δύο ττ ὡς ἐπιπολύ· ἵνα ταῦθα δὲ ἐν τῷ « ἔθθα Βρεττανοὶ », τοῦ μέτρου ἐπιτάξαντος ἀπεχώρισε τὸ ἐν ττ οὕτω καὶ Σαρματῶν τινῶν λεγομένων μετὰ τοῦ ρ, ὅμοις ἐν τοῖς ἐξῆς, ἐν τῷ « Γερμανοὶ Σαρμάται τε, » ἢ τοῦ μέτρου βία ἐξώθησε τὸ ρ. Σαρμάται γὰρ εἰπεῖν ἔδει καὶ οὐ Σαμάται. Τῶν δὲ Βρεττανῶν τούτων παρώνυμοι αἱ ἀντιπέραν Βρεττανίδες νῆσοι, περὶ ὧν βριθήσεται.

285. Ὅτι τοὺς Γερμανοὺς, οἷς οἱ Ἀλαμανοὶ πρόσχωροι, λευκὰ λέγει φύλα. Τοιοῦτοι γὰρ τὴν χροάν εἰσὶν, ἀπαναντίας τοῖς νοτιωτάτοις Αἰθίοσιν· ἐκεῖνοι γὰρ μελάντατοι. Καλεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ ἀρειμανίους ἢ ἱρισθενέας. Λέγει δὲ καὶ ὅτι παραθρῶσκουσι τοὺς τοῦ Ἐρκυνίου δρυμοῦ ὀρόγκους, ἤγουν παραάκινται τοῖς Ἐρκυνίοις δρυμοῖς, πρὸς αὐτῷ τῷ Κρονίῳ ὠκεανῷ. Ἰστορεῖ δὲ καὶ τὴν ἐκεῖ που Ἴβηρικὴν ἡπειρον ὁμοίαν εἶναι βύρση, οὐ τῷ χρωματι οὐδὲ τῇ λειότητι, ἀλλὰ τῷ σχήματι. Βύρση γὰρ τεταμένη εἴκειν ἡ Ἴβηρίς, ἧς φασὶ τὰ ὄϊον τραχηλιμαῖα μέρη εἰς τὴν συνεχῆ Κελτικὴν πρὸς τὴν ἑω ὑπερεκπίπτουσι. Γνήσιοι δὲ κατὰ Ῥωμαίων γλώσσαν οἱ Γερμανοὶ ἐρημνεύονται, ὡς ἂν γνήσιοι Γαλάταις, οἷς εἰκοασὶν ἐν μορφαῖς καὶ βίοις καὶ ἤθεσι, πλεονάζοντες μόνον ἀγριότητι μεγέθει τε καὶ ξανθότητι, πέραν τοῦ Ῥήνου κείμενοι πρὸς ἑω μετὰ τοὺς Κελτοὺς. Τινὲς δὲ τὸ Γερμανοὶ εἰς τὸ ἀδελφοὶ μεταλαμβάνουσι, ὅπαρ τρόπον τινὰ ταυτὸν εἶσι τῷ γνήσιοι. Πλούταρχος δὲ λέγει ὅτι οἱ Γερμανοὶ εὐμεγέθει τοῖς σώμασι καὶ χαροποὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ὅ δὲ βριθεῖς Ἐρκύνιος δρυμὸς μέγας τέ εἶσι καὶ πολυ-

paludem esse perhibent, per quam hic amnis fluit. Venti enim simul ejiciunt aquam paludis; itaque aquæ redundantiam efficiunt. Verum alii sentiunt id appellationis sortitos esse Iberes a rege quodam cognomine. Filii namque Herculis ex muliere barbara Celtus et Iber; ex quibus gentes Celti et Iberes. Sciendum autem est Iberiam, non totam quidem, sed eam tantum quæ est intra hunc ipsum fluvium Iberem, synonymia quadam vel polyonymia etiam Hispaniam appellatam fuisse; Romani vero postea sic etiam universam vocarunt, ut ea sit binominis, et Iberia et Hispania (*Strab. p. 166*). Dicuntur (*ib. p. 163*) porro amplius mille esse Iberum urbes; sed, qui id dixerunt, magnos quoque pagos urbes nominarunt. Aiant (*ib. p. 149. 157*) etiam urbem in Iberia esse Odysseam s. Ulysseam, et alia multa vestigia exstare errorum Ulyseis. Feruntur Iberes aquam bibere semelque in die cibum capere et vestibus sumptuosius uti.

284. Βρεττανοὶ ut plurimum per duplex ττ, verum hoc loco in his verbis: ἔθθα Βρεττανοὶ, præcipiente metro rejecit unum ττ. Sic etiam quum populi quidam dicuntur Σαρμάται per ρ, tamen infra (304) in verbis: Γερμανοὶ Σαρμάται τε, vi metri litera ρ expulsa est; dicere namque oportebat Σαρμάται, et non Σαμάται. Ab his Brettan'is denominatæ sunt Brettannides insulæ, ex adverso sitæ, de quibus postea.

285. Germanos, quibus Alamani finitimi, alhas gentes appellat. Tali enim sunt colore, contra atque Æthiopes maxime omnium australes. Illi enim nigerrini. Germanos autem vocat etiam ἀρειμανίους, *bellicosos*, aut ἱρισθενέας, *valde robustos*. Dicit etiam eos prætercurrere saltus Hercyniæ silvæ, i. e. eos Hercyniis silvis ad ipsum oceanum Cronium adjacere. Ad hæc tradit continentem Ibericam similem esse pelli bubulæ, non colore neque lævitate, sed figura. Pelli enim bovis extentæ similis est Iberia, cujus partem veluti cervicales, orientem versus superindidere aiunt (*Strab. p. 128*) in Celticam, quæ illi continens est. Ceterum Germani, quod ad vocis quidem interpretationem attinet, Romanorum lingua iidem sunt atque genuini, quasi nimirum genuini ac germani Galatis s. Gallis, quibus similes sunt fortuna vitæque ratione ac moribus, nisi quod eos superant feritate magnitudineque corporis et flavo magis colore (*Strab. p. 290*). Siti sunt trans Rhenum, ad orientem, post Celtos. Quidam tamen Germanos interpretantur *fratres*, quod quidem idem est atque genuini. Plutarchus (*Mar. c. 11*) autem scribit Germanos esse corpore permagno oculisque glaucis. Hercynia porro silva, quam diximus, tum magna est, tum arborum multitudine atque frequentia copiosior. At vero δρυογκο;

ζεῖ cett., ut vid.; αἰτίαι om. F. || — 1. βεῖ Fy.; τὸ τοιοῦτον λιμναῖον MU. || — 3. ἀπὸ τίνος βασιλ. codd., exc. CFUy. Deinde τὸ om. d; οὕτω om. U. || — 4. καὶ om. d; ὁ Ἴβηρ codd., exc. CUDy; c Ἡρακλέους FL M || — 8. ἡ Σπανία C, Ἰσπανία EKY. Μοx ἦ] καὶ d. || — 10. λέγεται et χιλιάς FMU; δὲ καὶ πλείους U. || — 17. Βρεττανοὶ C. || — 23. Βρεταν. CKLUY. || —

25 οἱ om. E, Ἀλαμανοὶ] Cf. Stephanus: Ἀλαμανοὶ, Ἰθνος Γερμανοῖς πρόσχωρον. || — 26. χροάν U. || — 27. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ d. || — 28. ἀριμ. F, ἀριμ. d; ἦ] καὶ Ed. || — 29. καὶ δτι] δτι καὶ Ed; τοὺς om. E. || — 31. αὐτῷ τῷ] sic Cy; τῷ αὐτῷ cett. || — 34. τετραμήνη MU. || — 36. δὲ] γὰρ C. || — 37. ὀνομάζονται ἢ ἱερμην. C. || — 38. μόνον] μᾶλλον C.

δενδρος. Τὸ δὲ δρογκος ἰδιάζουσα λέξις ἐστίν, ὅποιαί
πολλαὶ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτηδεύονται διὰ τὸ καινότερον
δηλοῦν δὲ τὴν τοῦ δρους ἐξόγκωσιν καὶ ἀνάτασιν.

288. Ὅτι περὶ τὴν Πυρρήνην, ἥτοι τὸ Πυρρηναῖον
δρος, οἱ Κελτοὶ κατοικοῦσιν, ἀγχοῦ πηγῆς καλλιρρόου
Ἑριδανοῦ, ὃν τινες εἶναι φασὶ τὸν νῦν λεγόμενον
Πάδον. Ὁ δὲ Γεωγράφος περὶ αὐτοῦ οὕτω φησὶν·
« Ἑριδανὸν τὸν μηδαμοῦ γῆς ὄντα, πλησίον δὲ τοῦ
Πάδου λεγόμενον. » Ὅν Πάδον καὶ μέγιστον ἐκεί-
νός φησι τῶν Εὐρωπαϊῶν ποταμῶν μετὰ τὸν Ἰ-
στρον, καὶ εἰς τὴν Ἀδριατικὴν αὐτὸν λέγει ἐκπίπτειν
θάλασσαν. Ὁ δὲ Πάδου πέραν καὶ τὸ Μεδιολάνιον εἶναι
λέγει, πόλιν ἀξιόλογον, συνάπτουσαν πρὸς ταῖς Ἀλπε-
σιν. Ἰστέον δὲ εἶναι καὶ Ἀρατος ἐν οἷς λέγει λείψανον
Ἑριδανοῦ τὸ κατ' οὐρανὸν φαινόμενον αὐτοῦ ἀστροβέ-
τημα, ἐμφανίει ἐκλειψθεῖσαι τὸν κάτω ποταμὸν Ἑρι-
δανόν. Ὁ μόντος Διονύσιος, ὡς εἶτι ὄντος τοῦ Ἑριδα-
νοῦ, ἐκτίθεται καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ μυθευόμενα, δηλαδὴ
τὰ κατὰ τὸν Φαίθοντα, ὃν ἐκπεσόντα τοῦ πατρῷου
ἡλιακοῦ ἄρματος καὶ τῷ Ἑριδανῷ ἐκπεσόντα ἐκεῖ αἱ
ἀδελφαὶ Ἡλιάδες νυκτὸς ἐκώκυσαν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
ἀπίσταζαν δάκρυον ἤλεκτρον. Εἶτα αἰγίροι γενόμε-
ναι ἀποσταζέουσι, φησὶ, καὶ εἰσέτι τοιοῦτον δάκρυον.
Κελτῶν δὲ παῖδες ὄφθιμνοι ταῖς αἰγίροις ἀμέλγονται
25 δάκρυα χρυσαυγίος ἤλεκτρον, ὃ εἶτι δρέπονται τὸν
τοιοῦτον ἤλεκτρον. Οἱ δὲ ἀμέλγονται γράφουσι διὰ
τοῦ ρ. ἤλεκτρον δὲ νῦν οὐχὶ τὸ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύ-
ρου κρῆμα, λίθος δὲ τις χρυσοειδής, ἐξ οὗ καὶ λαβαὶ
μαχαίραις γίνονται, ἀγύρων ἐφαλκυστικαὶ, ὡς ἡ μαγ-
30 νῆτις σιδήρου. Ὅτι δὲ οὐκ ἀντικρυς λίθος ἐστίν ὁ
τοιοῦτος ἤλεκτρον, ἀλλὰ δένδρου δάκρυον, πεπηγὸς
εἰς σῶμα λιθοειδές, δεκνύουσι τινες τῶν παλαιῶν.
Δῆλον δὲ εἶναι καὶ ὡς χρυσαυγίος ὁ ῥηθεὶς ἤλεκτρον λέ-
γεται τῶν Ἡλιάδων εἶναι δάκρυον· τὸ γὰρ μεταλλὸν
35 τοῦ χρυσοῦ τῷ ἡλίῳ ἀνάκειται. Σημειῶσαι δὲ εἶτι
προῖον ὁ Διονύσιος λίθον παραποτάμιον λέγει τὸν ἤλε-
κτρον. Πυρρήνη δὲ ὄρος μέγιστον διαχωρίζον τὴν
Ἰθέρην καὶ τὴν Κελτικὴν. Τὸ δὲ Κελτοὶ ὁ Γεωγρά-
φος Κέλται φησὶν, ὡς οἱ Χρῦσαι. Διηγεῖται δὲ λέγον-
ται ἄχρι τοῦ Ῥήνου οἱ Κελτοί. Ἀπὸ δὲ αὐτῶν οἱ
40 σύμπαντες Εὐρωπαῖοι Γαλάται Κελτοὶ ὑπὸ Ἑλλήνων
ἐκλήθησαν.

294. Ὅτι μετὰ τὸν Ἑριδανὸν οἱ Τυρρηνοὶ, περὶ
ὧν κατωτέρω ρηθήσεται ὧν πρὸς ἀνατολὴν ἢ τῆς
16 Ἀλπίος ἀρχῆ, δι' ἧς μέσης κατασύρεται ὁ Κελτικὸς
Ῥήνος, δίστομος εἰς τὸν βόρειον ἐκβάλλον ὠκεανόν,
ἐξῆς καὶ δυσγεφύρωτος καὶ σκολιός. Οὗτός ἐστιν ὁ
λεγόμενος τὰ νόθα τῶν γνησίων διορίζων γεννήματα,

vox est singularis, quales multas poetæ industria con-
sectantur ad speciem novitatis. Notat autem mon-
tis ἐξόγκωσιν, *assurgentem tumorem*, et elationem.

288. Circa Pyrenen, montem nimirum Pyrenæum,
habitant Celti, prope a fonte pulchre fluentis Eridani,
quem aliqui eundem esse affirmant ac Padum, quem
nunc vocamus. De eo ita Geographus (p. 215): « Eri-
danum, qui nusquam est terrarum, et tamen prope a
Pado esse dicitur; » nam etiam Padum ille ait
(p. 205), secundum Istrum, maximum esse fluminum
Europæ, eumque dicit in Adriaticum mare effluere.
Addit (p. 213) trans Padum situm esse Mediola-
num, oppidum perinsigne, attingens fere Alpes.
Sciendum autem est, quo loco Aratus (v. 360) Eri-
dani reliquias dicit sidus ejus in caelo conspicuum,
eum significare non jam reliquum esse in terris Eri-
danum amnem, sed penitus defecisse, et tamen Dio-
nysium, perinde quasi existat adhuc Eridanus, expo-
nere quæ de eo in fabulis feruntur, fabulam nimirum
Phaethontis, quem de paterno solari cursu delapsam,
quum in Eridanum decidisset, sorores Heliades de
nocte luxerunt, atque sic ab oculis electro lacrymam
distillarunt; deinde in populos commutatæ distillant,
ait, etiam nunc tales lacrymas. Celtarum autem, in-
quit, filii sub his populis sedentes, auricoloris electri
lacrimas mulgent, h. e. tale electrum colligunt. Ubi
alii pro ἀμέλγονται scribunt ἀμέλγονται per ρ, *exprimunt*.
Electrum nunc non est mixtura auri et argenti,
sed genus quoddam lapidis auricoloris, ex quo cultro-
rum quoque manubria conficiuntur, quæ vim habent
attrahendarum palearum, ut magnes trahit ferrum.
Ceterum id electrum non esse vere lapidem, sed arboris
lacrymam concretam in corpus veluti lapideum, os-
tendunt quidam veterum. Patet etiam propter au-
reum fulgorem istud electrum dici esse lacrymam He-
liadum; aurum enim metallum sacrum est soli. Volo
autem observes, Dionysium electrum postea lapidem
ad fluvios obvium vocare. Pyrene porro mons maxi-
mus, qui Hispaniam et Celticam separat. Κελτοὶ Geo-
grapho vocantur Κέλται, ut Χρῦσαι. Pertinere dicuntur
Celti usque ad Rhenum. Et ab iis Galatæ omnes Eu-
ropei Celti a Græcis sunt appellati.

294. Post Eridanum sunt Tyrrheni, de quibus in-
ferius. Ab his ad orientem initium Alpium, per
quas medias devolvitur Rhenus, amnis Celticus, qui
duplici ostio in oceanum exit borealem, pernix, ponte
haud facile jungendus, obliquus. Hic est, qui foetus
spurius dicitur a legitimis discernere, quippe qui le-

4. Πυρρήνη. *CDL.* ||—11. ἐπιπτει. *Strabo.* ||—14. λείψανον
τοῦ κατ' οὐρ. *C.* ||—15. αὐτοῦσιν. *Ed.* ἀστεροθετ. *EFMU.*
||—16. ἐκφαίνει *d.* ||—18. καὶ *om. d*; αὐτὸν *Ul.* ||—19.
τὸν *om. CL.* ||—22. ἤλεκτρον *CFMd*, ἤλεκτρον *cett.* ||—
25. τὸν *EFMUdy*; τὸ *cett.* ||—32. τῶν καλ. τινες *Ed.* ||—

40. ἄχρι καὶ τοῦ *Chy.* Verba οἱ Κελτοὶ etc. usque ad οἱ
Τυρρηνοὶ *om. C.* ||—44. ἀνατολὰς *CD.* ||—48. ὁ λεγόμε-
νος] *V. Nonnus Dion. 23, 95, 46, 54; Julian. Or. 2,*
*p. 91, epist. ad Max. phil. 16, p. 383; Libanius Pa-
negyr. in Jul. Cons. 238; Tzetzes Schol. ad Hes. Op.*

οἷα τὰ μὲν ὑπανέμων, τὰ γνήσια, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα
 οἰδοῦς βυθῶν λήθης καὶ ὕδατος. Ἡ δὲ Ἄλπις μέγι-
 στον ὄρος, διὸ καὶ πληθυντικῶς λέγονται αἱ Ἄλπεις.
 Φασὶ δὲ τὴν ταύτην λέξιν κατὰ τὴν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν
 5 μεταλήψιν ταῦτόν δύνασθαι τῇ κλεισοῦρα. Οὕτω
 δὲ ὑψηλὸν ἱστορεῖται τὸ ὄρος, ὥστε οὐδ' ἂν πεμπταῖός
 τις ἀναβαίη αὐτό. Ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν χω-
 ρίων, ἀφ' ὧν καὶ τὰ βηθησόμενα ἐν τοῖς ἐξῆς Ἀπέννια
 ὄρη τὰ κατὰ τὴν Γένουαν, ἧτις ἐστὶ Λιγυῶν ἐμπορίον.
 10 Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ κατὰ γένος οὐδέτερον τὰ Ἄλπια,
 καὶ Ἄλβια δὲ μετὰ τοῦ β.

298. Ὅτι τῷ Ῥήνῳ ἐξῆς, ὃ Ἴστρος ἐπιτέλλεται,
 ἤγουν ἀνατέλλει κάτωθεν ποθεν· ὃν καὶ ἱερὸν φησιν,
 καὶ σεμνύνει διὰ συνήθους ἐπαναλήψεως, λέγων καὶ ὅτι
 15 εἰς τὸν Εὐξείνιον πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἀχνην, πεν-
 ταπόροις προχοαῖς, ὃ ἐστὶ πέντε στόμασιν, ἐπισσόμε-
 νος περὶ Πεύκην. Νῆσος δὲ ἡ Πεύκη τρίγωνος,
 μεταξὺ καιμένη τῶν τοῦ Ἴστρου στομάτων. Ὁ μὲν-
 20 τοι Πτολεμαῖος ἐπτάστομον καὶ τὸν Ἴστρον λέγει,
 καθὰ καὶ τὸν Νεῖλον. Ὡσαύτως καὶ ὁ Γεωγράφος,
 ὃς λέγει καὶ ὅτι μέγιστός ἐστι τῶν Εὐρωπαϊῶν ποτα-
 μῶν, δίχων τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ χιλίους σταδίους,
 καὶ ὅτι ἀρχόμενος ἀπὸ Γερμανῶν ῥέει πρὸς νότον, εἴτα
 ἐπιστρέφει πρὸς ἀνατολὰς ἕως εἰς τὸν Πόντον. Ἐχει
 25 δὲ μέγιστον στόμα τὸ λεγόμενον ἱερὸν, ὅπερ ἐξεξέ-
 ποτε Δαρείος, ὡς ὁ Ξέρξης τὰ τοῦ Ἑλλησπόντου
 στενά. Περιέρχει δὲ καὶ ἄλλα νησίδια ὃ Ἴστρος τοῖς
 στόμασι δίγα τῆς Πεύκης. Ἡρόδοτος δὲ Καλτικὸν
 ποταμὸν οἶδε τὸν Ἴστρον, ἐν οἷς λέγει πληθύνεσθαι
 30 μὲν αὐτὸν ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν, ἀρχεσθαι δὲ ἐκ Καλ-
 τῶν, ῥέειν δὲ διὰ πάσης Εὐρώπης. Καὶ αὐτὸς δὲ
 πεντάστομον τοῦτον ἱστορεῖ, καὶ ἴσον ἀεὶ σπεῖδον αὐτὸν
 ἑαυτῷ ῥέειν φησὶ, προστιθείς καὶ αἰτίαν τὴν δοκοῦσαν
 αὐτῷ. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶ καὶ ἄλλον Ἴστρον ἐκ
 35 τούτου τὰς ἀρχὰς ἔχοντα ἐμβάλλειν εἰς τὸν Ἀδρίαν
 κόλπον κατὰ τινὰς· δι' οὗ καὶ ἔοικε τοῖς πολλοῖς ἢ
 Ἄργῳ ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου διεκπεσεῖν εἰς τὸ Ἀδρια-
 τικὸν πέλαγος, ὅτε τὸ χρυσοῦν κῶας οἱ Ἀργοναῦται
 κλέψαντες ἐκ Κολχίδος ἐφευγον. Τοῦτο δὲ καὶ Ἀρι-
 40 στοτέλης οἶδεν, ἐν οἷς λέγει ὅτι οἱ τριχταὶ μόνον ἀνα-
 πλέουσιν ἐκ τοῦ Πόντου εἰς τὸν Ἴστρον, εἴτα ὅπου
 σιζεται, καταπλέουσιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Καὶ αὐτὸς
 γὰρ ἐν τούτοις ὑπεμφαίνει τὸν παρὰ τῷ Γεωγράφῳ
 ἕτερον Ἴστρον. Φησὶ δὲ ὁ αὐτὸς Γεωγράφος καὶ ὅτι
 45 ὃ Ἴστρος ποτὲ Ματόας ὀνόματι, ὃ ἐστὶ κατὰ Ἑλλη-

gitimos sustineat, illegitimos vero fundo oblivionis et
 aquarum consignet. Alps autem mons maximus;
 quare etiam multitudinis numero dicuntur Alpes.
 Aiunt porro hanc vocem græce redditam idem valere
 atque κλεισοῦραν s. claustrum. Montem sublimem
 adeo esse ferunt ut ne quinto quidem quis die eum
 conscendat. Incipit ab iisdem locis, a quibus mon-
 tes Apennini ad Genuam Ligurum emporium siti, de
 quibus postea dicitur. Ceterum etiam genere neutro
 vocabantur Alpia, nec non Albia cum h.

298. Deinceps a Rheno Ister ἐπιτέλλεται, i. e. ex
 inferiore aliquo loco exoritur; hunc sacrum vocat,
 et consueta nominis repetitione extollit, eumque
 dicit in Euxinum spumam aquæ universam evomere
 quintuplici fluento, h. e. ostiis quinque, ubi circa
 Peucen circumvolvitur. Insula triangularis Peuce,
 sita inter ostia Istri. Veruntamen Ptolemæus Istrum,
 sicuti Nilum, septem habere ostia affirmat. Ac simi-
 liter Geographus (p. 305), qui eum scribit (p. 290)
 maximum esse fluviorum Europæ, distareque ab in-
 timo sinus Adriatici recessu stadiis mille, initioque
 eundem a Germanis ducto ad austrum fluere, postea
 ad orientem flecti usque ad Pontum. Ostium maxi-
 mum id quod Sacrum appellant, quodque ponte
 junxit olim Darius, ut Xerxes angustias Hellesponti.
 Ceterum Ister alias quoque parvas insulas, præter
 Peucen, ostiis suis comprehendit. Herodotus (2, 33)
 Istrum tanquam amnem Celticum novit, ubi eum ait
 multis fluminibus augeri, initiumque a Celtis sumere
 et per totam Europam fluere. Ipse quoque quinque
 hunc ostiis esse commemorat, eumque ait ipsum sibi
 fere semper æqualem fluere, causamque rei, quæ ipsi
 esse videatur, adjicit. Verum Geographus (p. 46.
 57. 317) alium quoque Istrum, ortum ex hoc habentem,
 influere secundum quosdam dicit in Adriam;
 per eumque plerisque vulgo videtur Argo ex Ponto
 Euxino in Adriaticum mare evasisse, quo tempore
 Argonautæ aureum vellus furati e Colchide fugerunt.
 Id Aristoteles (H. An. 8, 23) quoque novit, qui tri-
 chias solos docet ex Ponto in Istrum remeare, deinde,
 ubi is divortium facit, in Adriaticum descendere.
 Nam his ipse quoque innuit alterum hunc Istrum,
 cujus Geographus meminit. Addit idem Geographus
 (Ethnographus v. Δένουδεις) Istrum vocatum aliquando
 fuisse Matoam, quod perinde est ac si græce diceret

p. 12, ed. Lips., Chiliad. 4, vs. 431. || — 1. ὑπανέμων C. || — 2. αἱ δὲ Ἄλπεις U. || — 4. τὴν τοιαύτην λέξιν κατὰ CDL. || — 5. ταῦτόν μεταλήψιν C. Deinde κλεισοῦρά γ. || — 7. δὲ] γὰρ C. || — 8. Ἀπέννια CDKLY. || — 9. Γένναν γ, Γέννας C. || — 11. μετὰ] διὰ d. || — 12. Ὅτι καὶ τῷ d. || — 15. ἐρεύγεται πᾶσαν C. || — 20. καθὰ τὸν d. Deinde καὶ ante ὃ Γεωγρ. om. Ed. || — 24. εἰς ἀνατ. FKLMYγ. ||

— 29. οἶδε ποταμὸν Ed. Μοκ πληθύνεσθαι DFKL. || — 33. ἑαυτῷ ante ἀεὶ collocant MU; προστιθείς om. Ed. || — 35. ἐκβάλλειν FKMM. || — 38. κῶας] κώδιον N. || — 39. ἐφευγον CEMUdy, ἐφυγον cett. || — 45. ποτὲ] ποταμὸς d; Μητόας c. • Ceterum ὃ αὐτὸς Γεωγράφος mirum nō librorum lapsus procedit, quum pleraque sint depromta de Stephano v. Δένουδεις: neque enim Strabo tale aliquid

νας ἀσιος· καὶ θεὶ πολλὰκις μὲν οἱ Σκύθαι δι' αὐτοῦ
 παραιούμενοι οὐδὲν ἐπασχόν, συμφορᾶς δὲ ποτὲ αὐτοῖς
 ἐπισπεσούσης ἡρμηνεύθη Δάνουβις ἢ Δάνουσις, δισπερ
 τοῦ ἀμαρτεῖν ἐκείνους αἰτίαν ἔχων, τουτέστιν αἰτιώ-
 5 μενος διὰ τοῦ τοιοῦτου ὀνόματος ὅτι ἐκείνων κατὰ τὴν
 αὐτῶν γλῶσσαν, ὡς αἰτίος αὐτοῖς δυστυχίας γενόμε-
 νος. Λέγει δὲ ἐκεῖνος καὶ θεὶ τῶ Ἰστρῶ παράλληλά
 εἰσιν ὄρη ἀπὸ Ἄδριου μέχρι Εὐξείνου πόντου, πρῶτον
 τὰ Ἰλλυρικά, εἶτα τὰ Παιονικά, μεθ' ἃ τὰ Θράκια,
 10 ὧν καὶ ὁ Αἴμος ἐστὶ, πρὸς τῷ Πόντῳ τῷ Εὐξείνῳ δε-
 λαδῆ καίμενος. Μείση οὖν τούτων ἡ Παιονία, ὑψηλὴ
 πᾶσα, ἥς πρὸς Θράκιαν καὶ ἡ Ῥοδόπη κεῖται, ὅπου
 ἡ νῦν ὀνομαζομένη Κλοκοτινίτζα. Τινὲς δὲ οὕτω
 συντομώτατα περὶ τοῦ Ἰστρου φασίν· Ἰστρος δὲ τοὺς
 15 Παιόνας παραμαίβων ἐκ τῶν Ἐρχυνίων ὄρων νασι-
 πορος ἐκ πηγῆς αἰρεται, καὶ σχιζόμενος τῇ μὲν εἰς τὸν
 Πόντον ῥέει, τῇ δὲ εἰς τὸν Ἄδριαν.

302. Ὅτι πρὸς βορρᾶν τῷ Ἰστρῶ ἔθνη κεῖται
 ταῦτα, Γερμανοὶ, Σαρμάται, ἥτοι Σαρμάται, κατὰ Δι-
 20 λειψιν τοῦ ρ ἀμεταβόλου, ὡς προγράφεται, καὶ Γέται
 καὶ Βαστάρναι, Δακῶν τε ἀσπετος γῆ, καὶ Ἄλανοὶ
 καὶ Ταῦροι οἱ καὶ Ῥῶσοι, οἱ περὶ τὸν Ἀχιλλέως
 δρόμον, καὶ Μελαγγλαῖνοι καὶ Ἰππημολγοὶ, περὶ ὧν
 ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα γέγραπται, καὶ Νευροὶ καὶ
 25 Ἰππόποδες οἱ κατὰ τινὰς Χάζαροι, καὶ Γελανοὶ καὶ
 Ἀγάθυρσοι· καὶ οὗτοι μὲν βόρειοι. Πρὸς νότον δὲ τῷ
 Ἰστρῶ Γέρραι, καὶ Ὀρίκια ἐρμυνὰ ἄσπετα, καὶ Παν-
 νόσιοι οἱ κατὰ τινὰς Βούλγαροι, καὶ Μυσοὶ Θρακῶν
 βορειότεροι, καὶ Θράκιες αὐτοὶ ἀπαίρονα γαῖαν ἔχοντες.
 30 Τούτων δὲ τῶν ἔθνων περὶ μὲν Γερμανῶν ἐρρήθη τὸ
 ἀρκοῦν, περὶ δὲ τῶν ἐφεξῆς εἰρήσεται, εἰ τι λόγου
 ἄξιον τῶ ἐπιτέμνοντι.

304. Ὅτι τὰ διὰ τοῦ ἀνος ἔθνη ὀνόματα ἐκτείνει
 πρὸς τῶ Διονυσίῳ τὴν παραλήγουσαν, ὡς Βρεττα-
 35 νός, Γερμανός, Ἄλανός, Καρμανός, Λευκανός. Τὸ
 [δὲ] Ἐριδανός οὐκ ἔθνος ὄνομα, ποταμός γάρ· διὸ
 συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, ὡς καὶ τὸ ὠκεανός.

ἀσιος, *caenosus* (ἀσιος, *faustus*); sæpeque trajicientes
 ipsum Scythas nullo incommodo affectos fuisse; sed
 accepta tandem calamitate, fluvium denominatum
 fuisse Danuhin sive Danusin, utpote qui culpa tene-
 retur quod conatu illi excidissent, sive qui hoc no-
 mine in ipsorum lingua accusaretur tamquam auctor
 istius infortunii. Scribit ille (p. 313) præterea, op-
 positos esse Istro aequali distantia ab Adriatico ad
 Pontum Euxinum montes, primum Illyricos, deinde
 Pæonicos, postremo Thracios, de quibus est etiam
 Hæmus, situs nimirum ad Pontum Euxinum. Media
 igitur inter hos montes Pæonia, tota excelsa, cui ad
 Thraciam adjacet Rhodope, ubi est quæ nunc appel-
 latur Clocotinitza. Quidam vero ita de Istro quam
 brevissime: Ister, qui Pannonios præterlabitur, ex
 Hercyniis montibus inde a fonte navigabilis oritur
 seseque scindens partim in Pontum, partim in Adria-
 ticum fluit.

302. Istro ad septentriones gentes hæ adjacent:
 Germani, Samatæ, id est Sarmatæ, per ellipsim litteræ
 r, ut supra scriptum est, et Getæ et Bastarnæ regioque
 immensa Dacorum, et Alani et Tauri qui et Rosi ad
 Achillis Dromon incolentes, et Melanchlæni et Hippo-
 molgi, de quibus in Commentariis ad Iliadem (v, 5),
 ac Neuri, et Hippopodes, iidem secundum quosdam
 ac Chazari, et Geloni et Agathyrsi. Atque hi quidem
 boreales. Istro vero ad austrum sunt Gerræ et No-
 rica cypida permunita et Pannonii, iidem secundum
 quosdam ac Bulgari, et Mæsi, magis hi quidem boreales
 quam Thracæ, et Thracæ ipsi regionem immensam
 tenentes. Ex his gentibus de Germanis dictum quod
 satis esse videbatur; de ceteris vero, si quid memo-
 ratu dignum epitomen scribenti occurrerit, id dice-
 tur.

304. Gentilia nomina in avos producant apud Dio-
 nysium penultimam, ut Βρετανός, Γερμανός, Ἄλανός,
 Καρμανός, Λευκανός. Ἐριδανός vero non est gentis
 nomen, sed fluvii; quare corripit penultimam, sicuti
 ὠκεανός.

memoravit. Quare videtur vetus lectio fuisse obli-
 terata ὁ ἔθνηγογράφος. » BERNHARDY. At quæ se-
 quuntur: λέγει δὲ ἐκεῖνος (Strabo) θεὶ καὶ etc., erro-
 rem ipsius potius Eustathii esse coarguant, modo
 errorem subesse recte statuamus. Fieri enim potest
 ut iustra petita sint e Straboniani libri septimi parte
 perperita, quam laudaverit Stephanus. || — 1. ἀσιος]
 sic etiam codd. Stephani; ἀσίνης legendum esse conj.
 Casaubonus. Eustathii codex *d* habet ἀσιος, recte, ni
 fallor. Legendum fuerit: ἀσιος, θεὶ πολλὰκις οἱ Σκύ-
 θαι etc. Cf. Stephanus v. Δάνουβις ἢ Δάνουσις: Ματόας
 δὲ λέγεται ἐς τὴν Ἑλληνίδα γλῶσσαν ἀσιος, θεὶ πολλὰκις
 παραιούμενοι οὐδὲν ἐπαπόνθεισαν. || — 3. ἐπισπεύουσης *d*
 et codd. Stephani, ἐπιπυδούσης *F*. Δάνουβις ἢ Δά-
 νουσις *M* *U* Stephan.; Δάνουσις ἢ Δάνουβις *FY* *sey* Bernh.,
 Δανούσιος ἢ Δανούβιος *N* et vulgo ante Bernh., Δανού-

σιος ἢ Δάνουβις *E*; Δάνουσις *C*. || — 6. δυσχεραίας *U*. ||
 — 13. Κλοκοτινίτζα *F*. Clocotinitzam tanquam locum
 Hebro proximum commemorat Acropolis p. 123. Cf.
 Spritterus Memorizæ Byzantinæ, tom. 2, p. 725. || —
 14. θεὶ δὲ ante Ἰστρος inseruit *d*. || — 18. ἔθνη om. *A*;
 κεῖνται *ELMNUYy*. || — 21. Ἄλαμανοὶ *M*; οἱ καὶ *T*.
d. || — 22. Ταῦροι οἱ καὶ Ῥῶσοι (Ῥῶσοι *U*, Ῥῶς
KY) οἱ περὶ etc. *CDEKY*, Ταῦροι οἱ περὶ Ἄχ. ὄρ. *F*;
 Ταῦροι οἱ ναίουσι περὶ τὸν (τὸν περὶ *L*) Ἄχ. ὄρ. vulgo
 ante Bernh.; verba οἱ περὶ τ. Ἄ. ὄρ. om. *N*. Cf. Sim:eon
 Logoth. Chron. ms. cod. Paris. 1712, fol. 73 verso:
 Ῥῶς δὲ οἱ καὶ θρομῆται φερώνυμοι. || — 23. Ἰππομολ-
 γοὶ *Fd*. || — 25. Χαζαροὶ *Im*, Ζαγαροὶ *L*, Χάραζοι *Nd*.
 || — 27. Παννόριοι *Ed*; οἱ om. *C*. || — 31. τῶν ἐξῆς
D. || — 33. τὰ παρὰ τὸ ἀνος *Ed*. || — 34. Βρετανός *L*.
 || — 37. καὶ τὸ om. *Ed*.

Ὅτι τοὺς Γέτας Διονύσιος μὲν πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἰστρου ὄδον, ὡς ἀνωτέρω εἰρηται· καθὰ καὶ τοὺς Σαρμάτας, οἱ ἔθνος εἰσι Σκυθικόν. Ἡρόδοτος δὲ μέρος οἰεῖται εἶναι τῶν Θρακῶν τοὺς Γέτας, ὁ δὲ Γεωγράφος ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ αὐτοὺς οἰκεῖν ἱστορεῖ, ὡς καὶ τοὺς Μυσοὺς καὶ τοὺς Θράκας. Φιλογύναιοι δὲ, φησὶν, εἰσι, καὶ περὶ τὸ θεῖον σπουδάζοντες. Παρ' οἷς ἦν καὶ ὁ Ζάμολξις Πυθαγόρα φοιτήσας καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ πολλὰ προειπὼν, καὶ θεὸς διὰ τοῦτο κληθεὶς, καὶ κοινῶν βασιλεῖ τῶν πραγμάτων. Ἐγένοντο δὲ ποτὶ οἱ Γέται, φησὶ, καὶ τοῖς Ῥωμαίοις φοβεροὶ, διαβαίνοντας τὸν Ἰστρον, καὶ λεηλατοῦντας τοὺς τε Ἰλλυριοὺς καὶ τοὺς Θράκας καὶ τοὺς Μακεδόνας. Νόμος δὲ Γετικὸς ἐπισφάζεσθαι τὴν γυναῖκα τῶ ἀνδρὶ θανόντι, καὶ κηθαρίζειν θανάτου ἐπισημαίνοντα. Ἡρόδοτος δὲ καὶ τοξοῦσιν φησὶν αὐτοὺς ἀνα πρὸς τὴν βροντὴν καὶ τὴν ἀστραπὴν, ἀπειλοῦντας τῶ θεῷ. Ἐπι φησὶν ὁ Γεωγράφος διαθῆναι μὲν ποτὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τοὺς πέραν Ἰστρου Γέτας, διὰ ταχέων δὲ ἀναστρέψαι λαβόντα δώρα. Λέγει δὲ καὶ ὡς εἰς τοσοῦτον αὐτοὶ τε καὶ οἱ Δάκαι ἠξήθησαν ποτὶ, ὥστε καὶ εἰκοσι μυριάδας ἐκπέμπειν στρατοῦ· ὕστερον δὲ συσταλέντες ἐγγὺς ἦλθον τοῦ ὑπακοῦσιν Ῥωμαίοις. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἐν τινὶ τῶν αὐτοῦ λόγων γράφει, ὅτι τὸ τῶν Γετῶν ἔθνος τῶν πάποτε μαχιμωτάτων, διὰ τε ἀνδρίαν καὶ διὰ τὸν Ζάμολξιν ὃν τιμῶσιν· οὐ γὰρ ἀποθνήσκουσιν ἀλλὰ μετοικίζεσθαι νομίζοντες ἐτοιμότερον θνήσκουσιν ἢ τὰς ἀποδημίας ὑπομένουσι. Καὶ Ἡρόδοτος δὲ ἀπαθανατίζοντας αὐτοὺς καλεῖ, διὰ τὸν ῥηθέντα γόητα Ζάμολξιν, ὃν καὶ δουλεύσαι αὐτὸς τῶ Πυθαγόρα φησὶν. Ἱστορεῖ δὲ καὶ ἀνδρειοτάτους Θρακῶν τοὺς Γέτας καὶ δικαιοτάτους. Λέγει δὲ καὶ ὅτι εἶπεν αὐτοὺς ὁ Δαρειὸς, ὅτι σχεδία διαβάς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπορεύετο διὰ τῆς Θράκης.

305. Ὅτι τοὺς Δάκας Δάους ἐκάλουσαν τινὰς. Φησὶν οὖν καὶ ὁ Γεωγράφος, ὅτι οἱ Δάκαι Δάοι ποτὶ ὀνομάζοντο. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος νομαδικὸν Περσικὸν γένος τοὺς Δάους λέγει, καθὰ καὶ τοὺς Μάρδους καὶ ἄλλους τινὰς. Ὁ δὲ τὰ ἔθνη γράφας καὶ πλησίον τοῦ ποταμοῦ Βορυσθένους φησὶ τὴν Δακίαν διήκειν, περὶ οὗ Βορυσθένους κατωτέρω ῥηθήσεται. Λέγει δὲ καὶ ὅτι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὡς ἐπὶ πολλὸ τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Δάοι καὶ Γέται. Φέρεται δὲ ἱστορία, καὶ

Getas statuit Dionysius ad partem borealem Istri, ut supra dictum est, quemadmodum etiam Sarmatas, quæ gens est Scythica. Verum Herodotus (4, 93) Getas Thracum partem esse opinatur. Geographus autem (p. 295) ad utramque fluminis ripam habitare eos tradit, ut Mæsos quoque et Thracas. Sunt autem, inquit, mulierosi studiosique rerum divinarum; apud quos fuit Zamolxis, Pythagoræ atque Ægyptiorum auditor, qui et multa prædixit, deusque ab iis propterea appellatus est et cum rege in partem administrandæ reipublicæ venit. Fuerunt, inquit, aliquando Getæ ipsis Romanis terrori, quum Istrum transgressi Illyrios et Thracas et Macedones depopulerentur. Moris est Getarum, uxorem supra maritum demortuum jugulare, et quum per præcones de pace agunt, cithara canere (*E Steph. v. Getæ*). Herodotus (4, 94) etiam sagittas eos dicit in cælum adversus tonitrua et fulgura conjicere, deo minitantes. Porro Geographus (p. 301) prodit penetrasse olim Alexandrum ad Getas, qui sunt trans Istrum, sed munerebus acceptis, pedem confestim retulisse. Idem (p. 305) Getas et Dacas adeo aliquando excrevisse narrat, ut ducenta hominum millia in bellum educerent; postea vero eo redactos esse ut parum abfuerit quin Romanis obtemperarent. Julianus (*Cæs. p. 227 Spanh.*) item in oratione quadam sua scribit Getarum gentem, si qua unquam fuit, maxime bellicosam fuisse tum propter fortitudinem, tum propter Zamolxin, quem honorant; non enim mori scese, sed demigrare opinati, mortem alacrius obeunt quam se in alienas regiones transportari patiantur. Herodotus (4, 94) quoque immortalitatis prædicatores eos appellat propter præstigiorem illum Zamolxin, quem ipse etiam (4, 95) dicit Pythagoræ operam dedisse. Narrat etiam (4, 93) Getas Thracum fortissimos atque justissimos. Tradit denique (*ib.*) Darium eos subegisse, quando trajecto ratibus ex Asia exercitu iter per Thraciam faciebat.

305. Dacas nonnulli Daos vocarunt. Ac Geographus quoque (p. 304) testatur Dacas nominatos olim Daos fuisse. Herodotus autem (1, 125) genus nomadum persicum Daos dicit, similiter atque Mardos et alios nonnullos. At Ethnicorum scriptor (*v. Daxia*) Daciam ait ad loca Borystheni flumini propinqua pertinere, quo de Borysthene inferius dicetur. Notat etiam nomina servorum apud Atticos ut plurimum esse Davos et Getas. Fertur item historia etiam

||—2. ὡς καὶ ἀν. *d.* ||—4. εἶναι om. *ENd.*; ὁ Γεωγρ. δὲ *C.* ||—5. ἐκάτερον *C.*; οἰκεῖν αὐτοὺς *Cy.* ||—6. Μυσοὺς ὄντας καὶ αὐτοὺς Θράκας conj. Bernh. ||—7. εἰσι om. *MU.* ||—8. τοῖς om. *DFKLY.* φ. τοῖς καὶ *Αἴγ. C.* ||—9. καὶ add. *CFMNUdy.*; θεὸς διὰ τοῦτο κληθεὶς *FUy.*, θεὸς νομισθεὶς διὰ τοῦτο *C.*, θεὸς αὐτοῖς νομισθεὶς δι' αὐτὸ *N.*, θεὸς αὐτοῖς νομισθεὶς καὶ κληθεὶς διὰ τοῦτο (δι' αὐτὸ *Ed*) cett. ||—10. τῶ βας. codd., exc. *CUy.*; ποτε καὶ οἱ *ENd.* ||—12. καὶ διαβ. codd., exc. *FMNUd.* ||—13. τοὺς τε om. *DL.*, τε τοὺς *ENd.* ||—16. αὐτοὺς φη-

σιν *MU.* ||—20. καὶ om. *C.*; ὡς om. *EFNd.* ||—24. καὶ ἐν τινὶ *EN.* ||—25. μαχιμωτάτων codd., exc. *MU.* Deinde τε τὴν ἀνδρ. codd., exc. *CEUdy.*; ἀνδρείαν codd., exc. *KMU.* ||—28. ἀποθνήσκουσιν *EN* et *pr. m. d.* ||—30. γόητα om. *C.*; δουλεύσαι *CEUdy.*, μαθητεύσαι alii; αὐτὸς om. *E.* ||—36. οὖν *CUDy.*, δὲ cett. ||—39. λέγει post τινὰς add. *ENd.* ||—42. ἐπὶ τοπολῶ *K.*; τῶν οἰκετῶν ὀνόματα *CEKMUdlmy.*, τῶν ἀττικῶν ὀνόματα δούλων vulgo ante Bernh.; τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνομάζονται· φέρεται δὲ etc. *N.* ||—43. Γέται; λέ-

οσιωτέρους τοῦ Ἰστρου Δάκας εἶναι· φασὶ γὰρ ὅτι
 Αἰρηλιανὸς τοὺς περὶ τὴν Δακίαν ἀπωκισμένους Ῥω-
 μαίους ἐκεῖθεν ἐξαγαγὼν διὰ τοὺς ἐν τῇ περὶαίᾳ τοῦ
 Ἰστρου κινδύνους ἐν μέσῃ τῇ Μυσίᾳ καθίδρυσε, τὴν
 5 γῶραν ὀνομάσας Δακίαν.

Ἔστι Ἄλανός ὄρος Σαρματίας, ἀφ' οὗ τὸ ἔθνος οἱ
 Ἄλανοὶ εἰσὶν ὀνομαζέσθαι, ὅς καὶ ἀλκίηντας ὁ Διο-
 νύσιος καὶ πολυῖππους καλεῖ.

308. Ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς δρόμος, ὃν οἱ Ταῦροι τὸ ἔθ-
 10 νος ναίουσιν, αὐτῶν τίς ἐστὶ στενὸς ὁμοῦ καὶ δολιχὸς,
 καὶ κατὰ τὸν Γεωγράφον χερρόνησος ἀλιτανῆς, ὅλῳν τις
 ταινία (ἤτοι φασκία), μῆκος ἔσθον χιλίων σταδίων ἐπὶ
 τὴν ἑω, ἀμμώδης, πλάτος δὲ δύο σταδίων τὸ μέγιστον.

Τοῦτον τὸν δρόμον ὁ Ἑλληνικὸς Ἀχιλλεὺς περιῆλθε,
 15 μεταδιώκων τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἰφιγένειαν, ἐξ
 Αὐλίδος ἀναρπασθεῖσαν εἰς Σκυθίαν, ὀπηνίκα Ἐλαφον
 ἢ Ἀρτεμις εἰς θυσίαν ἀντέδωκεν· ἔνθα καὶ μείνας π-
 λὺν χρόνον ὁ Ἀχιλλεὺς, καθὰ δοκεῖ καὶ τῷ Λυκόφρονι,
 ἀφῆκε τῷ τόπῳ τὴν ἐξ αὐτοῦ κλῆσιν.

Ἔστι δὲ προ-
 20 καταγγυημένη ἦν τῷ Ἀχιλλεῖ ἢ Ἰφιγένεια καθωμίλη-
 ται. Ἄλλοι δὲ φασὶν ἕτερον εἶναι τοῦτον Ἀχιλλεῖα,
 παρὰ Σκύθαις βασιλεῖα τῶν τόπων, ὃς ἠράσθη τε τῆς
 Ἰφιγένειας πεμφθείσης ἐκεῖ καὶ ἔμεινε ἐπιδιώκων, ἐξ
 οὗ ὁ τόπος Ἀχιλλεῖος. Οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες παραφέ-
 25 ρουσι μάρτυρα τὸν Ἀλκαῖον λέγοντα· « Ἀχιλλεὺς δὲ
 τᾶς Σκυθικᾶς μεδέει. » Ἀπὸ δὲ Ἀχιλλεὺς καὶ ἡ
 Λευκὴ νῆσος ἢ μετὰ ταῦτα ῥηθησομένη Ἀχιλλεῖος ἔλε-
 γετο νῆσος περὶ τὸν Εὐξείνιον, ἔνθα φασὶν οἱ Σκύθαι
 τὴν Ἀχιλλεὺς ψυχὴν διαβαίνουσαν τὰ ἑαυτῆς ἀθύρειν.

30 Οἱ δὲ Ταῦροι τὸ ἔθνος ἀπὸ τοῦ ταύρου τοῦ ζώου, φασὶ,
 καλοῦνται, διὰ τὸ ἐκεῖ τὸν Ὀσίριν ζεύξαντα βοῦν ἀρό-
 σαι γῆν. Περὶ τοῦτους νῆσος ἢ Ταυρικὴ ἢ καὶ
 Μαωτικὴ, μεγάλη καὶ ἐπίσημος, ἣ παράκειται καὶ ἡ
 Φαναγόρεια καὶ ἡ Ἐρμώνασσα, ὡς ἐν τοῖς μετὰ
 35 ταῦτα ῥηθήσεται. Καὶ ἡ Ἀρτεμις δὲ Ταυροπόλος
 ἀπὸ τούτων δοκεῖ τῶν Ταύρων λέγεσθαι, ὅς ἔχαιρεν
 ὡς ξενικοτονοῦσιν ἐπ' αὐτῇ. Οἱ μάλιστα παρὰ τῷ Γεω-
 γράφῳ Νωρικοὶ Ταυρῖσκοι ἕτερον εἰσὶν ἔθνος παρὰ
 τούτους τοὺς Ταύρους.

40 309. Ὅτι Μελάγχλαινοι λέγονται διὰ τὸ ἐν ἔθει
 μέλαν καὶ ζοφερὸν τοῦ ἐνδύματος, ὡς καὶ Ἡροδότῳ
 δοκεῖ, ὃς καὶ ἀνθρωποφαγεῖν αὐτοὺς εἰπὼν λέγει καὶ
 ὅτι Μελαγχλαῖνον τὸ καθύπερθεν λίμναι καὶ γῆ ἔρημος
 ἀνθρώπων.

45 310. Ὅτι οἱ Νευροὶ λέγονται ἐκλιπεῖν ποτε τὴν

australiores Istro Dacas esse; narrat enim Aurelianium
 Romanos in Daciam ad habitandum missos, inde de-
 ductos, propter pericula quibus in ulteriori Istri ripa
 premebantur, media in Morsia collocasse, regionem-
 que illam Daciam nominasse.

Alanus mons est Sarmatiæ (*V. Steph. s. v.*), a quo
 gens Alani nomen accepisse videntur, quos fortes Dio-
 nysius equisque abundantes vocat.

308. Achilles Cursus, quem Tauri populi incolunt,
 tractus est quidam angustus simul et longus et, se-
 cundum Gengraphum (*p. 307*), peninsula non multum
 e mari se attollens veluti tænia quædam seu fascia
 sabulosa, mille fere stadiorum longitudine in ortum
 extenta, latitudine vero maxima duum stadiorum.
 Cursum hunc Græcus ille Achilles circumvixit, Iphige-
 niam, Agamemnonis filiam, insequens ex Aulide in
 Scythiam abreptam, quum ejus loco Diana cervam in
 sacrificium substituisset. Ubi multo tempore Achilles
 commemoratus, ut placet etiam Lycophroni (*vs. 193*),
 de se nomen loco reliquit. Iphigeniam autem despon-
 sam prius fuisse Achilli, communi sermone traditur.
 Quamquam alii alterum hunc esse volunt Achillem,
 apud Scythas locorum illorum regem, qui Iphigeniæ eo
 missæ amore captus, dum eam persequeretur, ibi per-
 manserit, unde locus Achilleus dicitur. Hoc vero affir-
 mantes testem adducunt Alcæum, qui dicit: « *Achil-
 les, qui Scythiæ imperas.* » Ab Achille Leuce quoque
 insula (de qua postea dicemus) vocata est in Euzino,
 quo aiunt Scythæ Achillis animam trajicere ibique
 delicias ipsam sui lusitando facere. Taurorum vero
 populus vocatus esse perhibetur a tauro animali,
 quoniam ibi Osiris juncto bove terram araverit.
 Prope ab his Taurica insula, quæ etiam Mæotica,
 magna et perinsignis, cui et Phanagoria adjacet et
 Hermonassa, ut postea dicitur. Diana quoque Tau-
 ropolos dicta esse videtur a Tauris illis, quibus delect-
 abatur, quod sui gratia hospites mactarent. At quos
 Strabo (*p. 206*) commemorat Noricos Tauriscos,
 populus est ab hisce Tauris diversus.

309. Melanchlæni dicti sunt propter vestimenti,
 quo utantur, colorem nigrum et caliginosum, ut
 Herodoto quoque (*4, 107*) videtur, qui eos (*immo
 Androphagos*) etiam carne humana vesci dicit, et su-
 pra Melanchlænos esse tradit (*4, 20*) lacus regionem-
 que desertam.

310. Neuri regionem suam olim propter serpentes

γεται *M*; post Γεται in *Ed* additur ὀνομαζονται· φέρ. δὲ
 καὶ ἰστ. *Ed.* || — 1. τοὺς Δάκας vulgo ante Bernh.,
 at τοὺς recte om. *CUy.* || — 2. Ῥωμαίους .. κινδύνους
 om. *MU.* || — 6. ὄρος] τόπος *L.* || — 9. ὃν] οὗ *d.*
 || — 10. ἐστὶν ὁμοῦ στενὸς καὶ *MU.* || — 12. ἐπὶ τὴν...
 δύο σταδίων om. *ENd.* || — 13. τὸ μέγιστος *DL* et
 margo *Y.* || — 17. εἰς Φρόγας *ENd.* || — 16. εἰς Σκυθίαν
L. || — 19. τὴν κλῆσιν τὴν ἐξ αὐτοῦ *EN.* || — 20. ἦν post
 Ἰφιγ. habet *Ed.* || — 21. τοῦτον Ἀχ. *CFy.*, τὸν Ἀχ. τοῦ-

τὸν *ENd.*, τοῦτον τὸν Ἀχ. *cell.* || — 24. τόπος] ποταμὸς
F et mgo *M*; Ἀχιλλεῖον *L.* || — 25. Ἀχιλλεὺς *CEMNU*
dy, Ἀχιλλεῦ *cell.* || — 26. τὰς Σκυθικὰς *Uy*, τοὺς Σκυ-
 θικοὺς *ENd.* || — 27. ἐγένετο νῆσ. *CDLy.* || — 30. ἀπὸ
 ταύρου ζώου *L.*, ἀπὸ τοῦ ζώου ταύρου *CDEFMNY*; φησι
y. || — 31. βόας *F*, ἀρῶσαι *MNUy.* || — 32. ἢ καὶ] καὶ
 ἢ *F*, ἢ om. *C.* || — 37. ἐπ' αὐτοὺς *L.*, ἐπ' αὐτὴν *U.*, ἐπ'
 αὐτοῦ *My.* || — 42. καὶ ante ὅτι om. *Nd.* || — 45.
 λέγονται ἐκλιπεῖν ποτε *EFNd* nisi quod *F* om. ποτε,

ἐαυτῶν χώραν ὑπὸ ὄρεων, καὶ ὅτι γόητας ἐλέγοντο εἶναι. Ἔτους τοίνυν ἐκάστου, φησὶν, ἅπαξ ἕκαστος τῶν Νευρῶν λύκος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας, καὶ αὐθις εἰς ἄνθρωπον ἀποκαθίσταται. Σημειῶσαι δὲ ὅτι νεβρός μὲν τὸ γέννημα τῆς ἐλάφου διὰ τοῦ β γράφεται, Νευροί δὲ τὸ ἔθνηκόν, οἱ καὶ Νευρίται, διὰ τῆς εὐ διφθόγγου.

Ἄγιος Ἡρακλῆος υἱοὶ Γελωνὸς καὶ Ἀγαθύρσος, ἐξ ὧν ἔθνη βορειότερα τοῦ Ἰστροῦ οἱ Γελωνοὶ τε καὶ οἱ Ἀγαθύρσοι. Ἰπὸ μὲν οὖν ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις, ὡς ὁ Διονυσίος φησὶν, ἀδάμας ἐστὶ παμφανόνων. Οἱ Γελωνοὶ δὲ, ὡς ἄλλοι φασὶν, γῆν τε ἐργάζονται καὶ σιτοπαγοῦσι καὶ κήπους ἔχουσιν. Ὁ δὲ τὰ Ἐθνικά γράψας οὕτω φησὶ· «Γελωνοὶ, πόλις Σαρματίας, ἀπὸ Γελωνοῦ, ὅς Ἐγαθύρσου μὲν ἦν ἀδελφός, υἱὸς δὲ Ἡρακλῆος. Ἔστι δὲ περὶ αὐτοὺς πόλις ἑλληνική μεγάλη κατὰ Ἡρόδοτον, καὶ μὲν ἐν Βουδίνιοις, ἔθνη μεγάλα. Παρὰ τούτοις ζῶον λέγεται θαυμασίον γίνεσθαι, τὸ μέγεθος ὅσον βοῦς, ἰοικὸς τὸν τοῦ προσώπου τύπον ἐλάφου, καλούμενον τάρανδος, δυσθήρατον διὰ τὴν μεταβολήν. Μεταβάλλει γὰρ τὰς χροὰς τῶν τριχῶν καθ' ὅν ἂν τόπον ἦ, καὶ ἄλλοιοῦται, καθὰ καὶ ὁ χαμαιλέων καὶ ὁ πολύπους.» Περὶ δὲ τῶν Ἀγαθύρσων ὁ αὐτὸς λέγει, ὅτι ἡ ἀπὸ Ἀγαθύρσου υἱοῦ Ἡρακλῆος οὕτω λέγονται, ἡ ἀπὸ τῶν θύρσων τοῦ Διονύσου· κλάδοι δὲ εἰσὶν οἱ θύρσοι, ὅς ἐν ταῖς τοῦ Διονύσου τελεταῖς φέρουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ μόνον Γελωνὸν καὶ Ἀγαθύρσον υἱοὺς Ἡρακλῆος λέγει, ἀλλὰ καὶ Σκυθὴν νεώτατον καὶ γενναϊότατον, ὃς ἐγέννησεν Ἡρακλῆς ἑλθὼν εἰς τὴν τῶν Σκυθῶν γῆν, ὅτι τὰς Γηρυόνου βοῦς ἔλαυνε, μιγείς, φησὶν, Ἐχίδνη μίσηπαρθένῳ, γυναικὸς μὲν τὰ ἄνω ἀπὸ γλοῦτων ἔχουσα, τὰ δὲ κάτω ὄρεως. Λέγει δὲ τοὺς Ἀγαθύρσους ὁ αὐτὸς ἀνδρῶν ἄβροτάτους καὶ χρυσοφόρους, καὶ ἐπίκεινον τὴν μίξιν τῶν γυναικῶν ποιουμένους. Τοὺς δὲ Γελωνοὺς Ἑλληνας τὸ ἀρχαῖον εἶναι φησὶ γῆς ἐργάτας.

311. Ὅτι Βορυσθένης ὁ ἐν ποταμοῖς ἀδόμενος Εὐξείνῳ τὸ ὕδωρ μίσηται κατὰ τὸ ἐκεί Μάτωπον τοῦ κριοῦ, περὶ ὃ εἰρηται, ὄρθον ὄσον ἐπὶ γραμμῇ, καταντία (ἦγον ἀντικρὺ) τῶν Κυανέων πετρῶν. Ἐκαὶ δὲ ἐν τοῖς Ῥιπαίοις ὄρεσι Σκυθικοῖς, καὶ ὁ Ἀλδησκος, φησὶ, καὶ ὁ Παντικάπης οἱ ποταμοὶ μορμύρουσιν ὧν παρὰ προχοαῖς ἡδυφαῆς ἤλεκτρος μῆνης ἀρχομένης αὔξεται, οἷά τις αὐγῆ. Καὶ ὅρα ὅπως συμπαθῶς ἔχει περὶ τῆν σελήνην ὁ τοιοῦτος ἤλεκτρος, καὶ ὅτι τὸν ἤλεκτρον ἐνταῦθα λίθον τινὰ νοητέον, καὶ οὐ καθὰ τὸ

deseruisse feruntur, ipsique praestigiatos esse dicebantur. Itaque quotannis, ut Herodotus (4, 105) ait, Neutorum unusquisque fit semel per paucos dies lupus, et rursus in hominem restituitur. Observa νεβρός, *catulus cervi*, per β scribi, sed Νευροί, qui et Νευρίται vocantur, nomen gentile, per εὐ diphthongum.

Herculis filii fuerunt Gelonus et Agathyrus, ex quibus gentes magis boreales Istro Geloni et Agathyrsi. Sub frigidis Agathyrsis, ut Dionysius ait, adamas est pellucens. Geloni vero, ut alii tradunt, et terram colunt, et frumento victitant, et hortos habent. Verum is, qui Ethnica scripsit, ita habet (v. Γελωνοί): «Geloni, civitas Sarmatiae, a Gelono, qui frater fuit Agathyrsi, Herculis filius. Est in iis finibus urbs lignea magna secundum Herodotum (4, 108), in Budinis sita, gente magna. Apud hos fertur esse animal mirabile, magnitudine fere bovis. forma vero faciei cervo simile, quod tarandum vocant, venatu illud quidem propter ejus mutationem perquam difficile. Ubiunque enim fuerit, pilorum colorem mutat aliudque fit atque aliud et transfiguratur, sicuti etiam chamæleon et polypos.» De Agathyrsis autem idem (v. Ἀγαθύρσοι) testatur, sic eos appellatos aut ab Agathyrso, Herculis filio, aut a thyrsis Liberi patris. Thyrsi autem sunt rami quos in Bacchi sacris ferunt. Herodotus (4, 10) porro non Gelonom modo et Agathyrsum Herculis filios commemorat, sed etiam Scytham, minimum natu eumque generosissimum; quos Hercules filios suscepit, quum eo tempore, quo Geryonis boves abigebat, in Scytharum regionem venisset ibique coisset cum Echidna, ut Herodotus (4, 9) ait, semipuellam, quippe cui superiora, inde a .natibus, feminae, inferiora vero serpentis essent. Idem (4, 104) ait Agathyrsum, mortaliū mollissimos, aurum gestare communemque inter sese mulierum usum facere: Gelonos vero origine Graecos esse (4, 108) et agriculturæ operam dare (4, 109).

311. Borysthenes, decantatus ille fluvius, aquas cum Euxino commiscet ad Crumetopon quod ibi est promontorium, de quo diximus, recta veluti ad lineam ex adverso sive e regione Cyanearum petrarum. Ibi in Rhipæis montibus Scythicis et Aldescus, inquit, et Panticapes amnes murmurant, quorum ad fluentia suave lucens electrum, ineunte luna, quidam veluti splendor, augecit. Ac vide, ut hoc electrum conjunctionem naturæ habet cum luna, itemque ut electrum hoc loco de genere quodam lapidis intelli-

λ. π. ἐκλ. C. ἐκλ. λ. π. codd.; || — 1. αὐτῶν codd., exc. *CEdy*. || — 4. δὲ καὶ ὅτι codd., exc. *CKM Udy*. || — 6. οἱ om. *END*. || — 9. οἱ ante Γελ. om. *Md*; τὸ om. *CKLY*. || — 10. οἱ ante Ἄγ. om. codd., exc. *EFN*. || — 14. Γελωνί C. || — 15. υἱὸς δὲ Ἡρ. *CDL*, Ἡρ. δὲ υἱὸς *EFMNdy*; περὶ αὐτὴν *L*. || — 17. Βουδίνιοις C. || — 18. τὸ γὰρ μέγεθος ἴσον C. || — 21. ἦ] εἴη codd. ||

24. Ἄγ. τινος υἱοῦ mgo *Y*. || — 28. καὶ γενν. om. *m*. || — 30. μιγείς δὲ φ. *END*. || — 31. ἐχ. μιᾶ παρθένῳ *MU*; τὰ κάτω ἀπὸ μαστῶν ἔχουσα, τὰ δὲ ἄνω ὄρεως *L*. || — 35. εἶναι om. *FL*; φησὶ om. *END*. || — 37. ὁ om. *CDL*. || — 40. καταντικρὺ *CFMd*. || — 41. ὅρ. τοῖς Σκ. *L*. || — 43. ἀρχομένης ἀρχεται αὔξεται οἷά τις ἀρχῆ C. || — 44. ἔχει om.

λαγόμενον τῶν αἰγείρων δάκρυον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. Ὅτι δὲ ἐν τοῖς Ῥιπαίοις ὄρεσιν οὐδέποτε χιῶν ἐπιλείπει προγέγραπται. Ὑπὲρ δὲ ταῦτα τὰ ὄρη οἱ λεγόμενοι Ὑπερβόρειοι καθήκειν εἰς τὴν θάλασσαν λέγονται. Ἀπὸ δὲ Παντικαίου τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ ἐκεῖ ὀνομάζεται Παντικαίαιον, πόλις μεγάλη, κτίσμα παιδὸς Αἰήτου, λόφος κύκλω περιουκόμενος, σταδίων εἴκοσι, μητρόπολις τῶν ἐκεῖ Βοσπορανῶν. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τούτων τῶν ποταμῶν φησιν, ὅτι δὲ μὲν Βορυσθένης μέγιστος καὶ πολυαρκίστατος τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, καὶ πίνεσθαι ἥδιστος, βέων καλὸς παρὰ θάλασσοις. Πήγνυνται δὲ καὶ ἄλλες παρὰ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι, καὶ κήτη ἀνάκνηθα μεγάλα ταριχέειν παρέχει, ἃ καλοῦσιν ἀντακείους. Ὁ δὲ Παντικαίαιος ἀπὸ βορρᾶ βέων ἐν τῷ τέλει συμμίσγεται τῷ Βορυσθένει. Τὸ δὲ μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν νέμονται οἱ Γεωργοὶ Σκύθαι. Δίκα δὲ, φησιν, ἡμερῶν ὁδὸς ἀπὸ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένην· ὁμοίως δὲ καὶ ἀπὸ Βορυσθέ-
 20 321. Ὅτι τὰ ἀνωτέρω βηθέντα Ὀρικήα ἄστρα ἐρυμνά τινες ἔχουσι τὸ κατ' ἀρχὰς γ γράφουσι. Τάχα δὲ ἀπὸ τούτων καὶ Ὀρικός λιμὴν. Φησὶ γοῦν Ἑκαταίος· Μετὰ δὲ Βουθρωτὸς πόλις, μετὰ δὲ Ὀρικός λιμὴν. Καὶ Ἀπολλώνιος· Ὀρικὸν εἰσαφικέσθαι. Καὶ Πολύβιος ἐν
 25 ἐβδόμῳ· Οἱ δὲ τὸν Ὀρικὸν κατοικοῦντες, οἱ καὶ πρῶτοι κείνται παρὶ τὴν εἰσβολὴν τὴν πρὸς τὸν Ἀδρίαν ἐκ δεξιῶν εἰσπλέοντι. Τινὲς δὲ καὶ Νωρικήα γράφουσι μετὰ τοῦ ν. Τὸ δὲ ἐρυμνά τινὲς ἐρυμνά γράφουσιν, ὃ ἔστι σύμφυτα καὶ δασέα καὶ κάτασσα, ὅθεν καὶ φαίνονται
 30 μέλανα διὰ τὸ πολλὸν τῆς σκιᾶς. Διὸ καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἐν τῷ « μέλαν δρυὸς ἀμφικαέσσας » μέλαν δρυὸς τινὲς τῶν τῶν φύλλων εἶπον δασύτητα, διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀποτελουμένην μελανίαν τῆς σκιᾶς. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ὀρικῶν ἀστέων. Ὁ δὲ Γεωγράφος ἔθνος τι συνάπτων
 35 τοῖς περὶ Ἀκυλητῶν χωρίοις Νωρικούς γράφει μετὰ τοῦ ν, ἄλλα τε λέγων καὶ ὅτι ἐγγὺς τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ καὶ τῶν κατὰ Ἀκυλητῶν τόπων οἰκοῦσι Νωρικών τινες, καὶ ὅτι κατὰ Ἀκυλητῶν ἐν Ταυρίσχοις τοῖς Νωρικοίς χρυσεῖον εὐφυὲς, ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύ-
 40 ραντα τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς δρυκτὸν χρυσεῖον εὐρίσκεισθαι. Ἐχει οὖν τάχα Νωρικῶν τε καὶ Ὀρικῶν διαφορὰν, ὡς Ὀρικῶν μὲν ὄντων κατὰ Πολύβιον τῶν περὶ τοῦ τῶν Ἀδρίου εἰσβολῆν, ὅπου καὶ ὁ Ὀρικός λιμὴν καὶ ἡ Βουθρωτὸς, Νωρικῶν δὲ τῶν πρὸς τῶν
 45 μυχοῦ τοῦ αὐτοῦ κόλπου κατὰ τὸν Γεωγράφον καὶ

gendum est, non vero de lacryma quæ fertur esse populorum, quemadmodum supra (us. 288) dictum est. In Rhipæis vero montibus nivem nunquam deficere jam scriptum est in antecedentibus. Ultra hos montes ii, qui vocantur Hyperborei, usque ad mare, quod ibi est, porrigi ac pertinere dicuntur. Ceterum a Panticape amne Panticapeum ibi nominatum est, oppidum magnum, ab Ætæ filio conditum, tumulus in orbem circumcirca habitatus, ad stadia viginti, Bosporanorum metropolis (Strab. p. 309). Herodotus (4, 53) porro de his ipsis fluminibus dicit Borysthenem Scythicorum fluviorum maximum esse plurimaque commoda præbere, et ad potandum suavissimum fluere limpidumque juxta turbidos; ad ostium ejus sal sponte sua concresecere, eundemque amnem .cete maxima spinæ expertia, quos antacæos vocant, ad saluram subministrare. Panticapen vero (4, 54) a septentrionibus fluentem, ad extremum cum Borysthene commisceri; quod autem inter hæc flumina agrorum est, Scythas id agricolas colere. Decem porro dierum iter esse ait (4, 101) ab Istro ad Borysthenem, ac tantundem a Borysthene ad Mæotin paludem.

321. Quæ supra dicta sunt *Oricia oppida munita* quidam sic scribunt sine π litera in initio nominis. Ab his fortassis etiam *Oricus portus* dicitur. Apud Hecatazum certe legitur: « Postea Buthrotus urbs; deinde *Oricus portus*. » Porro Apollonius (4, 1215) dicit: « *Oricum* pervenisse. » Et Polybius libro septimo (c. 19): « *Oricum* incolentes, qui primi ad Adriæ introitum siti sunt a dextra innaviganti. » Quidam vero etiam *Noricia* per *N* litteram scribunt. Porro pro ἐρυμνά nonnulli ἐρυμνά scribunt, id est arboribus consita et densa ac nemorosa; unde etiam nigra, ab umbræ magnitudine, apparent. Quare etiam apud Homerum (*Od.* 5, 12) in illis verbis: μέλαν δρυὸς ἀμφικαέσσας, illud μέλαν δρυὸς, *nigrum quercus*, quidam intellexerunt densitatem foliorum, propter umbræ nigredinem, quæ inde efficitur. Atque hæc quidem de oppidis *Oriciis*. Verum Geographus (p. 206) gentem quandam quæ sunt circa Aquileiam loca attingentem *Noricos* scribit per *N*, ubi inter alia dicit *Adriatico recessui* et *Aquileiæ regioni* vicinos habitare *Noricorum* quosdam; itemque (p. 208) ad Aquileiam in *Tauriscis Noricis aurum copiosum* provenire, ita ut si quis summam terram ad pedum duum altitudinem egresserit, fossile statim aurum inveniat. Habes igitur fortasse *Noricorum* et *Oricorum* differentiam, ita ut *Orici*, secundum Polybium, sint alicubi ad Adriæ ingressum, ubi *Oricus* quoque portus et *Buthrotus*; *Norici* vero sint ad intimum recessum ejusdem sinus, tum ex Geographi

CL. || — 2. ἐπιλείπει χιῶν L. || — 11. καὶ om. d. || 13. μέγιστα om. ENd. || — 16. τούτων om. C. || — 17. φησιν CFMly, φασὶν cett. || — 18. ὁμοίως δὲ φησι καὶ FU. || — 20. Νωρικήα L et alii complures, ut vid., Νρικήα F. || — 22. φησι γοῦν... Ὀρικός λιμὴν post v. εἰσαφικέσθαι habet F. || — 24 et 25. Ὀρικίον N. || — 29. κάτασσα. V. Steph. Thes. s. v. κατάσσης. || — 31. ἀμφικ. μ. δρ. om. C. || — 32. ἐξ αὐτῆς N; ἀποστ.]

καλουμένην M, sed vulgata in margine. || — 33. περὶ τῶν Ὀρ. codd., exc. CUY. || — 34. συνάπτων codd., exc. CFMN. || — 37. Ὀρικῶν E, Ὀρικῶν d, Νωρικῶν l. || — 38. Νωρικοί; Strabo, Νωρικοί; codd. Eusth.; || — 39. χρυσεῖον Strabo, χρυσεῖον codd. Eusth. || — 40. εὐρίσκειται MNU, εὐρίσκεισθαι CEFdly Strabo, εὐρίσκειν cett. || — 41. Νωρικῶν N; τε om. ENd. || — 44. ἡ Βουθρ. EFMNUd, δ B. cett., ut videtur de in

κατὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων τοῦ Διονυσίου. Ἔοικε δὲ
 5 ὅτι καὶ ὁ Διονύσιος Ὀρικούς οἶδεν, οὗς καὶ ὁ Πολύβιος
 ἐν γούν τοῖς ἐξῆς ἐραὶ περὶ τὴν Ὀρικήν γῆν εἶναι τὴν
 τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν, ζωννυμένην τῇ τε Σικελικῇ
 10 θαλάσῃ καὶ τῇ Αἰγαίῃ. Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. Τινὲς
 δὲ ἱστοροῦσι καὶ ὅτι Νώρικον οἱ Φρύγες τὸν ἀσκὸν κα-
 λοῦσι τῇ σφετέρᾳ διαλέκτῳ, καὶ ὅτι, ὀπηνίκα Μαρσύας
 ἐκεῖνος ὁ μουσικός ἀπεδάρη τὸ σῶμα ὑπ' Ἀπόλλωνος,
 ὁ ἀσκὸς κρμασθεὶς καὶ τῷ χρόνῳ κατενεχθεὶς ἔπεσεν
 15 εἰς τὴν Μίδου λεγομένην κρήνην, καὶ αὐτὴ μὲν μετα-
 κλήθη Μαρσύας, ὁ δὲ ἀσκὸς καταπερόμενος ὑπὸ τοῦ
 ποταμοῦ ἀλῆι προσηέχθη· καὶ Πεισιστράτος ὁ Λακε-
 δαιμόνιος κατὰ χρησμόν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος πόλιν
 κτίσας Νώρικον προσηγόρευσεν, ὡς ἂν εἴποι τις ἀσκόν.
 20 Ἐάν δὲ Φρυγία οὕσα ἢ τοῦ Πεισιστράτου πόλις
 αὐτῆ οὐδὲν ἔχη κοινὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρω ῥηθέντας
 Νωρικούς, ἀλλ' οὖν ἢ ἱστορία πρὸς πολυπειρίαν οὐκ
 ἄχαρις.

322. Ὅτι οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι Μυσοὶ, ἀλλὰ καὶ
 20 Ἀσιανοί. Ὁ δὲ Ἀρριανὸς τῶν Εὐρωπαϊῶν Μυσῶν
 ἀποίκους λέγει ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ὀλυμπηνοὺς Μυσοῦ·,
 οἵτινες Μυσοὶ ὀνομάζονται ἢ ἀπὸ Μυσοῦ τοῦ Διὸς ἢ ἀπὸ
 ἐτέρου Μυσοῦ υἱοῦ Ἀργανθῶνης τῆς γενναίας, τῆς ὀρε-
 σιδίου, ἢ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς μουσῆς ἢ τοῦ μυσοῦ, ἀμ-
 25 φοτέρως γὰρ λέγεται, ἔπειρ τὴν δέξυν δηλοῖ κατὰ τὴν
 γλῶσσαν τῶν Λυδῶν, ὡς καὶ ὁ Γεωγράφος φησίν. Ἡρό-
 δотος δὲ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Μυσοὺς Λυδῶν ἀποίκους λέ-
 γει, Ὀλυμπηνοὺς καλουμένους, ἀπὸ ὄρους Ὀλύμπου
 τοῦ Ἀσιανοῦ.

30 Ὅτι Θράκες οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ καὶ Ἀσια-
 νοί, κατὰ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, λέγοντος, ὥσπερ
 Φρύγας καὶ Μυσοὺς, οὕτω δὲ καὶ Θράκας ἐξ Εὐρώπης
 διαβῆναι εἰς Ἀσίαν μετὰ Πατάρου τινὸς ἡγεμόνος, ὅτε
 οἱ Κιμμέριοι τὴν Ἀσίαν κατέτρεχον, οὗς ἐκβαλόντες
 35 ἐκ Βιθυνίας οἱ Θράκες ὤκησαν αὐτοί· καὶ τάχα ἐκ τῶν
 τοιούτων Θρακῶν πλατυθέντων καὶ τὸ νῦν λεγόμενον
 Θρακῆσιον τὴν κλήσιν εὗρηκεν. Ὁ δ' αὐτὸς Ἀρριανὸς
 καὶ Θράκην τινὰ ἱστορεῖ νύμφην σοφὴν ἀμφὶ ἐπιφάσ-
 40 τε καὶ φάρμακα, καὶ οἶαν τὰ μὲν ἐκλύσαι τῶν παθη-
 μάτων φαρμάκοις, τὰ δὲ ἐργάσασθαι· ὅποια τις καὶ ἡ
 Μήδεια ἱστορεῖται καὶ ἡ Ἀγαμέδνη καὶ ἡ θρυλουμένη
 Κροκοδίχη. Καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς Θράκης δοκεῖ ὠνο-
 μάσθαι ἡ χώρα, Πέρκη ποτὶ καλουμένη. Ὁ αὐτὸς λέ-
 45 γει καὶ ὅτι ἔθος ἦν Θραξὶ πολλὰς ἔχειν γυναῖκας,
 ὡς ἂν ἐκ πολλῶν πολλοὺς ἔχοιεν παῖδας, καὶ τὸ ἔθος

sententia, tum secundum complures codices Dionysia-
 nos. Videtur tamen Dionysius quoque Oricos eosdem,
 quos Polybius, agnovisse, quum postea affirmet circa
 Oriciam regionem initium esse Græciæ Siculo mari et
 Ægæo cinctæ. Atque hæc quidem ita. Quidam vero
 (Plutarch. De flu. c. 10) tradunt, Phryges sua ipso-
 rum lingua utrem noricum appellare, et postquam
 Apollo Marsyæ musico pellem detraxisset, utrem sus-
 pensum et aliquanto post tempore delapsum, in fon-
 tem, quem Midæ vocabant, cecidisse; eumque fontem,
 mutato nomine, Marsyam appellatum fuisse; utrem
 vero a flumine delatum in piscatoris manus pervenisse,
 Pisistratumque Lacedæmonium, oraculi monitu, ab
 illo eventu urbem exædificasse, eamque Noricum,
 perinde ac si quis utrem diceret, nuncupasse. Quod
 si urbs hæc Pisistrati, quippe urbs Phrygiæ, nihi
 habet commune cum Noricis, quorum supra memi-
 nimus, tamen hæc historia ad variam eruditionem
 non prorsus injucunda.

322. Non Europæi modo Mysi, sed etiam Asiani.
 Verum Arrianus (in Bithyniac. lib. 1 ap. Steph. B. 1·
 Ὀλυμπος) Mysorum Europæorum coloniam dicit Mysos
 Olympenos Asiæ, qui Mysi nominantur vel a Myso,
 Jovis filio, vel ab alio Myso, filio Arganthonæ, gene-
 rosæ illius et in montibus degentis, vel a mysa sive
 myso arbore (utroque enim modo dicitur), quod
 Lydorum lingua oxyam significat, ut Geographus
 (p. 572) ait. At Herodotus (7, 74) Mysos Asianos co-
 loniam dicit Lydorum, Olympenos vocatos ab Olympo
 monte Asiatico.

Thracæ non Europæi modo, sed etiam Asiatici, sec.
 Arriani historiam (fr. 37), ubi is dicit, ut Phryges et
 Mysos, sic etiam Thracæ ex Europa in Asiam cum
 Pataro quodam duce trajecisse, quo tempore Cim-
 merii Asiam incursionibus vastarent, quos Thracæ
 ex Bithynia ejecissent, ipsique ibi consediissent. Ac
 fortasse ab his Thracibus longe lateque diffusis ac
 propagatis Thracesium, quod nunc dicitur, id appel-
 lationis invenit (Const. Porph. de Them. 1, 3). Idem
 Arrianus Thracem quandam nympham commemorat,
 incantationum et medicamentorum peritam, quæ
 morbos alios medicamentis distrahere, alios inferre
 posset; qualis et Medea fuisse traditur et Agamede
 et decantata illa Crocodice. Atque ab hac ista Thrace
 nominata videtur regio, quæ Perce olim vocaturet.
 Idem etiam testatur consuetudinis Thracum fuisse
 multas uxores habere, multos ut liberos ex multis
 susciperent; et hanc iis consuetudinem permansisse

Nωρικῶν codd., exc. *CUD*: τοῦ Ἀδρίου κόλπου *F*. || —
 2. καὶ Διον. *C*. || — 15. Φρυγίας codd.; exc. *CMUy*. ||
 — 16. ἔχει *EFMNUd*. || — 23. ὀρεσιτρόφου *Ed*, Ἐρ-
 σου γυναῖκας conj. Valckenaer. Diatr. p. 104. Quod
 codices habent, explicatur narratione Parthenii c. 36.
 || — 28. ἀπὸ τοῦ ὄρ. codd., exc. *CFMUy*. || — 31.
 τὴν τοῦ Ἀρρ. *EM*; ὥσπερ om. *F*. || — 32. δὴ om. *EFd*.
 || — 33. εἰς τὴν Ἀσίαν *L*. || — 36. πλανηθέντων *F*. ||

— 37. ὁ αὐτὸς *L*. || — 38. ἀμφὶ ἐπὶ *L*. || — 39. ἐκλύ-
 σαι margo *Y*, ἐκλύσαι γ, ἐκλύσαι codd. Earundem vo-
 cum confusio apud Plutarch. Mor. p. 112, C init. ||
 — 41. ἡ Γανυμήδη *L*, ἡ Γαμήδη 3; θυλλ. codd. ||
 — 42. Κροκοδίχη *CEFLNYy*, Κροκοδίχη α, Κίρκη cett.
 codd. et editt. Crocodices meminuit Eustathius etiam
 ad Hom. p. 881, 60. 1493, 48. 1657, 52 ex Arriano;
 καὶ om. *FKU*; τῆς Θράκης om. *L*. || — 43. καλ., ὡς ὁ

αὐτοὺς γενέσθαι φησὶν ἀπὸ βασιλείως αὐτῶν Δολόγκου, ἢ παῖδες πολλοὶ ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἐγένοντο. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ καὶ ὑπὸ τῷ Κροίσῳ Θρᾷκας εἶναι τινὰς, λέγων ὅτι Κροῖσος κατεστρέψατο Χάλυβας, Παφλαγόνας, Θρᾷκας Θυνοὺς καὶ Βιθυνοὺς, καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ Ξενοφῶν δὲ οἶδεν Ἀσιανὴν τινα Θρᾷκην ἀρξαμένην ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου μέχρι Ἡρακλείας, ἐπὶ δεξιὰ εἰσπλέοντι. Ἱστορία δὲ τις ἱερὰ καὶ περὶ τὰ τῆς Λιθύης που νότια ὑπὲρ Ἀλεξανδρείαν Θρᾷκην τινὰ ὀρεινὴν φησιν, ἐν ἣ καὶ ἀσκητὴν ἱστορεῖ γενέσθαι περίπυστον. Λέγεται δὲ ὅτι οἱ Εὐρωπαϊοὶ Θρᾷκες στίζονται, κρίνοντας εὐγενὲς μὲν τὸ ἐστίχθαι, ἀγεννὲς δὲ τὸ ἀστικόν· καὶ καλὸν μὲν τὸ ἀργεῖν, ἀτιμότερον δὲ τὸ ἐργάζεσθαι τὴν γῆν· κάλλιστον δὲ τὸ ληστεύειν καὶ ἀπὸ πολέμου ζῆν. Ὅτι δὲ τὸ Θρᾷξ περισπᾶται καὶ ὅτι ὡς συναϊρεθὲν ἔχει τὴν τοῦ τόπου περίκλασιν, προδηλοτάτον ἐστίν. Δηλοῖ δὲ τὴν τῆς λέξεως συναϊρεσιν τὸ τε Θρηϊκῆς καὶ τὸ Θρηϊκίων στόμα καὶ ὅσα τοιαῦτα ὥστε συναϊρεῖσθαι τὸ Θρᾷξ ἀπὸ τοῦ Θραΐξ βαρυτόνου ὀνόματος.

322. Ὅτι τοὺς Θρᾷκας γαῖαν εἰπὼν ἔχειν ἀπείρονα ἐφερμηγεύει σαφῶς, πῶς ἀπείρονα, καὶ φησὶν· οἱ μὲν ἐπὶ πλευραῖς Προποντιδὸς εἰσὶ θαλάσσης, οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δὲ περὶ τὸ βαθὺ χεῦμα τῆς Αἰγαίας θαλάσσης. Διὸ καὶ Ἡρόδοτος λέγει τοὺς Θρᾷκας ἐθνῶν μέγιστον μετὰ τοὺς Ἰνδοὺς. Ἦν δὲ ἄν, φησὶ, καὶ ἀμαχον καὶ κράτιστον, ἐὰν ὑπὸ ἐνὶ ἐτάττετο ἀρχοντι ἢ ἐφρόνῃ κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ τάχα διὰ τὸ οὕτω πολυτενὲς τῆς χώρας καὶ περιφανὲς ἰδίασεν αὐτὴν τῆς Εὐρώπης Οὐσπεκασιανῶς, ὡς προείρηται. Καλούμενοι δὲ ποτε Βρίγες, εἶτα μεταβάαντες εἰς Ἀσίαν, μετέπεισον εἰς τὸ τῶν Φρυγῶν ὄνομα. Ἀγάρροον δὲ τὸν Ἑλλήσποντον λέγει διὰ τὸ κατάρροον εἶναι σφόδρα. Διὸ καὶ ποταμὸν αὐτὸν ἀλμυρὸν ὁ Ξερέτης ἐξυβρίζων ὠνόμασεν.

327. Ὅτι Παλλήνη καὶ ὄρος ἐστὶ καὶ πόλις Θρακικῆ. Ταύτην μελισσόδοτον ὁ Διονύσιος ἱστορεῖ, ἥτοι πολλὰς μελισσὰς τρέφουσιν. Περὶ ἣν φύεται, φησὶν, ἀστέριος καλὸς λίθος, μαρμαίρων ὁμῶς τις ἀστὴρ, καὶ λυχνίς πυρὸς φλογὶ κάμπαν ὁμοία, διὸ καὶ λυχνίτης ὁ λίθος λέγεται. Οἱ δὲ καὶ σελήνην καλοῦσι τὸν τοιοῦτον λίθον, ἐπειδὴ συμπαθῶς, φασίν, ἔχει τῆ σελήνης, ὡς καὶ ὁ Βορυσθενίτης ἤλεκτρος, καθὰ καὶ προείσθηται, καὶ συμφθίνει τε αὐτῇ καὶ συναύζει. Τὸ δὲ λυχνίς τινες καὶ βαρύνουσι καὶ ἀρσενικὸν εἶναι λέγουσιν ὄνομα,

ait a rege ipsorum Dolonco, cui filii multi ex multis uxoribus fuerunt. Herodotus (1, 28) autem refert Thracas etiam quosdam sub imperio Croesi fuisse, ubi Croesum narrat subegisse Chalybes et Paphlagonas et Thracas Thynos Bithynosque, et qui deinceps sunt. Xenophon quoque (An. 6, 4, 1) Thraciam quandam Asiam agnoscit, quæ ab ostio Ponti usque ad Heracleam pertineat, ad dextram sitam innaviganti. Historia autem quædam sacra in partibus alicubi australibus Africæ, supra Alexandriam, Thraciam quandam montanam commemorat, in qua fuisse hominem prodit divinarum rerum studio percelebrem. Ferunt item Thracas Europæos notas sibi imprimere consuevisse, quippe qui nobilitatis argumentum esse judicent, insignitos esse punctis, ignobile vero nullis esse notis obsignatos; et honestum quidem otium, turpissimum vero agriculturam exercere; pulcherrimum denique latrocinia agitare atque ex bello vivere. Ceterum Θρᾷξ vocem contractam esse docent Θρηϊκῆς et Θρηϊκίων στόμα et quæ sunt similia, adeo ut Θρᾷξ ex Θραΐξ voce barytono contractum sit.

323. Thracas quum regionem habere dixisset *immensam*, perspicue deinceps vim hujus vocis explicat dicitque: « Alii ad latera Propontidis sunt maris, alii super Hellespontum multifluum, alii circa fluxum profundum maris *Ægei*. » Quare etiam Herodotus (5, 3) scribit Thracas gentem esse maximam, secundum Indos. « Esset autem, inquit, prorsus inexpugnabilis et validissima, si unius imperio regeretur, concordique esset animorum sententia. » Ac fortasse ea ipsa de causa, quod regio est tanta amplitudine tantaque dignitate, secrevit eam a reliqua Europa Vespasianus, ut dictum est supra (*ad w.* 270). Briges autem quum olim vocarentur, postea in Asiam transgressi, pristinam appellationem in Phrygum nomen commutarunt. Hellespontum porro dicit *ἀγάρροον*, quod est admodum κατάρροος, *αquis perquam rapide defluentibus*. Quare etiam fluvium eum salsum Xerxes per contumeliam appellavit.

327. Pallene et mons est et urbs Thracica. Hanc tradit Dionysius μελισσόδοτον, multarum nimirum apium altricem. Circa hanc nascitur, inquit, asterius, lapis pulcher, ceu stella quædam resplendens, et lychnis flammæ ignis quam simillina. Quocirca hic etiam lapis lychnites vocatur. Alii hunc lapidem etiam seleniten nominant, quoniam cognationem quandam naturæ habet, ut aiunt, cum luna (quemadmodum Borysthenium quoque electrum, ut supra diximus) et simul cum luna decrescit augeturque. Ceterum λυχνίς *ημιδαν*

αὐτὸς λέγει. *MU*; λέγει| λόγος *F*; καὶ om. *Y*. || — 4. κατεστρ. Κροῖσος *DE*; ὁ Κρ. *F*. || — 5. καὶ ante Βθ. *additum* ex *d*. In Herodoto legitur: Θρηϊκῆς·οἱ Θυνοὶ καὶ Βιθυνοί. Vox Βιθυνοὺς omissa in *KM*. || — 7. μέχρι *CUM*, ἄχρι *END*, μέχρις cett.; καὶ Ἡρακλ. *F*. || — 8. ἐπὶ τὰ δεξιὰ codd., exc. *EFMNud*. || — 10. ἐν οἷς *C*. ἀσκητῆ] *S*. Antonium, monente Hudsono; ἱστορεῖ om. *F*; περίπυστον γενέσθαι *END*. || — 11. δὲ καὶ

ὅτι *F*. De re cf. Strabo p. 315. || — 14. τὴν γῆν ἐργάζεσθαι *MU*. || — 26. ἔθνος *Ed*; ἦν δ' ἄν *F*. || — 29. πολυγενὲς *C*, πολυτελεὲς *M*; χύρας] Θρακῆς *CUy*. || — 30. Εὐρώπη] Θρακῆς *CDFKLMY*. || — 31. Βρίγες] Βρίες *d*, βῆγες *F*; μετέπεισαν *END*. || — 34. ὠνόμαζεν *L*. || — 37. ἱστορεῖ ὁ Δ. *C*. || — 38. φύεται om. *d*. || 42. ἔχειν *END*; τὴν σελήνην *KMU*, πρὸς σελήνην *L*, πρὸς τὴν σελήνην cett. || — 43. καὶ ante πρ. om. *C*.

γράφοντες· λυχνίς πυρός φλογὶ πάμπαν ὁμοῖος. Ἄλλοι δὲ περὶ Παλλήνης οὕτω φασί· Παλλήνη πόλις Θρακίης, ἀπὸ Παλλήνης θυγατρὸς Σίθωνος. Ἔστι δὲ Παλλήνη καὶ χερρόνησος τρίγωνος, οἰκουμένη ποτὲ ὑπὸ γιγάντων, οὗς Ἡρακλῆς μισανθρώπους ἐφευρηκῶς καταπολέμησεν, ὅτε καὶ βρονταὶ τινες καὶ προσηπῆρες συνέπεσον. Διὸ καὶ θεοὶ ἔδοξαν τῆς μάχης ταύτης τῷ Ἡρακλεῖ συνάρασθαι καὶ καταπλέξαι τοὺς κακοὺς, καὶ ἡ χώρα διὰ τοῦτο Φλέγρα ἐκλήθη. Ἀπὸ τούτων τῶν τόπων Παλλήνιδα τὴν τοῦ Πρωτέως θυγατέρα ἐκάλεσεν ὁ Διονύσιος, ἔνθα περὶ Ἀλεξανδρείας ἔλεγεν. Οἴονται δὲ τινες Παλλήνην λέγεσθαι τὴν τῆς Κασσανδρείας χερρόνησον, τῷ Αἰγαίῳ καὶ αὐτὴν παρακειμένην. Ἐνθα που καὶ τόπος τις κατὰ παραφθορὰν Τορώνη λεγόμενος, ὁμιονύμωκ, ὡς ἔοικε, Τορώνη τῇ τοῦ Θρακικοῦ Πρωτέως θυγατρὶ κατὰ Λυκόφωνα.

331. Ὅτι τὰ κυρτότερα τῆς Εὐρώπης περιηγητάμενος, ἤγουν τοὺς ἕως καὶ εἰς τὸν βόρειον ὠκεανὸν διήκοντας Ἰθῆρας καὶ τοὺς Πυρρηνοὺς καὶ τοὺς Βρετανούς καὶ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς ἐκατέρωθεν τοῦ Ἰστρου καὶ αὐτοὺς τοὺς Θρακίαι, ἀφῆκεν ἡμῶς νοεῖν τὴν ἐπιλοιπὸν Εὐρώπην καταγεγραμμένην τριγωνοειδῶς, πλευραὶς τρισὶ, μίᾳ μὲν δυτικῇ τῇ τῶν Ἰθῆρων, ἑτέρᾳ δὲ ἀπ' ἐναντίας τῇ τῶν Ἑλλήνων, τρίτῃ δὲ τῇ τῶν Ἀδσονίων, ἀπὸ τριῶν ἐθνῶν ἐνδοξοτάτων χαρακτηρίσας καὶ ὀνομάσας τὰς τοιαύτας πλευράς. Καὶ ὅρα ὅπως εὐμεθόδως καὶ εὐπεριόριστως περιηγεῖται καὶ σαφῶς, καὶ οὐκ ἀφίσει συγχέεσθαι τὸν ἀκροατὴν πλανώμενον περὶ τὴν ἀπέριονα.

332. Ὅτι ἡ ἑσπερία κρηπίς τῆς γῆς τῶν Ἰθῆρων γαιτῶν ἐστὶ τοῦ ὠκεανοῦ, ἔνθα καὶ μετὰ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ἡ Ἀλύθη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἰρηται. Περὶ δὲ τῶν Ἰθῆρων προγράφεται ὅσα ἔδει. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ κρηπίδας ἔφη τὰς προρρηθείσας τριγωνικὰς πλευράς, ὡς εἰ τις εἴποι βάσεις, διὰ τὸ ἐκάστην τῶν τριῶν εἰς βάσιν δύνασθαι λογισθῆναι. Κρηπίς γὰρ κυρίως μὲν ἐπὶ ὑποδήματος, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ βάση, ἐπὶ τε θεμελίου καὶ ἑτέρων τινῶν. Προϊὼν δὲ καὶ πῆξαν ἔραϊ τὴν τοῦ τριγώνου πλευρὰν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

333. Ὅτι κάτωθεν τῆς ῥηθείσης Ἀλύθης πόλις ὀλίγη Ἰθῆρική ἢ Ταρτησός, ἣν καὶ χαρίεσσαν λέγει καὶ βυρρανεῖων πέδον ἀνδρῶν, ἤγουν πλουσίων. Φασὶ δὲ Βαίτιν εἶναι ποταμὸν Ἰθῆρίας, εὐὸ ἐκβολὰς ἔχοντα, ὧν μέσην ἰδρῦσθαι ὡς ἐπὶ νήσου τὴν τοιαύτην Ταρτη-

efferunt accentu gravi, et nomen esse volunt masculinum, qui ita scribunt : λυχνίς πυρός φλογὶ πάμπαν ὁμοῖος. Alii vero (*Steph. v. Παλλήνη*) de Pallene sic aiunt : Pallene, urbs Thraciae, a Pallene, Sithonis filia. Est autem Pallene etiam peninsula triangularis, a gigantibus olim habitata, quos quum Hercules osoros hominum reperisset, debellavit; quo etiam tempore tonitrua igneique turbines deciderunt; quare etiam dii visi sunt in hac pugna suppetias Herculi tulisse, malosque illos καταπλέξαι, *combussisse*; ideoque regio illa Phlegra est appellata. Ab his ipsis locis Dionysius Pallenidem Protei filiam vocavit (*vs. 259*), ubi sermonem habuit de Alexandria. Quidam tamen existimant Pallenem vocari Cassandreae peninsulam, ipsam quoque Aegeo adjacentem, ubi et locus quidam corrupto vocabulo dictus Torone, eodem, ut videtur, nomine atque Torone, Protei Thracici filia, secundum Lycophronem (*vs. 116*).

331. Postquam curviores Europae partes descripsit, nimirum ad oceanum usque borealem pertinentes Iberes et Pyrenaeos et Brettanos et Germanos et ab utraque Istri parte habitantes ipsosque Thraces, reliquam nobis Europam intelligendam reliquit trianguli instar sive tribus descriptam lateribus, uno occidentali Iberum, altero opposito Graecorum, tertio denique Ausonium; itaque haec ista latera a tribus clarissimis gentibus insignivit atque nominavit. Ac vide quam artificiose quamque definite atque dilucide periegesi sua procedat, neque auditorem sinat huc atque illuc in immensa regione oberrantem conturbari.

332. Occidentalis terrae Iberum crepido propiaqua est oceano, ubi et Alyba, columnarum Herculearum una, ut et alibi dictum est. De Iberibus autem quaecumque oportebat, scripta sunt supra. Volo tamen observes, ut hoc loco κρηπίδας, crepidines, vocat quae diximus supra latera trianguli; perinde ac si quis bases diceret, eo quod unumquodque horum trium laterum haberi potest pro basi; κρηπίς namque proprie de calceamento, sed per catchresin dicitur etiam basis, tum de fundamento, tum de aliis hujusmodi. Postea ab eadem causa latus trianguli etiam πῆξαν, pedem, appellat.

333. Infra Alybam illam, quam diximus, Tartesus est, beata urbs Iberica, quam et amœnam vocat, et solum hominum βυρρανεῖων, i. e. opulentorum. Aiunt autem Bætin fluvium esse Iberiae, duo habentem ostia, inter quae, tanquam in insula, media posita sit Tar-

ἰσότηται γ. Mox τε particulam deleri velim cum Bernhardyo. Deinde λυχνίον habet M, et καὶ om. d. || — 3. Σίθωνος CEMNUclmy, Τίθωνος cett. || — 4. καὶ om. C. || — 6. δεῖ ἐθεν C, εἴτα F. || — 10. τὴν om. U; τοῦ additum ex CUY ὁ om. F. || — 13. που om. Ed. || — 15. Τερώνη KMUd, Περώνη F. || — 17. κυλλότερα C. || — 18. ἤγουν om. L; τοὺς εἰς ἔω FMU. || — 19. Τυρρηνοὺς EFMNUd; Βρετανούς NYy. Verba

Βρετανούς... Ἰστρου καὶ αὐτοὺς om. KM. || — 20. Γερμανοὺς καὶ τοὺς om. CDLy. || — 22. καταγεγραμμένα C; τριγωνοειδῶς om. F. Mirum in modum Eustathius hariolatur. || — 24. δὲ om. d. || — 25. Ἀδσονίων Fm. || — 27. καὶ ante σαφῶς om. CDLy. || — 31. γαιτῶν om. L. || — 34. καὶ om. EU. || — 35. εἴπη CDLy. || — 37. μὲν om. ENd, post v. κρηπίς habet C. || — 38. καὶ ἡ βάσις om. L; θεμελίον CL. || — 39. τοῦ et mox αὐτὴν om.

σόν, οὕτω κληθεῖσαν διὰ τὸ καὶ τὸν Βαίτιν Ταρτησὸν καλεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ταύτης καὶ ὁ Κωμικός μέμνηται ἐν Βατράχοις, ὅτε λέγει Ταρτησίαν μύριαν, παίζων καὶ ἐκφοβῶν τὸν ἀκροατὴν τῷ ἐκτοπισμῷ. Τὸν δὲ Ταρτησὸν κασσίτερον τοῖς ἐκεῖ καταφέρειν ἱστορεῖται.

338. Ὅτι Πυρήνη μέγιστος ὄρος, οὗ ὑπὸ πόδα οἱ Κεμφοὶ τὸ ἔθνος. Ἐχει δὲ ἡ Πυρήνη τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ βορείου ὠκεανοῦ, καὶ διέκει ἕως εἰς τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν, καὶ διορίζει Κελτούς τε καὶ Ἰβήρας. Ἡ δ' αὐτὴ οὐ μόνον Πυρηνάϊον, ὡς προείρηται, ὄρος, ἀλλὰ καὶ πληθυντικῶς ὄρη Πυρηνάϊα λέγεται. Οὕτω δὲ καὶ αἱ Ἄλπεις καὶ τὸ Ἐρκύνιον διαφορεῖται τῷ ἀριθμῷ.

340. Ὅτι τὴν Αἰσονίδα πολυτενῆ γῆν μίσην τέμνει τὸ Ἀπένιον ἢ Ἀπένιον ὄρος ἐξ Ἀλπεως ἀρχόμενον, καὶ τελευτῶν εἰς τὴν Σικελικὴν πορθμίδα, ὃ ἐστὶν εἰς τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, ὡς καὶ ἀλλαγῶν εἴρηται, περὶ τὴν Λευκοπέτραν τὴν ἐν τῇ Ῥηγίῳ χώρᾳ. Ὅρθιον δὲ, φησὶν, ἐστὶ τὸ τοιοῦτον ὄρος, οἷά που ἐκ στάθμης ἰθυμμένον, ἤγουν τεταμένον εἰς εὐθύτητα ὡσπερ διὰ στάθμης, ἥτις ἐστὶ σχοῖνος τεκτονικὴ ἀπορθῶσα τὰ ξύλα. Ἐἴτα ἐπιταίει ποιητικῶς εἰς ὑπερβολὴν τὸ νόημα, καὶ φησὶν οὕτως ἰθυτενὲς εἶναι τὸ ὄρος, ὡς οὐκ ἂν οὐδὲ τέκτων μωμῆσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης. Δῆλον δὲ πάντως ὅτι Ἀθηναῖς, ἤγουν φρονήσεως, ὑπουργοῦς ἢ ποιήσις οἶδε τοὺς τέκτονας. Ἡ δὲ Ῥηθία Ῥηγίῳ χώρᾳ ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Ῥηγίου τῆς πόλεως λέγεται, κτίσματος Χαλκιδικίου. Αὐτὸ δὲ τὸ Ῥήγιον οὕτω καλεῖται ἢ παρὰ τὴν Ῥήξιν, ὡς ἀπορραγείσης καὶ τῆς Σικελίας ἐκ τῆς ἐκεῖσε ἠπείρου ὑπὸ σεισμοῦ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς Ῥηθήσεται· καθὰ καὶ ἡ Προχύτη νῆσος καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι καὶ αἱ λεγόμεναι Σειρήνες νῆσοι τραῖς ἠπείρων ἀποσπάσματα λέγονται· ἢ Ῥήγιον εἴρηται ὡς ἂν εἴποι τις βασιλείον, Ῥήγες γὰρ καὶ Ῥήγες οἱ βασιλεῖς, τῶν Σαυνιτῶν οὕτω καλεσάντων αὐτὸ δι' ἐπιφάνειαν τῆς πόλεως. Τούτου πρὸς ἑὸ ἀκρα τις Λευκοπέτρα, ὡς εἴρηται, λεγομένη ἀπὸ τῆς χροῆς, ἐν πενήντηντα σταδίοις, ὅπου λήγει τὸ Ἀπένιον ὄρος, ὡς ἔρρεθη. Ἰστὶν δὲ ὅτι ὡσπερ ἡ Ἄλπις πληθύνεται, οὕτω καὶ τὸ Ἀπένιον Ἀπέννια ὄρη πληθυντικῶς λέγεται.

347. Ὅτι Τυρρηνοὶ οἱ καὶ Ἐτροῦσκοὶ λεγόμενοι καὶ Τοῦσκοὶ παρὰ Ῥωμαίους, ἔθνος ληστρικὸν καὶ ὠμὸν, βόρειοι κείνται ἐκ τῆς ζευρυτίδος τοῦ Ἀπινίου ὄρους πλευρᾶς, καλοῦνται δὲ Τυρρηνοὶ ἀπὸ Τυρρηνοῦ Λυδοῦ, υἱοῦ Ἄττου, ὃ πολὺν λαὸν ὁ πατὴρ συστήσας ἐν

tesus, sic appellata ab eo quod Bætis ipse Tartesus apud veteres vocabatur. Tartesi etiam meminit Comicus in Ranis (vs. 478), ubi per jocum atque ut loci remotissimi longinquitate audito rem exterrat, murenam dicit Tartesiam. Proditum porro est Tartesium amnem stannum incolis deferre.

338. Pyrene maximus mons, cujus sub pede gens Cempsi. Habet autem initium Pyrene ab oceano boreali atque ad mare usque Hesperium porrigitur, Celtosque et Iheres dividit. Eademque Pyrene non solum mons Pyrenæus dicitur, ut supra monui, sed etiam plurali numero, montes Pyrenæi. Sic Alpes quoque et Hercynium utroque numero efferuntur.

340. Ausoniam, longe protentam regionem, mediam secat Apeninus s. Apennius mons, cujus Alpes quidem principium, finis vero Σικελικὴ πορθμίδα, h. e. fretum Siculum, ut et alibi dictum est, circa Leucopetram, quæ est in territorio Rhegino. Rectus vero, inquit, hic iste mons veluti *examussim directus*, nimirum in rectitudinem extensus, tanquam *ad amussini*, qui quidem funiculus est fabrilis ad ligna dirigenda. Deinde ad hyperbolen sententiam hanc poetice exaggerat, dicitque recta adeo linea montem hunc esse extentum, ut ne faber quidem, doctæ Palladis minister, reprehenderit. Plane autem constat fabros poesi ministros Palladis intelligi, nimirum prudentiæ. Ceterum Rheginum illud territorium, cujus meminera-mus, dicitur a Rhegio, quod ibi oppidum est, a Chalcidensibus conditum. Rhegium vero ipsum sic vocatur vel παρὰ τὴν Ῥήξιν, *a ruptura*, quippe Sicilia per terræ motum abrupta a reliqua ibi continente, ut postea explicabitur (sicuti et Prochyta insula et Pithecusæ et Sirenes quæ vocantur tres insulæ, avulsæ a continentibus partes dicuntur); vel Rhegium dictum est perinde ac si quis regiam vocaret (Ῥήγες namque et Ῥήγες, qui Græcis βασιλεῖς), quasi id ita Samnites a splendore urbis appellaverint. A Rhegio versus ortum est promontorium Leucopetra, ut jam diximus, sic appellatum a colore, quinquaginta stadiorum intervallo, ubi, ut dictum est, desinit mons Apennius. Quemadmodum autem Alpis numero multitudinis dicitur, sic etiam sciendum Apennium multitudinis numero montes vocari Apennios.

347. Tyrrheni, qui et Etrusci et Tusci dicti apud Romanos, gens latrocinii dedita et crudelis, boreales jacent ab eo Apennii montis latere, quod est ad zephyrum. Vocantur autem Tyrrheni a Tyrrheno Lydo, Atys filio, quem pater in caritate annonæ, tradita ei

C. — 1. καὶ om. DL, τὴν Βαίτιν CL. — 5. ἐκεῖ φέρειν CDL. — 7. Πυρρήνη CDLUy; eadem varietas in sqq. — 8. Κεμφοὶ L, Κομφοὶ supra script. in Y. — 12. καὶ om. E. — 13. αἱ om. Ed. Quæ sequuntur καὶ τὸ Ἐρ. δ. τ. ἀ. om. L. — 15. τὸ Ἀπένιον CDy, τὸ Ἀπένιον UUY; ἢ Ἀπένιον CL, ἢ Ἀπένιον NY; ἀρχ. EFMUdy; ἐρχ. vulgo ante Bernh. — 20. ἰθυμμένον FKU; verba ἰθυμμένον... διὰ στάθμης om. Y. — 24.

μωμῆσαιτο CFMU, μωμῆσται Y, μωμῆσεται cett. — 28. λέγεται] γίνεται DL. — 30. ἐκεῖθεν FU; ἐπὶ] ἀπὸ FU. — 31. καὶ om. C; ἢ om. L. — 34. εἴρηται] λέγεται Ed; εἴρη DLy. — 35. Αἰσονιτῶν ENU, Σαυνιτῶν M. — 37. Ἀπένιον Ed. — 40. Ἀπέννια CKY. — 42. Πυρρηνοὶ C; Τροῦσκοὶ codd. — 43. ὠμὸν καὶ ἀπάνθρωπον, βόρειοι codd., exc. C EUY, ex quibus U, sicut M, habet ὠμοβόριοι. Deinde

καιρῷ λιμοῦ ἐξέστειλεν, ἀφ' οὗ ἡ χώρα Τυρρηνία ἐκλήθη, ἰβ' πόλις κτίσαντος, αἷς οἰκιστὴν ἐπέστησε Τάρκωνα, οὗ καὶ Λυκόφρων μέμνηται· ὃν διὰ τὴν ἐκ παιδῶν σύνησιν πολλὸν γεγενησθαι φασιν, ἀφ' οὗ καὶ πόλις Ταρκυνία. Καὶ τὸν Τρωικὸν δὲ Κύκνον διὰ τοιοῦτον λόγον τινὰ ἐκ γενετῆς οἱ παλαιοὶ πολλὸν γενέσθαι φασί, καὶ οὐ μόνον διὰ λευκότητα σαρκῶν καὶ τριχῶν.

Ἵτι ἐπὶ Τυρρηνοῖς εἰσι Πελασγοί, οἱ διὰ πένιν 10 σποράδας μετοικοῦντες ἤλθον ποτε καὶ ἐκαί, μακρὰν ἀπὸ τῆς κατὰ Ἀρκαδίαν Κυλλήνης, καὶ ὄκησαν Εὐάνδρου τινὸς ἠγγισαμένου τῆς ἀποικίας αὐτοῖς, ὃς ἐπὶ ἀρχοντος Ἀρκαδίας Ἀγαμέδου τοῦ Στυμφαλοῦ θεοφορήτη μητρὶ φασὶ πεσθεῖς καὶ λαὸν ἀγέρας καὶ 15 Ἰλθῶν ἐκαί κατέπαυσε, τῷ Πανί νεὸν ἰδρύσας καὶ λόφον ὀχυρωσάμενος, ὃν Παλλάντιον ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Πάλλαντος, τοῦ καὶ ἐπ' ἀκρῷ τοῦ λόφου θάψαντος αὐτὸν θανόντα, καὶ τὸν Ἡρακλῆα ξενίσαντος ἀπὸ τῶν τοῦ Γηρυῶνου ἐπανιόντα βοῶν· ὅταν καὶ νῦν οἱ Λατίνιοι τοὺς βασιλεῖς πρέποντας τόπους οὕτω καλοῦσι παλάτια, καθ' ἀφαιρέσιν ἀμεταβόλων τοῦ τε λ καὶ τοῦ ν.

Ἵτι, ὡς εἰρηται, σποράδες εἰσὶν οἱ Πελασγοὶ τεθρόληται, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν Τρωάδι Κίλικες, κατὰ τὸν Ποιητήν, διμῆρους ἔχουσι Πελασγούς. Ἐρρέθη δὲ καὶ ἡ 25 Λέσθος ποτὲ Πελασγία, καὶ Δωδωνῆσιος δὲ ἔστι Ζεὺς Πελασγικός παρὰ τῷ Ποιητῇ. Γεγόνασι δὲ καὶ Κρήτης Ἰπποκοί Πελασγοί, ὡς Ὀδυσσεὺς ἐν τοῖς πρὸς Πηνελόπειν λόγους ἐμφανίει. Καὶ ἡ Ἀἴμος δὲ ποτε ὤκαίτο ὑπὸ Πελασγῶν, ἐξ ὧν Ἀθήναι παροιμαζόνται 30 κακὰ, διὰ τοὺς φόνους οὗς ἐποίησαν, γυναικῆς τε κτείναντες ἀιχμαλώτους ἀδικῶς καὶ παιδῆς οὗς ἐξ αὐτῶν ἔτεκνοποίησαντο. Καὶ περὶ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ δὲ Ἀχαιοὶ ἦσαν Πελασγοί, καὶ Αἰολικοὶ περὶ τὴν Ἀσίαν, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος. Εὐριπίδης δὲ καὶ τοὺς Ἀργεῖους 35 Πελασγούς οἶδεν εἰπών· « Πάλαι Πελασγοί, Δαναΐδαι δὲ δεύτερον. » Ἡρόδοτος δὲ οὐ μόνον περὶ τὴν Ἀἴμον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἰμβρον οἰκῆσαι λέγει Πελασγούς. Ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις τείχος Πελαργικόν, ἥτοι Πελασγικόν, ὡς ὁ Κωμικός δηλοῖ ἐν τοῖς Ὀρνισίν, ὅσα 40 τῶν Πελασγῶν, φασί, καλουμένων παρ' Ἀττικοῖς Πελαργῶν διὰ τὸ πλανητικόν· πλάνητες γὰρ ἦσαν διὰ πένιν, καὶ δίκην ὀρνέων ὅποι τύχῃ ἐπεροίτων. Καὶ ἡ περὶ Πηνειὸν δὲ καὶ Θερμοπύλας Θεσσαλία Πελασγικὸν Ἄργος ἐλέγθη ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἐκαί ἐπαρξάντων. 45 Φασὶ δὲ ἀνέκαθεν Ἀρκάδας γενέσθαι τοὺς Πελασγούς,

hominum multitudine, emisit; a quo vocata ea est regio Tyrrhenia; ubi duodecim urbes condidit, praefecto iis aedificandis Tarcone, cuius etiam Lycophron (vs. 1248) meminit. Tarconem propter intelligentiam qua jam inde a puero excelluit, canum natum fuisse aiunt; a quo etiam urbs Tarquinia. Et huiusmodi fere ratione Cycnum quoque Trojanum jam inde ab ortu canum fuisse veteres testantur et non tantum propter albitudinem corporis atque capillorum.

Post Tyrrhenos sunt Pelasgi qui propter egestatem vagantes, mutatis subinde sedibus huc quoque devenerunt, procul inde a Cyllene Arcadica, ibique sedes locarunt, deducente eos in coloniam Evandro, qui, regnante in Arcadia Agamede, Stymphali filio, matri suae fatidicae, ut ferunt, obsecutus, collectaque multitudine, eo profectus, ibi substitit, ubi Pani templum posuit et collem communivit, quem Pallantium a Pallante filio nominavit, qui patrem demortuum summo in colle sepelivit, et Herculem a Geryonis bobus redeuntem hospitio excepit. Unde etiam nunc Romani loca quae regem deceant, sic vocant palatia, detractis per aphæresin litteris immutabilibus λ et ν.

Ceterum Pelasgos passim dispersos esse, ut jam diximus, in vulgus notum est quandoquidem Cilices quoque Troadis, secundum Poetam (Il. β, 840. x, 429), finitimos habent Pelasgos. Lesbos quoque vocata est olim Pelasgia, et Dodonæus quoque Jupiter est apud Poetam (Il. π, 233) Pelasgicus. Porro in Creta sedes fixerunt Pelasgi, ut significat Ulysses in verbis suis ad Penelopen (Od. I, 177). Ad hæc Lemnos habitata olim fuit a Pelasgis, a quibus in proverbii consuetudine versantur Lemnia mala, propter cædes quas fecerunt, quippe qui mulieres captivas liberosque ex iis susceptos per nefas interfecerint. Sed et in Achaia, quæ est in Peloponneso, fuerunt Pelasgi, et Æolici in Asia, ut Herodotus (7, 95) ait. Euripides vero (Or. 933) Argivos quoque Pelasgos fatetur in illis verbis: « olim Pelasgi, Danaidæ postea. » Herodotus (5, 26) autem non in Lemno modo, sed etiam in Imbro habitasse dicit Pelasgos. Est etiam Athenis murus Pelargicus, i. e. Pelasgicus, ut Comicus docet in Avibus (731); quippe Pelasgos apud Atticos etiam Pelargos, Ciconias, dictos esse ferunt propter vivendi rationem erraticam; erant enim, propter egestatem, vagi atque errones, et avium instar, quocumque casus ferret, commebant. Thessalia quoque quæ circa Peneum et Thermopylas erat, dicta ab iis est Argos Pelasgicum, quod ibi imperitaverant. Aiunt item Arcades origine Pelasgos

Ἄπενιου *Cl. Y.* || — 2. ἐπέστησε] ἐποίησε *d.* || — 4. ἀφ' οὗ... γενέσθαι φασὶ *om.* *ENd.* || — 5. Ταρκωνία *L.* || — 9. ἐπὶ τοῖς *T. Ed.* || — 11. καὶ *om.* *K.* || — 13. Ἀρκαδίου *om.* *L.*; Στυμφαλοῦ *CEPMY*, Στυμφαλοῦ *N*, Στυμφαλοῦ *cett.*; *em.* *Politus.* || — 14. φασὶ *om.* *Ed.* || — 15. ἰδρύσας τῷ παντὶ νεὸν *FU.* || — 17. ἀκρῷ *CEF MUy*, ἀκρῷ *cett.*, *editt.* || — 19. τοῦ *om.* *C.*; βοῶν ἐπανιόντα *ENd.*; οἱ Λατίνιοι *EMNUdlm*, οἱ Ἰταλοὶ *C.*, οἱ Ῥω-

μαῖοι *L.* et vulgo ante Bernhardyum. || — 23. τεθρόληται *codd.* || — 27. ὁ ante Ὀδυσσεὺς *codd.*, *exc.* *CLUy*; ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν πρὸς *L.*; πρὸς τὴν π. *CLNy.* || — 28. ποτε *om.* *L.* || — 32. περὶ] παρὰ *C.*; δὲ *om.* *L.* || — 33. περὶ] παρὰ *C.*, κατὰ *L.* || — 35. Δαναοὶ *ENU*; δὲ *om.* *L.* || — 37. τὴν *om.* *CEKUY*; οἰκῆσαι *om.* *CD.* || — 38. Πελαργ. ἥτοι Πελασγ. *codd.*; *em.* Bernh. || — 42. ὅπη *C.* || 44. ἀπαρξ. *dlm.* || — 45. φασὶ *C.*; φησὶ *cett.*; Πελαργούς *L.*

ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, στρατιωτικὸν ἐλομένους βίον, κἀντεῦθεν ἐπιφανεῖς γενομένοις. Λέγονται δὲ τινες τῶν Πελασγῶν καὶ θαλασσοκρατῆσαι γενναίως ἐτη πέ'.

350. Ὅτι μετὰ Τυρρηνοῦς καὶ Πελασγοῦς τὸ τῶν ἀγαυῶν Λατίνων μέρμερον ἔθνος, ὃ ἔστι φροντιστικόν, συντετὸν, μεριμνητικόν, ἢ τοῦ πολλὰ μεμερίζειν, ἤτοι φροντίζειν, τοῖς ὑπεναντίοις αἴτιον, δι' ἣν ἔχει ἀνδρίαν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Λατίνων ἔθνος περιφραστικῶς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ οἱ Λατίνοι· διὸ καὶ ἐπάγει κατὰ 10 σχῆμα καινοπρεπὲς πληθυντικὴν σύνταξιν λέγων· γαίαν ναϊεταίνοντας ἐπήρατον, δι' ἣς μέσης Θύμβρις ποταμὸς, ὃ καὶ Τίβερις, ἐλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἄλα βάλλει· ἐφ' οἷς ἐπαναλαβῶν συνήθως καὶ εἰπὼν· Θύμβρις ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων, ὡς διὰ τῆς βασιλίδος 15 ῥέων Ῥώμης, Θύμβρις δε ἱερτὴν ἀποτέμνεται ἀνδιχα Ῥώμην· διὰ μέσης γὰρ τῆς Ῥώμης ῥεῖε ὁ Θύμβρις, ὡς καὶ ὁ Κύδνος διὰ τῆς Ταρσοῦ, καὶ διὰ Βαβυλώνας ὁ Εὐφράτης· ἐπισυνάπτει καὶ ἑτέραν ἐπαναληψὴν τὴν τῆς Ῥώμης, ἐπιμένων καὶ ἐναγλαϊζόμενος 20 διὰ τοὺς Ῥωμαίους τῷ ἐπαναληπτικῷ σχήματι, καὶ μετὰ τὸ ἱερτὴν Ῥώμην φησὶ, Ῥώμην τιμήσαν, ἑμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων, μητέρα πασῶν πόλεων, ἀγλαδὸν ἢ ἀργεῖον ἰδεθλον, ἤτοι ἰδαζος. Ἀνάκτων δὲ εἰπὼν ἰδειξε, φασίν, ἐναργῶς ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν 25 ὑπάτων αὐτὸς ἦν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἤμαρτε, Νέρωνος ἢ καὶ Αὐγούστου κατὰ τινὰς οὐ μεμνησθῆναι λέγεται καὶ ἐν τῷ « Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπράυναν ἀκωκή. » Τοὺς γὰρ ὑπάτους οὐκ ἐκάλουν ἀνακτας. Καὶ σημειῶσαι ὅτι κατὰ τὸν Διονύσιον 30 ἰδίως Λατίνοι οἱ μετὰ τοὺς Τυρρηνοῦς καὶ τοὺς Πελασγοῦς ἐλέγοντο, ἐν οἷς καὶ οἱ περὶ τὴν Ῥώμην. Ὅτι δὲ ἡ Ῥώμη τῆς Λατίνης χώρας ἐστὶ, καὶ ὅτι Λατίνου δμῶνυμοὶ εἰσιν οἱ Λατίνοι, δε Ὀδυσσεὺς καὶ Κίρκης λέγεται, καὶ ὅτι ὁ Τίβερις Ἀλβούλας ποτὲ 35 καλούμενος οὕτω μετεκλήθη, ὡς βασιλεύς Τιβερίου ἐν αὐτῷ θανάτος, ἀλλὰ ταῖς ἱστορίαις βούσι καὶ ἡ τοῦ Δίωνος. Τιβέριον δὲ ἐνταῦθα ἡ ἱστορία φησὶν οὐ τὸν μετὰ τὸν Αὐγούστου, ἀλλ' ἕτερον ἀρχαιότερον, δε, φασίν, ἐν μάχῃ τελευτήσας καὶ ὑπὸ τοῦ βεύματος κατενεχθεὶς ἐπώνυμον ἑαυτῷ τὸν ποταμὸν ἀφῆκε. Σημειῶσαι δὲ ὅτι παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ φαίνεται ἐν τινὶ 40 ἀμφιβαλλομένῃ γραφῇ καὶ Σικελικὸς τις εἶναι Θύμβρις ποταμὸς.

357. Ὅτι οἱ Καμπανοὶ, ὧν τὸ πῆδον λιπαρὸν διὰ 45 τὴν εὐκαρπίαν λέγει, ἀπὸ τῶν ὑποκαθημένων ἐκαί

fuisse, ut dictum etiam supra, qui militare vitæ genus amplaxi inde illustres evaserunt. Fama quoque est Pelasgos quosdam annos quinque et octoginta imperium fortiter maris tenuisse.

350. Post Tyrrhenos et Pelasgos est illustrium Latinorum ἔθνος μέρμερον i. e. gens sollers, sollicitè curans, aut quæ ob fortitudinem suam hostibus curarum et sollicitudinis auctor est. Sciendum autem est Latinorum gentem dictam esse per periphrasin pro Latinis; quocirca etiam nova ad elegantiam figura orationis structuram facit plurativo numero in illis verbis: « regionem incolentes amabilem; » per quam regionem mediam Thybris amnis, qui et Tiberis, devolutus limpidas in mare aquas mittit. Tum pro more repetitione usus, posteaquam dixit « Thybris, aliorum fluviorum maxime regalis (veluti per Romanam reginam fluens), Thybris, qui Romam desiderabilem bifariam dividit (per mediam namque Romam fuit Thybris, sicuti etiam Cydnus per Tarsum et per Babylonem Euphrates): adjungit alteram repetitionem Romæ, propter Romanos ei repetitionis figuræ immorans eaque sibi placens. Itaque post « amœnam Romam » dicit « Romam honorabilem, meorum magnam domum principum, matrem omnium civitatum, splendidum vel opulentum ἰδεθλον, » i. e. solum. Ubi quum dixerit ἀνάκτων, manifesto ostendit, aiunt, non sese sub consulibus fuisse, sed sub imperatoribus floruisse, sub Nerone vel etiam, ut aliqui arbitrantur, sub Augusto, cujus meminisse etiam dicitur in illo versu: « Ausonii regis docuit mitescere cuspis. » Non enim consules ἀνακτας vocabantur. Et observa Latinos, secundum Dionysium, proprie eos appellatos, qui sunt post Tyrrhenos et Pelasgos, in quibus etiam Romani. Ceterum Romam sitam esse in Latio, et Latinos cognomines esse Latini, qui Ulyssis et Circes filius dicitur, itemque Tiberim, quum Albulas olim vocaretur, mutato postea nomine sic appellatum fuisse, quod Tiberius rex in eo periisset, tum aliæ historiæ clamant, tum illa etiam Dionis. Tiberium tamen hoc loci dicit historia non eum, qui Augusto successit, sed alium vastiorem, quem aiunt in pugna occisum fluxuque aquarum delatum nomen de sese flumini reliquisse. Volo autem observes videri alicubi apud Theocritum (1, 118) Thybriam Siciliæ quoque amnem esse; cujus tamen loci scriptura est ambigua.

357. Campani, quorum solum pingue a fructuum ubertate appellat, nominati ita sunt a subjectis ibi

1. ἔλομον. C. ||—2. θαλαττοκρ. Cy, θετταλοκρ. EMNYYd, θετταλῶν κρ. Fπ] π' L. ||—5. ἀγαυῶν C. ||—6. μεριμνητικόν, συντετὸν FU; ἢ τ. π. μεριμ. om. END. ||—8. ἀνδρείαν CEKM.; τὸ τῶν A. C. ||—9. εἴρ.] εἴρηται KLYlm, εἴρηται περιφρ. FU. ||—11. Θύμβρις U. ||—12. ὁ om. CUD. ||—15. ῥέων om. C, ῥεῖ L. Deinde δι' ἀνδιχα END. ||—17. διὰ τῆς B. codd., exc. CENUdy. ||—23. ἢ τὸν ἀφν. C. ||—24. δι' om. Y. οὐκ] καὶ C. ||—27. καὶ om. C. ||—30. τοὺς ante. Πελ. END. ||—32.

δι'] τε CL. ||—33. δμῶνυμοὶ Λατίνου EN. — || 34. Ἀλβούλας Cluver, Ἀλβούλας LF et vulgo olim, Ἀλκούλας KMU, Ἀλβας END, Αἰβούλας Y, γρ. Ἀλβούλας Ἀλβας CDLYcy — || 36. ἀποθανόντος FU. ||—37. Δίωμος] Διονυσίου (1, 71) voluit Cluverus; sed quidni idem rettulerit Dion? inter cujus fragmenta nostrum locum recepit Reinesius p. 1519; δ' ἐνταῦθα d; δι' ἐντ. om. C. ||—39. μάχαις CDL; κατεν. Ed, περιν. cett. ||—40. ἐφῆκε d. ||—41. φαίνεται post εἶναι posuit FU. ||—44.

κάμπων ὠνομάσθησαν, ἢ ἀπὸ Κάμπου πόλεως. Ζηλωτὴ δὲ ἡ τοιαύτη γῆ δι' ἀρετὴν, καὶ διὰ τοῦτο περιμάχητος, ὥστε καὶ Φλεγραιῶν ἱστορεῖται εἶναι πεδῖον καὶ ἐκεῖ, καθὰ καὶ ἐν Θράκη εἴρηται, καὶ τὰ περὶ τὴν Γίγαντομαχίαν δὲ οὐ μόνον περὶ τὴν Θράκην, ἀλλὰ καὶ αὐτόθι διὰ τὸ ἐπίμαχον τῆς χώρας μυθεύεται συμπεσεῖν. Λέγεται δὲ καὶ ἡ Σικελικὴ Κόμη Φλεγραία, οὐ διὰ ὁμοίαν αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ τὰ ἐκεῖ πλήρη πυρὸς καὶ θερμῶν ὑδάτων εἶναι. 16' δὲ τοῖς 10 Καμπανοῖς οὐσῶν πόλεων, ἐν μεσογείῳ ἐστὶν ἡ Καλύπη, κεφαλὴ τῶν ὄντων, ὡς φησὶν ὁ Γεωγράφος, κατὰ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος γλώττη Λατίνων, καίτοι τινὲς ἀπὸ Κάμπου τοῦ Τρωδὸς αὐτὴν καλεῖσθαι ἠθέλησαν. Ἱστοροῦνται δὲ τρυφήσαι πολλὰ καὶ οἱ Καμ- 15 πανοί.

338. Ὅτι κατὰ μὲν Ὅμηρον αἱ Σειρήνες δύο καὶ ἀνώνυμοι, κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ποιητὰς τρεῖς, καὶ ὀνόματα αὐταῖς Παρθενόπη, Λίγεια καὶ Λευκωσία, αἱ παραπλεύσαντος αὐτὰς τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ μὴ θελωχθέντος οἷς ἐμελώδουν, νικηθεῖσαι τῇ ἀθυμίᾳ κατέρριψαν ἑαυτὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποπνιγείσαι ἄλλη ἀλλαχοῦ ἐξεβράσθησαν. Ὡν ἡ Παρθενόπη πρὸς τὴν Νεαπόλει τέθαπται, πόλει Καμπανῶν εὐδαίμωνι, καὶ ἐκεῖ τετίμηται. Ταύτην γὰρ πέτραν Σειρηνηίδα καλεῖ 25 καὶ Παρθενόπης ἀγνῆς μέλαθρον, σταχῶν βεβριθὸς ἀμάλλαις· ἦν καὶ ἐπαναλαβῶν φησι· Παρθενόπης, ἦν πόντος ὑπαδέξατο κόλποις, ἀποπνιγείσαν δηλαδὴ. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα πρὸς νότιον ὁ Σίλαρος ῥέει ποταμός. Τοῦτον ὁ Γεωγράφος Σίλαριν γράφων λέγει ἴδιον τοῦ Σιλάριδος, ὅτι τοῦ ὕδατος ὄντος ποτίμου, 30 τὸ καθιέμενον φυτὸν ἀπολιθοῦται, φυλάττον τὴν μορφήν. Μετὰ δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου στόμα, ὡς ὁ Γεωγράφος φησὶν, ἐν ν' σταδίοις ἡ Ποσειδωνιάς ἀκρα, ὅθεν ἐκπλέοντι νῆος Λευκωσία ἐστίν, ἡπίρου καὶ 35 αὐτὴ ἀπόσπασμα, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων. Ἄλλοι δὲ περὶ Παρθενόπης οὕτω λέγουσι· Παρθενόπη πολλοῖς ἀνδράσιν ἐπιβουλεύθεισα, καὶ τὴν παρθενίαν φυλάξασα, εἶτα Μητιόχου Φρυγὸς ἐρασθεῖσα, τὰς τὲ τριγὰς ἔτεμεν ἀκοσμίαν ἑαυτῆς καταψηφιζομένη, καὶ 40 εἰς Καμπανοὺς ἐλθοῦσα ἔκησεν· καὶ τὰχα διὰ τὴν τοιαύτην σωφροσύνην ἀγνήν ὁ Διονύσιος τὴν Παρθενόπην ὠνόμασεν. Ἰστίον δὲ ὅτι εὐτελῶς εἰπεῖν δοκεῖ τὴν Νεάπολιν μέλαθρον Παρθενόπης· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τὴν Κύπρον ἀστὴ Ἀφροδίτης βῆθῆναι. Τὸ δὲ στα- 45 χῶν βεβριθὸς ἀμάλλαις ἀντὶ τοῦ εὐσταχοῦ καὶ πολυφόρον. Τίνες δὲ αἱ ἀμαλλαι, ἀλλαχοῦ εἴρηται, ἔπου καὶ περὶ ἀμαλλοδετήρων. Τὸν δὲ Σίλαριν ὁ Διονύ-

campis, vel ab urbe Campo. Beata et expetenda hęc regio propter bonitatem, ideoque digna de qua certetur. Quare ibi quoque Phlegræus campus, sicuti in Thracia, esse proditur, et Gigantum pugnam non in Thracia modo sed etiam ibi contigisse fabulantur, quia de ea regione contenderetur. Præterea Cyme Italiæ Phlegræa vocatur, non similem ob causam, sed ab eo quod ejus regio igne et aquis calidis scætet. Duodecim vero quum sint urbes Campanorum, in mediterraneo Capua est, re vera caput, ut Geographus (p. 242) ait, pro etymo nominis Latinorum lingua; quamquam aliqui vocatam eam voluerunt a Capye, Trois filio. Ceterum Campani vitæ delicatullæ indulsisse narrantur.

358. Sirenes secundum Homerum duæ, eæque nominis expertes; secundum ceteros poetas sunt tres, eisque nomina Parthenope, Ligea et Leucosia, quæ, quum eas Ulysses prætervectus esset, neque earum cantu mulceri potuisset, victæ animi ægritudine, sese ipsæ in mare præcipites egerunt, et suffocatæ alia alio in littus ejectæ sunt; de quibus Parthenope juxta Neapolim sepulta est, urbem beatam Campanorum, ibique in honore habita. Hanc enim Petram Sirenidem vocat, castæque Parthenopes ædem, spicarum manipulis refertur; quam etiam per repetitionem iterum nominans dicit: « Parthenopes, sinibus vastis quam exceperat æquor, » suffocatam nimirum. Ac præterea ait ibi locorum ad austrum fluere Silarum amnem. Hunc Geographus (p. 251) scribit Silarin, ubi ait proprium id esse Silaridis, ut, quamvis ejus aqua bona sit ad potandum, injecta in eam planta in lapidem mutetur, sic tamen, ut formam servet. Post hujus fluminis ostium, ut Geographus (p. 257) tradit, ad stadia quinquaginta promontorium est Neptunium, unde enaviganti insula occurrit Leucosia, avulsa et ipsa a continente, a Sirenum illarum una denominata. Alii vero de Parthenope ita commemorant: Parthenope, multorum insidiis petita, servatrixque virginitalis, deinde Phrygis Metiochi amore succensa, capillis suis detonsis, ipsa sese ad neglectum corporis habitum damnavit, et ad Campanos profecta, domicilium ibi collocavit. Ac fortasse, propter hanc istam continentiam Parthenopen Dionysius castam appellavit. Sciendum autem est videri Dionysium Neapolim tenuiter dicere habitaculum Parthenopes; similiter Cyprus urbs Veneris dicitur. Illud porro « spicarum onustum manipulis » æque valet atque spicarum secundum et ferax. Quænam vero αἱ ἀμαλλαι, manipuli, alibi (ad II. σ, p. 1162) explicavi, ubi etiam περὶ ἀμαλλοδετήρων, de colliganti-

πεδῖον U. || — 1. Κάμπου Cf. Steph. Byz. v. Κάμπου. || — 2. διὰ τοῦτο om. U. || — 3. πεδῖον εἶναι C; πεδῖον ἱστορεῖται εἶναι L; πεδῖον om. d. || — 7. ἡ Κόμη Σικελικὴ Im; Bernhardyus Sic. vocem ejecit; Ἱταλικὴ leg. esse suspicor. || — 8. τὰ om. Ed. || — 9. δὲ om. C; οὐσῶν τοῖς Καμπανοῖς E. || — 10. Καμπη EMU. || — 13. καλ.] ἱστορεῖσθαι var. lect. R.

Steph. || — 14. τρυφήσαι καὶ πολλὰ τινα οἱ C; καὶ om. U. || — 16. κατὰ τὸν Ὅμ. Ed. || — 20. κατέρριψαν C. || — 22. ἀλλαχῆ cett. editt. || — 23. πόλει om. C. || — 25. ἀγνήν Ed. || — 26. ἀμάλλαι Y, et sic infra etiam CL. || — 28. νότον EY. || — 29. γράφων Σίλαριν ὀνομάζων C. || — 31. φυλάττων C. || — 32. ὡς καὶ ὁ Γ. C. || — 38. Φυγὸς C. || — 39. ἑαυτῆς ἔτεμεν ἀκοσμίαν MU; ἀκο-

σιος Πευκεντῖνον ποταμὸν λέγει, τουτέστι περὶ τοῦ λεγομένου Πευκεντίνου βέοντα. Ὅθεν καὶ σημειώσαι, ὅτι ἔοικε Πευκέντιον εἶν αὐτὸν λεχθῆναι, πλεονάσαι δὲ τὸ ν ἐν τῇ παραληγοσῇ διὰ μέτρου ἀνάγκην.

302. Ὅτι Λευκανοὶ καὶ Βρέντιοι, διὰ τοῦ ν, ἢ Βρέντιοι, διὰ τῶν δύο ττ, ἕως ἐπὶ τὴν Λευκὴν Πέτραν διήκουσι, περὶ ἧς ἤδη γέγραπται. Φασὶ δὲ ὅτι ἢ περὶ τοὺς Λευκανοὺς τούτους χώρα καὶ ἡ Σικελία 10 Μεγάλη ποτὲ Ἑλλάς ὠνομάσθη, διὰ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖ συχὰς μετοικίας. Ἡ δὲ τῶν Λευκανῶν πόλις Λευκάνη βαρυτόνως ἄλγετο ἀπὸ Λευκίου τινός. Βρέντιοι δὲ καλοῦνται ἀπὸ Βρέντιου υἱοῦ Ἡρακλῆος. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν ὅτι Λευκανοὶ Βρεττίους τοὺς 15 ἀποστάτας καλοῦσιν ὅποιοι, φησὶ, καὶ οὗτοι οἱ τὰ πρῶτα ποιμαίνοντες ὑστερον ἐπὸ ἀνέσεως ἐλευθερίαςαντες ἀπέστησαν.

301. Ὅτι ὄρος Ζεφύριον τετρασυλλάβως τμημά τι ἐστὶ βορειότερον τῆς Λευκοπέτρας πρὸς αὐγὰς τοῦ 20 Ἀπεννίου. Τούτο δὲ Ζεφύρου ἄκραν φησὶ περιφραστικῶς ὁ Διονύσιος, ὡς τοῦ τοιοῦτου ὄρους καὶ Ζεφύρου τρυσυλλάβως καλουμένου, ἀφ' οὗ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ δοκοῦσι κληθῆναι, ὡς περὶ αὐτὸ κείμενοι. Ἄλλοι δὲ οὕτω φασὶ καλεῖσθαι αὐτοὺς πρὸς διαστολὴν 25 ἄλλων Λοκρῶν, διὰ τὸ ἐκείνους μὲν ἀλλαγῶν καίσθαι, τούτους δὲ πρὸς Ζεφύρον ἄνεμον, καθά που προέγραπται. Ὁ δὲ Γεωγράφος οὕτω φησὶν ἂ Ἄκρα Λοκρίδος τὸ Ζεφύριον, ἔχουσα ἐσπερίους ἀνέμους λιμένα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῇ ἄκρᾳ. Πρῶτοι δὲ οἱ ἐκεῖ νόμοι 30 γραπτοῖς πιστεύονται χρήσασθαι, καὶ πολλὸν χρόνον εὐνομηθῆναι. Ἰστέον δὲ ὅτι διαβολὴ τοῦ γένους τῶν τοιοῦτων ἐνταῦθα κεῖται Λοκρῶν ἔθνους ἔθλου, ὡς ἐκ δούλων καταγομένου. Δούλοι γάρ, φησὶν, ὄντες πρότεροις ἔτεσι, παρὰ τοῖς Ὀζόλαις δηλαδὴ Λοκροῖς τοῖς 35 πρὸς τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ τῷ κατὰ τὴν Εὐβοίαν, εἴτα τῶν δεσποτῶν ἀπίοντων εἰς πόλεμον ἐμίγησαν ταῖς σφετέραις ἀνάσσει, ἐπανελθόντας δὲ τοὺς δεσπότας ἔκπεπυσαντες ἐπὶ κολάσει ταῖς δεσποίναις συνέφυγον, καὶ ἔκρησαν ἐν Τυρρηνίᾳ, ὧν γένος εἰσὶν οἱ Ἐπιζεφύριοι 40 Λοκροὶ, δούλοι ὄντες τὸ ἀνέκαθεν. Ἄλλοι δὲ γράφουσι σφετέρῃ ἀνάσσει μιχθέντες, ἢ κεισθέντες, ἀνάσσαν τὴν Ῥώμην νοοῦντες, ὅφ' ἦν οἱ τοιοῦτοι Λοκροὶ, περὶ οὗς ποταμὸς δ' Ἀλγὴ διορίζων τὴν Ῥηγίνην ἀπὸ τῆς Λοκρίδος. Ἴδιον δὲ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι οἱ 45 μὲν ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν τούτων παρατὰ τέττιγες φθέγονται, οἱ δὲ ἄλλοι ἄφωνοί εἰσιν. Ἄτιον δὲ τοῦ συμπύματος λέγεται, ὅτι ἐπὶ θάτερα μὲν ὀλόσκιον, φασὶ,

bus manipulos. Silarin porro annem vocat Dionysius Peucentium, h. e. circa Peucentios, quos vocant, fluentem. Unde etiam observa videri dici eum *Peucentium* debuisse, sed per pleonasmum in penultima adjectum esse *n* literam ob metri necessitatem.

362. Lucani et Brentii, per *n*, aut Brettii, per duplex *t*, usque ad Leucopetram pertinent, de qua jam scriptum est. Perhibent Lucanorum horum regionem, itemque Siciliam, Magnam Græciam olim nominatam fuisse, propter frequentes ibi colonias Græcorum. Lucanorum autem urbs dicta est *Λευκάνη*, *Lucane*, voce barytona, a *Λευκῆ*, *Lucio*, quodam; Brettii vero vocati a Bretto, Herculis filio. Verum Geographus (p. 255) scribit Brettios vocari a Lucanis defectores, quales, inquit, etiam erant Brettii, qui quum prius pastores Lucanorum fuissent, præ indulgentia illorum libertatis cupidi facti defecerunt.

364. Mons Zephyrium, syllabis quatuor, segmen est borealior Leucopetræ Apennini quoddam versus ortum. Zephyrium hoc Dionysius per periphrasin vocat Zephyri promontorium, perinde quasi mons Zephyrus etiam appellaretur tribus syllabis, a quo vocati videntur Locri Epizephyrii, veluti ad eum montem siti. Verum alii sic eos vocatos aiunt ad distinctionem aliorum Locrorum, quia illi quidem alibi siti sunt, hi vero ad zephyrum ventum, ut supra alicubi scriptum est. At vero Geographus (p. 259) sic ait: « Promontorium Locridis Zephyrium cum portu ad occidentales ventos exposito, unde promontorio illi nomen. Loci illius incolæ primi scriptis legibus usi fuisse creduntur, et optimis institutis rempublicam diu suam gubernasse. » Sciendum autem est, referri hoc loco calumniam generis horum istorum Locrorum, quasi scilicet tota gens genus a servis duxerit. Servi enim, inquit, quum essent superioribus annis, apud Locros nimirum Ozolas, qui sunt ad sinum illum Crisseum e regione Eubœe situm, ac deinde, dominis ad bellum profectis, cum dominabus suis coisissent, dominis domum redeuntibus, supplicii metu, fugam una cum dominabus arripuerunt atque in Tyrrhenia (*Rhegina regione*?) habitantur; quorum genus sunt Locri Epizephyrii, servi jam inde ab origine gentisque primordiis. Verum alii scribunt, σφετέρῃ ἀνάσσει μιχθέντες, *domina sua mixti*, vel κεισθέντες, *obtemperantes*, ubi ἀνάσσαν, Romam intelligunt, cujus imperio hi Locri subjecti. Apud eos Alex fluvius Reginum territorium separat a Locride. Loci autem hujus proprium est ut quæ ab altera fluvii ripa apud Locros sunt cicadæ, vocem edant, ab altera vero fluvii parte prorsus sint mutæ.

σμίαν in lacuna om. *F.* || — 2. Πευκεντίνους *MU.* || — 3. Πευκέντιον *CK*, Πευκέντινον *M*, πλεονασμῶ δὲ τοῦ *C.* || — 6. Βρέντιοι] Βρέντιοι *d.* || — 7. τῶν om. *Ed.* ἐπὶ] περὶ *d.* || — 20. Ἀπεννίου *d.* δὲ om. *d.* φησὶ om. *Ed.* φασὶ *C.* || — 22. ἀφ' οὗ καὶ οἱ codd., exc. *CEMUD.* || — 23. περὶ] παρὰ *C.* || — 24. ἀντιδιαστολὴν *EFUD.* || — 27. φασὶν *C.* || — 30. γρήσεισθαι *C.* || — 31. ἢ δι-

βολὴ codd., exc. *CEUd.* || — 32. καίται om. *Cd.* || — 34. δηλαδὴ πρὸς Λοκροῖς τοῖς παρὰ τῷ *C.* || — 35. τῷ om. *d.* Κρισαίῳ *L.* τῷ om. *E*; Εὐβοίαν fort assis corruptum est. || — 36. ἀπίοντων *DEFKLUY*, ἀπάντων *C.* || — 39. Τυρρηνίᾳ] an τῇ Ῥηγίνῃ? || — 41. μιγέντες *m.* || — 43. ὁ ποταμὸς *L.* || — 46. συμπτ. τούτου codd., exc. *CEMUDy.* || — 47. παλινσκιον Strabo.

τὸ χωρίον ἐστίν, ὥστε ψυχροὺς καὶ ἐνδρόσους ὄντας τοὺς τέττιγας μὴ ἔχειν διαστελλεῖν τοὺς ὑμένας καὶ ἕχον ποιεῖν, τοῖς δὲ ἐν τῇ περὶ αἰτῆς τέττιγι διὰ τὸ ἡλιέζεσθαι ξηροὺς καὶ καρατώδεις εἶναι τοὺς ὑμένας, ὥστε εὐφωῆς ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. Ἐν τούτοις τοῖς Λακροῖς ἀνδρίδας ἐστάθη ποτὶ τοῦ ὑμνουμένου κιθαρωδοῦ Εὐνόμου, τέττιγα ἐπὶ τῇ κιθάρα καθήμενον ἔχων, διότι τέττιξ, ἐν Πυθίοις ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐνόμου, καὶ μιᾶς τῶν χορῶν βραγείσης, ἐπιστάς ἀνεπλήρωσε τὸν φθόγγον, ταῖς ᾠδαῖς τὸν μίτον ὑποκρινάμενος, καὶ οὕτω τῆς νίκης τῷ Εὐνόμῳ συνεπελάβετο. Ἰστίον δὲ ὅτι οὐ μόνον οἱ Λακροὶ οὕτω δούλοι κρᾶγματα τοῖς δεσπόταις παρέσχον, ἀλλὰ καὶ οἱ Σκύθαι ποτὶ, ὡς δ' Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, δούλων πονηρῶν ἐπειράθησαν, ὅτε ἄλλοις μὴ πειθομένους αὐτοὺς μᾶστιξιν ὑπηγάγοντο. Καὶ τὸ Ἄργος δὲ ποτε χερσὸν ἀνδρῶν τοὺς δούλους ἔσχε δεσπότης τῶν πραγμάτων, καὶ μόλις οἱ παῖδες τῶν ταβνητῶν περιγενέσθαι τούτων ἰσχυσαν.

368. Ὅτι μετὰ τοὺς Λακροὺς ἔθνος οἱ Μεταπόντιοι, ὧν πόλις τὸ Μεταπόντιον, ἣ ποτὶ λεγομένη Σίρις. Κληθῆναι δὲ οὕτω λέγεται ἀπὸ Μεταπόντου υἱοῦ Σισύφου, ὃν οἱ βάρβαροι Μέταβον ἔλεγον· κτίσμα δὲ Πυλίων τὸ Μεταπόντιον. Λέγονται δὲ πάνυ εὐτυχεῖσαι ποτὶ ἀπὸ γεωργίας, διὸ καὶ ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι τὸν θρυλούμενον χρυσοῦν θέρος.

369. Ὅτι μετὰ τοὺς Μεταποντίους οἱ Κροτωνιῆται, καὶ ὅτι τὸν περὶ Κρότωνα ποταμὸν τὸν Αἰσαρον γαρίοντα λέγει, καὶ αὐτὴν τὴν Κρότωνα ἱμερτὸν πτολίεθρον, ἀλλὰ καὶ ἑυστέφανον διὰ τὸ πολλοὺς Κροτωνιάτας ἐν τοῖς καθ' Ἑλλάδα ἱεροῖς ἀγῶσι νικῶντας στεφανοῦσθαι, καὶ οὕτω τὴν πατρίδα τιμᾶν καὶ ποιεῖν εὐστέφανον. Ἰστορεῖται γοῦν ὅτι ἐν τινὶ Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες σταδίῳ ἐπτὰ ἀνδρες Κροτωνιῆται ἦσαν· ὅθην καὶ εἰκότως, φασίν, εἰρηται ὅτι Κροτωνιάτῶν ὁ ἔσχατος τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πρῶτος ἦν, δηλαδὴ κατὰ τὴν βρωμαλειότητα. Ἐκείθεν καὶ Μίλων ὁ ἐπιφανέστατος καὶ βρωμαλειώτατος ἀθλητὴς, ὃς καὶ θοῦν ἀρας ἐν μέσῳ θεάτρῳ ποτὶ ὑστερον τὸν αὐτὸν ἐθεινήσατο, κατὰ τὸν βουθολίαν Ἡρακλῆα τοῦτό γε ἀνδρισάμενος. Οὗ Μίλωνος τὰ μὲν τῆς ζωῆς εὐκλεῖ, τὰ δὲ περὶ θάνατον οἰκτιστα· ἀποσφηνωθείς γὰρ δένδρῳ τὰς χεῖρας, ἐν τῷ τῆς οἰκείας βρώμης πειρᾶσθαι, σφιγκτῶ

Cujus rei causa hæc esse fertur (*ap. Strabon.* p. 261), quod ab altera parte, ut aiunt, locus est totus umbrosus, ita ut cicadæ, quippe roscidæ, membranas diducere atque sonum edere nequeant; quæ vero in ulteriore parte sunt cicadæ, eo quod ibi apricantur, membranas habent aridas atque corneas, ita ut percommode vocem emittant. In his locis statua erecta quondam fuerat Eunomi, percelebris citharædi, quæ cicadam citharæ insidentem habebat, eo quod, certante in Pythiis Eunomo, unaque chordarum fracta, advolans (ἐπιπτάς) cicada cantu suo chordæ sonum supplivisset et sic Eunomum in comparanda victoria adjuvissset (*E Strab.* p. 261). Sciendum autem est, non Locros modo hos servos negotium dominis facessisse, sed etiam olim Scythas, ut Herodotus (4, 8) narrat, servis improbis usos fuisse, quum eos armis nequaquam obtemperantes flagellis subegerunt. Argos quoque, orbatum olim viris, servos rerum dominos habuit, vixque eos demortuorum filii in potestatem redigere potuerunt (*Herod.* 6, 83).

368. Post Locros gens Metapontii, quorum urbs Metapontium, quæ dicta olim Siris. Ea sic appellata esse fertur a Metaponto, Sisyphi filio, quem barbari Metabum vocarunt. Edificatum autem est Metapontium a Pyliis. Ferunt eos opes sibi olim permagnas ab agricultura comparasse, ideoque Delphis celebrem illam æstatem auream dedicasse (*E Strab.* p. 264).

369. Post Metapontios Crotoniatæ. Fluvium porru, qui circa Crotonem est, Æsarum dicit amœnum, Crotonemque ipsam oppidum desiderabile et bene coronatum, quia multi Crotoniatæ in sacris Græciæ ludis victores coronati fuerint, eoque patriam condecoraverint atque bene coronatam reddiderint. Itaque narrant (*Strab.* p. 262) in Olympiade quadam, qui stadio ceteros devicerint, septem viros Crotoniatas fuisse. Unde etiam merito dictum esse aiunt, qui Crotoniatarum ultimus, eum primum esse reliquorum Græcorum, robore nimirum ac fortitudine. Inde etiam Milon, clarissimus ille et fortissimus athleta, qui quum medio in theatro bovem aliquando sustulisset, eundem postea ἐθεινήσατο, in cæna absumpsit, Herculem βουθολίαν hoc certe facinore imitatus. Cujus Milonis ut vita gloriosa, ita mors miserabilis fuit. Dum enim virium suarum periculum faceret, compressis atque constrictis veluti cunéo ab arbore iraniibus, morte sic constrictus vitam commutavit (*Cf.*

4. τερατώδεις L; τοὺς ὑμ. om. C. || — 5. ἐκφωῆς C. || — 9. ἐπιστάς] sic etiam in Strabone legitur, parum apte. Scribendum censeo ἐπιπτάς, quo participio Strabo utitur etiam p. 194 (165, 25 ed. Didot). || — 10. ᾠδαῖς] χορδαῖς varia lectio ap. R. Steph.; ἀποκρινάμενος d; τὸν φθόγγον ἐν τούτοις τοῖς Λακροῖς κρινόμενος F. || — 22. Μέταρον F. || — 23. πάνυ] πάντα C. || — 24. ἀναθῆναι Ed. || — 25. θρυλλ. codd.; θέρος C. || — 26. τοὺς Ποντίους CE. || — 29. τὸ τοὺς πολλοὺς CL. || — 33. ἄλλων] Ἑλλήνων Ed. || — 34. φησιν Ed. || — 36. βρωμαλειότητα C; καὶ ὁ Μίλων ὁ βρωμαλ. καὶ ἐπιφ. C. || — 37. βρωμαλειώτατος K; ἀθλητῆς om. E. || — 39. ἐπιθγ-

νήσατο Ed; βουθολίαν] Cf. βουθολίαν Ἡρακλῆα in Epigram. Antholog. Planud. 4, 123 p. 662; Gregor. Nazianz. vol. I, p. 146, A ed. Bened.: Ὁ βουθολίαν τὸν γεωργὸν τυραννήσας καὶ τὸν ἀρότην βεῖ, λαψύξας καὶ τὴν κλησὶν λαβὼν ἐκ τῆς πράξεως. Id. p. 115, A; 134, A; Eustath. in Opusc. p. 347, 57; Georg. Pachym. in Walzii Rhet. vol. 1, p. 565, 30; Hesych. v. βουθώνης (l. βουθολίης). Citantur hæc in Steph. Thes. gr. s. v. || — 41. τὰ περὶ θάνατον δὲ Ed. || — 42. σφιγκτῶ E, σφιγκτῶ d. • Risit hanc affectatam orationis concinnitatem Hemsterbusius ad schol. in Lucian. Contempl. 8, p. 500. •

θανάτῳ τὸν βίον μετέλλαξε. Μύσκελλον δὲ φασὶ τὴν οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς Κρότωνος, ὅς ἐν Δελφοῖς συγγρα-
στηριαζόμενος τῷ Ἀρχίᾳ τῷ τὰς Συρακούσας κτίσαντι, καὶ συνερωτηθεὶς πότερον αἰρεῖται, πλοῦτον ἢ υγιείαν,
5 εἶπετο υγιείαν, Ἀρχίου ἐλομένου πλοῦτον· ἔθεν, φασὶ, Κροτωνιάται μὲν υγιεινότεροι, Συρακούσιοι δὲ παμ-
πλοῦστοι. Ἀφ' ὧν καὶ ἡ τῶν Συρακουσίων δεκάτη παρομιάζεται, ὡς πάνυ πολλὴ περιγινόμενη τῷ τα-
μείῳ τῆς πόλεως. Καὶ τὸ « Κρότωνος δὲ υγιέστε-
10 ρος, » ὡς ὁ αὐτὸς λέγει Γεωγράφος, ἐντεῦθεν εἰληπται, ὡς τῶν Κροτωνιάτῶν εὐρώστων ὄντων ὥστε οἱ ἀπὸ τοῦ κρότωνος τοῦ ζωῆφιου, ὃν κυνοραϊστὴν λέγει ὁ Ὀμηρὸς, εἰπόντες ταύτην εἰληφθαι τὴν παρομιάν, οὐκ εὖ λέγουσιν, ἀλλὰ παιζουσιν, ὡς καὶ εἰ τις εἴποι
15 τινὰ κώνωπος ἀδικώτερον. Ὁ δὲ περὶ Κρότωνα ποταμὸς Αἴσαρος ἐπὶ κυνηγῷ Αἰσάρῳ καλεῖται, ὅς ἐλάφῳ ὀικωμένην αὐτόθι συνεισπεσῶν ἀφῆκεν οὕτω καλεῖσθαι τὸν ποταμὸν. Ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι Κροτωνιάται ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ἐβοήθησαν τῇ Ἑλλάδι κινδυνε-
20 οῦση, στελιαντες νῆα μίαν, ἧς ἤρχεν ἀνὴρ τρις νικῆ-
σας τὰ Πύθια, καλούμενος Φαῦλος. Λέγονται δὲ Ἀχαιοὶ εἶναι ἀνέκαθεν. Ἔδοξαν δὲ ποτε καὶ περὶ ἱατρικὴν αὐδοκιμηῆσαι, διὰ τινὰ Δημοκίδην Κροτωνιά-
την ἐνδοξὸν ἱατρὸν.

371. Ὅτι Λακίνιον ἱερὸν ἦν Ἡρας, πλούσιον ὑπάρ-
ξαν ποτὶ. Ὅρος δὲ Κρότωνος ἦν Λακίνιον, ἐξ οὗ καὶ ἱερὸν Λακίνιον καὶ Ἡρα Λακινιάς.

373. Ὅτι Σύβαρις Ἀχαιῶν κτίσμα, μεταξὺ δύο ποταμῶν, τοῦ τε Κράθιδος καὶ τοῦ Συβάριδος, πάντες
21 καὶ εἰκοσι πόλεις ποτὶ ἐπηκόους ἔχουσα, κατὰ τὸν Γεωγράφον, καὶ τριάκοντα μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κροτωνιάτας στρατεύσασα. Ἀφηρέθη δὲ, φασὶ, τὴν εὐδαιμονίαν ὑπὸ τρυφῆς ἐν ἡμέραις ἐβδομηκοντα. Ἐλόντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κροτωνιάται ἐπήγαγον τὸν
26 ποταμὸν καὶ κατέκλυσαν αὐτήν. Ὑστερον δὲ τῆς πόλεως μεταθεσίσης καὶ συνοικισθείσης ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ ἄλλων Ἑλλήνων, Θούριοι προσηγορεύθησαν ἀπὸ κρήνης τινὸς ὁμωνύμου. Ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι τῶν μνημονευθέντων ποταμῶν ὁ Σύβαρις μὲν τῶν
40 ἱππῶν τοὺς πίνοντας ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ, ὁ Κράθις δὲ τοὺς ἐν αὐτῷ λουομένους ξανθοτριχεῖν ποιεῖ καὶ λευκοτριχεῖν· ὁ καὶ περὶ τοῦ Ὀμηρικοῦ Ξάνθου ὁ Ἀριστοτέλης ἱστορήσεν.

374. Ὅτι Συβαριταὶ τὰ τοῦ Ἀλφειοῦ ἀναθήματα
45 συλῆσαντες αἰσχρῶς ἀπεγράσαντο, διὸ θεομηνίαν ἐπεσπασάντο, καὶ ἐπεὶ πρὸς ἑκατὸν τρυφῆς ἐλάσαντες

Strab. p. 263). Myscellum autem quendam ferunt Crotonis conditorem fuisse, qui Delphis simul cum Archia, Syracusarum conditori, oraculum consulens, simulque interrogatus, utrum mallet divitias an sanitatem, eligente Archia divitias, ipse sanitatem elegit. Unde, ut aiunt, Crotoniatæ quidem sanissimi, Syracusani vero ditissimi; a quibus etiam in proverbium abiit Syracusanorum decima, quippe quæ perquam multa ærario urbis obveniret. Quin et illud *Crotone sanior*, ut idem Geographus (*p. 262*) testatur, inde acceptum est, quod Crotoniatæ optime valent. Itaque qui proverbium desumptum esse aiunt a *Crotone* sive ricino animalculo, quem Homerus (*Od. p. 300*) κυνοραϊστὴν vocat, non bene dicunt, sed jocantur, perinde ac si quis aliquem diceret culice iniquiorem. Qui ad Crotone est Æsarus fluvius, sic vocatur ab Æsaro venatore, qui simul cum cerva, quam fugientem insequeretur, quum in fluvium incidisset, nomen ei reliquit. Narratur etiam (*Her. 8, 47*) Crotoniatas in bello Persico periclitanti Græciæ opem tulisse, navemque unam misisse, cujus dux erat vir ter Pythiis victor, nomine Phaylus. Crotoniatæ origine Achæi esse feruntur. Iidem aliquando arte medica nomen sibi parasse videntur ob Democedem quendam Crotoniatam medicum celebrem.

371. Lacinium templum fuit Junonis, locuples quondam. Mons autem Crotonis fuit Lacinium, a quo et templum Lacinium et Juno Lacinia.

373. Sybaris, oppidum ab Achivis conditum, inter flumina duo, Crathim et Sybarim, situm, quinque et viginti olim urbes, secundum Geographum (*p. 263*), subjectas sibi habuit, et trecenta hominum millia contra Crotoniatas eduxit. Sed felicitate hac sua præ mollitie ac luxu spoliata fuisse fertur intra dies septuaginta. Urbe enim potiti Crotoniatæ flumine inducto aquis eam obruerunt. Postea tamen urbe ab Atheniensibus aliisque Græcis in alio loco instaurata, appellati sunt Thurii a fonte cognomine. Ex memoratis autem fluvii Sybaris fertur (*Strab. p. 263*) equos inde potantes consternatos reddere, Crathis vero iis qui in eo lavantur, crines flavos atque albos facere, quod etiam de Xantho Homericæ Aristoteles (*H. An. 3, 12*) tradidit.

374. Sybaritæ, Alphei donaria deprædati iisque turpiter abusi sunt. Quare dei in sese iram concitarunt, et quum eo luxuriæ devenissent, ut vel equos ad nu-

ΒΕΒΗΗ. || — 1. κατέλλαξε *U*; Μύσκελλον *Ed*, Μύσκελον *CF*. || — 4. υγιείαν *bis CEUd*. || — 8. ταμείῳ *Ed*, ταμίῳ *F*. || — 10. ὡς *om. L*. || — 12. κυνοραϊστὴν *E*. De hac proverbii explicatione v. Zenobius 6, 27, Photius p. 180, Suidas v. Κρότωνος υγιέστερος, Eustath. ad Hom. p. 1821, 46. || — 14. καὶ *om. Ed*; εἶπη *Cy*. || — 15. περὶ τὸν Κρότ. *d*, ἐπὶ Κρ. *F*. || — 18. ὅτι ἐν τῷ Π. πολέμῳ οἱ Κροτωνιάται ἐβ. *Ed*. || — 20. μίαν

νῆα *Efd*. || — 21. Φαῦλος *Ed*. || — 23. Δημοκίδην *FM*, Δημοκίδην *N*, Δημοκίδην *FLY*; Κροτωνιάτ. *om. Ed*. || — 28. ἀργαῖον κτίσμα *codd.*; e Strabone *em. Thwait*. || — 33. τὴν εὐδαιμονίαν, ὡς φασὶ, *d*. || — 36. καὶ συνοικ. *om. Fd*. || — 39. μὲν *om. Ed*. || — 40. πτυρτικοὺς *CMNUdy* Strabo, τυρτικοὺς *F*, πατιτικοὺς *L*, παρτιτικοὺς *cett.*; ὁ *om. L*, sicuti mox ὁ ante Ἀριστοτέλης. || — 46. καὶ *om. codd. exc. FMVUcy*.

ἤσκησαν καὶ τοὺς ἵππους εἰς εὐρυθμίαν, καὶ ἐδίδαξαν καταλουμένους ὀρχεῖσθαι τε καὶ ὀρθοῦσθαι, γέγονεν αὐτοῖς τοῦτο πανωλεθρίας αἴτιον. Ἐχρῆν δὲ τοὺς Συβαρίτας μὴ οὕτω ποιεῖν, ἀλλὰ πολεμιστὰς τοὺς ἵππους γυμνάζειν, καθάπερ Ἀρτύβιος Πέρσης ἀνήρ στρατηγὸς ἵππων ἐδίδαξεν ὄρθον ἀνίστασθαι πρὸς δπλήτην, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ τὸν προσενεχθέντα καταργάζεσθαι, ποσὶ τε πλήττοντα καὶ στόματι δάκνοντα. Ἐκεῖνοι δὲ παιγνιήμονας τοὺς ἵππους ἀσκήσαντες ἀπεσφαιρίσθησαν εἰς πτώμα θανάσιμον. Πολέμου γὰρ κροτηθέντος αὐτοῖς τε καὶ τοῖς Κροτωνιάταις, ῥίπτουσι μὲν τὰ δπλα οἱ τῆς Κρότωνος, τύμπανα δὲ ἀράσσοι καὶ κύμβαλα καὶ αὐλοὺς μεταχειρίζονται καὶ κρόταλα, καὶ ὅσα ἐκμαίνειν οἶδε πρὸς ὄρχησιν. Καὶ οἱ ἵπποι τοῦ φίλου βόμβου ἀκούσαντες βακχεύονται πρὸς ὄρχησιν, καὶ ἀκρατεῖς ἑαυτῶν γενόμενοι ἀποσεύονται τοὺς ἐπιβάτας, καὶ προχείρους ἐκτίθενται τοῖς πολεμίοις εἰς θάλασσαν· καὶ οὕτως ἐρημοῦται Σύβαρις τρυφῆς γενομένη πάρεργον, διὰ ποινήν, φασίν, ἱεροσουλίας, ἣν ἐν τῷ κατὰ Πελοπόννησον βωμῷ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ ἐπλημύθησαν. Ὅθεν καὶ ὁ Διονύσιος οἰκτιζόμενος αὐτὴν φησὶ « δειλαία Σύβαρις τοὺς ναύτας στενάχουσα πηρόντας, ἐπεὶ οὐ κατὰ αἶσαν τοὺς Ἀλφειοῦ γεράσσειν ἐπεμήναντο », τοῦτέστιν ἐπεμήνησαν, μανίαν ὀνομάσας τὸν τῆς φιλοχρηματίας ἔρωτα. Ἦτις μανία καλῶς ἐπιλέγεται παντὶ πράγματι παρὰ τὸ θεῶν πλεονάζοντι· οὕτω γὰρ καὶ ἐρωτομανία καλεῖται καὶ ὄψομανία καὶ οἰνομανῆς ἀνθρώπος καὶ τοιαῦτα πολλά. Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ ἀνάθημα καὶ θεῖον γέρας λέγεται; ἰδοὺ γὰρ ὁ Διονύσιος Ἀλφειοῦ γέρας ἔφη τὰ ἐν τῷ ναῦ κειμήλια. Ἄλλοι δὲ φασὶ τοὺς Συβαρίτας ἀπολωλέναι κατὰ χρησὸν παλαιῶν, διότι πρὸ θεοῦ ἐτίμησαν ἀνθρώπων, ὅτι τῶν τῆς Συβαριτῶν οἰκίτην μαστιζῶν φυγόντα μὲν ἐς θεοῦ ἐπέμεινε τύπτων, ἐς μνήμα δὲ πατριῶν καταφυγόντα ἠδέσθη· ὅτε καὶ ἀποστραφῆναι φασὶ τὸ τῆς Ἥρας ἀγάλμα, βαρυνθὲν ἐπὶ τῷ γενομένῳ. Διὸ καὶ ἐξετίθη, φασὶ, κατὰ τὸν χρησὸν ἢ πόλις γενομένη ἀνάστατος. Ἐλεγε δὲ ὁ βῆθεις χρησὸς, τότε τοὺς Συβαρίτας ἐξολέσθαι, ὅτε πρὸ θεοῦ ἀνδρα σεβίσονται. Ὑστέρῳ μὲντοι χρόνῳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποικίαν στελιαντας τὴν πόλιν συνώκισαν, καὶ Θούριον, ὡς εἴρηται, μετωνόμασαν. Καὶ ἔστιν ἡ εἰς τὸ Θούριον ἀποικία πολλὴ ἐν ταῖς ἱστορίαις. Καὶ τινες Θουριομάντις ὁ Κωμικὸς λέγει, ὡς εἰς αὐτὴν ὀδηγήσαντας.

meros exercerent, eosque ad tibias saltare et sese erigere docerent, hæc iis res causa internecionis fuit. Atqui Sybaritas non ita facere oportebat, sed bellicos equos ad pugnam exercere, quemadmodum Artybius Persa et militum dux equum docuit erectum in peditem armatum insurgere, ut Herodotus (5, 111) narrat, et pedum ictu morsuque oris invadentem hostem conficere. Illi vero quum equos ad ludicra tantum exercuissent, in casum exitialem ludo hoc conjecti sunt. Commissa enim inter eos et Crotoniatas pugna, Crotoniatæ arma projicere, tympana pulsare, cymbala atque tibias tractare, et crepitacula et quæcumque alia saltandi furorem inducere solent; equi vero, bombo familiari audito, bacchico quodam furore ad saltandum rapi, sui impotentes facti equites suos excutere, eosque sub manus hostibus ad occidendam subjicere. Itaque Sybaris, luxuriæ dedita extraordinariæ, desolata est, in penam, ut ferunt, sacrilegii, quod in aram Alpei fluminis Peloponnesiam commiserant. Unde et Dionysius miserans eam dicit: - Infelix Sybaris, cives gemens peremptos, quod præter fas in Alpei munera insaniverunt, - h. e. insano amore exarserunt; ubi insaniam nominat amorem pecuniarum: nam μανία, insania, belle dicitur de omni re justum modum excedente; sic enim et ἐρωτομανία dicitur; et ὄψομανία et homo οἰνομανῆς et multa hujuscemodi. Volo autem observes donarium dici etiam γέρας θεῶν, donum diis dicatum; ecce enim tibi Dionysius Alpei γέρα vocat quæ in templo reposta erant donaria. Verum alii (*Steph. Byz. v. Σύβαρις*) affirmant Sybaritas ex veteri oraculo periisse eo quia majorem homini quam deo honorem detulissent, quum Sybaritarum quidam servum flagris cædens, fugientem ad aram verberare non destitit, at vero ad monumentum patris confugienti, præ reverentia, facilem sese præbuit; quo etiam tempore Junonis simulacrum sese avertisse memorant, rei indignitate permotum. Quare etiam urbs (sic enim narrat) ex oraculo eversa est atque deleta. Erat autem illud oraculum, tum Sybaritas internecione esse perituros, quum hominem magis quam deum venerarentur. Postea tamen Athenienses et Lacedæmonii ducta colonia urbem instaurarunt, Thuriumque, ut dictum est, denominarunt. Frequens in historiis est missa hæc Thurium colonia. Comicus (*Nub. 331*) etiam Θουριομάντις quosdam, vates coloniarum deducendæ principes, memorat. Denique mentio in historiis est

1. ἤσκησαν post v. εὐρυθμίαν ponunt *Ed*; καὶ ἐδίδαξαν καταλουμένους *FMU*. || — 5. Ἀρτύβιος *CFKLMN* et ex correct. *E*. || — 6. πρὸς *om. C*. || — 7. ὁ Ἡρόδ. *Ed*. || — 9. παιγνιήμονας *codd.*; *em. Bernh.* || — 11. τοῖς *om. E*. || — 14. καὶ ante *ὅσα om. EFMNUYd*, fort. recte; ἐκβαίνειν *CDL*. || — 15. καὶ οἱ ἵπποι...πρὸς ὄρχησιν *om. CDLY*. || — 18. ἢ *Sub. d*. || — 19. γενομένης *MU*. || — 21. ποταμοῦ *om. E*; ἐπλημύθη. *EY*. || — 23. κατ

αἶσαν *E*. || — 24. γεράσσειν *Ed*; τοῦτέστιν ἐπεμ. *om. C*. || — 26. καλῶς λέγεται ἐπὶ παντὶ *C*; γράμματι *L*. || — 27. ἐρωμανία *C*. || — 30. γέρας *M*. || — 31. ἔφη *CEdy*; εἶπεν *cett.*; ἐν ναῦ *codd.*, exc. *Cy*. || — 34. ἐπέμεινε *L* aliique ut *vid.* || — 40. σεβίσονται *F*, σεδήσονται *ELd*. || — 42. συνώκησαν *CEFLd*. || — 43. τὸν Θούριον *CE*. *Mox* δὲ καὶ *χλ. codd.*, exc. *CFMUy*; Σκλινδιρβίδης *L*, Σμινδυριάδης et Σμινδαρβίδης *var. lect. ap. R. Steph.*

Ἰσοροῖται δὲ χλιδανὸς ἀνὴρ καὶ πάνυ τρυφῶν Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης.

27. Ὅτι μετὰ τοὺς Συβαρίτας μέσην γῆνα οἰκοῦσιν οἱ Σαυνίται, ὅς διὰ τοῦ μ Σαυνίτας οἱ Ῥωμαῖοι λέγουσιν, ὡς καὶ ἡ γραφὴ τοῦ Διοδώρου δηλοῖ.

376. Ὅτι Μαρσῶν θοὰ φύλα εἰπῶν ἀκύποδας εἶναι παρεμφαίνει τοὺς Μαρσούς. Ἀπὸ τούτων ὁ ἀδόμιμος Μαρσικὸς (Ῥωμαϊκὸς) ὀνομάζεται πόλεμος, ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως. Ἐκ τούτων οἱ Ῥωμαῖοι τάσσουσιν ἐχιδνολογεῖν τινὰς εἰς κατασκευὴν θηριακῆς, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν ὅτι ἐν Ῥώμῃ τὰς ἐχιδνας θηρεύουσιν, ὅς ὀνομάζουσι Μαρσούς.

Ἐπι τῆς Τάρας, ἡ καὶ Ταραντὸς, ἐγγὺς κεῖται ἀλδς, ὅθεν Ἴκκος ἦν ὁ Ταραντῖνος ἰατρός, ὃς ἐπὶ βίου εὐταλαίᾳ εἰς παροιμίαν καίται τὴν λέγουσαν « Ἴκκου δειπνον » ἐπὶ τῶν ἀπειρίτως δειπνούντων. Ἐκείθεν δὲ καὶ Ῥίνθων ἦν ὁ ἐπικαλούμενος φλύαξ, ἤγουν φλύαρος, ὑποκοριστικῶς, ὡς τὰ τραγικὰ εἰς γελοία μεταρρυθμῶν καὶ παίζων ἐν οὐ παικτοῖς, ἀλλὰ φλυαρῶν ἀντικρυς. Ἐλέγτο δὲ καὶ ἀρσενικῶς ὁ Τάρας ἐξ ἀναλογίας· οὐδὲν γὰρ ἔστιν εἰς ρας βαρύτονον θηλυκόν. Ἐπεχωρίασε δὲ ποτὲ αὐτόθι ἡ ἐνόπλιος ἱππικασία, ὅθεν ταραντινίζειν ἐλέγτο τὸ τὴν ἐνόπλιον καὶ εἰς μάχας χρῆσιμον ἱππασίαν ποιῆσθαι. ὀνομάσται δὲ ἡ πόλις ἀπὸ τινος ἥρωος Τάραντος. Ἔσχε δὲ καὶ Λακεδαιμονίων ἀποικίαν· διὸ καὶ λέγει ὁ Διονύσιος, ὅτι Ἀμικλαίων αὐτὴν ἐπολίσατο καρτερός Ἄρης, τοῦτ᾽ ἐστι Λακίωνων, ὧν μέρος αἱ Ἀμύκλαι. Λακεδαιμόνιοι γὰρ συνεχῶς ἀρισταμένιοι τοῖς ὑπ' αὐτοὺς Μεσσηνίοις ἐπιστρατεύσαντες ὤρωμότησαν μὴ μὴν υποστρέψαι πρὶν ἐν ἐκείνους κατὰ κράτος δουλώσωνται· ὅτε καὶ οἱ μὴ μετασχόντες τῆς στρατείας δοῦλοι ἐκρίθησαν, καὶ ἐκλήθησαν καὶ αὐτοὶ Ἐλωτες. Ἐπικτεινομένου δὲ πολλοῦ καιροῦ τῷ πολέμῳ, πέμπουσιν αἱ πρεσβυτέραι διδάσκουσαι ὡς ἀπαικτοὶ τελευτῶσιν αἱ γυναῖκες, καὶ κίνδυνός ἐστι λειπανδρῆσαι τὴν πατρίδα, εἰ μὴ ποιήσονται πρόνοιαν τῆς τῶν γυναικῶν ἐπιγονῆς. Οἱ δὲ ἐπιλεξάμενοι πενήκοντα εὐρωστοτάτους καὶ νεωτάτους καὶ ὄλους παιδοποιεῖν, ὅσοι δηλαδὴ παῖδες συνεξελεθόντες τοῖς ἐν ἡλικίᾳ, ἤγουν τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οὐ μετέσθον ἐκείνων ὧν ὄρων,

Smindyridis Sybaritæ, hominis voluptarii valdeque delicosi.

375. Post Sybaritas mediterranea incolunt Saunitæ quos Romani Samnites vocant per *m*, sicuti etiam apparet ex Diodoro (19, 72).

376. « Marsorum celeres gentes » dicens, Marsos celeripedes esse indicat. Ab his nominatum celebre illud Romanorum bellum Marsicum, quum primi omnium defecissent Marsi. De his Romani viperis quosdam colligendis præficiunt, ad confectionem thetriacæ, ut manifeste is docet qui scribit eos, quos Marsos appellant, Romæ vipersas venari.

Taras, quæ et Tarentus, sita est prope a mari; unde fuit Iccus, medicus Tarentinus, propter cuius vivendi frugalitatem proverbio dicitur *cæna Iccii* de iis qui tenuiter cœnant. Atque inde etiam fuit Rhinthon, cognomine Phlyax, *nugator* s. *scurrula*, nomine diminutivo, quippe qui tragica in ridicula converterit jocosusque fuerit in rebus non jocosis, atque adeo plane scurram egerit. Dicebatur etiam masculino genere ὁ Τάρας, ex analogia; nullum enim barytonum in ρας est femininum. Usitata olim ibi erat armata agitatio equorum, unde ταραντινίζειν dicebatur armatam utilemque ad pugnas equorum agitationem facere. Nomen urbs accepit a Tarante quodam heroe, habuitque etiam Lacedæmoniorum coloniam. Quocirca Dionysius dicit condidisse urbem fortem Martem Amyclæorum, h. e. Laconum, quorum pars Amyclæ. Lacedæmonii enim in Messenios ob continuas eorum defectiones exercitum educentes juraverant non ante se reversuros quam illos vi in servitutem redegerint; quo etiam tempore ii, qui in expeditionis illius partem venire noluerant, servi iudicati et ipsi quoque Helotes appellati sunt. Quoniam vero bellum in longum tempus extrahabatur, mulieres seniores miserunt ad viros, decedere sine liberis uxores, periculumque esse, ne virorum inopia patria deficeret, nisi de liberis suscipiendis providerent. Illi igitur robustissimos et nati minimos liberisque procreandis aptos quinquaginta, qui scilicet quum pueri adhuc cum maturæ ætatis viris egressi essent, juramenti illius non participes erant, selegerunt iisque jussurunt ut cum omni-

Literas Σμινδυ in lac. om. *F*. || — 4. Σαυνίτας *CM* *Uy*, Σαυνίτας *E*. || — 5. καὶ om. *Cy*. || — 8. Μαρσικὸς om. *F*; sequentem vocem Ῥωμαϊκὸς ejici malim. || — 9. τάσσουσιν om. *L*. || — 11. ὁ εἰπὼν] *Quis?* || — 13. Ταραντῖνος *L*. || — 14. Ἴκκος *F*, Ἴκκος cett., Ἴκκος *Stephanus* v. Τάρας, quem integriorem quam nos jam habemus, *Eustathius* legit. Cf. *Eustathius* ad *Π*. 1 p. 610. *Quæritur* an idem sit *Iccus athleta* Tarentinus, quem e *Platon*. *Protag.* p. 316, *D*, *Legg.* 8 p. 839, *E*, *Ælian*. *Var. Hist.* 11, 1 et aliunde novimus. *Quæ* ap. *Eustathium* leguntur, potius in *Herodicum* (de quo v. *Heindorf*. ad *Platon*.

Phædr. p. 190) cadere putat *Bernhardyus*. ὁ ἀντὶ *Tar.* om. *KM*. || — 17. Ῥίνθων *CFcy*. *Dein* ἤτοι *E*. || — 18. ὡς τὰ τραγικὰ *F*. || — 22. ἡ om. *Ed*; ταραντινίζειν *m*. || — 24. μάχην *U*. || — 26. Λακεδαιμονίαν *C*. || — 27. καρτερός *CF*, κρατερός cett., κρατερός *y*. || — 29. τοῖς τῶν *DL*; τοῖς ὑπὸ Μεσσηνίοις *Ed*. || — 30. ὄρωμ. *EFL*. ὑποστρέψαι *Ed*. || — 31. δουλώσονται *CFL*. || — 32. ὅθεν *E*; μὴ om. *Ed*. || — 34. πολλοῦ om. *M*; καιροῦ πολλοῦ codd., exc. *CENdy*, qui πολλοῦ καιροῦ, et *U*, qui τῷ πολέμῳ πολλοῦ x. || — 36. ἔσται *E*. || — 24. εὐρωστοτάτους *CDEFMNImy*, εὐρωστους vulgo ante *Bernh.* || — 39. καὶ νεωτ. om. *MU*. || 41. τῶν ὄρων

ἐπίταξαν συγγίνεσθαι ταῖς παρθένους ἀπάσαις ἀπαν-
 τας, ὡς ἂν οὕτω πολυτεχνήσωσι. Καὶ ἀπ' αὐτῶν
 ἐκίναται συλλαβοῦσαι ἀπέτερον. Οἱ δὲ τεγθέντες, οἷα
 μὴ τραφέντες γησιῶς καὶ εὐγενῶς κατὰ τοὺς νόμους
 5 τοῦ Λυκούργου, ἀλλως καὶ οὐχ ὡς ἴδει ἐπολιτεύοντο,
 ἕως οὗ μετὰ ἔνεακαίδεκα ἔτη Μεσσήνης ἀλούσης ἐπα-
 νελθόντες οἱ ἐκ τοῦ πολέμου καὶ μοχθηρὰν εὐρόντες
 τὴν πολιτείαν ἐξέλασαν αὐτούς. Οὗς Φάλανθος τις
 ἀνὴρ ἐγγύριος λαβὼν καὶ εἰς ἀποικίαν σταλεῖς ὤκισε
 10 τὸν Τάραντα. Ἐκαλοῦντο δὲ Παρθενίαι οἱ ἐκ τῶν
 παρθένων ἐκίανον γινόμενοι. Ἔτεροι δὲ φασὶ τοὺς
 τοιοούτους παῖδας ὡς νόθους ὑπὸ τῶν Λακίωνων θναιδι-
 ζομένους μελετᾶν ἑπαναστήναι αὐτοῖς, τὴν ὕβριν μὴ
 φέροντας, διὸ καὶ ἐκπεμφθῆναι εἰς ἀποικίαν. Ἄλλοι
 15 δὲ ἱστοροῦσιν ὅτι ἀτιμοὶ κριθέντες οἱ Παρθενίαι, ὡς
 ἀπὸ πορνείας φύντες, καὶ μὴ ἀνασχόμενοι τῆς ἀτιμίας
 ἐπιβούλουσαν ὁμοφρονεῖν ὄντες πάντες, ὡς ἂν ἀλλήλων
 ἀδελφοὶ νομιζόμενοι. Ὑστερον δὲ συμπαισθέντες ἐξήλ-
 θον εἰς τὴν ῥηθείσαν ἀποικίαν. Ἴσχυσαν δὲ ποτε
 20 καθ' ὑπερβολὴν οἱ Ταραντινοὶ. Ἐπέτριψε δὲ καὶ
 αὐτοὺς ἡ τρυφή, παρ' οἷς πανδήμιος ἑορτὰς κατ' ἔτος
 πλείους ἢ τὰς ἄλλας ἡμέρας συνέβαινεν ἀγασθαι, ὡς
 ἡ ἱστορία φησὶ, σοφισαμένοις διὰ τρυφῆν καὶ ἀργίαν
 τὰς συνεχεῖς ἑορτὰς, ὡς καὶ ἡ παροιμία φησὶν, « ἀρ-
 25 γοῖς αἰὲν ἑορτή. » Τάχα δὲ καὶ τὸ λεπτὸν γυναικεῖον
 περίβλημα τὸ Ταραντινίδιον παρ' αὐτοῖς διὰ τρυφῆν
 πρῶτους εἴρηται. Καίται δὲ, φασὶν, ὁ Τάρας, ἡ
 κατὰ Διονύσιον θηλυκῶς ἡ Τάρας, ἐπὶ χειρρονήσῳ, ὡς
 καὶ τὰ πλοῖα ὑπερνεωλεῖσθαι βραδίως ἐκατέρωθεν,
 30 ταπεινοῦ ὄντος τοῦ αὐχένος τῆς χειρρονήσου.

378. Ὅτι Καλαβροὶ καὶ Ἰάπυγες ἀρχονται μὲν ἀπὸ
 Τάραντος, καὶ τοῦ τῶν Μαρσῶν ἔθνους, τέτανται δὲ
 μέχρι τῆς παραλλίου Ἰγρίου, ὅπου σύρεται, φησὶν, ἡ
 Ἀδριακὴ θάλασσα εἰς τὸν Ἀκυληῖον κόλπον, ἦτοι τὸν περὶ
 35 Ἐνετιαν, τὸν τῆς Ἀδριακῆς κόλπον, ὅς λέγεται καὶ
 Ἀκυληῖος, κατὰ σχηματισμὸν τύπου Ἰταλικῆ ἀπὸ
 Ἀκυληίας. Πόλις δὲ ἡ Ἀκυληία μεγίστη, λεγομένη καὶ
 Ἀκυλία τετρασυλλάβως, παρονομαζομένη ἀπὸ αἰετοῦ,
 ὅς ἀκύλας πρὸς τῶν ἐκεί ἐλέγχετο, πλησιάζουσα μὲν
 40 μάλιστα τῷ ἐνδοτάτῳ μυχῷ τοῦ Ἀδριακοῦ κόλπου, ἔξω-
 θεν δὲ οὖσα τῶν Ἐνετικῶν ὄρων, καὶ, ὡς τινὲς φασὶ,
 ἀπὸ θαλάσσης ρν' μιλία κειμένη, Ῥωμαίων κτίσμα.

bus virginibus omnes cotrent, quo quam plurimos
 procrearent liberos. Ex his illæ concipientes pepe-
 rerunt. At procreati, utpote non legitime, secundum
 Lycurgi leges, neque liberaliter educati, secus quam
 oportebat vitam instituerunt, donec post novem et
 decem annos, Messene capta, qui in bello fuerant,
 reversi, quum statum civitatis laborantem reperissent,
 eos expulerunt. Quos Phalanthus quidam, vir indi-
 gena, assumpsit et in coloniam profectus Tarantem
 condidit. Ceterum virginibus istis nati Partheniæ
 (*quasi Virginales*) vocabantur. Alii narrant hujus-
 modi pueros, quod, tanquam spurii, probro a La-
 conibus afficerentur, contumeliam hanc non ferentes,
 insurgere in eos cogitasse, eoque in coloniam mis-
 sos fuisse. Alii tradunt hos Parthenias ignominiosos
 habitos fuisse, quod ex illegitimo concubitu nati
 essent, ignominiaque intolerantes, concordia animi
 sententia, quippe qui fratres inter sese reputarentur,
 insidias parasse, postea vero id sibi passos persuaderit
 ut in coloniam quam diximus emigrarent. Ceterum
 Tarentini maxima olim potentia floruerunt, sed eos
 quoque luxuria perdidit; apud quos usu venit, ut festi
 populares dies plures quotannis quam ceteri alii dies
 agerentur, ut testatur historia, quum deliciarum
 atque otii causa continentia festa excogitassent, secun-
 dum proverbium illud: Otiosis semper festum. For-
 tasse etiam propter molliem primum apud eos
 inventum est tarantinidium, qui est tenuis amictus
 muliebris. Situs autem est, ut aiunt, Taras, vel, si
 cum Dionysio, feminino id genere efferimus, sita est
 Taras in peninsula, ita ut navigia facile utrinque per-
 trabantur, quoniam cervix peninsulae humilis est.

378. Calabri et Iapyges initium habent a Tarento
 genteque Marsorum, atque ad maritimam usque Hy-
 rion protenduntur, ubi volvitur, inquit, Adria pontus
 in sinum Aquileium, nimirum in intimum circa Ve-
 netiam Adriaticæ maris sinum, qui etiam, conformata
 ad formam Italicam voce, dicitur Ἀκυληῖος, ab Aquileia.
 Urbs maxima Aquileia, quæ quatuor etiam
 syllabis Ἀκυλία dicitur, ita denominata ἀπὸ αἰετοῦ, qui
 a regionis illius hominibus ἀκύλας, *aquila*, vocabatur.
 Proxime abest ab intimo sinu Adriatici recessu, sed
 extra Veneticos fines sita est (*Strab.* p. 214), a mari,
 ut quidam agunt, CLXXX millia distans, opus Ro-
 manorum. Naves ad eam onerariæ adverso (*Nati-*

om. F. || — 1. συγγίνεσθαι *CEdy*, συγγενέσθαι *cett.*,
 συγγίνεσθαι *codd.* Strabon. p. 279, unde sua hausit
 Eustathius. || — 4. « Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου
 mallem post ἴδει rejecta. » Βλακην. || — 7. ἐκ τοῦ πολ.
EFMN UdIm, ἐν τῷ πολέμῳ *ulgo* ante Bernh. || —
 35. οὗς καὶ Φ. *codd.*, *exc. C Uy*; Φάλανθος *c*, Φάλανθος
cett., nisi quod φιλανός (i. e. φιλόανθρωπος) *N*; ἐγγύ-
 ριος ἀνὴρ *L*; καὶ *om. Y*. || — 9. σταλεῖς *F*, σταθεῖς
Im. || — 10. Παρθένωι *Lc*, Παρθενίωι *C*. || — 14. πεμ-
 φθῆναι *d*. || — 16. ἀνεγόμενοι *ENd*. || — 18. λογιζόμενοι
CL. || — 21. πανδήμηι *L*. || — 22. ἄλλας vocem hinc

in Strabonem p. 280 (233, 8 ed. Did.) inferendam
 putarunt Bernhardus et Corayus. ἀγασθαι] γίνεσθαι
ENd; ὡς ἡ ἱστορία φησὶν *om. L*. || — 23. σοφισαμέ-
 νοις... ἡ παροιμία φησὶν *om. C*. || — 24. καὶ *om. Ed*;
 ἀργῷ *d*; αἰὲν ἑορτή] αἰ ἑορταί *N*, ἑορτά *F*. || — 25. τὸ
om. LN. || — 28. ὡς καὶ τὰ πλοῖα *om. d*. || — 35.
Benetian Nd. || — 27. Ἀκυληῖος] Sic etiam Stephanus
 v. Ἀκυληία, sed Ἀκυληῖος legendum esse censeo cum
 Meinekio. || — 37. ἡ λεγομένη *Ed*. || — 38. Ἀκύλιαν
 Stephanus. || — 39. ἀκύλας *c*, ἀκύλα *F*; πρὸς] παρὰ *F*
 || — 42. ρν' μιλία] ρν' μάλιστα *F*. ε ρν' μιλία *quasi a*

Ἀναπέμπεται δὲ ὀλίγα κατὰ τινα ποταμῶν, καὶ ἀνεῖ-
 ται εἰς ἐμπόριον τοῖς περὶ τὸν Ἴστρον Ἰλλυριοῖς.
 Ἰστίον δὲ ὅτι οὗτος μὲν τὴν Ἔτριον εἶπε θηλυκῶς, ἦν
 καὶ ἐπανάλαβε συνήθως, ὅσα λόγου ἀξίαν. Οἱ δὲ ἄλ-
 1. λοι οὐδετέρως τὸ Ἔτριον λέγουσι. Κρητῶν δὲ κτίσμα
 ἢ πόλις ἢ Ἔτρια κατὰ Ἡρόδοτον, κτισθεῖσα ὅτε οἱ
 Κρητῆς εἰς Σικελίαν ἀφικόμενοι ἐπὶ πολιορκίᾳ καὶ
 μηδὲν ἰσχύσαντες ἐξεβλήθησαν εἰς τὴν γῆν χειμῶν
 2. 1. μεγάλῳ. Ἰστίον δὲ ὅτι κατὰ τὸν Γεωγράφον οἱ Ἰά-
 πυγος οὗτος ὀνομάζονται, ὅς ἐκ γυναικὸς Κρήσσης τῆς
 Δαιδάλης ἐγένετο. Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Ἐνετίαν, εἰ χρή-
 3. τι παραχρηστικώτερον εἰπεῖν, νῦν μὲν Βενετίαν φασὶν,
 καθότι καὶ Ἀρριανὸς φησιν, ὅτι Ἐνετοὶ πονήσαντες ἐν
 4. 1. μέγῃ κατὰ Ἀσσυρίους καὶ ἀποπεράσαντες εἰς Εὐρώ-
 πην ἐκίσθησαν πρὸς Πάδω τῶν ποταμῶν, καὶ τῇ ἐπιχω-
 ρίῳ γλώττῃ Βενετοὶ ἐς τοῦτο ἔτι ἀντὶ Ἐνετῶν κληί-
 5. ζονται, καὶ Βενετία ἢ γῆ ἦντινα νέμονται. » Οἱ δὲ
 6. 2. παλαιοὶ Οὐνετίαν τὴν χώραν πεντασυλλάβως ἐκάλουν
 κατὰ γλῶσσαν οἰκίαν, ὡς καὶ τὸν Ὀκτάβιον Ὀκτα-
 7. οῦτον, καὶ τὸν Φλαβιανὸν Φλαουιανόν, καὶ ὅσα τοιαῦτα.
 Φασὶ δὲ αὐτοὺς ἐξ Ἐνετῶν τινῶν ἀνδρῶν Ἀσιανῶν
 8. 3. κατὰγεσθαι, οἱ πονήσαντες, ὡς ἐρρήθη, ἐν τινι πολέμῳ
 ἐς τὴν Εὐρώπην ἔφυγον. Ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν κατὰ Πα-
 9. 4. φλαγονίαν Ἐνετῶν αὐτοὺς τὴν τοῦ γένους ῥίζαν ἔλαβον
 φασὶ, φύλου ἀξιολόγου πλανηθέντος μετὰ τὴν τῆς
 10. 5. Τροίας ἄλωσιν, ὅτε τὸν ἡγεμόνα Πυλαιμένην ἀποβα-
 λόντας ἦλθον εἰς Θράκην, καὶ πλανώμενοι ἀφίκοντο
 11. 6. εἰς τὴν νῦν Ἐνετικὴν περὶ τὸν τοῦ Ἀδρίου μυχόν. Τῆς
 12. 7. τοιαύτης δὲ τῶν Ἐνετῶν ῥίζης τῆς Παφλαγονικῆς μέ-
 13. 8. μνηται καὶ ὁ Ποιητὴς λέγων. « Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν
 14. 9. ἡμιόνων γένος ἀγοστράων. » Καὶ γέγραπται εἰς τοῦτο
 15. 10. ἐκεῖ τὰ καίρια. Πολλοὶ δὲ τινες τοὺς Ἐνετοὺς τού-
 16. 11. τους τοὺς περὶ Ἀκυληίαν ἀποίκους φασὶν διωνύμιον
 17. 12. παρωικεαντῶν, οὐ μόνον Ἐνετῶν καλουμένων, ἀλλὰ
 18. 13. καὶ Βελγῶν ἴθως δὲ Κελτικῶν οἱ Βέλγαι. Καὶ φησὶν
 19. 14. ὁ Γεωγράφος τοὺς τοιοῦτους Οὐνετοὺς, δηλαδὴ τοὺς
 20. 15. παρωικεαντίας, οἰκιστὰς εἶναι τῶν κατὰ τὸν Ἀδρίαν
 21. 16. Οὐνετῶν, καὶ ἐκείνους ναυμαχῆσαι πρὸς Καίσαρα,
 22. 17. κωλύοντας αὐτὸν εἰς τὴν Βρετανίαν πλοῦ. Ἄλ-

18. 18. *sonæ*) flumine subvehuntur, ipsaque liberum patens-
 que emporium est Illyriis, qui sunt ad Istrum. Scien-
 dum autem est Dionysium τὴν Ἔτριον dicere genere
 feminino, quod nomen pro more, veluti loci memora-
 bilis, repetivit; ceteros autem neutro genere dicere τὸ
 Ἔτριον. Cretensium opus secundum Herodotum (7, 170)
 urbs Hyria tunc ædificata quum Cretenses, in Siciliam
 ad (*Camicum*) urbem obsidendam profecti et re in-
 secta hinc digressi, tempestate oborta, eiectionem in terram
 fuerunt. Rursus sciendum Iapyges, secundum Geo-
 graphum (p. 282), vocatos quoque Messapios, item-
 que sic eos nominatos ab Iapyge, Dædali et Cretensis
 mulieris filio. Dictam vero Enetiam, si quid a re
 proposita alienius addere licet, nunc Venetiam vocant,
 testante etiam Arriano, qui: « Eneti, inquit, in
 prælio contra Assyrios commisso fracti et in Euro-
 pam transgressi ad Padum condescerunt, ubi indige-
 narum lingua Veneti etiam nunc pro Enetis vocantur,
 sicut regio quam incolunt Venetia. At enim veteres
 regionem hanc sua ipsorum lingua Οὐνετίαν quinque
 syllabis vocarunt, ut et Octavium Ὀκταοῦτον et Fla-
 vianum Φλαουιανόν, et quæ sunt alia hujus generis.
 Tradunt autem eos ab Enetis, Asiaticis hominibus,
 genus ducere, qui cladem passi, ut jam dixi, in Euro-
 pam profugerunt. Alii vero ex Enetis Paphlagoniam
 genus eos trahere aiunt, gente memorabili, qui post
 captam Trojam huc illuc oberrantes amisso Pylæmene
 duce, in Thraciam venerunt, et erroribus acti in
 Eneticam, quam nunc vocant, ad intimum sinus
 Adriatici recessum profecti sunt. Hujuscemodi autem
 stirpis Enetorum Paphlagonicæ meminit etiam Poeta
 (Il. β, 882) illis verbis: « Ex Enetis, unde est mulis
 agrestibus ortus: » ad quem versum suo loco quæ
 opportuna erant notavimus. Alii vero haud pauci
 (*Strab. p. 195. 212*) Enetos Aquileiæ vicinos dicunt
 colonos esse cognominum oceanici accolarum qui non
 solum Eneti sed etiam Belgæ vocantur; Belgæ autem
 gens Celtica. Et affirmat Geographus (p. 194) hos
 Venetos, accolos nimirum oceanici, conditores fuisse
 coloniam Venetorum Adriaticorum, illosque navali
 pugna cum Cæsare decertasse, ut eum a trajectu in

vero recedat, Holstenius tentabat γγ' (?), Cluverius ζ',
 Casanbonus ρν' στάδια, remediis nimis incertis. »
 ΒΕΛΓΗΑΝΤΩΝ. Non corrigendum est, sed suus Eusta-
 thio error relinquendus. Quemadmodum quæ proxime
 antecedunt, sic etiam nostra hæc e Strabone fluxerunt,
 qui ita habet p. 214 (178, 41 ed. Did.): « Ἐξ
 δ' ἐστὶ τῶν Ἐνετικῶν ὄρων ἢ Ἀκυληία· διορίζονται δὲ
 ποταμῶν... ἀνάπλων ἔχοντι καὶ διακοσίων σταδίων ἐπὶ τοῖς
 ἰλλίοις (i. e. 150 mil. pass.) εἰς Νωρηίαν πόλιν. In
 his Eustathius legit εἰς Ἀκυληίαν πόλιν ideoque
 inepta tradidit. || — 1. κατὰ τινα] κατὰ Νατσίωνα sc.,
 quod ipsum fortasse Eustathius scripserat. || — 3.
 Ἔτριον] Cf. Eustathius ad Il. β, p. 260 extr. || — 8.
 ἰσχύσαντες] ἀνύσαντες Ed. || — 9. Ἰστίον δὲ καὶ δι:

codd., exc. EFUd. || — 10. Μεσάπιοι FMUd, Μεσά-
 πιοι Im. De re v. Strabo p. 279. || — 12. εἰ τι χρὴ
 MU. || — 13. φασὶν CEFd, φασὶν vulgo. Verba καθότι...
 διτι Ἐνετοὶ om. F. || — 14. ποιήσαντες L; ἐν μέγῃ τῇ
 κατὰ vulgo, sed τῇ om. KMU. || — 16. ἐπιχώρω Fd. ||
 — 17. εἰς MU. || — 18. κληίσκονται E. || — 22. τινῶν
 Ἀσιανῶν ἀνδρῶν C. || — 23. ἐρρήθη MU. || — 24. εἰς
 F; ἔφυγον om. F; ἐκ τῶν Παφλαγονίας F. || — 25.
 τοῦ γένους om. Cd; ῥίζαν ἔχον Ed. || — 27. ἀποβα-
 λόντες om. F. || — 29. Ἐνετίαν var. lect. ap. R. Steph.
 || — 31. ὅθεν καὶ ἡμ. Ed; γένος ἡμιόνων MU. || —
 35. καὶ, quod olim ante παρωικ. legebatur, om. MNU
 et Strabo; μόνων MU. || — 37. Ἐνετοὺς CE. || — 40.
 εἰς Βρετανίαν F. Mox σωθῆναι cum Strabone CMUγ:

λοι δὲ εἰπόντες καὶ αὐτοὶ Ἐνετοὺς Παφλαγονικοὺς ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου σωθῆναι αὐτόθι μετὰ τοῦ Ἀντήνορος τοῦ Τρωϊκοῦ, φασιν ὅτι μαρτύριον τούτου ἡ περὶ τὴν ἱπποτροφίαν σπουδὴ, ἣν εἶχον καὶ οἱ Παφλαγονικοὶ Ἐνετοὶ καθ' Ὀμηρον· ὄνομα γὰρ ἡ Ἐνετικὴ πωλεία εἶχεν ἐν Ἑλλήσιν. Ἐθύετο δὲ παρ' αὐτῶν λευκὸς ἵππος τῷ Διομήδει. Ὁμοιοπαθεῖ δὲ, φασί, τῷ ὤκεανῷ ἢ κατ' αὐτοὺς θάλασσα, ἀμπώταις ὁμοίως ἐκείνῃ ποιοῦσα καὶ πλημμυρίδας, ὅφ' ὧν τὸ πεδίον λιμνοθαλάσσης μεστὸν γίνομενον, κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, διώρυξι καὶ παραχωμίαισι ὡς τὰ τῆς Αἰγύπτου διοχετεύεται. Κἀκεῖνο δὲ ἰστέον, ὅτι τινὲς πᾶσαν τὴν μετὰ τοὺς Καλαβροὺς Ἀπουλίαν ἐκάλουον καὶ τὸ ἔθνος Ἀπούλους· καὶ οἱ Καλαβρία οὐ διὰ τῆς αὐτῆς διφθόγγου ἀλλὰ διὰ τοῦ β γράφουσι οἱ ἀκριβεῖς. Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι, ὡς περὶ Θρηάκιος ἀνεμος λέγεται ὁ διὰ τῆς Θράκης πνέων, καὶ Λοκρὸς ὁ διὰ τῆς Λοκρίδος, οὕτω καὶ Ἰάπυξ ὁ διὰ τῆς γῆς τῶν Ἰαπυγίων.

382. Ὅτι τὸ Τεγεστραῖον Ἰλλυρικὸν ἄστου, τούτεστι τὸ Τέγεστρον, παρὰ τοῖς μυχάτοις πέρασι τῆς Ἀδριαδος ἄλμης ἐστὶ. Τοῦτο καὶ Τέργεστρον λέγεται ἀπὸ Τεργέστρου τινός, ὡς ἐν τῇ καταγραφῇ δηλοῦται τῶν ἔθνικῶν.

381. Ὅτι περὶ τὰ ἔθνα τῆς Ἀδριαδος νήσοι Λιθυρναὶ ἢ Λιθυρνίδες, ἀττινές, ὡς προῶν ἐρεῖ, μετὰ τὰς Ἀψύρτου νήσους ἐρρῶνται, ἐνθα ἐς αὐτὰς στρεπτὴ παρασύρεται ἄλμη, τούτεστιν ὅπου πρὸς ἔω κυροῦται ὁ κόλπος. Τοῦτο δὲ ἐδήλωσεν ὅτε εἶπεν ὡς ἡ Ἀδριας εἰς αἶθρον ἀνεμὸν τεκμαίρεται τὸν δόκον. Ἐκεῖ δὲ, φησὶ, καὶ ἡ τῶν Ἰλλήων, ἦγον Ἰλλέων, ἐρυμνὴ γῆ ὅση παράκειται τῷ ἰσθμῷ. Χερρόνησον γὰρ φασιν οἰκεῖν τοὺς Ἰλλεῖς, περὶ ὧν καὶ ταῦτα ἱστορεῖται. Ἰλλεῖς ἔθνος Ἰλλυρικόν, ἀπὸ Ἰλλου τοῦ Ἡρακλίου, ὡς φησὶν Ἀπολλώνιος. Ἔστι δὲ καὶ πόλις Ἰλλη. Ἀπολλόδωρος δὲ Ἰλλους τούτους γράφει λέγων, « μετὰ τοὺς Ἰλλους Λιθυρνοὶ καὶ τινες Ἰστροὶ λεγόμενοι Θράκες. Τούτων δὲ πρόκειται χερρόνησος Ἰλλίς, ἡλικὴ μάλιστα Πελοπόννησος, πεντακαίδεκα πόλεις οἰκουμένας ἔχουσα παμμεγέθεις. » Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Τὸ δὲ Ἰλλήων τὸ παρὰ τῷ Διονυσίῳ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων διὰ διφθόγγου γράφουσι, πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα. Ἰστέον γὰρ ὅτι τὰ εἰς εὐς πενταχῶς εἶχον τὴν κλίσειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, διὰ τοῦ εὐς κοινῶς, διὰ τοῦ εὐς Ἀττικῶς, διὰ τοῦ ἠος κατὰ τὴν νέαν Ἰάδα, κατὰ δὲ τὴν παλαιὰν καὶ διὰ τοῦ εἶος κατὰ παράλυσιν τῆς εἰ διφθόγγου.

Britanniam prohiberent. Alii vero (*ap. Strab. p. 212*) qui et ipsi affirmant Enetos Paphlagonicos a bello Trojano cum Trojano illo Antenore eo incolumes pervenisse, testimonio huic rei esse ainnat studium alendorum equorum, quo, secundum Homerum, tenebantur Eneti Paphlagonici: nomen enim celebre inter Græcos habuit Enetica disciplina equorum. Ab iis etiam Diomedii albus equus immolabatur. Horum autem mare similiter affici dicitur atque oceanus, quum similiter atque ille æstus faciat resurgentium atque affluentium aquarum; unde campi, quemadmodum veteri historia proditum est, mariis ibidem aquis stagnantibus ita replentur, ut aqua inde pariter atque in Ægypto fossis atque aggeribus per canales derivetur (*Strab. p. 212*). Sed et illud sciendum, totam illam regionem, quæ est post Calabros, quosdam Apuliam vocasse, gentemque ipsam Apulos; porro accuratiores auctores Calabriam non per *au* diphthongum, sed per *b* litteram scribere. Notes etiam, quemadmodum Thracius ventus dicitur is qui per Thraciam spirat, et Locrus qui per Locridem, sic etiam Iapygem dici, qui per Iapygiam.

382. Tegestræum oppidum Illyricum, h. e. Tegestrum, ad intimos est fines maris Adriatici. Hoc et Tergestrum dicitur a Tergestro quodam, ut palam fit in descriptione nominum Ethnicorum (*Steph. v. Τέγεστρα*).

384. Adriatico in mari ad orientem insulæ Libyrnæ sive Libyrnides, quæ quidem, ut postea ait, post Absyrti insulas fixis veluti radicibus sunt stabilitæ; ubi ad auroram flexum devolvitur æquor, id est, ubi ad auroram sinus ille incurvatur. Quod etiam significavit quum Adriaticum mare tractum suum dirigere ait ad ventum Eurum. Ibi vero etiam, inquit, regio munita τῶν Ἰλλήων, sc. Ἰλλίων, *Hyllensium*, quæ Isthmo adjacet. Peninsulam enim incolere aiunt Hyllenses, de quibus et hæc traduntur (*ap. Steph. v. Ἰλλεῖς*): Hyllenses, gens Illyrica, ab Hyllo, Herculis filio, ut Apollonius (4, 538) ait. Est et urbs Hylla. Apollodorus vero Hyllus hos scribit, ubi hæc ejus verba: « Post Hyllus Liburni et Istri quidam dicti Thracæ. Ante hos jacet Hyllis peninsula, magnitudine fere Peloponnesi, cum oppidis quindecim permagnis. » Atque hæc quidem ita. Ceterum Ἰλλήων, quod est apud Dionysium, multi codices scribunt per diphthongum, pleonasmō litteræ ι. Sciendum namque est nomina in εὐς quinque modis declinationem apud veteres habuisse, communiter per εὐς, Attice per εως, lingua Ionum recenti per ηος, prisca per εἶος, per resolutionem diphthongi ει, denique per ιος, produ-

διασωθῆναι vulgo. || — 5. γὰρ καὶ ἡ Ἐν. *F*; γὰρ εἶχεν ἡ Ἐν. *Ed*. || — 6. πολιτεία *F*. || — 7. Διομήδης *E*. || — 9. ἐφ' ὧν *C*; πεδῖον θαλάσσης *Fm*. || — 21. τὸ Γεστραῖον *E*, τὸ Γέστρον *C*. || — 22. ἄλμης *om. Ed*. || — 25. Λιθύρναι vulg. || — 28. ὁ *om. U*. || — 29. ἡ *om. CUY*. 31. τῶν Ἰλλέων *CFUY*; ἦτοι vulgo ante Bernh. || — 32. φησιν *CEU* et pr. m. *F*. || — 33. ἰστέον *EUD*. || — 34. Ἡρακλῆος *CEY*, Ἡρακλίου vulgo. || — 35. καὶ

om. E; ἔστι δὲ καὶ πόλις *om. F*. || — 36. μετὰ τοὺς] ὑπὲρ δὲ τοὺς Stephanus Byz. v. Ἰλλεῖς, ubi verba Apollodori accuratius exhibentur. || — 39. παμμεγέθεις ἔχουσα οἰκουμένας *M*, ἔχουσα οἰκουμένας παμμ. *FU*. Apollodorus scripserat ἔχουσα παμμεγέθεις οἰκουμένας, uti est ap. Stephanum, ubi v. not. Meinekii. || — 43. γὰρ] δὲ *d*; τὴν κλίσειν εἶχον *codd.*, exc. *CEUY*. || — 46. παράληξιν *CD*, παράληψιν *EF*; παράληψιν *d*.

γου, καὶ διὰ τοῦ ἰος ἐκτεταμένου τοῦ ἰῶτα, ὡς καὶ Σωφρόνιος λέγει. Ἐκεῖ δὲ φησι καὶ οἱ Βουλιμαῖς, οὓς τινες διὰ τοῦ ν γράφουσι Βουλινεῖς ἢ Βουλίνους. Τὰς δὲ Λιβυρνίδας νήσους ἱστορεῖται περὶ μ' εἶναι τὸν ἀριθμὸν· παρονομάζονται δὲ ἀπὸ Λιβυρνῶν· ἔθνος δὲ οἱ Λιβυρνοὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τοῦ Ἀδρίου, ἀπὸ τινος Λιβυρνοῦ ἀνδρὸς εὐρότος τὰ Λιβυρνικὰ λεγόμενα σκάφη. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν Λατινικῷ λεξικῷ εἴρηται ὅτι Λιβυρνίδες νῆες αἱ μακραὶ.

10 389. Ὅτι τῆς Ἰλλυρικῆς χώρας πέρας αἱ ἡλίβατοι κολῶναι, τὰ Κεραύνια ὄρη, οὕτω καλούμενα διὰ τὸ συχνοὺς ἐκαὶ πίπτειν κεραυνοὺς. Περὶ δὲ καίται καὶ ἡ τῆς νέας Ἡπειροῦ μητρόπολις, ἣ ποτε καλουμένη Ἐπίδαμος, ἦτοι τὸ Δυρράχιον, δηλοῦν ἐκ τῆς τοιαύτης κλήσεως τὴν τοῦ τόπου τραχύτητα· δυρράχιον γὰρ ἐστίν, ὃ ἐστὶ δυσεξοχόν· τρέψαν δὲ τὸ σ εἰς ρ εὐφωνότερον λαλεῖται Δυρράχιον, καθὰ καὶ τὸ Τυρσηνὸς Τυρρηνός, ταρσὸς ταρρός, πυρσὸς πυρρός, καὶ ἄλλα. Ἀρχὴ δὲ τὰ Κεραύνια ὄρη τοῦ Ἀδρίου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους, ὧν εἰ καὶ τὸ στόμα κοινόν, ἀλλ' αὐτὰ διαφέρει τῇ θέσει. Ἰόνιος μὲν γὰρ κόλπος ὁ μετὰ τὸ στόμα αὐθὺς, ἀπὸ τινος ἡγησαμένου τῶν τόπων ἔχων τὴν κλήσιν, ἣ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς· Ἀδριακὸς δὲ ὁ ἐντὸς μέχρι τοῦ μυχοῦ, ἀπὸ Ἀδριακῶς ὡς προερέθη, πόλιως ἐπιφανοῦς, ἣ ἐξ ἑμωμένου ποταμοῦ. Ἐκεῖ δὲ ὥσπερ τρίτον τι τμήμα ὁ Ἀκυλῆϊος κόλπος, ὡς ἀνωτέρω εἶπη ὁ Διονύσιος. Εἰσι δὲ καὶ πρὸς ἀρκτον τοῦ βορείου Καυκάσου ὄρη Κεραύνια. Ἰλλυριοὺς δὲ φασὶ τὸ ἔθνος κληθῆναι ἀπὸ Ἰλλυριοῦ, 20 παιδὸς Κάδμου καὶ Ἀρμονίας.

391. Ὅτι περὶ τὸν κόλπον τὸν κατὰ τὰ Κεραύνια ὄρη Ἰδοὺς ἂν τὸν τοῦ Κάδμου καὶ τῆς γυναικὸς Ἀρμόνιας τύμβον, ὃν καὶ ἀναβιπλοῦ δι' ἐπαναλήψεως, καὶ ἐρικυδέα καλεῖ. Περὶ ὧν μῦθος ἐστὶ, φησὶν, ὡς ἄρα μετὰ λιπαρὸν γῆρας Θῆβηθεν ἐκαὶ Ἐθόντες εἰς ὄφειον 25 σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο, ἐπεὶ Κάδμος τὸν Ἄρειος ἀνεῖλε ποτε ἐν Θῆβαις δράκοντα, τὸν τῆς Δίρκης φύλακα. Δηλοῖ δὲ ὁ λόγος, ὡς ἐξ Ἑλλάδος αὐτοῖσι Ἐθόντες ἐκαίνοι μετέθεντο τὴν Ἑλληνικὴν χρηστοθήθειαν, καὶ 30 μετέπεισον ἐξ ἐπιεικείας πρεπούσης Ἑλλήσιν εἰς σκολιὰ ἤθη καὶ ὄϊον ὄφειά καὶ βάρβαρα, παρὰ τὸ γῆρας δυσπραγῆσαντας εἰς ἤθους μεταβολήν. Καὶ ἐστὶν ἐναλλαγῆναι αὐτοὺς εἰς ὄφεις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ εἰς θηριωδίαν μεταμειφθῆναι. Τὸν μόντοι Κέειροπέ φασιν οἱ μῦθοι 35 τούναντιον ἀπὸ ὄφειος εἰς ἀνθρώπον ἔλθειν, ἐπειδὴ ἐκαίνοις Ἐθῶν εἰς Ἑλλάδα καὶ τὸν βάρβαρον Αἰγυπτια-

cta litera i, ut Sophronius quoque dicit. Ibi porro, inquit, etiam *Bulimenses*, quos quidam scribunt *Bulinenses* vel *Bulinos*. *Libyrnidæ* autem insulas traditum est (*Strab. p. 315*) esse fere quadraginta numero; denominatæ sunt a *Libyrnis*, *Libyrni* vero, gens in sinu interiori maris Adriatici, a *Libyrno* quodam, qui scaphas, quas *Libyrnicas* vocant, reperit. Sciendum autem est, quod in lexico latino est observatum, *Libyrnides* esse naves longas.

389. *Illyricæ* regionis terminus excelssæ sunt *columnæ*, *Ceraunii* montes, sic vocati ἀπὸ τῶν κεραυνῶν, quod crebra eo decidunt fulmina. Circa eos sita est metropolis *Novæ Epiri*, *Epidamnus* olim dicta sive *Dyrrhachium*, nomine asperitatem loci ostendens; est enim *δυρράχιον*, id est dorsi eminentia difficili, et, melioris soni gratia, mutato τῆ σ in ρ, vocatur *Δυρράχιον*, sicuti etiam *Τυρσηνός* *Τυρρηνός*, *ταρσός* *ταρρός*, *πυρσός* *πυρρός*, et alia. *Ceraunii* montes sunt initium maris Adriatici atque *Ionii*; quorum quidem marium tametsi commune sit ostium, situ tamen differunt. Sinus enim *Ionius* statim ab ostio est, id appellationis sortitus a principe quodam horum locorum viro, vel etiam ab *Ione*; *Adriaticus* vero interior est usque ad intimum recessum, ab *Adria*, ut supra dictum est, urbe perillustri, vel a fluvio cognomine. Ibi porro, veluti tertia quedam pars, sinus *Aquileius*, quem supra dixit *Dionysius*. Sunt etiam ad septentriones *Caucasi borealis* montes *Ceraunii*. Ceterum *Illyrios* populos nominatos ita aiunt ab *Illyrio*, *Cadmi* et *Harmonisæ* filio.

391. Ad sinum qui est ad *Ceraunios* montes, tumulum videas *Cadmi* et uxoris ejus *Harmonisæ*; quem etiam semel atque iterum per repetitionem nominat, et percelebrem appellat. De quibus fabula est, inquit, eos in vegeta senectute illuc *Thebis* profectos, in flexuosum serpentum genus commutatos fuisse, quoniam olim *Cadmus* quoque *Martis* draconem, *Dircæ* custodem, *Thebis* interfecerat. Hæc autem fabula significat illos eo ex *Græcia* profectos, bonæ *Græcorum* mores commutasse atque ex lenitate, quæ *Græcos* deceret, in obliquos mores ac veluti serpentinos atque barbaros degenerasse et ex hac morum mutatione miseram senectutem egisse; denique, uno verbo, transisse eos in serpentes idem est atque eos in feritatem belluinam commutatos fuisse. E contrario *Cæcropem* narrant fabulæ e serpente in hominem transiisse, quod profectus ille in *Græciam*, barbaris

1. ἐκτεταμένου *E.* || — 2. οἱ *om.* *CDK.* || — 3. Βουλίνους *EFLMY*, Βουλινούς *vulgo.* || — 4. ἱστοροῦσι *L.* || — 6. ἐνδοτέροις *CDL.* || — 9. μακραι] *μικραι cum Thwait.* haud recte dedit *Bernhardyus*, addens corrigendum etiam esse *Jo. Lydum De magg. 3, 43*: ναοὶ μακραι, δὲ καλοῦσι Λιβυρνάς. || — 15. τόπου] πόντου *EFMdlm.* || — 17. λαλεῖται *CUy*, καλεῖται *vulgo.* || — 18. καὶ ante *ταρσός* add. *Ed.* || —

22. Post τινος excidisse Ἰονίου suspicatur *Bernhardyus.* || — 23. ἀπὸ Ἰοῦς *F.* || — 25. προερέθη *U.* || — 26. τρίτον *om.* *U;* τι *om.* *d;* deinde Ἀκυλῆλιος *Ed.* || — 33. τύμβον] τάφον *Ed.* || — 36. ἐπεὶ δὲ Κάδμος *d,* quod ortum videri ex ἐπειδὴ *K.* monet *Bernhardyus*; *vulgo* legitur ἐπεὶ καὶ Κάδμος, sed καὶ *om.* *CEMU.* || — 37. εἴλα *MU.* || — 40. μετέπεισαν *Ed.* || — 43. ὄφιν *DL,* ὄφειος *C;* ὡς ἔπος

σμὸν ἀφείς χρηστοῦς ἀνελάβετο τρόπους πολιτικοῦς. Ἀέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ οἱ περὶ τὴν τοιαύτην γῆν δύο πέτραι ἀντικείμεναι ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται, καὶ αὖται, ὀπηνίκα τις ἀρχὴ γένηται τοῖς ἐκεῖ κυλινομένου
 5 κακοῦ, συνίασι καὶ πρὸς ἑαυτὰς δονούμεναι προσαρσύνονται, κατὰ τὰς μυθεουμένας Πλαγκτάς, καὶ τοῦτό ἐστι τοῖς ἐγχωρίοις σημεῖον ἐσομένου πολέμου. Τὸ δὲ ἐρηρέδαται δηλοῖ μὲν τὸ ἐρηρῆσθαι εἰσι καὶ ἰδραῖως ἐρρίζωνται, ἔστι δὲ Ἴωνικόν, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ
 10 τρίτου ἐνικοῦ τοῦ ἐρηρῆσθαι, ἀποβολῆ τοῦ σ καὶ προσθέσει τῆς δα συλλαβῆς ὅποιον καὶ τὸ ὀνόμασται ὀνομάδαται, πέφρασται πεφράδαται καὶ οὕτω τοιαῦτα. Ἰστέον δὲ οἷον ὅτι ὁ μὲν μῦθος τὴν τῷ Κάδμῳ συνοικήσασαν Ἀρμονίαν Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης γενεαλογεῖ. Ἀρριανὸς
 15 δὲ Ἀσιανὴν τε αὐτὴν οἶδε καὶ Δαρδάνου ἀδελφὴν. Φησὶ γὰρ οἷον Κάδμος ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατὰ ζήτησιν τῆς ἀδελφῆς Εὐρώπης σταλαῖς καὶ πλανώμενος περιπετῆς γέγονεν Ἀρμονία τῇ τοῦ Δαρδάνου ἀδελφῆ, ἀρκάσας δὲ καὶ εἰς τὰς νῆας ἐνθήμενος προσέσχε τῇ Βοιωτῶν γῆ,
 20 ἔθα Ἰθαβαίων ἐγένετο ἀρχηγός, πλούτω τε εὐδοκίμων καὶ τῇ ἄλλῃ σοφία.

398. Ὅτι πρὸς νότον, μάλα πολὺ ὑπὸ τε Θράκην καὶ περὶ Ὀρικήν ἰστέον ἢ τῆς Ἑλλάδος ἀρχή. Καὶ σημεῖωσαι οἷον Ὀρικήν λέγει τὴν κατὰ Μολοττοῦς
 25 καὶ Θεσπρωτοῦς ἡπειρον, περὶ ἣν καὶ πόλις Ὀρικός, ὡς προέγραπται, καὶ λιμὴν Ὀρικός κατὰ Ἡρόδοτον Θεσπρωτικὸς ἢ Ἠπειρωτικὸς. Ὡς πέρατα δὲ τῆς Ἑλλάδος Ἰθαβὰ τὴν Θράκην καὶ τὴν Ὀρικήν, τὸ μὲν ἑῶν τὴν Θράκην, τὸ δὲ ἰσπερίον τὴν Ὀρικήν
 30 δηλαδὴ.

400. Ὅτι ἡ Ἑλλὰς δισοτῆ θαλάσση ἔκωσται, τῇ Αἰγαίῃ τε καὶ τῇ Σικελικῇ, ὧν ἐκάστη ἀνεμὸν ἐλαχεν, εἰς δὲ ἀπορῆ, τὸν ἰσπερίον μὲν ἡ Σικελικὴ, ἡ Αἰγαίη δὲ τὸν εὔρον. Τὸν δὲ ἰσπερίον ἀνεμὸν καὶ ζέφυρον κα-
 35 λείσθαι φησιν, ἐρεθίζων οἷον ἡμᾶς εἰς ἐτυμολογίας ἀνεύρεσιν. Ζέφυρος γὰρ τρόπον τινὰ ταυτὸν ἐστι τῷ ἰσπερίῳ ἀνεμῷ, ὡς ἀπὸ ζόφου, ὃ ἐστι τῆς ἰσπέρας, οὐρος, ἤγουν ἀνεμῷ.

401. Ὅρα δὲ οἷον ὀφείλων ἑκατέρα εἰπεῖν, διὰ τὴν
 40 Αἰγαίαν καὶ τὴν Σικελίαν ἐπὶ δύο γὰρ συλληπτικῶς λέγεται τὸ ἑκάτερος· ὃ δὲ ἐκάστη εἶπεν, ὅπερ ἐπὶ πληθους εἶθε λέγεσθαι. Ποιῆσαι δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα, καὶ ἔστι τοιοῦτόν τι καὶ παρὰ τῷ Ἐρμογένει.

403. Ὅτι ἡ τοῦ Πέλοπος νῆσος ἔστι μὲν κυρίως

Ægyptiorum moribus exutis, bonos atque civiles mores induisset. Memorat etiam Dionysius in hac regione petras duas sibi ex adverso fixas esse, easque quum principium aliquod sit incolis sese devolventis mali, inter sese concurrere, itaque agitates collidi, pariter atque de Planctis fabulantur, et hoc quidem incolis esse indicium belli futuri. Ἐρηρέδαται, quod significat
fixæ sunt, stabiliter radicatæ sunt, Ionicum est, sitque a tertia singulari ἐρηρῆσθαι, rejecta litera σ, adjectaque syllaba δα; similiter ex ὀνόμασται fit ὀνομάδαται, et ex πέφρασται πεφράδαται, et quæ ejusmodi alia sunt. Ceterum notes secundum fabulam Harmoniam, Cadmi uxorem, genus ad Martem et Venerem referre, Arrianum vero Asianam eam facere, et sororem Dardani. Narrat enim Cadmum a patre missum ad Europam sororem perquirendam, huc illuc oberrantem, in Harmoniam, Dardani sororem, incidisse, eaque rapta atque in naves imposita, ad Bœotiam appulisse, ubi Thebanorum imperio est potitus, quum et divitiarum et cetera sapientiæ laude commendaretur.

398. Ad austrum longe admodum sub Thracia circaque Oriciam, fixum est initium Græciæ. Et observat ut Oriciam vocat Epirum, ubi Molossi et Thesproti; in qua et urbs Oricus, quemadmodum supra scriptum est, et portus Oricus secundum Herodotum (9, 93) Thesproticus aut Epiroticus. Accipit autem Thraciam et Oriciam tamquam Græciæ terminos, alterum orientalem, i. e. Thraciam, alterum occidentalem, nimirum Oriciam.

400. Græcia duplici mari cincta est, tum Ægæo, tum Siculo, quorum unumquodque ventum sortitum est, ad quem respiciat, Siculum mare ventum Hesperium, Ægæum mare Eurum. Hesperium autem ventum vocari etiam ait Zephyrum, ut ita nos quasi provocet ad etymologiam inveniendam. Zephyrus enim idem quodammodo est atque ventus Hesperius, tamquam ἀπὸ ζόφου οὐρος, a vespera ventus.

401. Vide vero ut, quum dicere deberet ἑκατέρα, utrumque mare, propter Ægæum mare et Sicalum (de duobus enim conjunctim positis usurpatur ἑκάτερος vox), tamen dixit ἑκάστη, h. e. *unumquodque mare*, quod dici solet de multitudine. Idque etiam facit postea, ac tale quid est etiam apud Hermogenem.

403. Pelopis insula, quamvis proprie sit peninsula,

εἰπεῖν, εἰς ὅρις *U.* || — 3. καὶ om. *d.* || — 4. κυλινο-
 δομ. *FKY*, κυλινομένους *CL.* || — 5. αὐτὰς *F.* || —
 8. ἔπερ. εἰσι καὶ ἰδραῖως om. *F.*; ἐρρίζονται *C.* || — 9.
 ἔρωνικόν *d.*; τοῦ ante τρίτου addidi ex *CDLU*; πρώτου
 pro τρίτου habet *U.* || — 11. καὶ τὸ...πέφρασται om.
U.; πέφρασται...τοιαῦτα om. *y.*; καὶ οὕτω τοιαῦτα om. *C.* ||
 — 17. πλανηθεὶς v. l. ap. R. Stephan. || — 18. τοῦ om.
d. Deinde ἀρκάσας δὲ *U.*, καὶ ἀρκάσας cett.; καὶ ante εἰς

om. *F.* || — 20. ἀρχηγός *C* et margo *Y*, κρατερὸς (καρ-
 τερὸς *YK*) cett. || — 22. περὶ om. *c.*, καὶ ἐν τῇ περὶ Ὀρι-
 κία *F.* || — 25. Ὀρικός] ἡπειρος *CDL.* || — 27. ἢ καὶ Ἠπ.
 olim vulgo, sed καὶ om. *CUy.*; ἢ om. *d.* || — 30. δηλοῦν
E., δηλον *d.* || — 32. ἔλαχεν ἀνεμὸν *C.* || — 33. ἢ ante
 Αἰγ. add. Bernh. || — 39. ἑκατέρα *E.*, ἑκάτερον *C.* || —
 41. οὐ δὲ ἑκαστο *C.*; ἑκαστο etiam *y.* || — 43. τῷ om. *Ed.*
 || — 44. κυρίως om. *Ed.* Mox μὲν om. *F.* Deinde παρὰ

χερρόντος, ὁμοίως δὲ νῆσος μὲν λέγεται, ὡς παρὰ βραχὺ τοιαύτη οὖσα παρὰ τὸν ἰσθμὸν δηλαδὴ, τοῦτέστι τὸν ὀλιγοστάδιον αὐχένα, καὶ ὡς θαλασσίους κατὰ τὸν Διονύσιον ἑστεμμένη κολπίους ἔνθα καὶ ἔνθα· ὅπερ ταυτὸν ἔστι τῷ ἀμφιάλω. Καὶ ὅρα τὸ ἑστεμμένη ἀντὶ τοῦ κυκλουμένη. Καὶ ἔστιν ἐνταῦθα κάλλιον οὕτως εἰπεῖν, παρόπερ ἄνωτέρω ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἔφη, ἐξῶσθαι αὐτὴν δισσαῖς θαλάσσαις εἰπών. Καὶ διὰ τοῦτο μὲν ὀνομάζεται νῆσος. Πελοποσ δὲ λέγεται διὰ τὸ τὸν Φρύγα 10 ἢ Λυδὸν Πέλοπα κυριεῦσαι ποτε αὐτόθι, ἐπιγαμβρῶσαντα Οἰνομάω. Λέγεται δὲ οὐ μόνον συνθέτως Πελοπόννησος διὰ τῶν δύο νη, ὡς Ἑκατόννησοι, αἱ τοῦ Ἑκάτου, ἤγουν Ἀπόλλωνος, νῆσοι, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς, ἦτοι ἀσυνθέτως, ποτὲ μὲν Πελοπία γῆ, ὡς παρ' Εὐ- 15 ρπίδῃ εἴρηται, ποτὲ δὲ νῆσος, ὡς αὐτὸς ὁ Διονύσιος ποιεῖ ἐν τῷ περὶ Ἀρκάδων λόγῳ, ὥσπερ καὶ τὸ πρὸ τοῦ Εὐξείνου ὕδαρ στόμα τε ἀπλῶς λέγει καὶ στόμα Πόντου συνθέτως· οὕτω δὲ καὶ τὰς Θερμοπύλας Πύλας ἀπλῶς λεγομένας εἰρῆσκομεν. Ἔστι δὲ κατὰ τὸν ἰσθμὸν ἢ 20 Πελοπόννησος συνεχῆς τῇ τῆς Ἑλλάδος πέτρῃ. Συνάπτει γὰρ ὁ τόπος ἐκεῖνος τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἔοικε πλατάνου πετάλω μουριζοντι, τοῦτέστι κατὰ μὲν οὐραν στενωμένῳ καὶ λεπτυνομένῳ, κατὰ τὸν ἄκρον μίσχον, ἦτοι κατὰ τὸν καυλὸν, οὗ τὸ φύλλον ἐξήρηται. 25 Καὶ ὁ μὲν ἰσθμὸς, φησὶ, τῆς Πελοποννήσου ὁ τεσσαρακονταστάδιος, εἰργόμενος στενός, ἔοικε τῷ ἄκρῳ μίσχῳ τοῦ φύλλου, βόρειος ὢν καὶ κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἔχνος ἐρεῖδων, ὡς τῆς Ἑλλάδος κατὰ συνέχσιαν εὐθὺς καυμένης, ὡς εἴρηται, μετὰ τὸν ἰσθμὸν. Ἡ δὲ τῆς ἰσθ- 30 ῆπείρου περίμετρος τῷ πολυδινήτῳ φύλλῳ παρέοικεν, ὡς πολλὰς ἐπικλάσεις ἔχουσα καὶ καμπὰς καὶ ἐγκλωπώματα, καθ' ὁμοιότητα τοῦ τῆς πλατάνου φύλλου. Διὸ καὶ ὁ Πίνδαρος πολύγναμpton μυχὸν λέγει τὴν Πελοπόννησον· ἄκρόπολιν δὲ τῆς Ἑλλάδος οἱ παλαιοὶ φασὶ 35 τὴν Πελοπόννησον.

408. Ὅρα δὲ τὸ ἔχνος ἐρεῖδων βῆθὲν ὡς ἐπὶ βάσειως ποδός. Εἴρηται δὲ ὡς πρὸς τὸ Πέλοπος νῆσος ὀπηδεῖ· ἀκολουθα γὰρ ἀλλήλοις τὸ ὀπηδεῖν καὶ τὸ ἔχνος ἐρεῖσαι. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἰση σχεδὸν ἔστι κατὰ τε μῆκος καὶ 40 κατὰ πλάτος, ὅσον χιλίων τετρακοσίων σταδίων, καὶ ὅτι κύκλῳ περίμετρος αὐτῆς μὴ κατακολπίζοντι μὲν τετρακισχιλίων σταδίων ἢ καὶ πλεῖον τι, κατακολπίζοντι δὲ ὑπὲρ τὰ πεντακισχίλια ἑξακόσια.

409. Ὅτι πρὸς ζέφυρον τῆς Πελοποννήσου ἢ Τρι- 45 φυλὸς γῆ, μερὶς τῆς Ἠλίδος, ἔνθα ἐρατεινότετος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὀδεύει, σχιζόμενος ἐκ τοῦ Μεσσηνίου Εὐρώτα. Ἄμφω δὲ ἐκ μιᾶς πηγῆς ἀναβλύζοντες σχίζονται, τῆς καλουμένης Ἀσείας. Διὸ καὶ γράφουσι τὰ

tamen *insula* dicitur, quia parum abest, quin sit talis, propter isthmum sive cervicem paucorum stadiorum, et quia marinis, ut Dionysius ait, hinc atque inde *finibus coronata* est, quod perinde valet ac si *mari cinctam* dixisset. Ἐστεμμένη, *coronata*, dixit pro κυκλουμένη, *in orbem cincta*; atque hoc quidem loco melius est ita dicere quam supra dixerat de Græcia, ubi eam dixerat *cinctam* esse duplici mari. Hac igitur de causa *insula* nominatur; Pelopis vero dicitur eo quod Pelops, Phryx ille aut Lydus, gener factus Oenomaï, regnum ibi olim obtinuerat. Dicitur autem non composita modo voce Πελοπόννησος, duplici ν, ut Ἑκατόννησοι, *insulæ Hecati*, nimirum Apollinis, sed etiam vocibus simplicibus, nimirum extra compositionem, modo Πελοπία γῆ, ut invenire est apud Euripidem (*Hipp.* 374), modo νῆσος, ut Dionysius ipse (*us.* 414) facit, ubi de Arcadibus agit; sicuti etiam id quod freti est ante Pontum Euxinum, tum simplici voce dicit στόμα, tum junctis vocibus στόμα Πόντου; et sic etiam Thermopylas dictas simplici voce invenimus Πύλας. Est autem Peloponnesus ad isthmum continens cum extremitate Græciæ. Contingit enim locus ille Græciam, similisque est folio platani μουριζοντι, h. e. κατὰ μὲν οὐραν, *caudæ muris instar*, coangustato atque attenuato ad summum pediculum sive ad caulem, ex quo folium pendet. Et isthmus quidem Peloponnesi, quadraginta ille stadia latus, apud Dionysium dicitur, coercitus in angustias, similis summo folii pediculo, estque ille borealis, et commune in Græciam vestigium figit, quum Græcia, ut dictum est, statim ab isthmo continenter jaceat. Interioris autem continentis ambitus assimilis est folio multifariam circumactō, ut qui multas inflexiones atque curvaturas sinuososque recessus habet, ad folii platani similitudinem. Quare etiam Pindarus (*Ol.* 3, 49) πολύγναμpton μυχὸν, *fluxuosum recessum*, vocat Peloponnesum Eandem veteres (*Tr.* p. 334) arcem Græciæ dicunt.

406. Vide vero tamquam de basi s. planta pedis dictum illud ἔχνος ἐρεῖδων, *vestigium figens*. Accommodatum hoc est ad illud Πέλοπος νῆσος ὀπηδεῖ, *Pelopsis insula comes adheret*; consequentia enim inter sese ὀπηδεῖν, *comitari*, et τὸ ἔχνος ἐρεῖσαι, *vestigium figere*. Aiunt porro (*Str.* p. 335) Peloponnesum et longitudine et latitudine esse propemodum æqualem, 1400 fere stadiorum; itemque ambitum ejus in orbem, si quis in sinus non deflectat, 4000 esse stadiorum vel etiam paulo amplius; si quis vero in sinus penetret, stadiorum 5600 et quod excedit.

409. Qua Peloponnesus ad zephyrum respicit, Triphylis est regio, pars Elidis, ubi Alpheus, fluviorum maxime amabilis, iter facit, discissus a Messenio Eurota. Ambo enim ex uno eodemque fonte

Callm, περὶ vulgo ante Bernh. || — 6. καὶ ἐντ. κάλλιόν ἐστιν *d.* || — 7. ἔφη, δισσαῖς θαλάσσαις ἐξῶσθαι εἰπών *F.* || — 9. Πελοπόννησος δὲ ὀνομάζεται *F.*; Φρυγὸν *F.* || — 11. τῷ Οἶν. *C.* || — 13. ἤγουν ἦτοι *Cy.*; τοῦ Ἄπ. *C.* || — 14. πελόπεια *C.* || — 22. τὰ πλατάνου *d.*, κατὰ πλατάνου

E. || — 24. σμίχον *d.*, μόσχον vulgo ante Bernh.; eodem modo *lin.* 25. || — 27. τεσσαράκοντα σταδίοις *d.*, τεσσ. σταδίους *margo Y.* || — 33. μυχὸν *om. C.* || — 34. τῆς *om. C.* || — 37. τοῦ ποδός *F.* || — 38. τὸ ὀπηδεῖ *Ed.* ἐρεῖσαι *om. E.*, ποιῆσαι *CMUy* et editt. || — 40. κατὰ

τῶν ἀντιγράφων ὀρθότερα· « οἱ δὲ ἀμφὺ Ἀσθήθεν ἀνα-
 βλύζουσι βέεθρα », καὶ δὲ μὲν Ἥλειων, ὁ Ἀλφειὸς, ὁ δὲ
 Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει, ὁ Εὐρώτας. Καὶ ὁ Γεωγράφος
 δὲ φησὶν ὅτι Ἀσέα κώμη τῆς Μεγάλης πόλεως, ἔχουσα
 5 δύο πηγὰς, ἐξ ὧν βέουσιν Εὐρώτας καὶ Ἀλφειὸς, οἱ
 δύντες ὑπὸ γῆν ἀνατέλλουσι μετὰ συχνὰ στάδια, καὶ
 τὸ βεῖθρον ἀναδεικνυται ὁ μὲν γίνεταί Λακωνικὸς, ὁ δὲ
 εἰς τὴν Πισάτιν κατὰγεται γῆν, ἥτοι εἰς τὴν ὕμου-
 μένην Πίσαν, ἥτις δι' ἐνὸς γράφεται σίγμα, καὶ ἀπὸ
 10 κρήνης ἔχει Πίσης τὸ ὄνομα. Αὕτη δὲ ἡ κρήνη οὕτω
 λέγεται, οἷονεὶ πίστρα τις ὕδα, ὅ ἐστι ποτίστρα, παρὰ
 τὸν πίσω μέλλοντα, ὅς ἡ χῆρσις παρὰ Πινδάρῳ. Με-
 ταξὺ δὲ ἡ τοιαύτη Πίσα Ὀσσης καὶ Ὀλύμπου ὀρέων
 Πελοποννησιακῶν ὀμωνύμων τοῖς παρ' Ὀμήρῳ Μακε-
 15 δονικοῖς ἢ Θετταλικοῖς. Ὑδωρ δὲ φασὶ περὶ τοῦ τὸν
 Ἀλφειὸν εἶναι, ἔπερ ἀλφουὸς ἴσται, ὅθεν τάχα καὶ ὁ
 ποταμὸς ἐκλήθη, πλεονασμῶ τῆς εἰ διφθόγγου, ὡς ἐπὶ
 τοῦ ἀδελφειὸς καὶ τῶν ὁμοίων. Ἀγαθὸν δὲ ἐστὶ τὸ
 τοιοῦτον ὕδωρ καὶ εἰς λεύκας καὶ λιγῆνας, Μελάμπο-
 20 δος χρῆσαμένου, φασὶ, τούτοις τοῖς ὕδασι εἰς καθαρμὸν
 τῶν τοῦ Προΐτου θυγατέρων, ὅτε ἐμάνησαν. Ἔρατεινὸν
 δὲ ὁ Διονύσιος τὸν Ἀλφειὸν καλεῖ, διὰ τὸν μυθεύμενον
 τῆς Σικελικῆς Ἀρεθούσης ἔρωτα, ἥς φασὶν ἐρῶν ἕως
 εἰς ἐκείνην ἐκ Πελοποννήσου ἀναδίδωσι γλυκὺς ἔραστῆς
 25 ἀμιγῆς ἄλυη θαλάσσης φυλάσων τὸ βεῖθρον. Ὁ
 δὲ Γεωγράφος καὶ τὸν ἔδην ἱκανῶς αὐτόθι ἐκτετι-
 μῆσθαι φησὶν. Ἰστορεῖται δὲ κατὰ ζηλὸν τινα καὶ παρὰ
 Νικαιεῦσι ποταμὸν τινα Ἀλφειὸν ὀνομάσθαι, καὶ ὄρη
 τινα Ὀλύμπια, καὶ ἀγῶνα δὲ Ὀλυμπιακὸν ἀγεσθαι,
 30 κατὰ μίμησιν τῶν ἐν Ἥλιδι. Τριφυλία δὲ καὶ Τριφυλι-
 γῆ λέγεται ἢ κατὰ Ἥλιν διὰ τὸ ὑπὸ τριῶν τιῶν οἰ-
 κείσθαι φύλων, ἐν οἷς καὶ Πύλιοι ἰθαγενεῖς, καὶ ἐπι-
 λυδῆς Μινυοί· ἢ ἀπὸ Τριφύλου τινὸς ἀνδρός. Μεσσήνη
 δὲ αὕτη χώρα ἐστὶ Λακωνικῆ, ἥς ἀποικος ἡ Σικελικῆ
 35 Μεσσήνη, Ζάγκλη μὲν ποτα λέγομένη ἐκείνη, μετα-
 βαλοῦσα δὲ τὸ ὄνομα εἰς Μεσσήνην, ὡς Ἡρόδοτος
 ἱστορεῖ. Γράφεται δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς διὰ δύο σσ,
 καὶ διὰ ταύτην λέγεται ὁ Εὐρώτας Μεσσήνιος. Ἡ δὲ
 Ἥλις, ἀφ' ἧς οἱ Ἥλαιοι, διφορεῖται κατὰ τὸ πνεῦμα
 40 καὶ δασύνεται γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄλλω, τὸ συναθροῖζω,
 διὰ τὸ πολλοὺς ἐκαὶ ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων
 ἀθροῖζεσθαι· καὶ ψιλοῦται μάλιστα διὰ τὸν κανόνα
 τὸν λέγοντα τὸ η̄ πρὸ τοῦ λ̄ ψιλοῦσθαι. Φασὶ δὲ

manantes deinde discidium faciunt. Fons vocatur
 Asea; ideoque codices emendatiores scribunt : Oī τ'
 ἀμφὺ Ἀσθήθεν ἀναβλύζουσι βέεθρα. Atque alter quidem,
 Alpheus, Elcorum, alter vero, Eurotas, Amyclaeorum
 regionem dividit. At Geographus (p. 343) scribit,
 Aseam pagum esse Megalopolis; ubi fontes duo, ex
 quibus Eurotas et Alpheus fluunt; qui terram su-
 beutes, multis post stadiis emergunt, ostensisque
 fluentis suis alter fit Laconicus, alter in Pisatin regio-
 nem defluit, nimirum in decantatam illam Pisam, quae
 per s simplex scribitur, nomenque habet a fonte Pisa.
 Ipse vero hic fons sic appellatur quasi πίστρα h. e.
 ποτίστρα, potum praebens, a futuro πῖω, bibam, cujus
 exemplum apud Pindarum (Isth. 6. extr.). Sita Pisa
 inter Ossam et Olympum, montes Peloponnesiacos,
 cognomines Macedonicorum aut Thessalicorum, qui
 sunt apud Homerum. Aiunt porro (Strab. p. 346)
 aquam esse alicubi circa Alpheum quae ἀλφοῖς, vitili-
 ginibus, medeatur, unde et fortasse nomen fluvii ac-
 cepit, pleonasmo diphthongi ei, ut in ἀδελφειός aliaque
 vocibus hujus generis. Bona vero est hujusmodi aqua
 etiam ad vitiligines albas et impetigines curandas.
 Quin et Melampodem ferunt (Strab. l. l.) ad Proti
 filias expiandas, quum eae in insaniam incidissent, has
 aquas adhibuisse. Alpheum autem vocat Dionysius
 amabilem, propter fabulosum illum Siculae Arethuse
 amorem, cujus amore, ut ferunt, captus, ad illam
 usque dulcis amator ex Peloponneso erumpit, ita ut
 fluentum suum salsae maris aquae non commisceat. Ad
 haec Geographus (p. 344) scribit Plutonem satis ma-
 gno ibi in honore habitum fuisse. Traditum quoque
 est aemulatione quadam apud Nicæenses fluvium nes-
 cio quem Alpheum nominatum, et montes quosdam
 Olympios, ludumque ibi Olympiacum ad eorum
 exemplum, qui in Elide fiebant, agi consuevisse.
 Triphylia porro et Triphylis regio illa Elidis vocatur
 a tribus phylis seu gentibus quibusdam, quae eam re-
 gionem incoluerunt, in quibus et Pylii indigenae et
 advensae Minyi; aut etiam a Triphyllo quodam heroe.
 Messene vero haec regio est Laconica, cujus colonia
 Messene Sicula quae olim Zancle dicta deinde, Hero-
 doto teste (6, 23), nomen in Messenen mutavit. Scri-
 bitur autem apud veteres duplici σσ, et propter hanc
 Eurotas dicitur Messensis. At vero ἡ Ἥλις, a quo
 οἱ Ἥλαιοι, quod spiritum attinet, dupliciter effertur;
 nam et densatur ab ἄλλω, congrego, quia multi ibi in
 Olympiorum ludo congregantur; et tenuatur, maxime
 propter regulam, qua η̄ ante λ̄ tenuari jubetur. Fe-

τε πλ. Ed. Mox ὑπὲρ τὰ γλῶττα C. || — 1. ὀρθωτικὰ margo
 Y; Ἀσίθην Y. || — 4. Ἄδεια d; τῆς Πελοποννήσου CDL
 et margo Y. || — 6-8. ἀναβλύζουσι... κατὰγεται γῆν
 om. C. || — 8. Πισάτιν Y, Πισάτην cett. || — 10. τὸ
 ὄνομα om. Ed; ἀσθ CEd. || — 11. πίστρα d. || —
 12. ἡ om. d. || — 15. φησὶ CDLY. V. Strabo p. 346;
 εἶναι] κείται L. || — 18. τοῦ Ἀλφειὸς EFLd; καὶ
 ἐπὶ τῶν ὄμ. F. || — 19. καὶ εἰς λιγ. EFL. || — 20.
 φησὶ C; φασὶ ante Mel. ponit L. || — 21. ὅτε ἐμ.
 om. F. || — 22. καλεῖ om. L. || — 23. φησὶν d.

V. Strab. p. 270. || — 26. ἄλμης Ed; βεῖθρον] ὕδωρ
 FL. || — 26. ἐκτετ. αὐτόθι L; ἐκτετμησθαι Ed. De
 Alpheo Nicæensium aliunde non constat. || —
 29. δὲ om. E; Ὀλυμπιακὸν D. || — 30. Τριφυλία
 λέγεται καὶ Tr. d; γῆ om. EF. || — 31. τινῶν om.
 F; οἰκείσθαι Cy, οἰκισθῆναι vulgo. || — 32. ἐπιλυδῆς]
 πύλιδες C et pr. m. L; Τριφύλου τινὸς E. || — 33.
 Μεσσην h. l. et in sqq. CDELD. || — 35. μεταλα-
 βοῦσα DE. || — 40. συναθροῖζω CUY, συναθροῖζεσθαι
 d, ἀθροῖζω cett. || — 42. συναθροῖζεσθαι E. || —

περὶ τὴν αἰαυτὴν Ἥλιν μὴ ἡμιόνους γίνεσθαι, δι' οὐδὲν φανερόν αἴτιον, ἀλλ' ἔκ τινος κατάρτας, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος.

416. Ὅτι Ἀρκάδες περὶ μέσην τὴν Πελοπόννησον
 8 κολίην χθονα ναίουσιν ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἐρυμάνθιον, ἐν
 9 ᾧ κάπροι πολλοί, θέναι καὶ δ' Ἐρυμάνθιος κάπρος, ἐν
 ἐκτανεν Ἡρακλῆς· ἐνθα Μέλας καὶ Κραθὶς καὶ Λάδων
 βρέουσιν. Ἔστι δὲ καὶ Σικελικὸς ποταμὸς Κραθὶς, καὶ
 περὶ Σύβαριν δὲ, ὡς προεγγράπται, ἥτοι περὶ τὸ
 10 Θούριον, ἐς ξανθίζει τοὺς λουομένους. Ἰστίον δὲ ὅτι
 καὶ Μέλας ποταμὸς οὐ μόνος οὗτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ
 Θρακικὸς, ἐξ οὗ Μέλας κόλπος ὀνομάζεται ὁ περὶ τὴν
 Αἴνον, καὶ Ἀσιανὸς δὲ ποταμὸς Μέλας ἐστὶ, καὶ περὶ
 τὴν Τραχίνα δὲ, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Τοὺς δὲ Ἀρ-
 15 κάδας Διονύσιος μὲν Ἀπιδανῆας καλεῖ, οἱ νεώτεροι δὲ
 Ἀπιδόνας κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἀπὸ τινος Ἀπίδος, οὗ
 ἡ γενικὴ καὶ Ἀπειως, ὡς ὅρις ὄρεως, Ἀμαστρις Ἀμά-
 στρεως, Ζάμολξις Ζαμόλξεως. Οἱ δὲ φασὶν ὅτι Ἀπὶς ὁ
 Φορωνεὺς ἐκ τῆς Ἠπίρου ἑλθὼν ἀπήλλαξε τὴν Πε-
 20 λοπόννησον ὄρεων ὀχλοῦντων, καὶ ὤκησε περὶ Ἀρκα-
 δίαν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Πελοπόννησος ὀλη Ἀπία ἐκλήθη
 ποτὶ· καὶ δι' αὐτὸν Ἀπιδανῆες ἐξαιρέτως οἱ Ἀρκάδες,
 παρ' οἷς ὁ Ἀπὶς ὤκησεν, οὗ καὶ Αἰσχύλος μέμνηται
 αἰπῶν· Ἀπὶς γὰρ ἑλθὼν ἐκ πέρας Ναυπακτίας. » Καὶ
 25 Ῥιανὸς δὲ φησὶ· « κλυτὸς Ἀπὶς ὅς Ῥ' Ἀπὴν ἐφάτιζε
 καὶ ἀνέρας Ἀπιδανῆας. » Οἱ δὲ φασὶν Ἀπίαν καὶ Ἀπι-
 δανίαις κληθῆναι κατὰ στέρησιν τοῦ πεινὴ καὶ τῶν πι-
 δάκων, ἐπεὶ μὴ εἶχεν ἡ χώρα πίδακας τὴν ἀρχὴν, ἀλλ',
 ὡς λέγει Καλλιμάχος, « ἐμελλεν εὐὺδρος καλεῖσθαι, »
 30 ὡς δύνασθαι διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴν πολυδύφιον λέγεσθαι.
 Ὅθεν καὶ Ἀζονίαι ἐκαλεῖτο διὰ τὴν ἀζην, ὅ ἐστι διὰ
 τὴν ζηρασίαν, καὶ ἔθνος οἱ Ἀζηνες αὐτόθι μέχρι καὶ
 νῦν οὕτω λεγόμενοι. Ἰστίον δὲ ὅτι ἀπὸ Ἀρκάδος ὀνό-
 μασαι ἡ Ἀρκαδία, υἱοῦ Διὸς καὶ Θεμιστοῦς, καὶ ὅτι
 35 καὶ Πελασγία ποτὶ ἐκλήθη καὶ Παρρασία καὶ Λυκαονία
 καὶ Γιγαντίαι καὶ Ἀζανία. Ὅτι δὲ καὶ προσέληνοι λέ-
 γονται οἱ Ἀρκάδες διὰ τὴν πάνυ τοῦ ἔθνους ἀρχαιότητα,
 ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ.

416. Ὅτι ἐν δυσὶ στίχοις μεταλαβε γοργῶς καὶ
 40 ποικίλως τίσσαρα τοπικὰ ἐπιρρήματα, εἰπὼν, « ἐνθα
 Μέλας, ὅθι Κραθὶς, ἵνα βίει ὑγρὸς Ἰάων, ἥχι καὶ
 ὠγύγιος μυχόνεται ὕδασι Λάδων. » Ὀγύγιον δὲ τὸν
 Λάδωνα λέγει διὰ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀρχαιολογίαν. Μῦθος
 γὰρ βούλεται πρώτην ἀνθρωπὸν ἐξ αὐτοῦ καὶ γῆς γενέ-
 45 σθαι τὴν Δάρνην· ὠγύγιος γὰρ, ἥτοι παλαιῆς, ὁ τὴν
 πρώτην γεννήσας ἀνθρώπων.

runt autem in ista Elide nequaquam nasci mulos, nullam quidem ob causam manifestam, sed ex imprecatione, ut auctor est Herodotus (4, 30).

414. Arcades media in Peloponneso regionem cavam incolunt sub monte Erymantho, in quo multi sunt apri; unde et aper Erymanthius, quem Hercules interfecit. Ibi Melas et Crathis et Ladon flumina. Est autem et Siciliae flumen Crathis, itemque circa Sybarim, ut supra scriptum est, sive circa Thurium; quo flumine flavi efficiuntur qui in eo lavantur. Sciendum autem est Melanem amnem non hunc modo esse, sed etiam Thracicum, ex quo Melas sinus nominatur is qui est circa Annum; nec non Asiae amnem Melanem esse, itemque circa Trachinem, ut Herodotus (7, 198) narrat. Arcades Dionysius Ἀπιδανῆας vocat, recentiores vero Ἀπιδόνας, secundum Geographum (p. 371) ab Apide quodam, cujus genitivus etiam Ἀπειως, ut ὅρις ὄρεως, Ἀμαστρις Ἀμαστρεως, Ζάμολξις Ζαμόλξεως. Verum alii tradunt Apin, Phoronei filium, ex Epīro profectum, Peloponnesum ab infestis serpentibus liberasse, atque in Arcadia habitasse, a quo tota etiam Peloponnesus vocata quondam est Apia, et propter eum Apidanenses praeter ceteros dicti sunt Arcades illi, apud quos Apis habitaverat, cujus Aeschylus (Suppl. 261) quoque meminit verbis: « Apis enim veniens ex ulteriore Naupactia; » itemque Rhianus dicit: « Inclytus Apis, qui nomen dedit Apiae virisque Apidanensibus. » Alii tamen volunt Apiam et Apidanenses sic appellatos aπὸ τοῦ πεινὴ καὶ τῶν πίδακων, a bibendo et fontibus, addita privationis nota, quoniam, ex Epīro principio regio illa fontes non habebat, sed, ut Callimachus (in Jov. 20) ait, « adhuc erat aquosa vocanda », ut propterea dici et ipsa posset πολυδύφιος, valde siticulosa. Unde etiam Azenis vocata, propter τὴν ἀζην, h. e. siccitatem, et gens ibi Azanes etiam nunc ita appellati. Sciendum est Arcadium nomen accepisse ab Arcade, Jovis et Themistūs filio, eamque etiam olim vocatam Pelasgiam et Parrhasiam et Lycaoniam et Gigantidem et Azaniam. Praeterea Lycophron (vs. 482) narrat Arcades etiam antelunares dici propter magnam gentis vetustatem.

416. Duobus in versibus adverbia quatuor localia acriter varieque commutavit, in hunc modum; « quoque Melas rapidus, qua Crathis, ubi udus Ioon, hic etiam Ogygio decurrit flumine Ladon. » Ogygium autem dicit Ladonem propter antiquam de eo historiam. Vult enim fabula primam hominibus mulierem, Daphnen nomine, ex eo et tellure natam fuisse. Ogygius namque, sive priscus, is qui primam humani generis mulierem generavit.

4. παρὰ E. || — 6. Ἐρυμάνθιον *Fd.* || — 7. ὁ Ἡρ. *codd.*, *exc. Cy.* || — 9. δὲ *om. F.* || — 10. ὅτι οὐ μόνος οὗτός ἐστιν ποταμὸς Μέλας *d.* || — 12. ὀνομάζεται *om. C.* || — 17. καὶ ante Ἀπειως *om. d.* || — 18. Ζάμολξις Ζαμόλξεως *F.* || — 20. ὡκισι *CU.* || — 24. ἐκ πέτρας; Ναυπακτίας; Ἀρκαδίας *Fm.*; deinde καὶ *om. U.* || — 25. Ἀρριανὸς *ELM.*; μοχ κλεινὸς *F.*; ἐφάτιζε *FM.* || — 26. καὶ Ἀρκάδες *F. Cf. Steph. v. Ἀπία*, ex quo hausit *Noster.*

|| — 28. πίδακας τότε τὴν ἀρχ. *Ed.* || — 29. *Literæ εὐὺ* in lacuna *omissæ in CL.*; ἀδδρος *Ed.*, ἀδδρος *F.* || — 30. ὡς λέγεσθαι καὶ αὐτὴν διὰ τοῦτο πολυδύφιον *L.* || — 33. λεγόμενοι οὕτως *d.*, λεγόμενον *LY.* || — 34. υἱοῦ *τὸυ L.* || — 35. καὶ ante Πελ. *om. F.*; ὅτι ἡ Πελ. *L.*; καὶ Λυκαονία *om. E.* || — 39. μετέλαλε *EF.* || — 42. ὕδασι *addidi ex F.* || — 43. περὶ αὐτὸν *d.* || — 44. πρώτων] πρώην *vix recte conj. Bernhardyus*: « Daphnæ fabulam, inquit,

419. Ὅτι τὸ Ἄργος μὲν εἰς ἀνατολὴν ὁρᾷ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς δὲ ὅσιν δὲ ἡ Λακεδαιμόνων. Ἐκατόμ-
 πολις δὲ ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιόν, καθὰ καὶ ἡ Κρήτη,
 λέγεται. Διὸ καὶ τὰ Ἐκατόμβαια ἐκεί ἰθὺς ἐπὶ σω-
 5 τήρια τῶν τοσοῦτων πόλεων. Μία δὲ τῶν ἑκατῶν αἱ
 Ἄμύκλαι, ἃς ἔκτισεν υἱὸς Λακεδαιμόνων ὁ Ἄμύκλας.
 Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἄργος τοῦτο προεἶχεν ποτε τῶν ἐν τῇ
 Ἑλλάδι χώρᾳ πόλεων, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀνδρείαν
 τῶν ἐν αὐτῇ. Κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον ἤκουσάν ποτε
 10 καὶ μουσικοὶ εἶναι πρῶτοι Ἑλλήνων. Κάκεινο δὲ χρῆ
 εἰδέναι, ὅτι οὐχ ἐν Ἄργῳ ἐστίν, ἀλλὰ διάφορα. * τὸ τε
 κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς καὶ Ἄργος
 Δωρικὸν λέγει καὶ Ἀπῖαν γῆν· ἐκλήθη δὲ τὸ αὐτὸ
 καὶ Φορωνικὸν ἄστου ποτὲ ἀπὸ Φορωνείως, ὠνομάσθη
 15 δὲ καὶ Αἰγιαλία ἕκ τινος Αἰγιαλείως, καὶ ἱππόδοτον,
 ναὶ μὴν καὶ Ἰασον ἀπὸ Ἰάσου τινός, καὶ δίψιον διὰ
 τὸ μὴ πολυῦδρον εἶναι· ἐλέγτο δὲ, φασί, καὶ Θεττα-
 λικὸν Ἄργος ἢ νῦν Λάρισσα, καὶ Ἀμφιλοχικὸν δὲ
 ἄλλο, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν εἰς ἑνδεκα τόπους οἱ παλαιοὶ
 20 τὸ Ἄργος μετροῦσι, λέγοντες καὶ ὅτι πᾶν σχεδὸν πεδίον
 παραθαλάσσιον Ἄργος ἐλέγτο. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν
 ὅτι οἱ νεώτεροι καὶ μάλιστα Μακεδόνες καὶ Θετταλοὶ
 ἄργος τὸ πεδίον φασί. Καὶ ἡ δὲ Πηλοπόννησος
 Ἄργος ἀπὸ τοῦ πολυοφθάλμου Ἄργου ἐκλήθη ποτε.
 25 Ὁ δὲ Γεωγράφος οὕτω καὶ περὶ τούτου φησὶν· « Ἀχαι-
 κὸν Ἄργος ἐκλήθη ἢ τε δὴ Πηλοπόννησος καὶ ἰδίως
 ἡ Λακωνικὴ. Τὸ γοῦν παρὰ τῷ Ποιητῇ περὶ τοῦ Με-
 νελάου λεχθέν, « ἢ οὐκ Ἄργος ἦεν Ἀχαικοῦ; » ἀντι-
 τοῦ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ; » Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ Ἑλένη
 30 Ἀργεῖα λέγεται. » Προῖον δὲ λέγει κληθῆναι ποτε τὴν
 Πελοπόννησον Ἄργος Ἰασον καὶ Ἀχαικὸν καὶ ἱππιον,
 καὶ ἱππόδοτον. Ἐὶ δὲ τοῦ Ἄργου ἐθνικὸν οὐ μόνον
 Ἀργεῖος, ὡς φασὶν οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ καὶ Ἀργόλας, καὶ
 ἡ χώρα Ἀργολίς. Ἐλέγτο δὲ καὶ τὸ Ἄργος ἰδίως οὕτως
 31 Ἀργολικόν.

420. Ὅτι τὰς πλευρὰς τοῦ βῆθίντος ἰσθμοῦ τοῦ Πε-
 λοποννησιακοῦ περιβρομέουσαι κλύουσι πρὸς ζῶνον
 μὲν ἡ τῆς Ἐφύρης θάλασσα, ὁ ἔστιν ὁ Κορινθιακὸς
 κόλπος, πρὸς αὐγὰς δὲ ἡ Σαρωνικὴ θάλασσα. Ὅτι δὲ
 40 Ἐφύρα ἡ Κόρινθος λέγεται, καὶ ὅτι καὶ ἄλλαι εἰσὶ
 πόλεις ταύτης ὁμώνυμοι, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν
 γέγραπται. Σαρωνικὸς δὲ κόλπος ἢ ἀπὸ Σάρωνος πο-
 ταμοῦ Τροϊζῆνος ἐμβάλλοντος εἰς αὐτὸν, ἢ ἐπειδὴ Σά-

419. Argos est ubi Peloponnesus ad ortum respicit;
 qua vero ad occasum, Lacedæmon. Centum antiquitus
 urbibus fuisse dicitur Laconica, sicuti etiam Creta.
 Quocirca ibi etiam Hecatombæa ad urbium; totidem salu-
 tem sacrificabantur. Una harum Amyclæ, quas Amy-
 clas Lacedæmonis filius condidit. Sciendum porro est
 Argos totius olim Græciæ urbibus præstitisse, idque
 maxime propter civium fortitudinem; secundum Hero-
 dotum (3, 131) vero etiam musici quondam Græcorum
 primarii esse credebantur. Scire etiam oportet non
 unum esse Argos, sed diversa ejus nominis oppida.
 Ex his vero Argos Peloponnesi Sophocles quidem
 (*Oed. C.* 1301) Argos Doricum vocat, et Apiam regio-
 nem; vocatum vero est etiam aliquando Phoronicum
 oppidum a Phoroneo; quin et nomen illi fuit Ægialeo,
 ab Ægialeo quodam, et ἱππόδοτον, nec non Iasum, ab
 Iaso quodam, et δῆμιον, *siticulosum*, quum non magnam
 aquarum copiam haberet. Sed et Thessalicum Argos,
 ut aiunt, dicebatur quæ nunc Larissa; et aliud rursus,
 Amphiloichicum; denique, uno verbo, usque ad un-
 decim loca veteres enumerant, quæ Argorum nomine
 vocantur; qui etiam addunt omnia propemodum loca
 campestria ad mare sita Argos appellata fuisse. At vero
 Geographus (*p.* 372) testatur recentiores, maximeque
 Macedones ac Thessalos, ἄργος locum campestrum di-
 cere. Ad hæc tota Peloponnesus vocata est olim Argos
 ab Argo illo toto oculo. Verum de hoc ita Geogra-
 phus: « Achaicum Argos et tota Peloponnesus vocata
 est, et proprie Laconica. Itaque quod dictum est apud
 Poetam (*Od.* γ, 251) de Menelao: « An non in Argo
 erat Achaico? » idem est ac si dixisset: « An non erat in
 Laconica? » Inde vero et Helena Argiva dicitur. » Postea
 vero ait vocatam olim Peloponnesum fuisse Argos
 Iasum et Achaicum, et ἱππιον et ἱππόδοτον. Argorum
 autem gentile non modo Ἀργεῖος, ut veteres doceant,
 sed etiam Ἀργόλας, et regio ipsa Ἀργολίς. Sed et
 unum quoddam Argos proprie ita Argolicum nuncu-
 pabatur.

420. Isthmi illius Peloponnesiaci, de quo diximus,
 latera circumcirca cum fremitu alluunt, ad ocessum
 mare Ephyræ, h. e. Corinthiacus sinus, ad ortum
 vero Saronicum mare. Ephyram dictam ipsam Corin-
 thum, aliasque etiam esse urbes hujus cognomines,
 scriptum est in Commentariis ad Odysseam (α, 259,
p. 1415). Saronicus autem sinus vel a Sarone, Træ-
 zenis fluvio in eum sinum delabente, vel quod Saron-

proposuit Tzetzes Exeg. II. p. 75, sed πρώτην ignorans. Quare non dubitandum quin πρώην sit reponendum. * || — 3. ἡ Λακεδαιμόνων *F.* || — 5. τοσοῦτων *om. L;* καὶ αἱ Ἄμ. *d.* || — 7. τῶν *om. C;* χώρᾳ *om. U.* || — 9. τῶν *om. C.* τὸν *om. Ed.* || — 10. πρῶτοι εἶναι Ἑλλ. *M.* || — 11. τὸ τε] Hæc laborant. An τὸ δὲ κατὰ τὴν Πελ. ὁ μὲν Σοφοκλῆς; τὴν addidi ex *L.* || — 12. Ἄργοι *C.* et sic etiam *lin. 20.* || — 14. Φορωνείως τινός *EN;* καὶ *EFMNU,* καὶ alii; Ἰασον *EFKMN,* Ἰαζος e Berklii conj. Bernhardtus. Apud Stephanum. v. Ἄργος, ubi codd. Ἰαζος præbent; Ἰαζον reposuit Mein. || — 17.

πάνου ὕδρον *L.* || — 18. δὲ *om. L;* ἄλλο] Ἄργος *F.* || — οἱ παλαιοὶ *om. C.* || — 23. ἢ *om. D.* || — 25. οὕτω post φησιν ponunt *CD;* ἔτι post φησιν inserunt Bernh., quoniam sequentia non sint ipsa verba Strabonis. || — 27. τὸ γοῦν ... ἐν τῇ Λακωνικῇ *om. Y.* || — 31. Ἄργους *C.* || — 32. τὸ δὲ τοῦ ἔθνους Ἄργους *C.* || — 34. τι] τὸ *CI;* καὶ ἰδίως Ἄργος οὕτως Ἀργολικόν *U.* || — 38. Κορίνθιος *Ed.* || — 40. ὅτι ἄλλαι *d.* || — 42. δὲ τόπος κόλ-
 πος *C.* Apud Stephan. legitur: Σάρων, τόπος Τροϊζῆ-
 νος, ubi ποταμὸς ex Eustathio legi voluit Hæschelius. || — 43. ἐμβάλλοντος *codd., exc. Cd.* Μοχ διώων *d.*

ρων τις κυνηγὸς ἐπιδιώκων σὺν ἐκείθεν κατενεχθεὶς εἰς τὴν ὑποκειμένην κατέπεσε θάλασσαν καὶ ἀπεπνίγη. Οὕτω καὶ Ἰκαρος τῷ Ἰκαρίῳ ἐναποπνεύσας πελάγει ἐξ ἑαυτοῦ ὀνομάζεσθαι δέδωκε, καὶ Αἴσαρος δὲ, ὡς προΐ-
 5 στόρηται, ἔλαφον ἐπιδιώκων, καὶ συνεισελθὼν αὐτῇ εἰς ποταμὸν περὶ Κρότωνα καὶ ἀποπνίγεις, τῷ ποταμῷ ἐναφῆκε τὸ ὄνομα, Αἰσάρῳ κληθέντι ἀπ' ἐκείνου. Οἱ δὲ ἄλλως τὴν τοῦ Σαρωνικοῦ πελάγους κλησὶν αἰτιολογούντες φασιν, ὅτι Μίνως λαβὼν τὰ Μέγαρα διὰ
 10 Σκύλλης τῆς Νίσου θυγατρὸς ἐρασθείσης αὐτοῦ καὶ ἀποτεμούσης τὴν τοῦ πατρὸς κεφαλὴν, ἐνενοήσατο ὅτι ἢ τὸν πατέρα προδοῦσα οὐδενὸς ἂν βραδίως φείδοιτο, καὶ διὰ τοῦτο προσδήσας πηδαλίῳ νηὸς τὴν προδότιν καὶ πατροφόντιν ἀφῆκε σύρεσθαι διὰ θαλάσσης· καὶ
 15 αὐτὴ μὲν εἰς ὄρεον μεταβλήθη, ὡς φησὶ Παρθένιος ὁ τὰς Μεταμορφώσεως γράψαι λεγόμενος, ὃ δὲ κόλπος παραγαμματισθεὶς ἔσχε τὴν κλησὶν ἀπὸ τοῦ σύρεσθαι. Ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης Σκύλλης καὶ Σκύλλαιον ἔτι νῦν καλεῖται τόπος ἐν Ἐρμιόνη τῇ κατὰ Πελοπόν-
 20 νησον, ἐνθα ἡ γυνὴ ἐξεκυμάνθη μετὰ τὸ καταποντισθῆναι.

423. Ὅτι πρὸς αὐτὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἰσθμοῦ τὸ Ἄττικόν ἐστιν οὐδας, ἐνθα ποταμὸς φέρεται Ἰλι-
 25 σός, οὐ πολλοῦ ἕξιος λόγου, διὰ δὲ τὰς κλεινάς Ἀθήνας περιλαλούμενος καὶ θεσπέσιος καλούμενος. Ὅθεν, φησὶν, ἤρπασε ποτὲ Βορέας Ὀρείθυϊαν τὴν τοῦ Ἐρεχθίδος. Βορέας δὲ οὗτος βασιλεὺς ἦν Θρακῆς, ἀρπάζῃ Ἄττικῷ τούτου γυναικὸς βασιλικῷ, εἰ καὶ ὁ μῦθος διὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἀπαναστήσας τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον ἐξημέ-
 30 μωσε· καθὰ καὶ Ἀἰδωνεύς βασιλεὺς μὲν ἦν, ὡς οἱ ἀκριβέστεροί φασιν, Ἠπείρου τῆς ἐν Μολοττοῖς, πρὸς δὲ καὶ Πειρίθους ἦλθε, καὶ Θησεὺς διὰ Περσεφόνην, ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ Ἡρακλῆς, διὰ τὸν Κέρβερον κύνα πολλοῦ ἕξιου· διωκὲ δὲ καὶ ἐκείνος ὁ Ἀἰδωνεύς δι' ὁμοσύνητα
 35 κλησεως εἰς τὸν Ἄδην μεταλαμβάνεται, καὶ εἰς τὸν ὑπὸ γῆν τοῖς μυθογράφοις μετατίθεται Πλούτωνα. Ἐρμίας δὲ ὁ Πλατωνικὸς βασιλικὴν παιδα τὴν Ὀρείθυϊαν κατὰ κρημονοῦ ὑπονοεῖ ὡσθῆναι ἀνέμῳ βορρᾶ, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ λεχθῆναι ἀρπασθῆναι αὐτὴν ὑπὸ
 40 τοῦ βορρᾶ. Ἀκτικὴ δὲ ἡ κατὰ Ἀθήνας χώρα λέγεται καὶ Ἄθλις· τοῦτο μὲν ἀπὸ Ἀθίδος τῆς θυγατρὸς Κραναοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Κρανῆ λέγεται, ἐκείνο δὲ ἀπὸ Ἀκταίωνος ἢ ἀπὸ Ἀκταίου αὐτόχθονος, ἀφ' οὗ καὶ παρὰ Λυκόφρονι Ἀκταῖοι οἱ Ἄττικοι, ἢ παρὰ τὴν
 45 ἄκτῃν. Τριγώνου γάρ, φασὶν, ὄψεως αὐτῆς, πολὺ μέρος καθικνεῖται εἰς θάλασσαν. Διὸ καὶ μία τῶν ἐπὶ Κέρκροπος τασσάρων φυλῶν Παραλία ἐκλήθη, καὶ ἄλλῃ

quidam venator, dum aprum ibi insequeretur, lapsus in subjectum mare ceciderit, ibique submersus interierit. Sic et Icarus quod in mari Icario exspirasset, nomen de se mari indidit; itemque Æsarus, ut supra expositum est, quod, dum cervam insequeretur, simul cum ea in flumen circa Crotonem ingressus, aquis ibi præfocatus fuerit, amni nomen reliquit, qui ab illo Æsarus est appellatus. Alii vero aliam Saronici maris nomini originem assignantes, Minoem dicunt captis Megaris, proditioe Scyllæ, Nisi filix, quæ, amore ipsius capta, patris sui caput præcidisset, secum in animo reputasse, quæ patrem suum prodiderat, eam a nullo unquam facinore esse facile temperaturam, ideoque proditricem illam atque interfetricem patris ad gubernaculum navis alligatam mari σύρεσθαι, *trahendam*, reliquisse. Atque eam quidem in avem esse transformatam, ut Parthenius ait is qui Metamorphoses conscripsisse dicitur; sinum vero, immutato paullulum verbo nomen accepisse ἀπὸ τοῦ σύρεσθαι, *a trahendo*. Ab hac Scylla Scyllæum etiam nunc vocatur locus in Hermione Peloponnesiaca, quo mulier post demersionem fluctibus in terram ejecta est.

423. Ab isthmo illo Peloponnesiaco ad orientem solum est Atticum, ubi Ilissus amnis fertur, non ille quidem valde memorabilis, sed propter ineluctas Athenas percelebratus et cognominatus divinus. Unde, inquit, rapuit quondam Boreas Orithyiam, Erechthei filiam. Boreas hic rex fuit Thraciæ, raptor regix hujus feminx Atticæ, tametsi fabula, propter ejusdem nominis ambiguitatem, hominem hunc e terris submotum, abire in ventum fecerit. Sicuti etiam Aidoneus, ut probatiores scriptores volunt, rex fuit Epixi, quæ est in Molossis, ad quem et Pirithous et Theseus propter Proserpinam, immo vero et Hercules, propter Cerberum, canem magno in pretio habitum, venerunt: et tamen ille ipse Aidoneus propter nominis similitudinem accipitur pro Ἄδῃ, *Dite*, atque a fabularum scriptoribus in subterraneum illum Plutonem commutatur. At enim Hermias Platonicus (*ad Platon. Phædr.* p. 74) suspicatur, regiam hanc puellam Orithyiam de præcipiti loco borea vento detrusam fuisse, et hoc modo dici eam raptam a Borea. Regio porro, ubi Athenæ, Actica dicitur et Atthis; hoc ab Athide, Cranai filia, a quo etiam dicitur Craneæ; illud vero ab Actæone vel Actæo indigena (a quo etiam Attici apud Lycophronem Actæi) vel ab *acta* sive litore petroso; quum enim triangularis sit regio, magna ejus pars ad mare pertinet. Quare etiam una quatuor tribuum, quæ sub Cecrope institutæ sunt, vocata est Paralia, et alia Actæa. Olim Actica vocata etiam est Acte nec

2. ἔπεσε CDL. || — 3. ὁ Ἰκαρος CL. || — 4. ἔδωκε C. || — 5. συνεισελθὼν U; παρὰ l. || — 8. ἐτυμολογοῦντες F. || 12. προδοῦσα] χτανούσα v. l. ap. R. Steph. || — 13. προσδήσας C. Deinde τῷ ante πηδαλίῳ om. CUDy. || — 18. Σκύλλαιον U. || — 19. ὁ τόπος d; τῆς ἐν Ἐρμ. F. || — 24. λόγου ἄξιος d. || — 25. περιεκαλ. FV. || — 30. Περσεφόου F; τὴν ante Περσεφ. om. CUDy. || — 31. ὁ om. d. ||

— 34. δὲ om. E. || — 39. αὐτὴν ἀρπασθῆναι l. || — 40. Ἀκτικὴ Bernh., Ἀττικὴ codd. V. Strabo p. 397 (340, 54 Did.): Ἀκτικὴν μὲν γὰρ ἀπὸ Ἀκταίωνος φασιν, Ἀθλίδα δὲ καὶ Ἀττικὴν ἀπὸ Ἀθίδος τῆς Κραναοῦ etc. || — 41. καὶ Ἄθλις λέγεται Nd. || — 44. τὴν om. CU. || — 45. φησὶν Nd. Petita hæc e Stephano Byz. v. Ἀκτῆ. Dein τὴν, quod ante ὀβλατταν vulgo legitur, om. CDKMY et

Ἀκταία. Ἐκλήθη δὲ πάλαι ποτὲ ἡ Ἀκτικὴ καὶ Ἀκτὴ, καὶ μὴν καὶ Ποσειδωνία καὶ Ἀθῆναι ἀπὸ δμῶνύμων προσώπων, καὶ Ἰωνία δὲ ἀπὸ Ἰωνος τοῦ Ξούθου, καὶ Μοφοπία, ἀπὸ Μόφου ἄλλου παρὰ τὸν μάντιν τὸν τοῦ
 5 Τειρεσίου. Κρανῆ μέντοι ἡ Ἀττικὴ οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ Κρανᾶο, ὡς ἔρρηθη, ἀλλὰ καὶ διότι τραχεῖα, καὶ τὸ πλείον αὐτῆς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε. Τὴν δὲ ἀνωτέρω γραφεῖσαν Ἀτθίδα πρεσβυτάτη τῶ Κρανᾶῳ γενέσθαι φασί, ἣν παρθένον οὔσαν καὶ ὥραϊαν γάμου θανοῦσαν
 10 θάψας λαμπρῶς ὁ πατὴρ ἀπ' αὐτῆς τὴν χώραν ὠνόμασε. Τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν Κεκροπλίαν ποτὲ κληθῆναι φασί, πόλιν οὔσαν μίαν τῶν ἐπὶ Κέκροπος ἐκτισμένων. Ὅτι δὲ καὶ Ἴωνες ἦν ὅτε οἱ Ἀττικοὶ ἐκαλοῦντο, ἱστορεῖ καὶ ὁ Γεωγράφος λέγων ὅτι καὶ ὁ Ποιητὴς
 15 ἐν τῶ « Βοιωτοὶ καὶ Ἴωνες » Ἴωνας τοὺς Ἀθηναίους φησὶ· καὶ ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἴωνες τούτων εἰσι καὶ ἀποικοὶ καὶ δμῶνυμοὶ· καὶ ὅτι κερ ἡ Ἰὰς, ἥτοι ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος, ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῆ παλαιᾶ Ἀτθίδι. Ὅτι δὲ ἀποικοὶ Ἀθηναίων οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἴωνες, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῶ
 20 Ἡρόδοτῳ Θεμιστοκλῆς, πατέρας τῶν Ἰώνων λέγων τοὺς Ἀθηναίους. Ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι Κρανᾶοι καλούμενοι ὁμοῦ ἐπὶ Πελασγῶν ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα Πελασγοὶ ὀνομάζοντο, ἐπὶ δὲ Κέκροπος ἐκλήθησαν Κεκροπίδαι, τὴν δὲ ἀρχὴν Ἐρεχθέως ἐκ
 25 δεξαμένου Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν, Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου στρατάρχου γενομένου, ἐκλήθησαν ἀπ' αὐτοῦ Ἴωνες.

428. Ὅτι οὕτω πάνυ ἐπέδραμεν ἐνταῦθα ἐπελευστικώτατα, ἤγουν συντομώτατα, ὁ Περιηγητὴς, ὥστε
 30 τεσσάρων μεγάλων ἐθνῶν μνησθεῖς Βοιωτῶν, Λοκρῶν, Θεσσαλῶν, Μακεδόνων, ἠρκύσθη μόνον ἀριθμῆσαι αὐτὰ πρὸς ὄνομα, μὴδὲν τι πλεον εἰπῶν περὶ αὐτῶν. Φησὶ γάρ « Βοιωτῶν πέδον καὶ Λοκρῆς ἄρουρα, Θεσσαλίη τε Μακεδονίης τε πόλις » ἡ δὲ παρεμβολὴ
 35 εἶρει περὶ ἑκάστου τούτων ὅσα ἐνδέχεται.

Ὅτι οἱ Βοιωτοὶ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τινος Βοιωτοῦ καλούμενου, ὃν ἡ μήτηρ Ἄρνη λάθρα τεκοῦσα περὶ βοῶν ἔθετο κόπρους, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν, ὡς ῥηθεὶς ἀμφὶ τοὺς βόας· ἡ ἀπὸ τῆς βοῆς ἡ χώρα
 40 Βοιωτία τῆς καθηγησαμένης αὐτόθι τῶ Κάδμω· οἱ δὲ παρὰ τὸν βοῦν ὠνομάσθαι εἶπον τοὺς Βοιωτοὺς, ὡς μὴ

non Posidonia et Athenæ a personis cognominibus, itemque Ionia ab Ione Xuthi filio, et Mopsopia a Mopsopo, diverso illo a Mopso vate Mantus Tiresia natæ filio. Cranae tamen Attica non modo a Cranso, ut dictum est, sed etiam quia aspera est et majorem partem montibus subjecta. Atthidem autem, de qua supra meminimus, natam ferunt Cranao, quum is maxime grandi esset ætate; quam adhuc virginem viroque jam maturam demortuam quum honorifice pater sepelivisset, regionem ab ea nominavit. Atheniensium porro arcem vocatam olim fuisse aiunt Cecropiam, eamque unam de iis urbibus fuisse quæ sub Cecrope ædificatæ. Præterea vero Atticos vocatos etiam aliquando fuisse Iones narrat Geographus (p. 392), ubi ait Poetam quoque (II. v. 585) in illis: *Bæoti et Iones*, Ionum nomine Athenienses indicare; itemque Iones Asiaticos horum esse coloniam et cognomines; denique Ionicam dialectum eandem esse atque veterem Atticam. Atheniensium autem coloniam esse Iones illos Asiaticos, palam etiam facit Themistocles apud Herodotum (8, 22), ubi Athenienses Ionum patres appellat. Idem (8, 44) narrat etiam Athenienses, quum Cranaï vocitarentur, tamen, quo tempore Pelasgi Græciam obtinuerunt, Pelasgos nominatos fuisse, deinde sub Cecrope vocatos esse Cecropides, postea vero quam imperium Erechtheus suscepit, mutato eos nomine dictos esse Athenienses; tandem, duce exercitus constituto Ione Xuthi filio, Iones ab eo esse appellatos.

426. Celeriter adeo, tanquam in transcurso, sive per compendium locum hunc percurrit Periegeta, ut, quum quattuor magnas gentes, Bæotos, Locros, Thessalos, Macedones, commemoret, satis habeat nomina earum apposuisse, nihilque de iis amplius loquatur. Dicit enim: « Bæotorum campus et Locricus ager Thessaliaque et urbes Macedoniae. » Sed commentarius noster desingulis quæ convenit exponet.

Bæotis nomen dedit Bæotus quidam, quem clam editum Arne mater in fumo boum exposuit, ex quo etiam uomen habuit, tanquam projectus circa boves. Secundum alios Bæotia dicta est a bove quæ viam bi Cadmo prævit; alii denique Bæotos a hove nominatos esse dicunt propterea quod non valde prompto

Stephani codd. Mox ἐπὶ om. L. || — 1. καὶ Ἀκτικὴ καὶ Ἀκτὴ *CDL*, in quibus prius καὶ mutavi in ἡ; vulgo καὶ Ἀκτὴ καὶ Ἀκτικὴ, in quibus verba καὶ Ἀκτικὴ, utpote spuria, inclusit Bernhardus. || — 2. Ἀθῆναι codd. et vulg. ante Bernhardum, qui Ἀθῆναι pro Ἀτθίς dici monet in Eurip. Phœn. 1699 et Heracl. 839. || — 4. Debebat: ἀπὸ Μοφόπου ἄλλου παρὰ Μόφου τὸν Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου. Corrupta illa quæ Eustathius in suo Strabone legit, in nostris quoque codicibus plerisque leguntur p. 443 Cas., p. 381, 10 ed. Didot. τοῦ ante v. Τειρεσίου om. *CDFMU*. || — 5. Κρανῆ μέντοι | Παραλλὰ δὲ ἐκλήθη L; ἡ] καὶ d; ἀπὸ] παρὰ L; τοῦ om. *EN*. || — 6. ἔρρηθη *MU*, εἴρηται *EN*. || —

8. πρεσβυτάτην L, nescio an recte. || — 9. πρὸ ante γάμου add. margo L. || — 10. Quæ sequuntur post λαμπρῶς usque ad verba ὡς εἶναι p. 299, 2 exciderunt in D, in quo folium periit. Eadem lacuna hinc transit in L. || — 17. ἡ post ἥτοι om. codd., exc. *CUd*. || — 29. ὥστε] ὡς C. || — 30. ἐθνῶν μνησθεῖς *MU*. || — 34. Μακρῶ. C. Μακεδ. vulgo; παραβολὴ U. || — 37. οὗ ἡ μήτηρ U. || — 38. περὶ] παρὰ *CEFd*. Dein κόπρους d. Cf. Stephanus v. Βοιωτία, ubi in Euphorionis versibus legitur: « Βοιωτῶν δ' ὀνόμηνε· τὸ γὰρ καλέσαντο νομῆς, ὅτι βα πατρήσει βοῶν ἀπεθήκατο κόπρους. » Καὶ Ἐδριπιδῆς· « τὸν δ' ἀμφὶ βοῦς ῥιφέντα Βοιωτῶν καλεῖν. || — 40. ἡ χώρα ἡ B. C. || — 41. παρὰ] περὶ *FK*. Deinde

όντας ταῖς διανοαῖς ἄγαν εὐκινήτους. Συμφωνεῖ δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἡ Βοιωτία ἕς, ὅπερ ἐσκώπτοντο οἱ Βοιωτοὶ, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πίνδαρος. Γυμναστικοὶ δὲ οἱ Βοιωτοὶ· διὸ καὶ λέγεται λόγος τοιοῦτος, ὡς Ἀθηναῖοι μὲν περὶ τὴν ναυτικὴν ἠσχόληται τέχνην, Θετταλοὶ δὲ περὶ τὴν ἵππικὴν ἐμπειρίαν, Βοιωτοὶ δὲ περὶ τὴν τῆς γυμνασίας ἐπιμέλειαν, Κυρηναῖοι δὲ περὶ τὴν διφρευτικὴν ἐπιστήμην.

Ἵτι ἐγγὺς τῶν Βοιωτῶν οἱ Ἐπικνημιδίοι Λοκροὶ, ἀπὸ Κνημίδος ὄρους τὴν κλῆσιν ἔχοντες, ὡς ἀπὸ Ζεφυρίου ὄρους ἕτεροι Λοκροὶ οἱ Ζεφυρίοι. Ἱστορεῖ γὰρ ὁ Γεωγράφος ὅτι ὁ Πάρνασος πρὸς δύσιν αὐτοῦ διαίρει τοὺς Ἑσπερίους Λοκρούς τοὺς καὶ Ὀζόλας καλουμένους, οἱ χαράσσουν ἐν σφραγίδι τὸν ἑσπερον ἀστέρα, ἐπὶ δὲ ἔω τοὺς Ἐπικνημιδίους, ὅτω καλουμένους ἀπὸ ὄρους Κνημίδος, κειμένου περὶ τὸ ὄρος τὴν Οἴτην. Τῶν δὲ Ἐπικνημιδίων μέρος ἔκεινος τοὺς Ὀπουντίους φησίν, ὅτω λεγομένους ἀπὸ πόλεως Ὀπουντίας τῆς τοῦ Πατρόκλου πατρίδος, ἣν σεμνολογεῖ ὁ Πίνδαρος ὥστε συνακτεῖν τεσσάρων Λοκρῶν εἶναι γένος, τρία μὲν ταῦτα τοὺς Ὀπουντίους καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους καὶ τοὺς Ὀζόλας, τέταρτον δὲ τοὺς Ἰταλικούς ἦτοι τοὺς Ἐπιζεφυρίους. Οἱ δὲ Ὀζόλαι ἀπὸ τῆς σηπεδόνας, φασίν, ἐκλήθησαν τῶν ἐκεῖ ἀναιρεθέντων Κενταύρων· ἐβρῆται γὰρ παρ' αὐτοῖς Νέσσου τε μνημα καὶ ἄλλων Κενταύρων.

427 Ὅτι ἀπὸ Θεσσαλοῦ τινος ἡ πρῶν καλουμένη Πελασγία Θεσσαλία ἐκλήθη. Ἐν ταύτῃ, ὡς λόγος, οὐκ ἐξῆν πελαργὸς κτείνειν, ἐπεὶ τὴν χώραν ὄρειον 30 ἐξέκαθαιρον. Ἀπὸ ταύτης ὑπόδημά τι ποῖον ἐλέγετο Θετταλῆς. Καὶ πῆδημα δὲ ἀπὸ ταύτης Θεσσαλῶν τὸ παροιμαζόμενον. Ἄδονται δὲ βασιλεῖς Θεσσαλίας οἱ Ἀλευάδαι, εὐγενὲς δὲ γένος ἔκεισε καὶ οἱ Σκοπάδαι, ἀπὸ ἀνδρῶν παλαιῶν γενεαλογούμενοι, ὧν δὲ μὲν Ἀλευάας, 35 ὁ δὲ Σκόπας ἐκαλεῖτο.

Ἵτι Μακεδόνες λέγονται ἀπὸ Μακεδόνας τοῦ Διός. Οἱ δὲ παῖδες Αἰόλου δέκα παραδιδόασιν, ὧν εἰς Μακεδῶν, φασίν, ἐξ οὗ ἡ Μακεδονία. Ἦν δὲ τις μοῖρα Μακεδονίας Μακέτα λεγομένη, ἐξ ἧς καὶ ἡ Μακεδονία 40 Μακετία ἐλέγετο. Ὅτι δὲ Μακεδῶν καὶ Μακεδῶν λέγεται, ἤδη ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας προείρηται, ὅθεν καὶ Μακεδονίαν ἐφη τὴν χώραν ὁ Διονύσιος.

sint ingenio. Hac autem cum etymologia concinit proverbiale illud *sus Bœotia*, quo quidem Bœoti notabantur, ut manifestum facit etiam Pindarus (*Ol.* 6, 152). Sed exercitati Bœoti erant in palæstra; quare etiam dici solet Athenienses arti nauticæ, Thessalos equestri disciplinæ, Bœotos palæstrico studio, Cyrenæos curruum agendorum scientiæ operam navasse.

Prope a Bœotis Locri Epicnemidii, id nominis sortiti a Cnemide monte, ut a Zephyrio monte alteri Locri Epizephyrii. Tradit enim Geographus (*p.* 416) Parnassum versus occasum disternare Hesperios Locros, qui et Ozolæ vocantur et Hesperum stellam in sigillo insculpunt, versus orientem vero Epicnemidios, sic vocatos a monte Cnemide, qui est prope Cœtam montem. Horum autem Epicnemidiorum partem dicit (*p.* 425) Opuntios, sic nominatos ab urbe Opunte, Patrocli patria, quam magnifice extollit Pindarus (*Ol.* 9) : adeo ut colligantur quattuor Locrorum genera, tria quidem hæc, Opuntii et Epicnemidii et Ozolæ, quartum vero Italici, nimirum Epizephyrii. Ozolas porro vocatos aiunt (*Strab. p.* 427) a Centauro ibi interfectorum putredine; repertum namque est apud eos tum Nessi monumentum tum aliorum Centaurosum.

427. Pelasgia, quæ prius vocabatur, a Thessalo quodam vocata est Thessalia. In hac ferunt non licuisse ciconias occidere, quoniam regionem a serpentibus expurgabant. Ab hac certum quoddam calcementi genus Thessalis dicebatur, nec non saltus (?) Thessalus, qui est in proverbio. Celebrantur autem reges Thessaliæ Aleuadi; nobile etiam ibi genus Scopadæ. Utrique genus ad priscos homines referrebant, quorum alter Aleuas, alter Scopas vocabatur.

Macedones dicti a Macedone, Jovis filio. Alii decem Æoli filios tradunt, quorum unus fuerit Macedo, ex quo dicta Macedonia. Fuit et pars quedam Macedoniae Maceta dicta, ex qua tota etiam Macedonia Macetia appellata. Ceterum pro Μακεδῶν dici etiam Μακεδῶν, jam diximus ubi sermo erat de Alexandria (*vs.* 254); hinc etiam regionem Μακεδονίαν dixit Dionysius.

ὠνομάζεσθαι C. || — 1. Verba ἄγαν εὐκινήτους ... Βοιωτοὶ δὲ περὶ τὴν οἰκ. KM, sed in M imæ margini adscripta sunt. || — 3. καὶ ὁ om. CF. || — 9. τῶν οἰκ. CKY. || — 13. λεγομένους C. || — 20. τέσσαρα.. γένη C. || — 21. καὶ post Ὀπ. om. F. || — 24. ἐκλήθησαν, φασίν, F. || — 25. Νέσου EU. || — 29. ἀποκτείνειν U; κτείνειν etiam Stephanus v. Θεσσαλία, unde nostra manant. || — 31. πῆδημα] Erat παροιμία τὸ Θεσσαλῶν ὄφισμα (v. Schol. Eur. Phœn. 1408 aliique). Nostro loco num pro πῆδημα dicendum fuisset ὄφισμα, ut Bernhardus ait, an aliud quid lateat, parum liquet. In epitome

nostra Stephani Byz. post ὑπόδημα Thessalicum memoratur Θετταλικὸν παρόνημα. Sed sive hoc, sive πῆδημα, pileum Thessalicum, memorari putes, post v. Θεσσαλῶν excidisse suspicor καὶ ὄφισμα Θεσσαλῶν. || — 33. γένος] ἴθνος Ed; ἐκεῖνος om. U. || — 38. ἡ om. FP. || — 39. Μακέτη Dd, Μάκετα codd. Stephani v. Μακεδονία : λέγεται δὲ καὶ Μακεδονίας μοῖρα Μάκετα (Μακετία scr. Meineke, quod dubitans proposuit Dindorf. in Thes.) ... ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλὴν δὲ Μακεδονίαν Μακετίαν οἶδαν ὀνομαζόμενὴν Κλειδίημος. Scriptura Μάκετα etiam ap. Constantin. Porphyry. De them. 2, 4 p. 22; καὶ

428. Ὅτι ὁ Αἴμος, ὃς καὶ οὐδετέρως τὸ Αἴμον λέγεται ἀπὸ τινος βασιλέως Σκυθῶν, Θράκιόν ἐστιν ὄρος. Φησὶ γὰρ « κορυφαὶ χιονώδεις Αἴμου Θρακίου. » Τούτου πρὸς Ζέφυρον Δωδώνη κεῖται, ἡπειρος ἀπείριτος. Καὶ ὅρα σχῆμα ἐτυμολογίας ἢ παρηγήσεως ἐν τῷ « ἡπειρος ἀπείριτος. » Τοιοῦτον καὶ τὸ « ἐν ἐκείναις ἡπείροις εἰς πόντος ἀπείριτος. » Ἰστέον δὲ ὅτι Δωδώνη οὐ μόνον ἡ χώρα, ἀλλὰ καὶ πόλις ἦν Δωδώνη, ἀπὸ Δωδώνης τῆς Διὸς καὶ Εὐρώπης, ἢ ἐκ ποταμοῦ Δωδώνιος. Ἐλέγετο δὲ καὶ Δωδὼν δισυλλάβως. Ἄπ' αὐτῆς καὶ τὸ Δωδωναίων χαλκεῖον ἐπὶ τῶν πολυλόγων. Ἐγένετο δὲ ποτε Θεσπρωτικὴ ἢ Δωδώνη, τουτῆστιν ὑπὸ τοῦ Θεσπρωτοῦς, περὶ ἣν καὶ τὸ τοῦ Δωδωναίου Διὸς μαντεῖον διὰ τῆς ὄρου, ὡς καὶ ἐν

15 Ὀδυσσεΐα εἴρηται.

431. Ὅτι ἐς νότον Δωδώνης, ὑπὸ σκοπιᾶν Ἀρακύνθου (Αἰτωλικὸν δὲ ὄρος ὁ Ἀράκυνθος) τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἐστὶ πεδῖον μέγα, δι' οὗ μέσου ὄλων ἄγων Ἀχελώϊος ἀργυροδίνης σύρεται ἐπὶ τὸν τῆς Θρινακίας πόντον, ἐπισσόμενος διὰ μέσων τῶν Ἐχινάδων, ὧν μία καὶ ἡ Ὀμηρικὴ Τάφος. Ταύτας δὲ, φασίν, οὐκ ἐστὶν ἀρτι εὐρεῖν ὁ γὰρ Ἀχελῷος πολλὴν ἰλὺν ἐρευγόμενος προσέχλωσεν αὐτάς. Ἡρόδοτος δὲ οὐ πάσας ἀφανισθῆναι φησιν, ἀλλὰ τινὰς λέγει γὰρ ὅτι Ἀχελῷος ῥέων δι' Ἀκαρνανίας καὶ ἐξῶν εἰς θάλασσαν τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμίσεας ἡπειρον πεποίηκε. Ταύταις δὲ ἄλλοι καὶ αἱ τῶν Κεφαλληνῶν πόλεις. Ἰστέον δὲ ὅτι Αἰτωλοὶ μὲν τὸ ἔθνος ἀπὸ Αἰτωλοῦ υἱοῦ Ἐνδυμῖανος, νῆσοι δὲ Ἐχινάδες ἢ ἀπὸ τινος Ἐχίνου ἢ διότι πολλοὶ

30 ἐκεῖ ἐγίνοντο ὅποιοι δὲ γένους ἐχίνοι, ζητητέον ἐν ἄλλοις, εἴτε οἱ τῆ χέρσῃ φιληθοῦντες, εἴτε καὶ οἱ θαλάσσιοι. Καὶ ἄλλως δὲ Ἐχινάδες διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ οἷον ἀκανθώδεις κατὰ τοὺς ἐχίνους. Τοὺς δὲ Κεφαλλῆνας καὶ τὴν Κεφαλληνίαν ἐν δυοῖν ἢ παλαιὰ

35 χρῆσις ἅπαντα ἔχει. Ἡ δὲ κλήσις ἀπὸ τινος Κεφάλου, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν γέγραπται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἀχελῷος προσγεγραμμένον ἔχει τὸ ι, τῷ τύπῳ τῶν διὰ τοῦ ὡς προπερισπωμένων κτητικῶν, τοῦ πατρῷος, Μινῶος καὶ τῶν λοιπῶν καὶ ἐστὶν οἷον κτητικόν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Διονύσιος ἐκφωνήσας τὸ ι πεντασυλλάβως λέγει αὐτὸν Ἀχελῳίων. Θρινακίας δὲ πόντον τὸν Σικελικὸν λέγει. Διὰ τί δὲ Θρινακίαν ἢ Σικελία λέγεται, ῥηθῆσεται ἐν τοῖς ἐξῆς. Σημειώσαι δὲ ὅτι ὁ Γεωγράφος τὸν Ἀχελῷον οὐκ εἰς τὸν τῆς Σι-

428. Hæmus, qui et neutro genere Hæmum dicitur, ab Hæmo quodam, Scytharum rege, mons est Thracius. Sic enim Dionysius : « cacumina nivosi Hæmi Thracii. » Huic ad zephyrum sita est Dodona, « continens immensus ». Ac vide etymologiæ sive pericheseos figuram in verbis : ἡπειρος ἀπείριτος. Tale et illud : ἐν ἐκείναις ἡπείροις εἰς πόντος ἀπείριτος. Sciendum autem est non regionem modo esse Dodonam, sed etiam urbem Dodonam, a Dodona, Jovis et Europæ filia, aut a Dodone flumine. Dicebatur vero etiam Δωδών, duabus syllabis. Ab ea etiam Dodonæum æs de garrulis et loquacibus. Fuit autem hæc Dodona olim Thesprotia, h. e. sub Thesprotis, in qua Dodonæi Jovis per quercum oraculum, ut dictum est in Odyssea (ξ, 327).

431. Supra Dodonam, ad austrum, sub Aracynthi specula (Ætolicus mons Aracynthus) magna est campestris regio Ætolorum, per quam mediam tractum agens Achelous argenteis vorticibus in Trinacriæ pontum volvitur, per medias serpens Echinades, quarum una est Taphus Homericæ. Has autem, ut perhibent, non est nunc invenire; nam Achelous, quum multum limi evomat, aggesta eas humo contenti junxit. Herodotus (2, 10) tamen non omnes de medio sublatis, sed aliquas, affirmat. Dicit enim Acheloum per Acarnaniam fluentem inque mare exeuntem Echinades insulas dimidia ex parte continentem fecisse. His porro Cephallenum urbes finitimæ. Sciendum autem est Ætolos nomen accepisse ab Ætolo, Endymionis filio, Echinades vero insulas vel ab Echione quodam, vel propterea quod multi ibi ἐχίνοι, erinacei; cujus vero generis erinacei, quaerendum alibi, utrum terrestres, an vero marini. Ex alia ratione Echinades etiam inde dictæ quod locus ille asper est ac veluti spinosus erinaceorum instar. Ceterum Κεφαλλῆνας et Κεφαλληνίαν usus omnis priscorum habet cum duplici λλ; appellatio vero est a Cephalo quodam, ut scriptum est in Commentariis ad Odysseam (α, p. 1396, 5). Sciendum autem Ἀχελῷος adscriptum habere ι, ad exemplum possessivorum, quæ in ὡς desinentia penultimam circumflexam habent, ut πατρῷος, Μινῶος et reliqua hujus generis, et esse illud veluti possessivum. Quare Dionysius, qui literam ι enuntiari vult, quinque syllabis dicit Ἀχελῳίων. Thrinacriæ pontum dicit Siculum. Cur autem

om. CEMKU. || — 1. ὁ om. F. || — 6. τοιοῦτο CF. || — 8. V. Stephan. v. Δωδώνη. || — 10. Δωδώνια UM. || — 11. καὶ om. CKY. || — 12. Θεσπρωτικὴ V. Strabo p. 328. || — 14. καὶ om. CKM. || — 15. γέγραπται Ed. || — 16. Ἀρακύνθ. bis CEFKMNdlm, Ἀρακύνθου Y. || — 17. ὁ om. CU. || — 18. πῆδον C, πῆδον eett.; μέγα πῆδον U. || — 19. τῆς om. Ed; Θρινακίης U. || — 20. μέσου Efd. || — 22. πολὺν CFK et alii, ut vid. || — 23. ἀφανισθῆναι αὐτάς φησιν EN. || — 27. καὶ om. C; Κεφαλλην. EFMN. || — 29. Ἐχίνου In Ste-

phano Byz. (et Etym. M.) v. Ἐχίνα legitur : λέγονται καὶ Ἐχινάδες... ἀπὸ Ἐχίνου μάντεως. Contra ibidem Echinus urbs Acarnaniæ a Rhiano Ἐχίνου (sic edd.; Ἐχίον codd.) ἀστὸν dici perhibetur, sicut anonymus periegeseos poeta vs. 604 Echinum Thesaliæ oppidum τοῦ Σπαρτοῦ κτίσαν Ἐχίονος dicit. Πολλοὶ ἐχίνοι ἐκεῖ Ed. || — 30. ἐν CEYd; ἄλλως C. || — 31. εἴτε] εἰ F, ἢ ἐν τῇ M; οἱ om. Ed. || — 34. Κεφαλλῆνας... Κεφαλληνίαν CED, nisi quod Κεφαλωνίαν d. || — 35. ἅπαντα om. FU. || — 43. ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθῆσεται

κελίας κόλπον, ἀλλ' εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἐκβάλλειν φησὶν, ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν κόλπον Κορινθιακὸν μὲν κατὰ τὸν Γεωγράφον, Σικελικὸν δὲ κατὰ τὸν Διονύσιον. Ἀχελῷος δὲ οὗτός ἐστιν, ὃς κλασθεὶς τὸ ἀριστερὸν κέρασ ὑφ' Ἡρακλεῖ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρασ ἀντίδωκε, δι' οὗ πᾶν ἀγαθὸν ἐχορηγεῖτο τῷ χρῆζοντι. Τοῦτο δὲ οἱ τῶν μύθων θεραπευταὶ πρὸς ἀλήθειαν συμβιβάζοντες τοιοῦτόν τι φασὶν αἰνίττεσθαι. Ἡρακλῆς εὐεργετῆϊν εἰδὼς τοὺς ἔποιποτε γῆς, εἶτα δὴ 10 καὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον μαθὼν πλημμυλῶς βρόντα καὶ ταῖς καμπαῖς πολλὴν τῆς Αἰτωλικῆς παρατεμνόμενον, καὶ οὕτως ἀδικούντα, παραχώμασί τισι καὶ διώρυξι καὶ διοχτεταῖς αὐτὸν ἰδίασατο καὶ παρατρέψας καὶ βρῆεν σωφρόνως ποιήσας ἀνέψυξε τὴν γῆν, καὶ εἰς 15 ἀγαθοποιὸν εὐχρηστῖαν μετήγαγε, καὶ τὸ τοῖς ἐγγυρῖοις ἐπικριστὲρον κέρασ τοῦ ποταμοῦ, τὴν ἀτκτον καμπὴν δηλαδὴ τὴν ὡς εἰπεῖν ἀτέραμνον καὶ σκληρόν τοῖς ἐκαί, εἰς μαλθακὴν ὄνον ἀντιπεριέστησε δεξιότητα. Καὶ ταῦτά εἰσι τὰ κέρατα τοῦ Ἀχελῷου, 20 τὸ τε βίαιον τὸ καταπονηθὲν, καὶ τὸ πλουτοποιὸν τὸ ἀντιδοθὲν, δι' οὗ καὶ Ἡρακλῆς εὐεργέτης ἐγνωσται· τὰς γάρ τοι τῶν ποταμῶν βρείθρων καμπαῖς κέρατα ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, καὶ διὰ τοῦτο ταυροκράνους καὶ κερασφόρους ἐτύπων αὐτούς. Καὶ οὕτω μὲν τινες 25 περὶ τῶν κατὰ τὸν Ἀχελῷον. Ἔτεροι δὲ αὐτὸν μὲν ἀφῆκαν ἔποι βούλοιο βρῆεν, τὸ δὲ τῆς Ἀμαλθείας μόνον κέρασ τὸ εὐδαίμον ἐν λόγῳ ἔθεντο, καὶ τὸ αὐτόθι τοῦ μύθου νοσοῦν ἐκθεραπεύοντες ἰστοροῦσι γραῦν τὴν Ἀμαλθειαν γενέσθαι κερδαλέαν, ἐμπορικὴν, τὸ πολλὸν 30 τῆς ἐμπολῆς ἐντειθεῖσαν κέρατι, ὃ διὰ τοῦτο Ἀμαλθείας κέρασ ἐφημῆζετο, πλουτοποιὸν καὶ βιωφελές. Ἐπει δὲ Ἡρακλῆς ἀφελόμενος αὐτὸ πλῆρες τοῦ ἐγκαίμενου κέρματος καὶ χρυσάμενος ἔζησε πρὸς τρυφήν, λόγος ἐντεῦθεν διεδόθη ἀστειός, ὡς ἄρα τῷ Ἡρακλεῖ τὸ τῆς 35 Ἀμαλθείας κέρασ ἐκβλῶσι πᾶν ἀγαθὸν, οὗ τὸ τῆς μυθικῆς αἰγὸς τῆς θρησαμένης τὸν Αἰγίοχον Δία, ἀλλὰ τὸ τῆς βηθείσης γραός. Ἄλλοι δὲ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρασ, δι' οὗπερ εὐ ἔχει τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλέα, τὸ σκληρόν φασὶ τῆς διαίτης ἐκείνου καὶ τὸν ποταμὸν 40 ἀρετὴν βίον αἰνίττεσθαι, ὀπνηκὰ ἡμίγυμνος περιὶὸν καὶ ἐκκαθαίρων κακίας τὴν γῆν οὐ μαλθακῶς εἶχεν, ἀλλὰ σκληρότερον τοῖς φαύλοις προσεφέρετο. Καὶ τοῦτο ἦν τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρασ, ἡ ἀμάλθακτος πρὸς πόνους ἀντιτυπία τοῦ ἤρωος. Ὅτε μέντοι ἐμελέτησεν οἰκουραῖν, ἀναπισθεὶς ὑπὸ γυναικός, καὶ σκιατραπευόμενος ἱμάτια περιβάλλετο θάλποντα, καὶ οὐ-

Sicilia Thrinacia vocitetur, postea explicabitur. Observe vero secundum Geographum (p. 335) Acheloum non in sinum Siculum exire, sed in sinum Corinthium, ita ut idem sit sinus et Corinthius secundum Geographum, et Siculus secundum Dionysium. Achelous autem hic est qui, quum sinistrum ei cornu Hercules fregisset, suum ut reciperet, Amaltheæ cornu reddidit, quo bona omnia indigenti suppeditabantur. Hoc vero fabularum curatores ad veritatem traducentes tale quid subindicare dicunt. Hercules, qui in omnes ubique terrarum mortales beneficia conferre consuevisset, posteaquam amnem hunc intellexit vitiose fluere, suisque flexibus magnam Ætolix partem rescindere et sic clannosum esse, aggeribus quibusdam et fossis et aquæ ductibus ipsum coercuit; quumque cum avertisset moderateque fluere fecisset, terram resiccavit atque ad commodum ferendorum honorum usum adduxit, et quod incolis sinistrum erat fluminis cornu, inordinatam nimirum curvaturam, quam duriorem, ut ita dicam, atque asperiorum incolæ experiebantur, ad mollem veluti dexteritatem redegit. Atque hæc cornua sunt Acheloi, tum illud violentum, quod est debilitatum, tum illud lucrosam alteri isti substitutum, quo Hercules beneficium sese præstitit. Decurrentium namque amnium curvaturas cornua veteres vocabant, ac propterea taurino eos capite præditos atque cornigeros figurabant. Atque ita quidem aliqui de Acheloo. Alii vero, quum fluere eum, quo vellet, libere siverint, Amaltheæ solum cornu, beatum illud, considerarunt, et fabulæ labem ita curarunt, ut traderent Amaltheam animum fuisse quæstuosam et negotiationi deditam, quæ lucri ex illa negotiatione maximam partem in cornu immitteret, quod Amaltheæ propterea cornu vocatum est, divitiarum efficiens vitæque perutile. Quoniam vero nummulis repletum Hercules abstulisset, eoque usus delicatam vitam egisset, sermonem inde urbanum esse disseminatum, Amaltheæ cornu Herculi bona omnia effudisse, non cornu quidem capræ illius fabulose, quæ Ægiochum Jovem nutrit, sed cornu anus illius, de qua diximus. Alii tamen cornu hoc Amaltheæ, quo bene res Herculi processerunt, volunt innuere durum vitæ illius institutum, vitamque ab illo ad virtutis aliquando regulas exactam, quum seminaudus oberrans et orbem terrarum a malis repurgans, non molle vivendi genus sectabatur, sed durius sese erga improbos gerebat. Atque hoc erat cornu Amaltheæ, herois illius duritia procul ab omni mollitie ad labores firmiter sustinendos. Verum posteaquam uxori obsecutus domi se continere cœperat, otioque um-

C. || — 1. πόντον CKFKMYIm. ἐκβάλλειν om. END. || — 6. τοῖς χρῆζουσι d. || — 8. βιδάζοντες MU. || — 9. τοὺς om. U. De re v. Strabo p. 458; δὴ, quod habent CDEFLMNY, vulgo om. || — 10. τοῦτον om. E. || — 11. καμπαῖς C. || — 15. εὐχαριστῖαν C, εὐχαρηστῖαν d. || — 18. μαλθακόν ... δεξιότατον Dd; οἶον εἰπεῖν C; ἀντιπεριέστησε CEMUIm, ἀντιπάρστησε cett. || — 21. ἐγνωρίσται F. || — 22. ποταμῶν Ed. || — 23. ταυροκρα-

νίου Ed || — 25. περὶ τὰ L, τὸν om. CDFL. || — 26. κέρασ μόνον C. || — 28. γραῦν in lacuna om. C; κερδαλείαν C. De hac narratione cf. Palæphatus c. 46, p. 307 ed. Westerm. || — 31. ἐπιδοθὲν d; ὃ Ἡρακλ. codd.. exc. CUD || — 38. εὐ εἶχε C, ἔχει εὐ Ed. || — 39. κατὰ D. || — 42. σκληρὸς C. || — 43. ἀμάλθακτος CUEdπ. ἀμάλθακος vulgo ante Bernh. || — 45. σκιατροφόμενος C; καὶ ἀντι- ἱμάτια add. codd., exc. UEd. || — 46. οὐκέτι τραπευόμε-

κείτι πρὸς ψῦχος ἐγυμνάζετο, ἀλλ' ἐθάληθη πρὸς τρυφήν ἀποκλίνας, κατακαίει δὲ λόγος τὸν ἥρωα, τὴν ἐκ τῆς περιβολῆς θάλψιν εἰς πυρὰν αὐτῶ ὑπανάψας. Ἄλλος δὲ τις λόγος Λιθύκον τι χωρίον πάμφορον, 6 6 οἰκὸς βοδὸς κέρατι κατὰ τὸ σχῆμα, ἐκτίθεται, καὶ εἰς κτῆμα γυναικί τινι Ἀμαλθεία δίδωσιν, ὅπερ διὰ τὸ καρποῦ παντὸς εἰς πολλαπλάσιον δοτικὸν εἶναι δὲ μῦθος εἰς βόειον κέρατα μεταλαβὼν τὰ θρυλούμενα περὶ αὐτοῦ διαδίδωσιν. Εἰ δὲ τι παρακῆλαυσεν ἀγαθὸν τοῦ 10 τοιοῦτου κέρατος καὶ δὲ Ἡρακλῆς, ὅτι εἰς Λιθύην ἀπεδήμησε, λέγοιτο ἂν οὕτω μετεῖναι τῷ Ἡρακλεῖ τοῦ τοιοῦτου τῆς Ἀμαλθείας κέρατος. Καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον ἱκανῶς, ἡμᾶς τοῦ κατὰ τὸν Ἀχελῶν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα οἷον παρασύραντος βέβητος. Ἰστέον δὲ ὅτι 15 ὡσπερ Ἀσωποὶ πολλοὶ, ἐτι δὲ καὶ Κηρισσοὶ, οὕτω καὶ Ἀχελῶοι, ὧν εἰς καὶ δὲ ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὴν Ἀχαικὴν Δύμην.

437. Ὅτι ἀνατολικωτέρα τοῦ Ἀχελῶου ἢ ἐπὶ Φώκου καλουμένη χώρα Φωκίς, ἐλκομένη πρὸς βορρᾶν 20 κατὰ τὸ στόμα τῶν Θερμοπυλῶν, Παρνασοῦ νιφόντος ὑπὸ πτυχί, ἤγουν ὑποκειμένη τῷ Παρνασῷ. Ταύτης οἱ οἰκτορες Φωκαῖς λέγονται διςυλλάβως Φωκαῖς μέντοι τριςυλλάβως οἱ τῆς Φώκης, Ἴωνικῆς πόλεως, ἤτις καὶ Φωκαῖα λέγεται, ὡς Νίκη, Νίκαια. Τούτων 25 τῶν Θερμοπυλῶν πλησίον δὲ Σπερχεῖδος ποταμὸς ἐκδίδωσιν. Ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ ὅτι διὰ μέσης τῆς Φωκίδος ταύτης Κηρισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον καλαρῶζει, ὡς τοῦ Κηρισσοῦ Φωκικοῦ ὄντος ποταμοῦ. Σχόπησον δὲ εἰ τὸ καλαρῶζειν κυρίως καίεται ἐπὶ μεγάλου 30 ποταμοῦ γέφυρας. Ἐπτά δὲ δὲ Γεωγράφος καταριθμεῖται Κηρισσοὺς. Θερμοπύλαι δὲ λέγονται συνθέντως ἀπὸ τε θερμῶν ὑδάτων ἐκαὶ ἀναβαλλομένων καὶ διὰ τὸ εἰς στενότητα πυλῶν ὡσπερ συγκεκλεισθῆναι τὸν τόπον. Ὅποιόν τι καὶ περὶ τῶν Κασπίων πυλῶν 35 λέγεται, ἅς καὶ κλειδὰς τῆς Ἀσιὰτιδος γῆς καλεῖσι δὲ Διονύσιος, ὡς ταῦτόν ὃν ἐπὶ τοιαύτης στενοχωρίας κλειδὰς ἢ πύλας εἰπεῖν. Φησὶν δὲ καὶ Ἡρόδοτος ὅτι ἐν τῇ εἰσόδῳ τῶν Θερμοπυλῶν θειρὰ λουτρὰ, ἃ καὶ Χύτρος καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι καὶ τῆχος κατὰ τὰς εἰσβολὰς, 40 δὲ Φωκίς ποτὶ Ἰδειμαν· τὸ δὲ παλαιὸν καὶ πύλαι ἐπῆσαν. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὑπὸ μὲν τῶν πλειόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι δὲ τόπος ἐλέγετο, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων Πύλαι.

441. Ὅτι τὸν δράκοντα, ὃν Ἀπόλλων ἀνεῖλεν ἐν τῇ 45 Πυθῶνι τῇ περὶ τὸν Παρνασσόν, Δελφύνην δὲ Διονύσιος καλεῖ, ὃς τὸν ἐλκὸν ἀναδιπλώσας ἐν ἐπαναλήψεως σχήματι φησὶν, ὅτι ἄ δράκοντος Δελφύνης παρακίχεται

bratili indulgens, vestes ad fovendum corpus indu-
ebat, neque amplius ad frigus sese nudus exercebat,
sed ad delicias deflectens corpus suum fovebat atque
emollebat, tunc heroem illum fabula combustum indu-
cit, ex vestium fomento pyram ei succedens. Alius
vero sermo Libycum quendam locum seracem et fi-
gura bovis cornu referentem profert et in possessionem
dat mulieri cuidam Amaltheæ; quem locum, utpote
omne fructuum genus multipliciter reddentem fabula
in bovis cornu deflectens ea quæ de illo ferantur
exhibeat. Quod si Hercules quoque aliquid com-
modi ex hujusmodi cornu percepit, quum in Libyam
peregre est profectus, hoc sensu dici potest cornu
Amaltheæ particeps fuisse. Atque hæc quidem ha-
tenus satis, quum Acheloi fluentum ad hæc nos ve-
luti transversos abstulerit. Quod autem sciendum
est, sicuti Asopi multi, nec non Cephissi, sic etiam
Acheloi, quorum unus in Peloponneso juxta Dymen
Achaicum.

437. Orientalior Acheloo regio est, quæ a Phoco
vocatur Phocis, eaque boream versus porrecta est ad
fauces Thermopylarum, sub plicatura Parnassi nivosi;
subjecta nimirum est Parnasso. Hujus incolæ dicti
Φωκαῖς, duplici syllaba; at Φωκαῖς tribus syllabis, ha-
bitatores Φώκης, urbis Ionicæ, quæ dicta etiam Φώκαια,
ut Νίκη, Νίκαια. Prope ab his Thermopylis Spercheus
annis effluit. Verum Dionysius dicit Cephissi ma-
gnum fluentum per mediam hanc Phocidem dela-
bendo murmurare, quippe quum Cephissus flumen sit
Phocicum. Ubi consideres velim an καλαρῶζειν proprie
usurpetur de magni amnis fluente. Septem Cephissos
Geographus (p. 424) enumerat. Thermopylæ autem
composita voce, dictæ tum a calidis aquis ibi erum-
pentibus, tum quia ille locus in portarum angustias
conclusus. Simile aliquid dicitur etiam de Caspiis por-
tis, quas etiam *claves Asiaticæ terræ* vocabit Diony-
sius (w. 1036), quasi de his locorum angustis idem
prorsus sit claves atque portas dicere. Scribit autem
Herodotus (7, 176) in ingressu Thermopylarum esse
calida balnea, quæ etiam Χύτρος voceant indigenæ,
atque ad ipsos hos ingressus esse murum, quem Pho-
censes olim ædificaverint; antiquitus vero etiam portus
ibi fuisse. Idem testatur a plerisque Græcis locum
illum Thermopylas appellatum, sed ab indigenis Py-
las.

441. Draconem illum, quem Apollo in Pythone ad
Parnassum interfecit, Delphynen Dionysius vocat,
cujus ἐλκὸν per figuram repetitionis his nominat in
hisce: «Serpentis Delphynæ tripodis dei accliuatus

νάζετο L. — 2. ἀποκλίνας CDL. — 4. ἄλλος δὲ τις
λόγος] V. Diodor. 3, 68. — 6. δίδωσι] γίνεται Ed;
ἐπερ] δπου d. — 8. μεταβαλὼν Ed. — 9. δίδωσι codd.,
exc. CDL et margo Y. — 12. τῆς om. d εἰς d. — 13.
ἐπὶ τὰ ... οὕτω καὶ Ἀχελῶοι om. C. — 14. παρασύροντες
d. — 17. Κῆμην I. — 23. Φώκη forma aliunde,
quantum sciam, non nota. Legendum putares, οἱ τῆς

Φωκαίης (collato Stephano: Φώκαια, πόλις Ἰωνίας. Ἡρό-
δοτος πρώτη. λέγεται καὶ Φωκαίη διὰ τοῦ η), nisi obsta-
ret illud: ὡς Νίκη, Νίκαια. — 34. πυλῶν om. E. —
— 37. καὶ om. d. — 38. Χύτρας vulgo ante Bernh. —
— 41. καὶ ante ὅτι om. E. πλειόνων Ed. —
— 45. Παρνασσὸν CFY. — 47. ὅτι] an ὅτι, ubi, pro
ἤγουν, quod in poeta legitur? Δελφίνης m. 2. φολλέ

ὄλας τῶ Πυθίῳ τρίποδι, ὄλας ἀπειρεσίαις ἐπιφρῶ-
σαν φολίδεσσιν, ὡς τῆς δορᾶς τοῦ δράκοντος ἐκεῖ
ἀνακειμένης. Ἐξ οὗ καὶ ἡ Πυθὸν παρωνομάσθαι δοκεῖ,
ὡς βηθήσεται. Ὀλκὸν δὲ ἔφη τὴν δορὰν τοῦ δράκοντος,
τῶ ὀνόματι τοῦ ἄλου ὀνομάσας τὸ μέρος, ὡς καὶ ἡ
βύρα βουῆς λέγεται, καὶ ἑλέφας τὸ ὄστυν τοῦ ἑλέφαν-
τος. Φασὶ δὲ ὅτι ὁ Διονύσιος ἀντι ἀρσενικοῦ τοῦ ὁ
Δελφῶνθις θηλυκῶς εἶπεν ἡ Δελφῶνθι, τρόπῳ ποιητικῷ
κατὰ γένους κοινότητα.

10 443. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ φολίς ἐπὶ ὄφειος εἶπεν, ὡς τῶν
λεπίδων ἰχθύσιν ἀπονεμεμμένων· καὶ ὅτι τὸ φρίσσειν
καὶ ἐπὶ τῶν ἐπανεστηκτιῶν φολίδων ἔφη, ἀπὸ θαλάσ-
σης καὶ ἐνταῦθα τὴν λέξιν μεταγαγῶν. Ὡσπερ γὰρ τὸ
κυμαίνεσθαι θαλασσία λέξις, οὕτω καὶ τὸ φρίσσειν κυ-
15 ρίως, καὶ ἐκείθεν μετενήγεγκται εἰς ἄλλα διάφορα.

444. Ὅτι θυὸν πίδον τὸ τῆς Πυθῶνος διὰ τὰς ἐκεῖ
πολλὰς θυσίας. Καὶ ἱμερτόν δὲ ἡ μέγα λέγει τὸν
αὐτόθι ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνθα φησὶ τὸν Φοῖβον
ἀπὸ Μίλητου ἢ Κλάρου ἔλθοντα χρυσῆς ἀναλύεσθαι
20 ἄμμα φαρέτρης, ἥτοι λύειν τὸν τῆς φαρέτρας δεσμόν,
καὶ ἀποδέντα αὐτὴν ἀναπαύεσθαι. Ἰερὰ δὲ ἦν Ἀπόλ-
λωνος καὶ ἡ Μίλητος καὶ ἡ Κλάρος, καθὰ καὶ ἡ Δῆλος
καὶ ἡ Πυθὸν, καθ' Ὁμηρον δὲ καὶ ἡ Κόλλα ἢ καὶ
Χρύση καὶ ἡ Τένεδος καὶ ἡ Ἰσμαρος. Ὅτι δὲ ἡ Πυ-
25 θὸν παρὰ τὸ πύθω, τὸ σήπω, λέγεται, ὡς ἐν αὐτῇ σα-
πέντος τοῦ βηθίντος δράκοντος, ἢ παρὰ τὸ πυθίσθαι,
τὸ μαθεῖν, ὡς τῶν χρηστηριαζομένων ἐκείθεν μανθα-
νόντων τὰ μέλλοντα, ἱκανῶς τεβούληται. Ἡ δὲ
Μίλητος πόλις ἐστὶν Αἰολικὴ, περὶ ἧς γραφήσεται τὰ
30 δέοντα ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἡ δὲ Κλάρος λέγεται νιώριον
εἶναι τῆς Κολοφῶνος, κληθῆναι δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κλή-
ρου, ἥτοι τοῦ λάχους· πολλῶν γὰρ, φασὶ, θεῶν κλη-
ρωσαμένων περὶ αὐτῆς, ἔλαχε τῶ Ἀπόλλωνι. Λέγεται
δὲ καὶ Διὸς Κλαρίου μαντεῖον εἶναι αὐτόθι. Ὅθεν
35 καὶ παρὰ τῶ Λυκόφρονι ἢ Κασσάνδρα Κλάρου Μιμα-
λῶν λέγεται, τούτῃστι βράκχη καὶ μάντις Κλαρία.

451. Ὅτι νῆσος ἐσπεριωτάτη τὰ ἰσχυρόντα Γά-
δειρα, κατὰ μέσον τῶν πρὸς τῇ Ἰβηρίᾳ κυλῶν· διὸ καὶ
Ἰβηρικά φησὶν ὁ Ἀρριανὸς αὐτά. Ἔστι δὲ ἡ νῆσος
40 αὕτη κατὰ τὸν Γεωγράφον οὐ πολλὸ μείζων ἑκατὸν στα-
δίων κατὰ τὸ μήκος, πλάτος δ' ἑσθ' ὅπου καὶ σταδίαίον.
Τὸ δὲ ἔθνικόν αὐτῆς τετραχῶς λέγεται, Γαδειρίτης καὶ
Γαδειρεὺς καὶ Γαδειραῖος καὶ Γαδειρανός, ὡς Βοσπορα-
νός. Ἔστι δὲ οὐ μόνον οὐδετέρου γένους τὰ Γάδειρα,
45 ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς ἢ Γάδειρα. Καίται δὲ ἐπὶ τέρμα-

est ὄλας, ὄλας innumeris horrens squamis, ὡς quippe
pelle serpentis ibi dedicata, unde etiam Pytho deno-
minata videtur, uti mox dicemus. Ὀλκὸν scilicet
dixit pellem serpentis, itaque totius nomine partem
appellat, sicuti etiam ἡ βύρα dicitur pro bove et
ἑλέφας pro ebore. Notant etiam Dionysium pro mascu-
lino ὁ Δελφῶνθις dixisse muliebri genere ἢ Δελφῶνθι,
mutatione poetica, pro communitate generis.

443. Vide porro, ut de serpente dicit φολίς, *squamæ*,
quasi αἱ λεπίδες, quæ et ipsæ *squamæ*, attributæ sint
piscibus; itemque ut φρίσσειν usurpat de erectis squa-
mis, hoc etiam loci translata hac voce a mari. Sicuti
enim κυμαίνεσθαι vocabulum est marinum, sic etiam
proprie φρίσσειν, atque inde ad alias res diversas est
translatum.

444. Solum illud Pythonis θυόν, *odoratum*, dicitur
propter multas ibi θυσίας, *sacrificaciones*. Præterea
vero ἱμερτόν aut μέγα templam ibi Apollinis vocat,
ubi Phœbum ait a Mileto aut Claro profectum phare-
træ aureæ nexum resolvere, i. e. pharetræ vinculum
solvere, eaque deposita quieti sese tradere. Sacra au-
tem erat Apollini et Miletus et Clarus, sicuti etiam
Delus et Python, nec non, secundum Homerum (*Il.*
α, 37), Cilla et Chrysa et Tenedus et Ismarus. Py-
thon dicta a πύθω, *putrefacio*, quod draco ille, quem
diximus, ea in urbe computruit, vel a πυθίσθαι, *re-
sciscere*, quod qui oraculum consulebant, inde discer-
bant res futuras. Quæ quidem sunt satis pervulgata.
Miletus urbs est *Æolica*, de qua nos postea scribemus
quæ e re esse videbuntur. Clarus vero navalia esse
dicitur Colophonis, et ita appellata esse ἀπὸ τοῦ κλή-
ρου, sive a sorte. Multi enim quum dii de ea, ut aiunt,
sortirentur, obtigit Apollini. Jovis quoque ibi Clarii
oraculum fuisse dicitur. Unde etiam apud Lycophro-
nem (1464) Cassandra vocatur Clari Mimalon,
h. e. Baccha et vates Claria.

451. Insula maxime occidentalis, Γάδειρα, s. Gades
extremæ, in medio Portarum quæ sunt ad Iberiam.
Quare etiam Iberica vocat Gadira Arrianus. Est ipsa
hæc insula, secundum Geographum (*p.* 169), non
multo major centum stadiis in longitudinem, latitu-
dine vero alicubi est unius stadii. Ejus gentile qua-
drifariam dicitur Gadirita, Gadirensis, Gadireus et
Gadiranus, ut Bosphoranus. Dicitur autem non genere
modo neutro τὰ Γάδειρα, sed etiam muliebri ἢ Γά-

δση C. || — 4. ἔφη] φησὶ C. || — 7. τοῦ om. U. || —
11. τὸ λοπιθων d; καὶ ante ὅτι om. d. || — 12. ἔφη]
εἶπεν C. || — 13. γὰρ] καὶ d. || — 15. ἐκείθεν om. E;
μετήνεγκται CDEFKLMNY et cett., ut vid.; em.
Bernh. ἄλλα om. CDFKLMY. || — 16. πίδον CF
MU, θυόπαδον Ed. || — 18. λαβν U. || — 19. ἢ Κλά-
ρου om. Ed. || — 20. τῆς φαρέτρης EF. || — 27. τὸ
μαθεῖν om. E. || — 29. γραφῆσονται U; ἐν τοῖς ἐξῆς

τὰ δέοντα Ed. || — 30. νιώριον εἶναι λέγεται d. || —
32. ἥτοι] ἥγουν CD, οἷον L. φησὶ DL. || — 34. δὲ
om. C. || — 35. Μιμαλῶν Ed, Μιμαῖλλον M, Με-
μαλτόν F, Μιμαλλῶν cett. || — 37. ἰσχυρόντα
codd., exc. CYγ. || — 38. μέσον C. κυλῶν] α στη-
λῶν sine dubio restituendum. ὡς Βασπ. || — 43.
καὶ bis om. d. De re v. Steph. v. Γάδειρα. || P. 302,
1. τῇ πρὸς EFD. || — 3. πολλὰς ... αἱ U; ἀγρίως

σιν ὠκεανοῦ τοῖς πρὸς τῇ ἑσπερίᾳ δηλονότι θαλάσῃ, Κοτινοῦσα ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων κληζομένη, ἤγουν κοτινοῦσσα, ὡς πολλοὺς ἔχουσα κοτινοὺς, αἱ ἀγρια-
 5 λαίας εἰδὸς εἰσι, μετονομασθεῖσα δὲ Γάδειρα. Ἐν-
 ταῦθα Διὸς γόνον Ἑρακλέα τιμᾶσθαι φησιν, ἢ ὁ
 Θεβαῖος δὴ οὗτος ἦν Ἑρακλῆς, ἢ ὁ Φοῖνιξ κατὰ τι-
 νας, ἦτοι ὁ Τύριος. Ἔσχε δὲ Φοινίκων ἀνδρῶν
 ἀποικίαν ἢ νῆσος. Ἐμπορικοὶ γὰρ ὄντες οἱ Φοίνικες,
 καὶ πρηκτῆρες καὶ τρωῦνται κατὰ τὸν Ποιητὴν, καὶ
 10 πανταχοῦ πλωϊζόμενοι, ὄκησαν καὶ αὐτόθι, καὶ Γά-
 δειρα μετωνόμασαν αὐτὴν διὰ τὸ τοῦ τόπου στενὸν,
 οἰοῦναι γῆς δεϊράν, ὡς προέγραπται.

453. Ὅτι δὲ καὶ αὐτόθι Φοίνικες ἀπόκησαν, δηλοῖ
 καὶ ὁ Γεωγράφος λέγων· «ἀποικία γέγονε Φοίνιξιν ἕως
 15 Ἰβηρίας, τῆς τε ἄλλης καὶ [τῆς] ἔξω στηλῶν.» Ἀρ-
 ριανὸς δὲ καὶ τὴν Ἐρτηρῶν Φοινίκων κτίσμα φησίν.
 Αἰλιανὸς δὲ ἐν τοῖς Περί προνοίας φησίν, ὅτι ἐν Γά-
 δείροις βωμὸς Ἐνιαυτῶ ἴδρυται καὶ Μηνί ἄλλος εἰς
 τιμὴν χρόνου μακροτέρου τε καὶ βραχυτέρου. Ἔστι
 20 δὲ καὶ Γήρως, φησίν, ἱερὸν τοῖς ἐκεῖ, τιμῶσι τὴν
 ἡλικίαν τὴν μαθοῦσαν πολλά· καὶ Θανάτου ἄλλο, εἰς
 γέρας τῇ κοινῇ ἀναπαύλῃ, ἤγουν τῶ τελευταίῳ ὄρω-
 νι καὶ βωμὸς δὲ, φησὶ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ Πενίας καὶ Τέχ-
 νης, τῆς μὲν ἐξίλουμένουσι, τῆς δὲ παραλαμβάνουσι
 25 εἰς ἄκος ἐκείνης. Ἄνδρείοι δὲ περὶ ναυτιλίας οἱ Γά-
 δειρίται· διὸ καὶ ἐσχάτη οὖσα ἢ νῆσος ὁμοῦ ὀνομα-
 στοτάτη ἐγένετο. Ὅτι δὲ πολλοὶ τόποι ἀπὸ φυτῶν ἐ-
 σχον τὰς κλήσεις, ὡς καὶ ἢ βρηθεῖσα αὕτη Κοτινοῦσα,
 ὄηλον· οὕτω γὰρ καὶ ἢ Ἐρεικοῦσα λέγεται διὰ τὰς ἐν
 30 αὐτῇ ἐρείκας, καὶ ἢ Μίλητος Πιτυοῦσά ποτε διὰ τὰς
 πίτυς ἐκλήθη· καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ πολλοὶ τόποι ἐν-
 τεῦθεν ἐκλήθησαν, ὡς ἢ Ῥαμνοῦς ἀπὸ τῶν ἐκεῖ βρά-
 μων, καὶ ἀπὸ τῶν μυρρινῶν οἱ Μυρρινούσιοι· καὶ
 ἢ Ποντικῆ δὲ Κερασσοῦ ἀπὸ τῶν φυτῶν τῶν κεράσων
 35 κέκληται.

457. Ὅτι μετὰ τὰ Γάδειρα αἱ Γυμνήσιοι νῆσοι,
 οὕτω κληθεῖσαι ἢ διὰ τὸ γυμνοὺς καὶ ἀχλαίνους κατὰ
 τὸν Λυκόφωνα ἐκεῖ ἐξενηθῆναι διὰ ναυαγίαν τινὰς
 40 τῶν Βοιωτῶν, ἢ ὅτι γυμνοὶ διάγουσιν οἱ ἐκεῖ. Ἐκλή-
 θησαν δὲ ποτε καὶ Βαλιαρίδες αἱ τοιαῦται νῆσοι. Ἀρι-
 στοῖι δὲ σφενδονῶν οἱ ἐν αὐταῖς, ὡς καὶ Λυκόφρων ἴστο-

δεира. Sita vero ea est in sinibus oceani, ad mare ni-
 mirum occidentale, quæ superiori hominum memoria
 Cotinusa vocitabatur, i. e. Κοτινοῦσσα, tanquam mul-
 tis referta coriuis, quod genus est oleæ silvestris; sed,
 mutato postea nomine dicta est Gadira. Hic coli ait
 Herculem, filium Jovis; aut vero Thebanus hic erat
 Hercules aut Phoenix secundum nonnullos, nimi-
 rum Tyrius. Habuit porro hæc insula Phœnicum
 coloniam. Phœnices enim quum mercaturam facerent
 atque, ut Poeta (*Od.* θ, 162; ο, 416) loquitur, nego-
 tiatores essent atque lucriones, et quocumque locorum
 adnavigarent, habitarent etiam ibi, eamque insulam,
 ut supra scriptum est, propter loci illius angustias,
 quasi γῆς δεϊράν, *terræ cervicem*, transnominarunt.

453. Ibi quoque Phœnices coloniam constituisse
 docet Geographus (*p.* 756), qui coloniam missam
 fuisse a Phœnicibus ait usque in Iberiam, tum reli-
 quam, tum eam etiam, quæ extra Columnas. Arria-
 nus vero (*Exp.* 2, 16) Tartessum quoque a Phœnici-
 bus conditam testatur. *Ælianus* item in libris De
 providentia scribit aram Gadibus positam fuisse
 Anno, et aliam Mensi, in honorem temporis tum lon-
 gioris tum brevioris. Est ibi etiam, inquit, tem-
 plum Senectutis, quo ætatem multa edoctam hono-
 rent, templumque aliud Mortis in honorem quietis
 communis sive ultimi refugii. Ac preterea, inquit,
 ara apud eos Paupertatis atque Artis, alterius, ut eam
 sibi propitient ac placent, alterius, eam ut sibi ad re-
 medium illius assumant. Strenui porro in re navali
 viri Gaditani; quare insula quamvis sit extrema,
 tamen celeberrima evasit. Ceterum multa loca nomen
 a plantis accepisse patet, ut hæc ista, de qua dixi-
 mus, Cotinusa; sic enim etiam Ericusa dicitur ab
 ericis, quibus abundat, itemque Miletus ob copiam
 τῶν πίτων, *pinorum*, vocata est olim Pityusa; Athe-
 narum quoque loca cum pluria sunt inde appellata, ut
Rhamnus, a rhamniss s. spinis albis ibi provenientibus,
 et a myrtis Myrrhinusii. Similiter Cerasus Pontica
 vocata est a cerasis arboribus.

457. Post Gades Gymnesiæ insulæ, sic vocatæ vel
 eo quod Bœotorum quidam eo propter naufragium
 ejecti fuerunt γυμνοί, *nudi*, lænaque exuti, secundum
 Lycophronem (630), vel quia incolæ degunt γυμνοί,
nudi. Olim hæc istæ insulæ vocatæ etiam sunt Baliarides.
 Fundis torquendis præstantissimi insulani, ut Lyco-
 phron quoque (636) narrat, eorumque singuli ternas

ἐλείου *L*, ἀγρίου ἑλαίας *D*· *FLMY*; εἰδους vulg. ante Bernh.
 Post. v. κοτινοὺς *E* addit ἤγουν κλάδους. || — 4. δὲ
 om. *d*. || — 6. δὴ] διὰ codd.; ἢ δὲ ὁ Θεβαῖος οὗτος *FM*.
 || — 8. ἀποικίαν ἀνδρῶν *d*; ἔμπορικοὶ δὲ οἱ Φοίνικες
Ed. || — 9. πρῶτα *d*. || — 10. ὄκησαν *d*; καὶ αὐτὰς
 γ. || — 11. αὐτὴν om. *C*. || — 12. καὶ quod erat ante
 εἰσὶν, om. *FLMY*. || — 14. Laudatur Strabonis locus
 qui exstat p. 756, quamquam ipsa Strabonis verba
 Eustathius non reddidit. || — 15. inveni τῆς. || — 16.
 ἄρῳδον *EFd*; κτίσμα Φοινίκων *E*. || — 17. διὰ καὶ ἐν *d*. || —
 18. βραχυτέρου τε καὶ μακροτέρου *DEFKLMNY* et ceteri,
 || videtur, exc. *C*. || — 20. καὶ Γήρως post vocem
 2. εἰ posuit *d*, pro γήρως exhibens γέρω. Cf. Philostr-

tus V. Apoll. 5, 4, monente Bernhardyo. || — 22.
 ἀναπάσῃ *C*; ἤγουν] εἶπον *C*, εἴτ' οὖν *M*, ἦτοι *E*. || —
 23. διὰ om. *Ed*. καὶ τύχης *C*. || — 24. τὴν μὲν *ELd*. τοῖς
 μὲν ... τοῖς δὲ *FKM*. || — 25. ἐπειὸς *C*; παρὰ *C*; ναυ-
 τιλίαν *E*. Γαδειρεῖται *DU*. || — 27. ἴσχον τὰς κλήσεις]
 ἐκλήθησαν *Ed*. Eadem narratur in schol. ad Aristophan.
 Plut. 586, in quæ ex Eustathio illata esse censet
 Dindorfius. || — 28. καὶ om. *d*. || — 31. ἐκλήθη ποτε *C*;
 ἐντεῦθεν om. *C*. || — 32. ὡς καὶ ἢ *d*; Ῥαμνοῦσα *CL*. || —
 33. καὶ ἢ Ποντικῆ ... κέκληται, καὶ ἀπὸ τῶν μυρρινῶν
 οἱ Μυρρ. editt. ante Bernh. || — 36. Γυμνήσιοι *Ed*. ||
 37. οὕτω κληθ. om. *d*. Verba κατὰ τὸν Λυκόφωνα post
 τῶν Βοιωτῶν transposuit *d*. || — 39. Βοιωτικῶν *m*.

ραϊ, σφενδόνας ἀνὰ τρεῖς ἔχοντες ἐν τῇ κεφαλῇ. Διὸ καὶ Βαλιαραῖς λέγονται, ὅ ἐστι σφενδονῆται, κατὰ τὴν ἐγγώριον γλῶσσαν. Ἑπτὰ δὲ εἰπόντων τινῶν εἶναι τὰς Γυμνησίας νήσους, ὃ Γεωγράφος δύο αὐτὰς ἱστορεῖ, ὧν ἡ μὲν, φησὶ, μεζῶν, ἡ δὲ ἐλάττων, εὐδαίμονες ἀμφω καὶ εὐλίμενοι μὲν, χοιραδῶδεις δὲ, ἦτοι πετρώδεις καὶ τραχεῖαι, κατὰ τὰ στόματα τῶν λιμένων. Οἱ δὲ ἐν αὐταῖς ἀνθρώποι πρῶτοι πλατυσήμεους χιτῶνας ἐπεῦρον. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι εἰς τοὺς κομισθέντες πέραθεν ποθεν δύο λαγιδεῖς, ἄρρη καὶ θήλεια, οὕτως εἰς ἐπιγονὴν πολλὴν πύξθησαν, ὥστε καὶ οἴκους ἀνατρέπειν ἐξ ὑπονομῆς καὶ δένδρα. Ὅθεν καὶ ἠναγκάσθησαν οἱ ἐκαὶ πρεσβεῦσαι εἰς Ῥωμαίους διὰ χώρας αἰτησιν. Εἰσὶ δὲ γεωρῶχοι καὶ βίβοραχοι οἱ λαγιδεῖς, οὗς καὶ λεθηρίδας

15 ἱκάλουσιν τινές.

Ἐπι ταῖς Γυμνησίαις νήσοις ἡ Βουσόσ ἐστίν, ἣν Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου προσωδίᾳ δέξνυει, Βουσόσ ἀναγινώσκων. Ταύτης δὲ κύκλος τετρακοσίων σταδίων, ὧς ὃ Γεωγράφος φησὶν.

458. Ὅτι ἐν τῷ Λιγυστιακῷ παλάγει μέγιστα νῆσοι μετὰ Σικελίαν ἡ Σαρδῶ καὶ ἡ Κύρνος διὸ καὶ ὁ Διονύσιος εὐρυτάτην καλεῖ τὴν Σαρδῶ. Ἱστοροῦνται δὲ πολυχρονιώτατοι εἶναι οἱ Κύρνοιοι. Τὴν δὲ Κύρνον καὶ Κορσίδα, φησὶ, καλοῦσιν, ἡ κατὰ τινα τῶν ἀντιγράφων Κορσίκαν. Καὶ ὧς μὲν ἄλλοι φασὶ, Κορσίς καλεῖται ἀπὸ Κόρσης γυναικός. Λέγεται γὰρ ὅτι νῆσος ἐν τῷ Τυρσηνικῷ παλάγει Κορσίς ἀπὸ Κόρσης δούλης βουκόλου. Ὡς δὲ ὁ Διονύσιος βούλεται, Κορσίς λέγεται, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ κόρσας, ὅ ἐστι κορυφὰς τῶν ὄρεων. Ἔστι γὰρ τῇ ὄλῃ, φησὶν, ἀμφιλαφῆς, ὅ ἐστι δασεῖα, οὗτις τόσον ὅσον ἐκαίη. Ἀμφιλαφῆς δὲ κυρίως ἐστὶ τὸ δασύ, ὃ ἐστὶν ἀμφοτέρωθεν λαβέσθαι, τραπέντος τοῦ β εἰς φ, Μακεδόνων ἴθει, οἱ καὶ τὸν Φίλιππον Βίλιππον φασὶ. Τοιοῦτον εἶ τι καὶ τὸ σφός ἐκ τοῦ σέβω, καὶ τὸ σφρεβλός ἀπὸ τοῦ στρέφω. Ἰστίον δὲ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ δασυτήτος λέγεται τὸ ἀμφιλαφῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ἐπὶ πληθούς ἡ πυκνότητος, ὧς δηλοῖ ὃ εἰπὼν βροντὰς ἀμφιλαφεῖς καὶ ἑλέφαντας περὶ τινα τόπον ἀμφιλαφεῖς. Καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Ἡ δὲ Σαρδῶ, καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις προσγράφει, ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ν Σαρδῶν. Φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος· «διέχει Σαρδόνος ἡ Κύρνος, ἡ καὶ Κορσίκα ὑπὸ Ῥωμαίων λεγομένη, σταδίους ἕ'. Τραχεῖα δὲ ἐστὶ, φησὶ, καὶ οἰκεῖται φαύλωσ. Καὶ οἱ

in capite fundas gestant (*Strab. p. 168*), ideoque patria lingua Baliarense dicti, h. e. funditores. Gymnesias autem insulas quum aliqui septem esse affirmant, Geographus (*p. 167*) duas esse commemorat, quarum una, inquit, major, altera minor, beatæ ambæ; et bonis quidem portibus instructæ, sed tamen ad portuum ostia scopulosa sive petrosa atque asperæ. Incolæ earum primi tunicas lati clavi invenerunt. Traditum quoque est (*Strab. p. 168*) cuniculis duobus, masculo et femina, aliunde ex locis transmarinis in has insulas importatis, eos propagata permultum sobole, usque adeo auctos fuisse, ut terra cuniculatim effodienda et domos et arbores subverterent, indeque incolas coactos fuisse legationem ad Romanos mittere ad regionem petendam. Suffodiunt autem terram et radicibus vescuntur cuniculi, quos nonnulli etiam λεθηρίδας vocarunt.

Post Gymnesias insulas est Busus, quam Herodianus in Prosodia universali (ap. Steph. v. Βουσόσ) vocem facit oxytonum, legens Βουσόσ. Hujus ambitus, Geographo (*p. 167*) teste, stadiorum quadringentorum.

458. Insularum Ligustici maris, secundum Siciliam, maximæ sunt Sardinia et Cynrus. Quare etiam Dionysius Sardiniam vocat latissimam. Cynrii autem vita quam maxime diuturna esse feruntur. At enim Cynrum vocant etiam, ut est apud Dionysium, Corsidem, vel, ex quorumdam exemplarium fide, Corsicam. Atque, ut alii quidem aiunt, Corsis appellatur a Corsa, muliere ita vocitata. Fertur enim Corsis ita dicta esse in mari Tyrrhenico insula a Corsa serva, quæ boves pascebat; verum, ut vult Dionysius, dicitur Corsis propter τὰς κόρσας, quæ ibi sunt, h. e. montium cacumina. Neque enim, inquit, ulla alia æque atque illa est silvis ἀμφιλαφῆς, *referta*, h. e. densa arboribus. Ἀμφιλαφῆς autem proprie idem est atque densum, οὗ ἐστὶν ἀμφοτέρωθεν λαβέσθαι, *quod licet utrinque apprehendere*, versa β littera in φ, Macedonum more, qui etiam τὸν Φίλιππον dicunt Βλιππον. Tali fere modo etiam σφός fit ex σέβω, et σφρεβλός ex στρέφω. Sciendum vero non de densitate modo dici ἀμφιλαφῆς, sed etiam generatim de multitudine vel crebritate, ut palam facit is (*Herod. 3, 114. 4, 28*) qui dixit βροντὰς ἀμφιλαφεῖς, *fulgura crebra*, et elephantas alicubi ἀμφιλαφεῖς, *frequentes*. Atque id quidem hujusmodi. Verum ἡ Σαρδῶ, sicuti alibi scriptum est, effertur etiam per ν, Σαρδῶν. Sic enim Geographus (*p. 223*): «Distat a Sardone

3. γλῶτταν *d.* || — 4. Γυμνησίους *E*, Γυμνασίους *Im.* || — 5. μεζῶν, φησὶ, *CDELY*; φησὶ *om. d.* || — 6. εὐλίμενοι *d.* || χοιραδῶδεις *DL*. || — 8. ἐπεῦρον *CEd*, quod recepit Bernhardtus; addens: «Nihil opus est conjectura ἐφόρου. Ceterum apud Strabonem, quem ob oculos habuit Eustathius, ita legitur *p. 168 (139, 30 Did.)*: οὗτοι (*sc. οἱ Φοίνικες*) δὲ καὶ ἐνδύσαι λέγονται πρῶτοι τοὺς ἀνθρώπους (*Gymnasiarum incolas*) χιτῶνας πλατυσήμεους: adeo ut dicendum fuisset: οἱ δὲ Φοίνικες τοὺς ἐν αὐταῖς ἀνθρώπους ... πρῶτοι ἐνέδυσαν vel ἴφισσαν. || — 9. καὶ ὅτι *om. Ed.* || — 10. ἐπὶ γόννην *l.* || — 11. πύξθησαν] ἐτρέψθησαν *L.* || — 13 εἰς *CDFKLUYIm*, πρὸς

cott., ἐπὶ Strabo. || — 14. λαθήριδας *d.* || — 16. Γυμνασίαις *C.* || — 17. τῇ *om. d.* || — 20. Ὅτι τῶν ἐν *DL.* || — 21. ἡ *om. d.*, ὃ *DKY.* || — 24. Κυρσίδα *CDL.* || — 25. Κορσίκαν] Κορσίδα *L.* || — 26. γυναικός ... ἀπὸ Κόρσης *om. FMU.* De fabula vide Isidor. Orig. 14, 6. Cf. Rutilius Itin. 435: *Armentale ferunt quippe natasse pecus, Tempore Cynnae quo primump venit in oras forte secuta vagum femina Corsa bovem.* || — 27. Τυρσηνικῷ] Σικελικῷ *C.* Τυρρηνῷ *l.* || — 28. δὲ] καὶ *CDF.* || — 30. γὰρ *om. d.* || — 20. φασὶν *LU.* || — 33. οἷον καὶ *d.* || — 35. ἐπὶ] ἀπὸ *Fl*; λέγει *C.* || — 36. ἀμφιλαφῆς *Ed.* || — 40. Σάρδων *om. EFD.*

κατέγοντες αὐτὴν θηρίων εἰσὶν ἀγριώτεροι, καὶ οὕτω
 βοσκηματώδεις, ὥστε καὶ ἀνδραποδισθέντες ἢ οὐκ ἀνέ-
 χονται ζῆν ἢ ζῶντες ἀπαθεία καὶ ἀναισθησία τοὺς
 ἔχοντας ἐπιτρέβουσι, καὶ οἱ αὐτοὺς κτώμενοι δεσπόται
 εἰ καὶ τὸ τυχόν τίμημα καταβάλλουσιν ὑπὲρ αὐτῶν,
 ὅμως μεταμείλει αὐτοῖς ὑστερον. » Ἐκλήθη δὲ Σαρδῶν
 ἀπὸ Σαρδόνος υἱοῦ Ἡρακλῆος· ὠνομάσθη δὲ ποτε καὶ
 Ἰχνοῦσα, ἔπει ἔχκει ἀνθρώπου ἐστὶν ὁμοία τὸ σχῆμα.
 Ὄκισθη δὲ ποτε καὶ ὑπὸ Ἰθέρων, εἶτα ὑπὸ Ἡρακλει-
 10 δῶν, μετοικίσαντος Ἡρακλῆος ἐκαὶ τοὺς τε Θεσιπιάδας
 καὶ τινὰς τῶν Καδμείων καὶ τῶν Λοκρῶν. Εἶτα ὤκισθη
 καὶ ὑπὸ Καρχηδονίων. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς Σαρδόνος
 καὶ ὁ παροιμιώδης λέγεται κατὰ τινὰς Σαρδόνιος
 ἢ Σαρδάνιος γέλωρ, περὶ οὗ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα γέ-
 15 γραπται.

561. Ὅτι τὸν Αἰόλον, περὶ οὗ ζητητέον καὶ εἰς τὴν
 Ὀδύσειαν, φιλόξενον βασιλέα λέγει, καὶ Ἴπποτάδην
 ἀκολούθως Ὀμήρω, καὶ χρῆσάμενος καὶ εἰς αὐτὸν
 ἐπαναλήψει, διὰ τὸν περὶ αὐτοῦ θρύλον, λέγει θαυ-
 20 μαστά ὄντα λαχεῖν αὐτόν· τὰ δ' ἐστὶν ἀνέμων κοιρανία,
 ἄγουν κυριότης, κλονεῖν τὰ ἰσταμένω τε. Καὶ ὅτι
 αἱ τοῦ Αἰόλου περιδρομοὶ ἐν ἄλλῃ νήσοι ἐπτά εἰσιν,
 ἐπώνυμοι, φησὶν, ἀνδράσι Πλωταί, τουτέστι φερωνύ-
 μως καλούμεναι Πλωταί· οὐχ ὅτι μετακινεῖνται, ὡς ἡ
 25 Δῆλος ποτε μυθεύεται, ἀλλὰ διότι ὡς περιδρομοὶ μέσον
 φησὶν, ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον, τουτέστι περι-
 πλέονται, καὶ εἰσι γνώριμοι καὶ οὐκ ἀνώνυμοι, οὐδὲ
 ἄπλοοι διὰ μοχθηρίαν τινά. Τοῦτο δὲ ἀρετὴ νήσων
 ἐστίν. Εἶπε δὲ καὶ Ὀμηρὸς τὴν Αἰόλου νήσον Πλωτήν·
 30 καὶ τοῦτου ζῆται τὴν αἰτίαν ἐκαί. Αἱ δ' αὐταὶ νήσοι αἱ
 τοῦ Αἰόλου λέγονται καὶ Λιπαράων νήσοι, διέχουσαι
 τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ στάδια διακόσια, ἐν ἀπόψει
 κειμέναι τοῖς ἐκ Σικελίας καὶ Ἠπειροῦ πλέουσιν ὧν ἐν
 35 μιᾷ τῇ καλουμένῃ Στρογγύλῃ τὸν Αἰόλον οἰκῆσαι φα-
 σιν, ἥτις βία μὲν φλογὸς λείπεται τῶν ἄλλων ἐξ νήσων,
 φέγγει δὲ πλεονάζει. Μεγίστη δ' αὐτῶν ἡ Λιπάρα, ἀπὸ
 Λιπάρου τινὸς κληθεῖσα υἱοῦ Αὐσονος, Κνιδίων ἀποικος,
 ἐξ ἧς ὡς ἀπὸ μέρους προέχοντος αἱ πᾶσαι Λιπαράων
 40 λέγονται νήσοι. ὠνομάσθη δὲ ποτε αὕτη καὶ Μελι-
 γουνίς. Ἐγγυτάτω δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἡ Σικελία. Σημειώσαι
 δὲ ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νήσοι Αἰόλαιοι λέγονται, οὐ μὴν
 καὶ Αἰολίδες· τοῦτο γὰρ αἱ τῶν Αἰολέων νήσοι εἰς
 κλησὶν εἰλήχασαι· καὶ ὅτι περὶ τὸ Τυρσηνικὸν αὐταὶ

Cyrnus, quæ dicta est etiam a Romanis Corsica, stadiis
 sexaginta. » Aspera ea est, inquit, maleque incolitur;
 quique eam tenent, inhumaniores sunt feris, suntque
 adeo belluini, ut vel in servitutem redacti, aut intole-
 rantes sint vitæ, aut indolentia atque stupiditate do-
 minos suos conficiant, ipsosque dominos qui eos
 emerint, etiamsi minimum pro iis pretium dependerint,
 tamen impensæ postea pomiteat. Vocata est autem
 Sardon a Sardone, Herculis filio. Quin et olim nomi-
 nata est Ichnusa, quoniam figura similis est hominis
 ἔχκει, *vestigio*. Habitata quoque ea olim est ab Iberibus,
 deinde ab Heraclidis, quum eo Hercules Thespiades
 et Cadmeorum atque Locrorum quosdam migrare jus-
 sisset. Postea etiam incolis frequentata est a Carthagi-
 niensibus. Ab hac Sardone etiam, proverbii loco,
 secundum quosdam, dicitur Sardonius vel Sardanius ri-
 sus, de quo scriptum est in *Odyssea* (v, 302, p. 1893).

461. *Æolum*, de quo querendum ad *Odysseam*
 (x, 11), secundum Homerum dicit regem hospitem
 et Hippotadem; utensque etiam in eum repetitione,
 propter hominis famam, dona eum dicit plane admi-
 randa sortitum fuisse, quæ quidem sunt et turbantium
 et quiescentium ventorum κοιρανία, *imperium*, nimirum
 κυριότης, *dominatio*. Itemque dicit *Æoli septem esse*
circumflus in mari insulas, ἐπώνυμους, *cognominatas*,
 ut ait, ab hominibus Plotas, h. e. φερωνύμους, *ducto*
a re ipsa nomine, Plotas vocatas, non quod loco mo-
 ventur, ut de Delo olim fabulati sunt, sed quia, tan-
 quam περιδρομοὶ, *circumflus*, mediam (hæc enim ejus
 verba) habent περίπλοον ἀμφιέλικτον, *circumcirca in*
orbem flexam navigationem, h. e. περιπλέονται, *circum-*
navigantur; et sunt eæ notæ, neque expertes no-
 minis, neque propter aliquam pravitatem navibus
 iuaccessæ. Hæc autem præstantia est insularum. Ho-
 merus quoque *Æoli* insulam Ploten vocat, cujus quidem
 appellationis ibi causam inquirito. Eadem vero *Æoli*
 insule dictæ etiam Liparæorum insulæ, distantes a fre-
 to Siculo stadia ducenta in prospectu positæ navigan-
 tibus et Sicilia et continente. In una earum Strongyle
 appellata *Æolum* domicilium habuisse ferunt; quæ vi
 quidem flammæ sex aliis insulis est inferior, sed splen-
 dore eas antecellit. Maxima autem earum Lipara sic
 vocata a Liparo quodam, Ausonis filio, eademque
 Cnidiorum colonia; a qua, tanquam a parte præstan-
 tiori, insulæ omnes Liparæorum nuncupatæ. Hæc vero
 olim nominata est etiam Meligunis, eique proxima est
 Sicilia. Ceterum volo observes, *Æoli* insulas dictas
 illas quidem *Æolias*, non tamen *Æolidas* (id enim
 nominis *Æolum* insulæ sortitæ sunt), atque has insulas

3. ἀπαθεία *CL* Strabo; ἀπειθεία *E*, ἀπειθία *cett.* — 6. μεταμείλεια *C*. — 7. Σαρδόνος *EFd.* ποτε *om.* *CU.* — 8. Ἰχνοῦσα *Y*; ἔπει καὶ ἔχκει *Y*. — 9. ποτε *om.* *CPKLMY.* — 10. τὰς τε Θεσιπιάδας *vett.* *edit.*; τὰς τε habere *EFMY* scio. Præter Locros et Cadmeos scholiasta etiam *Ætolos* memorat. — 11. ὠκίσθαι *DL*; Καρχηδονίων *FMUm*, Καρχηδόνων *d.* — 12. Σαρδόνος *EFd.* — 13. ὁ παρ. λόγος λέγεται *Ed*; Σαρδάνιος *E*, Σαρδωνικός. — 14. ἢ Σαρδάνιος *F*. — 18. καὶ χρ.] *Ed*; fort. fuit *γρ.* δὲ. — 19. θρύλλον *CDEKLM*

Yd. — 25. ἀλλὰ *om.* *E*; διότι *OEUD*, ὅτι alii. — 26. περίπλοον ἀμφιέλικτον *Ed.* — 31. Λιπαράων *CEFd*, Λιπαρά *L.* — 32. σταδίου *Ed.* — 33. Ἠπειροῦ] Aut erravit Eustathius, aut legendum καὶ τῆς Ἠπειροῦ (ex Italia) vel fortasse τῆς τῶν Αὐσονίων Ἠπειροῦ, ut infra ad vs. 467 legitur. — 34. μὲν βία *L.* Exscripta sunt e Strabon. p. 276 (p. 229, 52 Did.). — 35. ἔξ μὲν νήσων *C.* τῶν ἄλλων νήσων τῶν ἔξ *F.* — 38. ὡς] καὶ *U.* Λιπαράων *CEFLY.* — 41. Αἰόλαιοι *U*, Αἰόλαιοι *vulg.* ante Bernh. — 42. καὶ *om.* *Ed*; αἱ *om.* *Ed.*

κεῖσθαι λέγονται πάλαιος· ὅθεν σημειωτέον ὅτι καὶ ἡ Σικελία τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει παράκειται.

467. Ὅτι τὴν παρ' Ὀμήρου Θρινακίαν Τρινακίαν οὕτως φησι, τουτέστι τὴν Σικελίαν. Ἥτις ἐκτίθεται, φησὶν, ἐπὶ τρισαΐς πλευραῖς ἑσθηκῦα, ὅα δηλονότι τρίγωνος εἶσα. Καὶ ἔστιν ὅσον ἐτυμολογία τοῦτο τῆς Τρινακίας, οἷον ἐστὶν τριακρίας, ὅ ἐστι τρία ἔχουσα ἄκρα. Διὸ καὶ ὁ Λυκόφρων τριδείρον νῆσον λέγει αὐτὴν, καὶ ὁ Πίνδαρος τριγλώχιστα. Καὶ ὅρα τὸ ἑσθηκῦα ἐπὶ τρισαΐς πλευραῖς. Διὰ τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς φθάσαι κρηπίδας που εἶπεν, ἦτοι βάσεις, τὰς τοῦ τριγώνου πλευρὰς, ὡς ἱσταμένου ἐπὶ κρηπίδος, ἦτοι βάσεώς τινος. Ἄκρα δὲ οἱ, φησὶν, ἦτοι ἀκρωτήρια καὶ γωνίαι τοῦ νησιωτικοῦ τούτου τριγώνου, Πάχυνος τε Πελωρίας τε Αἰλύβη τε. Καὶ ὅρα ὅτι κἀναυθα γοργῶς ἐνὶ στίχῳ τὰ τρία τῆς Σικελίας ἄκρα ἐμπεριλαβάν, ὧν Αἰλύβη μὲν πρὸς Ζήφυρον ἐστὶν εἰσανέχουσα, ἦτις καὶ οὐδετέρως Αἰλύβαιον λέγεται, ὡς κεφαλὴ κεφάλαιον· Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς· ἐπ' ἀρκτον δὲ πρὸς Αἰσονίαν ὄρεα ἢ Πελωρίας, ἥς ἐν τῇ κόλπῳ ἡ Μεσσήνη. Καὶ ὅρα τὸ εἰσανέχουσα, ὡς οὐ μάλιστα ἐστοίχασται ταῖς προθέσεσιν, ἀλλ' ἢ μὲν εἰς προθέσεις τὸ ἐπὶ πολὺ τὴν ἄκραν ἐκτείνεσθαι εἰς θαλάσσης ἐμφαίνει, ἢ δὲ ἀνά τὸ ὕψος τοῦ ἀκρωτηρίου παραδῆλοι, ὅθεν καὶ ἠναμέσσαν ἔφη τὴν Πελωρίδα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Πελωρία ἐναυθα μὲν Σικελίας ἄκρα ἐστὶ, καί ταις δὲ ποτε ἡ λέξις καὶ ἐπὶ ὄστρεου. Ἔστι γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς πελωρίας ὄστρεου εἶδος χήμης μεγαλώτερον· διὸ καὶ πελωρίας διὰ τὸ μέγεθος λέγεται. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει ὅτι ἀπὸ Τρινακρίας Θρινακία προσηγορεύθη, μετονομασθεῖσα εὐφώνωτερον. Λέγει δὲ καὶ διάγραμμα εἶναι ἀπὸ Παχύνου τοῦ ἐξου ἀρκου πρὸς τὸ στόμα τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ Ἄλφειου σταδία τετρακισχίλια, ἀπὸ δὲ τοῦ ἑσπερίου Αἰλύβαιου ἐπὶ τὴν Αἰλύβην καὶ Καρχηδόνα τοῦλάχιστον χίλια πεντακόσια· καὶ τὶς τῶν ὀξυδορκούντων λέγεται ἀπὸ σκοπιᾶς ἀπαγγέλλειν τοῖς ἐν Αἰλύβαιῳ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκ Καρχηδόνας ἀναγομένων σκαφῶν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Διόδωρος οὐ μόνον ἀκρωτηρίον Σικελίας οἶδε τὸ Αἰλύβαιον, ἀλλὰ καὶ φρέαρ ἐναυθά που ἱστορεῖ οὕτω καλούμενον, καὶ πόλιν δὲ τῷ φρέατι τούτῳ ὀνομασμένην.

Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐναυθα ἐν τῷ « Τρινακίῃ δ' ὑπὲρ πίδαον Αἰσονίων » τῇ ὑπὲρ προθέσει συνήθως αὐτῇ ἐπὶ τῶν νοτίων ἐχρήσατο. Νοτιωτέρα γὰρ ἡ Σικελία τῆς τῶν Αἰσονίων ἡπείρου, ἥς καὶ ἐκκέκοπται, ὡς ῥηθή-

sitas dici in mari Tyrrhenico; unde observandum Siciliam quoque Tyrrhenico mari adiacere.

467. Quam Homerus Thrinaciam vocat, hic postea dicit Trinaciam, h. e. Siciliam, quæ, ut ait, « stat longe in triplicis lateris protenta figuram, » quasi nimirum triangularis. Atque hæc est veluti etymologia τῆς Τρινακίας, quasi Τριακρίας, h. e. habentis tria ἄκρα, tria promontoria. Quos circa etiam Lycophron (966) eam insulam dicit τριδείρον, tricripitem, et Pindarus τριγλώχιστα, tricuspitem. Ac vide illud ἑσθηκῦα ἐπὶ τρισαΐς πλευραῖς, stans super tria latera. Idcirco enim alicubi supra (vs. 332) κρηπίδας, bases nimirum, dicit latera ipsa trianguli, velut stantis super crepidinem sive basin quandam. « Ἄκρα vero ei, inquit, sive promontoria et anguli insularis hujus trianguli, Pachynusque Pelorisque et Lilybe. » Ac vide ut hic etiam celeriter atque acriter promontoria tria Siciliæ uno versu complectatur. Ex quibus sane Lilybe est ad zephyrum assurgens, quæ genere etiam neutro dicitur; Lilybæum, ut κεφαλὴ, κεφάλαιον; Pachynus vero ad ortum; denique ad septentriones, Ausoniam versus, respectat Peloris, cujus in sinu Messana. Ac vide non stipatum frustra esse præpositionibus τὸ εἰσανέχουσα, sed præpositionem εἰς, ἐν, aperte indicare promontorium illud ad multum intra mare spatium extendi; præpositionem vero ἀνά, sursum, tacite ostendere promontorii illius excelsum; unde et ventosam vocat Peloridem. Sciendum autem est Pelorin hoc quidem loco promontorium esse Siciliæ, sed interdu vocem hanc usurpari etiam de ostreo. Est enim, secundum veteres, peloris ostrei genus, majus chema. Quare etiam πελωρίας dicitur propter magnitudinem. Atque hæc quidem ita. Ceterum Geographus (p. 265) scribit a Trinacria appellatam esse Thrinaciam, mutato ita nomine ad concinniores sonum. Auctor idem est (p. 266 sq.) a Pachyno promontorio orientali ad ostium Alpei, qui est in Peloponneso, tractum esse quatuor millium stadiorum; a Lilybæo vero promontorio occidentali ad Africam et Carthaginem, mille et quingentum minimum stadiorum, indeque quandam ferri acerrimo visu præditum ex specula iis, qui in Lilybæo erant, solventium Carthagine scapharum numerum renuntiasse. Sciendum porro est Diodorum (13, 54) non promontorium modo Siciliæ Lilybæum agnovisse, sed etiam puteum ibi locorum sic vocatum, nec non urbem putei hujus cognominem commemorasse.

Vide hic etiam in illis verbis: Τρινακίῃ δ' ὑπὲρ πίδαον Αἰσονίων, pro more usum eum fuisse præpositione ὑπὲρ, supra, de partibus australibus. Australior namque est Sicilia continente Ausonium, a qua etiam divulsa fuit,

1. σημειωτέον I. || — 5-10. ἑσθηκῦα ... πλευραῖς om. CDL, sed in L manus recens ad marginem supplevit. || — 9. Πίνδαρος] Fragm. inc. 143 ed. Heyn. || — 11. τοῦ ante τριγ. om. CL, deinde vero τοῦ ante ἱσταμένου inserunt EFF. || — 12. Post κρηπίδος iterum ἱσταμένου habet Y. || — 20. Μεσσήνη EM. || — 21. εἰσανέχει CDL; ἐστοίχασται MU. || — 25. ἦ om. CFKLM. || — 26. καὶ om. d. || — 28. εἶδος ὄστρεου E; ὄστρεον et deinde χήμης ... τὸ μέγεθος λέγεται om. d. || — 29. δὲ om. U; Τρινακρίας GEORR. II.

U, Τρινακίας cett.; Θρινακία] sic etiam Epitome Strabonis, apud quem (p. 220, 42 ed. Did.) ceteri codd. Θρινακίς habere videntur, præter unum ex quo Τρινακίς affertur, quod idem in Eustathio exhibet U. || — 33. ἐν τῇ Πελ. U, τετρακ.] Numerum in lacuna om. C. || — 35. καὶ] E Strabone p. 267 (222, 8 Did.) legerim καθ' ὅ. || — 36. ὀξυδορκ. e Strabone et Ed pro vulgato ὀξυδορκ. dedit Bernhardus; ὀξυδορκίων v. l. ap. R. Stephan. || — 38. δὲ om. d. || — 40. τῷ om. d. || — 4a.

σεται. Ἄλλοι δὲ φασιν ὅτι Θρινακία λέγεται διὰ τὸ
 εἰκέναι θρίνακι· ὅπερ ἀπέξει· τῇ τῶν παλαιῶν δόξῃ·
 οὐ γὰρ δοκεῖ τοιοῦτου σχήματος εἶναι ἢ Σικελία.
 Σιδύλλα δὲ φησιν ἀπὸ Τρινάκου βουκόλου κληθῆναι,
 εἰποῦσα·

Θρινακίη νῆσος, τὴν ἔκτισε Τρίνακος ἦρωσ,
 υἱὸς ποτομέθοιο Ποσειδάωνος ἀνακτος.

472. Ὅτι πρὸς βορέαν τῆς Σικελίας ἀλαθρία τοῖς
 ναύταις κέλευθος, στενή τε σχολιά τε καὶ ἀσχετος· ὅπου
 10 ἢ θάλασσα, φησι, συρομένη κατὰ πάθος Εὐρίπου μα-
 κραις περιβρέμεται σπιλάδεσσιν, ἦτοι παραθαλασσίαις
 πέτραις. Ἐκφράζει δὲ τὸν Σικελικὸν ἐν τοῖς ἔπαισι
 τοῦτοις πορθμῶν· ἴθα καὶ τὸ τῆς Χαρύβδευος ὁ Ὀμη-
 ρικὸς μῦθος λέγει γίνεσθαι πάθος καὶ τῆς Σκύλλης
 15 κακόν. Ἔστι δὲ βρώδης καὶ οὗτος ὁ πορθμὸς, καὶ αὐτὸς
 μὲν δις ἑκάστης ἡμέρας μεταβάλλει, ἐπτάκις δὲ τὸ
 ἄλλον συχθήμερον ὁ περὶ Εὐβοίαν Εὐρίπος. Περὶ δὲ φησι
 διατριψάντα τὸν Ἀριστοτέλην καταλύσαι τὸν βίον·
 ὅπου καὶ ἡ Εὐβοϊκὴ Ἀρέθουσα, ἔτι δὲ καὶ ἡ Χαλκίς,
 20 ἀφ' ἧς καὶ ὁ Εὐβοϊκὸς Εὐρίπος Χαλκιδικὸς λέγεται.
 Ταύτης δὲ τῆς Χαλκίδος οἱ πολῖται ἀνδρείοι ἰστόρηται,
 περὶ ὧν χρησμὸς τοιοῦτος ἐξέπεσεν·

Ἴππον Θεσσαλικόν, Λακεδαιμονίαν δὲ γυναῖκα,
 ἀνδρας δ' οἱ πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς Ἀρεθούσης·

25 τοὺς Χαλκιδικὰς λέγων ὁ τοιοῦτος χρησμὸς Ἀρεθουσίους
 κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν παλαιῶν· ἐκεῖ γὰρ ἐστὶν ἡ
 τοῦ τοιοῦτου χρησμοῦ Ἀρέθουσα. Δεῖ γὰρ εἶδέναι ὅτι
 οὐ μία ἢ Σικελικὴ, ἀλλὰ πολλαὶ εἰσιν Ἀρέθουσαι,
 ὡσπερ καὶ Χαλκίδες καὶ Εὐβοῖαι, καὶ μὴν καὶ πορθμοὶ
 30 βρώδεις κατὰ τὸν Σικελικόν. Ἐντινων πορθμῶν δὲ κατὰ
 τὸ Βυζάντιον ἔκρουν ἔχει μόνον, οὐ μὴν καὶ ἀνάκαμψιν.
 Ἴππαρχος δὲ ἱστορεῖ καὶ μόνος ποιεῖσθαι αὐτὸν,
 ἦγον ἴστασθαι. Κάκεινο δὲ ἴστίον, ὅτι τῶν δύο τῆς
 Σικελίας πορθμῶν ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ ὁ βόρειος,
 35 περὶ οὗ κατὰ τὸ προσγεῖς ἐρρήθη, ἐπταστάδιος ἱστο-
 ρεῖται· τοσοῦτον γὰρ (τῆς γῆς) διέχει τὸ στενότατον,
 καθὰ καὶ τι μέρος τοῦ Ἑλλησπόντου, ὡς προϊστόρη-
 ται· ὁ δὲ πρὸς τῇ Καρχηδόνι ὁ νότιος, ὁ ἀπὸ Λιλυ-
 βάλου ἐπὶ Λιβύην, ὡς πρὸ ὀλίγου γέγραπται, σταδίων
 40 χιλίων πεντακοσίων, ὃν Λιβυκὸν πόρον καλεῖ ὁ Διο-
 νύσιος.

ὅτι om. C. Τρινακρῆ U. || — 2. θρίνακι om. C, Θρί-
 δακι EFKLMYd. V. Stephan. v. Τρινακρία. || — 4.
 ἀπὸ Τρίνακος codd., exc. U, in quo ἀπὸ Τρινακοῦ, quod
 rec. Bernh., in sqq. etiam Τρινακίς ἦρωσ exhibens. ||
 — 6. Θρινακίη νῆσος, τὴν ἔκτισε] sic F, cett. codd.
 ἦν ἔκτισε, missis verbis Θρ. νῆσος. Ex eodem eodice
 F in secundo versu addidi ἀνακτος. Ceterum legen-
 dum vid. Τρινακίη νῆσος, ut apud Stephanum editur,
 ubi sic : Τρινακίης (Τρινακρίας codd.) νῆσου, ἣν ἔκτισε
 Τρίνακος (Τρίνακος codd.) ἦρωσ etc. || — 7. Ποσειδῶνος
 codd.; e Stephano em. Holstenius. || — 11. παραθρ.
 U; σπιλάδεσσιν CEKLY, σπιλάδαι vulg. || — 13.
 Χαρύβδεις C. || — 14. λέγει γίνεσθαι CDKLY, γιν. λέ-

ut dicetur. Alii vero (ap. Steph. v. Τρινακρία) aiunt
 Thrinaciam vocari eo quod similis sit θρίνακι, tridenti.
 Quod quidem valde discrepat ab opinione veterum;
 non enim figura esse tali videtur Sicilia. Sibylla vero
 eam appellatam ait a Trinaco buhulco, illis verbis :

Trinacia insula, quam incoluit Trinacus heros,
 filius mari imperantis Neptuni.

473. Boream versus a Sicilia perniciose nautis via
 et angusta et obliqua et intractabilis, ubi mare, in-
 quit, tractum agitati Euripi iustar, longas circum-
 fremit σπιλάδας, petras nimirum littorales. Exponit
 autem in his versibus fretum Siculum, ubi Homericam
 etiam fabula labem esse narrat Charybdis et malum
 Scyllæ. Est hoc sane fretum undosum ac fluxum et his
 singulis diebus mutat, quum integro quatuor et viginti
 horarum spatio septies id accidat in Euripo Euboico,
 apud quem Aristotelem ferunt commemoratum decesse-
 sisse, et ubi Arethusa est Euboica, ac præterea Chalcis,
 a qua Euboicus Euripus etiam Chalcidicus vocatur.
 Hujus autem Chalcidis cives viri fortes esse prohi-
 bentur, de quibus oraculum hujusmodi in vulgus ema-
 navit :

Thessalicum equum, Lacedæmoniam vero puellam,
 viros autem qui bibunt aquam sacræ Arethuse,

in quibus oraculum istud Chalcidenses vocat Arethus-
 ios, ex veterum explicatione; ibi namque est Arethusa,
 de qua hoc istud oraculum loquitur. Scire enim
 oportet non unam solamque Siculam, sed multas esse
 Arethusas, sicuti etiam Chalcides et Euboeas, immo
 vero et freta, Siculi instar, fluxa atque undosa, de
 quibus quidem fretis Byzantium effluxum tantum-
 modo, non vero refluxum neque aquarum reciproca-
 tionem habet. Quamquam Hipparchus (ap. Strab. p.
 55) tradit id interdum etiam moras facere, nimirum
 stare. Ceterum ex duobus Siciliae fretis alterum ad
 Italiam, quod est boreale, et de quo paulo ante dixi-
 mus, septem stadiorum esse fertur (in tantum enim
 patet pars ejus angustissima, sicuti etiam pars quæ-
 dam Hellesponti, ut supra proditum est); alterum
 vero ad Carthaginem, i. e. australe, quod est a Lilybæo
 ad Libyam, ut paulo ante scriptum est, mille esse
 et quingentum stadiorum (V. Strab. p. 122); quem
 Λιβυκὸν πόρον vocat Dionysius.

γει vulg., μῦθος λέγεται πάθος E. || — 16. ἐξέβαλλει
 Fm, ἐμβέλλει L. || — 18. φησὶ C. || — 19. ἔτι δὲ ἡ U.
 || — 21. χαλκιδικὸς d. || — 22. χρησμὸς] V. Strabo
 p. 449 (385, 51 Did.). Euseb. Pr. Ev. 5, 29. ||
 — 23. θεσσαλόν. codd., H. Steph.; Λακεδαιμονίων
 CDFL; δὲ om. EK, τε L. || — 24. δ' sic CU, θ'
 vulgo; idem vitium ap. Strabonem tollendum esse
 monuit Bernhardus; ὕδωρ om. L; ἱερῆς dedi ex F,
 ἱρᾶς L, ἱερᾶς cett.; Ἀρεθούσας L, Ἀρεθουσίας d. ||
 — 27. δεῖ γὰρ ... Ἀρέθουσαι om. C. || — 29. μὴν
 καὶ om. L; πορθμὸς βρώδης MU. || — 35. ἐρρήθη
 MU. || — 36. ἔχει d. || — 37. ὡς om. C. || —
 38. τῆ et δ om. d. || — 40. στάδια χιλία πεντακόσια

476. Ὅτι ἡ Σικελία χειρρόνησός ποτε ἦν συνεχῆς
κατὰ τὸν ἰσθμὸν τῆ τῶν Ἀδσονῶν γῆ. Σεισμοῦ δὲ τι-
νος ὡς εἰκὸς ἐξαισίου συμπαρόντος, καὶ τοῦ ἰσθμοῦ
διάσχοντος, εἰσπεσεῖν φασὶ τὴν παρῖσθμιον θάλασσαν,
5 καὶ μεσολαβήσασαν θέσθαι νῆσον τὴν Σικελίαν, οὐ
πολὺ διὰ τοῦτο τῆς χέρσου διέχουσαν. Ὅθεν καὶ μῦθος
φέρεται, τὸν Ποσειδῶνα οἷα ἐπιστατοῦντα τοῖς σεισμοῖς
ἀποτειμαῖν τὸν ἰσθμὸν Ἀονίῳ πολυγλώχινι σιδήρῳ, καὶ
παρῖσαγαγεῖν τὴν ἐκατέρωθεν ζωννύουσαν αὐτὸν θά-
10 λασσαν, καὶ οὕτω νῆσον ποιῆσαι τὴν τέως χειρρόνησον,
χαριζόμενον Ἰοκάστῳ τῷ τοῦ Αἰόλου παιδί, ὡς ἂν ἔχοι
ταύτην οἰκῆν ἀσφαλῶς. Ἀπὸ δὲ τῆς βῆθῆσεως βήξεως,
ὡς προεῖρηται, καὶ τὸ ἐκαὶ λέγεται παρονομασθῆναι
Ῥήγιον καθὰ που καὶ τὸ παρ' ἡμῖν τὸ Θράκιον καὶ
15 αὐτὸ γὰρ ἐπὶ τοιαύτῃ βῆξει ὀνομασθῆναι τινες οἴονται,
δι' ἧς βῆξεως ἡ λίμνη τῆ ἐγγὺς θαλάσσης ὠμίλησε
διακρούσασα. Τοιοῦτον δὲ τι παθεῖν καὶ τὸν Ἑλλη-
στοντον ἱστοροῦσι τινες, ὡς προῖοσι βῆθησεται. Ὁ δὲ
Γεωγράφος φησὶν ὅτι πιστεύεται τὴν Λέσβον ἀπαρρω-
20 γέναι τῆς Ἰδης, ὡς καὶ τὴν Σικελίαν τῆς Ῥηγίνης,
καὶ τὴν Ὀσσαν τοῦ Μακεδονικοῦ Ὀλύμπου, ὧν
μῆσον ἔκτοτε διέρρουσαν ὁ Πηναῖός. Καὶ τὴν Εὐβοίδα
δὲ γῆν

λεπτὰς Εὐρίπου κλύδων
Βοιωτίας ἀκτῆς ἐχώρησε,

25 καθὰ τίς φησι ποιητής. Πολυγλώχινια δὲ σιδήρον τὴν
τοῦ Ποσειδῶνος καλεῖ τρῖαιναν κατὰ τοὺς παλαιούς,
ἀντὶ τοῦ τριγλώχινια, τρεῖς ἀκίδας ἔχουσαν ὡσπερ
καὶ προῖων που εἶρεῖ ὅτι ἐν Ἀσίᾳ πολλὰς ὠκεανὸς, ὅσπερ
30 αὐτὸς ἐρμηνεύων φησὶ « τρισσοὺς γὰρ κόλπους ἐρεύ-
γεται ἐνδοθι. » ὡς ταῦτον δὲ εἰπεῖν πολλὰς ὠκεανὸς καὶ
τρισσοὶ ἐξ ὠκεανοῦ κόλποι· εἰ τι γὰρ τρεῖς, φασὶ,
τοῦτο καὶ πολλὰ· οὐ μὴν καὶ ἀνάπαλιν, εἰ πολλὰ, ἐξ
ἀνάγκης καὶ τρεῖς· οὐ γὰρ ἀντιστρέφει ὁ λόγος. Αἰνίτ-
35 τεται δὲ, φασὶν, ἡ τρῖαινα τὰς τρεῖς τῶν ὑδάτων ποιό-
τητας, τὴν ἀλμυρὰν, οἷα ἴσθιν ἡ τῆς θαλάσσης, τὴν
γλυκύαν, ὅποια ἡ τῶν ποταμῶν, καὶ τὴν μέσην, τὴν
τῶν λιμνῶν. Τὰ γὰρ πικρὰ καὶ ὀξέωδη καὶ εἴτι που
ἄλλο τοιοῦτον, οὐ προσλογιστέον διὰ τὸ σπάνιον.
40 Ἀόνιον δὲ σιδήρον λέγει, ὡς ἂν τις εἴποι Βοιώτιον·
Ἄονες γὰρ ἔθνος βάρβαρον οἰκῆσάν ποτε ἐν Βοιωτίᾳ,
ἐνθα Ποσειδῶν ἐτιμᾶτο καὶ οὐ δῆπου καλλιστός ἐστὶν
ὁ Ἀόνιος σιδήρος· τοιοῦτος γὰρ μάλιστα ὁ Χαλυβιδὸς
μαμαρτύρηται, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται.
45 478. Ὅτι περὶ τὴν ἰσπερίαν Σύρτιν, τὴν μικρὰν
δηλαδὴ, δύο νῆσοι, Μῆτινγὴ καὶ Κέρκιννα. Λωτοράγων

476. Sicilia peninsula olim fuit, conjuncta isthmo
cum Ausonia. Sed quum maximo, ut videtur, terræ
motu isthmus dirumperetur, mare, quod ad Isthmum
erat, irrupisse aiunt Siciliamque interceptam fecisse
insulam, eamque idcirco non valde a continente di-
stantem. Unde etiam fertur fabula, Neptunum, veluti
qui terræ motibus præsidet, Aonio ferro eoque multis
cuspidibus armato isthmum illum abscedisse, et mare,
quod eum utrinque angebat, induxisse et sic, quæ
peninsula antea fuerat, insulam fecisse in gratiam Jo-
casti, Æoli filii, ut is hanc tutius incoleret. Atque ab
hac βῆξει, *ruptura*, quemadmodum supra dictum est,
denominatum ferunt Rhegium, quod est ibi locorum,
pariter atque Thracium, quod apud nos est; nam hoc
quoque nominatum quidam opinantur propter hujus-
modi βῆξιν, qua defluens lacus proximo sese mari
conjunxit. Atque tale aliquid narrant aliqui Helles-
ponto quoque contigisse, ut infra explicabitur. Geo-
graphus (p. 60) porro scribit nonnullos esse qui cre-
dant abruptam fuisse Lesbum ab Ida, ut Siciliam a
Rhegina, et Ossam a Macedonico Olympo, inter quos
montes inde ab eo tempore Peneus interfuxit, nec
non Euboidem terram, ut poeta quidam ait,

... lænalis Euripi fluxus

a Bœotiae litore separavit.

Πολυγλώχινια σιδήρον, secundum veteres, vocat tridentem
Neptuni, pro eo quod est τριγλώχινια, cuspides
tres habentem, sicuti etiam postea alicubi dicit, mul-
tum esse in Asia oceanum; quod ipse interpretatur
verbis: « namque sinus tres evomit intus, » perinde
quasi idem sit dicere oceanum multum et sinus tres ex
oceanis. Si qua enim, inquirunt, tria, hæc etiam multa;
non tamen e contrario, si multa, necessario etiam tria;
non enim id sermonis inter sese vicissim convertitur.
Denotat autem, ut aiunt, veluti per ænigma, tridens
qualitates tres aquarum: salitudinem, qualis est illa
maris; dulcedinem, qualis est fluminum; qualitatem
inter has mediam, quæ est lacuum; quæ enim aquæ
amaræ sunt et acidæ, et si qua forte alia aqua hujus-
modi, non esse sane adnumerandæ propter raritatem.
Ceterum ferrum Aonium vocat, pariter ac si quis
Bœotium diceret. Aones namque gens barbara, cuius
sedes quondam in Bœotia, ubi Neptunus colebatur;
at non optimum utique est ferrum Aonium; tale enim
maxime Chalybicum esse testatum habemus, ut dicetur
postea.

478. Circa Syrtim occidentalem, parvam nimirum,
insulæ duæ, Meninx et Cercinna. Atque hæc etiam

Ud. || — 2. ἰσθμὸν] εἰπόντα Ed. || — 6. διέχουσαν U; ὁ μῦθος d. || — 9. ἀπὸ τῆς ELd, αὐτοῦ F, αὐτὸν ζωννύουσαν C. || — 10. παιῖ Fm. || — 11. Ἰοκάστῳ DKLMY, ἰκάστῳ CEF. Ἰοκάστου cod. Hudsoni. Cf. Diodor. 5, 8, 1, Callimach. fr. 202 Bentl., Tzetzes ad Lycophr. 732; τὸ τοῦ Αἰόλου παιδίον Ed. || — 13. παρονομασθῆναι U. || — 15. ἐπὶ τοιαύτῃ U. || — 17. τοιοῦτο U. || —

18. τινες om. Ed. || — 23. δὲ om. EFMUd. || — 25. ἀκτῆς C; ἐχώρησε F. || — 26. ποιητής] Æschylus in Glaucos Pontico, ut conj. Bernh.; δὲ om. CK. || — 32. φησι U. || — 37. ὅποια] οἷα C. || — 40. ἐάν τις εἴπῃ CDL, ἐάν τ. εἴποι Y. || — 44. μαμαρτ. om. Ed. || — 45. μικρὰν] CEcdm, μακρὰν olim vulg. || — 46. Κέρκιννα EF, Κέρκιννα U, Κέρκιννα d.

ὁ δὲ γῆ καὶ αὐτὰ λέγονται καὶ μάλιστα ἡ Μῆνιγξ, ἐν ᾗ καὶ βιωμός Ὀδυσσεύς καὶ λωτὸς πολλὸς, περὶ οὗ φησιν ὁ Γεωγράφος· « δένδρον τὸ καλούμενον λωτὸν, ἔχον ἥδιστον καρπὸν. » Περὶ οὗ ἱστορεῖ πολλὰ καὶ Ἄθηναίος. Γέγραπται δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν.

483. Ὅτι ἡ Διομήδεια νῆσος, ἣν οὗτος ἰφθίμου Διομήδεος νῆσόν φησι, περιφραστικῶς αὐτὴν ἐτυμολογῶν, περὶ τὴν Ἀδριάδα ἐστὶ θάλασσαν, ἐπ' ἀριστερὰ τῶ εἰσελαύνοντι πρὸς τῇ Ἰαπυγίᾳ· ἐνθα ὤκησε Διομήδης, διωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος Ἀφροδίτης χόλω, ὅσα τρωθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ Τροίαν πολέμῳ, καθά φησι καὶ Ὀμηρος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν Πιοιητὴς σὺφρονά τε οἶδε τὴν τοῦ Διομήδους γυναῖκα τὴν Αἰγιάλειαν, καὶ οὐδὲ διωχθῆναι τὸν Διομήδην ἱστορεῖ· ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν ὡς ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἀνέπεισε τὴν Αἰγιάλειαν, ἣν καὶ κακόφρονα οὗτος καλεῖ, μιχθῆναι τῷ Σθενέλω υἱῷ Κομήτῃ. Ὑφ' ὧν καὶ ἐξωσθεὶς μετὰ τὸν νόστον ὁ Διομήδης εἰς τριλλίστους ἢ τηλλίστους Ἰθέραις ἦλθε πλανήτης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νῆσον ταύτην. Ἔστι δὲ τὸ μὲν τριλλίστους ταῦτ' ἐν τῷ παρ' Ὀμήρῳ πολυλλίστους, ὃ ἐστὶ πολυλιτανεύτους, τοῦ τρία ἀντὶ τοῦ πολὺ ληφθέντος, ἀντιστρόφως τῷ πρὸ μικροῦ βῆθέντι πολυγλώχινι· ἐκεῖ γὰρ πάλιν τὸ πολὺ ἀντὶ τοῦ τρία ἔθετο ἀριθμοῦ, ὡς προεῖρηται. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ τριλλίστους τὸ δὲ τηλλίστους τοὺς ὑπερορίους δηλοῖ, καὶ τῆλε, ὃ ἐστὶ πόρρω, πρὸς τῶ ὠκεανῷ ἀπέχοντας· ἐκεῖ γὰρ ἡ ἔσπερία Ἰθέρια κεῖται. Ἄλλοι δὲ δύο ἱστοροῦσι τὰς τοῦ Διομήδους νῆσους, λέγοντες καὶ ὅτι τῆς περὶ τὴν θάλασσαν ταύτην δυναστείας τοῦ Διομήδους καὶ αἱ Διομήδεια νῆσοι μάρτυρία, καὶ ἡ παρ' Ἐνετοῖς αὐτῶ λευκὸς ἵππος, ὡς ἐρρήθη, θυόμενος. Τῶν δὲ δύο τούτων νῆσων τὴν μὲν οἰκισθαί φασιν, ἧς καὶ μεμνησθαὶ δοκαὶ ὁ Διονύσιος, τὴν δὲ ἔρημον εἶναι, ἐν ᾗ καὶ τὸν Διομήδην ἀφανισθῆναι λέγουσι, καὶ τοὺς ἐταίρους ἐκεῖ ἀπορνηθῆναι, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν.

484. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀδριάδος ὁ τῶν Ἀψύρτου νῆσων ἀσπετος ὄλκός ἀναφαίνεται, ὃ ἐστὶν αἱ Ἀψύρτιδες νῆσοι, αἳ οἱ Κόλχοι, φησιν, ἐπέδραμον, τὰ τῆς Μήδειας ἔχνη μαστεύοντες, ἥτοι ζητούντες καὶ καταδιώκοντες, ὅτι τῷ Ἰάσονι κατ' ἔρωτα ἠκολούθησαν, ἣν καὶ μὴ συλλαθεῖν ἐκείνοι ἐξισχύσαντες, ἀλλ' εἰς κενὸν μογήσαντες ὤκησαν ὑπ' ἀμηχανίας ἐκεῖ. Οὐ γὰρ ἦν αὐτοὺς εἰς Κολχίδα νοστήσαι, εἰ μὴ καὶ τὴν Μήδειαν ἀνακομίσονται· οὕτω γὰρ ὁ Αἰήτης ἠπειλήσατο. Ὠνομάσθησαν δὲ Ἀψύρτιδες αἱ νῆσοι ἀπὸ Ἀψύρτου τοῦ ἀδελφοῦ Μήδειας, ὃν συνδιώκοντα ἐλοῦσα διέφθειρεν ἡ

dictæ Lotophagorum regio, et maxime Meninx ubi et ara Ulyssis et lotus multus, de quo hæc Geographus (p. 834) : « Arbor, quæ vocatur lotus, fructu jucundissimo. » De eodem multa commemorat Athenæus (p. 651), et nos scripsimus in commentariis ad Odysseam (1, 84, p. 1616).

483. Diomedea insula, quam Noster fortis Diomedis insulam vocat, ut sic eam per periphrasin ab etymologia declaret, in mari est Adriatico, Iapygiam versus, ad sinistram, si quis mare illud ingreditur; ubi domicilium Diomedes habuit, patria sua expulsus, Veneris ira, quippe quæ vulnus ab eo in prælio ad Trojam accepisset, quemadmodum narrat etiam Homerus (11, 31). Quod autem sciendum est, Poeta quidem Diomedis uxorem Ægialeam castam novit, neque Diomedem expulsam fuisse commemorat; verum alii tradunt Venerem, belli Trojani tempore, Ægialeæ, quam malitiosam Dionysius vocat, persuasisse, ut cum Stheneli filio Comete consuesceret; a quibus etiam post reditum Diomedes exactus, errabundus ad Iberes venit triλλίστους vel τηλλίστους; immo vero et ad hanc ipsam insulam. Est autem τὸ τριλλίστους, *ter precibus expetitus*, idem quod apud Homerum πολυλλίστους, *multis precibus expetitus*, h. e. πολυλιτανεύτους, quippe quum τρία sumatur pro πολλό, contra quam in τῷ πολυγλώχινι, ut paulo ante dictum est. Illic enim e contrario posuit πολλό pro numero τρία, ut dictum est supra. Et hujusmodi quidem τὸ τριλλίστους. At vero τηλλίστους, *longissime remotos*, significat eos qui sunt ultra fines, et τῆλε, h. e. procul, ad Oceanum distant. Ibi enim sita est Iberia occidentalis. Alii vero insulas duas Diomedis commemorant; qui etiam dicunt dominationi illi Diomedis in hoc mari testimonio esse insulas Diomedæas, et equum album qui ei, ut dictum est, apud Venetos immolabatur. Harum porro duarum insularum alteram inhabitari aiunt (*Strab.* p. 215), cujus etiam meminisse videtur Dionysius; alteram vero desertam esse, in qua et Diomedem de medio sublatum fuisse dicunt, et ejus sodales, ut Lycophron (594) ait, in aves transformatos.

484. Qua Adriaticum mare ad orientem respicit, Absyrti insularum immensus tractus apparet, h. e. Absyrtides insulæ; quas Colchi, inquit, incursarunt, Medææ vestigia μαστεύοντες, *indagantes*, nimirum inquirentes et persequentes, quum illa Jasonem, amore ejus capta, assectabatur; quam quum illi comprehendere minime potuissent, sed frustra laboravissent, nec haberent quo se vertarent, ibi ad habitandum substituerunt. Non enim iis licebat in Colchidem, nisi reportata Medea, redire; sic enim Æetes interminatus fuerat. Nominatæ autem sunt Absyrtides insulæ ab Absyrtio, Medææ fratre, quem de insequentium comi-

πολλὰ om. *Ed.* || — 8. ἐτυμολ.] ἱστορῶν *L.* || — 16. τῶ om. *Ed.* || — 18. μιχθῆναι Σθενέλω τῷ τοῦ Κομήτου *EM.* || — 19. εἰς τε τριλλ. *CUEd.*, probante Bernhardy; ἢ τηλλ. om. *M.* || — 22. πολυλλίστους... πολυλιτανεύτους *CDKLMUY.* || — 23. πολλό] πολλὰ *C.* || — 24. λεχθέντι *CD.* || — 26. καὶ

τὸ τοιοῦτον *C;* τοιοῦτο *U.* || — 32. μάρτυριον *MU.* || — 33. ἐρρήθη *MU* et sic ubique; νῆσων τούτων *CDL.* || — 35. καὶ om. *C,* φασὶ ejus loco habet *L,* misso in sqq. λέγουσι. || — 36. ἐπολιθωθῆναι *L.* || — 38. πρὸς ἀν. om. *Nd;* ἀνατολῆς *C.* || — 39. ἀναπέταται *L.* || — 44. ὤκησαν om. *Ed.* || — 47. τοῦ add. ex *d.*

Μηδεία, μελεῖστί τεμοῦσα καὶ τῇ θαλάσῃ τὰ τῶν σαρκῶν ἐπισπείρασα τμήματα. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ Ἰχνη Μηδείας ἀστειῶς εἶπεν, ὡς ἐπὶ διωκομένου καὶ ἰχνηλατουμένου θηρός. Ἔστι δὲ οὕτω καὶ σεμνὸς ὁ λόγος. [Ἐλεληθῶτος γὰρ ὡς θηριώδῃ σκώπτει αὐτὴν ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ ἀδελφοῦ. Σημειῶσαι δὲ καὶ τὸ ὄλεος ἐπὶ νήσων λεχθέν· ὥστε οὐ μόνον ἐπὶ ὕδατος οὐδὲ ἐπὶ ὕδατος μόνου κεῖται ἡ λέξις.

492. Ὅτι μετὰ τὰ Κεραυνία δρυμὰ πρὸς νότον αἱ 10 τῶν Ἀμβρακικῶν φαίνονται νῆσοι καὶ ἡ λιπαρὰ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόου τοῦ κατὰ τὰς ἱστορίας ἐκαὶ μεγαλωνύμως βασιλεύσαντος· ἐφ' ἧ, τουτέστι μεθ' ἣν Κέρκυραν, τὸ τῆς Ἰθάκης ἔδος ἐστῆρικται, ἣν καὶ Νηρικίην λέγει, οὐχ ὡς Νήρικον ἔχουσαν ὄρος κατὰ 15 τινὰς· ἐκαίνο γὰρ ὁ ποιητὴς Νήρικτον λέγει διὰ τοῦ τ' ἀλλ' ὡς ἠπειρωτικῆν. Τῆς ἠπειροῦ γὰρ πόλις καὶ τὸ Νήρικον, ἡ λεγομένη Λευκάς, ὡς ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσεύου ὡς τῷ μεγάλῳ εἴρηται, διὰ τοῦ x γραφομένου· εἰ καὶ τις Λούπερκος, ἀνὴρ παλαιός, ὡς οἱ 20 Σχολιασταὶ λέγουσι, διὰ τοῦ τ γράφει καὶ τὴν τοιαύτην πόλιν δμωνύμως τῷ Ἰθακησίῳ ὄρει. Οἱ Ἀμβρακικεῖς δὲ ἠπειρωτικὸν καὶ αὐτοὶ ἔθνος· οὕτω δὲ λέγονται ἡ ἀπὸ Ἀμβρακίας τῆς Αὐγέου θυγατρὸς ἡ ἀπὸ Ἀμβρακος υἱοῦ Θεσπρωτοῦ, ἀφ' οὗ καὶ κόλπος 25 Ἀμβρακιωτικὸς, καὶ πόλις Ἀμβρακία, ὡς ἀπὸ Θεσπρωτοῦ ἡ Θεσπρωτικὴ χώρα. Τὸ δὲ Ἀμβραξ εἶσιν οἱ ἀρχαιώτερον διὰ τοῦ π γράφουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν χώραν Ἀμπρακίαν, ὡς καὶ τὰς νήσους τὰς Βρεττανικὰς Πρεττανικὰς· πλείων δὲ ἡ διὰ τοῦ β 30 γραφῆ. Λιπαρὰν δὲ τὴν Κέρκυραν λέγει διὰ τὸ πολύκαρπὸν τε καὶ εὐκαρπὸν, ὅπερ ἐμφαίνει καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεύου ὁ Ποιητὴς. Τὰ δὲ παλαιὰ σχόλια καὶ πολλὰ δὲ τῶν ἱστοριῶν ἀντίγραφα ἐμφαίνουσι ἀμφιβόλως ἔχειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὴν τῆς νήσου ταύτης 35 γραφὴν· λέγεσθαι γὰρ καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ Κόρκυραν. Κορινθίων δὲ ἐστὶ κτίσμα ἡ Κέρκυρα, καὶ ἠυξήθη ποτὲ, καὶ πολλὰς πόλεις καὶ νήσους ὤκισε, καὶ ναυτικὸν ἔσχε πολὺ, ὥστε καὶ ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ οἱ Κερκυραῖοι ναῦς ἐξήκοντα ἐπλήρωσαν, ὅταν τὸ ἀμφίβολον τοῦ πο- 40 λέμου ἐλαθούμενοι οὔτε τῷ Ξέρξῃ οὔτε τῇ Ἑλλάδι ἐβοήθησαν, ἀλλὰ τὴν βοήθειαν ἀνεβάλλοντο. Ἠρημώθη δὲ αὐθις, ὡς καὶ εἰς τοιαύτην παροιμίαν πεσεῖν, « εἰλευθέρῃ Κέρκυρα, χέξ' ὅπου θέλεις. » Δύο δὲ Κέρκυραι, ἡ τε Φαιακία, πρὸς τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, περὶ ἧς 45 καὶ τῷ Διονυσίῳ νῦν ὁ λόγος, ἡ καὶ Φαιακία καλουμένη καὶ Σχερία καὶ Δρίπανον καὶ Ἄργος· καὶ αὕτη

tatu Medea comprehensum truncavit membratimque dissecuit, carnumque frusta mari dispersit. Vide vero quam lepide *vestigia* Medæ dixerit, quasi de fera, quam venatores insequantur atque vestigent. Est autem hinc etiam magnifica oratio; latenter enim notat eam veluti ferinam, propter cædem fratris. Observa etiam ὄλεος dictum de insulis, ita ut non de serpentibus tantum neque de sola aqua hæc vox usurpetur.

492. Post Ceraunios saltus ad austrum Ambracien- sium insulæ apparent, pinguisque Cercyra, carum solum Alcinoi, qui, si qua fides historiis, magna ibi nominis celebritate regnavit : ἐφ' ἧ, i. e. post quam Cercyram, fixa firmataque stat Ithacæ sedes, quam et Nericiam vocat, non quasi a Nerico ibi monte, ut volunt nonnulli (illum enim montem Poeta Neritum dicit per *t*), sed quasi Epiroticam. Epiri namque oppidum Nericum, quæ nunc Leucas, ut dictum est ad librum XXIV (v. 376 p. 1964) Odysseæ, scripto hoc nomine per *x*; tametsi Lupercus nescio quis, scriptor vetustus, ut scholiastæ aiunt, hoc quoque oppidum per *t* scribat, sicuti montem Ithacæ. Ambraciens porro, gens et ipsi Epirotica, ita appellati aut ab Ambracia, Augeæ filia, aut ab Ambrace, The- sproti filio, a quo etiam sinus Ambraciticus, et urbs Ambracia, ut a Thesproto Thesprotia regio. Sunt tamen qui Ambrax, affectato vetustatis more, scribant per *p*, ac propterea regionem ipsam *Ampraciam*, pariter atque Britannicas insulas scribunt *Prettanicas*; frequentior tamen scriptura est per *b*. Pinguem vocat Cercyram a copia et bonitate fructuum, quod Poeta quoque in Odyssea indicat. Vetusta tamen scholia multique historiarum codices ostendunt ambigue sese apud veteres habere insulæ hujus scripturam; dici namque etiam *Corcyræ*, per *o*. *Ædificata* autem est a Corinthiis Cercyra, magnumque olim incrementum accepit, et urbes complures atque insulas missis coloniis frequentavit, multasque copias navales habuit, ita ut in Persico bello Cercyræi sexaginta naves instruxerint, quum ancipitem belli fortunam veriti neque Xerxi, neque Græciæ auxiliati sunt, sed auxilia distulerunt. Verumtamen desolata rursus est ita, ut in proverbium hujuscemodi abierit : « Libera Cercyra, cacato ubi velis. » Cercyræ porro duæ, altera Phæacis, ad sinum Ionium, de qua sermo nunc etiam Dionysio, quæ et Phæacia vocata et Scheria et Drepanum et Argos. Atque hæc quidem una. Altera vero

μελεῖστί *C*; καὶ om. *d*. || — 2. ἐπισπείρουσα *E*. || — 7. ὥστε] ὡς *E*; ὕδατος μόνου *CDL*. || — 10. Ἄμπρ. *Ed*, Ἄμπρ. *cett.*; Ἀμβρακικῶν *C*, Ἀμβρακίων *F*. || — 17. λεγομένη om. *Ed*. || — 19. « Λούπερκος (Λούπερ *d*) ap. Steph. Byz. v. Νήρικος; sed si quidem οἱ σχολιασταὶ accurate dictum est, deprompsit Eustathius, quæ Holstenii quoque fuit sententia, hæc quæque signi- ficat in vs. 498, e vetustis Dionysii commentato-

ribus. » ВЪВЪНН. || — 23. Αὐγίου *d*, Αὐγίνου *M*. || — 27. ἀρχαιώτερον *Ed*. || — 29. Βρετταν. Πρετταν. *EMU*, Βρεταν. Πρεταν. *cett.* || — 33. δὲ ante τῶν om. *F*; τῶν om. *DEFKL*; ἱστοριῶν *d*, ἱστοριῶν *C*. || — 35. μικροῦ addidi ex *FU*; Κόρκυρα *F*. || — 37. ὤκισε *Ed*. || — 41. ἀνεβάλλοντο *codd.*, exc. *CEd*. || — 42. ἠρημώθη *C*, ἐρημώθη *F*. || — 43: πέρ *KMU*. || — 44. Ἰωνίῳ et mox Ἰωνίου *d*. || — 45. καὶ ante Φαιακ. om. *CDLY*. || —

μὲν μία· ἑτέρα δὲ Κέρκυρα ἐντὸς τοῦ Ἴονίου, διὰ τοῦ οὐ μάλιστα λεγομένη Κόρκυρα, ἢ καὶ Μέλαινα καλουμένη. Δύο δὲ λιμένας ἢ Φαιακίς ἔχει, ὧν θάτερος Ἀλκινόου λέγεται. Ἰστίον δὲ ὅτι οἱ Κερκυραῖοι παρά τισι καὶ Κέρκυρες λέγονται, ὡς καὶ Ἰλλυρες οἱ Ἰλλυριοὶ, καὶ οἱ Ἀσσυριοὶ Ἀσσυρες, καὶ οἱ θεράποντες θεράπαι, ὡς δὲ Ἀλιανὸς λέγει, « λέγουσι δὲ καὶ οἱ προφηταὶ καὶ θεράπαι τῶν θεῶν. » Εὐρηγνται δὲ καὶ οἱ πολύποδες λεγόμενοι πύλυτες.

10 496. Ὅτι Χαλκίς ὄρος ἐστὶν Αἰτωλίας, ἀφ' ἧς δ' Ἀγελῶος ἔρπει δίναι ἀργυρία. Εἰσι δὲ καὶ ἄλλαι Χαλκίδες, ὅρη δηλοῦσαι ἢ πόλεις, ὅσον καὶ ἡ κατὰ Εὐβοίαν, ὡς καὶ πρὸ βραχέων ἐρρέθη πλατύτερον, καὶ ἡ Θρακική, ἢ καὶ μέχρι νῦν σώζει τὸ ὄνομα.

15 498. Ὅτι βορείωτεροι νῆσοι Κρήτης πρὸς ζῶρον (οὕτω γὰρ ὁ τῆς ἱστορίας συντάσσεται νοῦς) Αἴγυλα, Κύθηρα, Καλαυρία τε τραχίαι· Κάρπαθος δὲ ἑτέρωθεν, πρὸς ἀνατολὰς δηλαδὴ. Ἐγγὺς δ' αὐτῆς ἡ Κρήτη, ἣν ἐγκωμιάζων φησὶ· « Κρήτη τιμῆσσα, τιθήνη Διὸς, ἧς τὸ μέγεθος περιώσιον, ἥτοι μέγα, πολλή τε λιπαρά τε καὶ εὐβοτος. » Ὑπὲρ ἧς ἡ Ἴδη, ὄρος ἐγγύριον, ἀφ' ἧς ἡ Τρωικὴ Ἴδη ὠνόμασται, ὡς τῷ Γεωγράφῳ δοκεῖ· ἣν καὶ ἐπαναλαβὼν ὁ Διονύσιος ὡς ἀξίαν λόγου φησὶν· « Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυεὶ τηλεθώσα. »

25 Παλύδενδρον γὰρ τὸ ὄρος καὶ μεγαλόδενδρον. Κρήτη δὲ λέγεται, ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ οἰκησάντων Κουρήτων, οἵονεὶ Κουρήτη, καὶ ἐν συγκατῆ Κρήτη. Οἱ δὲ ἀπὸ Κρητὸς τινοσ ἀπὸ τὴν Κρήτην ὠνόμασαν υἱοῦ τοῦ Διὸς. Ἀρριανὸς δὲ φησὶ· « Κρής, οὗ

30 Κρήτη ἐπώνυμος, ὃ τὸν Δία κρύβας ἐν ὄρει Δικταίῳ, ὅτε Κρόνος ἐμάστευεν ἐθέλων ἀφανίσαι αὐτόν. » Ἀρχίας δὲ τις, ὡς λέγεται, Κρητὴν αὐτὴν ὠνόμασε, πλεονασμῶ τοῦ ε. Τῶν δὲ συμμημονευθειῶν ἐνταῦθα τῇ Κρήτῃ τεσσάρων νήσων, Αἴγυλα μὲν οὐκ ἤξιώται πολλοῦ λόγου τοῖς παλαιοῖς, τὰ Κύθηρα δὲ νήσοσ ἐστὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ, φυλάττουσα καὶ εἰσέτι τὴν κληῖσιν, δοκούσα αἰτία εἶναι τοῦ τὴν Ἀφροδίτην καλεῖσθαι Κυθέρειαν κατὰ τὸν Ἡσιόδου μῦθον, λέγοντος Κυθέρειαν τὴν Ἀφροδίτην λέγεσθαι, διότι προσεπέλασε

40 Κυθήροις. Ἐκαλεῖτο δὲ, φασὶ, καὶ Πορφύρουσά ποτε, διὰ τὸ καλλίστας ἔχειν πορφύρας. ὠνόμασται δὲ, φασὶν, ἀπὸ Κυθήρου τοῦ Φοίνικος. Τὴν δὲ Καλαυρίαν νῆσον οἱ παλαιοὶ σχολιασταὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶν Καλαβρῶν χώρας, τῆς τῷ κανόνι τῶν

45 χωρῶν παροξυμένης, προπαροξύνουσι, Καλαυρίαν

Cercyra intra Ionium, dicta maxime Corcyra per o, et Melæna eadem vocata. Ceterum Phæacis portus habet duos, quorum alter Alcinoi appellatur. Quod autem sciendum est, Corcyrae apud quosdam dicti etiam Cercyres, ut et Illyrii Illyres, et Assyrii Assyres, itemque οἱ θεράποντες θεράπαι, ut quom *Ælianus* ait: « Dicunt etiam prophetae et θεράπαι (*ministri*) deorum. » Præterea etiam οἱ πολύποδες dicti reperiuntur πύλυτες.

496. Chalcis mons est *Ætoliae*, unde *Alchelous* vorticibus serpit argenteis. Sunt etiam alie Chalcides, quo quidem nomine montes aut urbes significantur, ut Chalcis illa *Euboica*, sicuti paulo ante fusius dictum est, itemque *Thracica*, quæ etiam nunc nomen servat.

498. Insulæ sunt *Creta* magis boreales ad occasum (hæc est enim, quod ad sensum attinet, narrationis hujus structura), *Ægyla*, *Cythera* asperaque illa *Calauria*; *Carpathus* vero ab altera parte, nimirum ad ortum, et prope eam *Creta*, cujus quidem laudes celebrat illis verbis: « *Creta* honorata nutrix *Jovis*, cujus amplitudo περιώσιος, i. e. magna; ingensque illa et pinguis, bonis pascuis prædita, super quam *Ida*, mons ejus insulæ, unde *Trojana* illa *Ida*, ut *Geographo* (*p.* 604) videtur, nomen accepit. Atque hanc sane, ut memorabilem, per repetitionem nominis ita commendat *Dionysius*: « *Ida* pulchra quercuum coma florens »; multas enim mons ille magnasque arbores habet. *Creta* autem dicitur, ut veteres aiunt, a *Curetib*, qui ibi incolerunt, quasi *Cureta*, et per syncope *Creta*. Verum alii *Cretam* nominant a *Crete*, filio *Jovis*. *Arrianus* vero, « *Cres*, inquit, a quo *Creta* denominata, is, qui *Jovem* in *Dictæo* monte occultavit, quum eum *Saturnus* interimendi ejus causa quæreret. » *Archias* tamen quidam, ut fertur, *Κρητὴν* eam, pleonasmō literæ ε, nuncupavit. Quatuor autem quum hoc loco insulæ simul cum *Creta* commemorentur, de *Ægylis* non multus apud veteres sermo est, *Cythera* vero insula est ad *Cretam*, quæ id nominis etiam nunc servat, eaque videtur fuisse in causa, cur *Venus Cytherea* vocaretur, secundum fabulam *Hesiodi* (*Theog.* 198), qui *Venerem* *Cytheream* dictam testatur propterea quod ad *Cythera* apulisset. Eam quoque insulam vocatam olim ferunt *Porphyrysam*, eo quod pulcherrimas purpuras haberet. Nominatam autem eam aiunt a *Cythero*, *Phœnicis* filio. *Calauriam* insulam veteres scholiastæ voce effecerunt proparoxytona, *Καλαυρίαν* legentes ad regionis *Calabrorum* distinctionem, quæ pro regionum regula acuitur in penultima, quum sic tamen servent scri-

3. ὁ θάτερος *CDL*. || — 5. καὶ om. *CDLY*; Ἀσσυριοὶ Ἀσσυρες *EFMUd*. || — 7. καὶ Ἀλιανὸς *U*. *Laudari* videtur scriptum *De providentia*. || — 8. δὲ ὡς οἱ *DL*. || — 9. πολυτες *CDLY*, πολιτες *d. V. Stephan.* *Thes. v.* πύλυψ. || — 10. ἐστὶν ὄρος *d*; τῆς Αἰτωλίας *C*. || — 13. ἐρρήθη *MU*. || — 14. καὶ ἢ] ἢ καὶ *E*, ἢ om. *F*; ἢ μέχρι *d*, καὶ μέχρι *C*. || — 16. Αἴγυλλα *EFMU*. || — 17. Καλαβρία *CEFLUYdm*. || — 21. τὸ ὄρος *C*, ὑπὲρ ἣν Ἴδη ὄρος *L*. || — 23. ὡς om. *C*. || — 24. καλλικόμοις

EMU. || — 28. Κρητὴν αὐτὴν *U*. || — 29. τοῦ om. *d*. || — 31. Ἀρχίας δὲ τις] Ἀρχιλοχος ap. *Stephan. Byz. v.* *Κρητῆ*. || — 32. Κρητὴν *KMU*. || — 33. πλεονάσας τὸ ε *L*; μνημονευθειῶν *EUD*. || — 34. νήσων τεσσάρων *Ed*; Αἴγυλλα *EFYd*, Αἴγυλλα *M*. || — 35. ἤξιώται *d*. || — 36. εἰσέρπει *F* et pr. m. *MY* aliique plurimi, ut videtur. || — 38. τὸν τοῦ Ἡσιόδου *CD*. || — 41. ὠνόμασται *CEFKLMY*, ὠνομάσθαι *ceit*; φησὶν *C*. || — 42. Καλαβρίαν *CDEY*. || — 45. Καλαβρίαν *CDL*.

ἀναγινώσκοντες, τὴν τοῦ ἰῶτα μέντοι καὶ οὕτω φυλάσ-
 σοντες γραφὴν. Καὶ οὐδὲ διὰ τοῦ β γράφουσι ταύ-
 την, ἀλλὰ διὰ τῆς αὐ διφθόγγου ἐν τῇ προπαρρη-
 γούσῃ. Λέγουσι δὲ κύκλον ἔχειν ταύτην τὴν νῆσον
 5 σταδίων λ', πορθμῶ τετρασταδίων διεστῶσαν τῆς ἡπεί-
 ρου. Ἐἴτά φασὶ μετ' αὐτὴν εἶναι τὸν ἀνωτέρω μνη-
 μονευθέντα Σαρωνικὸν κόλπον, οὗ πρόκειται ἡ Ἀίγινα,
 τοῦ Μυρτώου ἡδὴ αὐτὴ πελάγους οὔσα, ὡς καὶ τὰ
 Κύθηρα καὶ ἡ Καλαύρια καὶ ἡ Σζλαμίν. Ἐχειν δέ
 10 φασὶ καὶ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἄστυον τὴν Καλαύριαν
 ταύτην νῆσον, διὸ καὶ τὸν Δημοσθένην ἐκαὶ φυγόντα
 σταλεῖς δ' Ἀρχίας ὑπ' Ἀντικράτου οὐκ ἐβιάσατο, ἀλλὰ
 πείθειν ἐπειράθη· εἰ καὶ μὴ ἐπεισθῆ ἐκαίνας, ἀλλὰ τοῦ
 15 ζῆν ἑαὐτὸν παρῆλυσεν. Ἠλλάξατο δὲ, φασίν,
 ὁ Ποσειδῶν τὴν Καλαύριαν ταύτην πρὸς τὴν Ἀητῶν,
 ἀντιδῶς τὴν Δῆλον, ὥσπερ καὶ τὴν Πυθῶ ἀντιδῶς
 ἔσχε τὸ Ταίναρον. Ὅθεν καὶ λόγος παροιμιώδης ἐπι-
 τῶν ἴσα ἀνθαιρουμένων καὶ ἀντικαταλασσόντων ὡς
 αὐτοῖς βουλῆτόν,

20 Ἴσον τοι Δῆλόν τε Καλαυριάν τε νέμεσθαι,
 Πυθῶ τ' ἠγαθήν καὶ Ταίναρον ἠνεμέβντα.

Τῇ δὲ Καρπάθῳ λυμήνασθαι ποτὶ φασὶ τοὺς λαγῶδες,
 κακῶν γενομένων ἀπακτὸν ἐξωθεν, ὡς καὶ ἡ παροιμία
 δηλοῖ ἢ λέγουσα, « δὲ Καρπάθιος τὸν λαγῶν. » Κρή-
 25 τος δὲ πόλις μέγισται, καθὰ καὶ προγράφεται, Γόρ-
 τυνα, Κυδωνία καὶ Κνωσσός, βασιλείου Μίνωος, ἧτις
 καὶ Κεῖρατος ἐκαλεῖτο, ὁμοθυμοῦσα ποταμῶ τινι
 παραρρέοντι. Μίνως δὲ πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημέρωσε
 νόμοις καὶ πολιτείας καὶ πόλεων συνοικισμοῖς. Ἐί-
 30 ρηκε δὲ περὶ αὐτῆς καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, καὶ
 γέγραπται ἐκαὶ ἑκατὸν ἔδει. Ἰστίον δὲ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ εἰ-
 πείν, βορειότεραι νῆσοι Κρήτης, βορειότεραι Ἀμνισοῦ
 εἶπεν ὁ Περιηγητής, ἀπὸ μέρους δηλώσας τὸ δλον.
 Μέρους γάρ τι Κρήτης ὁ Ἀμνισός, ἔνθα καὶ σπήλαιον
 35 Εὐαθησίας, ὡς ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ὁ Ποιητὴς ἱστορεῖ.

504. Ὅτι ἀντικρὺ τῆς Αἰγυπτίας πέζης, ἤγουν τῆς
 τοῦ Δέλτα βορείας κρηπίδος ἢ στάσεως ἢ βάσεως, ἢ
 ῥόδος καίται; ἧς δὲ κύκλος σταδίων ἐστὶν ἑνεακοσίων
 εἰκοσι. Περὶ ἣν πόλις Λίνδος, ἢ καὶ μέχρι νῦν πε-
 40 ριζομένη, ἀφ' ἧς πλοῖα Αἰνδικὰ, ἔτι δὲ καὶ Ἰηλυ-
 σός, καὶ Κάμειρος διὰ τοῦ ε γραφομένη πρὸς ἀντιδια-
 στολὴν τοῦ κυρίου· ὁ γὰρ Κάμειρος τὸ κύριον διὰ
 διφθόγγου γράφεται (510, 511). Μεθ' ἣν πρὸς ἀνατο-
 λὰς ἐν ἀρχῇ τῆς τῶν Παμφυλίων παραλίας, ἔνδον τῆς
 45 τῶν Πατάρων μεγάλης ἀκρας, αἱ Χελιδόνιαι τρεῖς
 νῆσοι κείνται, πάρισοι τὸ μέγεθος, διέχουσαι ἀλλή-
 λων ἄστυον πέντε σταδίων, τῆς δὲ γῆς ἀφρασηκυῖαι ὡς

pturam per ε; neque hanc Καλαύριαν scribunt per β in
 antepenultima, sed per diphthongum αυ. Aiunt
 (Strab. p. 373) porro hanc insulam ambitu esse sta-
 diorum triginta, eamque a continente distare freto
 quatuor stadiorum. Deinde post eam aiunt esse sinum
 Saronicum, cujus supra meminimus, ante quem jacet
 Ægina, quæ jam est maris Myrtoï, sicuti etiam Cy-
 thera et Calauria et Salamin. Præterea vero aiunt Ca-
 lauriam hanc insulam Neptuni fanum pro asylo
 habuisse, quare etiam Demostheni, quum eo confu-
 gisset, missum ab Antipatro Archiam nequaquam vim
 intulisse, sed persuadere conatum fuisse, tametsi ille
 non sibi persuaderi passus fuerit, sed ultro ipse sibi
 mortem consciverit. Fertur etiam Neptunus Calauriam
 hanc cum Latona Delo permutasse, quam pro Calau-
 ria dedit, sicuti etiam Tænaram accepit, data pro
 Tænaro Pythone. Unde trita illa in proverbii modum
 carmina de iis, qui par pari arbitrato suo inter sese
 commutant :

Par habitare tibi Delumque Calauriamque
 Pythonemque sacram, pulsatque Tænara ventis.

Carpatho porro narrant nocumento olim lepores fuisse,
 malum aliunde eo importatum, ut declarat id quod
 est in adagio : « Carpathius leporem. » Cretæ urbes
 maximæ, ut etiam supra scriptum est, Gortyna, Cy-
 donia et Cnossus, Minois regia, quæ Cæratas quoque
 est appellata, cognominis amnis cujusdam præter-
 fluentis. Minos primus insulam legibus civilibus insti-
 tutis incolisque in urbes cogendis mansuefecit. Cete-
 rum de Creta Homerus quoque locutus est in Odyssea
 (γ, 291), ibique a nobis quæ ab re essent scripta
 sunt. Sciendum autem est Periegetam pro « insulæ
 magis septentrionales Creta » dixisse, « magis septen-
 trionales Amniso », ut ita ex parte totum significaret.
 Pars enim quædam Cretæ Amnisis, ubi et spelunca
 Lucinæ, ut Poeta narrat in Odyssea (τ. 188).

504. Ex adverso Ægyptiæ πέζης, plantæ veluti pe-
 dis, nimirum crepidinis sive firmamenti sive basis, sep-
 tentrionalis τοῦ Delta, Rhodus sita est, cujus ambitus
 stadiorum est nongentorum et viginti. In ea urbs Lin-
 dus, etiam nunc percelebrata, a qua naves Lindicæ.
 Ac præterea Ialyssus ac Κάμειρος, quæ vox scribitur per
 ε, ad differentiam nominis proprii; siquidem ὁ Κάμει-
 ρος nomen proprium scribitur per diphthongum.
 Post hanc ad ortum, initio maritimæ oræ Pamphy-
 liorum, intra magnum Patarorum promontorium,
 Chelidoniz tres insulæ positæ sunt, pari inter sese
 magnitudine, atque inter sese stadiis fere quinque

3. παρακαταληγούσῃ codd., exc. Ed. || — 4. τὴν νῆσον
 ταύτην Ud. || — 6. μετ' αὐτὸν CDL. || — 13. πείθειν Cd.
 πείθειν cett. || — 23. καὶ om. U. || — 24. λαγῶ MU.
 || — 26. βασιλεία d; Κεῖρατος EFMD; καὶ quod est
 ante h. v., om. d. || — 29. συνοικισμῶ Ed. || — 31.
 καὶ ἐκατ' CL. || — 34. τι om. d; τῆς Κρήτης CDL; Ἀμ-

νησός FU. || — 35. τῆ om. EUd. || — 36. Αἰγυπτίου
 Ed. || — 37. ἢ βάσεως ἢ στάσεως d. || — 38. ἐστὶ ε' C.
 || — 39. πλοῖς om. d. || — 40. δὲ post εἶτι om. U. ||
 — 41. Κάμειρος d. || — 45. Χελιδόνιαι Ed, Χελιδόνιοι
 C, Χελιδόνιαi vulgo. V. Meineke ad Steph. v. Χελιδό-
 νιοι. De re v. Strabo p. 666, quem Noster pro more

ἔξαστάδιον. Ἄφ' ὧν οἴονται τινες ἀρχεσθαι τὸ ἀδό-
 μενον ὄρος τὸν Ταῦρον, ἀρχόμενον τῇ ἀληθείᾳ ἀπὸ
 τῆς τῶν Ῥοδίων περαιάς. Ἰστέον δὲ ὅτι Ἡρωδιανὸς
 ἐν τῇ καθόλου προσηΰδιᾳ Χελιδονία ἀναγινώσκει ζευ-
 5 -τόνως, ὡς πυρκαϊά. Πάταρα δὲ κτίσμα Πατάρου,
 πόλις μεγάλη, περὶ ἧς προειρήφω πλατύτερον. Ἡ
 δὲ Ῥόδος ἄλλα τε ἔσχε θαυμαστά καὶ τὸν τοῦ Ἡλίου
 δὲ κολοσσόν, Χάρητος ἔργον, ἀνδρὸς Λινδίου, πῆχυν
 ἑβδομήκοντα· καὶ ἦν καὶ αὐτὸς ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμά-
 10 των, ὃς ἔπεισε σεισμῶ κλασθεὶς ἀπὸ τῶν γονάτων.
 Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα εἶχεν ἡ Ῥόδος ἀγάλματα, ὧν τὸ
 τεχνικὸν καὶ μικροῦ δεῖν ἐμφυχον αἰνιττόμενοι οἱ τεχ-
 νίται ἀλόσειν εἰδέσθαι αὐτὰ, μὴ καὶ λάθοιεν τάχα
 κινηθέντα μεταστῆναι πρὸς ἄλλαχού. Εἰ δὲ χρῆ τὴν
 15 νῆσον ταύτην οὐ μόνον τῷ μεγίστῳ κολοσσῷ σεμνῶναι,
 ἀλλὰ καὶ σμικροτάτῳ τινὶ ἐπαῖραι ἀναθήματι· ἐκεῖ
 γὰρ καὶ ὁ καλὸς πέριξ ἦν, τὸ τοῦ Πρωτογένους ὑμνού-
 μενον πάργον. Διὰ δὲ τὸν ἀνωτέρω βηθέντα μέγαν
 κολοσσόν καὶ Κολοσσαεὶς ὡς ἐκ μεγάλου παρασήμου
 20 ἐκαλοῦντο οἱ Ῥόδιοι. Λέγεται δὲ καὶ ναύσταθμα
 εἶναι ἡ Ῥόδος κρυπτά καὶ ἀπόρρητα τοῖς πολλοῖς,
 καὶ τῷ κατοπεύσαντι αὐτὰ θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν.
 Ἐκλήθη δὲ ποτε, φασίν, Ὀφίουσα· εἶτα Τελχινίς,
 διὰ τοῦ ἐκ Κρήτης Τελχίνης οἰκήσαντας ἐκεῖ, ἀνδρας
 25 γόητας καὶ βασκανούς. Καίτοι τινὲς μάτην δυσφημη-
 θῆναι τούτους φασί· βασκανοῦνται γὰρ μᾶλλον ὑπὸ τῶν
 ἀντιπέχων αὐτοῦ, ἀρίστους ὑπάρξαντας ἐργάτας χαλ-
 κοῦ καὶ σιδήρου, οἱ καὶ τὴν ἀρπὴν τῷ Κρόνῳ ἐδημιούρ-
 γησαν. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶ καὶ ὅτι πλεύσαντες οἱ
 30 Ῥόδιοι μέχρις Ἰσηρίας ἔκτισαν ἐκεῖ πόλιν Ῥόδον.
 508, 509. Ὅτι ἡ Κύπρος οὐδεμίᾳ νήσου λαιπομένη
 τῇ ἀρετῇ τῶ Παμφυλίῳ καὶ τῶ Ἰσσιῶ κλύζεται
 κόλπῳ, ἧς οὐδεμία ἐστὶ ἀνατολικωτέρα νήσος ἐστὶ.
 Λέγει δὲ αὐτὴν Ἀφροδίτης ἄστου ἐπήρατον, ὡς καὶ τὴν
 35 Σαμοθράκην Κορυβάντιον ἄστου, μικροπρεπῶς μὲν, οὐ
 γὰρ μεγαλόφωνον τὸ τὴν τοσαύτην νῆσον εἰπεῖν ἄστου,
 ἀκολούθως δ' οὖν τῶ μύθῳ, διὰ τὴν ἐκεῖ τῆς Ἀφροδί-
 της μάλιστα διατριβήν. Ἄθυρμα γὰρ ἦν ἡ νῆσος τῇ
 δαίμονι, ἀφ' ἧς καὶ Κύπρις παρωνόμασται· τοῦτο δὲ
 40 διὰ τὴν τῶν ἐκεῖ μαχλοσύνην καὶ τὸ ἐπαφροδίτον.
 Τινὲς δὲ φασὶ Κύπρον κληθῆναι αὐτὴν ἀπὸ Κύπρου
 υἱοῦ Κινύρου, ἡ ἀπὸ ἀνθους ἐκεῖ πολλοῦ φουμένου,
 κύπρου καλουμένου. Οἱ δὲ Κρύπτον ποτὲ κληθῆναι
 αὐτὴν λέγουσι, διὰ τὸ κεκρύφθαι ὑπὸ θαλάσσης· ὅπερ
 45 καὶ περὶ Δήλου μυθεύεται, καὶ περὶ Ῥόδου δὲ κατὰ
 Πίνδαρον. Ὅτι δὲ καὶ Σφήμεια ἐκλήθη ποτὲ καὶ

distantes, remotæ vero a terra stadiis circiter sex; a
 quibus quidam putant initium ducere percelebrem
 illum montem Taurum, quum ejus revera initium
 ducendum sit ab ea maritima ora, quæ est e regione
 Rhodiorum. Sciendum autem est Herodianum in Pro-
 sodia universali legere Χελιδονία, voce oxytona, ut
 πυρκαϊά. Patara ædificata a Pataro, urbs magna, de
 qua supra fusius scriptum est. Ceterum Rhodus tum
 alia admiranda habuit, tum etiam colossus illum
 Solis, opus Charetis, hominis Lindii, cubitorum sep-
 tuaginta. Atque ipse quoque unum fuit de septem
 mundi spectaculis, qui, fractis terræ motu genibus,
 cecidit. Sed et multas alias Rhodus statuas habuit,
 quarum ut singulare artificium perfectamque vitæ si-
 militudinem artifices indicarent, catenis eas ligaverant,
 ut ne forte sese ipsæ clam, demigrandi alio causa, mo-
 verent. Quod si insulam hanc non maximo modo
 colosso commendare, sed etiam quam minimo dona-
 rio extollere oportet, pulchra ibi perdix fuit, per-
 celebrata appendix atque auctarium picture Protoge-
 nis. Verumtamen propter magnam illum colossus,
 quem diximus supra, Rhodii, veluti a magno insigni,
 sunt etiam Colossaenses appellati. Dicitur etiam Rhod-
 us navalia occulta vulgoque arcana habuisse, et, si
 quis ea introspeisset, id ei capitale fuisse. Fertur
 etiam vocata ea olim fuisse Ophiusa, deinde Telchi-
 nis, propter Telchines illos Cretenses, qui domicilium
 ibi habuissent, homines maleficos, qui præstigiis
 atque fascinationibus uterentur; tametsi aliqui eos ho-
 mines infamia temere notatos fuisse affirmant; eos
 enim potius ab ejusdem artis æmulis per calumniam
 atque invidiam fascinatos fuisse, quum optimi ipsi
 essent æris ferrique artifices, qui et falcem Saturno
 sunt fabricati. Geographus (p. 654) autem scribit,
 Rhodios, quum in Hispaniam usque navigassent, ur-
 bem Rhodum ibi ædificasse.

508, 509. Cyprus, præstantia nulli alteri insularum
 secunda, Pamphylis Issicoque sinu alluitur, qua nulla
 insula magis recedit ad orientem. Eam autem vocat
 urbem Veneris amabilem, pariter atque Samothraciam
 Corybantium urbem, parum quidem decore (non
 enim magniloquæ orationis est, insulam tantam civi-
 tatem dicere), sed ut consentaneum est fabulæ, pro-
 pterea quod ibi maxime Venus est commorata. Erat
 enim hæc insula deæ in deliciis, a qua et Cyprus ea
 est denominata, idque propter impudicitiam ac deli-
 cias insularum. Ceterum quidam aiunt vocatam
 eam esse Cyprum a Cypro, Cinyri filio, vel a flore
 cypro, quem nominant, copiose ibi proveniente. Ve-
 rum alii vocatam eam olim fuisse aiunt Cryptum, quæ
 τὸ κεκρύφθαι, eo quod abdita fuisset mari: quod
 etiam in fabulis fertur de Delo, itemque de Rhodo,
 secundum Pindarum (Ol. 7, 9). Sed et Spheciam et

suo exscribit. || — 6. καὶ Ῥόδος U. || — 8. δὲ om. d; Χάρητος E, Χάρης d. || — 9. ἦν αὐτός. || — 13. ἀλόσει-
 σιν] = Deprompta hæc sunt e schol. Pindar. Olymp.
 7, 95. » Βλαβη. || — 17. γὰρ om. codd., exc. d. De re vid. Strabo p. 652. || — 22. τὴν om. CDL.
 || — 23. φασίν om. Ed; καὶ Ὀφ. d; Ὀφίουσα E, Ὀφίουσα codd. Stephani v. Ῥόδος. || — 24. ἐκ τῆς
 Κρ. L. || — 30. μέχρι d. || — 32. τῷ ante Ἰστ. om.

CUd. || — 33. ἐστὶ om. d; νῆσος ἐστὶ ἀνατ. ἐστὶ ENa,
 νῆσος ἀνατ. d. || — 36. γὰρ om. d τὸ om. C. || — 37. δ'
 om. d; μάλιστα τῆς Ἀφρ. C. || — 38. ἦν om. DL, ἡ
 om. C. || — 39. ἐπαφροδ.] In hac vocem desinit coddex
 a sive Barberinus 144. || — 42. Κινύρου E. Rectius
 haud dubie in Stephano Byz. v. Κύπρος legitur: ἐκλήθη
 ἀπὸ Κινύρου τῆς θυγατρὸς Κινύρου. || — 44. διὰ τὸ κρύπτε-
 σθαι πολλάκις ὑπὸ τῆς θ. Stephanus. || — 46. καὶ om. DL.

Κεραστία, ὁ Λυκόφρων δηλοῖ. Ὀλιώτατοι δὲ νησιωτῶν οἱ Κύπριοι. Λέγονται δὲ ποτε θαλαττοκρατῆσαι καιρὸν τινα καὶ αὐτοί. Κύκλος δὲ ταύτης τῆς νήσου στάδια γυκ' τοῖς κατακολπίζουσι. Πολλαχού δὲ καὶ ἰσθμούς ποιῶ, διὰ τὸ τοῦ σχήματος ἑτερόμηκες.

506, 507. Ὅτι πρόσθεν Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν ἢ ὑπέρθεν τῶν Ἀβάντων, φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἴγινα. Δεῖ δὲ εἶδέναι ὅτι ταυτὸν ἐνταῦθα 10 δηλοῖ καὶ τὸ ἐφύπερθεν Ἀβάντων καὶ τὸ ὑπέρθεν, ἵνα λέγῃ δι' ἀμφοῖν τὸ νοτιώτερον· ὅπερ εἰ καὶ ὑπέρθεν ἔστιν, εἰὰ τὸ καθ' ἑμᾶς βόρειον ὕψος, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ Περιγηγοῦ συνήθειαν ὑπερθῆν ἔστιν, ὡς τιθέντος ἐπὶ τῶν νοτίων τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν. Ἀκρω- 15 τήριον δὲ ἀδόμενον Ἀττικῆς καὶ Εὐβοίας τὸ Σούνιον. Περὶ ἣν Εὐβοίαν εἰσὶν οἱ Ἀβαντες, περὶ ὧν ἐροῦμαι μετ' ἄλγιστα. Ἡ δὲ Σαλαμίς πρώτη ἐν τῇ Σαρωνικῇ πελάγει, πρὸς ἀνατολὰς Κορίνθου. Καὶ μετ' αὐτὴν ἢ Αἴγινα, ἣν ἐν πολλοῖς καὶ ὁ Πίνδαρος ἐξυμνεῖ. Περὶ 20 ἣς καὶ τοιαῦτα γράφεται· « Νῆσος πρὸ τῆς Ἐπιδαυρίας ἢ Αἴγινα ἐνοξοστάτη, κύκλον σταδίων ρπ', κλυζομένη τῷ τε Κρητικῷ πελάγει καὶ τῷ Μυρτώῳ, τῷ μεταξὺ Κρήτης καὶ Ἀργείας καὶ Ἀττικῆς, ἐν βάθει μὲν γεώδης, ἐπιπολῆς δὲ πετρώδης, διὸ καὶ ψιλὴ ἔστι, 25 κριθοφόρος δὲ ἰκανῶς, Οἰνίονη ποτὶ ὀνομαζομένη. Ἐξ αὐτῆς ὁ Αἰακός. Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ πρῶτοι Μυρμιδόνες ἐκλήθησαν, οὐχ ὅτι κατὰ τὸν μῦθον λοιμοῦ τῇ νήσῳ συμπεσόντος καὶ τῶν ἐκεῖ ἐκτριβέντων τῇ νόσῳ, οἱ μύρμηκες ἄνθρωποι ἐγένοντο, Αἰακοῦ εὐξαμένου, 30 ἀλλ' ὅτι μυρμηκῶν δίκην τὴν ἀγαθὴν γῆν κάτω οὖσαν ὑπορύττοντες ἐπέφερον ταῖς πέτραις, ἵνα τὴν μὲν ἔγωσι γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασι κατοικεῖν, φειδόμενοι τοῦ κλινοποιεῖν, ἵνα ἔγωσι γῆν. » Δωριεῖς δὲ ἀνέλαθεν οἱ Αἰγινήται ἀπὸ Ἐπιδάουρου κατὰ τὸν 35 Ἡρόδοτον. Ἐκ ταύτης τῆς νήσου καὶ ὁ ἀδόμενος Κριός, ἀνὴρ γενναῖος ἀθλητής· ὅς' ἀπελευνόμενος

Cerastiam eam olim appellatam patet ex Lycophrone (447). Locupletissimi autem insularium Cyprii. Quin et imperium maris aliquando obtinuisse dicuntur. Insulae ambitus, si quis sinus circumeat, sex stadiorum millia et quadringenta ac viginti. Atque isthmos etiam subinde facit, propter figuram ab altera parte longiorem.

506, 507. Ante Sunium promontorium ἐφύπερθεν, supra, vel ὑπέρθεν, infra, Abantes, conspicuas sese dant Salamis et Ægina. Scire autem oportet, idem hoc loco significare τὸ ἐφύπερθεν Ἀβάντων et τὸ ὑπέρθεν, ita ut utraque hac voce dicat id, quod est magis australe; quod quidem, quamvis sit infra, eo quod nobis polus attollitur septentrionalis, tamen, pro Periegetæ consuetudine, supra est, quippe qui præpositionem supra usurpat de partibus australibus. Sunium vero celebre est promontorium Atticæ e regione Eubææ, qua in Eubæa Abantes sunt, de quibus paullo post. Salamis vero prima est in Saronico mari, ab Corintho versus ortum, et post eam Ægina quam passim Pindarus decantat. De ea etiam hæc scribuntur: « Insula ante Epidauriam Ægina, clarissima, ambitu stadiorum centum et octoginta, alluta tum Cretico mari tum Myrtoo, quod est inter Cretam atque Atticam, eaque in profundo quidem gelosa, sed petrosa in summo, ideoque ab arboribus nuda, tametsi hordei satis serax; eademque OEnone olim appellata. Ex ea Æacus. Primi ejus incolæ Myrmidones vocati sunt, non quod, secundum fabulam, oborta per insulam pestilentia, incolisque morbo absumptis, myrmeces s. formicæ in homines, Æaci precibus, transierint, sed quod formicarum more, bona terra, quæ in profundo erat, suffossa, eam petris injecerint, quo terram colere et in fossis habitare possent, quippe qui, ut terram haberent, a faciendis lateribus parcerent. » Æginetæ genere sunt Dorienses ex Epidauro, secundum Herodotum (6, 50). Ex hac etiam insula Crius, magna vir celebritate, athleta strenuus, a quo expulsus ex hac insula Cleomenes, rex Laconum, quum exterrere eum vellet, urbana ad Crii nomen

|| — 1. Stephanus l. l. ita habet: ἐκλεῖτο δὲ καὶ Κεραστίς... καὶ Κεραστιάς. Idem v. Σφήκεια Lycophronis versum 447 laudans habet εἰς Κεραστίδα, quod in Κεραστίαν (sic enim in Lycophr. legitur) emendari vult Dindorf. Thea. v. Κεραστιάς. Formam Κεραστία præbet etiam Philostephanus in Etym. M. p. 738, 50. || — 3. ταύτης cm. CUD. || — 4. γυκ' V. Strabo p. 682. (581, 42 Did.). || — 5. ἑτερόμηκες] ἰερόμηκες K, περιμηκες MV. V. Strabo p. 582, 1 Did. Post hæc editiones habent scholium quod est de Arado insula (512); at in optimis codd. CDEFKLMNUd legitur post id quod est de Ægina et Salamine insulis. Qui quidem rerum ordo non erat mutandus. Dionysii narratio quum haud recte procederet, eam mutatam esse a scholiastis, qui versus transposuerunt, supra p. 134 monuimus. Horumque rationes Eustathius quoque eo sequitur quod post Rhodum (505) ponit Chelidonias insulas (510, 511), deinde Cyprum (508, 509). Sed

ab iis recedit eo quod deinceps de Salamine et Ægina, et tum demum de Arado verba facit. Aradum postremo loco ipse recensuit Dionysius; nec non codd. Dionysii GKNew, quamvis in ceteris priscum versus ordinem mutaverint, eum tamen versus, qui est de Arado, loco suo haud moverunt. || — 7. et 10. ὑπερθεν Ed; φαίνεται CU. || — 11. ὑπέρθεν C; διὰ] ὡς διὰ E. || — 14. τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν ἐπὶ τῶν νοτίων U. || — 15. διὸ om. Ed; κατ' Εἰβοίαν? || — 17. μετὰ CKY. || — 18. καὶ om. E. || — 19. ἣν... Ἐπιδαυρίας ἢ Αἴγινα om. C. || — 20. γράφεται ELY, γράφονται vulgo; πρὸς τοῖς Ἐπιδάουροις L. Hæc et quæ sequuntur de Ægina insula, excerpta sunt e Strabon. p. 374 (322 Did.). || — 21. κύκλου EUYd. || — 22. τε om. Ed. || — 24. ὑψηλὴ Ed. || — 27. δ om. U. || — 28. λιμοῦ U, λοιμοῦ γενομένου τ. v. καὶ Ed. || — 29. οἱ om. d. || — 30. γῆν om. L. || — 31. ὑπορύττοντες F; ἐπὶ βάλον EFD. || — 33. ἔγωσι γεωργεῖν C.

τῆς νήσου ὁ τῶν Λακωνῶν βασιλεὺς Κλειμένης καὶ
θέλων ἐκφοβῆσαι αὐτὸν ἔφη ἀστειῶς τὸ ὑμνούμενον,
« ἤδη νῦν καταχαλκοῦ, ὡ κριὰ, τὰ κέρατα, ὡς μέγαλο
κακῶ συνοισόμενος. » Λέγεται δὲ καὶ Σώστρατος τις
Ἰαγινήτης ἔμπορος μεγάλα ἐκ φορτίων κερδῆσαι.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Αἰγίνης. Ἡ δὲ Σαλαμίς ἐβ-
δομήκοντα σταδίων ἔχει περίμετρον ἢ ὀγδοήκοντα.
Ἐκαλεῖτο δὲ ποτε Κυχρεῖα, ἀπὸ τινος Κυχρέως, ὃς
καὶ Λυκόφρων καὶ Ἀρριανὸς μέμνηται, ὃς ὅρις μὲν
10 ἐπεκλήθη διὰ τραχύτητα τρόπου, ἀπηλάθη δὲ τῆς
νήσου ἐπὶ Εὐρυλόχου. Ὀνόμασται δὲ ἡ νῆσος αὕτη
καὶ Σχιρὰς ἀπὸ τινος ἤρωος· ἀπ' οὗ καὶ Σχιρὰς
Ἀθηναῖα παρ' Ἀθηναίους, καὶ ὁ μὲν ὁ Σχιροφορῶν,
καὶ Σίρα τόπος ἐν Ἀττικῇ. Εἶχε δὲ καὶ ποταμὸν
15 Βόκαρον λεγόμενον, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὃς ἀν-
είποι τις Βουκέφαλον· καθὰ καὶ πηγὴ τις παρὰ Θεο-
κρίτῳ Βούρινα Ἰταλικῇ, βόδις βινί παρονομαζομένη.
Ὅτι δὲ περὶ Σαλαμίνα καταναυμαγήθη ὁ Ξέρξης,
καὶ ὅτι ναυτικὸν ἀξιόλογον ἔσχε ἡ νῆσος ποτε, οὐδεὶς
20 τῶν περὶ λόγους ἠγγόηκε. Τὸν δὲ περὶ Σαλαμίνα
πορθμὸν διατάδιον εἶναι φασιν, ἐν ἑπιπέδῳ μὲν ὁ
Ξέρξης καταχῶσαι καὶ οὕτως ἀποχερῶσαι, ἀπεναν-
τίας τι ποῦν τοῖς περὶ τὸν Ἄθω νεανιεύμασιν, ὃς τὸν
αὐθινα διορύξας ἀπεθαλάσσωσεν, ἐκωλύθη δὲ φυγῶν.

512. Ὅτι περὶ Φοινίκην νῆσος ἡ Ἀραδος. Λέ-
γονται δὲ γενέσθαι ποτὲ ἰνδοῖοι οἱ Ἀράδιοι, ὅτι στα-
σιαζόντων τῶν ἀδελφῶν Σαλαίου τοῦ Καλλινίκου καὶ
Ἀντιόχου τοῦ Ἰέρακος, αὐτοὶ τῷ Καλλινίκῳ προσθέ-
μενοι ἔλαβον ἔξουσίαν δέχεσθαι τοὺς καταφεύγοντας
30 ἐκ τοῦ βασιλείως παρ' αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκδιδοῖναι ἀκον-
τας· μὴ μόντοι μὴδὲ ἐκπέλειν ἐξ αὐτῶν τοὺς πρόσφυ-
γας ἀνευ τοῦ ἐπιτρέψαι τὸν βασιλέα. Ἔστι δὲ καὶ
ἐτέρα νῆσος Ἀραδος, ὡς βηθήσεται κατωτέρω.
513. Ὅτι τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπειρεσίας ἔχειν λέ-
35 γει νήσους, καὶ ὅτι θητητὸν βαθὺν κόρον τὸν τοῦ Αἰ-
γαίου καλεῖ. Καὶ ὅτι τὸν Ἑλλησπόντον παραφράζων
ἢ ἐτυμολογῶν στενωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἑλλης
λέγει αὐτὸν, ὡς ἐκεῖ καταπεσούσης τῆς Ἑλλης τῆς
θυγατρὸς τοῦ Ἀθάμαντος, καὶ λιπούσης τῷ τόπῳ τὸ
40 ὄνομα, ἧς καὶ τάφον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ περὶ τὴν Θρα-
κικὴν Χερρόνησον. Ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ ὅτι
Σηστός ἐκεῖ καὶ Ἄβυδος ἰναντίον ὄρμον ἴδεντο· Ση-
στός μὲν, Ἀσθίων ἀποικος, καθὰ καὶ ἡ Μάδυτος, ὡς
δὲ Γεωγράφος φησὶ, Χερρονησία πόλις, Ἀβύδου διέ-

allusione, quod Græce arictem significat, dixit decan-
tatum illud : « Jam nunc cornua tua ære muni, Crie,
quippe magnum in malum incursurus. » Etiam So-
stratus quidam fertur (*Herod.* 4, 152) mercator
Ægineta magnum ex mercibus questum fecisse.

Atque hæc quidem de Ægina. Salamis vero circuitu
est septuaginta aut octoginta stadiorum. Vocata
olim fuit Cychrea, a Cychreo quodam, cujus Lycophron
(451) et Arrianus meminerunt; is vero propter
morum asperitatem cognominatus est Ophis, quasi ser-
pens, abactusque ex hac insula fuit ab Eurylocho.
Præterea hæc insula nominata fuit Sciras ab heroe quodam,
a quo etiam Sciras Minerva apud Athenienses,
et Scirophorion mensis et Scira locus in Attica. Ha-
buit item fluvium, Bocaram nomine, ut et Lycophron
(451) narrat, perinde ac si quis Bucephalum diceret;
sicuti etiam Burina fons quidam Italiæ apud Theocritum
(7, 6) id nominis habet ἀπὸ βόδις βινός, a naribus
bovis. Ceterum nemo quisquam in historiis paulo
versatior ignorat Xerxem ad Salaminem navali proelio
superatum fuisse, insulamque navales olim copias
minime contempendas habuisse. Salaminis autem
fretum duum stadiorum esse aiunt, quod Xerxes, nisi
fuga prohibitus fuisset, conatus fuerat aggesta terra
compleri, itaque insulam continenti jungere, contra
quam juvenili jactantia fecerat in Atho, cujus cervice
perfossa aridum in mare mutaverat.

512. Insula circa Phœnicen Aradus. Feruntur (*V. Strab.* p. 754) Aradii in celebritate quondam fuisse,
quam, dissidentibus inter sese fratribus, Seleuco Cal-
linico et Antiocho Hierace, ipsi Callinici partes se-
cuti, eam potestatem acceperunt, ut a rege ad sese
confugientes recipere sibi liceret, neque eos invitos
tradere; neque vero permissum erat, ut perfugæ sine
regis permissu ab Arado enavigarent. Est autem et
alia insula Aradus, ut dicitur infra.

513. Ægeum pelagus insulas habere dicit innume-
rabiles, idque vocat admirandum profundum meatum
Ægei. Hellespontum quoque per periphrasin aut
etymologiam dicit angustum gargitem Athamantidis
Helles, quod Helle, Athamantis filia, eo cecidisset
locoque nomen reliquisset; cujus etiam sepulcrum
Herodotus (7, 58) tradit esse in Chersoneso Thracica.
Dionysius porro ait Sestum ibi et Abydum contrariam
inter sese stationem posuisse. Sestus, Lesbiorum co-
lonia, quemadmodum etiam Madytus, ut Geographus
(p. 591) ait, urbs Chersonesia, Abydo distans sta-
diis triginta, a portu in portum; ibi etiam quæ dicta

1. V. Herodot. 6, 50. || — 6. V. Strab. p. 393. || —
9. Ἀρριανὸς] Leg. esse Ῥιανὸς suspicatur Bernhar-
dyus. Ceterum cf. Steph. Byz. v. Κυχρεῖος πέλαγος. || —
10. βραχυτάτου E, βραχύτατος d; τρόπου] τῶν τρόπων
Steph. || — 11. ἀπὸ M; ὀνομάσθη CEF. || — 12. ὅς οὐ
CDL. || — 13. παρὰ τοῖς Ἀθην. codd., exc. CED. || —
15. Βόκαρον d. Quæ sequuntur post syllabam λε usque
ad ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἑλλης (vs. 513) in F transpo-
sita sunt post verba ἔθνικοις ἀναφίεται in schol. ad vs.
511. ὁ Λυκ. E. || — 20. ἠγγόησε Ed. || — 22. διαχῶ-

σαι CMY, καταχῶσειν U. || — 23. Ἄβυδα Efd; ἀνα-
νεύμασιν E, ἀνανέμειν d. || — 24. διαρρηξίας F; οὐ
τὸν αὐχ. δ. ἀπεθαλ. om. E; ἀπεκωλύθη L. || — 26.
ποτε γενέσθαι d. || — 27. τοῦ τε Καλλ. CELY; καὶ Ἀν-
τιόχου τοῦ καὶ Καλλινίκου καὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἰέρακος L.
|| — 28. προσφερόμενοι d. || — 30. εἰκοντας L. || — 31.
προφυγὰς d. || — 32. ἐπιστρέψαν d. || — 34. ἀπειρεσίους
CL; νήσους λέγει d. || — 35. τὸν om. C. Quod post
παραφράζων legebatur ἢ περιφράζων, om. DFL, in
margine habet K. || — 39. λιπούσης C, λειπούσης Ed.

γούσα σταδίου λ' ἐκ λιμένος εἰς λιμένα. Ἐνθα καὶ ἡ λεγομένη Ἀποβάθρα, ὅπου ἡ Ξερξικὴ σχεδία ἐπήγνυτο. Περὶ Εὐρώπην δὲ ἴστιν ἡ βηθεία πόλις, λεγομένη Ἀττικῶς μὲν ἡ Σηστός, παρὰ δ' Ἐφόρω δὲ Σηστός. Ἔσχε δὲ ποτε ταίχος ἰσχυρόν, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Ἄβυδος δὲ πρὸς ἀνατολάς ἀντιπαρήκουσα τῇ Σηστῷ, κτίσμα Μιλησίων, ἴσον διέχουσα Λαμψάκου καὶ Ἰλίου, ὡς ὁ Γεωγράφος φησίν· ἔνθα τὸ ἑπταστάδιον τοῦ πορθμοῦ, ὅπερ ὁ Ξέρξης ἔκλυεν.

10 Ἐνεπρήσθη δὲ ἡ Ἄβυδος αὐτῇ ὑπὸ Δαρείου τοῦ πατρὸς Ξέρξου. εἶναι δὲ λέγεται ποτε καὶ Λιβυκὴ Ἄβυδος Αἰγυπτία, ἔχουσα Μემνονίειον βασιλείον, δευτερεύουσα μετὰ τὰς ἑκατομύλους Θήβας. Καὶ Ἰταλικὴ δὲ ἰστόρηται Ἄβυδος. Ὅτι δὲ περὶ Ἑλλησπόντου ἀμφεβλήθη τοῖς παλαιοῖς ἄλλα τε καὶ πόθεν ἀνέργοιτο, ἤδη προέγραπται. Ἴστρον δὲ τινὰ φασιν ἱστορεῖν, τίσασαρος γενέσθαι μεγάλους κατακλισμούς, ὧν ἐφ' ἐνὶ διαρραγέντα τὸν Ἑλλησπόντον ἀφορίσαι τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην. Ἴστίον δὲ ὅτι κατὰ τὸν

20 γράψαντα τὰ Ἐθνικὰ ἡ Ἰταλικὴ πόλις λέγεται οὐδέτερος τὸ Ἄβυδον, καὶ ὅτι ἐπὶ συχοφαντίᾳ καὶ μαλακίᾳ διεδύλλοντο οἱ Μιλήσιοι Ἄβυδῶνοι οὗτοι. Ὅθεν καὶ παροιμία, « μὴδ' εἰκῆ τὴν Ἄβυδον πατεῖν », ἤγουν μὴ θαρρούντως αὐτῆς ἐπιβαίνειν. Ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ

25 ἑτέρα παροιμία ἐπὶ τῶν ἀηδῶν, « τὸ Ἄβυδὸν ἐπιφόρημα. » Τὸ δὲ ἐναντίον ὄρμον ἔθεντο ἀντὶ τοῦ καταναντία κεῖνται ἀλλήλαις καὶ ἀντίπορθμοὶ εἰσιν.

517. Ὅτι τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νήσων ὅσαι ὑπὸ νεύματι χειρὸς λαίβας κεῖνται τοῖς εἰσιῶσι τὸν Ἑλλησπόντον, τῆς Εὐρώπης εἰσὶν· ὧν ἴστι καὶ ἡ Μάκρης καὶ ἡ Σαῦρος καὶ ἡ Πεπάρηθος καὶ ἡ Ἀῆμος, ἧτις Ἡφαίστων εἶμα, καὶ Ἰμβρος καὶ Σάμος Θρακία, ἧτις Κασπίων εἶχον ἱερά, οἱ καὶ Κορύβαντες ἐλέγοντο, καὶ Θάσος, ἧτις καὶ χρυσία εἶχε ποτε, καὶ τὸ Δάτον συν-

25 ὠκισε, πόλιν ἔνδοξον περὶ τὴν τοῦ Στρυμόνος παραλίαν. Ἀφ' οὗ παροιμίαν οἱ παλαιοὶ φασὶ « Δάτος ἀγαθῶν », ὡς τὸ « ἀγαθῶν ἀγαθίδες ». Καὶ σκόπει ἐνταῦθα τὴν παροιμίαν, τὸ ἀγαθῶν ἀγαθίδες. Εἰ γὰρ καὶ ἄλλως αὐτὴν οἱ παλαιοὶ ἐκλαμβάνονται, ἀλλ' ἴσως

40 τοπικόν τι εἶναι ἡ ἀγαθίς, διὸ καὶ εἰς ὁμοίωτα παρετίθη τοῦ Δάτος ἀγαθῶν, ἵνα ὥσπερ λέγεται Δάτος ἀγαθῶν ὅσον τόπος καὶ πόλις, ὅτω λέγεται καὶ ἀγαθίδες ἀγαθῶν. Εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, ποία λοιπὸν ἄλλη ὁμοίωτης τῶν δύο τούτων παροιμιῶν; Ἴστίον δὲ ὅτι Παρίων

55 κτίσμα ἡ Θάσος· τὸ Πάριον δὲ πόλις ἐν τῇ Προποντίδι. Ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἄλλως φησὶ· Πάριος υἱὸς Ἰσάωνος,

est Apobathra, ubi compacta est ratis Xerxis. Est autem hæc urbs in Európa, quæ attice quidem dicitur ἡ Σηστός, apud Ephorum vero legitur ὁ Σηστός. Habuit urbs olim murum firmum, ut Herodotus (9, 114) tradit. Abydus vero, ad ortum Sesto objecta, a Milesiis ædificata, pari distat intervallo a Lampsaco et Ilio, ut Geographus (p. 591) ait; ubi fretum est stadiorum septem, quod Xerxes ponte junxit. Incensa Abydus fuit a Dario, Xerxis patre. Fuisse quondam dicitur etiam Abydus Libyca in Ægypto, regiam Memnoniam habens, secunda a Thebis illis centum portarum. Præterea etiam memoratur Abydus Italica. Ceterum de Hellesponto tum alia veteres in controversiam vocarunt, tum etiam unde inciperet, quemadmodum jam antea scriptum est. Istrum autem quendam narrare dicunt, magnas quatuor inundationes fuisse, quarum una disruptus Hellespontus Europam ab Asia disjuxerit. Sciendum vero est ex Ethniconum scriptore (v. Ἄβυδος) oppidum Italicum dici neutro genere τὸ Ἄβυδον; Milesios autem hos Abydenos sycophantiæ mollitieque infamia flagrasse. Unde etiam adagium: « Neque temere Abydum calces, » nimirum ne confiderent in eam ingrediariis. Ab eadem urbe alterum adagium de molestis: Abydena bellaria. Illud: ἐναντίον ὄρμον ἔθεντο, significat: freto interjecto sunt sibi utrinque obversæ.

517. Insularum Ægei maris quotquot sub nutu manus sinistræ sitæ sunt ingredientibus in Hellespoutum, sunt eæ quidem Europæ, de quibus et Macris est et Scyrus et Peparethus et Lemnus, quæ Vulcanum colebat, et Imbrus et Samus Thracia, quæ Cabi- rorum sacra habuit, qui et Corybantes vocabantur, et Thasus, quæ suraria quondam metalla habuit et Datum condidit, claram urbem ad oram maritimam Strymonis; unde adagium veteres usurpant: Δάτος ἀγαθῶν, *Datus bonorum*, sicut illud: ἀγαθῶν ἀγαθίδες, *bonorum glomi*. Atque hic quidem considera adagium: ἀγαθῶν ἀγαθίδες. Etsi enim id proverbii etiam aliter veteres interpretantur, tamen videtur esse ἡ ἀγαθίς nomen locale; quare etiam appositum est ad simile proverbium illud Δάτος ἀγαθῶν, ita ut, quemadmodum dicitur *Datus* (sc. locus vel urbs) *bonorum*, sic etiam dicatur *Agathides bonorum*. Nisi enim ita sit, quænam alia superest horum proverbiorum inter sese similitudo? Sciendum autem Thasum urbem ædificatam a Parisi fuisse; Parium vero urbem esse in Propontide. Aliter

2. Ἀποβάθρα om. F. || — 4. Εὐφόρω ELD. || — 6. μισρόν τι παρήκουσα L, ἀντιπαροίκουσα C; τῷ Z. D. || — 12. μεμνονίειον Ed; βασιλεία M. || — 14. ἱστορεῖται codd. exc. CU. || — 20. ἡ] καὶ codd. et edit. ; Ἰταλικὴ τις π. C, Ἰταλ. πόλις τις KLM. || — 25. ἀηδῶν] Ἄβυδῶν MU, τὴν Ἄβυδον M, Ἄβυδῶν Ed et marg. EF. || — 26. καταναντίους. C. || — 29. λιτῆς Ed; τοῖς om. Ed. || — 30. τοῖς Εὐρωπαίοις F. || — 31. Σαῦρος Ed; Πεπάρηθος Ed.

|| — 32. Σαμοθρακία L. || — 34. καὶ om. L; χρυσῶ L; εἶχε om. d; συνήκησι d. || — 35. Στρυμόνος Ed. || — 36. παροιμία U; φασὶ οἱ παλαιοὶ d; φασὶ om. d. De proverbio v. Strabo lib. 7, fr. 33 et 36. || — 38. γὰρ om. d. || — 39. παλαιοὶ Ua, πολλοὶ cett. || — 40. παρετίθη Ed. || — 42. ὅσον τ. κ. πόλις om. L. λέγεται EL. || — 43. μὴ] καὶ d. || — 45. πόλις] κτίσμα Ed. || — 46. ὁ om. CUyd; Ἰακίονος KE, Ἀσιόνης d. De re cf. Eu-

ᾧ ἐπώνυμον τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ Πάριον ὡς οἰκιστῆ. »
 Καὶ οὐ διαφρονεῖ Ἀρριανὸς πρὸς τὸν πρῶτον λόγον, ἀλλὰ
 τάχα ταυτότητα παραδελοῖ, ὡς ἐν πολυωνυμίᾳ, Προ-
 ποντιδὸς τε καὶ Ἑλλησπόντου· ὁ καὶ ἑτέροις ἐδοξεν, ὡς
 ἤδη προέγραπται. Καὶ οὕτω μὲν Πάριον κτίσται τὴν
 5 Θάσον λέγονται. Τινὲς δὲ ἀνάπαλιν τὸ Πάριον ἀπὸ τῆς
 Θάσου εἶπον ἀποικισθῆναι. Ἀρριανὸς δὲ φησι καὶ ὅτι
 Θάσος ἀπὸ Θάσου καλεῖται, Ποσειδῶνος υἱοῦ· καὶ ὅτι
 ἐκαλεῖτο ποτε καὶ Χρυσῆ νῆσος διὰ τὰ χρυσᾶ μέ-
 10 τάλλα, ὧν καὶ Ἡρόδοτος μέμνηται, λέγων ὅτι προσ-
 ὄδους εἶχον μεγάλας οἱ Θάσιοι, καὶ μέταλλα χρυσᾶ
 Σκαπτῆς ὕλης. Ἀνεῦρον δὲ αὐτὰ Φοινίκας οἱ κτίσαντες
 τὴν νῆσον μετὰ Θάσου τοῦ Φοίνικος, ἐξ οὗ ἔχει καὶ
 τὸ ὄνομα. Εἶγε δὲ ἱερὸν Ἡρακλέους ἡ Θάσος, ἔκπὸ τῶν
 15 αὐτῶν Φοινίκων ἰδρυθῆν, οἱ πλεύσαντες κατὰ ζήτησιν
 τῆς Εὐρώπης τὴν Θάσον ἐκτίσαν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ
 Θάσου.

590. Ὅρα δὲ ὅτι φιλοτιμότερον ἐνταῦθα ὁ ποιητῆς
 ἀγλαϊζόμενος ἐφ' ἑκάστη τῶν νήσων ἐπιθέτω χρῆται,
 20 καὶ τὴν μὲν Μάκριν, ὅ ἐστι τὴν Εὐβοίαν, Ἀβαντιάδα
 λέγει, ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ ἔθνους τῶν Ἀβάντων, Θρακίου
 ἔθνους, ὡς φησιν Ἀρριανὸς, κληθέντος οὕτως ἀπὸ τινος
 Ἀργείου υἱοῦ Ποσειδῶνος Ἀβαντος. Τούτους ὁ Ὀμηρος
 κομᾶν τε τὰ ὀπισθεν φησι τῷ Θρακίῳ νόμῳ καὶ μεγα-
 25 θύμους ὀνομάζει. Τὴν δὲ Σκίρον ὁ Διονύσιος ἠνεμόεσ-
 σαν καλεῖ, τὴν Πεπάρηθον αἰπεινὴν, τὴν Ἀἴμνον
 κραναὸν πέδον Ἡφαίστου, ἀκολούθως Ὀμήρῳ, διὰ
 τοὺς ἐκαὶ ποτε τοῦ πυρὸς κρατῆρας. Διὸ καὶ πόλεων
 περὶ αὐτὴν δύο οὐσῶν, ἡ μία Ἡφαιστία ἔλεγτο. Λέ-
 30 γονται δὲ καὶ ταύτην Πελασγοὶ ποτε οἰκῆσαι, οἱ ἐκ
 τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξελαθέντες ὡς ἄδικοι καὶ
 ἄρπαγες. Τὴν δὲ Θάσον ὠγυγίην λέγει καὶ Δήμητρος
 διὰ ἀκτὴν διὰ τὸ εὐδαιμον τῆς νήσου καὶ εὐκαρπον· ἔπου
 καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε τὸ Θάσος ἀγαθῶν, ὡς εἰτις
 35 εἶποι δάσος. Καίτοι τινὲς δάτος ἀγαθῶν τὴν τοιαύτην
 παροιμίαν γράφουσι, περὶ ἧς πρὸ ὀλίγου γέγραπται.
 Ὅρα δὲ ἐνταῦθα καὶ ὅπως τῶν ἄλλων ποιητῶν τὸ Δῆ-
 μητρος ἀκτὴ λαμβανόντων ἀντὶ τοῦ δωρεᾶ, οὗτος ἀντὶ
 τοῦ τόπου καὶ τέμενος ἔλαβεν.

40 Ἐτι δὲ κάκεινα περὶ τῶν εἰρημένων νήσων ἰστέον·
 ὅτι Εὐβοία νῆσος μία τῶν ὀνομαζομένων ἐπτά, ἡ καὶ
 Μάκριν ὀνομασθεῖσα διὰ τὸ τῆς θέσεως ἐπίμηκες· οὕτω
 γὰρ πως παραμῆχος ἐκτέταται. Διὸ καὶ δέδωκε τῷ
 Κωμικῷ λαβὴν σκώμματος ἐν τῷ ὀνόματι ἡμῶν
 45 παρετάθη καὶ Περικλέους· ὡς τῶν Ἀθηναίων ἐπιτει-
 νάντων ποτὲ τοὺς φόρους αὐτῆ. Κλίνεται δὲ ἡ Μάκριν

Arrianus : « Parius, inquit, Jasonis filius, a quo, ve-
 luti conditore, denominatum Parium, quod est in
 Hellesponto. » Aut etiam a superiore narratione non
 dissentit Arrianus, sed, perinde quasi sint illa syno-
 nyma, Propontis et Hellespontus, unam fortasse et
 eandem urbem denotat, quod et aliis visum est, ut
 scriptum jam antea. Atque ita quidem Parii Thasum
 aedificasse perhibentur. Aliqui tamen e contrario Pa-
 rium Thasi coloniam affirmant. Arrianus vero scribit
 vocari Thasum a Thaso, Neptuni filio, vocatamque
 eam etiam olim Chrysen propter auraria metalla,
 quorum Herodotus (6, 46) meminit, quo loci narrat
 Thasios magnos proventus et aurifodinas in Scapte-
 hyla habuisse, easque aurifodinas Phoenices invenisse,
 qui oppidum in insula simul cum Thaso, Phoenicis
 filio, condiderunt, ex quo nomen insulae. Habuit
 autem Thasum templum Herculis, ab iisdem his Pho-
 nicibus positum, qui ad Europam perquirendam na-
 vigantes Thasum aedificaverant. Atque haec quidem de
 Thaso.

520. Vide vero poetam ibi ornandae orationis stu-
 diosum ad unamquamque harum insularum epitheton
 adhibere, et Macrin quidem, h. e. Euboeam, Aban-
 tiadem vocat, ab incolis Abantibus, gente Thracica,
 ut Arrianus ait, sic appellata ab Abante quodam Ar-
 givo, filio Neptuni. Hos Homerus (*Od.* 6, 288) ab oc-
 cipite comatos esse ait Thracio more, et magnanimos
 appellat. Scyrum vero Dionysius ventosam dicit, Pe-
 parethum excelsam, Lemnum, ad Homeri exemplum,
 asperum solum Vulcani, propter crateres ignis, qui
 ibi aliquando fuerunt. Quare etiam duarum in ea
 urbium altera vocata est Hephastia s. Vulcania. Atque
 hanc etiam incoluisse olim feruntur Pelasgi, qui ex
 Attica ab Atheniensibus, ut injuncti et rapaces, exacti
 fuerant. Ad haec Thasum Ogygiam dicit, itemque Ce-
 reris actam propter insulae opulentiam atque fertilita-
 tem. Unde etiam in proverbium abiit illud : *Thasos*
bonorum, perinde ac si quis diceret δάσος, *σίνα*, ta-
 metsi aliqui, quidquid hoc est proverbii, scribant :
Datos bonorum, de quo paulo ante scriptum est. Vide
 porro hoc loci, ut quom alii poetæ τὸ Δήμητρος ἀκτὴν
 accipiant pro *donum*, tamen hic poeta acceperit pro
 loco ac fano.

Præterea vero illa etiam de his, quas diximus, in-
 sulis scienda : Euboea insula una est de septem illis
 percelebratis, quæ et Macris nominata a situ oblongo;
 reapse enim in longum extenta est. Ideoque Comico
 (*Nub.* 214) ansam dedit dicti faceti in illis verbis :
 « Nam a nobis protensa est et a Pericle, » quum Athe-
 nienses tributa ei olim intendissent. Inflectitur Μάκριν

stath. ad *Od.* p. 1528, 14. || — 2. καὶ οὐ] ἡ οὐ vel
 ἡ καὶ οὐ? || — 3. ταυτότητα τινα δηλοῖ C; τινα etiam
EMy. || — 6. δὲ om. C. || — 8. καλεῖται ἀπὸ Θάσου
L. || — 9. τὰ om. *Cdy.* διὰ τὸ χρυσᾶ μέταλλα ἔχειν
U. || — 10. καὶ add. ex *CUy.* || — 11. μεγάλας εἶχον
C; οἱ Θάσιοι μεγάλας *U.* || — 14. ἀπὸ *Ed.* || — 16. ἐκτι-
 σαν om. *C.* || — 18. φιλοτιμητικῶν *d.* || — 19. χρᾶται
C. || — 21. ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους *Ed.* || — 23. ὁ om.

C. || — 24. τῷ Θρ. νόμῳ φησι *Ed.* || — 25. Σκίρον
COEL. || — 26. Παϊκάρηθον *E.* || — 30. λέγεται
d; ταύτην ποτε οἱ Πελ. οἶκ. *Ed.* || — 31. ἐξελασθέν-
 τες *d.* || — 33. ἔπου *C,* ἔπερ cett.; malim ἀφ' οὗ.
 || — 38. ἀκτὴν *CELD;* δωρεῖαν οὕτως *C;* τοῦ om.
C. || — 40. δὲ om. *CUd,* ἐκείνο *d.* || — 41. ἐπτά
 νήσων ἴστιν *Ed.* || — 42. Μάκριν, quod erat ante
 δὲ, om. *U.* || — 43. πως om. *CDL.* || — 44. ἐν

αὐτὴ διὰ καθαροῦ τοῦ ο. Διὸ καὶ ὁ νησιώτης αὐτῆς Μακρινός. Ἦν δὲ καὶ αἰγιαλὸς οὕτω καλούμενος, κλινομένος δὲ διὰ τοῦ δ· ἐλέγετο δὲ Μάκρις καὶ τῶν Κυκλάδων μία, ἡ Ἰκαρος, ἀφ' ἧς νομίζουσι τινες εἰρῆσθαι
8 καὶ τὸ Ἰκάριον πέλαγος.

521. Ἡ δὲ Σκύρος τὴν κλῆσιν ταύτην ἔχει, διὰ τὸ τῆς νήσου ταύτης σκληρὸν καὶ ὄλον σκυρῶδες, ἦτοι λιθῶδες. Σκύρος γὰρ ἡ λατύπη, ἦγουν τὰ ἐκπαλλόμενα λιθίδια ἐν τοῖς λαξεύμασι. Πρόκειται δὲ τῆς τῶν
10 Μαγνήτων γῆς ἡ Σκύρος αὕτη, ὡσπερ καὶ ἡ Πεπάρηθος. Θαυμασταὶ δὲ αἶγες αἱ Σκύριαι, καὶ μέταλλα δὲ εἰσι ποικίλης λίθου Σκυρίας λεγομένης, καθὰ καὶ Καρυστίας.

524. Ἡ δὲ Ἰμβρος Θρακικὴ μὲν ἐστὶ νῆσος, ἱερὰ
15 Καβείρων καὶ αὐτῆ· ὄνομα δὲ δαιμόνων οἱ Κάβειροι. Ἐτιμᾶτο δὲ αὐτῶν καὶ Ἑρμῆς, ὃν Ἰμβραμον λέγουσιν οἱ Κάβροι, ὡς ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς ἀναγράφεται· ὅθεν καὶ τάχα καὶ Ἰμβρος ἡ νῆσος παρονομάζεται. Ἡ δὲ Θρακία Σάμος λέγεται μὲν καὶ Σαμοθράκη συνθέτως, καλεῖται
20 δὲ οὕτως πρὸς διαστολὴν τῆς ἐτέρας Σάμου τῆς Ἰωνικῆς. Μέννηται δὲ ταύτης καὶ Ὀμηρος. Ἐλέγετο δὲ ποτε Δαρδανία διὰ τὸν Δάρδανον, ὅς ἐν τῷ καταλυσμῷ διαπορθημένη ἐκείθεν εἰς τοὺς Τρωικὸς τόπους. Ῥηθῆσεται δὲ περὶ τῆς Σάμου ταύτης καὶ κατωτέρω. Καὶ
25 τοιαῦτα μὲν, ὡς εἰρηται, τὰ τῶν τοιούτων νήσων ἐπίθετα. Τὴν δὲ Σάμον τὴν Θρακικὴν Κυρβάντιον ἦτοι Κορυβάντιον ἄστυ λέγει, διὰ τὰ ἐκαὶ Κορυβάντων ἦτοι Κυρβάντων μυστήρια, ὧν καὶ Λυκόφρων μέννηται· ἀφ' ὧν καὶ κορυβαντιῶν τὸ μετὰ ἐκστάσεως ἐνθουσιᾶν.
31 Ταῦτα ἐπιτροχάδην περὶ τῶν ἐν Αἰγαίῳ νήσων τῶν ἐξ ἀριστερῶν κειμένων τοῖς εἰσοῦσι τὸν Ἑλλήσποντον, αἱ καὶ τῇ Εὐρώπῃ προσενέμονται, ὧν μία σὺν πολλαῖς ἄλλαις καὶ ἡ πρὸς τῇ Ἀττικῇ νῆσος, Ἑλένη καλουμένη, ἐνθα ἡ Ἑλένη ἀπέβη μετὰ τὴν Ἰλίου ἔλωσιν, ἡ καὶ
36 πρὸ τούτου εἶτα ἠρπάγη.

525. Ὅτι αἱ περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος δεξιαὶ νῆσοι τοῖς εἰσπλέουσι τὸν Ἑλλήσποντον τῇ Ἀσίᾳ προσεχωρήμασιν, ὧν πρώτην ἐπέχουσι μοῖραν τῷ ἀπὸ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν διαβαίνοντι αἱ νῆσοι αἱ τὴν Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ δι' αὐτὸ ὄνομα Κυκλάδες εἰσί. Καὶ ἐστὶ
40 τοῦτο ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος τῶν Κυκλάδων. Ἄδεται δὲ πᾶν ἐν ταῖς ἱστορίαις ἡ Δῆλος, ὡς Ἀπόλλωνος

nomen per o purum; quare etiam insularis dicitur Μακρινός. Fuit quoque et ora maritima sic appellata, sed declinato nomine per δ. Dicta etiam Macris Cycladum una, Icarus scilicet, a qua putant nonnulli Icarium mare nomen accepisse.

521. Scyrus appellationem hanc habet propter insulæ hujus asperitatem, ac solum veluti σκυρῶδες i. e. lapidosum. Σκύρος enim idem atque λατύπη, nimirum fragmenta lapidea, s. assulæ e lapidibus, dum hi inciduntur atque scalpuntur, exsistentes. Sita est autem hæc Scyrus ante Magnesium, sicuti etiam Peperethus. Admirabiles porro capræ Scyriæ. Quin et venæ ibi sunt lapidis varii, quem Scyrium vocant, pariter atque Carystium dicunt (*E Strab. p. 437*).

524. Imbrus insula est Thracica, ipsa quoque Cabiris sacra. Nomen deorum, Cabiri. Colebatur ibi etiam Mercurius, quem Imbramum Cares vocant, ut perscriptum est in Ethnicis (v. Ἰμβρος); unde fortasse Imbrus insula denominatur. Thracia vero Samus dicitur etiam composita voce Samothracia, et sic appellatur ut distinguatur ab altera Samo quæ est Ionica. Homerus quoque (*Il. v, 12*) ejus meminit. Dicta olim est Dardania propter Dardanum, qui in diluvio inde transmisit ad loca Troadis. Hac de Samo agetur etiam inferius. Et hujusmodi quidem, ut dictum est, harum insularum sunt epitheta. Samum vero Thracicam oppidum dicit Corybantium sive Corybantium, propter Corybantium sive Corybantium ibi mysteria, quorum Lycophron quoque (*vs. 78*) meminit, a quibus etiam κορυβαντιῶν, i. e. fanatico furore affici. Hæc cursim de maris Ægæi insulis, ad sinistram eorum sitis, qui in Hellespontum ingrediuntur; quæ quidem insulæ Europæ attribuuntur. Harum autem una inter multas alias est etiam insula ad Atticam sita, Helenæ nomine, in quam Helena post captum Ilium appulsa est, vel etiam antea, quum raperetur.

525. Ægæi maris insulæ quæ sunt ad dextram in Hellespontum innavigantibus, Asiæ contribuuntur; quarum primas partes, si quis ex Europa in Asiam trajiciat, obtinent eæ insulæ, quæ Delum ἐκυκλώσαντο, circulo mediam includunt, eaque de causa Cyclades sunt nomine. Atque hæc est etymologia nominis Cycladum. Delus valde in historiis celebratur tamquam

τῷ om. *U*, τὸ *L*; ὑμῶν *CF*, παρατίεται codd., exc. *C*. Μοχ τοὺς om. *d*; αὐτῇ τοὺς φόρους ποτε *CDL*. || — 2. λέγεται, quod vulgo post Μακρινός legitur, om. *CDFKLMUY*; καὶ om. *E*; οὕτω λεγόμενος *F*. || — 3. ἐλέγετο δὲ καὶ Μάκρις τῶν *K*. νήσων μία *L*. || — 5. καὶ τὸ Ἰκάριον εἰρῆσθαι πέλαγος *Ed*. || — 6. ταύτην *Ed*. || — 7. ταύτης om. *EFU*; om. σκυρῶδες (σκληρῶδες *Fm*) ἦτοι om. *L*. De re cf. Etym. *M*. et Hesych. s. v. Σκύρος. || — 8. γὰρ om. *L*; ἦγουν... γῆς ἡ Σκύρος om. *F*. || — 10. αὕτη om. *CUD*. Παιπέριθος *d*. Sequantia v. ap. Strab. p. 437. || — 15. καὶ αὐτῇ om. *L*. || — 16. Ἰμβρακον *FU*, Ἰμβραμον *c*. Petita hæc

e Stephano v. Ἰμβρος. || — 17. ὅθεν τάχα *C*. || — 19. μὲν om. *CL*; συνήθως *Fm*. || — 24. δὲ καὶ περὶ *d*; τῆς τοιαύτης Σάμον καὶ κατωτέρω *L*. || — 25. καὶ ταῦτα *Ed*. || — 26. καὶ Κορβ. *L*; ἦτοι *d*, ἡ *CEKLM* et ceteri, ut videtur; ἦτοι Κορυβάντων *E*, ἦτοι Κορβ. *Cd*; in cett.; hæc verba om. Ceterum malim Κορυβάντων ἦτοι Κορυβάντων. || — 30. τῶν ante ἐξ add. ex *L*. || — 31. εἰσιᾶσι *Ed*. || — 34. τὴν om. *EUd*. Cf. Steph. Byz. v. Ἑλένη. || — 38. ἔχουσι *C*. || — 40. οὖν. *CEd*, τοῦν. cett.; εἰσίν. ἔστι δὲ τοῦτο *U*. || — 41. καὶ ἔδεται πᾶν *U*, ἔδεται δὲ ἐν ταῖς ἱστ. ἡ πᾶν Ἀῆλος *C*. || — 42. ὡς ἱερὰ Ἄρ. *MU*.

ἱερὰ, οὗ καὶ μαντεῖον ἦν ἐκεί περιφανές. Ἐκαλιτο δέ ποτε καὶ Ὀρτυγία, ὡς ὁ Γεωγράφος φησί. Καὶ ἡ μυθική αἰτία κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. Οὐκ ἐξῆν δέ, φασίν, οὔτε θάπτειν αὐτόθι νεκρὸν, οὔτε καίειν, οὔτε κύναι τρέφειν. Ἀρριανὸς δὲ περὶ ταύτης φησὶ, ὅτι Δῆλος ἡ πάλαι πλωτὴ οὖσα ἔστη, ὅτε ἡ Αἰητὴ ἐπέβη αὐτῆς διδύμους ἔχουσα παιδάς. Καὶ ἄλλοι δὲ συντετατευμένοι αὐτῶ φασὶ Δῆλον αὐτὴν κληθῆναι, διότι φερόμενη ποτὲ ὑπὸ θάλασσαν ἀνίσχεν βυστερον κάτωθεν, ὡς καὶ ἄλλαι τινές, καὶ ἐξ ἀδῆλου βάσεως ἐρριζώθη στηριχθεῖσα. Ταῦτα δὲ οὕτως ἐπλάσθη διὰ τὸ συχνά ποτε κατὰ τινὰς τὴν νῆσον ταύτην σείεσθαι. Διὸ καὶ χωρίον ἦν τι περὶ αὐτῆν ὁ Τρέμων καλούμενος. Ὁ μόντοι θρυλούμενος χρησιμὸς ἐναντιοῦται τοῦτοις τοῖς λόγοις, ὁ λέγων ὅτι

Κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητόν περ ἰούσαν.

Λέγεται γὰρ ὅτι ὀπνηκία ὁ τοῦ Δαρείου στρατηγὸς Δάτις τριακόσια τεύχεα λιθανωτοῦ ἰθυσίας ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος καὶ ἀνέπλευσε, τότε ἡ Δῆλος ἐκινήθη πρῶτα καὶ ἔστατα, τὸ πρὶν οὖσα ἀκίνητος. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὰς Κυκλάδας πλείους εἶναι τῶν ἐβ', ὧν εἰσιν ἡ Κύθνος, ἀφ' ἧς ὁ Κύθνιος λέγεται τυρὸς, ἐξ ἧς καὶ ζωγράφος ὄνομα ἔχων ὁ Κυθίας. Ἡ Πάρος, ἐξ ἧς παροιμία τὸ ἀνεπαρίσταν, ἤγουν μεταμελήθησαν. Ἐψεύσαντο γὰρ ποτὲ ἐκ μεταμέλου οἱ Πάριοι τὰς εἰρηνικὰς ὁμολογίας, ἀς ἴδεντο πρὸς τὸν Μιλτιάδην, ὡς ἐπισαντὶς ποθὲν συμμαχίαν ἐν κενεῖς. Ἡ Ἀμοργός, ἐξ ἧς Σιμωνίδης ὁ ἰαμβοποιὸς, Ἀμοργίνος ἐντεῦθεν λεγόμενος προπερισπωμένως, τύπῳ ἰθυσίας τὸ δὲ Ἀμοργίνος προπαροξυτόνως χιτῶνος ἐπιθετο ἀπὸ χρώματος ἰσως ἑλαιοχρόου τινός· ἀμοργή γὰρ ἡ τοῦ ἄλαιου ὑποστάθμη, ὁ ἔστιν ὁ τρυγίας. Πausanias δὲ, οὗ τὸ Ἀττικὸν λεξικόν, ἄλλο τι ἐμφαίνει, λέγων· « ἀμοργὸς ὅμοιον βύσσῳ » καὶ ὅτι ἀμοργίς κυρίως ἡ λινοκαλάμη, ἐξ ἧς ἐνδύματα Ἀμοργίνα λεγόμενα, ὡς ὁ Κωμικός ἐν Λυσιστρατῆ ἔηλε. Ἡ Δῆλος, οὕτως λεγομένη ἢ διὰ τὴν θρυλούμενην μυθώδη αἰτίαν, ὅτι ὑπὸ θάλασσαν, ὡς ἐρρήθη, οὖσα πρῶτην, βυστερον φανεῖσα ἐδηλώθη, ἢ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ μαντείας, ἐξ ὧν ἐδηλοῦτο τὰ δυστέρετα. Ἡ Τήνος ἀπὸ τινος οὕτω κληθεῖσα Τήνου ἀνδρός· ἦν δὲ σκοροδοφόρος γῆ αὐτῆ, ὡς καὶ ἡ Κωμωδία ἔηλε, Τηνίων μεμνημένη σκοροδῶν· ὕδασι κατάρρutos, διὸ καὶ Ὑδροῦσα ἐκλήθη, κρήνην

Apollini sacra, cujus erat ibi oraculum perillustre Vocata olim ea etiam est Ortygia, ut Geographus (p. 486) ait, et fabulosa appellationis causa legitur apud Lycophronem (vs. 401). Non licebat, aiunt, neque sepelire ibi mortuum neque concremare, neque canem alere. Arrianus porro de ea dicit : « Delus, quæ prius erat natatilis, stetit, quum Latona pueros geminos in utero gerens in eam descendit. » Similiter vero atque Arrianus, alii quoque prodigia loquuntur, qui narrant vocatam eam fuisse Delum, propterea quod, quum mersa olim sub mari ferretur, tandem e profundo, ut et aliæ quædam, emergerit, atque apparuerit, atque a basi ἀδῆλου, *occulta*, radicibus actis, firma constiterit. Hæc autem ideo ita conficta sunt, quod frequenter olim hæc insula, ut quibusdam visum est, terræ motibus concuteretur. Quare etiam locus quidam in ea fuit, qui Tremon vocabatur. Sed huic sententiæ adversatur pervulgatum illud oraculum

Immotam quamvis Delon, tamen ipse movebo.

Ferunt enim, quo tempore Datis, dux Darii, trecenta thuris talenta in Apollinis Delii ara adolevit, atque inde solvit, tunc Delum, quæ immota prius fuerat, primum atque ultimum motam fuisse. Scribunt autem veteres, esse Cyclades amplius duodecim. Ex his Cythnus, a qua caseus dictus Cythnius; unde etiam Cydias, pictor clari nominis. Parus, ex qua adagium τὸ ἀνεπαρίσταν, *repariassarunt*, nimirum poenitentia ducti sententiam mutarunt. Parii namque ex poenitentia, fracta fide, minime steterunt pacto quod de deditio fecerant cum Miltiade, quippe qui sociorum sibi alicunde auxilia ventura frustra speravissent. Amorgus, ex quo Simonides, poeta iambicus, dictus inde Ἀμοργίνος, *Amorginus*, circumflexa vocis ejus penultima, forma gentili. Ἀμοργίνος vero, voce proparoxytona, epitheton est tunice, a colore fortasse veluti oleaceo. Namque ἀμοργή, *amurca*, sedimen est olei. Quanquam Pausanias, cujus est Lexicon atticum, aliud longe representat his verbis : « Amorgus simile quid bysso », et Amorgin proprie esse linum, ex quo indumenta dicta amorgina, ut patet ex Comico in Lysistrata (vs. 150). Delus sic appellata vel propter decantatam causam illam fabulosam, quod scilicet, quum prius, ut dictum est, esset subter mare, postea apparsit ἐδηλώθη, *sece in conspectum dedit*; vel propter edita ibi oracula, quibus res inventu difficiles ἐδηλοῦντο, *declarabantur*. Tenos a Teno quodam id nominis sortita. Erat in hac insula magna alliorum copia, quibus incolæ victitabant, ut

||—3. παρὰ Α. κεῖται *Ed.* ||—4. οὔτε καίειν *add. CUI.* ||—5. φησὶ περὶ ταύτης *d*; ἡ Δῆλος *C.* ||—6. οὖσα, ἔστιν ὅτι *PKM.* ||—8. αὐτῶ *om. CU.* ||—11. δὲ *om. d.* ||—12. ταύτην *om. F.* ||—13. ὁ Τρέμων *L.* Ὀπρῆμων *d.* ὁ Τρέμων, *supra scr. μ, M;* καλούμενος *DEPMUY,* καλούμενον *vulgo.* ||—15. ὁ *om. L;* ὅτι *om. F.* ||—16. κινήσω *Ed;* καὶ *om. CEPKLMY;* Δῆλον] νῆσον *CL;* οὖσαν *C.* *Vid. Herodot. 6, 98.* ||—17. Δάτις *FK.* ||—20. πρῶτον *FEd;* ἔστατον *F.* ||—21. φασὶ] Strabo p. 485. ||—22 sqq. *Vid. Stephanus Byz. v. Κύθνος, Πάρος, Ἀμοργός.* ||—23. ἐξ ἧς...Κυ-

θίας *om. L;* ὁ ζωγρ. *Ed;* ὁ ante Κυθ. *om. U.* ||—24. ἡ παρ. *E.* ||—27. ποθὲν *om. L.* ποτὲ *FY* et *pr. m. K.* ||—28. Quæ de Amorgo insula sequuntur omnia *om. L.* ||—29. ἐνταῦθα *E.* ||—33. ἐμφαίνειν *Ed.* ||—34. μύσσῳ *EU,* μύσσο *d.* ||—35. Ἀμοργίνα *codd.;* λεγόμε.] καλούμενα *F.* ||—37. λεγομένη] δηλούμενη *CL;* μυθώδη *om. L.* ||—38. ἐρρήθη *MU;* πρὶν *C.* ||—39. φανεῖσα *om. L;* ἐδηλοῦντο *U;* ἐξ ὧν] ὅτι *L.* ||—40. ἀπὸ] ὑπὸ *d.* ||—41. ἀνδρὸς Τήνου *Ed;* σκοροδοφόρος *Ed,* σκοροδοφόρος *M.* ||—42. καὶ *om. Ed.* ||—43. ὕδασι *CEd,* ὕδασι *cett.* Deinde Ὑδροῦσα *E,* Ὑδροῦσα et

ἔχουσα, ἥς τὸ ὕδωρ οἶνον οὐ μίσγεται. Καὶ φιάλιον δὲ λέγεται ποτε ἐν αὐτῇ ἀνακίεσθαι, σύγγραμμα ἔχον, ἐξ οὗ πᾶν βραδίως πῦρ ἀνήπτειτο. Ἡ Ἴος ἡ κατὰ χρησμοῦν Ὀμήρου μητρὶς, ἦγουν θέν ἦν ἡ Ὀμήρου μήτηρ· καὶ ὅρα τὸ μητρὶς, ἐξ ὁμοιότητος τοῦ πατρὶς. Ἡ Σίριφος, ἥτις οὕτω πατρῴδης ἐστίν, ὥστε κωμωδαίται ὑπὸ τῆς Γοργόνης τοῦτο παθεῖν, ὡς τοῦ Περσέως αὐτόθι τραφέντος, καὶ τὴν τῆς Γοργόνης δῆθεν ἐκαὶ κομίσαντος κεφαλὴν, δι' ἧς τοὺς ἐκεῖ ἀπαλλῆθωσεν. Ἴωνες δὲ ἀπὸ Ἀθηνοῦν οἱ Σερίφιοι, καθὰ καὶ οἱ Σίριφιοι, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Ἡ Μύκονος, ἐν ἧ ἴδονται κείσθαι οἱ τῶν Γιγάντων θυμαίνονται, ἀναισθηθέντες ὑφ' Ἡρακλείους. Ὅθεν ἐπὶ τῶν οὐκ εὖ παθόντων μιᾶ ψήφω, ἦγουν ἐπὶ τῶν μιᾶ δίχη καταδικασθέντων λέγεται τὸ « πᾶνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον », ἦγουν πάντα ὁμοῦ ὑπὸ μίαν βλάβην ἢ καταδίχην. Ἐπιχωριάζει δὲ τοῖς Μυκονίοις φαλακρωσις, διὸ καὶ οἱ φαλακροὶ Μυκόνιοι λέγονται. Ἡ Νίσυρος, ἥς καὶ Ὀμηρος μέμνηται, οὕτω καλουμένη ἀπὸ τοῦ νέου καὶ τοῦ σύρου, διότι ἀποκοπεῖσα τῆς νήσου τῆς Κῶ τῇ τοῦ Ποσειδῶνος τριαίνῃ ἐπισύρη τῶν γίγαντι Πολυδάτῃ νέοντι, ὅ ἐστιν νηχομένη. Αὕτη δὲ τῶν Σποράδων νήσων οὕσα κατὰ τινὰς, πατρῴδης ἐστὶ λίθου μυλίου. Γίνεται δὲ καὶ οἶνος χρηστός ὁ Νισύριος. Ἡ Σύρος, ἣν ὁ Ποιητὴς Συρίην καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖα, ἥτις μεκύνει κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἦγουν ἐκταίνει τὴν πρώτην συλλαβὴν, τοῦτοίσι τὴν ἀρχουσαν. Ἡ Σίριφος περὶ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀφ' ἧς ὁ Σίριφος ἀστράγαλος δι' εὐτέλειαν. Λέγονται δὲ ποτε ἀκμάζειν τοὺς πρόγμασιν οἱ Σίριφιοι, καὶ πλουτεῖν μάλιστα, διὰ τὸ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ἐν τῇ νήσῳ εἶναι μέταλλα. Κυκλάς δὲ καὶ ἡ Ἀνδρος, ἀπὸ Ἀνδρου τινὸς οὕτω κληθεῖσα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Νάξος, λεγομένη οὕτως ἀπὸ Νάξου Καρῶν ἡγεμόνος· ἢ παρὰ τὸ νάξαι, ὅ ἐστι θῦσαι, διὰ θυσίας ἰσως ἐξαιρέτους τινὰς ἐκεῖ γινομένης. Ἡρόδοτος δὲ καὶ περὶ Σικελίαν Νάξιους τινὰς ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι ἡ Κυκλάς αὕτη Νάξος μεγέθει μὲν οὐ μεγάλη ἐστίν, ἄλλως δὲ καλὴ τε καὶ ἀγαθὴ, ἀγχοῦ τῆς Ἰωνίας, χρήματα ἔχουσα πολλά. Ἐγένετο δὲ ποτε αὐτοῖς καὶ ὀκτακισχίλια ἀπὸσις καὶ πλοῖα μακρὰ πολλά.

11. 527. Ὅτι αἱ Κυκλάδες ἕκαστος γλυκεροῦ νέου ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου, ὅτε ἐν ἔρασι ἀνθρώπων ἀπάνευθε

manifestum est ex Comœdia (*Ar. Plut.* 718), ubi Teniorum alliorum meminit. Insula aquis irrigua, quocirca Hydrusa est appellata, fontemque habet, cujus aqua non miscetur vino. Parvam phinlam ea olim in insula dedicatam fuisse serunt, quæ mixturam habebat ejus generis, ut inde ignis perquam facile accenderetur. Ios secundum oraculum est μητρὶς, s. materna civitas. Homeri, unde nimirum erat Homeri mater. Ac vide τὸ μητρὶς, quasi *matria, civitas materna*, ad exemplum τοῦ πατρὶς, *patria*. Seriphus, quæ saxosa adeo est, dictum ut sit comice, id ei a Gorgone accidisse, quasi Perseus in ea educatus caput Gorgonis eo apportasset, eoque incolas in saxa commutasset. Seriphii Iones sunt ab Athenis, sicuti etiam Siphni, ut Herodotus (8, 46) tradit. Myconus, in qua jacere dicuntur Gigantum valentissimi (?) ab Hercule interfecti. Unde de iis qui uno soloque suffragio male multantur, sive de iis qui una solaque sententia condemnantur, usurpant illud. *omnia sub una Mycono, nimirum, omnia simul sub una noxa aut condemnatione*. Vernacula Myconiis calvities, ideoque calvi dicuntur Myconii. Nisyryus, cujus et Homerus (*Il.* β, 676) meminit, sic vocata a νῦ et σῦρω, eo quod Neptuni tridente abscissa a Co insula ἐπιτόρη, *immissa est*, in Polybotam gigantem νέοντα, *nantem*. Secundum quosdam Nisyryus una est insularum Sporadum, lapidibus molaribus petrosa. Est et bonum in ea vinum Nisyryium. Syrus, quam Poeta Syriam vocat in *Odyssea* (ο, 402), secundum Geographum (*p.* 487) longam habet sive producit primam syllabam. Siphnius in mari Cretico, cujus ob vilitatem *Siphnius taxillus* proverbio dicitur (*Strab.* p. 484). Quamquam res olim Siphniorum floruisse dicantur, iique maximis divitiis affluisse, eo quod auraria et argentaria metalla in ea insula essent. Cyclas quoque Andrus, ab Andro quodam sic vocata; porro Naxus, ita dicta a Naxo, Carum duce, vel a verbo νάξαι, quod est sacrificare, fortasse propter eximia quædam sacrificia fieri ibi solita. Herodotus (7, 154) Naxios quosdam etiam in Sicilia commemorat, idemque (5, 30. 31) de Cyclade hac Naxo tradit, eam non magnam quidem esse, sed tamen pulchram et bonam, eamque prope esse ab Ionia, multasque habere opes. Fuerunt quondam insulanis octo millia militum scutatorum, multasque naves longæ.

527. Dulci vere recens ineunte s. incipiente, quum dulcisona luscina procul ab hominibus in montibus

Ἰδρόσινα codd. Stephan. v. Τῆνος. E Stephano etiam sequentia ducta sunt. ἢ κρήνην *CD*. || — 4. ἦν om. *d*; ἢ additum ex *CDEd*. V. Stephan. v. Ἴος. Quæ deinceps leguntur de Seriphio, v. ap. Strabon. p. 487. || — 7. et 8. Γοργόνης *C*. || — 11. Μύκωνος ubique *FU*. || — 12. θυμαίνονται.] Sic etiam Strabo apud Stephan. v. Μύκωνος; in nostris Strabonis codicibus p. 487 (418, 24 Did.) legitur τῶν γιγάντων τοὺς βοτάτους, recte, opinor. Petavius conj. δαινιώτατοι, Bernharlyus βόριστότατοι. Fortassis in Eustathio legebatur βοτατοὶ ἦτοι νεώτατοι. Mox Ἡρακλῆος *E*. || — 14. τὴν *Ed*; πάντα om. *d*. « Proverbium ὑπὸ μίαν Μύκονον copiose tractavit Hemsterhusius ad Lucian.

Dialog. Mortt. 1, 3, p. 335, qui sententiam Eustathii miratus, quum in alia omnia Strabo discesserit, pravam in significationem eum statuit vocem γραφή deflexisse; quod si probamus, videbitur etiam διητημένη interpres apud Strabonem repperisse. » Βνανω. || — 21. νηχομένη *CDELMU*, ἠχομένη *d*, οἰχομένη vulg. Cf. Stephan. v. Νίσυρος et Strabo p. 489 (419, 37. Did.). || — 24. καλεῖ Συρίην *C*. || — 29. καὶ πλ. μάλιστα om. *E*. || — 32. λεγομένη οὕτως om. *L*. || — 33. διὰ τὰς θυσ. vulgo. || — 34. ἰσως additum ex *CDL*; τινὰς om. *LM*. || — 35. λέγων ὅτι *Ed*. || — 37. πολλὰ om. *L*; αὐτοῖς ποτε *DKMUY*, ποτε om. *L*. || — 40. νέου vulg.; om. vocem *L*.

ύει λιγύφθογος ἀηδών, χορούς ἀνάγουσι τῷ Ἀπολλωνί, οὐδὲ καὶ ῥύσια λέγει, ὡς ῥύσεως χάριν καὶ ἐπισημασίαν γινόμενους. Καίτοι κυρίως ῥύσια, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι φαίνεται, τὰ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπιλιτικῆς καὶ ἐλακτισμοῦ λαμβανόμενα εἰς ἐνεχύρον, ἀπὸ τοῦ ῥύω τὸ ἐλάκω ἐτυμολογούμενα· καταχρηστικῶς δὲ ποτε καὶ ἐπὶ ἀπλῶς ἐνεχύρου ἢ λέξις λαμβάνεται. Ὁ μόντος Διονύσιος κατὰ δριμύτητα βητορικὴν συνήθη αὐτῷ ἐπὶ δώρων σωτηρίων τὴν λέξιν εἴληφεν, ἅπερ μᾶλλον σωστρα λεχθήσονται, καθάπερ λύτρα τὰ ὑπὲρ αἰγυμάλτων διδόμενα.

30. Ὅτι ὡς περ αἱ Κυκλάδες, οὕτω καὶ αἱ Σποράδες ἐν τῷ Αἰγαίῳ εἰσι πελάγει, ἃς ἡ τῆς περιηγησεως πινακογραφία οὐκ ἔχει. Ἔστι δὲ τῶν Σποράδων ἡ Νικασία, πλησίον τῆς Νάξου· ἡ Θήρα, ἐξ ἧς ἀποικία Λακωνίων εἰς Κυρήνην ἐστάλη, καθὰ καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ· ἐν ταύτῃ οὐτε τοὺς ἐτῶν ἑθνήσκοντας ἐθρήνουν, οὐτε τοὺς ἐπταετείς, εἰ θάνοιεν· ἢ Μῆλος περὶ τὸ Κρητικὸν πελάγος, ἀπὸ τινος ἀνδρὸς Μήλου κληθείσα κατὰ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορίαν· εἰς ταύτην Ἀθηναῖοι ποτε πέμψαντες [στρατείας] ἤβηδον τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπέσφαξαν. Ἄλλοι δὲ Κυκλάδα τὴν Μῆλον φασὶν ἑμῶν μῶνον ἔχουσαν πόλιν, ὅθεν ἦν Διαγόρας ὁ Μήλιος ὁ ἐπ' ἀσθεῖα κωμωδοῦμενος. Τῶν Σποράδων ἔστι καὶ ἡ Πάτμος περὶ τὸ Ἰκάριον πελάγος, καὶ ἡ περὶ τὸ Καρπάδιον Ἀστυπάλαια, ναὶ μὴν καὶ ἡ Κίμωλος περὶ Κρήτην, ἐξ ἧς ἡ Κιμωλία γῆ, ἐπιτηδεῖα εἰς νῆτρον κατασκευηθῆναι, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς λέγει. Καὶ ἡ Λέρος δὲ μία τῶν Σποράδων ἔστι περὶ τὴν 30 Καρίαν, ἧς οἱ ἐποικοὶ κακοήθεις, ὡς δηλοῖ Φωκυλίδης, λέγων·

Λέριοι κακοὶ, οὐκ ἴμην, δὲ δ' οὐ πάντες πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος.

Σποράς δὲ καὶ ἡ πρὸς τῇ Ῥόδῳ Δονουσία, ἧτις παραφορὰν φασὶν, ἔπαθεν· οἷοναί γὰρ Διονυσία τίς ἐστίν, ἐπεὶ Διόνυσος τὴν Ἀριάδην εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς Νάξου ἤγαγεν, Μίνως τοῦ πατρὸς διώκοντος αὐτήν. Εἰσι δὲ καὶ ἄλλαι Σποράδες, ἃς, ὡς ἐρρήθη, ὁ τῆς κοσμογραφίας πίναξ οὐκ ἔχει, ὧν τινες καὶ τὴν Τήνον φασὶν, ἧτις ἀνωτέρω Κυκλάς ὀλέγετο. Ἐοίκασι δὲ ἀργυλώδεις αἱ

ῥύσια vocat, Cyclades choros ducunt Apollini, quos etiam ῥύσια vocat, quippe qui ῥύσεως, liberationis, gratia, et pro servata salute celebrarentur. Quamquam proprie ῥύσια, ut et ex Iliade (λ, 673) apparet, sint, quæ ex militari incursione bellica et direptione pignoris loco accipiuntur; quorum etymologia a verbo ῥύω, quod est *traho*; sed per catachresin interdum etiam hæc vox accipitur de quocumque generatim pignore. Attamen Dionysius, pro acrimonia oratoria sibi perfamiliari, vocem hæc usurpat de salutariis, quæ quidem potius ὄστρα, *munera pro data aut conservata salute* vocabuntur, quemadmodum λύτρα quæ dantur pro redimendis captivis.

530. Sicuti Cyclades, sic etiam Sporades in mari sunt *Ægæo*, quas Periegeseos tabula non habet. Est autem Sporadum Nicasia, prope a Naxo; Thera, ex qua Laconum colonia missa fuit Cyrenen, ut Pindarus (*Pysth.* 4) tradit. Hac in insula neque eos, qui annos nati quinquaginta emoriebantur, neque septennes pueros, si emorerentur, lugebant; Melus in mari Cretico, a Melo quodam vocata, ut proditum est ab Arriano. Hanc in insulam missis quondam militibus Athenienses omnem incolarum pubem interfecerunt. Alii vero Melum Cycladem esse dicunt, eamque aiunt urbem cognominem habere, ex qua fuit Diagoras ille Melius, ab impietate in Comœdia notatus. Sporadum est etiam Patmus in Icario mari, et in Carpathio Astypalæa, immo vero Cimolus quoque prope Cretam sita, ex qua Cimolia terra idonea ad nitrum conficiendum, ut et Comicus (*Ran.* 725) docet. Præterea Lerus una est Sporadum ad Cariam sita, cujus incolæ eo in coloniam deducti, pravo erant ingenio, ut ostendit Phocylides illis versibus:

Quique mali Leril; neque vero est hic malus, hic non; quique, nisi Proclees; sed Proclees Leriis.

Sporas est etiam Donusia insula prope Rhodum, quæ ex vocis depravatione ita est, ut aiunt, appellata. Est enim quasi *Dionysia*, quoniam *Dionysus* sive *Bacchus* eo Ariadnam, quum Minos eam pater insequeretur, e Naxo adduxit. Sunt autem et aliæ Sporades, quas, ut dictum est, cosmographiæ tabula non habet; in quibus aliqui Tenum quoque adnumerant, quæ

|| — 4. φαίνεται] γέγραπται L. || — 5. ἐνεχύρα CL; verba ἀπὸ τοῦ ῥύω τὸ ἐλάκω in d ponuntur post v. κυρίως ῥύσια. || — 7. ἐπὶ d. || — 8. ἐπὶ] ἐκ Ed. || — 9. Πλαβεν Ed. || — 13. Αἰγαίῳ πελάγει d. || — 14. εἰκονογραφία L. || — 16. ἀπαστάλη FU. || — 17. τοὺς ἐτῶν ἐτῶν CDEL; v' hinc correctus est Stephanus v. Θήρα, ubi codd. η' vel ε'. Quæ de Melo insula sequuntur, om. L. || — 21. στρατείας additum e Strabon. p. 484 (416, 24 Did.); τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοντνας Ed. || — 22. Μῆλον] νῆσον CD; Κυκλάδα φασὶν εἶναι τὴν νῆσον F, qui omittit deinceps verba ἑμῶν. ἔχ. πόλιν. Vox πόλιν deest etiam in Ed. || — 25. ἔστι om. CUD; ἔστι τῶν Σπ. καὶ L. Post πελάγος ante Bernh. in edit. legebatur καὶ ἡ περὶ τὸ Κάριον πελάγος, quæ recte om.

Eud aliique, ut videtur. || — 28. καὶ om. CDFKMU. || — 29. καὶ ἡ om. L; Λέρος L. Deinde περὶ τὴν Καρίαν om. L. || — 30. ὁ Φωκ. codd., exc. CUEa. || — 33. Λέριοι L; οὐδ' οὐ C, ὁ δ' εὐ d. || — 14. Post πάντες et post Προκλέης codd. add. δὲ. V. Strabo p. 487 (418, 49 ed. Did.); Πατροκλέους· καὶ Πατροκλέης EFLUYd. || — 34. Δονουσία L, Νουσία CUDc, Δονουσία F. Cf. Geogr. min. toum. I, p. 497 not. Eustathius sua habet e Stephano, ubi Δόνουσα (Δονουσία codd.), νῆσος μικρὰ Ῥόδου, quod si recte habet, ita intelligendum, ut insula Rhodiorum esset, etsi a Rhodo insula dissita. || — 36. εἰς αὐτὴν post ἤγαγεν habet d. || — 38. ἐρρήθη MU. || — 39. τινες om. F.

Σποράδες εἶναι, ἤγουν λευκόγειοι. Διὸ καὶ φησι Διονύσιος ὅτι παμφαίνουσιν, ὡς ὅτε ἀνεφύλου ἀέρος ὄντος τὰ ἀστρα φαίνεται, ὑγρὰ νέφη βιασαμένου ἀρκτύου βορέου. Τοῦτο δὲ μάλιστα εἶπε διὰ τὸ ἀργιλῶδες καὶ
 5 λευκὸν τῆς αὐτόθι γῆς, ὡς εἰρηται. Σποράδες δὲ λέγονται τάχα μὲν καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, μάλιστα δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Κυκλάδων· οὐ γὰρ κατ' αὐτὰς ὠρισμένον ἔχουσι τόπον, ἀλλ' ὡς διεσπαρμέναι εἰσι πολλαχοῦ, ὅπου γε Σποράδα τινὲς καὶ τὴν ἔνδον τοῦ
 10 Ἑλλησπόντου εἶπον Προκόννησον· κατὰ δὲ τινὰς διὰ τὸ πολυπληθὲς καὶ πυκνὸν Σποράδες νῆσοι καλοῦνται· εἰποὶς γὰρ ἂν, φασί, κατασπάρθαι ὡς αὐτάς. Εἰσὶ δὲ τῶν Σποράδων καὶ αἱ παρὰ τῷ Λυκόφρονι Καλύδναι, ὧν μία ἰδίως Καλύδνα καλεῖται, ἀφ' ἧς καὶ αἱ λοιπαὶ
 15 παρακλιμαίνονται τὴν αὐτὴν κλήσιν ἔλαχον. Ἔχει δὲ αὐτὴ μὲν τὸ Καλύδνιον ἀστειὸν καὶ τῷ Ἄττικῷ ἐνάμιλλον. Ὁ δὲ τὰ Ἑθνικὰ γράψας καὶ τὸ μὲν Καλύμνιον λέγει, καὶ τὰς νήσους ταύτας Καλύμνας, διὰ τοῦ μ. Τὸ δὲ ὑγρὰ νέφη βιασαμένου βορέου ἐξήγησις ὅλον ἐστὶ τοῦ
 20 παρ' Ὀμήρῳ αἰθρηγενέτου βορέου. Ὁ γὰρ τὰ νέφη βιαζόμενος αἰθρῆν ποιεῖ, καὶ διὰ τοῦτο αἰθρηγενέτης ἐστὶ. Σημειῶσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν Ἀραβίᾳ κόλπος τις εἶναι λέγεται, νήσους ἔχων Σποράδας.

533. Ὅτι μετὰ τὰς Σποράδας νήσους αἱ Ἰωνίδες
 25 εἰσὶ, τοῦτέστιν αἱ ὑπὸ τοῦς Ἴωνας, ὡς ἡ Καῦνος, ἢ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου προσωδία δέξοντι. Ἔτι δὲ καὶ ἡ Σάμος, ἢ ἱμερόεσσάν τε ὁ Διονύσιος λέγει καὶ Πελασγίδα δὲ, ὡς ἀπὸ τινῶν Πελασγῶν, ἀφ' ὧν καὶ Ἡρα ἐκεί Πελασγία τιμᾶται. Ἰστίον δὲ ὅτι καὶ πόλις
 30 ἐστὶ Καρίας λεγομένη Καῦνος, ἀπὸ τίνος Καῦνου ἀνδρός, οὗ ἐρασθεῖσα ἡ ἀδελφὴ Βυβλῆς ἀπήγατο· θέναι καὶ ὁ παρὰ τῇ παροιμίᾳ Καῦνιος ἐρωεὶς, ἐπὶ τῶν ἀθέσμων ἐρώντων ἢ καὶ ἐπὶ τῶν βλαβέντων ἐφ' οἷς ἀθέσμως ἠράσθησαν. Ἔστι δὲ νοσώδης ἡ τοιαύτη, διὰ
 35 τὸ τοῦ ἀέρος οὐκ ἀγαθὸν, ἐν τε θέραι καὶ μετοπώρῳ διὰ τὰ καύματα καὶ τὴν τῶν ὠραίων καρπῶν ἀφθονίαν. Ἐνθα τοὺς οἰκοῦντας χλωροὺς ἰδῶν Στρατόνιος ὁ ὑμνούμενος ἀστειὸς κωιπαρῶδες ἔφη,

οἴηπα φάλλων γενεή, τοιήε καὶ ἀνδρῶν.

40 Αἰτιαθεὶς δὲ δίστι σκώπτει τὴν πόλιν διὰ τὰς νόσους, ἔτι πλέον ἀστεισάμενος ἔφη, «Καὶ πῶς ἂν ἐγὼ νοσερὸν εἰποιμι τόπον, ἔνθα καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν;» Ἡ δὲ Σάμος αὕτη ἢ Ἰωνικὴ πάνυ εὐτύχησέ ποτε, ὡς καὶ παροιμιασθῆναι, γὰρ ὀνίδων φέρειν αὐτὴν. Τυραν-
 45 νηθεῖσα δὲ ἐπειράθη εὐστυχίας ἀκρας, λειπαυδρήσασα

supra Cycladibus accensebatur. Videntur autem Sporades esse argillaceæ, terra nimirum albicante; ideoque dicit Dionysius eas splendere, seu quando innubilo aere lucent astra, post pulsas nubes vi boreæ septentrionalis. Id enim maxime dicit propter terram, quæ, ut diximus, argillacea ibi est atque alba. Sporades porro vocatæ tum propter alias fortasse causas, tum maxime ad distinctionem Cycladum. Non enim, ut Cyclades, certum ac definitum locum habent, sed sunt veluti διεσπαρμέναι, disseminatæ, multis locis; quare Sporadem quidam etiam dixerunt Proconnesum, quæ est intra Hellespontum. Secundum alios, Sporades insulæ vocantur a magna earum multitudine ac frequentia. Dixeris enim, inquit, eas veluti κατασπάρθαι, disseminatas esse. De Sporadibus sunt etiam Calydnæ illæ apud Lycophronem (vs. 25), quarum una Calydna proprie vocatur, a qua reliquæ adjacentes eandem appellationem sortitæ sunt. Habet hæc insula mel Calydnium exquisitum, et Attico facile comparandum. At vero Ethnicorum scriptor (V. Καλύμνα) et mel vocat Calymnium, et has ipsas insulas Calymnas per μ. Ceterum illud, ὑγρὰ νέφη βιασαμένου βορέου, humentes nubes expellente boreæ, explicatio veluti est Homericæ illius αἰθρηγενέτου βορέου, serenitatem pignentis boreæ; qui enim nubes expellit atque exigit, hic sane αἰθρῆν, serenitatem, facit, ac propterea est αἰθρηγενέτης. Ceterum observes ad Arabiam quoque sinum quendam esse qui insulas habet Sporades (Strab. p. 777).

533. Post Sporades insulas Ionides sunt, h. e. Ionum dominationi subjectæ, veluti ἡ Καῦνος, Caunus, quam Herodianus in Prosodia universalis scribit ultima acuta; nec non Samus, quam tum desiderabilem s. amabilem Dionysius vocat, tum etiam Pelasgidem, veluti a Pelasgis quibusdam, a quibus etiam Juno ibi Pelasgia colitur. Sciendum autem est urbem quoque Carie esse Caunum, sic dictam a Cauno quodam, cujus amore capta soror ejus Byblis laqueo sibi mortem conscivit. Unde et Caunius amor in proverbio de nefarie amantibus, vel etiam de iis qui ideo quod nefarie amarunt, damnum acceperunt. Insula hæc est insalubris a pravo aere, tum æstivo, tum autumnali tempore, propter nimios calores nimiamque æstivorum fructuum copiam. Ubi quum Stratonicus, celebrer ille citharædus, homo facetus, incolas subvirides colore vidisset, protulit illud :

Quale genus cernis foliorum, tale virorum.

Quumque id ei crimini daretur, quod urbem propter morbos irrideret, multo adhuc facetius respondit : « Quo pacto morbosum locum dixerim, ubi vel demortui obambulant? » Samus vero hæc Ionica felix olim valde fuit ac fortunata, adeo ut proverbii loco dictum sit ferre eam lac gallinarum. Verum sub tyrannis

1. φησιν ὁ Διον. d. || — 3. φαίνεται CDLY, φαίνονται vulgo; βεβιασμένου L. || — 4. μάλιστα om. CDKLUY. || — 5. αὐτόθι] ἐκείθι C, fort. recte. || — 7. καθ' αὐτὰς legendum suscipitur Bernhardyus. || — 9. γαί] δὲ C; ἔνδον] ἰσω F. Dein εἶπον post γε Σποράδα habet C. || — 10. Προκόννησον EL, Προκόννησον d, Προκόννησον (sic) F; Προκόννησον scr. Bernh. At v. Meinelæ ad Steph. Byz. p. 121. || — 12. εἴπας Ed. || — 13. δὲ om. MU. || — 19. βορέου om. U. || — 20. αἰ-

θηρηγενίος in Homero legitur; βορρά CDEFUYd. || — 22. καὶ om. DL. || — 23. Σποράδας] V. Strabo p. 777 (661, 35 Did.). || — 28. Πελασγίαν C, Πελασγίαν d. || — 30. Quæ de Cauno sequuntur, habes ap. Stephan. s. v. et Strabon. p. 651. || — 31. Βίβλις L. || — 32. Καῦνιος in lac. om. F. || — 33. καὶ om. L. || — 38. ἀστειὸς om. U. || — 40. δὲ διὰ τὸ σκώπτειν Ed, διότι τὸ σκώπτει D. || — 41. ἔγωγε Ed. || — 42. τόπον om. C. || — 43. αὐτὴ om. L.

διὰ Συλοσῶντα τὸν τύραννον, ἄρξαντα πικρῶς. Ὅθεν καὶ παροιμία, « ἔχητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία. » Ὁ μέντοι τοῦ Συλοσῶντος ἀδελφὸς Πολυκράτης οὐ φαύλως ἐτυράννησε· γενόμενος δὲ εὐτυχέστατος, ὕστερον ἐκκριμάσθη ὑπὸ Περσῶν. Οὗτος ἦν ὁ τὸν δακτύλιον βίβας εἰς θάλασσαν, ὃν αὐθις διὰ τοῦ καταπίοντος ἰχθύος ἀπέλαβε. Περὶ δὲ οἴνους, ὡς λέγεται, οὐ πάνυ εὐτυχὴς ἦν, ὠνομάσθη δὲ ποτε καὶ Μελάμφυλλος καὶ Ἄνθεμις καὶ Παρθενία δὲ ἀπὸ ποταμοῦ Παρθενίου. Ἐν ταύτῃ τῇ Σάμῳ καὶ ὄρος ὑψηλὸν λέγεται εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὄργυιας, ὃ δὲ κάτωθεν ὄρυγμα, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, πολυστάδιον, δι' οὗ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων παρεγένετο εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ μεγάλων πηγῶν, ὃ δὲ ἀρχιτέκτων Ἐδπαλῖνος ὁ Μεγαρεύς. Ἦν δὲ, φησιν, αὐτόθι καὶ ναὸς μέγιστος, ὃ δὲ ἀρχιτέκτων Ῥοίκος, ἀνὴρ ἐπιχώριος. Ταύτης ὁ πολίτης Σάμιος· ὁ μέντοι τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ Σάμου πολίτης Σαμαῖος, διότι ἑκαίη καὶ Σάμη λέγεται, καθὰ καὶ παρ' Ὀμήρῳ εὐρηται. Ἰστὸν δὲ εἶπε Ἰωνικὴν τὴν βηθείσαν Σάμον φάμεν, ὡς ἂν ἀντιδιαστελλοίτο τῇ τε Ὀμηρικῇ Κεφαλληνικῇ Σάμῳ καὶ τῇ προειρημένῃ δὲ Θρακίᾳ Σάμῳ, τῇ οὕτω κληθεῖσθαι διὰ τὸ ὕψος· σάμοι γάρ, φασί, τὰ ὑψηλὰ. Ὅτι δὲ εἰς πολὺν ἕξῃστον ὕψος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, ἐξ αὐτῆς τῆς τε Ἰδὴν φαίνεσθαι πᾶσαν καὶ τὰ κατὰ τὴν Τροίαν. Οἱ δὲ φασί, ὅτι Σάμος λέγεται ἢ Θρακία, οἷνεὶ Σάος τις, καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ Σάμος, ἀπὸ Σαίων, ἔθνους παλαιοῦ οἰκήσαντος αὐτῆν, ὃ δὲ μέμνηται καὶ Ἀρχιλόχος, ἁμολογῶν ἀχραντὸν τὴν αὐτοῦ ἀσπίδα ἐν φυγῇ πολέμου βίβας παρ' αὐτοῖς. Καὶ ἡ Χίος δὲ τῶν Ἰώνων ἐστὶ νῆσος, ἔχουσα πόλιν εὐλίμενον, ὡς ὁ Γεωγράφος φησὶ, καὶ ναύσταθμον π' ναυαί, καὶ ἄλσος φοινίκων· ἧς ὁ περίπλους σταδίων ἑνεακοσίων. Ταύτης οἰκιστὰι Πελασγοί. Ἐνταῦθα ὄρος τὸ Πελινναῖον. Ἰστορεῖται δὲ ἐν Χίῳ πρῶτον μέλανα οἶνον γενέσθαι, καὶ πρῶτους τοὺς ἑκαὶ θεράπουσι χρῆσασθαι, οὕτω καλουμένους κατὰ ἰδίαν τινὰ κλησὶν δουλευτικὴν ἢ δουλικὴν· ὡς καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο ποτε Ἐλῶσι, καὶ Μακεδόνες Πενέσταις, καὶ Ἀργεῖοι Γυμνησίοις, καὶ Σικυώνιοι Κορυνηφόροις, καὶ Κρηταῖς Μνωίταις, καὶ Ἰταλιώταις Πελασγοῖς. Ὅστε κατὰ τὴν ἱστορίαν ταύτην δουρικὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὀνόματα εἶναι τοὺς Ἐλῶτας, τοὺς Πενέστας, τοὺς Γυμνησίους, τοὺς Κορυνηφόρους, τοὺς Μνωίτας, τοὺς Πελασγοὺς, τοὺς θεράποντας. Ἄλλοι δὲ Κρητικὴν λέξιν τῶν θεραπόντων εἶπον εἶναι, ὡς τῶν Κρητῶν τὸν δόλοφόρον δούλον λεγόντων θεράποντα.

536. Ὅτι ἐκαίθεν, ἦτοι μετὰ τὰς Ἰωνικὰς νήσους, ἀναφαίνονται νῆσοι Αἰολίδες, Λέσβος τε εὐρύχωρος καὶ

fortunam experta est maxime adversam, quum propter acerbum Sylosontis tyranni imperium habitatoribus fere defecisset. Unde etiam proverbium : *Propter Sylosontem locus late patens*. Sylosontis tamen frater, Polycrates, non male imperio usus est; sed, quum fortunatissimus fuisset, tandem a Persis suspensus fuit. Is est Polycrates, qui annulum projecit in mare, quem rursus per piscem, qui eum absorbuerat, recepit. Ceterum a vino agere hanc insulam aiunt non satis beate. Eadem nominata etiam olim fuit Melamphyllus et Anthemis, itemque Parthenia a Parthenio flumine. Hac in Samo mons quoque fuisse dicitur ad centum et quinquaginta orgyias editus, et ad imas ejus radices fossa, ut Herodotus (3, 60) ait, multorum stadiorum, per quam derivata canalibus aqua e magnis fontibus in urbem deducebatur. Fossæ hujus architectus Eupalinus Megarensis. Fuit et ibi, inquit, templum maximum, cujus architectus Rhœcus, homo indigena. Hujus civis dicitur Samius; Sami vero, quæ est in Cephallenia, civis Samæus, eo quod illa Same etiam dicitur, ut reperire est apud Homerum (*Od. a, 246*). Sciendum autem est Samum hanc, quam diximus, vocare nos Ionicam, ad eam distinguendam tum ab Homericâ Samo Cephallenicâ, tum a supra dictâ Samo Thraciâ, quæ ita quidem vocata est propter celsitudinem; sâμοι enim, ut aiunt, sunt celsitudines; Samum autem Thraciam ad multum celsitudinis attolli constat ex eo quod dicit Poeta (*Il. v, 12*) ex ea Idam conspici universam, et regionem Trojanam. Quamquam alii affirmant Samum illam Thraciam vocatam, quasi Saum, et pleonasmo literæ m, Samum, a Sais, gente vetusta quæ eam incoluerit, cujus et meminit Archilochus, ubi sese confitetur incontaminatum clypeum suum, quum e prælio fugeret, apud eos projecisse. Chius quoque Ionum est insula, cum urbe bene a portu instructa, ut Geographus (*p. 645*) ait, itemque cum navalibus capacibus navium octoginta, et luco palmarum; quam insulam si quis circumnaviget, ambitus est nongentorum stadiorum. Hujus conditores Pelasgi. Mons hic Pelinæus. Memoriam quoque proditum est primum in Chio vinum nigrum provenisse, primosque insulæ illius incolæ θεράποντας, *famulis*, usos fuisse, sic vocatis propria quadam et peculiari appellatione servili, sicut etiam Lacedæmonii usi aliquando fuerunt Helotibus, Macedones Penestis, Argivi Gymnesiis, Sicyonii Corynephoris, Cretenses Mnoitis, Itali denique Pelasgis; ita ut secundum historiam servilia apud veteres nomina sint Helotes, Penestæ, Gymnesii, Corynephori, Mnoitæ, Pelasgi, Therapontes. Verum alii Cretensem vocem hanc esse dicunt Therapontum, quippe quum Cretenses famulum armigerum vocent therapontem.

536. Inde, nimirum post Ionicas illas insulas, apparent Æolides insulæ, Lesbosque spatiosa, et Tene-

1. Συλῶντα... Συλῶντος *Ed.* || — 7. ἀπέλαβε (*ἐπέλαβε d*) ἰχθύος *Ed.* || — 11. κάτω *CDL*; ὡς φησιν Ἡρόδοτος, ὄρυγμα *d.* || — 13. παρεγένετο *EFd.* || — 14. Ἀπαλῖνος *C.* Verba Ἐδπαλῖνος... ἀρχιτέκτων *om. F.* || — 15. Ῥοίκος *L.* || — 17 et 20. Κεφαλην. *C.* || — 20. σάμη *Eud. V.* Strabo p. 457. || — 23. καὶ *om. E.* κατὰ *C.* || — 29. ἐν

τῇ φυγῇ *codd.*, *exc. CED.* || — 32. ἑνεακοσίων *d.* || — 34. Πεληνναῖον *M.* Παλληναῖον *F.* Παλινναῖον *EYd.* ἱστορεῖ *d. V.* Stephanus v. Χίος. || — 38. Πενέταις *E.* || — 39 et 43. Κορυνηφόροις *d.*; δμωίταις et δμωήταις *codd.* sicut *codd. Stephani*; *em. Salmasius.* || — 42. Πενέταις *E.* || — 43. τοὺς Πελ. *om. L.* || — 45. τὸν τῶν *C.* Κρητικῶν *CDL.*

Τένεδος ἡμερτή. Μητρόπολις δὲ τῶν Αἰολικῶν πό-
 λεων ἢ Λέσθος, περιμέτρον ἔχουσα χιλίων ἑκατὸν
 σταδίων, μεταποιουμένη τῆς τοῦ Ὀρφείου κεφαλῆς.
 Ἐκαὶ γὰρ φασὶ μετὰ θάνατον αὐτὴν λαλοῦσαν προσε-
 5 νεθῆναι. Τοῦτο δὲ ἱμνουθεῖα διὰ τὸ ἀρίστους ἔχει
 καὶ μετὰ Ὀρφέα γενέσθαι ἀνδρας λογίους, ὧν ἦν καὶ
 Ἄριων ὁ Μηθυμναῖος καὶ Πιττακὸς καὶ ὁ ποιητὴς
 Ἄλκαιος καὶ ἡ Σαπφῶ, θαυμαστόν τί, φασὶ, γυναικὸς
 χροῖμα, πρὸς ἣν οὐδεμία γυνὴ ἐνάμιλλος εἰς ποίησιν.
 10 Ἦν δὲ πεντάπολις ἢ Λέσθος, μίαν ἔχουσα τῶν πέντε
 τὴν Λέσθον, ἀφ' ἧς ἡ ὅλη νῆσος Λέσθος ἠλέγετο, ἐκ
 τοῦ μέρους λαχοῦσα τοῦνομα· ὥσπερ καὶ νῦν Μυτιλήνη
 λέγεται ἢ αὐτὴ ἀπὸ πλείως ἑμνωμένου μιᾶς ἑκαίνων
 τῶν πέντε. Τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ καὶ Λυκόφρων αὐτὴν Ἰο-
 15 σαν ἐκάλεσε· μία γὰρ καὶ ἡ Ἰσσα τῆς αὐτῆς πενταπό-
 λεως. Ἡ δὲ Τένεδος περιμέτρον μὲν ἔχει σταδίων
 τεσσαράκοντα, τῆς ἡπείρου δὲ ἀπέχει οὐ πλείους τῶν
 τεσσαράκοντα· εἶχε δὲ καὶ πόλιν Αἰολίδα καὶ λιμένας
 δύο καὶ Σμινθῶος ἱερὸν Ἀπολλωνος. Παράκεινται
 20 δὲ αὐτῇ αἱ βῆθεῖσαι ἀνωτέρω Καλύδναι δύο νῆσοι.
 Ἐκαλεῖτο δὲ ποτε, φασὶ, καὶ αὐτὴ Καλύδνα. Ἐκλήθη
 δὲ ποτε καὶ Λυκόφρων. Διὰ δὲ τὸν Τένην, οὗ γέγο-
 νεν ἕδος ὡς βασιλευσάντος ἐν αὐτῇ, ἐπεκράτησε Τέ-
 νεδον καλεῖσθαι αὐτὴν. [Ὅντινα Τένην διαβολὴ
 25 μὲν μητρυῖας Φιλονόμης ἢ Πολυβοίας συγκατέρριψε
 διὰ τοῦ πατρὸς Κύκνου εἰς θάλασσαν τῇ ἀδελφῇ Λευ-
 κοθῆα, ἐγκλείσασα λάρνακι. Ἡ δὲ δίκη περιωσαμένη
 τῆς νήσου βασιλεία κατέστησεν. Ἦν δὲ ἡ τῆς μητρυῖας
 διαβολὴ πρὸς τὸν Κύκνον ἐρωτικὴ, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τέ-
 30 νης ἐδιόχετο αὐτὴν· καίτοι αὐτὴ οὕτως εἰς τὸν Τένην
 ἐποίησεν.] Ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τῶν αὐστηρὰ ψηφισομένων
 ἄδεται παροιμία, Τενέδιος ἀνὴρ. Λέγεται γὰρ
 ποτε τοῖς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ αὐτοῖσι δικαζομένοις πελα-
 κηφόρον φρεσάνασι ἀνδρα, ὃν ἔδει τῷ ἑαλωκότι τοῦ
 35 ἐγκλήματος πληγὴν εὐθύς ἐπιθεῖναι θανάσιμον.
 338. Ὅτι ἔκει που περὶ τὴν Τένεδον ὁ Μέλας κόλ-
 πος ἐφ' Ἑλλησποντον ἴησιν, ἀφρὸν ἐρευγόμενος· τὴν
 κλῆσιν ἔχων ἀπὸ ποταμοῦ Μέλανος, τοῦ καὶ ἀνω βῆ-
 θέντος, ἐκδιδόντος εἰς αὐτόν· ἢ καὶ διὰ τὸ τοῦ βάθους
 40 πολὺ. Συνάπτει γὰρ τῷ Αἰγαίῳ, ὃν βαθὺν πόρον
 φθάσας ἔφη ὁ Διονύσιος. Κόλπος δὲ Μέλας ἐστίν,
 ὡς οἱ ἀκριβέστεροι λέγουσιν, οἷς φαίνεται καὶ ὁ Διονύ-
 σιος ἑπακολουθῶν, περὶ ὃν καὶ ἡ Αἴνος καίεται, πόλις
 Αἰολικῆ. Φασὶ γὰρ ὅτι ἐν τῷ Μέλανι κόλπῳ ἡ Αἴ-

nus amabilis. Metropolis autem Æolicarum urbium
 Lesbus, circuitu stadiorum mille, quæ caput sibi Or-
 phei vindicat. Eo namque aiunt post Orphei mortem
 caput loquens accessisse. Idque commenta est fabula
 propterea quod homines ibi præstantissimi etiam post
 Orpheum eloquentia atque litteratura excellentes ex-
 stiterant, de quibus fuit Arion Methymæus, et Pit-
 tacus et Alcæus poeta et Sappho, admirabile, ut
 aiunt, mulieris negotium, quacum nulla altera confe-
 renda in poesi esse videatur. Urbes habuit Lesbus
 quinque, earumque unam Lesbum, a qua tota insula
 Lesbus appellata est, a parte id nominis insita; si-
 cuti etiam nunc Mytilene dicitur ab urbe cognomine,
 una illarum quinque. Eadem ratione Lycophron (220)
 Issam eam vocavit; nam Issa quoque una est illarum
 urbium quinque. Tenedos circuita est stadiorum oc-
 toginta, distatque a continente non amplius stadia
 quadraginta. Habet ea urbem Æolicam et portus
 duos et Sminthei templum Apollinis. Ei adjacent
 quæ dictæ sunt supra Calydnæ duæ insulæ. Olim et
 ipsa vocata fertur Calydna. Appellata aliquando est
 etiam Leucophrys; verum propter Tenem, cuius se-
 des fuit, quippe qui in ea regnavit, obtinuit, ut
 ipsa Tenedus vocaretur. [Quem quidem Tenem Cyc-
 nus pater, calumniosa ac falsa novercæ Philonomæ vel
 Polybæe delatione inclusum in arca una cum Leuco-
 thea, ejus sorore, in mare projecit. Sed justitia eum
 servavit et regem insulæ constituit. Erat autem ca-
 lumnia illa novercæ apud Cycnum amatoria, quasi
 scilicet vim ei Tenes inferre voluisset, quamvis id
 ipsa in Tenem facere conata fuisset.] Ab hac insula in
 eos, qui acerbius atque durius aliquid decernunt,
 celebratur adagium *Tenedius vir*. Fertur enim quon-
 dam iis, qui magno ibi de crimine iudicium subibant,
 homo securim gestans adstitisse, quem reo objecti
 criminis convicto ictum statim letalem infligere oportebat.

538. Ibi locorum ad Tenedum irrumpit in Helles-
 pontum, spumam evomens, Melas sinus, qui appel-
 lationem hanc habet a Melane amne, de quo supra
 etiam dictum est, eum in sinum influente, vel etiam
 propter nimiam profunditatem. Coit namque cum
 Ægæo, quem supra jam Dionysius *profundum meatum*
 vocaverat. Sinus autem Melas est, ut accuratiores
 scriptores volunt, quos videtur subsecutus etiam esse
 Dionysius, ubi sita est Ænus, urbs Æolica. Aiunt
 namque Ænum in sinu esse Melane ad ostium Hebrī.

|| — 48. ἀναφέρονται CD. || — 2. ἑκατὸν Bernhardus in-
 seruit e Strabone p. 616. || — 3. τοῦ om. L. || — 4.
 φησὶ C. λαχοῦσαν U. || — 6. ἀνδρας γενέσθαι U; ἦν
 Ἄριων καὶ δ C. || — 8. φησιν EK. V. Strabo p. 617. ||
 — 10. ἢ om. d. || — 11. ἠλέγετο Λέσθος C. || — 12. τὸ
 ὄνομα CDL; Μιτυλήνη CEKLMY. || — 14. τῷ αὐτῷ δὲ
 λόγῳ Ed. ἴσσαν ἐκάλεσεν αὐτὴν d. || — 15. μία γὰρ] μέ-
 γαρ om. E. || — 17. τῆς δὲ ἡπείρου d. πλείω U. || — 18. δὲ
 πόλιν Cd; quod sequitur καὶ om. C. || — 22. δὲ, φασί,
 ποτε CF. || — 23. Τένην] Eodem modo scribitur ap. Tze-

tzem ad Lycophr. 232. V. Dindorf. in Thesaur. gr. s.
 v. || — 26. sqq. Quæ uncinis inclusa sunt, in uno
 cod. L leguntur. || — 33. τοῖς om. E. δικαζομένοις] ψη-
 φισομένοις E et codex Hudsoni; πελακηφόρον CEMU,
 πελακηφόρον F. || — 34. ἀνδρα οἷον τῷ U. || — 35.
 ἐπιθῆναι C. || — 36. που om. C; τὴν om. CL. || — 40.
 γὰρ om. d. || — 41. ἔφη φθάσας Yd. Μέλας] μέγας C. ||
 — 42. ἀκριβέστατοι L; ἐφ' οἷς L; καὶ om. Ld; ἢ ὁ Διο-
 νύσιος om. K, relicto spatio vacuo. || — 43. ἀκολου-
 θῶν Y. || — 44. ὅτι om.

νος πρὸς τῇ ἐκβολῇ τοῦ Ἑβρου. Οἱ δὲ περὶ Κύζικον καὶ Προκόννησον τὸν Μέλανα κόλπον τιθέμενοι δοκοῦσιν ἀμάρτυρα λαλεῖν, εἰ μὴ ἄρα ἕκ τινος χωρίου βοηθῶνται, κειμένον ἐν τοῖς τοῦ Ὀππιανοῦ Ἀλιευτικαῖς, 5 ἔπου περὶ τῆς τῶν πελαγύδων ἀγρας ἐκείνος φησι. Καὶ Ἡρόδοτος δὲ φησι· « Μέλας ποταμὸς, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ὁ πρὸς τῇ Αἰνῷ. » Λέγεται δὲ οὗτος μὴ ἐξαρκείσαι τῷ Περσικῷ στρατῷ, ὅτι ὁ Ξέρξης εἰς τὴν Εὐρώπην διέβη, ἀλλὰ ἐκλιπεῖν πινόμενος. Οὕτω δὲ καὶ 10 ὁ Σικάμανδρος οὐκ ἀντίσχε τὸ ὕδωρ καὶ ὁ Λίσσος δὲ ποταμὸς Θρακικὸς οὐκ ἀπέχρησεν, ἀλλὰ προσέδωκε τὸ βεῖθρον, ὡς φησὶν ὁ γλυκὺς Ἡρόδοτος.

51. Ὅτι ἀντικρὺ τοῦ βορείου ποταμοῦ Βορουσθένους τοῦ περὶ τὰ σκαῖα τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐκβάλλοντος πελαγία ἔστι νῆσος ἠρώων πολυώνυμος, Ἀχιλλεύως ἱερά, ἔπου ἀντιπέραν καὶ ὁ προρρηθεῖς αὐτοῦ παρώνυμος Δρόμος Ἀχιλλεύως. Τὴν δὲ νῆσον ταύτην φησὶ Λευκὴν καλεῖσθαι κατὰ ἐπωνυμίαν, ὅ ἐστι φερωνύμω, ἐπειδὴ τὰ ἐν αὐτῇ κινώπετα, ἤγουν θηρία 20 ὀρνέων, τούτῃστιν ὄρνεα, λευκά εἰσι· τυχὸν μὲν λάροι, κατὰ δὲ τινὰς πελαργοί. Κινώπετα δὲ ἔστιν, ὧν ἡ κίνησις ἐν τῷ πέτεσθαι. Ἀσυνήθης δὲ ἡ λέξις. Ἐκεῖ δὲ, φησὶ, φήμη ἔστιν Ἀχιλλεύως τε καὶ ἠρώων ἐλίσεσθαι ψυχὰς ἰρημαίας ἀνὰ βήσας· ὥστε νῆσος ἠρώων λέγεται ἡ Λευκὴ αὕτη νῆσος, ὥσπερ νῆσοι μακάρων αἰ ἐν τῷ ἔσπερίῳ ἠμνούμεναι ὠκεανῷ. Καὶ τοῦτο, φησὶ, δῶρον τοῖς ἀριστεύουσιν ἀντ' ἀρετῆς, ἤγουν τοῦτο ἐλαχον οἱ ἥρωες γέρας ἀντὶ ἀρετῆς, τὸ ἀθύρειν μετὰ βασιάνης ἐν τῇ βῆθεισῃ νήσῳ. Εἶτα ἐπιπέλαει γνομικὸν 30 προτρεπτικὸν εἰς ἀρετὴν, καὶ φησὶ· « ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἐλαχε τιμὴν », τούτῃστιν ἀθάνατόν ἐστι καλὸν ἢ ἀρετὴ καὶ οὐ συναπολήγει τῷ σώματι. Δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι σπανιώτατόν ἐστι τὸ τῆς γνώμης καλὸν παρὰ τῷ Διονυσίῳ. Τούτου δὲ αἴτιον, ὅτι μὴ δίδωσιν αὐτῷ ἢ 35 τῆς πραγματείας ὅλη συχὰ γνομαιτεύεσθαι.

519. Ὅτι ἐντὸς τῆς Μαυώτιδος νῆσος ἀπαιρεσίη ἐστήρικται, ἣν καλοῦσι Ταυρικὴν, ἐν ἣ Φαιναγόρα καὶ Ἑρμῶνασσα, Ἴωνων ἀποικοὶ πόλις, ὧν ἡγήσατο Φαιναγόρας τις καὶ Ἑρμῶν, ἀφ' ὧν οἱ τόποι καλοῦνται. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησὶ· « Φαιναγόρεια, ἣν ἐκτίσε Φαιναγόρας ὁ Τῆιος, φεύγων τὴν τῶν Περσῶν ἕβριν. Ἐτι δὲ Ἑρμῶνασσα ἐπὶ Ἑρμῶνασῃ τῇ γυναικὶ Σημάνδρου Μυτιληναίου τινὸς, ὃς τινὰς τῶν Αἰολέων εἰς ἀποικίαν μεταστήσαντος καὶ θανόντος ἐν τῷ τῆς πό-

Qui vero circa Cyzicum et Proconesum Melanem sinum ponunt, nullo testimonio comprobata hariolari videntur, nisi si forte presidium ponant in loco Halieuticorum (4, 515) Oppiani, ubi ille de pelamydum piscatione loquitur. At vero Herodotus (7, 58) : « Melas, inquit, fluvius, ex quo sinus ad Ænum. » Narrat hunc fluvium exercitui persico minime sufficisse, quum Xerxes in Europam trajecit, sed ad bibendum defecisse. Et sic etiam Scamander suppediandæ aquæ impar fuit (Herod. 7, 43); neque satis fuit Lissus amnis Thracicus, sed fluentum suum prodidit, ut loquitur dulcis ille Herodotus (7, 43).

541. Ex adverso Borysthenis, fluvii septentrionalis, qui ad sinistram Ponti Euxini in eum evolvitur, posita in alto est insula heroum percelebris, Achilli sacra; ubi etiam e regione is, de quo diximus supra, Dromos Achilleus, ita ab Achille denominatus. Hanc autem insulam vocari ait Leucen s. Albam, ducto nomine a re ipsa, quoniam quæ in ea sunt κινώπετα, bestię volatιλῆς, aves scilicet, albæ sunt, fortassis gazivæ, secundum quosdam vero ciconiæ. Κινώπετα sunt, quorum ἡ κίνησις ἐν τῷ πέτεσθαι, motus in volando. Verbum hoc est insolens. Ibi vero, inquit, fama est Achillis et heroum animas desertas per valles versari. Itaque Heroum insula dicitur insula hæc Leuce quemadmodum beatorum insulæ illæ decantantur in oceano occidentali. Et hoc, inquit, pro virtute donum optimatibus illis viris; nimirum hoc virtutis præmium heroes illi sortiti sunt, ut in hac insula lusus atque delicias in otio et vitæ tranquillitate agant. Tum dictum sententiosum adnectit, quo ad virtutem cohortetur, in hæc verba : « Namque incorrupti virtutis honores », h. e. virtus bonum est immortale, neque simul perit cum corpore. Ubi scire oportet, ejusmodi sententiarum decus rarissimum esse apud Dionysium, hujusque rei causam hanc esse, quod materia hujus operis ei non permittit ut sententias frequenter loquatur.

549. Immensa intra Mæotin insula constabilita est, quam Tauricam vocant, in qua Phænagora et Hermonassa, Ionum coloniæ, quas deduxerunt Phænagoras quidam et Hermon, a quibus loca hæc vocantur. Arrianus vero ita dicit : « Phænagoria, quam Phænagoras Teius condidit, dum fugeret ab contumelia Persarum. Porro Hermonassa dicta est de Hermonassa uxore Semandri Mytilenæi, qui quum Æolenses

Ed. || — 1. ἐκβολῇ U; Ἑβρου CEKLM. || — 2. Προκόννησον CEd, Προκόννησον U, Προκόννησον vulgo ante Bernh. || — 5. πελαγύδων L, παλλαγύδιον d. || — 8. ὁ om. L; Ἑδράπη] Ἑλλάδα L. || — 10. οὐ κατέσχε d. || — 11. προσέδωκε EM; τὸ ὕδωρ CDL. || — 14. ἐμβαλ. E. || — 15. πελαγία d. || — 20. ἔστι C. || — 24. βήσας C. || — 26. ἠμνούμεν U. || — 27. ἐντ' ἀρετῆς om. E; οἱ ἥρωες om. C; γέρας οἱ ἥρωες U. || — 30. ἐπιτρεπτικὸν d. || — 31. ἐλαχε CEKMYd. ἀθάνατόν ἐστι om. d. || — 32. οὐκ ἀπολήγει Ed. || — 34. τοῦτο d. || — 38. Ἑρμῶνασσα C,

Ἑρμῶνα Παίωνων ἀποικοὶ Ed. || — 40. Ἀρριανὸς K om. d; Φαναγόρα Y, Φαναγόρεια K et alii complures, Φαιναόρεια d, Φαιναγόρα C fort. recte. || — 41. Φαναγόρας KY; ὁ Τῆιος] ὅστις L, ὁ Τῆος cett.; em. Hobstenius. || — 42. ἐτι] ἐπὶ d, ἐπὶ cett.; om. Bernhardus, qui deinde Ἑρμῶνασσα scribit pro Ἑρμῶνασῃ vel Ἑρμῶνασσα (sic E), quod codd. præbent. Ceterum ἐτι δὲ Ἑρμῶνασσα om. L, ἐπὶ Ἑρμῶνασῃ om. K; τῇ om. CDELY. || — 43. Μυτιλ. EKLY.

λεως οικισμῶν, ἣ γυνὴ τῆς τε πόλεως ἐγκρατῆς ἐγένετο, καὶ τὸ ἐαυτῆς ὄνομα τῇ πόλει ἐπέθετο. » Τὸ δὲ στόμα τῆς Μαυώτιδος Κιμμερικὸς λέγεται Βόσπορος, περὶ οὗ προσεγράφη, ἔνθα τὸ τοῦ πορθμοῦ στενότατον στάδια 6 κ'. Πολεμιστὰι δὲ εἰσὶν οἱ περὶ τὴν Μαυώτιν, καὶ γεωργοὶ, καὶ μετὰ γε τὸ Σκυθῶν ἔθνος πάντων ἀλιμώτατοι καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ κλησίς ἐστι τῇ Μαυώτιδι, καθά τινες λέγουσι. Φασὶ δὲ καὶ πάντας τοὺς ἐπιζῆς αὐτοῖς Σκύθας πάλαι ποτὲ σιτηράγους εἶναι καὶ ἀροτῆ-
10 ρας, μεταβαλόντας δὲ γενέσθαι νομάδας, ἀλλοκότους τε καὶ ἀπόλιδας, διὰ τὴν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθησομένην αἰτίαν.

564. Ὅτι λέγων κατὰ σχῆμα συμπληρώσεως ὁ Διονύσιος, αἶδε μὲν ἀνθρώποις εὐκλειεῖς νῆσοι, ὁμολογεῖ
15 πάλιν τὴν παχυμερῆ περιήγησιν. Καὶ καινὸν οὐδέν, ὅπου καὶ ὁ πλατύτατος Γεωγράφος ἐκὼν φησι παραλείπειν κολλὰ· τὸ γὰρ πάντα λεπτοτομαῖν χωρογραφίας ἐστὶν ἴδιον, ὡς καὶ ἐν προοιμίῳ εἶπομεν. Ἐρεῖ δὲ ὅτι καὶ τῶν νήσων αἱ περὶ τὸν ὠκεανὸν ἐστεφάνωνται
20 τὰς περιστήμους περιηγήσεται. Ἀρξεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ἀπὸ Λιβύης, ἀρχὴν κἀνταῦθα ταύτην ποιούμενος, καὶ οὕτω πρὸς εἰς ὅσον τιμῆς τῷ ἑαυτοῦ ἴθνη περιποιούμενος.

567. Ὅτι κατὰ μεταφορὰν τολμηροτέραν καὶ ποιη-
25 τῆ πρέπουσαν σφυρὸν, ἤγουν πόδα, ἀνέμου λέγει τὴν βάσιν, ὃ ἐστὶ τὸν τόπον καὶ τὴν θέσιν ὅθεν πνέει. Τὸ δὲ κυρίως σφυρὸν διερμηνεύων Ἀριστοτέλης φησὶ· « τῆς κνήμης διοστέου οὐσης τὸ μὲν πρόσθιον ἀντικνήμιον λέγεται, τὸ δὲ ὀπίσθιον γαστροκνημία, τὸ δὲ ἔ-
30 σχατον ἀντικνημιου σφυρὸν. » Λέγει δὲ καὶ ὅτι τῶν σφυρῶν ἐκάτερον ἐκ πλαγίων τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν κάμπτεται.

568. Ὅτι Ἐρυθρία ἡ τοῦ Γηρυόνου νῆσος περὶ τὸ
35 χεῦμά ἐστι τοῦ Ἀτλαντος, ἥτοι περὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ πέλαγος Ἀτλαντα εἶπεν, ὁμωνύμως τῷ ἥρωι, ἐξ οὗ αὐτὸ παρανόμασται. Ταύτην τὴν νῆσον βουτρόφον ἐπωνόμασε διὰ τὴν παρουσίαν τῶν βοῶν αἱ ἦσαν τῷ Γηρυόνη, ἐν ἧ Αἰθίοπες Μακροβίων υἱοὶ, περὶ ὧν προεῖρηται, οἱ μετὰ τὸν Γη-
40 ρυόνου, φησὶ, θάνατον ὄψκησαν τὴν νῆσον. Αὐτοῦ γὰρ ζῶντος δόικητος ἦν τοῖς ἄλλοις διὰ τὸ ἐκαίνου κελόξενον. Ἀδεται δὲ Ἡρακλῆς εἰς αὐτὴν πλεύσας χαλκῶ λέβητι, ὅτε καὶ τὰς Γηρυονεῖους ἀπήλασε βοῦς

quosdam in coloniam deduxisset atque in urbe ædificanda immortalis fuisset, uxor ejus urbis imperio potita est, nomenque suum urbi imposuit. » Ostium Mæotidis Bosporus dicitur Cimmericus, de quo supra scriptum est; ubi fretum, qua angustissimum, stadiis est viginti. Sunt autem Mæotidis accolæ bellicosissimi deditique agriculturæ, et secundum Sytharum gentem omnium fortissimi; et ab iis appellatio est Mæotidi, ut nonnulli affirmant. Aiunt etiam Scythas universos, qui proximi ab iis habitant, olim aliquando frumento victitasse et aratores fuisse; sed, mutato vitæ genere, nomades alienosque et extorres evasisse, eam ob causam quam postea afferemus.

554. Complementum sententiæ adhibens Dionysius verbis illis: « Hæc sunt per celebres mortalibus insulæ », rudiorem esse hanc periegesin rursus confitetur; neque mirum id est, quandoquidem etiam Geographus uberrimus consulto se multa omittit dicit. Nam minuta quæque persequi, ut in præmio diximus, proprium est chorographiæ. Dicit autem Dionysius descripturum se insigniores earum quoque insularum, quæ circumjectæ sunt Oceano. Atque in his quoque ab Africa incipiet, ut ea re primigenium veluti jus honoris suæ ipse genti asserat.

557. Metaphora audaciori atque ad ornatum poeticum satis decora σφυρὸν, s. pedem, venti vocat basim, h. e. locum atque situm, unde is spirat. Quid autem proprie sit τὸ σφυρὸν, malleolus pedis, explicat Aristoteles (H. An. 1, 15) his verbis: « Tibia quum gemino osse constet, pars ejus anterior dicitur ἀντικνήμιον, tibis spina; posterior vero γαστροκνημία, sura; quod vero extremum est ἀντικνημιου, id vocatur σφυρὸν, malleolus. » Addit etiam Aristoteles malleolorum utrumque a latere inflecti, dextro et sinistro.

558. Erythia, insula illa Geryonis, in fuerito est Atlantis, nimirum in mari Atlantico. Ac vide, ut pelagus Atlantem vocat eodem nomine herois, a quo id mare est denominatum. Insulam hanc boum nutricem cognominat propter magnam illam boum Geryonis olim copiam. Hac in insula Æthiopes, Macroborum filii, de quibus supra dictum est; qui post Geryonis, ut ait, mortem, insulam hanc incoluerunt. Eo namque vivente erat aliis inhabitabilis, propter illius inhospitalitatem. Carminibus autem celebratur Hercules ad eam lebetes æreo navigans, quum Geryoneas boves abegit,

5. κ' V. Strab. p. 310. — 6. γεωργοὶ Ed et Strabo p. 494 (425, 40 Did.), γεωργικὴν K, γεωργικὸι cett. καὶ et γε om. Ed; ἔθνος] γένος L. — 7. ἀπ' K; Μαυώτη K. — 9. αὐτῆς E. — 10. μεταβάλλοντες C; καὶ νομάδας C; ἀλλοκότας K. — 11. ἀπόλιδας Ed. — 15. καινὸν οὐδέν d. — 17. λεπτοτομαῖν vulg. ante Bernh. — 18. καὶ post ὡς om. CU. — 19. ὅτι om. E. τὸν ex d addidit Bernh. — 20. ἀρξεται Ed; δὲ om. d. — 21. ταύτης CD. — 25. ἤγουν Ed, ἥως U, ἥτοι cett.; ἀνέμου πόδα Ed. — 26. τὴν θέσιν καὶ τὸν τόπον codd.,

exc. CEd. — 29. ὀπίσθεν U. — 30. λέγεται E; καὶ om. E. — 31. πλαγίου codd., πλαγίων Aristoteles H. An. 1, 15 quamquam hoc de brachiis dicit; de malleolis dicit: σφυρὸν διφυῆς ἐν ἐκατέρῳ σπλαι. — 35. ἔρα τὸν τόπον ἥτοι τὸ πέλαγος CDY; ὅτι om. MU; καὶ ὅρα ὅτι τὸ π. om. L. — 36. ἐξ οὗ καὶ αὐτὸ codd., exc. CELd et D qui habet οὗ αὐτοῦ — 37. βουτρόφον CL; ὠνόμασε Ed. — 39. υἱοὶ] εἰσὶ Ed; εἴρηται E. — 40. φασὶ d. — 42. πλεύσαι CEMU. Hæc e Stephano petita esse probabilis est sententia Meinekii ad Steph.

χαλκείη ἀκάτω βουκληθείος ἐξ Ἐρυθραίας,

ὡς δ' Εὐφορίων λέγεται ἱστορεῖν. Ὁμοίως καὶ δ' Ἐφεσί-
σιος Ἀλέξανδρος, εἰπών·

χαλκείη δὲ λέβητι μέγαν διενήξτε πόντον.

5 Τάχα δὲ δὲ μὲν βηθεὶς λέβητος πλοίου εἶδος ἦν, ᾧ καὶ δὲ
ληστρικὸς λέμβος ἴσικα παρηχίσθαι κατὰ παρωνομα-
σίαν τινά. Τὸ δὲ τούτου χάλκειον συγκρότησιν τινὰ
χαλκοῦ δηλοῖ ἐπ' αὐτῷ, ὡς εἰ γε τυχὸν χαλκίμβολον
ἦν, ἢ παράσημά τινα ὡς εἰκὸς ἐκ τοιαύτης εἶχεν ὕλης
10 περὶ τὰ κατὰ πρύμναν ἢ κατὰ πῶραν. Ἰστέον δὲ ὅτι
δ' Ἀρριανὸς δοξάζων τὸν Τύριον Ἡρακλῆα τοῖς περὶ τὰ
Γάδειρα τόποις ἐπιφοιτῆσαι, λέγει ὅτι κατὰ τὸν λογο-
ποῖον Ἐκαταῖον δὲ Γηρυόνης, ἐφ' ὃν δ' Ἀργεῖος Ἡρακλῆς
ἱσταλῆ, οὐδὲν τι προσήκει τῇ γῆ τῶν Ἰθέρων, ἧχον
15 οὐκ ἦν ἐξ Ἰθέριας, ἀλλὰ τῆς ἡλείρου τῆς περὶ Ἀμ-
πρακίαν βασιλεὺς ἐγένετο, καὶ ἐκ τῆς ἡλείρου ταύτης
ἀπήλασεν ὁ Ἡρακλῆς τὰς βόας, οὐδὲ τούτο φαῦλον
ἄθλον τιθέμενος. « Οἶδα δὲ, φησὶν, ἐγὼ καὶ εἰς τοῦτο
ἔτι τὴν ἡλείρου ταύτην εὐβοτον, καὶ βοῦς τρέφουσιν
20 καλλίστας. » Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. Τοὺς δὲ ἐν Ἐρυ-
θειᾷ Αἰθίοπας μακροβίους μὲν ὁ Διονύσιος λέγει, πρὸς
ἀντιδιαστολήν τῶν ἀκριδοφάγων Αἰθίοπων, οἱ βραχύ-
βιοί εἰσι, σπανίως ὑπεριθίντες ἔτη μ' κατὰ τὸν Γεω-
γράφον, ὡς ἀποθηριουμένης αὐτῶν τῆς σαρκός· θειου-
25 δίας δὲ ἐπονομάζει καὶ ἀμύμονας διὰ δικαιοσύνην, ὡς
τῶν ἄλλων ἐσπερίων ἀδίκων ὄντων. Ἰστέον δὲ ὅτι μα-
κροβίους καὶ τινὰς τῶν Ὑπερβορέων ἱστοροῦσι τινὰς.
Ἄλλοι δὲ νῆσον Ἐρυθραίαν εἶπον αὐτὰ τὰ Γάδειρα, τῷ
Διονυσίῳ οὐ συντρέχοντες· οἱ δὲ νῆσον τινὰ Ἐρυθραίαν
30 εἶπον παραβελήμενην τοῖς Γαδείροις, πορθμῶ στα-
διακῶ διειργωμένην. Ἐνόμισαν δὲ τοῦτο οἷα τὸ εὐβοτον
ὀρῶντες τῆς τοιαύτης νήσου, ἔνθα τῶν προβάτων γάλα
ὀρρὸν οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ τυροποιοῦσι πολλῶ ὕδατι μί-
ξαντες διὰ τὴν πίστητά. Καὶ ἐν τριάκοντα δὲ φασὶν
35 ἡμέραις αὐτόθι πνίγεται τὸ ζῶον, εἰ μὴ τις ἀποσχάσει
τι τοῦ αἵματος. Πλούσιος δὲ ὁ Γηρυόνης ὥσπερ κατὰ
τὰς βόας, οὕτω καὶ κατὰ τὸ ὄνομα· λέγεται γὰρ καὶ
Γηρυὼν καὶ Γηρυόνης καὶ Γηρυονεύς.

561. Ὅτι κατὰ τὴν ἱερὰν ἄκραν τὴν κατὰ τοὺς
40 ἀφνειοὺς Ἰθέριας, δ' ἔστι κατὰ τὸ οὕτω λεγόμενον ἱερὸν
ἀκρωτήριον, δ' καὶ κάραν Εὐρώπης ἄλλοι φασὶν, αἱ
Κασσιτερίδες εἰσι δέκα νῆσοι ἐγγὺς ἀλλήλων, πρὸς
ἄρκτον καίμεναι, ἃς ὁ Διονύσιος ἐσπερίδας καλεῖ διὰ
τὸν τόπον τῆς θέσεως· δυτικαὶ γὰρ εἰσιν· ὅθεν, φησὶ,
45 κασσιτέριο γενέθλη, διὸ καὶ Κασσιτερίδες λέγονται.

æneo scapho boum nutrice ex Erythia,

ut Euphorio narrare dicitur. Ac similiter Alexander
Ephesius dicit :

æneo lebete magnum tranavit pontum.

Fortasse iste lebes genus erat navigii, cui et lembus
piraticus videtur per paronomasiam quandam voce
ipsa consonare. Quod autem hic lebes æneus dicitur,
id aperte ostendit aliquid in eo lebete operis existi-
tisse ex ære conflatum, ut si forte, exempli causa,
rostrum æreum fuerit, aut quædam, ut videtur, in-
signia ex hac ista materia in puppi aut prora habuerit.
Sciendum porro est Arrianum, quippe qui existima-
verit Herculem Tyrium ad eam regionem ventitasse,
ex fide Hecatei historiarum scriptoris tradere Geryo-
nem, ad quem Hercules Argivus missus fuit, nihil ad
Iberum regionem attingisse, nimirum non ex Iberia
existitisse, sed regem fuisse continentis quæ est circa
Ampraciam, atque ex hac ipsa continente Herculem
boves abegisse, neque id parvi præmii loco habuisse.
« Ego vero, inquit, scio, hanc ipsam continentis re-
gionem ad hæc usque tempora pascendis pecoribus
esse peropportunam, et boves pulcherrimas alere. »
Atque hæc quidem ita. Verum Æthiopes, qui in
Erythia sunt, vocat Dionysius Macrobios, i. e. long-
ævus, ad distinctionem Æthiopum Acridophagorum,
i. e. vescentium locustis, qui brevi sunt vita, quod
quadraginta raro annos Geographo teste (p. 773.)
excedant; tunc enim carnes eorum bestiarum mul-
titudine corrumpuntur. Macrobios autem θεουδέας,
πίος, cognominat, et ἀμύμονας, *inculpatos*, propter ju-
stitiam, eo quod alteri Æthiopes, Hesperii, injusti
sunt. Sciendum vero haud deesse qui μακροβίους
etiam quosdam Hyperboreos commemorent. Alii
non consentientes Dionysio, Erythiam insulam Gades
ipsas dixerunt; alii Erythiam insulam quandam esse
aiunt Gadibus appositam atque ab iis freto unius
stadii diremptam. Idque illi putarunt, quod hanc
istam insulam egregie pascuam cernerent, ubi ovium
lac serum non facit, sed et multum aquæ in confi-
ciendo caseo, propter pinguedinem, admiscunt. At-
que ibi etiam intra dies triginta animas suffocari
aiunt, nisi si quis scarificando parum iude sanguinis
detrahat. Ceterum dives est Geryones, ut bobus, sic
etiam nomine; nam et Γηρυὼν dicitur et Γηριόνης et
Γηρυονεύς.

561. Ad Sacram illam ἄκραν, quæ est juxta opulentos
Iberes, h. e. ad promontorium illud Sacrum, quod ita
vocat, et quod caput Europæ alii appellant, Cassiteri-
des sunt insulæ decem, prope inter sese ad septentrio-
nes positæ, quas Dionysius Hesperides nominat,
propter locum ipsum, ubi eæ sitæ sunt. Sunt enim
occidentales. Hinc, inquit, κασσιτέριο γενέθλη, *stanni*

v. Ἐρυθραία. Deinde βοῦς ἀπήλασε MU. || — 1. Ἐρυ-
θειας CDKMY. || — 2. Ἐφορίων Y; ὅμως K. || —
4. διανοήξωτο K; πόντον] κόλπον Ed. || — 5. πλοίου
εἶδος V. Movers. Phœnix. Alterth. t. 3, p. || — 6. πα-
ρεχρησθῆσαι C. || — 11. τὸν Ἡρακλῆα τὸν Τύριον ἐπιφοιτῆσαι
τοῖς περὶ τὰ Γάδειρα τόποις U. || — 12. λέγει] φησὶν CDLY.
|| — 15. ἡλείρου περὶ Ἀμπρακίαν E. || — 17. τοὺς βόας CL.
|| — 18. τιθέμενος ἄθλον d. || — 20. καλλίστους C. || — 21.

λέγει] καλεῖ U. || — 25. καὶ ἀμύμονας ἐπονομάζει U. ||
— 27. Ὑπερβορέων CU. || — 28. αὐτὰ τὰ... Ἐρ. εἶπον
om. CDL. Quæ post ἄλλοι δὲ νῆσον sequuntur usque
ad συντρέχοντες. ὅτι δὲ om. Ed. || — 29-34. Petita e
Strab. p. 169. 175. || — 34. δὲ om. Ed; φησὶν E.
|| — 36. ὥσπερ om. E; τοὺς CDKMU. || — 37. οὕτως
CDE. γὰρ CDLY, δὲ cett., nisi quod vocem om. Ed.
καὶ om. C. || — 41. κάραν] ἄκραν v. l. ap. R. Steph. §

Οὐκ ἐπιτολῆς δὲ, φασιν, ὁ κασσίτερος, ἀλλ' ὀρυττόμενος εἰσκαταίται. Τούτων τῶν δέκα νήσων μία Ἰσημος, τὰς δ' ἄλλας οἰκοῦσι μελάγχλαινοι ἄνθρωποι ποθήρεις ἐνδεδοκότες χιτῶνας, ἐξωσμένοι τὰ στέρνα, μετὰ βράβδων περιπατοῦντες, ὅμοιοι ταῖς τραγικαῖς Ποιναῖς, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. Ἡρόδοτος δὲ φησιν ὅτι « οὐκ οἶδα νήσους Κασσιτερίδας, ἐξ ὧν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ. »

566. Ὅτι πρὸς βορρᾶν, ἔνθα Ῥήνος ὑστατίαν εἰς ὤκεαν ἄπερευγεται δίνην, αἱ Βρετανίδες εἰσι δύο νῆσοι, Ἰουερνία καὶ Ἀλουῶν, ἤτοι Ἰβερνία καὶ Ἀλβίων, Βρετανίδες δὲ ἐνὸς τὸ παρὰ τούτῳ τῆι ποιητῆι γραφόμεναι ὧν μέγεθος περιώσιον, ἕπερ καὶ ἐπὶ τῆς Κρήτης εἶπαν, οὐδέ τις ἄλλη νήσος ἐν πάσαις ἰσοπαρεῖται, ὁ ἔστιν ἐξισούται αὐταῖς καὶ τὸ ἴσον φέρεται.

15 αἷς καὶ συγκρίνων τὰς ἐκεῖ νήσους τῶν Ἀμνιτῶν νησίδας ἐν ὑποκορισμῷ καλεῖ. Ἐνθα, φησὶν, αἱ γυναῖκες τῶν ἀγαθῶν Ἀμνιτῶν ἀντιπέραθεν ἐρχόμεναι τελοῦσιν ἱερά τῷ Βάκχῳ κατὰ νόμον ἐννύχαι, στεφάμεναι κισσοῦ μελαμφύλλου κορύμβοις παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἤχη. Αἰεὶ δὲ κισσὸν μελάμφυλλον τὸν δαδὺν, ὡς μελανίαν τοῖς φύλλοις παρέχοντα. Οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ « μελίαν δρυὸς ἀμφικεάσας » παρ' Ὀμήρῳ δρυὸς μέλιαν τινεὶ εἶπον τῆν τῶν φύλλων περιττότητα καὶ τὴν πύκνωσιν, ἀπ' ἧς τὸ τῆς σκιάς μέλιαν γίνεται, ὡς

25 καὶ πρὸ τούτων γέγραπται. Κορύμβοι δὲ νῦν οἱ βοτρωδέεις λέγονται καρποὶ τοῦ κισσοῦ. Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ ἐξοχῆς ὄρεινῆς ἡ λέξις κεῖται, ὅηλον. Φησὶ γὰρ Ἡρόδοτος « οἱ μὲν ἔφυγον ἐπὶ τοῦ δρους τὸν κόρυμβον. » Τὸ δὲ παταγή κοινότερον μὲν ὀξύνεται,

30 ὡς τὸ ἀλαλαγή, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς βαρύνει αὐτὸ, λέγων ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ πατάσσω γίνεται, ὡξύνεται γὰρ ἂν ὡς τὸ ἀλαλαγή, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πάταγος, ὅ τὸ θηλυκὸν φησὶν ἡ πατάγη. Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. Φασὶ δὲ νῆσον ὤκεανίαν εἶναι μικρὰν, ὃ πάνυ πελαγίαν, ἣν οἰκοῦσι

35 γυναῖκες Ἀμνιτῶν Διονύσῳ κατεχόμεναι. Οὐκ ἐπιβαίνει δὲ ἀνήρ τῆς νήσου, ἀλλ' αὐταὶ πλείουσι πρὸς τοὺς ἀνδρας, καὶ κοινωνοῦσαι αὐτοῖς ἐπανερχονται. Ἔϊτα συγκρίνων ῥητορικῶς ταῦτα τὰ ἱερά πρὸς ἄλλα ὁμοία φησὶν, οὐχ ὅπως οἱ Ἀψίνθιοι Θραῖκες, οὐδ' ὅπως οἱ Ἰνδοὶ μελανδίνην ἀνὰ ποταμὸν Γάγγην κῶμον, ἣγουν κωμαστικὴν ἑορτὴν ἄγουσι τῷ Διονύσῳ, ὡς αἱ νησιώτιδες αὐταὶ γυναῖκες ἀνεμάζουσι, τουτέστιν ὑμνοῦσι τὸν Εὐϊὸν Διόνυσον, εὐοῖ εὐὲν ἀνακράζουσαι, ταῦτα δὲ τὰ ἐπὶ Διονύσῳ ἐνθουσιαστικὰ ἐπιφωνήματα.

45 Ἀόγος γὰρ τὰς τῶν Ἀμνιτῶν γυναῖκας δι' ὅλης νυκτὸς

origo; quare etiam Cassiterides, quasi Stannariæ, appellatæ. Neque vero ibi stannum in summa tellure esse aiunt, sed fossum inveniri. Harum decem insularum una deserta; ceteras incolunt μελάγχλαινοι, homines atris tunicis talaribus inducti, cincti pectore, cum virgis obambulant, Furistragicissimiles, ut veteres (*Strab. p. 147*) aiunt. Herodotus (3, 145) tamen scribit sese non novisse insulas Cassiterides ex quibus stannum ad nos veniat.

566. Ad septentriones, ubi vorticem suum Rhenus in oceanum extremum eruciat, Bretanides sunt insulæ duæ, Ivernia et Alvion, sive Ibernia et Albion. Βρετανίδες scribuntur apud hunc Poetam cum unico τ; quarum magnitudo περιώσιος, *immensa*, quod dixerat etiam de Creta; neque ulla alia inter insulas universas eis *æquiparatur*, h. e. exæquatur, et parem magnitudinem obtinet; quibus etiam quum insulas, quæ ibi sunt, Amnitarum comparat, has forma diminutiva νησίδας vocat, ubi, inquit, illustrium Amnitarum uxores ex adverso littore profectæ, sacra ex more peragunt Baccho; nocturnæ, corymbisque hederæ, nigra folia habentis redimitæ; stridorisque acutus oritur sonitus. Hederam ibi μελάμφυλλον, *nigram foliis*, intelligit densam atque opacam, veluti quæ nigrorem foliis præbeat. Et sic etiam in Homericō illo (*Od. ε, 30*): μέλιαν δρυὸς ἀμφικεάσας, *nigrore roboris scisso*, δρυὸς μέλιαν quidam intellexerunt foliorum ubertatem et densitatem, ex qua, ut et supra scriptum est, nigror et opacitas umbræ efficitur. Corymbi porro nunc dicti fructus vocemosi hederæ. Constat autem usurpari etiam hanc vocem de vertice montis. Sic enim Herodotus (7, 208): « Illi quidem in corymbum (*verticem*) montis fugerunt. Παταγή, tametsi communius acuitur, ut ἀλαλαγή, tamen Herodiani vocem gravat, quum fieri eam affirmet, non ex πάτασσω (sic enim acueretur, ut ἀλαλαγή), sed ex πάταγος, cuius femininum, inquit, ἡ πατάγη. Atque hæc quidem huiusmodi. Ceterum aiunt in oceano esse insulam parvam nec longe in alto sitam, quam Amnitarum uxores, Baccho percitæ, incolunt. Vir in eam insulam non descendit, sed ipsæ ad viros navigant, et, posteaquam cum iis consueverunt, revertuntur. Tum hæc sacra cum aliis similibus sacris oratorie comparat, in hæc verba: « Non sic Absinthii Thracæ, neque sic Indi per Gangem, nigricantium aquarum amnem, κῶμον, *Bacchanale festum*, Libero patri peragunt, ut insulares hæc mulieres ἀνεμάζουσι, h. e. hymno Evium Bacchum celebrant, clamantes *Ἐνε εὐαν*; hæc enim sunt fanaticæ in Bacchum acclama-

— 42. δέκα om. *Ed.* || — 45. καττιτέροιο *C.* δι' οὐδ. || — 1. φασὶν] *Strabo p. 147* (122, 15 *Did.*); καττιτέροιο *DKY.* || — 2 sqq. *V. Strabo p. 175* (145, 45 *Did.*) || — 3. οἰκοῦσι om. *K.* || — 4. ἐνδεδομένοι *U.*, χιτῶνας ἐνδεδομένοι *Ed.* ἐξ, περὶ τὰ στέρνα *Strabo.* || — 8. Ἰδατίαν *U.* || — 10. Ὀβερνία... Βερνία codd.; em. *Holstenius.* || — 11. τ om. *C.* || — 13. ἐν πάσαις νήσοις *Ed.* || — 15. Ἀμνιτῶν] *Ναμνιτῶν conj. Holsten.* || — 16. νησίδας *C.*, νησιάδας cett. || — 18. στελλόμεναι *M.*, sed στερεβά-

μεναι in margine. || — 21. δι om. *KM*; ἀμφικεάσας codd.; em. *H. Steph.* || — 25. λέγεται νῦν οἱ βοτρωδέεις καρποὶ *d.* || — 27. ἡ λέξις om. *CDL*; κεῖται] λαλεῖται *CDL*, καλεῖται cett. || — 30. ὡς καὶ τὸ *d*; ἀλαλαγή *Ed.*, λαλαγή *CL.* Deinde αὐτὰ *d.* || — 32. ἀλαλαγή *E*; ἀλλὰ *KM*; τὸ om. *CDEKLMY.* || — 34. μακρὰν *KM.* Vid. *Strabon. p. 198* (165. 4 *Did.*) || — 36. πρὸς e conj. *Bernhardyi*, περὶ codd. || — 38. ταῦτα τὶ *d.* || — 40. μελανδίνην *Ed.* || — 41. κωμάστην *U.* || —

ἐξαλλομένας χορεύειν, ὥστε ἐν τούτῳ καὶ τοὺς Θρακ-
 5 κας εἶκειν αὐταῖς καὶ τοὺς Ἰνδοὺς, καίτοι καὶ αὐτοὺς
 κατόχους ὄντας τῆς Διονύσου, καὶ πάνυ ὀργιζόντας
 αὐτῶν. Ὁ δὲ Γεωγράφος καὶ ἱερὸν εἶναι λέγει ταῖς
 6 γυναιξὶ τῶν Ἀμνιτῶν, ἕπερ κατ' ἐνιαυτὸν ἀποστεγά-
 ζουσαι αὐθημερὸν πάλιν πρὸ δύσεως ἡλίου στεγάζουσιν,
 ἐκάστης φορτίον ἐπιπερούσης, ἕπερ ἐὰν ἐκπέσῃ, δια-
 10 σπῶσι μανιωδῶς τὴν φέρουσαν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐννύ-
 χια τῶν Διονύσῳ ἐτελοῦντο τὰ μυστήρια, πρὸς αἰνιγμα
 τοῦ δεῖν τοὺς πίνοντας ἐπικρύπτειν τὸν οἶνον, καὶ μὴ
 εἰς προὔπτον ἀσχημονεῖν κωμάζοντας ἢ καὶ διὰ τὴν
 σπουδὴν τοῦ ταμειεῖσθαι τὸν οἶνον καὶ κρύπτεσθαι ὡς
 εἰς παλαιῶσιν. Διὸ καὶ Οἰκουρὸς Διόνυσος ἐλέγετο.
 15 Τὸ δὲ ἔθνος οἱ Ἀψίνθιοι ἀπὸ ποταμοῦ εἰκόσασιν κεκλή-
 σθαι Ἀψίνθου. Φησὶ γὰρ ὁ Διονύσιος, « Θρήκιος ἐπ'
 ἧσὶν Ἀψίνθου. » Διχῆ δὲ γράφεται, καὶ διὰ τοῦ υ καὶ
 διὰ τοῦ ι· ὡς καὶ τὸ ἀψίνθιον τὸ φυτὸν, καθά φασιν οἱ
 παλαιοί. Τὸ δὲ εὐοὶ εὐῶν ἀναφωνήσεις ἦσαν, ὡς εἴ-
 20 ρηται, εἰς τὸν Διόνυσον βυνητήριον, περὶ ὧν μετ' ὀλίγα
 ἐν τῷ περὶ Καμαριτῶν λόγῳ βρῆθήσεται. Ὁ δὲ Διόν-
 υσος Εἰραφιώτης μὲν καλεῖται ἢ παρὰ τὸ ἐρράφθαι
 ἐν τῷ μηρῷ τοῦ Διὸς, ἢ παρὰ τὸ ἔριν φαίνειν· πατήρ
 γὰρ ἑίδος οἶνος ὑπὲρ μέτρον πινόμενος. Ἐρίβρομος
 δὲ καὶ ἐρίβρομότης ἢ διὰ τὰς τῶν μεθύοντων κραυγὰς
 25 (διὸ καὶ Βάκχος ὡς ἀπὸ τοῦ βάζειν λέγεται, προσλη-
 φθέντος τοῦ x στοιχείου διὰ πλείονα τραχύτητα φων-
 ῆς), ἢ διὰ τὸν βρόμον, ὃν ὁ γλευκάων οἶνος ποιεῖ
 πνευματούμενος καὶ ζέων. Καὶ ὅτῳ μὲν καὶ ταῦτα.
 Τὴν δὲ μεγίστην Βρεττανικὴν νῆσον οἱ παλαιοὶ τρί-
 30 γωνον ἱστοροῦσιν εἶναι τῷ σχήματι, εἰς ἣν διαίρων,
 ἦγον ἀποπλέων, Καῖσαρ δ' ἐπιλεγόμενος θεὸς νύκτωρ
 ἀνήχθη, καὶ τῇ ὑστεραῖα κατήρε περὶ τετάρτην ὥραν,
 τριακοσίους σταδίους διάπλου τελείας. Δις δὲ φασί,
 διαβάς ἐκαὶ ἐπανῆλθε διαταχέων, οὐδὲν μέγα διαπρα-
 35 ξάμενος, οὐδὲ προελθὼν ἐπὶ πολὺ τῆς νήσου, ἀλλὰ δύο
 μὲν ἢ τρεῖς νίκας νικήσας, ἀπολέσας δὲ πλοῖα πολλὰ
 εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν ἐν τῷ ὠκεανῷ πλημμυρίδων
 καὶ τῶν ἀμπώτεων.

568. Ὅτι τὸ μέγεθος τῶν Βρεττανίδων νήσων, ὡς
 40 ἄλλοι, ὡς προεβρέθη, διὰ τοῦ π Πρεττανίδας καλοῦσιν,
 οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἐπέφηνεν, ὡς ἀνωτέρω ἐβρέθη,
 ἀλλὰ ἄλλοι καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῇ γεωγραφικῇ ὑφη-
 γήσει, λέγων ὅτι τῶν νήσων πρωτεύει ἡ Ἰνδικὴ Τα-
 45 προβάνη μεγέθει καὶ δόξῃ, μεθ' ἣν ἡ Βρεττανικὴ,
 τρίτη ἡ Χρυσὴ χερρόνησος, τετάρτη ἑτέρα Βρεττανῶν

tiones. Nimirum fama est Amnitarum uxores,
 per totam noctem tripudiantes choreas ducere,
 ita ut hac in re et Thraeces eis et Indi cedant, tametsi
 et ipsi afflati sint numine Bacchi, eique orgia magno
 opere celebrent. Geographus (p. 198) præterea scri-
 bit templum esse mulieribus his Amnitarum, quod
 eæ quotannis retegunt eodemque rursus die ante solis
 occasum integunt, unaquaque onus importante, quod
 si deciderit, mulierem ipsam importantem furiose
 discerpunt. Sciendum autem est nocturna Libero
 Patri hæc mysteria fieri, ut veluti ænigmatē ostende-
 rent, eos qui vino indulgent id oportere in occulto
 facere, neque bacchando turpiter in propatulo agere,
 aut etiam propter curam atque studium recondendi
 vini, veluti ad inveterationem. Quare etiam Bac-
 chus οἰκουρος, *custos domus*, est appellatus. Absin-
 thii populi vocati sic videntur ab Absintho flumine.
 Sic enim Dionysius: « Thracis ad ripas Absinthi. »
 Ἀψίνθος bifariam scribitur, tum per υ, tum per ι, si-
 cuti etiam ἀψίνθιον, *absinthium*, plantæ genus, ut
 veteres aiunt. Verba porro illa: *Ἐνοε Ἐναν*, erant,
 ut dictum est, acclamationes ad Bacchum, ad laudes
 ejus canendas accommodatæ; quibus de acclamatio-
 nibus paulo post, ubi de Camaritis. Ceterum Bacchus
 εἰραφιώτης vocatur, vel ex eo quod Jovis femori insu-
 tus fuit (ἐρράφθη), vel eo quod ἔριν φαίνει, in lucem
 profert discordiam. Vinum namque, si immoderatus
 bibitur, pater est discordiæ. Idemque etiam ἐρίβρομος
 et ἐρίβρομότης vel propter ebriorum clamores (quare
 etiam Bacchus dicitur, quasi a verbo βάζειν, *loqui*, as-
 sumpta littera x ad majorem vocis asperitatem), vel
 propter βρόμον, *frenitum*, quem vinum adhuc mu-
 steum, quum inflatur et fervet, facit. Atque hæc
 quidem ita. Maximam Brettanicam insulam veteres
 tradunt figura esse triangulari, in quam quum classe
 trajiceret Cæsar, qui Deus est cognominatus, de
 nocte solvit, postriedieque appulsus est, hora fere
 quarta, confecto spatio trecentorum stadiorum. Bis
 vero narrant eo Cæsarem trajecisse, nullaque re me-
 morabili gesta, quam celerrime rediisse, quum non
 longe per insulam processisset, sed duobus aut tribus
 præliis victoriam consecutus, multas naves ex æ-
 stuum oceani accedentium atque recedentium incre-
 mento amisisset.

568. Magnitudinem Brettanidum insularum, quas
 alii, ut supra dictum est, Prettanides vocant per p,
 non Dionysius modo, ut memoratum est supra, re-
 præsentat, sed etiam declarat Ptolemæus (7, 5) in
 enarratione sua geographica, ubi insularum princi-
 pem magnitudine et gloria esse ait Taprobanam In-
 dicam, secundum ab ea locum obtinere Brettanicam,
 tertiam esse Chersonesum auream, quartam, Brettano-

1. ἐξαλλομένας DKLMY, ἐξαλαμένας E, ἐξευλομένας d,
 διελλουμένας C. || — 9. τὰ om. d. || — 11. εἰς d. || —
 12. ὡς om. Ed. « Οἰκουρὸς Διόνυσος unde Eustathio in-
 notueritlatet, nisi ab Lycophrone 1246 accepit; proxime
 accedit Διόνυσος ὁ Σκοῖδος apud Menandrum p. 97. »
 Βαβυλ. || — 15. Θρηκίος Ed; ἧσὶν Ed. || — 16. υ καὶ
 τοῦ i om. C. || — 18. εὐῶν KL aliique. εἰσιν CDL. || — 19.
 τὸν om. CDLM. ἄλλῃον KM. || — 20. περὶ om. CDKY. ||

— 22. φαίνειν] ὑφαίνειν conj. Holsten. || — 25. ὡς om.
 C; βράζειν d. || — 27. ποιεῖ post ζέων collocat d. || — 28.
 καὶ ante ταῦτα add. e CEKLMY. || — 29. Βρεττανικὴν
 LMU, Βρεττανικὴν CDEKNY. || — 32. περὶ] ἐπὶ pr. m. Y.
 || — 33. τριακοσίους C, τριακοσίους καὶ εἰκοσι Strabo
 p. 199 (166, 20 Did.). || — 34. οὐδὲ D. || — 37. πλημμυρί-
 δων KM. || — 39. Βρεττανίδων CDEKNY. et similiter in
 sqq. || — 40. ἐβρέθη CDL. || — 41. οὐ μόνον K; ἐπέφηνεν

ἡ Ίουερνία, πέμπτη Πελοπόννησος, Σικελία μετ' αὐτὴν ἕκτη, ἑβδόμη Σαρδῶν, ὄγδοη Κύρνος, Κρήτη ἑνάτη· ἐπὶ δὲ ταύταις ἡ Κύπρος οὕσα δεκάτη γίνεται τοῦ καταλόγου κορωνίς. Καὶ Πτολεμαῖος μὲν οὕτως εἰς δεκάδα κορυφοὶ τὰς μεγίστας νήσους, συναριθμῶν αὐταῖς καὶ δύο χειρρονήσους, ὡς ἂν, οἶμαι, τὴν δεκάδα σεμνύνη. Ἔτεροι δὲ, ὡς καὶ ἄνω που ἔλαλθη, εἰς ἑπτὰ συνάγουσιν αὐτάς καὶ μόνας, γράφοντες οὕτως ἐμμέτρως·

- 10 Τῶν ἑπτὰ νήσων, ἃς εἶδειν ἡ φύσις
θητοῖς μεγίστας, Σικελία μὲν, ὡς λόγος,
πρῶτη μεγίστη, δευτέρα Σαρδῶν, τρίτη
Κύρνος, τετάρτη δ' ἡ Διὸς Κρήτη τροφός,
Εὐβοία πέμπτη στενοφυής, ἕκτη Κύπρος,
15 Λέσβος δὲ ἑξήντη λαχούσ' ἔχει.

581. Ὅτι μετὰ τὰς Βρεττανίδας πολλὴ πρὸς τὰ βόρεια ἡ Θουλή νήσος, ἥς πολλὸς δ' ἔκτοπισμός· ἀρκτικωτάτη γὰρ τῶν ὀνομαζομένων τίθεται. Ἐνθα, φησὶν, ἤματα ἡμῶν καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκίχεται πῦρ, ὀπηνίκα 20 ἥλιος βεβήκοι ἐς πόλον ἀρκτων, ἐν καρκίῳ γενομένου. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑπερβολικὸν τὸ ἀδιάδοχον ἐν τῷ τοιοῦτῳ καιρῷ εἶναι τὴν ἡμέραν ἑκαί. Ἐκείνο δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἐκπίπτει ὑπερβολῆς, ὃ δὴ τινες ἰσότησαν, τὸ τὸν μὲν θερινὸν ἴσον ὑπὲρ γῆς εἶναι αὐτόθι, 25 τὸν δὲ χειμερινὸν ὑπὸ γῆν, ὡς ἐνταῦθεν τὸν ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἑκαί κλίματι μερίζεσθαι εἰς ἡμερονύκτιον ἓν, ἄγουν εἰς μίαν ἡμέραν καὶ εἰς μίαν νύκτα· καθὰ καὶ Ἡρόδοτος περὶ τῶν Κιμμερίων λέγων φησὶ μὴ ἐνδέχεσθαι ἀνθρώπους εἶναι, οἳ τὴν ἐξάμηνον νύκτα καθεύδουσιν. 30 Φασὶ δὲ ἄλλοι ἐπὶ τὰς ἀρκτους ἐλθόντα τὸν ἥλιον ποιεῖν παρατείνειν τὴν ἡμέραν ἑκαί καὶ εἰς κ' θερινὰς ὥρας καὶ εἰς πλείον τι, ὀλιγίστων ὥρων ποιοῦντα τὴν νύκτα, χειμῶνος δὲ τὸ ἀνάπαλιν. Αἰτίαν δὲ λέγει ὁ Διονύσιος τοῦ ἑκαί ἀειφανοῦς φωτός τὸ λοξότερον 35 τῆνικαῦτα τὸν ἥλιον ἐπιστρέφεσθαι στροφάλιγγι, ταυτέστι τὸ λοξότερον ἀναφέρεσθαι τὸν ἥλιον, καὶ δι' αὐτὸ ἐμβραδύνειν τοῖς ἄνω. Τὸ δὲ ἐξῆς ἐπαγόμενον τὸ ἀρκτίων ἰθαῖαν ἐπὶ κλίσειν ἐρχομένων, ἀπὲρ τοῦ κατευθῦ τῆς νήσου φερομένου τοῦ ἡλίου, καὶ 40 εἰς αὐτὴν ὅσον ἀφορώντος. Καὶ ἔστι τὸ σχῆμα βητορικῶν ἀντίθετον, ἀντιτεθέντος τοῦ λοξοῦ τῇ εὐθύτητι, ὡς ἐὰν εἴπῃ ὅτι λοξότερον μὲν ἄλλως φύσει τοῦ ἡλίου στρεφομένου, κατ' εὐθῦ δὲ ὅμως τῆνικαῦτα ὄντος τῇ

rum alteram Iberniam, quintam Peloponnesum, sextam Siciliam, septimam Sardiniam, octavam Cyrum, nonam Cretam, decimam denique Cyrum coronidem esse hujus catalogi. Et sic quidem Ptolemæus insulas maximas ad denarii usque numeri summam provehit, quum iis et Chersonesos s. peninsulas duas adnumeret, ut, quemadmodum opinor, denarium numerum commendet. Verum alii, ut supra dictum est, ad septem tantummodo eas contrahunt, quas versibus sic describunt :

Septem insularum, maximas mortalibus
quas edidit natura, Sicilia, ut ferunt,
prima insula est, secunda Sardo; tertia
Cyrrus, deinde quarta Creta, alitrix Jovis,
Eubœa quinta angustior, sexta est Cyrrus,
Lesbusque septima ordinem extremam tenet.

581. Post Brettanides valde ad septentriones Thule insula, cujus magna est a reliquis terris remotio. Posita namque est ad septentriones maxime omnium insularum, quæ nomen habent; ubi, inquit, dies ac noctes ignis semper splendidus effunditur, quum sol sursum versus ad polum arcticum progrediens ad Cancrum pervenit, atque in eo versatur. Atque hoc quidem supra fidem est planeque hyperbolicum, eo tempore diem ibi esse perpetuum. Sed illud tamen in hyperbolen multo majorem transit, quod quidam tradunt, solem ibi æstivum totum esse supra terram, hybernium vero subter terram, ut inde annus in illo climate in diei et noctis spatium unum dividatur, nimirum in unum diem et in unam noctem, sicuti etiam Herodotus (4, 25), ubi de Cimæriis loquitur, affirmat, fieri nequaquam posse, ut homines sint, qui semestrem noctem dormiant. Verum alii aiunt solem, quum ad Arctos adscendit, diem ibi protractum facere ad horas æstivas viginti atque aliquanto etiam amplius, noctem vero ad horas paucissimas breviare; contraque facere hieme. Cur autem semper ibi lux appareat, causam hanc affert Dionysius quod hinc sol flexu atque gyro obliquiore convertitur, h. e. obliquius sol adscendit, ideoque in superiore parte immoratur. Illud vero quod subjicitur, « radiis rectam ad inclinationem venientibus » pro eo est ac si diceret, directe contra insulam lato sole, atque ad eam veluti respiciente. Et est figura oratoria antithesis, quum opposita inter sese sint obliquum et rectum, perinde ac si dixisset, solem, tametsi natura si alioquin obliquior, tamen hinc recta linea esse illi insulæ oppositum.

B; ἐρηθῆ M. || — 1. ὀπηνίκα codd. || — 3. δὲ om. C/D. ἡ om. d. || — 6. καὶ δέο χ. αὐταῖς Ed. || — 10. σφγ. Alexidi comico versus trihauntur a schol. Platonis p. 392. ed. Bekker. (V. Fragm. Comic. p. 580 ed. Did.) et Constantino Porphy. de Them. 2, 10 p. 59 ed. Bonn. Hic, sicuti Eustathius, eos petierunt e Stephano Byzantio v. Σικελία. Ceterum de insulis maximis cf. Aristoteles Mirab. c. 89; idem de mundo c. 3 (tom. 3, p. 558, 2 Did.), Timæus ap. Strabon. p. 654 (558, 2 Did.), Anonymus ad calcem Scylacis (tom. 1, p. 96); Diodor. 5, 17; Stobæus Eclog. Phys. 1, 42; Agathemerus, qui dicitur, p. 46; Marcian. §

8 (t. 1, p. 521); Appian. H. Rom. c. 5 p. 2 ed. Did. Apuleius p. 123 ed. Altenb. || — 11. δέδειχεν schol. Plat. et Constantino. μέγιστα] μέγιστα scr. Bothe in Fragm. Comic., absque causa idonea. || — 12. πρώτη] ἴσθιν schol. et Const. || — 15. ἐσχάτην] ἑβδόμην schol. et Const. || — 17. ἀρκτικωτέρα Im. || — 20. ὁ ἥλιος C; βεβήκοι om. Ed. || — 23. ὑπερεκπίπτει C. || — 25. ἐνταῦθα Ed. || — 27. εἰς ante μίαν om. d. || — 28. λέγει μὴ Ed. || — 29. νύκτα om. d. || — 34. λοξότερον d; ἀναστρέφεται C. || — 38. ἀρκτίων om. C; ἐπὶ κλίσειν Ed, ἐπὶ κλίσειν L. || — 42. ἂν ELd; εἴπεν codd.; ὅτι om. L. || — 43. στρεφομένου om. KM, κινουμένου Ed. || —

νήσω. Ποιῖ δὲ, φησὶ, τοῦτο ὁ ἥλιος, ἕως ἐπὶ κυανέους ἄνδρας νοτίαν ὁδὸν αὖθις ἑλάσῃ, τουτέστιν ἐπιμήκης ἢ ἡμέρα γίνεται τοῖς περὶ τὸν βόρειον πόλον, ἕως εἰς τὸ ἀντικείμενον νότιον ἡμικύκλιον ἢ ἡμισφαίριον τραπῆ ὁ ἥλιος. Τούτους γὰρ λέγεσθαι φασὶ κυανέους, δηλονότι τοὺς πρὸς τῶν νοτίω μέρει Αἰθίοπας, εἰς οὓς καὶ ὁ Ζεὺς ἥλιος ἀποδημεῖν ποτε παρὰ τῶν Ποιητῶν πλάττεται. Τὸ δὲ ἐς πόλον ἀρκτων ἀντὶ τοῦ περὶ τὸν ἀρκτικὸν πόλον, ἦγουν κύκλον τοῦ οὐρανοῦ, 10 περὶ δὲ αἱ δύο ἀρκτοι εἰλοῦνται.

589. Ὅτι πρὸς τοῖς ἐξώσις τοῦ ὠκεανοῦ ἔστιν ἡ Χρυσῆ νῆσος, λεγομένη οὕτως ἢ διὰ τὸ χρυσὸν φέρειν κατὰ τινας, ἢ κατὰ τὸν Διονύσιον διότι αὐτόθι ἀνατολαὶ καθαροῦ φαίνονται ἡλιόιο, καὶ οὕτω διὰ τὸ 15 καθαρὸν τῆς φασίας χρυσοῦς εἶναι πως δοκεῖ ὁ ἥλιος, οὐ μὴν σκυθρωπὸς, καθὰ παρὰ Σκύθαις διὰ τὴν τοῦ Κρονίου πόντου συνείφειαν. Καὶ διὰ τοῦτο Χρυσῆ λέγεται καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν λαμπομένη αὕτη νῆσος.

591. Ὅτι ἡ Ταπροβάνη ποτὶ Σαλικὴ ὀνομασθεῖσα 20 νῆσός ἐστι παλαγία, οὐκ ἑλλάντων τῆς Βρεττανικῆς, κατὰ τὴν ἱστορίαν, τετράπλευρος, θηρονόμος, πεπληθυῖα εὐρίνων ἑλεφάντων, ὧς φησὶν Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Λύχνος ἐπιλεγόμενος· ταύτην τὴν νῆσον ὁ Διονύσιος μητέρα φησὶν ἑλεφάντων Ἀσιηγενέων. Λέγει δὲ αὐτὴν καὶ Κωλιάδος νῆσον μεγάλην, ὅ ἐστιν Ἀφροδίτης, 25 ὁποία καὶ ἡ Κύπρος, διὰ τὸ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ταπροβάνῃ ἀνθρώπους γυναικείω κόσμῳ παιδρύνεσθαι, ἀλλως τε τὰ εἰς Ἀφροδίτην θρυπτομένους, ἔτι δὲ καὶ ἐμπλεκόμενους τὰς τρίχας. Ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν καρκίνον τὸ 30 θερνὸν ζώδιον ὑπὲρ αὐτῆς δινεῖσθαι τῆς νήσου, οὐρανίας ἀειρόμενον στροφάδαςιν, ὧς τοῦ ἐκεῖ κλίματος ὑπὸ τὸν καρκίνον κειμένον. Πτολεμαῖος μέντοι τὸν κρὶν τὸ ζώδιον ὑπὲρ αὐτῆς εἰλαῖσθαι φησὶ. Σημειώσαι δὲ ὅτι κατὰ λόγον δριμύτητος, ἦτοι γλυκύτητος, 35 στροφάδας οὕτως νῦν εἶπε τὰς τοῦ ἀστέρος τοῦ καρκίνου κατ' οὐρανὸν στροφαλιγγας καὶ κινήσεις. Ἡ δὲ κοινή χρῆσις ὄνομα νήσων ἔχει τὰς Στροφάδας περὶ τὸ Σικελικὸν κειμένων πέλαγος. Κωλιάς δὲ ἡ Ἀφροδίτη ἢ ἀπὸ τόπου Ἀττικοῦ, ἔπου τὰ Περσικὰ συνέτασον ναυάγια, περὶ δὲ χρησιμὸς τοιοῦτος ἐξέπεισε· «Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖς φρίζουσιν.» Ὁ δὲ τοιοῦτος Ἀττικὸς τόπος ὁμοίος ἐστὶ, φασὶν, ἀνθρώπου κώλη. 40 δηλαδὴ τῶν κατὰ τοὺς πόδας, ἐκκειμένου εἰς θάλασσαν, ἔχων Ἀφροδίτης ἱερὸν, Κωλιάδος καλουμένης ἐκ τῆς τοῦ τόπου ὁμοιότητος. Ἐταροὶ δὲ Κωλιάδα φασὶ κλη-

Idque, ut ait, facit sol, donec australem rursus viam ad cyaneos homines ineat, h. e. fit iis dies longior, qui ad polum borealem habitant, donec sol versus oppositum semicirculum australem s. australe hemisphaerium convertatur. Hos enim vocatos aiunt cyaneos, Æthiopes nimirum, qui sunt in parte australi, ad quos comminiscitur Poeta (Il. α, 423) Jovem, qui utique sol est, peregre aliquando abire. « Ad polum arctorum » dicit pro : ad polum arcticum, circulum nimirum coeli, circa quem arcti s. ursæ duæ vertuntur.

589. Ad oceanum orientalem est Aurea insula, ita appellata vel eo quod, ut quibusdam placet, fert aurum, vel, ut Dionysio videtur, quod ortus ibi solis clare pureque lucentis apparent; itaque propter puram illam lucem aureus quodammodo sol esse videtur, non vero triasti turpidoque aspectu, ut apud Scythas, propter Cronii illius maris nebulas. Et hac de causa Aurea insula dicitur, quæ sub eo splendet atque illuminatur.

591. Taprobana, Salica quondam nominata, insula est in alto posita, non minor Britannica, ut historia proditum est, lateribus illa quidem quaternis, ferarum alitrix, elephantibus bene a proboscide instructis referta, ut Alexander ait cognomento Lychnus. Insulam hanc Dionysius matrem vocat elephantum in Asiam genitorum, eamque etiam dicit insulam magnam Coliadis, h. e. Veneris, cujusmodi est Cyprus, eo quod qui in Taprobana sunt viri muliebri sese mundo nitide exornant, præsertim quum et rebus ipsi Veneris lascivius indulgeant, ac præterea implexos colligatosque capillos gerant. Ad hæc etiam tradit Cancrum signum æstivum supra eam insulam in orbem moveri, coelestibus gyris atque conversionibus sublatum: quippe quum clima ibi positum sit sub Cancro. Quamquam Ptolemæus (8, 28) arietis signum supra eam insulam versari affirmat. Verum observa, ut hic Poeta pro acrimoniæ vel dulcedinis ratione conversiones et motus stellæ Cancri in celo vocat nunc στροφάδας, quum tamen usus communis Strophades nomen insularum habeat in mari Siculo positarum. Colias autem Veus fortasse a loco Attico quo, facto naufragio, navium Persicarum fragmenta devenerunt, de quibus oraculum hujusmodi ad vulgus emanavit: « Coliades matres visis remis horrebunt. » Est autem, ut aiunt, hic iste locus Atticus similis hominis κώλη, *membro*, nimirum cruri, expositus atque excurrans in mare, cum templo Veneris, quæ inde a loci similitudine Colias vocatur. Verum alii vocatam aiunt Coliadem

28. φησὶ om. *CDL.* || — 2. ἑλάσῃ *CEKLY*, ἑλάσῃ *M.* || — 3. τοῖς] τοῦ *E.* || — 4. τὸ] τὸν *L.* Parum recte hæc Eust. disserit, monente Hillio ad Dion. v. 586. p. 232 sq. Dein περὶ τῶν ἀρκτικῶν *C.* Ceterum pro περὶ legendam videtur πρὸς aut certe παρὰ. || — 13. διότι] διὰ τὸ *Ed.* || — 14. καθαροῦ φαίνονται ἀνατολαὶ ἡλιόιο *CDL.* || — 19. Σαλικὴ *C.* || — 22. Ἀλέξανδρος] apud Steph. Byz. v. Ταπροβάνη. || — 25. Μολιάδος *F.* || — 26. καὶ om. *CDL.* || — 28. ἐς *CE.* || — 33. εἰ-

λησθαὶ φησὶ ὑπὲρ αὐτῆς *C.* Ptolemæus (8, 28) neque dixit tale quid, neque dicere potuit. || — 35. νῦν οὕτως εἶπε *C.* || — 39. ἀπὸ τοῦ τόπου *E.* || — 40. συνέπειαν *E.*; συνέπεισον τὰ Περσικὰ v. *M.*; περὶ οὖν vulg. ante Bernh. V. Strabo p. 398 (342 Did.). || — 41. σφρίζουσιν *C.* φρίζουσι apud Strabon. et Herodotum leg. esse viri docti conjecerunt. || — 42. ἀνθρώπου κώλη φασὶν *C.* φασὶν ἀνθρ. om. *L.* De sequentibus v. Schol. Aristoph. Nub. 53. || — 1. δὲ om. *E.* || — 4. οὕτω... κώλη om.

θῆναι ἀπὸ τοῦτου εἰς ὃν ζῶου κωλῆν ἀπέθετο ὄρνις ἐκ τινος θυσίας ἀρπάσας. Μέρος δὲ ποδὸς ἐμπροσθίου ἢ κωλῆς, καὶ περισπᾶται ἀπὸ συναϊρέσεως, ὡς περ γαλῖα γαλῆ, οὕτω καὶ κωλῖα κωλῆ. Οἱ δὲ φασιν ὅτι Ἀθηναίους ἐληθσαντό ποτε οἱ Τυρρηνοί, μεγάλα συνιστῶντες πειρατήρια. Γυνή δὲ Τυρρηνὴς διατεθεῖσα φιλικῶς περὶ τινα τῶν Ἀττικῶν ἀχμαλώτων ἀφῆκε λύσασσα. Ὁ δὲ ἔβρουσε φυγῶν Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερὸν, ὡς δι' αὐτὴν τὰ κῶλα λυθεῖς. Αἰθῶνα δὲ τὸν καρκίνον προσεῖπεν ἀντὶ τοῦ καυσοποιῶν, διὰ τὴν θερμότητα ἣν ὁ ἀήρ πάσχει, ὄντος τοῦ ἡλίου ἐν τῷ τοιούτῳ θερινῷ ζῶδιῳ.

15 502. Ὅτι καίται καὶ ἐνταῦθα παρήχησις καινότερος, ὅποιαί πολλαὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν εἰρηθεῖαι. Ἔστι δὲ τοιαύτη, στρεφθεὶς νοτίης προπάρουθα κολώνης, αἰψά κας Κωλιάδα ἐπὶ νῆσον Ἰοιοί. Παρηχούνται γὰρ πως ἡ κολώνη καὶ ἡ Κωλιάς. Τάχα δὲ οὐδὲ τοῦτο παρήχησις, ἀλλ' οὕτω παρατυχὸν συνέπασεν, οὐ περιεργασαμένου τοῦ ποιητοῦ.

20 508. Ὅτι εὐρυτάτη τὸ μέγεθος ἡ Ταπροβάνη. Φησὶν οὖν καὶ ὁ Γεωγράφος: « Ταπροβάνη πελαγία νῆσος μεγάλη, πολὺ τῆς ἡπείρου διάχουσα. Ἐχει δὲ κατὰ τὸν Διονύσιον καὶ κήτη πολλὰ ὄρεσιν ἡλιβάτοις ἰουκίτα, οἷς ὑπὲρ ἀκρων κώτων τέτρηχεν, ὃ ἔστι τετράχυνται, 25 μήμηστος ὀλῶς ἀκάνθης· ὦν καὶ τὰ στόματα λυγρὰ λέγει, καὶ χάσμα οὕτω μέγα φησὶν αὐτοῖς εἶναι, ὡς πολλάκις καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσιν ὑφ' ἐν καταβρωῆσαι, ὃ ἔστι καταβροχθίσαι, καταπιεῖν. Ὀνοματοποιεῖται δὲ τὸ καταβρωῆσαι, ὡς ἀπὸ τοῦ βρόχου βήματος, 30 καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔστι καὶ ὁ βρόχθος καὶ τὸ καταβροχθῆω βῆμα. Λέγει δὲ τὰ τοιαῦτα κήτη καὶ τέρατα καὶ βοτὰ πόντου Ἐρυθραίου, ἐν ᾧ καὶ ἡ νῆσος καίται. Μεγεθύνει δὲ αὐτὰ τῷ λόγῳ, ἐκάνει πᾶν ἑνδιαθέτως, ὡς ὅλα φόβον παθῶν, ὅτι δυσμενῶν παῖδας ἐκείνοις 35 ἀντίσειαν, ὃ ἔστιν ἐχθροὶ ἀνδρες πλανώμενοι περὶ θάλασσαν ἐντόχου ἐαυτοῖς. Τούτου δὲ τοῦ σχήματος τῷ ἀνάπαλιν χρῆσται, ὅτι περὶ τῶν Μασσαγετῶν εἶπη, ὅτι « μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήτ' ὅστις ἑταῖρος αὐτοῖς ἐμπελάσοι· μάλα γὰρ κακοῖνοι. » Ἐμπαλιν γὰρ 40 ἐσχημάτιται τοῦτο πρὸς ἐκείνο. Εἰ γὰρ καὶ ἄμφω ἑνδιαθέτως ἔχουσιν, ἀλλ' ὁμοῦ διαφέρουσι, καθὰ ἐνταῦθα μὲν ἐχθροῖς ἐπαρασάμενος ἀπώλειαν καταναῖσσωπηρῶς εἰς τὸ ὑπὲρ φῶν ἀπεύχεσθαι· φησὶ γὰρ. δυσμενεῖς ἐμπελάσειαν αὐτοῖς, φίλοι δὲ δηλαδὴ οὐ· ἐν 45 δὲ τῷ περὶ Μασσαγετῶν ἀνάπαλιν τὰ ὑπὲρ φῶν ἀπαυξάνοντες εἰς ἐχθροῦ ἀφορᾶβκατευχῆν· λέγει γὰρ· μήτ' ἐγὼ, μήτε τις τῶν ἐμῶν ἐμπελάσοι τοῖς Μασσαγεταῖς, ἀλλ' ἐχθρὸς δηλονότι ἐμπελάσοι αὐτοῖς. (509.)

a loco, in quem avis κωλῆν, *armum*, victimæ ex sacrificio quodam raptum deposuerat. Pars pedis anterioris ἢ κωλῆς, *armus*; et circumflectitur ex synæresi, uti γαλῖα, γαλῆ, sic etiam κωλῖα, κωλῆ. Alii tamen tradunt Tyrrhenos olim, magnis piraticis copiis coactis, prædam ex Atheniensibus egisse; mulierem vero Tyrrhenicam, Attici cujusdam captivi amore captam, illum a vinculis liberasse; qui fuga inde elapsus, Coliadis Veneris templum posuerit, quod sibi propter eam τὰ κῶλα soluta fuissent. Porro autem Cancrum αἰθῶνα, *ardentem*, appellat, ac si diceret efficientem ardoris atque æstus, propter calorem quo aer afficitur, quum sol in hoc æstivo signo versatur.

502. Inest in hoc quoque loco parechesis novæ cujusdam rationis, quales multe commemoratæ sunt in Commentariis ad Odysseam (1, 415, p. 163g). Est autem hujusmodi: « Conversus australem ante collem (κωλώνην), illico Coliadis ad insulam perveneris. » Parecheseim enim sive adsonantiam quodammodo habent κολώνη, *collis*, atque Κωλιάς, *Colius*. Sed fortasse non hæc est parechesis, sed casu quodam ita evenit, non quod eam poeta curiose exquisierit.

506. Taprobana, quoad magnitudinem, patet latissime. Itaque Taprobana Geographo (p. 690) dicitur insula in alto sita, magna, longe distans a continente. Habet etiam, Dionysio teste, magnam vim cetorum montibus altissimis similium, quibus in summis dorsis τέτρηχεν, *exasperatus est*, tractus longissimus spinæ; quorum etiam ora dicit λυγρὰ, *funesta*, iisque rictum oris ita magnum esse ait, ut sepe etiam navein simul cum ipsis vectoribus καταβρωῶσιν, *deglutiant*, b. e. devorent atque absorbeant. Fictum est autem per onomatoposiam τὸ καταβρωῆσαι, tanquam a verbo βρόχω. Et ab eo est ὁ βρόχθος, *guttur*, itemque verbum καταβροχθῆω, *devoro*. Cete autem istiusmodi monstra vocat et pecora maris Erythræi in quo illa insula jacet. Atque ut ea oratione grandiora efficiat, ex animi prorsus sententia, perinde quasi ipse sibi metuat, illud postea precatur, ut hostium liberi illis occurrant, h. e. hostes in mari oberrantes in ea cete incidant. Cui quidem figurato loquendi generi contrarium est illud, quo postea utitur, quum de Massagetis ita loquitur: « Neque ego ipse, neque alter quisquam sodalium meorum ad eos accedat. Valde enim ii inhospitales. » Hoc enim plane e contrario figuratum est atque illud. Etsi enim utrumque ex animi sententia profertur, tamen ea valde inter sese differunt, quatenus hoc quidem loco, dum exitium hostibus imprecatur, eo tacite spectat, ut pro amicis deprecetur. Dicit enim sepe optare ut hostes cetis appropinquent, nimirum non amici; ubi vero de Massagetis loquitur, dum deprecatur pro amicis, eo spectat e contrario, ut hostem devoveat atque exsecretur. Hæc enim ejus verba: « Neque ego, neque alter quisquam meorum Massagetis appropinquet, » sed nimirum hostis eis appropinquet. (509) Volo au-

d. — 1. διὰ C. Cf. Etym. M. v. Κωλιάδος ἄρρ. — 2. εἶπεν C. — 13. καὶ om. C; παρήχησις καὶ ἐνταῦθα Ed. — 15. εἰς] περὶ CDL. — 17. κα] τε CEM. — 26. τραχύνεται l. — 29. καταβρωῆσαι CDKLY; καταβροχθίσαι C, καταβρωθίσαι d; ὄνοματ. C. — 30. καταβρωῆσαι CDKLY; βρωῶ et mox βρωῶθος et καταβρωθῆω E.

|| — 32. λέγει δὲ καὶ τὰ Emd. || — 33. νῆσος καλεῖται d. || — 34. πᾶν] πάλιν v. l. ap. R. Steph. || — 36. τοῦτου δὲ τὸ ἀνάπαλιν C; δὲ τοῦ σχήματος om. L. || — 38. εἶπο L. μήτε EM; ἑταῖρος Ed. || — 41. διαφέρουσι διαφύρωσιν ἔχουσιν C; καθὼς CL; ἐνταῦθα] ἐκατ' L. || — 43. εἰς δὲ ταύτην ὑπὲρ φῶν L. || — 45. ἀπέχουσε

Σημείωται δὲ ὅτι οὗτος μὲν τὸ τέτρηχεν ἀντὶ τοῦ τε-
 τράχονται εἶπε, παρ' Ὀμήρῳ δὲ ἡ λέξις ἐπὶ τοῦ
 τεταράχθαι καίται ἐν τῷ « τετρήχει δ' ἀγορή. » Ὅρα
 δὲ ὅτι ὀλίγον ἀκάνθης εἶπεν, ὥστε πολυσήμαντον ὁ
 5 ὀλίκος, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐφάνη. Ἄκανθαν δὲ λέγει
 οὐ τὸ τοῦ κήτους ὄστυον τὸ ἀναλογεῖν βράχει, ὃ κυριο-
 λεκτεῖται καὶ ἐπὶ ἰχθύων καὶ θρωων· ἀλλὰ νῦν ἄκαν-
 θαν ἔστι νοῆσαι τὰ ἐπιφαινόμενα ἕξω περὶ τὴν βράχιν
 κέντρα, καὶ ἐπανεστηκότα ὡς ἐν φραγμαῶν αἰμασιᾶς.
 10 (604.) Τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς ἐν ἄλλ' καὶ γαίῃ κακὰ μυρία
 θήκατο θεὸς, ἵησον πανταχοῦ κακὰ τοῖς κακοῖς. Εἰ-
 πομεν δὲ καὶ ἀνωτέρω ὅτι πένεται γυμῶν οὗτος ὁ
 ποιητὴς κατὰ τι κοινὸν ἔθος· ὀλίγον γὰρ αὐτῶν μέλει
 τοῖς τοπογράφοις.
 15 606. Ὅτι ἐν τῇ Καρμανίδι ἀκρα νῆσος ἡ Ὠγυρίς,
 καὶ ὅτι περὶ αὐτὴν τύμβος Ἐρυθραίου βασιλέως, ὃν
 ἄλλοι Ἐρύθραν φασὶ, γράφοντες·

Ἀγχιβάθης δ' ἀρα νῆσος ἀλός κατὰ βένδος· Ἐρυθρῆς
 Ὠγυρίς, ἔνθα δὲ τύμβος ἀλός μετέοντος Ἐρύθρα
 20 κέκληται.

Ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ θάλασσα κληθῆναι δοκεῖ, ὡς προε-
 γράφη. Οἱ δὲ κατὰ ἐπίθετον ἔθνικόν Ἐρυθραῖον βα-
 σιλέα τὸν Δηριάδην νοοῦσιν αὐτόθι τεθαμμένον, οὗ
 καὶ πρὸ τούτων ἐμνήσθημεν, δεῖ Ἐρυθραῖος μὲν ἦν τῷ
 25 γένει, χρόνῳ δὲ ὕστερον εἰς Ἰνδοῦς ἐλθὼν ἀντίστη
 λαμπρῶς τῷ τοῦ Διὸς Διονύσω στρατευσαμένῳ κατὰ
 τῶν Ἰνδῶν. Ἡ δὲ Καρμανίς Περσῶν ἔστιν ἐμ-
 πόριον.

609. Ὅτι περὶ τὴν Περσίδα θάλασσαν βορεία νῆσος
 30 ἡ Ἰκαρος, ὁμώνυμος τῇ περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος,
 ἦν καὶ ἐπαναλαμβάνει διὰ τὸ ἐνδοξόν. Τιμᾶται δὲ ἐν
 αὐτῇ πολυτελῶς Ταυροπόλος Ἀπόλλων ἢ Ἄρτεμις.
 Ἄλλοι δὲ φασὶν ὅτι ὁ Περσικός κόλπος μικρόν τι ἐλάτ-
 των Εὐξείνου ἔστιν, ἐν ᾧ Ἰκαρός τε νῆσος καὶ Τύρος
 35 καὶ Ἀραδος, ὁμώνυμοι ταῖς Φοινικαῖς. Ἰστέον δὲ
 ὅτι τὴν περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ὁ Γεωγράφος τετρα-
 συλλαβῶς Ἰκαρίαν λέγει, δοξάζων ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου
 νησίου καὶ τὸ Ἰκάριον καλεῖσθαι πέλαγος· λέγων ὅτι
 καὶ ἔρημόν ἐστιν αὐτὴ νησίον, νομάς ἔχον αἵς γρῶν-
 40 ται οἱ Σάμιοι.

612. Ὅτι καὶ τὰς περὶ τὸν ὠκεανὸν νήσους, ὥσπερ
 καὶ τὰς ἄλλας, καθὰ προείρηται, παχυμερῶς ἐπιτρέ-
 χει, τὰς ἐπιφανεστέρας μόνας λόγῳ διδοῦς. Φησι
 γοῦν· τόσσαί μὲν εὐρύτεραι, ἄλλαι δὲ ἀπειρῆσαι· αἱ

tem observes poetam hunc dixisse τέτρηχεν pro τετρά-
 γωνται, *exasperatus est*; verum apud Homerum (*II.*
β. 95) vocem hanc legi eadem prorsus significatione
 atque τεταράχθαι, *tumultum esse excitatum*, in illis
 verbis: τετρήχει δ' ἀγορή, *turbata erat concio*. Vidi
 etiam eum dicere ὀλίγον ἀκάνθης, *tractum spinæ*, adeo
 ut ὁ ὀλίκος varia sit significatione, quemadmodum
 paulo ante est ostensum. Spinam porro vocat non os
 quidem ceti, quod idem est ac βράχης, spina dorsi, quæ
 proprie dicitur et de piscibus atque serpentibus;
 sed spinam est nunc intelligere exstantes dorsi aculeos,
 et tanquam in sepe e dumis facta erectos. (604) « Nam
 sceleratis constituit mala multa deus terraque mari-
 que, » ubique nimirum locorum mala malis. Dixi-
 mus autem et supra, poetam hunc ex communi con-
 suetudine inopem esse a dictis sententiosus. Neque
 enim valde ea curant topographi.

606. Ad Carmanizæ promontorium Ogyris insula,
 tumulusque in ea Erythræi regis, quem alii Erythram
 vocant, ita scribentes:

Est in Erythraeo longe posita insula ponto,
 Ogyris. Hic tumulus pelago regnantis Erythrae
 dictus.

Ab eo autem ipsum etiam mare, ut scriptum supra
 est, accepisse nomen videtur. Verum alii epitheto
 gentili Erythraeum regem Deriadem intelligunt, ibi
 sepultum, cujus etiam antea mentionem fecimus; qui
 genere Erythraeus, ad Indos profectus, Baccho, Jovis
 filio, exercitum contra Indos ducenti præclare resti-
 tit. Carmania vero emporium est Persarum.

609. Insula in mari Persico Icarus, cognominis
 alterius insulae, quæ est in mari Ægæo; cujus etiam
 nomen propter ejus celebritatem et gloriam bis per
 repetitionem usurpat. Sumptuose ibi atque magnifice
 eolitur Tauropolus Apollo vel Diana. Alii vero Persi-
 cum sinum paulo minorem Euxino esse aiunt, in quo
 tum Icarus insula, tum Tyrus et Aradus, Phœnicia-
 rum cognomines. Sciendum autem est insulam illam
 maris Ægæi Geographum (*p.* 483) quatuor syllabis
 Icarium mare appellatum. Insulam hanc desertam
 esse ait, pascuaque habere, quibus utantur Samii.

612. Oceani insulas, sicuti reliquas, quemadmodum
 supra dictum est, rudiori stylo percurrit, quippe qui
 clariores tantummodo memoriæ mandaverit. Itaque
 sic ait: Tot quidem ampliores, aliæ vero innumere,
 aliæ hic, aliæ illic locorum, aliæque alibi; aliæ ab

C, ἐπέουεσθαι F; ἐμπελάσειεν E. || — 1. τέτρηχεν d;
 μοχ τετράχηνται L. || — 3. δὲ καὶ ὅτι CD. || — 5.
 καὶ om. C. || — 6. οὐ om. C; τοῦ om. U. || — 10. Ὅτι
 τοῖς ἀλίτροις Y. Pro γὰρ in KM legitur γνώσεως, quod
 e margine irrepserit. In margine L indiculi loco legi-
 tur γνώμη. || — 12. δὲ] γὰρ E; καὶ om. C. || — 13.
 κατὰ τὸ codd., exc. C; μέλλει Ed. || — 17. ἄλλοι om.
 C. || — 18. Versus esse Alexandri (Ephesii) indicat
 scholiasta; hic vero haud dubie sumsit e Stephano. v.

Ὠγυρίς. Ἐρυθρῆς om L. || — 19. Ἐρύθρου L. || — 20.
 κέκληται EKM d, κέλιται vulgo; om. CL. || — 21. δὲ
 om. C; καὶ om. E. || — 22. κατὰ τὸ δ. L; βασιλέα om.
 L. || — 23. Δηριάδην Y, Δηριάδα M, Ἀγηριάδην L. || —
 24. δε] ὁ δὲ C. || — 26. τοῦ om. M. || — 27. τῶν Περσῶν
 v. l. ap. R. Steph. || — 31. ἐν] παρ Ed. || — 34. τε]
 τις C. || — 35. Φοινικαῖς EM aliique. || — 37. λέγει om.
 d; τῆς τοιαύτης νήσου l. || — 38. πέλαγος καλεῖσθαι Ed,
 λέγων om. E. || — 41. τὸν add. Bernh. || — 43. φασὶ

μὲν ὄδε, αἱ δὲ ἐκεῖ, καὶ ἄλλαι ἄλλοθι· αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν οἰκούμεναι καὶ ἀγαθὸν ἔθρον ἔχουσαι, αἱ δὲ βαθύκρημοι καὶ οὐ ναύταις ἐτοίμαι· ὧν οὐδὲ βῆδιόν φησιν αὐτῶ ἐπιεῖν ὄνομα πασσῶν.

- 5 620. Ὅτι Ἀσία ἡ χώρα ὠνόμασται ἀπὸ Ἀσίου τοῦ Ἄτυος, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ Εὐρώπης λόγῳ εἶρηται, ἢ ἀπὸ Ἀσίας μητρὸς Προμηθέως, ὡς καὶ Λυκόφρων βούλεται· ἢ διότι πολλὰ ἐξ ὑδάτων τέλματα ἔχει, καὶ διὰ τοῦτο ἑνωδὴς τυγχάνει. Ἄσις γὰρ ἡ ἕλς, ὡς
- 10 καὶ παρ' Ὀμήρῳ. Τινὲς δὲ καὶ τὴν Ἀττικὴν ἱστοροῦσιν Ἀσίδα κληθῆναι ποτε. Οἱ δὲ φασιν εἶναι Ἄσιος φιλόσοφος τελεστής δίδωκε τῷ Τρωϊ πρὸς φυλακὴν τῆς Τροίας Παλλάδιον ἀπὸ ξύλου τεταλασμένον, ἦτοι καταγεγοιστευμένον. Ὁ δὲ εἰς τιμὴν ἐκείνου τοῦ ἀνδρός
- 15 τὴν ὑπ' αὐτῶν χώραν, Ἠπειρον καλουμένην τὸ πρῖν, Ἀσίαν μετωνόμασεν. Ἐξ αὐτῆς δὲ, ὡς ἀξιολόγου μέρους, καὶ ἡ λοιπὴ χώρα μετέσχε τῆς αὐτῆς κλήσεως. Ἐχουσι δὲ αἱ ἱστορίαι, ὥσπερ Λιβύην κόμματι τῆς Λιβύης χώρας, καθὰ προεγγράπται, οὕτω καὶ μέρος
- 20 τῆς ὅλης Ἀσίας οὕτως ἰδίως Ἀσίαν καλούμενον, ὁμωνύμως τῆ ὅλη ἠπείρῳ. Καλεῖται γὰρ, φασίν, Ἀσία ἡ ἐντὸς τοῦ Ταύρου περιέχουσα Λυδός, Κῆρας, Λυκάονας, Παφλαγόνας, Ἴωνας, Αἰολεῖς καὶ ἄλλους. Οἱ δὲ φασιν εἶναι ἱστὸν ἰσθμὸς ὁ ἐπὶ Ἄμισόν καὶ Θεμί-
- 25 σκυραν, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς γραμμῆς ταύτης χώρα ἰδίως Ἀσία λέγεται. Οἱ δὲ φασιν, εἶναι Ἀσία πόλις Λυδίας παρὰ Τρωάδῳ τῷ ὄρει, ἐν ἣ τριχόρδος κισθάρῳ εὐρέθη, καὶ ἀπὸ ταύτης ἡ χώρα καλεῖται· ἢ ἀπὸ Ἀσίου τινὸς Λυδοῦ, ἐξ οὗ ὁ Ἀσίας λαιμῶν, ὡς τὸ κοχλίας, ὡς καὶ
- 30 Ὀμηρὸς « Ἀσίω ἐν λαιμῶνι » οὐ κατὰ δευτικὴν τῶν Ἀσιανῶν, ἀλλὰ κατὰ γενικὴν Ἀσίω κοινῶς, ὡς κοχλίου, καὶ Ἰωνικῶς Ἀσίω, ὡς καὶ παρὰ Ἡρόδοτον εὐρηται, καὶ συγκοπῆ Ἀσίω, ὡς Ἐρμείω Ἐρμείω, καὶ ἑμμελίω Πριάμου.
- 35 Ὅτι ὁ τῆς Λιβύης καὶ Εὐρώπης ὁμοῦ τῶν δύο ῥυσμῶν, ὅ ἐστιν ἑκυσμῶν καὶ ἑκτασις, ὁ καὶ εἰς κῶνον, ὡς προεῖρηται, συντελούμενος, σχημά ἐστι τῆς Ἀσίας, κῶνου δηλαδὴ καταμόνας οὐσης καὶ αὐτῆς ἐτέρωθεν, οὗ τὸ πλατὺ προσήνωται τῷ τῆς Εὐρώ-
- 40 πης καὶ τῆς Λιβύης ἔχρει· ὡς τὴν μὲν βῆσιν ἐκείνου τε καὶ τοῦτου τοῦ κῶνου κοινὴν εἶναι, τὸ δὲ ὄξυ τούτου τελευτῆν ἐπ' ἀνατολῆς μυχὸν πάσης, ὅ ἐστι πρὸς

hominibus frequentatæ, beneque a navium statione instructæ; aliæ altis præcipitiis præruptæ, neque nauis opportuna, quarum neque facile sibi esse ait nomina universarum referre.

620. Asia regio nomen accepit ab Asio, Atys filio, ut dictum etiam est, quum de Europa ageremus, vel ab Asia, matre Promethei, ut vult Lycophron (1283. 1412), vel eo quod multas ex aquis lagunas habet, ideoque est limosa. Ἄσις namque limus s. cœnum, ut et apud Homerum (Il. ψ. 321). Quidam vero ipsam etiam Atticam vocatam olim fuisse tradunt Asidem. Alii narrant Asium philosophum, mysteriorum atque initiationum peritum, ad custodiam Trojæ dedisse Troi Palladium ex ligno, initiorum sacris dedicatum, nimirum cœremoniis quibusdam magicis consecratum; Troem vero, in viri illius honorem, regionem imperio suo subjectam, Epirum prius vocatam, mutato nomine Asiam appellasse, atque ab ea tanquam a parte in primis celebri reliquam etiam regionem in ejusdem appellationis consortium venisse. Proditum autem est historiis, ut portio quædam Libyæ regionis dicta est Libyæ, quemadmodum supra scriptum est, ita etiam partem quandam totius Asiæ sic proprie Asiam vocatam, eodem nomine ac totam illam continentem. Vocatur enim, ut aiunt, Asia, quæ intra Taurum Lydos, Cares, Lycæones, Paphlagonas, Iones, Æolenses atque alios continet. Quidam vero scribunt isthmum esse ad Amisum et Themiscyram, et quæ regio intra hanc lineam comprehenditur atque includitur, eam proprie Asiam vocitari. Alii vero aiunt Asiam urbem esse Lydiæ ad montem Tmolum, qua in urbe trichordis cithara reperta sit, et ab hac urbe regionem ipsam appellari, vel ab Asia quodam Lydo, a quo ὁ Ἀσίας λαιμῶν, *Asias pratium*, ut *κοχλίας*, *cochlea*, et ut Homerus: Ἀσίω ἐν λαιμῶνι, *Asia in prato*, non casu quidem dandi, i. e. Ἀσιανῶν, sed gignendi communiter Ἀσίω, ut *κοχλίου*, et Ionice Ἀσίω, ut legere est apud Herodotum, et per syncopeν Ἀσίω, ut Ἐρμείω, Ἐρμείω, et ἑμμελίω Πριάμου (Il. δ. 147).

Libyæ et Europæ simul ambarum *ῥυσμός*, *tractus* (h. e. extensio), in conii figuram, ut supra dictum est, terminatus, figura est Asiæ, quod nimirum ipsa per sese sola ab altera parte sit conus, cujus quidem pars latior conjuncta est cum vestigio Europæ atque Libyæ, ita ut et illius et hujus conii basis sit communis; pars vero hujus acutior desinat ad intimum recessum totius orientis, h. e. ad oceanum Eoum et ad

d; deinde ἀπαρίσσις *CEM*. || — 3. ὧν οὐ *d*. || — 5. Sequentibus in *L* titulus præfigitur: Τὰ περὶ τῆς Ἀσίας. || — 6. Ἄτυος *d*; ὥσπερ *CDL*; καὶ om. *E*. « Mirum Eustathium in eo quod Atyn pro Cotye tradit, oblitum esse tum Herodoti (4, 45), tum suæ ipsius observationis ad Il. β. p. 254. Ac μητρὸς Προμηθέως quod scribit, quamquam nonnullos sibi habet in eo consentientes [ut Lycophr. 1283 1412; schol. Apollon. 1, 444; Apollodor. 1, 2, 2.], facit illud tamen adversantibus Herodoto et Stephano v. Ἀσία. » *BRUNN*. || — 7. ὡς ὁ Λυκ. *E*. || — 9. ἀση *CDL*. || — 11.

Ἀσίδα] Ἀσίαν scholiasta. De sequentibus cf. Suidas v. Παλλάδιον. || — 15. αὐτῶν *DEFKLMY*, αὐτῶν *C*; τὸ πρῖν] ποτε *I*. || — 20. τι om. *d*. || — 21. φησιν *CEF*. || — 23. ἄλλους. ὅπερ ἐστὶν ἰσθμὸς *F*; ἰσθμὸς ἐστὶν *C*; ἰσθμὸν om. *Y*; ἰσθμὸς om. *L*; ἐπὶ] περὶ *M*; deinde Ἄμισόν *Ed*. || — 26. οὗ φασιν *d*; φασιν om. *F*. || — 28. καλεῖται] κέκληται *L*, κέκτηται *C*. || — 29. ἔξ οὗ καὶ ὁ *CE*; ὡς ὁ κοχλ. *L*, ὡς τὸ ὁ κοχλ. *Y*; ante καὶ ὡς om. *C*. || — 32. καὶ post ὡς add. *d*. || — 33. Ἐρμείω *E*. || — 34. Πριάμοιο *F*. || — 36. ὅ ἐστὶν] ἦτοι *Ed*. || — 37. ἐστὶ] δὲ *d*; τῆς Ἀσίας om. *L*. || — 38. κατὰ μέρος *L*. || — 39. τῶ

τὸν ἑῶν ὠκεανὸν καὶ τὰς ἐκεῖ τοῦ Διονύσου στηλας, ὅσπερ τὸ τοῦ ἑτέρου κῶνου ὁμοίως ἀποφυνόμενον τερματῶνται πρὸς τὰ κατὰ δύσιν Γάδειρα καὶ τὰς τοῦ Ἡρακλέους στηλας. Διὸ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐρρήθη σφενδὸν ἰοικέσθαι τὴν γῆν, ἧς τὸ δεξιὸν ἀμφοτέρωσιν πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου καλεούθους. Διαφορὰν δὲ τοῖς τοιοῦτοις δυοὶ κῶνοις ἔρει, κατὰ τε τὸ ἐν μεγέθει ποσὸν (μεῖζων γὰρ κατὰ πολὺ ὁ τῆς Ἀσίας κῶνος), καὶ κατὰ τὸ εἶδος, ἐπειδὴ ἐκεῖ μὲν εἰς πόντος ἀπειρίτος τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Αἰθίῃ μεσολαβεῖται ὁ ἐκ τοῦ ἑσπερίου ὠκεανοῦ, ὅς καὶ τῆς Ἀσίας ἐφ' ἱκανὸν προσάπτεται· ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ πολὺς φησὶν ὠκεανὸς, καὶ οὐ μόνος εἰς πόντος. Τρεῖς γάρ, φησι, κόλπους κυμαίνοντας ἐρεύγεται Ἰνδοὶ βάλλων, Περσικὸν, Ἑρκάνιον τε καὶ Ἀράβιον βαθυδίνην. Ἐν δὲ τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἐπαναλήψει χρῆται, κατὰ τὸ σχῆμα τὸ λεγόμενον ἐπαναστροφή, λέγων οὕτως· « τοὺς δύο νοτίους, τὸν δ' εἰς βορέην δρόωντα, ἐς βορέην δρόωντα καὶ ἐς Λίβα. » Λέγει δὲ τὸν Ἑρκάνιον, ὅν καὶ ὡς βόρειον γείτονα τοῦ Εὐξείνου πόντου φησίν. Ἔστι δὲ τὸ ῥηθὲν σχῆμα τῆς ἀναστροφῆς ὅμοιον τῷ Ὀμηρικῷ τῷ·

Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἴσικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἴσικε, μένος δ' αἰθωνὶ σιδήρω.

622. Ὅτι καὶ ἄλλο τί ἐστι κοινὸν ἀμφοτέροις τοῖς ῥηθεῖσι κῶνοις. Ὅσπερ γὰρ ἐν Γαδείροις περὶ τὸ ἑσπερίον δεξιὸν τοῦ κῶνου Ἡρακλείται ἐστῆσι στηλαί, οὕτω καὶ ἐν Ἰνδία πύματον περὶ ῥόον ὠκεανοῦ Ἰνδῶν ὑστατίους ἐν οὐρασι στηλαὶ Θεβαίου Διονύσου, ἑλθόντος μέχρι καὶ ἐκεῖ, ὅτε καὶ ἐφ' ἑαυτῶν τὴν χώραν ἐποίησεν, ὡς καὶ ἐν τῷ τέλει λεχθήσεται τῆς περιηγήσεως. Καὶ δεῦρα ὅπως ἐξ Ἑλλάδος ἦσαν κατὰ τινὰς οἱ τὴν γῆν περιελθούσας ἕως ταρμόνων, ὁ Ἡρακλῆς τε δηλονότι καὶ ὁ Διόνυσος. Καὶ ἐστὶ τοῦτο οὐ μόνον Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ Θεβῶν μέγιστα ἐγκώμιον. Ἐκείθεν γὰρ ὁ τοιοῦτος Διόνυσός τε καὶ Ἡρακλῆς. Καί τινες ἄλλους τινὰς βούλονται τοῦτο ποιῆσαι, καὶ οὐ τοὺς Ἑλλαδικούς Ἡρακλῆ τε καὶ Διόνυσον.

623. Ὅτι ἐν οἷς λέγει ὡς ὁ Γάγγης ὁ Ἰνδικὸς ποταμὸς λευκὸν ὕδωρ Νυσσαίων ἐπὶ πλαταμῶνα κυλλεῖ, οὐ κυρίως ἴσικε χρῆσθαι τῇ λέξει, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπὶ γῆς πλαίτους λέγει τὸν πλαταμῶνα. Κυρίως δὲ ὁ πλαταμῶν ἐπὶ θαλάσσης λέγεσθαι εἰωθὲν, ἐχούσης καὶ πέ-

Bacchi ibi Columnas, quemadmodum alterius conpars similiter acutior terminatur ad Gades in occidentem atque ad Columnas Herculis. Quare etiam a principio dictum est fundæ esse similem terram, cujus pars utrinque acutior ad vias solis. Horum porro duum conorum differentiam postea assignat tum pro ratione magnitudinis (multo enim minor conus ille Asiæ), tum pro ratione etiam formæ, quoniam illic quidem unum mare immensum interjectum est inter Europam et Africam, ab oceano scilicet occidentali, quod ipsam etiam Asiam ad tractum satis magnum attingit; at vero in Asia multus, inquit, oceanus, neque unum ac solum mare; tres enim, inquit, fluctuantes sinus evomit, quos introrsum immittit, Persicum Hyrcanumque et Arabicum, cujus vortices profundi. Atque hoc etiam loci repetitione utitur, per eam figuram, quæ dicitur epanastrophe seu reversio. Sic enim loquitur: « duos illos australes, hunc in boream spectantem, in boream spectantem et Liba. » Intelligit autem Hyrcanum, quem etiam tanquam borealem vicinum dicit Ponto Euxino. Est autem hæc figura epanastrophes similis illi Homericæ (Il. v, 371):

Ipsæ virum aggrediar, quamvis digitos similem igni,
quamvis et digitos igni similem, et præcordia ferro.

624. Aliud etiam quiddam commune est utriusque horum istorum conorum. Sicuti enim Gadibus ad occidentalem conum Herculeæ stant Columnæ, sic etiam in India ad fluxum extremum oceani, in ultimis Indorum montibus, Columnæ Bacchi Thebani, qui eo usque progressus fuerit, quum regionem sibi illam subiecit, ut et in fine hujus periegeseos commemorabitur. Ac vide, ex aliquorum certe sententia, ex Græcia illos fuisse, qui terras usque ad earum terminos peragrarunt, Herculem nimirum et Bacchum. Atque hoc certe non Græciæ modo laudi est, sed etiam Thebis, iisque maxime. Inde enim hic iste tum Bacchus tum Hercules, tametsi aliqui alios velint id fecisse, et non Græcos illos Herculem et Bacchum.

625. Quo loco dicit Gangem fluvium illum Indiæ candidam aquam Nyssæam volvere ἐπὶ πλαταμῶνα, non proprie usus videtur hac voce, sed generatim de planitie terræ late in campos patentis dicit τὸν πλαταμῶνα. Proprie autem ὁ πλαταμῶν dici solet de mari

τὴν Εὐρ. C; τῆς ante Αἰθ. om. d. || — 1. ἑῶν om. F; deinde στηλας om. E. || — 2. τερματῶν C. In L. τερμ. post Γάδειρα transponitur. || — 4. Ἡρακλέους FU. || — 6. τοῦ om. CKLMY. || — 7. ἐν δυοῖν μεγέθει L. μεζων] Legendum fuerit μέων; id enim verba Dionysii postulant. || — 8. κατὰ om. M; πολὺν καταπολὺ E. || — 9. ἀπειρίτος ἑσπεράνεται, διδ (ῥ vel δι' ἄνθ?) Εὐρώπη καὶ Αἰθίῃ μεσολαβεῖται F. Ceterum quæ leguntur inde a καταπολὺ usque ad αἰθωνὶ lin. 21 33 in codice F. denuo leguntur p. 236, med. post verba γοργότητός φησι; ibi vero F de nostro hoc loco

cum vulgata facit. || — 10. ὠκεανὸς C. || — 12. μόνον EFD. || — 15. χρῆται L. || — 17. δ' ἐς Fd. Deinde ἐς β. δρόωντα om. E. || — 20. ῥηθὲν om. Ed; τῆς om. L. || — 22. ἴσικεν, εἰ πυρὶ om. d; εἰ πυρὶ χεῖρας ἴσικε om. E. || — 23. μένος] δέμας FL. || — 24. τι om. F. || — 26. στηλαὶ ἑσπερίων E; στηλαὶ om. d. || — 28. ὑστατίους F. || — 30. ὡς ἐν F. Dein τῆς περιηγ. λεχθήσεται Ed. Verba ἐξ Ἑλλάδος ... τινὰς post ταρμόνων transponit d. || — 32. ἕως] μέχρι LM, τι om. Ed. || — 35. τοιοῦτος C. || — 37. Ἡρακλῆν C. || — 38. δ' ἀγάγγης d. || — 40. χρῆσθαι τῇ λ. ἴσικεν d. || — 42.

τρας ὑποκειμένας. Τάχα δὲ τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ τόπος, δι' οὗ βέει ὁ Γάγγης. Νύσσαί δὲ, φασί, διάφοροι, Αἰθιοπικῆ, Ἀραβικῆ, Εὐβοικῆ, περὶ ἣν λέγεται καὶ τὸ τῆς ἀμπέλου τεράστιον, βότρυν ἐκφερούσης καθημέριον. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Νύσσαι, ὡς οἱ τὰ Ἐθνικὰ γράψαντες λέγουσι. Φασὶ δὲ τοὺς περὶ τὴν Νυσσαίαν Ἰνδικὴν ταύτην ἔδδον ὄντας καὶ τοὺς περὶ τὸ Νυσσαῖον ὄρος τοῦτο οἰκοῦντας ἀνθρωποφάγους εἶναι. Περὶ δὲ ταύτης τῆς Νύσσης καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ρηθέντι 10 σται.

636. Ὅτι τὸν ἤδη ρηθέντα μέσον τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ πλατύτατον ἰσθμὸν, ἦτοι τὸν περὶ τὴν Ἰσθρίαν τὴν ἑβάν, ἀσπετόν τε λέγει καὶ μακροῖς ὄδοις τιτανόμενον ποδίοις. Καὶ σημειώσαι 15 καὶ ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἀπλῶς μὲν οὕτω ρηθεὶς γῆν ἑθλοῖ στενωχωρουμένην μεταξὺ δύο θαλασσῶν, εἰ δὲ πρόσκειται τὸ μακρὸς ἢ πλατὺς ἢ ἀθέσφατος ἢ τι τῶν τοιούτων ὁποῖα πολλὰ ἐπινοεῖται ὁ Διονύσιος, τότε διὰ τὰς τοιαύτας προσθήκας ἰσθμὸς νοηθήσεται καὶ ὁ μὴ 20 στενός. Τὸ δ' αὐτὸ νοητέον καὶ ἐπὶ πορθμοῦ, εἴγε παρὰ τοῖς πολλοῖς πορθμὸς λέγεται ὁ περὶ Σικελίαν, οὐ μόνον ὁ βόρειος ὁ ἑπταστάδιος, ἀλλὰ καὶ ὁ νότιος, ὁ χιλιός καὶ πεντακοσίοις σταδίοις μετρούμενος, καὶ εἰς χῆσμα τοσοῦτον ἀνοιγόμενος.

638. Ὅτι ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος ἀρξάμενος ἐκ τῆς Παμφυλίας, ὡς ὁδοὺς δοξάζει, ἀχρι καὶ Ἰνδῶν παρῆκει, διὰ πάσης ἤκων Ἀσίας· ἄλλοτε μὲν, φησὶ, λοξὸς καὶ ἀγκύλος, καὶ, ὡς εἶρε κατωτέρω, πολλὰς ἔχων στροφάλιγγας, ἄλλοτε δὲ ὀρθότερος ἔχνεσιν. Εἶτα αἰτιολογῶν τὴν κλῆσιν τοῦ ὄρους φησὶ· Ταῦρον δὲ αὐτὸν 30 κικλήσκουσιν, ὅνεκα λοφύμενος ταυροφανῆς καὶ δευκάρηνος ὀδεύει, οὖρσιν ἑκταδίοις, ὅ ἐστι μακροῖς, πολυσχιδῆς ἔνθα καὶ ἔνθα. Τὸ δὲ δευκάρηνος γράφεται καὶ ὀρθόκραϊρος, καὶ ἔστι προσφυὲς τῇ κλῆσει 35 τοῦ ταύρου. Ἐπίθετον γὰρ τοῦ ταύρου καὶ ἀπλῶς βοὸς τὸ ὀρθόκραϊρος, ὡς ἑθλοῖ τὸ « βοῶν ὀρθόκραϊρών. » Λέγει δὲ ὅτι ὁ Ταῦρος ὄδοσ οὐ μίαν ἐπωνυμίαν ἔλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστη στροφάλιγγι ἔχει ὄνομα. Εἶτα δεικνύων πάλιν τὸ παχυμερὲς τῆς περιηγήσεως 40 λέγει· τὰ δὲ τοιαῦτα ἐκείνοις ἀν μλοῖτο ὅ κατὰ χῶ-

quod petras sub aquis latitantes habet. Et talis etiam fortasse est locus ille, per quem Ganges fluit. Nyssæ vero varis perhibentur, Æthiopica, Arabica, Euboica, ubi miraculum fertur illius vitis, quæ racemum quotidie produceret. Sed et alia sunt Nyssæ, ut Ethnicorum scriptores testantur. Aiunt autem, eos qui viam hanc Nyssæam Indicam insident, quique ad montem hunc Nyssæum incolunt, vesci carnibus humanis. Sed de hac Nyssa nos etiam postea dicemus.

636. Isthmum, de quo jam diximus, medium inter Pontum Euxinum et mare Hyrcanium, cumque latissimum, qui nimirum est ad Iberiam occidentalem, tum immensum appellat, tum longia hinc et inde campis porrectum. Atque hic etiam observa, ut isthmus simpliciter sic dictus terrarum inter maria duo angustias significat; sin apponitur *longus* aut *latus* aut *immensus* aut aliquid aliud hujuscemodi epitheton, qualia multa excogitat Dionysius, propter has appositiones isthmus intelligitur is etiam qui minime est angustus. Idemque etiam intelligendum de freto. Siquidem apud veteres *fretum* (πορθμός) dicitur illud Siciliæ, non modo boreale, quod septem est stadiorum, sed etiam australe, quod in mille et quingentorum stadiorum hiatum aperitur.

638. Taurus mons, initio a Pamphylia ducto, ut Noster opinatur, per totam Asiam progrediens, ad Indos usque porrigitur, alibi quidem, ut ait, obliquus et curvus, atque, ut infra loquitur, multas habens *vortigines*, alibi vero vestigiis suis et inaccessu rector. Tum vero nominis causam reddens dicit: Taurum ipsum vocitant eo quod in tumulos erectus, tauri instar, capite acuminato incedit, montibus extentis, h. e. longis, hinc atque inde multifidus. Pro δευκάρηνος, *habens caput acuminatum*, scribitur etiam ὀρθόκραϊρος, *habens caput erectum*, idque congruens est cum appellatione ipsa Tauri. Epitheton namque tauri et generatim bovis est ὀρθόκραϊρος, ut patet ex illo: βοῶν ὀρθόκραϊρών (*Il. θ, 231*). Dicit autem poeta Taurum non unum cognomen sortitum fuisse, sed in unoquoque flexu nomen habere. Deinde rudiorem periegeseos rationem iterum innuit verbis: « Talia

εἴπω λέγεσθαι *d.* — 1. τάχα δὲ καὶ τοιοῦτός ἐστι ὁ τόπος *EMd.* — 2. φησὶ *C.* — 3. Ἀραβικῆ, Εὐβοικῆ. *om. K, in margine supplet M; Εὐβοικῆ om. F Cf. Stephan. v. Νύσαι.* — 4. καθημερινόν *L. Cf. Steph. v. Νύσαι.* — 5. Νύσσαι *om. d.* — 6. τὴν *om. C.* — 7. τῆς Ἰσθμίου *L; ἰσθμίου πορθμῶν d; τὴν om. L.* — 8. πεδίοισι *F; καὶ om. C.* — 9. ἀπλῶς μὲν καὶ οὕτω vulgo ante Bernh. — 10. πρόσκειται *M.* — 11. στενός. Τὸ δ' αὐτὸ *om. C.* — 12. τοῖς *om. L; παλαιῶς CKMY; πορθμὸς om. L; ὁ om. CKLMY; Σικελίας L.* — 13. τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος *C.* — 14. καὶ *om. CDL.* — 15. sqq. ὀδεύει...τὸ δὲ δευ-

κάρηνος *om. C.* De re cf. Ukert 3, 2, p. 118. — 16. γράφουσι *C;* ὀρθόκραϊρος h. l. et in sqq. *d,* probante Bernhardy. — 17. καὶ ἔστι...τὸ ὀρθόκραϊρος *om. F.* — 18. τοῦ *om. CDY.* — 19. δὲ καὶ ὅτι *CDL.* — 20. ὄνομα *F, ὀνόματα d.* — 21. λέγει *om. d.* Quæ sequuntur post τὰ δὲ usque ad verba ἔσονται δὲ στίχοι δελφίων in schol. ad vs. 766, turbato ordine præbent codices *FKM.* Fluxerunt hæc e codice in quo sex foliorum ordo genuinus ita interversus est ut in *KM* series foliorum sit: 4. 2. 6. — 1. 5. 3, in codice *F* autem transposita folia sint hunc in modum: 3. 2. 6. — 1. 5. 4.

ραν οἰκοῦσιν. Ὅμοιον δὲ φασὶ τὸ σχῆμα τοῦτο τῷ τοῦ Ἡσιόδου, τῷ

οἱ δὲ ἕκαστα ἴσασιν οἱ πν περιναϊστάσιν.

Καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Ταύρου δὲ καναχηδὰ βέοντας ποτα-
μοὺς ἀπειρεσίους εἰπὼν ἐπάγει, τίς ἂν πάντα ὀνόματα
εἴποι; καὶ ἔθνη δὲ διέξασθαι λέγει οὐ πάντα, ἀλλ' ὅσα
εἰσὶν ἀρίθμητα, εὐχόμενος τὰς Μούσας ἰδόντατον ἔχον
ἄγειν καὶ μὴ σχολίων, εἰ καὶ πολλαὶ τοῖς περιηγουμέ-
νοις τόποις εἰσὶν αἱ στροφάλιγγες.

647. Ὅρα δὲ εἶτι κατὰ μίμησιν τοῦ « Σαμία μία
ναῦς », εἶπε καὶ οὗτος τὸ ἐπωνυμίαν μίαν ἔλαχεν.
Ἐξ Ὀμήρου δὲ ἀμφω εἰληπται, εἰπόντος ἐν Ὀδυσ-
σειᾷ Σαμία μία. Ὁ δὲ Γεωγράφος οὕτω περὶ τοῦ
Ταύρου φησὶ « διέζωκεν ὁ Ταῦρος μέσην τὴν Ἀσίαν,

ἀπὸ ἑσπέρης ἐπὶ τὴν ἄνω τετραμμένους, οὐ τελευταίον
τὸ Ἰμαίον τῇ Ἰνδικῇ θαλάσῃ συνάπτον ». Ὅτι δὲ
μέρος τι τοῦ ὄρους τοῦ Ταύρου καὶ Κράγος λέγεται,
αὐτὸς δὲ Διονύσιος ἔρει ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ἔνθα καὶ ἄλλαι
τῆς τοῦ τοιοῦτου Ταύρου κλήσεως αἰτίαι παρατεθή-
σονται, ἀρέσκουσαι τοῖς παλαιοῖς. Ἀρριανὸς δὲ φησὶν
οὕτως, « ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος ἀπερῆγει τὴν Ἀσίαν, ἀρχό-
μενος ἀπὸ Μυκάλης τοῦ καταντικρὺ Σάμου τῆς νήσου
ὄρους, ἀποτεμνόμενος δὲ τὴν Παμφυλίαν καὶ Κιλικίαν
γῆν, ἔνθα μὲν ὡς εἰς Ἀρμενίους παρῆκει, ἀπὸ δὲ
Ἀρμενίων ὡς ἐπὶ Μῆδους. » Ὅτι τὰ τέσσαρα κέντρα
τοῦ κόσμου ἐνταῦθα περιλαμβάνων συντομώτατα κατὰ
ἰδέαν γοργότητος φησὶν, ὡς « οἱ ἐκ τοῦ Ταύρου ποταμοὶ
βέουσιν οἱ μὲν πρὸς βορρῆν, οἱ δ' ἐπὶ νότον, οἱ δ' ἐπὶ
ῥιπὴν εὐρου καὶ ζεφύρου. »

652. Ὅτι περὶ τὴν προϊστορηθεῖσαν Μαιώτιν αὐτοῖ
τὴ εἰσὶν οἱ Μαιῶται, οἱ τῆς Μαιώτιδος θηλονότι παρῶ-
νμοι, ἢ καὶ τυχὸν ἐξ ὧν ἡ Μαιώτις λίμνη κέκληται
καὶ οἱ Σαυρομάται δὲ πρὸς αὐτῇ κείνται, ὅλην ναίον-
τες ἀπερῆτον, δι' ἧς μέσης ὁ Τάναϊς συρόμενος ἐς
μέσα πίπτει τῆς Μαιώτιδος· δε Εὐρώπην Ἀσίας ἀπο-
τέμνεται, εἰς δύοσιν μὲν Εὐρώπην, εἰς δ' αὐγάς τὴν
Ἀσίαν. Περὶ δὲ τούτων εἴρηται ὅσα ἔδει ἐν τοῖς
φθάσασιν.

653. Ὅτι τοὺς Σαυρομάτας (φύλον δὲ εἰσι Σκυθι-
κόν) ἐναλλοῦ Ἄρειος ἐσθλὸν γένος λέγει, ἢ διὰ τὸ
πολεμικῶδες εἶναι, ἢ διότι ἐξ Ἀμαζόνων γαναλογοῦν-
ται, αὐταὶ δὲ ἐξ Ἄρειος. Φησὶ γὰρ εἶτι ἐκ φιλότητος
ἰφθίμων Ἀμαζονίδων ἐγένοντο, ἦν ἐκείναι ποτε τοῖς
Σαυρομάταις ἐμίγησαν, πλανηθεῖσαι πάτηρθεν ἐκ

vero illis curæ sint, qui regionem istam incolant. »
Quod loquendi genus similem esse aiunt illi Hesiodi :

Singula quique sciunt, ioca ibi vicina tenentes.

Postea vero quam amnes magno cum sonitu ex Tauro
profuentes infinitos dixit, subdit : « Quis nomina
omnia referat? » Gentes quoque sese enarraturum
profitetur non universas, sed quotquot clariore sunt,
illud a Musis precatum, ut vestigium sibi rectissimum
et non obliquum ducant, tametsi multi sint flexus
quos periegesis percurrat.

647. Vide vero ut ad imitationem illius *Samia una
navis*, dixit etiam hic poeta : *cognomentum unum sor-
titus est*; quæ ambo accepta sunt ex Homero, cujus
est illud in *Odysea* : *Samia una*. Verum de Tauro
ita Geographus (p. 490, cf. 519) : « Taurus mediam
Asiam præcingit, ab occidente ad orientem conver-
sus : cujus pars extrema Imaius mons, qui mare In-
dicum contingit. » Partem autem quandam montis
hujus Tauri Cragum quoque appellatum testatur ipse
postea Dionysius, ubi aliz etiam, quæ veteribus pla-
cuerunt, causæ adjunguntur, cur hic iste Taurus
vocetur. Arrianus (*Exp. p. 5, 5*) vero ita dicit :
« Taurus mons Asiam dirimit, initio ducto a My-
cale monte, qui e regione est Sami insulæ; divisaque
Pamphylia atque Cilicia, inde ad Armenios pertinet,
indeque ab Armeniis ad Medos. » Cardines quatuor
mundi brevissime hic ad formam celeritatis comple-
ctitur his verbis : « Amnes ex Tauro innumeri, ad
boreamque notumque, atque euri zephyrique auras. »

652. Ad Mæotin, de qua supra dictum est, tum
ipsi sunt Mæotæ, qui sunt a Mæotide denominati, vel
etiam fortasse ex quibus Mæotis palus vocata fuit,
tum Sauromatæ quoque ad eandem siti sunt, silvam
incolentes immensam per quam mediam sese volvens
Tanais mediam in Mæotin delabitur; qui Europam et
Asiam secernit, Europam ad occasum, Asiam ad
ortum. Verum de his dictum est supra quidquid e
re esse videbatur.

653. Sauromatas, quæ gens est Scythica, strenuum
genus bellicosi Martis appellat, vel quia sunt bellicosi,
vel quia ab Amazonibus, eæ vero a Marte, genus du-
cere feruntur. Narrat enim prognatos eos fuisse ex
fortium Amazonidum concubitu, quum a patria illæ
sua ex Thermudonte in Scythiam oberrassent; quare

1. ὅμοιον] οὐ μόνον *FKMYd.* — 2. τὸ τοῦ Ἡσιόδου τὸ
MF, nisi quod *F* om. prius τὸ. — 4. δὲ om. *C*; κα-
ναχηδὸν *d.* — 5. πάντων *FLM*; εἰποι *FML*, εἶπη *ceit.*
— 6. δὲ om. *d.* — 7. ἐστὶ *C*; ἰδόντατον *F.* — 8. εἰ
μὴ *d.* — 10. τὸ om. *F*; μίαν om. *d*; ἔλαχεν] ἴσχευ *F.*
— 13. Σαμία] Τυμία *CFM*, μία om. *M*, sed add. in
margine. — 14. διέζωκεν *F.* — 15. ἐπὶ] ἀπὸ *C.* —
16. Ἰμαίον *Y*, Ἰλαον *C*, Ἰλαρον *L*; Ἰμαον *scr. Bernh.* —

— 17. τοῦ Ταύρου τοῦ ὄρους *DL.* — 18. ἐξῆς *Fd.* —
21. τὸ ὄρος om. *DL*; ἀπερῆγει om. *C*; ὁ Ταῦρος, φησὶ,
ἀπ. d. — 22. Μυκάλης *F*, Μυκάλου *vulg.* ante
Beruh. — 23. τὴν τε Παμφύλιαν *Arrian.* — 24.
ἔνθα μετ' εἰς Ἀρμ. *C.* — 25. Ἀρμενίων] μικρῶν *C*;
ὡς ἐπὶ] εἰς *L*, ἕως ἐπὶ *M.* — 27. ἰδέαν γοργότητα *FML.*
— 31. τε om. *d.* — 33. δὲ om. *d.* — 39. εἶτι περὶ Σαυρ-
οῦ; φύλον Σκυθικὸν Ἐναλλοῦ Ἄρειος *d.* — 41. πολεμικῶ

Θερμώδοντος ἐς Σκυθίαν· διὸ καὶ παῖδες μεγάλῃτορες αὐτῶν ἐξεγένοντο. Ἐπλανήθησαν δὲ, φασίν, αἱ Ἀμαζόνες, ἢ ὅτε κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἰστράτευσαν περιδουσασαι τὰ βόρεια καὶ διὰ τοῦ Ἰστρου παραωσάμεναι, ἀρ' ὧν ὡς ἐξ Ἄρεος καταγομένων καὶ ὁ Ἄρειος πάγος ἐν Ἀθήναις ὠνόμασται, ὅσα μέχρι καὶ ἐκεῖ ἑλλουσῶν· ἢ ὅτε Ἡρακλῆς αὐτὰς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐφυγάδουσεν ἰπιστρατευσάμενος διὰ τὸν τῆς Ἰππολύτης ζωστήρα. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τούτων τοιαῦτά φησιν·

10 « Ἕλληνας νικήσαντες Ἀμαζόνες ἐπὶ Θερμώδοντι, καὶ ζωγρήσαντες ὄσας ἠδύοντο, ἀπέπλεον διὰ τοῦ Εὐξείνου· αἱ δὲ ἐν τῷ πλάγῳ ἐπιθίμεναι κατέκοψαν τοὺς ἄνδρας. Ἔττα φερόμεναι κατὰ κύμα καὶ ἀνεμον ἀφικνοῦνται εἰς τὴν Μαιώτιν, καὶ ἐξελοῦσαι καὶ ληϊζόμεναι τὴν Σκυθικὴν τὴν μὲν ἀρχὴν ἐδόκου ἀνδρες εἶναι, γνωθεῖσαι δὲ ποτε κατειργάσθησαν εἰρηνικῶς, καὶ ζευθεῖσαι τοῖς ἐγγυρῶσι νεανίαις διέδωκαν τὸν Τάναϊν, καὶ τριῶν ἡμερῶν ὄδον ὀδεύσασαι πρὸς ἤλιον ἀνίσχοντα κατέμειναν ἐν τῇ γῆν χώρα τῶν Σαυροματῶν. » Τὸ δὲ Ἀμαζονίδες οὐχ ὑποκοριστικόν, ἵνα μὴ τὰς ἰσθίμους τῷ ὑποκορισμῷ ταπεινοί, ἀλλὰ κατὰ παραγωγὴν. Τοιοῦτον δὲ ἐφάνη καὶ πρὸ τούτων καὶ τὸ Ἀσίδα γῆν, καὶ τὸ Σικελικὴν πορθμίδα, καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦτον· τὸν δὲ Παφλαγονικὸν ποταμὸν Θερμώδοντα

20 πάτρων τῶν Ἀμαζόνων εἶπε, διότι πάλαι ποτὲ περὶ τοὺς Παφλαγονικοὺς αἵται κατόκουν τόπους, ὡς αἱ ἱστορίαι φασίν.

663. Ὅτι αἱ τοῦ θηθέντος Τανάιδος πηγαι ἐν τοῖς Καυκασίαις μορμύρουσιν ὄρεσιν, αὐτὸς δὲ πλατὺς ἐπιτρέχει ἔνθα καὶ ἔνθα τοῖς Σκυθικοῖς πεδίοις. Νηπιόν δὲ γῆν, φασί, Καύκασον τμήμα τι τοῦ προσηρημένου Ταύρου βορείστατον, περὶ τὴν Κρονίαν ἀνήκον θάλασσαν, οὗ μέρη καὶ τὰ πρὸ τούτων γραφέντα Ἰριπαῖα ὄρη. Τὸν δὲ τοιοῦτον Καύκασον, περὶ ὃν καὶ ὁ

30 τοῦ Προμηθέως πλάττεται ἀνασκολοπισμὸς, οἱ παλαιοὶ μὴ ἐγκρίσθαι φασὶ τῷ τῆς περιηγήσεως πίνακι· ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν αὐτὸν διήκειν μέχρι τῶν Τιβαρηνῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ μὲν Διονύσιος λέγει τοῦ τοιοῦτου Καυκάσου ἐκπίπτειν τὸν Τάναϊν, ὁ Γεωγράφος δὲ ἀδῆλους λέγει καὶ τοῦ Τανάιδος τὰς ἀρχὰς, καθὰ καὶ τὰς τοῦ Νεῖλου, λέγων καὶ πόλιν παρ' αὐτῶν εἶναι δμώνυμον τῷ ποταμῷ. Ἄλλοι δὲ φασὶν αὐτὸν ἐκ λίμνης τινὸς ὡς ἐξ ἀρχῆς εἰς λίμνην τὴν Μαιώτιν ῥέοντα δυοὶ στόμασιν εἰσβάλλειν εἰς αὐτήν.

666. Ὅτι περὶ τοὺς τόπους τοὺς κατὰ τὸν Τάναϊν καὶ τὸν ἐκεῖ βορειὸν Καύκασον, βορέου χειμαίνοντος,

etiam magnanimi ex iis filii prognati fuerunt. Ferunt autem Amazones illuc oberrasse, vel quum expeditione contra Græciam suscepta, partes boreales circumierunt, Istrumque transierunt (a quibus, tanquam ἐξ Ἄρεος, a Marte, genus ducentibus, nomen quoque Athenis accepit Areopagus, quippe quæ eo usque progressæ fuissent), vel quum Hercules, ducto contra eas propter Hippolytæ balteum exercitu, ex Asia eas fugavit. Verum de his ita Herodotus (4, 110): « Græci, Amazonibus ad Thermodontem superatis, et, quas-cunque potuerunt, vivis captis, per Euxinum renavigarunt; quos illæ in alto adortæ trucidaverunt. Tum fluctibus ventoque delatæ ad Mæotim perveniunt, ibique in terram egressæ, Scythicamque regionem depopulatæ, a principio viri esse videbantur; sed tandem agnitæ, citra vim subactæ sunt, indigenisque adolescentibus junctæ Tanain trajecerunt, quumque trium dierum itinere ad ortum solis processissent, substiterunt tandem in regione, quam nunc vocant Sauromatarum. » Ceterum *Amazonides* non est nomen diminutivum, ut ne mulieres illas fortes per diminutionem deprimat, sed factum id nominis est per paragogen. Tale et supra visum est illud *Asidem regionem*, et illud *Siculum fretulum*, et si quid aliud hujusmodi. Paphlagonicum porro illum quommodum Thermodontem patriam Amazonum dicit, quod hæc olim in locis illis Paphlagonicis habitaverunt, ut historiis proditum est.

663. Tanaidis, de quo diximus, fontes in montibus murmurant Caucasii, ipse vero late fusus huc et illuc Scythicos campos percurrit. Caucasii autem nomine intelligendam nunc esse aiunt partem quandam maxime borealem Tauri, de quo supra meminimus, ad mare propemodum Cronium pertinentem; cujus etiam partes montes Rhipæi, de quibus supra scriptum est. Hunc vero Caucasum, in quo Prometheus fabulæ cruci affixum ferunt, veteres in tabula geographica non inesse affirmant; Geographus vero porrigi eum testatur usque ad Tibarenos. Quod autem observare te velim, dicit Dionysius defluere ex hoc Caucasio Tanain, secundum Geographum (p. 493) vero Tanaidis fontes pariter sunt incogniti ac Nili; ubi etiam tradit urbem ei adiacere fluvii ipsius cognominem. Verum alii eum volunt e palude quadam tanquam a fonte fluentem in Mæotim paludem duplici ostio exire.

666. His in locis, qui sunt circa Tanain et Caucasum borealem, sæviante boreâ glaciem præ gelu con-

C, πολειμῶς F. || — 1. διὸ καὶ...ἐξεγένοντο om. F. || — 2. δὲ om. d. || — 4. βόρεια τοῦ Ἰστρου καὶ διαπερυσσάμενοι d. || — 8. τῆς om. C. || — 10. Θερμώδοντα Im, Θερμώδοντος vulgo ante Bernh. || — 16. ποτε, quod legitur ante κατεπ., om. CDKMY; καὶ κατεπ. d. || — 20. ὑποκοριστικῶς Fl. || — 22. τοιοῦτο F; τούτων καὶ add. ex L; τούτου DL. || — 24. τοιοῦτον CDKLMY, τοιοῦτο vulgo; ποταμὸν om. L. || —

26. τοὺς Παφλ. om. L. || — 30. νοητὸν δὲ Καύκασον L. || — 32. περὶ] παρὰ m. || — 36. μὴ] μὲν C. || — 37. φασὶν αὐτὸν τῷ L; τὸ τ. π. πίνακιον F; τμήματι pro πίνακι L. Deinde διοικεῖν C. || — 39. ἐκπίπτειν C, ἐκβρίθειν L; ὁ δὲ Γεωγρ. DL. || — 40. τὰς τοῦ Τανάιδος ἀρχὰς L. || — 42. δμώνυμον εἶναι d. || — 43. Μαιώτιδα L. || — 44. αὐτὸν DLY. || — 46. καὶ Καύκασον C.

παγετὸν ἂν ἴδοις ἀπὸ κρυμοῦ παγέντα. Ἐἴτα ἐνδια-
 θέτως ὁ Διονύσιος ὅλον οἰκτιζόμενος τοὺς ἐν τῷ τοιούτῳ
 τόπῳ διὰ τὸν ἀπείριστον παγετὸν, ἔτι δὲ καὶ αὐξητι-
 κῶς τὸν χειμῶνα ἐκφράζων φησὶ, «σχέτλιοι ἐκείνοι
 5 φῶτες· ἀεὶ γὰρ αὐτοῖς ψυχρὰ τε χιῶν καὶ κρυμὸς δυ-
 σαΐς. Καὶ δὴ ὅταν εἴς ἀνέμων πλείον κρύος ἔλθῃ,
 καὶ ἵππους ἂν τις θνήσκοντας ὀφθαλμοῖς ἴδοιτο καὶ
 ἡμίονους, τὸ δὲ ὑπερβολικὸν, καὶ ὅς ἀγραύλους, » ὦν
 καθ' Ἡσιόδον οὐδὲ τὸ κατὰ Ἀθηναίων ἀψύχος καθικνεῖ-
 10 ται διὰ τὸ δασὺ τῶν τριχῶν. «Οὐδὲ μὴν οὐδ' αὐτοί,
 φησιν, οἱ αὐτόθι ἄνθρωποι ὑπὸ ψύχους ἀπῆμαντο μένου-
 σιν· ἀλλὰ γὰρ ὀπολεῦσαντες ἀπήνας, ἀμαξόβιοι γὰρ οἱ
 ἐκεῖ, πλανῶνται εἰς ἑτέραν χώραν, λείπουσι δὲ γαῖαν
 ἀήταις χειμερῖοις.» Τοῦτο δὲ καὶ εἰς παροιμίαν ἐπι-
 15 ῖρημωθεύσης οἰκουμένης κεῖται, ὡς τὸ «τὴν δαίνα πό-
 λιν ἐρήμην οἱ ἄνεμοι καταπνέουσι.» Σημειῶσαι δὲ
 καὶ ὅτι τὴν χιῶνα ἐριῶδες ὕδωρ ἀστεῖως οἱ παλαιοὶ
 φασὶ, τοῦ σοφοῦ βασιλέως Δαβὶδ ἀφορμὴν ἐνδόντος
 αὐτοῖς, ὅτε εἶπῃ «διδόντος χιῶνα αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον.»
 20 Ὅρα δὲ καὶ ὅτι φανερώς ἐνταῦθα τὸ σχέτλιοι οὐκ εἰς
 ὑβρίν ἀλλ' ἐπὶ οἰκτρῷ εἰρηται.

669. Ὅτι δὲ ἡ τῶν πλανήτων τούτων νομάδων χώρα
 δυσχείμερος ἐστὶν ὠμολογῆται. Διότι οὐδὲ ἔνοος
 τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον. Ῥήγνυται δὲ κατὰ τὴν
 25 ἱστορίαν καὶ χαλκαὶ ὑδρίαὶ χειμῶνος ἐκεῖ, καὶ διάπλοι
 τινὲς ἀμαξεύονται, καὶ τὰ καύματα δὲ σφοδρὰ θέρου
 ἐκεῖ φασὶ τινεὶς γίνεσθαι. Ὁ μέντοι Διονύσιος ἰοικε μὴ
 οὕτω δοξάζειν, ἀλλὰ διηγουμένως τὴν χώραν ἐκείνην ψύ-
 χεσθαι. Φησὶ γὰρ· «αἰεὶ σφι ψυχρὴ τε χιῶν κρυμὸς τε
 30 δυσασίς.» Οὕτω δὲ καὶ Ἡρόδοτος δυσχείμερον εἰπὼν
 τὴν Σκυθικὴν ἐπάγει, «ὅτι τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας ἐκεῖ
 ἀφόρητος ὁσος γίνεται κρυμὸς, ὅτε ὕδωρ μὲν ἐχθίας
 πηλὸν οὐ ποιήσεις, πῦρ δὲ ἀνακαίων ποιήσεις πηλόν·
 ἢ δὲ θάλασσα πηγνυται καὶ ὁ Βόσπορος ὁ Κιμμέριος.
 35 Τοὺς δὲ λοιποὺς, φησὶ, τέσσαρας μῆνας ψύχρα αὐτόθι
 ἐστὶ.» Τὰχα οὖν ἢ μὲν ἐνδοτέρα Σκυθικὴ ἢ πρὸς βορείαν
 τοιαύτη ἐστίν, ὅταν φησὶν ὁ Ἡρόδοτος, ἢ δὲ λοιπὴ πᾶ-
 σχει ὡς εἰκὸς καὶ καύματα. Σκυθῶν δὲ ἡ τοιαύτη πᾶσα
 γῆ, περὶ ὧν ἱστορεῖ Ἀρριανὸς, ὅτι «σιτοφάγοι ποτὲ καὶ
 40 ἀρωτῆρες ὄντες καὶ οἰκίας οἰκοῦντες καὶ πόλεις ἔχοντες,
 ἐπειδὴ ὑπὸ Θρακῶν ἐπλήγησαν, μετέβαλον τὰ πρότερον
 ἦθη, καὶ ἀράς ἐπηράσαντο μεγάλας, μήποτε οἰκίαν
 ἔτι δεῖμασθαι, μήτε ἀρότρῳ γῆν ἀναρρῆσαι, μήτε πό-
 λεις δομήσασθαι, μήτε κτήμα κειμήλιον ἐπικτησασθαι,
 45 ἀλλ' οἴκους μὲν ποιήσασθαι ἀμάξας, τροφήν δὲ κρέα
 θήρεια, πῶμα δὲ ταῦτόν τε καὶ τροφήν τὸ γάλα, θρέμ-

cretam videres. Deinde Dionysius vere ex animo,
 quasi illorum misertus, qui eo loci habitant, propter
 glaciem illam immensam, hiemem per amplificationem
 describens : « Miseri, inquit, illi mortales. Semper
 enim iis et gelida nix et frigus graviter spirans. Ac
 profecto, quum ex ventis major vis frigoris venerit,
 et equos aliquis morientea et mulos intueatur, et
 (quod per hyperbolen dictum videri potest) oves
 quoque in agro stabulantes, » ad quos, ex Hesiodi
 (Op. 511) sententia, ne Lenæonis quidem mensis
 frigus propter velleris densitatem penetraverit. « Neque
 ipsi, inquit, ibi homines illæsi manent a frigore, sed
 junctis rhedis (vitam enim ibi homines in plaustris
 degunt) alio vagi commigrant, et ventis regionem
 hibernis relinquunt. » Hoc autem etiam in proverbio
 positum est de regione frequentata olim et postea de-
 serta; nam dicitur: Hanc vel illam civitatem desertam
venti perflant. Verum observa nivem veteres lepide
 lanatam aquam vocare, præbente iis exemplum atque
 ansam sapiente rege David (Ps. 147, 16), quum dixit:
Dante nivem quasi lanam. Vide etiam per-
 spicue hoc loco non in contumeliam, sed in commi-
 serationem dictum esse illud σχέτλιοι, *miseri*.

669. Porro in confesso est vagorum horum Noma-
 dum regionem frigore hiberno infestam esse; quare ne-
 que asinos alit; est enim id animal frigoris impatiens.
 Traditur etiam rumpi ibi hiberno tempore hydrias æ-
 reas, agique alicubi plaustra, ubi æstate fit navibus tra-
 jectio. Quidam etiam aiunt, calores ibi æstate admodum
 esse vehementes. Atamen Dionysius non ita opinari
 videtur, sed continenter atque perpetuo regionem illam
 frigere. Dicit namque : « Semper ibi gelidæque nives
 frigusque malignum. » Et sic etiam Herodotus (4, 28),
 qui quum Scythiam perfrigidam vocasset, subiungit :
 « Gelu octo ibi menses prorsus est intelorable, et
 aquam si effuderis, non facies lutum, sed, si ignem
 accenderis, lutum facies; et congelatur etiam mare et
 Bosphorus Cimmerius; per reliquos vero quatuor menses
 frigus ibi est. » Fortasse igitur Scythia interior, quæ
 est ad septentriones, talis est qualem eam dicit Hero-
 dotus; reliqua vero, ut credible est, caloribus etiam
 atque æstibus afficitur. Ac hujusmodi quidem regio
 est Scytharum universa, de quibus narrat Arrianus,
 vesci eos quondam solitos frumento, aratoresque fuisse
 atque in domibus habitasse et urbes habuisse; postea
 vero quam a Thracibus cladem accepissent, pristinos
 mores mutasse magnisque exsecrationibus sancivisse,
 ut ne domum deinceps unquam ædificarent, neque
 aratro terram scinderent, neque urbes conderent,
 neque quid in supellectile pretiosum deinceps pos-
 siderent, sed ut domos plaustra facerent, victum
 carnes ferinas, potum eundemque etiam cibum lac,
 atque pecora duntaxat possiderent, quæ agenda iis

1. κρυμοῦ *Mud.* — 2. ὅλον δ Δ. *CDKLMd.* — 3. τόπω] ποταμῷ *C.* — 6. ἔλθοι *CF.* — 11. ὑπὸ *CDFLMYI*, ἀπὸ *vulg.* — 12. οἱ quod est ante vocem ἐκεῖ *om. d.* — 14. ἀκταις *d.* Μοχ ἐπὶ *om. d.* — 17. ἐριῶδες *F.* — 19. εἴποι *d.* — 20. φανερώς... εἰρηται. Ὅτι δὲ *om. F.* — 21. εἰρηται] κεῖται *C.* — 24. δύσριγον *C. V. Strabo p. 307.* — 28. οὕτως *CFU.* — 29. γὰρ *om. d.* —

— 32. ὅτε μὲν ὕδωρ *d.* — 33. οὐ] οὕτω *vulg. ante Bernh.* — 34. ἢ Βόσπορος Κιμμ. *C.* — 36. ἐνδο-
 τάτη *C.*; ἢ δὲ πρὸς *d.* — 37. καὶ καύματα *om. d.* — 39. ποτὲ] τινὲς *L.* — 41. μετέβαλλον *CA.*
 πρότερα *LYI.* — 42. ἐπηράσαντο *d.*; μήτε οἰκίαν *C.*
 — 43. πόλιν *c.* — 44. δημήτρασι *d.* — 45. ἀμάξας
d. — 46. ταῦτόν *I.*

ματα δὲ κεκτῆσθαι μόνα, ἀπερ ἄγεσθαι αὐτοῖς ἔμελλον ἄλλην γῆν ἐξ ἄλλης ἀμείβουσι· καὶ ἀπὸ τοῦδε ἀντιγεωπόνων γενέσθαι νομάδας. » Ἐλλόγιμον δὲ ἄνδρα ἢ τῶν Σκυθῶν ἤνεκα γῆ τὸν Ἀνάχαρσιν, οὗ μέμνηται καὶ Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι δ' Εὐξείνους παρέχεται ἔθνη ἀμαθέστατα, καὶ ἐξ οὐδενὸς τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου ἀνῆρ ἑλλόγιμος λέγεται, παρὰ τοῦ Σκυθικοῦ, ὅθεν δ' Ἀνάχαρσις. Λέγονται δὲ οἱ νομάδες οὗτοι Σκύθαι καὶ μέχρι τῆς Θρακικῆς χερρονήσου ἰλάσαι ποτὲ, κατα-
10 τρέχοντες τὴν Εὐρώπην, ὅτε δ' Ἀαρτεῖος ἐκεῖ στρατεύσας ἤρῃσεν αὐτούς.

680. Ὅτι Σαυρομάτας ἐπέχουσι Σινδοί, οἱ καὶ Ζυχοὶ κατὰ τινάς. Λέγει δὲ τὸ ἐπέχουσι ἀντὶ τοῦ διαδέχονται, καὶ μετ' αὐτούς τὴν γῆν ἔχουσι. Ὁμη-
15 ρος δὲ ἐπέχειν λέγει τὸ κατὰ τινος ἔχειν καὶ ἐπικείσθαι, καὶ δοτικῇ συντάσει, ὅλον « δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; » Ὁμοίως μετὰ Σαυρομάτας εἰσὶ καὶ οἱ ἐν Ὀδυσσεΐα πλατύταρον ἱστορηθέντες Κιμμέριοι, καὶ οἱ Ὀρέται δίχα τοῦ σ' οἱ γὰρ μετὰ τοῦ σ' Ὀρέται ἔθνος εἰσὶν Εὐρω-
20 παῖον, Μολοσσικόν, ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονιδος Ὀρέτου καλούμενοι. Ἐκεῖ δὲ, φησὶ, καὶ οἱ Κερκετίοι, ὧν ἡ χώρα Κερκετὸς λέγεται, παρακειμένη τῷ προαιρημένῳ Καυκάσῳ. Ἐκεῖ δὲ καὶ οἱ ἀλκίηντες Ἀχαιοὶ, οὗς ἐκ Τροίας, φησὶ, νότου καὶ ζεφύρου πνοαὶ νοσφισάμεναι, ἦγον
25 νόσοι καὶ χωρὶς καὶ μακρὰν ἀπαγαγεῖν καὶ ἀφορίσασαι ἤγαγον ἐκεῖ, ἐπομένους Ἀρητιάδῃ βασιλεῖ, ἦγον τῷ Πελοπίδῃ Ἀγαμέμνονι, ὃν Ἀρητιάδην λέγει, τού-
τίστιν ἐξ Ἄρεος καταγόμενον, διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος Ἰπποδάμειαν, ἣν δ' τοῦ Ἀγαμέμνονος πρόγονος Πέλοψ εἰς
30 γυναῖκα ἤγάγετο. Οἱ δὲ ἐπείσθη τούτους τοιοῦτους φασὶν Ἀχαιοὺς Ἀρητιάδῃ βασιλεῖ ἦτοι τῷ πολεμικῷ Ἀχιλλεῖ, συλληπτοῦντας αὐτῷ πολεμαρχοῦντι, ἢ μᾶλλον Ἰαλ-
μένῳ φασὶν αὐτοὺς ἀκολουθεῖν τῷ υἱῷ Ἄρεος, Ἀσπληθονίων βασιλεῖ· ἦσαν δὲ Ὀρχομένιοι. Ὁ δὲ Γεω-
35 γράφος φησὶν ὅτι ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατείας τῆς εἰς Κόλχους οἱ μὲν Φθιώται Ἀχαιοὶ τὴν ἐν Ἀσίᾳ Φθίαν ὤκησαν, Λακωνες δὲ τὴν Ἠνιοχίαν χώραν, ὧν ἦρχε Πέδας τε καὶ Ἀμφίστρατος, ἠνίοχοι Διοσκούρων, ἀφ' ὧν τὸ ἐκεῖ ἔθνος οἱ Ἠνίοχοι, καὶ ἡ χώρα ἡ Ἠνιοχία.
40 Οἱ δὲ τὸν Πομπήσιον Ἀρητιάδην βασιλεῖα ἐνόησαν, ὅς ἔχων Σκύθας συμμάχους, μεθ' ὧν ἦσαν καὶ οἱ τοιοῦτοι Ἀχαιοὶ, ἐπολέμησε Κασσάρη κατὰ τὸν ἐμφύλιον πό-
λεμον. Τὸ δὲ Ἀρητιάδης ἀπὸ τοῦ Ἄρης Ἄρητος ἰαμβικοῦ γίνεται. Πάσχει γὰρ καὶ τοιαύτην ἰαμβικὴν κλίσιν
45 δ' Ἄρης. Τὸ δὲ νοσφισάμενοι λέξις ἐστὶν Ὀμηρικῆ. Οἱ δὲ ὑστερον ἐπὶ τοῦ ἰδιοποιεῖσθαι καὶ ἀποκερδαίνειν τι-
θέασιν τὸ νοσφίζεσθαι.

essent quum ex alia in aliam regionem migrarent, et ab eo demum tempore ex agricolis nomades eos seu pecuarios evasisse. » Insignem virum Scythia tulit Anacharsin, cujus et Herodotus (4, 46) meminit, ubi ait Euxinum gentes præbere maxime indociles atque imperitas, nullaque ex gente earum quæ sunt intra Pontum, virum insignem memorari, præterquam ex Scythica, ex qua Anacharsis. Ferunt autem nomades hos Scythas ad Chersonesum usque Thracicam olim penetrasse, per Europam grassantes quo tempore Darius illuc cum exercitu profectus eos irritaverat.

680. Sauromatas ἐπέχουσι Σινδοί, qui secundum quosdam dicti etiam Zicchi. Dicit autem ἐπέχουσι, pro διαδέχονται, *excipiunt*, et μετ' αὐτούς τὴν γῆν ἔχουσι. *post eos regionem habent*. Homerus (*Od.* v, 71) tamen ἐπέχειν dicit pro κατὰ τινος ἔχειν, *in aliquem tendere, alicui instare*, idque construit cum dativo, ut : *Δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις; Improbæ, quid mihi instas?* Similiter post Sauromatas sunt etiam Cimmerii, de quibus fusius commemoratum est in *Odysea* (λ, 14), itemque *Orestæ*, absque *s* littera, sic appellati. Namque *Orestæ*, cum *s*, gens sunt Europæa Molossica, sic vocati ab *Oreste*, *Agamemnonis filio*. Ibi etiam, inquit, *Cercetii*, quorum regio *Cercetus dicta*, *adjacens illa prædicto Caucaso*. Ibi etiam sunt robusti *Achæi*, quos a *Troja*, inquit, *noti et zephyri auræ νοσφισάμενοι, separantes*, nimirum νόσοι ac seorsum longoque abducentes atque segregantes illuc duxerunt, quum regem *Aretiadem* comitarentur, *Pelopidam nimirum Agamemnonem, quem Aretiadem vocat, h. e. ex Marte genus ducentem, propter Hippodamiam, Martis filiam, quam Pelops, Agamemnonis avus, uxorem duxerat*. Verum alii hos *Achæos secutos* volunt regem *Aretiadem* seu *Martialem*, *bellicosum nimirum Achillem, quando, duce ipso belli constituto, latrocinia cum eo agitabant; aut potius secutos eos volunt Ialmenum, Martis filium, Aspledoniorum regem; erant autem Orchomenii*. *Geographus vero (p. 495) scribit jam inde a militari illa Jasonis in Colchos expeditione Phthiotas Achæos Phthiam (Achaïam) Asiaticam incoluisse, Lacones vero Heniochiam regionem, quibus cum imperio præfuerant Rhæcas et Amphistratus Dioscurorum ἠνίοχοι, aurίγα, a quibus gens ibi Heniochi regioque ipsa Heniochia*. Alii tamen *Aretiadem regem* intelligunt *Pompeium, qui Scythiis sociis atque auxiliariis usus, quibuscum erant hi isti Achæi, civile bellum gessit cum Cæsare*. Ceterum *Ἀρητιάδης fit ab iambico Ἄρης, Ἄρητος*. Hanc enim *declinationem iambicam admittit Ἄρης vox*. *Νοσφισάμενοι vocabulum est Homericum; posteriores vero νοσφίζεσθαι ponunt pro sibi vindicare, lucrum facere, sibi lucrari*.

1. αὐτῆς C. || — 10. δ' Δα εἰς om. d. || — 12. οἱ Σινδοὶ codd., exc. Cd. || — 13. Ζυχοὶ d; λεγόμενοι, quod post Ζυχοὶ legebatur, om. Cm. || — 14. τὸ ἐπέχειν codd. exc. CDKL. || — 18. Κιμμέριοι F. || — 19. Κερκετὸς F, Κερκετὸς L. || — 22. εἰρημένῳ C. || — 23. δὲ ald. ex C. || — 25. ἀπαγοῦσαι d. || — 26. ἦγον] τούτῳ C; ἦγον... Ἀρητιάδῃ βασιλεῖ om.

DL; ἦγον... Ἀρητιάδην λέγει om. FK, in margine supplevit M. || — 31. ἦτοι] ἦγον C. || — 33. Ἄρεος F, Ἄρητος L; Ἀσπληθίων C. De re v. Müller. *Orchom.* p. 288. || — 35. στρατείας d. || — 36. Φθίαν] Debebat Ἀχίαν, uti est ap. Strabonem p. 425, 24 Did. || — 38. Πέδας τε F. || — 39. οἱ om. C; καὶ χώρα ἡ Ἠν C. || — 42. Κασσάρη om. F. || — 45. λέξις] κλήσις DL.

687. Ὅτι μετὰ τοὺς Ἀχαιοὺς οἱ προρρηθέντες Ἡνίοχοι καὶ οἱ Ζύγιοι, ἔθνος ἀγριώτατον, ὡς ἡ ἱστορία φησὶν, Πελασγῶν ἔχγονοι. Ἱστορεῖ δὲ Χάραξ τοὺς Ἀργοναύτας οὐ μιᾶν ἡτῆ, κατὰ τὸν πόλιν περὶ τῆς Ἀργουῆς λόγον, ἀλλὰ πολλοῖς πλοίοις εἰσπλευσάσαι τὸν Εὐξείνιον καὶ τινὰς αὐτῶν ἀποπλανηθῆναι, καὶ ἐν μιᾷ τῶν νηῶν εἶναι τοὺς τῶν Τυνδαριδῶν ἠνιόχους, ἥτοι τοὺς τῶν Διοσκουράων, ἀφ' ὧν κληθῆναι τὰ ἔθνη τοὺς Ἡνιόχους, καὶ τοὺς Τυνδαρίδας, καὶ μὴν καὶ τὴν Διοσκουρίδα 10 χώραν, τὸν τοῦ Εὐξείνου μυχόν, ἤγουν τὸν Ἰσχατον πρὸς τῇ Κολχικῇ Τραπεζοῦντι πλοῦν. Ὅθεν καὶ ἡ παροιμία « ἐς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν Ἰσχατος δρόμος », τοῦτέστιν εἰς αὐτὴν τὴν Κολχίδα γῆν, ἀπὸ μέρους, ἔνθα τὸ Ἰσχατον τοῖς ἐκεῖ πλοίοις ἐπιτοίγῃ ἄλλως πολλὰ 15 στάδια, φασὶ, καὶ πολλὸς πλοῦς ἐκ τοῦ Φάσιδος εἰς τὸν μυχόν τοῦ Εὐξείνου καὶ εἰς τὴν Διοσκουρίδα, ἥ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Τραπεζοῦς, κτίσμα Σινωπέων, μέγα ἐμπόριον, περὶ ἣν ἡ Τραπεζουσία χώρα. Καὶ ἡ Τυνδαριδῶν δὲ χώρα πρὸς αὐτῷ ἔστι τῷ τοῦ Πόντου μυχῷ, ἥτοι τοῦ 20 Εὐξείνου. Περὶ ὧν καὶ διὰ τί Τυνδαρίδαι λέγονται, ἀνωτέρω εἴρηται.

689. Ὅτι ἀκολούθως τῷ Ἡροδότῳ γνωματεύει καὶ ὀβτος, μεταῆλυδας εἶναι τῆς Αἰγύπτου τοὺς Κόλχους, ὃ ἐστὶν ἀποίκους ἢ μετοίκους. Πίστις δὲ τοῦ λόγου τούτου, ὅτι τε οὐλόκρανοι, τοῦτέστιν οὐλότριχες εἰσι κατὰ 25 τοὺς Αἰγυπτίους καὶ μέλανες. Ἔτι δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς Αἰγύπτια ἔθνη, ὧν ἐν καὶ τὸ περιτέμνεσθαι, καὶ τὸ λινὰς ἐσθῆτας ἀμπελέσθαι· καὶ ἡ ζωὴ δὲ, φασὶ, καὶ ἡ γλώσσα ἐμπερῆς ἦν τοῖς Κόλχοις καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. 30 Ὅ δὲ Γεωγράφος φησὶ, « Κόλχοι μετὰ Ἡνιόχους, ὅποιοις Καυκάσιοι καὶ Μοσχικοὶ ὄρεσι. » Καλοῦνται δὲ Κόλχοι ἀπὸ Κόλχου υἱοῦ Φάσιδος. Τούτων δὲ ἕπαρκεῖσθαι λέγονται οἱ Θεᾶνες, ἄνδρες οὐδὲν μὲν βελτίους τῶν προσοικίων Φθειροφάγων τῷ πίνῳ, πλουτοῦντες δὲ 35 τῷ χρυσῷ. Χρυσὸν γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ χεῖμαρροι καταφέρουσιν, ὃν ὑποδέχονται οἱ ἐκεῖ μαλλωταῖς, ἀφ' ὧν τὸ χρυσομάλλον ἐμυθεύθη δέρας, ὃ χάριν καὶ ὃ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐγένετο πλοῦς. Καίτοι ὁ Χάραξ τὸ χρυσοῦν δέρμα μέθοδον εἶναι λέγει χρυσογραφίας μεμβράναις ἐμπεριελημμένην, δι' ἣν ὡς λόγου ἀξίαν τὸν τῆς 40 Ἀργουῆς καταρτισθῆναι στόλον φησὶ. Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. Ὅ δὲ Διονύσιος τοὺς Κόλχους τοπογραφῶν κατοικεῖν φησὶν αὐτοὺς περὶ τὸν βηθέντα μυχόν τοῦ Εὐξείνου πόντου, μετὰ τοὺς εἰρημένους Τυνδαρίδας, 45 ἐγγὺς τοῦ προειρημένου Καυκάσου, ὅς περὶ τὸν Ὑρκάνιον κόλπον οὖρεσιν ἡλιβάτοις αὖξεται· ἔνθα, φησὶ,

687. Post Achæos Heniochi, de quibus antea dictum est, itemque Zygii, gens maxime fera, ut historia traditum est, a Pelasgis oriundi. Narrat autem Charax Argonautas non una navi, ut de Argone sermo est vulgaris, sed multis navigiis in Euxinum navigasse, eorumque quosdam aberrasse, atque in illarum quidem navium una Tyndaridarum ἠνιόχους, *aurigas*, nimirum Dioscurorum, fuisse, a quibus populi vocati sunt Heniochi et Tyndaridæ, immo vero et regio ipsa Dioscuris, qui est Euxini intimus recessus, sive extrema ad Trapezuntem Colchicam navigatio. Unde et adagium: « Ad Phasin, quo ultimus est navibus cursus (*Strab. p. 497*) », quod a parte dicitur pro ad Colchidem regionem, ultimum eo navigantium terminum; siquidem alioquin multa sunt stadia, aiunt, multaque navigatio a Phaside ad sinum intimum Euxini et Dioscuridem, cui continens est Trapezus, a Sinopensibus ædificata, magnum emporium, ubi Trapezusia regio. Tyndaridarum quoque regio ad ipsum est intimum sinum Ponti Euxini. De quibus, et quid causæ sit, quamobrem Tyndaridæ vocentur, dictum est supra.

689. Cum Herodoto (2, 114) Noster censet Colchos advenas esse ex Ægypto, h. e. in coloniam eo missos vel deportatos. Cui sententiæ illud argumento est quod et capite crispo sunt, h. e. capillis crispis, ut Ægyptii, et cute nigra, ac præterea consuetudines sunt apud eos Ægyptiæ, quarum una est, ut circumcidantur et vestes lineas induant. Quin et victus ratio et lingua similiter sese habere dicuntur apud Colchos et Ægyptios. Geographus vero (*p. 492, 498*) ita: « Colchi sunt post Heniochos sub Caucasii et Moschicis montibus. » Vocantur autem Colchi a Colcho Phasidis filio. Feruntur supra hos siti esse Thoanes (*Soanes*), homines sordibus nihilo meliores vicinis Phthiropagis, sed abundantes auro. Torrentes namque apud eos aurum deferunt, quod incolæ velleribus excipiunt. Unde datus est locus fabulæ de vellere aureo, cujus gratia Argonautæ navigationem illam susceperunt. Quanquam Charax vellus aureum esse dicit rationem conficiendi auri litteris mandata, eamque in membranibus contentam, propter quam, tamquam in pretio habendam, expeditionem illam Argæ navis instructam fuisse affirmat. Atque hæc quidem hujusmodi. Verum Dionysius Colchorum loca describens incolere eos ait ad intimum sinum, quem diximus, Ponti Euxini, post Tyndaridas, de quibus diximus, prope a Caucaso, qui circa sinum Hyrcanium montibus altissimis excrecit; ubi, inquit, et Phasis

2. Ἀχόγιοι *d.* || — 3. φησιν *om.* *U.* || — 4. περὶ] ἐπὶ *d.* || — 5. τὸν Εὐξείνιον *om.* *d.* || — 7. εἶναι *om.* *d.*; ἥτοι] ἤγουν *d.*, γοῦν *DL*, τοὺς τῶν... Ἡνιόχους καὶ *om.* *CF.* || — 11. Τραπεζοῦντα *C.* || — 18. δι' *om.* *CF.* || — 20. καὶ *om.* *CDFLMY.* || — 25. οὐλόκρατοι *C.*; οὐλότριχες Herodotus habet. || — 26. μέλανες] μελανόχροες Herodot. || — 27.

ἔθνη *dl*; καὶ *om.* *d.*; λινὰς *U.* || — 32. υἱοῦ τοῦ Φάσι. *C.* || — 33. Θεᾶνες] Debebat Σόανες. *V.* Strabo *p. 426*, 20 *ed.* Didot.; μὲν *om.* *d.* || — 34. δι' *om.* *d.* || — 36. μαλλωταῖς *FM.* || — 39. χρυσοῦν μαλλὸν δέρμα *D.* De re *cf.* Suidas *v.* δέρας; μεμβράνη *L.* || — 40. περιελημ. *d.* || — 41. στόλου *C.* || — 43. αὐτὸν *om.* *DL.* || — 45. περὶ] πρὸς *C.*

καὶ ὁ Φάσις «Κιρκαίου κατὰ νῶτον ἐλισσόμενος πεδίοιο
 Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἀπερεύεται ἀγνῆν.» Εἰς γὰρ
 τὸν Εὐξείνου πόντον ἐκβάλλει καὶ ὁ Φάσις ποταμὸς, ὃς
 ἐκτείνει μὲν τὴν παραλήγουσαν, καλεῖται δὲ ὅπως ἀπὸ
 5 Φάσιδος, ὃ οὐδὲ Κόλχος ἰσθόρηται. Καταρροίαι δὲ εἰς
 τὴν Κολχίδα τραχὺς καὶ βίαιος, παρατὸς ἑκατὸν γαφύ-
 ραις κατὰ τὸν Γεωγράφον διὰ σκολιότητα. Ἐμβάλλουσι
 δὲ εἰς αὐτὸν ποταμοὶ Γλαῦκος καὶ Ἴπκος. Ἐπίκειται
 δὲ καὶ πόλις ἡμώνυμος. Οἱ δὲ περὶ αὐτὸν τόποι Φα-
 10 σιανὴ λέγεται χώρα ὑπὸ τε Διοδώρου καὶ ἄλλων. Καὶ
 οἱ Φασιανοὶ δὲ τὸ ὄρειον ἐκείθεν παρονομασθῆναι δο-
 κοῦσιν, ὡς αὐτοὶ πλεονάσαντες. Ὁ δὲ Καύκασος καὶ
 Κάσπιος ὑπὸ τῶν ἐκεῖ καλεῖται, ὡς ὁ Γεωγράφος φη-
 σὶν· ὃς λέγει καὶ ὅτι τὰ πρὸς θάλασσαν αὐτοῦ Κεραύνια
 15 ὄρη καλοῦνται ἡμώνυμος δηλονότι τοῖς Ἰλλυριοῖς·
 καὶ ὅτι ὑπέκειται ὁ Καύκασος ὄρος τοῦ Κασπίου πε-
 λάγους, διατειχίζων τὸν αὐτὸν ἰσθμὸν, καὶ ἀφορίζων
 πρὸς μὲν νότον Ἀλβανὸς καὶ Ἰβήρας, πρὸς δὲ ἀρκτον
 Σαρμάτας.
 20 692. Τὸ δὲ Κιρκαῖον πεδῖον διὰ τὴν τοῦ Κολχικοῦ
 βασιλείως Αἰήτου ἀδελφὴν Κίρκην οὕτω καλεῖται, τὰς
 βοτάνας ἐκεῖθεν συλλέγουσαν. Περὶ τούτου πεδίου καὶ
 ὁ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι περὶ που τὴν Ἀλβανῶν γῆν
 Κίρκης ἱερὸν, ἔνθα καὶ φιλέη τις Ὀδυσσεῶς δαίνου-
 25 ται, καὶ Κιρκαῖον ὄρος πολύρριζον, νησίζον θαλάσση
 καὶ Ἰάσον. Ἰστίον δὲ ὅτι κατὰ τὸν Λυκόφροντα ἴσται
 Κιρκαῖόν τι ὄρος καὶ περὶ που τὰ τῆς Ῥώμης θρία.
 693. Ὅτι τὸ Ἀρμένιον ὄρος, ἀφ' ὃ ῥέειν ὁ Φάσις
 ἀρχεται, ὁ μὲν τὰ Ἐθνικά γραφάς περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς
 30 Ὑρκανίας εἶναι οἰεῖται, ἄλλοι δὲ τοῦ Ταύρου φασὶν
 ἀπόσπασμα εἶναι τὸ Ἀρμένιον, παρατεῖνον ἕως καὶ εἰς
 Ἀρμενίαν, τὴν οὕτω κληθεῖσαν ἢ ἀπὸ τοῦ βῆθέντος
 Ἀρμενίου ἄρου, ἢ ἀπὸ τινος Ἀρμένου Ῥοδίου ἀνδρός.
 Κατὰ δὲ ἄλλους Ἀρμενία ἢ χώρα λέγεται ἑπωνύμως
 35 Ἀρμένου ἥρωος ἐξ Ἀρμενίου πόλεως Θεσσαλικῆς,
 συστρατεύσαντος ἐκεῖ τῷ Ἰάσον. Ὅτι δὲ καὶ εἰς τοὺς
 τοιοῦτους τόπους ἦλθεν ὁ Ἰάσων, ὅτι εἰς τὸ χρυσόμαλλον
 ἐπέπλευσε δέρμα, πολλὰ τεκμήρια παρὰ τοῖς παλαιοῖς.
 Τὸ δὲ Ἀρμένιον ὄρος λέγεται καὶ πληθυντικῶς τὰ Ἀρ-
 40 μένια. Ἰστίον δὲ ὅτι Ἡρόδοτος τοὺς Ἀρμενίους Φρυ-
 γῶν ἀποίκους φησὶ, λέγων καὶ ὅτι πολυπρόβατοί εἰσι.
 Καὶ Εὐδοξὸς δὲ ἐν Γῆς Περιόδῳ φησὶν· «Ἀρμένιοι τὸ
 γένος ἐκ Φρυγίας, καὶ τῇ φωνῇ πολλὰ φρυγίζουσι.
 Παρέχονται δὲ καὶ λίθον τὴν γλύφουσαν καὶ τρυπῶσαν
 45 τὰς σφραγίδας.» Κἀκεῖνο δὲ ἰστίον, ὅτι τὴν Ἀρμενίαν
 χώραν εἰς τέσσαρα διελεῖν λέγεται Ἰουστίνος ὁ βασιλεὺς,

«Circæi rapidus campi per dorsa volutus Euxinum in
 Pontum spumosas evomit undas.» Namque in Pontum
 Euxinum exit Phasis fluvius, qui productam habet
 primam syllabam, itaque vocatur a Phaside, cujus
 filius Colchus habetur. Defluit autem in Colchidem as-
 per ac violentus, pontibus centum ad transitum junctus,
 ut Geographus (p. 500) ait, propter obliquitatem. In-
 fluunt autem in eum Glaucus et Hippus flumina, eique
 etiam urbs cognominis adjacet. Circumjacens regio
 vocatur Phasiana tum a Diodoro (14, 29), tum ab
 aliis. Phasiani item aves habere inde nomen videntur,
 quippe qui frequentes ibi sunt. Caucasus vero etiam
 Caspius ab accolis appellatur, ut Geographus (p. 497.
 501) tradit; qui etiam testatur, qua is mons spectat
 ad mare, Ceraunios montes vocari, eodem nimirum
 nomine quo Illyrici, itemque hunc Caucasum Ponto
 Caspioque mari imminere, ac veluti muro isthmum,
 qui ibi est, intercipere, Albanosque et Iberes ad au-
 strum dirimere, Sarmatas vero ad septentriones.

692. Circæus campus sic vocatur propter Circen,
 Ætæ Colchorum regis sororem, quæ inde herbas col-
 ligebat. Hoc de campo scribit Geographus (p. 232)
 ad Albanorum fines sanum esse Circes, ubi etiam
 phiala quædam Ulyssis ostendatur, et Circæum mon-
 tem, radicibus abundantem insulæ instar, inter mare
 et paludes. Sciendum tamen est secundum Lycophro-
 nem (1273) Circæam etiam montem quendam esse
 circa fines urbis Romæ.

694. Armenium montem, ex quo fluere incipit
 Phasis, Ethnicorum scriptor (v. Ἀρμενία) ad Hyrcaniæ
 initium esse existimat. Verum alii Armenium montem
 partem esse aiunt Tauri, porrectam usque ad Arme-
 niam, quæ sic appellata est vel ab Armenio eo monte
 quem diximus, vel ab Armeno quodam, viro Rhodio,
 Quamquam aliis Armenia regio dicta esse videtur per
 denominationem ab Armeno heroe, ex Armenio, op-
 pido Thessaliæ, qui eo simul cum Jasonem in expedi-
 tionem profectus fuerit. Nam et ad hæc ista loca Ja-
 sonem penetrasse, quum ad vellus aureum navigavit,
 multa sunt indicia apud veteres. Ceterum Armenius
 mons, numero etiam multitudinis effertur, montes
 Armenii. Quod autem sciendum est, Herodotus (5, 49)
 Armenios oriundos a Phrygiis facit, ubi etiam scri-
 bit esse illos re pecuaria locupletes. Ad hæc Eudoxus
 (ap. Steph.) in Circuitu orbis terrarum Armenios ait
 genus ducere ex Phrygia atque ad Phrygum loquelam
 in multis accedere, lapidemque suppeditare quo gemmæ
 scalpuntur ac perforantur. Quin et illud sciendum,
 quod traditum ferunt Justinum (Justinianum) impe-

1. Κυρκαία C, Κυρκαίου F, Κυρκέου M; πεδῖον τὸ Εὐξ. C.
 || — 2. ποτὶ] περὶ d. || — 6. ἑκατὸν] ρκ' Strab. p. 500.
 || — 15. τοῖς om. C. || — 17. διατειχίζων om. d. || —
 18. πρὸς ἀρκτον δὲ F; ἀρκτους C. || — 20. Κυρκαῖον CFM;
 Κόλχου vulg. ante Bernh. || — 23. περὶ που] πρὸς
 vulg. ante Bernh. τῶν Ἄλβ. C || — 24. τις om. d. || —
 5. πολύρριζον D. || — 26. Lycophron enndem montem

quem Strabo indicat. || — 28. καὶ ῥέειν C. || — 29.
 ἔρχεται C. || — 30. οἰεῖται om. L, εἰρηται D. || — 31.
 τὸ om. F; καὶ ἕως εἰς d. || — 33. ἀνδρὸς Ῥοδίου d. || —
 36. τῷ om. D; δὲ om. C. || — 37. τόπους om. L; Χρυσό-
 μάλλον K. || — 38. ἐπλευσε CDFY, om. vocem L. ||
 — 39. καὶ τὰ Ἄρμ. L. || — 44. καὶ om. CDL; τυ-
 πῶσαν d. || — 46. Ἰουστίνος] Debebat Ἰουστινιανὸς,

καὶ πρώτην μὲν, φησὶν, ἔθετο τὴν ἐνδοξοτάτην Ἑπτά-
 15 πολιν, ἧς μητρόπολις Βαζανίς, ἢ πρὶν Λεοντόπολις·
 ταύτης δὲ ἐστὶ καὶ ἡ Θεοδοσίου πόλις, καὶ ἡ Κολώνεια
 καὶ ἡ Τραπεζοῦς δὲ καὶ ἡ Κερασσοῦς ἐκ τοῦ Πολεμω-
 νιακοῦ κόλπου. Δευτέραν δὲ ὁ αὐτὸς ἔταξεν Ἀρμενίαν
 ἐν πέντε πόλεσιν, ὧν καὶ ἡ Σεβάστεια. Τρίτην δὲ Ἀρ-
 20 μενίαν κατέστησεν Ἐξάπολιν, τὴν ποτὶ καλουμένην
 δευτέραν Ἀρμενίαν, ἧς ἡγείται ἡ Μελιτηνή. Περὶ ταύτην
 τὴν Ἀρμενίαν καὶ ἡ Κόμανα ἢ καὶ Χρυσὴ ὀνομαζομένη,
 10 καὶ ἡ Κουκουσσός. Ἐπίστησε δὲ καὶ τετάρτην Ἀρμενίαν
 ὑπὸ σατράπαις οὖσαν, συγκαμμένην ἐκ διαφόρων, καὶ
 λεγομένην Τζοφανὴν καὶ Βαλβιτηνήν καὶ τοιαῦτά τινα
 βάρβαρα ὀνόματα.

695. Ὅτι πρὸς ἀνατολὴν καὶ βορρᾶν τοῦ Ἀρμενίου
 15 ὄρους ὁ ἰσθμὸς ἐστὶν ὁ μεταξὺ Κασπίας καὶ Εὐξείνου
 θαλάσσης, περὶ ὃν οἱ ἔθνη οἰοῦντο εἶναι Ἰθῆρες, Ὑρκανοὶς
 ὡς εἰκὸς πολέμιοι, ἐκ τῶν κατὰ Πυρρήνην μετοικι-
 σθέντες ἐσπερίων Ἰθῆρων ἦν δὴ Πυρρήνην καὶ Πυρη-
 ναῖον οἰδομεν ὄρος λέγεσθαι. Ἐπαναλαμβάνει δὲ καὶ
 20 τὸν τοιοῦτον ἰσθμὸν διὰ τὸ πολλὸν τοῦ χάσματος καὶ
 ἀξιόλογον. Ὅθως γὰρ ἐστὶν ὃν καὶ ὄρον Ἀσίας καὶ
 Εὐρώπης ἐνόμισάν τινες, ὡς προέγραπται. Τοῦς δὲ
 Ἰθῆρας τοῦτους Ἀρμενιστὶ καὶ Μηδιστὶ ὁ Γεωγράφος
 ἐσκευάσθαι φησὶ. Λέγει δὲ καὶ ὅτι τούτων οἱ ὄρειοι
 25 μαχημώτεροι.

696. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἡ τοῦ ἰσθμοῦ ἐνταῦθα ἐπα-
 νάληψις ὁμοῦ καὶ ἐπανάληψις ἐστὶ καὶ ἐπαναστροφή.
 Φησὶ γάρ· « ἐπιπέκλειται ἰσθμὸς, ἰσθμὸς Κασπίης τε
 καὶ Εὐξείνου. » Τοῦτο μὲν γὰρ, καθὼ μὲν τοῦ πρώτου
 30 νοήματος λήγοντος εἰς τὸ ἰσθμὸς ὁ δεύτερος στίχος ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς ἀρχεται λέξως, ἐπαναστροφήν ποιεῖ, σχῆμα
 ῥητορικόν· διότι δὲ χάριν σαφηνείας ἀναγκαίως ὁ ἰσθμὸς
 εἰδισεύθη, ἐπανάληψις γέγονεν.

700. Ὅτι περὶ τὸν ῥηθέντα ἰσθμὸν κείται καὶ τὸ
 35 μέγα φύλον τῶν Καμαριτῶν, οἱ οὕτω λέγονται ἀπὸ
 πλοίων στρογγύλων ληστρικῶν, οἷς ἐχρῶντο, ἃ ἐκα-
 λοῦντο καμάραι παρ' Ἑλλήσιν. Ἦσαν δὲ ἀκρία
 λεπτά, στενά καὶ κοῦφα, ἀνθρώπους εἰς κ' δεχόμενα,
 σπάνια δὲ καὶ εἰς λ'. Ὅσοι οἱ Καμαρίται τὸν Βάκχον
 40 Ἰνδῶν ἐκ πολέμου, φησὶ, δεξάμενοι ἐξένισαν, καὶ ταῖς
 Ἀθήναις, ὃ ἐστὶ ταῖς Βάκχαις, συνεχόρουσαν, τὰ ἐκείνων
 φορήματα, ζώματα δηλαδὴ καὶ νεβρίδας, ἐπὶ στήθεσι
 βαλόντες, εὐοὶ Βάκχε λέγοντες. Ὑμνητικῶν δὲ ἦν τοῦτο
 τὸ λόγιον τῶ Διονύσω ἐπιφρονούμενον, ὥσπερ καὶ τὸ
 45 εὐάν· θέν καὶ τὸ εὐάζειν παράγεται, καὶ ὁ Διόνυσος

ratiorem Armeniam regionem in partes quatuor divi-
 sisse, primamque, ut aiunt, Heptapolin, clarissimam
 illam, posuisse, cujus metropolis Bazanis, dicta prius
 Leontopolis; ejusdem etiam est Theodosiopolis et Co-
 lonia itemque Trapezus et Cerasus ad sinum Polemo-
 niacum; secundam vero Armeniam eundem in urbibus
 quinque collocasse, quarum una Sebastea; tertiam vero
 Armeniam Hexapolin ex urbibus sex constituisse, quæ
 secunda olim Armenia vocabatur, cujus urbs primaria
 Melitene; qua in Armenia sita etiam Comana, quæ
 et Chryse nominata, et Cucussus; quartam denique
 Armeniam, sub satrapis ex variis partibus composi-
 tam, et Tzophanen et Balbitenen aliisque hujus-
 modi barbaris nominibus appellatam ordinasse.

695. Armenio monti ad ortum et septentriones
 isthmus est inter mare Caspium et Euxinum, in quo
 Iberos sunt orientales, hostes Hyrcaniorum, qui eo,
 translatis sedibus profecti sunt ab Iberibus occi-
 dentalibus, qui sunt ad Pyrenen, quam etiam
 Pyrenæum montem dici novimus. Hunc porro
 isthmum iterum per repetitionem nominat, eo quod
 tractus ejus est amplior dignusque qui commemoretur.
 Hic enim est quem nonnulli, ut supra jam scriptum
 est, Asiæ atque Europæ terminum existimarunt. Hos
 autem Iberos scribit Geographus (p. 500) more Arme-
 nio atque Medico instructos esse; idem etiam testatur
 de his qui montani sunt, eos esse bellicosiores.

696. Observa, quæ fit hic isthmi repetitio, eam
 simul esse et repetitionem et epanastrophen. Sic
 enim Dionysius: « adjacet isthmus, isthmus Caspii et
 Euxini. » Hoc enim, quatenus, priori versu desi-
 nente in *isthmus*, secundus versus ab eadem voce
 incipit, epanastrophen s. reversionem facit, figuram
 oratoriam; quoniam vero perspicuitatis gratia, his
isthmus dicitur, fit epanalepsis s. repetitio.

700. Eo in isthmo, quem diximus, jacet magna
 gens Camaritarum, qui sic appellantur a navigiis tere-
 tibus prædatoriis, quæ vocabantur καμάραι apud Græ-
 cos. Erant autem naviculæ exiles angustæque et leves,
 quæ quinque et viginti homines caperent, raroque
 usque ad triginta. Hi Camaritæ Bacchum ex bello In-
 dico, ut narrat, hospitio exceptum prosecuti sunt,
 simulque cum Lenis, h. e. Bacchis, choros agitarunt,
 quum illarum gestamina, cingula nimirum pellesque
 hinnuleorum, pectoribus injecissent et Euvæ Bacche
 clamarent. Erat id acclamationis hymnorum in Bac-
 chum epiphonema, sicuti etiam *Evan*. Unde et dedu-
 citur εὐάζειν, *Evan acclamare ac bacchari*, et Bacchus

monente Wesselingio in Præfat. ad Hierocl. p. 625.

|| — 1. φησὶν *CFY*; εὐδοξ. *C*. || — 3. κολωνία *CFd*; δὲ
 om. *DFL*. || — 8. Μηλιτηνὴ *K*, Μελιτηνὴ *F*; καὶ περὶ *C*.
 || — 9. καὶ τὰ Κόμανα *F*; Κόμανα ἢ καὶ om. *d*. || — 10.
 Κουκουσσός *Y*, Καυκασσός *d*, Κολωσσός *F*. || — 11. καὶ om.
C || — 12. Τζοφανὴν *FKMY*, Τζοφάρ *d*. || — 14. ἀνατολὰς
FM et alii. || — 15. ὁ om. *d*. || — 17. μετοικισθέντων
FMM. || — 19. ὄρος οἰδομεν *d*; καὶ om. *F*. || — 21.

οὗτος οὕτω *C*. || — 24. καὶ om. *DL*. || — 26. Σημειῶσαι
 δὲ om. *DL*. || — 27. ὁμοῦ add. *Cdy*, ὁμοῦ καὶ om. *K*,
 in margine habet *M*. || — 28. ἰσθμὸς om. *d*; Εὐξείνου
d. || — 29. μὲν om. *CDLy*. || — 31. ποιεῖν *M*. || — 35. οἷ
 καὶ *d*. || — 37. δὲ om. *dy*; δὲ καὶ *C*. || — 38. εἰς om.
FKM. || — 39. καὶ om. *L*. || — 41. Ἀθηναῖς Σελιηναῖς
 margo *Y*. || — 43. βέλλοντες *C*, λαβόντες *d*. ἦν om. *DLy*.
 || — 44. τὸ om. *d*. ἐπιφρονούμενον *d*; καὶ τὸ... λέγεται om. *d*.

Εὖτος λέγεται. Ταῦτα δὲ οἱ μὲν ἐδάσνον, ὡς ἐθνου-
 σιαστικὰ πρωτόθετα ἐπιρρήματα, οἱ δὲ ἐψίλουν, ἀντὶ
 τοῦ εὖ οἱ, τοῦτέστιν αὐτῶν, ἐκλαμβανόμενοι τὴν τοῦ
 Περιγηγητοῦ ταύτην φωνήν, καὶ ἐξ αὐτῆς τὸ εὐάν προά-
 5 γοντες, τάχα μὲν ἐν μιᾷ λέξει, τάχα δὲ καὶ ὡς ἐκ δύο
 σύνθετον, τοῦ εὖ καὶ τοῦ αν. Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ Βάχχαι
 αἱ τοῦ Διονύσου ὄπαδοι εἰς ἀμπέλους ἀλληγοροῦνται·
 τροφοὶ γὰρ αὐταὶ τοῦ εἰς οἶνον ἐκλαμβανομένου Διονύ-
 σου. Αἱ δὲ Διονυσιακαὶ νεβρίδες τὴν τῶν σταφυλῶν ἐν
 10 χροῶ ἀνίττονται πολυεῖδειαν· πολύχροοι γὰρ καὶ αἱ νε-
 βρίδες καὶ ποικιλαι τοῖς στίγμασιν· ἢ καὶ τὸ τῶν με-
 θυσῶνων ὑπεμφαίνουσιν ἀγενεῖς· δειλὸν γὰρ ὁ νεβρός,
 τὸ τῆς φυζακινῆς ἐλάφου νεογνόν, τὸ δορὰ ἢ νεβρίς·
 ἢ καὶ διότι ποικίλοι τὰ εἰς νοῦν διὰ τὸ εὐμετάβολον
 15 οἱ μεθύοντες, ποικίλον δὲ καὶ ἡ νεβρίς διὰ τὸ πολυ-
 στικτον.

707. Ὅτι ὥσπερ Ἡσιόδος ἐν τοῖς περὶ τοῦ πλείν
 λέγει, ὅτι « λέξω οὔτε τι ναυτιλίας σεσοφισμένος, οὔτε
 τι νηῶν· οὐ γὰρ ποτε νηὶ ἐπλευσα, » καὶ τὰ ἐξῆς, διδοῦς
 20 νοεῖν ὅτι ὡς Μουσῶν ὑπορήτης οἶδε πάντα· ὄβτω καὶ
 οὐδὲ φησιν, ὅτι « βῆθόν σοι καταγράψομαι καὶ τὴν
 Κασπίαν θάλασσαν, οὔτε ἰδὼν αὐτήν, οὔτε νηὶ περά-
 σας. Ἐἴτα πλατύνων θεατρικῶς τὸ νόημά φησιν, « οὐ γὰρ
 μοι βίος ἐστὶ μελαινώων ἐπὶ νηῶν, οὐδέ μοι ἡ ἐμπορία
 25 πατρώιος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην ἔρχομαι, οὐδέ τὰ καὶ τὰ
 ποῦ, οἷάπερ ἄλλοι ψυχῆς, φησιν, οὐκ ἐλέγοντες, ἵνα
 πολλὸν ὄλθον ἔλωσται. » Τοῦτο δὲ γνωμικῶς καὶ παροι-
 μιαικῶς ἐπὶ τῶν τοῦ πλοῦ ἀφειδούντων λέγεται. « Ἀλλὰ
 με, φησὶ, Μουσῶν φέροι νόος, » τοῦτέστιν αἱ ἐκ τῶν μα-
 30 θήσεων γνώσεις, αἱ δύνανται δίχα πλάνης πολλὴν ἐλα-
 μετρήσασθαι, οὐρεὰ τε ἡπειρῶν τε καὶ αἰθερίαν ὁδὸν
 ἀστέρων. Καὶ σημειῶσαι ὅτι ὁ Διονύσιος τοιοῦτον βου-
 λόμενος ἔσεσθαι καὶ τὸν αὐτοῦ ἀκροατὴν τὴν παροῦσαν
 πραγματικὴν ἐνεστήσατο, ὅφ' ἦς καὶ ἐκείνος ὡς οἶα
 35 ὑπὸ Μουσῶν φερόμενος τῷ Διονυσίῳ τούτῳ ἴσται
 ὁμοιος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ περιηγήσασθαι ἐνταῦθα
 καταγράψασθαι εἶπε καὶ μετρήσασθαι, εἰπὼν « κατα-
 γράψομαι θάλασσαν » καὶ « πολλὴν ἐλα μετρήσασθαι ».
 Τούτῳ δὲ πάντως ὁμοιον καὶ τὸ γῆν μετρήσασθαι,
 40 ἐξ οὗ τὸ γεωμετρῆν συντίθεται. Ὀμηρικῆ δὲ ἡ λέξις,
 ληρθεῖσα ἐκ τοῦ « θρα τὴν ὄλοην ἀναμετρήσαιμι Χάρ-
 ρυδιν. »

714. Ὅτι ἴσται καὶ Ἐρυθραῖός τις εἶναι Καύκασος,
 εἶγε φησὶν ὁ Διονύσιος, Καυκασίας κνημίδας Ἐρυθραίων
 45 Ἀρηγῶν » καλλιον δὲ γράφειν Καυκασίας κνημίδας

Evinus vocatur. Hæc autem alii denso spiritu afficiebant,
 veluti adverbia primigenia ex furore quodam fanatico,
 alii vero spiritu leni, qui vocem hanc Periegetæ acci-
 piunt pro εὖ οἱ, h. e. αὐτῶν, bene ei, atque ex ea Εὐάν,
 Evan, deducunt sive una voce, sive ex duabus com-
 positum, i. e. Εἶ et αν. Sciendum autem est, Bacchas,
 ministras Bacchi, vites allegorice intelligi; hæc namque
 nutrices Bacchi, qui pro vino accipitur. Baccichis vero
 hinnuleorum pellibus variis atque multiplices uvarum
 colores denotantur; multicolores enim hinnuleorum
 pelles, multisque punctis distinctæ; aut etiam ebriorum
 ignavia indicatur (timidum namque atque ignavum
 animal est hinnuleus, fugacis cervæ (Il. v, 102) pullus,
 cujus pellis ἡ νεβρίς); aut etiam quia ebrii mente sunt
 varia, propter inconstantiam et levitatem; nam varia
 est etiam hinnulei pellis utpote multis macularum notis
 distincta.

707. Quemadmodum Hesiodus (Op. 648), ubi ser-
 monem habet de navigatione, ait: « De ea dicam,
 quamquam nec navigandi peritus neque navium; nun-
 quam enim navigavi etc. », significans se tanquam
 Musarum vatem atque interpretem omnia cognovisse:
 sic etiam Dionysius sese tibi facile descripturum ait
 Caspium mare, tametsi ipsum non viderit, neque navi
 trajecerit. Deinde hanc eandem sententiam, veluti ad
 speciem theatralem, amplificans dicit: « Nam neque
 vita mihi nigris in puppibus acta, nec mihi mercatus
 patrius, neque ad ostia Gangis tendo, neque hoc fa-
 cio, neque illud, ut alii, temneutes vitam, magnis ut
 opibus potiantur. » Quod quidem sententiose atque in
 modum proverbii de iis usurpatur, qui non parcunt
 navigationi. « Sed me, inquit, Musarum mens agitat, »
 h. e. scientiarum disciplina, quæ certæ minimeque
 vagantes immensum possunt metiri undique pontum,
 astrorumque viam ætheriam, montesque solumque.
 Et observa, ut Dionysius, quom talem fieri velit audi-
 torem suum, hanc ipsam tractionem instituit, a qua
 ille quoque, veluti a Mustis impulsus, Dionysio huic
 similis sit. Vide etiam, ut pro περιηγήσασθαι dicit hoc
 loco καταγράψασθαι et μετρήσασθαι, in his: καταγράψο-
 μαι θάλασσαν, et, πολλὴν ἐλα μετρήσασθαι. Cui simile
 prorsus est γῆν μετρήσασθαι, ex quo compositum est
 γεωμετρῆν. Id autem vocabulum est Homericum, de-
 sumptum ex illo (Od. μ, 428): « Ut metirer adhuc
 funesta pericla Charybdis. »

714. Videtur etiam Caucasus esse Erythræus, siqui-
 dem dicit Dionysius: Καυκασίας κνημίδας Ἐρυθραίων
 Ἀρηγῶν; at præstat scribere: Καυκασίας κνημίδας,

1. δὲ om. d. || — 4. ἐξ αὐτοῦ L; προσάγοντες τὸ εὐάν C. || — 9. τὴν τῶν... αἱ νεβρίδες om. d; ἐν χροῶ om. L. || — 10. καὶ om. DL. || — 11. καὶ om. d. || — 12. ἀγενεῖς CK. || — 14. ἐς d. || — 15. μεθόσκοντες d. || — 17. λέξω] λέγω KMYlm, δεῖξω Hesiodus; ὁδὲ ναυτ. K, ὁδὲ ναυτ. CDLMY; οὐδὲ νηῶν CDKMY, οὐδὲ τι vulgo. || — 20. καταγράψομαι C; Κασπίην d. || — 21. οὐδ' d. || — 25. οἱ ἄλλοι codd., exc. Cd. || — 27. τοῦ

om. y. || — 28. νόος om. y. || — 33. καὶ om. d; ὡς οἶα om. d. || — 35. καὶ om. Cy. || — 36. καὶ om. C. Dein εἰπὼν... ἐλα μετρήσασθαι om. CF; καταγράψομαι... ἐλα μετρ. om. d. || — 39. ἐξ οὗ καὶ τὸ y. || — 42. καὶ om. Nd. || — 44. Ἀρηγῶν CF; καλλιον... τ' Ἀρηγῶν om. L nec non K, nisi quod hic postremæ vocis Ἀρηγῶν habet ultimam partem mendosæ scriptam ητῶν, ante quam trius literarum spatium relinquitur.

Ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐκ ἔρευνῶ τὸν βόρειον Καύκασον καὶ τὴν Ἀριανὴν γῶραν, περὶ ἧς ἐν τοῖς ἔξῃς λεγθήσεται. Καὶ ὅρα ὅπως τοῦς τῶν ὄρεων κνημοῦς, ἧτοι πόδας, κνημίδας εἶπεν ὑποκοριστικῶς ἢ μᾶλλον παρωνύμως, κατὰ ἰδίαν δριμύτητα, ὡς που καὶ τὸν πορθμὸν πορθμίδα εἶπε, καὶ τὴν Κασπίαν δὲ θάλασσαν Κασπίδα ὁμοίως ἐρεῖ.

718. Ὅτι ὁ Διονύσιος μὲν περιδρομον ἢ περίτροχον ἀμφιέλικτον τὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης σχῆμά φησιν, ὡς οἶα κυκλοτερές, καὶ τῷ ὤκεανῷ αὐτὴν συμμιγνύειν. 10 Φησὶ γάρ· « ὄξυ δ' ἐπ' ἀρκτους ἔλκομένη ἐπιμίσγεται τῷ ὤκεανῷ. » Καὶ οὕτω μὲν ὁ Διονύσιος, ὅς γε καὶ στόμα ἴσκει παραδιδόναι, καθ' ὃ δηλαδὴ εἰς αὐτὴν ὁ ὤκεανός ἀπερεύγεται, ὡς καὶ ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου φαίνεται. Πτολεμαῖος δὲ οὕτε στόμα αὐτῆς τοιοῦτον οἶδεν, ὅς γε καὶ περιοδεύεσθαι φησὶ κύκλῳ αὐτὴν τοῖς πεζούσοις, καὶ οὐδὲ κυκλοτερῆ αὐτὴν ἱστορεῖ, ἀλλὰ σφενδόνη ἰσικυῖαν ὑποτίθεται, ὅποιον ὁ Διονύσιος τὸ τῆς οἰκουμένης ἔθετο σχῆμα. Διχῆ τοίνυν οὕτω διαφερομένων τῶν σοφῶν, τὰ μὲν περὶ τοῦ σχήματος τῆς θαλάσσης ταύτης μεμενίχασιν ἴσως αὐτοῖς ἀκατάλλακτα, ἢ δὲ λοιπὴ διαφορὰ, ὡς ἐν ἀρχαῖς ἐρρέθη, συμβεβίβασται 20 παρὰ τῶν παλαιῶν διατηθεῖσα καλῶς. Εἰ γὰρ ἐξ ἀδήλων πηγῶν ὁ ὤκεανός τὸ Κάσπιον ἀναδίδωσι πλάγος, σὺζοιτο ἂν καὶ ὁ τοῦ Πτολεμαίου καὶ ὁ τοῦ Διονυσίου λόγος, ὡς ἐν τοῖς φθάσαις γέγραπται. Καθὸ μὲν γὰρ ἐξ ὤκεανοῦ τὸ Κάσπιον ὕδωρ, ἀληθεύει ὁ Διονύσιος, ἐρεύγεσθαι εἰπὼν αὐτόθι τὸν ὤκεανόν· εἰ δὲ ἀδηλοὶ αἱ πηγαὶ καὶ οὐ φαίνεται τὸ στόμα, ἀληθεύει καὶ ὁ Πτολεμαῖος. 30

721. Ὅτι τὴν Κασπίαν θάλασσαν ὁ Διονύσιος πόρον ἀμειλίχον λέγει, ἔτι δὲ καὶ μεγάλην θάλασσαν. Διὰ τί δὲ μεγάλην; ὅτι οὐκ ἂν, φησὶν, ἐκείνην νηὶ παράσειας τριτάτης ἐπὶ κύκλα σελήνης, ὃ ἔστιν ἐπὶ μῆνας τρεῖς, 35 δηλονότι κατὰ τὴν κύκλῳ περίοδον. Ἄλλως γὰρ εὐπέρατός ἐστι, μῆκος μὲν πλόον ἔχουσα τοῖς ἐρέσσουσι ἡμερῶν, εὖρος δὲ ὀκτώ ἡμερῶν, ὅπου ἔστιν εὐρυτάτη αὐτῆς, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. Ἐντεῦθεν δὲ σημειώσαι καὶ ὅτι οὐκ ἀκριβῶς ἐστὶ κυκλοτερῆς ἢ Κασπία θάλασσα, ὡς τάχα ὁ Περιγηγῆς ὑποτίθεται, ἀλλὰ ἑτερομήκης, 40 ὡς καὶ ὁ Πτολεμαῖός φησιν.

723. Ὅτι πολλὰ καὶ ἄλλα θαύματα ἢ Κασπία ἐν ἀνδράσιν αὐξεί, φέει δὲ καὶ κρυστάλλους λίθους, καὶ ἱασπὶν ἡερόεσσαν, ὃ ἔστιν ἀερῶδη, σκοτεινὴν, ἐχθρὰν 45 ἐμπούσαις καὶ ἄλλοις εἰδώλοις. Δοκεῖ γὰρ ἀλεξίκακος εἶναι ἢ λίθος αὕτη καὶ ἀποτροπιαστικὴ φασμάτων, ὧν

Ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν : ita ut dicat, sese minime scrutaturum borealem illum Caucasum atque Arianam regionem, de qua postea. Ac vide ut montium κνημοῦς, pedes nimirum, κνημίδας vocat diminutive, aut potius denominative, sua quaedam acrimonia. Sicuti etiam alicubi pro πορθμὸν dicit πορθμίδα, quasi *fretulum*, et mare Caspium similiter postea Κασπίδα.

718. Dionysius rotundam seu orbiculatam vel undique sinuosam maris Caspii figuram vocat, veluti circulatam, idque mare commixtum ait oceano. Dicit enim : « In acutum ad arctos protractum miscetur oceano. » Atque ita quidem Dionysius, qui certe et ostium assignare videtur, quo nimirum in id mare oceanus emittitur, ut initio etiam hujus libri apparet. Verum Ptolemæus neque ostium ejus tale novit, siquidem id mare terrestri in orbem itinere circumiri affirmat, neque orbiculatum id narrat, sed simile ponit fundæ, qualem utique posuit Dionysius terræ habitabilis figuram. Bifariam igitur quum ita inter sese docti viri dissentiant, quæ de figura quidem hujus maris ab iis controvertuntur, talia sunt fortasse, ut nullo modo inter sese conciliari possint; at vero reliqua controversia, ut in principio diximus, conciliatis sententiis a veteribus præclare est composita. Si enim ex occultis fontibus oceanus Caspium ex sese mare emittit, salva manserit et Ptolemæi sententia et Dionysii, ut scriptum est supra. Quatenus enim ex oceano mare est Caspium, vera est Dionysii sententia, veluti qui oceanum dixerit in ipsum influere; sin incerti sunt fontes, neque ostium ejus apparet, vera quoque est sententia Ptolemæi.

721. Caspium mare Dionysius vocat trajectum imitem, et magnum mare. Cur vero magna? Quia, ut ait, non citius trajeceris illud, quam ter luna suos rediens decurrerit orbes : hoc est, ad menses tres, circumnavigatione nimirum circulari; nam alioquin trajici facile potest, quippe quum remigio utentibus in longum pateat navigatione dierum quindecim, in latum vero dierum octo, ubi est quidem quam maxime latum, ut scribit Herodotus (1, 203). Atque hinc observa non esse ad amussim rotundum Caspium mare, ut fortasse Periegetes statuit, sed oblongum, ut Ptolemæus dicit.

723. Multa et alia admiranda Caspium mare apud mortales auget, gignitque id etiam crystallos lapides et iaspin ἡερόεσσαν, *aeream*, eamque Empusis aliisque spectris inimicam. Videtur enim hic lapis utilis esse malis verruncandis spectrisque avvertendis, quorum

1. Ἀριηνῶν, expunctis literis τι, M; Ἀριηνῶν F; ἱρανῶ δ. || — 2. Ἀριανῶν L. || — 3. βῆθησεται Y; καὶ ὅρα] ἐπὶ τοῖς L. || — 5. κατὰ παρωνυμίας L. || — 6. δὲ om. Ld. || — 8. μὲν om. d. || — 10. αὐτῆ C, αὐτῆ F; συμμιγνύει CDL. || — 12. τῆ om. CFKL. || — 20. μὲν om. d. || — 21. ἢ λοιπὴ δὲ d. || — 23. διατηθεῖσα d. || — 24. ἀποδίδωσι d. || — 25. Πτολ. λόγος καὶ d; ὁ τοῦ om. C. || — 31. τὴν om. d; πόρον Ἐλμης ἀμ. d. || —

32. ἀμειλίχον C. || — 33. παράσειας d. || — 34. ἐπὶ om. K. || — 35. εὐπέρατος CKMY, ἀπέρατος vulgo. || — 36. ἔχουσα μῆκος μὲν πλόου M, μῆκος μὲν ἔχ. πλ. d; πλόον C. || — 38. τὸν om. Cy. || — 39. οὐ κυκλοτερῆς ἀρ. ἐστὶ d. || — 41. καὶ om. Cd. || — 42. πολλὰ γὰρ καὶ d; ἐν om. d. || — 43. κρυστάλλον λίθον v. l. ap. R. Steph. || — 46. αὕτη om. Cd; ἀποτροπικὴ K; ἐν om. L.

ἐν ἑστὶ καὶ ἡ Ἐμπουσα, δαιμόνιον τι περὶ τὴν Ἐκάτην, ἐνὶ ποδὶ δοκοῦν διουκείσθαι· ὅθεν καὶ παρονομάζεται, ὡς εἴ τις εἴποι, μονόπους ποδὶ ζώου, ὡς τοῦ ἑτέρου ποδὸς χαλοῦ ἔντος κατὰ τὸν μῦθον. Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἔρει καὶ ἑτέραν Ἰασπιν ὑδατόεσσαν. Ὅτι δὲ τινὰ δαιμόνια ἕλας προοῦνται τινὰς, πολλοῖς δοκεῖ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα εἰρηται.

728. Ὅτι Σκύθαι Κρονίας ἀλὸς ἀγχι εἰσί. Περὶ ὧν οἶοι τὸν βίον εἶσιν, ἤδη προγράφεται. Καλεῖσθαι δὲ λέγονται Σκύθαι ἢ παρὰ τὰ σκύθη ἢ περιθέβληνται, ἢ παρὰ τὸ σκύζεσθαι ἢ οὐρύζεσθαι· οὐρύθιοι γάρ εἰσιν ἢ ἀπὸ Σκύθου υἱοῦ Ἡρακλέος, καθὰ καὶ ἀλλαγῶ γέγραπται. Ἦσαν δὲ Σκύθαι καὶ Θρακίον ἔθνος, οἱ καὶ Νομαῖοι λέγοντα.

15 730. Ὅτι Οὔννοι, ἢ Θούννοι μετὰ τοῦ θ στοιχείου, Κάσπιον ἔθνος εἰσὶ Σκυθικόν. Μάλιστα δὲ προσθετίον τοῖς γράφοισιν Οὔννοι δίχα τοῦ θ. Φέρεται γοῦν καὶ ἐν τῇ τοῦ Σιμοκάτου οἰκουμένη τῇ ἱστορίᾳ Οὔννεος τοῦς πρὸς τῇ βορρᾷ τῆς ἑω, οὗς Τούρκους Πέρσαι καλοῦσιν, οὕτως ποτὲ πολυχρῆσους γενέσθαι, ὡς καὶ κλίην χρυσῆν σφρηματεῖν καὶ τραπέζας καὶ θρόνους καὶ βήματα, εἰσπραττομένους ἐκ τῶν Μήδων ἡρεμίας προράσει τεσσαράκοντα χιλιάδας χρυσῶν ὑστερον μέντοι φορολογηθῆναι τοῦς τοιοῦτους Οὔννεος ὑπὸ Βαβυλωνίων ἱστο-
25 ροῦσιν. Οὐ μόνον δὲ ὁ Σιμοκάτος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πίστῶς ἄλλοι τοῦς Οὔννεος ἔθνος ἱστοροῦσι Σκυθικόν ἀξιόλογον.

Ὅτι ὥσπερ οἱ ῥηθέντες Οὔννοι Σκύθαι εἰσιν, οὕτω καὶ οἱ Κάσπιοι μετ' αὐτοῦς ὄντες ἔθνος λόγου ἄξιον·
30 ἀπ' ὧν καὶ ἡ θάλασσα Κασπία καλεῖται, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν Ἰρκανίων Ἰρκανία· παρ' οἷς καὶ τῶν φύλλων ἀπορρέειν μέλι· ἡ ἱστορία φησὶ, καὶ ἡ ἀμπελος πολυφορεῖ, καὶ ἡ σικκὴ δὲ οὕτως λέγεται κλουτεῖν τῷ καρπῷ, ὡς ἑνίας καὶ εἰς μεδίμνους ἐξήκοντα πληθύνειν τὸν καρ-
35 πόν. Ἐκαὶ δὲ καὶ τὸ ἔθνος οἱ Ἄλβανοι, ποιμνικὸι καὶ μετρῶς πολεμικοὶ, μεταξὺ Ἰβήρων καὶ Κασπίας· ὧν Κυκλώπειος, φασὶν, ὁ βίος, τούτῃστιν εὐδαίμων καὶ ἀπὸνος, οἷς ἡ γῆ πολλαχοῦ ἀπαξ σπαρεῖσα τοῦ λοιποῦ οἷς καὶ τρεῖς ἀσπαρτον φέρει καρπόν. Ἄπλοϊ δὲ εἰσὶ καὶ οὐκ
40 οἶδασι νόμους, οὐδὲ ἀριθμὸς οἶδασι κλειῶ τῶν ἑκατόν. Γλῶσσαι δὲ αὐτῶν κατὰ τὸν Γεωγράφον ἕξ καὶ εἰκοσιν. Ἐκαὶ δὲ καὶ οἱ Καδούσιοι κατὰ τὸν Διονύσιον, ὧν τραχεῖα ἡ γῆ, ἀνδρες δεινοὶ πετροβατεῖν, καὶ ἀκοντισταὶ ἀριστοὶ, ὡς ὁ Γεωγράφος ἱστορεῖ, καὶ οἶοι ἐν τοῖς τρα-
45 χέσι πεζοὶ ἀντὶ ἱππέων διαμάχεσθαι. Τούτοις δὲ ἀγχι-

unum est Empusa, demon de comitatu Hecates, qui ἐνὶ ποδὶ, uno duntaxat pede, perfungi videtur, perinde ac si quis diceret μονόπους, unum pedem habens, pedem nimirum animantis, quippe altero pede aereo, secundum fabulam. Infra etiam alteram iaspin commemorat, ὑδατόεσσαν, aquosam. Dæmones autem quidam multis videntur certa quædam materiarum genera expavere, ut dictum est in Odyssea (x, 295).

728. Scythæ prope sunt a mari Cronio, de quibus, quali vitæ sint instituto, supra jam scriptum est. Vocati dicuntur Scythæ, vel propter τὰ σκύθη, sive a pelibus quibus amicti sunt, vel a verbo σκύζεσθαι, irasci; sunt enim iracundi, vel a Scytha, Herculis filio, sicuti etiam alibi scriptum est. Erant autem Scythæ etiam gens Thracia, qui Nomæi etiam appellati.

730. Unni sive Thunni, cum littera Th, populi sunt Caspii de genere Scythico. Quamquam maxime adhaerendum est iis qui scribunt Unni, sine Th. Certe in Simocati quoque Historia orbis terrarum fertur Unnos populos boreales ad orientem, quos Persæ Turcos vocant, tantam olim vim auri habuisse, ut et lectos aureos et mensas et solia et suggestus opere ductili fabricarent, quum a Medis, specie atque obtentu quietis, quadraginta staterum aureorum millia exegissent. Postea tamen hos istos Unnos tradunt tributum Babyloniiis pendidisse. Neque vero Simocatus modo, sed etiam multi fide digni Unnos gentem Scythicam percelebrem commemorant.

Quemadmodum hi isti Unni Scythæ sunt, sic etiam qui post eos sunt Caspii, gens valde memorabilis, a quibus mare etiam vocatur Caspium, ut ab Hyrcaniis Hyrcanium; apud quos etiam testatur historia mel e foliis defluere, et vitem multum fructum ferre; quin etiam ficus usque eo fructibus locupletari dicitur, ut ficus nonnullæ fructum ad medimnos usque sexaginta multiplicent. Ibi quoque Albani populi pastoritii, et non multum illi quidem, sed tamen satis bellicosi, medii inter Iberes et mare Caspium, quorum Cyclopea esse fertur vivendi ratio, h. e. beata minimeque omnium laboriosa; quibus terra ipsa multis in locis, facta semel sementi, deinceps iterum atque tertio fructum ex sese citra sationem profert. Moribus autem sunt simplicibus, neque leges sciunt, neque numerare ultra centenarium numerum noverunt. Linguae iis, Geographo teste (p. 502), sunt sex et viginti. Illic autem et Cadusii secundum Dionysium, quorum aspera est regio, homines ad incedendum per saxa exercitati, optimique jaculatores, ut Geographus (p. 523) tradit, et tales, qui in aspretis pedites vice equi-

2. διοικ. Ccy; δίχ. L, διακ. d, διχη. cett. || — 3. εἴρη LM; μονόπους om. L; ποδὸς om. d. || — 6. καὶ om. C. || — 9. καλοῦνται δὲ Σκύθαι L. De re v. Stephan. Byz. v. Σκύθαι. || — 14. Δημναῖοι ἑκαλοῦντο L. || — 15. Οὔννοι FN; ἢ Θούννοι CELNY, οἱ Θύνοι F. || — 17. Οὔννοι FLN; τοῦ θ στοιχείου d. || — 18. οὖν d, δὲ L; καὶ om. id. || — 19. τῷ om. d; Τόρκους d. || — 20. πολυχρῆσους ποτὲ d. || — 24. ὡς ἱστορ. L. || — 25. δὲ om. L. || — 26. Οὔννεος LF; ἱστοροῦσιν ἔθνος L. || — 28.

Οὔννοι FNL. || — 29. καὶ μετ' αὐτοῦς L. || — 30. ὡς ἀπὸ C, ὡς καὶ ὑπὸ L. || — 31. τῶν om. L; τὸ φύλλον LD. || — 33. ὡς καὶ ἑνίας γ. || — 34. καρπὸν ἐκεί· καὶ L. || — 36. Κασπίας d. || — 37. Κυκλώπειος vulg. ante Bernh.; φησιν C; ἀπὸνος] ἄλυτος d. ὧν ὁ βίος κυκλώπειος, φασί, ἢ τοῖς εὐδαίμων ἐστὶ, τούτῃστιν εὐδαίμων καὶ ἀπὸνος L. || — 39. φέρειν d. || — 40. ἀριθμὸς m, ἀριθμείν vulgo, οὐδὲ ἀριθμὸν ἴσασιν μετῶ τῶν ἑκατόν Strabo p. 431, 28 Did. || — 42. Διονύσιον] γεωγράφον C. || — 45. τούτοις

γαίτονες Μάρδοι και Ὑρκάνιοι και Ἄπυροι, οὓς Τα-
πύρους φησὶν ὁ Γεωγράφος, ἀρχομένους ἀπὸ τοῦ τ, οἱ
ἐκ γυναικὸς δύο ἢ τρία ἀνελόμενοι τέκνα ἐκδιδόασι τοῦ
λοιποῦ τὰς γυναίκαζ ἐτέροις.

5 731. Ὅτι Μάρδος ὁ ποταμὸς Δερκεβίων τε και ἀφ-
νειῶν Βάκτρων ἐστὶ πόμα, εἰς Ὑρκανίαν μὲν βάλλων
θάλασσαν, μέσος δὲ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐθνῶν
ἐλισσόμενος.

737. Ὅτι Παρνησοῦ τινος ὄρους Βακτρῶν ἐνταῦθα
10 ὁ Διονύσιος μέμνηται και ζητητέον εἶτε οὕτω γρα-
πτέον αὐτὸ, διωνύμωζ τῷ Εὐρωπαίω Παρνασῶ, εἶτε
και Παρπαμισὸν ὀνομαστέον αὐτό· οὕτω γὰρ πολλὰ
τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι. Μεμνήσεται δὲ που και ὁ
Περιγηγῆτης ὄρους Παρπαμισοῦ.

15 739. Ὅτι πέραν Ἀράξου πρὸς ἀνατολάς οἱ Μασσα-
γῆται τοξικώτατοι και κακοξινότατοι, ἔθνος μέγα και
ἀκλιμον, παρ' οἷς Κύρος ἐταλεύτησε, βασιλευσάτης
Τομύριδος ὧν ὑπογράφων τὴν ἀγριότητά φησιν, εἶτι
αὐτοῖς οὐ σίτου ἐστὶ μέλιφρονος ἔδωδῆ, οὐ μὴν οὐδὲ
20 οἶνος μεταδήμιος, ἤτοι ἐνδήμιος, ἀλλ' ἔπκων αἱματι
μίσγοντες λευκὴν γάλα ζῶσι. Διὸ και εὐχεται ὁ Διο-
νύσιος ἐνδιαθέτως, ὡς και πρὸ ὀλίγου ἐρρήθη σαφέστε-
ρον, εἶτι μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅστις ἐμοὶ ἐταῖρος ἐμ-
πελάσαι αὐτοῖς. Μάλα γὰρ τε κακοξινότεροι ἄλλων.

25 Καὶ ὅρα εἶτι τῶν ἄλλων μέλιφρονα οἶνον λεγόντων, οὐ-
τος σίτου ἔφη μέλιφρονα. Σημειώσαι δὲ ὅτι και ὄβτος τοῦ
κακοξινότερος τὴν προπαρλήγουσαν ἀντὶ μακρῆς ἐδέ-
ξατο· καθὰ και ὁ Ποιητὴς ἐν Ὀδυσσεΐα, ἐνθα και ἐρ-
ρήθη τὰ εἰκότα. Ἰστέον δὲ εἶτι ἡδύνατο μὲν ἐκφυγεῖν
30 τὴν κακομετρίαν ὁ Διονύσιος, σχηματίσας ὡσπερ και
πρὸ τούτου ἐκ τοῦ αἰδοῖος τὸ αἰδοῖότερος Ἰωνικῶς,
οὕτω και ὧδε ἐκ τοῦ κακοξίνος τὸ κακοξινότερος·
ἀλλ' εἶκοι θελήσαι μέλλον συγχωλεῖναι τῷ Ὀμηρικῷ
μέτρῳ, ἤπερ ἄλλως ὀρθὸν προαγαγεῖν τὸ ἔπος και

35 ἀσφαλτον. Φασὶ δὲ ἀριστον εἶναι παρὰ τοῖς Μασσα-
γῆταις θάνατον, ὅταν γηράσαντες συγκατακοπῶσι
χρῆσαι προβάτων και βρωθῶσιν. Ἀμπεχόνται ἐξ
φωκῶν δέρματα, και ἥλιον δεσπότην ἐπιγράφονται,
και ἔπκων αὐτῶ θύουσιν, ὡς ταχίστω, φασὶ, τὸ πάντων
40 τῶν θνητῶν τάχιστον. Χρυσὸς δὲ αὐτοῖς και χαλκὸς
ἀπλετος. Σιδήρω δὲ χρῶνται οὐδὲν, εἶτι μηδὲ ἔχουσι.
Ἀράξης δὲ καλεῖται ὁ ῥηθεὶς ποταμὸς, ὡς ἀπαράξας
τὴν συνέχειαν τῶν ἐκεί ὄρων και διακδὺς, καθάπερ και
ὁ Πηνειὸς ὁ νῦν Σαλαβρίας καλούμενος τὴν Ὀσσαν
45 τοῦ Ὀλύμπου ἀπέρρηξε· διὸ και κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ
Γεωγράφου Ἀράξης ἐκλήθη ποτὲ και ὁ Πηνειὸς, ὡς
και αὐτὸς ἀπαράξας τῆς Ὀσσης τὸν Ὀλυμπον, εἶτι

tum proelientur. His proximi Mardi et Hyrcanii et
Apyri, quos Tapyros vocat Geographus (p. 515), præ-
fixa littera T, qui post duos aut tres liberos ex
uxoresusceptos, uxores in reliquum suas aliis elocant.

734. Mardus amnis et Dercebiorum et divitum
Bactrorum potus est, qui influit in mare Hyrcanium,
et medius inter utrasque has gentes devolvitur.

737. Parnasi, montis Bactrii, meminit hic Diony-
sius. Et querendum, utrum ita scribendum sit,
idem ut sit hujus nomen atque Parnasi Europæi, an
vero nominandus hic Parpamisus. Sic enim plera-
que habent exemplaria. Sed Parpamisi montis me-
minit alicubi postea Periegeta.

739. Trans Araxem ad orientem Massagetæ, sagit-
tarii peritissimi maximeque inhospitales, gens magna
et robusta, apud quos periit Cyrus, regnum tenente
Tomyride. Horum feritatem ita describit, ut dicat,
non iis pro cibo in usu esse mellitum frumentum,
neque vero vinum μεταδήμιον, nimirum ἐνδήμιον, ver-
naculum, sed equinum eos sanguinem cum lacte albo
miscere, itaque victitare. Quare etiam illud ex animo
precatur Dionysius, ut et paulo ante clarius dictum
est, ut neque ipsemet neque alter quisquam sodalium
suorum ad eos appropinquet. Multo enim, inquit,
sunt aliis inhospitaliores. Ac vide, ut, quum alii
οἶνον dicant μέλιφρονα, hic poeta μέλιφρονα vocat pa-
nem e frumento. Atque etiam observa poetam pro
longa accepisse antepenultimam vocis κακοξινότερος,
inhospitalior, ut Poeta in Odyssea (v. 376), ubi etiam
dicta quæ dicenda esse videbantur. Sciendum autem
est potuisse quidem per figuram Dionysium vitiosam
metri rationem evitare, si nempe, quemadmodum supra,
ex αἰδοῖος, venerabilis, Ionice fecit αἰδοῖοτερος,
sic et hoc loci pro κακοξίνος figurate dixisset κακοξι-
νότερος; sed tamen videtur maluisse cum Homericō
metro claudicare, quam aliter rectum versum mini-
meque lubricum proferre. Ceterum narrant pulcher-
rimum apud Massagetæ mortis genus esse, quum
senio confecti una cum ovillis carnibus conciduuntur,
simulque cum iis comeduntur. Induunt phocarum
pelles, et solem dominum inscribunt, equumque ei
immolant, tanquam velocissimo, quod aiunt, morta-
lium omnium velocissimum. Magna iis vis auri atque
æris, at nullus omnino ferri usus, quia ferrum non
habent. Araxes porro vocatur fluvius is, quem dixi-
mus, tanquam ἀπαράξας, discindens, montium ibi co-
hærentiam, et per eos montes elabens. Sicuti etiam
Peneus, qui nunc Salambrias vocatur, Ossa ab
Olympo ἀπέρρηξε, abruptit. Quare etiam, ex Geo-
graphi historia (p. 531), ipse quoque Peneus vo-
catus est olim Araxes, veluti et ipse ἀπαράξας ab Ossa

d. || — 1. και Τάπυροι M; Ταπύρους d. || — 2. οἱ] εἶον
C. || — 6. βάλλων om. l. || — 9. Παρνησοῦ codd.,
exc. Cd. || — 13. και om: γ. || — 17. βασιλευσάσης d;
τῆς Τωμ. C. et codd. Huds.; Τομύριδος cod. Hudsoni
et Herodotus, Τζιμύριδος M et vulgo ante Bernh., τῷ
Μυρίδος γ, Τωμυρίδος cett. et ed. Bernh. || — 19. οὐ
μὴν C. || — 21. και om. d. || — 22. σαφέστερον ἐρ-

ρήθη d. || — 23. ὅστις] ὅστις C. || — 27. παραλ. codd.,
exc. Cy. || — 30. και om. Cy. || — 32. κακοξινότε-
ρος d. || — 34. προαγαγεῖν ἀγ. || — 35. παρὰ] περὶ C.
De re v. Strab. p. 513. || — 40. τῶν et mox δὲ om.
d. || — 44. Σαλαβρίας codd., Σαλαμβ. recte Tzetzes
Chil. 9, 706. || — 45. και om. Cy. || — 47. τῆς
om. γ.

σαιμαῖν τὰ Τέμπε τὰ Θεσσαλικά βραγίνα διέστησαν. Τοῦ δὲ Μασσαγετικοῦ τούτου Ἀράξου μέμνηται καὶ Αἰσχύλος, καὶ ἀρέσκειται καὶ ἰκαίνοσ ἀπὸ τοῦ ἀράσσειν καλεῖσθαι αὐτόν. Ἡρόδοτος δὲ φησὶ μέλιζονα μὲν αὐτὸν εἶναι τοῦ Ἴστρου, βρόντα ἐκ Ματιανῶν, καὶ νήσους ἔχειν μεγάλας συχνάς, στόμασι δὲ τεσσαράκοντα ἐκδιδόναι εἰς Ἐλη καὶ τανάγη, ἐνὶ δὲ προρρέειν εἰς τὴν Κασπίαν.

747. Ὅτι Ὠξὸς ὁ ποταμὸς, ὃν καὶ ἱερὸν οὖτος καλεῖται, ἐκ τοῦ Ἡμωδοῦ ὄρους διὰ τῆς Σουγδιαδος γῆς εἰσοσόμενος εἰς τὴν Κασπίδα βάλλει. Καὶ δρὰ τὸ Κασπίδα παρονύμως καὶ αὐτὸ λαχθὲν κατὰ τὴν τοῦ Διονυσίου συνήθειαν. Ὅρος δὲ τὸ Ἡμωδὸν Ἰνδικὸν πρὸς ταῖς τοῦ Διονύσου στήλαις, ὅπερ τινὲς προπαροξυτόνως Ἡμωδὸν λέγουσι, καθὰ καὶ τὸ Ἰμαίον, ὅπερ ἐστὶ τμήμα τοῦ Ταύρου. Προϊὼν δὲ ὁ Διονύσιος πληθυντικῶς Ἡμωδὰ ὄρη ἱεῖται αὐτό. Ἡ δὲ Σουγδιάς γῆ καὶ Σουγδιανὴ λέγεται, ὅπου ἱστοροῦσι τὴν ἀνάλωτον εἶναι πέτραν, ἣν Ἀλεξάνδρος εἶλε πολλῇ σπουδῇ τῶν Μακεδόνων, ὅς πετηνοῖς στρατιώταις εἰκαζον οἱ βάρβαροι σὺν γέλῳ, ὀπηνίκα τὴν ἀρχὴν τῆ ἀλώσει ἐπέβαλλον. Ἰστέον δὲ εἶναι ἐνταῦθα που περὶ τὸν Ὠξόν, ὡς ἡ ἱστορία φησὶ, στρατεύοντος Ἀλεξάνδρου, οὐ μακρὰν τῆς αὐτοῦ σκηπῆς πηγῆς ὕδατος εὑρήται, καὶ ἄλλη εἰαίου πλησίον αὐτῆς καὶ ὁ μάντις Ἀρίστανδρος ἔφη, εἶναι πόναν τὴν ἐστὶ σημεῖον τοῦ εἰαίου ἢ πηγῆς ἀθλούντων γὰρ εἰαιμῖμα τὸ εἰαιον, ἀλλὰ καὶ νίκην ἐπὶ τοῖς πόνοις σημαίνει.

749. Ὅτι μετὰ τὸν Ὠξόν ὁ Ἰαξάρτης ποταμὸς, ὅπου οἱ Σάκαι τόξα ἔχοντες, ἀ οὐκ ἂν τις ἄλλος ἐλέγχοι τοξευτής· οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμῶλια βάλλειν. Τοῦτο δὲ παρωδία ἐστὶ τοῦ παρ' Ὀμήρῳ ἀνεμῶλια βάλειν. Καὶ τὸ ἐλέγχοι δὲ ἐξ Ὀμήρου ὁ Διονύσιος εἰληφεν, εἰπόντος α μὴ σὺ γε μῦθον ἐλέγξῃς ἀνὰ τοῦ ἀργῶν καὶ ἀπρακτοῦ ποιήσης. Τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος τοῦ Σάκας καὶ σακίων φασὶ τινεσ εὔρετάς, παρωνυμουμένων αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἱστορία φησὶ καὶ μεγάλα ἰσχυροῖσαι ποτε τοὺς Σάκας, καὶ μέχρι Εὐξείνου κατακτήσασθαι γῆν ἀρίστην, καὶ τινὰ γῆν Ἀρμενίαν ἀπ' αὐτῶν κληθῆναι Σακασηνήν· ἀπολέσθαι δὲ φασὶν ἀρῆν αὐτοὺς ὑπὸ Περσῶν πανηγυρίζοντας ἀπὸ λαφύρων. Τινὲς δὲ τοῦτο ὀρθῶς ἰστέρησαν, εἶτα ἐξ ὑποστροφῆς εἰαίνου ἠττηθέντες διὰ μέθην ἀπώλοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεδείχθη πανήγυρις ἐστὶ Περσικὴ τὰ Σάκαια. Καὶ Κύρος δὲ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν εἰαίνους κατέκοψεν, ἀνιέρωσας πατρίῳ θεῷ Σακαιὰν ἀνηγόρευσεν. Ἡρόδοτος δὲ λέγει εἶναι Πέρσαι πάντας τοὺς Σκύθας καλοῦσι Σάκας.

Olympum, quum Tempe illa Thessalica terræ motu disrupta discesserunt. Massagetici autem hujus Araxis meminit quoque Æschylus (*Prom. w.* 717), cui etiam placet, ut is vocetur a verbo ἀράσσειν. Ceterum Herodotus (1, 202) majorem eum dicit Istro, atque ex Matianis fluere insulasque magnas frequenter habere, et ostiis quadraginta in paludes atque lacunas exire, uno vero in Caspium mare influere.

747. Oxus fluvius, quem et sacrum poeta hic vocat, ex Emodo monte per Sogdiadem regionem devolutus, in Caspidem labitur. Ac vide Κασπίδα dictum et ipsam denominative, pro consuetudine Dionysii. Mons porro Indiæ Ἡμωδὸν ad Liberi Patris Columnas; quem quidem montem nonnulli proparoxytone Ἡμωδὸν dicunt, pariter atque Ἰμαίον, quæ pars est Tauri. Verum infra Dionysium eundem ipsum montem multitudinis numero vocat Ἡμωδὰ ὄρη. Regio quæ dicta Σουγδιάς dicitur etiam Σουγδιανή, ubi in historiis tradunt petram fuisse inexpugnabilem, quam Alexander cepit multa contentione Macedonum, quos, quum a principio ad expugnationem aggressi essent, barbari eum risu alatis militibus assimilarunt. Sciendum autem est, in his ferme circa Oxum locis, ut est in historia, castra habente Alexandro, non longe ab ejus tabernaculo fontem aquæ repertum fuisse, aliumque fontem ei proximum olei, Aristandrumque vatem dixisse, fontem illum quidem olei indicium esse laborum, siquidem oleo unguentur athletæ, sed et victoriam post labores significare.

749. Post Oxum Iaxartes fluvius, ubi Sacæ sunt gestantes arcus, quos nemo alter sagittarius improbaverit; non enim is fas est ἀνεμῶλια βάλλειν, in cassum jacere. Id autem per parodiam expressum est ex Homero illo (*Od.* 8 837) ἀνεμῶλια βάλειν, in cassum loqui. Quin et ἐλέγχοι, improbaverit, sumpsit Dionysius ex Homero, cujus est illud (*Il.* 1, 512) : μὴ σὺ γε μῦθον ἐλέγξῃς, ne tu sermonem improbes, nimirum otiosum atque irritum facias. Sacas illos quidam aiunt iuventores fuisse σακίων, scutorum, quæ fuerint ab iis denominata. Sed et historiæ mandatum est Sacas magna olim potentia fuisse, et, quod regionum illarum præstantissimum erat, usque ad Euxinum in potestatem suam redegit, et ab iis partem quandam Armeniæ Sacasenen appellatam fuisse; sed usque ad internecionem deletos eos a Persis aiunt, dum festum ex spoliis agereat. Verum alii id ita commemorant, ut Sacæ, superato Cyro, deinde illo reverso superato propter ebrietatem perierint, eaque de causa festum sacrum Persicum Sacæorum constitutum fuerit; Cyrus denique diem, quo illos superaverat, deo patrio consecratum Sacæum appellaverit. Herodotus (7, 64) autem scribit Scythas universos a Persis Sacas vocari.

2. Μασσαγ. D. ||— 4. μὲν om. C. ||— 6. συχνάς μεγάλας Or. ||— 7. προρρέειν CDMγ, προρρέειν vulgo. ||— 13. Ἰνδικὸν post στήλαις habet C. ||— 14. προπαροξυτόνον γ. ||— 16. πληθ. om. d. ||— 17. Σουγδιαδας d. ||— 19. σπουδῇ πολλῇ CDL De re v. Arrian. 4, 18 et Strabo. ||— 32. ἐστὶ om. CF. ||— 34. ἐλέγχοις d. ||— 35. ποιήσας

d, ποιήσας C; δὲ καὶ τὸ γ. ||— 36. τινεσ d. ||— 38. μέχρι Cd, μέχρις oett. ||— 40. Σακασηνή C, Σακακηνή L. Σακασινήν, supra scr. ση, K, Σακασιανήν d, Σακακηνήν vulgo ante Bernh. Cf. Strab. p. 511. Deinde αὐτοὺς ἀρῆν d. ||— 41. ὑπὸ FKMlm. ||— 43. διὰ τὴν μέθην γ; ἀπώλλοντο d. ||— 44. ἀποδείχθη d. ||— 45. Σάκαια C.

752. Ὅτι Φρούροι Σκυθικὸν ἔθνος βαρυτόνως, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ φρουροί, ὅπερ ἔξυνόμενον δηλοῖ τοὺς φύλακας. Τινὲς δὲ Φρῦνοι γράφουσιν ὠμωνύμως τῷ ζῳῷ. Φρῦνοι γὰρ, καθὰ καὶ ὁ Φίλων γράφει, οἱ βάρταχοι. Τὸ δὲ Τόχαροι (ἔθνος δὲ ἕμοιον καὶ αὐτὸ) τινὲς ἔξύνουσι, τριγενὲς εἶναι λέγοντας.

Ὅτι Σῆρες ἔθνος βάρβαρον Σκυθικὸν, ἐξ ὧν τὰ Σηρικὰ ἐφάσματα λέγονται. Οὗτοι βόας μὲν, φησὶν, ἀναίνονται καὶ ἴψια μῆλα, αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἀνθεα γῆς εἴματα τεύχουσι πολυδαίδαλα τιμήντας, εἰκότα κατὰ χροῖαν λειμωνίδος ἀνθεσι πῶας οὕτω λεπτά, ὥστε οὐκ ἂν ἐκείνοις ἐρίσειεν ἔργον ἀραχνῶν. Φασὶ δὲ καὶ τὴν βύσσον ἀπὸ βοτάνης συνάγεσθαι. Σημειῶσαι δὲ οὖν ὅτι ἐξ ἀνθῶν οἱ Σῆρες ποιοῦσι τὰ ὕφη· διὸ οὐδὲ τοὺς λειμῶνας εἴωσι καταβόσκεισθαι. Ὅτι δὲ ἀπροσμιγῆς ἀνθρώποις εἰσι καὶ ἀνομιλητοὶ οἱ Σῆρες, δῆλον ἐκείθεν· τὴν πωλουμένων τὸ τίμημα σακκίοις ἐπιγράφαντας ὑποχωροῦσιν· εἴτα ἰθὺς οἱ ἔμποροι καὶ θέντες τὴν τιμὴν ἀναχωροῦσιν, ἐφ' οἷς ἐρχονται οἱ Σῆρες, καὶ εἰ μὲν ἀρέσκονται, λαμβάνουσι τὴν τιμὴν, εἰ δὲ μὴ (γε), τὰ ἴδια. Φασὶ δὲ μακροβιωτάτους εἶναι τοὺς Σῆρας, παρατείνοντας πέρα καὶ διακοσίων ἔτων. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ὁμοία τῇ ἱστορίᾳ τῶν Σηρῶν γίνεται καὶ ἔξω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. Ἐμποροὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ Καρχηδόνας ἐρχόμενοι καὶ τὰ φορτία ἐξελόντες, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, ὑποτύφουσι καπνόν· καὶ αὐτοὶ μὲν ἀνάγονται τοῦ αἰγιαλοῦ, οἱ δὲ ἐπιχωρίοι ἐγγίσαντες σκέπτονται τὸν φόρτον καὶ τίθενται χρυσὸν καὶ ἀναχωροῦσιν. Οἱ δὲ Καρχηδόνοι ἐκβάντες τῶν νηῶν λογιζόμενοι τὴν ἀξίαν, καὶ καταλλάσσουσιν ἀπροσάδητοι, καὶ ἐξισώσαντες τὸ συναλλάσσόμενον ἀπαλλάσσονται. Δικαίους οὖν συναλλάσσειν αἱ ἱστορίαι καὶ τούτους καὶ τοὺς Σῆρας παραδιδόασιν.

759. Ὅτι ἐν Σκύθαις δυσήμερος ἐκτέταται χθὼν, χεμερλοῖς ἀνέμοις λελειμμένη καὶ γαλιζαῖς, ὡς καὶ ἀνωτέρω γέγραπται. Παρέφρασε δὲ ὧδε τὸ ἀνωτέρω ῥηθὲν, τὸ «λείπουσι δὲ γαίαν ἀήταις χεμερλοῖς», ἐν τῷ εἰπεῖν «χθὼν χεμερλοῖς ἀνέμοις λελειμμένη».

762. Ὅτι δυτικώτεροι Κόλχων καὶ Φάσιδος Εὐξείνου περὶ χεῖλος Πάδων οἱ Βύζηρες, ἀφ' ὧν καὶ λιμὴν Βυζηρικὸς, καὶ οἱ Βέχειρες, Ποντικὸν ἔθνος καὶ Σκυθικὸν, ἔτι δὲ καὶ οἱ Μάκρωνες καὶ οἱ Μοσύνοικοι καὶ οἱ Τιβαρηνοὶ καὶ οἱ Χάλυβες, περὶ ὧν κάτω λελέξεσθαι.

761. Ὅτι ἡ Χαλκίς ἄρουρα κατὰ τὸ Θράκιον τοῦ Πόντου καίται στόμα, ἤγουν ἡ γῆ τῶν Χαλκηδονίων.

752. Φρούροι, *Phruri*, gens Scythica, voce barytona, ad distinctionem τοῦ φρουροί, quod accentu quidem acuto significat custodes. Quidam tamen scribunt φρῦνοι, *Phryni*, eodem nomine quo vocatur animal. Namque Φρῦνοι, ut Philon quoque scribit, ranae vocantur. At vero Τόχαροι (gens et ipsa similis) quidam acuunt, tria ejus nominis genera esse dicentes.

Seres, gens barbara Scythica, a quibus telae sericæ appellatae. Hi boves quidem, ut ait, pinguesque oves aspernantur, sed variis desertæ terræ floribus depexis, vestes artificio pretiosas concinnant, colore floribus pratensis herbæ consimiles, adeo denique tennes, ut ne opus quidem aranearum cum illis certaverit. Byssum quoque ex herba colligi aiunt. Itaque observa Seres textilia ex floribus facere; quare neque prata sinunt depasci. Seres porro homines esse insoeciabiles atque a mutua vitæ consuetudine alienos, inde manifestum, quod, rerum veno positarum aestimatione saccis inscripta, sese inde subducunt; tum accedunt mercatores, et pretio deposito, retrocedunt; veniunt postea Seres, et, si quidem acquiescunt, pretium, sin minus, sua capiunt. Aiunt autem Seres esse vita maxime diuturna, quippe qui vivendi spatium ultra annos ducentos protrahant. Verum observa, similiter atque de Seribus narrat, fieri etiam extra Herculis Columnas. Mercatores namque Carthaginenses eo profecti, mercibus expositis, ut Herodotus (4, 196) ait, succenso igne fumum excitant; atque ii quidem a litore in altum subvehuntur; indigenæ vero, propius accedentes, dispiciunt merces, auroque deposito recedunt. Tum Carthaginenses, e navibus egressi, justum pretium expendant, citraque usum colloquii inter sese negotiantur, exæquatoque cum rebus venditis pretio discedunt. Itaque historiis proditum est, tum hos tum Seres justos atque æquos in rebus contrahendis esse.

759. Scytharum regio ventis male obnoxia, porrecta longius est, hibernis ventis atque grandinibus relicta, ut et supra scriptum est. Hic autem per paraphrasin explicat superius illud: «terramque relinquunt flatibus hibernis», quatenus hic quidem dicit «terra relicta flatibus hibernis».

762. Colchis et Phaside occidentaliores ad Euxini labrum turmatum positi sunt Byzeres, a quibus etiam portus Byzericus, et Bechires, gens Pontica et Scythica, nec non Macrones et Mosynæci et Tibareni et Chalybes, de quibus paulo post.

764. *Chalcis tellus* sita est ad ostium Ponti Thracium, regio nimirum Chalcedoniorum; cujus Chalcedis nomen gentile ὁ Χαλκιδεὺς. Sic igitur ipse infra

ποκ Σάκειαν codd. || — 3. Φρούροι bis C. Cf. Arcadius p. 79, 3. || — 5. ἔθνος ἐστὶ δμ. γ. || — 6. λέγοντες εἶναι d. || — 8. φησὶν om. d. || — 9. ξαίνονται d. || — 11. πῶας γ, ποίης F, ποίας M. || — 13. τὴν βύσσον CFLMY. || — 14. Σημειῶσαι ... καταβόσκεισθαι om. d. οὖν] δὲ F. || — 16. εἰσὶ ἀνθρώποις M. || — 17. πολουμένων C, πολεμίων d; σακκίοις γράψαντες d; ὑποχωροῦσιν ... θέντες τὴν τιμὴν. om. d. || — 19. ἀναχωροῦσιν ... λαμ-

βάνουσι τὴν τιμὴν om. D. || — 21. γε om. CFLMY; δὲ om. C. || — 22. παρεκτείνοντας γ. || — 23. ὅτι om. C. || — 25. ἀπὸ Καρχ. ἐκεῖ d; ἐκόμενοι Fm. || — 31. καταλλ. codd. exc. Cd. || — 32. συναλλ. om. d. || — 33. καὶ om. F. || 34. ἐντέταται d. || — 35. ἀνέμοις ... χεμερλοῖς om. L. || — 37. ῥηθὲν] λεχθὲν d. || — 40. ὠληδὸν F. || — 41. Βέχειρες, πονητικὸν d. || — 42. ἡ Μάκρωνες γ. || — 43. λέξεσθαι γ. || — 46. στόμα καίται

Ἦς Χαλκίδος τὸ ἔθνη οἱ Χαλκιεῖς. Ἐρεῖ οὖν αὐ-
 τὸς ἐν τοῖς ἐξῆς, « Χαλκιεῖς παρὰ στόμα γαίαν ἔχου-
 σιν, οὐδας ἐς ἀντιπέραν Βυζάντιον εἰσπρόωντες. » Τού-
 τους τυφλοὺς δὲ χρησιμὸς ἐκάλεσε, διότι οἱ τὴν Χαλκίδα
 5 κτίσαντες Μεγαρεῖς ἐνταῦθα πρῶτα πλεύσαντες, καὶ
 ἀφέντες κατασχεῖν τὴν περὶ τὸ Βυζάντιον γῆν, εἰλοντο
 τὴν λυπρότεραν περῶν. Καὶ Μεγάβυκος δὲ μαθὼν
 ὅτι ἐπτακαίδεκα ἔτεσιν, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, πρότεροι
 Βυζαντιῶν οἱ Καλχηδόνιοι τὴν χώραν ἔκτισαν, τυ-
 10 φλοὺς αὐτοὺς εἶπε τοῦτον τὸν χρόνον εἶναι. Οὐ γὰρ ἂν εἰ
 ἔβλεπον, τοῦ καλλίονος τόπου παρόντος, ἀνθελίοντο
 τὸν αἰσχίονα. Ἔστι δὲ καὶ περὶ Εὐβοίαν, ὡς προερ-
 ρέθη, Χαλκίς, ἢ πρότερον Εὐβοία καλουμένη· ὅθεν καὶ
 Χαλκιδικὰ ποτήρια παρὰ τῷ Κωμικῷ. Καὶ οἱ ἐν τῇ
 15 Σικελίᾳ δὲ Κύμη Χαλκιεῖς τούτων ἀποικοὶ τῶν ἐν
 τῇ Εὐβοίᾳ Χαλκιδέων. Ἱστορεῖται δὲ καὶ σιδήρου
 καὶ χαλκοῦ μέταλλα εἶναι κατὰ τὴν Εὐβοικὴν Χαλκίδα,
 καὶ ὅτι ἀριτοὶ ἐκαὶ σιδηρουργοὶ· καὶ ὅτι οὐ μόνον ἐκαὶ
 πρῶτον ὄψθη χαλκίαι, ἀλλὰ καὶ πρῶτοι χαλκὸν ἐκαὶ
 20 ἐνεδύσαντο Κούρητες μετὰ Διός. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι,
 ὡς προεγράφη, Χαλκίδας· ὧν μία καὶ ἡ Αἰτωλική, ἀπ’
 ἧς τὸν Ἀχελῷον βέειν εἶπαν ὁ Διονύσιος.

765. Ὅτι καὶ οἱ Μάκρωνες ἔθνος Ποντικὸν, Βεχί-
 ρων νοτιώτερον. Τούτους νῦν Σάννους φασὶν, ἰδιω-
 25 κώτερον δὲ Τζάνους, ὡς καὶ τὴν Κελσιγὴν Κελτζη-
 νήν· καὶ τὴν χώραν δὲ τῶν Σάννων Τζανικὴν λέγουσιν
 οἱ τὴν φράσιν ἰδιωτεύοντες.

Ὅτι τοὺς Μεσσηνοίους περιεράζων ἢ ἐτυμολογῶν
 ὁ Διονύσιος λέγει μούσνας ἔχειν δουρατίους, ἤγουν
 30 ξυλίους. Οὗτοι δὲ ἀπὸ θηρίων ζῶσι σαρκῶν καὶ
 ἀκροδρύων. Λέγει δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος ἀπὸ μούσνων,
 ὃ ἔστι πύργων, αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι. Ξενοφῶν δὲ
 στείει δελφίνων χρῆσθαι τοὺς Μεσσηνοίους ἱστορεῖ, ὡς
 οἱ Ἕλληνας τῷ εἰλίῳ, καὶ κάρυα πολλὰ ἔχειν τὰ πλατέα
 35 οὐκ ἔχοντα διαφυῆν, ἤτοι σχισμὴν, οὐδαμίαν. Καὶ
 παιδας αὐτοῖς εἶναι φησὶ σιταυτοὺς, τετραμμένους κα-
 ρύοις ἐφθοῖς, ἀπαλοὺς καὶ λευκοὺς σφόδρα, καὶ οὐ
 πολλοῦ δένοντες ἴσους τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος εἶναι·
 καὶ ὄντων παρ’ αὐτοῖς λέγει εὐρίσκεισθαι, ὃς ἀκραιὸς
 40 μὲν ὄξει ἦν ὑπὸ αὐστηρότητος, κραισθεὶς δὲ εὐώδης
 τε καὶ ἡδύς. Λευκοὶ δὲ πάντες, φησὶν, οἱ ἄνδρες καὶ
 αἱ γυναῖκες. Βαρβαρώτατοι δὲ οἱ ἐκεῖ, ἐν δὲ γλῶσσει μὲν
 ποιοῦντες ἄπερ ἂν τινες ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν, ἐν δὲ τῷ

(863) : » Chalceides, qui prima tenent circa ostia
 Ponti, littore in adverso Byzantia moenia spectant. »
 Hos oraculum caecos vocavit, propterea quod Mega-
 renses ii, qui Chalcedem aedificaverunt, quum eo pri-
 mum navigassent, et Byzantinam regionem occupare
 neglexissent, regionem sitam illi ex adverso, sterilio-
 rem atque macilentiore, elegerant. Itaque Megaby-
 zus, quum Chalcedonios, ut est apud Herodotum
 (4, 144), septem et decem ante annis quam Byzantios
 oppidum in ea regione aedificasse didicisset, hoc ipso
 tempore caecos eos fuisse affirmavit. Non enim, si
 lucis usum habuissent, praeter meliori loco qui praesens
 adeasset, turpiorem elegerant. Est autem et in Euboea,
 ut supra dictum est, Chalcis, quae Euboea prius voca-
 batur. Unde et Chalcidica pocula apud Comicum
 (Eq. 237). Porro Chalcedenses ii, qui sunt in Cuma
 Sicula, colonia sunt horum Chalcedensium Euboico-
 rum. Proditum autem est in Chalcide Euboica me-
 tallum esse ferrarium atque aearium, optimosque ibi esse
 fabros ferrarios; neque modo ibi primum officinas
 aearias visas fuisse, sed etiam primos ibi Curetes cum
 Jove arma aerea induisse. Sunt et aliae, ut supra
 scriptum est, Chalcides, quarum una est Aetoliae, e
 qua Dionysius fluere dicit Acheloum.

765. Macrones, gens Pontica, eaque magis ad au-
 strum quam Bechires. Hos nunc Sannos vocatur,
 vulgarius vero Tzanos, sicuti etiam Celsenam Celt-
 zenam. Quin et regionem ipsam Sannorum ii qui lo-
 quuntur cum vulgo Tzanicam vocant.

Mosynoecos per periphrasin aut ab etymologia ex-
 plicat Dionysius, dum habere eos dicit μούσνας δουρα-
 τίους, turres ligneas. Hi vero de carnibus ferinis ac
 nucibus victitant. Scribit etiam Geographus (p. 549)
 eos ἀπὸ μούσνων, h. e. a turribus nominari. Verum
 Xenophon (An. 5, 4, 28) delphinorum adipem uti
 Mosynoecos commemorat, ut Graeci oleo, eosque vim
 magnam latiorum nucum habere, quae scissuram s.
 fissuram nullam prorsus habeant; et pueros iis esse ait
 saginatos, qui elixis nucibus alantur, eosque teneros
 atque admodum candidos, in quibus non multum ab-
 sit, quin longitudine pari sint atque latitudine. Et
 vinum inveniri apud eos affirmat, quod si meracum
 bibitur, acidum est praeter austeritatem; si vero dilutum,
 tum bene odoratum, tum suave. Colore candido
 universos esse ait viros et mulieres, maxime vero
 omnium esse ibi homines barbaros, quippe qui in
 propatulo ea facerent, quae alii in solitudine, quique,
 quum soli ambularent, similiter agerent ac si cum

d; Χαλκιδέων M. || — 2. παρὰ CEYγ, περι vulgo;
 Post Χαλκ. in DLYγ additur πόντιοιο. || — 3. ἀντιπέρας
 F; Βυζαντίου d; εἰσπρόωντες Cd. || — 8. πρότερον γ. ||
 — 9. Καλχηδόνιοι codd., exc. Cy; τυφλοὺς εἶπε τοῦτον
 τὸν χρόνον αὐτοὺς εἶναι FM; τὸν χρόνον τοῦτον δγ. || —
 12. ὡς προερέθη ... Εὐβοία om. d. || — 15. Κύμη Cy,
 κώμη est. Eadem varietas ap. Stephan. v. Χαλκίς, unde
 Nostra sumta. || — 19. πρῶτοι om. d. || — 20. ἐνεδύσαντο
 d. || — 23. Βεχίρων d. || — 24. φησὶν F. De re v. Ste-
 phanus v. Μάκρωνες. || — 25. ὀτζάνους Κελσιγηνήν] Ni
 fallor, eadem est Armeniae regio quae apud Strabonem

Ἀχιλσιγηνή vocatur, collato Joanne Scylitza t. 2, p. 280,
 ubi imperatorem Romanum Diogenem narrat (an. 1069)
 per Taurum montem, indigenarum lingua *Munsarum*
 appellatum (hod. *Munsar Dagh*), in *Celtzenen* re-
 gionem se contulisse, quam Euphrates praeterfluens
 a Tauro monte dirimit. || — 30. θηρίων C, θη-
 ρίων. || — 31. μούσνων, ὃ ἔστι om. d. || — 33. χρῆ-
 σθαι L. || — 37. ἀκροὺς d; κολλῆ γ. || — 43. παλοῦντες
 C. Μοκ ἴντες D; vocem in lac. om. F. Ita Xenoph-
 on: μόνοι τε ὄντες ὁμοία ἔπραττον ἄπερ ἂν μετ’ ἄ-
 λων ὄντες. Deinde ὑπὸστῆται M; ἔποι FL, ὅπου

ἔναι μόνοι πράττοντες ἄπερ ἂν μετ' ἀλλήλων ἴοντες· καὶ γὰρ, φησί, καὶ ἐγέλων καὶ ἑαυτοῖς διελέγοντο καὶ ὠρχοῦντο ἐπιστάμενοι ἐπι τύχοιεν.

767. Ὅτι οἱ Τιβαρηνοί, οὓς ἡμεῖς Τιβρανοῦς φάμεν, πολυρρήγες εἰσιν, ὃ ἔστι πολυπρόβατοι, πολυθρέμμοι. Οἰκοῦσι δὲ, καθὰ καὶ οἱ Χαλδαῖοι, μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, καθὰ καὶ ὁ Γεωγράφος φησὶν. Ἐφ' οὓς οἱ Χάλυβες εἰσι, στυφαλὴν καὶ ἀπηγέα γῆν οἰκοῦντες, μογεροῦ δεδαηκότας ἔργα σιδήρου, οἷ βαρυγδοῦποις, φησὶν, ἐπ' ἀκμοσιν ἑστῶτες οὐποτε παύονται καμάτου. Τούτους τοὺς Χάλυβας ἄλλοι Χάλυβους ἐκάλεσαν· ἔθνος δὲ εἰσι Ποντικῶν παρὰ τῷ Θερωδῶντι· ἀφ' ὧν σίδηρος, φασὶν, ἐξάγεται ὁ πρὸς τὰ στόματα ἐπαινούμενος, ἦγουν πρὸς τὰ στομώματα.

15 Ὅθεν καὶ Χαλυβιδὸς κνώδων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ Χαλυβιδῶν παρὰ τῷ Λυκάφρονι, ὃ ἐξ ἀρίστου σιδήρου. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησὶν· « Χάλυβες πρῶτοι ἀνθρώπων αἰτίαν ἔχουσι χαλκαῖσασθαι σίδηρον. » Ἐξαίρει δὲ καὶ Αἰσχύλος τὸν τοιοῦτον σίδηρον. Ξενοφῶν δὲ ἄλιγους τε αὐτοὺς εἶναι λέγει, καὶ τῶν Μοσσυνοίκων ὑπηκόους, καὶ τὸν βίον αὐτῶν τοῖς πλείστοις ἀπὸ σιδηρείας εἶναι. Οἱ δὲ φασὶν ὅτι οὗτοί εἰσι οἱ παρὰ τῷ Ποιητῇ Ἀλλζωνοὶ ἢ Ἀλιζῶνες, ὧν ἤρχεν Ὀδισιὸς καὶ Ἐπίστροφος, ὧν ἡ παραλία μέταλλα ἔχει πολλὰ, ὡς

25 καὶ Ὀμήρω δοκεῖ, ἔθνα ὑπεμφαίνει καὶ Ἄλυβας εἶναι αὐτοὺς, λέγων « τηλόθεν ἐξ Ἄλυβης » ἢ, « τηλόθεν ἐξ Ἄλυβης, ὅθεν ἀργύρου ἔστι γενέθλη. » ὡς ἡ μεταθεσίσης τῆς γραφῆς ὑστερον (ἐφ' Ὀμήρου) ἀπὸ τῆς ποτὲ Χάλυβης εἰς Ἄλυβην, ἢ ἀνάπαλιν τῶν πρότερον μὲν ἐπὶ Ὀμήρου Ἄλυβων λεγομένων, μεταπεσόντων δὲ εἰς Χάλυβας ὑστερον, ὥσπερ ἀνάπαλιν οἱ τοιοῦτοι Χάλυβες ἐκ τῆς κλήσεως, φασὶ, ταύτης εἰς Χαλδαίους μετέπεσον, κατὰ τινὰ λέξεως παραφθορὰν ἢ παρακοήσιν· ἀφ' ὧν καὶ τόπος Χαλδία ἐλέγτο. Χώρα δὲ Ἀρμενίας ἢ Χαλδία, ἥς μέχρις ἢ Ποντικῆ βασιλεία. Τοὺς δὲ ἐκαίεσε Χάλυβους λέγεσθαι ἐπικρατεῖ ἢ συνήθεια δι-

35 σπλάβως, οὐ Χαλδαίους. Χαλδαῖοι γὰρ τρισυλλάβως οἱ ποτὲ μὲν Κηφῆνες, ἀπὸ δὲ Περσέως Πέρσαι· Χαλδαῖοι κληθέντες ἀπὸ τινος Χαλδαίου, ὃν φασὶ τέταρτον ἐπὶ δέκα, ἦγουν τεσσαρσεκαίδεκατον, βασιλεία μετὰ Νίνων γενόμενον τὴν Βαβυλῶνα οἰκίσαι, καὶ τοὺς συναχθέντας καλέσαι ἀφ' ἑαυτοῦ Χαλδαίους. Λέγονται μὲντοι παρὰ τινων καὶ οἱ περὶ τὴν Κολχίδα Χάλδοι Χαλδαῖοι τρισυλλάβως κατὰ Δικαίταρχον. Ἰστῖον δὲ

aliis simul obambulant; etenim, inquit, et ridebant, et secum ipsi sermocinabantur et tripudiabant, ubicunque forte locorum essent subsistentes.

767 Tibareni, quos nos Tibranos vocamus, πολυρρηγες sunt, h. e. abundantes agnis, valde pecorosi. Incolunt, ut et Chaldaei, usque ad Armeniam Minorem, ut et Geographus (p. 548) testatur. Post eos sumunt Chalybes duram immitemque regionem incolentes, laboriosi ferri fabricam edocti, qui ad incudes, ut ait, graviter sonoras stantes, a labore nunquam cessant. Hos Chalybes alii Chalybos vocarunt (gens autem est Pontica apud Thermodontem), a quibus ferrum, ut aiunt, educitur, quod ab acie laudatur, nimirum a temperatura aciei. Unde etiam Χαλυβιδὸς κνώδων, *Chalybicus mucro*, et litera pleonasmō Χαλυβιδῶς, apud Lycophronem (vs. 1109), ex ferro nimirum optimo. Arrianus vero sic ait: « Chalybes eo nomine in crimen vocantur, quod mortalium primi ferrum cuderint. » Atque hujus generis ferrum Aeschylus quoque (Sept. 713) extollit. Xenophon (An. 5, 5, 1) paucos eos esse scribit, et Mossynæcis dicto audientes, eorumque maximam partem vitam ex fabrica ferraria sustentare. Alii eosdem hos putant esse qui apud Poetam (Il. 8, 857) Ἀλιζωνοὶ aut Ἀλιζῶνες: quibus Hodius et Epistrophus imperitarunt: quorum maritima regio metalla habet multa, ut et Homero videtur, ubi eos Alybes esse indicat illis verbis: Τηλόθεν ἐξ Ἄλυβης vel ἐξ Ἄλυβων, ὅθεν ἀργύρου ἔστι γενέθλη, longe ex Alybe, argentis unde origo, adeo ut aut postea, Homeri sc. ætate, scriptura ex veteri Χαλυβῆς mutata sit in Ἄλυβες, aut contra, qui prius, Homeri ævo, Ἄλυβες dicebantur, ii postea in Χάλυβας mutarentur, quemadmodum rursus hi isti Chalybes ex hac appellatione, ut aiunt, mutati sunt in Chaldæos, per corruptionem quandam, aut adulationem vocis; a quibus etiam locus Chaldia vocabatur. Regio autem Armeniæ est Chaldia, quo usque regnum Ponticum. Qui vero illic populi, consuetudo jam obtinet, ut Chaldi duabus syllabis, non Chaldæi, nominentur. Chaldæi enim tribus syllabis iidem qui olim Cephene, a Perseo autem Persæ sunt appellati. Chaldæi dicti a Chaldæo quodam, quem narrat quartum decimum regem post Ninum fuisse, et Babylonem ædificasse, et quos eo congregaverat, Chaldæos a sese nuncupasse. Attamen etiam Chaldi, Colchidis accolæ, a quibusdam vocantur Chaldæi, tribus syllabis, testante Dicæarcho. Sciendum autem est eos, qui ἐξ Ἄλυβης aut

pr. m. Y. || — 4. Τιβαρηνοῦς C. || — 5. πολυθρ. om. γ, ante πολυρ. posuit d. || — 6. οἰκοῦσι] οὐκ εἰσι C. || — 11. Χαλυβίδους Y, Χαλδίδους cett.; em. Holsten. e Stephano v. Χαλδαῖοι. || — 12. Ποντικῶν εἰσι d. || — 13. φησὶν C; στόματα ἐπαινούμενος ἦγουν πρὸς τὰ om. L; στόματα habent etiam codd. Stephani, ubi nunc στομώματα editur. || — 14. ἦγουν Cdy, ἦτοι cett. || — 16. τῷ om. DMγ. || — 18. σίδηρον om. d; ἔξαιρει ... σίδηρον om. L. || — 23. Ἀλιζῶνες ἢ Ἀλλζωνοὶ d. καὶ om. d. || — 24. ὧν καὶ ἢ codd., exc. Cy. || — 27. ἀργύροιο

Dy; ἔστι om. Cd. || — 28. ἐφ'] ἀφ' M. Verba ἐφ' Ὀμήρου e sqq. male huc translata videri monuit Bernhardus. || — 29. προτέρων CDKM. || — 31. οὐν πάλιν Cy, αὐ πάλιν cett. || — 33. μετέπεσον CDLMm, μετέπεισαν vulg. || — 34 et 35. Χαλδαία M. V. Stephan. v. Χαλδία, unde hæc et seqq. ducta sunt. || — 41. οἰκίσαι Mm. || — 43. [παρ'] παρὰ F; τὴν add. Ld; Χαλκιβα codd., exc. CDγ; Χάλδοι om. L. || — 44. Δικαίταρχον, Dicæarchum Stephanus laudat de Chaldæo rege; quæ deinceps subjunguntur de Chaldæis Colchicis, ex eo

5 8τι οί ἐξ Ἀλύθης ἢ ἐξ Ἀλύδων μετατεθῆναι τὴν γρα-
 φὴν εἰς Χάλυβας λέγοντες, ἢ ἀνάπαλιν μεταποιηθῆναι
 ἀπὸ Χαλύβης εἰς Ἀλύδην, παρατιθέασιν καὶ ἄλλα
 ὀνόματα ἀλλαγέντα κατὰ μεταγωγὴν κλήσεως, ὅσον οἱ
 10 παρ' Ὀμήρω, φασί, Σίντιες Θρηάκες Σίντοι ἐκλήθησαν
 ὕστερον, εἴτα παρὰ Ἀρχιλόχῳ Σάιοι καὶ πάλιν Σά-
 παι. Ὡσπερ δὲ τὰ τοιαῦτα ἰθνηὰ ὀνόματα διαφόρως
 παρεποιήθησαν, οὕτω καὶ τὸ τῶν Φρυγῶν Βρύγοι γὰρ
 καὶ Βρίγες καὶ Φρύγες οἱ αὐτοί.

10 772. Ὅτι μετὰ τοὺς Χάλυβας ἢ τῆς Ἀσσυρίας χρο-
 νὸς πρόχυσιν ἐκτίθεται· ἐνθα καὶ ὁ Θερμῶδων, Σκυ-
 θικὸς κατὰ τινὰς ποταμοὺς, ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου βέων
 ὄρους, ταῖς Ἀμαζόσι λευκὸν ὕδωρ προΐησι. Δι' αὐ-
 15 τος, ἀλλ' ὅτι μάχιμοι αἱ τούτου πίνουσαι Ἀμαζόνες,
 παρ' ὧν εἰρηται μὲν καὶ ἀνωτέρω, καὶ μετὰ ταῦτα δὲ
 βῆθηται. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς Θερμῶδων καὶ
 τὴν Ἀσσιπίδα Σινώπην πλανωμένην ἐδέξατο, ἦγον
 τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσσιπῶ τὴν Διὸς ἐρωμένην· πλα-
 20 νηθεῖσα γὰρ Διὸς βουλῇ, οὐχ ἐκοῦσα παρῆκην ἐκεί.
 Ἐξ ἧς καὶ πόλις διαφανεστάτη ἠμύνημος αὐτῇ ἢ Σι-
 νώπη, ἢ λεγομένη καὶ Σινωπικὴ χερρόνησος, κτίσμα
 κατὰ τινὰς Κριτίου ἀνδρὸς Κῶου, ἧς κατὰ Διόδωρον
 ἀποικὸς ἢ Τραπεζοῦς, πόλις Ἑλληνικὴ, πρὸς τῇ τῶν
 25 Κόλχων χώρα καίμην. Ὁ δ' αὐτὸς Διόδωρος καὶ
 Μιλησίων ἀποικον τὴν Σινώπην λέγει, μέγιστον
 ἀξίωμα ἔχουσαν, ἐν ἧ καὶ τὰ Μιθριδάτου βασίλεια τοῦ
 πρὸς Ῥωμαίους διαπολεμήσαντος. Ξενοφῶν δὲ ἱστο-
 ρήσας καὶ αὐτὸς τοὺς Σινωπεῖς οἰκεῖν μὲν ἐν τῇ Πα-
 30 φλαγονικῇ, Μιλησίων δὲ ἀποίκους εἶναι, φησὶ καὶ ὅτι
 Κοτυρωῖται καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζοῦντιοι δε-
 σμὸν ἔφερον τοῖς Σινωπεῦσι· λέγων καὶ ὅτι Κερασοῦς
 πόλις Ἑλληνικὴ ἐπὶ θαλάσσει, Σινωπέων ἀποικὸς ἐν τῇ
 Κολχίδι χώρα. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ, ὅτι Κιμμέριοι
 35 φεύγοντες εἰς Ἀσίαν τοὺς Σκύθας τὴν χερρόνησον ἔκτι-
 σαν, ὅπου νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἰκεῖται. Ὁ δὲ
 Γεωγράφος φησὶν, ὅτι ἡ Σινωπικὴ χώρα καὶ σφένδα-
 μνον ἔχει, καὶ ὄροκαρπον φύει, ἐξ ὧν αἱ τράπεζαι
 τέμνονται. Περὶ δὲ τῆς τοῦ Ἀσσιπῶ θυγατρὸς τῆς
 40 ἀπολλωνίας Σινώπης φασὶν, ὅτι αὕτη τὸν Δία καὶ τὸν
 Ἀπόλλωνα ἠπάτησε, τὴν παρθενίαν αἰτήσασα κατ'
 ἐπαγγελίαν μισθοῦ συνουσίας, καὶ οὕτω κατασοφισα-
 μένη τοὺς ἔραστὰς δεξιώτατα. Οἱ γὰρ ὑποσχόμενοι
 45 παρθενίαν τῇ ἐρωμένη πάντως ἑαυτοὺς τοῦ γάμου ἀπέ-
 κλεισαν· δόντες μὲν γὰρ οὐ συναλεύσονται, συναλθόντες

ἐξ Ἀλύδων mutatum fuisse censent in Χάλυβας, aut con-
 tra ἀπὸ Χαλύβης mutatum in Ἀλύδην, alia quoque no-
 mina adicere, quæ pro appellationis variatione muta-
 tionem acceperint. Sic enim aiunt, Sinties Thracæ,
 quos Homerus dicit vocatos postea fuisse Sintos, deinde
 apud Archilochum Saios, et rursus Sapos. Quemadmo-
 dum vero hæc nomina gentilia varie perversa sunt,
 sic etiam Phrygum nomen; iidem namque et Βρύγοι
 et Βρίγες et Φρύγες.

772. Post Chalybes tractus extensus est Assyriæ re-
 gionis; ubi Thermodon, Scythicus secundum quos-
 dam amnis, ex Armenio monte fluens, albam Amazo-
 nibus aquam immittit: propter quas Amazones ipse
 etiam Thermodon *Mavortius* dicitur, non quia ipse
 talis, sed quia bellicosæ Amazones, quæ ex eo bibunt,
 de quibus tum supra dictum est, tum etiam postea
 dicitur. De eodem Thermodonte narrat, ut Asopi-
 dem Sinopen errabundam exceperit, Asopi nimirum
 filiam, adamatam a Jove. Ille enim quum oberraret,
 de sententia Jovis, non sua sponte, ibi ad habitandum
 permansit: a qua etiam urbs clarissima, cognominis
 ejus, Sinope, quæ dicta quoque Chersonesus Sino-
 pica, ædificata, ut quidam volunt, a Critia, homine
 Coo, cujus, Diodoro (14, 31) teste, colonia est
 Trapezus, urbs Græca juxta Colchorum regionem sita.
 Idem Diodorus Sinopen Milesiorum coloniam dicit,
 maxima urbem dignitate, ubi regia erat Mithridatis
 ejus qui bellum gessit cum Romanis. Xenophon
 (*An.* 5, 5, 10. 6, 1, 15) vero qui et ipse Sinopenses
 in Paphlagonia habitare et Milesiorum coloniam esse
 narrat, præterea scribit Cotyoritas et Cerasantios et
 Trapezuntios tributum Sinopensibus pependisse; ubi
 etiam tradit Cerasuntem, urbem Græcam ad mare,
 coloniam esse Sinopensium in Colchide. Herodotus
 (4, 12) vero narrat Cimmericos, quum a Scythis in
 Asiam fugerent, oppidum in Chersoneso condidisse,
 ubi nunc Sinope urbs græca incolitur. At vero Geo-
 graphus (*p.* 546) scribit Sinopitum regionem et acerem
 habere et nucem montanam producere, ex quibus ta-
 bulæ ad mensas secantur. Ferunt autem de Sinope,
 filia, quam diximus, Asopi, et Jovi eam et Apollini
 imposuisse, quum virginitatem ipsa pro mercede sibi
 coitus promissa petiisset, itaque amatores illos suos
 dexterrime circumvenisse. Ei enim adamatæ puellæ
 virginitatem polliciti, sese ipsi prorsus ab ejus conu-
 bio atque consuetudine excluserunt. Si enim darent,
 nunquam cum ea consuescerent; sin cum ea consue-
 scerent, fidem fallerent. Aut etiam aliter, neque, si

dem Dicæarcho afferri perpetam putasse videtur Eusta-
 thius. De sqq. multus est Strabo. ||— 2. εἰς Χάλυβας om.
d. ||— 6. Αἰσχύλω C. Deinde καὶ πάλιν Σάπαι om. *d.* ||
 — 9. Βρίγες Em, Βρύγες vulgo; ἐκλήθησαν ante οἱ αὐτοί
 add. codd., exc. *Cdy.* ||— 11. καὶ om. *DLy;* Σκυθικὸς
 om. *L.* ||— 17. αὐτὸς ὁ Θερμ. *DL.* ||— 22. ἢ ἡγομένη
γ. ||— 23. Κριτίου C, Κυτίου *d.* Κριτίου etiam codd. *Step-*
hani v. Σινώπη præbent, ubi Κριτίου dedit Meinekius,

quoniam vir iste Κριτίνης vocatur in Scymni, quem vo-
 cant, periegesi (vs. 949), id vero in Κρητίνης, cujus no-
 minis exemplum Herodotus præbet, refigendum esse
 videbatur. ||— 28. διαπολεμήσαντος *γ.* Deinde δὲ om. *d.*
 ||— 29. μὲν om. *C.* ||— 30. φασὶ C; Κοτυρωῖται καὶ Κερα-
 σάντιοι *L.* ||— 32. ἔφερον om. *d.* ||— 35. ἐκτισαν *C.* ||—
 37. ὅτι καὶ ἡ *M.* σφένδαμον *C.* ||— 40. φησὶν *d.* ||— 41.
 τὴν π. αἰτήσασα om. *d.* ||— 43. οἱ δὲ *γ.* ||— 44. τῇ πόρῃ *L.*

δὲ ψεύσονται. Ἡ καὶ ἐτέρως· οὐτε δόντες τὴν παρ-
 θενίαν συνελθόνται αὐτῇ· πῶς γὰρ ἔτι, ἐὰν δεῖ παρ-
 θένον εἶναι; οὐτε αὖ τὴν παρθενίαν αὐτῆς ἀραιρούμε-
 νοι συνέλθωιν ἀν· οὐ γὰρ διδάσκει τὸν μισθόν.
 6 Ἰστέον δὲ εἶτι παρὰ τῷ Διονυσίῳ Συρία μὲν λέγεται
 ἢ περὶ τὸν Λίβανον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος καὶ τὰ ἐκεῖνων
 ἐνώτερα ἕως τῶν περὶ Σινώπην, Ἀσσυρία δὲ διὰ τοῦ
 α αὐτῇ λοιπὸν ἢ περὶ Σινώπην γῆ, ὡς καὶ ἐν τοῖς
 ἐξῆς φανήσεται. Ἡρόδοτος δὲ οἶδα μὲν καὶ αὐτὸς Συ-
 10 ρίαν τὴν παρὰ τῷ Διονυσίῳ, λέγει δὲ καὶ Ἀράβων τὰ
 περὶ θάλασσαν Συρίας νέμεσθαι. Ἱστορεῖ δὲ καὶ
 Παλαιστίνους τινὰς Σύρους, καὶ Συρίαν Παλαιστίνην
 καὶ ἔθνη δὲ τινὰ παρακαίμενα τῷ Εὐξείνῳ οὕτως ὀνο-
 μάξει, λέγων εἶτι Σύριοι οἱ περὶ Θερμύδοντα ποταμὸν
 15 καὶ Παρθένιον, καὶ Μάκρωνες οἱ τοῦτοις ἀστυγέιτο-
 νες. Ὁ Γεωγράφος δὲ Ἀσσυρίους μὲν οἶδε τοὺς περὶ
 τὴν Βαβυλωνίαν καὶ τὴν κύκλῳ, ἔνθα καὶ Νίνος πόλις
 καὶ Νισίβις, ἔπου καὶ ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μεσοπο-
 20 ταμίας λεγομένη Ἀδριαθηνή χώρα, οὕτω καλουμένη
 διὰ τὸ δυσδιάβατον τῶν ἐκείσε ὑδάτων· Σύρους δὲ
 ἰδίως ὄντα τοῦ α τοὺς περὶ Κιλικίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ
 Φοινίκην καὶ τοὺς περὶ Εὐξείνου, ὧν μέρος οἰδαμεν
 καὶ τοὺς Σινωπεῖς. Διατίσιντο γὰρ, φησί, τὸ τῶν Σύ-
 25 ρων ὄνομα τὸ παλαιὸν ἀπὸ Βαβυλωνίας μέχρι τοῦ
 Ἰσσοῦ κόλπου, κακείθεν ἕως τοῦ Εὐξείνου. Οἱ
 γοῦν Καππαδόκιαι ἀμφότεροι, οἱ τε πρὸς τῷ Ταύρω
 καὶ οἱ πρὸς τῷ Πόντῳ, Λευκόσυροι, φησί, λέγονται, ὡς
 τινῶν καὶ ἐπιεκαυμένων τὴν χροῖαν. Καὶ Ἡρόδοτος
 30 δὲ οὕτω βούλεται, λέγων, οἱ Σύριοι ἐπὶ Περσῶν κα-
 λῶνται Καππαδόκιαι, καὶ πάλιν Καππαδόκιαι, οὐδὲ
 ἡμεῖς Συρίους καλοῦμεν. Ἀρριανὸς δὲ τοὺς περὶ Με-
 σοποταμίαν Ἀσσυρίους λέγει, ἐν οἷς φησι τοὺς πρὸς
 Εὐφράτη ποταμῷ Ἀσσυρίους, ἔσπε ἐπὶ Νίνων καὶ Βα-
 35 βυλῶνα, καθ' ὧν Ἀμαζόνες ἰστράτευσαν, Εὐρυπύλης
 ἡγομένης αὐτῶν. Καὶ τοὺς Καππαδόκιαι δὲ οὕτω
 ποτὲ Ἱστορεῖ λέγεσθαι, ἐν οἷς φησι Καππαδόκιαι παῖδα
 Νινύου, ἐφ' ὅτῳ Ἀσσυριοὶ μεταβαλόντες τὸ ὄνομα
 Καππαδόκιαι ὀνομάσθησαν. Ὀππιανὸς δὲ καὶ τοὺς
 40 περὶ Τίγριν Ἀσσυρίους καλεῖ, οὐδὲ καὶ πολυγύναικας
 Ἱστορεῖ.

775. Ὅτι δὲ ἄλλοι παρὰ τοὺς Σύρους οἱ Ἀσσυριοὶ,
 δηλοῖ καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς. Ἡρόδοτος δὲ
 δοκεῖ ἀγεῖν αὐτοὺς εἰς ταῦτόν, ἐν οἷς φησιν, εἶτι Ἀσσυ-
 45 ριοὶ ἐπὶ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλοῦντο Σύριοι, ἐπὶ δὲ βαρ-
 βάρων Ἀσσυριοὶ ἐκλήθησαν· ὡς εἶναι τὸ μὲν Σύρος
 καὶ τὸ Σύριος λέξαι Ἑλληνικάς, βάρβαρον δὲ τὸ Ἀσ-

virginitatem darent, cum ea consuescerent (quo enim
 id pacto, si virginem eam esse oportet?), neque rur-
 sus, si virginitate eam spoliarent, possent cum ea
 unquam consuescere; non enim mercedem darent.

Sciendum autem est Syriam apud Dionysium eam
 vocari, quæ est ad Libanum et Casium montem, lo-
 caque illis montibus superiora usque ad Sinopen; As-
 syriam vero, per α, reliquam ipsam esse Sinopensem
 regionem, ut postea videbitur. Herodotus (3, 91) porro
 ipse quoque agnoscit Syriam hanc Dionysii, sed
 Syrios ait etiam loca Arabum maritima incolere; quin
 et Palestinos quosdam Syros commemorat, et Syriam
 Palestinam; præterea gentes quasdam Euxino adja-
 centes sic nominat; ubi etiam Syrios esse affirmat, qui
 Thermodontem fluvium et Parthenium accolunt, ho-
 rumque finitimos esse Macrones. Verum Geographus
 (β. 736) Assyrios intelligit Babylonios populosque
 circumcirca adjacentes, ubi Ninus urbs et Nisibis;
 ibidem etiam pars Mesopotamiæ ad orientem sita, quæ
 regio dicta est Adiabene, sic vocata diὰ τὸ δυσδιάβατον
 sive ob transitum difficilem quæ ibi sunt aquarum;
 Syros vero proprie, sine α, eos qui sunt circa Ciliciam
 et Ægyptum et Phœnicen, itemque eos qui circa Euxi-
 num, in quibus etiam adnumeratos novimus Sino-
 penses. Porrigebatur enim, inquit, antiquitas Syro-
 rum nomen a Babylonia usque ad Issicum sinum,
 indeque usque ad Euxinum. Itaque Cappadoces
 utriusque, tum qui ad Taurum, tum qui ad Pontum,
 Leucosyri, ut ait, vocantur, i. e. *Albosyri*, quippe
 quia sunt etiam aliqui colore adustiore. Itaque etiam
 vult Herodotus (1, 72), ubi Syros a Persis vocatos
 ait Cappadocas, et rursus: Cappadocæ, inquit, quos
 nos Syrios vocamus. Arrianus (*Exp.* 7, 21) autem
 Assyrios nominat eos qui sunt in Mesopotamia, quo
 loci Assyrios dicit qui sunt ad Euphratem flumen
 usque ad Ninum et Babylonem, contra quos Amazo-
 nes, Eurypyles ipsarum reginæ ducta, arma tulerunt.
 Quin et Cappadocas ipsos sic aliquando appellatos tra-
 dit, ubi Cappadocem memorat filium Ninusæ, sub quo
 Assyrii, mutato nomine, Cappadocæ sunt nominati.
 At vero Oppianus (*Hal.* 4, 204) Assyrios eos vocat qui
 Tigrin accolunt, quos et multas habere uxores com-
 memorat.

775. Alios autem a Syris esse Assyrios Xenophon
 quoque in Hellenicis (*in Cyrop.* 1, 1, 4) ostendit.
 Sed Herodotus (7, 63) videtur eosdem prorsus
 existimare, quo loci affirmat Assyrios a Græcis qui-
 dem Syrios vocatos, sed a Barbaris Assyrios, ita
 ut Syrus et Syrius Græca sint vocabula, barbarum

1. καὶ om. DL; οὐτε δόντες] ἢ ἐλθόντες L. || — 2. ἔτι] ἔστι cy, fort. recte; ἐὰν ἐὰν δεῖ conj. H. Steph. || — 3. αὐτῆς om. DLy, αὐτὴν d. || — 4. ἀν] αὐτῆ L. || — 5. δὲ om. d παρὰ μὲν τῷ d. || — 7. Ἀσσυρία ubi-
 que C; δὲ λέγεται διὰ d. || — 8. γῆν C; ἐν τοῖς om. d. || — 9. βῆθησεται L. || — 10. τὴν παραθάλασσαν d. || — 11. Συρίους d. || — 13. περικαίμενα m. || — 14. τὸν ante ποταμὸν om. Cy. || — 15. τοῦτοις Cy, τοῦτων

cert. || — 17. τὴν add. ex D; Βαβυλῶνα codd., exc. CDy. || — 19. κειμένη ἢ λεγομένη codd. exc. CDLMy. Deinde οὕτω καλουμένη om. d. || — 21. ἰδίου C. || — 24. τὸ τῶν παλαιῶν ἀπὸ d. || — 29. Σύροι codd., exc. Cd. || — 32. τὰ πρὸς d. || — 33. Ἀσσυρίους CDLM; iidem in seqq. modo Ἀσσυρ. modo Ἀσσυρ. habent. || — 37. μεταβάλλοντες C. || — 42. Ἑλλήν.] sic etiam Stephan. v. Ἀσσυρία; at laudanda erat Cyropæ-

σύριος. Τοιοῦτον δὲ τι βούλεται καὶ ὁ τὴν Σιδωνίαν θάλασσαν, ἤγουν τὴν ἐν τῇ Φοινικικῇ Συρίᾳ, ὀνομασθῆναι Ἀσσυρίων θάλασσαν. Πλούταρχος δὲ καὶ αὐτὸς ὁμοίως τῷ Γεωγράφῳ ἐν παραλλήλῳ τινί, ἐν ᾧ τὰ 5 περὶ Μιθριδάτου καίται, ἐμφαίνει τοὺς περὶ Σινώπην δύνασθαι Σύρους λέγεσθαι· φησὶ γὰρ ὅτι τὴν Σινώπην Σύροι καταίχον, ἀπὸ Σύρου γεγονότος τοῦ Ἀπώλλωνος, ὡς λέγεται, καὶ Σινώπης τῆς Ἀσωπίδος. Ἰστίον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει Ἀσσυραὶ οἱ Ἀσσύριοι λέγονται, ὡς καὶ πρὸ τούτου ἐρρήθη, 10 ἀπὸ εὐθείας τῆς ὀνομασίας Ἀσσυρ. Καὶ ὅτι πρόχυσιν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ κυρίως τὴν καὶ πρόχυσιν λεγομένην, ἐνθα δηλαδὴ ποταμὸς ἐπαγόμενος ἰλὸν ἀποτίθεται, ὡς καὶ ὁ Νεῖλος περὶ τὴν Αἴγυπτον. Οἱ δ' αὐτοὶ λέγουσι καὶ 15 τὸν τόπον τὸν περὶ τὴν Σινωπαίαν Ἀσσυρίαν τοιαύτην πρόχυσιν εἶναι τοῦ Ἄλως, καὶ δῶρον αὐτοῦ τὴν ἐκεῖ γῆν, ὡς καὶ τοῦ Νεῖλου τὴν Αἴγυπτον. Οὕτω δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πεδία κατὰ τὸν Ἀρριανὸν ποταμῶν εἰσι ποιήματα, ὅσον τὸ Ἐρμου πεδίων καὶ Καύστρου τὸ 20 Λύδιον καὶ Μαϊάνδρου τὸ Καρικόν. Καὶ ὁ Γάγγης δὲ πεδίων τι ἐν Ἰνδία προσέχυσεν. Ὡστε κυριολεκτικῶς ὁ Διονύσιος, λέγων ὅτι ἐκτετάνυσται μετὰ Χάλυβας Ἀσσυρίης χθονὸς πρόχυσιν, τούτῳστιν, ἡ τῆς ἐκεῖ γῆς ἐκ τοῦ Ἄλως πρόχυσιν.

780. Ὅτι περὶ τὰς τοῦ Θερμώδοντος κρυμώδεας 25 ὄχθας τέμνει ἀνὰ χρυστάλλου λίθον καθαρὸν, οἷα πάχνην χειμερίαν· εὐρήσεις δὲ καὶ ὕδατος ἰασπιν, ἐτέραν ὅσων τάχα παρὰ τὴν πρὸ μικροῦ ἰστορηθεῖσαν ἠερόεσαν. Καὶ ὅρα ὅτι λίθου εἶδος ὁ μεταλλευτὸς 30 κρύσταλλος, καθὰ καὶ ὁ μάρμαρος. Κρυμώδεας δὲ τὰς τοῦ Θερμώδοντος ὄχθας καλεῖ, διότι ὡς οἱ παλαιοὶ φασὶ καὶ θέρος πῆσσεται, τῆς τοποθεσίας τὴν τοιαύτην ἰδέαν διεξαγούσης. Διὸ, φασὶ, καὶ Κρύσταλλός ποτε ὁ Θερμώδων οὕτως ἐκλήθη.

783. Ὅτι ἐφεξῆς τῷ Θερμώδοντι ὁ Ἴρις ποταμὸς 35 καθαρὸν ῥέον εἰς θάλασσαν. Περὶ τούτου ὁ Ἀρριανὸς ταῦτά φησιν· « Ἄμιος βασιλεὺς Σκυθῶν, ὃς υἱὸς Ἐρίδιος, ἀφ' οὗ ὁ Ποντικὸς ποταμὸς κληθεὶς Ἐρίδιος ὑστερον εἰς τὸ δεξιώτερον μετωνομάσθη Ἴρις. » Ὁ δὲ 40 Γεωγράφος φησὶν ὅτι ὁ Θερμώδων ἐκ πολλῶν πληροῦται ποταμῶν, ᾧ πάριστος ἐκ Φαναροίας ῥεῖ Ἴρις. Ῥεῖ δὲ, φησὶ, καὶ δι' Ἀμασείας ὁ Ἴρις, παραλαβὼν τὸν τε Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμοὺς καὶ τὸν ἐξ Ἀρμενίας ῥέοντα Λύκον.

vero Assyrius. Atque id etiam fere vult is qui Sidonium mare, quod nimirum est ad Syriam Phoenicicam, mare Assyriorum nominat. Plutarchus vero similiter atque Geographus in parallelo quodam suo de rebus Mithridatis (*Lucull. c. 23*) indicat Sinopenses posse Syros appellari. Scribit enim Syrios Sinopen possedisse, ortos a Syro, filio, ut fertur, Apollinius et Sinopes, quæ filia fuit Asopi. Sciendum autem est, secundum veteres apud Eratosthenem scriptores, Assyrios, ut supra quoque notatum est, dictos Assyres, a recto *Assyr*. Itemque sciendum, πρόχυσιν, *alluvionem*, proprie a veteribus vocatam quam et πρόχυσιν dicimus, ubi nimirum fluvius importatum limum deponit, sicuti etiam Nilus in Ægypto. Iidemque etiam aiunt locum Assyriæ Sinopæ talem esse aggerationem Halys, regionemque illam ejus esse donum, ut Ægyptum Nili. Sic alia quoque compluria loca campestris, Arriani (*Exp. 5, 6*) testimonio, opera sunt fluminum, ut Campus Hermi Lydiusque campus Caystri, et Caricus Mæandri; Ganges quoque aggesto limo campum quendam in India effecit. Igitur proprie loquitur Dionysius, post Chalybes extentum esse dicens Assyriæ telluris πρόχυσιν, aggestionem, h. e. terræ ibi ex Halys aggerationem.

780. Frigidis in ripis Thermodontis lapidem purum crystalli, ut hibernam glaciem, socueris; inveneris ibi etiam aquosam iaspin, diversam fortasse ab ea, quam paullo ante heróεσαν, *aeriam*, dixerat. Ac vide lapidis genus esse crystallum, qui, ut marmor, a metallicis effoditur. Frigidus autem Thermodontis ripas appellat eo quod, ut veteres aiunt, vel æstivo tempore congelascit, quum situs locorum talem ejus rationem efficiat. Quare etiam Crystallum olim hunc Thermodontem vocatum esse ferunt.

783. Deinde post Thermodontem Iris fluvius puras in mare aquas immittit. Hoc de fluvio ita Arrianus: « Hæmus, rex Scytharum, cujus filius Eridius, a quo Ponticus ille amnis Eridius vocatus, mutato postea in auspiciatus nomine dictus est Iris. » At vero Geographus (*p. 547*) scribit Thermodontem a multis fluminibus impleri, cui compar et æqualis Iris e Phanaarce fluit. Fluit autem, inquit, etiam per Amaseam Iris, assumptis tum Scylace, tum aliis amnibus, inter eosque etiam Lyco, qui fluit ex Armenia.

dia 1, 1, 4 et passim. || — 1. τι om. γ. || — 2. ἤτοι C; ἤγουν...θάλασσαν om. d. « Auctor dicti istius ripis latet. » ΒΑΡΒΑΝ. Mare istud Συριακὴν vocat Strabo p. 84. 535. 749. || — 6. φασὶ C. || — 7. Σύριοι codd., exc. Cd. || — 9 et 11. Ἀσσυραὶ...Ἄσσυρ DFCLMY. || — 10. Ἀσσυριοὶ DFCLMY; ἐρρήθη M ubique; ἀπὸ...δ Ἄσ. om. L. || — 12. καὶ add. ex Cy; πρόχυσιν F, πρόχυσιν ἢ πρόχυσιν KMY, πρόχ. ἢ καὶ πρόχ. CD LM; ἰθα...ἀποτίθεται om. KM, sed M in margine supplet. || — 13. δηλαδὴ GDFLY, δὲ d, δὲ vulgo;

GEOGR. II

τὴν Ἰλυν L. || — 16. αὐτοῦ τὴν om. C. || — 17. τοῦ Νεῖλου om. M; δὲ om. FLM. || — 19. καὶ τὸ Καύστρ. CKM, καὶ τοῦ K. L, καὶ τὸ τοῦ K. vulgo. || — 21. προσέχουσιν d. || — 22. λέγων δὲ γ. || — 23. ἐκ τῆς ἐκεῖ ἢ τοῦ C; ἐκ τοῦ] αὐτοῦ L; πρόχυσιν F, πρόχυσιν IY, πρόχυσιν M. || — 28. ἰστορηθεῖσαν πρὸ μικροῦ codd., exc. Cy. || — 30. καὶ adj. Cd; μάρμαρος H. Stephan., ooll. Eustathio ad vs. 1010; μάρμαρος d, μάρμαρος cett. || — 32. πησσεται C. || — 41. Φαναρίας C, Φανόροιο d. || — 42. καὶ om. γ.

21

784. Ὅτι τῶ Ἴριδι ἐπιμορμύρουσι βοαὶ Ἄλυος ποταμοῦ, ἐλκόμεναι πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων ὄρων, ἔγγυς τῆς Καραμβίδος, ἀκρας Παφλαγονικῆς, περὶ ἧς εἶπε καὶ ἀλλαχοῦ. Νομίζεται δὲ κληθῆναι Ἄλυς ἀπὸ τόπου τοῦ κατὰ τὴν Σιμνην, ἐνθα ὄρυκτο ἄλλες ἐβρίσκονται· καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές, σκοπητέον μή ποτε δασύνεσθαι ὁ Ἄλυς ὄφειλει, ὡς ἀπὸ τῶν τοιούτων ἄλῶν. Οἱ μέντοι ψιλοῦντες τὴν λέξιν παρὰ τὴν ἄλῃν, θ ἔστι τὴν πλάνην, ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸν, ὡς περὶ πολλὴν γῆν ἀλώμενον. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶ βρεῖν αὐτὸν μεταξὺ Παφλαγῶνων καὶ Σύρων, ἦτοι Καππαδόκων. Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ὅτι ὁ Ἄλυς ὤριζε μὲν ποτε τὴν Μῆδικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν Λυδικὴν, βρεῖ δὲ ἐξ Ἀρμενίου ὄρους διὰ τῆς γῆς τῶν Κιλικίων· παραμειβόμενος δὲ Ματιανὸς μὲν ἐν δεξιᾷ, ἐτέρωθεν δὲ Φρύγας, βρεῖ πρὸς βορρᾶν, ἐνθεν μὲν Συρίου Καππαδόκας ἀφίει, ἐξ ἐσωνύμων δὲ Παφλαγῶνας. Λέγει δὲ καὶ ὅτι Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἔσχισέ ποτε τὸν Ἄλυν τῶ Κροίσῳ διὰ βαθείας διώρυχος εἰς εὐδιάβατον.

787. Ὅτι ἐπὶ τοῖς ῥηθείαι ποταμοῖς οἱ Παφλαγῶνες τε παράλιοι νέμονται, ἀπὸ Παφλαγῶνος οὕτω κληθέντες υἱοῦ Φινέως· καὶ οἱ Μαρριανδῦνοι, ὅπου καὶ ἡ κατὰ τὸν Πόντον Ἡράκλεια, ἐπώνυμος μὲν Ἡρακλῆος, Μιλησίων δὲ κτίσμα κατὰ τὸν Γεωγράφον. Ξενοφῶν μάλιστα φησὶν ὅτι ἡ ἐν τῶ Πόντῳ Ἡράκλεια Μεγαρέων ἀποικία. Ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου βρεῖ ποταμὸς, Λύκος ὄνομα, εἶδος ὡς δύο πλέθρων. Οἱ δὲ Μαρριανδῦνοι οὕτω καλοῦνται ἀπὸ τινος Αἰολίως Μαρριανδύνου οὕτω καλουμένου. Καὶ τὸ ἔθνικόν δὲ Μαρριανδύνος μὲν λέγεται προπαροξυτονῶς κατὰ τοὺς Αἰολεῖς, ὡς φησὶν ὁ γράψας τὰ Ἐθνικά, ἡ δὲ κοινὴ χρῆσις ἐξύνει αὐτὸ, κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνικῶν. Οὐ παραλήγεται δὲ τῶ η, ὡς τὰ ῥμοια ἔθνικα, διὰ τὸ ἀκολουθῆσαι τῇ γραφῇ τοῦ ὁμωνύμου κυρίου ὀνόματος.

Περὶ δὲ τὴν τῶν Μαρριανδυνῶν γῆν βοτάνη φύεται δηλητηριώδης τὸ ἀκόνιτον, περὶ οὗ μῦθος φησὶν, ὅτι ὁ Κέρβερος ὁ χαλκιοφθῶνος Ἄϊδου κύων ἀνεκλόμενος ἐξ ἄδου ὑπὸ μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος, καὶ λυττήσας δεινὸν ἔκαστ' ἀπὸ στόματος ἔβαλε σιχλώδη χυμὸν ἢ χυλὸν, ὃν δεξαμένη ἡ γῆ αὐτόθι πῆμα ἐφύτευσε τὸ ἀκόνιτον. Ὅνομα δὲ φαρμάκου τοῦτό ἐστι, πρὸς ὃ οὐκ ἔστι κονίσασθαι καὶ οἶον παλαιῖσαι καὶ ἀντιπαλαμῆσασθαι· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκόνιτον λέγεται, οἶον εἰ ἀκαταπάλαστον.

791. Σημειῶσαι δὲ διὰ τοῦ σιαλώδεος, ὅτι οὐ μόνον σίελος λέγεται διὰ τοῦ ε, ἀλλὰ καὶ σίαλος διὰ τοῦ α, ὡς καὶ ἕαλος καὶ ἕαλος. Διόδωρος δὲ οὕτω περὶ τούτου φησὶν, « Ἡράκλεια Μεγαρέων ἀποικία, περὶ ἣν

784. Post Irin murmurant aquæ Halyis amnis, septentriones versus, ab Armeniis montibus fluentes prope Carambidem, promontorium Paphlagonicum, de quo Dionysius etiam alibi dixit. Censetur Halyis nomen habere a loco qui est juxta Ximenen, ubi ἄλλες, sales, fossiles inveniuntur. Et, si hoc verum, considerandum, an non spiritu aspero affici debeat ὁ Ἄλυς, Halyis, utpote a salibus illis (ἄλῃν) dictus. Qui vero vocem hanc tenuant, ejus etymon arcessuat a voce ἄλη, i. e. *erratio, vagatio*, quoniam hic amnis per magnum terrarum tractum vegetur. Geographus (p. 544) fluere eum dicit inter Paphlagonem et Syros, i. e. Cappadoces. Herodotus (1, 72) Halyn testatur imperium olim Mediæ et Lydiæ divisisse, fluereque eum ex Armenio monte per Cilices, ita ut Matianos a dextra, ab altera parte Phryges præterlapsus boream versus suat, et hinc Syrios Cappadoces, a sinistra vero Paphlagonem dimittat. Ad hæc narrat (1, 75) Thaletem Milesium Halyn olim Crosso, ad faciliorem ejus transitum, profunda fossa discidisse.

787. Post ea flumina, quæ diximus, incolunt Paphlagonem maritimi, sic a Paphlagonem, Phinei filio, nominati; itemque Mariandyni, ubi Heraclea Pontica, denominata illa ab Hercule, sed a Milesiis, secundum Geographum (p. 542), ædificata. Xenophon (An. 6, 2, 1) tamen affirmat Heracleam hanc Ponticam coloniam esse Megarensium. Hic per campos fuit amnis Lycus nomine, jugerum duum latitudine. Mariandyni vero sic vocantur a Mariandyno quodam, homine Æolensi, qui sic vocabatur. Ac gentile quidem nomen Μαρριανδύνος dicitur voce proparoxytona, secundum Æolenses, ut scriptor Ethnicorum (v. Μαρριανδύνια) ait; sed usus communis id acuit, ad normam nominum gentilium in νός, tametsi non habeat id in penultima τὸ η, ut similia nomina gentilia, eo quod sequitur scripturam nominis proprii, quod est ei cognomine.

In Mariandynorum solo nascitur aconitum, herba venenata atque mortifera. De eo fabula narrat Cerberum, canem illum inferorum ænea voce, ex inferis a magnanimo Hercule extractum, rabieque percitum, exitiosum ibi ex ore salivatum χυμὸν s. χυλὸν, succum, eiecisse: quo terra excepto perniciosum istud aconitum produxerit. Nomen autem hoc venenum inde habet, quod contra id non licet κονίσασθαι, *pugnare parare*, et luctari manusque inferre; aconitum scilicet dicitur tamquam luctu insuperabile.

791. Ceterum ex illo σιαλώδεα, *salivatum*, observa; non modo σίελον, *salivam*, dici per ε, sed etiam σίαλον per α, sicuti etiam ἕαλος et ἕαλος. Hac autem de re ita Diodorus (14, 31): « Heraclea est Megaren-

|| — 5. τοῦ τόπου C; || — 9. τὴν om. d; ὡς περὶ πολλὴν d. || — 16. ἐνθα DLy. || — 21. τε Cy, μὲν cett. || — 23. τὸν om. CDL; μὲν | γὰρ C; Ἡρακλῆος MY. || — 25. ὅτι om. Cy. || — 29. οὕτω add. ex d. || — 30. παροξυτονῶς DL; ὡς φησὶν etc.] In nostra Stephani epitome de his nihil exstat. || — 34. Ante

κυρίου in codd. legitur αἰολικῶς (αἰολίως L), quod expulit Bernhardus. || — 37. χαλκιοφθῶνος C; Ἄδου om. M. || — 38. λυσήσας M. || — 39. ἔβαλλε d; verba σιαλώδη χυμὸν ἢ χυλὸν post v. ἐκεί habet M. || — 42. κονίσασθαι d. || — 45. σιαλώδεος C. || — 48. φησὶν C.

Ἀχαρουσία χερρόνησος, ὅπου φασὶν Ἡρακλέα τὸν ἐξ
ἔδου Κέρβερον ἀναγαγεῖν. » Ἀρριανὸς δὲ οὕτω γρά-
φει περὶ τῶν τοιούτων. « ἐπέκεινα Σαγγαρίου ἕμφοροι
Παφλαγόνων Μαρνανδουνοί, ἐνθα πόλις Ἡράκλεια πε-
5 πόλισται, ὅπου Κιμμέριοι πᾶσαν φαγόντες ἀκόνιτον
ἔδυστύχησαν. ἦν γὰρ αὐτοῖς πάτριον τὸ ποηφαγεῖν. »
Τὸ δ' ἀκόνιτον πάλαι μὲν, φασὶν, ἀσινὲς ἦν, ἕστερον
δὲ κακὸν τι γέγονε φάρμακον διὰ τὸν Ἴδον, ὅς τῶν ἐχι-
δῶν ἀποστάξας, αἱ τῆς τοῦ Κερβέρου κεφαλῆς ἐκπα-
10 φύκασιν, ἔβλαψε τὴν πᾶσαν. Καὶ τάχα τις ἀστειζό-
μενος πρὸς τὸν μῦθον καὶ τὸν Ἡράκλειον τοῦτον ἄθλον
κάτω βάλλων εἶρει μὴδὲν ἀγαθὸν τὸν Ἡρακλῆ ἐνταῦθα
καταπραΐσασθαι. Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἀνθρώποις εἶναι
πῆμα τὸν Κέρβερον κάτω μένοντα, ὅσον ἀνω γενό-
15 μενον. Τότε μὲν γὰρ νεκροῖς ἐνεκάθητο, οὐς οὐκ
ἔστι δις θαναεῖν, ἀνω δὲ φανείς καὶ τὸ ἀκόνιτον ἐκφήνας
κακὸν μέγα τοῖς ζῶσιν ἐγένετο. Ὑποκάθηται δὲ τῷ
λόγῳ τούτῳ καὶ σκῶμμα κατὰ τῶν Ποντικῶν Ἡρα-
κλειωτῶν. Εἰ γὰρ ἐπαίνεται ἡ σιλοφιοφόρος Κυρήνη
20 διὰ τὴν εὐχρηστον βοτάνην τὸ σιλιφίον, μωμητέοι ἐκ
τοῦ ἀνάπαλιν ἀνθρώποι, παρ' οἷς τὸ θανάσιμον φύεται,
εἰς καὶ ὁ θυμὸς μὴδὲν βλάπτων ὁμοῦ ψεκτεῖται τὴν θυ-
μοφόρον ποιεῖ γῆν. Χαλκιδέων δὲ τὸν Κέρβερον
παρατετηρημένως καλεῖ, ὡς τῆς τῶν κυνῶν οἰκίας φω-
25 νῆς ἀπηχῆσαι παρσοικίας χαλκοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπα-
χωρίαζον τοῖς Μαρνανδουνοῖς θρηῖνων αὐληταί, ὡς καὶ
ἡ παροιμία δηλοῖ, Μαρνανδουνοῦ μεμνημένη θρηνητή-
ρος. Θρηνητικοὶ δὲ καὶ οἱ Κἄρες, ἀφ' ὧν καὶ Καρικὰ
θρηνώδη ἀλλήματα. Τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ Φρύγες, ἐπι-
30 δὲ καὶ οἱ Μυσοί. Διὸ καὶ Αἰσχύλος φησὶ, βόα τὸ
Μύσιον, ἤγουν θρηῖνε. Μυθεύεται δὲ παῖς Τιτίου ὁ
Μαρνανδὸς, ὅς τὴν ὀδοντικὴν αὐλοφθίαν ἠύξισα, καὶ
ἐδίδαξε τὸν Μαρσίου τοῦ αὐλοῦ πατέρα, ἐξ οὗ καὶ
Μαρνανδουνοὶ αὐλοὶ ἐπιτήθειοι τοῖς θρηνοῦσιν. Ὁδὸς
35 κυνηγετῶν, φασὶν, ἀπώλετο, καὶ οἱ Μαρνανδουνοὶ ἐν
ἀμῆθι θέρους ἐθρήνουν αὐτόν.

791. Ὅτι μετὰ τοὺς Μαρνανδουνοὺς ἡ τῶν Βιθυνῶν
λιπαρὰ γῆ, ὅπου καὶ ὁ Ῥήβας ἐρατεινὸν προΐησι βέε-
θρον, ὀδεῶν παρὰ τοῖς τοῦ Πόντου στόμασιν, ἤτοι
40 ἐγγὺς τοῦ Ποντικοῦ στόματος· οὕτω καὶ ἀνωτέρω τὸ
στόμα τοῦ Κερβέρου πληθυντικῶς στόματα εἶπεν· οὐ-
περ ποταμοῦ κάλλιστον, φησὶν, ἐπὶ γῶνι σύρεται ὕδωρ.
Ὅν καὶ ἐπαναλαμβάνει, ὡς εἶπερ καὶ αὐτὸς ἄξιός ἦν
λόγου πολλοῦ. Ῥέειν δὲ φασὶ καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ Μυ-
45 σίου Ὀλύμπου, καθὰ καὶ τὸν Σαγγάριον, ὅς δὴ Σαγ-
γάριος καὶ ναυσίπορος ἔστι καὶ μέγιστος τῶν ἐν Βιθυ-
νίᾳ ποταμῶν, εἰσβάλλων εἰς τὸν Εὐξείνου. Τοὺς δὲ
Βιθυνοὺς καὶ ναυτικωτάτους ἰστοροῦσι γενέσθαι ποτὲ,

sium colonia, circa quam Chersonesus Acherusia,
ubi Herculem aiunt Cerberum ex inferis eduxisse. »
Arrianus vero de his ita scribit : « Ultra Sangarium
finitimi Paphlagonum Mariandyni, ubi urbs Heraclaea
condita est, quo quidem loco Cimmerici aconito herba
comesa calamitatem hauserunt. Erat enim iis mos
patrius herbis vesci. » At vero aconitum fuisse olim
quidem dicitur innocuum, sed malum postea venen-
num evasisse propter virus illud exitiale, quod ab iis
viperis distillans quæ e Cerberi capite enatæ sunt.
herbam illam infecit. Ac fortasse derisor quis fabulæ
facetus tum ad laborem hunc Herculis, tum etiam ad
fabulam ipsam deprimendam dixerit, nihil hic boni ac
præclari Herculem confecisse; non enim tanto morta-
libus damno Cerberum fuisse, dum apud inferos ma-
neret, quanto sane fuit, quum ad superos evasit;
tunc enim observabat demortuos, quos non licitum
iterum mori; at posteaquam sursum apparuit atque
aconitum patefecit, magnum vivis malum factum fuisse.
Porro autem in hoc sermone etiam cavillatio quædam
inest in Ponticos Heraclæotas. Si enim ferax silphii
Cyrene propter perutilem hanc plantam laudanda,
vituperandi e contrario sunt homines, apud quod res
nascitur mortifera; siquidem vel thymus, quam-
quam innocua est planta, nihilominus terram eum fe-
rentem facit reprehensioni obnoxiam. Cerberum
autem signate vocat χαλκιδέωνον, ærea voce prædi-
tum, eo quod vox canum acuta assimilis est sono æris
resonantis. Sciendum autem est apud Mariandynos
patrio ex instituto in usu tibicines fuisse lugubria can-
cinentes, ut docet adagium in quo mentio fit Marian-
dyni lugubria præcinentis. Cares quoque lugubribus
carminibus dediti, a quibus et Carica lamentabilia ad
tibiam carmina. Tales vero etiam Phryges, nec non
Mysi. Unde etiam illud Æschyli (*Pers.* 1046) : βόα
τὸ Μύσιον, *clama Mysium*, i. e. luge. Fertur autem
in fabulis Mariandynos Tityi filius, qui febilem tibia-
rum cantum auxit Marsyasque tibicinis patrem docuit,
ex quo etiam tibiæ Mariandynæ dicuntur lamentan-
tibus accommodatæ. Hic in venatione periisse dicitur,
eumque Mariandyni, summo ætatis incremento,
quum maximi sunt calores, febilibus carminibus pro-
sequi consuevisse.

793. Post Mariandynos optima Bithynorum regio,
ubi Rhebas amabile fluentum agit, incedens juxta
Ponti ora sive prope os Ponticum. Et sic supra τὸ
στόμα, os Cerberi, multitudinis numero dicit στόματα,
οσα. Cujus quidem fluvii pulcherrima, ait, per ter-
ram aqua devolvitur; ejusque nomen repetit, quasi
ipse quoque per esset memorabilis. Hunc quoque
fluens aiunt ex Olympo Mysiæ, sicuti etiam Sangarium,
qui quidem Sangarius et navigabilis est, et maximus
fluviorum Bithyniæ seseque exonerat in Euxinum.
Bithynos porro narrant rei olim nauticæ peritissimos
fuisse, eorumque regionem feracem aiunt, et arbori-
bus bene consitam, et lapicidinas habere, et crystal-
los in montibus gignere, aliisque multis bonis abun-

4. ἐνθα... πᾶσαν om. *d.* — 6. ποιηφαγεῖν *C.* — 7. φησὶν
C. — 9. ἐμπερ. *d.* — 12. Post βάλλων legebatur
ἔτι δὲ καὶ τὸν μῦθον, quæ cum *Cy* om. Bernhardyus.
— 15. οὐς καὶ οὐκ *codd.*, exc. *Cy.* — 19. εἰ δὲ *y.*
— 20. οἱ τὸ *C.* — 25. παρσοικίας ἀπηχῆσαι *d.* —
30. καὶ om. *DFKY*; διὸ ὡς *lisch.* *C.* — 31. ἤγουν

θρηῖνε om. *L.*; Τιτυνοῦ *F.*, Τιτίου *cett.*; em. Bernh. ||
— 33. Μαρσίου *Cy*, Μάρσου *d.*, Μάρσον *cett.* Excidisse
Ἰαγνὶν suspicatur Bernhardyus, laudato schol.
Æschyl. *Pers.* 933. De Olympo cogitaveram. — 35.
ἐν additum ex *C.* — 39. ἤγουν *C.* — 41. εἶπερ στό-
ματα *d.* — 27. καὶ αὐτόν om. *d.*

καὶ τὴν αὐτῶν γῆν πάμπορον τε καὶ εὐδενδρον εἶναι φασί, καὶ λιθοτομίας ἔχουσαν πολλαχού, καὶ κρυστάλλου ἐν ὄρει φούσαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχουσαν ἀγαθὰ. Ἡρόδοτος δὲ λέγει Θρηάκας διαβάοντας εἰς Ἀσίαν κληθῆναι Βιθυνούς, καὶ εἶναι παρ' αὐτοῖς χρηστήριον Ἄρρος. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὴν ἀπὸ Βοσπόρου γῆν ἕως ἐπὶ Ῥήβαντα Βιθυνοὶ ποτε κατέσχον. Τὴν δὲ αὐτοῦ ἐπέκεινα ἐπὶ Πόντον ὄρεινὴν οἱ Θυνοὶ ἔσχον ἄχρι ποταμοῦ Κάλητος· ὡς εἶναι ὁμόρους τοὺς τε Θυνοὺς 10 καὶ τοὺς Βιθυνοὺς, οὗτω καλουμένους ἀπὸ τινῶν ἀδελφῶν ἐπιφανῶν Θυνοῦ καὶ Βιθυνοῦ, παίδων Φινείως κατὰ πόλιν, ἥτοι ποιητῶν καὶ θετῶν, καθά φησιν Ἀρριανός, ὃς καὶ γνήσιον παῖδα Φινείως ἱστορεῖ Παφλαγῶνα, ἐξ οὗ χώρα Παφλαγονία. Καὶ γῆν λέγει 15 Ῥηβαντίαν τὴν πρὸς τῷ Ψύλλῳ ποταμῷ, καὶ δημιουργόν τινα ἱστορεῖ παρὰ Βιθυνοῖς Δαίδαλον καλούμενον, οὗ ἔργον ἐν Νικομηδείᾳ γενέσθαι θαυμαστὸν ἄγαλμα Στρατίου Διός. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς Ἀρριανός καὶ ὅτι ἄλλοι Ὀδρύσου παῖδάς φασί τὸν Θυνὸν καὶ τὸν 20 Βιθυνὸν, ὧν ἡ χώρα ἡμῶνυμος. Σημειῶσαι δὲ ὅτι τὸ μὲν γῆν Ῥηβαντίαν παρὰ τῷ Ἀρριανῷ ἀφορμὴν ὀδῶσι τοῦ φανερώς νοεῖν ὅτι περιττοσυλλάβως ὁ Ῥήβας κλίνεται, ὁμοίως τῷ Αἶαντι· τὸ δὲ Ῥηβαῖος ἔθνικὸν κλίσιν ὑπεμφαίνει τινὰ ἰσοσύλλαβον, παρὰ τοῖς πα- 25 λαιοῖς καὶ αὐτὸ ἐβρισκόμενον.

803. Ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς, ὃ ἔστιν οἱ περὶ Χαλκηδῶνα, ὡς προερέθη, οἱ καὶ Δωριεῖς ἱστορούμενοι εἶναι ἀνάκαθεν, περὶ τὸ στόμα οἰκοῦσιν, ἵγουν περὶ τὴν Προποντιδα, ἥτις μετὰ προσθήκης μάλιστα Πόντου στόμα 30 λέγεται. Καὶ ὅρα ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς οὗτοι παρώνυμοι εἰσι τῆς ἐναυθῆς που Χαλκίδος, ἀφ' ἧς ἀρουραν ἀνωτέρω Χαλκίδα εἶπε τὰ περὶ Χαλκηδῶνα. Κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν ἐπώνυμός ἐστιν ἡ τῶν Χαλκηδονίων πόλις τῷ Κρόνου υἱῷ Χαλκηδόνι, ἀφ' οὗ πρῶτα 35 μὲν ὁ ἐκεῖ που βέων ποταμὸς ἐκλήθη Χαλκηδῶν, ἔπειτα ἡ πόλις, Δωριέων ἀποικησάντων ὑστέροις χρόνοις, ἡμῶνυμος γίνεται τῷ ποταμῷ. Ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι τοῖς Χαλκηδονίοις ἀποφρὰς νομίζεται παντὸς μηνὸς φθίνοντος ἐνάτη, ἵγουν, ὡς τοῖς Ἀττικοῖς 40 ἀρέσκει, αἱ εἰκασταὶ πρῶται τῶν ὄλων μηνῶν, ἀπαίσι οἱ αὐτοῖς κρίνονται, διότι ἐν τοιαύταις ἡμέραις ἄλλας τε δυστυχίας αὐτοὶ ἔπαθον, καὶ Φαρνάβαζος δὲ ὁ Πέρσης τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐκτεμὼν εἰς τὸν Δαρεῖον ἀνέπεμψε. Κατασχῆψαι δὲ φησιν αὐτοῖς καὶ νόσον ἐκ 45 θεομηνιας, τὸ αὐτοὺς τὰ σφῶν ἀποτέμνειν αἰδοῖα, διότι θυσιῶν τινῶν κατημέλησαν. Ἱστορεῖται δὲ καὶ τὴν ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Μεσημβρίαν Χαλ-

dare. Verum Herodotus (7, 75) tradit Thracas, posteaquam in Asiam trajecissent, Bithynos esse appellatos, esseque apud eos oraculum Martis. Ferunt etiam Bithynos eam olim regionem occupasse, quæ est a Bosporo usque ad Rhebantem; quæ vero est ultra eum fluvium montana ad Pontum, eam Thynos usque ad Caletem amnem tenuisse, ita ut inter sese finitimi essent Thynique et Bithyni, sic appellati a Thyno et Bithyno fratribus, viris claris, Phinei filius adoptivis, ut ait Arrianus, qui etiam naturalem Phinei filium Paphlagonem memorat, ex quo Paphlagonia regio. Idem Rhebantiam vocat regionem quæ est ad Psillium amnem, atque artificem quendam apud Bithynos commemorat, Dædalum nomine, cujus opus Nicomedie fuisse ait simulacrum admirabile Jovis Stratii. Addit Arrianus alios velle Thynum et Bithynum, quorum cognominis regio, Odrysi filios fuisse. Quod autem apud Arrianum regio dicta est *Rhebantia*, inde clare colligitur Ῥήβας nomen impari syllabarum numero inflecti, similiter atque Αἶας, Αἶαντος; Ῥηβαῖος vero nomen gentile, quod et ipsum apud veteres reperitur, declinationem indicat pari syllabarum numero.

803. Chalcidenses, h. e. incolæ atque habitatores Chalcedonis, ut supra dictum est, qui origine Dorienses esse feruntur, ad ostium incolunt, nimirum ad Propontidem, quæ ut plurimum cum additione Ponti ostium appellatur. Ac vide Chalcidenses denominari a Chalcide, quæ est ibi locorum, unde et Chalcedonis agrum supra dixit ἀρουραν Χαλκίδα. Est autem, ex Arriani historia, urbs Chalcedonum denominata a Chalcedone, Saturni filio, a quo primum amnis ibi fluens vocatus est Chalcedon, deinde urbs, quum eo Dorienses posterioribus temporibus coloniam deduxissent, facta est fluvio cognominis. Idemque Arrianus narrat nefastum Chalcedoniis reputari mensis cujusque desinentis diem nonum, sive, ut Atticis placet, primos et vigesimos integrorum mensium dies inauspicatos ab iis judicari, propterea quod istis diebus tum alias ii calamitates acceperint, tum Pharnabazus Persa liberos eorum castratos ad Darium miserit. Porro deorum ira morbum in eos invasisse tradit, ut sibi ipsi genitalia amputarent propter neglectum cultum quorundam sacrificiorum. Ad hæc memoriæ proditum est Chalcedones et Byzantios Mesembriam urbem ad lævam Ponti Euxini condidisse,

1. πάμπορον... ἄλλα om. d. || — 2. πολλαχού add. ex Cy; idem post φούσαν habet c. || — 6. τὴν om. d. || — 8. οἱ om. d; Βιθυνοὶ C. || — 9. τοὺς om. γ. || — 11. ἐπιφανῶν om. d. || — 15. Ψύλλῳ DL, Ψύλλῳ γ. || — 16. καλούμενον Δαίδαλον d. || — 19. Ὀδρύσου ἄλλοι d; Ὀστρίσου d; παῖδα M. Deinde τὸν om. d. || — 22. τοῦ om. d. || — 26. περὶ τὴν X. codd., exc. Cy. || —

27. Pro ὡς προερέθη, οἱ in C legitur κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, quod ex lin. 3a huc translatum est. || — 29. Πόντον λέγεσθαι C. || — 33. τοῦ Ἀρρ. d; Χαλκηδῶνων KMY aliique. || — 34. Κρόνῳ C; πρώτως codd., exc. Cy. || — 35. μὲν om. d; Χαλκηδῶν ἐκλήθη M. || — 38. καὶ ex Cy additum. || — 39. ἵγουν] ἢ L; ὡς] ἐν γ. || — 40. ἀπαίσι C; αὐτοῦ D; κλίνονται d.

κηδονίων εἶναι κτίσμα καὶ Βυζαντιῶν, ἡττηθέντων ἐν τινι μάχῃ καὶ φυγόντων ἔκει. Οἰκοῦσι δὲ οἱ Χαλκιδέες οὗτοι, καθὰ καὶ προεγράφη, ἐς ἀντιπέραν Βυζαντίου, κληθέντος οὗτω ἀπὸ Βύζαντος υἱοῦ Κεροέσσης, ἧτις ἦν θυγάτηρ Ἰούς, ἣ διότι Βύζης ἠγάτο τοῦ τῶν Μεγαρέων στόλου, οἱ καὶ ἔκτισαν τὸ Βυζάντιον κατὰ χρῆσμον τοιοῦτον·

Ὅλοι οἱ κείνην πόλιν ἀνέρες οἰκῆσυσιν,
ἀκτῆς Θρηκίης στενυγρὸν παρ' ἄκρον στόμα Πόντου,
10 ἐνθ' ἰχθῦς Δαρές τε νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν.

Τὸν δὲ Βύζαντα, οὗ ἐπώνυμον τὸ Βυζάντιον ἄστν, δικαιοτάτῳ φασιν ἀνθρώπων γενέσθαι, καὶ ἐπάρξαι τῆς παραλίας ἀπέσης Θρακίης ἕως καὶ εἰς Αἴμον τὸ ὄρος. Εἰσι δὲ καὶ Λέβυες Βύζαντες, καὶ πόλις ἔκει Βυζάντιον. Τινὲς δὲ Γύζαντας ἐκείνους καλοῦσιν. Ἐν δὲ τῷ Θρακικῷ Βυζαντίῳ ἱστορεῖται φυλάσσεσθαι ποτε τὸν πλοῦτον τοῖς Ἀθηναίοις, διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ πολιχνίου. Ὀνομασθῆναι δὲ ποτε αὐτὸ καὶ Ἀντωνινίαν, ἕως περιῆν Σεβῆρος καὶ ὁ ἐκείνου παῖς Ἀντωνίνος. Παρὰ δὲ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κληθῆναι αὐτὸ Ἀνθουσαν. Κωμωδοῦνται δὲ εἰς μέθην οἱ παλαιοὶ Βυζάντιοι. Πολέμου γοῦν ἐπικαιμένου ποτὲ, οὐκ ἄλλως ἔσχεν ὁ στρατηγὸς βῆρον ἐπὶ τοῖς τείχεσιν ἔχειν αὐτοὺς, εἰ μὴ τὰ καπηλεῖα ἐγγὺς τῶν τειχῶν ἤγαγεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Βυζάντιον ἄστν καὶ διὰ εἰ διφθόγγου ὤφειλεν ἔχειν, ὡς τινὲς φασί, τὴν παραλήγουσαν, τῷ λόγῳ τῶν κτητικῶν· ἄλλ' ὁ Διονύσιος ἀποδαλὼν τὸ ε ψιλὸν διὰ μόνου διχρόνου ἐκφέρει αὐτὸ, τῷ λόγῳ τῶν τοπικῶν· ὡς καὶ πρὸ τούτου τὸ Κυρβάντιον ἄστν ἐπὶ Σαμοθράκης. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὀνόματα τὸ τοιοῦτον ἔπαθον πάθος, ὥσπερ καὶ τὸ τραπέζιον σχῆμα, καθὰ προεγράπεται, καὶ τὸ Ποσειδίον, καὶ τὸ Ἰκόνιον, καὶ τὸ ἀλγινεῖς παρὰ τῷ Ὀππιανῷ, καὶ ἄλλα παρ' ἄλλοις. Καὶ γὰρ καὶ τὸ τραπέζιον, ὡς ἔρρηθη, διὰ διφθόγγου ὤφειλεν ἔχειν τὴν παραλήγουσαν, καὶ τὸ Ποσειδίον δὲ καὶ τὸ ἀλγινεῖς οὐκ ὤφειλεν διὰ διχρόνου μόνου ἔχειν τὴν δευτέραν μετὰ τὴν ἀρχουσαν συλλαβὴν, καὶ τὸ Ἰκόνιον ὡς ἀπὸ εἰκόνας ἀπαιτεῖ διὰ διφθόγγου τὴν ἀρχουσαν γράφεσθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ τὸ Βυζάντιον δοκεῖ παραλόγως διὰ τοῦ ε γράφεσθαι, οὕτω καὶ παρὰ Ἀπολλωνίῳ τὸ Ὑάντιον

quam praelio quodam superati illuc confugissent. Habitant autem Chalcidenses, quemadmodum supra scriptum est, ex adverso Byzantii, sic vocati a Byzante, Ceroessa filio, quae filia fuit Ionis, vel eo quod Byzes classem Megarensium duxit, qui Byzantium aedificaverunt, ex huiusmodi oraculo :

Felices, illam quacunq̄ tenebitis urbem,
actis Thraciae, suprema prope ostia Ponti,
piscis ubi et cervus victa pascentur eodem.

Byzantem, a quo Byzantium oppidum nomen accepit, justissimum mortalium fuisse aiunt, Thraciaeque maritimae universae usque ad Haemum montem imperitasse. Sunt autem et Libyes Byzantes et oppidum ibi Byzantium, tametsi aliqui vocent illos Gyzantes. At vero in Byzantio hoc Thracico, propterea quod munitum oppidum erat, adservato olim fuisse narrant Atheniensium thesauros; eamque aliquando urbem, quamdiu vixit Severus illiusque filius, Antoniniam nominatam fuisse, sed a Constantino Magno vocatam fuisse Anthusiam. Notantur prisci Byzantii de ebrietate. Quippe imminente aliquando pugna non alia ratione potuit eos dux exercitus ad moenia continere quam admotis ad moenia cauponis. Sciendum autem est Βυζάντιον oppidum debuisse quidem, ut aliqui aiunt, pro ratione possessivorum habere penultimam per diphthongum ι; verumtamen Dionysium, rejecto ε id ipsam, pro ratione localium, cum una ancipiti extulisse, sicuti etiam supra Κορυβάντιον, oppidum in Samothracia. Quale fere formationis genus multa alia nomina recipiunt, quemadmodum etiam τραπέζιον, genus figuræ, ut scriptum est supra et Ποσειδίον et Ἰκόνιον et τὸ ἀλγινεῖς apud Oppianum (*Hal.* 4, 73) aliaque apud alios. Nam τραπέζιον quoque, ut antea dictum est, penultimam habere debebat per diphthongum; similiter Ποσειδίον et ἀλγινεῖς, non sola ancipiti secundam ab initio syllabam habere debebat, itemque Ἰκόνιον, utpote ab εἰκών derivatum, in prima syllaba diphthongo scribi postulat. Quemadmodum autem Βυζάντιον scribi præter rationem videtur per ι, sic etiam sciendum scribi apud Apollo-

9. ἐκ τῆς C, ἐκ γῆς F; ὑγρὸν codd. Eustathii et Stephani v. Βυζάντιον, ubi Meineckius e Bergkii conjectura dedit στενυγρὸν. Cf. Dionysii Anaplus p. 27; ὑγροῦ virg. doct. conjecturam commemorat Bernbardyus. || — 10. βόσκονται CDLMY, Hesych. Milesius (Fr. Hist. t. 4, p. 147), Dionys. Anapl. l. i. et plurimi codd. Steph. Byz.; νομῶ βόσκουσιν ἐν αὐτῷ F. || — 12. ἀνθρώπων φασιν C. || — 13. καὶ ἕως καὶ Cy; τὸ Αἴμον C. || — 14. εἰσὶ καὶ A. Βυζάντιος d. || — 15. ἐκείνους Γύζαντας C; Ζόγαντας d. || — 16. Tangit illa Xenophontis Hell. 4, 8, 27. = Βελλη. || — 18. διὰ et ποτε om. d; Ἀντωννιαν γ, Ἀντωνιαν cett., ut cod. Hesychii Miles. § 38 p. 153, Ἀντωνινία Codinus,

Antoninia in numis Severi et Antonini; Ἀντωννιανῆν scribi voluit Eckhel D. N. p. 1, vol. 2, p. 32. || — 21. Ἀθουσαν L. || — 22. Quae post v. ἐπικαιμένου sequantur usque ad verba αὕτη μὲν ἢ Δάφνη ἐνικῶς (in schol. ad vs. 916) exciderunt in EFKMNd. || — 24. αὐτὸ δὲ, εἰ μὴ κατὰ καπηλεῖα C. V. Alian. V. H. 3, 14. || — 28. ἀποδάλλων C; ψιλὸν om. CDLY; τοῦ διχρ. codd., exc. Cy. || — 32. Ποσειδίον C, Ποσειδίον cett. || — 35. προερρήθη L; διὰ διφθόγγου, ὡς ἔρρηθη, D; ὤφειλεν ἔχειν Cy, ἔχει cett. || — 36. διὰ om. C. || — 37. διχρόνου C, διφθόγγου vulgo ante Bernh. || — 38. συλλάβην add. ex C; τὸ om. γ; ὡς ἐπὶ εἰκόνας hoc loco ha-

καὶ τὴν αὐτῶν γῆν πάμπορον τε καὶ εὐδενδρον εἶναι φασί, καὶ λιθοτομίας ἔχουσαν πολλαχού, καὶ κρυστάλλους ἐν ὄρει φύουσαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχουσαν ἀγαθὰ. Ἡρόδοτος δὲ λέγει Θράκας διαβάοντας εἰς Ἀσίαν κληθῆναι Βιθυνούς, καὶ εἶναι παρ' αὐτοῖς χρηστῆριον Ἄρεος. Λέγεται δὲ καὶ ἓτι τὴν ἀπὸ Βοσπόρου γῆν ἕως ἐπὶ Ῥήβαντα Βιθυνοὶ ποτε κατέσχον. Τὴν δὲ αὐτοῦ ἐπέκεινα ἐπὶ Πόντον ὄρεινὴν οἱ Θυνοὶ ἔσχον ἀκρι ποταμοῦ Κάλητος· ὧς εἶναι ὁμόρους τοὺς τε Θυνοὺς καὶ τοὺς Βιθυνούς, οὕτω καλουμένους ἀπὸ τινων ἀδελφῶν ἐπιφανῶν Θυνοῦ καὶ Βιθυνοῦ, παίδων Φινέως κατὰ πόλιν, ἥτοι ποιητῶν καὶ θεατῶν, καθὰ φησὶν Ἀρριανός, ὃς καὶ γνήσιον παῖδα Φινέως ἱστορεῖ Παφλαγόνα, ἐξ οὗ χώρα Παφλαγονία. Καὶ γῆν λέγει Ῥηβαντίαν τὴν πρὸς τῷ Ψύλλῳ ποταμῷ, καὶ δημιουργόν τινα ἱστορεῖ παρὰ Βιθυνοῖς Δαίδαλον καλούμενον, οὗ ἔργον ἐν Νικομηδείᾳ γενέσθαι θαυμαστὸν ἀγαλμα Στρατίου Διός. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς Ἀρριανός καὶ ἓτι ἄλλοι Ὀδρύσου παῖδᾶς φασὶ τὸν Θυνὸν καὶ τὸν Βιθυνὸν, ὧν ἡ χώρα ἡμῶνυμος. Σημειῶσαι δὲ ἓτι τὸ μὲν γῆν Ῥηβαντίαν παρὰ τῷ Ἀρριανῷ ἀφορμὴν δίδωσι τοῦ φανερώς νοεῖν ἓτι περιτοσυλλάβως ὁ Ῥήβας κλίνεται, ὁμοίως τῷ Αἴαντι· τὸ δὲ Ῥηβαῖος ἐθνικὸν κλίνειν διημιφάνει τινὰ ἰσοσύλλαβον, παρὰ τοῖς παλαιαῖς καὶ αὐτὸ ἐβρισχόμενον.

303. Ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς, ὃ ἔστιν οἱ περὶ Χαλκηδόνα, ὧς προερέθη, οἱ καὶ Δωριεῖς ἱστοροῦμενοι εἶναι ἀνάκαθεν, περὶ τὸ στόμα οἰκοῦσιν, ἤγουν περὶ τὴν Προποντίδα, ἥτις μετὰ προσθήκης μέγιστα Πόντου στόμα λέγεται. Καὶ ὅρα ἓτι οἱ Χαλκιδεῖς οὗτοι παρώνυμοι εἰσι τῆς ἐνταυθαῖου Χαλκίδος, ἀφ' ἧς ἀρουραν ἀνωτέρω Χαλκίδα εἶπε τὰ περὶ Χαλκηδόνα. Κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν ἐπώνυμός ἐστιν ἡ τῶν Χαλκηδονίων πόλις τῷ Κρόνου υἱῷ Χαλκηδόνι, ἀφ' οὗ πρῶτα μὲν ὁ ἐκεῖ που βέων ποταμὸς ἐκλήθη Χαλκηδών, ἔπειτα ἡ πόλις, Δωριέων ἀποικησάντων ὑστέροις χρόνοις, ἡμῶνυμος γίνεται τῷ ποταμῷ. Ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἓτι τοῖς Χαλκηδονίοις ἀποφρὰς νομίζεται παντὸς μηνὸς φθίνοντος ἑνάτη, ἤγουν, ὧς τοῖς Ἀττικοῖς ἀρέσκει, αἱ εἰκοσθεῖς πρῶται τῶν ὄλων μηνῶν, ἀπαῖσιοι αὐτοῖς κρίνονται, διότι ἐν τοιαύταις ἡμέραις ἄλλως τε δυστυχίας αὐτοὶ ἔπαθον, καὶ Φαρνάβαζος δὲ ὁ Πέρσης τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐκτεμῶν εἰς τὸν Δαρρεῖον ἀνέπεμψε. Κατασκήψαι δὲ φησὶν αὐτοῖς καὶ νόσον ἐκ θεομηνίας, τὸ αὐτοῦς τὰ σφῶν ἀποτέμνειν αἰδοῖα, διότι θυσιῶν τινων κατημέλησαν. Ἱστορεῖται δὲ καὶ τὴν ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Μεσσημυρίαν Χαλ-

dare. Verum Herodotus (7, 75) tradit Thraces, posteaquam in Asiam trajecissent, Bithynos esse appellatos, esseque apud eos oraculum Martis. Ferunt etiam Bithynos eam olim regionem occupasse, quæ est a Bosporo usque ad Rhebantem; quæ vero est ultra eum fluvium montana ad Pontum, eam Thynos usque ad Caletem amnem tenuisse, ita ut inter sese finitimi essent Thynique et Bithyni, sic appellati a Thyno et Bithyno fratribus, viris claris, Phinei filii adoptivis, ut ait Arrianus, qui etiam naturalem Phinei filium Paphlagonem memorat, ex quo Paphlagonia regio. Idem Rhebantiam vocat regionem quæ est ad Psillium amnem, atque artificem quendam apud Bithynos commemorat, Dædalum nomine, cujus opus Nicomedie fuisse ait simulacrum admirabile Jovis Stratii. Addit Arrianus alios velle Thynum et Bithynum, quorum cognominis regio, Odrysi filios fuisse. Quod autem apud Arrianum regio dicta est *Rhebantia*, inde clare colligitur Ῥήβας nomen impari syllabarum numero inflecti, similiter atque *Αίας*, *Αἴαντος*; Ῥηβαῖος vero nomen gentile, quod et ipsum apud veteres reperitur, declinationem indicat pari syllabarum numero.

303. Chalcedenses, h. e. incolæ atque habitatores Chalcedonis, ut supra dictum est, qui origine Dorienses esse feruntur, ad ostium incolunt, nimirum ad Propontidem, quæ ut plurimum cum additione Ponti ostium appellatur. Ac vide Chalcedenses denominari a Chalclide, quæ est ibi locorum, unde et Chalcedonis agrum supra dixit ἀρουραν Χαλκίδα. Est autem, ex Arriani historia, urbs Chalcedonum denominata a Chalcedone, Saturni filio, a quo primum amnis ibi fluens vocatus est Chalcedon, deinde urbs, quum eo Dorienses posterioribus temporibus coloniam deduxissent, facta est fluvio cognominis. Idemque Arrianus narrat nefastum Chalcedoniis reputari mensis cujusque desinentis diem nonum, sive, ut Atticis placet, primos et vigesimos integrorum mensium dierum inauspicatos ab iis judicari, propterea quod istis diebus tum alias ii calamitates acceperint, tum Pharnabazus Persa liberos eorum castratos ad Dariam miserit. Porro deorum ira morbum in eos invasisse tradit, ut sibimet ipsi genitalia amputarent propter neglectum cultum quorundam sacrificiorum. Ad hæc memoriæ proditum est Chalcedones et Byzantios Messembriam urbem ad lævam Ponti Euxini condidisse,

1. πάμπορον... ἄλλα om. *d.* — 2. πολλαχού add. ex *Cy*; idem post φύουσαν habet *c.* — 6. τὴν om. *d.* — 8. οἱ om. *d*; Βιθυνοὶ *C.* — 9. τοὺς om. *γ.* — 11. ἐπιφανῶν om. *d.* — 15. Ψύλλῳ *DL*, Ψύλλῳ *γ.* — 16. καλούμενον Δαίδαλον *d.* — 19. Ὀδρύσου ἄλλοι *d*; Ὀστρίσου *d*; παῖδα *M.* Deinde τὸν om. *d.* — 22. τοῦ om. *d.* — 26. περὶ τὴν *X.* codd., exc. *Cy.* —

27. Pro ὧς προερέθη, οἱ in *C* legitur κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, quod ex lin. 3a huc translata est. — 29. Πόντου λέγεσθαι *C.* — 33. τοῦ Ἀρ. *d*; Χαλκηδόνων *KMY* alique. — 34. Κρόνῳ *C*; πρῶτως codd., exc. *Cy.* — 35. μὲν om. *d*; Χαλκηδὼν ἐκλήθη *M.* — 38. καὶ ex *Cy* additum. — 39. ἤγουν] ἢ *L*; ὧς] ἐν *γ.* — 40. ἀπαῖσιοι *C*; αὐτοῦ *D*; κλίνονται *d.*

κηδονίων εἶναι κτίσμα καὶ Βυζαντίων, ἡττηθέντων ἐν τινὶ μάχῃ καὶ φυγόντων ἐκεῖ. Οἰκοῦσι δὲ οἱ Χαλκιδεῖς οὗτοι, καθὰ καὶ προεγράφη, ἐς ἀντιπέραν Βυζαντίου, κληθέντος οὕτω ἀπὸ Βύζαντος υἱοῦ Κεροίσσης, ἥτις ἦν θυγάτηρ Ἰούς, ἣ δῖοτι Βύζης ἠγεῖτο τοῦ τῶν Μεγαρέων στόλου, οἱ καὶ ἔκτισαν τὸ Βυζάντιον κατὰ χρησμὸν τοιοῦτον·

Ἵθλοὶ οἱ κείνην πόλιν ἀνέρες οἰκήσουσιν,
ἀπὸ τῆς Θρηκτικῆς στενυγρὸν παρ' ἄκρον στόμα Πόντου,
10 ἐνθ' ἰχθύς Διαρὸς τε νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν.

Τὸν δὲ Βύζαντα, οὗ ἐπώνυμον τὸ Βυζάντιον ἄστου, δικαιοτάτον φασὶν ἀνθρώπων γενέσθαι, καὶ ἐπάρξει τῆς παραλίης ἀπάσης Θρακτικῆς ἕως καὶ εἰς Αἴμον τὸ ὄρος. Εἰσι δὲ καὶ Αἰβυες Βύζαντες, καὶ πόλις ἐκαὶ Βυζάντιον. Τινὰς δὲ Γύζαντας ἐκείνους καλοῦσιν. Ἐν δὲ τῷ Θρακικῷ Βυζαντίῳ ἱστορεῖται φυλάσσεσθαι ποτε τὸν πλοῦτον τοῖς Ἀθηναίοις, διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ πολιχνίου. Ὀνομασθῆναι δὲ ποτε αὐτὸ καὶ Ἀντωνινίαν, ἕως περιτῆν Σεβήρος καὶ ὁ ἐκείνου παῖς Ἀντωνίνος. Παρὰ δὲ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κληθῆναι αὐτὸ Ἀνθούσαν. Κωμωδοῦνται δὲ εἰς μέθην οἱ παλαιοὶ Βυζάντιοι. Πολέμου γοῦν ἐπικειμένου ποτὶ, οὐκ ἄλλως ἔσχεν ὁ στρατηγὸς ῥῆον ἐπὶ τοῖς τείχεσιν ἔχειν αὐτοὺς, εἰ μὴ τὰ καπηλεία ἐγγὺς τῶν τειχέων ἤγαγεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Βυζάντιον ἄστου καὶ διὰ εἰ διφθόγγου ὤφειλεν ἔχειν, ὡς τινὲς φασί, τὴν παραλήγουσαν, τῷ λόγῳ τῶν κτητικῶν· ἀλλ' ὁ Διονύσιος ἀποβαλὼν τὸ ε ψιλὸν διὰ μόνου διχρόνου ἐκφέρει αὐτὸ, τῷ λόγῳ τῶν τοπικῶν· ὡς καὶ πρὸ τούτου τὸ Κυρβάντιον ἄστου ἐπὶ Σαμοθράκης. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὀνόματα τὸ τοιοῦτον ἔπαθον πάθος, ὥσπερ καὶ τὸ τραπέζιον σῆμα, καθὰ προεγράπται, καὶ τὸ Ποσιδήιον, καὶ τὸ Ἰκόνιον, καὶ τὸ ἀλγινόεις παρὰ τῷ Ὀππιανῷ, καὶ ἄλλα παρ' ἄλλοις. Καὶ γὰρ καὶ τὸ τραπέζιον, ὡς ἐρρέθη, διὰ διφθόγγου ὤφειλεν ἔχειν τὴν κτητικὴν ὄσιν, καὶ τὸ Ποσιδήιον δὲ καὶ τὸ ἀλγινόεις οὐκ ὤφειλεν διὰ διχρόνου μόνου ἔχειν τὴν δευτέραν μετὰ τὴν ἀρχουσαν συλλαβήν, καὶ τὸ Ἰκόνιον ὡς ἀπὸ εἰκόνης ἀπαταῖ διὰ διφθόγγου τὴν ἀρχουσαν γράφεσθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ τὸ Βυζάντιον δοκεῖ παραλόγως διὰ τοῦ ε γράφεσθαι, οὕτω καὶ παρὰ Ἀπαλλωνίῳ τὸ Ὑάντιος

quam praelio quodam superati illuc confugissent. Habitant autem Chalcidenses, quemadmodum supra scriptum est, ex adverso Byzantii, sic vocati a Byzante, Ceroessæ filio, quæ filia fuit Ionis, vel eo quod Byzes classem Megarensium duxit, qui Byzantium ædificarunt, ex hujusmodi oraculo :

Felices, illam quicumque tenebitis urbem,
actis Thraciæ, supræma prope ostia Ponti,
piscis ubi et cervus victa pascuntur eodem.

Byzantem, a quo Byzantium oppidum nomén accepit, justissimum mortalium fuisse aiunt, Thraciæque maritimæ universæ usque ad Hæmum montem impetritasse. Sunt autem et Libyes Byzantes et oppidum ibi Byzantium, tæmeti aliqui vocent illos Gyzantes. At vero in Byzantio hoc Thracico, propterea quod munitum oppidum erat, adservatos olim fuisse narrant Atheniensium thesauros; eamque aliquando urbem, quamdiu vixit Severus illiusque filius, Antoniniam nominatam fuisse, sed a Constantino Magno vocatam fuisse Anthusiam. Notantur prisci Byzantii de ebrietate. Quippe imminente aliquando pugna non alia ratione potuit eos dux exercitus ad mœnia continere quam admotis ad mœnia cauponis. Sciendum autem est Βυζάντιόν oppidum debuisse quidem, ut aliqui aiunt, pro ratione possessivorum habere penultimam per diphthongum ei; verumtamen Dionysium, rejecto ε id ipsum, pro ratione localium, cum una ancipiti extulisse, sicuti etiam supra Κοροβάντιον, oppidum in Samothracia. Quale fere formationis genus multa alia nomina recipiunt, quemadmodum etiam τραπέζιον, genus figuræ, ut scriptum est supra et Ποσιδήιον et Ἰκόνιον et τὸ ἀλγινόεις apud Oppianum (*Hal.* 4, 73) aliaque apud alios. Nam τραπέζιον quoque, ut antea dictum est, penultimam habere debebat per diphthongum; similiter Ποσιδήιον et ἀλγινόεις, non sola ancipiti secundam ab initio syllabam habere debebat, itemque Ἰκόνιον, utpote ab εἰκὼν derivatum, in prima syllaba diphthongo scribi postulat. Quemadmodum autem Βυζάντιον scribi præter rationem videtur per ε, sic etiam sciendum scribi apud Apollo-

9. ἐκ τῆς C, ἐκ γῆς F; ὑγρὸν codd. Eustathii et Stephani v. Βυζάντιον, ubi Meineckius e Bergkii conjectura dedit στενυγρὸν. Cf. Dionysii Anaplus p. 27; ὑγροῦ vitr. doctt. conjecturam commemorat Bernhardtus. || — 10. βόσκονται CDLMY, Hesych. Milesius (*Fr. Hist.* t. 4, p. 147), Dionys. Anapl. l. l. et plurimi codd. Steph. Byz.; νομῶν βόσκουσιν ἐν αὐτῷ F. || — 12. ἀνθρώπων φασιν C. || — 13. καὶ ἕως καὶ Cy; τὸ Αἴμον C. || — 14. εἰσι καὶ Α. Βυζάντιος d. || — 15. ἐκείνους Γύζαντας C; Ζύζαντας d. || — 16. Tangit illa Xenophontis *Hell.* 4, 8, 27. = ВѢДНН. || — 18. διὰ et ποτε om. d; Ἀντωνινίαν γ, Ἀντωνίαν cett., ut cod. Hesychii Miles. § 38 p. 153, Ἀντωνινία Codinus,

Antoninia in numis Severi et Antonini; Ἀντωνινίαν scribi voluit Eckhel *D. N.* p. 1, vol. 2, p. 32. || — 21. Αἰθούσαν L. || — 22. Quæ post v. ἐπικειμένου sequantur usque ad verba αὐτῆ μὲν ἡ Δάφνη ἐνικῶς (in schol. ad vs. 916) exciderunt in *EFKMNd.* || — 24. αὐτὸ δὲ, εἰ μὴ κατὰ καπηλεία C. V. *Ælian.* V. H. 3, 14. || — 28. ἀποβάλλων C; ψιλὸν om. CDLY; τοῦ διχρ. codd., exc. Cy. || — 32. Ποσιδήιον C, Ποσιδήιον cett. || — 35. προερέθη L; διὰ διφθόγγου, ὡς ἐρρέθη, D; ὤφειλεν ἔχειν Cy, ἔχει cett. || — 36. διὰ om. C. || — 37. διχρόνου C, διφθόγγου vulgo ante Bernh. || — 38. συλλαβὴν add. ex C; τὸ om. γ; ὡς ἀπὸ εἰκόνης hoc loco ha-

Ὀρχηστὸς, ἡ τοῦ Ὑαντος πόλις. Οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἄβας Ἀβαντος Ἀβάντιον, ἐξ οὗ καὶ τὸ Ἀβαντιάς Μάκρης. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχει ἀπολογία τὸ τοπικόν, ἀληθῶς δὲ παράλογα τὸ Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, καὶ τὸ

5 Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν· ταῦτα γὰρ κτητικὰ ὄντα κυρίων ὀνομάτων, τοῦ Αἰπύτου καὶ τοῦ Ποιάντος, καὶ δρῦλοντα διφθογγῶν ἔχειν τὴν παραλήγουσαν, ὅμως διὰ μέτρου ἀνάγκην μονοφθόγγῃ παραλήγεται.

Κάκεινο δὲ ἰστέον, ὅτι λέγονται μεγάλως ἰσχυσαί

10 καὶ οἱ Βυζάντιοι· πτοηθῆναι δὲ ποτε τοὺς Φοίνικας ἐπιπλέοντας, καὶ ἀπολιπεῖν τὴν σφετέραν, φυγόντες εἰς τὸν Εὐξείνιον, καὶ μετὰ τῶν Χαλκηδονίων οἰκίσαι τὴν Μεσημβρίαν πόλιν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰρηται.

808. Ὅτι μετὰ τοὺς Χαλκηδονίους Χαλκιδιάς οἱ

15 Βίβρυκας κείνται, οἱ οὕτως καλοῦνται ἀπὸ Βέβρυκός τινος ἡρώϊκου ἀνδρός, ἡ ἀπὸ Βεβρύκης γυναικός. Τούτους τοὺς Βέβρυκας ἱστορεῖται μείζω δοκεῖν ἔχειν τὰ σώματα ἢ καθ' ἡλικίαν ἀνθρώπου, παρ' οἷς καὶ ὁ Βίβρυξ ἐκεῖνος Ἀράντας, ὃ τὸ μὲν μῆκος εἰς ὀκτὼ λέ-

20 γεται πῆχεις, εὖρος δὲ, ὡς Ἀρριανὸς φησιν, ὅσον τοσῶδε μῆκει ἐς κουφότητα ζύμμετρον, ἧγουν ὅσον ἦν ζύμμετρον πρὸς τοὺς ὀκτὼ πῆχεις τοῦ μήκους, εἰς τὸ κούφως βαίνειν τὸν ἀνθρώπον. Κατὰ δὲ τοῦ τοσού-

25 νεανίας ἐτῶν ἑπτακαίδεκα. Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Βεβρύκην τοῦ Αἰγύπτου μὲν ἀδελφὸπαιδὰ φασί, μίαν δὲ τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ, ἀδελφὴν τῆς Ὑπερμνήστρας. Φείσασθαι δὲ λέγουσι καὶ αὐτὴν Ἰπολύτου τοῦ αὐτανεπιῶυ νυμφίου, ὡς καὶ τὴν Ὑπερμνήστραν τοῦ Λυ-

30 γάως, καὶ φυγεῖν σὺν ἐκείνῳ, καὶ πολλὰ δυνθῆναι διὰ τὸ διδάσκειν τοὺς βαρβάρους τὴν Αἰγυπτίαν σοφίαν. Διὸ καὶ Βεβρύκην ἢ Βεβρυκίαν ἀπ' αὐτῆς κληθῆναι τὴν χώραν εἰς ἣν ἔφυγε. Πίνδαρος οὖν διὰ τοῦτο ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα ἱστορεῖ τὰς Δαναΐδας,

35 ὡς τὰς δύο μὴ συναριθμεῖν ταῖς λοιπαῖς θέλων, οἷον μὴ πεισθεῖσας τῷ πατρὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαλειψείας τῆς ἐκεῖνου πατρότητος. Ἰστέον γὰρ ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν πενήτηκοντα παίδων τῶν τῷ Αἰγύπτου

40 θυγατρῶν Δαναοῦ, ἡ Βεβρύκη μὲν καὶ ἡ Ὑπερμνήστρα μόναι τῶν συνεῶν ἐφείσαντο, αἱ δὲ λοιπαὶ τοὺς λοιποὺς διεχρήσαντο.

nium (3, 1242) Ὑάντιος Ὀρχηστὸς, id est urbs τοῦ Ὑαντος. Et sic etiam Ἄβας, Ἀβαντος, Ἀβάντιον, ex quo etiam Ἀβαντιάς Μάκρης. Sed hæc defendi possunt tanquam localia; at vere præter rationem sunt illa: Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, et Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν· hæc enim quam possessiva sint nominum propriorum Αἰπύτου et Ποιάντος, debeantque habere penultimam per diphthongum, tamen, propter necessitatem metri, unam modo vocalem habent in penultima.

Illud quoque sciendum quod historie mandatum est, Byzantium magnam potentiam habuisse; sed quum adventantem Phenicum classem aliquando formidarent, e finibus ipsis suis profugisse in Euxinum et cum Chalcedoniis Mesembriam urbem incoluisse, ut et supra dictum est.

805. Post Chalcedonios Chalcidenses Bebryces siti sunt, qui sic vocantur vel a Bebryce heroe quodam vel a Bebryca muliere. Eos traditum est videri majora corpora quam pro hominum statura habere: apud quos etiam Bebryx ille Arantas, quem octo cubitis longum fuisse aiunt, latitudine autem tanta, quemadmodum Arrianus scribit, quanta, ad levitatis atque agilitatis rationem cum tanta longitudine commensum proportionis haberet: quanta nimirum latitudo, pro commensurata ratione, apte conveniret longitudini octo cubitorum, ut homo ille corpore esset expedito ad incedendum. Cum viro hoc tanto singulari pugna congressus victoriaque potitus est adolescentulus, annos natus septem et decem. Bebryca vero, quam diximus, Ægypto filia fratris fuit, una filiarum Danai, Hypermnestræ soror. Hanc quoque ferunt Hippolyto consobriño sponsoque suo pepercisse, sicut Hypermnestram Lynceo, fugamque cum illo capessivisse, magnamque sibi potentiam comparasse, eo quod barbaros Ægyptiam sapientiam docuisset; quare etiam regionem, ad quam fugit, Bebrycen ab ea sive Bebryciam appellatam fuisse. Propterea igitur Pindarus (*Pyth.* 9, 197) octo et quadraginta Danai filias commemorat, eo quod reliquis filiabus nolit has duas adnumerare, quippe quæ patri suo non obtemperaverint, ideoque de filiarum numero obliterate fuerint. Sciendum namque est ex veteri historia filios quinquaginta adolescentulis consobrinis concubuisse, atque ex his quidem Bebrycen et Hypermnestram solas maritis suis pepercisse, reliquas vero reliquis necem attulisse.

bent Cy, post διφθογγῶν ponunt cett. || — 1. Ὀρχηστὸς C. || — 2. Ἀβάντιος Y; τὸ om. Y. Vid. Stephan. v. Ἀβαντίς. || — 4. τὸ om. DL; Αἰπύτιον et μοχ Αἰπύτου L aliique, ut vid. || — 6. καὶ ante τοῦ Αἰπ. add. C; τοῦ Ποιάντος καὶ τοῦ Αἰπύτου D. || — 8. παραλήγονται Cy. || — 9. μέγαρα CY. || — 10. καὶ οἱ Βυζάντιος ἰσχυσαί C. || — 11. ἀπολιπεῖν τὴν σφετ., φυγόντας εἰς Cy, ἀποφυγεῖν τ. σφ., φυγόντες δὲ εἰς cett. De re v. Herodot. 6, 33. || — 12. καὶ μετὰ c, μετὰ καὶ cett., καὶ οἰκίσαι CDLY; οἰκίσαι supra οἰκίσαι scriptum in Cy. || — 13. καὶ om. γ. || — 15. κείνται... τοὺς Βίβρυ-

κας om. DL aliique; οὕτω Y. || — 17. ἱστοροῦνται codd., exc. c; μερίζωνν δοκεῖν C. || — 18. ἀνθρώπων codd., exc. Cy. || — 20. ὁ Ἄρρ. C. || — 21. ἧγουν... ζύμμετρον om. Y. || — 25. δι om. C; Βεβρυκίαν φασί κληθῆναι ἀπὸ Βεβρύκης Αἰγ. μὲν ἀδελφὸπαιδος vulgo; e Cy mutavit Bernh. || — 28. ἀνεπίου C. || — 29. Ὑπερμνήστραν CD; Αὐγγέως L. || — 32. ἡ Βεβρυκίαν om. CDLY. || — 35. ὡς καὶ τὰς C; τῶν λοιπῶν DL; οἷα CDY. || — 36. ἀπαλειψείας C. ἀπαλειψῆναι vulgo ante Bernh., ἀπολιπῆναι margo Y. || — 39. πενήτηκοντα post Αἰγ. om. C. || — 40. Βεβρυκία C; καὶ Ὑπερμνήστρα C; hoc

Ἵτι μετὰ τοὺς Βέβρυκας ἡ Μυσία καὶ τὰ τῆς Μυ-
σίδος γῆς ὄρη, ἐνθα Μύσιος ποταμὸς ὁ Κίος προεῖς
ἱμερόντα βέεθρα, καὶ πόλις διμώνιμος ἡ Κίος. Περὶ
δὲ τὸν Κίον ποταμὸν ἡ θουλουμένη ἀρπαγὴ τοῦ Ὑλα
5 συνέπεσεν. Ἐταῖρος δὲ Ἡρακλῆος ὁ Ὑλας. Νύμφη
γάρ, φησὶν, ἐκαὶ ὑδρευόμενον τὸν Ὑλαν καθήρπασεν,
ὃν καὶ ἀνακαλούμενος ὁ πελώριος Ἡρακλῆς οὐδὲν ἤνυ-
σεν, ἀλλὰ μακρὰ καὶ κενὰ βοήσας ἀπηλλάγη, ὡς καὶ
Θεόκριτος ἱστορεῖ. Ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀνα-
10 καλουμένων τοὺς μὴ ἀκούοντας, « Ὑλαν καλεῖς. »
Φασὶ δὲ καὶ τὴν Προυσιᾶδα πρότερον Κίον καλεῖσθαι,
ἣν ὕστερον Δημήτριος κατέσκαψεν. Ὁ δὲ Γεωγράφος
λέγει ὅτι ἐπὲρ τὴν Προυσιᾶδα Κίος πόλις, ἣν
ἔκτισε Κίος Ἡρακλῆος ἐταῖρος καὶ σύμπλους ἐπανε-
15 ὄθην ἐκ Κολχίδος, ἐνθα τὰ κατὰ τὸν Ὑλαν γενέσθαι
φασὶ. Περὶ δὲ Μυσῶν καὶ προεῖρηται μὲν ἤδη, καὶ
εὐθύς δὲ κατωτέρω πάλιν εἰρήσεται.

809. Ὅτι μετὰ τὴν Μυσίαν ὁ τῆς μικρᾶς Φρυγίας
ἀσπετος ἀγκῶν, ἦγουν ἀγκάλη, ἐπιτρέχων εἰς Ἑλλά-
20 σποντον πρὸς ἑσπέραν, ὑπὸ τοῦς τῆς Ἰδῆς πόδας, ἐν-
δότερον δὲ ἐπ' ἀνατολὰς ἡ εὐρύτερα Φρυγία, ὅ ἔστιν ἡ
μεγάλη, ἣς Μίδας ἐβασίλευσε, παρὰ τῷ προεῖρημένῳ
Σαγγαρίῳ ποταμῷ, ὅπερ αἱ πηγαὶ περὶ τινὰ λέγον-
ται εἶναι κώμην Σαγγίαν καλουμένην. Ταύτην δὲ
25 τὴν μεγάλην Φρυγίαν καὶ ἱκπόδοτον λέγει καὶ λιπα-
ράν. Ὀλβιωτάτους δὲ τοὺς Φρύγας καὶ Ἀρριανὸς
ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι « λέγονται Φρύγες παλαιότα-
τοι ἀνθρώπων γενέσθαι, καὶ ὅτι μαίνονται τῇ Ῥέᾳ,
καὶ πρὸς Κορυβάντων κατέχονται, ἦγουν κορυβαντιῶσι
30 δαιμονιώνας. Ὅταν δὲ κατάσχη αὐτοὺς τὸ θεῖον,
ἐλαυνόμενοι καὶ μέγα βοῶντες καὶ ὄρχούμενοι προθε-
σπίζουσι τὰ μέλλοντα, θεοφορούμενοι καὶ μαϊνόμενοι. »
Ἔστι δὲ, φασὶ, Φρυγία καὶ τις τόπος Εὐρωπαϊος περὶ
τὴν Οἴτην τὸ τῆς Τραχίνος ὄρος, οὗτω κληθεῖσα παρὰ
35 τὸ ἐκαὶ πεφύγῃαι τὸν Ἡρακλῆα καυθέντα. Τὸ δὲ
πόδας Ἰδῆς ἐξ Ὀμήρου ληφθὲν Πινδάρῳ μὲν δέδωκεν
ἀφορμὴν σφυρὰ δρους εἰπεῖν, τῷ δὲ Λυκόφρονι πτέρ-
ναν πύργου, καὶ ἄλλοις κνημοὺς δρους. Ἰστίον δὲ ὅτι
Διονύσιος μὲν Ἀσιανῶν ἐναυθὰ Φρυγῶν μέμνηται,
40 ἄλλοι δὲ φασὶ καὶ ἐτέρους Εὐρωπαίους εἶναι ποτε
Φρύγας, ἐξ ὧν περαιωθέντων οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐγέ-
νοντο· ὥσπερ καὶ Μυσοὶ οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι, οἳ γε
καὶ πέραν Ἰστρου ἦσαν, ἀλλὰ καὶ Ἀσιανοί, ὧν μέρος
καὶ οἱ Ὀλυμπῆνοί Μυσοὶ, λεγόμενοι οὕτως, ὡς πο-
45 προεῖρηται παρὰ τὸν μυσὸν, ὅστις ἔστιν ἡ ὀξυὰ κατὰ

Post Bebryces Mysia Mysiæque regionis montes, ubi
Cius, amnis Mysius, fluenta profundens amabilia, et
urbis cognominis Cius. Ad amnem hunc Cium con-
tingit raptus ille Hylæ vulgi sermonibus percelebratus.
Sodalis Herculis hic Hylas. Nympha enim, inquit,
aquantem ibi Hylam corripuit, quem quum ingens
Hercules semel ac sæpius inclamasset, nihil profecit,
sed diu ac frustra clamans discessit, ut et Theocritus
(13, 58) memorat. Unde etiam propter eos qui sæ-
pius alios vocant non exaudientes, in proverbio est
Hylam vocare. Ad hæc tradunt Prusidæm prius
Cium vocatam fuisse, quam postea Demetrius ever-
tit. Verum Geographus (p. 564) scribit supra Pru-
siadem urbem esse Cium, quam Cius, Herculis soda-
lis ejusque in navigatione socius, ædificasset ex
Colchide reversus: ubi Hylæ casum locum habuisse
commemorant. Ceterum de Mysis et supra jam dic-
tum est, et paullo post dicitur iterum.

809. Post Mysiam Phrygiæ Minoris immensus
ἀγκῶν, *cubitus*, nimirum ἀγκάλη, *ulna*, procurrens
ad Hellespontum in occasum, sub pedibus Idæ; ve-
rum interius ad ortum latior Phrygia, h. e. Magna,
iu qua Midas regnavit, apud Sangarium amnem, de
quo supra, cujus quidem fontes esse dicuntur circa
Sangiam, quo nomine pagum vocant. Hanc autem
Magnam Phrygiam et equorum altricem et pinguem
appellat. Phryges a rerum copia beatissimos dicit
Arrianus, ubi etiam narrat ferri Phryges antiquissimos
esse mortalium, eosque Rheæ numine in furorem agi
et a Corybantibus afflari (nimirum a dæmone cor-
reptos Corybantum in morem furere). Quando au-
tem numen eos invadit atque occupat, tunc eos agi-
tatos magna voce vociferantes et saltantes, divino-
que numine actos atque furentes prædicere futura.
Sed et Phrygiam esse aiunt locum quendam Europæ,
circa Oētam, Trachinis montem, sic appellatum ex eo
quod ibi Hercules ardendo πέφρυκται, *est torrefactus*.
Illud porro πόδας Ἰδῆς ex Homero (*Il.* β, 824) sum-
ptum, exemplum Pindari (*P.* 2, 85) præbuit dicendi
σφυρὰ δρους, Lycophroni (442) πτέρναν πύργου, et aliis
κνημοὺς δρους. Sciendum autem est Dionysium qui-
dem Asianorum hic Phrygum meminisse, alios vero
scribere alteros quoque olim fuisse Phryges Euro-
pæos, qui quum mare transmississent, Phrygiæ Asianæ
nomen dederint; sicuti etiam Mysi non Europæi
modo sunt trans Istrum, sed etiam Asiani, quorum
pars Olympeni Mysi, sic appellati, quemadmodum
alicubi supra dictum est, a myso quæ, est oxya lingua

etiam d. Mox. αἱ δὲ... διεχρήσαντο om. Y. || — 1. Βέβρυκας] βαρβόρους vulgo ante Bernh. || — 2. ὁ om. C. || — 4. Κίου C; Ὑλα CDY. || — 5. ὁ om. C; Ὑλας... Ὑλαν CDY. || — 6. ἦρπασεν Y. || — 9. ὁ Θεοκρ. DCY. παροιμία φησὶν ἐκ τῶν... καλεῖν L et vulgo ante Bernh. || — 10. Ὑλαν CDY, itemque in sqq. || — 11. Κίον] Vid. Stephan. Byz. v. Ηροῦσα. || — 18. Μυσίαν] Ἀσίαν L et vulgo ante Bernh.; τὴν

om. Cy. || — 19. πρὸς Ἑλλήσποντον εἰς ἑσπ. vulgo ante Bernh., haud dubie ex L. || — 24. πόλιν, supra scr. κώμην, Y; Σαγγίαν, ut codd. Strabonis p. 564, CDLY. || — 27. λέγων δὲ καὶ DL. || — 29. κορυβαντιῶ δαιμονιώνας C. || — 30. κατέσχη C; τὸ θεῖον αὐτοὺς Y. || — 32. καὶ ante θεοφ. codd., exc. Cy. || — 36. Ἰδῆς] δρους γ. || — 42. ὡς καὶ γ. || — 45. ὀξυὰ codd. Cf. Eustath. ad 322.

τὴν τῶν Μουσῶν ἢ Λυδῶν γλῶσσαν· πολλὸ γὰρ τὸ τοιού-
 τον αὐτὸν παρὰ τοῖς Μυσοῖς. Οὕτω δὲ φασὶ δύσερ-
 γον εἶναι διορίσαι Μυσσοὺς καὶ Φρύγας διὰ τὸ ἀδιάφορον
 τῆς οἰκίσεως, ὥστε τάχα καὶ τὴν παροιμίαν ἐντεῦθεν
 διεκπεσεῖν τὴν λέγουσαν, « πόρρω τὰ Μυσοῦν καὶ Φρυ-
 γῶν ὄρισματα. » Ὡσαύτως δὲ συγχέχονται οἱ Λυδοὶ
 καὶ Μαίονες, οἱ καὶ Μήονες παρὰ τῷ Ποιητῇ. Ἄρ-
 ριτνὸς δὲ φησὶν ὅτι « Θυνὸς καὶ Μυσοὺς υἱοὶ ἦσαν
 Ἀργανθίωνης, ἥτις καλὸν τι χρῆμα νόμφης ἦν, ἀφ'
 ὧν Θυνὸς μὲν Θυνίαν οἰκίσας ἀφ' ἐαυτοῦ ὠνόμασε,
 Μυσοὶ δὲ ἐπὶ τῷ Μυσοῦ ὠνομάσθησαν. » Ἡρόδοτος
 δὲ φησὶ καὶ αὐτὸς πρῶτους ἀνθρώπων τοὺς Φρύγας
 εἶναι, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς ἐμφαίνει, ἐνθα τὸν ἀρχαῖον
 βεκκεσελῆνον λέγει, ἀπὸ τε τῶν Ἀρκάδων τῶν πρὸ
 τῆς σελήνης μυθευομένων εἶναι καὶ ἀπὸ τοῦ βέκου.
 Βέκος δὲ ὁ ἄρτος Φρυγιστί.

815. Ὅτι ὑπὸ ταῖς πλειραῖς τῆς μικρᾶς Φρυγίας ἢ
 Ἴλιος, μεταξὺ τῆς Ἰδῆς καὶ τῆς θαλάσσης. Ταύτην
 τὴν πόλιν ἀγλαὸν ἄστου παλαιγενέων ἡρώων λέγει, καὶ
 ἔργον μὲν φησὶ γενέσθαι Ποσειδῶνος καὶ Ἀπολλωνος
 κτισάντων, ὑπὸ Ἀθηᾶς δὲ καὶ Ἥρας ἀπολέσθαι, ὁ ἔστιν
 ὑπὸ τε φρονήσεως καὶ ὑπὸ ἡραίας ἤγουν βασιλικῆς ἀν-
 δρώδους δυνάμεως· ἢ καὶ ἄλλως ἀστείως, ὅτι ἄνδρες
 μὲν τὴν πόλιν ἰδρυσαν, γυναῖκες δὲ κατέρριψαν. Ὅτι
 δὲ ἐξήλειπται ἀφανισθεῖσα ἢ παλαιὰ Ἴλιος, ὡς μηδὲ
 θεμελίους ὑπολειφθῆναι αὐτῆς, ἀριδῆλως ἢ παλαιὰ
 ἱστορία φησὶν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπαναλαμβάνει καὶ τὴν
 Ἴλιον κατὰ συνῆθειαν ποιητικὴν, οὐ μόνον διὰ τὸ σεμνὸν
 ἄλλως τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ θρηῖνων ἄξια πα-
 ρεῖν αὐτήν. Διὸ καὶ ὁ Λιβάνιος πρὸς Αἰγαίου μὲν πελά-
 γους καὶ ἄλλων τινῶν τόπων πρὸς ὄνομα ψιλὸν καὶ μόνον
 ἀπλῶς οὕτως μέμνηται, τῆς Τροίας δὲ οὐχ οὕτως,
 ἀλλὰ τὴν τὰ δεινότατα παθοῦσαν Πριάμου πόλιν φησὶν,
 οἰκτισάμενος ὡς ἐκ παρόδου αὐτήν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ
 τρεῖς ἀναγράφονται Φρυγίαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μία
 μὲν ἢ μεγάλη, ἣς ὁ Μίδας ἄρξαι λέγεται, περὶ ἣν καὶ
 ἢ Πισιδία * καὶ τὸ Ἀμόριον καὶ τὰ Σύνναδα καὶ ἢ
 Λαοδίαια. Ταύτης δὲ τῆς μεγάλης ἐστὶ καὶ ἢ παρώρειος
 Φρυγία, περὶ ἣν τὸ Φιλομήλιον καὶ αὕτη μὲν μία
 Φρυγία. Δευτέρα δὲ καὶ ἑτέρα Φρυγία ἢ μικρὰ ἢ ἐν
 Ἑλλησπόντῳ καὶ περὶ Ὀλυμπον. Καὶ τρίτη ἢ λεγομένη

Mysorum aut Lydorum; multa enim hæc planta apud
 Mysos. Adeo autem difficile esse aiunt Mysorum
 Phrygumque fines discernere, propter habitationes
 eorum promiscuas, inde ut fortasse manaverit prover-
 bium illud: « Res ardua est definire Mysorum et
 Phrygum fines. » Ac similiter confusi inter sese fue-
 runt Lydi et Malones, qui et Mήονες apud Poetam (Il.
 β, 866). Arrianus scribit Thynum et Mysum filios
 fuisse Arganthonæ (nympha hæc fuit pulcherrima);
 de quibus Thynus quidem Thyniam incolis frequen-
 tans a sese nominaverit, Mysi vero propter Mysum
 sint nominati. Herodotus (2, 2) porro ipse quoque
 Phryges primos mortalium fuisse affirmat, quod et
 Comicus (Nub. 397) indicat, ubi hominem annosum
 vocat βεκκεσελῆνον, tum ab Arcadibus, quos anti-
 σελήνην, lunam, exstitisse fabulantur, tum ἀπὸ τοῦ
 βέκου; beccus namque lingua Phrygia panis.

815. Sub lateribus Parvæ Phrygiæ Ilios, inter Idam
 et mare. Urbem hanc oppidum vocat perillustre pri-
 scorum heroum, idque opus fuisse dicit Neptuni atque
 Apollinis, quippe qui eam urbem ædificassent; sed
 deletam eam atque eversam fuisse ait a Minerva et Ju-
 none, b. e. tum a prudentia, tum a potestate illa
 Junonia, quæ regia est ac virilis; vel etiam aliter lepidè
 dixeris viros urbem hanc fundasse, mulieres diruisse.
 Priscam vero illam Ilion penitus deletam fuisse et ita
 evanuisse, ut ne fundamenta quidem ejus supersint,
 vetus perspicue historia testatur. Sciendum autem est
 more eum poetico Ilii nomen repetere, non solum
 propter urbis dignitatem, sed etiam quod clades ea
 prorsus deplorandas acceperat. Quocirca etiam Liba-
 nius (De vita sua t. 1, p. 13 R.), quum alicubi Ægei
 maris et aliorum quorundam locorum sic nomine tenus
 nude ac simpliciter meminisset, tamen unius Trojæ
 non ita meminit, sed gravissima perpessam Priami
 urbem vocat, quasi eam veluti ex transitu commise-
 retur. Sciendum etiam est tres Phrygias apud veteres
 recenseri. Una est Magna, cujus Midas imperium
 habuisse dicitur, in qua est etiam Phrygia Pisidica
 et Amorium et Synnada et Laodicea. Atque hujus
 Magnæ Phrygiæ est etiam Phrygia Paroreos sive ad
 montes sita, in qua Philomelium. Atque hæc quidem
 una Phrygia. Secunda et altera est Phrygia Parva,
 quæ est ad Hellespontum circaque Olympum. Tertia

3. διάφορον Cy. || — 5. πόρρω] Strabo de his ita
 habet p. 572: ὥστ' ἔργον διορίσαι « χωρὶς τὰ Μυσοῦν
 καὶ Φρυγῶν ὄρισματα ». Fortassis Eustathius scripsit:
 ἀπορον [διορίσαι χωρὶς] τὰ Μυσοῦν κτλ. || — 7. Μαίω-
 νες Cy. || — 13. ὡς om. L; καὶ om. D. || — 15. βέκους
 DY. || — 16. δὲ] γὰρ D. || — 17. ταῖς om. CDLY; ἢ Cy,
 καὶ vulgo. || — 21. ἀπὸ γ; δὲ om. C; ἀπολέσθαι γ. || —
 22. ἡραιούσης vulgo ante Bernh. || — 25. ἀφανείσα C. ||
 — 28. συνῆθειαν κατὰ ποντικὴν C. || — 29. παρὰ πό-
 λεως C; καὶ om. γ. || — 31. ψιλῶν καὶ μόνης olim vulg.
 || — 34. καὶ ὅτι C. || — 36. « καὶ ἢ Πισινῆ καὶ ἢ Πισι-

δία C, unde haud cunctanter elicimus ἢ Περσινουντία, »
 Bernh. Ego ex C enotatum habeo καὶ ἢ Πισινῆ Πισιδία,
 quæ orta sunt ex dittographia. Legendum est ἢ Πισι-
 δικῆ, nisi mavelis ἢ πρὸς Πισιδίαν vel πρὸς Πισιδία.
 Excerpta hæc sunt e Strabone p. 576, ubi hæc: ἐν ἢ
 (μεγάλῃ Φρυγίᾳ) ἐστὶν ἢ τε παρώρειος λεγομένη καὶ ἢ
 πρὸς Πισιδίαν καὶ τὰ περὶ Ἀμόριον καὶ Σύνναδα, εἴτα
 Ἀπάμεια... καὶ Λαοδίαια. Pessinus Galatiæ urbs huc
 non pertinet. || — 37. καὶ ἢ Λαοδίαια. om. L. || —
 38. περὶ ἣν... ἑτέρα Φρυγία om. C. || — 40. καὶ add.
 ex γ.

Ἐπίκτητος, ἐν ᾗ τὸ Κοτυάειον καὶ τὸ Δορύλαιον, ὡς
δ Γεωγράφος ἱστορεῖ, τὸ καὶ Δορυλάειον, κατὰ δὲ τὴν
ὀρθογραφικὴν τέχνην καὶ Δορύλλειον, διὰ διφθόγγου,
ὡσπερ καὶ Δοκίμειον, πόλις καὶ αὐτὸ Φρυγίας· οὕτω
5 δὲ καὶ Σύλλειον, ἐν δυοῖν ἢ καὶ δι' ἑνός. Ἔστι δὲ
καὶ αὐτὸ κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα πόλις Φρυγίας,
ἢ κατὰ τινὰς, ὡς φησι, Παμφυλίας. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ
Σύλλαιον τὸ τοιοῦτον γράφεται.

820. Ὅτι μετὰ τὴν μικρὰν Φρυγίαν καὶ τὴν Ἴλιον
10 ἢ τῶν Αἰολέων παραπέπταται γῆ, Αἰγαίου περὶ χεῖλος,
ὑπὲρ τὸν μέγαν ἥτιο πλατῶν Ἑλλησπόντου, δ ἔστι νο-
τιώτερον τοῦ Ἑλλησπόντου. Καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὴν ὑπὲρ
πρόθεσιν ἐπὶ τῶν νοτιωτέρων τέθεικεν, ὡς αὐτῷ σύνθη-
15 θες. Ἄλλως γὰρ ὑπὲρ τὴν Φρυγίαν πρὸς τὰ βόρεια οὐ
κεῖνται Αἰολεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν ἀναγραφὴν
Φρυγῶν ἔχονται Καππαδόχαι πρὸς βορρᾶν δηλαδὴ.
Τούτοις δὲ πρόσουροι Κίλικας καθήκοντες ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν, περὶ ἣν καὶ ἡ Κύπρος. Τούτων δὲ ἔχονται Ἀρ-
μένιοι, αὐτῶν δὲ Ματιανοὶ, τούτων δὲ οἱ Κισσιανοί.
20 Λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ ὅτι μετὰ τοὺς Αἰολεῖς, ὧν ἔστι
καὶ ἡ Σμύρνα, ἢ τῶν Ἰώνων γῆ κεῖται, ἀρχαῖος καὶ
αὐτῆ. Ταύτης ἀρχὴ κατὰ τὸν Γεωγράφον ἢ Φώκαια
πέρας οὖσα τῆς Αἰολίδος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡσπερ τὴν Ἰάδα
ἐν τοῖς φθάσαισι ἔγνωμεν τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ παλαιᾷ
25 Ἀτθίδι, ὡς Ἰώνων καλουμένων πάλαι ποτὲ τῶν Ἀττι-
κῶν ἀπὸ Ἰωνος καὶ τῆς χώρας Ἰάδος λεγομένης, οὕτω
καὶ ἡ Δωρὶς ἢ αὐτῇ τῇ Αἰολίδι ἐστίν. Ἐκαλοῦντο γάρ
ποτε κατὰ τὸν Γεωγράφον Αἰολεῖς κατ' ἐπικράτειαν
ἔθνους πάντες οἱ ἐκτὸς τοῦ κατὰ Πελοπόννησον ἰσθμοῦ,
30 πλὴν Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων καὶ Δωριέων τῶν περὶ
Παρνασσόν. Διδ καὶ Πίνδαρος πολλαχοῦ, καίτοι Δω-
ριστὶ γράφων, Αἰολίδα τὴν ἑαυτοῦ λέγει μολπήν. Αἰο-
λεῖς δὲ ἐκείνοι ἐλέγοντο ἀπὸ τῶν τοῦ Αἰόλου παίδων,
ὡσπερ καὶ Δωριεῖς ἀπὸ τῶν τοῦ Δώρου, καὶ Ἰωνες
35 ἀπὸ Ἰωνος τοῦ Ξούθου ἀνδρὸς Ἀττικοῦ, ἐν καὶ Εὐρι-
πίδης κτίστορα ἱστορεῖ Ἀσιάδος χθονός. Οἱ δὲ περὶ τὴν
Ἀσίαν Αἰολεῖς οὕτως ἐκλήθησαν, οὐ μόνον ὡς ἔντες
τῶν βρῆθέντων Εὐρωπαίων Αἰολέων ἀποικοί, ἀλλὰ
καὶ ὅτι ἀπὸ αἰόλων, ὃ ἔστιν ἐκ ποικίλων τινῶν καὶ
40 μιγάζων ἀνθρώπων, ἢ αὐτόθι ἀποικία ἐκείνοις συνεκρο-
τήθη.

823. Ὅτι διὰ μέσης τῶν Ἰώνων γῆς ὁ Μαίανδρος
λιπαραῖς δίναις εἰς θλα κατέρχεται, μεταξὺ τῆς Πριή-
νης καὶ τῆς Μιλήτου, Ἰωνικῆς πόλεως, ἀποίκου Ἀθη-

denique est Epictetos vocata, in qua Cotiaium et Δο-
ρύλαιον, ut Geographus (p. 516) tradit : quod etiam
dictum Δορυλάειον, immo etiam, secundum artem or-
thographicam, Δορύλλειον per diphthongum, sicuti et
Δοκίμειον, urbs et ipsa Phrygiæ. Sic et Σύλλειον, quod
duplici vel etiam simplici λ scribitur. Est ipsum quoque
sec. Ethniconum scriptorem (v. Σύλλειον) oppidum Phry-
giæ, aut, ut idem ipse ait, secundum alios, Pamphy-
liæ. Constat autem scribi etiam Σύλλαιον.

820. Post Parvam Phrygiam atque Ilion expansa est
Æolensium regio, ad labrum maris Ægæi, ὑπὲρ, supra,
magnum, nimirum latum, Hellespontum, quod est
sane magis australe Hellesponto. Nam et hoc loco pro
more suo usurpat præpositionem ὑπὲρ de iis quæ sunt
magis australia; alioquin enim supra Phrygiam ad sep-
tentriones non siti sunt Æolenses, sed e veteri terrarum
descriptione Phrygiibus continui sunt Cappadoces, Ni-
mirum ad septentriones. His autem finitimi sunt Cili-
ces, pertinentes ad mare, ubi Cyprus. His proximi
sunt Armenii, Armeniis Matiani, Matianis Cissiani.
Adjicit Dionysius post Æolenses, quorum est etiam
Smyrna, regionem Ionum jacere, ipsam quoque mari-
timam. Hujus initium ex Geographo (p. 582) Phocæa,
quæ et terminus Æolidis. Quemadmodum autem supra
vidimus Iadem eandem esse atque antiquam Atticam,
quippe quum ipsi aliquando Attici antiquitus Iones ab
Ione vocarentur, ipsaque regio Ias diceretur: sic etiam
sciendum Doridem dialectum eandem esse atque Æo-
lidem. Vocabantur enim olim, secundum Geographum
(p. 333), Æolenses, pro imperio ac potestate ejus gentis,
ii omnes, qui sunt extra isthmum Peloponnesi, præter
Athenienses et Megarenses et Dorienses Parnassi. Quare
etiam passim Pindarus, quamvis scriberet Dorice,
tamen cantilenam suam Æolidem appellat. Æolenses
porro illi dicti ab Æoli filiis, sicuti etiam Dorienses a
filiis Dori, et Iones ab Ione, Xuthi filio, homine At-
tico, quem Euripides (Ion. 74) narrat colonis Asiati-
cas terras frequentasse, Verum Æolenses illi Asiæ sic
vocitati sunt non modo quod oriundi erant ab iis,
quos diximus, atque ab iis in coloniam profecti, sed
etiam quia, quæ ibi colonia erat, eam illi conflaverant
atque collegerant ἀπὸ αἰόλων, h. e. ex variis convenis-
que hominibus.

823. Per mediam Ionum regionem Mæander nitidis
vorticibus in mare delabitur, inter Prienen et Miletum,
urbem Ionicam coloniamque Atheniensium, secun-

1. Κοτυάειον c, Κοττάειον Cy, Καττυάειον ed. Steph., rectius scriberes Κοττάειον. || — 2. Meinekii ad Steph. v. Δορυλάειον Eustathium scripsisse suspicatur : τὸ καὶ Δορυλάειον, κατὰ δὲ τὴν ὀρθ. τ. Δορυλάειον διὰ διφθόγγου. || — 4. Δοκίμιον C. || — 8. λέγεται C. || — 10. παραπέπταται var. lect. in Y. || — 11. τὸν πλατῶν vulg. ante Bernh. || — 14. τὰ βόρεια κεῖνται οἱ Αἰολεῖς vulgo, quæ ex Cy mutavit Bernh. || — 15. ἀλλὰ om.

γ. || — 16. ἔχονται καὶ K. olim vulgo; καὶ om. Cy iidem τούτοις pro vulg. τούτων. || — 17. τὴν om. CDY || — 19. Ἀκισσιανοί Cy. || — 23. ὅτι om. C. || — 24. τῇ παλ. Ἀτθ. οὖσαν vulg. ante Bernh. || — 25. ποτὲ om. Cy. || — 29. ἐκτὸς CDY margo m et Strabo, ἐν-τὸς L et edit. || — 34. καὶ om. DLY. || — 35. Ξάνθου Cy. || — 36. Ἀσιάδος Cy, Ἀσιατίδος vulgo ante Bernh. || — 37. οὐ μόνον δὲ C. || — 42. τῆς ante μέσης om. Cy.

ναίων κατὰ Ἡρόδοτον ὧν ἡ μὲν Πριήνη καὶ Κάδιη ποτὶ ἐκλήθη, ἣν Αἴπυτος ὁ Νηλεὺς ἔκτισεν, ἀφ' ἧς εἰς τῶν ἐπτά σοφῶν ὁ Βίας· ἡ δὲ Μίλητος κτίσμα Νηλεὺς ἀνδρὸς Πυλίου αὐτόθι μετακίσηστος, κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Νηλεὺς ὁ Κόδρου ἔκτισεν αὐτήν. Φησὶ γάρ· « Νηλεὺς τῷ Κόδρου ἐπιστόμενος ἐπὶ τὴν Μίλητον κτίσ-
 5 τύν. » Ἔρια δὲ ὁ τόπος οὖτος φέρει ἀγαθὰ, ὅθεν καὶ εἰς παροιμίαν καίται τὰ Μιλήσια στρώματα. Καὶ Θεόκριτος δὲ τάπητας μαλακωτέρους ὑπνοῦ εἰπὼν ἐπάγει· « φαίη ἂν ἡ Μίλητος καὶ ὁ τὴν Σαμίαν κατα-
 10 βόσκων » ὡς τῆς Σαμίου καὶ τῆς Μιλήτου ἀγαθῶν οὐσῶν εἰς ἐρίων φορὰν. Περὶ δὲ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τοιαῦτα γέγραπται· ἡ Μίλητος πόλις Ἰώνων ἐπιφανής. Ἐκλήθη δὲ ποτε καὶ Λελεγίς διὰ ἐποίκους Λέλεγας, καὶ Πι-
 15 τούσου δὲ ἀπὸ τῶν ἐκεῖ πιτύων, καὶ διότι ἐκεῖ πρῶτον πίτυς ἔφυ. » Ἐκεῖθεν ἦν Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ ῥήτωρ Ἀισχίνης, ὃν ἡ παρρησία ἔβλαψε, καὶ Φωκυλίδης, καὶ Τιμόθεος ὁ κιθαρωδός, εἰς ὃν ἐπίγραμμα φέρεται τόδε·

20 Πάτρα Μίλητος τίθει Μούσαισι ποθεινὸν
 Τιμόθεον, κιθάρας δεξιὸν ἠέλοχον.

Ἦν δὲ ποτε καὶ Κρητικὴ Μίλητος. Λέγεται δὲ καὶ τὴν τῆς Καλυψοῦς νῆσον Μίλητον κληθῆναι ποτε. Φέρεται δὲ λόγος, καὶ μέγιστον κατασκευασθῆναι ναὸν ἐν Μί-
 25 λήτῳ, χωρὶς ὁροφῆς μέιναντα διὰ τὸ μέγεθος. Ταύτης δὲ ἱστοροῦνται πολλὰ ἀποικίαι, ὅπουγε καὶ περὶ τὰ Νειλῶα στόματα τεῖχος ἦν Μιλησίων λεγόμενον, ὅπου αὐτοὶ ἐτείχισαν ναυσὶ τριάκοντα πλεύσαντες· καὶ ὅπου δὲ τελευταῖα ὁ Ἴστρος περὶ τὸν Εὐξείνιον, Ἰστριανοὶ κα-
 30 τοικοῦσι Μιλησίων ἀποικοί, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος. Τούτων δὲ βορειοτέρα ἡ Ἐφεσός, ἡ καὶ Τραχεῖα ποτε κληθεῖσα καὶ Ὀρτυγία καὶ Πτελέα· πόλις δὲ Ἰώνων καὶ ἡ Ἐφεσός, κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Λυδίας, ἣν καὶ πα-
 35 ραλίαν ὁ Διονύσιος λέγει, καὶ μεγάλην πόλιν Ἀρτέμιδος, καὶ ναὸν ἐκεῖ φησὶν εἶναι, ὃν Ἀμαζόνες ἐποίησαν ἐν πρέμνῳ, ὃ ἔστιν ἐν κορυφῇ πτελέας, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα. Λέγει δὲ Ἴσως τὸν περίκλυτον ἐκεῖνον, τὸν ὕστερον καυθέντα πρὸς τινος θελήσαντος ὁπτις ἑαυτῷ πε-
 40 ριποιήσασθαι τὸ ἐπ' ἀνόματι αἰοίδιμον, κἂν οὐκ ἔσχε τυχεῖν ἐκείνος ὃ ἤθελεν· ἀραὶ γὰρ ἐτίθησαν, μηδένα τῶν ἀπάντων τὸ ἐκεῖνον περιφέρειν ὄνομα, ὡς ἂν ἐπι-
 45 λησθεῖη παντάσῃ καὶ μὴ ἔχοι ὃ βούλεται. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι Κροῖσος τῇ Ἐφέσῳ ἐπιθέμενος ἐπολιόρκει, ἀμυχανοῦντες δὲ οἱ πολῖται ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος σχο-
 νίον εἰς τὸ τεῖχος.

dum Herodotum (1, 142). De quibus quidem Priene vocata est olim Cadme, quam Ægyptus Nelei filius condidit; unde Bias, unus de septem sapientibus. Miletus vero ædificata est a Neleo, homine Pylio, qui eo ad habitandum demigraverat. Quamquam Herodotus (9, 97) vult ædificatam eam urbem a Neleo, Codri filio. Hæc enim verba Herodoti: « Sequutus Neleum, Codri filium, ad Miletum ædificandam. » Fert hic locus bonas lanas, unde et in proverbium venerunt stragala Milesia. Et Theocritus (15, 125), quum tapetes somnolliores vocasset, subdit: « Dicat Miletus, Samiamque qui incolit urbem, » quippe quum lanæ apud Samum et Miletum bene proveniant. Porro de hac urbe hæc literis consignata (Steph. s. v.): « Miletus, urbs clara admodum et illustris. Vocata ea olim Lelegis, propter advenas Leleges; et Pityusa a pinorum (πιτύων) copia, et quod ibi primum nata est pinus. » Inde fuit Thales Milesius et Æschines orator, cui loquendi libertas fraudi fuit, et Phocylides et Timotheus citharædus, in quem fertur hoc epigramma:

Miletus peperit dilectum patria Musis
 Timotheum, præstans qui citharædus erat.

Fuit olim et Cretica Miletus. Quin et Calypsonis insulam perhibent vocatam fuisse aliquando Miletum. Est etiam sermo maximum Miletum templum exstructum fuisse, idque præ magnitudine sua sine tecto remansisse. Hujus quoque urbis colonie multe referuntur, quandoquidem ad ostia etiam Nili murus fuit Milesiorum dictus, quem ipsi ædificarunt, triginta navibus eo profecti. Ac præterea ubi Ister ad Euxinum desinit, incolunt Istriani, Milesiorum colonia, ut scribit Herodotus (2, 33). Ab his boream versus sita est Ephesus, quæ et Trachea olim et Ortygia et Ptelea vocata est, urbs Ionum, sive, ut placet Herodoto (1, 142), Lydiæ, quam maritimam Dionysius vocat, et magnam urbem Dianæ, ibique templum esse ait, quod Amazones condiderint ἐν πρέμνῳ, h. e. in trunco ulmi, magnum mortalibus miraculum. Intelligit autem fortasse templum illud celebratissimum quod incensum postea ab homine fuit nescio quo, qui nominis sibi celebritatem vindicare voluerit, tametsi haud sit ille assecutus id quod voluit. Diris namque execrationibus sancitum fuit, ut ne quis unquam homo nomen illius circumferret, quo ille oblivioni traderetur sempiternæ, neque quod voluisset assequeretur. Præterea traditum est Cræsum, admoto ad Ephesum exercitu, eam obsedisse, cives vero consilii inopes urbem Dianæ dedicasse, funemque ex eo templo ad urbis moenia alligasse.

2. Αἴγυπτος C, = quod veri habet similitudinem (v. Tzsch. ad Strabon. 14, p. 502), quamvis a viris doctis certatim in Pausan. 7, 2, 7 de sede detrusum. = BERNHARDTUS. Νειλεως... Νειλεω Y. || — 4. τὸν Ἡρ. γ. || — 6. τοῦ Μιλ. C. κτιστὸν Herodot., κτίσθην Y, κτιστὴν C, κλιστὴν γ, κτίσθην ed. Steph. || — 8. κένται CY. || — 10. ὁ Μιλ. Dy; καὶ om. γ. ||

12. καὶ ex C additum. || — 20. τὸν Μοῦσ. DL. || — 22. Κρ. νῆσος Μίλητος L. || — 26. δὲ om. CDY. || — 29. τελευταῖ C, τελευταῖος vulgo. || — 32. Πτελα DL, Τῶα γ; δὲ om. ed. Steph.; καὶ add. ex Cy. || — 35. νησὶν ἐκεῖ codd., exc. C; deinde αὶ ante Ἄμ. om. Cy. || — 40. οὐ Cy; ὁ vulg. ante Bh. || — 43. καὶ om. CDY; ὁ Κρ. CD; ὅτι τῇ Ἐφ. ἐπιτεθεὶς ὁ Κρ. CY et, ut

828. Ὅτι δὲ αἱ Ἀμαζόνες πολλοὺς ἐν Ἀσίᾳ κατέσχον τόπους ποτὲ, δηλοῦσι καὶ κρηναὶ τινες Ἀμαζόνων δμώνυμοι, καὶ μὴν καὶ πόλεις, ὅσων ἡ Ἐφεσος αὕτη, ἡ Ἀναία, ἡ Μύρινα, ἡ Αἰολικὴ Κύμη. Ἔστι δὲ καὶ Ἐλαία τόπος πρὸς τῇ Νικομηδείᾳ κατὰ τὸν Ἀρριανὸν ἀπὸ Ἐλαίας Ἀμαζόνος. Καὶ πρὸς τῷ Πόντῳ δὲ Θίβα, τόπος διὰ τοῦ ἔχων τὴν παραλήγουσαν, ἀπὸ μιᾶς τῶν ἑφ' Ἡρακλῆος ἀναιραθειῶν Ἀμαζόνων σχοῦσα τὴν κλησιν, ὧν αἱ διάφοροι, τουτίστιν αἱ ὑπερ-
 10 ἔχουσαι καὶ ἀξιολογώτεραι, κατὰ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, εἰσὶν αὗται πρὸς ὄνομα, Τράλλα, Ἴσοκράτεια, Θίβα, Πάλλα καὶ ἄλλαι. Καὶ ἡ Σμύρνα δὲ Ἀμαζόν οὔσα καὶ αὕτη κατασχέει τὴν Ἐφεσον λέγεται, ἀφ' ἧς καὶ Σμύρνα τόπος Ἐφέσου. Καὶ αὕτη
 15 δὲ τὴν Ἐφεσον Σμύρναν κληθῆναι ποτε λέγουσι. Φασὶ δὲ τὴν τῆς Ἐφέσου πόλιν ἐν κοίλῳ τόπῳ οἰκοῦσαν τὴν ἀρχὴν καὶ χιμῶνι κατακλυθεῖσαν ὑπὸ Λυσιμάχου μετατεθῆναι ἐνθα νῦν ἐστὶ, καὶ Ἀρσινόην κληθῆναι ἀπὸ Ἀρσινόης τῆς ἐκείνου γυναικός. Φέρεται
 20 δὲ καὶ Δούριδος καλὸν ἐπιγράμμα εἰς τὸν τοιοῦτον κατακλυσμόν, ἐν ᾧ καὶ αἰδοδοτάτην τῶν Ἰάδων πόλεων τὴν Ἐφεσον ἐκείνος λέγει· ἀρχὴ δὲ τοῦ ἐπιγράμματος αὕτη·

Ἡφαίται νεφέλαι, πόθεν ὕδατα πικρὰ ποῦσαι
 25 νυκτὶ σὺν ἀστεμεφαὶ πάντα κατακλύσατε;
 καὶ τὰ ἐξῆς. Τὴν δὲ Ἐφεσον τὸ κύριον ὄνομα, γυνὴ γὰρ ἡ Ἐφεσος, ἀφ' ἧς ἡ πόλις ὀνομάζεται, πρόσπολον Ἀρτέμιδος φασὶ, καὶ θυγατέρα αὐτῆς τὴν Ἀμαζὼ ἱστοροῦσιν, ἀφ' ἧς αἱ Ἀμαζόνες. Οἱ δὲ φασὶ τὰς Ἀμαζόννας ὑπὸ Ἡρακλῆος διωκομένας, ὅτε κελεύοντος
 30 Εὐρυσθέως ἐπὶ τὸν τῆς Ἰππολύτης ἐστὴν ζώστηρα, καταφυγεῖν ἐπὶ τινὰ βωμόν Ἀρτέμιδος, κακῆι τυχεῖν ἀφίσσας, καὶ τὸν τόπον ἐκείθεν Ἐφεσον κληθῆναι κατὰ παραγραμματισμόν, ἀντὶ τοῦ Ἀφεσον. Ἔθνος δὲ γυναι-
 35 κίων αἱ Ἀμαζόνες πρὸς τῷ Θερμῶντοντι, διὸ καὶ ἀπὸ μητέρων γενεαλογοῦντο, καθάπερ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ. Ἐκαλοῦντο δὲ ποτε καὶ Σαυρομάτιδες, διὰ τὸ ἐν τῇ Σαυροματικῇ ποτε Σκυθία οἰκῆσαι, καθὰ προέγραπται ἐν τοῖς περὶ Σαυροματῶν ἢ οἰοῦνται σαυροπάτιδες, διὰ
 40 τὸ σάυρας πάσασθαι, ὃ ἐστὶ γέυσασθαι· τοιοῦτων γὰρ ἦσθιον κρεῶν. Διὸ καὶ Ἀμαζόνες ἐκαλοῦντο κατὰ τινὰς, οὐ μόνον ὡς μονόμαζοι· ἐπεκαίοντο γὰρ βρέφοθεν τὸν δεξιὸν μαζόν, ὡς ἂν μὴ ἐπικωλύη τὴν τοξείαν, ἀλλὰ καὶ ὅσα μὴ μάζαις ἀλλὰ κρέασι θηρίων ἐπιτρεζόμενα.
 45 Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. Τὸν δὲ ῥηθέντα Μαίανδρον

vid., γ. || — 3. αὐτὴ ἡ Ἐφεσος *LY*. || — 4. ἡ Ἐνναία *C*, τὰ Ἀναία *margo Y*; Μύρινα *Cy*, Μόρινα *L*, καὶ ἡ Αἰολ. *γ*. || — 5. πρὸς τὴν κομῆ...κατὰ *L* et vulg. ante Bernhadyum; τὸν οὐμ. *C*. || — 11. αὗται τὸ ὄνομα *L* 12 Τάλλα *L*. || — 19. γυναικὸς *Cey*, θυγατρὸς vulg. ant. Bernh. || — 22. ἐκείνος οὐμ. *γ* (non vero etiam *C*, ut Bernh. ait). Integrum epigramma vid. ap. Steph. v. Ἐφεσος. || — 24. ἀέριοι *CDLY*. || — 25. πάντα οὐμ. *CDLY*. || — 27. ἡ πόλις...ἀφ' ἧς οὐμ. *C*. || — 28.

828. Amazones multa olim in Asia loca tenuisse argumento sunt fontes Amazonum cognomines, immo vero et urbes, ut ipsa hæc Ephesus, Anæa, Myrrhina, Cyme Æolica. Est et Elæa locus juxta Nicomediam secundum Arrianum, ab Elæa Amazone. Ad hæc Thiba, locus ad Pontum, cujus prima syllaba per *t*, id nominis sortita ab una illarum Amazonum, quæ intersectæ fuerunt ab Hercule; quarum præstantiores et celebriores, ex Arriani historia, sunt hæc nomine: Tralla, Isocratea, Thiba, Palla aliæque. Præterea Smyrna, ipsa etiam Amazon, tenuisse Ephesum dicitur, a qua Smyrna quoque locus Ephesi. Quin et ipsam Ephesum Smyrnam olim vocatam fuisse affirmant (*Steph. v. Ἐφ.*). Ferunt (*Strab. p. 640*) Ephesum urbem a principio in loco cavo ædificatam fuisse; sed quum hiemis imbribus demersa fuisset, eo, ubi nunc est, a Lysimacho translata, et Arsinoen ab Arsinoe, illius filia, appellatam. Fertur autem in hanc inundationem pulchrum Duridis epigramma, in quo ille Ephesum Ionicarum urbium celebratissimam appellat. Ejus epigrammatis hoc initium est:

Aeris nubes, ævis unde imbribus haustis,
 nocte sub immitti cuncta ruistis aquis?

et quæ sequuntur. Quod autem ad Ephesum nomen proprium attinet (mulier enim Ephesus, a qua nomen urbi), Ephesum hanc ministram Dianæ fuisse aiunt, ejusque filiam Amazonem commemorant, a qua Amazones. Alii vero scribunt Amazones, quas Hercules insequeretur, quum jussu is Eurysthei ad Hippolytæ cingulum auferendum missus esset, ad aram quandam Dianæ confugisse, ibique æφισιν, *dimissionem*, impetrasse; indeque eum locum dictum esse Ephesum levi litterarum immutatione pro Apheso. Ceterum gens muliebris Amazones ad Thermodontem. Quare etiam earum genus a matribus recensetur, quemadmodum proditum est ab Arriano. Vocatæ eæ quoque olim Sauromatides eo quod in Sauromatica olim Scythia habitassent, ut supra scriptum est, quum de Sauromatis ageremus; vel quasi Sauropatides, diὰ τὸ σάυρας πάσασθαι, eo quod lacertis vescerentur. Id enim carnium genus edebant. Ideoque Amazones, ut aliqui arbitrantur, vocatæ sunt, non modo tanquam μονόμαζοι, *unam mammam habentes* (his enim inde ab infantia dextra mamma, ut ne impedimento hæc esset jaciendis sagittis, adurebatur), sed etiam veluti quæ non μάζαις, *mazis*, sed carnibus ferinis alerentur. Atque hæc quidem ita. Mæandrum vero, quem diximus.

φησι *γ*. || — 33. καὶ τόπον ἐνταῦθεν *C*. || — 34. ἐπιγράμ. *γ*. || — 36. καθ. καὶ Ἀρρ. *L*. || — 37. καὶ οὐμ. *C*. Vid. Stephan. v. Ἀμαζόνες. || — 38. καθάπερ ed. ante Bernh., ex *L* haud dubie, qui codex fundamentum est editionis Steph. || — 40. πάσασθαι] πατεῖν καὶ ἐσθῆιν Stephanus, apud quem πάσασθαι ex Eust. reponi vult Bernh.; potius pro πατεῖσθαι Eustathium πάσασθαι legisse puto. || — 43. ἐπικωλύει *C*. || — 44. ἀποτρῆφ. *C*.

σκολιόν φασι βέειν, ἀφ' οὗ καὶ τὰς τῶν ποταμῶν σχολιότητος πάσας Μαιάνδρους καλεῖσθαι. Ἰστορεῖται δὲ ὅτι τὴν ἀνωτέρω εἰρημένην Πριήνην πρὸς τῇ θαλάσῃ οὖσαν τὰς ἀρχὰς μεσόγειον πεποίηκεν ὁ Μαίανδρος·
5 μακρῶ προσχώματι· φησὶ γὰρ ὁ Γεωγράφος· «ὅπως γὰρ ὁ Μαίανδρος πολλὸν χοῦν κατὰγων καὶ ἔπη τύχη τοῦ αἰγιαλοῦ προστιθεὶς πεποίηκε τὴν Πριήνην μεσόγειον τεσσαράκοντα σταδίων προσχώματι, ἐπὶ θαλάττῃ πρότερον οὖσαν.»

10 830. Ὅτι μετὰ τοὺς Ἴωνας οἱ Μήνοες, ὧν καὶ Ὁμηρος μέμνηται, ἦγον οἱ Λυδοὶ, ἐπ' ἀνατολάς, ἔθνος χῶρων ἀγαθὴν οἰκοῦν καὶ πολυαργυρωτάτην, ὡς φασὶ οἱ παλαιοὶ, ἔθνα δ' ἡμετέροις Τμῶλος τὸ ἔθνος, ὅθεν ὁ Πακτωλὸς ῥέων χρυσοῦν ὄμοῦ δίνῃσιν ἐφαλόμενος κε-
15 λαρύζει. Χρυσορροῖας γὰρ ἱστορεῖται ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς, ἡ ὡς αὐτὸ τοῦτο χρυσοῦ κατασύρων ψήγματα, ἡ ὡς λιπαίνων τὴν ἐγγώριον γῆν, καὶ πλουτοποιεὶς τοῖς ἐκεῖ γινόμενος. Καὶ ὅρα καὶ ἐνταῦθα τὸ κελαρύζειν, οὐ πᾶν προσφεύς ὃν μεγαλειότητι ποταμίου βέυματος,
20 ὡς οὐδὲ ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐπὶ τοῦ Κηρισσοῦ. Ὁ δὲ Πακτωλὸς καταφέρεσθαι λέγεται εἰς τὸν Ἑρμῶν, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, λέγων· «Πακτωλὸς ψήγμα χρυσοῦ καταφέρων ἐκ τοῦ Τμῶλου εἰς τὸν Ἑρμῶν ποταμὸν ἐκίδοι.» Ὁ δὲ Ἑρμῶς ῥέων διὰ τῆς Σαρδιανῆς ἐκδι-
25 δωσιν εἰς τὴν τῆς Φωκαίας θάλασσαν. Αἴαν δὲ καὶ τὴν τῶν Λυδῶν ἐξυμνεῖ ὁ Διονύσιος ὡς εὐδαίμονα, θεῖόν τε ἰδαφος αὐτῆν ἀπακαλῶν καὶ λέγων κύκνων λιγυρὰν ὅσα ἕκαστος ὄρα ἀκούσθαι ἐν ταῖς τοῦ Πακτωλοῦ πλευραῖς, οἱ καθ' ἕλην ἔθνα καὶ ἔθνα νέμονται αὐξομένης
30 ἐπὶ πᾶσι, καὶ ὅτι πολλοὶ μὲν λειμῶνες ἐν Ἀσίᾳ θάλλουσιν, ἔξοχα δὲ κατὰ τὸ Μαιάνδριον πεδίον. Διὸ τινες καὶ τὸ παρ' Ὀμήρου· «Ἀσίᾳ ἐν λειμῶνι» ἐντέθεν νοοῦσιν, ὡς τάχα τῆς Μηονίας Ἀσίας λεγομένης. Μεθ' ἧν καὶ ἔθνος τι οἱ Μυσοὶ κατὰ τὸν Γεωγράφον, ἄλλο παρὰ τοὺς
35 Ὀλυμπηνοῦς. Φησὶ γὰρ ἐκεῖνος· «Μυσοὶ μετὰ Λυδοῦς, καὶ πόλις Φιλαδέλφεια.» Λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ τὸν Κάυστρον ἤσυχον καχλάζοντα ἢ παφλάζοντα ἐπιρρίειν ὕδατι ἀγλαῶν εἰς τὸν Μαίανδρον.

837. Κάυστρος δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ παρακεῖσθαι
40 τῇ κατακεκαυμένη χώρᾳ, ἐξ ἧς κατὰ τὸν Γεωγράφον ὄνομα ἰλλόγμοος ἀρετῆ ἢ κατακεκαυμένητης. Τὴν δὲ χῶρον ταύτην οἱ μὲν Μυσίαν καλοῦσι διὰ τοὺς ἐκεῖ ῥηθέντας Μυστοὺς, οἱ δὲ Μηονίαν διὰ τοὺς Μήονας· ἧτις τεφρώδης λέγεται εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἀδεν-
45 ὄρος, πλὴν ἀμπέλου. Ἀπὸ δὲ τοῦ Καύστρου καλεῖται καὶ πεδίον Καύστριον τὸ καὶ Καύστριανόν, ὃ συνεχὲς τὸ Κιλβιανόν. Λέγονται δὲ οἱ Λυδοὶ καὶ Μαίονες καὶ

fluere aiunt obliquum; ex quo etiam obliquitates omnes fluminum Mæandros vocari. Narrant autem Prienen, de qua nos supra, mari a principio adjacentem, terra postea ad longum spatium aggesta, factam esse a Mæandro mediterraneam. Quippe Geographus (p. 579) dicit: «Sic enim Mæander, magna limi copia advecta, et, ubicunque ad littus aggesta, Prienen mediterraneam fecit quadraginta stadiorum aggere, quum ea ad mare prius jaceret.»

830. Post Iones sunt Meones, quorum et Homerus (Il. x, 431) meminit, Lydi nimirum, ad orientem, gens bonam regionem incolens, maximeque abundantem argento, ut veteres aiunt: ubi ventosus Tmolus mons, unde Pactolus fluens aurumque simul cum vorticibus trahens, κελαρύζει, *murmurat*. Aurifluus enim traditur esse Pactolus amnis, aut quia revera is amnis ramenta auri devolvit, aut quia regionis illius agros pingues reddit, eoque incolae divites facit. Ceterum etiam hic vide κελαρύζειν non satis apte dictum de fluvio multa aquarum vi defluente, ut neque supra de Cephiso. Pactolus autem deferri dicitur in Hermum, sicuti etiam Herodotus (5, 101) narrat his verbis: «Pactolus ramentum auri ex Tmolio deferens in Hermum amnem delabitur.» Hermus vero ex Sardiana fluens exit in mare Phocææ. Regionem porro illam Lydorum carminibus suis valde celebrat Dionysius, veluti beatam; nam solum divinum appellat, et verno tempore ad latera Pactoli exaudiri ibi dicit canoram vocem cycnoorum, qui hic et illic per silvam succrescente in herba pascuntur; ac multa quidem in Asia prata, sed præ ceteris in campo Mæandrio virescunt. Quare etiam nonnulli huc referunt Homericum illud Ἀσίᾳ ἐν λειμῶνι, *Asia in prato*, perinde quasi Meonia dicta fortasse sit Asia; post quam secundum Geographum (p. 628) est Mysorum populus quidam, diversus ille a Mysia Olympenis. Sic enim ille: «Mysi post Lydos et urbs Philadelphia.» Ad hæc Dionysius Caystrum dicit καχλάζοντα, *crepitantem*, s. παφλάζοντα, *serventem*, aquis suis in Mæandrum influere.

837. Cayster nominatur ex eo quod adjacet τῇ κεκαυμένη, h. e. adustæ regioni, ex qua, Geographo teste (p. 628), eximie bonitatis vinum provenit, ὄνομα δὲ κατακεκαυμένητης. Hanc vero regionem alii Mysiam vocant, propter incolentes ibi Mysos, quos diximus; alii propter Meones Meoniam: quæ cicericia in summo esse dicitur atque ab arboribus nuda, præterquam a vite. Ceterum a Caystro vocatur etiam campus Caystrius, qui et Caystrianus, cui contiguus est Cilbianus. Ipsi autem Lydi et Μαίονες dicuntur et Μήονες, ut o-

2. δὲ καὶ ὅτι CD; τὴν om. γ. || — 4. ἐποίησαν L. || — 5. γὰρ ὁ om. CD; ὁ γὰρ ὅπως Μαίανδρος πολλὸν Y. || — 6. τύχοιτο αἰγ. C || — 8. σταδίων L. || — 10. τοὺς om. Cy. || — 12. πολυαργυρωτάτους C. || — 15. ὁ ποταμὸς Πακτ. DL. || — 18. καὶ] δὲ C. || — 20. ὡς... ἐπὶ om. vulg. ante Bh. || — 24. διὰ] Cy, ἐκ vulgo ante Bh. || — 25. καὶ ex C additum. || — 26. Ἰνδῶν vulgo ante Bh.; ὁ Διον. ἐξυμνεῖ

vulgo, ex Cy mutavit Bernh.; ὡς om. γ. || — 27. ἀποκαλεῖ C. || — 29. αὐξομένης ἐπὶ πᾶσι vgo; ex Cy mutavit Bernh. || — 31. πεδίον om. C; καὶ τινες C. || — 32. ἔθνην γ. || — 33. καθ' ἕλην γ. || — 35. Ὀλυμπηνοῦς C, Ὀλυμπίους vulg. || — 36. τὸν om. C. || — 40. κεκαυμένη codd., exc. Cy. || — 41. ὁ Cy, ἐστὶ cett. || — 42. ἐκεῖ om. Cy. || — 44. εἶναι λέγεται C. || — 46. Καυστρηγόν...Κιλβανόν

Μήρονες, ὡς ὀηλοὶ καὶ Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι ὁ δῆμος Λύδιος ἀπὸ Λυδοῦ τοῦ Ἄττος, πρότερον Μήρων καλούμενος· παρ' οἷς καὶ αἱ Σάρδεις τὸ τῶν Λυδῶν βασίλειον, ἃς φασὶν Ἰδὴν λέγεσθαι παρὰ τῷ Ποιητῇ. Ταύτας
 5 εἰλεῖν οἱ Κιμμέριοι λέγονται δίχα τῆς ἀκροπόλεως, ὅτε τὴν πολλὴν τῆς Ἀσίας κατέδραμον.

830. Ὅτι ἀποσεμνύνων τὴν γῆν τῶν Λυδῶν ὁ Διονύσιος ὡς καὶ καλλιγύναικα φησὶν ὅτι « οὐ μὴν οὐδὲ τὰς Λυδάς μέμψαισθε τις γυναῖκας, αἱ χρυσοῦν θύμα κατὰ
 10 ὄσφρος βαλοῦσαι, ἤγουν ζώνη χρυσοῦ ζωσάμεναι, κύκλον χοροῦ θηητὸν ἑλισσοῦσι, χοροστασίας τελοῦσαι τῷ Διονύσῳ. » Ἔττα ἐνθουσιῶν ὄλον ὁ ποιητὴς πανηγυρικώτερον ἐπὶ τῇ τῆς χώρας εὐδαιμονίᾳ καὶ ἀφελείᾳ λόγου γοητιῶν τὸν ἀκροατὴν, ἢ καὶ ὡς εἰπεῖν τοῖς
 15 ἐπεισι χορευῶν καὶ ἐπορχοῦμενος ἐπάγει, « σὺν καὶ παρθενικαὶ νεοθηλέες ὀιά· τε νεβροὶ σκαίρουσιν, τῆσι δὲ, ἤγουν ταύτας, περισμαραγεῦντες ἀῆται ἱμερτοῦς δονοῦσαι παρὶ στήθεσσι χιτῶνας. » Τὸ δὲ νεοθηλέες τοῖς νεβροῖς συντακτέον, παρθένους γὰρ τοιαύταις οὐ πάνυ
 20 προσφῶς τὸ ὄνομα. Χαϊρόντων δὲ τὸ σκαίρειν· τὸ μέντοι σκαίρειν κινδυνώδης λέξις ἐστίν, ὥσπερ καὶ τὸ ἀσκαίρειν. Τὸ δὲ σμαραγεῖν ἰδοῦ καὶ ἐπὶ ἀνέμων ὀνομαστοποιεῖται· ὅθεν καὶ Ζεὺς ἐρισμάραγος, ἥτοι ἀήρ πολύηχος. Ἐνταῦθα δὲ οὐ μόνον ὡς δεξιὰς χοροποιούς
 25 ὁ Διονύσιος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀγαθὰς ὑφαίνειν τὰς Λυδάς ἐπαινεῖ. Ὅτι δὲ καὶ πλούσιοι παλαιὰ ποτὲ οἱ Λυδοὶ δῆλον, παρ' οἷς πρώτοις καὶ νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκόπη· καὶ τρυφὴν δὲ πολλὴν εἶχον, ὅθεν καὶ παίγνια πολλὰ ἐξῆυρον αὐτοί. Λέγονται δὲ καὶ ἀνδρεῖοί
 30 ποτε γενέσθαι καὶ ἀλκιμώτατοι, καὶ ἀγαθοὶ εἶναι ἱκπαύειν. Διὸ καὶ παρὰ Λύδιον ἄρμα θέειν λέγονται παροϊμακῶς οἱ ἐν ἠνιογείᾳ ἠτῶμενοι.

816. Ὅτι ὥσπερ Πάμφυλος καὶ Παμφύλιος τὸ ἔθνηκόν, καὶ Σύριος καὶ Σύριος, ὅττω καὶ Λυδοὶ καὶ Λύδεις.
 35 Διαβάλλονται δὲ οἱ Λυδοὶ ἐπὶ πονηρίᾳ, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία « Λυδοὶ πονηροὶ, δεύτεροί δ' Αἰγύπτιοι, καὶ τρίτοι Κἄρες. » Αἱ δὲ Λυδαὶ πορνέυσθαι πᾶσαι λέγονται, καὶ δῶρα πλείω δίδονται ἢ λαμβάνειν. Ὅττω δὲ φασὶ καὶ παρ' Ἀρμενίοις παρθένους ἐπιφανεῖς ἀνιερωθείσας
 40 θεᾶ τινι λεγομένη Ἄναϊτιδι καταπορνέυσθαι, εἴτα πρὸς γάμον ἐκδίδοσθαι, μηδενὸς ἀπαξιοῦντος ταῖς τοιαύταις συνοικεῖν.

817. Ὅτι Λύκιοι τὸ ἔθνος κατὰ τινὰς καλεῖται ἀπὸ Λύκου τοῦ Πανδίωνος διαβάντος εἰς τὴν Ἀσίαν. Κεῖνται
 45 δὲ, φησὶν, οἱ Λύκιοι πρὸς θάλασσαν· ἐνθα καὶ ὁ Ξάνθος ποταμὸς ἐστίν, ἄλλος παρὰ τὸν Τρωικόν, τὸν καὶ Σκάμανδρον, καὶ πόλις δμῶνυμος. Περὶ ὧν ἐρρήθη τι καὶ

stendit Herodotus (1, 7), ubi Lydium populam nomen habere ait a Lydo, Atys filio, qui Μήρων prius vocaretur; apud quos etiam Sardes, Lydorum regia, quas Hyden appellari aiunt apud Poetam. Has ferunt Cim-merios, præter arcem, tenuisse, quo tempore magnam Asiæ partem incursionibus infestabant.

839. Lydorum regionem Dionysius celebrat a mulierum pulchritudine in hæc verba: « Neque vero Lydas quis mulieres reprehenderit, quæ nexu aureo lumbis injecto (nimirum cingulo cinctæ aureo) mirabilem chori orbem flectunt, quum Baccho choreas celebrant. » Tum furore veluti divino ad majorem pompam concitatus poeta propter regionis illius felicitatem, et simplicitate orationis auditorem suum illiciens, sive etiam, ut ita dicam, versibus suis choreas agens tripudiansque subdit: « Simul etiam virgines, veluti recens natæ hinnulæ, tripudiant; his vero circumstrepentes ventorum flatus elegantes agitant circa pectora vestes. » In his νεοθηλέες componendum est cum νεβροῖς; ipsis enim virginibus nomen hoc non satis convenit; gaudentium vero est τὸ σκαίρειν, *exultare*; sed σκαίρειν, *palpitare*, vocabulum est periculi, sicuti etiam ἀσκαίρειν. Porro σμαραγεῖν, *strepere*, ecce tibi per onomatopœiam fictum de ventis; unde etiam Jupiter ἐρισμάραγος, *valde strepitans*, aer nimirum valde sonorus. Ceterum Dionysius Lydas mulieres collaudat, non ut scitas modo in choris ducendis, sed etiam ut peritas ad telas texendas. Constat autem Lydos magnam aliquando antiquitas vim divitiarum habuisse, apud quos primos etiam numi cusi sunt ex auro et argento; sed valde etiam deliciis indulgebant; quare etiam ludos multos invenerunt. Simul vero etiam fortes olim fuisse feruntur, et strenuissimi et re equestri insignes. Quapropter etiam « juxta Lydium currum currere » proverbio dicuntur ii qui in aurigandi certamine vincuntur.

846. Sicuti Pamphylus et Pamphylius nomen gentile, et Syrus, Syrius, sic etiam Lydus, Lydius. Male autem audiunt Lydi ab improbitate. Unde et adagium « Lydi improbi, secundi Ægyptii, tertii Cares. » Mulieres vero Lydæ pudicitiam universæ prostituere feruntur, donaque plura dare quam accipere. Et sic etiam aiunt (*Strab. p. 533*) apud Armenios virgines perillustres deæ cuidam, quam Anaitin vocant, dicatas, cum viris consuescere ac meretricium facere, deinde in matrimonium collocari, nemine talium seminarum conjugium dedignante.

847. Lycii, ut quibusdam visum est, vocantur a Lyco, Pandionis filio, qui in Asiam trajecerat. Siti sunt, inquit, Lycii ad mare, ubi est Xanthus fluvius (alius ab illo Trojano, qui et Scamander vocatur) et urbs cognominis; de quibus aliquid dictum est, quum de Pataris commemorarem. Porro autem ad

codd. || — 4. φησιν γ; Ἰδὴν C, Ἰδὴν vulg. ante Bernh. || — 5. εἰλεῖν Cy, ἔχειν cett. || — 9. μέμψαισθε C. || — 14. ἀκροῦμενον CDy. || — 20. τοῦνομα codd., exc. Cy. || — 21. σκαίρειν.] σκαίρειν C. || — 22. ὄνομα. CDLY. || — 28. τρυφὴν πολλὴν C. || — 31. παροϊμακῶς add. ex Cy. || — 33. Παμφυλλία C. || — 34. καὶ ante Σύριος et Λύδιος add. C; καὶ τὸ Λυδοὶ γ. || — 35. ὅθεν ἢ παρ. Cy, ὅθεν καὶ παρ.

cett., exc. γ. || — 36. δ' ante Αἰγ. add. Cy. || — 37. Κἄρες] πάντες CDLY. Quodsi iambi servandi essent, legendum foret: Αἰγύπτιοι, τρίτοι δὲ Κἄρες, monente Bernhardyo. || — 40. Ταυατίδι codd.; similiter vox ap. Strabon. p. 533 (456, 40 ed. Did.) corrupta est, ubi em. Xylander. || — 43. καλεῖται κατὰ τινὰς Cy. || — 46. περὶ C.

ἐν τῇ τῶν Πατάρων ἱστορίᾳ. Περὶ δὲ Λυκίαν καὶ τὰ
τοῦ βαθυκρήμνου Ταύρου οὐρα φαίνεται μέχρι Παμ-
φύλων ἤτοι Παμφυλίων διχῶς γὰρ ἡ τοῦ ἔθνους φέ-
ρεται γραφή, ὡς προείρηται· οὗ Ταύρου τὰ πρὸς τὴν
5 θάλασσαν, ὡς οἱ παλαιοὶ φασί, προτομῇ ταύρου εἰκά-
ζονται, διὸ καὶ ταῦρον τὸ ὄρος κληθῆναι λέγουσιν. Οἱ
δὲ καὶ διὰ τὸ μέγθος Ταῦρόν φασιν αὐτὸν λέγεσθαι·
ταῦροι γὰρ καὶ βόες παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὰ μεγάλα καὶ
βίαια, ἔθεν καὶ τὸ βοῦ ἐπιτατικὸν μόριον κατὰ τινὰς
10 ἰσληπται ὡς ἐκ τοῦ βοός. Τὸν δὲ ἐνταῦθα Ταῦρον τὸ
ὄρος καὶ Κράγον φησὶ φημιλεσθαι, ἀπὸ Κράγου τινὸς
ἐπιφανοῦς ἀνδρός, ὃς αὐτόθι θανάων τιμᾶται. Ἐν τούτῳ
δὲ φασιν οἱ παλαιοὶ τῷ Κράγῳ θεῶν ἀγρίων ἀντρα εἶ-
ναι. Ὁ δὲ Γεωγράφος περὶ τοῦ Κράγου καὶ ταῦτ' ἀφῆσιν·
15 «Ὁ Κράγος ὄρος ἐστὶν ἔχον ἀκρας ὀκτὼ καὶ πῶλιν διμύ-
νημον, ἐνθα μυθεύεται τὰ περὶ Χίμαιρας, καὶ φάραγξ
ἐκεῖ Χίμαιρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀναταίνουσα. Πρὸ δὲ
αὐτοῦ καίται ὁ Ἀντίραγος.» Ἱστορεῖται δὲ καὶ ὄρος εἶναι
περὶ Λυκίαν, τίκτον πῦρ αὐτόματον· τοῦτο δὲ μέχρι καὶ
20 εἰσάρτι φαίνεται.

852. Ὅτι ἐν Ἀσπένδῳ τῇ Παμφυλικῇ πόλει, ἐνθα
ποταμὸς Εὐρυμείδων ῥέει, συῶν θυσίαις Ἰάσκειται Ἀφρο-
δίτῃ, ὃ ἐστὶ θεραπείαται, Μόβου τινὸς προκατάρξαντος
τοῦ ἔθνους, ὃς εὐξάμενος θύσειν ὃ ἂν παραπέση τῇ θήρᾳ
25 σὺν ἑλῶν ἔθουσι, κάκειθεν τὸ ἔθος ἐκράτησεν. Ἀργείων
δὲ κτίσμα ἡ Ἀσπενδος, εὐανδροῦσά ποτε κατὰ πολὺ·
εἶχε δὲ καὶ ἑλαιῶνα. Φησὶ γὰρ ὁ Γεωγράφος· «Ἀσπεν-
δος ἐλαιόφυτος, καὶ Σίδη, Παμφυλικαὶ πόλεις, κατέ-
χουσαι χωρία γεώλοφα.» Ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ κακω-
30 θῆναι τοὺς Ἀσπενδοῖους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, διότι δοῦναι
τῇ στρατιᾷ ὑποσχόμενοι πενήτηντα τάλαντα εἰς μισθόν,
καὶ τοὺς πενήτηντα ἵππους, οὐδ' ἔτρεφον τῷ βασιλεῖ, οὐκ
ἔδωκαν. Ἄλλα τὰ οὖν αὐτοῦς ἐλύπησεν ὁ βασιλεὺς καὶ
τάλαντα ἑκατὸν ἔλαβεν ἀντὶ τῶν πενήτηντα. Ἰστέον
35 δὲ ὅτι Ἀσπενδος μὲν διὰ τοῦ εὐ πῶλειος ὄνομα, διὰ δὲ
τοῦ ὁ ἀσπονδος ὁ μὴ σπενδόμενος· ἵνα μὴ συνεμπέσωσιν
ἡ πόλις καὶ τὸ ἐπίθετον.

851. Ὅτι ἡ Παμφυλία ἡ χώρα ἡ ἀπὸ γυναικὸς
Παμφύλης ἢ ἀπὸ Παμφύλου τινὸς, οὗ καὶ Λυκόφρον
40 μέμνηται. Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ὅτι Παμφύλιοι εἰσι τῶν
ἐκ Τροίας ἀποσκευασθέντων μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλ-
χαντος.

858. Ὅτι Παμφυλίδες πόλεις Κώρυκος, Πέργη καὶ
Φάσηλις προπαροξυτόνως, ἢ ποτε Φάρσαλος, ἀφ' ἧς
45 Θεοδέκτης κάλλι διαφέρων καὶ ποιήσας τέχνην ῥητο-
ρικὴν καὶ λόγους ἀγαθοὺς γράψας καὶ τραγωδίας ἔ-
περὶ τούτων ὁ Γεωγράφος φησὶ· «Κώρυκος καὶ Φάση-
λις

Lyciam Tauri illius alte præcipitis montes visuntur
usque ad Pamphylos s. Pamphylios (duplex fertur, ut
supra dictum est, de gentis hujus nomine scriptura):
cujus quidem Tauri quæ partes ad mare spectant,
prominenti tauri capiti assimilantur. Qua etiam de
causa hunc montem Taurum vocatum volunt. Alii tamen
propter magnitudinem Taurum eum aiunt appel-
latum. Namque ταῦροι et βόες apud priscos magna
quæque ac violenta; unde etiam, secundum nonnullos,
desumpta est particula intensionis βοῦ tanquam a voce
βοῦς. Taurum autem, qui ibi locorum mons est, Cra-
gum etiam vulgo nominatum dicit a Crago quodam,
viro perillustri, qui ibi demortuus colitur. Hoc in
Crago veteres narrant antra esse agrestium deorum.
At vero Geographus (p. 665) hæc etiam de Crago:
«Cragus mons verticibus est octo, urbemque habet
cognominem, ubi quæ sunt in fabulis de Chimæra:
et convallis ibi Chimæra, a littore sursum versus ex-
tenta. Ante hunc montem est Anticragus.» Traditur
etiam mons esse in Lycia ultro emittens ignem, qui
etiannunc conspicitur.

852. In Aspendo urbe Pamphylica, ubi Eurymedon
amnis fluit, suum sacrificiis Venus placatur, h. e.
colitur, auctore hujus moris Mopso, qui cum se im-
molaturum novisset quidquid venatione ipsi occur-
reret, deprehensum suum immolavit; indeque mos ille
obtinuit. Condita est autem Aspendus ab Argivis,
fuitque olim valde populosa, habuitque olivetum. Sic
enim Geographus (p. 569): «Aspendus, oleis consita,
et Side urbes Pamphylicæ, quarum territoria colles ac
tumuli.» Arrianus (Exp. 1, 26 sq.) porro tradit As-
pendios male ab Alexandro tractatos fuisse eo quod
quinquaginta talenta pro mercede sese exercitui datu-
ros polliciti, et equos quinquaginta, quos regi ale-
bant, minime dedissent; itaque regem tum alias iis
molestias intulisse, tum talenta centum pro quinquag-
inta sumsisse. Quod autem est sciendum, Ἀσπενδος
quidem per ε nomen est Aspendi urbis; at vero ἄ-
σπονδος per ο idem est atque ὁ μὴ σπενδόμενος, *non*
paciscens, ne urbs atque epitheton inter se confun-
dantur.

854. Pamphylia regio aut a Pamphyla muliere aut
a Pamphylo quodam, cujus Lycophron (442) quoque
meminit. Herodotus (7, 91) autem Pamphylios ex iis
esse ait, qui cum Amphilocho et Calchante dispersi a
Troja fuissent.

855. Pamphylicæ urbes Corycus et Φάσηλις propa-
roxitone, quæ olim Pharsalus, e qua Theodectes,
præstanti vir pulchritudine, qui artem rhetoricam
composuit, orationesque bonas et tragedias quinquag-
inta conscripsit. De his ita Geographus (p. 671):

1. ἐν τῇ περὶ τῶν DYy. || — 5. ὡς οἱ παλαιοὶ φασὶ add. Cy. || — 6. καὶ om. y. || — 7. διὰ om. y; αὐτόν φασιν CDY. || — 8. καὶ βόες add. Cy; *mox πάντα*, quod ante τὰ μεγάλα *legebatur*, om. Cy. || — 18. καὶ om. y. || — 23. κατάρξαντος y. || — 24. ἔθνους codd., *exc. y*; *παρὰ τοῖς Dy*. « Hudsonus conjecit ἔπερ ἂν ἐμπέση, hoc ut videtur scholio ms. usus: ἐπὶ Μόβου τινὸς εὐξάμενου, ἔπερ ἂν ἐμπέση τῇ θήρᾳ,

τοῦτο θύειν τῇ Ἀφροδίτῃ· χοροῦ δὲ παρεμπιπτότως, τοῦτο ἔθουσι.» ΒΕΒΛΗ.; θήρᾳ CD); *χώρα vulg. olim.* || — 25. κάκει C. || — 26. εὐανδροῦσαν C. || — 27. ἑλαιῶνας y. || — 36. συμπέσωσιν y, *συμπέση* edd. ante Bh. || — 38. ἢ ante Παμφ. om. CDYy, ἢ ante χώρα om. L. || — 39. ὁ Λυκ. L. || — 41. Χάλιαντος edd. ante Bh. || — 47. Κώρυκος C; Πέργη add. Cy. Ceterum ita Stephanus v. Φάσηλις· ὃς

λις Παμφύλων τόποι. » Ἄλλαχού δέ φησι· « Κώρυκος αἰ-
γιαλὸς περὶ Λυκίαν. Ἐἶτα Φάσηλις λίμνη καὶ πόλις ἀξιό-
λογος ἔχουσα τρεῖς λιμένας. Ταύτης ὑπέγκριται τὰ Σό-
λυμα· καὶ Τερμησοῦς πόλις Πισιδικὴ ἐπιχειμένη τοῖς
5 στενοῖς τοῖς περὶ τὴν Φασηλίδαν θάλασσαν, ἔπιρ Ἀλέ-
ξανδρος ἀνοίξας διήγαγε τὴν στρατιάν. Ἐνθα καὶ Κλί-
μαξ ὄρος, φησὶν, ἐπιχειμένον τῷ Παμφυλίῳ πελάγει.
Ἐνταῦθα νηγεμίας μὲν γυμνοῦνται τοῖς παροδούουσιν ὁ
αἰγιαλὸς, πλημμύροντος δὲ τοῦ πελάγους ὑπὸ τῶν κυ-
10 μάτων καλύπτεται τὸ πολὺ. Μέσον δὲ Φασηλίδος καὶ
Ἀτταλείας Θήβης πόλις καὶ Λυρνησοῦς, ὁμώνυμοι ταῖς
Τρωαίαις. » Τὴν δὲ Ἀτταλείαν ὁμώνυμον ὁ Γεωγράφος
εἶναι λέγει τοῦ κτίσαντος, ὃς καὶ Κώρυκον πολέχριον
ᾤκισεν. Ἐν ἄλλοις δὲ φησὶν ὁ αὐτὸς, ὅτι Κώρυκος ἄκρα
15 Κιλικίας, μετὰ τὴν ἄκραν τὸ Ἀνεμούριον, ὑπὲρ ἧς
ἄντρον τὸ Κωρύκιον, ἐν ᾧ ἀρίστη κρόκος φύεται.
Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ παροιμία ἢ λέγουσα « τοῦ δ' ἄρ' ὁ
Κωρυκαῖος ἤχροάζετο », οὐκ ἀπὸ ταύτης τῆς Κωρύκου
εἴρηται, ἀλλ' ἀπὸ νησίου τινὸς καὶ λιμένος ὄντος πλη-
20 σίον τῆς Τέω (νήσου) καὶ τῶν Ἐρυθρῶν, ἐνθα ληστήριον
ἦν τῶν ἐκεῖ Κωρυκαίων ἀτακουστούντων περιέργως τὰ
κατὰ τοὺς ἐμπόρους καὶ οὕτως ἐπιβουλεύοντων αὐτοῖς.
Ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν περιεραζομένων καὶ
μανθανόντων τὰ ἀπόρητα.

25 887. Ὅτι τοὺς Λυκίους πρὸς θάλασσαν εἶπεν εἶναι,
διαστῆλων πρὸς τοὺς Λυκαόνας, ὃς Λυκαόνας πρὸς
ἀνατολὴν λέγει ὡς ἡπειρώτας μέσην χθόνα οἰκεῖν, καὶ
ἀγκυλοτόξους ἐπονομάζει, καὶ Ἰδρίας ἐν πολέμῳ καλεῖ.
Τούτων τῶν Λυκαόνων ἔστι καὶ τὸ Ἰκόνιον τῆ εἰκόνι
30 τῆς Γοργόνος παρονομαζόμενον, ἣν αὐτόθι ἀναστηλώσαι
λέγεται ὁ Περσεύς. Λέγονται δὲ Λυκαόνας ἀπὸ Λυκαόνοιο
τινὸς Ἀρκάδος, πόλιν αὐτόθι κτίσαντος, κατὰ χρῆσμον,
ἐπὶ ἔμφανειά λύκου ἀκάμαντος φέροντος ἐνὶ γναθμοῖς
« ἀνδρομέην παλάμην, τὸ βᾶ οἱ τέκμηρεν Ἀπόλλων. »

35 Ἰστέον δὲ ὅτι διττοὶ εἰσὶν οἱ Λύκιοι, ὡς καὶ Ὅμηρῳ
δοκεῖ, οἱ μὲν Τρωικοὶ, καθὰ καὶ ὁ Γεωγράφος φησὶν,
οἱ δὲ πρὸς τῆς Καρίας. Ἄδελον δὲ πότεροι τοὺς ἐτέρους
ἀπόκτισαν. Ὁὕτω δὲ φησὶν ὁ Γεωγράφος καὶ ἐπὶ τῶν
Κιλικίων. Περὶ τούτων μέντοι ἄλλαχού φησὶν ὁ αὐτὸς
40 Γεωγράφος, ὅτι Κιλικίαι οἱ ἐν Τροίᾳ μεταστάντες εἰς

« Corycus et Phaselis, Pamphyliorum loca. » Et alibi
(p. 666) : « Corycus, inquit, litus Lyciæ. Deinde
Phaselis lacus et urbs memorabilis, tres habens por-
tus. Supra hanc sita sunt Solyma et Termessus, urbs
Pisidica, angustiis Phaselici maris imminens, quibus
quidem angustiis apertis Alexander exercitum traduxit.
Ibidem etiam Climax mons, inquit, imminens mari
Pamphylio. Hic, tranquillo mari, nudum sese litus
viatoribus prætereuntibus aperit ; at, mari exundante,
fluctibus admodum obtegitur. Medio porro inter Pha-
selidem et Attaleam spatio Thebe et Lyrnessus, urbes
Troicarum cognominæ. » Attaleam autem Geographus
cognominem esse dicit conditoris, qui et Corycum
oppidulum ædificavit. Alibi vero (p. 671) idem scribit
Corycum esse promontorium Ciliciæ, post Anemurium
promontorium ; supraque Corycum antrum esse Co-
rycium, in quo crocus optima nascitur. Sciendum ta-
men est, quod dici solet in proverbio : « Hoc nempe
Corycæus audivit, » non a promontorio hoc Coryco
dictum fuisse, sed a parva insula et portu prope
Teon et Erythras, ubi receptaculum erat prædonum
Corycæorum, qui res mercatorum intentis auribus
curiose diligenterque sublegebant, et sic iis insidia-
bantur. Unde et adagium de iis qui curiose anquirunt
atque explorant arcana.

857. Lycios dicit esse ad mare, ut eos a Lycaonibus
distinguat : quos Lycaones versus ortum mediterranea
continentis inhabitare dicit, curvisque arcubus utentes
vocat, reique militaris scientes appellat. Horum
Lycaonum est etiam Iconium, ita denominatum a Gor-
gonis εἰκόνι, *imagine*, quam ibi fertur Perseus in cippo
statuisse. Dicti autem sunt Lycaones a Lycaone nescio
quo Arcade, qui urbem ibi, oraculi monitu, ædificavit
propter apparitionem lupi indefessi, in maxillis fe-
rentis hominis manum : quod quidem Apollo ei signifi-
caverat. Sciendum autem est geminos esse Lycios,
ut et Homero videtur, alios Troicos, ut Geographus
(p. 573) ait, alios finitimos Cariæ. Incompertum veru
est, utri ab alteris in coloniam profecti fuerint. Idem
de Cilicibus quoque Geographus (p. 572-576) affirmat.
De his tamen alibi idem Geographus (p. 627) scribit,
Cilices illos Trojæ, quum in Syriam demigrassent,

ἐποίησε τραγωδίας ν' καὶ ῥητορικὰς τέχνας καὶ λόγους ῥη-
τορικοὺς ἐπῶν καί (21010). || — 2. ν' om. C. || — 4.
ἀξιόλογος CDY et Strabo, ἀξιολόγους cett. et edit. || —
6. Τερμησοῦς Strabo, Τελμισοῦς codd. Eusth. || — 8.
ταῖς μὲν νηγεμίας Strabo. Tum ὡς ὁ αἰγ. C. || — 9.
ὑπὸ om. C; τῶν ex C add. || — 11. Ἀτταλείας C. Λυρνησοῦς
C. || — 12. λέγει ὁ γεωγρ. τοῦ κτίσαντος C. || — 14. ἔκτι-
σεν L. || — 15. Λυκίας L. || — 16. Κωρύκειον L. Dein
φαίνεται ἢ φύεται C. || — 17. ἄρα CDL; ἤχροάζετο etiam
Strabo et cod. Rhed. Stephani s. v. Κώρυκος; olim in
Steph. edebatur ἤχροάζετο, quod præfert Bernh. || —
20. Τέω νήσου] Μυονήσου legi jubent Holstenius et
Bernhardus, coll. Suida v. κώρυκος, ubi ex Ephoro
afferuntur hæc : ὑπ' ἄκρα ᾤκουν οἱ καλούμενοι Κωρυκαῖοι
ἀνατεινόςῃ εἰς πῆλαρος, σὺμμικτοὶ τινες κατασκευασμένοι

πολισμάτιον, γειτόνες Μυονήσου. Apud Stephanum,
unde sua habet Eustathius, legitur : ἔστι καὶ Κώρυκος
ὄρος ἀρσενικῶς λεγόμενον ἐψηλὸν πλησίον Τέω τῆς Ἰω-
νίας καὶ Ἐρυθρῶν, ὡς Ἐκαταῖος Ἄσις. Καὶ λιμὴν ὁμώνυμος
καὶ νησίον ὁμώνυμον, in quibus item Μυόννησος scribi
vult Bernh ; perperam haud dubie, quum Stephani
verba situm Coryci multo accuratius definiant quam
Suidiana. Cf. Strabo p. 645. Itaque νήσου vocem,
quippe ex νησίου lineæ antecedentis natam, uncis
inclusi. || — 22. ἐπιβουλεύονται D, ἐπιβουλεύοντο L.
|| — 23. ἐργαζ. γ. || — 28. ἐπον. Cy, ὄνομ. edd.
ante Bh. || — 30. ἀναστηλώσαι ... αὐτόθι om. C. ||
— 32. τινος] παιδὸς DY. || — 38. ἐπὶ Cy, περὶ cett.
|| — 39. φησὶ καὶ αὐτὸς ὁ Γ. ὅτι γ; Γεωγρ. om.
C.

Συρίαν ἀπετέμοντο παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν Κιλικίαν· Ἡρόδοτος δὲ τοὺς πρὸς τῇ Καρία Λυκίους ἐκ Κρήτης γενέσθαι ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι Τερμίλαι ἐκαλοῦντο, ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίωνος ἀνδρὸς Ἀθηναίου ἐκλήθησαν Λύκιοι. Ἐἶχον δὲ ποτε τόξα κρανεῖνα, καὶ διστοὺς καλαμίνοὺς ἀπτέροὺς, καὶ αἰγὸς δέρματα περὶ τοὺς ὤμους, καὶ περὶ ταῖς κεφαλαῖς πλοῦς ἐστεφανωμένους πτεροῖς.

858. Ὅτι τὸ τῶν Πισιδίων πεδίον, οὗς καὶ Σολύμους τινὲς φασί, λιπαρὸν λέγει, ὧν πόλις καὶ ἡ Σέλγη, ἣν καὶ κτίσμα λέγει λαοῦ Ἀμυκλαίων καὶ μεγαλῶνυμον καλεῖ. Φασὶ γὰρ δισημυριανδρον τὴν πόλιν ταύτην γενέσθαι ποτὶ. Ἀπὸ Πισίδου δὲ τινος ὀνομασθῆναι λέγονται οἱ Πισίδαί, δι' ἐνὸς σ' ἐκφερόμενοι, καὶ ποτὶ μὲν ἐν συστολῇ, ποτὶ δὲ ἐν ἐκτάσει τὴν ἀρχουσαν ἔχοντες. Λέγεται δὲ ὑπὸ Κάλχαντος πρότερον ἢ Σελγη κτισθῆναι, εἴτα ὑπὸ Λακκαδαίμωνίων. Ἀξιολογώτατοι δὲ Πισιδίων οἱ Σελγεῖς, καὶ δι' ἐρυμνότητά τῆς πόλεως οὐδέποτε ὑπ' ἄλλοις γενόμενοι, Ἀλεξάνδρῳ δὲ προστάγμαται, καὶ κατὰ φιλίαν εἰπόντες δέχεσθαι τὰ προσταγμάτα. Ἱστορεῖται δὲ καὶ πάνυ ποτὶ τὴν πόλιν ταύτην εὐνομηθῆναι, Λακώνων, ὡς εἴρηται, μετοικησάντων εἰς αὐτήν· θθεν καὶ ἀσελγεῖς φασὶ κατὰ στέρησιν καλεῖσθαι τοὺς αἰσχροὺς καὶ οὐ ζῶντας εὐνόμως μηδὲ εὐκότας τοῖς Σελγεῦσι κατὰ θῆους χρηστότητα. Καίτοι ἄλλοι τὸ ἀνάπαλιν φαυλοτάτους τοὺς ἐκεῖ ἱστοροῦσιν, θθεν κατ' ἐπίτασιν λέγεσθαι τὴν ἀσελγειαν ἐπὶ τῶν οὐ καθαρῶς ζώντων, ἀλλὰ τοῖς Σελγεῦσιν εὐκότων. Κρείττων δὲ ἡ πρώτη ἐπιβολὴ τῆς ἐτυμότητος· τάχα γὰρ οὐκ ἂν ὁ Διονύσιος μεγαλῶνυμον εἶπε τὴν Σελγην, εἰ φαύλους τοὺς πολίτας ἔτρεφεν.

859. Ὅτι πόλις Πισιδίων καὶ ἡ Λύρβα καὶ ἡ Τερμησοὺς ὑπερκαίμενη τῆς Κιθύρας, μεγίστης διοικήσεως· ἐνθα ἰδίῳ φησὶν ὁ Γεωγράφος τὸν σίδηρον βράδιως τορβέσθαι. Ταύτην τινὲς διὰ τοῦ λ γράφουσι Τελμησον, καὶ λέγουσιν ὅτι Τελμησοὺς ἡ πόλις πλειονασμῶν ἔπαθεν ἐπαυθέντος τοῦ λ· ἐκλήθη γὰρ ἀπὸ Τελμησοῦ τοῦ Ἀπολλωνος, ὅς φησὶν Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ Περὶ παθῶν. Σημειῶσαι δὲ ὅτι κρείττων ἡ διὰ τοῦ ρ προεκταθῆσα γραφή. Φέρεται γὰρ ἐν τοῖς Ἑθνικοῖς, τὴν μὲν διὰ τοῦ λ Τελμησον πόλιν εἶναι τῆς Καρίας ἢ Λυκίας, τὴν δὲ Τερμησον τῆς Πισιδίας. Λέγει δὲ καὶ ὁ Γεωγράφος· « Τελμησοὺς πολίχνη Λυκίων, καὶ Τελμησοὺς ἄκρα. Εἴτα ὁ Ἀντίκραγος. » Αὕτη δὲ ἡ Τερμησοὺς καὶ μείζων λέγεται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρας ἀποίκου αὐτῆς, καλουμένης μικρᾶς Τερμησοῦ.

861. Ὅτι μετὰ τὰς Πισιδίων πόλεις πρὸς αὐγὰς ἡ τοῦ Ἰσοικίου ἦτοι τοῦ Παμφυλλίου πελάγους ἐστὶ καμπὴ

Ciliciam quam nunc vocant, Syris ademise. Herodotus (1, 173) vero Lycios Cariae finitimos originem ex Creta habuisse tradit, ubi etiam dicit Termilas eos vociatos, sed tempore Lyci, Pandionis filii, hominis Atheniensis, Lycios eos nuncupatos. Habebant porro arcus ex corno, sagittasque non pennatas ex arundine, pellesque in humeris caprinas, pileosque in capite, alis veluti corona redimitos.

858. Pisidarum, quos et Solymos quidam vocant, solum pingue appellat: quorum urbs Selga, quam opus Amyclæorum populi celeberrimum vocat. Aiunt enim hanc urbem quondam viginti hominum millia habuisse. Pisidæ a Pisida quodam accepisse nomen dicuntur. Nomen effertur simplici s, modo correpta, modo producta prima syllaba. Selga primum condita fuisse dicitur a Calchante, deinde a Lacedæmoniis. Pisidarum autem Selgenes celebratissimi, qui propter urbis munitionem in aliorum nunquam potestatem venerunt, sed, missis ad Alexandrum legatis sese amicitiae causa mandata facturos dixerunt. Traditum quoque est hanc urbem optimis olim legibus administratam fuisse, quum Lacones, ut dictum est, sese in eam ad habitandum contulissent: unde etiam aiunt ἀσελγεῖς, per privationem, vocatos homines turpes, malis legibus viventes, neque morum probitate similes Selgensibus. Alii tamen e contrario illius urbis cives pessimos esse narrant, unde per epitasin dictam volunt τὴν ἀσελγειαν de iis qui non pure vivunt, sed similes sese Selgensibus præstant. Melior tamen prior etymologiae ratio; vix enim Dionysius Selgam percelebrem dixisset si improbos ea cives aluisset.

859. Pisidarum urbes Lyrba quoque et Termessus, sita supra Cibyrum, maximam diœcesim, ubi Geographus (p. 631) testatur ferrum facile cædari. Hanc nonnulli per l Telmessum scribunt, qui et aiunt Telmessum urbem pleonasmō laborare, inserta litera l; vocata namque est a Temesso, Apollinis filio, ut ait Herodianus in libro De affectionibus. Verum observare præstare scripturam supra expositam per r. Proditum namque est in Ethnicis (v. Τερμησοὺς) Telmessum per l urbem esse Cariae aut Lyciae, Termessus vero Pisidiae. Quin et Geographus (p. 665): « Telmessus, inquit, oppidulum Lyciorum, et Telmessis promontorium. Postea Anticragus. » Hæc autem Termessus dicta est Major, ad differentiam alterius, quæ ejus colonia est, et Termessus Parva appellatur.

861. Post Pisidarum urbes ad ortum flexus est Isici sive Pamphylii maris obliquus, ut et alibi supra

5. κρανεῖνα Cy, ut Herod. 7, 92; κρνεῖνα edd. ante Bh. — 7. τὰς κεφαλὰς Det m. sec. Y. — 9. τὸ τῶν add. Cy. — 10. καὶ add. Cy. — 13. ποτὶ add. Cy. — 16. ἔχοντες et deinde πρότερον add. Cy. — 18. τῆς add. Cy. — 19. ἕπ' Cy; ἐπ' cett.; ἀλλήλοισι y. — 25. τοῖς add. Cy; κατὰ θῆους ... Σελγεῦσιν om. C, sed h. l. omisa in sqq.

post verba τὴν μὲν profert. — 32. πόλις DL. Τερμησοὺς codd. h. l. et in sqq. ubique. — 33. Κιθύρας CY, Κιθύρας y. — 34. ἴδιον add. Cy; τόρβουσαι Cet Strabo, τορβέσθαι cett. — 42. Τερμησον ... Τελμῖσος ... Τελμῖσος C. — 46. λεγομένης C. — 48. ἡ καμπὴ C, καμπτῆ y; σχολ. Cy, κυλιουμένη vulg. ante Bh.

σκολιουμένη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προεῖρηται, καὶ ὄν
περίδρομος ἐπὶ πολλῷ ἔσω βαίνουσα, οὐκ ἀρνούμενη δὲ
οὐδὲ τὸν Εὐξείνιον, ὡς οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, ἀλλὰ πρὸς
αὐτὸν ἐν τῷ κάμπτεσθαι νεύουσα· διὸ καὶ ὡσπερ ὁ Ὑρ-
6 κάνιος, οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ Παμφύλιος γείτων τοῦ Εὐ-
ξείνου λέγεται, καίτοι ἄλλως ἐπὶ μακρὸν ἀφειστηκώς.
Ἰστέον δὲ ὅτι μακρὸς ἐπὶ ἀνατολὴν περισυρρόμενος τὴν
τῶν Κιλικίων γῆν ὁ Ἰσσικὸς οὗτος κόλπος, καὶ προκει-
10 μενον ἔχων ἔγγιστα τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος ἀποτελεῖ τὰ
κατὰ τὸν Διονύσιον λεγόμενα τῆς Ἀσίας στενά. Ταῦτα
δὲ λέγεται ἀνοῖξαι Ἀλέξανδρος εἰς εὐρυχωρίαν τῷ στρα-
τῷ παράγων ἐκεῖ, κάλλιον τι καινοτομήσας αὐτὸς καὶ
τῆς περὶ τὸν Ἄθω Ξερξικῆς ἀλαζονείας πᾶν τι χρησι-
μώτερον. Ἀρριανὸς δὲ λέγει καὶ εὐτυχῆσαι τηλικαῦτα
15 τὸν Ἀλέξανδρον· ἄλλως γὰρ μὴ οὔσης ὁδοῦ ἐν τῇ κατὰ
Φασηλίδα θαλάσσει, ὅτι μὴ τῶν ἀπ' ἄρκτου ἀνέμων
πνεόντων εἰ γὰρ νότοι κατέχοιεν, ἀπορόν ἐστι διὰ τοῦ
αἰγιαλοῦ διαλθεῖν· Ἀλέξανδρον σκληροὶ βορέαι ἐπιπνεύ-
σαντες οὐκ ἄνευ τοῦ θεοῦ εὐμαρῆ τὴν ὁδὸν παρέσχον.
20 Ἀγέεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Περσίδα πολλὰ εἶναι στενά,
ἃ βίᾳ μὲν διῆλθε ὁ θεὸς ὁ Μακεδῶν Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ
τε σπύδων καὶ τὰ γαζοφυλάκια δὲ κατασχέειν, ἃ πολλοῖς
χρόνοις ἐξεπαπλήρωτο. Περὶ δὲ τῶν τῆς Ἀσίας στενῶν
εἴρηται τι καὶ ἐν τοῖς πρὸ μικροῦ βῆθεισι περὶ Φασηλίδος.
25 387. Ὅτι ὁ Παμφύλιος, ὁ καὶ Ἰσσικὸς, κόλπος τὴν
Κιλικίων γῆν, ὡς εἴρηται, περισύρεται, καὶ ὅτι εἰς αὐ-
τὸν ὁ Πύραμος τε ποταμὸς εἰσβάλλει καὶ ὁ Πίναρος·
καὶ Κύδνος δ' ἀπὸ τοῦ Ταύρου ὄρους τοῦ ὑπερκειμένου
τῆς Ταρσοῦ βέων σκολιὸς καὶ μέσην τὴν Ταρσὸν διῶν·
30 περὶ οὗ καὶ κατωτέρω βῆθήσεται. Ψυχρὸν δὲ φασι
καὶ ταχὺ τὸ βεῦμα τοῦ Κύδνου, καὶ ἐπικουρεῖ παχυ-
νευροῦσι κτήνησι καὶ ἀνθρώποις. Εἰς τοῦτον, ὡς καὶ
Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, ἔρριψεν ἑαυτὸν ἰδρῶν Ἀλέξανδρος
καὶ καύματι ἔχόμενος, ἐπιθυμήσας τοῦ ὕδατος, ὅπη-
35 νίκα καὶ σπασμῶν ἐσχέθη καὶ θέρμαις ἰσχυραῖς καὶ
ἀγρυπνίᾳ συνεχεῖ· ὅτε καὶ ἐκάθηρεν αὐτὸν Φίλιππος ὁ
Ἀχαρνᾶν ἰατρός, τῶν ἄλλων ἰατρῶν οὐκ οἰομένων εἶναι
βιώσιμα. Ὁ δὲ Πύραμος σκολιὸς τε βίει, ὡς εἴρηται,
καὶ καταπίπτων εἰς βαθεῖαν φάραγγα ψόφον προβάλλει
40 βροντῇ παραπλήσιον, καὶ χοῦν δὲ πᾶν πολὺν, ὡς ὁ
Γεωγράφος ἱστορεῖ, κατὰγει ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Διὸ
καὶ χρησμός ἐξέπεσεν ἐν ὑπερβολῇ τοιοῦτος·

Ἔσονται ἰσοσμένοι, ὅτε Πύραμος εὐρυδίνης
ἠϊὸνα προχέων ἰερὴν εἰς Κύπρον ἔκηται.

45 Ἡ δὲ Ταρσὸς ἐν πεδίῳ μὲν ἰδρυται, Ἀργείων δὲ ἐστὶ
κτίσμα, πλανηθέντων ἐκεῖ κατὰ ζήτησιν Ἰοῦς τῆς τοῦ
Ἰνάχου θυγατρὸς. Ἰστορεῖται δὲ ἐπικολάσαι ποτὲ τῇ
πόλει ταύτῃ πολλὴν εὐχέρειαν τοῦ ἀποσχεδιάζειν τοὺς
βήτορας πρὸς τὴν δεδομένην ὑπόθεσιν, εὐπορῆσαι δὲ καὶ

dictum est, ac veluti circumfluis, intro ad multum
spatium procedens, nec recusans, Euxinum, ut veteres
scribunt, sed ad eum in flectendo inclinans. Quare
etiam, ut Hyrcanius, sic et sinus ipse Pamphylius vi-
cinus esse dicitur Euxino, tametsi alioquin longo inde
distet intervallo. Sciendum autem esse Issico hoc sinu,
qui longus in orientem circa Ciliciz littora trahitur
atque excurrit, Taurumque montem proxime præja-
centem habet, effici eas quas Dionysius dicit angustias
Asiæ. Has vero dicitur Alexander in locum amplum
atque exercitui patentem, dum milites illac traduceret,
aperuisse; itaque rem ipse novam molitus esse multo
præclariorem atque pulchriorem et utiliorem quam
quod per ostentationem in Atho Xerxes fecisset. Ar-
rianus (*Exp.* 1, 26) autem scribit rem tunc prospere
Alexandro cessisse. Via enim quum juxta Phaselidis
mare non pateat, nisi venti a septentrionibus spirent
(si enim notus obtinet, nequit per littus transiri):
Alexandro flans tunc boreas vehementior non sine di-
vino numine viam præbuit facilem. In Perside quoque
multæ esse angustiaz feruntur, quas Alexander Macedo,
difficuler quidem, sed tamen superavit, tum alia, tum
thesaurus, qui multo jam tempore cumulati erant, oc-
cupare properans. De angustiaz Asiæ aliquid dictum
etiam est, quum de Phaselaide paulo ante ageremur.

387. Pamphylius qui et Issicus sinus circa Cilicum
terras, ut dictum est, circumtrahitur, eumque in si-
num Pyramus amnis influit, et Pinarus et Cydnus,
qui a Tauro monte ibi Tarso imminente fluit obli-
quus, mediamque Tarsum pervadit: de quo etiam
infra. Frigidam celeremque esse aiunt (*Strab.* p. 673)
aquam Cydni, auxiliarique eam pecoribus atque homi-
nibus e nervorum crassitudine laborantibus. In hunc, ut
Arrianus (*Exp.* 2, 4) narrat, semet Alexander im-
misit, nimio calore exæstians, aquarumque appeten-
tior, quum et convulsionibus correptus esset, et vehe-
mentioribus febris et assiduis vigiliis; quem tunc
purgavit Philippus Acarnan medicus, ceteris me-
dicis vitam ejus desperantibus. Pyramus vero obli-
quus fluit, ut dictum est, et in profundum barathrum
decidens strepitum tonitruum similem edit, ac multum
limi, ut Geographus (p. 536) ait, ad mare devol-
vit; quare etiam oraculum emanavit, in quo per hy-
perbolen dicitur:

Adveniet tempus, tortis quum Pyramus undis
aggesto sacram continget littore Cyprum.

Tarsus in loco campestri posita est, condita vero a
Argivis per illa loca ad Ionem, Inachi filiam, in qui
rendam oberrantibus. Proditum autem est (*Strab.*
p. 674) exstitisse olim in hac urbe magnam orato-
ribus facilitatem dicendi ex tempore quocumque de

1. καὶ om. γ. || — 2. πολλὸν Cy, πολλῶν cett. || — 11. ὁ
Ἀλεξ. C. || — 14. δὲ om. C. || — 15. μὴ Cy, οὐκ vgo
ante Bh. || — 16. πνεόντων ἀνέμων codd., exc. Cy.
|| — 17. νότος κατέχοι codd., exc. Cy; ἐστὶ Cy, ἦν L.
|| — 18. διαλθεῖν Ἀλεξάνδρου· σκληροὶ δὲ βορ. L;

βορέαι CDY inserunt ἐκ νότου. || — 20. λέγονται CY.
|| — 29. Κίανος L. || — 32. τραχὺ CDL. || — 40. προσ-
βάλλει CDY. || — 42. ἱστορεῖ Cy; φησι vigo. || — 44.
εὐρυδίνης codd. Strabonis, ἀγρυπνίης Epit. Strab.
recte. || — 49. τοὺς add. ex Cy. || — 50. εὐπορῆσαι CY.

πολλῶν ἀνδρῶν ἐλλογίμων, καὶ ἄλλα πολλὰ σχεῖν ἀγαθὰ. Ὁ δὲ Διονύσιος ἐπαναλήψει καὶ ἐνταῦθα διὰ τὸ τοῦ τόπου ἐνδοξον χρῆσάμενος λέγει καὶ αἰτίαν δι' ἣν ἡ τῶν Κιλικίων αὕτη πόλις οὕτω καλεῖται, ὅτι δηλονότι δμῶνυμός ἐστι τῷ τοῦ Πηγάσου ταρσῶ, ἐκεῖ καταρ-
 5 ρυέντος ἀνωθεν καὶ τὸν ἀναβάτην Βελλεροφόντην συ-
 γκατενεγκόντος, μελαγχολήσαντα πρὸς τῷ γήρα, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης Ἱστορεῖ, καὶ πλανώμενον ἐκεῖ περὶ τὸ Ἄλγιον πεδίον. Ὅτε γὰρ ἐς Διὸς ὁ Βελλεροφόντης
 10 ἀφικνεῖτο, ἐποχοῦμενος τῷ πτερῶ τῷ Πηγάσου, τότε καὶ ὁ Πηγάσος κάτω ἤνελθη γόλῳ Διὸς, καὶ ὁ ἵππεύς συγκατηνέχθη καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ ἐνταῦθα τὸν τοῦ ποδὸς ταρσὸν ἐπαφεί, ἐκεῖ γὰρ ὠκλασε, τῷ τόπῳ ἔλιπε τὸ ὄνομα. Ἄλλοι μὲντοι τὸ ὄνομα τῆς πόλεως
 15 ὑπόμνημα τῆς τοῦ Βελλεροφόντου χωλείας εἶναι φασιν, ὡς τὸν τοῦ ποδὸς ταρσὸν ἐκεῖ χωλιανθίντος, ὅτε τοῦ Πηγάσου κατέπεσεν. Οἱ δὲ Ταρσὸν κληθῆναι φασὶ τὴν πόλιν, διὰ τὸ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἢ μετὰ τὴν
 20 πρῶτην τῶν ὑδάτων σύστασιν, προχωρούντων τῶν βουμάτων εἰς τὴν θάλασσαν, τὰ ἐκεῖ ἀναξηρανθῆναι πρῶτον Ταυρικὰ ὄρη διὸ καὶ τὴν πόλιν Τερσίαν τότε κληθῆναι, ὡς ἀπὸ τοῦ τέρσω τὸ ξηραίνω, ἕστερον δὲ
 25 Ταρσόν. Ἐρατοσθένης δὲ φησὶ τὴν κλήσιν τῇ πόλει εἶναι ἀπὸ Διὸς Τερσίου τοῖς ἐκεῖ καλουμένου. Οἱ δὲ φασὶ Τερσὸν ταπρῶτα διὰ τοῦ ε στοιχείου ὀνομασθῆναι τὴν πόλιν, διὰ τὸ τοὺς ἐκεῖ πρῶτους συναγαγόντας
 30 καρπὸν χλωρὸν τερσῆναι, ὃ ἐστὶ ξηρᾶναι, καὶ εἰς χειμῶνος ἀποθέσθαι τροφήν. Ἐκεῖ δὲ πού φασιν εἶναι καὶ τὸ Ἄλγιον πεδίον, ὃ καὶ Ὀμηρος μέμνηται, ἐν
 35 ᾧ μετὰ τὴν κατάπτωσιν, ὡς ἐρρέθη, ἐπλανᾶτο Βελλεροφόντης, τοῦ τε Πηγάσου καταπεσῶν καὶ τῶν φρενῶν ἐκπεσῶν, ὅθεν καὶ μονώτην εἴλετο βίον, ἀνθρώπων ἀπάνευθε περὶ τὸ πεδίον ἀλώμενος, ἤγουν πλανώμενος,
 40 ὅπερ ἐκ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἀλγῆς, ὃ ἐστὶ πλάνης, ἐτυμολογηθὲν, ὡς καὶ Ὀμήρῳ φαίνεται δοκεῖν, ἐκ- κλήθη Ἄλγιον ἢ ἀπὸ τινος πόλεως καλουμένης Ἄλγης, ὡς τινες λέγουσιν, ἢ παρὰ τὸ στερεῖσθαι ληίων. Ἔστι δὲ, φασὶ, τὸ πεδίον τοῦτο μεταξὺ Κύδνου ποτα-
 45 μοῦ καὶ Πινάρου. Τὸν δὲ μνημονευθέντα Πίναρον πλωτὸν τέ φασιν εἶναι ἐκ μέσου πεδίου ἀνιόντα καὶ οὕτω βιαίως τοῦ βυθοῦ ἐξανατέλλειν, ὥστε τῷ καθιέντι ἀκόντιον εἰς τὸ τῆς γῆς βάθος ἀντιπράττειν τὸ ὕδωρ, καὶ μόλις τὸ καθιέμενον βαπτίζεσθαι. Διττὴ δὲ ἡ γρα-
 50 φὴ τοῦ Ταρσοῦ, διὰ τε τοῦ ε, ὡς προερρέθη, ἀπὸ τοῦ τέρσω καὶ διὰ τοῦ α ἀπὸ τοῦ ἔταρσον δευτέρου ἀορί-
 55 στοῦ. Λέγεται δὲ ταρσὸς καὶ ἐπὶ πτέρυγος ὀρνέων,

argumento, eamque multis celebribus viris abundasse, aliaque bona habuisse plurima. Verum Dionysius, adhibita hic quoque, propter loci hujus celebritatem, repetitione, causam quoque affert, quamobrem urbs hæc Cilicum ita appelletur: scilicet cognominem esse dicit τῷ ταρσῷ, *plantæ pedis*, Pegasi, qui eo ex alto delapsus fuerit, equitemque simul Bellerophon-tem dejecerit, atra bile præ senectute laborantem, ut et Aristoteles (*Problem.* 30, 1) tradit, ibique in Aleio campo oberrantem. Simul enim atque Bellerophontes ad Jovem pervenit alato illo Pegaso invectus, statim Pegasus, Jovis ira, præceps deorsum actus fuit simulque cum eo eques ipse deturbatus, ejusque equus tarso ibi s. planta pedis impressa (illic enim in genua procubuit) loco illi nomen reliquit. Alii tamen (*V. Steph.* v. *Ταρσός*) urbis nomen monumentum esse volunt claudicationis ipsius Bellerophontis. Alii urbem nominatam censent ex eo quod post illuvionem s. post primam coactionem aquarum, quum fluenta in mare processerunt, Taurici ibi primum montes exsiccati fuerint, ideoque urbem illam *Tersian* vocitatum tunc fuisse, tanquam a τέρσω, quod est *siccus*, postea vero *Ταρσόν*. Eratosthenes autem auctor est nomen esse urbi a Jove Tersio qui illic vocatur. Alii aiunt Tersum primum per litteram ε urbem hanc nominatam, eo quod qui ibi incolebant, primi collectos fructus virides ἐτέρσηναν, h. e. desiccavissent, atque ad alimentum in hiemem reposuissent. Ibi porro locorum esse aiunt Aleium campum, cujus et Homerus (*Il.* ζ, 201) meminit: in quo, post casum, ut dictum est, vagabatur Bellerophontes, quum ex Pegaso decidisset et mente captus fuisset. Unde et solitariam vitam elegit, seorsum ab hominum consortio ἀλώμενος, *vagans*, in campo illo, qui ab hac ἀλγῇ, *erratione*, nomine ducto (ut et Homero videtur) vocatus est Ἄλγιον πεδίον, campus Aleius; vel ab urbe quadam vocata ibi Ale, ut nonnulli affirmant; vel ex eo quod ille campus orbatu est ληϊοῖς, *segetibus*. Est autem, ut aiunt, hic campus inter Cydnum amnem et Pinarum. Hunc vero cujus meminimus Pinarum fluvium esse navigabilem aiunt (*V. Strab.* p. 536) ex medio campo emergentem, et tanta vi e profundo exoriri, ut, si quis jaculum in gurgitis fundum conjiciat, aqua ei resistat, conjectumque jaculum vix mergatur. Duplex autem est scriptura vocis *Ταρσός*, tum per ε, ut supra dictum est, a τέρσω, tum per α, ab aoristo secundo ἔταρσον. Ceterum *ταρσός* dicitur

|| — 4. αὕτη om. codd., exc. Cy; οὕτω om. γ. || — 10. τῷ post πτέρω add. Cy; πτερῶ τῷ Πηγάσῳ fort. leg. putat Bernh.; Πηγάσῳ edd. Steph. || — 11. κατηνέχθη γ. || — 13. ἐπαφεί... ὡς τὸν τοῦ ποδὸς ταρσὸν om. C. || — 16. ὡς τὸν ... κληθῆναι φασὶ om. DL. Cf. Stephan. v. *Ταρσός*. || — 17. φασὶ κληθῆναι l. || — 19. σύστασιν om. L; σύστασιν τῶν ὑδάτων Cy. || — 21. Τερσίαν L, τότε

Τερσίαν C. || — 24. τοῖς τοῦ L. || — 25. Τερσὸν om. C. || — 35. φαίνεται δοκεῖν δοκεῖ L. || — 37. ἐστερεῖσθαι: Cy. || — 39. Πινάρου ... Πίναρον ποταμὸν τε L. V. not. ad Dionys. Quæ in seqq. leguntur, Strabo p. 536 (459, 25 Did.) de Pyramo narrat. || — 41. τοῦ μυχῶς ἀνατέλλειν L. || — 42. ἀντιπράττει... βαπτίζεται L. || — 44. τῆς Ταρσοῦ Cy.

καὶ ἐπὶ εἰρσείας τριήρων. Καὶ ὁ τῶν τυροποιούντων δὲ καλαθίσκος ταρσός καλεῖται καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταρρός ὡς πυρρός πυρσός. Ἄποικος δὲ Ἀργείων ἢ Ταρσός, κτίσμα Σαρδαναπέλου, ὃν καὶ ἐν αὐτῇ τεθάρθαι 5 φασὶ τινες.

872. Ὅτι ἐὼν καὶ νῦτα γῆς, ὥσπερ καὶ θαλάσσης, οἱ ῥήτορες λέγουσι, δηλοῦντες τὴν αὐτῆς ἐπιφάνειαν, ἀλλ' αὐθις ποτε καὶ ὑπτίαν αὐτὴν κείσθαι φασιν, ὅτε 10 περὶ πεδιάδων λέγουσι. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ λαγόνας γῆς καὶ κενεῶνας φασιν, ὅτε μὴ τὸ φαινόμενον αὐτῆς ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν βέθει δηλῶσαι βούλονται.

874. Ὅτι Κίλικες τὸ ἔθνος, καθά φησιν Ἀρριανός, ἀπὸ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος, ὅς ἐκ Φοινίκης κατὰ ζήτησιν 15 Εὐρώπης σταλεῖς καὶ πολλὴν γῆν πλανηθεὶς οὐδενὶ μὲν ἔχρει τῆς παιδὸς ἐνέτυχε, τὴν δὲ πολλὴν τῆς Κίλικων γῆς κατασχὼν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν τῇ χώρᾳ δέδωκεν. Ἡρόδοτος δὲ λέγει ὅτι πρὸ τούτου Ὑπαρχοὶ ἐκαλοῦντο οἱ Κίλικες. Παιρατικοὶ δὲ οἱ Κίλικες, οἱ καὶ τῶν κατὰ Σαμοθράκην ἱερῶν ποτε προσ- 20 πεσόντες τάλαντα πλείω χιλίων ἀπήνεγκαν. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι Κιλίκια ἢ μὲν τραχεῖα, ἢ ἢ παραλία στενὴ μέχρι καὶ περὶ Ἰσαυρίαν καὶ Πισιδίαν, καὶ οἱ αὐτὴν οἰκοῦντες Τραχειῶται λέγονται, ἢ δὲ πεδιάς ἀπὸ τε Σόλων καὶ Ταρσοῦ μέχρι καὶ Ἰσοῦ.

875. Ὅτι πολλοὶ πόλεις Κίλικων, αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δὲ ἀγγιᾶλοι· ὧν μία καὶ ἡ Ἀγγιᾶλη, Ἀγγιᾶλης κτίσμα τῆς Ἰαπετοῦ θυγατρὸς, ἔπου καὶ ποταμὸς Ἀγγιᾶλεύς. Ταύτης τῆς Ἀγγιᾶλης υἱὸς Κύδνος, ἀφ' οὗ 30 Κύδνος ὁ ἐν Ταρσῶ ποταμὸς, ὃς αἱ ἐκβολαὶ μετὰ τὴν Ἀγγιᾶλην πόλιν. Τινὲς δὲ Σαρδαναπέλου κτίσμα καὶ αὐτὴν τὴν Ἀγγιᾶλην φασὶν, ἐπιγράφοντες ὅτι Σαρδαναπέλος Ἀγγιᾶλην καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἐν ἡμέ- 35 ρᾳ μιᾷ. Ὁ δὲ Διονύσιος Ἀγγιᾶλειαν ταύτην λέγει, ὡς καὶ ὁ Γεωγράφος τὴν Θεσσαλονικὴν Θεσσαλουί- 35 κειαν. Ἔστι δὲ καὶ Θρακικὴ Ἀγγιᾶλη κατὰ τὸν Γεωγράφον.

Ὅτι Κίλικων ἐστὶ πόλις καὶ ἡ Λυρνησσός, ἄλλη παρὰ τὴν Τρωϊκὴν, καὶ ἡ Μάλλος, ἐφ' ὕψους μὲν καιμένη, κληθεῖσα δὲ οὕτως ἀπὸ τινος Μάλλου κτίσαντος 40 αὐτὴν, ἢ ἀπὸ μαλλῶν, ἤγουν στεμματίων, ἃ κόρακος ἀρπάσαντός ποθεν καὶ καταθέντος ἐνταῦθα, ἐκτίσθη ἢ πόλις κατὰ χρησμὸν ἐπὶ Μόφου καὶ Ἀμφιλόχου τῶν ἠμνομένων μάντεων, οἱ καὶ Μάλλον ἐκάλεσαν τὴν πόλιν ἐκ τῶν τοιούτων μαλλῶν. Ἰστίον δὲ ὅτι ἐστὶ 45 καὶ ἔθνος μαχιμώτατον Ἰνδικὸν οἱ Μάλλοι πληθυντικῶς, ἐνθα παρὰ βραχὺ ἐκινδύνευσεν ἂν εἰς ζωὴν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος.

Ὅτι πόλις Κιλίκιας καὶ οἱ Σόλοι, ἢ νῦν Πομπηιοῦ-

etiam de ala avium et de remigatione triremium. Quin et factorum casei fiscella vocatur ταρρός atque inde ταρρός, ut πυρρός πυρρός. Ceterum Tarsus est colonis Argivorum, opus Sardanapali, quem et ibi humatum tradunt nonnulli.

872. Si terga terræ, sicuti etiam maris, ad id explicandum quod in summo ejus apparet, oratores appellant, rursus eam aliquando etiam supinam jacere dicunt, quum de campestribus locis loquuntur. Constat autem eos etiam *latera* terræ et *ilia* dicere, quum non quod extra apparet, explicare volunt, sed quod est in profundo.

874. Cilices populi, ut ait Arrianus, a Cilicæ, Agenoris filio, qui ex Phœnicia ad Europam quærendam missus, multaque terrarum pervagatus, nullum quidem puellæ vestigium offendit, sed quum magnam regionis Cilicum partem occupasset, nomen ei regioni a se ipso dedit. Herodotus (7, 91) autem scribit Cilices vocatos antea fuisse Hypachæos. Cilices vero piratici sunt, qui Samothracum etiam templum olim adorti, talenta amplius mille abstulerunt. Geographus autem (p. 668) dicit: « Cilicia altera quidem est Trachea sive Aspera, cujus pars maritima angusta usque ad fines Isauriæ et Pisidiæ, quam qui incolunt, Tracheotæ appellati; altera vero Campestris, a Solis et Tarso usque ad Issum. »

875. Multæ sunt urbes Cilicum, aliæ mediterraneæ, aliæ maritimæ; quarum una etiam Anchiale, condita ab Anchiale Iapeti filia, ubi et Anchialeus fluvius. Anchiales hujus filius Cydnus, a quo Cydnus fluvius Tarsi, cujus ostia sunt post urbem Anchialen. Quidam tamen Anchialen conditam volunt a Sardanapalo eo in epigrammate quo scribunt Sardanapalum Anchialen et Tarsum uno die ædificasse. Ceterum Dionysius hanc urbem vocat Anchialeam, sicut Geographus (p. 330) Thessaloniceam vocat Thessaloniceam. Est vero etiam Anchiale Thracica, teste Geographo (p. 319).

Cilicum urbs est etiam Lyrnessus, diversa illa a Troica, et Mallus in edito sita, et sic appellata a Mallo quodam ejus conditore, vel ἀπὸ μαλλῶν sive a coronis, quas quum corvus alicunde abripuisset ibique deposuisset, ex oraculi sententia condita ibidem urbs est a Mopso et Amphillocho vatibus celebratissimis, qui eam Mallum de μαλλοῖς istis vocarunt. Sed sciendum esse etiam gentem Indicam bellicosissimam Mallos, numero multitudinis, apud quos parum abfuit quin magnus ille Alexander de vita periclitaretur.

Urbs Ciliciæ etiam Soli, quæ nunc Pompeiopolis.

6. τῆς γῆς C. || — 7. αὐτὴν C. || — 9. γῆς om. C. || — 10. κενεῶνα L. || — 11. Κίλικων] Φοινίκων L. || — 17. ἔδωκεν τῇ χώρᾳ L. || — 18. Ἀχαιοὶ L. || — 19. Σαμοθρακῶν L; ποτε ἱερῶν C. || — 24. Ταρσοῦ CD Strabo, Ταρσῶν vgo. || — 26. Ἀγγιᾶλης om. L V. Stephan. s. v. || — 28. Ἀγγιᾶλεὶς υἱὸς C. || — 29.

αἱ add. ex y. || — 32. Ταρσὸν ἐκτίσεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ L. || — 33. λέγει om. C. || 35. ἢ Ἀγγ. C. || — 38. ἢ C, ὁ ἢ, καὶ Μάλλος, supra scr. ὀνομαζομένη, L. || — 39. Μάλλου. V. Stephan. s. v. || — 41. ἐκτίσθη] ἐκλήθη L. || — 44. καὶ ὅτι ἔθνος ἐστὶ L. || — 45. ἂν om. L. || — 48. καὶ om. γ.

πολις. Λέγονται δὲ Σόλοι κατὰ τινὰς ἀπὸ Σόλωνος. Οἱ δὲ Ἀχαιῶν καὶ Ῥοδίων κτίσμα τὴν πόλιν φασί. Τούτων οἱ πολῖται οὐ Σόλοι, ἀλλὰ Σολεῖς. Φασὶ δὲ καὶ τὸν σολοικισμὸν ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ὡς ἀνδρῶν ποτὲ Ἀττικῶν οἰκησάντων ἐκεῖ, καὶ τὴν εὐγενῆ παρακοπέντων Ἀττικὴν γλῶτταν, καὶ ἐξαγροικισθέντων διὰ τὸν ἐν Σόλοις οἰκισμὸν ἔθεν καὶ πάντας τοὺς τοιοῦτους σολοίκους λέγεσθαι, ὅ ἐστι βαρβάρους, κατὰ τοὺς ἐν Σόλοις οἰκησαντας. Εἰσὶ δὲ Σόλοι καὶ 10 περὶ Κύπρον, ὧν οἱ πολῖται Σόλοι λέγονται.

877. Ὅτι μετὰ τὴν Κιλικίαν ἢ Κομμαγενην Καππαδοκίαν ἐστὶ, ναὶ μὴν καὶ ἡ περὶ τὴν στρεπτικὴν θίνα τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου Συρία, τούτεστιν ἡ Φοινίκη, ἢ διήκουσα ἄχρι καὶ τοῦ Κασίου ὄρους, ἕπερ ὄρος καὶ 15 ἀγγιχάλον φησὶ καὶ βαθύκρημον, περὶ δὲ ἡ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου περιφέρεια εἰς δύοσιν ἐστραμμένη παύεται τοῖς ἐκ τῶν βορείων δηλαδὴ ἕως ἐπὶ τὰ ἐκείσε ἤκουσιν. Ἰσσιόν δὲ ἐστὶ τὴν Κομμαγενην Κομμαγενην λέγει κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε, διὰ μέτρον ὀρθότητα. Σημειώσαι δὲ ἐστὶ περὶ τὴν Κομμαγενην Καππαδοκίαν καὶ ἡ 20 Μελιτηνὴ καίεται, καὶ τὸ λεγόμενον Ἀμανὸν ὄρος. Τοῦ Ταύρου δὲ κόμμα καὶ αὐτό. Κάκεινο δὲ σημειώσαι, ἐστὶ ἀξιόλογος ἡ Κομμαγενην χώρα, ὅπου γέ τινες εἰς πέντε διαιροῦντες τὴν θλην Συρίαν μέρη αὐτῆς ἐτίθεντο τὴν Κομμαγενην καὶ τὴν Σελευκίδα καὶ τὴν κοίλην Συρίαν, καὶ τελευταῖον τὴν παραλίαν Φοινίκην, καὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐν μεσογαίῳ.

882. Ὅτι τὰς χώρας γαίλας λέγει ἐν τῷ γαϊάων Ἀσίης καὶ παρακτιῶν φησὶ γαϊάν ἐκάστην, ἥτοι χώ-

Dicti Soli, ut nonnullis placet, a Solone. Alii vero urbem ædificatam fuisse aiunt a Rhodiis et Acheis. Horum cives non Solii, sed Solenses. Aiunt (*Strab. p. 663*) etiam solæcismum initium inde habuisse eo quod homines ibi Attici olim habitaverint atque a lingua Attica genuina desciverint, et propter τὸν ἐν Σόλοις οἰκισμὸν, in Solis domicilium, in agreste loquendi genus degeneraverint : unde etiam tales universos Solæcos vocatos, h. e. barbaros, ad exemplum eorum qui Solis habitarent. Sunt et Soli in Cypro, quorum cives dicti Solii (*Strab. p. 683*).

877. Post Ciliciam est etiam Commagena Cappadocia, nec non in flexuoso Issici sinus littore Syria, h. e. Phœnicia, protracta usque ad Casium montem : quem quidem montem maritimum vocat et præcipitæ alta habentem, ad quem Issici sinus circuitus in occasum conversus desinit, iis nimirum qui a partibus borealibus eo usque perveniunt. Sciendum autem est Dionysium τὴν Κομμαγενην dicere Κομμαγενην, pleonasmō litteræ ε, propter rectam rationem metri. Ceterum observa ad Commagenam illam Cappadociam sitam esse etiam Melitenam et Amanum, quem vocant, montem, qui ipse pars est Tauri. Sed et illud observa, percelebrem et memorabilem esse Commagenam regionem, quandoquidem ii, qui Syriam universam in quinque partes distribuunt, partes ejus ponunt Commagenam et Seleucidem et Coelen Syriam, postremo Phœnicen maritimam et Judæam in mediterraneo.

882. Regiones poeta γαίλας dicit in illis γαϊάων Ἀσίης, itemque infra dicit γαϊάν ἐκάστην pro regionem unam-

2. τὴν πόλιν γ, τὴν τοιαύτην πόλιν CDLY. ||—3. οὐ Σόλοι codd.; οὐ Σόλοι conj. Holsten.; sed fort. Eusth. scripserat οὐ μόνον Σόλοι, ἀλλὰ καὶ Σολεῖς; ejusmodi sc. notationes Eustathius petere solet e Stephano, qui ita habet : ὁ πολίτης Σολεῖς καὶ Σόλιος. ||—5. οἰκισάντων C. ||—12. καὶ om. Cy. ||—13. ἡ ante διηκ. om. DL. ||—14. καὶ εἰς τὸ Κάσιον ὄρος L. ||—27. μεσογαίῳ L. ||—28. τὰς om. DL; χώραν γαίαν L; τῶν γαίλας c. ||—29. Ἀσίας γ; παρακτιῶν c; παρακτιῶς δὲ φησὶ γαίλας καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις L et ed. Stephani. Quorum verba καὶ ἄλλας Max. πόλεις leguntur in schol. ad v. 918. Intermedia omisit L, sicut D. Codicem qui totam hanc lacunam explet, Stephanus non habuit; postremam tamen ejus partem explevit ex uno altero codicum eorum (EFKMN) qui post ingentem lacunam (vid. not. p. 357) iterum incipiunt a verhis : λέγεται, πρὸς δὲ τῷ Πηλουσιακῷ τοῦ Νεῖλου στόματι in schol. ad vs. 916, quæ ita mutavit Stephanus ut scriberet : Ὅτι δὲ πρὸς τῷ Πηλουσιακῷ etc. — Hudsonus lacunæ partem majorem complevit, cum Jo. Alb. Fabricius in fine Bibl. Latine an. 1697 (sive edit. Venet. tom. 2, p. 620 sqq.) editæ supplementum illud e ms. bibl. Claromontanæ proposuisset : unde acceptum Thwaitesius Eustathii commentariis subjunxit. At deficit Huds. primum in hac observatione, quam Holstenius e Cl. enotavit : ipse enim in schedis a Gul. Manzio editis p. 104 fragmentum Eustathii

in descriptione Syriæ sese deprompsisse ait e cod. R. Abbatis S. Ammantii et P. Sirmondi; quamquam ab his aliquantum ejus oratio dissentit in Epp. ed. Boisson. p. 77. Schneiderus autem id denuo cum reliquis obs. ad 918 usque protulit Analectis Criticis in scriptt. vett. Trajecti editis ad Viadrum 1777, p. 18-28, his ascriptis, supplementum descriptum esse e Regio Paris. N° 2218, qui complexus sit in membranibus Lycophronem cum scholiis, Oppianum de venatione et plures Porphyrii libros et Dionysium cum Eustathii commentariis et paraphrasi longe integriore. Cujus collationem ille a Brunkio videtur accepisse; is tamen peculiares quasdam scriptiones tantum e cod. 2723 excerptavit, quem perperam Sainte-Croix in narratione de geographis edendis a Schneidero putat esse expressum. Brunkius vero cum apographi sui copiam fecerit Schœmanno, spicilegium variarum lectionum redundavit. Idem fragmentum in codice Matritensi reperit Iriartius (Catalog. mss. Matr. p. 359 sq.), qui minutam varietatem lectionis e principio memoravit. Denique Bredovius attulit codices bks. = BERNHARDYUS. In his codices bks nobis sunt CyY, quorum b idem est cum eo quem in antec. Bernhardyus N° 2723 (olim N° 2218) notaverat; hunc ipsum vero non diversum esse a codice ex quo Schneiderus sua habuisse dicitur, recte monuit Sainte-Croix.

ραν. Οὕτω δὲ ποιῶ καὶ Ὅμηρος ἐν τῷ « οὐδέ τις [ἄλλη] ἐφαίνετο γαίαν. » Αὐτὴ μέντοι ἢ γῆ τὸ στοιχείον οὐ πληθύνεται διὰ τὸ μοναδικόν.

Ἔστι ἐπιστρέφων τὸν ἀκροατὴν εἰς προσοχὴν λέγει·
 5 ὅ δὲ λόγος ἔστω σοι ἐν φρεσὶ, μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο,
 καὶ ὅσον ἀνεμώλιος εἴη, καὶ ὑπὸ ἀρπυαῖαις γένοιτο ἢ τῶν
 πονηθέντων ἔργων χάρις. Ἐἶτα ἐπάγει καὶ ὄδα τὸ
 χρήσιμον τοῦ προσέχειν τῇ περιγησίᾳ, τὸ εἶχειν δη-
 λαδὴ τὸν ἀκροατὴν ἐπιστημόνως καὶ ἄλλοις ἀγορεύειν
 10 ποταμοὺς πολλῶν τε θέσιν καὶ γαῖαν ἐκάστην· ἐφ' οἷς
 ἐαυτὸν σφισσῶν κατὰ ἰδέαν λαμπρότητος ὡς εὖ περιγη-
 γούμενον φησιν, ὅτι οὐκ ἂν τις ἔμοιγε ὡς ψευδομένῳ
 ἐπιμωμήσεται.

889. Ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ λόγου καὶ πρὸ ὀλίγου ἐν πρώ-
 15 τοῖς λέγει· φησὶ γοῦν « οἶσθα ἐμοῦ ἐν πρώτοις ἀκούσας. »

891. Ὅτι πλευρὰν εἰπὼν θηλυκῶς καὶ πλευρὸν οὐ-
 δετέρως, λέγει καὶ πᾶσαν τὴν αὐτὴν πλευρὰν, ἀπορῶν
 ἐτέρου καιρίου ὀνόματος· τὴν δ' αὐτὴν καὶ κρηπίδα
 ἔφη ἐν τοῖς πρὸ τούτου. Ἔστι δὲ πλευρὰ γραμμὴ ἐν
 20 σχήματι ἀγώνιος.

899. Ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν ἐπώνυμον οὕτω κα-
 λεῖσθαι φησὶ, τουτέστι Κοίλην φερωνύμως λέγεσθαι,
 διότι αὐτὴν μέσην καὶ χαμαλὴν καιμένην ἔχουσιν ὄρη
 μεγάλα δύο, τὸ τε ἑσπέριον Κάσιον πρὸς τῇ θαλάσῃ
 25 καιόμενον καὶ ὁ ἠῶος Λίβανος, ἐφ' ὧν περιέχεται. Οὕτω
 καὶ Ὅμηρος τὴν Λακεδαιμόνα κοίλην λέγει διὰ τὸ
 περιελθῆναι κυκλόθεν ὄρεσιν. Ὁ μέντοι Γεωγράφος
 οὕτω φησὶ· « Λίβανος καὶ Ἀντιλίβανος ὄρη δύο ὡς
 ἂν παράλληλα, ποιοῦντα τὴν Κοίλην καλουμένην Συ-
 30 ρίαν, τελευταῖα ἐγγὺς τῶν Ἀραβικῶν ὄρων τῶν ὑπὲρ
 τῆς Δαμασκηνῆς χώρας εἰς ἄλλα ὄρη γεώλοφα καὶ
 καλλίκαρπα, μικρὸν ὑπερθεῖν τῆς θαλάσσης ἀρχόμενα,
 Λίβανος μὲν τῆς κατὰ Τρίπολιν, Ἀντιλίβανος δὲ τῆς
 κατὰ Σιδῶνα. » Καὶ ὁ μὲν Γεωγράφος ταῦτα. Ὁ δὲ
 35 Διονύσιος τὴν Κοίλην Συρίαν καὶ πολῦτολιν λέγει
 καὶ πολλοὺς καὶ ὀλίβους ἄνδρας ἔχουσαν. Καὶ χρᾶ-
 ται ἐπαναλήψει καὶ ἐπ' αὐτῆς εἰπὼν « ἐς νότον ἔρπει,
 ἐς νότον ἀντολίην τε. » Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καὶ ὅτι
 πᾶσα ἡ ὑπὲρ Σελευκίδα ἐπὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν
 40 ἀνίσχουσα χώρα Κοίλη Συρία λέγεται, ἰδίως δὲ ἢ τῷ
 Λιβάνῳ καὶ Ἀντιλιβάνῳ ἀφωρισμένη. Συρία δὲ ἀπὸ
 Σύρου κέκληται· φασὶ γάρ ὅτι Λιθύης υἱὸς ὁ Ἀγή-
 νωρ, ὃς καὶ Τυροῦς Φοῖνιξ καὶ Σύρος καὶ Κίλιξ, ἀφ'
 ὧν αἱ χῶραι, καὶ Κάδμος, ὅπερ ἢ Καδμεία ἐπώνυ-
 45 μος.

905. Ὅτι τῆς Κοίλης Συρίας ὅτι μὲν ἐπ' ἡπειρῶν,
 ἔχουν οἱ ἡπειρωτικοὶ, αὐτὸ τοῦτο Σύριοι, τουτέστι

quamque. Quamquam ipsa terra, tanquam elementum,
 quam una tantum sit, non habet numerum multitudinis.

Auditorem ad attentionem convertens ait : « Ora-
 tio in mente tibi hæreat, neque ventis auferatur et
 quasi inutilis sit harpyiarumque præda laboriosi hu-
 jus operis gratia. » Subjungit deinde quædam ex at-
 tentione in periegesin redundet utilitas, in eo illa
 posita, ut auditor sua vice aliis quoque perite expo-
 nere possit fluvios oppidorumque situm terrasque
 singulas. Post hæc se ipsum, utpote periegetem egre-
 gium, in medium producens splendide dicit : « Haud
 quisquam me ut mentientem reprehenderit. »

889. Pro « initio sermonis » vel « paullo ante »
 dicit ἐν πρώτοις in his : οἶσθα ἐμοῦ ἐν πρώτοις ἀκούσας.

891. Quum πλευρὰν feminino genere et πλευρὸν neu-
 tro genere jam dixerit, nunc pro πλευρὰν dicit πᾶσαν,
 inopia alterius vocis idoneæ. Eandem supra dixit
 κρηπίδα. Est autem latus linea in figura carens an-
 gulo.

899. Cœlen sive Cavam Syriam sic vocari ait co-
 gnomine h. e. nomine congruente cum ipsa re, pro-
 pterea quod eam mediam atque in humili jacentem
 habent montes duo, tum occidentalis Casius, situs ad
 mare, tum orientalis Libanus, quibus ea comprehenditur
 atque continetur. Sic etiam Homerus (*Il.* β, 581)
 Lacedæmonem dicit cavam, quod undique
 in orbem inclusa est montibus. Attamen ita Geographus
 (*p.* 754 *sq.*) : « Libanus et Antilibanus montes
 duo, veluti paribus inter sese spatiis distantes, effi-
 cientes Cœlen, quam vocamus, Syriam, desinentes
 prope a montibus Arabicis, supra Damascenam regi-
 onem sitis, in alios montes, collibus atque tumulis
 frequentes, fructuumque feraces; incipiunt paullo
 supra mare, Libanus quidem supra mare Tripolita-
 num, Antilibanus vero supra mare Sidonium. » At-
 que hæc quidem Geographus; verum Dionysius Cœlen
 Syriam et urbibus frequentem dicit, et multis atque
 opulentis hominibus abundantem; repetitioneque
 etiam utitur in his de ea verbis : « In notum serpit,
 in notum ortumque. » Præterea vero Geographus
 (*p.* 756) totam inquit ultra Seleucidem regionem
 ad Ægyptum et Arabiam extentam vocari Cœlesyriam,
 proprie vero eam, quæ Libano et Antilibano definiat-
 ur, Syriam vocatam esse a Syro. Narrant enim Libyæ
 filium esse Agenorem, cujus et Tyrus filii sint Phoenix
 et Syrus et Cilix, a quibus ipsæ regiones, itemque
 Cadmus, a quo Cadmea denominata.

905. Cœlæ Syriæ qui in continente incolunt, populi
 nimirum mediterranei, proprie Syrii, h. e. Syri, vo-

2. ἄλλη ex Homero inserui. Mox γαίαν Y, Homer.;
 γαῖα cett. || — 6. γίνοντο Y cod. Matrit. || — 11.
 πολίων γ. πολίων C, πόλεων C. Matrit. || — 13. ἐπιδρο-
 μήσεται C. || — 19. τούτων Hudson.; γραμμὴ Y,
 γραμματικὴ C. || — 25. περιέχεται Y. || — 27. κύκλω-
 θεν codd.; em. Hudson. || — 29. ποιοῦντα Y, τοιαῦτα

C. || — 30. Ἀραβικῶν Y; ὄρων Y. || — 32. πολύ-
 καρπα Y. || — 38. καὶ om. Huds. et Bernh. || — 39. ὑπὲρ
 τῆς Σελευκίδος Strabo p. 643, 50. ed. Didot.; ἐπὶ Αἴγυ-
 πτον om. C; Ἀραβ. Y. || — 44. ὧν καὶ αἱ Hudson.; ἢ
 χώρα C. Deinde οἱ Καδμηῖοι (Καδμοὶ Y) ἐπώνυμοι CY. ||
 — 46. ἐπὶ C; ἡπειρῶν Huds. || — 47. ἡπειρ. τούτῳ Huds.

Σύροι καλοῦνται, οἱ δὲ περὶ θάλασσαν, Σύροι ὄντες καὶ αὐτοὶ, ὁμῶς καὶ Φοινικῆς εἰσι τὴν ἑπωνυμίαν, γένος Ἐρυθραῖοι. Λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος τούτους ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς καλουμένης θαλάσσης ὑπερβάντας οἰκεῖν τῆς Συρίας τὰ περὶ θάλασσαν, καὶ τοῦτο τὸ χωρίον 5 μέχρι Αἰγύπτου Παλαιστίνην καλεῖσθαι· ὅθεν δοκοῦσιν, ὡς καὶ ὁ Διονύσιος παραδηλοῖ, ἑπωνυμῶς ἦτοι φερωνυμῶς οὕτω λέγεσθαι, ὡς ταῦτόν ἐν Φοινικᾷ τε καὶ Ἐρυθραίοις εἰπεῖν, ὥσπερ καὶ φοινικοῦν χροῶμα 10 καὶ ἐρυθρόν. Καὶ μὴν ἄλλοι Φοινικᾶς αὐτοὺς καλεῖσθαι φασὶν ἀπὸ Φοινίκης τοῦ Ἀγήνορος, ὡς εἴρηται ἤδη. Λέγεται δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς Φοινικὴ πᾶσα ἢ ἀπὸ Ὀρθωσίας μέχρι Πηλουσίου παραλλὰ στενὴ καὶ ἔλιπτης. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Κοίλη Συρία πρὸς 15 ἐντιδιαστολὴν ἑτέρας λέγεται διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Διονύσιος εἶρει, ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν διαδέχεται ἡ ἑτέρα Συρία ἐκκομμένη μέχρι Σινώπης, ὅπου, ὡς προγγράπται, τοὺς Ἀσσυρίους εἶναι φασιν. Ὅρα δὲ ὅτι ὥσπερ τοὺς τῆς Φρυγίας κατοίκους οὐ μόνον Φρύγας, ἀλλὰ καὶ Φρυγίους ἄνδρας φασὶν, ὅθεν καὶ ἄστου Φρύγιον, καὶ τοὺς ἐν Λυδίᾳ Λυδοὺς καὶ Λυδίους, καὶ τοὺς ἐν Ἀραβίᾳ Ἀραβας καὶ Ἀραβίους, οὕτω καὶ τοὺς τῆς Συρίας Σύρους τε καὶ Συρίους λέγομεν. Τοῦ δὲ Σύρους ἐστὶ καὶ θηλυκὸν εἰς ρα· λέγεται γὰρ καὶ ἡ Σύρα 25 γλῶσσα.

907. Ὅτι Φοινικῆς πρῶτοι νηυσὶν ἐπειρήσαντο θαλάσσης, καθὰ δηλοῖ καὶ Ὅμηρος ναυτικωτάτους αὐτοὺς ἱστορῶν, πρῶτοι δὲ τῆς κατὰ θάλασσαν ἐμπορίας ἐμνήσαντο, καὶ βαθὺν οὐρανίων ἀστέρων πόρον 30 ἐφράσαντο· οὗχ ὅτι αὐτοὶ τὸν οὐρανὸν πόλοις, ὃ ἐστὶ κύκλοις ἕτερον, τοῦτο γὰρ Αἰγυπτίων εὕρημα, ὡς προείρηται, δι' ἀστρονομίαν, ἀλλ' ὅτι τοῖς ἡστροθετημένοις ἤδη καὶ παρ' Αἰγυπτίων ἡστρολογημένοις προσέσχον δι' ἐμπορίαν οἱ Φοινικῆς. Ναυτικώτατοι δὲ Φοινικῶν 35 Σιδώνιοι. Ὁ δὲ Γεωγράφος οὕτω περὶ τούτων φησὶν. « Ὅσπερ Αἰγυπτίων εὕρημα ἡ γεωμετρία ἐκ τῆς χωρομετρίας, ἣν ὁ Νεῖλος ἐργάζεται συγγέων τοὺς τῆς γῆς ὄρους ἐν ταῖς ἀναβάσειν, οὕτως ἐκ Φοινικῶν εἰς Ἑλληνικὴν ἢ ἀστρονομία ἦκειν πεπίστευται καὶ ἡ ἀριθμητικὴ φιλόσοφος γὰρ περὶ ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν οἱ Σιδώνιοι ὡς ἐμπορικῶν καὶ ναύκληροι, ἀπὸ λογιστικῆς καὶ νυκτιπλοίας ἀρξάμενοι, τουτέστιν ὡς λογαριάζοντες μὲν τοὺς φόρους, ἀστροῖς δὲ σημαίνοντες τὸν ἐν νυκτὶ 40 πλοῦν ἀρχὴν ἐντεῦθεν ἔσχον εἰς ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν. Ἀρριανὸς δὲ ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου φησὶν ὅτι Φοινικῆς μὲν πρὸς τὴν ὀλίγην ἀρκτον μελετῶσι τὰς πορείας, οἱ δὲ ἄλλοι ἄνθρωποι πρὸς τὴν μετρίω. Λέγει

cantur; qui vero sunt ad mare, tametsi et ipsi Syri, tamen et Phoenices sunt cognomine, genere Erythraei. Herodotus quoque (7, 89) hos ex mari Erythraeo, quod vocant, transgressos, maritima Syriae incolere, et quidquid est hujus tractus usque ad Aegyptum, Palaestinam vocitari dicit. Unde et videntur, ut Dionysius quoque obiter significat, ita dici cognomine vel nomine cum ipsa re conveniente, quum idem sit Phoenices dicere et Erythraeos, sicuti etiam phoenicem colorem et erythrum s. rubrum. Sed enim alii vocatos eos aiunt Phoenices a Phoenice, Agenoris filio, ut jam dictum est. Vocatur autem, secundum veteres (Str. 756), Phoenice universa regio maritima ab Orthosia usque ad Pelusium, ora angusta et ad mare demissa. Rursus sciendum Coelen Syriam dictam ad distinctionem alterius Syriae; quare etiam postea Dionysius dicit Coelae Syriae succedere alteram Syriam, eamque usque ad Sinopen protrahi, ubi, ut supra scriptum est, esse aiunt Assyrios. Vide vero, ut, quemadmodum Phrygiae incolas non Phryges modo sed etiam viros Phrygios dicimus (unde etiam oppidum Phrygium), et Lydiae incolas Lydos et Lydios, et Arabiae Arabes et Arabios: sic etiam habitatores Syriae Syros et Syrios vocamus. Σύρος muliebres habet in ra: dicitur namque ἡ Σύρα γλῶσσα, lingua Syria.

907. Phoenices primi periculum maris navibus fecerunt, sicuti etiam Homerus ait, quum eos navalis rei peritissimos commemorat. Primi quoque mercaturae maritimae meminerunt, et profundam caelestium stellarum viam deprehenderunt, non quod caelum polis, h. e. circulis, dividerint (hoc enim, ut supra dictum est, inventum fuit Aegyptiorum, propter astronomiam); sed quod sideribus jam dispositis et quae de astrologia Aegypti praecipere, iis Phoenices mercaturae causa mentem adhibuerint. Rei porro navalis Phoenicum scientissimi Sidonii. De his vero ita Geographus (p. 757): « Sicuti Aegyptiorum inventum geometria ex agrorum dimensione, qua opus esse Nilus efficit exundatione agrorum limites confundens, sic a Phoenicibus ad Graecos profecta esse creditur astronomia atque arithmetica. Astronomiae namque et arithmeticae periti Sidonii, qui utpote mercatores et navicularii a suppurationibus et a navigatione nocturna initium duxerint », h. e. qui computum mercium instituentes et astrorum observatione navigationem nocturnam dirigentes, initio hoc posito, aditum inde ad arithmeticae et astronomiam habuerunt. Arrianus in opere de rebus Alexandri (6, 26, 9) testatur Phoenices navigationes suas ad parvam ursam instituere, ceteros vero mortales ad majorem. Scribit ille etiam parvam

7. καὶ om. Huds. || — 8. τὰ τὸ Huds. || — 11. φησιν C. || — 15. διαστολὴν Y. Huds. || — 16. τὴν om. Y. Huds. || — 17. ἢ ἐκ. Y. || — 18. φησιν Yc. || — 22. ἄρρ. C; τε καὶ Ἀραβίους Huds. Dein οὕτως C. Συρίους τε καὶ Σύρους C. || — 26. ἐπιφράσαντο Huds. || — 27. δηλοῖ] φησι γ. || — 28. ἐμπειρίας γ. || — 29. πόρον CY, πόλον edd. || — 31. ἴταμον Huds. τοῦτο δὲ γ, ὅτι δὲ c. || — 32.

ἀστρονομίας CY. || — 34. ἐμπορίας C. || — 35. οὐτω καὶ παρὶ Huds. || — 36. εὕρημα Huds. || — 37. χωρομετρίας Strabo, χωρογραφίας codd. Eust. || — 40. ἀστρολογίαν γ. || — 41. καὶ ante νυκτ. om. γ. || — 42. ὡς om. Hudson.; idem μετὰ pro μὲν. || — 44. ἀριθμητικὴν καὶ ἀστρον. Huds. || — 28. Ἀλεξάνδρον Huds.

δὲ ἐκεῖνος ὀλίγην μὲν τὴν Κυνοσουραν, μεγάλην δὲ τὴν Ἑλικην, ἀφ' ἧς καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐλιώπεις, ὡς τινες οἴονται. Ἡρόδοτος δὲ στοχάζεται καὶ τὰ γράμματα μὴ ὄντα πρὸς τοὺς Ἑλλησιν ἐκείθεν παραδοθῆναι ὑπὸ 6 τῶν μετὰ Κάδμου εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔλθόντων Φοινίκων; ὅθεν καὶ Φοινίκια καλεῖσθαι.

910. Ὅτι πόλις Φοινίκης Ἰόπη, κληθεῖσα οὕτως ἢ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς ἢ ἀπὸ Ἰόπης, θυγατρὸς μὲν Αἰόλου, γυναικὸς δὲ Κηφέως, ἀφ' οὗ καὶ Κηφῆνες οἱ Αἰθίο- 10 πες.

Ὅτι Γάζα παλαιὰ μὲν Φοινίκης, νῦν δὲ Παλαιστίνης. Ἐκλήθη δὲ ποτε καὶ Ἄζα, ἢ ἀπὸ Ἄζωνος υἱοῦ Ἡρακλέους, ἢ ὅτι Ζεὺς κτίσας αὐτὴν ἀπέλιπεν αὐτόν: τὴν ἑαυτοῦ γάζαν· καλοῦσι δὲ οὕτως οἱ Πέρσαι τὰ 15 χρήματα.

Ὅτι Ἑλαῖς πόλις Φοινίκης οὕτως λέγεται διὰ τὸ ἐλαιοφόρος εἶναι.

911. Ὅτι νῆσός ποτε ἦν ἡ Τύρος, ὡς καὶ Ἀρριανὸς λέγει· « Τύρος ἡ τότε ἔτι νῆσος. » Ὀνόμασται δὲ 20 ἀπὸ Τύρου τοῦ Φοίνικος, ἢ ἀπὸ γυναικὸς Τυροῦς, ἧς καὶ Ἀγήνορος ἡ Εὐρώπη, ἧς ἡ χώρα ἐπώνυμος. Συνῆπται δὲ ἡ Τύρος χώματι πρὸς τὴν ἡπειρον, ὃ κατεσκευάσαε πολιορκῶν Ἀλέξανδρος, ὅτε κατὰ ἐνύπνιον Σάτυρος βραθαῖς ἐχρηστηρίασε τῷ βασιλεῖ κατὰ ὀνει- 25 ρου λοξότητα, ὅτι σὰ Τύρος, τουτέστι σὴ Δωρικῶς, καὶ ὑπὸ τὴν σὴν ἐξουσίαν ἔσται ἡ Τύρος. Τιμῶσι δὲ τὸν Ἡρακλέα ὑπερβαλλόντως οἱ Τύριοι, καὶ εἰσι πολύτεχνοι καὶ κατὰ τοὺς Σιδωνίους καλλιτέχνοι. Ἔστι δὲ, φασί, καὶ πορφύρα καλλίστη ἡ Τυρία. Ὅ δὲ 30 Γεωγράφος φησὶ καὶ ὅτι μεγίστη ἔστι μετὰ Σιδῶνα ἡ Τύρος, καὶ ὅτι ἀρχαιοτάτη, καὶ δύο λιμένας ἔχει, τὸν μὲν κλειστὸν, τὸν δὲ ἀνεμίον, καὶ ὅτι πολυστέγους οἰκίας ἔχει, καὶ ὅτι σεισμοὶ ποτε γενομένοι μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ ἄρδην αὐτὴν ἀφανίσαι, καὶ ὅτι ἀτυχῆ- 35 σασα ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου πολιορκίᾳ ὁμοῦς ὕστερον ἑαυτὴν ἀνέλαβε διὰ τῆς ναυτιλίας, καθ' ἣν ὑπερτεροῦσι πάντων οἱ Φοίνικες. Ἔστι δὲ καὶ περὶ τὸν Περσικὸν κόλπον νῆσος, ὥσπερ καὶ Ἀραδος. Λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἱερὸν Ἡρακλέους ἐν τῇ Τύρῳ ἦν πλου- 40 σίως ἰσχυρασμένον, καὶ στήλαι δύο κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἡ μὲν χρυσοῦ ἀπέφθου, ἡ δὲ σμαράγδου λίθου λάμποντος τὰς νύκτας.

esse Cynosuram, magnam vero esse Helicen, a qua etiam Achivi ἐλιώπεις, ut nonnulli opinantur. Herodotus autem (5, 58) conjectat litteras, quæ non essent apud Græcos, inde traditas fuisse ab iis Phœnicibus, qui cum Cadmo in Græciam venissent, Phœniciasque inde eas litteras appellatas.

910. Urbs Phœnicis Iope ita vocata vel ab Ione vel ab Iope Æoli filia Cephæique uxore, a quo Æthiopes quoque Cepheneæ vocantur.

Gaza Phœnicis, nunc Palæstinæ. Vocata ea olim etiam Aza, vel ab Azone, Herculis filio, vel quia Jupiter, urbe ea ædificata, reliquit ibi suam ipsius gazam; sic enim Persæ opes vocant

Elais, urbs Phœnicis, sic dicitur eo quod ferax est ἐλαιῶν, olivarum.

911. Tyrus olim fuit insula, ut Arrianus quoque dicit (*Exp.* 2, 26, 3?) : « Tyrus quæ tunc adhuc insula erat. » Nomen autem accepit a Tyro, Phœnicis filio, vel a Tyrone muliere, cuius ex Agenore filia Europa, ex qua regio denominata fuit. Conjuncta est autem Tyrus continenti aggere, quem extruxit Alexander, quum urbem obsideret : quo etiam tempore Satyrus in somniis visus, pro somni ambiguitate responsum illud regi dedit : σὰ Τύρος, h. e. σὴ, Dorice, *Tua Tyrus*, vel sub potestate tua erit Tyrus (*V. Plut. Alex. c. 24*). Colunt autem Tyrii majorem in modum Herculem, et juxta Sidonios artium varietate et elegantia excellunt. Est etiam, ut aiunt, purpura præstantissima Tyria. Ad hæc Geographus (*p. 757*) scribit maximam secundum Sidonem esse et antiquissimam, portusque duos habere, alterum clausum, alterum apertum, domusque ibi multas habere contignationes, factisque aliquando terræ motibus, parum abfuisse quin ea funditus deleretur; et, quamvis obsidente eam Alexandro magnas clades acceperit, tamen ipsam semet postea ab his cladibus re navicularia refecisse, qua Phœnicis mortales cunctos antecellant. Est autem et in sinu Persico Tyrus insula, sicut etiam Aradus. Dicitur quoque fuisse Tyri templum Herculis opulenter sumptuoseque exornatum; et columnæ duæ, Herodoto (2, 44) teste, altera ex auro obryzo, altera ex smaragdo lapide de nocte splendente.

2. ὡς οἴονται τινες Huds. || — 4. πρὸς] πρὶν pr. m. Y; ἀπὸ τῶν C. || — 6. ὅθεν om. γ; Φοινικῆια Herodot. || — 7. οὕτω Yγ Huds. || — 8. ἢ om. C; τῆς Ἰόπης c. || — 9. Αἰθίοπες Stephan. v. Ἰόπη, Αἰγύπτιοι codd. Eust. || — 11. παλαι om. γ. Huds. Petita hæc e Steph. v. Γάζα; νυλ, misso δὲ, C; Παλαιστινῶν Cy. || — 12. Ἄζωνος recte codd. Eust.; Ἄζωνος editt., quod habent codd. Stephani, ubi Ἄζωνος reposuit Meinekius. || — 13. Ἡρακλέους Huds.; κατέλιπεν Huds. || — 14. γάζαν Steph.; ἄζαν codd. Eust.; οὕτω γ. || — 16. ἐλαιοφόρον C. || — 18. ἢ om. Y. || — 21. καὶ om. Yγ. || — 23.

κατὰ] καὶ Huds. De re v. Plutarch. Alex. c. 24. || — 26. ἐπὶ] ἐπὶ Huds. ἔστιν ἡ T. C. || — 28. καὶ κατὰ ... καλλιτέχνοι om. Yγ Huds.; Strabo p. 657 (644, 43 Did) ita habet : Σιδωνίους τε πολύτεχνοι τινες παραδέδονται καὶ καλλιτέχνοι, καθάπερ καὶ ὁ Ποιητῆς δηλοῖ. Cf. Eust. p. 277, 6. Quare verba κατὰ τοὺς Σιδωνίους. ante πολύτεχνοι collocari velim. || — 31. τὸν μὲν ... οἰκίας ἔχει om. Huds. || — 34. ἀφανίσθαι C. || — 35. ἐν τῇ ὑπὸ] ὑπὸ τῇ Huds. || — 36. καὶ αὐτὴν Huds. || — 38. καὶ om. Huds. || — 39. τῆ om. Huds.; ἐν τῇ Τύρῳ Ἡρακλέος C.

912. Ὅτι τὰς περὶ Φοινίκην πόλεις μετ' ἐπιθέτων ἐκφράζει, ὅσα εὐπόρους ἔχων τοῦ ὀνομάειν λέγει γὰρ Τύρον ὠκυγίην, Βηρυτὸν ἑρατεινήν, Βύβλον ἀγκυραλόν, Σιδῶνα ἀνθημόεσαν, Τρίπολιν λιπαράν. Περὶ μὲν 5 οὖν τῆς Τύρου εἰρηται τὸ ἀρκοῦν. Ἡ δὲ Σιδῶν, περὶ ἣν χάριεντα λέγει ποταμὸν βίειν τὸν Βοστρητὸν, πολυτέχνους ἔχει πολίτας καὶ καλλιτέχνους. Ὅτι δὲ τοιοῦτοί εἰσιν οἱ Σιδῶνιοι, δηλοῦσι καὶ οἱ παρὰ τῶν Ποιητῆ παμποικίλοι πέπλοι, Σιδῶνίων ἔργα γυναικῶν, 10 καὶ ὁ τοῦ Εὐνεω κρατήρ, ὃς κάλλει ἐνέκα πῆσαν ἐπ' αἶαν. Τούτους δὲ τοὺς Σιδῶνίους ἀποίκους εἶναι τινὲς φασὶ Σιδῶνίων τῶν ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, οἱ δὲ παλαιοὶ ἐναντιολογίας ἱστοριῶν αἰτιῶνται ἐνταῦθα. Οἱ μὲν γὰρ τοὺς καθ' ἡμᾶς Φοινίκας τε καὶ Σιδῶνίους 15 ἀποίκους φασὶ τῶν πρὸς τῷ ὠκεανῷ Σιδῶνίων τε καὶ Φοινίκων, προστιθέντες καὶ διὰ τὴν Φοινίκας λέγονται· διότι, φασὶ, καὶ ἡ θάλασσα ἔρυθρὰ, ὡς ταῦτ' ὃν Φοινίκας εἶπεν καὶ ἔρυθρός. Οἱ δὲ ἀνάπαλιν ἀποίκους ἐκείνους τούτων τῶν καθ' ἡμᾶς ἱστέρησαν. Περὶ δὲ τῆς 20 Σιδῶνος ταύτης τῆς περὶ τὴν Συριακὴν Φοινίκην φέρεται ἱστορία, ὅτι θυγάτηρ Ἰούς ἡ Αἰδύη, ταύτης δὲ καὶ Ποσειδῶνος Ἀγχιῦρος καὶ Βῆλος καὶ Ἐνυάλιος, Βῆλος δὲ Σίδη καὶ Αἰγύπτου καὶ Δαναός, ὃν τῆς Σίδης μὲν παρώνυμος ἡ Σιδῶν, τοῦ Αἰγύπτου δὲ ὁμῶς 25 νυμος ἡ χώρα, ἐκ Δαναοῦ δὲ οἱ Ἕλληνας Δαναοί. Προεῖρηται δὲ πού καὶ ὅτι ὁ Διονύσιος Ὁμήρου ἀκολουθῶν τῆς Σιδῶνος τὴν μὲν ἀρχουσαν ἐκταίνει, τὸ δὲ οὐ τῶν πλαγιῶν συστάλλει, κἄν οἱ ὑστερον αὐτὸ διαφοροῦντες ἐκταίνωσιν. Ὅτι δὲ καὶ σοφοὶ τὰ εἰς ἀστρο- 30 νομίαν καὶ ἀριθμητικὴν οἱ Σιδῶνιοι ὡς ἐμπορικῶν καὶ ναυκληρικῶν, ἀνωτέρω εἰρηται· λέγεται δὲ καὶ φάμιμος θαλιτεῖς εἶναι τοῖς Σιδῶνίοις ἐπιτηδεῖα εἰς χύσιν. Ἡ δὲ Βηρυτὸς κτίσμα ἐστὶ Κρόνου, ἐκ μικρᾶς μεγάλης γεινομένη καὶ ἰσχυρὰ διὸ καὶ οὕτως ἐκλήθη· Βηρυτὶ 35 γὰρ τὴν ἰσχύν οἱ Φοινίκας λέγουσιν. Οἱ δὲ φασὶ διὰ τὸ εὐδρόν οὕτως κληθῆναι αὐτὴν, βῆρ γὰρ παρὰ τοῖς ἐκεί τὸ φρέαρ καλεῖται· φασὶ δὲ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ τυράνου Τρύφωνος κατασπασθεῖσαν ἀναληφθῆναι ὑπὸ Ῥωμαίων, ἣτοι ἀναστῆναι καὶ καινισθῆναι. Ὁξύνεται 40 δὲ τὸ Βηρυτὸς ὡς τρισύλλαβον, καθὰ καὶ τὸ κοκκυτὸς καὶ γωρυτὸς, καὶ μακρὸν ἔχει τὸ ὑ παρὰ Διονυσίῳ. Ἡ δὲ Βύβλος κτίσμα καὶ αὐτῆ Κρόνου, Ἀδωνίδος ἱερά, Κινύρου βασιλεῖον ἀρχαιότατον, ἀπὸ Βύβλου τινὸς στρατηγῶς ἢ ἀπὸ Βύβλης γυναικὸς οὕτως κληθεῖσα, ἢ 45 διὰ τὸ πάσης ἀρχαίας βίβλου κατὰ τοὺς παλαιούς τὴν

912. Urbes Phœnices effert cum epithetis, quippe qui magna verborum copia abundet. Vocat namque Tyrum Ogygiam, Berytum amabilem, Byblum maritimam, Sidonem floridam, Tripolim pinguem. De Tyro jam dictum est quantum satis. Sidon vero, circa quam Bostrenum fluere ait, amœnum amnem, oppidanos habet artificiorum varietate atque elegantia perinsignes. Tales porro Sidonios clare demonstrant peploi illi apud Poetam (II, 7, 289. ψ, 741), omnigena artificii colorumque varietate a Sidoniis mulieribus elaborati, atque etiam crater ille Eunei, qui in toto terrarum orbe pulchritudine præstabat. Hos vero Sidonios quidam aiunt coloniam esse eorum Sidoniorum, qui sunt in sinu Persico. Atque hic veteres historiarum contradictiones insimulant. Alii namque eos Phœnices atque Sidonios, qui ad nostrum mare sunt, coloniam esse aiunt Sidoniorum Phœnicium qui sunt ad oceanum; causamque adjiciunt, quamobrem Phœnices vocentur: propterea sc., aiunt, quod mare quoque Erythrum (Rubrum) vocatur, idemque est Phœnices dicere et Erythros. Alii vero e contrario illos tradunt coloniam esse horum, qui apud nos sunt. Ceterum de hac Sidone, quæ est in Phœnicie Syria, historia fertur hujusmodi: Filia Ids fuit Libya; hujus et Neptuni filii Agenor, Belus et Enyalis; Beli Side et Ægyptus et Danaus. Atque ex his quidem, a Side denominata est Sidon, ab Ægypto regio cognominis, a Danao Græci Danaï. Jam vero supra alicubi dictum est, Dionysium post Homeri vestigia producere primam syllabam Σιδῶνος, corrumpere vero τὸ οβλιγοῦρον, tametsi id posteriores e contrario producant. Jam supra dictum est Sidonios, tanquam mercatores et navicularios, astronomiæ et arithmeticiæ scientia plurimum valuisse. Fertur etiam arena vitraria esse Sidoniis, ad fundendum idonea (V. Strab. p. 757). Berytus porro condita est a Saturno, atque ex parva magna et valida evasit, indeque nomen tulit; nam Beruti Phœnices robur dicunt. Alii vero sic eam vocatam censent a magna copia aquarum; Ber enim ibi apud incolas vocatur puteus (E Steph. v. Βηρυτὸς). Narrant etiam (Str. p. 756) eam a Tryphone tyranno exhaustam atque exinanitam, postea resectam reparatamque fuisse a Romanis, nimirum restitutam atque instauratam. Acuitur autem Βηρυτὸς, veluti vox trium syllabarum, pariter atque κοκκυτὸς et γωρυτὸς, longumque habet ὑ apud Dionysium. Byblus vero ipsa quoque condita est a Saturno, urbs Adonidi sacra, regia Cinyri antiquissima, a Byblio nescio quo ductore exercitus, vel a Byblio muliere ita appellata, vel eo quia vetustæ omnis βύβλου, πα-

1. τὰς om. Huds. || — 2. ὀλον Huds. || — 4. Σιδῶνα γ. || — 7. ἔχειν C. || — 8. Σιδῶνιοι ubique Y. Σιδῶνιοι vulgo. || — 10. γὰρ κρατήρ c. || — 11. τοὺς Huds. || — 16. προστιθέντες γ. Hudsonus Φοινίκας λέγονται] Φοινίκη λέγεται tanquam variam lectionem adscripsit Y. Ad hanc lectionem in codice quodam annotatum erat: γράσσεται δὲ καὶ Φοινίκας, quod codex C in ordine verborum post v. λέγονται exhibet. || — 17. Φοι-

νικήν Yγ; καὶ om. cy; ἐρυθρὰν CYcy, ἐρυθρὰν Huds. || — 19. ἡμῶν Y. || — 22. καὶ additum ex C. || — 24. ἡ χώρα ὁμῶνυμος Yγ Huds. || — 27. Σιδῶνος γ. — 30. ἀριθμητικοὶ Yγ; εἰσιν ante οἱ Σιδ. addit Hudsonus. ὡς καὶ ἐμπ. C. || — 32 sq. V. Stephanus v. Βηρυτὸς. || — 33. βηρυτοὶ C. || — 37. καλεῖται τὸ φρέαρ Yγ Huds. || — 42. αὐτῆ Cγ. Exscripsit Eustathius Stephanum v. Βύβλος. || — 44. Βύβλης Cγ Steph. Βύ-

φυλακὴν ἀσινεία ἐν αὐτῇ γενέσθαι, ἣ καὶ διότι Ἴσις τὸν Ὄσιριν κλαίουσα ἔκατ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀπέθετο διάδημα ἐκ βύβλου ἐν Αἰγυπτίᾳ. Φυτόν δὲ ἡ βύβλος κατὰ τοὺς παλαιούς φερόμενον ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς ἔλεσι, βράβδος ψιλλή, ὡς φασιν ἐκείνοι, ἐπ' ἀκρῶν χαίτην ἔχουσα, φουομένη πολλή καὶ ἐν τοῖς κάτω μέρεσι τοῦ Δέλτα, ἥς κρείττων, φασίν, ἡ λεγομένη ἱερατικῆ. Τῆς δὲ βύβλου τὸ κάτω ἔσον ἐπὶ πῆχυν τρώγεται, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, πυνίγην μάλιστα ἐν κλιβάνῳ διαρῶναι. Ζητητέον δὲ μή ποτε ἀπὸ τῆς τοιαύτης βύβλου, ὡς πεφυκυίας ὑφαίνεσθαι ἢ πλέκασθαι ἢ ἄλλως πως συντίθεσθαι, καὶ αἱ τῶν γραμμάτων φύλακες πτύχες βύβλοι ἐλέγοντο, διὰ τὸ τυγὼν ἐκ τοῦ τοιούτου φυτοῦ τὰς τοιαύτας τότε κατασκευάζεσθαι, καὶ ἡ κλήσις παραμένει καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐναλλαγένης τοῦ ὕ ἐς τὸ συγγενὲς δῆχρονον. Ἐγίνετο δὲ καὶ πέδιλα ἐκ τοῦ φυτοῦ τῆς βύβλου· οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς βύβλινα λέγονταί ποτε φορεῖν ὑποδήματα, καὶ πλοίων δὲ ναυπηγουμένων αἱ ἀρμονίαι βύβλω παραβύοντο, καὶ ἱστία δὲ πλοίοις ἐγίνοντο βύβλινα, καὶ τὴν ἐν Ἀβύδῳ δὲ τοῦ Ξέρξου γέφυραν, ὡς Ἡρόδοτος φησιν, Φοινίκας μὲν λευκολίνῳ ἐγαφύρουσιν, Αἰγύπτιοι δὲ βύβλω. Ἄλιος δὲ Διονύσιος ἐν τοῖς περὶ Ἀττικῶν λέξιων ὑπογράφει σαφέστερον τὴν τοῦ φυτοῦ φύσιν τῆς βύβλου, ἐνθα περὶ φιλύρας φησιν, ὅτι φυτὸν ἡ φιλύρα φλοιδὸν ἔχον βύβλου, πακύρω ὅμοιον, ἐξ οὗ τοὺς στεφάνους πλέκουσι. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Βύβλου.

914. Ἡ δὲ Τρίπολις, ἣτινι συνεχὲς κεῖσθαι ἱστορήται τὸ τοῦ Θεοῦ λεγόμενον πρόσωπον, οὕτω καλεῖται διὰ τὸ ἔχειν ἀποικίαν ἐκ τριῶν πόλεων, Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ Ἀράδου, περὶ ἧς ἐν τοῖς περὶ νήσων εἰρηται. Εἰσι δὲ καὶ ἄλλαι Τριπολεῖς διάφοροι.

Ὅτι πόλεις Φοινίκων καὶ ἡ Ὀρθωσίς καὶ ἡ Μάραθος. Ἰστίον δὲ εἶπε τὴν Ὀρθωσίδα Ὀρθωσίαν οὕτως ἄλλοι φασί, καὶ ἴσως χαίρων τῷ τοιούτῳ τύπῳ ὁ Διονύσιος ὥσπερ τὸν πορθμὸν εἶπε πορθμίδα, καὶ τὰς Ἀμαζόνιας Ἀμαζονίδας, καὶ τὴν Ἀσίαν Ἀσίδα, καὶ τοὺς τῶν ὀρῶν κνημοὺς κνημίδας, καὶ τὴν Κασπίαν Κασπίδα, οὕτω καὶ τὴν Ὀρθωσίαν Ὀρθωσίδα φησί. Μάραθος δὲ οὐ μόνον ἡ περὶ Φοινίκην αὕτη πόλις, περὶ ἣν καὶ ποταμὸς βρεῖ Μαραθίας λεγόμενος, ἀλλὰ καὶ Εὐρωπαία ἑτέρα ἐν τῇ τῶν Ἀκαρνάνων γῆ, ἐξ ἧς ὁ μουσικὸς Διόδωρος.

915. Ὅτι Λαοδίχεια ἡ τῆς Φοινίκης ἀπὸ Λαοδίκης ὠνόμασται, ἀδελφῆς Ἀντιόχου, ὡς μικρὸν κατωτέρω

ργί, ut veteres volunt, custodia ibi esset innoxia, vel etiam propterea quod Isis Osirin plorans diadema ibi capitis deposuerit, quod erat ex bybulo Ægyptia. Planta est ἡ βύβλος, secundum veteres nascens in paludibus Ægyptiacis, ramus nudus, ut illi quidem aiunt, habens in summo comam; multa ea nascitur in partibus inferioribus Delta regionis, qua quidem meliorem eam esse aiunt, quam sacerdotalem appellant. Hujus autem bybli pars inferior ad cubiti mensuram comeditur, ut Herodotus ait (292), suffocata maxime in furno candente. Sed inquirendum an ex hac ista bybulo, quippe quæ texti aut complicari aut alio modo componi posset, etiam literas asservantes pugillarum laminæ plicatæ bybli dictæ sint, quod ex ista planta hac tum conficerentur, atque illa appellatio, versa littera v in cognatam ancipitem, ad nos usque perduraverit. Fiebant autem et calceamenta ex planta hac bybulo; quippe sacerdotes Ægyptii byblina calceamenta gestasse olim feruntur. Ad hæc in construendis navibus commissuræ bybulo stipabantur, atque vela etiam navium ex bybulo fiebant, ac præterea pontem Xerxis in Abydo, ut Herodotus (7, 36) narrat, Phœnices lino albo, Ægyptii bybulo junxerunt. Ælius porro Dionysius in opere de vocibus atticis clarius indicat bybli plantæ naturam, ubi de philyra planta dicit, philyram corticem bybli habere similem papyro, quo ex cortice nectunt etiam coronas. Atque hæc quidem de Bybulo.

914. Tripolis vero, cui contiguum esse traditur promontorium, quod Theuprosopon, *Dei facies*, vocatur, ita dicta est eo quod coloniam deductam habet ex urbibus Tyro, Sidone et Arado, de qua dictum est, ubi de insulis. Sunt autem et aliæ Tripoles diversæ.

Urbes Phœnicum etiam Orthosis atque Marathus. Quod autem sciendum est, τὴν Ὀρθωσίδα alii vocant Ὀρθωσίαν; et fortasse hoc isto modo gaudens Dionysius, ut τὸν πορθμὸν dicit πορθμίδα, et τὰς Ἀμαζόνιας Ἀμαζονίδας, et τὴν Ἀσίαν Ἀσίδα, et montium τοὺς κνημοὺς κνημίδας, et τὴν Κασπίαν Κασπίδα: sic etiam τὴν Ὀρθωσίαν vocat Ὀρθωσίδα. Marathus porro non hæc modo urbs Phœnices, circa quam amnis fluit Marathias appellatus, sed etiam altera Europæa in Acarnanum finibus, ex qua musicus Diodorus.

915. Laodicea, urbs Phœnices, nomen accepit a Laodice, Antiochi sorore, ut paulo post dicitur, se-

βλου C; alibi mulier ista Βυβλίς. || — 1. γενέσθαι C; Stephan., γίνεσθαι Y. || — 2. ἀπέθετο om. C. || — 5. ψιλλή om. C. || — 6. χαίτην] χάρτην Huds. || — 12. καὶ οἱ τῶν γραμμάτων φύλακες τοιαύτην ποτὲ κατασκευάζεσθαι Huds. || — 14. τὰς τοιαύτας C; φυλακὰς τοιαύτας γ. || — 15. ὡς litteram om. C. || — 16. ἐγίνετο γ; ἐγίνοντο Y, ἐγίνοντο C; τοῦ omisit C; βύβλου Y. || — 19. αἱ om. CY; παραβύοντο Huds. || — 20. πλοίων ἐγίνοντο C; βύβλινα Y. || — 26. ἔφ' οὗ καὶ τοὺς Huds.

|| — 27. περὶ τῆς Βύβλου C. || — 29. καλεῖσθαι γ Huds. || — 33. Φοινίκης C. || — 34. Ὀρθωσίδα, Ὀρθωσίαν C. || — 35. χαίρων Yγ, χεῖραι C, qui deinde post ὥσπερ inserit γάρ; τρώπη Huds. || — 37. Ἀσιὰ cy. || — 38. οὕτως Huds. || — 40. περὶ om. Y || — 42. Ἀκαρνάνων] E Steph. Byz. ubi Μάραθος, πόλις Ἀκαρνάνιας, quæ corrupta esse viri docti suspicati sunt. Ni fallor fuit: [Φοινίκης] πόλις [πλησί]α Κάρνης. Deinde ἐξ ἧς καὶ ὁ Y. || — 43. εἶπε Λαοδίχη C. Eust. exscripsit Stephan.

βηθήσεται· οἱ δὲ ἀπὸ Λαοδίκης φασί, μητρὸς ἢ θυγα-
τρὸς Σαλεύκου τοῦ Νικάτορος. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα
Λαοδίκεια Λυδίας, ἣν Ἀντίοχος ἔκτισε, καὶς Ἀντιό-
χου τοῦ τῆς Στρατονίκης, χρησμοῦ δοθέντος ἐν δελ-
5 ροῖς τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ποιῆσαι τοῦτο. Τὴν δὲ ἐν Φοι-
νίκῃ Λαοδίκειαν Λευκὴν ἀκτὴν φασὶ ποτε κληθῆναι καὶ
Ῥάμανθαν, διότι ποιμὴν τις βληθεὶς κεραυνῶ ἀνεβόα
ραμάνθας, τουτέστιν ἀπ' ὕψους ὁ θεός· ραμάν γὰρ
ἐγχωρίοις τὸ ὕψος, ἀθάν δὲ ὁ θεός. Διάφοροι δὲ Λαο-
10 δίκειαί, ὧν εὐνοιοτάτη αὕτη ἡ Συριακὴ. Διφορεῖται δὲ
ἡ πόλις αὕτη καὶ γὰρ τετρασυλλάβως Λαοδίκη λέγε-
ται, καὶ κατὰ παραγωγὴν Λαοδίκεια, ὡς Ἀπάμη Ἀπά-
μεια, Εὐρώπη Εὐρώπεια, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

916. Ὅτι ὄσπαρ παρὰ τῶ Ὀμήρῳ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ
15 ἐν τοῖς Φαλαξὶ Ποσειδῆιον διὰ τοῦ ἰ ἔχει τὴν τετάρτην
ἀπὸ τοῦ τέλους, ἦγουν τὴν σι συλλαβὴν, οὕτω καὶ
ἐνταῦθα παρὰ τῶ Διονυσίῳ λέγοντι περιφραστικῶς ὅτι
Ποσειδῆια ἔργα, ἦγουν Ποσειδῆιον, ἔστι περὶ τὰ ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ ἱερὰ τέμπεα, ὅ ἴσθι περὶ τὰ τῆς Δάφνης ἀλ-
20 σῶδῃ δάση καὶ κοιλάματα, περὶ ἧς μετ' ὀλίγον εἰρή-
σεται. Ποσειδεῖον δὲ λέγεται τετρασυλλάβως κατὰ τὸ
ἐντελὲς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος τέμενος, τὴν μὲν παραλή-
γουσαν ἔχον διὰ διφθόγγου, τῶ λόγῳ τῆς περισσῆς,
τὴν δὲ προπαραλήγουσαν διὰ τοῦ ἰ, τῇ ἀπελευθεύσει τοῦ
25 τῆς διφθόγγου ἐνὸς στοιχείου, ᾧ λόγῳ καὶ Ὀπτιανὸς
τοῦ ἀλγινόεις ἀπισχνάνας τὴν διφθόγγον εἰς μονόφθογ-
γον διὰ τοῦ ἰ γράφει, ὡς προερρήθη, τὴν προπαραλή-
γουσαν. Διαλυθὴν δὲ ἐκ τετρασυλλάβου τὸ τοιοῦτον
ἐντελὲς Ποσειδεῖον εἰς πεντασυλλαβίαν γέγονε Ποσι-
30 δῆιον. Ἡ δὲ βηθεῖσα τῆς διφθόγγου συστολή, ὡς καὶ
πρὸς ὀλίγου ἐρρήθη, καὶ ἐν ἄλλοις γέγονεν, ἐν ὅς καὶ ὁ
λεμὸς ἀπὸ τοῦ λλειμμαί, καὶ ἡ ἰδέα ἐκ τοῦ εἶδος, καὶ
αἱ χιράδες αἱ τῶν χειρῶν βραγάδες, καὶ τὰ χίματλα τὰ
ἐν τῶ χιμῶνι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γινόμενα ἀποκαύματα.

35 Ὅτι κατὰ τὴν ἱστορίαν ὑπέρχεται τῆς Ἀντιοχείας
μ' σταδίου ἢ ἄδομένη Δάφνη, κατοικία μὲν μετρία,
ἄλσος δὲ μέγα ἔχουσα συνηρεφῆς, οὗ κύκλος π' στα-
δίων, διαρρεόμενον πηγαίοις ὕδασι, ἐνθα ἐπανηγύρι-
ζον οἱ ἐγχώριοι θπυ καὶ τέμενος ἄσυλον. Ἀρριανὸς δὲ
40 περὶ τούτων οὕτω γράφει· Ἐν Δάφνῃ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ
ἄλσος τι ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ αὕτη ἑκαίνη ἢ δάφνη
δείκνυται, ἣν τινες γῆθεν ἀνασχῆιν λέγουσιν ἐπὶ τῇ
Δάφνῃ τοῦ Λάδωνος, ἢ φεύγουσα τὸν ἱραστὴν Ἀπόλ-
λωνα ἠῶξάτο τὸν ὑπὸ γῆν ἀφανισμὸν, καὶ ἔτυχε τῶν

cuudum alios vero, a Laodice matre vel filia Seleuci
Nicatoris. Est autem et altera Laodicea Lydiæ, quam
ædificavit Antiochus, Antiochi Stratoniceæ filius, ora-
culo in somniis uxori ejus edito, id ut faceret. Laodi-
ceam vero Phœnicie Albam Actam vocatam olim
fuisse aiunt, et Rhamantham, eo quod pastor quidam
fulmine percussus exclamavisset *Rhamanthas* i. e. ex
alto deus. *Rhaman* namque lingua vernacula sonat al-
tum, *athan* vero deus. Ceterum diversæ sunt Laodiceæ,
quarum vini feracissima hæc Syriaca. Hæc ipsa porro
urbs bifariam effertur. Etenim Laodice dicitur quatuor
syllabis, et per paragogen Laodicea, ut Apame Apa-
mea, Europe Europea, et quæcunque alia hujusmodi.

916. Sicuti apud Homerum in *Odyssæa* (I, 266)
Ποσειδῆιον, Neptunium, quod est apud Phæaces, quar-
tam a fine habet per *ι*, syllabam nimirum *αι*, ita et
hoc loci apud Dionysium, ubi is dicit per periphrasiam
Ποσειδῆια ἔργα, *Neptunia opera*, nimirum Ποσειδῆιον,
Neptunium, esse ad sacra illa Tempe Antiochiæ, h. e.
ad nemorosos lucos et convalles Daphnes, de qua paullo
post dicitur. Ποσειδεῖον, quatuor syllabis, habet voce
fauum dicitur Neptuni, et penultimum habet per di-
phthongum, antepenultimum vero per *ι*, una di-
phthongi littera rejecta, qua etiam ratione Oppianus,
attenuata in simplicem vocalem diphthongo, quemad-
modum supra dictum est, per *ι* scribit antepenulti-
mam vocis ἀλγινόεις. Verum integrum vocabulum
Ποσειδεῖον, *Neptunium*, per dissolutionem ex quatuor
syllabis transit in syllabas quinque. Ista vero, quam
dixi, diphthongi contractio, ut paullo ante jam monui,
in aliis quoque locum habet; sic ὁ λεμός fit ex λλειμ-
μαί, et ἡ ἰδέα ex εἶδος, et αἱ χιράδες dicuntur αἱ τῶν
χειρῶν βραγάδες et τὰ χίματλα, ulcera quæ ἐν τῶ χιμῶνι
ut plurimum fiunt.

Secundum historiam sita est supra Antiochiam
Daphne ad stadia quadraginta, pagus quidem medio-
cris, sed lucum habens magnum et opacum octo-
ginta stadiorum ambitu et fontanis aquis irriguum,
ubi indigenæ conventus agebant, atque sanum erat
inviolabile. Verum de his ita Arrianus: « In Daphne
quæ est ad Antiochiam, lucus sacer Apollini: et ipsa
Daphne Ladonis filia, quæ Apollinem fugiens amato-
rem suum summis precibus optavit, ut e medio su-
blata sub terram conderetur, votorumque suorum

a. h. v. || — 1. οἱ δὲ ... Νικάτορος om. Huds. || — 4.
τοῦ om. Huds. || — 6. Λευκὴν ἀκτὴν ex Hudsoni
apogr. add. || — 7. Ῥάμανθαν] Ῥάμαιθαν Huds.,
Ῥάμια codd. Stephani, ubi Ῥάμια legi voluit Bo-
chartus. || — 8. τουτέστιν om. Huds. || — 9. ἐγχώ-
ριον γ; ἀθάν] ἀθάς codd. Steph. || — 10. διὰ om. γ. ||
— 11. τετρασύλλαβον γ Huds. || — 14. ἐν τῇ Ὀδ. γ.
|| — 15. τοῖς om. γ Huds.; Ποσειδῆιον γ. || — 16.

ἦτοι γ. || — 20. καὶ κοιλάματα... κατὰ τὸ om. γ; ὀλίγα
γ; Ποσειδῆιον (leg. Ποσειδεῖον) λέγεται τετρασύλλαβον
Huds. || — 22. τὴν μὲν ἀρχουσαν... τὴν δὲ παραλήγουσαν
γ Huds. || — 26. ἀπισχνάνας γε, ἀπισχνανάσας Huds.,
ἀπισχνάνας cett. || — 29. Ποσειδῆιον ... ἄλλοις γέγονεν
om. γ Huds. || — 34. ἐπὶ πολλὸ C. || — 36. ἄδομένη
om. Huds. || — 42. δείκνυται ... τῇ Δάφνῃ om. γ γ
Huds.

εὐχῶν. » Ἄλλοι δὲ περὶ αὐτῆς οὕτω φασί· « Δάφνη ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἢ ποτε πόλις Ἡρακλείας, εἰς ἣν πολλὰς κυπαρίττους ἐφύτευσε Σέλευκος ὁ Νικάτωρ, ἧς ἐγγὺς τὸ τοῦ Ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου βουλευτήριον. Ταύτην 6 οὗτω σεισμὸς ἐκάκωσεν ἐπὶ Τραϊανοῦ, ὥστε τοὺς Ἀντιοχείας κτίσαντας ἐπιγράψαι· « οἱ ζήσαντες ἀνίστησαν θεῶν σωτήρι. » Σημειῶσαι δὲ ὅτι αὕτη μὲν ἡ Δάφνη ἐνικῶς λέγεται, πρὸς δὲ τῷ Πηλουσιακῷ τοῦ Νεῖλου στόματι χωρίον τι πληθυντικῶς Δάφναι λέγονται παρὰ 10 τῷ Ἡροδότῳ. Ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας προάστειον ἐπισημότατον τῆς ἐφάας Ἀντιοχείας τὴν Δάφνην ταύτην εἰπὼν λέγει καὶ ἄλλην εἶναι Δάφνην, χωρίον Λυκίας, καὶ λιμένα Δάφνην ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι, καὶ προάστειον δὲ αὐτόθι που ἐν 15 ἀριστραῖ ἐπὶ τὸν Ἀνάπλου ἀνοῦσιν.

918. Ὅτι ἐν μέσαις ταῖς περὶ Φοινίκην πόλεσιν ἔστι καὶ ἡ Ἀπάμεια, ποτὲ μὲν κώμη οὐσα καὶ Φαρνάκη καλουμένη, πόλις δὲ ὕστερον γενομένη, ἐν μεσογαίῳ κειμένη, πρὸς νότον Ἀντιοχεῦσιν, ἧτις καὶ 20 Χερρόνησός ποτε ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῶν ἐκεῖ ὑδάτων ἐκλήθη. Καὶ Πέλλα δὲ ὠνομάσθη παρὰ τῶν αὐτόθι Μακεδόνων διὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ Πέλλαν, τὴν τοῦ Φιλίππου πατρίδα. Ἐν ταύτῃ δὲ ἐλέφαντας πεντακοσίους ὁ Σέλευκος ἔτρεψε καὶ τὸ πλεόν τῆς στρατιᾶς. 25 Φασὶ δὲ καὶ ἐν Μήδοις Λαοδίκειαν εἶναι καὶ Ἀπάμειαν καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις. Ὡσπερ δὲ ἡ Ἀπάμεια, ἣν ὁ ἐπιφανὴς Νικομήδης ἐκτίσεν, ὠνομάσθη ἀπὸ τινος γυναικὸς Ἀπάμας, οὕτω καὶ ἡ παρὰ τῷ Διονυσίῳ αὕτη Ἀπάμεια. Ἱστοροῦσι γὰρ τοιαῦτα οἱ παλαιοί· 31. « Ἀντιόχεια ἢ ἐπὶ Δάφνη καὶ Ἀπάμεια ἢ ἐν Συρίᾳ πρὸς νότον Ἀντιοχείας ἐν μεσογαίῳ κειμένη, ἔτι δὲ Λαοδίχεια καὶ Σελεύχεια, κτίσματα Σελεύκου εἰσι τοῦ Νικάτορος, ἀφίνες καὶ ἀδελφαὶ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας ὁμόνοιαν ἐκαλοῦντο. Καὶ ἡ μὲν μεγίστη, φασί, 32 τῷ τοῦ Σελεύκου πατρὶ τῷ Ἀντιόχῳ ἐπονομάζετο, ἢ δὲ ἱερμνοτάτῃ αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν, Ἀπάμεια δὲ τὸ τῆς γυναικὸς ἔρερον ὄνομα, Λαοδίχεια δὲ τὸ τῆς μητρὸς. » Περὶ δὲ Ἀντιοχείας ἄλλοι καὶ οὕτω φασίν· « Ἀντιόχῳ τῷ Σελεύκου τρεῖς ἐπιφάνησαν κατ' 41 ὄναρ γυναικίς, κτίσαι πόλιν ἐκάστη λέγουσα. Ὁ δὲ ὑπολαβὼν αὐτάς τὴν γυναῖκα εἶναι καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν, κτίσει ἀπὸ μὲν τῆς ἀδελφῆς Λαοδίκτης Λαοδίκειαν, ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς Νύσσης Νύσσαν, ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἀντιοχίδος Ἀντιοχειαν. » Ἐτι δὲ

compos est facta. » Alii vero de ea sic aiunt : « Daphne est ad Antiochiam, quæ urbs olim Heraclea, ubi multas cypressos plantavit Seleucus Nicator : prope quam Antiochi Epiphani curia. Hanc terræ motus misere afflixit, diruta tertia parte urbis, ita ut Antiochenses inscriptionem hanc posuerint : *superstites servatori deo crexerunt.* » Volo autem observare, ut hæc quidem Daphne dicitur numero singulari, at vero locus ad ostium Nili Pelusiacum multitudinis numero Daphnæ dicitur apud Herodotum (2, 30). Ethnicorum porro scriptor (v. Δάφνη), quum hanc Daphnen suburbium orientalis illius Antiochiæ nobilissimum appellasset, subjicit aliam esse Daphnen locum Lyciæ, et in ore Ponti portum Daphnen, ad dextram sursum naviganti, nec non suburbium ibi alicubi esse a sinistra iis qui per Bosporum in Pontum navigant. '.

918. In mediterraneis Phœnicis urbibus est etiam Apamea. Olim pagus erat Pharnacedictus, postea vero urbs, sita in mediterraneo Antiochensibus ad austrum; quæ aliquando etiam Chersonesus vocata fuit ab ambitu circumfusarum ibi aquarum; quin et Pella nominata fuit a Macedonibus, qui ibi habitarunt, propter Pellam illam Macedonicam, patriam Philippi. Hac in urbe Seleucus elephantos quingentos majoremque exercitus partem aluit. Ferunt etiam apud Medos Laodiceam esse et Apameam aliasque urbes Macedonicas. Quemadmodum autem Apamea, quam Nicomedes Epiphanes ædificavit, nomen accepit ab Apamea nescio qua muliere, sic etiam hæc apud Dionysium Apamea. Sic enim a veteribus proditum est : « Antiochia ad Daphnen et Apamea Syriæ ab Antiochia austrum versus in mediterraneo sita, nec non Laodicea et Seleucia conditæ fuerunt a Seleuco Nicator : quæ et sorores propter concordiam, qua conjunctæ inter se erant, vocabantur. Atque illa quidem maxima, ut perhibent, denominata fuit a patre Seleuci Antiocho; altera vero munitissima ab ipso denominata; Apamea porro nomen uxoris tulit, Laodicea vero matris. » Verum de Antiochia alii (Steph. v. Ἀντιόχεια) narrant : « Antiocho, Seleuci patrî, tres in somniis mulieres sese obtulerunt, quarum unaquæque exstrui urbem juberet; eum vero suspicatum illas esse uxorem et matrem et sororem, de nomine Laodices sororis Laodiceam, de nomine Nyssæ uxoris Nyssam, de nomine Antiochidis matris Antiochiam ædificasse. »

1. ἐν] ἐπ' Huds. || — 2. πολλοὺς Huds.; κυπαρίσσους Y. || — 5. οὕτω om. Huds. || — 6. κτίσαντας om. Huds.; ἐγγράψαι Huds.; ζητήσαντες y. || — 7. ἐν θεῶ y Huds.; οἱ σωθέντες ἀνίστησαν διὰ ζωτήρι Malalas p. 359; αὐτῳ om. C. || — 8. Inde a voce λέγεται de suo incipiunt EFKMND (V. p. 253, 8). || — 9. χωρίον om. K. || — 10. τῷ, quod erat ante Ἡροδότῳ, om. CFKMY. || — 12. Κυλικίας d. || — 16. μέση Cy. || — 17. Φαρνάσκη KMY. || — 18. γενομένη om. Y. V. Stephan. v. Ἀπάμεια. || — 20. τῶν ὑδάτων τῶν

ὄντων ἐκείνου d. || — 21. Πέλλα] τέλαμα F; παρὰ] ἀπὸ C. || — 23. δὲ om. C; δὲ καὶ Y. || — 25. δὲ om. y. || — 26. Inde a verbis καὶ ἄλλας denuo incipiunt DL. ἢ om. C. || — 27. ἀπὸ τινος γυναικὸς ὠνομάσθη d. || — 29. αὐτῇ ἢ λπ. y. || — 30. ἐν Ἀσσυρίᾳ d. || — 38. οὕτω καὶ ἄλλοι C. || — 39. ἐφάνησαν Cd, ἐπίστησαν Stephan. || — 40. λέγουσα L et Steph., θέλουσα cett. || — 41. τὴν γυναῖκα εἶναι καὶ τὴν μητέρα CY, εἶναι τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα i, εἶναι τὴν γυναῖκα, τὴν μητέρα vulgo ante Bernh. || — 44. Ἀντιοχίδος] Ἀντιόχου y; ἔτι

περὶ Ἀντιοχείας καὶ ταῦτα λέγεται, ὅτι καὶ Θεούπολις ἤρξατο καλεῖσθαι ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, ἀνεψιοῦ Ἰουστίνου τοῦ Θρακῆος· καὶ ὅτι περὶ τὸ Σίλπιον ὄρος καίεται, ὅπου καὶ τόπος ἐστὶν ἡ Ἰώπολις, ἀπὸ Ἰοῦς τελευταίας 5 ἔκει, ἥτις καὶ Ἰσις ὑστερον ἐκλήθη, ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἐπαφος Ἀπις· καὶ ὅτι τετραπόλεως αὐτῆς οὕσης καὶ τεταγμένης ταίχει κοινῶς τε καὶ ἰδίῳ κατὰ ἑκαστον κτίσμα· τὸ μὲν πρῶτον Σέλευκος ὁ ἐπικαλούμενος Νικάτωρ συνήκισεν, εἰς δὲ τότε τὸ τῆς Ἀσίας πε- 10 ριελήλυθε κράτος, τὸ δεύτερον δὲ οἱ οἰκῆτορες ἔκτισαν, τὸ δὲ τρίτον Σέλευκος ὁ Καλλίνικος, καὶ τὸ τέταρτον ὁ Ἐπιφανῆς Ἀντίοχος. Εἰσὶ δὲ Ἀντιόχειαι περὶ πούτας ἰδ', ὡς οἱ ἱστοροῦντες ἐκτίθενται· ἐξ ὧν αὕτη ἡ τῆς Κοίλης Συρίας προκαθημένη οὐ πολὺ κατὰ τὸν 15 Γεωγράφον ἐλαίπετο δυνάμει καὶ μεγέθει Σελευκείας τῆς ἐπὶ τῷ Τίγρει καὶ Ἀλεξανδρείας τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ.

919. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀπαμείας κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης, ἀσπετος, ὃς ἐκ Κοίλης Συρίας 20 ἔχων τὰς ἀρχάς, καὶ ὑπὸ γῆν ἐνεχθεὶς, εἶτα τὸ βεῦμα ἀναδοῦς καὶ διὰ τῆς Ἀπαμείων γῆς προελθὼν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ πλησιάζας τῇ πόλει μέσσην ὀρίζει τὴν Ἀντιόχειαν γῆν, οὐχ ὅτι μέσσην τέμνει τὴν πόλιν, ὡς τὴν Ταρσὸν ὁ Κύδνος, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐκεῖ παραρρεῖ. Ὁ δὲ 22 Γεωγράφος φησὶν ὅτι Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ καταδοῦς εἰς τὸ μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας χάσμα, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν τεσσαράκοντα σταδίοις, καὶ καταφέρεται πρὸς θάλασσαν τὴν κατὰ Σελεύκειαν, Τυφὸν μὲν καλούμενος πρότερον διὰ τὸν ἐπὶ τῷ Τυ- 30 φῶνι μῦθον, ὃς ἐν Ἰλιάδι γέγραπται, μεταβαλὼν δὲ καὶ τὸ τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν μεταλαβὼν ὄνομα, ὃς Ὀρόντης ἐκαλεῖτο, οὗ τάχα πρὸς ἀντιδιαστολήν ὑγρὸν Ὀρόντην ὁ Διονύσιος τὸν ποταμὸν ἐπωνόμασεν, ἢ καὶ 32 ἄλλως ἀπλούστερον, ὡς καὶ τὸν ἐν Πελοποννήσῳ ποταμὸν Ἰάονα ὑγρὸν εἶπεν. Ἄλλοι δὲ φασὶν ὅτι ὁ Καῖσαρ Τιβέριος ἐκ Δράκοντος αὐτὸν Ὀρόντην μετωνόμασεν, ὃ σημαίνει Ῥωμαῖστὶ τὸν ἀνατολικόν.

921. Ὅτι πᾶσα ἡ περὶ Ἀντιόχειαν χώρα λιπαρά τε καὶ εὐβοτος, καὶ ἀγαθὴ μῆλα τρέφειν, καὶ δένδρεσι 40 καρπὸν αὔξειν· μητρόπολις δὲ ἦν αὕτη Συρία, καὶ ἐν αὐτῇ τὸ βασίλειον ἦν τοῖς ἀρχουσιν. Ἦν δὲ καὶ αὕτη τῆς Σελευκίδος μοίρας. Ἰστέον δὲ ὅτι μερὶς ἐστὶ Συρίης ἀρίστη ἡ λεγομένη Σελευκίς καὶ καλουμένη Τετράπολις, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἐξεχούσας τέσσα-

Præterea vero de Antiochia traditur eam etiam Theopolim vocari cœptam sub Justiniano, Justinii Thracis consobriino; eamque ad Silpium montem sitam esse, ubi et locus est Iopolis, ab Ione ibi demortua, quæ et Isis postea vocata fuit, ut et Epaphus filius ejus Apis; quumque ea quadruplici urbe constaret, muroque tum communi, tum etiam singularum illarum urbium proprio muniretur, primam quidem urbem Seleucum Nicatorem condidisse atque habitatoribus frequentasse, ad quem Asiæ tum imperium pervenerat; alteram vero oppidanos ipsos ædificasse, tertiam Seleucum Callinicum, quartam Antiochum Epiphanem. Sunt autem Antiochiæ fere quatuor et decem, ut in historiis versati exponunt. De quibus sane Antiochiis hæc quæ Cœlæ Syriæ præsidelat, viribus et magnitudine non multum inferior habebatur Seleucia illa ad Tigrim et Alexandria Ægypti.

919. Ad orientem Apameæ delabitur liquidus Orontes, ingens fluvius, qui ex Cœle Syria ortus et sub terram delatus, deinde fluento suo erumpens et per Apamensium agros ad Antiochiam progressus, ubique appropinquans, Antiochiensium territorium medium dirimit, non quod urbem ipsam mediam dividat, ut Tarsum Cydnus, sed quod loca illa præterfluat. Geographus (p. 750) item scribit Orontem in Syria, posteaquam sese in voraginem abdidit, sitam inter Apameam et Antiochiam, quam Charybdin vocant, inde rursus emergere intra stadia quadraginta, de ferrique in mare quod est ad Seleuciam; et eum quidem amnem Typhonem prius vocatum, propter fabulam illam de Typhone, quæ perscripta est in Iliade (β, p. 346), sed nomen postea commutasse nomenque ejus assumpsisse, qui pontem fluvio imposuit, qui quidem Orontes vocabatur. Atque ad hujus fortasse differentiam fluvium ipsum Dionysius liquidum Orontem cognominat; aut etiam simplicius liquidum dicit pariter atque Iaconem, fluvium Peloponnesi. Alii tamen aiunt Tiberium Cæsarem eum fluvium Dracontem dictum transnominasse Orontem, quod romana lingua orientalem significat.

921. Universa Antiochena regio et pinguis et pascua est, idoneaque ad oves alendas fructusque arboribus augendos. Metropolis autem hæc erat Syriæ; quique Syriæ imperabant, regiam sibi in ea constituerant. Fuit ipsa quoque Seleucidis portionis. Ubi sciendum partem optimam Syriæ esse eam quam Seleucin vocant, eandemque Tetrapolin appellatam propter quatuor in ea urbes præcipuas quæ erant

δὲ] καὶ *d.* || — 2. ἐπὶ *CYγ'*, ἀπὸ *cett.*; Θρακῆος] *χάρακος d.*, πατρὸς *L.* || — 4. Ἰούπολις *L.*, Ἰόπολις *cett.*; τῆς ante Ἰοῦς om. *CYγ.* || — 5. ὁ om. *DKMYd.* || — 7. κατὰ τὸ ἐκ *DL.* || — 9. συνήκισεν *d.* || — 10. δὲ om. *C*; οἱ om. *d.*; τὸ τρίτον δὲ *d.* || — 12. δὲ καὶ Ἄντ. *C*; που om. *d.* || — 13. οἱ om. *Kd.* || — 16. τῷ om. *L*; Τίγρι *KL*, Τίγριδι *DYγ*; Αἰγύπτου *d.* || — 18. Ἀπαμείας] Ἀντιοχείας *M.* || — 19. Ὀρόντης *UDYdy* et sic passim in seqq. || — 21. προελθὼν om. *d.* || — 23. μέσον *d*; τὸν Ταρσὸν *C.* || — 27. ἐν *Cmy*, ἐπὶ *cett.* || —

28. καταγράφεται *d.* || — 29. μὲν om. *d*; μεταβαλὼν *d.* || — 33. τὸν om. *C*; καὶ om. *γ.* || — 35. ὁ add. *Cγ.* || — 36. Ὀρόντην *MY*, om. *DLγ.* De re cf. Malalas p. 234 ed. Bonn. : Ὁ αὐτὸς Τιβέριος καὶ τὸν ποταμὸν τῆς πόλεως τὸν πρόην λεγόμενον Δράκοντα μετεκέλευσεν Ὀρόντην τῇ Ῥωμαϊκῇ λθεῖ, ὅπερ ἐρμηνεύεται ἀνατολικός. Eadem prodit Isidorus Origg. 13, 21. || — 38. ἡ om. *d.* || — 40. αὕτη ἦν *d*; Ἀσυρίας *CDL.* || — 41. ἦν om. *d*; αὐτῇ *Cγ*, αὐτὸ *cett.* || — 42. δὲ] γὰρ *DKLY.*

ρας πόλεις, αἱ ἦσαν Ἀπάμεια καὶ Λαοδίκεια, περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ Ἀντιόχεια αὕτη καὶ Σελεύκεια ἢ ἐν Πιερίᾳ ὄρει, ὃ προσεχὲς τῷ Ἀμανῷ ἐστίν· ἢν Σελεύκειαν ἢ ἱστορία ἔρμαά φησιν εἶναι ἀξιόλογον καὶ βίας κρείττον. Ὅτι δὲ πολλαὶ Ἀντιόχειαι καὶ εἴ τι ἄλλο εἶδει βηθῆναι ὡς ἐν συνόψει προγγράφεται.

924. Ὅτι νοτιώτερον τῆς Συρίας ἢ Ἀραβία, καὶ ἔτι δ' Ἀράβιος κόλπος μέσος εἰλεῖται Συρίας καὶ Ἀραβίας, τυτθὸν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τετραμμένον, ἥτοι παρεκκλινῶν καὶ παρεκνεύον ἄχρι Σελάνων· οὗς τινες ὀξύνουσιν ὁμοίως τῷ Ἄλανοι Γερμανοὶ καὶ τοῖς τοιούτοις ἔθνοσι· ἔθνος γὰρ καὶ οἱ Σελανοὶ Ἀράβιον. Καὶ ὅρα ἕως τοῦ παρατείνετον βούλεται τὴν Συρίαν, ἣν καὶ φθάσας ἔφη ἐς νότον ἔρπειν. Διὸ καὶ τοὺς Ἀραβίας Σύρους ἔκαλον τινὰς διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὁμορεῖν ἐπιμιξίαν αὐτῶν· συναφὲς γὰρ τῇ Ἀραβίᾳ τὸ νότιον πέρασ τῆς Συρίας.

927. Ὅτι περὶ Ἀραβίαν, ἣν καὶ ἔρατεινὴν καλεῖ, οἱ ὀλιγοὶ Ἀραβες, τουτέστι οἱ εὐδαίμονες· ὀλιθος γὰρ ἢ εὐδαιμονία. Ἡ τοιαύτη δὲ χώρα καὶ εὐδαίμων Ἀραβία λέγεται. Τούτων δὲ ἡ γῆ διση, φησι, θαλάσση ἔκωσται, Περσίδι τε Ἀραβίᾳ τε, ὧν μέση κεῖται ἡ τῶν Ἀράβων γῆ. Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ ἔκωσται καὶ ἐν ἄλλοις φθάσας εἶπεν ἐπὶ ὁμοίας σημασίας· καὶ ἔτι ἐν τῷ ὀλιγοῦ Ἀράβων φανερώς δι' ἐνὸς ρ ἢ τοῦ Ἀραβ ἔστι γραφή, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀδροβίων Ἀράβων· εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις πολλὰ ἀντιγράφων πολὺν τὸν ῥοζόν ἐκ τῆς τοῦ ἀμεταβόλου ἐξηχοῦσι διπλώσεως. Εἶποι δ' ἂν τις τάχα διὰ τὸ μέτρον ἐκπεσεῖν ἄρτι τὸ ἐν ἀμεταβόλον, ὅθεν καὶ συσταλῆναι τὴν ἀρχουσαν. Βούλονται γὰρ πολλοὶ ἀναδιπλοῦν τὸ ρ, ὡς ἀπὸ τῆς ἀστερησεως καὶ τοῦ ῥάπτω ῥάψω, κἀνταῦθεν τὴν τῶν Ἀράβων κλησιν οἷον συρράπτουσι, ὡς μὴ ῥαπτομένον ἰμάτια, περιτυλισσομένων δὲ ὑφάσματα· καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀνάγκην φασὶν ἐν τῷ Ἀραβ καίθαι τὸν τοῦ ρ διπλασιασμόν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀρρηκτος καὶ ἀρρητος καὶ ἀρραγῆς καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. Ἡσιόδος μέντοι ἐν τῷ κούρην Ἀράβοιο, ἐξ οὗ καὶ ἡ Ἀραβία κεκλησθαι δοκεῖ, δι' ἐνὸς ἀμεταβόλου καὶ συστολῆς τῆς ἀρχούσης καὶ αὐτὸς ἐμφαίνειν δεῖν γράφειν τοὺς Ἀραβας. Καὶ δὲ τὰ ἔθνη δὲ γράψας ἐν ἐνὶ ἀμεταβόλω γράφει αὐτούς. Τυχὸν δὲ ἀντιγράφων αὐθάδεια τὴν τοῦ ρ διπλῶν ἐξ αὐτονομίας παραιοτήτων; ἔπου καὶ τὴν ἀρχουσαν τῆς παρά προθέσεως παρά τούτῳ τῷ ποιητῇ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων διὰ δύο ἀμεταβόλων προηγαγον, ὡς καὶ ἐν τῷ παραλήν Ἐφεσον· ὡς εἶπερ μὴ εἶχε καὶ χωρὶς τῆς τοῦ ἀμεταβόλου διπλῆς ἐκτε-

Aramea et Laodicea, de quibus supra, ipsaque hæc Antiochia et Seleucia sita illa in Pieria monte, qui Amano adhæret; quam quidem Seleuciam historia esse tradit propugnaculum perinsigne planeque inexpugnabile. Multas autem esse Antiochias, et si quid aliud dictum oportuit, tanquam in compendio scriptum est supra.

924. Australior quam Syria est Arabia. Sinus Arabicus medius volvitur inter Syriam et Arabiam, paullulum ad orientem conversus, nimirum declinans usque ad Selanos, quos aliqui efferunt voce oxytona, similiter atque Ἄλανός, Γερμανούς, aliaque gentilia hujusmodi. Gens namque Selani Arabica. Ac vide quousque porrectam protentamque Syriam velit, quam supra dixerat ad austrum serpere; quare etiam Arabes ipsos nonnulli Syros vocarunt, propter eorum ex vicinitate admixtionem; extrema namque Syria ad austrum conjuncta est Arabia.

927. In Arabiam, quam amabilem vocat, Arabes sunt ὀλιγοὶ i. e. felices; namque ὀλιθος felicitas est. Atque hæc sane regio etiam Arabia Felix appellatur. Horum autem terra duplici, inquit, mari cincta est, Persico et Arabico, inter quæ media sita est regio hæc Arabum. Observa poetam alibi quoque in antec. verbum ἔκωσται simili significatione usurpasse; itemque observa in illo: ὀλιγοῦ Ἀράβων nomen Ἀραβ aperte scribendum esse per simplex ρ, sicuti etiam ubi dicit ἀδροβίων Ἀράβων; quamquam aliis in locis pleraque exemplaria multum illum stridorem τοῦ ρ ex litteræ hujus immutabilis geminatione resonant. Dixit tamen fortasse aliquis excidiase nunc propter metrum immutabilem unam, unde et prima correpta sit syllaba; duplicare enim plerique volunt τὸ ρ, tanquam ab α privationis nota et verbo ῥάπτω, ῥάψω, consuo, consuam; indeque veluti συρράπτουσι, consuunt, nomen ipsum τῶν Ἀράβων, quippe qui vestimenta non ῥάπτουσι, suant, sed texta s. telas circumvolvunt. Propterea igitur in Ἀραβ, ex necessitate inesse docent geminationem litteræ ρ, ut in ἀρρηκτος, ἀρρητος, ἀρραγῆς aliisque hujusmodi. Hesiodus (cfr. g) tamen, ubi dicit κούρην Ἀράβοιο, ex quo etiam appellata videtur Arabia, una solaque immutabili, primaque syllaba correpta, ipse quoque satis indicat, scribi oportere τοὺς Ἀραβας. Ethnicorum quoque scriptor (s. v.) scribit eos una simplicique immutabili. Ac fortasse exemplarium pervicacia geminationem litteræ ρ suo jure intrusit, sicuti etiam primam præpositionis παρά apud hunc poetam vetusta pleraque exemplaria proferunt cum duplici immutabili, ut ubi dicit παραλήν Ἐφεσον, adeo ut, si non habeat duplicem immutabilem, etiam sine ea produci

|| — 1. τέσσαρας om. C; καὶ om. d. || — 6. παρόψει γ. || — 7. νοτιωτικὸν d, νοτιωτέρα Ym. || — 8. ἔτι om. d; Ἀραβ. C h. l. et in sqq., Ἀραβίως Gy; μέσον C. || — 9. τυτθὸν omisit C. || — 10. Σελάνων M. || — 14. ἔφην d. || — 16. αὐτῶν om. d. || — 17. ἐστίν post Συρίας add. coult., exc. Cy. || — 20. χώρα δὲ d. || — 21.

|| θαλάσση φησὶ ἔξ. d; θαλ. ἔξ. φησι G. || — 22. Περσίδι καὶ Ἀραβίᾳ, ὧν d. || — 23. διὸ om. || — 24. σημασίας ὁμοίας M. || — 26. καὶ om. d. || — 29. τάχα om. d. || — 34. διὸ om. d. || — 35. κατ' ἀνάγκην om. C; φησὶν Cd; Ἀραβ M. || — 36. διπλ. Cy, ἀναδιπλ. cett.; καὶ om. d. || — 41. διὸ om. C. || — 43. ἔπου Cy, ἔτι cett.; καὶ

νεσθαι ἢ τῆς παρά προθέσεως παραλήγουσα, καθάπερ καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἐν τῷ « αἰσιμα παρειπών ».

929. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἐκάστη ἀντὶ τοῦ ἐκατέρα τέθεικεν, εἰπὼν περὶ τῆς Περσίδος καὶ Ἀραβίας θαλάσσης « ἀνεμον δὲ ἔλαχεν ἐκάστη, Ἀραβία ζέφυρον, Περσίς εὐρον. » Τὸ δὲ ὄρθον ἦν ἐκατέρα εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸ μέτρον ἐκώλυεν.

930. Ὅτι πολλὴ καταχρῆται τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐγκώμιον, ἐνδιατρίβων αὐτῇ, καὶ τοὺς τε Ἀραβας ἄβροβίους καλεῖ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ὀλιβίστους, καὶ αὐτὴν μεγίστην λέγει, καὶ ἀγλαὰ φησι καὶ πολύουλα φύλα νέμεισθαι αὐτήν. Ἄλλο δὲ, φησί, μέγα θαῦμα ἔξοχον ἔλαχεν. Ποῖον ἔκεινο; εἰ ὑπὸ θύοις λαρὸν ὄδωδεν ἢ σμύρνης ἢ εὐώδους καλάμου ἢ θεσπεσίου παινομένου λιβάνου ἢ κασίας ἢ θύου, ὅπερ ἐστὶ, φασίν, εἶδος δένδρου εὐώδους. Καὶ μὴν ἄλλως ἄνθρωποι γενικῶς ἅπαν ἄρωμα λέγεται. Διὸ καὶ αὐτὸς φθάσας ἔφη, κηώεσσα θύοις ἔπο, τουτέστι τοῖς ἀποτελοῦσιν εὐωδῖαν θυμιάμασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ τοῦ λιβάνου δένδρου καρπὸς λιθανωτὸς λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ ἐπὶ οὕτω πολλὸς αὐτῷ λιθανωτὸς, ὥστε γλῶττα τάλαντα λιθανωτοῦ οἱ Ἀράβιοι ἤγον τῷ βασιλεῖ ἐκόντες· οὐ γὰρ κατήκουσαν τοῖς Πέρσαις, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, ἐπὶ δουλοσύνη, ἀλλὰ ξένοι ἐγένοντο. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἐν μόνῃ τῇ Ἀραβίᾳ φύεσθαι λιθανωτὸν καὶ σμύρνην καὶ κασίαν καὶ κιννάμωμον καὶ λήδανον, ὅπερ, φησὶν, Ἀράβιοι καλοῦσι λάδανον.

931. Ὅρα δὲ ὅπως γενικῶς συντάσσει τὸ ἔχει, εἰπὼν ὄδωδε θύου ἢ σμύρνης καὶ τὰ ἐξῆς. Σκοπητέον δὲ εἴτε ὁ ἐνταῦθα εὐώδης κάλαμος ὁ αὐτὸς ἐστὶ ταῖς παρὰ τῷ Γεωγράφῳ Ἰνδικαῖς καλάμοις, ἃς μελιτοποιεῖν ἐκείνος φησὶν, εἴτε καὶ διαφέρει μάλιστα ἐκείνων οὗτος ὡς εὐώδης μὴ τοιοῦτων. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, Ἀλέξανδρος διανοεῖτο μετὰ τὴν ἐξ Ἰνδῶν ἐπάνοδον βασιλεῖον ἑαυτοῦ τὴν Ἀραβίαν ποιῆσαι, καὶ ἐπὶ αὐτῇ καὶ Σκηνίται Ἀραβας περὶ τὰ πέραν Εὐφράτου ἕως Κοίλης Συρίας.

932. Ὅτι ὁ Διονύσιος ἐπιτόμιον ἐγκώμιον τὴν Ἀραβίαν σεμύνας κατὰ τὸ προσεχὲς ἐπάγει μῦθον, ὅτι ὄντως ἐκεῖ Ζεὺς τὸν Διόνυσον ἔλυσατο παρὰ μηροῦ εὐραφέος· ἀφ' οὗ καὶ Εἰραφιώτης, ὡς προερρήθη, ἐκλήθη κατὰ τινὰς. Τοῦτο δὲ Ἀρριανὸς ἐπὶ Σαγγαρίῳ μυθοπλαστεῖ, λέγων ὅτι πρὸς ταῖς ὄχθαις τοῦ Σαγγαρίου ἔρρηξε τοὺς δεσμοὺς τοῦ Διὸς ὁ Διόνυσος ἤδη τρέφειμος ὢν. Ὁ δὲ Διονύσιος οἷς εἶπεν ἀκολούθως ἐπάγει γενεθλιακὴν διασκευὴν, λέγων, ὡς ἐν ἐκφράσει, οἷα εἰκὸς ἦν τότε τῷ τοιοῦτῳ τόκῳ ἐπισυμβῆναι. Πάντα γὰρ,

possit penultima praepositionis παρά, sicuti etiam apud Homerum (*Il.* ζ, 62) in illis verbis : αἰσιμα παρειπών.

929. Hoc item loco usurpavit ἐκάστη, *unaquamque*, pro ἐκατέρα, *utraque*, ubi de Persico et Arabico mari dicit : « Ventum sortitum est unumquodque mare, Arabicum zephyrum, Persicum eorum. » At enim rectum erat dicere ἐκατέρα θάλασσα, *utrumque mare*, nisi metrum prohibuisset.

933. Profusus admodum in laudes celebrandas Felicis Arabiae, in ea diutius immoratur, et Arabes εὐροβίους vocat, ut et paulo ante ὀλιβίστους, et ipsam regionem dicit maximam, clarasque eam ait valdeque beatas gentes incolere. « Aliud quoque, inquit, magnum eximiumque miraculum sortita est. « Cujusmodi illud? Semper aromatis suaviter olet, vel myrrhâ vel odorato calamo vel divino beneque concocto thure, vel casia vel θύῳ, *thyso*, quod quidem genus esse aiunt arboris bene odoratae; quanquam alias ἄνθρωποι generatim dicatur genus omne aromatis. Quapropter etiam ipse superiori jam versu dixerat κηώεσσα θύοις ἔπο, *fragens aromatis*, h. e. suffimentis suaviter olentibus. Sciendum autem est τοῦ λιβάνου, *thuris*, arboris fructum dici apud veteres λιβανωτόν, *thus*, adeoque magna copia thus ibi provenire ut mille thuris talenta Arabes regi ultro attulerint. Nam, Herodoto teste (3, 88), non propter servitutem dicto audientes Persis erant, sed hospitali cum iis necessitudine conjuncti. Idemque etiam scribit in una solaque Arabia thus nasci et casiam et cinnamomum et ledanum, quod inquit, Arabes ladanum vocant.

936. Vide vero, ut cum genitivo casu construit τὸ ἔχει, *olet*, in his verbis : ὄδωδε θύου ἢ σμύρνης. Considerandum vero an qui hoc loco dicitur odoratus calamus, idem sit atque calami illi Indici, quos Geographus (*p.* 694) ait mel gignere, an vero hic calamus, veluti bene odoratus, ab illis differat ut qui non sint tales. Sciendum autem est ex antiqua historia Alexandrum post reditum ex India Arabiam regiam suam facere cogitasse; et Scenitas esse Arabes ultra Euphratem usque ad Coelen Syriam.

939. Dionysius quum brevi praeconio Arabiam proxime ante exornasset, fabulam subjicit de Baccho quem vere ibi Jupiter e femore εὐραφέος, *bene suo*, dissolverit, unde etiam Bacchus, ut dictum est supra, vocatus est secundum quosdam Εἰραφιώτης, *Eiraphiota*, quasi *Insutus*. Hoc autem Arrianus ad Sangarium factum comminiscitur, dicens ille ad Sangarii ripas Bacchum jam vitalem Jovis vincula perrupisse. Ceterum Dionysius in sequentibus apparatus subjungit natalitium, distincteque enarrat, quae verisimile erat tunc in isto partu contigisse. Omnia enim, in-

om. d. || — 3. καὶ et τοῦ om. C. || — 6. ἐκάτερον C. || — 7. ἐκώλυεν γ. || — 12. θαῦμα μέγα *CDL*, θ. μέγιστον γ, ἔλαχε μέγα θαῦμα ἔξοχον d. || — 13. λαρὸν om. C. || — 17. ἔφη] εἶπε d. || — 18. ἀτελοῦσιν γ; εὐδία d; θυμιάσον d. || — 19. ὁ om. D; τοῦ om. H. || — 24. δὲ καὶ αὐτὸς ὡς ἐν d. || — 27. φασίν γ; ληδᾶν d, λαύδανον M. || — 28. δὲ om. C; πῶς d; γενικῶς *Hdlm.* ||

— 30. εὐώδης ἐνταῦθα d; ἐστὶ καὶ ταῖς d; ταῖς om. *DL*. || — 31. μελιτοπ. d. || — 35. αὐτοῦ d. || — 36. Σκηνηται *codd.* || — 38. ὁ om. γ. || — 41. ἐφ' οὗ d; προερρήθη pro more *M.* || — 42. ὁ Ἀρρ. *codd.*, exc. *O*; μυθοπλαστεῖ...Σαγγαρίου om. d. || — 44. ἐκεῖ διάρρηξε d. || — 45. εἶπεν *CHI*, om. d, εἶπον *cett.* || — 47. ποτὲ d

φθῖν, ἦσαν εὐώδη τῆνικαῦτα, μῆλα δὲ λαίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς, αὐτομάτῳ δὲ κατέρρεον ὕδατι λίμναι, ὄρνιθες δὲ ἀοικήτων ἀπὸ νήσων, τῶν περὶ τὸ Ἐρυθραῖον τάχα πέλαγος, ἦλλον φύλλα φέρονται ἀκηρασίων κιννάμωνων· καὶ πολλὸς ὄλδος ἐπεχέθη τοῖς ἰκαί· διόπερ εἰσέτι νῦν λιθάνῳ μὲν κομῶσιν αἱ ἀρουραὶ, τὰ δὲ ὄρη χρυσῶ, οἱ δὲ ποταμοὶ θυλαῖς, οἱ δὲ ἐνοικούντες μάλα πλοῖα δῆμον ἔχουσι, χρυσοῖς πέπλοις ἀγαλλόμενοι μαλακοῖς. Ἀγέει δὲ καὶ σπῆκος νεβρίδα τὰ ἐτανύσατο

10 κατωμαδίην ἢ ἐπωμαδίην ὁ Διόνυσος, καὶ κισσῶ ἐστέψατο, ἀπροχάλιξ δὲ οἶνον μειδιῶν, οἷα φιλομειδῆς, καὶ αὐτὸς πλεκτοῦς ἐνεσεῖσατο θύρσους, ὃ ἔστι κλάδους τινὰς, οἱ καὶ αὐτοὶ Διονύσου φόρμα ἦσαν. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰπὼν ὁ Περικλητῆς ἀπὸ ἀοικήτων

15 νήσων ἀγεσθαι ὑπὸ ὄρνιθων τὸ κιννάμωνον ἐμφαίνει καὶ αὐτὸς μὴ γινώσκουσα τὴν γῆν τὴν φέρουσαν τὸ κιννάμωνον, ὡσπερ φησὶ καὶ Ἡρόδοτος. Ἐκαίνοσ δὲ ἀφηγείται καὶ σπῆκος οἱ μὲν ὄρνιθες τὰ κάρφη τοῦ κιννάμωνου φέρουσι εἰς τὰς οἰκείας νεοσσίας, καὶ πηλῶ προσπλάττουσιν ἐν ἀβάτοις κρημνοῖς· οἱ δὲ Ἄραβες κρέα

20 μεγάλα προορίπτουσι, καὶ οἱ ὄρνις ἀνάγουσι αὐτὰ, καὶ αἱ νεοσσιαὶ βαρύνονται, καὶ κάτω φέρονται, καὶ τὸ κιννάμωνον συλλέγεται. Παρὰ δὲ Ἀριστοτέλει φαίνεται ὁμωνύμως τοῖς φερομένοις κάρφεσι λέγεσθαι

25 κιννάμωμα καὶ τὰ ὄρνεα τὰ φέροντα τὰ τοιαῦτα κάρφη, ἔξ ὧν καὶ τὰς νεοστίας αὐτὰ ποιοῦνται ἐν τόποις ἀβάτοις, ἃς οἱ ἐγγύριοι καταβάλλουσι μολυβδὸν ὀστοῖς προσαρτῶντες καὶ τοξεύοντες, καὶ οὕτω συνάγουσι ἐκ τοῦ φορυτοῦ, φησὶ, τὸ κιννάμωνον. Τὸ δὲ ἐτάνυσε

30 νεβρίδα οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐνεδύσατο νοητέον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐφόρησεν, ἐξικρέμασεν, ἦτοι ἐνήψατο. Ἐνάπτεισθαι δὲ καὶ καθάπτεισθαι λέγομεν τὰ μὴ ζῶντα διαλαμβανόμενα, μὴ δὲ τὸ σῶμα ὄλον ἐνδύοντα, ἀλλὰ μέρος τι σκέπτοντα καὶ ἀφετα ἐξαρτώμενα, ὅσον πῆραν λεοντῆν ἢ παραβλήν· Ἀρριανὸς δὲ καὶ διφθέρας καθάπτεισθαι λέγει. Οὕτω γοῦν καὶ νεβρίδα, ὃ ἔστι δέρμα

35 νεβροῦ, ἦτοι νεογνοῦ Ἰλάφου πολύστικτον, ὃ Διόνυσος ἐνάπτειται τοῖς ὤμοις. Ποιεῖ δὲ τοῦτο ἢ διὰ τὸ τῶν μεθύοντων πολύτροπον, ὡς φθάσαντες εἶπομεν, οὗ

40 σύμβολον τὸ πολύστικτον, ἢ διὰ τὸ τῶν σταφυλῶν πολύχροον, ἢ καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς μέθης ἀσθένειαν. Καὶ γὰρ καὶ ὁ νεβρὸς ἀπόλεμον καὶ εἰς φυγὴν ἐτοιμότερον. Τὸ δὲ ἀπὸ κισσοῦ στεφάνωμα τὸ τοῦ οἴνου συμβολικῶς κισσητὸν ἦτοι ἐπιθυμητὸν αἰνίττεται, εἴγε τὸ κισσῶν

45 ἐπὶ τοῦ ἐπιθυμῆν τίθεται. Οἱ δὲ θύρσοι τὸ τῶν μεθύοντων ἐτοιμον εἰς πληγὰς ὑπεμφαίνουσι, πλεκτοὶ λεγόμενοι παρωνύμως τῇ τῶν διαμαχομένων συμπλοκῇ.

quit, bene odoribus fragrant, oves densis velleribus onerabantur, scaturientibus sponte aquis lacus diffuebant et volucres folia deferentes sincerorum cinnamomorum venerunt ab insulis desertis (iis fortasse, quæ sunt in mari Erythræo), multa denique in incolas profusa est felicitas. Quare etiam nunc arva thure virent, montes auro abundant fluminaque suffimentis, incolæ vero pinguem admodum populum præstant, aureis mollibusque pepelis gloriantes. Ad hæc narrat, ut Bacchus hinnulei pellem humeris injecerit et hederæ se coronarit, et vino madidus subridens (veluti risus amans) ipse quoque quassaverit thyrsos h. e. ramos quosdam, qui et ipsi a Baccho gestabantur. Quoniam vero dicit Periegeta importari a volucris cinnamomum ex insulis desertis, observa eum innuere ignotam esse regionem cinnamomiferam, sicuti Herodotus quoque (3, 111) docet. Ille namque narrat, ut volucres festucas cinnamomi ad nidos suos ferant, easque luto in rupibus inaccessis agglutinent; Arabes vero magna carniū frusta in illa loca projiciant, eaque frusta aves sursum ad nidos ferant, ipsique nidi eo poudere graventur atque ad terram decidant, et sic cinnamomum colligatur. Videntur tamen apud Aristotelem (*H. An.* 9. 13) eodem nomine quo apportatæ illæ festucæ cinnamomi vocari ipsæ etiam volucres quæ has istas festucas apportant, ex quibus suos ex nidos in locis inaccessis construunt; hos porro nidos incolas, apenso ad sagittas plumbo, missisque sagittis dejicere, et sic ex congestitia illa materia, ut ait, cinnamomum colligere. Ceterum ἐτάνυσε νεβρίδα, *extendit s. expandit hinnulei pellem*, non est accipiendum pro *induit*, sed pro *gestavit, suspendit s. ἐνήψατο, illigavit*. Ἐνάπτεισθαι autem et καθάπτεισθαι ea dicimus quæ non fascia constringuntur, neque toti corpori sunt indumento, sed partem quandam tegunt et libera suspenduntur, ut peram vel pellem leoninam s. pantherinam. Quin et Arrianus διφθέρας, *pelles s. exuvias pelliceas* dicit καθάπτεισθαι, *alligari s. appendi*. Sic igitur et νεβρίδα, h. e. pellem νεβροῦ, *hinnulei*, cervi nimirum recens nati, multis maculis distinctam, Bacchus humeris ἐνάπτειται, *illigat*. Idque facit vel propter multiplices motus ebriorum, ut supra jam diximus, quam varietatem significat multitudo macularum, vel propter varios colores uvarum, vel propter imbecillitatem consequentem ex ebrietate; nam hinnuleus animal est imbelles atque ad fugam paratissimum. At vero corona hederacea symbolice innuit τὸ κισσητὸν, sive vim vini ad concupiscendum impellentem, siquidem κισσῶν valet concupiscere. Thyrsi vero indicant ebriorum promptas manus ad plagas inferendas, quippe qui πλεκτοί, *plexi*, appellantur relato hoc verbo ad τὴν συμπλοκῆν, ad manus consertas præliantium.

2. αὐτομάτως *DLy*; δὲ om. *y*. || — 5. ἀπεχέθη add. *CHdy*, ἀπεχέθη *m*. || — 9. ἐπη *DL*. || — 10. κατωμαδίην ἢ ἐπωμαδίην *C*. || — 11. δὲ om. *d*. || — 12. ἐνεσ. *y*. || — 17. ὡς *d*. καὶ om. *d*; ἡγείται *y*. || — 18. ὅτι οἱ *DL*. || — 19. νεοσσίας πηλῶ προσπλάττοντες *v. l. R. Steph.*; πηλῶ *CHdm*, πηλὸν *ceit*. || — 21. ὄρνιθες *d*. || — 23. καταφέρονται *d*; κιννάμωνον *U*. || — 26.

αὐτῶν *d*. || — 27. μόλιδον *d*. || — 29. φορητοῦ *ll*; φασὶ *C*. || — 31. ἦτοι om. *d*. || — 34. σκέπτοντα *d*. || — 35. ἢ om. *CHy*. Legi velim πῆραν ἢ λ., nisi fort. fuit οἴλονπερ δορὰν λεοντ. || — 37. πολύστικτον ... πολύτροπον om. *d*. || — 41. καὶ post ἢ om. *DHLdy*. || — 42. καὶ post γὰρ om. *d*. || — 47. τῶν μαχομένων διαπλοκῇ *d*. || — 48. ὃ ante τῶ om. *y*.

Ἄπροχάλιξ δὲ οἶνω ὁ ἀκρωὺς κεχλασμένος, ἢ ὁ τῶν ἀκράτων γαλασθεὶς τοῦ φρονηῖν, ὁποῖόν τι καὶ ὁ χαλίφρων παρὰ τῶν Ποιητῶν, ἢ ὁ ὀρθοῦσθαι μὴ ἔχων, ἀλλὰ κάτω χαλώμενος, ὁποῖοι οἱ ἔξοινοι. Τοῦ δὲ κινάμωμου τὴν βλάστην (φρύγανον δὲ, ὡς φησὶν ὁ Πορφύριος, ἔστιν Ἀραβικόν) ὁμοίαν φασὶν εἶναι ἀμπέλω, ὅπερ ὁ ὀσφραϊνόμενος κλαυθυμρίζεται ὑφ' ἡδονῆς· φιλοῦσι δὲ αὐτὸ αἱ κατὰ χώραν αἴγες. Διὸ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν λίαν φιλῶν πρός τι διακειμένων, « ἢ αἶψά τὸ κινάμωμον. » Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀράβων ἔθνους, μὴ πάνυ ὡς εἴκειν εὐδοκιμούντων τὰ εἰς ὄψθην, πεπαροιμιάσται τὸ « Ἀράβιος αὐλητής », ὅς κατὰ τὴν παροιμίαν δραχμῆς μὲν ἠὺλει, τεττάρων δ' ἐπαύετο. Λέγεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀπαύστως διαλεγόμενων καὶ ἀδολεσχοῦντων, καὶ μόλις παυομένων τοῦ πολυλογεῖν, ἢ ἐπὶ τῶν ἀμούσων καὶ βαρβάρων ἐν τῷ αὐλεῖν.

954. Ὅτι Ἀράβων πρῶτοι ὑπὲρ κλιτῶν Λιβάνου, τούτῳτι πρός νότον τοῦ Λιβάνου, ἀφῆνοι Ναβαταῖοι, ἀπὸ τίνος Ναβάτου καλούμενοι. Ναβάτης δὲ, φασὶν, Ἀραβιστὶ ὁ ἐκ μοιχείας γενόμενος. Μετὰ δὲ Ναβαταίους Χαθλάσιοι καὶ Ἀγρέας, ὅς ὁ τὰ Ἐθνικὰ γράφας Ἀγραιῶς λέγει. Μεθ' ὅς ἡ Χάτραμις γῆ, κατὰ δὲ ἄλλους Χατραμίτις, κατέναντι Περσίδος γῆς. Καμηλοκῆμοι δὲ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ περὶ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης κείμενοι Σάβαι, ἔπου καὶ οἱ Μινναῖοι, ἔθνος καὶ αὐτὸ παράλιον. Τοῦς δὲ Σάβας καὶ Σαβαίους ἄλλοι φασὶ λέγοντες ὅτι Ναβαταῖοι καὶ Σαβαῖοι τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν νέμονται, καὶ ὅτι εὐδαίμονε-στάτη ἔστιν ἡ τῶν Σαβαίων γῆ ἔθνους μεγίστου, παρ' ὅς καὶ σμέγνα καὶ λίθανος καὶ κινάμωμον καὶ βάλσαμον. Καὶ ὅτι τεσσάρων ἔθνῶν μεγίστων κατοικοῦντων τὴν Ἀραβίαν ἐν ἐκείσῃ ἔστι καὶ τῶν Μινναίων πρός Ἐρυθρὰν, ὧν πάλιν μεγίστη Κάρνα· ἐχόμενοι δὲ Σαβαῖοι. Ἡ δὲ Ναβαταία χώρα πολυάνδρος, φασὶ, καὶ εὐβοτος. Μητρόπολις δὲ Ναβαταίων ἡ Πέτρα. Λέγονται δὲ καὶ σώφρονες οἱ Ναβαταῖοι καὶ κτητικοί, ὥστε ὁ μὲν τὴν οὐσίαν μείωσας δημοσίᾳ ζημιούται, τῶν δὲ αὐξήσαντι κείνται τιμαί. Εἰσὶ δὲ καὶ ὀλιγόδοιοι, καὶ διακονοῦνται τὸ πλεόν ὑπὸ συγγενῶν, καὶ εἰσὶν αὐτοδιάκονοι καὶ ἀντιδιάκονοι. Ὅ δὲ τῶν Ἐθνικῶν ἀναγραφεὺς λέγει ὅτι καὶ Δαχαρηνοὶ τὸ τοιοῦτον ἔθνος ἐκλήθη, ὃ ἔστιν ἀρσενικοί.

953. Ὅτι ἀντιπέραν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας πρός ζέφυρον λυπρὸν οὐδας Ἐρεμβῶν, ἤτοι τῶν ἐν ἀρχῇ

Ἄπροχάλιξ οἶνω est ὁ ἀκρῶς κεχλασμένος, *somme laxatus*, vel ὁ τῶν ἀκράτων γαλασθεὶς τοῦ φρονηῖν, *qui propter merum mente laxata*, qualis fere etiam ὁ χαλίφρων, *is qui mente laxata est*, apud Poetam (*Od.* δ', 371), vel qui non potest rectus consistere, sed deorsum versus χαλᾶται, *dejicitur*, quales ii qui vino expleti sunt. Cinnamomi autem germen (*cremium*, ut ait Porphyrius, est Arabicum) simile esse perhibent viti, quod qui olfacit, lacrymas hic fundit prae voluptate. In deliciis id est regionis illius capris. Quocirca etiam adagium de iis qui permagno ad aliquid amore afficiuntur: « *Capra cinnamomum.* » Sciendum etiam est, a gente illa Arabum, quippe qui, canendi arte haud magnam sibi famam paraverant, in proverbii usum venisse illud *Arabius tibicen*, qui ut est in proverbio, « *drachma canens una, obticebat quatuor.* » Usurpatur autem hoc proverbium de iis qui verbosi perpetuo sunt atque garruli, et posteaquam multum verborum profuderunt, vix finem loquendi faciunt, vel de iis qui agrestes et barbari sunt in cantu tibiae.

954. Arabum primi ultra declivitatem Libani, h. e. qua Libanus ad austrum spectat, divites Nabataei a Nabata quodam appellati. Nabates vero Arabice idem esse dicitur atque natus ex adulterio. Post Nabataeos Chablasii et Agreenses, quos Ethnicorum scriptor (v. Ἀγραφοί) vocat Agreos; post quos Chatramis regio, sive, ut ab aliis vocata est, Chatramitis, e regione Persidis. Curam hi camelorum gerunt, quique ad Erythraei maris latus siti sunt Sabae; ubi etiam Minnaei, gens et ipsa maritima. Sabas autem alii etiam vocant Sabaeos, quo loco tradunt Nabataeos et Sabaeos Arabiam Felicem incolere, et beatissimam esse regionem Sabaeorum, gentis maximae: apud quos et myrrha et thus et cinnamomum et balsamum. Quinque quatuor gentes maximae Arabiam incolant, harum unam illic esse gentem Minnaeorum ad Erythraeum, quorum urbs maxima Carna, proximos autem esse Sabaeos. Nabataeam porro regionem populis frequentem esse aiunt pascuisque abundantem; metropolin autem Nabataeorum Petram. Feruntur Nabataei temperantes esse atque moderati, censuque augendo doditi, adeo ut, qui rem familiarem attarat, publice in eum animadvertatur; ei vero qui rem familiarem auxerit, honores sint constituti. Praeterea servitia habent perpauca, et consanguineis plerumque ministris utuntur, suntque ipsi sibi famuli, ac vicissim inter se famulorum officio funguntur (*Strab. p.* 780. 784). Is vero, qui Ethnica conscripsit, testatur (v. Ναβ.) hanc gentem Dacharenos vocatos fuisse, h. e. masculinos.

953. Ex adverso Arabiae Felicis ad zephyrum miserum solum Eremborum, nimirum Troglodytarum,

2. δ add. dy. || — 5. ἔστι om. Y. || — 6. ὀσφραϊνόμενος γ; κλαυθυμρίζει DLy. || — 7. δὲ | γὰρ γ. || — 8. λίαν... λέγεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν om. C; λίαν | ἄγαν προσδιακειμένων d. || — 11. τὸ | τὸ δὲ γ. De re v. Steph. Ἀραβία, unde sua habet Eustathius. || — 12. ἠδχει d. om. DL; δὲ Y. || — 15. τῶν om. γ. || — 17. κλιτῶν d. || — 19. Ναυάτου F; Ναβάτος F, Νάβατος DLy, Ναβας D; φησιν CDL. || — 20. ὡς ἐκ d. || — 21. Χαθρούσιοι

L. Vid. Steph. v. Ἀγραφοί. || — 22. Χάτραμος L, Χήτραμος vett. edd. || — 24. περὶ om. L; τῆς θαλάσσης τῆς Ἐρυθρῆς d. || — 26. καὶ αὐτοὶ CL. || — 27. φασὶν ἄλλοι d. || — 32. εἰσὶ C, εἰσὶ cett. || — 34. οἱ δὲ Ναβαταῖοι L. || — 35. φασὶ | φησὶ C, ἔστιν L. || — 36. καὶ om. CKLMY. || — 38. ζημειώσας C, σημειώσας γ. || — 40. ὁ δὲ... ἀρσενικοὶ om. C; ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράφας d; Χαθραῖνοι d. || — 43. πέραν N. || — 44. λυπρὸν H; λυπρῶν vulgo

τοῦ βιβλίου ρηθέντων Τρωγλοδυτῶν· οἱ, φησὶν, οὐχ ὡς οἱ ἀντιπαρακειμένοι ἄβρόβιοι Ἀραβες ζῶσιν, ἀλλὰ τὸν βίον ὑπὸ πέτραις κατωρυχέσι, μᾶλλον δὲ καταρρωγέσι, τίθενται, γυμνοὶ καὶ κτεάνων ἐπιθεαῖς καὶ ἀυαλοὶ τὸν χρῶτα, διὰ τὸ καύματι θάλασσαι, οἷα θῆρες ἀλώμενοι, ἀλγέα ἔχοντες. Καὶ ἐπάγει γνωμικόν· « οὐ γὰρ ἐν δόξῳ ἴσην μοῖραν ἐν ἀνδράσι θήκατο θεός· » ἔπερ μοιόν ἐστι τῷ « οὐ πᾶσι πάντα δέδωκε θεός. »

970. Ὅτι πρὸς ἀγῆς τοῦ Λιβάνου ὡς πρὸς Μεσοποταμίαν ἢ ἐτέρα Συρία μυχύνεται, ἤγουν ἢ παρὰ τὴν Κοίλην Συρίαν ἐλομένη καὶ μέχρι Σινώπης, ἣν ἀλίχλυστον λέγει διὰ τὸ χερρόνησον εἶναι· ἐφ' ἧς ἐτέρας ταύτης Συρίας οἱ Καππαδόκαι μεσήπειροι, οὗς προπαροξυτώνας Καππαδόκας ὁ Γεωγράφος λέγει, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς ὁ Καππαδόξ· οἱ, ὡς προϊστορήται, καὶ Λευκόσυροι λέγονται πρὸς ἀντιδιαστολήν τῶν ἐτέρων μελαγχρόων Σύρων. Ὁ δὲ Διονύσιος τοὺς Καππαδόκας καὶ ἐπιστήμονας ἰπποσύνης φησὶν, ὅς καὶ τοὺς ἄλλος ἄγχι τῆς τοῦ Εὐξείνου παρὰ τὸν Θερμῶδοντα οὐ Σύρους, ἀλλὰ Ἀσσυρίους φησὶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ Σινώπης προγέγραπται. Καὶ ὅρα ὅτι ἐνταῦθα σαφέστατα ὁ Διονύσιος ἐφάνη δύο δοξάζων Συρίας, ὧν τριτην ἑτερώνημον ἔχει τὴν Ἀσσυρίαν, ἣν, ὡς ἐκ τε τῶν προλαβόντων ἐδηλώθη καὶ ὡς ἐκ τῶν ἄρτι λεχθέντων φαίνεται, μετὰ τοὺς Χάλυβας εἶναι ἱστορεῖ, καὶ ἐμπειρογράφῳ αὐτὴν περὶ τὴν θάλασσαν τοῦ Εὐξείνου πόντου παρὰ τὸ στόμα τοῦ Θερμῶδοντος. Ὡς εἶναι κατ' αὐτὸν μίαν μὲν Συρίαν τὴν Κοίλην, ὑπερεκπέτουσαν πρὸς νότον καὶ ἕως Ἀραβίας, ὡς καὶ αὐτὸς ἱστορήσεν, ἧς μέρος καὶ ἡ παραλία Φοινίκη κατὰ τὸν αὐτὸν Διονύσιον, εἰπόντα ὅτι τῶν Σύρων οἱ μὲν ἐν ἡπέρω, οἱ δὲ ἄλλος ἐγγὺς, ἐπωνυμίην Φοινίκας, ἐτέραν δὲ δευτέραν Συρίαν, τὴν ὑπὲρ Λίβανον ἕως Σινώπης, περὶ ἣν μέσην ὁ Καππαδόκαι· τρίτους δ' ἐκείθεν περὶ τὴν τοῦ Εὐξείνου θάλασσαν κείσθαι τοὺς Ἀσσυρίους. Φησὶ γάρ· « Ἀσσύριοι ἄλλος ἄγχι παρὰ στόμα Θερμῶδοντος. » Εἰ μὴ ἄρα τις καὶ τούτους Σύρους βούλεται λέγειν, ἀδιάφορον ἡγούμενος τὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Σύρων ὄνομα κατὰ τινάς. Ὅτι δὲ περὶ Ἀσσυρίων ἄλλοις ἄλλα ἱστορήται, ἰκανῶς ἀλλαχοῦ προείρηται· καὶ ὅτι δὲ ἐπὶ τινῶν εἰς πλείους μοῖρας ἢ Συρία διηρεῖτο, προεγράφη καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς περὶ τῆς Κομμαγηνῆς χώρας. Ἄλλοι δὲ εἰς τρία διήρουν αὐτὴν, Κοιλοσύρους καὶ Σύρους καὶ Φοινίκας. Καὶ

de quibus libri hujus initio dictum est : qui, inquit, non, ut illi ab opposita parte siti Arabes vitam delicatulam agunt, sed sub petris κατωρυχέσι, suffossis, imo vero καταρρωγέσι, disruptis, degunt, nudi atque a possessionibus inopes, arida cute solis aestu adusti, ferarum instar oberrantes molestiisque affecti. Tum sententiosum illud addit : « Non enim felicitatis æquam sortem hominibus deus proposuit, » quod simile est illi : « Non omnibus omnia dedit deus. »

970. Ultra Libanum ad orientem, Mesopotamiam versus, altera Syria producitur, nimirum juxta Coelen Syriam, protrahiturque vel usque ad Sinopen, quam tamquam Chersonesum allui dicit mari. Hac altera in Syria οἱ Καππαδόκαι sunt mediterranei, quos Geographus (lib. 12) voce proparoxytona vocat Καππαδόκας, tanquam a recto ὁ Καππαδόξ, qui, ut supra traditum est, a colore albo dicti etiam Leucosyri, quasi *Albosyri*, ad differentiam aliorum Syrorum qui sunt colore nigro. Dionysius porro Cappadocum artis equestris scientes vocat, qui et eos qui sunt prope mare Euxinum, ad Thermodontem, non Syros, sed Assyrios appellat, ut et supra scriptum est, ubi de Sinope. Ac vide, ut manifestissime hic apparet, Dionysium existimare duas esse Syrias, a quibus tertiam diverso nomine habet Assyriam : quam, quemadmodum tum in præcedentibus ostensum est, tum ex iis, quæ modo dicta sunt, constat, post Thalybes esse commemorat, et quam ad mare Ponti Euxini, circa Thermodontis ostium, collocat. Itaque ex ejus sententia una Syria est Coele, quæ austrum versus usque ad Arabiam progreditur, ut ipse etiam exposuit, ejusque pars est Phœnicia maritima, secundum eundem ipsum Dionysium, cui Syrorum alii dicti mediterranei, alii mari proximi, cognomento Phœnices; altera vero Syria secunda est ultra Libanum usque ad Sinopen, cujus in medio Cappadocia; tertii denique inde juxta mare Ponti Euxini siti sunt Assyrii. Hæc enim ejus verba : « Assyrii Pontum prope, ad ostia Thermodontis; » nisi si quis forte dicere hos velit Syros, nullo ponens in discrimine, ex nonnullorum sententia, Assyriorum nomen et Syrorum. Ceterum de Assyriis alia ab aliis memoriæ tradita esse, satis alibi supra dictum est; itemque Syriam plures in partes a quibusdam divisam fuisse, supra pariter scriptum est, quum de Commagena regione ageremus. Verum alii in tres eam partes diviserunt : in Cælosyros et Syros et Phœnices. Atque hæc quidem ita.

ante Bernh. || — 1. Τρωγλ. ρηθέντων *d*; φασὶν *d*. || — 2. παρακειμένοι *DFL*; ἄβρόβιοι *om. DFL*, Ἀραβες ζῶσιν ἄβρόβιοι *H*. || — 3. πέτρας *d*; κατορ. *D*, καταρρωγέσι *d*. || — 4. καὶ *om. d*. || — 6. γὰρ] τὸ *C*. || — 7. ἐν ἀνδρ. *om. M*. || — 8. πάντα πᾶσι *CM*; δῶκε *LYdy* || — 10. ἢ *om. CKLM*; περὶ pro παρὰ *KM*. || — 13. ταύτης *om. C*; προπαροξυτόνων *d*. || — 15. οἱ] ἢ *C*; ὡς *om. L*; προϊστορήνται *L*, ἱστορήται *D*. || — 18. ὅς *om. L*; καὶ τῆς *L*. || — 19. παρὰ *CHlm*, περὶ vulg.

Geogr. II.

ante Bernh.; Θερμῶδοντα· οὗς οὐ Σύρους *L*. || — 20. Ἀσσυρίους *L*, Σύρους *C*. || — 21. γέγραπται *d*; ὁ Διονύσιος σαφέστατα *C*. || — 22. δοξάζων δύο *M*. || — 23. ὡς ἐκτοτε *y*. || — 27. παρὰ *Cy*, περὶ *ceit*. || — 30. Φοινίκη *om. y*. || — 31. Συρίων *d*. || — 32. ἐπωνυμίαν *C*. || — 34. Καππαδόκας *C*, ἢ Καππαδοκία vulgo ante Bernh. || — 36. Ἀσσυρίους *y*, et sic deinceps. || — 39. Σύριον *d*; ὅτι δὲ... προείρηται *om. d*. || — 40. ἄλλα ἄλλοις *C*. || — 42. τῆς *om. d*. || — 44. καὶ *om. C*.

23

τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Ἐν δὲ Καππαδοκίᾳ ἱστορεῖται μάγους εἶναι, οἱ Πύραθιοι ὠνομάζοντο, ὡς πῦρ αἰθοντες καὶ δι' αὐτοῦ μαντευόμενοι. Ὅτι δὲ ἀπὸ τίνος Καππαδόκος οἱ Καππαδοκαὶ οὗτοι καλοῦνται, 5 προεῖρηται καὶ αὐτό. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καὶ ἐπὶ τὴν Καππαδοκίαν Πέρσαι μὲν εἰς δύο σατραπείας διείλον, Μακεδόνες δὲ ἕτερον εἰς δύο βασιλείας, ὧν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν καὶ μεγάλην Καππαδοκίαν καὶ πρὸς τῷ Ταύρω Καππαδοκίαν, τὴν δὲ 10 ἑτέραν πρὸς τῷ Πόντῳ Καππαδοκίαν ἐκάλεσαν.

976. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καππαδοκίας ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀπειρέσιος ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ῥέει ὄρους μακρὰς, ἐπὶ νότον τὰ πρῶτα, εἶτα ἔλθας ἀγκῶνας πρὸς ἀνατολὰς καὶ μέσην τὴν Βαβυλῶνα περάσας 15 εἰς τὴν Περσίδα θάλασσαν ἀπερεύγεται, παρὰ τὴν Τερηδόνα, πόλιν Περσικὴν, ῥέων διὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἕως τῆς μικρᾶς. Μετὰ δὲ γε τὸν Εὐφράτην εἰς αὐγὰς ὁ Τίγρις ῥέων ἴσον ἐλαύνων, ἤγουν ἐπ' εὐθείας, κατὰ δὲ ἄλλους καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀγκωνιζόμενος, καὶ 20 οὕτω μετ' οὐ πολὺ διάστημα εἰς ἴσον τῷ Εὐφράτῃ γινόμενος, κοινούται τὸ ῥέυμα καὶ συγκαταβαίνει εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ μέσον τούτων διάστημα Μέσην, φησὶ, καλοῦσι ποταμῶν, ὃ ἐστὶν Μεσοποταμίαν ὡς καὶ τὴν ἀκρόπολιν διαλελυμένως ἢ ποιήσας ἀκρὴν 25 πόλιν φησὶ, καὶ τὴν Λευκόπετραν Λευκὴν πέτραν, καὶ τὴν Νεάπολιν Νέαν πόλιν. Διείστανται δὲ ἀλλήλων οἱ ποταμοὶ οὕτοι ὅσον ἂν, φησὶν, εἰς ἕβδομον ἡμῶν ἰσθμὸς καὶ κραιπνὸς, ὃ ἐστὶ ταχύς, ἀνὴρ ὀδίτης ἀνύσειεν. Ἐπεὶ γὰρ, φησὶν, ἡμερῶν ἢ μέση τῶν ποταμῶν 30 ὁδὸς ἐστὶν εὐκῶν ἀνδρὶ, τοῦτέστιν ἀπερίττω καὶ ἐλαφρῶ εἰς ὁδόν. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν συναγωγὴν τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ συχνὸν προπέπτουσαν μῆκος πλοῖω πως ζοικέται. Τὰς δὲ τῶν δύο τούτων ποταμῶν πηγὰς διέχειν ἀλλήλων φασὶ περὶ αἴσθια. Ὀκιστος 35 δὲ, φησὶ, ποταμῶν ὁ Τίγρις, καὶ οὐκ ἂν ἐκείνου ἐν πᾶσι ποταμοῖς θωότερον, ὃ ἐστὶν ὀξύτερον, ἴσοις. Διὸ, φασὶ, καὶ Τίγρις καλεῖται, ἤγουν ταχύς ὡς βέλος. Μῆδοι γὰρ τίγριν καλοῦσι τὸ τόξωμα. Οὕτω δὲ καὶ Ἄκις ποταμὸς Σικελικὸς παρὰ Θεοκρίτῳ, διότι, φασὶν, ἀκίδι 40 τὸ τόχος τοῦ ῥέματος ἐκείνου ἴσικα. Κατὰ δὲ τινὰς παρὰ τὸν τίγριν τὸ ζῶον ἢ κλησὶς ἐστὶ τούτῳ τῷ ποταμῷ, οὗ ἢ γενικὴ τίγρις παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει. Μυθεῖται γὰρ ἐπὶ Σύλαξ ποτὲ καλούμενος ὁ ποταμὸς οὗτος, ὃ ἐστὶ κατωφερῆς, ἕτερον ἐκλήθη Τίγρις δι' 45 αἰτίαν τοιαύτην· μαίνεται Διόνυσος Ἡρας προνοῖα,

Porro autem in Cappadocia magos fuisse narrat (Strab. p. 733) qui Pyraethi nominabantur, quasi πῦρ αἰθοντες, ignem accendentes et per eum vaticinantes. A Cappadoce quodam Cappadocas hos vocatos, supra quoque scriptum est. At vero Geographus (p. 534) scribit Cappadociam Persas in satrapias duas divisisse, Macedones vero postmodum in regna duo: quorum quidem alterum proprie Cappadociam et Magnam Cappadociam et Cappadociam ad Taurum nuncupaverint; alterum vero Cappadociam ad Pontum vocaverint.

976. Inde a Cappadocia ad ortum Euphratis amnis immensus ab Armenio monte longus fluit, primum in austrum, deinde flexis cubitis ad orientem, mediamque Babyloniam perfluens in Persicum mare evomitur circa Teredonem urbem Persicam, labens per Armeniam Magnam usque ad Parvam. Deinde vero post Euphratem ad ortum Tigris fluentum agens aequabile sive rectum, secundum alios vero et ipse similiter sese in cubitos flectens, et sic post intervallum non sane multum ad aequalitatem cum Euphrate redactus, aquarum cursum cum eo communicat, simulque cum eo in mare illabitur. Quod autem inter haec flumina spatium medium intercedit, μέσην, ut ait, ποταμῶν, mediam inter flumina regionem vocat, h. e. Mesopotamiam. Sicuti etiam τὴν ἀκρόπολιν poetae dissolutis vocibus dicunt ἀκρὴν πόλιν, et τὴν Λευκόπετραν Λευκὴν πέτραν, et τὴν Νεάπολιν Νέαν πόλιν. Distant autem inter sese haec flumina quantum, inquit, ad diem septimum vir robustus ac pernix, h. e. celer viator, confecerit. Septem enim, inquit, dierum via media est inter haec flumina homini succincto, h. e. expedito ac levi ad iter agendum. Aiunt porro veteres (Strab. p. 746) contractionem hinc inde Mesopotamiae, quum ad multam illa longitudinem procidat, similem quodammodo esse navi; fontes vero horum duorum fluminum distare inter sese aiunt ad stadia mille et quingenta. Celerrimus vero, inquit, fluviorum Tigris; neque illo sane inter omnes fluvios alium θωότερον, h. e. celeriore videris. Quare etiam, ut aiunt, Tigris appellatur, velox nimirum, ut jaculum; Medi enim tigrin vocant sagittam. Sic Acis quoque, Siciliae amnis apud Theocritum (1, 69), inde vocatur quod, ut perhibent, similis est ἀκίδι, spiculo, fluenti sui celeritate. Verum, ut quibusdam placet, huic fluvio appellatio est παρὰ τὸν τίγριν, a tigris animali: cujus vocis casus gignendi τίγριος apud Aristotelem (H. An. 8, 28). Fabulantur enim (Plutarch. De fl. c. 24) hunc fluvium, quum Sylax (Sollax?) olim vocaretur, h. e. declivis, appellatum postea Tigrum

1. καὶ om. CDL; μάγους] μόνους Hdm. || — 2. ὠνομάζονται d; αὐτὸν H. || — 5. προεῖρηται] ἰσθόρηται d; καὶ αὐτὸ om. C; ὁ Γεωγρ. ἐπὶ d καὶ ante ὅτι om. γ; Πέρσαι... ἰδίως Καππαδοκίαν om. M, sed supplevit in margine: οἱ Πέρσαι εἰς d. || — 8. Καππ. ἰδίως d. || — 12. ῥέει ὄρους CDHL. || — 14. τὴν om. d. || — 15. ὑπερ. d, καὶ παρὰ codd., exc. OHdy. || — 18. ὁ om. C. ἤγουν ἐπ' εὐθείας om. CKMY. || — 21. γεν. d; κιν. C. || — 22. τὴν om. DKLM. || — 28. κραιπνὸς ἀνὴρ, ὃ ἐστὶ τα-

χύς codd., exc. CHy. || — 29. φασὶν D. || — 32. προσπ. m. || — 33. ποτ. τούτων d. || — 34. ἀλλήλων om. d; ἀφ'] βφ' codd. Strab. p. 521, cum quibus facit Curtius 5, 2, p. 377 ed. Mutz. Quae Eustathius habet, ad verum multo propius accedunt, ac nescio an hinc in Strabone corrigendum sit. || — 36. θωωτικὸν d. || — 37. ἤγουν om. C. || — 39. Σικελὶς H; διὸ C. || — 40. ἐκείνου om. d. || — 43. Σόλαξ d, Σόλλαξ Plutarch. De fluv. c. 24; οὗτος ὁ ποταμὸς

καὶ φοιτῶν ὅπη τύχοι γίνεται καὶ πρὸς τῷδε τῷ ποταμῷ, καὶ θέλων εἰς τὸ πέραν διαβῆναι ἀπόρου ἔχει. Οἰκτιρίζεται δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ Ζεὺς, καὶ πέμπει ζῶον τίγριν, ὃς τοῦ πόρου τῷ Διονύσῳ καθηγησάμενος αὐτῷ μὲν ποιεῖ τὸ θυμῆρας, τῷ δὲ ποταμῷ ἀφ' ἑαυτοῦ καλεῖσθαι ἀφίσει. Καὶ ἄλλως δὲ δέχα τῆς μυθικῆς ταύτης ἐπιβολῆς τὴν πρὸς τὸ ζῶον ὁμωνυμίαν ὁ ποταμὸς ἔχει διὰ τὸ τοῦ βεύματος ὄξυ. Θηρίων γὰρ ὁ τίγρις οὐ μόνον ἐλέφαντος πολὺ ἀλιμιώτερος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὠκύτητα οὐ βῶν εἰκασθῆναι. Διὸ καὶ ὁ τῷ Ἰουλιανῷ δοθεὶς ἀπατηλὸς χρησμὸς παρὰ θηρί ποταμῷ ὑπέσχετο ποιήσιν τὰ θρυλούμενα, ἤγουν παρὰ τῷ θηριωνύμῳ Τίγρι. Ὅτι δὲ διὰ τοῦ ἔχει τὴν γραφὴν ἢ λήγουσα, ἢ κλίσις δηλοῖ. Τίγρις γάρ ἐστι καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ ἢ γενικῇ, ὡς τοῦ ὄφιος, ὡς δοκεῖν ἐντεῦθεν εἶναι τὴν Ἀττικὴν γενικὴν Τίγριως, ὡς Θύμβρωος. Ὁ μὲντοι Ἀρριανὸς διὰ τοῦ δ κλίσει Τίγριδος, καθὰ καὶ ὁ γράψας τὸ δρᾶμα τῆς Σωσάννης, οἶμαι ὁ Δαμασκηνός, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται. Ὁὗτω δὲ καὶ τὸ Ἄπις τὸ κύριον ἐν τοῖς περὶ Ἀρχάδων λόγοις οἱ μὲν διὰ τοῦ δ κλίσειαν Ἄπιδος, ὡς Πάριδος, οἱ δὲ κατὰ τὴν τοῦ ὄφιος κλίσειν αὐτὸ μεταχειρίσαντο, κλίνοντας Ἄπιως. Τινὲς δὲ διὰ τοῦ η κλίνουσι, Τίγρης Τίγρητος, τῷ λόγῳ τῶν εἰς ἡς ἰαμβικῶν. Ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἀρχουσαν μετὰ τοῦ π προσφέρουσι, καὶ εὐρηται τοιαύτη γραφὴ παρὰ τῷ Ἰουλιανῷ καὶ παρὰ τῷ Ἀρριανῷ δὲ ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου. Πολλὰ γὰρ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν οὕτω· « Τῶν ποταμῶν τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Πίγρητος, οἱ τὴν μέσην σφῶν Ἀσσυρίαν ἀπαίρουσιν, ὅθεν καὶ Μεσοποταμία πρὸς τῶν ἐπιχωρίων κληίζεται, ὁ Πίγρης πολὺ τι ταπεινότερός ἐστιν Εὐφράτου. » Ἔστι δὲ Τίγρις καὶ Παφλαγονικὸς ποταμὸς, περὶ ὃ φησι Ξενοφῶν, « πρῶτον μὲν Θερμύδοντα, εὔρος τριῶν πλέθρων, δεύτερον δὲ Τίγριν τρίπλεθρον ὡσαύτως, τρίτον δὲ Ἄλυν. » Κλίσει δὲ καὶ αὐτὸς τοῦτεν διὰ καθαροῦ τοῦ ο. Καὶ Ἡρόδοτος δὲ φησιν ὅτι οὐχ εἰς μόνον Τίγρις, ἀλλὰ καὶ δεύτερος καὶ τρίτος, οὐχ ὁ αὐτὸς μὲν, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ βέων, ὁ αὐτὸς δὲ ὀνομαζόμενος.

988. Ὅτι ἡ Θωνίτις λίμνη ἐστὶ νιτροῦδος κατὰ μέσον

hac ista de causa. Ferunt Bacchum consilio Junonis in insaniam incidisse; quumque itaret quocumque eum casus ferret, ad hoc flumen pervenisse; quumque in ulteriorem ripam trajicere vellent, quo se verteret nescivisse; sed misertum ejus patrem Julovem tigrim animal misisse, quæ Bacchum vado deducens tum ei præstitit quod optabat, tum flumen a sese vocandum reliquit. Sed missa hac explicatione fabulosa, nominis ejusdem societatem fluvius cum animali habet propter deducentium aquarum celeritatem. Fera enim tigris non elephante modo multo robustior, sed cui etiam non facile reperias quod in celeritate compares. Quare etiam fallax illud quod Juliano datum est oraculum sese ea, quæ vulgi sermonibus feruntur, facturum promisit apud Feram fluvium, nimirum apud Tigrim, qui feræ nomen habet. Scribi autem per i ultimam vocis Τίγρις, declinatio ostendit; est enim apud Dionysium Τίγριος casus gignendi, quem admodum ὄφιος, adeo ut hinc videatur formari genitivum Atticum Τίγριως, ut Θύμβρωος. Arrianus (in *Exp. passim*) tamen per δ declinat Τίγριδος, sicuti etiam is qui scripsit drama Sosannæ [Joannes], ut puto, Damascenus, ut ex inscriptione apparet. Sic etiam Ἄπις, nomen proprium, ubi sermo est de Arcadibus, alii per δ declinant Ἄπιδος, ut Πάριδος, alii vero id conformant ad exemplum declinationis τοῦ ὄφιος, quippe qui declinant Ἄπιως. Quidam tamen declinant per η, Τίγρης Τίγρητος, more iambicorum in ης. Alii primam scribunt per π, atque hæc scriptura tum apud Julianum invenitur, tum etiam apud Arrianum de rebus Alexandri (7, 7, 6). Multa enim vetustorum exemplarium sic habent: « Fluviorum Euphratis atque Pigretis, qui mediam inter sese Assyriam dirimunt, unde etiam Mesopotamia ab incolis vocitatur, ipse quidem Pigres multo humilior est Euphrate. » Est autem Tigris etiam amnis Paphlagonicus, de quo ita Xenophon: « Primum Thermodontem latitudine trium jugerum, secundum Tigrim trium similiter jugerum, tertium Halyn. » Declinat autem hic quoque eum per ο purum. Herodotus quoque (5, 52) dicit non unum esse Tigrim, sed etiam secundum et tertium, non eundem certe, neque ex eodem fonte fluentem, sed eodem nomine dictum.

988. Thonitis lacus est nitrosus in medio Tigris

codd., exc. Cy. || — 1. ὅπη CDKL, ὅποι cett. || — 2. εἰς H; εἶχεν d. || — 4. τοῦ om. C; αὐτὸ H. || — 6. ἐπιβολῆς H. || — 8. τίγρις γ. || — 9. ὠμότητα γ. || — 10. βῶν C; εἰκασθῆσαν C. || — 11. παρὰ τῷ θ. d. ποιήσιν Cy, ποιῆσαι cett. || — 12. θρυλλ. CLY. || — 14. κλῆσις C. || — 15. δοκεῖ Hdm, δηλοῖ vulg. ante Bernh. || — 16. ὡς θυμῆρας d. || — 17. Τίγρητος in edit. Arriani. || — 18. Σωσάννης cdy, Σωσάνης CH, Σωσάνιδος vulgo ante Bernh. Deinceps nescio an exciderit Ἰωάννης; certe Joannem Damascenum hymnorum ecclesiasticorum auctorem intelligendum esse recte monuerunt Holstenius et Bernhardus. || — 20. λόγος om. y. || — 21. κατὰ om. L; κλίσειν] κλίνουσι CD KL. || — 23. τινὲς δὲ κλίνουσι διὰ τοῦ η d. || — 24. καὶ

om. d; προσφέρεται D, γράφουσι L. || — 26. παρὰ om. γ. || — 27. δὲ om. d. || — 29. τοῦ ante Πίγρ. om. d; Τίγρητος codd.; em. Salmas. ad Solin. p. 489. οἱ om. d; Ἀσσυρίαν L, Συρίαν edit. Arriani. || — 30. πρὸς] παρὰ γ; ἐπιχωρίων C. || — 32. Πίγρης] sic h. l. CK, Τίγρης cett. || — 33. Εὐφράτης C; Τίγρης Cy. « Perperam Eustathius istud flumen e corruptis Xenophontæ Anab. 5, 6, 9 codicibus collegit, ubi Ἰριον vulgatur. Вклян. » || — 35. τοῦτον om. L; τοῦ ο] « At id nusquam apud Xenophontem exstare comperimus, qui Τίγρητος (cum var. lect. Πίγρητος) usurpavit. » Вклян. δὲ om. C. || — 37. μόνον C; Τίγρης H. || — 38. ὁ δὲ αὐτὸς M. || — 40. Θωνίτις Cy; debebat Ὀψιτίτις; ἢ Θων. λ. ἐστὶ om. N; κατὰ μέσον CHImy, κατὰ μέσον alii; καίμηνη

τοῦ Τίγριος, εἰς ἣν αὐτὸς μετὰ πολλοῦ φερόμενος τοῦ ψόφου, καὶ κατὰ μυχὸν τῆς λίμνης, ὡς οἱ παλαιοὶ φασίν, εἰς βέρεθρον ἐμπεισῶν, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνεχθεὶς ὑπόγειος, καὶ αὖθις ἀνίσχων, καὶ διασώσας τὸ βεῖθρον ἀμιγῆς διὰ τὴν ἀγαν δξύτητα, παραρρέει τὸ σῆμα τῆς Σεμιράμιδος, καὶ ἐν δεξιᾷ ἔγων τὴν Μεσοποταμίαν ἐξίησιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶ καὶ Ἀρσηνὴν καλεῖσθαι τὴν νιτρίτην ταύτην Θωνίτιν, καὶ πολλοὺς ἔχειν ἰχθύας, βῆττειν δὲ τὰς ἐσθῆτας καὶ διαξείειν, καὶ ἀποτον ἔχειν τὸ ὕδωρ. Λέγει δὲ καὶ οὕτω σφοδρῶς διαβάλλειν αὐτῷ τὸν Τίγριν, ὥστε τὴν λίμνην, ἀλμυρὰν οὔσαν καὶ ἀνιχθὺν, γλυτῆσαν ἐν τούτῳ τῷ μέρει γίνεσθαι καὶ ἰχθύων πλήρη.

Ἐπι δευτερευούσι μετὰ τοὺς Ἰνδικοὺς ποταμοὺς Ἐυφράτης καὶ Τίγρις, καὶ οὗτοι μείζων Ἐυφράτης Τίγρις ῥέοντος ἀπὸ Νιφάτα ὄρους, καὶ πλείω διέξεισι χώραν. Ἐνεχθεὶς δὲ ἐπὶ Σελεύκειαν τὸ τῶν βασιλέων χειμᾶδιον, ἐν Ἐκβατάνοις γὰρ θερίζειν ἐκεῖνοι λέγονται, συνάπτει τῷ Ἐυφράτῃ πλησίον, καὶ ποιεῖ τὴν ῥηθῆσαν Μεσοποταμίαν πρὸς αὐτόν. Μετὰ δὲ τὸν ῥηθῆσαν Νιφάταν Ἄβος ὄρος, ἐξ οὗ ὁ Ἐυφράτης τε ῥέει καὶ ὁ προειρημένους Ἀράξης. ῥέειν δὲ φησὶν ὁ αὐτὸς Γεωγράφος τὸν Ἐυφράτην διὰ μέσης τῆς Βαβυλωνίας, ἐν ἣ καὶ ὁ θαυμαστός κρημαστός κήπος, περὶ οὗ ῥηθήσεται. Καὶ Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ὅτι τὸ μέσον τῆς Βαβυλωνίας ὁ Ἐυφράτης διειργεῖ, δεξιῶν μὲν ἐξ Ἀρμενίων μέγας ὢν καὶ βαθὺς καὶ ταχύς, ἐξίησι δὲ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ναυσι περατὸν τὸν Ἐυφράτην ἱστορεῖ, καὶ ὄρον αὐτὸν εἶναι Κιλικίας καὶ Ἀρμενίας φησὶ. Τὴν δὲ εἰρημένην Βαβυλῶνα μεγάλην ποτὲ γενομένην ὑπερον ἐρημωθῆναι φασὶ. Φασὶ δὲ καὶ τὴν παρὰ τῷ Τίγριτι Νίνον, πολὺ μείζω τῆς Βαβυλωνίας οὔσαν, ἀφανισθῆναι καὶ αὐτὴν, καταλυθέντων τῶν Περσῶν, ἧς τοῦ μεγέθους σημεῖον τὸ τῆς κτίσεως ἐργῶδες. Λέγεται γὰρ Νίνος οἰκοδομησάμενος αὐτὴν ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, μυριάδων δεκατεσσάρων συνεχῶς αὐτὴν ἐργαζομένω ἐπὶ ἔτη ὀκτώ. Σοφοὶ δὲ οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ ὡς Ἡρόδοτος λέγει, παρ' αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἔμαθον πόλον καὶ γνῶμονα καὶ τὰ δώδεκα μέρη τῆς ἡμέρας.

992. Ὅτι καινὸν σχῆμα τὸ « ὅση δὲ Ἐυφράτου καὶ Τίγριος ἐντὸς, ταύτην μέσην φασὶ ποταμῶν. » Ἦν γὰρ τὸ ἀκόλουθον οὕτως εἰπεῖν, ὅση δὲ ἐστὶν Ἐυφράτου καὶ Τίγριος ἐντὸς, αὕτη λέγεται μέση ποταμῶν. Ση-

cursus : quem in lacum ipse multo fertur cum fragore, atque ad intimum lacus hujus sinum, ut a veteribus proditum est, in voraginem delapsus, atque ad multum spatium sub terra delatus, rursusque emergi aquis suis puris ab omni permixtione, propter magnam illam celeritatem, servatis, Semiramidis monumentum præterfluit, relictaque ad dextram Mesopotamia, exit in Pontum Persicum. At vero Geographus (p. 529) scribit nitrosam hanc Thonitium Arsenem quoque vocari, multosque eam pisces habere; purgareque præterea atque abstergere vestes; aquam denique habere minime omnium aptam potui. Quin etiam dicit tanto ibi impetu tamque vehementi Tigrim percurrere, ut lacus, tametsi ille salsus pisciumque expers, tamen dulcis hac in parte plenusque piscibus fiat.

Secundas sibi partes a fluminibus Indicis vindicant Euphrates et Tigris. Major Euphrates Tigri, fluente a Niphata monte, terrarumque tractus ampliores percurrit, delatusque Seleuciam, quæ hiberna sunt regum (æstiva namque Ecbatanis agere illi dicuntur) contingit propius Euphratem, facitque cum eo quam diximus Mesopotamiam. At vero post illum Niphata Abus mons, ex quo tum Euphrates fluit, tum Araxes de quo supra dictum est. Fluere autem idem Geographus (l. l.) ait Euphratem per mediam Babylonem, in qua admirabilis hortus pensilis, de quo postea. Ad hæc Herodotus (1, 180) testatur mediam dirimi Babylonem Euphrate, qui ex Armeniis fluat, magnus jam ac profundus et celer, exeatque in mare Erythræum. Idemque etiam Euphratem navibus transmitti commemorat, terminumque eum esse Ciliciæ et Armeniæ affirmat. Babylonem vero, quam diximus, magnam quidem olim fuisse narrat, sed desertam postea ac desolatam. Narrant etiam Ninum urbem apud Tigrim, multo majorem Babylone, ipsam quoque deletam, eversis rebus Persarum : cuius quidem magnitudinis argumentum operositas ipsa ædificationis. Fertur enim ædificasse eam Ninus, rex Assyriorum, centum et quadraginta hominum millibus operam assidue suam annos octo in eam urbem ædificandam impendentibus. Sapientes vero Babylonii, ab iisque, ut Herodotus (2, 109) ait, Græci polum et gnomona et duodecim diei partes didicerunt.

992. Nova illa figura : Ὅση δὲ Ἐυφράτου καὶ Τίγριος ἐντὸς, ταύτην μέσην φασὶ ποταμῶν. Consentaneum namque erat ita dicere : ὅση δὲ ἐστὶν Ἐυφράτου καὶ Τίγριος ἐντὸς, αὕτη λέγεται μέση ποταμῶν. Verum ob-

μέσον v. l. ap. R. Steph. || — 1. τοῦ om. CDL. || — 2. μυχῶν CHM. || — 3. βέρεθρον HM. || — 5. ἀμιγῆς C; διὰ τ. ἀ. δξύτητα ἀμιγῆς d; σῶμα m. || — 6. ἐξίησις C. || — 7. δὲ om. C. || — 8. νιτρίτην codd., exc. Cy; Θωνίτην a. Ἐνίτην F. || — 9. βῆττειν HKMYd; βῆσσειν C, βυκπειν FL; δὲ] τε CMd. || — 13. ἐκ τούτου H. || — 14. Ἰνδοῦς DLy. || — 16. Νιφάτων d, Νιφάτως C. || — 21. Ἄβος KMI, Ἄμος Hd, Ἄβορος C, Ἄκος celt.; ἐξ οὗ καὶ δ C. || — 22. Ἀράξης d; δ] καὶ γ; φησὶν αὐτὸν δ

Γεωγρ. d. || — 24. ὁ add. CHd. || — 26. ῥέει δι' Ἄρ d; Ἀρμενίου vulgo ante Bernh. || — 29. εἶναι om. DLy. || — 31. φησὶ C; τὴν] τὸν codd., exc. Cd. || — 32. τὸν Τίγριν d. || — 33. καταλυθέντων DLy et var. lect. in Y. || — 35. γὰρ] δὲ γ; Ἀσυρ. DL. || — 37. οἱ σοφοὶ Bab. C. || — 38. ὡς om. γ; αὐτὸν K. || — 41. ὅσοι H; δὲ ἐστὶ Ἐδφρ. C. || — 42. Τίγρητος K; ταύτην μέσην... Τίγριος ἐντὸς om. C; ταύτην μέσην in lacuna om. K; φασὶ μέσην d; ἦν γὰρ... μέση ποταμῶν om. L. || — 44. ἐντὸς om.

μείωσαι δὲ ὅτι ὁ Γεωγράφος ἱστορεῖ καὶ Εὐρωπαϊαν Μεσοποταμίαν εἶναι, ἣν Καλτοὶ νέμονται καὶ Λυσι-
τανοί.

994. Ὅτι ἑπαινῶν τὴν Μεσοποταμίαν γῆν φησιν ὡς
« οὔτε τοὺς νομοὺς ἐκείνης ἀνὴρ βουκόλος μίμψεται,
ἢ μήλοισ ἀγραύλοισ ἐπακόμενος. » Ἄλλαι δὲ πάντως
νομαὶ βουσὶν ἀγαθαί, καὶ ἄλλαι μήλοισ, ὡς καὶ ἡ τῶν
Λαιστρυγόνων γῆ δηλοῖ παρὰ τῷ Ποιητῇ· λέγει δὲ
καὶ ὅτι οὐδὲ μὴν ἕλην παντοῖην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθε-
ρίσατο καρπῶν. Ἄρως τε γὰρ, φησὶν, ἐκεῖ ἀγαθὴ,
καὶ πόαν αὖξαι πολλὴν, καὶ οἱ νομοὶ εὐανθεῖς, καὶ ἡ
τῶν ἀνδρῶν φύσις καλλίστη καὶ ἀθανάτοις ὁμοία (ταύ-
τὸν δὲ εἰπεῖν θεοειδής, διὰ τὸ ἀξιοθέατον καὶ εὐδαι-
μον). Καὶ τὴν τῶν Ἀρμενίων δὲ καὶ Ματιανῶν
ἡ θύνα πρὸς βορέαν τῆς Μεσοποταμίας οὖσαν καὶ ὄρει
περικυλισμένην λιπαρὰν καλεῖ, καὶ τοὺς ἐκεῖ ἀνδρας
ἀφνειοὺς τε λέγει καὶ ἄρεος εὖ δεδαῶντας καὶ πλονας,
ὡς καὶ τὸν Ἀραεῖκὸν ὄμηρον πλονα εἶπεν. Ἐξ Ὀμη-
ρου δὲ ἡ τοιαύτη ἀφορμὴ, λιπαροὺς πόδας τοὺς τῶν
ἡρώων λέγοντος· Τὸ δὲ ἀθερίσατο Ὀμηρικὴ λέξις
ἐστὶ, καὶ ἐρρήθη ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὀμηρον. Δηλοῖ δὲ τὸ
ἀποδοκιμάσαι καὶ ἀπορριψαί.

995. Ὅτι τὸν ποιμένα περιφράζων οὕτω φησὶν· « ὅς
σύριγγι κερώνυχα Πᾶνα γεραίων μήλοισ ἀγραύλοισιν
ἐπίσπεται. » Κερώνυχα δὲ τὸν δξύκερὸν φασὶν οἱ πα-
λαιοί, ὡς τοῦ ὄνυχος ἐνταῦθα τὴν δξύτητα δηλοῦντος,
καθὰ καὶ ὅτι ἀκρωυχίαν ὄρους φασίεν. Οὐ φιλοῦσι
δὲ ἐκείνοι τὴν ἐπιθετον ταύτην λέξιν ὡς καὶ σκληρὰν
καὶ οὐδὲν ἀστεῖον ἔχουσαν.

1005. Ὅτι πρὸς νότον τῆς Μεσοποταμίας ἡ Περσικὴ
μητρόπολις Βαβυλῶν, ἱερὰ πόλις, τεῖχος περιβεβλη-
μένη χαλκοῦν κατὰ τινὰς, καὶ ποταμῶ περιρρομένη.
Ταύτην, φησὶ, πᾶσαν τεύχεσιν ἀρραγέσσι Σεμίραμις
ἐστεφάνωσεν, ὅπουγέ τινες, ὡς εἴρηται, καὶ χαλκοῦν
αὐτῇ τεύχος ἰστέρησαν, καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμάσια δίχα
τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειμένων περὶ αὐτῆς ἐξέθεντο. Καὶ
ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει δὲ, φησὶ, βωμὸν τῷ Βῆλω ἢ Σεμίρα-
μις ἱδρυσεν, χρυσοῦ καὶ ἑλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Βῆλος δὲ ἦν βασιλεὺς Βαβυλωνίος, υἱὸς Διὸς, ἀφ' οὗ
καὶ πύλαι Βαβυλωνίος Βηλίδες, ἣ καὶ ὁ Ζεὺς αὐτὸς κατὰ
τινας. Διὸ καὶ Ἡρόδοτος ἱερὸν εἶναι αὐτόθι λέγει
Βῆλου Διός. Ὁ αὐτὸς δὲ τῇ Βαβυλωνίᾳ χώραν τοσαύ-
την προσμαρτυρεῖ δύναμιν, ὥστε αὐτὴ μὲν, φησὶ, τέσ-

serva quod Geographus (p. 139) narrat Europæam
quoque esse Mesopotamiam, quam incolant Celti et
Lusitani.

994. Mesopotamiæ regionis laudes celebrat in hæc
verba : « Neque illius certe pascua bubulcus quispiam
vituperaverit, neque quicumque oves in agro stabulan-
tes sequitur. » Alia vero prorsus pascua bobus, alia
ovibus idonea atque apta, ut ex Læstrygonum regione
apparet apud Poetam (Od. x, 82). Adjicit etiam il-
lud : « Neque omnigenam fructuum materiam horto-
rum cultor contempserit; aratio enim, inquit, ibi
bona, magnamque herbæ copiam auget; et pascua
bene ibi florentia et hominum soboles pulcherrima,
atque immortalibus similis (quod idem prorsus est
ac si diceret θεοειδής, diis similis, propter formam
sane spectabilem, beatamque rerum copiam). Præ-
terea vero Armeniorum Matianorumque regionem,
sitam illam quidem a Mesopotamia ad septentriones,
montibusque comprehensam, pinguem vocat, ipsosque
ibi incolas tum opulentos appellat, tum bene scientes
Martis, et πλονας, pingues, ut et Arabicum populum
dixit πλονα. Sumptum vero id exempli ex Homero
(Il. ξ, 251), qui heroum pedes λιπαρούς vocat.
Porro ἀθερίσατο vocabulum est Homericum (Il. α,
261), de quo dictum in Commentariis ad Homerum :
idque significat reprobare ac rejicere.

995. Pastoris periphrasin instituens dicit : « qui
fistula cornutum Panem celebrans oves agrestes secta-
tur. » Κερώνυχα veteres explicant cornua habentem
acuta, perinde quasi ὄδονξ, unguis, significet hoc loco
acumen, sicuti etiam quum montis dicimus ἀκρω-
υχίαν, verticem in acutum desinentem. Neque vero
illi amant hoc epitheton, veluti durum et in quo ni-
hil urbani insit.

1005. Mesopotamiæ ad meridiem Babylon est, me-
tropolis Persica, urbs sacra, muro æreo circumdata,
ut quidam scribunt, amneque circumfluo procineta.
Hanc, inquit, totam muris infragilibus Semiramis
coronavit : quandoquidem aliqui, ut dictum est, et
murum æreum ei fuisse tradiderunt, et alia multa
mirabilia, præter ea quæ supra exposita sunt, de ea
exposuerunt. Præterea vero in arce, inquit, aram
Belo Semiramis posuit, eamque auro eboreque atque
argento exornavit. Belus autem rex fuit Babylonis,
Jovis filius, a quo etiam portæ Babylonis Belides; vel
etiam, secundum quosdam, ipse Jupiter. Quare
etiam Herodotus (1, 181) templum ibi esse ait Beli
Jovis. Idemque tantas Babyloniorum regioni opes

KF. || — 2. εἶναι ... Μεσοποταμίαν om. d. || — 5. ἐκείνης] αὐτῆς d. βουκόλος ἀνὴρ d. || — 7. ἀγαθαὶ βουαὶ d. || — 9. καὶ om. γ. ὅτι om. d οὐδὲ μὲν C, οὐδέμειαν vulgo ante Bernh.; φυτοεργὸς γ, ἀθερίσατο καρπῶν DL; ἀθερίσαται ἀνὴρ M; ἀθερίσαται cell. || — 10. ἐκεῖ om. d. || — 11. πολλὴν αὖξαισι πολλὴν, supra o ultimæ vocis ponens eo, C; αἰξην d. || — 14. δὲ om. DLy. βορέαν C; τὴν Μεσοποταμίαν γ. || — 16. ἐκεῖ δὲ ἀνδρ. codd., exc. CHdy. || — 17. τε om. C; ἄρεος D. || — 18. Ἄραβ. CK. || — 20. ἀθερίσατο γ, ἀθερίσαται cell. || — 21. ἐρρήθη M. || — 23. ποιμένα οὕτω π. L; φασὶν C. ||

— 24. ἀγραύλοισ C. || — 25. ἐπίσπεται codd., exc. CHy; δξύκερον Fd. || — 26. Quæ sequuntur post vocem δξύ-
τητα usque ad v. τετραμμένοι in schol. ad vs. 1034, de-
sunt in D. || — 27. ὄρος d. || — 28. ἐκείνοι post λέξιν
collocat d; ἐκείνον C; καὶ om. LYy. || — 30. πρὸς] περὶ FL; Περσικὴ] Ἀσσυρίων d. || — 32. καὶ om. L.
ποταμοὺς d. || — 33. ταύτην δὲ φ. d. πᾶσαν om. L; ἀρ-
ράγαι codd., exc. H. || — 35. τεύχος αὐτῆς C. καὶ ἄλλα
δὲ π. γ. || — 36. ἐξέθετο d. || — 37. φασὶ d. || — 38.
καὶ ἀργύρῳ καὶ ἑλέφαντι d. || — 42. Βαβυλωνίων L. ||
— 43. αὐτῆν d.

σαρας μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ τρέφει τὸν μέγαν βασιλέα,
 ἡ δὲ λοιπὴ πᾶσα Ἀσία τοὺς λοιποὺς ὀκτὼ μῆνας.
 Θεόκριτος δὲ ἀσφάλτου δέμασθαι τὴν Σεμίραμιν τὸ
 τῆς Βαβυλωνῶνος τεῖχος φησιν. Ἔτεροι δὲ Σαλευκείαν
 5 ποτε καλεῖσθαι τὴν τοιαύτην Βαβυλωνά φασι, καὶ
 κτίσμα εἶναι Βαβυλωνῶνος τινος ἀνδρὸς σοφωτάτου, παι-
 δὸς Μήδου, καὶ ἀρχαιοτέραν τὴν πόλιν ταύτην τῆς
 Σεμιράμιδος; λέγουσιν ἔτισι χιλίοις ὀκτακοσίοις. Ἰστέον
 δὲ ὅτι συνειήν μὲν γυναῖκα καὶ τὴν Σεμίραμιν ἡ ἱστο-
 10 ρία ἔχει, σινειωτέραν δὲ αὐτῆς τὴν Νίτωκριν, Βαβυ-
 λωνῶνος καὶ αὐτὴν βασιλεύσασαν. Τοὺς δὲ Πέρσας, ὧν
 μητρόπολις ἡ Βαβυλὼν, Κηφῆνας ποτε καλεῖσθαι φησιν
 ὁ Ἀρριανός. Ἄλλοι δὲ καὶ τοιαῦτά τινα ἱστοροῦσιν,
 ὅτι Νίνου τοῦ Σύρων βασιλέως τὴν Νινευὶ κτίσαντος,
 15 ἡ τούτου γυνὴ τὸν ἄνδρα ὑπερβαλλομένη Βαβυλῶνα ἐν
 τῷ πεδίῳ κτίσει ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου καὶ
 λίθων λαξευτῶν τριπλήχων μὲν τὸ πλάτος, ἑξαπλήχων
 δὲ τὸ μῆκος, καὶ περιμέτρον αὐτῇ διεγράψατο στάδια
 τρεῖς. Τὸ δὲ τεῖχος εἰς ὕψος ἀνέτεινε ἑπτάπλευρον,
 20 τὸ πᾶχος εἰς τριάκοντα πήχεις διέστησεν, ὡς καὶ τέ-
 θριπκα ἐπ' αὐτοῦ ἐναντιοδρομαῖν ἀλλήλοισι· καὶ κύρ-
 θους ταῖς πύλαις ἐπέστησεν ὑψηλοῦς, χαλκᾶς τε τὰς
 πύλας ποιήσασα εἰς ὕψος τε ἀνατεινομένης πολὺ καὶ
 εἰς πλάτος ἀξιόλογον. Ἐκτισε δὲ καὶ δεξαμενὴν με-
 25 γάλην, ἣ κῆπον ἐπήγειρε θαυμαστὸν ἐπιλεγόμενον
 κρεμαστὸν, ὅς τετράπλευρος μὲν ἦν, ἐκάστην δὲ πλευ-
 ρὰν εἶχε τετράπλευρον. Καὶ ἦν ἐν καὶ αὐτὸς τῶν
 ἑπτὰ κοσμικῶν θαμαμάτων. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Βαβυ-
 λων Λιβυκὴ. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τῆς Περσικῆς Βαβυ-
 30 λωνος καὶ ταῦτά φησιν, ὅτι τῆς Ἀσσυρίας ὀνομαστότα-
 τον πόλισμα καὶ ἰσχυρότατον ἡ Βαβυλὼν, ἔθνα καὶ τὰ
 βασιλεία, οὕσα δὲ τετράγωνος καίται ἐν μεγάλῳ πεδίῳ,
 καὶ μέτωπον ἑκάστον αὐτῆς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων·
 ὥστε εἶναι κατ' αὐτὸν τὴν περιόδον τῆς πόλεως στά-
 35 δια τετρακόσια ὀγδοήκοντα. Πύλαι δὲ περὶ τοῦ τεῖ-
 χους ἑκατὸν, χαλκαὶ πᾶσαι, ὥσπερ καὶ οἱ σταθμοὶ
 καὶ τὰ ὑπέρθυρα. Καὶ σημειῶσαι ὅτι οὐ μόνον ἑκα-
 τόμυλοι ὄψθαι, ἀλλ' ἰδοῦ τοιαύτη καὶ ἡ Βαβυλὼν.
 1010. Ὅτι Βαβυλὼν ἡ Περσικὴ πολλοὺς ἀκροκόμους
 40 ἐπηρεφείας φέρει φοίνικας· ἰδιότης δὲ ἐστὶ τοῦτο τοῦ
 φυτοῦ. Καὶ λέγονται ἐπηρεφεῖς μὲν, οἷα ἐπικλίνον-
 τες τοὺς κλάδους εἰς ὄροφον, ἀκροκόμοι δὲ ὡς οὐ κάτω-
 θεν ἀλλ' ἐν ἄκρῳ ἄνω κομῶντες· τοιοῦτον γὰρ τὸ δέν-
 δρον. Καὶ ὄρα ὅτι τῶν Καρῶν ἀκροκόμων λεγόντων

tribuit, ut magnum ipsa regem quatuor per annum
 menses, reliqua omnis Asia reliquos octo menses ale-
 ret. Theocritus (16, 100) porro Semiramam Babylo-
 nis moenia ex bitumine aedificasse affirmat. Alii
 (Steph. Βαβυλών) hanc Babylonem vocatam olim
 fuisse tradunt Seleuciam, conditamque fuisse a Ba-
 bylone, viro sapientissimo, Medi filio; et urbem ante
 Semiramidis tempora fuisse aiunt annis mille et octin-
 gentis. Sciendum autem est, quod habet historia,
 magna mulierem intelligentia fuisse quidem Semira-
 min; sed tamen ea sapienterem fuisse Nitocrin, quae
 et ipsa Babylone regnavit. Persas porro, quorum
 metropolis Babylon, Cepheneas olim vocatos scribit
 Arrianus. Alii (Strab. p. 738) vero ita fere narrant:
 Posteaquam Ninus, Syrorum rex, Ninevin aedificave-
 rat, hujus uxorem longe maritum superantem Baby-
 lonem in campestri loco ex coctis lateribus et bitumine
 caesisque lapidibus, cubitorum trium latitudine, sex
 longitudine, exstruxisse, ejusque ambitum stadiis tre-
 centis et octoginta quinque definivisse; muros vero
 ad quinquaginta cubitorum altitudinem extulisse,
 quorum crassitudo ad triginta usque cubitos dimen-
 sionem habebat, ita ut quadrigae occurrentes facile
 se transmitterent; turresque altas portis imposuisset,
 et portas aereas et ad magnam altitudinem erectas in-
 signisque altitudinis fecisset; praeterea vero ma-
 gnum receptaculum aquarum construxisset, eique
 imminens excitasse hortum admirandum quem
 pensilem dicebant, lateribus quatuor constantem,
 quorum singula erant jugerum quaternorum; atque
 eum quoque hortum unum de septem mundi specta-
 culis fuisse. Est autem et alia Babylonia Libyca. Ve-
 rum de Babylonia illa Persica Herodotus (1, 178) dicit
 Assyriae urbem celebratissimam atque validissimam
 esse Babylonem, ubi etiam regia. Urbem hanc qua-
 drangula figura in ingenti planitie sitam esse et unam-
 quamque ejus frontem centenum esse et vicenum sta-
 diorum, ita ut, sec. Herodotum, urbis hujus circuitus
 sit stadiorum quadringentorum et octoginta, portas
 vero per muri ambitum esse centum, aereas univer-
 sas, sicuti etiam postes et superliminaria. Et observa-
 non Thebas modum portis esse centum, sed etiam
 ecce tibi talem Babylonem.

1010. Babylonia illa Persica multas fert palmas, in
 summo comatas et superne tegentes; proprietates haec
 est hujus arboris. Dicuntur illae ἐπηρεφεῖς, veluti
 inclinantes atque inflectentes ramos εἰς ὄροφον, in
 modum tecti; ἀκροκόμοι vero, i. e. alticomae, tanquam
 non inferne, sed superne atque in summo comatae;
 talis namque haec arbor. Ac vide ut, quom Cares

5. τὴν om. L; καὶ κτίσμα ε. B; τινος ἀνδρὸς om. L. || —
 6. τινος om. M; σοφ. ἀνδρὸς d, σοφ. Βαβυλωνῶνος L; Μή-
 δου] Βήλου Steph. v. Βαβυλών. || — 8. ὀκτακοσίοις] δύο
 codd. Steph., adeo ut β' et ω' alterutro loco confusa
 sint. || — 9. καὶ om. γ. || — 10. τῆς καὶ τὴν C; αὐτῆς H.
 || — 12. Καιφῆνας C; καλεῖσθαι φησὶ ποτε γ; λίγει pro
 φησὶ d. || — 15. βαλλομένη ... λαξευτῶν tri. om. C. ||
 — 18. αὐτῇ om. L. || — 19. τρεῖς' KM, πρ' FL. || —
 20. εἰς τριάκοντα πήχεις] ποδῶν δύο καὶ τριάκοντα le-

gitur ap. Strabon. p. 738 (628, 34 Did.); ὑπέστησεν
 C. || — 21. καὶ πύλας ταῖς πύργους ἐπέστησεν ὑψηλὰς L;
 τε om. L; τὰς add. Cy. || — 23. τε om. d; ἀνατεινά-
 μενος L. || — 25. τὸν λεγόμενον θαυμαστὸν L. || — 30.
 Συρίας γ. || — 33. ἑκατὸν στ. καὶ εἴκοσι L. || — 34.
 αὐτὴν d; τὴν om. HMD. || — 39. ἡ Π. Βαβ. codd., exc.
 CHDy. || — 40. ἐστὶ τοῦ τοιοῦτου φ. d; ἐστὶ τοῦ φυτοῦ τοῦτο
 γ. || — 41. ὑπερεφεῖς d; οἷα] οἱ C. || — 42. ὡς εἰς γ. ||
 — 43. τοιοῦτον γ. τὸ δένδρον oim. L. || — 44. Καρῶν] deb.

παρὰ τῷ Ποιητῇ, οὗτος ἐπὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ τὴν
 λέξιν ἔθετο, παραξέσας αὐτὴν κατὰ λόγον δριμύτητος.
 Φέροι δὲ, φησὶν, ἡ Βαβυλῶν καὶ χρυσοῦ τι χαριέστερον
 ἄλλο. Ποῖον ἔκεινο; ὑγρᾶς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον,
 5 φουμένην ἐκαὶ ἐν προβολαῖς ὀφειτήδος ἐνδοθὶ πέτρης.
 Τόπος γάρ τις ἐκαὶ ὀφειτὴν ἐκβάλλων μάρμαρον λίθον,
 ᾧ ἡ βήρυλλος ἐνθαλαμύεται. Τὸ δὲ ὀφειτὴς πλεονα-
 σμὸν ἔχει τοῦ η, καὶ ἔστιν ὁμοίον τῷ πολιήτης.

1012. Σημειώσαι δὲ ὅπως τὴν γλαυκὴν βήρυλλον
 10 ὑγράν ἔφη, ὡς τῶν γλαυκῶν σωμάτων ὑγρῶν εἶναι
 δοκοῦντων διὰ τὸ διαφανές, ὅπουγε καὶ θαλάσσης ἐπί-
 θετον τὸ γλαυκόν.

1016. Ὅτι ἐν τῷ « ἀλλ' ὅπότ' Ἀρμενίων ὄρων προ-
 πάροιθεν ὀδεύσης, » νοοῦμεν ἐκ τῆς συναλοιφῆς, ἤγουν
 15 ἐκ τοῦ κουρισμοῦ, φιλοῦσθαι τῆς Ἀρμενίας τὴν ἀρχου-
 σαν· εἰ καὶ τινες ἐφίενται δασύνειν αὐτήν.

1017. Ὅτι μετὰ τοὺς Ἀρμενίους εἰς αὐγὰς τὰ Μη-
 δικὰ εἰσι τέμπεα, ὃ ἔστιν ἀπὸ μέρους ἢ τῶν Μήδων
 χώρα, οὕτω κληθεῖσα κατὰ τὸν Γεωγράφον ἢ ἀπὸ Μή-
 20 δου υἱοῦ Μηδείας, ἥτις λειπόπατρις δι' ἔρωτα γέγονεν,
 ἢ ἀπὸ αὐτῆς δὴ τῆς φυγάδος Μηδείας τῆς Αἰήτου θυγα-
 τρός, ἥτις δὲ Διονύσιος ὁμώνυμος τὴν γῆν ταύτην
 φησί· δεῖ δὲ μάλλον εἰπεῖν παρώνυμον. Ἀφεῖσα γάρ
 τὴν Ἀττικὴν ἢ Μήδεια ἐκαὶ παρὰ τοῖς Μήδοις ἔμεινεν,
 25 οὐχ ἑκὰς Κόλχων, ἀλλὰ δηλαδὴ ἐγγὺς κατὰ τὴν γει-
 νίαν τὴν τοῦ ἀντικύρου· ὃ λόγος καὶ ὁ Ἰσσικός, ὁμοίως
 δὲ καὶ ὁ Ἰρκαίνιος γείτονες τοῦ Εὐξείνου πόντου λέγον-
 ται. Κόλχων γε μὴν, φησὶν, εἰς γῆν οὐκ ἦν αὐτὴν
 ἔλθειν διὰ τὴν τοῦ πατρὸς μῆνιν, ὅτε καὶ τῇ χώρᾳ δέ-
 30 δωκε τὸ ἀπ' αὐτῆς κληθῆναι· αἰδοῖ, φησὶ, λιπούσα τὸν
 Πανδιονίδην Αἰγέα καὶ τὰς Ἀθήνας, ὅτε λυγρὰ φάρ-
 μακα τῷ τοῦ Αἰγέως υἱῷ τῷ Θησεῖ ἐβουλεύσατο. Διὸ,
 φησὶν, ἀπ' ἐκείνης τῆς Μηδείας, ὅσα σοφῆς φαρμακουρ-
 γίαι, ἔτι οἱ Μῆδοι πολυφάρμακοι εἰσι. Τὸ δὲ αἰδοῖ
 35 σημειῶς εἶπεν, οὐ θάλων ἐξυβρίσαι εἰς τὴν ἡρώϊδα. Τῷ
 ὄντι γὰρ οὐχ ἔκοῦσα ἐκείνη οὐδὲ δι' αἰδῶ, ἀλλὰ πρὸς
 βίαν ἔλιπε τὰς Ἀθήνας, διωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Αἰγέως,
 διότι τῷ Αἰγαίδῃ Θησεῖ ἐπεβούλευσε κερασάμενη θανά-
 σμα φάρμακα, ὁπηγίκα ἐκείνος ἐκ Τροίης γινος χρόνιος
 40 ἔλθων μετὰ τοῦ ξίφους καὶ τῶν πεδίων τῶν πατρικῶν,
 ἃ καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ἐνεφανίσθη μὲν ἀγνοοῦντι
 τῷ πατρὶ Αἰγεῖ παῖς καλὸς καὶ πρέπων εἰς βασιλείαν,
 μικροῦ δὲ ἂν λαθὼν ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπώλετο, εἰ μὴ
 ὁ πατὴρ γνωρίσας τὸν ἐκ πολλοῦ ἐπὶ διαδοχῇ τῆς βα-
 45 σιλείας ποθοῦμενον παῖδα περιεσώσατο, καὶ τὸν διαδε-
 ξόμενον εὐρηκῶς ἀπώσατο τὴν Μήδειαν, ἣν δι' ἔρωτα

ἀπρόκομοι, in summo comati, dicti sint apud Poetam (Il.
 δ, 633), Dionysius hic noster vocem hanc de palma
 arbore usurpaverit, imitatus eam pro ratione acrimo-
 niæ. Sed fert, inquit, Babylon etiam aliud auro
 venustus. Quid illud? Liquidæ berylli glaucum la-
 pidem ibi nascentem in torrentium effluxibus, intra
 ophietin s. ophitin lapidem. Locus enim ibi quidam
 ophiten lapidem proferens, marmoris genus, quo
 veluti in thalamo beryllus continetur. In ὀφειτῆς
 abundat η litera, sicut in πολιήτης.

1012. Tu vero observa, ut glaucam illam beryllum
 dicit ὑγράν, liquidam, eo quia corpora glauca propter
 perspicuitatem videntur esse liquida : quandoquidem
 glaucum epitheton est maris.

1016. Hoc loco : Ἄλλ' ὅπότ' Ἀρμενίων ὄρων προπά-
 ροιθεν ὀδεύσης, ex synalæphe, nimirum ex elisione,
 intelligimus tenuari primam τῆς Ἀρμενίας, tametsi ali-
 qui denso eam spiritu affectam velint.

1017. Post Armenios ad orientem Tempe sunt Medea,
 h. e. a parte regio Medorum, sic appellata,
 secundum Geographum (p. 526), vel a Medo, Me-
 deæ filio, quæ patrem suum amoris causa deseruit,
 vel ab ipsa fugitiva Medea, Ætæ filia, cui Diony-
 sius regionem hanc ὁμώνυμον, cognominem, dicit :
 quamvis dicere eam potius oporteat παρώνυμον, deno-
 minativam. Medea namque, relicta Attica, ibi apud
 Medos permansit, non procul a Colchis, sed prope,
 ea sc. propinquitate quæ est inter loca e regione inter
 se opposita, qua quidem ratione Issicus etiam sinus
 et Hyrcanius propinqui esse dicuntur Ponto Euxino.
 Colchorum certe regionem, inquit, non licebat ei
 adire propter iram patris, quo etiam tempore regioni
 illi nomen a sese indidit quum *præ pudore*, ut ait,
 Ægeum Pandionidam Athenasque reliquisset, poste-
 aquam in Theseum Ægei filium exitiosa atque lethali-
 lia venena insidiosè molita fuerat. Quapropter, in-
 quit, ab illa Medea, veluti docta venefica, sunt etiam
 nunc Medi valde in venenis versati. *Præ pudore*
 autem dixit graviter et decore, quod in heroidem
 illam contumeliosus esse noluerit. Vere enim non
 lubens illa, neque propter pudorem, sed coacta Athe-
 nas reliquit, ab Ægeο expulsa, propterea quod, mixtis
 lethalibus venenis, insidias Theseo, Ægei filio,
 struxisset, quum ille ex Troæze, ubi diu affuerat,
 reversus cum ense et talaribus paternis, quæ Lycop-
 hron (494) etiam commemorat, in conspectum venit
 Ægei patris, minime eum agnoscentis, insigni puer
 pulchritudine quique regno dignus videretur. Ac pa-
 rum absuit quin a Medea de medio clam tolleretur,
 nisi pater, agnito filio, quem, ut sibi in regnum suc-
 cederet, a multo jam tempore expetebat, eum inco-

Θρακῶν. || — 4. γλαυκὴν λίθον ὑγρᾶς βηρύλλου *M.* || —
 6. ὀφειτὴν sic *CFHKMY*, om. *L.* ὀφειτῆς vulgo, tam-
 quam loci nomen. || — 7. θαλαμύεται *d.*; ὀφειτῆς *d.*
 || — 8. τῷ om. *d.* || — 14. ὀδεύσεις *CFLY.* || — 15.
 ἀνακουρισμοῦ *L.* || — 21. αὐτῆς δὲ om. *d.*; δηλονότι pro
 δὴ *L.* || — 24. παρὰ τὴν Μήδων *L.*, π. τὸν Μέδων *F.* || —
 25. δηλαδὴ] ὅηλον *C.* δὴ *d.* || — 26. τοῦ ἀντιοῦ *F.*;

om. *d.* || — 27. δὲ om. *L.* δὴ καὶ *C.* || — 28. τὴν γῆν
 φησιν *γ.*; αὐτῇ velim cum Bernh.; ἔλθειν *CHMY*, ἐξε-
 θεῖν vulg. ante Bh. || — 31. Αἰγέω *F.* || — 32. ἐβουλεύ-
 σανσο *F.* || — 36. οὐδὲ δι' αἰδῶ om. *C.* || — 38. φαρμ. θα-
 νάσιμα *C.* || — 39. ὁπηγίκα om. *γ.* || — 41. ὁ om. *C.*
 || — 42. παῖς] ποῦ *C.* || — 44. πατρὶ *L.* || — 45. δια-
 δεξόμενον *CHLMd.* || — 46. διὰ *LM.*

- παιδοποιίας ἐπισηγάγετο. Φασὶ δὲ αὐτὴν δυναστεύ-
 σασαν ἐν Μήδοις, καὶ ἐπικρυπτομένην τὴν ὄψιν, δη-
 νικά προέρχεται, καταδείξαι τὸ θηλυστολεῖν τα τοὺς
 ἐκεῖ καὶ ἐν ταῖς προόδουσι καταρραφεῖς εἶναι τοῖς σκεπά-
 5 σμασιν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἄπο τῶν σιλφίου ὀνο-
 μαστος παρὰ τοῖς Μήδοις λέγεται γίνεσθαι καλούμενος
 Μηδικός· καὶ ὅτι οἱ Μῆδοι καὶ Μήδαιοι λέγονται προπα-
 ροζυτόνας, καθάπερ οἱ παρ' Ὀμήρῳ Κήτειοι, καὶ ὅτι
 10 δεινοὶ περὶ τοξείαν εἰσι, διὸ καὶ τοξοφόρους αὐτοὺς
 τοὺς ἵππους τρέφουσα Μηδικὴ καὶ εἰσέτι καλεῖται, ὡς
 ἐν Μῆδιᾳ τάχα πλειονάζουσα. Ὅτι δὲ κατὰ κυριολε-
 ξίαν ἀνωτέρω εἴρηται τὸ Μηδικὰ τέμπεα, δηλοῖ δὲ
 15 Διονύσιος κατωτέρω εἰπὼν λασίας εἰαμενῆς τὰς ἐν
 Μήδοις. Πάντως γὰρ ἔνθα λασίος εἰαμενῆ, τεμπώ-
 δης δὲ τοιοῦτος τόπος, ἤτοι ἐλώδης ἐστίν. Εἰαμενῆ
 γὰρ ἐστὶν οἶνος τις βραιαμενῆ, τόπος δὲ δηλονότι κατάρ-
 ρυτος, ἢ καὶ εἰς βοτανῶν ἀνάδοσιν ἐπιτήδειος, παρὰ
 τὸ ἔω, ὅφ' οὗ δηλοῦται τὸ ἀναδιδῶμι. Φασὶ δὲ Μῆ-
 20 δοὺς ἔθος εἶναι, βασιλέα αἰραῖσθαι τὸν ἀνδρείοτατον,
 καὶ γυναῖκας ἕκαστον ἔχειν οὐκ ἐλάττους τῶν πέντε.
 Καὶ γυνὴ δὲ, φασὶν, ἀνδρας ἐλάττονας τῶν πέντε τρέ-
 φουσα συμφορὰν ἤγειται τὸ πρῶγμα, ἐν καλῶ τιθεμένη
 πλείστους νέμειν ἀνδρας. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὸ ἀδό-
 25 μενον Νισαῖον πεδῖον ἐκεῖ που περὶ τὴν Μηδικὴν
 χώραν ἦν, φέρον ἵππους μεγάλους τοὺς λεγομένους
 Νισαίους.
1019. Ὅτι βορειότεροι Μῆδων οἱ Γηλοὶ καὶ οἱ Μάρ-
 δοι, ἔθνος Ὑρκάνιον, λησται καὶ τοξόται ἀνδρες. Ἐτι
 30 δὲ καὶ οἱ Ἀτροπατηνοὶ, ἀπὸ ἡγεμόνος τινὸς Ἀτροπά-
 του καλούμενοι, ὧν Ἀτροπατία ἡ χώρα, δευτέρα μερὶς
 τῆς Μηδίας λεγομένη· πρώτη δὲ Μηδικὴ μερὶς, καθ'
 ἦν τὰ Ἐκβάτανα.
1027. Ὅτι τὸ ἔκατο ἡ Μῆδεα οὐκ ἐκὰς Κόλχων·
 35 Κόλχων γε μὴν αἶαν ἰκίεσθαι οὐκ εἶχε, » σχῆμά ἐστιν
 ἐπαναστροφῆς. Ἔστι δὲ ἐπαναστροφή, ὅταν ἡ τε-
 λευταία λέξις τῆς πρώτης ἐννοίας ἀρχὴ γένηται τῆς
 δευτέρας, ὡς καὶ ἐνταῦθα τῆς μιᾶς ἐννοίας ληξάσης εἰς
 τὸ Κόλχων, ἀπὸ τούτου ἡ δευτέρα ἤρξατο. Ἐκαλ-
 40 λωπίστω δὲ καὶ ἀλλαγῶ τῶ τοιοῦτῳ σχήματι ὁ Διο-
 νύσιος.
1031. Ὅτι πέτραι τινὲς Μηδικαὶ τὸν ναρκισσῆν
 φύουσι λίθον, ἐν καὶ ἀφ' ἧς καλεῖ, ὡς ναρκισσῶ τῶ
 φυτῶ δοικόντα τὴν γῶσαν, καὶ μὴ διαυγάζοντα. Λέγει

lulum servasset. Itaque successorem nactus, Me-
 deam extrusit, quam liberorum suscipiendorum causa
 adsciverat. Ferunt eam, quum inter Medos domina-
 retur, et, si quando in publicum prodibat, faciem oc-
 culeret, incolas docuisse et muliebri sese stola induere,
 et, quum foras prodirent, sese velaminibus obtegere.
 Porro succus quidam ex laserpitio vulgo celebratus
 et Medicus dictus apud Medos fieri dicitur. Medi vero
 dicuntur quoque Μῆδαιοι, Medei, voce proparoxytono
 sicuti οἱ Κήτειοι, apud Homerum (*Od.* λ, 521). Ad
 hæc sciendum magna Medos peritiam esse in emittendis
 sagittis. Quare etiam Dionysius vocat eos postea sa-
 gittiferos. Ac rursus sciendum, herbam quamdam
 qua equi maxime aluntur, vocari etiam nunc Medi-
 cam, quod in Media fortasse multo ea sit copiosior.
 Ceterum proprie dicta esse supra Tempe Medica,
 ostendit infra Dionysius, quum vireta herbosa vocat
 illa Medorum; omnino enim ubi est λασίος εἰαμενῆ,
herbosum viretum, ibi est locus τεμπώδης sive pala-
 stris. Est enim εἰαμενῆ quasi βραιαμενῆ, locus nimirum
 irriguus aut etiam ad herbarum germinationem ido-
 neus, ab ἔω quod valet *emitto*. Memorant (*Strab.*
 527) porro moris esse Medorum, ut regem fortissi-
 mum deligant, et uxores quisque habeat non minus
 quinque. Quin et mulier, inquit, virum suam
minus quam quinque mulieres alere ducit calmitati,
 honorificum putans viros alere quam plurimas. Sci-
 endum est etiam decantatum illum campum Nisæum
 ibi in Media alicubi existisse, qui equos magnos fer-
 ret, appellatos illos Nisæos.

1019. Supra Medos ad boream Geli et Mardi, gens
 Hyrcania, homines latrociniis dediti, iidemque sagit-
 tarii, nec non Atropateni, sic dicti ab Atropato duce,
 quorum regio, Atropatia, secunda Mediæ dicitur;
 prima namque pars Mediæ ea est, in qua Ecbatana.

1027. Illud de Medea: « Venit non procul a re-
 gione Colchorum; Colchorum siquidem in terram
 venire non licuit, » per epanastrophæ figuram dictum
 est. Est autem epanastrophe, quum dictio extrema
 prioris sententiæ initium fit posterioris, ut et hoc loco
 quum una sententia desinat in Colchis, ab iisque incipit
 altera. Alibi quoque hujus figuræ usu sibi placet
 Dionysius.

1031. Cautes quædam Mediæ narcissitem lapidem
 gignunt, quem Dionysius ἀφ' ἧς, *luce carentem*,
 vocat tanquam narcissi plantæ similem colore, neque

1. φησι γ; δυναστεύουσαν L. || — 3. καὶ ἐπικρυπτομένην...
 παρὰ τοῖς Μήδοις om. C. || — 4. προσερχ. γ; τε om. L.
 || — 5. καταρραφεῖσθαι τοῖς M; καὶ om. γ; ὅτι καὶ d. || — 6. γέ-
 νέσθαι m. || — 8. Κάτειοι L. || — 10. ἐρεῖ αὐτοὺς LM; καὶ
 om. L. || — 12. εἴρηται om. d. || — 13. καὶ δ Δ. d; ἀνω-
 τέρω L; εἰπὼν om. d. || — 15. γὰρ ὧν θανάσιος εἰαμενῆς L;
 λασία d; εἰαμενῆς H. || — 16. ἤγουν L. || — 17. βραιαμενῆς H.
 || — 18. εἰς om. γ; ἀνάδοσιν om. d. || 19. ἀφ' γ; φησι L.
 || — 21. ἔχειν ἕκαστον d; οὐκ om. γ; ἐλάττονας H. ||

22. ἀνδρας in lacuna om. K; ἐλάττους dy. || — 23. ἡγεῖτο
 d. || — 24. δὲ om. d; ἀδόκιμον d. || — 28. sqq. Hoc
 scholion in codd. ante sequens legitur; transposuit
 Bernhardyus. || — 30. Ἀτροπατηνοὶ L, Ἀτροπατοὶ C;
 ἀπὸ Ἀτροπάτου τινὸς ἡγεμόνος d; Ἀτροπάτου L, Ἀτρο-
 πάνου C. || — 31. Ἀτραπ. L; δευτέρα δὲ μ. d. || — 32.
 δὲ ἡ Μηδ. d. || — 35. γαῖαν C. || — 39. ἐγκαλλ. C. ||
 — 40. δὲ om. dy; καὶ om. γ. || — 42. ναρκισσῆν... ναρκ-
 κισσῶ Cd. || — 44. μὴ add. CGHy.

ὅτι καὶ τὰ ποιμνία καλὰ εἶναι τοῖς Μήδοις, ἔδην βαβρι-
θότα μαλλοῖς. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ ἔδην δι' ἐνὸς δ' καὶ
οὗτος ὁμοίως Ὀμήρω ἐξήνεγκεν, δ' καὶ δασύνουσιν οἱ
Ἄττικοι, αὐτὸν δὲ τῷ ἔλις. Διὸ καὶ τις ἐφη, « ἀλλὰ
3 τούτων μὲν ἔδην, » ἀντὶ τοῦ ἔλις.

1034. Ὅτι οἱ Μῆδοι ἐπ' ἀνατολὴν τετραμμένοι ἀχρι
τῶν Κασπιάδων διήκουσι πυλῶν, αἳτινες μέρος οὖσαι
τῆς Μηδείας χώρας κλειδῆς καλοῦνται τῆς Ἀσίας διὰ
τὴν ἄγαν στενότητα, ὑπὸ πέτρας οὖσαι βαθυνόμνας.
10 Ὅρη δὲ εἰσὶν αἱ Κάσπαια πύλαι, μᾶλλον δὲ πέτραι
ἀπερρωγυῖαι καὶ κοίλαι ὡς ἐν τάξει πυλῶν, ἀπὸ τῶν
Κασπίων ἀνδρῶν ἢ τῆς Κασπίας θαλάσσης οὕτω κα-
λούμεναι. Πύλαι γὰρ οἷον εἰσὶ τοῖς εἰς βορρᾶν δηλαδὴ
πρὸς Ὑρακίους καὶ Κασπίους ἐκ νότου ὀδεύουσι, καὶ
15 τοῖς ἐκείθεν ἀδῆς εἰς νότον πρὸς Πέρσας. Οὕτω δὲ
καὶ ὁ τόπος ἰστένωται, ὡς καὶ πύλας ἐπιστῆσαι τῷ
τόπῳ, κωλύουσας τὴν τῶν βορείων ἔθνῶν ἐπὶ τὰ ἐξ
ἐναντίας διάβασιν. Ὅτι δὲ καὶ ἄλλως αἱ πύλαι στα-
νότατον τόπον δηλοῦσι, καὶ ἐν τῷ περὶ Θερμοπυλῶν
20 λόγῳ διεληφται. Τῷ δὲ πύλας εἰκόντι τὴν τοιαύτην
στενοχωρίαν ἀκόλουθον τὰς αὐτάς καὶ κλειδὰς εἰπεῖν.
Τὸ δὲ Κασπιάδων πυλάων παρωνύμιος καὶ αὐτὸ εἴ-
ρηται, οὐχ ὑποχωριστικῶς, ὅποια πολλὰ ὁ Διονύσιος
ἐποίησεν.

25 1035. Ὅτι ὑπὸ τὸν πόδα τῶν Κασπίων πυλῶν οἱ
Πάρθοι ναίουσιν, ἀνδρας ἀρήιοι καὶ ἀγκυλότοξοι, καὶ
παντοῖοι πολέμου δαήμενες, δ' ἔστι τεχνῖται. Ἐἶτα
ἐμμένον τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ καὶ ἐμπλατυνόμενος φη-
σιν· « οὐ γὰρ ἀρότρῳ ἰθύνουσιν αὐλαχα διασχίζοντες
30 ἀρουραν, οὐδὲ μὴν ἐρατμοῖς εἰλα τέμνουσιν, οὐδὲ νέ-
μουσι βόας· ἐκ δὲ γενέθλης αὐτῆς ἐτι νηπίαχοι τοξοὶ
καὶ ἱπποσύναις μέλονται, ἀεὶ δὲ παρ' αὐτοῖς δοῦμος
ὄπλων, καὶ δρόμος ἱππων ἀελλοπόδων. Οὐ γὰρ θέμις
αὐτοῖς δόρποιο γεύσασθαι, κριν ἐνιδρωῖσαι μόχθους πο-
35 λέμου. Ἐγούσι δὲ ἐξ ἀγρας βίον δορῖκτητον. » Οὕτω
δὲ ὁ Διονύσιος αὐξήσας τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπιπέκει σύν-
τομον ἐγκώμιον βασιλικόν, λέγων· « ἀλλὰ καίπερ τοιού-
τους ἰόντας Αὐσονίου βασιλῆος ἐπαπράνεν ἀκωκή. »
Φασὶ γὰρ τὸν Αὐγουστον κακῶς αὐτοὺς διαθέσθαι, τὴν
40 τοῦ Κράσσου ἤτταν ἀνακαλαίσαντα, ἐν στρατηγὸν ὄντα
Ῥωμαίων οἱ Πάρθοι ἀνεῖλον ἠττήσαντες. Οὕτω δὲ
φασὶ ταπεινωθῆναι αὐτοὺς τότε, ὥστε προστάξαι τὸν
Αὐγουστον μὴ ἄλλως αὐτοὺς βασιλέας ἑαυτοῖς ἐπιστᾶν,
ἀλλ' ἢ γνώμη τῆς συγκλήτου τῶν Ῥωμαίων βουλῆς.

dilicentem. Dicit etiam greges Medis esse pulchros,
ἔδην, satis, onustos velleribus. Ac vide, ut poeta,
similiter atque Homerus, vocem ἔδην cum unico δ' profert,
quam Attici etiam adspiratione afficiunt, quum
idem significet atque ἔλις. Quare etiam nescio quis
dixit: Ἀλλὰ τούτων μὲν ἔδην, sed horum quidem satis.

1034. Medi in ortum versi ad portas usque Caspiae
pertinent, quae sunt pars Mediae regionis, vocantur
autem claves Asiae, propter magnam earum angustiam,
quippe quum positae sint sub rupibus alte excavatis.
Montes autem sunt Caspiae hae portae seu potius rupes
abruptae et caevae, ut portarum vicem praestent, a Cas-
piae hominibus vel a mari Caspio ita appellatae.
Portae enim veluti sunt iis qui a meridie septentriones
versus ad Hyrcanios et Caspiae proficiscuntur, iisque
rursus qui inde meridiem versus ad Persas. Ita
porro in arctum atque angustum locus ille est con-
tractus, ut portas etiam loco illi imposuerint, quae
borealium gentium transitum ad regiones oppositas
prohiberent. Alibi quoque portas locum notare an-
gustissimum explicatum est, quum de Thermopylis
ageremus. Qui vero talem angustiam portas vocat,
consequenter easdem etiam claves appellat. Illud
Κασπιάδων πυλάων non diminutive, sed denomina-
tive dictum est, ut in aliis multis Dionysius fecit.

1035. Sub pede Caspiarum portarum incolunt Par-
thi, homines martiales curvisque arcibus armati,
pugnaeque omnis generis datήμονες, gnari, h. e. artifice-
s. Deinde in eorum commemoratione immorans
per amplificationem dicitur: « Non enim aratro fissis
arvis sulcum dirigunt, neque remis secant mare, ne-
que boves pascunt; sed jam inde ab incunabulis ad-
huc pueruli arcubus et equitationibus studeat; semper
apud eos armorum strepitus cursusque alipedum
equorum; non enim fas iis coenam ante gustare quam
laboribus bellicis insudaverint. Victum habent ex
praeda, quam hasta sibi pepererant. » Postquam
sic Dionysius descriptionem eorum amplificavit,
breve laudationem regis subnectit illia verbis: « Sed
eos, tametsi tales erant, tamen Ausonii regis hasta
mansuefecit. Narrant enim Augustum male eos
tractasse, ad Crassi cladem resarciendam, quem du-
cem Romanorum Parthi victum interfecerant. Sic
autem eos tunc narrat afflictos fuisse ut Augustus
imperaverit, ut ne reges sibi aliter constituerent
quam de sententia senatus Romani. Parthos porro

3. τῷ Ὀμ. codd., exc. CHy. ||—4. διὸ καὶ... τοῦ ἔλις om. Y. — Credo Eustathium; qui verba scriptorum leviter ad memoriam temeritatem repetere solet, ad Charmidis Platonicum locum illum a grammaticis usurpatum intendiase, p. 153, D: ἐπιθετὴ δὲ τῶν τοιούτων ἔδην εἶχομεν. — Βλακκ. ||—6. ἀνατολᾶς Nd. Inde a voce ἀχρι denuo incipit codex D. ||—9. ὑπὸ πέτρας οὖσαι. Βαθυνόμνα δὲ ὄρη εἰσὶν L. ||—11. Quae leguntur inde a voce πυλῶν usque ad verba ἐπὶ τῶν κ' in schol. ad vs. 1059, desunt in EKMN. ||—13. ἐκ βορρᾶ codd., exc. c; δηλαδὴ add. CYy. ||—

14. Ὑρακίους καὶ Κασπίους L. ||—15. ἐς C. ||—16. καὶ om. C; ἐπιστῆσαι Cy, ἐπιστῆναι DY, ἐπιθεῖναι L. ||—17. ἔξ om. y. ||—22. Κασπιάδων πυλάων Y, Κασιπιάδες πύλαι C, Κασιπῆδες πύλαι cett.; εἰληφται L; πανωνόμους C; κοριστικῶς in lacuna om. Y. ||—28. λόγῳ φησὶ πλατυνόμενος L; πλατυνόμενος etiam C. ||—30. ἀρούρας Cy. ||—31. αὐτῆς add. Cy. ||—34. αὐτοὺς codd., exc. Cy. ||—35. δορῖκτητον codd., exc. C. ||—36. ὁ om. C. ||—38. βασιλέως codd., exc. L. ||—39. αὐτοῦ pro Αὐγουστον C. ||—43. βασιλέω y. ||—44. ἀλλ' ἢ ἐξ Cy;

Τοὺς δὲ Πάρθους καὶ Παρθυαίους καλοῦσι τινες, καὶ
 φύλον εἶναι φασὶ Σκυθικόν, μετοικῆσαν ἐπὶ Μήδους ἐκ
 φυγῆς, διὸ καὶ οὕτω κληθῆναι. Πάρθους γὰρ Σκύθαι
 τοὺς φυγάδας φασίν. Ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι οἱ τῶν
 6 Παρθυαίων βασιλεῖς πρὸς τῷ ἰδίῳ ὀνόματι καὶ Ἀρσά-
 και ἑκαλοῦντο, ἐπὶ τιμῇ ἀρχαίῳ τινὸς βασιλέως γεν-
 ναιοτάτου Ἀρσάκου, ὡς ἂν ἐκεῖνός τε εἴη ἐν αὐτοῖς
 ἀοίδιμος καὶ αὐτοὶ τῇ ἐκείνου κλήσει ἐνωραῖζοντο.
 Σημείωσαι δὲ ὅτι νόμου γεωγραφικοῦ ὄντος καὶ ἱστο-
 ρίας ἀρτύειν τὴν γεωγραφίαν εἰς χειραγωγίαν τῆς
 ἀληθείας, ὡς καὶ ἐν προοιμίῳ εἴρηται, διόλου μὲν
 ἐφύλαξε τοῦτο καὶ ὁ Διονύσιος, συχνὰ παραπλέκων τῇ
 περιηγήσει τὰ ἐξ ἱστοριῶν, πλὴν ἐν ἐπιτομῇ καὶ ἐπι-
 τροχᾷ, διὰ τὸ καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ περιήγησιν συ-
 15 νοπτικὴν εἶναι καὶ, ὡς οἱ λόγοι φασιν, ἐπελευστικὴν,
 τὰ πάνυ πολλὰ εἰς κομιδῇ βραχὺ συναλείφουσιν καὶ
 ἐγχειρίδιον ὄν ὄσαν περιηγήσεως. Καὶ οὕτω μὲν τὰ
 πρὸ τούτου. Ἄφ' οὗ μὲντοι εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη,
 καὶ τετραπλευρόν τι χωρίον περιέγραψε πλευραῖς τῶν
 20 τε Ταύρω καὶ τῶ Νεῖλω καὶ τῶ Ἰνδικῷ ὠκεανῷ καὶ
 τῷ νοτίῳ, τότε δὴ πλατύταρον τοῖς ἱστορουμένοις ἐπ-
 εξέρχεται, ὡς ὅηλον ἐκ τε τῶν εἰς Ἀραβίαν λεχθέντων
 καὶ τῶν περὶ Μηδείας ἱστορηθέντων καὶ τῶν νῦν δὲ
 ἐκτεθέντων. Ἐνηγαγίσθη μὲντοι πρὸ τούτου καὶ τοῖς
 25 περὶ Λυδῶν λόγοις καθ' ὁμοίαν διατριβὴν. Ἐν τοῖς
 ἐξῆς δὲ καὶ ἡ Ἰνδία ἱκανὴν αὐτῷ παρέξει λόγου τρι-
 βήν. Αἴτιον δὲ τούτου οὐ μόνον τὸ προσπαθῆς δοκεῖν
 αὐτὸν ἔχειν πρὸς τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ κίνδυνον
 εἶναι, εἰ μὴ οὕτω μεθώδευσε, βραχύστιχον αὐτῷ παν-
 30 τελῶς γενέσθαι τὴν ποίησιν καὶ εἰς μικροτεχνίαν ἐκ-
 κλίνειν διὰ τὸ τῆς περιηγήσεως λίαν πάνυ στενὸν καὶ
 ἐπιτροχόν.

1055. Ὅτι εἴρηται ὧδε τὸ ἀένας δι' ἐνός ἢ μετὰ
 ἐκτάσεως τῆς ἀρχούσης. Φησὶ γὰρ « καὶ πόρον ἀεάνων
 35 ποταμῶν. » Οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς « ἀεάνοις ποταμοῖσι
 κατάρρυτος, » καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ δὲ εἴρηται τοιαύτη
 γραφή, ἐνθα λέγει « εὐρον δ' ἀέναον κρήνην » εἰ μὴ τις
 τῶν ἀντιγράφων αἰτιώμενος φασιδότητα φυλάσσει
 μὲν τὴν διὰ τῶν δύο ἢ γραφὴν, θεραπεύει δὲ τὸ πάθος
 40 τοῦ μέτρου διὰ συνιζήσεως, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν
 Ἀλιευτικῶν Ὀππιανῶ.

1059. Ὅτι μόνον οἱ Πέρσαι ἔθνος ἔχουσιν Ἀσίας βα-
 σιλεύτατον, καὶ μέγας διὰ τοῦτο ἔλεγτο βασιλεὺς ὁ
 τῶν Περσῶν, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ. Βασιλικώτατον
 45 γὰρ ἦν τὸ τῶν Περσῶν γένος, καλούμενον οὕτως ἀπο
 Πέρσου υἱοῦ τοῦ Μήδου, κατὰ δὲ ἄλλους ἀπὸ Περσείως

quidam vocant etiam Parthyeos, gentemque esse aiunt
 Scythicam, quæ ex fuga domicilium ad Medos trans-
 tulerit, ideoque ita eos vocitatos; Parthos namque
 dicunt Scythæ exsules ac fugitivos. Proditur etiam
 Parthysorum reges præter proprium nomen etiam Ar-
 saces nuncupatos esse, in honorem Arsacis vetusti
 regis generosissimi, ut et ille apud eos celebraretur,
 et ipsi illius nomine gloriarentur. Quoniam vero
 instituti est geographici, ut geographia, sicuti etiam
 in proœmio dixi, ad adminiculum veritatis condia-
 tur historiis, nota id omnino Dionysium quoque
 observare, qui multa Periegesi historica innectit,
 sed summatim atque cursim, quia tota etiam ejus
 Periegesis compendiosa est et, ut eruditi dicant, levi
 brachio res tangit, ingentemque materiam in perbreve
 contrahit, adeo ut enchiridium quasi sive manuale sit
 periegeticum. Atque ita quidem superiora; postea
 vero quam ad Asiam transiit, atque partem ejus
 quandam quadrilateram circumscripsit Tauro et
 Nilo et Indico oceano et australi; tum vero fusius
 in historias commemorandas digreditur, ut tum ex
 iis constat quæ dicta sunt de Arabia, tum ex iis quæ
 de Medea sunt commemorata, tum denique ex iis quæ
 nunc sunt exposita. Ac simili etiam modo supra in
 Lydorum rebus enarrandis sibi placet. In sequenti-
 bus vero India quoque materiam præbebit cui diutius
 sermo ejus immoretur. Hujus autem instituti causa
 est non modo quod affectione quadam Asiæ addictus
 esse videtur, sed etiam quod, nisi ita procedat, peri-
 culum est ne paucis omnino ei versibus poema hoc
 fiat, atque in artificii prorsus tenuitatem declinet pro-
 pter nimias periegeseos angustias succinctamque bre-
 vitem.

1055. Invenitur ibi ἀένας per unicum ἢ et pro-
 ducta prima. Dicit enim καὶ πόρον ἀεάνων ποταμῶν.
 Sic vero etiam postea ἀεάνοις ποταμοῖσι κατάρρυτος.
 Ejusmodi scriptura reperitur etiam apud Theocritum
 (22, 37) in illis verbis: Εὐρον δ' ἀέναον κρήνην, nisi si
 quis vitiatos codices causatus servatam velit scripturam
 per geminum ἢ metrumque laborans atque ægrum
 curet synizesi, sicuti etiam in principio Halieuticorum
 Oppiani (1, 24).

1059. Soli Persæ populum habent Asiæ βασιλεύτα-
 τον, maxime regem, ideoque magnus rex Persarum
 vocabatur, ut patet etiam ex Comico (Plut. 170). Gens
 autem maxime regia illa Persarum sic appellata a Perses
 Medi filio, seu, secundum alios, a Perseo vel a Perse,

βουλῆς add. Cy. || — 2. μετοικῆσαν c; Μήδους Steph.
 v. Παρθυαῖοι, Μηδῶν cy, Μηδίους cett. || — 4. οἱ τ. Π.
 βασιλεῖς post v. ὀνόματι habet L; πρὸς C, παρὰ cett. || —
 8. καὶ αὐτῇ τ. ἔ. γλώσση L. || — 17. τῆς περιηγ. codd.,
 exc. Cy. || — 19. περιέγραψε FY, περιέγραψε Cy, om. L. ||
 — 20. Literas Ταύρω in lacuna om. F. || — 21. νοτίῳ,
 τότε in lac. om. Y; ἐπέρχεται γ, ἐπεξέρχεται C. || — 22.
 ἐκ τε τῶν in lac. om. Y. || — 24. μὲντοι] δὲ καὶ L.; καὶ τοῖς]

ἐν τοῖς L. || — 25. ἐν τοῖς ... λόγου τριβήν om. F; ἐν τῷ
 L. || — 26. παρέξει διατριβήν L. || — 30. ἀποκλίνει L. || —
 33. ἀέναον Y, in lac. om. F; καὶ ante μετὰ om. Cy; κατὰ
 pro μετὰ C. || — 37. εὐρον δ' ἀέναον κρήνην Theocrit.
 editt.; δ' om. C. || — 40. καὶ om. γ. || — 41. τοῦ Ὀκ.
 C. || — 45. γὰρ Cy; δὲ cett.; ἔθνος pro γένος L; οὕτω
 codd. || — 46. τοῦ υἱοῦ L; Μήδου] Μηδείας codd. Ste-
 phani v. Πέρσαι.

ἢ ἀπὸ Πέρσου υἱοῦ Περσεύς καὶ Ἀνδρομέδας, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι Περσεὺς ὁ Δανάης καὶ Διὸς ἀφίκετο παρὰ Κηφεία τὸν Βήλου, καὶ ἔσχε αὐτοῦ θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδα, καὶ γεννᾷ Πέρσην, ἐξ οὗ τὴν ἑπιωνμίαν ἔσχον οἱ Πέρσαι, πάλαι ποτὲ Κηφῆνες ἀπὸ τοῦ τοιούτου Κηφείως καλούμενοι. Λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ ὅτι ἀπαίριτον ὄλβον οἱ Πέρσαι περιεβάλλοντο, θέμενοι ἐν μεγάροισιν, ὅτε Μήνονας καὶ Σαρδιανούς ἐπόρθησαν, καθελόντας τὸν Κροίσον. Καὶ δεῖγμά φησι τοῦ πλούτου, 10 ὅτι χρύσεια μὲν τοῖς ἀνδράσι τὰ ὄπλα, χρύσεια δὲ τοῖς ἵπποις τὰ χαλινὰ, χρυσοῖς δὲ πεδλοῖσι τοὺς πόδας ἐκοσμήσαντο. Ταῦτα δὲ πολλῶν πρότερον τοὺς Μήνονας, ἦτοι τοὺς Λυδούς, πλουσιωτάτους δεικνυσιν, ὅς οἱ Πέρσαι ληϊσάμενοι παμπλοῦσιοι γεγόνασιν, ἄλλως μὴ 15 πλουτοῦντες· ἔπουγε καὶ αἱ παρονομαζόμεναι αὐτοῖς Περσικαὶ ἐμβάδες, ὡς τινές φασιν, ὑπόδημα εὐτελές ἦν. Ἄσκειν δὲ λέγονται καὶ μεγαλοφωνίαν οἱ Πέρσαι, καὶ καύμα καὶ ψύχος φέρειν καὶ ὄμβρους καὶ χειμάρρων διαβάσεις, ὥστε ἄβροχα φυλάσσειν τὰ τε ὄπλα καὶ τὴν 20 ἐσθῆτα. Τιμῶσι δὲ τὸ πῦρ, καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὸν χρυσοῦν ὅλα πυροειδῆ ὄντα. Λέγεται δὲ Περσικὴ τις εἶναι ὥδη, ἥς τὰς ὠφελείας ἔ' διαριθμοῦνται. Τιμιοὶ δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις οἱ μάγοι, οἳ οὔτε οὐροῦσιν εἰς ποταμὸν, οὔτε νίπτονται, οὔτε λούονται. Ἡρόδοτος δὲ φησὶ καὶ ὅτι 25 Πέρσαι παιδαῖοι τοὺς ἑαυτῶν παῖδας ἀπὸ πενταετοῦς ἕως ἑπτῶν κ' ἱππεύειν καὶ τοξοῦν καὶ ἀθλοῦσθαι. Ἰστορεῖ δὲ καὶ νομάδας τινὰς Πέρσας, καὶ συγχὰ εἶναι γένη λέγει Περσῶν. Λέγεται δὲ καὶ σύμβολον εἶναι ἀσπασμοῦ παρὰ Πέρσαις τὸ ἀφελέσθαι τὴν τιάραν τῆς κεφαλῆς. Μεγάλους δὲ ὄρεσι περιδρομὸς ἔστιν ἡ Περσίς, 30 νοτιωτέρα τῶν Κασπίων ὄσα πυλῶν, ἐλκομένη μέχρι τοῦ ὁμωνύμου Περσικοῦ κόλπου. Τὸ δὲ ἀρκτῶν αὐτῆς τοῖς τῶν Μήδων ὄρεσιν ὑποπέπτικεν, ἅπερ τέμπεια ὁ Διονύσιος ἀνωτέρω ἐφη Μηδικά.

35 1069. Ὅτι Σάβαι ἦσαν μὲν καὶ Ἀραβικοὶ, ὡς προσηγάφη, εὐρηγται δὲ καὶ ὡς Περσικοί. Μεθ' οὗς οἱ Πασαργάδαι, περὶ ὧν κατωτέρω βηθήσεται. Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς καὶ Ἰνδικὸν ἔθνος οἱ Σάβαι εὐρίσκονται. Ἦσαν δὲ καὶ ἔθνος Θρακικὸν Σάβοι, ἅπερ τοὺς Βάχχους δηλοῖ 40 Φρυγία διαλέκτω· ἐξ οὗ καὶ ὁ Διόνυσος εἶπε Σαβάκιος λέγεσθαι, διότι καὶ Βάχχος ὁ αὐτός.

Ὅτι τὸ Τασκοὶ ἔθνος Περσικοῦ ὄνομα βαρυτόνως

Persei et Andromedæ filio, ut Herodotus (7,61) ait, quo loco is narrat Perseum, Danaes et Jovis filium, ad Cepheum, Beli filium, venisse, filiamque ejus Andromedam uxorem duxisse, Persemque suscepisse, a quo Persæ denominati, quum olim Cephene a Cephene vocarentur. Affirmat porro Dionysius Persas vim immensam divitiarum comparasse, eamque in ædibus reposuisse, quum, everso Crasso, Meonas et Sardonios devastarant; argumentumque divitiarum illud esse ait quod aurea sunt viris arma, aurea equis frena, aureis denique calcamentis pedes exornant. Hæc vero Meones sive Lydos multo ante ditissimos fuisse ostendunt: quibus Persæ devastatis opulentissimi evaserunt, quum ipsi alioquin non satis ab opibus instructi fuissent, siquidem et qui ab iis denominantur Persici cothurni, ut aliqui aiunt, vile genus est calcamenti. Ferunt (Strabo p. 734) Persas etiam magnitudini vocis operam dare, æstumque et frigus et imbres ferre, et torrentes ita trajicere, ut et arma et vestimenta illæsa ab aquis servant; colere vero eos ignem, et propter eum etiam aurum, quippe quod igni sit simile. Fertur etiam genus esse quoddam cantus Persici, cujus utilitates sexaginta enumerant. Habiti quoque apud Persas in honore Magi, qui neque in flamen mingunt, neque manus neque corpus lavant. Herodotus (1, 136) porro scribit Persas liberos suos a quinto ad vigesimum usque annum instituire ad equitandum et sagittandum verumque dicendum. Itemque Persas quosdam Nomades commemorat et complura esse dicit genera Persarum. Præterea vero salutationis signum apud Persas esse traditur tiamam sibi de capite auferre. Magnis autem montibus Persis est circumdata; et quum a portis Caspiis sita ea sit ad austrum, ad sinum usque Persicum cognominem porrigitur. Pars vero ejus borealis subjecta est montibus Medorum quæ quidem supra Dionysius Tempe dixerat Medica.

1069. Sabæ sunt quidem et Arabici, ut scriptum est supra, sed hic inveniuntur etiam Persici, post quos Pasargadæ, de quibus infra. Postea etiam gens Indica inveniuntur Sabæ. Quin et gens Thracica sunt Sabi, quod Phrygia quidem lingua Bacchos significat. Unde etiam Liber pater dictus videtur Sabæus, propterea quod idem etiam Bacchus. Τασκοί, nomen gentis Persicæ, legitur apud multos barytone. Quibus finitimi

1. ἢ ἀπὸ — Πέρσου υἱοῦ Περσεύς om. codd., exc. γ. Bernhardus de suo dedit: κατὰ δὲ ἄλλους ἀπὸ Πέρσου υἱοῦ Περσεύς καὶ Ἀνδρ. At Persas secundum nonnullos etiam de ipso Perseo nomen habebant. V. Fr. Hist. tom. 4, p. 544 § 18. et ipse Eustathius ad v. 767. || — 2. ὁ ante Περσεύς om. CDY. || — 3. παρὰ] περὶ D, ἐπὶ L; ἔσχε L Herod., ἔσχεν vulgo. || — 6. Κηφείως] Κηφῆνος L; καλούμενοι L, λεγόμενοι cet., ἐκατέοντο Herod. || — 7. περιεβάλλοντο C. || — 11. τὰ om. C. ἐκοσμήσαντο τοὺς πόδας C. || — 12. πολλῶν Cy, πολὺ cet. || — 14. λιμησάμενοι γ. || — 20. καὶ τὸν χρυσοῦν om. L; pro χρυσοῦν legendum esse ἦλιον conj. Brevodius. Cf. Bast. Comment. palæogr. p. 834. At v.

Strabo p. 734: κοσμοῦνται δ' οἱ παῖδες χρυσοῦ, τὸ πυρωπὸν τιθεμένων ἐν τιμῇ· διὸ οὐδὲ νεκρῶ προσφέρουσι, καθάπερ οὐδὲ τὸ πῦρ, κατὰ τιμὴν. || — 10. τῶν ξ' CDY. Fort erat: ὠφελείας [πλεῖστος] τῶν ξ'. Sed malim: ὥδη ἢ τὰς ὠφελείας [αὐτοῦ] ξ' διαριθμοῦνται? || — 26. παιδεύειν ἱππεύειν C. || — 27. τινὰς νομάδας M; εἶναι γένη λέγει M, γένη λέγει εἶναι d. || — 30. ἔστιν om. Cd. || — 34. Μηδικά om. d. || — 35. Ὅτι Σάβαι... Ἀραβικοὶ ὡς om. d. || — 38. Γάβαι C. || — 39. Θρακικὸν] Apud Stephanum Byz. legitur: Σάβοι, ἔθνος Φρυγίας· λέγονται καὶ ἀντὶ τοῦ βάχχου παρὰ Φρυξίν. Idem vero: Σάβαι, ἔθνος Θρακίας. || — 40. εἶπε om. C. || — 41. λέγεσθαι Σαβάκιος d. || — 42. Περσικὸν

παρά πολλοῖς ἀναγινώσκειται· οἷς ἀγγιτέρονες οἱ Πα-
σαργάδαι, ἀριστοὶ Περσῶν κατὰ Ἡρόδοτον, παρ' οἷς
Κύρου τάφος πολυτελής, πύργος οὐ μέγας ἐν παραδείσῳ,
δάσει δένδρων ἀποκεκρυμμένος, κλίνην τε χρυσοῦν ἔχων
5 ποτὲ καὶ τράπεζαν καὶ πύελον ὕλης ὁμοίας καὶ κόσμον
λιθοκολλητον. Προσεκοσμήθη δὲ καὶ ὑπὸ Ἀριστοβού-
λου, κελεύσει Ἀλεξάνδρου, ἐσυλήθη δὲ οὐ πολλῷ ὕστε-
ρον. Ἔῤχε δὲ, φασί, καὶ ἐπίγραμμα Ἑλληνικὸν Περσικοῖς
γράμμασιν,

10 Ἐνθάδ' ἐγὼ καίμαι, Κύρος βασιλεὺς βασιλῆων.

Ἦν δὲ καὶ ἕτερον τοιοῦτον, « ὦ ἄνθρωπε, ἐγὼ Κύρος εἰμί,
ὃ τὴν ἀρχὴν τοῖς Πέρσαις κτησάμενος καὶ τῆς Ἀσίας
βασιλεύσας· μὴ οὖν φρονήσης μοι τοῦ μνήματος. » Καὶ
τοῦτο μὲν ἀπλοῦν καὶ γοργόν. Κάλλιον δὲ τὸ ἐπὶ Δα-
15 ρείῳ, « φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱππεὺς καὶ τοξότης ἀριστος
ἔγενόμην, κυνηγῶν ἐκράτουν, πάντα ποιεῖν ἠδυνάμην. »
Ἰστίον δὲ ὅτι τὸ μὲν ἰθνηκὸν οἱ Πασαργάδαι, ἡ δὲ πό-
λις θηλυκῶς, ὡς δηλοῖ τὸ « τὰς δὲ Πασαργάδας ἔκτισεν
ὁ Κύρος. » Διερμηνεύεται δὲ ἡ πόλις κατὰ γλῶσσαν Ἑλ-
20 ληνίδα Περσῶν στρατόπεδον.

1073. Ὅτι Κύρος ποταμὸς Περσικὸς, ἔτι δὲ καὶ
Χοάσπης Ἰνδὸν μὲν ὕδωρ ἔλκων, ὡς ἐκ τοῦ Ἰνδοῦ σχι-
ζόμενος ποταμοῦ, παραρρέων δὲ τὰ Σοῦσα, ἐξ οὗ καὶ
μόνου ἔπιπεν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς· καὶ ἦν βασιλι-
25 κὸν ὕδωρ τὸ Χοάσπειον. Περὶ οὗ φησι καὶ Ἡρόδοτος,
ὅτι τοῦ ὕδατος τοῦ Χοάσπειου ἀφεψημένου πολλὰ
ἄμαξαι ἡμίονοι τετρακύκλοι ἔπονται κομίζουσαι ἐν
ἀγγελίοις ἀργυρέοις. Ἔστι δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον καὶ
ἕτερος ποταμὸς μέγας, ἀπὸ Ἀρμενίας ἔχων τὴν ἀρχὴν,
30 Κύρος ποτὲ λεγόμενος, ὕστερον δὲ Κύρος μετονομα-
σθεῖς. Τὰ δὲ Σοῦσα οὕτω καλοῦνται διὰ τὸ τόπου ἀν-
θηρόν· σοῦσα γὰρ ἐγγυρῶς τὰ κρίνα. Τῆς δὲ Περσικῆς
ταύτης τῶν Σούσων χώρας οἱ ἐγγυρῶοι οὐ μόνον Σού-
σιοι, ἀλλὰ καὶ Κίσσιοι λέγονται. Πάνυ δὲ, φασί, καυ-
35 ματηρὸς ὁ ἀὴρ τῆ Σουσίῃ καὶ οὐτως ἔκπυρος, ὥστε
οὐ φθάνουσιν αἱ σαῦραι καὶ οἱ ὄφεις ἐν τῷ διαβαίνειν
τὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ καταφλέγονται. Καὶ λουτρά δὲ, ἔχου
ὑδατα τὰ εἰς τὸ λούσασθαι προτεθέντα ψυχρὰ, ἐκθερ-
μαίνεται παραχρῆμα. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Μεμνονεῖον
40 ἄστυ τὰ Σοῦσα, διὰ τὸ ἐκεῖ ὡς εἰκὸς τιμᾶσθαι τὸν
Μέμνονα. Λέγεται δὲ καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως Περσῶν
θησαυροὺς αὐτόθι κείσθαι. Καὶ ὁ τὴν πόλιν ταύτην
ἔλων ἔδοξεν ἂν κατὰ τὸν τοῦ Ἡροδότου λόγον ἐρίσαι τῷ
Διὶ περὶ πλοῦτου.

45 1075. Ὅτι τὸν Ἀχάτην ποταμὸν ἐπὶ πλευραῖς τε
εἶναι τοῦ Χοάσπου φησι, καὶ εὐωπὸν αὐτὸν καλεῖ, διὰ

Pasargadæ, Persarum, secundum Herodotum (1, 125),
præstantissimi, apud quos Cyri tumulus valde sum-
ptuosus, turris non magna in viridario, frequentibus
arboribus occultata, quæ et lectum olim aureum et
mensam et loculum item ex auro, et ornamentam
gemmatum habuerit; nova ornamenta addidit Aristo-
bulus, jussu Alexandri; sed non multo post direpta
sunt. Inscriptum autem litteris Persicis Græcum ha-
buisse dicitur epigramma (*Strab. p. 730*):

Situs ego hic Cyrus, regum rex ac dominator.

Sed et aliud fuit hujuscemodi: « O homo, Cyrus ego
sum, qui imperium Persis comparavi, rexque Asiæ
fui. Ne igitur tute mihi inideas hoc sepulcrum. »
Atque hoc quidem simplex et acre. Pulchrius vero
illud in Dario: « Amicus fui amicis, eques et sagit-
tarius optimus, venatorum præstantissimus; omnia
facere potui. » Quod autem sciendum est, gentile
quidem οἱ Πασαργάδαι, urbs vero genere muliebri, ut
patet ex illo: τὰς δὲ Πασαργάδας ἔκτισεν ὁ Κύρος. Quod
urbis nomen Græca lingua interpretantur Persarum
Castra.

1073. Cyrus, amnis Persicus, nec non Choaspes
Indicam aquam trahens, veluti ab Indo divulsus,
Susaque præterfluens, quo ex solo flumine hibeat rex
Persarum; et erat regia aqua illa Choaspea. Herodo-
dotus (1, 188) dicit aquam Choaspis decocctam vehentes
in vasis argenteis quam plurimos currus quattuor ro-
tarum molares regem sequi solere. Est autem, Geo-
grapho teste (p. 500), etiam alius magnus fluvius initium
ducens ab Armenia, qui quum Corus olim vocaretur,
mutato postea nomine Cyrus est appellatus. Susa vero
sic vocantur eo quia in loco florido sita; susa enim
patria ibi lingua eadem ac lilia. Persicæ porro regionis
hujus Susorum incolæ, non Susii modo, sed etiam
Cissii nuncupati. Aer in Suside fertur (*ap. Strab. p.*
730) esse perquam fervidus et usque adeo inflammatus
atque accensus, ut lacertæ atque serpentes, dum vias
pertranseunt, in ipso transitu exurantur. Aquæ vero
nimirum ad lavandum quum frigidæ apponantur,
statim calefiunt. Vocata Susa urbs Memnonea, quod
ibi, ut videtur, Memnon colebatur. Ferunt ibi etiam
regis Persarum thesauros reconditos fuisse, et qui ur-
bem hanc cepisset, is videri potuit, ut est apud Hero-
dotum (5, 49), de opibus atque divitiis cum Jove cer-
taturus.

1075. Achatem amnem ad latera esse dicit Choaspis,
et pulchrum visu cum vocat, propter aquæ fortasse

ἔθνος *d.* || — 3. τάφος Κύρου *d.*; οὐ] ὁ *C.* || — 5. πύ-
ελον *d.* || — 6. προσκοσμήθη *C.*; προσκοσμήθη *DL.* ||
— 8. φασί *om. d.* || — 10. ἐνθαγ' *C.*; Κύρος *om. CDFK*
LYγ. || — 13. μοι] μου *d.* et *pr. C.* || — 16. γενόμεν
M. γινόμενος *m.*; κυνηγῶν τὰ πάντα ἐκράτουν ποιεῖν
d. || — 17. τὸ μὲν ἔθνος *DFL.* || — 19. τὴν ante
γλῶσσαν *om. Cdy.* || — 21. Κύρος *Cdy.* Κύρος *KLMY,*
γῶς *F.* || — 22. Χοάσπης *C.*; Ἰνδῶν *C.*; ἔκ τινος *d.* || —

23. δὲ καὶ τὰ *codd., exc. Cy.* || — 25. τὸ *X. om. d.*;
Χοάσπειον *M.*; καὶ Ἡρ. φησι *M.* || — 26. Χοάσπου *LM:*
ἐρεψ. *d.* || — 29. τὴν ἀρχὴν ἔχων *d.* || — 30. Ὀδρος *C.*;
ὀνομαζόμενος *d.*; δὲ *om. K.* || — 33. Σοῦσοι *L.* || — 34.
Κίσσιοι] Σούσιοι *L.* Κίσσιοι *F.* || — 43. τὸν *om. d.* ἐρίσαι
ἂν *DKLMYγ.*; ἐρίσατο *d.* || — 45. ποταμοῦ *conj. Thwait.,*
at errore in ipsius Eustathii esse sequentia docent,
monente Bernhardyō.

τὸ τάχα διειδὲς τοῦ ὕδατος καὶ εὐθετον. Φησὶ γὰρ ὅτι
 ὅλα κύλινδρος ἐπὶ χθονὸς κεῖται, τοῦτέστιν ὡς σχῆμα
 κιοναίδε· τοιοῦτον γὰρ ὁ κύλινδρος. Ἔοικε γὰρ ὁ Ἀχάτης
 μὴ ἔχειν ἐξοχὰς τινὰς καὶ καμπὰς, μηδὲ εἰς ἀγκῶνας
 6 καὶ κλῶνας ἑλισσασθαι τε καὶ σχιζοσθαι· φαίνεται δὲ
 καὶ μηδὲ πολλὸς εἶναι κατὰ τὸ ἀέννασον· χειμάρρου γὰρ,
 φησὶν, αὐτὸν ποταμοῦ κατασύρουσι χαράδραι. Λέγει δὲ
 καὶ τοὺς ἐκείσε καρποὺς θάλλειν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις,
 10 λιαροῦ γεγηθότας ἐξ ἀνέμου. Καὶ ἔστιν ἐναυῦθα γλυ-
 κεία λέξις τὸ γεγηθότας, μετενεχθεῖσα ἐπὶ τὰ ἀναί-
 σθητα· ὡς καὶ ὅτι ὁ Ποιητὴς ἐπὶ ὅπλων τὸ γανούσθαι
 λέγει, καὶ τὴν χθόνα γελᾶν. Καὶ ἔστι τοῦτο μετα-
 γωγὴ πράγματος ἀπὸ τῶν δρώντων ἐπὶ τὰ δρώ-
 μενα. Γεγῆθαι γὰρ πάντως καὶ γανώσῃ καὶ γελώσῃ
 15 οὐ τὰ ὅπλα οὐδὲ ἡ γῆ οὐδὲ οἱ καρποὶ ἀλλ' οἱ βλέποντες
 αὐτά.

1082. Ὅτι περὶ τὴν Περσικὴν θάλασσαν μέγα ἔθνος
 οἱ Καρμανοὶ, ἐνθα ποταμὸς ψήγματα καταφέρουσι χρυ-
 σοῦ· καὶ μέταλλα δὲ εἰσὶν αὐτόθι ἀργύρου καὶ χαλκοῦ
 20 καὶ μιλτου· καὶ ὄρη δύο κατὰ τὸν Γεωγράφον, τὸ μὲν
 ἀρσενικοῦ, ἔπερ ἀρσενικίου ἢ κοινῆ γλῶσσά φησι, τὸ
 δὲ ἄλλο. Γίνεται δὲ, φασὶν, αὐτόθι καὶ βότρυς πολλακίς
 δίπτυχος, πυκνόρρωγός τε καὶ μεγαλόρρωγος. Εἰς θερ-
 μότητα δὲ κατὰ γλῶσσαν ἐγχωρίαν ἢ Καρμανία ἐρ-
 25 μηνύεται.

1088. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῶν Καρμανῶν ἢ τῶν
 Γεδρωσῶν ἔλκεται γῆ, γείτων ὤκεανοῦ μαγακῆτεος.
 Τοῦτων ἡ χώρα Γεδρωσία, ὥστε αὐτοὺς ἀναλογώταρον
 30 καλεῖσθαι Γεδρωσιανούς κατὰ τὸν Γεωγράφον. Λέ-
 γονται δὲ καὶ Γεδρωσηνοί. Ἀκαρπία δὲ ἡ Γεδρωσία
 κατέχευθαι λέγεται πολλακίς, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς αὐ-
 τόθι τὸν καρπὸν εἰς ἔτη πλείω ταμιεύσθαι. Ἀρωμα-
 τοφόρος δὲ ἡ Γεδρωσία, καὶ μάλιστα νάρδου καὶ σμύρ-
 νης. Καὶ ὁ στρατὸς τοίνυν Ἀλεξάνδρου ἑδεύων ἐκαί
 35 τοῦτοις ἐχρήτο ἀντὶ ὀρόφου τε καὶ στρωμνῆς. Λέγει δὲ
 καὶ Ἀρριανὸς ὅτι ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῶν Γεδρωσῶν πολλὰ
 δένδρα εἰσὶ σμύρνης. Ἔχει δὲ καὶ νάρδου ῥίζαν πολλὴν
 καὶ εὐοδμον.

1088. Ὅτι πρὸς αὐγὰς τῆς Γεδρωσίας ὁ Ἴνδός ἐ-
 40 γιστος ποταμὸς, ἐν Σκύθαι νότιοι παροικοῦσιν, οἱ καὶ
 Ἴνδοσκύθαι συνθέντως λεγόμενοι. Καὶ σημειώσαι ὅτι
 οὐ μόνον βόρειοι Σκύθαι, ἀλλ' ἰσοῦ καὶ οὗτοι Σκύθαι
 νότιοι. Πρὶν δὲ φασὶ τὸν Ἴνδόν, καθὰ καὶ τὸν Γάγγην,
 ἀρξάμενον ἀπὸ τινος Καυκάσου ὄρους ἀρκτικοῦ ἀνατο-

perspicuitatem bonamque ejus dispositionem; aiunt
 enim jacere eum cylindri instar in terra, h. e. in figu-
 ram veluti columnæ; talis enim cylindrus. Videtur
 autem Achates nullas exsuperantias neque curvaturas
 habere, neque in cubitos surculosque volvi atque dif-
 findi. Neque vero perenni copia fluere videtur; nam
 devolvunt eum, dicit, confragosi alvei torrentis. Ad
 hæc dicit fructus ibi alios super alios virere, λιαροῦ
 γεγηθότας ἐξ ἀνέμου, leni aura gaudentes, in quibus
 suaviter dicitur illud γεγηθότας, translatum per meta-
 phoram ad ea quæ expertia sunt sensus, sicuti etiam
 quum Poeta (Il. v, 265) de armis dicit γανούσθαι, le-
 tari et τὴν χθόνα γελᾶν, tellurem ridere. Translatio
 hæc est rei ab iis qui vident ad ea quæ videntur :
 gaudent enim prorsus lætitiæque gestiunt ac rident,
 non arma certe, nec tellus, neque fructus, sed qui ea
 cernunt atque intuentur.

1082. Ad Persicum mare magna gens, Carmani,
 ubi fluvius ramenta deferens auri. Ac metalla ibi etiam
 sunt argentaria et æraria et miniaria; montesque duo,
 secundum Geographum (p. 726), alter arsenici, quod
 quidem vulgo arsenicum vocant, alter salis. Gigni
 autem ibi memorant etiam uvæ sæpe bicubitales, aci-
 nis et spissis et magnis. Ceterum Carmania lingua in-
 digenarum calorem significare dicunt.

1086. Post Carmaniam ad ortum regio Gedrosorum
 protrahitur, vicina oceano magna regio alenti. Horum
 regio Gedrosia, adeo ut incolæ ex analogia rectius
 Gedrosiani vocentur, sed, secundum Geographum (p.
 724), vocantur etiam Gedroseni. Gedrosiam aiunt
 fructuum inopia sæpe laborare, ideoque incolæ fructus
 ad plures annos recondere. Fert autem Gedrosia aro-
 mata, et maxime nardum ac myrrham. Itaque Ale-
 xandri exercitus, iter illac faciens, his pro tecto et
 stragulo utebatur. Arrianus quoque (Exp. 6, 22) scribit
 in Gedrosorum solitudinibus multas esse myrrhas ar-
 bores, radicemque nardi magna ibi esse copia beneque
 odoratam.

1088. Post Gedrosiam ad ortum Indus fluvius ma-
 ximus, quem accolunt Scythæ australes, qui voce
 etiam composita dicti Indoscythæ. Et observa non
 boreales modo Scythas esse, sed ecce tibi hos etiam
 Scythas australes. Fluere autem Indum aiunt, sicuti
 etiam Gangem, initio ducto a Caucaso quodam monte

3. γὰρ Cdy, δὲ cett. || — 4. καὶ om. C. || — 6. καὶ om. C.
 || — 7. ποταμοῦ om. d; κάτω σύρουσι L. || — 8. ἐκεῖ codd.,
 exc. Cdy. || — 18. οἱ om. C. || — 19. χαλκοῦ καὶ ἀργύρου
 C; χρυσοῦ pro χαλκοῦ Ld. || — 21. ἔπερ ἢ κοινῆ γλ. φησι
 ἀρσενικίου codd., exc. Cdy. || — 23. δίπτυον var. lect.
 ap. Rob. Stephanum; πυκνόρρωγος Strabo p. 727
 (618, 36 Did.), πυκλόρρωγος codd. Eust.; κυκλόρρωγος
 ... μεγαλόρρωγος C. || — 29. Strabo p. 724 Γηδρωσηνοὺς
 dicit. Quare Corayus (Strab. tom. 4, p. 321) ap. Eust.

legi voluit: κατὰ δὲ τὸν Γεωγρ. λέγονται καὶ Γεδρωσηνοί.
 Bernhardus vero verba κατὰ τὸν Γ. post λέγονται δὲ καὶ
 trajicienda censet, nisi fort. pro Γεωγράφον reponendum
 sit ἔθνοιογράφον. Illud præstat, quæquam non diffi-
 teor Stephani locum, v. Γεδρωσία, qualem nunc legi-
 mus, truncatum esse videri. || — 30. ἀκαρπία... κατα-
 τέχεσθαι d. || — 31. τοῖς om. DL. || — 32. ταμιεύεται
 codd., exc. d. || — 41. συνήθως L. || — 42. νότιοι Σκύθαι
 οὗτοι d. || — 43. φησι L. || — 44. ἀνατολικῶ ἀρκτικῶ d.

λικού, λαβρότατον βδον ἐξὺν ἐπὶ νότον ὄρθον ἐλαύνοντα, καταναντίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἦγουν τοῦ Ἐρυθραίου καὶ Αἰθιοπικοῦ ὠκεανοῦ, περὶ τὰ ἑῷα τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καὶ σχιζόμενον εἰς δύο στόματα διέχοντα ἀλλήλων στάδια α καὶ ὦ, ὡς καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, ἀ δὴ στόματα ποιούσι τὴν Παταληνὴν ὅσα νῆσον ἀπολαμβάνομένην, ἣν καὶ ἐπαναλαμβάνει ὡς λόγου ἀξίαν, λέγων « μέσην ἐπιπέδρομενῆσον, νῆσον ἣν καλοῦσι Παταληνὴν ». Παραπλησία δὲ φασίν, ἐστὶν ἡ νῆσος αὕτη τῷ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα. Καὶ δὴ καὶ Δέλτα τινὲς κατ' ὁμοιότητα σχήματος ἐκάλεσαν καὶ αὐτήν. Φησὶ γοῦν Ἀρριανός· « δίοτομός ἐστιν ὁ Ἰνδός, καὶ Δέλτα ποιεῖ καὶ οὗτος ἐν τῇ τῶν Ἰνδῶν γῆ, τῷ Αἴγυπτίῳ Δέλτα παραπλήσιον. Πόλις δὲ ἐν αὐτῇ ἀξιόλογος τὰ Πάταλα, ἀφ' ὧν ἡ νῆσος Παταληνὴ δέξυτόνως, ὡς οἱ ἀκριβεῖς λέγουσι· τινὲς δὲ καὶ βαρυτόνως Παταληνὴν, ὡς Πριήνην, ἀναγινώσκουσιν. Τοῦ δὲ μεγέθους καὶ τῆς δέξυτῆτος τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ δείγμα καὶ τοῦτό φασιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἐκλείπων τὸ οἰκίον βραϊθρόν ποτε καὶ εἰς πεδία τινὰ κοίλα ἐκτραπέμενος καὶ ὅσον καταρράξας ἠρήμωσε χώραν πλείων ἢ χιλίων πόλεων σὺν ταῖς κόμαις.

1095. Ὅτι πρὸς δύοσιν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ Ὠρίται, διὰ διχρόνον γραφόμενοι, πρὸς ἀντιδιαστολήν τῶν ἐν τῷ Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας Ὠρειτῶν. Ἐκεῖνοι γὰρ διὰ διφθόγγου γράφονται, διὰ συναίρεσιν. Αὐτοὶ δὲ εἰσι καὶ Ἀριβες, ὁμοίως τῷ· καὶ αὐτοὶ διχρόνῳ παραληγόμενοι, ὅς τις ἐν τρισὶν α Ἀραβίας γράφουσι, τάχα σκηνήτας τινὰς ὄντας, ὅποιοι καὶ ἐν τῇ βαθυτέρῳ Ἀραβίᾳ εἰσιν. Σκοπητέον δὲ μή ποτε καὶ Ἀρβιες ὀφείλουσι γράφεσθαι οἱ Ἀριβες ὀβτοί. Μένονται γὰρ τοιοῦτου ἔθνους Ἰνδικοῦ ὁ Γεωγράφος, λέγων· Ἀρβιες ὁμώνυμοι ποταμῷ Ἀρβί, ὀρῶντι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν Ὠριτῶν. Ὁ δ' αὐτὸς καὶ τοὺς Ὠρίτας ἔθνος λέγει αὐτόνομον.

1096. Ὅτι τοὺς Ἀραχωτάς λινοχλαίνους λέγει, διὰ ἰδιοτροπίαν ἰσως ἱματισμοῦ, ὅπερ καὶ οἱ Μελάγχλαινοι ἔπαθον, ἐξ ἱματίων κληθέντες καὶ αὐτοί. Τοὺς δὲ Ἀραχωτάς τινὲς Ἀραχωτούς φασιν δέξυτόνως, λέγοντες ὅτι μετὰ τὸν Ἰνδὸν οἱ Παροπαμισάδαι, εἶτα πρὸς νότον Ἀραχωτοὶ· πρὸς ἐσπέραν δὲ τοῖς Παροπαμισάδαις παρακείνεται Ἀριοί.

1097. Ὅτι βούλονται τινες Παρπάνισον προπαροξυτόνως λέγεσθαι ὄρος Ἰνδικόν, οὐ μὴν Παρνησόν, ὡς πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι. Πολλοὶ δὲ καὶ δέξυνοῦσι, καὶ διὰ τοῦ μ γράφουσι Παρπαμισόν. Ὁ δὲ Γεωγράφος

septentrionali ad orientem, indeque eum vehementissimum ac rapidissimum fluentum recta ad austrum agere e regione τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, nimirum Erythraei atque Aethiopici oceani, ad partes orientales sinus Persici; ac scindi ipsum in ostia duo distantia inter sese mille et octingentis stadiis, ut et Arrianus (*Exp.* 6, 20) commemorat; quæ quidem ostia efficiunt Patalenen quasi insulam iis interceptam, quam veluti memoratu dignam iterum per repetitionem resumit illis verbis: « Mediam incurrit in insulam, insulam quam vocant Patalenen. » Dicitur hæc insula assimilis esse Delta Ægyptiaco, immo vero eam etiam aliqui pro figuræ similitudine Delta vocitarunt. Sic enim Arriannus (*Exp.* 5, 4): « Ostio est duplici Indus, atque hic etiam in Indorum regione Delta facit, Delta Ægyptiaco assimile. Urbs in ea celebris τὰ Πάταλα, a quibus insula Παταληνὴ, voce oxytono, ut censent accuratiores grammatici; nonnulli tamen voce barytono Παταληνὴν legunt, ut Πριήνην. Magnitudinis porro ac celeritatis Indi fluminis indicium hoc veteres esse aiunt, quod suo olim alveo relicto, ad loca quædam depressiora deflectens ac veluti ruens, urbibus amplius mille cum pagis ablatis atque delectis, desertam regionem reddidit.

1095. Ab Indo flumine ad occasum sunt Ὠρίται, quorum scriptura est cum ancipiti, ad differentiam τῶν Ὠρειτῶν, qui sunt in Oreo Eubœæ. Illi namque per synæresin scribuntur cum diphthongo. Ibidem sunt etiam Ἀριβες, quorum similiter scriptura est per ancipitem in penultima: quos quidem aliqui triplici α scribunt Ἀραβας, scenitas fortasse aliquos, quales sunt etiam in interiori Arabia. Videndum tamen est, an hi ipsi Aribes scribi forte debeant Arbies. Meminit namque hujus gentis Indicæ Geographus (*p.* 720) illis verbis: « Arbies, Arabii flumini cognomines, separanti eos ab Oritis. » Idemque etiam Oritas gentem vocat sui juris, suisque legibus utentem.

1096. Arachotas λινοχλαίνους, *lana lintea induta*, dicit propter peculiare fortasse genus vestimenti, quod et Melanchlænis usu venit, ut ipsi etiam a vestimentis, quippe lana atra induti, μελάγχλαινοι appellarentur. Ceterum τοὺς Ἀραχωτάς vocant aliqui Ἀραχωτούς voce oxytono, ubi narrat (*Strab. p.* 724) esse post Indum Paropamisadas; deinde ad meridiem Ἀραχωτοῦς, Paropamisadis denique ad occasum Arios adjacere.

1097. Volunt nonnulli Παρπάνισον, montem Indicum, dici voce proparoxytono; non certe quidem Παρνησόν, ut pleraque exemplarium habent. Multi vero etiam acuunt et per μ scribunt Παρπαμισόν. Verum

1. χαυλότατον L. || — 2. Αἰθ. ὠκεανού καὶ Ἐρ. d. || — 5. στάδια om. C; δ ἄρρ. γ. || — 7. παραλαμβάνει γ. || — 8. νῆσον om. C. || — 9. ἐστὶν om. d. || — 10. καὶ δὴ om. d; καὶ om. C. || — 12. δ ἄρρ. d; Ἀρριανός om. C. || — 13. ποιεῖ οὗτος καὶ ἐν γ. || — 14. Αἴγυπτιακῶ DLγ, Αἴγυπτου Arrian.; δὲ om. Dy. || — 15. Παταλλ. d et sic in sqq. || — 16. Πατ. βαρυτόνως d. || — 1. ἐκλείπων d. || — 21. Χιλίων ἢ πλείων C. || — 23. Ἰνδοῦ om. γ. ||

— 24. διὰ χρόνον C. || — 25. Ὠρειτῶν C. || — 27. Ἀριβες CMY; ὁμοίως καὶ τῷ C. || — 29. βαθυτάτη d. || — 30. Ἀριβες d, Ἀράβιες γ. || — 31. οἱ Ἀραβας d correct.; γὰρ δὲ C; ἔθνους καὶ δ Γ. d. || — 32. Ἀριβες d, Ἀράβιες γ; ποταμῷ] ποτὲ Ἀρβί ποταμῷ d; Ἀρβίο C. || — 38. φασιν Ἀραχωτούς C. || — 39. μετὰ] παρὰ Strab.; τῶν Ἰνδῶν C. || — 41. Ἀγριοί L. || — 43. Παρπισόν codd. exc. Oy. || — 45. Παρπακαμ. C.

Παροπαμισόν γράφει πεντασυλλάβως, και τούς ἐκεί
 Παροπαμισάδας καλεῖ. Τούς δὲ ὑπὸ τὰς πύχας τοῦ
 τοιοῦτου ὄρους ὁ Διονύσιος λέγει πάντας ξυνηῖ ἐπωνυ-
 μίαν εἶναι Ἀριηνοῦς. Καὶ ἡ χώρα αὐτῶν Ἀριανὴ κατὰ
 5 τὸν Γεωγράφον, λέγοντα ὅτι μετὰ τὴν Ἰνδικὴν ἢ Ἀ-
 ριανὴ μερίς, ἔνθα καὶ οἱ Ἄρβιες, εἶτα Ὠρίται, οἷς
 ἐφεξῆς Ἰχθυοφάγοι. Ἐοίκασι δὲ οὕτω λέγεσθαι ἀπὸ
 Ἄριου ποταμοῦ, ὡς παρεμφαίνει Ἀρριανὸς ἐν τοῖς περὶ
 Ἀλεξάνδρου. Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ὅτι καὶ οἱ Μῆδοι ποτε
 10 ἐκαλοῦντο Ἄριοι· ἀφικομένης δὲ τῆς Μηδείας εἰς αὐ-
 τοὺς μετέβαλον τὸ ὄνομα. Οἷδα δὲ καὶ τούτους τοὺς
 ἰδίως λεγομένους Ἄριους, οὓς καὶ λέγει τόξοις ἐσκευά-
 σθαι Μηδικοῖς. Ὁ δὲ Διονύσιος φησὶ καὶ ὅτι οἱ Ἀριανοὶ
 φράζην χθόνα οἰκοῦσιν ὑπὸ λεπτῇ ψάμμῳ πλήθουσιν
 15 καὶ ῥώπεισι δασεῖαν, τουτέστι φυτοῖς χθαμαλοῖς καὶ
 θαμνώδεσιν, ἅπερ ὁ μὲν Ποιητῆς ῥωπήτῃ λέγει, ὁ δὲ
 πολλὸς ὄχλος ῥωπάκια. Ἀλλὰ καὶ τοιαύτης οὐσης τῆς
 ἐκεί γῆς, θμῶς εἰσὶ, φησὶν, αὐτοῖς ἄλλαι κέλευθοι ἐπαρ-
 κεί εἰς ζωήν. Κομίζει γὰρ αὐτοῖς ἡ γῆ ἄλλον ὄλεον
 20 ἀκέραιον· πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίου,
 πάντη δὲ ὑπὸ πέτρας αἱ φλέβες ὠδίνουσι χρυσοῦς κυανῆς
 τε καλὴν πλάκα σαπφειροῦ. Κάνταῦθεν οἱ ἐγγώριοι
 ἀποτειμόμενοι βιοτήσιον ὦνον ἔχουσιν, ἤγουν ἐξω-
 νοῦνται δι' αὐτῶν τὰ εἰς βίον. Ἔστι δὲ τὸ βιοτήσιον
 25 ὁμοιον τῷ φιλοτήσιον καὶ νεοτήσιον. Ἰστέον δὲ ὅτι
 χρυσοῦν ὁμοῦ καὶ κυανῆν τὴν σάπφειρον εἶπεν, ἐπειδὴ
 τοιαύτας πέμπει χροάς. Τὸ δὲ κουράλιον τοῦ τῆς
 Γοργόνος αἵματος ἀποστάξι μυθεύεται, ἀφ' ἧς οἶα κόρης
 οὐσης ἡ κλήσις τῷ λίθῳ ἐνεκάθισεν.

30 1107. Ὅτι ἡ τῶν Ἰνδῶν γῆ, ἔθνους μεγίστου πάντων
 καὶ εὐδαιμονεστάτου, πασῶν ἐσχάτη παρὰ τοῖς τοῦ
 ὠκεανοῦ κείται χελισσιν, ἣν ὁ ἥλιος πρώταις ἐπιφλέγει
 ἀκτίσιν, ἐπὶ τὴν γῆν ἀνερχόμενος, τουτέστιν ἀνίσχων,
 ἀνατέλλων διὸ καὶ θερμώτατος παρ' αὐτοῖς ὁ ἥλιος τὸ
 35 ἐθινὸν, ὡς φασὶν οἱ παλαιοὶ, καὶ πολλῶν μᾶλλον ἢ ἐν
 μεσημβρίᾳ κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 χρῶμα φέρουσι παραπλήσιον Αἰθίοφι. Καὶ τοῦτο μὲν
 οὕτως. Ὁ δὲ Διονύσιος πολλὴν ἔπαινον καταταίνων τῆς
 Ἰνδικῆς φησὶ, διὸ τὸν τε χροά οἱ ἐκεῖ κυανέουσι θε-
 40 σπέσιον λιπώντες, τρίχας τε πιωτάτας φοροῦσιν βακίνθῳ
 ὁμοίας, ἅπερ ὁ Ποιητῆς πού φησιν, ὑακινθίνῳ ἄνθει
 ὁμοίας, ἥτοι μελαίνας. Μέλαν γὰρ καὶ τὸ ἄνθος ὁ ὑά-
 κινθος. Μελανότριχες δὲ καὶ τῶν Ἰνδῶν μάλιστα οἱ
 μεσημβρινοὶ, καὶ τὴν χροάν ὁμοιοῖ τοῖς Αἰθίοφι, διὰ
 45 τὸ ἐπιλείπειν τὴν ἐπιπολῆς ἱμάδα, ἐπιμαίοντος τοῦ
 ἡλίου, ὅθεν οὐδὲ οὐλοτριχοῦσιν. Εἰσὶ δὲ καὶ μακρό-

Geographus (p. 723) Παροπαμισόν scribit syllabis quin-
 que, et incolae vocat Παροπαμισάδας. Eos porro qui
 sub hujus montis jugis incolunt, Dionysius communi
 universos cognomento dicit esse Arianos. Regio eorum
 Ariana, secundum Geographum (p. 720), ubi is af-
 firmat post Indiam esse Arianam, ubi etiam Arbies,
 deinde Oritæ, quibus contigui sint Ichthyophagi. Vi-
 dentur autem sic appellati ab Ario flumine, ut indicat
 Arrianus in Alexandri Historia (6, 6). Herodotus (7,
 62) vero scribit Medos vocatos olim Arios, sed postea
 quam ad eos venit Medea, nomen eos mutasse. Agnoscit
 tamen et hos proprie dictos Arios, quos etiam ait ar-
 cubus Medicis instructos fuisse. Verum Dionysius
 tradit Arianos malam regionem incolere, tenui arena
 oppletam, hispidamque ῥώπεισι, h. e. arbustis humi-
 libus et fruticosis, quæ Poeta (Il. φ, 559) dicit ῥωπήτῃα,
 vulgus vero ῥωπάκια. Sed quamvis regio illa sit hujus-
 modi, tamen aliæ, inquit, sunt iis viæ satis idoneæ
 ad vitam alendam. Fert enim iis tellus aliud opulentiae
 genus incorruptum. Ubique enim ibi locorum rubri
 curalii est lapis, ubique sub rupibus pariunt venæ pul-
 chram veluti tabulam aureæ cæruleæque sapphiri;
 atque incolæ lapidibus dissectis pretium habent βιο-
 τήσιον, victuale, iis nimirum emunt quæ sunt ad vitam
 sustentandam necessaria. Est autem τὸ βιοτήσιον simile
 atque τὸ φιλοτήσιον et νεοτήσιον. Sciendum vero dici
 sapphirum auream simul et cæruleam, quoniam colo-
 res ea hujusmodi emittit. Curalium porro a Gorgonis
 sanguine distillasse fabulantur, a qua, velut κόρη, puella,
 insedit huic lapidi appellatio.

1107. Indorum regio, gentis maximæ omnium et
 beatissimæ, omnium extrema sita est ad labra oceani,
 quam primis sol radiis incendit, quum supra terram
 ascendit, h. e. assurgit atque exoritur. Quare etiam
 sol mane apud eos calidissimus, ut veteres aiunt, mul-
 toque calidior quam meridie in Græcia; ac propterea
 simili sunt colore atque Æthiopes. Et hoc quidem ita.
 Verum Dionysius multis Indiam laudibus cumulans
 ita dicit: « Quare colore incolæ sunt cyaneo mirifice
 nitentes, comasque pinguisimas gestant easque similes
 hyacintho, » quod quidem Poeta (Od. γ, 231) alicubi
 dicit ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας, *hyacinthino flori similis*,
 nigras nimirum; nam hyacinthus flos niger est. Ca-
 pillis vero nigris maxime sunt Indi meridionales, co-
 loreque similes sunt Æthiopicis, quia humor, qui est in
 summa cute, propter exustionem solis prorsus defi-
 cit. Unde neque crispas habent capillos. Vita iisdem
 sunt diuturna. Et alii quidem, inquit, auri originem

3. ξυνη] κοινή DL, συν κοινή γ. — 4-5. Ἀριανή CKMY. — 5. λέγεται. Ὅτι M. — 6. καὶ om. CDL; Ἀράβιες C. — 8. Ἀρείου Αγγιαν.; ἐν τῇ περὶ Ἀλεξ. Ἀρριανός C. — 14. ψαμάθῳ γ. — 15. ῥώπεισι d. — 16. μὲν om. d. — 17. καὶ om. C. — 23. βιοτήσιον ὦν ἔχουσι οἱ ἄγιοι, ἤγουν C. — 28. Γοργόνης d; κόρης γ. — 17. ἀνεκάθισεν H. — 19. πάντων om. d. — 31. περὶ F; τοῖς om. F. — 20. τοῦ om.

C; ὠκεανοῦ C. — 35. τὸ ἐθινὸν post παλαιοὶ ponunt Md. — 41. φησὶν που d. — 42. ὁ βακ. om. L. — 44. χρῶσαν KLY. — 45. τοῦ om. FKLMY. — 46. ὅθεν οὐδὲ οὐλοτριχοῦσι] Negligenter Eustathius inspexit Strabonem p. 696 (593, 21 Did.), qui de Æthiopicis, non vero de Indis, loquens dicit: βελτίους δὲ οἱ τὸν ἥλιον αἰτιώμενοι καὶ τὴν ξὺ αὐτοῦ ἐπίκασιν, κατ'

διοι. Καὶ οἱ μὲν, φησί, χρυσοῦ μεταλλεύουσι γενέθλην, τὴν χρυσίτην ψάμμον μακίλλαις λαχαίνοντας, ὃ ἔστιν ἀνοίγοντες, σκάπτοντες· ἐξ οὗ καὶ τὸ λάχανον· οἱ δὲ ἱστοὺς θφαίνουσι λινεργέας, οἱ δὲ ἐλεφάντων λευκοὺς πρισθέντας ἀποξύνουσιν ὀδόντας, ὅς ἑτεροὶ ἐλεφάντων κέρατά φασι, ἄλλοι δὲ, φησί, τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ ταῖς τῶν χειμάρρων προβολαῖς ἢ προμολαῖς, ἤγουν ἐκρύσειν, ἢ βηρύλλου γλαυκὴν λίθον ἰχνεύουσιν ἢ ἀδάμαντα μαρμαίροντα ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἰασπιν ἢ γλαυκὴν λίθον καθαροῦ τοπάζου καὶ γλυκερὰν ἀμέθυσσον ὑπερέμα πορφύρουσαν. Καὶ ὅρα ὅπως ἕκαστον λίθον μετ' ἐπιθέτου προσφυστάτου ἐξήνεγκε, γλυκῶς γράφων καὶ φράζων καλῶς τὰ καλὰ. Λίθος δὲ τὸ τόπαζον διαφανῆς, ὃς καὶ τοπάζιον τετρασυλλάβως λέγεται, χρυσοειδὲς ἀπολάμπων φέγγος, ὃ μεθ' ἡμέραν οὐ ῥᾶον ἰδεῖν ὑπεραυγέεται γὰρ, φασί· νύκτωρ δὲ ὀρώσιν οἱ συλλέγοντες, καὶ περικαθάψαντες σημεῖα τῶ ὀρύγματι μεθ' ἡμέραν ἀνορύττουσιν. Ὄτω τιμοῖς λίθοις καταστρώσας τὴν Ἰνδικὴν ὁ Διονύσιος ἐπάγει ἐπιφωρηματικῶς κατὰ συντομίαν, ὅτι παντοῖον ὄλιον αὔξει, ποταμοὺς οὖσα καταρρυστοὺς ἐνθα καὶ ἐνθα. Ναὶ μὴν, φησί, καὶ οἱ λιμῶνες ἐκαὶ ἀεὶ κομῶσι πετάλοισ· ἄλλοι μὲν γὰρ κέγχρος αὔξεται, ἄλλοι δὲ ἔλαι θάλλουσιν Ἐρυθραῖοι καλᾶμου, τοῦ ἀρωματικοῦ δηλαδὴ, Ἐρυθραῖοι λεγομένου διὰ τὸ τὴν Ἰνδίαν ἕως καὶ εἰς τὸν Ἐρυθραῖον παρήκειν ὠκεανόν· ὅπερ ὀηλόν ἔστι καὶ ἐκ τοῦ τὴν Γαγγίτην χώραν κατὰ τὸν Διονύσιον περὶ τὰ τέρματα ἔκλεισθαι τῆς Κωλιάδος γῆς, ἣτοι τῆς Ταπροβάνης, ὅπου τὰ μέγιστα κήτη, ἅπερ αὐτὸς Ἐρυθραῖοι πόντου εἶπε βοτά. Καὶ ὀτω μὲν ὁ Διονύσιος. Ἐτεροὶ δὲ καὶ πολυφάρμακον τὴν Ἰνδικὴν ἱστοροῦσι καὶ πολύρριζον καὶ πολυχρώματον καὶ δίκαρπον καὶ διφόρον, καὶ τοὺς ἐκείσε ἀνδρας εὐμεγέθεις καὶ πενταπῆγεις τοὺς πολλοὺς ἢ ὀλίγον ἀποδέοντας· ὧν καὶ ὁ βασιλεὺς Πῶρος ὅπερ πενταπῆγην ἱστόρηται. Καὶ φιλωδοὶ δὲ οἱ Ἰνδοὶ λέγονται, καὶ φιλορχήμονες ἀπὸ Διονύσου. Ἐλεύθεροι δὲ πάντες Ἰνδῶν, καὶ οὐτις δοῦλος Ἰνδός. Εἰσὶ δὲ καὶ μελάντεροι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλὴν Αἰθίοπων, καὶ τὰ εἰς πόλεμον γενναῖοτατοι. Φασὶ δὲ καὶ Σηρικὰ παρ' Ἰνδοῦς γίνεσθαι ἐκ τινων φλοῶν ξαινομένης βύσσου. Ἐπανθεῖν δὲ καὶ δένδροις ἀγρίοις ὡς ἐριον καλλονῆ καὶ ἀρετῆ προφέρον τοῦ ἐκ τῶν προδάτων, ἐξ οὗ, φασί, καὶ ἐπήτριοι σινδόνας θφαίνονται, τουτέστιν εὐμιτοί, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι γέγραπται, ὅπου ἐπήτριμοὶ ἐλέγοντο οἱ συχοί.

in metallis scrutantur, aureolam arenam ugonibus λαχαίνοντας, h. e. patefacientes, effodientes, ex quo etiam τὸ λάχανον, *olus*; alii vero telas texunt ex lino; alii elephantum candidos serra dividunt expoliantque dentes, quos alii elephantum cornua appellant; alii denique, inquit, Indorum ad torrentium προβολάς seu προμολάς, nimirum effluxus, aut glaucum berylli lapidem aut relucentem adamantem aut viridi colore perlucemtem jaspin aut glaucum nitidi topazi lapidem dulcemque amethystum purpurascensem vestigant. Ac vide ut unumquemque horum lapidum profert cum epitheto maxime congruente, quippe qui cum dulcedine scribat, et pulchra pulchre eloquatur. Lapis namque topazon per lucidus, qui et topazion dicitur quatuor syllabis, splendore veluti aureo effulgens: quod de die non facile est videre, quum obtundatur ejus fulgor luce solari, sed de nocte vident ii qui colligunt, signisque ad fossam circumligatis interdii refodiunt. Ita quum Dionysius solum Indicium pretiosissimum constraxisset, conciso loquendi genere in modum epiphonematis subjungit illud: - Cunctas auget opes, tot ubique fluentibus undis. Præterea etiam prata ibi, dicit, comata perpetuo sunt foliis. Alibi enim milium crescit, alibi lirenti silvæ calami Erythræi, nimirum aromatici, Erythræi quidem appellati, eo quia India ad oceanum Erythræum pertinet, quod inde etiam patet, quod Gangitis regio secundum Dionysium usque porrigitur ad terminos Coliados regionis, nimirum Taprobaneæ, ubi cete maxima, quæ ipse quidem pecora dixit maris Erythræi. Ita sane Dionysius. Verum alii Indiam et medicamentorum et radicum et colorum feracem produunt, eamque bis quotannis fructus producere, et biferam esse aiunt, valdeque proceros Indos quinque vulgo esse cubitis vel paulo minus. Quorum etiam rex Porus cubitos quinque excessisse traditur. Ad hæc Indi musicæ studiosiores feruntur et saltationum inde a Baccho amantes. Liberi porro universi Indi, et nemo quisquam Indorum servus. Sunt etiam ceterorum mortalium, præterquam Æthiopi, nigerrimi maximeque in rebus bellicis strenui. Perhibent præterea serica apud Indos fieri ex corticibus quibusdam carptæ byssi, efflorescere autem in arboribus silvestribus, tanquam lanam, pulchritudine et bonitate multo præstantiorem lana ovina: ex qua etiam, ut perhibent, sindones texuntur ἐπήτριοι, *dono tennique filo*, ut et in Iliade (τ, p. 1182) scriptum est, ubi ἐπήτριμοι dicuntur conferti et densi. Tradunt etiam multos Indorum esse Ichthyophagos piscibus crudis

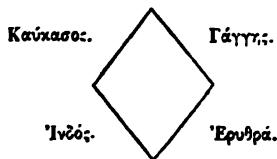
ἐπιλειψιν σφοδρὰν τῆς ἐπιπολῆς ἰκμάδος· quibus deinceps subjungit: καθ' ὃ καὶ τοὺς Ἰνδοὺς μὴ οὐλοτριχεῖν φαμεν, μηδ' ὀτω ἀπεφεισμένως ἐπιεκαυθεῖν τὴν χροάν, ὅτι ὑγροῦ κοινωνοῦσιν ἀέρος. Cf. Strab. p. 690 (589, 1 Did.). || — 1. φασὶ *d*; χρυσίτην *Ady*. || — 5. ὀδόντας ἀποξύνουσιν *d*. || — 6. φασὶ *Ad*. || — 7. προσβ. *C*; ἢ προαπταῖς *L*. || — 9. χλωρὰν *C*, χλωρὴν *d*; διαυγάζοντα *C*. || — 10. τοπάζου καθαροῦ *d*. || — 11. καὶ om. *F*. || — 12. φράζων καὶ γράφων *d*. Quæ sequuntur inde a voce κα-

λῶς usque ad Ὅτι γλυκαῖα in schol. ad vs. 1181 desunt in *DL*. Codex *F* in vocem φράζων desinit. || — 18. ἐγκαταστρώσας *d*. || — 22. οἱ ante ἐκεῖ om. *Cy*. || — 23. γὰρ om. *d*. || — 25. τὸν om. *y*. || — 26. παροῖκεν *C*. || — 27. γαγγίτην *dy*. || — 29. ἅπερ om. *C*. || — 30. εἶπε om. *d*; καὶ om. *d*. || — 33. ἐκεῖ *d*. || — 34. ὃ om. *y*. || — 35. Ἰνδοῖοι *C*; λέγονται om. *d*. || — 37. Ἰνδῶν *Ady*, Ἰνδοὶ cett. || — 43. εἰμιτοί *d*, εὐμικτοί *Cy*; καὶ om. *y*. || — 44. ἐπήτριμοι λέγονται *C*.

λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἰχθυοφαγοῦσι πολλοὶ τῶν Ἰνδῶν ὤμοις ἰχθύας σιτούμενοι, καὶ ὅτι τὰ ἔφα τῆς Ἰνδίας ἐρημία ἐστὶ διὰ τὴν ψάμμον, καὶ ὅτι οἱ Ἰχθυοφάγοι πλοῖα ποιοῦνται καλάμινα, καὶ ὅτι ἐν γόνυ καλάμου πλοῖον ἀπαρτίζει, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος. Περὶ δὲ τοῦ ἀνωτέρω βηθέντος καλάμου φασὶ τοιαῦτα οἱ καλαιοῦ-
 5 ρίζαι καλάμων μεγάλων γλυκεῖαι καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ ἐψησει. Καὶ πάλιν· καλάμοι ποιοῦσαι μέλι, μαλισσῶν μὴ οὐσῶν· τοὺς δὲ φαγόντας ὤμοῦ τούτου μαθεύειν. Καὶ
 10 ἄλλως δὲ καλάμοι ἀπλῶς ἕτεροι παράσημοι ἐν Ἰνδίᾳ, ὡς ἐρρήθη, καθὰ καὶ παρὰ τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοσιν, ὧν καλάμων ἕκαστον γόνυ χωρεῖν λέγεται χολίνικας τρεῖς. Λέγεται δὲ νόμον ἀριστον εἶναι παρ' Ἰνδοῖς, τὸν εὐ-
 15 ρόντα τι δλέθριον ἀνάγκη ἔχειν ἐξευρίσκειν καὶ ἄκος τοῦ κακοῦ.

1118. Ὅτι τοὺς χειμάρρους καὶ οὗτος ἀναύρους λέ-
 γει, διὰ τὸ μὴ ὁμοίως τοῖς ἀενάοις αὔρας ἀποτελεῖν.

1134. Ὅτι τὸ σχῆμα τῆς Ἰνδικῆς, ὡς καὶ ὁ Γεω-
 γράφος φησὶ, τέσσαρσιν ἡμιστοιῖς πλευραῖς λοξαῖς πά-
 20 σαις, ῥόμβον ἀποτελοῦσαις. Ὡν ἑσπερία μὲν ἡ πρὸς τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, νοτιὰ δὲ ἡ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν νεύουσα, ὁ δὲ Γάγγης ἔφα, εἰς δὲ πόλον ἀρκτων ὁ Καύκασος, ἡγουν κατὰ τὸν Γεωγράφον τὰ τοῦ Ταύρου ἰσχατα. Καὶ σημειῶσαι ὅτι κατὰ τὸν Διονύσιον καὶ
 25 Ἰνδικὸς ἐστὶ Καύκασος, ὡς καὶ ἀνότιν εἰρηται. Τὸ δὲ πόλον ἀρκτων τὸν ἀρκτῶν δηλοῖ τόπον τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἤδη προέγραπται. Ὅτι δὲ ὁ Γάγγης καὶ ὁ Ἰν-
 δὸς μέγιστοι ποταμῶν, καὶ αὐτὸ προαίρηται. Σημειῶ-
 30 σαι δὲ ὅτι ἐν ταῦθα μὲν γεωμετρικὸν τετραγώνον σχῆμα ὁ ῥόμβος τὰς διαμέτρους οὐ κατὰ χιασμὸν ἀγομίνας ἔχων, ἀλλὰ κατὰ ὀρθὸν πως ἀλλήλας διχαζούσας. Μάλιστα δὲ, ὡς ὁ Γεωγράφος φησὶ, ῥόμβος ἐστὶ τε-
 τράγωνον σεσαλευμένον, ὡς ὀρθογώνιον, ἀλλὰ τὰς μὲν δύο ἔχον ὀξείας, τὰς δὲ λοιπὰς ἀμβλείας τὰς ἀπε-
 35 ναντίας ἀλλήλαις, ὡς ἐν τοιαύτῃ καταγραφῇ.

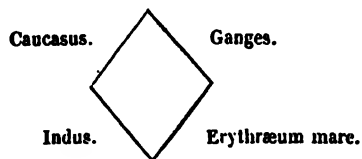

Τοιοῦτου δὲ φασὶ σχήματος ἦν καὶ τὸ γέρον, ἄσπις

vescentes, quæque Indiæ sunt ad orientem loca esse solitudinem propter arenam; ac Ichthyophagos navigia facere arundinea, atque ex uno arundinis internodio navigium fieri, ut Herodotus (3, 98) scribit. Ceterum de arundine, de qua supra dictum est, hæc fere veteres (Strab. p. 993) commemorant: radices arundinum magnarum tum natura sua tum coctura esse dulces. Et rursus: arundines mel facere, tametsi non sint ibi apes; eos vero, qui hoc crudum comederint, inebriari; præterea alias arundines in India insignes, ut dictum est, sicuti etiam apud Æthiopes occidentales, quarum arundinum internodia singula capere chænicæ tres dicuntur. Fertur autem lex optima esse apud Indos, ut, qui letale quid reperit, necesse is habeat mali quoque remedium invenire.

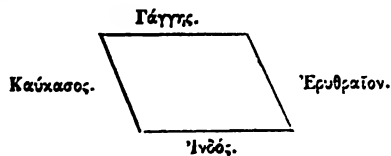
1118. Torrentes hic quoque poeta vocat ἀναύρους, quasi *expertes auræ*, eo quia non perinde, ut flumina perennia, auras efficiant.

1134. Figura Indiæ, ut et Geographus docet, accommodata est atque aptata ad latera quatuor, obliqua omnia rhombumque efficiantia: quorum occidentale quidem est ad Indum flumen; australe vergit ad Erythræum mare; orientale est Ganges; ad polum denique arcticum est Caucasus, nimirum, secundum Geographum, extrema Tauri. Et observa secundum Dionysium Caucasum quoque esse Indicum, ut dictum est supra. Illud πόλον ἀρκτων locum cæli septentrionalem significat, ut supra jam scriptum est. Gangem et Indum omnium fluviorum maximos esse supra pariter dictum est. Quod autem volo observes, rhombus figura hic est geometrica quadrangula, cujus diametri non per decussationem ducti sunt, sed pari spatio recta quodammodo inter sese diducti. Maxime vero, ut Geographus ait, rhombus est figura quadrangula concussa, non rectangula, sed duos quidem habens angulos acutos, reliquos vero obtusos, eosque inter sese oppositos, ut in descripta hac figura:

Tali quoque figura fuit gerrum, scutum nimirum

4. καλ. ποιοῦνται C. || — 7. μεγάλοι C, om. γ; γλυκεῖαι post ἐψησει habent codd., exc. Cy. || — 10. ἀπλῶς κάλαμοι C; ἕτεροι om. d. || — 16. οὕτως ἀνάρρους C. || — 24. Post v. ἰσχατα in Y figura Indiæ appingitur, quam in aliis codd. post v. καταγραφῇ habes. καὶ add. Cy. || — 27. Ἰνδικὸς d. || — 30. χιασμὸν] ἡγουν χύσιν adscribit d. || — 32. De Indiæ figura Strabo loquitur, sed rhombi istam definitionem mathematicam non attulit. || — 35. Figura Indiæ hoc modo delineatur in EKMY; in C omittitur; in Y simul alia figura apponitur hunc in modum:

Talem exhibuit Stephanus, paulloque mutatam Bernhardus; ad nomen Γάγγης adscripserunt ἔφα πλευρά, et ad cetera latera: ἑσπερία, βορεία, νοτιὰ. || — 36. σχήματός φασὶ d. || — 37. ξύλινον δὲ Ἰνδὸς Ἐρυθρὸς ζω-

δηλονότι τετράγωνος, οὐκ ὀρθογώνιος. Καὶ ἑξήλινον δὲ
ζωγρεῖον ὀρθογώνιος, ἤγουν κλωβίον, παρασαλευθὲν τῆς
κατὰ φύσιν παραλλήλου θέσεως τῶν πλευρῶν, ῥόμβου
σχῆμα ἀποτελεῖ. Καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ ῥόμβος τὸ
6 σχῆμα. Ἐβρῆται δὲ καὶ ἰχθὺς λεγόμενος ῥόμβος, ὡς
καὶ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ, καὶ ἡ τῶν Θετταλῶν γλῶσσα
παραλαλεῖ. Ἔστι δὲ ῥόμβος καὶ τις τροχός, ὃν στρέ-
φοντες ἐν ἱμάντι καὶ τύπτοντες ἐκτύπουν, ῥόμβος κατὰ
ὀνοματοποιεῖαν καλούμενος. Ἀπολλώνιος οὖν ἐν Ἀρ-
10 γοναυτικῶς λέγει ῥόμβω καὶ τυμπάνῳ ὑπὸ Φρυγῶν
τὴν Ῥέαν ἰάσκεισθαι. Ἔστι δὲ καὶ φαρμακίδων
τροχός ὁ ῥόμβος παρὰ Θεοκρίτῳ, καταγοητευόμενος ἐν
τῷ στρέφεσθαι. Τινὲς δὲ ῥόμβον γράφουσι διὰ τοῦ υ, ὡς
Ἐυριπίδης ἐν Παιρίθῳ αἰθέριον ῥόμβον φησὶν, ὃ
15 ἔστι τροχοειδῆ κίνησιν. Ἀπὸ τούτου δὲ καὶ τὰς κινή-
σεις ῥυμβόνας ὁ Ἀπολλώνιος λέγει· καὶ τάχα καὶ ἡ
παρὰ τῷ Ἀδριανῷ κειμένη ἀπορος λέξις, τὸ ἐρυμβόνα,
ἐκ τοιοῦτου τινὸς ἔσχε τὴν ἀρχὴν, ἐν ᾗ λέγει ὅτι
ἔσπαθα τὰ χρήσιμα καὶ εἰς ἀσωτίαν ἐρυμβόνα τὰ τι-
20 μιώτατα.

1138. Ὅτι οἱ Δαρδανεῖς Ἰνδικὸν ἔθνος· οἱ μὲντοι
Δάρδανοι Τρωικόν.

1139. Ὅτι ὁ Ὑδάσπης (ποταμὸς δὲ καὶ οὗτος Ἰνδι-
κός) πλωτός ἐστι ναυσίν, εἰς ὃν Ἀκεσίνης ἐμβάλλει,
25 λοξὸς ἀπὸ σκοπέλων φερόμενος· περὶ οὗ δὲ Γεωγράφος
φησὶν, ὅτι Ἀκεσίνης ἐν τροπαῖς θεριναῖς ἀναβαίνει
πῆχεις μ', ὧν οἱ μὲν κ' πληροῦσι μέχρι χειλοῦς τὸ
ῥεῖθρον, οἱ δὲ κ' ὑπερρέονται εἰς τὸ πεδίον, διὸ καὶ
νηοῖουσιν ὅσον αἱ πόλεις, ὡς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, ἴδρυν-
30 ται γὰρ ἐπὶ χωμάτων. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησὶν· ὁ
Ὑδάσπης εἰς τὸν Ἀκεσίην ἐμβαλὼν τὸ πᾶν ἕδωρ
Ἀκεσίην παρέχεται καλούμενον. Λέγει δὲ καὶ ὅτι
αἱ τριακόντοροι τοῦ Ἀλεξάνδρου τριχῆ τμηθεῖσαι καὶ
ἐπὶ ζευγῶν διακομισθεῖσαι συνεπήχθησαν ἐν τῷ Ὑδάσπῃ
35 καὶ ὤρθησαν ναυτικάι.

1140. Ὅτι καὶ ὁ Κώφης Ἰνδικός ἐστι ποταμὸς, ὃν
Ἡρωδιανὸς μὲν καὶ αὐτὸν ἐν τῇ καθόλου βαρυτόνως
ἐκφέρει καὶ μετὰ τοῦ σ, ὡς τὸ Χρύσης, Ἀριστοτέλης
δὲ ὡς φασιν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου τὸν Κωφῆν
40 φησιν, ὡς τὸν σωλήνα. Ὁ Γεωγράφος δὲ ὁμοίως τῷ
Διονυσίῳ ἐκφέρει, λέγων «Χοάσπης εἰς τὸν Κώφην
ἐμβάλλει» καὶ πάλιν «μετὰ τὸν Κώφην ὁ Ἰνδός, εἶτα
ὁ Ὑδάσπης, εἶτα ὁ Ἀκεσίνης, καὶ ὕστατος ὁ Ὑπανίς.»
Τὸν δὲ Ὑδάσπην πλωτὸν νήεσσιν ὁ Διονύσιος λέγει.

quadrangulum, non rectangulum. Itemque cavea
avis lignea, nimirum aviarium, dimotum a naturali
laterum ex æquo inter sese distantium positione,
rhombi figuram efficit. Et tali quidem rhombus est
figura. Sed invenitur etiam piscis dictus rhombus,
ut et Athenæus (*lib. 7 extr.*) tradit, et Thessalorum
fere lingua usurpat. Est etiam rhombus rota quedam,
quam in gyrum scutica versantes pulsantesque soni-
tum edebant, et rhombus per onomatopœsiam voca-
batur. Itaque Apollonius in Argonauticis (1, 1139)
dicit rhombo et tympano Rheam a Phrygibus pla-
cari. Est quoque rhombus apud Theocritum (2, 30)
veneficarum rota, quam circumagendo ad incanta-
menta adhibebant. Quidam tamen ῥόμβον scribunt
per υ, ut Euripides in Pirithoo αἰθέριον ῥόμβον dicit,
h. e. conversionem motumque quasi rotæ in gyrum
ductæ. Atque hinc motus ipsos Apollonius (4, 144)
vocat ῥυμβόνας. Ac fortasse inde etiam quæ legitur
apud Ælianum vox dubia, ἐρυμβόνα, initium duxit,
ubi sic ait: «quæ usui erant dissipabat profuse, et
pretiosissima in luxuriam ἐρυμβόνζ.»

1138. Dardanenses gens Indica, at vero Dardani
gens Troica.

1139. Hydaspes (fluvius hic quoque Indicus) na-
vigabilis est navibus; in quem Acesines influit,
flexuosus et ex altis rupibus delabens: de quo Geo-
graphus (*p. 692*) scribit Acesinem solstitio æstivo
ad cubitos quadraginta ascendere, quorum viginti
quidem alveum usque ad labrum impleant, reliqui
vero viginti exundantes in campos effundantur, ideo-
que urbes, ut in Ægypto, insularum speciem referre;
aggeribus namque eas esse impositas. Arrianus vero
(*Exp. 6, 14, 5*) ita scribit: «Hydaspes in Acesi-
nem illabitur, conjuncta vero utriusque aqua Acesines
vocatur.» Idem narrat triginta remorum naves Alex-
andri, quæ in tres partes divisæ jugatisque bobus
deportatæ fuissent, compactas in Hydaspes, atque
visas fuisse aptas ad navigandum.

1140. Κώφης quoque amnis est Indicus, quem He-
rodianus quidem in Prosodia universali effert bary-
tone et cum σ, ut Χρύσης, Aristoteles vero, ut aiunt,
in quinto de Alexandro Κωφῆνα dicit, sicut σωλήνα.
Verum Geographus (*p. 697*) similiter effert ac Dio-
nysius, in illis verbis: «Choaspes in Copen in-
fluit», et rursus: «post Copen Indus, deinde Hy-
daspes, postea Acesines, postremus Hypanis.» Quorum
quidem Hydaspem navigabilem navibus dicit Diony-

γρεῖον C, in quibus illa Ἰνδ. Ἐρ. figuræ, quam C omi-
sit, adscripta erant, indeque in ordinem verborum
temere recepta sunt. Similiter lin. 35 post καταγραφῆ in
K leguntur: Κούσας. Γάγγης, quæ nomina ab Indiæ
figura huc aberrarunt. || — 14. τὰς κινήσεις ὁ Ἀπ. ρυμ-
δόνας λέγει codd., exc. Cy. || — 15. καὶ om. γ. || —
26. et in sqq. ἐρυμβ. ΚΜ. || — 20. Ἰνδικόν] ἔθνικόν
C. || — 21. Τρωικόν] ἔθνικόν C. || — 22. δὲ om. C; καὶ
ἀσπίς γ. || — 23. πλωτός C. || — 25. ὅτι om. d. || — 27.
ὑπερέχονται γ. || — 28. καὶ om. d. || — 35. καὶ om.

γ; ὁ ante Κώφης om. γ. || — 36. ὁ quod erat ante
Ἡρωδ. om. ΚΜΥ; προσωδία post καθόλου om. Cδ.
|| — 37. Ἀριστοτέλης] Debebat Ἀρριανός, qui Exp.
5, 1, 1 Κωφῆνα fl. commemorat. Monuit de his Hol-
stenius. Ceterum nomen corruptum in vett. scholiis
jam reppererit Eustathius, ut ex adjunctis illis ὡς φασι
colligas. || — 38. δὲ ὡς φασιν] καὶ d; φησιν γ;
Κωφῆνα, ὡς τὸν σωλήνα, φησὶν codd., exc. Cy. ||
— 40. τὸν om. C. || — 41. ἐκβάλλει γ. || — 43. Ὑδά-
σπην Cδ.

Οἱ δὲ παλαιοὶ μεταξὺ τοῦ τε Ὑπάνιος καὶ τοῦ Ὑδά-
σπου ἔθνη μὲν κεῖσθαι λέγουσιν ἑνέα, πόλεις δὲ ἑκατὴ-
σθαι εἰς πεντακισχιλίαις.

1141. Ὅτι εἰ καὶ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων Τοξίλου
5 γράφουσι τὸ Ἰνδικὸν ἔθνος, ἀλλ' ὁ Γεωγράφος Ταξίλου
γράφει διὰ τοῦ α, καὶ Τάξιλα τὴν κατ' αὐτοὺς πόλιν,
μαγάλην αὐτὴν λέγων καὶ εὐδαίμονα καὶ εὐνομωτά-
την, καὶ τινα ἀνδρα Ταξίλην ἱστορῶν αὐτῆς καὶ βασι-
λέα, καὶ λέγων ὅτι φιλανθρώπως αὐτὸς καὶ οἱ ἐκαὶ
10 δεξάμενοι τὸν Ἀλέξανδρον ἔτυχον πλειόνων ἢ ἔδωκαν.
Διὸ καὶ φθονοῦντες οἱ Μακεδόνας ἔλεγον ὡς οὐκ εἶχεν
Ἀλέξανδρος οὐκ εὐεργετήσει, πρὶν διαθεῖναι τὸν Ἰνδόν.

1142. Ὅτι ἔθνος Ἰνδικὸν οἱ Πευκαλεῖς, ἄγρια φύλα.
Τινὲς δὲ διὰ τοῦ ν γράφουσι Πευκανεῖς. Ἰνδοὶ δὲ καὶ
15 οἱ Γαργαρίδαι, οὗς Διονύσιος καλεῖ θεράποντας, ἔπου,
φησὶ, χρυσὸν καταφέρουσιν ὁ Ὑπάνιος τε ποταμὸς ὁ
καὶ ἀνωτέρω ρηθῆαι, καὶ ὁ Μάγαρος, λαθρότατοι πο-
ταμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἡμωδοῦ ὄρους προρρέοντες ἐπὶ τὴν
Γαγγήτιδα χώραν, πρὸς νότον εἰς τὴν προγραφείσαν
2 Κωλιάδα νῆσον τετρασυλλάβως, ἢ Κωλίδα τρισυλλά-
βως κατὰ συκοπήν, ἣν καὶ προνευκίαι εἰς τὸν ὠκεα-
νὸν φησιν, ὡς ὑπ' αὐτοῦ νησιζομένην, καὶ δυσέμβατον
οἰωνοῖς εἶναι λέγει, διὸ καὶ καλεῖσθαι Ἄορνιν. Τοῦτο
δὲ ἢ διὰ τὸ ἕψος· ἠλίβατος γὰρ ἐστίν· ἢ διότι αὐτὴ
21 πρῶτῃ ἐστὶν ἡλίω βατή. Διὸ καὶ οὐ φέρουσι τὰ
πτηνὰ τὴν τοῦ ἡλίου θέρμην ἐκεῖ πρῶτον ἀνατέλλον-
τος. Ἰστέον δὲ ὅτι Ἄορνις ὁ τόπος οὗτος λέγεται διὰ
τοῦ ι· ἦν δὲ δυνατόν καὶ διὰ τοῦ ο λέγεσθαι αὐτὴν,
εἴγε ὁ Λυκόφρων ἄορνόν τινα λέγει λίμνην. Καὶ περὶ
30 τὴν Ἀδιαθηνήν δὲ χώραν τὴν ρηθείσαν πρὸ τούτων
στόμιον ἱστορεῖται τι ὀνομαζόμενον Ἄορνον, ὡς ὄρνεις
ἄβατον, εἰς οὗ πνεῦμα φθοροποιὸν ἀναδιδόμενον, μι-
κρὸν τι κουφισθὲν, κατακλιθῆαι κάτω, ὑπ' οὗ φθαίρεται,
εἰ τι παρατυχὸν ὀσφρήσεται· κὰν ἐσκαδάννυτο, φασὶ, τὸ
31 τοιοῦτον πνεῦμα ἔξω, οὐκ ἂν ἠκίσθη ὁ τόπος. Ὅμοιον
δὲ τι καὶ ἐν Ἰεραπόλει τῆς Ἀσίας πνεῦμα ἱστορεῖται,
ὃ πάντα τὰ ὀσφραίνόμενα φθαίρει, πλὴν τῶν εὐνούχων.
Λέγεται δὲ καὶ πέτρα τις Ἄορνος περὶ τὴν Ἰνδίαν,
ἣπερ ὁ Ἡρακλῆς μὲν προσβαλὼν εἰς τρεῖς ἀπεκρού-
40 σθη, Ἀλέξανδρος δὲ κατὰ μίαν εἴλε προσβολῆν. Ταύ-
της δὲ τῆς Ἄορνου τὰς ρίζας ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ὑπο-
ρίειν λέγεται. Τοὺς δὲ ρηθέντας δύο χρυσοφόρους
ποταμοὺς, τὸν Ὑπάνιν καὶ τὸν Μάγαρσον, φασὶν ἐξιών-
τας τῶν Ἡμωδῶν ὄρεων, ἄπερ ἀνωτέρω Ἡμωδῶν ἔφη
45 ὄρος ὁ Διονύσιος, ἀφανίζεσθαι, καὶ κρυβέντας ἐφ' ἱκα-
νὸν ἀναβλύζειν ἐκδιδόμενους. Πολλὰ δὲ ἐν ταῖς ἱστο-
ρίαις ὁ Ἰνδικὸς Ὑπάνιος. Ἀρίστη τε γὰρ, φασὶν, ἢ

sus. Veteres porro inter Hypanim et Hydasphem
gentes quidem jacere novem, sed oppida ad quinque
mille incoli affirmant.

1141. Complura exemplaria Τοξίλου Indicam illam
gentem, scribunt; at Geographus scribit Ταξίλου,
cum α, eorumque urbem Τάξιλα, magnam eam vocans
et beatam et legibus optimis constitutam, et Taxi-
lem nescio quem ejus regem commemorat, eumque
trahit et cives, quod Alexandrum perhumaniter ex-
cepissent, plura esse consecutos quam dedissent;
ideoque Macedones præ invidia dixisse, non habuisse
Alexandrum quibus benefaceret, priusquam Indum
trajecisset.

1142. Gens indica Peucalenses, populi agrestes.
Quidam tamen scribunt per π Peucanenses. Indi
item Gargaridæ, quos Liberi patris ministros vocat :
ubi, inquit, aurum deferunt Hypanis amnis, jam
commemoratus ille, et Magarsus, fluviorum rapidis-
simum, ab Emodo monte in Gangitidem regionem
meridiem versus profuentes ad insulam, quam su-
pra scripsimus, Κωλιάδα, Coliadem, quatuor syllabis,
aut Κωλίδα, Colidem, tribus syllabis, per syncopen,
quam etiam propendere in oceanum dicit, qui cam
facit esse fere insulam; hanc volucribus inaccessiblem esse
ait, ideoque Ἄορνιν, quasi avium expertem, vocari,
idque aut propter celsitudinem (est enim ἠλίβατος,
sublimis), aut quia ipsa prima est ἡλίω βατή, per via soli;
quare etiam volucres non ferunt calorem solis ibi pri-
mum exorientis. Sciendum autem est hunc locum
Ἄορνιν, Aornin, vocari per ι; quanquam etiam dici
possit per ο litteram, siquidem Lycophron (704)
lacum quendam Ἄορνον nominat. In Adiabene quoque
regione, quam supra diximus, os quoddam esse tra-
ditur, nomine Aornon, tanquam ὄρνεις ἄβατον, avi-
bus inaccessiblem, ex quo halitus exitiosus ascendens,
quum sese parumper levaverit, inde deorsum versus
deflectitur; quo perimitur, si quid forte animantium
occurrans eum olfaciat. Quo etiam de halitu affir-
mant, si is extra dispergeretur, fieri nullo modo
posse ut locus ille incoleretur. Talem autem hali-
tum esse etiam narrant in Hierapoli Asiæ, qui ani-
mantia omnia odorantia, præterquam eunuchos, inter-
ficit. Fertur quoque petra quædam Aornos in Indica,
quam adortus Hercules ter inde repulsus fuit,
Alexander vero uno impetu cepit. Aorni autem hujus
radices Indus dicitur amnis subterfluere. Illos vero,
quos diximus, amnes duos auriferos, Hypanim et
Magarsum, perhibent ex Emodis montibus excurrere,
quos quidem montes Dionysius Emodum antea
montem vocaverat; conspectu deinde auferri atque ad

οἱ παλαιοὶ δὲ μεταξὺ δὲ d. ||—2. λέγουσι κεῖσθαι C; ὠκεῖ-
σθαι C. ||—3. πάντε KY. ||—4. εἰ add. Cdy. ||—7. ἔννομ.
d. ||—8. Τάξιλον codd., exc. Clm; ἱστορεῖ καὶ αὐτῆς
βασιλέα γ. ||—12. εὐεργετήσῃ γ. ||—13. τὸ ἔθνος C; οἱ Π.
om. C. ||—16. φησὶ om. γ. ||—17. Μάγαρος d. ||—18.
τοῦ add. Cy. ||—19. Γαγγήτιδα codd., exc. e; ἢ Κωλίδα
τῶ. om. d. ||—21. καὶ om. d. ||—22. δυσέμβατον γ. ||

— 24. ἢ om. C; τὸ om. M. || — 27. ὁ τόπος om. γ;
|| — 28. καὶ om. d. || — 29. ὁ om. γ; μὲν om. d;
τρεῖς C. || — 40. δὲ om. γ; κατὰ μίαν ἤλθε προσβαλὼν d.
|| — 41. ἀπορρίειν dy. || — 42. χρυσοφόρους om. d.
43. Μάγαρος γ, Μέγαρος v. l. ap. R. Steph. ||—45. ὄρος
ἔφη d. ||—47. φησὶν γ. 1. χρυσοφόροι C. ||—2. προστε-
ρατεύεται Cy. || — 6. καὶ om. Cy. || — 10. εἶναι om.

πέραν αὐτοῦ καὶ οἱ χρυσεωρύχοι μύρμηκας αὐτοῦ που
 λέγονται εἶναι, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῷ τόπῳ προστε-
 ρατεύονται. Φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μέχρις
 αὐτοῦ ἐλθόντα περαιτέρω κωλυθῆναι προσελθεῖν, μαν-
 5 τείους τε προσέχοντα καὶ διὰ τὸ ἀπαγορεῦσαι τὴν
 στρατιάν. Οἱ δὲ καὶ περαιτέρω τοῦ Ὑπάνιδος ἐκεί-
 νόν φασὶ προσελθεῖν μέχρι καὶ εἰς Γάγγην, ὅτινα Γάγ-
 γην μέγιστον τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμῶν
 ἱστοροῦσιν, ἐκ τῶν Ἡμωδῶν ὀρέων καταφερόμενον.
 10 Μεθ' ὃν δεύτερον εἶναι λέγουσι τὸν Ἰνδόν, καὶ τρίτον
 καὶ τέταρτον Ἴστρον καὶ Νεῖλον. Φασὶ δὲ καὶ ἰε'
 ποταμούς τοὺς ἀξιολογωτάτους εἰσβάλλειν εἰς τὸν Ἰν-
 δόν, ὃν ὅσπερ εἶναι τὸν Ὑπανίον· ὅς πάντας δ'
 Ἰνδὸς παραλαβὼν, ὡς φησὶν Ἀρριανὸς, καὶ τῇ ἐπιου-
 11 μίᾳ κρατήσας ἐκδιδοῖ εἰς θάλασσαν. Τὸ δ' αὐτὸ πά-
 σχειν λέγουσι καὶ τὸν Τίγριν ὑπὸ ἄλλων πολλῶν
 ποταμῶν, διὸ καὶ ἐν τῇ ἐκβολῇ Πασιτίγριν καλεῖσθαι,
 οἷα μὴ ἀπλοῦν, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν παντοῖον Τίγριν. Ἰστέον
 δὲ ὅτι κατὰ τὸν Ἡρόδοτον καὶ Σκυθικὸς ποταμὸς τίς
 21 ἔστι λεγόμενος Ὑπανίος, ἀνατέλλων ἐκ λίμνης μεγά-
 λης, ἣτις λέγεται μήτηρ Ὑπάνιος, καθὰ δηλαδὴ καὶ
 ἡ Μαιωτικὴ μήτηρ τοῦ Εὐξείνου. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς
 καὶ ὅτι περί τῆς τοῦ Σκυθικοῦ τούτου ποταμοῦ νέμονται
 ἵπποι ἄγριοι λευκοί· καὶ ὅτι κρήνη ἐκδιδῶσιν εἰς αὐτὸν
 22 οὗτος πικρὰ, ὥστε κερῆ τὸν Ὑπανίον, καὶ ταῦτα οὐκ
 ὀλίγον ὄντα ποταμόν. Τὸν δὲ Ἰνδὸν ποταμὸν εὐρύ-
 νεσθαι πού φασὶ καὶ ὑπὲρ πεντήκοντα σταδίους, ὅτε
 πληρωθεῖται, τὸ δὲ ἐλάχιστον εἰς ἑπτὰ. Τοῦτον λέγε-
 ται ξυῖσαι πλοίοις Ἀλέξανδρος, Ἡρασιτίωνος γεφυρώ-
 30 σαντος. Ἀρριανὸς δὲ φησὶν ὅτι ἵνα μὲν στενωτότατος ὁ
 Ἰνδὸς, μ' σταδίους διέχουσιν αὐτῷ αἱ ὄχθαι, ἵνα δὲ
 πλατύτατος καὶ ἑκατόν. Τὸ δὲ Ἡμωδὸν ὄρος, ὃ καὶ
 πληθυντικῶς λέγεται τὰ Ἡμωδὰ καὶ πρὸς αὐτῷ ἔστι
 τῷ ὠκεανῷ, τινὲς τῶν παλαιῶν προπαροξύνουσι, ὡς
 35 προείρηται. Πολλὴ δὲ ἐλάττη καὶ πύκνη καὶ κέδρος
 παρὰ τὰ Ἡμωδὰ, καὶ στελέχη ναυπηγήσιμα.
 1183. Ὅτι ὁ Θηβαῖος Διόνυσος τοὺς κελαινοῦς Ἰν-
 δοὺς ὀλέσας ἀντιστάντας αὐτῷ δύο στήλας ἔστησε περὶ
 τὰ τῆς γῆς τέρματα, καὶ αὐτὸς καρχαλῶν, ὃ ἔστι χαλ-
 40 ρων, εἰς Θήβας ἐπανῆλθε. Καὶ βρα εἰς ὡσπερ κυανέους
 ἀλλαχοῦ εἶπε τοὺς Αἰθίοπας, ὅπως ἐνταῦθα κελαι-
 νοὺς εἶπε τοὺς Ἰνδοὺς. Δύνανται δὲ πάντως καὶ οὗτοι
 κυανέοι λέγεσθαι, εἴπερ, ὡς ὁ Διονύσιος φθάσας ἔφη,
 [τὸν] χροῖα κυανέουσι. Ἔπειτα διηγείται καὶ ὅπως θυμάλ-
 45 νοντος αὐτοῦ, ἤγουν θυμουμένου, αἱ μὲν νεβρίδες ταῖς
 βάρχαις εἰς ἀσπίδας ἠλλάσσοντο, εἰς δὲ σίδηρον οἱ
 προρρηθέντες θύρσαι, οἱ ζωτήρες δὲ καὶ οἱ τῆς ἐλίνου
 ἤτοι τῆς ἀμπέλου ἑλικες εἰς δρακόντων σπειρήματα,

d. || — 11. δὲ om. d; ἀξιολογωτέρους C et, ut vid.,
 Im. || — 14. καὶ] ἐν γ. || — 16. πολλῶν ἄλλων d. ||
 — 21. καθὰ δὲ d. || — 22. ἡ add. dy; Εὐξείνου λέγοιτο
 ὁ αὐτὸς δὲ λέγει d. || — 24. εἰς αὐτὸν om. d; αὐτὴν codd.
 exc. C. || — 26. Ἰνδὸν om. d. || — 27. στάδια C. ||
 — 30. ὁ Ἰνδὸς στεν. C. || — 34. παροξ. C. || — 36. παρὰ

longum spatium occultatos rursus emergere. Multus
 porro in historiis Indicus ille Hypanis. Nam et
 optima est, ut aiunt, regio ab ulteriori ripa ejus amnis,
 et formicæ ibi fodere aurum feruntur, et multa alia
 loco illi mira affinguntur. Narrant etiam Alexandrum,
 quum eo usque pervenisset, ultra progredi prohibi-
 tum fuisse, tum ut oraculis obtemperaret, tum quia
 exercitus sese ultra perrecturum negaverat. Alii vero
 ultra Hypanim progressum illum usque ad Gangem
 affirmant: quem Gangem fluviorum orbis terrarum
 maximum esse commemorant, atque ab Emodis mon-
 tibus delabi: a quo secundum esse aiunt Indum,
 tertiumque et quartum Istrum et Nilum. Ad hæc
 perhibent quinque et decem amnes maxime memora-
 biles in Indum influere, quorum postremus sit Hypanis;
 quibus omnibus Indus receptis, ut ait Arrianus
 (5, 4), nomineque superior, in mare demum erumpit.
 Idemque contingere aiunt Tigri a compluribus
 aliis fluminibus; ideoque in exitu Pasitigrim eam
 vocari, quasi non unum jam atque simplicem, sed,
 ut ita dicam, παντοῖον, omnigenum, Tigrim. Scien-
 dum autem est, secundum Herodotum (4, 52) am-
 nem etiam quendam Scythicum esse Hypanim nomine,
 eumque ex palude magna exoriri, quæ mater Hypanis
 dicitur, ut nimirum Mæotis mater Euxini. Idem-
 que etiam testatur circum Scythicum hunc amnem
 pasci equos agrestes albos, fontemque in eam palu-
 dem usque adeo amarum influere, ut Hypanim ipsum,
 tametsi non parvum fluvium, inficiat. Indum porro
 amnem, quum plenior sit atque copiosior, patere ali-
 cubi in latitudinem aiunt stadia amplius quinquaginta,
 minimum vero septem stadia. Hunc dicitur
 Alexander navibus junxisse, Hephæstione pontem
 construente. Arrianus (5, 4) vero scribit, qua In-
 dus angustissimus est, distare ejus ripas inter sese
 stadia quadraginta, qua vero latissimus, centum.
 Ceterum τὸ Ἡμωδὸν ὄρος, quod et multitudinis nu-
 mero dicitur τὰ Ἡμωδὰ, atque ad ipsum est oceanum,
 veterum quidam acunt in antepenultima, ut dictum
 est supra. Multa porro abies et larex et cedrus in
 Emodis, et caudices apti ad naves ædificandas.

1153. Bacchus ille Thebanus, nigris India cæsis, quod
 ei restitissent, columnas duas ad terrarum terminos
 constituit; et rursus καρχαλῶν, h. e. gaudio exsultans,
 Thebas rediit. Ac vide, ut, quemadmodum alibi cyaneos
 Æthiopes vocat, ita hoc loco nigros dicit Indos. Ac
 omnino hi quoque vocari possunt cyanei, quandoquidem,
 ut dixerat Dionysius, colore sunt cyaneo. Deinde
 etiam exponit, quemadmodum irascente eo pelles
 cervinæ Bacchis mutatae sint in clypeos, thyrsi in
 enses, baltei et capreoli vitis in draconum σπειρήματα
 sive spiras; unde etiam σπειροῦν dicitur fasciis invol-
 vere, et σπείρον nominatur fascia ad hoc ipsum ido-

in lac. om. KM, in hoc tamen alia manu scriptum
 est περι. || — 38. ἀντικταστέντες d; ἔστησε om. C. || —
 39. καρχαλῶν C. || — 40. κυανέους] κελαινοῦς C. || — 41.
 ἐνταῦθα... πάντως om. K, in margine habet M. || — 42.
 8. εἶπε] λέγει CMY. || — 43. εἶπε] ἔφη C. || — 45. ἤτοι
 γ. || — 47. αἱ τῆς d.

8 ἔστι σπείρας, ὀλοός· ἔθεν καὶ σπειροῦν λέγεται τὸ
 σπαργανοῦν, καὶ σπαῖρον ὀνομάζεται τὸ εἰς τοῦτο
 χρησιμεῦον ὕφασμα. Τὸν δὲ χῶρον ὃν ὁ Διονύσιος
 θυμαίων ἐπάτησε θητηῶν καὶ τιμηήντα καλεῖ καὶ
 5 ἱερὸν, λέγων καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος τόπος Νυσσαία ὀδὸς
 ἐκλήθη, ἣτις περὶ τὸν Γάγγην ἐστίν, ἀπὸ τῆς Ἀρα-
 βικῆς Νύσσης κληθεῖσα, ἀπ' ἧς καὶ αὐτὸς ὁ Διόνυσος
 κληθῆναι δοκεῖ. Νύσσα δὲ κατὰ τὸν Γεωγράφον πό-
 λις ἐν Ἰνδία, κτίσμα Διονύσου, καὶ ὄρος αὐτόθι Μηρός,
 10 ἔθεν παρὰ τοῖς μύθοις μηροτραφῆς ἐνομήσθη Διόνυσος.
 Ἡρόδοτος δὲ περὶ τοῦ τὴν Αἴγυπτον τὸν μῦθον τοῦτον
 τελεσφορεῖ, λέγων ὅτι ὁ Ζεὺς τὸν Διόνυσον εἰς τὸν μη-
 ρὸν ἐνεράφητο, καὶ ἤνεγκεν εἰς Νύσσαν τὴν ὑπὲρ
 Αἴγυπτου οὖσαν. Ἀμπελος δὲ, ὡς φησιν ὁ Γεωγράφος,
 15 αὐτόθι οὐ τελεσικαρπος. Ἀπορρεῖ γὰρ ὁ βότρυς πρὶν
 ἢ περᾶσει, διὰ τοὺς ἀρδην ὄμβρους. Εἰσὶ δὲ καὶ
 ἄλλαι Νύσσαι, ὧν μία καὶ περὶ Θράκην, ἧς μνημο-
 νεύει Ὁμηρὸς ἐν τοῖς περὶ Λυκούργου τοῦ Ἡδωνοῦ.
 Καὶ περὶ τὰς Γράλλεις δὲ Νύσσα τίς ἐστίν, καὶ κώμη
 20 αὐτόθι Νυσσαίων, καὶ ἄντρον Χαρώνειον, οὗ πλησίον
 οἱ ἱερεῖς ἐγκοιμώμενοι διατάττουσιν ἐξ ὄνειρων τοῖς
 νοσοῦσι τὰς θεραπείας. Τοῖς δ' ἄλλοις ἄδυνατος ὁ
 τόπος ἐστὶ καὶ ἀλέθριος. Ἀρριανὸς δὲ λέγει καὶ ὅτι
 κισσὸς ἄλλη τῆς Ἰνδικῆς γῆς μὴ φύομενος παρὰ
 25 Νυσσαίοις φύεται, καὶ ὅτι εἰς τὸ Νυσσαῖον ὄρος
 τὸν Μηρὸν ἔλθόντες οἱ Μακεδόνες ἠδέως τὸν κισσὸν εἶ-
 δον, καὶ στεφάνους σπουδῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐποιοῦντο,
 καὶ ὅτι Νυσσαίων πρέσβεις τὸν Ἀλέξανδρον ἐν ὄρει
 ἰδόντες κεκονισμένον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐθάμβησάν τε τὴν
 30 ὄψιν καὶ πεσόντες εἰς γῆν ἐπὶ πολὺ σιγὴν εἶχον. Ἰ-
 στίον δὲ ὅτι Δίονος ἡ ἀμπελος καίεται μὲν καὶ παρ' ἄλ-
 λους, δοκεῖ δὲ γίνεσθαι παρὰ τὸ ἑλινεύειν, ὃ ἔστιν ἀργεῖν
 καὶ σχολάζειν, οὐπερ ὁ οἶνος Διόνυσος αἴτιος. Εἰδέναι
 δὲ χρὴ καὶ ὅτι τινὲς αὐτὰ τὰ περὶ Διονύσου, καθά
 35 καὶ τὰ περὶ Ἡρακλέους, ἀπιστὰ φασὶ καὶ μυθώδη καὶ
 κολακείας ἀναπλάσματα. Πάντων γὰρ, φασί, τὰ κατὰ
 τὸν δεσμὸν τοῦ Προμηθέως ὑποθεμένων ἐν τῷ ἀρκτώρῳ
 γενέσθαι Καυκάσῳ, οἱ Μακεδόνες κολακείᾳ τῇ πρὸς
 τὸν Ἀλέξανδρον μετέθηκαν τῷ λόγῳ τὸν Καύκασον εἰς
 40 τὴν ἑβαν θάλασσαν, καλέσαντες Καύκασον ὄρη τινὰ
 ἐκεῖ Ἰνδικά. Οἱ δ' αὐτοὶ κολακας καὶ τι σπῆλαιον
 ἱερὸν ἐν Παροπαμισάδαις τῷ Ἀλεξάνδρῳ δευκύνοντες
 Προμηθέως δεσμοτήριον αὐτὸ ἀπέφαινον, καὶ τὸν
 Ἡρακλέα ἔλθειν ἐκεῖ ἔλεγον εἰς λύσιν τοῦ Προμηθέως,
 45 ἐναγόμενοι πρὸς τὸν λόγον καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν αὐτόθι
 βόυς ἐγκαχυμένας βόπαλον, τὸ τοῦ Ἡρακλέους παρά-
 σσημον· ὥστε τούτῳ τῷ λόγῳ ἐφ' ἐκατέρους τέρμονας
 γῆς ἔλθειν τὸν Ἡρακλέα, καὶ εἶναι καὶ τὸν Ἀλέξαν-

nea. Locum porro, quem Bacchus iratus calcavit
 mirandum et honorabilem et sacrum vocat, atque
 hunc locum vocatum fuisse dicit Nyssæam viam,
 quæ est circa Gangem, sic quidem appellata a Nyssa
 Arabica, unde ipse etiam Bacchus vocatus videtur.
 Nyssa autem secundum Geographum (p. 687) urbs
 est in India a Baccho ædificata; et mons ibi Merus,
 unde in fabulis Bacchus μηροτραφῆς dici censebatur.
 Verum Herodotus (2, 146) fabulam hanc editam fa-
 cit in Ægypto, ubi Jovem narrat Bacchum in femur
 insuisse, atque in urbem Nyssam, quæ est supra
 Ægyptum, detulisse. Et vitis quidem, ut Geographus
 (p. 687) ait, fructum ibi non perficit. Defluit enim
 prius racemus quam nigrescere a maturitate incipiat.
 propter copiosiores imbres. Sunt autem et aliz Nyssæ,
 quarum una est in Thracia, cujus meminit Homerus
 (Il. 7, 133), ubi de Lycurgo Edono. Sed et circa
 Tralles Nyssa quædam est, et pagus ibi Nyssæensium,
 et antrum Charoneum, prope quod incubantes sacer-
 dotes ex somniis injungunt ægrotantibus medicinas;
 aliis vero locus ille exitialis nec adeundus est (*Strab.*
 p. 649). Ad hæc Arrianus (5, 1) tradit hederam,
 quum nusquam alibi in India nascatur, nasci apud
 Nyssæos, itemque Macedones, quum ad Merum,
 Nyssæum montem, pervenissent, hederam cum volu-
 ptate vidisse, atque ex ea studiose coronas fecisse;
 Nyssæorumque legatos, quum Alexandrum armatum
 pulvereque ex itinere conspersum vidissent, aspectu
 ejus obstupuisse, et in terram procidentes diu si-
 lentium tenuisse. Quod autem est sciendum, ἑλινός,
 i. e. *vitis* usurpatur etiam apud alios, videturque fieri
 ab ἑλινεύειν, q. e. *quiescere et otiosi*; cujus quidem rei
 in causa est Bacchus, i. e. vinum. Scire rursus oportet
 aliquos hæc ipsa de Baccho, sicuti etiam illa
 de Hercule, incredibilia et fabulosa atque figmenta
 adulationis censere. Quæ enim de Prometheo vincto
 circumferuntur, ea quum universi contigisse statuunt
 in Caucasio septentrionali, Macedones feruntur assentatione
 in Alexandrum sermonibus suis Caucasum
 ad Eoum mare transtulisse montesque quosdam ibi
 Indicos Caucasum vocasse; iidemque assentatores,
 quum specum quendam sacrum apud Paropamisadas
 Alexandro ostendissent, carcerem eum Promethei
 dixisse, et Herculem ad Prometheum solvendum eo
 venisse, atque ad hunc sermonem etiam eo adducti
 fuisse, quod notam clavæ, quod insigne erat Herculis,
 bobus ibi inustam vidissent, ita ut hac ratione
 ad utrosque terrarum terminos Hercules venisset,
 ipseque propterea Alexander ex adulatorum horum

2. ὄργανοῦν C. — 5. καὶ ante ὅτι add. C. — 8. δοκεῖ]
 φασιν, adscriptio γρ. δοκεῖ, Y. — 9. πόλις Ἰνδίας C. —
 10. μηροτραφῆς CKMYH, μηροραφῆς cett. — 13. ἀνερρ.
 codd., exc. dy; εἰς τὴν N. γ. — 14. φησιν om. C.
 — 16. περᾶση codd., exc. C. — περᾶσαι Strabo;
 ἀρδην] ἀρτι C. — 20. καὶ ἄρτον C. — 21. οἱ

om. C, διατάττουσιν γ. — 22. τοῖς vos. om. d. —
 — 23. λέγει om. M. — 24. κισσὸς KYdy; γῆς om. γ.
 — 25. γίνεται d. — 27. ἀπ' αὐτοῦ σπουδῆ C. — 28.
 τὸν ἄλ... ἰδόντες om. d. — 29. κεκονισμένον d; ἐθαμ-
 δήθησαν d. — 37. τῶν δεσμῶν l. — 41. Ἰνδικὰ ἐκεῖ
 d. — 45. ἐνάγοντες C. — 46. Ἡρακλέους d;

ἔρον διὰ τοῦτο κατὰ τοὺς κόλακας οὐκ ἀπεικίότα οὔτε τοῦ Ἡρακλέους, ἀλλ' οὐδὲ μὴν οὐδὲ τοῦ Διονύσου, διὰ τὸ καὶ αὐτὸν ὁμοίως ἐκείνοις ἀποδημῆσαι. Καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ ταῦτα. Εἰ δέ τι χρὴ προσπαίξει τοῖς κόλακιν, εὐφρόστερον ἦν εἰς καλακίαν τὸ μὴ τοιαῦτα πλάττειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποστενεῖν τῷ Ἡρακλεῖ καὶ τῷ Διονύσῳ τὰς ἐκδημίας, ὡς ἂν δοκοῖη ὁ κόλακευόμενος Ἀλέξανδρος εἰς τοιοῦτους ἀπικέσθαι τόπους, εἰς οὓς οὐδὲ Ἡρακλῆς οὐδὲ Διόνυσος, οἱ τοῦ Διός. Οἱ δ' αὐτοὶ κόλακες κατὰ τοὺς παλαιούς Καύκασον ὀνόμασαν ὁμοῦ τὸν τε Παροπαμισὸν καὶ τὸ Ἡμωδὸν καὶ τὸ Ἰνδικόν, τὰ Ἰνδικὰ ὄρη. Ὅρα δὲ κόμπον Ἑλληνικόν, ὡς καὶ φθάσαντας εἶπομεν, ἐὰν ἐξ Ἑλλάδος ἦσαν Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος, οἱ τοὺς τῆς γῆς ἀνδραγαθίαις περιελθόντες τέρμονας. Ἀρριανὸς δὲ τάδε γράφει περὶ τῆς εἰς Ἰνδοῦς τοῦ Διονύσου στρατείας· « Διόνυσον πολεμῆσαι Ἰνδοῖς λόγος, ὅστις δὴ οὗτος ὁ ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατεύσας Διόνυσος. Οὐ γὰρ δὴ ῥῆθον εὐρεῖν δοκεῖ οὔτε τὸν Θεβαῖον τὸν τῆς Σεμέλης τῆς Κάδμου, οὔτε ὃν Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς τελεταῖς Διὸς καὶ Κόρης παῖδα εἰβούσιν, οὐ μὴν οὐδ' ἄλλον οὐδαμοῦ Διόνυσον ἀρχίζεσθαι ἔπλα ἐνδεδικότα. »

1166. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς ἱστορίας ὁμολογῶν συνοπτικὸν τοὺς ὑπερτάτους κατὰ γῆν ἀνδρας μόνους λέγει περιηγήσασθαι τοὺς γὰρ ἄλλους, οἱ ἐνθα καὶ ἐνοκα κατὰ ἡπείρους πλανῶνται μυρίοι, τίς ἂν, φησὶν, ἀριφραδέως ἀγορεύσει, θνητὸς ὢν; θεὸς δὲ μόνος ρεῖα πάντα δύναται. Εἶτα μαθηματικὴν φυσιολογίαν καὶ θεολογίαν τινὰ ἐκτιθεὶς προσφόρως τῷ καιρῷ, καὶ εἰς ἔνοικον πρώτην σεμνότητος καταπαύων τὴν περιήγησιν, φησὶ οὐδὲν καὶ τὰ τῆς γῆς πρῶτα θεμέλια τονώσασθαι, καὶ βαθὺν ὄμιον δεῖξαι ἀμετρήτου θαλάσσης, καὶ τῷ βίῳ ἔμπεδα πάντα διατεκμήρασθαι ἄστρα διακρίναντα, κληρώσασθαι τε ἐκάστῳ τῶν ἀστέρων μοῖραν γῆς καὶ θαλάττης· θῆναι καὶ κατὰ τοὺς ἀστέρας τοὺς διαλαχόντας τὴν γῆν ἄλλην ἀλλαχοῦ φύσιν γῆ ἐκάστη ἔλαχε, φησὶ. Ἡ μὲν γὰρ λευκὴ καὶ ἀργυρόεσσα τὴν μορφήν, ἡ δὲ μελαντέρα, ἡ δὲ μέση ἀμφοτέρων, ἄλλη δὲ μιλτώδης, καὶ ἄλλη ἄλλοια. Οὕτω γὰρ, φησὶν, ὁ Ζεὺς ἐφάρσατο. Ἐφ' οἷς γνωματευόμενος λέγει, « οὕτως ἀνθρώποις ἕτεροῖα πάντα τέτυκται. » Καὶ ἐστὶ τοῦτο τέταρτον ἢ πέμπτον τῷ Διονύσῳ γνωμικόν. Ὅρα δὲ ὅτι ἐν τῷ ἔμπεδα πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον τεκμήραντο ἄστρα διακρίναντες, ἀστροῖς τὴν τῶν ἐγκοσμίων αἰτίαν ὁ Διόνυσος ἀνατίθησιν τὸ δὲ τονώσασθαι ἐξ Ὀμήρου εἰληπται, καὶ δηλοῖ τὸ περιγράφασθαι· τὸ δὲ ἀργυρόεσσαν γράφεται καὶ ἀργι-

sententia nullo modo dissimilis esset neque Herculi neque Baccho, quum ipse quoque pariter atque illi longinquas regiones peragravisset. Atque hæc quidem veteres. Quod si cum assentatoribus illis joculari una oportet, congruentius multo ad assentationem eras. non talia hæc comminisci, sed potius Hercules atque Bacchi peregrinationes restringere, ut Alexander, quem sibi blanditiis conciliatum volebant, eo penetrasse videretur, quo neque Hercules neque Bacchus, filii illi Jovis. lidem adulatores, ut a veteribus proditum est, Caucasum nominarunt et Paropamisum et Emodum et Imaum, montes Indicos. Vide vero jactantiam, sicuti et supra diximus, Græcorum, si Hercules et Bacchus ex Græcia fuerunt, qui rebus præclare gestis terrarum fines obierunt. Verum de Bacchi in Indos expeditione hæc scribit Arrianus (5, 1) : « Fama est Bacchum bellum cum Indis gessisse, quicumque deum Bacchus is fuerit, qui bellum Indis intulit. Non enim videtur esse facile invenire neque Thebanum illum, Semeles et Cadmi filium, neque quem Athenienses in initiationibus Jovis atque Proserpinæ filium colunt, neque vero usquam gentium alterum quempiam Bacchum, qui Martia arma induerit. »

1166. Hic etiam narrationis suæ compendiarium brevitate confitetur, quum summos duntaxat in terris populos sese descripsisse affirmet. Alios namque, qui hic et illic innumeris in continentibus vagantur, quis unquam, inquit, homo quidem mortalis perspicue memoraverit? Deus solus omnia facile potest. Deinde, pro loci et temporis opportunitate mathematicam physiologiam et theologiam quandam exponit, atque in notione prima divinitatis desinere facit periegesin, quatenus deum dicit et prima terræ fundamenta tornasse, et profundam immensi maris viam ostendisse, et, astris dispertitis, quibusdam veluti signis, stabiliter omnia humanæ vitæ designasse, singulisque stellis partem terræ ac maris veluti in sortem tribuisse, unde etiam pro stellis, quæ terram inter sese sortitæ sunt, singulas terras ait aliam alibi naturam sortitas fuisse. Alia enim, inquit, quod formam attinet, alba est atque argillacea, alia nigrior, alia inter utramque media, alia rubricata, alia denique alterius generis. Sic enim, inquit, Jupiter crevit, et sententiose subjicit illud : « Sic diversa deus mortalibus omnia fecit. » Et est hoc quartum aut quintum Dionysii dictionum sententiosum. Vide vero, ut quum deos dicat, posteaquam astra dispertiverint, omnia quæ ad hominum vitam pertineant, stabiliter disposuisse, astris Dionysii rerum mundanarum causam attribuit. Porro autem τονώσασθαι, *tornare*, sumptum est ex Homero (II, 7, 254) et significat circumscribere. Porro ἀργυρόε-

τοῦτω om. C. || — 2. Ἡρακλέους d. || — 5. πλάττειν l. || — 7. δοκεῖ d. || — 9. ὁ τοῦ d, οἱ δὲ τοῦ C. || — 10. κόλακες om. d; καὶ K. ὀνόμασαν κατὰ τοὺς παλαιούς d. || — 11. καὶ τὸν Ἡ. d. || — 12. καὶ τὰ d; τὰ om. C. || — 16. στρατείας Διονύσου γ. || — 17. δὴ Argian., γε codd. Eust. || — 26. κατὰ τὰς ἡπ. codd.. exc. Cy. || — 27. ἀγορεύσει d; ρεῖα πάντα Cy, π. ρ. celt. || — 29. ἐκθείς

codd., exc. Cdh. || — 30. πρώτη τε σεμνότητην d. || — 33. τεκμήρασθαι C. || — 34. διακρίνοντα C. || — 35. καὶ om. γ. || — 36. ἀλλαχοῦ φησὶ γῆ ἐκάστη φύσιν ἔλαχε codd., exc. Cy. || — 37. ἀργυρόεσσα d. || — 42. τέταρτον ἢ π. om. d. || — 43. Ὅρα ὅτι ἔμπεδα d. || — 44. διακρίνοντες d. || — 45. ἐγκοσμίων C, ἐγκοσμίων K. || — 46. ἀργυρόεσσαν C, γράφει C.

λάεσαν διὰ τοῦ λάμβδα, κατὰ στοιχείων συγγένειαν. Οὕτω γὰρ καὶ τὸ νίτρον λίτρον, καὶ τὸν πνεύμονα πλεύμονά φασιν οἱ Ἀττικοί. Τάχα δὲ καὶ αἱ ἀργιλαι τὰ ὑπόγαια οἰκήματα ἐκ τῆς τοιαύτης παρωνομάσθησαν ἢ λέξιας, ὡς τῆς τοιαύτης γῆς μάλιστα εὐθέτως ἐχούσης διὰ τὴν στεγανότητα πρὸς καταργασίαν τοιαύτης οἰκήσεως. Τὴν δὲ μίλτον περιφράζων ἄνθος λέγει Ἀσσυρίης γῆς ἀντὶ τοῦ Σινωπικῆς. Ἀσσυρία γὰρ κατὰ τὸν Διονύσιον ἢ περὶ Σινώπην γῆ κατὰ Εὐξείνου, ὡς 10 προσίρηται. Αὐτὸ δὲ τοῦτο Σινωπικῆ ἢ μίλτος λέγεται κατὰ τοὺς παλαιούς οὐ διὰ τὸ αὐτόθι γίνεσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐκεῖ πρὸς τῶν ἐμπόρων καταγεσθαι. Διὰ τοῦτο δὲ τάχα καὶ σιναπίδιον παραφθείροντας οἱ τεχνῖται τὸ τοιοῦτον χρωμά φασιν. Τῆ δὲ Σινωπικῆ μίλτω 15 ἐνάμιλλον εἶναι καὶ τὴν Ἰβηρικὴν λέγουσιν.

1181. Ὅτι γλυκεῖα ἢ καταστροφή τοῦ ποιήματος ὡς γὰρ προαίρεσιν ἔχουσι τοῖς ἀψύχοις ἑμιλῶν ὁ Διονύσιος κατὰ λόγον γλυκύτητος, χαιρέτε, φησὶν, ὃ ἤπειροι καὶ ὃ νῆσοι καὶ ὃ τὰ καὶ τὰ, καὶ ἐπὶ πᾶσιν 20 εἰς εὐχὴν καταστρέφων τὸν λόγον ἐπαύεται ἐκ τοῦ κρείττονος, ἤγουν θεόθεν, ἐπάξιον αὐτῷ γενέσθαι τὴν τῶν ἕμνων ἀμοιβὴν, ὡς μέγα τι ἀνύσαντι. Ὑμνοὺς δὲ ἐνταῦθα ἢ τὴν βηθείσαν προσεχῶς θεολογίαν καλεῖ, ἢ ἀπλῶς οὕτω τὰ ἑαυτοῦ ἐπη. Ἔστι γὰρ ὅτε ὁ ἕμ- 25 νος καὶ ἄλλως λέγεται, καὶ οὐ μόνον ἐπὶ θεοῦ ἐπαίνου. Πίνδαρος οὖν τοὺς ἑαυτοῦ ἐπινικίους ἕμνους καλεῖ, καὶ Ἀισχύλος δὲ ἐξ ἀντιφράσεως τὸ κακολογεῖν ἕμνεῖν ἐφη ἐν τῷ « ἕμνεῖται ὑπ' ἀστῶν φροίμοις πολυρρόθοις » καὶ τὸ ἀπλῶς δὲ θρυλεῖσθαι τι ἕμνεῖσθαι λέγεται » 30 καὶ Ἡσίοδος δὲ τὸν περὶ ναυτιλίας ἕμμετρον λόγον ἕμνον ἐφη ἐν τῷ « Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ἕμνον ἀεῖδεν. » Εὐριπίδης δὲ καὶ ἐπὶ μαντείας νοεῖν τὸν ἕμνον δίδωσιν, ἐνθα τὸ ἕμνωδεῖν ἀντὶ τοῦ θεσπίζειν τίθησιν. Φησὶ γοῦν ἐν Ἴωνι.

26 ἑμφαλὸν
μέσον καθίζων Φοῖβος ἕμνωδεῖ βροτοῖς.
Τοῦτο δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἐμμέτρως ἄδειν νοεῖσθαι δύνκται.

σαν, *argillaceam*, pro litterarum cognatione scribitur etiam per λ, ἀργιλίσσαν. Sic enim et pro νίτρον Attici dicunt λίτρον, et pro πνεύμων πλεύμων. Ac fortasse etiam αἱ ἀργιλαι, i. e. habitacula subterranea, denominationem ab hac voce habent, quippe quum id terræ genus, propter tegendi firmitatem maxime appositum sit ad hoc habitaculum conficiendum. Μίλτον, *rubricam*, per periphrasin florem vocat Assyriæ regionis, i. e. Sinopicæ; Assyria enim, secundum Dionysium, regio est Sinopica ad Euxinum, ut supra dictum est. Ipsa porro hæc rubrica Sinopica vocatur, ut veteres aiunt, non quod ibi proveniat, sed quod illuc a mercatoribus devehatur. Et hac fortasse de causa hunc colorem artifices, corrupta paullulum voce, vocant Sinopidium. Sinopicæ autem huic milto comparari bonitate facile posse affirmant (*Strab. p. 144*) milton Ibericam.

1181. Dulcis est conclusio poematis. Perinde enim ac si inanina facultate discernendarum rerum valerent, sermonem cum iis confert Dionysius, comparata ad dulcedinem oratione in hæc verba: « Valete o continententes, et vos insulæ, et o vos et vos ». Ac postremo periegesin votis claudens, illud exoptat ut sibi ut qui rem magnam perfecit, superne, nimirum divinitus, digna sit horum hymnorum renumeratio. Vocat autem hoc loco hymnos aut eam quam modo diximus theologiam, aut sua generatim carmina. Namque aliquando etiam aliter dicitur *hymnus* et non tantum de laude divina. Itaque Pindarus (*Ol. 2, 1*) versus suos epinicios, hymnos vocat, et Æschylus (*Sept. 7*) ex antiphrasi ἕμνεῖν dicit pro κακολογεῖν, male dicere in illis: ἕμνεῖται ὑπ' ἀστῶν φροίμοις πολυρρόθοις. Quin et generatim aliquid divulgari dicitur ἕμνεῖσθαι, *decantari*. Ac præterea Hesiodus (*Op. 660*) hymnum vocat sermonem de re navali metricum in illo versu: « Nam docuere hymnum Musæ me dicere sacrum. » Euripides (*Ion. 6*) denique ἕμνον intelligendum dat de vaticinatione, ubi ἕμνωδεῖν usurpat pro θεσπίζειν, oraculum edere; dicit namque in Ione:

Delphicos mortalibus

in umbilicos Phæbus ἕμνωδεῖ sedens.

Hoc autem potest etiam eo pro intelligi, quod est metricæ canere.

1. νίτρον om. C. || — 3. οἱ ἀργιλαι καὶ τὰ d. || — 5. τῆς αὐτῆς d. || — 6. στεγνότητα m. || — 7. ἄνω λέγει C. || — 8. γῆς] μιλίτου y. || — 9. κατὰ τὸ Εὐξ. y. || — 14. τῆ δὲ ... λέγουσιν om. Y. || — 16. Inde a voc. ἢ denuo incipiant DL. || — 15. γὰρ] καὶ y; ἔχοντι C. || — 19. ὃ τὰ d; ὃ τὰ δὲ C; καὶ ἀπτε ἐπὶ om. d. || — 25. ἄλλως d. || — 26. οὖν] δὲ y. || —

27. δὲ om. d; καὶ ἐξ ἀντιφράσεως δὲ Ἀισχύλος DLY. || — 28. πολυρρόθως N. || — 31. ἐφη Cy, φησὶ cett. || — 32. ἀδειν Y; δὲ om. d; καὶ om. y. || — 35. ἀμέτρως EN. In D subscriptum habes: Τέλος τῶν Εὐσταθίου παρεκβολῶν εἰς τὸν Διονύσιον περιηγητήν. In Y: Τῆς εἰς τὴν περιήγησιν οἰκουμένης Διονυσίου Ἀλεξανδρέως Εὐσταθίου ἐξηγήσεως τέλος.

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ.

18. Τὰ περὶ τὴν γῆν καὶ τὸν μέγαν πόντον ᾄδειν ἀργόμενος καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν τὰ διὰ πλῆθος κρῖνεσθαι, εἴτουν διαχωρίζεται, μὴ δυνάμενα ἔθνη, πρῶτον τοῦ βαθυρροῦ ὠκεανοῦ μνεῖαν ποιήσομαι. Καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῳ, τῷ ὠκεανῷ δηλονότι, ἅπανα ἢ ἄπειρος γῆ ὡς νῆσος περιέχεται. Οὐ πᾶσα δὲ δίολου ὑπάρχει κυκλοτερής, ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν, ὅ ἐστι δι' ἑκατέρου μέρους, πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ὁδοὺς πλατυτέρα προβαίνουσα καὶ προερχομένη, ἥτοι πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ὁμοία καὶ παραπλησία σφενδάνη. Μίαν δὲ αὐτὴν καίπερ ἰούσαν ἐν τρισσαῖς ἡπείροις οἱ ἄνθρωποι, ἀντὶ τοῦ εἰς τρία μέρη, διείλον. Πρῶτην μὲν τὴν Λιβύην εἶπε, προέταξε δὲ ταύτην, διότι καὶ Λίβυς ἦν μετὰ ταύτην δὲ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν. Ἄλλ' ἢ μὲν Λιβύη ἄποθεν ἔχει τῆς Εὐρώπης τὸν ὄρον, τουτέστι τὸν χωρισμὸν, τὰ τε Γάδειρα καὶ τὸ στόμα τοῦ Νελοῦ, λοξὸν ἐν ταῖς γραμμαῖς, ὅ ἐστι ταῖς διατυπώσεις, ὡς κολποῦσθαι καὶ κυρτοεἰδῆ φαίνεσθαι, ὅπου βορείωτατον ὑπάρχει τὸ ἰσχατον μέρος τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὸ περίσπαστον τέμενος, ὅ ἐστι τὸ ἐξάκουστον χωρίον, τοῦ Λακωνικοῦ Κανώδου. Τὴν δὲ Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν ὁ Τάναϊς μέσον διαχωρίζει. Τάναϊς δὲ λέγεται διὰ τὸ τεταμένως ρεῖν· ὅστις δὴ συστρεφόμενος ἐπὶ τὴν Σαυρομακτῶν γῆν σύρεται καὶ ἐπὶ τὴν Σκυθίαν καὶ ἐπὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην πρὸς βορρᾶν, ὡς μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ βόρεια αὐτοῦ ὀρίζοντος. Μεσοῦριον δὲ εἶπε τὸ μέσον ὄριον, οἰονεὶ διαχώρισμα· τοῦ γὰρ Ἑλλησπόντου νοτιώτατον. Τὸ δὲ νότιον μέρος Ἑλλησπόντος ἐστὶ. Σῆμα δὲ, ὅ ἐστι διαχώρισμα, υπερτετάνυσται νοτιώτατον ἐπὶ τὸ Ἡρακλειωτικὸν στόμα.

19-26. Ἄλλοι δὲ πάλιν ταῖς ἡπείρους τὴν γῆν οὕτω διαχωρίζουσιν. Ἰσθμὸς ἄνω τετάνυσται ὑπέριστατος τῆς Ἀσιάδος γαίης, ἀναμεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξεινοῦ πελάγους· ἰσθμὸς δὲ λέγεται στενὴ γῆ μεταξὺ δύο θαλασσῶν· ἐκεῖνον δὲ τὸν ἰσθμὸν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ὄρον εἶπον. Ἄλλος δὲ πάλιν ἰσθμὸς μακρὸς καὶ μέγας ἐπὶ τὸν νότον σύρεται ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καὶ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου, ὅστις δὴ ἀπὸ τῆς Ἀσιάδος γῆς τὴν Λιβύην χωρίζει. Τοιαῦτα μὲν οἱ ἄνθρωποι περὶ τῶν ὄρων τῆς γῆς διατάξαντο.

27-36. Πανταχοῦ δὲ τοῦ ἀκαμάτου, ὅ ἐστι τοῦ ἀεικινήτου, ὠκεανοῦ ὁ βῶς φέρεται, εἷς μὲν ὑπάρχων, πολλαῖς δὲ ἐπωνυμίαις ἀρπῶς, ἦγουν ἠρισμοί. Καὶ οὗτος μὲν ὁ ὠκεανὸς περὶ τὴν ἰσχατιάν τοῦ Λοκροῦ ζεφύρου, ἥτοι τοῦ δυτικοῦ, ἢ μάλλον τοῦ Ἰταλικοῦ (καὶ γὰρ εἰσιν ἐν Ἰταλίᾳ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ) Ἄτλας καλεῖται ἑσπερίος. Ὑπερβην δὲ πρὸς βορρᾶν, ὅπου οἱ παῖδες, ἥτοι τὸ ἔθνος, τῶν πολυμιστῶν Ἀριμασπῶν,

Κρόνιον τε καὶ πεπηγότα κόλπον καλοῦσιν [ἄλλοι ἔτι πεπηγότα τοῦτον τὸν Κρόνιον πόντον καλοῦσι διὰ τὸ ψυχρὸν τῶν τόπων, ὡς πηγυμένον αὐτοῦ], καὶ νεκρὸν εἶπον διὰ τὸ ἀσθενὲς τοῦ ἡλίου· βραδείως γὰρ ἢ ὀλίγον ὑπεράνω ἐκείνης τῆς θαλάσσης φαίνεται, πανταχοῦ δὲ ὑπὸ τῶν σκιερῶν νεφελῶν παχύνεται καὶ πυκνοῦται.

36-42. Ὅπου δὲ τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἀνατολῇ ἀνατέλλει τοῖς ἀνθρώποις τὸ πρὸς ἑω μέρος, ἦψον καὶ Ἰνδικὸν καλεῖται τὸ κῦμα ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης, τουτέστι τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὠκεανοῦ. Τὸ δὲ πρὸς νότον κλίμα Ἑρθεραῖον καὶ Αἰθιοπικὸν καλοῦσιν· ὅπου ὁ πολὺς καὶ ἐπιμήκης τῆς ἀοικήτου γῆς τόπος ἐκτετάνυσται, ὑπὸ τοῦ μαλεροῦ, ἥτοι θερμαντικοῦ καὶ καυστικοῦ, ἡλίου κεκαυμένος. [Καὶ γὰρ τὸ πρὸς νότον μέρος Ἑρθεραῖον, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐκεῖνο Αἰθιοπικόν, ὡς παρακείσθαι μακρὸν ἀγκῶνα τῆς ἀοικήτου.] Οὕτω, καθὼς εἴπομεν, περιτρέχει ὁ ὠκεανὸς πᾶσαν τὴν γῆν, τοιοῦτος ὑπάρχων καὶ τοσαῦτα ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀνόματα ἔχων.

42-57. Κόλπους δὲ ἐνθα κάκεισε ἐκβάλλει ἔσωθεν εἰς τὴν γῆν, μικροὺς μὲν πολλοὺς, τέτταρας δὲ μεγίστους. Καὶ πρῶτος μὲν ὅστις τὴν ἑσπερίαν τὴν καθ' ἡμᾶς θαλάσσαν ποιεῖ, συρόμενος ἀπὸ τῆς Λιβύης ἕως τῆς Παμφυλίας. Δεύτερος δέ, καθ' ὀλίγον μὲν μικρότερος τοῦ πρώτου, προπερέστατος δὲ, ἥτοι μείζων τῶν ἄλλων, ὅστις ἀπὸ τῆς Κρονίας θαλάσσης ἀπὸ τοῦ βορρᾶ διασκορπιζόμενος τῇ Κασπίᾳ θαλάσσει τὸ δεινὸν αὐτοῦ ρεῖθρον, ἥτοι τὴν πρόχυσιν τοῦ ὠκεανοῦ, ἐπιπέμπει. Ἄλλοι δὲ Ὑρκανίαν θάλασσαν αὐτὴν εἶπον. Τῶν δὲ ἄλλων δύο κόλπων, ὀκτινῆς εἰσιν ἀπὸ τῆς νοτίας θαλάσσης, εἷς μὲν ἀνώτερος ὑπάρχων τὸ Περσικὸν κῦμα προχέων ἐξ ἐναντίας τετραμμένος τῆς Κασπίας θαλάσσης, ἄλλος δὲ πάλιν Ἀραβικὸς κόλπος ἐξογκοῦται καὶ αὐξεται πλησίον τοῦ Περσικοῦ, νοτιώτατον τὸ ρεῦμα συστρέφων τοῦ Εὐξεινοῦ Πόντου. Τοσοῦτοι μὲν τοῦ βαθυρροῦ ὠκεανοῦ οἱ μείζονες εἰσι κόλποι· ἄλλοι δὲ ἄπειροι καὶ πολλοὶ γεγέννηται.

58-66. Ἀρτίως δὲ τῆς ἑσπερίας ἥτοι τῆς δυτικῆς τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης τὸν πόρον λέξω, ἥτις ἐπὶ πάσας τὰς ἡπείρους, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὰ τρία τῆς οἰκουμένης μέρη, τοῖς λοξοῖς πελάγεσιν ἐπιστρέφεται, τουτέστι διέρχεται, ἄλλοτε μὲν νήσους κύκλῳ περιτρέχουσα, ἄλλοτε δὲ ἢ ὄρεων ἄκρας ἢ τὸ τῶν παραλίων πόλεων κάτω μέρος ὑποζύουσα, ἥτοι ὑποτρῖβουσα. Ὑμεῖς δὲ, ὦ Μοῦσαι, τὰς σχολιάς ὁδοὺς, ἥτοι τὰς δυσχερεῖς καὶ οὐ καθ' εὐθείαν ἰούσας, προσείπατε, ἀρξάμενοι κατὰ τάξιν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὠκεανοῦ, ὅπου καὶ αἱ στήλαι τοῦ Ἡρακλέους, ἢ τε Ἀλύβη καὶ Ἀβιννα, περὶ τὰ

τέρματα τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης καὶ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ ἀρχῆς μέγα ἴσταται θαῦμα, ἐπὶ τὰ ἴσχατα μέρη τῶν Γαδείρων, ἐπὶ τὸν μακρὸν πρῶνα, ἦτοι τὴν μεγάλην ἐξοχὴν, τῶν ἐπὶ πολλοὺς διηκόντων, ἦτοι τῶν εἰς πολλὰ διεσπαρμένων, Ἀτλάντων ἢ τῶν Ἀτλαντικῶν πόρων· ὅπου ὁ Ἄτλας μέγιστον τῆς Λιβύης ὄρος ὡς χαλκίος καὶ ὑψηλὸς κίων εἰς οὐρανὸν ἀνέδραμε, πυκνοῖς καὶ ἰσχυροῖς νέφεσι καλυπτόμενος.

99-76. Ἀρχὴν δὲ ποιουμένοις ἡμῖν τοῦ λέγειν ἴστω τάξις αὕτη. (τοῦτο γὰρ συνυπακούεται). Ἀπὸ τῶν Γαδείρων, ἦτοι Ἑρακλέους στηλῶν, πρῶτος μὲν ὁ Ἴβηρικὸς περικέχυται πόντος, ὅστις καὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης ὑπάρχει ἀρχή· καὶ γὰρ ἀναμεταξὺ τῶν ἀμφοτέρων γαιῶν συστρέφεται. Αἱ δὲ Ἑρακλειωτικαὶ στήλαι παρὰ ταῖς πλευραῖς αὐτοῦ ἐπίκεινται, ἡ μὲν ἐπὶ τὴν Λιβύην, ἡ δὲ ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ὄρωσα. Μετὰ τοῦτον δὲ τὸν Ἴβηρικὸν πόντον διαδέχεται ὁ Γαλατικὸς βόυς, τοῦτέστι ἡ Γαλατικὴ θάλασσα, ἣν παροικῶσιν οἱ Κελτογαλάται. [Οἱ γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Γαλάται τῶν ἐνταῦθα ἀποικοῖ εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἴβηρες πόλιν ἐν ταύτῃ]. Ὅπου καὶ ἡ Μασσαλία γῆ, ἦτοι πόλις, εὐλίμενος, ὄρμον περιφερῆ ἢ ἐπίδρομον ἔχουσα.

76-82. Ἐξῆς δὲ μετὰ τὸν Γαλατικὸν κόλπον ἡ Λιγυστικὴ θάλασσα σύρεται, ὅπου οἱ τῶν Ἰταλῶν υἱοὶ διαπαντὸς ἐπὶ ταῖς ἡπείροις νέμονται, μέγα ἀπὸ τοῦ Διὸς τὸ κράτος ἔχοντες καὶ ἀρχὴν μεγίστην, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, ἦτοι τῶν βορείων μερῶν, τῶν Ἀλπεων δηλονότι, ἕως ἐπὶ τὴν Δευκὴν πέτραν, ἥτις ἴσχατος τῆς Ἰταλίας ἐστὶν ἀκρωτήριον ἐπὶ τὸν πορθμὸν τῆς Σικελίας, ᾧ ἐπίκειται Ῥήγιον. [Τὸ δὲ « Αὐσονῆς » ἀπὸ Αὐσονός τινος βασιλέως ἐκλήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι οὕτως, ὃς ἦν υἱὸς Ὀδυσσεώς καὶ Κίρκης.] Ἐξῆς δὲ μετὰ τὴν Λιγυστικὴν θάλασσαν τὸ περὶ Κύρνον πέραγος τὸ ἄλμυρον ὕδωρ προχέει. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ὁ Σαρδόνιος πόντος ἐνδοθὶ ἀναδράζει, ἦτοι ἔχον ἀποτελεῖ.

81-91. Μετὰ δὲ τὸν Σαρδόνιον πόντον τῆς Τυρσηνίδος κύμα θαλάσσης ἀπὸ βορέου εἰς νότον παραπέπταται· μετὰ δὲ τὸ Τυρσηρικὸν πέραγος ὁ Σικελὸς ῥόος ἢ Σικελικὸς πόντος ἀπὸ δύσεως πρὸς ἀνατολὰς κυρτὸς ἢ κυρτούμενος ἐπιστρέφεται. Ἐκκέχυται δὲ τὸ Σικελικὸν πέραγος, ἔνθα μὲν μέχρι τοῦ πολυκλύστου Παχύνου, ὅπερ ἀκρωτηρίον ἐστὶ τῆς Σικελίας, ἐκεῖσε δὲ μέχρι τῆς Κρητικῆς ἄκρας, ἥτις καταπολὺ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκκείται, παρὰ τε τὴν ἱερὰν Γόρτυναν καὶ τὴν ἐν μέσῳ ἡπείρου κειμένην Φαιστὸν προνευσυκία καὶ κριοῦ παρεμφαίνουσα κεφαλὴν. Τούτου χάριν καὶ Κριοῦ μέτωπον ταύτην ἔπων [διὰ τὴν κροῦσιν καὶ τὴν ὑπήχθαι τῶν ὑδάτων]. Ἐκτέταται δὲ τὸ Σικελικὸν πέραγος ἐπὶ τὴν Ἰαπυγίαν [Ἰαπυγία δὲ ἐκλήθη ἀπὸ Ἰαπύγου τινός], ἥτις μέρος ἐστὶ τῆς Καλαβρίας.

91-102. Ἐκείθεν δὲ πλατυθεῖσα ἐκταίνεται ἡ Ἀδριακὴ ἄλμη, ἦτοι πλατύτερον σύρεται τὸ Ἀδριατικὸν πέρα-

γος, πρὸς βορρᾶν, παρεκκλίνει δὲ ὀλίγον πρὸς ἐσπέραν ἢ δυσμὰς κατὰ τὸν ἐνδοτάτον κόλπον· ἦντινα Ἀδριάδα οἱ περίοικοι καὶ Ἴονίαν θάλασσαν εἶπον. Εἰς δισσάς δὲ ἡπείρους ἀπερεύεται, ἦτοι εἰς δύο τόπους τῆς γῆς ἐκβάλλει. Εἰσαρχομένου γάρ τινος κατὰ τὴν δεξιὰν χεῖρα, ὁ ἔστι κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, φαίνεται ἡ Ἰλλυρικὴ γῆ, ἡ δὲ Δαλματία τῶν πολεμικωτάτων ἀνδρῶν χώρα ὑπεράνωθεν τῆς Ἰλλυρίδος γῆς. Ἐν δὲ τῇ σκαιᾷ χεῖρι ὁ τῶν Ῥωμαίων ἀπλετος καὶ ἐπιπολὺ ἐκτεταμένος ἰσθμὸς διασύρεται, ἦτοι ἡ Ἰταλία μακρὰ καὶ στενὴ παρατέταται, ὑπὸ τριῶν θαλασσῶν περιδρομος οὖσα, ἦτοι πανταχῶθεν περιεχομένη, τῇ τε Τυρσηνῇ καὶ Σικελῇ καὶ τῇ πληθούσῃ, ὁ ἔστι πολλῇ, Ἀδριάδι. Ἐκάστη δὲ αὐτῶν εἰς ἀνεμόν τινα τὸ ρῆμα τεκμαίρεται, οἰοεὶ τίλειοι, καὶ τὴν κυματώδη κίνησιν ἔχει, καὶ ἡ μὲν Τυρσηνικὴ νύει ἐπὶ ζέφυρον, ἡ δὲ Σικελὴ τὸν ὄρμον καὶ τὴν ὀλιχὴν ἔχει ἐπὶ νότον, ἡ Ἀδριακὴ δὲ ἐπὶ τὸν εὐρον.

102-111. Ὑπεράνω δὲ τῆς Σικελικῆς γῆς ὁ Αἰθιοκὸς πόντος τὸ κύμα κορύσσειν καὶ αὐξῶν ἔλκεται ἴσω Λιβύης εἰς κόλπον μέγιστον, ἦτοι τὴν ἐτέραν Σύρτιν, τοῦτέστι τὴν νοτίαν, συστρέφων, ἦντινα καὶ μελλίονα λέγουσιν. Ἡ δὲ ἄλλη μικρὸν ἔχει τὸν πόρον, οὗ τοσοῦτον εἰσέχουσα, καὶ δυτικωτέρα τυγχάνουσα, τὴν πλημμυρίδα τοῦ πόντου τοῦ Σαρδώου καὶ Τυρσηνικοῦ πόρρωθεν ἐρχομένην δέχεται. Οὕτως μὲν οὗτοι, ὁ τε τῆς μεγάλης Σύρτιδος καὶ τῆς μικρᾶς δηλονότι, οἱ κόλποι συστρέφονται καὶ βοῶσιν. Ἀπὸ δὲ τῶν Σικελικῶν ὄρων, οἰοεὶ πλέουσιν ἐκ Σικελίας, διὰ τὸ μηκέτι φαίνεσθαι τὰ τῆς Σικελίας ὄρη, τὸ μακρὸν τῆς Κρήτης ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν διαδέχεται πέραγος, μέχρι τῆς Σαλμωνίδος ἄκρης, ἦντινα τὸ ἀνατολικώτερον τῆς Κρήτης ἀκρωτήριον λέγουσιν εἶναι, τὸ δὲ Κριοῦ μέτωπον τὸ δυτικώτερον.

112-129. Δύο δὲ ἐφεξῆς προσωτέρω πυκνοῦνται, ὁ ἔστιν αὐξοῦνται καὶ εἰς ὕψος αἴρονται, παλάγη, ὑπὸ τῆς τοῦ Θρακικοῦ βορρᾶ ἔλαινομένα πνοῆς, ὀρθοῦ φυσῶντος αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔξεναντίας κείται αὐτῶν. Τὴν δὲ πρῶτην τῶν δύο θαλασσῶν Φαρίαν, ἦτοι Αἴγυπτίαν, καλοῦσιν, ἐπὶ τὴν ἐσχάτην ἐξοχὴν ἐκταινομένην τοῦ Κασίου ὄρους, ὁ ἔστιν ὑπὲρ τὸ Πηλοῦσιον πρὸς τῇ Σερβωνίδι λίμνῃ. Τὴν δὲ ἐτέραν Σιδωνίαν, ἦτοι Φοινικίαν, λέγουσιν, ὅπου ὁ Ἰσσοὶς ἀπειρος ἢ μέγιστος κόλπος συρόμενος ἐπὶ τὸν βορρᾶν ἐς μυχὸν γαίης, ἦτοι ἐπὶ τὴν ἐξοχὴν τῆς γῆς ἢ ἐπὶ τὴν παραλίαν, μέχρι τῆς Ἰσσοῦ πόλεως τὴν τῶν Κιλικίων γῶραν παραμείβων διέρχεται, οὐ πόρρωθεν μὲν κατὰ τὰ ἄνω μέρη ὧν ἰσόδρομος, οὐδὲ διόλου ἐπὶ τὸν βορρᾶν ἐπ' εὐθείας φερόμενος· πλησίον γὰρ τῆς τῶν Κιλικίων γῆς καμπῆ μελαγγεῖω, ἦτοι τῇ μελαίνῃ αὐτοῦ συστροφῇ, ἀποπαύεται. Ὅταν γὰρ τῇ Κιλικίᾳ ἐπιβάλλῃ, πάλιν ἐπὶ δύσιν ἀναχωρεῖ, καὶ τὴν στροφὴν ἐκεῖ ποιησάμενος ἐπὶ τὸν ζέφυρον ἐκπτύει τὴν θάλασσαν. [Ἐπεὶ μὴ κατ' εὐθὺ φέρεται, διὸ καὶ κατὰ τὴν ἔρπυσιν δράκοντι

ἀπεικάζεται.] Καθάπερ γὰρ δράκων καταπληκτικοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων σκολιὸς καὶ βραδὺς συρόμενος συστρέφεται, ὑπὸ δὲ τούτου ἐρχομένου ἢ τοῦ ὄρους ἄκρα πᾶσα βαρύνεται, οὕτω καὶ ἐκεῖνος ὁ Ἰσικὸς κόλπος ὑπὸ ταῖς προχύσεσι βαρυνόμενος πολύχυτος ἐν τῇ θαλάσῃ ἔνθα κἀκεῖσε συστρέφεται. Ἐπὶ τούτου μὲν τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου προχύσεσι οἱ Παμφύλιοι κατοικοῦσιν, ἕως ἐπὶ τῶν Χελιδονίων νήσων Παμφυλίας, [αἰτινὲς εἰσι Μελανίππαι, Γάγαί καὶ Κορύθαλαι]. Σημειῶν δὲ καὶ πέρασ ὁ Ἰσικὸς κόλπος πρὸς τὸν ζέφυρον ἢ κατὰ τὴν δύσιν πόρρωθεν τὰ Πάταρα ἔχει, καὶ τοῦτο τὸ τέλος τοῦ Σιδονίου πελάγους.

130-139. Ἐξ ἐκείνου οὖν τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου τῆς Παμφυλίας πάλιν ἐπὶ τὰ ἀρκυῶνα μέρη συστραφεῖς βλέπει, ὡς ἀκροατὰ (πρὸς γὰρ ἐκεῖνον ὁ λόγος), καὶ τὸν τοῦ Αἰγαίου πελάγους πόρον ὅπου τὸ κῦμα διασπασόμενον τὰς δισπαρμέναις νήσοις, αἰτινὲς ἐκ τοῦ σποράδην ἐν τῷ πελάγει κείσθαι Σποράδες καλοῦνται, ποιόν τινα ἔχον ἀποτελεῖ. Οὐδαμῶς γὰρ ἕτερός τις πόντος τῆς θαλάσσης ὅμοια καὶ παραπλήσια κύματα τοῦ Αἰγαίου ἐκείνου πελάγους αὔξει εἰς ὕψος ἀνεγείρων καὶ χτυπῶν καὶ ἀναβράζων. Τὸν δὲ ὄρον, ὃ ἐστὶ τὸ πέρασ καὶ τὸν ὄρισμόν αὐτοῦ, τὸ Αἰγαῖον πελάγος ἔχει εἰς τὴν ἐσχάτην Τένεδον, ἢ ἕως τῆς Τενέδου, ἔχων ἐκ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς τὴν Ἰμβρον νῆσον ὑπὸ τῆς Θράκης. Ὅπου στενὸς καὶ ἐπιμήκης αὐλὼν ἢ πορθμὸς ἐκ τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν συρόμενος ἕως τῆς Προποντιδὸς ἔρχεται ἀπάσης· λέγει δὲ τὸν Ἑλλησποντον. Ὑπὲρ δὲ τῆς Προποντιδὸς πρὸς τὰ νότια πολλὰ καὶ ἀπειρα τῆς Ἀσίας ἔθνη ἐπεκτείνονται, μέγιστος γὰρ τῆς ἡπείρου, ὃ ἐστὶ τῆς γῆς, Ἰσθμὸς ἐπέρχεται ἢ ἔκκενται.

140-146. Ἐπὶ τῇ Προποντιδί τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου ἐστὶ τὸ στόμα, ὄντινά ποτα Βόσπορον ἢ Ἰὼ τῇ βουλή τῆς Ἥρας, ὡς παρ' αὐτῆς ζηλοτυπηθεῖσα, εἰς βοῦν μεταβληθεῖσα ἐνήξατο, ἥτοι διήλθε καὶ ἐπέρασεν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ἐν τῷ Βοσπόρῳ καὶ ἀναμεταξὺ Καληχθόνος καὶ Βυζαντίου, ἢ τοῦ Κικονίου καὶ τοῦ Ἀνάκλου λεγομένου, στενότατος ὑπάρχει πορθμὸς, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους δηλονότι πορθμοὺς οἵπερ εἰσι τῆς Εὐβοίας καὶ Σικελίας ὅπου ὁ μῦθος ἐν τῇ θαλάσῃ τὰς τραχεῖας πλανωμένας πέτρας, τὰς Κυανίας καὶ Συμπληγάδας λεγομένας, ἐπ' ἀλλήλαις μετὰ κτύπου πολλοῦ κινεῖσθαι.

146-155. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ Βοσπόρου ἀνοιγόμενος ὁ Εὐξείνιος πόντος παραπέπταται, μέγιστος ὢν καὶ σύρων ἐπὶ τὸ ἐσώτερον μέρος πρὸς τὰς ἀνατολάς. Τούτου δὲ τοῦ πόντου αἶ μὲν καὶ διαπαντὸς λοχαί ὄδοι ἐπιτρέχουσι, πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς τὴν φορὰν καὶ ἀνάνευσιν ποιούμεναι, τούτῳτι πρὸς Κιμμέριον Βόσπορον καὶ τὴν τῶν Κόλχων χώραν καὶ Φῶσιν ποταμόν. Μέσαι δ' ἔνθα κἀκεῖσε δύο ὑψηλαὶ ἄκραι εἰς τὸν πόντον ἐκκείνται, ὧν ἡ μὲν πρὸς νότον τῆς Ἀσίας, ἦντινα Κάρραμιν καλοῦσιν· ἡ δὲ ὡς πρὸς βορρᾶν ἔγκειται ὑπερ-

άνω τῆς Εὐρωπαϊκῆς γῆς, ἦντινα οἱ περσικοὶ καὶ Κριῶν καλοῦσι μέτωπον, ἐστὶ δὲ τῆς Ταυρικῆς χειρρηνσού. Αἴτινες ἄκραι ἐναντία ἀλλήλαις συνέρχονται, οὐδαμῶς οὔσαι πλησίον ἀλλήλων, ἀλλ' ὅπως ἐστὶν ὀλάκα δὲ ναῦν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διαπερᾶσαι.

156-166. Ἐξ ἐκείνου δὲ ἴδοις ἂν καὶ διθάλασσον ὑπάρχοντα τὸν Πόντον, τῇ περιφερείᾳ κυκλοτεροῦς τόξου νευρᾶ ὁμοιούμενον. Ἀλλὰ γένοιτο νευρᾶς σημεῖα τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου κατ' εὐθείαν διαγραφέντα· μόνη δὲ τῆς διατυπώσεως ταύτης ἔξωθεν οὔσα καὶ ἐπὶ τὸν βορρᾶν ὄρωσα ὑπάρχει ἢ Κάρραμιν, ὃ δὲ ἀριστερὸς πόρος κεράτων ἔχει σημεῖον. Εἰς διστῆν γὰρ συστροφὴν κέρασι τόξου ὁμοιούμενος συστρέφεται, τούτῳστιν εἰς δύο μεγίστους κόλπους κυρτοῦται. Ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου πόντου πρὸς βορρᾶν τῆς Μαιώτιδος λίμνης ὕδατα ἐκχέχυται. Περὶ ταύτην οἱ Σκυθαί, πολλοὶ καὶ ἀπειροὶ ἄνδρες, κατοικοῦσι· καλοῦσι δὲ ταύτην τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ μητέρα τοῦ Πόντου· ἐκ ταύτης γὰρ διὰ Κιμμερίου Βοσπόρου τὸ πολὺ καὶ ἀπειρον ὕδωρ ὀρθὸν διασύρεται καὶ εἰς τὸν Πόντον ἐκβάλλει. Παρ' ὧντιν Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ πολλοὶ Κιμμέριοι κατοικοῦσι πρὸς τὰ ἔσχατα καὶ κατώτατα μέρη τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Ταύρου. Τοιαύτη μὲν ἢ μορφή καὶ τὸ σχῆμα τῆς μελανιζούσης θαλάσσης τῆς καθ' ἡμᾶς.

170-173. Ἀρτίως δὲ ἀπάσης τῆς ἡπείρου, ὃ ἐστὶ τῆς γῆς, μορφήν λέξω, ἵνα εὐφραστον αἰσθῆσιν καὶ εὐσύννοπον γνῶσιν καίπερ μὴ ἰδῶν ἔχῃ. Ἐκ τούτου γὰρ τοῦ εἰδέναι σε τὰ τῆς γῆς σχήματα καὶ μέτρα παρ' ἀνδρὶ μὴ γινώσκοντι καὶ ἀνεπιστήμονι ἢ μηδὲν εἰδοῖτι ἔκαστα φανεροποιῶν καὶ κατὰ μέρος καὶ ἀρμολογίως λέγων ἐντιμότερος ἂν ὑπάρχοις καὶ αἰδοῦς καὶ ἐντροπῆς ἄξιος.

174-183. Καὶ ἡ μὲν Αἰθιόπη ἐκτεινομένη ἐπὶ τὸν νότον πορεύεται, φημί δὲ ἐπὶ τὴν νοτιὰν ἀνατολήν, ἥτοι χειμερινὴν, παρακλήσια κατὰ τὸ εἶδος τραπεζίῳ, σχήματι γεωμετρικῷ τετραπλευρῳ, ἀπὸ Γαδείρων ἀρξαμένη, ἥτοι τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πορθμοῦ, ὅπου ἢ ἄκρα τῆς Αἰθιόπης ὄξυνθεῖσα ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ. Τὸν δὲ πλατύτερον αὐτῆς ὄρισμόν τελειοῖ πλησίον τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης, ὅπου τῶν ἐτέρων ἥτοι τῶν ἄλλων Αἰθιοπίων ἐστὶν ἡ γῆ. Ὄντινων Αἰθιοπίων ἐγγύς ἐστὶ καὶ ἡ τῶν Ἑρεμῶν ἥτοι Τρωγλοδουτῶν χώρα. Διὰ δὲ τὸ πολύχυρον καὶ ποικίλον αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες ἐκαὶ ἄνδρες ὅμοιοι· παρδάλοι καλοῦσι διψώδης γὰρ ὄλη καὶ κατάξηρός ἐστιν, ἔνθα κἀκεῖσε μελαίναις φολίδαισι κατάστικτος, καὶ ὥσπερ λεπταῖν ὑπὸ τῆς ξηρασίας πεποικιλμένη. [Καὶ γὰρ ἐστὶ μελάγγεως καὶ ψαμμώδης καὶ ἀργυλλώδης.]

184-194. Ἄλλ' ἐπὶ μὲν τὴν ἐσχάτην γωνίαν τοῦ τετραπλευροῦ ἐκείνου σχήματος τῆς Αἰθιόπης ἐγγύς τῶν Ἡρακλεωτικῶν στηλῶν οἱ Μαυρούσιοι κατοικοῦσιν. Ἐπὶ τούτοις δὲ τῶν Νομάδων τὰ πολλὰ ἔθνη παράκεινται, ὅπου οἱ Μασαϊσούλιοι καὶ οἱ ἀγριοὶ καὶ ἀνήστιοι Μασυλλῆς σὺν τοῖς παισὶν αὐτῶν τὴν γῆν καὶ τὰς

ύλας βόσκονται, ζητούντας βίον ἀπρεπῆ καὶ κακὸν καὶ θηριώδη. Οὐ γὰρ ἐν πέτρᾳ τοῦ ἀροτριᾶν ἐκείνοι γεγέννηται· ἐκείνοι οὐδαμῶς ποτε τῆς ἀμάξης ὁ ταρπὸς συμῶς καὶ ἤχος ἀκούεται, οὐδὲ ὁ μυκηθμὸς τῶν βοῶν εἰς τὴν ἔπαυλιν ἐρχομένων, ἀλλ' οὕτως ματαίως καθάπερ θῆρας ἐπὶ τὰ δρυοφόρα χωρία πορεύονται, ἀπειροὶ καὶ ἀμαθεῖς καὶ ἀμειροὶ τῶν ἀμπέλων ἢ ἀμπελοφυγίας, καὶ τοῦ ἀμήτου, ἦτοι τοῦ θέρους, ἀνήκουστοι.

195-200. Ἐπὶ τούτοις ἡ Καρχηδῶν πολέυεκτον ἢ εὐχαρῆ ἄρμον περιέχει, ἢ πρότερον μὲν οὐσα τῶν Φοινίκων, νῦν δὲ τῶν Λιβύων, ἣν δὴ μυθεύονται βινῶ βος μετρηθῆναι. Ἐφετῆς δὲ ἡ μικροτέρα Σύρτις τὸν ἀγαν ταχέα βεύματα ἔχοντα ὀλκὸν συστρέφει. Μετὰ ταύτην δὲ ἄλλη ἀπλήρωτος ἢ μεγίστη, εὐρύτεραις προχαῖς καὶ μελίσσι ἐκβολαῖς ὡς ὑπὸ βάρους τῶν κυμάτων βαρυνομένη, πρὸς ἀνατολὰς σύρεται.

201-204. Ἐκεῖ δὲ αὐξανομένου ἢ ἐγειρομένου τοῦ Τυρσηνικοῦ παλάγου καὶ τῆς θαλάσσης ἀναδιδομένης, ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἀνίσταται, ἄλλοτε δὲ ταῖς ξηραῖς ψάμμοις ἢ ἀναρρόφησις καὶ ἀναχώρησις ἐπιτρέχει, ὡς φαίνεσθαι αὐτὴν ὑποχωροῦσαν. Μίσση δὲ ἢ ἀναμέσον ἀμφοτέρων Σύρτων πόλις ἴσταται ἢ καίται Νεάπολις καθ' Ἑλλάνας καλουμένη, ἐφ' ἧς ὑπεράνω οἱ Ἄωτοφάγοι κατοικοῦσιν, ἀνδρας φιλόξενοι γεγονότες. Ἐκείσε δῆποτε πλανώμενος ὁ ὀδία ἢ ὁ ποικίλα καὶ συνετὰ βουλευόμενος ἦλθεν Ὀδυσσεύς.

205-215. Περί δὲ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ τῶν Νασαμῶνων ἀνδρῶν τὰ οἰκήματα ἀφανισθίνα θεάσει, οὐστὶνας ἀσεβοῦντας καὶ μὴ φροντίζοντας τοῦ Διὸς ἢ τῶν Ῥωμαίων αἰχμῆ ἢ ὁ Ῥωμαϊκὸς πόλεμος ἀπώλεσεν. Ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ Ἀσθύται μεσόγειοι ἢ μέσση γῆν ἔχοντες ἐπάρχουσι, καὶ τοῦ Λιβυκοῦ θεοῦ τοῦ Ἄμμωνος ἱερὸν ἐν ἀμμώσιν χώρα, καὶ Κυρήνη πόλις ἵππους καλλίστους ἔχουσα, Ἀακδαμονίων ἀνδρῶν ἀποικία. Πλησίον δὲ τῆς Κυρήνης πρὸς τὴν Αἴγυπτον οἱ Μαρμαρῖδαι εἰσὶν. Ὑπεράνωθεν δὲ οἱ Γαιτοῦλοι εἰσι, καὶ πλησίον τῆς Γαιτούλων χώρας οἱ Νίγηρες κατοικοῦσιν.

216-227. Ἐξῆς δὲ ἐπὶ τούτοις εἰσὶν οἱ Φαυρούσιοι, ἐπὶ ὠντινων γῆν οἱ Γαράμαντες πολλοὶ καὶ ἀπειροὶ κατοικοῦσιν. Ἐν δὲ τοῖς ἐνδοτάτοις μέρεσι τῆς ἡπείρου ἰσχατοὶ πάντων οἱ Αἰθίοπες οἰκοῦσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὠκεανοῦ, παρὰ τὰ κοιλώματα ἢ τὰ δάση καὶ ἔλη τῆς ἰσχάτης Κέρνης. Πρὸ τούτων τῶν προειρημένων Αἰθιόπων ἐξέχουσι τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῶν αἰθαλέων Βλεμμύων, τουτέστι Μαύρων ἰθνῶν, ἣν γουν Αἰθιόπων. Ἀπεκείθεν τοῦ εὐτραφεστάτου καὶ λιπαρωτάτου Νεῖλου τὰ ὕδατα κατέρχεται· ὅστις δὴ ἀπὸ τῆς Λιβύης πολλὸς, τουτέστι μέγας, ἤδη πρὸς ἀνατολὰς βέων Σίρις ὑπὸ τῶν Αἰθιόπων καλεῖται, διὰ τὸ ἀνέρχεσθαι αὐτὸν τότε καὶ πλημμυρεῖν, ὅταν ἡ ἐπιτολὴ τοῦ ἀστρου, ἦτοι Σειρίου, γένηται. Οἱ δὲ τὴν Συήνην κατοικοῦντες μεταστρέψαντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νεῖλον ἔθεντο. Ἀπὸ τούτων δὲ τῶν Βλεμμύων ἐπὶ τὰ ὄρεια μέρη ἄλλοθεν

ἀλλαχόσε ἐκτεινόμενος διὰ ἐπτὰ ἐπισήμων καὶ περιφωρῶν στομάτων (ἄτινά εἰσι ταῦτα· Ἡρακλεωτικόν, Βολβιτικόν, Σεβενιτικόν, Μενδήσιον, Πηλουσιακόν, Κανωδικόν, Θερμουτιακόν [Πηλούσιον, Κανωδικόν ὁ καὶ Ἡρακλεωτικόν, Σεβενιτικόν, Σαῖτικόν, Μενδήσιον, Βολβιτικόν καὶ Βουδαστικόν]) ἐκπίπτει εἰς τὴν θάλασσαν, τὴν λιπαρὰν γῆν τῆς Αἰγύπτου τοῖς ὕδασι πιαίνων.

228-241. Οὐδεὶς γὰρ τῶν ἄλλων ποταμῶν τῷ Νεῖλω παραπλήσιος καὶ ὁμοίος τυγχάνει, οὐ μὲν κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐξήσιν καὶ τὴν ἀρδευσιν, οὕτε συρφετώδη χόρτον ἐπὶ γῆν βάλλει, οὕτε πάλιν τὸν πλοῦτον τῆς γῆς ἐκείνης αὐξήσῃ. Ὅστις καὶ τὴν Λιβύην ἀπὸ τῆς Ἀσίας διαμερίζει ἢ ἀφορίζει, τὴν μὲν Λιβύην πρὸς Αἴβα ἀνεμον, τὴν δὲ Ἀσίαν πρὸς ἀνατολὰς ἔχων. Παροικοῦσι δὲ τῷ Νεῖλω τῶν πλουσίων ἢ εὐκλεῶν Αἰγυπτίων γένος, ὅτινες καὶ πρῶτον τὰς τέχνας τοῦ βίου εὗρον, καὶ πρῶτοι τοῦ ἐπιθυμητοῦ ἀρότρου ἀπόπειραν ἐποίησαντο, καὶ ὑπὲρ εὐθείας αὐλακος ἴσπειραν, πρῶτοι δὲ καὶ ταῖς γραμμαδαῖς καὶ τοῖς κύλοις τὸν οὐρανὸν διαμέτρησαν, τὸν λοξὸν δρόμον τοῦ ἡλίου ἐν τῷ ζωδιακῷ τῷ νοί σκαψάμενοι καὶ βουλεύσάμενοι. Καὶ τούτων δὲ τῶν Αἰγυπτίων τῆς χώρας τὰ πέρατα καὶ τὴν μορφήν, ἦτοι εἶδος καὶ σχῆμα, λέξομαι. Οὐ γὰρ μικρὰς καὶ αὐτὴ τιμῆς ἔτυχεν, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὸ μέγεθος ὀλίγη ὑπάρχει, μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων εὐτραφεῖς καὶ καλοὺς λιμῶνας ἔχει καὶ κάλλιστα πάντα φύει.

242-249. Τὸ μὲν οὖν σχῆμα τῆς Αἰγύπτου τρίγωνόν ἐστι, πρὸς τὰ βόρεια μέρη καὶ τὴν ἔσω θάλασσαν πλατὺ, ἐπὶ δὲ ἀνατολὴν ὀξὺ, καὶ μέχρι τῆς βαθεῖς κρημονύς ἢ καταράκτας ἐχούσης, ἦτοι ὑψηλῆς, Συήνης ἐλκόμενον, καὶ τοῖς ἀμφοτέροις ὄρεσι τῶν Αἰθιόπων καὶ Ἀράβων κύκλω ἀσφαλῶς περισκεπασμένον, ἐφ' ὠντινων ὄρων τὰ ὕδατα τοῦ Νεῖλου, καλλίστου ποταμοῦ, κατέρχεται. Καὶ ταύτην μὲν τὴν Αἴγυπτον πολλοὶ τε καὶ εὐδαίμονες ἀνδρες ἔχουσιν· ὅσοι μὲν τὴν μεγαλόδοξον Θήβην κατοικοῦσι, πόλιν ἀρχαίαν, τὴν ἑκατὸν πύλας ἔχουσαν, ὅπου καὶ ὁ Μίμων τὴν οἰκίαν μητέρα Ἦῶ, ὅ ἐστι τὴν ἡμέραν, ἀνατέλλουσαν ἀσπάζεται καὶ ὅσοι τὴν μεσόγειον ἐπτὰ πόλεις ἔχουσαν κατοικοῦσι, καὶ ὅσοι πρὸς τὰ νότια μέρη ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάσσης τὴν Αἰγυπτιακὴν παραλίαν ἔως τῆς Σερβωνίτιδος λίμνης κατοικοῦσιν.

254-269. Ταύτης οὖν τῆς Αἰγύπτου πρὸς μὲν τὸν ζέφυρον ἢ Μακεδονικὴ πόλις, τουτέστιν ἡ Ἀλεξάνδρεια, καίται, ὅπου τοῦ Σινωπίτου μεγάλου Διὸς ἱερὸν πολυτελεῖ καὶ πολυτιμῆτω χρυσῷ κεκοσμημένον ἐστίν· οὐδαμῶς ἂν ἐκείνου θαυμασιωτέρων ναῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις θεάσει, οὐδὲ πλουσιωτέρων ἄλλων πόλιν. Ὅπου αἱ ὑψηλαὶ σκοπιαὶ φαίνονται τῆς Μακεδονίας Εἰδοθείας, τουτέστιν ἡ Φάρος ἢ κατ' Ἀλεξάνδρεια. Μετὰ ταύτην, ἣν γουν τὴν Αἴγυπτον, ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν περὶ τὸ Κάσιον ὄρος τὸ Πηλούσιόν ἐστι, πόλις ἀπὸ Πηλῶς

ἄνω λεγομένη, ἣν ἄνδρες κατοικοῦσιν ἐξόχως τὴν ναυτικὴν μεμαθηκότας. Οὗτοι δὲ οἱ Πηλουσιῶται οὐδαμῶς τῆς Λιβύης ἀλλὰ τῆς Ἀσίας ἔθνεσιν ἐναριθμοῦνται, ὡς ἔξω τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ ἑπταστόμου Νεῖλου τὴν πόλιν οἰκοῦντες. Ἄλλοι δὲ κλειστοὶ τήνδε τὴν γῆν κατοικοῦσιν, οἱ μὲν ἐπὶ τῷ ὠκεανῷ, οἱ δὲ ἐν τοῖς μεσογείοις, οἱ δὲ περὶ τῆς μεγάλης καὶ πλαταίας Τριτωνίδος λίμνης τὰ κύματα, ἥτις μέσον τῆς Λιβύης τὸν πλατὺν αὐτῆς κόλπον ἀμφέλλεται ἢ περιούρεται. Τοιαύτη μὲν τῆς Λιβύης ἡ μορφή καὶ τὸ σχῆμά ἐστιν.

270-280. Εἰ δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης τὸν τύπον ἐθέλεις ἰδεῖν, οὐδαμῶς σε κρύψω κάκεινον. Ὁ αὐτὸς δὲ ὀρισμὸς ἐστὶ τῆς Λιβύης, ὅσον καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' οὗτος μὲν ἐπὶ τὰ ἀρκυῖα μέρη ἑστραπται, ὡς βορειοτῆραν εἶναι τὴν Εὐρώπην, καὶ ἀντιπροσώπως τῷ αὐτῷ σχήματι τοσοῦτον ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν πάλιν ἐπισύρεται, ὅσον καὶ ἡ πρὸς νότον ἀντικειμένη Λιβύη πρὸς ἄρον ἢ πέρασ ἀνατολικῶν προχωρεῖ. Ἀμφοτέραι δὲ, δηλονότι αἱ ἐκτάσεις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης, ἴσῃν ἔχουσι τὴν ἐσχάτην βᾶσιν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, ἢ μὲν πρὸς τὸν βορρᾶν, ἢ δὲ πρὸς τὸν νότον. Ἐὰν δὲ τὰς ἀμφοτέρας ταύτας, τὴν τε Εὐρώπην καὶ τὴν Λιβύην, μίαν θείης γῆν, ὄντως κίονος σχῆμα ὑπάρχει, ὡς ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἴσῃν ὄντων καὶ τὸ μὲν ἄξυ τοῦ κίονος ἐστὶ πρὸς δύσιν, ὅθεν ἀποξύνεται ἢ τε Λιβύη καὶ ἡ Εὐρώπη, τὸ δὲ πλατὺ, ἦγον ἢ βᾶσις, πρὸς ἀνατολὴν, τὸ μέσον ἢ κοινὸν μεθόριον πρὸς τῇ Ἀσίᾳ· τούτου χάριν τῶν ἀμφοτέρων ἡπείρων τὸν πόρον καὶ ἔκτασιν ἰδὼν ἐφάδως καὶ εὐκόλως καὶ τῆς Εὐρώπης πέρατα καὶ ὄρους καταλάβεις.

281-287. Ἦστινος Εὐρώπης τὴν ἐσχάτην γωνίαν πλησίον τῶν Ἡρακλεωτικῶν στηλῶν τῶν μεγαλοφύχων Ἰθέρων, ἦγον Ἰσπανῶν, ἔθνη οἰκοῦσιν, ἐπὶ τὸ μήκος τῆς ἡπείρου, ἦγον χώρας, τετραμμένα· ὅπου τοῦ βορείου ὠκεανοῦ ψυχρὸς ῥοῦς κέχεται, ὅπου καὶ οἱ Βρετανοὶ καὶ τὰ λευκὰ ἢ καλὰ ἔθνη τῶν πολεμικῶν Γερμανῶν κατοικοῦσι παρεκτεινόμενα καὶ ἐφαπλούμενα ἐπὶ τὰς ἄκρας καὶ τὰς ἐξοχὰς τοῦ Ἐρκυνίου ὄρου. Τὴν δὲ γῆν ἐκείνην, δηλονότι τὴν Ἰθέριαν, τῷ σχήματι βοαίη βύρση ὁμοίαν εἶναι λέγουσιν.

288-301. Ἐπὶ τούτοις δὲ τοῖς Ἰθέρσι τὸ Πυρηναιῖον ὄρος ἐστὶ καὶ τὰ οἰκήματα τῶν Κελτῶν, πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ καλλιρροῦ Ἡριδανοῦ, ἐφ' οὗτινος ποταταῖς ἐκβολαῖς κατὰ τὴν ἔρημον νύκτα αἱ Ἡλιάδες ἐθρήνησαν κλαίουσαι τὸν Φαέθοντα, ἀδελφὸν αὐτῶν ὄντα. Ἐκείσε δὲ οἱ τῶν Κελτῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς αἰγείροις καθεζόμενοι τοῦ χρυσαυγέος ἡλέκτρου δάκρυα ἢ ἀποσταλάγματα συλλέγουσι καὶ σωρεύουσιν. Μετὰ τοῦτον δὲ ἐφεξῆς ἡ τῶν Τυρρηνῶν χώρα ὑπάρχει. Πρὸς ταύτης δὲ τῇ ἀνατολῇ ἀναφαίνεται ἢ τῆς Ἄλπιος ὄρους ἀρχή. Ἐπὶ δὲ τὸ μέσον αὐτῆς, δηλονότι τῆς Ἄλπιος, σύρεται, ὅ ἐστι διέρχεται, τὰ ὕδατα τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ, πρὸς τὸ ἕσχατον χεῦμα τοῦ βορείου ὠκεανοῦ, εἰς ἐκεῖνον γὰρ ἐκβάλλει. Ἐφεξῆς δὲ ἐπὶ

τῷ Ῥήνῳ ἐπακτείνεται, ἦγον τὰς πηγὰς ἔχει, ὁ μέγας Ἰστρος, ὅστις ἐστὶν ὁ Δάνουβις, ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἑστραμμένος, πλησίον τοῦ Εὐξείνου πόντου, εἰς δὲ πάντα τὸν ἄφρον τοῦ ὕδατος ἐρεύγεται ἢ ἐκβάλλει διὰ κέντα στομάτων, συστραφόμενος περὶ τὴν Πεύκην νῆσον, ἣν ὁ Ἰστρος ἀποτελεῖ.

302-319. Ἐπὶ μὲν τὸ βορειὸν αὐτοῦ μέρος πολλοὶ λίαν καὶ πάνυ ἐφαπλούμενα κέχυνται ἔθνη ἕως τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, Γερμανοὶ, Σαρμάται, Γέται τε ἑμοῦ καὶ Βαστάρνοι καὶ ἡ τῶν Δακῶν πολλὴ καὶ ἀπλήρωτος γῆ, καὶ οἱ ἄλκιμοι ἢ δυνατώτατοι Ἄλανοι καὶ οἱ Ταῦροι, ὅστινες ἐπὶ τὸν δευτὸν τοῦ Ἀχιλλέως δρόμον οἰκοῦσι, στενὸν ἑμοῦ καὶ μακρὸν, καὶ ἐκ' αὐτὸ τὸ στόμα τῆς λίμνης. Ὑπεράνω δὲ τούτων ἐκτέταται τῶν πολυῖππων Ἀγαυῶν τὸ ἔθνος, ὅπου οἱ Μελάγγλαινοι καὶ οἱ τοὺς ἴππους ἀμύλωντες ἄνδρες, καὶ οἱ Νευροὶ οἱ ταχεῖς καὶ ἰσχυροὺς πόδας ἔχοντες καὶ οἱ Γελωνοὶ καὶ οἱ Ἀγαθύροισι· ὅπου τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ τὸ ἐκτεταμένον ὕδωρ ἐμπροσθεν τοῦ Κριοῦ μετώπου τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ μίσγεται, ὡς ἐκ γραμμῆς τινοῦ ἢ κατὰ διάμετρον ἕξαντίας τῶν Κυανέων ἦτοι Συμπληγέδων πετρῶν. Ἐκείθεν καὶ τοῦ Ἀλδήσκου καὶ τοῦ Παντικαίου ποταμῶν τὰ ὕδατα ἐν τοῖς Ῥιπαίοις ὄρασι τῆς Σκυθίας κερχωρισμένα μετὰ ἦχου βέουσιν. Παρὰ δὲ ταῖς ἐκβολαῖς τούτων πλησίον τοῦ πεπηγότος Κρονίου ὠκεανοῦ, τῆς νεκρῆς ὄψεως καλουμένης θαλάσσης, ὁ ἡλεκτρος αὖξεται ὁ ἡδεῖαν καὶ καλὴν τὴν λαμπρότητα ἔχων, ὃά τις αὐγὴ ἐστὶ σελήνης ἀρχομένης. Πλησίον δὲ ὑπὸ τοῖς ψυχροῖς Ἀγαθύροισι καὶ τὸν λαμπρότατον ἴδιος ἀδάμαντα.

320-329. Τοσοῦτοι μὲν γαγόνασιν οἱ κατοικοῦντες πρὸς τὸν βορρᾶν τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ. Πρὸς δὲ τὸν νότον εἰσὶν οἱ Γέραι καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ ἀσφαλῆ κάλσιματα τῶν Νωρικῶν, καὶ οἱ Παννόνιοι καὶ οἱ Βούλγαροι βορειότεροι τῶν Θρακῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ Θρακῆες πολλὴν καὶ ἄπειρον γῆν ἔχοντες, οἱ μὲν ἐπὶ ταῖς πλευραῖς τῆς Προποντίδος, οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν Ἑλλησποντον τὸν ἄγαν ταχεῖα βέματα ἔχοντα, οἱ δὲ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς πολυταράχου ἢ πολυκινήτου καὶ πολυηχέος καὶ μεγάλα κύματα ἐχούσης Αἰγαίης θαλάσσης. Ὅπου κατὰ τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τῆς Παλλήνης, τοῦ Θρακικοῦ ὄρους, ὁ καλὸς λίθος ἀστέριος φύεται καθάπερ τις ἀστὴρ λάμπων, καὶ ὁ λυχνίτης τῇ φλογὶ τοῦ πυρὸς παραπλήσιος καὶ ὁμοῖος.

330-344. Καὶ τοσαῦτα μὲν ἔθνη περὶ τὸν Ἰστρον ποταμὸν κατοικοῦσι. Τὸν δὲ λοιπὸν πόρον τῆς Εὐρώπης καλῶς διανοούμενος βλέπει, ὅστις ἐκ τριγώνου πλευρῆς πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἐρχόμενος ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐπὶ τὰ ἔφα ἐκτείνεται, τὴν μὲν τῶν Ἰθέρων, τὴν δὲ τῶν Ἑλλήνων, τὴν δὲ τῶν ἀγαθῶν Ῥωμαίων. Ἄλλ' ἡ ἐσχάτη μὲν τῶν λαμπροτάτων ἐστὶν Ἰθέρων, ἢ γειτινώσα καὶ πλησιάζουσα τῷ ἑσπερίῳ ὠκεανῷ. Καὶ ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἡ ἄκρα, μία τῶν Ἡρακλεωτικῶν στηλῶν, ἢ Ἀλύθη καλουμένη. Ὑπεράνω δὲ ταύτης τῆς

Ἄλυθης ἢ εὐδαίμων Ταρτησὸς τῶν πλουσίων καὶ βύδην τὸν πλοῦτον ἐχόντων ἀνδρῶν χώρα, καὶ οἱ Κεμφοὶ, οἵτινες ὑπὸ τὸν πόδα τοῦ Πυρηναίου ὄρους κατοικοῦσι, τοῦ χωρίζοντος τοὺς Καλτοὺς καὶ τοὺς Ἰθῆρας. Εἰς τὸ μέρος δὲ τῶν ἀμφοτέρων γαιῶν τῶν Ἰθῆρων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξήπλωται ἢ παράκειται ἢ ἐπὶ πολλὴ ἐκτεταμένη γῆ τῶν Ῥωμαίων, τουτέστιν ἢ Ἰταλία. Καὶ ταύτην μὲν μέσην διαχωρίζει τὸ Ἀπέννιον καλούμενον ὄρος, ὄρθον καθάπερ ὑπὸ στάθμης Ἰθυθέν· οὐδαμῶς ἂν ἐκαίνο ἐπιστήμων ἀνὴρ τῆς σοφῆς Ἀθηνᾶς ὑπερέτης, ὃ ἔστι σοφὸς τεχνίτης, μέμψοιτο· ἀρχεται δὲ πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς Ἄλπιος ὄρους, καὶ λήγει ἐπὶ τὸν Σικελικὸν πορθμῶν.

345-366. Πολλὰ δὲ περὶ τὸ Ἀπέννιον ὄρος ἐκατέρωθεν ἔθνη οἰκοῦσιν, οἵτινά σοι ραδίως καὶ εὐκόλως πάντα καταλέξω· ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἐκ τοῦ βορέου. Πρῶτοι μὲν ἐκεῖ εἰσιν οἱ Τυρρηνοί, μετ' αὐτοὺς δὲ τὰ ἔθνη τῶν Παλασγῶν, οἵτινές ποτε ἀπὸ τῆς Κυλλήνης, τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους, ἐπὶ τὴν ἐσπερίαν θάλασσαν ἀποβάντες ἐνταῦθα σὺν τοῖς Τυρρηνοῖς ἀνδράσι κατήκκησαν. Μετὰ τούτους δὲ ἔστι τὸ ἔθνος τῶν λαμπροτάτων Λατίνων, τὸ μερίμνας πολλὰς παρέχον τοῖς ἐναντίοις, ἦγουν τὸ δαινὸν καὶ πολεμικὸν, ἐπέραστον καὶ καλὴν γῆν κατοικοῦντες. Διὰ μέσης δὲ χώρας τῶν Λατίνων βεῖ ὁ Θύμβρις ποταμὸς καὶ τὸν καθαρὸν αὐτοῦ βροῦν εἰς τὴν θάλασσαν βάλλει, Θύμβρις ὁ κάλλιστος καὶ βασιλικώτατος πάντων τῶν ἄλλων ποταμῶν, ὅστις εἰς δύο διαχωρίζει τὴν ἐπιθυμητὴν καὶ ἐνδοξὴν Ῥώμην, τὸν μέγαν οἶκον, ἦγουν τὸ βασίλειον, τῶν ἐμῶν βασιλείων, τὴν μητέρα πασῶν τῶν πόλεων, τὴν πλουσίαν καὶ εὐδαίμονα χώραν.

367-388. Ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ Λατίνων χώρᾳ ἢ τῶν Καμπανῶν ἔστι λιπαρὰ γῆ, ὅπου ὁ οἶκος, ἦγουν ἢ πόλις, τῆς ἀγνῆς Παρθενόπης, μίξας τῶν Σειρήνων, ἢ πολλὰ τῶν σταχυῶν ὀράγματα ἔχουσα, τουτέστιν ἢ σιτοφόρος, ἦντινα Παρθενόπην ὁ πόντος τοῖς ἰδίοις κόλποις ἐδέξατο· κατέρριψε γὰρ ἑαυτὴν εἰς τὸν πόντον. Πρὸς δὲ τὸ νότιον μέρος ὑπὸ τὴν Σειρηνίδα πέτραν λίαν καὶ πᾶν κατὰ πολὺ τοῦ Σιλάρου, ποταμοῦ Πευκεντίνου, ἐκβολαὶ φαίνονται. Πλησίον δὲ εἰσιν οἱ Λευκανοὶ καὶ οἱ Βρέντιοι ἄνδρες τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἰταλίας μέχρι τῆς Λευκῆς πέτρας κρατοῦντες καὶ κατοικοῦντες.

381-371. Ἐκεῖθεν δὲ, ὃ ἔστιν ἀπὸ τῆς Λευκῆς πέτρας, ἐπὶ τὸν βορρᾶν ἢ ἄκρα τοῦ ζεφύρου, ἦγουν τὸ Ζεφυρίον ἀκρωτήριον, φαίνεται, καὶ ἐκ' αὐτοῦ οἱ Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφυρίοι κατοικοῦσιν, οἵτινες τοῖς προτέροις χρόνοις ἀπὸ Λοκρίδος τῆς Ἐπικνημίδος τῆς πατρίδος αὐτῶν φεύγοντες ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν παρεγένοντο ταῖς οἰκείαις δεσποίναίς μιγέντες, δούλοι ὄντες· ὧντινων τὸ γένος ἀρτίως ἔστιν ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἄλπηος ποταμοῦ. Μετὰ δὲ τούτους ἐφεξῆς εἰσιν οἱ Μεταπόντιοι· ἔγγυς δὲ αὐτῶν ἢ ἐπιθυμητὴ καὶ καλῶς κατοικουμένη πόλις τοῦ πολυστεφάνου Κρότωνος ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς

τοῦ καλοῦ ποταμοῦ Αἰσάρου. Ἐκεῖσε δὲ τὸν μέγαν ἢ τὸν ὑψηλὸν τῆς Λακινιάδος Ἦρας ναὸν θεάσῃ. Ἔστι δὲ κακεῖσε ἢ ἀπὸ τοῦ Διὸς μεγάλην ὄργην δεξαμένη ἄθλια καὶ ταλαίπωρος Σύβαρις, τοὺς ἐνοικοῦντας ἢ πολίτας ἑαυτῆς ἀπολωλότας κλαίουσα, ἦγουν Ἰρημος οὔσα, διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἀναθήμασι τοῦ Ἄλφειοῦ ὑπὲρ τὸ δίκαιον μανέντας αἰσχρῶς ἀσεβῆσαι.

376-383. Μετὰ τούτους δὲ τοὺς Συβαρίτας οἱ Σαυνῖται τὴν μέσην γῆν, ἦγουν τὴν μεσόγειον χώραν, οἰκοῦσι, καὶ τὰ ταχέα ἔθνη τῶν Μαρωῶν, ὑπεράνωθεν τοῦ Σιλάρου ποταμοῦ. Τάρας δὲ παραλία πόλις πλησίον τῆς θαλάσσης καίται, ἣν ποτε ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἰσχυρὸς πόλεμος ἐκτίσεν ἢ ἦν οἱ Ἀμυκλαῖοι ἐπόρθησαν. Ἐφεξῆς δὲ ἐπὶ τούτοις ἢ Καλαβρία ἢ χώρα ἔστι τὰ τε τῶν Ἰαπυγῶν ἔθνη μέχρι τῆς παραθαλασσίας πόλεως Ὑρίου, ὅπου τὸ Ἀδριατικὸν πελάγος σύρεται ἐπὶ τὸν ἐφεξῆς ὄντα Ἀκυλῆιον κόλπον, τὸ ἐνδότερον μέρος ὄντα τοῦ Ἀδρίου, ὅπου Ἀκυλῆ πόλις ἔστιν. Ἐκεῖ καὶ ἢ Τεγεστραίων πόλις οἰκεῖται ἐπὶ τοῖς ἐνδοτάτοις μέρεσιν, ἦγουν ἐν τῷ μυχῶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους. Τοσαῦτα μὲν ἔθνη τὴν Ἰταλίαν κατοικεῖ.

384-397. Ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἀνατολὰς σύρεται ἢ τὴν θάλασσαν ἐπερεύγεται ὁ Ἀδρίας κόλπος, τοὺς αἰγιαλοὺς τῶν Λιθυρινίδων νήσων ὑποξῶν, καὶ περὶ ἅπανσαν τὴν ὑψηλὴν ἢ ἰσχυρὰν τῶν Ἰλλυρίων χώραν, ἣτοι χειρρόνησον, ὑπόση τῷ ἰσθμῷ πλησίον ἐπίκειται, καὶ ταῖς ἀκταῖς τῶν Βουλιμέων. Ἐπάγουσα δὲ καὶ ἀπλήρωτον ρεῦμα τὴν Ἰλλυρικὴν γῆν περιστρέφεται ἕως τῆς ἄκρας τῶν ὑψηλῶν ὄρων, τῶν καλουμένων Κεραυνίων διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖσε πιπτόντων κεραυνῶν. Περὶ ἐκεῖνον δὲ τὸν κόλπον ἴδιοι ἂν καὶ τὸν μεγαλύτερον τύμβον, περὶ ὃν ἢ τοῦ Κέδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ φήμη λέγεται. Ἐκεῖσε γὰρ εἰς σκολιῶν ὄρων γένος ἠλλάχθησαν, ἦγουν εἰς ὄφεις μετεβλήθησαν, ὅπότεν ἀπὸ τοῦ Ἰσμηνοῦ ποταμοῦ τῆς Βοιωτίας ἢ τῶν Θηβῶν ἐπὶ τὸ γῆρας παρεγένοντο, τουτέστιν ὅτε ἐγήρασαν καὶ ἔμελλον λιπαροῦ βίου καὶ ἐπιμελείας ἀξιοῦσθαι, μετὰ τὰ ἐν Θῆβαις ἀτυχήματα. Ἐκεῖσε αὐτοῖς οἱ θεοὶ σημείον ἄλλο ἔθεσαν· περὶ μὲν γὰρ τὴν χώραν ἐκεῖνην δύο πέτραι ἀμφοτέρωθεν ἐστηρικμέναι εἰσιν, αἵτινες ἀμφοτέραι κινούμεναι ἀλλήλαις συνέρχονται, ὅπότεν τις ἀρχὴ ἐπικυλιούμενου κακοῦ τοῖς πόλιταις γίνεται, ἦγουν σημαίνουσι τῶν μελλόντων κακῶν τὴν ἀρχήν.

398-402. Πρὸς δὲ τὸν νότον ἢ τὰ νότια μέρη πορθωτάτω ὑπὲρ τὴν εὐγείον Θράκην καὶ τὴν Ὀρικίαν χώραν ἢ τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴ κατὰ πολὺ ἀνερχομένη προσεγγίζει, διπλῆ θαλάσση διεζωσμένη ἢ περιεχομένη, τῇ Αἰγαίᾳ δηλονότι καὶ τῇ Σικελικῇ, ἀνεμον δὲ ἐκάστη ἔλαβεν, ἢ μὲν Σικελικὴ τὸν ἐσπερίον ἢ δυτικόν, ὃν καὶ ζεφύρον καλοῦσιν, ἢ δὲ Αἰγαία τὸν εὐρόν.

403-423. Ἡ Πελοπόννησος δὲ ἔπεται ἢ ἐπακολουθεῖ, ὁμοία πλατάνου φύλλῳ μουρίζοντι, ἦγουν λεπτοτάτη

κατὰ τὸ ἄκρον δίκην μυδὸς οὐράς. Πρὸς γὰρ τὸν βορρᾶν ὁ ἰσθμὸς στενούμενος τῷ κλάδῳ τῷ προσπεφυκότι τῷ φύλλῳ ἔοικε, καὶ ἐπὶ τὴν κοινὴν βᾶσιν τῆς Ἑλλάδος τὴν Πελοπόννησον ἐπιστηρίζει· ἡ δὲ χώρα τῆς Πελοποννήσου φύλλῳ πολυστρόφῳ ὁμοία θαλασσίους κόλποις ἔνθα κάκιστε περιέχεται καὶ πρὸς μὲν τὴν δύσιν ταύτης τῆς γῆς, ἦγουν ἐν τῷ δυτικῷ μέρει τῆς Πελοποννήσου, ἡ Τριφυλιεὶς χώρα ὁσῶς καλουμένη ἐστίν, ἔπου ὁ κάλλιπτος καὶ ἐπιθυμητότατος τῶν ποταμῶν ὀδῶσαι Ἀλφειὸς, ταῖς προχοαῖς, ἦγουν ταῖς πηγαῖς καὶ τῷ βεῦματι, σχιζόμενος τοῦ Μεσσηνίου Εὐρώτου ὀσῆτες ἀμφοτέρω ποταμοὶ ἀπὸ τῆς Ἀσίας τὰ βεῖθρα αὐτῶν ἀναδιόδασαι, τούτῃσιν ἀπὸ τῆς Ἀσίας βέουσιν, ἀλλ' ὁ μὲν Ἀλφειὸς τὴν τῶν Ἡλείων, ὁ δὲ Εὐρώτας τὴν Λακωνικὴν χώραν τέμνει καὶ διαρρεῖ. Κατὰ δὲ τὴν μέσην Πελοπόννησον οἱ Ἀρκάδες Ἀπιθναεῖς κοιλὴν, ἦγουν κυρτήν, γῆν κατοικοῦσιν ὑπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους τοῦ Ἐρμιάνθου· ἔπου ὁ Μέλας καὶ ὁ Κρηθις καὶ ὁ ὑγρὸς Ἰάων ποταμοὶ βέουσιν, ἔπου καὶ ὁ ἀρχαῖος Λάδων τοῖς ὕδασι πλατύνεται· μέγας γὰρ ποταμὸς ἐστίν. Πλησίον δὲ τῶν Ἀρκάδων ἡ τῶν Ἀργείων ἐστὶν ἄροσις, ἦγουν ἡ χώρα ἦν γεωργοῦσι, καὶ ἡ γῆ τῶν Λακωνικῶν, ἡ μὲν τῶν Ἀργείων ἐπὶ τὴν ἀνατολήν, ἡ δὲ Λακωνικὴ ἐπὶ τὸν νότον ὀρώσα. Περὶ δὲ τὰ στενὰ τοῦ Ἰσθμοῦ δύο θάλασσαι κτυποῦσιν ἡ τε Κορινθία καὶ ἡ Σαρωνικὴ, καὶ ἡ μὲν Κορινθία ἐξ ἀναντίας τῆς Ἐφύρης, ὁ ἔστι τῆς Κορινθίου πόλεως πρὸς δύσιν ἐστίν, ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ἡ δὲ Σαρωνικὴ πρὸς ἀνατολὰς ἐστὶ συρομένη.

422-428. Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ Ἰσθμοῦ ὡς πρὸς ἀνατολὰς ἡ Ἀττικὴ γῆ ἐστίν, ὁ ἔστιν αἱ Ἀθηναίαι ἀνὰ μέσον δὲ τῶνδε κατέρχεται ὁ θεῖος ποταμὸς Ἰλισσὸς, ἔπου καὶ ὁ βορρᾶς ποταμὸς τῆς Θράκης βασιλεὺς ἤρπασε τὴν Ἰπρωτικὴν. Ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῆς Ἀττικῆς ἡ τῶν Βοιωτικῶν χώρα ἐστὶ καὶ τῶν Λοκρῶν ἡρωτισμένη γῆ. Μετὰ τοὺς Βοιωτοὺς δὲ καὶ τοὺς Λοκροὺς ἡ Θεσσαλία καὶ αἱ πόλεις τῆς Μακεδονίας εἰσίν. Ἐπὶ ταύταις δὲ πάλιν φαίνονται αἱ κορυφαὶ τοῦ χιονώδους Ἄιμου τοῦ Θρακικοῦ ὄρους.

429-436. Ἐξεναντίας δὲ τούτου πρὸς ζεφύρου πνοὴν ἡ ἀπλήρωτος γῆ τῆς Δωδώνης ἐκτέταται. Ὑπεράνω δὲ ταύτης τῆς Δωδώνης πρὸς νότον ἡ μεγάλη τῶν Αἰτωλῶν ἀνδρῶν χώρα ἐστίν ὑπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Ἀρακύνθου. Διὰ μέσης δὲ τῆς Αἰτωλίας σύρεται ὁ Ἀχελώϊος ποταμὸς, ὁ λαμπρὰ συστρέμματα ἔχων, ἐκβάλλει δὲ εἰς τὸ Σικελικὸν πέλαγος διὰ μέσων τῶν νήσων ἄς Ἐχινάδας καλοῦσιν· ἐφ' ὧν αἱ τῶν γειτνιαζόντων Κεφαλληνῶν πόλεις ἐπακολουθοῦσιν.

437-446. Ἐπὶ τούτῳ δὲ τῷ πεδίῳ, τῆς Αἰτωλίας δηλονότι, πρὸς τε τὴν ἀνατολήν καὶ τὴν ἡῶν, ἦγουν τὸν ἀνίσχοντα ἥλιον, ἡ Φωκίεϊς χώρα ἐστὶ, συρομένη ἢ ἀποκλίνουσα ἐπὶ βορρᾶν κατὰ τὸ στόμα καὶ τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν, ὑπὸ τῇ ἐξοχῇ τοῦ χιονώδους ὄρους Παρνασοῦ. Διὰ δὲ τῆς Φωκίδος μέσον τὸ μέγα βεῦμα

τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ κατερχόμενον ἦγον ἀποτελεῖ. Παρὰ τῷ Κηφισσοῦ ποταμῷ ἡ τεθυμιαμένη καὶ καλῆ γῆ τῆς Πυθῶνος πόλεως ἐστίν, ἔπου ἡ περιπλοκὴ τῆς Δελφίνης δράκοντος περὶ τοῦ θεοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τρίποδι κέκλιται, ὁ ἔστι περὶ τοῦ μαντικῶ θεοῦ ἐν τῷ ἐπιθυμητῷ ναῦ περιέχεται, δλοὸς πολλοὺς καταστήγμασι πεπυκνωμένους. Ὅπου πολλάκις αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων ἢ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἢ ἀπὸ τῆς Κλάρου ἄρτι ἀναβάς, ἦτοι ἐλθὼν, τὸ ἄμμα, τούτῃσιν τὸν δεσμόν ἢ τὴν νευράν, τῆς χρυσῆς φαρέτρης ἀναλύει.

447-449. Ἄλλ' οὗτος μὲν ὁ Ἀπόλλων ὤλεος ἔστω· σὲ δὲ, ὦ Μοῦσα, Διὸς καὶ Μνημοσύνης θύγατερ, πασῶν τῶν νήσων, αἵτινες ἐν τῷ πόντῳ ἄλλη ἀλλαγῶς ἔστραμμένοι ἐκάρχουσι, τὰ ὄνοματά ἐμοὶ καὶ τὴν θέσιν εἰπέ.

450-456. Κατὰ μὲν τὸ μέσον τοῦ πορθμοῦ τῶν Ἡρακλειῶν στηλῶν τὰ Γάδειρα, ἡ ἐσχάτη τῆς οἰκουμένης νῆσος, τοῖς ἀνθρώποις φαίνεται, καὶ πόλις ἐπὶ τῆς περιρρομένης ἐκείνης νήσου ἐπὶ τοῖς τέρμασι τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκεῖ ἐν τοῖς Γαδαίροις τῶν Φοινίκων ἀνδρῶν γένος κατοικεῖ, τοῦ μεγάλου Διὸς υἱὸν Ἡρακλῆ τιμῶντες. Καὶ ταύτην μὲν τὴν νῆσον παρὰ τῶν ἐκεῖ πρότερον κατοικούντων ἀνθρώπων Κοτίνουσαν καλουμένην ὕστερον Γάδειρα οἱ Φοινίκαις ἐκάλεσαν.

457-460. Αἱ δὲ Γυμνήσαι νῆσοι ἐφεξῆς εἰσι. Πλησίον δὲ αὐτῶν ἐστὶν ἡ Βοῦσος, καὶ ἡ εὐρυτάτη, ἦγουν ἡ πλατεῖα ἡ μεγίστη Σαρδῶν, καὶ ἡ ἑπέρστος καὶ καλὴ νῆσος Κύρνος τῇ θαλάσῃ περιχωρήνη, ἦντινα καὶ Κορσίδα διὰ τὸ πολλὰς ἐξοχὰς ἔχειν ὄρων οἱ κατοικοῦντες ἀνδρες καλοῦσι· κατάσκιος δὲ καὶ πολὺύλος ὑπάρχει τοσοῦτον, ὅσον οὐδεμία τῶν ἄλλων νήσων.

461-467. Μετὰ ταύτην δὲ αἱ τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἰππότου υἱοῦ, τοῦ φιλοξένου βασιλέως, νῆσοι εἰσίν ἐν τῇ θαλάσῃ πανταχοῦ περιδρομοί· ὅσται Ἰπποτάδης Αἰόλου θεῖα, ἦγουν θανμαστά, ὄωρα πάντας ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους ἔλαβε, τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν τῶν ἀνέμων, τῶν τε ταρασσομένων ἢ πνεόντων καὶ τῶν ἰσταμένων ἦτοι ἡσυχάζόντων. Ἐπὶ δὲ εἰσίν αὗται αἱ νῆσοι, ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων Πλωταὶ καλούμεναι, διότι μέσον ἔχουσιν οἰοῦναι μεταξὺ ἀλλήλων περικυκλούμενον διάπλουον ἢ περίπλουον.

468-476. Ἐπὶ ταύταις δὲ ταῖς Αἰόλου νήσοις ἡ Τρινυχία, τούτῃσιν ἡ Σικελία, νῆσος ὑπὲρ τὴν Ἰταλίαν ἐκτέταται ἐπὶ τρισὶ πλευραῖς ἐστηκυῖα. Ἄκρα δὲ αὐτῆς ἡ τε Πάχυνος καὶ ἡ Πελωρίς καὶ ἡ Αἰλύβη· ἀλλ' ἡ μὲν Αἰλύβη πρὸς τὴν ὀρμὴν ἢ πνοὴν τοῦ ζεφύρου καίται, ἡ δὲ Πάχυνος πρὸς ἀνατολὰς, ἡ δὲ ἀνεμώδης Πελωρίς πρὸς βορρᾶν ἢ τὰ ἀρκῶσα μέρη, ἐπὶ τὴν Αὐσονίων γῆν ἢ τὴν Ἰταλίαν ὀρώσα. Καὶ μὲν πρὸς βορρᾶν ταύτης τῆς Σικελίας ὁδὸς ὀλεθρία καὶ ἐλασινή ἐστὶ τοῖς ναύταις, στενὴ καὶ σκολιὰ καὶ ἀβατος ἢ χαλεπὴ· ἔπου ἡ θάλασσα συρομένη ταῖς μακρὰν ἐκκειμέναις πέτραις περιχρεῖται, τούτῃσιν τὰ κύματα προσπελάζει καὶ προσκρούει, τμηθεῖσα τῇ τριαίνῃ τοῦ Ποσειδῶνος, ὅς ἐν Ἀονίᾳ τῆς Βοιωτίας ἐτιμᾶτο.

477-480. Πρὸς δὲ τὸν νότον ὑπὲρ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ ἔστιν ἡ Λιβυκὴ θάλασσα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἑτέρας, ἣν οὖν τῆς μείζονος Σύρτιδος. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν περάσει, καὶ τὴν ἑτέραν τὴν μικρὰν δυτικωτέραν οὖσαν κατόψει· ἥστινος ἔμπροσθεν εἰσι δύο νησίδια, ἣ τε Μῆνιγξ καὶ τὰ Κέρκινα, ὑπὸ τῆς Λιβύης τὸν ὄρμον, ἣν οὖν τὸν λιμένα καὶ τὴν πορείαν, ἔχουσαι.

481-491. Ἄλλ' ὁπότε μετὰ νῆος ἐπὶ τὴν Ἰαπυγίαν γῆν περὶ τὸν ἀριστερὸν πόρον τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ὁδοῦσης, παρεσθὺς εὐρησῆς τὴν τοῦ ἰσχυροτάτου Διομήδους νῆσον, ὅπου ὁ ἡμίθεος ἑκαίνας ἀνὴρ, τῆς Ἀφροδίτης αὐτῶ ὄργισθείσης, παρεγένετο, ὁπότε ταῖς βουλαῖς τῆς κακῆς καὶ ὀλέθρια εἰς αὐτὸν φρονούσης γυναῖκος αὐτοῦ Αἰγιαλείας ἐπὶ τὸ ἔθνος τῶν πολυλιτανεύτων Ἰβήρων ἀπῆλθεν. Ὅς δὲ ἀπλήρωτος καὶ ἐπιμήκης ὄλεος ἦ τὸ πλῆθος τῶν Ἀψυρτίδων νήσων ἐφεξῆς πορευομένη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου μετὰ τὴν τοῦ Διομήδους νῆσον ἀναφαίνεται, ἄστινάς ποτε οἱ υἱοὶ ἦ τὸ γένος τῶν Κόλγων ἐπέδραμον, ὃ ἔστι κατέλαβον, ἥνικα τῆς πλανηθείσης Αἰήτου θυγατρὸς Μῆδεῖας τὰ ἔχνη ψηλαφῶντες ἐμόγησαν ἢ ἐκακοπάθησαν. Ἐφεξῆς δὲ ἐπὶ ταύταις αἱ Λιθυρινίδες νῆσοι ἐριζωμέναι εἰσι.

492-497. Πρὸς δὲ τὸν νότον πορευομένη νηὶ, ἣν οὖν μετὰ νῆος πορευομένη, μετὰ τὰ Κεραῦνια ὄρη ἐξ ἐναντίας τῶν Ἀμβρακίων νήσοι φαίνονται, ἣ τε λιπαρὰ ἢ πολυφόρος Κέρκυρα, ἢ καὶ Φαιακία λεγομένη, ἢ προσφιλεστάτη τοῦ Ἀλκινόου χώρα. Ἐπὶ ταύτης δὲ καὶ τὸ τῆς Νηρικίης Ἰθάκης ἔδαφος, ἣν οὖν ἡ Ἰθάκη νῆσος, ἢ ὑπὸ τὸ Νηρίτιον ὄρος, καὶ τὸν ἄλλον, δηλονότι τῶν Ἐχινάδων, νήσων ἢ γῆ, ὅπως ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ταῖς λαμπροτάταις συστροφαῖς περιρραῖ, ἀπὸ τῆς Χαλκίδος πόλεως τῆς Αἰτωλίας καταρχόμενος.

498-512. Πολλὰ δὲ νῆσοι πρὸς τὰ βόρεια μέρη τοῦ Ἄμνισοῦ, ποταμοῦ τῆς Κρήτης, φαίνονται, τὰ τε Αἴγυλα, τὰ Κύθηρα καὶ ἡ τραχεῖα Καλαῦρια. Ἐπὶ δὲ τὸ ἑτερον μέρος ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἡ Κάρπαθος ἔστιν. Ἐγγὺς δὲ αὐτῆς ἡ τιμία Κρήτη, ἡ τροφὸς τοῦ μεγάλου Διὸς, νῆσος μεγάλη καὶ λιπαρὰ καὶ εὐτροφος ἐν ἤτινι ἡ Ἰδη ὄρος, Ἰδη δρυσι θάλασσα καλλιφύλλοις, ἣτοι ὑψηλαῖς καὶ καλλίσταις. Καὶ ταύτης τὸ μέγεθος περισσὸν καὶ ἐξαιρετὸν ἢ διὰ ὄλον μᾶλλον καὶ φανερόν. Ἐξ ἐναντίας δὲ τῆς Αἰγυπτιακῆς παραλίας ἡ Ῥόδος ἔστιν, ὑπὸ Ἰηλουσίαν ἀνδρῶν κατοικομένη. Μετὰ ταύτην δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν αἱ Χελιδόνιαι νῆσοι ἔπονται τρεῖς οὖσαι, ἐνδοθεν τῆς μεγάλης ἄρκας τῶν Πατάρων. Ἡ δὲ Κύπρος πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐν τῷ Παμφυλίῳ κόλπῳ καίται, ἢ ἐπιθυμητὴ καὶ καλὴ χώρα τῆς Ἀφροδίτης, θυγατρὸς τῆς Διώνης. Ἐγγὺς δὲ τῆς Φοινίκης ἐν μεγάλῳ κόλπῳ, τῷ Ἰσσιῶ ἠλονότι, ἡ Ἀραδος νῆσος καίται. Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ Σουίνου, ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς, ὑπεράνω τῆς Εὐβοίας τῆς ὑπὸ Ἀθάντων οἰ-

κουμένης, φαίνονται ἡ Σαλαμίς καὶ ἡ πόλις τῆς Αἰγίνης νήσου.

513-518. Θαυμαστὸς δὲ τις πόρος ἔστιν ὁ τοῦ Αἰγαίου πελάγους ὁ βαθὺς, ὁ περιέχων ἐντὸς αὐτοῦ ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν ἄπειρον πλῆθος νήσων στιγθδὸν ἢ κατὰ τάξιν κειμένων, ἐπὶ τὸ στενὸν ὕδωρ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἣν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον, ἄφ' ὅσον ἔστιν ὁ στενὸς αὐλὸς τῆς θαλάσσης ὁ ἀπὸ τῆς Τενέδου ἕως τῆς Προικοννήσου, τῆς Ἑλλῆς τῆς Ἀθάμαντος θυγατρὸς ἐπιώνυμος· ὅπου ἢ τε Σηστός καὶ ἡ Ἀβυδος ἐξ ἐναντίας ἀλλήλων τὸν λιμένα ἢ τὸν ὄρμον ἔχουσαι καίται, ἢ μὲν Σηστός τῆς Εὐρώπης, ἢ δὲ Ἀβυδος τῆς Ἀσίας.

517-524. Τούτων δὲ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους αἱ μὲν τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ καίται τῷ εἰσπλέοντι, οἱ δὲ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατὰ τὸ μήκος ἐκτεινόμεναι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας πρὸς ἀρκτους ἢ τὸν ἀρκτῶν βορέαν. Καὶ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης μὲν ἔστιν ἡ Εὐβοία, Μάκρης δὲ τὰ μακρὸν σχῆμα λεγομένη, ἣν οἱ Ἀθαντας κατοικοῦσι, καὶ ἡ Σκύρος ἀνέμου βιαίους ἔχουσα, καὶ ἡ ὑψηλὴ Πεπάρηθος ὅπου ὑπάρχει καὶ ἡ Αἴημος, τὸ τραχὺ πέδον, ἣν οὖν ἡ τραχεῖα νῆσος, τοῦ Ἡφαίστου, καὶ ἡ ἀρχαία Θάσος, Δημήταρος ἀκτὴ, τουτέστι πυροφόρος χώρα, καὶ Ἰμβρος καὶ ἡ Σαμοθράκη, ἡ πόλις τῶν Κορυδαίντων τὰ μυστήρια ἐν αὐτῇ τελούντων.

525-532. Αἱ δὲ τὴν πρώτην μοῖραν ἢ τάξιν τῆς Ἀσίας λαγοῦσαι νῆσοι αὐταῖς εἰσι, αἱ κύλιφ τὴν Δῆλον περιέχουσι, καὶ Κυκλάδες ἐκ τούτου ὀνομάζονται. Χαρακτήρια δὲ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ χοροῦς ἄπασαι αἱ νῆσοι ἄγουσι, τὴν Δῆλον τοῦ Ἀπόλλωνος κυκλοῦσαι, τοῦ καλοῦ καὶ ἐπιθυμητοῦ ἔαρος νεωστὶ ἀρχομένου, ἥνικα ἡ ἡδύφωνος ἀηδὼν χωρὶς καὶ ἀπῶθεν τῶν ἀνθρώπων γεννᾷ ἢ νεοττεύει. Αἱ δὲ Σποράδες νῆσοι ἐφεξῆς μετὰ τὰς Κυκλάδας πανταχοῦ ἐν τῷ πόντῳ λάμπουσιν, ὥσπερ τὰ ἄστρα διὰ ἀναφύλου καὶ καθαροῦ ἀέρος φαίνονται, τοῦ ταχυτάτου βορρᾶ τὰ ὑγρά νέφη βιασαμένου ἢ διασκεδάσαντος.

533-540. Ἐπὶ ταύταις δὲ εἰσι αἱ Ἰωνίδες νῆσοι, ὅπου ἡ Καῦνος, καὶ ἡ καλὴ καὶ ἐπιθυμητὴ Σάμος, τὸ ἔδαφος τῆς ἐν Πελασγίᾳ τιμωμένης Ἡρας, καὶ ἡ Χίος ὑπὸ τὴν πέζαν τοῦ ὑψηλοῦ Πεληναίου ὄρους. Λέγει δὲ πρὸς τὸ Πεληναῖον ὄρος εἶναι τὴν Χίον, οὐ τὴν νῆσον, ἀλλὰ τὴν πόλιν. Ἐκαίθεν δὲ τὰ ὄρη τῶν Αἰολίδων νήσων φαίνεται, τῆς τε μεγάλης ἢ πλαταΐαν χώραν ἐχούσης Λέσβου καὶ τῆς ἐπιθυμητῆς Τενέδου. Κάκαιθεν περὶ τὴν Τένεδον νῆσον ὁ Μέλας καλούμενος κόλπος τὸν Ἑλλησπόντον ἐπέρχεται τὸν ἀφρὸν ἀποπέμπων, τῷ δὲ κατὰ πολὺ ἐπὶ τὸν βορρᾶν πορευομένη τὸ αὐξήμα ἢ τὸ φύσημα τῆς Προποντιδος θαλάσσης ἐνθα κάκαισε παρατίεται.

541-548. Ὑπὲρ δὲ τὸν ἀριστερὸν πόρον, ἣν οὖν πρὸς τὰ ἀριστερὰ μέρη, τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐξ ἐναντίας τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ μεγάλωνυμος καὶ ἐνδοξὸς τις νῆσος τῶν ἡμιθέων ἀνδρῶν καίται, Λευκὴν δὲ τὸ ἐπίκλην

αὐτὴν λέγουσι, διότι τὰ ἐν αὐτῇ θηρία ἢ ὄρεα λευκὰ ὑπάρχουσιν. Ἐκεῖσε λέγουσι τὰς καὶ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῶν ἄλλων ἡμιθέων ψυχὰς κατὰ τοὺς ἐρήμους καὶ συμφύτους τόπους ἀναστρέφασθαι. Τοῦτο δὲ τὸ δῶρον παρὰ τοῦ Διὸς ταῖς ἀρίστοις ψυχαῖς ἀντὶ τῆς ἀρετῆς ἐπακολουθεῖ· ἀφάρτου γὰρ ἡ ἀρετὴ τιμῆς καὶ ἀκηράτου ἔτυχεν.

550-554. Ἄλλη δὲ νῆσος ἀπειρος καὶ μεγάλη ὑπάρχει ἰθύνοντί σοι καὶ ἐπ' εὐθείας ὀρυώντι ἐπὶ τὸν Κιμμέριον Βόσπορον, ἥτις δὴ ἔσωθεν τῆς Μαιώτιδος λίμνης κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ἐστριγμένη ἐστίν· ἐφ' ἧστινος λίμνης ἦ τε Φαναγόρη καὶ ἡ καλῶς ἐκτισμένη Ἑρμώναςσα, ὅπου καὶ ἀπὸ τῆς Ἰωνίδος γῆς ἀπόγονοι κατοικοῦσιν. Αἱταὶ μὲν ἐπίσημοι καὶ μεγαλόδοξοι παρὰ τοῖς ἀνθρώποις νῆσοι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θηλάσῃ ὑπάρχουσιν.

555-564. Ἔτεροι δὲ πάλιν ἐν τῷ ὠκεανῷ κείνται, τῷ βῶν, ἧγουν τοῖς κύμασιν, αὐτοῦ κύκλῳ περιεχόμενοι· ὄντινων ἐγὼ τὴν εὐδηλον καὶ φανερὰν θέσιν λέξαιμι, καὶ ὅπου ἀνέμῳ παράκειται ἐκάστη αὐτῶν. Περὶ μὲν τὴν βοστρόφον Ἑρύθειαν καὶ τὸ βεῦμα τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους κατοικοῦσιν οἱ θεοειδεῖς διὰ τὸ κάλλος καὶ ἀρετὴν Αἰθίοπες, τῶν μακροβίων ἀφγοὶ υἱοὶ καὶ ἀπόγονοι, ὅτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐθάδους ἢ ὑπερηφάνου, ὡς τῇ ἀνδρίᾳ ὑπερέχοντος, Γηρούνας ἐκείσε φηκῆσαν. Ἰπὸ δὲ τὴν Ἰσραὴν ἄκραν, ἦντινα λέγουσι τῆς Εὐρώπης εἶναι ἀρχὴν, καὶ τὰς Ἑσπερίδας νήσους, ὅπου ὁ κασσίτερος γεννᾶται, τὸ ἔθνος τῶν λαμπροτάτων Ἰβήρων κατοικεῖ.

565-569. Ἐπὶ δὲ τὰ βόρεια μέρη τοῦ ὠκεανοῦ ἄλλαι δύο νῆσοι εἰσι Βρετανικαὶ ἐξ ἐναντίας τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ· ἐκεῖσε γὰρ ὁ Ῥήνος τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ συστροφήν τῶν ὑδάτων εἰς τὴν θάλασσαν ἀπερεύεται. Τούτων δὲ τῶν νήσων τὸ μέγεθος ἀπειρον, καὶ οὐδεμία ἄλλη ἐν πάσαις ταῖς νήσοις τῷ μεγέθει ἐξισάζεται ταῖς Βρετανικαῖς.

570-579. Πλησίον δὲ τῶν λεγομένων Κασσιτερίδων ἄλλος ἐστὶ πόρος μικρῶν νησιῶν, ὅπου αἱ γυναῖκες τῶν Ἀμιτιῶν ἀντιπέραν, ὅ ἐστιν ἐξ ἐναντίας, διεγειρόμεναι τὰ ἱερὰ τῷ Διονύσῳ κατὰ τὸν νόμον τελοῦσι τοῖς κορμύβοις τοῦ μελαμφύλλου κισσοῦ, ἧγουν τοῖς κλάδοις τοῖς βοτρυώδεϊς καρποὺς ἔχουσι, νυκτερινὰ ἢ νύκτωρ στεψάμεναι· ἡχὴ δὲ κτυπώδης τῶν τε τυμπάνων καὶ τῶν κυμβάλων διεγείρεται. Οὐδαμῶς γὰρ οὕτως ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς Θρακικῆς Ἀψύνθου οἱ Βιστονίδες, τουτέστι οἱ Θραξικαί, τὸν ἐρίβρομον Εἰραφιώτην, τουτέστι τὸν Βάκχον τὸν βραβήντα ποτὲ ἐν τῷ τοῦ Διὸς μηρῷ, ἢ ἀπὸ πόλεως Εἰραφίας καλουμένης οὕτως λεγόμενον καλοῦσιν, ἐν τοῖς μυστηρίοις αὐτοῦ μέγαν ἦγον διεγείροντες· οὐδὲ ὅστω σὺν τοῖς πασιν αὐτῶν κατὰ τὸν Γάγγην ποταμὸν τὸν μελαίνης στροφᾶς ἔχοντα τῷ μεγαλόχημῳ Διονύσῳ οἱ Ἰνδοὶ τὸν κῶμον ἀγούσιν, ὡς κατὰ ταύτην τὴν χώραν αἱ γυναῖκες τῶν Ἀμιτιῶν τὸ εὖσι Βάκχε, τουτέστι

GEOR. II.

τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὰ Διονύσια τελούμενον, λέγουσιν.

580-588. Πολλὴν δὲ ὁδὸν τοῦ ὠκεανοῦ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν βόρεια μέρη ὑπὲρ τῶν Βρετανικῶν νήσων διελθὼν ἐπὶ τὴν Θούλην νῆσον τῇ καλῶς ἐργασθείσῃ νηὶ διαπεράσαις. Ἐκεῖσε μὲν τοῦ ἡλίου πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη τοῦ κόσμου, ἧγουν ἐπὶ τὸν ἀρκτῶον πόλον, βεθηκότος, διὰ τὸ ἐπίμηκας τῶν ἡμερῶν τὰς τε ἡμέρας καὶ νύκτας τὸ ἀεὶλαμπές αὐτοῦ φῶς ἐκκλύεται. Ἦνικαῦτα γὰρ λοξότερος ὁ ἥλιος φέρεται καὶ τὸν ὀρίζοντα ἐκκλινόμενος, κατὰ εὐθείαν τῶν ἀρκτῶων αὐτοῦ ἐρχομένων· μυλοειδῶς γὰρ αὐτὴν περιστρέφεται καὶ εἰς αὐτὴν ἐφορᾷ καθ' ὅλον τὸν κύκλον, ἕως δτου πάλιν ἔλθῃ ἐπὶ τοὺς τὰ νότια μέρη, ἧγουν τὸ ἀντικείμενον νότιον ἡμικύκλιον, κατοικοῦντας Ἰνδοὺς καὶ Αἰθίοπας.

587-608. Ἄλλ' ὅταν τοῦ Σκυθικοῦ ἢ βορείου ὠκεανοῦ βαθὺ βεῦμα τῇ νηὶ περάσῃ, εἰς τοῦμπροσθεν δὲ ἐπὶ τὸ ἐπὶ πλάγιος καμψῆς, ἐπὶ τὴν Χρυστὴν νῆσον σε ὁ πλοῦς ἀγει. Ἐκεῖ δὲ ἡ τοῦ καθαροῦ ἡλίου φαίνεται ἀνατολή. Ἐκεῖθεν δὲ στραφεὶς ἔμπροσθεν τῆς νοτίας ἄκρας ταχίως ἐπὶ τὴν Ταπροβάνην, μεγάλην νῆσον τῆς Κυωλιάδος, ἥτις τῆς Ἀφροδίτης, παραγενήσῃ, τὴν μητέρα τῶν ἐλεφάντων τῶν ἐξ Ἀσίας τὸ γένος ἔχόντων· ὑπὲρ ἧστινος Ταπροβάνης ἀνωθεν ἐν τῷ ζωδιακῷ τοῦ οὐρανοῦ κύκλῳ ὁ διάπυρος καρβίνος ἀναστρέφεται, ὡς ἐπιπολάζοντος τοῦ ἡλίου ἐκεῖ διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς. Καὶ γὰρ πλαταιά ἐστιν ἡ Ταπροβάνη κατὰ τὸ μέγεθος. Οἱ δὲ περὶ αὐτὴν αἰγιαλοὶ τὰ κήτη ἔχουσι, τὰ βοτὰ, τουτέστι τὰ θρέμματα, τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοῖς ὑψηλοῖς ἢ τοῖς μεγάλοις ὄρεσιν ἀφομοιούμενα ἢ ἀπεικαζόμενα, κατὰ δὲ τὸν νῶτον αὐτῶν ἢ πολλὴ καὶ ἐπιμήκης τῆς ἀκάνθης περιπλοκὴ τραχύνεται. Τῶν δὲ δυσμενῶν καὶ ἀγρίων ἀνδρῶν παῖδες περὶ τὸν πόντον πλανώμενοι αὐτοῖς ὑπαντήθειαν· οὐδαμῶς γὰρ ἐκφυγεῖν ἔνεστι τὸ μέγα χάσμα τῶν στομάτων, πολλάκις δὲ τὰ τέρατα ἐκεῖνα, ἥτις τὰ Ἐρυθραῖα κήτη, τὴν ναῦν σὺν τοῖς ἀνδράσι τῆς νηὸς ἢ σὺν τοῖς ναύταις καταπίοιεν. Τοῖς γὰρ κακοῖς ὁ θεὸς πανταχοῦ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ μυρία κακὰ ἡτοίμασεν.

608-610. Ὑπάρχει δὲ σοι ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν μέρη ἔξωθεν τῆς Καρμανίδος ἄκρας ἢ Περσόνητος, Ὠγυρις καλουμένη, ὅπου ὁ τύμβος ἢ τὸ σῆμα τοῦ Ἐρυθραίου βασιλέως, ἀφ' οὗ καὶ Ἐρυθρὰ ἢ ἐκεῖθι θάλασσα λέγεται. Ἐκ ταύτης δ' ἂν περάσαις ἐπὶ τὸ στόμα τῆς Περσικῆς θαλάσσης. Ὀρμηθεὶς δὲ πρὸς τὰ βόρεια, εἰς Ἰκαρον πελαγίαν νῆσον παραγενήσῃ, ὅπου τῆς Ταυροπόλου θεοῦ, ἥτις τῆς Ἀρτέμιδος, βωμοὶ κνισσέντες πικρὸν καπνὸν τῶν θυσῶν ἔχουσιν. Τσαύτας μὲν πλατυτέρας ἢ μελλοὺς νήσους ὁ βόυς τοῦ ὠκεανοῦ ἔχει· ἄλλαι δὲ ἀπειροὶ καὶ ἀναριθμητοὶ εἰσιν, αἱ μὲν ἐπὶ ταῖς προχοαῖς τῆς Αἰβυκῆς θαλάσσης, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας, αἱ δὲ περὶ τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης, ἄλλαι δὲ ἀλλαγόσε πολλαὶ, αἱ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων κατοικούμεναι καὶ ταῖς ναυσὶν λιμένα καλὸν ἔχουσαι, αἱ

δὲ κατάκρημνοι καὶ τοῖς ναύταις ἀνεπίθατοι· ὧντινων οὐκ ἔστι μοι εὐκολὸν τὰ ὄνόματα εἰπεῖν.

620-626. Τὸ δὲ σχῆμα καὶ ἡ μορφή τῆς Ἀσίας ἐστὶν ὁ βυσμὸς, τουτέστιν ἡ ἔκτασις καὶ ἡ περιγραφή, τῶν ἀμφοτέρων ἡπείρων, τῆς τε Εὐρώπης καὶ Λιθύης, ὅμοιοι δὲ ἐστὶ τὸ σχῆμα καὶ παραπλήσιον κώνω, ὅπερ ἐστὶ σχῆμα στροβιλοειδές, κατὰ τὸ ἕτερον μέρος ἢ τὸ ἐναντίον ἐλκόμενον κατὰ μικρὸν, καὶ ἀποξυνόμενον πρὸς τὸ ἔσχατον πέρας τῆς ἀνατολῆς, τῶν ἐτέρων δύο ἡπείρων πρὸς τὴν δύσιν κειμένων· ὅπου καὶ τοῦ ἐν Θήβῃ γεννηθέντος Διονύσου αἱ στήλαι περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ ὤκεανου ἴστανται ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν Ἰνδῶν, ὅπου ὁ Γάγγης τὸ Νυσσαῖον λευκὸν ὕδωρ ἢ τὸ ἀπὸ Νύσσης καταρχόμενον ἐπὶ τὸν πλαταμῶνα κυλεῖ.

627-635. Ἄλλ' οὐδαμῶς τοσοῦτον ὑπάρχει τὸ μέγεθος τῆς Ἀσίας γῆς, ὅσον τῆς Λιθύης καὶ Εὐρώπης, οὐδὲ κατὰ τὸ εἶδος ἅπαν ὅμοιον καὶ παραπλήσιον. Καὶ γὰρ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡπείροις μία μεγίστη ἡγεμονεύει θάλασσα, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ πολὺς ὤκεανός· τρεῖς γὰρ κόλπους μεγάλα κύματα ἔχοντας συστρέφων ἐρεύγεται ἢ ἀποτίκται ἐξ ἑαυτοῦ ἔσθων βάλλων εἰς τὴν ἡπειρον τῆς Ἀσίας, τὸν Περσικὸν καὶ τὸν Ἀράβιον καὶ τὸν Ἰρκανίον τὸν καὶ Κάσπιον κόλπον τὸν βαθείας συστροφᾶς ἔχοντα, τοὺς δύο μὲν, τουτέστι τὸν Περσικὸν καὶ Ἀράβιον, πρὸς νότον, τὸν Κάσπιον δὲ ἐς τὸν βορρᾶν δρώντα καὶ ἐς τὸν Λίβα ἀνεμον, γείτονα τοῦ Εὐξείνου πόντου· ὅντινα κόλπον ἄπειρα καὶ ἀναρίθμητα ἔθνη περιρικεῖ.

636-651. Ἀμφοτέρων δὲ τῶν δύο τούτων κόλπων ἄπειρος ἰσθμὸς μέσον διαχωρίζει, ἐνθα κἀκίσει εἰς πολλὰ μέρη τοῖς πεδίοις περιττινόμενος, εἰς τὰ μέσα δὲ ἀπάσης τῆς Ἀσίας ὄρος ἐπιβέβηκεν ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Παμφυλίας μέχρι τῶν Ἰνδῶν, ἄλλοτε μὲν λοθὸν καὶ κυρτὸν, ἄλλοτε δὲ ὀρθότερον ἰχνῶν, Ταῦρον δὲ καλοῦσιν αὐτὸ, διότι ταυροφανές ἐστὶ καὶ δευκέφαλον, ὥστε λοφοῦσθαι εἰς ὕψος πολυσχιδές, ὃ ἐστὶ εἰς πολλὰ μέρη διασχίζομενον· εἰς γὰρ τὰς ἑξοχὰς αὐτοῦ κέρατα ταύρου μιμνῆται ἐνθα κἀκίσει τοῖς ἐκτεταμένοις ὄρεσιν. Ἐξ αὐτοῦ δὲ πολλοὶ καὶ ἄπειροὶ ποταμοὶ ἠχητικῶς βρῆουσιν, οἱ μὲν πρὸς τὸν βορρᾶν, οἱ δὲ ἐπὶ νότον, οἱ δὲ ἐπὶ τὴν ὀρθὴν τοῦ ζεφύρου. Τίς ἂν πάντων τὰ ὄνόματα εἴποι, οὐδαμῶς γὰρ μίαν ἐπωνυμίαν ὁ Ταῦρος ἔλαχεν, ἀλλ' ἐν ἐκάστῃ τοῦ τόπου θέσει ἐν φῶ καὶ ὀρθῆται, καὶ ὄνομα ἔχει. Ἄτινα ὄνόματα ἐν φροντίδι γένοιτο τοῖς ἀνδράσι, οἵτινες κατὰ χώραν ἐκάστην τὴν οἰκῆσιν ἔχειν κεκλήρωται ὁμοῦριον ἢ αὐτῶν πλησιόχωρον. Ἀρτίως δὲ διέλθω καὶ περιγένομαι λέξων πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα διάδηλα καὶ ἐπίσημα τὴν Ἀσίαν οἰκεῖ, αἱ δὲ Μῦσαι τὴν εὐθείαν ὁδὸν καὶ μὴ διεσπαρμένην φέροισιν.

652-662. Πλησίον μὲν οὖν τῆς Μαιώτιδος λίμνης αὐτοὶ οἱ Μαιώται οἰκοῦσι, καὶ τὸ γένος τοῦ πολεμικωτάτου Ἄρεος, τὰ ἔθνη τῶν ἀγαθῶν Σαυροματῶν· καὶ γὰρ ἐξ ἐκείνης τῆς συνοουσίας τὴν γένεσιν ἔλκουσι τῶν Ἀμαζόνων, ἤτινά ποτε ἐμίγησαν τοῖς Σαυρομάταις,

πὸρρω τῆς οἰκείας πατρίδος καὶ τοῦ Θερμῶδοντος ποταμοῦ πλανηθεῖσαι, ὅπότεν καθ' Ἑλλάδος ἐστρατοπέδουσαν, ἢ φεύγουσαι τὸν Ἡρακλῆα. Τούτου χάριν καὶ μεγαλόφυχοι παῖδες καὶ ἰσχυροὶ ἐξ αὐτῶν ἐγενήθησαν, ἐπὶ τὴν ἄπειρον κατοικοῦντες καὶ ὀλιώδη γῆν, ἥστινος ἐπὶ μέσον ὁ Τάναϊς ποταμὸς συρόμενος εἰς τὴν μυχὸν ἢ τὸ μέσον τῆς Μαιώτιδος λίμνης ἐκβάλλει, ὅστις καὶ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας διαχωρίζει, ἐπὶ τὴν δύσιν μὲν τὴν Εὐρώπην, ἐπὶ δὲ τὰς αὐγάς, ἥτοι τὴν ἀνατολὴν, τὴν τῆς Ἀσίας ἡπειρον.

663-679. Τούτου δὲ τοῦ Ταναΐδος αἱ μὲν πηγαὶ ἐν τοῖς Καυκασίοις πόρρωθεν ἀναβράζονται, ἥτοι ἀναπέμπονται, ὅστος δὲ ἐνθα κἀκίσει ἐπὶ τὰ Σκυθικὰ ὄρων ἐπιτρέχει πεδία. Τούτου δὲ κυμαίνοντος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, ἄπειρον καὶ πολλὴν προσβλέψιας ἀπὸ τοῦ κρύους παγέτω. Σχετλιασμοῦ δὲ ἄρα ἐκείνοι οἱ ἄνδρες ἄξιοι, οἵτινες περὶ τὸν ποταμὸν ἐκείνον τὴν οἰκῆσιν αὐτῶν ἔχουσιν· αἱ γὰρ ἐν αὐτοῖς ψυχρὰ ἐστὶ χιὼν καὶ ὁ δύσπνοος κρυμὸς. Καὶ δὴ ὅπότεν ἐκ τῶν ἀνέμων πολὺ ψυχρὸς ἐπέβη, ἢ ἴππους ἐκπνέοντας τοῖς ὀφθαλμοῖς ὀρώσιν αὐτῶν, ἢ ἡμιόνους, ἢ τὸ γένος τῶν ἐν ἀγρῶ ἀλιζομένων προβάτων. Οὐδαμῶς δὲ οὐδ' αὐτοὶ σῶοι οἱ ἄνδρες ὑπάρχουσιν, οἵτινες ὑπὸ τῆς πνοῆς ἢ φορᾶς τῶν ἀνέμων ἐκείνων μένουσιν, ἀλλ' ἀμάτας ὑποζεύξαντες εἰς ἕτεραν χώραν ἐκκλίνουσι καὶ φεύγουσι, καταλείπουσι δὲ τοῖς χειμερίοις ἀνέμοις ἐκείνῃ τὴν γῆν, οἵτινες σὺν κακαῖς συστροφαῖς δρῶμενοι τὴν τε γῆν ἄπασαν ἐκείνην καὶ τὰ πευκόνετα ὄρη συγκαλοῦσι. Τοσοῦτοι μὲν περὶ τὸν Τάναϊν ποταμὸν κατοικοῦσιν.

680-694. Οἱ δὲ Σινδοὶ καὶ οἱ Κιμμέριοι πυκνοὶ καὶ συνεχεῖς ὄντες τοὺς Σαυρομάτας ἀπέχουσιν, οἱ τε πλησίον τοῦ Εὐξείνου ὄντες Καρμέτιοι τε καὶ Ὀρέται καὶ οἱ ἰσχυρότατοι Ἕλληνες, οὐστίνας ποτε ἀπὸ τοῦ Ξάνθου καὶ τοῦ Σιμόντος ποταμοῦ τοῦ ἐξ Ἰδης βέοντος αἱ τοῦ ζεφύρου καὶ νότου πνοαὶ ἀπεχώρισαν τῷ πολεμικωτάτῳ Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ ἐπὶ τὸν κατὰ τῆς Τροίας πόλεμον ἀκολουθήσαντας. Ἐπὶ τούτοις δὲ κατοικοῦσι πλησιόχωρον γῆν ἔχοντες ἄχγονοι ὄντες τῶν Πελασγῶν οἱ τε Ἡνίοχοι καὶ οἱ Ζύγιοι. Περὶ δὲ τὸ ἐνδότερον τοῦ Εὐξείνου πόντου μετὰ τὴν Διοσκουριάδα γῆν Κόλχοι, οἱ τῶν Αἰγυπτίων ἀπόγονοι, μέτοικοι ὄντες, κατοικοῦσι, πλησίον τοῦ Καυκάσου ὄρους ὑπάρχοντες, ὅστις Καυκάσος περὶ τὸν Ἰρκανίον πόντον τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσιν αὖξεται· ὅπου ὁ Φῶσις ποταμὸς κατὰ τὸν νῦτον τοῦ Κιρκαίου πεδίου συστρέφομενος εἰς τὸν Εὐξείνου πόντον τὸ ἀχνῶδες καὶ χορτῶδες αὐτοῦ ἀπερεύγεται, ἀπὸ Ἀρμενίου ὄρους ἀρξάμενος.

695-705. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τούτου καὶ τὸν βορρᾶν ὁ ἰσθμὸς τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου ἐπίκειται. Ἐπὶ δὲ τούτῳ τῷ ἰσθμῷ τὸ ἀνατολικὸν ἔθνος κατοικεῖ τῶν Ἰθέρων (οἵτινες ποτε Ἰθέρης ἀπὸ τῆς Πυρήνης, ἤγουν τῆς ἑσπερίας ἢ δυτικῆς Ἰθέρης ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν παρεγένοντο, τοῖς Ἰρκανίοις ἀν-

δρασι μεγάλην ἔχθραν συμβαλόντες), καὶ τὸ μέγα ἔθνος τῶν Καμαριτῶν, οἵτινες ποτε τὸν Διόνυσον ἀπὸ τοῦ πολέμου τῶν Ἰνδῶν προσδεξάμενοι ἐξενοδόγησαν, καὶ ἱερὸν χορὸν, ὃ ἔστι μέγαν, μετὰ τῶν Βαχχῶν ἔστησαν, ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ τοῖς στήθεσιν αὐτῶν περιβαλόμενοι, εὐ οἱ εὐάν λέγοντες. Οὗτος δὲ ὁ Διόνυσος ταῖς ἑαυτοῦ φρεσὶ τὴν γενεὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ ἕθεα τῆς γῆς ἐκείνης, τούτεστι περιφραστικῶς τὴν γῆν ἐκείνην, ἤγαπησεν.

706-717. Ἐπὶ τούτοις δὲ ἡ Κασπία κυμαίνεται θάλασσα· ῥαδίως δέ σοι καὶ ταύτην τὴν θάλασσαν καταγράψαιμι, οὐδαμῶς μὲν τῶν ἀποθεν ἀπωκισμένων χωρῶν τὰς θέσεις ἰδῶν, οὐδὲ μετὰ νηὸς περάσας· οὐδὲ γὰρ ἔμοι τοιοῦτος βίος ὑπέβηεν, οὐδὲ πατρικὴ μοῖ ἔστιν ἐμπορία, οὐδὲ ἐπὶ τὸν Γάγγην πεπόρευμαι, ὅποια πολλοὶ διὰ τοῦ Ἐρυθραίου πόντου πλεύουσιν, ἵνα πολὺν πλοῦτον λάθωσι τῆς ψυχῆς αὐτῶν οὐ φροντίζοντες, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς Ἵρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδὲ τοῦ Καυκάσου ὄρους τὰς κνημίδας, ὃ ἔστι τοὺς συμφύτους καὶ δασεῖς τόπους, καὶ τῶν Ἐρυθραίων Ἀρινηῶν, οἵπερ εἰσὶν ἔθνος περὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, πολυπραγμονῶ· ἀλλ' αἱ Μοῦσαι με ἄγουσι καὶ φέρουσιν, αἰτινας χωρὶς πλανήσεως καὶ κακοπαθείας τὴν πολλὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἀπειρον γῆν καὶ τὰ ὄρη καὶ τὴν αἰθερίαν ἔδδν τῶν ἀστέρων μετρήσασθαι δύναται.

718-725. Ἄλλὰ τῆς μὲν Κασπίας θαλάσσης τὸ σχῆμα πανταχοῦ περιελισσόμενον καὶ περιερχόμενον κυκλωτερές ἐστιν· οὐδαμῶς ἂν ἐκείνην ἐπὶ τρεῖς κύκλους τῆς σελήνης, τούτεστιν ἐπὶ τρεῖς μῆνας, περάσεις· τοσοῦτον γὰρ ἔστι δυσπέρατος· ὁ τόπος ἐκείνος. Εἰς τούπισω δὲ ἐπὶ τὰ ἀρκῶτα μέρη ἐλκόμενος ταῖς προχύσει τοῦ ὠκεανοῦ ἀναμίγνυται· ἦτις Ἵρκανία ἐν τοῖς ἀνδράσι θαύματα πολλὰ αὔξει καὶ ἕτερα, ἀναβλαστάνει δὲ καὶ τὸν κρύσταλλον καὶ τὴν σκοτεινὴν ἱασπιν, τὴν ἔχθρὰν οὔσαν ταῖς ἐμπούσαις καὶ τοῖς δαίμοσιν ἢ φάσμασιν.

726-728. Ἄπαντα δέ σοι ἔθνη λέξω, ὅσα τὴν Ἵρκανίαν ἢ Κασπίαν θάλασσαν περιουκεῖ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἐκ τοῦ βορρᾶ. Πρῶτοι μὲν οἱ Σκύθαι ὑπάρχουσιν, ὀπίσσω κατὰ τὴν παραλίαν οἰκοῦσι τῆς Κρονίας θαλάσσης κατὰ τὸ στόμα τῆς Κασπίδος θαλάσσης. Ἐφεξῆς δὲ Οὐννοι, ἐπ' αὐτοῖς δὲ οἱ Κάσπιοι, ἐπὶ τούτοις δὲ πάλιν οἱ πολεμικώτατοι Ἄλδανοι, καὶ οἱ τὴν ὑπεράνωθεν αὐτῶν τραχείαν γῆν κατοικοῦντες Καδούσιοι, ἐπ' αὐτοῖς δὲ οἱ Μάρδοι καὶ οἱ Ἵρκανιοὶ καὶ οἱ Τάπυροι. Ἐπ' αὐτοῖς δὲ τὴν περιπλοκὴν αὐτοῦ συστρέφει ὁ τῆς Ἵρκανίας ποταμὸς Μάρδος, τῶν Δερκεθίων καὶ τῶν πλουσιωτάτων ὕδωρ Βάκτρων· δι' ἀμφοτέρων γὰρ διερχόμενος, τῶν τε Δερκεθίων καὶ Βάκτρων, εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐκβάλλει. Ἄλλ' οἱ μὲν Βάκτροι ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν χώραν τῆς ἡπείρου, ὃ ἔστι τὴν μεσόγειον, κατοικοῦσιν, ὑπὸ τοῖς κνημοῖς τοῦ Παρνασσοῦ· εἰς δὲ τὸ ἕτερον μέρος, τῆς Ἵρκανίας δηλονότι τὸ δεξιὸν, ἐπὶ τοῖς Κάσπιοις ὕδασιν οἱ Δερκεθιοί.

729-748. Μετὰ τούτους δὲ τοὺς Δερκεθίους ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν πέραν τοῦ ἡχητικῆς Ἀράξου ἀνδρες πολεμικοὶ καὶ τοξόται Μασσαγέται κατοικοῦσιν, ἐφ' οἷς μήτε αὐτοὺς ἐγὼ πλησιάσαιμι καὶ προσεγγίσειμι, μήτε ἄλλος ἐμὸς φίλος. Πάνυ γὰρ κακοεινότεροι τῶν ἄλλων εἰσὶν· οὐδαμῶς γὰρ αὐτοῖς ἡ τροφὴ ἄρτος ἔστιν ἢ εὐφραντικῶς σίτου, οὐδὲ ὃ ἐν τῇ δήμεν πινόμενος οἶνος, ἀλλὰ τῷ λευκῷ γάλακτι τῶν ἵππων αἷμα ἀναμιγνύουσιν τὴν εὐωχίαν αὐτῶν τίθενται. Ἐπὶ τούτοις δὲ τοῖς Μασσαγέταις ἀνωτέρω πρὸς τὰ βόρεια μέρη εἰσὶν οἱ Χωράσιοι, ἐφ' οἷς ἡ Σουγδία ἔστι γῆ, ἥστινος κατὰ τὸ μέσον ἔστιν ὁ μέγας ποταμὸς Ὠξος, ὅστις τὸ περὶ τὰς Διονύσου καίμενον στήλας Ἡμωδὸν ὄρος καταλιπὼν ἐπὶ τὴν Κασπίδα κατέρχεται.

749-781. Μετὰ τοῦτον δὲ ἐπὶ ταῖς προχωαῖς Ἰαξάρτου κατοικοῦσιν οἱ Σάκαι τόξα φέροντες, ὡς ὄντες πολεμικοὶ, ἄτινα οὐδαμῶς τις ἄλλος τοξευτῆς ἀπαλέγξοι διὰ τὸ ἀκριβές καὶ εὐστοχον· καὶ γὰρ οὐδαμῶς αὐτοῖς ἔστι θέμις ἢ δίκαιον μάταια καὶ εἰκῆ πέμπειν· ἐζημιῶντο γὰρ οἱ ἀποτυγχάνοντες. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ οἱ Τόχαροι καὶ οἱ Φροῦροι καὶ τὰ βάρβαρα ἔθνη τῶν Σηρῶν, οἵτινες τοὺς μὲν βόας καὶ τὰ λιπαρώτατα πρόβατα ἀπαρνοῦνται, διὰ τὸ μὴ γινώσκειν τὸ χρήσιμον αὐτῶν, τὰ δὲ ποικίλα ἄνθη τῆς ἐρήμου γῆς φαίνοντες πολυδαίδαλα καὶ πολύτιμα, ὅμοια κατὰ τὴν χροιάν τοῖς τῆς λειμωνίδος ποτῆς ἄνθεσι, κατασκευάζουσιν· ἐκείνοις οὐδὲ τὸ τῶν ἀραχνῶν ἔργον ἐξισωθεῖη. Ἄλλοι δὲ πυκνοὶ καὶ συνεχεῖς Σκύθαι εἰσὶν, οἵτινες κατοικοῦσι κατὰ τὰ ἴσχατα μέρη· πλησίον δὲ αὐτῶν δυσάνεμος καὶ τοῖς χειμερίοις ἀνέμοις καὶ ταῖς χαλαραῖς παράκειται γῆ. Τοσοῦτοι μὲν ἄνδρες τὴν Κασπίαν θάλασσαν περιουκοῦσιν.

782-771. Διαλογιζόμενος δὲ σκοπέει ἀρτίως ἀπὸ τῶν Κόλχων καὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ ἐπὶ τὴν δύσιν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Εὐξείνου πόντου τὸ πλῆθος τῶν ἐθνῶν ἄχρι τοῦ Θρακικοῦ στόματος, ἤγουν τοῦ Βοσπόρου, ὅπου ἡ τῶν Καλχηδονίων χώρα ἔστιν. Μετὰ δὲ τοὺς Κόλχους πρῶτὰ εἰσὶν ἔθνη οἱ Βύζηρες, καὶ πλησίον αὐτῶν τὰ ἔθνη τῶν Βεγερίων, καὶ οἱ Μάκρωνες, καὶ οἱ Φίλυρες, καὶ οἵτινες τοὺς οἴκους αὐτῶν ξυλίνους ἔχουσιν. Ὠντινων πλησίον εἰσὶν οἱ πολυθρέμματοι, ἥτοι πολλὰ θρέμματα ἔχοντες, Τιβαρνοί· ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ Χάλυβες τὴν ἀμετακίνητον καὶ σκληρὰν γῆν κατοικοῦσι, τὰ τοῦ μοχθηροῦ σιδήρου ἔργα μεμαθηκότες, οἵτινες βαρυκτύποις σφύραις ἐπὶ τοῖς ἄκμοσιν ἐστηρικότες τῆς δευτῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ χλαπετοῦ κόπου οὐδαμῶς παύονται.

772-782. Μετὰ δὲ τούτους τοὺς Χάλυβας τῆς Ἀσσυρίας γῆς ἢ πρόχους ἐκτεταύουσιν· λέγει δὲ τὰ περὶ Θερμῶδοντα καὶ Παφλαγονίαν· ὅπου ταῖς ἡμαζόσιν ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους τὸ λευκὸν ὕδωρ ὁ πολυμικώτατος Θερμῶδων προπέμπει, ὅστις ποτὲ Θερμῶδων τὴν Ἀσσυρίου θυγατέρα Σινώπην πλανωμένην ἐδέξατο

κελεύσαντος τοῦ Διὸς λελυπημένην· καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς τῆς ἐπεράστου καὶ καλῆς φιλίας αὐτῆς ἐπιθυμῶν καὶ χρήζων, καίτοι μὴ θέλουσαν, πόρρω τῆς ἰδίας πατρίδος ἐχώρισεν· ἐκ ταύτης δὲ καὶ ἡ πόλις Σινώπη τὸ ὄνομα ἔχει. Περὶ ἐκείνου δὲ τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ κρυστάλλου, καθάπερ χειμερινὰν ἀχρὴν, τέμνοισι, ἐρρήσεις δὲ καὶ τὴν πρασινίζουσαν ἱσπιν.

782-792. Ἐξῆς δὲ ὁ Ἴρις ποταμὸς τὸ καθαρὸν ὕδωρ εἰς τὸν Πόντον ἐβάλλει· ἐπὶ τούτῳ δὲ αἱ τοῦ Ἄλως ποταμοῦ ῥοαὶ ἀναβλύζουσι πλησίον τῆς Καραμβίας ἄκρας, ἐπὶ δὲ τὸν βορρᾶν ἐλκόμεναι ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους τὴν ἀρχὴν ἔχουσι. Ἐπὶ τούτοις δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τῶν ποταμῶν κατοικοῦσιν οἱ Παφλαγῶνες καὶ τὸ τῶν Μαρνανδυνῶν ἱερὸν γένος. Ἐκείσα τὸν ἰσχυρόφωνον μέγαν κύνα τοῦ ὑπογείου Πλούτωνος τὸν Κέρβερον, ταῖς χερσὶ τοῦ μεγάλοφρονος Ἡρακλέους ἐλκόμενον, δαινὸν χυλὸν σιελώδη ἀπὸ τῶν στομάτων αὐτοῦ φασὶν ἐκβεβλημένοι. Καὶ τοῦτον μὲν τὸν ἰὸν ἀναμιγμένον ἡ γῆ ἐδέξατο καὶ τοῖς Μαρνανδυνοῖς ἀνδράσι μεγάλην βλάβην ἐφύτευσε, τὴν ἀκόνιτον δηλονότι θανάσιμον οὖσαν.

792-798. Πλησίον δὲ τῶν Μαρνανδυνῶν οἱ Βιθυνοὶ λιπαρὰν καὶ καλὴν χώραν κατοικοῦσιν, ἔνθα ὁ Ῥήβας τὸ κάλλιστον ὕδωρ εἰς τὸν Πόντον ἐβάλλει, ὅστις παρὰ τοῖς στόμασι τοῦ Πόντου διέρχεται, οὗτινος κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν σύρεται. Τοσοῦτοι μὲν ἄνδρες τοῦ Πόντου περιόικοι ὑπάρχουσιν· ἐκεῖνά σοι ὑπαρχέτω τὰ προκατηρημημένα τῆς Σκυθίας ἔθνη.

798-808. Ἀρτίως δὲ τῆς παραλίης Ἀσίας τὸν πόρον, τουτέστι τὴν θέσιν, διαγράφωμι, ὅστις δὴ ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον ὀδεύων πρὸς τὸν νότον πορεύεται καὶ πρὸς τὸν νοτιώτατον ῥοὺν τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μέχρι τῆς Συρίας αὐτῆς καὶ τῆς ἐπεράστου καὶ καλῆς Ἀραβίας. Πρῶτον μὲν οἱ Χαλκηδονῖται πλησίον τοῦ στόματος τὴν γῆν κατοικοῦσι, τὸ Βυζάντιον κατὰ τὴν πέραν ὀρώντες. Ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ Βέβρυκες καὶ τὰ ὄρη τῆς Μυσίας, ἧτοι τῆς μικρᾶς Βιθυνίας· τὰ ὄρη δὲ λέγει τοὺς νῦν καλουμένους Ὀλύμπους, ὅπου ὁ Κίος ποταμὸς τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ ρεῖθρα ἐπιπέμπει, ἐφ' οὗτινος ποτε Κίου προχοαῖς ἢ ἐκβολαῖς τὸν ἰσχυρότατον θεράποντα τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους τὸν Ἰγαν ἢ νύμφη ἀνήρπασεν.

808-810. Ἐκείσα τῆς μικροτέρως Φρυγίας ὁ πολλὴς ἢ μέγας ἀγκῶν ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον ἐπιτρέχει, ἢ δὲ ἕτερα Φρυγία ἢ μεγάλη ἔνδοθεν ἐπὶ τοῖς ὕδασι τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ κεῖται. Ἄλλ' ἢ μὲν μεγάλη Φρυγία ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἐκτέταται, ἵπποτρόφος οὖσα καὶ πλουσία, πρὸς δὲ τὴν δύσιν τὴν ἕτεραν ἰδοῖς, ἧτις ὑπὸ τοὺς ἀγαν θεῖους καὶ θαυμαστοὺς πόδας τῆς Ἰδῆς κεῖται, ὑπὸ τῷ εὐρὺ ῥέοντι Ξάνθῳ καὶ τῷ ἐκ τῆς Ἰδῆς κατερχομένῳ Σιμόντι, τὴν ὕψηλὴν καὶ τοὺς ἀνέμους προσδεχομένην Ἰλίον ὑπὸ ταῖς πλευραῖς αὐτῆς ἔχουσα, τὴν λαμπρὰν καὶ ἐπίσημον πόλιν τῶν πάλαι γεγεννη-

μένων ἡμιθέων, ἣν ὁ τε Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων ἔκτισα, καὶ ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπόρθησεν.

810-820. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν Φρυγίαν ἢ Αἰολίς γῆ παρατέταται παρὰ τὸν μέγαν Ἑλλάσποντον καὶ παρὰ τὸ χεῖλος, ἧγουν τὴν παραλίαν, τοῦ Αἰγαίου. Ἐφεξῆς δὲ μετὰ τὴν Αἰολίδα οἱ εὐδοξότατοι Ἴωνες κατοικοῦσιν, εἰσι δὲ καὶ αὐτοὶ παράλιοι· δι' ἧστινος γῆς μέσος ὁ Μαϊάνδρος ταῖς λιπαραῖς αὐτοῦ συστροφαῖς κατέρχεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἀναμεταξὺ τῆς Μιλήτου καὶ τῆς πλατυχώρου Πριήνης. Τούτων δὲ τῶν ἀμφοτέρων πόλεων πρὸς τὰ βόρεια μέρη ἴδης τὴν παραθαλασσίαν Ἐφεσον τὴν μεγάλην πόλιν τῆς Ἀρτέμιδος ὅπου ποτὲ τῇ θεᾷ ἐν τῇ ῥίζῃ τῆς πετείας αἱ Ἀμαζονίδες βωμῶν κατεσκευάσαν μέγιστον καὶ ἐξαισιον θαῦμα τοῖς ἀνθρώποις.

820-818. Ἐπὶ ταύταις δὲ ἡ Μηρονία ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἐκτέταται ὑπὸ τῷ ἡνεμόντι ὄρει Τρωῶν, ἀφ' οὗ ὁ Πακτωλὸς διερχόμενος ταῖς συστροφαῖς αὐτοῦ ὄμοῦ χρυσὸν ἐπισύρων ἔχει. Ἐπὶ τούτου δὲ ταῖς πλευραῖς ἐν τῇ τοῦ ἕρος ὥρα καθήμενος τὴν ὄρειαν ἢ μάλλον εἰπεῖν ἠδεῖαν φωνὴν τῶν κύκνων ἀκούσαις, οἷτινες αὐζομένης τῆς πῶας ἔνθα κἀκεῖσε ἐπὶ τὸ ὕδωρ πλαζόμενοι νέμονται. Πολλοὶ γάρ εἰσι λειμῶνες, θεῖστιν ἀνόνητα πεδία, ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐξόχως δὲ καὶ ὑπὲρ πάντα περὶ τὸ Μαϊανδρῖον πεδίον, ὅπου ὁ Κᾶυστρος ποταμὸς ἡσυγῆ καὶ ἡρέμα τὸ λαμπρὸν αὐτοῦ ὕδωρ ἀναβράζων ἐπιρρεῖ. Ἄλλ' οὐδὲ τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας μέμψη, αἵτινες περὶ τὸ θεῖον καὶ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἕδαφος ἐπὶ τῆς σφύρας τὴν ζώνην βαλοῦσαι θαυμαστὸν συστρεφόμεναι κύκλον ὀρχοῦνται, ἥνικα τὰς χοροστασίας, ἧτοι τοὺς χοροὺς, τῷ Διονύσῳ ἐκπληροῦσιν· ἅμα δὲ αὐταῖς καὶ αἱ νέαι παρθένοι καθάπερ νεβροὶ σασκιρτώσιν. Ἐπὶ ταύταις δὲ καὶ αἱ τῶν ἀνέμων πνοαὶ τοὺς ἐπιθυμητοὺς ἐπὶ τοῖς στήθεσιν αὐτῶν χιτῶνας κτυποῦσαι ἠχοῦσιν. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν τοῖς Λυδοῖς ἀνθρώποις ἐν φροντίδι γενήσονται.

818-853. Τὴν δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν κειμένην γῆν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ξάνθου, κάλλιστου ἢ καλὰ βεῦματα ἔχοντος ποταμοῦ, κατοικοῦσιν οἱ Λύκιοι· ὅπου τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου βαθεῖα κρημνὰ ἔχοντος μέχρι τῆς Παμφυλίας φέρεται, Κράγον δὲ αὐτὸν καλοῦσιν. Ἐκεῖθεν δὲ πάλιν θεᾶση περὶ τὸν ῥοὺν τοῦ Εὐρυμέδοντος ποταμοῦ ὑπεράνωθεν τῆς θαλάσσης Ἄσπενδον πόλιν, ὅπου τὴν Ἀφροδίτην ταῖς τῶν σῶν ἐξιλοῦνται σφαγαῖς.

853-860. Ἄλλαι δὲ ἐφεξῆς τῆς Παμφυλίας ὑπάρχουσι πόλεις, ἢ τε Κώρυκος καὶ ἡ Πέργη καὶ ἡ ἀνεμώδης Φάσηλις. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπὶ τὴν ἀνατολικὴν μεσόγειον κατοικοῦσιν οἱ ἐν τοῖς πολέμοις ἐπιστήμονες καὶ ἐπικαμπῆ τῶρα ἔχοντες Λυκάονες. Ἐπὶ τούτοις δὲ τῶν Πισιδέων πλουσία γῆ ἐστίν, ὅπου αἱ Πισιδικαὶ πόλεις, ἢ τε Τερμησσὸς καὶ ἡ Λύρβη καὶ ἡ Σάλην, ἦντινα Σάλην ὁ τῶν Ἀμυκλαίων, ἧτοι τῶν Λακωνίων, λαὸς ὁ μεγαλῶνυμος κατοικισθῆναι ἐποίησεν.

860-873. Ἐκεῖθεν δὲ, δηλονότι ἀπὸ τῆς Πισιδίας, ἢ

περίδρομος θάλασσα συνεστραμμένη ὁδὸν πρὸς ἀνατολὴν περιτέμνεται, καταπολὺ ἴσω προβαίνουσα εἰς τὸν Ἰστικὸν κόλπον· οὗτος δὲ ὁ κόλπος γαίτων ἐστὶν ἢ πλησίον τοῦ Εὐξείνου πόντου, τὰ τῆς Κιλικίας ἔθνη μακρὸς ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν περισυρόμενος. Ἐκεῖνα δὲ τὰ τῆς Ἀσίας στενά καλοῦσιν. Καὶ τούτῳ μὲν τῷ Ἰστικῷ κόλπῳ πολλῶν ποταμῶν πόρρωθεν ἐρχομένων τὸ ὕδωρ ἐπιμίσγεται τοῦ τε Πυράμου καὶ τοῦ Πινάρου καὶ τοῦ Κύζου τοῦ σχολιοῦ, τοῦ μέσῃ τὴν Ταρσὸν τὴν καλῶς κατοικουμένην πόλιν διαρρέοντος· ὅπου ποτὲ ὁ Πήγασος ἵππου τὸν ταρσὸν τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἀφελὲς τῷ τόπῳ ἐκείνῳ τοῦνομα ἐγκατέλιπεν, ὅπηνικα ὁ ἦρωσ Βελλεροφόντης εἰς τὸν οὐρανὸν πορευόμενος κατενεχθεὶς κατεάγη τοῦ ἵππου πετρορρυχέσαντος. Ἐκεῖ δὲ ἴσται καὶ τὸ Ἄλγιον πεδίον, ἐπ' οὐτινος πεδίου ἀποθεν καὶ χωρὶς τῶν ἀνθρώπων πλανώμενος διητάτο.

874-880. Πολλὰ δὲ τῶν Κιλικίων ἐφεξῆς ὑπάρχουσι πόλεις, ἢ τε Λυρνησσοὶ καὶ ἡ Μαλλὸς καὶ ἡ Ἀγχιά-λεια καὶ ὁ Σόλοι, αἱ μὲν κατὰ τὸ μεσόγειον, αἱ δὲ πλησίον αὐτῆς τῆς θαλάσσης. Ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς Κιλικίας εἰσὶ καὶ οἱ Κομμαγηνοὶ, ἀπὸ Κόμμας χώρας οὕτως λεγόμενοι, καὶ αἱ τῆς Συρίας ἐκτεταμέναι καὶ περιμήκεις πόλεις ἐπὶ τῆς στρεπτῆς παραλλας· καὶ γὰρ ἐπὶ τὴν δύσιν στρέφεται ὁ ἕλκος, ἥτοι ἡ περιφέρεια καὶ ὁ κύκλος, τῆς λευκῆς θαλάσσης, μέχρι τοῦ ὕψηλοῦ καὶ παραθαλασσίου καὶ βαθυπερήμου, ἥτοι τοῦ συμφύτου καὶ δασέος, Κασίου ὄρους.

881-886. Τὸν δὲ λοιπὸν πόρον τῶν γαιῶν τῆς Ἀσίας βραδίως σοὶ καὶ εὐκόλως προσείποιμι. Οὗτος δὲ σοὶ ὁ λόγος ἐν ταῖς φρεσὶν ὑπαρχέτω, καὶ ἡ χάρις τῶν πονηθέντων τούτων ἔργων, ἧγουν ἢ τῶν ποιημάτων τούτων ὠφέλεια, μὴ χέροιο τοῖς ἀνέμοις· εἰ γὰρ σαφῶς τοῦτον τὸν πόρον τῆς Ἀσίας συνίης, ταχέως ἂν καὶ ἄλλοις καλῶς καὶ ἐπισταμένως ἀγορεύσεις καὶ λέξεις τὸς τε ποταμοὺς καὶ τὴν θέσιν τῶν πόλεων καὶ ἐκάστην χώραν.

887-893. Ἔστω μὲν οὖν τὸ λοιπὸν τῆς Ἀσίας σχῆμα τετράπλευρον καὶ ἰσοσκελές, τοῖς μακροῖς καὶ ἐπιμήκεισι πεδίοις ἠπλωμένον καὶ ἐκτεταμένον πρὸς ἀνατολὴν. Ἐπὶ γὰρ τοῖς προλεχθεῖσι παρ' ἐμοῦ εἰπόντος ἀκούσας ἐπίστασαι Ταῦρον τὸ ὄρος πᾶσαν τὴν Ἀσίαν διαχωρίζειν ἢ μέσῃ διατέμνειν μέχρι τῶν Ἰνδῶν. Καὶ τοῦτο μὲν τὸ ὄρος ἐν τῷ τετραπλεύρῳ τὸ βορειώτερον ἴστω· ὁ δὲ Νεῖλος ποταμὸς τὸ ἐσπέριον ἢ δυτικώτερον πλεῦρον ὑπαρχέτω· τὸ δὲ ἔξω, ἥτοι τὸ ἀνατολικώτερον, ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανός· τὸ δὲ νότιον ἢ Ἐρυθρὰ θάλασσα ἢ τὸ κῆμα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

894-917. Διανοούμενος δὲ σκέπτου καθ' ὅν τρόπον ἄρτι καὶ ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς παραγενήσομαι, ἀπὸ τῆς Συρίας ὅθεν κατέλιπον ἀρξάμενος, οὐδαμῶς δέ μοι τις ἀνήρ καθάπερ λόγου ψευθεύωντος ἐπιμίμψοιτο. Ἄλλ' ἢ μὲν Συρία πολλὰς πόλεις ἔχουσα ἐπὶ τὴν νοτίαν ἀνατολὴν ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς ἡπειρον ἔρπει, ἦν καὶ ἐπωνύμως Κοίλην λέγουσι, διότι οἱ προνευ-

κότες καὶ ἐξέχοντες τῶν ὄρων τόποι μέσῃ καὶ ὑποκειμένην αὐτὴν ἔχουσι, τοῦ τε δυτικοῦ Κασίου καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ Λιδάου. Καὶ ταύτην μὲν Κοίλην λέγουσι· τρεῖς γάρ εἰσιν, ἢ τε Φοινίκη καὶ ἡ Παλαιστίνη καὶ ἡ Κοίλη, ἦν πολλοὶ καὶ πλούσιοι ἄνδρες ἔχουσιν· οὐχ ὁμοῦ δὲ ὡς ὁμώνυμοι ὄντες κατοικοῦσιν, ἀλλὰ καχωρισμένως οἱ μὲν ἐν τῇ ἡπείρῳ, οἱ νῦν Ἄραβες καλούμενοι, αὐτοὶ γὰρ καὶ Σύριοι λέγονται· οἱ δὲ πλησίον τῆς θαλάσσης, οἱ καὶ Φοίνικες καλούμενοι, ἐξ ἐκείνης τῆς γενεᾶς τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες Ἐρυθραῖοι γηγένηται, ἧγουν μέτοιχοι τῶν Ἐρυθραίων, οἵτινες καὶ ταῖς ναυσὶν ἀπόπειραν ἐποίησαντο τῆς θαλάσσης· πρῶτοι γὰρ τῆς θαλασσίας καὶ στρέμματα πολλὰ ἐχούσης ἐμπορίας μνείαν ἐποίησαντο, καὶ τὴν ὕψηλὴν πορείαν τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐν τῷ οὐρανῷ διανοησάμενοι ἐσκέψαντο· οἵτινες Ἰόπην καὶ Γάζαν καὶ Ἐλαῖδα κατοικοῦσι, καὶ τὴν ἀρχαίαν Τύρον, καὶ τὴν ἐρατεινὴν ἢ καλὴν γῆν τῆς Βηρυτοῦ, καὶ Βύβλον τὴν πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν Σιδῶνα ἀθη πολλὰ ἔχουσαν, κατοικουμένην ἐπὶ τοῖς ὕδασι τοῦ χαρίεντος Βοστρηνοῦ, καὶ τὴν πλουσίαν καὶ εὐδαιμόνα Τρίπολιν, καὶ τὴν Ὀρθωσίδα, καὶ τὴν Μάραθον, καὶ τὴν Λαοδίκειαν, ἧτις ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάσσης κείται, καὶ τὰ Ποσιδήϊα ἔργα, ἀντὶ τοῦ τὴν Ποσειδίον πόλιν οὕτω καλουμένην, καὶ τὰ ἱερὰ, τούτεστι μεγάλα, τέμνη τῆς Δάφνης, ὅπου καὶ ἐπωνύμως τῷ Ἀντιόχῳ Ἀντιόχεια λέγεται.

918-922. Μείση δὲ τῶν εἰρημῶν δύο πόλεων, τοῦ τε Ποσειδίου καὶ Δάφνης, ὑπάρχει ἡ Ἀπάμεια πόλις. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τῆς Ἀπαμείας πολλὸς ὁ βυρὸς Ὀρόντης κατασύρεται, τὴν τε Ἀντιόχου γῆν, ἥτοι τὴν Ἀντιόχειαν, μέσῃ διορίζων, ἢ παραρρέων μᾶλλον καὶ οὐ διορίζων. Ἄπανα δὲ ἡ τῶν τριῶν Συριῶν γῆ πλουσία τε καὶ εὐθότος ὑπάρχει, καὶ πρὸς τὸ τρέφειν τὰ πρόβατα καὶ τὸν καρπὸν τοῖς δένδρεσιν αὔξειν.

921-922. Ταύτης δὲ τῆς Συρίας, οὗ τῆς Ἀντιοχείας, ἐπὶ τὸ πρόσω τοῦ νότου ὁδεύων τὸν ἐνδοτάτον πόρον ἢ μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου θεάσῃ, ὅστις ἀναμεταξὺ τῆς Συρίας καὶ τῆς ἐπεράστου καὶ καλῆς Ἀραβίας συστρέφεται, ὀλίγον ἢ μικρὸν πρὸς ἀνατολὴν ἄχρι τῶν Ἐλανῶν. Ἐκείθεν δὲ ἀπὸ τῶν Ἐλανῶν πρὸς ἀνατολὰς ἢ τῶν εὐδαιμόνων λεγομένων Ἀραβῶν γῆ ἐπίκειται καταπολὺ ἀνερχομένη, διπλῆ θαλάσση κατεχομένη, τῇ τε Περσίδι καὶ τῇ Ἀραβίᾳ, ἧγουν τῇ τε Περσικῇ καὶ Ἀραβικῇ κόλπῳ. Ἐκάστη δὲ αὐτῶν ἀνεμὸν ἔλαχεν, ἢ μὲν Ἀραβία θάλασσα τὸν ζέφυρον, ἢ δὲ Περσίς τὰς ὁδοὺς ἢ τὸ κλίμα τοῦ εἴρου. Ἡ δὲ πᾶσα, ἥτοι τὸ τέλος καὶ ἡ βᾶσις αὐτῆς, νοτιωτέρα ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τετραμμένη ὑπὸ τῶν Ἐρυθραίων κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ κλύζεται, τούτεστιν ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

923-923. Καὶ ταύτης δὲ τῆς Ἀραβίας τὴν θέσιν λέξω. Ἐξόχως γὰρ καὶ ὑπὲρ πασῶν πολυπλοῦτα καὶ λαμπρὰ κατοικοῦνται ἔθνη, ἐξοχώτατον δὲ καὶ ἐξαιρέτων

πέλιν ἄλλο μέγα θαῦμα ὑπὲρ πᾶσαν γῆν ἢ τῶν Ἀράβων χώρα ἔλαχεν· αἶε γὰρ εὐώδης καὶ τεθυμιάται ἐπιθυμητὸν καὶ καλὸν καὶ ἡδὺ μυρρίκει, ἢ θύου ἢ σμύρνης ἢ τοῦ εὐώδους καλάμου, ἢ καὶ τοῦ θείου καὶ θαυμαστοῦ καὶ ἐπαινουμένου, ὃ ἔστιν ἀκμάζοντος, λιθάου, ἢ τῆς κασίας. Καὶ γὰρ ἀληθῶς κατὰ τὴν γῆν ἐκείνην αὐτὸν τὸν Διόνυσον ἀπὸ τοῦ καλῶς ἐρραμμένου αὐτοῦ μηροῦ ὁ Ζεὺς ἔλυσεν. Διὰ τοῦτο καὶ γεννήσαντος ἢ γεννηθέντος αὐτοῦ εὐώδη ἅπαντα καὶ τεθυμιαμένα ἐγένοντο. Τότε δὲ καὶ τὰ πρόβατα τοῖς δασύσι μαλλοῖς ἐν τῇ βοσκῇ ἔδαρύνετο, αὐτόματοι δὲ τοῖς ὕδασι καὶ αἱ λίμναι κατέρρεον, ἀπὸ δὲ τῶν ἐτέρων ἀοικήτων νήσων, ἤγουν τῶν περὶ Ταπροδάνην, αἱ ὄρνιθες παρεγίνοντο ἀεραίων καὶ ἀρθάρτων κιναιμύμων τὰ φύλλα φέρουσαι. Καὶ οὗτος μὲν ὁ Διόνυσος νεβριάς ἐπιμαδίας, τουτέστιν ἐλάφων μικρῶν ἔρματα ἐπὶ τῶν ὤμων ἐτάνυσσε, τῷ δὲ ἐπιθυμητῷ κισσῷ τὰς καλάς ἔσπεψε τρίχας, τοὺς δὲ πλεκτοὺς θύσσους ἄπερ εἰσὶ Διονυσιακὰ ὄπλα ὁ ἄρκρος τῶ ὄνως μαθύων ὑπογεῶν ἀνέσεισε, καὶ πολλὸν πλοῦτον ἐπὶ τοῖς ἀνδράσιν ἔχευε. Τούτου χάριν ἀρτίως αἱ ἀρουραὶ ἐκείναι τῷ λιθάου κομῶσι, τῷ δὲ χρυσοῦ τὰ ὄρη· λέγεται γὰρ καὶ χρυσοῦ μέταλλα εἶναι ἐκεῖ· οἱ δὲ ποταμοὶ ἐτέρωθεν τοῖς θυμιάμασι καὶ τοῖς ἀρώμασι πληθύνουσιν, αὐτοὶ τε οἱ κατοικοῦντες λίαν εὐτραφεῖ γῆν ἔχοντες τοῖς χρυσοῖς καὶ μαλακοῖς πᾶσι ἀγέλλονται.

984-981. Ἄλλὰ πρῶτοι μὲν ὑπὸ τὴν ἀνάκλιον, ἦτοι τὴν πλευρὰν, τοῦ Λιθάου ὄρους πλούσιοι κατοικοῦσιν οἱ ἐπιωνύμως λεγόμενοι Νεβαταῖοι, πλησίον δὲ Χαυλάσιοι, οἱ περὶ τὴν Χαυλάμιν οὕτω καλουμένην γῆν, καὶ οἱ Ἀγρέες, ὑφ' ὧν ἡ Κατραμὶς γῆ κατοικεῖται· ἐξεναντίας τῆς Περσίδος γῆς· ὑπὸ δὲ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης οἱ τε Μινναῖοι καὶ οἱ Σάβασι κατοικοῦσι, καὶ πλησίον αὐτῶν οἱ Κλεταβηνοί. Τοσαῦτα μὲν περὶ τὴν Ἀραβίαν ἐξαισα καὶ ἐπίσημα ἔθνη κατοικοῦσι, καὶ ἄλλα πάνυ πλείστα· μαγίστη γὰρ ἔμπροσθεν ἢ σφόδρα καὶ πάνυ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν.

982-980. Πρὸς ἀντιπέραν δὲ ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ζεφύρου, ὅπου καὶ οἱ καταρράκται λέγονται εἶναι, τῶν ἐν ὄρεσι διαιωμένων Ἐρεμβῶν λυπηρὰ καὶ ἀνιαρὰ γῆ φαίνεται, τουτέστι τῶν Τρωγλοδυτῶν Ἀράβων, οἵτινες τὸν βίον καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ταῖς κατωρυχέσι πέτραις, ἦτοι σπηλαιοῖς, ἔθεντο, γυμνοὶ καὶ κτημάτων ἐνδείξει ὄντες· θαλαπομόεις δὲ τῷ ἰδρῶτι τὸ κατάξηρον αὐτῶν σῶμα μεταίεται. Ματαίως δὲ οὕτως καθάπερ θῆρες πλανώμενοι ἀληγῆ ἔχουσιν, οὐχ ὡς τῶν ἀδροβίων Ἀράβων γένος· καὶ γὰρ ἐπὶ πᾶσιν ἀνδράσιν ὁ δαίμων οὐ τὴν ἴσῃν δύναμιν ἐπὶ τῷ ὄλβῳ ἐθήκατο, τουτέστιν οὐκ ἐπὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ θεὸς τὴν ἴσῃν μοῖραν ἐν τῇ εὐδαιμονίᾳ τοῦ πλοῦτος ἔθηκεν.

970-976. Ὑπεράνω δὲ τοῦ Λιθάου πρὸς τὰς αὐγάς, ἦτοι τὴν ἀνατολὴν, τοῦ ἡλίου τῆς ἐτέρας Συρίας, τουτέστι τῆς Ἀσσυρίας, γῆ μακρὰ καὶ ἐπιμήκης πρὸς βορρᾶν ἐκτείνεται, ἐλκομένη μέχρι τῆς ὑπὸ θαλάσσης

κλυζομένης Σινώπης. Ἐν μεσογείᾳ δὲ τῆς βαθείας ἢ μεγάλης ἡπείρου οἱ ἐμπειρικώτατοι τῶν ἵπποσυνάνων καὶ πολεμικώτατοι Καππαδοκαὶ κατοικοῦσιν, οἱ δὲ Ἀσσυριοὶ οἱ καὶ Λευκόσυροι πλησίον τῆς θαλάσσης, δηλονότι τοῦ Εὐξείνου πόντου, περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμῶδοντος ποταμοῦ.

977-983. Ἀπὸ δὲ τῶν ὑψηλῶν καὶ τραχέων αὐτῆς ὄρων πρὸς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἀπείρου, ἦτοι μεγίστου, ποταμοῦ Εὐφράτου ὁ βροῦς φαίνεται, ὅστις δὴ Εὐφράτης πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους μακρὸς ἐπὶ νότον πορεύεται, πάλιν δὲ τοὺς ἀγκῶνας συστρέφας, ἐξεναντίας τοῦ ἡλίου πορευόμενος, μέσον τῆς Βαβυλώνας περάσας εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον τὸν ἀπρὸν αὐτοῦ ἀπαρεύεται, ταῖς ἐσχάταις ἐκβολαῖς ἐγγὺς τῆς Τερηδόνας ὁδεύων.

983-981. Μετὰ τούτων δὲ τὸν Εὐφράτην εἰς ἀνατολὴν Τίγγρις ὁ ταχύτατος πάντων τῶν ποταμῶν καὶ καλὰ βεῦματα ἔχων φέρεται, ὅς καὶ ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὄρους γεννᾶται, ἴσον βροῦν καὶ ὁμαλὸν κατὰ τὸ τάχος ἐλαύνων, τοσοῦτον ἀποθεν καὶ χωρὶς ὑπάρχων ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου, ὅπουσιν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ὁδοκὸρος ἰσχυρὸς καὶ γενναῖος καὶ ταχὺς ὁδεύσειεν. Ὑπάρχει δὲ τις λίμνη κατὰ τὸ μέσον κυκλοτερῆς τοῖς ὕδασι, ὄνομα Θωνίτις καλουμένη, ἐφ' ἧςτινος τὸ ἐνδότερον δύνων καὶ ὡς εἰς βάρανθρον ἐμπεσὼν ὁ Τίγγρις καταπολὺ ὑποκάτθεθεν σύραται· πάλιν δὲ ὑπόγειος ἐξ αὐτῆς ἀνατελλας ὀξύτερον βροῦν κάτω προπέμπει, διὰ τὸ πρανὲς, ἦτοι τὸ κατωφερὲς τῶν γωρίων οὐδαμῶς ἀν ἐκείνου ἐπὶ πᾶσι τοῖς ποταμοῖς ταχύτερον κατόψει.

982-1000. Ὅση δὲ γῆ μεταξὺ καίεται τοῦ τε Εὐφράτου καὶ Τίγγριος, ταύτην οἱ περιόικοι Μεσοποταμίαν καλοῦσιν· οὐδαμῶς μόντοι τὰς νομάς ἐκείνης τῆς χώρας βούχολος ἀνὴρ μέμψοιτο, οὐδ' ὅστις τὸν κέρα καὶ ὄνυξι χρώμενον Πῆνα τῆ σύριγγι τιμῶν τοῖς ἐν ἀγρῶ αὐλιζομένοις προβάτοις ἔπειτα, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ποικίλην καὶ πυκνὴν τῶν δένδρων φυτεῖαν φυτουργῆς ἀνὴρ τῶν καρπῶν ἀποδοκιμάσειεν ἢ ἀπορίψειεν, ἐπειδὴ τοιαύτη ὑπάρχει τῆς γῆς ἐκείνης ἡ ἀροσίς ἐν τῷ αὐξίει τὴν πόαν καὶ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ ἀνθηρὸν τῶν νομῶν. Ἐν αὐτῇ δὲ καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν γενεὰ ὁμοία καὶ παραπλησία τοῖς ἀθανάτοις θεοῖς κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος αὐξεται.

1001-1016. Πρὸς βορρᾶν δὲ τῆς Μεσοποταμίας οἱ Ἀρμένιοι καλὴν καὶ εὐδαίμονα γῆν κατοικοῦσι καὶ οἱ μαχόμενοι ἐκ τῶν χειρῶν Μαιτηνοί, εὐτραφεῖς καὶ ἰσχυροὶ καὶ πλούσιοι καὶ καλῶς τὰ τοῦ πολέμου μαμαθηκότες, ἐπὶ τοῖς τοῦ Καυκάσου ὄρεσι κεκλιμένοι παρὰ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. Πρὸς δὲ τὸν νότον ἢ μεγάλῃ, πόλις Βαβυλὼν, ἦντινα χαλκοῖς καὶ ἰσχυροῖς τέχιστα ἢ Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν, ἐπὶ δὲ τὴν ἀκρόπολιν τῷ Βῆλῳ, ἦτοι τῷ βασιλεῖ ἢ μάλλον τῷ Διὶ ἢ τοῦ Διὸς υἱῷ, μέγαν δόμον ἢ ναὸν ὀικοδόμησεν ἢ ἰδρύσατο, τῷ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ καλλωπίσασα καὶ ἐμμελτασαμένη. Καὶ ταύτης μὲν τὸ πεδῖον πολὺ ἢ μέγ-

στον, καὶ ἐκείσε πολλοὶ φοίνικες οἱ κατὰ ἄκρον κομῶντές εἰσιν. Ἀλλ' ὅπως μὴν τοῦ χρυσοῦ χαριέστερον ἄλλο ἢ Βαβυλῶν φέροι, τὴν γλαυκὴν λίθον ὑγρᾶς βηρύλλου, ἥτις περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ἐν τοῖς προβασίμοις τόποις ἔσωθεν τῆς οφειτέϊδος πέτρας φύεται. Ὑπεράνω δὲ τῆς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν πνοὴν τοῦ βορρᾶ οἱ τε Κισσοὶ καὶ οἱ Μεσαβάται καὶ οἱ Χαλωνῖται κατοικοῦσιν, ἀτινά εἰσιν ἔθνη Συρίας.

1017—1038. Ἄλλ' ὅπταν ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων ὄρων ἔμπροσθεν εἰς ἀνατολὴν ἔδεύσῃς, μετὰ ταῦτα τῶν Μήδων τὰ στενὰ εὐρήσεις, ὅπου ἡ Μήδεια φυγοῦσα τὸν Θησέα ἔμεινε. Ὠντινων τῶν Μηδικῶν ὄρων πρὸς τὸν βορρᾶν τὴν ἀγὰν θάλλουσαν γῆν ἢ τὴν καλλίστην χώραν ἔχουσιν οἱ τε Γηλοὶ καὶ οἱ Μάρδοι καὶ οἱ Ἀτροπατηνοὶ ἄνδρες. Πρὸς δὲ τὸν νότον τῶν λαμπροτάτων Μήδων τὰ ἔθνη κατοικοῦσιν, ἐξ ἐκείνης τῆς μεγαλοδόξου γενεᾶς γεννηθέντα, τῆς ἀφύγου θυγατρὸς Αἰθήτου, τουτέστι τῆς Μήδεας. Ἡνῖκα γὰρ ἐπὶ τὸν βρῦν τοῦ Ἀττικοῦ ποταμοῦ Ἰλισσοῦ φάρμακα χαλεπὰ ἐβουλεύσατο τῷ Αἰγεῖ τῷ Πανδίωνος παιδί, αἰδοῖ μὲν τὸν τόπον ἐκείνον κατέλιπεν, εἰς δὲ τὴν βραθεῖαν ταύτην χώραν, ὁμώνυμον αὐτῆς, πλανωμένη κατὰ τοὺς ἄνδρας ἢ ἀνθρώπους τούτους παραγίνεται, οὐ πόρρω μὲν τῆς γῆς τῶν Κόλχων, εἰς αὐτὴν δὲ τὴν τῶν Κόλχων χώραν ἰκέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὄργην ἐφοβῆτο. Τούτου χάριν εἰσέτι καὶ ἀρτίως πολυφάρμακοι ἄνδρες ὑπάρχουσι, χώραν μεγίστην καὶ ἄπειρον κατοικοῦντες, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς τὰς πέτρας, αἵτινας τὸν σκοτεινὸν ναρκισσίνην λίθον φύουσιν, οἱ δὲ ἐν τοῖς δασείαι καὶ ἐνὶ ὕδροις καὶ κηπευσίμοις κατοικοῦμενοι τόποις, καλὰ ποίμνια βόσκοντες διαφιλιῶς καὶ ἀφθόνως τοῖς μαλλίοις καταβαρούμενα, τῶσούτον ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τετραμμένοι μέχρι τῶν Κασπίων πυλῶν, αἵτινες πύλαι ὑπὸ βαθείας ἢ ὑψηλᾶς πέτρας ἐν τάξει πυλῶν κλειδὸς τῆς Ἀσίας εἰσὶν ὅπου καὶ ἐπὶ τὰ βόρεια μέρη καὶ ἐπὶ τὰ νότια ἔρχομενοὶς ἢ πορευομένοιοις ἡ δόδος ὁμοίως ἐκτέταται, ἢ μὲν πρὸς βορρᾶν ἐπὶ τὰ τῆς Ὑρκανίας, ἢ δὲ πρὸς νότον ἐπὶ τὰ ὄρη τῆς Περσίδος γῆς.

1039—1082. Ἄλλ' ἐπὶ τὸ ἔσχατον τῶν Κασπίων πυλῶν οἱ πολεμικώτατοι καὶ ἐπικαμπῆ τόξα ἔχοντες Πάρθοι κατοικοῦσι τῶν πολεμικῶν ἔμπειροι· οὐ γὰρ τὴν γῆν τῷ ἀρότρῳ τέμνοντες τὴν αὐλακα ἐπ' εὐθείας ὀρμῶσι, τουτέστιν οὐκ ἀροτριῶσι τὴν γῆν, οὐδὲ μετὰ νηῶν τὴν θάλασσαν ταῖς κώπαις διαχωρίζουσιν, ἥτοι τὴν θάλασσαν μετὰ νηῶν οὐ περῶσιν, οὐδὲ τοὺς βόας τοῖς βοσκήμασι τρέφουσιν· ἐκ μικρᾶς δὲ ἡλικίας καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐν φροντίδι εἰσὶ τῶν ἵππικῶν καὶ τῶν τόξων, αἶε δὲ ὁ κύπερος τῶν δορᾶτων καὶ τῶν βελῶν διὰ τὰ πολεμικὰ αὐτῶν γυμνάσια κατὰ τὴν γῆν ἔστι, πανταχοῦ δὲ ἔστι καὶ ὁ δρόμος τῶν ταχυπόδων ἵππων ὀρμωμένων. Οὐδὲ γὰρ νόμος αὐτοῖς ἢ δίκαιόν ἐστι πρότερον τοῦ δειπνοῦ γεῖσασθαι, πρὸ τῆς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν τῆ τοῦ πολέμου κακοπαθείᾳ ἰδρωτὶ λευκᾶναι, τῆ δὲ ἐξ ἀπωλείας ἢ ἀρπαγῆς καὶ δόρατος κληθείση

εὐωχία τρέφονται. Ἄλλ' ὁμως, καίτοι ἀπροσπελάστους ὄντας κατὰ τὴν μάχην καὶ φοβερούς, ἢ τοῦ Αὔσονίων βασιλείως, τουτέστι τοῦ Νέρωνος, ἀκωκῆ ἢ ὀξύτης τοῦ δόρατος ἐταπεινώσεν.

1083—1092. Ἐὰν δὲ σε ἐπιθυμία καταλαμβάνη καὶ ἐπικρατῆ καὶ τοὺς Πέρσας ἰδεῖν, σαφῶς ἔν σοι καὶ τούτων τὸ γένος προσείποιμι, καὶ τῶν αἰεὶ καὶ διαπαντὸς κατερχομένων ποταμῶν τὸν πόρον καὶ τὰς ὁδοὺς τῶν ὄρων. Μόνον γὰρ τῆς Ἀσίας τὸ ἔθνος βασιλικώτατον ἔχουσι, καὶ μόνον τὸν ἄπειρον πλοῦτον ἐν τοῖς οἰκοῖς αὐτῶν ἔθαντο, ὅποτε τὴν Μηνοίαν, ἥπερ ἐστὶν ἡ Λυδία, ἐπὶ Δαρείου καθελόντες καὶ τὰς Σάρδεις ἐπόρθησαν. Ἐπὶ τῷ σώματι μὲν ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τὰ ὄπλα χρυσεᾶ, χρύσειοι δὲ καὶ οἱ χαλινοὶ τοῖς ἵπποις αὐτῶν ἐπὶ στόμασι, χρυσεᾶ δὲ καὶ τοῖς ποσὶ τὰ ἑαυτῶν ὑποδήματα ἐκάλλυναν· τῶσούτος γὰρ ἦν αὐτοῖς ἄπειρος πλοῦτος.

1093—1079. Ἔστω δὲ σοι ὀλη ἡ Περσίς χώρα τοῖς μεγάλοις ὄρεσι περιδρομος, ἐπὶ τὸ νοτιώτερον μέρος τῶν Κασπίων πυλῶν τὴν ἔκτασιν ἔχουσα, ἐλκωμένη εἰς τῆς ὁμωνύμου, τουτέστι τῆς Περσικῆς, θαλάσσης. Τριχῶς δὲ κατοικοῦσι καὶ κειχωρισμένοις, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ ἀρκιῶτα μέρη πρὸς τοῖς σκιεροῖς καὶ δασείαι ὄρεσι τῶν Μήδων καθήμενοι, οἱ δὲ μεσόγειοι, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ νότια μέρη μέχρι τῆς Περσικῆς θαλάσσης. Πρῶτα δὲ ἔθνη εἰσὶν οἱ Σάβαι, μετὰ τούτους δὲ οἱ Πασαργάδαι, πλησίον δὲ οἱ Τασκοὶ, καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἐκατέρωθεν τὴν Περσίδα γῆν κατοικοῦσι. Καὶ ταύτην μὲν πολλοὶ ποταμοὶ ἄρδουσι καὶ περισσῶς πταίνουσιν, ἐνθα κάκεισε ταῖς σκολιαῖς προχύουσιν ἑλκωνόμενοι· χωρὶς μὲν ἔστιν ὁ μέγας Κόρος, χωρὶς δὲ ὁ Χόασπις, ὅς ἐστιν ἀπόρροια τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, Ἰνδικὸν ὕδωρ ἔλκων καὶ τὴν τῶν Σούσων γῆν παραρρέων. Ἐπὶ τούτου δὲ πλευραῖς καθάπερ κύλινδρον ἐπὶ τὴν γῆν κείμενον τὸν ἥδον τῆ ὄψεως θεῶν ἀχάτην, ὅν ἀπὸ τῆς πέτρας τοῦ χαιμαρίου ποταμοῦ αἱ χαράδραι, οἰοῦνται τὰ ἀπὸ τῶν ὕμνων τῆς γῆς σχίσματα, κάτω σύρουσιν. Ἄει δὲ καὶ διαπαντὸς τῷ χλιαρῷ ἀνέμῳ οἱ καρποὶ χαίροντες πυκνοὶ καὶ συνεχεῖς καὶ ἐπάλληλοι θάλλουσιν.

1080—1088. Διανοούμενος δὲ σκέπτου καὶ τὸν ὑπόλοιπον πόρον τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν καὶ γὰρ ἐγγὺς ἡ βάσις ἢ τὸ ἔσχατον πέρας τῆς ἡπείρου, ὅ ἐστι τῆς Ἀσίας, πληροῦται. Καὶ περὶ μὲν τὸ Περσικὸν βεῦμα τοῦ ὠκεανοῦ, ἦγον τὸν Περσικὸν κόλπον, ὑπὸ τῷ ἀνατέλλοντι ἡλίῳ οἱ Καρμανοὶ κατοικοῦσι πλησίον τῆς Περσίδος, διχῶς μεμερισμένην γῆν ἔχοντες, οἱ μὲν ὑπεράνωθεν τῆς θαλάσσης, οἱ δὲ ἐνδοθεν ἐν μεσογείᾳ. Καὶ ἡ μὲν βορεία Καρμανία Κρημος, ἢ δὲ νότια λιπαρά.

1096—1106. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τῶν Καρμανῶν ἢ τῶν Γεδρωσῶν χώρα ἐκτείνεται, πλησίον τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ μεγάλα κῆτη τρέφοντος. Ἐφ' οἷστιν ἐθνεσι πρὸς τὴν ἀνατολὴν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν οἱ νότιοι Σκύθαι, οἱ καὶ Ἰνδοσκῦθαι καλούμενοι, κατοικοῦσιν, ὅστις

Ἰνδὸς καταναντίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης κατέρχεται, ταχὺν ῥοὴν ὄρθον ἐπὶ νότον ἐλαύνων, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Καυκάσου πρῶτον ἀρξάμενος. Δύο δὲ στόματα αὐτοῦ ὑπάρχουσι, μέσση δὲ τινα νῆσον τῶν δύο στομάτων περιρρεῖ, ἥτινα νῆσον Παταλῆν οἱ ἄνθρωποι καλοῦσιν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ποταμὸς πολλῶν ἀνδρῶν ἔθνη διαχωρίζει· καὶ μὲν ἐπὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τοὺς τε Ὀρίτας καὶ Ἀραβάς καὶ τοὺς λινᾶς χλαίνας ἔχοντας Ἀραχῶτας καὶ τοὺς Σατραπίδας, καὶ ὄρους παρὰ τῇ ἐξοχῇ τοῦ Παρπανίσου ὄρους, ὅς πάντας ἐνὶ κοινῷ ὀνόματι Ἀριηνοὺς λέγουσιν. Οὐκ ἐπέραστον δὲ καὶ καλὴν κατοικοῦσι χώραν, ἀλλ' ὑπὸ τῇ λεπτῇ ψάμμῳ καὶ τοῖς θαλάσσι θάμνοις πλήθουσιν· ἀλλ' ὅμως ἐπαρκεῖς καὶ ἱκαναὶ τοῦ βίου τοῖς ἀνθρώποις εἰσὶν ὁδοὶ καὶ ἄλλαι πολλαί, ἄλλον δὲ πλοῦτον αὐτοῖς ἀφθαρτον κομίζει ἡ γῆ· πανταχοῦ γὰρ τοῦ ἐρυθροῦ κοραλλίου ὁ λίθος ἐστὶ, πανταχοῦ δὲ ὑπὸ ταῖς πέτραις αἱ φλέβες ὠδίνουσι τὴν καλὴν πλάκα τῆς τε χρυσοῦσης καὶ τῆς κυανῆς σαπφείρου (δύο καὶ γὰρ εἰσι γένη)· τούτους δὲ ἀποτέμνοντες τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν εὐπορίαν τῆς ζωῆς προσπορίζονται.

1107-1113. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἡ τῶν Ἰνδῶν ἐπέραστος γῆ ἐκτείνεται πασῶν ἰσχυρὰ περὶ τὰ χεῖλη, ἥτοι τὸν αἰγιαλὸν, τοῦ ὠκεανοῦ, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὰ τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἔργα ἀνερχόμενος, τουτέστιν ἀνατέλλων, πρῶταις ἀκτίσιν ἐπιλάμπει. Διὰ τοῦτο οἱ τὴν χώραν ἐκείνην κατοικοῦντες τὰ σώματα μελαίνονται, λίαν παινόμενοι, εὐτραφεῖς δὲ τρίχας ὁμοίας τῷ βακίνῳ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν φέρουσι.

1114-1127. Τῶν Ἰνδῶν δὲ οἱ μὲν τοῦ χρυσοῦ μέταλλα ἐργάζονται, εὐκαμπέσι μακέλαις τὴν γῆν σκάπτοντες, οἱ δὲ τοὺς ἐκ τοῦ λίνου κατασκευασθέντας ἰστοὺς ὑφαίνουσιν, οἱ δὲ τοὺς λευκοὺς ὀδόντας τῶν ἐλεφάντων πρισθέντας ἀποξύνουσιν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ ταῖς προόδους ἢ ἐκδολαῖς τῶν ξηροποτάμων ἢ τὴν γλαυκὸν λίθον τοῦ βηρύλλου ἢ τὸν τιμωτάτον καὶ διαυγῆ ἀδάμαντα ἰχνεύουσιν, ἢ τὴν γλωρῶς διαυγάζουσιν ἱασπιν, ἢ καὶ τὸν γλαυκὸν λίθον τοῦ θαλασσοειδοῦς τοπάζου, καὶ τὴν γλυκερὰν ἀμέθυστον ἡσύχως πως καὶ μετρίως πορφυρίζουσιν. Καὶ γὰρ παντοῖον πλοῦτον τοῖς ἀνδράσιν ἡ γῆ ἀνάοις ἢ τοῖς ἀεὶ βέουσι ποταμοῖς ἐνθα ἀκείσειε κατάρρυτος αὖξει. Ἀληθῶς δὲ καὶ οἱ λειμῶνες, ἥτοι οἱ σπειρόμενοι τόποι, τοῖς φύλλοις ἀεὶ κομῶσιν, ἥτοι εὐθαλαῖς εἰσι· καὶ γὰρ ἀλλαχοῦ μὲν ἡ κέγχρος αὖζεται, ἀλλαχοῦ δὲ τοῦ ἐρυθραίου καλάμου, ὅπερ ἐστὶν εἶδος ἀρώματος, αἱ ὕλαι θάλλουσι· τὸ δὲ ἐρυθραίου ἢ ὅτι ἐρυθρὰν ἔχει τὴν χροιάν, ἢ ὅτι πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ φαίνεται.

1128-1110. Διανοούμενος δὲ σκόπει, ὅπως ἂν σοὶ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τοὺς ποταμοὺς εἰποιμι καὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη καὶ τὰ ἔθνη αὐτῆς. Καὶ αὐτὴ μὲν ἡ Ἰνδία ἐπὶ ταῖς τρισσαῖς πλευραῖς ἀπάσαις οὐσαις λοξαῖς ἤρμοσεν, ὁμοία τῷ εἶδει βόμβου· ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσπέρια ὕδατα ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς γείτων ὑπάρχων διαχωρίζει, καὶ τὸ

κῆμα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὸ νότιον, ὁ δὲ Γάγγης εἰς τὴν ἀνατολήν, καὶ ὁ Καύκακος τὰ ἀρκτῶα τοῦ οὐρανοῦ μέρη. Καὶ ταύτην μὲν τὴν χώραν πολλοὶ καὶ πλούσιοι ἄνδρες κατοικοῦσιν, οὐχ ὁμώνυμοι οὐδ' ὁμοῦ ὄντες, ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν κεχωρισμένοι. Οἱ μὲν Δαρδανίαις ἔγγιστα τοῦ μεγίστου καὶ ἀπείρου Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ὅθεν ὁ Ὑδάσπης ναυσίπορος ποταμὸς τὸν Ἀκασίην ποταμὸν ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν σκοπέλων συρόμενον εἰσδέχεται. Ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ ὁ Κώφης ποταμὸς ὁ καλὰ συστρέμματα ἔχων ἐπακολουθεῖ.

1141-1151. Μέσον δὲ τῶν ποταμῶν τούτων οἱ Σάβαι κατοικοῦσι καὶ οἱ τοξίλοι, οἰνοὶ οἱ τοξίκοι ἄνδρες, ἢ οὕτω καλούμενοι Τοξίλοι· ἐφεξῆς δὲ καὶ οἱ Σκόδροι. Ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ τὰ ἄγρια ἢ βάρβαρα ἔθνη τῶν Πευκανέων. Μετὰ τούτους δὲ οἱ τοῦ Διονύσου θέραιοντες Γαργαρίδαι κατοικοῦσιν, υπερβαλλόντως γὰρ ἐκεῖνοι τὸν Διόνυσον τιμῶσιν· ὅπου τὴν ποικίλην τοῦ χρυσοῦ γενεὰν ἢ τὸ μέταλλον τοῦ χρυσοῦ ὅ τε Ὑπανίς [ὅς ἐστὶ ποταμὸς τῆς Σκυθίας] καὶ ὁ θαυμαστός Μέγαρος φέρει, πλουσιώτατοι γὰρ ἐκεῖνοι τῶν ποταμῶν, οἱ ἀπὸ τοῦ Ἡμωδοῦ ὄρους εἰσχειρόμενοι ἐπὶ τὴν Γαργαρίτιδα χώραν προρρέουσι, συρομένην πρὸς νότον περὶ τὰ ἰσχυρὰ τῆς Κωλίδος γῆς [ἢ ἐστὶ νῆσος ὅπου ἡ Ἀφροδίτη τιμᾶται]. Καὶ αὐτὴ μὲν ἐπὶ τὸν βαθέα συστρέμματα ἔχοντα ὠκεανὸν ὑψηλὰ προνένευε, τοῖς ταχέσιν ὀρνέοις δυσέκβατος οὖσα· διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἄνθρωποι Ἄοριν αὐτὴν καλοῦσιν ἢ ἐπιδοξάζουσιν, ὡς μὴ ἔχουσιν ὄριν διὰ τὸ ὕψος.

1152-1166. Ὑπάρχει δὲ θαυμαστός τις καὶ τίμιος καὶ μέγας τόπος περὶ τὸν καλὰ βέματα ἔχοντα Γάγγην, ὃν ποτε ὁ Βάκχος ὀργιζόμενος ἐπάτησεν, ὅτε αἱ ἀλαλαὶ καὶ τρυφεραὶ τῶν Βακχῶν νεβρίδες εἰς ἀσπίδας ἠλλάσσοντο, οἱ δὲ θύρσοι εἰς σίδηρον, καὶ οἱ ἔλικες τῆς πολυκαμποῦς ἀμπέλου εἰς ἔλιγμα ὄρακόντων καὶ εἰς διαζώσματα, τότε ὅτε ταῖς ἀφροσύναις αὐτῶν τὴν ἐορτὴν τοῦ θεοῦ ἠτίμησαν. Τούτου χάριν τὴν μὲν ὁδὸν Νυσσαίαν ἐκάλεσαν, κοσμίως δὲ καὶ ἐπιστημόνως σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν πάντα ἐτέλεσαν τὰ μυστήρια, ὅποτε αὐτοὶ τὰ ἔθνη τῶν μελάνων Ἰνδῶν ὤλεσε καὶ τῶν Ἡμωδῶν ὄρων ἐπέβη, ἀφ' ὧν τινων ὄρων βᾶσιν ὁ μέγας ῥοῦς τοῦ ἀνατολικοῦ ὠκεανοῦ φέρεται. Ἐκεῖσε δύο στηλας περὶ τὰ ἰσχυρὰ τῆς γῆς στήσας χαίρων ἐπὶ τὸν Ἰσημῶν ποταμὸν, ἥτοι εἰς τὰς Θήβας, κατῆλθε. Τοσοῦτοι μὲν κατὰ τὴν γῆν μάλιστα ἐπίσημοι καὶ ἐπιφανεῖς ἄνδρες ὑπάρχουσιν.

1167-1185. Ἄλλοι δὲ πλείστοι ἐνθα ἀκείσειε ἐπὶ τὰς ἡπείρους πλανῶνται, ὅς οὐκ ἂν τις τῶν θνητῶν ξενερώς καὶ διαδήλως εἴποι· μόνοι δὲ οἱ θεοὶ βαδῖως καὶ εὐκόλως δύνανται πάντα. Αὐτοὶ γὰρ πρῶτοι τὰ τῆς γῆς θεμέλια οἰοῖν ἐν τὸν ἔθνησαν καὶ περιεγράφαντο, διὰ τὸ σφαιρικὸν τοῦ κόσμου, καὶ τὴν βαθεῖαν ὁδὸν τῆς ἀμετρήτου θαλάσσης ἐδήλωσαν, αὐτοὶ δὲ ἐβραῖα καὶ ἀσφαλῆ πάντα ἐν τῷ βίῳ διεσάφησαν, καὶ τὰ τοῦ οὐρανοῦ ἄστρα διακρίνοντες, τοῦ δὲ πόντου καὶ τῆς βαθείας

ἠπείρου ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ μοῖραν ἔχειν ἐκληρώσαντο. Διὰ τοῦτο καὶ ἐκάστη μοῖρα τῆς γῆς ἄλλην καὶ παρηλλαγμένην φύσιν καὶ θέσιν ἔλαχεν. Καὶ γὰρ ἡ μὲν λευκὴ καὶ ἀργυλλώδης ἐστίν, ἡ δὲ μελανωτέρα, ἡ δὲ καὶ ἀμφοτέρων τὴν μορφήν ἔλαχεν, ἡ δὲ ἄλλη τοῖς ἀνθεσι τῆς Ἀσσυρίης μίλτου ὁμοία καὶ παραπλησία, ἄλλαι δὲ ἑτεροειδεῖς· οὕτως γὰρ ὁ μέγας διανοησάμενος ἐσκέψατο Ζεὺς, οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ἑτεροειδῆ πάντα κατεσκεύασεν. Ὑμεῖς δὲ, ὦ ἠπειροὶ καὶ αἱ ἐν τῇ θαλάσῃ κείμεναι νῆσοι καὶ τὰ ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τὰ μεγάλα τοῦ πόντου χεῖματα καὶ οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ κρῆναι καὶ τὰ βάσιμα ἢ κατάσκια καὶ δασέα ὄρη, χαίρετε. Ἄρτι γὰρ καὶ τὸ μέγα κύμα τῆς θαλάσσης ἐπέδραμον, ἄρτι δὲ τὸν πολλὰς ἔχοντα στροφὰς πόρον τῆς ἠπείρου· ὧν τινων ποιημάτων ἕνεκα ἐκ τῶν μακαρίων καὶ ἀθανάτων θεῶν ἡ ἀνταπόδοσις ἀνταξία ἔμοι γένοιτο.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γένος Διονυσίου Ἀλεξανδρέως τοῦ περιηγητοῦ.

Διονύσιος ὁ Περιηγητῆς γέγονεν υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρέως. Γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων μετὰ Αὐγούστον Καίσαρα ἢ ἐπ' αὐτοῦ. [Οἱ δὲ κατὰ Νέρωνα τὸν Ῥωμαίων βασιλεῖα φασὶ γενέσθαι. Ἄδελον δὲ πόθεν γέγονε καὶ τίνων γονέων.] Φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἄλλα συγγράμματα, Λιθιακά τε καὶ Ὀρνιθιακά καὶ Βασσαρικά. Ὡν τὰ μὲν Λιθιακά ἐκρίθησαν ἴδια Διονυσίου καὶ αὐτὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοίότητα· τὰ δὲ Βασσαρικά διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἔδει τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνεύχθησαν Διονύσιον· τὰ δὲ Ὀρνιθιακά εἰς ἄλλον τινα Φιλαδελφία Διονύσιον. Τὸ δὲ παρὸν ποίημα ἱστορικόν τινες ἐκάλεσαν, συγκαίμενον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ καὶ χρονικοῦ καὶ γενεαλογικοῦ, εἰς δὲ τὴν ἱστορίαν φασὶ διαιρεῖσθαι.

*** τὰ ἔπη, ὡς ἐν τοῖς αὐτοῦ Λιθιακοῖς ἀποδίδεσθαι· ποτὲ δὲ τῷ γλαφυρῷ διατορεύων, ὡς ἐκ τοῦ παρακειμένου βιβλίου σαφές. Ὅτι δὲ διαβέβληται τὸ παχὺ, σαφῶς ὁ Καλλιμαχος ἐν τοῖς Ἐπιγράμμασι δηλοῖ· διασῶρων γὰρ Ἀντιμάχου τὸ ποίημα τὴν Λύδην ἔφη·

· Λύδη καὶ παχὺ γράμμα καὶ οὐ τορὸν.

Κρημνοποιός τε καὶ στόμφαξ παρὰ τοῖς τραγικοῖς Αἰσχύλος εἴρηται, ἐπεὶ μὴ κέχρηται καθαροῦ καὶ ἀνεμιμένη τῇ λέξει. Τί δὲ παραλαμβάνειν Ἀριστοφάνην, τὰ φαῦλα τῶν ποιημάτων ἐν τοῖς Βατράχοις οὐ μετρίως κωμωδῆσαντα; Τοῦ πράγματος οὖν ἐπαίγοντος ἡμᾶς ἔκειν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν, ἄλλως τε καὶ τὸ κρίνειν οὐχ ἡμῶν* (ἢ γὰρ μελέων ἐπαγγελομένη τούτου φιλοσοφία τῇ τῶν ἐλέγχων ἀληθείᾳ τὸν ἐπιχειρεῖν ἐθέλοντα οὐσωπεῖ), τοιγαροῦν ἔωμεν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν.

Γένος Δ. Ἄλ. τοῦ π.] Sic Q, in quo huic de vita Dionysii notitiæ et periegeses paraphrasi præfigitur titulus aureis literis exaratus picturisque splendide ornatus : Δημητρίου Λαμψακηνοῦ ἐξήγησις εἰς τὴν Διονυσίου περιηγησιν. In Ω habes : Περιηγητοῦ Διονυσίου γένος; in Y : Διονυσίου Ἀλεξανδρέως γένος; Bernhardus dedit, nescio ex quonam codice : Βίος Διονυσίου; in C titulus est nullus. Ceterum quod h. l. de Dionysio ejusque scriptis legitur, nihil est nisi cento narrationis olim multo uberioris, ex qua longiora excerpserit Eustathius p. 215; nam ne hunc quidem integram dedisse ex iis liquet quæ deinceps e codice H apponemus. || — Διονυσίου Διώνου Ἀλεξανδρου (sic) ἢ κατὰ τινὰς Διονυσίου C; Δίωνος Εὐδήν. E compendio vocis Διονυσίου ortum videtur Διώνου, quod deinceps in Δώνος abierit. || — 2. γέγονε δὲ om. Q; δὲ et τῶν om. I; γέγονε δὲ καὶ ἐπὶ Ωω; μετὰ] κατὰ, sed supra scripto μετὰ, cod. Ω. || — 3. Verba οἱ δὲ κατὰ... γόνειων om. codd., exc. Q. Eadem tamen post vocem Λιθύην p. 428, b, 20 e margine irrepserunt in B et c, hoc initio : ἰγένετο δὲ ὁ Διονύσιος κατὰ Νέρωνα. || — 6. Λιθιακά τε καὶ Ὀρν. Q; Λιθ. Ὀρν. C, τὰ τε Λιθ. Ὀρν. alii, quod, addito καὶ, dedit Bernh. Post vocem Βασσαρικά plurimi codices nihil habent nisi hoc : τούτο δὲ (τὸ ποίημα add. I) λέγεται (λέγουσιν cod. Ω) εἶναι αὐτοῦ γνήσιον καὶ τὰ Λιθιακά. Quæ nos exhibemus, præstat cod. Q. Cf. Eustathius p. 215. Sequens scholion legitur in codicis

H folio 111, quod quaternionis est folium secundum. Præcedens folium, quod totum explevisse debet de Dionysio ejusque operibus narratio, periisse magno opere dolemus. || — 4. Καλλιμαχος = Est fragm. 441 p. 574 a Ruhnkenio excerptum ex hoc ipso scholio, qui alterum locum hinc emendandum esse monuit. Namque aliam annotationis laciniam proponit schol. ejusdem codicis, quod ad v. 3 legitur post vocem ὀνομασία : τοῦ μὲν ἰσχυροῦ τὸ ἀσθενὲς ἐξέφυγε διὰ τὸν ὄγκον, τοῦ δὲ ἀνθηροῦ τὸ ἥδον παρητήσατο διὰ τὴν ἐκλυσιν. Τὴν δὲ παχύτητα τῶν ποιημάτων ἰκανῶς μὲν διασφύρει Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Καλλιμαχος· Ἀδῆσαι παχὺ γράμμα καὶ οὐ τορὸν. In versu καὶ posterius supplevit Ruhnkenius; vellem etiam priorem particulam, nimis illam inelegantem, resinxisset. = BERNHARDUS. Possis : Λύδη σοι παχὺ etc. Mox velis Κρημνοποιός δὲ καὶ; sed talia in hisce scholiis non sunt premenda. Pro στόμφαξ codex στόμφαξ. V. Aristophan. Nub. 1366 : ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς φόβου κλέων, ἀξέστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν. Dein pro παρὰ τοῖς κριτικοῖς nescio an scribendum sit : παρὰ τοῖς κριτικοῖς. Pro τί δὲ, quod Bernh. dedit, codex τί δὲ. In sqq. codex recte habet ἐπαίγοντος, non vero ἐπάγοντος, ut Bernhardus ait. Deinde autem turbata oratio est; fortassis erat : καὶ τοῦ κρίνειν οὐχ ἡμῶν [ὄντος] vel καὶ τὸ κρίνειν οὐχ ἡμῶν [ἡγούμενοι]. Post hæc in vett. commentariis expositum erat

Κατὰ τί διαφέρει γεωγραφία χωρογραφίας; ὅτι ἐν μὲν τῇ γεωγραφίᾳ τὰ καθόλου λέγεται, οὐχὶ δὲ τὰ μερικὰ· ὅσον λέγει περὶ τῆς Αἰγύπτου, οὐχὶ δὲ μέμνηται καὶ τῶν κατὰ μέρος τόπων, ὅσον πάσης πόλεως καὶ παντὸς ποταμοῦ· ἐν δὲ τῇ χωρογραφίᾳ πάντων μέμνηται τῶν πόλεων καὶ τῶν ποταμῶν.

Γίνες πρότερον ἐν πίνακι τὴν οἰκουμένην ἔγραψαν; Πρῶτος Ἀναξίμανδρος· δεύτερος Μιλήσιος Ἑκαταίος· τρίτος Δημόκριτος Θαλοῦ μαθητής· τέταρτος Εὐδοξος. Ὅδοι οἱ μὲν στοργυλοειδῆ ἔγραψαν, Δημόκριτος προμήκη, Κράτης ἡμικύκλιον, [Ἰππαρχος] τραπεζοειδῆ, ἄλλοι δὲ οὐροειδῆ.

1. Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν] Τὸ προοίμιον οἰκείου ἔταξε τῇ ὑποθέσει καὶ οὐκ ἀσύμφωνον τῷ σκοπῷ. Θεοῦ γὰρ ποιητικοῦ παρητήσατο νῦν ἐπίκλησιν, ὥσπερ ἐπειγόμενος συναποδημησάτω λόγῳ. Ζηλοῖ δὲ τὸν Ἀπολλώνιον, οὐ χαρακτήρος ὢν ἐραστής, ἀλλ' ἐπικαίρου διὰ τὴν χρείαν ἐπιβολῆς. Προθέμενος οὖν οἰκουμένην γράφει γῆν τε καὶ θάλασσαν, ὥρισμένην ἑμοῦ τοῖς εἰς αὐτὴν εἰσβάλλουσι ποταμοῖς, ὡκεανὸν προλαμβάνει τῇ μνήμῃ καλῶς, εἶγε θεῶν καθ' Ὁμηρον (II. 14, 201) εἰρηται γένεσις, ὧν ἡ ἔννοια σημαίνει τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα κατὰ τινάς· εἶναι γὰρ αὐτῶν πρῶτον τὸ ὕδωρ, ἁμοίως δὲ καὶ τὴν γῆν. Ἡ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου δόξα τὰ πάντα φησὶν ἐκ βροθῆς εἶναι καὶ στάσεως. Προῖων δὲ

μετ' οὐ πολλὸν συμπαράλαμβάνει τὰς Μούσας, εὐνοίαν τινα παραφυλάττων ἅμα τῇ τέχνῃ. Παραίτεται δὲ τὸ ἀμάρτυρον, ἴσως ἐκ τοῦ Καλλιμάχου τοῦτο μαθὼν, ἔπειτα ἀκαίτως· ἀμάρτυρον οὐδὲν ἀείδω· φησί. Διατετηρημένην δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς ἀποδιδούς ἑαυτῷ τὴν πίστιν ἐπάγει τὸ ἔπος, εἰπὼν (vs. 62)· ὁμείε δ', ὦ Μοῦσαι, σχολιάς ἐνέποιτε κλευθούς.

Περιέχει γῆ μὲν πόλεις, ὡκεανὸς δὲ τοὺς ποταμούς καὶ θαλάσσας. Εὐλογον οὖν ἠγήσατο ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, τούτεστιν [τοῦ] ὡκεανοῦ. Ὀνομάσας τοῖνυν τὴν γῆν, πρῶτον περὶ τοῦ ὡκεανοῦ, ὡς περιέχοντος τὴν γῆν, διαλαμβάνει, ἔπειτα περὶ τῶν πελαγῶν, εἶτα περὶ τῆς γῆς διαλαβῶν ἄρχεται ἀπὸ Αἰθῆς, εἶτα περὶ Εὐρώπης [λέγει], ἔπειτα καὶ [τῆς] αὐτῆς θέσεως ἔστι (εἶγε καὶ πρότερον εἰς Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην διήσαν πασαν τὴν γῆν, τὴν Αἰθῆν τῇ Εὐρώπῃ προσνέμοντας)· εἶτα τῶν νήσων μνημονεύσας ἐπὶ πᾶσι τὴν Ἀσίαν καταλέγει. Διαίρουσι δὲ τὴν οἰκουμένην εἰς τρία, εἰς Ἀσίαν Εὐρώπην τε καὶ Αἰθῆν.

Προθέμενος δὲ θάλασσαν καὶ ποταμούς ἀείδειν, οἰκείως προτίθησιν ὡκεανὸν, ὅς γένεσις ἔστι τοῖς θεοῖς, τούτεστι τοῖς στοιχείοις. Κατὰ γὰρ Ἡρακλείτου πάντα ἐκ βροθῆς καὶ στάσεως.

Οὐ σὺν τῇ ἀοικήτῳ ἀκουστέον· οἰκουμένικόν γὰρ τὸ σύνταγμα. Ἐρατοσθένους δὲ ὢν ζηλωτῆς κύκλω περιέχεται τὴν γῆν φησὶν ὑπὸ τοῦ ὡκεανοῦ.

Ἴδωμεν δὲ αὐτὸς ὅποιον ἰθέλει δεῖξαι τὸ καθόλου

quid esset τὸ τῆς περιγησίως πρᾶγμα, et quænam ἡ τῆς γεωγραφίας πρόθεσις, τίς δ' αὖ ἡ τῆς χωρογραφίας βρόδῃσις, ut Eustathius ait p. 207, qui hinc sua accepit. At de his in nostris scholiis nihil superest nisi brevissima quædam ludi magistri annotatio, quam Bernhardus dedit ex I (cod. Vat.); eadem exstat in BCQΩ, ubi prima verba: Διαφέρει δὲ γεωγραφία. Dein λέγεται om. C, λέγει BQΩ; οὐκέτι pro οὐχὶ I; μερικῶς pro τὰ μερικὰ QΩ; μοχ ἀπάντων I, οὐ πάντων Ω; μέμνηται...ποταμῶν om. C, τῶν πόλεων.. ποταμῶν om. IY. His deinceps subjunguntur in CY nomina ventorum duodecim. Eadem habet Ω iisque addit notitiam variam de ambitu Ponti Euxini, de maribus ceteris, sinibus, continentibus, etc. Quæ quidem omnia ad calcem periphraſis exhibet codex L. Cum sequenti scholio quod codex Vaticanus præbet, cf. Eustathius p. 208 et Agathemerus p. 2 ed. Huds., ex quo addita vox Ἰππαρχος; idem suppediavit οὐροειδῆ, cujus loco οὐροειδῆ legitur in cod. Vaticano. Utrumque corruptum esse, et oportuisse σφαιροειδῆ censet Bernhardus. At σφαιροειδῆ tertie formæ jam indicavit auctor voce στοργυλοειδῆ. Coniicere posses θυροειδῆ, sed neque hoc opus est, quum quo spectet istud οὐροειδῆ intelligatur e Strabone p. 112, qui τὰ ἄκρα τῶν ἡπείρων ἐκατέρωθεν συνάγεσθαι εἰς μύουρον σχῆμα prodit. ||—13. τὸ προοίμιον etc.] Sic H fol. 111. In aliis, ut in

BCQc et cod. Barberino 90, et ex parte in altero scholiorum corpore quod in H legitur: Ἀρετῆς καὶ σπουδῆς ὁ παλαιὸς (Διονύσιος cod. Q) ἐπιμαλούμενος θεοῦ (ποιητικοῦ add. Q) παρητήσατο νῦν (τὴν add. c) ἐπίκλησιν, ἐπειγόμενος συναποδημησάτω λόγῳ. Ἐν [δὲ C] τῇ προοίμῳ δὲ (ἐν τοῖς προοίμοις δὲ H) τὴν ἑαυτοῦ ἀρετὴν ἐπιδείκνυσσι κεφαλαιωδῶς διὰ βραχίων καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐκιδέσσκων καὶ τὸν ἀκροατὴν διὰ τούτων προθυμότερον ἐργαζόμενος. Μετ' οὐ πολλὸν δὲ προῖων προσλαμβάνει (ἐπιλαμβάνει, συμπεριλαμβάνει v. l.), εὐνοίαν ἐπισπώμενος (ἐφελκόμενος εὐνοίαν Q). ||—21. In H legitur ὡκεανὸν παραλαμβάνει τῇ μνήμῃ· καὶ ἄλλως· ἡ γι θεῶν, in quibus παραλαμβάνει et εἶγε recte dedisse videtur Bernhardus; itaque pro καὶ ἄλλως scripsi καλῶς. Possis etiam καὶ ἄλλως καὶ ὅτι θεῶν etc. V. Homer Iliad. 14. ||—24. Ὁμοίως, in quo offendit Bernhardus, bene habet, ut liquet ex sequente Heracliti placito. ||

3. Καλλιμάχ.] Callimachi fr. 442. Dein διατετηρημένην meum habet codicis apographum; Bernhardus διατετηρημένος reperiens scripsit διατετηρημένως. ||—10. τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι Q. ||—12. διαλαμβάνει καὶ ἄρχεται Bc. ||—15. εἶγε...προσνέμοντες om. γ. ||—18. ἐπὶ] πρὸς γ. Deinde πᾶσαν τ. A. καταλήγει Qcγ. ||—20. τε ex BQ addidi; προθέμενος γὰρ B. ||—23. Ἡρακλείτου] Ἡσίοδου BQ; διὰ βροθῆς M. Quæ sequuntur scholiorum frustula, quo nexu in integrore com-

σχῆμα, καὶ ὡς ἐνίοις εἶναι δοκεῖ· τὸ γε ἀληθέστερον ὁ περὶ τῶν περιηγημάτων ἀκριβέστερος ὢν ἐπικρίνει λόγος. Οὐ βούλεται γὰρ ὁ Πτολεμαῖος ἐν κύκλῳ κεῖσθαι τὸν ὠκεανὸν, ἀλλὰ χωρίζει τῶν ἄλλων αὐτὸν ἰδίᾳ θαλασσίων, καὶ ὑποτίθεται περὶ τὴν ἐσπέραν, οὐτως καλῶν ἀγνωστον καὶ δυτικὸν, ὃ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὰ βόρεια παρακεῖσθαι μὲν Θούλῃ τῇ νήσῳ, καλεῖσθαι δὲ Σαρματικὸν ὠκεανὸν, ἀγνωστοῦ παρακειμένης τινὸς γῆς· τὸν δὲ συννημμένον αὐτῷ καὶ οὐχ ἕτερον ὄντα 10 ζυτικὸν μὲν διὰ τὸν ἐπέκεινα τόπον, διέκειν δὲ μέχρι τοῦ καλουμένου περὶ τὴν ἐντὸς Αἰθιοπίαν ἐσπερίου κόλπου καὶ πεδίου Πυρροῦ φερωνύμῳ ἐκ τοῦ ποιοῦ χροῦματος εἰρημένου, μεθ' ὃ Λιθύην ἑμοῦ συνάπτει καὶ ἀναπαύει τῷ Νεῖλῳ. Τό τε Ἰνδικὸν πέλαγος, 15 ὅπερ ἐστὶ τῆς Ἐρυθρᾶς, ἀρχεται μὲν ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, παρατείνει δὲ μέσον ἔχον Ἰαπρονόανη νῆσον ἕως Μεγάλου τοῦ παρ' Ἰνδοῖς τε καὶ Σινδοῖς οὕτως καλουμένου ἑμοῦ κόλπου. Καὶ ταῦτα μὲν αὐτοῖς ὑπὸ τι διαπερώνονται· δέκνεται δὲ τὸ αἴτιον· περὶ γὰρ 20 ἄλλων οὐκ ἀμφίβολος ἡ δόξα· κατάλληλον πρόθωμαί. Φησὶ γὰρ ὁ ἀνὴρ (Ptol. 7, 5) διαίρεισθαι μὲν τὴν οἰκουμένην ἄπασαν εἰς τρεῖς ἡπείρους, Λιθύην, Εὐρώπην, Ἀσίαν· καὶ ἐκ μὲν τῶν ἑῶν ἀγνωστῶ γῆ περιόριζεσθαι τῇ παρακειμένη τοῖς ἀνατολικοῖς ἔθνεσι 25 τῆς Μεγάλῃς Ἀσίᾳ, Σιναιῖς τε καὶ Σηρικῇ· ἐκ δὲ μεσημβρίας ὁμοίως ἀγνωστῶ γῆ περικλειούσῃ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος· ἐκ δὲ τῶν δυτικῶν γῆ τε ἀγνωστῶ περιλαμβανούσῃ τὸν Αἰθιοπικὸν οὕτω λεγόμενον κόλπον καὶ τῷ δυτικῷ ἐφεξῆς ὠκεανῷ καὶ πελάγει [τῷ 30 περιέχοντι] τοῖς ἐκεῖ πέρασιν ἑμοῦ Λιθύης τε καὶ Εὐρώπης· ἐκ δὲ τῶν ἀρκτικῶν αὐτὴν περιέχεσθαι [τῷ περιέχοντι] Θούλῃν ὠκεανῷ καὶ Βρεττανίαν καὶ τὰ βορειότερα μέρη τῆς Εὐρώπης· καλεῖσθαι δὲ φησὶ τὸν ἄρκτικῶν ὠκεανὸν Σαρματικὸν τε καὶ Δουηκαληδόνιον· 35 οὐ μὴν ἄλλα καὶ γῆ ἀγνωστῶ περιέχεσθαι, παρακειμένη ταῖς ἀρκτικωτάταις χώραις τῆς μεγάλης ἑώας, Σαρματίαις τε καὶ Σκυθίαις καὶ τῇ Σηρικῇ· δύο γὰρ Σκυθίαι καὶ δύο Σαρματίαι, οὕτω· Σκυθία ἡ ἐκτὸς Ἰμαίου ὄρους, καὶ Σκυθία ἡ ἐντὸς Ἰμαίου ὄρους, καὶ

Σαρματία ἡ ἐπ' Εὐρώπῃ, καὶ Σαρματία ἡ ἐν Ἀσίᾳ. Τὰς δὲ θαλάσσας ὧδε ἔφη καθόλου κεῖσθαι· μίαν μὲν τὴν καθ' ἡμᾶς ἕμα τοῖς κόλποις, Ἀδριατικῶν τε καὶ τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ Προποντιδὶ καὶ Πόντῳ καὶ Μαιώτιδι. Ἰώνη, φέρεσθαι δὲ διὰ τῶν Ἡρακλέους στηλῶν, 5 ἀρχομένην ἐκ τῶν Ἰβήρων· ἑτέραν δὲ διώνυμον οὕτω λέγεσθαι Κασπίαν τε καὶ Ὑρκανίαν, ἣν ἀποκλείουσά τις ἡπειρος ἐκ τοῦ ἐναντίου νησοποιεῖ τὴν θαλάσσαν· τρίτην δὲ εἶναι τὴν Ἰνδικήν, ἐπιφανῆ τοῖς ἐν αὐτῇ διαπρέπουσι κόλποις, Ἀραβίῳ τε καὶ Περσικῷ, Γαγγητικῷ τε καὶ τῷ ἰδίῳ οὕτω καλουμένῳ Μεγάλῳ· περιλαμβάνεσθαι μὲντοι καὶ αὐτὴν ὑπὸ ἀγνωστοῦ, καὶ μείζονα μὲν ἔφη τῷ καταλόγῳ τῶν ἄλλων καὶ 10 πρώτην, δευτέραν δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς τῷ μεγέθει, ἑλκτοῖ δὲ τὴν Ὑρκανίαν, καὶ ὑπὸ ταύτης ὄρξει. 15

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν κόλπων οὐκ ὠλιγόρως δεῖξαι τὸ μέγεθος, ὁμοίως καὶ τούτους ἐροῦμεν ἐν ἀριθμῷ. Ἔστι γὰρ, φησὶ, μείζων αὐτῶν καὶ πρώτος ὁ Γαγγητικός, μεθ' ὃν ὁ Περσικός, εἴθ' ὁ καλούμενος οὕτως ἕως Μίγας, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἀραβίος, πέμπτος ὁ 20 Αἰθιοπικός, ἕκτος ὁ Ποντικός, ἕβδομος ὁ Αἰγαίος, ὄγδοος ἡ Μαιώτις, ἑννατὸς ὁ ἐπὶ Δαλματίαν εἰσβάλλων, ὃς Ἀδριατικός τε καὶ Ἰόνιος καλεῖται, μεθ' ὃν δεκάτη τῶν εἰρημένων ἡ Προποντις. Εἰ δὲ δεῖ καὶ 25 περὶ τῶν νήσων εἰπεῖν, ἥτις αὐτῶν μείζων καὶ λόγῳ διαφερόντως Ἰνδοξος, αὐτόθεν ὡς ἐκείνῳ δοκεῖ παραστήσομεν. Πρωτεύει μὲν ἡ Ἰνδικὴ Ταπρονόανη μεγέθει καὶ ὄξῃ· μεθ' ἣν ἡ Βρεττανικὴ καλουμένη, παρὰ δὲ τοῖς οἰκοῦσιν αὐτὴν Ἀλουωνίς, τρίτη δὲ ἡ Χρυσῆ, χερρόνησος Ἰνδικῆ· τετάρτη τῶν Βρεττανῶν ἡ ἑτέρα, 30 λεγομένη παρ' αὐτοῖς Ἰουρνία· πέμπτη τούτων ἡ Πελοπόννησος, καὶ ἡ Σικελία μετ' αὐτὴν ἕκτη· Σαρδῶ μετ' ἐκείνην ἑβδόμη· μετὰ δὲ ταύτην ἡ Κύρνος ὀγδόη· Κρήτη δὲ τᾶξως ἑνάτης· μετὰ δὲ ταύτην ἡ Κύπρος οὕσα δεκάτη τῷ καταλόγῳ, εἰπεῖν δὲ κορωνίς. Καὶ 35 ταῦτα μὲν οὕτως ὁ Πτολεμαῖος ὄρξει.

Διονύσιος δὲ τοῦ Ἐρατοσθένους ὢν ἑραστής ἐν κύκλῳ φησὶ τὸν ὠκεανὸν κεῖσθαι, νῆσον δὲ ὥσπερ ὑπ' αὐτοῦ περιλαμβάνεσθαι τὴν οἰκουμένην γῆν (ὁ γὰρ

mentario posita fuerint, patet ex p. 429, b, 37 sqq. — 1. γε] δὲ? γὰρ conj. Bernh.; περιηγημάτων] i. e. περιηγητικῶν ποιημάτων, cuiusmodi est Dionysii periegesis. — 7. μὲν Θούλῃ] μνίε δλη codex; em. Bernh. — 12. πεζίου codex. V. Ptolem. 4, 1, 10. — 20. Post προθῶμα lacunæ signa ponit Bernhardus; nihil excidisse videtur. — 24. τὴν παρακειμένην codex; emendavi e Ptolemæo. — 27. Post πέλαγος non omittendum erat quod addit Ptolemæus: καὶ τῇ περιεχούσῃ τὴν ἀπὸ μεσημβρίας τῆς Λιθύης Αἰθιοπίαν, Ἀσίγυμβα χωρᾶν καλουμένην. — 30. τῷ περιέχοντι e Ptolemæo addidi. Ceterum quum verba καὶ πελάγει in Ptol. non legantur, fieri etiam potest ut scribendum sit: ὠκεανῷ [ὃς] πελάζει τοῖς. — 32. τῷ περιέχοντι additum e Ptol.; malis sane περιόριζεσθαι τῷ περιέχοντι, sed περιέχεσθαι etiam vs. 35 recurrit. — 34. Δουηκαληδόνιον

in Ptol. editt. legitur. — 36. ταῖς] sic Ptol., τε codex, δὲ Bernhardus; τῆς μεγάλης Ἀσίας, Σαρματίας τε καὶ Σκυθίας καὶ Σηρικῆς Ptolemæus, quæ inepte mutavit sciulus. — 39. Verba καὶ Σκυθία ἡ ἐντὸς (ἐκτὸς cod.) ἢ ὄρ. codex habet post v. Σαρματία ἡ ἐν Ἀσίᾳ. — 14. Verba corrupta καὶ ὑπὸ ταύτης ὄρξει Bernhardus in hunc sensum refigenda putat: καὶ ὑπὸ τῆς ἀγνωστοῦ γῆς vel ὑπὸ τῆς γῆς ὄρξει; sed hoc quum in antec. jam significatum sit, ab hoc loco alienum fuerit. Ni fallor, subest clausula: Καὶ οὕτω [μὲν] ταύτας (sc. τὰς θαλάσσας) ὄρξει, similis illi quæ sequenti segmimi subijcitur (lin. 36): Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὁ Πτολεμαῖος ὄρξει. — 18. αὐτῶν e conj. Bernh., αὐτοῦ codex; fortasse erat ἑμοῦ; ὁμοίως est ap. Ptolemæum. — 29. Ἀλουωνίς] Ἀλουωνίς codex; in Ptolemæo 7, 5, 11 vulgo legitur δευτέρα δὲ τῶν Βρεττονι-

λόγος οὕτω περὶ ταύτης καὶ οὐ τῆς ἐκτετοπισμένης)· οὐκέτι μέντοι διηνεκῶς αὐτῇ συντυπούμενην τῷ σχήματι, ἀλλὰ ταῖς ἐκατέρωθεν ἐξοχαῖς ἀπαρτίζειν ἀμφω τὰ πέρατα εἰς δξὺ, διὸ καὶ σφενδόνη παραπλησίαν
 5 εἶναι καθ' ὑπόδειγμα γίνεται. Φησὶ γὰρ οὕτως (v. 5)· « οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περιδρομῆς, ἀλλὰ διαμφίς δξυτέρη βαθαυία πρὸς ἡλιόιο κελεύθους, σφενδόνη εἰκοῦα. » Τί γὰρ οὐχὶ καὶ τὴν ἀοίκητον εἴρηκε; δῆλον, ἐπεὶ μὴ οἷός τε ἦν ἐπιδειξάι, μήτε ἀστρονομίαν ἐπαγγέλλεται. Σφαῖραν γὰρ αὐτὴν ἂν εἰκότως
 10 ἐφη εἶναι περιφερῆ μᾶλλον ἢ σφενδονοειδῆ ἢ κῶνον κατ' ἐπίου· ἄλλως τε καὶ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ὡμολόγησεν· ἐπιγράφεται γὰρ Οἰκουμηνικόν. Τίς οὖν αὐτοῖς αἰτία τοῦ διαφωνεῖν ἀλλήλοισι; οὐκ ἴσμεν.
 15 Ὅτι δὲ κυκλοτερῆ τὸν ὠκεανὸν ὁ Διονύσιος οἶδεν, αὐτὸς ὁμολογεῖ διὰ τῶν ἐπῶν οὕτως (v. 3)· « ἐν γὰρ ἐκείνῳ πᾶσα χθὼν, ἀτε νῆσος ἀπέριτος, ἐστεφανώται. » Καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς (v. 27)· « πάντα δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος ὠκεανοῖο, εἰς μὲν ἐὼν, πολλῆσι δ' ἐπυνομήσιν ἀρηρῶς. » Ἐἴτα ὑποκαταβαίνων οὕτως (v. 41)· « ὠκεανὸς περιδρόμε γαίαν ἄπασαν. » Ὀμηρικῶς δὲ πρὸς ταύτην τὴν δόξαν· ὁ Ποιητὴς γὰρ εἶπεν (II, σ, 399)· « ἀφ' ὀροῦ ὠκεανοῖο. » Καὶ Ὀρφεὺς (fr. 44) ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Κόρης φησὶ·

20 κύκλον τ' ἀνασον καλλιρροῦ ὠκεανοῖο
 [δξ] γαίαν δίνησι περίεχει ἀμφιπέλας.

Ἐκεῖ δὲ φασιν ὅτι ἐν τοῖς ἐξῆς (ἐχεις) « τοῦ τ' ὠκεανοῖο ῥόον » ὡς πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς εἴρηται θάλασσαν. *H.*

2. Ἐν γὰρ ἐκ ἐ[ν]φ] ἀντὶ τοῦ ἐπ' ἐκεῖνου. « Πᾶσα χθὼν » φησὶ, τὴν [δξ] οἰκουμένην λέγειν δηλὸς ἐστίν· οὐ γὰρ πᾶσαν· εἰ γὰρ κυκλοῖ πᾶσαν, ἐκτὸς αὐτῆς ἐστίν. Ἐπὶ τίνος οὖν ὀχοῦμενος τὴν γῆν ἐπικυκλοῖ; πάντες γὰρ ὅσοι τοῦτο εἶπον ἀτόπως ὑπέθεντο.
 30 Ὅτι δὲ τοῦτ' φησὶ, δηλοῖ τὰς ἐξ αὐτοῦ ἐκροίας διὰ πάσης τῆς οἰκουμένης περιγράφων, καὶ τὰ παραλεί-

μενα ἔθνη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διηγουόμενος, καὶ προῶν τῆ τῶν ποταμῶν ὀνομασία.

Περὶ δὲ τῶν οὕτως ὑπογραφόντων αὐτὸν ὁ Πτολεμαῖος ἀπολογεῖται, λέγων, ὡς ἀνάγκη τινὶ καὶ οὐκ ἀληθεῖα κύκλον ἐπέθεντο. Καταμαθόντες γοῦν οἱ 5 γραμματοπίνακες [τὴν καταγραφὴν] οὐκ αὐτάρκῃ πρὸς ἐπιγραφὴν οὔσαν ἐν τῷ πίνακι, τὴν [μὲν] Εὐρώπην ἐπὶ τὸ μᾶλλον εὐρυναν, οὐ χάριν καὶ τὸν ὠκεανὸν παρὰ τοὺς ὄρους ἐξέτειναν, τὴν δὲ Λιβύην, εὐρεῖαν μὲν οὔσαν, ὑπερβάλλουσαν δὲ τῷ μεγέθει τὰ ἔθνη, διὰ τὸ μὴ [διάκενον] κείσθαι τῷ πίνακι χωρίον, ἐστένωσαν· ὁμοίως καὶ τὴν Ἀσίαν [ἀπ'] ἀμφοῖν μεροῖν ταῖς εἰρημέναις ὄσει δι' ἔνωσιν ἀκολούθως ἤρυσαν· οὐ γενομένου, συνέθη καὶ αὐτὸν ἐμπεριγράφεσθαι κύκλῳ.

5. Ἡ δὲ σύνθεσις τοῦ λόγου καὶ ἡ διάνοια τοιαύτη· 15 οὐ πᾶσα ἡ γῆ διόλου κυκλοτερῆς, ἀλλὰ κατὰ τι μέρος, δξυτέρα δὲ πρὸς ἐκατέραν ὄδον ἡλίου, δυτικὴν τε καὶ τὴν ἀντικειμένην ἐῶσαν. Ἡ συνάπτεται τῷ δξυτέρῳ τὸ διαμφίς, ἐν' ἣ διαμφίς δξυτέρα, οὐ χωρὶς ἀλλ' εἰς ἐκάτερον. Ὅσοι δὲ μεταγράφουσι τὸ εὐρυτέρη βαθαυία, τοιοῦτον ὑπολαμβάνουσι τὸ ἐξῆς· εὐρυτέρη μὲν βεθηκυία σφενδόνη· μειοῦται γὰρ πρὸς ἐκάτερα τὰ μέρη τοῦ εὐρους.

Οἱ δὲ γράφουσιν εὐρυτέρη, ἐν' ἣ τὸ διαμφίς εὐρυτέρη ἀντὶ τοῦ εἰς νότια καὶ βόρεια. Πρὸς δὲ ἡλιόιο 20 κελεύθους σφενδόνη εἰκυία, ἵνα τοὺς πόδας τῆς σφενδόνης, τὴν ἐῶ καὶ τὴν δύσιν, ἐκλάβωμεν, τὰ δὲ μέσα καὶ πλάγια τῆς σφενδόνης τὰ νότια καὶ τὰ βόρεια μέρη· ταῦτα γὰρ τὰ μέρη πλατύτερα τῆς σφενδόνης (ὡς ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν εἰς δξὺ κωνοειδῶς λήγοντα). Ἡ ἐπιπολάζουσα γραφὴ καὶ ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν εὐρισκομένη τοῖς ἀντιγράφοις ἡ εὐρυτέρα ἐστίν, ἥτις ἐναντία παντελῶς τῷ σφενδόνη εἰκυία. Τὸ δὲ βαθαυία ἀντὶ τοῦ βαίνουσα καὶ προερχομένη.

7. Σφενδόνη εἶκει τὸ σχῆμα ἢ οἰκουμένη γῆ. Διὸ

κῶν ἢ Ἀλουωνός, quod quum vitiosum sit, ex nostro loco in Ἀλουωνίς mutandum videtur, quamquam vulgo insula dicitur Ἀλουων. Ceterum de hoc insularum catalogo cf. Eustathius p. 328, 43 sqq. || — 1. ἐκτετοπισμένης codex; em. Bh. || — 25. ἀνασον] ἀκαμάτου Eustath. p. 217, 19. || — 26. δξ additum ex Eustathio; ex eodem correxi sequentia; codex: δίνησιν περὶ νιν ἔχει ἀμφιπέλας. || — 27. ἐν τοῖς ἐξῆς inclusit Bernhardyus, ex antec. male repetitum esse putans, deinde vero pro τοῦ τ' quod codex habet (non vero τόν τ'), scripsit τοῦ. Quibus quid lucremur, nihil video. Verba ἐν τοῖς ἐξῆς pertinere suspicor ad Orphici carminis locum aliquem, in quo ὠκεανός vox de mari interno usurpata erat. Hoc si est, vocem ἐχεις, quæ post ἐξῆς legitur, deleverim, nisi scribere mavelis ἐν τοῖς ἐξῆς στίχοις. Continuo in codice *H* subiiciuntur ea quæ habes col. b, 3 sqq. Quod interponitur scholion, et ipsum legitur in cod. *H*, sed in secundo quodam scholiorum corpore, ad ipsos Dionysii versus in mar-

gine adscriptum, dum quæ præcedunt scholia separatim scripta sunt in primo codicis folio. || — 30. δῆλόν cod. || — 3. Ubinam hæc dixerit Ptolemæus, uescio. || — 6. γραμματοπίνακες barbare dictum aut vitiose scriptum pro πίνακογράφοι, ut est apud Eustathium, qui eadem narrat p. 218, 12. Mox ex Eustathio supplevi τὴν καταγραφὴν. || — 7. πίνακι καὶ τὴν Εὐρ. codex. || — 11. διάκενον supplevi, coll. Eustathio p. 218, 17: ἵνα μὴ ἐγκέται τῷ πίνακι χωρίον διάκενον. || — 12. Supplevi ἀμφοῖν. || — 17. ἡλίου om. *BQ*: δυτικὴν τε καὶ ἀνατολικὴν *BQ* *Q* *Q* *Q*. || — 25. Post v. βόρεια, at videtur, cod. v ita habere dicitur: περιδρομῆς οὐ διόλου, ἀλλὰ ἐτέρωθεν πλατεῖα οὔσα, ἥτοι πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, δξυτέρα ἐστὶ πρὸς ἀνατολὴν καὶ δύσιν, σφενδόνη ὁμοία. || — 27. ἐκλαδόμεθα γ; πλαγία] πλατῆ γ. || — 29. ὡς... λήγοντα om. codd. præter *H*, qui pro λήγοντα habet λῆγον. Parum apte hæc dicta sunt; debebat εἰς πλατὺ, αὐτὸ ἐκατέρωσιν εἰς τὰς ἀνατολάς καὶ δυσμὰς εἰς δξὺ. || — 34. τὸ δὲ βαθαυία περιβαίνουσα *Q*.

καί εἰς δύο κώνους τέμενται, ὧν εἷς μὲν ὁ ἀποτελῶν τὴν Ἀσίαν, εἷς δὲ ὁ τῆς Λιβύης ἀπαρτιζόμενος, ἅτε τῶν δύο κώνων ὁμοῦ κατὰ βάσεις ὄντων. Τὸ μὲν κατὰ τὰς κορυφὰς ὀξὺ πρὸς ἑω καίται καὶ δυσμάς, τὸ δὲ κατὰ τὰς βάσεις εὐρὺ πρὸς νότον καὶ βορρᾶν.

10. Ἀρχεται δὲ καταλλήλως ἀπὸ Λιβύης τῶν ὄρων· οὐ γὰρ διὰ μέγεθος· ἔστι γὰρ ἡ Ἀσία πρώτη, μὴδ' ἦν αἱ δύο· τὸ γὰρ αὐτὸ, φησὶ, σχῆμα, λέγων ὁσῶς (v. 270)· « εἰ δὲ κεν Εὐρώπης ἔθελος τύπον, οὔτι σε κεύσω· ὡςτὺς γὰρ Λιβύης ῥυσμός. » Καὶ πάλιν (v. 274)· « ἄμφω δ' ἴσον ἔχουσιν ἐπ' Ἀσίδα νελατον ἔχνος. » Ἰσως οὖν ἀπονάμει τιμὴν τῶ Νεῖλου· δύο γὰρ ποταμῶν ἀντικειμένων ἐν παραθέσει τῶν ὄρων, τοῦ τε Νεῖλου καὶ τοῦ Ταναΐδος, εὐλογον ἦν τιμῆσαι τὸν μεῖζονα τῶ διαστήματι καὶ τῶν ἄλλων. Ἐφύλαξε δὲ τὴν Ἀσίαν τῶ τέλει, καθὸ τὰς δύο διαιρουμένας ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης ἐναποκλείουσα πέρας ἐστὶν ὥσπερ ἀμφοτέρων. Ἄνομάσθαι δὲ φασὶ τὴν Λιβύην ἀπὸ Λιβύης, τῆς Ἐπάφου θυγατρὸς, μητρὸς δὲ Βήλου. Χωρίζει οὖν αὐτὴν ἐκ τῆς Εὐρώπης, ἀρχομένης μὲν ἐξ αὐτῶν τῶν Γαδείρων, ληγουσῆς δὲ παρὰ τὸ Ἡρακλειωτικὸν στόμα τοῦ Νεῖλου, παρ' ᾧ καὶ τὸ Κανωδικὸν περίπτυστον τέμενος Ἀμυκλαίοιο Κανώβου. Τὰ δὲ περὶ τοῦ κυβερνήτου τοῦ Μενελάου, πῶς ἀπώλετο καὶ ὅπου τελευτήσας ἤξιώθη τάφου λαμπροῦ, σαφῶς ὁ Νικανδρὸς ἐδήλωσε ἐν τοῖς Θηριακοῖς (v. 309), τῆς αἰμορροΐδος λέγων τὴν φύσιν. Ἰστίον δὲ ἐστὶ τὰ Γάδειρα πρότερον ἐκαλεῖτο Κοτινοῦσσα, Γάδειρα δὲ μετωνομάσθη διὰ τὸ δεῖρῃ ὥσπερ εἶναι τῆς γῆς. Ἐδειξε δὲ τοῦτο διὰ τῶν ἐξῆς, εἰπὼν (455)· « καὶ τὴν μὲν ναετῆρας ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων κληρομένην Κοτινοῦσσαν ἐφημίζαντο Γάδειρα. » Δειξας δὲ τοὺς ὄρους τῆς Λιβύης ἀνεῖσιν ἐπὶ τὰς ἄλλας, ἀποδιαίρων τὴν Ἀσίαν τῆς Εὐρώπης. Ὅριον δὲ τῆς ἀμφοῖν ἀποστάσεως εἶναι λέγει Ταναΐν τὸν Σκυθῶν ποταμὸν, ἔχοντα μὲν ἐν τῶ Καυκάσῳ τὰς πηγὰς, ἀρδύοντα δὲ Σαρματίαν, εἰσβάλλοντα δ' εἰς Μαιῶτιν λίμνην, ὁσῶς καλουμένην ἐν τῇ Σχυθίᾳ. Ὅτι δὲ καί ταισιν ἐκ τοῦ Καυκάσου, διὰ τῶν ἐξῆς εἴρηται (v. 663)· « τοῦ δ' ἦτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὖρσει Καυκασιόισι, »

[ἔστι] τὰ Ῥιπαῖα. Τινὲς γὰρ ἐν αὐτοῖς εἶναι λέγουσι τὰς πηγὰς, εἰρησθαι δὲ ὡς τὸ « Ἰδαίων ὄρων »· μέρος γὰρ εἶναι τοῦ Καυκάσου τὰ Ῥιπαῖα, ὡς καὶ τῆς Ἰδῆς τὸ Γάργαρον καὶ τὸ Λεκτόν. Ὁ μὲντοι Πτολεμαῖος ἐξ ὑπερβορέων μερῶν ἀνωνύμων ἐπὶ Σχυθίαν αὐτὸν ἐρχεσθαι καὶ Σαυρομάτας· Αἰσχύλος δὲ ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Σκυθαῖς ὑπὸ τούτου διορίζεσθαι φησὶ τὰς ἡπείρους.

10. Ἡ μὲν Λιβύη, φησὶν, ἀπωθεν ἔχει τῆς Εὐρώπης τὸν ὄρον, τὰ τε Γάδειρα καὶ τὸ στόμα τοῦ Νεῖλου, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὰ Γάδειρα διορίζεται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, κατὰ δὲ τὸ στόμα τοῦ Νεῖλου ἀπὸ τῆς Ἀσίας· ἀπωθεν δὲ φησὶ τῆς Εὐρώπης διὰ τὸ ὀρίζειν τὰ διὰ μέσου πελάγη, ἅπερ ἐν τοῖς ἐφεξῆς γνωσόμεθα. Ἀπωθεν τῆς Εὐρώπης, κατὰ μηδὲν μέρος συνάπτουσα τῇ Εὐρώπῃ· λοξὸν δὲ, ὅτι τραπέζιον ἐστὶ τὸ σχῆμα τῆς Λιβύης, ἢ διὰ τὸν Νεῖλον· χωρίζει γὰρ τὴν Λιβύην ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ἀρχομένην μὲν ἐξ αὐτῶν τῶν Γαδείρων, λήγουσαν δὲ παρὰ τὸ Ἡρακλειωτικὸν στόμα. Λιβύη δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ κατᾶξηρον, οἰνοὶ λιψύη τις οὔσα καὶ λιθύη· εἴρηται δὲ Εὐρώπῃ διὰ τὸ εὖρος, ἦγον τὸ πλάτος· Ἀσία δὲ διὰ τὴν ὑγρασίαν· ἄσις γὰρ λέγεται ἡ ὑγρασία. Τὴν δὲ Λιβύην προέταξεν, ὅτι Αἴβυς ἦν, ἢ διὰ τὸν Νεῖλον.

11. Λοξὸν ἐπὶ γραμμῆσι] Λοξὸν ἐν ταῖς γραμμῆσι, ἀντὶ τοῦ τὴν πλευρὰν τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἀκρῶν ἀπολαμβάνομένην λοξὴν ἔχουσα, τουτέστι τὰ ἀπὸ Γαδείρων μέχρι τοῦ Νεῖλου. Λοξὸν δὲ διὰ τὸ κατὰ πολλὰ μέρη οἷον κολυψῆσθαι καὶ κυρτοειδῆ φαίνεσθαι καὶ περιγίνυσθαι τῶ σχήματι.

11. Καὶ στόμα Νεῖλου] Ὅτι ὅτε ἐπαυῆς φέρων τὰ χρύσεια μήλα ὁ Ἡρακλῆς, πεζὸς διέβη τὴν Λιβύην, ὅπως αὐτὴν τε πᾶσαν καὶ τὴν Ἀσίαν θεάσαιτο· εἰς Ἀμμωνος δὲ ἦκον ἐκείσε μεγαλοπρεπῶς ἔθυσσε τῶ δαίμονι, κάκειθεν διέβη εἰς Αἴγυπτον, ἀφ' οὗ τὸ στόμα Ἡρακλειον καλεῖται.

12. Ἐνθα βορειότατος] Μυχὸν ἐνταυθα φησὶ τὸ ἰσχατον μέρος τῆς Αἴγυπτου. Γράφεται δὲ καὶ θερειότατος· ταῦτ' ἄν ἐστι. Τῶ γὰρ θέραι τὰ βόρεια μέρη παροδεύει ὁ ἥλιος, ὥστε καὶ διὰ τοῦ θερειότατου

|| — 10. ὁσῶς γὰρ Λιβύης ὀρισμοὶ codex. || — 11. ἴσον] εἰς ἐν cod. || — 15. An fuit τὸν μεῖζονα τῶν δύο ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων? || — 37. δὲ Σαρματίαν] δ' εἰς Δαλματίαν codex. || — 1. Ante τὰ Ῥ. lacunam notavit Bernh. Cf. Eustath. p. 337, 29. || — 2. Ἰδαίων ὄρ.] V. II. θ, 47; Ῥ', 283. || — 6. Σαυροματίαν ut var. lect. scriptum inter lines. || — 7. ὑπὸ τούτου] Olim scriptum fuerit: οὐχ ὑπὸ τούτου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Φάσιδος; nam Aeschylum in Prometheus Phasim Asiae et Europae terminum posuisse ex Arriani periplo (v. t. I, p. 394, 7) constat. || — 11. ἀλλὰ κατὰ... τοῦ Νεῖλου om. Q. || — 14. ἐξῆς v. lect.; κατὰ μηδὲν τῇ Εὐρ. συνάπτουσα μέρος H. || — 16. ὅτι τραπέζιον ἔοικε γ. || — 20. Λιβύη, δὲ... καὶ Λιβύη

om. HB, sed B post vocem ὑγρασίαν habet: Λιβύη δὲ οἰνοὶ λιψύη διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ξηρὰν. Ceterum haec et quae sequuntur de ostio Heracleotico in paraphrasisibus nonnullis (ut cod. L) post v. διαχωρίζουσιν (p. 365, 2 Bh.) inepte interponuntur. || — 22. ἦγον τὸ πλάτος ex L; additum; ἄσις... ὑγρασία om. C; ἄσις... διὰ τὸν Νεῖλον om. H. Quid sibi velint verba ἢ διὰ τὸν Νεῖλον intelligitur ex col. a lin. 13. || — 31. Hoc scholion hoc loco habet H, in aliis ante praecedens legitur. Ὅτι add. Q. || — 34. ναὸν post Ἀμμωνι δὲ add. γL; ἐκείσε add. ex γL; Ἡρακλειωτικὸν v; Ἡρακλειον στόμιον, misso καλεῖται, Q. || — 39. ταυτὸν δὲ σημαίνει ἀμφοτέρω HQ. || — 40. καὶ additum ex H; διὰ τοῦ βορειότατου τὸ θερειότατον

το βορειότατον σημαίνεται. Μυχὸν δὲ φησιν ἐνταῦθα τὴν ἐκβολὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ Νεῖλου, οὐ τὰς πηγὰς καὶ οὐκ ἄτοπον· τὸ γὰρ αὐτὸ πρὸς διάφορον σχέσιν ἄλλοτε ἄλλο ἂν νοεῖτο, ὥστε καὶ τοῦτο πρὸς τὰ νότια ⁸ εἶναι μυχόν **.

13. Καὶ τέμενος περίπυστον] τὸ ἐξάκουστον χωρίον τοῦ Λακωνικοῦ Κανώθου. Ὁ δὲ Κανώθος κυβερνήτης ἦν Μενελάου. Μετὰ γὰρ τὴν τῆς Τροίας ἔλωσιν τοῦ Μενελάου ἀποπλανηθέντος πρὸς τὰ τῆς 10 Αἰγύπτου μέρη καὶ τοῦ αὐτοῦ κυβερνήτου ἀποπνιγέντος, τοῦ Φρόντιδος, διαδέχεται τὴν ναῦν Κανώθος, ὅστις καὶ πολλὰ διατριψάς ἐν Αἰγύπτῳ ναυπηγῶν τὰ σκάφη ὑπὸ ὄψεως πληγεῖς τελευτᾷ. Ὁν θάψας ὁ Μενελάος πόλιν εἰς ὄνομα αὐτοῦ ἰδρύσατο, ἕσας τὸ 15 ἀρχεῖοτατον τοῦ στρατοῦ μέρος οἰκεῖν τὴν πόλιν καὶ τινας Αἰγυπτίους.

Ἄμυκλαίοιο] Ὅτι τὸ Ἄργος μὲν εἰς ἀνατολὴν ὄρεθ' τῆς Πελοποννήσου, πρὸς δύσιν δὲ ἡ Λακεδαιμῶν. Ἐκατόμυκλις δὲ ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιόν, καθὰ καὶ 20 ἡ Κρήτη λέγεται· διὸ καὶ τὰ ἐκατόμυκλια ἐκεῖ ἴθυστο ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν τοσοῦτων πόλεων· μία δὲ τῶν ἐκατόν αἱ Ἄμυκλαι, ἣν ἔκτισεν υἱὸς Λακεδαιμόνος ὁ Ἄμυκλας.

14. Δεῖξας τῆς Λιθύης τοὺς δρους ἀνεῖσιν ἐπὶ τὰς 25 ἄλλας, ἀποδιαίρων τὴν Ἀσίαν τῆς Εὐρώπης. Καὶ τούτου αἰτίον φησὶ τὸν Τανάιν, ὅς παρὰ τοῖς ἰνοικοῦσι Σίλις λέγεται. Εἰρηται δὲ Τανάϊς διὰ τὸ τεταμένως βεῖν. Ἀρτεμίδωρος δὲ φησὶ τὰ δύο στόματα τοῦ Ταναΐδος διέχειν ἑαυτῶν στάδια ἑπτὰ*. Τὸ μὲν 30 γὰρ αὐτοῦ εἰς Μαιώτιδα λίμνην ἔκει, τὸ δὲ εἰς Σκυθίαν.

15. Ὁς β' α' θ' ἔλισσόμενος] Ἀναφέρεται γὰρ εἰς Σκυθίαν πρὸς βορρᾶν, ὡς μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ βόρεια ὄρizonτος αὐτοῦ. Μεσοῦριον δὲ εἰρηται,

τέμων πρὸς τὸν ἰσημερινὸν τὴν πᾶσαν γῆν, μέσον θριον.

Πρὸς βορρῆν, ἦτοι πρὸς τὰ βόρεια μέρη τῆς Εὐρώπης, ὧν ὁ ποταμὸς ἔστιν θριον πρὸς τὰ νότια. Διὸ καὶ μέσον θριον ὑποτίθεται τὸν Ἑλλησπόντον, ⁸ νοτιώτερον δὲ κείσθαι τὸν Νεῖλον. Ἀντίκεινται γὰρ ἀλλήλοις οἱ ποταμοί. Ὁ μὲν γὰρ Τανάϊς ἐκ βορείου φερόμενος ἐπιβάλλει τῇ λίμνῃ, ὁ δὲ Νεῖλος ἀπὸ νότου φυλάττει τῇ χώρῃ τὴν πίστιν τοῦ βέματος. Τὸ δὲ 10 τελευταῖον θριον τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Πόντου ἔστι τῆς θαλάσσης τῆς διοριζούσης τὴν Εὐρώπην, τελευταῖον εἰς τὸν Νεῖλον.

17. Νότιον δὲ μεσοῦριον Ἑλλησπόντος] τὸ δὲ νοτιώτερον (μέρος) θριόν ἔστιν ὁ Ἑλλησπόντος. Ἄλλως. Τὸ μέσον θριον τοῦ Ἑλλησπόντου· [ἔστι] 15 γὰρ νοτιώτερον. Τὸ δὲ νότιον μέρος, ὁ Ἑλλησπόντος ἔστι.

20. Ἴσθμὸς ἀντέταται] Τούτων τὸν ἰσθμὸν οἱ μὲν τὸν Καύκασον, οἱ δὲ τὴν Θρήνην κεδιάδα φασίν· ἀμεινον δὲ τὴν ἰσθμὸν Ἰθρητιαν ἀκούειν, ἣ ἔστι μεταξὺ 20 Κόλχων καὶ Ἀλβανίας διαίρουσα τὸν Εὐξείνου καὶ τὴν Ἰρκανίαν θάλασσαν. Τούτων τὸν ἰσθμὸν φησὶ τὸν μεταξὺ δηλαδὴ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πελάγους διαίρειν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης.***

21. Εὐξείνοιο] Ὁ οὖν Εὐξείνος ἄξιονος ἐκαλεῖτο 25 διὰ τὸ ὑπὸ ληστῶν οἰκείσθαι καὶ μηδένα ἐκεῖ παραβάλλειν τῶν ξένων· Εὐξείνος δὲ νῦν ἐκλήθη κατὰ ἀντίφρασιν ἣ ὅτι, ὡς τινὲς φασίν, ὁ Ἡρακλῆς ἐκβαλὼν ἐκεῖθεν τοὺς ληστὰς, φιλοξένους τινὰς κατόπισεν. 30

29. Ἦτοι ὁ μὲν Λοκροῖο παρ' ἔσχατιήν] Ὅτι τὸ πρὸς ζέφυρον Ἀτλαντικὸν πέλαγος ὠκεανόν φησὶ καλεῖσθαι. Λοκροῖο τοῦ Ἰταλικῆ φησιν. Εἰσὶ γὰρ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Ἐπιζεφύριοι Λοκροί, μεταξὺ

σημαίνεται ν; σημαίνειν Q. || — 2. οὐ τὰς] καὶ τὰς H. Deinde : οὐκ ἄτοπον γὰρ τὸ αὐτὸ ... ἄλλοτε ἄλλο νοεῖτο BQ. καὶ post ὥστε om. H, ex quo deinceps vocem μυχόν addidi. Ceterum laeet locus est. Explendus videtur in hunc fere modum : ὥστε καὶ τοῦτο τὸ πρὸς τὰ νότια εἶναι μυχὸν Νεῖλου καὶ πρὸς τὰ βόρεια. Bernhardyus pro οὐ τὰς πηγὰς ex H dedit καὶ τὰς πηγὰς, adeo ut scholiasta miram ineptiam Dionysio affingeret. Sententia haec potius fuerit : Quamquam μυχὸς Νεῖλου e communi vocis usu fontium recessum significare debet, tamen Dionysius de ostio fluvii istam vocem usurpans nihil fecit quod sit absurdum. || — 7. τοῦ ex C additum. || — 9. ἀποπλανηθέντος post v. μέρη habet C; κατὰ τὰ H. || — 11. τοῦ Φρόντιδος add. ex v. || — 12. ὅστις καὶ H, ὅστις ὡς Q, ὅστις δὲ (δὴ?) alii; ὅστις ναυπηγῶν σκάφη διατριψάς ἐκείθεν (ἐκεῖ cod. Barb. 90) ὑπὸ ὄφ. C et cod. Barberin. 90. || — 13. πληγεῖς] δηχθεῖς CL; ἐτελεύτησε L; ὄν καὶ θάψας codd., exc. H. || — 15. οἰκεῖν τὴν πόλιν post v. Αἰγυπτίους ponunt codd., exc. H. || — 26. ὅς καὶ παρὰ codd., exc. Barberin. 90; ἰνοικοῦσι H, ἰνοικοῖς vulgo. || — 28. Codex H ita habet : Ἀρτεμίδωρος

δέ φησὶ τὰ δύο στόματα τοῦ Ταναΐδος διέχειν τὸν Καύκασον· οἱ δὲ τὴν Θρήνην κεδιάδα· ἀμεινον δὲ τὴν ἰσθμὸν [Ἰθρητιαν] ἀκούειν, ἣ [ἔστι] μεταξὺ Κόλχων καὶ Ἀλβανίας διαίρουσα τὸν Εὐξείνου καὶ τὴν Ἰρκανίαν θάλασσαν. Ἀρτεμίδωρος φησὶ τὰ δύο στόματα τοῦ Ταναΐδος διέχειν ἑαυτῶν στάδια ἑπτὰ, etc. Quae sic edidit Bernhardyus, quamquam in aprico est verba τὸν Καύκασον ... Ἰρκανίαν θάλασσαν tenere huc translata esse e scholio ad vs. 20, ubi in cett. codd. leguntur. || — 29. ἑπτὰ] ἐξήκοντα Strabo p. 493. Quod si sequentia, quibus alterum fluvii ostium in Maeotidem, alterum in Scythiam, i. e., puto, in oceanum borealem, effundi perhibetur, ex Artemidoro sumta sunt, pro ζ' fuisse χ' (7000) licet suspicari. || — 30. ἐκεῖ] ἐκεῖ cod. Barberin. || — 9. τὸ δὲ τελευταῖον κτλ. Haec inconcinna sunt. || — 19. Θρήνην] Quid sit nescio. An ὄρηνην? || — 24. Nonnulla exciderunt, in quibus sermo erat de altero isthmo quo Libya ab Asia dirimitur. || — 34. Malim : μεταξὺ Ζεφύρου. Apud Ptolem. 3, 1, 10, Locrorum urbs sita est inter Ζεφύριον ἄκρον ἐτ Ὀκεανὸν vel Λουκανὸν fluvium. De vero fluvii nomine parum constat. Bernhardyus Καυκίον

ζεφύρου και ποταμοῦ Λογικάνου. Ὡς περ οὖν Θρη-
κιον τὸν βορρῆν, οὕτως και Λακρὸν τὸν ζεφυρον
κλητέον.

30. Ἀὐτὰρ ὕπερθε πρὸς βορέην] Ὅτι τὸν πρὸς
6 βορρῆν Κρόνιον κόλπον καλοῦσι· και ἴσως ὅτι ὁ Κρό-
νος εἰς τὸ ψυχρὸν λαμβάνεται, ἢ διὰ τὴν φύξιν· Κρόνῳ
γάρ τὸ ψυχρὸν ἀνατίθεται. Τινὲς δὲ Κρόνιον διὰ τὸ
ἐκεῖ ἐρρίφθαι τὰ αἰδοῖα τοῦ Κρόνου. Ἄμεινον δὲ διὰ
τὴν ἄγαν φύξιν· ψυχρὸν γάρ εἶναι τὸν Κρόνον οἱ ἀπο-
10 τελεσματικοὶ φασί· δικαίως δὲ κατέψυκται ὁ ὑπερδύ-
ορειος ὠκεανὸς, μὴ παραμυθούμενος τῇ ἀγχιστείᾳ τοῦ
ζωδιακοῦ κύκλου. Ἡ δὲ παρ' Ἀπολλωνίῳ τῷ ποιητῇ
(*A*, 509) Κρονίη θάλασσα περὶ τὰ ἐσώτατά ἐστι τοῦ
Ἴονίου κόλπου και ἀπὸ Κρονίας νήσου οὕτω καλου-
15 μένη. Πολλὸν γάρ ἐστι τὸ ἔξαλαμα τῆς ἐτέρας σφαιρας,
και ἐν χειμῶνι μεταξὺ τῆς γῆς ὁ ὑπὲρ γῆν κύκλος, και
ὀλιγώτερος τότε ἐστὶν ἢ ἡμέρα. Καὶ ἐν θέρει δὲ συν-
νεφῆς ἐστὶν ὁ ἀήρ και πόρρω ἐστὶ τοῦ ζωδιακοῦ ὁ
ἀρκτικός κύκλος, τοῦτ' ἐστὶν ὁ καθ' ἡμῶς λεγόμενος, ὁ
20 βοτικός μεταξὺ ἐστὶ πασῶν τῶν δυτικῶν ὡς και τῶν
ἀνατολικῶν ἀρχεσθαι ἀπὸ δύσεως. Ἄλλοι δ' αὖ
καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν. Ἄμφοτερα διὰ τὸ ψυχρὸν
τῶν τόπων. Πήγγυται γάρ. Και λέγεται Κρόνιος
μὲν πόντος, ὡς τινὲς φασί, διὰ τὸ Κρόνον εἰς τὴν φύξιν
25 ἀλληγορεῖσθαι· νεκρὸς δὲ διὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου
και τὸ προσκαχωρηκέναι πρὸς τὰ νότια μέρη· τῇ γάρ
ἀπουσίᾳ τοῦ θερμοῦ τὰ ζωογονούμενα παύεται· ἢ λέγε-
ται διὰ τὸ ἀσθενῶς ἐκεῖ προσβάλλειν τὸν ἥλιον. Διὰ
πολλοῦ γάρ χρόνου ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ἐκείνην γίνε-
30 ται, τοῦτ' ἐστὶ πλησιάζει. Βάλλει μὲν γάρ καθ'
ἐκάστην ἀδιαλείπτως και τὸν πλείστον χρόνον.
Φαεῖνει, ὁ ἥλιος ἀπὸ κοινοῦ. Εἶπε γάρ ἔνεκ'
ἄφαυροῦ ἡελίοιο, διὰ τὸ ψυχρὸν εἶναι τὸν αἰθέρα,
και νεκρὸν δὲ καλεῖσθαι, διότι οὐ ζωογονεῖ διὰ τὴν
35 πολλὴν φύξιν.

37. Ὅτι τὸ πρὸς ἕω μέρος ἦρον και Ἰνδικόν. Οἱ
γάρ Ἰνδοὶ ἀνατολικοί. Ἐνθα και ὁ Ἰνδὸς ποταμός.

38. Ἀγχι δ' Ἐρυθραῖόν τε και Αἰθιοπίον.
Ἴσως διὰ τὸ πυροῦσθαι μάλλον ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὸ
40 κλίμα. Ἄμειναι και Αἰθιοπικεῖ κατοικοῦσιν (ὅτι) τὸ
πρὸς νότον μέρος Ἐρυθραῖον. Και διὰ τοῦτο ἔθνος
Αἰθιοπικόν, ὡς παρακείσθαι μακρὸν ἀγκῶνα τῆς δι-
οικήτου. Λέγει δὲ τὴν διακαυμένην. — πρὸς νό-
τον. Ὅτι ἀπὸ Γαδεῖρων ἀρχόμενος παύεται τῷ πρὸς
5 τῇ Κιλικίᾳ κόλπῳ. — αὐλῶν· ἢ ἐπέκτασις και

τὸ ἔπλωμα τῆς διακαυμένης ζώνης· εὐθὺς γάρ
πρὸς τὰ νότια διαδέχεται. Γράφεται και ἀγκῶν.

41. Συμπλήρωσις και ἐπιφώνημα παρὰ τοῖς βή-
τορσι, παρὰ δὲ ποιηταῖς ἀπόθεσις, παρὰ δὲ φιλοσόφους
συμπέρασμα.

42. Ἐκ τούτου δήλον, ὡς ἀμφιλοξόν ἐστι τὸ σχῆμα.
Τὸ γάρ ὧδε κάκεισε διαφόρους αὐτὸν ἀφίεναι κόλπους
οὐκ ἄλλοτριον ἠγοῦμαι τοῦ κύκλου, και τὸ πολλοὺς μὲν
εἶναι τοὺς ἐλάττονας, ἐξαιρέτους δὲ και ὑπερβάλλοντα
τῷ μεγέθει τέσσαρας. Ὡν τὸν μὲν πρῶτον ἐκ δύ- 10
σεως ὁρμῶντα προσάγεισθαι γῆ και πέρατι τῷ Παμφυ-
λίῳ· δεύτερον δὲ τὸν Ἰρκαίνιον, ἐκ τοῦ Κρονίου κόλ-
που πληρούμενον. Ἔστι δὲ και περὶ τούτου πάλιν
ἀμφιλόξος ἢ δοξα· τὴν γάρ Κασπίαν ὁ Πτολεμαῖος
ἐναποκλείων ἠπείρω νήσου φύσιν ἐξ ἐναντίου τὴν φύ- 15
σιν ὄριζε· και ἴσως οἱ εἰσβάλλοντες ἐκεῖ ποταμοὶ θα-
λαττεύουσι διὰ τὴν ὕλην, ἀξενία τόπου μεταποιήσαντες
ἀνάγκη τὸ πτόμιον. Ἡ τάχα διὰ τῶν ἀδελῶν τόπων
ὁ Κρόνιος ἑαυτὸν ἐκπέμπων ἀναδίδωσι πόρρω τὸν Ἰρ-
καίνιον. 20

43. Συρόμενος Λιθύθηεν] Συρόμενος διὰ τῆς
Λιθύης μέχρι τῆς Παμφυλίας· λέγει δὲ κατὰ τὸ εὐθύ·
παρακλίνεται γάρ και ποιεῖ τὸν Ἴόνιον κόλπον και τὸ
Αἰγαῖον πέλαγος μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Ἀπὸ τῶν Γαδεῖρων και τῆς Ἐρυθρίας νήσου ἕως τοῦ 25
Ἰσικιοῦ κόλπου ἐστὶν ὁ Ἰθρηικός, ὅς ἐστιν εἰς τῶν
τεσσάρων, μελῶν τῶν τριῶν· ἀπὸ γάρ αὐτοῦ και τὰ
ἐξῆς πελάγη γίνονται, ὡς εἶναι αὐτὸν τῆς πάσης θα-
λάσσης γένεσις.

47. Δεύτερος αὖτ' ὀλίγος μὲν] Κατὰ σύγκρι- 30
σιν τοῦ ἀπὸ Γαδεῖρων μικρότερος εἰρηται· μελῶν δὲ
ὡς πρὸς τὸν Περσικὸν και Ἀραβικὸν κόλπον ἐστὶν ὁ
Ἰρκαίνιος, ἐκ τοῦ Κρονίου ὠκεανοῦ πληρούμενος. Ἴσως
δὲ ἀδελῶν τόπων ἢ Κασπία ἐπὶ τὰ βόρεια (τὸ βορειο-
τάτον *H*, τὸ βορειώτερον *Q*) ὁρεῖται τετάχθαι περὶ 35
Σκυθίαν, ὡς και Ἀπολλώνιος (3, 859) περὶ Μηδείας·
« Κασπὴ ἐνὶ κόλπῳ ἀμῆσατο. » Πτολεμαῖος δὲ δίκεν
νήσου περιέχεσθαι αὐτὴν τῇ γῆ φησι.

Ἄτὰρ προφερέστατος] Ἐπ' ὀλίγον μὲν συρό-
μενος, ὅμως ἐστὶ κρείττων τῶν ἄλλων· λέγει δὲ κατὰ 40
τὸ σφοδρὸν τοῦ βρέματος, ὡς και ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ
λόγῳ φησί (ν. 721)· « τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμεί-
λιχος. »

44. Ἄλλος δ' Ἀραβικός] ὁ Ἐρυθραῖος, ὅς πρὸς
σύγκρισιν νοτιώτερος εἰρηται τοῦ Περσικοῦ και τῆς 45

legi voluit, laudans ille Siebelisium ad Pausan. 6, 6,
2 et Perizonium ad Aelian. 2, 26. || — 10. Ante κατέ-
ψυκται legebatur κατὰ φύξιν, quod recte om. *H* et cod.
Barberin. || — 14. και (ἢ cod.) ἀπὸ ἑρ. νήσου add.
ex. *H*. || — 16. μεταξὺ εἶναι ὑπὸ τὴν γῆν *c*; μεταξὺ ἐστὶ
ὑπὸ γῆν cett., exc. *H*. || — 17. δὲ *v*, μὲν cett. || — 20.
δοτικῆς ἦτις *B* et Barberinus; ὡς ejicci vult Bernh.; sed
ne sic quidem locus sanus; ὡς και ὁ ἀνατολικὸς Barb.;
τῶν ἑώων *v*. || — 29. ὑπὲρ ὑπὸ codd.; exc. *H*. || — 34.

GROEN. II.

δὲ om. *H*. || — 13. Cf. schol. in *C* inter versus poetæ
adscriptum, et in nonnullis codicibus Paraphrasi in-
sertum: Ὁ Πτολεμαῖος δὲ και Ἡρόδοτος λιμνωδέα και
περιοδεύεσθαι και περιγράφεσθαι τοῖς περὶ ἢ βαλλοῦσιν ἴστο-
ροῦσιν τὴν Ἰρκαίνιαν, οὗτος δὲ τῆς Κρονίας ἐξέρχεσθαι ἄλλος.
Τῶν οὖν κιστευτῶν; ἀμφοτέροις· ἐξέρχεται μὲν τῆς Κρονίας
ἄλλος, πλὴν δὲ ἀδελῶν τόπων. || — 40. ὅμως] sic *B*; ὁ μὲν
vulgo. || — p. 434, 6. ὄρου *RE*. Arabicus mons ab ultra-
que sinus partis erat. In seqq. schol. tangit verba He-

Κασπίας ἐναντίων ἑαυτοῖς καὶ κατορθῶς κειμένων. Ἄμφοτέρων οὖν τούτων νοτιώτερος ὁ Ἀραβικὸς, ὃς καὶ Ἐρυθραῖος καλεῖται· πρὸς γὰρ τῇ διακεκαυμένη γῆ καίται ἐν τῷ νοτίῳ.

6 Ἐγγύθι κ' ὄλιπος] ἦτοι πρὸς δύσιν, ἣ ἐπαι μεταξὺ φέρεται τοῦ Ἀραβικοῦ ὄρους, ὡς κατὰ διάτρησιν. Ἐνταῦθα δὲ τὸ ὕδωρ ἐπέρχεται διὰ παντός τοῦ χρόνου, ἀνακρουόμενον δὲ κατὰ παλλήροισιν αὐθις ὑποστρέφει, ὡς Ἡρόδοτος (2, 11) φησιν· ὅθεν νῦν Κλύσμα
10 λέγεται.

65. Ἄντι τοῦ κατὰ νότια μέρη κείμενος εἶς ἐναντίας τοῦ Εὐξείνου πόντου. Ὑψηλότερον γὰρ ἐστὶ τὸ Περσικὸν πέρασος τοῦ Ἐρυθραίου, ὥσπερ κατὰ διάμετρον κείμενον. Εἴπομεν γὰρ τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν περιτρεπομένην πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Εὐξείνου πόντου δεικνύεσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει. Ὁ Ἀράβιος οὖν νοτιώτερος ὢν ἐναντίον τοῦ Εὐξείνου κείται.

66. Περὶ τῆς ἀπὸ Γαδείρων ἕως Παμφυλίας θαλάσσης. Ἐχει γὰρ εὐθὺς ἐκ τῶν δυτικῶν μερῶν βέουσα
20 ἔνθεν μὲν Διόνην, ἐκείθεν δὲ Εὐρώπην· εἶτα ἡ Ἀσία διαδέχεται μέχρι τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου. Εἰσὶ γὰρ ἡμῶν τὰ πλάγη, Ἀτλαντικὸν, Αἰγυπτικὸν, Τυρρηνικὸν, Διδοικὸν, Μυρτιῶν, Αἰγύπτιον, Παμφύλιον, Ἰκάριον, Αἰγαῖον, Ἑλλησποντος, Μέλας κόλπος, Εὐ-
25 ξείνος Πόντος, Κασπία, Ἐρυθρά.

67. Περὶ ἰδρομοῦς] ἡ θάλασσα δηλονότι, ἦτοι κύκλω περιέχουσα τὰς νήσους, ἣ οὕτω κατὰ κύκλον ἐκπεπομένη ὥσπερ νῆσος.

68. Ἐνθα τε καὶ στήλαι] Ἡρακλῆς περιελθὼν
30 πᾶσαν τὴν γῆν στήλας αὐτῆς ἔθηκε. Ἐθηκε δὲ περὶ τὸν Ἀτλαντα, ὅτε τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου ἀπήλασε διαβάς τὸν πορθμὸν, ὃς ἐστὶ πλάται μὲν στενωτάτος ἀμφὶ τοὺς ξ' σταδίους, διπλασίων δὲ τῷ μήκει, ῥοώδης δὲ ἄγαν, ὡς τοῦ ὤκεανου τε καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς
35 θαλάσσης εἰς στενὸν ἔλαυνομένων. Τοὺς δὲ ἐκατέρωθεν τοῦ πορθμοῦ λόφους Ἡρακλείους στήλας προσηγόρευσεν· ἐστὶ δὲ ἐκατέρου ὕψος οὐ μείον ὄργυιων ρ'· εὖρος δὲ τὸ περὶ θάλασσαν εἰς κ' στάδια. Ὄνομα δὲ

τῇ μὲν Εὐρωπαϊᾷ κατὰ μὲν βαρβάρους Κάλπη, κατὰ δὲ Ἑλληνας Ἀλύβη· τῇ δὲ Διδυκῇ κατὰ μὲν Ἑλληνας Κυνηγετικῇ, κατὰ δὲ βαρβάρους Ἀβίνα, ὡς Χέραι ἱστορεῖ. Αὗται δὲ πρότερον Κρόνου ἐλέγοντο στήλαι, διὰ τὸ μέχρι τῶν τῆδε ὀρῖσθαι ὄφθεν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· δεύτερον δὲ ἐλέχθησαν Βριάρεω, ὡς φησὶν Εὐφορίων· τρίτον δὲ Ἡρακλείους. Μέγα δὲ φησὶ θαῦμα αὐτάς διὰ τὸ ὑψηλόν· ὅρη γὰρ εἰσι μεγάλα καὶ ὑψηλά.

69. Μακρὸν ὁ πὸ πρηῶνα] τοῦτ' ἐστὶν ὑπὸ τὴν 10 μεγάλην ἐσοχὴν τῶν ἐπὶ πολὺ ἐκτεταμένων Ἀτλάντων. Μεγάλαι γὰρ εἰσὶ αἱ ἐσοχαί, ὅπου εἰσὶ καὶ τοῦ Ἡρακλείους αἱ στήλαι. Πρηῶνα δὲ φησὶ τὴν παράτασιν· πρηῶν γὰρ ἡ προβολή, οἰνοὶ προῖόν του ἐν τῷ ἑσπερίῳ ὤκεανῳ. Ἄτλας ὄρος ἐστὶ μέγιστον περὶ τὰ 15 ἔσχατα τῆς Διόνης, ὅθεν καὶ Ἀτλαντικὸν πέρασος λέγεται. Τοῦτο δὲ διὰ τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος κίων ἠμυθολογήθη τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ Ἡρόδοτος (4, 184) τοῦτο φησὶν, ὅθεν καὶ ὁ Περσηγητῆς πληθυντικῶς Ἀτλάντων αὐτὸ ἐκάλεσε· καὶ Ὅμηρος (Od. α, 20 53)· « Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει »· « Ἐχει δὲ τὰ κίονας αὐτὸς μακράς. » Ἡ Ἀτλάντων, τῶν Ἀτλαντικῶν πύργων, ἣ τῶν ἰνοικούντων· Ἐκάτερα γὰρ αὐτῶν περὶ τὸ Ἀτλαντικὸν ὄντα ὄρος τυγχάνει. Ἀτλαντες δὲ δύο εἰσὶ. Μείζων γὰρ οὗτος τῶν ἄλλων ἐκβολῶν 25 τοῦ ὤκεανου. Ἀπὸ δὲ τοῦ παρακειμένου ἔθνους τὸ ὄνομα.

70. Οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Γαλάται τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄποικοι εἰσιν, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἴθηρες τῶν ἐν ταύτῃ ἄποικοι εἰσιν. Περὶ ὧν φησὶ καὶ Καλλιμάχος 30 (fr. 443)·

οἱς Ἐβένος ἐφ' ἑσπερίου θαλάσσης ἤγαγεν Ἑλλήνων ἐκ' ἀνάστασιν.

75. Ἐπίστροφον ὄρμον ἔχουσα] προσορμιζούσης τῆς θαλάσσης ἑλικοειδῶς. Οὕτω γὰρ κείται κατὰ 35 δίνησιν.

rodoti 2, 11 : φησὶ δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἀμωπτις ἀνά πᾶσαν ἡμέραν γίνεται. || — 18. sqq. « Aptius hæc pertinent ad vs. 46. » Βλαβη. || — 28. ἐκπεπομένη] ἐκπεπομένη? Βλαβη. || — 31. In H post Ἀτλαντα legitur : ἐμπαίνων ἐπ' ἐκεῖνα μὴ χολῶν (sic), ἀφ' οὗ τὰς βοῦς etc. Deinde τοῦ Γηρυόνου ἀπήλασεν H ; Γηρύονος ἤλασεν ὁ Ἡρακλῆς cett. || — 33. Cf. Strabo p. 122. 827. || — 3. Ἀβίνα] Ἀβίνα H, quod recepit Bernhardus, vix recte, quum Ἀβίνα corruptum esse videatur ex Ἀβίλα (Abilla, Abila ap. Plin. 3, 1). Cf. not. ad Dion. vs. 336. Post ἱστορεῖ H pergit hunc in modum : Φασὶ δὲ ὅτι ἡ μὲν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κειμένη εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην ὄρη, ἣ δὲ ἐν τῇ Διόνη εἰς αὐτὴν τὴν Διόνη ὁμοίως, ἣ τὸ ἀνάπαινον τὴν μὲν ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἰς Διόνην, τὴν δὲ ἐν τῇ Διόνη εἰς Εὐρώπην, διὰ τὸ ἀντικεισθαι ἣ μὲν εἰς Εὐρώπην ἠδονομάζεται Ἀλύβη, ἣ δὲ εἰς Διόνην, ἣ δονομάζεται Ἀβίνα. Φασὶ δὲ ὅτι καὶ Ἡρακλείους βαρβαρέως (βαρῶς cod. B)

καλοῦνται, οὗ (sic) μίμνηται ὁ ποιητής. Τὰ δὲ Γαδαιρα νῆσος ἐστὶν ὤκεανου. Αὗται δὲ πρότερον κτλ. In quibus nescio an istud Ἡρακλείους βαρῶς corrigendum sit in Ἡρακλείους βάρες, Herculis turres. || — 7. Post Ἡρακλείους HB et alii nonnulli pergunt hunc in modum : Ἐξω δὲ τῶν Ἡρακλείων στήλων πλησίον τοῦ ὤκεανου, νῆσος ἐστὶ στενὴ καὶ ἐπιμήκης Γαδαιρα λεγομένη. Ceterum cf. schol. ad vs. 456. De re v. Movers. Phoenis. t. 2, p. 62. || — 11. μεγάλην] μακρὰν B. || — Ib. ἐκτεταμένων] διηκουσῶν B ; μεγάλαι] μάλαι B. || — 12. ἐκίους ἔπου B, f. erat ἐκίους δὲ που. || — 14. γὰρ] οὖν B. οἰνοῖ] οἶον B ; tum ἔπου codd. ; em. Bh. || — 21. Prima verba, Ἀτλας ... ἔχει non sunt Homeri, sed Hesiodi in Theog. 517. || — 24. ὄντα] οὖσα B. || — 32. Βρεττανούς ἐφ' ἑσπ. B. || — 33. Ἑλλήνων καὶ ἐπανίστη B ; εἰς ἐπανόστασιν dedit Ruhnkienius. || — 35. κατὰ δίνησιν H, κατὰ τὴν δίνησιν B, κατὰ τὴν μίμνησιν alii.

7a. Μετὰ τὸν Ἰβηρικὸν καὶ Γαλατικὸν πόντον ἐξῆς ἔστιν ὁ Λιγυστικὸς, ὃς κέκληται ἀπὸ Λίγυος τοῦ Ἀλεβίωνος ἀδελφοῦ, ὃν ἱστοροῦσι τὸν Ἡρακλέα κεκωλυμέναι ἀπόντα ἐπὶ τὰς Γηρυσίου βούς, τὸν δὲ εὗρασθαι τῷ Διὶ διὰ τὸ μὴ ἐπάγασθαι ἀμυντήριον. Ὁ δὲ λίθους ὕσας κατέχουσιν αὐτούς. Ὅθεν τὸ Λιθινὸν ἔστι πεδῖον ἐκείσε οὕτω καλούμενον.

7b. Ἀysonῆες ἀπὸ Ἀδωνός τινος βασιλείως ἐκλήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὃς ἦν υἱὸς Ὀδυσσεύος καὶ Κίρκης.

11 80. Πορθμίδος] τῆς θαλάσσης νοεῖ· ἡ γὰρ Λευκὴ πέτρα ἀνωθεν ἔστι τοῦ Σικελικοῦ πελάγους. Πορθμὸν γὰρ ποιεῖται ἡ Βρεττία καὶ ἡ Σικελία. Πορθμὸς δὲ ἔστι θάλασσα στενὴ, ἐκατέρωθεν γῆν ἔχουσα· ἰσθμὸς δὲ γῆ στενὴ, ἐκατέρωθεν θαλαττωμένη. Πορθμίδα οὖν εἶπε τὴν μέσην θάλασσαν Ἰταλίας καὶ Σικελίας· οὕτω γοῦν καὶ Ῥήγιον κέκληται, ἐπεὶ ὕστερον διέστησαν, πρῶην οὔσαι καθ' ἑνωσιν.

81. Πρώτη ἔστιν ἡ Κύρνος, δευτέρα δὲ ἡ Σαρδῶ. Ἄλλ' ἐπεὶ ἄχρι τῆς Κύρνου δοκεῖ λήγειν, διὰ τοῦτο αὐτῆς πρώτης ἐμνήσθη. Λοιπὸν γὰρ θάλασσα ἔστιν ἐξῆς πολλὴ κειμένη. Τὸ δὲ ἄλυρον ὕδωρ αὐτὸ τὸ Λιγυστικὸν πέλαγος. Τούτῳ γὰρ συναπτεῖον τὸ Λιγυστικὸς ἄλμη. Καὶ ἔστιν ὁ στίχος ὡς παραδρομὴ λόγου πρὸς τὸ Λιγυστικὸν πέλαγος. Ὠρίσθαι γὰρ ἄχρι Κύρνου, φησὶ, καὶ Σαρδονίας αὐτό.

82. Ἐνδοθεν] Πρὸ γὰρ τῆς Κύρνου κεῖται ἡ Σαρδῶ.

83. Διαιρεῖ δὲ τὴν Σικελικὴν θάλασσαν, ἣν καλοῦσιν νῦν Ἀδριατικὸν πέλαγος, ἀπὸ τῆς Τυρρηνίας ἀνέμου καὶ σχήματι. Ἀέγει γὰρ ἐπὶ νότον ἔρχεσθαι μάλλον τοῦ Τυρρηνικοῦ, κολπουμένην δὲ πρὸς ἑῷα τὴν ἄλλην θάλασσαν, ἥτις ἄρχεται μὲν ἐκ τόπου τοῦ περὶ Κέρκιναι τὴν νῆσον, διαθεῖται δὲ εἰς Πάχυνον ἄκρον, ὅπου καὶ λήγει, ὡς ἐπὶ Κρήτης. Πρὸς νότον δὲ φησιν, ἐπειδὴ ἀπὸ βορείου εἰς νότον παρατίτταται, οὐκ ἀπὸ δύσεως πρὸς ἀνατολήν· ὅθεν πρὸς ἀντιδιαστολήν τούτου πάλιν φησὶν· αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἡλιόιο.

84. Φαιστόν] Ἐν μέσῳ ἠπείρου κεῖται ἡ Φαιστός. Ἡ τὴν εἰς ἠπειρον ἐμπέπτουσαν καὶ πλατυνομένην. — Αὐτὰ γὰρ ἐν μέσῳ τῆς Κρήτης καὶ Κυρήνης εἰσὶ.

85. Προπρηγῆς δὲ προνευκυῖα, ἐπιβλέπουσα εἰς θάλασσαν. Ὅπερ φερόμενον εἰς στενότητα καλεῖ-

ται κριός. Παραυγάζουσα δὲ, παρεμψαίνουσα, παρομοιούσα. Αὐγαὶ γὰρ οἱ ὄφθαλμοί. Κριοῦ μέτωπον ἢ ἐξοχὴ αὐτῆς διὰ τὸ ὡσπερ ἐπὶ κεφαλῆς κεῖσθαι.

81. Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται] Μετάβασις ἐπὶ τὰ ὑπερβόρεια. Ἡ γὰρ Ἰαπυγία ἔστιν ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ, Ἰάπυγες δὲ μέρος Καλαβρίας, ἀπὸ Ἰάπυγος Κρητὸς ἀποικισθέντες αὐτόθι, ἵνα καὶ παρὰ τὴν Λευκόπετραν τὸ Σικελικὸν διήκει πρὸς τὰς τοῦ Ἀδρίου ἀρχάς.

82. Κεῖθεν δ' εὐρυθεῖσα] Τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπράζει ἐνταῦθα. Τὸ δὲ εὐρυθεῖσα οὐ πρὸς τὰ προειρημένα ἔστι (πολλὰ γὰρ ἄλλα πλατύτερα εἶπεν), ἀλλὰ πρὸς τὸν μυχὸν καὶ τὴν ἐπιφρομένην στενότητά.

84. Ἦντε καὶ Ἰονίην] οἱ μὲν ἀπὸ Ἰούς, οἱ δὲ ἀπὸ Ἰωνῆος, ὃς τὸν τόπον οἰκῶν ἐκράτησε τῆς θαλάσσης. Οἱ δὲ Ἰόνιον ἀπὸ Ἰάονος φασιν, ἀφ' οὗ τὸ πέλαιος εἰρήσθαι. Ἀρχέμαχος δὲ ἀπὸ τῶν ἀπολομένων ἐν αὐτῷ Ἰώνων, οἱ εἰσὶν Ἀθηναῖοι. Ὁ γὰρ αὐτὸς καὶ Ἰόνιος καὶ Ἀδρίας. Τοῦ δὲ Ἰωνος υἱὸς Ἀδρίας, ἀφ' οὗ τὸ πέλαιος.

87. Ἐνυαλίων δὲ, τουτέστι πολεμικῶν. Πολεμικοὶ γὰρ εἰσὶν οἱ Δαλμάτιοι. Ἐκ τούτου δὲ διελίγεται Ἀπολλώνιος (4, 284) ὡς ψευδόμενος. Οὐδὲ γὰρ ἔστι θάλασσα ἐκ τοῦ Ἰστρου συνάπτουσα τῇ Δαλματίας καὶ τῇ Ἀδρίᾳ.

88. Ἴσθμὸς, στενὴ γῆ. Στενὴ γὰρ ἡ Ἰταλία ὡς πρὸς μῆκος. Ἴσθμὸν δὲ αὐτὴν εἶπεν, ὅτι μεταξὺ ἔστιν Ἀδρίου καὶ τοῦ Λιγυστικοῦ. Πολυτενὲς δὲ, ἐπὶ πολὺ διατεταμένη. Οὐχ ὅτι ἡ Ἰταλία στενὴ, 30 πλατεία γὰρ ἔστιν, ἀλλ' ὅτι τὸ οἰκούμενον ὄριον αὐτῆς στενόν· τὸ γὰρ ἄλλο πᾶν ὄριον ἔστιν.

100. Ὁ Ἀδρίας παράκειται ἄχρι τῆς τῶν Ἰαπύγων, οἱ εἰσὶν ἐν Ἰταλίᾳ. Μήμενται δὲ αὐτῶν καὶ Καλλιμαχος οὕτως·

Ἰαπύγων ἔγχος ἀκωσάμενοι.

106. Εὐρυτέρην ἐνέπουσι] τὴν μείζονα, ἐπεὶ ὡς πρὸς νότον νένευκεν, ἐκτεινομένη μάλλον τῆς ἀτέρας.

106. Ἐνδον εὐῶσα] ἀντὶ τοῦ δυτικωτέρα τυγχάνουσα. Ἐνδον γὰρ φησὶν ὡς πρὸς τὴν δύσιν.

107. Δέχεται πλημμυρίδα] ἦτοι ἀπὸ τοῦ Σαρ-

7. Codex HB ita habent: Ἐνταῦθα ἐξείης κατὰ τὸ ἀκόλουθον καὶ ἐφεξῆς νοεῖται· εἰπὼν γὰρ τὸν Ἰβηρικὸν καὶ Γαλατικὸν πόντον διὰ τῆς εὐθῆς ἐκ τούτου τὰ βορειότερα πελάγη καὶ πρὸς τῇ πλευρᾷ (πρὸς ταῖς πλευραῖς B) κείμενα τῆς Εὐρώπης. Ἐἴτα ἐπανατρέχει ἐπὶ τὸν Ἰβηρικὸν καὶ τὰ κείμενα καθ' αὐθιάν, καὶ ἀκριβῶς ταῦτά φησι τὸ τε Σαρδόνιον καὶ τὸ κατὰ Κῆρνον. Λιγυστικὸν δὲ μέρος Ἰταλίας, τουτέστι τὸ Λιγυστικὸν πέλαγος, ἀπὸ Λίγυος τοῦ Ἀλεβίωνος ἀδελφοῦ κτλ. Cf. not. ad Eustath. 231. || — 12. Βρεττία] Βρετανία vel Βρεττανία codd.; em. Bh. || — 23. παραναδρομῆ H. || — 25. Σαρδόνιον v. lect. || — 30.

μάλλον H, ἄλλον cett. || — 36. Post ἀνατολήν B addit: ἀλλὰ καὶ ἐφεξῆς. || — 42. ἐπινεύουσα B. || — 3. τῇ ἐξοχῇ αὐτῆς δείκνυσιν var. lect. || — 5. μετάβασις ἐπὶ BN, μετάβασις εἰς al. || — 6. ἀπὸ τὸ Ἀδριατικὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἰαπύγων γῆς. Ἰάπυγες δὲ H. || — 7. Καλαβρίας v. lect. || — 8. Κρητὸς B, Κρητοῦ cett. παρὰ] περὶ BN; Λευκὴν πέτραν v. l. || — 9. τὴν... ἀρχὴν v. l. || — 16. Ἰωνῆος et Ἰωνῆος codd.; Ἰωνῆος Beza; deb. Ἰωνίου, uti est ap. Stephanum s. v.; τόπον] κόλπον v. l. || — 31. Corrigendum puto: ὅτι τὸ οἰκούμενον ὄριον αὐτῆς στενόν· τὸ γὰρ ἄλλο πᾶν ὄριον (vel ὄρειον) ἔστιν. || — 33. τῆς ex H. additum.

- δονικοῦ καὶ Αἰγυπτικοῦ πελάγους δεχομένη, ὅπερ ἐστὶ πόρρω πάνυ, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ Σικελικοῦ. ρ
108. Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν Κρήτης ἀναφαινεταί] Ὅσον τοῖς πλέουσιν ἐκ Σικελίας, τῷ μῆκετι φράινεσθαι τὰ ὄρη αὐτῆς, λοιπὸν διαδέχεται τὸ Κρητικὸν πέλαγος. Κρήτης ἀναπέπταται ὄδμα] τουτέστι τῆς Σαλμωνίδος ἀκρας, ἣ ἐστὶ Κρήτης ἀνατολικωτέρα.
113. Ἴσμαρικοῦ, ἦγουν Θρακικοῦ. Ἴσμαρος γὰρ πόλις Θρακίας, « ὁ δ' Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει (Od. 1, 98), » ἐν ᾧ μάλιστα ὁ βορρᾶς καταρρήγνυται. Ἄλλως. Περὶ Κικονίαν ἐστὶν ὁ Ἴσμαρος, ὡς ὁ Ποιητῆς (Od. 1, 39) δηλοῖ. « Διόθεν με φέρων ἀνεμος Κικόνεσσι πέλασσαν, Ἴσμαρφ. » Δύο δὲ παλάγη τὰ ἐκ τοῦ Ἄδριου συναπτόμενά φασιν ὑποκίεσθαι τῇ προειρημένῃ θαλάσῃ, ὧν τὸ μὲν Αἰγύπτιον ἄχρι τοῦ Κασίου περατοῦσθαι· τοῦτο δὲ ἄκρον ἐστὶ ψαμμῶδες, ἐπὶ τὰ βόρεια τοῦ Πηλουσίου καίμενον· τὸ δὲ Συριακὸν ἐπὶ τὸν Ἴσικὸν ἀποκρέμασθαι κόλπον, ὃν ἄνω τῆς Σιδωνίας ἐπὶ τὰ βόρεια καίεσθαι θαλάσσης.
116. Τιταينوμένην Κασίον] τὸ γὰρ Κασίον τῆς Συρίας, ἐκτεινόμενον ἄχρι τοῦ Πηλουσίου. Ἡ καὶ ἄλλως· τὸ Κασίον ἐστὶ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ Νεῖλου τῆς εἰς θαλάσσαν ἐκροίας, ἐγγὺς τοῦ Πηλουσίου. Τὸ δὲ Πηλουσίον πρὸς τῇ Σερβωνίδι λίμνῃ.
117. Σιδονίην δ' ἐτέρην] Σιδονία ἐκείθεν καλεῖται, ὅπου ὁ Ἴσικὸς κόλπος λήγει εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς ἐπὶ τὸν βορέαν. Ἐχει δὲ μεθ' ἑαυτὸν ἕτερον πέλαγος ἐπισυνημμένον· διὰ τοῦτο ἄπειρον αὐτὸν φησι. Καὶ οὕτω τὰ τῆς ἐπιγραφῆς.
118. Ἴσσοῦ] τῆς νῦν Νικοπόλεως ὀνομαζομένης διὰ τὸ ἐκαὶ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα Δαρσίον νικῆσαι.
120. Ἴσόδρομος δὲ οὐ δι' ἑλίου ἐπὶ τὸν βορρᾶν χωρῶν, οὐκ ἐπὶ πολλὴ (τῆς ἀνακλίσεως) ἐπ' εὐθείας φερόμενος, ἀλλ' ἐπισυρρόμενος εὐρὺς κατὰ τὰ δυτικὰ, καὶ αὐτὴν τὴν Φαρίαν θάλασσαν παρατεινόμενος εἰς τὴν τελευταίαν ἐξοχὴν τοῦ Κασίου, ὅ ἐστι Πηλούσιον.
121. Ὑσπληγῆ δ' ἄφρη] τῇ καμπῇ καὶ τῇ ἀφρητῆρᾳ τῇ μελαίνῃ καὶ τῇ ὀρμῇ. Ὑσπληγῆ δὲ κυρίως τὸ μηχανήμα τὸ ἀποκροῦον τὸν κανόνα τοῦ δρομέως. Σημαίνει δὲ καὶ ἀρχὴν καὶ ἀφρητῆριαν. Ἔστι δὲ ὅσον γραμμῇ τι καὶ διαίρειται. Ἀνοφερῆ δὲ διὰ τὴν χροιάν τῆς ἐκαὶ θαλάσσης ἢ χώρας. Καὶ μετὰ τὸ κάμψαι πάλιν ὥσπερ ἀφασίς ἐστὶ τοῖς δρομέωσι (δρόμος)· ὅταν γὰρ ἐπιβάλλῃ τῇ Κιλικίᾳ, πάλιν ἐπὶ δύσιν ἀναχωρεῖ. Διὸ καὶ δράκοντι τὴν ἔρπυσιν αὐτὸν εἰκάζει, ἐπεὶ μὴ κατ' εὐθὺ φέρεται, διεστραμμένως δὲ περὶ αὐτὸν εἰλεῖται· περὶ δὲ αὐτὴν νῦν χρὴ νοῆσαι, ὅτι αὐτὸν Ἰσικὸς κόλπος πρὸς βορέαν ἀνατεινόμενος κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἐπικάμπτεται. Ἀνοφερῆ δὲ τῇ μελαγγεῖν· τὸ δὲ Κιλικίων ἀποκαύεται, ὡς τέλος εἶναι τῆς φορᾶς ἄχρι Κιλικίας, τῇ δ' ὅλη παραφορᾶ ἄχρι Παμφυλίας, ἀπὸ Παμφυλίας δὲ ἄχρι Χελιδονίων ἐπὶ δύσιν πάλιν. Ὅταν γὰρ, φησὶ, πρὸς τῇ γῆ τῶν Κιλικίων γίνηται, τότε καύεται πρὸς βορρᾶν ἀνατεινόμενος, καὶ λοιπὸν ἐπικάμπτεται πρὸς δύσιν, διὰ τὸ εἰς ἑκατέρως ἐπιφέρεσθαι συμπεριανγυμένῳ τῷ κόλπῳ τὰ κύματα, καὶ διὰ τοῦτο δυσπόρευτον ποιῆσθαι τὴν ἐπίδασιν κατὰ τὸ περιφερὲς τοῦ κόλπου. Ἡττονα γὰρ τῷ τάχει τῶν ἐπ' εὐθείας φερομένων.
122. Τῆμος ἐπὶ ζέφυρον] Τῆμος δύναται καὶ τοπικὸν καὶ χρονικὸν, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ τοπικοῦ. Ἐκείθεν δὲ ὥσπερ ἐπὶ δύσιν τὴν στροφὴν ποιησάμενος ἐκπτύει τὴν θάλασσαν καὶ ἐπιμίγνυται.
128. Νήχυτος] πολύχυτος καὶ βαρυκύμων. Ἐπίκεινται δὲ τῷ ἡπειρωτικῷ μέρει τοῦ Ἰσικοῦ Παμφυλίου, ὅπου εἰσὶν αἱ Χελιδόναι νῆσοι. Τοῦτό φησιν, ἐπεὶ καὶ ἐτέρωθεν παράκεινται τῷ Ἰσικῷ. Βουλόμενος δὲ διεῖξαι τὴν θέσιν τῆς Παμφυλίας τακμηρίῳ χρῆται ὡς τῶν Χελιδονίων νήσων.
129. Ὅσσον ἐπιπροβέβηκεν] ἕως Χελιδονίων Παμφυλίας. Τρεῖς δὲ εἰσὶν αὗται, Μελανίπη, Γάγαι καὶ Κορύδαλαι.
129. Σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου] Ὅ δὲ κόλπος ἔχει 35 τελευταῖον σημεῖον πρὸς ζέφυρον τὴν ἀκρὰν τῶν Πατάρων. Ἔστι δὲ ἀκρωτήριον, ὃ Λυκίαν καὶ Κιρίαν διορίζει. Ἄλλως. Σῆμα δ' ἔχει ἴσω Πατάρων Λυκίας, διορίζει.

2. αὐτῆς vel αὐτῆ quod libri habent post ἢ καὶ, sustuli. || — 7. ἄκρον codd.; ἦ] sic H, ἦς cett. Cf. Paraphras. : μέγρε τῆς Σαλμωνίδος ἀκρας, ἦντινα τὸ ἀνατολικώτερον τῆς Κρήτης ἀκρωτήριον λέγουσιν εἶναι. || — 15. περιουθεῖαι B et Barberin. 90. || — 18. ὃν e conj. Bernh.; ὅς H, ὡς cett. || — 27. ἐπὶ τὸν βόρειον Νεῖλον H, quod nescio cur receperit Bernhardus. Fortassis auctor scripserat : ἐπὶ τὸν βόρειον μυχόν. In sequentibus δὲ post ἔχει inseruit Bernh.; in H legitur : οὐκ ἐστὶ γὰρ ἔχει sicuti in Paraphr. : μέγαν δὲ αὐτὸν εἶπε κόλπον διὰ τὸ μὴ ἐπισυνῆσθαι αὐτῷ ἕτερον. || — 33. ἐπ' εὐθείας om. H; τῆς ἀνακλίσεως (ἀνακλίσεως H) sensu carent. An ἐπὶ πολὺ τι ἄνευ κλίσεως? || — 2. ἔστι δὲ vel εἴη δὲ e conj. dedi; ἢ δὲ codd.; οἱ δὲ conj. Bernh.

|| — 8. συνεστραμμένως cod. Barbarin. || — 9. περὶ (παρὰ v. l.) δὲ αὐτὴν τὴν νῦν (τὴν om. H; τὴν νῦν om. B) etc. quid sibi velit, obscurum. || — 13. περιφορᾶ H. || — 18. συμπεριανγόμενον Barb., ... ὕμνα B. || — 20. Post τῷ τάχει excidisse videtur τὰ περιφερῶς φερόμενα vel tale quid. || — 26. παράκεινται codd. || — 33. Μελανίπηαι Paraphr.; Γάγαι Paraphr. cod. L, Γάγαι codd. schol.; mox velim Κορύδαλλα. Cf. Steph. Byz. s. v. Χελιδόνιοι· Εἰσὶ δὲ καὶ Χελιδόναι πέτραι, ὧν πολλάκις ἐμνήσθημεν. Δύο δὲ εἰσὶ κεκλημέναι ἢ μὲν Κορύδαλα, ἢ δὲ Μελανίπηαι, ὡς Φαβωρίνος ἐν τοῖς Παντοδαποῖς. In Stadio Maris Magni (v. tom. 1, p. 491 sq.) Melanippe et Gage sunt loca orae Lyciae. || — 37. καὶ Κιρίαν post Λυκίας om. H; κατὰ add. Bernh.

καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σιδονίου πελάγους καὶ τοῦ περι Πάταρα φερομένου πελάγους ἐπ' ἄρκτον ὁρᾷ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

120. Φράζο δ' ἐκ κείνου] Ἐκεῖθεν δέ, φησιν, ὡ ἀκρατὰ (πρὸς γὰρ αὐτὸν ὁ λόγος), ἐπισκόπει τὴν ἄρκτον, εἰς οἷον καὶ τὸν Αἰγαῖον εἰδέναι, βαθὺν ὄντα καὶ διαζόνα τῶν κυμάτων. Σημεῖον δὲ τοῦ κλύδωνος αἱ προσκαίμεναι νῆσοι, διεστῶσαι μὲν ἀλλήλων, διὰ καὶ Σποράδες εἰρηγνται, περιηγῶσαι δὲ καὶ ἀντικτυποῦσαι τῷ ἐπιθέοντι βοθῶν. Τὸ δὲ συμπλήρωμα ἔχει ὁ Αἰγαῖος ἄχρι Τενέδου, ἔξω καὶ πόρρω ἐξ ἑτέρου μέρους αὐτῶ παρακαίμενης τῆς Ἰμβρου. Περιφερόμενος δὲ μᾶλλον ἐπὶ τὰ βόρεια προσομιλεῖ τῇ Προποντίδι καὶ ἀναπαύεται. Ἡ Ἰμβρος γὰρ ἐπὶ τὰ μέρη τῆς Θρακίας ἢ δὲ πρὸς τῇ Ἀσίᾳ Τένεδος ἐκ τῆς ἀρχῆς ὀρίζει τὸν Ἑλλησπόντον. Ἐξ ἐκείνου οὖν τοῦ Ἰσσυκοῦ κόλπου τῆς Παμφυλίας ἐπὶ τὰ ἀρκτώα μέρη ἔστιν ὁ Αἰγαῖος πόντος.

122. Σποράδες νῆσοι· Δουοῦσα, τῆς Ναξίας ἐγγύς· Λέβινθος· Κορσία, τῆς Ἰκαρίας ἐγγύς· Θηρασία· ἢ Κῶς· Φολέγανδρος, Παρίας ἐγγύς· Ἀνάφη· Σίκινο· Γύαρος, ἔμπροσθεν Ἀνδρου· Ἀστυπάλεια· Πάτμος· Λέρος· Νικασία· Μῆλος· Κίμωλος· Πάρος. Σποράδες δὲ λέγονται, ἐπεὶ πλησίον ἑαυτῶν οὔσαι κατ' ὀλίγον χωρίζονται καὶ ὡσπερ σπέρματ' εἰσι καταβληθέντα.

125. Οὐδρον δ' ἐκ Τένεδου] ἀρκτινὸν δηλονότι, ἐπεὶ ἔχει κολπον μακρὸν πρὸς Ἰμβρον. Ἐχει δὲ τοῦτον ἔτι κατὰ τὸ ἔμπροσθεν ἑκατέρως πλευρᾶς τοῦ Βοσπόρου· ἀλλὰ τὴν μὲν Τένεδον εἰσιόντι πρὸς δεξιὰ, τὴν δὲ Ἰμβρον πρὸς ἀριστερά.

126. Ἰμβρον ἔχων] Ἀπὸ τῶν Θρακικῶν μερῶν ἢ Ἰμβρος ἢ δὲ Τένεδος πρὸς τῇ Ἀσίᾳ καίται. Ἀπὸ δὲ Τένεδου ὁ Ἑλλησπόντος ἀρχεται. Τὸ δὲ τέλος τοῦ Αἰγαίου ἀρχῆ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ Ἑλλησπόντου πλατυτέρα ἔστιν, οἷα δὴ καὶ τέλος τοῦ Αἰγαίου οὔσα, ὡς καὶ Ὀμηρος (II. ρ, 432). « ἐκ πλατῶν Ἑλλησπόντον. » Ἔστι δὲ τὸ τοῦ Ἑλλησπόντου στενὸν τὸ ἐπὶ Κωνσταντινουπόλεως ἢ Ἑλλησπόντος λέγεται, ἔνθα Σηστός καὶ Ἀβυδος.

128. Τῆς δ' ὑπερ ἄσπετα φύλα] Τὸ νόημα οὕτως ἔχει· ὑπὲρ τῆς Προποντίδος πρὸς τὰ νότια μέρη πολλὰ ἔστιν ἔθνη τῆς Ἀσίας· ἕνα εἶπεν τὰ καὶ περὶ Ἰωνίαν καὶ Λυδίαν καὶ Λυκίαν, καὶ πάντα τὰ πρὸς νότον ἀφορῶντα τῆς Ἀσίας παράλια ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Καλεῖ δὲ τοῦτο τὸ μέρος ἰσθμὸν, ὅπερ καὶ Ἡρόδοτος (I, 72) αὐχένα λέγει. Ἔστι δὲ ὁ αὐχὴν οὗτος πρὸς νότον, ἀντικείμενος αὐτῆς τῆς Καράμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου· καὶ στενοῦ γενομένου τούτου παρὰ τὸν Πόντον, εἰκὸς ὁρᾶσθαι τὰς περαιτέρω δύο θαλάσσας. Ἡ Προποντις γὰρ βορειότερα γίνεται τῶν προειρημένων ἔθνων. Πλάτῶν δὲ αὐτὸν εἶπεν, ἐπεὶ πολλὰ ἔθνη ἔχει ἐν ἑαυτῷ. Μεταξὺ δὲ καίται τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δεξιὰ ἄχρι Κόλχων, καὶ Προποντίδος. Τὰ δὲ ἔθνη Κιλικία, Ἰσαυρία, Παμφυλία, Λυκία, 15 Καρία, Ἀσία, Ἑλλησπόντος, χώρα Φρυγία τῶν [ἐν] τῇ δευτέρᾳ Φρυγίᾳ, Καππαδοκία, Ἀρμενία, Γαλατία, Πηλλαγονία, Πόντος Πολεμῶνιος, Βιθυνία. Χῶραι ἰδ'.

140. Πάρος ἰώ] Ὡσπερ ἀναπτύξαι βουλόμενος 20 τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Βοσπόρου, ἐπήνεγκε τοῦτο· ἔστι γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰούς οἰονεῖ βοὸς πόρος. Ταύτη γὰρ ἢ Ἡρα κατὰ ζῆλον οἶστρον ἐπέμψε, καὶ ἐλαυνομένη ὡσπερ πόρτις παρῆλθε τοῦτον τὸν τόπον.

142. Στεινότατος] Ἐκείνος δὲ ὁ ἐν τῷ Βοσπόρῳ 25 καὶ ἀναμεταξὺ Καληγηδόνος καὶ Βυζαντίου πορθμὸς τοῦ Ἀνάπλου καλουμένου στενότερος ὑπάρχει περὶ τὰς Κυνεάς πέτραις ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πορθμοὺς, οἵτινες εἰσὶν Εὐβοίας καὶ Σικελίας.

Ἐκείνος δὲ ὁ ἐν τῷ Βοσπόρῳ καὶ ἀναμεταξὺ Καληγηδόνος καὶ Βυζαντίου πορθμὸς ἢ Κικονίου καὶ τοῦ Ἀνάπλου λεγομένου, στενότερος ὑπάρχει περὶ τὰς Κυνεάς πέτρας ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, δηλονότι πορθμοὺς.

142. Ὁ Βόσπορος, φησὶ, στενότερός ἐστι τῶν ἀντικρῶ τῆς Ὑρκανίας δύο θαλάσσης. Λέγει δὲ Προποντιδα· ἐσώτερος γὰρ τούτων ὁ Βόσπορος. Ἔστι δὲ στενότερος, ὅτι τὸ πλάτος ἐστὶ σταδίων ἰβ', ὡς καὶ βοῦν διανήξασθαι· ὁ δὲ Ἑλλησπόντος τὸ πλάτος σταδίων η'.

2. Αἰγαῖον] Αἰγύπτιον codd. ||—6. εἰς οἷον corrupte; ὡς οἷον conj. Bernh. ||—9. περιήγουςαι codd.; emendavit Bernhardus. ||—12. περικαίμενης codd.; em. Bernh. ||—18. Hunc insularum laterculum præbet H. ||—19. Λέβινθος] Λεβηθία cod.; em. Bh. Κορσία] Cf. Herodian. ap. Steph. Byz. v. Κορσίαι. Bernhardus scripsit Κορασσαι præter necessitatem. Deinde codex: Ἀπεννάφη, Σικανός, Εὐαρος ἔμπροσθεν Ἀναύρου; em. Bernh. ||—21. Ἀστυπάλεια, Πάτμος] τὸ πολυπέπνον codex; τὸ Πρεπείσινθον dubitans dedit Bernhardus; Ἀέρου cod. ||—27. ἔτι κατὰ om. B. ||—33 sqq. V. Eustathius p. 242. ἐκ addidi ex B, ἐπὶ ap. Homer. ||—36. ἔστι δὲ λοιπὸν ὁ αὐτὸς Ἑλλησπόντος στενὸς ὁ ἐπὶ B. ||—2. παραλλας v. lect. ||—5. τοῦτου τοῦ Πόντου B; εἰκὸς] ὡς H. ||—12. αὐτὸν om. H; ἔσχε H. ||—14. ὡς ἔτε μέχρι Κόλχων τὰ ἔθνη ταῦτα καὶ

Προποντίδος. H. ||—16. Ἑλλησπόντιος scr. Bernh.; Φρυγίας H, f. recte. ||—17. Φρυγία] Λυδία B. ||—18. Πολέμωνος B. ||—35. δύο om. codd.; exc. M; θαλασσῶν H. Laceros hos scholiorum centones resarcire vix est operæ pretium. Possia: στενότερός ἐστὶ τῶν [ἄλλων] ἀντικρῶ τῆς περὶ Κυνεάς δύο θαλάσσης. Προποντίδος codd., exc. H; pro ἐσώτερος fuerit στενότερος. ||—36. « Post Βόσπορος hæc adjecta erant sensu cassa: διὰ τὸ ἄλλος ἔξω εἶπεν ἐκείνης. Αἰ.: ἀλλ' ἔξ' εἶπ'. Deinde lege δτι ἐπὶ (pro vulg. δτι ἐπὶ), ut δτι ἐπειδὴ schol. Eurip. Hippolyt. 447 et Æschyl. Pers. 2; cuius generis pleonasmus grammatici frequentant plurimos. » Bernh. ἐπὶ, quod post δτι legebatur, om. H. ||—37. ἰβ'] Hanc statuerunt inter Byzantium et Chalcedonem esse Bosphori latitudinem; hoc tamen loco angustias arctiores memorandas fuisse dixeris.

Ἡ καὶ λέγει τὸν μεταξὺ Καληγδόνος καὶ Βουζαντίου στενωπτον πόρον, ἢ τὸν μεταξὺ τοῦ Κικονίου καὶ τοῦ Ἀνάπλου καλουμένου. Ἄλλως. Τὸν αὐτὸν Ἀνάπλου λέγει * ὡς δοκοῦσι τὰ μέρη ἐκεῖνα τῷ ἀναπλέοντι μὴ ἔχειν ἐξοδον, ἄχρις οὗ πλησίον γένηται.

146. Περὶ τοῦ Εὐξείνου λέγει. Οὗτος δὲ πρότερον Ἀξείνος ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ ὑπὸ ληστῶν οἰκίσθαι, καὶ μηδὲνα ἐκεῖσε παραβάλλει τῶν ξένων. Εὐξείνος δὲ νῦν ἐκλήθη κατὰ ἀντίφρασιν, ἢ, ὡς τινὲς φασιν, ὅτι ὁ Ἰπρακλῆς ἐκβαλὼν ἐκεῖθεν τοὺς ληστὰς φιλοξένους τινας κατοίκησεν.

148. Στενωπὺ γινομένου τούτου τοῦ Πόντου εἰκὸς ὄρθασθαι τὰς περαιτέρω δύο θαλάσσας πλατείας. Ὁρμῶσι μὲν ὡς ἐπὶ τὰ ἀνατολικά, τὴν δὲ ἀνάνευσιν ποιοῦνται ὡς ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ τὴν Μαιώτιν, ἥτις πρὸς τῷ τέλει καίται τοῦ Πόντου· καὶ δοκεῖ ὡς περ εἰς αὐτῆς γενῆσθαι ἡ θαλάσσα. [Μέσαι δ' ἐνθα κάκεισε δύο ὑψηλαὶ ἄκραι εἰς τὸν Πόντον ἐκκινεῖται, ὧν] ἡ μὲν κάτω ὡς πρὸς νότον, [ἦντινα Κάραμειν καλοῦσιν], ἡ δὲ ἄνω πρὸς βορρᾶν ἐκκινεῖται, τὸ Κριοῦ μέτωπον.

156. Ἐκ τοῦ δ' ἄν καὶ] τοπικὸν ἢ χρονικόν. Μετὰ δὲ τὸ πλησίον γενέσθαι τὸν ἀνευγῶτα πόντον ἐκεῖθεν ὄψαι δύο θαλάσσας καὶ κόλπους ἐκ διαστάσεως, ὧν μεταξὺ τὸ Κριοῦ μέτωπον δίχην τόξου διακαίμενον.

Ἄλλως. Ἐκ τοῦ, φησί, ταύτας προβεβλήσθαι καὶ πρὸς ἀλλήλας νεύειν διθάλαττος γίνεται ὁ Πόντος, ὃ ἔστιν εἰς δύο κόλπους μερίζεται ἰσοκῶς τόξῳ. Τόξῳ δὲ λέγει τῇ περιφερείᾳ· ἄμματα δὲ τόξου περιφραδτικῶς τὸ τόξον, παρὰ τὸ ἐξίθφαι αὐτοῦ τὴν νευρὰν. Λέγει οὖν ὅτι ἔοικεν περιφερείᾳ τόξου, ἐκ τοῦ προσηλυθῆναι ταύτας οὕτω τὰς ἄκρας. Νομίζε γὰρ, φησί, τὰ μὲν δεξιὰ πάντα τοῦ τόξου νευρὰν εἶναι, πλην τῆς Κάραμβιδος, τὰ δ' ἀριστερὰ τὸ ἐπικαμπτόμενον τῇ νευρᾷ. Ἄλλ' ἔρει τις· καὶ τί μᾶλλον τὰ δεξιὰ ἔοικε νευρᾷ πλην τῆς Κάραμβιδος ἢ τὰ ἀριστερὰ τοῖς κέρασι πλην τοῦ Κριοῦ μετώπου; ὃ γὰρ ἂν εἴπης περὶ θατέρας πλευρᾶς, καὶ περὶ θατέρας ἀρμῶζι, ὥστε οὐ τόξῳ ἔοικεν, ἀλλὰ δύο τόξων κέρασιν ἀντιπροσώποις. Πρὸς θν βητέον, ὅτι τοῦτο προειδὼς ὁ Περιγητῆς προσέθηκε τὸ « μόνῃ δέ τοι Κάραμβις » καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς τάδε· « πρὸς βορέην Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης, » ὡς εἰ εἶπεν οὐ μόνον τὸ Κριοῦ μέτωπον, ἀλλὰ καὶ ἡ λίμνη, ἣν φησιν Ἡρόδοτος (4, 86) μὴ πολλὸν ἐλαττοῦσθαι αὐτοῦ τοῦ Πόντου· ὥστε (ὡς) πρὸς τὰ κυρτοῦντα τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ὀλίγη ἔστιν ἡ Κάραμβις, καὶ οὐκ ἂν δύναίτο ἔοικεῖναι δυοὶ κέρασι δύο τόξων· οὐ γὰρ ἴση ἀμφοτέρων ἢ κατὰ τὸ μέσον κυρτό-

της, ἀλλ' ἐνὶ κατὰ τι μέρος τῆς νευρᾶς παραφθεῖρασθαι τὸ σχῆμα.

167. Τόξῳ . . . τόξου] τῇ περιφερείᾳ, ἄμματα δὲ τῷ συνημμένῳ, ἢ τῷ τόξῳ, τῷ ἄμματα· ἢ γὰρ τῶν κερῶν συνάφεια ποιεῖται τὸ τόξα.

168. Ἄλλ' εἴη νευρῆς] ἀλλὰ γίνοντο νευρᾶς σημεῖα τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου, καὶ περιφερεῖ τόξου σχήματι ὅμοιον ἂν ἴδοις τὸν Πόντον· δύο γὰρ μικροὶ κόλποι ἐκ διαστάσεων ὄντες χαρακτηρὶ τόξου ὁμοιοῦνται.

169. Γραμμῆς ἐκτόξ] τῆς ἐκ τῶν δύο κόλπων ἰνομένης· δοκοῦσι δὲ τοῖς πλείουσι συνίναί διὰ τὰ κολπώματα. Εἰλεῖται δὲ στροφάλιγγι, βιοῦ κέρα ἔοικῶς, ὃ πόρος δηλονότι· ἔοικε γὰρ τῷ τόξῳ κατὰ τὴν περιγραφὴν.

163. Τοῦ καὶ πρὸς βορέην] Ἀνατρέχει πάλιν ὁ ἰσ λόγος ἐπὶ τὸν Πόντον, ὑπερκαίσθαι λέγων αὐτοῦ τὴν Μαιώτιν, περὶ ἣν οἰκοῦσι Μαιώται, Σκυθαὶ τὸ γένος. Εἶτα παρ' ἐκείνοις καλεῖσθαι μητέρα τοῦ Πόντου τὴν λίμνην, εἰκότως· ἐπιτρέχουσα γὰρ τὸν Βόσπορον ἐπιδαφιλεύεται τῇ θαλάσῃ καὶ ἀναπληροῖ τὸν κόλπον. 20 Εἶναι δὲ Κιμμέριους ὑπὸ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ταύρου, ἢ καλεῖται Χερρόνησος Ταυρικὴ, παρακειμένη τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος ἐκ δυσμῶν· πολλὰ δὲ παροικοῦσιν αὐτῇ ἔθνη Σκυθικά. Τὴν δὲ Μαιώτιν ἐκφράζων ὁ Ἀπολλώνιος (2, 362) ἄμα τῷ ὕψει παραφαίνει τὸ σχῆμα, λέγων, 25 « τῆς ὑπὲρ βορέας περισχιζονται ἀελλαι. »

166. Ἐκ τῆς γὰρ Πόντοιο τὸ μυρ.] Ἦτοι εἰς αὐτῆς τοῦ Πόντου τὸ ὕδωρ ἐκφέρεσθαι, ἢ ἐκ τοῦ Πόντου αὐτῆς καὶ τὸ ὕδωρ.

167. Κιμμέριοι διὰ Βοσπόρου] Πλησίον γὰρ 30 εἰσιν οἱ Κιμμέριοι κείμενοι παρὰ τὸν ἰσθμὸν, οὗ ἔστιν ὁ Ταῦρος· ἰσθμὸν δὲ λέγει τὸν κατ' ἐνίους διαιρούντα τῆς Εὐρώπης τὴν Ἀσίαν. Κιμμέριοι μὲν οἱ πολλοὶ κατ' αὐτὸ εἰρημένοι διὰ τὸ πλῆθος· οἱ δὲ τὰ βορειώταρα τῆς νήσου κατὰ τὸν Πτολεμαῖον Ἄλανοι, ἄμαξόβιοι, 35 Χοῦνοι.

168. Ψυχρῶ δὲ ποδὶ Ταύρου ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔσχατον καὶ κατώτατον τοῦ Ταύρου. Ψυχρὸν δὲ λέγει τὸν Ταῦρον, ἐπεὶ ὑψηλὸς ἔστι. Τὰ γὰρ ὑψηλὰ κρυώδη εἰσι. Ποδὶ δὲ πάλιν τῷ κάτω μέρει ὡς τὸ « καὶ πόδας 40 Ἰδης, » ἀντὶ τοῦ ἔσχατα μέρη καὶ κάτω τῆς Ἰδης. Εἰσι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις Κιμμέριοι.

169. Τοίη μὲν μορφῇ] Ἐπλήρωσε τὴν θαλάσσαν τὴν καθ' ἑμᾶς περὶ αὐτὴν γὰρ καὶ μόνον διέρχεται τὰ κατὰ μέρος, ὡς τῶν ἄλλων θαλασσῶν μὴ ἔχουσιν 45 τοιοῦτον τι ἀξιόλογον. Λοιπὸν οὖν λέγει περὶ τῶν Γαδαίρων.

1. ἢ καὶ λέγει] Ἄλλως B. || — 4. τῷ ἀναπλ.] τῶν ἀναπλέοντων codd. De illa agitur Bospori parte quæ usque ad Clidium promontorium pertinet. V. Anapl. Bospor. p. 37 sq. || — 3. οὐ B, ὅτου M; ὅτι cett.; γίνηται M, γίνονται vulgo. || — 17. Inclusa e paraphrasi adjeci. || — 20. Post μέτωπον subiicitur: μᾶλλον γὰρ τῆς ἄλλης ἀκρωρεῖας; νοτιώτερα ἢ Κάραμβις. || — 33. τοῦ ἐπικαμπτόμενου

codd. || — 35. τοῖς κέρασι om. B. || — 37. ἐτέρας ἀρμ. B. || — 38. πρὸς δ B. || — 9. χαρακτηριοῦσι τόξον H. || — 11. Δοκοῦσι] sc. duo ista promontoria. || — 26. περισχιζονται codd. || — 28. ἐφέρεσθαι H. || — 31. περὶ] παρὰ v.l. || — 32. λέγει addidi ex EL, quamquam h. l. isthmi non meminuit Dionysius. || — 39. τὰ γὰρ ὑψηλὰ ... κάτω τῆς Ἰδης addidi ex EL. Vulgo post ὑψηλός ἐστ: legitur:

173. Παράγνωσσον τι] τινὲς μὲν ἐξηγοῦνται τῷ ἐπιστήμονι, ἄλλοι δὲ παρ' ἀγνοοῦντι.

174. Ἦτοι μὲν Αἰθίοη] Κατὰ μὲν τὴν διαίρεσιν τῆς θαλάσσης ἡ Αἰθίοη διήκει μέχρι τοῦ Κανώβου, καὶ οὐ πᾶσα ἔστιν ἡ Αἴγυπτος Αἰθίοης, κατὰ δὲ τὴν τῆς γῆς διαίρεσιν διήκει μέχρι τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, καὶ λοιπὸν ἡ Αἴγυπτος Αἰθίοης ἔστιν.

175. Τραπεζίζω εἶδος] Τῶν ἀνισοσκελῶν τετραπλείρων τὸ τραπέζιον, ὡς Εὐκλείδης φησί· τὰ δὲ περὶ ταῦτα πάντα τετραπλευρα τραπέζια καλεῖσθω. Ἄλλως. Ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν πρὸς τῷ νότῳ. Ἔστι γὰρ ἀνατολὴ βόρειος καὶ νότιος. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσως.

176. Ἀρξαμένη πρώτιστα] Ἀπὸ Γαδείρων ἔλκεται ἡ Αἰθίοη ἐπὶ τὰ νότια σχήματα, τραπέζιον εἶδος ἔχουσα, ὃ ἔστι γεωμετρικὸν θεωρημα· ὅπου ἐν τοῖς Γαδείροις εἰς δεξιὴν ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἀποτερματίζεται εἰς μυχὸν ὄβυν, ἧτοι κατὰ τὸ ἔσχατον τὸ ἐξ αὐτῆς ὄζυνθεῖσα, ἡ εἰς τὸ βαθύτατον τοῦ ὠκεανοῦ, ἀντὶ τοῦ εἰς πολὺ τοῦ ὠκεανοῦ.

180. Τῶν ἐτέρων] Εἰσὶ γὰρ καὶ ἄλλοι περὶ τὰ [ἰσπέρια] τῆς Αἰθίοης ὄρη· τούτων δὲ, λέγει, τῶν περὶ τοὺς Τρωγλοδύτας, τῶν ἀνατολικῶν. Ἐρεμβῶν δὲ τῶν ἐτέρων λέγει τῶν δυτικῶν, τῶν διὰ πάντων τῶν ἔσχατων τῆς Αἰθίοης περιπετραμένων. Εἰσὶ γὰρ καὶ ἀνατολικοί, Ἴνδοι καλούμενοι.

181. Παρδάλει δὲ δὲ τὸ ποικίλον τῆς χροίας τῆς κατ' ἐκείνην τὴν γῆν.

188. Τῆ καὶ τῆ κυανῆσι] Τῷ εἰπεῖν κατάστικτον καὶ ποικίλην ἔδειξε πολλὰ χρώματα τῆς γῆς (ἢ γὰρ ἀνὸς ἦν κατάστικτος, ἀλλ' αὐτόθεν μελαινα). Διάφορος γὰρ ἡ Αἰθίοη τοῖς χρώμασιν ἔστι γὰρ μελάγγεως, ψαμμοῦδος, ἀργιλώδης, ἐρυθρόδωλος. Ἄλλως. Ποικιλταὶ γὰρ ταῖς λεπταῖς ξηρασίας ἡ γῆ τῆς Αἰθίοης, καὶ ἔστιν ὡσπερ ἡ παρδάλειος δορά. Κατάστικτος δὲ ἡ γῆ ἐκ μεταφορᾶς τῆς παρδάλειος.

186. Ἐκ τοῦ σχήματος ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, εἰπὼν « ὑπὸ γλωχίνα »· ἐπὶ γὰρ τῶν ἐχόντων γωνίας ἡ λέξις, εἶγε τῶν τετραπλείρων ἔστιν ἡ γωνία. Λέγει δὲ Μαυροσίτους ἔχειν, καὶ Νομάδων ἴθνη πολλὰ παρακίεσθαι Μασαυσίλων καὶ Μασυλίων, οὓς καὶ ἀγρονόμους εἶπε,

διὰ τὸ μήτ' ἀροῦν μήτε γεωργεῖν, ἀγρεύειν δὲ καὶ τούτῳ μόνῳ παρ' οἰκονομίαν κεχρησθῆναι. Οὐκοῦν ἀλόγου προπαροῦνεν τὴν λέξιν· οὐ γὰρ ἐνέργειαν ἀλλὰ πάθος σημαίνει. Γλωχίνα δὲ εἶπε πρὸς τὸ σχῆμα τῆς γραμμῆς· πυμάτη δὲ, ἐπειδὴ πρὸς τῷ τάλει ἔστι τῶν Σπηλῶν. Πρῶτοι δὲ τῶν ἄλλων ἰθνῶν οἱ Μαυροσίται.

186. Τοῖς δ' ἐπὶ δὲ Νομάδων] Πλησίον εἰσὶν οἱ Νομάδες τῆς Ἀφρικῆς περὶ Καρχηδόνα. Τὸν δὲ κατάλογον πεποιήται οὐ κατὰ τὴν τάξιν τῆς γραφῆς· νομάδες γὰρ εἰσὶν. Διὸ οὕτω δεῖ ὑπολαμβάνειν ὅπου εἰσὶν οἱ Μασαυσίλοι, Μασύλοι, Νήγηρτες, Νομηδίοι καὶ Γαρήνιοι, καὶ τὰ ἐξῆς.

189. Μαϊόμενοι δὲ βιότοιο, τὰ προστουχάοντα θηρεύοντες αἶλ. Νομάδες γὰρ εἰσὶν.

192. Δρία δὲ, τὰ δρυσοφάρα πεδία. Διὰ δὲ τοῦ βουκολέοντα εἰς δεικνύσιν αὐτὸν ἐν κατανομῇ διαίταν.

195. Τοῖς δ' ἐπὶ Καρχηδῶν] Βήλου τοῦ Τυρίων βασιλέως υἱὸς Πυγμαλίων καὶ θυγατὴρες Διδῶ ἡ καὶ Ἐλισσα καὶ Ἄννα, ἡ γαμῆται Συχαίῳ Τυρίῳ. Τοῦτον ἀποδημοῦντα δολοφονεῖ Πυγμαλίων, ἔρωτι τῶν αὐτοῦ χρημάτων. Ὁ δὲ δι' ὀνειρώτων τῇ Διδῶι σημαίνει τὸ πάθος, καὶ κτελεῖ λαβοῦσαν τὰ χρήματα φυγεῖν. Ἡ δὲ τοὺς συναραμένους τῶν Τυρίων λαβοῦσα ἔρχεται ἐπὶ Αἰθίοη.

Ἰάμβαντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐκβάλλοντος αὐτὴν ἤξιωσεν ἀγοράσαι χωρίον, ὅσον ἐπιλαμβάνει βινὸς βοός. Τυχούσα δὲ καὶ λαβοῦσα τὸν βινὸν καὶ λεπτοτομήσασα καὶ ἐπεκτείνασα τὴν γῆν. ἔλαβε, καὶ τὴν Καρχηδόνα ἔκτισε. Καλοῦσι δὲ αὐτὴν ἐπιχωρίῳ φωνῇ Διδῶ, ὃ ἔστιν ἀνδροφόνον. Πρῶτον δὲ Φοινίκων εἶπεν, ἐπειδὴ πρῶτοι Φοινίκες ὄκησαν τὴν Καρχηδόνα, ὕστερον δὲ Αἰθίοες.

200. Βαρυνομένην αὐτὴν εἶπε διὰ τὸ κάτω αὐτὴν ἔλκεσθαι καὶ ὡσπερ ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦτο πάσχειν.

201. Ἐνθα κορυσομένης] τὴν ἀρχὴν ποιούμενου τοῦ Τυρσητικοῦ πελάγους τῆς αὐξήσεως τῆ τῶν κυμάτων φορᾶ. Ὡσπερ γὰρ ἡπειρός ἔστι δεχομένη τὸ τῶν ὁδῶν πληθος ἡ Σύρτις. Καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ παρὰ τῷ Ποιητῇ (Il. 4, 424).

πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται· αὐτὰρ ἔπειτα χέρσῳ ῥηγνύμενον μέγαρα βρέμει.

π ο ὐ δὲ μεταφορικῶς ὡς τὰ « πῶδας Ἰῶης ». || — 5. οὐ πᾶσα ὅτι Ὀσρμη Αἴγυπτος B. || — 10. περὶ] παρὰ Bernh. || — 14. Ἄπὸ] Ἐπὶ ἀπὸ M. || — 21. Post περὶ τὰ supplevi ἰσπέρια. || — 22. Verba τῶν περὶ ejecit Bernhardyus, præter rem. Sensus est : Non intelligendi sunt Hesperii Æthiopes, sed dicit poeta : « horum, qui sunt juxta Erembos sive Troglodytas, s. i. e. orientaliū. || — 31. αὐτόθι H. || — 33. ἀργιλώδης] αἰγιαλώδης v. lect. || — 34. γὰρ om. H. || — 10. ποιεῖται B. γραφὴν intellige tabulam geographicam; post νομάδες γὰρ εἰσι lacuna signum posui; excidisse videtur ἡ Νομηδίοι. Sed fieri etiam potest ut hæc verba e lin. 13 huic translata sint. || — 11. ὑπολαβεῖν v. l. Post

Νήγηρτες B addit ἀγρονόμοι; mox Γαρήνιοι H. « Quibus nescio quid sit faciendum; voluit fort. Γαράμαντες. » Bernh. || — 16. δρία v. l. || — 17. τὴν κατὰ νομὴν H. || — 20. ἡ] Quam γαμῆται ad Didonem pertinet, Bernhardyus ἡ δὲ Διδῶ scribendum censet. Dubia res est. Fortasse pro θυγατὴρες legendum est θυγάτηρ; sic certe reperisse videtur Eustathius p. 250, 35, ubi : Διδῶ ... ἡ καὶ Ἐλισσα καλούμενη καὶ Ἄννα, Συχαίῳ γενομένη γυνή. Dein Συχαίῳ codd., ut ap. Eustath. || — 24. ἐπέρχεται ἐπὶ τὴν Αἰθίοη B. || — 25. ἐκβάλλοντος M. || — 29. ἐπιχωρίῳ v. l. || — 36. Τυρρ. B. || — 38. γὰρ additum ex M. || — 40. ἡ μεγάλως μὲν τοῖς πρῶτα M. || — 41. μέγαρα βρέμει om. B.

Ἄμκωτις δὲ, τούτέστιν ἡ ἀναχώρησις, ἐπιτρέχει
 5 ἡραῖς ψάμμοις, παρεχούσαις αὐτὴν φαίνεσθαι ὑπανα-
 χωροῦσαν.

285. Νέην πόλιν] Ὅτι ἡ μικρὰ Λέπτις Νέα πόλις
 6 καλεῖται καθ' Ἑλληνας. — Νεάπολις Ἀφρικῆς, Νεά-
 πολις Καμπανίας, Νεάπολις Συρίας, Νεάπολις Αἴ-
 τωλίας.

208. Ἀωτοφάγοιναίουςι] Φιλοξένους φησὶ τοὺς
 Ἀωτοφάγους ἐκ τοῦ λωτοῦ παρ' αὐτοῖς ἄνθους.
 10 Δοκοῦσι γὰρ φιλοξενίας ἔχεσθαι. Ἡ φιλόξενοι. Καὶ
 γὰρ τὸ παρ' αὐτοῖς ἀναδιδόμενον ἄνθος, φυσικὴν τινα
 σχέσιν ἔχον ἐποχῆς, φιλοξενίας νενόμισται κτῆμα.
 Μαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ ὁ Ποιητὴς (Od. 1, 94) λέγων·

15 τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιθῆα καρπὸν,
 οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι,
 ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο παρ' ἀνθρώποι Λωτοφάγοισι
 λωτῶν ἑρεπτόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθέσθαι.

210. Ἀῦσονις αἰχμη] Οἱ μὲν οὖν Ἐρέντουλον Ῥοι-
 μαίων στρατηγὸν ἐδολοφόνησαν· οἱ δὲ οὖν διωχθέντος
 20 ἄχρι Φαρσάλου τοῦ Πομπηίου καὶ φυγόντος εἰς Αἴ-
 γυπτον, οἱ τὰ αὐτὰ αὐτῷ φρονούντες Σκηπίων, Πε-
 τρεῖος καὶ ὁ νεώτερος Κάτων συνίστησαν ἐν Λιβύῃ
 κατὰ Καίσαρος ἔμα Ἰόθα τῷ βασιλεῖ Μαύρων, ὃν ὁ
 25 μὲν Σκηπίων παρατασσόμενος ἀπώλετο, οἱ δὲ μὴ φέ-
 ροντες τὴν αἰσχύνην τῆς ἡττης ἑαυτοὺς ἀνεῖλον.

211. Μεσήπειροι τελέθουσιν] ἦτοι ἐν μέσῳ
 τῆς πάσης Λιβύης ἠπείρου καίμενοι, ἢ ἐν μέσῳ ἔχοντες
 ἠπειρον. Λέγει δὲ τὸν ὄρεινόν ἰσθμὸν.

212. Κυρήνη τ' εὐῖπκος] Ἀυτὴ τοῦ εἰπεῖν τὴν
 30 Πεντάπολιν, Κυρήνην εἶπε μητρόπολιν τῆς Πενταπό-
 λως. [Ἀμυκλαίων] δὲ Λακωνίων φησὶν, ἐπειδὴ ὁ
 Θῆρας ἄνωθεν Λάκων ἦν, ἀποικίαν δὲ ἐστελλατο εἰς
 Κυρήνην, οὗ μίμνηται Καλλιμαχος (περὶ τῆς ἱστορίας)
 (in Apoll. 74).

35 ἐκ μὲν σε Σπάρτης ἔκταν γένος Οἰδιπόδαο
 ἤγαγε Θηραῖν ἐς ἀπόκτισιν, ἐκ δὲ σε Θῆρας
 οὐλοσ ἄριστοιέλως.

Λάκωνες γὰρ ἦσαν οἱ περὶ Θῆραν πρώην οἰκοῦντες,

ὑστερον δὲ σὺν τῷ Ἀριστοτέλει ἀπῆραν εἰς Κυρήνην.

219. Τέμπεια Κέρνης] Κέρνη λίμνη ἐστὶν Αἰ-
 θιοπίας παρὰ τῷ ὠκεανῷ· τὰ δὲ κοῖλα τῶν ὄρων
 τέμπεια καλοῦνται. Εἰσὶ δὲ παρ' αὐτοῖς τοῖς Αἰθίοφι
 τόποι ὕψηλοι, οὗς καὶ τέμπεια καλεῖ Διονύσιος καὶ κο-
 5 λῶνας.

221. Ἐνθεν πιότατοι] Τῶν τῆς Σελήνης ὄρων
 κάτεισιν ὁ Νεῖλος. Πιότατον δὲ αὐτὸν εἶρηκεν, ἐπειδὴ
 λιπαρωτέραν ποιεῖ τὴν Αἰγυπτίαν γῆν ὁ Νεῖλος, ζη-
 ρὰς οὕσης τῆς Λιβύης. Πτολεμαῖος δὲ ἀπὸ νότου κατὰ 10
 διάμετρον φησὶν αὐτὸν ἐκδίδεσθαι ἀπὸ τῶν Σεληναίων
 ὄρων, διαιρούμενον εἰς Ἀσταπὸν καὶ Ἀσταβόραν, ὅφ'
 ὧν ἡ Μερὴ περιέχεται. Θεόκριτος (7, 14) δὲ ἔως
 Βλεμύων αὐτὸν ὀρεῖσθαι φησὶν· ὁ δὲ Καλλιμαχος,

οὐδ' ὄθεν, οἶδεν, ὄδαίαι, 15
 θηητὸς ἀνὴρ.

222. Σῖρις ὅπ' Αἰθιόπων] διότι τότε ἀνέρχεται
 καὶ πλημμυρεῖ ὁ Νεῖλος, ὅτε ἡ ἐπιτολὴ τοῦ κυνὸς γί-
 νεται. Σῖρις δὲ λέγεται ὁ ἥλιος παρὰ τὸ σεσηρῆναι καὶ
 λάμπειν.

226. Ἐπτά διὰ στομάτων] Ἐκ τῶν Βλεμύων 20
 ἐπὶ τὰ βόρεια φέρεται ὁ Νεῖλος δι' ἑπτὰ στομάτων
 ἐπισήμων. Εἰσὶ δὲ ταῦτα Ἡρακλειτικὸν, Βολδίτικὸν,
 Σεθεννιτικὸν, Μενδήσιον, Πηλουσιακὸν, Κανωδικὸν,
 Θερμουθιακὸν.

228. Τὸ δὲ « οὐ γάρ τις ἐναλίγκιος ἐπλετο 25
 Νεῖλῳ », οὐ κατὰ τὸ μέγεθός φησὶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν
 αὐξήσειν καὶ ἄρδουσιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπάγει.

230. Ἀποτέμενεται] μερῶν τὴν Λιβύην ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας ὁ Νεῖλος. Τοῦτο δὲ λέγει, ἵνα δεῖξῃ ἔως ποῦ ἡ
 30 Λιβύη.

232. Οἱ πρῶτοι βιότοι] τῶν Αἰγυπτίων τὸ
 γένος. Αὐτοὺς γὰρ φησὶν εὐρετὰς τοῦ βίου, ἐπεὶ καὶ
 ἄροτρον εἰζῆρον καὶ μάλιστα γεωπόνοι εἰσὶ, καὶ οὗτι
 τῆς ἀστρονομίας εὐρεταί, εἰς ἧς καὶ τοὺς καιροὺς κατα-
 λαμβάνομεν, καὶ ἐγεωμέτρησαν πρῶτοι, καὶ τὴν τῶν 35
 ἀστρων διαγραφὴν εὐρον. Κελεύθους δὲ τοὺς καιροὺς
 διὰ τῶν ἀστρων, οἱ χρεῖωδεις εἰσὶ πρὸς γεωργίαν καὶ
 πλοῦν καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτίθειοι.

] — 4. Νεάπολις κτλ. præbet M. || — 9. Post v.
 λωτοφάγους Bernhardyus inseruit τοὺς, contra men-
 tem auctoris, ut ex sequentibus colligit. ἐκ τοῦ φυσικοῦ
 τοῦ παρ' ἑαυτοῖς ἄνθους M. || — 12. ἐποχῆς, φιλοξενίου
 BM, interpungentes post ἐποχῆς. Bernhardyus de suo,
 ut videtur, dedit : φυσικὴν τινα φιλοξενίας σχέσιν ἔχειν
 νενόμισται. Hudsonus : σχέσιν ἔχειν ἐποχῆς, φιλοξενίου
 νενόμισται. || — 13. τούτοις] τοῦτο M. || — 14. φάγη
 BM. || — 15. οὐτα B. — 16. βούλοντο B. || — 18.
 Ἀέντουλον e conj. Hudsonus et Bernhardyus. V. not.
 ad Eustath. p. 254, 1. || — 19. οἱ δὲ οὗ κτλ.] Non
 vides quid hæc pertineant ad interitum Nasamonum.
 Aut legendum est οἱ δὲ οὗ, ut sensus sit Nasamonum
 periiisse eo tempore quo ..., aut in seqq. excidit
 mentio Nasamonum, ut qui Catoni contra Cæsarem

se adjunxerint. Cf. Eustathius p. 253, 10 : οἱ δὲ φα-
 σιν αὐτοὺς καταπολεμηθῆναι ὅτι ὁ λεγόμενος ἐμφύλιος
 ἀνῆκτο πόλεμος, συναγωνιζομένους τῷ Κάτωνι κατὰ τοῦ
 Καίσαρος. In C paraphrasis rem ita explicat : οὗτοι
 γὰρ (sc. Nasamonum) κατὰ Ῥωμαίων στρατοπεδεύσαντες
 καὶ ἡττηθέντες, ὡς καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ὑπὸ Σκηπίωνος
 ἀναιρεθέντος, μὴ φέροντες τὴν ἡτταν ἑαυτοὺς ἀνεῖλον. ||
 — 31. δὲ] διὰ codd. Verba διὰ A. φησι in lacuna om.
 B. || — 35. Versus vitiose codd. exhibent hunc in
 modum : ἐκ μὲν Σπάρτης ἐκ τοῦ γένους Οἰδιπόδαο ἤγαγε
 Θηραῖν (Θηβαίους, Θηβαίους v. l.) ἐς ἀπόκτισιν, ἐκ δὲ
 σε (εἰς δὲ σε v. l.) Θῆραν οὐρος Ἄρ. || — 2. λίμνη ἐστὶ
 om. BH. || — 4. Εἰσὶ δὲ παρ' κτλ. additum e CGJQ. ||
 — 17. Σῖρις δὲ etc., add. e CGJQ. || — 32. εὐρετὰς
 γὰρ αὐτοὺς φασὶ B. || — 36. καιροὺς· δι' ἀστρων γὰρ οὗ

237. Θυμῷ φρασάμενοι λοξὸν δρόμον
 ἤελ(οιο)] ὅτι πλάγιός ἐστιν ὁ ζωδιακός. Λοξὸν δὲ τὸν
 ἐν τῷ ζωδιακῷ· λοξὸς γὰρ ὁ ζωδιακός. Ἀντὶ τοῦ εἰσιν
 οἱ συλλαβόντες τὸν λοξὸν κύκλον τοῦ ἡλίου, τούτεστι
 5 τὸν ζωδιακόν, ὃν ποιεῖ δι' ἐνιαυτοῦ. Πρῶτοι δὲ, φησίν,
 Αἰγύπτιοι ἐξεύρον τοὺς κύκλους τοῦ οὐρανοῦ· ἰδόντες
 γὰρ αὐτὸν λοξὸν καὶ τὸν ζωδιακόν ἐλαύνοντα δι' ἐνιαυ-
 τοῦ, ἐνόησαν ὅτι οὐκ ἐπὶ ἔργου παραλλήλου ποιεῖται
 τὴν κίνησιν, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ δύο
 10 ἄκρων τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ καὶ χειμερινοῦ· εἶτα διὰ
 τούτου καὶ τοὺς ἰσχατοὺς ἐξευρόντες, τὸν ἀρκτικὸν καὶ
 τὸν ἀνταρκτικόν.

240. Οὐδ' ὀλίγη μέγεθος] Καὶ διὰ τοῦτο καὶ
 ἴδιο Πάνακος ἔτυχεν ἡ Αἴγυπτος, ἔπειδὴ οὐκ ἔστιν
 15 ὀλίγη.

242. Σχημα μὲν οὖν] Ἐν τῷ πίνακι τῷ κατ' Ἐ-
 ρατοσθένην καὶ Διονύσιον οὐκ ἔγκειται τὸ τῆς Αἰγύπτου
 σχῆμα, εἰ δὲ αὐτὴν λαβεῖν οὕτως κειμένην, καθὰ καὶ
 ὁ Διονύσιος ἐκφράζει, τρίπλευρον ἰσοσκελῆ, ἥς τὸ
 20 μὲν πλάτος κείται ἐπὶ τὰ βόρεια, τὸ δὲ τῆς κάτω
 γωνίας ἄξυ ἐλκεται ἐπὶ τὴν ἀνατολήν. Λαμβανέτω δ'
 ὁ βουλόμενος τὴν Σικελίαν παράδειγμα κατὰ τὰς τρεῖς
 πλευράς.

244. Βαθυκρήμνοιο δὲ Συήνης, πολλοὺς ἐχού-
 25 σης κρημνοὺς διὰ τοὺς καταράκτας. Ἐρυμνὸν δὲ
 ὑψηλόν, μέγα, δεινόν, ἰσχυρόν.

248. Θῆβην ὠγυγίην] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Αἰθιοπίας,
 ὅπου καὶ Μέμνων ἔην ἀσπάζεται Ἡῶ. Ἄνδριάς γὰρ
 ἴστατο ἐπὶ ἠθείαις ταῖς Αἰγυπτίαις Μέμνωνος, διὰ τινος
 30 μηχανῆς ἔωθεν προσφονῶν τὴν ἰδίαν μητέρα Ἡῶ.

251. Ἐπίπολιν] Ἐπίπολιν λέγει τὴν Ἀρχαδίαν
 διὰ τὰς παρακειμένας τῷ Νεῖῳ πόλεις· ἐκ μὲν ἀρι-
 στερῶν εἰς, Μέμφιν, Διόσπολιν, Μέμνονα, Καταράκτην
 μικρὸν, Καταράκτην μέγαν καὶ Συήνην, ἐκ δεξιῶν δὲ
 35 τὴν Βαβυλῶνα.

253. Σερβωνίδος δὲ ἄλμης. Τοῦ Πηλουσίου
 λίμνη τῆς Αἰγύπτου. Πρὸς γὰρ ζέφυρον κείται ἡ Ἀλε-
 ξάνδρεια.

255. Ἐνθα Σινωπίτα] Σινώπη τοῦ Σαράπιδος
 40 ἱερὸν, ἀπὸ Σινώπης τοῦ Πόντου, ὅθεν ἤνεχθη τὸ
 ἄγαλμα. Ἡ τοῦ Μεμφίτου. Σινώπιον γὰρ ὄρος ἐστὶν
 ἐν Μέμφιδι, ἐν ᾧ τοῦ Σαράπιδος ἱερὸν ἦτοι τοῦ Διὸς
 ἦν, οὗ τὸ ἄγαλμα μετακομίσθη εἰς τὴν πλησίον Ἀλε-
 ξάνδρειαν. Ἄλλως· Τοῦ Σαράπιδος ἱερὸν ἀπὸ Σίνωπος

τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν ἦλθε τὸ ἄγαλμα. Ἀδελφὸν δὲ τὴν
 δρώσιν, οἷας ὑπῆρχε φύσεως. Ἄλλως. Τῷ Ἀλάγου Πτο-
 λεμαίῳ ἐπιφανεῖς τις δαίμων ἐκέλευσε πέμψαντα ναῦν
 κομίσαι αὐτόν.

Αὕτη ἔστιν ἡ αἰτία δι' ἧς τιμᾶται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ
 Σινωπίτης Ζεὺς. Βασιλεὺς τις εἶδεν ὅτι ἐπίστη αὐτῷ
 δαίμων· ὅς καὶ εἶπεν αὐτῷ· «Εἰσαζόν με ἐν τῇ πόλει
 σοῦ.» Διαπορούμενος οὖν ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου διὰ τὸ
 μὴ γινώσκειν αὐτὸν πόθεν εἶη καὶ τίς ἐστιν, ὕστερον
 ἐκινώσατο τοῦτ' καὶ τοῖς μαγιστᾶσιν αὐτοῦ· οἵτινες
 10 πρὸς λύσιν τῆς ἀπορίας τουτὶ προσεφθέγγαντο· Ἔστω
 σοι βασιλεῦ ὅτι * καταλαβέτω ναὺς τοῖς παλάγεσι, καὶ
 οὕτωςι φερομένη ἔνθεν κἀκείθεν ὑπὸ τῶν πνευματῶν
 ἔλθοι ἂν ἐκεῖσε ὅπου τὸ δαιμόνιον ἔνεστι προνοία παντός
 τούτου.» Οὕτως ἤδη τῆς νῆος ἐπιβάντες τινὲς προσταξεί
 15 βασιλικῇ ἐφέροντο ἐν τῇ θαλάσῃ πλανώμενοι. Ἑλλι-
 μνίσαντες οὖν ποτα καὶ χρησιμολογηθέντες ἀπλθεῖν
 πρὸς τὴν Ποντικὴν Σινώπην παρεγένοντο ἐκεῖσε. Ἐνθα
 εὐρόντες τὸ ἴδιον ἄγαλμα ἐκόμισαν αὐτὸ εἰς τὴν τοῦ
 βασιλείως χώραν τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Παρ' οὗ δημοταλῆς
 20 τετέλεστο ἑορτῆ, καὶ πολλῇ τιμῇ πρὸς τούτου τετίμητο,
 ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς τῶν ὑπ' αὐτόν.

259. Φαίνονται σκοπίαί] Πρωτεύς διὰ τὴν
 ἀδικίαν τῆς τῶν παίδων ξενοκτονίας εὐξάμενος τοῖς θεοῖς
 ἠνέχθη εἰς τὴν Φάρον μετὰ Εἰδοθέης τῆς θυγατρὸς, 25
 ἔνθα λέγεται ἀποτεθεῖσθαι. Λέγει δὲ σκοπιάς Εἰδοθέης
 ἢ τὴν Φάρον αὐτὴν, ὅ ἐστι * κτίσμα, ἢ τὸν Ἀντίφαρον
 λεγόμενον, ὅς ἐστιν ἐν Ταφοσίριδι. Καὶ λέγεται τάφος
 εἶναι τῆς Εἰδοθέας, τόπος ὧν ὑψηλότατος, ὅθεν καὶ
 σκοπιάς εἶπεν Εἰδοθέας. Ἄλλως. Σκοπία ἢ ὁ Φάρος 30
 ἢ ὁ τάφος αὐτῆς ὡς ἄνω Ταφοσίριδος.

Παλληνίδος Εἰθ.] Ἦν γὰρ Παλλήνη πόλις
 Θράκης, ἐξ ἧς ὁ Πρωτεύς, ὡς φησὶν ὁ τὴν Ἀλέξανδρον
 γράψας Λυκόφρων (124). Ἦν γὰρ θυγάτηρ Πρωτεύως
 ἢ Εἰδοθέα. 35

Ἐπεί ἀνωθεν ἀπὸ Παλλήνης ἦν ἡ Εἰδοθέη, οὕτω
 δὴ καὶ τὸν Πρωτέα φησὶν ἀνωθεν εἶναι Παλλήνιον ὁ
 τὴν Ἀλέξανδρον γράψας Λυκόφρων, ὕστερον (ἰστέον
 v. 1.) δὲ μεταστῆναι εἰς Αἴγυπτον διὰ τὴν τῶν παίδων
 κκοξενίαν, «παίδων ἀλύζας τὰς κακοξείνους πάλας.» 40
 Αὕτη ἡ Εἰδοθέα τοῦ Πρωτεύως θυγάτηρ ἦν, ὅς Αἰγύπτιος
 ὧν ἀπῆλθε πρὸς Θράκην. Ἔσχε δὲ καὶ δύο υἱοὺς ξε-
 νοκτοοῦντας· τούτους Ἡρακλῆς ἐφόνευσε. Παρακαλέ-
 σασ δὲ τὸν Ποσειδῶνα διὰ τῶν ἀδούτων τῆς γῆς ἦλθε,

γρ. Β; εἰσὶ om. H. || — 38. ἐπιτήδειοι om. H. || —
 2. Post v. ζωδιακός in codd. leguntur: καὶ διὰ τοῦτο...
 ὀλίγη, quae infra posui tanquam scholion ad vs. 240.
 Col. 6, || — 4. sqq. Hæc petivi e cod. Barberin. N. 90.
 || — 27. ὅ ἐστι κτίσμα] Phari turris opus erat Sostrati.
 An igitur excidit Sostrátou? Sed malim legere Πρω-
 τέως κτίσμα propter ea quae leguntur p. 442, 1. τὸν] τὸ
 scripsit Bernhardus, nos vero in seqq. pro ὅ ἐστιν
 dedimus ὅς ἐστιν. Ceterum de Antipharo non constat.
 E regione Phari erat insula Ἀντίφωδος dicta, testante
 Strabone; at ne hanc nostro loco indicari putemus,

eo impedimur quod locus ille prope Taphosiridem
 fuisse dicitur. A Taphosiri autem versus occidentem
 progredienti occurrit locus Ἀντίφωδος (Stadiasm. M. M.
 § 8; Strab. p. 799) dictus vel etiam Ἀντιφῶ (Hieroc.
 p. 734). Hoc igitur nomen in Ἀντίφαρον detortum
 esse crediderim. || — 38. ὕστερον...πάλας addita
 ex BEH. In seqq. τὴν quod legebatur ante vñson, om.
 E. Ceterum componere cum nostris scholiorum laci-
 niis liceat Tzetzen ad Lycophr. 124: Πρωτέως Ποσει-
 δῶνος υἱος, τῷ γένει Αἰγύπτιος, εἰς Φλέγγραν τῆς Παλλή-
 νης καὶ Θράκης ἐλθὼν ἐξ Αἰγύπτου Τορῶνην γαμετ, ἐξ ἧς

καὶ ἔκτισα τὴν Φάρον νῆσον. Ἡ Εἰδοθεΐα οὖν θυγάτηρ αὐτοῦ ἦν, καὶ ὡς γελᾷ διὰ τὰ τεκνα, οὕτε κλαίει, ὡς δαίμων.

260. Τὴν δὲ μετ' ἀντολ(ην) Μετὰ δὲ τὴν Αἴ-
5 γυπτὸν ἐστὶ πλησίον τοῦ Κασίου τοῦ Πηλῆως ἡ πόλις, τὸ ἐπώνυμον Πηλοῦσιον. Ἐνταῦθεν δῆλον, ὡς τὸ Πη-
λοῦσιον τῆς Ἀσίας πόλις ἐστὶ καὶ οὐχὶ τῆς Αἰθῦης.
262. Οὐ μὲν ἐκείνοι | Οὐ γὰρ ἐστὶ τῆς Αἰθῦης οἱ
Πηλοσιῶται, ἀλλὰ τῆς Ἀσίας. Ἐξω γὰρ εἰσι τῆς
10 Αἰγύπτου. Τὸ δὲ Ἑλλαχὸν ἀστὺ ἴσως τὴν ἐπωνυμίαν
λέγει οὕτως καλουμένην.

270. Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης | Ἀκολούθως μετὰ τὴν
Αἰθῦην ἔρχεται ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. Καὶ αὕτη θέσει
15 ἐν ἑκατέρᾳ πληρουμένη τοῦ σχήματος, ἀλλ' ἡ μὲν ἐστὶ
τῶν ἀρκτων, ἡ δὲ τῶν νότῳ κεκλήρωται. Ὀνομάσθαι δὲ
τῆν χώραν ἐξ Εὐρώπης φασὶ τῆς Φοινίκης, ὡς φησι
Λυκόφρων (1283).

τῆ γὰρ ταλαίνῃ μητρὶ τοῦ Προμηθεῖος
ξυὸν πέφυκε καὶ τροφῆ Σαρπηδόνας.

260 Ἐκ ταύτης γὰρ ὁ Σαρπηδόων, ὡς ἱστορεῖ Εὐριπίδης ἐν
Ῥήσῳ (28). Ὁ δὲ Ἡρόδοτος (4, 45) συγκατατίθεται
αὐτὴν ἀπὸ γυναικὸς εἰρησθαί. Ἱππίας μὲντοι φησὶν
ἀπὸ τῶν Ὀκεανοῦ θυγατέρων. Δύο γὰρ Ὀκεανίδας
πρότερον γενέσθαι, Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην, ἀφ' ὧν τὰς
25 χώρας εἰρησθαί. Νικίας δὲ φησὶν ἀπὸ τίνος Εὐρώπου
καὶ Ἀσίου καὶ Αἰθῦος.

271. Ὄυτὸς μὲν Αἰθῦης βυσμός | ἡ οἶος ὁ βυ-
σμός τῆς Αἰθῦης δέξνεται πρὸς τὰ δυτικὰ, ἡ ὡς δρᾷ ἢ
Αἰθῦη κατὰ τὸ πλάτος πρὸς βορείαν ἢ καὶ ἀνατολήν.
30 Τὸ δὲ (καὶ) ἄλλο μέτρον οὐ νεύει (εἰς γῆν) ὡς ἐπ' ἀρκτους·
εἰ γὰρ καὶ ὡς ἐπ' ἀρκτους ἔνευε, δι' ὅλου πλατεΐα ἂν ἦν,
νεύει δὲ μᾶλλον ἀπὸ τῶν ἀρκτῶων ἐπὶ τὰ δυτικὰ, ὡς
τὰ μέρη ταῦτα δέξνεται εἶναι, ἀλλὰ μετ' ἀρκτους. Βο-
ρειοτέρα γὰρ ἐστὶν ἡ Εὐρώπη, καὶ πρὸς τὸν βόρειον
35 ὠκεανὸν κεκέρνεται. Ἐπιούρεται οὖν, φησὶν, ἐπὶ τὴν
ἀνατολήν τῶ αὐτῶ σχήματι, πλην ἀντιπροσώπως.
Ἄλλως. Ὁ αὐτὸς βυσμός, ἦγουν ὄρος. Διαιρουμένη γὰρ
ἢ Εὐρώπη ἀπὸ τῆς Ἀσίας ὑποδιαιρεῖται καὶ εἰς τὴν
Αἰθῦην.

274. Ἀμφω δ' ἴσον ἔχουσιν | Πρὸς τῇ Ἀσίᾳ γὰρ
ἐπ' ἴσης ἀποτερματίζονται.

276. Εἰ δὲ κε θα(ίης) | Αἰ γὰρ δύο πλευραὶ τῶν δύο
χωρῶν ἴσαι εἰσὶ. Τὸ γὰρ ἡμισυ τῆς πάσης γῆς τοιοῦτόν
ἐστὶ κωνοειδές.

277. Σχήμα πέλοι | Ἐπὶ τὸ δυτικὸν λέγει, ὅθεν
ἀποξύνεται Αἰθῦη τε καὶ Εὐρώπη· δύο γὰρ πλευραὶ εἰς
δέξντητα λήγουσαι, εἰ συναφθεῖν, κῶνον ἀποτελοῦσιν,
ὡς γίνεται τὸ στενὸν μὲν ἐπὶ δύσιν, τὸ δὲ πλατὺ ἐπὶ
ἀνατολάς. Μειοῦται γὰρ τὸ σχῆμα εἰς τὸ τῶν χωρῶν 10
τέλος.

280. Κιχῆσαι Εὐρώπ. | Βουλόμενος δειξάει τὰ
ὅμοιον τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Αἰθῦην χαριέντως καὶ
τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τῆς περιγραφῆς ποιεῖται.

281. Γλωχίνα | ἐπεὶ ὅσπερ γωνία ἐστὶ κωνοειδῆς 15
ἢ πρὸς τῇ Ἰβηρίᾳ γῆ. Γράφεται δὲ καὶ α πυμάτη
ὑπὸ γλωχίνι. ὁ Γράφεται καὶ α πυμάτης μὲν ἐπὶ
πλευρῆσι.

278 sqq. Μῆκος ἐπ' ἡπείρου | τὸ πρὸς τὸ μῆ-
κος. Δυνατὸν γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἑτέρῳ μῆκος λαμβάνειν. 20
— Ἐνθα Βρετανοί, οὐχ ὅπου οἱ Ἰβηριαι, ἀλλ'
ὅπου ὁ ὠκεανός. Ἐκαῖσε γὰρ ἐστὶν ἡ Βρετανία. Λευκὰ
δὲ φύλα Γερμανῶν, ἐπεὶ τοιοῦτοί εἰσι τὴν χροιάν.
Ἄλλως. Ἐνθα Βρετανοί. Βρεττανοί ἐστὶ τὸ ἐντελέ-
σταρον. Ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον ἐγένετο Βρετανοί χωρὶς 25
τοῦ ἔνος ταῦ. — ἤχι βορείου ὠκεανοῦ. Ἀνατί-
νοντες ἀπὸ τοῦ [δυτικοῦ] ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ βορείου
ὠκεανοῦ. — Τὸ δὲ ἀρειμανέων Γερμανῶν γρά-
φεται καὶ ἀρισθενέων.

288. Ἐρκυνίου δρυμ. | Πλησίον γὰρ τοῦ Πυρρη- 30
ναίου ὄρους ὁ Ἐρκύνιος. Ἄλλως. Ἄντι τοῦ τοῦ Ἐρκύνιον
ὄρος παροικούντες. Ὀρόγκους δὲ λέγει ἢ τοὺς ὄγκους ἢ
τὰς ἀκρας τῶν ὄρων, ἢ τοὺς τραχεῖς τοπούς. Παραθρώ-
σκοντες δὲ παρατρέχοντες, οἷον ἐπεκτεινόμενοι, τὴν
οἰκίην ἔχοντες μέχρι τοῦ Ἐρκυνίου δρυμοῦ. Ὡς καὶ 35
Ἄπολλώνιος (4, 640).

ἀλλ' Ἡρη σκοπεῖο καθ' Ἐρκυνίου ἐλάχησεν.

287. Βοει(η) καὶ τῆ χρώματι καὶ τῇ λεύεττι.

289. Ἀ γχύθι πηγάων | Ἐγγὺς γὰρ ἐστὶν ὁ Ἡρι-

αὐτῶ παιδες Τρωῖλος καὶ Τηλέγονος, οἱ καταπαλαίσαντες
τοὺς ξένους ἀνήρουν· ὧν τὴν ξηνοκτονίαν μὴ φέρων Πρω-
τεῖς ἠθέατο τῶ αὐτοῦ πατρὶ Ποσειδῶνι πάλιν καταστῆσαι
αὐτὸν εἰς τὴν Αἰγύπτου. Ὁ δὲ ὑπακούσας αὐτῶ σπήλαια
ἐκ τοῦ χάσματος τῆς Παλλήνης ποιησάμενος ὑποκάτω τῆς
θαλάσσης, οὕτω διήγαγεν αὐτὸν ἀβρόχως μέχρι Αἰγύπτου.
Ἡρακλῆς δὲ περὶ Θράκην διερχόμενος καὶ καταπαλαίσας
ἀντίως τὸν Τρωῖλον καὶ τὸν Τηλέγονον. Ὅτε μᾶθὼν
Πρωτεὺς ὁ τούτων πατήρ, οὐ γελᾷ μὲν, ὅτι παιδες ἦσαν
αὐτοῦ, ὅτι δὲ ξηνοκτόνοι, οὐδὲ θαυροί. || — 13. καὶ αὐτῇ
etc.] Haec sensu carent. Dixit auctor scholii Europae
figuram eandem esse quae Libyae sit, eamque ab altera
sive a boreali parte explorare speciem conii, quam con-
iuncta harum continentium figura refert. Itaque lo-

cum refingere possis hunc in modum : ἡ αὐτῇ θέσει
ἐστὶν, ἐν θατέρῳ [μέρει] πληρουμένη τὸ σχῆμα τοῦ [κό-
νου], vel etiam : ἡ αὐτῇ θέσει ἐστὶν ἑκατέρῃ. || — 18.
τῆ] τί Η. || — 20. ἐν τῷ Ῥήσῳ BH. || — 21. οὐ συγ-
κατ. B. || — 24. Εὐρώπης codd. Cf. Eustath. ad h. l.
|| — 27. οἶος | οἶος ὁπῶος Η; τῆς Αἰθῦης in codd. post
verba tā δυτικὰ leguntur. || — 30. τὸ δὲ καὶ ἄλλο κτλ.]
Haec corrupta sunt. Fort. erat : τῶ δὲ κατὰ τὸ ὄξν μέ-
τρον οὐ νεύει ἢ γῆ ὡς ἐπ' ἀρκτους. || — 9. ἐπὶ δύσιν] εἰς
ἐσπίριον v. l. || — 21. ἀρχὴν] γραφὴν Η. || — 20. α ἐπὶ
τῶ ἑτέρῳ intelligi non potest. ὁ Βραβνν.; ἀν ἐπὶ τῇ
ἡπείρῳ? || — 25. Ἰωνικῶς quod μέτρον legebatur,
om. B. Ibid. χωρὶς] συστολή Η. || — 27. δυτικοῦ sup-
plevi. || — 30. τοῦ Πυρρηναίου ὄρους] τῆς Βρεττανίας

δανός. Ἴνα δὲ μὴ πάντα ἀποητικῶς ᾗ, προσέλεξε καὶ ἰστορίαν. Φησὶ δὲ Φιλοστέφανος, ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων τοῦτον τὸν χρόνον Ῥοδανὸν ὠνομάσθαι. Τινὲς δὲ δύο ὄνται ἠνωμένους, ὡς καὶ Ἀπολλώνιος (4, 627).

καὶ Ῥοδανοῖο βαθὺν ῥόον εἰσπέτησαν, ὅστις εἰς Ἡριδανὸν τετένηται, ἀμιμγαδ' ὕδαρ.

290. Οἷ ποτ' ἐπὶ προχοῇσι] Τοῦ Ἥλιου υἱὸς Φαίθων ἔπεσε καὶ ἐκλαίετο ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τὸ ἤλεκτρον ἐγένετο. Κεῖθι δέ ποῦ καὶ ἤλεκτρον εὗρέθη. Ὁ δὲ Ἡριδανὸς ἐξ ὄρους καλουμένου Ἥλιου καπτῆς, ὡς δ' εἶναι ἐκ τῶν Κεραυνίων. Ἔστι μῆσον Γερμανῶν καὶ Καλιῶν.

291. Ὀδυρόμενα ἱ Φαέθοντα] Μυθεύεται γὰρ οὔτως· ὅτι ποτὲ ἐπὶ τοῦ πατρὸς Ἥλιου πιστευθεὶς ὁ Φαίθων τοῦ Ἰλάσαι τὸ ἄρμα, ἀτακτότερον αὐτὸ φέρων τὴν πρώτην ἔκαυσε ζώνην τὴν κακαυμένην. Ὁργισθεὶς δὲ ὁ Ζεὺς ἐκαρῶνωσεν αὐτόν· ἐκατηνέχθη ἐπὶ τὸν Ἡριδανόν. Αἱ οὖν ἀδελφαὶ κλαίουσαι αὐτόν, μεταβλήθησαν εἰς ἀγέαιρους· τὸ δὲ φερόμενον παρ' αὐταῖς δάκρυ, οὗ πηγύεται, ποιεῖ τὸν ἤλεκτρον.

292. Τὸ δὲ δάκρυ ἀμέλγονται ἀντὶ τοῦ δρέπονται τὸ ἤλεκτρον. Δάκρυα δὲ φησιν, ὅτι τῶν Ἡλιάδων λέγει εἶναι δάκρυα. Ἔστι δὲ λίθος οὕτω λεγόμενος· οὗ γὰρ τὴν κρᾶσιν φησὶ τὴν ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἰταρσκευάζει δὲ Ἡρόδοτος (3, 115) ταύτην τὴν ἰστορίαν.

Τυρσηνίδος] Οἱ Τυρρηνοὶ δὲ νῦν Τοῦσκοι καλοῦνται.

293. Ἄλπιοι ἀρχή] Ἄλπις ὄρη μέγιστα τῆς Εὐρώπης, καὶ βεῖ ἐκ μὲν θατέρου μέρους ὁ Ἴστρος, ἐκ δὲ τοῦ δυτικωτέρου ὁ Ῥῆνος.

294. Βορειάδος Ἀμφιτριτῆς] Ἐκ τοῦ βορείου γὰρ ὠκεανοῦ ἐκδιδοῖ ὁ Ἴστρος.

295. Ἀχρὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου φέρεται ὁ Ἴστρος. Οὐκ ἔγκαιται δὲ τῇ εἰκόνι ἡ νῆσος, ὅτι περιέχεται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, καθὰ φησὶν ὁ Ἀπολλώνιος (4, 309).

296. Ἡ δὲ Πεύκη νῆσός ἐστιν, ἦντινα ἀποτελεῖ ὁ Ἴστρος, ἧς μὲνηται καὶ Ἀπολλώνιος (3, 309). « Ἴστρον γὰρ τις νῆσος ἐέργεται, οὐνομα Πεύκη. »

297. Πεύκη νῆσος τρίγωνος μεταξὺ κειμένη τῶν τοῦ Ἴστροῦ στομάτων. Ὁ Πτολεμαῖος ἐπιτάστομον λέγει καὶ

τὸν Ἴστρον κατὰ τὸν Νεῖλον· ὡσαύτως καὶ ὁ Γεωγράφος.

298. Μαιώτιδος εἰς στόμα λίμνης] Ἦως, φησὶ, τῆς Μαιώτιδος, μέχρι γὰρ ταύτης εἰσὶν οἱ Σκυθία, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδοτος (4, 21), λέγων· « Τάναϊν γὰρ ποταμὸν διαβάντι οὐκέτι Σκυθία. » Λέγει δὲ τοῦτο ὁ Διονύσιος, οὐχ ὡς βουλόμενος ἐνταῦθα παύσασθαι τὴν Σκυθίαν καθόλου, ἀλλὰ τὴν πρὸς βορρῶν τοῦ Ἴστροῦ. Οἱ δὲ Βαστάρνοι καὶ Γερμανοὶ καὶ οὗτοι πάντες ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ κείνται τοῦ Ἴστροῦ· οἱ δὲ Ταῦροι τῆς Σκυθίας, ἐν ἧ ἔστιν ὁ Ἀχιλλεῖος δρόμος· οἱ δὲ Σκυθία παρὰ τὴν Λευκὴν νῆσον.

299. Σαμάται] Σαρμάται ἴδει εἰπεῖν καὶ οὐ Σαμάται· ἀλλ' ἡ τοῦ μέτρου εἰς ἐξώθησε τὸ ρ, ὡς καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν, ἐν τῷ Βρετανία, τοῦ μέτρου ἐπιτάξαντος, ἀπεχώρισε τὸ ἐν τ.

300. Ἀχιλλεῖος δρόμος ἐκλήθη ἐκ τοιαύτης αἰτίας· Ἰριγενείας μελλούσης σφαγιάζεσθαι ἐν τῇ Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμιδι, ἀνήρπασεν αὐτὴν ἡ Ἀρτεμις καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν Σκυθίαν. Τότε δὲ ἠράσθη αὐτῆς Ἀχιλλεὺς, καὶ ἔμεινεν ἐπιδιώκων μέχρι τινὸς τόπου· καὶ ἐντεῦθεν ἐκλήθη Ἀχιλλεῖος δρόμος.

301. Ἐνθα Μελάγχλαῖνοι τε] Ὄνόματα ταῦτα ἐθνῶν καὶ Ἰωσὺς ἐκ τοῦ συμβεβηκότος ἐκλήθησαν. Τοῦτων δὲ καὶ ὁ Ποιητῆς (Π. ν, 5) ἐμνήσθη, εἰς καὶ περὶ τῶν Μουσῶν ἔλεγεν. Ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς, ἕτεροι δὲ ἀπὸ τοῦ χρώματος τούτους ὀνομασθῆναι ὑπανόησαν.

302. Ἀγάθυρσοι] Ἀγάθυρσος υἱὸς Ἡρακλείου, ἀδελφὸς Γελώνου, ἐξ ὧν καὶ τὰ ἔθνη εἰλήφασιν τὴν ἐπωνυμίαν.

303. Βορυσθένης ποταμὸς περὶ τὸν Πόντον, ὅθεν καὶ οἱ Ποντικοὶ Βορυσθενίται, ὡς Μένανδρος λέγει·

— διεμέριξε γὰρ

ἢ Βορυσθενίτης.

304. Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὄδατα] Ταῦτα ὀνόματα ποταμῶν. Ὁ δὲ Παντικαπῆς συναφῆς ἐστὶ τῷ Ἴστρον. Ἔστι δὲ τῆς Εὐρώπης. Τὰ δὲ Ῥιπαῖα ὄρη εἰσὶ τῆς Σκυθίας, ἐξ ὧν καταφέρονται οἱ τοιοῦτοι ποταμοί. Διάνδιχα δὲ κενωρισμένοι ἀλλήλων.

305. Τῶν δὲ προχοῇσι] τῶν Ῥιπαίων ὀρῶν τῆς

BH. Deinde παροικ. B; κατοικοῦντες vulgo. || — 37. Ἡρῆ Apollon., Ἡρῆς H, Ἥρης cett. || — 1. ἀποικητος vulgo. || — 10. Ἐκ δὲ τὸθεν Ῥοδανοῖο βαθὺν ῥόον εἰσπέτησαν (sic cod. Laur.; εἰσπέτησαν, cod. Guelf.), Ὅστ' εἰς Ἡριδανὸν μετανίσσεται· ἀμιμγαδ' ὕδαρ Ἐν ζυνοῦν βίβρουκε κυκώμενον, Apollon. || — 11. Ἥλιου καπτῆς nomen ignotum et procul dubio corruptum. Legendum suspicor: Ἥλιου καπτῆρ. Ceterum verba ὁ δὲ Ἡριδανός...Κεῖθων suppeditat codex I. || — 13. sqq. Hoc schol. apposui e cod. E. || — 27. Scholion inepertum habent BH. || — 32. Debebat: ἐς τὸν βόρειον γὰρ ὠκεανὸν ἐκδιδοῖ ὁ Ῥῆνος. || — 35. εἰκόνι] tabulae geo-

graphicæ. || — 6. οὐκέτι Σκυθία] οὐ καὶ τὴν Σκυθίαν codd. || — 12. παρὰ H, παρὶ cett. || — 17. Bernhardyus: « Ista observatio magnam partem exstat cum paraphrasi commixta, unde eam sustulimus; et hanc quidem speciem prae se ferebat: Ἀχιλλεῖος δὲ δρόμος ὁ τόπος ἀγιασθῆναι ἐκλήθη ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας· τῆς γὰρ Ἰριγενείας...Σκυθίαν. ἐκεῖ ὡς (ἐκεῖσε δὲ al.) πεμφθεῖσας, ἠράσθη παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ἐδιώθη μέχρι τόπου δε ἐκλήθη Ἀχιλλεῖος ἀπὸ τότε δρόμος. » || — 27. χρώματος Q, χρόνου cett. || — 31. τὴν ὀνομασίαν B. || — 34. διεμέριζεν ὁ Βορ. Q; Βορυσθένης v. l. || — 38. Ἴστρον] Debebat Βορυσθενίται.

καὶ ἔκτισε τὴν Φάρον νῆσον. Ἡ Εἰδοθέα οὖν θυγάτηρ αὐτοῦ ἦν, καὶ οὕτως γελᾷ διὰ τὰ τεκνα, οὕτως κλαίει, ὡς δαίμων.

290. Τὴν δὲ μετ' ἀντολίτην] Μετὰ δὲ τὴν Αἴ-
5 γυπτόν ἐστι πλησίον τοῦ Κασίου τοῦ Πηλῆως ἡ πόλις, τὸ ἐπώνυμον Πηλοῦσιον. Ἐνταῦθεν δῆλον, ὡς τὸ Πη-
λούσιον τῆς Ἀσίας πόλις ἐστὶ καὶ οὐχὶ τῆς Λιβύης.

292. Οὐ μὲν ἐκείνοι] Οὐ γὰρ ἐστὶ τῆς Λιβύης οἱ Πηλοσιῶται, ἀλλὰ τῆς Ἀσίας. Ἐξω γὰρ εἰσι τῆς
10 Αἰγύπτου. Τὸ δὲ ἄλλαχον ἄστου ἰσως τὴν ἐπώνυμιαν λέγει οὕτως καλουμένην.

270. Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης] Ἀκολουθῶς μετὰ τὴν
Λιβύην ἔρχεται ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. Καὶ αὐτὴ θέσσει ἐν
ἐκατέρᾳ πληρουμένη τοῦ σχήματος, ἀλλ' ἡ μὲν ἐστὶ
15 τῶν ἀρκτων, ἡ δὲ τῶ νότῳ κεκλήρωται. Ὀνομάσθαι δὲ
τὴν χώραν ἐξ Εὐρώπης φασὶ τῆς Φοινίκης, ὡς φησι
Λυκόφρων (1283).

τῆ γὰρ ταλαίνῃ μητρὶ τοῦ Προμηθεύς
ξυὸν πέφυκε καὶ τροφῆ Σαρπηδόος.

20 Ἐκ ταύτης γὰρ ὁ Σαρπηδῶν, ὡς ἱστορεῖ Εὐριπίδης ἐν
Ῥήσῳ (28). Ὁ δὲ Ἡρόδοτος (4, 45) συγκατατίθεται
αὐτὴν ἀπὸ γυναικὸς εἰρησθαί. Ἰππίας μὲντοι φησὶν
ἀπὸ τῶν Ὀκεανοῦ θυγατέρων. Δύο γὰρ Ὀκεανίδας
πρότερον γενέσθαι, Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην, ἀφ' ὧν τὰς
25 χώρας εἰρησθαί. Νικίας δὲ φησὶν ἀπὸ τινος Εὐρώπου
καὶ Ἀσίου καὶ Λίβου.

271. Ὁὐτὸς μὲν Λιβύης βυσμῶς] ἡ οἴος ὁ βυ-
σμῶς τῆς Λιβύης ὀξύνεται πρὸς τὰ δυτικά, ἡ ὡς ὄρξ ἡ
Λιβύη κατὰ τὸ πλάτος πρὸς βορρῆαν ἢ καὶ ἀνατολήν.
30 Τὸ δὲ (καὶ) ἄλλο μέτρον οὐ νεύει (εἰς γῆν) ὡς ἐπ' ἀρκτους·
εἰ γὰρ καὶ ὡς ἐπ' ἀρκτους ἔνευε, δι' ὅλου πλατεία ἂν ἦν,
νεύει δὲ μᾶλλον ἀπὸ τῶν ἀρκτῶων ἐπὶ τὰ δυτικά, ὡς
τὰ μέρη ταῦτα ὀξύτερα εἶναι, ἀλλὰ μετ' ἀρκτους. Βο-
ρειοτέρα γὰρ ἐστὶν ἡ Εὐρώπη, καὶ πρὸς τὸν βόρειον
35 ὠκεανὸν κεκέρυται. Ἐπισύρεται οὖν, φησὶν, ἐπὶ τὴν
ἀνατολήν τῷ αὐτῷ σχήματι, πλὴν ἀντιπροσώπως.
Ἄλλως. Ὁ αὐτὸς βυσμῶς, ἦγουν ὄρος. Διαιρουμένη γὰρ
ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τῆς Ἀσίας ὑποδιαιρεῖται καὶ εἰς τὴν
Λιβύην.

271. Ἀμφω δ' ἴσον ἔχουσιν] Πρὸς τῇ Ἀσίᾳ γὰρ
ἐπ' ἴσης ἀποτεραματίζονται.

275. Εἰ δὲ καθεύκης] Αἰ γὰρ δύο πλευραὶ τῶν δύο
χωρῶν ἴσαι εἰσὶ. Τὸ γὰρ ἡμῖσι τῆς πάσης γῆς τοιοῦτόν
ἐστὶ κωνοειδές.

277. Σχήμα πῆλοι] Ἐπὶ τὸ δυτικὸν λέγει, θῆεν
ἀποξύνεται Λιβύη τε καὶ Εὐρώπη· δύο γὰρ πλευραὶ εἰς
ὀξύτητα λήγουσαι, εἰ συναφθεῖεν, κῶνον ἀποτελοῦσιν,
ὡς γίνεται τὸ στενὸν μὲν ἐπὶ δύσιν, τὸ δὲ πλατὸν ἐπὶ
ἀνατολάς. Μειοῦται γὰρ τὸ σχῆμα εἰς τὸ τῶν χωρῶν
10 τέλος.

290. Κιχίσεαί Εὐρώπαι.] Βουλόμενος δαῖτται τὰ
ἴμοιοι τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Λιβύην χαριντῶς καὶ
τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τῆς περιγραφῆς ποιῶνται.

291. Γλωχίνα] ἐπεὶ ὡς περ γωνία ἐστὶ κωνοειδῆς
ἢ πρὸς τῇ Ἰθέρῃ γῆ. Γράφεται δὲ καὶ « πυματῆ
ὑπὸ γλωχίνι. » Γράφεται καὶ « πυματῆς μὲν ἐπὶ
πλευρῆσι. »

273 sqq. Μῆκος ἐπ' ἡπίρου] τὸ πρὸς τὸ μῆ-
κος. Δυνατὸν γὰρ καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ μῆκος λαμβάνειν. 20
— Ἐνθα Βρετανοί, οὐχ ὅπου οἱ Ἰθέραι, ἀλλὰ
ὅπου ὁ ὠκεανός. Ἐκείσθαι γὰρ ἐστὶν ἡ Βρετανία. Λευκὰ
δὲ φύλα Γερμανῶν, ἐπεὶ τοιοῦτοί εἰσι τὴν χροιάν.
Ἄλλως. Ἐνθα Βρετανοί. Βρεττανοί ἐστὶ τὸ ἐντελί-
στερον. Ἀλλὰ διὰ τὸ μέτρον ἐγένετο Βρετανοί χωρὶς 25
τοῦ ἔνος ταῦ. — ἤχι βορείου ὠκεανοῦ. Ἀνατί-
νοντες ἀπὸ τοῦ [δυτικοῦ] ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ βορείου
ὠκεανοῦ. — Τὸ δὲ ἀρειμανέων Γερμανῶν γρά-
φεται καὶ εἰρισθενέων.

298. Ἐρκυνίου δρυμ.] Πλησίον γὰρ τοῦ Πυρρη- 30
ναίου ὄρους ὁ Ἐρκύνιος. Ἄλλως. Ἄντι τοῦ τοῦ Ἐρκύνιον
ὄρος παροικούντες. Ὀρόγκους δὲ λέγει ἡ τοὺς ὄγκους ἢ
τὰς ἀκρας τῶν ὄρων, ἢ τοὺς τραχεῖς τόπους. Παραθρῶ-
σκοντες δὲ παρατρέχοντες, ὅσον ἐπακτεινόμενοι, τὴν
οἰκησὶν ἔχοντες μέχρι τοῦ Ἐρκυνίου δρυμοῦ. Ὡς καὶ 35
Ἀπολλώνιος [4, 640].

ἀλλ' Ἡρη σκοπέλοιο καθ' Ἐρκυνίου ἰάχισεν.

297. Βοείη] καὶ τῷ γρώματι καὶ τῇ λεύετῃ.

299. Ἀγχύθι πηγάων] Ἐγγὺς γὰρ ἐστὶν ὁ Ἡρι-

αὐτῷ παῖδες Τρωῖλος καὶ Τηλέγονος, οἱ καταπαλαίσαντες
τοὺς ἔθνους ἀνήρου· ὧν τὴν ξηνοκτονίαν μὴ φέρων Πρω-
τεῖς ἠθέατο τῷ αὐτοῦ πατρὶ Ποσειδῶνι πάλιν καταστήσασθαι
αὐτὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ δὲ ὑπακούσας αὐτῷ σπῆλαια
ἐκ τοῦ χάσματος τῆς Παλλήνης ποιησάμενος ὑποκάτω τῆς
θαλάσσης, οὕτω διήγαγεν αὐτὸν ἀβρόχως μέχρι Αἰγύπτου.
Ἡρακλῆς δὲ περὶ Θράκην διερχόμενος καὶ καταπαλαίσας
ἀνείλε τὸν Τρωῖλον καὶ τὸν Τηλέγονον. Ὅπερ μαθὼν
Πρωτεῖς ὁ τούτων πατήρ, οὐ γελᾷ μὲν, ὅτι παῖδες ἦσαν
αὐτοῦ, ὅτι δὲ ξηνοκτόνοι, οὐδὲν θαρροίει. || — 13. καὶ αὐτῆ
etc.] Haec sensu caret. Dixit auctor scholii Europæ
figuram eandem esse quæ Libyæ sit, eamque ab altera
sive a boreali parte explere speciem conii, quam con-
iuncta harum continentium figura refert. Itaque lo-

cum refingere possis hunc in modum : ἡ αὐτὴ θέσει
ἐστὶν, ἐν θατέρῳ [μέρει] πληρουμένη τὸ σχῆμα τοῦ [κό-
νου], vel etiam : ἡ αὐτῆ θέσις ἐστὶν ἐκατέρᾳ. || — 18.
τῆ] τί Η. || — 20. ἐν τῷ Ῥήσῳ BH. || — 21. οὐ συγ-
κατ. B. || — 24. Εὐρώπης codd. Cf. Eustath. ad h. l.
|| — 27. οἴος] οἴος ὁμοίος H; τῆς Λιβύης in codd. post
verba τὰ δυτικά leguntur. || — 30. τὸ δὲ καὶ ἄλλο κτλ.]
Haec corrupta sunt. Fort. erat : τῷ δὲ κατὰ τὸ ὀξὺ μέ-
τρον οὐ νεύει ἡ γῆ ὡς ἐπ' ἀρκτους. || — 9. ἐπὶ δύσιν] εἰς
ἐσπέριον v. l. || — 21. ἀρχὴν] γραφὴν H. || — 20. « ἐπὶ
τῷ ἑτέρῳ intelliigi non potest. » Βλακκ.; an ἐπὶ τῇ
ἡπειρῷ? || — 25. Ἰωνικῶς quod post μέτρον legebatur,
om. B. Ibid. χωρὶς] συστολῆ H. || — 27. δυτικοῦ sup-
plevi. || — 30. τοῦ Πυρρηναίου ὄρους] τῆς Βρεττανίας

δανός. Ἴνα δὲ μὴ πάντη ἀποητικῶς ἦ, προσέλεξε καὶ ἱστορίαν. Φησὶ δὲ Φιλοστέφανος, ὑπὸ τῶν ἐγγυωρίων τοῦτον τὸν χρόνον Ῥοδανὸν ὠνομάσθαι. Τινὲς δὲ δύο ὀνομαζομένους, ὡς καὶ Ἀπολλώνιος (4, 627).

καὶ Ῥοδανοῖο βαθὺν πόρον εἰσπέτησαν, ὅστις ἐς Ἑριδανὸν τετάνυσται, ἀμιγυα δ' ὕδαρ.

290. Οὗ ποτ' ἐπὶ προχοῇσι] Τοῦ Ἥλιου υἱὸς Φαίθων ἔπεισε καὶ ἐκλαίετο ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τὸ ἤλεκτρον ἐγένετο. Καίθι δὲ 10 ποῦ καὶ ἤλεκτρον εὐρέθη. Ὁ δὲ Ἑριδανὸς ἐξ ὄρους καλουμένου Ἥλιου καπτῆς, ὡς δ' ἔνιοι ἐκ τῶν Κεραυνίων. Ἔστι μέσον Γερμανῶν καὶ Κελτῶν.

291. Ὀδυρόμεναί Φαέθοντα] Μυθεύεται γὰρ οὕτως· ὅτι ποτὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἥλιου πιστευθεὶς δὲ 15 Φαίθων τοῦ Διάσει τὸ ἄρμα, ἀτακτότερον αὐτὸ φέρων τὴν πρώτην ἔκαυσε ζώνην τὴν κεκαυμένην. Ὀργισθεὶς δὲ ὁ Ζεὺς ἐκαυρῶνσεν αὐτόν· ἐκατηνέχθη ἐπὶ τὸν Ἑριδανόν. Αἱ οὖν ἀδελφαὶ κλαίουσαι αὐτόν, μετεβλήθησαν εἰς αἰγαίρους· τὸ δὲ φερόμενον παρ' αὐταῖς δάκρυ, 20 οὗ πήγνυται, ποιεῖ τὸν ἤλεκτρον.

292. Τὸ δὲ δάκρυ ἀμέλγεται ἀντὶ τοῦ δρέπονται τὸ ἤλεκτρον. Δάκρυα δὲ φησιν, ὅτι τῶν Ἥλιάδων λέγει εἶναι δάκρυα. Ἔστι δὲ λίθος οὕτω λεγόμενος· οὗ γὰρ τὴν κρᾶσίν φησι τὴν ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. 25 Ἰπρασπεύζει δὲ Ἡρόδοτος (3, 115) ταύτην τὴν ἱστορίαν.

Τυρσηνίδος] Οἱ Τυρρηνοὶ δὲ νῦν Τοῦσκοι καλοῦνται.

293. Ἄλπιος ἀρχή] Ἄλπις ὄρη μέγιστα τῆς Εὐρώπης, καὶ βεῖ ἐκ μὲν θατέρου μέρους ὁ Ἴστρος, ἐκ δὲ τοῦ δυτικωτέρου ὁ Ῥῆνος.

294. Βορειάδος Ἀμφιτρύτης] Ἐκ τοῦ βορείου γὰρ ὠκεανοῦ ἐκδιδοῖ ὁ Ἴστρος.

295. Ἀχρὶ τοῦ Εὐξεινοῦ Πόντου φέρεται ὁ Ἴστρος. Οὐκ ἐγκρίεται δὲ τῇ εἰκόνι ἡ νῆσος, ὅτι περιμέχεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, καθά φησιν ὁ Ἀπολλώνιος (4, 309).

296. Ἡ δὲ Παύκη νῆσός ἐστιν, ἤντινα ἀποτελεῖ ὁ Ἴστρος, ἧς μέμνηται καὶ Ἀπολλώνιος (3, 309)· « Ἴστρον γὰρ τις νῆσος ἐλέργεται, οὐνομα Παύκη. »

297. Παύκη νῆσος τρίγωνος μεταξὺ κειμένη τῶν τοῦ Ἴστροῦ στοματίων. Ὁ Πτολεμαῖος ἐπτάστομον λέγει καὶ

τὸν Ἴστρον κατὰ τὸν Νεῖλον· ὡσαύτως καὶ ὁ Γεωγράφος.

298. Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης] ἕως, φησὶ, τῆς Μαιώτιδος, μέχρι γὰρ ταύτης εἰσὶν οἱ Σκυθαί, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδοτος (4, 21), λέγων· « Τάναϊν γὰρ ποταμὸν διαβάντι οὐκέτι Σκυθαί. » Λέγει δὲ τοῦτο ὁ Διονύσιος, οὐχ ὡς βουλόμενος ἐνταῦθα παύσασθαι τὴν Σκυθίαν καθόλου, ἀλλὰ τὴν πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἴστροῦ. Οἱ δὲ Βαστάρνοι καὶ Ἑρμανοὶ καὶ οὗτοι πάντες ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ κείνται τοῦ Ἴστροῦ· οἱ δὲ 10 Ταῦροι τῆς Σκυθίας, ἐν ᾗ ἐστὶν ὁ Ἀχιλλεὺς δρόμος· οἱ δὲ Σκυθαὶ παρὰ τὴν Λευκὴν νῆσον.

299. Σαμάται] Σαρμάται ἴδει εἰπεῖν καὶ οὐ Σαρμάται· ἀλλ' ἡ τοῦ μέτρου βία ἐξώθησε τὸ ρ, ὡς καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν, ἐν τῷ Βρετανία, τοῦ μέτρου ἐπιτάξαντος, ἀπεχώρισε τὸ ἐν τ.

300. Ἀχιλλεὺς δρόμος ἐκλήθη ἐκ τοιαύτης αἰτίας· Ἰριγενείας μελλούσης σφαγιάζεσθαι ἐν τῇ Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμίδι, ἀνήρπασεν αὐτήν ἡ Ἀρτεμις καὶ ἐπεμψεν εἰς τὴν Σκυθίαν. Τότε δὲ ἠράσθη αὐτῆς Ἀχιλλεὺς, 20 καὶ ἔμεινεν ἐπιδιώκων μέχρι τινὸς τόπου· καὶ ἐνταῦθεν ἐκλήθη Ἀχιλλεὺς δρόμος.

301. Ἐνθα Μελέγχλαῖνοί τε] Ὄνόματα ταῦτα ἐθνῶν· καὶ ἴσως ἐκ τοῦ συμβεδηκότος ἐκλήθησαν. Τοῦτων δὲ καὶ ὁ Ποιητῆς (Π. ν, 5) ἐμνήσθη, ὅτε καὶ 25 περὶ τῶν Μισσῶν ἔλεγεν. Ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς, ἕτεροι δὲ ἀπὸ τοῦ χρώματος τοῦτους ὀνομασθῆναι ὑπενόησαν.

302. Ἀγάθυρσοι] Ἀγάθυρσος υἱὸς Ἡρακλείους, ἀδελφὸς Γελώνου, ἐξ ὧν καὶ τὰ ἔθνη εἰλήφασιν τὴν 30 ἐπωνυμίαν.

303. Βορυσθένης ποταμὸς περὶ τὸν Πόντον, ὅθεν καὶ οἱ Ποντικοὶ Βορυσθενίται, ὡς Μένανδρος λέγει·

— διεμέριζε γὰρ

3 Βορυσθενίτης.

304. Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὄδατα] Ταῦτα ὀνόματα ποταμῶν. Ὁ δὲ Παντικᾶπης συναφής ἐστι τῷ Ἴστρον. Ἔστι δὲ τῆς Εὐρώπης. Τὰ δὲ Ῥιπαῖα ὄρη εἰσὶ τῆς Σκυθίας, ἐξ ὧν καταφέρονται οἱ τοιοῦτοι ποταμοί. Διὰ νδιχα δὲ κεχωρισμένοι ἀλλήλων. 40

305. Τῶν δὲ προχοῇσι] τῶν Ῥιπαίων ὄρων τῆς

BH. Deinde παροικ. B; κατοικοῦντες vulgo. || — 37. Ἡρῆ Apollon., Ἡρῆς H, Ἥρις cett. || — 1. ἀπολαητος vulgo. || — 10. Ἐκ δὲ τόθεν Ῥοδανοῖο βαθὺν πόρον εἰσπέτησαν (sic cod. Laur.; εἰσπέτησαν, cod. Guelf.), Ὅστις εἰς Ἑριδανὸν μετανίσσεται· ἀμιγυα ὕδαρ Ἐν ζυνοχῇ βέβρυκε κυκώμενον, Apollon. || — 11. Ἥλιου καπτῆς nomen ignotum et procul dubio corruptum. Legendum suspicor: Ἥλιου καπτῆρ. Ceterum verba ὁ δὲ Ἑριδανὸς...Κελτῶν suppletat codex I. || — 13. sqq. Hoc schol. apposui e cod. E. || — 27. Scholion inepertum habent BH. || — 32. Debebat: ἐς τὸν βόρειον γὰρ ὠκεανὸν ἐκδιδοῖ ὁ Ῥῆνος. || — 35. εἰκόνι:] tabulæ geo-

graphicæ. || — 6. οὐκέτι Σκυθαί] οὐ καὶ τὴν Σκυθίαν codd. || — 12. παρὰ H, περὶ cett. || — 17. Bernhardyus: « Ista observatio magnam partem exstat cum paraphrasi commixta, unde eam sustulimus; et hanc quidem speciem præ se ferebat: Ἀχιλλεὺς δὲ δρόμος ὁ τόπος ἀγασθῆναι ἐκλήθη ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας· τῆς γὰρ Ἰριγενείας...Σκυθίαν. ἐκείνως (ἐκείσε δὲ al.) πεμψείσης, ἠράσθη παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ἐδίωχθη μέχρι τόπου δε ἐκλήθη Ἀχιλλεὺς ἀπὸ τότε δρόμος. » || — 27. χρώματος Q, χρόνου cett. || — 31. τὴν ὀνομασίαν B. || — 34. διεμέριζεν ὁ Βορ. Q; Βορυσθένης v. I. || — 38. Ἴστρον] Debebat Βορυσθενίται.

Σκυθίας. Περὶ γὰρ οὗτος δὲ πόντου, τοῦ Κρονίου λέγει ὠκεανοῦ, τῆς Νεκρᾶς καλουμένης θαλάσσης. Γίνεται δὲ οὐ μόνον ἐν τῷ Ἡριδανῷ ὁ ἤλεκτρος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Σκυθίᾳ, διάφορος δὲ κατὰ τὴν Κελτικὴν. Ὁ μὲν γὰρ ἠδουφᾶς, τουτέστιν ἠδῆαι ἐχων τὴν λαμπηδόνα, ὁ δὲ χρυσαυγής. Φησὶ γὰρ· δάκρυ ἀμέλγονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.

321. Πρὸς δὲ νότον Γέρραι] Ταῦτα δεξιὰ εἰσι, διὰ τοῦτο εἶπεν «πρὸς δὲ νότον». Ὁρική δὲ ἀντι τοῦ τῶν Ὁρικών· καὶ ἐρυμνά τὰ ἀσφαλῆ πολίσματα. — ἦγουν ἐρεμνά· φησὶ δὲ τὰ σύμφυτα καὶ κάτασσα. Ὅθεν καὶ φαίνονται μελινα. Ἡ δὲ πόλις Ὁρικός καλεῖται.

322. Παννόνιοι] Βούλγαροι.

323. Αὐτοί τε Θρήϊκες ἀπειρόνα] Ἀρχονται μὲν ἀπὸ Μακεδονίας θυοῦ καὶ Παιονίας, καὶ παρατείνουσιν ἄχρι Σκυθίας, οἰκοῦσι δὲ τὰ μὲν ἡμερᾶ Μακεδόνες, τὰ δὲ τραχέα Σκυθία. Ἐπιφανῆ δὲ ἔθνη εἰσι Σίθωνες, Τριβαλλοί, Βίστονες καὶ τὰ ὅμοια. Εἰσι δὲ καὶ τῆς Ἀσίας Θρᾶκες οἱ Βιθυνοί.

327. Μελισσόδοτον λέγει τὴν Παλλήνην, ἐπειδὴ πολλὰς ἔχει μελίσσας. Κατὰ σκοπίας δὲ, κατὰ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Θρᾶκῆς τῆς φεροῦσης μελίσσας.

329. Λυχνίς δὲ πυρός, ὁ λυχνίτης, ὅν φασὶ συναυξάνειν, ἀφ' οὗ καὶ σεληνίτην καλοῦσιν.

331. Φράζο δ' Εὐρώπης] Μεταβαίνει ἐπὶ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, καὶ φησὶν αὐτὴν ἐκ τριῶν ὠρισμένων γωνιῶν συγκεῖσθαι. Κρηπίδα γὰρ λέγει μέτρον τι ὠρισμένον τριγώνων ἢ τὴν βάσιν. Τινὲς δὲ εἰς τὸ κρηπίδα στίβουσαν.

Ὅσ' ἐπὶ τρισσῆν] Τρίγωνον πλευρὰν πρὸς ἀνατολὴν ἐρχόμενος ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐπὶ τὰ ἔψα ἐκτέταται. Ἐδὲ ἐκ τοῦ Ἰστρου λοιπὸν τῆς Εὐρώπης ὑπολειπόμενον ἀρχεται διαιρεῖν τοῖς ἐπὶ τὰ ἔθνη παρατείνουσιν ἄκροις τοῖς παραλίοις, ὑπάρχον τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης. Ὅταν δὲ πρὸς ἡῶ λέγη, τὴν χώραν οὐ τὴν πρὸς ἔω κειμένην, ἀλλὰ τὴν ἐξ Ἰθέρων ἐπὶ τὰ ἔψα παρέλκουσαν.

332. Ἰθέρεις τε, φησὶ, καὶ Ἰταλοὶ πάντες ἅμα τοῖς Ἕλλησι μετὰ τὰς εἰρημέναις χώραις ἐπὶ τὰ νότια πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν οἰκοῦσι· προσκεῖσθαι δὲ τὴν Ἰθέρειαν ἐκ δύσεως ἀρχομένην ὠκεανῷ γειτνιώσαν· θπου καὶ μία τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ἐστίν, Ἀλύθη τοῦνομα, κατὰ δὲ τινὰς Ἀβύλη, παρ' ἧ καὶ Ταρτησός, ἣν καὶ ὁ Ἀνακρέων φησὶ πανευδαίμονα. Ταύτης Ἀργανθῶνιος ἐδασίλευσεν. Ἀλύθη δὲ νῆσος ὑπὸ τὰς

Ἡρακλείους στηλας, ἀρχὴ τοῦ στόματος τῆς θαλάσσης.

317. Ῥυφενέων δὲ, πλουσιῶν, ἀπὸ τοῦ ρύδην ἔχιν τὸν πλοῦτον.

338. Κεμφοὶ θ' οἱ ναίουσι] Κάτω γὰρ εἰσι τοῦ Β Πυρηνάου οἱ Κεμφοί. Ἡ δὲ Πυρήνη ὄρος ἐστίν, ἀρχὴν ἔχον ἀπὸ τοῦ βορείου ὠκεανοῦ, ἐκιδόμενον δὲ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν, καὶ διορίζον Κελτοὺς Ἰθέρων (καὶ Πανελλήνων).

341. Ἐκστάθμης] ἀντι τοῦ ὑπὸ σταθμοῦ ἰθουθέν.

345. Τά τοι βέα πάντ' ἀγορ.] Ἀγορεύσω, φησὶν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀδσονικῆς ἄκρας. Ἔστα ἐπειδὴ παρατέταται ἡ δυτικὴ πλευρὰ, διορίζεται ἐκ ποίου μέρους ταύτης ἀρχεται, καὶ φησὶν «ἐκ βορέας».

348. Οἱ ποτε Κυλλήνηθεν] Ἀγαμήδου τοῦ Στυμφάλου ἀρχοντος Ἀρκαδίας, Εὐανδρος υἱὸς Χάρμαντος θεοφορουμένη τῇ μητρὶ πεισθεὶς λαὸν ἀθροίσας ἦκεν εἰς Ἰταλίαν, κατέσχε δὲ λόφον Κέρμαλον, ὃν ἀπὸ τοῦ παιδὸς Παλλάντιον ἐκάλεσε, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ νεῶν 30 εἴσατο Πανί. Ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν ὁ παῖς Πάλλας ἔθαψεν ἐπ' ἄκρων τῶν λόφων. Ἐξ οὗ καὶ νῦν ἡ Ῥώμη Παλλάντιον προσαγορεύεται. Οὗτος δὲ καὶ Ἡρακλέα ἐξένισεν, ἀπὸ τῶν βοῶν Γηρῶνιοι ἐπανίστα, καὶ πρῶτος ὡς μάντις καὶ βωμῶν τούτων ἰδρύσατο.

Κυλλήνη ὄρος Ἀρκαδίας. Ἀρκαδῆες δὲ τὸ ἀνεκαθεν οἱ Πελασγοί, ὡς καὶ Ἐφορος. Ἐντεῦθεν γὰρ Εὐανδρος γενόμενος, θεοφορήτου μητρὸς θεοπίσμασι παιθόμενος λαὸν τε συνήγαγε καὶ ἐλθὼν ὤκησε τὴν Τυρρηνίαν, λόφον ἐκεῖ τινα ὀχυρωσάμενος, ἐν ᾧ ὤκουν. 30 Ἄπὸ Πάλλαντος δὲ τοῦ Εὐανδρου παιδὸς ἐκλήθη Παλλάντιον, ὅθεν νῦν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ὀχυρωμένους τόπους κατὰ παραφθορὰν τοῦ ἐνὸς λ καὶ τοῦ ν' παλάτια φασί.

350. Μέριμερον δὲ ἔθνος, ἀντι τοῦ πολεμικόν, 35 οἰοῦναι τὸ μερίμνας τοῖς ἐναντιοῖς παρέχον. Ὁ δὲ Θύμβρις ποταμὸς δὲ καὶ Τίβερις περὶ τὴν Καμπανίαν κεῖται.

355. Ῥώμην τιμήσαν] Τοῦτό φησὶ διὰ Νέρονος τὸν βασιλεύσαντα τῶν Ῥωμαίων· ἐφ' οὗ ἐγένετο ὁ ποιητῆς Διονύσιος, ὡς φησὶν αὐτὸς (ν. 1052)· «Ἀδσονίου βασιλῆος.» Πολλὲς γίνεται εἰς τὰ ἐγκώμια καὶ τοὺς ἐπαίνους τῆς Ῥώμης. Φησὶ γὰρ αὐτὴν καὶ μητρόπολιν πασῶν πόλεων.

357. Καμπανοὶ δὲ εἰρήνται ἢ ἀπὸ τοῦ κάμπου, ἐν ᾧ τὴν οἰκίαν ἔχουσιν, ἢ ἀπὸ Κάμπου ἢ ἀπὸ Καμπάνου τινὲς οὕτως ὀνομαζομένου. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ὀξύνει τὸ

|| — 11. ἦγουν] Dicendum erat : γράφεται καὶ. || — 16. παρεκτείνουσιν Hudson. || — 20. Post Βιθυνοί B addit : Τυρρηνοὶ οἱ καὶ Τοῦσκοι καλοῦμενοι. || — 28. λοιπὴν om. H. || — 29. μέτρον] γῆς H; τι] sic Q; τὸ vulgo. || — 36. ὑπάρχων v. l. || — 44. Ἀβύθη v. l. || — 47. ταύτης Ἀργανθ. ἔδασ.] αὕτη γὰρ βασιλεύει codd. || — 8. Κελτῶν v. l.; Ἰθέρεις v. l.; καὶ Πα-

νελλήνων om. H; fuerit Ἰθέρων τῶν καὶ Σπανιῶν vel τῶν καὶ Σπανῶν λεγομένων. || — 19. Κέρμαλος] V. Festus s. h. v. ibique Müller. p. 55. || — 21. εἴσατο] ἰδρύσατο N. || — 22. ἡ Ῥώμη] τὸ ἐν Ῥώμῃ leg. putat Bernhardus. Collato scholio proximo, conijicere licet scriptum fuisse : ἔρμα παλάτιον. || — 24. Γηρῶνιος v. l. || — 27. Εὐφορος H. || — 46. ἢ ἀπὸ Καμπάνου addit L'

- δομα. Λιπαρόν δὲ πέδον ἔτι εὐφορος ἡ Καμπανία.
288. Παρθενόπης δὲ μέλαθρον] οὐχ, ὡς τινες ὀρηστικῆ προσέχοντες ἱστορίᾳ βρονθήσαν, Παρθενόπης λέγεσθαι τῆς Σαμίας, ἢ τὸν ἄνδρα ζητοῦσα Ἀναξίλαον περιήξει, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν Σειρήνων, ἥτις λέγεται ἐκείσε αὐτὴν δισκαῦσαι. Ἡ δὲ ἱστορία καίται ἐντελής παρὰ τῷ τῆν Ἀλέξανδρον γράψαντι Λυκόφρονι (720). — Παρθενόπη λέγεται διὰ τὸ πολλοῖς ὑποπισσοῦσα ἀνδράσι φυλάξει τὴν παρθενίαν. Ἀπὸ δὲ Φρυγίας ἐρασθεῖσα Μητιόχου καὶ ἀποτεμοῦσα τὰς τρίχας εἰς Καμπανίαν ἦλθε καὶ ἐκεῖ ὤκησεν. Οἱ δὲ μίαν τῶν Σειρήνων φασὶ μετὰ τὸν σπαραγμὸν ἐκβρασθῆναι ἐκεῖ καὶ ὡς θεὸν νομισθῆναι. Ἡνίκα γὰρ Ὀδυσσεὺς παρέπλευσαν αὐτὰς καὶ οὐκ ἰδέσθαι ὑπὸ τῆς ὥδῆς αὐτῶν, οὔτε δὲ τις τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, τῆνικαῦτα ἡ Παρθενόπη, μίαν δὲ τῶν Σειρήνων, μαγεῖσα, ἐπειδὴ μὴ ἴσχυσε τοὺς περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα καταθέλαι, ἑαυτὴν κατεπόντισεν. Εἰσὶ δὲ τὰ ὀνόματα τῶν Σειρήνων ταῦτα, ὡς καὶ Λυκόφρων (720), Παρθενόπη, Λευκωσία καὶ Αἴγαια.
290. Πρὸς δὲ νύκτον] τῆς Σειρήνος Παρθενόπης, ἐξ ἧς καὶ Σειρήνης πέτρα. Λέγει δὲ τὴν Νασάπολιν. Ἴσως δὲ διὰ τὸ ἐπ' ὄρους αὐτῆν κείσθαι. Ἐνταῦθα γὰρ ἐτιμαῖτο ἡ Παρθενόπη. — Σιλάρως δὲ ἐστὶ ποταμὸς κατωτέρω Λευκαῶν. Πευκεντίου δὲ, διὰ τὸ ἐν αὐτῷ οἰκεῖν τὸ ἔθνος τοῦτο.
291. Καῖθεν δ' ἐς βορέην ζεφ.] Ὀτος μὲν ἀπὸ Ζεφύρου ὄρους, ὃ δὲ Καλλιμαχος (fr. 446) καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἐπιζευφίους φασὶ τοὺς Λοκροὺς καλεῖσθαι διὰ τὸ πρὸς Ζεφύρον ἀνεμον κείσθαι.
292. Ἦλθον ἐπ' Ἀῦσον ἠν] Ὀῦτοι γὰρ οἱ Λοκροὶ δοῦλοι ὄντες, ταῖς ἰδίαις δεσποναῖς συναλθόντες, τῶν δεσποτῶν εἰς πόλεμον ἐξαλθόντων, εἴτα ἀκούσαντες ἔτι οἱ δεσπότηαι αὐτῶν ἐπανέρχονται καὶ φοβηθέντες συνέφυγον ταῖς δεσποναῖς εἰς Ἰταλίαν ἀπὸ Λοκρίδος τῆς Ἐπικυρημίδος.
293. Ἐὐστεφάνοιο δὲ Κρότωνος εἶπε διὰ τὰς νίκας τὰς ἐκ τῶν οἰκούντων, ὡς φησι Καλλιμαχος.

Πολλοὶ γὰρ Κροτωνιάται νικήσαντες τοὺς ἱεροὺς στεφάνους καὶ ἀγῶνας ἑστεφανώθησαν. Τὸ δὲ Λακίνιον ὄρος ἐστὶ Κρότωνος, καὶ Λακινιάδος δόμον φησὶ τῆς Σικελικῆς. Λακίνιον γὰρ τόπος τῆς Σικελίας. Μένονται αὐτοῦ δὲ καὶ Θεόκριτος (4, 32) καὶ ποταμὸν ὄντα ἢ Λακίνιον.

273. Συβαρίται διὰ τὸν Ἀλφειοῦ πόθον εἰς Ἀρέθουσαν τὰ Ὀλύμπια μεταθεῖναι εἰς ἑαυτοὺς ἤθελον. Ἀπόλόντο δὲ ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν, οἱ αὐλήσαντες ἐν τῷ πολέμῳ ἰθαλξαν τοὺς ἵππους, πρὸς αὐτὸν διδραχθέντας ἢ αὐτῶν ὀρχεῖσθαι, οἱ ὀρχοῦμενοι ἀρῶν τοὺς αὐτῶν δεσπότηας καταβαλόντες ἀπέλασαν. Οἱ δὲ οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι τῶν ἀναθημάτων ἐκλεψάν τινα τοῦ Ἀλφειοῦ· ἔχει γὰρ τιμὰς ὁ Ἀλφειὸς ἐν Ὀρυγίᾳ πρὸς τὴν Συρακοῦσαις καὶ τῇ Ἀρεθούσῃ· ἃ κλέψαντες κατὰ μῆνιν Ἀλφειοῦ ἠττήθησαν ἐν πολέμῳ ὃν εἴρηται τρόπον. — Οἱ Συβαρίται τοῦ Ἀλφειοῦ ἀναθήματα ἐσύλησαν, καὶ αἰσχρῶς αὐτοῖς χρησάμενοι ἐβεβήλωσαν. Οὔτοι δὲ εἰς ἔσχατον τρυφῆς. Ἐλάσαντες πρὸς αὐτὸν ὀρχεῖσθαι τοὺς ἰδίους ἰδίωσαν ἵππους. Καὶ δὲ Κροτωνιάται πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἔχοντας εἰς τὴν μάχην αὐλοὺς ἤγαγον, οἱ δὲ ἵπποι τῶν Συβαριτῶν ἐξ ἔθους πρὸς ὀρχησιν ἐτρέπησαν, τῶν αὐτῶν ἀκούοντες, καὶ τοὺς δεσπότηας αὐτῶν κατέβαλον. Οἱ δὲ Κροτωνιάται πάντας ἀνείλον πεπτωκότας, καὶ ἔρημος γέγονεν ἡ πόλις. Διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε « δειλαίη Σύβαρις ναίετα στενάχουσα. »

276. Σαυνίται δ' ἐπὶ] Ὑπεράνω κείνται οἱ Σαυνίται τοῦ Σιλάρου ποταμοῦ. Μαρσοὶ δὲ ὑπεράνω κείνται Συβάρεως.

277. Ἦν ποτ'] ἦντινα Τάραντα· θηλυκῶς δὲ εἶπε. Μένονται δὲ τῆς ἱστορίας καὶ Καλλιμαχος (fr. 448), λέγων οὕτως·

πάντες ἀπ' Ἑρακλῆος ἐτήτυμον ἴσσα κώμου
ἔσοχα δ' ἐν πεδίοις οἱ πόλιν Ἰταλίαν
φύλασται.

Ἰστέον δὲ ὅτι Τάρας ἀρσενικῶς ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπὸ μέρους. *

1. ἱερὸν pro λιπαρόν NE. || — 3. « ὀρηστικῆ quo pacto sanari queat, non subit; non enim placet σχεδιστικῆ. » Bernhardynus. Scripsi ὀρηστικῆ; videlicet istam Parthenopes historiam argumentum saltationis cujusdam fuisse colligas e Luciano De saltat. c. 1: Ἄνθρ δὲ τις ὦν ... κάθηται καταλούμενος, θηλυδρίαν ἀνθρώπων ὄρων ἐσθῆσι μαλακαῖς καὶ ἴσμοισιν ἀκολάστοις ἐναδρυνόμενον καὶ μιμοῦμενον ἔρωτικά γόναια, τῶν κάλαι τὰς μαχλοτάτας, Φαῖρας καὶ Παρθενόπας καὶ Ῥοδόπας τινάς. || — 13. In ELQH et aliis hæc ita habent: Μυθίζεται γὰρ ἔτι μία τῶν Σειρήνων ἢ Παρθενόπη οὔσα, ἐπειδὴ μὴ ἴσχυεν διὰ τῆς ὥδῆς καὶ τοῦ μίλου ἐκείνου τοὺς περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα καταθέλαι ἢ ἐκείνον αὐτὸν καὶ ἀπατῆσαι, ἦνίκα παρέπλευσαν αὐτὰς, ἑαυτὴν κατεπόντισεν (κατεπόντισεν H)· ἀπὸ Φρυγίας γὰρ ἐρασθεῖσα Μητιόχου εἰς Καμπανίαν εἰσῆλθε καὶ ἐκεῖ ὤκησεν ἀποτε-

μοῦσα τὰς οἰκίας τρίχας. || — 29. ὑποζευφίους H. || — 34. φοβόμενοι v. l.; συν ταῖς v. l. || — 4. Σικελικῆς] Inferior Italia passim Sicilia nomine designatur. Vide quæ de his congescit Meinekius ad Steph. Byz. p. 570. Sic in scholiis ad Theocritum 4, 32: ἐν Σικελίᾳ ἔκτισε Κρότωνα. || — 5. αὐτοῦ om. B. || — 9. τῶν om. B. || — 11. οἱ] καὶ οἶον B; αὐτῶν om. B. || — 15. πρὸς τῇ Συρακοῦσῃ B. || — 31. Τάραντον v. l. || — 34. πάντας v. l.; Ἑρακλῆος codd.; em. Ruhnken.; ἴσσα κώμου] om. B; εἰσι γόνοιο male Ruhnken.; ἐστ' Ἄμυκλαοι conj. Spohn. ad Nicephorum p. 29; ἴστα Λάκωνες conj. Goetlingius, probante Müllero in Dor. I, p. 126; Bernhardynus in κώμοιο latere ἀμώμοιο suspicatur, quid voci ἴσσα faciendum sit in medio relinquens. Ego quidem a traditis literarum elementis miaus recedere mihi videor scribendo: πάντες ἐπ'

377. Ἦν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολ.] Λακεδαί-
μόνιοι, συνεχῶς ἀφισταμένων τῶν Μεσσηνίων, ἐπε-
στράτευσαν κατ' αὐτῶν, ὁμόσαντες μὴ ὑποστρέφειν,
πρὶν ἂν αὐτοὺς καταδουλώσωνται. Ἐπακτεινομένου
6 δὲ τοῦ πολέμου, καὶ αὐτῶν, ὥσπερ ὤμοσαν, μὴ
ὑποστραφόντων, αἱ πρεσβύτερες ἐπειψαν πρὸς αὐτοὺς
λέγουσαι, ὡς ἄτακτοι τελευτῶμεν, εἰ μὴ πέμψηται
μιγνυμένους ταῖς παρθένοις. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπα-
λῆξαντο πεντήκοντα νεωτέρους οὖους τε παιδοποιεῖν.
10 Καὶ μετὰ ταῦτα ὑποστραφόντων τῶν Λακεδαιμονίων
ἐκ τοῦ πολέμου, οἱ γεννηθέντες παῖδες ὡς νόθοι ἠτιμά-
ζοντο, καὶ τὴν ὕβριν μὴ φέροντες ἐπαναστῆσαι τοῖς
Λακεδαιμονίοις ἠθούλοντο. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι φο-
βηθέντες ἐπειψαν αὐτοὺς εἰς Τάραντα ὡς ἀποικίζον-
15 τας. Ἄποικοι γάρ εἰσι Λακεδαιμονίων οἱ Ταραντινοί,
τῶν περὶ Φάλανθον αὐτόθι μετοικησάντων.
381. Ἦ δὲ Ἀκύλη πόλις ἐστὶν ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀ-
δρίου.
382. Κεῖθεν δ' εἰς αὐγάς] Ἐπλήρωσε καὶ τῆς
20 δευτέρας κρηπίδος τὴν χωρογραφίαν, καὶ μεταβαίνει
ἐπὶ τὰ ἐξῆς. Στρεπετή δ' ἀντὶ τοῦ περιφερῆς ἢ τοῦ
Ἄδριου.
378. Ὑλλεῖων χθόνα] Οἱ Ὑλλεῖς χερσόνησον
οικοῦσιν, ἴσῃ τῇ Πελοποννήσῳ κατὰ τὸ μέγεθος.
25 388. Ἴλλυρικὴν περὶ χέρσον] Κάτω τῆς Ἰλ-
λυρίας καίτῃ δὲ τύμβος τῶν περὶ Ἀρμονίαν καὶ Κάδ-
μον, ὅτινες εἰς ὄφεις μεταβλήθησαν. Ἦ δὲ ἱστορία παρὰ
Ἀπολλωνίῳ ἐν τῷ δ'. Ἰστέον δὲ εἶτι Ἴλλυριὸς υἱὸς
Κάδμου καὶ Ἀρμονίας, ἀφ' οὗ Ἴλλυριοὶ ὀνομάζονται.
30 389. Κεραῦνα δὲ ὄρη εἰρηγναι διὰ τὸ πλῆθος τῶν
ἐκεῖ πιπτόντων κεραυνῶν.
391. Τύμβον δὲν Ἀρμονίης Κάδμοιότα] Χα-
ρίεντως ἔφησε τὸ φῆμις. Ἀπιστεῖ γὰρ τούτων γενο-
μένην τὴν μεταβολὴν εἰς ὄφεις. Λιπαρὸν δὲ μετὰ
35 γῆρας, ἦτοι μετὰ τὰ ἐν θήβαις εὐτυχήματα ἦλθον
εἰς ἀποικίαν, ἢ εἰτι ἴδει αὐτοὺς ἐν τῷ γῆρας τρυφερώ-
τερον βιοῦν. Καὶ Ὅμηρος (Od. ω, 254)· «Ἦ γὰρ
δίκη ἐστὶ γερόντων.» Ἰστέον δὲ εἶτι Κάδμος καὶ Ἀρ-

μονία ἢ γαματὴ μεταμορφώθησαν εἰς θηρία, ἐπειδὴ
τὸν Ἄρεος ὄφιν ἐφόνησεν ὁ Κάδμος, θεὸς τοὺς ἰταίρους
αὐτοῦ ἀνείλεν, Ἐριφον καὶ Δηλόντα, ὡς καὶ Εὐρι-
πίδης ἐν Βάκχαις (1329) φησὶ περὶ Κάδμου·

Δράκων γενήση μεταβαλὼν δάμαρ τε σὴ
ἐνθριωθεῖσ' ἄρεο· ἀλλάξει τύπον,
ἦν Ἄρεος ἴσχευ' Ἀρμονίαν θνητὸς γεγάς.

8

Ἰσμηνὸς δὲ ποταμὸς Βοιωτίας· οἱ δὲ λέγουσι τῶν Θη-
ῶν.

390. Ὀρικίην θ' ἐπέραϊαν] Μετὰ γὰρ τὴν 10
Ὀρικίαν ὥσπερ ἰσθμὸς τίς ἐστι διεργων τὴν χῶραν.
Λοιπὸν γὰρ ἐστὶ τὰ Ἑλληνικὰ ἐκ τῆς Ἠπειροῦ. Ὀρι-
κίαν δὲ φησὶ τὴν Ἠπειρον τὴν κατὰ Μολοττίαν καὶ
Θεσπρωτοῦς. Πόλις δὲ ἐστὶν Ἠπείρου.

401. Εἶδομένη πλατάνοιο μουρρίζοντι 16
πετήλω] Τῆς γὰρ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἡπείρου
ἢ περιμέτρος φύλλω πλατάνου ἴσικαν, ὁ δὲ ἰσθμὸς τῶν
κλάδων τοῦ φύλλου, τῷ προσσπαφικῷ τῷ φύλλω·
μουρρίζοντι δὲ λεπτοτάτῳ κατὰ τὸ ἄκρον· μου-
ρούς γὰρ ἔλεγον τοὺς λεπτοὺς περὶ τὴν οὐράν. Καὶ 20
ἐπὶ τὸ βόρειον, ὅσα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, κοινῶς γαιτινά-
ζειν Βοιωτία καὶ Λοκρίδι καὶ τῇ λοιπῇ γῆ τῆς Ἑλ-
λάδος λέγει τὸ (τρίτον ἔχει) φύλλον.

408. Καὶ ξυνὸν ἐφ' Ἑλλάδος] ἐπὶ τὴν κοινήν
βασίαν τῆς Ἑλλάδος ἐρείδον τὴν Πελοπόννησον. 25

409. Τῆς μὲν πρὸς ζίφυρον] πρὸς δύσιν. Ἐν
μὲν τῷ πίνακι οὐ καίται. Ἔστι δὲ τῆς Ἥλιδος ἢ
Τριφυλῆς. Ἐκλήθη δὲ Τριφυλίς, ὅτι ἐπὶ τριῶν φυ-
λῶν ἰθαγενῶν ἐκλήθη, Ἥλαιων, Ἐπαιῶν, Μινυῶν.
Ἐρατεινότετος δὲ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν τῆς Ὀλυμ-
πίας.

411. Σχιζόμενος προχοῆσι Μεσσηνίου Εὐ-
ρώταο] Ἐπισυνάπτει τὴν Λακωνικὴν τῇ Μεσσηνιακῇ,
διὸ Μεσσηνίον ἔφη τὸν Εὐρώταν. Καὶ διὰ τοῦτο, εἰ
μὴ τεσσάρων μερῶν, οὐ μέννηται τῆς Πελοποννήσου. 35
Ἄλλως. Μεσσηνίου Εὐρώτα, τοῦ Λακωνικοῦ· ἐστὶ
γὰρ Μεσσηνίη τῆς Λακωνικῆς, ἑτέρα τῆς Πύλου.

Ἡρακλῆος ἐτήτυμον ἴσατε κόσμον. Pro Ἱταλίων vel
Ἱταλιῶν] Ἱταλιῶν codices; illud e conj. Bernhar-
dyi, quamvis is traditas literas parum curans legere
mavelit: Ἰσοχα δ' ἐν παλαιοῖσι, ὅσοι πόλιν Ἱταλιῶν.
Dein ἀπὸ μέρους absque sensu codd.; fuerit ἐστὶν (vel
λεγόμενος) ἦρας. || — 4. ἂν om. H; καταδουλώσονται
H. || — 8. προσμιγνυμένους v. l. || — 9. τε om. alii.
|| — 11. γενομένων B. || — 12. ἐπαναστῆσαι H. || —
16. ΦΩανθον codd. || — 19. καὶ τὴν δευτέραν χωρο-
γραφίαν codd., exc. H. || — 28. Ἰλλυριὸς Κάδμου v. l.
|| — 32. γενομένων codd.; em. Bernh. || — 33. Λιπαρὸν
γῆρας τὸ δεόμενον λιπαροῦ βίου καὶ ἐπιμελείας· Ὅμηρος·
«ἢ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.» ἢ μετὰ τὰ ἐν θήβαις εὐ-
τυχήματα ἦλθον εἰς ἀποικίαν ἢ εἰτι ἴδει αὐτοὺς ἐν τῷ γῆρας
τρυφερώτερον βιοῦν BG. Ἐπὶ τὸ λιπαρὸν γῆρας παρεγέ-
νοντο, τούτῳ εἶτι ἐγγράσαν καὶ ἕμμελλον λιπαροῦ βίου
καὶ ἐπιμελείας δεξιοῦσθαι μετὰ τὰ ἐν θήβαις ἀτυχήματα Q.

|| — 37. βιοῦν B, βίον βιοῦν et βιοῦν βίον cett.; καὶ ex
H additum; eidem debetur locus Euripidis, qui unum
versum habet quem in laceris hoc loco Euripidis codi-
cibus desideramus. Ceterum fort. legendum esse
δράκων δὲ ζῆση opinabatur Bernhardyus. || — 6. ὄφεις
ἀλλάξει H. || — 12. Ὀρικίων codd. || — 14. καὶ Θεσπρω-
τίων δὲ ἐστὶ πόλις Ἠπείρου H. || — 17. ἴσικαν] εἰρημν
ἴσικαν H. || — 22. καὶ τῆς λοιπῆς τῆς Ἥλιδος codd.,
nisi quod τῆς in plerisque deest. || — 28. Τριφυλλίς et
Τριφυλλία codd. Deinde Τριφυλλίς codd. || — 29.
Πηλῶν (Ἐπηλῶν vel Πηλῶν), Ἐπηλῶδων codd.; e
Paraphrasi em. Bernh. || — 35. μοιρῶν v. l. || — 37.
γὰρ] γῆ H; ἢ δὲ Μεσσηνίη τόπος ἐστὶ περὶ τὴν Λακωνικὴν
CGQ, ἑτέρα ἢ βάλαι (i. e. ἢ ἄλλη) τῆς Πύλου H. || —
2. πόλις] ὄρος H, quod nescio cur receperit Bernhar-
dyus. || — 3. Λακωνικὸν] Κελτικὸν codd. Indicat Laco-
nicæ montem, quem Ἀσίαν appellat Pausanias, Lai

412. Εἴτ' ἀμφω γαίθην] ὡς μιᾶς οὔσης αὐτῶν τῆς γενέσεως. Τὰ δὲ Ἄσσα πόλις Πελοποννήσου· τὸ δὲ ὄρος Λακωνικόν. Γράφεται δὲ καὶ Αἴθην, ἢ ἡ ἢ Ἄλα κωμῆ Ἀρκαδίας. Γράφεται καὶ οἴτ' ἀμφω. Βούλεται δὲ εἰπεῖν μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν γῆν ὤσαν, εἰς ἣς τὸ ὕδωρ ἀναβλύζον καὶ πρὸς ἑκάτερον μέρος σχιζόμενον τοὺς δύο ποταμοὺς ἀπεργάζεται, πρὸς νότον μὲν Εὐρώταν, πρὸς δὲ ζέφυρον Ἄλφειόν.

414. Κα δ δὲ μέσην νῆσον οἴλην] Σημειωτέον 10 ὅτι τὸ κυρτὸν κοῖλον ὠνόμασε. Μέσην δὲ, ὡς μεσογείους. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ὡς μεσογείοις ναῦς αὐτοῖς δίδωσιν.

415. Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες] Μετὰ τὸν Ἀρκάδος θάνατον οἱ παῖδες αὐτοῦ τρεῖς ὄντες ἐνέιμαντο τὴν ἀρχήν. Ἐλατος μὲν ἔλαχε μοῖραν Ὀρχομένον, Μαντινείαν καὶ τὴν Κυνουρικὴν, ἦτις Θυρεά καὶ Ἀθήνη καὶ τὰ περὶ τοὺς καλουμένους Πραίους· Ἀφείδας δὲ Τέγεαν καὶ τὰ περὶ Μαιναλίαν· Ἀζάν δὲ καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ Ἀζανίαν* τὸν διὰ παρρησίαν, ἢ ὅτι τὸ τοῦ 20 Λυκαίου Διὸς ἱερὸν εἰς τὰς κοινὰς εἰσόδους εἶασαν. Ἀπιδανῆες δὲ οἱ Ἀρκάδες ἐκλήθησαν ἀπὸ Ἀπιδὸς τινος ἱατροῦ, ὃς τὴν Πελοπόννησον ὑπὸ ὄψει δαχλουμένην ἰδὼν ἐκ τῆς ἡλείρου ἠλευθέρωσε, καὶ ἔκρησε τὴν Ἀρκαδίαν, ὅθεν ἡ Πελοπόννησος Ἀπία τὸ πρὶν ὀνομάζετο,

καὶ Ἀπιδανῆες οἱ Ἀρκάδες, ἐξαιρέτως δὲ, παρ' οἷς ὁ Ἄπις ἔκρησε, ὡς φησὶν Αἰσχύλος·

Ἄπις γὰρ ἰδὼν ἐκ πέρας Ναυπακτίας.

Τινὲς δὲ φασὶν, ἐπεὶ μὴ εἶχε πίδακας μῆθ' ὕδωρ τὴν ἀρχὴν, ὅθεν καὶ Ἀζηνὶς ἐκαλεῖτο, ὡς φησὶ Καλλιμαχίας·

μᾶλλον δὲ μάλ' εὐδρος καλεῖσθαι·

ὅπερ ἔστι πολὺ ὕδρος, ὡς τὰ ἐξῆς δηλοῖ· πολλοὺς γὰρ ποταμοὺς καταλείγει ἐν αὐτῇ ὄντας.

416. Ὅθι Κρηθίς] Ἔστι καὶ Σικελίας ὁ Κρηθίς 10 ποταμὸς, ὡς φησὶ Θεόκριτος (5, 124)· « καὶ τὸ δὲ, Κρηθί, οἶνω πορφύρεος. »

420. Δοιοὶ δ' Ἰσθμια] Ὅντινα Ἰσθμὸν ἀπὸ τοῦ Σικελικοῦ καὶ Αἰγαίου περιφρέσθαι φησὶν. Ἄλλως. Περὶ δὲ τὰ Ἰσθμια νῦτα, ἤτοι τὰ στενὰ, δύο θάλασσαι 15 ἡγοῦσιν, ἡ τε Κορινθία καὶ ἡ Σαρωνική· ἦτις Κορινθία ἐξανατίας τῆς Ἐφύρης πλοῦς πρὸς τὴν δύσιν κατὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ ἔστι πελάγους, ἡ τε Σαρωνική συρομένη ἔστι πρὸς ἀνατολὰς. Καὶ ταύτην τὴν Κορινθίαν Σαρωνίδα καλοῦσιν, ὡς μὲν Εὐφορίων φησὶν, ἐπειδὴ 20 Σάρων τις κυνηγὸς ἐπιδιώκων σὺν ἐκείθεν κατακρημνίσθη εἰς θάλασσαν, καὶ διὰ τοῦτο Σαρωνικὸν κληθῆ-

urbi propinquum, quamquam is ad Eurotæ fontes nihil pertinet. — 4. Αἴα] Eandem, ni fallor, Euam dicit Stephanus : Εἴα, πόλις Ἀρκαδίας· Θεόπομπος ἐν ἔκτῳ. Secundum Pausaniam (4, 31, 4) Eua hæc Argolidis sive Cynurizæ est, sed Arcadiæ confiniis proxima. — 5. γῆν] πηγὴν H. — 11. Ἀγαμέμνων] V. Homer. II, β, 612. — 16. Κυνουρικὴν H, Κυνουρικὴν alii; mox Θυραία et Ἀθήνα codd.; em. Bernhardyus, quamquam Ἀθήνα vulgata fort. non erat mutanda. Πραίους] Πρῆως v. l.; Πρῖνους conj. Bernh., collato Pausania 8, 6, 2, qui e duabus viis, quibus Mantinea Argos iter erat, alteram Πρῖνον dici refert. Fort. Πραίους ortum fuerit ex Πρασίους, quod rectius dicendum erat Πρασιάς, quæ urbs in Laconizæ et Cynurizæ erat confiniis. Possis etiam tentare [Ἀν]γαίρους, quum regio quæ juxta mare Thyreatico agro a borea imminabat, apud Pausaniam vocetur τὰ Ἀνεγραιά. — 18. περὶ Μαιναλίαν] περὶ μὲν ἄλλης cod.; περὶ Μαίναλον proposuit Meinekius in Analect. Alex. p. 160; περὶ τὴν Ἀλίαν, quod Bernhardyus dedit, ob situm locorum non est probabile. — 19. Ἀζανίαν* τὸν Δία] « Dubitari nequit quin plura exciderint, quæ satis certa conjectura ita redintegranda esse suspicor : Ἀζάν δὲ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ Ἀζανίαν [καλουμένην καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Λυκαίωνος παρανομίας εἰς] τὸν Δία Παρδασίαν. Nimirum Parrhasiam propter Lycaonis in Jovem impietatem Παρδασίαν appellatam esse testatur Nicanor in libro de Paronymis ap. Stephan. Byz. v. Παρρασία : Νικάνωρ δὲ Παρδασίαν φησὶν διὰ τὴν Λυκαίωνος εἰς τὸν Δία παρανομίαν, ubi vide Holstenium. Similiter Megalopolitani monumentum, quod civium suorum virtutem condecorabant, appellabant Παραιδάσιον, ὅτι ἐς αὐτοὺς παρεσπῶνθησεν ὁ Κλε-

ομένης, ut est apud Pausaniam 8, 28, 4. Ac fortasse etiam Callimachus hymn. in Jov. 10 non Παρρασίω scripsit, quæ Arnaldi conjectura est, sed Παρδασίη; libri enim Παρρασίη. Postrema scholii verba, quæ ita corrigebam : εἰς τὰς κοινὰς εἰσόδους (publicos reditus) ἔθεισαν, alii forsan probabilis expedient. » Μυρκεῖτος l. l. p. 160. Codex habet εἴασαν (non vero ἔλασαν, ut in Bernh. editione), unde elicui εἴασαν. Possis etiam : ἔλαχον vel ἔτασαν. Ceterum εἰσόδους mutari velim in συνόδους; adeo ut Lycæi Jovis fanum haud ulli filiorum Arcadis attribueretur, sed in communes Arcadum conventus relinqueretur liberum. Similis locus commemoratur ap. Pausan. 8, 35, 10 : ἐξῆς δὲ ἔστιν ἐμοὶ δοκεῖν καλούμενον καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι ἀνεῖναι τὴν χώραν φασὶν ἐνταῦθα, ubi nonnulla excidisse post v. ἔστιν censent, mihi vero nomen loci proprium in ἐμοὶ δοκεῖν depravatam esse videtur. Legerim Ὀμοδοχίον. Cf. loca quibus Ὀμάριον et Ὀμολώιον nomen erat in Achaia, Bœotia, Græcia Magna. — 22. ὑπὸ ὄψει πρότερον (δαινῶς al.) ὄχλ. L. — 1. Verba ἐξαιρέτως... ἔκρησεν aptius legerentur pos v. ὀνομάζετο. — 3. καὶ ἐκπῆσαι ναυκράτας codd., nisi quod καὶ om. H. Cf. Eustath. ad h. l. — 4. τινὲς δὲ κτλ.] In *CGLQ* ita habes : Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐτέρους λέγουσιν ὡς ἀνυδρον οἶσαν αὐτὴν Ἀπίαν κληθῆναι διὰ τὸ μὴ εἶχειν πίδακας, τοῦτίστι πηγὰς· πίδαξ γὰρ ἡ μικρὰ πηγὴ λέγεται. Βέλτιον δὲ τὸ πρότερον, καθὼς ἐπιφέρει τὸ καίμενον. — 7. μᾶλα (μῆλα al.) δὲ μελίας (μῆλις al.) ἐνδρος codd. — 11. καὶ τοῦδε Κρηθίς, ἡ ὡς Πορφύρεος codd. — 17. κατὰ] καὶ M. Nescio cur κατὰ vocem Bernhardyus expunxerit. Τὸ Κορινθιακὸν πελάγος, ὃ ἔστιν ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους δυτικὸν ὄν H. — 20. Εὐ-

ναὶ τὸ πέλαιος ὡς δὲ Παρθένιος ἐν ταῖς Μεταμορφώ-
σαι λέγει, ἐπειδὴ Μίνως λαβὼν τὰ Μέγαρα διὰ τῆς
Νίσου θυγατρὸς, ἐρασθείσης αὐτοῦ καὶ ἀποτειμούσης
τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρὸς τὸν μόρσιμον πλόκαμον καὶ
6 οὕτως αὐτὸν προδοῦσης, ἐννοηθεὶς ὡς ἡ πατέρα προ-
δοῦσα οὐδενὸς ἂν ποτε ῥῆστα φείσαιο, προσδήσας
αὐτὴν ἐπισύρσασθαι τῇ θαλάσῃ, θθεν Σαρωνικὸς οὗτος
δὲ πόντος ἐκλήθη. Ὅτι εἰς ὄρνειον ἢ κόρη μεταβλήθη.
Ἄλλως. Τὴν πρὸς ἔω] Ἐπειδὴ Σάρων δὲ Τροίχη-
10 νεὺς ποταμὸς ἐκδίδωσιν αὐτὴν.

428. Ἐνθεν καὶ Βορέης] Οὗτος δὲ Βορέας βασι-
λεὺς ἐγένετο τῆς Θράκης, καὶ ἤρπασεν ἐκείθεν τὴν
Ἐραθίαν, καὶ μεταμυθῆθη εἰς τὸν ἄνεμον καθάπερ
καὶ Αἰδωνεύς, δὲ τῆς ἠπειροῦ βασιλεὺς, εἰς τὸν Πλού-
15 τωνα. Πρὸς δὲ λέγονται ἐλθεῖν Πειρίθου καὶ Θη-
σεύς, μετὰ δὲ τούτους Ἡρακλῆς διὰ τὸν Κέροβρον.

427. Μακροδονίης τε πόλι.] Ἡ οὖν Μακεδονία
πρῶην Ἐμαθία ἐκαλεῖτο ἀπὸ Ἐμαθίωνος τοῦ Διὸς καὶ
Ἡλέκτρας· ὕστερον δὲ Μακεδονία ἀπὸ Μακεδόνος τοῦ
20 Αἰακοῦ. Ἐκλήθη δὲ ποτε καὶ Πηλαγονία.

431. Τῆς δ' ἕπερ] Κατωτέρα γὰρ ἐστὶ τῆς Δωδών-
νης ἢ Αἰτωλίας, ἢ τῆς μεσογείας ἠπειροῦ. — Διὰ
γὰρ τῶν Ἐχινάδων ἐκβάλλει δ' Ἀχελώϊος εἰς τὸ Ἰόν-
25 νιον πέλαγος. Ἐχινάδες δὲ καλοῦνται αἱ νῆσοι, ὅτι
ἔχεις πολλοὶ εἰσὶν ἐν αὐταῖς, ἢ ἀπὸ Ἐχλόνος τινος, ἢ
διὰ τὸ τραχύτερον τῶν πετρῶν.

427. Τῆς δ' ἕπερ] ἐπὶ τῷ πεδίῳ.
— Ἐπειδὴ μέση ἐστὶ δύσεως καὶ ἀνατολῆς, ἀποκλί-
νουσα ὡς πρὸς βορέαν.

30 441. Παρὰ τῷ Κηφισῷ ἐστὶν ἡ Πυθία. — Ὡς ἐτι
τοῦ δράκοντος ἐκείσε ὄντος, [ῆ] διατετυπωμένου αὐτοῦ

τοῦ σώματος. Θηλυκῶς δὲ Δελφύνης δράκοντος
εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἀρσενικοῦ, ὡς καὶ δὲ Ποιητής (II. ο,
275)· λέων ἡ γένειος· ὁ γὰρ ἀρρην γένειον οὐκ
ἔχει. Ὀλκὸς ἢ περιπλοκὴ ἢ περὶ τὸν πόδα. Τινὲς
δὲ περιττὸν ἔλεγον τὸν στήχον· ὁλκὸς ἀπειρεσίη-
3 σιν. — Ὀλκὸν δὲ ἢ τοῦ οὐραίου λέγει τοῦ δράκοντος,
ἢ ἀπὸ ἄλλου τινὸς τεχνουργήματος τὸ ὄλον σῶμα ἀπει-
καζόμενον.

449. Ἄνδράσι φαίνονται] Τοῦτο εἶπεν δὲ ποιη-
τῆς πρὸς τὸ ὑποτίθεται ἀόρατα, οἰοεὶ τὰ τῶν Κιμμε-
10 ρίων καὶ τῶν Ἀλανῶν καὶ τῶν Κυκλώπων. Ἄνδράσι
δὲ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ἀνδρῶν, ἢ ἢ δοτικῆ ἀντὶ γενετικῆς.

480. Ὑπὸ τὰς στήλας, ἵνα εἴπη πεπικνωμένα κατὰ
τὸ μέσον τῆς κορυφῆς. Ἴνα εἴπη· πόλις τὰ Γάδειρα
ἐν τῇ νήσῳ κειμένη. Ἐξῆς καὶ ἡ νῆσος οὕτως ἐκλήθη.
15 Εἰσὶ γὰρ καὶ ἔωαι στήλαι τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ τὸ
αὐτὸ πάλιν πρὸς τὰ φαινόμενα καὶ πολλοῖς ὁμολογού-
μενα.

483. Ὡς ἐμπορικοὶ γὰρ πάντα τόπον παρῆλθον οἱ
Φοίνικες.

454. Ἡρακλήα] Φοῖνιξ ἦν δὲ Ἡρακλῆς δὲ ἀρχαί-
20 τατος, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος (2, 44)· ἢ δὲ δὲ Ἡρακλῆς
εἰρήνευσε τὸν τόπον, ὅτε καὶ τὰς στήλας ἐστήσα.

486. Κληζομένην Κοτινοῦσαν] Ἀπὸ τῆς
ἀγριελαίου Φοίνικες ὠνόμασαν Γάδειρα, καὶ ἐνταῦθα
35 εἰσὶν αἱ στήλαι τοῦ Ἡρακλέος. Αἱ δὲ τοῦ Διονύσου
ἔωαι. Ὁ δὲ Παρθένιος Βριάρεω τὰς στήλας φησὶν
εἶναι·

μάρτυρα δ' ἄμμιν τὴν ἐπὶ Γάδειρα λίπε θυμὸν *
ἀρχαίου Βριάρεω ἐπ' οὐνομα τὸ πρὶν ἀρξας *

30

φορίων] fr. 139 ed. Meineke. Eadem habes in Etym.
M. p. 708, 51. Cf. schol. Eurip. Hippol. 1200; Pau-
sau. 2, 30, 6. Wesseling ad Itin. p. 600. || — 21. σύν
om. cod.; ex Eustathio add. Hudson. || — 6. φει-
δοίτο B. || — 10. Ultima hæc, ex H apposita, manca
sunt. || — 18. πρῶην] πρῶτον B. || — 20. Πηλαγονία]
Πηλιγονία LGQ, Πηλιδόνεια al. || — 21. Ante κατωτέρα
in H legitur τῆς Ἐρμυάνθου (fuit τοῦ Ἀρακύνθου) || —
31. Ἀπὸ τοῦ ἀκριβοῦς pro ὑπὸ. Sumta hæc sunt ex codice
H usque ad vocem ἀπειρεσίησιν. || — 5. ὄλκον etc.]
E Paraphrasi sumta. || — 27. Βριάρεω] Cf. schol. ad
vs. 64, schol. Pindar. Nem. 3, 38 : αἱ Ἡρακλεῖται στή-
λαι καὶ Βριάρεω λέγονται εἶναι, καθὸ φησὶν* στήλαι τ'
Ἀτλαίωνος ὄλος μεδέοντι γίγαντος. Aristoteles ap. Ælian.
V. H. 5, 3; Plutarch. Moral. p. 420, A; Tzetzes Exeg.
II. p. 23. || — 29. Versus Parthenii quomodo corri-
gendi sint, certius dicere non habeo. Bernhardyus
nihil tentavit, nisi quod Γάδειραν et λίπε θυμὸν (i. q.
οἴμον) leg. proposuit. Pro quibus velim : λίπε οἴμον.
Meinekius in Analect. Alex. p. 278 dedit :

μάρτυρα δ' ἄμμιν
τὴν ἐπὶ Γάδειρα ἔλιπε θυμὸν
ἀρχαίου Βριάρεω ἐπ' οὐνομα τὸ πρὶν ἀρξας.
Ad quæ annotat hæc : * Apertum est hæc de Hercule
dici, qui columnas Gaditanas, quæ antea Briare

columnæ dicerentur, a suo nomine Herculeas dici in-
stituerat. Hinc probabile videri potest fragmentam hoc
ex Hercule derivatum esse. Versu 2 Hermannus Γα-
δειρα λίπε θερμοσύνην, Bergkiius : Γάδειρα κάλλιπε θερ-
μοσύνην; mihi lenius videbatur Γάδειρα, ἔλιπε θερ-
μοσύνην. Etym. M. p. 391, 28 : εὐθερμοσύνη· τάξις παρὰ
τὸ θῆμος θερμοσύνη, ὡς ἱπποσύνη καὶ εὐθερμοσύνη. Omi-
sere hanc vocem lexicographi. Magis tamen placeret,
si hanc poeta sententiam expressisset : μάρτυρα δ' ἄμ-
μιν τῆς ἐπὶ Γάδειρα ἔλιπε ναυτιλῆς, ut apud Pinda-
rum legitur de Hercule Nem. 3, 22 : ἀς (κίονας),
ἔθηκα ναυτιλῆς ἰσχύτας μάρτυρας κλυτάς. Pro Γάδειρα
aut Γάδειρη scribendum, aut quod æque bene est,
Γάδειρος vel Γάδειρω, qua forma usus est Eratosthenes.
Vs. 3 Bergkiius Βριάρεω ex Etym. M. p. 213, 23. Sed
hæc æolica forma fuisse videtur. Itaque nisi Βριάρεω
cum Hermanno scribendum, malim Βριαρῆος, quam
formam hujus nominis memorat Etym. I. I. 26 habet-
que Callimachus Del. 123. Possis etiam Βριαρῆος,
coll. Etym. M. p. 102, 39. ἀρξας Hermannii conje-
ctura est. * Μισαρκίους. Secundus versus ratione proba-
bili restitutus esse videtur, prior non item; tentave-
ram τῆς ἐπὶ Γάδειρα λίπε θυμὸν, (adeo ut poeta de colle
usurparit θυμός vocem, quæ vulgo significat cumu-
lum) vel : μάρτυρα δ' Ἀθῆνην ἐπὶ Γάδειρα λίπε ἄμμιν;

Κοτινουςα μὲν ἐκαλιτο τὸ πρότερον ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων, διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι κοτινοὺς ἐν αὐτῇ ἢ ἔγριε-
 λαιούς, ὕστερον δὲ ἀπὸ τῶν Φοινίκων μετανομάσθη
 6 Γάδειρα διὰ τὴν στενότητα, οἷον γῆς διαιρά, ἀντὶ τοῦ
 τρέχῃλος γῆς στενότερον γὰρ μέρος τοῦ ἀνθρώπου ὁ
 τρέχῃλος.

488. Σαρδὼ] ἀπὸ Σαρδόνος, υἱοῦ Ἑρακλέους.
 Ὠκίσθη δὲ ὑπὸ τῶν Ἰθέρων, εἴθ' ὑπὸ τῶν Ἑρακλειδῶν,
 εἴθ' ὑπὸ Καρχηδονίων. Ἰχουσα δὲ ὀνομάζεται, ἐπεὶ
 10 ἴχνη ἀνθρώπου ὁμοία ἴν. Ἑρακλῆς δὲ ἐκείσε μετή-
 κισε τοὺς Θεσπιάδας, καὶ λεῶν ἀθροίσας, Καδμείους,
 Αἰτωλοὺς, Λοκροὺς.

481. Τὴν δὲ μ'ε'τ' Αἰόλου] Αἰολοὺς ἀνὴρ ἐγένετο
 πολυχρόνιος τε καὶ ναυτικώτατος, προῖδεν ἀνέμους
 15 ἱκανός, καὶ ἰστία πρώτος ἐξευρών· διὸ καὶ ταμίαν
 ἀνέμων αὐτὸν εἶναι λέγουσιν. Εἷς δὲ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
 Ἰόκαστος τὸ Πῆγιον ἐκτίσει, πόλιν πρώην Ἐρυθρὰν
 καλουμένην, ὡς ὁ Καλλίμαχος (fr. 202)· ἢ Πῆγιον
 ἔστω λιπὸν Ἰοκάστου Αἰολίδαο.· Φιλόξενον δὲ τὸν
 20 Αἰολοὺν εἶπεν, ἐπειδὴ τὸν Ὀδυσσεῖα ὑπεδέξατο, καὶ
 τοὺς ἀνέμους αὐτῷ παρέσχεν. Ἄλλως. Ἄρνην πρὸ
 γάμου κύουσαν ὁ πατὴρ Αἰολοὺς εἰς Ἰταλοὺς ἐφορῶναι.
 Μετάποντος δὲ ἀρχῶν τῶν τόπων γυναῖκα αὐτὴν
 25 ποιεῖται, τὴν πρότερον Σίριν μετοικίσας εἰς τὴν ἡμῶ-
 νυμον αὐτῇ πόλιν. Οἱ δὲ τεχθέντες ἐξ Ἄρνης, Βοιωτὸς
 καὶ Αἰολοὺς, βουλῆσαι τῆς μητρὸς κτείνουσι τὴν Σίριν,
 καὶ μετοικίζονται φόβῳ τοῦ Μεταπόντου· ἀλλ' ὁ μὲν
 εἰς Βοιωτίαν ἔμα τῇ μητρὶ, ὁ δὲ πρὸς Αἰκάρων τὸν
 30 τῶν πλησίων νήσων ἀρχοντα, [ε] καὶ υἱὸν αὐτὸν
 ποιεῖται καὶ μετὰ θάνατον τὰς νήσους αὐτῷ εἶπ', εἰς οὗ
 Αἰολίδες ὀνομάσθησαν. Τούτων δὲ μία Ἰσρὰ πῦρ
 ἀναδίδωσιν.

485. Εἰσι δὲ αὐταὶ Στρογγύλη, Εἰδώνυμος, Διδύμη,
 Φοινικώτης, Ἐρικώτης, Ἰσρὰ Ἑραίστου καὶ Λι-
 35 πάρα.

476. Ἀονίφ τμηθείσα] τῷ Βοιωτικῷ τοῦ Ποσει-
 δῶνος, ἐπειδὴ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἐτιματο ὁ Ποσειδῶν·
 ὅθεν καὶ (II. β, 506)·

· Ὀγγησὸν ἴ' ἱερὸν, Ποσειδίῳ ἐγγλὰν εἰσο·

ἢ τῷ ἰσχυρῷ ἄριστος γὰρ ὁ ἐνθῶν σιδήρος. Φασὶ δὲ
 Ἰοκάστῳ τῷ Αἰόλου παιδὶ χαρίζομενον Ποσειδῶνα Σι-
 καλίαν διατεμεῖν τῷ σιδήρῳ, πρότερον χερσάνησον
 οὔσαν, ὅπως ἔχη ταύτην πρὸς οὐκείσιν, ὡς καὶ Καλ-
 5 λιμαχὸς φησι·

Πῆγιον ἔστω λιπὸν Ἰοκάστου Αἰολίδαο.

Ἄλλως. Πολυγλώχινι ἀντὶ τοῦ τρεῖς γωνίας
 ἔχοντι. Εἶτι γὰρ τρεῖς, τοῦτο καὶ πολὺ· οὐκ εἶτι δὲ
 10 πολλὸ, τοῦτο καὶ τρεῖς· οὐκ ἀναστρέφει γὰρ ὁ λόγος.
 Τρεῖς δὲ ἀκίδας εἶχεν ἡ τριαινα τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπειδὴ
 καὶ τρεῖς εἰσι ποιότητες τῶν ὑδάτων· ἄλμυρά, ὡς ἡ
 τῆς θαλάσσης, γλυκεῖα, ὡς ἡ τῶν ποταμῶν, μέση,
 ὡς ἡ τῶν λιμνῶν.

482. Ἰηπυγίην μετὰ πέτρην] Πέτραν δὲ φησι
 τὴν Λευκὴν. Τῆς γὰρ Ἰαπυγίας ἐστὶ χώρας. Πλη-
 15 σίον δὲ τῶν Λοκρῶν αὕτη ἡ πέτρα ὑπάρχει.

483. Δῆεις ἰφθίμου Διομήδ.] Πρώην μεν γὰρ
 Ἰππιον ὀνομάζετο Ἄργος· νῦν δὲ Ἀργύριππα καλεῖται,
 ὡς Λυκόφρων φησί (592)·

ὁ δ' Ἀργύριππα Δαυνίων παγκληρίαν
 20 παρ' Ἀυσοντίῳ Φυλαμὸν δοχῆσται·

εἶτα μετ' ὄλιγον (599) καί·

φερίωνυμον νηίδα νάσσονται πρόμου.

Ἐξαρχόμενος Διομήδης ἐπὶ Τροίαν Κομήτην τὸν υἱὸν
 Σθενέλου εἶασε φύλακα τῇ γυναίκε. Εἶτα ἐργισθεῖσα
 25 ἡ Ἄφροδιτη διὰ τὴν πληγὴν ἐποίησε τὴν Αἰγυπταλίαν
 φιλῆσαι τὸν Κομήτην. Ἐπανελθόντι οὖν τῷ Διομή-
 δει ἐπεβούλευσεν. Ὁ δὲ ἦλθεν εἰς ταύτην τὴν νῆσον
 πλανώμενος, καὶ ἐκείσε ἐτελεύτησεν. Διομήδης οὖν
 νῆσον, τὴν καλουμένην Διομήδειαν. Ἔστι δὲ πλησίον
 30 Λοκρῶν.

484. Καλεφαιμένης] διὸ ἔτρωσεν αὐτὴν ἐν τῷ πολέ-
 μῳ βοηθοῦσαν Αἰναίᾳ.

489. Θεσπρωτοῦ δὲ υἱὸς ἦν ὁ Ἄμπραξ, ἀφ' οὗ ὁ τε
 κόλπος ὀνομάσθη Ἄμπρακικὸς καὶ πόλις Ἄμπρακία.
 35 Καὶ Κέρκυρα δὲ δύο εἰσίν, ἡ μὲν λεγομένη νῦν Φαια-
 κίς, ἐν ἀρχῇ τοῦ Ἄδριου, περὶ δὲ τὰ ἔνδον ἡ ἑτέρα ἡ

sed malim : μάρτυρα δ' ἀμφὶ τῆς ἐπὶ Γαδείρῃ λίπης
 οἴμου, ab utraque freti parte testem liquisti. || — 7.
 Σαρδωνος codd.; em. Bernh. || — 15. ἔξωρα H, ἐξου-
 ρεῖν BGO. || — 17. πῶλιν H, om. vocem B, τὴν cett.;
 Ἐρυθρὸν, Ἐρυθρίον, Ἐρυθρίαν v. l. Ceterum de hoc
 Rhegii nomine aliunde non videtur constare. || — 19.
 Ἰοκάστου Bernh.; Ἰοκάστιας et Ἰόκαστος codd. || —
 20. ἐπὶ B. || — 24. Σίριν] De hac Siride muliere cf.
 Timæus et Euripides in Melanippe ap. Athenæum 12,
 p. 523 E. Cf. Hollænder. De rebus Metapontinorum
 (Gætting. 1851) p. 30. || — 25. ἐξ αὐτῆς Ἄρνης H. || —
 28. Αἰκάρων τὸν sic B, Αἰκάραντα vulgo. || — 29. θε
 inseruit Bernh. || — 33. Ἐιδώνυμος, Στρογγύλη, Εἰδῶ-
 νυμος, missa deinde Ericode insula, H. || — 34. Φοι-
 νικὴ L; Φοινικώσα, Ἐρικώσα al. || — 2. χαρίζομενος

Ποσειδῶν H. || — 7. Ἰόκαστος et Ἰοκάστιας codd. || —
 9. δὲ] γὰρ Λοκρῶν B. || — 18. Ἰππιον] Ἰππιον, Ἰά-
 σκιον v. l.; Ἀργύριππα h. l. et lin. 20 E, vulgo Ἀργυ-
 ρίππα ... Ἀργυρίππαν. Cf. Steph. Byz. s. v., ex quo
 nostra fluxerint. || — 21. Ἀυσοντίῳ φυλαμῶν (φυλάκῃ
 H) EH. Φυλαμὸν quid sit nescio. || — 23. νάσσονται v. l.
 || — 24. ἐπὶ τὴν Τροίαν Κομήτη τῷ υἱῷ E; φύλακα E,
 φυλακὴν vulgo. Aliud scholion cod. H ita habet : ἐποίη-
 σεν αὐτὴν ἐργισθεῖσαν ἐμμίῃσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν
 υἱὸν Σθενελάου (sic), ὄντινα Διομήδης πρὸς φυλακὴν ἀφῆ-
 κεν· εἶτα μεγένηται αὐτῶν ἐν συνουσίᾳ ἐπαναστρέψας ὁ Διο-
 μῆδης ἐλθὼν καταφάσκων ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ· εἶτα ἐκαλεῖται
 εἰς τὸ γένος Ἰθέρων ἐπὶ ταλευτῆ. || — 30. ἴσται... Λοκρῶν
 add. E. || — 34. Ἄμπραξ... Ἄμπρακία v. l. || — 35.
 Ἄμπρακικὸς adj. Hudson.

καλουμένη Μελίγουνις. Καὶ δύο λιμένας ἔχει ἡ Φαιακίς, τὸν μὲν Ἀλκινόου, τὸν δὲ Ὑλλου. Διό φησι Καλλιμαχος (fr. 336)· « Ἀμφίδυμος Φαίαξ. »

496. Ἀπὸ Χαλκίδος] Χαλκίς πόλις τῆς Αἰτωλίας· καὶ ὁ Ποιητής· « Χαλκίδα τ' ἀγγαλον. » ἦτοι τὴν Καλυδῶνα.

497. Ἀχελώϊος] Φασί γὰρ τὰς Ἐχινάδας ὑπὸ τοῦ Ἀχελώϊου καχῶσθαι. Ἐχορηματίσθη δὲ τῷ Ἀλκμαίῳ νῆσον οἰκῆσαι, ἣν οὐκ εἶδεν ἥλιος.

10 498. Ἀμνιστοῖο] Ἀμνισὸς ποταμὸς Κρήτης· καὶ Ὀμηρος (Od. τ, 188)· « στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπῖος Εἰλειθυίας. »

500. Ἐτέρωθεν λέγει τὴν Κάρπαθον, διὰ τὸ βορείαν αὐτὴν κεῖσθαι. Ἡ γὰρ Αἴγυλα καὶ ἄλλαι πρὸς δύσιν τῆς Κρήτης κείνται, ἡ δὲ Κάρπαθος κατ' ἀνατολὰς, 15 τούτις ἀνατολικωτέρα τῆς δύσεως. Ἄλλως. Ἡ Κάρπαθος ἀνατολικωτέρα τῆς Κρήτης κείται· διὸ καὶ τὸ ποτὶ ζόφον πρὸς βορρᾶν λέγει. Καὶ γὰρ Ὀμηρος (Od. ι, 23.) τὴν Ἰθάκην καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους 20 πρὸς ζόφον εἶπε κεῖσθαι αὕτη δὲ πρὸς βορρᾶν αὐτῶν κείται. Ὀμηρος·

αὕτη δὲ χαμαλῆ πανυπερτάτη εἰν ἄλλ κείται,
πρὸς ζόφον· αἱ δὲ τ' ἀνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠελίον τε.

504. Ἄντα δὲ πέρζης] Καταβαίνει ἐπὶ τὰ ἐξῆς τῆς 25 Ῥόδου τὰ πρὸς ἴσω κείμενα. Παρίησι δὲ αὐτῶν τὰ δρώμενα· καὶ ἀνώτερα.

505. Ἡ δὲ Ἱηλυσὸς πόλις Ῥόδου ἐστίν. Ὁξυτόνωσ δὲ ἀναγνωστέον. Καὶ Ὀμηρος Λίνδον Ἱηλυσόν τε.

30 508. Τὸ δὲ Σούνιον τῆς Ἀττικῆς ἀκρωτήριον· καὶ « Σούνιον ἄκρον Ἀθηναίων » Ἀριστοφάνης.

509. Ἀστὺ Διωναίης] Ἀφρ.] Καραστίν αὐτὴν καλουμένην ὤκισεν Ὑων Αἰγύπτιος, οὗ υἱὸς Κέττης ἀπαις τελευτᾷ. Κέφαλος δὲ ὁ Πανδίωνος καὶ Ἐρσης 35 εἰς τὴν Ἀσίαν οἰκῶν ἔσχε παῖδας Ἄψον καὶ Πάφον, ὃς διαβάς εἰς αὐτὴν πόλιν κτεῖται Πάφον, οὗ υἱὸς Κινύρας προσέσχε τὴν νῆσον καὶ Πυγμαλίῳ Φοίνιζ, οὗ θυγατέρα Θυμαρέτην γαμῆι Κινύρας, καὶ ποιεῖ Ὀξύ-

πορον καὶ Ἄδωνιν, ὃν ὑπὸ σοῦς ἀποθανόντα λέγειν ἔπεισεν ὡς ἤρπασται ὑπὸ Ἀφροδίτης, καὶ πέμψας ἔθαψεν ἐν Βύβλω τῆς Φοινίκης παρὰ ποταμὸν, ὃς Ἄδωνις καλεῖται. Ἄλλως. Ἡ Κύπρος ἀνατολικωτέρα Ῥόδου· τὸ γὰρ πρὸς αὐγὰς πρὸς τὴν Ῥόδον 6 ἐπανάγαγε πρὸς αὐγὰς οὖν τῆς Ῥόδου. Ἐκαὶ γὰρ συνακτέον. Παμφυλίῳ δὲ παρ' ὅσον εἰς Παμφυλίαν ἀποταρματίζεται ἡ θάλασσα.

510. Τὴν δὲ μέτ' ἀντολίηνδε] Ἐνταῦθα ψεύδεται· τῆς γὰρ Κύπρου οὐδὲ μία νῆσος ἀνατολικωτέρα 10 καίται. Δαί οὖν, ὡς ὑπεδείξαμεν, ἀναστρέψαι τοὺς στίχους πρὸς τὸ σημαϊνόμενον.

517. Εὐρώπης δ' αἱ μὲν] Διεμέρισε τὰς τοῦ Αἰγαίου πόντου νήσους εἰς δύο, καὶ ἃς μὲν φησι τῆς Εὐρώπης εἶναι, ὅσαι εἰς τὰ εὐώνυμα εἰσιόντι κείνται, 15 ἃς δὲ τῆς Ἀσίας, ὅσαι ὁμοίως εἰς τὰ δεξιὰ κείνται.

520. Ἀβαντιάς] ἔπλετο Μάκριν] τούτῳ ἐν Εὐβοίᾳ. Οὕτω δὲ Μάκριν Ἀβαντιάδα φησι καὶ Καλλιμαχος (in Del. 20).

522. Πεπάρηθος] πόλις δὲ ἐστὶ Θρακικὴ, ἥτις 20 οὐ κείται ἐν τῷ τῆς χωρογραφίας πῖνακι.

523. Πυγυ(η)] Ἐξ ἀρχῆς τὴν Δήμητραν μεγάλως ἐτίμων.

Δημήτερος ἀκτῆ] Κάρπιμος γὰρ ἡ Θάσος, οἰνοὶ δάσος, καὶ τροπῆ τοῦ δ εἰς θ θάσος· ἐξ οὗ Θάσιος ὁ πλούσιος, πλουσία καὶ γὰρ ἐστὶν ἡ Θάσος. 25

524. Σάμος] Σάμοι τρεῖς, διάφοροι δὲ αὐταί. Σάμος γὰρ Κεφαλληνίας, Σάμος τῆς Ἰωνίας, Σάμος Θράκης ἢ καὶ Σαμοθράκης καὶ Ἡλεκτρὸς ὀνομαζομένη· ἔκαὶ γὰρ Ἡλέκτρα ἢ Ἀτλαντιάς τὸν Δάρδανον ἐγένετο 30 νῆσι τῷ Δαί.

Τὸ Κυρβάντιον ἄστν, τούτῳτι ἡ Κυρβαντιάς. Κυρβάντιον δὲ ἐκλήθη ἄστν ἀπὸ τοῦ ἐκείσε τῶν Κορυβάντων τελεῖσθαι μυστήριον.

525. Αἱ δ' Ἀσίης] αἱ προκείμεναι Ἀσίας Κυκλάδες εἰσὶ. Δυτικώτεραι γὰρ αὐτῆς εὐρίσκονται. Δεδόσθω γὰρ Ἀσίαν μέχρις ἐκείσε διήκειν. Τὸ λοιπὸν Αἰγαίου πελάγους ἐστὶ καὶ οὐκ ἐστὶν Ἀσίας. Ἐν δὲ τῷ Αἰγαίῳ αἱ Κυκλάδες πρῶται. Πρῶτην δὲ

3. Post. v. Φαίαξ cod. E addit : ἀντικρὺ γὰρ τοῦ Νηρικίου ἐστίν. || — 7. Ἀχελώϊος, ποταμὸς Πελοποννήσου, ἐξ οὗ τὴν Πελοπόννησον δηλοῖ. φάσι γὰρ... ἥλιος. EH. || — 9. νῆσον] γῆν E. Cf. Pausan. 8, 24. || — 10. ποταμὸς Πελοποννήσου· δηλοῖ δὲ τῆς Κρήτης E. || — 25. αὐτῶν] αὐτὰ H. || — 26. καὶ κοινότερα vel καὶ τὰ γνώτερα? || — 33. Ὑων... Κέττης] υἱὸς... κέττης codd., nisi quod in I legitur εἰς ἣν Ἄδης ὁ υἱὸς Αἰγυπτίου ὤκισεν. Emend. Movers. Phœnix. tom. 2, p. 204, collato Servio ad Virgil. Bucol. 10, 8 : Ex Ægypto Epirivios et Asterius (Epi-viostasterius vulg.) et Yon fratres ad insulam Cyprum projecti sunt, aique ibi sortiti uxores. Ex quorum genere Cetes (Cetes vulgo) procreatus est, qui habuit Erinomam filiam etc. Ἄψος legi voluit Bernhardus tum hoc loco, tum lin. 35, ubi libri Ἐψον; et hoc quidem

recte statuere videtur, coll. Etym. M. p. 117, 37 : Φιλίας δὲ πρῶτον βασίλεια (Cyprî ins.) Ἄψον Ἦος δντα καὶ Κεφάλου etc. V. Meinekius in Analect. Alex. p. 279 sq. || — 38. Θυμαρέτην] Θυμαρέτιν codd. Græco hoc nomine subindicari gentem sacerdotalem Tamiradarum (Tacit. Hist. 2, 3; Hesych. v. Ταμράδα) qui e Cilicia in Cyprum venerunt, censet Movers. l. i. p. 237 et 275. || — 1. Ὀξόπαρον codd.; em. Bernh. ex Apollodor. 3, 14, 3. || — 2. ἔπεισεν ἤρπασθαι v. l. || — 3. πέμψας ἔθαψεν ἢ Βύβλος ἐστὶ παρὰ ποταμῷ etc. v. l. || — 11. δεῖ οὖν] δῆλον v. l. || — 25. καὶ τροπῆ] κατατροπῆ codd.; em. Bh. || — 36. Ante εἰσὶ excidisse videtur τῆς Ἀσίας. || — 37. διήκειν N, διέγειν cett.; τὸ λοιπὸν M, καὶ λοιπὸν reliqui. Ceterum velis : τὸ λοιπὸν τοῦ Αἰγαίου πελάγους οὐδέτι ἐστὶν Ἀσίας.

αἴσαν εἶπεν προτίμησιν γὰρ εἶχον ὑπὲρ τὰς ἄλλας εἰς τὰς ἐν Δῆλῳ ἐτρησίους θυσιάς. Ταύτας τὰς Κυκλάδας ἐπέμνησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἠγήσαντο τῶν μὲν εἰς Κέων Θερσιδάμας, εἰς δὲ Σίφνον Ἀλκίνοωρ, εἰς δὲ Ἄμοργον Νάξιοι, εἰς δὲ Ἄνδρον Κύναιτος καὶ Εὐρύλοχος, εἰς δὲ Κύθον Κίστωρ καὶ Κεφαλῆνος, εἰς δὲ Πάρον Κλύτιος καὶ Μέλαις, εἰς δὲ Δῆλον Ἀντίοχος, εἰς δὲ Νάξον Ἀρχέτιμος καὶ Τεῦκλος, εἰς δὲ Ῥηναῖαν Δῆλων, εἰς δὲ Σύρον Ἰππομέδων, εἰς δὲ Μύκονον Ἰπποκλή. Ἄλλως. Τελείας τὴν Εὐρώπην σὺν τῇ Λιβύῃ μεταβαίνει ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ πρῶτον ἀρχεται ἐκ τῶν Κυκλάδων. Ἀμφίς δὲ ἀντὶ τοῦ περὶ αὐτὴν οὐσαὶ τὴν Δῆλον.

530. Σποράδες] διὰ τὸ σποράδην κλισθαι, ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Κυκλάδων Σποράδες καλοῦνται. Εἰσι δὲ αὐταὶ Δόνουσα τῆς Ναξίας ἐγγύς **.

532. Ταῖς δ' ἐπινησοῖ εἰσιν Ἰωνίδες] Ταῖς Σποράσιν ἐπίκεινται αἱ Ἰωνίδες οὐκ ἔχουσι δὲ τὴν ἐπιγραφήν ἐν τῷ πίνακι.

534. Ἡρης] Πάνυ γὰρ ἐν τῇ Σάμῳ ταύτῃ τιμᾶται ἢ Ἡρα. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σάμος Παρθενίη, ὅτι παρθένος οὐσα ἐκεῖ διέτριβε.

536. Παλληναῖον ὄρος ἐστὶ τῆς Χίου. Λέγει δὲ πρὸς τὸ Παλληναῖον εἶναι οὐ τὴν νῆσον ἀλλὰ τὴν πόλιν.

545. Ἐκεῖθι γὰρ ὑποτίθενται τὸν Ἀχιλλεῖα συνοικεῖν τῇ Διομήδῃ.

560. Μακροβίων] Ἀποικοὶ γὰρ εἰσιν οὗτοι τῶν ἐμῶν Αἰθιοπίων ἢ τῶν Ὑπερβορείων.

Περὶ μὲν τὴν βοοτρόφον Ἐρύθειαν καὶ τὸ ρεῦμα τοῦ Ἀτλαντος κατοικοῦσι οἱ θεοειδεῖς Αἰθίοπες, τῶν μακροβίων οἱ ἀφγοὶ υἱοὶ· οἳ τινὲς ποταμὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγῆνορος, ὃ ἐστὶ τοῦ αὐθάδους ἢ ὑπερηφάνου ἢ ἀλαζόνος, ὡς τῇ ἀνδρείᾳ ὑπερέχοντος, Γηρύσιος ἐκείσε

ἔκησαν· ζῶντος μὲν γὰρ αὐτοῦ ἀόκητος ἦν ἡ νῆσος δι' αὐτόν. Τὸ δὲ βοοτρόφον Εὐρύθειαν διὰ τὰς ὑπὸ Ἡρακλέους ληφθείσας τοῦ Γηρύσιος βοῦς καὶ τὸ θεοειδὲς Αἰθιοπίης ἢ διὰ τὸ μακροβίου εἰρηθεῖν τοὺς Ὑπερβορείους ἢ ὅτι ἀποχωρῶν αὐτούς, ὡς 6 θεοειδεῖς, τῶν ἄλλων ἀδικοὶ γὰρ εἰσιν οἱ τῆς ἰσπερίας Αἰθιοπίας.

Τινὲς δὲ τὸ τῶν μακροβίων εἰρηθεῖν τῶν Ὑπερβορείων φασί, ἐπεὶ καὶ τούτων ὁ Καλλιμαχος (in Del. 282) ἱστορεῖ μακρὸν εἶναι τὸν χρόνον (λέγων) 10 καὶ πολυχρονιώτατον.

561. Ὅτι περὶ τὴν καλουμένην Ἰερὰν ἄκραν αἱ Κασσιτερίδες νῆσοι τυγχάνουσι (περὶ τὴν Εὐρώπην). Εἰσι δὲ αἱ νῆσοι αἱ Κασσιτερίδες καλούμεναι τὸν ἀριθμὸν δέκα, ὡς αὐτὸς ἰσπερίδας φησὶν. Ἐκεῖ γὰρ ἡ τοῦ 16 κασσιτέρου ὥφθη γένεσις. Παραλείμεναι γὰρ τῇ Σπανίᾳ ἢ Ὀργενίᾳ **.

568. Μεγέθει τὰς ἄλλας ὑπεβάλλουσαι. Διὸ τὰς πλησίον αὐτῶν οὐ νήσους, ἀλλὰ νησιάδας καλεῖ ὑποκοριστικῶς. Καλοῦνται δὲ οὕτως αἱ μὲν τῆς Βρετανίας, 20 Ἰουερνία καὶ Ἀλουίων, αἱ δὲ νησιάδες ἀνωνόμως εἰρηγνται.

576. Ἐρίβρομον διὰ τὸν ἐν τοῖς μυστηρίοις αὐτῶν γινόμενον ἦχον. Ὡσαύτως δὲ καὶ Πρίαπος παρὰ Θεοκρίτῳ (1, 21) ὁ αὐτὸς εἶναι λέγεται. 25

579. Εὐαν λέγουσιν ἐπιφθεγμα ἕμου εἰς τὰ Διονύσια τελούμενον. Εἰραφίω τὴν τὸν Διόνυσόν φησι, διὰ τὸ ἐράφθαι τῷ μητρὶ τοῦ Διός. Οἱ δὲ ἀπό τινος πόλεως οὕτω καλουμένης Εἰραφίας.

582. Ἐκ τῶν Βρεττανίων ἐπὶ τὰ βορειότερα μέρη 30 μᾶλλον ἀνεῖσι καὶ Θούλην, ἔπου φασὶ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὰς ἀρκτους ἤκοντα παρατείνειν ἐπὶ πολλὴν θαιρινὴν ἡμέραν. Εἴκοσι γὰρ ὥρων ἰσημερινῶν αὐτὴν ποιεῖ ἐκεῖ καὶ τεττάρων τὴν νύκτα, χειμῶνος δὲ τὰ ἀνάπαλιν.

Ἐκεῖθεν δὲ κατὰ προσθήκην αὖτε καὶ γίνεται μείζων 35 ἑαυτοῦ τῆς ἡμέρας ὁ χρόνος, ὡς ἂν κατὰ κορυφῆς γεγόμενος ὁ βόρειος πόλος ἀποτελέσῃ τὴν ἐξάμηνον ἡμέραν τε καὶ νύκτα.

586. Ἐνθα μὲν ἡ ἐλ.] Θέρους γὰρ ὀδεύει τὰ ἀρκτικὰ μέρη ὁ ἥλιος· διὸ τὸ ἐπίμηκες τῶν ἡμερῶν, πρὸς ἐκεῖνο γὰρ τὸ κλίμα οὕτω φαίνεται ὁ ἥλιος. Οὕτως δὲ τινες καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀμφίβολον ἐξηγήσαντο (Od. λ, 19)· « ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοή τέταται ». καὶ τό (Od.

1. ὑπὲρ] περὶ *M*, πρὸς *B*. || — 2. Τὰς Κυκλάδας δὲ πάσας *MB*. « *Locus de Cycladum conditoribus, quorum memoria prorsus fere intercidit, omnium est gravissimus.* » Βλαση. || — 4. Θερσιδάμας δὲ πάσας ὡς εἰς Σίφνον Ἀλκίνοωρ *M*; Ἄμοργὸν *M*. Cf. Steph. : Ἄμοργὸν... Καρχησίος ἀνὴρ Νάξιος ἄφικται καὶ Καρχησίαν ὀνόμασι. || — 5. Εὐρύλοχος] *An hic est Εδρύμαχος quem dicit Stephanus : Ἄνδρος ἐκλήθη ἐπὸ Ἄνδρου τοῦ Εδρυμάχου ἢ τοῦ Ἄνιου τοῦ πατρὸς τῶν Οἰνοτρόπων?* || — 6. Κύναιτος *M* Κύναιτος *H*; Κύνθον *B*. Κίστωρ Κεφαλῆνος Ἐτόκλος,

εἰς δὲ Νάξον, εἰς δὲ Πάρον Κλύτιος (sic) καὶ Μέλαις, εἰς δὲ Δῆλον Ἀντίοχος, εἰς δὲ Ἐριφον Ἀρχέτιμος καὶ Τεῦκλος, εἰς δὲ Ῥηναῖαν etc. *M*. || — 9. Δῆλων] δῆλον *M*. *An Δῆλοι?* || — 10. Ἰπποκλῆς *Huds.*, Ἰπποκλῆς *codd.* || — 13. *Sequitur in MB figura, quae duodecim circulis Delum et ambientes eam insulas representat.* || — 26. τῇ Μηδείᾳ v. l., ut legere possis τῇ Διομηδείᾳ, sicuti est ap. Eustath. ad Homer. p. 596, 22 et Dict. 2, 19. || — 27 et 28. *His Bernhardus jungit : λέγονται γὰρ ἀποικοὶ οἱ ὑπερβόρειοι, ἐπεὶ τὸ ζῶντος αὐτοῦ ἀόκητος ἦσαν*

μ, 4) · « και χοροί εἰσι καὶ ἀντολαὶ ἡλίου »· Ἐκεῖσε γὰρ ἐξαμηνιαῖον γίνεται φῶς καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, τοῦτ' ἐστὶν ἐξαμηνιος ἡ ἡμέρα, καὶ ἐν τῷ χειμερινῷ τροπικῷ νῦξ ἐξαμηνιαία, καὶ τὰ ἀναπάνω 5 ὅτι ἐστὶν ὁ ἥλιος ἐν τοῖς νοτίοις ἐν αἰγοκέρωτι. Ἀπὸ γὰρ ἰσημερίας ἐαρινῆς ἕως ἰσημερίας φθινοπωρινῆς ἐξ ὠρῶν ποιεῖται τὴν νύκτα, οὐ δύεται δέ.

Λοξόν, ὥστε μὴ καταδύεσθαι, ὅτι περὶ τοῦτο κυλότερὸς στρεφόμενος οὐ δύεται.

- 10 Ἀειφάνες δὲ διὰ τὸ ἀφανῆ εἶναι τὰ βόρεια. Ἀνατέλλων, φησὶν, ὁ ἥλιος ἀπὸ τῶν βορειοτέρων κάμπει ἕως τὸ μεσουράνιον, καὶ πάλιν ἔρχεται ἐπὶ τὰ βόρεια δύνων. Καὶ οὕτω συμβαίνει αὐτὸν περικάμπτειν τὸν οὐρανόν. Καὶ ὅτι ἐστὶ, φησὶν, εἰς τὸν θερινὸν τροπικὸν ὁ ἥλιος, ὁλοσ ὁ κύων ἀνω ἐστὶ, καὶ γίνεται τοῖς 15 ἐκείσε ἐξαμηνίου φῶς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας.

Ἔως οὖ ἐλθῆ, φησὶ, πρὸς τοὺς Αἰθίοπας, ἀντὶ τοῦ ἕως ἀν ἐλθῆ εἰς τὸν ἰσημερινὸν κύκλον, ὃ ἐστὶν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ζυγοῦ. Νεῦον γὰρ ἐκεῖθεν ὡς ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας ἀποτελεῖ τοῖς ἐπὶ τὸν βόρειον ὠκεανόν * πόλον 20 τείνων ἐπιμήκη τὴν νύκτα. Ἰσως οὖν Αἰθίοπας λέγει τὸ νότιον ἡμικύκλιον. Τὸ γὰρ ἐπικείμενόν ἐστὶ τὸ βόρειον.

120. Κωλιάδος] Ἀφροδίτης. Τυρρηνοὺς νικήσαντες Ἀθηναῖοι ἔλαβον αἰχμαλώσιαν· μία δὲ γυνὴ τῶν Τυρρηνῶν ἐφώλησεν ἕνα καὶ φυγὼν ἔκτισε ἱερά τῇ Ἀφροδίτῃ ὀνομάσασα Κωλιάδα ἀπὸ τοῦ λυθῆναι τὰ κῶλα, ἢ ὅτι ἄλλου θύοντος, ἤρπασεν ὄρνενον τὸ κῶλον καὶ ἐκείσε ἀπέθετο.

125. Ἡ δὲ Ταπροβάνη τῆς Ἀφρικῆς νῆσος ἱερά· χρυσῆ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐρυθρά. Ταύτην δὲ Χρυσὴν χρυσόνησον ὁ Πτολεμαῖος φησὶ· κείτῃ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰνδῶν.

130. Φησὶ δὲ ὅτι ἐκεῖ κείτῃ ὁ καρκίνος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ κλίμα. Αἰθῶνα δὲ αὐτὸν εἶπεν, ἦτοι διὰ τὸ 25 τοῦ θηρίου διάκρυον, ἢ ὅτι ὁ ἥλιος ἐν αὐτῷ γινόμενος σφοδρῶς καίει. Κατὰ κύκλον δὲ, ἢ διὰ τὴν περιφέρειαν ἢ τὴν θερινὴν τροπὴν.

135. Ὠγυρις] νῆσός ἐστιν οὕτω καλουμένη. Μένεται δὲ αὐτῆς Ἀλέξανδρος ἐν Ἀσίᾳ λέγων·

- 140 μεσσοβαθῆ δ' ἄρα νῆσος ἀλδς κατὰ βένθος ἐρυθρά.

Ἰστέον δὲ ὅτι Πρωδιανὸς ἐν τῇ Καθόλου βαρύνει τὸ Ὠγυρις, φάσκων τὰ εἰς ρις θηλυκὰ δξύνεσθαι, πλὴν τοῦ Ὠγυρις, πανήγυρις, Θάμυρις.

- 145 Ἐρυθράς δὲ βασιλεὺς, ἀφ' οὗ τὸ πέλαγος, ἦν τοῦ Ἀηριάδου, δς ἀντετάξατο Διονύσῳ ὑπὲρ Ἰνδῶν.

608 sq. Ἰκαρός ἐστὶν ἱερὸν Διονύσου ἢ Ἀρτέμιδος ἢ Σαράπιδος διὰ τὸν Ἄτιν, περὶ τὴν Παρσηκὴν θάλασσαν. Ταυροπόλοιο] ἀπὸ Ταυροπόλεως οὕτω καλουμένης πόλεως. Φασὶ δὲ οὕτω τὴν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ τὸν Διόνυσον, οἱ δὲ τὴν Ἀρτέμιδα, οἱ δὲ τὸν Ἀλέξανδρον, διὰ τῷ Βουκεφάλῳ ἔκπρω ἐποχεισθαι. — Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν Ἰκαρίῳ Ταυροπόλου Ἀπόλλωνος μαντεῖον, ὡς φησὶ Στράβων (p. 766).

620. Ἀσία εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἄσιν πολλὴν ἔχειν. Οἱ δὲ ἀπὸ Ἀσίας, μητρὸς Προμηθέως, καὶ ἡ Ἀττικὴ δὲ 10 Ἀσία πρῶτην ἔκαλεῖτο, ὡς ἱστορεῖ ὁ Διονύσιος ὁ Κυζικηνός. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ποσειδωνία ἔκαλεῖτο, ὡς Εὐφορίων φησὶν·

Ἀκτῆς δὲ παροίτερα φωνηθείσης, οἱ μὲν δὴ ἐνάκουσι καὶ Ἀσίδα κικήσκουσαι, οἱ δὲ Ποσειδάωνος ἐπάνωμιον αὐθῆθῃται. 15

Ἄλλ' ὥσπερ τὴν Εὐρώπην συνάπτων τῇ Αἰδίῃ ἔλεγε τὸ σχῆμα κωνοειδές, οὕτω πάλιν καὶ τὴν Ἀσίαν φησὶν ἐσχηματίζεσθαι, εἰς πρὸς τὰ δύο αὐτῆ διαιρεῖται. Τὸ δὲ ἐλκόμενον ἀντὶ τοῦ ἀποξυνομένου ὡς 20 καὶ ἐπ' ἐκείνων ἔλεγεν (vs. 278), « ὄξυ μὲν ἐσπερίην, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσην »· ὅθεν καὶ ἐν ἀρχῇ ἔλεγεν (vs. 5)· « οὐ μὲν πᾶσα διαπρὸ περιδρομος, ἀλλὰ διαμφὶς δευτέρα βεθαυία ». — Ἄχρι γὰρ τῶν Διονύσου στηλῶν ἀπήρτισται ἡ Ἀσία, τοῦτο τὸ σχῆμα, 25 καθὼς εἶπεν, ἀποταλοῦσα. Διὸ καὶ τὸ ἐξῆς οὕτως εἶπε· πυμάτιοιο παρὰ βόρον ὠκεανοῖο. Καίτοι οὐκ ἔχει ὁ ὠκεανὸς τέλος, ὥσπερ κύκλος ἐστίν. Ὅποιον γάρ ἐστὶ τοῦ κύκλου τὸ τέλος, τοῦτο καὶ ἡ ἀρχὴ· Ἀκτεῖον οὖν ὅτι πρὸς τὰ τῆς χώρας ἔσχατα καὶ τὸν 30 ὠκεανὸν ληπτέον. Ὅπου γὰρ μέσος ἐστὶ τις τόπος, μέσος ὠκεανὸς λέγεται, ὅπου δὲ παρὰ τοῦτο, τελευταῖος.

625. Πλαταμῶν κυρίως λέγεται ἐπὶ θαλάσσης πέτρας ὑπομεικίνας ἐχούσης. 35

629. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Πτολεμαῖος οὐχ ὑποτίθειται περιέχεσθαι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην καὶ Αἰδίῃν ὑπὸ ὀδάτων, τὴν μέντοιγε Ἀσίαν πᾶσαν, χωρὶς τῶν ἀνατολικῶν μερῶν.

631. Μοῦσαι] Ὅμοιον εἰς τὰ τοῦ Ἀπολλωνίου (1, 22)· « Μοῦσαι δ' ὑποφήτορες εἰεν αἰδῆς. »

635. Τινὲς δὲ τὸ κυμαίνοντος ἐπὶ τοῦ Καυκάσου νοοῦσιν ὡς ἐπιδεχομένου πολλὴν χλίονα, ἦτοι ὅτι τοῦ Καυκάσου κατακνωμένου ἐκ τοῦ βορρᾶ πῆγνυται οὗτος ὁ ποταμός. 45

δι' αὐτόν, quæ utpote sensu destituta omisi. Scholion hoc se dare Bernhardyus ait e cod. Q; quod esse nequit, si quidem Q ea habet quæ deinceps apposui. || — 17. ἢ Ὀργενία quid sit nescio. || — 40. ἀγχιβαθῆς Eustath. ad h. l. || — 41. Εὐραῖα ita habent: ἠθελῆσαν δὲ τινες βαρβάνειν τὸ νομα, ὅτι εἴρηται Ὠγυριν αἰτιατικῇ· καὶ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου βαρύνει αὐτὸ φάσκων κτλ. || — 42. Post θηλυκὰ addunt πάντα τὰ τοιαῦτα. || — 13.

Εὐφορίων] Πορφύριος BQd. || — 15. Ἀκτῆς] Ἀσίης codd.; em. Bernh.; παροίτερα] sic B et ex conjectura Bernhardyus; παροίτερα cett. De Posidonia nomine aliunde non constat. « Posidonix vocem ab iis religionibus fabularumque commentis puto pendere, quæ in Atlantidis fatis versarentur, commonstrante Platone Critia p. 116 ejusque schol. ad Tim. p. 427, atque priscam illam Atticorum ætatem celebrarent, cum diluvia

Τὸν Καύκασον περὶ τὴν Κρονίαν θάλασσαν ὑποτί-
θεται, καὶ μέρη αὐτοῦ τὰ Ῥικαῖα βούλεται εἶναι,
καὶ τὸν Καύκασον τμήμα εἶναι τοῦ Ταύρου.

672. Ἀγαράλων γένος δίων] Τὸ δὲ ὑπερβάλ-
6 λον κρύος τοῦ τόπου ἐκείνου δηλωσαὶ βουλόμενος εἶπεν
αὐλιζομένων προσβάτων· οὐδὲ γὰρ κρύος εἰς αὐτὰ ἐπ-
έρχεται μὴ πολλοῦ γινομένου χειμῶνος, ὡς φησι
Ἡσίοδος (Op. 516) : « πῶκα δ' οὔτι, εὐνεκ' ἐπνε-
ταναι τρίγας αὐτῶν, οὐ διάησιν ἰς ἀνέμου βορέου. »
10 681. Εἰσι περὶ τὸν Ἰστρον οἱ Σινδοί, ὡς φησι
Ἀπολλώνιος (4, 322).

688. Ἀρητιάδῃ ἢ τῷ ἀπ' Ἄρεος καταγομένῳ.
Λέγει δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι. Εἶχε γὰρ τὸ γένος ἀπὸ
Πέλοπος καὶ Ἴπποδαμείας τῆς Οἰνομάου· ὁ δὲ Οἰνό-
15 μαος παῖς ἦν Ἄρεος. Λέγει δὲ τῷ πολεμικωτάτῳ
Ἀγαμέμνονι Ἄρεος υἱῷ. Ἀσπληθόνιοι χειμασθέντες
ἔμα Ἰαλέμῳ τούτοις τόπους ᾤκησαν, ὡς Φερεκύδης.
Οἱ δὲ Μυρμιδόνες εἶναι φασὶν ἀποπλανηθέντες ἀπὸ
Τροίας μετ' Ἀχιλλεύου ἐκεῖ κατοικήσαι.

20 687. Χάραξ δὲ φησι πολλὰς ναυσὶν ἐκπελεῦσαι τοὺς
Ἄργοναύτας, ὧν ἀποπλανηθεῖσα μία ναὺς προσηράχθη
τῇ Μαυιώτιδι. Οἱ δὲ ἐμπλέοντες Τελχίς καὶ Ἀμφρι-
τος ἠνίοχοι τῶν Διοσκουρέων ὄντες αὐτόθι μαινάντες
ἤρξαν, ἀφ' ὧν συνέβη τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκείσε Ἠνιό-
25 χους καλεῖσθαι. Ὅθεν καὶ Διοσκουρίδες ἦν ἐκείσε λε-
γομένη ἡ πόλις, περὶ ἧς αὐτὸς φησι· μετὰ χθόνα
Τυνδαριδάων.

689. Τὸ συμβαίνειν εἰς αἴτιον ἔγραψεν. Ἐπειδὴ
γὰρ συμβαίνει τοὺς μετοικιζομένους μάχεσθαι τοῖς ἐν-
30 τοπίοις, μέχρι κατάσχεσι τὸν τόπον, διὰ τοῦτό φησι
τὸ δῆριν ἔχοντες.

700. Ἰστέον δὲ εἶτι Καμαρίται ἐλέγοντο ἀπὸ πλοίων
στρογγύλων, καμαρῶν λεγομένων, ἐφ' ὧν ἐλή-
στειον.

35 714. Ἀριανοὶ ἔθνος εἰσὶν οἱ παροικοῦντες τῇ Ἐρυθρῇ,
ὡς φασὶν οἰκῆσαι πρὸς τὰ περὶ τὸν Καύκασον πεδιάς.
Βέλτιον δὲ γράφεσθαι Ἀραβίς κ ν η μ ἰ δ α ς· παρὰ

γὰρ τῷ Ἀραβικῷ ὄντες τῆς Ἐρυθρᾶς οἰκοῦσιν. Ἐρυ-
θ ρ α ἰ ω ν δὲ τῶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μετοικη-
σάντων. Γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς σάπριρος, ὡς φησὶν
ἐν τοῖς Αἰθιοκοῖς·

καὶ γὰρ κτανήν πλάκα σακφάριου
ἐξέδῃ παρὶ κάλπικον Ἐρυθραίων Ἀριητῶν.

6

718. Ὄβτος μὲν περίτροχον αὐτὴν λέγει εἶναι, ὁ δὲ
Πτολεμαῖος (Ποσειδώνιος?) σφενδόνῃ δοικυῖαν. —
Ταύτην δὲ τὴν Ὑγκανίαν θάλασσαν καὶ Πτολεμαῖος καὶ
Ἄριστοτέλης ἐν τοῖς Μεταέροις ἤησον ὑποτίθενται εἶναι 10
καὶ περιέχεσθαι ὑπὸ γῆς.

724. Ἡ ε ρ ὀ ε σ σ α ν δὲ αὐτὴν εἶπε πρὸς ἀντιδιαστο-
λὴν τῆς Ἰσπερίας, ἧτις ἐστὶ διανυγῆς.

740. Ρ υ τ ῆ ρ ε ς δὲ οἱ τοξόται λέγονται ἢ καὶ οἱ φύ-
λακας παρὰ τὸ βύεσθαι, ὅ ἐστι φυλάττειν καὶ σώζειν. 15

748. Γάλα δὲ εἶπεν λευκὸν διὰ τὸ πηκτώδες· ἐν
ἐκείνῳ γὰρ οὐχ ὄρεται σκιά.

752. Οἱ δὲ Σῆρες οὗτοι τὸ σηρικὸν πωλοῦντες ἀπο-
κρούονται τὸ τίμημα ἐπιγράφαντες τοῖς σακκίοις, καὶ
ὁ ἔμπορος ἐξ ἐπιγραφῆς ποιεῖται τὰς ὑποκρίσεις. 20

772. Ἐστὶ οὖν αὕτη πρόχυσσις τοῦ Ἄλλου, ὡς καὶ ἡ
Αἴγυπτος τοῦ Νεῖλου.

774. Γράφεται θερμὸν ὕδωρ· ἀκαίρωσ. Ψυχρὸν
γὰρ ὡς ἐπὶ τὰ ἀρκτώα μέρη, ὡς που καὶ αὐτὸς φησὶν
ὑποκατιῶν. 25

775. Ἐκλήθη Σινώπη διὰ τὸ ἐκείσε τὴν Σινώπην
οἰκῆσαι καὶ κτίσαι πόλιν. Ἱστορεῖ γὰρ Ἀπολλώνιος
(2, 946), εἶτι τὸν Δία ἡ Σινώπη ἐρῶντα ἠπάτησεν,
μεθ' οὗ καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ἄλυν ποταμὸν, παρ' ἐλ-
πίδα αὐτοῦς τὴν παρθενίαν αἰτήσασα κατ' ἐπαγγέλων 30
μισθοῦ τῆς συνουσίας. Ζεὺς δὲ, ἐπὶ βουλόμενον αὐτῇ
συνελθεῖν ἠπάτησεν, ἐποίησε πλανᾶσθαι αὐτήν. Ἐδέ-
ξατο δὲ ὁ Θερμυδῶν, καλέσοντας τοῦ Διός. — Περὶ
ταύτης δὲ τῆς Σινώπης εἶπον, εἶτι Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων
καὶ Ποσειδῶν ἤρων αὐτῆς. Ὀρίσθη γοῦν αἰτήσαι 35
εἶτι ἂν ἐθάλη. Ἐκείνη δὲ τὴν παρθενίαν αἰτήσασα, ὁ

nondum vetustissima sacra consumsissent : in quibus
multi fuerant Attidum scriptores. — Βαρων. ||—12. In
B ita legitur : Ἀρητιάδην γὰρ τὸν πολεμικωτάτον φησὶν·
ἐστὶ δὲ οὗτος ὁ Μενέλαος ὃς ἀπὸ Πέλοπος τῆς (1. καὶ)
Ἴπποδαμίας τῆς Οἰνομάου ἔσχε τὸ γένος· ὁ δὲ Οἰνόμαος
παῖς ἦν τοῦ Ἄρεος. Ἀρητιάδῃ οὖν λοιπὸν Ἀγαμέμνονι τῷ
πολεμικωτάτῳ υἱῷ Ἄρεος. Similiter in Q : τῷ πολεμι-
κωτάτῳ Ἀγαμέμνονι καὶ (leg. ἢ) Μενελάῳ κατὰ τὸν ἐπὶ
τῆς Τροίας πόλεμον ἀκολουθήσαντες. || — 17. εἰς Φερεκύ-
δην codd. || — 20. Codex B : Ἠνίοχοι δὲ λέγονται ἐπειδὴ
Χάραξ φησὶ πολλὰς ναυσὶν ἐκπελεῦσαι τοὺς Ἄργοναύτας,
ὧν ἀποπλανηθῆναι τινὰς, καὶ ἐν μιᾷ εἶναι τοὺς ἠνιόχους
τῶν Τυνδαριδῶν Τελχίνας καὶ Ἀμφίτην (sic)· τῆς δὲ νῆδος
προσαρραχθεῖσης ἐν τῇ Μαυιώτιδι, αὐτόθι οὗτοι ἀπομεινάντες
ἤρξαν, ἀφ' ὧν Ἠνιόχους κληθῆναι τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκεῖ.
Aurigas illos Amphitum Telchiumque vocant Ammi-
anus Marcell. 22, 8 et Plin. 6 5. « Porro hanc clausu-

lam Q subjungit : Ἰσθόρηται δὲ περὶ τούτων εἶτι Κάστωρ
καὶ Πολυδέμης τὴν Διοσκουρίαν καλούμενην » καὶ αὐτοὶ
γὰρ τὸ στοπίον (ἀστόπιον d) ἐργάζονται : quibus nescio
quid minus pervagati subesse videtur. Livificium certe
Colchorum Strabo p. 498 commemoravit, ac proprium
in eo genere nomen Herodotus 2, 105 Σαρδονικὸν ad-
scripsit, cujus usus in parte plagae venaticae, sarδονίοις,
videtur extitisse. — Βαρων. Legendum : καὶ τὸ ἀστυ-
πίον ἐργάζονται, « opulentum faciunt. » || — 35. κατοι-
κούντες codd. || — 4. Αἰθιοκοῖς v. l. || — 6. ἐξέδῃν
conj. Bernhardyus. || — 18. ὑποκρούονται v. l. ; an
ἀποκρούονται vel ὑποκορ. ? ὑποχωροῦσι Eustath. || — 26.
« Scholion variis nugarum ambagibus libri exornant.
Ex reliqua suppellectile satis habemus hæc protulisse :
Ταύτης ἐρασθεῖς ὁ Ζεὺς ἤραξε· καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ αἰτήσω,
οὐ ποιήσεις ; καὶ φησὶν ὁ Ζεὺς ποιήσεις. Καὶ φησὶν ἐκείνη·
φύλαξόν μοι τὴν παρθενίαν. Καὶ τοῦτο ἐποίησε καὶ τὸν

Ζεὺς* ταύτην μεταναστήναι τῆς οἰκείας γῆς καὶ οἰκῆσαι ἐκεῖ. Κατ' ἐπαγγελίαν δὲ τῆς συνουσίας αἰτήσαι τοῦτο ἠθέλησεν. Ἐκβλάσεν οὖν τὸν Θερμώδοντα ταύτην δέξασθαι.

782. Ὅσα τὸ ἐπίθετον γὰρ τὴν πραίζουσαν φησιν, ὡς ἠερόεσσαν τὴν σκοτεινὴν, τῷ δὲ διαφόρῳ ἐπιθέτω τὴν διάφορον φύσιν τοῦ λίθου παρέστησεν.

791. Σι αλώδεα] Ὁ γὰρ Κέρβερος ἀναγόμενος ἐξ Ἄδου ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους θεασάμενος τὸ φῶς ἤμεινεν, ὡς μὲν τινὲς φασί, ἀφρόν τινα, ὥστε ἐβλάστησε τὴν ἀκόνιτον βοτάνην δηλητηριώδη τυγχάνουσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μαρριανδυνῶν· τρεῖς γὰρ κάθοδοι πρὸς ξῆθην· ἐκ γὰρ τοῦ Ταινάρου κατῆλθεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὸν ξῆθην καὶ ἀνῆλθεν ἐκ τῆς Μαρριανδυνῶν κα-
15 θόδου.

806. Μυσίδος αἰης] Μυσίδα δὲ τὴν μικρὰν Βιθυνίαν λέγει. Ἐνταῦθα καὶ ὄρη αὐτῆς τὰ νῦν καλούμενα Ὀλύμπια. Ὁ δὲ Κίος ποταμὸς Μυσίας, ἦτοι μικρᾶς Βιθυνίας.

820. Αἰολίδος ἤθεα γαίης] Ὅδοι μὲν πρώην ὄκησαν τὴν Θεσσαλίην, ἐδέξαντο δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἐκβληθέντας Καδμείους, οἱ τῶν πλησιοχώρων Θετταλῶν οὐχ ὑποφέροντες τὸν πόλεμον ἤκουσι πάλιν εἰς Θήβας. Ἀφ' ὧν τινες εἰς Λέσβον
25 διέβησαν. Εἰσὶ δὲ Αἰολεῖς οὗτοι· Σαγγαρεῖς, Ἀντάνδροιοι, Τενέδιοι, Μολοσσοί, Περραιβοί, Αἰνιανοί, Αἰθίαιες. Αἰολεῖς δὲ λέγονται, ὅτι μετὰ διαφόρων γλωσσῶν ἰστράτευσεν Ὀρέστης Ἀγαμέμνονος κατ' αὐτῶν.

822. Μετὰ τὴν Αἰολίδα οἱ Κἄρες, οὓς Ἴωνας λέγει. Οὔτοι οἰκοῦσιν ἐν Καρία, οἱ νῦν Θρακῆσιοι. Οἰκοῦσι δὲ ἐν μὲν τῇ Καρία γ', Μίλητον, Πριήνην, Μυοῦντα ἐν Λυδία ς', Ἐφεσον, Λέβεδον, Κολοφῶνα, Φωκίαν, Τίον, Κλαζομενάς.

825. Μίλητος δὲ τῶν ἐπιφανῶν τις ἦν ἐν Κρήτῃ, ἀφ' ὃς καὶ πόλις ἐκεῖ Μίλητος, ὃς Μίνωος ἐπιστρατεύσαντος ἀπάρξας τῆς Κρήτης καταγάγει εἰς Λυδίαν τῆς

Ἀσίας, ὃς οἰκίσας Οἰκοῦντα τὸν τόπον ὠνόμασε, καὶ ἱερὸν Ἀφροδίτης ἰδρύσατο. Γαμῆ δὲ Δοίην τὴν Μαιάνδρου, ἀφ' ὃς ποταμὸς ἐν Καρία, καὶ ποιεῖ Κελάδωνα, Καῦνον, Βυβλίδα. Ὡς δὲ Καῦνος οὐ φέρον τὸν ἔρωτα τῆς ἀδελφῆς μετρώκεται εἰς Λυκίαν. Κε-
8 λάδων δὲ ἀρξας Οἰκοῦντος τὸν πατέρα εἰς τὴν πλησίον νῆσον ἔβαψεν, ὃς καὶ αὐτὸς μετεκίσθη κατὰ χρῆσμον, καὶ Μίλητον αὐτὴν ὠνόμασεν. Γέφυρα δὲ διορίζει τὰ νῦν Οἰκοῦντα καὶ Μίλητον.

827. Ὅτι δὲ ἐν Ἐφέσῳ Ἀρτέμιδι ἱερὸν ἐποίησαν αἱ 10 Ἀμαζόνες, σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ Καλλίμαχος (in Dian. 237) ἱστορεῖ. — Ἐφεσος δὲ ὠνόμασται ἀπὸ τινος Ἐφέσου ἐκείσε καπηλεύοντος καὶ φιλοξενούντος τοὺς παριόντας καὶ πάντα λέγοντος πρὸς Ἐφεσον στέλλεσθαι· [ἢ ἀπὸ Ἐφέσου Λυδῆς Ἀμαζόνος, ἢ πρώτῃ 15 Ἀρτεμιν ἐτίμησε καὶ ὠνόμασεν Ἐφεσίαν·] ἢ ὅτι Θεσυὺς συστρατεύσας Ἡρακλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰππολύτης ζωστήρα, ἐδίωξε τὰς Ἀμαζόνες ἄχρι Λυδίας κακεῖ καταφυγούσας ἐπὶ τινα βωμῶν Ἀρτέμιδος τυχεῖν τῆς ἐφέσεως. 20

828. Κάλχας δὲ καὶ Λεοντεύς καὶ Πολυκοίτης ἀποχωρῶντες τῆς Τροίας ἦλθον εἰς Κολοφῶνα. Ὁ δὲ Κάλχας μαντικῇ νικηθεὶς ὑπὸ Μόφου τοῦ Ἀπόλλωνος τελευτήσῃ. Ἠγούμενος δὲ αὐτῶν Μόφος ἀπικνεῖται εἰς Κιλικίαν, καὶ γήμας Παμφύλην τὴν Καβδῆρου θυ-
25 γατέρα καὶ βασιλεύσας τὴν χώραν ἐκάλεσε Παμφύλην, καὶ πόλιν ἔκτισε Μόφου ἑστίαν καλουμένην.

829. Παραδόξως ἐν Ἀσπένδῳ συσκοτικαῖς τιμῶσι τὴν Ἀφροδίτην. Ἡ δὲ τὸν Ἄδωνιν θύουσιν αὐτῇ χοῖρον· σὺ γὰρ δμοιωθεὶς Ἄρης αὐτὸν ἀπέκτεινεν. Ἡ δὲ τὸ 30 τοῦ Μόφου ἐξόντος ἐπὶ θήραν ἤθετο τὸ πρωτάριον αὐτῇ θῆσαι, χοῖρον δ' ἀγρούσας ἔθυσεν αὐτῇ.

870. Μυθεῖται γὰρ ὅτι Βελλεροφόντης ποτὲ τοῦ ἐπίκλην λεγομένου Πηγᾶσου ἐπιβάς ἵππου, ὃς ἐκ τῆς ἀγέλης τοῦ Ἥλιου ἐτύγγανε, θαλήσας εἰς τὸν οὐρανὸν
35 ἀνελθεῖν διὰ τὴν ἀλαζονίαν αὐτοῦ, καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐν τῇ γῇ σὺν τῷ ἵππῳ ἔπεσεν, ὡς τοῦ ἵππου

Ἀπόλλωνα, καὶ ἔμινε παρθένος. » || — 11. φασί τὴν ἀκόνιτον... τυγχάνουσαν, ἥτις ἐβλάστησεν ἀφρόν τινα codd. In Q ita : λέγεται καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ ἐκεῖνου ἀναδοθῆναι τὴν ἀκόνιτον οὕτω καλουμένην βοτάνην, θανάσιμον οὖσαν. Similiter cod. B. || — 28. κατ' αὐτῶν] κατὰ τῶν Καρῶν proponit Bernh.; aptius foret κατὰ Λυδῶν vel Μυσῶν. Ego κατὰ vocem deleri velim, et in antec. pro ἰστράτευσεν malim ἰστρατήγησεν. || — 31. Θρακῆσιοι] V. Constantin. Porphyrog. De themat. 1, 3 p. 22 ed. Bonn. || — 1. Οἰκοῦντα] Cf. Steph. Byz. v. Οἰκοῦς, Parthenius c. 11. || — 5. Λυκίαν] Λυδίαν codd.; em. Meinekius in Analect. Alex. p. 314. Post hanc vocem in nonnullis libris legitur : καὶ λυρικὸν λαβῶν Καῦνον καὶ αὐτὸν ὠνόμασεν. Fort. fuit καὶ Λύρικον λαβῶν Καῦνον ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασεν. Vulgo tamen vel ipse Caunus vel filius ejus Aegialius urbem condidisse feruntur. Lycum tanquam loci nomen aliunde non novimus, sed me-

moratur in fabulis Lycus qui Aegiali Cauniorum regis gener fuit cum eoque de imperio assidue certavit. V. Conon Narrat. c. 1. || — 8. διορίζει] διαχωρίζει al. || — 13. ἀπὸ τινος Ἐφέσου φιλοξένου, ἐκεῖσε ὄντος, ὅθεν καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἐπὶ Ἐφεσον στέλλεται BHQ. Cum iis quae nos dedimus ad verbum concinit Etym. M. s. v. Ἐφεσος, ex quo quae deinceps uncis inclusa sunt, addidi. || — 16. In aliis legitur : ἢ ὅτι Θεσυὺς συστρατεύσας Ἡρακλεῖ ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνες διὰ τὸν τῆς Ἰπ. ζωστήρα ἐδίωξεν αὐτὴν (Ephesum Amazonem) ἄχρι Λυδίας, κακεῖ καταφυγούσα etc. || — 18. Etym. M. : καταφυγούσας ἐπὶ τινα βωμῶν Ἀρτέμιδος, διεῖσθαι σωτηρίας τυχεῖν τὴν δὲ φεῖναι αὐτοῖς τὴν σωτηρίαν· ὅθεν Ἐφεσον κληθῆναι τὸ χωρίον καὶ τὴν Ἀρτεμιν Ἐφεσίαν. || — 21. Cf. Nosti in Procli Chrestomathia : Οἱ δὲ περὶ Κάλχαντα καὶ Λεοντέα καὶ Πολυκοίτην περὶ χρῆσμον εἰς Κολοφῶνα, Τρωϊκῶν ἐνταῦθα τελευτήσαντα θάπτουσιν. || — 31. τὸν πρωτάριον

πετρορρησαντος. Διὸ καὶ ὡς πρῶτος πατήσας ἐκεί-
νην τὴν γῆν, τοιοῦτον ὄνομα κατέλιπεν ἐν αὐτῇ, ἔπου-
ταφῆναι καὶ τὸν Σαρδανάπαλον λέγουσιν. Ἐκείσε δὲ
ἔστι καὶ τὸ Ἀλφίον πεδίον, οὗ καὶ ὁ Ποιητὴς ἐμνημό-
νευσε. Λέγεται δὲ ὡς Ταρόν καὶ Ἀγγιάλαιαν ἐν μιᾷ
ἡμέρᾳ Σαρδανάπαλος ἐκτισεν. Ἄλλως. Μεδούση
μιᾷ τῶν Γοργόνων Ποσειδῶν ἐμίγη. Ἀβτη περὶ κά-
λους ἐπιλονείεσθε τῇ Ἀθηνᾷ. Ἡ δὲ δεδωκυῖα Περσῶν
10 Ἀϊδωνίως κυνήν ἐποίησεν αὐτὸν ἀποτεμεῖν τὴν αὐτῆς
κεφαλὴν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς ὁ Πύ-
γασος, ὃν λαβὼν Βαλλεροφόντης ἔθελυσεν εἰς τὸν οὐρα-
νὸν ἀνελεῖν, καὶ κατενεχθείς κατεάγη, καὶ ἐπλανᾶτο
βοσπερον μαϊνόμενος.
15 97. Σόλοι, πόλις Κιλικίας. Τὸ ἐθνικὸν Σολεύς.
Ἔστι δὲ καὶ πόλις Κύπρου Σόλοι, καὶ τὸ ἐθνικὸν ἔστι
Σόλειος. Ἡ δὲ Λυρνησός κατὰ Πτολεμαίων οὐ κείται
ἐν Κιλικίᾳ, ἀλλ' ἐν Παμφυλίᾳ.
97. Καλαῖ δὲ πᾶσαν Κολῆν ἀπὸ μέρους, ἦν καὶ
20 μέγχι τῶν Κολῆν ὀνομάζουσι. Τὰς τρεῖς δὲ Συρίας
λέγει, καὶ περὶ τῶν τριῶν τὸ συμβεβηκὸς ἐκτίθεται.
Κολῆν δὲ Συρίαν καλεῖται τὰ πέραν Ἀντιοχείας καὶ
Ἀπαμείας. Ἀσσυρίου δὲ τοὺς πέραν Καππαδοκίας καὶ
Μεσοποταμίας. Συρία δὲ ἐκλήθη ἀπὸ Σύρου τοῦ Αἰ-
25 θίοπος, οἱ δὲ ἀπὸ Σύρου Χαλδαίου· οἱ δὲ τὴν παρά-
λιον Συρίαν ἀπὸ Κιλικίας μέγχι Πηλουσίου πρώην
Κιλικίαν λεγομένην· οἱ δὲ Ἀσσυρίου φασὶ τοὺς περὶ
Βαβυλῶνα. — Φοίνικες καλοῦνται διὰ τὸ Ἐρυθραίων
εἶναι ἀπόγονοι· μέτοικοι γὰρ οὗτοι τῶν Ἐρυθραίων.
30 Οἱ δὲ ὅτι τῶν Ἀράβων εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν πλησίον τῆς
Ἐρυθρᾶς, τῶν ἐξω πρὸς Συρίαν καὶ οὐ τῶν Εὐδαιμόνων.
98. Πῶς οὖν ἀνωτέρω εἶπε περὶ τῶν Αἰγυπτίων, οἱ
πρῶτοι γραμμῆσι πόλον διεμετρήσαντο; καὶ
λέγομεν, ὅτι οἱ μὲν πρὸς ἀστρονομίαν, οἱ δὲ πρὸς
35 ἐμπορίαν, καὶ οἱ μὲν τοῖς κύκλοις κατέμετρον, οἱ δὲ
μόνη τῇ κινήσει τῶν ἀστρῶν προσείχον.
99. Ἐλαῖα, πόλις τῆς Ἀσίας Αἰολικῆ Παργαμη-
νῶν ἐπίγειον, ἣ καὶ Δανατὴ ὀνομάζετο, Μενεσθέως
κτίσμα. Ἔστι καὶ ἑτέρα Ἰταλίας διὰ τοῦ εὐφροῦ, ἐξ
40 ἧς Ἐλαῖται, τῆς δὲ προτέρας Ἐλαῖται. Ἔστι καὶ πό-
λις Φοινίκῃ Ἐλαία μεταξὺ Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὡς
Φλώων· καὶ Βιθυνίας ἐπίγειον, πλησίον Μυσίας· ἔστι
καὶ λιμὴν Αἰθιοπίας καὶ νῆσοι τρεῖς.
99. Οὕτως ὁ Ἑλλάδιος· βῆρ γὰρ τὸ φρέαρ παρ'
45 Ἀσσυρίοις. Οἱ δὲ ὅτι βηρύτου τὴν ἰσχύιν φασί. —
Βοσπερινὸς ποταμὸς Σιδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ πόλις Βόστρα
ἐκλήθη.

99. Βύβλος ἀρχαιοτάτη πόλις εἴρηται, καὶ ὅτι τὰ
ἐν αὐτῇ ἀποτιθέμενα βιβλία ἀσθητὰ διαφύλαττε, καὶ
ἐπι τούτῳ ἀπένειμον αὐτῷ Φοίνικες ἐφ' ᾧ τὰς παρ'
αὐτοῖς βίβλους φυλάττει· οἱ δὲ φασὶν ὅτι ἡ Ἰσίς ἀπὸ
τῆς Αἰγύπτου παραγενομένη ἐκαί καὶ κλαίουσα τὸν
5 Ὀσίριν τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς ἀπέθετο, βύβλινον
ὑπάρχον ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Νεῖλω φουμένης βύβλου· ἡ δὲ
πολλὴ βύβλος ἐκείσε φύεται, ἥτοι πάπυρος.

99. Τέμπεα, ἥτοι τὰ μεγάλα στενώματα. Κυ-
ρίως γὰρ τὰς διόδους καὶ τὰ στενώματα λέγει τῶν ὄρων.
10 Δάφνην δὲ οἱ μὲν τὴν Λαοδικίαν λέγουσιν εἶναι, οἱ δὲ
προσάστειον εἶναι Ἀντιοχείας.

99. Δύο δὲ εἰσὶν Ἀραβίαι, ἡ μὲν ἕφα ἀρωματοφό-
ρος, μεταξὺ Περσικῆς καὶ Ἀραβικῆς θαλάσσης, ἡ δὲ
μέλλον δυτικῆ, συνάπτουσα πρὸς μὲν τὴν δύσιν Αἰ-
15 γύπτου, πρὸς δὲ ἄρκτον Συρίᾳ.

99. Ἡ δὲ Ἐλανα πόλις ἔστιν ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ τόπῳ
τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. Καλοῦνται δὲ οἱ ἐνοικοῦντες
Ἐλασίοι.

99. Τὸ ἐτάνυσεν οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐναδύσατο νοη-
20 τέον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐξεκρέμασε.

99. Ἀβτη ἀπὸ Λιβάνου μέγχι τῆς Σινώπης τῆς
Ποντικῆς παραταίνει διὰ Καππαδοκίας εἰς τὸ μεσό-
γειον. Τὰ δὲ παράλια καὶ μέλλον δυτικώτερα Ἀσσύ-
ριοι, τὰ δὲ πρὸς ἐξω Ἀρμένιοι μέγχι Πόντου. Ἀρμε-
25 νία γὰρ καὶ Μεσοποταμία καὶ Μηδία, ταῦτα δια τῆς
Ἀσσυρίας εἰσὶν.

99. Θωνίτις] Ἀβτη νιτρώδης ἔστιν, εἰς τὴν φέρε-
ται ὁ Τίγρις ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὄρους, ἀμικτον αὐτῶν
τὸ βεῦμα διὰ τὴν ἐξύτητα, ὅθεν καὶ ὀνόμασται, Μή-
30 δων Τίγριν καλοῦντων τὸ τόξωμα. Κατὰ δὲ τὸν
μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βέρεθρον ἐμπεσὼν, ἐκ πολλοῦ
ἐνεχθείς ὑπόγειος ἀνατέλλει κατὰ τὴν Χαλωνίτιν.
Ἐκείθεν δὲ κάττισι ἐπὶ τὸ Σαμιράμιδος σῆμα, καὶ ἐν
δεξιᾷ ἔχων τὴν Μεσοποταμίαν ἐξῆσι διὰ Σελευκίας 35
εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ἡ δὲ τῶν ἐπὶ τὰς ἡμερῶν
ὁδὸς ἀπὸ Εὐφράτου ἕως Τίγριδος γίνονται μιλία σπ'.

99. Κερώνυχα] οἱ μὲν νοοῦσι τὸν κέρασι καὶ
δυνι χρώμασον, οἱ δὲ τὸν δεξικῶν φασιν, ὡς τοῦ δυ-
40 χος ἐνταῦθα τὴν ἐξύτητα δηλοῦντος καθὰ ὥστε ἀρω-
νυχίαν ὄρους φασίν.

1007. Ὁ Βῆλος ἐκ τοῦ Διὸς λέγεται εἶναι καὶ τῆς
Ἰούς. Μέννηται δὲ αὐτοῦ ἡ θεία γραφὴ ὀνομάζουσα
αὐτὸν Βῆλα. Ἡ αὐτός ἐστιν ὁ Ζεὺς (οὗτος γὰρ παρὰ
Πέρσαις ὁ Ζεὺς), ἡ [ὁ αὐτὸς] τῷ Ἀγήνορος ἀδελφῷ, 45
περὶ οὗ ἐχρήσθη αὐτοῖς, ὡς καταβληθήσονται, ἔταν
τὸ μνημα αὐτοῦ ἀνασκαφῆ. Τὸ δὲ ἀργύρου ἀσκή-

αὐτῇ θυσαί χοίρον· ἀγρεύσας δ' ἴθυσιν αὐτῇ codd. In
allis : ἀπὸ Μόφου τινὸς εὐδαίμονος ἔπειρ ἂν ἐμπεση τῇ θήρᾳ,
τοῦτο θυσαί τῇ Ἀρροδίτῃ· χοίρου δὲ παρεμπεσόντος τοῦτο
ἴθυσεν. || — 5. In Q : φέρεται δὲ λόγος ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
αὐτὸς ταύτην ἐκτίσει· τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου μετὰ τὸν κατα-
κλυσμὸν ξηρανθῆναι. Similiter H : φέρεται ... ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ

ἴθειμε τὴν Ταρόν· ἐκ δὲ τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιγράμματος ταύ-
την βεβαιοῦσι τὴν φήμην. || — 10. τὴν Ἀϊδωνίαν κυνήν
Hudson. || — 18. ἐν Παρλαγονίᾳ H Q d. || — 37. Scho-
lion, quod ex cod. L apposui, petitum est e Stephano;
ἡ καὶ Δανατῆς] ἡ χιδαίνης codd. Steph. || — 3. Ante vel
post vocem ἀπένειμον aliquid excidit.

σα σα ἢ ταῖς εἰσόδοις ἢ τοῖς εἰδώλοις ἢ τοῖς προβεβλη-
μένοις τῶν μετάλλων.

1013. Ὀφίητι δα δὲ πέτραν φησὶν ἢ τὸν τάφον
τοῦ Βήλου, ὃν ἰδρῶσαντο ὄφιν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, ἢ
6 πέτραν οὕτω καλουμένην διὰ τὸ ποικίλον, ἢ γῆς μέ-
ταλλον, ὅθεν καὶ ὄφῖται κίονες λατομοῦνται.

1052. Αὐσονίου] τοῦ Νέρωνος. Ἐπὶ τούτου γὰρ
ἤκμαζεν ὁ Διονύσιος. Κράσσον γὰρ Ῥωμαίων στρα-
τηγὸν ἀνεῖλον, ὃν ἐξεδίκησεν Λύγουστος ὑποτάξας αὐ-
10 τούς, ὡς μὴδὲ δίχα Ῥωμαίων βασιλεῖα ἴσταντο.
Χρόνῳ δὲ πολλῷ ὁ νόμος λελυται.

1053. Πέρση ἐξ Ἀνδρομέδας γίνεται υἱός, ὃν ὁ πάπ-
πος Κηφεὺς παρ' αὐτῶν τρέφων Πέρσην ὠνόμασε, καὶ
τελευτῶν αὐτῶν κατέλιπε τὴν τῶν Κηφῆνων ἀρχήν.

15 Χαλδαῖοι δὲ ἐπιθήμενοι αὐτῶν ἐξήλασαν τῆς χώρας.
Ὁ δὲ τῶν Κηφῆνων οὐκ ὀλίγους ἐπαγαγόμενος ἀπῆλ-
θεν εἰς τὸ Ἀργεῖον ἔθνος, καὶ στασιάζοντας εὐρῶν
προσθέμενός τε κατέροις κρατεῖ, καὶ Πέρσας ἀφ' αὐ-
τοῦ ὀνομάζει. Καὶ ἔσχεν υἱὸν Ἀχαιμένεα, ἀφ' οὗ

20 Ἀχαιμενίδαι οἱ Πέρσαι ἐκλήθησαν.
1074. Ἐλκων Ἰνδὸν ὕδωρ] ἀπὸ Ἰνδῶν ἐξῶν ἐπὶ
Σοῦσα δι' ἀδήλων. Οὐδεὶς δὲ πίνει ἐξ αὐτοῦ πλὴν τοῦ
βασιλέως.

1082. Τινὲς μέχρι τὸ Περσικὸν ἀναγινώσκουσι,
25 μέσην ἔκει στήζοντες, καὶ οὕτω φασὶ τὸ ἐξῆς· παρὰ τὸ
χεῦμα τὸ Περσικόν, τὸ εἰς τὸν ὠκεανὸν ὃν, ἐπειδὴ ἢ
Ἐρυθρὰ θάλασσα ἀνατολικωτάτη οὖσα πλησίον ὠκεα-
νοῦ ἔστιν· ὡς πρὸς τὸ χεῦμα δὲ τῆς Περσικῆς θαλάσ-
σης οἰκοῦσιν οἱ Καρμανοί.

30 1083. Παταλήνην ὡς τὸ Πριτήνην· τινὲς δὲ ὀξυτό-
νος Παταληνὴν φασιν.

1087. Παρνησῖο] Τὰ κρείττονα τῶν ἀντιγράφων ἢ
Παράνισσον γράφουσι προπαροξυτόνως, ὅρος δὲ
Ἰνδικόν, ἢ Παρπαμισσὸν ὀξυτόνως διὰ τοῦ μ.

35 1088. Ἀριηνοῦς] οὕτω καλουμένους πάντας ὁμοίως
Ἀριηνοῦς· εἶπε γὰρ ἄνα Ἐρυθραίων Ἀριηνῶν· πάντας
τοὺς Ἀριηνοὺς καλουμένους ὁμοίως· ἀλλ' ὅμως ἀφορ-
μαὶ καὶ ὀδοὶ τοῦ βίου πολλαὶ εἰσι τοῖς ἀνθρώποις.

1105. Σαπφείροιο] Γένη δύο φησὶ σαπφείρων,
40 τῆς τε χρυσιζούσης καὶ τῆς κυανῆς.

1115. Ψάμμον] τὴν λεγομένην χρυσίτιν, ἀφ' ἧς
ἐψοῦται ὁ χρυσός.

1128. Καὶ τοὺς σπειρομένους τόπους εὐθαλεῖς λει-
μῶνας λέγει.

1128. Κέγγρος] Εἶδος ἀρώματος ἢ κέγγρος. Ἐρυ-
θραίου] ἢ ὅτι ξανθὴν ἔχει χροῖαν ἢ ὅτι πρὸς τὴν
Ἐρυθρὰν φύεται.

1131. Ῥόμβος ἐνταῦθα μὲν σχῆμα γεωμετρικόν,
τέσσαρας πλευρὰς διαμέτρους ἔχων, καθὰ ξυλίον τι ἔ-
κλωβίον παρασαλευθὲν τῆς κατὰ φύσιν παραλλήλου
θέσεως τῶν πλευρῶν, τοιοῦτόν τι σχῆμα Ῥόμβου ἀπο-
ταλεῖ. Ἔστι καὶ ἑχθὸς Ῥόμβος λεγόμενος· ἔστι καὶ τις
τροχὸς Ῥόμβος λεγόμενος, ὃν στρέφοντας καὶ ἱμαντίῳ
τύπτοντες ἐκτύπου. Ἔστι Ῥόμβος καὶ φαρμακίδων
10 τροχὸς παρὰ Θεοκρίτῳ, καταγοητευόμενος ἐν τῷ στρέ-
φασθαι.

1139. Ὑδάσπου Χρυσίππη διὰ [μῆνιν] τῆς Ἀφροδί-
της εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τοῦ γεννήσαντος Ὑδάσπου
καὶ μὴ στέγουσα τοὺς παρὰ φύσιν ἔρωτας, νυκτὸς βα-
15 θείας τῷ προειρημένῳ συνῆλθε, τῆς τροφοῦ συνεργούσης.
Περὶ τῶν συμβεβηκότων οὖν ὁ βασιλεὺς ἀθυμῆσας τὴν
μὲν ἐνεδρεύσασαν αὐτὸν γραῦν ζῶσαν κατέχρυσε, τὴν
δὲ θυγατέρα σταυρώσας διὰ λυπτῆς υπερβολῆς ἔρριψεν
αὐτὸν εἰς ποταμὸν Ἰνδόν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ὑδάσπης με-
20 τωνομάσθη· ἔστι δὲ τῆς Ἰνδίας καταφερόμενος εἰς τὸν
Σαρωνικὴν Ἀρότην. Γενᾶ δὲ ἐν αὐτῷ λίθους λύχνους
καλουμένους· ἐλαιώδης δὲ ἔστι τὴν χροῖαν καὶ ἔστος
πάνυ· σελήνης δὲ αὐξανομένης πρὸς μελωδίαν αὐλῶν
εὐρίσκαται. Χρῶνται δὲ αὐτῶν οἱ ἐν ἐξοχῇ τυγχάνοντες

35 Εὐρίσκαται δὲ αὐτοῦ παρὰ τὰς καλουμένας Πύλας βο-
τάνη παρόμοιος ἡλιοτροπίῳ· ταύτην λειοτριβοῦντες τῷ
χυλῷ τοῖς καύμασιν (εὐρίσκονται καὶ) ἀλείφονται καὶ
φέρουσι ἀκινδύνως καὶ εὐγενῶς τῆς περισσοτέρας θερ-
μασίας τὴν ἀναθυμίασιν. Οἱ δὲ ἐγγχώριοι τὰς ἀσεβῶς

40 ἀναστρεφόμενας πόρνας σταυροῖς προσηλώσαντες εἰς
αὐτὸν βάλλουσι, τὸν Ἀφροδίτης ἑμὸν φσαντες. Κατο-
ρῦσσοσι δὲ κατ' ἐνιαυτὸν γραῦν κατάκριτον παρὰ τὸν
[Θηρογόνον] ὀνομαζόμενον λόφον· ἅμα γὰρ τῷ τὴν
πρεσοῦτιν κατορυχθῆναι ἐρπετῶν πληθὸς ἐκ τῆς ἀκρω-
38 ρείας ἐξέρχεται καὶ τὰ περιεστώμενα τῶν ἀλόγων ζῶων
κατεσθίει.

1151. Ἀορνιν] διὰ τὸ μὴ δέχεσθαι ὄρνιν ἐκ τοῦ
πολλοῦ ὕψους ἢ διὰ τὴν θερμὴν τοῦ ἡλίου, ἐπειδὴ
ἔκει πρῶτον ἀνατέλλει, καὶ οὐ φέρουσι τὴν θερμασίαν
αὐτοῦ.

1154. Ἠλάσσοντο] αἱ νεβρίδες τῶν Βακχῶν, [εἰς]
ἄφεις [ἢ] ἀσπίδας. Αἱ δὲ ζῶναι αὐτῶν, αἵτινες ἡλικίαι καὶ
κληματίδες ἀμπέλου ἦσαν, ἢ τὸ διάζωμα, εἰς δράκοντας

Vs. 1131. Cf. Eustath. p. 309. || — Vs. 1139. Schol. quod præbet H (sed non eadem manu scriptum qua reliqua), fluxit e Plutarch. De flux. c. 1. || — 16. συνεργούσης] συναλθούσης cod. H et Plutarch.; em. Hemsterhusius. || — 17. ἀθυμῆσας] εὐτυχῆσας codex Plutarchi, ubi vel ἀθυμῆσας vel ἀτυχῆσας legendum, non vero κατῆχηθεις, ut voluit Hemsterhusius. || — 21. Σαρωνικὴν Ἀρότην] Σαρωνικὴν Σόρτιν cod. Plutarchi. Hydaspis cum Hyarote confluit; in Hyaroten sec. Arrianum (Ind. c. 4) incidit Saranges; quorum

fluviiorum memoriam nostro loco subesse puto, quamquam quid belluo ille scripserit difficile est dictu. An εἰς τὸν Σάραγγιν καὶ Ἰαρότιν? || — 23. ἔστος] ἔστος cod. Plut.; αὐξομένης Plut. || — 28. εὐρίσκονται, quod in Plut. nostro non legitur, aut ejiciendum aut corrigendum est. || — 29. καὶ εὐγενῶς] καὶ γεννῶσι codex; non habet Plut. || — 31. πόρνας] παρθένους Plutarch. || — 32. φσαντες] φθόντες Plut. || — 34. Mox e Plutarcho supplevi Θηρογόνον. Dein ex Nostro corrigendus Plutarchus, cujus codex ita habet: ἅμα γὰρ τὴν πρεσοῦτιν ἐρπετῶν

ἠλλάσσοντο. Ἀηνάων δὲ τῶν Βάκχων· μαλλοῖς ἰρίων ἑστέφοντο οἱ ἱερὸν στέφος ἦσαν· ἢ ἀπὸ τῶν ληνῶν τῶν ἱερῶν οὐσῶν τῶ Διονύσῳ διὰ τὴν τῶν σταφύλων ἐρεσίαν· ἀπὸ τοῦ ληνοῦ δὲ Ἀηναῖος προσαγορεύεται· ἑλινοῖο δὲ τῆς ἀμπέλου τῆς πολυκάμπου· ἢ ἑτι ἕκαστον τὸ ἐν τῶ ζώνουσθαι αὐτὰς ἢ ἑτι τὸ τοιοῦτον ἐστὶ φύσει φυτῶν.

1186. Ἰσηνοῖοι· Ἰσηνὸς ποταμὸς Βοιωτίας ἐν πόλει Θηβῶν. Ἀμφίονος γὰρ καὶ Νιόβης παῖς ὢν ὑπὸ Ἀπόλλωνος τοξευθεὶς καὶ ἀλγηδόνι· συνεχόμενος ἔρριψεν 10 ἑαυτὸν εἰς τὸν ποταμὸν, ἔς ἀπ' αὐτοῦ Ἰσηνὸς ὠνομάσθη.

Ἰστίον δὲ ἑτι ἀνεμοὶ εἰσι δώδεκα· ἐγείρονται δὲ ἐκ τῶν τεσσαρῶν περάτων, ἀνατολῶν, δυσμῶν, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας. Πρῶτος ἀπληρώτης, δεύτερος καικίας, 15 τρίτος βορρᾶς ὁ καὶ θρᾶξ, τέταρτος ἀπαρκτίας, πέμπτος θρασκίας, ἕκτος λάπυξ, ἕβδομος ζέφυρος, ὄγδοος λίψ, ἔνατος λιθόνοτος, δέκατος νότος, ἐνδέκατος εὐρόνοτος, δωδέκατος εὐρος.

Ἔως τοῦ Ἰεροῦ Διὸς Οὐρίου ἦτοι [τοῦ στόματος τοῦ 20 Πόντου] ἀπὸ τοῦ Ἰεροῦ λαγομένου πενταστομίου τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ τοῦ Πόντου στάδια γχμ', γινόμενα μιλία υπ'.

Ἀπὸ δὲ Βορυσθέου ποταμοῦ τοῦ [καὶ] Δανάπρεως 25 καλουμένου ἕως Ἰεροῦ Διὸς Οὐρίου, στάδια εχλ', μιλία ψμ' ε'.

Ἀπὸ δὲ Χερσῶνος ἕως τοῦ Ἰεροῦ Διὸς Οὐρίου στάδια 30 ἤ [76], μιλία αρπς' ε'.

Ἀπὸ δὲ τῆς Πορθμίας κώμης τῆς ἐν τῷ τέλει [τῶν] τῆς Εὐρώπης τοῦ Πόντου μερῶν [καὶ ἐν τῶ στομίῳ] 30 τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἦτοι Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου, ἕως [τοῦ Ἰεροῦ Διὸς Οὐρίου] στάδια μυρία καὶ αρ', μιλία αυπ'.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως [πόλεως Ἀμισοῦ, 35 [στάδια] δυε', μιλία χκα' ε'. Ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ] ἕως τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ στάδια γωβ', μιλία φζ'.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ ἕως τοῦ στομίου τῆς Μαιώτιδος λίμνης στάδια δρν', μιλία φν[γ] ε'· 40 Γίνεται δὲ ὁ πᾶς περίπλους Εὐξείνου Πόντου τῶν δεξιῶν τῆς Ἀσίας μερῶν τοῦ Πόντου (τῶν τελευταίων) τῶν τε εὐωνύμων τῆς Εὐρώπης ἕως τοῦ Ἰεροῦ στάδια εἰσμή- 40 ρια φκζ', μιλία γρμα'. Ὁ δὲ περίπλους τῆς Μαιώτιδος λίμνης, εἰς ἣν τρέχει ὁ Τάναϊς ποταμὸς, στάδια θ, μιλία ασ'.

Ἔστι δὲ τὸ στάδιον ἔχον μῆκος ὅποιον ἐστὶ τὸ τῷ

ἵπποδρομίου. Τοιαῦτα δὲ ἑπτὰ [καὶ ἡμισυ] ποιοῦσι μιλίων ἐν.

Ἐπι κα' μυριάδων [καὶ δισχιλίων?] σταδίων ἐστὶν ἡ περιήγησις τῆς γῆς, ὡς τῷ Ἐρατοσθένει δοκεῖ.

Ἐπι δὲ ὠκεανὸς εἰς τέσσαρα πλάγῃ μερίζεται· εἰς 5 τὸ Ἀτλαντικὸν, Κρόνιον τὸ καὶ νεκρὸν, Ἰνδικὸν Ἐρυθραῖόν τε ἢ Αἰθιοπικόν.

Ἐπι ἰδ' κόλποι ἀπὸ τῆς δυτικῆς θαλάσσης ἕως τῆς 10 Παιφυλλίας· ἀπὸ [δὲ] τῆς Κρονίας θαλάσσης εἰς τὴν Κασπίαν τὴν καὶ Ἰρκανίαν ὁ Περσικὸς κόλπος κατέ- ναντι τῆς Κασπίας καὶ ὁ Ἀρραβικὸς.

Πρῶτος ἀπὸ τῆς ὕσεως ἀρχόμενος πόντος ὁ Ἰθη- 15 ρικὸς· δεύτερος, ἐχόμενος τούτου, ὁ Γαλατικὸς· τρίτος ἐφεξῆς ὁ Αἰγυστικὸς· δ' ἐφεξῆς τούτου πρὸς νότον ὁ Κυρηνικός· ε' τούτου νοτιώτερος ὁ Σαρδῶνος· ς' ἐχόμενος τούτου πρὸς νότον ὁ Τυρρηνικός· ζ' ἀνατολικώτερος τούτου κυρτὸν ἐπιστροφόμενος ὁ Ἰστικὸς ἢ ὁ Κρητικὸς· θ' ὁ Εὐξείνου πόντος.

Ἡ Λιβύη ἀρχεται ἀπὸ Γαδείρων καὶ λήγει εἰς Αἰ- 20 θιοπίαν γῆν τῶν Ἐρεμβῶν.

Ἐπι Νεαπόλεως δ'· α' τῆς Ἀφρικῆς, β' τῆς Καμπαι- 25 ἰας, γ' τῆς Συρίας, δ' τῆς Αἰτωλίας.

Ἐπι αἱ Κυκλάδες νῆσοι ἑπτὰ· Σίφνος, Κύθνος, Πάρος, Σέριφος, Νάξος, Ἄμουργος, Ἀἴγλος.

Ἐπι οἱ Σποράδες νῆσοι εἰσι δεκαεξί. 25

Ἐπι διὰ τριῶν μηνῶν φασὶ παραιοῦσθαι τὴν Ἰρ- 30 κανίαν.

Ἐπι στενὰ τῆς Ἀσίας τὸ μεταξὺ τῆς Κασπίας θα- 35 λάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου.

Ἐπι αἱ Κασπίαὶ πύλαι πέτραι δύο εἰσι δίκεν πυλῶν, 40 ἢ δύο ὄρη.

Ἐπι ἡ Σινώπη τῶν Ἀσσυρίων ἐστὶν ἦτοι Παρλαγόνων.

Ἐπι τὸ μῆκος τοῦ Πόντου σταδίων ἐστὶ ἀρ' (sic), 45 τὸ δὲ πλάτος γπ'.

Τῆς Προποντίδος τὸ πλάτος σταδίων φ', τὸ δὲ μῆκος 35 σταδίων αυ'.

Ἐπι οἱ Φοίνικες πρῶτοι τὰ γράμματα ἐξευρόντες εἰς 40 Ἑλληνας μετήγαγον.

Ἐπι ἀνεμοὶ γενικοὶ πνέουσι τέσσαρες· πρῶτος ἀπὸ 45 τῆς ἄρκτου ὁ βορρᾶς, β' ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ὁ νότος, τρίτος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ὁ ἀπληρώτης, τέταρτος ἀπὸ τῆς ὕσεως ὁ ζέφυρος. Ἐκάστῳ δὲ τούτων δύο παρά- κεινται, ὡς εἶναι τοὺς πάντας δώδεκα.

Ἡ μὲν Αἴγυπτος δοικε δέλτα τριγώνῳ, ἢ δὲ Ἀλε- 45 ξάνδρεια γλαμῦδι στρατιωτικῇ, ἢ δὲ Ἰταλία κίσσῳ, ἢ μὲντοι Νάξος φύλλῳ ἀμπέλου.

etc., ubi καταγοσθῆναι vel κατορυθῆναι excidisse bene monuit Rudolphus Hercher. ||—Vs. 1165. Schol. fluxit e Plutarch. De flux. c. 2.; ἀπ' αὐτοῦ Plut., ὑπ' αὐτῶν cod. H. — His subjecimus notulas quas ad calcem paraphrasticas exhibet codex L, et praemittit paraphrasi codex Q (N. 83 Supplementi), de quo monui in tom. 1, Prolegg. p. 113 not. In utroque codice eandem,

ut plurimum, habes vel lacunas vel verborum corruptelas. || — 23. ἀπὸ δὲ Βοσπόρου ποταμοῦ τοῦ Δανού- βειως cod. || — 39. μέρους cod. L, μερῶν cod. Q; τῶν τελευταίων ortum esse videtur ex varia lectione: τῶν τε λαῶν, quae juxta τῶν τε εὐωνύμων adscripta fuerint. || — τρισμῦρια cod LQ. || — 44. τὸ ἵπποδρό- μιον L.

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΤΟΥ ΒΛΕΜΜΙΔΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ.

1-7. Βουλόμενος δὴ ὡς ἐν συντόμῳ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ζωγραφῆσαι τῷ λόγῳ, καὶ δεῖξαι σοι, ποταπῶς κεῖται αὐτὴ καὶ εἰς πόσα μεμέρισται καὶ τίνα γένη καὶ πόλις καὶ ποταμοὶ εἰσιν ἐπ' αὐτῇ, ᾗθηθην δεῖν πρῶτα ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ ἀρξασθαι τοῦ βαθυρροῦ, ὡς κύκλω αὐτοῦ περιέχοντος πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὁἴαπερ νῆσον σφενδόνη ἰοικυῖαν. Τοῦ γὰρ πρὸς δυσμὰς τὸ τῆς ἑώας πλατύτερον ἐστὶ μέρος. Καὶ δὴ ἀρχομαι, σὺ δὲ καλῶς ἀκουε. Καὶ πρῶτον

10 Περὶ τοῦ ὠκεανοῦ.

20-10. Οὗτος δ' ὠκεανὸς εἷς ὢν καὶ κύκλω περιφερόμενος τέσσαρας ἔσχει δ' αὐτὸς τὰς ἐπινομίας. Καὶ πρὸς μὲν τὸ τέλος τοῦ ζεφύρου Ἄτλας ἑσπέριος καλεῖται· πρὸς δὲ τὸν βορρᾶν, ὅπου καὶ τὸ τῶν Ἀριμασπιῶν γένος οἰκεῖ, Κρόνιος πεπηγῶς, πρὸς δὲ τὴν ἑώαν ἠῶος καὶ Ἰνδικὸς, πρὸς δὲ τὸν νότον, ὅπου ἡ γῆ κεκαυμένη ἐστὶν ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος, Ἐρυθραῖος καὶ Αἰθίοπιος καλεῖται.

41-100. Ἐχει δὲ καὶ τέσσαρας πόρους σὺν τούτοις, 20 οἵτινες τέσσαρας ἀποτίκτουσι θαλάσσας· τὴν μὲν πρώτην πρὸς δυσμὰς, τὴν δευτέραν δὲ ἐπ' ἀνατολάς, τὴν δὲ τρίτην πρὸς βορρᾶν, τὴν δὲ τετάρτην πρὸς νότον. Καὶ ἡ μὲν οὖσα πρὸς ἀνατολάς Περσικὴ καλεῖται καὶ ἐστὶ σφαιροειδής, ἡ δὲ πρὸς νότον Ἀραβικὴ, ἐπιμήκης 25 δὲ ἐστὶν αὕτη, ἐνίας ἔχουσα νήσους, ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν σφαιροειδὴς ἐστὶ καὶ πάνυ μεγίστη, Ἰρκανικὴ δὲ καὶ Κασπία καλεῖται, ἡ δὲ πρὸς δυσμὰς ἐπιμήκης ἐστὶ καὶ πάνυ μεγίστη· φθάνει γὰρ ἐπὶ τοῦ Κασίου ὄρους μέχρι τῆς Συρίας. Μία δὲ οὖσα καὶ αὕτη πολλὰ ἔσχει 30 ὀνόματα· καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Ἡρακλειωτικῶν στηλῶν, τῆς

τε Ἀβίνης τε καὶ Ἀλύθης, ὁ ἀναμεταξὺ τῆς τε Εὐρώπης τε καὶ Λιβύης πόντος Ἰθρηκὸς καλεῖται· ὁ δὲ μετὰ τούτου Γαλατικὸς πρὸς τὸν βορρᾶν· πρὸς γὰρ τὸν νότον ὁ Σαρδόνιος πόντος ἐστὶ· μετὰ δὲ τὸν Γαλατικὸν ὁ Λιγυστικὸς πόντος ἐστὶ· μετὰ δὲ τὸν Λιγυστικὸν ὁ Τυρσηνικὸς· μετὰ δὲ τὸν Τυρσηνικὸν ὁ Σικελικὸς, καὶ ἐστὶ μέχρι τῆς Καλαβρίας, ἐξ ἐναντίας τῆς μικρᾶς Σύρτιδος. Μετὰ δὲ τὸν Σικελικὸν πόντον ὁ Ἄδριας πόντος ἐστὶν, ὅστις καὶ Ἰώνιος καλεῖται· ἐστὶ δὲ οὗτος πρὸς τὸν βορρᾶν, κλίων δλίγον πρὸς δυσμὰς. 15 Πρὸς δὲ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἴσω τῆς Λιβύης ὁ Λιβυκὸς πόντος ἐστὶ. Μετὰ δὲ τούτου ἕταροι δύο πόντοι γέγονασιν, ὁ μὲν πρὸς νότον, ὁ δὲ πρὸς βορρᾶν. Καὶ ὁ μὲν πρὸς βορρᾶν Σιδονία καλεῖται καὶ Ἰστικὸς κόλπος· ἐστὶ δὲ ὅπου ἡ Ἴσος πόλις κεῖται. Ὁ δὲ πρὸς νότον Φαρίη 18 καλεῖται· ἐστὶ δὲ ὅπου τὸ Κάσιον ὄρος ἐστίν. Ὑπεράνω δὲ τῆς νήσου τῆς Κρήτης πρὸς μὲν τὴν δύσιν Κρητικὸν πέλαγος καλεῖται· πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν Μυρτιῶν· πρὸς δὲ τὸν βορρᾶν εἰς τὸ μέσον τούτων εἰσὶν αἱ Κυκλάδες νῆσοι. Ὑπεράνω δὲ τῶν νήσων Αἰγαῖον πέλαγος καλεῖται, καὶ ἔρχεται μέχρι τῆς Τενέδου τῆς νήσου. Ἀπὸ δὲ τῆς Τενέδου ἐρχόμενος πρὸς τὸν βορρᾶν οὗτος ὁ ἐπιμήκης ἰσθμὸς Ἑλλησποντος καλεῖται. Τὸ δὲ ὑπὲρ τούτου σφαιροειδὲς Προποντις λέγεται. Ὁ δὲ ἐπιμήκης ἰσθμὸς ὑπὲρ τῆσδε Βόσπορος λέγεται. Τὸ δὲ ἐξῆς ἄνω πρὸς τὸν 25 βορρᾶν μέρος Εὔξεινος καὶ Ποντικὸς πόντος καλεῖται καὶ ἐκτείνεται μᾶλλον πρὸς τὴν ἀνατολήν. Τὸ δὲ ὑπὲρ τούτου Μαιώτις λέγεται· λίμνη, ἥς ὑπεράνω οὐκ ἐστὶ τις ἄλλη θάλασσα, ἀλλὰ ποταμὸς ὁ καλούμενος Τάναϊς, ὅς εἰς αὐτὴν τὴν Μαιώτιδα ἐκ τῶν Σκυθικῶν ὀρέων εἰσέρχεται. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν τοῦ ὠκεανοῦ κόλπων.

Opusculum hoc, a Spohnio e codice Parisino, a Manzio e codice Romano editum, nos, Bernhardyum secuti, ad calcem Dionysii repetimus, ne quid desideretur quod ad Dionysium pertinere videri possit, quamvis nullum prorsus ejus libelli pretium sit. Collectus est e vitiosa Dionysii paraphrasi mirisque scatet ineptiis. Titulum qualem dedimus, præbet cod. Rom.; in Paris. legitur: Νικηφόρου φιλοσόφου τοῦ Βλεμμιδίου γεωγρ. συνοπτικῆ; in cod. Escorialensi: Νικ. τ. Βλεμμιδίου γ. σ. — 4. πόλις cod. Turinensis; πρῶτον cod. Romanus. — 9. καὶ πρῶτον om. Par. et Esc. —

17. Αἰθίοπιος Par., Esc. — 21. τὴν β' δὲ ... γ' δὲ Par. Esc. — 24. Quæ de figuris maribus Persici, Caspii, Arabici deque insulis sinus Arabici produntur, e tabula geographica, qua Dionysii carmen illustrabatur, Noster addidisse videtur. — 25. ἐνίους codd. — 8. Σύρτης et mox Σύρτην codd. — 9. Ἄδριας Par. Esc. — 14. Σιδονία [θάλασσα]? — 18. Creticum mare a Creta occasum versus situm fluxit et prava Dionysii interpretatione. Qua admissa, dici potuit Myrtonum mare (cujus D. non meminit) situm esse ab oriente maris Cretensis, non vero ab oriente Cretæ insulæ. —

Περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς γῆς.

174-184. Ἡ γῆ δὲ μεμέρισται εἰς τρία, εἰς Λιβύην, εἰς Εὐρώπην καὶ εἰς Ἀσίαν.

Περὶ τῆς Λιβύης.

6 Καὶ ἡ μὲν Λιβύη τετράπλευρος οὖσα καίται πρὸς νότον. Καὶ χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης τὰ Γάδειρα καὶ [ἀπὸ τῆς Ἀσίας] τὸ στόμα τοῦ Νεῖλου, τὰ μὲν πρὸς δύσιν, τὰ δὲ πρὸς ἀνατολήν. Ἔστι δ' αὐτὴ ψαμμώδης τε καὶ μελάγγως καὶ διψώδης τε καὶ κατάρχηρος· διὸ καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν παρδαλὴν ὀνομάζουσι διὰ τὴν ταύτης ποικιλότητα. Λέγεται δὲ αὐτὴ καὶ Καρχηδών καὶ Ἀφρική.

Περὶ τῶν ἔθνων τῆς Λιβύης.

184-231. Ἄκουσον δὲ τὰ ἔθνη τῆσδε ὁπόσα εἰσίν. 15 Ἐπὶ μὲν τὴν ἐσχάτην γωνίαν τοῦ ταύτης τετραπλεύρου σχήματος, πλησίον τῶν Ἡρακλείων στηλῶν οἱ Μαυρούσιοι εἰσὶ, καὶ οἱ Μασαϊσούλιοι, καὶ οἱ ἀγρονόμοι Μασυλῆες, ὅτινες σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῶν εἰς τὰ δάση ταύτης τῆς γῆς θηρεύουσιν, ἵνα ἀπὸ τῆς θήρας αὐτῶν ζῶσιν. Οὐ γὰρ οἰδασί τι τῆς θείας γεωργίας, οὐδὲ πόλεις ἔχουσιν, ἀλλὰ νομάδες εἰσὶ. Καὶ Καρχηδὼν λέγεται ἕως ὧδε. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν ἀναμεταξὺ τῶν δύο Συρτιδῶν μικρὰ τις ἔγκισται πόλις, ἧς τὸ ὄνομα Νεάπολις. Ἦς ὑπὲρ τὴν γῆν οἱ Ἰωτοφάγοι ἄνδρες εἰσὶ, 20 φιλόξενοι ὄντες, [καὶ οἱ Νασαμῶνες] ὅς οἱ Ῥωμαῖοι ἀπώλεσαν πολεμικῶς· διὸ καὶ τὰ ἐκεῖσε ἡρμωμένα εἰσὶ. Μετὰ τούτους δὲ ταύτην οἱ Ἀσβύσται ἔχουσιν ἐς τὸ μέσον αὐτῆς, ὅπου καὶ τὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ Ἄμμωνος ἱερὸν ἐν πολλῇ ψάμμῳ ἐστὶ, καὶ ἡ κάλλιπος 25 Κυρήνη, ἐφ' ἧς καὶ τὸ τῶν Λακίωνων ἦν γένος. Ἐκεῖσε

δὲ προκύπτοντες πλησίον τῆς Αἰγύπτου οἱ Μαρμαρίδαε εἰσὶ. Πλησίον δὲ τούτων εἰσὶν οἱ Γαίτουλοι ὑπεράνω. Ἐξῆς δὲ ἐπὶ τούτοις εἰσὶν οἱ Φαυρούσιοι· ὑπεράνω δὲ τῆς γῆς αὐτῶν εἰσὶν οἱ Γαράμαντες ἔπαιροι· καὶ ἐπὶ τούτοις εἰσὶν Ἰσχατοὶ οἱ Αἰθίοπες ἐν τοῖς ἐνδοτάτοις 5 μέρεσι τῆς Λιβύης. Ἐκεῖσε δὲ πλησίον τῆς λίμνης τῆς ὀνομαζομένης Κέρνης, ἧτις ἐστὶ πρὸς τὸν ὠκεανὸν, ὄρη εἰσὶν ὑψηλότατα. Καὶ ἐκ τούτων ὁ ὀνομαστότατος κατέρχεται Νεῖλος ὁ ποταμὸς, ποτίζων πᾶσαν τὴν Αἰγύπτου, ἐν τῇ ἐπιτολῇ τοῦ κυνᾶστρου, ὅτινα καὶ 10 Σίριν οἱ ἐκεῖσε Αἰθίοπες ὀνομάζουσιν· οἱ δὲ πολῖται τῆς πόλεως Συήνης Νεῖλον καλοῦσι. Λιβύηθεν δὲ ἐρχόμενος πρὸς βορρᾶν ἐπὶ τὰς τελεῖς στόματα; ὧδε κατεῖσε αἰ συστραφόμενος, ὧν καὶ τὰ ὀνόματά εἰσι Ἡρακλειωτικῶν, Μενδήσιον, Πηλοῦσιον, Κανώσιον, Θερμουτικῶν. 15 ** Κατέρχεται δὲ ἕως τῆς θαλάσσης, μερίζων τὴν Λιβύην ἀπὸ τῆς Ἀσίας. Τὸ δὲ ἐξῆς μέρος τὸ πρὸς ἀνατολὰς Ἀσία καλεῖται.

Περὶ τῆς Αἰγύπτου.

238 sqq. Ἔστι δὲ ἡ Αἰγύπτου τὸ σχῆμα τρίπλευ- 20 ρος, πλατεῖα μὲν πρὸς βορρᾶν, δεξία δὲ πρὸς ἀνατολὰς· κάλλιτροφος, καὶ λειμῶνας καὶ κήπους καὶ ἄλλα τινὰ ὠραία πράγματα ἔχουσα. Οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν ἔθνη πλείστα.

Περὶ τῶν ἔθνων τῆς Αἰγύπτου.

232-237. Καὶ παρὰ μὲν τῷ Νεῖλῳ οἰκεῖ τὸ γένος 25 τῶν πλουσίων ἀνδρῶν, τῶν Αἰγυπτίων, ὅτινες πρῶτοι ἐξεύρον τὰς τέχνας καὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς σφαῖρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς πλανήτας καὶ τὸν ἐν τῇ ζωδιακῇ κύκλῳ λοζὸν δρόμον τοῦ ἡλίου.

217-230. Εἰσὶ δὲ ὅσοι οἰκοῦσι τὴν μεγαλόδοξον Θή- 30 βην τὴν ἔχουσαν ἑκατὸν πόλεις, καὶ τὴν Ἀρκαδίαν τὴν ἑπτάπολιν· ἐπὶ γὰρ πόλεις ἔχει πλησίον τοῦ Νεῖλου, ἐκ μὲν ἀριστερῶν ἕξ, Μέμφιν, Διόσπολιν, Μέμνονα, Καταράκτην μικρὰν, Καταράκτην μεγάλην καὶ Συήνην· ἐκ δὲ δεξιῶν ἔχει μόνην τὴν Βαβυλῶνα. Καὶ ὅσοι 35 πρὸς τὰ ἀνατολικά μέρη [ἐν] τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάσσης τὴν Αἰγυπτιακὴν παραθαλασσίαν οἰκοῦσιν ἕως τῆς Σερβωνίδος λίμνης, Αἰγύπτιοι καὶ αὐτοὶ καλοῦνται. Καὶ ἐπὶ ταύτης μὲν τῆς παραθαλασσίας πρὸς μὲν τὸν Ζήφυρον ἡ καλουμένη Ἀλεξάνδρεια πόλις ἐστὶ τῆς 40 Μακεδονίας· ἐστὶ δὲ πλευσία, ὅπου εἰσὶ καὶ τὰ τοῦ

27. τις om. Rom. || — 9. μελανόγης codd. || — 18. Μασυλῆες codd. || — 25. Inclusa inserui. || — 28. Ἄμμωνος codd.; κολλῆ Par. Esc. || — 7. καλουμένης Rom. || — 8. ὀνομαστός Par. || — 15. Θερματικῶν codd. - Lacuna tam hoc loco quam in edito (ab Hudsono) paraphraseos exemplo expressa satis indicat, id quod Bredovius perspexit, auctorem, qui paraphrasin describere solet, codicis sui damnum resarcire nequivisse. Sed mirabilior est Asiae mentio vicibus repetitis facta, ubi 30 Egyptus erat vocanda; quamquam quum v. 31 post

ἡλίου cod. Rom, singularem inscriptionem proposuerit: Περὶ τῆς Θῆβης, malim ad librarios culpam rejicere, quos extrema Ἀσία καλεῖται teneret. - ΒΑΒΥΛΩΝΙΩΝ. || — 19. 20. 25. Αἰγύπτου ... Αἰγύπτου ... Αἰγύπτου] Ἀσίας ... Ἀσία ... Ἀσίας codd. || — 37. ἀνατολικά] νότια codd. Dein ἐν vel πρὸς excidit. Quae praecedunt de Arcadia Egypti, e scholiis paraphrasi insertis proveniunt. || — 7. οὐ τῆς Λιβύης ἀλλὰ τῆς Ἀσίας] τῆς τῆς Λιβύης καὶ τῆς Ἀσίας codd. || — 10. Ἀσίας] Λιβύης codd. || — 20. βοεῖα κατὰ τὸ σχῆμα, misso παραπλησίαι,

Σινωπίτου Διδος χρυσᾶ οἰκήματα, ἐν ἄριστον θέματα τοῖς ἀνθρώποις· ἀφ' οὗ καὶ ὁ Φάρος ἡ νῆσος τοῦ Πρωτεύως καὶ ὁ τάφος τῶν τέκνων αὐτοῦ φαίνονται, ὥσπερ μακρὰ σκοπιά. Μετ' αὐτὴν δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔστι τὸ Πηλοῦσιον πρὸς ἀνατολὰς παρὰ τὴν Κασσιώτιδα πέτραν, καὶ ἔστι πόλις [οὗ] τῆς Λιβύης ἀλλὰ τῆς Ἀσίας, οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν ἄνδρες ναυτικοί. Καὶ ἄλλοι πλείστοι, οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανοῦ, οἱ δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς γῆς, οἱ δὲ κύκλῳ τῆς πλατείας λίμνης, τῆς καλουμένης Τριτωνίδος. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Λιβύης. Ἄκουε δὲ καὶ περὶ τῆς Εὐρώπης.

Περὶ τῆς Εὐρώπης.

270-330. Τὸ τῆς Εὐρώπης σχῆμά ἐστι τετράπλευρον, ὄξυ μὲν πρὸς δύσιν, πλατὺ δὲ πρὸς ἀνατολὰς. 15 Ταύτης δὲ κατὰ τὴν ἐσχάτην γωνίαν οἰκοῦσι τὸ ἔθνος τῶν μεγαλοψύχων Ἰθέρων, πλησίον τῶν Στηλῶν, ἐπὶ τὸ τετραμμένον μῆκος τῆς γῆς, ὅπου ἔστιν ὁ ὠκεανὸς πάνυ ψυχρὸς. Ἐνταῦθα κατοικοῦσι καὶ οἱ Βρετανοὶ καὶ τὰ γένη τὰ λευκὰ τῶν πολεμικῶν Γερμανῶν. Ἔστι 20 δὲ τούτων ἡ γῆ βοαία τὸ σχῆμα παραπλησία· φθά- νουσι δὲ μέχρι τοῦ Ἑρκυνίου δάσους. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἔστι τὸ Πυρηναῖον ὄρος καὶ τὰ οἰκήματα τῶν Κελτῶν, πλησίον τοῦ Ἡριδανοῦ τοῦ ποταμοῦ. Ἐξῆς δὲ μετὰ τοῦτόν ἐστιν ἡ Τυρσηνικὴ γῆ. Ταύτης δὲ ἐπὶ τὴν 25 ἀνατολὴν ἡ τοῦ Ἄλπιος ὄρους ἀρχὴ ἔστιν ἐπικειμένη τῇ Ἰταλίᾳ. Εἰς τὸ μέσον δὲ ταύτης τῆς Τυρσηνικῆς γῆς ἔρχεται ὁ Ῥῆνος ὁ ποταμὸς πρὸς τὴν βορεινὴν θάλασσαν. Ἐπὶ τῷ Ῥῆνῳ δὲ τῷ ποταμῷ ῥεῖ ὁ μέγας ποταμὸς ὁ Ἴστρος, στρεφόμενος πρὸς ἀνατολὰς πλησίον 30 τῆς θαλάσσης τῆς Εὐξείνου· καὶ οὗτος καλεῖται Δά- νουβις, ὅπου ῥεῖται πᾶν τὸ λεπτότατον τοῦ ὕδατος, συστρεφόμενος διὰ πενταπόρων προχωρῶν τὴν Πεύκην τὴν νῆσον. Καὶ ἐπὶ τούτου μὲν πρὸς βορρᾶν πολλὰ γένη εἰσὶν ἐξηπλωμένα μέχρι τοῦ στόματος τῆς Μαίω- 35 τίδος λίμνης· Γερμανοὶ, Σαρμάται, Γέται καὶ Βαστάρναι ἢ μάλλον εἰπεῖν Βατάρναι, καὶ ἡ γῆ ἡ πλείστη τῶν Δακῶν, καὶ οἱ ἰσχυροὶ Ἄλανοι, καὶ οἱ Ταῦροι, οἵτινες κατοικοῦσι τὸν μέγαν δρόμον τοῦ Ἀχιλλέως, τὸν στενὸν καὶ μακρὸν καὶ τὸ στόμα αὐτῆς τῆς Μαίω- 40 τίδος λίμνης. Καὶ ὑπεράνω δὲ τούτων ἐξήπλωται τὸ γένος τῶν πολυῖππων Ἀγαυῶν, ὅπου εἰσὶν οἱ ἄνδρες οἱ Μελάγχλαινοι καὶ οἱ Ἰππημολγοί, οἱ Νευροὶ καὶ οἱ Ἰππόποδες καὶ οἱ Γελωνοὶ καὶ οἱ Ἀγάθυρσοι, ὅπου τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ τὸ ὕδωρ σμίγεται τῷ Εὐξείνῳ 45 πόντῳ ἀπέμπροσθεν τοῦ Κριοῦ μετώπου, ἐξεναντίας τῶν Μελαίων Πετρῶν Ἐκείθεν δὲ τοῦ Ἀλδύσκου καὶ τοῦ Παντικᾶπου τῶν δύο ποταμῶν τὰ ὕδατα ἀνα- βλύουσι κεχωρισμένα ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς Ῥιπαίοις. Παρὰ δὲ ταῖς προχῶας τούτων πλησίον τῆς νεκρᾶς θα-

λάσσης τοῦ ὠκεανοῦ αὐξάνεται ὁ ἤλεκτρος ὁ λαμπρὸς λίθος· ἐκεῖ δὲ πλησίον καὶ ὑπὸ τοῖς ψυχροῖς Ἀγαθύρ- 5 σοις εὐρίσκειται ὁ ἀδάμας. Τοσοῦτοι μὲν γέγονασιν οἱ οἰκοῦντες τὸν Ἴστρον τὸν ποταμὸν πρὸς τὸν βορρᾶν. Πρὸς δὲ τὸν νότον εἰσὶν οἱ Γέραι, καὶ αἱ ἰσχυραὶ πό- 6 λεις τῶν Ὀρικίων, οἱ Παννόνιοι (οἱ Βούλγαροι) καὶ αὐτοὶ οἱ Θράξαι, οἵτινες ἄπειρον γῆν ἔχοντες, οἱ μὲν κατοικοῦσιν ἐπὶ ταῖς πλευραῖς τῆς Προποντίδος, οἱ δὲ ὑπὲρ τὸν Ἑλλησποντον, οἱ δὲ ὑπὲρ τὸ Αἰγαῖον πέλα- 10 γος, ὅπου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς Παλλήνης, τοῦ Θρα- κικοῦ ὄρους, εὐρίσκειται ὁ λίθος ὁ ἀστέριος, ὅστις ὥσπερ λύχνος λάμπει ἐν τῇ νυκτί. Τοσοῦτοι μὲν περίξ οἰκοῦσι τὸν Ἴστρον τὸν ποταμὸν.

Περὶ τοῦ λοιποῦ πόρου τῆς Εὐρώπης.

331-402. Βλέπε δὲ ἤδη καὶ τὸν λοιπὸν πόρον τῆς 15 Εὐρώπης, ὅστις ἐκ τριγώνου πλευρᾶς πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἐρχόμενος, ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐπὶ τὰ ἴσα ἐκτείνεται. Καὶ τὴν μὲν μίαν πλευρὰν οἰκοῦσιν οἱ Ἰθέραι, τὴν δὲ ἑτέραν οἱ Πανέλληνες, τὴν δὲ ἄλλην ἤγουν τὴν τρίτην οἱ ἀγαθοὶ Ἀδσονῆες ἤγουν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἄλλ' ἡ μὲν γῆ 20 τῶν Ἰθέρων ἔστι γείτων τοῦ ἑσπερίου ὠκεανοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ ἔστιν ἡ ἄκρα τῶν Στηλῶν ἡ ὀνομαζομένη Ἀλύθη. Ὑπεράνω δὲ τῆσδε τῆς γῆς ἔστιν ἡ Ταρτησὸς ἡ εὐδαί- μων, ἡ γῆ τῶν πλουσιῶν ἀνδρῶν, καὶ οἱ Κεψοὶ, οἵτινες κατοικοῦσι τὰ πρὸς νότον τοῦ Πυρηναίου ὄρους, ἀρχο- 25 μένου ἀπὸ τοῦ βορείου ὠκεανοῦ καὶ ἐκδιδομένου εἰς τὴν θάλασσαν καὶ χωρίζοντος τοὺς Κελτοὺς καὶ τοὺς Ἰθη- ρας. Εἰς τὸ μέσον δὲ τῶν Ἰθέρων καὶ Ἑλλήνων ἐξή- πλωται ἡ γῆ τῶν Ἀδσῶν, καὶ διαχωρίζει μέσον αὐτὴν τὸ Ἀπέννιον ὄρος ἰθυνόμενον ὥσπερ ἐκ στάθ- 30 μης· ὁ δὲ Ἄλπιος ἀρχεται ἐκ τῆς βορεινῆς θαλάσ- σης, καὶ λήγει ἐπὶ τὴν πορθμίδα τὴν Σικελικὴν. Ἔθνη ὑπάρχουσι περὶ αὐτὸν ταῦτα, ἑτινά σοι λέξω νῦν εὐ- κολως, ἀρχομαὶ δὲ ἐκ βορρᾶς, ἐκ τῆς Ἀδσονικῆς δυτι- κῆς ἄκρας. Ἐκεῖ εἰσὶν οἱ Τυρρηνοὶ, μετ' αὐτοὺς δὲ 35 εἰσὶ τὰ ἔθνη τῶν Πελασγῶν, οἵτινες ἀπὸ τῆς Κυλλήνης ἤγουν τοῦ ὄρους τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τὴν ἑσπερίαν θά- λασσαν ἀναβάντες, ἐνταῦθα κατήκτισαν. Μετὰ τούτους δὲ ἔστι τὸ ἔθνος τῶν λαμπροτάτων Λατίνων τὸ πολε- μικόν, ἔχοντες γῆν ἄπειρον· ἐς μέσον δὲ αὐτῆς γῆς 40 ἔστιν ὁ Θύμβρις ὁ ποταμὸς, ὅστις συστρέφεται ἐπ' αὐτὴν καὶ διδοὶ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἔστι δὲ πλατύτερος καὶ βασιλικώτατος πάντων τῶν ἄλλων ποταμῶν δια- χωρίζει δὲ εἰς δύο τὴν Ῥώμην τὴν ἐνδοξὸν, τὸν οἶκον τῶν βασιλείων, τὴν μητέρα τῶν πόλεων, τὴν πλουσίαν 45 γῆν. Ἐπ' αὐτὴν δὲ ἔστι καὶ ὁ οἶκος τῆς ἀγνῆς Παρθε- νόπης, μίθς τῶν Σειρήνων· πρὸς δὲ τὸ νότιον μέρος ὑπὸ τὴν Σειρηνίδα πέτραν, ὅπου δηλονότι αὕτη ἡ Παρθενόπη ἀπώλετο, φαίνεται συρόμενος ὁ Σίλαρος

Par. g. — 35. Βαστάρχαι ... Βατάρχαι codd. || — 41. Ἀγαυῶν Rom. ; — 46. Ἀλδίσκου R. || — 24. Debebat Ἐέμφοι. || — 29. τῶν] αὐτῶν cod. || — 31. Debebat :

δ δ' ἐκ Ἄλπιος ἀρχεται τῆς βορεινῆς καὶ λήγει etc. Nostra pendent e paraphrasi vitiosa. || — 44. ἡ πλουσία γ' codd. || — 4. ἐρχόμενος codd. || — 8. ὄντες om.

ποταμὸς δὲ Πευκεντίος. Πλησίον δὲ ἐκεῖ εἰσὶν οἱ Λευκανοὶ καὶ οἱ Βροντίοι ἄνδρες· τοσοῦτον δὲ τόπον κλειῦσιν ἔσται, ὅσοι φθάσει ἕως τῆς Λευκῆς πέτρας, τοῦ ὄρους τῆς Σικελίας. Ἄπ' ἐκεῖνης τῆς γῆς ἔρχομενοὶ ἐπὶ τὸν βορρᾶν τοῦ ζεφύρου ἢ ἀκρα φαίνεται, καὶ ἐπὶ ταύτην οἰκοῦσιν οἱ Λοκροὶ, ὅσοι δηλονότι ἐφυγον ἀπὸ τῆς πατρίδος αὐτῶν τῆς Λοκρίδος, μιγέντες ταῖς ἰδίαις κυρίαῖς δοῦλοι ὄντες. Ἐξῆς δὲ μετὰ τούτους εἰσὶν οἱ Μεταπόντιοι. Πλησίον δὲ τούτων ἐστὶν ἡ ἐπιθυμητὴ καὶ καλὴ πόλις τοῦ πολυστεφάνου Κρότωνος, οἰκουμένου ἐπὶ τὰ βέματα τοῦ Αἰαίου τοῦ ποταμοῦ, ὅπου ἐκεῖ ἴσως καὶ τὸ ὑψηλὸν ὄρημα τῆς Λακινιάδος Σικελικῆς Ἦρας. Ἔστι δὲ ἐκεῖ καὶ ἡ ὀνομαζομένη Σύμβαρις, ἢ ὑπὸ τοῦ Διὸς κακατάραται. Ἐπὶ τούτοις δὲ τοῖς Συμβαρτικαῖς εἰσὶν οἱ Σαυνίται, κατὰ τὸ μέσον ὑπεράνωθεν τοῦ Σιλαροῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ ταχέα τῶν Μαρσῶν. [ὑπεράνωθεν δὲ τῆς Συμβάρεως εἰσὶν οἱ Μάρσοι.] Πλησίον δὲ τῆς θαλάσσης καίται ἡ πόλις ἡ Γάρας, ἣν τινα ἐπέρθησαν οἱ Ἄμυκλαῖοι. Ἐξῆς δὲ ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ἡ γῆ ἡ Καλαβρία καὶ τὰ ἔθνη τῶν Ἰαπύγων, φθάνοντα μέχρι τῆς παραθαλασσίας πόλεως τῆς καλομένης Ὑρίου, ὅπου τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος οὐρεται, καὶ ἔνδον ἐπὶ τὸν κόλπον τοῦτόν ἐστι [ἡ] τῶν Γαστραίων. Τσαῦτα μὲν ἔθνη εἰσὶν ἐπὶ τῆς Ἀδσονίδος γῆς. Ἐκείθεν δὲ πρὸς ἀνατολὰς οὐρεται ἡ Ἀδριατικὸς κόλπος, ὑποξυῶν μὲν τὰς Λιθυρινίδας νήσους περὶ τὴν ὑψηλὴν γῆν τῶν Ὑλλείων, ὅση κλίει ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν, καὶ φέρεται ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῶν Βουλμαίων. Ἐπὶ δὲ τὴν Ἰλλυρικὴν γῆν ἀπλήρωτος περιτρέφεται καὶ φθάνει ἕως τῆς κολώνης καὶ τῶν ὑψηλῶν ὄρειων τῶν καλούμενων Κεραυνίων. Περὶ ἐκείνων δὲ τὸν κόλπον ἴσως ἂν καὶ τὸν τύμβον τὸν ἔνδοξον τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἄρμονιας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τὰς δύο πέτρας τοῦς τάφους τῶν φίλων τοῦ Κάδμου, αἵτινες, ὅταν ἀρχῇ τις [κακοῦ], σημαίνουσαι τοῖς πολιταῖς, τότε ἀμφότεραι κινεῦνται εἰς ἀλλήλας καὶ συμπορεύονται, καίπερ ἑστριγμέναι οὔσαι. Πρὸς δὲ τὸν νότον ὑπὲρ τὴν εὐγείον Θράκην καὶ τὴν Ἄρξιν γῆν ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος, ἄνω καταπολὺ ἀνερχομένη, διεξωσμένη διπλῇ θαλάσσει, τῇ Αἰγαίᾳ δηλονότι καὶ τῇ Σικελικῇ, τῇ μὲν πρὸς ζέφυρον, τῇ δὲ πρὸς εὐρον.

Περὶ τῆς Πελοποννήσου.

403-419. Ἡ Πελοπόννησος δὲ ἔσται ὁμοία πλα-

τάνου φύλλω, στενὴ οὖσα κατὰ τὸ ἄκρον. Πρὸς γὰρ τὸν βορρᾶν στενοῦμενος δὲ ἰσθμὸς ἴσως τῷ φύλλω τῷ προσπαφυκῶτι τῷ κλάδῳ. Τούτου δὲ πρὸς μὲν τὴν δύσιν ἐστὶν ἡ Τριφυλίς γῆ, ἢ ἔχουσα γένη τρία τῶν Ἐπηρείων, τῶν Ἐπηρείων καὶ Μινυῶν. Ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς γῆς ἔρχεται καὶ ὁ Ἄλφειος ποταμὸς, ὁ ἐπιθυμώτατος τῶν ἄλλων, σχιζομένου τοῦ Εὐρώτου ποταμοῦ τῆς Μεσσηνίας (ἣτις ἐστὶ τῆς Τζακονίας)· οἷτινες ποταμοὶ καὶ ἀμφότεροι ἔρχομενοὶ ἀπὸ τῆς Ἀσίας, ὁ μὲν τέμνει τὴν γῆν τῶν Ἠλείων, ὁ δὲ τῶν Λακωνίων. Κατὰ δὲ τὴν μέσην τὴν νῆσον ἐπὶ τὴν κυρτὴν γῆν κατοικοῦσιν οἱ Ἀρκάδες ὑπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους τοῦ Ἐρυμάνθου, ὅπου ὁ Μέλας καὶ ὁ Κρᾶθις καὶ ὁ Ἰάων καὶ ὁ Γύγιος [καὶ ὁ Λάδων], οἱ πάντα οὗτοι ποταμοὶ βέουσι. Πλησίον δὲ τῶν Ἀργείων ἐστὶν ἡ ἄροσις καὶ ἡ γαῖα τῶν Λακωνίων, ἢ μὲν ὄρωσα πρὸς ἀνατολὰς, ἢ δὲ πρὸς νότον.

Περὶ τῶν Ἰσθμίων.

420-446. Περὶ δὲ τὰ Ἰσθμια στεναὶ δύο θάλασσαί κτυποῦσιν, ἢ τε Κορινθία καὶ ἡ Σαρωνική. Καὶ ἡ Κορινθία μὲν ἐστὶν ἐξ ἐναντίας τῆς Ἐφύρας πόλεως ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ἢ Σαρωνική δὲ ἐστὶν συμρομένη πρὸς ἀνατολὰς.

Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ ἰσθμοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰσὶν αἱ Ἀθήναι. Ἀναμέσον δὲ τῶνδε οὐρεται ὁ Ἰλισθὸς ποταμὸς, ὅπου ποτὲ καὶ ὁ Βορρᾶς ἐκεῖ βασιλεὺς ἦν τῆς Θράκης. Ἐπὶ ταύταις δὲ ἐστὶν ἡ γῆ τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν Λοκρίδων· ἐξεναντίας δὲ τοῦ Ζεφύρου ἤπλωται ἡ γῆ τῆς Δωδώνης, ἣν οὖν Μακεδονίας. Ἐπὶ ταῖς πόλεσι δὲ ταύταις ἐστὶ καὶ ἡ Θεσσαλία, καὶ τὸ ὄρος τὸ χιονώδες τὸ καλούμενον Αἶμος φαίνεται ἐν αὐταῖς. ὑπεράνω δὲ τῆσδε τῆς Μακεδονίας ἐστὶν ἡ μεγάλη γῆ τῶν Αἰτωλῶν, ἐπὶ τὴν ἐξοχὴν τοῦ ὄρους τῆς Αἰτωλίας, ὁ καίται πρὸς νότον. Διὰ μέσον δὲ τούτου τοῦ ὄρους ὁ Ἀχελῷος ὁ ποταμὸς συστραφόμενος εἰσαύρεται διαμέσον τῶν Ἐχινάδων νήσων. Ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ γῇ, τῶν Αἰτωλῶν δηλονότι, ἐστὶν ἡ γῆ ἡ Φωκίς, συμρομένη ἐς μέσον οὐσεως καὶ ἀνατολῆς, καὶ ἀποκλίνοσα πρὸς βορρᾶν ἐπὶ τῇ ἐξοχῇ τοῦ ὄρους τοῦ Παρνασοῦ, κατὰ τὸ στόμα τῶν Θερμοπυλῶν. Καὶ διαμέσον δὲ τῆς Φωκίδος ἔρχεται ὁ Κηφισθὸς ποταμὸς, ἐν ᾧ ποταμῷ ἐστὶ καὶ ἡ γῆ τῆς πόλεως τῆς Πυθῶνος, ὅπου καὶ ἡ περιπλοκὴ τῆς Δελφίνης τοῦ δράκοντός ἐστιν. Τσαῦτα μὲν εἰρηται καὶ περὶ τῆς Εὐρώπης.

Par. || — 9. ἐπιθυμητῆ Par. || — 10. οἰκοῦμενον codd. || — 12. Λακινιάδος om. Par. || — 13. « Σύμβαρις et Συμβαρτικαῖς buxerunt a consuetudine ceterioris ævi, quæ tum aliis formis otiosam literam tamquam complementum infersit (ut in Athenæo ἀμφαμώτας, in Ptolemæo Νυμφάτης), tum imprimis quum π adesset. » Βλακκ. || — 17. Inclusa ex alia paraphrasi anctor arripuit. || — 21. πόλεως] τ· πόλεως Par.; in Rom. desunt verba παραθ. πόλεως τῆς. || — 24. Γαστραίων ortum e falsa lectione illa : ἄστου τι γαστραίων. In antec. et in

sq. Ἄνδρια. codd. || — 35. κακοῦ inserui; σημαίνουσα codd. || — 40. διπλῆν θάλασσαν τὴν Αἰγαίαν... Σικελικὴν τὴν μὲν... τὴν δὲ codd. || — 4. ἐπηρείων... ἐπηρείων Sio in scholiis vel paraphrasi corrupta reperit nomina Epeorum et Eleorum. || — 6. ἐπιθυμώτατος codd.; ἐπιθυμώτατος Bernh. || — 9. Debebat Ἀσίας. || — 13. Inclusa addidi; ὁ γύγιος ex adjectivo ὠγγύγιος (Dion. vs. 417) ortum est. || — 18. Isthmum vocat Ἰσθμια ob Dionysii illud Ἰσθμια νῆτα. || — 22. Ἀδριαντ. codd. || — 26. ὅπου κτλ.] ὅπου καὶ ὁ Βορρᾶς ποτὲ ὁ τῆς Θράκης

Περὶ τῶν νήσων τῆς ἑσπερίας καὶ Φοινικῆς
θαλάσσης.

447-511. Ἄκουσον δὲ ἤδη καὶ πάσας τὰς νήσους, αἵτινες οἰκοῦνται παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ θαλάσσει τῇ τε ἑσπερίᾳ καὶ Φοινικῇ. Αἱ νῆσοι αἱ Γυμνάσιαι τῆς ἑσπερίας ἄλλοι εἰσὶν αὐταί· ἡ Βούσος, ἡ Σαρδὼν ἡ πλατεῖα καὶ ἡ ἐπέραστος Κύρνος, ἦντινα καὶ κεφαλὴν καλοῦσι διὰ τὰς πολλὰς ἐξοχὰς τῶν ὀρέων καὶ τὰ δάση. Μετὰ δὲ τὴν Κύρνον εἰσὶν αἱ περιδρομοὶ νῆσοι τοῦ Ἰππότου υἱοῦ τοῦ Αἰδίου, ἐξ ὧν αἱ ἑπτὰ μόνον εἰσὶ πλωταὶ καὶ ἐπιώνυμοι τοῖς ἀνδράσιν (εἰσὶ δὲ αὐταί, ἡ Στρογγύλη, ἡ Εὐδύνομος, ἡ Διδύμη, ἡ Φοινικώδης, ἡ Ἐρικώδης, ἡ Ἰερά Ἡραίστου καὶ Λιπάρα), καὶ ἡ Τρινακρία· κατὰ δὲ τὴν ἄκραν ταύτης ἐστὶν ἡ Πάχυνος καὶ ἡ Πελωρίς καὶ ἡ Λιβύη. Ἄλλ' ἡ μὲν Λιβύη ἐστὶ πρὸς τὸν Ζέφυρον, [ἡ δὲ Πάχυνος πρὸς τὰς ἀνατολάς] ἡ δὲ Πελωρίς πρὸς τὸν ἀρκτον, ὁρῶσα πρὸς τὴν Αὐσονίαν γῆν· καὶ ταύτης πρὸς μὲν τὸν βορρᾶν ἐστὶν ὀλεθρία ὁδὸς τοῖς ναύταις· πρὸς δὲ τὸν νότον ἐστὶν ὁ Λιθυκὸς πόρος, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς μεγαλιώτερας Σύρτιδος. Πρὸς δὲ τὴν δύσιν ἐστὶν ἡ ἑτέρα Σύρτις ἡ μικρὰ, ἥστινος ἐμπροσθέν εἰσι δύο νησίδα, ἡ Μήνιξ καὶ τὰ Κέρκυρα, καὶ ἔχουσι τὸν λιμένα καὶ τὴν πορείαν ἀπὸ τῆς Λιβύης. Ἄλλ' ὅταν δὴ μετὰ νηὸς ὀδεύης ἐπὶ τὴν Ἰαπυγίαν γῆν περὶ τὸν ἀριστερὸν πόρον τῆς Ἀδριακῆς θαλάσσης, παρευθὲς εὐρήσεις τὴν νῆσον τοῦ Διομήδους. Μετὰ δὲ τῆσδε τῆς νήσου αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι εἰσὶ πρὸς ἀνατολάς. Ἐξῆς δὲ ἐπὶ ταύταις εἰσὶν αἱ Λιθυρτίδες νῆσοι. Ἐρχόμενοι δὲ πρὸς νότον μετὰ τῆς νηὸς ἐπὶ τὰ δρυμὰ ὄρη, αἱ νῆσοι τῶν Ἀμπρακίων φαίνονται πόρρωθεν, καὶ ἡ λιπαρὰ Κέρκυρα, ἥτις καὶ Φαιακία λέγεται. Ἐπὶ ταύτῃ δὲ ἡ νηὸς ἐστὶν Ἰθάκη καὶ τὰ ἄλλα νησίδα, ὅσα δὲ Ἀγελῶος ὁ ποταμὸς περιστρέφει συρόμενος ἀπὸ τῆς Χαλκίδος γῆς, λέγω δὴ τὰς λεγομένας Ἐχινάδας. Πρὸς δὲ τὸν βορρᾶν πολλαὶ νῆσοι φαίνονται ἀπὸ τοῦ Ἀμνισσοῦ ποταμοῦ, τὰ Αἰγυλα, τὰ Κούθηρα, ἡ τραχεῖα Καλαύρια. Ἐπὶ δὲ τὸ ἕτερον μέρος ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς ἐστὶν ἡ Κάρπαθος· [ἐγγὺς δὲ ταύτης] ἡ Κρήτη ἡ τιμία ἡ πολλὴ καὶ λιπαρὰ καὶ εὐτροφος. Ἐξεναντίας δὲ τῆς Αἰγύπτου ἐστὶν ἡ Ῥόδος, ἡ γῆ τῶν Ἰηλυσιῶν ἀνδρῶν. Μετ' αὐτῆς δὲ εἰσὶν αἱ Χελιδόνιαι τρεῖς νῆσοι ἐπ' ἀνατολάς ἐνδοθεν τῆς μεγάλης ἄκρας τῆς Παταρηίδος. Ἡ Κύπρος δὲ,

ἥτις καὶ Κεράστης ἐκαλεῖτο, ἐστὶ πρὸς ἀνατολάς ἐνδοθεν τοῦ κόλπου τοῦ Παμφυλίου. Ἐγγὺς δὲ Φοινικῆς ἐν τῇ Ἰσσηνῶν κόλπῳ κεῖται ἡ Ἄραδος.

512-551. Θαυμαστὸς δὲ τις πόρος ἐστὶ καὶ ὁ τοῦ Αἰγαίου ὃ ἔχων ἰσῶθεν ἄπειρον πλῆθος καὶ τάξιν νήσων, ἐξ ἐκατέρωθεν τῶν μερῶν, καὶ τοσοῦτον δὲ θαυμαστώται, ὅπόσον ἐστὶ ὁ στενὸς τόπος τῆς Ἑλλῆς τῆς Ἀθαμαντίδος, ἦγον ὅσος ἐστὶν ὁ αὐλὸς ὃ ἀπὸ τῆς Τενέδου ἕως τῆς Προικονήσου, ὅπου ἐκεῖ ἡ Ἄβυδος καὶ ἡ Σηστός αἱ πόλεις ἐναντίον ὄρμον ἐποίησαν· ἡ μὲν γὰρ Ἄβυδος πόλις ἐστὶ τῆς Ἀσίας, ἡ δὲ Σηστός τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης μὲν ἐστὶν ἡ Μάκρις, ἡ Ἀθαντία ἦγον ἡ Εὐβοία, ἡ Σκύρος καὶ ἡ ὑψηλὴ Παπάρηθος, ὅπου ἐστὶν καὶ ἡ Ἀἴμος καὶ ἡ Θάσος, ἥτις καὶ ὠγυγία καλεῖται, καὶ ἡ Σάμος ἡ Ὀρική καὶ ἡ Ἰμβρος. Αἱ δὲ λαγοῦσαι νῆσοι τὴν πρώτην γῆν τῆς Ἀσίας καὶ κυκλοῦσαι τὴν Δῆλον τὴν νῆσον Κυκλάδας ὀνόμασαν. Μετὰ δὲ τούτων αἱ νῆσοι εἰσὶν αἱ λεγόμεναι Σποράδες. Ἐπὶ ταύταις δὲ εἰσὶν αἱ Ἰωνιάδες νῆσοι, ὅπου ἡ Καῦνος καὶ ἡ ἐπιθυμητὴ Σάμος καὶ ἡ Χίος ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ Πελοποννήσου. Ἐκείθεν δὲ φαίνονται καὶ τὰ ὄρη τῶν Αἰολίδων νήσων καὶ τῆς Λέσβου καὶ τῆς Τενέδου. Ἐκείθεν πάλιν ἐστὶ καὶ ὁ περὶ τὴν Κύζικον Μέλας πόντος, ἐρχόμενος ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον καὶ ἐπὶ τὴν Προποντιδα. Ὑπὲρ δὲ τὸν ἀριστερὸν πόρον τοῦ Εὐξείνου ἑξαναντίας τοῦ Βορυσθίνου ποταμοῦ ἐστὶν ἡ νῆσος ἡ Λευκὴ, ἡ γῆ τῶν ψυχῶν τῶν ἡρώων. Ἐπ' εὐθείας δὲ σοὶ ἐρχομένῳ ἐπὶ τὸν Κιμμέριον Βόσπορον ἰσῶθεν τῆς Μαυωτίδος λίμνης ἐστὶ μία νῆσος μεγίστη κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ ἡ Φαιναγόρη καὶ ἡ Ἐρμώνασσα, αἵτινες εἰσι μεγαλόδοξοι τοῖς ἐν τῇ θαλάσσει ἀνδράσιν.

Περὶ τῶν τοῦ ὠκεανοῦ νήσων.

552-519. Εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τὸν ὠκεανὸν ἄλλαι νῆσοι, ὧν τινων τὰς θέσεις εἴποιμι ἂν καὶ τοὺς ἀνέμους, ἐν ᾗ ἐκάστη κεῖται. Ἔστι δὲ περὶ τὸν Ἀτλαντικὸν πόντον ἡ βοοτρόφος Ἐρύθεια, ἦντινα οἰκοῦσιν οἱ μακρόβιοι Αἰθίοπες. Περὶ δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς Εὐρώπης εἰσὶν αἱ Ἑσπερίδες νῆσοι, αἵτινες οἰκοῦσιν οἱ πλούσιοι τῶν Ἰβήρων, ὅπου καὶ ὁ κασσίτερος γεννᾶται. Ἐπὶ δὲ τὰ βόρεια μέρη τοῦ ὠκεανοῦ εἰσὶ καὶ ἄλλαι δύο νῆσοι, λεγόμεναι Βρετανίδες, ἐξεναντίας τοῦ Ῥήνου τοῦ πο-

βασιλεὺς ἤρπασε τὴν Ὀρεῖθιαν Paraphr. || — 43. δελφίνος codd. || — 1 et 5. Dicendum erat Φοινικῆς ... Φοινικῆ || — 7. Debebat [Κορσίθα τουτίστι] κεφαλὴν. || — 9. Κύρνην codd. || — 10. τοῦ υἱοῦ codd. || — 15. Διδόη] Sic in Dionysii codd. nonnullis legitur pro Αἰδίῃ. Addidi inclusa. || — 22. Μήνιξ ... τὰ Κέρκυρα] sic etiam Paraphr. || — 23. ἀπὸ] ὑπὸ codd.; em. Bh.; fort. pro πορείαν leg. ἐμπορείαν. Dionysius 480 : Λιθυσιτικὸν ὄρμον ἔχουσαι. At cf. Paraphr. || — 27. Velis : μετὰ δὲ τήνδε τὴν νῆσον. Sed quod hoc loco codices habent, similiter in sqq. obviam fit. ||

— 28. ἐρχόμενος codd.; deinde debebat : ἐπὶ τὰ δρυμὰ καὶ ὄρη Κεραῖνια vel ἐπὶ τὰ δρυμὰ τὰ Κεραῖνια. || — 39. Addidi inclusa. || — 43. Πατρηίδος codd. || — 2. τῶν κόλπων codd. In sqq. excidit mentio Salaminis et Ἐγίνης insularum. || — 7. καὶ τοσοῦτον κτλ.] Expectabas : ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τατάνυσται ἐπ' ὅσον etc. Dionysius : θηητὸς πόρος ὅσον ἐπὶ στενωπῶν ἕωρ... Ἑλλῆς. || — 20. Καῦνος] Κύνος codd. || — 21. Πελοποννήσου codd. || — 30. Deb. : ἐν ἧ ἡ Φαναγ. || — 3. αἵτινες] Inepite. Dionysius 554 : αἵδε μὲν ἀνθρώποισιν ἄγεκλῆες εἰν ἄλλ νῆσοι. || — 36. πόντον] κόλπον codd.

ταμοῦ, ὄντινων τὸ μέγεθος ἔστι πάνυ μέγα καὶ οὐδέ-
 μια νῆσος ἐξισοῦται τοῖσι. Ὀνομάζονται δὲ αὗται
 ἢ μὲν Σκοτία, ἢ δὲ Ἐγλαία. Πλησίον δὲ τῶν Κασσι-
 5 αὶ γυναικῶν τῶν Ἀμιτιῶν ἐξεναντίας τὸν Διώνυσον ἑορ-
 τάζουσιν. Διαρχόμενος δὲ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν μέρη τῶν
 Βρετανικῶν νήσων πολλὴν ὁδὸν εὐρήσεις τὴν Θούλην
 νῆσον, ὅπου ἐκεῖσε πρὸς τὸν ἄρκτον ὁ ἥλιος ἰθὺς τὰς
 10 ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας τὸ ἀειλαμπές αὐτοῦ φῶς ἐκεί-
 χυται, διὰ τὸ ἐπιμήκες τῶν ἡμερῶν. Ἐμπροσθεν δὲ
 πάλιν ἐρχόμενος ἐπὶ τὴν ἀνατολικὴν θάλασσαν εὐρή-
 σεις τὴν Χρυσὴν νῆσον, ὅπου τοῦ καθαροῦ ἡλίου ἡ
 ἀνατολὴ φαίνεται. Στραφεὶς δὲ ἐκείθεν ἔμπροσθεν
 ἐπὶ τῆς νοτίας κολώνης εὐρήσεις τὴν Ταπροβάνην τὴν
 15 μεγάλην νῆσον τῆς Ἀφροδίτης, τὴν μητέρα τῶν Δε-
 φάντων. Ὑπεράνωθεν δὲ ταύτης ἐν τῷ οὐρανῷ κύ-
 κλω ἀναστρέφεται ὁ λαμπρὸς καρκίνος. Ἔστι δὲ
 πλατεία κατὰ τὸ μέγεθος· πανταχοῦ δὲ περὶ αὐτὴν οἰ-
 20 κοῦσι τοῦ Ἐρυθραίου πόντου τὰ θρέμματα, ἧγουν
 (θῖνες καὶ) κήττα ὅμοια τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσιν, ὅπου
 δυσκόλως τις δύναται ἐκφυγεῖν τὰ στόματα αὐτῶν·
 πολλάκις γὰρ ταῦτα κατέπιον καὶ τοὺς ἐκείθεν περι-
 πλέοντας σὺν ταῖς ναυσίν. Ἐμπροσθεν δὲ ἐπὶ τὰ μέρη
 τῆς Καραμανίδος τῆς ἐξωθεν ἄκρας ἔστιν ἡ Περσῶν
 25 νῆσος, ἡ καλουμένη Ὠγυρίς, ὅπου ἔστι καὶ ὁ τύμβος
 τοῦ Ἐρυθραίου βασιλέως. Ἐρχόμενος δὲ ἐκείθεν ἐπὶ
 τὸ στόμα τῆς Περσικῆς θαλάσσης, ἧγουν τῆς Ἐρυ-
 θρᾶς, πρὸς τὰ βόρεια μέρη, εὐρήσεις τὴν Ἰκαρον,
 ὅπου εἰσὶ τῆς Ἀρτέμιδος οἱ βωμοὶ οἱ αὐτομάτως καπνί-
 30 ζοντες. Καὶ τόσας μὲν νήσους ἐπέχει ὁ ἄκαιανός
 μετῶνας· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πολλαί, αἱ μὲν ἐπὶ τῆς
 Αἰθιοπικῆς ἀλῆς, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς
 Εὐρώπης· ἐξ ὧν αἱ μὲν οἰκοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ
 εἰσι γνωστοὶ τοῖς πλείοσι τὴν θάλασσαν, αἱ δὲ εἰσι
 35 βαθύκρημνοι καὶ τοῖς ἀνδράσι ἀγνωστοί, ὧν τὰ ὀνό-
 ματα οὐκ ἔστι μοι εὐκόλον εἰπεῖν σαφῶς. Καὶ ταῦτα
 μὲν εἰρηται περὶ τῶν νήσων.

Περὶ τῶν ἔθνῶν τῆς οἰκουμένης.

620-649. Μᾶλλοντες δὲ εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν ἔθνῶν τῶν
 40 οἰκούντων τὴν οἰκουμένην, δεόν ἐκρίναμεν πρῶτον
 ἀψασθαι ὀλίγον τι περὶ τῶν ὁροθεσιῶν τῶν τριῶν γαιῶν,
 τῆς τε Εὐρώπης δηλονότι καὶ τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Ἀσίας,
 καὶ εἶτα λαλέειν αὐτά.

Περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ περιγραφῆς τῶν
 γαιῶν, τῆς τε Εὐρώπης λέγω καὶ Αἰθιοπίας
 τε καὶ Ἀσίας.

Ἡ ἐκτασις καὶ ἡ περιγραφὴ ἀμφοτέρων τούτων τῶν
 γαιῶν, τῆς τε Εὐρώπης δηλονότι καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ἡ δὲ
 αὐτὴ δρᾶται ἐν μόνῃ τῇ Ἀσίᾳ ἐλκομένη κατὰ τὸ ἐναν-
 5 τιον· καὶ γὰρ τῆς Ἀσίας ὁ ὄρος πρὸς τὴν ἀνατολὴν
 ἔρχεται, τῶν δὲ ἐτέρων δύο γαιῶν πρὸς τὴν δύσιν.
 Ὅμοιον δὲ ἔστι τὸ σχῆμα στροβιλοειδές, ὀλίγον ἐρχό-
 μενον μὲν πρὸς τὴν δύσιν, πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν πλα- 10
 τυνόμενον, ὅπου τοῦ Θηθαγαγενοῦ Διονύσου ἵστανται αἱ
 στήλαι εἰς τὸ τέλος παρὰ τὸν βῶν τοῦ ἄκαιανου, ὅπου
 ὁ Γάγγης τὸ ἀπὸ Νύσσης λευκὸν ὕδωρ ἐπὶ τὸν πλατα-
 μῶνα κυλίει. Ἄλλ' οὐ τοσοῦτόν ἔστι τὸ μέγεθος τῆς
 Ἀσίας, ὡς ἔστι τῶν δύο γαιῶν, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ 15
 τὸ εἶδος ἔστιν ὅμοιον· καὶ γὰρ ἐν ἐκείναις ἄπειρος μία
 θάλασσα ἡγεμονεύει, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ ὁ πολὺς ἄκαιανός
 ἔστι· τρεῖς γὰρ κόλποι ἐκβάλλει, τὸν τε Περσικὸν
 δηλονότι τὸν τε Ὑκρανικὸν καὶ τὸν Ἀραβικὸν· καὶ οἱ
 μὲν δύο νότιοί εἰσι, ὁ δὲ Ὑκρανικὸς εἰς τὸν βορρᾶν 20
 βλέπει [καὶ] ἐπὶ τὸν λίβα, γείτων τοῦ Εὐξείνου πόν-
 του, περὶ ὅτινα Εὐξείνου καὶ Ὑκρανικὸν πόντον πολ-
 λοὶ ἄνδρες οἰκοῦσιν. Ἀμφοτέρων δὲ τούτων τῶν δύο
 πόντων ἰσθμὸς ἔστιν ἄπειρος διαχωρίζων αὐτούς· ἔστι
 δὲ ἐνθα κακίαισα παρατεινόμενος εἰς πολλὰ μέρη. Καὶ 25
 εἰς τὸ μέσον πάσης τῆς Ἀσίας περιβέβηκεν ὄρος, ἧγουν
 βουνός, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Παμφυλίδος καὶ φθάνον
 μέχρι τῶν Ἰνδῶν, καὶ ποτὲ μὲν λοξὸν καὶ ἀγκύλον,
 ποτὲ δὲ ὀρθὸν τοῖς βαδίζουσι παλεῖ, Ταῦρον δὲ καλοῦσι,
 βόος εἶδος ἔχον. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ ὄρους πολλοὶ καὶ 30
 ἄπειροι ποταμοὶ βέουσι, οἱ μὲν πρὸς τὸν βορρᾶν, οἱ δὲ
 ἐπὶ τὴν ὀρμὴν τοῦ ζεφύρου, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὸν νότον·
 ὧν τὰ ὀνόματα οὐ δύναται τις εἰπεῖν διὰ τὸ τὸν Ταῦ-
 ρον πολλὰς ἔχειν τὰς ἐκωνυμίας. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 οὕτως. Νῦν δὲ ἀρχομαι λέγειν καὶ πάντα τὰ ἔθνη, 35
 ὅσα οἰκοῦσι τὴν γῆν. Σὺ δὲ ἀκουσον.

Περὶ τῶν ἔθνῶν πάντων τῶν οἰκουντων τὴν
 οἰκουμένην.

650-705. Πλησίον μὲν τῆς Μαιώτιδος λίμνης οἰκοῦ-
 50 σιν οἱ Μαιῶται καὶ τὰ ἔθνη τῶν Σαυροματῶν, πολλὴν ἔο
 καὶ ἄπειρον γῆν ἔχοντες, ἧς μέσον συρόμενος ὁ Τάναϊς
 τῆς Μαιώτιδος εἰς μέσον πίπτει, καὶ χωρίζει τὴν Εὐ-

|| — 3. Σκοτία est Hibernia; deinde fuerit : ἡ δὲ
 Ἄγγλα. || — 20. Dionysius 597 : κήττα θῖνες ἔχουσι.
 Nostra, si non auctoris sed librariorum stupori
 debentur, refingere possis hunc in modum : ἔχουσι
 [γὰρ] θῖνες ἐκαὶ κήττα. || — 27. ἐρυθραίας Rom. ||
 — 28. τὸ Ἰκαρον codd. || — 29. αὐτομάτως Cf.
 paragr. in cod. Q : οἱ νειστήντες βωμοὶ ἀδευκία
 καπνὸν ἔχουσι, τούτίστιν ἀπρόρατον, δέχα πυρὸς,

δηλονότι αὐτόματον ἢ μάλλον εἰπεῖν πολυθάτον. || —
 2. λέγω om. Rom. || — 4. τούτων] τουτὶ codd. ||
 — 10. δὲ om. Rom. || — 15. ὧν Par. h. l. et
 alibi. || — 21. Addidi καὶ; deinde codices ἐπὶ τὸν
 λίβα, τὸν γείτονα τοῦ. || — 24. αὐτούς] ταύτας codd. ||
 — 34. ἔχειν] ἔχοντα codd.; em. Spohn; Bernhar-
 dyus servat ἔχοντα deletaque in antecq. τὸ vocalam.
 || — 40. πολλὴν] πολλὴν codd.

ρώπων ἀπὸ τῆς Ἀσίας, τὴν Εὐρώπην οὖσαν εἰς δύοσιν, ἣν δὲ Ἀσίαν εἰς ἀνατολήν. Σύρεται δὲ οὗτος ἐπὶ τοῖς πεδίοις τῶν Σκυθῶν ἐκ τοῦ βορρᾶ· αἱ πηγαὶ δὲ αὐτοῦ ἔρχονται ἀπὸ τοῦ Καυκάσου ὄρους, ἔπου ψύχρα γίνονται μεγίστη. Οἱ Σινδοὶ καὶ οἱ Κιμμέριοι καὶ οἱ πλησίον τοῦ Εὐξείνου πόντου, οἱ Κερκίτιοι καὶ οἱ Ὀρέται καὶ οἱ ἰσχυρότατοι Ἕλληνας, πυκνότεροι ὄντες, τοὺς Σαυρομάτας ἐπέχουσιν. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τούτου τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸν βορρᾶν ὁ ἰσθμὸς τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐπικείται. Ἐπὶ τούτῳ δὲ τῷ ἰσθμῷ οἱ ἀνατολικοὶ Ἰθηρες οἰκοῦσιν, οἵτινες ἤλθον ἀπὸ τῆς Πυρρῆνης, ἐκ δύσεως πρὸς ἀνατολὰς μετακισθέντες. Κατοικοῦσι δὲ καὶ οἱ Καμαρίται, ἕνθα ἔστιν ἡ Κασπία θάλασσα.

15 Περὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης.

708-726. Αὕτη δὲ ἡ Κασπία θάλασσα ἔστι μεγίστη καὶ περιδρομος, ὅσον ἐπὶ τρεῖς μῆνας περάσειας ἀν αὐτῇ. Γίνεται δὲ ἐπ' αὐτῇ τῇ Ἰγκανία ὁ κρύσταλλος καὶ ἡ Ἰασπις, ἡ ἔχθρὰ τοῖς δαίμοσι. Καὶ ταῦτα μὲν 20 οὕτως.

726-780. Ἀπὸ δὲ τῆς Ζεφυρίτιδος πλευρᾶς πρὸς τὸν βορρᾶν ἄρξομαι λέγειν τὰ ἔθνη. Καὶ πρῶτοι μὲν εἰσιν οἱ Σκύθαι, ἔσοι οἰκοῦσι πλησίον τῆς Κρονικῆς θαλάσσης κατὰ τὴν παραλίαν καὶ τὸ στόμα τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ἐξῆς δὲ οἱ Οὐνοὶ εἰσιν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἱ Κάσπιοι, καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ πολεμικοὶ Ἄλβανοί. Τὴν δὲ ὑπεράνω αὐτῶν τραχίαν γῆν οἰκοῦσιν οἱ Καδούσιοι· καὶ πλησίον αὐτῶν εἰσιν οἱ Μάρδοι καὶ οἱ Ἰγκανιοί. Ἐπ' αὐτοῖς δὲ ὁ Μάρδος ὁ ποταμὸς 30 συστρεφόμενος εἰς τὴν Ἰγκανίαν θάλασσαν διδοῖ. Ἄλλ' οἱ μὲν Βάκτροι ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς Ἰγκανίας τὸ εὐρυχωρότατόν εἰσιν, ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ Παρνασοῦ ὄρους, ἐπὶ δὲ τὸ ἔστρον μέρος τὸ δεξιὸν ἐπὶ τοῖς Κασπίοις ὕδασι εἰσιν οἱ Δερκίβιοι, καὶ μετὰ τούτους εἰσιν οἱ Μασσαγέται οἱ πολεμικοὶ κατὰ τὴν ἀντιπέρα ἀνατολὴν ἐπὶ τοῦ ἠχητικῷ Ἀράξου τοῦ ποταμοῦ, οἵτινες κακίφλοι τῶν ἄλλων εἰσὶ, καὶ αἱ θυγαῖαι αὐτῶν γίνονται διὰ γάλακτος ἰππίου, τὸν γὰρ οἶνον οὐκ οἶδασιν ὁποῖός ἐστιν. Ἀνώτερον δὲ ἐπὶ τούτοις 40 πρὸς τὸν βορρᾶν οἱ Χωράσμιοι εἰσιν· ἐφ' οἷς ἡ Σουγδία ἔστι γῆ, ἥστινος μέσον ὁ Ὄξος ὁ ποταμὸς συστρέφεται, ὅστις τὸ Ἡμωδὸν ὄρος καταλιπὼν, τὸ παρὰ τὰς τοῦ Διονύσου στήλας κείμενον, ἐπὶ τὴν Κασπίαν κατέρχεται θάλασσαν. Μετὰ δὲ τὸν Ὄξον ἐπὶ ταῖς 45 προχοαῖς τοῦ Ἰαζάρτου τοῦ ποταμοῦ οἰκοῦσιν οἱ Σάκαι οἱ φέροντες τόξα, καὶ οἱ Τόγαροι, καὶ οἱ Φρουροί, καὶ τὰ βάρβαρα ἔθνη τῶν Σηρῶν, οἵτινες φοροῦσιν

ἱμάτια ποικίλα καὶ πολύτιμα ὅμοια τοῖς ἀνθεσι τῆς παραδείσου κατὰ τὴν χροῖαν, οἷσπερ τὸ τῶν ἀραχῶν ἔργον οὐκ ἐξισάζει. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι πυκνοὶ Σκύθαι, οἵτινες κατοικοῦσιν εἰς τὰ ἔσχατα μέρη, ἔπου οἱ ἀνεμοὶ δυσάνεμοι καὶ χάλιαζαί εἰσι, καὶ ἔστι τὸ μέρος οὗ ἐκεῖνο δοίκητον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

Περὶ τῶν ἄλλων ἔθνων [τῶν ἀπὸ] τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ καὶ τῶν Κόλχων.

781-798. Ἄρξομαι δὲ ἤδη λέγειν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη, ἀπὸ τῶν Κόλχων καὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ ἐρχόμενος 10 ἐπὶ τὴν δύοσιν ἐπὶ τὸν Λάδοντα τὸν ποταμὸν, παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Εὐξείνου πόντου. Πλησίον τοῖνυν τοῦ Ἰθρηίου στόματος, ἔπου ἔστιν ἡ Χαλκηδὼν, εἰσὶ Βύζηρες. Μετὰ δὲ τούτους τὰ ἔθνη εἰσὶ τῶν Βεχείρων καὶ οἱ Μάκρωνες καὶ οἱ Φύληρες καὶ οἱ πολυθρέμματοι 15 Τιβαρηνοὶ εἰσὶ, καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ Χάλυδες, οἵτινες οὐ παύουσι τῆς ταιλαιπωρίας ἐργάζοντες τὸν μοχθηρὸν σίδηρον. Μετὰ τούτους δὲ ἔστιν ἡ Ἀσσυρία, ἐφ' ἧς ὁ Θερμῶδων ποταμὸς σύρεται ἐκείσε, ἔπου ταῖς Ἀμαζισιν ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους τὸ θερμὸν ὕδωρ προ- 20 πέμπει, ἔπου καὶ ἡ πόλις ἡ Σινώπη φικισται, εἰς τοῦνομα τῆς Σινώπης τῆς Ἀσσωποῦ, τῆς φιλῆς τοῦ Διὸς, ἥτινα ἐδέξατο οὗτος ὁ Θερμῶδων πλανωμένην. Περὶ τὰς ὄχθας δὲ αὐτοῦ καίται ὁ κρύσταλλος καθάπερ χειμερία πάχνη. Ἐκεῖ εὐρίσκειται καὶ ἡ πρᾶσιά 25 ζουσα Ἰασπις λίθος. Ὁ δὲ Ἰρίς ὁ ποταμὸς εἰς τὴν θάλασσαν διδοῖ. Ἐπὶ τούτῳ δὲ αἱ βροαὶ τοῦ Ἄλυος τοῦ ποταμοῦ ἀναβράζουσι, πλησίον τῆς Καράμβιδος ἄκρας, ἐλκόμεναι ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους ἐπὶ τὸν βορρᾶν. Ἐπὶ δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τούτων τῶν ποταμῶν κα- 30 τοικοῦσιν οἱ Παφλαγόνες, καὶ ἡ γῆ τῶν Μαρμανδυνῶν ἡ μεγάλη. Ἐκείσε δὲ φασι καὶ τὸν Ἡρακλέα ἀνασπάσαι τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ ἔδου, καὶ ἔπου ἐδέξατο ἡ γῆ τὸν σίαλον τοῦ κυνός, ἐκεῖ ἐφύη ἡ βοτάνη ἡ καλουμένη ἀκόντιον. Πλησίον δὲ τῶν Μαρμανδυνῶν 35 ἐπὶ τὴν λιπαρὰν γῆν κατοικοῦσιν οἱ Βιθυνοὶ, καὶ ἐκεῖ βίβει καὶ ὁ Ῥήβας ὁ ποταμὸς. Τοσοῦτοι μὲν ἄνδρες εἰσὶ περιόικοι.

Περὶ τοῦ πόντου τῆς παραθαλασσίας Ἀσίας.

799. Ἄκουσον δὲ ἤδη ζωγραφούντος μου καὶ τὸν 40 πόντον τῆς παραθαλασσίας Ἀσίας, ὀδεύοντα ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον καὶ πορευόμενον πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς τὸ μήκιστον ρεῦμα τοῦ Αἰγαίου μέχρι αὐτῆς τῆς Σύριδος καὶ Ἀραβίας. Καὶ πρῶτα μὲν οἱ Χαλκηδονῖται οἰκοῦσι τὴν γῆν τοῦ Βυζαντίου, πλησίον τοῦ στενοῦ, 45

2. εἰς τὴν ἀνατ. Par. || — 6. Sustuli καὶ quod legabatur ante Κερκίτιοι. || — 7. Ἕλληνας dicit τοὺς Ἀγαιοὺς Dionysii. || — 8. ἐπέχουσιν codd. || — 28. Μάρδοι codd. || — 33. τοῦ Παρν. τοῦ ὄρους Par. || — 40. Σουγδαία Rom. || — 3. καὶ οἱ ἄλλοι codd. || — 7.

Addidi τῶν ἀπὸ. || — 11. Cf. paraphr. cod. Q : παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Εὐξείνου ἐπὶ τὸν Λάδοντα ποταμὸν, quem fluvium effluerunt ex adverbio ἐπιλαδὼν, quod legitur apud Dionys. vs. 763. || — 15. καὶ Μάκρ. codd. || — 18. Ἀσσυρία] h.l. codd. || — 42. καὶ ante pr. om. Par. || —

κατὰ ἀντιπέραν ὀρώντας. Ἐπι τούτοις δὲ εἰσιν οἱ Βέβρυκας, ὀτεινές εἰσι Βιθυνοί. Ἐκεῖ δὲ εἰσι καὶ τὰ τῆς Μυσίδος γῆς, ἤγουν τῆς μακρᾶς Βιθυνίας τὰ ὄρη, ἤγουν ὁ Ὀλυμπος· ἔπου δὲ ποταμὸς ὁ Κίος ἐπιπέμπει
 5 καὶ βεῖθρα αὐτοῦ, καὶ τρέχει ἐκεῖσε ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον καὶ ὁ ἀγκῶν τῆς μικρᾶς Φρυγίας· ἡ γὰρ πλατυτέρα Φρυγία ἐπὶ τοῖς ὕδασι τοῦ Σαγγαρίου τοῦ ποταμοῦ καίεται. Ἄλλ' ἡ μὲν μεγάλη Φρυγία ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἐκτέταται, ἵπποτρόφος τε καὶ πλουσία· πρὸς
 10 δὲ τὴν δύσιν ἴδοις τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοὺς θαυμαστοὺς πόδας τῆς Ἰθῆς τοῦ ὄρους κειμένην, ἥς ἐπὶ ταῖς πλευραῖς ὑπὸ τῶ Ἐάνθω καὶ τῶ Σιμόντι τοῖν ποταμοῖν ἐκτίσθη ἡ πόλις ἡ Τροία ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Μετὰ δὲ τὴν Φρυγίαν παρεκτέταται ἡ γῆ τῆς Αἰολίδος παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Αἰγαίου περὶ
 15 τὸν μέγαν Ἑλλησποντον. Ἀνὰ μέσον δὲ τῆς Αἰολίδος ὁ Μαιάνδρος ποταμὸς κατέρχεται εἰς τὴν θάλασσαν ἀναμεταξὺ τῆς Μιλήτου, ἥτις ἐστὶ πόλις τῆς Ἰωνίας, καὶ [τῆς] πλατυχώρου Πιρήνης. Τούτων δὲ τῶν δύο
 20 γαῖων πρὸς μὲν τὸν βορρᾶν ἴδοις τὴν μεγάλην παραθαλασσίαν Ἐφεσον τὴν πόλιν τῆς Ἀρτέμιδος, ἔπου αἱ Ἀμαζόνες ποτὲ κατεσκεύασαν τῇ θεῷ βωμῶν ἐξαισίων τοῖς ἀνδράσιν ἐς τὴν ῥίζαν τῆς πελάγας. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν ἐκτέταται ἡ Μαιονία ὑπὸ τῶ ὑψηλῶ Τμώλωρ
 25 τῶ ὄρει, ἀφ' οὗ ὁ Πακτωλὸς ὁ ποταμὸς κατέρχεται σὺν χρυσοῦ, οὗ ἐπὶ τὰ πλάγια ἀκούσεις ἀν' ἡδείαν φωνὴν τῶν κύνων ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἱαρος. Πολλοὶ γὰρ λειμωνῶντες εἰσιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐξόχως δὲ περὶ τὸ Μαιάνδριον πεδίον, ἔπου ὁ Κάυστρος ὁ ποταμὸς τῆς Λυδίας
 30 ἡσύχως ἐπιρρέει. Τὸ δὲ κάλλος τῶν γυναικῶν τοῦ τόπου τούτου οὐδεὶς δύναται μίμψαι.

Περὶ τῆς κεκλιμένης θαλάσσης.

817-877. Πρὸς δὲ τὴν κεκλιμένην θάλασσαν οἱ Λύκιοι κατοικοῦσιν ἐπὶ τὰ βεῦματα τοῦ Ἐάνθου, ὅνπερ
 25 Ἄρατον καλοῦσι, ἔπου καὶ τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου ἔρχονται μέχρι τῆς Παμφυλίδος. Ἄνωθεν δὲ ταύτης τῆς θαλάσσης πρὸς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμὸν θεάση καὶ τὴν Ἀσπενδὸν καλουμένην πόλιν. Αἱ δὲ ἐφεξῆς πόλεις εἰσὶ τῆς Παμφυλίδος, ἤγουν ἡ Κώρυκος, ἡ Πέργη
 0 καὶ ἡ ὑψηλὴ Φάσηλις. Μετὰ τούτων δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν κατὰ τὸ μέσον τῆς γῆς εἰσιν οἱ Λυκάονες οἱ

ἐπιστήμονες ἐν τοῖς πολέμοις. Ἐπὶ τούτοις δὲ εἰσιν ἡ πλουσία γῆ τῶν Πισιδίων καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς, ἤγουν ἡ Ταρμησός, ἡ Λύρβη καὶ ἡ Σέλιγη, ἦντινα ὁ λαὸς τῶν Λακίωνων μετοικισθῆναι ἐποίησαν. Ἐκεῖθεν δὲ τῆς Πισιδίας πρὸς ἀνατολὰς προβαίνουσα ἡ
 5 περιδρομος θάλασσα ἀποτίμνεται συνεστραμμένην ὁδὸν ἔχουσα, γειτονεύουσα τοῦ Εὐξείνου πόντου. Ἐκεῖνος δὲ ὁ κόλπος τὰ ἰθνη τῶν Κιλικίων περισύρει, μακρὸς ὢν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν, Στενὰ δὲ τῆς Ἀσίας καλοῦσι· καὶ αὐτὸς Ἰσσικὸς κόλπος καλεῖται. Ἐν 10 τούτῳ δὲ σμίγεται τὸ ὕδωρ τῶν ποταμῶν τῶν ἀρχομένων πόρρωθεν, τοῦ Πυράμου [καὶ] τοῦ Πινάρου δηλονότι καὶ τοῦ σκολιοῦ Κύνου, ὅστις Κύνος πορεύεται εἰς μέσον τὴν Ταρσὸν τὴν πόλιν, ἔπου ὁ ἵππος ὁ Πήγασος τοῦ Βελλεροφόντου πρῶτην αὐτὴν ἐπάτησεν, ἐρχόμενος 15 ἐξ οὐρανοῦ. Ἐξῆς δὲ τούτου πολλαὶ πόλεις εἰσὶ τῶν Κιλικίων, ἡ Λυρνησός, ἡ Ἀγχιάλεια, τὰ Σέλυμα καὶ ἄλλαι πολλαὶ, αἱ μὲν ἐπὶ τὴν γῆν, αἱ δὲ πλησίον τῆς θαλάσσης. Ἐκ' αὐτῆς δὲ τῆς Κιλικίας εἰσιν ἔτι καὶ οἱ Κομμαγηνοί· Κόμμα δὲ εἰσιν οὕτω καλούμενον 20 χώρα μετὰ τὴν Κιλικίαν πλησίον τῆς Συρίας.

Περὶ τῆς στρεπτῆς θαλάσσης.

877-880. Ἐπὶ δὲ τῆς στρεπτῆς θαλάσσης, τῆς καλουμένης Λευκῆς, εἰσιν αἱ πλατεῖαι καὶ εὐρύχωροι πόλεις τῆς Συρίας. Καὶ γὰρ ὁ κύκλος τῆς λευκῆς θαλάσσης 25 στρέφεται μέχρι τῆς κολώνης (καὶ) τοῦ βαθυκρήνου Κασίου τοῦ ἀγγιᾶλου ὄρους, ἤγουν ἕως τῆς Κασίας, ἥτις μεταξὺ τῆς Σελευκείας. Καὶ γὰρ ἕως ὧδε φέβουσιν οἱ Σύριοι.

Περὶ τῶν πόλεων τῆς ἡπειρώτιδος Συρίας. 30

887-922. Ἡ ἡπειρώτις δὲ Συρία πολλὰς πόλεις ἔχει ἔρπει δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν πλησίον τῆς ἄλδς, ἦν καὶ ἐπινύμωκς Κολλην λέγουσιν, ὅτι οἱ προνευκότες τόποι τῶν ὄρων, τοῦ τε δυτικοῦ Κασίου καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ Λιδάνου μέσσην καὶ χθαμαλὴν καὶ ὑποκειμένην 35 αὐτὴν ἔχουσι. Τρισσῶς δὲ..., Φοινίκη καὶ Παλαιστίνη καὶ Κολλη. Πολλοὶ δὲ καὶ πλούσιοι ἄνδρες ταύτην κατέχουσι· καὶ ὅστινες κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἡπαίρῳ, Ἄραβες καλοῦνται καὶ Σύριοι· οἱ δὲ ὄντες πλησίον τῆς θαλάσσης Φοινίκες καὶ Ἐρυθραῖοι λέγονται. 05- 40

3. μακρᾶς] μικρᾶς? || — 7. Σαγγάρου Par. || — 11. Ἴδας codd. || — 17. ὁ Μ. ὁ ποταμὸς Par. || — 19. Addidi articulum. || — 21. Sustulī τὴν quod erat ante Ἐφεσον. || — 32. Dionysius 847 : πρὸς ἑλα κεκλιμένην Λύκιοι χθὸνα ναϊτάουσι, quae recte ita exponit Paraphr. codd. Q : πρὸς δὲ τὴν κεκλιμένην ἐπὶ τὴν θάλασσαν γῆν οἱ Λύκιοι. Hæc Noster in suo exemplo corrupta legerit, indeque suam effinxerit θάλασσαν κεκλιμένην. || — 34. Debebat ... τοῦ Ἐάνθου, ἔπου καὶ τὰ ὄρη τοῦ (τὰ Rom.) Ταύρου, ὅνπερ Κράγον καλοῦσι, ἔρχονται. || — 2. Πισιδίων codd. || — 6.

ἀποτίμνεται] Dionys. 861 : σκολιὸν περιτίμνεται οἴμων. || — 12. Inserui καί. || — 18. ἐπὶ τὴν γῆν, i. e. ἐπὶ τὴν μεσόγειαν; ἐν ἡπαίρῳ Dionys. 876. || — 20. Κόμμα] Sic etiam Paraphrasis. || — 23. Dionys. 878 : Συρίας δὲ πολλῆς θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς περιμήκειας ἀμφὶ γὰρ ὀλκὸς ἐς δόσιν ἔστραπται πολιτῆς ἄλδς. Hinc helluo noster fecit στραπτὴν θάλασσαν, eamque nomine proprio Λευκὴν dici asserit. || — 26. καὶ ejiciendum. || — 34. Supplendum διαίρειται vel καλεῖται vel simile aliquid, monente Spohnio. || — 37. Ἄραβ. codd., et sic in sqq. plerumque.

τοι γὰρ ἀποικοὶ τῶν Ἐρυθραίων εἰσὶν, οἵτινες πρῶτοι ἐποίησαντο ταῖς ναυσὶν ἀπόπειραν τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ἐμπορείας, οἱ αὐτοὶ δὲ ἐσκέψαντο καὶ τὴν ὑψηλὴν πορείαν τῶν ἀπλανῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἀστέρων. Κατοικουσι δὲ τὴν Ἰόπην, τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ἐλαίδα (ἥτις ἐστὶ πόλις τῆς Ἀραβίας), τὴν Τύρον τὴν ἀρχαίαν, καὶ τὴν καλὴν γῆν τῆς Βηρυτοῦ, τὴν Βύβλον τὴν οὖσαν πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν Σιδῶνα τὴν ἔχουσαν πολλὰ ἄνθη, ἥτις κατοικεῖται ἐπὶ τοῖς ὕδασι τοῦ Βοστρηνοῦ τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Βόστρα αὕτη ἢ πόλις λέγεται. Οἰκοῦσι δὲ καὶ τὴν πλουσίαν Τρίπολιν, τὴν Ὀρθωσίδα καὶ τὴν Μάραθον, τὴν Λαοδικεῖαν, ἥτις ἐστὶ πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν Ποσειδῶνα πόλιν, καὶ τὰ στενώματα τῶν ὄρων τῆς Δάφνης, ἧγουν τῆς Λαοδικεῖας ἢ τοῦ προαστείου τῆς Ἀντιοχείας. Μεσόγειον δὲ ἐστὶν ἡ Ἀπάμεια τῆς Ποσειδῶνος καὶ τῆς Δάφνης τῶν δύο πόλεων. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν αὐτῆς τῆς Ἀπαμείας ὁ Ὀρόντης ὁ ποταμὸς κατασύρεται, διαχωρίζων μέσον τὴν γῆν τῆς Ἀντιοχείας. Ἄπασα δὲ ἡ γῆ τῶν τριῶν Συριῶν ἐστὶ λιπαρὰ καὶ εὐθότος. Ταύτης δὲ τῆς Συρίας τὴν νοτιωτέραν ὁδὸν ὀδοῦν ἴδιοι τὸν ἐνδοτάτον τόπον τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ὅστις ἀναμεταξὺ τῆς Συρίας καὶ Ἀραβίας συστρέφεται ὀλίγον ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν μέχρι τῶν Ἐλανῶν. Ἔστι δὲ πόλις ὀνομαζομένη Ἐλανά ἐν τῷ ἐνδοτάτῳ τόπῳ τούτου τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες αὐτὴν καλοῦνται Ἐλάσιοι. Ἐκεῖσε δὲ τῶν Ἐλανῶν πρὸς τὴν ἀνατολὴν κεῖται ἡ γῆ τῶν εὐδαιμόνων Ἀράβων, κατεχομένη διπλῆ θαλάσση, τῇ τε Περσίδι καὶ τῇ Ἀραβίᾳ. Ἔστι δὲ ἡ μὲν Ἀραβία πρὸς τὸν ζέφυρον, ἡ δὲ Περσίς πρὸς τὸν εὐρον. Ἔστι δὲ ἰσθμὸς, καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ καὶ ἡ βᾶσις ἐστὶ τραμμμένη πρὸς τὸν νότον, καὶ κλύζεται ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ὑπὸ τοῖς Ἐρυθραίοις κύμασι τοῦ ὠκεανοῦ.

35 Περὶ τῶν ἐθνῶν τῆς Ἀραβίας.

923-921. Ἄκουσον δὲ ἐξ ὅχως ταύτης τῆς Ἀραβίας τὰ ἔθνη τὰ πλούσια ὑπὲρ πασῶν τῶν γαιῶν. Ἡ γῆ τῶν Ἀράβων ἐστὶν εὐώδης ἀεὶ καὶ τεθυμασμένη θυμιάμασι καὶ ἀρώμασι· μυρίζει δὲ καὶ θύου καὶ σμύρνης καὶ τοῦ εὐώδους καλάμου καὶ τοῦ λιβάνου καὶ τῆς κασίας·

ταῦτα δὲ ἔχει, διότι ἐκεῖ λέγουσι τὸν Διόνυσον λυθῆναι ἐκ τοῦ μηροῦ τοῦ Διὸς, καὶ γεννηθέντος αὐτοῦ ἐγένοντο εὐώδη ἅπαντα καὶ τεθυμασμένα, ἐν τῇ βοσκῇ δὲ βαρύνονται τὰ πρόβατα τοῖς δασέσι μαλλοῖς, αἱ λίμναι δὲ αὐτόματοι καταρρέουσι, καὶ αἱ ὄρνιθες ἔρχονται ἐκεῖθεν ἀπὸ τῶν ἀοικήτων νήσων τῶν περὶ τὴν Ταπροβάνην, φέρουσαι τὰ φύλλα τῶν ἀφάρτων κινωμῶμων· τὸ κινάμωμον δὲ ἐστὶν ὅμοιον ἀμπέλω κατὰ τὴν βλάστησιν. Ἐκεῖσε δὲ κομῶσιν αἱ ἄρουραι ἐπὶ τῷ λιβάνῳ, καὶ τὰ ὄρη ἐπὶ τῷ χρυσῷ, οἱ δὲ ποταμοὶ πλήθουσι τοῖς ἀρώμασι, καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ἀγάλλονται ἐπὶ χρυσοῖς καὶ μαλακοῖς πέπλοις. Οἱ δὲ οἰκοῦντες ἐπὶ τὴν ἀνάκλιον τοῦ Λιβάνου τοῦ ὄρους εἰσὶν οἱ πλούσιοι Ναβαταῖοι, ὁ Λιβάνος δὲ τὸ ὄρος διορίζει τὴν κοιλὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν. Ἐκεῖ δὲ πλησίον τοῦ ὄρους εἰσὶν οἱ Χαυλάσιοι, ὅτινες κατοικοῦσι τὴν γῆν τὴν καλουμένην Χαλδαμίν. Ἐκεῖ δὲ εἰσι καὶ οἱ Ἀγρέες, ἐξ ὧν τινες κατοικοῦσι τὴν γῆν τὴν καλουμένην Χατραμίν, ἔξεναντίας οὖσαν τῆς Περσικῆς γῆς. Οἱ δὲ Σάβαιοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἰσθμοῦ. Κατοικοῦσι δὲ τὸ πλευρὸν τὸ διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης αὐτοὶ οἱ Σάβαιοι καὶ οἱ Μναῖοι καὶ οἱ Κλεταβονοὶ οἱ ἀροτῆρες, ὅτινες καὶ Κλεταβῶνοι καλοῦνται. Ἰσοῦτα δὲ ἐξαισία ἔθνη οἰκοῦσι περὶ τὴν Ἀραβίαν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πλείστα ἐμπροσθεν· καὶ γὰρ μεγίστη ἐστίν.

922-921. Ἀντιπέραν δὲ αὐτῆς πρὸς τὸν ζέφυρον ἐστὶν ἡ ἀνιὰ καὶ σχετλία γῆ τῶν Ἐρεμβῶν ἧγουν τῶν Τρωγλοδύτων Ἀράβων, ὅτινες ἐν τοῖς σπηλαιοῖς αἰκοῦσι, γυμνοὶ ὄντες καὶ ἐνδεδεῖς κτημάτων· ἐκεῖ δὲ 30 θαλπόμενοι μελαίνονται τῷ ἰδρωτί αὐτῶν. Ὑπεράνω δὲ τοῦ ὄρους τοῦ Λιβάνου πρὸς τὰς αὐγὰς τοῦ ἡλίου ἡ γῆ τῆς Ἀσσυρίας ἡ ἐπιμήκης ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν, ἔρχομένη ἐκ τῆς πόλεως τῆς Σινώπης τῆς κλυζομένης ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν τὴν Ἀσσυρίαν κατὰ τὴν μέσην οἱ πολεμικώτατοι Καπκαδόκαιοι. Πλησίον δὲ τῆς θαλάσσης παρὰ τὸ στόμα τοῦ Θερμῶδοντος ποταμοῦ εἰσὶν οἱ Ἀσσύριοι οἱ Λευκοσύριοι. Ἡ δὲ Ἀρμενία καὶ Μεσοποταμία καὶ Μηδία, δια εἰσὶ τῆς Ἀρμενίας. Φαίνεται δὲ αὕτη πρὸς τὴν ἀνατολὴν, ἀπὸ τοῦ μεγάλου ὄρους, τοῦ καλουμένου Ἀρμενίου (Ἀρμένιον δὲ λέγεται τοῦτο, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι τοῦτο οἰ-

6. πόλις... Ἀραβίας] Auctor noster Elaidem cum Elanis, sinus Arabici urbe, confundere videtur. ||— 13. Ποσειδῶνα et mox Ποσειδῶνος codd.; Ποσειδῶν... Ποσειδῶλου auctor scribere debebat. ||— 15. ἧγουν τῆς Λαοδικεῖας] Inepte. Post Posidium et ante Daphnen memoranda erat Laodicea urbs. ||— 20. τῆς Ἀντιόχου codd. ||— 38. θυμιάμασι codd. ||— 7. Ταπροβάναν codd. ||— 14. Post v. Ναβαταῖοι in codd. sequitur.. ὅτινες καὶ Κλεταβῶνοι καλοῦνται, quæ transposui post v. Κλεταβονοὶ οἱ ἀροτῆρες; lin. 21. ||— 18. Χαλδαμίν] sic etiam Paraphrasis cod. Q; ibi vero populus vocatur Χαλδαῖοι. In aliis paraphrasisibus habes: Χαλδαμίν. ||— 21. « Ad vocem ἰσθμοῦ lacunæ signa ed. Rom. apposuit, fortasse suo

jure, cum huic loco narratio nequeat applicari. » BERNHARDI. Non credo. ἰσθμὸς hoc loco dicitur angustus ille Arabiae desertæ tractus, cujus gentes modo dixerat. Cf. Paraphrasis cod. Q: Οἱ δὲ Σάβαιοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἰσθμοῦ. Ὑπὸ δὲ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης πλευρὸν κατοικοῦσιν οἱ τε Μναῖοι καὶ οἱ Σάβαιοι καὶ οἱ ἀροτῆρες, ὅ ἐστιν οἱ ἀροτῆρες Κληταβῶνοι. ||— 31. Post αὐτῶν excidisse τὰ σώματα censet Bernhardus. ||— 41. Ἀρμένιον] Ἐδφράτου codd., deinde lin. 42 post verba τὸν νότον habent: ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ὄρους, quæ deleui, utpote ex margine illuc translata. Deinde p. 467, 3 post vocem παραλίος codices præbent: τοῦ Ἀρμενίου ὄρους. Ἀρμένιον δὲ λέγεται... τοῦτο οἰκοῦσι, ex quibus quæ uncis inclusi, huc transposui

κοῦσι), ἐξ οὗ καὶ ὁ Εὐφράτης ὁ ποταμὸς ὠνόμασται· ὅστις πορεύεται μακρὰ ἐπὶ τὸν νότον καὶ συστρέφεται κατὰ τοὺς ἀγκύνας ἐξεναντίας τοῦ ἡλίου. Περσάσας δὲ κατὰ τὸ μέσον τὴν Βαβυλῶνα ἀπερεύεται ἐπὶ τῆς 5 Περσικῆς θαλάσσης ὀδεύων πλησίον τῆς πόλεως τῆς Τερηδόνης· Τερηδὼν δὲ ἐστὶ πόλις Περσικὴ παράλιος. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν Εὐφράτην ὁ Τίγρης ὁ ταχύτατος ποταμὸς ἐστὶ, πρὸς ἀνατολὰς μακρὰν τοῦ Εὐφράτου, ὅσον ἑπτὰ ἡμέρας ταχὺς ὀδοπόρος ὀδεύει. Κατὰ δὲ τὸ 10 μέσον τις κυκλοτερὴς λίμνη ἐστὶ τοῖνομα Θωνίτις, ἐφ' ἧς κατὰ τὸν ἐνδοτάτον τόπον τῆς λίμνης κατὰ πολὺ ὥσει βάραθρον ὁ Τίγρης ἐμπαιὼν ὑποκάτωθεν σύρ- ται· [ἀνα]πεμπόμενος δὲ πάλιν ἐξύτερος βόος ἀπὸ τῆς λίμνης κατωφερῆς ἐστὶν ἐπὶ τῶν χωρίων.

15 Περὶ τῆς Μεσοποταμίας.

882-1008. Ὅση δὲ γῆ ἐστὶν ἀναμεταξὺ τοῦ Εὐφράτου τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Τίγριος, ταύτην οἱ περίοικοι Μεσοποταμίαν καλοῦσιν. Οὐδεὶς δὲ βουκόλος ἀνήρ 20 μέμφοιτο τὰς νομὰς ἐκείνης τῆς γῆς· κάλλιστοι γάρ εἰσιν εἰς τὸ αὔξειν τοὺς καρπούς· κάλλιστον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ γένος ἐκείνου τῶν ἀνδρῶν καὶ ὅμοιον τοῖς ἀθανά- τοις εἰς τὸ κάλλος. Ταύτης δὲ τῆς Μεσοποταμίας πρὸς τὸν βορρᾶν ὑπὸ τοῖς ὄρεσι τοῦ Καυκάσου ἐπὶ τὴν λιπαρὰν γῆν εἰσιν οἱ Ἀρμένιοι, καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ 25 πλούσιοι ἄνδρες οἱ Ματιανοί. Πρὸς δὲ τὸν νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη πόλις ἡ Βαβυλὼν, ἦντινα ἡ Σεμίρα- μίς περιτείχισε τῇ ἀσφάλτῳ, καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἐκτίσει μέγαν ναὸν τῷ βασιλεῖ τῷ Βήλῳ τῷ υἱῷ τοῦ Διὸς, καλλωπίσασα χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντι καὶ 30 ἀργύρῳ.

Περὶ τῆς γῆς τῆς πόλεως Βαβυλῶνος.

1008-1082. Ταύτης δὲ τῆς Βαβυλῶνος ἡ γῆ ἐστὶ θαυμαστῆ, ὅπου γενόμενα φοίνικες ὑψηλότατοι· ἔχει δὲ καὶ τὴν λίθον τὴν γλαυκὴν τῆς ὑγρᾶς βηρύλλου ἥτις 25 φύεται ἐν ταῖς προβολαῖς ἐνδοθεν τῆς ἀφιήτιδος πέτρας, ἥτις ἐστὶ χαριστέρα τοῦ χρυσοῦ. Ὑπεράνω δὲ τῆς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὸν βορρᾶν εἰσιν οἱ Κισσοί, οἱ Μεσσα- βάται καὶ οἱ Χαλωνῖται. Ἄλλ' ὀδεύων ἐμπροσθεν τῶν Ἀρμενίων ὄρων ἴδοις ἂν τὴν γῆν τῶν Μήδων, ἦντινα 40 πρὸς μὲν τὸν βορρᾶν κατοικοῦσιν οἱ Γηροί, οἱ Μάρδοι καὶ οἱ Ἀτροπατηνοὶ ἄνδρες. Πρὸς δὲ τὸν νότον οἰκοῦσι τὰ ἔθνη τῶν ἐνδοξῶν Μήδων, ὅπου οἱ ἄνδρες εἰσὶ πολυ- φάρμακοι, οἰκοῦντες τόπον ἀπειρον, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς τὰς πέτρας, αἵτινες φύουσι τὴν ἀφειγῆ ναρκισσίνην, 45 οἱ δὲ εἰς τὰ δάση βόσκοντες πρόβατα βριθοντα μαλ- λοῖς. Τόσον δὲ εἰσι τετραμμένοι ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν, ἐπὶ πλησίον τῶν Κασπίων πυλῶν φθάνουσιν, αἵτινες εἰσι κληῖδες τῆς γαίας τῆς Ἀσιήτιδος ὑπὸ πέτρας βαθυ-

νομένης, ὅπου ἡ ὁδὸς ἐκτίεται πρὸς τὸν βορρᾶν καὶ πρὸς τὸν νότον τοῖς ἐρχομένοις, ἡ μὲν πρὸς Ἑρκανίους, ἡ δὲ πρὸς τὰ ὄρη τῆς Περσίδος γῆς. Καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Κασπίων πυλῶν κατοικοῦσιν οἱ Πάρθοι οἱ πολεμι- 5 κοί, ὅτινες οὔτε γεωργικὰ μετέρχονται, οὔτε ναυτι- κά, οὔτε ἄλλο τι ἢ τὰ πολεμικὰ μόνον. Ἄλλὰ εἰ καὶ τοιοῦτοι ἄνδρες ὄντες, ἡ αἰχμὴ τοῦ βασιλέως τοῦ Αὐ- σονίου καταδεοῦλκεν αὐτούς. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

Περὶ τῶν Περσῶν.

1063-1081. Ἄκουσον δὲ· δὴ καὶ τοὺς Πέρσας καὶ τὰς 10 ὁδοὺς τῶν ἀνάνων ποταμῶν, ὅτι αὐτοὶ μόνοι ἔχουσι τὸ βασιλεύτατον ἔθνος τῆς Ἀσίας, ὅτιτις πολλὸν πλοῦτον ἐποίησαν εἰς τὰς ἐαυτῶν οἰκίας, ὅταν ἐπόρθησαν τὴν Μηρόναιαν καὶ Σάρδει· τὰ ἅπλα γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ χα- λινὰ τῶν ἵππων ὑπῆρχον χρυσοῦ. 15

Περὶ τῆς Περσίας γῆς.

1082-1078. Ἡ Περσία δὲ ὅλη ἐστὶ περιδρόμος ἐν τοῖς 20 μεγάλοις ὄρεσιν, ἔχει δὲ τὴν ὄδον νοτιωτέραν τῶν Κασπίων πυλῶν. Ἐρχεται δὲ αὐτὴ ἕως τῆς Περσι- κῆς θαλάσσης, καὶ εἰς τρία μέρη ταύτην οἰκοῦσι δι- σταδῶν, οἱ μὲν ὑπὸ τοὺς ἄρκτους παρὰ τοῖς σκιεροῖς ὄρεσι τῶν τοξοφόρων Μήδων, οἱ δὲ ἐς μέσον τῆς γῆς, οἱ δὲ ἐς τὸν νότον ἄχρι τῆς θαλάσσης τῆς Περσικῆς. Μετὰ τούτους δὲ εἰσι Σάβαι, οἱ Πασαγάρδαι, καὶ 25 πλησίον αὐτοῖς εἰσιν οἱ Τασκοὶ καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι κατοικοῦσιν εἰς δύο μέρη τὴν Περσικὴν γῆν. Ἐν αὐτῇ δὲ εἰσι πόλεις καὶ ποταμοί, οἱ ὅποιοι ποταμοὶ διέρχονται ὧδε κάκισα διὰ προχοῶν σκολιῶν. Ἐξό- χως δὲ τούτων ἐστὶν ὁ μέγας Κόρος ὁ ποταμὸς καὶ ὁ 30 Χοάσπις, ὅστις ἔρχεται ἐκ τῆς Ἰνδίας παρὰ τὴν γῆν ὀρέων τῶν Σούσων. Ἐφ' οὗ τοῖς πλευροῖς ἴδοις ἂν τὸν εὐόφθαλμον ἀχάτην, κείμενον ὡσπερ κύλινδρον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτινα αἱ χαράδραι τοῦ χειμερινοῦ ποταμοῦ κα- 35 τασύρουσιν ἀπὸ τῶν πετρῶν. Ἐκαὶ δὲ οἱ καρποὶ αἱ εἰσιν ἐπιτρόμοι ἀλλήλοισι, χαίροντες ἐκ τοῦ λιαροῦ ἀνέμου.

Περὶ τοῦ λοιποῦ πόρου τῆς Ἀσίας γῆς πρὸς ἀνατολάς.

1080-1137. Ἄκουσον δὴ πρὸς ἀνατολάς καὶ τὸν λοι- 40 πὸν πόρον τῆς Ἀσίας γῆς. Ἐνθα μὲν ἡ γῆ τῆς ἠπείρου τελειοὶ πλησίον τῆς Περσικῆς θαλάσσης τοῦ ὤκεανου, εἰσιν οἱ Καρμανοί, ὅθεν καὶ ὁ ἥλιος ἀνατέ- λει. Οὗτοι δὲ ἔχουσι τὴν γῆν αὐτῶν μεμερισμένην, καὶ οἱ μὲν εἰσι παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς, οἱ δὲ ἐνδοθεν τῆς ἠπείρου. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν τούτων σύρεται ἡ γῆ τῶν Γεδρω- 45 σῶν γειτονεύουσα τοῦ ὤκεανου τοῦ ἔχοντος μεγάλα κήττα· ἐνθα πρὸς μὲν τὴν ἀνατολὴν παρὰ τὸν Ἰνδικὸν

|| — 6. Τερηδῶνος codd.; em. Bh. || — 39. Γῆ- ροι] sic codd. nonnulli Dionysii pro Γῆλοι. || — 14.

Σάρδα codd. || — 29. Κόρος P. || — 31. γῆν τῶν βέλων Σούσων codd. || — 35. ἐπιτρόμοι] ἐπιτήριμοι Dionys.

ποταμὸν κατοικοῦσιν οἱ νότιοι Σκύθαι. Ἔστι δὲ οὗτος ὁ ποταμὸς ἔξεναντίας τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης σφοδρότατος, τρέχων ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Καυκάσου τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους. Δύο δὲ στόματά εἰσιν ἐπ' αὐτῷ· κατὰ τὴν μέσην δὲ νῆσός ἐστιν, ἦντινα καλοῦσι Παταλίην. Μερίζει δὲ οὗτος ὁ ποταμὸς ἔθνη πολλῶν ἀνδρῶν. Καὶ πρὸς μὲν τὴν κλίσειν δύνοντας τοῦ ἡλίου εἰσὶν οἱ Ὠραιῖται καὶ οἱ Ἀραβες καὶ οἱ λινόχλαινοι Ἀραχῶται καὶ οἱ Σατραῖδαι καὶ ὅσοι εἰσὶ παρὰ τοῦ ὄρους τοῦ Παρνασοῦ. Ὁμοῦ δὲ κοινῶς πάντες εἰσὶν οὗτοι Ἀριγνοί, καὶ κατοικοῦσιν ὑπὸ τῆ λεπτῆ ψάμμῳ. Ἐχουσι δὲ ἱκανὰς μεθόδους τῆς ζωῆς αὐτῶν· ἡ γῆ γὰρ αὐτῶν φέρει αὐτοῖς πολλὸν ἄλλον πλοῦτον, διότι ἐκεῖ εὕρισκεται ὁ λίθος τοῦ ἔρυθρου κοραλλίου καὶ ἡ καλὴ πλάξ τοῦ σαπφείρου, ἥτις γιννέται ἐν ταῖς πέτραις ὑπὸ ταῖς χρυσαῖς καὶ μελαναῖς φλέβαις· τούτους δὲ ἀποτέμνοντες ἔχουσι ὠφελίαν τῆς ζωῆς αὐτῶν. Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολὴν ἐξήπλωται ἡ γῆ ἡ ἐπιθυμητὴ τῶν Ἰνδῶν, ἰσχυρὰ ὄσα πασσών τῶν ἄλλων γαιῶν, καὶ πλησίον τοῖς χεῖλεσι τοῦ ὠκεανοῦ, ἦντινα πρώτην φωτίζει ὁ ἥλιος ταῖς ἀκτίσιν ἀνερχόμενος ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν μακάρων [καὶ τῶν] ἀνδρῶν. Οἱ οἰκοῦντες δὲ ταύτην εἰσὶ μέλανες ὁμοιοὶ βακίνοφ. Τούτων δὲ οἱ μὲν μεταλλεύουσι τὸν χρυσὸν σκάπτοντες τὴν ἄμμον, οἱ δὲ ὑφαίνουσιν ἱστός λινοῦς, οἱ δὲ ὑποξύουσι τοὺς ὀδόντας τῶν ελεφάντων, ἄλλοι δὲ ἰχνεύουσιν ἐπὶ ταῖς προβολαῖς τῶν ἀναύρων, ὅπου τὴν γλαυκὴν λίθον τῆς βηρύλλου ἔχουσι καὶ τὸν ἀδάμαντα τὸν λαμπρὸν καὶ τὴν ἱασπιν καὶ τὴν γλαυκίοντα λίθον τοῦ καθαροῦ τοπάξου καὶ τὴν γλυκερὰν καὶ ὑπερέμα πορφυρέουσαν ἀμέθυσον. Αὕτη δὲ ἡ γῆ αὔξει τοῖς ἀνδράσι πλοῦτον παντοῖον, καὶ ἔστι κατάρρutos ἔνθα καὶ ἔνθα τοῖς ἀνάοις ποταμοῖς. Ἐχει δὲ καὶ λειμῶνας, καὶ ἄλλοτε μὲν αὔξει κέγγρον, ἄλλοτε δὲ κάλαμον ἔρυθραῖον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

Περὶ τῶν σχημάτων τῶν ὄρειων τε καὶ ποταμῶν.

1128. Διανοῦ δὲ ἦδη καὶ τὸ σχῆμα καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἔθνη. Καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς πλευραῖς πισύρεσιν ἐστὶν ἡ γῆ ὁμοία κατὰ τὸ εἶδος τοῦ βόμβου ἐν πάσαις ταῖς λοξαῖς. Ὁ Ἰνδὸς

δὲ διούριος ἀποτμήγει τὴν γῆν τοῖς ὕδασι ἐσπερίοις, ὁ Γάγγης δὲ ποταμὸς κόπτει τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν πρὸς ἀνατολὴν, ὁ δὲ Καύκασος ἐστὶ πρὸς τὸν πόλον τὸν ἀρκτικό. Ταύτην δὲ τὴν γῆν οἰκοῦσιν ἄνδρες πολλοὶ τε καὶ πλοῦσοι, οὐχ ὁμοῦ καὶ ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διακεχωρισμένοι. Πλησίον δὲ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ οἱ Δαρδανεῖς εἰσὶν, ὅπου ἀπὸ τῶν σκοπέλων λοξὸς συρόμενος τὴν Ἀκεσίην δέχεται Ἰθάσσης· ἐστὶ δὲ πλούσιμος ταῖς ναυσί. Μετὰ δὲ τούτους ἐστὶ τρίτος ὁ Κώφης ὁ ἀργυροδίνης ποταμὸς. Ἐπὶ τούτων δὲ εἰσὶ μέσοι οἱ Σάβαι καὶ οἱ Τόξιοι ἄνδρες, καὶ ἐξῆς δὲ εἰσὶν οἱ Σκόδροι, ἐφ' οἷς καὶ τὰ ἀργα γίνη τῶν Παιουκαλέων εἰσὶ. Μετὰ τούτους δὲ εἰσὶ καὶ οἱ θεράποντες τοῦ Διονύσου οἱ Γαγγαρίδαι, ὅπου ὁ Ἰπτανικ καὶ ὁ μίγας Μίγαρος οἱ λαδρότατοι τῶν ποταμῶν φέρουσι ποικίλον χρυσόν. Οὗτοι δὲ οἱ ποταμοὶ συρόμενοι ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἡμωδοῦ ἔρχονται ἐπὶ τὴν Γαγγήτιδα χώραν, καὶ σύρονται πρὸς τὸν νότον παρὰ τὸ τέλος τῆς γῆς τῆς Κωλίδος, ἥτις προκύπτει ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν τὸν βαθυδίνην· ἐπὶ δὲ ἐστὶν ὑψηλὴ καὶ δεισβατος τοῖς ταξινοῖς πετινοῖς, διὰ τοῦτο καὶ Ἀοριν αὐτὴν καλοῦσι. Ἔστι δὲ καὶ τις χῶρος θαυμαστὸς καὶ ἱερὸς παρὰ τὸν πλατὺν Γάγγην τὸν ποταμὸν, ὅτινα ἐπάτησεν ὁ Διόνυσος. Τόσοι μὲν ἄνδρες ὑψηλότεροι εἰσὶν ἐπὶ τὴν γῆν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι μυρίοι πλανώμενοι ἐπὶ τὴν γῆν ἐνθεν ἀκαίθην, ὅστινας οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται φανερῶς εἰπεῖν ἢ αὐτὸς ὁ Θεὸς, ὅτι αὐτὸς πρῶτα ἐποίησε τὰ θεμέλια, καὶ τὴν βαθεῖαν ὁδὸν ἔδειξε τῆς ἀμετροῦθου θαλάσσης, αὐτὸς δὲ καὶ βέβαια πάντα διατεκμήρατο τῷ βίῳ ἄστρα διακρίνων, ἐκλήρωσατο δὲ ἐκάστην ἔχειν μοῖραν τοῦ τε πόντου καὶ τῆς ἡπείρου τῆς βαθείας· καὶ ἐστὶν ἡ μὲν λευκὴ καὶ ἀργινέσσα, ἡ δὲ μαύρη, ἡ δὲ ἐπαμφοτερήουσα, καὶ ἄλλη μὲν ἐστὶν ὁμοία Ἀσσυρίας ἀνθεσι τῆς μιλτου, καὶ ἄλλαι ἄλλοιαι. Οὕτω γὰρ ὁ Θεὸς ἐβουλεύσατο, καὶ ὅτω τοῖς ἀνθρώποις ἐτεροῖα τὰ πάντα τέτυκται. Ὑμεῖς δὲ, ὦ ἡπείροισι καὶ ὦ νῆσοι, χαίρετε, καὶ ὦ ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἱερὰ χεῖματα τοῦ πόντου, καὶ ὦ ποταμοὶ καὶ πηγαί, καὶ οὖρα βησσηντα, χαίρετε καὶ αὐτά· ἦδη γὰρ τὸ κῆμα πάσης τῆς θαλάσσης ἐπέδραμον, καὶ τὸν σκολιὸν πόρον τῶν ἡπείρων. Ἄλλ' εἶθε μοι γένοιτο ἐκ θεοῦ τῶν ὕμνων αὐτῶν ἀνάξιος ἢ ἀμοιβή.

1079. ||—44. τῶν δροσῶν codd. ||—6. Παταλίην codd. ||—9. Ἀτραῖδαι et Ἀτρίαδαι codd. ||—14. κλάια codd. ||—22. Addidi inclusa. ||—27. γλαυκὴν] λευκὴν Par. ||—30. καὶ πορφυρέουσαν καὶ ἀμέθυσον ὑπερέμα codd. ||—31. αὕτη Par. ||—36. τε om. Par. ||—39. καὶ τὰ ἔθνη om. Par. ||—40. πισύρεσιν] τῶν Συρίων codd.

||—2. δὲ ὁ ποταμὸς Par. ||—3. ὁ δὲ Καύκασος ὁ ποταμὸς codd. ||—8. δέχεται, ἐστὶ δὲ πλούσιμος ταῖς ναυσί τῆς Ἰθάσσης codd. ||—12. Σκόδροι Par. ||—14. Γαγγαρίδαι Rom.; Ἰπτανικ Par. ||—20. ὅτι δὲ... ὑψηλῆ... αὐτὴν καλοῦσι] ὅστις... ὑψηλὸς... τούτων καλοῦσι codd. ||—23. ἐπάτησεν codd.; em. edit.

ΕΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΕΝ ΣΥΝΟΨΕΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΤΟΥ ΒΛΕΜΜΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΙΝΑ ΒΑΣΙΛΕΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ.

Ἡ γῆ τὴν μέσην τοῦ παντός εἰαχε χώραν, πάσης οὐσα τῆς αἰσθητῆς κτίσεως τὸ μεσώτατον, ἐδραζομένη ὑπ' οὐδενός, μόνη δὲ τῆ τοῦ δημιουργοῦ προσταγμάτι συνεχομένη καὶ ἀκίνητος μένουσα, ἐξ Ἰσου πάντοθεν ἀπέχουσα τοῦ οὐρανοῦ σώματος καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν καὶ ἐκ πλαγίων. Ὑπάρχει δὲ σφαιροειδῆς· καὶ περὶ τούτου ὅτι σφαιροειδῆς ἐστὶ, πολλὰ ἀποδείξεις εἰσὶ. Πρῶτον μὲν, ὅτι πρότερον ἐπιλάμπει ὁ ἥλιος ἐν τοῖς μέρεσι τῆς ἀνατολῆς, εἶτα κατὰ μικρὸν ἐν τοῖς δυτικοῖς μέρεσι· καὶ διὰ τοῦτο προλαμβάνει ἡ ἡμέρα ἐν τε τοῖς Σίνιοις καλουμένοις καὶ ἐν τῇ Περσίδι καὶ τοῖς ἑτέροις ἔθνεσι τοῖς ἐκείσε. Οἱ δὲ Σῖνοι οὗτοι τὰ ἀνατολικώτερα μέρη τοῦ κόσμου οἰκοῦσι· πάντες δὲ εἰσι τὴν θρησκείαν Ἑλληνες, πλὴν πάνυ δικαιοτάτοι.

15 Ὅτε γοῦν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς μεσημβρία, ἐστὶν ἐνταῦθα πρῶτα· καὶ ὅτε ἐστὶν ὥρα τετάρτη ἐν τῇ Περσίδι, ἐστὶν ἐνταῦθα ὥρα α'· καὶ ἀναλόγως ἐν παντὶ διαστήματι τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως. Εἰ δὲ τις εἰποι· καὶ πῶθεν ὄηλον ὅτι αἱ ὥραι διαφέρουσιν, ὡς ἀλλαγοῦ μὲν εἶναι μεσημβρίαν, ἀλλαγοῦ δὲ πρῶταν, ἢ ἐν τινὶ τόπῳ ἡμέραν, ἐν τινὶ δὲ νύκτα; καὶ πῶς προλαμβάνουσι καὶ ὑστεροῦσιν αἱ ὥραι; γινωσκέτω, ὅτι φανερόν ἐγένετο τοῦτο πολλὰκις ἐκ τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν ἐκλείψεων. Οἱ γὰρ τοῦτο τετηρηκότας ἀκριβῶς καὶ περὶ τούτου ζητήσαντες εὗρον, ὅτι ὅτε ἐγένετο ἡ τοῦ ἡλίου ἐκλείψις ἐν τῇ Περσίδι καθ' ὥραν τετάρτην, ἐφάνη ἡμῖν καθ' ὥραν πρῶτην. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν τῆς σελήνης ἐκλείψεων. Οὕτω γοῦν ἀναλόγως προλαμβάνει ὁ ἥλιος εἰς ἡμᾶς τῶν με-

20 ρῶν τῶν ὄντων δυτικωτέρων ἡμῶν· ἡ γὰρ κυρτότης τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς γῆς σχήματος ἐπιπροσθεῖ, καὶ οὐκ ἐξ τῶν ἡλίου καὶ ἐν τοῖς δυτικοῖς φαίνεσθαι μέρεσιν, ἕως ὅτου ὑψωθῆ, καὶ τότε φαίνεται καὶ ἐν αὐτοῖς· ὥστε εἰ ἦν ἡ γῆ ἐπίπεδος καὶ ἐκτεταμένη, ἅπαντα οὖν 25 ὁμοίως ἐφωτίζετο. Ἔτερον δὲ, ὅτι σφαιροειδῆς ἐστὶν ἡ γῆ ὄηλον καὶ ἐκ τούτου· ὅτι γὰρ ἐν παλάγῃ θαλάττης πλέομεν, καὶ τῇ γῇ προσπελάζομεν, πρῶτον φαίνονται ἡμῖν αἱ τῶν ὀρέων ἀκρόρειαι· εἶτα ὅσον προσεγγίζομεν τῇ γῇ, φαίνεται καὶ τὰ κατώτερα· σπερ οὐκ

ἀν συνέβαινε γίνεσθαι, εἰ μὴ ὅτι τὸ τοῦ ὕδατος σχῆμα κυρτόν ἐστι τῇ γῇ καὶ αὐτὸ σφαιροειδές. Πάλιν εἰ μὴ ἦν σφαιροειδῆς τὸ σχῆμα τῆς γῆς, πάντας ἀν οἱ ἀστέρες ἐφαίνοντο ἡμῖν· νῦν δὲ ὅτι ἐστὶν ἡ ἡμετέρα οἰκησις πρὸς τὸ βόρειον μέρος, τοὺς μὲν ἀστέρας τοῦ βόρειου πόλου δρῶμεν, τοὺς δὲ ἐν τῷ νότῳ οὐκ δρῶμεν. Καὶ γὰρ ἐστὶ μέγιστος ἀστὴρ ὁ λεγόμενος κάνωβος· διότι γοῦν ἐστὶν ἐν τῷ νοτίῳ πόλῳ, ἐν μὲν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ταῖς λοιπαῖς νοτιωτέροις πόλεσι φαίνεται, ἐν ἡμῖν δὲ οὐ φαίνεται. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λοιποὶ 10 τοῦ νοτίου πόλου ἀστέρες· ἀκείσε μὲν ἐν τοῖς εἰρημένοις φαίνονται τόποις, ἐνταῦθα δὲ οὐ φαίνονται.

Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς.

Περὶ δὲ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς πολλὰι γεγόνασι δόξαι. Ἀπεφάναντο δὲ ὑστερον πάντες, ὡς σταδίων 15 μυριάδων εἰκοσι καὶ πέντε ἐστὶν ἡ περίμετρος αὐτῆς, ἀποδείξαντες τοῦτο διὰ μεθόδων γεωμετρικῶν, ἅτινα ποσοῦνται μιλία χιλιάδες τριάκοντα τρεῖς καὶ τριακόσια τριάκοντα τρία, καὶ στάδια δύο ἡμισυ. Τὸ δὲ στάδιον ἔχει ὀργυίας ἑκατὸν, ἥτοι τὸ μίλιον ἔχει ὀργυίας ἑπτακοσίας πενήκοντα. Ἔτεροι δὲ μετρίσαντες τὴν γῆν, εὗρον αὐτὴν μίαν μοῖραν τῶν οὐρανοῦν μοιρῶν, ἥτοι τριακοστὸν ζωδίου ἐνός. Τὰ γὰρ δώδεκα ζωδία τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀνὰ τριάκοντα μοίρας ἔχοντα, 25 ποιοῦσι μοίρας τριακοσίας ἐξήκοντα.

Ἡ δὲ ἡμετέρα οἰκησις, ὡς εἴρηται, ἐν τῷ βορείῳ μέρει ἐστὶ· διὰ τοῦτο ὁ μὲν βόρειος πόλος φαίνεται ἡμῖν, ὁ δὲ νότιος οὐδαμῶς. Ἡ δὲ ἐγνωσμένη τῆς γῆς οἰκησις κατὰ μὲν τὴν ἀνατολὴν τελευτᾷ ἐν τινὶ πόλει τῶν εἰρημένων Σίνων, Σύρα καλουμένη· τὰ γὰρ ἐπέκεινα ταύτης, ὡς ἱστοροῦσι, τέλματά τ' εἰσι καὶ κάλαμοι, καὶ διέλευσις ἀπ' αὐτῆς ἀνατολικωτέρα οὐκ ἐστὶ. Κατὰ δὲ τὴν δύσιν τελευτᾷ ἡ οἰκησις ἐπέκεινα τῆς Ἰσπανίας πρὸς τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ, εἰς δὲ εἰσβάλλει αὕτη ἡ καθ' ἡμᾶς θάλασσα. Ἀπέχουσι δὲ τῆς 35 γῆς αἱ λεγόμεναι τῶν μακάρων νῆσοι διάστημα χιλίων μιλίων· αἵτινες πρῶτον μὲν ἦσαν οἰκούμεναι καὶ ἐπί-

30. Σύρα] Apud Ptolemæum Sinarum urbes maxime (180° 30'), quarum hæc esse videtur Σύρα Nicopolis orientales sunt Σῖναι vel Θῖναι (180° 40') et Σάρατα | (180° 30'), quarum hæc esse videtur Σύρα Nicopolis orientales sunt Σῖναι vel Θῖναι (180° 40') et Σάρατα

φθονοὶ διὰ τὴν τοῦ αἵρος εὐκрасίαν, νῦν δὲ ὑπάρχουσι ἀόκητοι. Κατὰ δὲ τὸ ἀρκτῶν μέρος περατοῦται ἡ οἰκισίς ἐν Θούλῃ τῇ νήσῳ· τὰ γὰρ ἐπέκεινα ταύτης ἀόκητὰ εἰσι διὰ τὴν πολλὴν ψύξιν. Κατὰ δὲ μεσημέριαν οἰκοῦσιν ἄνθρωποι ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου· ἀλλ' εἰσὶν οἱ ἐκεῖ οἰκούντες ἔθνη βάρβαρα καὶ μέλανα τὴν χροίαν. Ὅσοι δὲ οἰκοῦσιν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον, ἔχουσιν δεῖ τὰς νύκτας ἴσας ταῖς ἡμέραις.

10 Ἀπ' αὐτοῦ γούν τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου τὰ ἔθνη μέρη ἄπαντα ἄχρι καὶ τοῦ τέρματος τοῦ βορείου μέρους, ἐμέρισαν τὴν ἄπασαν οἰκουμένην οἱ πάλοι σοφοὶ εἰς ἑπτὰ κλίματα. Καὶ ὠνομάσαντο πρῶτον κλίμα τὸ πλησιαζόν πρὸς τὸν ἰσημερινὸν κύκλον, τὸ διὰ Με-
15 ρῆς κλίμα. Ἔστι δὲ ἡ Μερόη πόλις Αἰθιοπικῆ. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ κλίματι ὑπάρχει μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατριῶν. Δεύτερον κλίμα ἐστὶ τὸ λεγόμενον διὰ Συήνης· ἡ δὲ Συήνη πόλις ἐστὶν ἐν μεταχειμῖν τῆς Αἰγυπτιακῆς καὶ Αἰθιοπικῆς χώρας. Ἐν τούτῳ τῷ
20 κλίματι ἐστὶν ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατριῶν ἡμισυ. Τρίτον κλίμα τὸ λεγόμενον διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπτου· ἐστὶ δὲ ἐν αὐτῷ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατεσσάρων. Τέταρτον κλίμα τὸ διὰ Ῥόδου λεγόμενον· ἐν αὐτῷ ἐστὶν ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκατεσσάρων
25 ἡμισυ. Πέμπτον κλίμα τὸ διὰ Ἑλλησπόντου, ἐν ᾧ περ οἰκοῦμεν ἡμεῖς· ἐστὶ δὲ ἐν αὐτῷ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκαπέντε. Ἑκτον κλίμα τὸ δι' Εὐξεινίου Πόντου, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δεκαπέντε ἡμισυ. Τὸ δ' ἑβδόμον κλίμα τὸ διὰ Βορυσθέ-
30 νους, ἐνθα ἐστὶν ἡ μεγίστη ἡμέρα ὥρων δέκα ἕξ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπέκεινα τούτου τοῦ κλίματος ἐν τῷ βορειοτέρῳ μέρει τόποι οἰκούμενοι, ἔχοντες πλειόνων.

ὥρων τὴν ἡμέραν, ἦγουν ὁ Κιμμέριος Βόσπορος καὶ ἡ Θούλη νῆσος, ἐν οἷς ἐστὶν ἡ ἡμέρα ὥρων δεκαοκτὼ καὶ εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα· ἡ δὲ νύξ ὥρων οἷς μὲν τεσσαρῶν, οἷς δὲ τριῶν, οἷς δὲ δύο, οἷς δὲ καθόλου ἡμέρα ἄσκιος, τοῦ θερινοῦ κύκλου ὄντος διὰ πάσης τῆς θερι-
5 νῆς τροπῆς ὑπεράνω αὐτῶν. Ἀπὸ γὰρ τῆς εἰκοστῆς τετάρτης τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ ἡλίου γνομένου ἐν τῷ κριῷ ἄρχεται αὐξάνειν ἡ ἡμέρα ἐν τοῖς τοιούτοις μέρεσι, καὶ γίνεσθαι ὥρων εἴκοσι· εἴτα φωτίζεσθαι καθολόκληρον, καὶ εἶναι διαπαντὸς ἡμέραν, ἀπὸ τῆς
10 εἰκοστῆς τρίτης τοῦ Μαΐου μέρους τῆς τοῦ Ἰουλίου εἰκοστῆς τρίτης, τοῦ ἡλίου τότε πολέοντος ἐν τοῖς διδύμοις καὶ ἐν τῷ καρκίνῳ, ἦγουν ἐν τῷ θερινῷ τροπικῷ. Εἴτα πάλιν ἀναποδίζοντος καὶ περὶ τὸ ζώδιον τὸν ζυγὸν κατιόντος, κατ' αὐτὴν [τὴν] μετοπωρινὴν ἰσημε-
15 ρίαν, τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, γίνεται αὐθις ἡ νύξ ὥρων δεκαοκτὼ καὶ εἴκοσι, εἴτα ἐπέκεινα, ἡ δὲ ἡμέρα ὥρων ἕξ καὶ τεσσάρων καὶ βραχύτερον. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ τοξότου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Νοεμβρίου μηνός μέχρι τοῦ τέλους τοῦ αἰγοκέρωτος,
20 ἦγουν τῆς εἰκοστῆς τρίτης Ἰανουαρίου, τοῦ ἡλίου πολέοντος κατὰ τὴν χειμερινὴν τελέως τροπὴν ἐπὶ τὰ νοτιότερα μέρη, καθόλου νύξ ἐστὶν εἰς τὰ τοιαῦτα βορειότερα μέρη. Καὶ αὐθις ἀρχονται φωτίζεσθαι κατὰ
25 μικρὸν, ἕως οὗ γένωνται πεφωτισμένα καθολόκληρον. Ἔστιν οὖν τὸ μὲν μῆκος τῆς γῆς ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως δύσεως· τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἄχρι τῶν βορειοτάτων μερῶν. Διπλασιάζει δὲ κατὰ τὸ μέτρον τὸ μῆκος τοῦ πλάτους· τὸ μὲν γὰρ μῆκος ἐστὶν, ὡς εἴρηται, σταδίων μυριάδων εἰκοσιπέντε, τὸ δὲ πλάτος 30 σταδίων μυριάδων δώδεκα ἡμισυ.

|| — 5. ἄχρι] ἄλλοι codd. || — 19. ἐν τούτῳ τῷ] ἐν τῷ τοιούτῳ codd., sicut lin. 31 τοῦ τοιούτου κλίματος. || —

27. τὸ δὲ πλάτος] κατὰ δὲ πλάτος codd. || — 28. βορειοτάτων] βορειοτέρων codd.

I. [Περὶ τῆς τῶν παλαιῶν γεωγραφίας.]

[I. De veterum geographia.]

1. Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος, ἀκουστῆς Θάλαω, πρῶτος ἐτόλμησε τὴν οἰκουμένην ἐν πίνακι γράψαι· μεθ' ὃν Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος, ἀνὴρ πολυπλανῆς, διηκρίβωσεν ὥστε θαυμασθῆναι τὸ πρᾶγμα· Ἑλλάνικος γὰρ ὁ Λέσβιος, ἀνὴρ πολυῖστωρ, ἀπλάστως παρέδωκε τὴν ἱστορίαν. Εἶτα Δαμαστής ὁ Σιγαιεύς τὰ πλείστα ἐκ τῶν Ἐκαταίου μεταγράψας περίπλουν ἔγραψεν· ἔξῃς Δημόκριτος καὶ Εὐδοξὸς καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους καὶ περίπλους ἐπραγματεύσαντο.

10 2. Οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ τὴν οἰκουμένην ἔγραφον στρογγύλην, μέσην δὲ καίεσθαι τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταύτης Δελφούς· τὸν ὀμφαλὸν γὰρ ἔχειν τῆς γῆς. Πρῶτος δὲ Δημόκριτος, πολυπείρος ἀνὴρ, συνείδεν, ὅτι προμήκης ἐστὶν ἡ γῆ, ἡμιόλιον τὸ μήκος τοῦ πλάτους ἔχουσα·
15 συνήνεσε τοῦτω καὶ Δικαίαρχος ὁ Περικατητιεύς· Εὐδοξὸς δὲ τὸ μήκος διπλοῦν τῷ πλάτους, ὃ δὲ Ἐρατοσθένης πλείον τοῦ διπλοῦ· Κράτης δὲ ὡς ἡμικύκλιον, Ἰππάρχος δὲ τραπεζοειδῆ, ἄλλοι οὐροειδῆ, Ποσειδώνιος δὲ ὁ Στωϊκὸς σφενδομοειδῆ καὶ μεσόπλατον ἀπὸ νότου 20 εἰς βορρᾶν, στάνην [δὲ] πρὸς ἕω καὶ δύσιν, τὰ πρὸς εὐρὸν δ' ὅμως πλατύτερα [τὰ] πρὸς τὴν Ἰνδικήν.

1. Anaximander Milesius, Thaletis auditor, primus terram habitatam in tabula describere ausus est; post quem Hecateus Milesius, multæ vir peregrinationis, idem argumentum tam accurate tractavit, ut in admirationem venerit; nam Hellenicus Lesbios, vir multiplicis doctrinæ, sine tabula historiam tradidit. Deinde Damastes Sigeensis, plurima ex Hecateo transcribens, circumnavigationem composuit; tum Democritus et Eudoxus alique nonnulli circuitiones et circumnavigationes elaborarunt.

2. Veteres ergo orbem habitabilem effigiarunt rotundum, mediam vero sitam esse Græciam, et in Græcia Delphos; hos enim terræ habere umbilicam. Sed Democritus, multæ vir experientiæ, primus vidit terram esse oblongam, ita ut longitudo ad latitudinem habeat rationem sesquialteram. Cui sententiæ etiam Dicæarchus Peripateticus accessit. Eudoxus autem dixit longitudinem ad latitudinem esse in ratione dupla, sed Eratosthenes in majore quam dupla. Crates semicirculo assimilavit; Hipparchus similem dixit mensæ, alii caudæ similem, Posidonius Stoicus fundæ similem, in media sui parte ab austro ad boream pertinente latam, angustam vero versus ortum et occasum, ita tamen ut orientalis ad Indiam pars occidentali latior sit.

Codicum siglæ : *A* cod. Parisinus 1406; *B* cod. Par. 1405; *C* codicis Parisini 2554 apographum prius; *D* ejusdem codicis apographum alterum; *E* codex Escorialensis I, ω, 11; *F* cod. Matritensis 138; *G* fragmentum Agathemeri (§ 1 — 8) quod exstat in cod. Paris. 2857; *H* codex Chiffletianus, quo Vindelinius usus est; *F* codex Viennensis, quem Gronovius adhibuit.

Ἀγαθημέρου *EGH*. Titulum dedi qualem codices mei præbent. Tennulius eumque secuti ceteri editores titulum præfixerunt : Ἀγαθημέρου (Ἀγαθημέρου edit. inde a Gronovio) τοῦ Ὀρθωνοῦ τῆς γεωγραφίας ὑποτύπων ἐν ἐπιτομῇ πρὸς Φλωνα βιβλίον πρῶτον. Καρ. Α'. Περὶ τῆς τῶν παλαιῶν γεωγραφίας. Deinde eam geographicæ expositionem, quæ in codicibus quantum sciam omnibus inscribitur Ὑποτύπων γεωγραφίας ἐν ἐπιτόμῃ, dederunt tanquam Ἀγαθημέρου βιβλίον δεύτερον, quamquam hanc non ejusdem auctoris esse qui priorem partem scripsit, in apriico est. Ceterum ita rem Tennulius instituit auctoritate Vendelini, qui geographica hæc editurus quominus id perageret fato præpeditus est. Ipse autem Vendelinus in his non Chiffletianum suum codicem secutus est, sed nescio quam annotationem literariam. « Habui ego, inquit, schedion quoddam vetustum, in quo inter alia legebatur lemma : « *Geographia Agathenoris* (sic) *libri duo* », singulorumque capita subnotabantur, de quo

illa prioris libri mea dispanxi, quæ in Chiffletiano codice nulla sunt; secundi enim totidem ipsa continent. » Verba πρὸς Φλωνα esse petiisse dixit ex tractatu qui inscribitur Διάγνωσις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἐν σφαίρα γεωγραφίας. Titulos, quos singulis segminibus Tennulius præfixit, servavi.

§ 1. — 5. ὃ ante Λέσβιος addidi ex *G*. — 6. Σιγαιεύς] Κητιεύς codd.; Κητιεύς ex Vendelini conjectura Tennulius et Gronov.; Σιγαιεύς e Creuzeri emendatione (in Fr. Hist. p. 9) Hoffmannus. πλείστα, quod in Tennulii editione et in codd. meis non legitur et salvo sensu abesse potest, e codice se addidisse dicit Gronovius. — 8. γῆς] τῆς γῆς edit. nescio unde.

§ 2. — 11. δὲ καίεσθαι] δ' ἡγεῖσθαι codd.; em. Gronov. — 12. ἔχειν τῆς γῆς] ἔχειν τοῦ γὰρ *BCD*; γὰρ et γῆς vocum compendia etiam alibi confusa habes. — 15. συνήνεσε] συνέγραψε *G*. Ceterum exordium auctoris ex collectaneis undecunque decerptis male concinnatum videri monet Bernhardus Aualectt. in Geogr. min. p. 14. — 18. οὐροειδῆ] Cf. schol. ad Dion. p. 428 not.; θυροειδῆ conj. Bernhardus, haud recte. — 21. δ' ὅμως] δ' ὁμοίως codd. et edit. Dicit auctor terræ latitudinem versus ortum et occasum paulatim coarctari, non eodem tamen utrinque modo, sed ita ut terræ pars orientalis occidentali parte latior sit. Cf. Strabo p. 116: μέγιστα τοῖς ἑσπερίοις πολλὴ τοῦ πλάτους συναγωγή ἐστίν. Pro πλατύτερα fort. legendum πλατυτέρα.

3. Ὅροι ἡπειρῶν Εὐρώπης μὲν καὶ Λιβύης αἱ Ἡρακλέους στήλαι· Λιβύης δὲ καὶ Ἀσίας ὁ Νεῖλος, οἱ δὲ ἰσθμὸν τὸν ἀπὸ Σερβωνίδος λίμνης καὶ Ἀραβίου κόλπου· Ἀσίας δὲ καὶ Εὐρώπης οἱ μὲν ἀρχαῖοι Φᾶσιν ποταμὸν καὶ τὸν ἕως Κασπίας ἰσθμὸν, οἱ δὲ ἕστερον (νεώτεροι) Μαιῶτιν λίμνην καὶ Τάναϊν ποταμὸν.

4. Ἐκλήθησαν δὲ ἡπειροὶ ἀπειροὶ τινες οὕσαι δι' ἀγνοίαν· Ἀσία δὲ ἀπὸ τοῦ ἄσσοι εἶναι τοῖς ἀπ' Εὐρώπης ἀπιοῦσι καὶ περὶ καὶ νήσοις στιχηθὸν κειμένας, ὡς Εὐβοία, Ἄνδρος, Τήνος, Μύκονος, Ἰκαρία, Σάμος, Μυκάλη· ἡ δὲ Εὐρώπη ἀπὸ τοῦ εὐρους ὀνομάσθη· Λιβύη δὲ ὅφ' Ἑλλήνων ἦν ἀγνωστος πᾶν, ἀπὸ δὲ ἔθνους ἐπιστήμου Φοινικῶς ὀνομάσθησαν [Αἰθίους, τουτέστι] λέοντες· Ὀκεανὸς δὲ διὰ τὸ ὠκέως ἀνύειν κύκλω

5. Διακαίραχος δ' ὀρίζει τὴν γῆν οὐχ ὕδασι, ἀλλὰ τομῇ εὐθείᾳ ἀκράτῳ ἀπὸ Σητῶν διὰ Σαρδοῦς, Σικελίας, Πελοποννήσου, (Ἰωνίας,) Καρίας, Λυκίας, Παμφυλίας, Κιλικίας, καὶ Ταύρου ἐξῆς ἕως Ἰμάου ὄρους. Τῶν τοίνυν τόπων τὸ μὲν βορείον, τὸ δὲ νότιον ὀνομάζεται.

II. [Περὶ ἀνέμων.]

6. Ἄνεμοι δὲ πνέουσιν ἀπὸ μὲν ἰσημερινῆς ἀνατολῆς ἀπηλώτης, ἀπὸ δὲ ἰσημερινῆς δύσεως ζέφυρος, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας νότος, ἀπὸ δὲ ἀρκτου ἀπαρκτίας, ἀπὸ δὲ τροπῆς θερινῆς καικίας, ἐξῆς δὲ ἀπ' ἰσημερινῆς ἀνατολῆς ἀπηλώτης, καὶ ἀπὸ χειμερινῆς εὐρος· δυσμικοὶ δὲ ἀπὸ μὲν δύσεως χειμερινῆς λιψ, καὶ ἐξῆς πάλιν ἀπὸ δύσεως ἰσημερινῆς ζέφυρος, ἀπὸ δὲ δύσεως θερινῆς ἀργέστης ἦτοι Ὀλυμπίας· εἶτα νότος καὶ ἀπαρκτίας ἀντιπνέοντες. Γίνονται οὖν ὀκτώ.

§ 3. — 3. Σαρβωνίδος codd. || — 4. φασιν codd.; em. Tennulius, qui ante Φᾶσιν inseruit λέγουσιν. || — 5. Post ἰσθμὸν editiones habent τὸν ἀπὸ Σάρβω, quae fortasse in codice Chiffletiano ex antec. male repetita sunt. Mox νεώτεροι varia lectio fuerit ad v. οἱ ἕστερον adscripta.

§ 4. — 7. ἀπειροὶ om. BCD. || — 8. εἶναι ἵναι codd.; em. Tennulius. || — 10. ὡς om. ABCDF; Ἄντρος codd. mei omnes. Insularum ista serie indicatur illud ab Europa in Asiam διάφραγμα, quod plenius habes ad calcem Pseudo-Scylacis tom. 1, p. 95. Mycale non est insula, sed Asiae mons in quem desinit τὸ διάφραγμα. Sane quidem interpretes insulam intelligendam esse censentes attulerunt verba Plinii 5, 31 § 135 ed. Sillig.: *Mycalen, Trogiliās tres*, sed ibi ex optimis codd. nunc legitur: *Mycalē Trogiliās tres*. || — 11. εὐρους] εὐρου codd. et editt. Cf. schol. ad Dionys. vs. 10 : εἰρηται δὲ Εὐρώπη διὰ τὸ εὐρος, ἦγον τὸ πλάτος. Lex. Gudanium p. 219 : Εὐρώπη. [Suppl. Ἀσία μὲν ἐκλήθη] παρὰ τὸ ἄσσοι εἶναι τοῖς ἀπ' Εὐρώπης [ἴ]οῦσιν· Εὐρώπη δὲ ἀπὸ τοῦ εὐρους ὀνομάσθη. ἴσθι δὲ ἡ χώρα τοῦ Ὀδυσσεύς. Post Λιβύη ex ABCDEFG addidi δ' particulam. || — 13. Φοινικῶς] sic Tennulius; Φοίνικως (sic) H, Φοίνικες cett.; poli puitare scribendum esse Φοινικῶς; deinde πλέοντες codd.; em. Tenn. Inclusa supplevi. Cam seqq. conf.

3. Termini continentium sunt : Europae quidem atque Libyae columnae Herculis; Libyae et Asiae Nilus vel, ut alii volunt, isthmus qui est a palude Serbonide et sinu Arabico; Asiae vero et Europae terminum antiqui dixerunt Phasin fluvium et isthmum, qui hinc ad mare Caspium extenditur; recentiores vero Maotidem paludem et fluvium Tanain.

4. Continentes ἡπειροὶ appellantur quod quasi ἀπειροὶ, infinitae, esse putabantur ob ignorationem. Asia dicta est ab ἄσσοι, quod propinqua est ex Europa in illam euntibus, sive terrestri itinere, sive navali secundum insulas ex ordine sitas, quales sunt Euboea, Andros, Tenos, Myconos, Icaria, Samos, Mycale. Europa dicta est a latitudine. Libya Graecis parum cognita erat; incolae a gente insigni Libyae dicti sunt verbo phoenicio, quasi leones. Oceanus dictus ab eo quod cito circa terram cursum perficit.

5. Dicæarchus autem definit orbem terrarum non aquis, sed ductu lineae cujusdam mere rectae, a columnis Herculis per Sardiniam, Siciliam, Peloponnesum, Cariam, Lyciam, Pamphyliam, Ciliciam et Taurum, et inde usque ad Imaum aetæ: secundum quam alias orbis partes boreales, alias australes nominat

II. [De ventis.]

6. Venti autem flant ab æquinociali ortu apeliotes, ab occasu æquinociali zephyrus, a meridie notus, a septentrione aparcias, ab aestivi tropici ortu caecias, dein ab ortu æquinociali apeliotes, ab hiberno denique eurus; rursum ab occasu hiberno Libs, deinde ab occasu æquinociali zephyrus, ab occasu vero aestivo argestes vel Olympias; tandem notus et aparcias adversi flant. Sunt igitur octo.

Etym. M p. 821 : Ὀκεανὸς παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύττειν, ὡς Οὐρανίῳ γενόμενος, ἢ παρὰ τὸ ὠκέως νέειν ἢ παρὰ τὸ ὠκίς καὶ τὸ ἀνώ, ὁ ταχέως φέρων. Lex. Gudian. p. 578 : Ὀκεανὸς παρὰ τὸ ὠκίς καὶ τὸ ἀνώ, ὁ ταχέως φέρων, ἢ παρὰ τὸ ὠκέως ναίειν ὃ ἔστι πορεύεσθαι... Ὀκεανὸς παρὰ τὸ ὠκέως ἀνύειν κύκλω.

§ 5. — 17. ἀκράτῳ] καὶ κράτῳ AF. Num recte habeat ἀκράτῳ quaero. || — 18. Ἰωνίας, quod ante v. Καρίας addunt ABCDEH, om. FG. || — 19. Ταύρων A. Ἰματου G.

§ 6. — 25. Verba ἐξῆς... ἀπηλώτης unciis inclusit Hudsonus, et abesse sane mavelis; sed similiter in seqq. zephyrus et notus et aparcias, quos jam memoraverat auctor, recensentur denuo. Ceterum eodem quo Agathemerus fonte usus esse videtur Joannes Damascenus De orthod. fide lib. 2, c. 26 : Ἄνεμοι πνέουσιν ἀπ' ἀνατολῆς θερινῆς καικίας ὁ καὶ μέσης, ἀπ' ἀνατολῆς χειμερινῆς εὐρος, ἀπὸ δύσεως χειμερινῆς λιψ, ἀπὸ δύσεως ἰσημερινῆς ζέφυρος, ἀπὸ δύσεως θερινῆς ἀργέστης ἦτοι Ὀλυμπίας ὁ καὶ Ἰάπυξ· εἶτα νότος καὶ ἀπαρκτίας ἀντιπνέοντες ἀλλήλοισ. Ἔστι δὲ μέσος ἀπαρκτίου καὶ καικίου βορέας, εὐρου δὲ καὶ νότου μέσος Φοῖνιξ ὁ καλούμενος εὐρόντος· μέσος δὲ νότου καὶ Λιβύς Λιβόνοτος ὁ καὶ λευκόνοτος, μέσος δὲ ἀπαρκτίου καὶ ἀργέστου Θρασκίας ἦτοι κέρκιος ὑπὸ περιοίκων ὀνομαζόμενος.

7. Τιμοσθένης δὲ, ὁ γράψας τοὺς περίπλους, δώδεκά φησι, προστιθεὶς μέσον ἀπαρκτίου καὶ καικίου βορείαν, εὐρου δὲ καὶ νότου Φοίνικα τὸν καὶ εὐρόνοτον, μέσον δὲ νότου καὶ Λιβὸς τὸν λευκόνοτον ἔστι Λιβόνοτον, μέσον δὲ ἀπαρκτίου καὶ ἀργέστου Θρασκίαν ἔστι κίρκιον ὑπὸ τῶν περιόικων [ὀνομαζόμενον]. Ἔθνη δὲ οἰκεῖν τὰ παράτα· κατ' ἀπληρώτην Βακτριανούς, κατ' εὐρον Ἰνδούς, κατὰ Φοίνικα Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ Αἰθιοπίαν, κατὰ νότον τὴν ὑπὲρ Αἴγυπτον Αἰθιοπίαν, κατὰ λευκόνοτον τοὺς ὑπὲρ Σύρταις Γαράμαντας, κατὰ Λίβα Αἰθιοπίας δυσμικούς [τοὺς] ὑπὲρ Μαύρους, κατὰ ζέφυρον Στήλας καὶ ἀρχὰς Λιβύης καὶ Εὐρώπης, κατ' ἀργέστην Ἰθρίαν τὴν νῦν Ἰσπανίαν, κατὰ δὲ Θρασκίαν [Κελτοὺς καὶ τὰ ἄμορα, κατὰ δ' ἀπαρκτίαν] τοὺς ὑπὲρ Θράκην Σκύθας, κατὰ δὲ βορρᾶν Πόντον, Μαυῖτιν, Σαρμάτας· κατὰ καικίαν Κασπίαν θάλασσαν καὶ Σάκας.

III. [Περίπλους θαλασσῶν.]

8. Ἔστι δὲ ἡ μεγάλη Σύρτις σταδίων ε, ἡ δὲ μικρὰ σταδίων α', τὸ δὲ στόμα τοῦ Ἀδρίου, ὃ καλοῦσιν τινες Ἴόνιον πέλαγος, ἔχει διάπλουον σταδίων ψ', ἀπὸ ἀκρας Ἰαπυγίας ἐπὶ Κεραυνία ὄρη τῆς Ἡπείρου.

9. Διαδέχεται τὸ Αἰγαῖον [ὃ] Ἑλλήσποντος, λήγων εἰς Ἄβυδον καὶ Σηστόν· εἴτα ἡ Προποντις λήγει εἰς Χαλκιδόνα καὶ Βυζάντιον, εἴτα τὰ στενὰ, ἀφ' ὧν ὁ Πόντος ἀρχεται· εἴτα ἡ Μαυῖτις λίμνη. Πάλιν δ' ἀπ' ἀρχῆς Εὐρώπης καὶ Λιβύης Ἰθρηκίδον τὸ ἀπὸ Στηλῶν εἰς Πυρήνην τὸ ὄρος, Αἰγυστικὸν δὲ τὸ ἕως τῶν τῆς Τυρρηνίας περάτων, Σαρδῶν δὲ τὸ ὑπὲρ Σαρδῶν, νεῦον πρὸς Λιβύην κάτω, Τυρρηκίδον δὲ τὸ μέχρι Σικελίας, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν Αἰγυστικῆς ἀκρῶν· εἴτα Λιβυκὸν, εἴτα Κρητικὸν καὶ Σικελικὸν καὶ Ἴόνιον [τὸ] καὶ Ἀδριανὸν τὸ ἀνακεχυμένον ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους, ὃν καλοῦσιν Κορινθιακὸν κόλπον ἔστι Ἀλκυονίδα θάλασσαν.

§ 7. — 2. προσθεῖς G. || — 6. ὀνομαζόμενον ex Joanne addidi. Deinde Joannes Damasc. post modo allata pergit : Ἔθνη δὲ οἰκεῖ τὰ παράτα κατ' ἀπληρώτην Βακτριανοὶ, κατ' εὐρον Ἰνδοὶ, κατὰ Φοίνικα Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ Αἰθιοπία, [supple : κατὰ νότον ἢ ὑπὲρ Αἴγυπτον Αἰθιοπία.] κατὰ Λιβόνοτον οἱ ὑπὲρ Σύρτιν Γαράμαντες, κατὰ Λίβα Αἰθιοπίας καὶ οἱ δυσμικοὶ Ὑπέρμαυροι (sic), κατὰ ζέφυρον Στήλας καὶ ἀρχὰς Λιβύης καὶ Εὐρώπης, κατὰ ἀργέστην Ἰθρίαν ἢ νῦν Ἰσπανία, κατὰ δὲ Θρασκίαν Κελτοὶ καὶ τὰ ἄμορα, κατὰ ἀπαρκτίαν οἱ ὑπὲρ τὴν Θράκην Σκύθαι, κατὰ βορρᾶν Πόντος, Μαυῖτις καὶ Σαρμάται, κατὰ καικίαν Κασπία θάλασσαν καὶ Σάκας. || — 11. Αἰθιοπίας καὶ δυσμικούς ὑπερμαύρους (ὑπὲρ μαύρους v. l.) codd.; vitium antiquum esse e collato Joanne patet. Quodsi a traditis paullo longius recedere liceret, mallem : τοὺς ὑπὲρ Μαύρους Αἰθιοπίας δυσμικούς. Quae mox sequuntur uncis inclusa, ex Joanne supplevi. || — 16. Σαρμάτας] sic ABCDEFG et Joannes, Σαρρομάτας editt.

§ 8. — 20. Ἴόνιον codd. mei; Ἰώνιον editt. De Syrtium

7. Timosthenes vero, qui conscripsit circumnavigationes, tradit duodecim ventos, inter ararctiam et caeciam medium ponens boream, inter eurum et notum Phoenicem, qui et euronotus, inter notum et Libem leuconotum, qui alias Libonotus, inter ararctiam et argesten Thraciam, quem accolae etiam circum appellant. Gentes autem in extremis partibus habitare hasce : Bactrianos sub apcliotae, Indos sub euro, sub Phoenice mare Rubrum esse et Aethiopiam, sub noto Aethiopiam ultra Aegyptum, sitam ad leuconotum Garamantas, qui supra Syrtis colunt, ad Libem occidentales supra Mauros Aethiopes, ad zephyrum vero columnas Herculis et initia Africae et Europae, ad argestem Iberiam, quae nunc Hispania, ad Thraciam [Celtas iisque propinqua, ad ararctiam], Scythas supra Thraciam, ad boream Pontum, Maotin ac Sarmatas, ad caeciam mare Caspium et Sacas.

III. [Circumnavigatio marium].

8. Syrtis Major stadiorum est 5000, Minor stadiorum 1600. Fauces maris Adriatici, quod nonnulli vocant Ionium pelagus, trajectum habent stadiorum 700, a promontorio Iapygiae ad montes Ceraunios Epiri.

9. Aegaeum mare excipit Hellespontus ad Abydum et Sestum desinens; mox Propontis usque ad Chalcedonem et Byzantium patens, ubi angustiae, a quibus Pontus incipit, post quem jacet Palus Maeotis. Rursum si incipias a confiniis Libyae et Europae, est Ibericum mare, quod a Columnis pertinet ad montem Pyrenaeum; inde Ligusticum ad fines usque Etruriae; huic adjacet Sardoium supra Sardiniam versus Libyam inferne vergens; Tyrrhenum vero ab extrema Liguria porrigitur usque ad Siciliam; sequitur Libyicum, tum Creticum et Siculum et Ionium sive Adriaticum, quod a Siculo mari refunditur, cuius est etiam Corinthiacus sinus sive Alcyonium mare. Inter Sunium et Scyllaeum

ambitu cum nostro facit Eratosthenes ap. Strabon. p. 123. Plinius quoque (5, 4, 27) majoris Syrtis ambitum esse dicit 625 m. p. (5000 stad.); neque de altera Syrtide diversa a nostris tradiderit, quamquam in codd. et editt. Plinii legitur minorem Syrtium esse ambitu CCC m. p.; pro quibus legendum fuerit CC (1600 stad.). || — ψ', αψ' codd. et editt., quod ferri nequit. Correxī e Strabone p. 281 (233, 41 Did.) : τὰ Κεραυνία ὄρη κλείει πρὸς αὐτὸν (τὸν σκόπελον ὃν καλοῦσιν ἀκρας Ἰαπυγίας) τὸ στόμα τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ ἔστι τὸ διάστημα ἕως ψ' σταδίων ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὰ Κεραυνία καὶ πρὸς τὸ Λακόνιον.

§ 9. Quae hoc segmine leguntur, habes etiam apud Joannem Damascenum De orthodox. fid. lib. 2, c. 10. || — 28. Σαρδῶν] Σαρδόνιον Joann.; πρὸς τὴν Λιβύην Joann. Mox idem addit λήγον post v. Σικελίας. || — 31. Ἰθρίαν τὸν ἀνακεχ. codd., Ἀδριατικὸν ἀνακ. margo B. Ἀδριανὸν τὸ ἀνακ. Joannes. || — 32. ὃν καλοῦσιν] Sic etiam Joannes, ut vitium quo locus laborat, perantiquum esse appareat. Fortassis auctor scripsit : ὃ [μέρος] κα-

Τὸ Σουνίω καὶ Σκυλαίω περιχόμενον πέλαγος Σαρωνικὸν, εἶτα Μυρτώων καὶ Ἰκάριον, ἐν ᾧ καὶ αἱ Κυκλάδες, εἶτα Καρπάθιον καὶ Παμφύλιον καὶ Αἰγύπτιον· ὑπὲρ δὲ τὸ Ἰκάριον ἐξῆς ἀναχέεται τὸ Αἰγαῖον.

10. Ἔστι δὲ ὁ τῆς Εὐρώπης παράπλους, ἀπὸ Ταναΐδος ποταμοῦ ἐκβολῶν ἕως Ἡρακλείων στηλῶν, σταδίων μυριάδων ἑξ καὶ θηθ'· τῆς δὲ Αἰθῆς ἀπὸ Τυγγῶς ἕως στόματος Κανωδικῶν, σταδίων μυριάδων δύο καὶ θονβ'· τῆς δ' Ἀσίας, ἀπὸ Κανώδου ἕως Ταναΐδος ποταμοῦ μετὰ τῶν κόλπων ὁ παράπλους σταδίων μυριάδων δ' καὶ ρια'. Ὁμοῦ [ἢ χώρα ἢ] παράλιος σὺν [τοῖς] κόλποις τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης σταδίων μυριάδων ιγ' καὶ θοβ', συμμετρομένης τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἧς περίμετρος σταδίων θ'. Τὸ δὲ στόμα, ἔ

15 Κιμμέριος Βόσπορος, σταδίων σή.

11. Ὁ δὲ Πόντος σταδίων διςμυρίων γγ', ὁ δὲ Θράκιος Βόσπορος, τὰ στενὰ, ἑπὶ Δαρειῶς ἔκλυεν ἐπὶ Σκυθίας τὴν σκυθίαν, σταδίων ς'.

12. Ἡ δὲ Περσικὴ θάλασσα κυκλωτέρῃς οὔσα, συνάγουσα τὸ στόμα ἄκρω Καρμανίας καὶ Ἀραβίας, περίμετρον ἔχει μυριάδων δύο σταδίων. Ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ στόμα Ἀραβίας καὶ Καρμανίας σταδίων υ'.

13. Ἡ δὲ Ἰρκανία ἢτοι Κασπία θάλασσα, μηναιοδῆς οὔσα, κατὰ δὲ τινὰς καὶ προμήκης, ἐστὶ σταδίων 25 διςμυρίων δισχιλίων τῶν δὲ στόματος ἔχει τὸ διάγραμμα σταδίου δ'.

promontoria jacet Saronicam pelagus; hinc sequitur Myrtoum et Icarium, in quo Cyclades insulae; inde Carpathium et Pamphylium atque Aegyptium; super Icarium autem deinceps effunditur Aegaeum.

10. Europæ autem ab ostiis Tanaidis fluvii ad columnas Herculis præternavigatio stadiorum est 69709; Africæ vero ab oppido Tingi usque ad ostium Nili Canobicum stadiorum 29252; Asiæ vero a Canobo ad Tanain fluvium præternavigatio stadiorum 40111, sinubus una comprehensis: ita ut littoralis omnis ora universi nostri maris conficiat summam stadiorum 139072, Mæotide palude, cujus ambitus est stadiorum 9000, connumerata. Ostium, Bosphorus Cimmerius, stadiorum 78.

11. Euxinus vero Pontus ambitur stadiis 23083. Thracius Bosphorus, angustiss, quas Darius rate junxit aggregiens Scythas, stadiorum sex.

12. Mare Persicum, quod est rotundum, ostium suum contrahens promontoriis Carmanis et Arabiæ, habet circuitum stadiorum 20000. Ostium vero inter Arabiam et Carmaniam patet stadia 400.

13. Hyrcanum sive Caspium mare, lunato flexu sinuatum, vel ut aliis placet, oblongum, extenditur in stadia 22000; ostium vero trajicitur stadiis quatuor.

λοῦσι καὶ vel δ πληροὶ καὶ Κορινθ. vel tale quid. Cf. Strabo p. 123: τὸ Σικελικὸν πέλαγος... πληροὶ τὸν Κορινθιακὸν καλούμενον κόλπον. || — 1. Σκυλαίω edit. ; περιεχόμενον Tenuilius. || — 2. Post Ἰκάριον Joannes addit πέλαγος. Deinde καὶ ante verba αἱ Κυκλάδες ex Joanne inserui. Plurimæ Icarii maris insulae orant Sporades. || — 4. ἀναχέεται Joannes, ἀνακίεται codd.

§ 10.—7. μυριάδων om. cod. Chiffletianus. ||—8. Τυγγίως edit. ; Τυγγῶς codd. mei omnes. || — 11. Inclusa supplevi. Fieri tamen potest ut in ὁμοῦ παράλιος lateat ὅλος ὁ παράπλους. Quod JEDI, propius accedit ad verba Marciani (Peripl. mar. externi § 5, tom. 1, p. 520): ἢ τοῖνον σύμπασα χώρα παράλιος τῆς θαλάσσης τῆς καθ' ἡμᾶς ἐστίν, ἢ τε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Αἰθῆς καὶ τῆς Ἀσίας, σταδίων M. ιγ', θυ' (139400), qui numerus ab eo quem Agathemerus habet, abest proxime. Pro numeris 69709, 29252, 40111 apud Marcianum habes similes hosce: 69000, 30280, 40120. Alia de his tradiderunt Artemidorus et Isidorus apud Plin. 4, 37 (v. not. tom. 1, p. 520). Marcianus et Agathemerus sua e Protagora collegisse videntur. ||—13. οὐ συμμετρ. scribi voluit Tenuilius scripsitque Hoffmannus. Quod quam sit a re alienum, dicere nihil attinet. || — 14. σταδίων θ] Eodem modo Strabo p. 125 (103, 37 ed. Did.), Plin. 14, 24 (1125 m. p.), Anonymus in tom. I, p. 423 et 425, Theophyl. Simocatta Dialog. in phys. et med. gr. min. p. 169 ed. Ideler. ||—15. οἱ] οὐ] BD E, υμ' A. Numerus non de longitudine Bosphori intelligendus est, ut Ukertus Geogr. tom. 3, 2 p. 167 censuit, sed de latitudine, responditque stadiis sep-

tuaginta quæ Strabo p. 494 (424, 19) esse dicit ab Acra vico ad Corocondamen.

§ 11.—16. διςμυρίων om. BCDE; γην' AB. Ad numerum 23083 proxime accedit Ammianus ambitum Ponti faciens stadiorum 23000; Artemidorus apud Plinium 4, 24 computavit 23352 stadia (2919 m. p.), Anonymus Periplus Ponti Euxini auctor (tom. 1, p. 423) stadia 23587; ex Arriani numeris colliguntur stadia 22615, quod fere apud Strabonem quoque e singulis distantiarum numeris conflantur, quamquam idem in Prolegomenis p. 187 (p. 103, 25) ambitum Ponti dicit διςμυρίων πού καὶ πεντακισχίλων σταδίων. Supputationes longius ab his recedentes vide apud Ukert. 3, 2, p. 161. || — 18. ς' Alii aut 4 aut 5 aut 7 stadia afferunt, ut constat. Cf. Dionysii Anaplus Bosphori.

§ 12.—21. μυριάδων δύο] Eodem modo Eratosthenes apud Strabonem p. 765 (652, 1 Didot.) et Plin. 6, 28 § 108 et Ammian. 23, 6, 11: *Omnis sinus dimensione littorea in numerum viginti millium stadiorum velut spatio detornato finitur*. Vocem' στόμα post v. Ἀραβίας καὶ Καρμανίας transposuit Tenuilius. Os sinus Persici secundum Strabonem p. 727 (618, 49) [ὁ] μείζον διάγραμμα ἡμερησίω. Anonymus auct. peripl. maris Erythr. (tom. 1, p. 284): ὁ διάπλους τοῦ στόματος ὡς σταδίου ἑξακισσού. Apud Plinium legitur l. 1.: *Persicum introitu V (an L?) mil. p. latitudinis, alii IV (XL?) fecerunt*; quæ corrupta esse jure censetur.

§ 13.—25. διςμυρίων δισχιλίω] Ambitum maris Caspii certo stadiorum numero non definitum video nisi nostro loco et Pliniano 6, 15 § 37: *Non desunt vero*

14. Ὁ δὲ Ἀράβιος κόλπος, στενὸς ὢν καὶ προμήκης, ἀρχεται ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, παρὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν ἕως τῆς Πτολεμαίδος τῆς ἐπὶ θήρας, σταδίων θ' τὸ μήκος. [ἐντεῦθεν δὲ ἕως τῶν κατὰ Δαιρὴν στενῶν] πλοῦς 5 σταδίων δψ'. τὰ δὲ κατὰ Δαιρὴν στενὰ σταδίων ζ' ἔνθεν ἕξῃς πλοῦς παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἕως ὠκεανοῦ σταδίων ε' τὸ δὲ λοιπὸν οὐ πλεῖται. Τὸ δὲ παρὰ τὴν Ἀραβίαν πλευρὰν ἀπ' Αἰλαντίου μυχοῦ σταδίων μυρίων δ. Αὕτη δὲ ἡ Ἀραβία εἰς τὴν Ἐρυ- 10 θρὰν καθήκει καὶ μεμήχεται ἐπὶ σταδίων μυρίων δι- σχιλίων.

IV. [Περὶ μήκους καὶ πλάτους τῆς οἰκουμένης.]

16. Μῆκος δὲ τῆς οἰκουμένης ἀπὸ Γάγγου εἰς τὰ Γάδερα σταδίων μυριάδων ε' καὶ ἡμέραι, οὕτως ἀπὸ μὲν Γάγγου ποταμοῦ ἕως Μυριάδρου τῆς ἐν Ἰσσηκῷ 15 κόλπῳ σταδίων μυριάδων δ' καὶ ἡμέραι οὕτως ἀπὸ Γάγγου ἐπὶ ἐκβολῆς Ἰνδοῦ ποταμοῦ σταδίων μυρίων ε' ἀπὸ Ἰνδοῦ ἕως Κασπίων πυλῶν μυρίων ετ' ἐπὶ τὸν Εὐφράτην σταδίων μυρίων ν' εἰς Μυριάδρον σταδίων τοι'.

qui ejus maris universum circuitum a freto viciens et quinquiens centenis M. p. (20000 stad.) tradunt. Fal- sus est Ukertus Geogr. tom. 3, 2, p. 216, qui ambitum maris sec. Artemidorum (ap. Plin. l. 1.) esse dicit 1550 m. p.; is enim numerus non circuitum maris indicat, sed oræ longitudinem quæ a Caspiis usque ad ostium Jaxartis pertinet. ||— 26. σταδίου δ'] δ DE. Alius nemo ostii hujus latitudinem certius definivit. Strabo p. 121 (100, 33 Did.) dicit: ἄπαντες δ' οἱ λεγ- θέντες κόλποι (Caspius, Persicus, Arabicus et mare internum) ἀπὸ τῆς ἕξω θαλάττης στενὸν ἔχουσι τὸν εἰσ- πλοῦν, μᾶλλον μὲν δ' τε Ἀράβιος καὶ δ' κατὰ Στήλας, ἦττον δ' οἱ λοιποί. Hæc cum iis quæ Agathemerus tradi- dit non concinunt, fierique potest ut δ' numerus corruptus sit.

§ 14. — 2. ἀπὸ ἀπ' Ἡρώων edit. || — πόλεως] ποτα- μοῦ BCDEH. || — 3. θήρας] θήρας ABCDE. θ'] Sic etiam Eratosthenes apud Strab. p. 768, ex quo etiam quæ mox leguntur de sinu latere Arabico et de Arabia lon- gitudine, petita sunt; neque minus certum est ejusdem Eratosthenis rationes auctorem nostrum secutum esse in oræ mensuris quæ a Ptolemaide Epitheras usque ad oceanum pertinent, verba autem quæ huc faciunt in codd. turbata esse. Etenim in codd. et edit. post vocem μήκος ita legitur: Τὸ δὲ κατὰ Δαιρὴν (Δαιρὴν BCD, Δαιρὴν H et edit.) στενὰ σταδίων ζ' ἔνθεν ἕξῃς πλοῦς σταδίων εψ', τὸ δὲ λοιπὸν οὐ πλεῖται παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἕως ὠκεανοῦ σταδίων ε' (sic A, ε BC D, η EH et edit.). Quæ in ordinem redegi, collato Eratosthene ap. Strab. l. 1.: Τὸ δὲ κατὰ τὴν Τρωγλοδυ- τικὴν, ὅπερ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἀποπλέουσιν ἀπὸ Ἡρώων πό- λεως, μέχρι μὲν Πτολεμαίδος καὶ τῆς τῶν Διεφάντων θή- ρας, ἐννακισχίλιοι πρὸς μεσημβρίαν στάδιοι καὶ μικρόν ἐπὶ τὴν ἑω' ἐντεῦθεν δὲ μέχρι τῶν στενῶν, ὡς τετρακισχι- λιοι καὶ πεντακῆσιοι πρὸς τὴν ἑω μᾶλλον ... Τὰ δὲ κατὰ τὴν Δαιρὴν στενὰ συνάγεται εἰς σταδίους ἕξῃκοντα ... Ὁ

14. Arabicus sinus, qui est angustus et oblongus, initium sumit ab Heroum oppido; juxta oram Tro- glodyticam usque ad oppidum Ptolemaidem ad vena- tiones, habet stadiorum 9000 longitudinem; [hinc ad fauces quæ prope Diren sunt] navigatio stadiorum 4500. Ipsæ circa Diren fauces sunt stadiorum 60. Hinc deinceps navigatio juxta Rubrum mare usque ad oceanum stadiorum 5000. Reliquum non navigatur. Id vero latus quod juxta Arabiam est a recessu Aelanitico, est stadiorum 14000 Ipsa Arabia ad rubrum mare extenditur per longitudinem 12000 stadiorum.

IV. [De longitudine et latitudine orbis habitati.]

15. Longitudo orbis terrarum concipitur a fluvio Gange ad Gades esse stadiorum 68545, hoc modo: a Gange ad Myriandrum in sinu Issico positam sunt stadia 41725: quæ summa sic colligitur, a Gange ad Indi fluminis ostia sunt 16000 stadia; ab Iado ad portas Caspias 15300; hinc ad Euphratem 10050, inde ad Myriandrum stadia 375.

ἕξῃς πλοῦς ἐστὶν ἐγκολπιζουσι παρὰ τὴν σμυρνοφόρον ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἑμα καὶ τὴν ἑω μέχρι πρὸς τὴν τὸ κιννά- μωμον φέρουσαν, ὅσον πεντακισχιλίων σταδίων. Πέρα δὲ ταύτης οὐδένα ἀφῆχθαι φασὶ μέχρι νῦν. || — 8. ἀπ' ἀπὸ BDE; Αἰλαντίου ABC, Αἰλαντίου τοῦ D, Ἐλαντίου edit. ||— 9. μυρίων] μυριάδων codd et edit. 14000 illa stadia Eratosthenes notata reperit ab Anaxicrate et Alexandro illo, qui maris Erythraei periplum scripsit. V. Strabo p. 768 (654, 26 Did.). Cf. idem p. 653, 32 Did.: Ἡ Ἐξδαίμων (Ἀραβία) ἐστὶν ἐπὶ μυρίους καὶ δι- σχιλίους ἑκαεμίμη σταδίους.

§ 15. Quæ sequuntur de terræ longitudine ex Arte- midoro petita esse docemur loco Plinii 2, 112, § 242: *Pars nostra terrarum, de qua memoro, ambientis oceano velut innatans, longissime ad occasum patet, hoc est ab India ad Herculis columnas Gadibus sacratas LXXXV. LXVIII mill. pass. (68544 stadia), ut Artemidoro auctori placet, ut vero Isidoro, XCVIII et XVIII M. Artemidorus adjicit amplius a Gadibus circuitu Sacri promontori ad promontorium Artabrum, quo longissime frons procurrat Hispaniæ, DC- CCCXCI (7928 stad.) Id mensura currit duplici via. A Gange amne ostioque ejus, quo se in Eoum oceanum effundit, per Indiam Parthyrenenque ad Myriandrum urbem Syriæ in Issico sinu positam LII. XV M. pass. (41720 stad.), inde proxima navigatione Cy- prum insulam, Patara Lyciæ, Rhodum, Astypalæam in Carpathio mari insulas, Laconicæ Tanarum, Lilybæum Siciliæ, Caralim Sardinia viciens et semel CIII M. pass. (16824 stad.), deinde Gadis duode- cians CL M. pass. (10000 stad.), quæ mensura uni- versa ab eo mari efficit LXXXV. LXVIII M. pass. (68544 stad.). ἡμέραι] ἡμέραι (8549) codd.; em. Hoff- mann. ex ipso Agathemero qui in sequentibus a Gange ad Myriandrum 41725, hinc usque ad Gades 26820 stadia computat, unde summa colligitur stadio-*

16. Ἀπὸ δὲ Μυριάδρου ἐπὶ Γάδειρα σταδίων διαμυρίων ρωκ', οὕτως ἀπὸ Μυριάδρου ἐπὶ Κλειδας Κύπρου στάδια αὐ' ἐπὶ Ἀκάμαντα τὸ ἀκρωτήριον στάδια ατ' ἐπὶ δὲ Χελιδονίας διὰ Παμφυλίου πελάγους στάδια ατ' εἰς Πάταρα στάδια ω' (ὥς) εἰς Ῥόδον στάδια ψ' εἰς Ἀστυπαλαίαν διὰ Καρπαθίου στάδια θμ' ἐπὶ Ταίναρον στάδια αὐν' ἐπὶ Πάχυνον Σικελίας στάδια δχ' ἐπὶ Λιλύθαιον διὰ Λιβυκοῦ πελάγους στάδια αφκ' ἐπὶ Κάραλιν Σαρδοῦς διὰ Τυρσηνικοῦ πελάγους στάδια βω' ἐπὶ Γάδειρα ὑπερπλεύσαντι Γυμνησίας νήσους στάδια μύρια· ἀπὸ Γαδείρων δὲ διὰ Ἰεροῦ ἀκρωτηρίου ἐπὶ Ἀρτάβρων λιμένα στάδιοι ζδλβ'. Ὁμοῦ γίνονται μυριάδες ζ' καὶ ρυοζ'.

17. Καὶ ἄλλως ἀπὸ Γάγγου ἕως Εὐφράτου ποταμοῦ μυριάδες δ' καὶ ατν' ἀπὸ Εὐφράτου εἰς Μάζακα Καππαδοκῶν στάδια αθν' ἀπὸ δὲ Μάζακων διὰ Φρυγίας τῆς παρωρίας καὶ μεγάλης [καὶ] Καρίας ἕως Ἐφέσου

16. A Myriandro usque ad Gades stadia 26820, hoc modo : a Myriandro ad Cypri Clides stadia 1400; inde ad promontorium Acamantem stadia 1300; hinc in Chelidonia per mare Pamphylium stadia 1300; tum ad Patara 800; dein in Rhodum 700; ad Astypalæam per Carpathium mare stadia 940; ad Tænarum stadia 1450; ad Pachynum Siciliæ 3600; ad Lilybæum per mare Libycum stadia 1520; ad Caralin Sardinie per mare Tyrrhenum stadia 2800; ad Gades præternaviganti insulas Gymnesias 10000 stadiorum cursus; Gadibus præter Sacrum promontorium ad Artabrorum portum stadia 7932. Ita fiunt in universum 76477 stadia.

17. Alia via : a Gange ad Euphratem amnem stadia 41350; ab Euphrate ad Cappadocum Mazaca stadia 1950; a Mazacis vero per Phrygiam Submontanam et Magnam et per Cariam usque ad Ephesum 3990.

rum 68545. Cf. Plinius l. 1. || — 15. μυριάδων δ] μρ. ζ' cod. Chiff. || — 16. μυρίων ρ] Eodem modo Eratosthenes apud Strab. p. 64 : τὸ μὲν τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὸ στενότερον σταδίων μυρίων ἑξακισχιλίων (τὸ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀκρωτήρια τῶν τρισχιλίων εἶναι μείζον). Qui quidem stadiorum numerus ita colligebatur ut ab Indo ad Palibothra 10000 stadia, hinc ad Gangis ostia 6000 stadia numerarentur. Plinius VI, 23, § 70 : *Artemidorus inter duos amnes* (Gangem et Indum) *XXXI M p.* (16800 stad.) *interesse tradit*, ubi legendum *XX M p.*, monente Hoffmanno. || — 17. μυρίων ετ'] Tot etiam Eratosthenes ap. Strabon. p. 723 prodit ab Indo ad pylas Caspias, si quis viam fecerit per Ortospana et Prophthasiam et Alexandriam Ariæ; lineam rectam nonnisi 14000 stadiorum esse censet. || — 18. μυρίων ν'] μυρίων Eratosthen. ap. Strab. p. 64. || — 19. τοι'] Apud Strabonem legitur p. 749 (p. 637, 45 Did.) : *στάδιοι εἰς ἀπὸ τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου μέχρι τοῦ ζεύγματος τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν οὐκ ἑλάτους τῶν [χιλίων καὶ] τετρακοσίων*, ubi χιλίων καὶ inseruerunt viri docti, ut ad verum proprius numerus accederet, conferentes etiam Plinium 5, 13 § 67 : *A Seleucia Pieria ad oppidum in Euphrate Zeugma CLXXV M p.* (1400 stad.). Reapse a sinu Issico ad Zeugma sunt linea recta stadia mille et paullo amplius. Attamen apud Agathemerum nihil esse mutandum e reliqua computandi ratione intelligitur; quare etiam apud Strabonem codicum lectionem intactam relinquendam esse recte monet Hoffmannus. Quamquam vitium antiquum numero τοι', subesse suspicari licet ortumque esse ex τοί, quum θ' persæpe in τ' depravetur. Sed reputandum est in sqq. a Myriandro ad Clides Cypri, qui reapse sint 900 fere stadia, computari 1400 stadia, adeo ut auctor noster sinum Issicum justo longius versus ortum extendisse, eaque de causa Myriandrum Euphrati justo propiorem fecisse videatur.

§ 16. — 3. αὐ'] Numerus justo major. Sunt 900 fere stadia. ἐπὶ Ἀκάμαντα ... ατ'] Pro ατ' in ABDE G legitur γτ'; 1400 stadia sec. Strabon. p. 682. Cum

Agathemero facit Artemidorus ap. Plinium 5, § 129 : *Longitudinem* (Cypri) *inter duo promontoria Didas* (sic cod A; Dinas ex RD ed. Sillig.; at leg. *Clidas*; et *Acamanta*, quod est ad occasum, *Artemidorus CLXX D* (1300 stad.), *Timosthenes CC* (1600 stad.). || — 4. ἐπὶ δὲ Χελιδονίας... ατ'] αὐ' B; αθ' (1900) sec. Strabon. p. 682; αω' (1800) *Stadiasm. M.* § 233 (tom. 1, p. 491); α (1000) Marius ap. Ptolem. 1, 15., satis recte. — || 5. ὥς fort. ex antecedente ω' ortum est. || — 6. ψ] sic etiam Strabo p. 252. || — 7. θμ'] ρμ' codd.; em. Hoffmann. Strabo p. 489 a Chalcia insula juxta Rhodum sita usque ad Astypalæam exputat stadia 800. || — 8. δχ'] δ codd.; em. Hoffm. e Strabon. p. 363 et p. 267, ubi laudatur Artemidorus. || — 9. αφκ'] αφλ' scr. Hoffmannus, ut summa stadiorum 26820 colligeretur; at decem illa stadia, quæ ad explendam istam summam desiderantur, nunquam hoc loco an alibi addenda sint, sciri nequit. Pro 1520 stadiis Posidonius apud Strabon. p. 265 habet 1550, Timosthenes ap. Plin. 3, 14 stadia 1600. || — 10. βω'] 1520 stad. recte Plinius 3, 14. Noster numerus e veterum geographorum opinionibus pendet. διαπελεύσαντι παραπλ. ? || — 12. ἐπὶ Ἀρτ. λιμένα] καὶ Ἀρτ. λιμένος codd., nisi quod καὶ om. B; em. Hoffm. — 13. ζδλβ'] ζτλβ, codd. Deinde pro θυοζ' codices habent βυοζ'. Hoffmannus posteriorem codicum numerum servans in antec. scripsit γθλβ'. Apud Plinium Martianus legit : 991 m. p. (7928 stad); codex A Silligii habet 990 m. p. (7920 stad), quæ cum lenissima nostri numeri ζτλβ' mutatione conciliari possunt. Silligius ex aliis codd. Plinii scripsit 890 m. p., perperam; recte vero respuit Harduini conjecturam, qui 491 m. p. intulit, quamvis is numerus vero proximus sit. γίνονται] γίνονται var. lect.

§ 17. — 15. μυριάδων δ' καὶ ατν'] Totidem stadia etiam in § 15 a Gange usque ad Euphratem (i. e. usque ad Zeugma Euphratis) supputantur; nostro loco ea Euphratis pars intelligenda est, cui adiacet Tomisa castellum, uti patet e Strabone p. 664 (566, 3o Did.), qui postquam ex Artemidoro retulit quæ sit viæ lon-

στάδια γη'. Ομοῦ ἀπὸ Γάγγου εἰς Ἐπίσου σταδίων
 μυριάδες δ' καὶ ζσζ' ἀπὸ δὲ Ἐπίσου εἰς Ἀῆλον διὰ τοῦ
 Αἰγαίου στάδια σγ' ἐπὶ Ἴσθμὸν στάδια αψ' ἀπ' Ἴσθ-
 μοῦ διὰ Κορινθίου κόλπου εἰς Πάτρας στάδια ψκ' ἐπὶ
 5 Λευκάδα στάδια ψ' ἐπὶ Κόρκυραν στάδια ψ' ἐπ' Ἀ-
 κροκραυῖνα ὄρη στάδια χξ' ἐπὶ Βρεντάσιον στάδια ψ'
 ἀπὸ Βρενταίου πεζῆ ὁδεύοντι ἕως Ῥώμης στάδια
 βωπ' ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς Ἀλπεὶς ἕως Σκιγγομάγου
 ἕπὸ ταῖς Ἀλπεσιν οὖσης στάδια δρνβ' εἶτα διὰ
 10 Κελτικῆς ἕως πόλεως Ἰλλιβίρρου [στάδια γψμ']

Ita colliguntur a Gange ad Ephesum stadia 47290.
 Ab Epheso per Egæum mare ad Delum sunt stadia
 1600; hinc ad Isthmum sunt 1700 stadia; ab Isthmo
 per sinum Corinthiacum ad Patras stadia 720; inde
 ad Leucadem 700; hinc in Corcyram tantundem;
 hinc ad Acroceraunios montes stadia 660; inde ad
 Brundisium 700; inde terrestri itinere Romam pro-
 ficiscenti sunt stadia 2880; hinc ad Alpes et Scingo-
 magum, sub ipsis Alpibus positum, stadia sunt 4152;
 inde per Galliam ad oppidum Illibirrum numerantur

gītudo ab Epheso ad Euphratem et Tomisa, subjicit :
 τὰ δ' ἐπ' εὐθείας τοῖς μέτροις τῆς Ἰνδίας τὰ αὐτὰ καίται
 καὶ παρὰ τῶν Ἀρτιμιδώρων καὶ παρὰ τῶν Ἐρατοσθένει. At-
 tamen Eratosthenes sec. Strabon. a Gangis ostio ad
 Euphratem computavit stadia 40000, dum ex nostris
 Artemidori numeris conficiuntur stadia 41350. Con-
 cinit numerus 5169 m. p. (41352 stad.), quem in
 Plinio 3, 112 § 244 præbet vetustissimus codex Lei-
 densis, qui Silligio esse codex A. || — 16. Καπαδοκῶν
 codd. mei omnes, Καπαδόκων edit. || — αδν'] δρν'
 ABCDEF; βρν' edit., fortassis e codice Chiffletiano.
 Apud Plinium codices habent 244 m. p. (1952 stad.),
 quod Harduinus, quem ceteri editores secuti sunt,
 mutavit in 319 m. p. (2552 stad.), ut Plinium cum
 Agathemero conciliaret. At Agathemerus potius e
 Plinio emendandus erat; nam Plinii numerus ad ve-
 rum proxime accedit, si quidem a Mazacis ad Eu-
 phratem linea recta ducitur stadiorum circiter 1720,
 quod locorum intervallum notatur etiam in tabulis
 Ptolemæi. Justo minores numeros affert Strabo, qui
 p. 664 (566, 30 Did.) a Mazacis usque ad Tomisa,
 castellum Euphrati appositum, secundum Artemido-
 rum 1440 stadia esse dicit, atque p. 539 (462, 15) a
 Mazacis ad Euphratem minus esse censet stadiis 1600.
 || — 17. παρωπίας] παρορίας codd. et edit. Deinde inse-
 rui καὶ. || — 1. γδπ' 3990; codices mei γτξ'; editiones
 γτξ', in quibus τ, ut passim, ortum est ex θ. Concinit
 Plinius, cujus codex optimus A habet 499 m. p.
 (3992 stadia); in aliis codd. notæ melioris legitur
 498 m. p. Harduinus et Silligius pro 499 dederunt 415
 m. p. (3320 stad.), corruptum in Agathemeri edi-
 tionibus numerum etiam in Pliniana inferentes. Stadia
 3990 veram distantiarum rationem reddunt satis exacte,
 siquidem linea recta a Mazacis usque ad Ephesum
 pertinuens est fere stadiorum 3800. Strabo l. 1. ab
 Epheso ad Carura numerat stadia 740, hinc ad Holmos
 920, hinc ad Tyrium 500 et paullo plus, hinc ad
 Coropassum 840, hinc ad Gasaura 120, hinc ad Ma-
 zaca 620: ex quibus conficiuntur stadia 3740, quæ
 summa justo minor est. Fieri potest ut unus alterve
 numerus corruptus sit. || — 2. μυριάδων δ' καὶ ζσζ'] sic
 recte codd. mei, nisi quod pro ζ in AE scriptum est
 ρ. In edit. pro ζ' legitur x'. || — 3. σγ'] 200 m. p.
 Plinius. || — σψ'] Eodem modo Plinius, 212500 pas-
 sus computans. || — 4. διὰ Κορινθίου Ε. || — ψκ'] ψκ'
 Ε, ψη' D; idem ψη' supra ψκ', scriptum est in A.
 Stadia 720 e Plinio quoque 4, 5, § 11 colliguntur, ubi
 isthmi latitudinem 5 m. p. esse ait, ab isthmo autem
 Patras 85 m. p. numerat. Verum eo loco quo Arte-

midori computum Plinius exponit (2, 112 § 244), ab
 isthmo usque ad Patras in codd. scribitur esse CCII.
 D, quod in XCM mutavit Harduinus, probante Sil-
 ligio, quamquam ea mutatio probabilitatis specie ca-
 ret. Codicum scriptura suadet ut Plinium dedisse pu-
 temus XCII. D. (740 stad.), et in Artemidori codice
 legisse ψμ', quod quidem tanto facilius fieri potuit,
 quo sæpius literæ x et η et μ inter se permutantur.
 De distantis inter Patras et Leucadem et Corcyram
 cum Agathemero faciunt Plinius l. 1. et Strabo
 p. 125. || — 6. χξ'] sic codd.; αξ' (1060) scripserunt
 editores inde a Tennulio, quia apud Plinium legitur a
 Corcyra ad Acroceraunia esse CXXXII. D. At luce
 clarius est apud Plinium potius manu lenissima corri-
 gendum esse: LXXXII. D (660 stadia), quæ distantia
 recte habet. Polybius apud Strabonem p. 125 pro 660
 stadiis prodit stadia 700 numero rotundo. De sequen-
 tibus numeris 700 et 2880 cum Nostro faciunt codd.
 Plinii. || — 8. ἕως Σκιγγομάγου] ἕως τομάρου AEF, ἕως
 τὸ μάρον G, ἕως τὸν μαύρον BCD; em. Tennulius e Stra-
 bone p. 179 (148, 41 Did.), ubi codices habent: ἀπὸ
 Σκιγγομάγου et paullo ante: διὰ Βριγαντίου κόμης καὶ
 Ἐσκιγγομάγου (Ἐσκιγγομάγου v. l.) καὶ τῆς τῶν
 Ἀλπεων ὑπερθέτως etc. Apud Plinium codex A habet:
 ad Cincomagum, in ceteris legitur ad Cineomachum,
 calcineomachum, calcineomacum. Aliunde de hoc loco
 non constat, adeo ut genuina nominis forma maneat
 dubia. Ceterum post Σκιγγομάγου Tennulius addidit
 κόμης, quod in codd. meis non legitur. || — 9. δρνβ']
 i. e. 519 m. p., quot habet Plinii codex R, qui numerus
 in aliis codd. abiit in 518 et 527. || — 10. Ἰλλιβίρρου]
 Ἰλλυγόρου BCD, Ἰλυγόρου AE; Ἰλλιβίρρου codd.
 Strab., Ἰλλίβερρος edit. Ald. Strabon.; Illiberre Tab.
 Peuting.; Ἰλλίβερρος Ptolem. 2 g, p. 145 ed. Wilb; ap.
 Plinium editur Illiberim, at e honorum librorum le-
 ctione Illibirium eliciendum potius videtur Illibirrim.
 Quæ deinceps uncis includuntur, de meo supplervi.
 Numeri ratio ut intelligatur, tenendum est in sequen-
 tibus pro βχνα' (2651) legendum esse σχνα' (6651), ut
 colligis ex Plinio, ubi optimus codex A recte habet
 832 mill. pass. (6656 stadia), inepte autem editiones
 præbent 331 m. p. ex Harduini conjectura, qui sanos
 Plinii numeros ex Agathemero Tennuliano corruptit.
 His ita constitutis, singuli numeri summam efficiunt
 stadiorum 67813. Igitur ad complenda stadia 71560,
 quot ipse auctor noster supputat, desiderantur 3747
 stadia sive 468 fere millia passuum. Haud multum ab
 his recedunt rationes itinerariorum Romanorum. Sec-
 undum Strabonianos numeros a Pyrenæo ad Oculum

ἀπὸ Ἰλλιβίρρεως] διὰ τῶν πανδοκείων ἕως Γαδείρων
στάδια ς,χνα, καὶ ὁ διάπλους ἐπὶ Γάδειρα στάδια ζ'.
Ὁμοῦ ἀπὸ Γάγγου εἰς Γάδειρα σταδίων μυριάδες ζ'
καὶ ,αφξ'.

- 5 18. Πλάτος δὲ τῆς οἰκουμένης ἀπὸ τῆς Αἰθιοπικῆς
θαλάσσης ἐπὶ τὴν Μερῶν σταδίων ,ε' ἀπὸ Μερῶς
εἰς Ἀλεξάνδρειαν σταδίων μυρίων ἀπὸ δὲ Ἀλεξαν-

per Narbonem, Nemausum, Eburodunum et Brigantium sunt fere 424 m. p.; ex Itin. Anton. colliguntur 445 mill. p. vel etiam 464 m., si a Pyrenæo ad Narbonem pro 65 m. p. (quot habes p. 387 ed. Wess.), computes 84 m. (uti est p. 389). Illibirris a Summo Pyrenæo in Tab. Peut. abest m. 17, Scingomagus autem ab Ocelo occasum versus distat (sec. Strabonem p. 178) 28 m. p., adeo ut via ab Illibirri ad Scingomagum 45 m. p. brevior sit quam ea quæ est a Pyrenæo ad Ocelum. Pro 468 m. pass., quæ Agathemeri computus flagitat, codices Pliniani, quos Silligius citat, præbent m. p. 456, 453, 566, 555, 351. Horum quum nihil genuinum esse possit, e nostro emendandum est 468; vulgo legitur 927, e mira conjectura Harduini, quia tot esse millia deberent, si numeri Agathemeri quales Tenulius dedit, pro veris habendi ad eosque Pliniana verba exigenda essent. Ceterum quum in Itinerariis neque Oceli neque Scingomagi mentio exstaret, neque aliud quidpiam de his locis compertum haberemus nisi Cæsarem ab Ocelo, quod est citioris provincie extremum, Alpes transiisse (B. Gall. 1, 10), de situ horum locorum in varias sententias viri docti abierunt. Alii, ut D'Anvillius (Not. p. 588), viam quæ ab Eburoduno in Italiam ducit, apud Artemidorum non eam indicari censuerunt qua per Segusionem iter est quamque solum noverunt Itinerariorum editorum auctores, sed aliam quandam, qua Taurinis ascendatur per vallem loci hodie Fenestrelles dicti ad locum Uxæu, qui respondeat Ocello Artemidori Cæsarisque, unde deinceps iter fuerit per collum quod vocatur col de Sestrières, ad Scingomagum vicum, situm illum eo loco ubi nunc est Chamlat de Seguin prope Cesanne. Alii, ut Mannertus (tom. 9, 1, p. 194), alteram hanc viam in usu fuisse negarunt et Scingomagum aut cum statione quæ in Itin. Ant. ad Martem (Oulx) vocatur, 18 mil. pass. a Segusione versus occasum disita, composuerunt, aut situm ejus definire omnino non sunt ausi, communi tamen consensu rejecerunt Tenulii et Harduini opinionem, qui Scingomagum a Segusione non diversam esse recte suspicati erant, ut comprobatur itinerariis, quæ paucis abhinc annis reperta sunt Aquis Apollinaribus (Vicarello) (V. Henzen in Rhein. Museum 1853, tom. IX, p. 20 sqq.). Ex his intelligitur Ocelum (Ὠκελον, τὸ πέρασ τῆς Κοτίλου γῆς, Strabo p. 179) in eadem via situm fuisse in qua erat Segusio (hod. Susa). Collato Geographo Ravennate p. 30 (ubi: Alpediam, Gessabone, Ocellio, Fines, Staurinis) patet Ocelum proximum fuisse loco qui in Itin. Ant. vocatur ad Fines, et a Taurinis 18 m. p. abesse dicitur. Haud minus liquet Scingomagum, quæ sec. Strabonem ab Ocelo 28 m. (sic Kramer. ed., 27

stadia 3747; Illibirri usque ad Gades secundum mansiones stadia 6651, et in insulam trajectus stadiorum 60. In summa ab Gange ad Gades stadia sunt 71560.

18. Latitudo terræ, qua habitatur, ab Æthiopico oceano ad Meroen est stadiorum 5000; a Meroe ad Alexandriam stadiorum 10000; ab Alexandria ad Ta-

m. edit. priores), ab Eburoduno autem 71 m. p. distat, non diversam esse posse a Segusione, a qua ad Ocelum 27 m., ad Eburodunum 70 m. in Itin. A computantur. A Ticino urbe usque ad Ocelum sec. Strabonis codd. (p. 217 Cas., 180, 48 Did.) via μιλων ἐστὶ κατὰ ἑξήκοντα. Quod quum aperte falsum sit, editores Strabonis inde a Du Theilio scripserunt κατὰ [ἑκατὸν] ἑξήκοντα, litteram ρ' post vocem κατὰ excidisse putantes. Sed hoc quoque admitti jam nequit. In Itin. Anton. Ticino ad Fines sunt m. p. 114, idque recte habet. Strabo scripserit ἐστὶν ρις' (116); postquam ἐστὶν ρι abierat in ἐστὶν κατὰ, numerus ς' servari amplius non potuit ideoque in ξ' mutatus est. Quod nomen Scingomagus attinet, aut perperam sic Artemidoras scripsit pro Segusiomagus vel Secusiomagus, aut nomen locus mutavit postquam Cottus ibi regni sui sedem constituerat. Hoc si admittere velis, suspicari licet Scincomagus ortum esse ex Savineomagus, quum Savincates inter populos Alpinos a Cotta devictos in titulo publico recenseantur. || — 1. διὰ τῶν πανδοκείων] Sic edidit Tenulius. In ABCDEF διὰ τῶν πανδοκείων (sic) post verba ἐπὶ Γάδειρα legantur. || — 2. ς,χνα'] β,χνα' codd. et edit. Deinde καὶ διάπλους CDEGH. || — ξ'] Consentit Plinius. || — 3. μυριάδων ζ' καὶ ,αφξ'] Apud Plinium codices præbent 8990, 8992 et 8995 m. p. (71920, 71936, 71960 stad.); ad verum facillime accommodari potest numerus postremus, in quo pro XCV scribendum est XLV, adeo ut obtineas 8945 m. p. sive 71560 stadia. Ceterum numerus 8995 non scribarum errori deberi, sed de industria a quodam illatus esse videtur; ea enim passuum summa colligenda erat, si quis a Corcyra ad Ceraunios numeraret millia CXXXII, uti in omnibus Plinii codicibus legitur pro vero numero LXXXII. Jam igitur Plinii locus ab Harduini conjecturis purgatus, hunc in modum refigendus est: *Alia via, quæ certior, itinere terreno maxime patet a Gange ad Euphratem amnem LI. LXIX; inde Cappadocia Mazaca CCXLIV M; inde per Phrygiam, Cariam, Ephesum CCCXCVIII M; ab Epheso per Ægæum pelagus Delum CC, Isthmum CCII D; inde terra et Lechaico mari et Corinthiaco sinu Patras Peloponnesi XC M, Leucadem LXXXVII. D, Corcyram totidem, Acrocerania LXXXII. D, Brundisium LXXXVII. D, Romam CCCLX milia, Alpis usque ad Scingomagum vicum DXIX, per Galliam ad Pyrenæos montis Illibirrim CCCLXV III, ad oceanum et Hispaniæ oram DCCCKXXII, trajectu Gadis VII milia quingenti: quæ mensura Artemidori ratione LXXXIX. XXXXV efficit.*

- § 18. τῆς οἰκουμένης, apposito σ supra litteram x, E. Fort. erat: Πλάτος δὲ τῆς οἰκουμένης οὕτως. || — 6. σταδίων

δρείας ἐπὶ Τάναϊν μυρίων ἡνς' (τὰ γὰρ ἄνω τῶν ἐκ-
βολῶν τοῦ Τανείδος ἀγνοεῖται εἰς βορρᾶν), οὕτως ἀπὸ
Ἀλεξανδρείας εἰς Λίνδον Ῥόδου στάδια δφ' ἐπὶ τὸ
Θοάντειον, δεξιὸν παραπλέοντι Ῥόδον, στάδια υ' ἐπὶ
Τῆλον στάδια σξ' ἐπὶ Λακτῆρα τῆς Κίφας στάδια κ'
ἐπὶ Δρέπανον Κίφας στάδια ρ' ἐπ' Ἀρκίτιν νῆσον στά-
δια τλ' ἐπὶ Κορσίαις [στάδια] ρ' ἐπὶ Σαμίων Ἀμπε-

nain stadiorum 18056 (nam ulteriora ostiis Tanaidis
boream versus incomperta sunt), hunc in modum :
ab Alexandria ad Lindum Rhodi stadia 4500, inde
ad Thoantium, si Rhodum a dextra habens præterna-
vigis, stadia 400; inde ad Telum stadia 260; ad
Lacterem Coæ insulæ stadia 320; ad Drepanum
(*Dracanium* ?) Coæ stadia 100; ad Arcitin insulam

1] sic recte *ABCEF*; vulgo η. 5000 stadia efficiunt 526
m. p.; patet igitur apud Plinium 2, 112 § 245 manu
'eni corrigendum esse : *A litore Ethiopisi oceani...
ad Meroen DCXXV*, pro eo quod codices plurimi
habent : *DCCCV*. Editores, codicum scripturas nihil
curantes, Harduino auctore, ex Agathemeri editio-
nibus scripserunt : *decies centena millia*. Eratosthenes
a parallelo per regionem Cinnamomiferam ducto
usque ad Meroen esse stadia 3400 censuit. ||—7. μυρίων
μυρίων α codd. et editi; sed Plinius l. l. *duodecens
centena millia quinquaginta*, i. e. 10,000 stadia, quot
Eratosthenem quoque exputasse constat. ||—1. μυρίων
ἡνς'] 18056. sic editi; μυρίων ανς' *ABCDEF*. Le-
gendum esse η pro α extra dubitationem positum;
sed num νς' recte habeat quæritur, quum in singulis
distantiis quam sequuntur, nonnisi rotundi numeri
asserantur. E numeris, quales editiones Agathemeri
exhibebant, colligebatur summa stadiorum 19330; e
numeris quos nos dabimus partim codicum ope, partim
conjectura emendatos, constanter stadia 18015,
Ubinam addenda sint quæ ad explendam summam
stad. 18056 desiderantur, sciri omnino nequit, quum
ratio distantiarum parum accurata sit ut scribarum
errores haud ita magni indagari queant. Ceterum
summam stadiorum 18056, quam libri præbent, vere
Artemidoream esse aut certe quam proxime ab ea
abesse, e Plinio colligitur, qui postquam illam quæ
§ 19 legitur ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν mensurationem expo-
suerat, addit eam quæ per marium compendia fiat,
79 (89 v. l.) milibus passuum (632 stad.) breviorum
esse. Altera vero ista mensura confici videbimus
summam stadiorum 18690 sec. Agathemerum (vel
18696 stad., 2337 m. p. sec. Plinium); unde sequitur
alteram fuisse circiter stadiorum 18058. ||—τὰ γὰρ
ἄνω... ἀγνοεῖται] Idem tanquam Artemidori sententiam
refert Plinius. ||—3. Verba Ἀλεξανδρείας... δφ' ἐπὶ τὸ
om. B. ||—4. Θεάντειον] Θεάντιον codd. et editi. Cf.
Strabo p. 655 (559, 29 Did.) : τὸ Θεάντιον (Θοάντιον
codd.) ἀπὸ τῆς ἤς μέγιστα πρόκεινται αἱ Σποράδες αἱ
παρὶ τὴν Χαλκίαν. Fuerit igitur hodiernum *Cap Kon-
dura*, ad quod a Lindo reapee sunt stadia 400. Pto-
lemæus aliud Thoantium pr. habet in proximæ Car-
pathi insulæ apice meridionali, unde ad borealem
perperam Kiepertus traduxit. ||—δεξιὸν, si genuinum
est, barbare dicitur pro ἐκ δεξιῶν vel δεξιᾶν. ||—5.
στάδια σξ' ρξ' *ABCDEF*, φξ' editi. Utrumque a vero
aberrat, neque in summam infra eolligendam cadit.
Quare σξ' dedi. Linea recta est stadiorum 200 et paullo
plus. ||—Λακτῆρα] Promontorium (*Cap Rokilo*), quod
in acutam calcem exiens longe procurrit, Λακτῆρα
minus recte, opinor, vocatur in codd. Strabonis p.

658 (561, 23 Did.) : ἔχει δὲ πρὸς νότον μὲν ἄκραν τὸν
Λακτῆρα (ἄφ' οὗ ἔξ' εἰς Νίσουρον), ἀπὸ δούσις δὲ τὸ Δρέ-
πανον (*C. Daphne*). ||—Κίφας] sic hac voce etiam
Strabo utitur p. 657 : ἀντίκειται τῆς Κίφας. ||—τλ'] sic
editi; ρκ' E; ρη' *ABCD*. ||—6. Δρέπανον] Δρέπανον
Strabonis codd. l. l., in quo si litera κ recte habet,
leg. videtur Δρέπανον; ejus enim nominis promontori-
um etiam Icarix insulæ erat, uti constat e Strabone
p. 639 (546, 3), Theocrito 26, 33 et Diodoro 3, 65.
Uti hoc nomen ap. Strabon. p. 637 (544, 23) in Δρέ-
πανον corruptum est, sic etiam apud Agathemerum
fortasse pro Δρέπανον Δρέπανον reponendum est. Fi-
gura promontorii, qualem in majoris moduli tabulis
nauticis representatam video, nihil habet quod Δρέ-
πανον nomen commendet. ||—Ἀρκίτιν vel fort. Ἀρ-
κίτην] Ἀρκίτιν codd. *ABCDEF* nec non codex Gronovii,
Ἀρκίτην Tennulius, sicut legitur in codice
Stadiasmi Magni (t. 1, p. 501, 6) : ἀπὸ Ποσειδίου
εἰς τὴν Ἀρκίτην στάδιοι σμ'. At codicum nostrorum
scripturam hodiernum *Arki* insulæ nomen tuetur.
Quas Plinius 5, 36, § 134 una cum Lepsia et Hye-
tussa commemorat *Argias* (sic) numero *XX* (XI?), ad
eamdem hanc *Arki* et adjacentes ei minutas insululas
decem referendæ sunt. ||—7. τλ'] σλ' codd. Ab Arciti
ad Corsias sive Corassias satis recte computantur stadia
100 (revera sunt fere 120), sed quæ a Drepano sive
Dracano Coico esse scribuntur stadia 230, ferri ne-
queunt; quapropter numerum emendavi. ||—Κορσίαις]
De hujus nominis formis variis vide notata ad Stadiasm.
§ 283, tom. 1, p. 499. ||—Ἀμπελίον] Triginta
stadia ad hod. *Cap Dominico* pertinent. Haud recte
igitur Kiepertus Ampelum pr. composuit cum hodierno
Cap Colonne, quod 150 fere stadia ortum versus a *Cap
Dominico* distat. Cum Nostro Ptolemæus quoque (5, 2)
facit atque Strabo p. 658 (544, 33), ubi : Ἀμπελός τις
ἄκρα βλέπουσά πως πρὸς τὸ τῆς Ἰκαρίας Δρέπανον (Δρέπα-
νον codd. et editi.). Ceterum quum stadia ista triginta
inde a Corsiarum extremitate boreali computandi sint,
antecedens vero stadiorum centum distantia nonnisi
ad meridionalem insulæ per 80 stadia versus boream
correctæ partem pertineant, ipsius etiam insulæ lon-
gitudine exputari debebat. Fieri igitur facile potest,
ut pro centum stadiis hoc loco ducenta Artemidorus de-
derit, alius autem numerus aliquis centum stadiis di-
minuendus sit. ||—1. Ἀργεννον] sic *ABCEF*; Ἀργεννον
D et editi. Eadem scripturæ varietas ap. Ptolemæum
5, 2, 7 p. 316, 20 Wilb. et Strabon. p. 645 (550, 42),
ubi hæc : Μετὰ δὲ Κέρρανον Ἀλόνησος νησιῶν εἶτα τὸ
Ἀργεννον (hod. *C. Blanc*), ἄκρα τῆς Ἐρυθραίας πλη-
σιάζουσα μέγιστα τῷ Ἰλιῶν Ποσειδῶν, ποιοῦντι πορθμὸν
δσον ἑ σταδίων. Thucydides 8, 34 Ἀργίνον vocat, sicut

λον στάδια λ' ἐπὶ τὸ (Αἰγαίον) Ἄργεννον διὰ τοῦ Αἰγαίου στάδια φ' ἐπὶ τὸ Ἐρυθραῖον Κορυναῖον στάδια κε' ἐπὶ Φλίον, ἄκρον Χίου, στάδια ν' ἐπὶ Μελανία, ἄκρον Λέσβου, στάδια υν' ἐπὶ τὸ Σίγριον Λέσβου
 6 στάδια φ' εἰς Τένεδον νῆσον στάδια υν' εἰς Σίγειον
 στάδια ρ' ἐπὶ στόμα Πόντου στάδια βφ' ἐπὶ Κάραμβιν
 στάδια βω' ἐπὶ στόμα Μαιώτιδος; στάδια βφ' ἐπὶ
 Τάναϊν στάδια βσ'.

stadia 330; ad Corsias stadia 100; ad Samiorum Ampelum stadia 30; ad Argennum per *Ægæum* mare stadia 500; ad Erythræorum Corynæum stadia 25; ad Phlium (*Posidium*?) Chii promontorium stadia 50; ad Melaneum (*Maleam*?) Lesbi promontorium stadia 450; ad Sigrium Lesbi stadia 500; ad Tenedum insulam stadia 450; ad Sigeum stadia 100; ad os Ponti stadia 2500; ad Carambin stadia 2800; ad os Mæotidis stadia 2500; ad Tanain stadia 2200.

proximam ei insulam *Arginusam* dicit Plinius 5, 38, 137, qui *Argennon* appellat unam ex insulis Mycalæ promontorio adjacentibus. || — 1. Αἰγαῖον cur adjecerit auctor, non perspicio; nam in *Ægæo* mari promontorium hoc, sicuti alterum Ἄργεννον Lesbicum, situm fuisse sequentibus verbis διὰ τοῦ Αἰγαίου sponte intelligitur; nata vox fuerit ex sequente Αἰγαίου. Ceterum ex hoc loco patet sec. Artemidorum mare Icarium nonnisi id dici quod est a meridie Icarie Samique, illud vero quod inter Samum et Chium est medium, *Ægæo* accenseri, dum apud Ptolemæum Icarii maris pars est. Argennum quidem ipse etiam Ptolemæus in *Ægæi* maris ora recenset, sed id ex errore illo pendet, quo promontorium hoc posuit ab Erythris versus boream, eo fere in loco ubi sec. Strabonem erat *Melæna æra*, Mimantis promontorium. Artemidori sententiam etiam Plinius loco supra adscripto (ad. § 17) indicat, ubi Epheso ad Delum per mare *Ægæum* navigari dicit. || — 2. φ' sic codices mei omnes; ω' editt., male. || — Ἐρυθραῖον Ἐρυθραίων? || — Κορυναῖον sic *ABCDE*, Κορυναῖον editt., quod in Κορυναῖον emendandum esse putavit Hoffmannus, quamquam hoc promontorium, ab Argenno meridiem et ortum versus longe dissitum, a nostro loco prorsus est alienum. Mitto quod Corycum prom. Teiorum, non vero Erythræorum esse a Livio 37, 12 dicitur. Corynæum tanquam Mimantis prom. commemoratur apud Plinium 5, 31, 116; apud Melam vero (1, 17) legitur: *in ipsa* (Erythræorum) *peninsula est Coryne*. Situm Corynæum fuisse debet ad partem angustissimam freti inter continentem et Chium insulam intercedentis. Hæc autem efficitur acte e continente in mare projecta duosque habente apices, quorum australis est Argennum promontorium, alter in boream spectans Chioque insule proximus Corynæum pr. esse debet. Distantia inter utrumque secundum optimas tabulas nauticas intercedit stadiorum circiter viginti quinque, adeo ut in Agathemero pro codicum numero aperte corrupto ΣΟ' (270) scribendum esset KE. Nescio tamen an hanc quoque distantiam, sicuti ceteras plerasque, justo majorem Artemidorus fecerit, et pro σσ' scripserit ο'. Quo concessio, summa stadiorum colligeretur 18060, quæ ad eam quam codices habent (18056), proxime accederet. Ab Argenno in Chium Strabo recte computat stadia 60, Agathemerus a Corynæo 50 numerat, ac reapse ab hoc promontorio tractus decem fere stadiis brevior est. || — 3. κε' σσ' codd. Vide not. antec. || — Φλίον Ἡοσιδίων Strabo habet. Itaque suspicio subnascitur in ΦΑΙΟΝ latere ΕΙΑΙΟΝ, reponen-

dumque esse ἐπὶ [Ποσ]εῖδιον. Incerta tamen res est. Nam Chii illud promontorium ipsum quoque duplicem apicem emittit, quorum australis Ἡοσιδίων, septentrionalis, 10 fere stadiis ab altero distans, qui nunc *Cap. de Ste Helène* vocatur, Φλίον (vel fort. Φαῖον) dici potuit. || — 3. Μελανία] Strabo p. 617 (527, 23 Did.) memorat Μαλλαν, τὸ νοτιώτατον Λέσβου ἄκρον, (*C. Zeitoun Bouroun* sive *C. Marie* sive *C. Iero*), a quo usque ad Sigrium esse ait stadia 560 (500 Agath.). Idem prom in Ptolemæi codd. (5, 2, p. 323) et apud schol. ad Aristoph. *Ran.* v. 30 *Μανία* vocatur, et Μαλέα apud Xenoph. *Hell.* 1, 6, 26. Idem, suspicor, etiam Μαλόεις dicebatur (et Maloentis Apollinis fanum habuit), sicuti Mytilenes portum borealem Thucydides 41, 3, 4 et 4, 6 Μαλέαν, Aristoteles (*De ventis*) autem Μαλόεντα appellat. Haud diversum prom. notari censeo in Agathemero, ubi corrigi velim Μαλέαν. || — 4. υν' Strabo a Chio urbe ad Lesbum esse prodiit stadia 400, quod bene quadrat cum stadiis 450, quæ inde a Phlio exputat Artemidorus. || — τδ, quod est ante Σίγριον, addidi ex *F.* || — 5. φ' φξ' Strabo. Artemidorus, ut lineam quam maxime rectam describeret, misso Malea promontorio, a Chio statim ad Sigrium progredi debebat. Quod quominus fecerit impedivisse videtur falsa de Lesbi figura opinio; nam in Ptolemæi tabulis Malia et Sigrium in eodem meridiano ad occidentale insule latus posita sunt, cum quibus confer quod Strabo dicit Lesbi insule longitudinem pertinere a Malia ad Sigrium, ita ut Sigrium sit insule promontorium maxime boreale, ex regione positum Lecti et Assi Troadis. || — υν' 56 m. p. (448) stad. sec. Plinium 5, 39. || — Σίγριον *ABCDEF.* || — 6. ρ' Consentit Plinius l. 1. || — Πόντου ποταμοῦ *E.* || — βφ' βρ' *CD.* Numerus 2500 etiam in § 19 et apud Plinium recurrit. Similiter Isidorus, qui in multis cum Artemidoro facit, sec. Plinium 5, 44, § 150, a Sigeo ad Chalcedonem esse dixit CCCXXII (perperam CCCXXXII Sillig. ex uno codice) m. p. (2496 stad.). Mirus tamen his inest error, quum computanda fuissent non 2500, sed 1500 stadia, quot ἀπὸ τῆς Τρωάδος ἐπὶ τὸ Βυζάντιον recte numerat Strabo p. 124 (ex Eratosthene, ut videtur). Forsan nostris subest perantiquum librorum Artemidoreorum vitium. || — 7. βω' Eodem modo Strabo, qui a Ponti ore Heracleam 1500, hinc ad Carambin 1300 stadia recenset. || — 8. βσ' sic *BCDEF*; βσ' *A*; βχο' editt., qui numerus conflatus est ex primo elemento numeri βσ' et ex ultimis duobus numeri sequentis δχο'. Intermedia in codicibus quibusdam neglecta esse ex sqq. colligas. Stadia βσ' habes etiam § 19 et ap. Plinium,

19. Ἄλλως, ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Ῥόδον στάδια δχο' εἰς Κνίδον στάδια ψ' εἰς Κῶ στάδια σ' εἰς Σάμον στάδια ω' εἰς Χίον στάδια ψν' εἰς Μυτιλήνην στάδια φκ' εἰς Τένεδον στάδια θν' εἰς Σίγειον ρ' ἐπὶ τὸ στόμα Πόντου βφ' ἐπὶ Κάραμβιν στάδια βω' εἰς στόμα Μαυώτιδος βφ' ἐπὶ Τανάιν ποταμὸν βσ'. Ὅμοῦ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως Τανάιδος στάδια μύρια ηχί'.

V. [Τῶν νήσων ἀναμέτρσις.]

10 20. Λοιπὸν δὲ ἐροῦμεν τῶν καθ' ἡμᾶς νήσων τὰς περιμέτρους, λαβόντες παρὰ Ἀρτεμιδώρου καὶ Μενίππου καὶ ἑτέρων ἀξιόπιστων. Γάδειρα μῆκος σταδίων ρη', πλάτος σταδίων ις' δὲ καθ' Ἡρακλείους στήλας πορθμὸς στενότατος ἐστὶ σταδίων π'. Ἐν δὲ τῷ Ἰσθηρικῷ πελάγει νῆσοι Πιτυσοῦσα ἡ μελζων καὶ οἰκουμένη σταδίων τ' τὸ μῆκος, ἡ δὲ ἐλάττων σταδίων ρ'. Τῶν δὲ Γυμνησίων, ἃς Καρχηδόσιοι Βαλιαρίδας καλοῦσιν (οἱ γὰρ σφραγισθῆναι οὕτως καλοῦνται οἱ Βαλιαρίταις), ἡ μελζων μῆκος ἔχει σταδίων ας', πλάτος σταδίων υ' ἡ ἐλάττων σταδίων τ'.

consentiente Strabone (258, 3 et 423, 3o ed. Did.), qui ab Achilleo Bosphori Cimmerii usque ad Tanaim 2200 stadia posuit.

§ 19. Ἄλλως ἀπὸ πόλεως κτλ.] Sic codices mei omnes. Pro his in editis e manco codice legitur: Καὶ ἄλλως ἀπὸ Ῥόδου εἰς Κνίδον etc. || — 2. δχο'] Apud Plinium optimi codices 584 vel 583 m. p.; legendum 584 (4672 stad.). Nihil est, quod ex Harduini arbitrio in editionibus legitur, 563 m. p. || — ψ'] Eodem modo Plinius. A Rhodo ad Cnidum linea recta est fere 450 stadiorum. Nostri ne vitium subesse putes impedit auctor Stadiasmi in tom. 1, p. 497, 2, qui a Rhodo ad Cnidum computat stadia 750, ψν', quod tamen in χν' (650) corrigendum puto, ut aliquatenus constet sibi auctor. Nam a Rhodo ad Myndum habet 1000 stadia, a Cnido autem ad Con 180, hinc ad Myndum 140, adeo ut reliquantur stadia 680 navigationi quæ est a Rhodo ad Cnidum. Hinc corrigenda sunt quæ ad locum Stadiasmi notavi. || — 3. σ'] 25 m. p. Plinius. Paullo accuratius in Stadiasmo l. l. habes stadia 180. || — Verba ω' εἰς Χίον στάδια ψν', εἰς Μυτιλήνην στάδια om. E. Stadiis 800 et 750 et 520 apud Plinium respondent m. p. 100 et 94 et 65. || — 5. θν'] Sic dedi pro τν' quod in codd. et editt. legitur. Frequens est numerorum θ' et τ' confusio. Apud Plinium e Silligii codice θ' legendum est CXLIX m. p. (— 952 stad.); in cett. codd. est XCIX corrupte; in editt. ex Agathemero Tennuliano, Harduino præeunte, inepte scribitur XLIV (352 stad.). Uti hoc loco a Mytilene, sic in antec. a Malea Lesbi prom. ad Tenedum 950 stadia computantur. Vocem στάδια ante θν' om. ABCEP. || — Σίγειον codd. De numeris 100, 2500, 2800, 2800, 2500, Plinius cum Nostro consentit. || — 6. Μαυώτιδος βφ'] M. ap' ABC DEF, in E tamen βφ' supra, ap' notatur. || — 7. βσ'] 2200 stad. sunt 275 m. p.; in Plinii codd. 265 et 262, quod emendavit Harduinus. || — 8. μύρων ηχί'] sic AE

GEOGR. II.

19. Aliter, ab urbe ad urbem: ab Alexandria ad Rhodum stadia 4670; ad Cnidum stadia 700; ad Con stadia 200; Samum deinde 800; abest hinc Chios stadia 750; ultra hanc Mytilene 520; sequitur Tenedos post stadia 950; mox Sigeum post stadia 100. Os Ponti abest inde stadiis 2500, et Carambis hinc post 2800 stadia; jam ad os Mæotidis sunt 2500, ac deinceps ad Tanaim fluvium 2200. Summa stadiorum ab Alexandria in Tanaim 18690.

V. [Insularum dimensio.]

20. Restat ut dicamus insularum in nostro mari sitarum ambitus, prout accepimus ab Artemidoro, Menippo et aliis auctoribus fide dignis. Gadium longitudo stadiorum 108, latitudo 16. Fretum ad columnas Herculis, qua angustissimum est, patet 80 stadia. Præterea in mari Hispanico insulæ, Pityusa major et habitata longa stadia 300, minor stadia 100; Gymnesiarum vero, quæ a Carthaginiensibus vocantur Baliarides (nam funditores sic Baliares appellantur), major longa est stadia 1200, lata 400; minor stadia 300.

F, μρ. ηχί' BCD et editt. E singulis numeris summa colligitur stadiorum 18690, ut apud Plinium 2337 mill. pass. (18696 stad.). His sj addis millia 1875 (15000 stad.), quæ sunt ab oceano usque ad Alexandriam, totius terræ cognitæ latitudo est 4212 m., XLII. XII, qui numerus in plurimis codd. corruptus est in LIII. LXII; nonnulli habent 5472, Dicuil in Plinianis excerptis 3348; Harduinus dedit 4490. Jam igitur Plinii (2, 112, 245) verba ita constituenda sunt: *Latitudo autem terræ a meridiano situ ad septentriones dimidio fere minor colligitur XLII. XII milia; quo palam fit quantum et hinc vapor abstulerit et illinc rigor. Neque enim deesse terris arbitror aut non esse globi formam, sed inhabitabilia utrimque incomperta esse. Hæc mensura currit ab litore Æthiopicæ oceanî, qua modo habitatur, ad Meroen DCXXV milia, inde Alexandriam duodeciens centena milia quinquaginta, Rhodum DLXXXIV, Cnidum LXXXVII. D, Coum XXV milia, Samum C milia, Chium LXXXIV milia, Mytilenen LXV milia, Tenedum CXIX milia, Sigeum promontorium XII milia quingenti, os Ponti CCCXII milia quingenti, Carambis promontorium CCCL, os Mæotidis CCCXII milia quingenti, ostium Tanais CCLXXV milia; qui cursus compendiis maris brevior feri potest LXXIX milia. Ab ostio Tanais nihil modi quam diligentissimi auctores fecere: Artemidorus ulteriora incomperta existumavit, cum circa Tanaim Sarmatarum gentis degere fateretur ad septentriones versus; Isidorus adiecit duodeciens centena milia quinquaginta usque ad Thulen, quæ conjectura divinationis est.*

§ 20. — 11. παρὰ παρ' editt.; similiter aliis locis plurimis de suo, opinor, dedit Tennulius. || — 13. ρη'] « ρν' in cod. Savil. » Hudsonus. Strabo p. 169 insulam dicit οὐ πολὺ μελζωνα τῶν ἑκατὸν σταδίων τὸ μῆκος. Polybius apud Plin. 4, 36, 119 duodecim m. p., ipse Plinius quin-

51

Αἱ δὲ Στοιαχάδες αἱ φερώνυμοι ἐξῆς ἐπ' εὐθείας κείνται πρὸ τῶν Μασσαλιακῶν πόλεων· αἱ μὲν μείζους τρεῖς, δύο δὲ μικραὶ αὐτῆς ἑγγύς Μασσαλίας.

Ἡ δὲ Σαρδὼ ἔχει σχῆμα ὡς ποδὸς ἴχνος, μέσοκος· 6 λος· τὸ μήκος βσ'. Κύρνος ἑγγύς Σαρδοῦς, πολλὰ δὲ ἀγεννεστέρα, ἑλαττον ἢ ἡμισυ τῆς Σαρδοῦς μήκος ἔχει. Ἀφετήριον δ' εἰς Σαρδὼ καὶ Κύρνον Ποπουλώνιον τῆς Ἰουρσηνίας· τὸ δὲ διάστημα σταδίων βσ'.

Τῆς Σικελίας κατὰ Τιμοσθένην περίμετρος σταδίων 10 δψμ', σχῆμα τρίγωνον σκαληνοειδές, διάστημα δ' ἔχει ἀπὸ Πελώρου ἄκρου εἰς Ἰταλίαν σταδίων ια' πορθμόν· πλευρὰ νήσου ἀπὸ Πελώρου εἰς Πάχυνον στάδια ατξ'·

decim m. p. longitudinem ejus esse statuunt. || — 13. ις'] 3 m. p. secundum Plinium. Variam insulae latitudinem quibusdam locis non nisi unius esse stadii refert Strabo. || — Ἡρακλείους CD, Ἡρακλίας B, Ἡρακλίους ceit. || — 14. π'] Cf. not. ad Scylac. in tom. 1, p. 16, ubi haud recte dixi sec. Agathemerum latitudinem freti esse stadiorum 70. Cum Nostro facit Marcianus Peripl. mar. externi § 3 (tom. 1, p. 518, 40). || — 16. σταδίων τ' τὸ μήκος] σταδίων τῷ κῆπος B, σταδίων τῆς μήκος CD. Revera longitudo ne 200 quidem stadiorum est. Similiter erravit Diodorus 5, 16: Πτυσοῦσα ... κατὰ τὸ μέγεθος παρακλήσιός ἐστι Κορκύρα. Accuratiore dant Strabo p. 167, ambitum insulae 400 stadiorum esse dicens, et Plinius 3, 11, 76: Pityussa patet XLVI m. p. || — 17. Γυμνασίων ABCDE. Similiter Gymnasias praebent codd. Plin. 3, 11, 77. || — Βαλεαρδίας] Βαλεαρίας ABCDE et codex Gronovii; Βαλεαρεῖς ed. Tennulius. || — 18. καλοῦσιν] καὶ οὖσιν A. || — σπενδονταί editt. || — 19. ἔχει om. ABCDF. || — 19. ας'] Hanc mensuram, quae veram longe excedit, Artemidorum tradidisse novimus e Strabone p. 167, ubi: μήκος δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἀπολείπον τῶν ἑξακοσίων (quod recte habet), πλάτος δὲ διακοσίων (est fere 350 stad.). Ἀρτεμίδωρος δὲ διπλάσιον εἰρηξ τὸ πλάτος καὶ τὸ μήκος. Haud meliora Diodorus 5, 17, 1 vel potius auctor ejus Timaeus tradidit, cui insula haec μεγίστη πασῶν ἐστὶ μετὰ τὰς ἐπτὰ νήσους Σικελίαν, Σαρδὼ, Κόρκρον, Κρήτην, Εἰδοίαν, Κύρνον, Λέσβον. Sec. Plinium 3, 11, 77: Major (Balearidum) 100 m. p. est longitudine, circuitu vero 475 m. p., minor longitudine 40 m., circuitu 150 m. p. || — 1. αἱ φερώνυμοι] Cf. Schol. Apoll. Rhod. 4, 553: περὶ τὴν Ἰταλίαν εἰσὶ τρεῖς Ἰγυσιάδες καλοῦμαι· Στοιαχάδες δὲ διὰ τὸ στοιχῶ τετάχθαι, αἵτινες οἰκονταὶ ὑπὸ τῶν Ἰγύων. Plinius 3, 11, 79: Tres Stachades a vicinis Massaliensibus dictae propter ordinem quo sitae sunt. Nomina singulis Prote, Mese quae et Pomponiana vocatur, tertia Hypaea. Ab his Sturium, Phænice, Phila, Lera et Lerina. De numero insularum cum Agathemero faciunt Ptolemaeus 2, 10 et Strabo p. 185 (153, 23 Did.): πρόκεινται δὲ τῶν στενῶν τούτων ἀπὸ Μασσαλίας ἀρξαμένοις αἱ Στοιαχάδες νήσοι, τρεῖς μὲν ἐξῆς ὁλογοί, δύο δὲ μικραὶ· γεωργοῦσι δὲ αὐτὰς Μασσαλιῶται. Μετὰ δὲ τὰς Στοιαχάδας ἡ Πανασία καὶ Ἀθήρων. Ex verbis Agathemerii αὐτῆς ἑγγύς Μασσαλίας nonnulli (ut Ukertus 2, p. 462) colligerunt duas illas insulas minores esse hodiernas Ratoneau et

Stachades prout nomen indicat linea recta alterae post alteras urbibus Massiliensium objacent. Harum tres majores; minores duae proximae ipsi Massiliae.

Sardinia habet figuram similem pedis vestigio, estque in medio sui cava; longa 2200 stadia. Corsica vicina Sardiniae, vilior multo illa, dimidio brevior longitudo habet. E Populonio Etruriae in Sardiniam et Corsicam navigari solet trajectu stadiorum 2200 (1200?).

Siciliae ambitus (secundum Timosthenem) est 4740 (4940?) stadiorum; figura triangularis, cujus

Pomègue. Id vero parum est probabile, quum insulae illae duae a majoribus tribus (hod. Porquerolle, Portoroz et Ile du Titan) longe dissitae sint et a Massilia versus occasum hibernum jaceant, secundum Strabonem vero ab ea urbe versum ortum e regione τῶν στενῶν ponendae sint. Itaque designari potius videntur duae ex minutis insulis quae majoribus tribus adjacent (l'Esquillade et Bagneau?), quasque Plinius Sturium et Phænice appellare videtur. Insulas ipsi Massiliae objacentes Strabo commemorat post mentionem Lerionis. Ἄλλα δὲ ἐστὶ νησῖα οὐκ ἔχια μνήμης, τὰ μὲν πρὸ τῆς Μασσαλίας αὐτῆς, τὰ δὲ πρὸ τῆς ἄλλης τῆς λεχθείσης ἡϊόνος. Agathemerus et Strabo ex eodem fonte (Artemidoro) hausisse mihi videntur; dissensum vero ex eo derivandum suspicor quod excerptor noster verba auctoris sui male contraxit, aut quod librorum culpa locus noster truncatus est et hunc fortasse in modum refingendus: δύο δὲ μικραὶ [ἄλλα δὲ νήσοι μικραὶ] αὐτῆς ἑγγύς τῆς Μασσαλίας. || — 4. ποδός] πόλος codd. mei, πόλου Tenul.; em. Gronov. Cf. Plin. 3, 13, 85; Strabo p. 610; Aristot. Mir. c. 104; Steph. Byz. v. Σαρδὼ; Eustath. ad Dion. 58. || — 5. βσ'] Eodem fere modo anonymus De dimensur. provinc. Sardiniae longitudinem esse dicit CCLXXX m. p. ubi nescio an legendum sit CCLXXXV (2200 stad.). Chorographus ap. Strabon. p. 224 exputat 220 m. p. Accuratiore dat Plinius 3, 13, 84. || — τοῦ Σαρδοῦς A BCDE. || — 6. ἑλαττων] sic codd.; ἑλάττων editt. qui post v. ἔχει lacunae notam ponunt. Igitur Corsicae longitudo ne 1100 quidem stadiorum erat, sicuti statuit auctor Dimensurat. provinc., qui 130 m. p. (= 1040 stad.) habet; apud reliquos major numerus affertur, 150 m. p. ap. Plinium, 160 m. p. apud Chorographum Strabonis l. l. || — 8. βσ'] Recte, ut puto, Hoffmannus suspicatur legendum esse ας', quum 1200 stadia Sardiniam ab continente distare dixerit Artemidorus, eo nomine reprehensus a Strabone p. 424, qui ipse a Populonio ἀπητηρῶ in Aethaliam ins. 300 stadia, hinc ad Corsicam alia 300 stadia exputat. Plinius a Corsica ad Vada Volaterranea 62 m. p. esse dicit. || — 10. δψμ'] δ om. ABCDEF. E seqq. numeris (1360, 1600 et 1700) colligitur summa stad. 4660, vel, si cum editt. pro 1360 posueris 1037, stad. 4337. Posterior hic numerus prope accedit ad computum Diodori, qui tribus Siciliae lateribus tribuit stadia 1160, 1500 et 1700 (= 4360), nec non Posi-

ἀπὸ Παχύνου εἰς Λιλυθαίον στάδια ,αχ'· κατὰ Τιμοσθένην ἀπὸ Λιλυθαίου εἰς Πελωριάδα στάδια αψ'· ἀπὸ Λιλυθαίου διάπλους εἰς Ἀσπίδα τῆς Λιβύης ἐγγύς στάδια ,αχ'·

21. Κέρκινα νῆσος μῆκος [σ'], πλάτος ο', ἔπου δὲ στενωτάτη στάδια μ'. Ὑπέριαιται δὲ πόλιος ἡπειρωτικῆς Θένης, ἣ καίται τῆς μικρᾶς Σύρτιδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. Τῇ δὲ Κερκίνῃ παράκειται νῆσος Κερκινίτις γεφύρα ζευχθεῖσα, μῆκος στάδια μ', πλάτος δὲ στάδια 10 κα'.

22. Ἀπὸ Κερκίνης ἐπὶ νῆσον Μήνιγγα τὴν Ἀλωτοφαγίτιν ὁ διάπλους στάδια χ', ἔσον τῆς μικρᾶς Σύρτιδος λέγεται τὸ στόμα. Ἡ δὲ Μήνιγγε μῆκος σταδίων ο', πλάτος σταδίων ρκ'. Μεγάλαι δ' εἰσὶν περὶ αὐτὴν πα- 15 λίρροισι.

latera sunt inaequalia; a Peloro promontorio in Italiam trajectus fit per undecim stadiorum fretum; latus insulae a Peloro ad Pachynum stadiorum 1360; a Pachyno ad Lilybaeum stad. 1600; secundum Timosthenem a Lilybaeo in Peloriadem stadia 1700; a Lilybaeo in Aspidem Libyae trajectus est fere stadiorum 1600.

21. Cercina insula habet longitudinem stadiorum [200], et ubi angustissima est, latitudinem stad. 40. Jacet e regione Thēnae in continente urbis, juxta initium Syrtis minoris. Adjacet vero Cercinae Cercinitis insula ponte conjuncta; longa stadia 40, lata stadia 25.

22. A Cercina in insulam Meningem Lotophagitidem trajectus stadiorum 600, quantum etiam Syrtis minoris ostium esse dicitur. Meninx vero longa est stadia 200, lata 180. Circa hanc magnae maris reciproca- tiones contingunt.

donii ap. Strabonem p. 266, qui 4400 stadia (1130, 1350, 1720) colligit. Sed hinc argumentum peti nequit, quum accuratus ille numerus 1037 per se suspectus sit, neque cum correspondente Diodori et Strabonis numero satis conveniat, neque codicum nostrorum auctoritate nitatur. Quantum Siciliae ambitum Timosthenes fecerit tanto magis in medio relinquendum, quum priorum duorum laterum mensurae non ex ejusdem auctoris computu afferri videantur ex quo affertur mensura tertii; id enim suadet tum Timosthenis mentio in tertii lateris mensura tum comparatus Plinius. Agathemerus enim sicuti Plinius, qui Agrippae computum reddit, a Pachyno ad Lilybaeum esse aiunt 1600 stadia sive 200 millia passuum. Porro a Peloro ad Pachynum Noster numerat stadia 1360, i. e. 170 m. pass., quem eundem numerum habes apud Plinium, nisi quod ibi non brevissimo huic a Peloro ad Pachynum lateri, sed longissimo illi, quod est a Peloro ad Lilybaeum, attribuitur, errore, manifesto. Brevissimo lateri ap. Plinium dantur millia 186, quae ad longissimum transferenda sunt. Quo facto emendatio hujus numeri aperte corrupti offertur facillima. Pro CLXXXVI legendum est [C]CXXXVI (210 in Tab. Pont., 254 in Itiner. Anton., 263 sec. Chorographi apud Strabonem numero), adeo ut ex trium laterum numeris (170, 200, 246) colligatur summa 618 m. p., quam circuitu insulae tribuit Agrippa. Millia 618 efficiunt stadia 4940, 82μ'. Hunc ipsum numerum reponendum esse censeo pro 82μ'; nam raro fit ut 2' non corrumpatur in signum notius, Agathemerus vero qui in singulorum laterum mensuris miscet computus Timosthenis et Agrippae, simili confusione numerum stadiorum, quo Agrippa ambitum insulae definivit, Timostheni attribuisse videtur. Sua excceptor temere corrasit ex auctore qui utriusque auctoris rationes exposuit, quemadmodum Strabo juxta Posidonii calculos commemoravit computum Chorographi. Ceterum ad Agrippae rationes proxime accedit auctor, cujus excerpta quaedam in cod. Paris. 39 (v. infra p. 511) leguntur. Is enim Siciliae tribuit 4800 stadia, millia vero 645. Milliariorum numerus ac-

curator esse videtur. Jam quum 7' 12 + 645 (sic enim computandum) sint 4847 stadia, haec ipsa pro 4800 reponenda forent, adeo ut centum fere stadiorum esset differentia. ||—12. ατξ' αλξ' editt. ||—1. Verba στάδια ,αχ'· κατὰ Τιμοσθένην ἀπὸ Λιλυθαίου in margine habet A.

§ 21.—5. μῆκος [σ'], πλάτος ο', ἔπου δὲ στενωτάτη sic codd. mei; in editt. legitur μῆκος ἔχει στάδια ο', πλάτος δ' ἔπου στενωτάτη, quod vereor ne sic de suo Tenuilius adnaverit. σ', quod, praecedente altera σ littera, facile excidit, supplēvi e Plinio 5, 7, 41, ubi: *Cercina longa XXV m. p., latus dimidium ejus, ubi plurimum, at in extremo non plus V m. p.; huic perparva Carthagine versus ponte jungitur*. Fortassis pro σ' e Plinio reponendum ρ'. ||—7. Θένης] Θρήνης AEF, ἰθρήνης BCD, Θήνης Tenuil. In graecis scriptoribus occurrunt formae Θένη et Θαίνη (Strab. p. 834; Stadiasm.) et Θεαίνα (Ptol.). Cf. not. ad Stadiasm. t. 1, p. 468. Strabo nostris simillima habet haec p. 834: εἴτα Θένη (Θαίνα h. l. codd.) πόλις παρὰ τὴν ἀρχὴν καίμην τῆς μικρᾶς Σύρτιδος... Παράκειται δὲ τῇ ἀρχῇ τῆς Σύρτιδος νῆσος παραμύκης, ἣ Κέρκινα, εὐμεγέθης, ἔχουσα δυώνυμον πόλιν, καὶ ἄλλη ἐλάττων Κερκινίτις. ||—9. μῆκος στάδια μ'] στάδια μῆκος μ' codd. mei. ||—10. κξ' ε' BCD.

§ 22.—11. Ἀλωτοφαγίτιν] Ἀλωτοφαγίτιδος editt. ||—12. χ'] Tot stadiorum Strabo p. 844 quoque dicit esse os Syrtis minoris, cui hinc Cercina, illinc Meninx adjacent: τὸ δὲ πλάτος τοῦ στόματος ἑξακοσίων· καθ' ἑκατέραν δὲ τὴν ἀκρὰν τὴν ποιούσαν τὸ στόμα προσεγίεις εἰσι τῇ ἡπειρῷ νῆσοι, ἣ τε λεχθεῖσα Κέρκινα καὶ ἡ Μήνιγγε, πάριου τοῖς μεγέθει. Eadem etiam p. 123 narrantur. ||—13. Μήνιγγε] Μήνιγγε var. lect. ||—σ'] χ' codd. Et editiones, numero falsissimo. Secundum Strabonem longitudo Meningis insulae eadem fere quae est Cercinae, quam 200 stadia longam Plinius dixit. Eandem mensuram etiam Meningis esse idem Plinius prodit: *Meninx longitudine XXV m. p., latitudine XXII, ab Eratosthene Lotophagitis appellata*. Itaque pro χ scripsi σ'; nam patet Plinii, Strabonis et Agathemeri narrationes ex eodem fonte demanare. ||—14. παλίρροισι] Cf. Strabo l. 1. : Διατίθει δὲ μύχρη δειρο τὰ τῶν ἀμύρτων πάθη καὶ τῶν πλημμυρίδων.

23. Κεφαλληνία νῆσος τετράπολις μῆκος σταδίων
 υ'. Εἰσι δὲ καὶ ἐν τῷ Ἀδριακῷ νῆσοι παρὰ τὴν Ἰλλυ-
 ρίδα, ὧν ἐπισημότεραι Ἴσση καὶ ἡ Μάλαινα Κόρκυρα
 καὶ Φάρος καὶ Μελίτη, ὧν ἀγνοῶ τὰς περιμέτρους.
 24. Πελοποννήσου δὲ ὁ περίπλους καὶ τῶν κόλπων
 συμμετρούμενων στάδια εχχζ', χωρὶς δὲ τοῦ κατακολ-
 πῆσαι ὁ περίπλους στάδια δ. Μῆκος δὲ ἀπὸ Μάλειας
 ἕως Αἰγίου στάδια αὐ'. Ἐχει δὲ ὁμοίον σχῆμα φύλλοι
 πλατάνου, κόλποις μεγάλους τεμονομένη. Συνάγεται
 10 μὲν εἰς τὸν Κορινθίον Ἴσθμόν, πλάτος σταδίων μ', ὑπὸ
 τοῦ Κορινθίου κόλπου καὶ [τοῦ] Σαρωνικοῦ· [ὁ δὲ
 Σαρωνικός κόλπος διήκει] ἐπὶ τὸ Σούνιον ἄκρον ἐξ
 αὐωνόμων [καὶ ἐπὶ τὸ Σκύλλαιον ἄκρον ἐκ δεξιῶν], ἔνθα
 πρόκειται νῆσος Καλαυρία Ποσειδῶνος ἱερά. Ἐξῆς
 16 δὲ ὁ Ἀργολικός κόλπος μέχρι Μάλειας ἄκρου, ὁ πολὺ
 προπέπτικεν εἰς [τὸ] πέλαγος. (Ἔττα ὁ Ἑρμιονικός
 κόλπος.) Ἐξῆς δὲ μετὰ Μάλειαν Λακωνικός κόλπος ἕως

23. Cephallenia insula quatuor habens urbes, longa
 est stadia 400. Sunt quoque in Adriatico mari insulae
 propter oram Illyrici, quarum insigniores sunt Issa et
 Corcyra Nigra et Pharos et Melita, quarum dimen-
 siones non habeo compertas.

24. Peloponnesus, si connumeret etiam ejus sinus,
 circumnavigatur stadiis 5627; quod si sinus praeter-
 eas, ambitur stadiis 4000. Longitudo ejus a Malea ad
 Aegium est stadiorum 1400. Figura platani folio simi-
 lis, magnis sinibus incisa; coarctatur in Corin-
 thium Isthmum, quadraginta stadia latum, sinu Cor-
 inthio et Saronico. Saronicus vero sinus pertinet a
 sinistra usque ad Sunium promontorium, et a dex-
 tra usque ad Scyllæum promontorium, ubi obja-
 cet Calauria insula Neptuno sacra. Inde sinus Argoli-
 cus usque ad promontorium Maleam, quod longe in
 mare procurrat. (Tum Hermionicus sinus.) Dein post
 Maleam est dextrorsum sinus Laconicus usque ad

§ 23. — 2. υ'] Linea recta sunt fere 280 stadia; orae
 orientalis longitudo circa 360 stadia; supra 400 stadia
 juxta oram occidentalem. Ambitum insulae Plinius
 satis recte dicit esse 93 m. p. (774 stad.). Apud
 Strabonem p. 455 (39a, 24 ed. Did.), ubi codd.
 ἔστιν ὡς τ' τὴν περίμετρον, pro τ' leg. videtur ψ'. —
 Ceterum quae de Cephallenia in nostro leguntur, co-
 dex E in margine habet literis rubris exarata. — 3.
 ἐπισημότεραι Tennulius.

§ 24. — 6. εχχζ'] ηχχζ' Tennulius. Numerum hunc ab
 Artemidoro traditum fuisse, colligis e Strabone p. 335 :
 ἡ δὲ περίμετρος μὴ κατακολπίζονται, ὁ σταδίων, ὡς
 Πολύβιος, Ἀρτεμίδωρος δὲ καὶ υ' προστιθησὶ κατακολ-
 πίζονται δὲ πλείους τῶν ἑξακοσίων ἐπὶ τοῖς πεντακισχι-
 λίοις. Pro stadiis 4400 stadia 4500 (563 m. p.) collegit
 Isidorus (ap. Plin. 4, 5, 9) ex eoque auctor anonymus
 fragmenti quod infra exhibebimus. — 8. Αἰγίου] Αἰγίου
 codd. — 8. αὐ'] αν' ACDP. Post αὐ' fort. excidit :
 [πλάτος δὲ ἀπὸ τοῦ Σελωνάτα ἕως τοῦ Ἴσθμοῦ στάδια αὐ'].
 Cf. Strabo p. 335 (287, 39) : "Ἔστι τὸν ἡ Πελοπόν-
 νησος ἰοικυῖα φύλλοι πλατάνου τὸ σχῆμα, ἴση σχεδὸν τι
 κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, ὅσον χιλίων καὶ τετρακοσίων
 σταδίων· τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἱσπείρας ἐπὶ τὴν ἕω, τοῦτο δ' ἐστὶ
 τὸ ἀπὸ τοῦ Σελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ τῆς Μεγαλοπολί-
 τιδος ἐπὶ Ἴσθμόν· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου πρὸς τὴν ἄκρον, ὅ
 ἐστὶ τὸ ἀπὸ Μάλειαν δι' Ἀραχθίας εἰς Αἶγιον. — 9. συνά-
 γεται μὲν, quod sic abundat, et cujus loco δὲ parti-
 culam expectaveris, ex pleniori oratione auctoris, quem
 Noster excerpserit, resedisse videtur. — 10. τὸν Κοριν-
 θίων ABCDE. — 10. σταδίων μ'] Eodem modo Strabo
 p. 335, Plinius 4, 5, 9, Eustathius ad Dionys. 405. —
 11. ὑπὸ τοῦ Κορινθίου etc.] In codd. et editt. legitur :
 σταδίων μ'. Ἀπὸ τοῦ Κορινθίου κόλπου καὶ Σαρωνικοῦ ἐπὶ
 τὸ Σκύλλαιον ἄκρον ἐξ αὐωνόμων, ἔνθα πρόκειται etc. Quae
 quum sensu destituta sint, refingere tentavi. — 14.
 Καλαυρία] Καρία AP. — 16. Ἔττα ὁ Ἑρμιονικός κόλπος]
 Hoc loco ea verba leguntur in codd.; ab editoribus
 transposita sunt ante verba Ἐξῆς δὲ ὁ Ἀργολικός κόλ-
 πος. • Sic enim legi jubere aiunt et naturam locorum

et auctoritatem Melae et Strabonis. • At nihil erat cur
 ordinem verborum, qualem codices exhibent, mutando
 ad verum traderemus. Nam Scyllæum pr. (hod.
 C. Scyli) dirimere Saronicum sinum ab Argolico non
 unus Agathemerus dixit, sed Ptolemaeus quoque statuit,
 qui Hermionicum sinum (reapse illum ita comparatum
 ut sinus nomen vix mereatur) omnino non memorat,
 sed Hermionicam oram litore sinus Argolici compre-
 hendit. Talem igitur rerum adnotationem reperiens
 quidam, si nihilominus etiam sinus Hermionici,
 quem a multis memorari sciebat, mentionem fa-
 cere voluit, facillime fieri potuit ut eum inter Argo-
 licum et Laconicum sinum temere poneret medium.
 Alii de his aliter errarunt; ad quod non attendentes
 viri docti multa turbarunt. Itaque paucis rem expo-
 nere operae pretium sit. Ora maritima ista est configu-
 rata ut Argolicus sinus pertinere debeat a Malea pr.
 usque ad promontorium Spezzia insulae oppositum ad
 quod erat Halia sive Haliæ locus (Porto Kelli s. Keli),
 Saronicus autem sive Isthmicus sinus initium sumat a
 promontorio Scyllæo sive hodierno Cap Skyli. Atque
 sic res habet in Scylacis Periplo. Quod inter utrumque
 promontorium interjectum est, Hermionicum sive mare
 sive sinum dicere licebat; quamquam Scylax hunc
 maris tractum peculiari aliquo nomine nondum desi-
 gnat. Contra in Ptolemæi tabulis, ut modo dixi, ista
 ora delineata est, ut ab intimo Argolici sinus recessu
 recta procurrat usque ad Scyllæum pr., adeoque totum
 litus Hermionicum ei sinui appositum sit. Apud alios
 autem sinus Argolicus item Scyllæo promontorio clau-
 ditur, ita tamen ut sinus idem sit qui apud Scylaxem
 est usque ad Haliam pertinens; nimirum Scyllæum
 promontorium his non est hodiernum Cap Skyli, sed
 id quod Haliæ est propinquum. Quodsi unus tantum
 alterve scriptor hunc in modum statueret, pravam
 hanc opinionem esse et ex duabus illis quas in antec-
 dixi de termino sinus Argolici veterum sententiis male
 conflata dicerem. Jam vero de hac re probe inter se
 consentiunt et Pomponius Mela et Strabo et Plinius,

Ταινάρου ἐκ δεξιῶν, ὅπερ ὀρίζει ἐξ εὐωνύμων τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, οὗ ἐκ δεξιῶν Ἀκρίτας ἄκρα. Ἔττα προπέπτωκεν ἄκρον Ἰχθύς, καθ' ὃν κείται Ζάκυνθος, καὶ ἕτερον δὲ Χελωνάτας· τελευταῖον δὲ ἄκρον Ἄραξος ἀντιπρόσωπον Ἀκαρνανία· μεθ' ὃν δὲ Κορινθιακὸς ἀναχέεται κόλπος, ζ' σταδίων συγχευόμενος στόματι κατὰ τὸ Ῥιον ἄκρον, δ' ἔστι τῆς Πελοποννήσου, τὸ δ' Ἀντίρριον Λοκρίδος. Ἀπὸ Ταινάρου ἐπὶ Φυκούντα Λιβύης τὸ διάστημα στάδια γ.

Tænarum, qui a sinistra terminat sinum Messenicum, cujus a dextra Acritas promontorium. Postea prominet promontorium Ichthys, juxta quod Zacynthus objacet, et alterum Chelonatas; postremum vero promontorium est Araxus, situm ex adverso Acarnaniæ. Inde sinus Corinthiacus diffunditur conclusus ostio septem stadiorum inter Rhium Peloponnesi et Antirrhium Locridis promontoria. A Tænaro in Phycuntem Africæ trajetibus 3000 stadiorum.

nec non Livius historicus et auctor quidam quem adhibuisse debet Pausanias. Quapropter veri similis esse mihi videtur duo existisse Scyllæa promontoria, alterum hodiernum *Cap Skyli*, alterum prope hodiernum *Kelli* portum, sicuti Bucephala pr. et ad sinum Saronicum erat et in ora Hermionica. Mela 2, 3, 8 ita habet: *Inter Scyllæum et Maleam sinus Argolicus. Idem vero: Habitat ab isthmo ad Scyllæum Epidaurii et Træzenii;... oppida autem Epidaurus et Træzene et Hermiona his litoribus apposita sunt.* Igitur Scyllæum ab Hermione versus occasum situm esse statuit. Eandem Plinii sententiam fuisse verba ejus docent hæc (4, 9, 17): *Qui sequitur (post Laconicum) sinus ad Scyllæum Argolicus vocatur; Oppida Bæa, Epidaurus Limera etc. ... A Scyllæo ad Isthmum CLXXVII m. p.; oppida Hermione, Træzen etc.* Denique Strabo p. (317, 12 Did.): *Ἡ Ἑρμιονικὸς κόλπος ἀρχεται ἀπὸ Ἄλλας (sive Ἀλικῆς; codd. Ἄνης) πολὺχνης. Idem p. (316, 24): Ἡ μὲν Ἀργολικὸς κόλπος μέχρι τοῦ Σκυλλαιῶν πλεονεῖ πρὸς ἑω καὶ τὰς Κυκλάδας· ὁ δὲ Ἑρμιονικὸς ἐσθιωνότερος τοῦτου μέχρι πρὸς τὴν Ἀγίναν καὶ τὴν Ἐπιδαυρίαν. Cf. p. 484 (416, 22): Ἡ Μῆλος διέχουσα τοῦ Ἑρμιονικοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σκυλλαιῶν σταδίου ψ'. Adde quod alio loco (p. 321, 13) Scyllæum dicit esse ἐν Ἑρμιόνη, in ditione Hermionica; minime hoc cadit in *Cap Skyli*, quod erat Træzeniorum; neque admitti velim quod Curtius (*Pelop.* 2, p. 453) censet Strabonis verbis priscum aliquem rerum statum indicari, quo Hermionica ditio ultra *Cap Skyli* pertinuisset. Obstat enim quod apud Livium quoque legimus (31, 44): *Classis a Corecra profecta, Malea superata, circa Scyllæum agrî Hermionii Attalo regi (qui tunc in Hermione urbe erat) conjuncta est.* Strabo hodiernum *Cap Skyli* tanquam insigne aliquod promontorium omnino non novisse videtur; nam quum sinum Hermionicum usque ad Epidauri viciniam extendat atque Methanam ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ sitam esse putet (p. 49, 27), maximum illum oræ anfractum, quem hodiernum *Cap Skyli* facit, ignorasse debet. — Accedo ad Pausaniam. Is enim (2, 34) postquam viam qua per mediterranea Træzene in Hermionicam iter est, descripsit, brevem subjungit recensum promontiorum insularumque quæ in ora maritima sunt inde a Scyllæo Træzenio usque ad Hermionem urbem. Post Scyllæum memorat Bucephalam pr. et tres insulas Haliussam et Pityussam et Aristeras, tum Colyergiam pr., dein Tricrana insulam, post hanc Buporthum montem eique objacentem Aperopiam insulam, a qua non longe distat Hydrea ins., tum ἀγιάλῶν μηχανιστῆ, tum δὲ τὴν in qua*

urbs Hermione. Ex his locis Hydrea est hodierna *Hydra*, et Tricrana (Tricarenus ap. Plin.) aperte respondet hodiernæ *Trikeri*. Hæc vero insula quum ab Hydra sit versus occasum brumalem, non intelligis quomodo ante Aperopiam (*Doko*) et Hydream commemoretur, imo ejus insulæ mentio ꝑ periplo qui a *Cap Skyli* ad Hermionem fieret, omnino aliena erat. Itaque Leakius, quem in tabulis suis Kiepeustus secutus est, Pausaniam putavit a Scyllæo profectum præternavigasse orientale Hydreae insulæ promontorium (*C. Zurla*), idque Colyergiam nomine designasse miroque errore pro continentis promontorio venditasse; hinc vero australe insulæ latus præterlegentem usque ad *Trikeri* insulam navigasse, unde deinceps cursu boream versus deflexo Hermionem tetendisset. At ejusmodi commentum ab omni veri specte abhorreere recte intellexit Curtius (*Pelop. l. l.*), ideoque aliam rerum adorationem excogitavit, quam ipsam quoque improbamus. Scyllæum scilicet Curtio non est hod. *C. Skyli*, sed promontorium magis versus boream situm (*C. Krioneri*); quod vix credideris. Dein Bucephala est *C. Spadi*; Haliussa et Pityussa sunt insulæ *Skyli* promontorio adjacentes. Colyergiam refert ad minutum litoris apicem prope *Phurkariam* situm qui in tabulis nauticis nomine caret; quamquam insigne aliquod et periculosum promontorium tum nomen ejus tum verba Pausaniæ, ἄκρα ἀνέχουσα ἐκ τῆς ἠπείρου, indicare videntur. Haud magis verisimile est Tricrana esse insulam vel rupem quæ prope *Phurkariam* oræ adjacet. Denique quo pacto credideris auctorem in hoc paraplo Hydream insulam, quæ inde a Scyllæo ob oculos erat, post Aperopiam demum mentionem recensuisse? Statuendum potius hunc in modum. Pausanias via illa mediterranea, quam descripsit, Træzene in Hermionicam trajecit; eundem præterea etiam litus maritimum inde a Scyllæo legisse, ut nuda nomina promontiorum insularumque operi suo insereret, negamus; istum locorum recensum e scripto aliquo geographico mutuatum est, neque animadvertit in eo opere Scyllæum promontorium non esse illud Træzenis (*Skyli*), sed Hermionicum quod e Pomponio Mela, Plinio, Strabone et Tito Livio novimus. Quo admissio Pausaniæ errore, omnia facillime explicantur. Scyllæum igitur sit promontorium quod est a borea *Kelli* sive Ἄλλας portus. Sequitur ab altero portus latere Bucephala pr., ad quod est insula, quæ ab Halia vocabatur Haliussa (sicuti insula Maseti portui Hermionico objecta Masetis dicebatur). Sequuntur Pityussa et Aristeræ, quæ hodie dicuntur *Spezzia* et *Spezzia-Poulo*. Jam Κωλυεργία ἄκρα ἀνέ-

25. Αίγινα νήσος προμήκης στάδια ρζ'. ἐξ ἐναντίας κείται τῆς Ἀττικῆς. Σαλαμίς μήκος στάδια ο' ἢ Κεῖα ρκ'. Τῶν δὲ Κυκλάδων κρατίστη ἐστὶν ἡ Νάξος διὸ μακρὰ λέγεται Σικελία. Ἐκ δεξιῶν δὲ αἱ Σποράδες. Ἡ δὲ 5 Εὐβοία γεφύρα πρὸς τὴν Βοιωτίαν ἔξευκται· παρατείνει δὲ Βοιωτίαν, Φωκίδα, Λοκρούς, ἐκ δὲ θατέρου ἐπὶ ποσὸν καὶ τὴν Ἀττικὴν· ἔστι γὰρ μακρὰ, διὸ Μάκρις ὠνομάσθη, μήκος σταδίων αψ'.

26. Ἡ δὲ Κρήτη κατὰ Μαλέαν πλησιάζει Πελοπον- 10 νήσω· περίμετρος δὲ αὐτῆς σταδίων δρ', μήκος βτ'· κατὰ πολλὸν γὰρ μεμηχύται. Κύθηρα μέσον Κρήτης καὶ Λακωνικῆς. Κύπρος βύρση τὸ σχῆμα ομοία· περίπλους στάδια γυκ', μήκος δὲ ατ'. Ἀπὸ Πάρου εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάγραμμα βορέου σταδίων γω'. Ῥόδου

25. Insula Ægina exadversum Atticam sita, longa est stadia 160; Salamis longa 70 stadia; Cea stadia 120. Inter Cyclades insulas optima est Naxos, quare vocatur minor Sicilia. Ad dextram Sporades sunt. Eubœa ponte Bœotizæ jungitur; prætexitur Bœotizæ, Phocidi, Locris, et altera sui parte aliquantum ipsi etiam Atticæ; est enim longa, ideoque Macris appellata fuit; longitudo 1700 (1200?) stadiorum.

26. Creta contra Maleam Peloponneso adjacet; ambitus ejus stadiorum 4100, longitudo 2300; nam plurimum in longitudinem patet. Cythera inter Cretam et oram Laconicam media. Cyprus habet figuram similem tergori bovis, et circumnavigatur stadiis 3420; longa est 1300. A Papho flante borea trajicitur Alexandriam spatio stadiorum 3800. Insula

γουσα ἐκ τῆς ἡπείρου est magnum illud promontorium (C. Mylonas) quod e tota Argolidis peninsula omnium maxime in meridiem projicitur et cum Spezzia insula periculosum fretum (Spezzia-Strait in tabb. anglicis) efficit. Id sanequam nautis erat κωλυσιεργία, indeque nomen traxit. Deinde ad dextram habes *Trikéri* insulam, sicut apud Pausaniam *Τρίκρανα* sequitur. Hinc navigatio per fretum perangustum (*Doko-Strait*), quod arcuant longe in mare exporrectum promontorium portus *Kuverta*, i. e. Βούπορμος ἕρος ἐς θάλασσαν ἐκ τῆς Πελοποννήσου προβεβλημένον, et ab altera parte *Doko* insula, Ἀπεροπία Pausaniæ. Deinceps δ αἰγιαλὸς ἡμνοειδῆς est recessus semicircularis hodierni *Kappari* portus, quem excipit ἡ ἐκτῆ ὑρβὶς Hermionis. || — 1. Ἐπερ ὀρξίει] sic CD, ὁ περιορίζει *ABEF*, ὁ περιορίζει editt. Τὸ Ταίναρον dicit etiam Strabo p. 363 aliique, quos v. in Steph. Thes. s. v. Ταίναρος. || — 5. Ἀρραξὸς *ACDEF*. || — 6. ζ'] quinque sec. Strabon. p. 336 (288, 30); minus mille *passuum latitudine* sec. Plin. 4, 3. || — 7. κατὰ τόριον *AF*, x. Τορίασον cod. Tennul. et *E*, sed in hoc ατ literas expunctas habes. || — 9. γ'] sic etiam Strabo p. 363 (311, 50); idem p. 837 (710, 25) habet 2800 stadia, sicut 350 m. p. Plinius 5, 5.

§ 25. ρζ'] Cf. Plinius 4, 19: *Ægina... cuius XX m. p. præternavigatio est*. Quæ mensura modum longe excedit. Propior vero Strabo p. 375 ambitum insulæ 180 stadiorum facit. || — 2. ο'] Eodem modo Strabo p. 393. — *Κεῖα*] sic codd. mei; *Κεῖος* editt., nisi quod *Κεῖος* dedit Hoffmannus. *Κεῖα* etiam ap. Ptolem. 3, 14 pro *Κεῖα* reponendum. Cf. Plin. 4, 20: *Ceos, quam Nostris quidam dixerunt Ceam*. || — 3. Μικρὰ Σικελία] Cf. Plinius 4, 22, 67; Steph. Byz.: ἐστὶ καὶ ἄλλη Σικελία κατὰ τὴν Πελοπόννησον. || — 5. παρατ. δὲ Βοιωτῖδα codd. et editt. || — 7. τῆ Ἀττικῆ codd.; em. Berkel. ad Steph. v. Εὐβοία. || — 8. αψ'] ασ' sec. Strabon. p. 444; 150 m. p. sec. Plin. 4, 21; 1350 stad. sec. Scylac. Periplus 58 (tom. 1, p. 47).

§ 26. — 10. δρ'] ita Artemidorus, teste Strabone p. 474. || — βτ'] Hoc quoque loco diversos computus Noster confundit, siquidem talis longitudo cum 4100 stad. ambitu conciliari nequit. E Strabone constat stadia 2300 et paullo amplius insulæ longitudini tribuisse Sosicratem, qui ambitum ejus 5000 stadiis majorem

esse statuit. || — 11. μῆκόνεται *E*. || — 12. βύρση] δορῆ προβάτου Eustath. ad Dion. 175; *similis scuto Gallico* Hygin. fab. 276. || — 13. γυκ'] ut Strabo p. 682 et Timosthenes ap. Plin. 5, 35, 129. Isidorus ap. Plin. computavit 3000 stadia. Cf. *Stadium*. § 315, tom. 1, p. 504. || — ατ'] sic etiam supra § 16 et Artemidor. ap. Plin. l. l.; Strabo l. l. habet 1400 stadia, fort. librorum vitio; Timosthenes ap. Plin. 1600 stadia computat. || — 14. γω'] 3600 sec. Strabon. p. 683 (583, 15). || — 1. ατ'] Accuratiore habet Strabo p. 655, qui ambitum Rhodi esse stadiorum 920 tradit. Similiter Plinius (6, 36, 132) habet 1000 stad. (125 m. p.), Isidorus vero ap. Plin. et Anonymus in fragm., quod infra exhibebimus, stadia 825 sive 103 m. p. Ad Agathemeri rationes propius accedit Anonymus (in tom. 1, p. 96), qui longitudinem Rhodi 600 stadiorum esse dicit. φν'] Eodem modo Strabo p. 657; 100 m. p. sive 800 stad. Plinius 5, 37, 135 et fragm. Anonymi (ex Isidoro). Agathemeri numerus vero proximus. || — 2. Σάμου] sic Tennulius; Σάμος codd. mei. || — χλ'] satis recte; 600 Strabo p. 637; 800 Isidorus apud Plin. et Anonymus; 700 ipse Plinius. || — 3. τ'. Consentit Anonymus ad calcem Periplus Scylacis (tom. 1, p. 95), et Plinius 4, 23, 68, ubi Icarizæ longitudo, secundum Silligii codicem α, est mill. 38 sive stadiorum 304; codex *A* habet 28 m. p. sive 224 stadia, quæ in veram insulæ longitudinem bene quadrarent. Strabo p. 639 ambitum insulæ 300 stadiorum dicens pro ambitu longitudinem dicere debebat. || — χξ'] Nescio an numerus uti falsus, sic etiam corruptus sit. An θξ', 960? Reapse sunt inter 800 et 900 stadia. Strabo p. 645 exputat 900 stadia, Plinius 5, 38 § 136 stadia 1000, sive 125 m. p.; Isidorus ap. Plin. 1072 stadia (134 m. p.); Anonymus habet αχ', 1600, stadia, aperte vitio; legam αλ', 1030. Apud Plinium vero, ubi legitur: *Circuitu CXXV m. p. colligit, ut veteres tradidere, Isidorus IX m. adjicit*, pro IX reponendum esse suspicor IV, adeo ut Isidoreus numerus sit 129 m. sive 1072 stadia, et Anonymus pro more suo cum Isidoro consentiat. || — 4. αρ'] Sic Strabo quoque p. 626; 1180 stadia sunt apud Anon. Numeri hi bene habent. Plinius 5, 39, 146: *Tota insula circuitur, ut Isidorus, CLXVIIII*

περίμετρος στάδια ,ατ'. Κῶ περίμετρος στάδια φν'. Rhodum circuitus stadiorum 1300, Cos stadiorum 550,
 Σάμου στάδια χλ'. Ἰκαρία δὲ ἐστὶ μακρὰ, τραχεῖα, Samos stadiorum 630 habet. Icaria longa est et con-
 μῆκος σταδίων τ'. Χίου περίμετρος στάδια χξ'. Λέσ- fragosa; longitudo stadiorum 300. Chius circuitu con-
 βου περίμετρος ,αρ'. tinet stadia 660, Lesbos stadia 1100.

---

m. p. (1344 stad.), *ut veteres, CXC'* *m.* (1560 stad.). CXLVIII *m. p.*, 1082 stadia, *ut Anonymus, veteres*
Quæ vereor ne corrupta sint. Isidorus numeraverit | *autem CXLV.*

[ΑΝΩΝΥΜΟΥ]

ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ ΕΝ ΕΠΙΤΟΜῃ ΤΗΣ ΕΝ
Τῃ ΣΦΑΙΡᾷ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.

1. Τοῦ τεχνικοῦ Πτολεμαίου διεξιόντος, ὅσα τῆ
γεωγραφία σοφωτέως διέθετο, οὐκ ἀπλῶς, οὐδ', ὡς
ἀν τις εἰποι, ἐξ οἰκείας γνώμης ἢ δόξης, ἀλλὰ ταῖς
τῶν παλαιότερων καὶ ἑαυτοῦ ἐπακολουθῶν παραδόσεσι,
5 καὶ τῶν μὲν τὰ δόξαντα ἀληθῆ εἶναι, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ
πράγματα υποβάλλουσιν, ἐπιβεβαιῶν, τῶν δὲ τὰ τῆ
αἰσθήσει ὡς ψεῦδη ἀπελεληγμένα ἐπιστημονικῶς
διορθούμενος· δεῖν προσπενοήσαμεν καὶ αὐτοὶ τὴν
τοῦ παντός ὡς ἐν βραχεῖ συνελθεῖν πραγματεῖαν, ὡς ἀν
10 ἐπὶ μνήμης ἔχης, ὡ Φίλων ἀριστε, ὅσα καὶ διὰ ζώσης
φωνῆς παρ' ἡμῶν ἀκήκοας.

2. Δείν τοίνυν εἰδῆναι σε, ὡς ἡ οἰκουμένη πᾶσα
πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ὅλης γῆς ἀναλογιζομένη τὸ τέ-
ταρτον ταύτης εὐρίσκεται. Ἐπειδὴ γὰρ σφαιροειδῆ
15 ταύτην παρελάβομεν εἶναι, καὶ περίμετρον ἔχειν μοι-
ρῶν τ', τὰς μὲν ρ' κατὰ τὸ φαινόμενον μέρος τῆς
γῆς ὑποώμεθα, τὰς δ' ἑτέρας ρ' τῶ μὴ φαινόμενον
δῶμεν. Τοῦτο δὲ ποιήσωμεν ἐπὶ τοῖς τέσσαρσι τῆς οἰ-
κουμένης μέρεσι, βορείῳ λέγω καὶ νοτίῳ καὶ ἐσπερίῳ
20 καὶ ἰώῳ.

3. Εἶτα γραμμῇ διελόντες τὴν ὅλην οἰκουμένην ἀπὸ
δύσεως μέχρι ἀνατολῶν, ἀφορίσωμεν τὸν βορρᾶν ἀπὸ
τοῦ νότου. Καλοῖτο δ' ἂν ἡ γραμμὴ ἰσημερινός, ὡς
ἐπὶ ταύτῃ αἰετὶ ἰσημερίας γινομένης, καὶ ὡς, ἐπειδὴ ἐν
25 ταύτῃ τὴν ἀνατολὴν ποιεῖται ὁ ἥλιος, ἰσημερίας κατὰ
πᾶσαν γινομένης τὴν γῆν.

4. Ἐπειτα κύκλῳ δίχα τε καὶ πρὸς ὀρθὰς τῶ ἰση-
μερινῷ διελόντες τὴν οἰκουμένην, ἐκ τούτου τὸ δυσμη-
κώτερον καὶ ἀνατολικώτερον τοῦ πόλου νοήσωμεν.
30 Λέγοιτο δ' ἂν ἡ γραμμὴ αὕτη μεσημβρινός, ἐπειδὴ ἐν
ταύτῃ γινόμενος καθ' ἑκάστην ὁ ἥλιος τὴν μεσημβρίαν
ἀποτελεῖ. Ἀμφότερα δὲ μοι δοκεῖ καλὸν ἐποτυπῶσαι
σχήμασιν, ὡς ἂν εὐληπτότερα σοι γένοιτο.

5. Ἐστω τὸ φαινόμενον τῆς γῆς ἡμισφαίριον, ἐν ᾧ
35 ἡ οἰκουμένη καταγράφεται, τὸ Α Β Γ Δ· ἰσημερινός
δὲ κύκλος ὁ Β Ε Δ· βόρειος δὲ παράλληλος, ὁ ἀφορί-
ζων τὸ ἐγνωσμένον τῆς γῆς πλάτος, ὁ Ζ Η Θ· νότιος δὲ
πaráλληλος, ὁ ἀφορίζων καὶ αὐτὸς τὸ ἐγνωσμένον
αὐτῆς πλάτος, ὁ Κ Λ Μ. Ἐστὶν οὖν ὁ τοῦ πλάτους
40 σταδιασμός διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ μυριάδων δ', τὸ ἀπὸ

[ANONYMI]

SUMMARI A RATIO GEOGRAPHIÆ
IN SPHÆRA INTELLIGENDÆ.

1. Postquam Ptolemæus geographiæ artifex eam
doctius exposuit, non vero simpliciter, nec, quod
quispiam forte opinetur, ex privata sua notitia aut
opinione, sed et ipse priscorum traditiones secutus, et
quicquid illorum verisimile, prout res ipsæ demon-
strant, comprobans, quæ vero sensus experimento
tanquam falsa damnantur, ex artis præscripto corri-
gens : oportere cogitavimus nos quoque universi nego-
tium disquisitionem in breve contrahere, ut tu, optime
Philo, in memoriam revoceris eorum quæ viva voce a
nobis accepisti.

2. Scire igitur debes habitabilem orbis portionem
mensuratam ad magnitudinem totius terræ reperiri
quadrantem ejus. Quoniam enim accepimus terram
esse globosam, ejusque ambitum esse graduum 360,
eorum quidem 180 gradus attribuamus ad spectabilem ejus
parti, reliquos 180 demus parti non apparenti. Hoc
vero faciamus per quatuor terræ habitabilis plagas, ni-
mirum borealem et australem et occidentalem et orien-
talem.

3. Deinde ducta linea ab occidente in orientem,
qua dividamus totam habitabilem, separetur septentrio
ab austro. Illa linea appelletur æquinoctialis, quod sub
illa noctes semper sequuntur diebus, quodque, quoties
in ea sol oritur, æquinoctium faciat per orbem uni-
versum.

4. Rursum circulo ad rectos angulos in æquinoctia-
lem ducto bifariam orbem dividentes, ex eo diguo-
scemus, quidnam sit occidentale, quidnam orientale.
Vocetur autem hæc linea meridiana, quandoquidem
sol quotidie, ubi in eo constituitur, facit meridiem.
Sed operæ pretium videtur, utrumque figuris defor-
mare, quo ista facilius mente consequaris. [Vid. fig. I.]

5. Esto igitur apparens telluris hemisphærium, in
quo describatur quicquid habitatur, Α Β Γ Δ. Sit au-
tem circulus æquinoctialis Β Ε Δ, et huic parallelus
borealis Ζ Η Θ, terminans cognitam terræ latitudinem,
australis autem parallelus Κ Λ Μ, etiam ipse cognitam
ejus latitudinem definiens. Est igitur latitudinis dimen-
sio per meridianam stadiorum 40000, a septentrione in

§ 1.—2. σοφωτέως BCDE, σοφωτάτως AF, σοφώτερον
cod. Savill., σαφεστάτως editt. ||—3. εἶκη ABCDF. ||—
7. ἀπεληλαγμένα codd. mei (non vero ἀπολεληγμένα,
at Bernhardus dicit in Analect. in Geogr. min. p. 16);
ἀπολελεγμένα editt. ||—8. διορθούμενοι editt. ||—
προσπενοήσαμεν etc.] Similem phrasin habes in Pto-

lemæo 7, 5, 1. ||—9. ἐν βραχεῖ] ἐγγχειρίδιω editt.

§ 4.—30. ἀν καὶ ἡ γραμμὴ EAF. ||—32. ἐποτυ-
πῶσαι codd. mei; ἐν ἐποτυπῶ editt. ||—33. γένοιτο
codd.; γίνονται editt.

§ 5.—36. ὁ ante ἀφορίζων om. editt. Quæ sequuntur
post verba γῆς πλάτος usque ad αὐτῆς πλάτος om. A.

βορρᾶ ἐπὶ νότον δηλονότι, ὅσον ἐγνωσμένον τε καὶ οἰκούμενον· ὁ δὲ τοῦ μήκους σταδιασμός, ἦτοι τὸ ἀπὸ δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν ἐγνωσμένον, ὃ καὶ οἰκούμενον, θ' μυριάδων σταδίων εἶναι λέγεται ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, ὡρῶν δὲ ιβ' διάστημα γὰρ κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ὡς ἔμαθες, τουτέστι τὸ ἀπὸ τοῦ Β ἐπὶ τὸ Δ. Τὸ μόνον ἀπὸ τοῦ Η ἐπὶ τὸ Α ἐν τῷ βορείῳ τμήματι, καὶ ἀπὸ τοῦ Α ἐπὶ τὸ Γ ἐν τῷ νοτίῳ ἄγνωστον πάντη καὶ δοίκατον ἐγνωσμένον δὲ μόνον τὸ ἀπὸ τοῦ Η ἐπὶ τὸ Α 10 τμήμα. Λέγεται δὲ πλάτος, ὡς εἴρηται, ἡ Η Α, ἡ δὲ Β Δ μήκος.

6. Ἔστιν οὖν τὸ μὲν μήκος, ὡς ἔφαμεν, μοιρῶν μὲν ρπ', σταδίων δὲ μυριάδων θ', ὡρῶν δὲ ιβ'· τὸ δὲ πλάτος μοιρῶν μὲν οθ', γ' ιβ', ἡ δὲ πλάτος σταδίων δὲ 16 μυριάδων δ', ὡρῶν δὲ θ'. Μὴ καταπληγῆς δὲ, καθότι ἐπὶ μὲν τοῦ μήκους, ρπ' μοιρῶν ὄντος, ιβ' ὡρῶν ἀκούεις εἶναι διάστημα, ἐπὶ δὲ τοῦ πλάτους, π' μόνον ὄντος μοιρῶν, θ' ὡρῶν ἔχειν ἀνάβασιν, ὅκτω μὲν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς βορρᾶν, μιᾶς δὲ ἀπὸ τοῦ ἰσημερι- 20 νοῦ πρὸς νότον· οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς λόγος ἐπ' ἀμφοτέρους ἐστίν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῦ ἰσημερινοῦ ὁ δρόμος ἐστίν, ὡς ἔφαμεν, τοῦ ἡλίου, καὶ ἐπειδὴ τὸ νυχθήμερον κδ' ὥραι εἰσι, διέρχεται δὲ ὁ ἥλιος τὴν ζωδιακὸν κύκλον, καὶ φαίνεται πρῶτ' μὲν εἰς τὴν ἀνατολὴν κατὰ τὸν ὀρίζοντα, 25 ἑσπέρας δὲ εἰς δυσμὰς κατὰ τὸν ὀρίζοντα καὶ νυχθήμερον ἀποτελεῖ· τὸ ἥμισυ ἄρα καὶ μεσαίτατον τῆς γῆς ιβ' ὡρῶν ἔχει διάστημα. Ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς βορρᾶν ἀναβάσεως τοῦτο σε εἰδέναι χρὴ, ὡς ὁ ἥλιος ὑπὸ γῆν ὄν, ὅτε μὲν κατὰ τὴν ἰσημερίαν ἐστὶ, πανταχόθεν ἐνὶ ὀρί- 30 ζοντι φαίνεται ἀνατέλλων καὶ ὄντων ἁμοίως, κἀντεῦθεν ἰσημερία ἐστὶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μόνῃ· ὅτε δὲ ταύτης πρὸς βορρᾶν ἢ πρὸς νότον ἀπέρχεται, τότε δὴ καὶ ἡ ἡμέρα αὐτεῖν ἀπέρχεται, τῷ μέρει δηλονότι ᾧ ὁ ἥλιος περὶέρχεται.

7. Ἐδοξε δὲ μοι καὶ τοῦτο διὰ σχήματος ὑποδείξαι σοι, ὡς ἂν ἔχῃς ἀκριβῆ τὴν περὶ τούτων εἰδῆσιν. Ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἐστὶ δυνατόν τὸ σφαιροειδὲς εἰ μὴ σφαιρῶν ἔχουσιν κατανοῆσαι, μεθοδὸν τινα διαθέμεθα, πῶς δεῖ ἐν ἐπιπέδῳ τὴν τοῦ σφαιροειδοῦς καταλαβεῖν πρα- 40 γμασίαν.

8. Ἔστω τοίνυν κύκλος ὁ ἐκτὸς νοούμενος ὁ οὐράνιος, ὁ δ' ἐντὸς τὸ τῆς γῆς σχῆμα. Ἔστω σοι δὲ, ὡς ἐν ὑποδείγματι ὁ διὰ κακίνου, εἰς τέσσαρα μερισμὸς, δύοσι μὲν καὶ ἀνατολῇ ἡ Γτ καὶ ἡ ηδ, ἡ δὲ Αα καὶ 45 ἡ Βν τοῦ ἰσημερινοῦ τὰ ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν μέρη.

austrum scil., quantum cognoscitur et incolitur. Item longitudinis dimensio sive quantum ab occidente in orientem cognoscitur et habitatur, definitur in æquinoctiali B E Δ stadiorum esse 90000, horarum 12; nam distantia secundum solis cursum, ut didicisti, id est, spatium ab B ad Δ. Incognitum vero et inhabitabile in segmento boreali quicquid est ab H ad A, deinde in australi quicquid est ab A in Γ, ita ut solum sit cognitum segmentum quod est ab H ad A. Vocatur autem latitudo, sicut dictum est, spatium inter H et A, longitudo B Δ.

6. Est ergo longitudo, ut diximus, graduum 180, stadiorum vero 90000, horarum autem 12; at latitudo graduum 79 et 25 minorum, aut integrorum graduum 60, stadiorum vero 40000, horarum vero 9. Ceterum noli mirari quod audis in longitudine, quæ sit 180 graduum, duodecim horarum esse intervallum, in latitudine autem, quamquam 80 solummodo graduum sit, novem horarum adscensum esse, quarum octo ab æquinoctiali versus boream et una versus austrum pertinent. Nimirum non eadem in utroque est ratio. Nam secundum æquinoctialem, ut modo diximus, solis cursus est, et quoniam noctiduum 24 horis constat, sol vero signiferum circulum permeat, et mane ab ortu in horizonte, vespere autem ab occasu in horizonte apparet atque noctiduum absolvit: æquitur dimidium et maxime medium terræ duodecim horarum habere intervallum. At vero in boreali adscensu sciendum tibi est solem sub terra existentem, quandoquidem æquinoctialem circulum occupet, ubique terrarum in uno et eodem horizonte videri oriri atque pari modo occidere, et inde æquinoctium esse una sola die; quando autem vel in septentrionem vel in austrum recesserit, advehere eum etiam dierum incrementa in illam mundi partem, in cujus latere versatur.

7. Consilium mihi est tibi id quoque apposita figura exhibere, ut ita habeas accuratam istorum notitiam. Quoniam enim fieri nequit, ut sphericam figuram aliter quam si globum habeas, comprehendas, methodum aliquam disposuimus, qua etiam in plano globosæ ratio percipiatur. [Vid. fig. II.]

8. Sit igitur circulus extimus is quem cœlestem intelligimus, intra quem qui ductus est, referat imaginem terræ. Ponatur vero, ut in apposita figura colore coccino indicavimus, in quatuor partes divisio, ita ut Γτ et ηδ sint occidens et oriens, Αα autem et Βν

|| — 3. ὁ καὶ] ὄν καὶ ABEF; an τε καὶ, ut lin. 2? Mox τούτῃ ante ἰσημερινοῦ om. editt. || — 5. γὰρ, quod est post διάστημα, om. ABC; ac sane jungere licet ὡρῶν δὲ ιβ' διάστημα. || — 8. πάντη] fort. præstat πᾶν τε.

§ 6. 12. ἔφημεν codd. et editt. De re v. Ptolemæus 1, 10, 1. || — 15. καταπληγῆς] κατὰ πλεγματὸς ABEF, κατὰ πλεγματὸς editt. absque sensu; vertunt: sed non per obliqua hæc latera. || — 16. ἀκούεις] ἀκούειν B, ἀκούουον editt. || — 18. ἔχειν ἀνάβασιν] an ἔχεις, an

εἶναι ἀνάβασιν? || — 20. ὁ ante αὐτὸς λόγος om. editt. Deinde ἀμφοτέρους editt. || — 22. ἔφημεν codd. et editt. || — 33. ἀπέρχεται] ἀπέρχεται codd. et editt.. Dein ἡ ante ἡμέρα om. editt..

§ 8. — 42. τὸ ante τῆς γῆς σχῆμα om. editt. Dein ἔστω σοι δ' ἕως editt. Velim ἔστω δέ σοι, ὡς. || — 44. δύοσι μὲν καὶ ἀνατολῇ ἡ Γτ καὶ ἡ ηδ etc.] Sic codd. mei. Tenuilius edidit: δύοσι μὲν Γτ, καὶ ἀνατολῇ ηδ, μεσημερία Αα, καὶ μεσονύκτιον Βν, τοῦ ἰσημερινοῦ τὰ ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν

Χρή τοίνυν εἰδέναι, ὡς ὅταν ὑπὲρ γῆν μὲν ἔστιν ὁ ἥλιος, εἰ μὲν κατὰ τὸ μέσον πως τοῦ οὐρανοῦ ἔστι τὸ Αα, τῇ μὲν ηΔ ἴση γραμμῇ κατὰ τὴν γῆν πρώτη ἀπάρχεται εἶναι ὥρα, ὡς ἡ α δηλοῖ· τῇ δὲ Γτ ἴση γραμμῇ ἑσπέρα ἀπάρχεται, ὡς ἡ ν [δηλοῖ.] Καὶ τὸ ἐξῆς δὲ δῆλόν ἐστιν ἐντεῦθεν ἐκ τῶν στοιχείων, ὡς ὅταν μὲν εἰς τὸ β γένηται ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆν, εἰς μὲν τὴν θβ ἴσην γραμμὴν ὅπο γῆν πρώτη ἀπάρχεται ὥρα, τῇ δὲ ηΔα γίνεται δευτέρα ὥρα· ὅταν δ' εἰς τὸ Γ γένηται ὁ ἥλιος ὑπὲρ γῆν, τῇ μὲν ιγ ἴση γραμμῇ ὑπὸ γῆν πρώτη ἀπάρχεται ὥρα, τῇ δὲ Δηα ὑπὲρ γῆν τρίτη ὥρα ἀπάρχεται. Ταῦτό δει νοεῖν ἐπὶ πάντα τὸν κύκλον τοῦ τε ὑπεργείου καὶ ὑπογείου μέρους καὶ μήτινα ἔχειν ἀμφιβολίαν.

15 Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἰσημερίαν ἡλιακοῦ δρόμου συντετάχασμεν, ὡς μὲν ἔμοι δοκεῖ καὶ σφόδρα γε ἀρμοδίως· οὐκ οἶδα δὲ εἰ καὶ τοῖς πᾶσι τοῦτο δοκεῖ. Πλὴν ἴστω πᾶς τῶν ἀνατρέπαιν ἐπιχειρούντων, ὡς οὐχ ὑπελιφότες ταῦτα γεγράφαμεν, ἀλλὰ ταῖς τῶν σοφῶν 20 πειθόμενοι παραδόσειν, οἱ καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ πολλῶν ἐτέρων φιλοπονώτερον ἐξηγήσαντο.

II. [Περὶ τῶν τῆς ἡμέρας διαφορῶν.]

9. Περὶ δὲ τῶν τῆς ἡμέρας διαφορῶν, καθότι ἐπὶ μὲν τοῦ κατὰ τὸν ἰσημερινὸν τμήματός ἐστιν ὥρων 25 16', ἐπὶ δὲ τοῦ κατὰ τὸν διὰ Θούλης ὥρων κ', καὶ τοῦτο σοι, καθόσον ἐστὶν ἡμῖν δυνατόν, ἐροῦμεν.

Ἔστιν οὖν ἰδεῖν οὕτως. Ὑποτυπώσομεν ἐνταῦθα πόλον. Δύσληπτον μὲν γάρ ἐστιν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰρήκαμεν, ἐν ἐπιπέδῳ τὴν τοῦ σφαιροειδοῦς καταλαβεῖν 30 ὡς ἐνὶ θεωρίαν πλὴν τοῖς νοῦν ἔχουσιν εὐκόλως ἂν καὶ διὰ τούτου καταληπτῇ γενήσεται, μόνον εἰ τοῖς σχήμασι καὶ στοιχείοις μετὰ ἀκριδείας προσέχῃσι.

10. Πάλιν οὖν ἔστω κύκλος οὐράνιος ὁ Α Β Γ Δ, γῆ δὲ τὸ ἐντὸς, πλάτος δὲ τοῦ ζωδιακοῦ τὸ Ε Ζ καὶ Θ. Η

μήρη, in quibus verba μσημβρία et μσονόκτιον ex appicta figura Tennulius in verba auctoris intulisse videtur. Idem post vocem μῆρη complura excidisse putat, quæ in latinis supplet hunc in modum : « Dividatur vero etiam uterque circulus, lineis ex communi centro æqualia segmenta efficientibus, in 24 partes æquales inter se, totidem literis alphabeti utrinque adnotatis. Hisque ita dispositis intelligatur solem noctidui revolutione moveri ex α in β et γ et δ, ac sic deinceps. Quibus facile carebis. || — 2. ἐστὶ τὸ Αα] κατὰ τὸ Αα codd. Hoc si servare velis, alterum quod præcedit κατὰ vel in ἔστι mutandum vel delendum fuerit. In editt. ex Tennulii instituto magna foret lacuna post τὸ Αα, deinde altera lacuna post verba τῇ μὲν η Δ ἴση γραμμῇ. Totum locum Tennulius vertit hunc in modum : « Dico, siquidem supra terras incedat sol per Αα, quod est medium cæli, tunc futurum ut imminet vertici habitantium in τ, atque illic meridiem faciat, quam secundum eam vocare liceat lineam horæ sextæ, designatam literis Αατ; habitantibus vero sub æquali

æquinoctialis · circuli partes super terram et infra terram. Jam scire oportet, quando supra terram sol sit, si in linea Αα medium fere cæli obtineat, in linea æquali ηΔ in terra esse initium horæ primæ, ut litera α significatur, ab æquali autem linea Γτ incipere vesperam, ut litera ν notatur. Hinc deinceps ex adscriptis literis patet, quando in β sol supra terram ascendant, primam horam in θβ linea æquali hemisphærii quod infra terram est, secundam vero horam fieri in ηΔα; porro, quando in Γ sol supra terram assurgat, primam horam incipere in æquali linea ιγ hemisphærii inferioris, tertiam vero horam fieri in linea Δηα hemisphærii superioris. Eodemque modo rem habere censendum est per totum circum tum partis quæ supra terram, tum ejus quæ infra terram, neque ullam de his esse dubitationem.

Ac hæc quidem de solari per æquinoctialem circum cursu composui satis apposite, ut mihi quidem videtur, an vero aliis quoque omnibus idem videatur, dicere non habeo. Ceterum, quisquis evertere conaris, scito me ista conscripsisse nulla opinione privata inductum, sed iis persuasum quæ viri eruditi tradiderunt, qui et de his et de aliis multis laboriosius exposuerunt.

II. [De diei differentiis.]

9. Ut vero etiam disputemus de diei differentiis, quomodo fiat ut sub plaga æquinoctialis circuli dies sit horarum 12, sub circulo autem qui per Thulen ducitur, horarum 20 : hoc quoque tibi pro virili nostra expediemus.

Quæ res sit, intelligere licet hoc modo. Ponamus ibi mundi globum. Difficile sane est, ut supra jam monui, in plano sphæricam rationem comprehendere, ut revera se habet; at tamen ingenio præditis facile erit rem vel sic percipere, si modo figuras et adscriptas iis literas attenderint. [Vid. fig. III.]

10. Denuo igitur ponatur circulus cælestis Α Β Γ Δ, et sit terrestris globi effigies ejus internus circulus.

linea Δηα conspici continget mane orientem attentemque se ex horizonte solem, ubi hora jam inchoatur diei prima, quam ex æquo representat illic linea ηα. Eodem momento temporis existentibus sub æquali linea ητν, constitutis inquam in ν, jam incipit vespera, quum meridies est quam maxime habitantibus in τ, sicut dictum est. Simili ratione sequentia vertit. Quæ apponere lædet. || — 3. κατὰ τὴν γῆν] κατὰ τὴν γάρ, absque sensu, editt. || — 5. ὡς ἡ ν] ὡν ἡ ν editt.; δηλοῖ de meo addidi, quamquam si subintelligi hanc vocem mavelis, nihil refragor. || — 7. τὸ β γένηται ἐτ τ γ γένηται codd.; γίνεται editt. || — 10. τῇ μὲν ιγ γραμμῇ ὑπὸ γῆν ἴση ἀπάρχ. ὥρα codd. et editt. || — 12. Ταῦτο. Τοῦτο codd. et editt. || — 17. γε post σφόδρα om editt.

§ 9.—25. ἐπὶ δὲ τοῦ] ἐπὶ δὲ τὸν editt. Post Θούλης addendum foret παράλληλον, siquidem vocem ἰσημερινὸν supplere ex antec. non licet. || — 28. πόλον ΑΕΦ, πόλιν ΒΔ, πάλιν editt. Complura post πάλιν excidisse censet Tennulius, quæ de suo penu in latinis supplere studet.

πλὴν ταττίσθω ἡ Α Γ βόρειον καὶ νότιον, ἡ δὲ Β Δ
 δυτικὸν καὶ ανατολικὸν, ὡσαύτως καὶ ἡ μὲν Ε Η θε-
 ρινὸς τροπικὸς, ἡ δὲ Ζ Θ χειμερινός. Ὑποθώμεθα
 τοίνυν ἀνιόντα τὸν ἥλιον ἐπὶ τὰς θερινὰς τροπὰς, ἢ
 ἰπνιόντα [ἐπὶ] τὰς χειμερινὰς· ἀνάγκη τὸ ἡμισφαίριον
 φωτίζειν, ὅπου ἂν καὶ ἔστι. Καὶ ὄρα μοι τὰς ἀπὸ τοῦ
 ΕΖ καὶ ΗΘ ἐκβαλλομένας γραμμάς, καὶ ὅσον τὸ
 περιττεῦον τῷ βορείῳ ἢ τῷ νοτίῳ ἐννόησον. Οὕτω
 γὰρ ποιῶν βραδύως δυνήσῃ γινῶναι τὴν ἐκάστου διαφο-
 10 ράν. Ταῦτόν οὖν δεῖ νοεῖν ἐφ' ὧν τῷ πόλῳ. Ἰδοῦ σοι
 καὶ τούτου τὴν λύσιν ὡς ἦν δυνατόν ἐν ἐπιπέδῳ νοῆσαι
 παραδεδώκαμεν, εὐκολώτερος δ' ἂν εἴχες νοῆσαι, εἰ
 τὴν οἰκουμένην κατασκευάσαμεν.

III. [Ἐκθεσις τῶν παραλλήλων.]

15 11. Εἰδέναι δέ σε θέλω καὶ τοῦτο, ὡς ἡ οἰκουμένη
 πᾶσα εἴκοσι καὶ τρισὶ παραλλήλοις μερίζεται, ὡς παρὰ
 τοῦ τεχνικοῦ Πτολεμαίου μαθητόμενον, οἱ τὴν τῶν
 κλιμάτων ἡμῖν δηλοῦσι θέσιν, δι' ὧν αἱ τῶν ἡμερῶν
 καὶ νυκτῶν αὐξήσεις τε καὶ μειώσεις γίνονται. Θαυ-
 20 μασίως δὲ δηλοῦσιν ἀπ' ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν οἱ
 τοιοῦτοι παραλλήλοι τὰς τε ἐπαρχίας, ὅσαι ὑπὸ τὴν
 αὐτὸν παραλλήλον εἰσι, τὰς τε πόλεις καὶ τὰλλα ὅσα
 τῇ γεωγραφίᾳ παρέπονται.

12. Εἴκοσι τριῶν τοιῶν ὄντων τῶν παραλλήλων ἐφ'
 25 ἑκατέρου τοῦ ἰσημερινοῦ (ὅς καὶ αὐτὸς παραλλήλον
 τοῖς λοιποῖς εἶχει τὴν θέσιν, ἀλλ' ἰδίως ἰσημερινὸς κα-
 λεῖται κατὰ μέσα τέμνων τὴν ὄλην γῆν· ἀπ' αὐτοῦ γὰρ
 γίνεται ἡ ἀρχὴ τῶν πρὸς βορρᾶν ἢ πρὸς νότον ἀνιουσῶν
 καὶ κατιουσῶν μοιρῶν, ὅτ' ὁ μήκος προλαβόντες εἴπομεν
 30 εἶναι μυριάδων θ' σταδίων ἐξῆς δὲ πρὸς βορρᾶν γρά-
 φεται παράλληλος, ὅς καλεῖται πρῶτος. Ἐρεῖ δὲ τις
 ἴσως· πῶς οὐχὶ δεύτερος καλοῖτο ὁὗτος, ἅτε προτιθε-
 μένου τοῦ ἰσημερινοῦ; ἀλλ' εἰρηται ἡ αἰτία ὅτι ὁ ἰση-
 μερινὸς οὐχὶ παράλληλος, ἀλλ' ἰδίως ἰσημερινὸς κα-
 35 λεῖται), πρῶτος δὲ τῶν λοιπῶν παραλλήλων ὁ μετ'
 αὐτὸν λέγεται, ἐπὶ τε τὰ βόρεια ἰόντων ἡμῶν καὶ τὰ
 νότια. Ἀπέχει δὲ οὗτος τοῦ ἰσημερινοῦ μοίρας δ', δ'
 πρὸς βορρᾶν, καὶ διαφέρει τούτου μιᾶς ὥρας τετάρτῳ,
 διὰ τὸ πρὸς βορρᾶν ἀνιέναι τὸν ἥλιον. Ἐπ' αὐτὰς
 40 δὲ τὰς θερινὰς τροπὰς γινομένου [αὐτοῦ εἶναι] τοῦτο
 εἰδέναι δεόν.

Καὶ αὐθις ὁ δεύτερος παράλληλος, ἀπέχων καὶ οὗτος
 μοίρας μὲν ἦ, γ', ἰβ', διαφέρει δὲ ἡμισείᾳ μιᾶς ὥρας,
 ἢ τοῖς ἔχων τὴν μεγίστην ἡμέραν ὥρων ἰβ' καὶ ἡμισείας.

45 Εἶτα ὁ τρίτος παράλληλος, ἀπέχων μοίρας μὲν ἰβ' [καὶ]
 ἡμισείαν, διαφέρει δὲ ἡμισείᾳ καὶ τετάρτῳ μιᾶς ὥρας.

Sit vero latitudo zodiaci EZ et HΘ. Præterea vero su-
 mantur ad partes A et Γ plagæ suppolares. Item ad B
 Δ intelligantur partes mundi occiduae et orientales; porro E H sit æstivus tropicus, Z Θ tropicus hibernus.
 Ponamus ergo solem vel assurgere versus æstivum
 tropicum, vel deprimi in hibernum; sequitur illud
 hemisphaerium illuminari, cui sol incumbit. Jam vide
 mihi emissas ex E Z et HΘ lineas, et considera quan-
 tum incrementi boreali vel australi plagæ accedat. Hoc
 enim si feceris, facile poteris cognoscere uniuscu-
 jusque partis discrimen. Idem igitur per totum polum
 sic habere censendum est. Ecce etiam hujus questionis
 solutionem, prout fieri poterat in plano, intelligendam
 tibi dedimus; quam tamen facilius potuisses compre-
 hendere, si terrarum orbem in globum contulis-
 semus.

III. [Parallelorum circularum descriptio.]

11. Scire etiam hoc debes, orbem universum,
 quatenus habitatur, dividi tribus ac viginti parallelis,
 ut a Ptolemæo hujus artis prudentissimo discimus,
 qui climatum situs nobis indicant, secundum quæ die-
 rum noctiumque incrementa et decremента incedant.
 Isti sane paralleli miranda facilitate nobis manifestant
 ab ortu in occasum usque, quemam provinciam eidem
 parallelo sint subjectæ, quæ urbes, quæque id genus
 alia geographiam comitantur.

12. Jam quum viginti tres paralleli sint ab utraque
 parte æquinoctialis lineæ, — (quæ et ipsa pari a ceteris
 intervallo currit, sed proprio nomine æquinoctialis
 vocatur, utpote totam terram loco medio secans; ab
 eaque linea, cujus longitudinem 90000 stadiorum esse
 ante diximus, initium sumitur graduum vel in boream
 ascendentium vel in austrum descendentium, et qui
 proximus ab ea versus boream parallelus describitur,
 is primus vocatur. Fortassis tamen aliquis dicat:
 Quidni secundus hic appelletur, quum ante eum po-
 situs sit æquinoctialis parallelus? Sed jam dixi causam
 ejus rei, nimirum æquinoctialem lineam non vocari
 parallelum, sed æquinoctialis nomen habere proprium)
 — primus igitur ceterorum parallelorum is dicitur qui
 proximus est ab æquinoctiali et boream et austrum
 versus tendentibus. Abest vero hic ab æquatore gra-
 dibus 4 et minutis 15 versus boream, ab eoque differt
 unius horæ quadrante, quoniam sol ascendit versus
 boream; quod locum habere scito quum venerit ad
 solstitium æstivum.

Qui hunc sequitur est secundus parallelus, distans gra-
 dibus 8 et minutis 25, differens semisse unius horæ, sive
 maximum diem habens horarum 12 et minorum 30.

Deinde tertius parallelus ab æquatore distans gra-
 dibus 12 et dimidiato, et faciens diei differentiam in tres
 quartas partes unius horæ.

§ 10. 5. ἐπὶ de meo addidi. || — 12. εὐκολώτερα Α.
 || — 13. τὴν ante οἰκουμένην om. ABCDF; debet
 εἶ ἐν σφαίρᾳ τὴν οἰκ. vel tale quid.

§ 12. — 24. εἴκοσι τριῶν] 21 ab æquinoctiali linea
 versus boream, duo vero versus austrum. Verba ἐφ' ἑκα-
 τέρου τοῦ ἰσημερινοῦ, ὅς καὶ αὐτὸς παραλλήλον om. edi-

tiones. || — 30. σταδίων om. ABDEF. || — 33. ἡ αἰτία
 καὶ αἰτία editt.; deinde ὁ ante ἰσημερινός editt. omittunt.
 || — 35. τῶν ante λοιπῶν om. editt. || — 37. ἀπέχειν
 codd. mei. De seqq. vide Ptolem. 1, 23 p. 71 sqq.
 ed. Wilberg. || — 38. Verba καὶ διαφέρει... πρὸς βορ-
 ρᾶν om. CD. || — 46. ἰβ' ἡμισείᾳ codd.

13. Καὶ ἐξῆς ὁ τέταρτος, ἐν ᾧ ἡ ἀρχὴ τῶν κλιμάτων τίθεται (τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ διὰ Μερῶς πρῶτον κλίμα) ἀπέχει δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς βορρᾶν μοίρας ις', γ', ιβ', καὶ διαφέρει ὥρα μιᾶ, ἧγουν ἔχει τὴν μεγίστην ἡμέραν ὥρῶν ιγ'. Ἐχει τὸ μῆκος σταδίων μυριάδων ὀκτώ καὶ στυγ' ἑγγιστα. Ἐν ἀντίκειται ὁ νοτιώτατος παράλληλος ὁ δεύτερος ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς νότον ἀπέχων μοίρας ις', γ', ιβ', ὅσα καὶ ὁ διὰ Μερῶς πρὸς βορρᾶν, διαφέρων τε μιᾶ ὥρα ὁμοίως τῷ διὰ Μερῶς. ὡσαύτως δὲ καὶ τῷ μῆκει ἴσος ἐστὶ τούτῳ οὗ νοτιώτερον οὐδὲν ἐγνωρίσθη παρὰ ἀνθρώπων.

14. Μεταξὺ δὲ τούτου τε καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ ὁ πρῶτος πρὸς νότον παράλληλος ἀπέχων τοῦ ἰσημερινοῦ μοίρας η', γ', ιβ', διαφορὰν δὲ ἔχων ἡμωριοῦ. Τῆς μιᾶς τοίνυν ὥρας τὴν διαφορὰν ἐπὶ θάτερα μέρη μοιρῶν ις', γ', ιβ' εὐρίσκομεν οὕσαν. Τούτων δὲ τῶν νοτίων παραλλήλων, δηλονότι τοῦ διὰ Μερῶς ἕνεκα παραλλήλου, μνημονεύσαντες, τοῦ προηρηγμένου δρόμου ἡδη ἐχώμεθα.

15. Πέμπτος τοιγαροῦν [δ] μετὰ τὸν διὰ Μερῶς παράλληλος γράφεται, μοίρας μὲν ἀπέχων κ', δ', ὥραν δὲ μίαν καὶ δ'.

Ὁ ἕκτος μετ' αὐτὸν ὁ καὶ διὰ Συήνης γραφόμενος καὶ ὑπὸ τὸν θερινὸν τροπικόν, ἀπέχων καὶ οὗτος μοίρας μὲν κγ', λ', δ', διαφέρων δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ ὥρα μιᾶ καὶ ἡμίσει· ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ δεύτερον κλίμα· ἔχει δὲ μῆκος σταδίων μυριάδων ὀκτώ καὶ βτλς'.

Ἔττα ὁ ἕβδομος, ἀπέχων μοίρας μὲν κζ', λ', ὥραν δὲ α', λ', δ'.

16. Ὁ ὄγδοος ὁ καὶ δι' Ἀλεξανδρείας, ἀπέχων μοίρας μὲν λ', γ', ὥρας δὲ β'· ἐν ᾧ τὸ τρίτον κλίμα. Ὅρα μοι τὴν τῆς ὥρας ἐνταῦθα διαφορὰν μοιρῶν οὕσαν ιγ', λ', γ', ιβ'.

Ὁ ἕνατος ἀπέχων μοίρας μὲν λγ', γ', ὥρας δὲ β' καὶ δ'.

Ὁ δέκατος ὁ καὶ διὰ Ῥόδου, ἀπέχων μοίρας μὲν λς', ὥρας δὲ β', λ', ἐν ᾧ τὸ τέταρτον κλίμα, οὗ τὸ μῆκος σταδίων μυριάδων ζ' καὶ βωιβ' ἑγγιστα.

17. Ὁ ἐνδέκατος, ἀπέχων μοίρας μὲν λη', λ', ιβ', ὥρας δὲ β', λ', δ'.

Ὁ δωδέκατος ὁ καὶ δι' Ἐλλησπόντου, ἀπέχων μοίρας μὲν μ', λ', γ', ιβ', ὥρας δὲ γ', ἐν ᾧ τὸ πέμπτον κλίμα. Ἰδοὺ καὶ ταύτης τῆς πρὸς βορρᾶν τρίτης ὥρας διαφορὰν μοιρῶν ι', λ', ιβ'.

18. Ὁ τρισκαίδεκατος ὁ διὰ Βυζαντίου γραφόμενος, ἀπέχων μοίρας μὲν μγ', ιβ', ὥρας δὲ γ' καὶ δ'.

13. Hunc sequitur quartus, in quo positum est climatum initium (id enim est per Meroen clima primum), abest vero ab æquinoctiali versus boream gradibus 16 et minutis 25, et differt spatio horæ unius, ita ut habeat diem maximum tredecim horarum. Ejus longitudo est stadiorum 86333 quam proxime. Huic obiacet maxime australis parallelus alter, ab æquatore in austrum distans iisdem gradibus 16 et minutis 25, quot etiam hic per Meroen consurgit in septentriones; et idem horæ unius discrimen habet, ut hic per Meroen, ut proinde eandem quam ille longitudinem possideat; neque illo quicquam australius in mortalium notitiam pervenit.

14. Inter illum et æquinoctialem medius est primus versus austrum parallelus ab æquatore distans gradibus octo et minutis 25, et dimidium horæ differentiam habens. Ergo unius differentiam horæ versus utramque partem invenimus esse 16 graduum et 25 (deb. 50) minutorum. Nunc vero istorum parallelorum australium, nempe propter Meroes parallelum, mentione facta, inceptum cursum persequamur.

Quintus ergo post parallelum per Meroen describitur in distantia graduum 20 et minutorum 15, longiorem hora una et minutis 15 diem exhibens.

Huic proximus sextus per Syenen describitur et sub ipso tropico æstivo, distans ille gradibus 23 et minutis 45, æquinoctialem superans hora una cum semisse; in eo statuitur secundum clima. Habet autem hic parallelus longitudinem stadiorum 82336.

Septimus in ordine distat gradibus 27 et minutis 30, et differt excessu unius horæ et minutorum 45.

Octavus autem, qui et per Alexandriam, abest gradibus 30 et minutis 20, et duabus horis; ibi differt tertium clima. Hic animadvertite alterius horæ incrementum nasci intra gradus 13 et minuta 55.

Nonus abest gradibus 33 et minutis 20, horis 2 et 15 minutis.

Decimus, qui per Rhodum dicitur, distat gradibus 36, horis 2 et semisse, in quo quartum clima. Hujus longitudo est stadiorum fere 72812.

15. Undecimus abest gradibus quidem 38 et minutis 35, horis autem 2 et minutis 45.

Duodecimus, qui etiam per Hellespontum, abest gradibus quidem 40 et minutis 55, horis autem tribus; ubi quintum clima. Vide tertiæ horæ ad boream discrimen 10 esse graduum et minutorum 35.

Tertius decimus per Byzantium descriptus abest gradibus quidem 43 et minutis 5, horis autem 3 et minutis 15.

§ 13. — 1. τῶν ante κλιμάτων om. editt., sicuti mox δὲ (τὰ BDF) post ἀπέχει. || — 4. ἧγουν ἔχει] ὡς ἔχειν editt. || — 8. Ante verba ὅσα καὶ in codd. legitur πρὸς νότον, quod ex antec. male repetitum est.

§ 14. — 12. τοῦ ante ἰσημερινοῦ om. editt. Verba ὁ πρῶτος πρὸς νότον π. ἀπ. τ. ἰσημερινοῦ om. editt., lacunam notantes. || — 16. ις', γ', ιβ'] Debebat ις', λ', γ'. || — 18. προηρηγμένου D; προηρηγμένου E. || — 25.

In sexto parallelo pro κγ', λ', δ' Wilbergius in Ptolem. dedit κγ', λ', γ' (23° 50'), quod est accuratius. Cum Nostro faciunt perboni codd. Ptolemæi, quos v. ap. Wilb. || — 36. διὰ Ῥόδου] διὰ τῆς Ῥοδίας Ptolemæus. || — 37. βτλς'] sic etiam Ptolemæus 7, 5, 15. In octavo parallelo v. μοίρας om. editt. || — 38. βωιβ'] β ABEF, sicut Ptolemæus l. 1.

Ὁ τεσσαρακαίδεκατος δ καὶ διὰ μέσου Πόντου, ἀπέχων μοίρας μ', ὥρας δὲ γ', ζ', ἐν ᾧ τὸ ἔκτον κλίμα.

Ὁ πεντακαίδεκατος δ καὶ διὰ Βορυσθένους, ἀπέχων μοίρας μὲν μη', ζ', ὥρας δὲ δ', ἐν ᾧ τὸ ἑβδομον κλίμα· καὶ ταύτης δὲ τῆς ὥρας ἡ διαφορὰ μοιρῶν ζ', ζ', ιβ'.

Ὁ ἑκκαίδεκατος ἀπέχων μοίρας να', ὥρας δὲ δ', ζ'.

Ὁ ἑπτακαίδεκατος ἀπέχων μοίρας νδ', ὥρας δὲ ε'.

10 Καὶ ὁδε τὴν τῆς ὥρας διαφορὰν νοεὶ μοιρῶν οὐσαν ε', ζ'.

Ὁ ὀκτωκαίδεκατος ἀπέχων μοίρας νς', ὥρας δὲ ε' ζ'.

Ὁ ἑννεακαίδεκατος ἀπέχων μοίρας νη', ὥρας δὲ ς'. Ἐνταῦθα πάλιν τῆς ὥρας τὴν διαφορὰν ἰδοὺ μοιρῶν οὐσαν τεσσάρων.

15 Ὁ εἰκοστὸς ἀπέχων μοίρας ξα', ὥρας δὲ ζ'. καὶ ὁδε ἡ τῆς ὥρας διαφορὰ μοιρῶν γ'.

Ἔττα δ εἰκοστὸς πρῶτος ὁ βορειότερος, ὁ καὶ διὰ Θούλης γραφόμενος, οὗ βορειότερον οὐδὲν ἐγνωρίσθη παρὰ ἀνθρώπων, ἀπέχων τοῦ ἰσημερινοῦ μοίρας ξγ', 20 ὥρας δὲ η', οὗ το ὑψηλὸς σταδίων μυριάδων τεσσάρων καὶ ὠνδ'. Ἐνταῦθα κατήτησεν ἡ τῆς ὥρας διαφορὰ μοίραις δυσίν.

16. Εἰ οὖν τὰς ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἕως τῆς ὀγδόης ὥρας προσέχης τῶν μοιρῶν ἑλαττώσεις, ἐκ τούτων 25 τὴν δυνήσῃ καὶ τὴν τῶν ἡμερῶν ἀβξήσιν τε καὶ μείωσιν διαγνώσῃ. Ταῦτὸν γὰρ δεῖ νοεῖν ἐν ταῖς νυξὶ τοῦ νοτίου πόλου, ὅτε ὁ ἥλιος πρὸς βορρᾶν ἀνεισι, πάλιν τε κατὰ τὸ ἀντικείμενον, ὅτε πρὸς νότον κατέρχεται, ταῖς ἡμέραις μὲν τὴν μείωσιν εἰς τὰ βόρεια, ταῖς 30 νυξὶ δὲ τὴν ἀβξήσιν γίνεσθαι.

Quartus decimus, qui etiam per medium Pontum, abest gradibus 45, horis vero 3 ac 30 minutis; in quo clima sextum.

Decimus quintus, qui etiam per Borysthenem, distat gradibus 48 et minutis 30, horis vero 4; in quo septimum clima. Hujus quoque horæ differentia graduum 7 et minorum 35.

Decimus sextus abest gradibus 51, horis autem 4 et minutis 30.

Decimus septimus distat gradibus 54, horis vero 5. Hic quoque colliges horæ differentiam esse 5 graduum et 30 minorum.

Decimus octavus abest gradibus 56, horis autem 5 et minutis 30.

Decimus nonus distat gradibus 58, horis 6. Ubi rursum considera unius horæ discrimen factum esse post quatuor gradus.

Vigesimus abest gradibus 61, horis autem 7. Hic discrimen horarium intra gradus 3.

Tandem vigesimus primus, omnium maxime septentrionalis, per Thulen scriptus, ultra quem nihil magis boreale hominibus compertum, distans ab æquatore gradibus 63, horis autem octo, cujus longitudo stadiorum 40854. Ibi occurrit horæ discrimen duobus gradibus.

16. Si itaque a prima usque ad hanc octavam horam attente consideraveris graduum imminutiones, ex eo poteris dignoscere dierum incrementa et decrementa. Etenim idem considerandum est in noctibus austrini poli, quum sol ad boream ascendit, et vice versa (ut est contrariorum eadem ratio) quum sol in austrum descendit, dies versus borealia diminui et noctes crescere.

§ 15. — 8. μοίρας να'] Sic vulgo etiam ap. Ptolemæum, ubi Wilbergius e codd. dedit να', ζ' || — 11. μοίρας νς'] Sic vulgo etiam in Ptolemæo; νς' ς' scripsit

Wilberg. || — 13. ἰδοὺ ἴδε edit. || — 21. καὶ ὠνδ'] Ptolemæus 7, 5, 15 nonnisi 40,000 habet.

[ΑΝΩΝΥΜΟΥ]

ΥΠΟΓΥΠΩΣΙΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΝ ΕΠΙΤΟΜῃ.

I. Ἀναμέτρσις τῆς ὅλης γῆς.

1. Ἡ τῆς ὅλης γῆς περίμετρος σταδίων καὶ μυριάδων καὶ β' παραδέδοται, Μῆκος δὲ τῆς οἰκουμένης τὸ μὲν ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν σταδίων ἀναμετρήται ἐπτακισμυρίων. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ Γάγγου ποταμοῦ ἐκβολῆς, τοῦ ἐν Ἰνδοῖς ἐπιθινωτάτου, ἐπὶ τὸ δυτικώτατον τῆς ὅλης οἰκουμένης ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται μὲν Ἰερόν, τῆς Λυσιτανίας δ' ἐστὶν ἄκρον· τὸ δ' ἐστὶ τῶν Ἡρακλέους στηλῶν δυτικώτερον σταδίους ποῦ τρισχιλίοις. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος τῆς ὅλης οἰκουμένης. Τὸ δὲ πλάτος, ἢ πλατυτάτη οὐσα τυγχάνει, τρισμυρίων ἀναμετρεῖται σταδίων, χιλίων ἑλαττον, ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ τὰς ἀρκτους.

2. Καὶ τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀρκτικοῦ πόλου μέχρι τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου τριάκοντα καὶ ἕξ τμήματα πάντα ἐστὶν ἀόικητα διὰ κρύος· στάδιοι δ' εἰσὶν ὅδοι δισμύριοι καὶ ε' καὶ σ' ἀόικητα δὲ ἐστὶ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐπὶ σταδίους ἡ[ω], ἢ ἀρχὴν τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ὑποτιθέμεθα, καθάπερ κατ' ἀρκτους τὰ μετὰ τὸν ἀρκτικὸν εὐθέως κύκλον· ὥστε τοὺς πάντας τῆδε τῆς ἐπιφανείας ἀόικους συνάγεσθαι σταδίους τρισμυρίους καὶ δ'. Λοιπὸν οὖν καταλείπονται οἰκήσιμοι ἐπὶ τὴν εὐκρατον πεπτωκότας στάδιοι δισμύριοι καὶ θ', ἅπερ ἐστὶ μιλια μὲν γγχα', σχοῖνοι δὲ, ἐκ σταδίων 20 λ', μικρῶ πλέον ἐννακόσιοι· δ' δὴ καὶ πλάτος ἐστὶ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης.

II. Περὶ διαιρέσεως τῆς οἰκουμένης.

3. Διαίρεται δὲ ἡ ὅλη οἰκουμένη εἰς ἡπείρους τρεῖς, Ἀσίαν τε καὶ Λιβύην καὶ Εὐρώπην. Ἡ δὲ διαίρεσις 30 ἰσθμοῖς ἢ πορθμοῖς. Καὶ εἰσὶν ὄροι τῶν ἡπείρων, τῆς μὲν Εὐρώπης πρὸς τὴν Λιβύην Στήλαι τε καὶ πορθμὸς Ἡράκλειος, δι' οὗ ἡ καθ' ἡμᾶς εἰσχεῖται θάλασσα· τῆς δὲ Ἀσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην ἰσθμὸς, ὃς ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς Μαυώτιδος λίμνης ἐπὶ τὴν πρὸς ἀρκτους θάλασσαν 35 διήκει· διαρραῖ δὲ τὸν ἰσθμὸν τοῦτον ποταμὸς Τάναϊς. Χωρίζεται δὲ καὶ ἡ Ἀσία τῆς Λιβύης ἰσθμῶ πάλιν

§ 1. — 3. μῆκος δὲ] μέγεθος δὲ, sed paullo post recte τὸ μῆκος, codd. et editt. || — 5. ἐπτακισμυρίων] Eodem modo Strabo p. 116 (95, 54) : τὸ δὲ μῆκος περὶ ἐπὶ τὰ μυριάδας λέγεται. Cf. p. 106 (87, 25), 112 (93, 35), 520 (445, 27). Sec. Eratosthenem a Gange ad Hieron pr. sunt stadia 70800. || — 8. τὸ δ' ἐστὶ] Velis τοῦτο δ' ἐστὶ, sed illud sæpius noster. || — 9. σταδίων τρισχιλίων contra coddicum auctoritatem editt.; 3000 stadia Eratosthenes supputavit. || — 11. τυγχάνει οὐσα editt. || — 12. τρισμυρίων κτλ.] Indicatur computus, quo Strabo 29300

[ANONYMI]

GEOGRAPHIÆ EXPOSITIO

COMPENDIARIA.

I. Dimensio universæ terræ.

1. Universæ terræ ambitus traditus est stadiorum 252000; magnitudo autem ejus partis, quæ habitatur, habet ab ortu in occasum dimensionem 70000 stadiorum, quæ numerantur ab ostio Gangis fluminis apud Indos maxime orientalis ad maxime occidentum totius terræ habitabilis promontorium, quod vocatur Sacrum; Lusitanæ hoc promontorium, occidentalius columnis Herculis 3000 fere stadiis. Hæc igitur est totius habitabilis orbis longitudo. At vero latitudo, qua latissimus est, censetur stadiorum 29000 a meridie in septentriones.

2. Quæ sunt a polo arctico ad circulum arcticum sectiones 36, sive stadia 25200 omni ex parte inhabitabiles sunt propter frigus. Inhabitabilia sunt etiam spatia ab æquinoctiali ad 8800 stadia, post quæ initium a nobis habitati orbis supponimus, sicut et versus septentriones quæ sunt post arcticum illico circulum. Itaque hujus superficiei inhabitata stadia 34000 colliguntur, adeo ut sub temperata habitari credantur stadia 29000, quæ sunt millia passuum 3625, schoeni vero, si stadiorum tricenum singulos computes, paulo plures quam 900 (966) : quæ et latitudo est habitati nostri orbis.

II. De divisione orbis habitabilis.

Dividitur vero universus orbis in tres continentes, Asiam, Africam et Europam; quæ divisio isthmis vel fretis peragitur. Et termini continentium sunt, Europæ ad Africam columnæ et fretum Herculeum, per quod infunditur mare nostrum; Asiæ ad Europam isthmus, qui a Mæotidis paludis recessu in mare boreale porrigitur; quem isthmum fluvius Tanais perfluit. Asia ab Africa dividitur angusto iterum isthmo, quem ducta a mari quod est prope Pelusium ad inti-

stadia numerat inde a parallelo regionis Cinnamomiferæ.

§ 2. — 18. ἡω'] η codd.; numerum 8800 Strabo præbet atque ratio flagitat, quum colligendi sint 90 gradus sive 63000 stadia (8800, 29000, 25200). || — 21. τῆσδε τῆς] τῆσδε editt. || — ἐπιφανείας] Parum recte eo verbo auctor utitur. || — τρισμυρίους καὶ δ'] τρισμ. καὶ ε' codd.; om. Tennulius. || — 25. ἐννακόσιοι editt. Sunt schoeni 966 et 20 stadia. Fortasse igitur olim erat : μικρῶ πλέον 966.

στενῶν τοῦτον δὲ * ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ Πηλοῦσιον θαλάσσης ἐπὶ τὸν μυχὸν ἀνοῦσα τοῦ Ἀραβίου κόλπου γραμμῆ. Οἱ μὲντοι παλαιοὶ τὴν τε Λιβύην καὶ τὴν Εὐρώπην, ὡσπερ μίαν οὖσαν, συναμφοτέρας ἐκάλουν ἐνὶ καὶ μόνῳ τῷ τῆς Εὐρώπης ὀνόματι.

III. Πῶς ἔχουσι σχετικῶς αἱ τρεῖς ἡπειροὶ πρὸς τὸν ὀρίζοντα τὴν οἰκουμένην κύκλον.

10 4. Πάλιν δὲ τῶν τριῶν ἡπειρῶν ἡ μὲν Εὐρώπη πρὸς ἀρκτους καὶ δύσεις ἐστὶ πᾶσα, ἡ δὲ Λιβύη πρὸς μεσημβρίαν καὶ δύσιν, ἡ δὲ Ἀσία πρὸς τὰς ἀνατολάς κειμένη ἀντιπαρῆκει ταῖς δύο ἡπείροις· ἀπὸ γὰρ τῶν βορειοστῶν ἐπὶ τὰ νοτιώτατα τῆς ἐγνωσμένης ἐκτείνεται.

IV. Περὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἰθῶν.

15 5. Τούτων ἐκκαμμένων, ὑπογραφόμεθα ὀλοσχερῶς κατὰ τὸ τυπωδέστατον τὰ καθ' ἑκάστην ἡπειρον ἔθνη, καὶ τὰς ἐμπεριεχομένας θαλάσσας, ὡς δύνασθαι βῆσθαι τινα, διὰ τῆς πρὸς ἄλληλα σχέσεως αὐτῶν, τὴν δὴν οἰκουμένην μηδὲν εἰκότος δεηθέντα τῶ νῶ περιαθρησαί.

20 6. Ἔστι τοίνυν κατὰ τὸ κεφαλαῖῳδες ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ ἔθνη τὰδε· Ἰσπανίαι τρεῖς, αἱ Ἰβηρίας πρότερον ἐκάλουν. Αὗται δὲ χειρρονήσου δίκην περιρρίονται ὑπὸ θαλάσσης κατὰ σφόδρα στενὸν ἰσθμὸν, ἐφ' οὗ τὰ Πυρηναιῖα ἐστὶν ὄρη, ἀφαιρούμενα τὰς Γαλλίας ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἐστὶν ἡ μὲν Λυσιτανία πρὸς τῶ δυσμικῶν ὠκεανῶν, ἡ δὲ Βαιτικὴ κατὰ τὴν ἐντὸς θάλασσαν, ὀλίγον τι καὶ τῆς ἔξω μετὰ τὸν πορθμὸν ἐπιλαμβάνουσα· ἡ δὲ Ταρρακωνησία διήκει ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ ἢ τῆς 25 ἐκτὸς θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἐντὸς θάλασσαν.

35 7. Τῶν δὲ Γαλιῶν, αἱ πρότερον Γαλατίας ἔλεγον, ἐξῆς κειμένων, ἡ μὲν Ἀκουιτανία καὶ Λουγδουνησία καὶ Βελγικὴ, ἐν ἧ εἰσὶν αἱ δύο Γερμανίαι, πρὸς τὴν ἐκτὸς νευέκασι θάλασσαν· ἐπιλαμβάνουσι μὲντοι ὅσον πλείστον τῆς μεσογαίου, καὶ μάλιστα ἡ Λουγδουνησία· πρὸς δὲ τὴν ἐντὸς θάλασσαν ἀντιπαραινέουσα ταύταις ἡ Ναρβωνησία καίται.

mam sinus Arabici partem linea designat. Veteres tamen Africam et Europam, velut quæ una esset, utramque simul uno et solo Europæ vocabulo appellabant.

III. Quam positionem habeant tres continentes ad horizontem circulum orbis habitabilis.

4. Rursus vero istarum trium continentium Europa quidem tota vergit in septentriones et occasus, Africa in meridiem et occidentem, Asia vero in orientem porrecta duobus continentibus prætexitur; nam a borealissimis partibus ad australissimas cognitæ terræ extenditur.

IV. De gentibus Europæis.

5. His explicitis summis lineis obiter describemus gentes ejusque continentis et comprehensa iis maria, ita ut ex situs ratione, quæ inter singulas intercedit, facillime nec ulla indigens imagine totam terram habitatam mente intueri possis.

6. Summatim itaque gentes in Europa sunt hæ: Hispaniæ tres, quas prius appellabant Iberias. Hæ autem circumluuntur mari ad modum peninsulæ prope perangustum isthmum, in quo sunt montes Pyrenæi, qui Gallias ab illis separant. Et Lusitania quidem occidentali oceano adjacet, Bætica vero mari interno, aliquantulum tamen etiam maris externi post fretum particeps; denique Tarraconensis pertinet ab oceano sive a mari externo ad mare internum.

7. Galliarum vero, quas Galatias prius vocabant, deinceps positæ Aquitania et Lugdunensis et Belgica, quæ complectitur duas Germanias, in mare externum vergunt (simul tamen etiam plurimum mediterraneæ regionis occupant, præsertim Lugdunensis), Narbonensis vero illis prætenta adjacet mari interno.

§ 3. — 1. τοῦτον δὲ] Excidit ποιεῖ vel simile quid. || — 3. Λιβύην καὶ τὴν Εὐρ.] Prisci geographi Libyam Asiæ adjungebant, non vero Europæ, ut senioris sævi scriptoribus quibusdam placuit. V. Sallustius Bell. Jug. c. 17: *In divisione orbis terræ plerique partem tertiam Africam posuere, pauci tantummodo Asiam et Europam esse, sed Africam in Europa.* Lucanus 9, 411: *Tertia pars rerum Libyæ, si credere famæ Cuncta velis, at si ventos cœlumque sequaris, Pars erit Europæ.* Pseudo-Æthicus Cosmogr. p. 705 ed. Gronov.: *Nam plurimi qui res divinas evidentius agnoverunt, duas tantum partes accipiendas suadent, id est Asiam et Europam tantummodo, Africam vero censent Europæ finibus deputandam.* Idem p. 723: *Non defuerunt qui duas partes, sicut diximus, per-*

hibent, Asiam et Europam, Africam vero in Europa adjiciendum definiunt. Cf. Isidorus Etym. lib. 14 cap. de terra. Ejusmodi divisionem ii potissimum probaverint qui orbem terrarum ita delinearunt, ut Europa et Libya in unum conjunctæ forma et magnitudine Asiam referrent dimidiamque orbis partem constituerent.

§ 4.—7. τὴν οἰκουμένην κύκλον] κύκλον τὴν οἰκουμένην codd., κύκλον τῆς οἰκουμένης editt. || — 8. τῶν τριῶν] τῆς γῆς C, quod ortum est ex τ γ compendiis. || — 10. τὰς ἀνατολάς] sic editt.; ταῖς ἀνατολαῖς codd. mei. || — 11. ἡπείροις] παρσιση editt. || — § 5.—18. ἀλλήλα] ἀλλήλας editt. Deinde περιαθρησῆσαι editt. || — § 6. — 25. τὰς Γαλλίας et infra τῶν Γαλιῶν codd. || — 29. ἡ τῆς ἐκτὸς] καὶ τῆς ἐκτὸς codd. et editt. || — § 7. — 33. Βελγικὴ

8. Πάλιν δὲ μετὰ τὴν Βελγικὴν πρόσεισιν ἐπ' ἀνατολάς συχὸν ἦσαν ἡ Γερμανία, νενευκία καὶ αὐτὴ πρὸς τὴν ἐκτὸς θάλασσαν· μετὰ δὲ τὴν Ναρβωνησίαν ἡ Ἰταλία περιεχομένη δύο θαλάσσαις. Ὁρίζεται δὲ ἢ ἡ μὲν Γερμανία τῷ Ῥήνῳ ποταμῷ, ὃς ὁρηθεὶς ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ὄρων εἰς τὴν ἐκτὸς ἐκδίδωσι θάλασσαν· ἢ δὲ Ἰταλία πρὸς τὴν Ναρβωνησίαν τοῖς παραλίοις Ἄλπεσιν. Αὗται δ' ἀνιούσαι πρὸς ἄρκτους, εἴτα πρὸς ἀνατολάς ἐπιστραφεῖσαι καὶ τὴν λοιπὴν
10 Ἰταλίαν ἀπὸ τῶν ὑπερκαίμενων ἔθνῶν χωρίζουσιν.

9. Οὐ πρὸ πολλοῦ δὲ τῶν τοῦ Ῥήνου πηγῶν τὰς ἀρχὰς ἔχων ὁ Ἴστρος, ὃν μέχρι Νουιοδούνου πόλεως Δάνουβιν καλοῦσιν, ὁρῆζει τὴν Γερμανίαν πρὸς τὰ ὑποκαίμενα ἔθνη, Ῥαιτίαν μὲν καὶ Οὐινδελικίαν καὶ
15 Νωρικὸν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις καὶ τὴν Ἰταλίαν καίμενα, ἐκτὸς δὲ τῶν Ἄλπεων τὰς δύο Παννονίας, ἕρ' ἄς [ἦ] εἴτα κατὰ τὰ ἀνατολικά Δαλματία καλεῖται.

10. Τῆς Γερμανίας μετὰ τὸν Οὐιστούλαν ποταμὸν ἔχεται Σαρματία, ἀναλαμβάνουσα πολλὴν γῆν καὶ
20 πολλὰ ἔθνη καὶ τῆς ἐτέρας ἡπείρου * μένουσα δὲ πως ἀποτερματίζεται παρὰ Εὐρώπῃ λίμνῃ τῇ Μαιώτιδι· εἴτα μετὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς Ταυρικῆς χερρονήσου (αὕτη δὲ ἔκκειται πορθμὸν πρὸς τὴν Ἀσίαν ποιοῦσα τὸν καλούμενον Κιμμέριον Βόσπορον) ἀπολαμβάνει τοῦ Πόντου τὰ μέχρι Βορυσθένους ποταμοῦ.

11. Καὶ ἔστιν ὑπὸ μὲν τὰ δυτικώτατα τῆς Σαρματίας ἐπὶ νότον κατιοῦσα μετὰ τοὺς Ἰάζυγας τοὺς Μετανάστας ἡ Δακία, ὁριζομένη τῷ Ἴστρω, ὑπὸ δὲ τὰ λοιπὰ καὶ πρὸς ἀνατολάς ὑποδέβληται ἢ κάτω Μυσία·

8. Post Belgicam sequitur ad orientem longe procedens Germania, et ipsa in mare externum tendens; post Narbonensem vero Italia, quam duo maria cingunt. Terminatur autem Germania flumine Rheno, qui ex montibus transalpinis exoriens iu externum mare se exonerat; Italia vero versus Narbonensem Alpes maritimas. Ceterum Alpes recte in septentriones porrectæ, deinde in orientem conversæ etiam reliquam Italiam a conterminis populis dirimunt.

9. Non multum vero ante fontes Rheni originem ducens Ister, quem usque ad urbem Noviodunum Danubium appellant, dirimit Germaniam a vicinis gentibus, Rhætia, Vindelicia et Norico supra Alpes et Italiam positis, extra Alpes vero a duabus Pannoniis, quibus quæ contermina ad ortum est, Dalmatia appellatur.

10. Germaniam excipit trans Vistulam fluvium Sarmatia plurimas terras et gentes complexa, et alterius quoque continentis particeps; quæ vero in Europa est, terminatur palude Mæotide, deinde vero post isthmum Tauricæ Chersonesii (quæ exporrigitur fretum cum Asia faciens, Bosphorum Cimmerium appellatum), absumit partem Ponti usque ad Borysthenem fluvium.

11. Sub occidentali maxime parte Sarmatiæ in austrum vergens post lazyges Metanastas adjacet Dacia, et ipsa Istro fluvio terminata, sub reliquis vero et in orientem subjacet inferior Mysia, quæ occupat multum

h. l. et infra codd.; ἢ Βελγικὴ editt. || — 34. νενευκία] νενευκίαι editt. || — § 8. — 1. πρόσεισιν] malim πρόσεισιν.

§ 9. — 12. μέχρι Νουιοδούνου] μέχρις οὐδούνου codd. mei, μέχρις Οὐινδοδόουνης editt., ex Tenuilii, opinor, conjectura, cui veterum testimoniiis probabilitatem adstruere non licet. Strabo p. 304 Danubii nomen obtinere dicit inde a fontibus fluvii usque ad cataractas; Plinius vero (4, 24) usque ad locum ubi Illyricum fluvius attingit; Samonicus (ap. Joan. Lyd. De magistr. 3, 32) usque ad regionem Sirmii oppidi. Satis hæc inter se concinunt, eum iisque nostra concilia-veris scribendo μέχρι Σιγγιδούνου, quæ urbs ad Savi et Danubii confluentes sita est. Attamen quum in hac libelli nostri parte auctor ad Ptolemæi geographiam quam proxime accedat, Ptolemæus autem Danubium nomen servare dicat usque ad Axiopolin Mœsiae inferioris, similiter Nostrum quoque statuisse consentaneum est. Quare pro Οὐδούνου dedi Νουιοδούνου, quæ urbs ab Axiopoli non ita longe distat. Minus a traditis litteris recesseris scribendo μέχρι τοῦ Δούνου, quoniam Dunum locum Danubio appositum in Mysia inferiore novimus; at longius hoc a Ptolemæi sententia recedit. || — 13. Δάνουβιν codd., Δανούβιον editt. || — 14. μὲν post Ῥαιτίαν om. editt. Deinde Ἰουδελικίαν codd., quod em. Tenuilius. || — 16. ἕρ' ἄς] ἕρ' ἄς codd. et editt. || — 17. κατὰ τὰ ἀν.] sic F; μετὰ τὰ ἀν. cett. Δαλμ.] ἢ

Δαλμ. editt.; in codd. meis ἢ vel ἦ non legitur, ut fort. vox καλεῖται vel delenda, vel, deleta ἔστι, in καίται mutanda sit.

§ 10. — 18. Οὐιστούλαν] Ἰουστούλαν codd. || — 20. μένουσα δὲ πως ἀποτερματίζεται τὴν παρὰ Εὐρώπῃ (Εὐρώπῃν v. l.) λίμνῃ τῇ Μαιώτιδι codd. et editt., nisi quod editiones habent Εὐρώπῃν λίμνῃ τὴν Μαιώτιδα. Quomodo locus mancus refingendus sit, certius dicere non habeo. Possis: καὶ τῆς ἐτέρας ἡπείρου μετέχουσα· [ἔση] δὲ [τῆς Εὐρώ]πης, ἀποτερματίζεται τῇ παρ' Εὐρώπῃ λίμνῃ τῇ Μ., vel: Καὶ τῆς ἐτ. ἡπείρου μέρος οὖσα· [ἦ] δὲ [τῆς Εὐρώ]πης etc., vel transpositis verbis: μετέχουσα δὲ πως καὶ τῆς ἐτέρας ἡπείρου, ἧς ἀποτερματίζεται ἢ κατ' Εὐρώπῃν λίμνῃ τῇ Μ. At vereor ne majus ulcus lateat; nam ipse auctor infra (§ 19) ad hunc locum respiciens ita habet: Μετὰ γὰρ τὸν ἰσθμὸν καὶ τὸν Τάναϊν ἐκταθεῖσα τὸν εἰρημένον τρόπον ἢ Σαρματία, unde conjeceris complura nostro loco excidisse.

§ 11. — 1. Aptius foret ἐπὶ λ. γὰρ αὕτη. Attamen καὶ voculam ita explicare possis, ut sensus sit: Quemadmodum Sarmatia ultra Tanaim fl., sic etiam Mysia inferior ultra Istrum fl. exporrigitur. || — τῆς ὑπὲρ τὸν Ἴστρον χώρας] Ptolemæus quoque (3, 10, 5) una cum Mysia inferiore recenset τὴν ἀπὸ τοῦ ἀρκτικώτατου στόματος τοῦ Ἴστρου παράλιον μέχρι τῶν τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ ἐκβολῶν καὶ τὴν ἐντὸς χώραν μέχρι τοῦ Ἰεράσου

ἐπιλαμβάνει δὲ καὶ αὕτη συχνόν τι καὶ τῆς ὑπερ τὸν Ἴστρον χώρας, τὴν τε παράλιον κατέχει πᾶσαν ὅση ἐστὶν ἀπὸ Βορυσθένους ἐπὶ Μεσημβρίαν πόλιν.

12. Ὑπόκειται δὲ καὶ τῇ Δακίᾳ μετὰ τὸν Ἴστρον ἢ ἄνω Μυσία, συνάπτουσα πρὸς μὲν ἀνατολὰς τῇ κάτω Μυσίᾳ, πρὸς δὲ δύσαις Δαλματία. Ἔστι δὲ καὶ ὑπὸ τὴν Δαλματίαν καὶ μέρος τῆς ἄνω Μυσίας ἡ Μακεδονία, ὑπὸ δὲ τὸ λοιπὸν ἐκείνης τε καὶ τὴν κάτω ἡ Θράκη. Πρὸς ταύτην δὲ ἐστὶ καὶ ἡ ἰδίως καλουμένη 10 Χερρόνησος. Τῆς δὲ Μακεδονίας πρὸς νότον ἐπὶ τὰς δύσαις ἡ Ἡπειρος καίται, ἐπὶ δὲ τὰς ἀνατολὰς ἡ Θεσσαλία, αἷς ὑπόκειται ἡ Ἑλλάς, κατὰ τὸν ἐν τῷ Κρυσσαίῳ κόλπῳ ἰσθμὸν ποιούσα τὴν Πελοπόννησον.

13. Νῆσοι δὲ ταύτης τῆς ἡπειροῦ ἀξιόλογοι ἐν μὲν 15 τῇ ἐκτὸς θαλάσῃ αἱ Βρεταννικαὶ δύο Ἰουερνία τε καὶ Ἀλουίων. Ἄλλ' ἡ μὲν Ἰουερνία δυτικωτάτη κειμένη, ἀντιπαρεκτείνεται μέχρι τινὸς τῇ Ἰσπανίᾳ· ἡ δὲ Ἀλουίων, ἐν ἣ καὶ τὰ στρατόπεδα ἴδρυται, μεγίστη τέ ἐστὶ καὶ ἐπιμηχεστάτη· ἀρξαμένη γὰρ ἀπὸ ἀρ- 20 κτων [ἐπὶ μὲν δύσιν μέχρι τῶν] μέσων τῆς Ταρρακωνησίας πρόσσεισιν, ἐπ' ἀνατολὰς [δὲ] μέχρι τῶν μέσων σχεδὸν τῆς Γερμανίας. Ἐξ ἧ δ' ἂν ἀξιόλογος καὶ ἡ Θούλη, καὶ ἡ μεγάλη Σκάνδεια, ἡ καίται ὑπὸ τὴν Κιμβρικὴν χερρόνησον· ἔκκειται γὰρ τῆς Γερμανίας 25 πρὸς ἀρκτους καὶ τὸν ἐκείνης ὠκεανὸν ἐπὶ πλείστον.

14. Ἐν δὲ τῇ ἐντὸς θαλάσῃ ὑπὸ μὲν τὰ δυτικώ- 30 τερα Ἰταλίας ἡ Κύρνος, ἡ καὶ Κορσικὴ, ὑποκειμένην ἔχουσα τὴν Σαρδονίαν, ὑπὸ δὲ τὰ ἀνατολικώτερα καὶ πρὸς τὸν πορθμὸν ἡ Σικελία, καὶ παρὰ μὲν τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Πελοπόννησον ἐκτετατομένη πρὸς ἀνατολὰς ἡ Κρήτη, παρὰ δὲ τὴν Ἀχαΐαν ἡ Εὐβοία.

V. Περί τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ἔθνων.

15. Τῆς δὲ Λιβύης ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου 35 πορθμοῦ εἰσὶν αἱ δύο Μαυριτανίαι, δυτικωτέρα μὲν ἡ Τίγγιτανή, ἐχομένη δὲ ταύτης ἡ Καισαρηνοσία· μεθ' ἧν ἡ Ἀφρικὴ, εἶτα ἡ Κυρηναικὴ Πεντάπολις, [εἶτα] ἡ Μαρμαρικὴ, εἶτα ἡ Αἴγυπτος. Ὑπόκειται δὲ ταῖς Μαυριτανίαις ἡ Γαιτουλία, τῇ δὲ Ἀφρικῇ καὶ τῇ Πεν- 40 ταπόλει ἡ ἀβροχός τε καὶ διάμμος γῆ. Ἐκτείνεται δὲ ἡ ἔρημος αὕτη καὶ μέχρι τῆς Αἴγυπτου κειμένη ἀρχομένης.

16. [Ἔθνη δὲ τῆς Λιβύης] ἀπὸ δυσμῶν τάδε· Δαρδάει, Πέρορσοι, Ὀδραγγῖται, Μίμακες, Νοῦβαι,

etiam regionis trans Istrum sitæ, et maritimam tenet universam, quæ patet a Borysthene ad oppidum Mesembriam.

12. Dacia quoque post Istrum subjacet Mysia superior, contigua ad orientem Mysiæ inferiori, ad occidentem autem Dalmatiæ et inferiori Pannoniæ. Porro infra Dalmatiam et partem Mysiæ superioris sita est Macedonia; tum infra reliquam Mysiæ superioris partem et infra inferiorem Mysiam Thracia. Ad hanc vero est quoque ea quæ proprie vocatur Chersonesus. Macedoniæ in austrum versus occidentem adsita est Epirus; versus orientem Thessalia: quibus subjacet Græcia, prope isthmum Crissæi sinus Peloponnesum faciens.

13. Insulæ vero continentis hujus memoratu dignæ in extero mari duæ Britannicæ, Hibernia et Albion. Et Hispania quidem plurimum in occidentem exprorecta, aliquantum objacet Hispaniæ; Albion vero, in qua castra etiam sunt exstructa, maxima et longissima est, siquidem a borea incipiens versus occasum accedit usque ad medium Tarraconensis, ad orientem usque ad media ferme Germaniæ. Memorabilis etiam fuerit Thule et magna Scandia, quæ sub Cimbrica Chersoneso jacet. Extenditur enim Chersonesus illa ex Germania in septentriones et ejus oceanum quam plurimum.

14. In mari vero mediterraneo ad occiduas Italiæ partes sita est Cyrenus, quæ et Corsica, subjacentem habens Sardiniam; sub orienterioribus autem et versus fretum Sicilia. Juxta Atticam et Peloponnesum Creta protenta in orientem; denique juxta Achaïam Eubœa.

V. De gentibus Libycis.

15. In Libya, quæ exordium sumit a freto Herculeo, sunt duæ Mauritanicæ, in occidentem vergens Tingitana, et huic contigua Cæsariensis. Hanc sequitur Africa, quam excipit Cyrenaica Pentapolis, tum Marmarica, deinde Ægyptus. Sub Mauritanis sita est Gætulia; sub Africa vero et Pentapoli regio siticulosa atque arenosa. Hæc solitudo usque ad Ægypti confinia pertinet.

16. Populi Libyæ inde ab occasu hi sunt: Daradæ, Perorsi, Odrangidæ, Mimaces, Nubæ, Garamantes,

ποταμοῦ. Quamquam in a. lacc. Mæsiæ inferioris limites ita descripsit, ut hunc tractum ab ea videatur excludere. || — 8. τὴν κάτω] τῆς x. codd. et editt.

§ 13.—15. Βρεταννικα] Βρεταννικα codd., Βρεταννικα editt. || — 18. τὰ στρατόπεδα] sc. ad murum Trajani; Ἰουερνίας τε καὶ Ἀλουίωνος codd. et editt. In sqq. codd. habent ἡ μὲν Ἰουερνία... ἡ δ' Ἀλουίωνος. || — 19. ἀπὸ τῶν ἀρκτων editt. Inclusa supplēvi. Pro μέσων (μέσων editt.) codex E habet μέχρι, ex correctione, ut videtur. || — 21. πρόσσεισιν] πρόσσεισι? || — 23. Σκανδία editt.

Geogr. II.

||— § 14. Σαρδανία] codd.; infra p. 501, 12 Σαρδονία.

§ 15.—35. ταύτης Καισαρηνοσία editt. Mox supplēvi εἶτα.

§ 16. Inclusa de meo addidi. Cf. Ptolemæus 4, 6 p. 294 ed. Wilb.: Ὑπόκειται δὲ ταῖς μὲν Μαυριτανίαις ἡ Γαιτουλία, τῇ δὲ Ἀφρικῇ καὶ τῇ Κυρηναικῇ ἡ ἔρημος Λιβύη. Καὶ μέγιστα μὲν ἔθνη κατανέμονται τὴν Λιβύην τό τε τῶν Γαλαμάντων etc. || — 43. Πέροργοι... Νίμακες, Νοῦμαι... Δάρμιμας codd.; em. e Ptolemæo. || — 1. Γίγγου] Hoffmannus Σιράγγαι scribi vult, quum Gingos nemo noverit, Sirangas vero Ptolemæus inter minores Libyæ

Γαράμαντες, Δερβίκαι, Μελανογαίτουλοι, Γίγγοι, Νιγρίται, Ἀφρικέωνες, Λευκαίθιοι.

17. Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ τὴν Αἴγυπτον Αἰθιοπία ἡ μὲν πρὸς τῇ θαλάσῃ πᾶσα ὁση ἐστὶν ἀπὸ Βερονίκης μέχρι τῶν στενῶν τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καλεῖται Τρωγλοδυτική. Ταύτης δὲ ἐνδοτέρα καίται ἡ Ἀζανία, ἐν ᾗ παντοῖοι εἰσι ἔλεφαντες, καὶ ἡ Ἀρωματοφόρος χώρα.

18. Καὶ μετὰ τὸν μέγαν καταράκτην ἀπὸ μὲν δυσμῶν τοῦ Νεῖλου Εὐωνυμίται, Σεβρίδαι, Κάτοιποι καὶ πρὸς τῇ Μερῶν νήσῳ Μέμονες· μεθ' οὗς Ἐλεφαντοφάγοι Αἰθίοπες· εἶτα Πεσενδάραι καὶ [ἡ] Κινναμωμοφόρος χώρα, τούτων δὲ δυτικώτερα ἐστὶν ἡ Φαζανία. Ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν Κολοβοί, Ἄττεροι, Νοῦβαι ἕτεροι, Βλέμμυες, Στρουθοφάγοι καὶ ἡ Σμυροφόρος χώρα. Τῆν δὲ λοιπὴν καὶ μεσημβρινωτάτην, μεθ' ἣν ἡ ἀγνωστός ἐστὶ, κατέχουσι πρὸς μὲν τῷ Αἰθιοπικῷ καλουμένῳ Ὑποδρόμῳ Ἴπποφάγοι Αἰθίοπες, ὧν μεσημβρινώτεροι οἱ κοινῶς καλούμενοι Ἑσπεριοί. Τούτων δὲ ἀνατολικώτεροι Ἀθάκαι· τὰ δὲ περὶ τὸν κόλπον τῆς Βραχίας θαλάσσης Ἀνθρωποφάγοι Αἰθίοπες. Τούτων δὲ πρὸς ἀνατολὰς ἕμα καὶ μεσημβρίαν πλησιάζουσα τῇ ἀγνώστῳ ἐστὶ χώρα πολλὴ καλουμένη Ἀγίσυμβα.

VI. Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθνων.

19. Τὰ δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνη ἔχει οὕτως. Μετὰ γὰρ τὸν ἰσθμὸν καὶ τὸν Τάναϊν ἐπεκταθεῖσα τὸν εἰρημένον

Derbicæ, Melanogætuli, Gingi (Giræi?), Nigrîtæ, Africerones, Leucæthiopes.

17. Omnis vero tractus Æthiopiæ qui est sub Ægypto, et mari adjacet ab urbe Berenice usque ad Arabici sinus angustias, Troglodytica vocatur. Ab hac introrsum magis sita est Azania, in qua sunt omne genus elephantum, et regio Aromatiferæ.

18. Et post magnum cataracten ab occidentali quidem Nili latere Euonymitæ, Sebridæ, Catoepi, et juxta insulam Meroen Memnonæ; post hos Elephantophagi Æthiopes, deinde Pesendaræ et Cinnamomifera regio; occidentalior his est Phazania; ab orientali autem Nili latere sunt Colobi, Atteri, Nubæ alii, Blemmyes, Struthophagi et regio myrrhifera. Reliquam vero et maxime meridianam, quam incognita terra excipit, habent Æthiopes Hippophagi ad Æthiopicum quem vocant Hypodromum, quibus australiores sunt ii qui communiter vocantur Hesperii. His orientales sunt Athacæ. Sinum vero Brevis maris accolunt Æthiopes Anthropophagi. Ab his versus orientem simul et meridiem magna regio est, incognitæ regioni propinqua, quæ vocatur Agisymba.

VI. De gentibus Asiaticis.

19. Gentes vero in Asia sic habent. Scilicet post isthmum ac Tanaim exporrecta ad modum quem

gentes commemoraret. At idem Ptolemæus quum inter Melanogætulos et Nigrîtas medium ponat τὸν Πυρραίων (Πυρρίων, Πυρρίων var. lect.; Πυρρίων conj. Grashof.) Αἰθιοπῶν γένος, nostro quoque loco pro Γίγγοι legendum esse Huparîoi conjeceris. Sed nescio an apud Ptolemæum potius Γ littera in Π corrupta sit; nam sicuti Nigrîtæ a Νιγρίτῳ fluvio nomen habent, sic etiam Πυρραίοι isti, οἱ εἰσι μεσημβρινώτεροι τοῦ Γεῖρὸς (Γεῖρὸς sec. Nostrum § 31) ποταμοῦ, dicendi potius sint Γιραίοι. || — 2. Νιγρίται] Νιγρίται AF. Dein Ἀφρικέωνες codd.

§ 17. Βερονίκης et Βερρηνικής codd. Cf. Ptolem. 4, 8. : Ἀζανία δὲ ἡ ἐνδοτέρω, ἐν ᾗ πλείστοι ἔλεφαντες.

§ 18.— 9. Σεβρίδαι] Sic Wilbergius etiam ap. Ptolem. 4, 8 p. 304, 26 e codd. reposuit pro vulgata Σεβρίδοι. ||—Κάτοιποι] Apud Ptolemæum vulgo legitur Καδοῦποι (Κεδοῦποι, καλδοῦποι, Μαδδοῦποι codd. var. lect.). Wilbergius de conjectura scripsit Κατάδουποι, collato Plinio 5, 9 et Cic. De rep. 6, 18, 19. At illi Catadupi ad Nili fluvii τὰ Κατάδουπα sive cataractas degebant, indeque nomen nacti erant, Cadupi vero Ptolemæi longe hinc versus austrum sedes habebant, quippe quibus a borea erant Ptoemphani et Gapachi et Sembridæ. ||— 11. Πεσενδάραι] Sic cum codicibus nostris Ptolemæus p. 305, 2; Πεσενδάραι editt. ||— 12. Φαζανία] Ita verba habent ut Φαζανίαν (hod. Fazzan) juxta Aromatiferam ab occasu fuisse aliquis putaverit. Negligenter Noster excerptisse videtur Ptolemæum, qui post memoratos Sebridæ pergit hunc in modum : Μεθ' αὐτῶν ὑπόκεινται Γάπαχοι, ὅφ' οὗς Πτοεμανεῖς, ὅφ' οὗς Καδοῦποι, μεθ' οὗς οἱ Ἐλεφαντοφάγοι Αἰθίοπες, ὅφ' οὗς Πεσενδάραι καὶ ὑπὲρ τὰς

λίμνας ἡ Κινναμωμοφόρος χώρα. Μεταξὺ δὲ τοῦ Νεῖλου καὶ τοῦ Ἀστάποδος ποταμοῦ πρὸς μὲν τῇ Μερῶν νήσῳ Μέμονες, μεσημβρινώτεροι δὲ Σαπατοί. Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς χώρας, δυσμικώτερα δὲ τῶν Αἰθιοπικῶν ὄρων, κατέχουσι μετὰ τὴν διαμμὸν καὶ ἀβροχὸν χώραν οἱ κατὰ τὴν Φαζανίαν καὶ τὴν Βακκαλίτην. In quibus Φαζανίαν e conjectura, quæ nostro loco firmatur, scripsit Grashofius pro vulgata Ἀζανίαν (Φαζανίαν codd. Wilbergii). ||— 13. Ἄττεροι] sic codd.; Ἄπτεροι editt; Ἄττεροι vulgo ap. Ptolemæum, ubi Ἄπτοροι e codd. dedit Wilbergius. || — Νοῦβοι codd.; ἕτεροι, sc. diversi ab iis quos § 16 commemoraverat. ||— 17. Ὑποδρόμῳ] sic etiam Ptolemæus; Ἴπποδρόμῳ male conj. Hudson. || — 19. Ἀθάκαι] Cf. Ptolem. 4, 7. || — τῆς Βραχίας] καὶ βραχίας codd. E Ptolemæo supplere licet verbum περιτοκοῦσι. || — 22. πολλή] πολλὴ codd., nisi quod in E legitur : τῇ ἀγνώστῳ πόλιν καλουμένη Ἀγίσυμβα. Bernhardyus (Analect. in geogr. min. p. 15) legi voluit ἀγνώστῳ ἐστὶ χώρα πόλις. At Agisymba non est πόλις, sed, ut Ptolemæus dicit, παρὰ τὴν ἀγνωστον γῆν χώρα Αἰθιοπῶν ἐπὶ πλείστον διήκουσα. Unde conjicere etiam liceret locum nostrum lacuna mutilum esse et hunc in modum corrigendum : [ἐπὶ] πολλὴ [διήκουσα].

§ 19. 25. τὸν εἰρημένον τρ.] Cf. § 10. || — τὸν ἰσθμὸν] sc. ὅς ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς Μαυρίτιδος λίμνης ἐπὶ τὴν πρὸς ἄρκτους θάλασσαν διήκει, uti legitur § 3. || — 3. μετὰ ταῦτα] Hoc, si recte habet, significare videtur : μετὰ τὸν ἰσθμὸν καὶ τὸν Τάναϊν. Hand magis perspicua sunt sequentia. Debebat : ἐκπριεθούσα τὰ ἀνατολικά τῆς Μαυρίτιδος καὶ τὰ τοῦ Πόντου τὰ μέχρι τοῦ μυχοῦ, i. e.

τρόπον ἡ Σαρματία, παρατοῦται μὲν ὑπὸ μεσημβρι-
νοῦ τοῦ δίχα τέμνοντος τὸ μῆκος τῆς Κασπίας θαλάσ-
σης, ἐκπεριελθοῦσα δὲ μετὰ ταῦτα τῆς Μαιώτιδος καὶ
τοῦ Πόντου τὰ μέχρι τοῦ μυχοῦ, διὰ τῆς μεσογαίας
6 ἐπὶ τὴν Κασπίαν ἀφικνεῖται. Ταύτης δὲ ἔχεται πρὸς
ἀνατολὰς ἡ Σκυθία· αὕτη δὲ περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς οὐ
σφόδρα πλατύνεται, περὶ δὲ τὰς ἀνατολὰς καὶ πᾶν·
ὀλίγου γὰρ δεῖν συνάπτει τῇ Ἰνδικῇ. Μετὰ δὲ τὴν
σύμπασαν Σκυθίαν ἔστιν ἡ Σηρικῆ, τὸ ἀνατολικώτα-
10-τον ἀποτερματίζουσα τῆς ἐγνωσμένης.

20. Ὑπόκειται δὲ τῇ Σαρματίᾳ πρὸς μὲν τῷ Πόντῳ
ἡ Κολχικὴ, πρὸς δὲ τῇ Κασπίᾳ ἡ Ἀλβανία, ἧς μεταξὺ
καίται ἡ Ἰβηρία. Ἔπειτα τῆς μετὰ τὴν Προποντίδα
καὶ τοὺς πορθμοὺς ἡπειροῦ πρόκειται Ποντοβιθυνία,
15 [ἢ] καὶ ὁ ἐνδοτέρῳ Πόντος, μεθ' ἧς ἔστιν ἡ Παφλα-
γονία. Ὑπόκειται δὲ τῇ Ποντοβιθυνίᾳ προϊούσα μέ-
χρι τοῦ Δινδύμου ὄρους ἡ Ἀσία· μεθ' ἣν ἔστιν ἡ Λυκία
καὶ [ἡ Παμφυλία]· Παμφυλίας δὲ καὶ Πόντου μεταξὺ
καίται Γαλατία. Τούτῳ δὲ τῷ τμήματι, ἀνιούσα
20 παρὰ τὴν Κολχίδα πρὸς ἀρκτους, παρήπλωται ἡ Καπ-
παδοκία, ἣ ὑπόκειται παρὰ τῷ Ταύρῳ κειμένη ἡ Κι-
λικία. Ἡ δὲ τὰ εἰρημένα ἔθνη περιέχουσα ἡπειρος
δοικε καὶ αὐτὴ χειρρονήσῃ πλατὺν ἐχούση τὸν αὐχένα.
Ἐν δ' ἂν ὄστος ἀπὸ τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου ἐπὶ Τραπε-
25 ζούτα πόλιν ἐν τῷ Πόντῳ κειμένην διήκων.

21. Πάλιν δὲ τῇ μὲν Ἰβηρίᾳ καὶ μέρει τῆς Ἀλβα-
νίας ὑπόκειται ἡ Ἀρμενία, χωριζομένη τῆς Καππαδο-
κίας τῷ Εὐφράτῃ. Ταύτῃ δὲ ὑπόκειται ἡ Μεσοποταμία,
δυτικωτέραν ἔχουσα τὴν Συρίαν. Συρία δὲ ὑπόκειται
30 ἡ Ἰουδαία. Ταύτης δὲ κατὰ νότον κειμένης ἀντιπαρεκ-
τείνεται μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβίου κόλπου ἡ κατὰ
τὴν Πέτραν Ἀραβία. Ἡ δὲ μεταξὺ τῶν εἰρημένων
ἔθνων καὶ τῆς δυτικῆς τοῦ Περσικοῦ κόλπου πλευρῆς
καλεῖται Ἐρημος· ἔχει δὲ καὶ αὕτη ἔθνη Ἀραβικά.
35 Ἡ δὲ περιγραφομένη ἡπειρος ὑπὸ τε τῶν νοτιωτάτων
τῆς Ἐρήμου καὶ τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ τοῦ Ἀρα-
βίου [καὶ] κόλπου τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης καὶ μέρους
τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καλεῖται Ἀραβία Εὐδαίμων,
καὶ ἔστι τῷ μεγέθει μεγίστη.

40 22. Καίται δὲ ὑπὸ μὲν τὴν Κασπίαν θάλασσαν μετὰ
τὰ μεθόρια τῆς Ἀρμενίας ἡ Μηδία· ὑπὸ δὲ ταύτην
ὡς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γίγριδος ἡ Ἀσσυρία, εἰς ἣν ἡ
Κτησιφῶν. Μετὰ δὲ τὰς συμβολὰς Εὐφράτου τε καὶ

dixi Sarmatia terminatur in meridiano illo, qui lon-
gitudinem maris Caspii mediam secat : circumstrin-
gens vero Mæotidi, partem orientalem et Ponti partem
usque ad intimum ejus recessum, per mediterranea
ad Caspium pervenit. Hanc vero versus orientem
excipit Scythia, quæ circa sui initium non lata est,
sed circa orientem vel maxime : parum enim abest,
quin Indiam contingat. Post omnem Scythiam se-
quitur Serica, maxime orientalem partem terminans
terræ cognitæ.

20. Subjacet autem Sarmatiæ prope Pontum Col-
chis, et prope Caspium Albania, inter quas media
est sita Iberia. Deinde continenti post Propontidem
et freta prætexta est Ponto-Bithynia quæ et interior
Pontus; ejus pars est Paphlagonia. Sub Ponto-
Bithynia vero jacet Asia, porrecta ad montem usque
Dindymum, post quem sequitur Lycia et Pamphylia.
Inter Pamphyliam vero et Pontum media jacet Gala-
tia. Huic vero sectioni adscendens præter Colchida
ad septentriones obtenditur Cappadocia, cui subjacet
Cilicia monti Tauro contigua. Hæc porro continens
commemoratas gentes complexa, similis est et ipsa pe-
ninsulæ lata cervice Asiæ adhærenti; illa autem cervix
pertinuerit a sinu Issico ad Trapezuntum oppidum in
Ponto situm.

21. Rursus Iberiæ et parti Albanie subjacet Arme-
nia, quam a Cappadocia separat Euphrates; sub illum
est sita Mesopotamia, ad occasum habens Syriam;
Syriæ autem subjacet Judæa, cui ad austrum positæ
prætenditur usque ad recessum sinus Arabici Arabia
quæ ad Petram est. Sed regio inter hos quos dixi
populos et occidentalem sinus Persici oram media vo-
catur Deserta; gentibus autem et ipsa Arabicis insessa
est. Regio vero partibus maxime australibus Arabiæ
Desertæ et Petrææ sinuque Arabico et Rubro mari
et parte sinus Persici circumscripta, vocatur Arabia
Felix, et magnitudine maxima est.

22. Caspio mari post confinia Armeniæ Media
subjacet, Mediæ vero versus exortum Tigridis Assy-
ria, ad quam Ctesiphon. Post confluentes deinde Eu-
phratis et Tigridis descendit Babylonia ad mare usque,

usque ad intimum Ponti recessum qui, secundum
veteres, est ad Dioscuriadem. Cf. Ptolem. 3, 9, 1 sqq.
|| — 8. δεῖ συνάπτειν codd.; em. Gronovius. || — τὴν
ante συμπᾶσαν om. edit.; deinde τῆς ἀγνωσμένης edit.

§ 20. — 15. Ante καὶ ὁ ἐνδ. Πόντος inserui ἡ, quod
flagitant sequentia μεθ' ἧς. Ponto-Bithynia usque ad
Amisum pertinens occidentalem partem pristini regni
Pontici complectebatur, adeo ut Pontobithynia (= *Bithynia et Pontus* vel *Bithynia Pontus*) quæ ab aliis
breviter Bithynia vocabatur, ab aliis Pontus inter-
rior dici posset. Ceterum Ptolemæus Paphlagoniam a

Bithynia distinguit et Galatiæ partem facit. Quare fieri
potest ut nostro loco in pejus corrigendum sit : μεθ'
ἣν ἡ Παφλαγονία, utpote Galatiæ pars, quam Ga-
latiam ipse Noster paullo post, sicut Ptolemæus,
Ponto terminari ait. Sin tueri velis μεθ' ἧς, in seqq.
Pontus non de mari sed de regione accipiendum
foret. || — 19. τούτου δὲ τοῦ τμήματος ἔχουσα codd. et
editi.

§ 21. — 31. Ἀραβικοῦ] sic E, Ἀραβ. cett. hoc loco et
in seqq. || — 32. κατὰ Πέτραν F. || — 39. ἔστι τῷ μεγ.
ἐπὶ τῷ μ. ABDF.

Τίγριδος κάτισιν ἢ Βαβυλωνία μέχρι θαλάσσης, δυτικωτέραν ἔχουσα τὴν Ἑρμηον. Ὑπόκειται δὲ τῇ μὲν Ἀσσυρία μέχρι θαλάσσης ἢ Σουσιανῇ, τῇ δὲ Μηδία ὁμοίως ἢ Περσίς. Ἔστι δὲ τῆς Μηδίας πρὸς ἀνατολὰς 6 καὶ παρὰ τὴν ἠμύνυμον θάλασσαν ἢ Ὑκρανία· ὑπὸ δὲ ταύτῃ ἢ Παρθία. Ταύτῃ δὲ ὑποβιβλῆται [ἢ] Ἑρμηος Καρμανία, μεθ' ἣν ἢ ἀληθῆς κείται Καρμανία μέχρι θαλάσσης.

23. Πάλιν δὲ τῇ μέχρις Ἰμάου ὄρους Σκυθία ὑπό-
10 κεινται ἀπὸ δύσεως ἀρχόμεναι Μαργίανῃ, εἶτα Σογδιανῇ, εἶτα Σακία. Καὶ ἔστιν ὑπὸ τὴν Μαργίανῃ ὡς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Παρθίας ἢ Ἀρία· τῇ δὲ Σογδιανῇ ὑποβιβλῆται ἢ Βακτριανῇ· εἶτα τῇ μὲν Ἀρία παρα-
15 μῆκει οὕση ὑπόκειται ἢ Δραγγίανῃ, τῇ δὲ Βακτριανῇ οἱ Παροπανισάδαι, ὅφ' ὅς ἔστιν ἢ Ἀραχωσία ὑπο-
κειμένα ἔχουσα τὰ δυτικώτερα τῆς Γεδρωσίας, δυτικὴν ἐχούσης τὴν Καρμανίαν, ἣ ὑπόκειται ἢ Δραγγίανῃ.

24. Τὴν δὲ λοιπὴν τὴν μέχρι τῶν Θινῶν ἡπειρὸν
20 ἄπασαν, πλείστην οὖσαν καὶ ὑπὸ πολλῶν ἔθνῶν κατοικουμένην, Ἰνδοὶ κατανέμονται, ἀφοριζομένην πρὸς μὲν ἀνατολαίς Σίναις, πρὸς δὲ ταῖς δύσεσι Γεδρωσία, πρὸς δὲ ταῖς ἀρκτοῖς Παροπανισάδαις καὶ Ἀραχωσία, Σογδιανοῖς τε καὶ Σακίαις, Σκυθία τε καὶ τῇ Ση-
25 ρικῇ.

25. Ἔστι δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ταύτης κατὰ μὲν τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος μεγίστη νῆσος, ἢ πάλαι μὲν Σιμουῦνδα καλουμένη, νῦν δὲ Σαλική, ἐν ἣ φασὶ πάντα γίνεσθαι τὰ πρὸς τὴν χρῆσιν τὴν βιωτικὴν, ἔχειν τε παντοῖα
30 μέταλλα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν ἀνδρας πολλοὺς γυναικείους ἀναδεῖσθαι τὰς κεφαλὰς· κατὰ δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν ἢ Κύπρος. (Ὅμοῦ ἔθνη γνῶ.)

VII. Σύγκρισις τῶν τριῶν ἡπειρῶν.

26. Συγκρινομένων δὲ τῶν τριῶν ἡπειρῶν πρὸς ἀλ-
35 λήλας, μεγίστη μὲν ἂν φανεῖται ἢ Ἀσία, εἶτα ἢ Λιβύη, τελευταία δὲ ἢ Εὐρώπη. Ἀνάπαλιν δὲ πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ εὐετηρίαν πρὸς τε τὰ τῶν ἀέρων καταστήματα καὶ ὑδάτων διὰ παντὸς εὐμοίριαν καὶ τῶν φερομένων πακίλην δαψίλειαν κατὰ τὰ ἱστορούμενα εἴροι τις ἂν
40 μακρῶ πασῶν διαφορωτέραν τῶν ἄλλων τὴν Εὐρώπην· εἶτα τῆς ὅλης Ἀσίας σχεδόν τι τὰ ὑπὸ Ῥωμαίοις μόνα· τῆς δὲ Λιβύης τὰ περὶ τὴν θάλασσαν. Ἐὼν δὲ ἐν αὐ-

ab occasu habens Desertam. Sub Assyria autem usque ad mare Susiana, sub Media similiter Persis. Post Mediam orientem versus sequitur Hyrcania, secundum oram maris cognominis. Huic subjacet Parthia, Parthiæque Carmania deserta; post hanc sita est vera Carmania ad mare usque.

23. Præterea Scythiæ ad Imaum usque montem subjacent inchoantes ab occidente Margiana, dein Sogdiana, denique Sacia. Sub Margiana vero ad orientem Parthiæ jacet Aria; sub Sogdiana est sita Bactriana. Deinde Ariæ regioni oblongæ subjacet Drangiana; sub Bactriana Paropanisadæ; sub his Arachosia, subjacentes habens occidentales partes Gedrosiæ, quæ ipsa occiduam habet Carmaniam, cui adjacet Drangiana.

24. Reliquam omnem continentem ad Thinas usque, vastissimam et a multis populis habitatam, Indi obtinent, ab ortu terminatam Sinis, ab occasu Gedrosia, a septentrionibus Paropanisadis et Arachosia, Sogdianis quoque et Sacis, Scythia denique et Serica.

25. Ad hanc continentem in Indico mari pertinet quoque insula maxima, olim quidem dicta Simunda, nunc vero Salice, in qua omnia ad usum vitæ necessaria provenire dicunt, et metalla omnis generis contineri, et viros, qui eam incolunt, muliebribus cincinnis capita redimire. In nostro autem mari sita est Cyprus. In summa gentes sunt 153.

VII. Trium continentium comparatio.

26. Si vero tres continentes inter se contuleris, invenies Asiam esse maximam, proxime Africam, postremam Europam. Contra si felicitatem et exuberantiam proventuum cum aeris temperie aquarumque assidua ubique copia, et variam frugum ubertatem, prout in historiis traditur, quis consideraverit, inveniet Europam longe præstare reliquas; dein totius Asiæ optima esse ferme sola illa quæ sunt sub Romanis; Africæ autem maritimam oram. Gentium vero

§ 22. — 2. μὲν ante Ἀσσυρία om. editt. || — § 23. — 15. Παροπανισάδαι et ltn. 23 Παροπανισάδαις editt. || — ὅφ' ὅς] ὅφ' ὅς editt. || — 17. ὑπόκειται ἢ Δραγγίανῃ] Debebat: ἐπίκειται.

§ 24. — 21. Καὶ ante ἀφοριζομένην codd.; quod si servare velis, verba Ἰνδοὶ κατανέμονται transponenda forent post ἡπειρὸν ἄπασαν. Editiones lacunam notant post v. καί. || — § 25. — 31. γυναικείας editt. Cf. Ptolem. 7, 4, 1: οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν κοινῶς Σάλαι, μαλλοῖς γυναικείους εἰς ἄπαν ἀναδεόμενοι. In quibus πολλοῖς est, Hesychio testante, ἢ καθειμένη κόμη vel σχολλός, promissa coma

et cincinnus. De re cf. quæ Ritterus (*Erdk.* tom. 6, p. 27) de Singalesis Taprobanes insulæ refert: « Der Wuchs von Haupthaar stark und langherabhængend. Die Mænner verstehen sich auf ihre Schœnheit; dazu gehœrt, nach ihrem Ideal, reiches Haar wie der Schweif des Pfauen, lang herab bis zu den Knien in Locken hængend. » || — 32. Ὅμοῦ ἔθνη γνῶ] om. ABEF.

§ 26. — 35. ἂν φανεῖται] ἀναφανῆται editt. || — § 27. — 9. ἢ Ἀλουῖωνος codd., ut supra § 13. Idem vitium est in Ptolem. 7. 5, 11, ubi hæc: τῶν δὲ ἀξιολογωτέρων νῆσων ἢ χερσονήσων πρώτη μὲν Ταπροδάνη, δευτέρω

ταῖς ἰθῦων, τῆς μὲν Εὐρώπης μέγιστη ἐστὶν Ἰσπανία τε καὶ Ἰταλία, Γερμανία τε καὶ Σαρματία, τῶν δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ ἢ τε Ἀφρική καὶ ἡ Αἴγυπτος, καὶ τῶν Ἀσιατικῶν παρὰ πάντα μὲν ἰδίως ἡ Ἰνδική, μέγιστη δὲ 5 καὶ Σκυθία Σηρικὴ τε καὶ ἡ Εὐδαίμων.

VIII. Περί νήσων μεγίστων.

27. Τῶν δὲ νήσων τῶν πάντων μεγίστων πρωτεύει μὲν παρὰ πάσας ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἡ Σαλική, δευτερεύει δὲ ἡ Ἀλουίων, τὰ δὲ τρίτα φέροιτ' ἐν ἡ Ἰουερνία. Τῶν 10 δὲ ἄλλων μὲν μεγάλων, ἑλαττόνων δὲ ἢ κατὰ τὰς εἰρημένας, πάλιν τεταξέται πρώτη μὲν Σικελία, δευτέρα δὲ Σαρδονία, τρίτη δὲ Κύπρος, τετάρτη δὲ Κρήτη, πέμπτη ἡ Εὐβοία. Τῶν δὲ λοιπῶν καὶ τρίτην ὥσπερ ἐν μεγέθει τάξιν ἔχουσῶν πρώτη μὲν ἐν εἰς ἡ Κορ- 15 σική ἢ καὶ Κύρνος, δευτέρα ἡ Λέσθος, τρίτη δὲ ἡ Ῥόδος.

IX. Περί ὄρων μεγίστων.

28. Ἔστι δὲ καὶ τῶν ὄρων μέγιστα, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ δ τ' Ἰμάτιος καὶ τὰ Ἡμῶδὰ καὶ τὰ Καυκάσια· 20 ταῦτα δὲ καὶ τὰ Ῥίπαϊκά φασὶ παρὰ πάντα ὑψηλότατα εἶναι· μέγιστον δ' ὄρος καὶ ὁ Παροπάνισος καὶ ὁ Ταῦρος, τῶν τε κατὰ τὴν Ἰνδικὴν τὰ πλείστα· τῶν δὲ Λιβυκῶν ὑψηλότατα μὲν δ τε μέγας Ἄτλας καὶ τὸ τῶν Θεῶν ὄρημα, μέγιστα δὲ καὶ ἐπιμηκέστατα τὰ 25 Αἰθιοπικά· ἀρξάμενα γὰρ ἀπὸ τῆς μεθορίας τῆς κατ' Αἴγυπτον κάτασιν ἐπὶ μεσημβρίαν συνεκταίνόμενα τῇ τοῦ Νεῖλου πορείᾳ. Ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ μέγιστά φασιν εἶναι τὰ Σαρματικά καὶ τὰ Ἄλπεια, εἰ τις αὐτὰ κατὰ συνάφειαν λαμβάνοι. Ὑψηλὰ δὲ φασιν εἶναι καὶ τὰ 30 Πυρρηναία καὶ τὴν Ἰδοῦβαιαν τῆς Ἰσπανίας, καὶ τὸν Μακεδονικὸν δι' Ὀλυμπον καὶ τὸν Ἄθω καὶ τῆς Ἠπείρου τὰ Ἀκροκεραῦνια· ταῦτα δὲ καὶ ἀπὸ Κανυσίου φατὶν ὁρᾶσθαι.

X. Περί ποταμῶν μεγίστων.

29. Τῶν δὲ ἐν τῇ οἰκουμένῃ ποταμῶν μέγιστοι μὲν εἰσιν, ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ πολλῶν ὄντων παρὰ πάντας δ 35 τε Γάγγης καὶ ὁ Ἰνδός· οὗτοι γὰρ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν βορειοτάτων τῆς οἰκουμένης, καὶ προσλαμβάνοντες σχεδὸν πάντας τοὺς ἀξιολόγους, ὅσοι διαρρέουσι τὴν 40 ἑλὴν Ἰνδικὴν (εἰσὶ δὲ καὶ ὅσοι πλείστοι), ἐκδιδύσσιν ἐπὶ τὴν πρὸς νότον θάλασσαν. Τῶν δὲ λοιπῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν ἐμβαλόντων τε εἰς διαφόρους θαλάσσας

maxima est in Europa Hispania et Italia, dein Germania, tum Sarmatia; in Libya vero Africa et Ægyptus; inter Asiaticas omnium maxima est India, sed et Scythia permagna est et Serica et Arabia Felix.

VIII. De maximis insulis.

27. Inter insulas plane maximas primum supra omnes locum obtinet Salice, secundum Albion, tertium Hibernia. Alie magnæ quidem, sed proxime dictis minores, deinceps describentur prima Sicilia, secunda Sardinia, tertia Cyprus, quarta Creta, quinta Eubæa. Reliquarum et tertiæ quasi magnitudinis insularum prima erit Corsica, quæ et Cynus, secunda Lesbus, tertia Rhodus.

IX. De maximis montibus.

28. Maximi vero montium sunt in Asia quidem Imaus et Emodi montes et Caucasii. Hos enim et Ripæos altissimos omnium esse prædicant. Summæ quoque magnitudinis mons est Paropanisus, ut et Taurus, inque Indicis regionibus plurimi. Libycorum vero montium altissimus est magnus Atlas et Deorum currus: magni etiam longissimeque procedentes Æthiopici, quippe incipientes ab Ægypti confinio descendunt in meridiem Nili alveum comitantes. In Europa maximi traduntur esse Sarmatici et Alpini, si quis hos in continentia consideret. Præterea etiam Pyrenæos montes dicunt altos, et Idubædam Hispaniæ Olympum Macedoniae et Athon et Epiri Acroceraunia. Hæc vero vel a Canusio conspici ferunt.

X. De maximis fluminibus.

29. Fluvii per orbem terrarum maximi sunt in Asia præ aliis multis Ganges et Indus; hi enim ex partibus terrarum maxime septentrionalibus orti, ubi in se receperunt quotquot fere per universam Indiam fluunt digni memoratu amnes (sunt autem hi plurimi), exonerant se in mare australe. E reliquis vero per Asiam fluminibus in diversa maria se emittentibus,

δὲ τῶν Βρετανικῶν ἢ Ἀλουίωνος, τρίτη δὲ ἡ Χρυσὴ Χερσονήσος, τετάρτη δὲ τῶν Βρετανικῶν ἡ Ἰουερνία, πέμπτη δὲ ἡ Πελοπόννησος, ἕκτη δὲ ἡ Σικελία, ἑβδόμη δὲ ἡ Σαρδῶν, ὄγδοη ἡ Κύρνος, ἐνάτη δὲ ἡ Κρήτη, δεκάτη δὲ ἡ Κύπρος. ἢ — ἡ ante Ἰουερνία om. editt., deinde vero ἡ Σικελία et Σαρδωνία et ὡσπερ μεγέθει editt.

§ 28. — 18. ὄρων] ὄρων editt. ἢ — 19. δ τ' Ἰμάτιος] δ Τίματιος codd., δ τ' Ἰμαος editt. ἢ — τὰ Ἡμῶδὰ] τὰ

εἴμωνα codd., τὰ ἐπ' Ἰμαον editt. ἢ — 21. Παροπάνισος] Παρεπαίσιος ABDE. ἢ — 30. τὴν Ἰδοῦβαιαν] τὴν δουβαίδα codd.; τὸν Ἰνδοῦβαίδα editt. Apud Ptolemæum in editt. legitur (2, 5, p. 121, 8) ἡ Ἰδοῦβαιδα, ut in Strabone p. 133, 40 et 47 et p. 134, 32 et 50 ed. Did., ubi tamen ex optimis codd. Ἰδοῦβαιδα reponas. ἢ — 31. δὲ Ὀλ.] δὴ Ὀλ. editt. Mox καὶ ante ἀπὸ om. editt.

Ἰαξάρτης μὲν καὶ Ὠξός καὶ Ῥύμμος καὶ Ῥᾶς καὶ Κῦρος καὶ Ἀράξης εἰς τὴν Κασπίαν ἵενται θάλασσαν, Φᾶσις δὲ καὶ Θερμῶδων καὶ Σάγγαρις εἰς τὸν Πόντον. Ὅστοι δὲ σχεδὸν τι περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους τὰς ἐκβολὰς ἔχουσι ταῖς πηγαῖς.

30. Τῶν δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ πρωτεύοι μὲν ἂν εἰκότως ὁ Ἴστρος, ὃς φερόμενος ἀπὸ τῶν πρὸς οὐσίην τόπων τοσαῦτά τε διερχόμενος ἔθνη καὶ τόπους ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Πόντον· ἐξῆς δὲ μέγιστοι Βορυσθένης, Οὐιστούλας, 10 Τάναϊς, Ῥῆνος. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι μεγάλοι ποταμοὶ πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς γινόμενοι, μάλιστα Ἡρίδανος, Ἰβήρ, Βαίτις, Σηκοάνας, Δορίας καὶ οἱ ἀμφὶ Ῥοδανόν.

31. Ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ μέγιστός ἐστιν ὁ Νεῖλος· ὅρ- 15 μώμενος γὰρ ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν ἰσημερινὸν ἐν βάθει τῆς μεσημβρίας τόπων, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν, ἐλικογραφῶν, ὡς εἰκός, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον ποταμῶν, ὡς πιθανὸν εἶναι μᾶλλον ἀπὸ τῶν ἐκαὶ γιγνομένων κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν θέρος ὁμβρῶν ἤπερ ἀπὸ 20 χιόνος σύστασιν τὴν πλημμυρίαν ἐνιαυσίῳ χρόνῳ ποιῆσαι. Φαίνεται δὲ καὶ ὁ Βαγράδας ὁ περὶ Καρχηδῶνα ῥέων καὶ ὁ Κίνυψ ἀπὸ τῶν νοτιωτάτων. Τῶν δὲ διαρρεόντων τὴν ἐντὸς Αἰθιοπίαν καὶ τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη ἐν ἡπείρῳ ἐχόντων, μέγιστός ἐστιν ὁ τε Γῆρ καὶ 25 Νίγερ.

XI. Περὶ τῆς μεγάλης θαλάσσης.

32. Τῆς δὲ μεγίστης τε καὶ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς θαλάσσης τὰ μὲν νοτιώτατα καὶ πρὸς τῇ ἀγνώστῳ καλεῖται Πρασώδης θάλασσα· λέγεται γὰρ τῷ χρώματι 30 τοιαύτη τις εἶναι, καὶ βρῦον ἔχειν πλείστον καὶ μέγιστον ἔμφερές πρᾶσφ, ὅθεν εἰκός αὐτῇ καὶ τὴν πρᾶσώδη φαντασίαν προσγίνεσθαι.

33. Μετὰ δὲ ταύτην ὡς πρὸς ἀρκτους ἡ Βραχεῖα καίεται θάλασσα, ἡ οὖν διὰ βραχύτητα τοῦ μεγέθους 35 (ἔστι γὰρ μεγίστη) τοῦτου τετύχηκε τοῦ ὀνόματος, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐν αὐτῇ βράχη· τὰς γὰρ ἀμπώτεις γίνεσθαι κάκει μέγιστας, μὴ [δ'] ἀθήμερον μεταβάλλειν, ἀλλ' ἐπὶ πλείστον ἀναχωρεῖν χρόνον τὸ ὑδωρ, καὶ τὰς ραχίας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀναξηραίνεσθαι, ὥστε τοὺς 40 πλείοντας, εἰ περιπέσοιεν ποτε τούτῳ τῷ πάθει, ὑποστηρίζαντας τὸ πλοῖον ἀναβαίνειν καθάπερ εἰς ἡπειρον.

34. Ταύτης δὲ τῆς θαλάσσης ὑπέρκειται ἡ λοιπὴ ἡ παρὰ τὴν ἡπειρον· καὶ ἐστὶ μὲν αὐτῆς μέγιστον μὲν 45 Ἰνδικὸν πέλαγος, ἐν ᾧ χειρρόνησοι καὶ κόλποι πάνυ

Iaxartes et Oxus et Rhyminus et Rhas et Cyrus et Araxes Caspio mari miscetur, Phasis autem et Thermodon et Sangaris Pontum petunt : sed hi non ita longe a suis quisque ostiis scaturiunt.

30. Inter Europæos palmam tenet citra controversiam Ister, qui proveniens ex locis occidentalibus et tot gentes regionesque transiens se in Pontum condit. Proximi magnitudine Borysthenes, Vistula, Tanais et Rhenus. Sunt et alii fluvii magni circa ostia, præsertim Eridanus, Iberus, Bætis, Sequana, Durias et qui sunt circa Rhodanum.

31. In Africa maximus est Nilus, siquidem ex locis ultra æquatorem in penitissima meridie sitis defertur, et in mare nostrum decurrit flexuoso meatu, ut consentaneum est, siquidem id fluminum proprium. Probabile igitur est potius a pluviis illic obtinentibus, quo tempore apud nos est æstas, quam a nive alveum ejus annuo tempore facere inundationem. Præterea Bagrada, prope Carthaginem fluens, item Cinyps ab maxime austrinis regionibus decurrere videntur. Illorum vero qui per interiorem Æthiopiam fluunt, quique initium et finem in continente habent, maximi sunt Gir et Nigir.

XI. De magno mari.

32. Quantum maris maximi in orientem porrectum simul austrum respicit et incognitas terras alluit, id Prasodes vocatur; dicitur enim colore tale esse plurimumque in eo nasci et maximum muscum, viroris æmulum, unde viridem illi speciem conciliari probabile est.

33. Ab illo boream versus jacet mare, quod Breve dicitur, non quidem propter brevitatem spatii (latissime enim patet), sed ob frequentiam in eo brevium. Ajunt enim æstuum reciprocaiones illic contingere maximas, sed aquas non intra eundem diem mutari, verum longissimo tempore destituere suas plagas, ita ut scopuli post recessum exsiccentur, et si forte navigantes in hujusmodi casum incidant, suffulcantes navem exscendant velut in continentem.

34. Supra hoc mare jacet reliquum quod est juxta continentem. Hujus maximum est pelagus Indicum,

§ 29. — 1. Ῥύμμος editt.; Ῥύμμος codd. et Ptolem. 6, 14, 2 p. 425, 13. || — Ῥᾶς] Ῥᾶς codd. et editt.

§ 30. — 9. Ἰουστούλας codd; deinde Βίτης codd., Βέτις editt.; Σηκοάνας editt.

§ 31. — 14. Λιβυκῆ E. || — 18. Ante ὡς πιθανὸν [πιθανὸς BD, πιθανῶς (sic) A] lacunam notant editt. Sententia verborum pendet ex antecc. : ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἐν βᾶθει τῆς μεσημβρίας τόπων || — 20. τὴν πλημ-

μυρίαν] τὴν πορσίαν codd. et editt. || — 22. Κίνυψ BE, Κίνυψ vulgo. Pro Γῆρ et Νίγερ in Ptolemæo est Γεῖρ et Νίγερ.

§ 32. προσγίνεσθαι editt. || — § 33. βράχη] Cf. Ptol. 4, 8 : ... Βαρβαρικῶν κόλπω, ὃς καλεῖται βραχεῖα θάλασσα διὰ τὰ βράχη. || — 36. ἀμπώτεις] ἀμπώσεις editt. Deinde post μὴ inserui δὲ. Vossius ad Melam 1, 19 hæc verba auctoris tunc nondum editi laudans ita habet : καὶ μὴ αὐθημερινόν. || — § 34. — 44. ἡ παρὰ] καὶ παρὰ codd. et editt. || — 1. ὁ τε] ὁ τε editt.; Γαγγιτικὸς editt.

μεγάλοι, ὃ τε Θηριώδης καὶ ὁ Μέγας καὶ ὁ Γαγγη-
τικός.

35. Τοῦ δὲ Ἰνδικοῦ πελάγους ἔχεται τὸ Καρμανίον,
πρῶτον ὡς ἐπὶ δύσει, τούτου δὲ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα,
ὧν περὶ τὰς συμβολὰς καὶ τὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου
στόμα κεῖται. Αὐτὸς δὲ ὁ κόλπος περιέχεται μὲν ἀπὸ
ἀνατολῶν καὶ μεσημβρίας Καρμανία, ἀπὸ δὲ ἀρκτων
μεταβαίνουσιν ἐπὶ δύσει Περσίδι καὶ Σουσιανῇ καὶ
Βαβυλωνίᾳ, ἀπὸ δὲ δύσεως Ἀραβίᾳ Ἐρήμῳ, εἴτα
10 πάλιν ἀπὸ μεσημβρίας τῇ Εὐδαίμονι.

36. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἰς Αἴγυπτον
ὁ Ἀράβιος κόλπος, ἐνθα μάλιστα ἔστι τὸ στενότερον
τῆς ἡπείρου καὶ διείργον τὸ μὴ συνάψαι τὴν καθ' ἡμᾶς
θάλασσαν. Οὗ τὸ χρομῆμα φασὶν ἐρυθρὸν εἶναι, οὐχ', ὡς
15 σχεδιάζοντες λέγουσιν, ἀπὸ τῶν προσπαρκαμειμένων
ὄρων ἐρυθρῶν ὄντων, [ἀφ' ὧν] προσπίπτειν τινὰ πρό-
σπτωσιν γαληναίῳ ὄντι τῷ ὕδατι, καὶ τὴν τοῦ ἐρυθροῦ
φαντασίαν ἀπεργάζεσθαι, ἀλλὰ τὰ πολλὰ τοῦ πελάγους
τούτου ἡρεμαίου ὄντος, ἅτε πνευμάτων, ὡς λόγος, ἐκεί
20 μῆτε μεγάλων μῆτε συνεχῶν γινομένων, διὰ τὸ πλη-
σίον εἶναι τοῦ κατὰ κορυφὴν τὸν ἥλιον συστάσεις διε-
ρῶν νεφῶν συνίστασθαι, εἰς ἃ ἐμπύπτουσαι αἱ τοῦ ἡλίου
αὐγαὶ χρωμαίνουσιν αὐτὰ, καθὰ παρ' ἡμῖν συνεχῶς τὰ
περὶ τὸν ὀρίζοντα πάσχειν εἰσθεῖν ἀνίσχοντος ἢ κατα-
25 δευκότος ἤδη τοῦ ἡλίου, εἶθ' οὕτω τὰς χροῶς δέξο-
σθαι τὴν θάλασσαν, ὅταν λείαν ἔχῃ τὴν ἐπιφανείαν.
Μετὰ τὸν Ἀράβιον κόλπον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἐρυ-
θρᾶς θαλάσσης ἔστιν ἡ κατὰ τὴν Βαρβαρίαν Αἰθιοπικὴ
θάλασσα.

30 XII. Περὶ τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνέμων.

37. Αἱ δὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνέμων
τε καὶ πνευμάτων θέσεις, καὶ ἀφ' ὧν ἕκαστος δρᾷται
τόπων, καὶ εἰ ὧν ἔρχεται, ἔχουσιν οὕτως.

38. Νοτιόθεντος γὰρ μεγίστου κύκλου περιέχοντος τὸ
35 ἐγνωσμένον, καὶ εἰς διαμέτρος εἰς ἴσα δώδεκα διαίρε-
θέντος, ὥστε δύο τῶν πρὸς ὀρθὰς ἀλλήλαις τὴν μὲν
ἰσημερινὴν ποιεῖσθαι, τὴν δὲ μεσημβρινὴν, τάσσουσιν
ἐπὶ μὲν τῆς ἰσημερινῆς πρὸς μὲν ταῖς ἀνατολαῖς ἀπη-
λιώτην, πρὸς δὲ ταῖς δύσεις Ζέφυρον, καὶ πάλιν ἐπὶ
40 μὲν τῆς μεσημβρινῆς πρὸς ἀρκτους ἀπαρκτίαν, πρὸς
δὲ τὴν μεσημβρίαν νότον· εἴτα ἀπηλιώτου μὲν ἑκα-
τέρωθεν ὡς πρὸς μεσημβρίαν εὐρον, πρὸς δὲ ἀρκτους
καικίαν· πάλιν δὲ ἀπαρκτίου ὡς πρὸς μὲν ἀνατολὰς

in quo peninsulae sunt et sinus admodum magni,
Theriodes et Magnus ac Gangeticus.

35. Indicum pelagus excipit Carmanium, in occi-
dentem pergens; hoc excipit Rubrum mare; quorum
marium ad conjunctionem est etiam Persici sinus
ostium. Ipse vero sinus a latere orientali ac meridiano
cingitur Carmania, ab aquilone in occasum tenden-
tibus Perside et Susiana et Babylonia, ab occidente
Arabia Deserta, rursus denique ad meridiem Arabia
Felice.

36. A Rubro autem mari usque ad Aegyptum est
sinus Arabicus, ubi angustissimum continens jugum
prohibet, quominus cum mari Nostro committatur.
Illi rubrum esse colorem tradunt, non, ut temere
confinunt, ab propinquis montibus rubris, ex quibus
accidere quandam speciem aquae tranquillae, et colo-
rem rubrum conciliari, sed propterea quod pelagus
istud plurimo tempore quiescat, nec flatus illic, ut
dicitur, neque magni neque continui sint, sole supra
verticem fere versante, nebularum humentium coetus
colligi, eosque incidentibus solis radiis colorari eo
plane modo, quo circa nostrum horizontem oriente
vel occidente jam sole idem accidere consuevit, atque
hinc colorem derivari in mare, quoties placido
sequore sternatur. Post sinum Arabicum et reliquam
partem maris Rubri jacet mare Aethiopicum secundum
Barbariam.

XII. De ventis per orbem terrarum.

37. Ventorum autem et flatuum per orbem terra-
rum positiones et loca ex quibus quisque ruat, ac per
quae feratur, sic se habent.

38. Posito circulo maximo, quidquid cognitum
est ambiente, eoque sex diametris in duodecim
aequalia diviso, ita ut ex duabus lineis ad angulos rectos
sese secantibus altera tendatur secundum aequatorem
circulum ab oriente in occidentem, altera secundum
meridianum a septentrione in austrum agatur: in
aequatoris quidem illa linea collocant a parte orientali
apelioten, ab occidentali autem zephyrum; ac rursus
in linea meridiani ponunt ad septentriones aparctiam,
ad meridiem notum; tum ab utroque latere apeliotæ
versus meridem eorum, versus septentriones caeciam;

§ 35. — 5. ὡς περὶ τὰς συμβολὰς κατὰ τοῦ etc. codd. et
edit. || — 9. Ἀραβία codd. || — § 36. — 12. ἐνθα etc.]
Cf. Marcian. Periopl. m. ext. (tom. 1, p. 522. 1): Ἀρβό-
μυθα δὲ τοῦ περιπλου ἀπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καὶ τοῦ
μυθοῦ αὐτοῦ τοῦ καλουμένου Αἰθιοπικοῦ (immo Ἑρω-
πολίτου), ἐνθα μάλιστα ἔστιν, ὡς προσηρται, καὶ τὸ
στενότερον τῆς ἡπείρου καὶ τὸ διείργον τὸ
μὴ συνάψαι τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν τῷ Ἀραβίῳ μυθῷ.
Verborum consensus communem fontem arguit, for-
tasse Protagoram, quem juxta Ptolemaum a Marciano

adhibitum fuisse scimus. || — 14. οὐχ', ὡς etc.] οὐδ', ὡς
σχεδιάζοντες, ἀπὸ τῶν ... ὄρων ἐρυθρῶν ὄντων λέγουσι
προσπίπτειν codd. et edit. De re cf. Agatharchides in
tom. 1, p. 111 sq.; Strabo p. 779; Plinius 6, 23; Steph.
Byz. v. Ἐρυθρὰ. || — 19. ἡρεμαίου] ἡρεμαίου edit. || —
21. πλησίον εἶναι τοῦ] πλησίον ἐνιαυτοῦ edit. || — 23.
καθὰ παρ' ἡμῖν] καθάπερ ἡμῖν edit.

§ 38. Post verba τὴν δὲ μεσημβρινὴν lacunæ nota in
edit. posita.

βορείαν, ὡς δὲ πρὸς δύσεις θρασκίαν ἢ μέσην καὶ ζεφύ-
 ρου μὲν πρὸς μεσημβρίαν λίβα, πρὸς δὲ ἀρκτους ἰάπτυγα
 ἢ ἀργέστην, νότου δὲ πρὸς μὲν ἀνατολὰς εὐρόνοτον,
 ὡς δὲ πρὸς δύσεις λιθονότω. Καὶ εἰσι διάμετροι καὶ
 5 ἀντιπνέοντες ἀλλήλοις, ἀπηλιώτης μὲν ζεφύρω, καικίας
 δὲ λιβί, βορέας δὲ λιθονότω, καὶ ἀπαρκτίας μὲν νότω,
 θρασκίας δὲ εὐρονότω, καὶ ἰάπτυξ εὐρω.

XIII. Περὶ μήκους καὶ πλάτους τῆς ὅλης οἰκουμένης.

39. Ἀναγκαῖον δὲ καὶ περὶ μήκους καὶ πλάτους τῆς
 10 ὅλης οἰκουμένης εἰπεῖν. Τὸ μήκος τοίνυν αὐτῆς ληφό-
 μεθα, οὐ τὸ συνακλουθοῦν τῷ ῥομβοειδεῖ σχήματι,
 ἀλλὰ τινι κύκλου τμήματι, ὃ τῶν ἄλλων τῶν δι' ὅλου
 τοῦ μήκους αὐτῆς ἐρχομένων ἀπάντων ἔστι μείζον
 15 ὁμοῖον τε γὰρ [τὸ ἐπὶ] τοῦ ἰσημερινοῦ ἔκπιπτον ἀπὸ
 δυσμῶν ἐπὶ ἀνατολὰς ἐδείχθη τοῦ ἐγνωσμένου καὶ [τὸ]
 πολὺ προτεραιώτατον ἐπὶ τῶν τε νοτιωτέρων [καὶ τῶν
 βορειωτέρων] τούτου. Εἴτε δ' ἂν τὸ τοῦ ἀπέχοντος ἐπὶ
 τὰ βόρεια τοῦ ἰσημερινοῦ μοῖρας εἴκοσι τρεῖς καὶ 2', δ'
 20 μίαι ἦμισι, μήκος δὲ ἔχει στάδια] μύρια ὀκτώ, β' τ
 π β' ὥστε ἐγγίστα θ' μυριάδων εἶναι σταδίων τὸ μήκος
 διὰ τοῦ ὑπὸ [τοῦ] μεγίστου κύκλου περιεχομένου τὸ
 ἐγνωσμένον. Τὸ δὲ πλάτος ἐπὶ μεσημβρινοῦ, γραφο-
 μένου (δὲ) διὰ τῶν Ἰππικῶν τῆς Σαρματίας ὄρων,
 25 στάδια τρισμύρια διασχίλια φ', ἧτοι μιλίων χιλιάδεις
 δ καὶ τλγ'.

§ 39.—14. Quæ uncis includuntur supplivi. Post ἔ-
 κπιπτον in codd. legi tunc dicit Bernhardus. Hoc si est,
 ego enotare oblitus sum. ||— 16. ἐπὶ τῶν τε] ἐπὶ τὰ μὲν
 et ἐπὶ τὰ τῶν codd. || — 18. εἴκοσι τρεῖς etc.] Cf. supra
 Anonymus § 14. p. 492, 25. Indicatur parallelus per
 Syenen ductus. Ptolem. 7, 5, 15 ° ἐπὶ δὲ τοῦ διὰ
 Συήνης (παραλλήλου), ὃς ἀπέχει τοῦ ἰσημερινοῦ μοῖρας
 κγ', 2', γ' (2', δ' Anonym.) μέσος πως κείμενος τοῦ ὅλου
 πλάτους, (τὸ ἐγνωσμένον τῆς γῆς μήκος ἔστι) μυριάδων
 ὀκτώ, βτλς', κατὰ τὴν τῶν εἰρημένων παραλλήλων πρὸς τὸν
 ἰσημερινὸν ἀναλογίαν. || — 19. καὶ ante τοῦτο abundat.
 ||— 20. βτπδ'] E Ptolemæo reponendum videtur βτλς'.
 Post. v. τὸ μήκος in E legitur πδ'. Lacunam notant
 editt. || — 21. ἐγγίστα θ' μυριάδων] Cf. Ptolem. l. l. :
 ὥστε συνάγεσθαι τὸ ἐγνωσμένον αὐτῆς μήκος ἐπὶ μὲν τοῦ
 κατὰ τὸν ἰσημερινὸν τμήματος ἐννακισμυρίων. || — 22.
 διὰ τοῦ etc.] διὰ τὸ ὑπὸ μεγίστου κύκλου περιέχεσθαι τὸ
 ἐγνωσμένον codd. et editt.; quæ sensu idoneo carent. ||
 — 23. γραφομένου δὲ διὰ] aut δὲ delendum, aut ante hæc
 verba alius meridiani mentio excidit. || — 25. χιλ. δ'
 καὶ τλγ'] χιλ. λβ' καὶ τλγ' ABD et, misso καὶ, E, in
 quibus χιλ. λβ' ex varia scriptura numeri præcedentis
 τρισμύρια διασχ. ortum est. In antec. Noster longitu-
 dinem terræ sub æquatore esse 90000 stadiorum di-
 verat ex sententia Ptolemæi. Expectaveris igitur sec-
 undum ejusdem Ptolemæi rationes latitudini tribui
 stadia 40000 sive gradus 80, qui pertinent inde a
 63° lat. bor. sive a Thules parallelo usque ad 17° lat.
 austral., qui terminus duobus gradibus australior est

porro arcticiæ ad orientem boream, ad occasum
 thrasciam vel mesen; item zephyri in meridiem libem,
 ad septentriones iapygem vel argesten; denique noti
 in orientem euronotum, et libonotum in occidentem.
 Et sic quidem sibi oppositi et ex adverso spirantes
 sunt, apeliotes zephyro, cæcias libi, boreas libonoto,
 arcticias noto, thrascias euronoto et iapyx euro.

XIII. De longitudine ac latitudine totius terræ habitatæ.

39. Necessario autem etiam verba sunt faciendæ de
 longitudine deque latitudine universæ terræ habitatæ.
 Longitudinem ergo ejus capiemus, non quidem con-
 venientem formæ terræ rhombum referenti, sed cui-
 dam circuli segmento, quod aliis omnibus quæ per
 totam longitudinem ejus transeunt, est majus. Nam
 simile esse demonstratum est id quod in æquinoctiali
 linea ab ortu ad occasum terræ cognitæ excurrit,
 atque id quod vel longissime ab æquinoctiali distat
 in parallelis illâ vel australioribus vel magis borealibus.
 Ponamus segmentum paralleli circuli qui ab æquino-
 ctiali boream versus distat gradibus 23 et 45 minutis;
 differt hoc a circulo maximo una hora et dimidia, et
 longitudinem habet stadiorum 32,392 (32336?),
 adeo ut 90,000 fere stadiorum longitudine cognita sit
 per eam terræ partem quæ circulo maximo continetur.
 Latitudo autem terræ in meridiano per Hippicos Sar-
 matiæ montes ducto est stadiorum 32500 sive millium
 passuum 4333.

Præso Libyæ promontorio ultimo (15°). At longe alia
 Anonymus prodens diversa miscuisse videtur. Ni fallor,
 τὸ πλάτος τῆς οἰκουμένης dedit τὸ συνακλουθοῦν τῷ ῥο-
 βοειδεῖ σχήματι, cujus orbis terrarum figuræ in defi-
 nienda longitudine nullam se rationem habere dixit.
 Noverit igitur auctor præter tabulam orbis Ptolemæi
 etiam aliam quæ terram ῥομβοειδεῖ σχήματι ita exhi-
 bebat, ut latitudo ejus esset stadiorum 32500 sive
 graduum 65 in meridiano qui ducitur per montes Hip-
 picos. Iste stadiorum numerus proxime accedit ad
 stadia illa 33064 (4133 m. p.), quæ Artemidorus, ut
 supra vidimus, cognitæ orbis latitudini assignavit inde
 a Tanaidis fluvii ostio usque ad oceanum Æthiopicum,
 quem 5000 stadiis a Meroes parallelo abesse statuit,
 adeo ut meridionalis terræ terminus decem fere gra-
 dibus Hipparcheis sit æquatore septentrionalior. Ve-
 rum si hunc ipsum Artemidori computum Anonymus
 noster exprimere voluisset, meridianum commemorasset
 per Alexandriam et Rhodum vel per Tanaidis
 ostia ductum, non vero per Hippicos montes Sarmatiæ,
 quos Ptolemæus ponit in 74° long. et 54° lat., sive in
 eadem fere latitudine in qua sunt ostia Tanaidis (54°
 30'), ultra quæ terram incognitam esse multi statue-
 runt; meridianus autem montium Hippicorum in
 Libya præstringit Rhaptum promontorium (73° 50'
 long., 8° 25' lat. austr.), quod ultimam terræ meri-
 dionalis terminum cognitum esse non multo ante
 Ptolemæi ævum statuit auctor Periplus maris Erythræi;
 neque aliter statuuisse mihi videtur auctor quo usu.

XIV. Περὶ μήκους καὶ πλάτους τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην θαλασσῶν.

40. Τῶν δὲ τῆς οἰκουμένης θαλασσῶν τὰ μήκη καὶ πλάτη τόνδε τὸν τρόπον ἔχει. Τῆς μὲν καθ' ἡμέας θαλάσσης [μήκος μὲν] τὰ ἀπὸ Κώτου, τοῦ τῆς Μαυριτανίας Τίγγιτανῆς ἄκρου, μέχρι τῆς Ἰσσοῦ στάδιοι εἰσι δισμῦριοι, εἴ, ἦτοι μιλια γπκς'. πλάτος δὲ ἀπὸ Μασσιλίας (ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ Γαλλικὴ θάλασσα ἐνταῦθα πρὸς ἄρκτους ἀνακοιποῦται) ἐκ' Ἰγλιγίλιν κολώνηϊαν τῆς Μαυριτανίας στάδια εφ', μιλια δὲ ψλγ'.

41. Τοῦ δὲ Πόντου ἀπὸ Τόμων ἐπὶ τὰς τοῦ Φασίδος ἐκβολὰς μήκος μὲν στάδια ς[σ'], μιλια ωκς', πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ Φαναγορίας τῆς ἐν Βοσπόρῳ ἐπὶ τὰς τοῦ Ἄλως ἐκβολὰς, ἦπερ καὶ πλατύτατός ἐστιν ὁ Πόντος, 15 στάδια βυ', μιλια τκ'.

42. Ἔστι δὲ τῆς Κασπίας θαλάσσης μήκος μὲν τὸ ἀπὸ τῶν τοῦ Κύρου ἐκβολῶν, ὅς κάτεισιν ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, ἐπὶ τὰς τοῦ Ἰαξάρτου ἐκβολὰς σταδίων ησ', ἦτοι μιλίων αῤδ', πλάτος δὲ πλεῖστον σταδίων βφ', 20 μιλίων δὲ τλδ'.

43. Τῆς δὲ κατὰ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος Βραχείας θαλάσσης, ἐπεὶ περ αὕτη παρὰ τὰς ἄλλας ἐπὶ πλεῖστον πρὸς ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἐκτείνεται, τὸ ἀπὸ Ἐσινάου ἐμπορίου τῆς Βαρβαρίας ἢ τῶν Ῥαπτιῶν τῆς μετροπόλεως ἐπὶ Κοττιάρην ποταμὸν τῶν Σινῶν σταδίων μυριάδες ε' καὶ βφ', μιλια δὲ ζ'. πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Μεγάλου κόλπου ἐπὶ τὴν ἀγνωστον στάδια [μυρία] τρισχλια, ἦτοι μιλια αψ[λ]γ'.

44. Τοῦ δὲ Ἀραβίου κόλπου ἐκκλίνοντος πρὸς ἀνα-

XIV. De marium per orbem terrarum longitudine ac latitudine.

40. Longitudines et latitudines marium in orbe terrarum sic se habent. Mare mediterraneum a Cote Mauritanie Tingitanæ promontorio ad Iseum usque stadia continet 25400, quæ sunt millia passuum 3386. Latitudo vero ejus patet a Massilia (ubi quam maxime in septentriones mare Gallicum sinuatur) ad Igilgilim Mauritanie coloniam stadia 5500, quæ sunt millia passuum 733.

41. Ponti vero longitudo a Tomis ad ostia Phasidis stadiorum 6200, seu millium passuum 826. Latitudo a Phanagoria Bospori ad Halyos ostia, quæ est Pontus latissimus, est stadiorum 2400, quæ faciunt millia passuum 320.

42. Caspii autem maris longitudo ab ostiis Cyri, qui ex Armenia fluit, ad ostia Iaxartis stadiorum est 8200, seu millia passuum 1094; maxima vero latitudo est stadiorum 2500, quæ sunt millia passuum 334.

43. Pelagi Indici mare Breve, quod præ aliis latissime in orientem et occidentem porrigitur, extenditur ab Esinau emporio Barbariæ sive metropoli Rbaptorum ad Sinarum amnem Cottiarim per stadia 52,500 seu millia passuum 7,000; latitudo autem ab intimo recessu Magni sinus ad terram incognitam est stadiorum 13,000, sive millium passuum 1733.

44. Sinus Arabicus in orientem inclinans ad angu-

est Anonymus noster, ac propterea hunc maxime meridianum ab eo commemorari censeo. A Tanaidis parallelo usque ad Rhaptum pr. gradus sunt 63, quibus si addideris gradus duos usque ad ultimum terminum (sicuti Ptolemæus duos gradus numerat a Praso promontorio usque ad extremum terræ cognitæ litem), habebis gradus 65 sive stadia illa 32500, quæ terræ latitudinis esse Noster contendit. In tabula secundum has mensuras constructa medius totius terræ parallelus circulus per Syenen transibat, sicuti apud Ptolemæum, qui terram versus boream et meridiem multo longius producit. Denique quam terræ figuram in hac tabula βομβοσιδῆ fuisse ipse Anonymus indicare videatur, orientales Asiæ partes ibi eodem modo descriptæ fuerint quo descripsit eas auctor Periplus maris Erythræi.

§ 40. — 5. ἀπὸ Κώτου] ἀπὸ Κῶ codd.; Κώτης ἄκρον optimi codd. etiam apud Ptolemæum 4, 1 p. 249, 9, ubi ante Wilbergium cedebar Κώτης. Apud Strabonem (p. 701 sq. Did.) promontorium vocatur αἱ Κώτιες. || — 7. γπκς' (25395 stad.)] γυμς' ABDE. Cf. § 47. || — 9. ἐπὶ Ἰγλιγίλιν codd. et editt.; deinde pro κολώνηϊαν in editt. est κολώνϊαν. || — 10. εφ'] Apud Ptol. Massilia sita in 24° 30' long., 43° lat., Igilgilis autem in 24° long., 32° lat. Intercedunt inter utramque urbem undecim gradus, sive 55000 stadia, pro quibus 5000 habes ap. Strabonem.

§ 41. — 11. Τόμων] Τομῶς AB, ut Strabo p. 490 (264, 27 Did.). || — 12. σταδ. ς[σ'] supplevi σ, quod post ς' facile excidit. || — ωκς'] sic ABCDE, ωκγ' editt. Apud Ptolemæum inter Tomos (55° long., 45° 50' lat.) et Phasidis ostium (72° 30' long., 44° 50' lat.) intercedunt 17° 30', qui in hac latitudine efficiunt fere stadia 6200. Reapse autem distantia est 5000 circiter stadiorum. Strabo a Bosporo ad Phasin vel 8000 stadia computat, ac similiter alii. || — 15. τκ'] τη' ABD. In Ptolemæi tabulis Phanagoria (47° 50' lat.) et Halyis ostia (43° 10') in eodem meridiano (64° 30') sita distant inter se 4° 40' = 2333 stadia. || — ησ'] § 42. — 18. Is numerus cum Ptolemæi tabulis satis quadrat, quamquam Iaxartes ibi non ita positus est, ut ad eum inde ab Armenia longitudo maris maxima computari possit. Latitudinis vero stadia 2500 a Ptolemæo nostro prorsus aliena sunt, quippe qui ab australi maris ora ad borealem esse statuit 8° 30' sive 4250 stadia.

§ 43. — 23. Ἐσινάου] sic codd. mei, Ἐσινάου editt. In Ptolem. 6, 7 p. 301, 8 et 1, 17, p. 60, 2 codices habent Ἐσινά, Ἐσινά, Ἐσινάου, Ἐσινάου, Ἰσσινα, Ἰσινα. Quænam genuina sit nominis barbari forma nescio. Βραχεία θάλασσα Ptolemæo est sinus ille qui a Rhapto prom. ad Prasum prom. pertinet; quod sequitur mare a Praso usque ad Asiam extremam juxta terram incognitam exporrectum, id vocatur Πρασιώδης θάλασσα, sicuti cum Ptolemæo Anonymus quoque § 32 et 33

τολάς τὰ μέγρι τῶν στενῶν οὐκ ἑλαττόν ἐστι μυρίων σταδίων, ἔ ἐστι μιλια πλγ', γ'.

45. Ἀβτη δὲ ἡ μεγάλη θάλασσα, ἡ τὴν ἄλην οἰκουμένην περιρρέουσα κοινῶ μὲν ὀνόματι ὠκεανὸς καλεῖται, κατὰ κλίμακα δὲ διαφόρους ἔχει ἑπωνυμίας. Ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ ταῖς ἀρκτοῖς πᾶς μὲν ἀρκτικός καὶ βόρειος λέγεται, ἡ δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν ἀνατολικώτερον Σκυθικός ὠκεανός, τὸ δὲ δυτικώτερον Γερμανικός τε καὶ Βρετανικός καλεῖται· ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος σύμπας καὶ 10 Κρόνιον πέλαγος καὶ Πεπηγῶς καὶ Νεκρὸς ἑπωνυμίζεται. Ὁ δὲ ὑπὸ τῆ μεσημβρία σύμπας μὲν καλεῖται Μεσημβρινός τε καὶ Νότιος ὠκεανός· πάλιν δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν ἀνατολικώτερον Ἐρυθρὰ θάλασσα, τὸ δὲ δυτικώτερον Αἰθιοπικός ὠκεανός προσαγορεύεται. 15 Τῶν δὲ λοιπῶν δύο κλιμάτων τὸ μὲν κατ' ἀνατολάς Ἐῶν πέλαγος καὶ Ἰνδικός ὠκεανός, τὸ δὲ κατὰ τὴν δύσιν, ἀφ' οὐπερ ἡ καθ' ἑμᾶς θάλασσα πληροῦται, Ἐσπερίος ὠκεανός, καὶ κατ' ἐξοχὴν Ἀτλαντικὸν προσαγορεύεται πέλαγος.

statuit. Contra vero nostro loco Brevis maris nomine etiam ἡ Πρασιῶδης θάλασσα comprehenditur. Majoris autem momenti discrepantia de Esinau emporii situ inter Ptolemæum et Anonymum intercedit. Secundum Nostrum Esinau et Rhapta in eadem regione fuisse debent, apud Ptolemæum vero Essina (3° lat. austr.) quattuor graduum intervallo a Rhapton metropoli (7° lat. austr.) separatur. Nimirum post eos litoris Libyci tractus qui vocantur Ἀπόκοπα et Μικρὸς ἀγιάλδς et Μεγας ἀγιάλδς, Ptolemæus (I, 17) narrat sinum esse ἐν τῷ ἐμπορίῳ τὸ καλούμενον Ἐσσινα, μετὰ δύο νυκθήμερων πλοῦν· εἴτα Σαραπίωνος ὄρμον μετὰ μίας ἡμέρας πλοῦν· ἐντεῦθεν ἀρχεσθαι τὸν ἐπὶ τὰ Ῥαπτὰ φέροντα κόλπον τριῶν νυκθήμερων ἔχοντα διάπλου. Quibus repugnant non modo quæ Anonymus noster habet, sed etiam ea quæ in accuratissimo Periplus maris Erythræi leguntur. In eo enim inde a Sarapionis statione sequuntur septem Azaniæ cursus, deinde duarum dierum noctiumque cursus ad Menuthiadem insulam, hinc denique unius diei noctisque cursus ad Rhapton promontorium, adeo ut 13 dierum cursus sit, ubi ex Ptolemæi narratione sex tantummodo dierum navigatio foret. Perprobabile igitur est Essinæ emporii sinum apud Ptolemæum perperam transpositum esse ponendumque fuisse post sinum sex dierum qui est inde a Sarapionis statione, cuique in Periplus respondet septem Azaniæ cursus, ita ut Essinæ sinus sit e regione Menuthiadis (hod. Ungudja sive Zanzibar) insulæ juxta eum oræ tractum cui hod. Wassina montes et oppidum (quod ab vetere Essina non sit diversum) adjacent. Jam vero mireris hanc oræ partem in Periplus nostro maris Erythræi nomine carere, quum ceteri litoris partes suis singulæ nominibus afficiantur. Sed attendas, velim, eo ipso loco, ubi mentio ejus rei facienda erat, codicem Periplus laborare. Verba hæc sunt (§ 15 in tom. I, p. 269 sq.) : ἀφ' ἧς (sc. τῆς λεγομένης Διῶρυχος) μικρὸν ἐπέκνω τοῦ λιθὸς μετὰ δύο ὁρόμους νυκθήμερους παρ' αὐτὴν τῆν

stias usque stadia 10,000 non minus obtinet, millia passuum 1,333 1/3.

45. At vero hoc mare magnum et terras omnes circumluens, communi quidem vocabulo nominatur circumluens, sed pro climatam varietate etiam diversas appellationes sortitur. Nam qua polo arctico subiacet, appellatur Arcticus sive Borealis, cujus tamen pars orienti propior dicitur oceanus Scythicus, occidentalis vero Germanicus et Britannicus; sed hic ipse universus nuncupatur etiam pelagus Cronium et Concretus oceanus et Mortuus; qua autem sub meridiem, totus quidem Meridianus et Notius oceanus dicitur; rursus vero hujus pars orienti vicinior mare Rubrum, et qua petit occidentem, Æthiopicus oceanus audit. In reliquis duobus climatibus, quicquid ejus est ad ortum solis, vocamus Eoum mare seu oceanum Indicum, quicquid ad occasum, unde nostrum hoc mare repletur, Hesperius nominatur oceanus, aut etiam per excellentiam Atlanticum pelagus.

δύσιν εἰτενηδιωμ Μενουθειᾶς ἀπαντᾶ νήσος. Quæ resarcire viri docti haud leni manu tentarunt ita, ut auctor dicat aut navigationem versus occasum tendere, aut insulam in occasum esse porrectam; quamquam utraque ratio errorem auctoris Periplus implicaret. Itaque aliud remedium circumspicendum esse jure merito monuit doctissimus D'Avezacius (*Annales des voyages*, 1856, p. 134). Attulit conjecturam nescio cujus, qui legendum proposuit : παρ' αὐτὴν τῆν δύσιν εἴτα νῆ δι' ἔω Μεν. etc. Recte hoc respuit Salmasius (ad Solin. p. 778), quum ineptum sit et conjectorem prodat literarum græcarum rudem. Ipse D'Avezacius propinavit hæc : παρ' αὐτὴν τῆν δύσιν εἴτ' ἔνῃ δι' ἔω, quod significare vellet : « post duarum dierum noctiumque cursum juxta terram ab occasu sitam, tertio deinde die versus ortum occurrit Menuthias. » Sed ipse bene sensisse videtur neque δύσιν vocem ita usurpari posse neque recte dici istud δι' ἔω. Itaque si verba παρ' αὐτὴν τῆν δύσιν quovis pacto servanda essent, crederem aliquem ad obscura illa μικρὸν ἐπέκνω τοῦ λιθὸς adnotasse : παρ' αὐτὴν τῆν δύσιν εἴτεν ἡλίλου vel παρ' α. τ. δ. εἴτεν ἡδίων, idque glossema e margine in ordinem verborum irrepsisse. At e supra allatis sponte nascitur suspicio manu lenissima emendandam esse : παρ' αὐτὴν τῆν Αὐσινεῖτην (vel fort. Ἀσινεῖτην) ἡύνα, « juxta Ausinitem (*Wassina*) oram », eaque scriptura, nescio an leviter corrupta, indicari regionem Essinæ. ||— 28. μύρια τρισχλῖα ἦτοι μιλια πλγ'] τρισμύρια, αυγ' codd.; τρισμύρια ἦτοι μιλια δ' editt. Milliariorum numerum, δ Tennulius vel codicis Tennuliani scriba ad stadiorum numerum 30,000 accommodasse videtur. Vitium latere in numero τρισμύρια luce clarius est. In Ptolemæi tabulis ab intimo sinus Magni recessu (173° long., 17° 20' lat. boreal.) usque ad ultimum oræ orientalis locum Cattigara (177° long., 8° 30' lat. austr.) linea recta sunt stadia 13,000; unde colligitur quomodo locus noster emendandus sit.

§ 45.—3. ἡ τὴν ἄλην] καὶ τὴν ἄλην codd.

46. Ἡ δ' ὑπὸ τούτων περιρρομένη γῆ τριχῆ νεύεται ὑπὸ τῶν ἀριστα τὴν οἰκουμένην διελόντων, εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Λιβύην. Ὅροι δὲ τῆς μὲν Εὐρώπης πρὸς Λιβύην ὁ καθ' Ἡρακλέους ἐστῆλας πορθμὸς, καὶ τὸ δι' αὐτοῦ πληρούμενον ἐπ' ἀνατολὴν μέσον πέλαγος ἄχρι τοῦ Κανωδικοῦ στόματος τοῦ Νεῖλου· τῆς δ' Ἀσίας πρὸς μὲν τὴν Λιβύην τὸ αὐτὸ τοῦτο στόμα τοῦ Νεῖλου καὶ ὁ ἐπ' ὄρθην τοῦ ποταμοῦ πόρος ἐπὶ μεσημβρίαν, πρὸς δὲ τὴν Εὐρώπην ὁ Τάναϊς ποταμὸς εἰς τὴν Μαίωτιν ἐμβαλλὼν λίμνην· ἢ δὲ εἰς τὸν Εὐξεινον ἐκφέρεται Πόντον, οὗτος δὲ εἰς τὴν Προποντίδα, ἢ δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, μεθ' ἐν τὸ Αἰγαῖον ἐπὶ μεσημβρίαν ὁμοίως ἀναπέπταται πέλαγος. Ἐνιοὶ δὲ τὰς προκειμένας ἡπείρους ἰσθμοὺς διορίζουσιν, ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην τῶ μεταξὺ Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Πόντου, τὴν δὲ Λιβύην τῶ μεταξὺ τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς κατὰ τὸ Πηλοῦσιον θαλάσσης.

47. Αἱ μὲν ἄλοιστοι τομαὶ τῆς οἰκουμένης εἰσι 20 τοιαῦται. Τῶν δὲ ἐμπερομένων ἐν αὐτῇ πελάγων τὸ μὲν ἀπὸ δύσεως τῶν Ἰσθμικῶν ἄκρων ἐπ' ἀνατολὴν ἄχρι τοῦ κατὰ τὴν Κιλικίαν Ἰσθμικοῦ κόλπου διήκον, στάδιά ἐστι δισμῦρια ἐνεακισχίλια, ἤτοι μιλια [γῶξ']. Ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἰσθμικοῦ κόλπου μέχρι τῆς Ῥοδίας, ε 25 ἀριθμοῦνται, μιλια χξξ'. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ ἔξω ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης, ὃ Σαμώνιον καλεῖται, χίλιοι στάδιοι, μιλια δὲ ργγ'. ἀπὸ δὲ τοῦ Σαμωνίου ἐπὶ Κριῶν μέγιστον, ἕταρον τῆς Κρήτης ἀκρωτήριον τὸ ἑσπέριον, αφ', ὅπερ ἐστὶ καὶ μῆκος τῆς νήσου. Δίαισμα δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ Πάχυνον ἄκρον τῆς Σικελίας, δφ', ὃ δὴ 30 καὶ μῆκος ἐστὶ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους. Ἀπὸ Παχύνου δὲ ἐπὶ πορθμὸν πλείους ἢ χίλιοι· διαίσμα δὲ ἐντεῦθεν ἐπὶ Στήλας μυριοὶ καὶ γ'. Ἀπὸ δὲ Στήλων ἐπὶ τὸ Ἰερὸν ἀκρωτήριον γ'. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος.

46. Terra autem quæ sic ab illis circumluitur, trifariam describitur ab iis, qui rectissime illam sunt partiti, in Europam et Asiam et Africam. Termini Europæ quidem ad Africam fretum ad columnas Herculis, et pelagus, quod per illud repletum versus orientem interest medium usque ad Canobicum Nili ostium; Asiæ vero ad Libyam idem istud Nili ostium et fluvii illius alveus recta tendens versus meridiem; ad Europam vero Tanais fluvius in Mæotin paludem se exonerans, quæ ipsa deinde in Euxinum Pontum defluit, hic in Propontidem, Propontis in Hellespontum, unde Ægeum pelagus in meridiem similiter expanditur. Alii prædictas continentes illas dispescunt isthmis: ab Asia Europam quidem illo, qui medius inter Caspium mare et Pontum; Africam autem illo qui est inter sinum Arabicum et mare Pelusiaticum.

47. Atque hæc quidem sunt generales terrarum sectiones; marium vero intra eas decurrentium, illud ab occasu promontiorum Hispanicorum in orientem usque ad Issicum Ciliciæ sinum penetrans, est longum stadia 29,000, seu millia passuum 3,867. Namque ab Issico sinu usque Rhodum numerantur stadia 5,000, millia passuum 667; hinc ad orientale Cretæ promontorium, quod Samonium appellatur, stadia mille, quæ sunt millia passuum 133; a Samonio ad Criu Metopon, alterum Cretæ promontorium occidentale, stadia 1,500, quæ est etiam insulæ longitudo. Ab hoc tractus in Pachynum Siciliæ promontorium stadiorum 4,500, quæ est ipsa etiam longitudo maris Siculi. A Pachyno ad fretum plura sunt quam mille stadia; inde ad Columnas tractus 13,000, denique a Columnis ad Sacrum promontorium 3,000. Hæc igitur longitudo.

§ 47. Quæ in hoc capite leguntur de marium mensuris eadem iisdem sæpe verbis habes apud Strabonem; non is tamen de omnibus consensus est, ut ex ipso Strabone Nostrum sua hausisse confidenter liceat asseverare. — 23. ἐνεακισχίλιοι] Tot e singularum distantiarum numeris colliguntur, quamquam accuratis dicere auctor debebat: πλείους ἢ ἐνεακισχίλιοι, siquidem a Pachyno ad fretum Siculum sunt πλείονα ἢ χίλια (1130 sc., ut aliunde scimus). Strabo de his ita habet p. 105 (87, 25 Did.): Τοῦτο δὲ τὸ ἑσπέριον μῆκος τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσθμικοῦ κόλπου μέχρι τῶν ἄκρων τῆς Ἰβηρίας μικρὸν ἀπολείπειν τῶν τρισμυρίων. Συντιθίσει δὲ οὕτως ἀπὸ μὲν τοῦ Ἰσθμικοῦ κόλπου μέχρι τῆς Ῥοδίας, ε, ἐνθένδ' ἐπὶ τὸ Σαμώνιον (Σαμώνιον Noster, et sic etiam Strabo locis ceteris, ubi ejus pr. mentio sit) τῆς Κρήτης, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἔξω ἄκρον, χίλιους· αὐτῆς δὲ τῆς Κρήτης μῆκος πλείους ἢ διαχίλιους (1500 Noster)· ἐντεῦθεν ἐπὶ Πάχυνον τῆς Σικελίας, δφ', καὶ ἀπὸ Παχύνου δὲ ἐπὶ Πορθμὸν πλείους ἢ χίλιους· εἶτα τὸ διαίσμα ἐπὶ Στήλας ἀπὸ πορθμοῦ μυριοὺς τρισχίλιους (sic. codd. et

Anonym.; 12,000 editt. Strab. inde a Groskurdio, quoniam paullo ante p. 87, 23 nec non p. 101, 20 Did. (122 Cas.) hunc numerum habes)· ἀπὸ Στήλων δὲ ἐπὶ τὰ τελευταῖα τοῦ Ἰεροῦ ἀκρωτηρίου περὶ τρισχίλιους. In his haud recte editores numerum 13,000 in 12,000 mutarunt, sed ceteris duobus Strabonis locis pro 12,000 potius scribendum erat 13,000; nam e numeris, quales codices præbent, colliguntur stadia 29,500 et quod excurrit; bene hæc quadrant in verba μικρὸν ἀπολείπειν τῶν τρισμυρίων; secus res haberet si summa foret 28,500. Quod Cretæ longitudinem attinet, Hoffmannus in Anonymo pro 1,500 stadiis, collato Strabone, dedit 2,500, quot habes apud Scylacem § 47. Tum vero summa conflaretur stadiorum 30,000, quæ admitti nequit. Hac accedit quod reapse Creta insula 1,500 stadiorum habet longitudinem. Adde mensuras istas probabiliter ex Artemidoro fluxisse, qui quum ambitum insulæ 4,100 stadiorum fecerit, longitudinem ejus non multum ultra 1,500 stadia extendere potuit.

48. Τοῦ δὲ πελάγους πλάτος ἐστὶ τὸ μέγιστον σταδίων ε, τὸ ἀπὸ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου, τοῦ μεταξὺ Ναρβώνος καὶ Μασσαλίας, ἐπὶ τὴν καταντικρὺ Λιβύην. Ὀνομασίας δὲ ἔχει τὸ σύμπαν κατὰ τόπους 8 διαφόρους. Τὸ μὲν γὰρ στόμα τοῦ πελάγους αὐτὸ πορθμὸς [δ] καθ' Ἡρακλείους στήλας καλεῖται. Ἔστι δὲ οὗτος τὸ μήκος σταδίων ρκ', μιλίων ις', πλάτος δὲ ἢ στενότερον ο'. Εἰσπλεύσασι δὲ τὸν πορθμὸν τούτων εὐθέως ἢ καθ' ἡμέρας ἀναφαίνεται θάλασσα, ἥς 10 τὸ μὲν πρὸς τῇ Λιβύῃ μέχρι τῆς Αἰγύπτου Λιβυκὸν καλεῖται πέλαγος, ἐν ᾧ δύο κόλποι συνίστανται οἱ προσαγορευόμενοι Σύρταις. Τούτων δ' ἡ μὲν ἐλάτων δυτικωτέρα οὖσα τῆς ἐτέρας περιμετρον ἔχει σταδίων αχ', μιλία δὲ [ρς], ἢ δὲ μεζίων ε' ταύτης δὲ 15 βᾶθος α ἐστὶ καὶ φ', ὅσον καὶ τὸ πλάτος τοῦ στόματος.

49. Τὸ δὲ πρὸς τῇ Εὐρώπῃ πέλαγος πλείονας ἔχει τὰς ἐπωνυμίας. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀπὸ τῆς δύσεως Ἰσθηρικὸν λέγεται, μετ' ἐκεῖνο δὲ ἐστὶν ὁ κατὰ Μασσαλίαν καὶ Ναρβῶνα Γαλατικὸς κόλπος. Ἔττα κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς νῦν Ἰταλίας Αἰγυστικὸν ἐκδέχεται 20 πέλαγος, μετὰ δὲ τοῦτο τὸ Σαρδῶνον, ἐξῆς δὲ τούτῳ τὸ Τυρρηρικὸν, εἴτα τὸ Σικελικὸν· φθάνει δὲ τοῦτο ἄχρι Παχύνου ἐπὶ μεσημβρίαν, καὶ τῶν ἄκρας: Ἰ-Κρήτης ἐπὶ τὴν ἑω, καὶ τῆς Ἰαπυγίας ὡς ἐπὶ βορρᾶν. Μεθ' ἣν ὁ Ἀδριακὸς πολὺς ἀναχεῖται κόλπος ἐπὶ τὰς 25 ἄρκτους, εἴτ' εἰς δύοσιν ἀποκλίνει, μήκος μὲν ἔχων ς' σταδίων, μιλίων δὲ [ω'], πλάτος δὲ ἢ πλατύτατος α καὶ σ'. Τούτου δὲ [τὰ δεξιὰ] Ἰλλυρίας ἐστὶ, τὰ δὲ εὐώνυμα ἢ Ἰταλία μέχρι τοῦ κατ' Ἀκυληίαν μυχοῦ καὶ Πόλας.

50. Μετὰ δὲ τὸ Σικελικὸν πέλαγος ἐκδέχεται τὸ Κρητικὸν, ᾧ συνάπτει τὸ Αἰγύπτιον, μεθ' ὃ τὸ Φοινικίον, εἴτ' ἤδη ἐπὶ τὰς ἄρκτους παρεκλίνει τὴν ἄνω Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν παραξύν, μεθ' ἧς ἐπὶ δύοσιν ἐπινοῦει, καὶ Παμφύλιον προσαγορεύεται πέλαγος ἄχρι 35 Χελιδονίων νήσων καὶ ἄκρας Δυκτικῆς. Ἀπὸ δὲ τῶν Χελιδονίων ἀναπέπταται ὡς πρὸς ἄρκτους τὸ Αἴγαιον, μήκος ἔχον ἐπὶ βορρᾶν δ σταδίων, μιλίων δὲ φλγ', πλάτος δὲ ἢ πλατύτατον β. Μεθ' ὃν συνάγεται εἰς στενὸν [δ] Ἑλλησποντος, ἐπὶ τὰ σταδίων ἔχων διάστημα 40 κατὰ Σηστὸν καὶ Ἀβυδόν.

51. Ἔττα ἀπ' αὐτοῦ πλατύνεται ἢ Προποντις, μήκος μὲν ἔχουσα τὸ ἀπὸ τῆς Ἰρωάδος ἐπὶ τὸ Βυζάντιον σταδίων α καὶ φ', μιλίων δὲ [σ'], πέρισσον δὲ πως καὶ πλά-

48. Latitudo vero pelagi maxima est stadiorum 5,000 a Gallico sinu, qui medius inter Narbonem ac Massiliam, usque in oppositam Africam. Ceterum hoc omne pro locorum varietate appellationes variat. Nam ostium pelagi ipsum dicitur fretum ad columnas Herculis, cujus longitudo est stadiorum 120 seu millium passuum 16, latitudo, ubi angustissimum, 70 stadiorum. Hoc fretum ingressis statim sese aperit nostrum mare, cujus latus omne, quod Africae littus stringit ad Aegyptum usque, vocatur pelagus Libycum, in quo etiam constitiuntur sinus, quos Syrtis appellant. Harum minor, occidentior quam altera, ambitur stadiis 1,600, millibus passuum [107], major vero stadiis 5,000, cujus profunditas stadiorum 1,500, quanta etiam ostii latitudo.

49. Pelagus autem, quod Europae adjacet, compluribus nominibus describitur. Primum enim ab occidente vocatur Ibericum; deinde sequitur ad Massiliam et Narbonem Gallicus sinus; deinde circa principium hodiernae Italiae Ligusticum pelagus excipit, post illud est Sardoium, ac continuo Tyrrhenicum, postea Siculum, quod magnum tractum occupat versus meridiem usque ad Pachynum, et promontoria Cretae versus orientem, versus boream usque ad Iapygiam; post quam Adriaticus sinus magnus refunditur obversus septentrionibus, sed mox ad occasum obliquatur; longitudo ejus stadiorum 6,000, quae sunt millia passuum [800], latitudo autem, ubi maxima, stadiorum 1,200. Hujus oram dextram praetendit Illyricum, laevam Italia usque ad intimum circa Aquileiam recessum et Polam.

50. Post Siculum pelagus est Creticum, cui contiguum est Aegyptium, a quo Phoenicium; deinde deflectitur in septentriones, superiorem Syriam Ciliciamque stringens; post quas in occidentem abscedit, pelagusque Pamphylium appellatur usque ad Chelidoniae insulas et extremam Lyciam. A Chelidoniis autem committitur Aegaeum versus septentriones, cujus longitudo in boream 4,000 stadiorum est, millium passuum 533, latitudo maxima 2,000 stadiorum. Post hoc cogitur in angustum Hellespontus, septem stadiorum spatium habens inter Sestum et Abydum.

51. Ab hoc deinde laxatur Propontis, cujus longitudo a Troade usque ad Byzantium stadiorum 1,500, quae sunt millia passuum [200]; latitudo prope

§ 48. τοῦ δὲ πελάγους καταντικρὺ Λιβύην] Eadem iisdem prae verbis Strabo p. 122 (101, 21-24 Did.). || — 7. ρκ' et ο'] ut Strabo l. I. || — 11. δύο om. edit. Quae sequuntur de Syrtibus ex Eratosthene affert Strabo.

§ 49. Eadem Strabo p. 122 sq. || — 19. κατὰ μετὰ codd. et edit. || — 27. ς' γ', codd. || — 28. Cf. Strabo p. 124: Τούτου δὲ τὴν μὲν ἐν δεξιᾷ πλευρᾷ ἢ Ἰλλυρίας ποιεῖ, τὴν δ' εὐώνυμον ἢ Ἰταλία μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ Ἀκυληίαν. || — 30. Πόλας] πόλεως E, Πώλας edit.

§ 50. — 36. Δυκτικῆς] Δυκτικῆς edit. || — 37. ἀναπέπταται] ἀνάπτεται edit. Mirum est quod inde a Chelidoniis mare Aegaeum versus boream expandi dicitur, quum vulgo mare Chelidoniis propinquum aut Pamphylio mari assignetur, aut Lycio. Cf. Dionys. vs. 130. || — 37. δ et β] ut Strabo p. 124 (102, 54 Did.).

§ 51. — 44. πως] που edit.; πως etiam Strabo p. 125. || — § 53. 23. περιφερέστερος] προπεριεστέρως codd. et edit.; em. e Strabone p. 125 (103, 36 Did.). || — 25. Κιμμέριος edit.

τος. Μετὰ δὲ τὴν Προποντίδα εἰς τετραστάδιον αὐτὴς στενοῦται καὶ [τὸ] στόμα τοῦ Πόντου, ὃ καλεῖται Βόσπορος Θράκιος. Ἐνταῦθεν δὲ ἤδη ὁ Πόντος αὐτὸς ἀνοίγεται διθάλασσος ὡν τρόπον τινί· κατὰ μέσον γὰρ αὐτοῦ δύο ἀνέχουσι ἄρται, ἀλλήλων ἀπέχουσαι διαχιλίους πού καὶ φ' σταδίων, ὧν ἡ μὲν ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπ' ἄρκτους ἀναταίνουσα καλεῖται Κάραμβις, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης πρὸς νότον Κριοῦ μέτωπον προσγορεύεται.

10 52. Καὶ τὰ μὲν ἀριστερὰ τοῦ Πόντου, ἅπαν ἔστι πρὸς ἑσπέραν, μῆκος μὲν ἔχει ἀπὸ Βυζαντίου μέχρι τῶν ἐβολῶν Βορυσθένους σταδίων γω', μιλίων δὲ [φζ'], πλάτος δὲ β· τὸ δὲ ἔξω μέρος, ὅπου ἔστι καὶ δεξιὸν τοῖς εἰσπλέουσι, μῆκος ἔχει ε ἢ μικρῶ πλέον ἀπὸ τοῦ στόματος ἐπὶ τὸν κατὰ Διοσκουριάδα μυχόν, πλάτος δὲ γ.

53. Ἡ δὲ περίμετρος τοῦ σύμπαντος Πόντου δισμήριά ἐστι καὶ ε, ἰουκία Σκυθικῶν τόξω. Τὰ μὲν γὰρ δεξιὰ τῆ νευρῆ παρομοιοῦσι, πάντοθεν γὰρ ἔστιν ἰσότην πλὴν τῆς ἀνεχούσης Καράμβεως, τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν τῶ κέρατι τοῦ τόξου διττὴν ἔχοντι τὴν ἐπιστροφὴν, ὥστε δύο κλίπους συνίστασθαι, ὧν ὁ ἑσπέριος κατὰ πολὺ περιφερέστερος ὑπάρχει τοῦ ἐφθινωτέρου. Τοῦτου δὲ πρὸς ἄρκτον ἡ Μαυωτὶς ὑπάρχειται λίμνη, τὴν περίμετρον θ οὔσα σταδίων, ἧς τὸ στόμα Κιμμερικὸς καλεῖται Βόσπορος. Ἡ μὲν δὲ καθ' ἡμᾶς θάλασσα τοιαύτη.

aequalis. Post Propontidem rursus arctatur Ponti quoque ostium in quadristadium, quod appellatur Bosphorus Thracius. Hinc jam ipse Pontus aperitur, in duo velut maria se diffidens. Quippe circa ejus medium duo eminent promontoria, 2,500 circiter stadiis invicem dirempta; quorum alterum ab Asia procurrens in septentriones dicitur Carambis, alterum ab Europa in austrum Criu Metopon appellatur.

52. Et laeva quidem Ponti, quae ad occidentem sunt, longitudine sua a Byzantio ad ostia Borysthenis obtinent stadia 3,800, quae sunt passuum millia [507], latitudine vero 2,000. Eoa autem pars, quae innavigantibus est dextera, longitudinem habet stadiorum 5,000 aut aliquanto plus, ab ostio ad recessum juxta Dioscuriadem; l. titudo est 3,000 stadiorum.

53. Universi autem Ponti ambitus est stadiorum 25,000, similis Scythico arcui; quippe dextra chordam imitantur; ubique enim in rectum tenduntur, nisi qua Carambis eminet; sed reliquum omne cornui arcus par est duplicem habenti curvaturam, ita ut constituentur duo sinus, quorum occiduus est multo rotundior orientali. Ab hoc Ponto Euxino in septentriones sursum sita est Maeotis palus, ambitu stadiorum 9,000, cujus ostio nomen est Cimmerico Bosporo. Atque ita se habet mare nostrum.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ.

A.

Τῶν δ' εὐμεγεθῶν νήσων Σαρδὸν μὲν τὴν περίμετρον ἔχει σταδίων δυμ', μιλίων φ[ζβ'], Κύρνος δὲ, ἣν Κορσί- 20 κῆν οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι, τὰ κύκλω ἔχει σταδίων δυμ'. Τῆς δὲ Κρήτης τὰ κύκλω ἔστι: σταδίων δτ'. Ἡ δὲ Κύπρος σταδίων γ. Τῶν δὲ Βρετανικῶν νήσων ἡ μεγίστη καλουμένη Ἀλβίων τὴν περίμετρον ἔχει σταδίων τρισμυρίων ἐννακισχιλίων, ἡ δὲ Ἰέρνη ἀναλόγως 35 ταύτης μείζων*. Ἡ δὲ Πελοπόννησος σταδίων ἔστι

Quae sequuntur excerpta exstant in codice Paris. 39; prior eorum pars legitur in folio 167 R., altera in folio 168 R. Primus edidit E. Miller. in *Périple de Marcien d'Héraclée*, etc. (Paris 1839). Quae de ambitu Cypri, Albionis, Peloponnesi, Rhodi, Sami traduntur, Isidori computum reddere constat. Probabile igitur est ex eodem auctore etiam cetera de- promi.

29. δυμ'] 4,440 stadia efficiunt 555 m. p.; apud Plinium 3, 13, 84 Sardiniae ambitus est 565 m. p., qui numerus nescio an ex Agathemero in 555 mutandus sit. φ'] Numerus mancus est. Scribendum φνέ, si

FRAGMENTA.

I.

Inter insulas autem majores Sardinia ambitum habet 4,440 stadiorum, 592 mill. passuum. Cyrnus, quam incolae appellant Corsicam, ambitum habet stadiorum 4,440 (2,440?). Cretae circuitus est stadiorum 4,300; Cypri stadiorum 3,000. Insularum Britannicarum maxima, quae Albion appellatur, circuitum habet stadiorum 39,000; Hibernia autem paullo minore. Peloponnesus est circuitu stadiorum

octo stadia in mille passus computasse auctorem censeas; sed infra quum mille passus sint stadia septem et dimidium, eadem ratio etiam hoc loco fuerit, adeo ut corrigendum sit φ[ζβ']. — 30. ἐπιχώριοι Miller., γῶριοι codex; possis etiam ἐγχώριοι. Μοx τὸ κύκλω et sic in sqq. iterum, sed deinceps τὰ κύκλω codex. δυμ'] Numerus aperte falsus ex antecedentibus temere repetitus esse videtur. Ambitum Corsicae 2,600 stadiorum sive 325 m. p. esse Plinius l. l. dicit. Cf. quae de longitudine insulae leguntur in Agathem. § 20. Nostro loco quid reponendum sit, sciri nequit. — 31. δτ'] 4,100 sec. Artemidor.; 4,712 (589 m. p.) Plinius 4,

τετρακισχιλίων πεντακοσίων. Ῥόδου δὲ ἡ περίμετρος σταδίων καί, Κῶ δὲ νήσου σταδίων ὦ. Χίος δὲ σταδίων αχ'. Λέσβου δὲ τὰ κύκλω αρπ'. Ἡ δὲ Σαμία νήσος σταδίων ὦ.

8 2. Μῆκος τῆς ἄλλης γῆς ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμάς φασὶ σταδίουσ δκτακισμυρίουσ. Τῆσ δ' ἄλλης γῆσ τὸ μέγιστον ἐχούσης κύκλω εἰς μυριάδασ σταδίων καί, τὴν σύμπασαν αὐτῆσ ἐπιφάνειαν λογιζόμενοι, τίθειμεν εἰς [μυριάδων] μυριάδασ διακοσίασ. ὧν τὸ τῆσ ἡμετέρας 10 οἰκουμένησ ὡσ τέταρτόν ἐστι τούτου. Μῆκος δὲ τοῦ παντὸσ χύματοσ ἀφ' Ἡρακλείων στηλῶν ἕωσ τῆσ πρὸσ ἀνατολαίσ Συρίας οὐ πολὺ λείπει τρισμυρίων σταδίων.

4,500. Rhodi ambitus stadiorum 825; Coi insulae stadiorum 800. Chios est circuitu stadiorum 1,600. Lesbi circuitus stadiorum 1,180. Samos insulae circuitum habet stadiorum 800.

2. Longitudinem totius orbis terrarum ab ortu solis ad occasum dicunt esse stadiorum 80,000. Totus orbis terrarum quum ad summum habeat circuitu stadia 250,000, omnem ejus superficiem ponimus contineri stadiis 20,000,000,000, quorum terra habitabilis nostra quartam fere partem comprehendit. Longitudo totius maris inde ab Herculis columnis usque ad Syriam orientalem 30,000 stadiis non multo minor est.

20; supra 5,000 stadia Sosicrates ap. Strabonem. ||— 32. γ] Sic Isidorus ap. Plin. 5, 35, 129. ||— 34. τρισμυρ. ἑννακισχ.] Sic Isidor. ap. Plin. 4, 30, 102. ἀναλόγως ταύτης μελῶν] Hæc nihili sunt. Apud Melam 3, 6, 6 *Juvena est pæne par spatio*. Sec. Plin. 4, 30, 102 *latitudo est eadem, sed latitudo CC m. minor*. Caesar B. G. 5, 13: *Hibernia dimidio minor, ut aestimatur, quam Britannia*. Hinc fingere licet: ἡ δὲ Ἰέρων ἐστὶν ἄλλωσ ταύτης μελῶν, vel etiam ἡ δὲ Ἰέρων, ὡσ λόγος, ταύτης ἡμίσειαν (τὴν περίμετρον ἔχει). ||— 1. τετρακισχιλ. πεντακ.] Sic Isidorus ap. Plin. 4, 5, 9. ||— 2. καί] Sic Isidorus ap. Plin. 5, 36, 132. 2. ω'] Sic Isidorus ap. Plin. 5, 36, 134. ||— 3. αχ'] Is numerus genuinus esse nequit. Facillima correctio foret αλ', 1,030, quot stadia etiam Isidorus computavit, si apud Plinium 5, 38, 136 pro IX legeris IV. Ut nunc numeri Pliniani habent, Isidorus computasset stadia 1,072. Quare Hoffmannus nostro loco αε' leg. proposuit. V. not. ad Agathemer. § 26. ||— αρπ'] Isidorus ap. Plin. 5, 39, 140 Lesbi ambitum fecit, sec. codd. scripturam, CLXVIII m. p., quod corrigendum fuerit in CXLVIII m. p. (1184 stad.). Agathemerus § 26 et Strabo (ex Artemidoro) 1,100 stad. produit. ||— 4. ω'] Sic Isidorus ap. Plin. 5, 37, 135. Cf. Agathemer. § 26.

§ 2. — 5. μήκος τῆσ ἄλλης γῆσ] In seqq. ἡ ἄλλη γῆ est orbis terrarum; quo sensu si nostro quoque loco verba intelligenda essent, illa 80,000 stadia referenda essent ad diametrum globi terrestris. At cetera verba suadent significari longitudinem τῆσ οἰκουμένησ, quam ipsam quoque ex Isidoro deprompserit. Usque ad Gades Isidorus computavit stadia 78,544 (9,818 m. p. sec. Plin. 2, 112, 242). Ad explendam summam stadiorum 80,000 desiderantur stadia 1,456 (182 m. p.), quæ Gadibus ad Sacrum promontorium pertinent, veramque ejus tractus longitudinem accuratius indicant quam millia pass. 190, quæ e Strabone colliguntur, atque 228 m. Varronis ap. Plin. 5, 35, 116. In Marciano (v. tom. I, p. 521) terræ longitudo usque ad Sacrum promontorium, quod a Gadibus 3,000 stad. abesse censet, est stadiorum 78,545. Hunc numerum ex Isidoro desumptum esse, Marcianam vero temerè usque ad Sacrum prom. computare quæ ex Isidori sententia non nisi usque ad Gades computanda

essent, facile aliquis crediderit. At quum ceteri Marciani numeri ab Isidoreis diversi sint, numerus 78,545 corrigendus potius videtur in 71,545, uti exposui in not. ad Marcian. l. l. ||— 9. μυριάδων] Hoc inserui ex emendatione Letronni in *Fragments des poèmes géogr.* p. 294, ubi hæc: « La notion curieuse qui suit ne se trouve, à ma connaissance, que dans ce seul fragment: il s'agit de la surface du globe. L'auteur dit: « calculant la surface entière, nous la portons à deux cents myriades (2,000,000) de stades. » Ce nombre est beaucoup trop faible. En effet, d'après la proportion: 7 : 22, qui est celle d'Archimède, entre le diamètre et la circonférence, on a pour le diamètre (la circonférence étant de 250,000) le nombre de 79,546 stades, et en partant de 252,000, on a 80,181; mais, pour la facilité du calcul, les anciens prenaient le nombre rond 80,000. Voilà pourquoi, dans Plutarque (De facie in orbe lunæ p. 425), le rayon de la terre est porté, en terme moyen, à 40,000 stades (κατὰ τοὺσ μέωσ ἀναμτρούντας); or, en multipliant le diamètre (80,000) par le grand cercle (250,000), selon le célèbre théorème d'Archimède, on a la surface de la sphère égale à 20,000,000,000 stades carrés, ou, d'après la façon de parler des Grecs, à 200 myriades de myriades. On voit donc que le copiste a oublié un mot. » ||— 10. ὡσ τέταρτον] Eodem modo Ptolemæus. ||— 11. ἕωσ τῆσ πρὸσ ἀνατολαίσ Συρίας] « L'expression est singulière, comme si la Syrie pouvait être ailleurs comme en Orient. » Λεττωνιστὺσ, qui legendum putat ὡσ πρὸσ ἀνατολαίσ μέχρι τῆσ Συρίας. Præter necessitatem. Maxima interni maris longitudo quum pertineat a Columnis ad sinum Issicum et Syriæ oram borealem, quæ longe est orientalis quam australis Syriæ ora Ægypto vicina, suo jure Noster Syriæ partem borealem dicere potuit τὴν πρὸσ ἀνατολαίσ Συρίων. Maris longitudinem usque ad Issum 30,000 stadiorum facit Strabo p. 519 (445, 10); Anonymus, ut supra vidimus, computat stadia 29,400 et alio loco 29,000. Ceterum hic computat Isidori esse vix potuit; is enim a Tingi ad Canobicum ostium 28,792 stadia computasse dicitur, adeo ut 30,000 stadia vel usque ad Pelusium numerare debere, multoque plura ad intimum maris interni recessum.

B.

3. Νάξος νῆσος*. — Ἡ Μαραθὼν τῆς Ἀττικῆς σταδίου τριακοσίου ἀπέχουσα τῆς πόλεως. Ἔστι δὲ ὁ Ἑλλησποντος πορθμὸς, φερόμενος ἀπὸ τῆς Προποντιδος ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἔχων τὸ πλάτος σταδίων ζ', ὃν ἔκτισε Ξέρξης. Ἔστι δὲ ἡ Σικελία νῆσος σταδίων τετρακισχιλίων ὀκτακοσίων ἔχουσα τὴν περιμετρον, μιλίων χμεί'.

II.

3. Naxos insula. Marathon in terra Attica sita abest ab Athenarum urbe trecenta stadia. Hellespontus est fretum, quod fertur ex Propontide in mare Ægæum, habetque latitudinem stadiorum 7, ubi Xerxes pontem fecit. Sicilia est insula, habens ambitum stadiorum 4,800 sive 645 (640?) mill. passuum.

§ 3. — 1. τῆς Ἀττικῆς] ἐπὶ τῆς Ἀττ. codex; τριακοσίου] Deb. διακοσ. || — 5. ζ'] ξ' codex; em. Letronnius. || — 7. χμεί'] Pro more Byzantinorum Noster in mille passus

computat septem stadia et dimidium. Attamen 4,800 stadia nonnisi 640 millia efficiunt, adeo ut in altero numero vitium hæreat. Cf. not. ad pag. 483.

INCIPIT LIBER JUNIORIS PHILOSOPHI

IN QUO CONTINETUR TOTIUS ORBIS DESCRIPTIO.

A 1. Post omnes admonitiones quas tibi commendavi de studio vitæ tuæ, carissime fili, incipiens nunc volo tibi exponere historias plurimas et admirabiles, quarum quidem aliquas vidi, ceteras vero ab eruditissimis auditu percepi, quasdam lectione didici. Hæc igitur sensibus comprehendens non solum multa utilia cognosces, sed et tuam ornare sapientiam ex hujuscemodi rerum varietatibus prævalebis. (2) Quærentes autem scribere, debemus dicere primum quomodo mundus a deo fuerit institutus, dehinc quæ gentes ab oriente usque ad occidentem constitutæ sint, post hoc quanta sint genera barbarorum, deinde omnem Romanorum terram, quot sint in omni mundo provinciæ, vel quales in substantia ac potestate, quæ civitates in singulis provinciis habeantur, et quid in unaquaque provincia aut civitate possit esse præcipuum; munificum enim hoc opus et studiosum mihi esse videtur.

3. Unde ergo nos oportet incipere nisi a Moyse? nam priores qui de his rebus scribere conati sunt, aliquanta dicere potuerunt, solus autem Moyses, divino spiritu plenus Judæorum propheta, quod est certum scripsit. Post hunc de provinciis et temporibus sequentia dixit Berosus, Chaldæorum philosophus, cujus literas secuti sunt Manethon, Ægyptiorum propheta, et Apollonius, similiter Ægyptiorum philosophus, Josephus quoque, vir sapiens, Judæorum præceptor, qui captus a Romanis scripsit Judaicum bellum. Post istos vero Menander Ephesius et Herodotus et Thucydides similia conscripserunt, sed non valde de antiquis. Et hæc quidem illi. Ego autem de quibus memorati scripserunt, experiar tibi breviter exponere.

4. Gentes ajunt esse Camarinorum in partibus orientis, cujus terram Moyses Eden nominando de-

Quæ sequuntur, translata sunt e græco opere nunc deperdito, quod quidam Antiochiæ vel Alexandriæ inter annos 350 et 353 post Christum natum composuerat. Interpretationes opusculi duas habemus; priorem e codice nescio quo descripsit Franciscus Juretus, descriptamque Claudio tradidit Salmasio, a quo accepit Jacobus Gothofredus, primus libelli ejus editor (*Fetus orbis descriptio, græci scriptoris, sub Constantio et Constante imp., nunc primum, post mille trecentos ferme annos, edita: cum duplici versione et notis Jacobi Gothofredi IC. — Genevæ, ex typographia Petri Chouet. M. DC. XXVIII*); alteram interpretationem præbet liber Junioris philosophi, quem e codice Cavensi passim mutilo primus edidit Angelo Mai (Class. auctt. tom. 3, p. 387 sqq.), nos vero exhibemus ex integriore codice Parisino 7418, fol. 264 sqq. Utramque scriptionem, alteram sub altera, apponentes, litera A signabimus Junioris libellum, litera B Juretianum apographum. Ceterum cf. Prolegomena.

§ 1. Et admirabiles om. codex Cavensis. || — quarum quidem] quarum ejusdem cod. Cav., quarum ipsemet de suo dedit Mai. || — auditu] auditas Cav. || — cognosces Mai, cognoscebis codd. || — sed et tuam] sed etiam Cav. || — § 2. quomodo mundus a deo fuerit institutus] De his in sqq. nihil legitur. || — § 3. a Moyse? nam priores om. Cav. = In summo codice versus aliquot madore extabuerunt. = MAI., qui supplevit: nisi [abs Judæorum libris? namque aliarum gentium historici], qui de his scribere conati sunt nihil sincerum] dicere potuerunt. Mox verba divino spiritu aut desunt in cod. Cav., aut neglexit A. Mai. || — Post hunc de provinciis] De provinciis vero Cav.

|| — cujus literas secuti sunt Manethon] Manethonem annales suos scripsisse κατά μύθησιν Βηρώσου tradit Syncellus p. 14, B. Cf. Fragm. Histor. tom. 3, p. 511. Apollonius Ægyptiorum philosophus] = Sine dubio Apollonius ille Ægyptius, quem auctorem bis commemorat Theophilus ad Autolyc. lib. 3, c. 16 et 26, quique ajebat, ætate sua jam effluxisse post orbem conditum myriadas annorum quindecim et tria millia supra septuaginta quinque annos. Ταῦτα μὲν οὖν, inquit Theophilus, Ἀπολλώνιος ὁ Αἰγύπτιος ἱστορεῖ. = MAI. || — Ego autem etc.] Præter illud quod § 4 de quattuor paradisi fluviis ex Moyse interponitur, nihil libellus noster habet quod e scriptoribus modo memoratis afferri censendum sit. Omnino vero præfationem hanc de suo penu suosque in usus Junior iste philosophus opusculo, quod ex opere ampliore excerptis, præfixisse videtur. In ipso fonte græco præfatio præter alia exhibuerit nomen auctoris ex quo priorem libri partem, quæ est de Asiæ populis ab ultimo oriente usque ad Mesopotamiam imperiumque Romanum habitantibus, auctor mutuatus sit. Id enim colligitur ex acephalo Jureti codice, qui § 21 ita habet: Et hæc quidem de prædictis gentibus historicus ait. Quamquam fieri etiam potest ut auctoris nomen vel exciderit ante vocem historicus, vel in ipsam hanc vocem corruptum sit. Syrum hominem fuisse ex indole narrationis collegit Gothofredus.

§ 4. Camarinorum] Camarini, quos tanquam Indiæ populum nemo memorat, componendi mihi videntur cum Camara emporio, quod anonymus auctor Periplus mar. Erythr. (tom. 1, p. 300) in Dachinabadæ ora orientali post Colchicum et Argalicum sinum (golfe de Kolki et d'Artingari) et ante Poducam (Pondichéry)

A scripsit; unde et fluvius maximus exire dicitur et dividi in quattuor flumina, quorum nomina sunt hæc: Geon, Phison, Tigris et Euphrates. Isti autem homines qui prædictam terram inhabitant, sunt valde pii et boni, apud quos nulla malitia invenitur neque corporis neque animi. Si autem aliquid vis certius discere, dicunt eos quod neque pane hoc nostro communi utantur, neque aliquo simili cibo neque igne quo nos utimur, sed panem quidem eis plui per singulos dies asserunt, et bibere de agresti melle et pipere; ignis autem eorum solis esse perhibetur [*tantæ*] fragrantiae ut, statim quum e caelo in terram diffunditur, potuissent omnes exuri, nisi se cito in fluvium mitterent, in quo tam diu voluntur donec idem ignis in locum suum denuo revertatur.

5. Sunt autem et sine imperio, semet ipsos regentes. In quibus sicut nulla malignitas invenitur, ita neque pulices neque pediculos neque cimices aut aliquid

quod est noxium habere possunt. Vestimenta eorum sordidare nesciunt; quod si contigerit, per ignem solis loturam expectant, ardens enim melior fit.

6. Sunt autem apud eos lapides pretiosi et varii, hoc est smaragdi, margaritæ, hyacinthi, carbunculus et sapphirus in montibus, quibus omnes secundum hunc modum abundant. Decurrens enim fluvius diebus ac noctibus montem abscindit et illius crusta aquarum impetu trahit. Astutia vero gentis hanc invenit artem, per quam quæ inde exeunt habere possint; facientes retia et in angusta fluvii loca ponentes, ea quæ de superiore parte descendunt, sine ulla difficultate suscipiunt.

7. In tanta ergo felicitate viventes nesciunt laborare nec aliqua infirmitate aut ægitudine fatigantur, nisi hoc solum quod de corpore exeunt, sed diem obitus ante mortem habentes præcognitum; omnes enim centum annorum et viginti moriuntur, et major

EXPOSITIO TOTIUS MUNDI ET GENTIUM.

B 5. *** Sunt autem et sine imperio, se regentes. Escam vero non utuntur omnibus communem. Scilicet quod neque malitiam corporis nostri habent; neque enim pulex neque pediculus nec cimex aut lendes apud eos invenitur, aut in corpore aliquid infirmum. Neque etiam vestimenta utuntur omnibus communia, sed ita inlibata est vestis eorum, quæ neque insordidari potest; et si hoc contingat, per ignis gladium loturam expectant; ardens enim melior fit.

6. Neque seminant neque metunt. Sunt enim species

excellentes, variae et pretiosae, veluti lapides pretiosi, hoc est smaragdi, margaritæ, hyacinthi et carbunculus et sapphirus in montibus, et inde omnes exeunt sic secundum hunc modum. Fluvius exinde exit in montibus per singulos dies ac noctes manans, magis vero adsidet cacumina montium et in multitudine aquæ cingit. At proximæ gentis astutia invenit artem per quam quæ exinde exeunt invenire possit. Facientes retia in angusta loca fluvii suscipiunt ventura.

7. Cum tanta vero felicitate neque laborant neque ægrotant, solum autem moriuntur scientes et diem mortis suæ. Moriuntur enim omnes centum decem et octo et centum viginti annorum, et major minoris

commemorat, adeo ut circa Chaberam (*Καβέρη*) fluvium locus quærendus sit, idemque esse videatur qui in Ptolemei tabulis vocatur Carmara. Ab eo versus occasum æstivum Ptolemæus Brachmen urbem et Brachmanes magos ponit, quos Noster quoque Camarinorum vicinos fuisse prodit. Igitur quum Camarini ex Nostri sententia in ultimo oriente ponendi sint, facile colligitur subesse his systema geographicum simillimum illi quod in Periplo maris Erythraei habes, ubi non longe post Camaram emporium Indiae ora versus ortum boreamque in Oceanum Eoum reflectitur (Cf. Prolegomena). His ita constitutis, Camarinis attribuuntur quæ de ultimis Orientis populis apud varios scriptores legebantur. || — *Eden*] Cf. Geogr. Rav. 1, 6; Cosmas Indopl. p. 149; Wiener *Bibl. Realwörterbuch* s. v. *Eden*; Lassen *Indische Alterthums-Kunde* 1, p. 528. || — *autem post v. isti om. Cav.* || — *panem ... plui*] = Imago sumpta de sacris bibliis. Intellegitur autem *προσόμελι*. » *Mai*. Cf. § 12. || — *pii et boni*] Cf. quæ de Seribus narrat Ammianus Marcell. 23, 6, 67; Plinius 6, 20, 54; Mela 3, 7, 1. || — *tantæ* supplevi; deinde *statim quod* codd.

§ 5. Inde ab hoc segmine incipit apographum Ju-

retianum, cujus prima verba apud Gothofredum ita habent: *Sunt autem et sine imperio Sere gentes.* || — *per ignem solis*] An forte: *per ignem sordis loturam?* De re cf. Stephan. Byz. s. v. *Βραχμᾶνες*, ubi Hierocles Syrus ἐν τοῖς Φιλιστοροσι narrat: *Χρῶντα: δὲ ἐσθῆτι λινῆ τῆ ἐκ πετρῶν λίθων γὰρ μηρόματα μαλακὰ καὶ δερματώδη συνεφέρουσιν, ἐξ ὧν ὑδάσματα γίνεται μήτε πυρὶ καίμενα μήτε ὕδατι καθαίρομενα, ἀλλ' ἐκιδὸν βόπου καὶ κηλίδος ἐμπλησθῆ χρωμένων, ἐμειληθέντα εἰς φλόγα λευκὰ καὶ διαφανῆ γίνεται.* Plinius 19, 4, 19. || — *expectant*] *expetant* B; utroque loco cum Gothofredo velim *expetunt*.

§ 6. *impetu*] *impetum* Mai. In B pro *exinde exit* codex *exiens exit*; mox pro *cingit*. At codex *cingitur*, et pro *per quam* habet *per aquas*. Ceterum in B narratio lacera. || — *angusta*] *congusta* B.

§ 7. *In tanta*] in *hac* Cav. || — *nesciunt laborare nec aliqua*] *neque laborant aliqua* Cav. || — *fatigantur, nisi hoc*] Hæc periere in Cav.; *vexantur* suppl. Mai. || — *et viginti* om. Cav. Cf. quæ de Serum longævitæ tradunt Plinius 6, 20, 54, Strabo p. 701, 703, Lucianus Macrob. c. 5. || — *varium*] *variis* Par. || — In B pro *videt* codex *volet* habet; *dolet* conj. Gothofredus.

A minoris mortem non videt, nec parentes filios plangunt. Cum ergo unicuique illorum dies mortis coeperit propinquare, facit sibi sarcophagum ex aromatis varium, quoniam apud eos aromata multa sunt; et cum viventi ultima venerit hora, omnes salutans omnibusque valedicens in eodem se sarcophago ponit et ita cum securitate maxima naturæ debitum reddit. Et hæc quidem hujus gentis bona. Habitatio autem eorum est mansionum LXX.

8. Post hanc gentem ex alio latere Brachmanas referunt habitare, qui et ipsi quum sint sine imperio, vicinorum bonitatem tenentes feliciter vivunt. Et est habitatio eorum mansionum V.

10. Post eos alia gens quæ vocatur Emer, et ipsa sine imperio vivens regulariter transigit, et habitat terram mansionum XLVII.

11. Post hos regio quæ appellatur Nebus, ubi jam

tyrannorum principium invenitur, et regitur a majoribus et est mansionum LX.

12. Isti et seminant et metunt; nam supra dictæ gentes, sine Camarinis, pomis transigunt et cibo mellis utuntur et piperis; Camarini autem super hæc bona, sicut ante diximus, et panem celestem accipiunt cotidianum, quia nec ira nec iudicium nec cupiditas nec rixa nec dolus est apud illos neque aliquid malum.

13. His adjacet regio Dysap, quam regunt inhabitantes quomodo et vicini. Est autem hæc regio ducentarum et XL mansionum.

14. Post hæc gens quæ appellatur Choneum, cujus homines eodem modo viventes ad similitudinem vicinorum; est enim apud eos indifferens vita. Habitant terram CXX mansionum.

15. Deinde Diva gens quæ similiter a majoribus

B mortem non videt, nec parentes filiorum. Scientes singuli diem mortis suæ, sibi faciunt sarcophagum de aromatis varium, quoniam ad eos omnia aromata abundant, et ponens se ibi expectat expirantem animam; ventura autem hora omnes salutans et omnibus valedicens sic debitum reddit, et est multa securitas. Et hæc quidem hujus gentis bona ex parte diximus; multa enim habentes dicere prætermisimus. Habitatio autem terræ eorum est mansionum septuaginta.

8. Post ipsam gentem quid aliud est? Venientibus ad occidentes Brachmani degunt; et ipsi sine imperio transigunt bene et detinent vicinorum bonitatem. Et est habitatio eorum mansionum quinque.

9. Post hos altera regio Eviltarum; et ipsi sine imperio et pene deorum vitam viventes. Et [est] horum terra mansionum triginta duo.

10. Post hos altera gens quæ vocatur Emer, et ipsa vivens sine imperio transigit legaliter; et habitant terram mansionum quadraginta septem.

11. Post hos regio quæ appellatur Nebus, a qua invenitur tyrannorum initium, et regitur a majoribus et est mansionum sexaginta.

12. Hinc seminatio et messio. Prædictæ autem gentes, sine Camarinis, vivunt pomis et pipere et melle; Camarini enim panem celestem cotidianum accipiunt. Inter eos omnis nec irascitur, nec iudicium appetunt, neque rixa neque cupiditas neque dolus vel aliquid mali est.

13. Post ergo Nebus gentem adjacet regio Disaph, quam qui habitant, reguntur bene quomodo vicini. Et habitant terram tenentem mansiones ducentas quadraginta.

14. Post hanc gens sic appellanda Ioneum, cujus homines eodem modo vicinantibus viventes vitam transigere putant; indifferens enim ad eos vita. Et habitant terram centum viginti mansionum.

15. Deinde Diva gens eodem modo reguntur a

e cujus conjectura mox dedi *expirantem* pro codicis scriptura *expetentem*.

§ 9. *Eviltarum*] Horum mentio in A omisa. Eviltæ sunt Evilat terræ (Moses 1, 2, 11) incolæ. Eisdem Ravennas quoque geographus (2, 1), qui biblicam geographiam ad tabulam Romanam, qualis nostra est Peutingeriana, accommodavit, in India collocat. *Prima patria*, inquit, *est India quæ dicitur Dimirica Hevilat, quæ apud homines quomodo ad orientalem plagam finita invenitur*. Ab hac Dimirica-Hevilat versus septentrionem in India Serica Brachmaniam terram ponit. Similiter Brachmanas et Evileos conjunctim memorat Epiphanius in Expos. fidei cathol. c. 12. In libris Generationum ex Evilat originem ducunt gymnosophistæ, vel, secundum Syncellum, Γαγγυνοί, Gangis accolæ.

§ 10. *Emer*] Populorum nomina *Emer, Nebus, Dysap, Joneum* vel *Choneum Diva*, aliunde non ac-

cepimus, quantum ego quidem sciam. Gothofredus *Disaph* fortassis in *Nisaph, Joneum* in *Imaium, Diva* in *Daha* mutanda esse, iisque nominibus indicari Nysæos et Imai accolæ et Daos Scythas suspicatur. — *regulariter*] *legaliter* B.

§ 11. *principium*] *principum* Cav., *principatus* ed. Mai. — In B legebatur *Nebusaqua*. — *dolus*] *dolor* codd. Cav. et Par.; em. Mai. — In B legebatur: *et piper et mella Camarina; panem enim* etc. — § 13 *Dysap* Par., *Disaph* B. — *ducentarum et XL*] CC Cav. — § 14 *Choneum*] *Joneum* B. An forte fuit *Pandioneum*, Pandionis regnum? Quodsi est, putari possit sequente nomine *Diva* indicari *Siele-Divam* sive Taprobanen, insulamque in continentem transferri. Id tamen longe petitum videatur. Conferri malim Cosmam Indopl. p. 138: ἀπὸ τῆς Τζιντζας ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς Πισπιδοῦς πᾶσα Ἰουυ(α καὶ Ἰνδία καὶ ἡ Βάκτρων χώρα. — *CXX*] CXXX Cav. — § 15 *ducentarum X*] CCXX

A regitur, habens terram mansionum ducentarum X.

16. Sequitur India major unde sericum et omnia necessaria exire dicuntur. Hi similiter proximorum more viventes bene transigunt, et habitant terram magnam et bonam mansionum ducentarum decem.

17. Quibus adjacet foris una regio, quæ dicitur fortes habere viros et valde industriosos in bellis et in omnibus utiles; unde India Minor petit auxilium quotiens ei a Persis bellum movetur. Qui omnibus abundant et habitant terram centum L mansionum.

18. Post hos est India Minor, cujus gens regitur a majoribus. Est autem apud eos elephantorum innumera multitudo. Ab his Persæ accipiunt elephantos et habitant terram quindecim mansionum.

19. Post hos sunt Persæ Romanis propinquantes, quos historiæ tradunt pessimos esse et fortes in bellis; qui non cognoscentes dignitatem naturæ, sicuti muta animalia, matribus et sororibus nefando concubitu sociantur. Data propinquis gentibus potestate negotii, bonis omnibus abundare videntur.

B majoribus, habentes terram mansionum ducentarum decem.

16. Deinde est India Major, a qua triticum et omnia necessaria exire dicuntur. Similiter proximis viventes bene transigunt, et habitant terram magnam et bonam mansionum ducentarum decem.

17. Deinde adjacet eximia regio, quæ dicitur viros habere fortes et valde industriosos in bellis et utiles in omnibus. [Inde] India Minor, cum ei motus fuerit belli a Persis, petit auxilium. Qui in omnibus abundant et habitant terram mansionum centum quinquaaginta.

18. Post hos India Minor, cujus gens regitur a majoribus, et ad eos elephantorum innumerabilis multitudo, et Persæ ab ipsis accipiunt propter multitudinem. Habitant terram mansionum quindecim.

19. Post hos sunt Persæ, Romanis propinquantes, qui historiantur valde in malis omnibus et bellis esse fortes. Et impietates ab eis magnas agi dicunt. Non cognoscentes naturæ dignitatem, sicuti muta animalia, matribus et sororibus condormiunt, et impie faciunt in illum qui fecit eos deum. Alias autem abundare dicuntur in omnibus; data enim potestate ad eos ad-

20. His sociatur Saracenorum gens, arcu et rapinis vitam suam transigens, qui similes Persis impij et pejores sunt, sponsiones non custodientes neque belli neque alterius negotii. Quibus mulieres imperare dicuntur.

22. Post hos terrarum nostrarum sequuntur initia. Habes ergo in primis Mesopotamiam et Osdroenam. Et Mesopotamia quidem habet civitates multas et varias, quarum excellentes sunt hæ: Nisibis et Edessa, quæ maxime viros habent optimos in negotio et valde præcipue * venantes et divites et omnibus bonis ornatos. Accipientes enim a Persis ipsi in omnem terram Romanorum vendunt, et ementes quæ necessaria sunt iterum tradunt, extra æramen et ferrum; has enim species duas, hoc est æramen et ferrum, non licet hostibus dare. Istæ autem prædictæ civitates gubernaculo dei stare videntur et imperatoris prudentia. Habentes autem muros inclytos, virtutem Persarum semper in bello dissolvunt, ferventes rebus

propinquantibus gentibus negotii suæ regionis, omnia abundare videntur.

20. Horum autem prope Saracenorum gens degit, rapina sperantium suam vitam transigere. Et mulieres ajunt in eos regnare.

21. Et hæc quidem de prædictis gentibus historicus ait. Quoniam vero necessarium est et nostram terram, hoc est Romanorum, conscribere, experiar exponere, ut possit legentibus prodesse. Incipiamus ergo. Diximus enim Persarum terras quot mansionum esse dixerunt qui conscripserunt, et quia impij ac perjuri et sponsiones non custodientes neque belli neque alterius negotii.

22. Post hos nostra terra est. Sequitur enim Mesopotamia et Osdroena. Mesopotamia quidem habet civitates multas et varias, quarum excellentes sunt quas volo dicere. Sunt ergo Nisibis et Edessa, quæ in omnibus viros habent optimos et in negotio valde acutos, et bene * nantes et præcipue divites et omnibus bonis ornati sunt. Accipientes enim a Persis ipsi in omnem terram Romanorum vendentes et ementes iterum tradunt, extra æramen et ferrum, quia non licet hostibus dare æramen aut ferrum. Istæ autem

Cav. || — § 16. *sericum*] *triticum* B. || — *ducentarum decem*] CXX. Cav.

§ 17. *foris una*] B *eximia*. Desideratur regionis nomen proprium, quod fortasse latet in voce *eximia*, cujus loco A in græcis ἔξω μὲν (*foris una*) legisse videtur. Mox in B supplevi *inde*, et qui scripsi pro *quo*, quod apud Gothofredum legitur.

§ 20 *pejores*] *perjuri* rectius, puto, in B, ubi hæc in § 21 præter ordinem leguntur. || — § 22. *Edessa*] Hujus urbis mentio hoc loco omittenda erat, siquidem Osdroene a Mesopotamia distinguitur, et infra Edessa

tanquam Osdroenes urbs affertur; quamquam ibi in A legitur: *Deinde Osdroena et Edessa et ipsæ civitates splendidæ*, quod ex B correxi. || — *venantes*] *nantes* B, ubi *navigantes* legi voluit Gothofredus: « Græcus dixit εἰς πλόοντες, nempe Mesopotamii ad Persas et Indos navigabant commercandis eorum mercibus. » Si recte habet illud *venantes*, Nemrodus clarissimi venatoris memoria in causa fuerit cur Judeus auctor, ex quo Noster hanc libelli partem desumsisse videtur, venandi studium Mesopotamiæ incolis attribueret. Sed probabilius est pro *venantes* et *nantes* legendum esse

A et transientes cum omni provincia. Deinde Osdroenæ est Edessa, et ipsa civitas splendida.

23. Deinde jam Syriæ regio omnis, quæ dividitur in Syrias tres, Punicam et Palæstinam et Cœlam, habentes civitates varias, excellentes et magnas, quarum prima Antiochia civitas regalis in omnibus, ubi et dominus orbis terrarum sedet, civitas splendida et operibus publicis eminens et multitudine populorum

B civitates semper stantes deum et imperatoris sapientia, habentes mœnia inclita bello semper virtutem Persarum dissolvunt, ferventes negotiis, transientes cum omni provincia bene. Deinde Osdroenæ Edessa et ipsa civitas splendida.

23. Deinde jam regio Syriæ omnis partitur in tres Syrias, Punicam et Palæstinam et Cœlam. Et habent civitates varias et excellentes et maximas, quarum ex parte memorans delectabo audientes. Est ergo Antiochia prima civitas regalis et bona in omnibus, ubi et dominus orbis terrarum sedet, civitas splendida et operibus publicis eminens, et multitudinem populorum accipiens omnis sustinet, abundans omnibus bo-

ornata, undique accipiens omnes sustinet, abundans omnibus bonis. (24) Tyrus quoque civitas in omnibus felix, spissior populis, viros habet ex negotio divites et potentes in omnibus. (25) Post ipsam Berytus civitas valde deliciosa et auditoria legum habens, per quam omnia Romanorum judicia stare videntur. (26) Similiter et Cæsarea civitas deliciosissima, cujus tetrapylum nominatur ubique, quod unum et novum

nis. (24) Jam alteræ civitates veluti Tyrus, quæ omnium negotium ferventer agens magnifico felix est (nulla enim forte civitas Orientis est ejus spissior in negotio), et divites viros habens et potentes in omnibus. (25) Post istam Berytus civitas valde deliciosa et auditoria legum habens, per quam omnia judicia Romanorum. Inde enim viri docti in omnem orbem terrarum adsident iudicibus et scientes leges custodiunt provincias, quibus mittuntur legum ordinationes. (26) Jam etiam Cæsarea civitas est similiter deliciosior et abundans omnibus, et dispositione civitatis in multa eminens; tetrapylon enim ejus nominatur ubique, quod unum et novum aliquod

navantes ex conjectura Theodori Mülleri. || — *extra æram et ferrum*] = Ferrum et æs ut hostibus in commune, ita Persis nominatim tradere vetitum fuit; quod præter hunc auctorem indicat quoque Libanius in Βασιλικῶ, qui Constantio imp. dictus est, et expressa constitutio imperatoris Marciani lege 2 : *Quæ res exportari.* = GOTHOFREDUS.

§ 23. *Punicam*] *Phœnicen Cav., Punicam B.* || — *Cœlani*] *Cælen Cav.* || — *quorum ex parte memoratus delectabor audientes B.* || — *ubi et dominus terrarum sedet*] = Antiochia hac tempestate imperatoris in Oriente δλατα et χειμῶδιον fuere; quod hic auctor non hic tantum prodit, verum etiam mox rursus, ubi rationem reddit, cur Antiochiæ omnia voluptatum seu ludorum genera exhiberentur : *Quoniam*, inquit, *ibi imperator sedet.* Id etiam testatur Libanius legatione pro Antiochenis ad Julianum p. 154. Mora hæc Antiochena imperatoris cum nonnisi Constantio et Valenti convenire possit, priori eam convenire in Prolegomenis ostendo. Sane de Constantii sede seu mora Antiochiæ variis annis (puta an. 348. 339. 340. 341. 342. 343. et deinceps etiam an. 349 et 361) fidem facit vel codex Theodosianus, Athanasius De synodis, Julianus Orat. 1 p. 64, Libanius Βασιλικῶ ad Constantium p. 122, auctor Vitæ Pauli episc. apud Photium, Augustinus De sermone Domini in monte lib. 1, p. 1522, Socrates 2, c. 5. 10. 13. 16; ac nominatim an. 347, i. e. anno imperii ejus undecimo, testis Cedrenus : τῷ α' ἔτι Κωνσταντῖος ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγων etc.; quo anno hunc libellum conscriptum plane arbitror. = GOTHOFREDUS.

§ 24. In B legebatur : *potentes in omnibus portis. Tam Berytus*, quæ ex A emendavi. Quamquam facilis conjectura est legendum esse : *in omnibus portibus. Tum Berytus.*

§. 25. *auditoria legum habens*] = Juris studiis schola et professione clara jam diu et deinceps Berytus fuit, quod etiam docet *lex 1 C. qui ætate.* Gregorius Thaumaturgus in orat. panegy. ad Origenem p. 186 sqq.; sed et per hæc ipsa tempora Eunapius, sub Constantio imp., in vita Proæresii p. 150. Libanii quoque locus insignis Orat. 26 apologetica p. 595, ubi de frequenti sub Valente imp. eo adolescentum concursu, abdicato eloquentiæ studio, conqueritur sophista. Meminit et deinceps Justinianus in *constitutione δδωκεν* § 9, ubi Berytum vocat τὴν τῶν νόμων πόλιν, et in constitutione *ad antecessores* § 7, ubi nutricem legum vocat, sicut Eunapius ἐν τοῖς τοιοῦτοις μῆτερα παιδεύμασι. Cf. Agathias 2. 15 : τοῦτο γὰρ πάτριον τῇ πόλει καὶ ὥσπερ γέρας τι μέγιστον τὰ τοιαῦτα ἀδτῇ ἀνεῖται διδασκαλεῖα. Nonnus Dionys. 41, 396 : Βηρυτὸς, βίῳτιο γαληναῖο τισήνη, et lib. 14 : δικησ πῖδον ἔστυ θεμιστων. = GOTHOFREDUS. || — *per quam omnia judicia Romanorum*] = Adsores iudicum e juris schola Berytensium prodire ait, qui scilicet iudicia omnia seu iudices dirigant, qui magistratibus jus dicent, qui jura interpretentur. Adsores scilicet seu consilarii magistratibus (qui ferme juris imperiti erant) juris scientiam suggerebant; de quo vide *tit. de assessorib.* et *leg. 1, quod quisque juris.* Et motus animorum compescebant. Libanius orat. κατὰ τῶν προσεδρευόντων τοῖς ἀρχουσι p. 198 : Τὸν δὲ θυμὸν αὐτοῖς (τοῖς ἀρχουσιν) ἐπέδοντες σέβουσι καὶ τῷ παρὰ τῶν παρεδρων χαλινῶ. = IONK. || — *viri docti*] = Anatolius sane sub Constantio imp. exinde fuit. V. Eunapius in Proæresio p. 149 sq. = IONK. || — § 26 *tetrapylum*] De Cæsariæ monumentis urbisque διαγραφῇ multus est Josephus Ant. 15; 8, 5. 15, 9, 6; B. Jud. 1, 21, 5; 1, 2, 5;

A spectaculum præbet. (27) Laodicia vero civitas optima, quæ similiter omnia negotia suscipit et Antiochiæ mittit. (28) Deinde Seleucia civitas magna, quæ omnia bona suscipit et ipsa similiter prædictæ Antiochiæ mittit. Quam ob rem Constantius imperator maximum montem secavit et introducens mare fecit portum bonum et magnum, ubi venientes naves salvantur. (29) Similiter aliæ civitates Ascalon et Gaza in negotiis eminentes et abundantes omnibus bonis mittunt omni regioni Syriæ et Ægypti vinum optimum. (30) Neapolis civitas gloriosa et valde nobilis. Tripo-

B spectaculum. (27) Jam alteræ omnes, quarum et ipsarum nomina ex parte necessarium est dicere, quia singulæ earum [*singulare aliquod*] habent. Præcipua est ergo et bona civitas (et) Ladicia, quæ suscipiens omne negotium et emittens Antiochiæ magnifice adjuvat et exercet. (28) His similiter et Seleucia civitas optima, quæ et ipsa quæ veniunt Antiochiæ offert et fiscales species et privatas. Dominus orbis terrarum imperator Constantius, videns quod sic utilis est ei et exercitui, montem maximum secavit et introduxit mare et portum fecit magnum et bonum, ubi venientes naves salvarentur et fiscale onus non periret. (29) Deinde aliæ jam civitates (omnes) Ascalon et Gaza, civitates eminentes et in negotio bullientes et abundantes omnibus, mittunt omni negotio Syriæ et Ægypto vinum optimum. (30) Neapolis et ipsa civitas

sed tetrapyli non meminit. Aliud tetrapylum Noster laudat infra § 38. De aliis tetrapylis v. Odofr. Müller in Antiquit. Antioch. p. 57. *unum et novum*] *unum est novum* cod. B.

§ 27. In B codex ita: *quorum et ipsorum ... singula eorum*. Includa addidi. ||—*adjuvat* (sic) *et exercet*] *Ἀν εὐπορεῖ καὶ ἐργάζεται?* ||—§ 28. *Constantius*] *Constantinus* perperam codex in B. Hieronymus Chron. ad an. 347 p. Chr., Constantii anno 9: *Magnis reipublicæ impensis in Seleucia Syriæ portus effectus*. Cedrenus tom. 1, p. 522 ed. Bonn. : *Τῷ ἴσῳ Κωνσταντῖος τὸν ἐν Σελευκίᾳ τῆς Συρίας λιμένα πεποίηκεν, ὄρος ἐπὶ πολλῶν διατεμνόν, καὶ τὴν πόλιν ἀνωκοδόμησεν*. Cf. Theophanes 1, p. 57. Libanius in Antiochico p. 386: *Τοῦ ποταμοῦ δὲ ἐννοήσας τὰς εἰς τὴν θάλατταν ἐκβολὰς, ἔλκομαι πρὸς τὴν τοῦ λιμένος μνήμην, ὅν οὐχ ὦν εἶναι δοκεῖ, τούτων κηδόμενος ὁ κρατῶν μετερρόθυμισεν, ἀλλὰ τέτμηται μὲν ἐν Σελευκίᾳ, τέτμηται δὲ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας (sc. τῆς Ἀντιοχείας) τοσοῦτω χρυσῷ λιμὴν ἐκ πέτρας γενόμενος, ὅσον οὐδὲ Κρήσιω ὁ Πακτωλὸς ἔθησάβρισε. Τοιγαροῦν ἅπανα πανταχόθεν ἀγούσα, Διόθης, Εὐρώπης, Ἀσίας, νήσων, ἡπείρων, καὶ τῶν ἑκασταχοῦ καλλίστων τὸ κάλλιστον δεῦρο κομίζεται, τῆς εἰς τὴν πρᾶσιν δξόττητος γνώμας ἐμπόρων δεῦρο καλούσης, καὶ γῆν ἅπασαν δι' αὐτῆς καρπούμεθα· πλεῖστα δὲ τῶν ὑπὲρ πελάγους ἀπλωθέντων ἰστίων λιμὴν οὗτος συνέστειλε. De portu Seleuciæ, qui erat ante Constantii opus, vide Livium 33, 41; Appian. Syr. c. 4; Caroli Odofr. Müll-*

lis et Scythopolis et Byblus et ipsæ civitates industriosæ. Heliopolis Libano monti proximans nutrit pulcerrimas mulieres, quas Libanitidas appellant. Sunt iterum optimæ civitates Sidon, Sarepta, Ptolemis, Eleutheropolis et Damascus.

31. Quoniam ergo ex parte supra dictas descripsimus civitates, necessarium mihi videtur, ut etiam quidnam unaquæque civitas proprium habeat exponamus, ut qui legit, certam eorum scientiam habere possit. Scythopolis igitur, Laodicia, Byblus, Tyrus, Berytus omni mundo linteamen emittunt; Sarepta vero,

gloriosa et valde nobilis. Tripolis et Scythopolis et Byblus et ipsæ civitates in industria positæ. Heliopolis, quæ propinquat Libano monti, mulieres speciosas pascit, quæ apud omnes nominantur Libanitides, ubi Venerem magnifice colunt; dicunt enim eam ibi habitare et mulieribus gratiam formositate dare. Sunt autem iterum civitates et ipsæ Sidon, Sarepta, Ptolemis, Eleutheropolis, optima similiter et Damascus.

31. Quoniam ergo ex parte prædictas civitates descripsimus et diximus*** in linteamina sunt hæ: Scythopolis, Ladicia, Byblus, Tyrus, Berytus, quæ linteamen omni orbi terrarum emittunt et sunt eminentes in omni abundantia; similiter autem et Sarepta et Cæsarea et Neapolis, quomodo et Lydda, purpuram

leri Antiquitates Antiochens. p. 12, not. 8. ||—§ 29. De re v. Stark *Gaza* p. 56a. *omnes* vox nescio an nata sit ex *Iamnea*. ||—30. *nutrit*] *mittit* Cav. In B codex: *et ipsa civitas in industria posita*, et mox: *Libanotidas*. De Venere Libanotide cf. Lucian. Adv. indoctum c. 3, De Syria dea c. 3, Antholog. vol. 11, p. 198; vol. 12, p. 19; Nonnus 4, 243. 16, 169. 20, 145. 31, 202. 33, 170; Eusebius Vit. Constant. 3. 53. 56; Socrates 1, 14; Sozomenus 5, 9; Macrobius Saturn. 1, 23, 18. ||—In B: *et ipsæ*] *et ipsa* codex.

§ 31. A. *linteamen*] *literaturam* Cav. « Hinc baphia, linificia, gynæcia per orientem quæ memorantur in Notitia imp. orientalis, sub dispositione comitis. » *Γοτμοφα*. ||—*Nicolaum vero palmulas* codd.; *Nicolaorum vero palmulas* dedit Mai. De palmulis istis v. Fragm. Histor. 3, p. 343. ||—In B: *Sarepta*] *Sarafa* (*Σάραφα*) hoc loco codex. *Oraria Sarabdena* in epistola Gallieni apud Trebell. Pollionem in vita Claudii p. 208 memorari e Salmasio monet Gothofredus. ||—*alithinam*] *altinam* codex; em. Gothofr. V. Ducange s. v. ἀλιθινός. Eodem sensu etiam ἀληθής vocem ludens usurpavit anonymus auctor epigrammatis, in Cramerii Anecd. Paris. tom. 4, p. 333, εἰς τὴν διὰ κίονα βασιλικὴν υπογραφήν.

Ὅλον τὸ χρώμα, χοῖ λόγοι τοῦ δεσπότητος.

Ῥήματα ταῦτ' ἀληθῆα, τοῖνεκα χρώματα τοῖα.

A Cæsarea, Neapolis et Lydda purpuram præstant; omnes autem fructiferæ vino, oleo et frumento; Nicolaum vero palmulam invenies abundare in Palæstina regione, in loco qui dicitur Hiericho, similiter et Damasci minores palmulas, sed utiles, et pistacium et omne genus pomorum.

32. Jam nunc dicendum est quid etiam in se singulæ civitates, de quibus loquimur, habeant delectabile. Habes ergo Antiochiam in ludis circensibus eminentem; similiter et Laodiciam et Tyrum et Berytum et Cæsaream. Et Laodicia mittit aliis civitatibus agitatos optimos, Tyrus et Berytus mimarios, Cæsarea pantomimos, Heliopolis choraulas, Gaza pammacharios, Ascalon athletas luctatores, Castabala pycetas. (33) Omnes autem temperatos aeres habent. Et hæc quidem Syriæ ex parte dicta, ut potuimus.

34. Habes ergo de læva parte Syriæ Ægypti et Alexandriæ et totius Thebaidis partes. Quæ regio

Ægypti Nilo flumine circumdatur, quo irrigante fructus uberes nascuntur, sine oleo tantum; nam triticum et hordeum et legumen et vinum in abundantia profert et viros nobiles habet. Quidam autem et literas ab iis inventas esse dicunt, alii a Chaldeis, alii a Phœnicibus, alii autem Mercurium inventorem asserunt literarum, et multis multa dicentibus, nemo quod verum est dicere potuit. Tamen viros sapientes præter omnem mundum Ægyptus abundat; in metropoli enim ejus Alexandria omnes gentes invenies et omnia philosophorum præcepta omnemque doctrinam. Itaque aliquando certamine facto Ægyptiorum et Græcorum quis eorum musium accipiat, argutiores et perfectiores Ægyptii inventi sunt, et post victoriam musium ad ipsos pertinere judicatum est. Et impossibile est in quacunque re invenire sapientes quomodo Ægyptios; et ideo omnes philosophi ibi semper morati meliores fuerunt; non enim est in eis

B alithinam. Omnes autem prædictæ civitates gloriosæ et fructiferæ in frumento, vino et oleo et omnibus bonis. Nicolaum itaque palmulam [*invenies*] in Palæstines regionis loco qui sic vocatur Iericho, similiter et Damascenam et altera palmula minore et pistacio et omni genere pomorum, abundantem.

32. Quoniam autem oportet et singula eorum describere, quid ad singulas civitates delectabile esse potest, et hoc dicere necessarium est. Habes ergo Antiochiam quidem in omnibus delectabilibus abundantem, maxime autem circensibus. Omnia autem quare? Quoniam ibi imperator sedet, necesse est omnia propter eum. Ecce similiter Laodicia circenses et Tyrus et Berytus et Cæsarea; sed Laodicia mittit aliis civitatibus agitatos optimos, Tyrus et Berytus mimarios, Cæsarea pantomimos, Heliopolis choraulas maxime, quod a Libano Musæ illis inspirent divinitatem dicendi. Aliquando autem et Gaza habet bonos auditores, dicitur autem habere eam et pammacharios, Ascalon athletas luctatores, Castabeta* calopettas. (33) Omnes autem per negotia stant et viros habent divites in omnibus et oratione et opere et virtute, et aeres temperatos ha-

bent. Et hæc quidem Syriæ ex parte. Prætermisimus enim multa, ut non extendere extra opportunum orationem videamur, et ceteras regiones quoque et provincias scribere possimus.

34. Habes ergo de læva parte Syriæ et Ægypti et Alexandriæ et totius Thebaidis partes, quas describere necessarium est. Habes ergo omnem Ægypti regionem coronatam fluvio qui sic vocatur Nilus, qui veniens rigat omnem faciem terræ, et fructum fert omnem, sine oleo, triticum autem, hordeum, legumen et vinum abundanter, viros similiter nobiles, deos colentes eminenter; nusquam enim deorum mysteria sic perficitur quomodo ibi ab antiquo et usque modo; et pæne ipsa omni terrarum orbi tradidit deos colere. Dicunt autem Chaldæos melius colere; tamen quos videmus miramur et in omnibus primos esse dicimus. Etenim ibi deos habitasse aut et habitare scimus. Aliqui autem literas ab eis inventas esse dicunt, alii autem a Chaldæis, alii autem a Punicis, quidam autem Mercurium inventorem esse literarum volunt, et multis [*multa*] dicentibus, nemo verum scit nec credi potest. Tamen viros sapientes præ[ter] omnem

Vid. N. Piccolos, *Supplément à l'Anthologie grecque* p. 152. || — in *Palæstinis regio loco ... similiter et Damascena et altera palmula minore et psittacium et omne genus pomorum habitantem* codex. *Psittacium* pro *pistacium* legitur etiam in edicto Diocletiani de pretiis rerum venalium. || — § 32 A. *agitatores*] *sagittatores* Par. || — *pammacharios*] *παμμαχαριους*; *pammacharios* cod. Cav., *pammacharios* cod. in B, ubi si *pammacharios* reponendum est, hæc vox ad antecedentem *auditores* (i. e. ἀροδοματᾶ) referri possit, sed probabilius est *pammacharios* corrupte dici aut τῶς παμμαχους, pancratiastas, aut *parmularios*. || — *Castabala pycetas*] *Castabeta calopettas* corrupte cod. B, ubi Gothofredus *Castabala calopettas* scribi voluit,

calopettas in Syria dictos esse putans τῶς καλοδέτας, funambulos. Ceterum *Castabala* hæc aliunde non nota nisi a Stephano: *Καστάβαλα, Κιλικίας καὶ Φοινίκης πόλις. Στράβωνος ἐστ᾽*, in quibus quum Strabonis mentio non nisi ad Ciliciæ urbem pertineat, Syriæ autem *Castabala* ignota esse censerent Holstenius et Meinekius, verba καὶ Φοινίκης ejici voluerunt. || — *omnes autem* *** (lacuna) *quidem ex parte de Syria dicta* cod. Cav., unde assumi vocem *quidem*, quam om. Par.

§ 34 A. *de læva*] *ex læva* Cav. || — *Ægypti*] *ex parte* Cav. *Ægyptum* Mai. Verba *et Alexandriæ om.* Cav. || — *flumine*] *fluvio* Cav. || — In B: *fert omnia* codex. Includa supplevi. || — *volueris invenire*] *invenire volueris* cod.

A aliqua impostura, sed unusquisque eorum hoc se pollicetur implere quod certe se novit scire; propter quod non omnes omnium, sed unusquisque sua per suam disciplinam ornat negotia.

35. Alexandria autem, quam superius nominavimus, civitas et valde maxima et eminens in dispositione, abundans omnibus bonis et escis; nam piscium tria genera comedit, quod altera provincia non habet, stagnale, mariuum et fluminale. Hæc cum Indis et Barbaris negotia gerit merito; aromata et diversas species pretiosas omnibus regionibus mittit. (36) Sed et in hoc valde laudanda est quod omni

B mundum Ægyptus abundat. [In] metro [poli] enim ejus Alexandria omnem gentem invenies [et] philosophorum omnem doctrinam. Itaque aliquando certamine facto Ægyptiorum et Græcorum, quis eorum musium accipiat, argutiores et perfectiores inventi Ægyptii et vicerunt et musium ad eos iudicatum est; et impossibile est in quacunque res volueris invenire sapientem quomodo Ægyptium; et ideo omnes philosophi et qui sapientiam literarum scientes ibi semper morati sunt, meliores fuerunt; non enim est ad eos ulla impostura, sed singuli eorum quod pollicentur certe sciunt; propter quod non omnes omnium, sed quisque sua per suam disciplinam ornans perficit negotia.

35. Alexandria autem civitas est valde maxima et eminens in dispositione et abundans omnibus bonis, et escis dives; piscium enim tria genera manducat, quod altera provincia non habet, fluminale, stagnense et marinum. Omnes autem species aut aromatibus aut aliquibus negotiis barbaricis in ea abundant; supra caput enim habens Thebaidis Indorum genus et accipiens omnia prestat omnibus. Et dii coluntur eminenter, et templum Serapis ibi est, unum et solum spectaculum novum in omni mundo; nusquam enim terræ aut ædificium [tale] aut dispositio templi aut religionis invenitur, undique autem musium ei redire videatur. (36) Possidet cum omnibus quibus habet bonis et unam rem, quæ nusquam nisi in Alexandria et regione ejus fit, cujus * neque judicia neque privata negotia regi possunt, sed pæne per ipsam rem omnis hominum natura stare videtur. Et

§ 35. *piscium tria genera, quod altera provincia non habet*. Immo, eo quoque nomine Antiochiam commendat Libanius in Antiochico p. 385 de pisculentorum ibi copia agens: *πορρζουσα ἡ τύχη τὰ πρόσφορα ἑκάστον διετέλεν· εἰς μὲν τοὺς εὐδαίμονας τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης φορὰν, εἰς δὲ τοὺς ἐτίρους τὴν ἀπὸ τῆς λίμνης, κοινὴν δὲ ἀμφοῖν ἔδωκε τὸν ποταμόν.* Quod eo magis mirum videatur hunc auctorem non notasse, si modo verum est eum Antiochenum civem aut incolam fuisse. » *ΓΟΤΤΦΡΕΔΟΥS.* || — *merito*] an *mercato*? *gerit*; *medica aromata* de conj. scr. A. Mai. || — In B: *unum et solum*] *unum est solum* cod. || — *musium*] *μουσιῶν*, i. e.

mundo sola chartas emittit, quam speciem licet vilem sed nimis utilem et necessariam in nulla provincia nisi tantum apud Alexandriam invenies abundare; sine qua nullæ causæ, nulla possunt impleri negotia. Hanc igitur universo orbi ministrans plurimum utilitatis præstare videtur. Cujus adjacentia Nilo rigante copiosas efferunt fruges, ubi una mensura centenario fructu multiplicata respondet; unde Constantinopolis Thraciæ et omnis Oriens pascuntur. (37) *** Nam in illa civitate propter populi libertatem cum timore et tremore iudices res publicas administrant; quisquis enim iudicium ibidem a justitia declinavit, motione

quid est quod sic a nobis laudatur? Charta, quam ipsa faciens et omni mundo emittens utilem speciem omnibus ostendit, sola hoc supra omnes civitatesque et provincias possidens, sed sine invidia præstans suorum bonorum, et Nili autem bonitatem supra omnem provinciam possidens; qui Nilus fluvius æstatis hora descendens rigat omnem terram et ad seminationem parat, quam seminati abundanter magna benedictione implentur; ad eos enim una mensura centum et centum viginti mensuras facit; et sic per singulum annum terra reddens et aliis provinciis utilis est. Constantinopolis enim Thraciæ ab ea quam plurime pascitur, similiter et Orientales partes, maxime propter exercitum imperatoris et bellum Persarum; propterea non posse aliam provinciam sufficere nisi divinam Ægyptum. Quam et nominans a diis plus esse puto, ubi deos, uti prædiximus, colentes bene historiæ maxime offerunt. Et sunt sacra omnia et templa omnibus ornata; æditimi enim et sacerdotes et ministri et aruspices et adoratores et divini optimi abundant, et fit omnia ordine; aras itaque invenies semper igne splendentes et sacrificiorum et ture plenas, vittas simul et turibula plena aromatibus divinum odorem spirantia. (37) Jam et civitatem iudicibus bene regentem invenies; in contemptu (semen) solus populus Alexandriæ; iudices enim in illa civitate cum timore et tremore intrant, populi justitiam timentes; ad eos enim ignis et lapidum emissio ad peccantes iudices non tardat. Et est in omnibus et civitas et regio inreprehensibilis, et

principatus, præmium. Quæ vocis significatio num aliunde probari possit, nescio. || — *redire*] *reddere*, et ex correctura *reddi*, codex. || — § 36. *rem quæ*] *rem quod*, sicut mox *charta quod*, cod. || — *ostendit*] *ostendere* cod. || — *civitatesque et provincias*] *civitates quæ et provinciæ* cod. || — *historiæ maxime*] *historia maxima* cod. || — § 37. Initio hujus segmenti in A nonnulla desiderari patet. Deinde in A lacunis absumpta sunt verba: *publica administrant* ... *declinavit* ... *occiditur*. || — *populus Alexandriæ*. » Cf. Seneca Ad Alb. c. ult.: *Loquax et ingeniosa in contumelias præfectorum provincia, in qua etiam qui vita-*

A populi facta, aut igni aut lapidibus occiditur. Est ergo in omnibus et civitas et regio inreprehensibilis, philosophis et medicis abundans. Aeres vero valde temperatos habet. Hæc de prædicta regione dixisse sufficiat.

38. Iterum a dextris Syriæ supra invenies Arabiam, cujus est maxima civitas Bostra, quæ maxima negotia habere dicitur, propinqua Persis et Saracenis, in qua publicum opus tetrapyli memorabile nominatur.

39. Deinde regio Ciliciæ, quæ faciens multum vinum lætificat provincias plurimas. Habet autem civitatem bonam et magnam quæ Tarsos vocatur.

B totius orbis terræ pæne de veritate philosophiæ ipsa sola abundat, in qua inveniuntur plurima genera philosophorum. Itaque et Æsculapius dare ei voluit medicinæ peritiam, [et] ut habeat in toto mundo medicos optimos præstare dignatus est; et quam plurima initium salutis omnibus hominibus illa civitas constat. Et hæc quidem de prædicta regione quoque et civitate ex parte; non enim omnia scribere possibile est. Et aeres vero habet valde temperatos.

38. Deinde jam de dextris iterum Syriæ supra invenies Arabiam, cujus civitas maxima est Bostra, quæ negotia maxima habere dicitur, propinqua Persis et Saracenis, in qua publicum opus tetrapyli mirantur.

39. Deinde iterum regio Ciliciæ, quæ faciens multum vinum lætificat et alias provincias, et habet civitatem magnam et bonam quæ sic vocatur Tarsus.

runt calpam, non effugerunt infamiam. Libanius orat. 12 ad Theodosium pro Antiochenis de Alexandrinis ait disertè : οὗ τὸ ὄναρρον τοῦ πρὸς τοὺς ἀρχοντας πολέμου γωρλον. Pollio in vita Æmiliani : Familiari sibi furore, cum quodam die cujusdam servus curatoris, qui Alexandriam tunc regebat, militarie ob hoc cæsus esset, quod crepidas suas meliores esse quam militis diceret, collecta multitudo ad domum Æmiliani ducis anceps venit, atque cum omni seditionum instrumento et furore persecuta est; ictus est lapidibus, petitus est ferro, nec desiit ullum seditionis telum. » ΓΟΤΤΦΡΕΔ. || — irreprehensibilis] incomprehensibilis B. || — medicos optimos] Ammianus 12, 16, 18 : sufficiat medico ad commendandum artis auctoritatem, si Alexandriæ se dixerit eruditum. || — aeres temperatos] Cf. Strabo p. 792; Ammianus 22, 16, 8 et 14. || — § 38. Bostra] Nonstra B. || — § 40. Babillonicum pellium B. Pelles Babylonicæ memorantur etiam in Cod. Theod. l. 16, § 7, monente Gothofredo. || — divinatorum animalium] « Equos Cappadocum ut in commune, ita nominatim equorum greges dominicos, palmatos etc. h. l. intelligit. De equis Cappadocum ut in genere plures agunt, Solinus c. 47, Oppianus Cynege. 1, Apulejus lib. 8, Dionysius Periegetes, ita de equorum grege dominico et palmatis agunt Nemesianus in Cynegetico, Illustrius Hesychius lib. 1 Chron. in glossis nomicis cl. Iabbæi nostri, Cod. Theod. lib. 7 de

40. Post hanc superius habes Cappadociam, quæ viros habet nobiles, in qua est civitas maxima, quæ vocatur Cæsarea, quæ frigora magna habere dicitur. Hæc ubique leporinam vestem emittit et babylonicarum pellium et divinatorum animalium pulchritudinem.

41. Inde obviat Galatia provincia optima, sibi sufficiens, quæ plurimam vestem emens ac vendens, fisco bonos milites præstat. Habet et civitatem magnam Ancyræ, quæ divinum panem et eminentissimum dicitur manducare.

42. Iterum Phrygia et ipsa regio bona, quæ fortes possidens viros habet maximam civitatem quæ Lao-

40. Post hæc in superiori parte Cappadocia est, quæ habet viros nobiles et civitatem maximam Cæsariam. Frigora autem maxima habere dicitur, ut non posse hominem imperitum locorum sine aliquo artificio habitare. Negotia autem hæc optima ubique mittere eam ajunt : leporinam vestem et Babylonicarum pellium et illorum divinatorum animalium formonsitatem.

41. Inde obviat Galatia provincia optima, sibi sufficiens. Negotiatur vestem plurimam. Aliquotiens vero et milites bonos dominis præstat. Et habet civitatem maximam quæ dicitur Ancyræ. Divinum panem et eminentissimum manducare dicitur.

42. Iterum Phrygia, et ipsa regio bona, et ipsa fortes viros possidens, secundum scripturas antiquorum, Homeri quoque et Vergilii et aliorum bellum ipsorumque Phrygum et Græcorum conscribentium.

grege dominico, et lib. 1 de equis curulibus, et Itin. Hieros. (ubi perperam hactenus editum villa Pampali pro villa Palmati [p. 577 Wees.]), Claudianus lib. 2 in Rufinum et in laudem Serenæ. Divina porro vocat, hujus seculi stylo, imperatoria seu ad imperatorum usus. In hoc eodem argumento Claudianus in laudem Serenæ : Quos Phrygiæ matres, Argæaque gramina pasta, semine Cappadocum, sacris præsepibus edunt. Nemesianus : Cornipedes igitur lectos det Græcia nobis, Cappadocumque notas referat generosa propago Argææ et palmæ nuper grex nomine sacrum. » ΓΟΤΤΦΡΕΔ. || — § 41 A. eminentissimum] vehementissimum Cav. et Par. « Cappadocum alioquin (qui Galatis proximi) panis olim in pretio. V. Athenæus 3, c. 28 p. 113 et 4, c. 2. » ΓΟΤΤΦΡΕΔ.

§ 42 A. nominata] i. e. ὀνομαστή. In B vocem solam interpretor unicam, singularem, egregiam, quo sensu habes § 35 unum et solum spectaculum; græce fuerit μοναχὴν, quod ea significatione dici censeo in Periplo mar. Erythr. § 6 et 14 (tom. 1, p. 263 et 267) : ὀθόνιον Ἰνδικὸν τὸ πλατύτερον, ἧ τε λεγομένη μοναχὴ καὶ ἡ σαγματογῆνη. Laodicenæ vestes in Periplo mar. Er. § 24 λώδικες dici videntur. Ceterum de lana Laodicæ v. Strabo p. 578 : Φέρει δ' ὁ περὶ τὴν Λαοδικεῖαν τόπος προβάτων ἀρετὰς οὐκ εἰς μαλακότητα μόνον τῶν ἔριων, ἧ καὶ τὰ τῶν Μηλιαίων διαφέρει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κορατῆν γράβαν, ὥστε καὶ προσοδεύονται λαμπρῆς ἀπ' αὐ-

A dicia vocatur; de qua vestis exit nominata quæ dicitur Laodicena.

43. Huic superius Armenia Minor conjungitur, quæ equites et sagittarios utiles mittit.

44. Deinde Paphlagonia et Pontus, quæ viros eminentes et divites habent, sicuti Cappadoces et Galatæ; doctrina quoque et omnibus bonis ornatae sunt; mulieres vero nimis candidas habent et viros prudentes et valde fideles, naturæ in se bonum habentes.

45. Post Ciliciam [oc]currit Isauria, quæ viros fortes et latrocinantes emittit. Post quam est Pamphylia

regio optima et valde sibi sufficiens, oleum multum faciens et replens alias regiones. Duas habet Pergen et Siden splendidas civitates.

46. Post hanc Lycia regio sibi sufficiens habet montem maximum nomine Caucasum, quo non est alius, ut ajunt, major sub cælo.

47. Post Lyciam maxima Asia, quæ omnibus provinciis eminent, et habet innumerabiles civitates, maximas vero et circa mare multas quidem habet, ex quibus Ephesum nominare necessarium puto; hæc portum habere dicitur præcipuum. Similiter autem et Smyrna civitas splendida. Regio autem tota frugi-

B Quæ et civitatem maximam habere dicitur Laodiciam, quæ vestem solam et nominatam emittat, quæ sic vocatur Laodicena.

43. Deinde hujus supra Armenia Minor, quam equites et sagittarios præstare ajunt utiles ad bellum.

44. Deinde Paphlagonia et Pontus virorum divitum habitatio et valde eminentium, similiter Cappadocibus et Galatis, in doctrina quoque et in omnibus bonis. Et mulieres speciosas [habent]. Historia vero de iis dicit speciosas esse et candidas nimis, ut visæ deæ esse putentur. Viros itaque prædictæ provinciæque et civitates, hoc est Pontus et Paphlagonia et Galatia et Cappadocia, habent (et) prudentes (viros). Si autem vis et prudentiam virorum audire, aspice in duo comitata Orientis quoque et Occidentis; multos ibi invenies (quam) in aliis civitatibus aut provinciis quomodo Ponticos aut Paphlagonos et Cappadoces et Galatas; propterea et temptari per eos jussione imperatorum negotia putant; sunt enim valde fideles, devitia * naturæ bonum in se habentes; sic majoribus et melioribus proficere urgentur. Hic autem de his de-

sinens orationem, jam incipiam sequentia dicere.

45. Sunt enim hæc mediterranea. Quoniam autem necessarium est significare partes propinquantes mari, iterum autem de Cilicia est et Isauria, quæ viros fortes habere dicitur; et latrocinia aliquando facere conati sunt, magis vero et adversarii Romanorum esse voluerunt, sed non potuerunt invictum nomen vincere. Post quam est Pamphylia, regio optima et sibi sufficiens, oleum autem multum faciens et alias regiones implens. Habet autem duas civitates splendidas Pergen et Siden.

46. Post hanc Lycia regio sibi sufficiens; et habet montem maximum qui Caucasus dicitur, quo majorem sub cælo non esse ajunt.

47. Post Lyciam Caria. Et sic est maxima Asia quæ eminent in omnem provinciam et habet civitates innumerabiles, maximas vero et ad mare multas quidem habet, ex quibus nominare duas necessarium est: Ephesum quoque quæ portum præcipuum habere dicitur, similiter autem Smyrna et ipsa civitas splendida. Regio autem tota lata et frugifera in omnia bona, vina varia, oleum, hordeum, purpuram bonam, ali-

τῶν. || — In B codex : et aliorum qui bellum ipsorum quæ Prigium et Gregorum conscribentium ... quæ sic vocatur Laodiciam.

§ 43. « Armeniam Majorem omittit auctor, quia hæc suum regem tunc habebat Romanis amicum. » ΓΟΓΚΟΡΑ. || — § 44 B. [Cappadocibus] Cappadocus cod. || — in doctrina] « De Cappadocum et Cæsariensium hac tempestate doctrina vide et Libanium Orat. 26 p. 299 et De Vita sua, et Eunapium in Ædesio et Juliano (inde enim uterque fuit, Ædesius et Julianus). Sane fidem faciunt et quam plurimi quorum scripta memorat Suidas, sed et Gallus et Julianus eruditi hac tempestate, anno fere 329, in Marcellio prope Cæsaream Cappadociæ, teste Ammiano, Sozomeno, Cedreno. De Ponticis v. Eunapium in Proeresio p. 138. De Galata Theone v. Eunapium in Jonico p. 186. Item de Hellesponto Galata v. Eunapium in Chrysanthio p. 202. Posset et hic longa pagina confici clarorum in ecclesia hac tempestate virorum ex hisce provinciis

Cappadocia, inquam, Galatia, Paphlagonia, Ponto. » ΓΟΓΚΟΡΑ. || — de iis dicit vel eas dicit] de eas dicit cod. || — viros itaque] Hæc si recte habent, in seqq. verba et ... viros abundant. Fortasse fuit : Viriosæ itaque etc. || — provinciæ que et civitatum cod. || — comitata] « Κομητῶν pro comitatu seu aula principis apud Socratem quoque in epistola Constantii imp. ad Athanasium, lib. 2, c. 3, et Epiphanium contra Ebionæos et contra Meletianos et in epist. ad Alexandrum papam apud eundem contra Ariomanitas. » ΓΟΓΗ. In seqq. fortassis refingendum : multo plures ibi invenies quam ex aliis civitatibus. || — devitia] ἀνάξτων sic dici vel divitia legendum esse censuit Gothofredus. An devotique? || — § 45 B. mediterranea] media terrena cod. || — § 46. Caucasus] Caucasum Lyciæ aliunde non novimus. An Cragum dicere voluit? || — § 47. oryzam] horidiam cod. B, cujus loco hordeum legendum outavit Gothofredus. || — alicam] alicem cod. B.

A fera, viua varia proferens, oleum quoque, oryzam et alicam et purpuram bonam.

48. Post hanc sequitur Hellespontus, regio frugifera frumento, vino et oleo, ornata civitatibus antiquis Cyzico, Troja et Ilio, * quæ et positione et magnitudine et ornamento et formonsitate omnem laudem superare potest; et ibi enim pulchritudo mulierum laudabilis est.

49. Post Hellespontum sequitur admirabilis Bithynia omnem fructum habens. In hac sunt maximæ civitates Nicæa et Nicomedia. Sed dispositionem Nicææ civitatis difficile est in aliis urbibus invenire; regulam enim putat aliquis impositam civitati, ita ut omnia ædificiorum culmina æquali decorata libramine splendidum intuentibus præbere videantur adpectum. Similiter et Nicomedia omnibus bonis abundans. Diligenter in ea spectaculum exhibetur.

B cam. Et est valde admirabilis, cujus laudes permultas ponere difficile est.

48. Post hanc est Hellespontus, regio frugifera, frumento, vino et oleo ornata. Civitates autem habet antiquas illas Trojam et Ilium, horum autem majorem Cyzicum, quæ et positione et magnitudine et ornamento et formonsitate omnem laudem superare potest. Et ibi enim Venus mulierum pulchritudinem, sagitta Cupidinis ornata, constituere voluit.

49. Post Hellespontum est invenire admirabilem Bithyniam, quæ maxima et optima, quæ sic omnem fructum facit. Civitates habet multas quidem, sed admirabiles Nicæam et Nicomediam. Et Nicææ quidem civitatis dispositionem difficile est alibi invenire; regulam autem putat aliquis impositam esse omni civitati propter æqualitatem et formonsitatem; et est in omnibus ornata et constans. Nicomedia vero et ipsa eminens et admirabilis et in omnibus abundans et habens opus publicum optimum Basilicam antiquam, qua divinum ignem de cælo descendisse et combuisse eam dicunt, et condita est postea a Constantino. Habet autem et circenses, structuram valde bonam,

50. Post Bithyniam sequitur Thraciæ provincia et ipsa dives in fructibus et viros eiciens fortes in bello. Habet civitates splendidas Constantinopolim et Heracliam. Quam Constantinopolim, cum esset aliquando Byzantium, Constantinus imperator condidit, et suum cognomen civitati imposuit. Heraclia vero excellentissimum opus habet in teatro et regale palatium; nam Constantinopoli circense opus perniciose et sævissima contentione spectatur.

51. A Thracia vero obviantem invenies Macedoniam. Hæc abundans omnibus bonis eiecit ferrum, plumbum, lardum et caseum Dardanicum; adjacet enim ei Dardania. Et habet civitatem splendidissimam, quæ est una eminentium, vocabulo Thessalonicam.

52. Post Macedoniam Thessalia, quæ multo abundans tritico habet montem excelsum qui vocatur Olympus. Post Thessaliam Achaja et Græcia et Laco-

in qua (eminet) circensium spectaculum diligentius spectatur.

50. Post Bithyniam iterum Thracia provincia, et ipsa dives in fructibus et maximos habens viros et fortes in bello. Propter quod et frequenter inde milites tolluntur. Habet autem civitates splendidas Constantinopolim et Heracleam. Quæ Constantinopolis cum esset aliquando Byzantium, Constantinus conditæ suum cognomen civitati imposuit. Heraclia vero excellens opus habet et theatrum et regale palatium. Constantinopolis autem omnia præcipua habere potest propter Constantinum. Nec non vero et circensium spectaculum sævissime spectatur.

51. A Thracia ergo obviantem invenies Macedoniam, quæ abundans omnia, negotium vero eiecit ferrum et plumbum, aliquotiens autem et lardum et caseum Dardanicum; adjacet enim ei Dardania. Et habet civitatem splendidam Thessalonicam, quæ est et ipsa una eminentium.

52. Post Macedoniam Thessalia multa ferens et aliis sufficere dicitur. Et habet montem Olympum, quem deorum habitaculum Homerus ait. Post Thessaliam

§ 48 A. *Ilio quæ*] Excidit Cyzici mentio, ad quam referenda sunt sequentia: *quæ et positione* etc. || — § 49 B. *basilicam*] « Basilica antiqua Nicomediæ de cælo tacta et combusta, a Constantino postea instaurata. De basilica ipsa v. monodiam Libanii p. 5 et p. 204. 206; combusta est anno Constantiniani imperii 26 vel 27, sive an. 333 vel 334 p. Chr., eo ipso anno quo Constantinus simulacra et fana evertit, reditus eorum ecclesiis donavit. Cedrenus: Τῷ καὶ καὶ κζ' ἔτει αὐτοῦ τὴν κατὰ τῶν εἰδῶλων καὶ τῶν ναῶν αὐτῶν κατὰ λυσιν ἐπέτεινε, τὰς δὲ εἰσόδους αὐτῶν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ἐκώρωσε. Τότε καὶ ἡ ἐν Νικομηθεῖα βασιλικὴ πυρὶ θείῳ ἐφλέθη. » Готворѣ. || — *eminet*] *emittens*? aut *eminet...spectaculum quod diligentius*?

§ 50 A. *in ante Constantinopoli*, et post *opus om.* cod. Cav. || — *conditas*] *conditam* cod. || — § 51. *plumbum*] *plumam* codd. in A et B; em. Mai.

§ 52 A. *sibi tantum*] *tantum* perit in Cav.; *vix* supplevit Mai. || — In B codex *multum ... habens pro multam ... habentem*. || — *crocinio*] sic A; *cronico* cod. in B. Lapidem dicit qui ad Croceas, vicum Laconicum, effoditur. Vid. Pausanias 3, 21, 4. Cf. ἡ Λακωνική λίθος apud Lucian. Hipp. c. 5; ὁ ἐκ τῶν Λακωνικῶν λίθος Gregor. Nyss. tom. 1, p. 399, A; ὁ Ἀκωνικὸν λίθος *ib.* tom. 1, p. 860, A; Λακωνικὴ πλάξ Basil. tom. 1, p. 396, C. || — *dicendum antiquorum bellum*] Cf. Athenarum descriptio in Anonymo, tom. 1, p. 99.

A nica, quæ sola in se studia habens sufficere sibi tantum potest. Est enim provincia brevis et montensis, quæ fruges gignit, oleum perraro paucum et mel Atticum, et magis fama doctrinæ et oratorum gloria decoratur. Habet autem civitates optimas Corinthum et Athenas. Corinthus negotiis viget; habet et opus præcipuum amphitheatrum, Athenæ vero sola studia literarum. Laconica Crocino tantum lapide, quem dicunt Lacedæmonium, ornari putatur.

53. Post Achajam Epiri partes et civitas Ephyra. Post hanc Nicopolis, quæ piscem multum marinum abundat. Post hanc paulo superius Dalmatia est negotiis vigens et species tres utiles mittens, caseum, tigna et ferrum. Et habet civitatem splendidam quæ

vocatur Salonæ. Dyrrachium vero propter malitiam habitantium destructa est et in profundum, deo irascente, submersa non comparuit. Sequitur Calabria frumentifera in omnibus bonis. Post hanc Bruttia, quæ vestem et vinum multum et optimum mittit. Post hanc Lucania regio optima et omnibus bonis abundans, lardum multum aliis provinciis mittit, quoniam montes ejus et variis abundant animalibus et plurima pascua.

54. Post hanc sequitur Campania provincia non valde magna, sed sibi sufficiens et viros divites habens.

55. Post hæc Italia sequitur, multas habens et varias civitates et plenas omnibus bonis. Sunt igitur in ea

B Achaja, Græcia et Laconica terra, quæ in se [studia] habens, non sic aliis, sufficere sibi potest; nam et ipsa provincia brevis est et montuosa, et non tantum frugifera potest esse; oleum vero ex paucis generat, et mel Atticum, et magis fama doctrinarum et orationum glorificari potest, in aliis enim quam plurimis non sic. Civitates autem habet has, Corinthum et Athenas, Corinthum enim civitatem multam in negotiis et habentem opus præcipuum amphitheatri, Athenas vero et historias antiquas et aliquid dignum nominatu, arcem, ubi multis status stantibus mirabile est videre dicendum antiquorum bellum. Laconica vero solo Crocino lapide, quem dicunt Lacedæmonium, ornari putatur.

53. Post Achajam est invenire Epiri partes et civitatem quæ sic vocatur Ephyra; provincia vero a quibusdam Epirus, a quibusdam Ætolia. Civitas Nicopolis, quæ piscem multum marinum abundat, ut odire speciem videntem aliquantam. Post hanc paulo

superius Dalmatia est, quæ in negotiis eminens esse dicitur. Caseum itaque Dalmateum et tigna tectis utilia, similiter et ferrum, tres species, cum sint utilia, abundans emittit. Et habet civitatem splendidam Salonam. Dyrrachium propter habitantium malitiam, a deo, magis vere ut dicunt, descendit et non apparuit. Deinde jam ordine provinciæ: Calabria, quæ frumentifera cum sit, abundat in omnibus bonis; post hanc Bruttia et ipsa optima quum sit, negotium emittit vestem birrum et vinum multum et optimum; post Bruttiam Lucania regio optima et ipsa omnibus abundans, (et) lardum multum foras emittit, propterea quod est in montibus ejus esca animalium varia.

54. Post eam Campania provincia, non valde quidem magna, divites autem viros possidens et ipsa sibi sufficiens et cellarium regnanti Romæ.

55. Et post eam Italia, quæ et nominata verbo solum aut in nomine gloriam suam ostendit, multas et varias civitates habens et omnibus bonis plena regitur

§ 53. A. *Ephyra*] Ephyrus codd., nisi quod in A *Epirus* cod. Par. — *caseum*] Cf. Plinius 11, 42, § 240 ed Sillig. — *Dyrrachium*] Hieronymus Chrou. ad an. 346 p. Chr., an. 8 Constantii imp.: *Dyrrachium corruit terre motu et tribus noctibus ac diebus Roma nutavit, plurimæque Campania urbes vexatæ.* Cedrenus ad Constantii an. 9: *Τῶ θ' ἔτει Δυρράχιον πόλις τῆς Δαλματίας ἐπὶ σεισμοῦ διεφθάρη, καὶ Ῥώμη ἐν τρισὶν ἐκινδύνευσεν ἡμέραις σειομένη, τῆς δὲ Καμπανίας 16' πόλεις διεφθάρσαν.* — In B *magis vero* codex. — *birrum*] *byrrum* cod. B. Cf. Augustin. sermon. de divers. 49, Edict. Dioclet. p. 20; Vopiscus Carin. c. 20; Artemidor. Æth. 2, 3; Suidas v. Βίρρον. Ducan-gius Lex. et Steph. Thes. s. v. βίρρος. — *propter quod est in montibus, cujus escam animalium variam codex B.*

§ 54 B. *Post eam*] *Post enim et mox regnante Roma* cod. — § 55 A. *Italia*] « Notatu dignus locus, quo Italia a Calabria, Bruttio, Campania, appellatione separatur. Italia nempe speciali significato ea est quæ Roma ferme ad Alpes decurrit; quo sane vel proximo significato Italiam accipi solitum hac tempestate do-

cebo pluribus ad legem 6 cod. Theod. de annonæ et trib. Ita apud Athanasium non semel. In synodi Sardiensis epist. ad Alexandrinos apud Athanas. Apol. 2, p. 588: *ἡ ἀγία σύνοδος συναχθεῖσα ἀπὸ Ῥώμης καὶ Ἰταλίας, Καμπανίας, Καλαβρίας, Ἀπουλίας.* Et Athanasius ipse provincias recensens, ex quibus ad synodum Sardiensem episcopi convenerunt, *Ἰταλίας, Πικηνοῦ, Τουσκίας, Καμπανίας, Καλαβρίας, Ἀπουλίας, Βρεττίας* etc., et epist. ad solit. vit. p. 640, de episcopis agens qui secum communicabant, *ἀπὸ τε, inquit, τῆς μεγάλης Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας πάσης, Καλαβρίας τε καὶ Ἀπουλίας καὶ Καμπανίας, Βρεττίας τε* etc. = Γορκορ. — *Tiburinum*] *Deburinum* Par., *Divortinum* B. — *Verba civitatem eminentissimam et regalem quæ dicitur om. Cav.* — *unusquisque illorum* Par. — *omnia adscendunt*] *omnia suscipit* Par. — *Verba decem et octo milibus ... bonis abundant om. Par.* — *quoa si pro quos si Cav.* — In B: *Post eam Italia*] *Post ea in Italiam* cod. — *ostendit vel ostentat*] *ostendat* cod. *Dein non post multum narremus Romulus puer... imperatorum... in eam ... facit* cod. — *qualecunque*] *qualemque* cod. — *innu-*

A vinorum genera multa, Picenum, Sabinum, Tiburtinum et Tuscum; nam et Tuscia illi provinciae adjacet. Super hoc maximum possidet bonum, civitatem eminentissimam et regalem quae dicitur Roma, splendoribus divinorum aedificiorum ornatam. Omnes enim imperatores ob gloriam suae virtutis unusquisque eorum proprium opus suo nomine dedicarunt. Quis enim Antonini dinumeret opera? Quis Trajani vel ceterorum explicet in operibus publicis ornamenta? In qua et circenses bene dispositos invenies ordines abundantissimo aëramine decoratos. Habet et fluvium utilem sibi, qui a Tiberino Tiberis vocabulum sumpsit; nam prius Albula dicebatur; qui incidens urbem pervenit in mare, et per ipsum omnia ascendunt quae e peregrinis veniunt regionibus, decem et octo milibus. Et sic civitas omnibus bonis abundat. Habet autem et senatum maximum virorum divitum et eloquentium,

quos si per singulos probare volueris, invenies omnes iudices et potestates.

56. Sequitur Tuscia, quae inter omnia bona [*hoc a diis maximum accepisse*] fertur, quod ex ea haruspices primum prodierunt. Sequitur Aquileja et Mediolanum, civitates splendidæ et divites opum.

57. Post Italiam superiora currentes quas prætermisimus provincias memoremus, Mœsiam scilicet et Daciam provincias, sibi quidem sufficientes, frigora autem magna habentes, quarum est Naissus civitas opulenta. Deinde Pannoniæ regio, terra dives in omnibus, non solum fructibus et jumentis, sed et negotiis et mancipiis, in qua semper imperatorum est habitatio delectabilis. Habet autem maximas civitates Sirmium et Noricum, unde et vestis Norica exire dicitur. Hæc Pannoniæ regio. Quae adjacet trans flumen Danubium gens barbarorum et (*est?*) Sarmatum.

B a providentia. Invenies enim in ipsa Italia vinorum multa genera, Picenum, Sabinum, Tiburtinum, Tuscum; etenim Tuscia adjacet prædictæ provinciae, cujus formositatem post non multum narrabimus. Italia ergo omnibus abundans insuper et hoc maximum bonum possidet, civitatem maximam et eminentissimam et regalem, quae de nomine virtutem ostendit et vocatur Roma; quam ajunt condidisse Romulum puerum. Est itaque quam maxima et aedificiis divinis ornata. Quisque enim [*aut ex*] antefactis imperatoribus aut qui nunc sunt, in ea condere aliquid voluerunt, et singuli eorum opus quaecumque in nomine suo faciunt. Si enim volueris Antoninum, opera invenies innumera, sicut et quod dicitur forum Trajanum, quod habet Basilicam præcipuam et nominatam. Habet autem et circenses bene positos et aëramento multo ornatos. Sunt autem in ipsa Roma et virgines septem ingenuae et clarissimæ, quae sacra deorum pro salute civitatis secundum antiquorum morem perficiunt et vocantur virgines Vestæ. Similiter et fluvium habet multis notum Tiberim, qui utilis est prædictæ civitati, qui incidens eam pervenit in mare, et per ipsum omnia quae veniunt de peregre, ascendunt a decem et octo milibus, et sic civitas omnibus bonis

abundat. Habet autem et senatum maximum virorum divitum. Quos si per singulos probare volueris, invenies omnes iudices aut factos aut futuros esse, aut potentes quidem, nolentes autem, propter suorum frui cum securitate velle. Colunt autem et deos ex parte, Jovem et Solem; nec non sacra matri deum perficere dicunt, et haruspices ad eos [*esse*] certum est. Hanc habes.

56. Vicina Tuscia. Quae Tuscia [*inter*] quam plurima hoc a diis nomen maximum accepit; inde enim ajunt ab origine inventa esse haruspicia, et quod bonum deos esse dicebant; nam et ipsa abundans omnibus bonis et hoc possidet maxime, circa deos haruspicia multa; etenim hujus rei certum ad eos esse dicitur. Et hæc quidem Romæ et Tusciae. Italiam vero et aliae civitates sunt splendidæ, quae sic vocantur Aquileja et Mediolanum.

57. Post ergo Italiam quas prætermisimus civitates dicamus, Mœsiam et Daciam provincias, sibi quidem sufficientes, frigora autem magna habentes, quarum civitas magna Naissus dicitur. Deinde Pannoniæ regio, terra dives in omnibus, fructibus quoque et jumentis et negotiis, ex parte et mancipiis. Et semper habitatio imperatorum est. Habet autem et civitates

mera] innumerata cod. || — et quod ... quod habet] quæ ... quæ habet cod. || — ascendunt cod. || — milia cod. || — colent cod. || — sacramentis codex, quod deinde correctum in *sacra matris*. || — « Haruspices Romæ hoc adhuc tempore consulti. Liber igitur hic conscriptus ante an. 357, quo vetitum id a Constantio. V. cod. Theod. lib. 4, de maleficis sacrific. et temp. » GORR. || — Hæc habes] Fort. : *Huic habes vicinam Tusciam*.

§ 56 A. *Mediolanus* cod. || — B : *quam plurimæ... unde enim ... inventam ... possidet maximæ* cod. || — *hujus rei*] Legendum suspicor *haruspices*.

§ 57. *Nayssus* Cav., *Nessus* B. « Constantius ibi non semel moratus; an. 337, ut docet lex 7 C. Just. de divortiiis; an. 340, ut docet lex 29 C. Theod. de decurion., et lex 5 de petitionibus; an. 361, teste Ammiano lib. 21 p. 250, ubi Naissum copiosum oppidum vocat. Ibidem postea Valentinianus et Valens consistere an. 364, quod tum Ammianus docet lib. 26, p. 339, tum quam plurimæ codicis Theodos. constitutiones. » GORR. || — *Sirmium*] *Syrmi* cod. B. « Noricum Pannoniæ accenseri observa. Sane et in Notitia Imperii Noricum sub eodem duce Pannoniæ primæ constituitur. » GORR. || — In B : *Norica*] *Noricus* cod. || —

A 58. Post Pannoniam Galliarum provincia, quæ maxima est et propter imperatorem, quo semper eget, in multitudine omnibus bonis abundat, sed plurimi pretii; cujus maxima civitas Triberris dicitur, in qua dominus gentis inhabitat; est enim mediterranea. Habet alteram juxta mare priori similem civitatem, quam Arelata vocant, quæ accipiens omnia mundi negotia supra dictæ civitati emittit. Omnis autem regio viros habet fortes in prælio et nobiles in omni negotio. His adjacet gens multa Gothorum.

59. Post Gallias Hispania, terra lata, dives et maxima, viris doctis et omnibus bonis ornata, quæ omnibus negotiis pollet, oleum vero multum et liquamen emittit, vestem quoque variam et jumenta lardumque et spartum; abundans non solum omnia bona sed et præcipua habet. Inde oceanus esse dicitur, cujus partes nullus hominum potuit enarrare; est enim eremi solitudo et, sicut ajunt, ibi est finis mundi.

B maximas, Sirmium quoque et Noricum; unde et vestis Norica exire dicitur. Hæc Pannonia regio. Quæ adjacet trans flumen Danuvium gens barbarorum Sarmatum est.

58. Post Pannoniam Galliarum provincia; quæ cum maxima sit et imperatorem semper egeat, hunc ex se habet. Sed propter majoris præsentiam, omnia in multitudine abundat, sed plurimi pretii. Civitatem autem maximam dicunt habere quæ vocatur Triveris, ubi et habitare dominus dicitur; et est mediterranea. Similiter autem habet alteram civitatem in omnibus ei adjuvantem quæ est super mare, quam dicunt Arelatum, quæ ab omni mundo negotia accipiens prædictæ civitati emittit. Omnis autem regio viros habet fortes et nobiles; in bello itaque plurimum exercitum et fortem Gallorum esse dicunt; et est in omnibus provincia admirabilis. Et habet adjacentem gentem barbaram Gothorum.

59. Deinde ad Gallias Spania, terra lata et maxima et dives viris doctis, in omnibus negotiis*, quorum ex parte dicemus. Oleum enim et liquamen et vestem

60. Deinde gyrante circulo a partibus austri invenies Mauritaniam terram, in qua gens inhabitat hominum barbarorum vitam et mores feros habentium. Hæc provincia in vestibibus negotiatur et in mancipiis; frumento multo abundat. Habet et civitatem bonam quæ dicitur Cæsarea. Post Mauritaniam sequitur Numidia fructibus abundans et sibi sufficiens. Negotia autem hæc habet variarum vestium et animalium optimorum.

61. Ab hac provincia Africæ regio dives in omnibus invenitur; omnibus enim bonis ornata est, fructibus quoque et jumentis, et pæne ipsa omnibus gentibus usum olei præstare potest. Quæ multas et differentes possidens civitates unam habet præcipuam et admirabilem valde, quæ vocatur Carthago, quam condidit mulier Tyria nomine Dido; quæ cum Libyam venit, locum emit quantum corium bubulinum circumtenere potuit: quæ, ut Virgilius ait, cogno-

variarn et lardum et jumenta mittens, oinni mundo sufficiens, omnia bona possidens et præcipua in omnibus bonis, insuper autem et sparti virtutem omni terræ præstans, [quæ] videtur quidem necessaria apud multos, quoniam omne navium genus salvat et per ipsam quamplurime omne negotium videtur; apud multos autem debilis esse videtur. Inde oceanum esse dicitur, et hujus partem (quæ) nemo hominum narrare potest. Sed quid ibi esse potest? Est enim desertum, et, sicut ajunt, est ibi finis mundi.

60. Deinde gyrantem ad austri terram invenies terram Mauritaniam. Homines barbarorum vitam et mores [habentes], tamen Romanis subditi. Quæ provincia vestem et mancipia negotiatur, et frumentum abundat, et habet civitatem Cæsaream. Deinde post Mauritaniam Numidia provincia fructibus abundans et sibi sufficiens; et negotia habet vestem variam et animalia optima.

61. Ab hac provincia Africæ regio dives in omnibus invenitur; omnibus bonis ornata est, fructibus quoque et jumentis, et pæne ipsa omnibus gentibus usum olei præ-

§ 58 A. *Triberris*] *Tyberim* Cav. || — In B: *Galliam provinciam* ... eget codex. || — *habet*] *habet* legendum censuit Gothofredus, qui annotavit hæc: « Nempe hoc vult ipsum quod Vopiscus in Saturnino: *avidam esse gentem Gallorum vel faciendi principis vel imperii*. Cujus loci sensus hic est, Gallos avidos esse vel faciendi alterius novi principis vel imperii sibimet vindicandi. Ammianus quoque lib. 30 *Cohortibus*, inquit, *Gallicanis, quæ non semper dicatæ principum fidei, velut imperiorum arbitria*. Avidam, inquam; quare et hic ita legendum: *hunc ex se havet*. Ceterum hoc auctoris judicium de Gallia comprobavit statim paullo post eventus, quum videlicet Magnentius, Constante cæso, an. 350 imperium in Gallia sibi vindicavit. » || — *majoris*] *maris* conje-

cit Gothofredus. || — *et fortia Gallorum ess. dicuntur* cod. || — *adjacentem* ... *Gothorum*] « Imperitiam suam hic prodit auctor qui Gothos Gallia vicinos facit. » *Готы*.

§ 59 B: *dicemus*] *dicimus* cod. Deinde: *quamplurimæ omnem negotium* cod. || — § 60 A. *et sibi sufficiens* om. Cav. || — *variarum vestium*] *vestis variæ* Cav. || — § 61 A. *ab hac*] *ab hanc* Cav., *ab hanc provinciam* B. || — *spectant*] *expectant* codd. in A et B. || — In B: *locum pro lacu possidens* etc.] Ambigua horum interpretatio. « Ego legam *formositatem loci pro luco possidens habet olivum*, κέλλος δὲ τόπου εὐσώδους κερτημένη, ἔχει ἔλαιον. Interpres ineptus εὐσώδη vertit *pro luco*, quasi luco destinatum, cum sit quod speciem luci præfert. De hoc interim luco Virgilius quoque

A mine Byrsa, id est corium. Hæc dispositione valde gloriosissima constat, quæ in directione vicorum et platearum æqualibus lineis currens magnum adhuc super omnia bonum habet in portu, qui securitatis est plenus, et novo visu Neptanum sine timore navibus præstare videtur. Præcipuum vero aliud in ea opus invenies publicum, vicum argentariorum. Hoc autem in ea culpabile repperitur quod contentiose nimis spectant. Ipsa autem regio Africæ est valde bona, dives et ampla, homines autem indignos habens patriæ; dolosi enim esse dicuntur, alia quidem dicentes et alia facientes, licet inter plurimos malos pauci boni possint forsitan inveniri.

62. Deinde post omnem Africæ regionem adjacet terra deserta valde latissima in partibus austri, ubi ajunt barbarorum gentem pessimam habitare qui Mazices et Æthiopes vocantur. Post quos Pentapolitana regio sequitur, modica quidem sed dives fructibus et jumentis, quæ duas habet civitates antiquas Ptolemaidem et Cyrenen, quas dicunt aliquando regnasse. Post quam altera provincia, quæ Libya dicitur, ab occasu Alexandriæ proxima, quæ non accipiens aquam e cælo inops est valde et viros paucissimos habet, sed bonos, prudentes et pios. Unde autem eis hoc

bonum? Puto quod ab eruditione divina. Deinde jam sequitur Alexandria. Hæc est autem totius orbis terræ descriptio, quam ex parte potuimus enarrare.

63. Nunc jam etiam de insulis pauca dicamus. Habes ergo ab oriente primam insulam et maximam Cyprum, quæ non eget alterius provinciæ in his quæ ad faciendam navem sunt necessaria; in se enim habere omnia perhibetur, hoc est ligna diversa, æramentum, ferrum, picem, linum [*in velorum*] et restium usum, et alia multa bona dicitur abundare. Deinde Eubœa, quam esse valde nobilem ferunt et multis bonis ornatam. Post ipsam insulas invenies Cycladas, quæ licet multæ sint, omnes tamen suum judicem habent; quarum aliquas et nomine memorare necesse est. In primis ergo Rhodum ponamus, in qua civitas maxima fuit, quæ ab ira dei subversa est. In hac statua miræ magnitudinis, quam Colosseum nominant, posita est. Sequitur Delus, quæ in medio Cycladum sita, in qua Latona enixa est Apollinem et Dianam. Inde Tenedus, inde Imbrus, quæ Imbrus multam vestem leporinam eicit propter abundantiam animalium quæ in eadem fuit. Inde Lemnus adjacet, et ipsa moderate sibi sufficiens, et vinum plurimum ferens Macedoniæ mittit et Thraciæ regioni.

B stat. Quæ multas et differentes civitates possidens, unam præcipuam et admirabilem nimium habet, quæ sic vocatur Carthago; quam condidit mulier Tyria nomine Dido, quæ cum Libyam venisset, locum emit quantum corium bubulum circumtenere potuit, ut Virgilius ait, cognomine Byrsa; quæ dispositione valde gloriosissima constat; formositatem vero locum pro lacu * possidens habet oleum; etenim ordinem arborum habet ia vicos æquales; et portum super omne novum visum habens, Neptunum sine timore navium serenum præstare videtur; securitatis enim plenus est. Et iterum præcipuum invenies opus publicum in ea, vicum argentariorum. In delectabilibus vero unum solum spectaculum valde contentiose spectant habitantes, munus. Ipsa autem regio Africæ est valde maxima et bona et dives, homines autem habens non dignos patriæ; regio enim multa et bona, homines vero non sic; dolosi enim quam plurimi omnes esse dicuntur, alia quidem dicentes, alia autem facientes; difficile autem inter eos invenitur bonus; tamen in multis pauci boni esse possunt.

62. Deinde post Africæ omnem regionem adjacet

et deserta terra maxima in austri partibus; ubi ajunt in minima parte ipsius deserti habitare barbarorum paucam gentem quæ sic vocatur Mazicum et Æthiopum. Post hoc invenitur regio Pentapolitana, pauca sed fructibus et jumentis dives, quæ civitates habet antiquas duas, Ptolemaidem et Cyrenen, quas dicunt in tempore regnasse. Post quam altera provincia Libyæ nomine, propinquans et ipsa ab occasu Alexandriæ, quæ non accipit aquam de cælo; viros quidem habet paucos, tamen bonos et pios et prudentes; puto autem quod bonum eis non est nisi a dei eruditione (non pluyente eis per singulos annos). Deinde jam iterum Alexandria. Et hæc quidem orbis terræ, Romanorum quoque et barbarorum terram, (quod) ex parte dicere potuimus. Non enim omnia certissime conscribere possibile erat; tamen etsi forte latuit nos aliqua pars, tamen, ut opinor, non valde.

63. Ut non autem insularum totam historiam prætermittere videar, jam et insulas, quæ medio mari positæ sunt, et ipsas memoratus sic orationem desinam. Habes ergo ab oriente insulas sic: primam et maximam Cyprum, quæ solet navem conficere; dici-

Æd. lib. 1: *lucus in urbe fuit media, latissimus umbra.* * ΓΟΤΙΟΝΑ. Cf. Dureau de la Malle *Topogr. de Carthage* p. 181. Fortassis in græcis fuit: *καλλος δὲ, ἄλλος ἐκ' ἄλλοι κεκτημένη, ἔχει ἐλαιῶνος.* || — *vicum argentarium*] Ejus meminit S. Augustinus *Confess.* 6, 9. || — *munerum*] « Munus gladiatorium intelligit, cujus Carthaginenses maxime studiosi. » || — § 62 A.

jam sequitur Alexandria] *locus sequitur Alexandria* Cav. || — B. *paucam*] *pravam?* || — *quam civitates habet antiquas duo Ptolemaide et Quirenim* cod. || — *non est nisi*] *inest nisi* codex. *Mox verba non pluyente eis per singulos annos* huc aberrasse videntur ex antec., ubi post vocem *cælo* inserenda sunt.

§ 63. In B: *insularum*] *solum* codex. Idem mox

A 64. Post Cycladas Cretam invenies insulam magnam, quæ centum numero civitatibus ornata refertur, et est in omnibus dives et valde mirabilis; quæ etiam vinum optimum ferens habet inter alias maximam civitatem quæ vocatur Gortyna, in qua et circenses et viri ex parte eruditi esse dicuntur. Inde Cythera, Zacynthus et Cephalonia, habentes abundanter omnia bona.

65. Post has optima sequitur et maxima Sicilia insula, quæ propter soliditatem terræ differens ceteris insulis invenitur; multa enim et magna bona generans omnibus mittit; lana quoque, frumento et jumentis abundat. Habet autem eruditos et divites viros græco latinoque sermone. Inter ceteras vero tres habet splendidas civitates, Syracusas, Palarmum et Catinam, in quibus et spectacula circensium exhibentur. Habet

B tur non indigens alterius provinciæ quicquam pro fabrica navium; necessaria ipsa insula habet omnia inferius declarata, lignum, ærumentum, ferrum, picem, nec non vero linteamen pro velaria et funium usum. Dicunt autem et alii bonis homines abundare. Deinde Eubœam et ipsam insulam nobilem esse dicunt, inde quæ sic vocantur Cycladas insulas numero quinquaginta tres, quæ omnes suum judicem habent. Quarum aliquas ex nomine dicere necessarium est, nempe Rhodum insulam et civitatem maximam, quæ, sicut prophetavit Sibylla, ab ira dei esset peritura. Est autem in ipsa civitate statua, quam omnes Colosseum nominant, novum visum magnitudinis; dolus enim in ipsa fuit, secundum prophetiam prædictæ Sibyllæ. Jam et altera est Apollinis Tenedos; ab ipsa invenies Imbrum, quæ Imbrus leporinam vestem multam ejicit propter abundantiam ipsius rei; ibi animalium multitudo; in ceteris vero rebus moderate ipsa sibi sufficiens, vinum autem multum faciens, Macedoniæ et Thraciæ regioni similans.

64. Postea Cretam insulam invenies, quæ centum numero civitatibus ornata est; et est in omnibus dives et mirabilis. Quæ habet maximam civitatem nomine Gortynam, in qua circenses esse dicunt, et habet viros divites ex parte et eruditos. Deinde Cythera

et montem qui Ætna vocatur, qui diebus et noctibus ardens, in circuitu suo vites optimas nutrit, quæ vinum bonum afferre dicuntur.

66. Post Siciliam Stœchades. Deinde Sardinia, et ipsa fructibus ditissima et jumentis, et nimis splendida.

67. Deinde Britannia insula valde maxima et præcipua, omnia in multitudine proferens, viros quoque pugnatore et fortes.

68. Et hæc quidem secundum possibilitatem humanam descripsimus; si enim latuerunt nos aut provinciæ aut civitates aut insulæ, non multæ, ut mihi videtur; latuerunt autem pro eo quod impossibile est homini omnia nosse; solus enim deus, qui universa creavit, potest omnia nosse.

alia insula, inde Zacynthus et Cephalonia insulæ habentes et abundantes omnia bona.

65. Post quas insulas optima et maxima Sicilia insula, quæ [propter] soliditatem terræ differens [invenitur]. Multa enim bona Sicilia generat, et emittit ubique negotia utilia in abundantiam, lanam infinitam, similiter et jumenta. Habet autem et viros divites et eruditos omni doctrina græca quoque et latina. Civitates autem habet splendidas Syracusas et Catanam, in quibus spectaculum circensium bene completur; animalia enim bona et fortia habentes contendunt delectantes animalium virtute. In qua insula et montem [habent] qui sic vocatur Ætna. Si [fide] dignum est, divinitas est in illo monte, quoniam diebus noctibusque ardet in capite montis, unde et fumus ascendere apparet. Qui mons in gyrum vineta multa habens generat vina præcipua.

66. Deinde Cossora. Post hanc alia insula quæ sic vocatur Sardinia, et ipsa ditissima fructibus et jumentis, et est valde splendidissima.

67. Deinde alia quæ sic vocatur Britannia insula, sicut qui fuerunt narrant, valde maxima et præcipua in omnibus.

Explicit Expositio totius mundi et gentium.

et ipsarum memoratus. || — In A verba in velorum supplevi. || — In B : bonis homines vel bonis omnibus] bonis hominibus cod. || — Eubœam et ipsa insula cod. || — sic vocatur cod. nempe Rhodum] nam quæ Rhodum cod. || — esse peritura cod. Rhodus terræ motu subversa Constantii an. 8, an. 344 p. Chr., teste Cedreno. De Sibyllæ vaticinio cf. Pausanias 2, 7, 1. || — novum visum] novum virum cod. Cf. § 61. || — alteram et Apollines Tenedos cod. || — ab ipsos ... Imbrum ... moderata cod. || — similans] an submittens? POTH. || — § 64 A. inter om. Cav. || — Gor-

tyna] gratiosa Par., Gordinam B. || — § 65 A. Palarmum] Nomen hoc, quod in B non legitur, in cod. Cavensi magnis literis exaratum est. • Ego igitur suspicor Cavensem antiquum monachum Palarmum addidisse codici suo quem conficiebat, postquam urbis ejus magnitudo dignitasque inclaruerat. • A. Max. || — In B : quæ solidam terræ differens ... negotia utiles ... habens cod. || — § 66 A. Stœchades] Harum loco B Cossuram insulam habet. || — § 67 B. aliam insulam ... Sardiniam codex. || — 68 A. Similem clausulam adjicit Dionysius Periegetes versu 1166 sqq.

EXCERPTA EX STRABONE.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBLIOT. A.

1. Ὅτι Ὅμηρος πρῶτος ἐτόλμησε γεωγραφῆσαι.
2. Ὅτι γὰρ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ περικλύζεται νήσου δίκην, αὐτὸς λέγει, νῦν μὲν « εἴμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης ὠκεανόν τε » νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς γῆς « ἥλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας, ἐξ ἀκαλαρρείταιο βαθυρρόου ὠκεανοῦ » περὶ δὲ τοῦ δυτικοῦ « ἐν δ' ἔπεισ' ὠκεανῶ λαμπρὸν φάος ἡλίου » περὶ δὲ τοῦ νοτίου « Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας χθιζὸς ἔβη » περὶ δὲ τοῦ βορείου « οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῦ » ὠκεανὸν δὲ λέγει τὸν ὀρίζοντα.
3. Ὅτι ἀφόρρον Ὅμηρος τὸν ὠκεανὸν λέγει διὰ τὰς ἀμπώτους καὶ πλημμυρίδας. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ « τρις μὲν γὰρ τ' ἀνήσιν ἐπ' ἡματι, τρις δ' ἀναροῖ-βδαί » καὶ γὰρ, εἰ μὴ τρις, ἀλλὰ δις, ἴσως ἢ ἡ γραφή ἡμάρτηται ἢ ἡ ποιητικὴ ὑψηγορία ἢ ἡ ἱστορία παραπίπσει. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ « ἐξ ἀκαλαρρείταιο » ἢ γὰρ ἀμπώτης πραεῖα καὶ οὐκ ἀθρόα.
4. Ὅτι καὶ τὸ σκοπέλους λέγειν τὸν Ὅμηρον τοτὴ μὲν καλυπτομένους, τοτὴ δὲ γυμνομένους τὰς ἀμπώτους καὶ πλημμυρίδας αἰνίττεται.
5. Ὅτι τὰ πάθη τοῦ ὠκεανοῦ τὰ περὶ τὰς ἀμπώτους καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ συνεχῆ καὶ μίαν εἶναι τὴν θάλασσαν. Πανταχοῦ γὰρ ἡ αἰτὴ αὔξησης καὶ μείωσις τοῦ ὕδατος ἢ οὐ πολὺ παραλλάττει, ὡς ἀν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας γινομένη.
6. Ὅτι Ὅμηρος πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς παραλίαν γεωγραφεῖ, λέγων Λιβύην, Θήβας, Αἴγυπτον, Φοινίκην, Κύπρον, Σιδόνα, Σολύμους, Κἄρας καὶ τὰς περὶ αὐτὰς νήσους· ἐτι δὲ Φρυγίαν καὶ Ἑλλήσποντον καὶ Τρώας καὶ Παφλαγόνας καὶ Αἰήτην καὶ Ἰάσονα καὶ Κιμμερίους καὶ τοὺς τοῖς Θραξὶ πλησιοχώρους Μυσοὺς περὶ τὸν Ἴστρον οἰκοῦντας· εἶτα Κίκονας καὶ Ἀρίσσαν καὶ τὴν ἐξῆς Ἑλλάδα μέχρι τῆς Θεσπρωτίας· εἶτα τὰ τῆς Ἰταλίας ἄκρα, Τεμέσην καὶ Σικελοῦς καὶ Ἡλύσιον πεδίον. Εἰ δὲ τινα μεταξὺ παραλείπει, οὐ θαῦμα, τοιαύτη γὰρ ἡ γεωγραφία.
7. Ὅτι Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητῆς καὶ πο-

Codex Chrestomathiarum unus exstat Palatinus sive Heidelbergensis, nisi quod earum particulas quasdam codex Parisiensis 571 post Isidori Mansiones Parthicas exhibet.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO I.

1. Homerus primus geographiam tractare ausus est.
2. Nam terram oceano circumlivi insulæ instar Homerus dicit, tum in hisce (Il. 14, 200) : « Namque ab eo fines terræ inspectura feracis Oceanumque » tum in hisce de orientali terræ parte (Il. 7, 421) : « Sol deinde recens percutiebat radiis arva ex tranquille fluente profundo oceano, » et de occiduo (Il. 8, 485) : « Incidit in oceanum fulgida lux solis, » et de australi (Il. 1, 423) : « Juppiter enim versus oceanum ad probos Æthiopes hesternus abiit, » et de boreali (Il. 18, 489) : « Sola expers est lavacrorum oceani. » Oceanum vero dicit ipsum horizontem.
3. Reflum Homerus oceanum dicit ob refluxus et affluxus. Eodem illud quoque pertinet (Od. 12, 105) : « Ter etenim eructat quotidie, terque resorbet. » Quodsi res non ter sed bis tantum accidit, fortassis aut scripturæ mendum subeat, aut poetica magniloquentia aut historię error. Eodem porro pertinet illud : « ex leniter fluente ; » nam leniter, non vero impetuose ac subito maris fit recessus.
4. Quodsi Homerus scopulos interdum tectos interdum dicit nudatos, eo quoque oceani recessus atque accessus innuit.
5. Affectiones oceani circa undarum accessus atque recessus comprobant mare continuum atque unum esse ; nam ubique idem fit aquæ incrementum et decrementum, aut non admodum variat, utpote ab eadem causa proficiens.
6. Homerus totam Nostri maris oram maritimam describit, commemorans Libyam, Thebas, Ægyptum, Phœnicen, Cyprum, Sidonem, Solymos, Cares atque circumjacentes insulas, porro Phrygiam et Hellespontum et Troas et Paphlagonas et Aetean et Jasonem et Cimmericos et Thracibus vicinos Mysos, Istri accolas ; porro Ciconas et Larissam et quæ deinceps sita est Græciam usque ad Thesprotiam ; præterea Italie extrema, Temesam, Siculos et campum Elysium. Quodsi nonnulla, quæ inter hæc jacent, omittit, id mirum esse non debet ; ita enim solet geographia.
7. Anaximander, Thaletis discipulus et civis, pri-

LIBRO I. — 1. Strabo p. 1 ed. Casaub. || — 2. p. 2 — 4. || — 3. p. 4, C. ἡ ποιητικὴ ὑψηγορία] Hæc ap. Strab. non memoratur. || — ἀθρόα] ῥωδῆς Strabo. || — 4. p. 4, D. || — 5. p. 5, D. || — 6. p. 6, BCD. | — 7.

λίτης, πρῶτος γεωγραφικὸν πῖνακα ἐξέδωκεν· Ἐκαταῖος δὲ σύγγραμμα.

8. Ὅτι ἀδύνατον ἀνευ τῆς τῶν οὐρανίων θεωρίας γεωγραφῆσαι· καὶ γὰρ δεῖ πρὸς μὲν τὰ μήκη τῶν πόλεων τῶν ἐκλειπτικῶν ἡλίου καὶ σελήνης παρατηρήσεων, πρὸς δὲ τὰ πλάτη τῆς τῶν κλιμάτων διαφορᾶς.

9. Ὅτι ἡ γεωγραφία συνῆπται ἐκ τε γεωμετρίας καὶ μετεωρολογίας.

10. Ὅτι, εἰ καὶ τὰ οὐράνια τῷ τόπῳ ἀφέστηκε τῶν ἐπιγείων τοσοῦτον, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης, ἀλλὰ τῇ θεωρίᾳ ἦνωται.

11. Ὅτι τοὺς παρ' Ὀμήρῳ Ἑρεμβοὺς τοὺς Τρωγλοδύτας δεῖ Ἀραβας ἐξακούειν, παρὰ τὸ ἐν τῇ ἔρα, τῇ γῆ, ἐμβαίνειν.

12. Ὅτι ἡ γεωγραφία, οὐ μόνον διὰ φιλοσοφίαν μεγάλα συντελεῖ, ἀλλὰ καὶ διὰ πολιτικὰς καὶ στρατηγικὰς φρονήσεις τε καὶ πράξεις.

13. Ὅτι τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄσπερα καὶ νοῦν γνῶναι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους «μεγάλων ἐπίστορα ἔργων» εἰρημένον τὴν ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ἱστορίας διαγινομένην φρόνησιν ἐμφανίζει.

14. Ὅτι ἡ μὲν γεωγραφία, τῆς ὅλης οὔσα οἰκουμένης ἱστορία, περὶ τὸ πᾶν μάλλον καταγίνεται, ὡς μαθηματικωτέρα· ἡ δὲ χωρογραφία τόπου τινὸς οὔσα, οἷον ὡς Ὀμηρος λέγει· «οἱ δ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήσαν», καὶ πολύκνημον Ἑτεωνὸν καὶ πολυτρήρωνα Θίσβην καὶ πολυστάφυλον Ἄρνην, περὶ τὸ ποῖον τῆς χώρας· οἷον εἰ βαθύγειος, εἰ ὄρεινῃ, εἰ πεδιάδι, εἰ ἀξύλος, εἰ μέταλλα ἔχουσα.

15. Ὅτι ἄλλος μὲν δὲ τῆς Ἰνδικῆς χωρογράφος, ἀγνοῶν τὴν Ἑλλάδα τυχόν, καὶ ἄλλος δὲ τῆς Αἰγύπτου, ἀγνοῶν τὰ τῆς Περσίδος καὶ Βακτριανῆς.

16. Ὅτι δαῖ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρονομίας τῶν γεωγραφῆσόντι, καὶ ὑποθέσεις λαβεῖν ἐξ αὐτῶν, οἷον ὅτι σφαιρικὸς δὲ κόσμος καὶ ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια, καὶ ἔτι περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν σωμάτων καὶ ὅσα τοιαῦτα.

17. Ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν μῆτε τοσοῦτον ἄμοιρον εἶναι γεωγραφίας, ὥστε λέγειν ἐν τισὶ τόποις· «ὦ φίλοι, οὐ γὰρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἠώς», καὶ τὰ τοιαῦτα· οὔτε πάλιν περὶ ἐξάρματος τοῦ πόλου καὶ συνανατολῶν καὶ συμμεσουρανῆσεων καὶ συγκαταδύσεων τῶν ἀστέρων πολυπραγμανεῖν καὶ τῶν ὁμοίων.

18. Ὅτι καὶ τῆς σφαιρικῆς θεωρίας δεῖ ἤφθαι τὸν γεωγραφῆσαντα, οἷον κύκλων ἐν σφαίρᾳ παραλλήλων καὶ ὀρθῶν καὶ τῶν τοιούτων.

19. Ὅτι, ὥσπερ ἐπὶ κολοσσῷ τὴν ὀλοσχέρειαν τῆς κατασκευῆς σκοποῦντες τῶν μικρῶν καταφρονοῦμεν,

mus geographicam tabulam edidit; Hecateus vero scriptum reliquit.

8. Absque celestium rerum cognitione geographia tractari nequit; nam ad longitudines urbium definiendas solis et lunæ defectuum observatione opus est; ad latitudines vero inspiciendæ sunt climatum differentię.

9. Geographia composita est ex geometria et meteorologia.

10. Cœlestia, quamvis a terrenis tantum distent, quantum a terra cœlum abest, contemplatione tamen inter se juncta sunt.

11. Qui apud Homerum sunt Erembi, Troglodytas Arabes intelligere oportet, sic dictos quod ἔραν, id est terram, subeunt.

12. Geographia non solum ad philosophiam, verum etiam ad prudentiam atque actiones civiles et imperatorias conducit magnopere.

13. Illud «Mores hominum multorum nosse atque urbes (Od. 1, 3)», tum illud quod de Hercule fertur, «magnum perito operum», eam quæ ex geographica cognitione nascitur, prudentiam significat.

14. Geographia, tanquam orbis totius habitabilis historia, potissimum versatur in quantitate terrarum definienda, ut quæ sit magis finitima mathematicæ, at chorographia, quum sit loci cujuscumque, velut dum Homerus (Il. 2, 496) ait «Qui colunt Hyriam lapidosaniquæ Aulida», et dum asperam vocat Eteonon, aut Thisben columbis divitem, aut Arnen vitiferam, in qualitate regionis explicanda versatur, velut an sit campestris regio, an montana, aut profunda, aut ligno carens, aut metallorum ferax.

15. Alius contingat Indiæ chorographus, qui forte Græciam ignoret; alius Ægypto, ignorans Persidis naturam et Bactrianæ.

16. Geometria et astronomia opus est ei qui geographiam tractaturus est, et ex his ipsis hypotheses sunt sumendæ, velut sphericum esse mundum, item terræ superficiem esse sphericam, et quæ sunt de corporum ad medium inclinatione, et de hujusce generis rebus alia.

17. Oportet imperatorem non adeo imperitum esse situs terræ, ut in aliquibus locis constitutus dicat: «O socii, haud scimus ubi tenebræ, aut ubi aurora (Od. 10, 190)» et similia; neque rursus de poli elevatione, aut de sideribus quæ simul oriuntur, simulque ad medium cœli appellant et simul occidunt, aliisque id genus, sollicitum esse.

18. Sphericam quoque contemplationem attigisse oportet eum qui geographiam sit tractaturus, velut circulos in sphaera parallelos et rectos et ejusmodi alia.

19. Ut in colosso totius operis fabricam inspicientes, quæ sunt exigua negligimus, ita in geographia

p. 7, AB. || — 8. p. 7, BC. || — 9. p. 8, BC. || — 10. p. 8, C. || — 11. Erembos Strabo commemorat p. 8, D, sed etymologiam nominis non hoc loco, sed p. 42 profert. || — 12. p. 9, A. || — 13. p. 9, A. δια-

γινομένην] διαγινομένης cod.; em. Hudson. || — 14. p. 9, C — 10, A. Καὶ πολύκνημον etc.] Hæc non habet Strabo. || — 15. p. 9, D. || — 16. p. 11, CD. || — 17. p. 12, BC. || — 18. p. 12, D. || — 19. p. 13, D.

οὕτως καὶ ἐπὶ γεωγραφίας τὴν μὲν θέσιν τῆς χώρας καὶ τὴν πρὸς τὰ οὐράνια σχέσιν πολυπραγμονοῦμεν, εἰ δὲ πολὺκνημος ἢ ἀμυγθαλόεσσα ἢ τι τοιοῦτον, εἴωμεν.

20. Ὅτι Ἐρατοσθένης οὕτε τῶν ἀπαιδευτῶν ἦν οὕτε τῶν γνησιῶν φιλοσοφούντων· διὸ καὶ Βῆτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτερεία φέρειν δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ· ὅς καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρώτην ἤξιον καλεῖν, ἀλλὰ μόνον ψυχαγωγίαν τινὰ, κακῶς λέγων.

21. Ὅτι ἡ ποιητικὴ πηγὴ καὶ ἀρχὴ φράσεως κατασκευασμένης καὶ βητορικῆς ὑπάρχει μετὰ τοῦ σεμνοῦ καὶ οὐκωδύου. Ἀμελεῖ καὶ περὶ λόγον φαιμέν τὸν ἀνευ μέτρου ἐκ τοῦ ἔψους ταπεινωθέντα.

22. Ὅτι τοὺς μύθους αἱ τε παλαιαὶ πόλεις καὶ οἱ νόμοι εἰδέξαντο, ὡς μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς νηπιόφρονας, ὅσον Κωκυτοὺς, Ἀχέροντας, Πυριφλεγέθοντας, Στύγας καὶ ἀπλῶς πᾶσαν θεολογίαν παλαιάν.

23. Ὅτι τὸ « ἴσχε ψεῦδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα » οὐ πάντα δηλονότι, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μυθώδη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Τοιοῦτοι δ' οἱ μῦθοι περὶ τὴν ἀλήθειαν εἰλούμενοι· « ὡς ὅτε τις χρυσοῦν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ, » οὕτως καὶ οἱ μῦθοι.

24. Ὅτι Αἰαίην τὴν Κίρκην Ὀμηρος ὀνομάζει ἀπὸ τῆς Αἴας πόλεως, καὶ τὰς Συμπληγάδας [τὰς] ἐν Βυζαντίῳ Πλαγυτὰς, καὶ τὸν Πόντον τὸν Εὐξείνιον κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων τότε ὀνομαζόμενον μέγιστον εἶναι, πρὸς ὠκεανὸν μυθολογεῖ, καὶ τοὺς Κιμμερίους ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ νεφελώδους, ὡς ἐσκοτισμένους ὄλους, καὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ὑπὸ ληστῶν καταχόμενον εἰς Σκύλλαν, καὶ τὰ ὁμοῖα.

25. Ὅτι περὶ Σικελίας τὴν θάλασσαν ἰχθύων τι γένος ἐστίν, ὅς καλοῦσι γαλεώτας τε καὶ ξιφίας καὶ κύνας, ἐξ ὧν λαβὼν Ὀμηρος ἔλαγε· « δελφίνας τε κύνας τε καὶ εἰποθεν ἄλλο λάβησιν κῆτος ».

26. Ὅτι τὸ « τρίς μὲν γὰρ τ' ἀνήσιν ἐπ' ἡματι, τρίς δ' ἀναροῖβει » δεῖ νοεῖν, ὅτι ὅς τοῦτο γίνεται καὶ οὐ τρίς· διὸ δεῖ ἢ μεταβολὰς αἰτιᾶσθαι ἢ ἀγνοίαν ἢ ποιητικὴν ἐξουσίαν.

27. Ὅτι ἡ ποιητικὴ σύγκειται ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου. Τῆς μὲν οὖν ἱστορίας τέλος ἀλήθειά ἐστιν, ὡς ἐν νεῶν καταλόγῳ ὅσον πολυτρήρωνα καὶ πετρήεσσαν· τῆς δὲ διαθέσεως ἀνέργεια τὸ τέλος, ὡς ὅταν μαχομένους εἰσάγη· μύθου δὲ ἡδονὴ καὶ ἐκπληξίς τὸ τέλος.

28. Ὅτι μυθεύει μὲν ὁ τὰς Γοργόνας εἰσάγων,

situm regionis ejusque ad caelestia rationem exponimus; an vero aspera sit, aut mari inaccessa, et quicquid ejusmodi fuerit, id omittimus

20. Neque ignarus fuit disciplinarum Eratosthenes, neque vere philosophus; ac proinde Βῆτα appellatus est, ut qui secundas partes in disciplinis omnibus tulisse videatur. Is poeticen non esse primam philosophiam appellandam censebat, sed delectationem solum quamdam esse perperam affirmabat.

21. Poetica fons et initium sermonis ornati est et rhetorices, adhibens orationi fastum et gravitatem. Quare etiam pedestrem orationem dicimus eam, quae metro carens e sublimi in humilem deducta sit locum.

22. Et leges et urbes antiquae fabulas susceperunt, tanquam larvas quasdam adversus insipientes, ut Cocytos, Acherontes, Pyriphlegethontes, Styges et simpliciter theologiam veterem universam.

23. Illud: « Sic falsa est veris affinita multa loquutus (Od. 19, 203) » non omnia, sed multa esse fabulosa indicat; alioqui enim veris similia non essent. Sic fabulae veris involvuntur; « Argento si quis circumfuderit aurum (Od. 6, 232), » ita etiam fabulae se habent.

24. Homerus Circeam appellat Αἴεα ab urbe Αἴα, et Symplegadas in mari Byzantio Planctas, et Pontum Euxinum qui praeter aliis maribus maximus esse tunc putabatur alterum quasi oceanum fingit, et Cimmericos propter clima nebulosum tanquam tenebris involutos totos finxit, et fretum Siculum, latronibus infestum, in Scyllam transformavit, et similitera alia.

25. Per Siculum mare piscium quoddam genus est, quos appellant galeotas et xiphias et canes, unde sua petens Homerus dixit (Od. 12, 95): « delphines et canes et si quam aliam ceperit belluam. »

26. Illud (Od. 12, 105): « Ter etenim eructat quotidie, ter vero resorbet » ita intelligendum est, ut bis hoc fiat non vero ter; quare accusanda est aut mutatio aut ignorantia aut licentia poetica.

27. Poesis constat ex historia et dispositione et fabula. Historiae itaque finis est veritas, velut in Catalogo navium quoties columbis abundantem aut saxosam regionem aliquam appellat; dispositionis vero finis est efficacia, veluti quum introducit pugnantes; fabulae autem voluptas et terror.

28. Gorgones introducens fabulatur, Ulyssis vero errores tragice efferens fabulas veris admiscet.

|| — 20. p. 15, C. Διὸ καὶ Βῆτα ... παιδείᾳ] Haec aliunde assumpta sunt. || — 21. p. 18, BC. || — 22. p. 19, AD. || — 23. p. 20, BC. Sermo negligentior. Strabo ita habet: Πιθανώτερον ἂν οὕτω τις ψεύδοιτο, εἰ καταμίσγοι τε καὶ αὐτῶν τῶν ἀληθινῶν... Τοιοῦτο δ' ἐστὶ καὶ τὸ « ἴσχε ψεῦδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα. » οὐ γὰρ πάντα, ἀλλὰ πολλὰ, ἐπεὶ οὐδ' ἂν ἦν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Apud Nostrum legi velim: Ὅτι τὸ ἴσχε etc. οὐ

πάντα δηλοῖ ἀλλὰ πολλὰ εἶναι μυθώδη. || — 24. p. 20 et 21. πρὸς ὠκεανὸν] Strabo ita habet: οἱ τότε τὸ πέλαγος τὸ Ποντικὸν ὥσπερ ἄλλον τινὰ ὠκεανὸν ὑπελάμβανον. || — τότε ἕπον.] τὸ τε ἕπον. edit. absque sensu. Ceterum male Noster Straboniana contraxit. || — 25. p. 24, B. ἄλλο] μῆτρον Homerus et Strabo. || — 26. p. 25, A. || — 27. p. 25, B. || — 28. Vide Strabon. p. 27, A, quamquam ibi nostra non leguntur. || —

προσμιθεύει δὲ ἡ τὴν τοῦ Ὀδυσσεύος πλάνην ἐκτρα-
γηδῶν.

29. Ὅτι τὸ « Βορέης καὶ ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν
ἄητον, » καλῶς εἴρηται· ὁ γὰρ Μέλας κόλπος τῆς
Θράκης, ἐπιστρέφων πρὸς νότον, τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ
Σαμοθράκῃ τὸν ζέφυρον ἐκ Θράκης πνέοντα πα-
ρέχει.

30. Ὅτι ὁ ἀπὸ θερνῆς ἀνατολῆς καικίας, ὁ δὲ κατὰ
διάμετρον λιψ, ὁ δ' ἀπὸ χειμερινῆς ἀνατολῆς εὐρος,
ὁ δὲ κατὰ διάμετρον ἀργέστης, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ Ἰσημε-
ρινοῦ ἀπηλιώτης καὶ ζέφυρος. Καὶ ταῦτα μὲν Ἀρι-
στοτέλης. Ὁ δὲ Ὀμηρος δυσασὴ μὲν ζέφυρον λέγει
τὸν ἀργέστην, λίγα δὲ πνέοντα ζέφυρον τὸν ὑφ' ἡμῶν
ζέφυρον, ἀργέστην δὲ νότον τὸν λευκόντοτον· οὗτος
γὰρ ὀλίγα τὰ νέφη ποιεῖ, τοῦ λοιποῦ νότου θλου εὐρου
πῶς ὄντος·

ὡς ὅποτε ζέφυρος νέφει στυφείῃ
ἀργεσταῶ νότοιο, βαθείῃ λαίλαπι τύπτων·

τὸν γὰρ δυσασὴ ζέφυρον νῦν λέγει, ὅς εἶθε διασχι-
δνάται τὰ ὑπὸ λευκονότου συναγόμενα, ἀσθενῆ ὄντα,
ἐπιθέτως τοῦ νότου νῦν ἀργέστου λεγομένου.

31. Ὅτι τὴν Φάρον νῆσον Ὀμηρος πελαγίαν λέγει,
οὐχ οὕτως οὖσαν νῦν. Ἀλλὰ τοῦτο θαυμασίως εἴρη-
κεν· αἰνίττεται γὰρ ὅτι ἡ Αἴγυπτος δῶρόν ἐστι τοῦ
Νεῖλου, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἔλεγε· καὶ ὅτι πρὸς μυρίων
ἑτῶν πελαγία οὖσα νῦν διὰ τὴν πρόσχωσιν πλησιάζει
Αἰγύπτῳ.

32. Ὅτι [τὸ] « Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίταται
ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ'
ἀνιόντος, » Κράτης μὲν ἐξηγεῖται, ὅτι ἡ μεγάλη τῆς
Ἰνδικῆς θάλασσα, μεσεμβολοῦσα τοὺς Αἰθίοπας ἐξ
ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς, ποιεῖ αὐτοὺς δίχα δεδαίσθαι·
ὁ δὲ Ἀριστάρχος συνεχῆ τὴν Αἰθιοπίαν λέγει εἶναι ἐξ
ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν διὰ τοὺς μὲν αὐτῶν γνωρίζε-
σθαι, τοὺς ἄκρους, τοὺς μέσους δὲ ἀγνοεῖσθαι, εἴτε
περιρρῦτου οὐσης τῆς πάσης Λιβύης εἴτε ἰσμοῦ τινὸς
μεταξὺ τῆς τε Ἀτλαντικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Ἐρυ-
θρᾶς κειμένου, καὶ ἡμῶν ἀγνοουμένων τῶν ἐκείνη
Αἰθιοπίων κατοικοῦντων· καὶ διὰ τοῦτο δύο Αἰθιοπίαί
λέγονται.

33. Ὅτι Ὀμηρος τὰ νότια μέρη τοῦ κόσμου ἔφα
καλεῖ καὶ ἡλιακὰ, τὰ δὲ βόρεια ἑσπέρια καὶ νυκτε-
ρινὰ, οἷον· « αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἄλλ
κεῖται Πρὸς ζόφον· αἱ δὲ τ' ἀνευθε, πρὸς ἡῶ τ' ἡελίον
τε· » ἢ γὰρ Ἰθάκη βορειότερα ἐστὶ τῶν νήσων ἐκεί-

29. p. 28, B. [Ὁ γὰρ Μέλας etc.] Hæc sensum ido-
neum non fundunt. Strabo boream et zephyrum in
Melanem sinum concurrere dicit; Thraciam vero,
qua Macedoniæ committitur, versus austrum ex-
eundi, eoque fieri ut inde zephyrus flare dicatur Le-
uaniis et Samothracis incolis. || — 30. p. 29, C.
Καικίας] κεκίας e correct. pr. m. codex; λίγα] λιβα
cod.; θλου εὐρου] sic etiam codices Strabonis, apud

29. Illud (Il. 9, 5) : « Borcas et zephyrus, qui e
Thracia spirant et recte dictum est; nam Melas Thraciæ
sinus, ad austrum versus, iis qui Lemnum et Sa-
mothracen incolunt, zephyrum e Thracia flantem
exhibet.

30. Ab ortu æstivo flat cæcias; huic e diametro
oppositus est Africus; ab ortu hiberno flat eurus,
cui oppositus est argestes; ab æquinoctiali flant ape-
liotes et zephyrus. Et hæc quidem Aristoteles. Homerus
vero violenter spirantem zephyrum vocat eum quem
argesten dicimus, argute autem spirantem zephyrum
eum quem nos zephyrum vocamus, album (ἀργέστην)
vero notum eum quem leuconotum appellamus; hic
enim paucas nubes cogit, quum reliquus notus *turbi-*
dis sit :

Ut quando zephyrus nubes dissipat
albi noti, gravibus flatibus pulsans (Il. 11, 305);

nam zephyrum nunc dicit violenter spirantem, qui
solet dissipare debiles nubes a leuconoto coactas, ubi
adjectivi loco notus vocatur ἀργέστης sive albus.

31. Pharum insulam Homerus in alto sitam dicit,
quod nunc secus habet. At dictum admiratione dignum
est; innuit enim Ægyptum Nili donum esse, ut He-
rodotus quoque dixit, insulamque, multis ante annis
in alto positam, nunc propter terræ exaggerationem
Ægypto esse proximam.

32. Illos Homeri versus (Od. 1, 22) : « Æthiopes,
qui bifariam divisi sunt, ultimi hominum, alii quidem
ad occidentem solem, alii vero ad orientem, » Crates
quidem ita interpretatur, ut magnum mare Indicum
ab ortu versus occasum se medium inter Æthiopes in-
jiciens bipertitos eos efficiat. Aristarchus autem Æthio-
piam ait ab ortu ad occasum esse continuum; quare
quosdam ipsorum cognosci, extremos scilicet, medios
vero ignorari, sive statuas totam Libyam circumflui,
sive putes isthmum quempiam inter Atlanticum et
Rubrum mare intercedere, nobisque Æthiopes ibi
habitantes esse ignotos. Propterea igitur duæ Æthiopiæ
esse dicuntur.

33. Homerus australes mundi partes orientales ap-
pellat et versus solem locatas, septentrionales vero
occiduas et versus noctem jacentes, ut hoc loco (Od.
9, 25) : « Ipsa autem humilis longe suprema in mar-
jacet versus noctem, illæ vero seorsum auroram versus

quem θολεροῦ vel ὀλεροῦ leg. esse probabiliter con-
jecit Kramerus. Mox post vocem στυφείῃ Krame-
rus interpunxit perperam. Ceterum codex : νέφει
ζέφυρος στυφείῃ. || — 31. p. 30. || — 32. p. 30
— 32. διὰ τοὺς μὲν etc.] Hæc ad Aristarchi sen-
tentiam nihil pertinent, sed ex iis desumpta sunt quæ
Strabo de suo penu contra Aristarchum profert.
|| — 33. p. 28, A et 34, B. ἴσμεν] ἴσμεν codex.

νων· καὶ πάλιν· « εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴσται πρὸς ἥν τ' ἡελίων τε, εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἡερόεντα· » καὶ αὖθις· « Ἦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν δπη ζόφος, οὐδ' δπη ἥως, οὐδ' δπη ἡλιος φασίμβροτος εἰς' ὑπὸ γαίαν, οὐδ' δπη ἀννεῖται. »

34. Ὅτι ἄμεινον τὴν Ἀσίαν χωρίζειν τῆς Λιβύης τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ, ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης εἰκη· μεσημβρινοῦ διήκοντι ἕως τοῦ κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμοῦ, μῆκος στάδια μύρια καὶ πεντακισχίλια, πλάτος δὲ, ὅπου μέγιστον, οὐ πλείω τῶν χιλίων σταδίων ἔχοντι. Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ὅρος καὶ τῶν δύο Αἰθιοπιῶν [ἀν] εἴη· ὁ δὲ Νεῖλος οὐκ ἄξιός ἐστι μεθόριον λέγεσθαι· πολλὴ γάρ ἡ νοτιωτέρα τούτου Ἀσία ἀδιαίρετος λείπεται, ἢ Λιβύη ἢ αὐτὴ ἀμφιδοξουμένη.

35. Ὅτι παροιμαίαι εἰσι τῶν ὑπερβολῶν ὑπερβολὰς ἐμφαίνουσαι αὐταί· φελλοῦ σκιαῶς κουφότερον· Φρυγὸς λαγὼ δειλότερον· ὁ ἀγρὸς γῆν ἔχει Λακωνικῆς ἐπιστολῆς ἐλάττονα.

36. Ὅτι ὁ Πόντος τὸ παλαιὸν λίμνη ἦν, ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν τοσοῦτων ποταμίων ὑδάτων τῶν εἰς αὐτὸν ἐμβαλλόντων, τάχα δὲ καὶ σεισμῶν ἐξαισιῶν γενομένων, διεσπάρη ἢ κατὰ τὸ Βυζάντιον γῆ, καὶ οὕτως τὸ ὕδωρ ἐκχυθὲν εἰς τὸ Αἰγαίον καὶ Μυρτώϊον συνεχεῖς τὰς δύο θαλάσσας εἰργάσατο. Ἐλπίς δὲ καὶ τὸν Πόντον ποτὲ χερσωθῆναι· καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν Σαλμυδασὸν καὶ τὰ καλούμενα Στήθη καὶ ἡ περὶ τὸν Ἴστρον Σκυθικὴ ἐρημία ἤδη τεναγίξει. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμμωνος ἐν Λιβύῃ ἱερὸν παραθαλάσσιόν ποτε ἦν· σημεῖον δὲ, ὅτι περὶ τοὺς τρισχιλίους σταδίους ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς νῦν θαλάσσης, πᾶσα ἡ ὁδὸς ψαμμώδης τέ ἐστι καὶ μεστὴ κόγχων καὶ χηραμύδων καὶ καρκίνων καὶ ὀστρῶν (ὀστῶν). Ἀλλὰ καὶ ἡ Αἴγυπτος ποτε πέλαγος ἦν καὶ ἡ Σικελία συνεχὴς τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ δὲ περὶ τὴν Ἄμμωνιακὴν πάθος γέγονε, βαγνέτος τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ· καὶ διὰ τὸ ταπεινότερον εἶναι τὸ ἐξω Στηλῶν εἶδος ἐκχυθῆναι μὲν τὸ κατὰ τὴν Λιβύην ὕδωρ καὶ τέναγος γενέσθαι ἐπὶ πολλὴ τὸν κατὰ Πηλοῦσιον ἰσθμὸν, λιμνάσαι δὲ τὸ Ἀτλαντικόν, συνεχῆς γενόμενον τῇ ἕσω θαλάσσει.

37. Ὅτι ἡ τῆς τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης κινήσεως συνέχεια φυσικὴ ἐστὶν αὐτῆς τῆς θαλάσσης, ὅσον σφυγμικὴ ἀναπνοή, καθ' ἣν οἱ τε εὐριπτοὶ παλινδρομοῦσι, καὶ τὰ ναυάγια καὶ περιττώματα ἐκκυμαίνονται· « ἀποπτύει δ' ἄλλος ἄγχι· » ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπογαίοις πνεύμασιν οὐδὲν ἤττον τὸ κυμάτιον, ἐκ τοῦ πελάγους προαιρετικὴν, ὡς ἂν εἴποι τις, κινούμενον κίνησιν, « πολλὸν παρέξ ἄλα φῶκος ἔχευεν. »

38. Ὅτι οὐ μᾶλλον ἢ Σικελία ἀπεσπάρη τῆς Ἰταλίας, ἢ ὑπὸ τοῦ πυρός τοῦ Αἰτναίου ἀνεόδηθη, καὶ αἱ περὶ τὴν Λιπαράν νῆσοι καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι· ὥστε

solemque; = nam Ithaca istis insulis est borealior. Et rursus (*Il.* 12, 239): = sive ad dextram eant, ad auroram solemque, sive ad sinistram isti, ad occasum obscurum. » Et rursus (*Od.* 10, 190): = O amici; neque enim scimus ubi occasus, neque ubi aurora, neque ubi sol hominibus lucem præbens vadat sub terram, neque ubi resurgat. »

34. Præstat Asiam a Libya dirimere sinu Arabico, qui instar meridiani ab oceano porrigitur usque ad isthmum Pelusiacum, longitudine stadiorum 15000, latitudine vero, ubi maxima est, non majore quam mille stadiorum. Idem autem hic terminus etiam utriusque Æthiopiæ fuerit; certe Nilus haud idoneus foret terminus; nam magna regio quæ eo australior est, sic non dirimeretur dubiumque foret num Asiæ an Libyæ adscribenda esset.

35. Proverbia quæ hyperbolarum hyperbolas significant, hæc sunt: Suberis umbra levius; Phrygio lepore timidius; Ager terram habet Laconica epistola minorem.

36. Pontus olim lacus fuit, sed quum multæ maxime fluminum aquæ in ipsum sese immitterent, fortasse ingentibus etiam motibus terræ excitis, rupta fuit juxta Byzantium terra, atque in hunc modum aqua in Ægæum pelagus ac Myrtoum effusa, duo maria fecit continentia. Spes autem este eundem Pontum aliquando continentem terram fore; nam quæ circa Salmydessum sunt loca, et quæ Pectora vocantur et circa Istrum Scytharum desertum, jam nunc in paludes conversa sunt. Sed et Ammonis in Libya templum olim fuit maritimum. Hujus rei signum est, quod, quum stadiorum circiter tria millia distet a mari, tota quæ ad eam ducit via arenosa est, et conchis et cheramidibus et cancris et ostreis plena est. Sed et Ægyptus olim mare fuit, et Sicilia quondam continua erat Italiæ. Mutatio vero apud Ammonem accidit, quum fretum, quod prope Columnas est, erupisset. Quum enim solum extra Columnas esset humiliter, effusa est quæ Libyam occupabat aqua, et magna ex parte palustris esse cœpit qui est juxta Pelusium isthmus, atque lacus naturam induit Atlanticum interno mari continuum factum.

37. Maris fluctuum motus continuus naturalis ipsius maris ratio est et quasi pulsus et respiratio, qua eripri reciprocantur, et aliena corpora et navium fragmenta ad terram egeruntur; = expulsi quæ maris spumam (*Il.* 4, 425); sed etiam a terra spirantibus ventis, nihilominus fluctus, maris arbitrario quodam, ut ita dicam, motu agitur, « multam e salsuginis algam effundit (*Il.* 9, 7). »

38. Haud majori probabilitate Siciliam ab Italiâ avulsam quam igne Ætnæo et profundo sublatam esse dixeris, sicut etiam insulas Liparæas et Pithecussas.

|| — 34. p. 35, BCD. μύρια] διαμύρια cod. Μοκ ἀν inseruit Corayus. || — 35. p. 36, D. σκιά et λαγὼς endex. || — 36. p. 49, C. — 52, B. ἤδη] ἤδε cod.;

ἀπέχοντος] ἀπέχων cod.; em. Corayus, qui inclusit vocem ὀστῶν utpote ex præcedente verbo enatam. || — 37. p. 53, AC. || — 38. p. 54, C. || — 39. p. 55,

ἐπις καὶ ἠπείρους ὄλας ἀναεῖδουσαι κάτωθεν καὶ ἄλλας συνιζάνειν κάτω ἀφανιζομένας· ὅπερ καὶ ἡ Ἀτλαντὶς παρὰ Πλάτωνι νῆσος παθεῖν ἰστορήσεται καὶ Βούρα περὶ τὴν Ἑλλάδα.

39. Ὅτι τοῦ τοῦ εὐρίπου εἶναι βούρδεις οὐκ ἔστι μία αἰτία· ὁ μὲν γὰρ Σικελικὸς δις, ὁ δὲ Χαλκιδικὸς ἐπτάκις, ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον οὐδ' ὄλωσεν παλιννοστεῖ, ἀλλ' αἰεὶ ἀπὸ τοῦ Πόντου βρεῖ εἰς δυσμάς.

40. Ὅτι ἡ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἴονίου Ἰστρία ἀπὸ τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ὀνομάσθαι λέγεται, ἐκ τοῦ μεγάλου Ἰστρου ἀποσχίζομένου, ὡς τινὲς φασιν· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰάσονα οἱ μῦθοι ἐκ τοῦ Πόντου διὰ τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐξάγουσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν.

41. Ὅτι [ἀνὰ] μέσον Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, ὥστε πᾶσαν ζεῖν καὶ φλέγεσθαι τὴν θάλατταν, ἀνεφύσησαν κατ' ὀλίγον ἐξαιρομένην, ὡς ἀν' ὀργανικῶς, καὶ συντιθεμένην ἐκ μύδρων νήσον, ἔχουσαν δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον.

42. Ὅτι, σεισμοῦ γενομένου μεγίστου, τῆς τε Σιδωνίας τὰ δύο μέρη κατεστράφη καὶ ἕτερα πόλις ὀλη πλησίον αὐτῆς, καὶ Εὐβοίας ἡ ἐν Εὐρίπῳ Ἀρέθουσα κρήνη ἀπετυφλώθη καὶ οὐ πρότερον ἔπαυσε, πρὶν χάσμα μέγα περὶ τὸ Ληλάντιον πεδῖον γενοῦν πληοῦ διαπύρου ποταμὸν ἐξήρασε· τότε δὲ καὶ τῆς Ἀρεθούσης αἱ πηγαὶ πάλιν ἀνεδόθησαν.

43. Ὅτι πάλιν περὶ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σεισμῶν γενομένων, Σίπυλος τε (τὸ ὄρος) κατεστράφη κατὰ τὴν Ταντάλου βασιλείαν καὶ τινες τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τὰ ἐν Τροίᾳ θερμὰ ὕδατα ἀπόλωτο, περὶ ὧν Ὀμηρος εἰλεγεν· « ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιαρῶν βρεῖ » ἐγένοντο δὲ καὶ λίμναι ἐξ ἐλῶν. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ ὁ κατὰ τὸ Κάσιον ἰσθμὸς τῆς Ἀραβίας διαρραγῆς ἢ Ἰζημα λαβῶν ποιήσῃ τὴν τῆς Αἰγύπτου θάλασσαν σύρρουν τῇ Ἐρυθρῇ. Ἔτι δὲ καὶ ὁ Παιραιεὺς, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, πέραν ἔκειτο τῆς Ἀττικῆς, ὡς νῆσος, καὶ ἡ Λευκάς νῆσος ὑπὸ Κορινθίων γέγονε, διακοψάντων τὸν ἰσθμὸν· περὶ ἧς λέγει Ὀμηρος· « [οἷος Νήρικον εἶλον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,] ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεραλλήγεσσι ἀνάσσων. » Περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ ὄρος ἐπταστάδιον τὸ ὕψος ἀνεβλήθη, γενηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς θειώδους ὀσμῆς, νύκτωρ δὲ εὐώδες, ἐκλάμπον πόρρω καὶ θερμαῖνον, ὥστε ζεῖν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίου ε', οὐδ' ἐρᾶν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ κ' σταδίου· προσχωσθῆναι δὲ

Statui igitur potest etiam totas continentes posse ex imo efferi aliasque in profundum subsidentes evanescere; id quod Atlantis apud Platonem insula passa fuisse dicitur, item Bura in Græcia.

39. Ut freta fluxu et refluxu agitentur, non una est causa. Nam Siculum bis, Chalcidicum septies, Byzantinum nunquam refluit, sed e Ponto continenter in occasum fluit.

40. Istria, in intimo sinu Ionio sita, ab Istru flumine nomen traxisse fertur, qui a magno Istro, ut aliqui affirmant, ortum habet. Per hunc fluvium fabulæ Jasonem e Ponto in Græcum mare educunt.

41. Inter Theram et Therasiam flammæ per dies quatuor e pelago prorumpentes, ita ut mare totum æstualet, ediderunt paullatim tanquam machinis latam atque e massis compositam insulam ambitu stadiorum duodecim.

42. Terræ motu maximo Sidonis partes duæ eversæ sunt et alia quædam huic vicina urbs tota. Et in Eubœa ad Euripum Arethusa fons obturatus fuit, neque desiit terræ motus priusquam ingens hiatus in campo Lelantio apertus ignitum flumen vomuit; tunc vero etiam Arethusæ fontes de novo eruperunt.

43. Porro terræ motu in Lydia et Ionia factis Sipylos regnante Tantalos, eversa est atque nonnullæ Ionum civitates; nec non ad Trojam aquæ calidæ tunc desierunt, de quibus Homerus (*Il.* 22, 147) dixit: « alter fons aqua calida fluit »; denique e paludibus tunc lacus facti sunt. Non igitur mirum est, si aliquando sit futurum, ut isthmus Arabiæ, qui Casio adjacet, disruptus aut humiliorem situm accipiens, mare Ægyptium cum Rubro committat. Præterea Piræeus quoque, sicut etiam nomen indicat, ex adverso Atticæ olim jacebat, tanquam insula, et Leucas insula facta est, Corinthiis isthmum excidentibus. De qua dicit Homerus (*Od.* 24, 376): « Qualis eram quando Nericum cepi, bene conditam urbem, littus e continente projectum, imperans Cephallenibus. » Apud Methonem vero in Hermionico sinu mons septem stadia altus egestus est flammosa quadam effluatione, interdiu quidem propter calorem et odorem sulphuris inaccessus, noctu vero bene fragrans, longe fulgens et calefaciens, adeo ut ad quinque stadiorum intervallum maris aqua æstualet, turbulenta vero esset usque ad stadia viginti, aggerque aggereretur saxorum præruptorum turribusque non minorum. A lacu au-

B. || — 40. p. 57, B. || — 41. p. 57, D. ἀνὰ e Strabone additum. || — 42. p. 58, A. ἔπαυσε] sc. σειομένη ἢ νῆσος κατὰ μέρος, ut ap. Strab. legitur. ἐξήρασε] ἐξήρασε Strabo. || — 43. p. 58, B. Verba τὸ ὄρος excerptor de suo addidisse videtur. Deinde codex: περὶ οὗ λέγει Ὀμηρος. || — ὄρος ἐπταστάδιον] Hinc ὄρος vox in Strabone illata est. || — ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ καὶ

θειώδους ὀσμῆς codex. || — εὐώδες] Hanc vocem e Strabone eiecerunt Corayus et Meinekius. Verumtamen similia traduntur de ignis subterranei eruptione qua anno 1650 in Thera insula accidit; nam ibi quoque sulfureum fortorem eximia quædam fragrantia subsecuta esse dicitur. V. Ross, *Inselreise*, tom. 1, p. 196 et Curtius, *Peloponnes*, tom. 1, p. 56, not. 10. || —

πέτραις ἀπορρῶξι πύργων οὐκ ἐλάττωσιν. Ὑπὸ δὲ τῆς Κωπαίδος λίμνης αἱ ἐν Καταλόγῳ Ὀμήρου πόλεις, Ἄρνη καὶ Μίθαια, κατεπόθησαν· καὶ αἱ Ἐχινάδες νῆσοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀχελφου προσχώσεως ἠπειρώθησαν· καὶ ἡ Ἀστερίς νῆσος πλησίον Ἰθάκης, λιμένας πρὶν ἔχουσα δύο, νῦν δ' οὐδ' ἀγκυροβόλιον ἔχει. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ὄσσα ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἀπερράγη.

44. Ὅτι Πυθίας ὁ Μασσαλιώτης, δοκῶν εἶναι φιλόσοφος, ψευδίστατος ἠλέγχθη ἐν οἷς τὰ περὶ Θούλην καὶ Βρετανίας γεωγραφεῖ.

45. Ὅτι τινὲς Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευον, διαιροῦντα τοὺς ἀνθρώπους εἰς Ἑλληνας καὶ βαρβάρους τοῖς μὲν ὡς φίλοις, τοῖς δὲ ὡς πολεμίοις χρῆσθαι· ὁ δὲ ἀπεχρίνατο, ἀμεινον εἶναι ἀρετῆ καὶ κακία διαιρεῖν τοὺτους· εἶναι γὰρ Ἰνδοὺς μὲν καὶ Ἀρίους καὶ Ῥωμαίους καὶ Καρχηδόνιους ἀριστοκρατουμένους καὶ καλῶς πολιτευομένους, Ἀθηναίους δὲ οὐχ οὕτως.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Β΄.

1. Ὅτι ἡ Βακτριανὴ χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ καὶ εὐφορωτάτη. Ἐν δὲ τῇ Ὑρκανίᾳ ἡ ἀμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, ἡ δὲ συκὴ μεδίμνους ἕξ· ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης πάλιν φύεται· ἐν δὲ τοῖς δένδροις σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Ματιανῇ τῆς Μηδίας τοῦτο καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ Σακασσηῇ καὶ τῇ Ἀραξηνηῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται νοτιώτεραι εἰσὶ τῆς Ὑρκανίας καὶ εὐκρατέστεραι, οὐ θαῦμα· ἐν δὲ τῇ Μαργίανῃ ὁ τῆς ἀμπέλου πυθμὴν γίνεται πολλακίς οὐεῖν ἀνδρῶν ὀργυιαῖς περιληπτὸς, ὁ δὲ βότρυς δίπηχυς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀρία παρακλησία ἐστίν, εὐοινία δὲ καὶ υπερβάλλει· ἐν ἧ καὶ εἰς τριγένειαν τὸν οἶνον φασὶ μένειν ἐν ἀπισιώτοις ἀγγεῖσιν. Πάμφορος δ' ἐστὶ καὶ ἡ Βακτριανὴ πλὴν ἐλαίου.

2. Ὅτι ἡ Βαγαδανία χώρα τῆς Καππαδοκίας, πεδὶον οὐσα ἐξαισιον μεταξὺ Ἀργαίου ὄρους καὶ Ταύρου, διὰ τὸ εἶναι ὑψηλὴ οὐδὲ ξυλοφορεῖ. Τὰ δὲ περὶ Σινώπην καὶ Ἄμισόν καὶ Φανάροισιν, καίτοι τρισχιλίους σταδίους ὄντα βορειότερα, καὶ ἐλαιόφυτα καὶ εὐχρῆμερά ἐστι, διὰ τὸ εἶναι ταπεινότερα, καὶ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀλειανέσθαι.

3. Ὅτι περὶ τὰς ἐκβολὰς Βορυσθένους καὶ τὴν παρωικεαντίνην Κελτικὴν ἡ οὐ φύεται ἀμπελος ἢ οὐ τελεσφορεῖ ἢ ὀλιγοκαρπεῖ· τοῦ δὲ χειμῶνος κατορύσσεται.

tem Copaide Arne et Midia urbes, quæ ab Homero in Catalogo (II. 2, 507) recensentur, absorptæ fuerunt; Echinades vero insulæ Acheloi aggestione in continentem abierunt, et Asteris insula juxta Ithacam, quum prius binos portus haberet, nunc ue ad anchoræ quidem jactum locum habet idoneum. Sed et Ossa ab Olympo avulsa est.

44. Pytheas Massiliensis, quum philosophus esse videatur, in descriptione Thules ac Britannicæ mendacissimus deprehenditur.

45. Quum nonnulli Alexandro consilium dedissent, ut, divisis hominibus in Græcos ac Barbaros, illis ut amicis, his tanquam hostibus uteretur: ipse respondit, satius fore juxta virtutem ac vitium divisionem facere; nam Indos et Arios et Romanos et Carthaginienses optime regi et rempublicam bene adornatam habere, at non item Athenienses.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO II.

1. Bactriana regio beatissima est et fertilissima; in Hyrcania autem vitis vini metretam fert, ficus autem medimnos sexaginta, frumentum ex semine quod e spicis decedit, renascitur denuo, in arboribus apes operantur et mella de frondibus fluunt; quod idem in Matiana Mediæ et in Sacasena et Araxena Armeniæ fit; verum quum hæ australiores sint quam sit Hyrcania, et temperatiores, minime id mirum est. In Margiana stipes vitis sæpenumero tantus evadit, ut duorum vix hominum ulnis contineri possit, uva autem bicubitalis. Aria quoque huic est similis, sed vini bonitate eam etiam superat; in qua affirmant vina vel per tres ætates durare in vasis non picatis. Est autem omnium rerum ferax Bactriana præterquam olei.

2. Bagadania Cappadociæ regio, quæ est ingens planities inter Argæum et Taurum montes, ob immensam altitudinem ne ligna quidem fert. Quæ vero Sinopæ adjacent arva et Amiso et Phanarocæ, quamvis stadiorum tribus millibus magis ad septentrionem vergant, oleum ferunt et mites habent hiemes, quia humilia sunt et a mari tepescunt.

3. Circa Borysthenis ostia et Celticam oceano contiguam vitis aut non nascitur, aut non ad maturitatem ducitur, aut paucos fructus fert; per hiemem vero humi defoditur

οὐχ ἀγκυροβόλιον codex. || — 44. p. 63 A. || — 45. p. 66, D. Ἄριους] Ἀρείους cod.; Ἄριανους Strabo.

LIBER II. — 1. p. 73, A. Ματιανῇ] Μαντιανῇ cod.; εἰν. ἢ Ἄραζα cod. || — 2. p. 73, C. || — 3. p. 73, D.

4. Ὅτι τοσοῦτον περὶ τὴν Μαιωτῶν ἐστὶν ὑπερβολὴ τοῦ κρυμοῦ, ὥστε ἐν ᾧ χωρίῳ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους ἱππομαχοῦντες ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου, ἐν τῷ αὐτῷ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν τοὺς αὐτοὺς.

5. Ὅτι τοσοῦτον ψῦχος γίνεται περὶ τοὺς τόπους ἐκεῖνους, ὡς καὶ τὰς χαλκᾶς ὑδρίας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος διαρρήγνυσθαι· ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιαίῳ τῶν Παντικαπαίων ἐπὶ τῇ βαγαίῃ ὑδρίᾳ·

εἰ τις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται, οἷα παρ' ἡμῖν
γίνεται, εἰς τήνδε γνότω ἰδῶν ὑδρίαν·
ἦν, οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλόν, ἀλλ' ἐπίδειγμα
χειμῶνος· μεγάλου, θῆχ' ἱερῆς· Στράτιος.

6. Ὅτι Ἰππαρχὸς φησὶ κατὰ τὸν Βορυσθένη καὶ τὸ ζ' κλίμα ἐν θλαίς ταῖς θεριναῖς νυξὶ παραυγάζεσθαι τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, περιστάμενον ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν· ταῖς δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς τὸ πλεῖστον μετεωρίζεσθαι τὸν ἥλιον ἐπὶ πῆχεις θ', ἐν δὲ Βρετανίαις περὶ πῆχεις δ', ἐνθα καὶ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὡρῶν ἐστὶν ἰσημερινῶν ἰθ'.

7. Ὅτι παρ' Ὀμήρῳ αἱ ε' πτύχες τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος τὰς ε' τῆς ἀπάσης γῆς ζώνας αἰνίττονται· ἡ μὲν χρυσοῦ τὴν ἀμφοτέρωθεν, ἡ δὲ μεταξὺ τῶν τροπικῶν· αἱ δὲ δύο κασιτερίναι τὰς δύο περισκήτους, αἰτίνες εἰσὶν ὑπὸ τοὺς πόλους· αἱ δὲ δύο χαλκαῖ τὰς δύο ἑτεροσκήτους, αἰτίνες εἰσὶν ἢ τε ἡμετέρα οἰκουμένη πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ τῶν ἀντοίκων ἡμῶν πρὸς νότον.

8. Ὅτι Πυθέας καὶ Εὐήμερος καὶ Ἀντιφάνης ψευσταὶ γεωγράφοι.

9. Ὅτι οἱ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζοντες μεσημβριοὶ εἰσιν, οὐχὶ δὲ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις· τὸ δὲ πλάτος οἱ παράλληλοι.

10. Ὅτι ἡ Κάλπη ὄρος ἐστὶν Ἰθρηρίας, ἐνθα ἡ ἑτέρα τῶν Ἡρακλείου Στῆλῶν, πολλῶ τῆς νήσου τῶν Γαδείρων ἀνατολικωτέρα.

11. Ὅτι τῆς Ἰταλίας ἡ νοτιωτάτη μερὶς δικόρυφος ἐστὶν· ὧν ἡ μὲν δυτικωτέρα κορυφὴ κατὰ Λευκοπέτραν ἀκρὰν ἀπέναντι τοῦ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομενίου κεῖται, κατὰ τὴν μεγάλην Ἑλλάδα· ἡ δὲ ἀνατολικωτέρα κορυφὴ ἡ ἄκρα ἐστὶν Ἰαπυγία, ἀπέναντι χειμῆνη πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀκροκεραυνίων ὄρεων καὶ Χαόνων. Ὁ δὲ τῆς Κρότωνος καὶ Τάραντος κόλπος μεταξὺ ἐστὶ τῶν δύο κορυφῶν.

12. Ὅτι ὁ γεωγράφος ἀρχὰς ἔχει τὰς τῆς γῆς ἀναμετρήσεις τῶν μαθηματικῶν· αὐταὶ δὲ τὰς ἀστρονομικὰς ἀποδείξεις· αὐταὶ δὲ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην, ἀρετὴν οὖσαν καὶ ἐπιστήμην ἀνυπόθετον καθ' αὐτήν. Αἱ γὰρ ἀρεταὶ ἀνυπόθετοί εἰσι καὶ ἐξ ἑαυτῶν ἔρχονται

4. Tantus est circa Mæotin frigoris excessus, ut quo in loco Mithridatis copiae barbaros superarunt in glacie equestri prælio, eo ipso deinde navali pugna congressæ vicerint.

5. Tantum frigus in iis locis sævit, ut æræe hydriæ vi hiemis rumpantur, uti indicat epigramma in Æsculapii templo Panticapæensium in hydria rupta :

Si quis forte hominum non credit qualia spud nos
fiant, hanc noscat conspiciens hydriam :
antistes posuit Stratius, non munus ergo,
sed certum immensi frigoris indicium.

6. Hipparchus ait circa Borysthenem et per clima septimum totis æstivis noctibus solem adlucere, dum ab occasu in ortum revertitur; sub brumam autem solem non attolli ultra novem cubitus, in Britannia autem ad cubitos quattuor, ubi maximus dies horarum est æquinoctialium XIX.

7. Apud Homerum quinque plicaturæ in Achillis scuto zonas quinque totius terræ significant; aurea quidem amphisciam, quæ inter tropicos est sita; at duæ stannæ periscias duas, quæ sub polis sunt; ærææ autem duæ binas heteroscias, quarum altera nostra hæc est quæ ad boream habitatur, altera eorum qui nobis antæci sunt versus austrum.

8. Pytheas et Euemerus et Antiphanes mendaces fuerunt geographi.

9. Qui longitudinem terræ determinant circuli, meridiani sunt, non autem ortus et occasus; latitudinem vero, paralleli.

10. Calpe mons est Hispaniæ, qua parte altera jacet columnarum Herculis, multo quam est Gadium insula orientior.

11. Italiæ pars maxime australis duos habet vertices; alter, qui est occidentior, Leucopetram promontorium, contra Tauromenium Siciliæ jacet, qua Magna Græcia est; at orientior vertex promontorium est Iapygium, ad occasum contra montes Acroceraunios et Chaonas jacens. Medius inter duos hos vertices est sinus Crotonis et Tarenti.

12. Geographus dimensiones terræ a mathematicis factas principia statuit, quemadmodum illæ demonstrationes astronomicas, atque hæc rursus naturalem scientiam, quæ per se scientia et virtus est, hypotheses non habens. Nam virtutes carent hypothesis, et e

διλογαρεῖ] Hoc fieri Strabo dicit in regionibus Borysthenæ australioribus et circa Bosporum sitis. || — 4. p. 73, D. || — 5. p. 74, A. || — 6. p. 75, B. || — 7. Hæc in Strabone non leguntur. || — 8. p. 102, A.

105, A. || — 9. p. 85, C. || — 10. Hæc sic non exstant in Strabone, attamen ex iis quæ de Calpe p. 108, 139 et 170 leguntur, colligi potuerunt. || — 11. p. 211. || — 12 et 13. p. 110 sqq. || — 14. p. 111.

καὶ ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς τὰς τε ἀρχὰς καὶ τὰς πίστεις ἀπάντων.

13. Ὅτι τὸ λέγειν εἶναι τὴν γῆν πᾶσαν πεντάζωνον καὶ τὰ τοιαῦτα γεωμέτρου ἐστίν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ νοερώς γεωμετροῦντος, ἀλλὰ τοῦ τὰ νοερά σχήματα ἐφαρμόζοντος τῇ γῇ καὶ τῷ οὐρανῷ, ᾧ τινι καὶ ὁ γεωγράφος ἀρχιτέκτονι χρῆται καὶ ὑποθέσει.

14. Ὅτι ὁ γεωμετρικὸς, χρώμενος τῇ γνωμονικῇ τε καὶ ἀστρονομικῇ ἀποδείξει, τοῦτ' ἐστὶ τοῖς τῷ ἰσημερινῷ παραλλήλοις κύκλοις καὶ τοῖς μεσημβρινοῖς, καταμετρῆσαι, τὴν μὲν οἰκήμενον ἐμβατεύων, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων· οὕτω δ' ἂν εὐρίσκοι τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἕως τοῦ πόλου διάστημα. Ἐχων δὲ τοῦτο ἔχει καὶ τὸ τετραπλάσιον, τοῦτ' ἐστὶ τὸν τῆς γῆς μέγιστον κύκλον. Λαβὼν δὲ διὰ τῶν ἀναμετρήσεων τῆς γῆς καὶ πιστεύσας τοῖς ἀναμετρήσασιν αὐτὴν ἔχει τὸν σταδιασμὸν τῆς περιμέτρου τῆς θλῆς γῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ, δύο δοθεισῶν οἰκήμεων, εὐρίσκει τὸ μεταξὺ αὐτῶν διάστημα γεωμετρικῶς.

15. Ὅτι οὐ διαφέρει λέγειν τὴν θλην οἰκουμένην νῆσον τῷ ὠκεανῷ κλυζομένην καὶ τὸ λέγειν μόριά τινα αὐτῆς ἀγνωεῖσθαι εἴτε περικλύζεται εἴτε καὶ οὐχί, διὰ τὸ ἐλαχίστην εἶναι τὴν μεταξὺ ἀγνωστον γῆν.

16. Ὅτι, τμηθείσης τῆς θλῆς γῆς ὑπὸ τε τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ παραλλήλου τούτῳ ἀρκτικοῦ κύκλου πρὸς βορρᾶν, γίνεται τὸ σχῆμα σπόνδυλος· οὗ τμηθέντος διὰ τοῦ κύκλου τοῦ ἀφορίζοντος τὸ τε δυσμικώτατον καὶ ἀνατολικώτατον μέρος τῆς οἰκουμένης, ὅσπερ ἐστὶ κύκλος μεσημβρινός, γίνεται τὸ περιλειπούμενον σχῆμα ἡμισυ σπονδύλου· οὗ ἡ ἐπιφάνεια, χλαμυδοειδῆς οὖσα, ποιεῖ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, περικλυζομένην τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει, ἥτοι νήσου δίκεν ἢ κατὰ τὸ πλείστον μέρος περικλυζομένην.

17. Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης μῆκος στάδια ἐστὶ μυριάδες ζ', τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς μυριάδες σταδίων γ', ἀφορίζομενον ὑπὸ τῶν διὰ καῦμα καὶ ψυχρος ἀοικήτων. Τὸ μὲν οὖν διὰ καῦμα ἀοικήτων τῆς οἰκουμένης μέρος πλάτος ἔχει στάδια η', μῆκος δὲ τὸ μέγιστον μυριάδων β' ς σταδίων, ὅπερ ἐστὶν ἡμισυ τοῦ ἰσημερινοῦ.

18. Ὅτι κατὰ Ἐρατοσθένην ἡ τῆς γῆς περίμετρος στάδια εἰσι μυριάδες κα' β' ὧν τὸ ἐξηκοστὸν μέρος γίνεται δ' σταδίων.

19. Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ νότιον πέρασ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἀφορίζεται ὑπὸ παραλλήλου τῷ ἰσημερινῷ, γραφομένου διὰ Βλεμμύων καὶ Νουβῶν, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχει μοίρας ἑ ἔγγιστα πρὸς βορρᾶν. Καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ παραλλήλου πρὸς μὲν τὸν ἰσημερινὸν στάδια η'· πρὸς δὲ τὸν διὰ Μερῆς παραλλήλον στάδια γ'· πρὸς δὲ τὸν διὰ Συήνης ἀπὸ Μερῆς στάδια ς, καὶ ἕτερα τσαῦτα ἀπὸ τοῦ διὰ

ae ipsis pendent, habentque in sese principia et fidem omnium.

13. Terram dicere quinque zonis constare et ejusmodi alia, sunt geometri, at non ejus qui mente solummodo geometriam exercet, sed qui figuras a mente ad terram ac caelum transfert, quo etiam geographus tanquam architecto et basi utitur.

14. Geometer gnomonica et astronomica demonstratione, hoc est circulis æquinoctiali parallelis et meridianis utens, eam terræ partem, quæ habitabilis est, peregrinatione, reliquam vero ex intervallorum proportione mensurat. Qua ratione invenire licet intervallum quod est ab æquinoctiali ad polum; hoc autem invento, simul habet etiam quadruplum ejus, videlicet maximum in terræ circum. Hoc igitur accepto per terræ mensurationes, fideque mensuribus adhibita, cognoscit quot stadiorum sit totius terræ ambitus, et proinde, datis duabus habitationibus, quæ sit inter ipsas distantia geometricè invenit.

15. Nulla est differentia, sive qui totum orbem habitabilem insulam appellet oceano circumdatam, sive dicat de partibus ejus aliquibus ignorari, num mari ambientur necne, quum minima sit terra incognita, quæ in medio sita est.

16. Quod si terra tota ab æquinoctiali, et, qui huic versus boream parallelus est, circulo arctico dividatur, spondyli figuram efficiet; is si dividatur per circum disterminantem maxime orientalem terræ partem atque maxime occidentem (est autem hic e meridianis circulus), evadet reliqua hujus figuræ portio spondyli dimidium. Hujus superficies, chlamydis formam referens, nostram insulæ habitabilem, Atlantici pelago aut instar insulæ undique, aut majore saltem ex parte circumfluam.

17. Longitudo habitabilis stadiorum habet myriades septem, latitudo tres, sejunctis iis quæ præ æstus ac frigore inhabitabiles sunt partibus. Quæ igitur ob æstum habitari nequit pars terræ, latitudinem habet stadiorum 8,800, longitudinem vero maximam 126,000, quanta est æquinoctialis circuli pars dimidia.

18. Secundum Eratosthenis sententiam terræ ambitus stadia habet 252,000, quorum pars sexagesima est stadiorum 4,200.

19. Ex Strabonis sententia australis terminus nostræ habitabilis finitur circulo ad æquinoctialem parallelo, ducto per Blemmyas et Nubas, qui ab æquinoctiali versus boream proxime distat gradibus decem. Ab hoc parallelo ad æquinoctialem stadia sunt 8,800, ad parallelum autem per Meroen stadia 3,000, ab hoc vero ad parallelum per Syenen stadia 5,000,

D. τοὺς τ. ζ. παραλλήλους κύκλους καὶ τοὺς μεσημβρινούς codex. || — 15. p. 112, D. || — 16. p. 113,

A. || — 17. p. 113, C. || — 18. p. 113, D. || — 19. Ibidem. Codex: στάδια μόρια αγ' ἔγγιστα. ||

Σύντης παραλλήλου ἐπὶ τὸν παράλληλον τὸν διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπτου.

Τῆς οἰκουμένης πλάτος στάδια μύρια γ' ἑγγιστα.

ν	μ	σ	α	ρ	β	β	β
ο	ε	υ	λ	ο	υ	ο	ο
τ	ρ	η	ξ	δ	ζ	ρ	ρ
ι	ο	ν	α	ο	α	υ	υ
ο	η	τι	ν	ς	ν	σ	σ
ν			δ		τ	θ	θ
π			ρ		ι	εν	εν
ε			ει		ο	ν	ν
α			ια		ν	η	η
ς			α		ς	ς	ς

20. Ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης διάστημα κατὰ μῆκος μὲν ἔχει στάδια μύρια *, κατὰ πλάτος δὲ βψμ* στάδια.

21. Ὅτι δεῖ τὸν ἐπὶ σφαιρικῆς ἐπιφανείας βουλόμενον τὴν οἰκουμένην καταγράφειν μὴ μείονα ποιεῖν σφαῖραν ἔχουσαν τὴν διάμετρον ποδῶν ι'· εἰ δ' ἐπὶ ἐπιπέδου, μὴ ἐλάσσονα ποδῶν ζ'.

22. Ὅτι Στράβων αὐτοψία εἶδε τῆς οἰκουμένης, κατὰ μὲν μῆκος, [τὰ] ἀπὸ Ἀρμενίας ἕως Σαρδοῦς, κατὰ δὲ πλάτος, [τὰ] ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι [τῶν] τῆς Αἰθιοπίας ὄριων.

23. Ὅτι ἡ ὄψις, κὰν τοῖς ἄλλοις πλεονεκτῆ τὴν ἀκοήν, ἀλλ' οὖν εἰς ἐπιστήμην πολλὴ αὐτῆς ἐλλείπει· ἀμείλει τὰ πολλὰ τῶν ἐν γεωγραφίᾳ θεωρουμένων ἀκοῆ ἴσμεν.

24. Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς οἰκουμένης πλάτος ὀρίζεται τῷ τοῦ μεσημβρινοῦ μεγέθει τοῦ γραφομένου διὰ τῆς Κινναμωμοφόρου καὶ Μερῶς καὶ Σύντης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Ῥόδου καὶ Βυζαντίου καὶ Βορυσθένους καὶ τοῦ διὰ τῆς Ἰέρνης, νήσου Βρετανικῆς, παραλλήλου· τὸ δὲ μῆκος τῷ μεγέθει τοῦ παραλλήλου τοῦ γραφομένου διὰ τε Στηλῶν καὶ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου καὶ Ῥόδου καὶ Κύπρου καὶ Ἰσσηκοῦ κόλπου καὶ Ἀρμενίας καὶ Μηδίας μέσης καὶ τῆς ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς ὀρεινῆς βράχειος ἕως τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης. Καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο χλαμυδοειδές, πλατὺ μὲν ἔχον τὸ νότιον πλευρὸν, στενὸν δὲ τὸ βόρειον, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τῷ δυτικῷ ἴσον.

25. Ὅτι τὰ Ἄρταβρα λιμὴν ἔστι τῆς Ἰσπανίας, ἀπέναντι τῶν Κασσιτερίδων.

26. Ὅτι κατὰ Στράβωνα ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Μαιριτανίας ἢ παρωκεανίτις, ἀρξαμένη ἀπὸ Στηλῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον κλίνουσα, καταλήγει εἰς τὸν διὰ Καρχηδόνας μεσημβρινὸν τῆς Κινναμωμοφόρου

totidemque alia ab eo qui per Syenen ducitur, usque ad parallelum qui per inferiora Ægypti.

Terræ habitabilis latitudo 30,000 fere stadiorum.

Australis terminus.	3,000	Meroë.	5,000	Syene.	5,000	Alexandria.	3,000	Rhodus.	4,900	Byzantium.	2,800	Borysthenes	4,000	Borealis terminus.
---------------------	-------	--------	-------	--------	-------	-------------	-------	---------	-------	------------	-------	-------------	-------	--------------------

20. Totius habitabilis intervallum longitudine [a Rhodo versus ortum stadia 45000], latitudine vero [boream versus stadia 12700] habet.

21. Terram habitatam in sphaerica superficie descripturus sphaeram non minorem fabrefacere debet quam diametrum habentem pedum decem : si in plana, non minorem quam pedum septem.

22. Strabo ipse vidit terræ habitabilis partem juxta longitudinem quidem ab Armenia usque ad Sardiniam ; juxta latitudinem vero a Ponto Euxino usque ad Æthiopiæ terminos.

23. Visus, quamvis in cæteris auditui præstet, ad scientiam tamen capessendam eo longe est inferior ; scilicet plurima eorum quæ in geographia traduntur, auditu scimus.

24. Juxta Strabonis sententiam latitudo habitabilis terminatur longitudine meridiani, qui per Cinnamomiferam regionem et Meroën, Syenen, Alexandriam, Rhodum, Byzantium et Borysthenem ac parallelum transeuntem per Hiberniam Britanniae insulam ducitur ; longitudo autem longitudine paralleli, qui per Columnas describitur et Siciliam, Peloponnesum, Rhodum, Cyprum, sinum Issicum, Armeniam, per mediam Mediam et quod deinceps est situm dorsum montanum usque ad mare Indicum. Est autem figura hæc chlamydis specie, habetque latus australe latum, septentrionale angustum, orientale vero æquale occiduo.

25. Artabra portus est Hispaniæ e regione Cassiteridum.

26. Juxta Strabonis sententiam latus Mauritaniae occiduum, adjacens oceano, initium sumit a Columnis ; inde tendens ad ortum et austrum, desinit sub Carthaginis meridiano in parallelum Cinnamomiferæ,

— 20. Hæc sic nihili sunt. V. Strab. p. 116 § 9, ubi in definienda terræ latitudine Strabo dicit a Rhodo ad terminum borealem stadia esse 12,700, qui numerus in codice Epitomes scribi potuit βψ' καὶ M (i. e. μύριοι), indeque abire in βψμ'. A Rhodo ad terminum orientalem sunt stadia 45,000,

μυριάδες δ', ε. || — 21. p. 116, C. μέιονα] μεῖζονα cod. || — 22. p. 117, C. ἴδεν codex. Includa suppleta sunt, quod semel monuisse satis sit. || 23. p. 117, BCD. || — 24. p. 118, CD. 119, AB. || — 25. p. 120, A. || — 26. p. 120, AD. Debebat : καταλήγει κατὰ τὸν διὰ Καρχηδόνας μεσημβρινὸν εἰς τὸν τῆς

παράλληλον· ὅστις κατὰ Πτολεμαῖον ἀπέχει τοῦ δυτικῷ πέρατος μόρια λδ', δ' κατὰ μῆκος.

27. Ὅτι τὰ ἰσπερία μέρη τῆς Πυρήνης ἀντίκεινται πρὸς νότον τοῖς ἰσπερίοις μέρεσι τῆς μεγάλης Βρετανίας.

28. Ὅτι ἡ μὲν Εὐρώπη πολυσημονεστάτη ἐστίν, ἡ δὲ Λιβύη ἀπλοσημων, ἡ δὲ Ἀσία μεταξὺ ἀμφοῖν· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τοὺς αἰγταλοὺς.

29. Ὅτι ὁ κατὰ Στήλας πορθμὸς τὸ μὲν πλάτος ἔχει σταδίων σ' τὸ στενώτατον, τὸ δὲ μῆκος σταδίων ἑκατὸν εἰκοσι.

30. Ὅτι ἡ Ἰβηρικὴ θάλασσα περιορίζεται ἀπὸ μὲν νότου τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ μέχρι Καρχηδόνας, ἀπὸ δὲ βορρᾶ τῇ τῆς Ἰβηρίας παραλίᾳ καὶ Κελτικῆς μέχρι Σικελίας. Τῆς δὲ Σικελίας ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πορθμὸς σταδίων ἐστὶ ζ', ὁ δὲ ἐπὶ τὴν μικρὰν Σύρτιν σταδίων α φ'. Καὶ ἀπὸ Γαδερῶν ἕως Σικελίας, διὰ μέσου τοῦ πελάγους, ἡ γραμμὴ ἡ διὰ Ῥόδου γραφομένη καὶ Ἰσσηκοῦ κόλπου σταδίων ἐστὶ μυρίων β, τὸ δὲ πλάτος τοῦ πελάγους τούτου ἀπὸ Μασσαλίας ἕως Σίσσαρος, ποταμοῦ Λιβυκοῦ, ὅπερ ἐστὶ μέγιστον, στάδιοι ε.

31. Ὅτι τὸ πρὸς νότον τοῦ Ἰβηρικοῦ πελάγους πέλαγος, ἕως Κυρήνης, Λιβυκὸν καλεῖται· τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ μὲν Λιγυστικὸν, τὸ δὲ Σαρδῶνον, τὸ δὲ Τυρρηρικόν.

32. Ὅτι τοῦ Ἰονίου κόλπου τὸ μὲν μῆκος στάδια ε, τὸ δὲ πλάτος α β'.

33. Ὅτι ἀπὸ Παχύνου ἕως Κρήτης καὶ τῶν δυτικῶν [αὐτῆς μερῶν, καὶ] ἕως Ταινάρου τῆς Πελοποννήσου, ἴσον ὑπάρχον, στάδιοι τετρακισχilioι πεντακόσιοι.

34. Ὅτι τὸ Μυρτιῶνον πέλαγος μεταξὺ καίεται Κρήτης τε καὶ Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἀργείας, πλάτος ἔχον τὸ μέγιστον, τὸ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, σταδίων α σ', μῆκος δὲ ἑξαττον ἢ διπλάσιον· ἐν ᾧ νῆσοι Κύθηρά τε καὶ Καλαυρία καὶ Ἀίγινα καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τινές. Τῶν δὲ συνεχῆς ἐστὶ τὸ τε Αἰγαῖον σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸ Ἰκάριον καὶ τὸ Καρπάθιον μέχρι Ῥόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου. Τὸ δὲ Ἀσιατικὸν πέλαγος ἔχει τὰς τε Κυκλάδας νήσους καὶ Σποράδας, καὶ τὰς προκειμένας Καρίας τε καὶ Ἰωνίας καὶ Αἰολίδος μέχρι Τρωάδος, καὶ τὰς πρὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας ἀπὸ Εὐβοίας μέχρι Ἰμβρου καὶ Σαμοθράκης.

35. Ὅτι οἱ περὶ τὰ Γάδειρα καὶ Ἄβυδον πορθμοὶ ἐπταστάδιοι εἰσιν· ὁ δὲ περὶ τὸ Βυζάντιον τετραστάδιος.

36. Ὅτι δύο Κόρκυραὶ εἰσιν, ἡ τε τῶν Φαιάκων ἀντιπέραν Βουθρωτοῦ καὶ ἡ Μέλαινα ἀντιπέραν πρὸς

qui secundum Ptolemæum ab occiduo termino juxta longitudinem gradibus 34 et quadrante distat.

27. Pars Pyrenes occidua parti occiduae Britanniae magnae versus austrum est opposita.

28. Europa prae caeteris multiplicem formam habet, Africa vero simplicem, Asia inter utramque mediam. Id autem fit propter litora.

29. Fretum quod ad Columnas est latitudinem habet stadiorum septuaginta, qua parte angustissimum est; longitudinem vero stadiorum centum viginti.

30. Mare Ibericum terminos habet ab austro quidem litus Africae usque ad Carthaginem, a septentrione vero Hispaniae regionem maritimam et Galliae usque ad Siciliam. Siciliae, quod Italiae adjacet, fretum stadiorum est septem; quod autem Syrti minori, mille quingentorum. A Gadibus usque ad Siciliam, per medium pelagus, quae per Rhodum describitur et sinum Issicum linea stadiorum continet duodecim millia. Latitudo vero hujus maris maxima, a Massilia scilicet usque ad Sisarem fluvium Africae, stadiorum est quinque millium.

31. Iberico mari versus austrum adjacens pelagus, usque ad Cyrenen, vocatur Africanum, quod vero versus ortum adjacet, partim vocatur Ligusticum, partim Sardonum, partim Tyrrhenum.

32. Sinus Ionii longitudo stadiorum est 5,000, latitudo 1,200.

33. A Pachyno usque ad Cretae partem occidentalem et ad Tænarum Peloponnesi intervallum æquale est stadiorum 4,500.

34. Myrtoium mare medium jacet inter Cretam et Atticam et Argiam, latitudinem habens maximam ab Attica stadiorum 4,200, longitudinem minorem quam duplam. In hoc insulae jacent Cythera, Calauria, Ægina, item e Cycladibus nonnullae. Huic contiguum est partim Ægæum pelagus una cum Melane sinu et Hellesponto, partim Icarium et Carpathium usque ad Rhodum et Cretam et Cyprum. Ceterum Asiaticum pelagus Cycladas insulas habet et Sporadas et quae ante Cariam et Ioniam et Æolidem usque ad Troadem sitae sunt; item quae ante Græciam et Macedoniam, ab Euboea usque ad Imbrum et Samothracen.

35. Freta duo, alterum Gadibus adjacens, alterum Abydo, septendecim stadiorum sunt; quod vero juxta Byzantium est, stadiorum quatuor.

36. Duæ sunt Corcyrae, altera Phæacum contra

Κινναμωμοφόρου παράλληλον. || — 27. Ibidem. || — 28. p. 121, D. || — 29. p. 122, B. || — 30. p. 122, CD. || — 31. p. 122, D. || — 32. p. 123, D. || — 33. p. 124,

A. || — 34. p. 124, BC, ασ', δσ' codex. Τὸ δὲ Ἀσιατικὸν πέλαγος etc.] Straboniana in codd. nostris corrupta sunt, et corrupta jam invenit excerptor. || — 35

δύσιν καὶ βορρᾶν τῶν τοῦ Δριλωνος ποταμοῦ ἐκβολῶν· καὶ ἔστιν αὕτη ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.

37. Ὅτι ἡ Εὐρώπη ἔχει πολὺ τὸ σοφὸν καὶ ἐντεχνον τοῦ βίου, καθάπερ Ἕλληνας καὶ Μακεδόνες καὶ Ῥωμαῖοι. Ἐχει δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ θρεινῇ αὐτῆς μάχιμον ἠνόμενον, καὶ τὸ ἐν τῇ πεδιάδι εὐφορον καὶ κάρπιον. Καὶ διὰ τοῦτο ἀρίστη ἔστι τῶν ἄλλων γαιῶν, καὶ ἔτι διὰ τὰ μέταλλα.

38. Ὅτι οἱ Λίγυες οὐκ εἰσὶ μὲν Κελτικὸν ἔθνος, παραπλήσιον δ' αὐτοῖς τῷ βίῳ. Νέμονται δὲ μέρος τῶν Ἄλπεων, τὸ συνάπτον τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι· μέρος δὲ καὶ τῶν Ἀπεννίνων κατέχουσιν.

39. Ὅτι τὴν Ἰταλίαν ποιεῖ χειρόνησον τὸ τε Τυρρητικὸν πέλαγος, ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ Λιγυστικοῦ, καὶ τὸ Αὐσόνιον καὶ ὁ Ἀδρίας.

40. Ὅτι κατὰ Ἰππαρχον (καὶ) ἡ μία μοῖρα τοῦ οὐρανοῦ, τοῦτ' ἔστι τὸ τξ' τοῦ ὅλου κύκλου μεγίστου, σταδία ἀπολαμβάνει ἐπὶ τῆς γῆς ψ'.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Γ.

1. Ὅτι τῆς Ἰβηρίας τὸ μὲν μῆκος σταδίων ς, τὸ δὲ πλάτος ε τὸ μέγιστον. Ταύτης δὲ τὸ μὲν πλείστον μέρος, καὶ μάλιστα τὸ βόρειον, τραχὺ καὶ λεπτόγεων καὶ δρυμῶδες καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ κρυμῶδες· τὸ δὲ νότιον, καὶ μάλιστα τὸ ἕξ Στηλῶν, ἀριστον καὶ σὺν εὐδαιμονία οἰκούμενον.

2. Ὅτι τὸ στενωτέρον μέρος τῆς τε Ἰβηρίας καὶ τῆς Κελτικῆς περὶ τὴν Πυρρήνην ἔστι. Κόλποι γὰρ γίνονται ἐκ τε τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἕσω θαλάσσης ἐνταῦθα.

3. Ὅτι πρὸς δύσιν προὔχει τὰ περὶ τὸ Ἰερὸν ἄκρον τῆς Ἰβηρίας τῶν Λιβυκῶν περάτων σταδίοις αψ'· καὶ ἔοικε νηὶ τὸ ἄκρον, περὶ αὐτὸ ἔχον γ' νησίδια· ὧν τὸ μὲν ἐμβόλου τάξιν ἔχει, τὰ δὲ ἐπωτίδων.

4. Ὅτι ὁ Ἄνας ποταμὸς καὶ ὁ Τάγος, ἐκ τῶν ἐφ' ὧν δρμώμενοι μερῶν, ἐκδιδοῦσιν, ὁ μὲν εἰς τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν, ὁ δὲ Ἄνας πρὸς νότον τοῦ Ἰεροῦ ἄκρου. Καὶ ἔστιν ἡ μεσοποταμία αὕτη [ἡ] περιέχουσα τὸ Ἰερὸν ἄκρον εὐδαιμῶν μετρῶς· ἡ δ' ἐφεξῆς χώρα ἐπὶ τὴν ἕσω θαλάσσαν ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει εὐδαιμονίας, πρὸς ἅπασαν κρινομένη τὴν οἰκουμένην, τῶν τε ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἀγαθῶν. Ταύτην δ' ὁ Βαίτις διαρρεῖ ποταμὸς ἐξ ἀνατολῶν δρμώμενος, καὶ καλεῖται

Buthrotum, altera Nigra dicta, contra ostia Drilonis fluvii versus occasum et boream sita in sinu Ionio.

37. Europa tum sapientiae tum artis ad vitam civilem idoneae plurimum tenet, veluti ubi Graeci sunt et Macedones et Romani. Habet vero etiam per montanas regiones gentes pugnaces, et in agro campestri ferax est ac fructibus abundat. Inter ceteras itaque partes terrae tum ob has virtutes tum ob metallorum copiam optima sane est.

38. Ligures non sunt e gente Celtica, similes tamen illi genere vitae. Incolunt Alpium regionem quae Apenninis montibus conjuncta est, ac partem etiam ipsorum Apenninorum tenent.

39. Italiam efficiunt peninsulam mare Tyrrhenum, initium sumens a Ligustico, et mare Ausonium et sinus Adriaticus.

40. Juxta Hipparchi sententiam caeli gradus unus, id est trecentesima sexagesima totius circuli maximi pars, stadia continet in terra septingenta.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO III.

1. Iberiae longitudo stadiorum 6,000, latitudo autem maxima 5,000. Hujus magna pars, quum primis vero quae ad septentrionem jacet, aspera est et terram exilem habet, et saltuosa paucos fert fructus frigoreque laborat; sed australis pars, et maxime quae extra Columnas est sita, optima est et beatam habitationem praebet.

2. Iberiae et Galliae pars angustior juxta Pyrenen est; nam in iis locis duos sinus efficiunt hinc oceanus, illinc mare mediterraneum.

3. Extrema Iberiae versus occasum ad Sacrum promontorium ultra terminos Africae excurrunt stadiis 1,500. Et navi simile est promontorium ipsum, circa se tres exiguas habens insulas; e quibus una rostri, reliquae epotidarum speciem prae se ferunt.

4. Anas fluvius et Tagus, ex partibus orientilibus ruentes, se exonerant, hic in occiduum oceanum, Anas vero ad australe latus Sacri promontorii. Ceterum regio, quae inter haec duo flumina jacet, Sacrum promontorium continens, mediocriter felix est; quae vero deinceps versus interius mare sita est, si vel ad universam habitabilem conferatur, nulla est inferior, sive eorum, quae terra producit, bonorum felicitate, sive quae mare. Hanc Bætis flumen perlabitur, ibi

et 36. p. 124, CD. || — 37. p. 126, C. 127, C. || — 38. p. 128, C. || — 39. p. 128, D. || — 40. p. 131, D.

LIBER III. — Index libri in codice desideratur. || — 1. p. 137, B. || — 2. p. 137, BC. || — 3. p. 137, D, 138, A. || — 4. p. 139, ABC. || — 5. p. 140,

Βαιτική· ἦν οἰκοῦσι Τουρθητανοί, σοφώτατοι τῶν Ἰβήρων ὄντες καὶ γραμματικὴν τέχνην καὶ ποιητὰς καὶ ἱστορικοὺς, ὡς φασιν, ἐπὶ τῶν τοῦ Στράβωνος χρόνων ἐτῶν 5 ἔχοντες. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰβήρας, οὐχ ἠμύλωσσοι ὄντες, γραμματικαῖς χρῶνται τέχναις ἐκαστοὶ κατὰ τὴν ἰδίαν γλῶσσαν.

5. Ὅτι τὰ Γάδειρα ἀπέχει τῆς Βαιτικῆς τοῦ αἰγιαλοῦ στάδια ψν'.

6. Ὅτι λέγουσιν οἱ περὶ τὴν Βαιτικὴν Ἰβήρας ἀναχύσεις τὰς πληρουμένας τῇ θαλάττῃ ἐν ταῖς πλημμυρίσι κοιλάδας καὶ ποταμῶν δίκην εἰς τὴν μεσόγειαν ἀνάπλους ἐχούσας.

7. Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰεροῦ ἄκρου ἐπὶ τὸ τοῦ Ἄνα στόμα μιλιά εἰσιν 5· ἐνταῦθεν δ' ἐπὶ τὸ τοῦ Βαιτίας στόμα μιλια ρ'· εἶτα εἰς Γάδειρα μιλια ο'.

8. Ὅτι περὶ τὴν Βαιτικὴν μεγάλαι πόλεις, Κορδύβη, Γαδίτανα, Ἰσπαλις, Ἰτάλικα, Δίσιπα, Ἀστιγά, Κάρμων, Ὀβούλκων καὶ Ἀτέγουα καὶ Οὐρσων καὶ Τούκκις καὶ Ἰουλία καὶ Αἴγουα καὶ Μούνδα, ἐνθα οἱ Πομπηίου παῖδες καταπολεμήθησαν· πᾶσαι δ' αὐταὶ Κορδύβης οὐκ ἄπωθεν εἰσιν.

9. Ὅτι οἱ Πομπηίου παῖδες, Γναῖος μὲν ἠττηθεὶς ἔφυγεν εἰς Καρτηρίαν κάκει διεφθάρη· Σέξτος δὲ, ἐκ Κορδύβης σωθεὶς καὶ ὀλίγον ὑστερον Σικελίᾳ προσχὼν καὶ ἀποστήσας αὐτὴν, εἶτα καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπασὼν, πλεύσας εἰς Μίλητον καὶ ἄλλους ὑπὸ τῶν Ἀντωνίου στρατηγῶν, αὐτοῦ κάκεινος ἐτελεύτησεν.

10. Ὅτι ὁ Βαιτίας ἀναπλέεται δικάσι μεγάλαις εἰς τὴν μεσόγειαν στάδια φ', ἕως Ἰσπάλιος. Καὶ εἰσὶ περὶ τὰς δὲθας αὐτοῦ μέταλλα ἄλλα τε καὶ ἀργυροῦς πλείστος.

11. Ὅτι ἀπὸ τῶν ἀναχύσεων πᾶσα σχεδὸν ἡ Βαιτικὴ πλοῖζεται.

12. Ὅτι περὶ τὴν Ἰβηρίαν ἕως Σαρδοῦς οἱ ἐτησίαι εὖροι γίνονται ἐν τῇ ἕσω θαλάσῃ.

13. Ὅτι Ἰβηρία πᾶσα τῶν θλιθρίων θηρίων σπανίζει, πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων, οὓς ἐνιοὶ λεθρίδας προσαγορεύουσι· λυμαίνονται γὰρ καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα ριζοφαγοῦντες. Τοῦτο δὲ γίνεται καὶ ἕως Μασσαλίας καὶ τινων νήσων περὶ αὐτὴν.

14. Ὅτι τοσοῦτος ἦν πλοῦτος τοῖς περὶ τὴν Τουρθητανίαν Ἰβηροῖν, ὡς τοὺς μετὰ Βάρκα στρατεύσαντας Καρχηδονίους εὐρεῖν αὐτοὺς πίθους καὶ φιάλαις παναργύροις χρωμένους.

15. Ὅτι ἡ Λουσιτανία εὐδαίμων ἐστὶ καὶ ἔχει καὶ ψῆγμα χρυσοῦ πλείστον.

16. Ὅτι τὸ βορειότατον ἄκρον τῆς Ἰβηρίας Νέριον καλεῖται.

17. Ὅτι ἡ Νεῖα Καρχηδὼν τῆς Ἰβηρίας, ἐν τῇ

ortu erumpens, appellaturque Bætica. Incolunt eam Turdetani sapientissimi Hispanorum, qui grammaticen habebant, et poetas et historicos, ut affirmabant Strabonis tempore a sex annorum millibus. Sed et ceteri Hispani, non lingua una utentes, grammaticis artibus utuntur pro suo idiomate singuli.

5. Gades a *Calpe* distant stadia 750.

6. Bætiam incolentes Hispani æstuarium vocare consueverunt convalles marinis aquis refertas et iustar fluviorum in mediterranea navigationem præbentes.

7. A Sacro promontorio ad ostia Anæ fluvii miliaria sunt sexaginta; hinc ad Bætis ostium, centum; inde ad Gades usque, septuaginta.

8. Per Bætiam magnæ sunt urbes Corduba, Gadi-tana, Hispalis, Italica, Ilipa, Astiga, Carmon, Obulco et Ategua et Urso et Tuccis et Julia et Ægna et Munda, ubi liberi Pompeji debellati sunt. Ceterum omnes illæ a Corduba non longe absunt.

9. De Pompeji filiis Cnæus devictus Cartejam fugit, ibique obtruncatus est; Sextus autem Corduba elapsus, paulo post in Siciliam appulit, quam ubi ad rebellandum sollicitaverat, inde profugiens navigavit Miletum, captusque ab Antonii ducibus illic et ipse interit.

10. Bætis magnis navigiis in mediterranea usque ad Hispalim per stadia quingenta adverso flumine navigatur. Sunt autem circa ripas metalla tum alia, tum argenti plurimum.

11. Per æstuarium universa fere Bætica navigabilis est.

12. Circa Hispaniam ad Sardiniam usque euri etesiae in interiore mari gignuntur.

13. In universa Hispania perniciosarum bestiarum raritas est præterquam cuniculorum terras effodientium, quos quidam leberidas appellant; plantis enim seminibusque nocent, radices esitantes. Idem fit usque ad Massiliam atque nonnullas circumjacentes insulas.

14. Tantæ fuerunt divitiæ Hispanorum Turdetaniam incolentium, ut Carthaginenses, qui sub Barca militabant, doliis ac phialis (φάτιας, *præsepibus*, Strabo.) argenteis utentes deprehenderint.

15. Lusitania valde felix est, atque auri ramentis abundat.

16. Septentrionale maxime Hispaniæ promontorium Nerium appellatur.

17. Carthago Nova Hispaniæ super interiore mari

A. Debebat ἀπέχει τῆς Κάλπης στάδια ψν'. || — 6. p. 140, C. || — 7. p. 140, D. || — 8. p. 141, B. Codex: Ἰσπανίαι... Ἀστινα... Ἀτετοῦα... Τούκκις. « Verba ἐνθα... καταπολεμήθησαν leguntur post v. Ὀβούλκων, sed signis

rec. m. appictis post v. Μούνδα rejiciuntur. » ΚΡΑΜΜΕΡ. || — 9. p. 141, D. || — 10. p. 141, D. 142, ABC. || — 11. Ibid. || — 12. p. 144, A. || — 13. p. 144, C. || — 14 et 15. p. 145, A. 146, A. 151, A. || — 16 p. 154. || — 17

ἔσω θαλάσση κειμένη, κτίσμα ἐστὶν Ἀσδρούβα, τοῦ [δια]δεξαμένου Βάρκαν, τὸν Ἀννίβα πατέρα.

18. Ὅτι σχεδὸν πᾶσα ἡ Ἰβηρία μέταλλα παντοῦτα ἔχει, μάλιστα δὲ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου.

19. Ὅτι ἀπὸ σταδίων κδ' τῆς Νέας Καρχηδόνας νῆσός ἐστιν, ἡ καλουμένη Σκομβραρία ἀπὸ τῶν ἀλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρων· οὕτω γοῦν εἶπεν ὁ Στράβων τὸ γάρων.

20. Ὅτι κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰθῆρος ποταμοῦ πρὸς νότον κίηται αἱ Βαλιαρίδες νῆσοι ἀξιολογοί, ἐξ ὧν καὶ τὸ πέλαγος Βαλιαρικὸν, ἃς Ἕλληνας Γυμνησίας καλοῦσι. Κάνταβροι δὲ ἐπίσημον ἔθνος Ἰβηρικόν, ἀφ' οὗ ὁ περικείμενος ὠκεανὸς Καντάβριος καλεῖται.

21. Ὅτι ἐν Ἰβηρίᾳ κάστορες μὲν πολλοὶ γίνονται, ἀλλ' οὐκ ἔχει τὸ καστόριον τὴν αὐτὴν δύναμιν τῷ Ποντικῷ· καθάπερ καὶ ὁ Κύπριος μόνος χαλκὸς φέρει τὴν Καδμίαν λίθον καὶ τὸ χαλκανθές καὶ τὸ σπόδιον. Καὶ οἱ τῶν Κελτικῶν ἵπποι, ὑπόφαροι ὄντες, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἔξω μεταχθῶσιν Ἰβηρίαν, μεταβάλλειν τὴν χροάν λέγονται.

22. Ὅτι οἱ Κάνταβροι καὶ οἱ τοῦτοις πλησιόχωροι οὔρω λούονται ἐν δεξαμεναῖς παλαιουμένῳ· καὶ τοὺς δδόντας σμήχονται τῷ αὐτῷ οὔρῳ καὶ αὐτοὶ καὶ [αἱ] γυναῖκες.

23. Ὅτι οἱ Οὐέττωνες Ἰβηρες, ὅτε πρῶτον εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων παρήλθον στρατόπεδον, ἰδόντες τινὰς τῶν ταξιαρχῶν ἀνακάμπτοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς περιπάτου χάριν, μανίαν ὑπέλαβον τὴν ὁδὸν αὐτοῖς εἶναι· ἐπὶ τὰς σκηάς· ὡς δέον ἢ μένειν καθ' ἡσυχίαν ἰδρυθέντας ἢ μάχεσθαι· τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ θηριώδες καὶ ἀνήμερον ἦν. Καὶ αἱ γυναῖκες δ' αὐτοῖς κόσμου χάριν περιτραχηλία σιδηρᾶ ἐφόρου, κόρακας σιδηροῦς (προνευκότας τοῦ προσώπου πολὺ) ἔχοντα καμπτομένους ὑπὲρ κορυφῆς καὶ προκίπτοντας πρὸ τοῦ μετώπου πολὺ. Κατὰ τούτων δὲ τῶν κοράκων, ὅτε βούλονται, κατέσπων τὸ κάλυμμα, ὥστε ἐμπετασθὲν τῷ προσώπῳ καλύπτειν αὐτό· καὶ τοῦτο κόσμον ἐνόμιζον. Ἄλλας δὲ φασὶ τυμπάνιον περιμαῖσθαι, πρὸς μὲν τῷ ἰνίῳ περιφερές καὶ σφίγγον τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν παρωτίδων, εἰς ὕψος δὲ καὶ πλάτος ἐξυπτιασμένον κατ' ὀλίγον· ἄλλας δὲ τὰ προκόμια ψιλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀποστίλθειν τοῦ μετώπου μᾶλλον· τὰς δὲ ὄσον ποδιαῖον τὸ ὕψος ἐπιθεμένης στυλίσκον περιπλέκειν αὐτῷ τὴν χαιτήν, εἶτα καλύπτρα μελαίνῃ περιστέλλειν. Πρὸς δὲ τῇ ἀληθείᾳ τῇ τοιαύτῃ πολλὰ καὶ ἑώραται καὶ μεμύθηται περὶ πάντων κοινῇ τῶν Ἰβηρικῶν ἔθνων, διαφερόντως δὲ τῶν προσδόρων, οὐ μόνον τὰ πρὸς Ἀνδρείαν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς ὠμότητα καὶ θηριωδίαν. Καὶ γὰρ τέκνα μητέρας ἔκτειναν, πρὶν ἀλῶναι κατὰ τὸν πόλεμον· καὶ παιδίον δὲ, τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν

sita, condita est ab Asdrubale illo qui Barcæ Hannibalis patri successit.

18. Hispania ferme tota omnium generis, maxime vero auri et argenti, metalla habet.

19. Stadiis viginti quatuor a Carthagine Nova abest insula, a scombris, qui illic capiuntur, Scombraria dicta, e quibus optimum garum præparatur; sic Strabo certe dixit τὸ γάρων.

20. Ex adverso ostiorum Iberi fluvii, versus austrum, Balears sunt sitæ, non contempndæ insulæ, a quibus mare dictum est Balearicum; Græci appellant Gymnesias. Cantabri vero insignis est gens Hispaniæ, a qua oceanus Cantabricus est dictus.

21. In Hispania castores multi gignuntur, sed Hispanicum castorium non habet eandem vim cum Pontico; quemadmodum etiam æs Cyprium solum Cadmiam fert, et vitriolum et spodium. Celtiberorum equi, quum sint subalbidi, ubi in exteriorem Hispaniam traducti fuerint, colorem mutare dicuntur.

22. Cantabri et qui hisce sunt finitimi urina in cisternis inveterata lavantur, eaque tum ipsi tum eorum uxores dentes abstergunt.

23. Vettones, quum primum castra Romanorum ingressi quosdam centuriones deambulationis gratia viam deflectere cernerent, insanire homines suspicati sunt, ac proinde *its præcedentes viam ad tabernacula commonstrarunt*; putabant enim aut in tabernaculo quiete manendum aut pugnandum esse; tam feris illi atque immansuetis moribus erant. Mulieres eorum ornatus gratia gestabant ferrea monilia collo circumdata, corvos ferreos habentia, qui ante frontem longius procumbentes supra verticem erant reflexi. Super his corvis, quum vellent, demittebant velum, ut prætentum faciei ipsam tegetet; et hoc putabant esse ornatum. Alias ajunt tympanulum circumjectum habere ad occiput rotundum, et adstringens caput ipsum usque ad auriculas, in altitudinem vero et latitudinem paulatim supinatum, alias frontis partem quæ ad comam pertinet, ita deglabrare ut magis quam ipsa facies niteat; alias rursus columnella pedali capiti imposita atque in sublime erecta, cæsariem illi circumtexere, deinde nigro velo circumdare. Præter hæc, quæ sane *insolentia* sunt, permulta alia visa sunt et efficta de omnibus communiter Hispanicis populis, tum præcipue de septentrionalibus, et non solum de ipsorum fortitudine, sed et de crudelitate et ferocitate; siquidem matres filios occiderunt, priusquam in bello caperentur; et puer quidam, quum parentes et

et 18. p. 158. || — 19. p. 159, D. || — 20. p. 167, BC. Κάνταβροι et Κανταύριος codex. || — 21. p. 163, CD. σπόδιον] σπόνδιον codex. || — 22. p. 164, A.

|| — 23. p. 164, BCD. Strabo: τοὺς Οὐέττωνας. — μανίαν ὑπολαβόντας ἠγεῖσθαι τὴν ὁδὸν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς σκηάς; unde nostro loco Corayus dedit: [καὶ ἡγοῦντο]

δεδεμμένων αἰχμαλώτων, ἔκτεινε πάντας, τοῦ πατρὸς κλειύσαντος, σιδήρου κυριεύσαν, γυνὴ δὲ πάλιν τοὺς συναλόντας. Κληθεὶς δὲ τις εἰς μεθυσκομένους ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς πυράν. Ταῦτά δὲ καὶ Κελτοὶ καὶ Σκύθαι ἰ Θράκες ποιοῦσιν.

24. Ὅτι τῆς Κάλπης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βασιτίδος ἀπέχει τὰ Γάδειρα στάδια ψν'. Καὶ ἔστιν ἡ νῆσος μικρὰ, πλάτος μὲν ἔχουσα σταδίων, μῆκος δὲ στάδια ρ'· καὶ εἰσιν οἱ ἐνοικοῦντες πλουσιώτατοι διὰ τὴν ἐμπορείαν.

25. Ὅτι Πολύβιος κρήνην εἶναι φησιν ἐν Γαδείροις ὕδατος ποτίμου, ἥτις ἀντιπαθεῖ τῇ θαλάσῃ· πλημμυρούσης μὲν, λειψυδρεῖ, ὑποφευγούσης δὲ, πλημμυρεῖ. Αἰτιᾶται δ', ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βάρους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπίπτει, καλυφθείσης μὲν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κύματος κατὰ τὰς πλημμύρας, εἴργεται τῶν οἰκείων τοιοῦτων ἔξοδον· ἀναστρέψαν δ' εἰς τὸ ἐντὸς, ἐμφράττει τοὺς τῆς πηγῆς πόρους καὶ ποιεῖ λειψυδρίαν· γυμνωθείσης δὲ πάλιν, εὐθυπορήσαν ἐλευθεροῖ τὰς φλέβας τῆς γῆς, ὥστε ἀναβλύειν εὐπόρως. Ὁ δὲ Στράβων οὐδὲ ταύτην μὲν τὴν αἰτίαν ἀποδοκιμάζει· λέγει δὲ κάκεινος ἑτέραν· ὅτι εἰκὸς τῶν φλεβῶν τινὰς τῶν πηγῶν, νοτισθείσας διὰ τῆς πλήμης ἔξωθεν, χανουῖσθαι καὶ παρέρχουσι εἰς τὰ πλάγια μᾶλλον διδόναι τοῖς ὕδασι, ἢ ἀναβλύειν κατὰ τὸ ἀρχαῖον βεῖθρον εἰς τὴν κρήνην· εἰ δ', ὥσπερ Ἀθηνόδορος φησιν, εἰσπνοῇ τε καὶ ἐκπνοῇ τὸ συμβαίνειν περὶ τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰς ἀμπώτεις ἔοικαν, εἶναι ἂν τινὰ τῶν βρόντων ὕδατων, ἃ κατ' ἄλλους μὲν πόρους ἔχει τὴν ἔκρυσιν κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν (ὧν δὲ τὰ στόματα πηγῶν καὶ κρήνας καλοῦμεν), κατ' ἄλλους δὲ πόρους συνέλκεται πρὸς τὸ τῆς θαλάττης βάθος. Καὶ συναεῖροντα μὲν ἐκείνην, ὥστε πλημμυρεῖν, ὅταν οἶον ἡ ἐκπνοῇ γίνηται, τὸ οἰκίον ἀπολείπει βεῖθρον· πάλιν δ' ἀναχωρεῖ πρὸς τὸ οἰκίον βεῖθρον, ὅταν κάκεινη λάβῃ τὴν ἀναχώρησιν.

26. Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος τὴν τοῦ ὤκεανου κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῆ περίοδον· τὴν μὲν ἡμερήσιον πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς τε καὶ δύσεις, τὴν δὲ μηνιαίαν πρὸς τὰς τῆς σελήνης φάσεις, τὴν δὲ ἐνιαυσίαν πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς· καθ' ἡμέραν γάρ, πρὸς τὴν τῆς σελήνης συμπάθειαν, ὅταν ὑψωθῇ ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος ζῶδιου μέγεθος, ἀρχισθαί τε διαιδεῖν τὴν θάλατταν καὶ πλημμυρεῖν μέχρι μεσουρανήσεως αὐτῆς· ἐκκλίναντος δὲ τοῦ ἀστρου, πάλιν ἀναχωρεῖν κατ' ὀλίγον, ἕως ἂν ζῶδιον ὑπερέχουσα τοῦ δυτικοῦ ὀρίζοντος τελείως μειωθῇ. Ἔῖτα ἐν τῇ βραχίῳ ταύτῃ διαμένειν τὸν ὤκεανόν, ἕως ἡ σελήνη δύνασα ἀποφύγη τοῦ ὀρίζοντος πάλιν ζῶδιακὸν ὑπὸ γῆν διάστημα. Ἔῖτα κατὰ τὸ ὅμοιον σχῆμα, ἕως τοῦ ὑπογαίου πλημμυρεῖ·

fratres captivi vinculis adstricti jacerent, nacto cultro eos omnes interfecit, id scilicet jubente patre; idem fecit mulier de iis qui secum capti fuerunt. Quidam ad ebrios vocatus, in rogam sese coniecit. Ceterum hæc etiam Celtæ et Scythæ et Thracæ faciunt.

24. A Calpe et Bætis ostiis Gades distant stadiis septingentis quinquaginta; est autem insula exigua, latitudine stadii unius, longitudine centum. Hujus incolæ e mercatura ditissimi sunt.

25. Polybius fontem ait esse Gadibus, aquas habentem potui aptas, qui contra quam mare afficitur: nam quum illud augetur, tum ipse deficit; quum vero illud refluit, ipse completur. Causam rei confert in spiritus, qui e fundo in superficiem terræ efferuntur; qua superficie sub maris fluxum undis cooperta, prohibentur a sulto egressu, et aquæ defectum efficiunt; ea deinde iterum nudata, recta exeuntes spiritus fontis venas usque adeo liberant, ut facile scateat aqua. Hanc causam Strabo non improbat quidem, ipse vero etiam aliam proponit; nimirum fieri posse ut venæ aliquæ fontis ab inundatione humectatæ extrinsecus laxentur, et magis in obliquum aquas diffundant, quam eas secundum pristinum alveum in fontem expriment. Quodsi, ut ait Athenodorus, inspirationi et expirationi perquam simile videtur id quod circa aquarum accessus et recessus accidit, fortasse quasdam aquarum fluentium esse Strabo putat, quæ per alios meatus naturalem fluxum in terræ superficiem habeant (quorum meatum orificia appellamus fontes) rursusque per alios meatus ad maris fundum una trahantur et simul cum mari attollantur et exundent, quando fit quasi exspiratio, suumque proprium meatum relinquunt, rursus autem in hunc recedant, quando mare incipit reflueri.

26. Posidonius ait oceanum motum imitari conversionem siderum cœlestium, diurnum quidem, solis ortum et occasum; menstruum vero, lunæ varium lumen; annum autem, solis conversiones. Atque in singulos quidem dies mare ad lunæ consensus variare; quum enim luna unius signi spatio supra horizontem elevetur, mare intumescere incipere et in terras effluere, idque dum ad medium cœli perveniat; rursus inclinante astro retrocedere paulatim, donec siguo uno horizontem occiduum excesserit, quo momento prorsus decrescat mare. Deinde in eodem statu manet oceanus, quousque luna sub occasum demersa rursus sub terra unius signi intervallo ab horizonte distiterit. Atque dein eodem modo quo prius

τὴν ὁδὸν αὐτοῖς ἰ. τ. σ. — Ὀλλαις δὲ φασὶ] Ὀλλας δὲ φασὶ cod.; em. Hudson. — 24. p. 168, D. 169, A. — 25. p. 172, BC. εἰ δ' ὥσπερ Ἀθην.] εἶτα ὥσπερ A. codex, qui mox habet θαλάττης πάθος pro θ. βάθος. ||

— 26. p. 173, CD. 174, AB. βραχί[α] βραχί[α] h. l. et similiter in sqq. codex. — πρὸς τὰς ἀνατολάς] πρὸ τῆς ἀνατολῆς cod.; διαμύσεις] διαμύσεις codex; em. Coray.

καὶ πάλιν ὑπονοστεῖ, ἕως ἐλθοῦσα πρὸς τὰς ἀνατολάς ζῳδιακὸν διάστημα τελέως ῥηχίαν σχοίη. Ἔπειτα ἐν τῇ ῥηχίᾳ μένει, ἕως ἂν ὑψωθῇ τοῦ ἕριζοντος τὸ ζῳδιακὸν διάστημα· καὶ οὕτως καθ' ἑκάστην γίνεται ἡμέραν εἰς αἰδίου. Ἡ δὲ μηνιαία γίνεται οὕτως· ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις περὶ τὰς συνόδους καὶ πανσελήνους, μειοῦνται δὲ περὶ τὴν διχότομον ἑκατέραν. Ἡ δ' ἐνιαυσιαία γίνεται οὕτως· περὶ τὰς τροπὰς ἑκατέρας τοῦ ἡλίου ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις τῶν ἀμπώτεων, περὶ δὲ τὰς ἰσημερίας ἑκατέρας μειοῦνται ἐσχάτως· καὶ τοῦτο αἰετὶ γίνεται. Πάλιν δὲ τῆς σελήνης ἐν τοῖς τροπικοῖς [οὔσης] ζῳδιοῖς ἀνωμαλίαν εἶναι τῶν ἀμπώτεων καὶ πλημῶν τῷ τε τάχει καὶ τῷ πλήθει τῶν αὐξομειώσεων, ἐν δὲ τοῖς ἰσημεριοῖς ὁμαλίαν τε καὶ εὐταξίαν, ἐν δὲ τοῖς διαμέσεσι μεταξὺ τούτων.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Δ'.

1. Ὅτι οὐκ ἔστι πάντων τῶν Κελτῶν « ἑμὸς θρόος οὐδ' ἰα γῆρυς. »
2. Ὅτι αἱ Ἄλπεις, ἀπὸ τῆς Λιγυστικῆς ἀρξάμεναι θαλάσσης, ἐπὶ τὰς τοῦ Ῥήνου διήκουσιν ἐκβολάς.
3. Ὅτι τὸ Κέμμενον ὄρος πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἔστι τῇ Πυρρήνῃ, μῆκος ἔχον περὶ στάδια β, καὶ παύεται περὶ Λούγγουον πόλιν πρὸς ἀνατολάς. Οἱ δὲ τῆς τε Πυρρήνης καὶ τῶν Κεμμένων πρὸς βορρᾶν οἰκοῦντες ἕως τοῦ ὠκεανοῦ Ἀκυῖτανοι καλοῦνται, ἀφοριζόμενοι τῷ Λίγειρι ποταμῷ ἀπὸ Λουγγουνησίας.
4. Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ Κελτικὴ ποταμοῖς ἔστι κατάρρυτος. Οὕτως δὲ οἱ ποταμοὶ εὐφῶς καίνται, ὥστε ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὴν ἕσω θάλασσαν καὶ ἔμπαλιν τὰ φορτία διὰ τῶν ποταμῶν οἱ ἔμποροι διαβιβάζουσιν, ὀλίγων τινῶν χωρίων περὶ κομίζεσθαι ἀναγκαζόντων. Ἔστι δὲ καὶ πολυανθρωποτάτη ἡ Κελτικὴ καὶ εὐφορος· περὶ δὲ Νάρβωνα καὶ τὴν παραλίαν αὐτῆς ἕως τῶν Κεμμένων ἐλαιόφυτός ἔστι, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν προϊόντα ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον οὐδὲ ἀμπελον ἔχει.
5. Ὅτι ἡ Ναρβωνησία παραλληλόγραμμον ἔχει τὸ σχῆμα· ὧν ἡ νοτία θάλασσα καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος ἕως τῶν Ἄλπειν αἱ ἀπεναντίον, ἡ δὲ Πυρρήνη καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ λοιπαὶ δύο ἀπεναντίον· διορίζεται δὲ ἡ Ναρβωνίτις χώρα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας τῷ Οὐάρῳ ποταμῷ, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰθρηίας τῷ ἱερῷ τῆς Πυρηνάϊας Ἀφροδίτης· καὶ ἔστι μεταξὺ τοῦ Ἀφροδισίου καὶ τῶν τοῦ Οὐάρου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἡ παραλία στάδια βψ'.

exundat, donec luna sub tellure in imo caeli sit, postea iterum recedit, donec luna in ortum progressa uno signo ab horizonte abfuerit; tum consistit donec supra horizontem signi altitudine elevatur luna. Atque ad hunc modum singulis id diebus ab aeterno peragitur. Menstruus vero motus ita fit: intenduntur aquarum incrementa et decrementa circa novilunia et plenilunia; remittuntur autem in quadraturis. Annuus ita fit: circa solstitia accessus recessusque augentur; circa aequinoctium utrumque maxime diminuuntur: et hoc perpetuo fit. Rursus autem dum luna in tropicis signis versatur, inaequalitas apparet accessus atque recessus tum celeritate tum quantitate reciprocationum; in aequinoctialibus vero et aequalitas est et ordo constantior; in ceteris medio inter haec modo.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO IV.

1. Non omnium Celtarum eadem est lingua aut una loquela.
2. Alpes, a Ligustico mari initio sumpto, usque ad Rheni ostia procurrunt.
3. Cemmenus mons Pyrenæ monti ad rectos angulos est situs, longitudinem habens his mille circiter stadiorum; desinit prope Lugdunum urbem versus ortum. Qui a Pyrene et monte Cemmeno versus boream habitant usque ad oceanum Aquitani dicti, determinantur a Lugdunensi Gallia Ligeri flumine.
4. Universa fere Gallia fluminibus permeatur; sunt autem tam apposite sita ea flumina, ut onera mercium ab oceano in mediterraneum, et ab hoc vicissim in oceanum transferri possint, paucis quibusdam exceptis locis per quæ itinere terrestri portantur. Est autem Celtica hominibus abundantissima et feracissima. Circa Narbonem vero atque oram maritimam usque ad Cemmenos montes oleis consita est. Quæ ad septentrionem progreditur, ea paulatim ne vites quidem alere potest.
5. Narbonensis Gallia parallelogrammum refert, cujus opposita duo latera efficiunt mare quod meridiem versus jacet, et mons Cemmenus ad Alpes usque; reliqua duo Pyrene monte atque Alpibus constituentur. Dividitur autem Narbonensis regio ab Italia flumine Varo, ab Hispania templo Pyrenæ Veneris. Et est quæ inter Aphrodisium et Vari fluminis ostia interjacet regio maritima, stadiorum 2700.

6. Ὅτι ἡ Μασσαλία, πόλις Ἑλληνική, τοσούτον ἦν σώφρων καὶ μετρία, ὥστε καὶ νόμον εἶχον, τὴν μεγίστην προίκα χρυσίων εἶναι ῥ', τὴν δὲ ἐσθῆτα χρυσίων ε' καὶ τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον ὁμοίως χρυσίων ε'. Τοσούτον δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἔργῳ ἐξήσκησαν, ὥστε τοὺς φιλομαθεῖς ἔχομένους Ῥωμαίους μὴ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' εἰς Μασσαλίαν πορεύεσθαι. Ἔστι δὲ ἡ πόλις Φωκαέων ἀποικία.

7. Ὅτι μεταξὺ Νάρβωνος καὶ τοῦ Ἀφροδισίου ἄκρου ἐκ τῆς Πυρήνης δεξιὴ ποταμὸς ὁ Ῥουσκίνων· οὗ πλησίον λίμνη καὶ χωρίον ἕφυδρον, μικρὸν ὑπὲρ θαλάττης, ἀλυκίδων μεστὸν, τὸ τοὺς ὄρυκτους καστραῖς ἔχον. Δύο γὰρ ἢ τρεῖς ὄρυξαντι πόδας καὶ καθέντι τρίαίνας εἰς ὕδωρ ἰλυῶδες, ἔστι περιπαῖραι τὸν ἰχθύν, ἀξιώλογον τὸ μέγεθος. Τρίεται δ' ὑπὸ τῆς ἰλύος, καθάπερ αἱ ἐγγυλιες.

8. Ὅτι μεταξὺ Μασσαλίας καὶ τῶν Ῥοδανῶν ἐκβολῶν ποταμοῦ ἔστι πεδίον διέχον τῆς θαλάσσης στάδια ῥ' τοσούτον δὲ καὶ τὸ διάμετρον, κυκλοτερές τὸ σχῆμα· καλεῖται δὲ λιθῶδες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· μεστὸν γὰρ ἔστι λίθων χειροπληθῶν, ὑποπεφυκυῖαν ἔχόντων αὐτοῖς ἀγρωστί, ἀφ' ἧς ἀφθονοὶ νομαὶ βοσκήμασιν εἰσιν· ἐν μέσῳ δ' ὕδατα καὶ ἀλυκίδες συνίστανται καὶ ἄλλες. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν φησὶν ὑπὸ σεισμῶν, τῶν καλουμένων βραστῶν, ἐκπεσόντας τοὺς λίθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, συνολισθῆναι εἰς τὰ κοίλα τῶν χωρίων. Ποσειδώνιος δὲ λίμνην οὖσαν παγγῆναι μετὰ κλυδασμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς πλείους μερισθῆναι λίθους, καθάπερ τοὺς ποταμούς· ἀλλήλους καὶ τὰς ψήφους τὰς αἰγιαλίτιδας. Καὶ ἔστιν ἑκάτερος τῶν λόγων πιθανός· ἀνάγκη γὰρ τοὺς οὕτως συνεστῶτας λίθους (οὐ καθ' αὐτοῦ,) ἢ ἐξ ὕγρου παγέντας μεταβαλεῖν, [ἢ] ἐκ πετρῶν μεγάλων ῥήγματα συναγγῆ λαβουσῶν ἀποκριθῆναι.

9. Ὅτι οἱ Σάλυες οἰκοῦσι μεταξὺ Ῥοδανῶν ποταμοῦ καὶ Δρυνεντίας ποταμοῦ ἐπὶ στάδια πεντακόσια.

10. Ὅτι οἱ πλησίον Καππαδοκίας Γαλάται Κελτῶν εἰσιν ἀποικοί.

11. Ὅτι ἐν τῇ Ἀκυϊτανίᾳ τῆς Κελτικῆς, ἣν ἔχουσι Τάρβελλοι, μέταλλά ἔστι χρύσεια σπουδαιότατα πάντων· ἐν γὰρ βόθροις ὄρυθθεῖσιν ἐπὶ μικρὸν εὐρίσκονται καὶ χειροπληθεῖς χρυσοῦ πλάκας, ἐστ' ὅτε μικρᾶς ἀποκαθάρασως δεόμεναι· τὸ δὲ λοιπὸν ψῆγμα ἔστι καὶ βῶλοι, καὶ αὐταὶ κατεργασίαν οὐ πολλὴν ἔχουσαι. Ἡ δὲ μεσόγειος καὶ ὄρεινὴ βελτίω γῆν ἔχει.

12. Ὅτι τὸ σύμπαν ἔθνος, δὲ νῦν Κελτικόν τε καὶ Γαλατικόν καὶ Γαλλικόν καλεῖται, ἀραιμάνιον τε ἔστι καὶ θυμικόν καὶ μάχιμον καὶ μάλλον ἰππικῆ μάχῃ εὐδοκίμου, καὶ τὸ κράτιστον Ῥωμαίοις ἰππικὸν οὗτοι παρέχουσιν. Εἰσὶ δὲ τοῖς τρόποις ἀπλοῖ καὶ οὐ κακοῦς, εἰς δὲ τὸ διεγερθῆναι πρὸς πόλεμον ἐτοίμως ἐρεθίζονται,

6. Massilia, urbs Græca, tanta fuit temperantia et moderatione, ut legem haberet, ne dos maxima aureos centum, vestitus quinque excederet, et mulierum ornatus ut totidem esset aureorum. In dicendi vero studio ac philosophiæ eo usque exercuerunt sese ut qui Romani disciplinarum amore tenerentur, non Athenas sed Massiliam proficiscerentur. Hæc urbs Phocænsium est colonia.

7. Inter Narbonem et Aphrodisium promontorium e Pyrene Rhuscino fluvius exit, juxta quem lacus est, et ager subtus aquosus, paululum supra mare, salinis refertus et fossiles habens mugiles; nam ubi quis duos aut tres foderit pedes, et in limosam aquam immiserit fuscinam, piscem licet eximie magnitudinis configere: is limo alitur, quemadmodum anguille.

8. Inter Massiliam et Rhodani fluvii ostia jacet campus, a mari distans stadiis centum, diametro ejusdem quantitatis, forma circulari. Is ab eventu Lapidosus dicitur utpote lapidibus qui manum implere possint plenissimus sub quibus gramen exoritur, quod pabuli ubertatem pecoribus suppeditat. In medio autem aque sunt et salinæ et sales. Dicit igitur Aristoteles lapides eos a terræ motibus, quos brastos appellant, in superficiem ejectos, ad cava loca confertim delapsos esse. Posidonius vero lacum fuisse dicit, qui quum fluctuatione quadam exaruerit, ideoque in plures dispersus fuerit lapides, sicut fluviatilem glaream, et calculos littoreos. Sane uterque probabilem rei rationem exposuit. Necesse enim est ita congregatos lapides aut ex humidi concretionem hanc formam accepisse aut ex magnis saxis frequentes rupturas expertis esse avulsos.

9. Salyes inter Rhodanum et Druentiam amnes habitant per quingenta stadia.

10. Galatæ, qui Cappadociæ adjacent, Gallorum sunt coloni.

11. In Aquitania Galliæ, quam habent Tarbelli, aurifodinæ sunt omnium præstantissimæ; nam in scrobibus paululum defosis, auri laminæ reperiuntur manum implentes, aliquando exigua indigentes repurgatione; reliquum ramenta et glebæ sunt ipsæ quoque non multum operis desiderantes. Mediterranea autem et montana agrum habent meliorem.

12. Universa hæc natio, quæ Gallica et Celtica et Galatica appellatur, bellicosa est et ferox et ad pugnam prompta, magis tamen equestri pugna nobilis, adeoque optimum equitatum Romanis suppeditat. Ingenio candido sunt et simplici, et ab improbis moribus abhorrente; sed ad bellum movendum facile

— 5. p. 178, BCD. || — 6. p. 179, B. || — 7. p. 182, A. || — 8. p. 182, BCD. || — 9 et 10. p. 185. || —

11. p. 190, C. || — 12. p. 195, C. 196, B. || — 13.

ὡς μισοπόνηροι, καὶ πάλιν εὐκόλως χειροῦνται καὶ δουλοῦνται. Καί εἰσι τῶν Ἰβήρων βωμαλεώτεροι διὰ τὰ τῶν σωματίων μεγέθη· καὶ τούτων οἱ παρωικεανῖται μάλλον. Οὐκ ἀντέχουσι δὲ χρόνον πολὺν πολεμοῦντες· καὶ γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πολεμῆν ἤρξαντο ὕστεροι τῶν Ἰβήρων, ἀλλὰ πρότεροι κατεστράφησαν. Οἱ δ' Ἰβήρες οὔτε πανστρατιῆ, ὡς περ οἱ Γαλάται, πολεμοῦντες οὔτε καθ' ἓνα τόπον, ἀλλὰ κατὰ πολλὰ τῆς χώρας, καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ, δυσαιωτότεροι γεγόνασιν.

13. Ὅτι τῶν Γαλατῶν οἱ Βέλγαι ἀνδρειότατοί εἰσιν, εἰς ἑ' ἔθνη διηρημένοι· οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Αἰγείρου παρωικεανῖται ὄντες. Καί εἰσιν οὗτοι τοῖς Γερμανοῖς γείτονες καὶ τὴν ἄλλην διαίταν ὅμοιοι. Καὶ διὰ τὴν τῶν γυναικῶν εὐτεκνίαν εἰς λ' μυριάδας τῶν Βελγῶν ἐξητάζετο μάχιμον πλῆθος. Σαγηφοροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι καὶ χαμαιεῦναί εἰσι καὶ κρεωφάγοι καὶ γαλακτοπόται· καὶ ἡ χώρα κτηνοτρόφος συσι καὶ προβάτοις. Ἄντι δὲ χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φοροῦσι μέχρι γλουτῶν καὶ αἰδοίων. Ἡ δ' ἐρέα αὐτοῖς τραχεῖα μὲν, μακρόμαλλος δὲ, ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους ἐξυφαίνουσι καὶ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ χορηγοῦσιν ἐπ' ἔμπορείᾳ, καὶ τὰ ἐκ τῶν σῶν ταρίχη. Ὀπισμὸς δὲ μάχαιρα μακρὰ, παρηρητημένη παρὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν, καὶ θυρεὸς μακρὸς καὶ λόγχι κατὰ λόγον καὶ μάδαρις, παλτοῦ τι εἶδος. Ἔστι δὲ τι καὶ γρόσφω εἰκόσ ξύλον, ἐκ χειρὸς, οὐκ ἐξ ἀγκύλης, ἀφιέμενον, τηλεβολώτερον καὶ βέλους, φῶ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀρνέων χρῶνται θήρας. Αἱ δὲ ἕες αὐτοῖς καὶ ἀγραυλοῦσιν, ὕψει καὶ τάχει καὶ ἀλγῆ διαφέρουσαι· κίνδυνος δ' ἐστὶ τῷ ἀθήβει προσίντι ταύταις, ὡσαύτως καὶ λύκω.

14. Ὅτι παρὰ πᾶσι Κελτοῖς τρία γένη ἔντιμα αὐτοῖς ἐστὶ μάλιστα· Βάρδοι τε, ποιηταὶ ὄντες ὕμνων, καὶ Οὐάται, ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι, καὶ Δρυῖδαι [οἱ] πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσι, δικαιοτάτοι νομιζόμενοι. Ἀφθάρτους δὲ τὰς ψυχὰς οὗτοι λέγουσιν εἶναι καὶ τὸν κόσμον, ἐπικρατήσαιν δὲ ποτε καὶ πῦρ καὶ ἕδωρ. Τῶν δὲ ἀπλῶ καὶ θυμικῶν πολὺ τὸ ἀνόητον καὶ ἀλαζονικὸν πρόσεσι τοῖς Γάλλοις καὶ τὸ φιλόκοσμον, χρυσοφοροῦσι γὰρ, περὶ μὲν τοῖς τραχήλοισι στρεπτόν, περὶ δὲ τοῖς βραχίονσι καὶ τοῖς καρποῖς ψέλια· καὶ ἐσθῆτες αὐτοῖς τοῖς ἀρχουσι χρυσόπαστοι. Καί εἰσιν ἀφόρητοι μὲν νικῶντες, ἡττηθέντες δὲ ἐκπληκτοί.

15. Ὅτι ἐναντι τῶν τοῦ Αἰγείρου ποταμοῦ ἐκβολῶν νῆσός ἐστι μικρὰ, οὐ πᾶν πελαγία, ἐν τῷ ὠκεανῷ, ἐν ἧ τῶν Σαμνιτῶν αἱ γυναῖκες, Βάκχαι τῶ Διονύσω καταχόμεναι, οἰκοῦσιν, ἐξελιγόμεναι τὸν θεόν. Οὐ θέμις δ' ἐπιβαίνειν ἀνδρα τῆς νήσου, αἱ δὲ γυναῖκες ἀντιπλέουσαι ἐκ τῆς νήσου συνέρχονται τοῖς σφετέρους ἀνδράσι καὶ πάλιν ἀπῆσιν εἰς τὴν νῆσον.

laccosuntur, utpote pravorum osores, et facile item domantur, subjuganturque. Sunt autem Hispanis ob magnitudinem corporis robustiores, et præ ceteris ii qui juxta Oceanum degunt. Ceterum bello non diu resistunt; nam adversus Romanos, serius quam Hispani belligerare cœperunt, priores tamen fuere subjugati. Hispani vero non universis viribus sicut Galli, neque uno in loco depugnabant, sed in locis multis et a' as alibi, quapropter difficiliter subdi potuerunt.

13. E Gallis qui Belgæ vocantur fortissimi sunt, in quindecim nationes divisi. Habitant autem inter Rhenum et Ligerim, oceani accolæ. Hi Germanis sunt vicini, ac vivendi norma similes. Apud eos tanta est mulierum fœcunditas, ut circiter trecenta millia censeretur Belgarum multitudo, qui arma ferre possent. Sagis vestiuntur, ac comas nutriunt, dormiunt humi, vescuntur omnibus et potu lactis. Eorum regio sues et oves alit. Pro tunicis gestant scissas et manicatas vestes, usque ad pudenda et nates demissas. Lana quidem eorum aspera, ceterum longis villis, ex qua hirsuta texunt sagula. Hæc universæ Italiæ per mercatus suppeditant, quemadmodum etiam suilla salsamenta. Armatura illis gladius longus a dextro latere suspensus, clypeus oblongus, et hastæ pro proportione, et madares tragulæ genus. Est etiam illis lignum pili forma, quod non amento sed e manu mittitur, longius feriens quam sagitta, quo potissimum ad aucupia utuntur. Sues etiam in agris pernoctant, proceritate, robore, celeritate præstantes. Periculum est ab iis accedenti insueto cuiuspiam neque minus etiam lupo.

14. Apud omnes Celtas tria hominum genera maxime sunt in honore, Bardi scilicet, qui sunt hymnorum poetæ, et Vates, qui sacrificiant causarumque naturalium studio sunt dediti, et Druidæ, qui, præter causarum naturalium studia, etiam moralem philosophiam exercent. Hi omnium justissimi censentur. Immortales animas esse statuunt et mundum; tamen aliquando ignem et aquam superatura. Simpliciter Gallorum atque animositate multum imprudentiæ conjunctum est, et ornamentorum studium ingens. Etenim aurum gestant, circa collum quidem torques, manibus autem et lacertis armillas; principibus vestes sunt auro pictæ. Victores intolerabiles sunt, devicti vero plane consternati.

15. In oceano, ex adverso ostiorum Ligeris fluminis, insula est exigua, non longe in pelago sita, in qua habitant Samnitum mulieres, Bacchi numine afflatæ, sacrisque deum placantes. Virum insulam ingredi fas non est, sed mulieres trajicientes ex insula viris miscentur, indeque redeunt.

p. 196, BCD. 197, A. μακρόμαλλος ἀπρόμαλλος codex; μάδαρις vel μάταρις] μάαρις codex. || — 14.

p. 197, CD. βάρδοι] βάρτοι cod. || — 15. p. 198, B.

16. Ὅτι Κελτοὶ πάντες φιλόνηκοί εἰσι· καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ ἀπειθεῖν τοὺς νέους τῆς ἀκμῆς. Ἀσχοῦσι δὲ μὴ παχεῖς εἶναι, μηδὲ προγάστορας, τὸν δ' ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώης μέτρον ζημιούσθαι φασιν.

17. Ὅτι ἡ πλείστη τῆς Μεγάλης Βρετανίας πεδιάς ἐστι καὶ κατάδρυμος· πολλὰ δὲ ἔχει καὶ ὄρεινά· φέρει δὲ σίτον καὶ βοσκήματα καὶ μέταλλα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου· καὶ δέρματα δὲ καὶ ἀνδράποδα χορηγεῖ καὶ κύνας κυνηγετικούς. Κελτοὶ δὲ καὶ τοῖς κυσὶ τούτοις χρῶνται πρὸς τοὺς πολέμους. Εἰσὶ δ' οἱ Βρετανοὶ αὐμῆκεις τοῖς σώμασιν· τὰ δ' ἤθη ἀπλούστερα καὶ βαρβαρώτερα ἔχουσιν, ἥπερ οἱ Κελτοί· ὥστ' ἐνιοὶ διὰ τὸ ἀγνοεῖν, καίτοι γάλακτος εὐποροῦντες, οὐ τυροποιοῦσιν. Ἄπειροι δ' εἰσὶ καὶ κηπίαις καὶ τινων γεωργίας τρόπων. Πόλις δ' αὐτοῖς οἱ δρυμοὶ εἰσι· περιφράξαντες γὰρ δένδρασι καταβεβλημένοις εὐρυχωρῇ κύκλον, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ καλυβοποιοῦνται καὶ τὰ βοσκήματα κατασταθμῶσιν, οὐ πρὸς πολλὸν χρόνον. Ἐπομβροὶ δ' εἰσὶν οἱ ἀέρες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις αὐτοῖς. Ἐν δὲ ταῖς αἰθρίαις ὀμίχλη κατέχει πολλὸν χρόνον, ὥστε δι' ἡμέρας ὅλης ἐπὶ τρεῖς μόνον ἢ τέτταρας ὥρας τὰς περὶ τὴν μεσημβρίαν δρᾶσθαι τὸν ἥλιον.

18. Ὅτι δις διέβη Καῖσαρ ὁ Θεὸς εἰς τὴν Βρετανίαν, ἄξιον δὲ λόγου οὐδὲν ἔπραξεν· αἱ γὰρ νῆες αὐτῶν, τῆς πανσελήνου ἐπίδοσιν λαβούσης τῆς ἀμπώτεως, κακῶς ἔπαθον καὶ ἐφθάρησαν αἱ πολλαί. Δύο δὲ νικας ἐνίκησεν ἑκατὶ, καίτοι δύο μόνον τάγματα πειραιώσας τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔλαβε λείαν πολλήν. Ἐπὶ δὲ τοῦ Αὐγούστου τελῶς εἰς φόρου ἀπαγωγὴν Ῥωμαίοις κατέστησαν.

19. Ὅτι οἱ τὴν Ἰέρνην νῆσον κατοικοῦντες Βρετανοὶ ἀγριοὶ εἰσι καὶ ἀνθρωποφάγοι καὶ ποτηφάγοι, καὶ τοὺς γονεῖς τελευτήσαντας ἐσθλοῦσιν, καὶ φανερώς μίγνυνται γυναῖξί τε ἄλλαις καὶ μητρᾷσιν.

20. Ὅτι Πυθέας, εἰ καὶ τίνα περὶ Θεούλης λέγων ἐψεύσατο, ὅμως τῆς περὶ τὸ μαθηματικὸν θεωρίας εὖ λέγει περὶ αὐτήν. Λέγει δὲ τῶν μὲν ἡμέρων καρπῶν τε καὶ ζώων ἀφορᾶν εἶναι καὶ σπάνιν κήχρω δὲ καὶ ἄλλοις λαχάνοις καὶ καρποῖς καὶ βέλαις τρέφεσθαι. Σίτος δὲ ὀλίγος γίνεταί.

21. Ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων τῆς Λιγυστικῆς ἀρχονται αἱ τε Ἄλπαις καὶ τὰ Ἀπέννινα ὄρη. Φασὶ δὲ τὰ ὄρη τῆς Λιγυστικῆς τοσοῦτον εἶναι ἐυλοτρώρα, ὥς εὐρίσκεισθαι τίνα δένδρα καὶ ὀκτώ ποδῶν ἔχοντα τὸ διάμετρον τοῦ πάχους· τὰ δὲ ὄρη ταῦτα ὑπερέψηλα καὶ ἀπότομα.

22. Ὅτι οἱ Λίγυες οἶνον χρῶνται τῷ ἐκ τῆς γῆς σφῶν γινομένῳ, πιττετή, αὐστηρῶ. Πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον παρ' αὐτοῖς, ὅτινες ἡλεκτρον προσαγορεύουσιν.

16. Galli omnes sunt contentiosi; neque turpe putatur apud eos, si adolescentes flore ætatis abutantur. Exercentur ne sint crassi neque ventre promisso; et si quis adolescens zonæ præscriptam mensuram excedit, eum multari ajunt.

17. Major pars Britanniae Magnæ est campestris et silvis plena; multos vero etiam habet montes. Est autem frumenti ferax tellus, et pecorum, item metallorum, auri, argenti et ferri; pelles itidem et mancipia canesque venationi aptos suppeditat. His canibus Galli etiam ad bella utuntur. Sunt autem Britanni statura procera, moribus autem simplicioribus ac barbaris magis quam Galli. Unde fit ut nonnulli ex ipsis, abundantes lacte, ob imperitiam caseum non conficiant. Colendorum insuper hortorum et ruris operum imperiti sunt. Urbes ipsorum nemora sunt; latissimos enim circos dejectis septuaginta arboribus, ubi, constructis tuguriis, et ipsi pariter et armenta non multo tempore stabulantur. Aer ipsis magis pluvius, quam niviosus est. Per serenitates vero nebula ita multum temporis occupat, ut die tota tribus tantum aut quatuor horis circa meridiem conspiciant solem.

18. Divus Cæsar in Britanniam bis trajecit, at nihil gessit quod sit memorabile. Naves enim ejus male sunt afflictæ, atque interiере permultæ, quod undarum recessus in plenilunio magnum incrementum accepisset. Victoriis illic duabus est potitus, trajectis solum duabus militum legionibus, ac multam prædam reportavit. At sub Augusto prorsus tributarii Romanis sunt facti.

19. Qui Hiberniam insulam colunt Britanni agrestes sunt et anthropophagi herbarumque manducos, defunctosque parentes edunt atque palam mulieribus miscetur, tum ceteris, tum matribus.

20. Pytheas, quanquam in nonnullis, quæ de Thule perhibuit, est mentitus, tamen quod ad mathematicam attinet contemplationem, recte de ea dixisse videtur; ait mansuetorum fructuum ac animalium aut plane inopem esse, aut parum illis abundare; incolas milio et aliis oleribus et fructibus et radicibus ali. Frumentum illic exiguum nascitur.

21. Ex iisdem Liguriæ locis Alpes et Apenninus initium habent. Ajunt Liguriæ montes materie lignæ adeo feraces esse, ut inveniantur arbores octo pedum crassitudinis habentes diametrum. Montes hi præalti sunt et abrupti.

22. Ligures vino utuntur apud se nato, picato austeroque. Frequens etiam apud eos lyncurium est, quod nonnulli electrum appellant.

|| — 16. p. 199, A. || — 17. p. 199, D. 200, AB. || — 18. p. 200, C. || — 19. p. 201, A. || — 20.

p. 201, BC. ἀφορᾶν] ἀφορον codex; em. Hudsonus. || — 21. p. 201, D. 202, C. || — 22. p. 202, C. || —

23. Ὅτι μεταξὺ Λιγύων καὶ τῆς Μασσαλίας οἰκεῖ τὸ τῶν Σαλύων ἔθνος παράλιον, τὰς Ἄλπεις τὰς παραλίους οἰκοῦν. Φασὶ δὲ τὸ ὕψος τῶν ὄρεων εἶναι, ἧ δξύτατόν ἐστι, στάδια ρ', καὶ τοσούτον αὐτὴς τὴν κατάβασιν.

24. Ὅτι ἐκ τῶν Ἄλπεων ῥεῖ ὁ τε Ῥήνος καὶ ὁ Ἰστρος καὶ ὁ Πάδος καὶ ὁ Ῥοδανός.

25. Ὅτι ὁ Πάδος ποταμὸς ἀπάντων ἐστὶ μείζων τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ πλὴν μόνοῦ τοῦ Ἰστροῦ.

26. Ὅτι περὶ τὰς Ἄλπεις καὶ τὰ δυσμικὰ τῆς Ἰταλίας ἡ ὁδὸς χαλεπωτάτη ἐστὶ καὶ κρημνώδης, ὡς καὶ τοῖς μικρὸν ὀλισθήσασιν κίνδυνον εἶναι εἰς φάραγγας ἀβύσσους κατανεχθῆναι· ἀς ὁ Αὐγουστος δαπάναις πολλαῖς ἀνέκτισε καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐπλάτυνεν. Ἐχει δὲ τι παράδοξον καὶ ἔτερον ἢ χώρα· κρυστάλλου γὰρ πλάκες μέγισται ἐκ τῶν ἀκρωρείων ἀπορρηγνύμεναι διέφθειρον τοὺς ὁδίτας.

27. Ὅτι ἐστὶ λέξις οἱ δημοσιῶναι, ὥσπερ οἱ σιτώναι καὶ βοῶναι καὶ ὀψῶναι.

28. Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἐπὶ Νέρωνος ἠκμαζε, τοῦ Ῥωμαίων αυτοκράτορος.

29. Ὅτι αἱ Ἄλπεις ἰδιόμορφόν τι ζῷον γεννῶσιν, λαφοειδὲς τὸ σχῆμα πλὴν αὐχένος καὶ τριχώματος· ταῦτα δ' εἰοκίαι κάπρω, ὑπὸ δὲ τῶν γενεῶν πυρῆνα ἴσχειν ὄσων σπιθαμιαίων, ἀκρόκομον, πωλικῆς κέρκου τὸ πάχος.

30. Ὅτι φησὶ Πολύβιος κατ' Ἀκυληῖαν εὐρεθῆναι χρυσεῖα μέταλλα οὕτως εὐρυῆ, ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσφραγίσαντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὄρυκτόν εὐρίσκεισθαι χρυσόν τὸ δ' ὄρυγμα μὴ πλειόνων ὑπάρχειν ἢ πεντεκαίδεκα ποδῶν. Εἶναι δὲ τοῦ χρυσοῦ τὸν μὲν αὐτόθεν καθαρὸν, κυάμου μέγεθος ἢ θέρμου, τοῦ ὀγδόου μέρους μόνον ἀφειψηθέντος· τὸν δὲ δεῖσθαι μὲν χωνεῖας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Ε'.

1. Ὅτι τὸ παλαιὸν Ἰταλία ἐκαλεῖτο ἡ περιεχομένη χώρα ὑπὸ τε τῆς νῦν Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ Ἰαπυγίας καὶ Ποσειδωνιάτου κόλπου· ἕτερον δὲ διὰ τὸ εὐτυχεῖς τοῦ ὀνόματος ἐπεκράτησε καὶ ἔως Οὐάρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ καὶ τῶν Ἄλπεων Ἰταλία καλεῖσθαι.

23. p. 203, *ACD*. δξύτατον? ὀρθώτατον? Strabo: τὸ γοῦν ὀρθώτατον αὐτῶν ὕψος σταδίων ρ' ἔχειν φασὶ τὴν ἀνάβασιν. || — 24-26. p. 204. || — 27. Glossa, est ad vocem δημοσιῶναι in Strabon. p. 205, *B*.

23. Inter Ligures et Massiliam habitant Salyes, gens maritima, Alpes mari vicinas tenens. Ajunt altitudinem illorum montium rectissimo ascensus tadorum esse centum, ac totidem stadorum esse descensum.

24. Ex Alpibus fluunt Rhenus, Danubius, Padus et Rhodanus.

25. Padus omnium totius Europæ fluminum, uno Danubio excepto, maximus est, ubi in mare erumpit.

26. Circa Alpes in occiduo Italiæ latere admodum difficilis et præceps via, ut si quis vel pusillum labatur, periculum sit ne in profundissimas deferatur valles. Quibus in locis Augustus ingenti sumtu vias instauravit et quantum licuit ampliavit. Sed et aliud hæc regio mirabile habet; etenim tabulæ glaciæ maximæ, e summis verticibus abruptæ, prætereuntes interimere solent.

27. Δημοσιῶναι vox est ad modum vocum σιτώναι, βοῶναι, ὀψῶναι.

28. Strabo geographus sub Nerone floruit Romano imperatore.

29. Alpes peculiaris cujusdam formæ gignunt belluam, habitu quidem ad cervi staturam, collo duntaxat et villis exceptis, quibus capro perquam est similis, ac sub mento carnis globum gerit palmi magnitudine, capilosum, crassitudinem caudæ pulli equini habentem.

30. Polybius ait juxta Aquilejam aurifodinas fuisse inventas natura adeo excellenti, ut quum a superficie terræ ad duos pedes solum detraxeris, fossile confestim aurum invenias; fossam autem non plusquam pedum esse quindecim. Aurum ipsum partim statim purum esse, fabæ aut lupini mole, octava tantum parte decocta; partim pluscula indigere concoctione, sed ea admodum utili.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO V.

1. Italia olim dicta est ea regio, quæ continetur Magna nunc Græcia dicta et Iapygia et sinu Posidoniate. Postmodum ob felicitatem nominis obtinuit. ut ad Varum usque flumen et sinum Adriaticum at que ad Alpes Italia appellaretur.

(p. 171, 5 ed. Didot). || — 28. Glossa ad. p. 206, *D* (172, 10 Didot). || — 29. p. 207, *D*. 208, *A*. [ισχεν] ἴσχει: codex. || — 30. p. 208, *C*.

LIBRA V. — 1. p. 209, *D*. || — 2. p. 210, *D*. 211,

2. Ὅτι τῶν Ἀλπεων περιφερῆς ἡ ὑπώρειά ἐστι καὶ κολπώδης, τὰ κοῖλα ἔχουσα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἰταλίαν· τοῦ δὲ κολπου τὰ μὲν μέγα πρὸς τοῖς Σαλασσοῖς ἐστὶ, τὰ δ' ἄκρα ἐπιστροφὴν λαμβάνει, τὰ μὲν μέχρι τῆς Ὀκρας καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου, τὰ δ' εἰς τὴν Λιγυστικὴν παραλίαν μέχρι Γενοῦας, τῶν Λιγύων τοῦ ἐμπορίου, ὅπου τὰ Ἀπέννινα ὄρη συνάπτει ταῖς Ἀλπεσιν.

3. Ὅτι μόνῃ ἡ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ παραλία τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης μιμείται τὰ τοῦ ὠκεανοῦ πάθη, ὁμοίως ἐκείνῃ πλημμύρουσά τε καὶ ἀναρροῖδοῦσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑφ' ὧν τὸ πλεόν τοῦ πεδίου λιμνοθαλάττης γίνεται μεστόν. Διῶρυξι δὲ καὶ παραχώμασι, καθάπερ ἡ Κάτω χώρα τῆς Αἰγύπτου, διοχετεύεται· καὶ τὰ μὲν ἀνέψυκται καὶ γεωργεῖται, τὰ δὲ διάπλους ἔχει. Τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν νησιζουσιν, αἱ δ' ἐκ μέρους κλύζονται.

4. Ὅτι ὁ περὶ τὴν Ῥάβενναν ἀήρ καθαρῶτατός ἐστι καὶ υγιεινόςτατος. Τοῦτου δ' αἴτιον ἡ πλημμυρίς τε τῆς θαλάσσης καὶ ἡ τοῦ Πάδου πλήρωσις, πᾶν τὸ βορροῶδες ἀποκαθαίρουσα. Τὰ αὐτὰ δὲ γίνονται καὶ περὶ Ἀλεξάνδρειαν· ἡ γὰρ τοῦ Νείλου ἀνάβασις τὴν τῆς λίμνης ἀφανίζει δυσωδίαν τὴν ἐκ τοῦ τέλματος.

5. Ὅτι ἐν Ῥαβέννῃ τὰ ἐλη ποιοῦσι τὰς ἀμπέλους καρπιμωτάτας καὶ ταχυφόρους· ἀλλ' ἐν πάντε ἔτεσι γηράσκουσαι φθείρονται.

6. Ὅτι Ἀδρία πόλις ἐστὶ περὶ τὰ μυχὰ τοῦ Ἀδρίου, ἀφ' ἧς ἡ ταύτη θάλασσα καλεῖται Ἀδρίας· ἦν δὲ τὸ πάλαι ἐπιφανεστάτη.

7. Ὅτι μετὰ τὸ Τιμαυον, μυχαίτατον δὲ τοῦ Ἀδρίου, ἡ τῶν Ἰστρων ἐστὶ παραλία μέχρι Πόλας, ἧς καὶ Καλλιμάχος μέμνηται λέγων· « ἄταρ καίνων γλῶσσ' ὀνόμηνε Πόλας. » Κτίσμα δὲ ἐστὶ Κόλχων· καὶ αἱ Ἀψυρτίδας νῆσοι ἐπίκεινται τῇ Πόλῃ.

8. Ὅτι ἡ Λιγυστικὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσιν ἴσρῃται μετὰ τὴν Τυρρηνίαν τε καὶ Κελτικῆς τραχεῖα δ' ἐστὶ καὶ πετρώδης.

9. Ὅτι ἡ Τυρρηνία χώρα, μοῖρα οὖσα τῆς Ἰταλίας, ἄρχεται ἀπὸ τῶν τῆς Λιγυστικῆς ὄρων ἕως ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος· παραθαλάσσιοι δ' ὄντες οὗτοι καὶ τὰ πεδία οἰκοῦντες τὰ τῶν Ἀπεννίνων ἀπολήγοντα· ἐξ ἧς καὶ ἡ παρακειμένη θάλασσα Τυρρηνικὴ καλεῖται.

10. Ὅτι ὁ Τίβερις βρεῖ ἀπὸ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων, πληροῦται δ' ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μὲν τι διὰ τῆς Τυρρηνίας φερόμενος, τὸ δ' ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς πρῶτον μὲν τὴν Ὀμβρικὴν, εἶτα Σαβίνους καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τῇ Πρώμῃ μέχρι τῆς παραλίας. Παραβέβληται δὲ πῶς τῶν ποταμῶν μὲν καὶ τοῖς Τυρρηνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοισ δὲ κατὰ μῆκος ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Ἀπέννινα ὄρη τὰ πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.

2. Inferior Alpium pars curva et sinuosa, cavitates in Italiam versas habens. Ipsius sinus medium est apud Salassos; extrema conversionem habent, hinc quidem usque ad Ocrum et sinum Adriaticum, hinc vero ad maritimam Ligurum regionem Genuam usque, emporium Ligusticum, qua Apenninus Alpibus committitur.

3. E nostro mari solius Adriatici recessus maritima ora similem oceano affectionem sustinet, sicuti ille quotidie fluxum habens et refluxum. Unde campi illius major pars marinis aquis plena stagnat fossisque et aggeribus actis, sicut in inferiore sit Aegypto, aqua hinc inde derivatur; aliaeque partes siccatae agriculturam experiuntur, aliae navigabiles sunt; urbium vero aliae insularum modo cinguntur, aliae quadam ex parte alluuntur.

4. Circa Ravennam aer purissimus est ac saluberrimus. Causa est maris inundatio et Padi impletio, quibus universa coenositas expurgatur. Idem in Alexandria fit, ubi Nili ascensus paludis tetrum odorem, qui e coeno nascitur, propulsat.

5. Ravennae paludes vites efficiunt fertilissimas citoque maturescentes; ceterum annis quinque vetustate intereunt.

6. Adria urbs est in intimo sinu Adriatico, a qua mare est Adriaticum appellatum; fuit autem celeberrima quondam.

7. Post Timavum, qui in intimo sinu est Adriae, Istrorum littus est Polam usque, cuius etiam meminit Callimachus: « At illam dixit Colchica lingua Polas; » est enim a Colchis condita. Polae adjacent Absyrtides insulae.

8. Liguria in ipsis Apennini montibus sita est, inter Galliam et Etruriam; est autem petrosa et aspera.

9. Etrusiae regio, pars Italiae, initium sumens a Liguria sinibus usque ad flumen Tiberim pertinet. Hujus incolae maritimi campos tenent Apenninis montibus terminatos. Ab hac mare quod adjacet Etruscum vocatur.

10. Ex Apenninis montibus Tiberis effluit, et pluribus amnibus augetur, parte quadam per Etruriam currens, deinceps ab ea distinguens Umbriam primo, deinde Sabinos et Latinos qui prope Romam usque ad littus maris habitant; adjacent hi quodammodo flumini et Etruscis juxta latitudinem, at sibi mutuo juxta longitudinem locati sunt: intus tendunt ad Apenninos montes qui juxta Adriam sunt.

A. Σαλασσοῖς] Ἰλασσοῖς codex; Ὀκρας] ἄκρας codex. || — 3. p. 212, C. || — 4-5. p. 213, D. 214, A. τῆς λίμνης]

τῆς γῆς λίμνης cod. || — 6. p. 214, B. || — 7. p. 215, D. τῇ Πόλῃ] τῇ πόλῃ cod. || — 8. p. 218, C. || — 9-10.

11. Ὅτι ἡ τῶν Λατίνων χώρα μεταξὺ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν Ὠστίων παραλίας μέχρι πόλεως Σινυέσσης καὶ τῆς Σαβίνης· τὰ δ' Ὠστια ἐπινείων ἐστὶ Ῥώμης, εἰς ἃ ὁ Τίβερις ἐκδίδωσιν· ἐκτείνεται δ' ἐπὶ μῆκος μέχρι Καμπανίας καὶ Σαμνιτῶν.

12. Ὅτι Τυρρηνοὶ καλοῦνται ἀπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ Ἄτυος στελιαντος ἐκ Λυδίας ἀποίκους εἰς τὴν χώραν ταύτην. Λιμῆ γὰρ ἡ Μηρονία ἐπιέζετο· καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄτυς βασιλεύων ἐκεῖ, Ἡρακλείδης ὢν ἀπὸ Ὀμφάλης, ἠναγκάσθη τὸν μὲν ἕτερον τῶν παίδων, Λυδὸν καλούμενον, αὐτοῦ κατασχεῖν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα Λυδία· τὸν δ' ἕτερον, Τυρρηνὸν, στείλαι μετὰ τοῦ πλείστου λαοῦ, δεξιῶν ὄκησε τὴν ἐξ αὐτοῦ Τυρρηνίαν.

13. Ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ, ἐπιφανεῖς γενόμενοι, πολλὰ ἐνδοξα ἔπραξαν ἄλλα τε καὶ τοὺς Γαλάτας, τοὺς τὴν Ῥώμην ἐπὶ Φουρίου λαβόντας, ὑπαντήσαντες περὶ Σαβίνους κατεπολέμησαν, καὶ ὅσα χρήματα ἐκόντων Ῥωμαίων ἔλαβον, πάντα ἠνάγκασαν τοὺς Γαλάτας ἀκοντας δοῦναι λύτρα τῶν ἀλόντων ὑπ' αὐτῶν.

14. Ὅτι τὸ παρ' Ὀμήρῳ Πελασγικὸν Ἄργος ἡ Θεσσαλία λέγεται, ὃ ἐστὶ μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἕως τῆς ἐρεινῆς τῆς κατὰ Πίνδον, διὰ τὸ ἐπάρχει τῶν τόπων τούτων τοὺς Πελασγούς· τὸν τε Δία τὸν Δωδωναίον ὀνομάζει Ὀμηρος· « Ζεὺ ἄνα, Δωδωναίε, Πελασγικέ. » Πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη Πελασγικὰ εἰρήκασιν, ὡς καὶ μέχρι δεῦρο τῶν Πελασγῶν ἐπαρξάντων· ἄλλα καὶ τοὺς ἡμέρους τῶν ἐν Τρωάδι Κιλικίων Ὀμηρος Πελασγούς εἴρηκε, λέγων· « Ἰππόθοος δ' ἄγε φύλα Πελασγῶν. »

15. Ὅτι τοὺς Πελασγούς διὰ τὸ πλάνητας εἶναι καὶ δεξιῶν ὁρνῶν ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὗς ἐτυχε τόπους, φασὶ Πελαργούς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.

16. Ὅτι τῆς Τυρρηνίας τὸ μὲν μῆκος, ἢ μέγιστόν ἐστιν, ἀπὸ Λούνης πόλεως μέχρι Ὠστίων, σταδίων δυσχιλίων πεντακοσίων, πλάτος δὲ τοῦ ἡμίσεος ἑξακτον τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν. Ἡ δὲ Λούνα μικρὰ μὲν ἐστὶ πόλις, ἔχει δὲ λιμένα μέγιστον καὶ κάλλιστον· ἔχει δὲ μέταλλα λίθου ποικίλου λευκοῦ ὑπογλαυκίζοντος, ἀφ' ὧν τὰ ἐν Ῥώμῃ ἐδάφη καὶ οἱ ναοὶ οἱ κάλλιστοι κοσμοῦνται. Οἱ δ' Ἕλληνες καλοῦσι τὸν λιμένα Σελήνης λιμένα.

17. Ὅτι ἀπὸ Λούνης εἰς Πίσαν στάδιοι εἰσι πλείους τῶν τετρακοσίων. Ἡ δὲ Πίσα κτίσμα ἐστὶ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Πισατῶν· οἱ μετὰ Νέστορος στρατεύσαντες ἐν τῷ νόστῳ ἐπλανήθησαν καὶ ταύτην τὴν Πίσαν ἔκτισαν.

18. Ὅτι ὁ Στράβων εἶδε τοὺς ἐργαζομένους τὸν σίδηρον τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας νήσου τῆς πλησίον Κύρνου κομιζόμενον. Οὗ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι καμινεοῦμενος ἐν τῇ νήσῳ, κομιζέται δ' εὐθύς ἐκ τῶν μετᾶλλων εἰς τὴν ἧπειρον. Τοῦτό τε δὴ παράδοξον

11. Latinorum regio inter oram maritimam, quaest ab Ostiis usque ad Sinuessam urbem et Sabinos sita est. Ceterum Ostia urbis Romae navale est, qua Tiberis in mare exit. Extenditur autem in longum usque ad Campaniam et Samnites.

12. Tyrrheni appellati sunt a Tyrrheno Atyos filio, ejus qui e Lydia colonos in hanc regionem misit. Quum enim Mæonia fame premeretur, Atyos, qui tum imperabat, ab Hercule ex Omphale oriundus, alterum e filiis Lydum nomine apud se retinere coactus est, a quo postmodum regio Lydia est appellata, alterum vero Tyrrhenum cum magna parte populi dimittere; qui quum in Italiam venisset, Tyrrheniam habitavit a se sic denominatam.

13. Etrusci celebres exstiterunt ac permulta gesserunt insigniter, tum alia, tum quod Gallos, qui Romanam sub Furio [Camillo] ceperant, circa Sabinos occurrentes debellarunt, et quam illi a Romanis volentibus pecuniam acceperant, eam pro redemptione captivorum ab invitis extorserunt.

14. Apud Homerum Pelasgicum Argos dicitur Thessalia, inter ostia Penei et Thermopylas usque ad montana Pindi, quod iis locis imperarunt Pelasgi; et Jovem Dodonæum Homerus appellat Pelasgicum: « Rex o Juppiter Dodonæe Pelasgice. » Plerique etiam Epiroticas gentes Pelasgicas appellaverunt, quod eo usque suam Pelasgi dittonem protulerint; quin et eos qui finitimi sunt Cilicum in Troade Homerus Pelasgos appellat, inquit: « Hippothous duxit tribus Pelasgorum. »

15. Pelasgi ab Atheniensibus Pelargi (ciconiæ) sunt appellati, quum erroneus essent, atque more avium quo sors vocaret huc atque illuc commearent.

16. Longitudo Etruriæ maxima, ab oppido Lunæ usque ad Ostia, stadorum est 2,500; latitudo per montana dimidio minor. Est autem Luna exiguum oppidum, portumque habet maximum et pulcherrimum; item fodinas habet lapidis varii albi, subglauci, ex quo Romæ pavimenta atque templa ornantur pulcherrima. Græci hunc portum Selenes portum appellant.

17. A Luna Pisas usque plura sunt quam quadringenta stadia. Ceterum Pisæ a Pisatis Peloponnesi conditæ fuerunt, qui sub Nestore militantes in reditu huc aberrarunt, atque Pisas ædificarunt.

18. Strabo vidit qui elaborarunt ferrum quod ex Æthalia portatur insula Cyro vicina. Id quum in ejus insulæ fornacibus coquitur, in massam compingitur nequit, quare e fodinis illico in continentem perferatur. Quum illud admiratione dignum habet insula,

p. 218, D. 219, A. || — 11. p. 219, A. || — 12. p. 219, BC. || — 13. p. 220, B. Φουρίου | φουριου

codex. || — 14. p. 221, BC. || — 15. p. 221, D. || — 16. p. 222, AB. || — 17. p. 223, AC. || — 18

ἡ νῆσος ἔχει, καὶ τὸ τὰ δρύγματα ἀναπληροῦσθαι τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα· καθάπερ τοὺς πλαταμῶνας φασὶ τοὺς ἐν Ῥόδῳ καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτραν τὴν μάρμαρον καὶ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς ἄλας.

19. Ὅτι ἡ Κύρος νῆσος πρὸ Ῥωμαίων Κορσῖκα καλεῖται. Οὐκ αἶται δὲ φαύλως, τραχεῖά τε οὖσα καὶ τοῖς πλείστοις μέρσι δύσβατος τελευός· ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη καὶ ἀπὸ ληστηρίων ζῶντας ἀγρωτέρους εἶναι θηρίων· οἱ δ' ἀνδραποδισθέντες αὐτῶν ἀγόμενοι εἰς δουλείαν ἢ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν ἢ ἀχρεῖοι τοῖς ὠνησαμένοις εἶσι. Μῆρκος δὲ τῆς νήσου μιλία ρξ', πλάτος δὲ ο'. Σαρδόνος δὲ μῆρκος μιλία σξ', πλάτος δὲ ζη'. Ἡ δὲ Σαρδὼν ἔχει μὲν πολλὰ καὶ τὸ τραχὺ τῆς γῆς, ἔχει δὲ καὶ τὸ βαθύγειον καὶ κάρπιμον, μάλιστα δ' ἐστὶ σιτοφόρος· ὅσα δὲ αὐτῆς εὐκαρπα χωρία, νοσηλά ἐστι καὶ λοιμώδη τοῦ θέρους.

20. Ὅτι ἐν τῇ Σαρδοί γίνονται κριοὶ φύοντες τρίχα αἰγίαν ἀντὶ ἱέρας, καλοῦνται δὲ ἐπιχωρίως μούσμωνες, ὧν ταῖς δοραῖς θωρακίζονται. Ἔχουσι δὲ ἐπιθῖδιον καὶ πέλτην ἐν ταῖς μάχαις.

21. Ὅτι ἀπὸ Σαρδούς ἕως τῆς κατ' ἀντικρὺ Λιβύης τὸ πλάτος μιλιά ἐστὶ τ'.

22. Ὅτι ἐν Κόρσαις πόλις θυνοσκοπεῖόν ἐστιν. Ἀκολουθεῖ γὰρ ὁ θύννος οὐ τῇ βαλάνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ πορφύρᾳ παρὰ γῆν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ἕξου θαλάττης μέχρι καὶ Σικελίας.

23. Ὅτι οὐ πόρρω πᾶν τῆς Ῥώμης ἱμναὶ εἰσὶν ἀγαθαὶ ἰχθυοτρόφοι· ἀπ' ὧν τύφη τε καὶ πάπυρος καὶ ἀνθήλη εἰς Ῥώμην κομίζονται.

24. Ὅτι Αἰνεῖας ὁ Ἀγγίσου, ἐκ Τροίας κατάρως εἰς Λαῦρον, πλησίον τοῦ Τιθέριδος τῶν ἐκβολῶν, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ὅσον κδ' σταδίοις ἔκτισε πόλιν Ἄλβαν. Ἐπαλθὼν δὲ Λατίνος, ὁ τῶν Ἀβοριγίνων βασιλεὺς (οὗτοι δ' ἔφκουν ἔπου νῦν ἡ Ῥώμη ἐστὶ), σύμμαχον ἔλαβε τὸν Αἰνεῖαν κατὰ τῶν ἀστυγειτόνων Ῥουτούλων, τῶν τὴν Ἀρδέαν οἰκούντων· στάδιοι δ' ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀρδέαν ρξ'. Νικήσας δὲ φίλος ἦν Αἰνεῖα. Ὑστερον δ' ἀναμαχόμενοι οἱ Ῥουτούλοι τὸν Λατίνον ἔκτειναν, αὐτοὶ δὲ ἐπὶ Αἰνείου ἐκρατήθησαν. Καὶ ἀπὸ τότε Αἰνεῖας, τῶν τόπων ἑσάντων βασιλεύσας, ὠνόμασε Λατίνους τοὺς ὑφ' αὐτῶ. Ὑστερον δὲ ὑ' ἔτεσιν ἱστορεῖται τὰ περὶ τὸν Ἀμόλιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Νομίτορα. Οὗτοι δ' ἀπὸ Αἰνείου κατήγοντο οὕτως· διεδέξαντο μὲν γὰρ τὸ τῶν Λατίνων κράτος ἄμφω παρὰ τῶν ἀπογόνων Ἀσκανίου, τοῦ Αἰνείου παιδός· παραγωνισάμενος δ' ὁ νεώτερος τὸν πρεσβύτερον ἤρχεν, ὁ Ἀμόλιος. Υἱοῦ δ' ὄντος καὶ θυγατρὸς τῷ Νομίτορι, τὸν μὲν ἐν κυνηγίᾳ ἐδόλοφόνησεν ὁ Ἀμόλιος· τὴν δὲ, ἵνα ἀτεκνος διαμένει, τῆς Ἔστιας ἱέρειαν κατέστησε, παρθενείας χάριν· καλοῦσι δ' αὐτὴν Πέαν Σιλουίαν.

tum quod exhausta fossionibus loca post tempus iterum plena cernuntur, quod ipsam traditur etiam de lapidicinis apud Rhodios et de Pari insulae marmore et de salibus Indicis.

19. Cyrnus insula a Romanis dicta est Corsica; male ea habitatur, aspera scilicet et pluribus in locis plane invia; quo fit ut montana ejus colentes et ex latrocinii vitam sustentantes, ipsas immanitate belluas superent. Qui ex ipsis capti in servitutum trahuntur, aut vitam non tolerant, aut emtoribus sunt inutilis. Longitudo insulae habet miliaria 160, latitudo 70. Sardiniae longitudo miliarium est 220, latitudo 98. Ceterum Sardinia partem terrae non exiguam habet asperam, partem tamen profundam fructuumque et praecipue tritici feracem. At quae loca apud eos sunt fertilia, ea aetate morbida sunt et pestilentia; obnoxia.

20. In Sardinia nascuntur arietes, qui pro lana pilum caprinum habent; musmonas vocant incolae. Horum pellibus thoracis loco utuntur. In pugnis peltam gestant et pugionem.

21. A Sardinia brevissimus in Africam trajectus est 300 mill. passuum.

22. In oppido Cossarum specula est ad captandos thynnos comparata. Non enim glandes tantum sectatur thynnus, sed et purpuram prope terram, inde ab exteriore mari usque ad Siciliam.

23. Non longe a Roma lacus sunt, piscibus alendis optimi, e quibus typhæ, papyrus et panicula Romam portantur.

24. Aeneas Anchisæ filius e Troja Laurentum appellens, prope Tiberis ostia paulum supra mare, circiter quatuor et viginti stadia scilicet, ædificavit oppidum Albam. Adventante autem Latino rege Aboriginum, qui tunc loca ubi nunc Roma est incolebant, inter ipsum atque Aeneam societas inita adversus vicinos Rutulos, qui per id tempus Ardeam tenebant. Distat autem ab Ardea Roma stadiis 160. Victor autem Aeneam in affinitatem accepit. Inde rursus pugnam conserentibus Rutulis Latinus cecidit; ipsi vero ab Aenea subjugati sunt. Atque inde Aeneas ejus loci imperium adeptus, suos etiam Latinos appellavit. Post hæc annis quadringentis, Amulii ac fratris Numitoris res gestas tradunt historiae. Hi ab Aenea hoc modo descendere: uterque ab Ascanii prognatis per successionem Albæ regnum acceperunt; sed junior fratrum Amulius, nata majore supplantato, regnum obtinuit. Et quum Numitori filius esset ac filia, filium quidem inter venandum per dolum

p. 223, D. 224, A. τοῦτο τε δὴ] τοῦτο δὲ δὴ cod. || — 19. p. 224, C. || — 20. p. 225, C. || — 21-22. p. 225, D. || — 23. p. 226, CD. πάπυρος] πάπυροι

cod. || — 24. p. 229 et 230, C. ὑπὲρ τῆς θαλ.] ὑπο (sic) τ. θ. codex; Φαυστόλον] Φαίστυλον cod.; κτήσις] κτίσεις cod.; τὸν καὶ νῦν] τε καὶ νῦν cod. || —

Εἶτα φθορὰν φωράσας, διδύμων αὐτῇ παιδῶν γενομένων, τὴν μὲν εἶρξεν ἀντὶ τοῦ κτείνειν, χαριζόμενος τὰδελφῶ· τοὺς δ' ἐξέθηκε πρὸς τὸν Τίβεριν κατὰ τὴν πάτριον. Μυθεύεται μὲν οὖν ἐξ Ἄρεως γενέσθαι τοὺς παῖδας, ἐκτεθέντας δὲ ὑπὸ λυκαίνης δραθῆναι σκυλακνευμένους· Φαυστύλον δὲ τινὰ τῶν περὶ τὸν τόπον συφορβῶν ἀνελόμενον ἐκθρέψαι· καλέσαι δὲ τὸν μὲν Ῥωμύλον, τὸν δὲ Ῥέμον· ἀνδρωθέντας δὲ ἐπιθέσθαι τῷ Ἄμουλιῳ καὶ τοῖς παισὶ. Καταλυθέντων δὲ ἐκείνων καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸν Νομίτορα περιστάσης, ἀπελθόντας οἰκάδε, κτίσαι τὴν Ῥώμην ἐν τόποις οὐ πρὸς αἵρεσιν μᾶλλον ἢ πρὸς ἀνάγκην ἐπιτηδείους· οὔτε γὰρ ἐρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκείαν ἔχον τὴν περίε, ὅση πόλει πρόσφορος, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώπους τοὺς συνοικίσοντας. Οἱ γὰρ ὄντες ἕκουν καθ' αὐτοὺς, συνάπτοντες πρὸς τοὺς τεύχεσι τῆς κτιζομένης πόλεως, οὐδὲ τοῖς Ἄλβανοῖς τοῖς τὴν Ἄλβαν οἰκοῦσι πᾶν προσέχοντες. Κολλατία δ' ἦν καὶ Ἀντέμναι καὶ Φιδῆναι καὶ Λαβικὸν καὶ ἄλλα τοιαῦτα· τότε μὲν πολέχνια, νῦν δὲ κῶμαι, κτήσεις ιδιωτῶν, ἀπὸ [λ' ἢ] μικρῶν πλειόνων τῆς Ῥώμης σταδίων. Γενομένης δὲ στάσεως, φασὶ κατὰ τὴν κτίσιν τὸν Ῥέμον ἀποθανεῖν. Μετὰ δὲ τὴν κτίσιν ἀνθρώπους συνήλυδας ὁ Ῥωμύλος ἤθροισεν, ἀποδείξας ἄσυλόν τι τέμενος μεταξὺ τῆς ἄρας καὶ τοῦ Καπετωλίου, τοὺς δ' ἐκεῖ καταφεύγοντας τῶν ἀστυγεϊτῶν πολίτας ἀποφαίνων· ἐπιγαμίαις δὲ τούτοις οὐ τυγχάνων ἐπηγγέλλετο ἕνα ἀγῶνα ἱππικὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν, τὸν καὶ νῦν ἐπιτελούμενον. Συνελθόντων δὲ πολλῶν, πλείστον δὲ Σαβίνων, ἐκέλευσε τὰς παρθένους ἀρπάσαι τὰς ἀφιγμένας τοῖς δεομένοις γάμου. Μετιῶν δὲ τὴν ὕβριν Τίτος Τάτιος δι' ἔπλων, ὁ βασιλεὺς τῶν Κυριτῶν, ἐπὶ κοινωσίᾳ πῆς ἀρχῆς καὶ πολιτείας συνέβη πρὸς τὸν Ῥωμύλον. Δολοφονηθέντος δὲ ἐν Λαβίνῳ τοῦ Τατίου, μόνος ἤρξε Ῥωμύλος ἐκόντων τῶν Κυριτῶν. Μετὰ δὲ τοῦτον ἤρξε Νούμας Πομπίλιος, πολίτης τοῦ Τατίου, παρ' ἐκόντων λαβῶν τῶν ὑπηκόων.

25. Ὅτι ἀπὸ Ὀστίας ἕως Σινουέσσης ἡ παραλία Λατίνη καλεῖται· εἰς δὲ τὴν μεσόγαιαν μέχρι Καμπανίας διήκει καὶ Σαμνιτῶν. Ἄπασα δ' ἐστὶν εὐδαίμων καὶ ἀάφορος, πλὴν ὀλίγων χωρίων λοιμωδῶν καὶ ἐλωδῶν καὶ νοσερῶν.

26. Ὅτι τὰ Ὀστια πόλις ἰστὶν ἀλίμενος παραλία διὰ τὰς τοῦ Τιβέριδος προχώσεις. Ἐκδέχονται δὲ τὰς φορτηγὰς ὀλκάδας πλησίον τὰ ὑπηρητικὰ σκάφη τὸν γόμον μεταγγίζοντα· καὶ οὕτως ὁ ἀνάπλους γίνεται πρὸς τὴν Ῥώμην, ἀπέχουσαν Ὀστίων στάδια ρή'.

27. Ὅτι Τυρρηνοὶ ἐλήστυον τὴν Ἑλλάδα· λαβόντες δὲ οἱ Ἕλληγές τινὰς αὐτῶν ἀπέστειλαν προῖκα Ῥωμαίοις, ἐγκαλοῦντες ὡς οὐ δίκαια ποιοῦντων, εἴ γε Ἕλληγνοι ἀποικοὶ ὄντες καὶ Διοσκούρων ἱερὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἰδρυσάμενοι, οὐδ' σωτήρας εἶναι πάντες πι-

occidit; filiam vero, ut spem illi prolis interciperet, Vestæ sacerdotem constituit, servandæ virginitatis gratia. Hanc Rheam Silviam vocant. Corruptam postea deprehendens, gemellis partu editis, Silviam quidem conjecit in carcerem, fratri gratiam tribuens, puellæ vero ritu patrio ad Tiberim exposuit. Fabulantur itaque a Marte genitos, animadversumque expositos a lupa catulorum loco ali, Faustulum vero, quendam loci illius subulcum, sublato educasse, appellatione alterum Romulum, Remum alterum. Hos ergo, quum adolevisset, in Amulium ejusque liberos impetum fecisse. Quibus extinctis, ac regno Numitori restituto, domum reversos Romam condidisse in locis non arbitrio delectis et idoneis sed necessitate oblati; neque enim solum natura munitum, neque agrum circumjacentem habebant proprium et qui urbi condendæ sufficeret, neque homines qui incolerent. Qui enim ea loca tenebant seorsim habitabant, urbis ædificandæ mœnibus propinqui, neque Albanis Albes incolis valde addicti. Erant autem Collatia, Antemnæ, Fidenæ, Labicum aliæque hujus generis urbes; tunc quidem oppidula, nunc autem vici et privatorum possessiones, triginta aut paulo pluribus a Roma stadiis. Orta autem seditione inter ædificanda mœnia, Remum occisum fuisse tradunt. Urbe condita, Romulus homines convenas aggregat, sacrum quendam locum asylum aperiens inter arcem et Capitolium, quo per fugientes finitimos cives allegit. Quibus quum connubia adipisci nequiret, Neptuno sacrum equestre vulgat certamen, quod etiamnum celebratur. Convenientibus permultis, maxima ex parte Sabinis, edixit ut cœlibes cuncti virgines eo profectas raperent. Inde T. Tatius Curitum rex injuriam hanc armis vindicaturus, in regni societatem et civitatis cum Romulo convenit. Cæso autem per dolum Tatio in urbe Lavinii, solus Romulus Curitibus ita volentibus imperium tenuit. Post hunc regnavit Numa Pompilius, Tatii civis, oblato a subditis regno.

25. Ab Ostia Sinuessam usque ora maritima Latium dicitur, et in mediterranea tendit usque ad Campaniam et Samnites. Est autem tota felix, atque omnium rerum ferax, exceptis paucis quibusdam locis quæ palustria sunt et morbida.

26. Ostia urbs est maritima, ac propter limum, quem Tiberis multis amnibus impletus aggregat, importuosa. Quare naves onerarias e propinquo excipiunt navigia actuaria, in quæ onera transferuntur ac sic sursum navigatur ab Ostiis Romam usque distantem stadiis centum nonaginta.

27. Ex Etruscis, latrocinia in Græcos exercentibus, captos nonnullos Romanis gratis remisertunt Græci, incusatione simul adjuncta, quod iniique facerent, qui quum Græcorum essent coloni, et in foro Castoris ac Pollucis ædem locassent, quos servatores suos esse crederent omnes, adversus tamen ipsorum patriam

στεύουσιν, (οἱ δὲ) κατὰ τῆς τῶν Διοσκούρων πατρίδος ληστὰς παρορῶσι σταλλομένους, καὶ ταῦτα εὐνομώτατοι ὄντας. Ῥωμαῖοι δ' ἀκούσαντες ἐκώλυσαν τοὺς ληστὰς.

28. Ὅτι ἐν τῇ Λατινίᾳ ὄρος ἐστὶ νησίον θαλάττης τε καὶ ἕλασι, καλούμενον Κίρκαιον. ἔχει δὲ καὶ Κίρκης ἱερὸν, καὶ δαίκνυται ἔχον τινὰ φιάλην Ὀδυσσεύς· διὸ τὰ τοῦ μύθου τῆς Κίρκης ἐκεῖ φασι γεγενῆσθαι.

29. Ὅτι ἡ Ἀππία ὁδὸς ἱστῶται ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Βρεντασίου.

30. Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον ἀμεινον εἶναι, ὅπως οἱ ἄνδρες ὦσι τοῖς τεύχεσι πρόβλημα, ἀλλ' οὐ τὰ τεύχη τοῖς ἀνδράσι. Διὸ τὴν Ῥώμην οὐ κατὰ ἀφρασιν, ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην ἐκτισαν ἐν ἐπιμάχῳ τόπῳ.

31. Ὅτι Αὐγουστος ἐνομοθέτησε Ῥωμαίοις, μὴ πλεῖω ποδῶν ὅ' ὕψος οἰκοδομῆν οἰκίας, προνοούμενος τῶν συμπτωμάτων.

32. Ὅτι, τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰς κτίσεις εὐστοχῆσάντων καὶ ἐρμηνόητος καὶ κάλλους καὶ λιμένων καὶ χώρας εὐφοῦς, οἱ Ῥωμαῖοι ὑπερεβάλλοντο ταῖς τε τῶν ὀδῶν στρώσεσι καὶ ὁδῶν εἰσαγωγαῖς καὶ ὑπονόμοις.

33. Ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι, πρὸς ἄλλοις μείζονσι καὶ ἀναγκαιότεροις ὄντας, ὀλιγώρουν τοῦ κάλλους τῆς Ῥώμης· οἱ δ' ὕστεροι ἐπιμελήθησαν.

34. Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Ἄγκων πόλις κτίσμα ἐστὶ Σαρακουσίων τῶν τὴν Διονυσίου τυραννίδα μὴ ὑπομεινάντων, ἀλλὰ φυγόντων· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.

35. Ὅτι Ῥωμαῖοι τὴν Ἡραν Κύπρον καλοῦσι, τὸν δὲ Κρόνον Σατόρνιον.

36. Ὅτι Μαρσοὶ καὶ Πελιγνοὶ καὶ Μαρρουκίνοι καὶ Φρεντανοὶ, περὶ τὸ Ἀπέννιον οἰκοῦντες, μαχίμωτάτοι εἰσι καὶ πολλάκις τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐπαδείξαντο· πρῶτον μὲν, μὴ θελοντες ὑπὸ Ῥωμαίοις ταλεῖν· εἶτα, συστρατεύοντες Ῥωμαίοις· εἶτα, τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀντιποιοῦμενοι πολιτείας καὶ μὴ τυγχάνοντες, τὸν Μαρσιῶν ἐξῆψαν πόλεμον, ἀπὸ τῶν προκαταρξάντων ὀνομασθέντα· Κορφίνιον· τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν παραλίαν, κοινήν πᾶσι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὀρμητήριον τοῦ πολέμου, μετωνόμασαν Ἰταλικὴν πόλιν· ἐνθα καὶ ὑπάτους καὶ στρατηγούς ἐχειροτόνησαν, καὶ δύο ἐτη πολεμήσαντες διαπράξαντο ὅσα ἐβούλοντο παρὰ Ῥωμαίων.

37. Ὅτι ἡ Καμπανία χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο περιμάχῃτος γέγονεν Ὀπικοῖς τε καὶ Αἰσονίοις. Μητρόπολιν δ' ἔχει Καπὴν, τὴν οἶον κεφαλὴν· κάπην γάρ τὴν κεφαλὴν καλοῦσι. Ἴην δὲ χώραν φασι τρεῖς διὰ τοῦ ἔτους σπαίρεσθαι, δις μὲν

prædones proficisci permittent; atque id ita facerent, qui ceterorum mortalium essent legum observantissimi. Romani, hoc audito nuncio, prædones coercuerunt.

28. In Latio mons est instar insule, mari et paludibus clausus; Cîrcæum vocant. Habet etiam Circes templum, et ostenditur in eo Ulyssis quædam patera; quapropter quæ de Circe fabulis produntur, illic perhibentur gesta fuisse.

29. Via Appia a Roma Brundisium usque strata est.

30. Prisci Romani satius putabant esse, ut viri mœnibus essent propugnacula quam contra. Quapropter Romam non pro arbitrio electionis, sed pro necessitate in loco condidere, qui posset oppugnari facile.

31. Augustus ut ruinas caveret, Romanis sanxit, ne altius septuaginta pedibus ædificarent.

32. Quam Græci in urbibus condendis excellere, quod munitionis et pulchritudinis et portuum et soli felicitatis rationem haberent, Romani eos superarunt sternendis viis et aqueductibus et cloacis.

33. Prisci Romani aliis rebus majoribus ac necessariis magis occupati, urbis pulchritudinem neglexere; sed posterius magnam hac in re curam adhibuerunt.

34. Ancon, Italiæ urbs, Syracusanorum opus est, qui Dionysii tyrannidem non sustinentes fugere. Hæc etiam portum habet.

35. Romani Junonem Cypram vocant, Cronum autem Saturnum.

36. Marsi et Peligni et Marrucini et Freatani, circa Apenninum habitantes, pugnacissimi sunt, ac persæpe virtutem suam ostenderunt, ac primum quidem quum sub Romanis degere recusarunt, deinde quando cum ipsis militiæ societatem inierunt, postremo quum et libertatem et civitatis communionem assequi volentes et repulsam passi, Marsicum bellum accenderunt, quod ab iis qui primi id cœperant habuit nomen. Quo tempore Corfinium, Pelignorum metropolin maritimam, communem universis Italis civitatem loco Romæ designantes, eamque novo nomine Italicam appellantes, contra populum Romanum totius belli propugnaculum constituerunt; eoque in loco consules atque imperatores creavere, et bello per biennium protracto ea quæ volebant a Romanis impetrarunt.

37. Regio Campaniæ omnium felicissima est, proptereaque Opicis et Ausoniis frequenter bellorum causa exstitit. Metropolin habet Capuam, quam tanquam caput ita appellarunt: nam capen vocant caput. Tradunt regionem hanc ter quotannis seri, bis qui-

28. p. 232, D. || — 29. p. 233, B. || — 30. p. 234, AD. || — 31. p. 235, B. || — 32. p. 235, C. || — 33. p. 236,

A. || — 34. p. 241, A. || — 35-36. p. 241, BCD. Μάρσοι καὶ Πελιγνοὶ... Φρεντανοὶ codex. || — 37. p. 242,

ζειξ, εἶτα ἑλύμω· τινὰ δὲ τῆς χώρας καὶ λαχανούσθαι τὸ τέταρτον. Ἐνθα καὶ ὁ Φαληρὸς οἶνος γίνεται, ἀριστος ὢν.

38. Ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Κύμη, τῆς Καμπανικῆς μοίρας, Ἑλληνικὴ ἐστὶ, Χαλκιδίων καὶ Κυμαίων ἀρχαιότατον κτίσμα, συμφωνησάντων, ἵνα τῶν μὲν τὸ ὄνομα ἔχοι ἡ κτισθησομένη πόλις, τῶν δὲ ἵνα ἡ ἀποικία λέγοιτο· διὸ καὶ νῦν, Κύμη καλουμένη, Χαλκιδίων λέγεται ἀποικία. Οἱ δὲ τὸν στόλον ἄγοντες Ἰποκλῆς τε ὁ Κυμαῖος καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεὺς ἦσαν.

39. Ὅτι μετὰ τὴν Κύμην πόλιν πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Μισσηνὸν ἄκρον, μεθ' ὃ αἱ Βαῖαι καὶ τὰ θερμὰ ὕδατα, πρὸς τὰ τρυφὴν καὶ θεραπείαν νόσων ἐπιτήδεια. Ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι βαίαν καλοῦσι τὴν τροφὸν καὶ βαιούλον, διὰ τὰς Βαίαις, τόπον ὄντα ἀπολαυστικώτατον καὶ τρυφῶντι ἐπιτήδειον.

40. Ὅτι τὴν Δικαιαρχίαν πόλιν Ῥωμαίων τινὲς οἰκήσαντες κατὰ τὴν Ἀνίβια στραταίαν μετωνόμασαν Ποτιόλους· ἔχει δὲ λιμένα χειροποίητον. Ὑπέρχεται δὲ τῆς πόλεως εὐθὺς ἡ τοῦ Ἡφαίστου ἀγορὰ, πεδίου περικεκλισμένου διαπύρου ὄφρῦσι, καμινώδεις ἐχούσαις ἀναπνοὰς πολλαχού καὶ βρομώδεις ἱκανῶς· τὸ δὲ πεδίου θεῖου πλήρῃς ἐστὶ συροῦ.

41. Ὅτι περὶ τὴν Κύμην σημεῖα τινὰ δείκνυνται τῆς μυθευομένης ἐν Ὀδυσσεΐα νεκυομαντείας· ὄϊον Στύξ καὶ Ἀχέρουσια λίμνη καὶ Ἀχέρων καὶ τὰ ἐκείσε θερμὰ λουτρά ἀντὶ τοῦ Πυριφλεγέθοντος· ἐστὶ δὲ καὶ διώρυξ χρυπτή, διεξόδους ἔχουσα καὶ νεκυομαντεῖον, καὶ οἱ εἰσιόντες διὰ νυκτὸς εἰσίσαι καὶ ἐξέρχονται, ὥστε ἀναλογεῖν τοῖς παρ' Ὀμήρου Κιμμερλοῖς. Τὸ δ' αὐτὸ φαίνεται ἔργον καὶ περὶ τὴν πλησίον Νεάπολιν.

42. Ὅτι ἐν Νεάπολει θερμὰ λουτρά εἰσιν ὑγιαστικά τε καὶ ἀπολαυστικά, οὐ χεῖρω μὲν τῶν ἐν Βαίαις, ἐλάττω δέ. Καὶ πολλοὶ Ῥωμαίων, ἐρῶντες ἡσυχίας τε καὶ ἀναπαύσεως, μεταοικίζονται εἰς Νεάπολιν.

43. Ὅτι ὑπὲρ τὴν Νεάπολιν ὄρος ἐστὶν Οὐεσοῦϊον καλούμενον, ἀγροῖς περιουκόμενον παγκάλως, πλὴν τῆς κορυφῆς· αὕτη δ' ἐπίπεδος μὲν πολλὸ μέρος ἐστὶν, ἄκαρπος δ' ὅλη. Ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τεφρώδης ἐστὶ καὶ κοιλιάδας φέρει σφραγγώδεις πετρῶν αἰθαλωδῶν κατὰ τὴν χροάν, ὡς ἂν ἐκβαδρωμένων ὑπὸ πυρός· ὥστε τεκμηρῆται ἂν τις τὸ χωρίον τοῦτο καλεῖσθαι πρότερον καὶ ἔχειν πρᾶτῆρας πυρός, σεβασθῆναι δ' ἐπιλιπούσης τῆς ὕλης. Τάχα δὲ καὶ τῆς εὐκαρπίας τῆς κύλιω τοῦτο αἴτιον· ὥσπερ ἐν τῇ Κατάνῃ τὸ καταταφρωθὲν μέρος ἐκ τῆς σποδοῦ τῆς ἀνεγχεθείσης ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρός εὐάμπελον τὴν γῆν ἐποίησεν. Ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖον καὶ ἡ ἐκπυρομένη βῦλος καὶ ἡ ἐκφέρουσα τοὺς καρπούς. Πλεονάζουσα δὲ τῷ λίπαι πρὸς ἐκπύρωσιν ἐπιτηδεία, καθάπερ ἡ θειώδης πᾶσα· ἐξικ-

dem zea, deinde ponicō; quaedam etiam loca ejus regionis quarto satu olera producere. Hic Falernum vinum nascitur, quod optimum habetur.

38. Cumæ Italiæ, in Campania sitæ, Græca civitas, Chalcidensium et Cumæorum colonia antiquissima, qui inter se pepigere, ut horum quidem haberet nomen, illorum autem diceretur colonia; quapropter etiamnum Cumæ appellatur, Chalcidensium tamen putatur colonia. Colonorum ductores fuere Hippocles Cumæus, et Megasthenes Chalcidensis.

39. Post urbem Cumarum versus austrum Misenum est promontorium; deinde Baja: et aquæ calidæ, tum ad delicias tum ad morbos sanandos commodissimæ. Unde Romani bajam nutricem vocant, et bajulum, ob Bajas, scilicet, locum voluptati ac deliciis aptissimum.

40. Dicæarchiam urbem Romanorum aliqui Annibalæ bello habitare incipientes, mutato nomine appellarunt Puteolos. Portum habet manufactum. Super urbem statim Vulcani forum imminet, campus circumquaque inclusus forniciliis ignitis, quæ passim tanquam e caminis incendium magno cum fremitu expirant: campus autem sulphure tractili est plenus.

41. Circa Cumas signa quædam necromantiæ ostenduntur, de qua in fabulis Odysseæ mentio fit, veluti Styx, Acherusia lacus, Acheron et lavacra calida loco Pyriphlegethontis. Est etiam occulta fossa illic committentes inter se meatus habens et oraculum, ad quod advenæ noctu ingrediuntur et redeunt, ut non absimile sit quod de Cimmeriis apud Homerum scribitur. Idem opus visitur etiam ad vicinam Neapolim.

42. Ad Neapolin calida lavacra sunt, et sanitati et deliciis idonea, non inferiora iis quæ apud Bajas sunt, quamvis minora; multique e Romanis, quietem et otium sectantes, Neapolim secedunt.

43. Supra Neapolim mons est (Vesuvium appellant) amœnissimis agris circumhabitatus, solo excepto vertice, qui magna sui ex parte planus est, fructum omnino nullum ferens. Adspectu cinereus est, cavernasque ostendens fistularum plenas et lapidum colore fuliginoso, utpote ab igne exesorum: ut conjecturam facere possis loca ista quondam arsisse, et ignis crateras habuisse, deinde materia deficiente restincta fuisse. Fortasse hæc etiam causa est fertilitatis locorum circumjacentium: quemadmodum de Catana proditum est, ejectum ab Etnæis ignibus cinerem ea parte lætam vinetis tellurem effecisse. Habet enim pingue aliquid et quæ igne excoquitur gleba, et quæ uberes affert fructus. Ac dum pingui abundat, ignis idonea fit materia, sicut sulphureum omne: pinguedine autem consumpta, et gleba restincta

BCD. 243, A. || — 38. p. 243, B. || — 39. p. 243, D. 244, A. || — 40. p. 245, C. 246, A. ἐχούσαις] ἐχούσας

codex. || — 41. p. 244, A. 245, AB. τοὺς...Κιμμερλοῖς] τοὺς... Κιμμερλοῖς cod. || — 42. p. 246. CD. || — 43.

μασθεῖσα δὲ καὶ σβειθεῖσα καὶ ἐκτεφρωθεῖσα εἰς καρπογονίαν μεταβάλλει.

44. Ὅτι πρὸ τῆς Πικεντίνης καὶ Καμπανίας τοῦ κόλπου τοῦ προσαγορευομένου Κρατῆρος καὶ ἀφοριζομένου τῶν τε Μισσηῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀκρωτηρίοι νησιδῆς εἰσιν, αἱ τε Πιθηκοῦσαι καὶ Καπρίαι καὶ Σαιρηνοῦσαι καὶ Προχύτη.

45. Ὅτι κατὰ τὸν Πίνδαρον πᾶς ὁ χώρος ὁ ἀπὸ τῆς Κύμης μέχρι Σικελίας διάπυρρος ἐστὶ καὶ κατὰ βᾶθους ἔχει κοιλίας τινὰς εἰς ἐν συναπτούσας. Διόπερ τοιαύτη ἐστὶν ἢ τε Αἴτη καὶ αἱ τῶν Λιπαρέων νῆσοι καὶ τὰ περὶ Δικαιαρχίαν καὶ Νεάπολιν καὶ Βαίας χωρία καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι.

46. Ὅτι Τίμαιος ἱστορεῖ, ἀπὸ σεισμῶν λόφον τινὰ τῶν περὶ τὴν Νεάπολιν νήσων καταπεσόντα ἀναβαλεῖν πῦρ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐξῶσαι (πάλιν) ἐπὶ τὸ πέλαγος· τὸ δ' ἐκτεφρωθὲν τῆς γῆς, μετεωρισμὸν λαβὼν, κατασκήψαι πάλιν τυφωνοειδῶς εἰς τὴν νῆσον, καὶ [εἰς] τρεῖς τὴν θάλατταν σταδίους ἀναχωρήσασαν μετ' οὐ πολὺν ὑποστρέψαι καὶ τῇ καλιρροῖα κατακλύσαι τὴν νῆσον καὶ γενέσθαι σβέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ πυρός· ἀπὸ δὲ τοῦ ἤχου τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ φυγεῖν ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν Καμπανίαν.

47. Ὅτι τοῖς Καμπανοῖς συνέβη διὰ τὴν τῆς χώρας εὐδαιμονίαν ἐπ' ἴσον ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι καὶ κακῶν. Ἐπὶ τοσοῦτον μὲν γὰρ ἐτρέφθησαν, ὥστε ἐπὶ δαίπνον ἐκάλουν πρὸς ζεύγη μονομάχων, δρῶντες ἀριθμὸν κατὰ τὴν τῶν δαίπνων ἀξίαν. Ἄννιβα δ' ἐξ ἐνδόσεως λαβόντος αὐτοὺς, δεξάμενοι χειμαδίους τὴν στρατίαν, οὕτως ἐξεθήλυναν ταῖς ἡδοναῖς, ὥστε ὁ Ἄννιβας ἔφη, νικῶν κινδυνεύειν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενέσθαι, γυναίκα ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀπολαβῶν. Ῥωμαῖοι δὲ κρατήσαντες πολλοῖς κακοῖς αὐτοὺς ἐσωφρόνησαν.

48. Ὅτι μετὰ τὴν Καμπανίαν ἡ Πικεντίνη ἐστὶ παραλία. Ἀποικαὶ δ' οὗτοι γεγόνασιν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀδρίᾳ Πικηίων, ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξαναστάντες εἰς τὸν Ποσειδωνιάτην τοῦτον κόλπον, ὃς νῦν Παιστάνος καλεῖται, καὶ ἡ πόλις ἡ Ποσειδωνία Παιστὸς, ἐν μέσῳ κειμένη τῶν κόλπων. Ἐπίνοσος δ' ἐστὶν ἡ πόλις διὰ τὰ περικείμενα εἰλη τοῦ ποταμοῦ.

49. Ὅτι περὶ Πικεντίνους καὶ Λευκανοὺς ὕδωρ ἐστὶ πότιμον, ἐν ᾧ φυτοῦ τινος ἐμβληθέντος, εὐθὺς λιθοῦται τὸ φυτὸν, φυλάττον τὴν χροῶν καὶ τὸ σχῆμα ὅπερ καὶ εἶχεν.

atque in cinerem redacta, ad frugum procreationem apta redditur.

44. Ante sinum Picentini agri et Campaniæ, quem Craterem appellant, duobus ad meridiem spectantibus promontoriis inclusum Miseno et Athenæo, insulæ sunt exiguæ, Pithecusæ, Caprææ, Sirenusæ et Prochyta.

45. Juxta Pindarum tractus totus a Cumis in Siciliam usque ignitus est, et in profundo quasdam in unum coeuntes cavernas habet. Quapropter et Ætna et Liparenses insulæ et quæ Dicæarchiæ et Neapoli et Bajis adjacent loca et Pithecusæ talem habent naturam.

46. Timæus tradit collem quendam insularum Neapoli vicinarum terræ motu concussum ignem evo-muisse, et quod inter ipsum ac mare in medio erat in mare propulisse: ac terram in cineres versam et in sublime evectam rursum vehementi turbine in insulam incubuisse, ac mare tribus inde in altum recessisse stadiis, sed paulo post reversum æstu inundasse insulam ignemque in ea exstinxisse; fragore autem percussos eos qui continentem habitabant, ex ora maris in Campaniam profugisse.

47. Campanis ob loci felicitatem usu venit, ut ex æquo malis fruerentur ac bonis. Eo enim luxus progressi sunt, ut ad gladiatorum paria depugnantium convivas ad cœnam invitarent, eorum numerum pro cœnarum dignitate definièntes. Quumque Hannibal in deditionem eos suscepisset, exercitum ejus in hiberna acceptum adeo voluptatum illecebris efflo-minarunt, ut Hannibal dixerit, periculum sibi esse ne victor ab hostibus opprimeretur, qui loco virorum mulieres recepisset milites. Romani autem victoriam consecuti eos multis calamitatibus castigarunt.

48. Post Campaniam Picentinarum est maritima gens. Hi coloni sunt Picenorum, qui Adriam colunt, a Romanis in hunc sinum Posidoniatem traducti, qui nunc Pæstanus vocatur, et Posidonia urbs nunc Pæstus, in medio sinu locata. Est autem morbosum oppidum ob circumjacentes fluvium paludes.

49. Juxta Picentinos et Lucanos aqua est potui apta, in quam planta injecta illico duratur in lapidem, servato tamen pristino colore et figura.

p. 247, ABC. || — 44. p. 247, CD. || — 45. p. 248, AB. || — 46. p. 248, C. καὶ τρεῖς τῆς θαλάττης χώρας σταδίους ἀναχωρήσαν, et deinde κατακλύσαι pro κατακλύσαι codex. || — 47. p. 250, D. 251, ABC. ἰτρού-

φσαν] εὐετρέφθησαν codex. ὥστε ὁ Ἄννιβας ἔφη] sic Strabo; ὥστε τὸν Ἄννιβαν φάναι codex, qui in sqq. habet ἐσωφρόνησαν. || — 48-49. p. 251, AB. Παιστάνος] Παιστάνος codex.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Σ΄.

1. Ὅτι πρὸ τοῦ Ποσειδωνιάτου κόλπου Λευκωσία νῆσός ἐστιν, ἐπώνυμος μίξ τῶν Σειρήνων, ὅτε ἑαυτὰς κατεπόντωσαν διὰ τὸν Ὀδυσσεύα.

2. Ὅτι μετὰ τὸν Ποσειδωνιάτην κόλπον πρὸς νότον ἕτερός ἐστι κόλπος, ἐνθα πόλις Φωκαίων κτίσμα Ἑλη (οἱ δὲ νῦν Ἑλίαν αὐτὴν καλοῦσι), πατρὶς οὖσα Παρμενίδου καὶ Ζήνωνος, τῶν Πυθαγορείων. Ἐὐνομεῖτο δ' ἡ πόλις, καὶ διὰ τὴν τῆς χώρας λυκρότητα ἰθαλαττοῦργον καὶ ταρχὴν κατεσκευάζον καὶ τὰ τοιαῦτα.

3. Ὅτι δ' πάσης Λευκανίας παράπλους στάδια χν'. Καὶ πρὸς τῷ πέρατι τῆς Λευκανίας ἠρώων τοῦ Δράκοντος, ἐνὸς τῶν Ὀδυσσειῶν ἑταίρων· ἐφ' οὗ καὶ ὁ χρησμός ἐγένετο· « Λαῖον ἀμφὶ Δράκοντα πολὺν ποτε λαὸν ὀλεῖσθαι. » Ἐπὶ γὰρ ταύτην λαοὶ στρατεύσαντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἑλληνας ἐπὶ Λευκανῶν ἠτύχησαν, ἔξαπατηθέντες τῷ χρησμῷ.

4. Ὅτι Πετιλία, ἡ τῶν Λευκανῶν μητρόπολις, Φιλοκλήτου ἐστὶ κτίσμα, κατὰ στάσιν ἐκπεσόντος τῆς Μελιβοίας· αὕτη τε καὶ ἡ Κρίμισσα περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους.

5. Ὅτι ἀπὸ Λευκοπέτρας τῆς ἐν τῷ πορθμῷ ὡς ἐπὶ βορρᾶν ἢ παραλία περὶ μίλια σ' ὑπὸ Βρεττίων οἰκεῖται· ἥτις πρότερον μὲν Οἰνωτρία ἑκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἰταλία ἰδίως. Ὅριον δ' αὐτῆς πρὸς μὲν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει ὁ Λαύος ποταμὸς, πρὸς δὲ τῷ Σικελικῷ τὸ Μεταπόντιον.

6. Ὅτι δὲ μὲν Ἰππωνιάτης κόλπος ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ὁ δὲ Σκυλλητικὸς κόλπος ἐν τῷ Σικελικῷ, ἀπολαμβάνουσιν ἰσθμὸν μεταξὺ ἑαυτῶν σταδίων ἑκατὸν ἐξήκοντα. Ὁ δὲ περίπλους τῆς χερρονήσου στάδιοι β'.

7. Ὅτι ἡ τῶν Λευκανῶν χώρα μεταξὺ κεῖται δύο θαλασσῶν· ὧν ἡ μὲν Τυρρηνικὴ ἀπὸ Λαύου ποταμοῦ ἕως Σιλάρου ποταμοῦ ἐστίν, ἡ δὲ Σικελικὴ ἀπὸ Θουρίων εἰς Μεταπόντιον· κατὰ δὲ τὴν ἡπειρον ἀπὸ Σαμιτιῶν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Λαύου τε ποταμοῦ καὶ Θουρίων· πλάτος δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου τ' στάδια. Πρὸς δὲ νότον ὑπὲρ τούτων Βρέττιοι ἔχουσιν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ, ἀπολαμβάνοντες τὴν χερρόνησον τὴν μεταξὺ Ἰππωνιάτου κόλπου καὶ Σκυλλητικοῦ. Βρέττιους δὲ καλοῦσιν αὐτοὺς οἱ Λευκανοὶ, καὶ δηλοῖ τὸ ὄνομα ἀποστάτας· δοῦλοι γὰρ ὄντες τῶν Λευκανῶν ἀπέστησαν αὐτῶν, συμμαχοῦντες Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO VI.

1. Ante sinum Posidoniatem Leucosia est insula, nomen ab una e Sirenibus sortita, quo tempore ob Ulysssem in profundum sese abjecerunt.

2. Post sinum Posidoniatem versus austrum alius sinus est, ubi urbs Ela (nunc Elea dicitur) est a Phocæensibus condita, patria Parmenidis et Zenonis Pythagoreorum. Erat bonis legibus instituta; ceterum ob soli sterilitatem incolæ mare exercebant et salisamentis aliisque id genus rebus operam navabant.

3. Totius Lucaniæ præternavigatio stadiorum est 650; et ad Lucaniæ terminum Draconis sacellum est, qui e comitibus Ulyssis exstitit, de quo illud oraculum est vulgatum: « Qua Draco Laus est, multum populum (*laum*) periturum. » Adversus hanc enim Græci qui in Italia erant populi (*lai*), ducto exercita, a Lucanis cladem acceperunt, hoc oraculo decepti.

4. Petilia Lucanorum urbs primaria a Philoctete condita est, quo tempore per seditionem e Melibœa profugit. In eadem regione Crimissa quoque sita est.

5. A Leucopetra, quæ juxta fretum est, versus boream ora maritima per 200 miliaria a Bruttis incolitur. Hæc primum vocabatur OEnotria, postmodum Italia proprie cœpit appellari. Limites ejus sunt a mari Etrusco Laus fluvius, a Siculo Metapontium.

6. Sinus Hipponiates in mari Tyrreno et Scylleticus sinus in Siculo intra se isthmum amplectuntur stadiorum 160; circumnavigatio autem Chersonesi stadiorum est 2,000.

7. Lucanorum regio inter duo maria sita est, quorum alterum Etruscum a Lao fluvio usque ad Silarum fluvium progreditur, Siculum vero a Thuriis Metapontium usque; per continentem vero Lucania pertinet a Samnitibus usque ad isthmum, qui inter Laum est fluvium et Thurios. Hujus isthmi latitudo stadiorum est 300. Supra Lucanos versus austrum habitant Bruttii usque ad isthmum, occupantes Chersonesum quæ inter Hipponiatem et Scylleticum sinum continetur. Bruttios autem sic vocarunt Lucani, et significat hoc nomen fugitivos; nam prius Lucanorum servi fuere, et ab iis adjuvante Dionysio Siciliæ tyranno defecerunt.

LIBER VI. — 1-2. p. 252, AB. Ἑλίαν] Ἑλαίαν cod.; Πυθαγορίων cod. || — 3. p. 253, AB. || — 4.

p. 254, AB. || — 5. p. 254, D. || — 6. p. 255, A. || — 7. p. 255, BC.

8. Ὅτι ἐγγὺς τοῦ Λαύου πρὸς νότον ἡ Τέμεσά ἐστι πόλις, ἢ ὑσπερον Τέμψα κληθεῖσα· ἥ καὶ Ὅμηρος μὲνηται. Καὶ εἰσι καὶ χαλκουργεῖα ἐκεῖ ἐκλελοιπότα· καὶ ἡρώων ἐκεῖ Πολίτου, τῶν Ὀδυσσεύς ἐταίρων ἐνός, δολοφονηθέντος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καὶ μηνίσαντος κατ' αὐτῶν χαλεπῶς οὖτως, ὡς καὶ δασμοφορεῖν αὐτοὺς ἔσα ἔτη· καὶ παροιμίαν ἐπ' αὐτῶ γενέσθαι· « Μηδαὶς τὸν ἡρώα τὸν ἐν Τεμέσῃ. » Λέγεται δὲ καὶ Ταμάση διὰ τοῦ α. Τινὲς δ' οὐ ταύτης φασὶ τὸν Ὅμηρον μὲνησθαι.

9. Ὅτι μετὰ τὴν Τέμψαν Κοσεντία ἐστὶ μητρόπολις Βρεττιῶν· καὶ μετ' αὐτὴν Πανδοσία, φρούριον ὄχυρόν τρικόρυφον, Ἀχέροντι ποταμῷ περιρρέομενον· ἐνθα ὁ Μολοσσὸς Ἀλέξανδρος διεφθάρη, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκ Δωδώνης χρησμοῦ, κελεύοντος φυλάττεσθαι Πανδοσίαν καὶ Ἀχέροντα· ἦσαν δὲ ἄρα καὶ περὶ Θεσπρωτίαν Πανδοσία καὶ Ἀχέρων. Ἐξηπάτησε δὲ καὶ ἄλλο λόγιον· « Πανδοσία τρικόλινα, πολὺν ποτε λαὸν ὀλέσσεις. » ἄδηλον ὅν, πότερον οἰκεῖον ἢ θνητεῖον.

10. Ὅτι οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Μεσσηνιοὶ ἐπέμψαν ἑαυτῶν παρθένους εἰς Ἱερουργίαν τῇ Ἀρτέμιδι· ἃς τινες τῶν Λακεδαιμονίων καὶ αὐτῶν Μεσσηνίων κατὰ τὴν ὁδὸν ἐβιάσαντο. Ταύτας οἱ πέμψαντες Μεσσηνίων ἐκδικούντες ἐπολέμησαν τοὺς βιασαμένους καὶ ἤττηθέντες ἔφυγον· καὶ εἰς Δελφοὺς πέμψαντες ἐνεκάλου, μεμφομένοι τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν, εἰ τοιούτου τυγχάνοιεν, ἀνθ' ὧν ἐτιμώρουσεν αὐτοῖς, καὶ πυνθανόμενοι πῶς ἂν σωθεῖεν ἀπολωλότες· ὁ δ' Ἀπόλλων ἐκέλευσε στέλλεσθαι μετὰ Χαλκιδίων εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ χάριν ἔχειν· οὐ γὰρ ἀπολωλέναι αὐτοὺς, ἀλλὰ σωθῆσθαι, μέλλοντάς γε μὴ συναφανίσσεσθαι τῇ πατρίδι, ἄλωσομένη μικρὸν ὑσπερον ὑπὸ Σπαρτιατῶν. Οἱ δὲ πεισθέντες ἔκτισαν σὺν Χαλκιδεῦσι τὸ Ῥήγιον ἐν Σικελίᾳ.

11. Ὅτι Ῥήγιον ἐκλήθη διὰ τὸ βραγῆναι ὑπὸ σεισμῶν μεγάλων ἐκ τῆς ἡπείρου τὴν Σικελίαν. Τεκμαίροιο δ' ἂν τις ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτην συμπτωμάτων καὶ τῶν κατὰ Λιπάραν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, ἔτι δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς Πιθηκούσας καὶ τὴν προσεχῆ περῶν ἄπασαν, οὐκ ἀπεικὸς εἶναι καὶ τοῦτο συμβῆναι. Νυνὶ μὲν σὺν, ἀνεργημένων τούτων τῶν στομάτων, δι' ὧν τὸ πῦρ ἀναφυσσάται καὶ μύδροι καὶ ὕδατα ἐκπίπτει, σπάνιον τι σείεσθαι φασὶ τὴν περὶ τὸν πορῆμόν γῆν· τότε δὲ πάντων ἐμπεφραγμένων τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πόρων, ὑπὸ γῆς συμχόμενον τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα σεισμοῦς ἀπειργάζετο σφοδρῶς· μόλυνόμενοι δ' οἱ τόποι πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ὑπεῖξάν ποτε καὶ ἀναρραγέντες ἐδέξαντο τὴν ἐκατέωθεν θάλατταν, καὶ ταύτην καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ νήσων· καὶ γὰρ ἡ Προχύτη καὶ Πι-

8. Prope Laum versus austrum Temesa urbs est, postmodum Tempsa appellata, cuius et Homerus meminit. Apud eam fodinae sunt aeris, quae hoc tempore defecerunt; item sacellum Politæ Ulyssis sociorum uni dicatum, qui barbarorum ejus loci fraude trucidatus graves iras in eos exercuit, adeo ut annum ei tributum penderent. Proverbium quoque de eo fuisse dicunt: « Nemo Temesæum heroem provocet. » Dicitur vero etiam Tamasa per a. Quidam ajunt non hujus Temesæ Homerum meminisse.

9. Post Tempsam Cosentia est Bruttiorum caput, et post ipsam Pandosia, validum propugnaculum, tres habens vertices, quod circumfluit Acheron fluvius. Ibi Molossorum rex Alexander trucidatus fuit, Dodonæo oraculo deceptus, Acherontem atque Pandosiam cavere jubente, nimirum ejusdem appellationis loca etiam in Thesprotico agro erant. Aliud præterea oraculum decepit virum: « Pandosia ingentem es populum extinctura trivertex. » Ubi incertum erat utrum hostium an suorum clades ostentaretur.

10. Virgines a Messeniis Peloponnesi ad sacra Dianæ facienda missas nonnulli e Lacedæmonii ipsisque adeo Messeniis in itinere violarunt. Fas Messenii qui miserant vindicaturi violatoribus bellum intulerunt, devictique in fugam versi sunt. Missi itaque legati ad Delphos expostulatum cum Apolline atque Diana, quod ejusmodi mercedem reciperent pro allato diis subsidio, rogitantes quonam pacto ex ea calamitate servarentur. Quibus respondit Apollo, ut una cum Chalcidensibus Rhegium commigrarent, et sorori gratias haberent. Non enim permissis eos, sed servatos esse, ut qui non una cum patria paullo post a Spartiatis capienda perituri sint. Illi autem paruerunt, atque una cum Chalcidensibus Rhegium in Sicilia condiderunt.

11. Rhegium inde nomen habet, quod Sicilia magnis terræ motibus a continente est avulsa. Argumenta autem, quibus potuisse id evenire probes, sumere licet ex iis quæ acciderunt circa Ætnam aliasque Siciliæ partes et Liparam ac circumjacentes insulas, item in Pithecussis et in objecta iis ora maritima. Nunc sane posteaquam fuere aperta orificia per quæ ignis respirat, et igniti lapides atque aquæ emittuntur, raro fit ut freto adjacens terra motibus concutiat; at quo tempore omnes qui nunc in superficiem tendunt meatus occluderentur, in subterraneis concavitatibus ardentes ignes et spiritus vehementes terræ motus efficiebant. Agitati itaque ventorum violentia loci cessere, perruptique utrumque mare admiserunt, tum quod in freto Siculo est tum quod inter alias ibi insulas et continentem intercedit; nam et Prochyta et

8. p. 255, CD. 256, A. || — 9. p. 256, AB. Τέμψαν] Μάμψαν cod. || — 10. p. 257, CD. τοιοῦτου] τοιοῦτοι cod. || — 11. p. 258, A. 260, A. ὀλοπτέ-

ρους] κολοπτέρος conj. Meinekii. Mox ἔφασαν aut corrigendum aut ejiciendum est. || — τὰ σώματα ἐφ' οἷς] Sic Strabo; τὰ πράγματα ἐν οἷς cod. || —

θηκοῦσαι ἀποσπάσματα τῆς ἠπείρου καὶ αἱ Καπρίαὶ καὶ ἡ Λευκωσία καὶ Σειρηνοῦσαι καὶ Οἰνωτρίδες. Αἱ δὲ καὶ ἐκ τοῦ πελάγους ἀνέδυσαν, καθάπερ καὶ νῦν πολλοῦ συμβαίνει· τὰς μὲν γὰρ πελαγίας ἐκ βυθοῦ μᾶλλον ἀνενεχθῆναι πιθανόν, τὰς δὲ προκειμένας τῶν ἀκρωτηρίων καὶ πορθμῶν διειργομένας ἐντεῦθεν ἀπεργῶναι δοκεῖν εὐλογώτερον. Ἡ δὲ Λευκοπέτρα νοτιωτέρα ἐστὶ τοῦ Ῥηγίου, καὶ ἐστὶ τὸ Ἡράκλειον πέρας νότιον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς βορειότερον τὸ Ζεφύριον ἄκρον καὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ, ἀπικοὶ τῶν πρὸς τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ Λοκρῶν. Καὶ εἰσὶν ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως μέχρι Λοκρῶν πόλεως στάδιοι χ'. πρῶτοι δὲ Λοκροὶ οὗτοι νόμοις ἐγγράπτοις ἐχρήσαντο καὶ εὐνομήθησαν ἐτη πολλά. Καὶ Διονύσιος, ἐκπεσὼν Σικελίας, ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο· ὅς γε προεγάμει μὲν, παρεισῶν εἰς τὸ δωματίον, τὰς νυμφοστοληθείσας· συναγαγὼν δὲ τὰς ὥραιας παρθένους περιστὰς ὀλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις ἤφει κάκεινας ἐκέλευε γυρνεῖν γυμνάς· τινὰς δὲ καὶ σανδάλια ὑποδουμένας ἄζυγα, τὸ μὲν ὑψηλόν, τὸ δὲ ταπεινόν, περιδιώκειν ἔφασαν· τοῦ ἀπρεποῦς χάριν. Δίκας μέντοι ἔδωκεν· ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὴν Σικελίαν ἐπανῆλθε τὴν ἀρχὴν ἀναληψόμενος, οἱ Λοκροὶ καταλύσαντες τὴν φρουρὰν ἠλευθέρωσαν σφᾶς καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο θυγατέρων καὶ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ κύριοι κατέστησαν. Πολλὰ δὲ δεομένη τῷ Διονυσίῳ καὶ αὐτῷ, καὶ Ταραντινοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ, προσέθαι τὰ σώματα ἐφ' οἷς ἂν ἐθαλήσωσιν, οὐκ ἔδωσαν· ἀλλὰ τὸν θυμὸν εἰς τὰς θυγατέρας τὸν πλείστον ἐξέχεαν. Καταπορνεθείσας γὰρ ἰστραγγάλισαν· εἶτα καύσαντες τὰ σώματα κατήλεσαν τὰ ὀστέα καὶ κατεπόντωσαν.

12. Ὅτι Ἀλῆς ποταμὸς διορίζει Ῥηγίην τε καὶ Λοκρίδα· οὗ ἐν ταῖς ὄχθαις ἰδίον τι συμβαίνει περὶ τοὺς τέττιγας. Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν περαιᾷ φθέγγονται, τοῖς δὲ ἀφῶνις εἶναι συμβαίνει. Τὸ δ' αἴτιον εἰκάουσι, ὅτι τοῖς μὲν παλίνσκιόν ἐστι τὸ χωρίον, ὥστε ἐνδρόσους ὄντας μὴ διαστελλεῖν τοὺς ὑμένας, τοῖς δὲ ἠλιαζομένοις ξηροὺς καὶ κερατώδεις ἔχειν, ὥστε ἀπ' αὐτῶν εὐφυῶς ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. Τὴν δὲ μεσόγειαν Λοκρῶν καὶ Ῥηγίων Βρέττιοι κατέχουσιν· ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρίστη πίττα γίνεται καὶ πλείστη.

13. Ὅτι μετὰ (τὸ ἄκρον) Λοκροὺς ἡ Σάγρα ἐστίν· ἐνθα μύριοι Λοκροὶ μετὰ Ῥηγίων πρὸς ἑξήμισι μυριάδας Κροτωνιατῶν ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν. Καὶ ἐκ τούτου ἡ παροιμία πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας· « ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρα. » Φασὶ δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν ἀγγελίαν μενηυθῆναι Ὀλυμπίασι τοῦ ἔργου τούτου.

14. Ὅτι μετὰ Σάγραν Καυλωνία ἐστίν. Εἶτα Σκυλητίον, Μενεσθεῖος τοῦ Ἀθηναίου κτίσμα· νῦν δὲ Σκυλακίον καλεῖται· ἐκ τούτου δὲ ὁ Σκυλητικὸς

Pithecae partes sunt continentis avulsæ, itemque Capree et Leucosia et Sirenusæ et OEnotrides. Aliæ vero etiam ex ipso pelago emergerunt, sicut pluribus in locis etiam hoc tempore constat evenisse; nam quæ in medio jacent mari, e fundo in altum fuisse elatas credibilis est; quæ vero ante promontoria jacent et angusto freto sunt disjunctæ, inde avulsas fuisse probabilis esse videtur. Ceterum Leucopetra Rhegio est australior nec non Herculeum, ultimum versus meridiem promontorium. Ab hoc versus ortum septentrionalius est Zephyrium promontorium, et Locri Epizephyrii, Locrorum juxta Crisæum sinum habitantium coloni. Sunt autem a Rhegio usque ad Locros stadia sexcenta. Primi vero hi Locri legibus scriptis sunt usi, et plurimum temporis rempublicam optimis institutis rexere; quos Dionysius, e Sicilia ejectus, flagitiosissime vexavit. Nam sponsalibus ornatas puellas, thalamos irrumpens prius quam nupsissent, vitiabat; formosas vero virgines in unum congregans, dimissas truncatis alis (κολοπτέρους) columbas in convivio nudas in circuitu captare jubebat; nonnullasque sandalia indutas inæqualia, alterum sublimè, alterum humile, persequi jussit (?) dedecoris causa. Dedit tamen pœnas; quum enim recuperaturus imperium in Siciliam rediisset, Locri cæso præsidio in libertatem sese vindicarunt, uxoremque ejus et filias duas ac juniorem natu filium in potestatem suam redegerunt. Quum autem Dionysius ipse et pro eo Tarentini multis eos precibus fatigaret, ut corpora redderent, redemptione, quantam vellent, accepta, non reddiderunt, iramque omnem in filias evomere; nam constupratas strangularunt, corpora deinde concremarunt, et ossa molendo detrita in mare dissipaverunt.

12. Alex fluvius Rheginum a Locrensi agro determinat; in cujus ripis peculiare quiddam de cicadis accidit. Etenim in Locrorum ripa versantes vocales sunt, ab altera vero fluminis parte mutæ. Ejus rei hanc esse causam suspicantur, quod hæc in regione sunt umbrosa, itaque roris plenæ non pandunt membranas; illæ, quia apricantur, membranas habent aridas et corneas, ut facile iis sonus edatur. Mediterraneam inter Rheginos et Locros Bruttii habitant, in quibus optima pix copiose nascitur.

13. Post Locros Sagra flumen labitur, ubi decem Locrorum millia una cum Rheginis de cxxx millibus Crotoniatarum pugna commissa victoriam deportarunt; atque hinc natum est adversus incredulos proverbium, « Veriora iis quæ apud Sagram acciderunt. » Addunt eo ipso die, quo certamen initum est, hujus belli eventum in Olympiis nunciatum esse.

14. Post Sagram Caulonia est; deinde Scyletium, a Menestheo Atheniense conditum: nunc Scylacium

12-13. p. 260, C. 261, A. || — 14. p. 261, B. 263, B. καλεῖται] κλείει cod.; παρεξίθειν] παρέξειθ' cod.;

κλαύματα] κλάσματα cod.; Πυθαγορείος] Πυθαγορίος codex.

κόλπος καλεῖται· εἶτα ἡ Κροτωνιῆτις χώρα καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς· εἶτα τὸ Λακίνιον, ἱερὸν Ἡρας πλοσυρώτατον. Ἀρχὴ δὲ ἐστὶ τοῦ Κροτωνιάτου κόλπου τὸ ἄκρον τοῦτο καὶ Αἰσαρος ποταμὸς καὶ Κρότων πόλις. Τοῦ δὲ θεοῦ χρήσαντος Ἀχαιοὶ Κρότωνα κτίζειν, ἀπιστάλη Μύσκελλος κατασκευόμενος τὴν χώραν· ἰδόντα δὲ φασὶ ἐκτισμένην ἦδη Σύβαριν, ποταμῶ τῆ πλησίον ἐπώνυμον, κρῖναι ταύτην εἶναι ἀμείνω· ἐπανελθόντα δ' εἰρῆσθαι τὸν θεόν, εἰ καλεῖται ταύτην ἀνετ' ἐκαίνης κτίζειν· τὸν δὲ ἀνειπεῖν (ἐτύγχανε δὲ ὑπόκυφος ὢν ὁ Μύσκελλος).

Μύσκελλε βραχύνωτε παρὰ σέθεν ἄλλο ματεύων,
κλαύματα θηρεύεις· ὄρων δ', ὅ τι δῶ τις, ἐπαίνει.

Ἐπανελθόντα δὲ κτίσαι τὸν Κρότωνα, συμπράξαντος καὶ Ἀρχίου τοῦ τὰς Συρακούσας οἰκίσαντος, προσπεύσαντος κατὰ τύχην, ἦνικα ὄρητο ἐπὶ τὸν τῶν Συρακουσῶν οἰκισμὸν. Ἄκου δὲ Ἰάπυγες τὸν Κρότωνα τότε. Δοκεῖ οὖν ὁ Κρότων τὰ τε πολέμια καλῶς ἀσκήσαι καὶ τὰ περὶ τὴν ἀθλησιν· ἐν μίᾳ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῶ σταδίῳ ζ' ἀνδρες ἀπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιῆται· ὥστε εἰκότως εἰρησθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἴσχατος πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ καὶ Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἀθλητῆς, Πυθαγόρου μαθητῆς γεγωνῶς, θαυμαστὰ διεπράξατο ἀγωνίσματα ἐν Ὀλυμπίᾳ. Φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ὄντα καὶ συνεστῶμενον, ἐνὸς τῶν στύλων πεσεῖν μέλλοντος, ὑποβαλόντα ἑαυτὸν ἐκῶσαι τε τοὺς συνόντας καὶ ἑαυτὸν ὑποσπάσαι. Τῆ δ' αὐτῆ βῶμη χρώμενόν φασιν, ὁδοιποροῦντά ποτε δι' ἕλης βαθείας, παρασθῆναι τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολὺ· εἶθ' εὐρόντα ἕξλον ἐσφηνωμένον, ἐμβαλόντα χεῖρας αἶμα καὶ πόδας εἰς τὴν διάστασιν, βιάζεσθαι πρὸς τὸ διασχίσαι· τοσοῦτον δ' ἰσχύσει μόνον, ὥστ' ἐκπασεῖν τοὺς σφῆνας, εἶτ' εὐθὺς τὰ μέρη ἐπισυμπεσεῖν τοῦ ξύλου· ἀποληφθέντα δ' αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ πάγῃ θηριόβρωτον γενέσθαι.

15. Ὅτι ἐφεξῆς τῶ Κρότωνι σταδίου σ' ἡ Σύβαρις ἐστὶ πόλις, μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν Κράθιδος καὶ Συβαρίδος· τοσοῦτον δὲ ἡ πόλις εὐτύχησεν, ὡς δ' μὲν ἐθνῶν τῶν πλησίον ἤρξεν, καὶ δὲ πόλεον, λ' δὲ μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κρότωνα ἰστράτευσεν, ν' δὲ σταδίων κύκλον οἱ συνοικοῦντες ἐπλήρου ἐπὶ τῶ Κράθιδι. Ἰπὸ μέντοι τρυφῆς καὶ βδρωῆς ἀπασαν τὴν εὐδαιμονίαν ἀφῆρῆσαν ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἐν ἡμέραις ο'. Ἐλόντες γὰρ τὴν πόλιν ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν καὶ κατέκλυσαν. Τὴν δὲ πόλιν οἱ περιλειφθέντες εἰς ἕτερον τόπον μετέθηκαν καὶ Θουρίους προσηγόρευσαν, ἀπὸ τινος κρήνης πλησίον οὖσης ὀνομάσαντες.

16. Ὅτι ὁ Σύβαρις ποταμὸς τοὺς πίνοντας ἴππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ· διὸ καὶ τὰς ἀγέλας ἀπείργουσιν ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κράθις τοὺς ἀνθρώπους

dicitur. Ab hoc sinus Scyleticus est dictus. Sequitur inde Crotoniatarum regio et Japygum tria promontoria. Deinde Lacinium, templum Junonis ditissimum, Sinus autem Crotoniensis incipit ab isto promontorio et fluvio Aesaro et urbe Crotone. Quum Achivi a deo oraculum accepissent, ut Crotonem conderent, missus fuit Myscellus ut locum inspiceret. Hunc, ajunt, quum jam conditam videret Sybarim, vicino anni cognominem, eam potiore judicasse; proptereaque ad oraculum reversum, denuo rogasse numquid hanc pro illa condere liceret; ac deum respondisse. (erat autem Myscellus nonnihil gibbosus) « Gibbose, incassum, Myscelle, aliena requiris, venaris lacrymas; quæ dantur dona probato. » Reversum itaque Crotonem condidisse, adjuvante etiam Archia Syracusarum conditore, qui forte fortuna eo appulit, quum ad Syracusas condendas tenderet cursum. Crotonem prius Japyges habitabant. Videturque hæc civitas rem bellicam et artem athleticam pulcherrime exercuisse; una enim Olympiade septem viri qui stadio vicere, omnes Crotoniatae fuerunt; ut non injuria dictum videatur, Crotoniatarum postremum reliquorum Græcorum esse primum. Sed et Milo athleta Crotoniensis, Pythagoræ discipulus, in Olympiis admiranda peregit certamina. Fama est, columna quandoque in philosophorum, cum quibus degebat, contubernio ruinam minante, ipsum subeuntem servasse universos, deinde sese subduxisse. Eodem robore fretum, ajunt, quum densam per silvam iter faceret, longe a tramite deviassse, atque ibi trunco ingenti, cui inserti cunei essent, invento, immissis in scissuram manibus pariter ac pedibus conatum fuisse lignum penitus discindere, idque solummodo consequutum, ut exsilirent cunei, ligni vero partes statim inter se coissse, ipsumque hoc modo captum a feris fuisse devoratum.

15. Deinceps a Crotone stadiis ducentis Sybaris urbs est, inter Crathim et Sybarim fluvios sita. Hæc civitas eo felicitatis excrevit, ut gentibus vicinis quatuor, urbibus autem viginti quinque imperarit, et contra Crotonem trecentorum millium hominum exercitum duxerit, quinquaginta vero stadiorum circum impleverint supra Crathidem domicilia habentes. Sed ob luxum et petulantiam universa hac felicitate intra dies septuaginta a Crotoniatis exuti sunt; nam urbe potiti, inducto flumine cuncta demeruerunt. Qui vero relictæ erant in alium locum urbem transtulerunt, ac mutato nomine a fonte quodam vicino Thurios appellarunt.

16. Sybaris flumen equos, qui ex eo bibunt, consternatione afficit, ideoque armenta ab eo arcent. Crathis vero hominum, qui in eo lavantur, cri-

ξανθοτριχέιν καὶ λευκοτριχέιν ποιεῖ λουομένους καὶ ἄλλα πολλὰ πάθη ἴσται.

17. Ὅτι Θούριοι ὑπὸ Λευκανῶν ἠνδραποδίσθησαν· Ῥωμαῖοι δὲ, ἐποίκουσ στελιαντες ἐπ' αὐτὴν, μετωνόμασαν τὴν πόλιν Κοπίας.

18. Ὅτι μετὰ Θουρίους Ἡράκλειά ἐστι πόλις καὶ μετ' αὐτὴν ἀπὸ σταδίων μ' Μεταπόντιόν ἐστι πόλις, κτίσμα Πυλίων, τῶν ἐξ Ἴλιου μετὰ Νέστορος πλευσάντων· καὶ τοσοῦτον ἀπὸ γεωργίας εὐτύχησαν, ὥς ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι χρυσοῦν θέρος.

19. Ὅτι τῶν τριῶν πλευρῶν τῆς Σικελίας τὸ μὲν μέγιστον, μεταξὺ Πελωρίδος καὶ Λιλυθαίου, κυρτόν ἐστι, σταδίων αψκ'· τὰ δὲ δύο κοιλὰ πως. Ἡ δὲ μεταξὺ Παχύνου καὶ Πελωρίδος ἐλαχίστη σταδίων αργ'· ὁ δὲ περίπλους σταδίων, δυ'· ἀπὸ δὲ Λιλυθαίου εἰς τὴν Λιβύην τὸ διάστημα στάδιοι, αφ' τούλαχιστον. Καὶ τῶν δευδορακούντων τις ἀπὸ τινος σκοπιᾶς τοῖς ἐν Λιλυθαίῳ ἀπαγγέλλει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Λιβύης σκαρῶν ἀναγομένων. Πόλεις δὲ εἰσι κατὰ μὲν τὸ ἀνατολικὸν πλευρὸν Μεσσήνη βορειοτάτη, εἴτα Ταυρομενίον, εἴτα Κατάνη, Νάξος, Μέγαρα, Συράκουσαι. Ἡ δὲ Μεσσήνη πρότερον Ζάγκλη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν τοῦ τόπου σχολιότητα. Δείκνυται δὲ καὶ ἡ Χάρυδιδις μικρὸν πρὸ τῆς Μεσσήνης ἐν τῷ πορθμῷ, βάθος ἐξάσιον, εἰς ἃ εἰ παλῖρροιαι τοῦ πορθμοῦ κατάγουσιν εὐφυῶς τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα μετὰ συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης· καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων τὰ ναυάγια παρασύρεται πρὸς ἡλιόνα τῆς Ταυρομενίας, ἣν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τοῦτου Κοπρίαν. Ἀπέχει δ' ἡ Μεσσήνη ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως διάστημα σταδίων ξ'· ἀπὸ δὲ [τῆς] Στυλίδος πολλὸ ἕλαττον. Τοσοῦτον δ' οἱ Μάμερτινοὶ ἔθνος ἐπεκράτησε τῆς χώρας, ὥς τὸν ἀριστον οἶνον μὴ Μεσσήνιον, ἀλλὰ Μάμερτινον καλεῖσθαι.

20. Ὅτι ἐκ τῶν τῆς Αἴτης βυάκων τοῦ πυρός, κατεργομένων πρὸς τὴν Καταναίαν ποτὴ, Ἀμφινόμος καὶ Ἀνακίας, εὐσεβεῖς ἄνδρες, ἀράμενοι τοὺς γονεῖας ἐπὶ τῶν ὄμων δίσωσαν. Κατατεφρούμενα δὲ τὰ Καταναίων χωρία πρὸς καιρὸν [ἢ σποδός] λυπεῖ, χρόνῳ δὲ ποιεῖ ὑστερον εὐάμπελον καὶ χρηστόκαρπον, τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὖσης εὐόλου. Τὰς τε βίβλας [ἀς] ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία, πιαίνειν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατά [φρασιν], ὥστε πνίγασθαι, καὶ διὰ τοῦτο δι' ἡμερῶν δ' ἀφαιροῦσιν ἐκ τῶν ὠτων αἷμα, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ νήσῳ ποιοῦσιν. Ὁ δὲ βύαξ εἰς πῆξιν μεταβάλλων ἀπολιθοῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐφ' ἱκανὸν βάθος, ὥστε λατομίας εἶναι χρεῖαν τοῖς ἀνακαλύψαι βουλομένοις τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφάνειαν. Τακίσης γὰρ ἐν τοῖς κρατῆρσι τῆς πέτρας, εἴτ' ἀναλωθείσης, τὸ ὑπερχυθὲν τῆς κορυφῆς ὑγρὸν πηλὸς ἐστι μέλας, βέων κατὰ τῆς ὀρεινῆς. Εἴτα πῆξιν

nes fulvos albosque reddit, multisque morbis medetur.

17. Thurii a Lucanis in servitutum tracti sunt; Romani vero, missis in eam urbem colonis, mutato nomine Copias appellarunt.

18. Post Thurios Heraclea urbs est, ac post ipsam stadiis circiter quadraginta Metapontium urbs, a Pyliis, qui una cum Nestore ab Ilio navigarunt, condita: hi tanto successu terram coluerunt, ut Delphis dedicaverint auream astatem.

19. E tribus lateribus Siciliae maximum, inter Pelorum et Lilybaeum jacens, curvum est, stadiorum mille septingentorum viginti; reliqua duo concava, e quibus id quod inter Pachynum et Pelorum jacet, minimum est, stadiorum 1130; navigatio in circuitu stadiorum est 4400. A Lilybaeo autem in Africam brevissimus trajectus stadiorum est 1500. Quidam acie oculorum insigni, e specula quadam in Lilybaeo numerum navium a Libya solventium nunciat. Urbes in hac sunt, ab orientali quidem latere, Messana, septentrionalis maxime, deinde Tauromenium et mox Catana, Naxos, Megara, Syracusae. Porro Messana prius Zancle dicebatur ob locorum obliquitatem. Et Charybdis paulo ante Messanam in freto ostenditur, profundum immensum, in quod aestus freti ob naturam loci facile abripiunt navigia magno impetu et turbine circumacta; quorum absorptorum et dissipatorum fragmenta ad Tauromenitanum littus devolvuntur, quod ab hoc eventu Copriam [id est, sterquilinum] appellant. Distat Messana a Rhegio stadiorum trajectu sexaginta, a Columella vero multo minus. In ea regione Mamertini adeo invaluerunt, ut vinum, quod illic est optimum, non Messanum, sed Mamertinum appellaretur.

20. Amphinomus et Anapias filii pii, sublatis in humeros parentibus, ex Aetna incendio, quum ignitae massae in Catanensem agrum devolverentur, ipsos servarunt. Cinis Catanensium agrum opplens per tempus quidem aliquod affligit, postea vero vinetis laetum reddit, ac bonae frugis feracem, quum reliquum agri non ita praestet vini productione. Radicesque quas efferunt cinere sic oppleta loca, oves adeo pinguefacere dicunt, ut suffocentur, nisi quarto quoque die sanguis ex auribus detrahatur, sicut in Erythia quoque insula fieri solet. Materia autem ignita ex Aetna defluens in soliditatem permutata terram ad magnam profunditatem usque in lapidem convertit, ut pristinam superficiem detegere volentibus lapides excindere sit necesse. Liquescente enim in ipsis crateribus petra, ac deinde sursum egesta, humor vertici superfusus caenum est nigrum per montem deorsum fluens;

18. p. 264, AD. σταδίων μ'] ρμ' codd. Strabonis, quod corrigas. — 19. p. 266, A. 268, AB. Ταυρομενίον

et mox Ταυρομενίας codex; εὐφυῶς] φυσικῶς conj. Meinekus; an συχῶς? — 20. p. 269, ABC. πιαίνειν] πηξε-

λαβῶν γίνεται λίθος μυλίας, τὴν αὐτὴν φυλάττων γρόσαν, ἣν βίῳν εἶχεν· καὶ ἡ σποδὸς δὲ καιομένων τῶν λίθων ὡς ἀπὸ τῶν ξύλων γίνεται. Καθάπερ οὖν τὸ πήγανον τῆ ζυλίνῃ σποδῶ τρέφεται, τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἀμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν.

21. Ὅτι Μύσκελλον καὶ Ἀρχίαν, εἰς Δελφοῦς ἀπελθόντας περὶ ἀποικίας, εἶρετο ὁ θεὸς, πότερον βούλοιο ἐκάτερος αὐτῶν, πλοῦτον ἢ υγίειαν· ἐλομένου δ' Ἀρχίου μὲν πλοῦτον, Μύσκελλου δ' υγίειαν, ὁ θεὸς ἐκέλευσε τὸν μὲν Συρακούσας κτίσαι, Μύσκελλον δὲ Κρότωνα· καὶ συνέθη οὕτως. Τὴν γὰρ ἐν Κρότωνι υγίειαν μαρτυροῦσιν οἱ περὶ Μίλωνα Ὀλυμπιονίκαι· τὴν δ' ἐν Συρακούσῃσι τοῦ πλοῦτου ὑπερβολὴν ἢ παροιμία λέγουσα περὶ τῶν ὑπερβολῶν ἐστὶ « Οὐδὲ τὴν τῶν Συρακούσῃων δεκάτην ἀμείβω. »

22. Ὅτι συνέθη Συρακούσῃσι, ἡγεμονικοῖς οὔσι διὰ τὴν ἀρετὴν ἑαυτῶν, τυραννομένοις τε ἀρχεῖν τῶν ἄλλων καὶ ἐλευθεροῦν τοὺς ἄλλους καταδυναστευομένους.

23. Ὅτι τοῖς Συρακούσῃσι κατ' ἀρχὰς ἐπολέμου Σικανοί, Σικελοί, Μόργητες καὶ ἄλλοι ἄλλοι τὴν μεσόγειαν εἶχον καὶ τὴν Μοργαντίνην.

24. Ὅτι ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς, εἰς λίμνην μικρὰν ἐμβάλλων, ἀμικρῶς δι' αὐτῆς διέρχεται· τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀρεθούσης, μυθολόγημα· ἐστὶ δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου ποταμοῦ, ἐστὶ ἐκ Πίνδου καὶ Ἀμφιλόχων καὶ Ἀκαρνανῶν δρωόμενος εἰς τὴν τῆς Ἀργείας θάλασσαν βάλλει, πρῶτον τῶ Ἀχελῷφ συμμικρὰς τὸ βεῖθρον, καὶ τοῦ ἐν Δῆλῳ Ἰνώπου ποταμοῦ, ἐστὶ ἐκ τῶν τοῦ Νεῖλου φέρεται ναμάτων, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀπίθανα καὶ ἀδόνατά ἐστιν.

25. Ὅτι ὁ ἐν Ἀμφιλόχοις Ἰνάχος ποταμὸς δρωόμενος ἐστὶ τῶ Ἀργεῖο· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ὑπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ καὶ τὸ Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος.

26. Ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Λιβύων πολέμους ἢ Σικελία ὀλιγανθρωπεῖ· διὸ Ῥωμαῖοι ταύτην ἐνέμοντο, ἵπποφόρβια καὶ ἀγέλας ἔχοντες καὶ δούλους. Οὗτοι δ' οἱ δούλοι κατέτρεχον τὴν Σικελίαν, καὶ κατ' ὀλίγους καὶ ἐπὶ Εὐνοῦ, τοῦ τὸν δουλικὸν ἐξάψαντος πόλεμον, οὖν πολλαῖς χιλιάσιν. Ἀνήχθη δὲ καὶ ληστής τις ἐν Ῥώμῃ Σικελὸς, λεγόμενος Αἰτνης υἱὸς εἶναι, Σέρουλος ὄνομα, ὃς πολλάκις μονομαχίῃσας ἕσπερον ἐπὶ τινος πηγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀγῶνος συνισταμένου, τεθεῖς ὑψηλοῦ, ὡς ἂν ἐπὶ τῆς Αἰτνης, διαλυθέντος αἰφνιδίως ἐκ τινος μηχανῆς καὶ συμπεσόντος, κατηνέχθη καὶ αὐτὸς εἰς γαλαάγρας θηρίων εὐδιαλύτους, ἐπίτηδες παρεσκευασμένας ὑπὸ τῶ πηγματι, καὶ ἐβρώθη.

mox duritiem assumens lapis molaris efficitur, eodem servato quem fluens habebat colore. Etiam cinis e crematis lapidibus fit quemadmodum combustis ex lignis fieri solet. Sicut igitur ex lignorum cinere ruta fovetur, sic Ætnæum cinerem vim vites fecundandi habere est verisimile.

21. Myscellum et Archiam, Delphos petentes, ut de colonia ducenda oraculum consulerent, deus rogavit, divitiasne mallent an sanitatem? Myscello itaque sanitatem, Archia opes eligente, deum illi ut Syracusas, Myscello ut Crotonem conderet, mandasse. Atque res ita evenit. Nam Crotonis salubritatem indicant tot victoriæ Milonis in Olympiis, Syracusanorum vero divitias immensas proverbium, quod in nimis sumtuosos dicitur, « Ne decimam quidem Syracusanorum permuto. »

22. Syracusanis, quum viri essent virtute ad imperium exercendum idonei, obvenit, ut sub tyrannis constituti reliquis tamen imperarent, ac liberati alios a dominatione liberarent.

23. Syracusanis initio bellum intulerunt Sicani, Siculi, Morgetes et quotquot mediterraneam ac Morgantinam incolebant.

24. Rhodanus fluvius per lacum non magnum fluens undis ejus non miscetur; quod vero narratur de Alpheo flumine et Arethusa, id est figmentum; item quod de Inacho fluvio, qui e Pindo per Amphilochos et Acarnanas ruens atque Acheloi aquis sese miscens in mare Argivum ingredi fertur; itemque quod Inopus Deli fluvius e Nili fluentis derivatur, atque id genus alia incredibilia et impossibilia.

25. Inachus fluvius in Amphilochois idem nomen habet cum Argivo. Fuit autem ab Amphilocho ita dictus, qui et Argos Amphilochicum de se vocavit.

26. Sicilia bellis Libycis afflicta paucos habet cultores; itaque Romani eam coluerunt, equorum armenta, boum greges et servos illic habentes. Hi servi per insulam latrocinia exercuerunt, pauci primum, deinde sub Euno, qui servile bellum excitavit multis millibus. Fuit etiam Romam adductus e latronibus Siculus quidam, qui se filium Ætnæ prædicabat, Serulus nomine. Is postquam sæpe singulari certamine congressus fuerat, postremo, quum gladiatorum spectaculum exhiberetur, in tabulato positus sublimi tanquam in Ætna, eo subito machina quadam dissoluta et collapsa, ipse in solutiles bestiarum caveas ad hoc ipsum infra tabulatum paratas est præcipitatus, et dilaceratus est.

νεὶ δ' codex. Includa supplevimus. || — 21. p. 269, CD. περὶ τῶν ὑπερβολῶν] περὶ τῶν ὑπερπολυτελῶν vel ὑπερπλοῦτων? πρὸς τοὺς ἀγῶνας πολυτελεῖς, ὡς οὐκ ἂν ἐκ-
 οσοει. II.

γινόιτο αὐτοῖς ἢ Συρακούσῃων δεκάτῃ Strabo, ubi v. not. crit. p. 978 ed. Didot. || — 22 et 23. p. 270, AB. || — 24. p. 270, D. || — 25. p. 271, BCD. || — 26. p. 273,

27. Ὅτι τὴν Σικελίαν τὸ παλαιὸν ταμεῖον τῆς Ῥώμης ἐκάλεον Ῥωμαῖοι.

28. Ὅτι ὄσον ἀκροπόλεις δύο Συράκουσαι τε καὶ ὁ Ἐρυξ ἴδρονται τῆς Σικελίας· μέση δ' ἀμφοῖν ἡ Ἔννα πόλις.

29. Ὅτι τῆς Αἴτνης τὰ ἄνω χωρία ψιλὰ ἐστὶ καὶ τεφρώδη καὶ χιόνος μαστὰ τοῦ χειμῶνος, τὰ κάτω δὲ δρυμοῖς καὶ φυτεῖαις διεληπταὶ παντοδαπαῖς. Ἔοικε δὲ λαμβάνειν μεταβολὰς πολλὰς τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους διὰ τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς, ποτὲ μὲν εἰς ἓνα κρατῆρα συμπερομένου, ποτὲ δὲ σχιζομένου, καὶ ποτὲ μὲν ρύακας ἀναπέμποντος, ποτὲ δὲ φλόγας καὶ λιγνύς, ἄλλοτε δὲ καὶ μύδρους ἀναφυσῶντος. Ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθει τούτοις τοὺς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν περικεῖ.

30. Ὅτι ἀνελθόντες τινὲς εἰς τὴν Αἴτνην εἶδον πεδίον θερμότατον τεφρώδες καὶ ἐν μέσῳ βουνόν, καὶ αὐτὸν τεφρώδη, καὶ ἐξ αὐτοῦ καπνὸν ὄρθον ἀνιόντα ὡσεὶ ποδῶν σ', νηνεμίας οὐσης· καὶ εἰκασαν εἶναι καπνὸν καὶ φύσημα τοῦ κρατῆρος· καὶ τοῦ λεγομένου διηγήματος περὶ Ἐμπεδοκλέους ἐμνήσθησαν, ὅτι ἡ χαλκῆ κρηπίς αὐτοῦ εὐρέθη ἐκφυσθηῖσα, ὅτε αὐτὸς καθήλατο εἰς τὸν κρατῆρα. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπιλείπειν ποτὲ τὸ πῦρ καὶ τὰ πνεύματα, ἐπιλείπουσης τῆς ἕλης, οὐκ ἄλογον· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε, ὥστε ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι τὸν πλησιασμένον. Νύκτωρ μὲν οὖν φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ ἀγλῷ κατέλειπται.

31. Ὅτι πᾶσα ἡ Σικελία κοίλη κατὰ γῆς ἐστὶ, ποταμῶν καὶ πυρὸς μαστῆ, καθάπερ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος μέχρι τῆς Κυμαίας· καὶ θερμοῦ ὕδατος μαστῆ ἐστὶ. Περὶ δὲ Ἀκράγαντα λίμναι τὴν μὲν γεῦσιν εχουσι θαλάττης, τὴν δὲ φύσιν διάφορον· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει, ζύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν· οἱ Παλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβάλλοντας ὕδωρ εἰς θολοειδὲς ἀναφύσημα, καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν. Τὸ δὲ περὶ Μέταυρον σπήλαιον ἐντὸς ἔχει σύριγγα εὐμεγέθη καὶ ποταμὸν δι' αὐτῆς βέοντα ἀφανῆ μέχρι πολλοῦ διαστήματος, εἶτα ἀνακύπτοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν καθάπερ Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ, καταδύς εἰς τὸ μεταξὺ χάσμα Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν μ' σταδίοις. Τὰ δ' ὅμοια καὶ ὁ Τίγρις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Λιβύῃ, μικρὸν πρὸ τῶν πηγῶν. Τὸ δὲ περὶ Στύμφαλον ὕδωρ, ἐπὶ σ' σταδίοις ὑπὸ γῆν ἐνεχθέν, ἐν τῇ Ἀργείᾳ τὸν Ἐρασίνον ἐκδίδωσι ποταμὸν· πάλιν τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀσάν ὑποβρύχιον ὡσθὲν, ὅψι ποτὲ τὸν τε Ἀλφειὸν καὶ τὸν Εὐρώταν ἀναβίδουσι, ὥστε καὶ πεπι-

27 Siciliam olim Romæ cellam penariam Romanæ appellarunt.

28. Tanquam duæ arces Siciliæ sitæ sunt Syracusæ et Eryx; inter quas media est Enna urbs.

29. Ætnæ loca superiora nuda sunt et cinerosa, per hiemem vero nivibus referta, inferiora autem nemoribus et variis arborum consitionibus distincta. Montis hujus cacumina varias suscipiunt mutationes, ob ignis grassationem, modo in unum craterem collecti, modo divisim effluentis, nunc igneos emittentis rivos, nunc flammam fumosasque fuligines, interdum etiam ardentis exhalantis massas. Necesse est autem meatus subterraneos pariter cum his accidentibus variari, atque ora quandoque plura aperiri in circumjecta superficie.

30. Nonnulli Ætnam conscendentes campum videntur calidissimum, cineribus oppletum, et in medio collem, qui et ipse cineribus erat obsitus, e quo fumus rectus ascendit ad pedes usque ducentos, quum tranquillitas esset, conjeceruntque fumum illum esse et spiritum e cratere sublatum. Et historiæ quæ de Empedocle fertur meminerunt, quod ærea ejus crepida, quum ipse se in craterem dimisisset, vi ignis ejecta, inventa sit. Deficere autem ignem quandoque et spiritus, quoties materia deficiat, rationi non absonum, non usque adeo tamen ut contra istam vim homo aliquis accedere queat. Noctu igitur clari e vertice fulgores eduntur, interdiu fumo et caligine obsidetur.

31. Sicilia tota cavernosa est, fluminibus atque igne plena, sicut et mare Tyrrhenum Cumas usque, et calidarum aquarum scaturigines habet. Ad Agrigentum vero lacus sunt gustum maris habentes, naturam vero diversam; nam et natandi inscios nullo pacto demergi contingit, sed lignorum in morem superne fluitant. Palici autem crateres habent, qui aquas in rotundam exsuffiant formam, rursusque in eundem sinum recipiunt. Spelunca ad Metaurum amplissimum intus habet fistulam, per quam occultus labitur amnis magno sane intervallo, deinde in superficiem rursus emergit; quemadmodum in Syria Orontes in hiatum inter Apamiam et Antiochiam delapsus (Charybdim hunc appellant) post quadraginta rursus se exerit stadia; eodem modo Tigris in Mesopotamia, et Nilus in Africa non procul a fontibus. Quæ vero apud Stymphalum est aqua, ducentis sub terra stadiis delata in Argivo deinde agro Erasinum effundit amnem. Rursusque aqua ad Aseam Arcadicam, infra terram depulsa, longo post intervallo Eurotam et Alpheum

AB. || — 27-28. p. 273, C. || — 29. p. 273, D. 274, A. κατὰ τὴν ἐπιφ.] καὶ τ. ἱ. cod. || — 30. p. 274,

ABCD. || — 31. p. 274, D. 275, ABCD. Παλικοῖ] Ἰταλικοῖ cod., ut ap. Strab.; Ἀσάν] Ἀσάν cod. ||

σταῦσαι μυθῶδες τι, ὅτι τῶν ἐπιφημισθέντων σταφάνων ἑκατέρω καὶ ῥιφέντων εἰς τὸ κοινὸν ῥαῦμα ἀναφαίνονται κατὰ τὸν ἐπιφημισμὸν ἑκάτερος ἐν τῷ οἰκίῳ ποταμῷ.

32. Ὅτι ἡ Λιπάρα δυνατὴ γέγονε καὶ ἤρξέ ποτε, Κνιδίων οὖσα ἀποικος· ἐκαλεῖτο δὲ Μελιγουνίς πρὶν, καὶ ἀκροθίνια πολλὰ ἀνέθηκεν εἰς Δελφοῦς· ἔχει δὲ καὶ γῆν εὐκαρπον καὶ στυπτηρίας μέταλλον * ἐμπρόσοδον καὶ θερμὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἡ Σικελία, καὶ πυρὸς ἀναπνοάς. Ταύτης δὲ μεταξὺ πῶς ἐστί καὶ τῆς Σικελίας, ἦν νῦν Ἡφαίστου Ἰεράν καλοῦσι, πετρῶδης πᾶσα καὶ ἔρημος, διάπυρος. Ἔχει δὲ ἀναπνοάς τρεῖς, ὡς ἀν' ἐκ τριῶν κρατήρων· ἐκ δὲ τοῦ μεγίστου καὶ μύδρους αἱ φλόγες ἀναφέρουσιν, οἱ προσκεχώκασιν ἦδη πολλὸ μέρος τοῦ πόρου. Ἐκ δὲ τῆς τηρήσεως πεπίστευται, διότι τοῖς ἀνέμοις συμπαροξύνονται καὶ αἱ φλόγες, αἱ τε ἐνταῦθα καὶ αἱ κατὰ τὴν Αἴτην. Οὐκ ἄλογον δέ· καὶ γὰρ οἱ ἀνεμοὶ γεννῶνται καὶ τρέφονται τὴν ἀρχὴν λαβόντες ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀναθυμιάσεων· ὥστ' ἀπὸ συγγενοῦς ὀλης καὶ πάθους καὶ τὸ πῦρ ἐξαπτόμενον οὐκ ἔξ θαυμαίνει τοὺς δρώντας ἄλλως γέ πως τὰ τοιαῦτα. Φασὶ δὲ τῶν τριῶν κρατήρων τὸν μὲν καταρρηκνέει ἐκ μέρους, τοὺς δὲ συμμείνει. Τὸν δὲ μέγιστον τὸ χεῖλος ἔχειν, περιφερές ὄν, εἴ σταδίων· κατ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι εἰς λ' ποδῶν διάμετρον, κατ' ὃ βάθος εἶναι τὸ μέχρι θαλάττης σταδίαλον, ὥστε καθορᾶν ταῖς νηγεμαῖς. Ἐάν μὲν οὖν νότος μέλλη πνεῖν, ἀγλὸν διμυχλώδη καταχαισθαι κύκλω φησὶ τῆς νηϊδος, ὥστε μηδὲ τὴν Σικελίαν ἀπῶθεν φαίνεσθαι· ἐταν δὲ βορέας, φλόγας καθαρὰς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρατήρος εἰς ὕψος ἐξαιρασθαι καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι μακροῦς· τὸν δὲ ζέφυρον μέσην τιὰ ἔχειν τάξιν τοὺς δ' ἄλλους κρατήρας δημοσιδαῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφουσημάτων. Ἐκ τε δὴ (καὶ) τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων καὶ ἐκ τοῦ πῶθεν ἀρχεται τὰ ἀναφουσηματα καὶ αἱ φλόγες καὶ αἱ λιγύνες, προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν μέλλοντα ἀνεμον πνεῖν. Τῶν γοῦν ἐν Λιπάρᾳ, γενομένης ἀπλοίας, προσιπεῖν τινὰς φασὶ τὸν ἰσόμενον ἀνεμον καὶ μὴ διαφεύσασθαι. Ἄφ' ὅ καὶ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρησθαι τῷ Ὀμήρῳ, οὐ μάτην εἰρηται· ἀλλ' ἀνίγμα τῆς ἀληθείας ἦν, ὅτι ἔλαγε, ταμίαν τῶν ἀνέμων εἶναι τὸν Αἰόλον.

33. Ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νῆσοι ζ' εἰσι, Λιπάρα, Θέρμεσσα, Στρογγύλη, Διδύμη, Ἐρικουσσα, Φοινικοῦσσα, Εὐώνυμος. Ὡν ἡ Στρογγύλη ἀπὸ τοῦ σχήματος καλεῖται· βίᾳ μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα. Ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἰόλον οἰκῆσαι φασιν. Ἐρικουσσα δὲ καὶ Φοινικοῦσσα ἀπὸ τῶν

emittit, adeo ut fabula fidem invenerit, coronarum scilicet, quæ alterutri annium nuncupatæ in communem alveum injiciuntur, quamque in eo cui nuncupata fuerit amne emergere.

32. Lipara potens fuit, et quandoque imperavit, Cnidiorum existens colonia; appellabatur antea Meligunis, atque Delphici Apollinis templum suis primitiis multoties exornavit. Terram fertilem habet, et aluminis metallum magnos præbens proventus, ac aquas calidas, quemadmodum Sicilia, et ignis expirationes. Inter hanc et Siciliam media jacet, quam Vulcano Sacram vocant, saxosa tota et deserta et ignita, tribus in locis tanquam e tribus crateribus ignem efflans, quorum a maximo massas flammæ eructant, quæ magna ex parte fretum obturant. Ex observatione creditur flammam ipsas flatibus concitari, tum hic tum in Ætna. Neque absurdum id est. Ventum enim nascuntur augescuntque, e marinis exhalationibus originem ducentes, ut ex cognata materia similique eventu ignis accensus admirationem apud eos, qui alicubi ista viderunt, non habet. Ex tribus crateribus unum partim collapsum ajunt, ceteros restare; ac maximi labrum rotundum esse ad stadia quinque, paulatimque contrahi ad pedum triginta diametrum, a quo profunditas usque ad mare unius sit stadii, ut conspici ventis non flantibus possit. Si spiraturus sit Auster, nebulosam circa insulam caliginem effundi dicit (Polybius sc.), ut ne Sicilia quidem eminens cernatur; borea autem fiante, flammam puram ex eo quem dixi cratere attolli altius, ac majores emitti strepitus; zephyrum autem medium quendam ordinem tenere. Reliquos crateres ejusdem generis esse, exhalationum vero minores impetus habere. Ceterum ex fragorum differentia et loci e quo exhalationes et flammæ ac fumus oriuntur, prænosci etiam quis tertio post die spiraturus sit ventus. Ipsi igitur (Polybio) in Lipara, quum navigari non posset, quosdam futurum ventum prædixisse neque falsos fuisse dicit. Qua ex re id quod fabulosissimum videtur ad Hæmæro dictum, non frustra dictum esse apparet, sed veritatem ænigmatè eum significasse, quum Æolum appellaret ventorum promum.

33. Æoli insulæ septem sunt, Lipara, Thermessa, Strongyle, Didyme, Ericussa, Phœnicussa, Euvonymos; e quibus Strongyle a rotunditate figuræ appellata fuit, flammarum vi minor, lumine ceteras superans. In hac Æoli domicilium fuisse ajunt. Ericussa et Phœnicussa ab arbutiis (erica et palma) appellate

— 32. p. 275, CD. 276, C. ἐμπρόσοδον] ἐμπρόσοδον, ἐν πρόσοδον, πρόσοδον var. lect. codd. Strabonis. Fuerit : μέταλλον [μεγάλων] ὅν προσόδων, coll. Diodor. 5, 10, 2. || — κύκλω φησὶ] Supplendum e Strabone : Πολύβιος. || — καθαρὰς] καθ' ἑς cod. ||

— τῶν γοῦν ἐν Λιπάρᾳ...φασὶ] Sic etiam codd. Strabonis, nisi quod ibi legitur φησὶ, sc. Πολύβιος. Nescio an scribendum sit : πνεῖν· ἐαυτῷ γοῦν...φησὶ. || — 33. p. 275, C. 276, D. 277, AB. Θερμίσσα...Ἐρικουσία, Φοινικουσσα codex Deinde v. τοῦ πυρὸς ἰσ

φυτῶν κέκληται· ἀνεῖνται δ' εἰς νομάς. Ἡ δὲ Εὐώνυμος πελαγία ἐστὶ καὶ ἔρημος. Πολλάκις δὲ καὶ φλόγες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους τοῦ περὶ τὰς νήσους ᾤφθησαν ἐπιδραμοῦσαι, τῶν κατὰ βάθους κοιλῶν ἀναστομωθέντος πόρου τινὸς καὶ τοῦ πυρὸς βιασαμένου πρὸς τὸ ἐκτός. Φησὶ δὲ Ποσειδώνιος, ὅτι περὶ τροπᾶς θερινᾶς ἅμα τῇ ἔω, μεταξὺ τῆς Ἰερᾶς καὶ τῆς Εὐωνύμου, πρὸς ὕψος ἑσθεῖσαν ἐξάισιον τὴν θάλατταν δραβῆναι καὶ συμμεινᾶί τινα χρόνον ἀναρυσωμένην συνεχῶς, εἴτα παύσασθαι. Τούτους δὲ τολμήσαντας προσπλεῖν, ἰδόντας νεκρὸς ἰχθύας ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ βουῖ (τούς δὲ) καὶ θέρμη καὶ δυσωδίᾳ πληγέντας φυγεῖν· πολλάκις δ' ἡμέραις ὕστερον δρᾶσθαι πηλὸν ἐπανθοῦντα τῇ θαλάττῃ, κολλαχοῦ δὲ καὶ φλόγας ἐκπιπτούσας καὶ καπνοὺς καὶ ληνύας, ὕστερον δὲ παγῆναι καὶ γενέσθαι τοῖς μυλίας λίθους ἰσοκίτα τὸν πάγον.

31. Ὅτι τὴν Ἰαπυγίαν οἱ Ἕλληνες Μεσσαπίαν καλοῦσι, χερρόνησον οὖσαν εἰς δύο μοῖρας διαιρουμένην· τὸ μὲν τι γὰρ αὐτῆς Σαλεντινοὶ οἰκοῦσι, τὸ δὲ Καλαβροί. Ὑπὲρ τούτους πρόσβοροι Πευκετίοι εἰσι καὶ Ἄπουλοι. Ἡ δὲ Μεσσαπία, χερρόνησος οὖσα, ἀπὸ Βρεντεσίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς μέχρι Τάραντος πρὸς δυσμὰς πόλεως ἰσθμὸν ἔχει σταδίων τί.

32. Ὅτι τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου γενομένου, οἱ μὴ μετασχόντες Λακεδαιμονίων τῆς στρατείας ἐκρίθησαν δούλοι καὶ ὠνομάσθησαν Ἐλωτες· ὅσοι δὲ κατὰ τὴν στρατείαν παῖδες ἐγένοντο, Παρθενίας ἐκάλουν διὰ τὸ πολυχρονίου τοῦ πολέμου συμβάντος ἐκ τῶν οἴκοι παρθένων οὖσων γυναικῶν [γενέσθαι]. Διὰ [γὰρ] τὸ πολλὸν χρόνον παραταβῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις, Μεσσηνίην πολιορκοῦσι, καὶ ἀποσταλῆναι τοὺς νεωτάτους ἐκ τοῦ κοινῆ πρὸς τὸ μυχθῆναι πάντα πάση καὶ τεκνοποιήσασθαι, διὰ τοῦτο Παρθενίαι ἐκλήθησαν καὶ αἰτιμοὶ ἦσαν. Οἱ δὲ, οὐκ ἀνασχόμενοι (πολλοὶ δ' ἦσαν), ἐπεδούλευσαν τῷ κοινῷ, ἔχοντας Φάλανθον ἡγεμόνα, ἕνα αὐτῶν· ἔδει οὖν [ἐν] τῷ ἀγῶνι, τῶν Ὑακινθίων συνταλουμένων, ἡνίκα τὴν κυνῆν περιθῆται Φάλανθος, ποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν. Ἐξαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως ἐν τῷ ἀγῶνι, προελθὼν δὲ κήρυξ εἶπε, μὴ περιθῆσθαι κυνῆν Φάλανθον. Οἱ δὲ στρατιῶται, αἰσθόμενοι φωραθέντες, οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δὲ ἰκέτευσον· κελεύσαντες δ' αὐτοὺς θαρρεῖν φυλακῇ παρέδωκαν, τὸν δὲ Φάλανθον ἐπεμψαν εἰς θεοῦ περὶ ἀποικίας· ὃ δὲ ἔφησεν·

Σατύρεόν τοι ἰδῶκα Τάραντά τε πίονα δήμον
οἰκῆσαι καὶ πῆμα Ἰαπυγῆσαι γενέσθαι.

Ἦκον οὖν σὺν Φαλάνθῳ οἱ Παρθενίαι καὶ ἔκτισαν Τάραντα καὶ ὠνόμασαν οὕτως ἀπὸ τινος ἥρωος.

fuere, atque ad pascua sola servantur. Euonymos in pelago sita est ac deserta. Multoties etiam in superficie maris, quod est circa insulas istas, discurrere flammam animadversum est, quum e profundis cavitatibus recluso quopiam meatu ignis ad exteriora violenter prorumpit. Posidonius ait circa aestivam solstitium prima luce inter Hieram et Euonymum pelagus mirum in modum in altum conscendere visum esse, atque aliquando sic constitisse assiduis flatibus erectum, deinde subsedisse; quosdam vero illuc adnavigare ausos, quum exanimates pisces fluctibus agitari vidissent, et calore et odore tetro percellerentur, fugam arripuisse. Multis post diebus limum apparuisse mari supernatantem, multis quoque locis flammam erupisse et fumum atque fuliginem; postremo limum concrevisse et molaribus lapidibus similes fuisse concretas istas massas.

34. Iapygiam Græci Messapiam vocant; peninsulae formam obtinet, et in duas partes divisa est; quarum alteram Salentini habent, alteram Calabri. Supra hos ad boream Peucetii sunt et Apuli. Ceterum Messapia peninsula a Brundisio ab ortu ad Tarentum usque versus occasum isthmum habet stadiorum 310.

35. Bello Messeniaco confiato, qui e Lacedæmonis non militaverant, pro servis habiti, atque Helotes dicti sunt. Eadem militia durante quotquot nati fuerant, Parthenias vocabant, quoniam, dum diuturnum bellum gerebatur, a parthenis sive virginibus nati erant. Etenim quum tempus traheretur Lacedæmonis Messenen obsidentibus, ab exercitu dimissi sunt juvenum florentissimi, jussique ut cuncti virginibus cunctis miscerentur; atque inde liberi Partheniæ dicti et ignobiles habiti sunt. Quam ignominiam non ferentes (erant autem peramulti) popularibus insidias struxerunt, Phalanthum ducentem habentes, qui unus ex ipsorum erat numero. Convenerat autem, ut in Hyacinthiorum solemnitate quum certamen conficeretur, quando Phalanthus pileum capiti imponeret, fieret insultus. Ea res quum in ipso certamine patefacta esset, præco in medium procedens jussit ne Phalanthus pileum imponeret. Quo facto conjurati intelligentes se deprehensos esse, alii diffugerunt, alii supplices veniam flagitarunt. Itaque bene sperare jussi, in vincula conjiciuntur; Phalanthus vero ad Apollinem de colonia deducenda constitutus mittitur, cui deus ita respondit:

Satyrem tibi do, pingues pagosque Tarenti
incolere, infestis et Iapygas opprimere armis.

Una igitur cum Phalantho Partheniæ profecti Tarentum condiderunt, urbemque ab heroe quodam ita nominarunt.

codd. Strabonis et Epit. legitur post v. κοιλῶν. Transposuit Bœckhiius. — 34. p. 277, D. Γαλαβροί,

sicut in Exc. 38 Γαλαβρίαν, cod., ut codd. Strabonis. — 35. p. 278, C. 279, D. ὄσοι] ὄσοις cnd. —

36. Ὅτι Ταραντῖνοι, ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοκρατία, μεγάλως ἴσχυσαν· καὶ τὴν Πυθαγόρειον ἀσπασάμενοι γνησίως φιλοσοφίαν Ἀρχύταν τὸν φιλόσοφον ἀρχόντα προῦβάλλοντο, ὅς καὶ πολὺν χρόνον ἤρξεν. Ὑστερον δὲ τοσοῦτον εἰς τὴν τρυφήν καὶ κακοπολιτεῖαν ἐτρέποντο, ὥστε καὶ τὰς δημοταλεῖς ἑορτὰς πλείους τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἀγειν, καὶ ξένους καὶ ἀλλοφύλους ἀρχοντας ἐπικαλεῖσθαι, (καὶ) οὐδὲ τούτοις εὐπειθεῖς γινόμενοι· οἷον Ἀλέξανδρον τὸν Ἡπειρώτην κατὰ Μεσσαπίων καὶ Πύρρον καὶ τινὰς Λακεδαιμονίους· καὶ ἐπὶ Ἀννίβα συνεμάχουν Καρχηδονίους, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ Ῥωμαίων ὕστερον καταπολεμηθέντες ἐταπεινώθησαν.

37. Ὅτι ἡ τῶν Ἰαπυγίων χώρα παραδόξως ἐστὶν ἀστεία· ἐπιπολῆς γὰρ φαινόμενη τραχεῖα εὐρίσκειται βαθύγειος σχιζομένη· ἀνδροτέρα δὲ οὐσα εὐβοτος καὶ εὐδενδρός ἐστιν. Εὐάνδρῃσι δὲ ποτε καὶ τοῦτο σφόδρα τὸ χωρίον σύμπαν καὶ ἔσχε πόλεις ἰγ'· ἀλλὰ νῦν, πλὴν Τάραντος καὶ Βρεντασίου, τὰ ἄλλα πολιματὰ εἰσιν· οὕτως ἐκπεπὸνῃται καὶ τεταπεινώνεται. Ἐνταῦθα καὶ ὁ σκόπελος, ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολλοὺς ἔκκαίμενος εἰς τὸ πλάγος κατὰ τὰς χειμερινὰς ἀνατολὰς, ἐπιστρέφων δὲ πῶς ἐπὶ τὸ Λακίνιον, ἄκραν τῆς Βρεττίας (ἦν Ἑλλάδα μεγάλην ἀπὸ τῆς τοῦ Πυθαγόρου ἐνταῦθα διατριβῆς ἐκάλεσαν) ἀνταίρων ἀπὸ τῆς ἐσπέρας αὐτῶ καὶ κλείον τὸ στόμα τοῦ Ταραντίνου κόλπου πρὸς αὐτὸν· καὶ τὰ Κεραύνια δ' ὁμοίως ὄρη κλείει πρὸς αὐτὸν [τὸ στόμα] τοῦ Ἰονίου κόλπου. Καὶ ἐστὶ τὸ διάγραμμα ὅσον ψ' σταδίων ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὰ Κεραύνια καὶ πρὸς τὸ Λακίνιον. Περίπλους δ' [ἐκ] Τάραντος ἐστὶν εἰς Βρεντάσιον μέχρι μὲν Βάριδος πολίχνης χ' στάδιοι. Καλοῦσι δὲ Βάριν οἱ νῦν [Οὐερητόν]. Ἐνθεν εἰς τὰ Λευκὰ στάδια π', πολίχνην καὶ τοῦτο, ἐν ᾧ δέικνυται πηγή δυσώδους ὕδατος. Ἐκ δὲ τῶν Λευκῶν εἰς Ὑδροῦντα πολίχνην στάδια ρν'. Ἐνταῦθεν δ' εἰς Βρεντάσιον ὕ'· οἱ δὲ ἴσοι καὶ εἰς Σάσωνα τὴν νῆσον, ἥτις μείση πῶς ἴδρυται τῆς τε Ἰαπυγίας καὶ τῶν Κεραυνίων τῆς Ἡπίρου.

38. Ὅτι ἡ ἀπὸ Βρεντασίου ὁδὸς εἰς Τάραντα, τοῦτ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς, στάδια σ', ἀφορίζων γῆν, ἣν Μεσσαπίαν τε καὶ Ἰαπυγίαν καὶ Καλαβρίαν καὶ Σαλεντίνην κοινῶς οἱ πολλοὶ καλοῦσι, χειρρόνησον οὔσαν.

39. Ὅτι ἐλλίμενός ἐστιν ἡ πόλις τὸ Βρεντάσιον· ἐνὶ γὰρ στόματι πολλοὶ κλείονται λιμένες ἀκλυστοί, κόλπων ἀπολαμβανομένων ἐντὸς, ὥστ' ἰοικέσθαι κέρασιν ἐλάφου τὸ σχῆμα, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· σὺν γὰρ τῇ πόλει κεφαλῇ μάλιστα ἐλάφου προσείκειν ὁ τόπος· τῇ δὲ Μεσσαπίᾳ γλώττῃ Βρεντάσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐλάφου καλεῖται. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Βρεντάσιον μίλια τξ'.

36. Tarentini, rem suam civilem populari potestate gerentes, magnopere polluerunt; Pythagoricam quoque philosophiam amplexi, Archytam philosophum principem urbis designarunt, qui per longum tempus imperavit. Deinde autem adeo invaluere delicia: ac pessimus reipublicæ status, ut plura festa publica apud eos agerentur quam essent dies totius anni, et peregrinos et alienigenas duces advocarent, quibus ne ipsis quidem parebant, veluti Alexandrum Epirotam contra Messapios, et Pyrrhum et e Lacedæmoniis nonnullos. Sub Hannibale Carthaginensibus se junxerunt; quapropter a Romanis postea debellati in statum humiliorem redacti sunt.

37. Iapygium regio mirum in modum elegans est. Quum enim in superficie asper ager videatur, aratro scissus glebosus esse reperitur; et quanquam aquarum indigus sit, pascuis tamen aptus est, et arboribus ferax. Hæc tota regio copiosa quondam virorum multitudinæ floruit, urbesque continuit tredecim. Nunc præter Tarentum et Brundisium, cetera exigua sunt oppida, adeo ipsorum vires absumptæ sunt et depressæ. Hoc in loco exstat scopulus, quem promontorium Iapygium vocant, multum in pelagus et ortum hibernum procurrens, ac conversus ad Lacinium promontorium Brutticæ (quam Magnam olim Græciam appellarunt a Pythagoræ illic commoratione) ab occasu ei oppositum, atque cum ipso fauces sinus Tarentini claudens; sicut Ceraunii montes et Iapygium promontorium claudunt fauces Ionii sinus. Trajectus ad Ceraunios montes et ad Lacinium est stadiorum 700. A Tarento ad Brundisium navigatio juxta littus usque ad Barin oppidulum (quod nunc Veretum dicitur) stadiorum est 600. Hinc ad Leuca stadia sunt 80; et hoc exiguum oppidum est, in quo fons fœtidæ aquæ monstratur. A Leucis ad Hydruntem oppidum stadia sunt 150; inde Brundisium usque stadia 400; totidemque ad Sasonem insulam, quæ in medio inter Ceraunia Epiri et Japygiam jacet trajectu.

38. A Brundisio via Tarentum usque, id est isthmus, stadiorum est 200, distermians terram hujus peninsulae, quam plerique communi vocabulo Messapiam et Japygiam et Calabriam et Salentinam appellant.

39. Urbs Brundisium portuum commoditate excellit. Multi namque portus uno aditu includuntur, a fluctibus tuti, intus receptis sinibus, adeo ut forma cervi cornibus simillima sit, unde et urbi nomen est inditum; locus enim una cum urbe cervino capiti maxime comparari potest, ac lingua Messapiorum cervi caput Brentesium dicitur. Sunt autem e Roma Brundisium usque milliarum 360.

36. p. 280, BCD ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοκρατίᾳ] πολιτευόμενοι δημοκρατικῶς Strabo. ||— 37. p. 281, ABC. κατὰ τὰς χειμ.] καὶ τ. χ. cod.; ὡς ἐπὶ] πῶς ἐπὶ cod.; Βρεττίας]

Βρεντίας codex, appositis super τ literis σσ, adeo ut sit Βρεντίαςσ. Mox codex ἀνταίων et κλείων et Βάρητος pro Βάριδος et Λουκα (sic) pro Λευκά. ||— 38. p. 282, A. ||— 39.

40. Ὅτι ἀπὸ Βρεντεσίου πλοῦς ἐστὶν εἰς τὴν περαιάν διπλοῦς· ὁ μὲν ἐπὶ τὰ Κεραῦνια καὶ τὴν Ἡπειρον, ὁ δὲ εἰς Δυρράχιον μελίων τοῦ προτέρου· ἔστι γὰρ αὐτῶν ἑξήκοντα στάδια. Τέτριπται δ' ἑκάτερος τούτων, διὰ τὸ τὴν πόλιν εὐφρῶς κείσθαι πρὸς τὰ τῶν Ἰλλυριῶν θῆνη καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων.

41. Ὅτι τὸ παλαιὸν ἑκαλεῖτο (τὸ) Ἀργυροίππειον ἡ πόλις, ὕστερον Ἀργυρίππα, εἶτα ὕστερον ἐκλήθη Ἄρποι, κτίσμα Διομήδους.

42. Ὅτι τῆς Δαυνίας περὶ λόφον τινὰ δαίνονται ἡρῶα, τὸ μὲν Κάλχαντος ἐπ' ἀκρᾶ τῆ κορυφῆ (ἐναγγίζουσι δ' αὐτῶν μέλανα κριὸν οἱ μαντεύμενοι, ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι), τὸ δὲ Ποδαλειρίου κάτω πρὸς τῆ βίβη, διέχον τῆς θαλάττης στάδια ρ'· ὁ δὲ τόπος καλεῖται Δρίον. Πρόκειται δὲ τοῦ κόλπου τούτου παλάγιον ἀκρωτήριον, πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τ' ἀνατεῖνον σταδίους, τὸ Γάργανον· οὐ πλησίον αἱ Διομήδεια νῆσοι. Περὶ δὲ τοῦ Διομήδους διαφόρως ἱστορεῖται· οἱ μὲν φασιν, ὅτι μετὰ πνευτος γενόμενος ἐν Ἀργεὶ ἐτελεύτησεν, οἱ δὲ αὐτοῦ ἐν Ἄρποις τῆς Δαυνίας, οἱ δὲ ἐν μιᾷ τῶν νήσων αὐτοῦ ἀφανισθῆναι, οἱ δὲ, ὅτι ἐν Ἐνσταῖς ἀπεθώθη.

43. Ὅτι ἡ Ἰταλία ἀσφαλῶς ἔχηται, νήσου δὲ κινυ περίκλυτος οὖσα· καὶ πάλιν αἱ Ἄλπεις κρημνώδει εἰσι καὶ τείχεσι πεφραγμένα.

44. Ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἤμαζεν ἐπὶ τῶν χρόνων Γιβερίου Καίσαρος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Ζ΄.

1. Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ ἕως τοῦ Ἰστρου τῶν ἔχθων στάδια εἰσι, α.

2. Ὅτι Γερμανοὶ μικρὸν ἐξαλλάττουσι τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῶν τε πλεονασμῶν τῆς ἀγριότητος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ξανθότητος, τὰλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἥθεσι καὶ νόμοις· ὅθεν καὶ Γερμανοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων καλοῦνται· δύναται δὲ τὸ ὄνομα Γνήσιοι.

3. Ὅτι Μάρσοι καὶ Σούγαμβροὶ ἔθνη εἰσι Γερμανικὰ δυσμικά.

4. Ὅτι ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς τῆς Γερμανίας ἐστὶ περὶ Σουήθους, ἔθνος μέγα.

5. Ὅτι τὰ βορειότερα ἔθνη τῶν Γερμανῶν ἄμαξόβια εἰσι καὶ νομαδικὰ καὶ βραδίως μεταναστεύειν ἔτοιμα διὰ τὸ μὴ θησαυρίζειν.

40. A Brundisio in ripam transmarinam duplex est trajectus, unus ad Ceraunios montes et Epirum, alter ad Dyrrachium, priori major; est enim stadiorum 1800. Horum uterque admodum frequens est, quum urbs ipsa commode sita sit, tum ad Illyricas gentes, tum ad Macedones.

41. Urbs olim Argyroippium dicta deinde Argyrippa, postremo Arpi est vocata, quam Diomedes condidit.

42. In Daunia ad collem quendam ostenduntur duo sacella, alterum quidem Calchantis in summo vertice (cui sacrificant nigrum arietem qui oracula requirunt, et ejus pelli indormiunt), alterum Podalirii, in ima radice positum, a mari distans stadiis circiter 100. Locum hunc Drium appellant. Ante hunc sinum est promontorium ad ccc stadia in mare procurrens versus ortum; Garganum appellant; cui adjacent Diomedæ insulæ. De Diomede variat historia. Alii ajunt a suis accersitum Argis obiisse; alii vero illic in Arpis Dauniæ decessisse tradunt; nonnulli in una ex insulis a se appellatis evanuisse; alii a Venetis in deorum numerum relatum fuisse produnt.

43. Italia tutam habitationem præbet, quum fere instar insulæ circumdata mari sit, præterea autem Alpes sint præruptæ et quasi muris munitæ.

44. Strabo sub Tiberio Cæsare ejusque filiis Druso et Germanico floruit.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO VII.

1. A sinu Adriatico usque ad Istri ripas stadia sunt mille.

2. Germani a Gallica gente paululum differunt feritatis excessu et corporis proceritate atque flavitie, in ceteris sunt similes et forma et moribus, quamobrem a Romanis Germani fuerunt appellati voce Fratres significante.

3. Marsi et Sicambri gentes sunt Germanicæ ad occasum sitæ.

4. In Germaniæ tractu Hercynia silva est circa Suevos, gentem maximam.

5. Germaniæ populi magis septentrionales vitam agunt pastorem, et in curribus degunt, atque ex uno loco in alium facile migrant, quia thesauros non reponunt.

p. 282, C. ||— 40. p. 282, C. [αὐτῶν σταδίων] Cf. not. crit. ad Strab. ||— 41. p. 283, D. ||— 42. p. 284, BCD. ||— 43.

p. 286, A. ||— 44. p. 288, D. ||— LIBER VII. 1. p. 289, B. ||— 2. p. 290, A. ||— 3. p. 290, B. ||— 5-6. p. 291, AB.

6. Ὅτι Δροῦσος ὁ Τιβερίου παῖς πολεμῶν καὶ κατορθῶν περὶ τὸν Ῥήνον ἐτελεύτα.

7. Ὅτι διέχει ὁ Ῥήνος ἀπὸ τοῦ Ἄλβιδος ποταμοῦ στάδια γ εὐθυποροῦντι.

8. Ὅτι ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τε ἐστὶ καὶ μεγαλόδενδρος ἐν χωρίοις ἱρμυνοῖς κύκλον περιλαμβάνων μέγαν. Ἐν μέσῳ δὲ ἴδρυται χώρα καλῶς οἰκείσθαι δυναμένη. Ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἢ τε τοῦ Ἰστρου πηγῆ καὶ ἢ τοῦ Ῥήνου καὶ ἢ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη καὶ τὰ ἑλῆ τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα. Ἔχει δ' ἢ λίμνη τὴν περιμέτρον στάδια γ. Νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰστρου πηγῶν καὶ αὕτη καὶ ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς, ὥστε ἀνάγκη τὸν ἀπὸ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἐρκύνιον δρυμὸν ἰόντα πρῶτον μὲν διαπερᾶσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰστρον, εἴτ' ἤδη δι' εὐπεσιέστερων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν εἰσεῖν δι' ὄροπεδίων.

9. Ὅτι ἐστὶ καὶ ἑτέρα ὕλη μεγάλη ἐν Γερμανίᾳ, Γαβρήτα, ἐπίταδε τῶν Σουήθων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἐρκύνιος δρυμὸς ἔχεται δὲ κακείνος ὑπ' αὐτῶν.

10. Ὅτι Κίμβροι καλοῦνται οἱ παρωκσανῖται Γερμανοί, οἵτινες ἐστράτευσάν ποτε εἰς τὴν Μαίωτιν· καὶ ἀπ' αὐτῶν, ὡς εἶκε, καὶ οἱ τὸν Βόσπορον οἰκοῦντες Κιμμέριοι ἐκλήθησαν, ὧν καὶ Ὀμηρὸς μέμνηται. Οἱ δὲ Ἕλληνας τὸ ὄνομα σολοικίζοντες λέγουσιν.

11. Ὅτι ταῖς τῶν Κίμβρων γυναῖξι, συστρατεούσαις τοῖς ἀνδράσι, παρηκολούθουν γυναῖκες προμάντις ἰέραιαι, πολιότριχες, λευχειμονες, καρπασίναις ἐραπτρίδας ἐπιπεπορημέναι, ζῶσιμα χαλκοῦν ἔχουσαι, ῥυμπόδες· τοῖς οὖν αἰχμαλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήτων ξιφῆρεις· καταστέψασαι δ' αὐτοὺς, ἦγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν ὅσον ἀμφορίων εἴκοσιν· εἶχον δ' ἀναβάθραν, ἣν ἀναβάσα ὑπερπετῆς τοῦ λέβητος ἐλαιαοτόμοι ἕκαστον μεταωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχειμένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μανταίαν τινὰ ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγγνεον, ἀναφθεγγόμεναι ἰκην τοῖς οἰκείοις. Ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσιν ἐτυπτον τὰς σύσας τὰς περιταταμένας τοῖς γέροισι τῶν ἀρμαμαζῶν, ὥστε ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαισίον.

12. Ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνας τοὺς Γέτας καὶ τοὺς Μυσοὺς, οἰκοῦντας περὶ τὸν Ἰστρον, Θράκας ὑπελάμβανον, καὶ ἀποίκους τῶν ἐκ Θράκης Μυσῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἰκοῦντας μεταξὺ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν καὶ Τρώων· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Φρύγες Βρύγες εἰσὶ, Θράκιόν τι ἔθνος· καθάπερ καὶ Μυγδόνες καὶ Βέβρυκες καὶ Μαιδοβιθνοὶ καὶ Βιθνοὶ καὶ Θῦνοι καὶ Μαρνανδυνοί· ἀλλ' οὗτοι μὲν τελείως τὴν Εὐρώπην ἐξέλιπον πλὴν Μυσῶν, ὧν καὶ Ὀμηρὸς ἠμνήσθη. Καὶ γὰρ εἰσὶ τινες τῶν ταύτῃ Θρακίων καὶ Μυσῶν ἀπεχόμενοι κρησφαγίας καὶ γάμου διὰ δαιότητα· οὗς λέγει ἀγαυοὺς Ἰππημολγοὺς, Γαλακτοφάγους Ἄβιους τε, τοῦτ' ἐστὶν ἀγάμους, ἀνευ συμβιώσεως γυναικῶν· καὶ συμβαίνει αὐτοῖς δικαιοπραγεῖν διὰ τὸ πένητας εἶναι. Εἰκὸς δὲ

6. Drusus Tiberii filius, bellum felici successu gerens prope Rhenum obiit.

7. Rhenus ab Albi fluvio distat stadiis 3000 recta proficiscenti.

8. Silva Hercynia densior est et magnis consita arboribus et munitis in locis ingentem ambitum includit. In medio sita regio est, quæ pulchre habitari potest. Nec longe ab hac distant Istri ac Rhene fontes et lacus inter utrumque interjacens et de Rheno effusæ paludes. Lacus ambitum habet stadiorum 300. Est autem australior hic lacus quam sunt Istri fontes et ipsa silva Hercynia, ut necesse e Gallia ad silvam Hercyniam proficiscenti primo lacum hunc trajicere. inox Istrum, et deinde per faciliora loca montanasque planities ad silvam ipsam progredi.

9. Alia etiam in Germania est silva ingens, Gæbreta nomine, citra Suevos sita, ultra quos est Hercynia silva, quæ tamen et ipsa ab istis tenetur.

10. Cimbri appellantur Germani juxta Oceanum habitantes, qui usque ad Mæotin aliquando armis progressi sunt. Ab his qui Bosporum incolunt Cimmerii videntur nomen traxisse, quorum etiam Homerus meminit; nam Græci solocismo hoc nomen ita efferunt.

11. Cimbrorum uxores viris in militandi societate conjunctas vates quædam comitabantur, albo vestitu, carbasinis supparis desuper fibulis affixis, cinctu aëreo, pedibus nudis. Eæ captivis per castra strictis occurrebant ensibus, vittatosque ad æreum craterem adducebant, viginti amphorarum capacem. Habebant et pulpitum, quo consensu vates sublimis supra lebetem elevatis guttur inciderebat; tum e fuso in craterem sanguine suam captabant quandam divinationem; aliæ scisso ventre intestina spectabant, suis victoriam vaticinantes. In ipsis vero certaminibus prætentas carrorum cratibus pelles tantis ictibus pulsabant, ut ingens fragor efficeretur.

12. Veteres Græci Mysos et Getas, qui Istrum incolunt, Thracæ esse existimaverunt, itemque colonos Mysorum Thraciæ esse eos, qui in Asia inter Phrygas et Lydos et Trojanos habitant. Quin et ipsi Phryges Bryges sunt, gens Thracica, sicut et Mygdones et Bebryces et Mædobithyni et Bithyni et Thynei et Mariandyni. Sed hi omnes Europam prorsus deseruere præter Mysos, quorum etiam Homerus meminit. Sunt enim nonnulli e Thracibus illis et Mysis, qui a carnium esu et nuptiis ob religionem abstinere, quos appellat ipse inclytos Hippomolgos, Lactophagos, Abios, id est, cælibem absque mulieribus vitam agentes. Fit autem ut, quum pauperes hi sint, justissime vivant. Verisimile est Zamolxin posterioribus seculis persuasisse Getis, ut Pythagoricam vi-

||—7. p. 292, BCD. ||—8. p. 292, B. εἴτ' ἤδη δι' εὐπεσιέστερων] εἰπερ δεῖ δι' εὐπεσιέστερων cod. ||—9. p. 292, D.

||—10. p. 293, BCD. ||—11. p. 294, A. ἤγον] ἢ γὰρ codex. Ante ὑπερπετῆς excidisse videtur ἢ προσήτης. ||—12.

καὶ τὸν Ζάμολξιν ὑστερον τοὺς Γέτας ἀναπεῖσαι πυθαγορίζειν, εὐρόντα ἐτοιμοὺς πρὸς φιλοσοφίαν.

13. Ὅτι ὁ Εὐξείνιος νῦν πόντος Ἄξεινος τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ τὰ ἐνοικοῦντα ἔθνη ἀγρία εἶναι καὶ ξενικοτονεῖν τοὺς περὶ τὴν Ταυρικὴν.

14. Ὅτι οἱ Σκύθαι πάντα κοινὰ εἶχον, καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας, πλὴν ζίφους καὶ ποτηρίου. Διὰ δὲ τὸ εἶναι ἄβιοι δικαιοτάτοι εἰσιν· ἢ γὰρ ἀδικία διὰ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν καὶ διὰ τὰ συμβόλαια. Οἱ γὰρ παλαιοὶ Σκύθαι πένητες ἦσαν· [δ] καὶ Ὁμηρος μαρτυρεῖ καὶ Ἡρόδοτος, περὶ τῶν [ἐπιστρατευσάντων] τῷ Δαρείῳ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Σκυθῶν γράφων, τῆς τε αὐταρχείας καὶ λιτότητος αὐτῶν. Καὶ Δρομιχάτης ὁ Γετῶν βασιλεὺς, ζωγρήσας Λυσιμαχόν, τὸν στρατηγὸν τῶν Μακεδόνων, συστρατεύσαντά ποτε Ἀλεξάνδρῳ, ἀπέλυσε, δέξας αὐτῷ πρότερον τὴν τῶν Γετῶν πενίαν καὶ εἰπὼν, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς τὴν τοιαύτην πενίαν ἀσχοῦσι Γέταις πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις κεχρησθαι.

15. Ὅτι τῆς μεταξὺ Εὐξείνου πόντου καὶ Γερμανῶν γῆς, διχῆ διαιρουμένης, τὸ μὲν πρὸς ἀνατολὰς τε καὶ τὸν Εὐξείνιον Γέται νέμονται, τὸ δὲ πρὸς δυσμικτὴν Δακοὶ [οἱ] καὶ Δάοι· ἀπ' οὗ καὶ ἐπιπολάζει ἐν Ἀθηναίοις τὸ τῶν δούλων ὄνομα.

16. Ὅτι τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη μέχρι τῶν καταρακτῶν Δανούσιον προσηγόρευον οἱ παλαιοί, ἀ μάλιστα διὰ τῶν Δακῶν φέρεται. Τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου, τὰ παρὰ τοὺς Γέτας, ἐκάλεον Ἰστρον. Ὁμόγλωττοι δ' εἰσιν οἱ Δακοὶ τοῖς Γέταις.

17. Ὅτι μεταξὺ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἰστροῦ ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιάς πᾶσα καὶ ἀνυδρὸς· ἐν ἣ Δαρείος ἀποληφθεὶς ὁ Ἰστάσπεω, καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας, ἐκινδύνευσε πανστρατιᾷ δίψῃ φθαρῆναι.

18. Ὅτι μεταξὺ τῆς Πεύκης, ἣ ἐστὶ νῆσος ὑπὸ τῶν τοῦ Ἰστροῦ στομάτων ἀπολαμβανομένη, ἕως τῶν τοῦ Τύρα ἐκβολῶν, στάδιοι εἰσιν 2'. τὸ δὲ ἀπὸ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἰστροῦ, ὃ ἐστὶ νοτιώτατον, ἕως τοῦ βορειοτάτου, τοῦτ' ἐστὶν ἡ τῆς Πεύκης βάσις τριγώνου οὐσης, στάδιοι εἰσι 2'.

19. Ὅτι ἡ Λευκὴ νῆσος ἀπὸ τῆς Πεύκης ἀπέχει πρὸς ἀνατολὰς στάδια πεντακόσια εἰς τὸ πελαγός, ἰερὰ Ἀχιλλέως.

20. Ὅτι ὁ Βορυσθένης ποταμὸς, εἶτα πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ὁ Ἰπανίς ποταμὸς, ἀπὸ τοῦ Τύρα ποταμοῦ· καὶ πρὸ αὐτῶν νῆσος Βορυσθένης. Ἀναπλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη στάδια σ' πόλις ἐστὶν δμῶνυμος τῷ ποταμῷ· ἢ δ' αὐτὴ καὶ Ὀλβία καλεῖται, κτίσμα Μιλησίων, ἐμπορεῖον μέγα. Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Βορυσθένου πρώτη ἐστὶν ἡ

tam ducerent, quod eos ad philosophiam promptos deprehendisset.

13. Pontus qui nunc Euxinus dicitur, prius Axi-nus, id est inhospitalis, dictus est, quod accolæ feri erant, et Tauricæ incolæ hospites mactare solebant.

14. Scythæ omnia communia habere consueverunt, usque ad mulieres ipsas, præter gladium solum et poculum. Quia tenuiter vicitant, justissimi etiam sunt; nam i justitia ob pecuniæ possessionem et contractus fieri solet. Veteres enim Scythæ erant pauperes; quod et Homerus testatur, et Herodotus de Scythis cum Dario rege Persarum bellum gerentibus scribens, et de frugalitate ipsorum ac simplicitate. Et Dromichætes rex Getarum, quum Lysimachum Macedonum ducem, qui cum Alexandro olim militaverat, vivum cepisset, postquam Getarum monstraverat paupertatem, impune dimisit cum illo monito, ne Getas talem paupertatem exercentes bello persequeretur, sed amicis iis uteretur.

15. Terra ea, quæ inter Pontum Euxinum et Germaniam jacet, bifariam divisa est; regionem ad ortum et Pontum Euxinum vergentem Getæ habitant, ad occasum vero Daci sive Dai, unde etiam istud ser-vorum nomen apud Athenienses in usu est.

16. Partes Istri fluvii superiores, quæ versus fontes sunt ad cataractas usque, antiqui Danubium dixerunt, quæ maxime per Dacos feruntur; inferiores vero ad Pontum usque, quæ juxta Getas, Istrum appellantur. Habent autem Daci eandem linguam cum Getis.

17. Inter mare Ponticum ab Istro Tyram versus Getarum solitudo protenditur, campestris tota atque aquarum indiga; in qua Darius Hystaspis filius destitutus, quando trajecto Istro in Scythas duxit, in periculum venit siti cum toto exercitu pereundi.

18. A Peuce, quæ insula est ostiis Istri comprehensa, usque ad Tyram ostia sunt stadia 300; at ab ostio Istri, quod Sacrum appellatur et maxime australe est, usque ad id quod maxime septentrionale est, stadia 300. Est autem hæc basis Peuces insulæ, triangularem figuram habentis.

19. Leuce insula a Peuce versus ortum distat stadiis 500, in alto sita, sacra Achilli.

20. Deinde Borysthenes est fluvius; mox ad septentrionem et ortum Hypanis fluvius, post Tyram fluvium; ante hos Borysthenes insula. Naviganti Borysthenem ad stadia ducenta, ejusdem nominis urbs offertur, etiam Olbia dicta, amplum emporium, opus Milesiorum. Inter Istrum fluvium et Borysthenem

p. 295, BC. Μαῖδοβιθνοὶ] Μεδοβιθνοὶ cod. || — 13. p. 298, D. || — 14. 296, D. 300, D. 301, ABC. Δρομιχάτης] Δρομιχέτης cod. || — 15. p. 304, C. || —

16. p. 304, D. 305, A. || — 17. p. 305, BC. || — 18. p. 305, CD. || — 19. p. 306, A. || — 20. p. 306, BC. νῆσος Βορυσθένης] Βορυσθενίς Coray e Ptolemæo;

τῶν Σκυθῶν ἰρημία· εἶτα Τυραγῆται· εἶτα Ἰάζυγες Σαρμάται καὶ οἱ Βασιλῆιοι λεγόμενοι Σκύθαι.

21. Ὅτι ἡ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας θαλάσσης πεδιάς ἐστίν, ἢν Ἰσμεν.

22. Ὅτι Ῥωξολανοί, περὶ τὴν Μαιώτιν οἰκοῦντες, ἐπολέμουν πρὸς τοὺς τοῦ Εὐπάτορος Μιθριδάτου στρατηγούς, ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον.

23. Ὅτι αἱ τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ ἐκβολαὶ ἐν τῷ μυχῷ κείνται τοῦ Ταμυράκου κόλπου καὶ ἡ Βορυσθένης νῆσος· ὃ δὲ Καρκινίτης ποταμὸς ἐν τῷ μυχῷ ἐκδίδωσι τοῦ δμωνύμου κόλπου· καὶ περιέχεται μεταξὺ τῶν δύο κόλπων τούτων ἡ Ταυροσκυθία χερρονησίχουσα, ἥς τὰ νότια μέρη εὐθείᾳ ἐστὶν αἰγιαλός, ὃ Ἀχίλλαιος δρόμος.

24. Ὅτι τὰ περὶ Μαιώτιν χωρία διὰ τὴν ψῦξιν ὄνους οὐ τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ ζῆον. Οἱ τε βόες, οἱ μὲν ἄκεροι γίνονται, τῶν δὲ ἀπορρινῶσι τὰ κέρατα· καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος. Οἱ τε ἵπποι μικροὶ γίνονται, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα. Ὁ δὲ διάπλους τοῦ Βοσπόρου ἀμαξέυεται ἐκ τοῦ Παντικαπαίου εἰς Φαναγορίαν, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὀδόν· ὀρυκτοὶ τὲ εἰσὶν ἰχθύες, οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ χρυστάλλῳ, θηρευτοὶ γαγγάμη τῶν ἐργαλείῳ, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφίσι πάρισσι τὸ μέγεθος. Ἡ δὲ ἀμπελος χειμῶνος κατορύττεται. Τὰ δὲ καύματα τοῦ θέρους σφοδρὰ γίνονται, τάχα μὲν τῶν σωμάτων ἀηθίζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμόντων, ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ αἴρος ἐκθερματινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσιν.

25. Ὅτι μετὰ τὴν νῆσον τὸν Βορυσθένη ἐξῆς πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῇ ἡπειρῷ ψιλὸν χωρίον, καλούμενον ἄλσος ἱερὸν Ἀχιλλέως· εἶτα ὁ Ἀχίλλαιος δρόμος, ἀλιτενῆς χερσόνησος· ἐστὶ γὰρ ταινία τις ὅσον ἡ σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἑω, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων, τὸ δὲ ἐλάχιστον πλέθρων δ', διέχουσα τῆς ἑκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἡπειροῦ τῇ θαλάσσει σταδίου ε', ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσην δὲ ὃ τοῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν ὅσον μ' σταδίων. Τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκραν, ἢν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὑφορμον· μεθ' ἣν ὁ Καρκινίτης κόλπος, εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἀρκτους ὅσον ἐπὶ σταδίους β' μέχρι τοῦ μυχοῦ. Τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν δμωνύμως τῇ ἄκρᾳ. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὃ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ θαλάττης, σταδίων μ', καὶ ποῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην χερρονησον. Οἱ δὲ τῆς πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασίν. Ἡ δὲ Σαπρὰ λίμνη σταδίων μὲν εἶναι, ὃ λέγεται, μέρος δ' ἐστὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν· συνειστέμνεται γὰρ αὐτῇ στόματι μεγάλῳ καὶ ἐστὶν ἐλώδης σφόδρα

prima occurrit Getarum solitudo, deinde Tyragetæ, mox Jazyges Sarmatæ et Basillii appellati Scythæ.

21. Universus aquilonaris tractus, quantus est nobis cognitus, a Germania usque ad mare Caspium, campestris est regio.

22. Roxolani circa Mæotim habitantes bellum gesserunt adversus Mitbridatis Eupatoris duces, imperatorem habentes Tassium.

23. Borysthenis fluvii ostia sunt in intimo recessu Tamyracæ sinus, itemque Borysthenes insula. Carcinites fluvius in recessu erumpit sinus eodem nomine dicti; interque hos duos sinus Tauroscythia continetur, peninsulae forma; cujus pars australis est rectum littus, quod cursum Achillis appellant.

24. Loca circa Mæotim præ magno frigore asinos non gignunt; est enim animal istud frigoris impatiens. Bœum autem alii absque cornibus nascuntur, aliis amputantur; hæc enim pars a gelu maxime læditur. Equi pusilli apud eos nascuntur, oves vero magnæ. Trajectus autem Bospori a Panticapæo ad Phanagoriam plaustris percurritur, adeo ut via trita et cœnium ibi sit. Et pisces in glacie deprehensi fuscis effodiuntur, maxime antacæi, delphinos magnitudine æquant. Vitis per hiemem defoditur. Æstus per æstatem ingens est, forte quia corporibus æstus est insolens, aut quia nullæ spirant auræ, aut quia aer crassus plus caloris concipit, quale est quod in nubibus parelii efficiunt.

25. Post Borysthenis insulam ad ortum in continente nudus locus est, quem Achillis Sacrum lucum appellant; deinde Achillis Cursum, humilis peninsula. Est enim fascia quædam in stadia mille versus ortum producta, latitudine maxima duorum stadiorum, minima jugerum quatuor, distans a continente, quæ utrinque cervici huic adjacet, per mare stadiis 60; arenosa est, aquam tantum fossilem habens. In medio isthmi collum est fere stadiorum 40. Terminatur vero ad promontorium, quod Tamyracen appellant et navium stationem habet. Post illud permagnus sinus est Carcinites, tendens in aquilonem ad stadia circiter bis mille usque ad sinus recessum. Hunc sinum, eodem quo promontorium nomine, Tamyracen appellant. Ibi isthmus ille est, qui lacum Sapran [putrem] nominatum a mari separat, stadiorum 40, facitque peninsulam quæ Taurica sive Scythica appellatur Chersonesus. Sunt qui latitudinem isthmi dicant esse stadiorum 360. Ceterum Sapra palus dicitur esse stadiorum 4000; pars autem est Mæotidis versus occasum, magnoque illi ore conjungitur; paludosa est

sed ibi quoque meliores codices præbent Βορυσθένης. Strabo nomen insulæ non tradidit. || — 21-22. p. 306, C. Ῥωξολανοί] Ῥωξοανοί cod. || — 23. p. 307, ABCD. ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ταμυράκου κόλπου etc.] Inconcinna excerptor tradit, quum Tamyracæ sinus

idem sit cum Carcinite sinu neque ad os Borysthenis pertineat. Carciniten fluvium e Ptolemæo auctor petiisse videtur. || — 24. πηλὸν] πλοῦν Coray.; θηρευτοὶ] θηρευταὶ cod.; τοῦ πάχους τοῦ αἴρος] τοῦ αἴρος ἐκ τοῦ πάχους Strabo. || — 25. Καρκινίτης] Καρκινίτης

καὶ βαπτοῖς πλοίοις μόγις πλόμιος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τενάγη βραδίως ἀνακαλύπτουσι, εἴτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἐλη τοῖς μείζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν, ἀλλ' ἐνίσχεται αὐτόθι.

26. Ὅτι Χερρόνησος πόλις ἐν τῇ Ταυρικῇ πρότερον αὐτόνομος ἦν. Κατατρυχομένη δ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠναγκάσθη προστάτην Ἐλέσθαι Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα (καὶ) στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσμοῦ μέχρι Βορουσθένους ποταμοῦ βαρβάρους καὶ τοῦ Ἄδριου. Ταῦτα δ' ἦν ἐπὶ Ῥωμαίους παρασκευή. Ἐκαῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλιπιδας ἄσμενος πέμψας εἰς τὴν Χερρόνησον στρατεῖαν, ἐπολέμει πρὸς τοὺς Σκυθὰς καὶ τοὺς ἐχειρώσατο καὶ Βοσπόρου κατέστη κύριος, παρ' ἐκόντος λαδῶν Παρισάδου, τοῦ κατέχοντος τότε. Ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ἢ τῶν Χερρονησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστίν.

27. Ὅτι μετὰ τὸν Συμβόλων λιμένα ἐν τῇ Ταυρικῇ, δεῖ ἐστὶ δυσμικὸς καὶ βόρειος, ἢ Ταυρικὴ πρὸς νότον τοῦ Εὐξεινίου παραλία, α ὄσα σταδίων τὸ μῆκος, τραχίαια καὶ ὄρεινη καὶ καταϊγίζουσα τοῖς βόρειαις ἰδρυται· [εἴτα] ἢ Θεοδοσία πόλις ἐν τῷ Βοσπόρῳ. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς παραλίας ταύτης ἀκρωτήριόν ἐστι, τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον, ἀντικρὺ Παφλαγονίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου αὐτῆς Καραμβιδος. Τὸ δὲ διάγραμμα τὸ μεταξὺ Καραμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου στάδιοι βσ'. Ἀπὸ δὲ Θεοδοσίας εἰς Παντικάπην, μητρόπολιν τῶν Βοσποριανῶν, πᾶσα ἡ χώρα εὐγίαιος καὶ εὐφορος σίτου, σταδία φλ'. Ἡ δὲ Παντικάπαια πόλις ἰδρυται ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. Τὸ δὲ Παντικάπαιον λόφος ἐστὶ πάντῃ περιουκούμενος ἐν κύκλῳ σταδίων κ', κτίσμα Μιλησίων.

28. Ὅτι τὰ τοῦ Τανάιδος δύο στόματα διεῖχει ἀλλήλων ὡς στάδια ξ'. Ἐνθα καὶ πόλις διμύνημος τῷ ποταμῷ, μέγιστον ἐμπορεῖον τῶν βαρβάρων μετὰ τὸ Παντικάπαιον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παντικαπαίου πρὸς βορρᾶν στάδια κ' ἀνίστη Μυρμηχίον ἐστὶ πολίχιον· εἴτα κόμη Παρθένιον, ἀπὸ σταδίων μ' τοῦ Μυρμηχίου, ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου ξ'. Ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ Παντικάπαιον ὁ πορθμὸς, τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλάτος τοῦ Βοσπόρου, σταδίων ο'· ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθενίου, ὅπου καὶ τὸ στενότατόν ἐστὶ τοῦ πορθμοῦ, στάδια κ'. Ἔχει δ' ἐνταῦθα ἀντικειμένη ἐν τῇ Ἀσίᾳ κόμην, Ἀχιλλεῖον καλούμενην. Ἐνταῦθεν δὲ τὸ μῆκος τῆς λίμνης ἐπὶ τὸν Τανάιν τὴν πόλιν καὶ τὴν νῆσον στάδια βσ'. Ὅ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν παράπλους κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη ὀλίγῳ

admodum et vix naviculis sutilibus navigari potest; venti enim cœnum facile detegunt, inde rursus op-
pient, adeo ut paludes majoribus cymbis non sint perviæ, sed illic detineantur.

26. Chersonesus urbs in Taurica, quæ antea propriis legibus vivebat, a barbaris postmodum direpta eo necessitatis adducta est, ut Mithridatem Eupatorem præsidem sibi deligeret, cum barbaris, qui supra isthmum usque ad Borysthenem atque Adriam loca tenent, bella gesturum; quæ adversus Romanos præludia parabantur. Ille igitur, quum ista spe ductus lubens exercitum in Chersonesum misisset, Scythis bellum intulit, eosque subjugavit, ac Bosporo potitus est, ultro accepta ejus ditione a Parisade, qui eum tunc obtinebat. Ex eo tempore Chersonesitarum civitas in hunc usque diem Bosporanis regulis est subjects.

27. Post Symbolorum portum in Taurica, qui versus occasum ac boream jacet, Tauricum littus sequitur versus austrum Ponti Euxini, longitudinem habens stadiorum mille, asperum, montanum et aquilonibus procellosum. Sita est urbs Theodosia in Bosporo. Ceterum in medio hujus littoris promontorium est, quod Criumetopon appellatur, ex adverso Paphlagoniæ et Carambidis promontorii. Inter Carambin et Arietis frontem intervallum stadiorum habet duo millia et ducenta. A Theodosia usque ad Panticapen Bosporianorum metropolim regio tota agrum habet feracem, præcipue tritici; stadia sunt quingenta triginta. Urbs Panticapæa in ore lacus Mæotidis est sita. Panticapæum autem collis est in circulum habitatus ad stadia viginti, colonia Milesiorum.

28. Duo ostia Tanaidis inter se distant stadiis 60; ibi urbs est eodem nomine cum fluvio, emporium barbarorum maximum post Panticapæum. A Panticapæo versus boream ad stadia viginti sursum pergenti Myrmecium est oppidum exiguum; deinde Parthenium vicus stadiis a Myrmecio quadraginta, a Panticapæo vero sexaginta. Juxta Panticapæum, fretum, id est Bospori trajectus, stadiorum est septuaginta; a Parthenio vero loco, ubi angustissimum est, stadiorum viginti. Habet autem illic oppositum in Asia vicum, Achilleum nomine. Ex hoc loco longitudo lacus ad Tanaim urbem et insulam stadiorum est 2200. Hunc numerum paulo excedit præter Asiam ad

cod. || — 26. p. 308, D. Χερρόνησος] ἢ νῦν Χερσὼν καλεῖται add. pr. man. in margine. || — 27. p. 309, ABCD. Συμβόλων] Συμβούλων cod.; ἢ Ταυρικὴ πρὸς νότον etc.] Negligenter hæc excerpta sunt. || — βσ'] Strabo : διέστηκε δ' ἢ Καραμβιδος τῆς μὲν τῶν Χερσονησιτῶν πόλεως σταδίου βσ', τοῦ δὲ Κριοῦ μετώπου πολλὴ ἑλάττους τὸν ἀριθμόν. Hinc epitomator stadia sua βσ' ipse exputasse videtur. Quamquam Strabo alio loco

(p. 103, 16 ed. Did.) a Criumetopo ad Carambin ipsa illa stadia 2,500 numerat, quæ h. l. inde a Chersonesitarum urbe computat, adeo ut altero loco pro μετώπου πολλὴ legendum esse videatur μετώπου [ὡ] πολλὴ. || — 28. p. 310, BCD. 311, AB. παράπλους] περίπλους cod.; ὑπὲρ τοὺς] Hæc aut ejicienda sunt aut nata ex παράπλους vel περίπλους. || — ζ' ἰγγίστα] πλεόν ἢ τριπλάσιον Strabo. || — σχεδὸν δέ τι] σ. δ' ἴτι cod. ||

τι υπερβάλλει τῶν βσ' σταδίων, ὁ δὲ ἀριστερὸς καὶ ἐπὶ Εὐρώπῃ (ὕπερ τοῦς) ἤ ἔγγιστα, ὡς εἶναι τὴν τῆς συμπάσης λίμνης περιμέτρον θ' ἔγγιστα σταδίων ἧς τὰ μὲν Εὐρωπαϊα μέρη Ἰρρημα, τὰ δ' ἀνατολικά οἰκείται· ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερρόνησος ἴσους καὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα τῇ Πελοποννήσῳ. Τὴν δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, φέουσι καὶ ἐκαλεῖτο πάλαι ἡ χώρα αὕτη πᾶσα, σχεδὸν δὲ τι καὶ [ἡ] ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους, μικρὰ Σκυθία. Τῆς δὲ Χερρόνησου τῆς Ταυρικῆς, πλὴν τῆς θρηνῆς τῆς παραλλοῦ μέχρι Θεοδοσίας, ἡ ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγείας ἴστω πᾶσα, σίτω δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχῆς τριακοντάχουν ἄγρ' ἀποδίδουσι διὰ τοῦ τυχόντος ὄρουτοῦ σχιζομένη. Φόρον δ' ἔφερον Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι. Ἐνταῦθέν φασὶ καὶ τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἕλλησιν εἶναι καὶ Αἰσικωνά φασὶ πέμψαι ἔνταῦθεν Ἀθηναίοις σίτου μεδίμνους μυριάδας ι'. Διὰ δὲ τὸ νομάδας εἶναι τοὺς βορειοτέρους Γεωργοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο ἰδίως.

29. Ὅτι ἰδίον ἴστω Σκυθῶν καὶ Σαρματῶν τὸ τοὺς ἵππους ἐκτίμειν εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γὰρ εἰσιν, ὄξει δὲ σφόδρα καὶ δυσπειθείς.

30. Ὅτι ἐν Σκυθίᾳ ἀετὸς οὐ γίνεται. Γίνεται δὲ ζῷον τι ἐνταῦθα, ὁ καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλάφου τε καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῶν δρόμων, πίνων τοῖς βῆθωσιν εἰς τὴν καρφαλὴν, εἴτ' ἐνταῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιύων πλείους, ὥστ' ἐν τῇ ἐνύδρῳ νέμεσθαι βραδίως. Τοιαύτη μὲν ἡ μεταξὺ Ῥήνου καὶ Ταναΐδος ποταμῶν χώρα, ἡ ἐκ[τὸς] τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ὑπὸ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης ἀφορίζομένη.

31. Ὅτι παράλληλά ἴστω τρόπον τινὰ τῷ Ἰστρῳ ποταμῷ τὰ τε Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιονικὰ καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πως γραμμὴν ἀποτελοῦντα, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἄδριου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἥσπερ προσαρξία μὲν τὰ μεταξὺ Ἰστρου ποταμοῦ καὶ τῶν ὄρων, πρὸς νότον δὲ ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχὴς βαρβαρος μέχρι τῆς θρηνῆς. Πρὸς μὲν οὖν τὸν Πόντον τὸ Αἴμον ἴστω ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτη καὶ ὑψηλότατον, μέσην πως διαιροῦν τὴν Θράκην. Πρὸς δὲ τῷ Ἄδριᾳ πᾶσα ἡ Ἀδρία σχεδὸν τι μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὕτη πᾶσα ὑψηλή. Ἐφ' ἐκείτερα δὲ αὐτῆς, ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἡ Ροδόπη, ἕμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἴμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἀρκτον τὰ Ἰλλυρικὰ ἡ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανική. Αἱ δ' Ἄλπεις διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικῶν τε ἄμα καὶ Ἰλλυρικῶν ἔθνων. Ἡ δὲ Ὀκρά ταπεινότατον μέρος τῶν Ἀλπεῶν ἴστω, τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ραιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων ἐνταῦθεν δ' ἐξαιρέται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἄλβια. Μεταξὺ δ' Ὀκρας καὶ Ἀλβίων ὄρων ἐν τῇ Ἰστρίᾳ

dextram partem navigatio; ad sinistram vero et juxta Europam, ad septem millia proxime accedit, ut totius lacus ambitus stadiorum fere sit 9000. Hujus pars ea quæ in Europam vergit, deserta est; quæ ad ortum, habitatur. Ceterum Taurica Chersonesus et magnitudine et figura Peloponneso est similis. Magnam ejus partem, usque ad Isthmum scilicet ac sinum Carcinitem, Tauri colebant, gens Scythica, appellabaturque olim regio hæc universa et fere quicquid extra isthmum est usque ad Borysthenem, Parva Scythia. Hujus Tauricæ Chersonesi, præter montanam oram maritimam usque ad Theodosiam, reliqua pars tota campestris est et fertilis, inprimis autem frumenti; ibi enim quocunq; rostro scissa trigecuplum reddit. Hi tributum pendebant Mithridati Eupatori. Ex his locis ad Græcos commeatu frumentarios exstitisse ajunt. Leuconem traditum est Atheniensibus misisse modiorum frumenti myriades quindecim. Quum autem qui supra eos habitant pastores essent omnes, hi peculiariter Georgi sive agricolæ nominabantur.

29. Scythicæ et Sarmaticæ gentis peculiaris mos est equos castrare, ut mansuetiores fiant; sunt enim parvi, verum acres admodum et contumaces.

30. In Scythia aquilæ non nascuntur; animal autem ibi est quadrupes, quod Colos appellatur, magnitudine inter cervum et arietem media, corpore albo, majore quam illi cursus celeritate; naribus potans aquam in caput trahit, ibique per dies complures reservat, ita ut facile vivat in locis aquæ expertibus. Talis est inter Rhenum et Tanain fluvios regio, quæ ultra Istrum fluvium mari Pontico terminatur.

31. Quodammodo ad Istrum fluvium paralleli sunt Illyrici et Pæonici ac Thracii montes, juxta unam fere lineam jacentes ab Adria ad Pontum usque porrectam, a qua versus septentrionem est, quod inter Istrum fluvium et montes interjacet regionis, versus meridiem Græcia et huic contiguae barbarorum sedes ad montes usque. Ad Pontum Hæmus mons est, ceteros ejus loci magnitudine et altitudine superans, mediam dividens Thraciam. Ad Adriam vero est tota fere Adria; media jacet Pæonia, quæ et ipsa tota alta est. In altera inde parte, in Thracia mons confinis Rhodope post Hæmum maxime altus, in altera parte versus septentrionem Illyria et Autariatarum regio et Dardanica. Alpes autem usque ad Iapodes excurrunt, Celticam simul et Illyricam gentem. Ocræ vero pars Alpium a Rhætis ad Iapodes porrectarum humillima. Inde montes rursus attolluntur juxta Iapodes, et vocantur Albii. Inter Ocræm et Albios montes juxta lineam rectam in Istria montes sunt, quibus nomen

— 29. p. 312, B. || — 30. p. 312, D. || — 31. p. 313, BCD. 314, A. Αὐταριατῶν] Αὐγαριατῶν co-

dex. || — τὰ Καρούαγα] Hoc nomen aliunde additum, fort. e Ptolemæo (3, 1, 1 et 8, 2, 2), ubi: τὸ.

τὰ ὄρη τὰ Καρούαγκα ἐπ' εὐθείας. Τὰ δὲ Βέβια εἰσι ἀνατολικώτερα τῶν Ἀλβίων· ὡς εἶναι κατὰ τὸ ἐκλίμα σχεδὸν ἐπ' εὐθείας τὰ ὄρη ταῦτα, Ὁκραν, Καρούαγκα, Ἀλβια, Βέβια· εἶτα τὰ τῆς ἄνω Μυσίας ὄρη· εἶτα ὁ Αἴμιος ὁ Θράκιος ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου. Αὕτη οὖν ἡ κατὰ τὰ προκείμενα ὄρη εὐθεία παράλληλος ἐστι τῷ Ἰστρῷ σχεδόν.

32. Ὅτι ἀρχὴ τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας ἐστὶν ἡ Ἰστρία, συνεχῆς οὖσα τοῖς τε Κάρνοις καὶ τῇ Ἰταλίᾳ. Καὶ εἰσιν ὡ' στάδιοι ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ἕως τῆς Πόλας· τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἕως Ἀγκῶνος, πόλεως Ἰταλικῆς. Ὁ δὲ πᾶς τῆς Ἰστρίας παράπλους ἕως τῶν Ἀλβίων ὄρων στάδιοι ατ'. Ἐξῆς δὲ ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους σταδίων α.

33. Ὅτι οἱ Ἰάποδες ἴδρυνται ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τελευταίῳ ὄντι τῶν Ἀλπεων καὶ ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰστρὸν καθήκοντες, τῇ δὲ ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Κατάστικτοι δὲ εἰσιν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριοῖς τε καὶ Θραξίν.

34. Ὅτι μετὰ τὸν τῶν Ἰαπόδων παράπλου ὁ Λιθυρικός ἐστι σταδίων αψ', νήσων ἀριθμὸν ἔχων πρὸ αὐτοῦ περὶ μ'. Τῶν δὲ Ἰαπόδων νήσος πρόκειται Κυρικτικῇ, τῶν δὲ Ἰστρίων αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι, ἐνθα φασι τὴν Μήδειαν τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον ἀνελεῖν. Καὶ ἡ Τραγοῦριον δὲ καὶ ἡ Φάρος πρὸ τῆς Λιθυρίας εἰσι, νῆσοι ἐπίσημοι, καὶ ἡ Ἰσσα νήσος.

35. Ὅτι ἴδιον τῶν Δαλματιῶν τὸ διὰ δεκαετηρίδος ἀναδασμὸν ποιῆσαι τῆς χώρας· τὸ δὲ μὴ χρῆσθαι νομίμασι πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἴδιον, πρὸς ἄλλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοὺς κοινόν.

36. Ὅτι ὄρος ἐστὶν Ἀδριον, μέσον τέμνον τὴν Δαλματικὴν, τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δὲ ἐπὶ θάτερα. Εἶτα ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ Μέλανα νήσος, ἣτις καὶ Κέρκυρα καλεῖται, Κνιδίων κτίσμα.

37. Ὅτι πολλὰ ἔθνη ἐξέλιπον καὶ ἐκλείπουσι Γαλατῶν μὲν Βόιοι καὶ Σκορδίσται, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριαῖται καὶ Ἀδριαῖοι καὶ Δαρδάνιοι, Θρακῶν δὲ Τριβαλλοὶ· νῦν δ' οὐδ' ὄνομά ἐστι Μακεδόνων ἢ Θρακῶν.

38. Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν ἡ Ῥίζαι κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ Δριῶν ἐφεξῆς πρὸς νότον ποταμὸς, ἀνάπλου ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς, [ἣ] συνάπτει τοῖς τε Μακεδονικοῖς καὶ τοῖς Παιονικοῖς ἔθνεσι πρὸς μεσημβρίαν. Εἶτα Δυρράχιον δμώνυμος τῇ χειρρονήσῳ πόλις, Κερκυραίων κτίσμα, εἶτα Ἄψος ποταμὸς· εἶτα Ἀπολλωνία πόλις, Κορινθίων κτίσμα, εἶτα Ἄψος ποταμὸς, εἶτα Βαλλιακὴ πόλις καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη καὶ Χάονες, ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ νήσος Σασώ. Καὶ ἐστὶ τὸ μὲν Ἰόνιον ὄνομα ἡ ἀρχὴ τοῦ κόλπου, τὸ δὲ Ἀδρίας τοῦ ἔσω μέρους [μέχρι] τοῦ

Caruunca. Porro Bebi montes adhuc magis versus ortum sunt quam Albii: ita, ut in quinto climate hi montes sint juxta lineam fere rectam locati, Oera, Caruunca, Albia, Bebia; deinde montes superioris Mysiae; mox Haemus Thracius usque ad Euxinum Pontum. Recta itaque linea, juxta hos montes ducta, Istro fere parallela est.

32. Littoris Illyrici initium Istria est, Carnis et Italiae continua. Sunt autem ab intimo sinu Adriæ usque ad Polam urbem stadia 800, ac totidem Anconem usque, Italiae urbem. Ceterum Istriæ circuitio tota usque ad Albios montes stadiorum est 1300; deinceps autem Japodum præternavigatio est stadiorum 1000.

33. Japodes siti sunt ad Albium montem, qui finis est Alpium et admodum altus, ac partim ad Pannonios et Istrum, partim ad Adriam pertinent. Notis autem compuncti sunt corpora, quemadmodum Thracæ et Illyrici ceteri.

34. Post Japodum oram Liburnica succedit stadiorum 1500, cui insulæ adjacent numero 40. Ante Japodes est insula Cyrrictica, et ante Istrios Absyrtides insulæ, ubi Medea dicitur Absyrtum fratrem interfecisse. Præterea Tragurium et Pharos ante Liburniam jacent, insignes insulæ; item Issa insula.

35. Dalmatis peculiaris mos est singulis octenniis agros denuo dividere; nam quod numismate nullo utantur, id ipsis inter littoris accolæ peculiare est, cum aliis autem barbaris permultis commune.

36. Mons Adrius (*Ardius*) Dalmatiam mediam secat ita ut altera ejus pars ad mare spectat, altera in diversum. Post hunc Naro fluvius est et ante hunc Melæna insula, quæ et Corcyra dicitur, a Cnidiis colonis frequentata.

37. Multæ gentes defecerunt, e Gallis Boii et Scordistæ, ex Illyricis Autariatæ, Ardiei et Dardanii, e Thracibus Triballi. Jam vero ne nomen quidem Macedonum aut Thracum est.

38. Post Ardiæorum oram maritimam et Pleræorum Rhizæ (*Rhizonæorum* ? *Rizonicus* ?) sinus est et Rhizon oppidum; deinde ad austrum Drilo fluvius, quo adverso navigatur orientem versus usque ad Dardanicam, quæ attingit Macedonicas gentes et Pannonicas ad meridiem. Deinde Dyrrachium urbs est, ejusdem nominis cum peninsula, Corcyræorum opus; deinde Apsus fluvius; tum urbs Apollonia, a Corinthiis condita; mox Aous fluvius; deinde Balliaca (*Bylliaca*) urbs et Ceraunii montes et Chaones, initium sinus Ionii et insula Saso. Est autem propria appellatio Ionii, qua parte sinus incipit; Adriatici vero, qua interior ejus sinus pars est; nunc autem sinus univ ersus eodem gaudet nomine. A Liburnia ad Cerau-

Καρούαγκα ὄρος. || — 32. p. 314, CD. || — 33 et 34. p. 315, A. Κυρηκτικῆ... ἡ Φάρος... Ἰασσα cod. || — 35. p. 315, C. πρὸς ἄλλους... πολλοὺς] πρὸς ἀλλήλους... πολλοῖς cod. || — 36. p. 315, C. || — 37.

p. 315, D. || — 38. p. 316, ABCD. Ῥίζαι κόλπος] Ῥίζων κόλπος codd. Strabon., quod et ipsum corrigendum fuerit in Ῥίζωνίων vel in Ῥίζονιάδς. || — Ῥίζων] Ῥίζον cod. || — Ἄψος] Δῖος cod.

μυχοῦ νῦν δὲ σύμπας ὁμοίως καλεῖται. Καὶ εἰσιν ἀπὸ Λιβυρίας εἰς τὰ Κεραυνία ὄρη ἢ παραλία στάδια β, ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ὁδὸς ἕως τῶν Κεραυνίων ὄρειων πεζῇ ἡμερῶν πλειόνων ἢ λ'· κατὰ δὲ θάλασσαν ὁ πλοῦς ἡμερῶν ε'. Καὶ ἐστὶ πᾶσα ἡ παραλία αὕτη εὐγενεὶς καὶ εὐάμπελος καὶ εὐδενδρος.

39. Ὅτι ἡ ὑπερχειμένη τῆς παραλίας Ἰλλυρία πᾶσα ἐστὶν ὄρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφόβολος· ἢ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὅστε καὶ τῶν ἀμπελων σπάνιν εἶναι. Ταῦτα δὲ τὰ χωρία Παννόνιοι κατέχουσι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματῶν καὶ Ἀρδιαίων, πρὸς ἄρκτον δὲ μέχρι τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ, πρὸς ἕω δὲ Σκορδίσκοις συνάπτοντα· * τῇ δὲ παρὰ τὰ ὄρη τὰ Μακεδόνων καὶ Θρακῶν.

40. Ὅτι ἐν Αὐταριάταις, ἔθνεϊ Ἰλλυρικῶ ἐπισήμῳ, ὕδωρ ἐστὶ βίον ὑπὸ ἄγκυι τινὶ τοῦ ἕαρος· ἀρυσάμενοι δὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἀποθέντες ἡμέρας ε' εἶχον, εἶτα ἐξεπήγνυτο καὶ ἦσαν ἕλας.

41. Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν ἢ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστὶ χώρα, παρὰ τὸν Ἰστρον ὄσσα, καὶ τὰ ἐλη τὰ τῆς ἐντὸς Ἰστρου μικρᾶς Σκυθίας.

42. Ὅτι ἀπὸ τοῦ νοτιωτάτου στόματος τοῦ Ἰστρου, ἔπερ Ἰερὸν καλεῖται, ἐπὶ νότον ἰόντι τὴν τοῦ Πόντου παραλίαν, Ἰστρος ἐστὶ πολὺν ἀπὸ φ' σταδίων, Μιλησίων κτίσμα· εἶτα ἕτερον πολὺν Τόμις ἀπὸ σ' σταδίων· εἶτα πόλις Κάλλατις ἀπὸ σ' σταδίων, Ἡρακλειωτῶν κτίσμα· εἶτα πόλις Ἀπολλωνία ἀπὸ α' Καλλάτιδος σταδίων, κτίσμα Μιλησίων. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Καλλάτιδος Ὀδησσός ἐστιν· εἶτα τὰ τοῦ Αἴμου ὄρους ἀνατολικά πέρατα, ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν Ἀλπεων· εἶτα Μεσημβρία, Μεγαρέων κτίσμα· εἶτα Ἀγχιάλῃ πόλις· εἶτα Ἀπολλωνία. Πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδια εἰσι αφ'. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἢ τε Θυνίας καὶ Σαλμυδησσός, αἰγιαλὸς Ἰρημος καὶ λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολλὸς πρὸς τὸν βορρᾶν, σταδίων ἑσόν ψ' μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος. Αἱ δὲ Κυανεαὶ νησιδία εἰσι δύο πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, διαιργόμενα πορθμῶν ἑσόν κ' σταδίων· τοσοῦτον δὲ διάχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ἔπειρ ἐστὶ τὸ στενότατον τοῦ Θρακίου Βοσπόρου καὶ τὸ τοῦ Πόντου στόμα.

43. Ὅτι Θρακιστὶ καλεῖται ἢ πόλις βρία· διὸ Μεσημβρία μὲν ἢ τοῦ Μείσιος βρία, Σηλυμβρία δὲ ἢ τοῦ Σήλυος βρία· ἢ δὲ Αἴνός ποτε Πολτυοβρία ἐκαλεῖτο, τοῦ Πόλυτος βρία.

44. Ὅτι Μεγαρεῦσι, χρωμένους ποτὶ περὶ ἀποικίας,

nios montes ora maritima est stadiorum 2000; via autem ab intimo sinu Adriatico usque ad Ceraunios montes pedibus eunti dierum est plus quam 30, navigatio per mare dierum sex. Universa hæc ora maritima frugum atque rerum omnium ferax est, vinetis atque arboribus optime consita.

39. Quæ supra oram illam maritimam sita est Illyria, omnis montana est et frigida et nivibus oppleta, præcipue vero pars septentrionalis, adeo ut vel vitium ibi penuria sit. Hæc loca Pannonii tenent, versus austrum quidem usque ad Dalmatas et Ardiaeos pertinentia, versus septentrionem vero usque ad Istrum fluvium, versus ortum Scordiscos attingentia, qui ibi extenduntur juxta montes Macedonum ac Thracum.

40. In Autariatis, gente Illyrica insigni, aqua e valle quadam verno tempore fluit, quæ hausta et per quinque dies deposita coagulatur, et sal efficitur.

41. Post Scordischorum regionem regio est Tribalorum et Mysorum juxta Istrum sita, item paludes minoris intra Istrum Scyth'

42. Ab Istri ostio maxime australi, quod appellant Sacrum, versus austrum per oram Ponti maritimam eunti ad stadia quingenta Istrus est, oppidum exiguum, Milesiorum opus; deinde post stadia 250 oppidulum aliud, Tomis; tum post stadia 280 urbs Callatis, Heracleotarum colonia; inde stadiis 1300 abest Apollonia, a Milesiis condita. Inter Apolloniam et Callatidem Odessus est; postea orientalis extremitas Hæmi montis, incipientis ab Alpibus; deinde Mesembria, Megarensium colonia; deinceps Anchiale urbs et mox Apollonia. Rursum ab Apollonia usque ad Cyaneas stadia sunt 1500. In medio spatio Thynias et Salmydessus est, litus desertum et lapidosum, importuosum, ad aquilonem late patens longitudine usque ad Cyaneas stadiorum fere 700. Sunt autem Cyaneæ duæ perexiguæ insulæ juxta os Ponti, altera Europæ, altera Asiæ contigua, freto disjunctæ, quod latitudinem habet stadiorum circiter viginti. Tanta etiam est distantia a fano Byzantium et fano Chalcedoniorum, ad quæ sunt summæ Bospori angustie et os Ponti.

43. Thracum lingua urbs Bria appellatur; unde Mesembria, tanquam Mesios oppidum, et Selymbria, oppidum Selyos; item Ænus olim Poltyobria vocabatur, tanquam Poltyos oppidum.

44. Megarensibus aliquando oraculum de colonia

|| — 39. p. 317, CD. τῇ δὲ] an τῇ τε? an Σκορδίσκοις συνάπτοντα [τοῖς παρατείνουσι] τῆδε παρὰ etc.? || — 40. p. 318, A. || — 41. p. 318, B. || — 42. p. 319, ABC. ἀρξάμενου ἀπὸ τῶν Ἀλπεων] ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν ἄλπεων codex; in quibus editores ἀρξάμενον mutarunt

in ἀρξάμενα. At sensus idoneus sic non funditur. Indicat excerptor opinionem, ex qua continuum montium jugum, quod in Hæmum exit, initium habet ab Alpibus. Cf. Exc. 48 et 31. || — νησιδία] νησιδας cod. || — 43. p. 319, CD. || — 44. p. 320, C. || —

ἔχρησεν ὁ θεὸς κτίζειν πόλιν ἀπέναντι τῶν τυφλῶν, τὸ Βυζάντιον· τοὺς γὰρ Χαλκηδονίους τυφλοὺς ἐκάλει, διότι πρὸ εἴ' ἐτῶν ἐλήθοντες οὐκ ἐνενόησαν, ὡς τυφλοὶ δῆθεν, τὴν ἀμείνω χώραν ἐκλέξασθαι, τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἐκτίσαν τὴν χεῖρω, τὴν Χαλκηδόνα.

45. Ὅτι ἡ πηλαμὺς γεννᾶται μὲν ἐν τοῖς ἔλεσι τῆς Μαυώτιδος λίμνης, εἶτα ἐκεῖ ὀλίγον ἀξηθεῖσα κατέρχεται εἰς τὸν Πόντον· εἶτα τὰ Ἀσιανὰ μέρη ἐπιλαβοῦσα ἕως Τραπεζοῦντος, διὰ τὴν μικρότητα οὐ θηρεύεται· ἐνταῦθεν δ' ἕως Σινώπης ἀρχεται θηρεύεσθαι, καὶ κατὰ μικρὸν ἀξηθεῖσα ἐν Βυζαντίῳ ἤδη ὠραία ἐστὶ καὶ θηρεύεται μάλιστα· καὶ εἰς τὸ κέρασ τὸ κατὰ Βυζάντιον, κολπῶδες πρὸς δυσμὰς ἀνάχυμα τῆς θαλάσσης, εἰσέρχεται καὶ ἀγρεύεται μάλιστα.

46. Ὅτι τὸ κατὰ Βυζάντιον κέρασ ὀνόμασται διὰ τὸ εἰκῆναι ἑλάφου κέρατι τὴν ταύτην θάλασσαν· ἔχει γὰρ κόλπους τινὰς, ὡς ἂν ἀποφύσεις.

47. Ὅτι ἡ νῦν Ἑλλάς χώρα βαρβάρων ἦν πρότερον κατοικία· οἷον Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δ' ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Δελγῶν καὶ ἄλλων τοιούτων κατανευμαιμένων τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος. Τὴν τε γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾶκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλιδα Τηρεὺς, αὐτὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τέμμικες καὶ Ὑαντες. Καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δ' ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται· Κέκροψ, Κόδρος, Αἴκλος, Κόθος, Δρύμας, Κρίνακος. Καὶ νῦν δὲ πᾶσαν Ἡπειρον καὶ Ἑλλάδα σχεδὸν καὶ Πελοπόννησον καὶ Μακεδονίαν Σκύθαι Σκλάβοι νέμονται. Καὶ ἡ Ἰωνία δὲ ἐπὶ Καρῶν καὶ Αελέγων ἐκρατεῖτο.

48. Ὅτι ἐπὶ τὸ ἔκτον κλίμα κεῖται ἡ Ἄλπεις τὸ ὄρος, καὶ πρὸς ἀνατολάς σχεδὸν ἐπ' εὐθείας διήκει ἡ δρεινὴ αὐτῆ βράχης ἕως Αἴμου ὄρους, τοῦ εἰς τὸν Εὐξεινον λήγοντος· ὀνόμασται δὲ καθ' ἕκαστον οὕτως· Ἄλπεις, Ὀκρα, Καρούαγκα, Ἄλβεις, Βέβια· καὶ ταῦτα μὲν τὰ Ἰλλυρικὰ ὄρη· τὰ δὲ Μακεδονικὰ Βερτίσκοι, Σκάρδοι, Ὀρβηλοὶ, Ῥοδόπη, Αἴμος· ταῦτα δὲ τὰ ἔσχατα δύο Θράκιά εἰσι. Μεταξὺ δὲ τῆς βράχως ταύτης καὶ τοῦ Ἰστροῦ κᾶθηται ἔθνη ταῦτα, Ῥαιτοὶ, Οὐινδαλικοὶ, Νωρικοὶ, Παννόνιοι οἱ ἄνω, Παννόνιοι οἱ κάτω, Σκορδίσκοι, Δαλμάται, Μυσοὶ οἱ ἄνω, Μυσοὶ οἱ κάτω, διήκοντες ἕως τῆς Πεύκης νήσου. Οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θρᾶκες πρὸς νότον εἰσι τῆς βράχως ταύτης.

49. Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας, τῆς ἐν τῷ Ἀδρίᾳ Ταυλαντίων τῶν Μακεδονικῶν πόλεως, ἡ ἐστὶ πλησίον Δυρραχίου, ἀρχεται ἡ Ἐγνατία ὁδὸς, πρὸς ἕω βεβημα-

consulentibus deus respondit ut urbem ex adverso caecorum locarent, Byzantium significans; nam Chalcedonios appellabat caecos, qui quum ad eum locum decem et septem annis prius appulissent, non adverterint, tanquam caeci, meliorem Byzantii regionem eligendam esse, sed in pejore illa Chalcedonis urbem condiderint.

45. Pelamys in paludibus lacus Mæotidis nascitur; inde ubi parum adolevit, in Pontum descendit, atque ad Asianum littus Trapezuntem usque excurrens, ob exiguitatem non capitur; inde ad Sinopen usque venatio ipsius primum incipit, dein paulatim aucta juxta Byzantium justam magnitudinem habet, ibique capitur maxime. Nam in cornu quod juxta Byzantium est, sinuosum maris gurgitem ad occidentem conversum, ingrediens capiendam se præbet commodissime.

46. Cornu quod est juxta Byzantium, nomen accepit, quia mare illud cornu cervino simile est; habet enim sinus quosdam ramis non absimiles.

47. Regio, quam nunc Græci habent, a barbaris prius habitabatur; scilicet Pelops e Phrygia populum in eam partem duxit, quæ ab ipso Peloponnesus nunc dicta est, Danaus vero ex Ægypto; præter hos Dryopes, Caucones, Pelasgi, Leleges et nonnulli alii regiones Græciæ inter se partiti sunt; Atticam Thracæ cum Eumolpo, in Phocide Daulidem Tereus, Cadmeam autem Phœnicæ, qui cum Cadmo venerunt, tenere; Bœotiam Aones et Temmices et Hyantes. Quin et nomina quædam barbariem præ se ferunt, ut Cecrops, Codrus, Æclus, Cothus, Drymas, Crinacrus. Et nunc sane totam Epirum et Græciam fere et Peloponnesum et Macedoniam Scythæ Slavi tenent. Ioniam Cares et Leleges tenebant.

48. Sub sexto climâte Alpīs mons jacet, et ad ortum juxta rectam fere lineam dorsum ejus montanum porrigitur usque ad montem Hæmum, qui in Pontum Euxinum desinit. Nomina autem habet juxta unamquamque gentem hæc: Alpīs, Ocræ, Caruanca, Albīs, Bebia; et hi quidem Illyrici montes sunt; Macedonici vero, Bertiscus, Scardon, Orbelus, Rhodope, Hæmus, e quibus duo extremi Thraciæ sunt. Inter hoc dorsum et Danubium hæ gentes intersunt: Rhæti, Vindelici, Norici, Pannonæ superiores et inferiores, Scordisci, Dalmatæ, Mysi superiores et inferiores, qui usque ad Peucen insulam progrediuntur. Ceterum Illyrii et Macedonæ et Thracæ ab hoc dorso ad austrum tendunt.

49. Ex Apollonia in Adria, quæ Taulantiorum Macedonicorum urbs est prope Dyrrhachium sita, via Egnatia incipit versus ortum, per millia passuum

45 et 46. p. 320, D. || — 47. p. 321, ABC. Δαυλιδα | Ἀλλυβα cod.; Τέμμικες | Τίμβικες cod.; Αἴκλος | Ἐκλος cod.; Δρύμας | Supra ε prima manu scriptum est v. ||

— Κρίνακος | Κρινανὸς cod., ut codd. Strabonis. || — 48. p. 321, D. Ῥαιτοὶ, Οὐινδαλοὶ (sine acc.), Νόρικοι... Δαλματῆται (sine acc.) cod. || — 49. p. 322, D. || —

τισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλοθετημένη μέχρι Κυψέλων καὶ Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δὲ ἐστὶ φλά· καὶ ἂν ἤ τὸ μίλιον στάδια ἦ, γίνεται αὕτη ἡ ὁδὸς σταδίων ῥσπ'. Ἐάν δέ, ὡς Πολύβιος βούλεται, ὑπερβάλλῃ τὸ μίλιον τοῦ ὀκτασταδίου διπλασθρον, ὃ ἐστὶ τριτημόριον τοῦ σταδίου (τὸ γὰρ πλεθρον ἑκτημόριον ἐστὶ τοῦ σταδίου), προσθετέον τοῖς ῥσπ' σταδίοις τὸ τρίτον τῶν φλά', τοῦτ' ἐστὶν ρση'· καὶ γίνονται ῥσνη.

50. Ὅτι Πτολεμαῖος μὲν τὸ τῆς Μακεδονίας βόρειον πέρας εἶναι λέγει τὴν γραμμὴν τὴν διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου ἐκβαλλομένην, πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἕως μίσης τῆς Προποντίδος, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕως τῶν ἑκβολῶν Δρῖλωνος ποταμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Βερτίσκου ὄρους ἀνίσχοντος, ἵνα τὰ βορειότερα τῶν ὄρων τούτων καὶ τῆς γραμμῆς ταύτης ἤ τὰ μὲν Ἰλλυρικά, τὰ δὲ Θράκεια· ὃ δὲ Στράβων οὐκ οὕτως· ἀλλὰ τὴν Ἐγνατίαν ὁδὸν μεθόριον τίθησιν Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἡπειροῦ, ἀπὸ Ἀπολλωνίας ἕως πόλεως Λυχνιδῶν καὶ τόπου καλουμένου οὐτῶ Πυλῶνος· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διὰ τὴν Ἡρακλείας καὶ Λυγκηστῶν καὶ Ἐόρδων εἰς Ἐδεσσαν καὶ Πέλλαν, ἕως Θεσσαλονικείας. Μῦθια δὲ εἰσι ταῦτα διακόσια ἐξήκοντα ἑπτὰ· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως ποταμοῦ Ἐβρου τοσαῦτα.

51. Ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας πόλεως ἡ Ἐγνατία ὁδὸς διορίζεται πρὸς νότον τὴν Ἡπειρον, περιεχομένην ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἕως τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου πρὸς ἕως εἰς Αἰγαίου Ἑλλάς ἐστὶ, πρὸς νότον ἔχουσα τὴν Πελοπόννησον.

52. Ὅτι ὁ Στρυμῶν ποταμὸς διορίζει Μακεδονίαν καὶ Θράκην· ἡ δὲ Θράκη, κλυζομένη Αἰγαίῳ τε πελάγει καὶ τῷ Μέλαισι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Βοσπόρῳ καὶ Εὐξείνῳ πόντῳ, εἰς τὸν Αἴμον τὸ ὄρος παρατοῦται· ἡ δὲ βόρειος τῆς Θράκης πλευρὰ ὁ Αἰμός ἐστὶ καὶ ἡ Ῥοδόπη καὶ ὁ Ὀρβήλος τὰ ὄρη· ἡ δὲ δυσμικὴ πλευρὰ ὁ Στρυμῶν ποταμὸς ἐστίν.

53. Ὅτι τὸ Μυρτώον πελάγος περιέχεται [τοῖς] ἀπὸ Σουνίου ἕως Κορίνθου καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, εἶτα τῆ ἀνατολικῇ τῆς Πελοποννήσου πλευρᾷ ἕως Μαλακίας καὶ Κυθήρων καὶ Κρήτης τῶν βορείων μερῶν· ἐν ᾧ πελάγει καὶ αἱ Κυκλάδες εἰσίν.

54. Ὅτι ἡ Δωδώνη ἐν τῇ τῶν Μολοσσῶν χώρα ἐστὶ τῶν ἐν Ἡπείρῳ.

55. Ὅτι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὄρων καὶ Χαόνων ὃ ἐπὶ τὴν ἕως παράπλους σταδίων ἐστὶ ατ', ἕως τοῦ στόματος τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, ἐνθα καὶ ἡ Ἡπειρος παρατοῦται.

56. Ὅτι ἀπὸ Κασσιόπης λιμένος, τῆς ἐν Κερκύρῃ, ἕως Βρεντασιῶν στάδια αψ'.

57. Ὅτι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου τὸ μὲν στόμα

dimensa atque lapideis columnis notata usque ad Cypselæ et Hebrum amnem. Est autem milliarium 535. Quodsi in singula milliaria octo stadia computentur, venient in hanc viam stadia 4280, sin, ut vult Polybius, milliare superet octo stadia duobus jugeribus, i. e. triente stadii (jugerum enim sexta pars stadii), stadiis 4280 addenda est tertia pars milliarii 535, i. e. stadia 178, et in universum fient 4458.

50. Ptolemæus latus Macedoniæ septentrionale ait esse lineam per montem Bertiscum et Scardum et Orbelum ejectam, ad ortum quidem usque ad mediam Propontidem, ad occasum vero usque ad ostia Drilonis fluvii ex monte Bertisco orientis, ita ut partes horum montium et lineæ hujus septentrionales partim sit Illyrica natio, partim Thracia. Verum Strabo non ita definit; sed viam Egnatiam terminum Illyriæ et Epiri statuit, ab Apollonia usque ad Lychnidum urbem et locum quem Pylonem appellant. Cetera hujus viæ per Heracleam et Lyncestas et Eordos in Edessam et Pellam usque ad Thessalonicam. Sunt autem hæc milliaria 267. Reliqua pars usque ad Hebrum fluvium totidem milliarium est.

51. Ab urbe Apollonia via Egnatia Epirum terminat versus austrum, quam alluit mare Adriaticum usque ad sinum Ambracium. A sinu Ambracio versus ortum usque ad mare Ægæum Hellas est, habens Peloponnesum a meridie.

52. Strymon fluvius Macedoniam et Thraciam determinat. Thracia vero mari alluitur Ægæo et Melane sinu et Hellesponto et Propontide et Bosporo ac Ponto Euxino, atque in Hæmum montem desinit. Septentrionale latus Thraciæ constituunt Hæmus et Rhodope et Orbelus montes; occiduum vero Strymon fluvius.

53. Myrtoou pelagus continetur iis quæ sunt a Sunio usque ad Corinthum et Saronicum sinum, deinde latere orientali Peloponnesi usque ad Maleam et Cythera ac Cretæ partem borealem. In hoc mari etiam Cyclades insulæ sitæ sunt.

54. Dodona in regione Molossorum jacet, qui Epirum tenent.

55. A Cerauniis montibus et Chaonibus præternavigatio ortum versus est stadiorum 1300 usque ad os Ambracii sinus, quo loco finitur Epirus.

56. A Cassiope portu Corcyræ usque ad Brundisium stadia sunt 1700.

57. Os Ambracii sinus stadiorum est quatuor, am-

50. Ptolemæus et Strabo p. 323, AB. Λυχνιδῶν] Λυχνιδίου cod. || — 51 et 52. p. 323 BC. || — 53. p. 323,

coll. p. 123. Quæ de Myrtoo mari parum accurata hoc loco leguntur, sic Strabo non tradidit. || — 54-56.

σταδίων ἐστὶ δ', ὁ δὲ περίπλους τ' σταδίων ἐστίν. Περιουκοῦσι δ' αὐτὸν Ἀμφίλοχοι μὲν πρὸς βορρᾶν, Ἀκαρναῖνες δὲ πρὸς ἀνατολάς, Κασσωπαῖοι δὲ καὶ Νικόπολις, Αὐγούστου κτίσμα, πρὸς δυσμάς. Ἐν δὲ τῷ μυχῷ τοῦ κόλπου Ἀμπρακία ἐστὶ πόλις, ἐξ ἧς ὁ κόλπος ὠνόμασται, ὀλίγον ἀπὸ θαλάσσης· ἦν Πύρρος ὁ Ἡπειρώτης ἐπίσημον ἐποίησε, βασιλεῖω ταύτη χρησάμενος· κτίσμα δ' ἐστὶ Γόργου τοῦ Κυπέλου παιδὸς ἡ Ἀμπρακία πόλις.

58. Ὅτι τὰ Ἄκτια παντασθηρικὸς ἀγὼν ἐστίν ἐν Νικόπολει· ἐνθα ὁ Αὐγούστος Ἀντώνιον καταναυμαχῆσας περὶ τὸ Ἄκτιον τήν τε πόλιν ἐκάλεσε Νικόπολιν καὶ περὶ τὸ Ἄκτιον τὰ Ἄκτια ἀγῶνα ἔθηκεν.

59. Ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας στρατείαν Ἀλκμαίων, παρακληθεὶς ὑπὸ Διομήδους, συνῆλθεν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ· καὶ συγκατεκτήσαντο ταύτην τε τὴν Ἀμφιλοχίαν καὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν. Καλοῦντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, ὁ μὲν Διομήδης ἐπορεύθη, ὁ δὲ Ἀλκμαίων, μείνας ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, τὸ Ἄργος ἔκτισε, καλέσας Ἀμφιλοχικὸν, ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ· Ἰναχον δὲ, τὸν διὰ τῆς χώρας βέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν προσηγόρευσεν.

60. Ὅτι πλησίον τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θεσσαλίας περὶ τὸ Ποῖον ὄρος καὶ τὴν Πίνδον Αἰθιχίς τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί. Τὸ δὲ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ ἐστὶ· καὶ οἱ ποιηταὶ Θεσπρωτίδα τὴν Δωδώνην ἔφασαν. Καίται δὲ ὑπὸ τῷ Τόμαρῳ ὄρει· καὶ ἀπὸ τοῦ Τομάρου ὄρους καὶ οἱ τοῦ Διὸς ὑποφῆται ἀνιπτόποδες Τόμουροι ἐκαλοῦντο, ἐν συγκοπῇ ἀπὸ τοῦ Τομάρουροι, ὡς ἂν τοῦ Τομάρου φύλακες. Καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ ὑπὸ Ἀμφινόμου λεγόμενον, « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγιστος, » [ἔνιοι γράφουσιν] « εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγιστος Τόμουροι. » Οὐδαμῶ γὰρ τὰ μαντεῖα θέμιστας καλεῖ Ὀμηρος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πολιτικῶν καὶ νομικῶν ἐθῶν εἰσθε καλεῖν τὸ θέμιστας. Πρῶτερον δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν προφητῶν ἔκρατεῖτο, ἕστερον δὲ ὑπὸ τριῶν γυναικῶν γραῖων. Ἦν δὲ πρῶτερον περὶ Σκότουςσαν, πόλιν τῆς Πελασγῶτιδος, τὸ χρηστήριον ἐμπρησθέντος δ' Ἀπόλλωνος ὑπὸ τινῶν τοῦ δένδρου, μετηνέχθη κατὰ χρησμὸν Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δωδώνῃ. Ἐχρησμάδεις δ' οὐ διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ τινῶν συμβόλων, ὥσπερ τὸ ἐν Λιβύῃ Ἀμμωνιακόν· ἴσως δὲ τινὰ πτῆσιν αἱ τρεῖς περιστεραὶ ἐπέτοντο ἑξάρτερον, ἐξ ὧν αἱ ἱέρειαι παρατηρούμεναι προθέσπιζον. Φασὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν τῶν Μολοσσῶν καὶ Θεσπρωτῶν γλώτταν τὰς γραῖας παλίας καλεῖσθαι καὶ τοὺς γέροντας παλίου· καὶ ἴσως οὐκ ὄρνεα ἦσαν αἱ θρυλούμεναι πελειάδες, ἀλλὰ γυναῖκες γραῖαι τρεῖς περὶ τὸ ἱερὸν σχολάζουσαι.

bitus autem trecentorum. Circumbabant ipsum a septentrione Amphilochoi, ab ortu Acarnanes, ab occasu Cassopæi et Nicopolis ab Augusto condita. In intimo sinu hoc Ambracia urbs est, a qua sinus nomen habet, nec procul a mari abest. Hanc Pyrrhus Epirotarum rex reddidit celebrem, regia sede illic constituta. Fuit autem a Gorgo Cypseli filio ædificata Ambracia.

58. Actii ludi quinquennales sunt Nicopoli; quo loco Augustus, Antonio navali pugna devicto, ipsam urbem appellavit Nicopolin, quæ prius Actium dicebatur, juxtaque illam Actiorum certamen celebrandum instituit.

59. Post Epigonorum adversus Thebas expeditionem Alcæon a Diomede accersitus ad eum in Ætoliæ concessit, inque hac Amphilochia et Ætolia et Acarnania occupandis socium se ei præbuit. Ceterum quum illos ad bellum Trojanum Agamemnon accerseret, Diomede proficiscente, Alcæon in Acarnania remanens Argos condidit, appellavitque Amphilochicum cognomento fratris; Inachum quoque fluvium, qui per illam regionem in sinum influit, ab Argivo amne Inacho appellavit.

60. Juxta Macedoniam et Thessaliam, circa Pæum montem et Pindum Æthices sunt et Penei fontes. Dodonæum autem oraculum in Thesprotia est, et Dodonam Thesprotidâ cognominarunt poëtæ. Jacet autem in radicibus Tomari montis, a quo monte Jovis vates, quos Poeta vocat ἀνιπτόποδας, Tomuri vocabantur, per syncopem scilicet vocis Τομάρουροι, tanquam Tomari custodes dicas. Et in Odyssea (π, 404) id quod Amphinomus dicit: « Si Jovis hoc magni liqueat jussisse Themistas » nonnulli scribi volunt hunc in modum: « Si Jovis hoc magni liqueat jussisse Tomuros. » Nusquam enim Homerus oracula Themistas appellat, sed de civilibus et legitimis consuetudinibus id nomen usurpare solet. Oraculum initio a tribus viris tenebatur, qui vaticiniorum ministri erant; postea tres anus sunt adhibitæ. Prius apud Scotusam urbem Pelasgicam istud oraculum erat; arbore deinde a quibusdam incensa, translatus fuit Apollinis jussu Dodonam. Dabat autem responsa non verbis, sed per signa quædam, quemadmodum Ammoniacum in Libya; fortassis peculiari quopiam modo tribus columbis volitantibus, volatum spectantes sacerdotes oracula edebant. Ajunt insuper Molossorum et Thesprotiorum lingua anus appellari πιλίας, senes πιλίους. Fortasse igitur non volucres fuere famigeratæ istæ πελειάδες, sed mulieres vetulæ tres, quæ templo operam dabant.

p. 324. || — 57-59. p. 324, D. 326, A. || — Sententia ex ea libri septimi parte excerpta sunt,

quæ in Strabonis codicibus desideratur. || — 60. fr. i. ed. Didot. Τομάρουροι] Τομάροροι cod. || —

61. Ὅτι ἡ παροιμία « Τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκείον » ἐν-
τεῦθεν ὠνομάσθη· χαλκείον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ, ἔχον ὑπερ-
καίμενον ἀνδριάντα, κρατοῦντα μάστιγα χαλκῆν, ἀνά-
θημα Κερκυραίων· ἡ δὲ μάστιξ ἦν τριπλῆ, ἄλυσιδουτῆ,
ἀπηρητημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἀστραγάλους, οἱ πλήτ-
τοντες τὸ χαλκείον συνεχῶς, ὅπῃ αἰωροῦντο ὑπὸ τῶν
ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειροῦντο, ἕως ὁ μετρῶν
τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους καὶ
ἐπὶ ὧ πρόβλοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη « Ἡ Κερ-
κυραίων μάστιξ. »

62. Ὅτι ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχῆς ἦν καὶ
δύναμις ναυτικῆν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων
τινῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων
ἐλευθερωθεῖσα οὐκ ἐπηνέθη, ἀλλ' ἐπὶ λουδορία παροι-
μίαν ἔλαβεν· « Ἐλευθέρα Κόρκυρα, χεῖρ' ἔπου θέ-
λαις. »

63. Ὅτι ἡ Μακεδονία περιόριζεται ἐκ μὲν δυσμῶν
τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἄδριου, ἐξ ἀνατολῶν δὲ τῇ παραλλήλῃ
ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν
Ἐβρου ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως, ἐκ βορρᾶ δὲ
τῇ νοσημῆν εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βαρτίσκου ὄρους
καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου καὶ Ῥοδόπης καὶ Αἰψίου
(τὰ γὰρ ὄρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἄδριου, διήκει
κατὰ εὐθείαν γραμμὴν ἕως τοῦ Εὐξείνου, ποιῶντα
χωρρόνησον μεγάλην πρὸς νότον, τῆν τε Θρακίαν ἡμοῦ
καὶ Μακεδονίαν καὶ Ἡπείρον καὶ Ἀχαιαν)· ἐκ νότου
δὲ τῇ Ἐγνατίᾳ ὁδῷ, ἀπὸ Δυρραχίου πόλεως πρὸς
ἀνατολὰς ἰούσιν ἕως Θεσσαλονικίας· καὶ ἔστι τὸ
σχήμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας παραλληλόγραμμον ἑγ-
γιστα.

64. Ὅτι ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ
Πίνδου ὄρους, καὶ βέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ διὰ μίσης
Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Παρραιθῶν, δεχόμε-
νός τε τὸν Εὐρώπον ποταμὸν, ἐν Ὀμηρῷ Τιταρήσιον
ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορρᾶν, Θεσ-
σαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώπου ποταμοῦ
πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἀρχονται, ὅ ἐστι συν-
εχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλυμπος τῆς
Μακεδονίας, ἡ δὲ Ὄσσα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸ Πή-
λιον.

65. Ὅτι ὑπὸ ταῖς ὑπερσείαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ
τὸν Πηνειὸν ποταμὸν, Γυρτῶν ἔστι, πόλις Παρραιθικῆ
καὶ Μαγνητικῆ, ἐν ἣ Πειρίθους τε καὶ Ἰξίων ἤρξαν.
Ἀπέχει δ' ἡ Γυρτῶν τῆς Τύρρηος πόλεως Κραννῶν·
καὶ φασιν, ὅταν εἴπη ὁ ποιητὴς « τῷ μὲν ἀρ' ἐκ Θρή-
κης », Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κραννώνιους, Φλε-
γύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.

66. Ὅτι τὸ Δίον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ
Θερμαίου κόλπου ἔστιν ἐν ταῖς ὑπερσείαις τοῦ Ὀ-

61. Proverbium « *Es Dodonæum* » hinc habet ori-
ginem. Vas æneum in templo erat subjectum sta-
tuæ, quæ flagellum æneum tenebat, Corcyæorum
donarium; ipsum flagellum erat triplex, e catenis
constans e quibus tali pendebant, qui ventis agitati,
quum continenter vas pulsarent, longum sonum cie-
bant, adeo ut qui tempus ab initio soni ad finem me-
tiretur, ad quadraginta numerando progredi posset.
Inde etiam proverbium « *Corcyæorum flagellum*. »

62. Corcyra felix olim fuit, et copiis navalibus
plurimum valuit, at bellis quibusdam et a tyrannis
pessumdata est. Post a Romanis in libertatem restitu-
ta, minus tamen bene audit, sed per contumeliam
proverbium tulit: « *Libera est Corcyra; caca ubi
velis*. »

63. Macedonia ab occasu terminatur maris Adria-
tici ora; ab ortu linea meridiana illi oræ parallela,
per Hebrî fluvii ostia et Cypselæ urbem ducta, a sep-
tentrione recta, quæ cogitetur, linea per Bertiseum
montem, Scardum, Orbelum, Rhodopen et Hæmum
(hi enim montes, initium surmentes a mari Adriatico,
recta linea ad Euxinum Pontum porriguntur, ad me-
ridiem magnam efficiens peninsulam, Thraciam
scilicet simulque Macedoniam, Epirum et Achaiam);
ab austro finitur Egnatia via, quæ a Dyrrhachio
urbe versus ortum Thessalonicam tendit. Quæ
quidem Macedoniae figura a parallelogrammo abest
proxime.

64. Peneus fluvius, initio sumpto a Pindo monte,
per Tempe labens mediamque Thessaliam et Lapithas
et Perrhæbos, adsumptoque Europo fluvio, quem
Homerus Titaresium vocat, Macedoniam ad septem-
trionem terminat, Thessaliam ad meridiem. Europi
fontes e Titario monte initium habent, qui Olympo
contiguus est. Olympus Macedoniae est, Ossa et Pe-
lion Thessaliæ.

65. Ad Olympi radices, juxta Peneum fluvium,
Gyrton est, Perrhæbica urbs, et Magnetis, in qua re-
gnarunt Pirithous et Ixion. Distat autem [centum
fere stadiis] a Gyrtone urbe Crannon, aiuntque, si
poeta dicat « *ambo ex Thracia* », *Ephyros* vocari
Crannonios, *Phlegyes* vero Gyrtonios.

66. Dium urbs non est in ora sinus Thermæi, in
Olympi radicibus, sed septem circiter stadiis distat.

61. fr. 3. πρόβλοι] προσελθεῖν, expuncta littera σ,
cod. || — 62. fr. 7. || — 63. fr. 10. ἰούσιν] ἰούση
cod.; em. Meinekius. || — 64. fr. 15. Τιταρίου] Κι-
τρίου. II.

ταρίου cod. || — 65. fr. 16. ἀπέχει δ' ἡ Γυρτῶν etc.]
Legendum videtur: ἀπέχει δὲ σταδίων ἑκατὸν τῆς
Γυρτῶνος πόλεως Κρ., sicuti e Strabone habet Ste-

λύμπου, ἀλλ' ὅσον ζ' ἀπέχει σταδίου· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ Δίον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἐνθα Ὀρφεὺς διέτριβεν.

67. Ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ μάντιες καὶ μουσικὴν ἐργάζοντο.

68. Ὅτι μετὰ τὸ Δίον πόλιν ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἔστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἢ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία, Πιερία καλεῖται ἕως τοῦ Ἀξιῶ ποταμοῦ, ἐν ἧ καὶ πόλις Πύδνα, ἢ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἶτα Μεθώνη καὶ Ἄλωρος πόλις· εἶτα Ἐρίγων καὶ Λουδίας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους στάδια ρκ'. Ἀπέχει δ' ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύδνης στάδια μ', τῆς Ἄλωρου δὲ ο' στάδια. Ἡ μὲν οὖν Πύδνα Πιερικὴ ἔστι πόλις, ἡ δὲ Ἄλωρος Βοτταϊκὴ. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ Ῥωμαῖοι Περσέα καταπολεμήσαντες καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν. Ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ γενέσθαι συνέθη Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιῶ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

69. Ὅτι τὴν Πέλλαν, οὗσαν μικρὰν πρότερον, Φιλίππος εἰς μῆκος ἤξησεν, τραφεὶς ἐν αὐτῇ. Ἐχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς βεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροὶ τοῦ Ἀξιῶ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα. Εἶτα ὁ Ἀξιὸς, διαιρῶν τὴν τε Βοτταϊάν καὶ τὴν Ἀμφαξίτην γῆν καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐρίγωνα ποταμὸν ἐξήκει μετὰ τὴν Χαλαστράν καὶ Θέρμη. Ἐπικρατεῖται δὲ τῷ Ἀξιῶ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὀμηρὸς Ἀμυδῶνα καλεῖ, καὶ φησι τοὺς Παιόνας ἐνταῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἔλθεῖν· « τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιῶ εὐρυρόντος. » Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θολερός ἔστι, κρήνη δὲ τις ἐξ Ἀμυδῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμιγνυμένη αὐτῷ καλλίστου ὕδατος, διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς στίχον, « Ἀξιῶ, οὗ καλλίστον ὕδωρ ἐπικίδναται Ἀῖαν, » μεταγράφουσιν οὕτως· « Ἀξιῶ, ᾧ καλλίστον ὕδωρ ἐπικίδναται Ἀῖης. » οὗ γὰρ τὸ τοῦ Ἀξιῶ ὕδωρ καλλίστον τῆς γῆς τῇ ὀφεί κίδναται, ἀλλὰ τῆς γῆς τῷ Ἀξιῶ.

70. Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιῶν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονικὴ ἔστι πόλις, ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἔστι Κασσάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετῴκησε δὲ τὰ περίεξ πόλιν εἰς αὐτὴν, οἷον Χαλαστράν, Αἰνίαν, Κισσὸν καὶ τινα καὶ ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονόησεν ἂν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Ἰφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἔθρεψεν αὐτὸν, φησὶν, ἐν Θρήκῃ, ἢ νῦν Μακεδονία καλεῖται.

71. Ὅτι ἡ Βέρροια πόλις ἐν ταῖς ὑπωρεῖαις κεῖται τοῦ Βερμίου ὄρους.

Habet autem Dium urbs pagum vicinum Pimpleam, ubi Orpheus degebat.

67. Vates olim etiam musicam exercebant.

68. Post Dium urbem Haliacmo est fluvius, in sinum Thermæum se eructans; hinc quæ Boream versus ripa sinus est, Pieria vocatur usque ad Axium fluvium, ubi Pydna urbs est (quæ nunc Citrum vocatur); tum Methone et Alorus urbes; inde Erigon et Ludias fluvii. A Ludia Pellam adverso amne navigatur per centum viginti stadia. Methone a Pydna distat stadiis quadraginta, ab Aloro septuaginta. Ceterum Pydna Pierica urbs est, Alorus autem Bottaiica. In Pydnæ campo Romani Perseo debellato regnum Macedonum everterunt. At in Methonæ campo per urbis obsidionem accidit ut Philippo Amyntæ filio dexter oculus catapultæ jaculo extirparetur.

69. Pellam, antea exiguam, Philippus latius auxit, in ea educatus. Prope habet paludem, ex qua Ludias fluvius manat; paludem auget divulsa ab Axio aquarum pars. Tum Axius, dirimens terram Botticæam et Amphaxitidem, qui assumpto Erigone fluvio inter Chalastram et Thermam egreditur. Adjacet Axio fluvio locus, quem Amydonem vocat Homerus, unde Præonum auxilia ad Trojam venisse ait (*Il.* 2, 849): « Hinc Amydone procul, qua latis Axius undis. » Ceterum quia Axius turbidus fluit, fons autem limpidissimæ aquæ ex Amydone illi miscetur, sequentem versum: « Axii, cujus pulcherrima aqua inundat Æam, » ita mutandum esse censent: « Axii, cui pulcherrima aqua infunditur Ææ. » Non enim Axii aqua pulcherrima in (Æam) fontem, sed fontis aqua in Axium infunditur (τῇ πηγῇ ἐπικίδναται, ἀλλὰ τὸ τῆς πηγῆς τῷ Ἀ.).

70. Post Axium fluvium Thessalonica urbs est, quæ prius Therma dicebatur. Condidit eam Cassander, qui de nomine uxoris, quæ filia erat Philippi, Amyntæ filii, eam nominavit, deduxitque in eam circumjacentia oppidula, veluti Chalastram, Æneam, Cissum et alia quædam. Ex hac Cisso existimet aliquis Iphidamantem Homeri (*Il.* 11, 222) fuisse, quem, inquit, avus Cisseus in Thracia educavit, quæ nunc Macedonia vocatur.

71. Bercea urbs in Bermii montis radicibus sita est.

phanus Byzantius. s. v. Κρανών. || — 66. fr. 17. || — 67. fr. 19. || — 68. fr. 22. πόλις] πόλις cod.

|| — 69. fr. 23. || — 70. fr. 24. Ἰφιδάμαντα] Ἄμυφιδάμαντα codex. || — 71 et 72. fr. 26 et 27. || —

72. Ὅτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος, ἧς ἐν τῷ ἰσθμῷ κείται ἢ πρὶν μὲν Ποτιδαία, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἑκαλεῖτο. Ὄκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθεύοντο Γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς καὶ ἀνομον, ὃς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. Ἐχει δὲ πόλεις δ', Ἄφυτιν, Μένδην, Σκιάωνην, Σάνην.

73. Ὅτι τῆς Ὀλύμβου ἐπίνειός ἐστι Μηχύπερνα ἐν τῷ Ὀρωναίῳ κόλπῳ.

74. Ὅτι πλησίον Ὀλύμβου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον Κανθαρώλεθρον ἐκ τοῦ συμβεβηκότος· τὸ γὰρ ζῷον ὁ κánθαρος περὶ τῆς χώρας γινόμενος, ἠνίκα ψαύσῃ τοῦ χωρίου ἐκείνου, διαφθείρεται.

75. Ὅτι ἀντικρὺ Κανάστρου, ἀκροῦ τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις ἐστὶν ἄκρα, πλησίον Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Ὀρωναῖος κόλπος ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐθις κείται τὸ ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, ὃ ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὡς εἶναι ἐφεξῆς κόλπου τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν ἀλλήλων ἀπέχοντας οὕτως Μαλιακὸν, Παγασιτικὸν, Θερμαῖον, Ὀρωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν. Τὰ δὲ ἄκρα, Ποσειδίον μὲν τὸ μεταξὺ Μαλιακοῦ καὶ Παγασιτικοῦ, τὸ δὲ ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κανάστρον, εἶτα Δέρρις, εἶτα Νυμφαῖον ἐν τῷ Ἄθωνι πρὸς τῷ Σιγγιτικῷ, τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμονικῷ Ἀκράθως ἄκρον, ὃν μεταξὺ ὁ Ἄθων, ὃς πρὸς ἀνατολὰς ἡ Ἀθήμος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορίζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον ἢ Νεάπολις.

76. Ὅτι Ἀκάνθος πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κόλπῳ ἐστὶ παράλιος πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου διώρυχος· ἔχει δ' ὁ Ἄθων ε' πόλεις, Δίον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ὀλόφυζιν, Ἀκροθώου· αὕτη δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθωνος κείται. Ἔστι δ' ὁ Ἄθων ὄρος μαστοειδές, δξύτατον, ὑψηλότατον, ὃς οἱ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες ὀρῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὠρῶν γ' τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς. Καὶ ἐστὶν ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περίπλους τῆς χερρόνησου ἕως Σταγαίρου, πόλεως τοῦ Ἀριστοτέλους, στάδια υ', ἐν ἧς λιμὴν ὄνομα Κάπρος καὶ νησίον ὀμώνυμον τῷ λιμένι· εἶτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἶτα Φάγρης, Γαληφός, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἶτα τὸ Νέστου στόμα τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φιλίππος καὶ Ἀλέξανδρος, ὃ τούτου παῖς, διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις. Εἰσι δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἕτεραι, ὡς Μύρκινος, Ἀργίλος, Δραβήσκος, Δάτον, ἑπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπον καὶ ναυπήγια καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἀφ' ὧν καὶ παροιμία « Δάτον ἀγαθὸν » ὡς καὶ « Ἀγαθὸν ἀγαθίδες ».

77. Ὅτι πλεῖστα μέταλλα ἐστὶ χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρητίσιν, ἔπου νῦν οἱ Φιλίπποι πόλις Ἰδρυται, πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος χρυσαῖα

72. Pallene peninsula (in cuius isthmo jacet quae prius Potidæa, nunc Cassandria dicitur) olim Phlegra vocabatur. Eam incolebant fabulosi Gigantes, gens impia et iniqua, quos Hercules sustulit. Habet urbes quattuor, Aphtin, Mendam, Scionem, Sanam.

73. Olynthi navale est Mecycperna in sinu Toronæo.

74. Juxta Olynthum locus est cavus, ab eventu Cantharolethron appellatus. Cantharus enim circa hanc regionem natus, si illum locum attigerit, exanimatur.

75. Contra Canastrum, Pallensæ promontorium, Derris est promontorium, juxta Cophum (i. e. *Surdum*) portum; atque his definitur sinus Toronæus. Rursus ad ortum jacet Athonis promontorium [Nymphæum], quod sinum Singiticum terminat, ut deinceps sint in mari Ægæo boream versus hi sinus a se invicem sic dissiti: Maliacus, Pagaseticus, Thermaeus, Toronæus, Singiticus, Strymonius. Promontoria vero hæc: Posidium inter sinum Maliacum et Pagaseticum; deinceps ad septentrionem Sepias; hinc in Pallene Canastrum; inde Derris; tum Nymphæum in Athone juxta sinum Singiticum; ad sinum Strymonicum Acrathos promontorium, inter quæ est Athos, cui ad ortum jacet Lemnus; ad septentrionem terminat Strymonicum sinum Neapolis.

76. Acanthus urbs in Singitico sinu maritima est, prope Xerxis fossam. Athos autem habet urbes quinque: Dium, Cleonas, Thyssum, Olophyzin, Acrothoos (*Acrethoos cod.*); postrema hæc vertici montis adjacet. Ipse Athos mons est in mammæ formam exurgens acutissimus altissimusque; cuius in vertice qui habitant, solem orientem tribus horis ante quam in litore appareat conspiciunt. Est autem peninsula: in circuitu navigatio ab Acantho urbe usque ad Stagirum, Aristotelis patriam, stadiorum quadringentorum (700?). In ea portus est nomine Caprus et eodem nomine insula exigua; deinde sunt Strymonis ostia; post Phagres, Galepsus, Apollonia, omnes eæ urbes; tum ostium Nesti, qui Macedonia et Thraciam dirimit, quemadmodum Philippus et Alexander, ejus filius, suis temporibus utramque diremerunt. Sunt et aliæ circa sinum Strymonicum urbes; velut Myrcinus, Argilus, Drabescus, et Datum, quod quidem regionem habet optimam et feracissimam, navium item fabricas auri que fodinas; unde proverbium natum est « Datum bonorum » uti etiam « Bonorum glomi ».

77. Multa auri metalla sunt prope Crenidas, ubi nunc Philipporum urbs condita ad Pangæum montem. Atque ipse mons Pangæus aurea et argentea metalla

73. fr. 29. || — 74. fr. 30. || — 75. fr. 32. || — 76. fr. 33. Σιγγιτικῷ Σιγγιτικῷ codex, qui de-

inde: Θύσσαν... Ἀκροθώου... Νέστου... Μυρκίνος... Δραβήσκος... Δάτον ἀγαθόν (sine acc.), ὡς καὶ ἀγαθὰ

καὶ ἀργυρεῖα ἔχει μέταλλα καὶ ἡ πέραν καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ μέχρι Παιονίας. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν ἀρούντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

78. Ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἀρξεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ῥοδόπην Ἀγριάνων.

79. Ὅτι ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀστεροπαῖος, υἱὸς Πηλεγόνοσ, ἐκ Παιονίας ὦν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἱστορεῖται· διδὸ καὶ Πηλεγόνοσ υἱὸσ· οἱ γὰρ Παῖονεσ Πελαγόνεσ ἐκαλοῦντο.

80. Ὅτι ἡ νῦν Φιλίπποι πόλισ Κρηνίδεσ ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν.

81. Ὅτι Σιντοί, ἔθνοσ Θρακικόν, κατέκει τὴν Ἀῆμιον νῆσον· ὅθεν Ὀμηροσ Σίντιασ αὐτοῦσ καλεῖ, λέγων· « ἔθα με Σίντιεσ ἀνδρεσ ».

82. Ὅτι μετὰ τὸν Νέστον ποταμὸν πρὸσ ἀνατολάσ Ἀβδηρα πόλισ, ἐπώνυμοσ Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διομήδοσ ἱπποὶ ἔφαγον· εἶτα Δίκαια πόλισ πλησίον, ἧσ ὑπέρχεται ἡ μνημὴ μεγάλη ἡ Βιστονίεσ· εἶτα πόλισ Μαρώνεια.

83. Ὅτι ὁ νῦν ποταμὸσ Ῥιγινία ἐν Θράκῃ καλούμενοσ Ἐρίγων ἦν καλούμενοσ.

84. Ὅτι τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανοσ ἀδελφοὶ ᾤκουσ· κεραυνωθέντοσ δὲ Ἰασίωνοσ διὰ τὴν εἰσ Δήμητρα ἀμαρτίαν, ὁ Δάρδανοσ ἀπάρασ ἐκ Σαμοθράκησ, ἔλθὼν ᾤκησεν ἐν τῇ ὑπωρεῖᾳ τῆσ Ἰδῆσ, τὴν πόλιν Δαρδανίαν καλέσασ, καὶ ἐδίδασε τοῦσ Τρῶιασ τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σαμοθράκῃ Σάμοσ πρὶν.

85. Ὅτι ἡ ἐν Θράκῃ Χερρόνησοσ γ' ποιεῖ θαλάσσασ, Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλησποντον ἐκ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μέλανα κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλασ ποταμὸσ [εἰσ] βάλλει, δμῶνυμοσ τῶν κόλπων.

86. Ὅτι ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆσ Χερσονήσοσ γ' πόλιεσ κείνται· πρὸσ μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ Καρδία, πρὸσ δὲ τῇ Προποντίδι Πακτύη, πρὸσ δὲ τῇ μεσογείᾳ Λυσιμάχεια· μῆκοσ τοῦ ἰσθμοῦ στάδια μ'.

87. Ὅτι ἡ πόλισ ὁ Ἐλεοῦσ ἀρσενικῶσ λέγεται· τάχα δὲ καὶ ὁ Τραπεζοῦσ.

habet, ut regio quæ est ultra citraque Strymonem fluvium usque ad Pæoniam. Aiunt etiam Pæoniæ incolæ in arando auri frustula invenire.

78. Strymon fluvius ex Agrianiibus circa Rhodopen habitantibus initium habet.

79. Asteropæus, Pelegonis filius, apud Homerum, (*Il.* 21, 140) e Pæonia Macedoniæ fuisse fertur, unde et Pelegonis filius dictus fuerit; Pæones enim Pelagones appellabantur.

80. Urbs, quæ nunc Philippi, Crenides olim vocabatur.

81. Sintii, gens Thracia, Lemnum insulam incoluerunt, unde Homerus Sinties eos vocat his verbis (*Il.* 1, 594) : « ubi me Sinties viri. »

82. Post Nestum fluvium ad ortum Abdera, urbs Abdero cognominis, quem Diomedes equi devoraverunt; haud procul inde Dicæa urbs, cui lacus ingens imminet, Bistonis. Tum urbs Maronea.

83. Thraciæ fluvius nunc Rhiginia (Rhegina *Schol. Apoll.*) dictus, olim Erigon (*Erginus Sch. Ap.*) appellatus fuit.

84. Samothracen Iasion et Dardanus fratres incoluerunt. Quum vero Iasion fulmine ictus periisset, ob scelus in Cererem commissum, Dardanus e Samothrace profectus ad radices Idæ montis urbem condidit quam vocavit Dardaniam, et Trojanos Samothracum mysteria docuit. Samothrace prius Samus dicta est.

85. Chersonesus Thraciæ tria maria efficit : Propontidem a septentrione, Hellespontum ab ortu, Melanem sinum a meridie, in quem Melas fluvius sinui cognominis egreditur.

86. In isthmo Chersonesi tres urbes sitæ sunt : ad Melanem sinum Cardia, ad Propontidem Pactya, in inediterraneis Lysimachia. Isthmi longitudo stadiorum est quadraginta.

87. Eleus urbs masculino genere effertur; fortassis etiam Trapezus.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Η.

1. Ὅτι ἡ ἅπασα Ἑλλάσ χερρονήσοισ δρίζεται· ὦν πρώτη ἡ Πελοπόννησοσ, ἰσθμῷ κλειομένη μ' σταδίων· δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταῦτην περιέχουσα, ἧσ ἰσθμὸσ ἐστίν

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO VIII.

1. Græcia universa chersonesis finitur; e quibus prima est Peloponnesus, quæ isthmo clauditur stadiorum 40; altera est etiam hanc ipsam continens,

ἀγαθῶν ἀγαθοιδασ (sine acc.). || — 77. fr. 34. || — 78. fr. 37. Ῥοδόπην] Ῥοδόπιν cod. || — 79. fr. 39. || — 80. fr. 42. || — 81. fr. 45. || — 82. fr. 46.

|| — 83. fr. 48. || — 84. fr. 49. || — 85. fr. 52. || — 86. fr. 53. || — 87. fr. 54. || — LIBRA VIII. Βιβλίου η'] Libri index in cod. deest. || — 1. p. 334.

ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νίσαιαν, τὸ Μεγαρίων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ρα' ἀπὸ θαλάττης τῆς Κορινθίας ἐπὶ θαλάτταν τὴν Σαρωνικὴν· τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, [τὸν δὲ ἰσθμὸν ἔχουσα] ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ ἐπινοουμένη εὐθεία γραμμὴ ὅσον φη' σταδίων, τὴν μὲν [Ἀττικὴν καὶ] Βοιωτίαν ἀπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίου Λακρούς· τετάρτη δ' ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οὔτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὡ' ὄντα σταδίων. Πλειόνων δὲ ἢ α' ἄλλος ἐστίν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ διὰ Θεσσαλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν.

2. Ὅτι ὁ Πύλος ἐστὶ μὲν καὶ πόλις· « οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐκτιμῆμενον πτολίεθρον » ἐστὶ δὲ καὶ ἡ χώρα· « ὅς τ' εὐρὺ βίβει Πυλίων διὰ γαίης. » Περί δὲ τὴν πόλιν τὴν Πύλον βραὶ ποταμὸς Ἀμαθος καλούμενος, ὅθεν τὸ· « Πύλοιο ἀναξ ἦν ἡμαθόαντος. » Ἡ δὲ Ἥλις ἡ χώρα ἐστίν· ὅσῳ γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν Ὀμήρου χρόνων ἡ νῦν Ἥλις πόλις κτισθεῖσα.

3. Ὅτι Τριφυλία ἡ περὶ τὴν Ἥλιν χώρα ἐκλήθη διὰ τὰ τρία γένη, τὸ τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν κατασχόντων τὴν χώραν καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων Μινυῶν καὶ τρίτον τὸ τῶν Ἡλείων τῶν ὑστατα ἐπικρατήσαντων.

4. Ὅτι Κυλλήνη ἐπίνειόν ἐστιν Ἡλείων, ἀπέχουσα τῆς Ἡλίδος πόλεως στάδια ρα'. Μέννηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὀμηρος, λέγων· « Ἄντων Κυλλήνιον, ἀρχὸν Ἐπειῶν. » Οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἡμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι.

5. Ὅτι μετὰ τὴν Κυλλήνην πρὸς νότον ὁ Σαλλήεις ἐστὶ ποταμὸς, βέβω ἐκ Φολόης διὰ πόλεως Ἐφύρας, ἐτίρας οὖσης τῆς Θεσσαλικῆς καὶ τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ τῆς Κορινθοῦ· καὶ περὶ ταύτης λέγει Ὀμηρος· « τὴν ἀγατ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπο Σαλλήεντος. » Ἐκεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ὤχετο· « φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος. » καὶ δὴ καὶ περὶ ταύτης λέγουσιν οἱ μνηστῆρες· « ἡὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἔλθοι πείτραν ἀρουραν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφόρα φάρμακ' ἐνείκη. » Ἐκεῖθεν ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀδύγειου θυγάτηρ· « ἡ τόσα φάρμακα ἤδει, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών. » Πρὸ δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Μινύειος ποταμὸς ἐστίν· εἴτα ἡ Χελωνάτας ἀχρα πρὸς νότον, καὶ Πύλος ἕτερος τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ Νέστορα θρέψαντος. Τρεῖς γάρ εἰσι Πύλοι, ὡς καὶ τὸ ἔπος δηλοῖ· « ἐστὶ Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλος, » ὅ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ τῆς Ἡλίδος καὶ ὁ Τριφυλικός.

6. Ὅτι εἶωθεν Ὀμηρος τὰ μέρη πολλαίαις τοῖς

cujus isthmus est a Pagis Megaricis usque ad Nisæam Megarensium navale; trajectus hujus est a mari Corinthio ad mare Saronicum stadiorum 120; tertia etiam hanc continens isthmum habet ab intimo sinu Crisæo usque ad Thermopylas intelligiturque linea recta stadiorum fere 508, omnem intus includens Atticam et Bœotiam, Phocidem vero Locrosque Epicnemidios oblique secans; quarta a sinu Ambracio per OËtam et Trachiniam in Maliacum sinum et Thermopylas tendentem isthmum habet stadiorum fere 800. Est et alius isthmus, stadiorum plus quam 1000, ab eodem sinu Ambracio per Thessalos ac Macedonas usque in Thermæum sinum porrectus.

2. Pylus tum urbs est (*Odys.* 3, 4) : « Pervenere Pylum, Neleus cui præfuit urbi Exstructæ pulchre, » tum vero etiam regio (*Il.* 5, 545) : « Pylis late perlabitur agros. » Ad Pylum vero urbem labitur Amathus fluvius, unde et illud (*Il.* 5, 77) : « Rex erat Pyli arenosæ. » Elis vero regio est; nam Homeri ætate, quam nunc Elin appellant urbs nondum fuit condita.

3. Triphylia, regio juxta Elin sita, est appellata propter tria φύλα, id est, tres gentes, Epeos qui primi regionem tenuerunt, Minyas qui eo commigrarunt, et Eleos qui postremo prævaluerunt.

4. Cyllene navale est Eleorum, ab Elide urbe distans stadiis 120. Meminit hujus Cyllenes etiam Homerus (*Il.* 15, 528), quum ait : « Ductor Epeorum cecidit Cyllenius Otus. » Non enim ab Arcadico monte Epeorum ductorem ostensurus erat.

5. Post Cyllenen ad austrum Selleis fluvius est, e Pholoe per urbem Ephyram elabens, quæ a Theprotica et Thessalica et Corintho diversa est. De hac Homerus (*Il.* 2, 659) ait : « Duxerat ex Ephyra quam a flumine Selleente. » Et Ulysses eo profectus est (*Od.* 10, 261), « quærens letale venenum. » De eadem proci dicunt (*Od.* 2, 328) : « Aut Ephyres præpingue solum fortassis adibit, Inde petiturus letalia pharmaca nobis. » Ex hac fuit Augiæ filia (*Il.* 11, 738), « quæ norat quotquot producit terra venena. » Ceterum ante hunc etiam Minyæus est fluvius; deinde Chelonatas promontorium ad austrum, et Pylus, diversus a Messeniaco, qui Nestorem tulit. Sunt enim Pyli tres, quemadmodum etiam versus iste indicat : « Est Pylus ante Pylum, tamen etsi alius Pylus exstat; » nimirum, Messeniacus et Elidis et Triphyliacus.

6. Homerus nonnunquam partes cum totis compo-

CD. || — 2. p. 336, CD. || — 3. p. 337, BD. || — 4. p. 337, D. || — 5.

p. 338, A. 339, D. Μινύειος] Μηνίδος codex, qui deinde : Χελωνήτις (sic) et Τριφυλλιακός. || — 6.

δλοι συναριθμειν· οἶον· « ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος » καὶ « ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε » καὶ « οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων » καὶ « Κουρητῆς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί. » Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ « οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα διὰ νῆαιον » τὸ γὰρ Βουπράσιον μέρος ἐστὶ τῆς Ἥλιδος μοίρας.

7. Ὅτι ἐστὶ τις ποταμὸς Ἀχελῷος περὶ Δύμην πόλιν τῆς Ἥλιδος, ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ποταμῷ Ἀχελῷῳ καλουμένῳ.

8. Ὅτι ἀπὸ Φειᾶς πόλεως τῆς ἐν Ἥλιδι ἕως Ὀλυμπίας ἀπὸ θαλάσσης ἄνοδος στάδιοι ρκ' τὸ ἐγγυτάτω.

9. Ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου ἄρχεται Εὐρώτας τε καὶ Ἀλφειὸς, ἐξ Ἀσίας κώμης τῆς Μεγαλοπολιτίδος, δύντες δὲ ἐπὶ συχνούς σταδίου ἀνατέλλουσι πάλιν, καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν, ὁ δὲ εἰς τὴν Πισατίν κατάγεται.

10. Ὅτι ὁ Ἀλφειὸς ποταμὸς, παραλαβὼν τὸν τε Κελάδοντα καὶ Ἐρύμανθον καὶ ἄλλους ποταμοὺς καὶ διελθὼν παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἐκβάλλει εἰς τὴν Σικελικὴν θάλασσαν.

11. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πύλου ἡμαθῆντος ὄρος ἐστὶ καλούμενον Μίνθη. Φασὶ δὲ τὴν Μίνθη, παλλακίδα οὖσαν τοῦ Ἄιδου πρὶν, ἀπατηθῆναι μὲν ὑπὸ τῆς Κόρης, μεταμορφωθῆναι δὲ εἰς τὸ φυτὸν τὴν μίνθη, ἔπειτα ἐστὶ τὸ ἡδύοσμον.

12. Ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Πύλου αἰγιαλὸς θινώδης ἐστὶ καὶ στενός, ὅθεν ἡμαθῆεις ὁ Πύλος.

13. Ὅτι Λέπρεον πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἀφ' οὗ ὁ ἡμαθῆεις Πύλος Λεπρεάτης.

14. Ὅτι, ἐνθα ὁ Τηλέμαχος κατέλαβε τὸν Νέστορα θύοντα, τὸ ἱερόν ἐστι τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος ἢ δὲ Σάμος κώμη ἐστὶ τῆς Μεσσηνίας.

15. Ὅτι τὴν Θυροῦσσαν πόλιν, αἰπειὰν κολώνην, καὶ Θύρον, Ἀλφειοῖο πόρον, τὴν αὐτὴν λέγει εἶναι Ὀμηρος· καὶ γὰρ ἐκεῖ παράσιμος γίνεταί ὁ Ἀλφειὸς ποταμός. Ἀλφειὸς δὲ ὠνόμασται διὰ τὸ δύναμιν ἔχειν τοὺς ἀφροὺς ἴσθαι.

16. Ὅτι ἡ Οἰχάλια πόλις, ἢ τοῦ Εὐρύτου Οἰχάλιτος, ἢ νῦν καλουμένη Ἀνδανία, πολυχνιον Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοικῷ.

17. Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι παραθαλάσσιοι εἰσιν, ὁ δὲ τοῦ Νέστορος, ὁ Τριφυλιακὸς καὶ Ἀρκαδικὸς καὶ Λεπρεατικὸς, ὑπὲρ τοὺς λ' σταδίου τῆς θαλάσσης ἀπέχει, ὡς δηλοῖ ὁ Πεισίστρατος καὶ ὁ Τηλέμαχος, μὴ εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ ἄρματος, ἀλλὰ παραλλάξαντες.

18. Ὅτι ὁ Τηλέμαχος, ὑφορώμενος τὴν τῶν μνηστήρων ἐνέδραν, ἔπλεε πρῶτον μὲν πρὸς βορρᾶν ἕως Ἥλιδος, εἶτα ἐκείθεν διὰ τῶν Ἐχινάδων νήσων ἕως τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, πορευθεὶς πρὸς ἀνατολὰς,

neret solet, ut hoc loco : « per Helladaque et medium Argos (*Od.* 1, 344), » et « per Helladaque Phthiamque (*Od.* 11. 496), » et « Curetesque pugnabant Ætolique (*Il.* 9, 529), » et « Quique ab Echinadibus venerunt Dulichioque (*Il.* 2, 625). » Ejusdem generis est illud : « Et qui Buprasium coluere atque Elida divam (*Il.* 2, 615), » nam Buprasium pars Eliidis regionis.

7. Fluvius quidam est Achelous circa Dymen Eliidis urbem, eodem scilicet nomine quo flumen Acarnaniæ Achelous.

8. Ab urbe Pheia in Elide usque ad Olympiam ascensus est a mari stadiorum 120, qua brevissimus est.

9. Ex eodem loco oriuntur Eurotas et Alpheus, nimirum ex Asea vico Megalopolitidis; atque sub terram per stadia aliquammulta demersi rursus erumpunt, atque Laconicam hic, Pisatin ille petunt.

10. Alpheus fluvius, receptis Celadonte et Erymantho aliisque fluminibus, præter Olympiam delatus, in Siculum pelagus excurrit.

11. A Pylo arenosa ortum versus mons est Mintha. Aiunt autem Mintham Plutonis pellicem fuisse, deceptamque a Proserpina in Mentham herbam fuisse conversam, quæ hedyosmos est.

12. Littus ante Pylum sabulosum et angustum, unde et Pylus arenosa dicitur.

13. Leprum urbs est Messeniæ, a qua Pylus arenosa dicta est Lepreatica.

14. Eo in loco, quo Telemachus Nestorem deprehendit sacrificantem, templum est Samii Neptuni; Samus autem Messeniæ est vicus.

15. Thyroessam urbem, sublimem collem, et Thyron, Alpei vadum, eandem esse indicat Homerus; nam illic pedibus transiri potest Alpheus fluvius, ita dictus, quod facultatem habet vitiliginem sanandi.

16. Oechalia urbs Euryti Oechaliensis, quæ nunc Andania dicitur, in Arcadia sita est, habens cognomines sibi urbes duas, Thessalicam et Euboicam.

17. Alii Pyli maritimi sunt, Nestoris autem Pylus, qui Triphyliacus, Arcadicus et Lepreaticus dicitur, plusquam triginta stadiis a mari distat, ut innuit Pisistratus et Telemachus, qui curru urbem prætervecti non sunt ingressi.

18. Telemachus, procorum insidias veritus, primum boream versus navigavit ad Elidem; inde per insulas Echinadas usque ad sinum Ambracicum, ad or-

p. 340, D. || — 7. p. 342, B. || — 8-10. p. 343. || p. 347, A. 349, BC. || — 16. p. 349. || — 19. p. 353
— 11. p. 344, A. || — 12-14. p. 344, B. || — 15. || D. 354, AB. τὸ νεύματι τῷ v. cod. || — 20. p. 354,

ἐκείθεν αὖθις ἔκαμψα πρὸς νότον καὶ παρήλλαξε τὴν ἐνέδραν.

19. Ὅτι δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς μέγιστος Ἐλεφάντινος, ἔργον Φειδίου τοῦ Χαρμίδου Ἀθηναίου θαυμασιώτατον ἐποίησε δ' αὐτὸν δ' Φειδίας, ὡς ἔλεγε, πρὸς τὸ παρ' Ὀμήρῳ παράδειγμα, τὸ « Ἥ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσιν νεῦσε Κρονίων, Ἀμβρόσια δ' ἄρα χαίται ἐπερρώσαντο ἄνακτος Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἔλελιξεν Ὀλυμπον· » ἐνδαίνονται γὰρ διὰ τούτων τὴν τῆς δυνάμεως ὑπερβολὴν, συμπαθοῦσιν καὶ τῶν τριχῶν. Ἐπὶ δὲ τῆς Ἑρας διὰ τὴν ὕψειν, φησὶ, τῆς δυνάμεως λέγει Ὀμηρος· « Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἔλελιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον· » πολὺ γὰρ ὑπερβάλλει τὸ νεύματι μόνῳ σείειν καὶ τὸ θλην αὐτὴν σείεσθαι ἐν τῷ θρόνῳ καὶ ποιεῖν τὸ αὐτό.

20. Ὅτι οἱ μετὰ Ὀξύλου καὶ τῶν Ἑρακλειδῶν κατελθόντες Αἰτωλοὶ εἰς Πελοπόννησον συνήκισαν Ἑλλείους καὶ αὐτοὶ εἰσιν οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα πρῶτοι διαθέντες καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας διὰ τετραετηρίδος ὄρισαντες μετὰ Ἑλλείων. Καὶ ἕως μὲν τῆς κς' Ὀλυμπιάδος ἤρχον οἱ Ἑλλεῖοι τοῦ ἀγῶνος· εἶτα οἱ Πισάται καθυπερτερήσαντες παρέλαβον τὸν ἀγῶνα, ἐπὶ ἕτη πολλὰ ἀγωνοθετοῦντες· εἶτα πάλιν Λακεδαιμόνιοι ἀφελόμενοι τοὺς Πισάτας παρέδωσαν τοῖς Ἑπειοῖς, καὶ τὸν Πύλον τὸν τοῦ Νέστορος καθελόντες εἰς Δέπρην συνήκισαν· τοῦτο δ' ἐποίησαν, διότι τοῖς Μεσσηνίοις ἔναντι Λακεδαιμονίων συνεμάχουσαν Πισάται καὶ Πύλοιοι.

21. Ὅτι Σαλμωνεύς, Οἰνόμαος, Πέλοψ καὶ οἱ Πελοπίδαι ἐν Πίσῃ κατώκου, ἢ νῦν Βίσα καλεῖται. Νῦν δὲ οὐδὲ ὄνομα ἐστὶ Πισατῶν καὶ Καυκῶνων καὶ Πυλίων· ἅπαντα γὰρ ταῦτα Σχῦθαι νόμονται.

22. Ὅτι ὁ ἐν Πελοποννήσῳ Ἐνιπεὺς ποταμὸς, βέων ἐκ Σαλμώνης κρήνης, ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειὸν· ἄλλος δ' ἐστὶν Ἐνιπεὺς, ποταμὸς Θετταλίας, δε βέων ἀπὸ τῆς Ὀθρυος δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν ποταμὸν, βέοντα ἀπὸ πόλεως Φαρσάλου.

23. Ὅτι ὑπὸ Σαλμωνέως ἐκπεσὼν ἐκ Πελοποννήσου Αἰτωλὸς ὄφισε τὴν ἀπ' αὐτοῦ Αἰτωλίαν. Τούτου δ' ἀπόγονος [Ὀξύλος], φίλος ὢν τοῖς περὶ Τήμενον Ἑρακλειδαῖς, ἤγησατο τὴν ἔδδον αὐτοῖς, κατιοῦσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν δορικτητὸν χώραν· ἀντέλαβε δὲ χάριν τὴν εἰς τὴν Ἑλλείαν καθόδον, προγονικὴν οὖσαν. Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἑπειῶν μεθ' ὅπλων τοῖς ἀμφὶ Ὀξύλον Αἰτωλοῖς, προεβλήθησαν ἐξ Αἰτωλῶν μὲν Πυραίχμου, ἐξ Ἑπειῶν δὲ Δέγμενος ἐπὶ διαλύσει τῶν ὄλων· τοῦ δὲ Πυραίχμου σφενδόνη τὸν Δέγμενον ἀνελόντος, παρέδωσαν τοῖς Αἰτωλοῖς οἱ Ἑπειοὶ τὴν πατρῴαν χώραν καὶ τὴν τοῦ Ὀλυμπίασι Διὸς τοῦ ἱεροῦ ἐπιμέλειαν [καὶ] τοῦ ἀγῶνος, δὴ Ἰφιτος διεθήκεν.

tum scilicet deflectens; inde rursus ad austrum divertit atque insidias declinavit.

19. Jupiter Olympius, magnus ille et eburneus, Phidiae Charmidae filii Atheniensis esse opus, admiratione dignissimum. Hunc Phidias, ut aiebat, ad exemplar effinxit quod apud Homerum (*Il.* 1, 528) habetur: « Dixit, caeruleisque superciliis superdum rex Annuit, ambrosiosque aeterno in vertice crines Concussit, nutuque alium tremefecit Olympum. » Ostendit enim per haec potestatis excellentiam, etiam coma affecta simul. De Junone vero ob potentiae imminutionem ait Homerus (*Il.* 8, 199): « Movit se in solio, et longum concussit Olympum; » nam multo est majus solo nutu Olympum concussisse, quam totam in solio commoveri, atque idem efficere.

20. Qui cum Oxylo et Heraclidis in Peloponnesum descenderunt Aetoli, cum Eleis cohabitarunt, iidemque certamen Olympicum primi instituerunt, atque Olympiadas una cum Eleis quadriennio definierunt. Ceterum usque ad Olympiadem vigesimam sextam ludis praefuerunt Elei; deinde Pisatae, recuperata suorum possessione, certamen receperunt, et per multos annos procurarunt; postea Lacedaemonii hoc negotium Pisatis ademtum Epeis restituerunt; Pyloque Nestoris diruto, incolas Lepreae deduxerunt. Id Lacedaemonii fecerunt, quod Pisatae et Pylii Messenios bello adversus sese adjutaverant.

21. Salmoneus, Onomaeus, Pelops et Pelopidae Pisae habitarunt, quae nunc Bissae vocatur. Nunc ne nomen quidem Pisatarum, Cauconum et Pyliorum superest, Scythis haec omnia tenentibus.

22. Peloponnesi fluvius Enipeus e Salmone fonte elabens Alpheum ingreditur. Est praeter hunc alius Enipeus Thessaliae fluvius, qui ex Othry oriens Apidanum recipit ab urbe Pharsalo delabentem.

23. Aetolus a Salmoneo e Peloponneso ejectus habitavit a se dictam Aetoliam. Ab hoc per generis successionem procreatus Oxylos, familiaritate junctus Heraclidis qui a Temeno descendebant, iis Peloponnesum repetentibus dux exstitit, et agrum armis partum illis partitus est. Pro quo officio hanc gratiam recepit, ut in Eleum regnum, quod illi avitum erat, reduceretur. Ceterum quum Epeii Aetolis, qui cum Oxylo erant, armati occurrissent, delecti sunt, ex Aetolis Pyraechmes, ex Epeis vero Degmenus, qui singulari certamine totum bellum finirent. Et quum Pyraechmes Degmenum funda occidisset, reddiderunt Epei Aetolis solum patriam ac templi Jovis Olympici et certaminis curam, quod Iphitus instituerat.

24. Ὅτι τῇ Μοθώνῃ συνεχῆς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας ἄκρα, οὕσα ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου. Καλεῖται δ' Ἀσινεῖος ἀπὸ Ἀσίνης πόλεως τῆς ἐν τῷ κόλπῳ, ἡμινοῦμο τῇ Ἑρμιονικῇ. Πρὸς ἑω δὲ ἑτέρα ἄκρα τοῦ αὐτοῦ κόλπου, καλουμένη Θυρίδες, ἴσμοροι τῇ κατὰ Ταίναρον Λακωνικῇ· εἶτα Καρδαμύλη, εἶτα Φηραι, εἶτα Θουρία, ἡ παρ' Ὀμήρῳ Αἰψεία, εἶτα Γερήσιον, ἀφ' οὗ Γερήσιος ὁ Νέστωρ, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθέντα ἀπὸ τοῦ καθ' Ἑρακλῆα πολέμου τραφῆναι.

25. Ὅτι ἡ Ἰθώμη πόλις ἐμπερήης ἐστὶ τῇ Κορίνθῳ· περὶ ἧς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς πρὸς Φίλιππον τὸν Δημητρίου εἶπεν, ὅτι « Δεῖ σε τούτων τῶν δύο ἔχεισθαι πόλεων, εἴπερ ἐπιθυμῆς τῆς Πελοποννήσου ἄρξαι· κρατήσας γὰρ, φησί, τῶν κρατῶν ἀμφοῖν, καθίσεις τὸν βούν. »

26. Ὅτι αἱ Θυρίδες ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ εἰσι κόλπῳ ἐντὸς τοῦ Ταϊνάρου· μεταξὺ δὲ τοῦ Ταϊνάρου καὶ τῆς Μαλίας ὁ Λακωνικός ἐστὶ κόλπος.

27. Ὅτι ἀπὸ Ταϊνάρου εἰς Φυκοῦντα, ἄκραν τῆς Κυρηναίας, πρὸς νότον διάστημα ἐστὶ σταδίων γ'· εἰς δὲ Πάχυον τῆς Σικελίας δχ'· εἰς δὲ Μαλίαν πρὸς ἀνατολὰς χσ' κατακολλίονται· εἰς δὲ Ὀνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρω τῶν Μαλιῶν, φκ'.

28. Ὅτι Ὀμηρος, ὥσπερ λέγει κρὶ τὸ κριθὸν καὶ τὸ δῶμα δῶ κατὰ ἀποκοπήν, οὕτω λέγει καὶ Ἀλκιμον τὸν Ἀλκιμέδοντα καὶ Μέσσην τὴν Μεσσήνην· τὸ δὲ βριαρὸν Ἡσιόδου βρῖ καὶ τὸ βριθὸν ὡσαύτως· Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ βράδιον βρῖ· Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίαν λι, Συρακῶν δὲ τὰς Συρακούσας. Ἐμπεδοκλῆς δὲ μίαν λέγει συλλαβὴν δψ, τοῦτ' ἐστὶν δψις· καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ· Ἀθήμητρος τοὶ Ἐλευσινίης ἰσρῆ δψ, καὶ ἄφιτον ἄφι· Ἐυφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλιον λέγει ἧλι· Δωδῶ δὲ τὴν Δωδώνην ἄλλος ποιητής.

29. Ὅτι ἡ Μαλία ἄκρα μεταξὺ κεῖται τῶν δύο κόλπων, Λακωνικοῦ τε καὶ Ἀργολικοῦ.

30. Ὅτι τὸ Ἄργος παρ' Ὀμήρῳ πολλὰ σημαίνει, ὅσον ἡ πόλις αὐτῆ· « Ἄργος τε Σπάρτη τε » καὶ Ἄργος ἡ Πελοπόννησος, ὅσον « ἡμετέρω ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργει » καὶ Ἄργος ἡ Θεσσαλία, ὅσον « νῦν δὲ αὐτοῦς, ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον » καὶ ὅλη δὲ ἡ Ἑλλάς οὕτως καλεῖται παρ' αὐτῶν Ἄργος Ἀργεῖους γὰρ καλεῖ τοὺς Ἕλληνας πάντας, ὡς καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς.

30 α. Ὅτι ὥσπερ τὰ Κροκύλια, ὄντα τῆς Ἀκαρνανίας, συναριθμῆι Ὀμηρος ταῖς νήσοις, οὕτω καὶ τὴν Μάσητα τῇ Αἰγίνῃ, τῆς Ἀργολικῆς οὖσαν.

31. Ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος τῆς θαλάσσης ὁ Κορινθιακός ἐστὶ, περιοριζόμενος ὑπὸ τε Φωκίδος καὶ Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος καὶ Ἰσθμοῦ καὶ τοῖς βορειοτέροις τε καὶ δυσμικωτέροις τῆς Πελοποννήσου· ὁ δὲ

24. Mothonæ contiguum est Acritas promontorium, quod initium est sinus Messeniaci. Appellatur autem Asineus ab Asina oppido in ipso sinu locato, ejusdem cum Hermionica Asina nominis. Ad ortum est promontorium ejusdem sinus Thyrides appellatum, Tænaro Laconico finitimum. Deinde est Cardamyle; inde Phææ; mox Thuria, quæ apud Homerum est Apea; ab hoc Gerenium est, a quo Nestor Gerenius fuit dictus, quod bello sub Hercule gesto illic servatus educatusque fuerit.

25. Ithome urbs Corintho similis est. De hac Demetrius Phalereus ad Philippum Demetrii filium dixit: « Has ambas urbes te capessere oportet, si Peloponneso imperare cupias; nam ubi cornu utrumque obtinueris, inquit, bovem tenebis. »

26. Thyrides in Messeniaco sinu sunt intra Tænaro; inter Tænaro vero et Maleam est sinus Laconicus.

27. A Tænaro usque ad Phycuntem, Cyrenaicæ regionis promontorium versus austrum trajectus est stadiorum 3000; ad Pachynum Siciliæ 4600; ad Maleas versus ortum, si oram sinus legeris, 670; ad Onugnathon, humilem chersonesum intra Maleam, stadia 520.

28. Homerus quemadmodum κρὶ dicit pro κριθὸν, et δῶμα per apocopen δῶ vocat, sic Ἀλκιμον vocat τὸν Ἀλκιμέδοντα, et Messen dicit pro Messene. Similiter Hesiodus βρῖ dicit τὸ βριαρὸν et τὸ βριθὸν, Sophocles vero et Ion τὸ βράδιον dicunt βρῖ, Epicharmus pro τὸ λίαν λῖ dicit, et Συρακῶν τὰς Συρακούσας, Empedocles vero una syllaba effert δψ pro δψις; et apud Antimachum habetur: « Cereris Eleusiniae ἰσρῆ δψ », et ἄφι pro ἄφιτον; porro Euphorion τὸν ἥλιον dicit ἧλι, et Dodo pro Dodona alius poeta usurpavit.

29. Malea promontorium inter duos sinus, Laconicum et Argolicum, situm est.

30. Apud Homerum Argos multa significat; nam Argos dicitur et urbs, ut in his: « Argi Spartaque, » et Peloponnesus, ut in his: « Argis, ædibus in nostris; » denique Argos Thessalia appellatur, ut in his: « Præterea quicumque Argos tenuere Pelasgicum; » nec non tota Græcia apud Homerum Argos vocatur; Argivos enim vocat Græcos omnes, ut et Danaos et Achæos.

30 α. Sicut Crocylea Acarnaniæ Homerus insulis adnumerat, sic Masetem Ægineæ tribuit, quæ tamen urbs est Argolica.

31. Crisæus maris sinus idem est cum Corinthio, qui Phocide et Bœotia et Megaride et isthmo et partibus Peloponnesi septentrionalibus atque occiduis claudi-

24. p. 359, D. 360, ABCD. Ἑρμιονικῇ] Ἑρμιονικῆ cod.; Θουρία] Θουρία cod. || — 25. p. 361, CD. Δημητρίου] Δημήτριον (sine acc.) cod. || — 26. p. 362,

D. || — 27. p. 363, B. || — 28. p. 364. κρὶ] κριθὸν cod.; ἧλι] ἧλι cod. || — 29. p. 368, B. || — 30. p. 369, BCD. || — 30 α. p. 376, B. || — 31. p. 379,

Κιθαιρῶν καὶ Ἐλικῶν τὰ ὄρη ἐκ βορρᾶ εἰς αὐτὸν κα-
θήκουσι καὶ ὁ μὲν Κιθαιρῶν ἐν τῇ Μεγαρίδι πρὸς τῇ
ἀρχῇ τοῦ ἰσθμοῦ, ὁ δὲ Ἐλικῶν πρὸς δυσμάς.

31 α. Ὅτι τινὸς Τεγεάτου χωρμένου ἐν Δελφοῖς, εἰ
ἀμεινον αὐτῷ ματοικίζεῖν εἰς τὸν Κόρινθον, ἀνεῖλεν ὁ
θεός· « εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴη Τεγεάτης. »

32. Ὅτι ἡ Κορινθία χώρα οὐκ εὐγείας ἐστίν, ἀλλὰ
σκολιά τε καὶ τραχεία· ἀρ' οὐ πάντες ὄφρουεντα Κό-
ρινθον καλοῦσι καὶ παρομιάζονται· « Κόρινθος ὄφρουξ
τε καὶ κοιλαίνεται. »

33. Ὅτι ἡ Κρομμυωνία ὅς μήτηρ ἦν τοῦ Ἐρυμαν-
θίου κάπρου.

34. Ὅτι ἐν Αἰγαίᾳ τῆς Πελοποννήσου γέγονεν ἡ τὸν
Δία θηλάσασα ἀἴξ, ἣν καὶ Ἄρατος λέγει Ὀλενίαν
καλεῖσθαι· πλησίον γὰρ ἡ Ὀλενος τῶν Αἰγῶν.

35. Ὅτι ἡ Κασταλία κρήνη ἐστίν ἐν Δελφοῖς μαν-
τικὸν ἔχουσα ὕδωρ.

36. Ὅτι ἐπιφανῆ ὄρη Πελοποννήσου ταῦτα· Κυλλ-
λήνη, Φολοή, Λύκαιον, Μαίναλος, Παρθένιον, κα-
θῆκον ἐπὶ τὴν Ἀργεῖαν ἀπὸ τῆς Τεγεατίδος. »

37. Ὅτι ὁ Ἐρασίνοιο ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς
Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργεῖαν· πρότερον δ' οὐκ
ἐφαίνετο διὰ τὸ τετυφλωσθαι τοὺς ἐκ τῆς λίμνης εἰς
αὐτὸν πόρους· καὶ ἡ τῶν Στυμφαλίων πόλις ἐπὶ τῆς
λίμνης ἦν, ἐπεὶ δὲ οἱ πόροι ὑπὸ σεισμῶν ἀνεστομώθη-
σαν, ἀπέχει νῦν ἡ πόλις τῆς λίμνης στάδια ὑπὲρ
τὰ ν'.

38. Ὅτι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ οἰκίσεων οἰκιστὰι
γεγόνασι· μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀνάθεον, Κορίν-
θου μὲν Ἀλήτης, Σικυῶνος δὲ Φάλικς, Ἀχαιῶνος δὲ
Τισαμενός, Ἠλιδῶνος δὲ Ὄξυλος, Μεσσηνίας δὲ Κρεσ-
φόντης, Λακεδαιμόνος δὲ Εὐρυσθένης καὶ Προκλής,
Ἄργου δὲ Τήμενος καὶ Κισσός, τῶν δὲ περὶ τὴν
[Ἀκτὴν] Ἀγαιός [καὶ] Δηϊφόντης.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Θ'.

1. Ὅτι περὶ τὰς ἐν Μεγαρίδι Σκιρωνίδας πετρας
τὰ ἱστορούμενα γεγονέναι φασίν, ὅσον τὰ περὶ Πιτυο-
κάμπτην καὶ τὰ κατὰ Σκίρωνα τοὺς τυράννους, οὗς
ἀνεῖλε Θησεύς.

2. Ὅτι ἀπὸ Μεγάρων ἡ' σταδίου ἀπέχει ὁ κατὰ
Νίσαιαν λιμὴν, τὸ ἐπίνειον.

3. Ὅτι Ὀμηρος, ὅταν φῆ· « ἐνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ

tur. Ceterum Cithæron et Helicon montes a septen-
trione ad ipsum porriguntur, Cithæron quidem in Me-
garide ad ipsius isthmi initium, Helicon ad occasum.

31 α. Quum Tegeates quispiam oraculum Delphis
consuluisset, num satius esset Corinthum migrare,
respondit deus, « Fortunata Corinthus, ego autem
sim Tegeates. »

32. Ager Corinthius non est fertilis, sed curvus et
asper; unde plerique Corinthum superciliosam dixere;
ac proverbio dicitur : « Colles Corinthus atque
cavitates habet. »

33. Crommyonia sus mater fuit apri Erymanthii.

34. Ægis, quæ in Peleponneso sunt, nata est capra
quæ Jovi lac præbuit. Hanc Aratus tradit fuisse Ole-
niam dictam; est autem Olenus Ægis vicina.

35. Delphis fons est Castalius, qui aquam prophe-
ticam habet.

36. Insignes Peloponnesi montes sunt : Cyllene,
Pholoe, Lycæum, Mænalus, Parthenium a Tegeatide
ad Argiam pertingens.

37. Erasinus fluvius e Stymphalide lacu in Argiam
exit; prius autem non apparebat, quoniam e lacu in
ipsum tendentes meatus essent occlusi. Et Stymphali-
orum urbs super lacu prius erat, nunc vero, meatu
illo terræ motibus aperto, urbs a lacu distat stadia 50
et amplius.

38. Post Heraclidarum reditum civitatum in Pelo-
ponneso conditores fuerunt hi : Corinthi Aletes,
Sicyonis Phalces, Achææ Tisamenus, Elidis Oxylus,
Messææ Cresphontes, Lacedæmonis Eurysthenes et
Procles, Argorum vero Temenus et Cissus, Aoles sive
littorei tractus Agæus et Deiphontes.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO IX.

1. Juxta Scironidas petras in Megaride gesta fuisse
dicunt, quæ in historiis traduntur de Pityocampete et
Scirone tyrannis, quos interemit Theseus.

2. Stadiis 18 a Megaris distat Nisæa portus, Me-
garensium navale.

3. Homerus, quum ait : « Illic autem Bæoti et

D. 409, BCD. — 31 α. p. 380, D. || — 32. p. 382,
B. || — 33. p. 380, C. || — 34 et 35. p. 387. || —
36 et 37. p. 388. Λύκαιον, Μαίναλος] Λύκειον, Μένναλος

cod. || — 38. p. 389. Σικυῶνος] Σικύων cod.; περὶ τὴν
Ἀκτὴν Ἀγαθός καὶ Δ.] περὶ τὴν ἀγρον Δηϊφόντης cod.
LIBER IX. 1 et 2. p. 391, CD. || — 3. p. 392, ACB.

Ἰάονες ἑλκοχίτωνες, » τοὺς Ἀθηναίους λέγει Ἰάονας, ὃν μέρος ἐστὶ καὶ ἡ Μεγαρίς, ὡς καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐν Κρομμυῶνι τοῦ ἰσμοῦ μεθόριον δηλοῖ, τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχον ἐπὶ μὲν τὰ νότια « τὰδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία » ἐπὶ δὲ τὰ βόρεια « τὰδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία. » Ἀλλὰ καὶ τῶν Πανδιονίδων δ' ὄντων, Αἰγέως, Πάλλαντος, Λύκου, Νίσου, καὶ διὰ τοῦτο τῆς Ἀττικῆς εἰς δ' ἄμην διαιραθείσης, ὁ Νίσος τὴν Μεγαρίδα ἔλαχε καὶ τὴν Νίσαιαν ἔκτισεν.

4. Ὅτι πρὸ τοῦ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ ἔρημος, Ἑλένη ὄνομα, καὶ φασὶ περὶ αὐτῆς λέγειν τὸν Ὀμηρον « νῆσω δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνῇ. »

5. Ὅτι τῆς Ἀττικῆς ὄρη εἰσὶν ὀνομαστά ε', Ὑμηττός, Πάρνης, Κορυθαλλός, Βριλησσός, Λυκαβηττός.

6. Ὅτι ἡ Βοιωτία τριθάλασσός ἐστι· κλύεται γὰρ τῇ τε Κρισαίᾳ ἐκ νότου καὶ τῇ Μυρτώᾳ ἀπὸ Γεραϊοῦ μέχρι Εὐρίπου καὶ τῇ Μαλιακῇ ἀπὸ Εὐρίπου μέχρι ποταμοῦ Σπερχαιοῦ.

7. Ὅτι παροιμία ἐστὶ, Θρακία παρεύρεσις· οἱ γὰρ Θρακίαι, ἐσπονδοὶ Πελασγοῖς γεγονότες ἐπὶ βῆτας τινὰς ἡμέρας, νύκτωρ ἐπέθαντο ἀποκρουσθέντες δ' ὑπὸ Πελασγῶν καὶ τῇ ἐξῆς ἐγκαλούμενοι ἔφασαν· Ἄλλ' οὐχὶ ταῖς νυξὶν εἶχον εἰρήνην ὠμόσαμεν.

8. Ὅτι, πολέμου ὄντος Βοιωτοῖς καὶ Πελασγοῖς, ἦλθον θεωροὶ ἐξ ἀμφοῖν εἰς Δωδώνην· ἀνελοῦσης δὲ τῆς προφητίδος, ὅτι τὸν μὲν τῶν Πελασγῶν οὐχ εὖρα τὸν χρησμὸν, τὸν δὲ Βοιωτῶν εἰπούσης, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀσεβήσαντας πράξειν, ὑποτοπήσαντες οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὸ τῶν Πελασγῶν συγγενὲς κακοῦργῆσαι τὴν πρόμαντιν, ἀρπάσαντες διεχρήσαντο τὴν ἀνθρωπον καὶ εἰς πῦρ ἔβαλον, δικαιούντες, ὅτι, εἰ μὲν παρέχρησεν, ἔχει τὴν δίκην, εἰ δὲ ἀληθῶς ἔλεξεν, καὶ οὕτως ἀσεβῆσαι αὐτοὺς ἔδει. Ἄνθ' ὧν ἐγρήσθη αὐτοῖς, κατ' ἐνιαυτὸν κλέπτοντας ἕνα τῶν παρ' αὐτοῖς τριπόδων ἀποκομίζειν εἰς Δωδώνην.

9. Ὅτι Πενθίλος ἐκ Βοιωτίας τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν.

10. Ὅτι μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας πρὸς τῇ Εὐβοικῇ θαλάττῃ ἐστὶν ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον, ἀντιπέραν Ἐρετρίας τῆς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀπὸ σταδίων τὸ διάστημα ξ'. Εἶτα Δήλιον, Ταναγραίων παλίχιον, ἀπέχον σταδίου τῆς Αὐλίδος λ'. Εἶτα λιμὴν βαθύς· εἶτα Αὐλὶς, πετρῶδες χωρίον· εἶτα Εὐριπὸς· εἶτα Σαλγανεύς, ἐπώνυμον Σαλγανέως τινὸς Βοιωτοῦ ἀνδρὸς ἐκείσε ταφέντος μετὰ τὸ ἀναίρεθῆναι ὑπὸ τῶν περὶ Μεγαβάτην Περσῶν, ὡς δῆθεν κακῶς αὐτοῦ ὑφηγησαμένου τὴν ἀπὸ Μαλιακοῦ θάλασσαν λαβυρινθώδη καὶ ἀπορον μεταγνόντες δ' οἱ

Iaones longis vestibus, » Athenienses appellat Iaones, quorum pars erat etiam Megaris, quemadmodum isticus limes in Crommyone a Theseo locatus indicat, talem inscriptionem habens, ad austrum quidem : « Hæc jam Peloponnesus sunt, et non Ionia », ad boream vero : « Hæc non Peloponnesus sunt, sed Ionia. » Et quum Pandionis regis quatuor filii essent, Ægeus, Pallas, Lycus, Nisus, atque ob id Attica in partes quatuor esset divisa, Nisus Megaridem obtinuit Nisæamque condidit.

4. Ante Sunium Atticæ insula est aspera et deserta, Helena dicta, de qua ajunt Homerum dixisse : « Insula et in Cranae mihi gaudia prima dedisti. »

5. In Attica montes sunt celebres quinque : Hymettus, Parnes, Corydallus, Brilessus, Lycabettus.

6. Bœotia tria maria habet ; alluitur enim a meridie Criseo, et Myrtoo a Geræsto usque ad Euripum, et Maliaco ab Euripo usque ad Sperchium fluvium.

7. Proverbium est *Thracium commentum* ; Thraces enim, pactis erga Pelasgos ad certos quosdam dies induciis, noctu eos adorti sunt. Quumque a Pelasgis fuisset propulsati, et deinde incusarentur quod inducias fregissent, responderunt se non ut noctu inducias servarent jurasse.

8. Quum bellum inter Bœotos et Pelasgos esset, ab utrisque legati Dodonam missi sunt. Respondente autem sacerdote, Pelasgorum oraculum non inveniri, Bœotis autem dicente, rehus usuros secundis si impie agerent : suspicati sunt Bœotii vatem Pelasgis ob generis propinquitatem fuisse gratificatam ; correptam itaque mulierem in ignem conjecerunt, sic ratiocinantes : si falsum reddidisset oraculum, eam supplicio adfectam esse ; sin verum, eos hoc pacto injuste agere. Ob hoc oraculo postea ipsis fuit imperatum, ut tripodem, apud suos furto sublatum, ad Dodonam quotannis mitterent.

9. Penthilus ex Bœotia Æolicam coloniam deduxit.

10. Terminus Atticæ et Bœotiæ ad mare Euboicum Oropus est et sacer portus quem Delphinium appellant, contra Eretriam Eubœæ, intervallo stadiorum 60 ; deinde Delium, Tanagrorum oppidulum, distans ab Aulide stadiis 30 ; postea portus Profundus ; inde Aulis, lapidosus locus ; mox Euripus ; dein Salganeus, locus nomen habens a Salganeo, viro Bœotio illic sepulto, qui interfectus erat a Persis sub Megabate duce militantibus, quasi dolose classem a sinu Maliaco per mare duxisset inivium et tortuosum ;

|| — 4 et 5. p. 399, BC. || — 6. p. 400, C. || — 7. p. 401. || — 8. p. 402. εὖρα... τὸν δὲ Βοιωτῶν] εὐρεῖν... τῶν δ. B. cod. Ceterum Strabo ita habet : τὸν μὲν οὖν

τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη (sc. Ephorus) μὴ ἔχειν εἰπεῖν, τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφητίαν etc. || — ὑποτοπήσαντες] ὑπονοήσαντες. Strabo. || — 10.

Πέρσαι ὑστερον ὡς ἀδικηθέντα τὸν Σαλγανέα ἔθαψαν μεγαλοπρεπῶς.

11. Ὅτι τὸ Ἀμφιαράου ἱερὸν ἐν Τανάγρα ἔστι τῆς Βοιωτίας· ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαϊκῆς μεθιδρύθη κατὰ χρησμὸν δέυρο.

12. Ὅτι Ἀνθηδῶν πόλις μετὰ τὸν Σαλγανέα ἐσχάτη τῆς Βοιωτίας καίεται, καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγὰς πόλιν τὸ διάστημα στάδιοι ρα'. Καὶ ἐγγὺς τῶν Αἰγῶν αἱ Ὀροβίαι. Ἐκ δὲ Ἀνθηδόνης ἦν Γλαῦκος, ὃν μεταβαλεῖν φασιν εἰς κῆτος θαλάσσιον.

13. Ὅτι ἡ Βοιωτία, σφραγγώδης οὖσα καὶ ὑπαντρος, ποιεῖ σεισμὸς ἐν αὐτῇ ἐξαισίους, ὥς τινες τῶν πόρων ἀποτυφλοῦσθαι καὶ τινες διευρύνεσθαι καὶ διὰ τοῦτο λίμναι τὰ τινες ὀφίστανται καὶ αὖθις λήγουσι. Διὸ καὶ Πλάταια μὲν καὶ Πλαταιεῖς παρὰ λίμνην ποτιῆσαν, καὶ διὰ τῶν κωπῶν πλάτην οὕτως ὀνομάσθησαν· ἴτι δὲ Ἐλος τε καὶ Ἐλεῶν νῦν δὲ ἠπείρωνται.

14. Ὅτι ὁ Κηφισὸς ποταμὸς ἐκ τῶν Φωκιῶν ὄρεων ἀρχεται ἐκ Λιλαίας πόλεως, καὶ εἰς τὴν Κωπαίδα λίμνην ἐκδίδωσιν· ἐνθα καὶ ὁ Παρμησὸς καὶ Ὀλμειὸς, ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος ῥέοντες, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμβάλλουσι λίμνην περὶ πόλιν Ἀλιάρτων· ἡ δὲ τῆς λίμνης περίμετρος στάδιοι π'.

15. Ὅτι ἡ Κωπαῖς λίμνη, πολλοὺς δεχομένη ποταμοὺς, ἔξοδον οὐκ ἔχει, πλὴν τοῦ κατὰ τὸν Κηφισὸν δεχομένου αὐτὸν χάσματος.

16. Ὅτι Σκῶλος ἔστι κώμη τῆς Παρασωπίας ὑπὸ τῶ Κιθαίρωνι, τόπος τραχὺς· ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία λέλεκται· « εἰς Σκῶλον μῆτ' αὐτὸς ἵναι μῆτ' ἄλλω ἔπεισαι. » Καὶ τὸν Πενθέα ἐνταῦθά φασι διασπασθῆναι. Ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ κώμη Σκῶλος, παρ' ἣν ποταμὸς ῥεῖ Ἀσωπός· καὶ ἐν Σικυῶνι ἄλλος ἔστι ποταμὸς Ἀσωπός.

17. Ὅτι Θέσπειρα πόλις ἔστι πρὸς τῶ Ἐλικῶνι νοτιωτέρᾳ, ἐπικειμένη τῶ Κρισαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτῇ καὶ ὁ Ἐλικῶν. Πλησίον δὲ καὶ ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρὸς Ἀσκη.

18. Ὅτι ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος σπηλαία ἔχει πολλὰ ἱερὰ, ὧν ἔστιν ἐν καὶ τὸ Κωρύκιον, ἱερὸν νυμφῶν, ὁμώνυμον τῶ Κιλικίῳ.

19. Ὅτι τὸ ἐσπέριον τοῦ Παρνασσοῦ πλευρὸν νέμονται Λοκροὶ τε οἱ Ὀξδαί καὶ Δωριεῖς καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ πρὸς ἔω Δωριεῖς καὶ Φωκεῖς.

20. Ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος ἕως τοῦ Ἀκτίου περαιοῦται.

21. Ὅτι Φωκίῶν δύο εἰσὶ πόλεις ἐπίσημοι, Δελφοὶ τε καὶ Ἐλάτεια, ἡ μὲν διὰ τὸ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ διὰ τὸ [ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς.]

postea tamen ab iisdem, errore suo cognito, magnifica sepultura cohonestatus est.

11. Amphiarai templum in Tanagra Bœotiae est, atque e Cnopia Thebaica jussu oraculi in eum locum est transductum.

12. Anthedon urbs post Salganea extrema est totius Bœotiae, atque ab ipsa ad Ægas usque Euboeæ urbem trajectus est stadiorum 120. Prope Ægas sunt Orobis. Ex Anthedone Glaucus fuit, quem in cetum mutatum fuisse perhibent.

13. Bœotia ob cavernas et meatus subterraneos frequenter terræ motus patitur, quibus meatus alii obturantur, alii aperiuntur. Propterea etiam lacus quidam existunt et rursus desinunt. Sic Platææ et Platæenses juxta lacum olim fuere, ob remorum plâτην sive palmam nomen nacti; item Helos et Heleon; nunc vero ab iis sunt longe remoti.

14. Cephissus fluvius de Phocicis montibus oritur ex urbe Lilæa, et in Copaidem lacum exit. Ibi Permessus quoque et Olmeius ex Helicone fluentes in eundem lacum ingrediuntur prope Haliartum urbem. Ambitus lacus stadiorum est 380.

15. Copais lacus multa flumina excipiens exitum nullum habet præter hiatum qui cum Cephisso eum excipit.

16. Scolus pagus est Parasopis sub Cithærone, locus asper; unde proverbium: « Nec Solum ipse ibis, aliumve sequeris euntem. » Hoc loco Penþeqm discerptum fuisse ajunt. Est et in Heraclea Trachinia vicus Sculus, quem Asopus fluvius præterit; et in Sicyone alius est Asopus fluvius.

17. Thespie urbs ad Heliconem sita versus austrum; incumbit et ipsa et mons Helicon sinui Crisæo. In propinquo Ascrea est, Hesiodi patria.

18. Mons Parnassus multas speluncas sacras habet, e quibus est una Corycia, Nymphis sacra, ejusdem cum Cilicio antro nominis.

19. Occiduum Parnassi latus incolunt Locri Ozolæ et Dorienses et Ætoli juxta Coracem. Ætolis montem, ad ortum vero Dorienses et Phocenses.

20. Crisæus sinus usque ad Actium porrectus est.

21. Duæ sunt insignes urbes Phocensium, Delphi et Elatea, altera ob antiquissimum oraculum Apollinis, altera vero quod in faucibus sita est.

p. 403, BCD. || — 11. p. 404, A. || — 12. p. 405, AB. || — 13. p. 406, ABC. ὡς τινες] πρὸς τινες cod.; em. Sylburg. || — 14 et 15. p. 407, CD. || — 16.

p. 408, CD. || — 17. p. 409, B. || — 18-21. p. 417. || — 19. νέμονται Λοκροί] v. Αἰτωλοί cod. || — 21. In-clusa e Strabone addita sunt. Fortassis complura ex

22. Ἐπιπέρι Κύφου, Περραιβικὸν ὄρος, καὶ πόλιν εἶναι· Ἐπὶ Γουνεύς δ' ἐκ Κύφου ἦγε. »

23. Ὅτι Περραιβοὶ τὰ θυτικὰ τοῦ Ὀλύμπου ὤκουσιν, Μακεδόνων ἐγγύς.

24. Ὅτι ἕτερος Μόψος, ἀπ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μόψοπια, καὶ ἄλλος ὁ Μαντούς, τῆς Τειρεσίου θυγατρὸς παῖς, ἀπ' οὗ Μόψουεστία πόλις Κιλικίας.

25. Ὅτι μεταξὺ Σηπιάδος καὶ Κασθαναίας, τοῦ Πηλίου ἀκρωτηρίων, αἰγιαλὸς ἐστὶν ἐρημος, ἐνθα ὁ Ξέρξου στρατὸς ὑπὸ ἀπηλιώτου συνετριβή.

26. Ὅτι τὸ περὶ Λάρισσαν πεδίων Πελασγικὸν ἐκαλεῖτο πρὶν, Πυρραία δὲ ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλιωνος γυναικὸς, Ἀιμονία δὲ ἀπὸ Αἰμονος, Θεσσαλία δὲ ἀπὸ Θεσσαλοῦ τοῦ Αἰμονος.

22. Ad Cyphum Perrhæbicum montem etiam urbem cognominem esse indicat Homerus (*Il.* 2, 748) « Guneus ex Cypho ducebat. »

23. Perrhæbi occidentalem partem Olympi habitabant prope Macedones.

24. Alius est Mopsus, a quo Attica Mopsopia est dicta, alius Mantus Tiresiae matris filius, a quo Mopsuestia urbs Ciliciæ dicta est.

25. Inter Sepiadem et Casthanæam, promontoria Pelii, littus est desertum, ubi classis Xerxis a sub-solano fuit deleta.

26. Campus circa Larissam Pelasgicus fuit antea appellatus, Pyrrha vero a Pyrrha Deucalionis uxore, Hæmonia ab Hæmone, Thessalia a Thessalo Hæmonis filio.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBLIOT. I.

1. Ὅτι ἡ Εὐβοία μῆκος ἔχει σταδίων 1200, ἀπὸ Κηναίου ἀκροῦ τοῦ κατὰ Θερμοπύλας ἕως Γεραιστοῦ [τοῦ] κατὰ Σούνιον· τὸ δὲ πλάτος τὸ μέγιστον 900 σταδίων. Καὶ ἐστὶν ἀντίπορθμος τῇ τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας καὶ τῇ Λοκρίδι καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. Διὰ δὲ τὸ μῆκος Μάκρης ἐκαλεῖτο, ἕστερον δὲ Ἀβαντίς. Τὰ δὲ μεταξὺ Καφηρέως καὶ Γεραιστοῦ τὰ Κοῖλα Εὐβοίας καλεῖται.

2. Ὅτι ὁ Ὀρεὺς Ἰστίαία ἐκαλεῖτο καὶ οἱ Ὀρεῖται Ἰστιαεῖς.

3. Ὅτι τὸ Δίον καὶ ὁ Ὀρεὺς καὶ ἡ Κήρινθος καὶ τὸ Ἀρτεμισίον καὶ ὁ Βούδορος ποταμοὶ, πάντα ταῦτα τῆς Εὐβοίας παραθαλάσσια εἰσι, πρὸς τὸν βορρᾶν τετραμμένα καὶ τὴν Σκυρον νῆσον καὶ Ἀἴμονον.

4. Ὅτι Κάρυστος καὶ Στύρα καὶ Ἐρέτρια πρὸς νότον εἰσὶν, ἀντιπέραν Ἀττικῆς.

5. Ὅτι ἐν Καρύστῳ φύεται λίθος ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὑψηλὰ χειρόμακτρα γίνεσθαι ῥυπωθέντα δὲ εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι λέγουσι, παραπλησίως τῇ τῶν λίθων πλύσει. Ὁ δὲ Γεραιστὸς ἀρσενικόν.

6. Ὅτι περὶ τὸ Ἀἴλαντον πεδίων τῆς Εὐβοίας μέταλλα ἦν χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ἀπὸ νῦν ἐκλείπειν, ὥσπερ καὶ Ἀθήνησι τὰργύρια.

7. Ὅτι ἡ Ἐρέτρια πόλις δύναμιν εἶχε ποτε μεγάλην· ὥστε, ἤνικα πομπὴν ἦγον, γ' μὲν ὀπλῆται ἦσαν,

ciderunt. Ita Strabo: Δελφοὶ μὲν διὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τὸ μαντεῖον ἀρχαῖον ἔν... Ἐλάτεια δὲ, διὰ τὸ παλαιὸν μέγιστον τῶν ἐνταῦθα πόλεων καὶ ἐπικαιροτάτη διὰ τὸ ἐπικρατεῖσθαι τοῖς στενοῖς καὶ τὸν ἔχοντα ταῦτην ἔχειν τὰς εἰσοδοὺς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιω-

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO X.

1. Eubœa longitudinem habet stadiorum 1200, a Ceneo promontorio juxta Thermopylas ad Geræstum juxta Sunium; latitudo autem maxima stadiorum est 150. Insula hæc opponitur Atticæ, Bœotiæ, Locridi, Maliensibus, freto intercipiente. Oh longam ipsius formam olim Macris fuit dicta, postea Abantis. Quæ vero inter Caphereum et Geræstum continentur, Cava Eubœæ appellantur.

2. Oreus Histiaea dicebatur, et Oritæ Histiazenses.

4. Dium et Oreus et Cerinthus et Artemisium et Budorus fluvius Eubœæ maritima loca sunt, ad boream et insulam Scyrum atque Lemnum conversa.

4. Carystus et Styra et Eretria ad notum sunt e regione Atticæ.

5. Ad Carystum lapis nascitur, qui plectitur et textitur; ex eoque mantilia fiunt, quæ ubi sordescunt, in flammam projecta non secus mundantur quam lintea dum lavantur. Geræstum masculino effertur genere.

6. Circa Lelantum campum Euboicum æris et ferri metalla fuerunt, quæ nunc defecere, quemadmodum in Attica argenti fodinæ.

7. Eretria urbs potentissima fuit olim, adeo ut, quum pompam ducerent, tria millia essent gravis

ταν. || — 22 et 23. p. 442. || — 24-26. p. 443.

LIBRO X. — 1. p. 444, D. 445, A. Γεραιστοῦ τοῦ κατὰ] Γεραιστοῦ κατὰ cod. || — 2. p. 445, D. || — 3-5. p. 446. || — 5. Γεραιστὸς cod. || — 6. p. 447, B. || — 7. p. 448, AB. || — 8. p. 448, D. 449, A. συστάδων ἐστίν]

χ' δὲ ἵππαις, ε' δ' ἄρματα· ἐπῆρχε δὲ Ἄνδρου καὶ Τήνου καὶ τινῶν νήσων ἄλλων.

8. Ὅτι τῶν δοράτων τὰ μὲν συστάθην ἐστίν, ὡς τὰ ξίφη καὶ τὰ ὄρεκτὰ τῶν Ὀμηρικῶν Ἀθάτων, τὰ δὲ ἀκοντίζεσθαι δίκην ὀστοῦ καὶ παλοῦ, ὅποια ἦν ἡ τοῦ Ἀχιλλεύου μάχια, τὰ δ' ἐπαμφοτερίζει, οἷον ὁ κοντὸς καὶ ἡ σάρισσα καὶ ὁ ὕσσός.

9. Ὅτι τῆς Εὐβοίας δύο τινές εἰσι ποταμοί, Κηρέως καὶ Νηλεὺς, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πίνοντα πρόβατα γίνονται ἐκ μὲν θατέρου λευκὰ, ἐκ δὲ θατέρου μέλανα.

10. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου Ἀκαρνανίης οἰκοῦσιν καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἀχελῷός ἐστι ποταμὸς, εἶτα Αἰτωλοὶ ἀνατολικώτεροι, καὶ μετ' αὐτοὺς Ὀζόλαι Λοκροὶ καὶ ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος, εἶτα Ἐλικῶν τὸ ὄρος, εἶτα Κιθαιρῶν κατὰ τὸν Κορίνθιον ἰσθμὸν, εἶτα Ὑμηττός, πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐφεξῆς καίμενα τὰ ὄρη. Καὶ ὑπέρικναιται ἐν τῇ μεσογαίᾳ πρὸς βορρᾶν τῶν μὲν Ἀκαρνανῶν Ἀμφιλοχοί, εἶτα Δολοπεῖς καὶ ἡ Πίνδος τὸ ὄρος, ἀφ' οὗ ὁ Ἀχελῷος βεῖ πρὸς τὰς Ἐχινάδας τῶν δ' Αἰτωλῶν Παρραῖοι πρὸς βορρᾶν εἰσι καὶ Ἀθαμάνες καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην ἔχόντων. Τὸ δὲ νότιον πλευρὸν Ἀκαρνανῶν τε καὶ Αἰτωλῶν ἡ θάλασσα ἐστίν ἢ κατὰ τὸν Κρισαιὸν κόλπον. Ἀρχεται δ' ὁ κόλπος ὀστῶς ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἀχελῷου ποταμοῦ.

11. Ὅτι Κόραξ ὄρος Αἰτωλικῶν συνάπτει τῇ Οἴτῃ ὄρει.

11. α. Ὅτι τὸ Ἄκτιον δυσμικωτάτον ἐστίν ἄκρον τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου.

12. Ὅτι ἡ νῦν Λευκάς πόλις χειρρόνησος ἦν πρὶν, ὑπὸ δὲ Κορινθίων ἐτιμήθη· καλεῖ δ' αὐτὴν Ὀμηρος « ἄκτῃν ἠπαίροιο, » τῆς Ἀκαρνανίας δηλονότι, ἧς μέρος τὸ Νήριτον, ὅπερ Λαέρτης εἰλεῖν λέγει· Ἀλλὰ καὶ τὰ Κροκύλεια καὶ ἡ Αἰγίλις πόλις ἐν Καταλόγῳ τῆς Λευκάδος εἰσι πλησίον· ὡς τὴν νῆσον ὅλην ἔχειν πόλεις τρεῖς, Λευκάδα μὲν ἐν τῷ χειροποιήτῳ πορθμῷ, τὴν πρὶν Νήριτον, καὶ Κροκύλεια καὶ Αἰγίλιπα.

13. Ὅτι τὴν νῦν Κεφαλληνίαν Ὀμηρος καὶ Σάμων καλεῖ, οἷον « οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον ἢ δ' οἱ Σάμων ἀμφοτέρων » καὶ Σάμην, οἷον « Δουλιχίον τε Σάμην τε » ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν μέρος λέγει τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς ἠπαίρου, οἷον « οἱ τ' ἠπαίρον ἔχον ἢ δ' ἀντιπέραν ἰνέμοντο » καὶ πάλιν « δώδεκα ἐν ἠπαίρῳ ἀγέλαι. » Ὀμωνύμως δὲ τῇ ὅλῃ νήσῳ καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις Σάμος καὶ Σάμη καλεῖται.

14. Ὅτι ἡ τοῦ Μέντου πόλις, Τάφος πρὶν καλουμένη, νῦν Ταφίους καλεῖται.

15. Ὅτι Σαμαῖοι μὲν ὁ Κεφαλλῆνες ἀπὸ Σάμης ἢ Σάμου, οἱ δὲ Ἴωνες ἀπὸ Σάμου τῆς Ἴωνικῆς Σάμιοι.

armaturæ peditum, equites autem sexcenti, currus sexaginta. Imperavit autem insulis tum aliis tum Andro et Teno.

8. Ex hastis aliæ statarie pugnæ idoneæ sunt, quemadmodum gladii et protentæ hastæ Homericorum Abantum, aliæ manu jaciuntur, sicuti sagitta aut jaculum, cujusmodi erat Achilles hasta fraxinea; aliæ denique utrumque usum præbent, velut contus et sarissa et pilum.

9. Euboici amnes duo sunt, Cereus et Neleus, e quorum altero bibentes oves albæ fiunt, ex altero nigre.

10. A sinu Ambracico versus ortum habitant Acarnanes; deinceps est Achelous fluvius; postea Ætoli versus ortum, et post hos Locri Ozolæ et mons Parnassus, deinde Helicon mons, ab hoc Cythæron juxta isthmum Corinthiacum, dein Hymettus, versus ortum ordine locati montes. Supra Acarnanes in parte mediterranea versus septentrionem siti sunt Amphilochi, deinde Dolopes et Pindus mons, e quo Achelous fluit ad Echinadas. Supra Ætolorum Perrhæbi ad boream sunt siti et Athamanes et pars Ænianum qui Oetam tenent. Ætolorum et Acarnanum latus australe est mare quod juxta sinum Crisæum jacet. Hic sinus ab ore Acheloi fluvii sumit initium.

11. Corax Ætolie mons OEtæ monti conterminus est.

11 a. Actium promontorium est maxime occiduum sinus Ambracici.

12. Quæ nunc insula est Leucas, antea peninsula fuit, a Corinthiis autem a continente abscissa. Homerus illam vocat, « actam continentis, » Acarnaniam nimirum, cujus pars Neriton, quod Laertes se cepisse dicit. Sed et Crocylia et Ægilips urbs in Catalogo prope Leucada sunt, ita ut insula tota urbes habeat tres, Leucada ad fretum arte factum, quæ prius erat Nericus, et Crocylia et Ægilipa.

13. Quæ nunc Cephallenia dicitur, Homerus tum Samum appellat, velut hoc loco, « Quinque Zacynthon habebant, qui coluere Samumque, » tum Samen, ut in his: « Dulichiumque Sameque. » Sed et Acarnaniam partem Cephallenicæ dicit et continentis, ut, « Qui continentem tenebant et in opposito litore habitabant; » et rursus, « Duodecim in continente greges. » Eodem vero cum insula nomine gaudet urbs in ea, quæ Samos et Same promiscue dicitur.

14. Mentæ urbs, quæ prius Taphus appellabatur, nunc Taphiûs vocatur.

15. Samæi Cephallenii sunt e Same aut Samo, Iones vero e Samo Ionie Samii dicuntur.

Απ σ. μαχομένων ἐστίν? Μοx σάρισα codex. || — 9. p. 449, C. Κηρέως καὶ Νηλεὺς cod. || — 10. p. 450,

AB. || — 11. p. 450, D. || — 11 a et 12. p. 451 D. || — 13. p. 453, ABC. || — 14. p. 459, B. || — 15

16. Ὅτι Ἐπειοὶ κατόκουν τὰς ὑπὸ τῶν Μέγῃτι Ἐχινάδας, ἐξ Ἠλίδος ἐλθόντες μετὰ Φυλέως διόπερ καὶ τὸν Κυλλήνιον Ἄτον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν, Φυλείδω ἔταρον καλεῖ ὁ ποιητής.

17. Ὅτι ἡ Ἴωνική Σάμος πρὶν ἐκαλεῖτο Μελάμφυλλος, εἶτα Ἀνθιμίς, εἶτα Παρθενία ἀπὸ ποταμοῦ ἐν αὐτῇ Παρθενίου, ὃς Ἰμβρασος μετωνομάσθη, εἶτα Σάμος ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὄρων· οἱ γὰρ πελαῖοι τὰ ὑψηλὰ ὄρη σάμους ἐκάλουν.

18. Ὅτι ἐπὶ Ζακύνθου νήσου εἰς Ἑσπερίδας τῆς Λιβύης στάδιοι γτ'.

19. Ὅτι τὰς νῦν Ὀξείας νήσους τῶν Ἐχινάδων Ὀμηρος Θεὰς καλεῖ. Ἡ μὲν οὖν Δουλιχία κεῖται κατὰ τὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ἐκβολὰς καὶ Οἰνιάδας.

20. Ὅτι οἱ Τάφριοι καὶ οἱ Τηλεβοῖαι νήσους κατόκουν ὁμωνύμως αὐτοῖς καλουμένας, πλησίον τῶν Ἐχινάδων.

21. Ὅτι ὁ κατὰ Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας κόλπος Ἀστακηδὸς καλεῖται ἀπὸ τινος πολυχίνου καιμένου ἐν τῷ μυζῷ, Ἀστακοῦ καλουμένου.

22. Ὅτι Τυνδάρεως καὶ Ἰκάριος, ἐκπεσόντες Σπάρτης ὑπὸ Ἰπποκόωντος, ἦλθον εἰς Πλευρώνα παρὰ Θεσίτιον, καὶ μετ' αὐτοῦ συγκατεκίθησαν πολλὴν χώραν καὶ τῶν Ταφίων καὶ Ἐχινάδων νήσων· ἀλλ' ὁ μὲν Τυνδάρεως, γήμας Λήδαν τὴν Θεσίτου παῖδα, μετόκησεν εἰς τὴν οἰκίαν· ὁ δὲ Ἰκάριος ἐγγίμα Πολυκάστην τὴν Λυγαίου παῖδα καὶ τῆς Ἀκαρνανίας ἐκυρίευσεν· ἐξ ὧν Πηνελόπη καὶ ἀδελφοὶ αὐτῆς.

23. Ὅτι Ἀκαρναῆες οὐ συνεστράτευσαν Αἰτωλοῖς κατὰ τῆς Τρωάδος· ὅθεν ὑπερον ἔπει πολλοῖς Ῥωμαίους ἐπεισαν τοῦτο καὶ τὴν αὐτονομίαν ἀπέλαβον διὰ τὸ μὴ συστρατεῦσαι Ἕλλησι κατὰ τῶν Τρώων, ὅτινες ἦσαν πρόγονοι Ῥωμαίων· ὁ γὰρ Αἰνείας ἐκ τῶν Τρώων ἦν.

24. Ὅτι οἱ Κουρήτες οὐκ ἦσαν Αἰτωλοὶ διὰ τὰ ἔπη ταῦτα· «Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί.» Πάλιν οἱ τοῦ Πορθέως παῖδες τρεῖς, Αἰτωλοὶ ὄντες καὶ τὴν Πλευρώνα καὶ Καλυδῶνα οἰκοῦντες, Κουρήτες ἦσαν· οἱ γὰρ Πλευρώνιοι Κουρήτες εἰσιν, ὅπερ ἐληθέστερον. Ἔθος γὰρ ἐστὶν Ὀμηρικῶν, τὰ μέρη τοῖς ὄμοις συναριθμεῖν, ὅσον· «οἱ δ' Εὐβοῖαν ἔχον — Χαλκίδα τε.» καὶ πάλιν· «Τρῶες καὶ Λύκιοι — καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί.» Τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ Κουρήτες καὶ Αἰτωλοί. Φασὶν οὖν, ὅτι Κουρήτων ἐχόντων τὴν νῦν Αἰτωλίαν, ἐκπεσὼν ἐξ Ἠλίδος Αἰτωλὸς μετὰ τινῶν Ἐπειῶν, ἐκυρίευσεν τῆς ἐξ αὐτοῦ κληθείσης Αἰτωλίας, καὶ οἱ Κουρήτες μετόκησαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Μετὰ οὖν γενεὰς ἑ' Ὀξυλος μετὰ Ἡρακλειδῶν κατήλθεν εἰς τὴν Ἠλίδα ὡς πατρίαν, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν τῇ εἰκόνι Αἰτωλοῦ δηλοῖ·

16. Epei Echinades sub Megete habitarunt, una cum Phyleo ex Elide profecti; quapropter Cyllenium Otum, magnanimatorum ducem Epeorum, Phylidæ socium Homeri appellat.

17. Samos Ionica prius Melamphyllus appellata est, deinde Anthemis, mox Parthenia a fluvio qui in ea est Parthenio, qui mutato nomine Imbrasmus postea est dictus; postremo Samos a montium altitudine; nam prisci excelsos montes Samos vocabant.

18. A Zacyntho insula ad Hesperidas Libyæ stadia sunt 3300.

19. Insulas Echinadam, quæ nunc dicuntur Oxææ, Homerus appellat Thoas. Dulichia ad Alpei ostium et Oeniadas jacet.

20. Taphii et Teleboæ insulas cognominibus habitant prope Echinadas.

21. Bithyniæ sinus juxta Nicomediam Astacenus vocatur, ab Astaco oppido quodam in eo sinu jacente.

22. Tyndareus et Icarus, ab Hippocoonte e Sparta pulsus, ad Thestium Pleuroniorum dominum sese receperunt, atque una cum ipso multam regionem Taphiorum et Echinadam insularum occuparunt. Atqui Tyndareus, accepta in uxorem Leda Thestii filia, domum rediit; Icarus vero Polycastam Lygæi filiam duxit, atque Acarnaniæ parti imperavit; ex quibus nati fuere Penelope et fratres ipsius.

23. Acarnanes cum Ætolis ad Trojam non militarunt; quam ob rem multis annis post Romanis id persuaserunt, et libertatem suam ac proprium vivendi morem servarunt, quia soli cum ceteris Græcis non militaverant adversus Trojanos, Romanorum majores; nam Æneas e Trojanis fuit.

24. Curetes Ætoli non fuerunt, propter hos versus: «Pugnabant Curetes et Ætoli etc.» At Porthei tres filii, Ætoli quidem, ac Pleurona Calydonaque habitantes, Curetes erant; nam Pleuronii Curetes sunt, quod verius est. Homero enim mos est partes adnumerare toti, velut in his: «Qui Eubœam tenebant Chalcidaque;» et rursus, «Trojani et Lycii» et «Myrmidones et Achivi.» Ejusdem generis erat et illud, «Curetes Ætolique.» Ajunt itaque, quum Curetes nunc Ætoliam dictam habitarent, Ætolium cum aliquibus Epeis ex Elide profectum regioni, quæ ejus nomine Ætolia fuit appellata, imperasse, Curetes autem in Acarnaniam migrasse. Post decem itaque generationes Oxylus cum Heraclidis in Elidem tanquam paternam possessionem rediit, sicut etiam epigramma Ætoli statuz insculptum indicat:

p. 455, D. 457, BCD. || — 16. p. 459, A. || — 17. p. 457, BD. Μελάμφυλλος] Μελάμφυλος cod.; σάμους] σαμαίους cod. || — 18 et 19. p. 458, A. || —

20. p. 456, A. 461, A. || — 21. p. 461, A. 563, B. || — 22. p. 461, CD. || — 23. p. 461, D. 462, ABC. || — 24. p. 462, D. 463, ABCD. || —

Χάρης οικιστήρα παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίνειαι
θραφθέντα, σταδίων γαίτον' Ὀλυμπιάδος,
Ἐνδυμίωνος κατ' Αἰτωλοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν
Αἰτωλόν, σφετέραις μνήμ' ἄρετῆς ἰσορᾶν.

Τὸ δὲ ἐπὶ τῇ Ὀξύλου εἰκόνι ἐπιγράμμα οὕτως ἔχει·

Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὸν ἀτόχθονα δῆμον,
κτῆσατο Κουρήτιν γῆν δορὶ πολλά καμών.
τῆς δ' αὐτῆς γενεῆς δεκατῆσπορος Ἀίμονος υἱός,
Ὀξύλος, ἔρχαιην ἔκτισε τήνδε πόλιν.

Τὸ δὲ Ὀξύλου ἐν Ἡλίδι καίται, τὸ δ' Αἰτωλοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ.

25. Ὅτι Χαλκιδεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ, πόλεμον ἔχοντες πρὸς Ἐρετριεῖς περὶ τοῦ Ἀηλαντίου πεδίου καὶ πολέμους κρατούμενοι ἀπὸ τῶν ἐμπροσθίων τριχῶν καὶ καταβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπατήθασαν τὰ ἐμπροσθεν καίρεσθαι τῆς κεφαλῆς· διὸ καὶ ἐπὶ Ὀμήρου « ὄπισθεν κομώνοντες » προσηγορεύθησαν. Καὶ μετοικήσαντες εἰς Αἰτωλίαν ὕστερον καὶ μάχῃ νικήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐδίωξαν πέραν τοῦ Ἀγαλῶου ποταμοῦ· διὸ λέειναι μὲν οἱ Εὐβοεῖς Κουρήτας ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ καίρεσθαι, οἱ δ' ἐκβλήθέντες Ἀκαρνανες, ὡς μὴ κειρόμενοι.

26. Ὅτι ὁ Θεστιάς πενθηρὸς ἦν Τυνδάρεω τε καὶ Οἰνείω, πατὴρ Λήδας τε καὶ Ἀλθαιας· καὶ πολέμου ὄντος Θεστιάδαις τε καὶ Κουρήσι πρὸς Οἰνέα τε καὶ Αἰτωλοῦς καὶ Μελέαγρον, ἤτοι περὶ γῆς ὄρων ἢ μυθικῶς καθ' Ὀμηρον « ἀμφὶ σὺς κεφαλῆ καὶ δέρματι, » ὁ Μελέαγρος ἀνείλε τοὺς τῆς Ἀλθαιας ἀδελφούς· ἀνθ' ὧν ἡ Ἀλθαία « πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπακέκλετ' Ἐρινύς. »

27. Ὅτι τοὺς ἐν Αἰτωλίᾳ Κουρήτας τετραχῶς ἐτυμολογητέον· ἢ γὰρ διὰ τὴν ἐμπροσθίαν κουρᾶν, ὡς εἴρηται, ἢ ἀπὸ ὄρους Κουρίου Αἰτωλικοῦ ἢ διὰ τὸ βλακώδεις εἶναι, ὥσπερ αἱ κοῦραι, ὅποιοι καὶ Ἰόνες ἐλαγχίτωνες λέγονται, ἢ ἀπὸ Κουρήτων δαιμόνων, ἐνόπλιον ὄρχουμένων ὄρχησιν· λέγοι γὰρ ἂν τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ εἰδότας ἐν ἔπλοις ὄρχεσθαι· καὶ γὰρ Ὀμηρος εἰσάγει τὸν Αἰνείαν λέγοντα· « Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὄρχηστήν περ ἴοντα. »

28. Ὅτι κοινὸν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐστὶ τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσους ἑορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῶν, τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς δὲ μὴ, καὶ τὰς μὲν μουσικῶς, τὰς δ' ἐν φανερῶν· ἢ γὰρ μουσικὴ φιλοσοφία ἐστὶ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἡθῶν καθάρσιν συμβαλλομένη, ὡς φησι Πλάτων.

29. Ὅτι οἱ Ἕλληνας τῶ Διονύσῳ καὶ τῶ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ Δήμητρι προσέθεισαν τὸ ὄργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ Βακχικὸν καὶ τὸ χορικὸν καὶ μυστικόν.

30. Ὅτι οἱ Κουρήτας δαιμόνες τινές εἰσι περὶ τὸν

Alphei ad latices, qui quondam condidit urbem,
eductam, Plasm non procul a stadiis,
Endymione satum, sic virtutis monumentum
Ætoli Ætoliam constituere sus.

Alterum inscriptum statuæ Oxyli :

Ætoliam quondam indigenam populum huncce relinquens
terram Curetam Marte fero obtinuit.
Ætate sat declina post Oxyli, Hæmone natus,
urbem hanc Elin constituit veterem.

Illud Oxyli in Elide est, alterum Ætoli in Ætolia.

25. Chalcidenses Eubœæ, quum de Lelanto campo dimicantes sæpe vincerentur, quod hostes anteriorem cæsariem captantes eos distraherent, ceperunt eam capitis partem tondere, proptereaque ab Homero « occipite comantes » appellati fuerunt. Hi postea in Ætoliam migrarunt, et, devictis qui ipsam incolabant, ultra Acheloum fluvium eos sunt persecuti : quare illi quidem Eubœenses Curetes a tondendo sunt appellati, ejecti autem Acarnanes, tanquam non detonsi.

26. Thestius socer fuit Tyndarei et OËnei, pater Ledæ et Althææ. Ceterum quum bellum haberent Thestiadēs et Curetes adversus OËnea et Ætolos ac Meleagrū, aut de agrorum finibus, aut, ut fabulatur Homerus, de suis capite ac exuviis, Meleager fratres Althææ interemit; quamobrem Althæa « multa imprecata est et horrendas invocavit diras. »

27. Quadrifariam nomen Curetum Ætolicorum explicari potest : aut enim a tonsura sincipitis, ut dictum est, aut a Curio monte Ætolis, aut quod molles essent tanquam puellæ, quemadmodum Jones stolithrahi appellantur, aut a Curetibus dæmonibus armiferam saltationem ductentibus, ut dicat quispiam fortissimos et in armis saltare doctos. Nam et Homerus Æneam inducit dicentem : « Merione, cito te quamvis saltatorem egregium. »

28. Græcis et barbaris commune est, ut sacrificia inter feriandum celebrent, alia cum furore, alia sine eo, alia cum musica, alia sine musica, alia in arcano, alia palam; musica enim philosophia est quedam, et ad morum emendationem magnopere conducit, ut inquit Plato.

29. Græci Baccho et Apollini et Hecatæ et Musis et Cereri attribuunt orgia omnia et bacchationes et choros et mysteria.

30. Curetes sunt dæmonum genus quoddam apud

Δία· οὕτως δ' ὠνομάσθησαν διὰ τὸ κουροτροφῆσαι αὐτόν. Τοῦ δὲ Διονύσου ἑπαδοὶ δαίμονες Σάτυροι τε καὶ Σίληνοι καὶ Βάχχαι Ἀθηναί τε καὶ Θυΐαι καὶ Μιμαλλόνες καὶ Ναΐδες καὶ Νύμφαι καὶ Τίτυροι.

31. Ὅτι οἱ Βερέκυντες, Φρυγίων τι γένος ὄν, καὶ ἀπλῶς οἱ Φρύγες Ῥέαν τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτη, μητέρα καλοῦντες θεῶν καὶ Ἄγεστιν καὶ Φρυγίαν θεῶν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν καὶ Δινδυμήνην καὶ [Σί]πυλὴν καὶ Κυθήβην καὶ Πεσσινουντίδα καὶ Κυβέλην. Οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς Κουρήτας λέγουσιν ὁμωνύμως τοῖς τοῦ Διὸς, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύβαντας.

32. Ὅτι παρὰ τοῖς Θραξίν ἐθνουσιασμοὶ εἰσι, τὰ τε Κοτύττια καὶ τὰ Βενδίδεια· παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικὰ τὴν καταρχὴν ἴσχεν.

33. Ὅτι Ὀλυμπος ὄρος ἐστὶ καὶ περὶ τὴν Τρωικὴν Ἰδὴν καὶ ὁ Μύσιος καὶ ὁ Μακεδονικὸς (καὶ ὁ παρ' Ὀμήρῳ ὑπερουράνιος).

34. Ὅτι Ταλθύβιος μετὰ τὰ Τρωικὰ ἀποικίαν ἐστειλεν εἰς Κρήτην.

35. Ὅτι τριχάικες οἱ ἐν Κρήτῃ Δωριεῖς, ἦτοι οἱ πολεμικοὶ, ὡς τὸ κορυθαίκι, ἢ οἱ ἐρλοφοὶ ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ἢ οἱ ὄρχησται. Ἐτεόκρητες δὲ οἱ αὐτόχθονες.

36. Ὅτι ὁ Κνωσσὸς πόλις τὸ πρὶν ἑκαλεῖτο Καίρατος ἀπὸ ποταμοῦ ἐγγὺς ὄντος.

37. Ὅτι ἡ Δικτὴ τὸ ὄρος ἀνατολικώτερόν ἐστι τῆς Ἰδῆς ἐν Κρήτῃ σταδίου β. Ἡ δὲ Ἰδὴ νῦν Χρυσόμαλλος καλεῖται.

38. Ὅτι ἡ Κρήτη ἑκατόμφολις ἦν ἐν τοῖς τοῦ Ὀμήρου χρόνοις, μεταγενεστέροις οὖσι τῶν Τρωικῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Τρωικῶν 4 πόλεις εἶχεν ἡ Κρήτη· ἐν γὰρ τῷ Καταλόγῳ Ὀμηρὸς οὐκ εἰσάγει πρόσωπον ἀπαγγέλλον τὰς 5 πόλεις, ἀλλ' αὐτὸς λέγει εἶναι ἑκατόμφολιν.

39. Ὅτι ἡ ἔνοπλος ὄρχησις Κουρήτων μὲν ἐστὶν εἰρημα τῶν περὶ τὸν Δία δαιμόνων, καλεῖται δὲ πυρρίχη.

40. Ὅτι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι αἰῶσαι παροιμία ἐτέθη, « ὁ Κρῆς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν » οἱ γὰρ Κρῆτες θάλασσοκράτησαν πρῶτοι, ναυτικῶν μεγάλῳ χρώμενοι.

41. Ὅτι Κρῆτες τὸν μὲν ἔραστην φιλήτορα καλοῦσιν, τὸν δὲ ἐρώμενον κλεινόν· ποιοῦνται δὲ τὰ παιδικὰ δι' ἀρπαγῆς, οὐχὶ πειθοῖ.

42. Ὅτι Σίφνος νῆσός ἐστιν εὐτελής, ἐφ' ἣ καὶ παροιμία ἐλέθη « Σίφνιος ἀστράγαλος » διὰ τὴν εὐτέλειαν.

43. Ὅτι αἱ Κυκλάδες νῆσοι 16 ἦσαν πρὶν, ὕστερον

Jovem versans, ita appellati quod infantem eum aluerint. Bacchi vero sectatores dæmones sunt Satyri et Sileni et Bacchæ et Lenæ et Thyiæ et Mimallones et Naiades et Nymphæ et Tityri.

31. Berecyntes, Phrygia gens, et ceteri Phryges omnes Rheam colunt, eique orgia peragunt, Deorum matrem et *Agdistin* et Phrygiam magnam Deam appellantes, a locis autem Idæam et Dindymenen et Sipylenen et Cybeben et Pessinuntida et Cybelen. Græci autem ejus ministros Curetes dicunt, eodem nomine quo Jovis ministros; eosdem et Corybantes nominant.

32. Apud Thracias cum divino afflatu celebrantur Cotytia et Bendidia; apud eosdem etiam Orphica originem habuerunt.

33. Olympus mons est juxta Idam Trojæ, alius Mysius, in Macedonia alius qui supercelestis apud Homerum vocatur.

34. Talthybius post tempora Trojana coloniam in Cretam duxit.

35. Τριχάικες Dorienses in Creta apud Homerum dicuntur aut quod sunt bellicosi (quo sensu etiam illud κορυθαίκι (Il. 22, 132), *galeam quassanti*), aut a triplice crista, aut quod sunt saltatores; Eteocretes autem indigenæ.

36. Cnossus urbs prius Cæratius fuit dicta, a fluvio scilicet vicino.

37. Dicta mons stadiis mille orientior quam Ida Cretæ. (Ida nunc Chrysomallos vocatur.)

38. Creta centum urbes habuit Homeri ætate, quæ posterior est bello Trojano, cujus tempore nonaginta tantum urbes Creta habebat; in Catalogo enim Homerus non alium introducens, sed in sua persona loquens ἑκατόμφολιν appellat.

39. Quæ in armis fit saltatio a Curetibus inventa est, dæmonibus scilicet illis qui Jovi affuerunt; vocaturque Pyrriche.

40. In eos, qui se nescire simulant quæ noverunt, proverbium usurpatur: *Cretensis mare ignorat*; nam Cretenses magna classe olim instructi maris imperium primi tenuerunt.

41. Cretenses amatorem φιλήτορα, amasium vero κλεινόν vocant. Ceterum amasium non persuasione sed raptione comparant.

42. Siphnus insula tenuis est, de qua proverbio dicitur: *Siphnius taxillus*, ob tenuitatem scilicet.

43. Cyclades insulæ numero duodecim prius fue-

p. 468, *OD.* Μιμαλλόνες] Ομιμαλλόνες cod. || — 31. p. 469, *A.* Ἄγεστιν] Ἄλεστιν codd. Strabonis. Legendum videtur Ἄγιστιν. || — 32. p. 470, *D.* Βενδίδει Βενδίδεια cod. || — 33-35. p. 470, *C.* || — 35. ἦτοι οἱ πολεμικοὶ, ὡς τὸ κορυθαίκι et mox ἢ οἱ ὄρχησται in Strabone nostro non leguntur. || — 36. p. 467, *C.* Καίρατος] Κίρατος cod. || — 37. Ἡ δὲ Ἰδὴ νῦν Χρυσό-

μαλλος x. additamentum excerptoris. || — 38. p. 469, *D.* || — 39. p. 480, *D.* || — 40. p. 481, *C.* || — 41. p. 484. Ὅτι Κρήτας... πειθοῖ] « Hæc atramento inducto delevit vetusta manus, sed non prima. » Κρανικα. || — 42. p. 482, *D.* || — 43. p. 485, *C.* 488. Ὀλίλαρος] Οὐλίλαρος cod.; Πάτμον] Πάττον cod.

δὲ καὶ ἄλλαι ταύταις προσεγεγοντο. Ἄρχονται δὲ αἰσθῆται ἀπὸ νήσου τῆς πρὸ τοῦ Σουνίου, Ἑλένης καλουμένης, περὶ ἧς Ὅμηρος ἔφη· « νήσω δ' ἐν Κραναῆ ἰμίγην φιλόττη. » Εἰσι δ' αὐταί· Κίως, Κύθνος, Σέρφρος, Μῆλος, Σίφρος, Κίμωλος, Πρεπείσινθος, Ψάραρος, Πάρος, Νάξος, Σύρος, Μύκονος, Τήνος, Ἄνδρος, Γύαρος. Αἱ δὲ Σποράδες νῆσοι ἀνατολικώτεραί εἰσι τῆς Κρήτης· οἵαι εἰσὶν αἱ περὶ Νίσυρον καὶ Κρήων καὶ Καλύδνας καὶ Λέρον καὶ Πάτμον.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

EK TON STRABONOS GEOPHAFIKON

BIBAIOT IA.

1. Ὅτι τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος, ὅς διαίρει δῖχα τὴν Ἀσίαν κατὰ μῆκος, πλάτος μὲν ἔχει πολλαχού καὶ γ σταδίων· μῆκος δὲ ὅσον καὶ τῆς Ἀσίας, μυριάδων δ' καὶ ε, ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς.
2. Ὅτι ἡ Παρθυαία καὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκῶν τινες καὶ Κίλικες καὶ Πισδαί ἐν αὐτῶ τῶ Ταύρω ὄρει καίονται.
3. Ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν σταδία ἔστι γ. Καὶ ἀπὸ τοῦ[του] πρὸς βορρᾶν οἷον χειρρόνησός ἐστι μεγάλη, περιεχομένη ἐκ μὲν δυσμῶν τῶ τε Εὐξείνῳ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ Ταναΐδι ποταμῶ καὶ τῇ ἐξῆς ἰσθμῷ καὶ ἀγνώστῳ γῆ ἕως τοῦ ὠκεανοῦ, εἰ δὲ καὶ ὁ ὠκεανὸς ἐκ τοῦ βορρᾶ περιέχει τὴν οἰκουμένην, ἀπ' αὐτοῦ αὐθις ἐπὶ νότον ἰόντι ἕως τῆς Κασπίας θαλάσσης τῆς κατὰ Ἀλβανίαν.
4. Ὅτι Πομπήιος φίλος ἦν Ποσειδωνίου. Ἐλθὼν οὖν εἰς Ῥόδον, ὅτε ἐπὶ τὸν Μιθριδατικὸν ἐξώρμα πόλεμον, ἐνέτυχεν ἐν αὐτῶ καὶ χρηματίας ὅσων ἰδέτο, ἔφησεν ἔσχατον, εἰ τινος δέοιτο· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· βούλομαι σε, ὦ Πομπήιε, « αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ἐπιπροχον εἰμῆναι ἄλλων. » Ἐξ οὗ καὶ τὰ κατὰ Ἰθέρλιαν καὶ Ἀλβανίαν καὶ Ἀρμενίαν ἐπέθετο.
5. Ὅτι τὴν Ἀσίαν πᾶσαν διαίρει ὁ Στράβων εἰς μέρη ε'. Πρῶτον μὲν τὴν ἀπὸ Ἰθέρλιαν τοῦ ἰσθμοῦ ἀρχομένην χειρρόνησον ἐπὶ τὸν βορρᾶν· δεύτερον δὲ τὴν ἀπὸ τῆς χειρρόνησου ταύτης πρὸς ἀνατολὰς γῆν ἀφοριζομένην ὑπὸ τοῦ Ταύρου, ἧτις ἐστὶν ἡ βορεία Ἀσία· ἕως Ἰνδῶν· τρίτον δὲ τὴν μεταξὺ Ταύρου ὄρους καὶ Κασπίας θαλάσσης· τοῦτ' ἐστὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ [Καππαδοκία] ἕως Ἄλυος ποταμοῦ· τέταρτον δὲ τὴν ἐντὸς Ἄλυος γῆν καὶ αὐτὸν τὸν Ταῦρον ἕως τῆς Κιλικίας θαλάσσης καὶ μέχρι Ἰωνίας καὶ Χαλκηδόνος·

runt, postea his aliæ adjectæ. Incipiunt ab ea, quæ ante Sunium est, Helena dicta, de qua Homerus inquit : « Insula in Cranaë mistus sum amori. » Sunt autem hæ : Ceos, Cythnus, Seriphus, Melus, Siphnus, Cimolus, Prepesinthus, Oliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insulæ magis orientales sunt quam Creta, quales sunt Nisyus, Cos, Calydne, Lerus et Patmus.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XI.

1. Taurus mons, qui Asiam juxta longitudinem bifariam dividit, latitudinem habet multis in locis usque ad stadiorum tria millia, longitudinem vero quanta etiam Asia est, stadiorum quadraginta quinque millium, a continente quæ Rhodo opponitur usque ad Indiæ extrema.
2. Parthorum regio et Media et Armenia et Cappadocum quidam et Cilices et Pisidæ in ipso Tauro monte collocantur.
3. Isthmus a Ponto Euxino ad mare Hyrcanium stadiorum est 3000. Ab hoc versus septentrionem magna quasi Chersonesus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto et palude Mæotide et Tanai flumine et deserta quæ deinceps est et incognita terra usque ad oceanum; quodsi oceanus etiam a septentrione amplectitur terram, rursus ab hoc ipso mari versus austrum eunti orientale chersonesii latus pertinet usque ad eam maris Caspii partem, quæ est ad Albaniam.
4. Pompejus Posidonio fuit amicus. Quum itaque Rhodum venisset, quando ad Mithridaticum bellum profecturus erat, ac cum eo congressus quæ cupiebat tractasset, discedens rogavit num quid juberet; Posidonium autem respondisse ajunt « Rem gere præclare, atque aliis præstare memento. » Ex hoc etiam didicit quæ ad Iberiam et Albaniam atque Armeniam pertinebant.
5. Asiam universam Strabo in quinque partes divisit, quarum prima est Chersonesus, ab Iberiæ isthmo versus boream pertinens, secunda ab hac Chersoneso ad ortum tendens Tauroque divisa terra, quæ est Asia septentrionalis usque ad Indos; tertia, quæ inter Taurum montem ac mare Caspium interjacet, id est, Media et Armenia et Cappadocia usque ad Halym fluvium; quarta, quæ inter Halym fluvium et Taurum continetur terra, usque ad mare Cilicium et Ioniam

LIBER XI. — 1. p. 490, BC. 491, A. || — 2. p. 491, A. ἐν αὐτῶ τῶ ἐν τῶ αὐτῶ cod. || — 3. p. 491, BC. ἀπὸ τούτου πρὸς] ἀπὸ τοῦ πρὸς cod. In sqq. verba ἀπ' αὐτοῦ αὐθις ἐπὶ νότον etc. negligentem produunt

GEOR. II.

excerptorem. Disertiora vide apud ipsum Strabonem. || — 4. p. 491, D. 492, A. ἐξ οὗ... ἐπέθετο] Addidamentum excerptoris. || — 5 et 6. p. 492, BCD. || — 7 et 8. p. 493. || — 8. Ψάτης] Ψάθης Ptolemæo 5, 8.

58

πέμπτον δὲ τὴν τε Ἰνδικὴν καὶ Ἀριανὴν καὶ ἀφεξῆς πρὸς δυσμὰς ἕως Κιλικίας τε καὶ τοῦ Νεῖλου καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου.

8. Ὅτι ἡ Κολχὶς μεταξὺ τῶν τε Μοσχικῶν καὶ Καυκασίων ὄρεων κεῖται.

7. Ὅτι ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἕως νήσου Ἄλιωπεκίας στάδια βσ'.

8. Ὅτι ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ τῆς Μαϊωτιδῆς ἐστὶ ποταμὸς, ὁ μέγας Ῥομβίτης, εἶτα Θεοφάνιος, εἶτα μικρὸς Ῥομβίτης, εἶτα Ἀττικίτης, εἶτα Ψάτης, εἶτα Οὐαρδάνης. Πάντες οὗτοι ποταμοὶ ἐκ τε τῶν Ἰππιτικῶν ὄρεων ἔρχονται καὶ ἐκ τῶν Καυκασίων.

9. Ὅτι τὸ Κιμμέριον ἄκρον τὸ ἐν τῇ Μαϊωτιδί παλαιοῖσι ἴσχυσε πλείστον, ὥστε καὶ τὸν Βόσπορον Κιμμέριον ἐξ αὐτοῦ κληθῆναι. Εἶτα ἀπὸ σταδίων κ' Ἀχάλλιον κώμη, ὅπου καὶ τὸ στενότατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βοσπόρου· ἔχει γὰρ κ' σταδίου· οὐδ' ἀντιπέραν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ Μυρμηκίον ἐστὶ. Τὸ δὲ νοταπηλωτικὸν τοῦ Βοσπόρου στόμα Κοροκονδάμη· τὸ δὲ νοτολιβυκὸν κώμη τις τῆς Παντικαπαίων γῆς, ὄνομα Ἄκρα. Μῆκος τοῦ Βοσπόρου στάδιοι ο'.

10. Ὅτι ἡ Φαναγορία καὶ ἡ Ἐρμώνασσα πόλεις εἰσὶν ἐξιόλογοι περὶ τὰ Ἀσιανὰ μέρη.

11. Ὅτι παραθαλάσσιος πόλις Σινδικὴ ἐστὶ, τὸ τῶν Σινδῶν βασίλειον.

12. Ὅτι τῶν Εὐρωπαϊῶν Βοσποριανῶν μητρόπολις ἐστὶ τὸ Παντικαπαίων, τῶν δὲ Ἀσιανῶν ἡ Φαναγορία.

13. Ὅτι Ἡνιοχοὶ καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ζύγιοι, λυπρὰν γῆν οἰκοῦντες, ληστεύουσι τὴν Ποντικὴν θάλασσαν, ἔχοντες πλοῖα κοῦφα μικρὰ, δυνάμενα ἐν τοῖς ὤμοις ἀρῆσθαι καὶ ἐν ὕλῃ κρύπτεσθαι, διὰ τὸ ἀλλίμενον εἶναι τὴν ταύτη θάλασσαν, περατουμένην ὑπὸ τῶν Καυκάσου ἄκρων· καλοῦσι δὲ αὐτὰ καμάρας.

14. Ὅτι ὁ Καυκάσος τὸ ὄρος περιλείπει ἀπὸ βορρᾶ τὰς δύο θαλάσσας, Κασπίαν τε καὶ Πόντον, εἰργον Σαρμάτας τε καὶ Μαϊώτας ἀπὸ Ἰθρήρων καὶ Ἀλβανῶν. Ἔστι δὲ εὐδενδρότατον τὸ ὄρος· ἀπολήγει δ' αὐτοῦ τὸ νοταλιβυκὸν ἄκρον κατὰ τὰ μυχὰ τοῦ Εὐξείνου· ἐνθα πόλις Διοσκουριάς, ἥτις πόλις καὶ ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Εὐξείνου καὶ Ὑρκανίας· καὶ ἐμπορεῖόν ἐστὶν αὕτη ἡ Διοσκουριάς πάντων τῶν ἀνατολικωτέρων ἐθνῶν κοινόν· συνέρχεσθαι γὰρ φασὶν εἰς αὐτὴν ἔθνη ἀλλήλων ἐπερὶ γλωσσα πλείω τῶν ο'.

15. Ὅτι ἀπὸ Φάσιδος ποταμοῦ ἕως Ἄμισου καὶ Σινώπης πλοῦς ἡμερῶν γ'. Καὶ ἐστὶν ἡ χώρα αὕτη ἀγαθὴ πλὴν μέλιτος· πικρῖζει γὰρ.

16. Ὅτι ἡ Μοσχικὴ χώρα τριμερὴς ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἰθῆρας, τὸ δὲ Ἀρμένιοι.

et Chalcedonem; quinta est India et Ariana quæque deinceps ad occasum jacent usque ad Ciliciam et Nilum et sinum Arabicum.

6. Colchis inter Moschicos et Caucasios montes jacet.

7. A Bosporo Cimmerico usque ad Alopeciam insulam stadia sunt 2200.

8. In latere orientali paludis Mæotidis fluvius est, qui magnus Rhombites dicitur, deinde Theophanius ac deinceps Rhombites parvus, tum Peates, mox Vardanes. Hi omnes ex Hippicis montibus et Caucasii deferuntur.

9. Cimmericum, civitas ad paludem Mæotidem, potentiam maximam olim habuit, adeo ut Bosporus Cimmericus ab ipsa Cimmericus fuerit appellatus. Inde ad stadia viginti vicus est Achillens, quo loco fretum Bospori angustissimum est; habet enim stadia 20. Cujus e regione in Europa Myrmecium est. Quod autem ad austrum et apellotem jacet os Bospori, Corcondamen habet; quod ad austrum et Africum, vicum quempiam Panticapensis agri, Acram nomine. Longitudo Bospori stadiorum est 70.

10. Phanagoria et Hermonassa urbes sunt in Asiana Bospori parte insignes.

11. Urbs maritima Sindica est, Sindorum regia.

12. Bosporanorum Europæorum metropolis est Panticapæum, Asianorum vero Phanagoria.

13. Heniochi et Achæi et Zygii, sterilem terram colentes, per mare Ponticum latrocinia exercent. Lembos habent parvos levesque, humeris portari aptos atque in silvis abscondi; nam importuosum illic mare est, quod finitur extremis Caucasi montibus. Hos lembos Græci Camaras vocant.

14. Caucasus mons a septentrione duo maria, Caspium scilicet et Euxinum, claudit, ac Sarmatas et Mæotas ab Iberis et Albanis separat. Est autem mons ille arboribus plenissimus, ejusque extrema austrina juxta recessum intimum Ponti Euxini finiunt; ubi urbs est Dioscurias, quæ initium est isthmi Euxini et Hyrcanio mari interjecti, commune emporium gentium omnium orientalium; ajunt enim eo convenire nationes diversarum linguarum plures quam septuaginta.

15. A Phasi flumine usque ad Amisum et Sinopen tridui est navigatio. Hæc regio bona est, præterquam quod mel hic nascens amarum sit.

16. Moschorum regio tripartita est; partem quidem ejus Colchi, Iberes aliam, aliam Armenii tenent.

Varvanes fl. et Hippici montes ex eodem Ptolemæo commemorari videntur. || — 9. p. 494, BC. Κιμμέριον cod. || — 10-13. p. 495. Φαναγορία] Φαιναγορία ubique

cod. || — 14. p. 497, BCD. 498, A. || — 15. p. 498, B. || — 16-18. p. 499. || — 19. p. 100, A. παραλαμβάνει] aut παραλαβῶν legendum, aut in sqq. καὶ inserendum

17. Ὅτι τὸ τῶν Φθειροφάγων ἔθνος καὶ αὐτὸ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐμπορίῳ χρῆται τῇ Διοσκουριᾷ· οὕτως δὲ καλοῦνται διὰ τὸν αὐχμὸν καὶ τὸν πίνον.

18. Ὅτι καὶ οἱ Σοάνες οὐδὲν βελτίους τῶν Φθειροφάγων τῷ πίνῳ εἰσίν. Ἐχουσι δὲ καὶ μέταλλα χρυσοῦ, ἅτινα οἱ χεῖμαρροι καταφέρουσιν· ὑποδέχονται δ' αὐτὰ οἱ Σοάνες φάτναις ὅπας ἐχούσαις ἢ προβάτων μαλλωτῶν δοραῖς· ἀφ' οὗ καὶ ὁ μῦθος ἐκλάσθη τοῦ Αἰήτου, ὡς ἔχοι ποτὲ χρυσομαλλον δέρας.

19. Ὅτι ὁ Κύρος ποταμὸς, τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ Ἀρμενίας, παραλαμβάνει τὸν Ἀραγῶνα ἐκ τοῦ Καυκάσου βέοντα καὶ ἄλλα ὕδατα ποταμῶν [καὶ] διὰ στενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει· μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεὶς πολὺς διὰ παιδίων ἀγαθῶν, δεξιάμενός τε πλείους ποταμῶν, ὧν ἐστὶν ὁ τε Ἀλαζόνιος καὶ ὁ Σανδοβάνης καὶ ὁ Ροιτάκης καὶ [ὁ] Χάνης, πλωτοὶ πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει θάλασσαν.

20. Ὅτι ὁ Φάσις ποταμὸς, ἐξ Ἀρμενίας ὀρμώμενος, δέχεται ποταμοὺς τὸν τε Ἴππον καὶ τὸν Γλαῦκον· ἔξαισι εἰς τὸν Πόντον πλησίον ὁμωνύμου πόλεως.

21. Ὅτι οἱ Ἄλβανοι γῆν νέμονται, δίκην τῆς Κυκλώπων, ἀγαθωτάτην, ὅταν φησὶν ἑκαίνοι· « ἄλλ' ἢ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος » καρποφορεῖ. Καὶ αἱ ἀμπέλοι αὐτοῖς ἀσκαφοὶ καὶ διὰ πενταετίας κλαδεύομεναι φέρουσι τὸν καρπὸν. Ἡ δὲ χώρα οὐδὲ σιδήρων τίμνεται, ἀλλὰ τῷ τοῦ ἀρότρου ξύλῳ, καὶ ἀπαξ σπαρεῖσα ἐπι διετίαν ἢ καὶ τριετίαν καρποφορεῖ. Οἱ τε ποταμοὶ αὐτοῖς τὴν γῆν ποτίζουσιν, ὥσπερ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Εὐφράτης, καὶ ἀπλῶς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει ἢ χεῖς τῆς Ἀλβανίας εἰς ἀρετὴν καρπογονίας (οὕτως δὲ δεῖ λέγειν καὶ θηλυκῶς ἢ χεῖς). Εἰσὶ δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κτήνη πολυτάκα. Καὶ αὐτοὶ καλοὶ τε τὰς ὄβριαις καὶ μεγάλοι καὶ ἀπλοὶ τοῖς ἡθεσι· καὶ διὰ τὴν εὐθλίαν οὐκ ἴσασί τινες αὐτῶν ἀριθμεῖν, οἱ δὲ εἰδότες οὐ πλείω τῶν ἑκατὸν μετροῦσιν.

22. Ὅτι περὶ Ἀλβανίαν ἐστὶ χώρα τῶν Ἀμαζόνων πλησίον Γαργαρίων περὶ τὰ Καυκάσια ὄρη· αἱ καὶ δύο μόνους μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνίασι τοῖς Γαργαρεῦσι τακτοποιίας χάριν, τοὺς δὲ ἑ' καθ' αὐτὰς οἰκοῦσι χωρὶς, ἀσχοῦσαι τὰ πολέμια. Τῶν δὲ τικτομένων τὰ μὲν θήλαα αὐταὶ ἔχουσι, τὰ δ' ἄρσενά τοις Γαργαρεῦσι διδύσασι. Μαρτυρεῖ καὶ Ἀρριανὸς τοῦτο, λέγων, ὅτι τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ Φαρασιμάνης ἐδωρήσατο Ἀμαζόνια φ'.

23. Ὅτι τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν καὶ Ἰβηρίαν καὶ Κόλχους καὶ Ἡνίοχους.

24. Ὅτι αἱ τοῦ Καυκάσου κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι, θέρους δὲ προσβαίνουσιν, ὑποδοῦμενοι κεντρωτὰ ὠμοδόμια, δίκην τυμπάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυστάλλους· καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δε-

17. Una cum ceteris Phthirophagorum quoque natio Dioscuriade emporio utitur; hi a sordibus et squalore nomen habent.

18. Soanes sordibus nihil inferiores sunt Phthirophagis. Ceterum auri metalla habent, quæ torrentibus deferuntur; ea Soanes alveolis perforatis et ovium villosarum pellibus excipiunt. Unde fabula de Æete conficta est, quod aureum vellus haberet.

19. Cyrus fluvius in Armenia ortus, Aragone, qui e Caucaso delabitur, et aliis fluvialibus aquis assumtis, per angustum alveum in Albaniam ingreditur, inter quam et Armeniam copiosus labens per uberes campos, receptis etiam pluribus amnibus (e quibus est Alazonius et Sandobanes et Rhoetaces et Chanes, navigabiles omnes) in Caspium exit mare.

20. Phasis fluvius, ex Armenia delabens, flumina in se recipit Hippum et Glaucum, ac prope urbem eodem nomine dictam in Pontum ingreditur.

21. Albani terram colunt optimam, et quæ, ut de Cyclopyum terra Homerus (*Od.* 9, 109) ait: « inseminata et inarata » fructus profert. Vinæ apud illos non fodiuntur, ac nonnisi quinto quovis anno putatæ fructum ferunt; terra non ferro scinditur, sed aratri ligno, ac semel sata per biennium et triennium frugifera est; flumina terram faciunt irriguam, sicut Nilus et Euphrates; et omnino fertilitate agri nulli terrarum regioni cedit Albania. Pecora quoque fastus edunt permultos. Homines ipsi pulchri sunt ad aspectum et magni et moribus simplices; propter simplicitatem quidam eorum numerare nesciunt, quique norunt, non ultra centenarium numerant.

22. Juxta Albaniam regio Amazonum est prope Gargarenses et montes Caucasios. Hæc per duos solum anni menses Gargarenses adeunt liberorum procreandorum gratia, reliquos decem domi agunt, rem bellicam exercentes. Prolem, si femellæ sit, apud se retinent; si vero marem pariant, Gargarensibus mittunt. Testatur id Arrianus, quum dicit, Alexandro regi Pharesmanem quingentas Amazonas dono dedisse.

23. Excelsissimæ Caucasii partes sunt, quæ maxime ad austrum tendunt; sunt autem hæc ad Albaniam et Iberiam et Colchos et Heniochos.

24. Caucasii vertexes hyeme conscendi non possunt; æstate scandunt pedibus subligantes calceos aculeatos e tergo bovis crudo confectos, latos instar tympanorum, propter nives et glaciem; descendunt autem

ante v. διὰ στενῆς. || — 20. p. 500, C. || — 21. p. 502, ABC. εὐθλίαν] εὐθηνίαν cod. || — 22. p. 503, D. 504,

AB. Φαρασιμάνης] Φαρασιμάνης ap. Arrian. *Exp.* 4, 15, 4: ἔρασι δὲ ὁ Φαρασιμάνης ὁμορος οἰκεῖν ταῖς Ἀμαζόσι.

ρῆς κείμενοι οὖν τοῖς φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες· ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηδίαν καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ γίνεται. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τρογίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται.

25. Ὅτι ὁ περίπλους τῆς Ἵρκανίας θαλάσσης, ὁ μὲν παρὰ τοὺς Ἄλθανοὺς καὶ τοὺς Καδουσίους ἐστὶ εὐ' σταδίων, ὁ δὲ παρὰ τὴν Ἀριακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ἵρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξοῦ ποταμοῦ, δω· ἐνθεν δὲ ἐπὶ τοῦ Ἰαζάρτου βυ'· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως νῦν ἀγνοεῖται.

26. Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἠγνόουν τὰ κατὰ γεωγραφίαν, ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰνδοὺς ἀφίξις καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων καὶ Παρθυαίων ἐπικράτεια πολλὰ τῶν ἀγνοουμένων ἐφανέρωσεν.

27. Ὅτι ἡ Ἵρκανία εὐδαίμονεστάτη ἐστὶ καὶ ἡ πλείστη πεδιάς.

28. Ὅτι ὁ Ὠξοῦ ποταμὸς μέγιστός ἐστι πάντων τῶν ποταμῶν, ὅσους ὁ Ἀλέξανδρος εἶδε, πλὴν τῶν Ἰνδικῶν ποταμῶν· ἐκείνοι γὰρ μέγιστοὶ εἰσιν.

29. Ὅτι ἐν Ἵρκανίᾳ πρόκεινται τινες ἀκταὶ τῆς θαλάττης ὑπαντροί· τούτων δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπάκειται ταπεινὸς αἰγιαλός· ἐκ δὲ τῶν ὑπερθε κρημνῶν ποταμοὶ ῥέοντες τοσαύτην προσφέρονται βίαν, ὥστε ταῖς ἀκταῖς συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν, ἀρραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλὸν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις οὐδέσιμον εἶναι σκεπαζομένους τῷ βρέματι.

30. Ὅτι ὁ Εὐφράτης ποταμὸς διαίρει τὰς δύο Ἀρμενίας, μικρὰν τε καὶ μεγάλην.

31. Ὅτι αἱ πηγαὶ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος διέχουσιν ἀλλήλων σταδίου βφ· συμβάλλουσι δὲ κατὰ Σελεύκειαν πόλιν. Καὶ ἐστὶν ὁ Εὐφράτης τοῦ Τίγριδος μεῖζων καὶ πλείονα γῆν ἐπέρχεται. Ῥέων δ' ἐπὶ δύοσιν διὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἕως τῆς μικρᾶς ἐν ἀριστερᾷ ἔχει τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὴν Βασιλισσηνὴν χώραν καὶ τὴν Ἀχιλισσηνὴν καὶ τὴν Σωφηνην, ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος καὶ Μελιτηνὴν χώραν, ἔνθα καὶ Μέλας ποταμὸς ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους εἰς τὸν Εὐφράτην βάλλει, εἴτα ἐπιστραφεὶς πρὸς νότον αὐθις τὴν Κομμαγηνὴν, εἴτα Κυρηστικὴν κατὰ τὸ Ἄμανον ὄρος, εἴτα Παλμυρηνὴν δυσμικωτέραν τε καὶ πολὺ νοτιωτέραν ἀφίει κατὰ πόλιν Σοῦραν, ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς Συρίας κειμένην, πρὸς ἀνατολὰς ἐπιστρέφει· ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων καὶ πρὸς νότον τὴν τε Ἰρημον Ἀραβίαν καὶ Βαβυλωνίαν, χώραν εὐδαίμονα μέγιστα οὖσαν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς βορρᾶν τὸν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὸν Ταῦρον ἐφεῖξεν κατὰ τὴν Θωσπίτιδα καὶ Κοριαίαν, χώρας τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, εἴτα ἐφεῖξεν

una cum oneribus super pelle delabentes, quod idem fit etiam in Atropatia Media et Masio Armeniae monte, ubi etiam rotulae lignae aculeatae plantis pedum subduntur.

25. Maris Hyrcanii circumnavigatio juxta Albanos et Cadusios stadiorum est 5400; juxta Ariacos et Mardos et Hyrcanos usque ad ostia Oxi fluminis 4800; hinc ad Jaxartem 2400; reliqua hactenus ignorantur.

26. Veteres regionum istarum rationes ignorarunt; Alexandri autem ad Indos usque expeditio, item Romanorum et Parthorum imperium permulta prius ignota palam fecerunt.

27. Hyrcania fertilissima est regio, et magna ex parte campestris.

28. Oxus fluviorum omnium, quos viderit Alexander, maximus est, praeter Indicos, qui magnitudine ceteros excellunt.

29. In Hyrcania ripae quaedam cavernosae ante mare sitae sunt, inter quas et mare litus jacet humile; ex superioribus autem rupibus flumina decurrunt tanta vi delata, ut, ubi ad ripam pervenerint, aquam in mare ejaculentur, ne consperso quidem litore, ut etiam exercitui unda tecto pervium sit.

30. Euphrates fluvius utramque Armeniam, magnam scilicet et parvam, disternit.

31. Euphratis et Tigridis fontes distant invicem stadia circiter 2500; coeunt autem ad urbem Seleuciam. Est quidem Euphrates Tigride major, atque plus terrae perlabitur, ceterum per magnam Armeniam usque ad minorem versus occasum fluens, e sinistra habet Antitaurum montem regionemque Basilisenen, Acilisenen et Sophenen; a dextra vero Armeniam minorem, Cappadociam, Taurum montem et Melitenen regionem, quo loco Melas fluvius e Tauro monte in Euphratem effunditur; deinde ad meridiem conversus primum Commagenen, mox Cyresticen juxta Amanum montem, inde Palmyrenen magis occidentem ac meridionalem relinquens, juxta Suram urbem, ad initium Syriae jacentem, ad ortum convertitur; a dextra quidem et versus austrum Arabiam habens Desertam et Babylonem regionem beatissimam, a sinistra vero et ad septentrionem Antitaurum montem ac deinceps Taurum ipsum juxta Thospitidem et Corizam, regiones magnae Armeniae, deinde post Tau-

Ceterum unde sua excerptor hauserit, nescio. || — 23 et 24. p. 506. || — 25. p. 507, *AB*. || — 26. p. 508, *AR*. Ὠξος] Ὠξος cod. || — 27. p. 508, *D*. || — 28. p. 509, *B*.

εἶδε] ἴδεν cod. || — 29. p. 510, *C*. || — 30-33. p. 521. || — 31. Suram (Ptol. 6, 1, 6), Corizam (Ptol. 5, 13, 8) et Ancobaritidem (Ptol. 5, 18, 4) Strabo non

μετὰ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος κατὰ Μεσοποταμίαν Ἐδεσσάν τε πόλιν καὶ Ἀνθεμουσίαν χώραν καὶ Χαλκίτιδα καὶ εἶτι Ἀγκωθαρίτιδα ἀντικειμένην τῇ ἐρήμῳ Ἀραβία συμβάλλει τῷ Τίγριδι κατὰ Μεσσηνίαν χώραν τῆς Σουσιανῆς· εἶτα ἐπιὼν τὴν Χαρακηνὴν χώραν ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον κατὰ πόλιν μὲν Τερηδόνα, κατὰ τὴν χώραν δὲ Ἐλυμαίτιδα τῆς Σουσιανῆς.

32. Ὅτι ὁ Εὐφράτης κατὰ Σελεύουσιαν, πόλιν μεγάλην, ἐπιστρέφει αὐθις πρὸς νότον, ἔγγιστα πόλειως μεγάλης Κτησιφώντος, κειμένης ἐν τῷ Τίγριδι, ὡς εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν καὶ τῶν δύο πόλεων περὶ στάδια ἰδ'.

33. Ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀντιταύρου, ὄρους τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἐξέρχονται τινες ἀποσχίδες τῶν ὄρων πρὸς βορρᾶν, ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὀνόμασι χρώμεναι· ὧν ἓστιν ἐν καὶ ὁ Πολυάρρη (Παρυάρρης?) καλούμενος καὶ ὁ Σχορδίσκος καὶ τὰ Μοσχικά, διήκοντα ἕως Ἰβηρίας, διὰ μέσης Ἀρμενίας κείμενα τῆς μεγάλης.

34. Ὅτι ἐν Μεσοποταμίᾳ ὄρος ἐστὶν ὁ Ταῦρος, συνελχὺς ὧν τῷ Κακπαδοκικῷ Ταύρῳ, ὃ διορίζει Ἀρμενίαν καὶ Μεσοποταμίαν· εἶτα πρὸς ἀνατολὰς τὰ τε Γορδυαία ὄρη καὶ ὁ Νιφάτης, ἐξ ὧν ὁ Τίγρις ρεῖ, καὶ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιδος πόλειως· εἶτα ἐφεῖς πρὸς ἀνατολὰς τὰ Χόαθρα ὄρη, εἶτα ὁ Ζάγρος, εἶτα ὁ Ὀρόντης, εἶτα ὁ Κορωνὸς ὃ διορίζει ἀπὸ Παρθίας τὴν Ἰρκανίαν· εἶτα τὰ Σάριφα ὄρη τῆς Μαργιανῆς, ἐξ ὧν ὁ Ὠξος ποταμὸς ρεῖ, εἶτα τὰ ἰδίως Καυκάσια ὄρη τὰ διαίροντα Παροπανισάδας μὲν πρὸς δύσιν, Ἰνδοῦς δὲ πρὸς ἀνατολὰς, εἶτα τὸ Ἰμασον τὸ διορίζει Σογδιανούς καὶ Ἰνδοῦς. Ταῦτα εἰς τὰ ὄρη πάντα ὡς ἐν λογισθέντα ὁ Ταῦρός ἐστι τὸ ὄρος ὃ διαιρῶν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν δίχα, ἀπὸ Μυκάλης τῆς Ἰωνικῆς ἀρχάμενος ἕως Ἰνδῶν ἐσχάτων.

35. Ὅτι αἱ Κάσπιοι πύλαι διορίζουσι Μηδίαν μὲν πρὸς δυσμὰς, Παρθίαν δὲ πρὸς εὐρον, Ἰρκανίαν δὲ πρὸς καυκίαν ἀνεμον.

36. Ὅτι ἔξω τοῦ Ταύρου ὄρους οὐδὲν μέρος ἐστὶν οὔτε τῆς Μηθίας οὔτε τῆς Ἀρμενίας.

37. Ὅτι ἡ Μηθία διχῆ διήρηται· ἐστὶ γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν ἀνατολικόν, ὃ καὶ μεγάλη καλεῖται, ἥς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, ἔπειρ ἦν βασιλεῖον τῶν Μηδικῶν βασιλέων, ἐνθα καὶ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐθέριζον, ἐχειμαζόν δ' ἐν Σελευκείᾳ· τὸ δὲ δυτικόν, ἥτις καλεῖται Ἀτροπατινὴ ἀπὸ Ἀτροπάτου σατράπου, ὃς ἐκώλυσε τὴν χώραν ταύτην ὑπὸ Μακεδόσι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τελέσαι. Ἔστι δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Ματιανῇ πρὸς ἔσω, τῇ δὲ μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον δ' ἀμφοῖν. Τῆς δὲ Ἀτροπατινῆς μέρος ἡ τε Καδουσία καὶ ἡ παρὰ Ξινοφῶντι Καρδουχία καὶ

rum montem in Mesopotamia Edessam urbem et Anthemusiam regionem et Chalcitidem, itemque Anco-baritidem, quæ desertæ Arabiæ objacet, Tigridi fluvio prope Mesenen Susianæ regionem committitur; postremum vero Characenes regionem obiens, juxta Teredonem urbem atque Elymaïtidem Susianæ regionem medium sinum Persicum ingreditur.

32. Euphrates juxta Seleuciam magnam urbem rursus ad austrum convertitur, proxime ad magnam urbem Ctesiphontem super Tigride jacentem, adeo ut intervallum, quod utrumque fluvium atque urbes ambas interjacet, stadium sit duodecim.

33. Ab Antitauro monte minoris Armeniæ nonnulli montes abscinduntur septentrionem versus, aliis atque aliis nominibus dicti, e quibus est qui Polyarrhen (*Paryardes?*) vocatur et Scordiscus et montes Moschici, qui per mediam Armeniam majorem usque ad Iberiam porriguntur.

34. In Mesopotamia Taurus est contiguus Cappadocico Tauro, qui dividit Armeniam et Mesopotamiam. Inde ad ortum Gordyæi montes sunt et Niphates, e quibus fluit Tigris, item Masius mons supra Nisibim urbem jacens, deinceps ad ortum Choathra (*Parchoathra?*) montes; inde Zagrus; ab hoc Orontes; mox Coronus, qui Hyrcaniam a Parthia dividit; deinde Sariphi Margianæ montes, e quibus Oxus fluvius egreditur; ab his sunt qui proprie Caucasii montes dicuntur, ad occasum Paroanisadas et ad ortum Indos dirimentes; postmodum Imaus est, Sogdianos et Indos disterminans. Hi montes omnes in unum comprehensi Taurum constituunt, qui Asiam totam in duas partes dividit, ab Mycale Ionica initio sumto usque ad Indos extremos.

35. Caspiæ portæ Mediam ad occasum definiunt, Parthiam ad eorum, ad cæciam vero ventum Hyrcaniam.

36. Extra Taurum montem sita nulla pars est neque Mediæ neque Armeniæ.

37. Media bifariam dividitur; est enim altera pars ipsius orientalis, quæ Magna vocatur, et cujus metropolis Ecbatana sunt, regia olim sedes Medorum, quo etiam loco æstate debebant Persarum reges, hiemabant vero Seleuciæ; occidua vero Mediæ pars Atropatena ab Atropata satrapa, qui obstitit ne regio ab Alexandro et Macedonibus subjugaretur, sic dicta. Sita est regio hæc ab Armenia et Matiana versus ortum, a magna Media versus occasum, ab utrisque versus septentrionem. Atropatenæ pars est Cadusia

commemorat. Noster Ptolemæi tabulas ob oculos habuit. Mox codex Χαρχινὴν habet. —33. Πολυάρρη] Haud dubie est Παρυάρρης Ptolemæi (5, 13, 5), ex quo auctore etiam Scordisci Cappadociæ montis mentio (Ptol. 5, 6, 8) fluxerit. — 34. p. 522, AB.

Χόαθρα ὄρη] Leg. videtur Παρχόαθρα ὄρη. Certe apud Ptolemæum (6, 2, 3) mons iste dicitur Παρχοόθρας. Cf. Pseudo-Æthicus p. 726 ad calcem Pomp. Melæ ed. Gronov. (an. 1722) : a radice Parchoathræ montis. Strabo neque hunc montem neque τὰ Σάριφα ὄρη novit

οἱ Γηλοὶ καὶ Μάρδοι ἕως τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, δε δρίξει Ἀρμενίαν καὶ Ἀτροπατηνὴν. Αἱ δὲ Κάσπαι πύλαι μεθόριόν εἰσι τῆς τε μεγάλης Μηδίας καὶ τῆς Παρθουσίας καὶ Ὑρκανίας.

38. Ὅτι τῆς Ἀτροπατηνῆς χώρας ὁ Ἀτροπάτης ἐβασίλευσεν ἕως ποταμοῦ Ἀράξου μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, καὶ διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ τούτου βασιλεία. Ἐν δὲ τῇ Ματιανῇ λίμνῃ ἐστὶν ἄλας φέρουσα.

39. Ὅτι ληστικὰ γένη δ' ἦν· Μάρδοι μὲν Πέρσαις γείτονες, Οὐξιοὶ δὲ καὶ Ἐλυμαῖοι Πέρσαις τε καὶ Σουσίοις, Κωσσαῖοι δὲ Μήδοις. Καὶ πάντες οὗτοι φόρους ἐπράττοντο τοῖς τῆς Ἀσίας βασιλεῖς· Κωσσαῖοι δὲ καὶ δῶρα ἐλάμβανον, ἥνικα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν Ἐκβατάνοις ἐπίστρεφεν.

40. Ὅτι ἄλλοι Ἐλυμαῖοι ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, καὶ ἔτεροι περὶ Μῆδιαν.

41. Ὅτι τὴν Σιτακηνὴν τῆς Ἀσσυρίας τινὲς Ἀπολωνιᾶτιν καλοῦσιν.

42. Ὅτι ἡ ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις χώρα ταπεινὴ τὴν εὐδαίμων καὶ πάμπορος πλὴν ἐλαίας.

43. Ὅτι δύο Κάσπιοι εἰσιν ἔθνη, οἱ μὲν δυσμικώτεροι τῶν Καδουσίων περὶ τὴν ἠμώνυμον θάλασσαν καὶ τὸν Καμβύσην ποταμὸν, οἱ δὲ γείτονες τῶν Παρθουσίων, ὧν εἰσι καὶ αἱ Κάσπαι πύλαι.

44. Ὅτι πλησίον τῶν περὶ Παρθουσίους Κασπίων πυλῶν ἐστὶ τὸ Νησαίων πεδῖον ἱππόβοτον· θέν τὸς Νησαίους ἱππους τοὺς καλλίστους οἱ τῆς Ἀσίας βασιλεῖς ἤγρευον. Φέρει δὲ τὸ πεδῖον τοῦτο βοτάνην πλείστην, ἣν ἡμεῖς Μηδικὴν καλοῦμεν. Φέρει δὲ καὶ σίλιπον ἢ χώρα αὐτῆ, ἀρ' οὐδ' ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὄπός, [ὡς τὸ] πολὺ τοῦ Κυρηναϊκοῦ λειπόμενος, ἐστὶ δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου, εἴτε παρὰ τὸν τόπον εἴτε παρὰ τὸ φυτὸν εἴτε παρὰ τοὺς ὀπιζοντας καὶ σκευάζοντας.

45. Ὅτι Μῆδοι ἀρχηγέται εἰσὶ Περσῶν· δηλοὶ δὲ ἡ τε τιάρα καὶ κίταρις καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες καὶ αἱ ἀναξυρίδες, ἅπερ τοῖς βορειοτέροις ἔθνεσιν οἰκεία διὰ τὴν ψῆφιν.

46. Ὅτι Μηδικὸν τὸ μὴ ἐλάττους τῶν ε' γυναικῶν τίθεσθαι γαμετάς· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναῖκας συμφορὰν νέμειν τὸ εἶναι ἐλάττους τῶν ε' ἔχοντι γυναῖκας.

47. Ὅτι, τῆς ἑλλῆς Μηδίας εὐδαίμονος οὖσης τελείως, λυπρὰ ἐστὶν ἡ προσάρκτιος ὄρεινῆ· σιτοῦνται γαῖον ἀπὸ ἀκροδρύων, ἐκ τε μῆλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας, ὑπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἀρτους, ἐκ δὲ ῥιζῶν τινῶν οἶνον ἐκθλίβουσι· κρέασι δὲ χρῶνται θηρίοις· ἡμέρα δ' οὐ τρέφουσι θρέμματα τοσαῦτα.

48. Ὅτι τῆς Ἀρμενίας ἡ Χορζηνὴ καὶ Καμβου-

et quam Xenophon Carduchiam vocat, et Geli et Mardi usque ad Araxen fluvium, qui Armeniam et Atropatenum terminat. Portæ Caspiæ Magnæ Mediæ et Parthiæ atque Hyrcaniæ limes sunt.

38. Atropatensæ regioni Atropates imperavit usque ad fluvium Araxen, post obitum scilicet Alexandri, atque ad multos annos duravit hujus imperium. In Matiana lacus est salem ferens.

39. Nationes latrocinia exercentes quatuor fuerunt : Mardi Persis vicini, Uxii et Elymæi Persis et Susiis, Cossæi Mediis. Hi omnes tributa exigebant ab Asiæ regibus. Cossæi præterea dona accipiebant, quoties rex, æstate in Ecbatanis acta, redibat.

40. Alii sunt Elymæi ad mare Rubrum, alii juxta Mediam.

41. Sitacenen Assyriæ nonnulli Apolloniatin vocant.

42. Quæ Caspiis portis subest regio, humilis est ac beata, omnium ferax, excepto oleo.

43. Dux sunt gentes Caspiæ, altera occidentalior Cadusiis, juxta mare ejusdem nominis, et fluvium Cambysen, altera Parthis vicina, in qua sunt etiam Portæ Caspiæ.

44. Juxta portas Caspias, quæ Parthis vicinæ sunt, Nisæus campus est, equis pascendis aptissimus, e quo Asiæ reges Nisæos equos pulcherrimos capiebant. Hic campus herbam fert plurimam, quam nos Medicam dicimus; fert etiam silphium ea regio, e quo fit succus Medicus, Cyrenaico ut plurimum inferior, nonnunquam vero etiam illo præstantior, sive propter locorum diversitatem, sive quod stirps speciem mutet, sive propter eos qui succum exprimunt atque conficiunt.

45. Medi Persis multarum rerum auctores existunt; indicant id tiara et citaris et manicæ tunicæ et anaxyrides, quæ septentrionalibus gentibus ob frigus peculiares sunt.

46. Medorum est non pauciores habere quam quinque uxores, nec non mulieres calamitatem existimant, si nuptæ sint viro pauciores quam quinque uxores habenti.

47. Quum reliqua Media omnium rerum abundet copia, ea quæ ad septentrionem vergit montana prorsus sterilis est; itaque ex arborum fructibus nutriuntur, et e pomis siccis et tritis mazas conficiunt et ex amygdalis tostis panes; e radicibus autem quibusdam vinum exprimunt, carnis vero utuntur ferinis, quippe mansueta pecora non satis magno numero alunt.

48. Regiones Armeniæ Chorzene et Cambysene

|| — 35. Καί(αν) Κελίαν cod. || — 36-38. p. 522. || — 39-41. p. 524. || — 42-45. p. 525. || — 43. Cambysen fluvium Strabo loca commemorat. V. Ptol. 6, 2, 1.

|| — 46. p. 526, CD. γυναῖκας νέμειν τὸ εἶναι] γυναιξὶ εἶναι τὸ νέμειν codex. Cf. not. crit. ad Strabon. || — 47. p. 527, A. cod. θηρίοις] θηρίοις cod. || — 48. p. 528,

στην προσβορόταταί εἰσι χῶραι καὶ νιφόβοι μά-
λιστα, συνάπτουσαι τῷ Καυκάσῳ καὶ τῇ Ἰβηρί-
δου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὄρων πολλαίαι
καὶ συνοδίαι θλας τῶν ὄρων ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι,
νιφετῶν γενομένων ἐπὶ πλεόν ἔχειν δὲ βακτηρίας πρὸς
τοὺς τοιοῦτους κινδύνους παραξάροντας εἰς τὴν ἐπι-
φάνειαν, ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς
ἐπιούσιν, ὥστε βοηθείας τυγγάνει ἐν τῷ ἀνορύττεσθαι
καὶ σώζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πηγνυσθαί
φασὶ κοίλας, περιχούσας χρυστὸν ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι
(καὶ ζῶα δ' ἐν αὐτῇ γεννᾶσθαι), περισχισθέντων δὲ
τῶν χιτῶνων πίνεσθαι. Τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζῴων
τοιαύτην εἰκάζουσιν, ὅταν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν
τοῖς μετάλλοις φλογὸς καὶ τοῦ ψεφάλου.

49. Ὅτι ὁ Τίγρις, ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὄρους ὀρη-
θείς, ταχύτατός ἐστι καὶ ἀμικτος, ὡς καὶ τοὺς ἐγγω-
ρίους καλεῖν Μηδιστὶ Τίγριν τὸ τόξωμα, διὰ τὸ
τάχος.

50. Ὅτι ἐν τῇ Ἀκισηνῇ τῆς Ἀρμενίας τιμᾶται ἡ
Ἀναΐτις θεὰ, ἣ ἀνατίθειαι δούλους καὶ δούλας, παρ-
θένους τε εὐγενεῖς ἀνιερωῦσιν, ἀς πολὺν χρόνον κατα-
πορευθείσας παρὰ τῇ θεῷ γῆμαι οὐδεὶς ἀπαξιοί. Ὁ
καὶ ἐν Λυδίᾳ ἔθος γεγενῆσθαι, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ Β.

1. Ὅτι ἡ Καππαδοκία ὀρίζεται πρὸς νότον μὲν τῷ
Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἄνω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ
καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι,
πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ
Ἄλιου, πρὸς δύσιν δὲ τῇ τε Παφλαγονίᾳ καὶ Γα-
λατίᾳ καὶ τῶν τῇ Φρυγίᾳ ὀρέων μέχρι Λυκαόνων
καὶ Κιλικίων τῶν τὴν τραχίαν Κιλικίαν νεμομένων τῇ
χώρᾳ.

2. Ὅτι τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὄρους γῆν πρὸς δυ-
σμάς ἰδίως Ἀσίαν καλοῦσιν.

3. Ὅτι τὴν Καππαδοκίαν εἰς δύο μέρη διαιροῦσιν
ἡ σατραπείας· ὧν τὴν μὲν μεγάλην φασὶν, ἀφοριζο-
μένην πρὸς τῷ Ταύρῳ, τὴν δὲ μικρὰν καὶ Ποντοκαπ-
παδοκίαν. Καὶ ἑκατέρα εἰς ἑστρατηγίας ἐνεμήθη· ἡ
μὲν μεγάλη εἰς Μελιτηνὴν, Καταονίαν, Κιλικίαν,
Τυανίτιν, Γαρσαυρίτιν ἡ δὲ μικρὰ εἰς ἑτέρας ἑ,
Λαουνασηνὴν, Σαρρυσηνὴν, Σαραουηνὴν, Χαμανηνὴν,
Μοραμηνὴν.

4. Ὅτι ἡ Κομμαγενὴ καὶ Κυρηστικὴ νοτιώτεραι

septentrionales sunt maxime atque nivibus obsitæ,
Caucaso et Iberiæ continentes; ferunt ibi in tractu
montium totos comitatus interdum nivibus montanis
absorberi, si quando ninxerit vehementius; quare
baculos habere ad ejusmodi pericula, quos in super-
ficiem respirandi gratia erigunt, et ut eo signo auxi-
lium ab advenientibus consequantur, et effossi ser-
ventur. In nive glebas quasdam concavas congelascere
prodiderunt, aquam utilem tanquam in tunica conti-
nentes (et animalcula quoque in iis nasci) eamque
ruptis tunicis bibi. Horum animalium generationem
talem putant, qualem culicum in metallis e flamma et
favilla.

49. Tigris fluvius, e Niphate monte erumpens, ce-
lerrimus est, atque impermixtus, adeo ut indigenæ
Medorum lingua sagittam appellent Tigrim ob velo-
citatem.

50. In Acilisene Armeniæ dea colitur Anaitis, cui
servos et servas dedicant, item filias nobilissimæ gentis,
quas apud deam diu prostitutas nullus in matrimonium
aversatur. Quem morem in Lydia quoque obtinere
Herodotus narrat.

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XII.

1. Cappadocia terminatur ad austrum Cilicio qui
vocatur Tauro, ad ortum Armenia et Colchide, et
quæ in medio sunt diversarum linguarum gentibus,
ad septentrionem Euxino mari usque ad Halyis ostia,
ad occasum vero Paphlagonia et Galatia et regione
Phrygiæ finitima, usque ad Lycaones et Cilices Cili-
ciam asperam incolentes.

2. Terram, quæ ad occasum intra Taurum montem
est, proprie appellant Asiam.

3. Cappadociam in duas partes sive satrapias divi-
dunt, e quibus alteram Majorem appellant Cappado-
ciam, quæ Taurum versus est, alteram Minorem et
Cappadociam Ponticam. Utraque in quinque præ-
fecturas dividitur: major quidem in Melitenen, Ca-
taoniam, Ciliciam, Tyanitin, Garsauritin; minor in
quinque alias, Lavinasenem, Sargysenen, Sarauenem,
Chamanenen, Moramenen.

4. Commagena et Cystica Sarauenâ australiores

BC. Καμδυσηνή] Καμδησηνή cod.; τῶν ὄρων] Fort. erat :
κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὄρων, uti est apud Strabonem;
παραξάροντας] παρεξίροντας cod. || — 49. p. 529, C. διὰ

τοῦ τάχους cod. || — 50. p. 532, D. Ἀναΐτις] Ταναΐτις cod.
LIBER XII. — 1. p. 533, BC. || — 2. p. 534, B. ||
— 3. p. 534, CD. ἡ σατραπείας] εἰς σ. cod. || — 4.

μὲν εἰσι τῆς Σαραηνῆς, δυσμικιώτερα δὲ τῆς Ἀνθεμουσίας τε καὶ Χαλκίτιδος τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἀνατολικώτεραι δὲ τῆς κατὰ Ἴσσον Κιλικίας, βορειότεραι δὲ Χαλκιδικῆς τε καὶ Παλαμυρηνῆς, περὶ τὸν Ἄμανον τὸ ὄρος καίμεναι· ὅς ἐστιν ἀπόσπασμα τοῦ Κιλικίου Ταύρου καὶ περικλείων τὸν Ἴσσικὸν κόλπον καὶ καίμενος τῷ Ἀντιταύρῳ ὄρει παράλληλος καὶ ἐτι τῷ κατὰ τὸν Πόντον Σκορδίσκῳ ὄρει.

6. Ὅτι ὁ Πύραμος ποταμὸς διὰ τῆς Καταονίας γῶρας ρεῖ, ἐκ μέσου τοῦ πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων. Ἔστι δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ καθορᾶν ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπῶς μέχρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἴτ' ἀνατέλλων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἀνωθεν εἰς τὸν βόθρον ἢ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον, ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι. Τῷ δὲ πλάτει καὶ βάθει πολλὰς ἐνεχθεῖς, ἐπειδὴν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ, παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν. Παράδοξος δὲ καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ὄρους ἐστὶ, δι' ἧς ἀγεται τὸ ρεῖθρον· καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς ῥήγμα λαβούσαις πέτραις καὶ σχισθείσαις διχα τὰς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς καὶ κοιλότητας τῆς ἑτέρας ἰοικέται, οὕτως εἶδομεν καὶ τὰς ὑπερκαιμένας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκατέρωθεν σχεδὸν τι μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει διπλήρω, ἀντικείμενα ἔχούσας τὰ κοῖλα ταῖς ἐξοχαῖς. Τὸ δ' ἴδιον τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθύ τι καὶ στενὸν τελείως ἔχον διὰ μέσου ῥήγμα, ὥστε καὶ κύνα καὶ λαγῶν διάλλεσθαι. Ἔστι δὲ τὸ μῆκος περὶ α' σταδίου ὄχι τοῦ δικτῆν· τοσαύτην δὲ χούν ἐκ τῶν πεδίων κατάγει πρὸς τὴν θάλασσαν, ὥστε περὶ ὁ Νεῖλος, ὡς καὶ λόγιον εἶναι περὶ αὐτοῦ· « Ἔσσειται ἰσομήνοισι, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης, Ἥλινα προχέων, ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται. »

6. Ὅτι τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ ὄρος, τὸ Ἀργαῖον, ὑψηλότατόν ἐστι πάντων τῶν ἐκείνῃ ὄρων, ὡς μηδέποτε λείπεισθαι χιόνος τὰ ἄκρα αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀναβάτες εἰς αὐτὰ ὄρωσι τὰ δύο πελάγη, τὸ τε Ποντικὸν καὶ τὸ Ἴσσικόν.

7. Ὅτι, τῆς ἀπάσης σχεδὸν Καππαδοκίας οὐσῆς ὀλιγοξύλου, μόνος ὁ Ἀργαῖος τὸ ὄρος ἐστὶ πολύξυλον· ὁμοῦ δ' ἔχει κατὰ γῆς συχνὰ πυρὰ, ἃ τῇ νυκτὶ διαφαίνεται, καὶ πάλιν ἐγγύθεν ψυχρὰ ὕδατα ἀφανῆ ὑπόγεια. Οἱ γούν ἐμπειροὶ τοῦ τόπου φυλαττόμενοι ξυλεύονται· οἱ δ' ἀπειροὶ καὶ τὰ κτήνη κινδυνεύουσι πολλάκις εἰς λάκκους πυρὸς ἐμπίπτοντες.

8. Ὅτι τὰ Μάζακα τῆς Καππαδοκίας ἀπέχει τῆς μὲν Ποντικῆς θαλάσσης σταδίου ὡ', τοῦ δὲ Εὐφράτου ἀφ' τῶν δὲ Κιλικίων πυλῶν ὀδὸν ἡμερῶν ς', τῶν δὲ Κυβίστρων τ'· νῦν δὲ καλεῖται Καισάρεια.

9. Ὅτι τὸ τῆς Καππαδοκίας μέγεθος, τὸ μὲν πλάτος ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν Ταύρον στάδιοι α', μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν ἑω καὶ τὴν Ἀρμενίαν γ'.

sunt, magis autem occidentæ quam Anthemusia et Chalcitis Mesopotamiæ regiones, magisque orientales quam Cilicia juxta Issum sita, septentrionaliores tandem quam Chalcidica et Palmyrena juxta Amanum montem jacentes, quod frustum est a Cilicio avulsam Tauro, includens sinum Issicum, atque parallelon Antitauro monti, itemque Scordisco monti qui juxta Pontum est.

5. Pyramus fluvius per Cataoniam regionem decurrit, mediis in campis scaturiens. Est etiam fossa memorabilis, per quam aquam magno spatio occulte sub terra labentem ac deinde in superficiem erumpentem videre est. Si quis hastam superne in fossam demiserit, aquæ impetus ita obsistit, ut vix immergi queat. Ceterum magna profunditate latitudineque delapsus, ubi Taurum attingit, mirum in modum coarctatur. Mira est præterea montis fissura, per quam alvens ducitur. Nam quemadmodum in petris rimam trahentibus et per medium scissis contingit partis unius eminentias alterius partis depressionibus ita convenire, ut conjungi possint: sic videre est imminentes flumini petras utrinque fere usque ad vertices duorum jugerum intervallo concavitates eminentiis oppositas habere. Quicquid soli interjacet, id omne saxosum est et profundam prorsusque angustam in medio habens rupturam, quam canis lepusque transilire possit. Longitudo est stadiorum circiter mille fossæ instar. Tantum vero limum e campis in mare deducit, quemadmodum et Nilus, ut hujusmodi de eo oraculum editum feratur: « Tempus erit rapidis olim quum Pyramus undis, in sacram veniet congesto littore Cyprium. »

6. Mons Cappadociæ Argæus omnium qui illic sunt altissimus est, ut vertex ejus nunquam nive careat. Qui eo conscendant, utrumque pelagus vident, Ponticum et Issicum.

7. Quum Cappadocia fere tota lignis careat, Argæus tamen circumcirca silvam habet. Sed loca illi subiecta passim ignem continent, qui noctu apparet, ac rursus non procul aquas frigidas sub terra latentes. Qui itaque locorum periti sunt, caute lignantur; ignaris periculum est, præsertim pecori, ne in obscuras ignis fossas incidant.

8. Mazaca Cappadociæ distant a mari Pontico stadiis 800, ab Euphrate 1500, a Ciliciis portis itinere dierum sex, a Cybistris stadiis 300. Nunc vocatur Cæsarea.

9. Magnitudo Cappadociæ est in latum a Ponto ad Taurum circiter stadiorum 1800, longitudine vero a I.ycaonia et Phrygia usque ad Euphratem fluvium versus ortum et Armeniam stadiorum 3000.

10. Ὅτι ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται ἀρίστη μίλτος, ἢ Σινωπικὴ καλουμένη διὰ τὸ κατὰ γινεῖν τοὺς ἐμπόρους ταύτην εἰς Σινώπην ἐνάμιλλος ὅ ἐστιν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ. Ἔχει δὲ καὶ μέταλλα, πλάκας τε ὄνυχίτου λίθου καὶ χρυστάλλου πλησίον Γαλατῶν.

11. Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς ὀρίζει Παφλαγονίας καὶ Καππαδοκίας.

12. Ὅτι Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ ἤρξε τοῦ Πόντου ἕως Ἡρακλείας· τὰ δὲ δυσμικώτερα ὑπὸ τῶν τῶν Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐτέλουν.

13. Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς διορίζει Καππαδοκίαν τὴν τῶν Λευκοσύρων καὶ Παφλαγονίαν.

14. Ὅτι Λευκοσύροι καλοῦνται οἱ παραλίοι ἐν τῷ Πόντῳ Καππαδοκίαι, οἱ ἐντὸς τοῦ Ταύρου, διὰ τὸ χρῶμα· συμβαίνει γὰρ τοὺς νοτιωτέρους καὶ ἀνατολικωτέρους τοῦ Ταύρου μελανὰς εἶναι, τούτους δὲ λευκοῦς.

15. Ὅτι διορίζει Παφλαγονίαν ὁ μὲν Πόντος ἐκ βορρᾶ, ὁ δὲ Ἄλυς ἐξ ἀνατολῶν, ἢ δὲ Φρυγία καὶ Γαλατία πρὸς νότον, ἢ δὲ Βιθυνία πρὸς δυσμὰς· οἱ δὲ Λευκοσύροι ἀνατολικωτέροι εἰσι τοῦ Ἄλυος ποταμοῦ, παραθαλάσσιοι δέ.

16. Ὅτι ἡ Ἀμαστρίς ἐκλήθη ἀπὸ γυναικὸς Ἀμαστρίδος, συμβίου Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγατρὸς δὲ Ὀξυάθρου, τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.

17. Ὅτι Σήσαμος ἐκαλεῖτο πρὶν ἢ νῦν Ἀμαστρίς πόλις· συνωκίσθη δὲ ἀπὸ τε Κρώμνης καὶ Κυτώρου καὶ Γίου καὶ αὐτῆς Σησαμίου.

18. Ὅτι Κύτωρος καλεῖται ἡ πόλις ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρήξου παιδός.

19. Ὅτι οὗς καλεῖ Ὀμηρος ὑψηλοῦς Ἐρυθίνους, δύο εἰσι σκόπελοι ἐρυθροὶ τὸ χρῶμα· νῦν δὲ Ἐρυθρίνοι καλοῦνται.

20. Ὅτι ἡ Ἀρμένη ἄκρον καὶ λιμὴν πλησίον Σινώπης τετειχισμένον, ἔρημον, περὶ οὗ παροιμία ἐλήχθη· « ὅς ἔργον οὐκ εἶχ' Ἀρμένην ἐτείχισε » καὶ ἴστι τὸ μέτρον ἰαμβικόν.

21. Ὅτι ἡ Σινώπη πόλις Μιλησίων ἴστιν ἄποικος καὶ πολλὰ ἰσχυσε πρὶν καὶ ἔσχειν ὑπηκόους χώρας· ἕστερον δ' ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀρμενίων ἕως Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, ὅς καὶ ἐτίχθη καὶ ἐτάφη ἐν Σινώπῃ.

22. Ὅτι δις ἡ Σινώπη ἐάλω, πρὶν μὲν ὑπὸ Φαρνάκου, αἰφνιδίως ἐπεισεσπόντος, ἕστερον δ' ὑπὸ Λευκούλλου καὶ τοῦ ἰγκαθημένου τυράννου, καὶ ἐντὸς ἑμῶν καὶ ἐκτος πολιορκουμένη. Ὁ γὰρ φρούραρχος Βακχίδης, ὑπονοῶν αἰεὶ τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἔνδον, πολλὰς σφαγὰς ἐπέτελλε· καὶ διὰ τοῦτο ἀπηγόρευσαν καὶ ἐδουλώθησαν ταῖς γυναικαῖς οἱ Σινωπεῖς καὶ οὐκ ἠμύνοντο κατὰ Ῥωμαίων.

10. In Cappadocia optima rubrica nascitur, quæ ideo Sinopensis dicitur, quod eam mercatores in Sinopen portant; cum ea autem certat Iberica. Habet etiam juxta Galatas metalla et onychitis lapidis et crystalli tabulas.

11. Halys fluvius Paphlagones et Cappadoces determinat.

12. Mithridates Eupator Ponto imperavit usque ad Heracleam; partes autem occidentales regi Bithyniae subjectae erant.

13. Halys fluvius determinat Cappadociam Leucosyrorum et Paphlagoniam.

14. Leucosyri vocantur qui littus Ponti tenent Cappadoces, intra Taurum constituti, ob colorem ita dicti. Fit enim ut qui australiores et orientiores quam Taurus, nigri sint, hi autem candidi.

15. Paphlagoniam terminat a septentrione Pontus, ab ortu Halys fluvius, ab austro Phrygia et Galatia, ab occasu Bithynia; Leucosyri vero orientiores sunt quam est Halys fluvius, juxta mare habitantes.

16. Amastris ab muliere Amastride dicta est; quæ uxor fuit Dionysii Heracleæ tyranni et filia Oxythrae, fratris Darii ejus qui ab Alexandro fuit devictus.

17. Quæ nunc Amastris dicitur Sesamus prius appellabatur; conducta autem fuit e Cromna, Cytoro, Teio et ipsa Sesamo.

18. Cytorus urbs a Cytoro Phrixii filio fuit appellata.

19. Quos Homerus appellat præcelsos Erythinos, duo scopuli sunt colore rubri, nunc Erythriini dicti.

20. Armene promontorium cum portu est juxta Sinopen, munitum et desertum; unde proverbium natum est: « Qui negotio carebat muro cinxit Armenen; » est autem versus iambicus.

21. Sinope urbs Milesiorum est colonia; hæc olim potens fuit, ac multas sub se regiones habuit. Postmodum sub Armeniorum dominatu fuit usque ad Mithridatem Eupatorem, qui in Sinope urbe et natus est et sepultus.

22. Sinope bis capta est, primum a Pharnace ex improviso ingruente, postea vero a Lucullo et tyranno intus desidente, quam intus et foris obsessa teneretur. Nam custodiae urbis præfectus a rege Bacchides, subinde metuens aliquam ab incolis proditionem, et multos foede multans civium, eo rem deduxit, ut desperantes Sinopenses et despondentes sese adversus Romanos non defenderent.

cod. || — 6 et 7. p. 538. || — 8 et 9. p. 539. || — 10. p. 540, A. || — 11. p. 540, D. 541, A. || — 12 et 13.

p. 542. || — 14-18. p. 544. || — 19-21. p. 545. || — 22-25. p. 546. || — 23. τὸν χρησμὸν λαβεῖν, ἵνα

22. Ὅτι μαντεῖον ἦν ἐν Σινώπῃ, ὅθεν Διογένης τὸν χρησμὸν ἔλαβεν, ἵνα παραχαράξῃ τὸ νόμισμα. Ἡ δὲ Σινώπη ἤνεγκε φιλοσόφων μὲν Διογένη καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα, ποιητῶν δὲ Δίφιλον τὸν κωμικὸν, συγγραφέων δὲ Βάτωνα.

24. Ὅτι ὁ Ἄλυς ποταμὸς ἐκ τῶν ἄλλων ὠνόμασται, δι' ὧν ῥεῖ· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας τῆς Ποντικῆς εἰσιν.

25. Ὅτι μετὰ τὸν Ἄλυν ἡ Γαδιλωνίτις ἐστὶ, χώρα εὐδαίμων πᾶσα καὶ πεδιάς καὶ πάμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατεῖαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἑρέας.

26. Ὅτι Ἀμισὸς Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα, χώραν ἔχουσα ἀγαθὴν.

27. Ὅτι ὁ Ἴρις ποταμὸς διὰ μέσων Κομάνων πόλεως ῥεῖ, καὶ διὰ τοῦ τείχους τῆς Ἀμασειας πόλεως.

28. Ὅτι Στράβων οὗτος ὁ γεωγράφος ἀπὸ Ἀμασειας ἦν, πόλεως Ποντικῆς.

29. Ὅτι ἡ Θεμισκυρα χώρα κατάρρυτος ἐστὶ ποταμοῖς, διὸ καὶ αἰεὶ γλοάζει· τὰ δὲ θρεῖνὰ αὐτῆς δενδροφόρα ἐστὶν ἡμέρων καὶ ἀγρίων καρπῶν, ὥστε μηδέποτε λείπειν ἐν ὄλῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ καρπὸν δένδρου ἐκείσε.

30. Ὅτι τοὺς νῦν Σάννους οἱ παλαιοὶ Μάκρωνας ἐκάλεον.

31. Ὅτι οἱ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες πρὶν ὠνομάζοντο.

32. Ὅτι Στράβων ἀγωνίζεται ἐξηγεῖσθαι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη ταῦτα· « Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης » ὡς ὅτι Ἀλιζῶνες οὗτοί εἰσιν οἱ νῦν περὶ τὴν Τραπεζοῦντα οἰκοῦντες Χαλδαῖοι· οἱ πρὶν μὲν Χάλυβες ἐκαλοῦντο, ἐπὶ δὲ πρότερον Ἄλυβες, ὡς ἔφη Ὀμηρος· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης » ἐπὶ δὲ πρότερον Ἀλιζῶνες. Καὶ γὰρ ὁ χρόνος βέβαιον εἶωθεν τὰς τῶν ἔθνων κλήσεις μετασχηματίζειν· Σίντιες μὲν γὰρ [ἐκαλεῖτο] ἔθνος Θρακικὸν τὸ τὴν Λήμον οἰκῆσαν, εἶτα Σίντιοι, εἶτα Σάιοι, ὡς Ἀρχιλόχος· « ἀσπίδα μὲν Σαίων τις ἀνεῖλετο » εἶτα Σάπαι, νῦν περὶ τὰ Ἀβδηρα πόλιν οἰκοῦντες. Πάλιν Βρύγοι, Βρέγες, Βρύγες, Φρύγες οἱ αὐτοὶ· πάλιν Μαῖονες, Μήονες. Οὕτως οὖν Χαλδαῖοι, Χάλυβες, Ἄλυβες· « τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης » καὶ τὸ τηλόθεν προσκαίμενον σημεῖον ποιᾶται τούτου. Τινὲς δὲ περὶ τὴν τοῦ Ῥυνδάκου ποταμοῦ χώραν φασὶ τοὺς Ἀλιζῶνας οἰκεῖν· ἄλλοι περὶ Κύμην τὴν Αἰολικὴν ἢ περὶ τὴν Μυρλεατίδα γῆν ἢ περὶ τὰ Πύγεια, τῆς Ἐφεσιας ἐγγὺς ἢ Πριήνης.

33. Ὅτι τὸ « τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης » παρελκεῖν φασὶν, ὡς τὸ « τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης » καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀρναίου· « τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ » καὶ ἐπὶ τῆς Πηνελόπης· « εἶλετο δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ » καὶ τὸ « ὀλωνοῖσ' τε πᾶσι » καὶ « εἰκοσι πᾶσαι ἐρύσων. »

23. Oraculum in Sinope fuit, a quo Diogenes accepit responsum, ut monetam adulteraret. Viros claros tulit Sinope inter philosophos Diogenem Cynicum et Timotheum Patronem, inter poetas vero Diphilum comicum, inter scriptores historiae Batonem.

24. Halys fluvius a salibus, quos perlabitur, nomen habet; fontes ejus sunt in Magna Cappadocia prope Cappadociam Ponticam.

25. Post Halyn fluvium Gadilonitis est regio, felix tota et campestris atque omnium ferax; oves nutrit, quarum lanæ densæ sunt atque molles.

26. Amisus, Milesiorum colonia, regionem habet beatam.

27. Iris fluvius per mediam Comanorum urbem et per Amasiæ mœnia labitur.

28. Strabo hic geographus ex Amasia fuit urbe Pontica.

29. Themiscyra regio fluminibus perluitur, proptereaque semper herbida est. Ejus ora montana consita est arboribus et mansuetos et agrestes fructus ferentibus, adeo ut nullo anni tempore fruges ibi deficiant.

30. Qui nunc Sanni dicuntur, antiquitas Macrones appellabantur.

31. Qui nunc sunt Chaldæi, prius Chalybes vocabantur.

32. Strabo hos versus Homeri: « Duxit Halizones Odiusque et Epistrophus una Ex Alyba procul, » ita explicare studet, ut Halizones illi fuerint, qui nunc circa Trapezuntem habitant Chaldæi, prius quidem Chalybes dicti, et adhuc prius Alybes, unde Homerus dicat « ex Aliba procul, » ac primum omnium Halizones; nimirum tempore labente nomina multas mutationes suscipiunt; Thraces enim Lemnum incolentes prius Sinties vocabantur, postea Sinti dicti sunt, deinde Saii, juxta illud Archilochi: « At scutum Saius vir sustulit, » deinde Sapæ, nunc circa Abdera urbem habitantes. Rursus Brygi, Breges, Bryges, Phryges iidem sunt; item Mæones et Meones. Ad hunc itaque modum Chaldæi, Chalybes, Alybes, « Ex Alyba procul. » Etiam vox illa *procul* adjecta hujus conjecturæ argumentum præbet. Sunt qui per Rhynchadaci fluvii regionem Alizonas habitare dicant, alii circa Cumas Æolicas, aut circa Myrleaticum agrum, aut circa Pygela juxta Ephesum aut Prienen.

33. Illud « Procul ex Alyba, » otiose appositum fuisse affirmant, quemadmodum illud: « Longe ex Ascania, » et de Arnæo: « Mater nomen dederat veneranda, » et de Penelope: « Ipsa manu clavim comprehendit Penelopæa, » item hoc: « Omnigenisque avibus, » et istud: « Viginti numero spirabant. »

παραχαράξῃ τὸ νόμισμα. Hæc non habet Strabo. || — 25. προβατεῖαν cod. || — 26-30. p. 547 et 548. || —

28. Ἀμασίας cod. || — 29 et 30. p. 548. || — 31. p. 549, B. — || 32-33. p. 549, C — 551, C.

34. Ὅτι ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς καὶ ὁ Ὑλλὸς εἰς τὸν Ἑρμόν ἐμβάλλουσι· γεννῶνται δὲ ἐκ τοῦ Τιμώλου ὄρους πλησίον Σάρδεων πόλεως.

35. Ὅτι ἡ μικρὰ Ἀρμενία ἤρξεν ποτε Τιβαρηνῶν τε καὶ Χαλδαίων καὶ Φαρνακίων, ἀλλ' ὁ Εὐπάτωρ Μιθριδάτης, τούτους ταπεινώσας, τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἰσπετερίσατο καὶ ἐτι Κόλχων ἤρξεν.

36. Ὅτι τῇ Φαρνακίᾳ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Σιδηνὴ καὶ ἡ Θεμισκυρα· τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρχεται, ἐλαϊόφυτος χώρα καὶ εὐδαίμων, μεταξὺ κειμένη Λύκου τε ποταμοῦ καὶ Ἰριδος ποταμοῦ.

37. Ὅτι ὑπὲρ τὴν Φανάροιαν τὰ Ποντικὰ Κόμανα καίται, δμῶνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ.

38. Ὅτι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν Κορίνθῳ ἐταιρίδων καὶ τὴν εἰς αὐτὰς δαπάνην παροιμία γέγονεν· « οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς· » ἀλλὰ τῶν πλουσίων δηλονότι.

39. Ὅτι ὁ Ὀλγασσὺς ὄρος ἐστὶν ὑψηλότατον, δυσμικώτερον Ἄλως ποταμοῦ· οὗ ἐγγὺς Δομανίτις τε καὶ Βλασηνὴ χώρα. Διὰ δὲ τῆς Δομανίτιδος Ἀμνίας βρεῖ ποταμὸς, ἐνθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἀρδὴν ἠφάνισε διὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν, ὡς πάρεργον τοῦτο πράξας· ὁ δὲ φυγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπλευσε μετ' ὀλίγων· ὁ δὲ ἀκολουθήσας τῇ τε Βιθυνίαν εἶλαν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχευε μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας.

40. Ὅτι περὶ Πιμολισσαν καὶ Πομπηόπολιν ὄρος ἐστὶ τὸ Σανδαρακούργιον, κοῖλον ἐκ τῆς μεταλλείας. ἐκ διωρύχων μεγάλων· ἐνθα διὰ τὸ νοσῶδες καὶ λοιμικὸν τοῦ ὄρυττομένου χώρου καὶ αἴρος, πολλῶν φθειρομένων ἐκ τῶν νόσων, ἡμαλήθη τὸ μέταλλον.

41. Ὅτι ἡ περὶ Νίκαιαν πόλιν λίμνη Ἀσκανία καλεῖται καὶ ἡ χώρα.

42. Ὅτι τὴν Βιθυνίαν ὁρίζει ὁ Σαγγάριος ποταμὸς καὶ ἡ Ποντικὴ παραλία ἕως τοῦ στόματος καὶ Χαλκηδόνας, ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντις, πρὸς νότον δὲ ἡ τε Μυσία καὶ ἡ Ἐπίκτητος καλουμένη Φρυγία· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντιακὴ Φρυγία καλεῖται.

43. Ὅτι ὁ περὶ Νικομήδειαν κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται.

44. Ὅτι τὸ περὶ Κίον ὄρος Ἀργανθώνιον καλεῖται, διῆκον ἕως Νικομηδείας.

45. Ὅτι Κίος ἑταῖρος ἦν Ἡρακλείους, εἰς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅστις, ἐκ Κόλχων ὑποστρέψας, ἔκτισε τὴν ἀπ' ἑαυτοῦ ὀνομασθεῖσαν Κίον πόλιν.

46. Ὅτι ἀπὸ Προύσης πόλεως τὸ ἔθνηκὸν Προυσιεὺς λέγεται.

47. Ὅτι ἡ Ἀσκανία ὑπὸ δύο ἔθνων χωρὶς φκαῖτο, Φρυγῶν τε καὶ Μυσῶν. Μαρτυρεῖ δ' Ὀμηρὸς λέγων· « Μυσῶν ἀγχεμέχων ἡγήτορα, Οἶ β' ἐξ Ἀσκανίης

34. Pactolus et Hyllus Hermo committuntur; oriuntur enim e Timolo monte prope urbem Sardes.

35. Armenia minor Tibarenis quandoque imperavit et Chaldaeis atque Pharnaciis; Mithridates vero Eupator, his subactis, et Colchidis et horum omnium imperium adeptus est.

36. Pharnaciae contigua est Sidene et Themiscyra. Supra has jacet Phanaroea, felix regio et oleis consita, inter Lycum amnem et Irim locata.

37. Supra Phanaroeam sunt Comana Ponti, eodem nomine quo majoris Cappadociae Comana.

38. Ob multitudinem in Corintho urbe meretricum, et sumtum qui in has fieri solitus erat, proverbium natum sit: « Non cuivis homini contingit adire Corinthum, » sed divitibus scilicet solis.

39. Olgassys mons est altissimus, Haly fluvio occidentalior, juxta quem Domanitis et Blaena est regio. Ceterum per Domanitidem Amnias fluvius labitur, quo loco Mithridates Eupator Nicomedis Bithyni copias funditus delevit, per duces suos hoc tanquam rem minoris momenti, peragens. Nicomedes fugiens cum paucis in Italiam navigavit; hic vero secutus primo aditu Bithyniam cepit, et Asiam usque ad Cariam et Lyciam occupavit.

40. Circa Pimolissam et Pompejopolim Sandaracurgion mons est, concavus propter metallorum effosionem ex magnis fodinis: ubi, ex morbido et pestilente aere effosorum locorum multis intereuntibus, negligi metalla coeperunt.

41. Lacus qui circa Nicaeam est urbem Ascanius vocatur, item regio ipsa Ascania.

42. Bithyniam terminat Sangarius fluvius et littus Ponticum usque ad fauces atque Chalcedonem, ab occasu Propontis, ad austrum Mysia et Epictetus appellata Phrygia quae etiam Hellespontica Phrygia dicitur.

43. Sinus qui circa Nicomediam est, Astacenus vocatur.

44. Mons circa Cium Arganthonius appellatur, porrigens se usque ad Nicomediam.

45. Cius socius fuit Herculis, ex Argonautis unus. Is e Colchis reversus urbem a se Cium appellatam aedificavit.

46. A Prusa oppido gentile Prusiensis derivatur.

47. Ascania a duabus gentibus seorsim habitata fuit, Phrygibus et Mysis, teste Homero, quum inquit: « Mysis, depugnant qui cominus, imperitantem, As-

160γλα] Πύγγλα cod. || — 34. p. 554, BC. || — 35. p. 555, AB. || — 36. p. 556, B. εἰδαίμων] εὐδαίμων cod. || — 37. p. 557, B. || — 38. p. 558,

B. — 39. p. 562, A. Ὀλγασσὺς] Ἄλγασσὺς cod.; Ἀμνίας] Ἀμνίος cod. || — 40. p. 562, B. || — 41. p. 564, D. || — 42 et 43. v. 563 BC. || — 44-46. p. 564. ||

ἱριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί. » Καὶ πάλιν « Φόρυκος δ' αὖ Φρύγας ἤγε καὶ Ἀσκανίος Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης. » Λέγοι δ' ἂν τὴν νῦν Νίκαιαν.

48. Ὅτι Ὅμηρος τὸν Αἰσηπον ποταμὸν πέρας ὀρίζει τῆς τε Τρωάδος καὶ Μυσίας· ἴστικ δὲ ὁ Πάνδαρος Κυζικηνὸς εἶναι.

49. Ὅτι Νίκαια κτίσμα ἐστὶν Ἀντιγόνου τοῦ Φιλίππου, Μακεδόνων στρατηγῶ, δε πρὸς τὸν Νικάτορα Σέλευκον πολεμῶν ἐφθάρη. Ὑστερον δὲ καὶ Λυσίμαχος ἐπέκτισεν ὁ σὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ Ἰνδοῦς στρατεύσας· δε Νίκαιαν αὐτὴν ἐκάλεσεν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Νικαίας, τῆς Ἀντιπάτρου παιδὸς, ἀδελφῆς Κασσάνδρου.

50. Ὅτι ἡ νῦν καλουμένη χώρα Ὀτροία ἀπὸ Ὀτρέως τοῦ Φρυγῶς ἐκλήθη, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται· « λαοὺς Ὀτρῆος. »

51. Ὅτι Ἰππάρχος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ τούτου παῖδες μαθηματικοὶ καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ ἰατρὸς Βιθυνοὶ ἦσαν.

52. Ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Γαλάται μέτοικοι εἰσι τῶν Κελτικῶν Γαλατῶν καὶ ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν, Λεοννορίου τινὸς ἡγουμένου αὐτῶν.

53. Ὅτι μετὰ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἡ λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, μέρος οὖσα τῆς μεγάλης Φρυγίας καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου ὄρους. Ἡ δὲ Τάττα λίμνη ἀλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυὲς. Οὕτως δὲ περιπέττεται βραδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ, ὡς στεφάνους ἄλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδὴν καθῶσι κύκλον σχοίνινον· τὰ τε ὄρυκα ἀλίσκονται τὰ προσεψάμενα τῷ περὶ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίρηξιν τῶν ἄλῶν.

54. Ὅτι τὰ Ἰσαυρία πόλις ἐστὶν, ἀφ' ἧς καὶ ἡ χώρα Ἰσαυρία καὶ τὸ ἔθνηκον Ἰσαυρεὺς.

55. Ὅτι τὰ περὶ Σίπυλον χωρία Φρυγία ἐκαλεῖτο τὸ πρὶν καὶ τὸν Τάνταλον καὶ Πέλοπα φασὶ Φρύγας εἶναι καὶ τὴν Νιόβην. Ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ Ἐλαΐτις, καθ' ἣν ὁ Κάϊκος ποταμὸς ῥεῖ, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ἧ ὁ Τήλεφος ὤκει ποτὲ, ἀνὰ μέσον ἐστὶ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώραν.

56. Ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν ἀποίκους φασὶ εἶναι τῶν Σκυθικῶν Μυσῶν· οἱ δὲ, δετὶ κατὰ τὴν τῶν Λυδῶν γλῶσσαν ἡ δξύα τὸ δένδρον μυσὸς καλεῖται· γίνεσθαι οὖν περὶ τὸν Μύσιον Ὀλυμπόν φασὶ πολλὴν τὴν δξύαν καὶ διὰ τοῦτο Μυσοὶ καλοῦνται.

57. Ὅτι Μάητος ἡ ἐν Κερία ἀποικίς ἐστὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου.

58. Ὅτι ὁ Πανδίωνος Λύκος, κτίσας Σολύμους, ὠνόμασε Λυκίαν τὴν χώραν.

cania auxilio quos miserat ubere gleba, » et rursus : « Phorcys et Ascanius Phrygias duxere catervas, Longe ex Ascania. » Dicere autem videtur Nicæam.

48. Homerus *Æsepum* fluvium terminum statuit Troadis et Mysie. Videtur autem Pandarus Cyzice-nus fuisse.

49. Nicæa ab Antigono ædificata fuit, Philippi filio, Macedonum duce, qui bello adversus Nicatorem Se-leucum interiiit. Postea Lysimachus illam auxit, qui cum Alexandro ad Indos militavit; hic Nicæam appel-lavit de nomine uxoris, quæ Antipatri erat filia, soror Cassandri.

50. Quæ nunc Otræa dicitur regio, ab Otreo est Phryge vocata, cujus meminit Homerus : « Copias Otrei. »

51. Hipparchus ac Theodosius et filii ejus mathema-tici et Asclepiades medicus Bithyni fuerunt.

52. Qui in Asia sunt Galatæ, Celtarum sunt coloni, atque sub Leonnorio duce in Asiam trajecerunt.

53. Post Galatiam ad anstrum lacus est Tatta nomine, Cappadociæ majori adjacens; pars est Phrygiæ ma-joris, sicut contigua huic regio usque ad Taurum. Tatta lacus salis sponte nascentis fontes habet, atque adeo faciliter sal rebus immersis circumgelascit, ut quum funalem torquem demiserint, salis coronas educant, et volucres alis aquas contingentes facile capiantur quum propter salis concretionem cito decidunt.

54. Isaura urbs est, a qua et regio Isauria et gen-tile Isaurensia.

55. Regio circa Sipylum Phrygia prius appellata fuit, atque Tantalum et Pelopem et Nioben Phryges esse ajunt; nam Pergamene et Elatis, per quam Caicus elabitur, et his interjacens Teuthrania, in qua Telephus habitabat olim, medio sunt loco inter Hellespontum et Sipylum ac ei subjacentem Magnesium.

56. Mysos alii Mysorum Scythiæ colonos esse affir-mant; alii vero dicunt Lydorum lingua oxyam arborem mysum vocari, et ejusmodi arborem in Olympo Mysio copiose nasci, proptereaque gentem Mysos fuisse ap-pellatam.

57. Miletus Carie coloniam est Mileti quæ est in Creta.

58. Lycus, Pandionis filius, Solymis conditis, re-gionem a se Lyciam appellavit.

— 47. p. 564, D. 565, A. || — 48 et 49. p. 565. || — 50. p. 566, A. || — 51 et 52. p. 566, CD. Λεον-

νορλου] λόντος cod. || — 53. p. 568, A. || — 54. p. 568, D. || — 55. p. 571, D. || — 56. p. 572, AB. || — 57

59. Ὅτι Βιθυνοὶ ἀρχτικοὶ κεῖνται παρὰ τὸν Ὀλυμπον καὶ Μυγδόνες καὶ Δολίονες· τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπικτήτοι. Δολίονες δὲ εἰσιν οἱ περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσῆπου ποταμοῦ ἕως Ῥυνδάκου ποταμοῦ καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης· Μυγδόνες δὲ οἱ ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας τῆς Ἀπαμείων.

60. Ὅτι τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης ὑπέρκεινται δύο ἄλλαι λίμναι, ἧ τε Ἀπολλωνιαῖτις καὶ ἡ Μίλητοπολίτις.

61. Ὅτι ὁ ἐν Κυζίκῳ ναὸς Δινδυμήνης, μητρὸς θεῶν, Ἀργοναυτῶν ἐστὶν ἔδρυμα.

62. Ὅτι τὸ παλαιὸν εὐνομώταται πόλεις ἦσαν καὶ δυναταὶ Κύζικος, Ῥόδος, Μασσαλία, Καρχηδὼν, Ῥώμη, Σπάρτη.

63. Ὅτι τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἄζανοὶ τε εἰσι καὶ Νακολεῖα καὶ Κοτιάειον καὶ Μιδάειον καὶ Δορυλαίειον πόλεις καὶ Κάδοι.

64. Ὅτι ἡ Μυσία κατὰ τὴν μεσόγειαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπηνῆς ἐπὶ τὴν Παργαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καίικου λεγόμενον πεδίον.

65. Ὅτι ὑπὲρ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία, ἔχουσα ἐπ' ἀριστερὰ τὴν Παισινούντα καὶ Λυκάονας, ἐν δεξιᾷ δὲ Λυδίαν καὶ Καρίαν. Ἐν αὐτῇ δ' εἰσιν ἡ τε παρῶρειος Φρυγία καὶ Πισιδία καὶ Ἀμόριον καὶ Εὐμενία καὶ Σύνναδα· εἴτ' Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαοδικεῖα [καὶ] Κολοσσαί.

66. Ὅτι ὁ Μαρσύας ποταμὸς, ἀνίσχων ἐξ Ἀπαμείας, μεγάλης πόλεως, ἐξίησιν εἰς τὸν Μαιάνδρον.

67. Ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὁ Μαιάνδρου τοῦ ποταμοῦ βροῦς σκολιός, ὥστε ἐξ ἐκείνου πάντα τὰ σκολιὰ Μαιάνδρου καλεῖσθαι.

68. Ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Μαιάνδρον ποταμὸν χώρα εὖσειστός ἐστι καὶ ὑπόνομος πυρὶ τε καὶ ὕδατι ἀπὸ τῶν πεδίων ἕως Μαγνησίας καὶ Ἱεραπόλεως.

69. Ὅτι τὴν Πριήνην, πρὶν παραλίαν οὔσαν, νῦν ὁ Μαιάνδρος ποταμὸς διὰ τὴν πολλὴν χεῖν μεσόγειαν ἐποίησε σταδίων μ' προσχώματι.

70. Ὅτι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη καὶ τοὺς Ἀρίμους κατὰ τὴν κεκαυμένην Φρυγίαν ἢ Λυδίαν συμβῆναι φασι. Τινὲς δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Λυδῶν λέγουσιν εἶναι τοιαῦτα.

59. Bithyni septentrionales juxta Olympum habitant, item Mygdones et Doliones; reliquum autem tenent Mysi et Epicteti. Doliones autem sunt circa Cyzicum a fluvio Æsepo usque ad Rhyndacum fluvium et Dascylitidem lacum. Mygdones deinceps sunt usque ad Myrleanorum Apamensium regionem.

60. Supra Dascylitidem lacum aliæ duæ sunt paludes, Apolloniatis et Miletopolitis.

61. Delubrum in Cyzico Dindymenes matris deum Argonautæ œdificarunt.

62. Potentes olim atque optimis legibus instructæ civitates fuerunt Cyzicus, Rhodus, Massilia, Carthago, Roma, Sparta.

63. Phrygiæ Epicteti sunt Azani, Nacoleia, Cotyaium, Midaum, et Dorylaum urbes, et Cadi.

64. Mysiæ pars mediterranea ab Olympena ad Pergamenam est porrecta, et in Campum Cæci dictum.

65. Supra Epictetum ad austrum Phrygia magna, quæ a sinistra Pessinuntem et Lycaonas, a dextra Lydiam et Cariam relinquit. In ea Phrygia Parorius sive juxta montes porrecta et Pisidia et Amorium et Eumenia et Synnada; deinde Apamia cognomento Cibotus, et Laodicea, et Colossæ.

66. Marsyas fluvius, ex Apamia urbe magna ortum habens, in Mæandrum egreditur.

67. Cursus Mæandri adeo flexuosus est, ut obliquitates omnes ab eo Mæandri dicantur.

68. Quæ circa Mæandrum fluvium est regio fere tota terræ motibus concutitur, et cuniculos habet aquis atque ignibus plenos, a campis usque ad Magnesiam et Hierapolim.

69. Prienen, quæ prius ad mare erat, Mæander mediterraneam effecit, limi aggestione facta est stadia 40.

70. Typhoni quæ evenerunt et Arimis, in hac exusta Phrygia vel Lydia evenisse ajunt, alii autem etiam quæ inter Mæandrum ac Lydos sunt talia esse dicunt.

et 58. p. 573. || — 59-63. p. 575. || — 63-65. p. 576, C. Codex : Ἄζιανοὶ ... Νακολεῖα καὶ Κοτιάειον καὶ Μιδάειον καὶ Δορυλαίειον. || — 64. Ὀλυμπηνῆς] Ὀλυμπινῆς cod. || — 65. παρῶρειος] παρόρειος cod.; Κολοσσ-

σαί] Κολοσσαί cod., sed sol sec. manu in litura scriptum est. || — 66 et 67. p. 577, D. || — 68. p. 578, D. || — 69 et 70 p. 579. τοιαῦτα] ταῦτα cod.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΓ'.

1. Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τῶν περὶ Αἰσηπον ποταμῶν τόπων καὶ Γράνικον μέχρι Ἀβύδου ἢ τῆς Προποντιδὸς παραλία ἐστίν· ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι Λέκτου τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα ἐστὶ· τούτων δ' ἀπάντων ἢ Ἴδη τὸ ὄρος ὑπέρκειται· ἀπὸ δὲ Λέκτου μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶ τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Ἀδραμύττιον καὶ Ἀταρνεά καὶ Πιτάνην καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον, οἷς ἀντίκειται ἡ Λέσθος νῆσος· εἰθ' ἐξῆς τὰ περὶ Κύμην μέχρι Ἐρμου καὶ Φωκαίας Αἰολίς ἐστὶ· τὰ δ' ἐξῆς Ἴωνία.

2. Ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τοῦ Αἰσηπὸς ποταμοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ ἢ παρ' Ὀμήρω ἐστὶ Τρωϊκὴ χώρα, διηρημένη εἰς θ' ἐπαρχίας· ἢ δὲ τῶν Αἰολίων ἕτερον ἀποικία ἄλλως τὰς ἐπαρχίας διείλε ταύτας, ὅλην τὴν Τρωϊκὴν νειμαμένη καὶ ἕως Ἐρμου ποταμοῦ ἐκταθεῖσα· γενεαῖς δὲ ὄ' προτερεύει ἡ Αἰολικὴ ἀποικία τῆς Ἴωνικῆς. Καὶ γὰρ ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης ἤρξε τοῦ στόλου τῆς Αἰολικῆς ἀποικίας· τελευτήσαντος δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πενθόλος ἤρξε καὶ προῆλθε μέχρι Θράκης ἕτερον τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ἕ', κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κἀθοδὸν εἰς Πελοπόννησον· εἴτ' Ἀρχέλαος, υἱὸς αὐτοῦ, ἐπεραίωσε τοὺς Αἰολεῖς εἰς τὴν περὶ Κύζικον καὶ Δασκύλιον χώραν. Γραῖς δ' ὁ τούτου υἱὸς νεώτατος, ἦλθεν ἕως Γρανίκου ποταμοῦ καὶ περαιωθείς κατέσχε τὴν Λέσθον· Κλεῦης δ' ὁ Δῶρου καὶ Μαλαῶς, ἀπόγονοι καὶ αὐτοὶ Ἀγαμέμνονος, πρῶτα μὲν κατέσχον Λοκρίδα καὶ Φρικόιον ὄρος, πολλὸν χρόνον ἕτερον δὲ διαβάσαντες ἔκτισαν τὴν Κύμην τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.

3. Ὅτι Πρίαπος πόλις ἐστὶ περὶ Κύζικον, ἀνταίρων τῇ Ἀρτάκη πόλει Κυζικηνῆ.

4. Ὅτι ὁ Αἰσηπὸς ποταμὸς ἀνατολικώτερός ἐστὶ τῆς Κυζίκου πόλεως.

5. Ὅτι ἀπὸ πόλεως Παρίου ἕως Πρακτίου πόλεως πρὸς δυσμὰς στάδια εἰσὶ τ'.

6. Ὅτι ἡ Ἴδη τὸ ὄρος σχολοπενδρῶδες ἔχει τὸ σχῆμα καὶ τελευτᾷ τῶ μὲν εἰς τὴν μεσόγειαν ἄκρῳ τῶ περὶ τὴν Ζέλειαν, τῶ δ' εἰς τὸ πέλαιος τὸ Αἰγαῖον καθήκοντι τῶ Λέκτῳ.

7. Ὅτι ἡ Ζέλεια πόλις νῦν τῆς Κυζικηνῆς ἐστὶν ἐπικρατείας.

8. Ὅτι Ὀμηρὸς τὴν Ἴδην τὸ ὄρος ἀφορίζει τῶ τε Λέκτῳ, πρῶτῳ ὄντι ἀπὸ τοῦ πελάγους, καὶ τῇ Ζελεῖᾳ, ἃ ὑπαὶ πόδα νεάτων Ἴδης κ' λέγων.

CHRESTOMATHIÆ

EX STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XIII.

1. A Cyzico et locis Æsepo et Granico vicinis ad Abydum usque Propontidis ora est maritima. Ex Abydo autem usque ad Lectum Ilii et Trojanæ Alexandriæ regio; quibus omnibus Ida imminet. A Lecto vero usque ad Caicum et Canas dictas, sunt Assus, et Adramyttium et Atarneus et Pitane et sinus Elaiticus, quibus Lesbos insula ex adverso protenditur; deinde regio circa Cumam usque ad Hermum et Phocæam Æolis est; quæ deinceps, Ionia.

2. A Cyzico et Æsepo fluvio, usque ad Caicum fluvium regio est quam Homerus Trojanam appellat, in novem principatus divisa; sed Æolorum colonia postea aliter eam partita est, per totam Trojanam oram dispersa, et usque ad Hermum fluvium extenta. Quatuor autem generationibus Æolica colonia prior est quam Ionica; nam Agamemnonis filius Orestes Æolicæ classi imperavit; cui in Arcadia mortuo Penthilus filius successit, et usque in Thraciam processit annis post Trojæ excidium sexaginta, quo tempore Heraclidæ in Peloponnesum rediere; deinde Archelaus illius filius, cum Æolica classe in eam, quæ circa Cyzicum et Dascylium est regionem trajecit; Graus vero filius ejus natu minimus usque ad Granicum fluvium progressus est, et trajiciens in Lesbum eam occupavit. Cleuas vero Dori filius et Malaüs, qui et ipsi stirpis Agamemnoniæ, primum quidem Locridem et montem Phricium diu obtinuerunt; postea transgressi Cumam con siderunt, a Locrensi monte Phriconidem dictam.

3. Priapus est prope Cyzicum adversus Artacen Cyzicenam urbem consurgens.

4. Æsepus fluvius Cyzico urbe orientalis est.

5. A Pario oppido usque ad Practium oppidum occasum versus stadia sunt 300.

6. Ida mons scolopendræ formam habet, cujus altera extremitas est in mediterraneis prope Zeleam, altera vero Lectum promontorium in Ægeum mare porrectum.

7. Zelea urbs Cyzicenorum est ditionis.

8. Homerus Idam montem Lecto terminat, (*ubi primum mare liquerunt Somnus et Juno* (II. 14, 283), et Zelea, quæ est « Idæ pede sub extremo. »

9. Ὅτι τῆς Ἰδης τὸ ἄκρον τὸ Λαίτων καὶ αἱ Κάναι ἄκρον ποιοῦσι τὸν κόλπον τὸν Ἰδαίων.

10. Ὅτι διττοὶ οἱ Κίλικες, οἱ μὲν Θηβαῖοι Ὑποπλάκιοι, ὅθεν ἦν Χρυσηίς, οἱ δὲ [Λυρνήσιοι, ὅθεν ἦν ἡ] Βρισηίς « τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας, » ἦτις ἦν πόλις « θείου Μύνητος » ἐκ δὲ Θήβης ἢ Χρυσηίς « φερόμεθ' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν. » Ἐνθίνδε ἦν καὶ ἡ Ἀνδρομάχη. Δύο οὖν αὐταὶ δυναστεῖαι Τρωικαί· ὅθεν καὶ τὰ περὶ τῆς Ἀνδρομάχης ἐν ὑπερβατῶ ἀναγνωστοίον « ἀμφοτέροι, οὐ μὲν ἐν Τροίῃ, Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν. » δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν « ἀμφοτέροι ἐν Τροίῃ· οὐ μὲν Πριάμου ποτι δῶμα, Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν. » Τρίτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ αὕτη Τρωική· « Ἄλτω, ὅς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει. » Καὶ μὴν [οἱ] ὑπὸ Ἑκτορι Τρῶες ἦσαν « Τρῶσι μὲν ἡγεμόνευεν » ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπὸ Αἰνεῖα Δάρδανου Τρῶες ἦσαν, ὡς ἔθαν λέγει· Αἰνεῖα, Τρώων βουληφόρε. « Ἑκτοὶ δ' οἱ ὑπὸ Πανδάρω Λύκιοι, ὅς καλεῖται καὶ Τρῶας ἰδίας. Ἐβδόμοι δ' οἱ μεταξὺ Αἰσῆπου ποταμοῦ καὶ Ἀβύδου Τρῶες εἰσιν· ἀλλὰ ὑπὸ μὲν Ἀσίω οἱ Ἀβυθνοὶ Τρῶες· καὶ γὰρ Δημοκόων, ὁ τοῦ Πριάμου παῖς, « Ἀβυθόθεν ἦλθε παρ' Ἰππων ὠκειάων. » Ἐν δὲ Περιωίῃ ἐθουνοῖται Μελάνιππος υἱὸς Ἰκετάονος, (ὡς) οὐκ ἄλλοτρίως δηλονότι νεμόμενος. Ἀλλὰ καὶ οἱ μέχρι Ἀδραστείας Μεροπίδα ἀρχοντας Τρῶες ἦσαν· ὁ γὰρ αὕτη ἐπαρχία. Ἐνάτη δ' αὕτη δυναστεία ἡ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τρωική.

11. Ὅτι δὲ τούτων ἀπάντων ἤρχεν ὁ Πρίαμος, δηλοῖ Ἀχιλλεύς λέγων « ἄσπον Διόσφορ ἄνω, Μάκαρος ἔδος, ἐντὸς ἐέργει, Καὶ Φρυγίη καθύπερθε καὶ Ἑλλησπόντος ἀπέριων. »

12. Ὅτι Ἀφνειοὶ καλοῦνται οἱ ὑπὸ Πανδάρω Λύκιοι ἀπὸ Ἀφνίτιδος λίμνης, ἦτις ἐστὶν ἡ Δασκυλίτις. Ἡ δὲ Ζέλεια ἀπέχει Κυζίκου πρὸς τὴν ἑω σταδίους ρζ' τῆς δ' ἐγγυτάτω θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν ὁ Αἰσῆπος, ὅσον π' σταδίους.

13. Ὅτι ἡ μὲν Ζέλεια μεσόγειός ἐστιν, ὑποπεπτῶκασι δ' αὐτῇ τὰ περὶ Κύζικον καὶ Πριάπον χωρία. Καὶ ἐστὶ περὶ τὴν Ζέλειαν ὁ Τάρσιος ποταμὸς, ἔχων κ' διαβάσεις τῇ αὐτῇ ὁδῷ, καθάπερ ὁ Ἑπτάπορος.

14. Ὅτι μεταξὺ Αἰσῆπου ποταμοῦ καὶ Πριάπου ὁ Γράνικος ραῖ ποταμὸς, τὰ πολλὰ διὰ Ἀδραστείας πεδίου· Πρίαπος δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμνῇ.

15. Ὅτι ἡ Ἀδράστεια πόλις μεταξὺ ἐστὶ Πριάπου πόλεως καὶ Παρίου πόλεως. Ἐπὶ Αἰσῆπου ποταμοῦ [Νέμεσις τιμάται] ἡ Ἀδράστεια ἡ λιμένα ἔχουσα ἢ αὕτη Πρίαπος ἐλάσσονα τοῦ Παριανοῦ.

9. Lectum Idae promontorium et Canae promontorium sinum Idaeum faciunt.

10. Duplices sunt Cilices, alteri Thebani Hypoplacii, unde Chryseis erat, alteri Lyrnessii, e quibus erat Bryseis, « quam ex Lyrnesso ceperat multos perpersus labores, » quæ urbs erat « divini Mynetis. » E Thebis Chryseidem fuisse, sic indicat : « Proficisceremur Theben urbem sacram. » Ex hac etiam Andromache fuit. Sunt itaque duæ hæc ditioes Troicæ; unde quæ de Andromache dicuntur verborum tractione exponenda : « Ambo, tu sane in Troja, ipse autem Thebis, » sic enim est legendum, ut sit sententia, utrumque in Troja natum, Hectorem in domo Priami, Andromachen Thebis. Tertia est Lelegum ditio, et ipsa Trojana, « Altæ, qui Lelegibus bellicosus imperat. » Sub Hectore Trojani erant; « Hector jam Troas duxit. » Verum etiam Dardani, quos Æneas duxit, Trojani erant, velut ubi dicit : « Ænea, Troiam consultor. » Sexti sunt sub Pandaro Lycii, quos etiam Trojanos appellat proprie. Septimi sunt habitantes inter Æsepum et Abydum Trojani; ponuntur quidem sub Asio Abydeni Troes, verum etiam Democoon, Priami filius « ex Abydo venerat ab equabus velocibus. » Ad Percooten autem Melanippus Hicetaonis filius boves pascere, nec ipse alienas. Quin et qui Adrasteam usque imperabant Meropis duo filii, Trojani erant; atque hæc octava ditio est. Nona autem Trojæ ditio est, quæ sub Eurypylo Telephi filio censetur.

11. His autem omnibus Priamum imperasse, Achilles declarat, inquit : « Quantas Lesbos a meridie Macaris sedes intus continet, Et Phrygia ab oriente, et Hellespontus immensus. »

12. Lycii qui sub Pandaro erant Aphnei dicuntur ab Aphnitude lacu, qui Dascylitis est. Zelea a Cyzico distat versus ortum stadia 190, a proximo mari vero, in quod Æsepus fluvius egreditur, circiter stadia 80.

13. Zelea mediterranea est. Subjacent ei loca quæ sunt circa Cyzicum et Priapum. Circa Zeleam Tarsius est fluvius, habens in eadem via transitus viginti, sicut septem habet Heptaporus.

14. Inter Æsepum fluvium et Priapum Granicus fluit, magna ex parte per Adrasteæ campum. Priapus autem urbs est maritima cum portu.

15. Adrastea urbs inter Priapum urbem et Parium sita est. Ad Æsepum fluvium Nemesi Adrastea colitur. * Priapus et ipsa portum habet, sed Pariano minorem.

|| — 9. p. 584, A. || — 10. p. 584, D-586, B. οἱ δὲ [Λυρνήσιοι, ὅθεν ἦν ἡ] Βρισηίς. Pro his codex ἡ δὲ Βρισηίς. em. Hudson. || — ἀνάσσει] ἀνασσει cod. || — ἀλλὰ ὑπὸ μὲν Ἀσίω etc.] Recte hæc procedent, si legeris : ὑπὸ μὲν Ἀσίω οἱ Ἀβυθνοὶ Τρῶες· ἀλλὰ καὶ Δημοκόων etc. Vid. Strabo. || — ὡς, quod est post Ἰκετάονος, aut ejiciendum, aut in βούς mutandum. Hoc fecit Corayus.

|| — ἄλλοτρίως ... νεμόμενος] ἄλλοτρίων ... νεμόμενος cod. || — 11. p. 586 C. || — 12-14. p. 537. || — 15. p. 588, A. ἐπ' Αἰσῆπου π. [Νέμεσις τιμάται] ἢ Ἀδράστεια. Sic locum resarcivi e Strabone p. 588, ubi ex Antimacho afferuntur hæc : Ἔστι δὲ τις Νέμεσις μεγάλη θεός, ... βωμὸν δὲ οἱ εἴσατο πρῶτος Ἀδρηστος ποταμοῖο παρὰ βόον Αἰσῆπου, ἐνθα τετιμηται τε καὶ Ἀδρησταια

16. Ὅτι ἡ Πιτυεῖα πόλις ἐστὶ μεταξὺ Παρίου πόλεως μεσόγειος.

17. Ὅτι μεταξὺ Λαμφάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· Ὁμηρος δὲ καὶ τρισυλλάβως αὐτὴν εἶρηκε, λέγων· « καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ » καὶ « ὅς β' ἐνὶ Παισῶ. »

18. Ὅτι τόπος ἐστὶν ἐν τῇ Κυμαία χώρᾳ θηλυκῶς καὶ πληθυντικῶς καλούμενος καὶ Γέργιθες. Ἔστι δὲ πόλις, ἐξ ἧς ἐν Λαμφάκῳ Γεργίθιον χωρίον.

19. Ὅτι τὸ Πράκτιον τὸ παρ' Ὁμήρῳ οὐκ ἐστὶ πόλις, ἀλλὰ ποταμός, μεταξὺ βέων Ἀβύδου καὶ Λαμφάκου.

20. Ὅτι ἡ τοῦ Ξέρξου ἐν Ἀβύδῳ γέφυρα μικρὸν ἀνατολικωτέρα ἐξέχθη τῆς Ἀβύδου, δυσμικωτέρα δὲ τῆς Σηστοῦ. Καὶ δεῖ σημειώσασθαι, ὅτι ὁ Στράβων συνηγορεῖ τῇ μυθολογίᾳ τῆς Ἡροῦς, ὡς ἐν Σηστῶ ἦν ὁ πύργος αὐτῆς, καὶ τὸ κατὰ τὸν Λέανδρον πάθος· ὅτι ἐκεῖσε γέγονεν.

21. Ὅτι τὰ ἐν Πακτωλῷ χρύσεια μέταλλα τῆς Λυδίας ἐξέλιπεν.

22. Ὅτι ἀπὸ Ἀβύδου ἐπὶ Αἴσηπον ποταμὸν στάδιον εἰσὶν ψ' πεζῆ, εὐθυπλοῖα δὲ ἑξήκτους.

23. Ὅτι Ἴλιος πρῶτος μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐτόλμησεν ἐν πεδίῳ πόλιν κτίσαι, τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ Ἴλιον· διὸ καὶ ἐτάφη ἐν πεδίῳ· « οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα, μέσον κἀπ' πεδίον. » Τινὲς δὲ φασιν, ὅτι ἡ νῦν Ἴλιος δεικνωμένη οὐκ ἐστὶν ἡ παρ' Ὁμήρῳ, ἀλλ' ἑτέρα ἐστὶ ταπεινοτέρα· ἡ δὲ παλαιὰ μετρωτοτέρα ἦν πρὸς τῇ Ἰδῆ σταδίοις λ'.

24. Ὅτι ἡ νῦν Ἀλεξάνδρεια Τρωὰς καλουμένη, πόλις ἔρημος οὖσα νῦν, Ἀντιγόνα ἐκαλεῖτο. Ἰπὸ γὰρ Ἀντιγόνου ἐκίσθη, τοῦ ἐξ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἀρξάντος τῆς Φρυγίας· ὕστερον δὲ ὑπὸ Λυσιμάχου Ἀλεξάνδρεια μετωνομάσθη διὰ τὸ δεῖν μᾶλλον τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν ἀπὸ τοῦ αἰτιωτάτου πάσης τῆς κατὰ Περσῶν νίκης Ἀλεξάνδρου.

25. Ὅτι Φιμβρίας Ῥωμαῖος, ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ ἐκ πολιορκίας λαβὼν τὸ Ἴλιον ἐν ἡμέραις ι', εἶτα καυχώμενος, ὡς Ἀγαμέμνωνος ἔχοντος τὸν χιλιόναυον στρατὸν καὶ τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα μόλις ἐν ἔτεσι ι' ταύτην ἐλόντος, αὐτὸς ἐν ἡμέραις ι' ἔλαβεν, ἤκουσεν εὐθὺς ἐκ τινος τῶν Ἰλίων· οὐ γὰρ εἶχομεν Ἐκτορα τὸν προπολεμοῦντα.

26. Ὅτι μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου πόλεως βεῖ δ' Ῥοδῖος ποταμός κατ' ἐναντία τοῦ ἐν χειρρονήσῳ Κυνὸς σήματος τῆς Ἑκάτης.

27. Ὅτι τὸ μὲν Ἐκτορος μνημα ἐν Ὀφρυνίῳ ἐστὶ

16. Pityea urbs est inter Parium et Priapum urbes.

17. Inter Lampsacum et Parium Pæsus urbs et fluvius. Homerus tribus syllabis eam effert, inquit : « et populam Apesi » item : « qui in Pæso »

18. In regione Cumana locus est feminino genere et numero plurali dictus Gergithes. Est etiam urbs, a qua in agro Lampsaceno locus nomine Gergithium.

19. Practium Homerus non urbem dicit sed fluvium, qui inter Abydum fluit et Lampsacum.

20. Xerxis pons ad Abydum paulo magis ad ortum fuerit locatus quam sit Abydus, magisque ad occasum quam Sestus. Notandum est Strabonem consentire fabulæ de Hero ; scilicet ad Sestum fuisse ejus turrem, et quæ Leandro acciderunt, ibi evenisse.

21. Aurea metalla in Pactolo Lydiæ nunc defecerunt.

22. Ab Abydo ad Æsepum fluvium stadia sunt 700, itinere pedestri, recta vero navigatione pauciora.

23. Ilus post diluvium primus ausus est urbem in planitie locare, quæ ab eo dicta fuit Ilium ; unde et in campo est sepultus, ut ait Homerus : « Hi vero per tumulos Ili, Per campum medium. » Sunt qui dicant urbem, quæ nunc ostenditur, non esse Ilium Homeri, sed aliam magis humilem ; antiquam enim triginta stadiis superiorem fuisse ad Idam.

24. Quæ nunc Alexandria Troas dicitur, urbs deserta, prius Antigonía dicta fuerit. Nam ab Antigono condita est, qui ex Alexandri magni ducibus imperavit Phrygiæ ; postea a Lysimacho Alexandria fuit appellata, quum consentaneum magis videretur eam ab Alexandro cognomen accipere, quippe qui totius victoriæ de Persis deportatæ auctor exstitisset.

25. Fimbria Romanus, bello adversus Mithridatem gesto, quum Ilium oppugnatione aggressus decimo die cepisset, atque inde gloriaretur, quam urbem Agamemno decimo vix anno cepisset, quum mille navium classem et totam Græciam secum haberet, se decimo die obtinuisse, respondit quidam ex Iliensibus : Non enim Hector nobis aderat, qui pro civitate pugnaret.

26. Inter Abydum et Dardanum urbem Rhodius fluvius labitur, ex adverso sepulcri Hecubæ quos Cynossema dicitur.

27. Sepulcrum Hectoris in Ophrynio est, Troadis

καλεῖται. Vulgo verba ἐπ' Αἰσῆπῳ ποταμῶ cum antec. junguntur et verba ἢ Ἄδρ. tanquam spuria notantur ; at Æsepus fluvius ad Adrasteam urbem nihil pertinet. In sqq. nonnulla exciderunt. Possis : [Ἔστι καὶ τὸ Πάριον πόλις ἐπὶ θαλάττῃ,] λιμένα ἔχουσα καὶ αὐτῇ· [ἢ δὲ] Πριαπὸς ἐλάσσονα τοῦ Παριανοῦ (Παρινοῦ cod). Strabo ita : Ἔστι δὲ καὶ τὸ Πάριον πόλις ἐπὶ θαλάττῃ

λιμένα ἔχουσα μετὰ τῆς Πριαποῦ. || — 16. p. 588, D || — 17. p. 589, B. || — 18. p. 589, CD. || — 19 p. 590, BC. 591, AB. || — 20-22. p. 591, CD. || — 23. p. 593, A. || — 24. p. 593, D. Ἀντιγονία cod || — 25. p. 594, BC. Φιμβρίας] Φιμβρίας cod. || — 26. p. 595, B. Ῥοδῖος] Ῥόδιος cod. h. l. et n. 34. } — 27. p. 595, CD. Ὀφρυνίῳ. Ῥοδίον...Σίγιον cod.

τῆς Τρωάδος τόπω βῆηλῶν, εἶτα Ῥοίταιον, πόλις ἐρημος, εἶτα αἰγιαλός, εἶτα μνήμα Αἴαντος, εἶτα Σίγειον, πόλις ἐρημος, εἶτα ὁ Ἀχιλλέως τάφος καὶ Πατρόκλου καὶ Ἀντιλόχου, εἶτα ναύσταθμος καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, εἶτα αἱ τοῦ Σιμοῦντος καὶ Σκαμάνδρου ἐκβολαὶ λιμνώδεις καὶ ἑλῆ καὶ ἡ Στομαλίμνη καλουμένη. Ταῦτα δὲ πάντα τῇ Ἰλίῳ ὑποπέπτωκεν.

28. Ὅτι Πρίαμος, μικρὰν εὐρὴν τὴν τῶν Τρώων βασιλείαν, ὡς καὶ τὸν Ἡρακλέα « ἐξ οἴης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροις » ἐξαλαπάξει αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐπὶ μέγα αὐτὴν ἠέξησεν, ὡς καὶ βασιλεὺς βασιλέων γενέσθαι ὡς ἐηλοῖ τὸ « Ἰσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἔδος. »

29. Ὅτι τὸ Τρωικὸν πεδῖον ἀπὸ θαλάσσης ἕως τῆς Ἰδῆς διήκει· οὐ τὰ μὲν νότια ταλευτὰ εἰς τὴν Σκῆψιν, τὰ δὲ βόρεια εἰς τὴν Ζέλειαν.

30. Ὅτι πολλοῖς καὶ ἀξιόπιστοις ἐπιχειρήμασιν ὁ Στράβων ἀπίδειξε τὴν νῦν καλουμένην Ἴλιον μὴ εἶναι τὴν ὑπὸ Ὀμήρου ἄδομένην· ἀλλὰ ταύτης μετεωροτέρα καὶ ἀνατολικωτέρα ἐστὶν ἡ ἀληθὴς Ἴλιος, ἡ τοῦ Ἐκτορος πατρὶς. Εἰ δὲ καὶ οὐδὲ ἔχνη αὐτῆς σώζεται νῦν, ἀλλὰ τῆς ταπεινοτέρας εἰσὶν ἔχνη, οὐ θαῦμα· ὁ γὰρ χρόνος πολλὰ τοιαῦτα ποιεῖ.

31. Ὅτι τινὲς τὸν τόπον μετατιθέασιν τοῦ στίχου τούτου « θείναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν » ἀναγινώσκουσι γὰρ πρὸ μιᾶς τὸν τόπον τιθέντες ὡς τὸ θυάσιν, οὕτως γουνάσιν, ἀντὶ τοῦ ταῖς ἱεσάταις.

32. Ὅτι κατὰ τι παλαιὸν ἔθος Ἀγαμέμνων κατηράσατο κατὰ τῶν τολμησόντων κτίσαι αὐτὸς τὸ Ἴλιον διὸ οἱ ὕστερον ἀφοσιούμενοι εὗρον πλησίον χωρίον ὁμοίωτάτον τῷ ἀρχαίῳ, καὶ ἔκτισαν αὐτὸ καὶ Ἴλιον ἐκάλεσαν, καὶ τὰς καταράς ἐξέφυγον τοῦ Ἀγαμέμνονος.

33. Ὅτι ὁ Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοεῖτης· ὁ δὲ Ἐπεάπορος Πολόπορος καλεῖται, ἀνίσχων ἐκ τῶν περὶ Καλὴν πεύκην χωρίων, ἐπὶ Μελαίνας κώμην ἰοῦσιν· ἡ δὲ Καλὴ πεύκη εἶχε τὴν μὲν περίμετρον κατὰ ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν βίχης ἐπὶ ἑξ' πόδας ἀνήκει, εἶτα εἰς τρία μέρη σχιζομένη ἴσον ἀλλήλων διέχοντα αὐτὴς πάλιν συνήγατο εἰς μίαν κορυφὴν· ἀπέτλει δὲ τὸ ὕψος δυεῖν πλέθρων καὶ πηχῶν ἑ.

34. Ὅτι ὁ Κάρησος ποταμὸς ἀπὸ Μαλοῦντος βεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαισκήφειας καὶ Ἀχαιίου τῆς Τενεδίων παραίας· ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἰσηπον· Ῥοδῖος δ' ἀπὸ Κλεανδρείας καὶ Γόρδου· ἐμβάλλει δὲ εἰς τὸν Αἴνιον.

35. Ὅτι ὁ Σμινθεὺς Ἀπόλλων παρὰ Τενεδίοις τιμᾶται. Καὶ γὰρ ἐστὶν αὐτοῦ νεὸς ἐν Τενέδῳ· ὅθεν εἰρηται « Τενέδοιό τε Ἰφι ἀνάσεις, Σμινθεῦ. »

36. Ὅτι ἄλλο ἱερὸν Σμινθέως Ἀπόλλωνος παρὰ θαλάσσιον ἐν Τρωάδι.

loco excelso, deinde Rhœteum urbs deserta, inde litus, postea Ajacis sepulcrum, inde Sigeum, urbs deserta, postmodum Achillis sepulcrum et Patrocli et Antilochi, deinde navium statio et castra Græcorum, mox Simoentis et Scamandri ostia stagnantia et paludes et lacus qui Stomalimne dicitur : quæ omnia Ilio subsunt.

28. Priamus exiguo invento Trojanorum regno, ut Hercules « cumque viris paucis et sex cum navibus » Pergama diripuit, illud magnopere auxit, ita ut rex regum appellaretur, quemadmodum et illud indicat : « Quantas Lesbus a meridie Macaris sedes. »

29. Campus Trojanus a mari usque ad Idam porrigitur ; cujus partes australes in Scepsim, septentrionales in Zeleam finiunt.

30. Permultis et fide dignis argumentis Strabo ostendit urbem quæ nunc Ilium vocatur, non esse illam ab Homero decantatam ; sed verum istud Ilium Hectorisque patriam hac esse excelsiorem et orientaliorem ; si ne vestigia quidem ejus nunc supersint, dum exstant adhuc humilioris illius vestigia, id non esse mirandum, quum tempus permulta ejusmodi faciat.

31. Nonnulli accentum transponunt in hoc versu : θείναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν. Legunt enim cum accentu in penultima, ut θυάσιν, sic γουνάσιν, pro ταῖς ἱεσάταις.

32. Juxta vetustum quendam morem Agamemnon male imprecatus est iis, qui Ilium instaurare auderent ; eamque ob causam posteri, religiose ducti, locum elegerunt vicinum et antiquo simillimum, quem ædificatum Ilium appellarunt et hoc pacto Agamemnonis execrationes effugerunt.

33. Rhesus fluvius nunc Rhoites appellatur ; Heptaporus vero Polyporus, ortum habens a locis Pulchræ piceæ finitimis ad Melænas pagum euntibus. Pulchra picea ambitum habuit pedum 24, altitudinem a radice ad pedes 67 ; deinde in tres partes scissa æqualiter inter se distantes, rursus in unum verticem contrahebatur. Totam vero altitudinem duorum jugerum et cubitorum decem habuit.

34. Caresus fluvius a Malunte fluit, loco quodam sito inter Palæscepsin et Achaium, locum continentis Tenedo oppositæ, in Æsepum autem exit. Rhodius vero a Cleandria et Gordo labitur, et Ænium (Æsepum ?) influit.

35. Smintheus Apollo a Tenedis colitur. Est enim templum ipsius in Tenedo ; unde et illud : « Smintheu, qui Tenedum regis. »

36. Aliud templum Sminthei Apollinis est in Troade juxta mare situm.

|| — 28. p. 595, D. || — 29. p. 596, CD. || — 30-32. p. 597 sqq. || — 33. p. 602, D. 603, A. Ροίτης et

· ἂν εἴη pro ἀνήκει, cod. || — 34. p. 603, C. || — 35-39. p. 604. In 35 : καὶ ἔστι γὰρ cod., quod in καὶ γὰρ ἐστὶ

37. Ὅτι τὰ περὶ τὴν Τένεδον νησιδία Καλύδναι καλοῦνται.

38. Ὅτι περὶ τὴν Τρωάδα ὁ Ἄχαιὸς τόπος· εἶτα Λάρισσα καὶ Κολωναὶ καὶ ἡ νῦν Χρύσα ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου παραθαλασσία.

39. Ὅτι ἐν τῷ τοῦ Σμινθέως ἱερῷ μῦς ἐστὶ χαλκοῦς, ὑποκείμενος τῷ ποδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰσι δὲ πολλοὶ ναοὶ Σμινθίου Ἀπόλλωνος.

40. Ὅτι περὶ τὸ Λέκτον ἄκρον ἀλοπήγιόν ἐστιν, αὐτομάτως πηγνύμενον τοῖς ἐτησίαις ἀνέμοις.

41. Ὅτι Ὅμηρος ἐν τῷ Ἀδραμυττικῷ κόλπῳ ἰδρύει Λέλεγας τε καὶ Κίλικας ἀμφοτέρους, ἐνθα καὶ Πήδασος πόλις ἐρήμη καὶ Σατνιοεὶς ποταμὸς χεῖμαρος καὶ Θήβη καὶ Λυρνησσὸς αἱ πόλεις.

42. Ὅτι οἱ μὲν Ἀμαζῖται παραθαλάσσιοι εἰσιν, εἶτα ὑπὲρ αὐτοὺς Νεανδρῖαι, εἶτα Κεβρήνιοι ὑπὲρ αὐτοὺς, εἶτα Δάρδανοι μέχρι Παλαισκήψωος, ὧν καὶ Αἰνείας ἤρχεν, εἶτα Σκῆψις.

43. Ὅτι ἀπὸ Λέκτου ἄκρου ἕως Γαργάρου, πρὸς ἀνατολὰς ὄντος, στάδιοι οὗτ'.

44. Ὅτι μετὰ τὸ Ἀδραμύττιον Κορυφαντὶς τε καὶ Ἡράκλεια κῶμαι, εἶτα Ἄττα, εἶτα Ἀταρνεὺς καὶ Πιτάνη καὶ αἱ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ ἐκβολαί.

45. Ὅτι τινὲς, χαριζόμενοι Ῥωμαίοις, μεταγράψουσι τὸ Ὀμηρικὸν ἔπος περὶ τοῦ Αἰνείου οὕτως· « νῦν εἰ δὴ Αἰνείαο γένος πάντεσσιν ἀνδρῶν. »

46. Ὅτι ἐκ τῆς Σκῆψωος πόλεως ἦν Κορίσκος ὁ Σωκρατικὸς καὶ ὁ τούτου παῖς Νηλεὺς, θεὸς καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου ἠκροάσατο καὶ διεδέξατο τὴν βιβλιοθήκην Θεοφράστου, οὖσαν τὴν αὐτὴν καὶ Ἀριστοτέλους· ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον τὴν σχολὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιβλιοθήκην καταλέλοιπε Θεοφράστῳ τὴν ἑαυτοῦ, πρῶτος ὧν ἴσμεν βιβλία συναγαγῶν καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλείας βιβλιοθήκης σύνταξιν. Θεοφράστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δὲ εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μεθ' αὐτὸν παρέδωκεν, ἰδιώταις ἀνθρώποις, οἱ κατέκλειστα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα· ἐπαιδῆ δ' ἤσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ἐφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ ῥοτῆος καὶ σπητῶν κακωθέντα ὅψι ποτὶ ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλικῶντι τῷ Τηίῳ πολλῶν ἀργυρίων τὰ τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. Ἦν δὲ ὁ Ἀπελλικῶν φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· αὐτὸς καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνευχε τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἀμαρτάνων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπέτων, τοῖς μὲν παλαιοῖς

37. Insulæ exiguæ juxta Tenedum Calydnae vocantur.

38. Circa Troadem Achæus locus est. Deinde Larissa et Colona et Chrysa nunc dicta, in edito loco juxta mare sita.

39. In Sminthei templo mus est æneus, pedi statuae subjacens. Sunt autem Sminthei Apollinis per multa templa.

40. Circa Lectum promontorium salinæ sunt, ubi sal sponte sua cogitur spirantibus etesias.

41. Homerus in sinu Adramyttico ponit Leleges et Cilices utrosque; quo loco Pedasus urbs est deserta et Satniois fluvius, qui torrens est, ac Thebæ et Lyrnessus urbes.

42. Hamaxitæ maritimi sunt; supra eos Neandrenses; deinde Cebrenii supra hos; mox Dardani usque ad Palæscepsin, quibus imperavit Æneas; deinde Scepsis.

43. A Lecto promontorio usque ad Gargara versus ortum sita stadia sunt 260.

44. Post Adramyttium sunt pagi Coryphantis et Heraclea; post Attea; inde Atarneus et Pitane et Caici fluvii ostia.

45. Nonnulli, Romanis gratificantes, versum Homeri de Ænea ad hunc modum scribunt: « At genus Æneæ cunctis dominabitur oris. »

46. E Scepsæ urbe fuit Coriscus Socraticus, et hujus filius Neleus, qui et Theophrastum et Aristotelem audivit, et successione accepit bibliothecam Theophrasti, in qua Aristotelica inerat; nam Aristoteles et bibliothecam et scholam Theophrasto reliquit, et primus omnium quos scimus libros congregavit, et Ægypti reges bibliothecam componere docuit. Theophrastus vero eam tradidit Neleo; Neleus Scepsin detulit, et posteris dedit, hominibus sane imperitis, qui libros inclusos ac negligenter positos tenebant. Quumque Attaliorum regum, quibus urbs parebat, studia intellexissent conquirendorum librorum ad instruendam Pergami bibliothecam, eos in fossa quadam sub terram occuluerunt. Ibi ab humore et blattis vitiatos tandem qui ex ea erant stirpe, Aristotelis et Theophrasti libros Apelliconi Teio magna pecunia vendiderunt. Tenebatur is Apellico magis librorum amore quam philosophiæ studio; itaque volens erosa emendare, eos transcribendos dedit, lacunas non recte supplens, ediditque libros mendorum plenos. Usu autem venit antiquis Peripateticis post

mutavit Kramer. || — 38. ἐφ' ὑψηλοῦ] ἐφ' ἴλου cod.; em. Kramer.; ἐφ' ὕψους τινός Strabo. || — 40. p. 605, B. Λέκτον] λέκτρον, sed expuncta lit. ρ, cod. || — 41. p. 605, CD. 606, A. Ἀδραμυττικῷ cod. || — 42 et 43.

p. 606. || — 44. p. 607, A. || — 45. p. 608, C. || — 46. p. 608, D. 609, A. σύνταξιν] σύνταξιν cod.; σπητῶν] σπητῶν cod.; ἐξέδωκεν] ἔδοξεν cod.; εἰ κομισθεῖσαν] τ' ἐκομισθησαν, Τυραννίων δ' ὁ γρ. cod.; em. Hudson. ||

μετὰ Θεόφραστον, οὐκ ἔχουσιν ὄλιγας τὰ βιβλία πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις ληκυθίζειν τοῖς δ' ὕστερον, ἀπ' οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προήλθεν, ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ ἀριστοτελεῖν ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν. Πολλὸν δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμη προσελάβετο· εὐθὺς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπελλίκωντος τελευτήν Σύλλας ἦρε τὴν Ἀπελλίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἐλὼν· εἰς Ῥώμην δὲ κομισθεῖσαν Τυρραννίων τε ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὄν, θεραπεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης, καὶ βιβλιοπῶλαι τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πρᾶσιν γραφομένων βιβλίων καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

47. Ὅτι μετὰ Σκῆψιν πόλιν Ἄνδρα ἔστι καὶ Πιονία καὶ ἡ Γαργαρίς. Ἔστι δὲ λίθος περὶ τὰ Ἄνδρα, καὶ καιόμενος σίδηρος γίνεται· αἶτα μετὰ γῆς τινας καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἢ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται κράμα, ὃ τινες δρεῖχαλκον καλοῦσι. Γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Ἰμῶλον.

48. Ὅτι ἡ Ἄσσαν πόλις ἐρυμνή ἐστι καὶ εὐτειχὴς, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὄρθαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα· ὅστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκίως εἰρησθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονικοῦ τοῦ κίθαριστοῦ· « Ἄσσαν ἴθ' ὡς κεν θάσσαν ὀλίθρου πείραθ' ἴκηαι. » Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ Κλεάνθης ὁ Στωικὸς, ὁ Ζήνωννα μὲν διαδεξάμενος, Χρυσίππῳ δὲ τῷ Σολεῖ καταλιπὼν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς Ἐρμείαν τὸν εὐνοῦχον τύραννον κηδεῖαν· ἦν δ' Ἐρμείας τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης, γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἱεροῦσάτω Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους· ἐπανελθὼν δὲ τῷ δεσπότην συνευτράνησε, πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνεία καὶ Ἄσσαν χωρίοις· ἔπειτα διεδέξατο ἐκαῖνον καὶ μετεπέμψατο τὸν τε Ἀριστοτέλη καὶ Ξενοκράτη καὶ ἐπεμελήθη αὐτῶν· τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ συνώκισε. Μένων δ' ὁ Ῥόδιος, μηδὲν τότε σφόδρα καὶ στρατηγῶν, προσκοιησάμενος φίλιαν, [καλεῖ πρὸς ἑαυτὸν] ξενίας τε ἅμα καὶ πραγμάτων προσκοιητῶν χάριν· συλλαβὼν [δ'] ἀνέπειμψε πρὸς βασιλεία, καὶ κει κρεμασθεὶς ἐφάρθη.

49. Ὅτι τὰ περὶ Ἄσσαν καὶ Γάργαρον χωρία καὶ Σκῆψιν Λαλέγων ἐστὶν, ὅστινες μεταξὺ ἔχουν Κιλίκων τε καὶ Δαρδανίων, πόλιν ἔχοντες Πήδασον· φεύγοντες δὲ τὰς ἐξ Ἀχιλλέως ἐπιδρομὰς, εἰς Καρίαν ἦλθον καὶ ἐκτίσαν πόλιν Πήδασον, ὁμώνυμον τῇ πατρίδι.

50. Ὅτι μετὰ τοὺς Ἀδριαγας τὴν ἐξῆς παραλίαν Κίλικες εἶχον καθ' Ὀμηρον, ἢ νῦν Ἀδραμύτιον· τὴν ἔστι καὶ Ἀταρνεία καὶ Πιταναῖοι μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ

Theophrastum, quum omnino libris istis carerent, præter paucos et præcipue exotericos, ut nulla de re exquisite pertractando eam philosophari possent, sed tantum de propositis disputarent. Posterioribus, ab eo tempore quo libri isti sunt editi, facilius fuit philosophari et Aristotelem imitari; quanquam ob mendorum multitudinem cogerentur plurima probabiliter modo dicere. Multum huc etiam Roma contulit; nam continuo post Apelliconis obitum Sylla, qui Athenas ceperat, bibliothecam illius recepit; quæ quum Romam esset allata, Tyrannio grammaticus, Aristotelis amantissimus, a bibliothecæ præfecto obtinuit, ut sibi eorum usus permitteretur, et librorum venditores nonnulli ineptis usi librariis, neque cum exemplari descripta comparantes; quod et aliis accidit libris, qui exscribuntur vendendi causa et Romæ et Alexandriæ.

47. Post Scepsin urbem Andera et Pionia et Gargarum sunt. Juxta Andera lapis est, qui ustus in ferum mutatur; deinde cum terra quadam in fornace excoctus falsum argentum stillat; cui ubi æs additum, fit temperamentum quod sic dicitur et quod nonnulli orichalcum vocant. Nascitur pseudargyus etiam apud Tmolium.

48. Assus urbs est natura et arte munita, a mari et portu rectum et longum adscensum habens, adeo ut convenire ei videatur illud Stratonici citharædi: « Asson eas, propere exitium si tu tibi quæris. » Hic natus fuit Cleanthes Stoicus philosophus, qui Zenonis Citiensis scholæ successit, quam postea Chrysippo Solensi reliquit. Hoc in loco Aristoteles quoque aliquandiu permansit, propter adfinitatem quam cum Hermia eunucho et tyranno contraxerat. Fuit autem Hermias cujusdam mensarii famulus, qui Athenas profectus Platonem Aristotelemque audivit; postea ad dominum reversus, cum ipso imperavit, primum Atarnenses et Assenses aggresso; post illi successit, et Aristotelem et Xenocratem ad se accersitos diligenter curavit, Aristoteli vero etiam fratris sororem dedit. Per id tempus Memnon Rhodius quum Persis ministraret et exercitum duceret, simulata cum eunucho amicitia hospitalitatis nomine et tractandarum rerum gratia illum ad se vocat; quem quum comprehendisset, ad regem misit, ibique suspendio adfectus periit.

49. Loca circa Assum et Gargarum et Scepsin Lelegum sunt, qui inter Cilices et Dardanos habitabant, urbem habentes Pedasum; fugientes autem Achillis incursionem, in Cariam venerunt, et urbem Pedasum condiderunt eodem nomine quo patria.

50. Proximum post Leleges littus Cilices Honeरिकi habuerunt; quo loco nunc Adramyttium et Atarnite

Καΐκου· ὧν πόλεις δύο, Θήβη Ὑποπλάκιος καὶ Λυρνησσός.

51. Ὅτι Θήβη καὶ Λυρνησσός, ἐν τῷ Θήβης οὖσαι πεδίῳ, ἀπέχουσι τῆς πόλεως Ἀδραμυττίου, ἢ μὲν στάδιους ἕξ, ἢ δὲ π'. ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἔστι καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κόλλα· ἔστι δὲ ταῦτα περὶ Ἄντανδρον.

52. Ὅτι Κόλλος Πέλοπος ἦν ἡνίοχος, ἀφ' οὗ Κόλλα τε τὸ πολίχνιον καὶ Κόλλας.

53. Ὅτι φασὶν ἐν τῇ Αἰολικῇ Πιτάνῃ τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ· κουφοτέρα γὰρ ἢ γῆ τοῦ ἐπισόγκου ὕδατός ἐστιν. Ἐν Ἰθηρία δὲ φησὶν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἐκ τινοῦ γῆς ἀργιλώδους πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλούσας.

54. Ὅτι Κάϊκος ποταμὸς μετὰ τὴν Πιτάνην εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν βεῖ κόλπον, ἀντιπέρην Ἐλαίας πόλεως.

55. Ὅτι ἡ Ἐλαία πόλις ἐπίνειόν ἐστι Περγάμου πόλεως, ἀπέχουσα Περγάμου στάδια ρκ'.

56. Ὅτι ἡ Κάνη ἄκρον ἐστὶν, ἀνταῖρον τῷ Λέκτω ἄκρῳ καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικὸς ἐστίν.

57. Ὅτι ἡ Κάνη καὶ πληθυντικῶς Κάναι λέγεται, περὶ ἣν ἄκρα ἡ Αἴγα· τὸ δὲ γὰ μακρὸν δεῖ νοεῖν, τὴν Αἴγαν λέγοντας.

58. Ὅτι μεταξὺ Ἐλαίας καὶ Πιτάνης καὶ Ἀταρνίας καὶ Περγάμου Τευθρανία ἔστι πόλις, διέχουσα οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὑπὲρ ὅ' σταδίου, ἐντὸς τοῦ Καΐκου.

59. Ὅτι ἐν τοῖς περὶ Κάϊκου τόποις φαίνεται βεβαίως Εὐρύπυλος ὁ Τηλεφίδης, ὃν ἀνείλε Πύρρος ὁ Ἀχιλλεύς.

60. Ὅτι ἐν τῇ Ἐλαϊτικῇ ποτάμιον ἐστὶ χειμαρρῶδες, Κήτειον καλούμενον· ὅθεν ἴσως εἰρηται· «Κήτειο κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων.»

61. Ὅτι τῆς Λέσβου νήσου ὁ περίπλους στάδιοι αρ'.

62. Ὅτι ἐπὶ Τιβερίου, τοῦ Ῥωμαίων αυτοκράτορος, ἦν Στράβων.

63. Ὅτι ἐξ Ἐρρασοῦ ἦσαν Φανίας τε καὶ Θεόφραστος, οἱ Ἀριστοτελικοί· Τύρταμος δὲ πρὶν ὁ Θεόφραστος ἐκαλεῖτο, μετωνομάσθη δὲ ὑπὸ Ἀριστοτέλους οὕτως.

64. Ὅτι Ἑλληνικός ὁ συγγραφεὺς Λέσβιος ἦν.

65. Ὅτι κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Λέσβου νησιδία εἰσι μ', καλοῦνται δὲ συνθέτως Ἐκατόνησοι, ὡς Πελοπόννησος καὶ Μυόννησος καὶ Προκόννησος καὶ Ἀλόνησος, τὸν ν δισσὸν ἔχουσαι κατὰ συνήθειαν.

66. Ὅτι Ἐκατόνησοι καλοῦνται, οἷον Ἀπολλώνησοι· Ἐκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων.

67. Ὅτι πρὸ τῆς Λέσβου ἔστι καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ἔχουσα ἑμῶν μόνον· διὰ δὲ τὸ δύσφημον τοῦ ὄνο-

et Pitansæ usque ad Caici ostia; horum duæ sunt urbes, Thebæ Hypoplaciæ et Lyrnessus.

51. Thebæ et Lyrnessus in Thebano campo sitæ ab Adramyttio urbe distant, illa quidem stadiis 60, hæc vero 80. In Adramytteno agro Chrysa est et Cilla. Sunt autem circa Antandrum hæc.

52. Cillus Pelopis fuit auriga, a quo Cilla urbs et Cilices sunt dicti.

53. In Pitana Æolica lateres ferunt aquæ supernatantæ, quemadmodum in Tyrrhenia; levior enim est terra quam æqualis aquæ moles. In Iberia vero Posidonius ait se vidisse ex quadam terra argillacea concretos et aquæ supernatantes.

54. Caicus fluvius post Pitanen in Elaiticum sinum influit, ex adverso Elææ urbis.

55. Elæa urbs navale est Pergami urbis, a Pergamo distans stadiis 120.

56. Cana promontorium est oppositum Lecto promontorio, et Adramyttenum sinum efficiens; cuius pars etiam Elaiticus est sinus.

57. Cana numero etiam plurali Canæ dicitur; circa hanc promontorium est Æga. Ceterum γὰ oportet longum accipere, τὴν Αἴγαν dicentes.

58. Inter Elæam et Pitanen et Atarnen et Pergamum Teuthrania est urbs, a nulla harum ultra stadia septuaginta distans, intra Caicum.

59. In locis circa Caicum Eurypylus Telephides imperasse videtur, quem Pyrrhus Achilles filius interemit.

60. In Elaitide fluvius est torrenti similis, Cetus nomine; unde forte dictum est: «Cetei trucidabantur muliebria propter dona.»

61. Lesbi insulæ ambitus stadiorum est 1100.

62. Strabo sub Tiberio Romanorum imperatore floruit.

63. Phanius et Theophrastus Aristotelici ex Eresso fuerunt. Theophrastus prius Tyrtamus dicebatur quod in Theophrasti nomen mutavit Aristoteles.

64. Hellenicus historicus Leshius fuit.

65. In freto inter Asiam et Lesbum insulæ sunt quadraginta, quæ composito vocabulo Hecatonnesi vocantur, quemadmodum Peloponnesus et Myonnesus et Proconnesus et Halonnesus, habentes n duplex ex consuetudine.

66. Hecatonnesi vocantur, quasi Apollonnesi; Apollo enim Hecatus dicitur.

67. Ante Lesbum Pordoselena est, urbem habens cognominem; ceterum nominis infamiam fugientes.

D. ἢ νῦν] ἢ νῦν cod.; em. Kram.; Ἀταρνίται cod. || — 51. p. 612, BC. || — 52. p. 613, B. || — 53.

p. 614, D. Τυρρηνία] τυρηνία cod. || — 54-58. p. 615. || — 59-62. p. 616. || — 63-68. p. 618 et 619. || —

ματος Ποροσελήνην τινες αὐτὴν καλοῦσι, τὸ δὲ περὶ Πέργαμον Ἀσπόρδηνον ὄρος Ἀσπέρηνον, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν μητρὸς [τῶν θεῶν] Ἀσπορηγῆς. Γί οὖν φήσομεν ἐπὶ τοῦ σαπέρδου καὶ πορδάλιος καὶ περδίκκα καὶ « σὺν πορδακοῖσιν » ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις;

68. Ὅτι ἐν Καταλόγῳ Ὀμηρος εἰκότως Διλέγων καὶ Κιλίκων καὶ Καυκῶνων οὐκ ἐμνημόνευσε· διεφάρησαν γὰρ ἤδη ὑπὸ Ἀχιλλέως ὃ τε Ἡετίων καὶ Μύνης καὶ Ἐπίστροφος καὶ οἱ λαοὶ αὐτῶν.

69. Ὅτι ἐκ τῶν Πελασγῶν ἄρχων Ἰπκόθοος Λάρισαν εἶχε πατρίδα τὴν ἐν Κύμῃ τῆς Αἰολίδος κειμένην· οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπὸ Αἰολέων ἐφάρησαν.

70. Ὅτι σκώπτεται εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη, ὡς μετὰ τ' ἔτη ἀποδομένη τῶν λιμένων τὰ τέλη, ὥσπερ τότε ἡσθημένη, ὅτι παρὰ θάλασσαν οἰκοῖτο· πρότερον δ' οὐκ ἔκαρπούτο τὴν πρόσδοον ταύτην.

71. Ὅτι καὶ ἄλλη λέγεται αἰτία τοιαύτη τοῦ σκώματος, ὅτι δανεισάμενοι ποτε οἱ Κυμαῖοι δημοσίᾳ χρήματα τὰς στοὰς ἐπέθαντο, εἶτ' οὐκ ἀποδιδόντας κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν εἴργοντο τῶν περιπάτων· ὅτε μάντι ὄμβρος εἶη, κατὰ αἰδῶ τινὰ κηρύττειεν οἱ δανισταί, κελεύοντες ὑπὸ τὰς στοὰς ἐπέργεσθαι· τοῦ δὲ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου, ὑπὸ τὰς στοὰς ἐπέλυθα, ἐκπεσεῖν λόγον, ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων, ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς στοὰς ἐπελυθεῖον, ἐν μὴ σημάνη τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Κυμαῖος δὲ ἦν Ἡσιόδος τε καὶ Ἐφορος, ὁ Ἰσοκράτους γῶριμος, ὁ τὰς ἱστορίας γράψας. Κύμη δὲ ὠνόμασται ἀπὸ τινος Ἀμαζόνος, ὡς ἡ Μυρίνη καὶ ἡ Μυτιλήνη.

72. Ὅτι τὸ Πέργαμον ἡ πόλις γαζοφυλάκιον ἦν Λυσιμάχου τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. Ἐπιπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τῶν χρημάτων (ἦν δὲ τάλαντα θ) Φιλέταιρος, ἀνὴρ Τιανὸς, θλιβίας ἐκ παιδός, ἐν τινὶ ὄγκῳ ἀποληφθεὶς μετὰ τῆς τροφῆς καὶ διὰ τοῦτο εὐνοῦχος. Τέως μὲν οὖν εὐνοῦς ἦν Λυσιμάχῳ, διενεχθεὶς δὲ πρὸς Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπέστη, ὄρων νεωτερισμοὺς πολλοὺς. Ὅτε γὰρ Λυσιμάχος, κακοῖς οἰκείοις περιπεσὼν, ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα. Σέλευκος δ' ἐπελυθὼν ὁ Νικάτωρ ἐκεῖνόν τε κατέλυσε καὶ αὐτὸς κατέλυθη, δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ. Ὁ δὲ Φιλέταιρος διήρχεσεν ἔτη κ', κύριος ὢν τοῦ τε ἐρύματος καὶ τῶν χρημάτων, καὶ διαγένητο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης θεραπείας αἰετὸς πρὸς τὸν ἰσχύοντα καὶ ἔγγυς παρόντα. Τούτων ἦσαν δύο ἀδελφοί, Εὐμένης τε καὶ Ἄτταλος· ἐκ μὲν οὖν τοῦ πρεσβυτέρου Εὐμένους γίνονται παῖς Εὐμένης, ὃς καὶ διεδέξατο τὸ τοῦ Περγᾶμου κράτος καὶ ἦν ἥδη δυνάστης τῶν κύκλῳ χωρίων, ὥστε καὶ περὶ Σάρδεις ἐνίκησε μάχῃ συμβάλλων Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου· κβ' δὲ ἔτη ἀρξας ἐτελεύτα. Ἐκ δὲ

Poroselenam ipsam appellant, sicuti Aspodenum montem, qui est apud Pergamum, Aspodenum, et sanum quod ibi est Matris deum Aspodenæ. Quid igitur dicemus de vocibus σαπέρας et πορδαλις et Περδίκκας et de isto « σὺν πορδακοῖσιν (i. e. cum madidis) » ?

68. Homerus in Catalogo Lelegum et Cilicum et Cauconum jure non meminit; nam ab Achille interempti erant Eetion et Mynes et Epistrophus atque ipsorum populi.

69. Pelasgorum princeps Hippothous Larissam patriam habuit, eam scilicet quæ circa Cumam Æolidis est sita, Pelasgi vero ab Æolibus interierunt.

70. Cumæ carpuntur ut insulæ et hebetes, quod annis trecentis demum post urbem conditam portus vectigalia publicanis elocarint neque antea eum reditum perceperint quasi tum primum intelligerent se juxta maresitos esse.

71. Dicitur et aliter: publico nomine Cumanos pecuniam mutuam cepisse, pignori oppositis porticibus; quam cum constituta die non reddidissent, prohibitos fuisse a deambulationibus; sed quum pluvix essent, creditores verecundia ductos præconis voce eos invitasse ut sub porticus subirent. Proinde quum præco clamaret « sub porticus subite » diditum sermonem, Cumanos non sentire, imbribus decidentibus subeundum esse sub porticus, nisi præconio admonerentur. Cumanus fuit Hesiodus et Ephorus, Isocratis discipulus, qui Historias scripsit. Cuma dicta fuit ab Amazone quadam, sicut Myrine et Mytilene.

72. Pergamus urbs gazophylacium fuit Lysimachi, Agathoclis filii, qui ex Alexandri successoribus fuit unus. Pecuniarum custodia, quæ erant talentorum novem millia, commissa erat Philetæro Tiano, qui a puero spado erat, in quadam turba oppressus cum nutrice proptereaque eunuchus. Is initio fidelis erat Lysimacho, sed quum ab Arsinoe illius uxore dissideret, defectio-nem paravit, videns novas res permultas. Nam Lysimachus, domesticas in calamitates illapsus, coactus erat filium Agathoclem interimere. Seleucus vero Nicator reversus illum sustulit, et ipse a Ptolemæo Cerauno dolo occisus est. Interea Philetærus annos viginti dominus mansit arcis et pecuniarum, pollicitando semper ac validioribus propioribusque obsequendo. Erant ei fratres duo, Eumenes et Attalus; ex seniore Eumene filius Eumenes natus fuit, qui Pergamum successione accepit, jamque loca circumcirca sita in potestate habuit, adeo ut etiam apud Sardes proelio congressus Antiochum Seleuci filium

67. Ποροσελήνην... ἐν αὐτῇ... Ἀσπορηγῆς... πορδαλις καὶ περδίκκας cod. || — 69. p. 620, B. || — 70. p. 622, C.

623, A. || — 71. p. 623, B. δημοσίᾳ] δημόσια cod. || — 72 et 73. p. 623, B. 624, D. Διήγυλιεν τὸν καινὸν

Ἀττάλου καὶ Ἀντιοχίδος γεγωνὸς Ἀττάλος διεδέξατο τὴν ἀρχὴν ὅς καὶ πρῶτος βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, νικῆσας Γαλάτας μάχῃ μεγάλῃ. Οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος καὶ συνεπολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ ὅς βασιλεύσας ἔτη μγ' κατέλιπε δ' υἱοὺς, Εὐμένην, Ἀττάλον, Φιλέταιρον, Ἀθήναιον. Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι διετέλεσαν ἰδιῶται, Εὐμένης δ' ἄρξας συνεπολέμησε Ῥωμαίοις πρὸς τὸ Ἀντίοχον τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα, καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἄσπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ γῆν τὴν ἐντὸς Ταύρου πρότερον δ' ἄλλης ἤρχε γῆς. Οὗτος ἐπὶ πλείστον ἠΐθετε τὴν ἀρχὴν κτίσασαι καὶ ἀναθήμασι καὶ βιβλιοθήκαις ὅς ἔτη βασιλεύσας μθ' κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱόν Ἀττάλον, παῖδα ἔτι ὄντα, καὶ τούτου ἐπίτροπον Ἀττάλον, τὸν ἴδιον ἀδελφόν ὅς ἄρξας ὡς ἐπίτροπος ἔτη κα' γέρον ἐτελεύτα, κατορθώσας πολλὰ. Καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχου καὶ συναμάχησε Ῥωμαίοις ἐπὶ τὸν Ψευδοφιλιππον· ἐχειρώσατο δὲ καὶ Δηγύλιν τὸν Καινῶν βασιλεῖα, στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην· ἀνείλε δὲ καὶ Προυσίαν, ἐπισυστήσας αὐτῷ Νικομήδην τὸν υἱόν. Ὁ δ' ἐπιτροπευθεὶς Ἀττάλος, ἄρξας ἔτη ε' καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ, ἐτελεύτα νόσῳ, καταλιπὼν κληρονόμους Ῥωμαίους· οἱ δὲ ἐπαρχίαν ἀπέδειξαν τὴν χώραν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες δμῶνυμον τῇ ἡπείρῳ.

73. Ὅτι ὁ Κάϊκος ποταμὸς παραρρεῖ τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καΐκου πεδίου εὐδαίμονος.

74. Ὅτι ἐκ τοῦ Τιμόλου βεῖ ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς, ἔχων ψῆγμα χρυσοῦ, ὅπερ νῦν ἐκλείπει τὸ ψῆγμα, καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἑρμόν ποταμόν, εἰς δὲ καὶ ὁ Ὑλλος ποταμὸς ἐμβάλλει, Φρύγιος νῦν καλούμενος.

75. Ὅτι ἡ παρ' Ὀμήρῳ Γυγαία λίμνη ὑστερον Κολή μετωνομάσθη.

76. Ὅτι τοὺς Ἀρίμους τινὲς μὲν ἐν Λυδίᾳ φασὶ γενέσθαι, οἱ δ' ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δ' ἐν Συρίᾳ, οἱ δ' ἐν Πιθηκούσσαις, ἔθνα καὶ τὸν Τυρωία γενέσθαι· « ἐν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυρωίος [ἔμμεναι εὐνάς]. »

77. Ὅτι ἐν Ἱεραπόλει ἐστὶ τὰ τε θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἀμφω παραδοξολογίαν τινα ἔχοντα. Τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ οὕτως βραδίως εἰς πῦρον μεταβάλλει πηκτόμενον, ὥστε ὄχτερος ἐπάγοντες φραγμοὺς ὑπεργάζονται μονολίθους· τὸ δὲ Πλουτώνιον ὑπ' ὀφρύϊ μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς στόμιόν ἐστι σύμμετρον, ὅσον ἀνθρώπου δέξασθαι δυνάμενον, βαθυνόμενον ἐπὶ πολὺ. Πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον, ὅσον ἡμιπλήθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ πλήρες ἐστὶν ἡμιχλωδούς παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοῦδαφος καθορᾶν. Τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρυφάκτον ἀλυπὸς ἐστὶν ὁ ἀήρ, καθαρῶν ἑκαίνης τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις· συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβάλλου. Τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῳφὸς θάνατος παρα-

superaverit. Mortuus est quum duobus et viginti annis imperium tenuisset. Successit Attalus ex Attalo et Antiochide natus, qui primus rex nuncupatus est, quam magna pugna Galatas vicisset. Socius Romanorum fuit, eosque in bello contra Philippum juvit, Rhodiæ conjunctus classi. Regnavit annos 43; filios reliquit quattuor, Eumenem, Attalum, Philetærum et Athenæum. Ex his natu minores privati vixerunt, Eumenes vero imperans cum Romanis adversus Antiochum magnum et contra Perseum bellum gessit, et a Romanis totam eam regionem accepit, quæ sub Antiocho intra Taurum erat, quum ante ditionem habuisset exiguam. Hic imperium multum auxit, et adornavit ædificiis et donariis et bibliothecis. Post regnum annorum 49 imperium Attalo filio reliquit, dum puer adhuc esset, et hujus tutorem Attalum proprium fratrem constituit. Is quum tutor annos 21 regnasset, senex admodum decessit, multis rebus gestis feliciter; nam et adversus Demetrium Seleuci filium cum Alexandro Antiochi filio bellum gessit, et cum Romanis adversus Pseudophilippum pugnavit, et in Thraciam expeditione facta Deigylin (*Diegylin*) Cænorum regem cepit, et Prasiæ interemit, substituto ei filio Nicomede. Ceterum qui sub tutela erat Attalus, cognomento Philometor, quum annis quinque imperasset, e vita morbo abiit, Romanis hæredibus relictis, qui eam regionem provinciam fecerunt, Asiam de continentis ejus nomine appellantes.

73. Caicus fluvius Pergamum præterfluit per Caicum campum valde uberem.

74. Ex Timolo Pactolus fluit, habens auri ramenta, quæ hoc tempore defecere. Exit in Hermum fluvium, in quem etiam Hyllus fluvius egreditur, qui nunc Phrygius dicitur.

75. Lacus qui apud Homerum Gygeus, postea Coloe appellatus est.

76. Arimos alii in Lydia fuisse dicunt, alii in Cilicia, nonnulli in Syria, alii in Pithecusis, quo loco etiam Tiphonem fuisse ajunt: « Pone Arimos, ubi habere cubile Typhoea dicunt. »

77. In Hierapoli calidæ sunt aquæ et Plutonium, quorum utrumque insolens aliquid atque mirum habet. Nam aqua ita facile in topium duratur, ut rivis deductis sepes e solido lapide constantes operentur. Plutonium sub parvo supercilio montis supra incumbentis foramen est modicum, quanto possit homo recipi, admodum profundum; inclusum est cancellis quadrangulis, ambitu dimidii circiter jugeri. Id foramen nebuloso et crasso vapore plenum est, ut vix solum discerni possit. Ad septum undique appropinquantibus nihil incommodi aer adfert, qui in tranquillitate ventorum ab isto vapore est purus, et intra cancellos se continet. Si vero animal intro progrediatur, statim moritur; tauri quidem intro adducti

χοῖμα ἀπαντᾷ· ταῦροι γοῦν εἰσαχθέντες πίπτουσι καὶ ἐξέλιγονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ στρουθία ἐπέμψαμεν, καὶ ἔπεσον εὐθὺς ἐκπνεύσαντα. Οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρῖασιν ἀπαθείς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ στομίου πλησιάζειν καὶ ἀγκύπτειν καὶ καταδύνειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα· ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὄψεως ὡς ἂν πνιγῶδους τινὲς πάθους ἔμψασιν, εἴτ' [ἐπὶ] πάντων [τῶν] οὕτω πεπηρωμένων εἴτε μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ εἴτε θεῖα προνοία, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐνθουσιασμῶν εἰκός, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεισι τοῦτου συμβαινόντος.

78. Ὅτι Σολύμους φασὶν εἶναι τοὺς Καβαλλεῖς· τῆς γοῦν Τελμησσέως ἄερας ὑπέρχεται λόφος καὶ καλεῖται Σόλυμοι, καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Τελμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ Βελλεροφόντου χάραξ καὶ ὁ Πεισάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ· «μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανεν.»

79. Ὅτι ἡ Κιβυρατικὴ ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσει τῆς Ἀσίας τέτρασι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυραῖται, Πισιδικῆ, Σολύμων, Ἑλλήνων, Λυδῶν.

80. Ὅτι ἐν Κιβύρα ἰδίῳ ἐστὶ τὸ τὸν σίδηρον τορνεύσθαι βραδίως.

cadunt et mortui extrahuntur; et nos passerēs immisimus, qui subito exanimati conciderunt; at exsecti Galli sine damno accedunt, ut etiam usque ad os appropinquent, inque id incumbant et aliquantisper, compresso quam plurimum spiritu, subeant; nam ex aspectuprehendimus suffocatricis cujusdam affectionis indicium, sive commune id est omnibus se mutilatis, sive iis duntaxat qui circa fanum agunt, et sive divina id sit providentia, ut par est in divinis furoribus, sive remediis quibusdam adversantibus pesti ei.

78. Solymos esse dicunt Caballenses; certe tumulus, qui Telmessensi promontorio imminet, Solymus vocatur, et ipsi Telmessenses Solymi dicuntur. Prope est et vallum Bellerophontis et sepulcrum Pisandri Bellerophonte nati, qui in bello contra Solymos gesta cecidit: «Solymos contra pugnantem stravit etc.»

79. Cibyratica inter maximas totius Asiae praefecturas habetur. Quatuor linguis utebantur Cibyrate, Pisidica, Solymorum, Graeca, Lydia.

80. Cibræ proprium est ferrum facile tornari.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΑ.

1. Ὅτι τῆς τῶν Ἰώνων ἀποικίας ἤρξεν Ἄνδροκλος, υἱὸς Κόδρου, τοῦ Ἀθηναίου βασιλέως, ὑστερον τῆς Αἰολικῆς, δὲ Ἐφεσον κτίσας βασιλεῖον τῆς Ἰωνίας αὐτὴν ἀπέδειξεν. Εἰσὶ δὲ Ἰώνων πόλεις αἷδε· [Ἐφεσος], Μίλητος, Μυοῦς, Λέεδος, Κολοφῶν, Πριήνη, Τέως, Ἐρυθραί, Φώκαια, Κλαζόμεναι, Χίος, Σάμος, ἁμοῦ εἶ. Ὑστερον δὲ Σμύρνα προσελήφθη.

2. Ὅτι τὸ ἐν Βραγχίδαις μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μίλητῳ ἐστίν.

3. Ὅτι ἡ νῦν Σάμος, νῆσος Ἰωνικὴ, ἐκαλεῖτο πρότερον Παρθενία, εἴτα Ἀνθεμοῦς, εἴτα Μελάμφυλλος, εἴτα Σάμος.

4. Ὅτι ἡ Σάμος τοσοῦτόν ἐστιν εὐφορος, ὥστε οἱ ἐπαινοῦντες αὐτὴν λέγουσι περὶ αὐτῆς καὶ τὸ παροιμιώδες· «Φέρει καὶ ὄρνιθων γάλα.»

5. Ὅτι διὰ τὴν Συλοσῶντος πικρίαν, τοῦ Σαμίῳ τυράννου, διπλάνδρησεν ἡ Σάμος, ὡς καὶ παροιμίαν γενέσθαι διὰ τοῦτο λέγουσαν· «ἔκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρή.»

6. Ὅτι Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέους Σάμου κυριεύ-

CHRESTOMATHIÆ

EX STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XIV.

1. Ionum coloniae, quae Æolicæ est posterior, dux fuit Androclus Codri Athenarum regis filius. Is Ephesum condidit, eamque Ionie regiam constituit. Sunt autem Ionum civitates hæ: Miletus, Myus, Lebedus, Colophon, Priene, Teos, Erythræ, Phœcia, Clazomenæ, Chius, Samus; in universum duodecim. Postmodum Smyrna fuit assumpta.

2. Apollinis in Branchidis oraculum ad Miletum est.

3. Quæ nunc Samos appellatur insula Ionica, prius dicta fuit Parthenias, deinde Anthemus, inde Melamphyllus, tandem Samos.

4. Samos adeo ferax, ut eam laudantes soleant accommodare ei proverbium: «Fert et avium lac.»

5. Ob Sylosontis Samiorum tyranni acerbiter Samos adeo viris fuit destituta, ut proverbium inde natum sit: «Sylosontis opera locus vastus est.»

6. Athenienses per Periclem Samo potiti, colonos

630, AD. ὑπερκαίμηνης] ὑποκαίμηνης cod. || — 78. v. 630. || — 79 et 80. p. 631.

LIBRA XIV, 1. p. 632, C sqq. || — 2. p. 634, CD. || — 2 et 4. p. 637. || — 5-7 p. 638. || — 8.

σαντες κληρούχους ἐν αὐτῇ ἐπεμφαν, ὧν ἦν Νεοκλῆς ὁ Ἐπικούρου πατήρ τοῦ φιλοσόφου, γραμματοδιδάσκαλος ὧν τραφεῖς δ' ἐν Σάμῳ ἐφήβευσεν Ἀθήνησι σὺν Μενάνδρῳ τῷ κωμικῷ.

7. Ὅτι Κρεώφυλος, ὁ Ὀμήρου ξένος, Σάμιος ἦν· τὸ δὲ Κρεω διὰ τοῦ ω.

8. Ὅτι τὰ Πύγελα Ἀγαμέμνων ἐκτίσεν· ὤκισθη δὲ ὑπὸ μέρους τῶν ἐκείνου λαῶν· πυγαλίας γάρ τινας γενέσθαι αὐτῶν συνέθη, κάμνοντας δὲ τῷ πάθει αὐτοῦ μῆναι καὶ τὸν τόπον Πύγελα κληθῆναι.

9. Ὅτι μετὰ τὴν Τροίας ἄλωσιν Κάλχας ὁ μάντις μετ' Ἀντιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου παῖτ' εἰς Κολοφῶνα ἀφίκετο, περιτυγῶν δὲ κρείττονι ἑαυτοῦ μάντι κατὰ τὴν Κλάρον, Μόψῳ τῷ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγατρος, διὰ λύπην ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος καὶ διὰ μέτρου τὸν λόγον ἐκφράζει οὕτως·

Θαυμά μ' ἔχει κατὰ θυμόν, * ἱριεὲς ὄσους ὀλύνθους
οὗτος ἔχει, μικρὸς περ ἑὼν· εἴποις ἂν ἀριθμόν;

τὸν δ' ἀποκρίνασθαι, ὅτι·

Μύριοι εἰσιν ἀριθμόν, ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος·
εἰς δὲ περισσέυει, τὸν ἐπινθεμεν οὐ κε δύναι.ο.
Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἶδετο μέτρου·
καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὄπνος θανάτοιο κάλυψε.

Φερεκύδης δὲ φησιν σὺν προβαλεῖν ἔγκυον τὸν Κάλχαντα, πόσους ἔχει χοίρους· τὸν δ' εἰπεῖν, ὅτι τρεῖς, ὧν ἓνα θῆλυον ἀληθεύσαντος δ', ἀποθανεῖν.

10. Ὅτι Κολοφῶνιοι τοσαύτην αὐξήσιν ἔλαβον κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥστε, ὅπου ἂν βέψειαν ἢ ψήψῃ ἢ συμμαχίᾳ παῖτικῇ ἢ ἱππικῇ ἢ ναυτικῇ, πέρασ εὐθὺς ἐπιφέρεισθαι τῷ ἔργῳ· ὡς ἐξ ἐκείνου καὶ παροιμίαν γενέσθαι, « τὸν Κολοφῶνα ἐπέθετο, » ἀντὶ τὸ πάρας.

11. Ὅτι παροιμία ἐστὶ, « τοῦ δ' ἄρ' ὁ Κωρυκαῖος ἠκροῖζετο, » ἐταν δοκῆ τις δι' ἀπορρήτων πράττειν ἢ λαλεῖν, μὴ λανθάνη δὲ διὰ τοὺς κατασκοποῦντας καὶ φιλοπευστοῦντας τὰ μὴ προσήκοντα· ἔπερ οἱ Κωρυκαῖοι ληστὰι ἐποίουν, ἐν τοῖς λιμέσι τοὺς καταίροντας ἐρωτῶντες, τί φέροιεν ἐν τοῖς πλοίοις.

12. Ὅτι Ἀναξαγόρας ὁ φυσικὸς Ἀναξιμένους μὲν ἦν ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου, διδάσκαλος δὲ Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς.

13. Ὅτι παρὰ τὸ τῆς Σμύρνης τεῖχος ῥεῖ ὁ Μέλης ποταμός.

14. Ὅτι Δολοβέλλας Τρεβόνιον ἐν Σμύρῃ ἐπολιορκήσας ἀνείλεν, ἓνα τῶν δολοφονησάντων Καίσαρα τὸν θεόν.

15. Ὅτι δ' εἰσὶ Ληθαῖοι ποταμοί, ὃ τε πρὸς τῇ Μαγνησίᾳ τῇ πρὸς Μαϊάνδρῳ, ὃ τε ἐν Γόρτυνι τῇ Κρήτης πόλει, καὶ ὃ ἐν Τρίκκῃ τῆς Θεσσαλίας πόλει, ἐρ'

in eam miserunt, e quorum numero Neocles fuit Epicuri philosophi pater, ludi magister litterarii. Is in Samo nutritus, ad pubertatem accessit Athenis cum Menandro comico.

7. Creophylus hospes Homeri Samius fuit. Illud Κρεω per ω scribitur.

8. Pygela ab Agamemnone condita, et a parte eorum, qui Agamemnoni suberant, habitata sunt; accidit enim ut quidam illorum natium dolore corripere-rentur; qui quum eo morbo fatigati ibi remansissent, locus inde Pygela dictus est.

9. Post Trojæ excidium Calchas vates cum Amphilocho Amphiarai filio pedestri itinere Colophonem venit, quumque apud Clarum in vatem se meliorem incidisset, Mopsium Mantus filium, quæ Tiresiæ fuit filia, præ morore vita excessit. Hesiodus autem etiam carmine hunc sermonem ita refert:

Dic mihi (nam nostram tenet admiratio mentem),
quot numero grossos parva hæc habeat caprificus:

respondisse autem Mopsium:

Mille tibi decies numerus, mensura medimnus,
unus adhuc superat, quem non comprehendere possis.
Dixit: et inventus numerus mensuraque certa est.
At tunc Calchantem subito mors occupat atra.

Pherecydes autem ait, prægnante sue oblata, Calchantem interrogasse, quot porcos haberet; hunc respondisse tres et de his unam femellam; idque re comprobante, illum obiisse.

10. Colophonii aliquando marinis opibus et terrestribus tantum excelluerunt, ut in quamcumque partem sive suffragio sive auxilio equestri aut pedestri aut navibus incubuissent, finis operi imponeretur, adeo ut proverbium inde fit natum: *Colophonem imposuit, id est finem.*

11. Proverbium est: *Nimirum hocce Corycæus inaudit*, quum quispiam aliquid secreto se aut facere aut dicere putans non latet eos qui ad se nihil pertinentia speculari et explorare student; quod Corycæi prædones in portibus facere solebant, interrogantes mercatores eo appellentes, quid in navibus portarent.

12. Anaxagoras physicus Anaximenis Milesii fuit discipulus, præceptor autem Archelai physici et Euripidis poetæ.

13. Meles fluvius juxta Smyrnæ murum labitur.

14. Dolobella Trebonium in Smyrna obsidione captum interemit, unum de percussoribus divi Cæsaris.

15. Quatuor sunt Lethæi fluvii: unus juxta Magnesiam quæ ad Mæandrum est sita; alius ad Gortynem Cretæ urbem, alius juxta Triccam, urbem Thessa-

p. 639, C. πυγαλγ[ας] πυγαλ[ας] codex. || — 9. p. 642, C. ἐπινθεμέν οὐ κε δύναι] ἐπελθόμεν οὐκ ἐδύναι codex.

|| — 11. p. 644, D. || — 12. p. 645, D. || — 13 et 14 p. 646. || — 15. p. 647, AB. πόλει] πόλει; codex;

ᾧ Ἀσκληπιὸς γεγέννηται, καὶ ὁ ἐν τοῖς Ἑσπερίταις Λίβυσι. Ἡ δὲ Μαγνησία πόλις ἐγγυὸς τοῦ Ληθαίου ἐστὶ πρὸς Μαιάνδρω, ἐφ' ᾧ σταυρωθῆναι φασὶ Δαφίταν τὸν γραμματικὸν, λοιδορήσαντα τοὺς Παργαμηνούς βασιλέας διὰ διατίχου· « Πορφύρεοι μάλωπες, ἀπορρινήματα γάζης Λυσιμάχου, Λυδῶν ἀρχετέ καὶ Φρυγίης. »

16. Ὅτι Μάγνητες οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἀναξήνορα τὸν κιθαρωδὸν ἐν εἰκόνι χαλκῆ ἀνέθηκαν, ἐπιγράφαντες· « Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκούμεν ἐστὶν αἰδοῦ τοιοῦδ', οἷος δδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδῆ. » οὐ στοχασάμενος δ' ὁ ἐπιγράφας τὴ τελευταῖον γράμμα τοῦ δευτέρου ἔπους παρέλιπε, τοῦ πλάτους τῆς βάσεως μὴ συνεξαρκούντος ὥστε τῆς πόλεως ἀμαθίαν καταγινώσκειν παρέσχε διὰ τὴν τῆς γραφῆς ἀμφιβολίαν, εἴτε τὴν ἀρθὴν πῶσιν δεῖ νοεῖν ἐπὶ τοῦ αὐδῆ εἴτε τὴν δοτικὴν· πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ἰ γράφουσι τὰς δοτικὰς.

17. Ὅτι Στρατόνικος ὁ κιθαρωδὸς, ἰδὼν τοὺς Καυνίους χλωρούς, τοῦτο ἔφη εἶναι [τὸ] τοῦ ποιητοῦ· « Οἷη περ φύλλων γανῆ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. » Μεμφομένων δὲ τῶν Καυνίων, ὡς σκώπτοιο αὐτῶν ἡ πόλις ὡς νοσερά· ἐγώ, ἔφη, ταύτην θαρρήσαιμ' ἂν λέγειν νοσεράν, ἔπου καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν;

18. Ὅτι Ῥόδιοι, εὐνομοὶ ὄντες, ἐπεμαλήθησαν μάλιστα περὶ τὰ ναυτικά· ἀπ' ὧν ἑθαλατοκράτησαν χρόνον πολὺν καὶ τὰ ληστῆρια καθίλον καὶ Ῥωμαίοις ἐγένοντο φίλοι καὶ τῶν βασιλέων τοῖς φιλορωμαίοις τε καὶ φιλέλλησιν· ἀπ' ὧν αὐτόνομοι διετέλεσαν, καὶ πολλοῖς ἀναθήμασιν ἡ πόλις αὐτῶν ἐκοσμήθη· ὧν ἀριστος ὁ τοῦ Ἥλιου κολοσσός, ὃν φησὶν ὁ ποιησας τὸ ἱαμβεῖον οὕτως· Κολοσσὸν Ἥλιου ποθ' ἐπτάκις δέκα Χάρης ἐποίει πηχῶν ὁ Αἰνίδιος.

19. Ὅτι Πρωτογένης ἔγραψεν ἐν Ῥόδῳ πέρδικα, δε τοσοῦτον ἦν εὐδόκιμος, ὥστε οἱ τιθασσοὶ πέρδικας ἐρχόμενοι ἐφθέγγοντο καὶ ὠχλαγώγουν, οἱ δὲ ἀνθρώποι ἐκεχῆνεσαν.

20. Ὅτι ἐν Ῥόδῳ τοσοῦτον ἦν τὸ δημοκρατικὸν καὶ προνοητικὸν, ὥστε νόμον ἔθεντο, ἵνα οἱ πλούσιοι καθ' ἑκάστην τρέφωσι τοὺς πένητας, τῶν ἀναγκαίων τι ἐργάζεσθαι ἀναγκαζομένους.

21. Ὅτι ἐν Ῥόδῳ ἦσάν τινα τῶν ναυστάθμων κρυπτά καὶ ἀπόρητα, ἀ ὁ τολμήσας ἰδεῖν θανάτω ἐξημιούτο.

22. Ὅτι, ὥσπερ ἐν Κυζίκῳ καὶ ἐν Μασσαλίᾳ, οὕτως καὶ ἐν Ῥόδῳ ἐσπούδατο κοινῇ ἡ ὀργανοποιία καὶ ἡ μηχανοποιία.

23. Ὅτι Ῥόδιοι καὶ Ἀλικαρνασσεῖς καὶ Κνίδιοι καὶ Κῶοι Δωριεῖς εἰσιν.

24. Ὅτι ἡ Ῥόδος ἐκαλεῖτο πρότερον Ὀφίουσσα καὶ Σταδία, εἴτα Τελχινίς ἀπὸ τῶν οἰκησάντων Τελχίνων τὴν νῆσον· οὗς οἱ μὲν γόητάς φασιν εἶναι καὶ

libe, ubi *Æsculapius* fuit natus, alias apud *Hesperitas Libyæ*. Ceterum urbs *Magnesia* prope *Lethæum* est juxta *Mæandrum*, ubi ferunt in *crucem actum* fuisse *Daphitam grammaticum*, quod hoc carmine reges *Pergamēnos* incessisset : « *Purpuræ vibices, fæx ultima divitiarum Lysimachi, Lydos et Phrygiam regitis.* »

16. *Magnetes* in *Asia* *Anaxenori* *citharædo* *æneam imaginem* *erexerunt* cum hac inscriptione : « *Est operæ pretium talem exaudire canentem, Qualis hic est, qui voce deos exæquat et arte.* » *Scriptor* autem, *spatio* non satis *considerato*, *ultimam secundi verus litteram prætermisit*, quum *basis latitudo* non *sufficeret*, atque sic *civitatem inscitæ coargui* *effecit* *scripturæ ambiguitate*, quum non *liqueret rectone* *an dandi casu accipienda* *esset vox αὐδῆ*; nam *multi dativos sine iota scribunt*.

17. *Stratonicus* *citharædus*, *videns Caunicos colore admodum viridi*, *dixit* hoc *illud esse* quod *poeta* *inquit* : « *Tale quidem genus est hominum, quale est foliorum.* » Quum vero *illum incusarent*, quod *urbem* ut *morbidam carperet* : « *Ego, inquit, eam morbidam dicere ausim, ubi vel mortui ambulat?* »

18. *Rhodium*, *bonis legibus instructi*, *maximam curam habuerunt rerum navalium*. Unde *diu maris imperium obtinuerunt* et *latrocinia sustulerunt* atque *Romanis amici* *fuere* et *regibus quicumque Romanorum et Græcorum forent studiosi* : unde *libertatem suam conservarunt*, atque *multis donariis urbs eorum honestata fuit*, e quibus *optimum fuit colossus Solis*, quem *poeta iambico carmine* sic *describit* : « *Colossum solis quandoque septemdecim Chares fabrefecit cubitorum Lindius.* »

19. *Protogenes* in *Rhodo perdicem* *pinxit* tam *felicitè*, ut *perdices cicures accedentes pipirent*, *multitudinemque spectantium oblectarent*, *homines autem admirationis inhiarent*.

20. In *Rhodo tanta* *fuit de plebe cura*, ut *legem sancirent*, qua *divites singulis diebus pauperes alere tenerentur*, *pauperes vero cogerentur* ut *rei alicui necessariæ navarent operam*.

21. In *Rhodi navalibus occulta quædam habebantur* et *secreta*, quæ *qui inspicere audebant morte multabantur*.

22. *Quemadmodum Cyzici et Massiliæ*, sic etiam *Rhodi instrumentorum et machinarum officinis publice cura habebatur* *eximia*.

23. *Rhodium et Halicarnassenses et Cnidii et Coidores* sunt.

24. *Rhodus prius Ophiussa et Stadia appellabatur*, *deinde Telchinis*, a *Telchinibus* *eam insulam incolentibus*; quos *nonnulli fascinatores et maleficos*

πρὸς Μαιάνδρω] Debebat : πρὸς ὄρει καλουμένην Θώρακι, ἐφ' ᾧ, uti est apud Strabonem. || — 16. p. 648,

BC. || — 17. p. 651, D. θαρρήσαιμ'] οὗ θ. margo cod. || — 18-24. p. 652 et 653. || — 25. p. 654,

βασκάνους * θείῃ καταρρέοντας τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ ζῶων τε καὶ φυτῶν δλέθρου χάριν, οἱ δὲ τεχνίτας μηχανικούς, πρώτους εὐρόντας χαλκοῦ τε καὶ σιδήρου γένεσιν ἐκ μετάλλων. Ἦλθον δ' ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον, εἶτα εἰς Ῥόδον.

25. Ὅτι μετὰ τοὺς Τελχίνας οἱ Ἡλιάδαι μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον ὧν ἐνός, Κερκάφου, γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λίνδον, Ἰηλυσὸν, Κάμειρον, τοὺς καὶ τὰς πόλεις κτίσαντας ἐπωνύμους.

26. Ὅτι τῆς Ῥόδου ἡ περιμετρος σταδίων ἐστὶν 204'.

27. Ὅτι Ἀτάβυρις ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐν Ῥόδῳ, ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου.

28. Ὅτι ὁ Ποσειδώνιος ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν Ῥόδῳ καὶ ἐσοφίσταυσε· ἦν δὲ Ἀπαμεύς ἐκ τῆς Συρίας.

29. Ὅτι Διονύσιος ὁ Θρᾷξ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Ἀργοναύτας ποιήσας Ἀλεξάνδρεῖς μὲν ἦσαν, ἐκαλοῦντο δὲ Ῥόδιοι.

30. Ὅτι Εὐδοξὸς ὁ μαθηματικὸς Κνίδιος ἦν, Πλάτωνος μαθητής.

31. Ὅτι ἡ Ἀλικαρνασσὸς πόλις τὸ βασιλεῖον ἦν τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, καλουμένη πρὶν Ζεφύρα· ἐνταῦθα ἐστὶν ὁ τοῦ Μαισώλου τάφος, ἐν τῶν ζ' θαυμάτων, ἔσπερ Ἀρτεμισία τῷ ἀνδρὶ κατασκευάσασεν. Ἡρόδοτος δὲ ἐντεῦθεν ἦν, ὃν ὕστερον ἐκάλεσαν Θούριον διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίου ἀποικίας.

32. Ὅτι Ἐκατόμνω τοῦ Καρῶν βασιλέως ἦσαν υἱοὶ γ', Μαισώλης καὶ Ἰδριεύς καὶ Πιζώδαρος, καὶ θυγατέρες δύο, ὧν τῇ πρεσβυτέρῃ Ἀρτεμισίᾳ Μαισώλης συνώκησε, τῇ δὲ Ἄδα ὁ δεύτερος ἀδελφὸς Ἰδριεύς. Μετὰ δὲ θάνατον Μαισώλου Ἀρτεμισία ἤρξεν, ἐκείνης δ' ἀποθανούσης, Ἰδριεύς, ὃν διεδέξατο Ἄδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή. Ὁ δὲ Πιζώδαρος μηδίσας καὶ προσλαβὼν σατραπὴν κοινῶν τῆς ἀρχῆς παρὰ Περσῶν ἐξέβαλε τὴν Ἄδαν· ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατέφυγε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἄδα καὶ υἱὸν θετὸν ἐποίησε καὶ κληρονόμον καὶ οὕτως τὴν Καρῶν ἀρχὴν ἀνέλαθεν.

33. Ὅτι περὶ τὸν Κράγον ὄρος τῆς Λυκίας τὰ κατὰ Χίμαιραν μυθολογοῦνται.

34. Ὅτι τὰ Σόλυμα ὄρη Πισιδῶν ἐστὶ περὶ Τερμησσὸν πόλιν.

35. Ὅτι ἡ κρόκος θηλυκῶς λέγεται.

36. Ὅτι ἀπὸ Σόλων τῆς Κιλικίας ἦν Χρύσιππος τε ὁ Στωϊκὸς καὶ Ἄρατος.

37. Ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Ταρσοὺς ἐσπούδασε τοσοῦτον περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν, ὥστε καὶ Ἀθήνας καὶ Ἀλεξάνδρειαν ὑπερέβαλετο σχεδόν· οἱ δὲ μανθάνοντες ἦσαν Ταρσεῖς.

38. Ὅτι « ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, πορδαὶ δὲ γερόντων. »

39. Ὅτι ὁ μὲν τῶν Πελοπιδῶν πλοῦτος ἀπὸ τῶν

dicunt, quod Stygiam aquam sulphuri admixtam animalibus et stirpibus perniciosi gratia inspergerent. Sunt qui dicunt eos artifices mechanicos primos exstitisse, qui aeris et ferri ex metallis generationem repperint. Venerunt e Creta in Cyprum, inde in Rhodum.

25. Post Telchines Heliadæ (ut fabulæ tradunt) insulam occupaverunt, quorum uni Cercapho filii nati sunt tres, Lindus, Jalysus, Camirus; qui urbes de suis nominibus dictas condidere.

26. Rhodi ambitus stadiorum est 900.

27. Atabyris mons est Rhodi excelsissimus, Jovi Atabyrio sacer.

28. Posidonius Rhodi vixit et sophisticen exercuit; fuit autem Apamensis ex Syria.

29. Dionysius Thrax et Apollonius qui Argonautica scripsit, Alexandrini fuerunt, quamvis Rhodii vocarentur.

30. Eudoxus mathematicus Cnidius fuit, Platonis discipulus.

31. Urbs Halicarnassus principum Carie regis sedes fuit, Zephyra prius appellata. Ibi est Mausoli sepulcrum, unum e septem orbis spectaculis, quod Artemisia marito construxit. Hinc fuit Herodotus, quem deinde Thurium vocarunt eo quod colonie in Thurios missæ fuisset particeps.

32. Hecatomo Carum regi tres filii fuerunt, Mausolus, Hidrieus et Pixodarus; item filie duæ, e quibus seniorem Artemisiam Mausolus duxit, Adam vero secundus frater Hidrieus. Post mortem Mausoli Artemisia imperavit; ea deinde mortua, Hidrieus, cui Ada et soror et conjux successit. At Pixodarus quum Medicarum partium esset, satrapa e Persis ad communionem imperii accito, Adam eiecit; adventante vero Alexandro ad eum confugit Ada, ac filium adoptivum fecit et hæredem, atque hoc pacto Carum imperium suscepit.

33. Ad Cragum Lyciæ montem fabula de Chimæra refertur.

34. Solymi montes Pisidarum sunt, circa Termessus urbem.

35. Κρόκος genere fœminino effertur.

36. E Solis Ciliciæ fuerunt Chrysippus Stoicus et Aratus.

37. Tarsus olim adeo in philosophia ac ceteris disciplinis sese exercuit, ut et Athenas et Alexandriam propemodum superaret; qui vero studia ista coluerunt, Tarsenses erant.

38. « Res juvenum, consulta virum, crepitis seniorum. »

39. Pelopidarum divitiæ e metallis circa Phrygiam

AB. 207] ω' cod. Paris. || — 26-29. p. 655. || — 30-33. p. 656. || — 34. p. 666, C. Τερμησσὸν] Τελμησσὸν codex. || — 36. p. 671, D. || — 37. p. 673,

D. || — 39. p. 680, C. Ἀστέροις] Ἀσσυρίοις codex, qui deinde habet : τῆς μεταξὺ et Παργάμου πολίτην, ἐρήμη.

περὶ Φρυγίαν καὶ Σίπυλον μετάλλων γέγονεν, ὃ δὲ Κασίου [ἐκ τῶν] περὶ Θράκη καὶ τὸ Παγγαῖον ὄρος, ὃ δὲ Πριάμου ἐκ τῶν ἐν Ἀστυροῖς περὶ Ἄβυδον χρυσίων, ὧν καὶ νῦν ἐτι μικρὰ λείπεται πολλή δ' ἡ ἐκβολὴ καὶ τὰ ὄρυγματα, σημεῖα τῆς παλαιᾶς μεταλλείας· ὃ δὲ Μίδου ἐκ τῶν περὶ τὸ Βέρμιον ὄρος, ὃ δὲ Γύγου καὶ Ἀλυάττου καὶ Κροίσου ἀπὸ τῶν ἐν Λυδία τῆ μεταξὺ Ἀταρνεώς τε καὶ Περγάμου, [οὔ] πολὺν ἔρημη, ἔμμεταλλευμένα ἔχουσα τὰ χωρία.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΕ.

1. Ὅτι ἡ Ἰνδικὴ σχῆμα ἔχει βομοειδές· ἦς τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν ὁ Καύκασός ἐστι τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς Ἀρείας ἀρξάμενον ἕως τοῦ ἀνατολικωτάτου πέρατος, ἔπερ ὄρος διορίζει Σάκας τε καὶ Σκύθας καὶ Σῆρας πρὸς βορρᾶν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς νότον· τὸ δὲ δυτικὸν πλευρὸν ὁ Ἰνδὸς ἐστὶ ποταμὸς, βέων ἐκ τοῦ Καυκάσου πρὸς δυσμὰς χειμερινὰς· τὸ δὲ νότιον καὶ ἀνατολικὸν ἡ Ἐρυθρὰ ἐστὶ θάλασσα.

2. Ὅτι πᾶσα ἡ Ἰνδικὴ ποταμοῖς ἐστὶ κατάρρυτος· ὧν μέγιστοι δύο, Ἰνδὸς καὶ Γάγγης, ὧν πολὺ μείζων ὁ Γάγγης ἐστίν.

3. Ὅτι ὁ Γάγγης ποταμὸς, βυαίς ἐκ τῶν ὄρεων τῶν Καυκασίων πρὸς νότον, ἐπειδὴν ἐψηται τῶν πεδίων, ὑποστρέφει πρὸς ἀνατολὰς ἕως πόλεως μεγίστης Παλιβοθρα, οὕτως πρὸς νότον αὖθις εἰς τὴν Ἐρυθρὰν βάλλει. Ὁ δὲ Ἰνδὸς ποταμὸς, δυσὶ στόμασι τὴν Παταληνὴν νῆσον πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς περιλαβὼν, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν.

4. Ὅτι πολλοὶ ὄμβροι τὴν Ἰνδικὴν κατέχουσιν, ἐν οἷς λίνον σπείρεται καὶ κέγγρος καὶ σήσαμον καὶ ὄρυζα καὶ βόσμορον· τοῖς δὲ χειμερινοῖς καιροῖς σίτος, κριθή, ὄσπρια καὶ ἄλλοι καρποὶ, ὧν ἡμεῖς ἀπειροί.

6. Ὅτι περὶ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν γίνεται κήτη ἀμφίβια, τὰ μὲν βουσι, τὰ δ' ἵπποις, τὰ δ' ἄλλοις χερσαίοις ἰσχύοι.

6. Ὅτι ὁ βόσμορος σίτος ἐστὶ μικρότερος πυροῦ, γεννᾶται δ' ἐν ταῖς μεσοποταμίαις. Φρύγεται δ' ἐπὶ ἀλοσηθῆ, προομνύτων μὴ ἀπολείπειν ἄπυρον ἐκ τῆς ἄλω τοῦ μὴ ἐξάγεσθαι σπέρμα. Ἡ δὲ Ἰνδικὴ σεισμοῖς πολλοῖς ἀλίσκεται, καὶ οἱ ποταμοὶ πολλὰκις μετακοιτιζόμενοι τὰς παρακειμένας πόλεις τὰς μὲν κατακλύζουσι, τὰς δὲ ἀκαρπία διαφθείρουσι καὶ δίψη.

7. Ὅτι οἱ τῆς Ἰνδικῆς καρποὶ δίφοροι εἰσιν, οἱ τε σαρτοὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων διὰ τε τοὺς πολλοὺς ὄμβρους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς ἤλιους.

et Sipyllum provenerunt; Cadmi vero e Thracia et monte Pangæo; Priami ex auri fodinis quæ apud Abydum sunt in Astyris (quarum exiguæ supersunt reliquæ, sed multum terræ egestæ ac fossæ signa sunt luculenta secturarum antiquarum); Midæ autem e metallis quæ circa Bermium montem erant; Gygis, Alyattis et Cræsi e Lydiæ metallis quæ erant apud Astyra oppidulum nunc desertum, inter Atarneum ac Pergamum, ubi loca effossa adhuc exstant.

CHRESTOMATHIÆ

EX STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XV.

1. India rhombi figuram præ se fert; cujus latus septentrionale Caucasus mons est, ab Aria pertinens usque ad terminum ejus maxime orientalem; hic mons Sacas terminat et Scythas et Seras septentrionem versus, Indos autem versus austrum; latus vero occidentale Indus fluvius est, e Caucaso delabens versus occidentem hibernum; latus autem ipsius orientale et australe mare Rubrum est.

2. India tota fluminibus irrigatur; e quibus duo maximi sunt, Indus et Ganges, horum vero multo major est Ganges.

3. Ganges fluvius, e montibus Caucasi ad austrum fluens, postquam campum attigerit, ad ortum vertitur usque ad urbem maximam Palibothra, atque hoc modo tandem ad austrum in mare Rubrum exit. Indus vero, duobus ostiis insulam Patalenen amplectens, in mare Rubrum egreditur.

4. Multi imbres Indiam madefaciunt, per quos limum seritur et milium et sesamum et oryza et bosmorus; hiberno autem tempore seritur triticum, hordeum, legumina et fruges aliæ nobis ignotæ.

5. In mari Indico nascuntur cete ancipitis vitæ, alia bobus, alia equis, alia aliis animalibus terrestribus similia.

6. Bosmorus frumentum est minus quam triticum, nasciturque inter amnes. Postquam excussus fuerit in area, statim torretur, antea jurantibus, non prius ex area se elaturos, quam igni frixerint, ne semina exportetur. India multis terræ motibus concutitur, et flumina eo quod alveos subinde mutant, adjacentium urbium alias submergunt, alias sterilitate et siti perdunt.

7. Indiæ fruges quæ seminantur et quæ ex arboribus nascuntur, his quotannis proveniunt ob imbrum copiam et ob solis vehementiam.

LIBER XV. || — 1. p. 632, C. 633, ABC. Παλιβοθρα] Παλιβοθρα cod. || — 2-4. p. 690. κέγγρος] κέγγ-

ρον cod. || — 5. p. 691, A. || — 6. p. 692, D. 693 ABC. ἀλοσηθῆ] ἀλωθηθῆ cod. || — 8. p. 694, D. 695,

8. Ὅτι ἐν τισὶ κλάδοις τῶν ἐν Ἰνδία δένδρων ἔριον ἐπαυθεῖ διὰ τὸ ἐνικμον τοῦ ξύλου, ἐξ ὧν σινδόνες γίνονται. Ἔστι δὲ καὶ φλοιὸς δένδρων ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἱμάτια ποικίλα γίνονται. Ἔστι δὲ καὶ δένδρα παρ' αὐτοῖς μέλι ποιοῦντα ἀνευ ζύμων, ἐξ ὧν οἱ φαγόντες μεθύσκονται. Εἰσὶ δὲ τινὰ ἐκεῖ δένδρα, ὧν τὰ φύλλα οὐκ ἐλάττω ἀσπίδος ἐστίν· ἀλλὰ δὲ ἕως ὀλίγων πηχῶν κλάδους αὐξήσαντα, εἶτα διὰ τὸ βάρος κάτω νεύειν, αὐξόμενα ἕως τῆς γῆς, εἶτα ἐκείσε πάλιν ῥιζωθέντα αὐθις αὐξέσθαι πρὸς τὸ ἄνω, εἶτα αὐθις ἐπινεύειν καὶ αὐθις ῥιζοῦσθαι. ὡς εἰκέναι τὴν σκιὰν αὐτῶν οἰκία πολυστέγη. Εἰσὶ δὲ καὶ δένδρα, ὧν τὰ στελέγη καὶ εἰ ἀνθρώποις εἶναι δυσπεριληπτα.

9. Ὅτι Ἰστορεῖ Ἀριστοτέλης, γυναῖκα Αἰγυπτίαν ἐπάδουμα παιδία τετοκέναι· πολυτόκοι γὰρ αἱ τῶν Αἰγυπτίων γυναῖκες.

10. Ὅτι, Ἀλεξάνδρου ἀφικόμενου εἰς Γάξιλα, πόλιν Ἰνδῶν, ξενισθέντος ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων μεγάλως καὶ μειζόνως αὐτοῦς εὐεργετήσαντος, οἱ Μακεδόνες ἐφθόνησαν φάντες, ὅτι οὐκ εἶχεν Ἀλεξάνδρος, ὡς εἰκέναι, ὅς εὐεργετήσει, πρὶν ἢ διέβη τὸν Ἰνδόν.

11. Ὅτι οἱ πύθηκοι καὶ οἱ ἐλέφαντες ἀνθρωπόνουν ἐστὶ ζῶον· καὶ σημεῖον τούτου αἱ ἐν πολέμῳ σὺν τάξει προσβολαὶ ἐκατέρων.

12. Ὅτι οἱ πύθηκοι ὑπὸ Ἰνδῶν ἀλίσκονται οὕτως· θέντες ὕδωρ πρὸ αὐτῶν ἀπονίπτονται τὸ πρόσωπον καὶ πλησίον ἕτερον τρυβλίον ἔχον ἰζόν, ἀπονιψάμενοι δὲ ὑποχωροῦσιν· οἱ δὲ πύθηκοι, καθήμενοι μετέωροι ἐπὶ δένδρου, καταβάντες μιμοῦνται καὶ οὕτως ἀπονιπτόμενοι τοῦ ἰζοῦ ἀλίσκονται. Καὶ ἐτέρως πάλιν θυλάκους ὑποδοῦνται κενοῦς καὶ ὑποχωροῦσι, πλησίον ἀρῖνες ἐτέρους δασεῖς, ἰζῶν κεχρισμένους· οἱ δὲ μιμησάμενοι ἀλίσκονται.

13. Ὅτι τινὰς τῶν Ἰνδῶν τοῖς τεθνηκόσι συγκατακαίουσι τὰς γαμέτας, ἵνα μὴ προφάσει μοιχείας ἐρῶσαι ἄλλων, φαρμακεύειεν αὐτοὺς τοὺς γαμέτας.

14. Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς κύνας εἰσὶν ἀρετὰς ἔχοντες μεγάλας. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν Σωπειθῆς ἄν' κύνας δύο, ἀποπείρας χάριν λέοντα προβαλὼν, δύο αὐτῶν κύνας ἐπαφῆκε· κρατουμένων δὲ αὐτῶν, ἐτέρους δύο ἐπαφῆκεν· ὡς δὲ ἐράμιλλος ἦν ὁ ἀγὼν, ἐκέλευσεν ὁ Σωπειθῆς τὸν ἕνα κύνα ὑποχωρῆσαι μὴ παιβομένου δὲ, τὸν μὲν ἐκέλευσεν ἐκτμηθῆναι τοῦ κυνός, καὶ οὕτως ἀργῶς πρότερον ἐξετμήθη ὁ μὲν ἢ τοῦ δήγματος ὁ κύων μεθῆκεν, ἀλλ' εἴχετο τοῦ λέοντος, ἕως ἀπέθανεν.

15. Ὅτι ἐν Ἰνδία ὑγιεινότετος μὲν ὁ ἀήρ, μακροβιώτατοι δ' οἱ Ἰνδοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ τὰ ῥλ' ἔτη ζῆν. Συσσίτια δ' ἐστὶν αὐτοῖς, ὡς τοῖς Λακωνοῖσι. Τῶν δὲ χρυσῶν οὐ χρῶνται, οὐδὲ τῶν ἀργύρων· ἀντὶ δὲ δοῦλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῶνται. Πλήν δὲ τῆς ἱατρικῆς ἄλλην

8. In quibusdam ramis arborum Indiæ lana nascitur propter ligni humiditatem, ex qua sindones texuntur. Est et cortex quidam arborum illic, ex quo vestes variaz conficiuntur. Item arbores apud eos sunt absque animalibus mel conficientes, quo inebriantur esitantes. Sunt etiam arbores illic, quarum folia non sunt minora scuto; aliaz arbores sunt, quarum rami quum ad paucos cubitos excreverint, reliquum incrementum propter pondus pronum faciunt, deflexi quousque terram contingant; deinde radices agentes mox rursus in truncum exeunt; deinde denuo deorsum flectuntur, adeo ut umbra fiat qualis est domus multa tecta habentis. Sunt arbores aliaz, quarum stipitem vix quinque homines complecti queant.

9. Aristoteles tradit, mulierem quandam Ægyptiam septem geminos peperisse; nam Ægyptiorum uxores fecundæ sunt.

10. Alexander quum venisset in Taxila Indorum urbem, et ab incolis perhumaniter susceptus fuisset, atque ob id plurimum eis benefecisset, Macedones invidia moti dicebant Alexandrum videri non habuisse quibus beneficeret, priusquam Indum trajiceret.

11. Simiaz et elephantis animalia sunt ad hominis captum proxime accedentia: cujus rei signum est insultus in bello ordine ab utriusque factus.

12. Simiaz ab Indis hoc modo capiuntur. Catinum aqua plenum in conspectu ponentes faciem sibi ea abluunt, atque in propinquo aliud catinum visco plenum ponunt, et deinde abeunt; jam simiaz super arbore sedentes sublimes, descendunt inde, atque imitantur homines eoque modo visco ablutz capiuntur. Est et inodus alius. Culleolos subligaculi modo induunt, inde discedunt, relictis aliis interius villosis et visco illitis; imitantes simiaz capiuntur.

13. Indorum nonnulli una cum maritis defunctis uxores comburant, ne per occasionem adulterii alios viros amantes, proprios veneno tollant.

14. Apud Indos canes sunt valentissimi. Sopithes itaque quum Alexandro dedisset canes centum quinquaginta, ut periculum de iis fieret, leone objecto duos canes immisit; qui quum impares certamini essent, alios duos immisit. Ubi jam æquatam erat certamen, Sopithes jussit ut unus ex canibus recederet; non obsequente eo, jussit ut crus ei amputaretur. Canis itaque prius sibi crus lenta sectione incidi passus est quam morsum dimitteret, ac leonem retinuit donec obierit.

15. In India aer est saluberrimus, vitæ autem longissimæ homines, ita ut supra centum et triginta vivant annos. Sysstitia apud eos sunt, sicut apud Lacones. Auro non utuntur, neque argento; pro servis utuntur juvenibus. Nullam disciplinam exquisite

A. οἰκία πολυστέγη] πολυστόλω σκηνή, Strabo. || — 9. 1. 695 A. || — 10. p. 698, B. || — 11-13. p. 699. ||

14. p. 700, AB. ὑποχωρῆσαι] ἀποχωρῆσαι Coray. || — 15. p. 700, CD. 701, A. || — 16-20. p. 703. || — 19.

οὐ κατορθοῦσιν ἐπιμελῶς ἐπιστήμην, ὡς ἂν κακου-
γουσῶν τῶν ἄλλων, εἰ πλεον τοῦ μετρίου διδάσκοντο.
Δίκη δὲ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἔστι πλὴν φόνου καὶ ὑβρεως
ταῦτα γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἔστι παθεῖν, τὰ δ' ἐν τοῖς
συμβολαίοις ἐφ' ἡμῖν, καὶ δεῖ πολυπραγμονεῖν πρό-
τερον, πρὶν ἐξαπατηθῆ τις, ἵνα μὴ δικῶν ἢ πλήρης
ἡ χώρα.

16. Ὅτι ἐν Ἰνδῆ τίγριδες γίνονται διπλάσιοι τῶ
μεγέθει λέοντων, καὶ ἰσχυρότατοι δὲ πάντων μάλιστα
λεόντων.

17. Ὅτι φασὶν ἐν Ἰνδῆ λίθους ὀρυττεσθαι λιθινο-
χρόους, γλυκυτέρους σύκων καὶ ὄφεις ὑμενοπερωτοῦς
καὶ σκορπίους.

18. Ὅτι ἐν Ἰνδῆ ἀλκιμώτατοι εἰσι κύνες, οὐ πρό-
τερον μεθιάντες τοῦ δήγματος, πρὶν ὑδαρ εἰς τοὺς
δῶθυνας αὐτῶν χυθῆναι· ἐπίοις δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐν
τῷ δήγματι διαστρέφασθαι τοὺς ὀφθαλμούς φασι, τοῖς
δὲ καὶ ἐκπίπτειν· κατέχεσθαι δὲ καὶ λέοντα ὑπὸ κυνὸς
καὶ ταῦρον, τὸν δὲ ταῦρον καὶ ἀποθανεῖν, κρατούμενον
ἀπὸ τοῦ βύγγου.

19. Ὅτι ἐν τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰνδικῆς Σίλας ἔστι πο-
ταμός, ᾧ οὐδὲν ἐπιπλεῖ.

20. Ὅτι εἰσὶν ἀέρες λεπτοί, οἷς οὐδὲν ἐποχεῖται
πηγνόν. Ἰσως δὲ καὶ οἱ ἀναφερόμενοι ἀτμοὶ ἐπι-
σπῶνται φυσικῇ ὀλιγῇ καὶ οἶον ῥοφοῦσι τὰ ὑπερκετῆ,
(καὶ) ὡς τὸ ἤλεκτρον τοῦ ἀχύρου καὶ ἡ μαγνήτις τοῦ
σιδήρου ἑλκτικὰ ἔστι· τάχα δὲ καὶ καθ' ὑδάτος τοιαῦ-
ταί τινες εἶεν ἂν δυνάμεις.

21. Ὅτι τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ζ' μέρη διήρη-
ται· ὧν πρῶτοι μὲν οἱ φιλόσοφοι, ἐντιμώτατοι καὶ
ὀλιγίστοι. Χρῶνται δ' αὐτοῖς δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ,
θυσντές τε καὶ ἀναγιζόντες καὶ μαντευόμενοι· ἅς δ' ἂν
τρὶς μαντευσάμενος ἀστοχῆσῃ, ἀναγκάζεται διὰ βίου
σιγᾶν, ὃ δὲ κατορθώσας ἀτελής καὶ ἀφορος γίνεται.
Δεύτεροι δ' οἱ γεωργοί, πλείστοι τε ὄντες καὶ ἐπιαι-
κεῖς διὰ τὸ μὴ στρατεύεσθαι· ἔστι δ' ἡ γῆ πᾶσα βασι-
λική, μισοῦ δ' αὐτὴν ἐπὶ τετάρταις ἐργάζονται τῶν
καρπῶν. Τρίτοι δ' οἱ ποιμένες καὶ θηρευταί, οἷς μόν-
οις ἔξοσι θηρεύειν καὶ θρεμματοτροφεῖν, σκηνῆται
ὄντες καὶ μετανάσται. Οἱ δ' ἄλιφαντες ἢ μῆνας κατὰ
γαστρός φέρονται, παρὰ δὲ τῇ μητρὶ σ' ἔτη τρέφονται,
ζῶσι δ' ἔτη πλείω τῶν σ'. Τῶν δὲ Λιθουκῶν οἱ Ἰνδοὶ
μεῖζους τέ εἰσι καὶ βρωμυλιώτεροι· ταῖς γοῦν προδο-
σχίσιν ἐπέλξεις καθαιροῦσι καὶ δένδρα ἀνασπῶσι
πρόρριζα, διανιστάμενοι εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας.
Τοσοῦτον δ' εἰσὶν εὐτιθέασεστοι καὶ θυμόσοφοι, ὥστε
καὶ λιθάξαι μανθάνουσι καὶ ἔπλοισι χρῆσθαι καὶ
κῖν. Οἱ δὲ χρυσοφόροι μύρμηκες, ὥσπερ οἱ ἀσκάλα-
κες, ὀρύττουσι τὴν γῆν, χρυσοῖτιν οὔσαν, ἣν οἱ Ἰνδοὶ
σοφίσμασι τισὶν ὑποκλέπτουσι· φοβοῦνται γάρ, μὴ
ἀφθνήντες ὑπὸ τῶν μυρμηκῶν ἀπολωνταί· καὶ γὰρ
μέγιστος μὲν ἔχουσιν ὑπὲρ ἀλώπεκα, τάχος δ' ὑπὲρ

discunt præter medicinam, tanquam ceteræ, si ultra
mediocritatem discantur, maleficos efficiant. Judicium
iis non est nisi cædis et contumeliæ, quum homo
præstare non possit, ne iis adficiatur; quæ vero in
contractibus fiunt, ea penes nos sunt; itaque caven-
dum est, ne quis decipiatur, nec impleatur urbs con-
troversis.

16. In India tigrides gignuntur, magnitudine leo-
nibus duplo majores, et robore longe præstantis-
simi.

17. In India lapides effodi dicunt thureo colore,
ficu dulciores; item serpentes membranaceis alis et
scorprios.

18. In India canes sunt robustissimi, qui non ante
morsum dimittunt quam aqua naribus infundatur;
nonnullis præ vehementia in morsu oculos distorqueri
ajunt, quibusdam etiam excidere; vel leonem et tau-
rum a cane detineri; taurum etiam mori rictu com-
prehensum.

19. In regione montana Indiæ Silas fluvius est, in
quo nihil innatat.

20. Aeres quidam sunt adeo tenues, ut nulla in eis
volatilia invehantur. Fortasse autem exhalati vapores
ad se trahunt, et quodammodo absorbent subvolantia,
sicut electrum paleam et sideritis ferrum ad se rapit;
fortassis aliquæ ejusmodi vires etiam in aqua sunt.

21. Indorum multitudo in septem classes divisa est;
in quibus primi sunt philosophi, honoratissimi pau-
cissimique. Utuntur his publice et privatim ii qui
sacrificia vel inferias agunt et vaticinia scrutantur. Si
quis ter mendax deprehensus fuerit, ei per totam vi-
tam ex lege silentium indicitur; qui vera dixerit,
immunis et omni tributo exemptus habetur. Secundum
genus est agriculturalum, qui plurimi sunt et mansueti
ob immunitatem militiæ. Quum regio tota sit regis,
ipsi eam conductam excolunt, pacti mercedis loco
quartam fructuum partem. Tertium genus est pasto-
rum ac venatorum, quibus solis venari et pecora pas-
cere licet; hi vagi errabundique in tuguriis vitam
degunt. Elephantes menses decem et septem uterum
gestant; apud matrem annos sex aluntur; vivunt
annis plusquam ducentis. Lybicus Indici majores
sunt et robustiores; proboscide propugnacula deji-
ciunt, et arbores radicitus evellunt in posteriores
pedes erecti. Mansuescunt et adeo solertes sunt, ut
lapidem jacere et armis uti et natare discant. For-
micæ auriferæ, veluti talpæ, terram effodiunt auri
frustis plenam, quam Indi dolo usi clam rapiunt,
nam timent ne a formicis deprehensi interimantur:
magnitudine enim sunt vulpibus majore et celeritate

λαγών. Οἱ δ' ὄφεις, οἱ μὲν μικροὶ καὶ σπιθαμιαῖοι ἀφύλακτοί τε εἰσι καὶ θανατώδεις, οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑπτά πηχεῖς δυνάμειος περιουσία πάλιν ἀφορητοί, ἐπακοιδαῖς δὲ καὶ βοτανῶν βίβλαις ἰώνται. Κροκόδειλοι δ' εἰσὶν ἐν τῷ Ἰνδοῦ ποταμῷ, μικρότεροι τῶν Νειλώων. Τέταρτοι δ' εἰσὶν οἱ χειρώνακτες καὶ κάπηλοι. Πέμπτοι δ' οἱ πολεμισταί, ὅστινες τὰ μὲν ἄλλα ἐτη εὐπαθοῦσι, σιτιζόμενοι προίκα, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ἐξέρχονται. Ἑκτοὶ δ' οἱ ἔφοροι, ὅστινες ἐπισκοποῦντες λάθρα ἀναγγέλλουσι ταῖς ἀρχαῖς τὰ εὖ ἢ κακῶς πραττόμενα. Ἑβδομοὶ δ' οἱ σύνεδροι καὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἐξ ὧν τὰ ἀρχαῖα καὶ δικαστήρια καὶ ἡ διοίκησις τῶν ἄλλων. Οὐδεὶς δ' ἐξ ἄλλου γένους γαμῖν οὐτ' ἐπιτηδεύειν τι ἀνε' ἄλλου ἄλλο, οὐδὲ πλείους μεταχειρίζεσθαι τὸν αὐτὸν τέχνας, πλὴν εἰ φιλοσοφεῖν μόνον.

22. Ὅτι Ἰνδοὶ οἶνον οὐ πίνουσι, πλὴν ἐν θυσίαις μόνον, ἀλλ' ἀπὸ χυλοῦ ὀρύζης ποιοῦσι τὸ πόμα, οὐ γὰρ δὲ κριθῆς.

23. Ὅτι Ἰνδοὶ τοσοῦτον ἀπλότητος μεταποιοῦνται, ὡς μηδὲ τὰ οἴκοι φυλάττειν τὴν γὰρ ἀπιστίαν φασὶ πονηροδιδασκαλίαν εἶναι.

24. Ὅτι Ἰνδοὶ ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν μάλιστα ἐπιτηδεύουσι, καὶ ὁ ἄλοος ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ ἀκρωτηριάζεται.

25. Ὅτι τοὺς τῶν Ἰνδῶν βασιλεῖς γυναῖκες κομίζουσι ἐπιμελόμενοι· ἐὰν δὲ τις γυνὴ μεθύοντα βασιλέα ἀποκτείνῃ, τιμᾶται.

26. Ὅτι τῶν παρ' Ἰνδοῖς σοφῶν δύο γένη ἐστίν· ὧν οἱ μὲν Βραχμᾶνες εἰσιν, οἱ δὲ Γερμᾶνες. Οἱ δὲ Βραχμᾶνες ἀπέχονται ἐμφύχων καὶ ἀφροδισίων, φιλομαθοῦντες ἐν ἀφθόνῳ διαδέσει· ὁ δ' ἀκρατὴς οὔτε χρέμψαιτο οὔτε λαλήσαι οὔτε πτύσαι, ἀλλ' εὐτάκτως σιγῆ· ἔτη δὲ λ' οὕτως ζήσας ἕκαστος ἀναχωρεῖ εἰς τὰ οἰκεία καὶ μετὰ ταῦτα ἐν εὐπαθείᾳ ζῆ, χρυσοφορῶν καὶ κρεῶν ἀπτόμενος.

27. Ὅτι Ἰνδοὶ νομίζουσι τὸν μὲν ἐνθάδε βίον ὡς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι, τὸν δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλοσοφήσασιν· τὸν δὲ κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν φασὶ καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ὅτι ὁ ποιήσας καὶ διοικῶν αὐτὸν θεὸς δι' ἄλλου διαπεφοίτηκεν αὐτοῦ, καὶ ὅτι αἱ ψυχὰς ἀθάνατοι εἰσι, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δικαιοτήρια.

28. Ὅτι οἱ Γερμᾶνες τὸ πολιτικὸν τῆς φιλοσοφίας μετέρχονται· τῇ δὲ ἰατρικῇ χρῶνται, οὐ τῇ διὰ φαρμάκων, ἀλλὰ τῇ διὰ διαίτης τὸ πλῆρον· καὶ τῶν φαρμάκων τὰ ἐπίπλαστα καὶ ἐπίχριστα εὐδοκίμειν.

29. Ὅτι πάντες Ἰνδῶν οἱ σοφοὶ καρτερίαν ἀσκοῦσι, τὴν τ' ἐν τοῖς πόνοις καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπιμοναῖς, ὥστ' ἐφ' ἐνὸς σχήματος ἀκίνητον διατελέσαι τὴν ἡμέραν ἄλλην.

leporum superant. Serpentes, parvi quidem et palmi longitudine, evitari haud facile possunt et letiferi sunt, magni vero, quindecim cubitos excedentes, roboris potentia sunt timendi. Medentur incantationibus et radicibus herbarum. In Indo flumine crocodili sunt minores quam qui in Nilo nascuntur. Quartum genus eorum est, qui artes exercent, et institores sunt. Quintum genus est bellatorum, qui reliquum tempus otiosi agunt et gratis aluntur, sed belli tempore egrediuntur. Sexti sunt inspectores, qui insipientes clam regi omnia renunciant quæ bene aut perperam aguntur. Septimi sunt consiliarii et assessores regis, penes quos et magistratus et judicia et rerum omnium administratio. Non licet cum alio genere connubia contrahere, nec ab unius generis institutis ad alius descendere; neque eundem simul se pluribus dare tractandis, nisi quis sit philosophus.

22. Indi vinum non bibunt, præterquam in sacrificiis; potum a succo oryzae conficiunt, non autem hordei.

23. Indi tantum habent simplicitatis, ut ne domus quidem custodiant; nam diffidentiam malorum ajunt magistratam esse.

24. Indi veritatem et virtutem exercent maxime, adeo ut qui falsi testimonii convictus sit, extremis partibus corporis multetur.

25. Indorum reges mulieres curant; et si qua mulier regem ebrium interemerit, honoribus afficitur.

26. Sapientum apud Indos duo sunt genera, quorum alii Brachmanes vocantur, alii Germanes. Brachmanes ab animalibus et Venere abstinent, studiis intenti in conditione liberali. Auditori non licet neque loqui, nec sternutare nec exscreare; sed compositis moribus utens silet prorsus; et cum triginta et septem annos sic vixerit, in sua secedit, et laxius licentiusque vivit, aurum gestans et carnibus animalium vescens.

27. Indi putant hanc vitam quasi quendam hominum recens conceptorum statum esse; mortem vero partum in veram illam et beatam vitam iis qui recte sint philosophati; mundum hunc ortum et quandoque interiturum esse; item sphericum esse; conditorem et administratorem omnium deum universum pervadere; animas immortales esse, et judicia institui apud inferos.

28. Germanes civilem partem philosophiæ tractant. Medicina utuntur, non ea quæ medicamentis, sed quæ victus ratione peragitur; ex medicamentis autem maxime unctiones probant et cataplasmata.

29. Indorum sapientes omnes constantiam exercent, tum eam quæ in laboribus, tum quæ in tolerantia consistit, adeo ut totum diem in eodem gestu immoti perseverent.

φιλοσοφεῖν μόνον] πλὴν εἰ τῶν φιλοσόφων τις εἴη. Strabo. || — 22-26. p. 709-712. || — 26. γένη ἐστίν cod.

Paris., γ. εἰσὶν cod. Pal.; οἰκεία] οἰκία cod. || — 27 et 28. p. 713. || — 29. καρτερίαν] καρτερεῖν cod.

30. Ὅτι οἱ ἐν Ταξιλοῖς Ἴνδοι τοὺς τελευτήσαντας ἀτάφους βίπτουσιν.

31. Ὅτι οἱ παρ' Ἴνδοις σοφοί, ἡνίκα αἰσθωνταὶ νοσοῦντων ἑαυτῶν, αἰσχροὺν τοῦτο ἡγοῦμενοι, ἐξάγουσιν ἑαυτοὺς τοῦ ζῆν διὰ πυρός.

32. Ὅτι Πῶρός τις, Ἴνδος βασιλεὺς, ἀπίσταις πρὸς Καίσαρα τὸν Θεὸν ὄωρα, ἀνθρωπὸν τε ἐξ ἀρχῆς ἀποτετμημένων τῶν ὤμων ἀχειρα καὶ ἐχίδνας μεγάλας καὶ ὄφιν πηχῶν ἑ καὶ χελώνην ποταμίαν τρίπηχυν καὶ πέρδικα μελιζω γυπός.

33. Ὅτι πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἡ τε Ἄρεία ἐστὶ καὶ πρὸς νότον Ἀραχωσία καὶ Γεδρωσία ἐστὶ, τετράπλευρον οὖσα, οὗ τὸ μὲν νότιον πλευρὸν ἡ Ἐρυθρὰ, τὸ δ' ἀνατολικὸν ὁ Ἴνδος, τὸ δὲ δυτικὸν ὁ Περσικὸς κόλπος, τὸ δὲ βόρειον τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου, ἀκαλεῖται Βάγωα καὶ Πάρσυντα. Τὸ δὲ μῆκος τῆς θαλάσσης στάδιοι μύριοι γ.

34. Ὅτι γίνεταί κήτη ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ, πηχῶν ὄντα οὐβ'. Ἐπιγράμμα ἐπὶ τῷ τάφῳ Κύρου τοῦ βασιλέως· « Ἐνθάδ' ἐγὼ κείμει Κύρος, βασιλεὺς βασιλῆων. » Ἐπὶ δὲ τοῦ Δαρείου οὕτως· « Φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱκανὸς καὶ τοξότης ἀριστος ἐγενόμην, κυνηγῶν ἐκράτου, πάντα ποιεῖν ἡδυνάμην. »

35. Ὅτι ἐν Σούσοις τοσαύτην ἔχει τὴν τοῦ ἀέρος ἐν θέραι ἀκμάζοντι ἡ πόλις μεσημβρίας τὴν θέρμην, ὡς καὶ τὰς σάυρας καὶ τοὺς ὄφεις ἐν τῇ πόλει διαθῆναι μὴ φθάνειν τὰς ἐν τῇ πόλει ὁδοὺς, ἀλλ' ἐν μέσαις περιφλέγεσθαι· ὕδωρ δὲ ψυχρὸν προτεθὲν ἐκθιρμαίνεται παραρρημα. Τὰς δὲ κριθὰς φασὶ διασπαρείσας εἰς τὸν ἥλιον φρύγεσθαι, καθάπερ ἐν ἱππῷ τὰς κάχυρας. Διὸ καὶ ταῖς στέγαις ἐπὶ δύο πήχεις τὴν γῆν ἐπιτίθεσθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἀναγκάζεσθαι στενοὺς μὲν, μακροὺς δὲ τοὺς οἴκους ποιεῖσθαι, ἀποροῦντας μακρῶν δοκῶν, δεομένους [δὲ] διὰ τὸ πνίγος μεγάλων οἰκιῶν. Ἰδιὸν δὲ τι κάσχει ἡ φοινικίνη δοκός· σταρεὰ γὰρ οὖσα, παλαιουμένη οὐκ εἰς τὸ κάτω ἔνδοσιν λαμβάνει, ἀλλ' εἰς τὸ ἄνω μέρος κυρτοῦται τῷ βάρει καὶ βέλτιον ἀνέχει τὴν ὄροφην.

36. Ὅτι Πέρσαι ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἰδρύονται, τιμῶσι δὲ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμους καὶ ὕδωρ. Εἰ δὲ τις εἰς πῦρ φουθήσειεν ἢ νεκρὸν ἐπιθείη ἢ ὄνθον, θανατοῦται παρ' αὐτοῖς· βίπτοντες δὲ ἐξάπτουσι τὴν φλόγα. Τῷ δ' ὕδατι, ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν ἢ κρήνην ἐλθόντες, βόθρον ἀρύξαντες εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἰμαχθῆ, ὡς μισοῦντες.

37. Ὅτι Πέρσαι εἰς ποταμὸν οὔτε οὐροῦσιν οὔτε νίπτονται οὔτε λούονται οὔτε νεκρὸν ἐμβάλλουσιν οὔτε τι μυσαρὸν.

30. Qui sunt in Taxilis Indi defunctos absque sepultura projiciunt.

31. Sapientes Indorum, quum se morbo adfectos senserint, turpe id esse autumantes, igni sese e vita tollunt.

32. Porus quidam, Indorum rex, ad Divum Cæsarem dona misit hominem a puero brachia ab humeris truncatum, item viperas ingentes ac serpentem cubitorum decem; item testudinem fluviatilem trium cubitorum et perdicem vulture majorem.

33. Ab Indo fluvio occasum versus Aria est, ad austrum vero Arachosia et Gedrosia; harum regio quatuor habet latera, e quibus australe latus mare Rubrum efficit, orientale Indus fluvius, occidentale sinus Persicus, septentrionale montes Tauri, qui Bagoi dicuntur et Parsynti. Longitudo maris stadiorum est 13000.

34. In mari Rubro cete nascuntur cubitorum 72. Cyri regis sepulcro inscribitur: « Cyrus ego rex olim regum, conditus hic sum. » Darii autem sepulcro ad hunc modum: « Amicis fui amicus, eques et sagittator et venator optimus, et omnia facere potui. »

35. Susis, vigente æstate, urbs ipsa tantum habet æris meridianum calorem, ut lacertæ et serpentes urbis vias transire non possint, sed in medio interceptæ concrementur. Aqua frigida aëri exposita illico calefit. Ajunt insuper hordeum in sole sparsum ita torreri, ut in furno cachrys solet; quapropter ad duo cubita terram tectis imponunt; domus ipse propter onus angustæ fiunt et longæ, quum, quamvis longis trabibus carentes, magnis domibus indigeant propter æstum. Trabes autem e palmæ arbore peculiare quiddam patiuntur; nam quum solidæ sint, quando inveterascunt, non flectuntur in inferiorem partem, sed in superiorem panduntur adversus onus, unde melius tectum sustinent.

36. Persæ nec statuas nec aras erigunt. Solem venerantur et lunam et Venerem et ignem et terram et ventos et aquam. Si quis in ignem inspirarit, aut mortuum quicquam aut cœnum immiserit, morte plectitur; ventilando flammam excitant. Aquam autem venerantur eo quod, ad lacum aut fluvium aut fontem accedentes, scrobem faciunt, ibique jugulant hostiam, caventes ne aqua vicina sanguine contingatur eoque polluantur.

37. Persæ in fluvium neque mingunt, neque inde lavantur, nec abluuntur, nec mortuum injiciunt, nec alia quæ sunt immunda.

— 30. οἱ e cod. Paris. add. Kramer. — 31. p. 716, D. — 32. p. 719, D. — 33. p. 720, B. Βάγωα] Strabo neque hujus montis (de quo v. Ptolem. 6, 17) meminit, neque τῶν Παρούτων ὄρων vel,

uti est apud Ptol. 6, 18, τῶν Παρουητῶν (Παρουητῶν v. l.) ὄρων. — 34. p. 720. — 35. p. 731, BC. — 36. p. 732 et 733. — 37-40. p. 733-735.

38. Ὅτι ἄλλα πολυτεχνίας Πέρσαι προτιθέασιν.
 39. Ὅτι Πέρσαι μεθύοντες βουλεύονται περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἡγῶνται ταῦτα βεβαίωτερα τῶν ἐν νήψει.
 40. Ὅτι πρῶτος Δαρείος ὁ μακρόχειρ φόρους ἔταξε φέρειν πρὸ γὰρ αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἑκάστη χώρα ἔφερον, ἐτελεῖτο, οἷον σίτος, ἴπποι.

38. Persæ præmia proponunt iis, qui plurimos filios ediderint.

39. Persæ de maximis rebus consultant ebrii, pu-
tantes ea consilia esse firmitiora, quam quæ in sobrie-
tate fiunt.

40. Darius Longimanus primus omnium tributo
instituit; nam ante hunc quæ unaquæque regio pro-
ducebat pendebantur, velut frumentum, equi.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΟΥ ΙΣ'.

1. Ὅτι Συρία καλεῖται ἀπὸ Βαβυλῶνος μέχρι τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου καὶ ἐκείθεν συνεχῶς μέχρι τοῦ Πόντου, τοῦτ' ἔστιν ἕως τῶν Λευκοσύρων καὶ τῶν περὶ Ἄμισον τόπων ὧν ἐν μέσῳ Καππαδόκαι ἀμφοτέροι, οἷ τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ταύρου ὄρους. Ὁ δὲ Ταῦρος ἕως τοῦ Ἀμάνου διήκει ὄρους.
 2. Ὅτι ἡ Νίνος πόλις τῶν Ἀσσυρίων πολὺ μακρὴν ἦν Βαβυλῶνος, καί μιν ἐν πεδίῳ τῆς Ἀτουρίας. Ἡ δὲ Ἀτουρία πλησίον Ἀρβήλων ἐστὶ, μεταξὺ ἔχουσα τὸν Λύκον ποταμὸν.
 3. Ὅτι ἡ Βαβυλὼν τῆς Μεσοποταμίας τὸν κύκλον ἔχει τοῦ τείχους σταδίων τετταράκοντα, πάχος δὲ τοῦ τείχους ποδῶν ἑξήκοντα, ὕψος δὲ τῶν μὲν μεσοπυργίων πηχέων ἑξήκοντα, τῶν δὲ πύργων ἑξήκοντα. Διόπερ καὶ τῶν ζ' θειαμάτων ἐστὶ [καὶ τοῦτο] καὶ ὁ κρεμαστός κῆπος.
 4. Ὅτι ἀπέχει Βαβυλὼν τῆς Σελευκείας τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ στάδια τετταράκοντα. Καὶ ἐστὶ νῦν ἔρημος μὲν ἡ Βαβυλὼν, ἀνώνυμος δὲ ἡ Σελεύκεια· ὥστε τὸ τοῦ κομμοῦ ἐστὶν ἐπ' αὐτῇ εἰπεῖν, ὅπερ ἐκεῖνος περὶ τῆς Μεγάλης πόλεως· « ἔρημία μεγάλη ὅστιν ἡ μεγάλη πόλις. »
 5. Ὅτι περὶ πόλιν Ἀρβηλα τῆς Ἀσσυρίας γέγονεν ἡ μεγάλη μάχη καὶ τελευταία Ἀλεξάνδρῳ πρὸς Δαρεῖον, περὶ Γαυγάμηλα κώμην· πλησίον δὲ καὶ ποταμὸς Λύκος καὶ πόλις Δημητριάς καὶ ἡ τοῦ νάφθα πηγῆ καὶ τὰ πυρά.
 6. Ὅτι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναπλέεται ὁ μὲν Τίγρις ἕως Ὠπίδος καὶ Σελευκείας, ὁ δὲ Εὐφράτης ἕως Βαβυλῶνος στάδια ἑξήκοντα.
 7. Ὅτι ἡ περὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν χώρα φέρει κριθὰς ὑπὲρ τὰ τριακοσάχαια. Ἐκ δὲ τοῦ φοίνικος αὐτοῦ γίνεται οἶνος καὶ ἄξιον καὶ μέλι καὶ ἄφριτα· καὶ τοῖς τῶν φοινίκων πυρῆσι χρωῶνται οἱ χαλκῆς ἀντὶ ἀνθρώπων. Βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις προβάτοις καὶ βοῦσι τροφή γίνονται. Φασὶ δὲ καὶ Περσικῶν

CHRESTOMATHIÆ

E STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XVI.

1. Syria vocatur a Babylone usque ad sinum Issi-
cum, atque inde continenter usque ad Pontum, iē
est, usque ad Leucosyros et loca circa Amisum; is
quorum medio utriusque Cappadoces sunt, tum quæ
intra, tum qui extra Taurum sunt. Taurus usque
ad Amanum montem porrigitur.
 2. Ninus, urbs Assyriorum, longe fuit Babylone
major, in Aturiæ campo sita. Ceterum Aturia prope
Arbela est, interjecto Lyco flumine.
 3. Babylon Mesopotamiæ muri ambitum habet sta-
diorum 385, crassitiem pedum 32, altitudinem vero
inter turres cubitorum 50, turrium ipsarum 60; unde
et hoc de septem spectaculis unum dicitur, item hortus
pensilis.
 4. Babylon a Seleucia Mesopotamiæ distat stadiis
300. Est autem nunc deserta, Seleucia vero nomine
caret; unde de ipsa usurpare licet, quod de Megalopoli
comicus dicit: « Est magna solitudo nunc Megalo-
polis. »
 5. Prope Arbela, urbem Assyriæ, pugnata est in-
gens illa ac postrema pugna Alexandri adversus Da-
rium juxta vicum Gaugamela. Non longe abest Lycus
fluvius, et urbs Demetriæ et naphthæ fons et ignes.
 6. Tigris a mari usque ad Opim et Seleuciam
adverso flumine navigatur; Euphrates autem Babylone
usque stadia 3000.
 7. Regio, quæ circa Euphratem est, hordeum fert
supra trecenticuplum. E palma vinum illic fit et ace-
tum et mel et panis. Palmarum nucleis fabri ferrarii
pro carbonibus utuntur; iidem in aqua macerati
ovibus et bobus in pabulum dantur. Dicunt esse car-

LIBER XVI. 15'] Libri notam om. cod. || — 1. || — 3-5. p. 738. || — 6. p. 739, D. || — 7. p. 742, D. γίνονται cod. Paris.; γίνεται cod. Pal. || — 8

ῥῶδην εἶναι, ἐν ἧ τὰς ἀπὸ τῶν φοινίκων ὠφέλειας τ' διαριθμοῦνται.

8. Ὅτι περὶ Βαβυλῶνα γίνεται ἀσφαλτος πολλή· ἥ ἢ μὲν ὕγρα, καλουμένη δὲ νάφθα· ἡ δὲ ξηρὰ πλησίον Εὐφράτου. Καὶ γίνονται βῶλοι μεγάλοι ἐξ αὐτῆς, πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτήδεται τὰς διὰ τῆς ὀπτῆς πλίνθου. Ἡ δὲ ὕγρη, ἡ καὶ ἀφθα, παράδοξον ἔχει τὴν φύσιν· προσαχθεὶς γὰρ ὁ ἀφθας πυρὶ πλησίον ἀναρπάζει τὸ πῦρ· κἂν ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα προσαγάγῃ, φλέγεται. Σθέννυται δὲ πηλῶ καὶ ἕξει καὶ στυπτηρίῃ καὶ ἰξῶ καὶ ὕδατι πολλῶ. Πείρας δὲ χάριν Ἀλέξανδρος ἐν λουτρῶι προσέχευε παιδί τοῦ ἀφθα καὶ προσήγαγε λύχνον· φλεγόμενος δ' ὁ παῖς παρ' ὀλίγον ἀπώλετο, πλὴν πολλῶ σφόδρα καταντλοῦντας τῷ ὕδατι ἔσβεσαν.

9. Ὅτι λέγεται καὶ ὁ ἀφθας καὶ ἡ ἀφθα καὶ ἡ νάφθα καὶ τὸ νάφθα.

10. Ὅτι ἡ Ἀδιαβηνή τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ μέρος καὶ ἐπαρχία.

11. Ὅτι ὁ Τίγρις διαρρεῖ τὴν Θωπῖτιν λίμνην κατὰ πλάτος μέσην, καὶ διακπεράσας ἐπὶ θάλασσαν χεῖλος κατὰ γῆς δύεται μετὰ ψόφου πολλοῦ, ἐπὶ πολὺ τ' ἐνεχθεὶς ἀφανῆς ἀνάσχει τῆς Γορδυαίας ἐγγύς.

12. Ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ἄξις ὁ Τίγρις, ὥστε, τῆς λίμνης τῆς Θωπῖτιδος ἀλμυρᾶς οὐσης καὶ ἰχθύων χωρὶς, οὐκ ἐπιμίγνυται αὐτῇ.

13. Ὅτι ἀπὸ Θαψάκου ἕως Βαβυλῶνος στάδιοι δώ.

14. Ὅτι ἀπὸ τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος, ἧπὲρ ἐστὶ πόλις Σαμόσατα καὶ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Μεσοποταμίας, στάδιοι β ἕως Θαψάκου.

15. Ὅτι ἡ μὲν Θαψάκος τῆς Ἀραβίας ἐστὶ πόλις, ἡ δὲ Νικηφόριον τῆς Μεσοποταμίας· καὶ ἀπέχουσιν ἀλλήλων αἱ πόλεις σταδίους ρ'.

16. Ὅτι ἡ Μεσοποταμία φέρει τὸν ἀφθαν καὶ τὴν γαγγίτιν λίθον.

17. Ὅτι μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ρεῖ καὶ ἄλλος ποταμὸς Βασίλειος καλούμενος· καὶ περὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἄλλος Ἀθόρας ποταμὸς.

18. Ὅτι τὴν Συρίαν ὀρίζει πρὸς ἀρκτους μὲν ἡ Κιλικία καὶ τὸ Ἄμανον ὄρος, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸν Εὐφράτην· εἰσὶ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου μέχρι τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος οἱ τὸ λεγθὲν πλευρὸν ἀφορίζοντες [οὐκ] ἐλάττους τῶν ὕ σταδίων· πρὸς ἑω δὲ τῷ Εὐφράτῃ καὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου Σκηνίταις Ἀραβί, πρὸς δὲ νότον τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, πρὸς δύσιν δὲ τῷ Αἰγύπτῳ τε καὶ Συριακῶι πελάγει μέχρι Ἰσσοῦ. Μέρη δ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἄμανου ὄρους Κομμαγηνὴ, Σελευκίς, Κοιλίη [Συρία], Φοινίκη, Ἰουδαία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι.

men quoddam Persicum, in quo cccclx palmæ utilitates numerantur.

8. Juxta Babylonem multum nascitur bitumen, cujus aliud liquidum est, quod naphtha dicitur, aliud siccum juxta Euphratem. Ex hac glebæ maximæ concrantur, ad ædificia idoneæ, quæ ex coctilibus lateribus fiunt. Porro liquidum, quod et haphtham vocant, admirabilis est naturæ: nam igni admotum ipsum corripit; et si corpus eo illitum igni admoveris, deflagrat; exstinguitur autem luto et aceto et alumine et visco et aqua multa. Unde Alexander, experimenti gratia, in balneo puero cuidam naphtham illevisit, ac lucernam admovit: deflagrans autem puer fere perierat, nisi circumstantes aqua multa infusa flammam evicissent.

9. Dicitur et ὁ ἀφθας et ἡ ἀφθα et ἡ νάφθα et τὸ νάφθα.

10. Adiabene Babylonis pars est et provincia.

11. Tigris fluvius Thonitin lacum perfluit per mediam ejus latitudinem; in alteram vero ripam perveniens cum multo sonitu terram subit, ac per magnum spatium ita lapsus, ut videri non possit, prope Gordyæam rursus emergit.

12. Tigris fluvius adeo est velox, ut Thopitidi lacui, qui salsus est et piscibus caret, non misceatur.

13. A Thapsaco Babylonem usque sunt stadia 4800.

14. A ponte juxta Commagenam, ubi urbs est Samosata et initium Mesopotamiæ, usque ad Thapsacum stadia sunt 2000.

15. Thapsacus Arabiæ urbs est, Nicephorium vero Mesopotamiæ; distant hæc urbes inter se stadiis 100.

16. Mesopotamia naphtham fert et Gangitem lapidem.

17. Inter Euphratem et Tigrin alius etiam fluvius labitur, Basilius nomine, item juxta Anthemusiam urbem rursus alius, Aboras dictus.

18. Syriam terminat a septentrione Cilicia et mons Amanus. Latitudo est a mari ad Euphratem; sunt autem a sinu Issico usque ad pontem juxta Commagenam, dictum latus terminantia stadia non pauciora 400. Ab ortu terminatur Euphrate et Arabibus Scenitis, qui cis Euphratem sunt; ab austro Arabia felici et Ægypto; ab occasu mari Ægyptio et Syriaco usque ad Issum. Partes ejus sunt, a monte Amano Commagena, Seleucis, Cœle-Syria, Phœnicia, Judæa et reliquæ provinciæ.

19. Ὅτι ἡ Κομμαγενὴ ἔχει πόλιν ἐπίσημον Σαμόσατα. Ἡ δὲ Σελευκίς καλεῖται τετράπολις· ἔχει γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις, ἐπίσημους δὲ τέσσαρας, Σελεύκειαν τὴν Πιερίαν ἀπὸ τοῦ κτίστου Νικάτορος, Ἀντιόχειαν τὴν ἐπὶ Δάφῃ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Λαοδικεῖαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναίκος· πάσας γὰρ ταύτας Σελευκος ὁ Νικάτωρ ἔκτισεν.

20. Ὅτι ὁ Ὀρόντης ποταμὸς, ἐκ Μεσοποταμίας ὀρμηθεὶς, εἶτα ὑπὸ γῆν ἀφανισθεὶς, αὖθις ἐκδίδωσι περὶ τὴν Ἀπαμηνὴν καὶ οὕτως εἰς τὴν κατὰ Σελεύκειαν ἐμβάλλει θάλασσαν. Καὶ ἔστιν ἐκεῖ πλησίον ὄρος, Πιερία καλούμενον, εἶτα πρὸς νότον τὸ Κάσιον ὄρος, πλησίον Λαοδικείας πόλεως, ἔνθα Δολαβέλλας ὑπὸ Κασσίου πολιορκηθεὶς ἐτελεύτα.

21. Ὅτι ἡ Ἀπάμεια πόλις Χερρόνησος καλεῖται καὶ ἔστιν ὑπὸ τε τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγύς οὔσης λίμνης μεγάλης καὶ τῶν ἰλῶν. Ἐκαλεῖτο δὲ Πέλλα πρότερον ὑπὸ τῶν πρὶν Μακεδόνων αὐτόθι οἰκησάντων· ὕστερον δ' ὁ Νικάτωρ Σελευκος, κτίσας αὐτὴν, ἐπὶ τῇ γυναικὶ ὠνόμασεν. Ἐνταῦθα καὶ ὁ Νικάτωρ τοῦς φ' ἑλέφαντας ἔστρεψε, καὶ ἵπποφόρβιον βασιλικὸν τρισμυρίων ἵππων θηλειῶν. Ἀπαμείδης δ' ἦν ὁ πολυμαθέστατος τῶν καθ' αὐτὸν φιλοσόφων Ποσειδώνιος.

22. Ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Ἀράδῳ πηγὴ ἔστι γλυκίος ὕδατος, ἐπὸ τοῖς κύμασιν ἀναβλυσάνουσα· ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, κλίβανον στενοῦ πυθμένους εὐρύστομον μολιθδοῦν περὶ αὐτὴν καθιέντες.

23. Ὅτι ἡ Τρίπολις ἐκ τριῶν συνψέσθη πόλεων, Τύρου καὶ Σιδῶνος καὶ Ἀράδου. Τῇ δὲ Τρίπολει συνεχὲς ἔστι τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον, εἰς ὃ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος.

24. Ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν ὁ τε Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος τὸ ὄρος ποιεῖ, ἀρχόμενον ἐκάτερον [μικρὸν ὑπερθεὶς τῆς θαλάττης], τὸ μὲν, ὁ Λίβανος, ἀπὸ Τρίπολεως, τὸ δὲ, ὁ Ἀντιλίβανος, ἀπὸ Τύρου, παράλληλα κείμενα· τελευτῶσι δ' ἐγγὺς τῶν Ἀραβίων ὄρων τῶν ὑπὲρ τῆς Δαμασκηνῆς· πλάτος δὲ τῆς χώρας στάδιοι σ', μῆκος δὲ διπλάσιον. Καὶ ἔστιν ἡ χώρα εὐδαιμονεστάτη, ἀρδομένη ἄλλοις τε ποταμοῖς καὶ δὴ καὶ τῷ Ἰορδάνῃ.

25. Ὅτι Ποσειδώνιος ἱστορεῖ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τὸν δράκοντα πεπτωκότα δραθῆναι νεκρὸν, μῆκος σχεδόν τι καὶ πλεθριαῖον, πάχος δ', ὥστε ἵππίας ἐκατέρωθεν παραστάντας ἀλλήλους μὴ καθορᾶν, τὸ δὲ χάσμα τοῦ στόματος, ὥστ' ἔριππον δέξασθαι, τῆς δὲ φολίδος λεπία ἐκαστὴν ὑπὲρ θυρεὸν εἶναι.

26. Ὅτι ἅπανα ἡ χώρα ἢ ἀπὸ τῆς Σελευκίδος ὡς ἐπὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν Κοίλη Συρία καλεῖται· ἰδίως δ' ἡ τῷ Λιβάνῳ καὶ τῷ Ἀντιλιβάνῳ ἀφωρισμένη. Ἡ δ' ἀπὸ Ὀρθωσίας πόλεως μέχρι Πηλουσίου παραλίᾳ

19. Commagena urbem insignem habet Samosata Seleucis vero tetrapolis dicitur; habet enim, inter ceteras urbes permultas, quatuor insignes: Seleuciam in Pieria a Nicatore conditore denominatam, Antiochiam apud Daphnen a patre ipsius, Laodiceam ab ejus matre, Apamiam ab uxore. Has omnes Seleucus Nicator condidit.

20. Orontes fluvius e Mesopotamia fluens, deinde sub terram occultatus, circa Apamenen emergit rursus, atque hoc pacto in mare, quod juxta Seleuciam est, egreditur. Quo loco vicinus mons est Pieria vocatus, deinde ad austrum Casius mons juxta urbem Laodiceam, ubi Dolabella a Cassio obsessus mortem oppetiit.

21. Apamia urbs Chersonesus et vocatur et est, quippe quæ efficitur Oronte fluvio, et lacu magno qui huic est vicinus, ac paludibus. Prius Pella vocabatur a Macedonibus qui illic habitaverunt; postea Nicator Seleucus instauratam eam de uxoris nomine vocavit. Ibi Nicator quingentos elephantes aluit; ibidem erat equile regium, equas habens 30000. Ex Apamia fuit Posidonius, philosophorum sui temporis eruditissimus.

22. In Arado insula fons est dulcis aquæ sub marinis fluctibus exoriens, ex quo aquam petunt clibanum in aquam demittentes plumbeum, ore lato, in angustum fundo coacto.

23. Tripolis e tribus urbibus conflata est, Tyro, Sidone et Arado. Tripoli contiguum est Theuprosopon (*Dei facies*), in quod Libanus mons finit.

24. Cœle-Syriam montes Libanus et Antilibanus efficiunt, initium habentes paulo supra mare, ille quidem a Tripoli, hic vero a Tyro, æqualibus fere inter se dissitis spatiis. Finiunt autem prope montes Arabiæ, qui super Damascenam sunt. Latitudo regionis stadiorum est 200, longitudo dupla. Est autem regio hæc beatissima, fluminibus irrigua, tum aliis, tum etiam Jordane flumine.

25. Posidonius tradit in Cœle-Syria draconem lapsum visum fuisse mortuum, longitudine fere unius jugeri; crassitudine tanta, ut equites ex utraque parte adsistentes, alter alterum videre nequiret; rictu eo qui hominem equo insidentem reciperet; exuviarum squamam quamlibet clypeo majorem visce.

26. Regio tota, quæ est a Selencide ad Ægyptum usque et Arabiam, Cœle-Syria appellatur; proprie vero ea quæ Libano et Antilibano definitur. Regio maritima, quæ angusto tractu ab urbe Orthosia Pelusium usque

549. || — 18-20. p. 750-752. || — 21. p. 752, B. 753, B. || — 22. p. 753, D. 754, A. ἀναβλυστανούσης

cod. || — 22. p. 753, D. 754, A. || — 23. p. 754, D. 755, A. || — 25. p. 755, C. || — 26. p. 756, BC.

Φοινίκη καλεῖται, στενή τις οὖσα. Ἡ δ' ὑπὲρ ταύτης μεσόγαια μέχρι τῶν Ἀράβων ἢ μεταξὺ Γάζης καὶ Ἀντιλιβάνου Ἰουδαία λέγεται.

27. Ὅτι ἡ Τύρος, νῆσος πρὶν οὖσα, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τῷ χώματι τῆς πολιορκίας χερρόνησός ἐστιν, ἢ δ' ἐκείσε πορφύρα καλλίστη.

28. Ὅτι Σιδὼν πολυτέχνος ἐστὶ πόλις καὶ καλλιτέχνος, φιλόσοφος τε καὶ ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ ἀστρονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ καὶ νυκτοπλοικὴ, καθάπερ καὶ ἡ Αἴγυπτος γεωμετρικῆ.

29. Ὅτι Σιδὼν ἀπὸ Τύρου ἀπέχει πρὸς βορρᾶν στάδια σ'.

30. Ὅτι μετὰ Τύρον Πτολεμαῖς ἐστὶ πόλις, περὶ ἧς ἱστορεῖται παράδοξον. Ἐν τινι γὰρ πολέμῳ, τροπῆς γενομένης λαμπρῆς τοῖς ἐνόχοις παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, κύμα ἐξαπίνης ἐπελθὼν ἐκάλυψε τοὺς φεύγοντας· εἶτα πελαγίσαν μικρὸν, ὕστερον ὑπέφυγε τὸ ὕδωρ καὶ καταλειφθῆσαν ἐν τοῖς κολοῖς χωρῖος νεκροὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἑθῆες.

31. Ὅτι τὰ κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν περὶ τὴν Ἰόπην γενέσθαι φασί· καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπίνειον ἔχουσι τὴν Ἰόπην.

32. Ὅτι ἀπὸ Κασίου εἰς τὸ Πηλοῦσιον, πόλιν Αἰγύπτου, στάδιοι τ'.

33. Ὅτι ἡ Γάζα πόλις ἀπὸ θαλάσσης ζ' σταδίου ἀπέχει· ἀπὸ δὲ Γάζης πόλεως εἰς Ἄϊλα πόλιν, τὸ ἀνατολικώτατον σημεῖον τοῦ Ἀραβίου κόλπου, δι' ἐρήμου στάδιοι ασζ'. Εἰς δὲ τὸ δυτικὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καλούμενον Ἡρωπολιτικὸν, ἀπὸ Πηλοῦσιου ὁδὸς ἐρημὸς καὶ ἐρπετῶν πλήρης.

34. Ὅτι μετὰ Γάζαν Ῥαφία πόλις καὶ Ῥινοκόρουρα πόλις· ὠνόμασται δ' οὕτως, ἐπειδὴ ποτε Αἰγύπτιοι τοὺς ἀλισκομένους κακούργους βίοντομοῦντας ἐκεῖ κατήκτιον, οἱ οὐκέτι ἐτόλμων ὑποστρέφειν εἰς Αἴγυπτον διὰ τὸ παράσημοι εἶναι.

35. Ὅτι τὸ Πομπηίου τοῦ Μάγνου σῶμα ἐν τῷ Κασίῳ λόφῳ κεῖται περὶ Σαρβωνίδα λίμνην πλησίον Πηλοῦσιου πόλεως.

36. Ὅτι ἀπὸ Ὀρθωσίας πόλεως Φοινίκης εἰς τὸ Πηλοῦσιον στάδιοι γχν' κατακοιλιζοντι· ἢ δὲ ὁδὸς πρὸς δυσμὰς χειμερινάς. Πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς Ὀρθωσίας ἐπὶ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν ἀρλ', πρὸς ἀνατολὰς θερινάς. Ἀπὸ δὲ Ὀρόντου ποταμοῦ ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας στάδιοι φκ' πρὸς ἀνατολὰς θερινάς.

37. Ὅτι τὸν Μωσῆν τὸν παρ' Ἰουδαίοις λέγει δὲ Στράβων, ὅτι Αἰγύπτιος ἦν ἱερεὺς καὶ μὴ ἀρασκομένος τῇ τῶν Αἰγυπτίων θρησκείᾳ ἀπῆρανεις τὴν Παλαιστίνην καὶ πολλοὺς συμπαρέλαβε μεθ' αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον. Ἐπαινεῖ δὲ τὸν Μωσῆν δὲ Στράβων, ὡς εὐσεβῶς πράξαντα τοῦτο καὶ δικαίως.

pertinet, Phœnicia dicitur; mediterranea vero ultra hanc usque ad Arabes, inter Gazam et Antilibanum, Judæa vocatur

27. Tyrus, quum prius fuerit insula, aggesta terra ab Alexandro per obsidionem, peninsula est effecta. Purpura, quæ illic fit, pulcherrima habetur.

28. Sidon multarum atque optimarum artium magistra perhibetur, philosophiam et arithmeticam et computationem et astronomiam excolens; item mercaturæ semet addicens et navigationi nocturnæ, quemadmodum Ægyptus geometriæ.

29. Sidon a Tyro versus boream distat stadiis 200.

30. Post Tyrum Ptolemais urbs est, de qua mirum quiddam traditur. Nam in proelio quodam, fuga insigni incolarum facta juxta littus pelagi, affluxus inundationi similis fugientes subito obruit; atque aqua paulisper commorata rursus abscessit, relictis per cava loca mortuis hominibus et piscibus.

31. Quæ de Andromeda dicuntur, circa Jopeu accidisse ferunt. Hierosolyma Jope pro navium statione utuntur.

32. A Casio Pelusium usque Ægypti urbem stadia sunt 300.

33. Gaza urbs a mari distat stadiis 7; a Gaza urbe ad urbem Aila (signum sinus Arabici maxime orientale) per desertum stadia sunt 1260, at usque ad occidentale recessum sinus Arabici (quem Heroopoliticum vocant) a Pelasio via deserta est et serpentibus plena.

34. Post Gazam Rhapsia et Rhinocorura sunt urbes, quarum hæc inde appellationem habet, quod Ægyptii homines maleficos captos, nasi mutilatione plectentes, eo habitatum miserint; qui postmodum hac nota decorati in Ægyptum redire non audebant.

35. Pompeii Magni corpus in Casio monte jacet, circa Serbonidem lacum, juxta urbem Pelusium.

36. Ab Orthosia Phœnicis urbe Pelusium usque stadia sunt 3650, si quis sinum intret. Hæc via ad occasum hibernum ducit. Ab eadem Orthosia ad Orontem fluvium stadia sunt 1130, versus ortum æstivum. Ab Oronte fluvio ad confinia Syriæ et Ciliciæ stadia sunt 520 versus ortum æstivum.

37. Mosem, apud Judæos celebrem, ex sacerdotibus Ægyptiis fuisse tradit Strabo, qui quum eorum superstitionem moleste ferret, in Palæstinam commigravit, ac permultos ex Ægypto una abduxit. Ceterum Strabo Mosem laudat, tanquam religiose et juste talia molestem.

|| — 27. p. 756, D. 757, A. || — 28. p. 757, CD. || — 29. p. 758, A. || — 30. p. 758, B. || — 31-34. p. 759. Ἰόπη] Ἰόπην cod. || — 32. Κασίου] Κασ-

ίου cod. || — 33. ἀνατολικώτατον cod. Paris.; ἀνατολικώτερον cod. Palat. || — 35. p. 760, AB. Κασίῳ] Κασίῳ cod. || — 36-38. p. 760. 761. || — 39. p. 761,

38. Ὅτι ὑστερον μετὰ τὸν Μωσῆν ἡ δεισιδαιμονία τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν, ὅσον ἡ περιτομή καὶ ἡ τῶν κρεῶν ἀποχή.

39. Ὅτι ἡ Ἱερουσόλυμα πόλις τὰ μὲν ἔσω ἕνυδρα ἔχει, τὰ δ' ἐκτὸς ἄνυδρα· ἡ δὲ τάφος τῆς πόλεως οὐκ ὀρυκτὴ, ἀλλὰ λατομητὴ, πέτρα βαθεῖα· ὁ δ' ἐξ αὐτῆς κοπεῖς λίθος τὴν πόλιν ἔκτισεν.

40. Ὅτι ἡ Σιρβωνίς λίμνη ἀγχιβαθὴς ἐστίν, ἧς ἡ περίμετρος στάδιοι α'. Τῇ δὲ παραλίᾳ παρατέταται μικρῷ τι πλείον τῶν σ' σταδίων μῆκος. Βαρύτατον δ' ἔχει ὕδωρ, ὥστε μὴ δεῖν κολύμβου, ἀλλὰ τὸν ἐμβάντα καὶ μέγρις ἄμφαλῶ εὐθὺς ἐξαιρεσθαι. Μισθὸς δ' ἐστὶν ἀσφάλτου αὐτῆ· τοῦτο δ' ἀναφυσθᾶται κατὰ καιροὺς ἀτάκτους ἐκ μέσου τοῦ βάθους μετὰ πομφολύγων, ὡς ἂν ζέοντος ὑδάτος· κηρτουμένη δ' ἡ ἐπιφάνεια λόφου φαντασίαν παρέχει· συναφάρεται δὲ καὶ ἄσβολος πολλή, καπνώδης μὲν, πρὸς δὲ τὴν ὄψιν ἄθλος, ὅφ' ἧς κατιοῦται χαλκός, ἄργυρος, πᾶν τὸ στιλπνὸν μέγρι καὶ χρυσοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ κατιοῦσθαι τὰ σκεῖη γνωρίζουσιν οἱ περιεικούντες ἀργομένην τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἀσφάλτου καὶ παρασκευάζονται πρὸς τὴν μεταλλείαν αὐτοῦ, ποιησάμενοι σχεδία καλαμίνας. Ἔστι δ' ἡ ἀσφαλτος γῆς βῶλος, ὑγραίνουμένη ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἀναφυσουμένη καὶ διαγεομένη· πάλιν δὲ μεταβάλλουσα εἰς πῆξιν ἰσχυρὰν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὑδάτος, ὥστε τομῆς καὶ κοπῆς δεῖσθαι· εἴτα ἐπιπολάζουσα ἡ ἀσφαλτος διὰ τὴν τοῦ ὑδάτος παχύτητα κόπτεται καὶ ἀποφέρεται.

41. Ὅτι τὰ παρ' Ἑβραίοις Σόδομα πόλις ἐτέρων ἦν ἑβ' πόλεων μητρόπολις, καὶ διὰ τὸ εἶναι τὴν γῆν ἔμπυρον, γινομένων σεισμῶν καὶ πυρωδῶν ἀναφυσήματων, κατεστράφησαν καὶ κατεκρήσαν πᾶσαι, καὶ ἀνεδόθη ἡ νῦν λίμνη Σιρβωνίς καλουμένη, θειώδης οὖσα καὶ ἀσφαλτώδης.

42. Ὅτι Αἰγύπτιοι χρῶνται τῇ ἀσφάλτῳ πρὸς τὰς τῶν νεκρῶν ταριχεύσεις.

43. Ὅτι ἐξ Ἀρμόζων τοῦ ἄκρου τῆς Καρμανίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Ἀραβίᾳ ἄκρον [τὸ] ἐν Μάκαις, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· τὸ γὰρ ἐντεῦθεν πρῶτον μὲν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς, εἴτα πρὸς βορρᾶν εὐρίνεται ἡ Περσικὴ θάλασσα ἕως Τερηδόνης πόλεως καὶ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ἐκβολῶν.

44. Ὅτι ἡ Περσικὴ θάλασσα μεγάλη ἐστίν, ὥστε μικρῷ λείπεται τῷ μεγέθει τοῦ Εὐξείνου πόντου.

45. Ὅτι ἐν τῇ νοτιωτάτῳ καὶ δυσμικωτάτῳ σημείῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου πόλις ἐστὶ Γέρρα ἐν γῇ ἄλμυρίδι, ἧς αἱ οἰκίαι θλίνας εἰσιν· ἐπὶ δ' αἱ λεπίδες τῶν ἄλτων, ἀπιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαισιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων, συνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρραίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσιν.

38. Post Mosem sequentibus temporibus superstitio inter Judæos invaluit, velut circumcisio et abstinentia a carnibus.

39. Hierosolymorum urbs interiora aquis plena, exteriora autem sicca habet. Fossa circa urbem non effossa, sed e saxo profunde excisa est; lapis autem excisus structuræ urbis materiam præbuit.

40. Sirbonis lacus profundus est ambitum habens stadiorum mille; præter maritimam oram extenditur in longitudine paulo amplius stadiis 200. Aqua ejus gravissima, adeo ut urinatores in eo locum non habeant; nam qui tenuis umbilico in eum procedit, statim attollitur. Plenus est bitumine, quod e medio fundo temporibus non certis cum bullis quasi ferventis aquæ effluit; ac tum superficies paludis curvata collis speciem præbet, simul vero etiam fuligo multa emititur, fumosa illa quidem, sed visum fallens, quæ æri et argento et nitidis omnibus et ipsi etiam auro rubiginem inducit; ex eo autem quod vasa rubiginem contrahunt, accolæ intelligunt bituminis eruptionem incipere, ac sese arundineis ratibus ad id inquirendum accingunt. Bitumen est terræ gleba, quæ calore liquefacta effluit atque diffunditur; rursusque in massam solidissimam aqua frigida immutatur, adeo ut sectione et incisione opus sit. Id postea olæ aquæ crassitiem in summo fluitans cæditur et aufertur.

41. Hebræorum urbs Sodoma urbium duodecim fuit metropolis; et quum terra subtus ignibus plena esset, ex terræ motibus et igneis exhalationibus eversæ sunt et exustæ omnes, indeque emersit lacus qui nunc Sirbonis dicitur, sulphure et bitumine plenus.

42. Ægyptii ad mortuorum condituras bitumine utuntur.

43. Ex Harmozis, Carmanie promontorio, Arabie promontorium conspicitur, quod est apud Macas; atque hoc est initium sinus Persici; nam ab eo loco ad ortum et occasum primo, inde ad septentrionem sinus Persicus in latum porrigitur usque ad Teredonem urbem et Euphratis fluvii ostia.

44. Mare Persicum magnum est, adeo ut Pontum Euxinum magnitudine fere adæquet.

45. Ad partem sinus Persici maxime australem et occidentem urbs est Gerrha, in locis salis sita, ubi domus ex salibus constructæ sunt; has, quum salis squamæ propter solis ardorem separatæ continue cadant, crebro aquis adspargunt, atque eo pacto parietes conservant.

R. 762, D. 763, A. || — 40. p. 763, C. 764, A. ἄσβολος] βῶλος cod. || — 41 et 42. p. 764, CD. || — 43. p. 765, D. Ἀρμόζων] Ἀρμόζον cod. Palat.; Ἀρμό-

ζοντος cod. Paris. || — 44. p. 766, A. || — 45. p. 766, BC. γῆ] τῆ cod. || — 46. p. 766, D. || — 47. p. 766, D. Verba ἔλα καὶ... πλημμυρίσιν, quæ

46. Ὅτι ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ Τύρος καὶ Ἀραδίος εἰσι νῆσοι, ἀφ' ὧν οἱ ἐν Φοινίκῃ Τύριοι καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο μετανάσται.

47. Ὅτι καθ' ἑλλην τὴν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης παραλίαν φύεται κατὰ βυθοῦ δένδρα ὅμοια δάφνη καὶ εἰλαία, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν εἰλα καὶ ὑπερφανῆ γιγνώμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἐσθ' ἔτε εἰλα καλυπτόμενα, καὶ ταῦτα τῆς ὑπερχειμῆνης γῆς ἀδένδρου οὐσης, ὥστε ἐπιτείνεσθαι τὸ παράδοξον.

48. Ὅτι ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσει κῆτος ἐπιώκειλε πηχῶν ὕψους.

49. Ὅτι ἐν τοῖς ἔσσι τοῖς γινομένοις ὑπὸ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ προχύσεων ἀμπάλος γίνεται, ἐν ταῖς καλαμίναις βίβλιν ἐπιβαλλομένης γῆς, ὅση δέξαιτο ἂν τὸ φυτὸν, ὥστε φορητὴν γίνεσθαι πολλακίς, εἴτα κοντοῖς ἀπωθεῖσθαι ἄλιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐξ ἀρχῆς ἔδραν.

50. Ὅτι ἐν τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ νόμος ἐστίν, ἵνα μὴ ὁ παῖς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν διαδέχεται, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῆ τινη τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως, οὗτος ὁ παῖς ἀναλαμβάνεται καὶ τρέφεται βασιλικῶς, ὡς διαδεχόμενος τὴν βασιλείαν.

51. Ὅτι ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα οὐκ ἐστὶ βαθεῖα, ἀλλὰ καὶ ἕως μόνων δύο ὄργυιων ἔρχεται τὸ βάθος· διὸ ποτὶζει πλειστάκις διὰ τὰ φυτὰ ἐξέχοντα τῆς ἐπιφανείας, καὶ τὰ δένδρα φαίνεται ἕξω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· καὶ κυνῶν πλῆθος θαλαττίων ἔχει.

52. Ὅτι ὁ Ἀσταβόρας ποταμὸς μέρει μὲν τῷ πλείστω μίσηται τῷ Νεῖλῳ, τῷ δὲ ὀλίγῳ ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Ἀράδιον κόλπον.

53. Ὅτι ἡ παραλία τῆς Ἀραβίας τῶν Τρωγοδυτῶν ἡ πολλὴ εἰλαιώνας καὶ θαφνιώνας καὶ φοινικιώνας φέρει.

54. Ὅτι οἱ ἐν Ἀραβίᾳ ἐλέφαντες, ὅταν διὰ τὰ καύματα ἐκλίπωσιν οἱ ποταμοὶ, φρεωρυχοῦσι καὶ τοῖς ὀδοῦσι καὶ ταῖς προβοσκίσι.

55. Ὅτι Τρωγοδύται ἀνευ τοῦ λέγει ὁ Στράβων.

56. Ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος Ἐρεμβούς παρ' Ὀμήρῳ τοὺς Ἀραβας δεῖν ἀκούειν, ὡς τῶν παλαιῶν διὰ τὴν ἀνεπιμύξιν σολοικιζόντων τὸ ὄνομα, καὶ ἀντὶ Ἀράβων Ἐρεμβῶν καλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ τρία ἔθνη, Ἀρμενίους, Ἀραβίους, Ἐρεμβούς, συνεχῆ ἀλλήλοις ὄντα, σχεδὸν τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ καλεῖσθαι. Ὅτως οὖν καὶ Ἀρίμους φησὶν ὁ αὐτὸς δεῖν ἀκούειν τοὺς Σύρους· Ἀρμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ τάχα δὲ τότε οἱ Ἑλληνας Ἀραμαίους ἢ Ἀρίμους αὐτοὺς ἐκάλεον. Αἱ δὲ μεταπτώσεις τῶν ὀνομάτων πολλαί· καὶ γὰρ τὸν μὲν Δαρικήν Δαρεῖον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ Φάρζριν Παρυσάτιν.

46. In sinu Persico insulae sunt Tyrus et Aradus, a quibus Tyrii et Aradii Phoeniciae sunt profecti.

47. Per totam Rubri maris oram maritimam arbores in profundo nascuntur, lauro et oleae persimiles, quae in refluxibus totae deteguntur, in affluxibus nunquam totae obruuntur; idque eo magis mirandum quod superjacens regio arboribus caret.

48. In mari Rubro cetus ejectus est cubitorum qui quaginta.

49. In paludibus, quas Euphrates effusus efficit, vitis nascitur, terra in arundineis cratibus imposita quanta stirpem recipiat; ut saepe etiam ab aqua defertur, quam rursus in pristinam sedem contis propellunt.

50. In Arabia Felice lex est, ne filius a patre regnum suscipiat, sed qui primus e nobili genere post constitutum regem puer nascitur, is ex lege adsumitur, et ad regni successionem regaliter educatur.

51. Mare Rubrum profunditatem non habet, adeo ut vel duabus orgyis non sit profundius; unde persaepe herbida est superficies, dum plantae sese exserant; item arbores extra superficiem maris apparent. Habet mare etiam canum maritimorum multitudinem.

52. Astaboras fluvius parte quidem maxima Nilo miscetur, exigua portio autem ejus in sinum Arabicum egreditur.

53. Regio Arabiae maritima, cujus magnam partem Trogodytae tenent, oliveta, palmeta et laureta habet.

54. Elephantes Arabici, quoties flumina caloribus arefiunt, dentibus et proboscide puteos effodiunt.

55. Strabo Trogodytas absque litera / enunciat.

56. Posidonius affirmat Erembos apud Homerum Arabes intelligendos esse, tanquam veteres ob commercii infrequentiam hoc nomen vitiasent, ut pro Arabibus Erembos appellarent; nam tres istas nationes (Armenios scilicet, Arabes et Erembos) inter se finitimas eandem fere appellationem sortitas esse. Ad eundem modum per Arimos Syros esse audiendos idem affirmat; nam Arimaei sunt qui in ea habitant, et fortasse Graeci olim eos Aramaeos vel Arimos vocabant. Nominum enim mutationes permultae sunt: sic pro Dariece Darium dixerunt et pro Phaziri Parysatim.

in cod. Pal. non leguntur, e cod. Paris. addidit Kramerus; καὶ ταῦτα] καὶ παρ cod.; ἐπιτείνεσθαι] ἐπιγίνεσθαι cod. Pal., ἐπιγίνεσθαι (sic) cod. Par. || — 48 et 49. p. 767. || — 50. p. 768, BC. || — 51-52. p. 770. || — 53. p. 773, C. || — 54. p. 773, D. ἐκλεί-

πωσιν cod. Par. || — 56. p. 784, D. 785, A. Ἐρεμβῶν καλεῖν] = Videtur leg. Ἐρεμβούς καλοῦντων. = КЛАМБЕН.; καὶ γὰρ] καὶ γὰρ καὶ cod. Paris.; Φάρζριν] Φάρζην cod.; Παρυσάτιν cod., puncto addito supra lit. η.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΥ ΙΖ'.

1. Ὅτι ὁ μικρὸς καταράκτης ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ἐστὶ πόλεων, ἔνθα καὶ τὸ μεθόριον Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιοπῶν.

2. Ὅτι οἱ Αἰθίοπες λυπρῶς ζῶσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δυσκρασίας τῶν ἀέρων, διὸ καὶ πένητές εἰσιν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι εὐδαίμονές εἰσιν.

3. Ὅτι Αἰγύπτιοι εἰς τρεῖς μοῖρας ἑαυτοὺς διεῖλον· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἱερεῖς, περὶ τὰ θεῖα ἀσχολούμενοι· οἱ δὲ γεωργοί, τὰ ἐν εἰρήνῃ ἐργαζόμενοι· οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ ἐν πολέμῳ ἀσχοῦντες.

4. Ὅτι ὁ Νεῖλος αἰεὶ ἐκ νότου πρὸς ἀρκτοὺς ρεῖ ἕως τοῦ μεγάλου Δέλτα· εἴτα ἐκείθεν σχίζεται εἰς πολλὰ ἕως τῆς θαλάσσης, δεξιὰ μὲν ἕως Πηλουσίου, εὐώνυμα δὲ ἕως Κανώβου. Καὶ γίνεται ἡ κάτω Αἴγυπτος νῆσος τρίγωνος, τὸ Δέλτα, ἧ δμῶνυμον ἢ κορυφή καὶ ἡ ἐν αὐτῇ κόμη. Πᾶν δὲ τὸ Δέλτα τοσοῦτόν ἐστι κατὰ βραστῶνην πλωτῶν διωρύξιν, ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις πορθμεῖα εἶναι.

5. Ὅτι ἡ περίμετρος τοῦ Δέλτα, γ' ἐστὶ σταδίων νησιάζουσα.

6. Ὅτι ἐν ταῖς ἀναβάσεσι τοῦ Νεῖλου πελαγίζει τὸ Δέλτα, μόνων τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ὑπερφαινομένων, διὰ τὸ ἡ ἐπ' αὐτοφυῶν ἢ χειροποιήτων λόφων ἰδρῦσθαι. Τοῦτο δὲ γίνεται μ' ἡμέρας· εἴτα κατ' ὀλίγον μειοῦται, ὥσπερ καὶ ἡδξήθη, ἑτέρας ἡμέρας κ'· ὥστε ἐν πάσαις ταῖς ξ' ἡμέραις τελείως ζηραίνεται τὸ πεδίον.

7. Ὅτι ἀπὸ τοῦ Δέλτα μῆχος εἰσι στάδιοι, δ' πρὸς νότον ἕως Συήνης, ἐπ' εὐθείας δι' ἐνὸς ρείθρου τοῦ ποταμοῦ φερομένου, πλὴν εἰ ποῦ τις νῆσός ἐστιν.

8. Ὅτι ἐκ τῶν ἐν Αἰθιοπία δμῶρων πληθύνει ὁ Νεῖλος ποταμός.

9. Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης, κατασχὼν τὴν Αἴγυπτον, ἀνῆλθε μέχρι τῆς Μερῶνης ἐπ' αὐτοῦ κληθείσης πόλεως· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀδελφὴ Μερῶν ἑταλεύτα, καὶ τιμῶν αὐτὴν ἔθετο τῇ πόλει Μερῶν ὄνομα.

10. Ὅτι οἱ παλαιοὶ ἀπὸ Συήνης ἕως τῆς θαλάσσης μόνον ἐκάλουν Αἴγυπτον, τοῦτ' ἐστὶν ὅσον ὁ Νεῖλος ποταμὸς ποτίζει μέρος καὶ μόνον.

11. Ὅτι ἀπὸ Πηλουσίου ἕως Κανώβου στόματος, τοῦτ' ἐστὶν ἡ βᾶσις τοῦ Δέλτα, στάδιοι εἰσι α', ἀπὸ δὲ Κανώβου εἰς τὴν Φάρον ρν'.

CHRESTOMATHIÆ

EX STRABONIS GEOGRAPHICORUM

LIBRO XVII.

1. Minor Cataractes est supra Syenen et Elephantinam urbes, quo loco Ægyptiorum et Æthiopum est terminus.

2. Æthiopes vitam insalubrem agunt, ob nimiam aëris intemperiem, quapropter pauperes etiam sunt Ægyptii vero beatam vitam degunt.

3. Ægyptii in tres partes seipsos diviserunt. Nam alii sacerdotes sunt, in rebus divinis occupati; alii agricolæ, quæ ad pacem spectant exercentes; alii milites, belli negotia curantes.

4. Nilus semper ab austro ad septentrionem fluit usque ad magnum Delta; inde in multas partes dividitur ad mare usque, dextra quidem usque ad Pelusium, sinistra vero Canobum usque. Fit autem Ægyptus inferior insula triquetra, Deltaque vocatur; eodem nomine vocatur vertex hujus trianguli situsque in eo vicus. Insula ea tota fossis navigator, tanta facilitate ut nonnulli testaceas scaphas habeant.

5. Delta, insulæ formam habens, ter mille stadiorum ambitu continetur.

6. In Nili incrementis tota insula undis obruitur, solis urbibus et vicis sese exserentibus, eo quod in collibus aut natura aut arte factis impositi sunt. Hoc fit per dies quadraginta; deinde paulatim decrescit, quemadmodum creverat, diebus viginti, adeo ut intra dies sexaginta campus prorsus denudetur.

7. Inde a Delta versus austrum 4000 stadia sunt usque ad Syenen, Nilo labente linea recta unoque alveo, nisi ubi insula occurrit.

8. Nilus imbribus Æthiopicis crescit.

9. Cambyses Persa, Ægypto occupata, usque ad Meroën progressus nomen urbi imposuit, Meroën sororem ibi mortuam hoc honore adficiens.

10. Antiqui a Syene tantum usque ad mare Ægyptum vocarunt, id est, quantam partem Nilus fluvius irrigat.

11. A Pelusio usque ad Canobicum os, quod basis est ipsius Delta, stadia sunt 1300; a Canobo autem usque ad Pharum 150.

LIBER XVII. ιζ'] ις' cod. || — 1. p. 786, A. πόλεων] sic Paris.; πόλις cod. Pal. || — 2. p. 787, AB. || — 3. p. 787, C. οἱ Αἰγύπτιοι cod. Paris. || — 4. p. 788, BCD. πορθμεῖα] πορθμία cod. || — 5. νησιάζουσα]

νησιάζουσα cod. Paris. || — 6 et 7. p. 788, B 789, A. || — 7. ἀπὸ τοῦ] πρὸ τοῦ cod. || — 8. p. 789, BC. πληθύνει] πληθύνει cod. Paris. || — 9. p. 790, A ὅτι ὁ Καμβύσης cod. Paris. || — 10. p. 790, D. || —

12. Ὅτι ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια ἐν τῇ Μαρειώτιδι ἐστίν· ἥς τὰ μὲν βόρεια θαλάσση, τὰ δὲ νότια τῇ Μαρεια λίμνῃ περιέχεται. Πληροῦται δ' ἐκαίῃ ὑπὸ τῶν τοῦ Νείλου διωρύχων καὶ ἀναβάσεων.

13. Ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου χρυσῆν πύλον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσύλησε Πτολεμαῖος ὁ Κόκκης, ὁ καὶ Παρεισακτος ἐπικληθεὶς, ἐκ τῆς Συρίας ἐπελθὼν· καὶ εὐθὺς ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, ἀνόνητα τολμήσας. Ἡ δὲ πύλος μετὰ τοῦτο ἑλληνῶν γέγονεν.

14. Ὅτι ὁ ὀγδοὺς Πτολεμαῖος, ὁ Αὐλητῆς κληθεὶς, χοραυλεῖν ἤσκησε, σεμνυόμενος ἐπ' αὐτῷ, ὡς καὶ ἀνταγωνίζεσθαι αὐληταῖς· ὃν οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐξέβαλον. Ὁ δὲ εἰς Ῥώμην ἔλθων, ἐκείτης γίνεται Πομπηίου καὶ ἔτυχε καθέδου εἰς τὴν βασιλείαν· καὶ μετ' ὀλίγον νόσω τελευτῆ καὶ διαδέχεται αὐτὸν Διόνυσος ὁ υἱὸς, καὶ Κλεοπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐλητοῦ, φεύγει εἰς τὴν Συρίαν. Ὁ δὲ Πομπήιος, φυγὼν ἐκ Φαρσάλου, ἦεν εἰς τὸ Πηλοῦσιον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος καὶ δολοφονεῖται ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Διόνυσον. Ἐπελθὼν δὲ Καῖσαρ τὸν τε Διόνυσον κτείνει καὶ τὴν Κλεοπάτραν καθίστησι βασιλισσαν Αἰγύπτου. Ἀντώνιος δὲ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην, ἔλθων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔγημα τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὸν Ἀκτιακὸν πόλεμον σὺν αὐτῇ ἤγωνισατο καὶ συνέφυγεν. Ὁ δ' Αὐγουστος ἐπελθὼν ἀμφω τε κατέλυσε καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐποίησεν.

15. Ὅτι ὁ μὲν πρῶτος Καῖσαρ περὶ Φάρσαλον πόλιν ἐνίκα Πομπήιον, ὁ δὲ δεύτερος περὶ Φιλίππους ἐνίκα Βρούτον καὶ Κάσιον.

16. Ὅτι τὰ τοῦ Νείλου ζ' στόματα ταῦτά ἐστιν· Ἡρακλειτικὸν, Βολβίτινον, Σεβεννυτικὸν, Φατνιτικὸν, Μενδήσιον, Τανιτικὸν, Πηλουσιακόν.

17. Ὅτι ἡ μεταξὺ Πηλουσίου πόλεως καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ καθ' Ἡρώων πόλιν ἔρημία σταδίων ἐστὶ α· πῆσα δ' ἀνυδρος καὶ θηριώδης, ὀφιώδης ἐστίν.

18. Ὅτι ἐν Μωμέμφιδι τρέφεται θήλια βοῦς ἱερὰ, καθάπερ ἐν Μέμφιδι ὁ Ἰάπρις, ἐν Ἡλιούπολει δὲ ὁ Μνεῦις βοῦς.

19. Ὅτι περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Δέλτα ἐστὶν ἡ τε Βούβαστος πόλις καὶ Μέμφις καὶ Ἡλιούπολις καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διώρυχος τῆς βαλοῦσης εἰς τὴν καθ' Ἡρώων πόλιν θάλασσαν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, πλάτος ἔχουσα πήχεις ρ', βάθος δὲ ὥστε σύμμετρον εἶναι μυριοφόρῳ νηϊ.

20. Ὅτι αἱ πάλαι Αἰγύπτια Ἐθῆβαι Διόσπολις νῦν μεγάλη καλεῖται.

21. Ὅτι Πλάτων ὁ μέγας σὺν Εὐδόξῳ τῷ μαθητῇ ἀπῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ αἰ διέτριψαν ἔτη ιγ', γεωμετροῦντες καὶ ἀστρονομοῦντες καὶ ἀπλῶς φιλοσοφῶντες περὶ τὰς Ἐθῆβας τὰς νῦν Διόσπολιν καλουμένας.

12. Urbs Alexandria in Mareotide; cujus pars septentrionalis mari, australis vero Marea palude comprehenditur. Hic lacus Nili fossis et incrementis repletur.

13. Alexandri conditoris alveolum aureum in Alexandria rapuit Ptolemæus cognomento Cocces, qui idem et Subditivus appellabatur, e Syria eo profectus. Is cito excidit imperio, nihil ex ausis utilitatibus percipiens. Alveolus deinde vitreus fuit.

14. Ptolemæus octavus, cognomento Auletes, artem tibiis canendi exercuit, adeo ea glorians, ut non pigeret eum cum tibicinibus decertare. Hunc Alexandrini ejecerunt. Quare Romam profectus Pompejo supplex fuit, atque reditum est assecutus, nec multo post morbo e vita decessit. Successit ei Dionysius filius; Cleopatra vero Anletæ filia in Syriam fugit. Interea Pompejus magnus Pharsalo fugiens ad Casium montem ac Pelusium venit, ibique a Dionysii familiaribus dolo obruncatus est. Superveniens autem Cæsar Dionysium interemit, et Cleopatram ab exsilio revocatam Ægypti reginam constituit. Post pugnam ad Philippos Antonius in Ægyptum profectus Cleopatram duxit, atque una cum ea bellum Actiacum gessit fugitque. Superveniente deinde Augusto ambo sunt eversi, et Ægyptus sub Romano- rum imperium est redacta.

15. Primus Cæsar circa Pharsalum urbem Pompejum devicit, secundus autem juxta Philippos vicit Cassium et Brutum.

16. Septem Nili ostia hæc sunt: Heracleoticum, Bolbitinum, Sebennyticum, Phatniticum, Mendesium, Taniticum, Pelusiaticum.

17. Inter Pelusium urbem et recessum sinus, qui juxta Heroum urbem est, desertum est stadiorum mille, totum siccum, animalibus noxiis et serpentibus plenum.

18. Momemphide sacra vacca alitur, quemadmodum Memphide Apis, Heliopoli autem Mnevis bos.

19. Circa initium ipsius Delta Bubastus urbs est et Memphis et Heliopolis et initium fossæ, quæ in mare sinus Arabici tendit, quod juxta Heroum urbem jacet. Latitudinem fossa habet cubitorum centum, profunditatem vero quanta prægrandi navi onerariæ satis sit.

20. Quæ olim Thebæ Ægyptiæ, nunc magna Diospolis vocatur.

21. Magnus ille Plato cum Eudoxo discipulo in Ægyptum profectus est, in qua annos tredecim versati sunt, in geometria et astronomia atque omnino in philosophia sese exercentes circa Thebas quæ nunc Diospolis vocatur.

11. p. 791, B. || — 12. p. 793, A. Μαρεια] Μαρία cod. || — 13. p. 794, B. || — 14. p. 796. 797. Κάσιον] Κάσιον cod. || — 15. Κάσιον] Κάσιον cod. || —

16. p. 801, ABC. || — 17. p. 803, BC. 805, B. πύλων] πόλις cod. || — 18. Μωμέμφιδι cod. || — 19. p. 805, A. || — 20. p. 805, B. || — 21. p. 806, C.

22. Ὅτι ὁ Ἄπις ὁ αὐτός ἐστι τῷ Ὀσίριδι, θεὸς νομιζόμενος.

23. Ὅτι δευτερεύει μετὰ Ἀλεξάνδρειαν ἢ Μέμφιν πόλις ἥς ἀπὸ μ' σταδίων ὄρεινὴ τις [ἔρρις] ἐστίν, ἐφ' ἣ πολλὰ μὲν εἰσι πυραμίδες, τάφοι τῶν βασιλέων, γ' δ' ἀξιώλογοι. Τὰς δὲ δύο τούτων καὶ ἐν τοῖς ζ' θεάμασι καταριθμοῦνται· εἰσὶ δὲ τὸ ἕψος σταδιαῖαι, τετράγωνοι τῷ σχήματι.

24. Ὅτι ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑπολαμβάνουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν κάτω Αἴγυπτον ἕως Σιρβωνίδος λίμνης καὶ Μοίριδος λίμνης καὶ Ἀμμωνιακῆς πᾶσαν πέλαγος εἶναι, τυχὸν δὲ καὶ τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ συνεχῆς, τυχὸν δὲ καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ χωρὶς.

25. Ὅτι καὶ ὁ θαυμαστός λαβύρινθος ἐν τῇ ἀνω ἐστὶν Αἴγυπτῳ, καὶ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ πυραμὶς, ὁ τάφος Μαίνδου βασιλέως τοῦ καὶ τὸν λαβύρινθον κτίσαντος· ὁ Μαίνδης γὰρ αὐτὸν ἐκτίσεν.

26. Ὅτι κατήρασε λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦ κατέπειν, ἐναντιῶς τῷ ἐξήρασεν.

27. Ὅτι ἐν Ἀρσινόῃ πόλει, ἣ πρότερον Κροκοδείλων πόλις ἑκαλεῖτο, χειροθήης ἱερὸς κροκοδείλου ἐτρέφετο. Ἐν δὲ Ἡρακλείου πόλει τιμᾶται ὁ ἰχθυῶν, ἑχθρὸς ὢν κροκοδείλου τε καὶ ἀσπίσι, ὧν τὰ τε ὠὰ κατεσθίει ὁ ἰχθυῶν καὶ αὐτὰς τῷ πληῶ ὁρακισθεὶς διαφθείρει, εἰς τὸν ποταμὸν ἔλκων· τοῦ δὲ κροκοδείλου καθεύδοντος καὶ κεκνηγότες, ὑπαισθὺς εἰς τὸ στόμα κατεσθίει τὰ σπλάγχνα.

28. Ὅτι ἐν Κυνοπόλει ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κσι τιμῇ καὶ στίσις τέτακται τις ἱερά.

29. Ὅτι ἐν Ὀξύρυγχῳ, πόλει καὶ νομῇ ὁμωνύμῳ, τιμᾶται ὁ ὀξύρυγχος ἐν ἱερῷ σηκῷ· καίτοι καὶ τῶν ἄλλων Αἴγυπτίων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. Τινὰ μὲν γὰρ τῶν ζῴων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἴγυπτιοὶ, καθάπερ τῶν μὲν πεζῶν τρία, βοῦν, κύνες, αἰλουρον, τῶν δὲ πτηνῶν δύο, ἱέρακα καὶ ἴβιν, τῶν δὲ ἐνὸντων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθύν καὶ ὀξύρυγχον· ἄλλα δ' ἐστὶν, ἃ τιμῶσι καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαῖται πρόβατον καὶ Θεβαῖται, λάτον δὲ, τῶν ἐν τῷ Νεῖλῳ τινὰ ἰχθύν, Λατοπολίται, λύκον δὲ Λυκοπολίται, κυνοκέφαλον δὲ Ἐρμυπολίται, κῆπον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν (ἐστὶ δ' ὁ κῆπος τὸ μὲν πρόσωπον ἰοικῶς σατύρω, τᾶλλα δὲ κυνὸς καὶ ἀρκτου μεταξὺ, γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπία), ἀετὸν δὲ Θεβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολίται, αἶγα δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγαλῆν δὲ Ἀθριδίται, ἄλλοι δ' ἄλλο τι.

30. Ὅτι Πτολεμαῖς πόλις μεγίστη ἐστὶ τῶν ἐν Ἀιγυπτίῳ καὶ οὐκ ἐλάττων Μέμφεως. Ὑπὲρ δὲ ταύτης ἢ Ἀβυδος πόλις, ἐν ἣ τὸ Μემνόνειον βασίλειον θαυμαστῶς κατασκευασμένον.

31. Ὅτι τοῖς ἀρχαίοις μάλλον ἦν ἐν τιμῇ καὶ ἢ

22. Apis qui pro deo habetur, idem est cum Osiride.

23. Memphis urbs secundum ab Alexandria locum habet. Ab hac supercilium quoddam montanum abest stadiis 50, in quo multæ sunt pyramides, regum sepulcra, ac tres insignes, e quibus duæ inter septem orbis spectacula censentur. Altitudinem habent stadii unius, figuram autem quadratam.

24. Ex multis signis existimant antiqui Ægyptum inferiorem usque ad Sirbonidem lacum et Mæridem et regionem Ammoniam pelagus existisse, fortasse sinui Arabico continuum, fortasse vero etiam non ita, sed disjunctum.

25. Admirandus ille labyrinthus in superiore Ægypto est, atque in ipso labyrintho pyramis, sepulcrum Maindæ regis, qui labyrinthum ædificavit, nam Maindes hunc condidit.

26. Κατήρασεν usurpat Geographus pro eo quod est absorpsit, contra quam ἐξήρασεν, id est, ex imo extulit.

27. In Arsinoe urbe, quæ prius Crocodilorum urbs vocabatur, mansuetus crocodilus alebatur. In Herculis urbe colitur ichneumon, qui crocodilo et aspidi inimicus est; nam eorum ova vorat ichneumon, atque aspides ipsas interimit, dum luto involutus in flumen protrahit; crocodilum vero, dum ore hiant dormit, furtim ingressus, arrosus visceribus interficit.

28. Cynopoli Anubis colitur, et canibus honos et sacer quidam cibus statutus est.

29. In Oxyryncho urbe et præfectura eodem nomine, oxyrynchus colitur in sacro septo; sed et ceteri Ægyptii omnes oxyrynchum piscem colunt. Nam quædam animalia sunt, quæ Ægyptii universi colunt, ut de terrestribus tria, bovem, canem et felem, ex volatilibus duo, accipitrem atque ibin, ex aquatilibus duo, lepidotum piscem et oxyrynchum. Alia vero sunt quæ quisque seorsum colit, ut Saitæ et Thebani ovem, latum vero (qui piscis quidam in Nilo est) Latopolitani, lupum Lycopolitani, cynocephalum Hermopolitani, cepum Babylonii qui sunt juxta Memphim (cepus faciem habet satyro similem, cetera canem atque ursum; nascitur in Æthiopia), aquilam Thebani, leonem Leontopolitani, caprum et hircum Mendesii, murem araneum Athribitæ, alii aliud.

30. Ptolemæis urbs maxima est omnium, quæ sunt in Thebaide, et Memphi non minor. Supra hanc est Abydus, in qua Memnonis est regia mirabiliter constructa.

31. Apud priscos divinatio universa et oracula ma-

γ'] sic cod. Paris. et Strabo; γ' cod. Pal.; καλουμένης] καλούμενην cod. || — 22. p. 807, B. Ὀσίριδι] Ὀσίριδι codex h. l. et n. 32. || — 23. p. 807, D.

808, A. || — 24. p. 809, D. || — 25. p. 811, AC. || — 26. p. 812, A. || — 27. p. 812, B. || — 28. p. 812, CD. || — 29. p. 812, D. πόλις] ποταμῷ cod. || —

μαντική καθόλου καὶ τὰ χρηστήρια· νυν δ' ὀλιγοῖα πολλὰ κατέγει, τῶν Ῥωμαίων ἀρκουμένων τοῖς Σιβύλλης χρησμοῖς καὶ τοῖς Τυρρηνοῖς θεοπροποῖς διὰ τὴν σπλάγγων καὶ ὀρνιθίας καὶ διοσημιῶν. Διόπερ καὶ τὸ ἐν Ἀμμωνί ἐκλέλοιπε χρηστήριον, πρότερον δ' ἐτετίμητο· ἐνθα καὶ Ἀλέξανδρος ἀνεθῶν ἐχρηστηριάζετο· καὶ [εἶναι] οὐχ ὥσπερ ἐν Δελφοῖς καὶ Βραγχίδαϊς τὰς ἀποθεσπίσεις διὰ λόγων, ἀλλὰ νεύμασι καὶ συμβόλοις τὸ πλέον· ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ· « ἦ, καὶ κυανέσιν ἐπ' ὀφρύσι, » τοῦ προφήτου τὸν Δία ἠποκρινάμενου. Τοῦτο μὲντοι βητικῶς εἰπεῖν τὸν προφήτην φασὶ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶη Διὸς υἱός.

32. Ὅτι ἐν τῇ Ἀβύδῳ πόλει τιμῶσι τὸν Ὀσίριν· ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος οὐκ ἔξεστιν οὔτε ψῆδον οὔτε αὐλητὴν ἀπάργεσθαι τῷ θεῷ, καθάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔθος.

33. Ὅτι ἐν Τεντύρᾳ πόλει διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκοδείλος ἡτίμωται καὶ ἐχθιστος τῶν ἀπάντων θηρίων νενομίσταί· καὶ ὅπ' αὐτῶν φθείρεται.

34. Ὅτι, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Κυρηναίᾳ Ψύλλοι Αἰθίοπες ἀντιπάθειαν ἔχουσι φυσικὴν πρὸς τὰ ἐρπετὰ, μηδὲν ὑπὸ ἰοδόλων πάσχοντες, οὕτως καὶ οἱ Τεντυρίται οὐδὲν ὑπὸ κροκοδείλου πάσχουσιν, ἀλλὰ καὶ συγχολυμῶσιν αὐτοῖς.

35. Ὅτι τῶν ἑκατονταπόλων Θηβῶν, ἣ νῦν Διόσπολις καλεῖται, π' σταδίων ἦν τὸ μῆκος· νῦν δὲ κωμῆδον οἰκεῖται.

36. Ὅτι ἡ ἀστρονομία μάλιστα κατωρθώθη ὑπὸ Θηβαίων τῶν Αἰγυπτίων, ὧν αἰτιώτατος Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος.

37. Ὅτι αἱ παρθένοι ἱέρειαι παρ' Ἑλλήσι Παλλάδες καλοῦνται.

38. Ὅτι ἐν πόλει Ἐλεφαντίνῃ κρήνη ἐστὶ, συμπαύουσα ταῖς τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἀναβάσεσι, συναυξομιουμένη αὐτῇ, ἐξ ἧς τεκμαίρονται τὴν εὐχρησίαν τῆς χώρας ἢ ἀφορίαν· εἰ γὰρ πολλὸς ὁ Νεῖλος ἐπέλθοι, εὐφορία γίνεται, εἰ δὲ ὀλίγος, σπάνις. Εἰσὶν οὖν ἐν τῇ τοῦ φρέατος τοῖσιν παραγραφαῖς τῆς εὐστηρίας ἢ τοῦ ἐναντίου.

39. Ὅτι ἐν Συήνῃ πόλει περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς [κατὰ] μέσον ἡμέρας τὰ φρέατα ἀσκια φαίνεται, καὶ εἰ γνώμονες ὡσαύτως.

40. Ὅτι ὑπὲρ τὴν Ἐλεφαντίνην πόλιν ἐστὶν ὁ Καταράκτης.

41. Ὅτι ἐν τοῖς κατὰ Στράβωνα χρόνοις Κανδάκης, ἀνδρική γυνὴ Αἰθιοπίσσα, ἤρξε τῶν ὑπὲρ Αἰγυπτίων Αἰθιόπων· ἦν δὲ πεπρωμένη τὸν ἕτερον τῶν ὀρθαλιῶν. Τὸ δὲ βασιλεῖον τῆς Κανδάκης ἦν τὰ Νάπατα, πόλις μεγάλη.

42. Ὅτι Κανδάκη πολλὰς μυριάδας Αἰθιόπων πρὸς Πετρώνιον, Ῥωμαίων Αἰγύπτου ἀρχοντα, διεπολέμη-

jore erant in honore; nunc eorum maxima negligentia est; nam Romanis Sibyllæ responsa satisfaciunt, et Etrusca divinatio per exta, per auguria et servationes de cælo. Quapropter Ammonis oraculum fere desertum est, quod prius in honore maximo habebatur; ad quod etiam Alexander profectus est, responsum petiturus. Responsa ibi dari ajunt non verbis, sicut Delphis et apud Branchidas, sed magna ex parte nutu et signis; quemadmodum apud Homerum: « Dixit cæruleisque superciliis etc., » vate nimirum Jovem imitante. Ajunt autem expresse regi vatem dixisse, quod Jovis filius esset.

32. In Abydo urbe Osirim colunt. In Osiridis autem templo non licet nec cantori nec tibicini sacrificium auspicari, quemadmodum diis aliis mos est.

33. In Tentyra urbe præter morem ceterorum Ægyptiorum crocodilus dedecoratur, et ex omnibus belluis inimicissimus habetur, atque ab ipsis interimitur.

34. Quemadmodum Psylli in Cyrenaica regione naturalem quandam vim habent contra serpentes, ut nihil mali a venenatis bestiis patiantur: sic et Tentyritæ contra crocodilos, ut nihil ab eis damni accipiant, sed una cum illis urinenter.

35. Thebarum centum portas habentium, quæ nunc Diospolis vocatur, longitudo olim fuit stadiorum 80: nunc in modum vici habitatur.

36. Astronomia a Thebanis Ægypti diligentissime excolta est; auctor eis tantæ diligentia fuit Mercurius Trismegistus.

37. Virgines quæ sacris operantur apud Græcos Pallades dicuntur.

38. In Elephantina urbe fons est easdem affectiones cum Nilo habens, atque una incrementum decrementumquesuscipiens; ex quo majorem aut minorem fertilitatem præaugiunt; nam si Nilus multum increscit, copiosa fit annona; sin parum augetur, exigua. Sunt itaque in putei pariete notæ, quibus annonæ copia aut tenuitas deprehenditur.

39. In Syene urbe solstitii æstivi tempore per meridiem putei nullam umbram habent, et similiter gnomones.

40. Supra Elephantinam urbem minor Cataractes est.

41. Strabonis tempore Candace quædam virilis mulier Æthiopissa imperavit Æthiopiis, qui supra Ægyptum sunt. Hæc altero oculo capta erat. Ipsius regia erat Napata urbs magna.

42. Candace multis myriadibus Æthiopum contra Petronium Romanum Ægypti prætorem bellum ges-

30. p. 813, BCD. 184, B. || — 31. p. 814, B. || — 32-34. p. 814, CD. || — 35. p. 815, D. || — 36.

p. 816, CD. || — 37. p. 816 D. || — 38-40. p. 817. || — 41 et 42. p. 820, CD. || — 43 et 44. p. 821, CD. ὁ ταύτης

σεν. Ἦρχε δὲ τῶν τόπων ἐκείνων, ἔνθα ὁ Καμβύσου στρατός κατεχώσθη ὑπὸ τῆς ἀμμου καὶ τοῦ νότου πνεύσαντος βιαιώς.

43. Ὅτι τὰ τῶν Αἰθιοπῶν πρόβατα καὶ αἶγες καὶ βόες καὶ κύνες μικρὰ παντελῶς εἰσι. Τόχα δ' ἐκ τούτου καὶ τοὺς Πυγμαίους τινὲς ἐμυθολόγησαν οὐ γὰρ ἔστιν ἀληθὲς τὸ τῶν Πυγμαίων.

44. Ὅτι Αἰθίοπες σέβονται τοὺς βασιλέας ὡς θεούς· καὶ εἰσι κατάκλειστοι καὶ οἰκουροί. Μέγιστον δ' αὐτοῖς βασιλεῖον ἢ Μερὴ πόλις, δμῶνυμος τῇ νήσῳ, οὐστὶ τὸ μῆκος σταδίων γ, τὸ δ' εὖρος α· ἔχει δὲ πόλεις συγχὰς καὶ ὄρη καὶ δάση καὶ μέταλλα παντοῖα. Περιέχεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης ὁ ταύτη Νεῖλος θισὶ μεγάλας, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοὶς συνεχέσιν· ἐκ δὲ νότου ἀνωθεν ταῖς συμβολαῖς τῶν ποταμῶν, τοῦ τε Ἀσταθάρρα καὶ τοῦ Ἀσταπόδος καὶ τοῦ Ἀστασόδα· πρὸς ἄρκτον δὲ ἢ τοῦ Νεῖλου ὄχῃ.

45. Ὅτι Αἰθίοπες καὶ τὰς γυναῖκας δπλίζουσιν, ὧν αἱ πλείους κεκρίκωνται τὸ χεῖλος τοῦ στόματος χαλκῷ κρήκῳ. Κερδιοφόροι δ' εἰσὶν, ἔρλαν τῶν προβάτων οὐ φερόντων, ἀλλ' αἰγοτριχούτων· οἱ δὲ τελείως γυμνήτες εἰσι, περιεζωσμένοι.

46. Ὅτι Αἰθίοπες νομίζουσι θεὸν εἶναι, τὸν μὲν ἀθάνατον, τὸν δὲ θνητόν· τούτων δὲ τὸν μὲν αἴτιον τῶν πάντων, τὸν δὲ θνητὸν ἀνώνυμόν τινα καὶ οὐ σαφῆ. Τοὺς δ' εὐεργέτας καὶ βασιλεῖς θεοὺς νομίζουσι, καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλεῖς κοινούς, τοὺς δὲ ἰδιώτας ἰδίως τοῖς εὐ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. Πρὸς δὲ τῇ διακακαυμένη τινὲς καὶ ἄθεοι εἰσὶν· οὓς γε καὶ τὸν ἡλιόν φασι βλασφημοῦντας κακῶς λέγειν, ἐπειδὴν ἀνίσχοντα ἴδοιεν, ὡς καίοντα καὶ πολεμοῦντα αὐτοῖς. Οἱ δ' ἐν Μερῇ καὶ Ἡρακλίᾳ καὶ Πᾶνα καὶ Ἰσιν σέβονται, πρὸς ἄλλω τινὶ βαρβαρικῷ θεῷ καὶ βασιλέας καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας ἢ πλούτου.

47. Ὅτι Αἰθίοπες ἔθος ἔχουσι τοιούτων· δεσὶν ἀνβασιλεύς πηρωθῆ μέρος τι τοῦ σώματος· ὁπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτῷ μάλιστα, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακῇ πλείστη τοῦ βασιλέως ἔστι παρ' αὐτῶν.

48. Ὅτι ἐν τῷ Νεῖλῳ ποταμῷ ἰχθύων γένη [πολλὰ μὲν] καὶ ἄλλα, γνωριμώτατοι δὲ δ τε δξύρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτὸς καὶ λάτος καὶ ἀλάθης καὶ κορακίνος καὶ χοῖρος καὶ φαργώριος, δν καὶ φάγρον καλοῦσιν, σίλουρος, κίθαρος, θρίσσα, κεστρεὺς, ὄστρακίων δὲ λύχνος, φῦσα, βούς, κοχλῖαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγόντων ὁμοίαν φθεγγόμενοι. Τὰ δ' ἐπιχώρια ζῷα ἰχθυῶν, ἀσπίς, ἢ μὲν σπιθαμιαία, ἢ περ καὶ δευθανατωτέρα, ἢ δὲ ὄργυιαία· ὄρνεα δὲ ἴβις, ἰέραξ ὁ Αἰγύπτιος (ἡμερος γὰρ

sit. Imperavit locis in quibus Cambysis exercitus ingruente austro arena obrutus fuit.

43. Æthiopum oves et capræ et boves ac canes parvi admodum sunt. Forte ex hac occasione initium acceperunt de Pygmæis fabulæ; nam quæ de iis dicuntur vera non sunt.

44. Æthiopes reges colunt ut deos. Reges clausi domo sedent. Regni caput est Meroe civitas eodem nomine quo insula. Hujus insulæ longitudo est stadiorum 3000, latitudo 1000; urbes habet frequentes et montes et nemora atque omnis generis metalla. Ambitur insula versus Libyam magnis arenæ cumulis, versus Arabiam vero continuis præcipitiis; ab austro sursum versus fluminum concursu, Astahoræ, Astapodis et Astatobæ; a septentrione est Nili decursus.

45. Æthiopes etiam mulieres armant, quarum pleræque oris labium æneo circulo trajectum habent. Sunt autem pelliti; nam oves eorum lanam non ferunt, sed caprarum in morem hirtæ sunt. Nonnulli nudi incedunt, brevibus pellibus incincti.

46. Æthiopes putant deum alterum immortalem, alterum mortalem esse; immortalem rerum omnium causam, mortalem vero nomine carere et cognitu difficile esse. Plerumque autem eos quoque a quibus beneficium acceperint, et reges pro diis habent; et reges quidem tanquam communes omnium, ceteros vero tanquam privatos deos eorum quibus illi benefecerunt. Ex iis qui ad torridam zonam habitant, nonnulli sunt qui deos non colunt; quos etiam Soli dicunt infensos esse, ac illum, quum exoriri vident, detestari propterea quod eos urat et infestet. Meroitæ autem Herculem, Panem et Isim colunt, ac præterea quandam deum barbaricum. Reges constituunt eos, qui vel forma vel alendorum pecorum virtute vel robore vel opibus excellent.

47. Æthiopum mos est, ut, ubi rex aliqua parte corporis mutilatur, familiares idem patiantur et cum eo etiam moriantur; idcirco maxima ab his regi custodia adhibetur.

48. In Nilo flumine piscium genera multa sunt ac diversa; notissimi vero sunt oxyrynchus et lepidotus et latus et alabes et coracinus et porcus et phagrorius, quem etiam phagrum vocant, item silurus et citharus et thrissa et mugil; ex ostraceis vero lychnus, physa, bos, item cochlæe ingentes quæ vocem edunt ut ululæ. Animalia sibi propria Ægyptus ichneumonem et aspidem tum dodrantalem, quæ celerius interficit, tum aliam ulnæ fere longitudine; ex avibus vero ibin et accipitrem Ægyptium (qui mansuetior est iis qui alibi sunt, quemadmodum et felis) et corvum

Νεῖλος] ταύτῃ ὁ Νεῖλος cod. Paris. Debebat: ἢ νήσος τῆς ταύτης Νεῖλω καὶ θισὶ etc. || — 45. p. 822, BCD. || — 46. p. 822, D. τοὺς εὐεργετὰς] ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς εὐεργετὰς Strabo; αὐτοῖς] αὐτοῖς cod.; ἀνδρείας ἢ πλούτου]

ἀνδρείας ἢ πλούτου Strabo. || — 47. p. 823, ABC. || — 48. p. 823, D. θρίσσα] θρησσαῶ codex h. l. et n. 49; δὲ λύχνος] δὲ λυχνος cod. « Ceterum legendus hic locus ita: κεστρεὺς, φῦσα, βούς· ὄστρακίων δὲ κοχλῖαι κτλ. Vid.

παρὰ τοὺς ἄλλοι, ὡς καὶ ἡ αἰλουρος), νυκτικώραξ ἰδιότροπος ἐνθάδε· παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ αἰτοῦ μέγεθος, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ κοιλοῦ ἔχει.

49. Ὅτι ἡ ἴβις ἡμερώτατον ὄρνεόν ἐστι, παλαργώδης κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ἢ μελαινα. Μεστὴ δ' αὐτῶν ἅπανα τριόδος, χρησίμως μὲν, ὅτι πᾶν θηρίον ἐκλέγει καὶ τὰ καθάρματα πάντα, δυσχρήστως δὲ, ὅτι παμφάγον καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσκόλως ἀπειργόμενον ἀπὸ τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀλλοτρίων παντός μολυσμοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης εἰς τὸν Νεῖλον ἀνέρχεται καστρέυς, θρίσσα, δελφίς· τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸν ἐκ τῶν κροκοδείλων φόβον οὐκ ἀνέρχεται, ἀλλ' ὁ μὲν δελφίς, ὡς κρείσσων τῶν κροκοδείλων, ὁ δὲ καστρέυς, ὅτι παραπέμπεται ὑπὸ τῶν χοίρων παρὰ γῆν κατὰ τινὰ οἰκείωσιν· τῶν δὲ χοίρων ἀπέχονται οἱ κροκοδείλοι· στρογγύλοι γὰρ εἰσι καὶ ἔχουσιν ἀκάνθας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φερούσας κίνδυνον.

50. Ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς Λιβύης σχῆμα τρίγωνόν ἐστιν ὀρθογώνιον· οὗ ἡ μὲν μία τῶν περιτῆν ὀρθὴν ὁ Νεῖλος ποταμός ἐστιν, ἡ δ' ἑτέρα ἡ καθ' ἡμᾶς παραλία ἀπὸ Πηλουσίου μέχρι Γαδείρων, ἡ δ' ὑποταίνουσα τὴν ὀρθὴν ἡ ἀπὸ Γαδείρων παρωικανίτις ἄχρι τῶν τοῦ Νεῖλου πηγῶν. Ταῦτα δὲ Πτολεμαῖος ἤλεγξε ψευδῆ ὄντα.

51. Ὅτι τὸ ἐν Μαυρητανίᾳ ὄρος, τὸν Ἄτλαντα ἑλληνιστὶ καλούμενον, οἱ βάρβαροι Δύριν καλοῦσιν.

52. Ὅτι τὸ βορειότατον καὶ δυσμικώτατον ἄκρον τῆς Λιβύης Κώτεις καλεῖται· ἀντίκειται δὲ τοῖς Γαδείροις.

53. Ὅτι ἡ Μαυρητανία ἑκατέρα εὐφορωτάτη ἐστὶ καὶ σὺν εὐδαιμονίᾳ οἰκεῖται· καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῆς κροκοδείλους φέρουσιν. Ἐν τινὶ δὲ ποταμῷ γεννῶνται βδέλλαι ἐκταπήχεις, κατατετρημένα ἔχουσαι τὰ βρόγχια, δι' ὧν ἀναπνέουσι, καὶ ἀμπελιοὶ φέρονται ἐκείσε, δυσὶν ἀνδράσι τὸ πάχος δυσπεριληπτοί, βότρυς πηχυαίως πως ἀποδοῦσαι.

54. Ὅτι ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰνδία γίνεται κάλαμος, ὥστε τὸ ἐν γόνυ χωρεῖ μηδίωνος ἢ, καὶ ἄλλαι βοτάναι.

55. Ὅτι οἱ Μαυρούσιοι ἐπιμελοῦνται μάλιστα κόσμου τριγῶν καὶ ὄνυχισμῶν καὶ πωγῶνων καὶ τῶν τοιούτων.

56. Ὅτι οἱ Λίβυες δέρμασιν ὄφρων καὶ ἰχθύων ἀμπεχόνας καὶ στρώμασι χρῶνται.

57. Ὅτι ἐν Λιβύῃ, ὥσπερ ἐν Αἰθιοπία, τοῦ θέρους ὕει πολλὰ, τῷ δὲ χειμῶνος ξηρασία ἐστίν.

58. Ὅτι οἱ ἐν Λιβύῃ Λωτοφάγοι οὐ δέονται ποτοῦ· ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς λωτὸς καὶ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς βρώσιν.

59. Ὅτι ἐν τοῖς τῆς Λιβύης μεσογαίαις εὐρίσκεται

nocturnum illis locis peculiarem; nam apud nos aquilæ magnitudine est, in Ægypto vero magnitudinem habet graculi.

49. Ibis avis est mitissima, magnitudine et figura ciconiæ persimilis, tota nigra. Nullum non trivium eis plenum est; partim utiliter quidem, quatenus omnes serpentes et macelli sordes colligit, partim vero inutiliter, quia omnivora et immunda est, nec facile ab iis quæ munda sunt nec ullam contaminationem patiuntur, arceri potest. E mari in Nilum ascendunt mugil, thrissa et delphinus; cetera ob crocodilorum metum non ascendunt; at delphinus quia crocodilo potentior est, mugil vero, quia ob naturalem quandam convenientiam a porcis secus terram deducitur; crocodili autem a porcis abstinent, quia quum rotundi sint, et spinas ad caput habeant, periculum ipsis creant.

50. Ex Strabonis sententia Libyæ figura est rectangula triquetra; cujus alterum latus, rectum angulum continens, Nilus fluvius efficit, alterum vero ora maritima nobis obversa a Pelusio usque ad Gades, latus vero recto angulo subtensum regio tota est quæ secus Oceanum jacet, a Gadibus usque ad Nili fontes. Ceterum Ptolemæus hæc tamquam falsa reprehendit.

51. Montem Mauritaniam, quem Græci Atlantem vocant, barbari Dyrin appellant.

52. Septentrionale maxime et occiduum Africae promontorium Cotes appellatur. Id Gadibus opponitur.

53. Utraque Mauritania fertilissima est ac magna cum felicitate incolitur. Fluvii ejus crocodilos habent. In quodam fluvio hirudines generantur septem cubitorum longitudine, branchias, quarum opera respirant, perforatas habentes. Et vites illic nascuntur, quarum crassitudinem vix duo homines complecti queant, racemos habentes cubitales.

54. In Africa et India calamus nascitur, cujus genu quodlibet octonos modios capit; item herbæ aliæ miræ magnitudinis.

55. Maurusii maximam curam habent ornatus comæ et barbæ et unguium et ceterorum ejusmodi.

56. Afri serpentium et piscium pellibus pro indumentis et stragulis utuntur.

57. In Africa, quemadmodum in Æthiopia, æstate multum pluit, hieme vero siccitas viget.

58. Lotophagi Africae potu non indigent; lotus iis et cibi et potus vicem præbet.

59. In mediterranea regione Africae inveniuntur

Strabo p. 823. • ΚΡΑΜΕΡ.; ἡ μὲν σπιθ.] ἡ τε σπ. cod.; αἰλουρος] λουρος cod. — || 49. p. 823, D. 824, ABC. || — 50. p. 825, AB. || — 51. p. 825, D. || — 52. Κώτεις]

Κώτης cod. || — 53. p. 826, CD. || — 54. p. 827, C. χόρσι;] Χόρσιν cod. Paris. || — 55-57. p. 828. || — 58. p. 829, AB. || — 59. p. 830, D. 831, AB. || — 61.

δοστράκια καὶ χηραμύδες καὶ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐν Ἄμμωνος.

60. Ὅτι ἐν τισὶ τόποις τῆς Λιβύης δις τοῦ ἐνιαυτοῦ σίτον καρποῦνται. Ἔστι δὲ τὸ μῆκος τῆς καλῆς ἐπιπέδου, πάχος δὲ τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὃ δὲ καρπὸς διακοσιοτεσσαρακοντάχους ἀποδίδεται. Τοῦ δ' ἔαρος οὐδὲ σπείρουσιν, ἀλλὰ παλιούροις συνδεδεμέναις ἐπικαταψήσαντες τὴν χώραν τῶν ἐκπεσόντων κατὰ τὸν θερισμὸν στάχυι ἀρκοῦνται. Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημίδας φοροῦντες ἐργάζονται· καθεῦδοντες δὲ περιχρῖουσι τοὺς κλινοπόδας σκορόδοις τῶν σκορπίων χάριν καὶ παλιούροις περιδοῦσιν.

61. Ὅτι ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μαυρητανίας ἦν πόλις Ἰὼλ Ἰνομα, ἣν ἐπικτίσας Ἰόδας, ὃ τοῦ Πτολεμαίου πατὴρ, μετωνόμασε Καισαρείαν· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.

62. Ὅτι Καρχηδόνοι μεγίστην εἶχον δύναμιν· δευτέρω γὰρ ἤρξαντο πολεμεῖν Ῥωμαίοις, πόλεις μὲν εἶχον τ' ἐν Λιβύῃ, ἀνθρώπων δ' ἐν τῇ πόλει μυριάδας ο'· πολιορκούμενοι δὲ καὶ ἀναγκασθέντες τραπέσθαι πρὸς Ἰνδοσιν, πανοπλιῶν μὲν ἔδωσαν μυριάδας κ', καταπελτικὰ δὲ ὄργανα γ, ὡς οὐ πολεμηθῆσόμενοι. Κριθέντος δὲ πάλιν τοῦ ἀναπολεμῆναι, ἐξαίφνης ὀπλοποιίαν συνεστήσαντο, καὶ ἐκάστης ἡμέρας ἀνεφέροντο θυρεοὶ μὲν ρμ' πεπηγότες, μάχαιραι δὲ τ' καὶ λόγχοι φ', βέλη δὲ α καταπελτικὰ· τρίχα δὲ τοῖς καταπέλταις αἱ θεράπαινοι παρεῖχον.

63. Ὅτι πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτης νῆσός ἐστι Μήνιξ, ἣν καὶ φασι εἶναι τὴν παρ' Ὀμήρω τῶν Λωτοφάγων χώραν· ἔχει γὰρ πολλὴν τὸ φυτὸν ἐκαίνην.

64. Ὅτι ἡ πρὶν Βάρχη νῦν Πτολεμαῖς πόλις καλεῖται.

65. Ὅτι τὸν Κυρηναϊκὸν ὄπον τὸ σίλφιον ἐκφέρει.

66. Ὅτι Κυρηναῖοι σοφοὶ ἐγένοντο Ἀριστίππος δὲ Σωκρατικὸς καὶ τούτου θυγάτηρ Ἀρήτη καὶ ταύτης υἱὸς Ἀριστίππος δὲ μητροδίδακτος καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Καρνεάδης δὲ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀπολλώνιος.

67. Ὅτι ἡ Κυρηναϊκὴ χώρα πᾶσα ἀντιπαρῆχει τῇ Κρήτῃ νήσῳ κατὰ μῆκος παράλληλος.

Στράβωνος γεωγραφικῆς χρηστομαθείας βίβλοι ιζ'.

ostreae et cheramides et id genus alia, quemadmodum juxta Ammonem.

60. In nonnullis Africae locis bis messem faciunt. Culmus est longitudine quinque cubitorum, crassitudine digiti parvi; fructum fert ducentocuplum et quadragintacuplum. Vere non serunt, sed terram colligatis paliuris converrentes ac sarrientes, semine e spicis in messe delapso contenti sunt. Operarii propter serpentium multitudinem ocreas gerunt; dormituri vero lecti pedes alio illinunt, scorpionum gratia, et paliuris circumligant.

61. In ora Mauritaniae maritima urbs fuit Iol nomine, quam Juba, Ptolemaei pater, muniens Caesarem vocavit. Haec portum habet.

62. Carthaginienses magnam potentiam habuerunt; nam, quum adversus Romanos bellum suscepissent, urbes in Africa habebant 300, in urbe vero hominum millia 700. Obsessi et in deditionem coacti armaturae gravis tradiderunt millia 200; catapelticorum instrumentorum tria millia, tanquam non amplius bellaturi. Inde quum rursus bellum gerere decrevisset, subito arma fabricari coeperunt, et singulis diebus 140 clypei confecti in armamentarium referebantur, et gladii trecenti et lanceae quingentae et mille tela catapeltica. Ad funes catapeltis faciendos ancillae capillitium praebant.

63. Ante Syrtem minorem Meninx est insula. Hanc ajunt Lotophagorum Homeri regionem esse; nam loto abundat.

64. Urbs quae olim Barce, nunc Ptolemais vocatur.

65. Silphium succum Cyrenaicum fert.

66. E Cyrene fuerunt sapientes viri, Aristippus Socraticus et hujus filia Arete, item Aristippus a matre edoctus et Callimachus et Eratosthenes et Carneades Academicus et Apollonius.

67. Cyrenaica regio tota Cretae insulae juxta longitudinem aequaliter praetenditur.

Strabonis Geographicae Chrestomathiae libri septendecim.

Ἰὼλ] Ἰόλα cod. || — 62. p. 833, A. μὲν post πόλεις addidit Kramerus e codice Parisino. καταπελτικὰ]

καταπελτικὰ cod. || — 63. p. 834, D. || — 64. p. 837, A. || — 65 et 66, p. 837 D. 838 A. || — 67. p. 838, C.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΩΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ.

I. ΥΔΑΣΠΗΣ.

1. Χρυσίππη διὰ μῆνιν Ἀφροδίτης εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τοῦ γεννήσαντος Ὑδάσπου καὶ μὴ στέγουσα τοὺς παρὰ φύσιν ἔρωτας, νυκτὸς βαθείας τῷ προεργασμένῳ συνῆλθε, τῆς τροφῆς συνεργοῦσης. Κατηχηθεὶς δὲ

Libellum nostrum unus exhibet codex Heidelbergensis 398, fol. 157-173, in quo proxime antecedit Chrestomathia Straboniana, subsequitur vero Parthenii liber Περὶ ἑρωτικῶν παθημάτων. Editiones ita notabo ut *G* sit Gelemaniā, *M* Maussaciana, *H* Hudsoniana, *W* Wyttenbachiana, *R* editio Rudolphi Hercheri, *D* Dübneri.

I, § 1. Juxta titulum alia manus in margine adscripta: Ψευδελήγραφον τοῦτο· πόρρω γὰρ τῆς Πλουτάρχου μεγαλοφίας ἢ τε διάνοια καὶ ἢ φράσις· εἰ μὴ τις ἕτερος εἴη Πλουτάρχος. || — Quae leguntur § 1 — 3, habes etiam in scholiis Dionysii Periegetae. Vid. supra p. 456. Quum ceterae de fluviis narrationes eodem constanter modo introducantur, Hercherus, ne semel quidem auctorem ab hoc instituto recessisse opinatus, hujus quoque capituli initium ad ceterorum similitudinem tale fere effingendum esse coniecit: Ὑδάσπης ποταμὸς ἐστὶ τῆς Ἰνδίας νεανικῶς καταπερόμενος εἰς τὴν Σαρωνικὴν Σόρτιν. Ἐκάλειτο δὲ πρότερον Ἰνδός· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Χρυσίππη κτλ., deletis quae in fine hujus segmenti leguntur verbis: Ἔστι δὲ τῆς Ἰνδίας etc. Probavit haec Dübnero. Cum Nostris conferatur ejusdem auctoris narratio similis iisdemque fere verbis incipiens in Parall. Min. c. 22: Σμόρνα διὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἠράσθη τοῦ γεννήσαντος etc. || — συνεργούσης] συνελθοῦσης codex et schol.; em. Hemsterhusius Observ. Misc. vol. 4, p. 284. || — κατηχηθεὶς] οὐκ εὐτυχίας cod.; em. Wyttenbach., coll. 7, 2. 8, 1. 17, 1. 21, 4. 23, 1. In schol. est ἀθυμίας. Fort. auctor scripsit: κατηχηθεὶς π. τ. σ. καὶ ἀθυμίας, sicuti legitur 17, 1 et 23, 2. || — νεανικῶς om. schol. Infra, c. 25, de Indo eodem sensu legitur: ῥοῖζω μεγάλῳ καταπερόμενος. || — εἰς τὴν Σαρωνικὴν Σόρτιν] Σαρωνικὴν codex; εἰς τὸν Σαρωνικὴν Ἀρότην schol. Postremo verbo subesse mentionem fluvii qui Hyarotis vel Hydraotes vocatur, in notis ad schol. conieci. Vulgo quidem Hydaspes in Acesinem, Acesines in Indum influere dicitur; nonnulli tamen de his aliter stantebant; nam secundum Dionysium Per. 1139 Acesines Hydaspem ingreditur; secundum Ptolemæum fluvius Pentapotamiae qui ceteros excipit nomenque suum usque ad Indum conservat, Zadadrus vel Saradrus

PLUTARCHI
LIBELLUS DE FLUVIORUM
ET MONTIUM NOMINIBUS ET DE IIS
QUAE IN ILLIS INVENIUNTUR.

I. HYDASPES.

1. Quum Chrysippe, Veneris ob iram, in parentis Hydaspis desiderium incidisset, et amorem quo praeter naturam tenebatur, nequiret cohibere, profunda nocte, nutrice adjuvante, convenit. Rex vero, iis quae

(Sydros ap. Plin. 6, 20, 63) est. Itaque Nostrum quoque aliam quandam de his sententiam secutum esse credere liceret, adeo ut et τὸν Σάδρον (Σαρξδρόν?) τὴ καὶ Ἰαρότην vel simile quid reponendum esset. Sed vereor ne sic praeter mentem auctoris res ad verum pertrahatur. Inter ceteros enim libelli hujus fluvios ne unus quidem memoratur qui in alium se exoneret. Fuisse autem qui Hydaspem nomen suum ad mare usque servare dixerint, liquet e Pseudo-Æthici Cosmographia quadripartita (p. 709 ed. Gronov.), ubi haec: *Fluvius Hydaspes nascitur in campis Indorum tribus crinibus. Hic se cominus adunans unus efficitur et inundans omnem regionem Indorum currit millia DCCCXIV, et immergit se Oceano orientali.* Quodsi eadem erat Nostris sententia, τὴν Σαρωνικὴν Σόρτιν intelligerem sinum illum qui orientale Indi ostium excipit; is enim quum mare perbreve habeat nec navigari possit nisi statis anni temporibus, Σόρτις appellari poterat percommode. Nunc vocatur *Run* vel *Rin*, in Periplo Maris Erythraei (v. tom. I, p. 288) τὸ Ἐρινον audit; unde proclivis est conjectura in Σαρωνικὴν latere Ἐρινον vel fort. Ἐρινονικὴν. At ne hoc quidem pro certo venditaverim. Videlicet istud de Hydaspes Indico in mare exeunte figmentum ex eo ortum est quod Indiae Hydaspes cum alio Arianae fluvio, quem nonnulli Hydaspem vocarunt, conflatus est. In Ariana enim quam Eratosthenes et Strabo vocant regione et Hydaspem et Hypanim commemorat Geogr. Rav. 2, 11, ex quibus Hypanis aperte is est fluvius qui in Plinii (6 § 98) codicibus nostris *Hytanis* vel *Hyclanis* exaratur, dum apud Martianum Cap. 6, 699 ex eodem Plinio *Hypanis* scribitur. Quod alterum fluvium attinet, Virgilius in Georgicis 4, 211 laudat *Medum Hydaspem*, in quo explicando interpretes desudarunt. Praeterea Æthicus Ister (p. 313 ed. d'Avezac) de regionibus inter Indum et Tigrim situs dicit: *fluminibus magnis irrigantur Hydaspes et Arbi et aliis quam plurimis.* Denique Pseudo-Æthicus in Cosmographia tripartita p. 724 de eadem regione ita habet: *In medio autem sui habet flumina principalia Hydaspem (sic) et Carbin; in his (sc. regionibus) habitant gentes XXXII; sed generaliter Parthia dicitur*

περὶ τῶν συμβεβηκότων ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν ἐνεδρεύσαν αὐτὸν γραῦν ζῶσαν κατέχουσεν· τὴν δὲ θυγατέρα σταυρώσας διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἔρριψεν ἑαυτὴν εἰς ποταμὸν Ἰνδὸν, ὅς ἐστὶ αὐτοῦ Ἰνδασπης μετανομάσθη· ἔστι δὲ τῆς Ἰνδίας νεανικῶς καταφερόμενος εἰς τὴν Σαρωνικὴν Σύρτιν.

2. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος λύχνις καλούμενος. Ἐλαιώδης δὲ ἐστὶν τῇ χροίᾳ καὶ ζεστός πάνυ· σελήνης δὲ ἀφομένης εὐρίσκεται πρὸς μελωδίαν ἀλλῶν χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ἐν ἔξοχῇ τυγχάνοντες.

3. Εὐρίσκεται δὲ αὐτοῦ παρὰ τὰς καλούμενας Πύλας βοτάνη παρόμοιος ἡλιοτροπίῳ· ταύτην λαιοτριβοῦντες τῷ χυλῷ τοῖς καύμασιν ἀλείφονται καὶ φέρουσιν ἀκινδύνως τῆς περισσοτέρας θερμότητας τὴν ἀναθυμίασιν.

4. Οἱ δὲ ἔγχωριοὶ τὰς ἀσεβῶς ἀναστραφομένας παρθένους σταυροῖς προσηλώσαντες εἰς αὐτὸν βάλλουσιν, τῇ σφῶν διαλάττω τὸν Ἀφροδίτης ὕμνον ἄδοντες. Καρπύσσοι δὲ κατ' ἐνιαυτὸν γραῦν κατάκριτον παρὰ

contigerant compertis, anum quæ insidias ipsi paraverat, vivam sepeiri jussit et, filia in crucem sublata, præ mærore extremo se præcipitem dedit in fluvium Indum, qui ab eo postea denominatus est Hydaspes. Fluvius hic ex India magna cum vehementia defertur in Syrtim Saroniticam.

2. Nascitur in eo lapis lychnis vocatus, qui olei colorem præ se fert et valde fervidus est. Crescente luna invenitur ad cantum tibiarum. Utuntur eo viri eminentiores.

3. Occurrit ibidem prope Pylas, quas vocant, herba similis heliotropio, cujus contritæ succo contra solis æstus unguuntur, et sine periculo quantumvis magnæ caliditatis exhalationem ferunt.

4. Indigenæ vero virgines quæ non castæ vixerint, in hunc fluvium dejiciunt, dialecto vernacula Veneris hymnum canentes. Præterea quotannis vetulam condemnatam defodiunt juxta collem qui Therogonus

quamvis universæ scripturæ sæpe *Mediam* vocant. Jam constat Carhim, quem minus recte *Æthicus Arabim*, Ptolemæus vero *Arabim* vocant, hodiernum esse *Kurmut* fluvium, qui ostium habet in Carbide regione Gedrosiæ (Vid. tom. 1, p. 344 not.). Proxime ab eo versus occasum in (Ptolemæi 6, 8, 8) tabulis sequuntur et Ἰδριάκου ποταμοῦ ἐκβολαί. Perperam ibi Wilbergius e codicibus nonnullis scripsit *Καυδριάκου*, quem vulgatam lectionem firmiter Marcianus Heraclæota (tom. 1, p. 532) et Ammianus Marcellinus 23, 6, 48. Verior tamen nominis forma fuerit Ἰδράκης, quod tanquam nomen Gedrosium ex Nearcho in Arrian. Ind. 27, 10 (v. tom. 1, p. 346) novimus et quod propius accedit ad *Hydraspem* Cosmographi Romani; ex *Hydraspe* deinde natus est *Hydaspes* Virgillii, *Æthici*, Geographi Ravennatis. Fluvius hic in sinum exit qui apud Ptolemæum Παράγων vocatur nomine permirò, cujus ratio nos latet. In eundem vero sinum quum *Sarus* quoque (*Salarus* var. l.) fluvius exeat, facile intelligitur, quomodo Noster *Hydaspem* in Saronicam Syrtin deferri dicere potuerit, modo largiaris juxta Σάρω formam exstitisse alteram Σάρων, cujus nominis fluvium per agrum Troezenium in sinum Saronicum effluentem commemorat Eustathius ad Dionys. 420 p. 294. Reapse autem Nostrum cum Indiæ *Hydaspe* alterum hunc Arianae *Hydaspen* conglutinasse, non vero *Hydaspis* nomen ad totum Indi cursum transulisse, id vel ex eo colligas quod de Indo infra (c. 25) seorsim sermo instituitur. Ipsam denique confusionem in belluone isto nemo miretur. Gemellum ejus exemplum habes in iis quæ c. 25 de Indo olim Mausolo dicto leguntur, ubi Mausoli nomen ex Caria, quæ ipsa quoque Indum fluvium habebat, in Indiam translatum est.

§ 2. *λύχνις* = Locum nostrum respexerunt Lydus de mens. 3, 8; Anon. in Boisson. An. gr. 1, p. 417; Glycas Annal. 1, p. 88, 9. = *Ἐλαιώδης* Oleaceum colorem, quem in sandastro gemma ardente Plinius 37, 29, § 102 novit, in lychnide non commemorat, sed alias lychnidas purpuram, alias coccum

radiare dicit l. l. § 103. ἡλιοειδῆς conj. Dodwellus. || — ζεστός = Vulgata corrupta videtur; ζεστός enim de æstu, non de splendore dicitur. Legendum igitur crediderim καὶ πάνυ ναστός, i. e. *densus* vel *cavittibus carens*. Dodwellus de ζεστός cogitavit; loquitur autem grammaticus de lapide rudi, qualis e terræ visceribus producitur, non de lævigato. = *Ἐλαιώδης* ζεστός habet schol. Dionys., quod in Orph. Arg. 1099 de lapillis aquæ fluctibus lævigatis usurpatur, sed ad naturam gemmæ a vulgore nomen nactæ indicandam parum accommodatam est. Apud Dionys. Per. 329 *λύχνις* κυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίος; apud Nostrum ζεστός fuerit *splendore seu igne æstuans*. Num alibi eo sensu vox occurrat, nescio. Simili metaphora Lucretius 6, 1002 *æstum* attribuit magneti lapidi, qui ferrum attrahit, sicut lychnis excalfacta, testante Plinio 37, § 104, paleas et chartarum fila ad se rapit. || — ἀφομένης] σελήνης δὲ ἀφαγομένης πρὸς μελωδίαν ἀλλῶν εὐρίσκεται schol. Cf. c. 5, 2, ubi leucophyllus inveniri dicitur πρὸς παιανισμὸν ἔνθεον. Joan. Lydus De mens. 3, 8 locum nostrum ita intellexit ut ἀλλῶν sit *tibiarum sonos edens*; dicit enim: οὗτος σελήνης ἀφομένης ἦχον μελωδίας ἀποδίδωσι. || — αὐτῷ post χρῶνται δὲ habet schol., post vocem τυγχάνοντες codex.

§ 3. Πύλας] Collatis iis quæ § 4 narrantur, hasce Πύλας commemorari puto apud Philostratum, in Vit. Apoll. 2, 42 p. 43 ed. Didot., ubi hæc: Ἐξελάσαντες δὲ τῶν Ταξίων καὶ δύο ἡμερῶν ὁδὸν διελθόντες ἀφικοντο ἐς τὸ πεδίον, ἐν ᾧ λέγεται πρὸς Ἀλέξανδρον ἀγωνισασθαι Πύρος, καὶ πύλας ἐν αὐτῷ ἰδεῖν φασὶ φυγλειούσας οὐδὲν, ἀλλὰ τροπαίων ἕνεκα ὑποδομημένας. Ἀνακτεῖσθαι γὰρ ἐκ' αὐτῶν τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστηκότα τετραπάρμοις ἔρμασιν, οἷος ἐπὶ τοῖς Δαρείου σατράπαις ἐν Ἰσοσίς ἔστηκε. Διαλείπουσαι δ' οὐ πολὺ ἀλλήλων δύο ἔξυποδομηθεῖσθαι λέγονται πύλαι, καὶ φέρειν ἢ μὲν Πύρον, ἢ δ' Ἀλέξανδρον, ὑμυβεβηκότε, οἷμαι μετὰ τὴν μάχην· ὁ μὲν γὰρ ἀσπαζομένῳ ἔοικεν, ὁ δὲ προσκυνθῆναι. || — ἀλείφονται] εὐρίσκονται καὶ ἀλείφ. schol., in quibus εὐρ. fort. natum ex præcedente εὐρίσκεται male repetito. || — ἀκινδύνως] ἀκ.

τὸν ὀνομαζόμενον λόφον Θηροτόνον· ἄμα γὰρ τὴν περὶ αὐτὴν κατορυχθῆναι ἐρπετῶν πλήθος ἐκ τῆς ἀκρωρείας ἐξέρχεται καὶ τὰ περιπτάμενα τῶν ἀλόγων ζῴων κατεσθίει, καθὼς ἱστορεῖ Χρόσιερμος ἐν π' Ἰνδικῶν. Μίμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Ἀρχέλαος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Ἐλέφας καλούμενον δι' αἰτίαν τοιαύτην Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα μετὰ στρατεύματος εἰς Ἰνδίαν ἐλθόντος καὶ τῶν ἐγχωρίων κρίσιν ἐχόντων ἀντιπολεμεῖν αὐτῷ, Πύρου τοῦ βασιλέως τῶν τόπων Ἐλέφας αἰφνιδίως οἰστροπλήξ γενόμενος ἐπὶ τὸν Ἥλιου λόφον ἀνέβη καὶ ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρυσάμενος εἶπεν Δίσποτα βασιλεῦ, τὸ γένος ἀπὸ Γηγασίου κατάγων, μηδὲν ἐξ ἐναντίας Ἀλεξάνδρου ποιήσης Δίδος γὰρ ἐστὶν Ἡγηάσιος. Καὶ τελέσας τὸν λόγον ἔθανεν. Ἀκούσας δὲ τούτων ὁ Πύρος φοροδης τοῖς Ἀλεξάνδρου γόνασιν προσέπεσεν εἰρήνην αἰτούμενος· τυχὼν δὲ ὧν ἤθελεν, τὸ ὄρος Ἐλέφαντα μετωνόμασεν, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' περὶ Ὀρῶν.

II. ISMHNOS.

1. Ἴσμηνός ποταμός ἐστι τῆς Βοιωτίας κατὰ πόλιν Θήβας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Κάδμου ποῦς ἀπ' αἰτίας τοιαύτης· Κάδμος τὸν κρηνοφύλακα δράκοντα τοξεύσας καὶ ἐβρών ὡσπερ πεφαρμακευμένον φόνῳ τὸ ὕδωρ, περιήρχετο τὴν χώραν ζητῶν πηγὴν· γενόμενος δὲ κατὰ τὸ Κωρύκιον ἄντρον κατὰ πρόνοιαν Ἀθηνᾶς τὸν δεξιὸν πόδα βαθυτέρον εἰς πηλὸν ἤρρισεν· ποταμοῦ δ' ἀναδοθέντος ἐκ τοῦ τόπου, ὁ ἦρος βουθυτήσας Κάδμου πόδα προσηγόρευσεν αὐτόν. Μετὰ δὲ τινὰ χρόνον Ἴσμηνός, Ἀμφίωνος καὶ Νιοβῆς παῖς, ὑπὸ Ἀπόλλωνος τοξευθεὶς καὶ ἀλγηδὸνι συνεχόμενος, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς τὸν προειρημένον ποταμὸν, δεξὸν ἀπ' αὐτοῦ Ἴσμηνός ὀνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Σώστρατος ἐν β' περὶ Ποταμῶν.

2. Παράκειται δὲ αὐτῷ Κιθαιρῶν ὄρος, ὀνομαζόμενον δὲ πρότερον Ἀστέριον δι' αἰτίαν τοιαύτην. Βοιωτοῦ τοῦ Ποδοιδῶνος ἐκ θυεῖν γυναικῶν τῶν ἐπισήμων θέλοντος γῆμαι τὴν ὀφελιμωτέραν καὶ ἐν ταῖς ἀκρωρείαις λόφου τινὸς ἀνωλύμου νυκτὸς περιμένοντος ἀμ-

vocatur. Simul enim ac vetula defossa est, illuc reptilium multitudo ex cacumine statim procedit, et quæ circumvolant muta animalia devorat, ut narrat Chrysermus libro octogesimo (*secundo vel octavo?*) Rerum Indicarum. Eorundem accuratius meminit Archelaus libro decimo tertio (*tertio?*) De fluminibus.

4. Adjacet fluvio mons Elephas, ita vocatus hac de causa. Quum Alexander Macedo cum exercitu in Indiam venisset, et indigenæ ei resistere decrevissent, Pori horum locorum regis elephas derepente æstro percitus Solis collem ascendit et voce humana utens : « Domine rex, dixit, a Gegasio genus ducens, ne quidquam contra Alexandrum suscipias; nam Iove natus est. » Et absoluto sermone occubuit. Quibus auditis Porus supplex Alexandri genua amplexus est, pacem expetens; quam quum consecutus esset, montem illum Elephantem nominavit, sicut narrat Dercyllus libro tertio De montibus.

II. ISMENUS.

1. Ismenus fluvijs est Bœotiz juxta Thebarum urbem; prius vocabatur Cadmi pes hac de causa. Quum Cadmus serpentem fontis custodem sagittis confixisset ac cruore ejus aquam quasi venenatam cerneret, circumivit regionem alium quærens fontem; delatus vero ad antrum Corycium Minervæ providentia, dextrum pedem altius in limum defixit; unde exortum est flumen, quod a Cadmo, postquam sacrificia peregerat, Cadmi pes vocatum est. Pauco post tempore Ismenus, Amphionis et Niobes filius, ab Apolline sagitta confossus, quum dolore opprimeretur, se præcipitem dedit in fluvium istum, qui ab eo Ismenus dictus est, ut narrat Sostratus libro secundo De fluviis.

2. Adjacet Ismeno Cithæron mons, qui prius Asterius dicebatur hanc ob causam. Quum Bœotus Neptuni filius ex duabus nobilibus mulieribus eam quæ sibi utilior videretur, ducere vellet, et in cacumine collis cujusdam innominati noctu utramque

καὶ γεννώσιν schol.; an ἀκ. καὶ γενναίως? || — παρθένους] πόρνας schol. Mox τῇ σφ. διαλέκτῳ om. schol.; dein ἄσαντες schol. || — κατορυχθῆναι e scholio supplēvi; idem habet τῷ ante τὴν, quod non recepi, quum ceteris locis (7, 4. 16, 2. 23, 2) ἄμα vox nudo jungatur infinitivo. Deinde περιπτάμενα schol. || — π'] an η' vel β'? || — Ἀρχέλαος cod.; em. G.

§ 4. παράκειται] sic R morem Nostri secutus; ὑπόκειται cod.; possis ἐπίκειται; ὑπέκειται αὐτοῦ Dodwell. || — Γηγασίου] Prius Γ manu sec. additum. || — Γηγάσιος] τὸ γένος conj. Bochart. Hieroz. 2, c. 14; vocem ejiciendam censet R, quum de Alexandro sermo sit. Fieri etiam potest ut aliquid desit, v. c. Δίδος γὰρ [ἤττων vel χείρων] ἐστὶν Γηγάσιος, vel Δίδος γ. ἐστίν,

[οῦ] Γηγασίου. Secundum Helladium ap. Phot. p. 530, a, 35 ed. Bekk. Porus tonsoris filius fuit. || — φοροδης] φορωδης (sic) cod.; em. G. || — τοῖς ἄλλ.] τοῦ ἄλλ. cod. Cum seqq. cf. Philostratus Vit. Apoll. 2, 12, 2, qui Alexandrum refert Pori elephantum Soli dedicasse atque dentibus ejus inscripsisse : Ἀλέξανδρος ὁ Δίδος τὸν ἄλαντα τῷ Ἥλιῳ.

II, § 1. In brevius hæc contraxit schol. ad Dionys. Per. 1165. Κάδμου ποῦς] Pausan. 9, 10, 5 : Ἀδῶν ἐκαλεῖτο πρὶν Ἴσμηνιον γενέσθαι τοῦ Ἀπόλλωνος. Cf. Unger. Parad. Theb. p. 134. || — ὡσπερ] Tolli vocem voluit Wytttenbachius. || — φόνῳ] φόβου (sic) cod. || — τόπου] τόπου Bernard. ad Thom. Mag. p. 464, assentiente Wytttenbachio.

φοτέρας, αἰφνίδιος ἐξ οὐρανοῦ κατανεχθεὶς ἀστὴρ ἐνέπασεν τοῖς Εὐρυθεμιστῆς ὤμοις καὶ ἀφανῆς ἐγένετο. Βοιωτὸς δὲ τὸ σημαίνόμενον νοήσας τὴν μὲν κόρην ἔγημεν, τὸ δὲ ὄρος ὠνόμασεν Ἀστέριον ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος. Ὑστερον δὲ ἐκλήθη Κιθαιρῶν δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τισιφὼν μία τῶν Ἐρινύων εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα παιδὸς εὐπρεποῦς, Κιθαιρῶνος τοῦνομα, καὶ μὴ στέγουσα τὴν ἐπίτασιν τῶν ἐρώτων, λόγους αὐτῷ περὶ συνόδων ἀπέστειλεν· ὁ δὲ τὸ καταπληκτικόν τῆς προειρημένης φοβηθεὶς οὐδὲ ἀποκρίσεως αὐτὴν ἤξωσεν· ἡ δὲ ἀποτυχοῦσα τῆς προαιρέσεως ἐκ τῶν πλοκάμων ἓνα τῶν δρακόντων ἀπέσπασεν καὶ ἐπὶ τὸν ὑπερήφανον ἔβαλεν· ὁ δὲ ὄφις τοῖς κόλποις περισφίγγας αὐτὸν ἀνείλεν Ἀστερίου ποιμαίνοντα ἐν ταῖς ἀκρωρείαις. Κατὰ δὲ πρόνοιαν θεῶν τὸ ὄρος ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη Κιθαιρῶν, καθὼς ἱστορεῖ Λέων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς Βοιωτιακοῖς.

3. Ἐρμησιάνης δὲ ὁ Κῆπιος ἱστορίας μὲμνηται τοιαύτης. Ἐλικῶν καὶ Κιθαιρῶν ἀδελφοὶ τυγχάνοντες διαφόρους ἔσχον τῶν τρόπων τὰς διαθέσεις· ὁ μὲν γὰρ Ἐλικῶν πρῶτος ἐπάρχων καὶ προσηγῆς, συμπαθῶς ἐγηροδόσκει τοὺς γονεῖς· ὁ δὲ Κιθαιρῶν πλεονέκτης τυγχάνων καὶ θέλων εἰς ἑαυτὸν μεταστῆσαι τὴν οὐσίαν, πρῶτον μὲν ἐφόνευεν τὸν γεννήσαντα, τὸν δὲ ἀδελφὸν ἐξ ἐνέδρας κατακρημνίζων, καὶ αὐτὸς συγκατηέχθη· κατὰ δὲ θεῶν πρόνοιαν εἰς ὁμώνυμα ὄρη μεταμορφωθέντες ἐγένοντο Κιθαιρῶν μὲν διὰ τὴν ἀσέβειαν Ἐρινύων μυχός, Ἐλικῶν δὲ διὰ φιλοστοργίαν Μουσῶν ἐνδιαίτημα.

III. EBROS.

1. Ἐβρος ποταμὸς ἐστὶ τῆς Θράκης. [Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ῥόμβος, τὴν] προσηγορίαν εἰληφώς ἀπὸ τῆς συστροφῆς τῆς καταφορᾶς τοῦ ὕδατος. Κάσανδρος δὲ, ὁ βασιλεὺς τῶν τόπων, γήμας Κροτονικῆν ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν Ἐβρον· ἀποταξάμενος δὲ τῇ συμβιώσει τῆς προτέρας γυναικὸς ἐπέγημε τῷ τέκνῳ Δαμασίπην τὴν Ἀτρακός· ἥτις εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τοῦ προγόνου λόγους αὐτῷ περὶ συνόδων ἀπέστειλεν. Ὁ δ' ὡς Ἐρινὸν φυγῶν τὴν μητριᾶν προσημαίρει κυνηγίαις. Ἀποτυχοῦσα δὲ τῆς προαιρέσεως ἡ ἀσελγὴς καταψεύσατο τοῦ σώφρονος, ὡς βιάσασθαι αὐτὴν θελήσαντος. Κάσανδρος δὲ τῷ ζήλῳ συμπερινεχθεὶς μεθ' ὁρμῆς ἐπὶ τὴν ἑλὴν ἠνέχθη καὶ σπασάμενος τὸ ζῆφος ἐδίωκε

expectaret, derepente stella de caelo delata cecidit in humeros Eurythemistes, et statim evanuit. Boeotus igitur, intellecto portento, illam puellam duxit, montem vero ab eo casu Asterium vocavit. Idem postea Cithæron dictus est hac de causa. Quum Tisiphone, Erinnyum una, Cithæronis, pueri pulcerrimi, amore correpta esset, et cupidinis vehementiam celare non posset, misit qui de congressu cum eo ageret. At Cithæron Furiae horrorem exosus, ne responsum quidem dare ei dignatus est. Unde vana spe delusa e crinibus serpentum unam avulsit et in superbum juvenem projecit, quem serpens nexibus suis constringens interemit, in Asterii montis cacuminibus greges tunc temporis pascentem. Diis autem ita volentibus, mons ille ab eo vocatus est Cithærou, ut narrat Leo Byzantius in libris De rebus Bœotiae.

3. Hermesianax vero Cyprius hujus meminit historiae. Helicon et Cithærou fratres diversis erant moribus præditi; Helicon enim dulcis et benignus parentes seniores humaniter nutrebat; Cithæron vero avidior et corradere omnem substantiam percipiens, primum quidem occidit patrem, deinde fratrem ex insidiis præcipitem dedit, sed cum eo ipsemet decidit. Unde deorum providentia conversus uterque est in montem cognominem, et Cithæron quidem propter impietatem Furiarum recessus factus est, Helicon vero ob humanitatem Musarum domicilium.

III. HEBRUS.

1. Hebrus fluvius est Thraciæ; [prius vocabatur Rhombus,] nomen hoc nactus ab aquæ delabentis vorticibus. [Mutatum vero nomen est hac de causa.] Casander, illius regionis rex, ducta Crotonice, filium ex ea genuit Hebrum; deinde autem repudiato prioris uxoris convicto, Damasippen, Atracis filiam, nocentem superduxit filio; cujus amore correpta illa de congressu ad ipsum verba perferenda curavit. At Hebrus nocentem quasi Furiam fugiens venationi indulgebat; mulier vero impudica quum proposito excidisset, falso accusavit temperantem adolescentem, ut qui vim ipsi inferre voluisset. Tum Casander zelotypia excitatus silvam cum impetu ingressus, stricto

§ 2. ἐνέπασεν] ἔπασεν cod.; em. W. || — ποιμαίνοντα] ποιμαίνοντος cod.; em. M.

§ 3. ἐγηροδόσκει e conj. Wytttenbachii; γηροδοσκέῖ cod. || — μυχός] μῆθος cod.; em. Barth. ad Stat. 9, p. 1009 et W.

III, § 1. Inclusa supplevit Dodwellus. || — εἰληφώς] εἰφῶς (sic) cod.; em. Bastius Ep. crit. p. 54. || — δι' post v. Κάσανδρος in codice additum est manu prima. Delendam esse particulam et in antecedentibus

supplendum esse: Μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην, censet Hercher, addens eodem modo peccatum esse 11, 1 (Στρόμων δὲ etc.) et 18, 1 (Ἀλιάχμων δὲ etc.); ex quibus locis colligendum potius erat nostro quoque loco nihil esse mutandum. Damasippe Atracis filia nomine tenus eadem est cum Hippodamia Atracis Thessali filia. Quare nescio an Casander componendus sit cum Cassameno Thrace, quem Parthenius (Erot. c. 19) mulieres e Thessalia, inter easque Παγκρατώ,

τὸν υἱὸν, ὡς ἐπίβουλον τῶν πατρῶων γάμων. Ὁ δὲ υἱὸς περικατάληπτος γενόμενος ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ῥόμβον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἔβρος μετωνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Τιμόθεος ἐν ια' περὶ Ποταμῶν.

2. Ὅρος δὲ αὐτῶν παράκειται Παγγαίον τὴν προσηγορίαν ἔχον δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ὁ Παγγαῖος, Ἄρεως καὶ Κριτοβούλης παῖς, τῆ θυγατρὶ κατ' ἀγνοίαν συγγενόμενος ἀθυμῆσθεϊς ἔδραμεν εἰς Καρμάνιον ὄρος, καὶ διὰ λύπης ὑπερβολὴν σπασάμενος τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἀνείλεν· κατὰ δὲ πρόνοιαν θεῶν ὁ τόπος μετωνομάσθη Παγγαῖος.

3. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῶν τῶν προσηγμένων ποταμῶν βοτάνη παρόμοιος ὀριγάνῳ, ἧς τὰ ἄκρα δρεψάμενοι Θραῖκες, ἐπιτιθέασιν πυρὶ μετὰ τὸν κόρον τῆς δημοτραχῆς τροφῆς, καὶ τὴν ἀναφερομένην ἀναθυμίασιν δεχόμενοι ταῖς ἀναπνοιαῖς καροῦνται καὶ εἰς βαθὺν ὕπνον καταφέρονται.

4. Γεννᾶται δὲ καὶ ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει βοτάνη κιθάρα καλούμενη διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. [Αἱ] διασπαράσσονται τὸν Ὀρφεὰ τὰ μέλη τοῦ προειρημένου εἰς ποταμὸν Ἐβαλον Ἔβρον· καὶ ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ θνητοῦ κατὰ πρόνοιαν θεῶν εἰς δράκοντα μετέβαλεν τὴν μορφήν (τοῦ σώματος)· ἡ δὲ λύρα κατησταρίσθη κατὰ προαίρεσιν Ἀπόλλωνος· ἐκ δὲ τοῦ βύσαντος αἵματος ἀνεφάνη βοτάνη κιθάρα καλούμενη. Τῶν δὲ Διονυσίων τελομένων αὕτη κιθάρας ἀναδίδωσιν ἔχον· οἱ δ' ἐγγύριοι νεβρίδας περιβεβλημένοι καὶ θύρσους κρατοῦντες ὕμνον ᾄδουσιν·

Μὴ τότε φρονήσης, ὅταν ἴσῃ μάτην φρονῶν·
καθὼς ἱστορεῖ Κλειτώνυμος ἐν τῷ γ' τῶν Θρακικῶν.

IV. ΓΑΓΓΗΣ.

1. Γάγγης ποταμός ἐστι τῆς Ἰνδίας, τὴν προσηγο-

gladio filium persecutus est tamquam paternarum nuptiarum temeratore. Filius vero quum evadere nequiret, se ipse precipitavit in Rhombum fluvium, qui ab eo Hebrai nomen assumpsit, ut refert Timotheus libro undecimo De fluviiis.

2. Mons illi adjacet Pangæus, qui nomen istud sortitus est hac de causa. Pangæus, Martis et Critobule filius, quum inscius rem habuisset cum filia, et propterea dolore premeretur, aufugit in Carmanorium montem, et ob incredibilem tristitiam qua afficiebatur, stricto gladio se confodit, locus vero, diis ita volentibus, nominatus est Pangæus.

3. In prædicto fluvio nascitur herba origano similis, cujus summa decerpentes Thracæ igni admovent, postquam cereali alimento satiati sunt, et suffitum qui hinc oritur, crebris respirationibus haurientes inebriantur et in profundum somnum conjiciuntur.

4. In Pangæo quoque monte herba nascitur, quæ cithara vocatur hanc ob causam. Mulieres Orpheum discerpentes membra ejus in Hebrum fluvium projecerunt; et caput quidem deorum voluntate in draconem formam mutavit, lyra autem ex Apollinis decreto in astra translata est, verum e sanguine fluente orta est herba cithara dicta, quæ dum peraguntur Bacchi festa, sonum emittit citharæ, indigenæ vero hinnulorum pellibus induti et thyrsos quaticentes hymnum tunc canunt, cujus hæc sunt:

Tunc ne sapias, quam eris in vanum sapiens,
ut refert Clitonymus libro tertio Rerum Thraciarum.

IV. GANGES.

1. Ganges, Indiæ fluvius, nomen nactus est hac de

rapuisse narrat. || — Κροτονίκην pro vulgata Κροτωνίαην dedit R, nescio an e codice. Fort. erat Κροτωνίαην. || — κυνηγία[ς] γυναικίας (sic) cod.; em. M. || — ἡνέχθη] ἤχθη cod.; em. R, collatis 13, 1. 18, 1 et Par. min. 4.

§ 2. Hoc segmen post sequens transposuit R absque causa idonea. Idem scripsit παράκειται δὲ αὐτῶ ὄρος, ne a sueta formula auctor h. l. discessisse videatur. || — Καρμάνιον ὄρος] Infra (7, 5) Tmoli nomen vetus fuisse dicitur Καρμανόριον, pro quo semel codex corrupte habet Καρμάνιον, sicuti nostro loco legitur, ubi item Καρμανόριον reponendum esse recte, opinor, suspicatur Hercherus. Dionysi cultus, ex quo nomen repetitum esse videtur, quum in Tmolio tum in Pangæo vigeat.

§ 3. Plantam, cujus nomen non apponitur, cannabis esse novimus ex Herodoto 4, 75: Ταύτης ὄν οἱ Σκύθαι τῆς καννάβιος τὸ σπέρμα ἐπιὰν λάβωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ τοὺς πλους, καὶ ἕπαιτα ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῆ πυρὶ· τὸ δὲ θυμιάται ἐπιβαλλόμενον, καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνική

οὐδεμία ἐν πυρὶ ἀποκρατήσεται· οἱ δὲ Σκύθαι ἀγάμενοι τῆ πυρὶ ὠρόνται. Cf. Schol. Lucian. vol. 4, p. 130 ed. Jacobitz: Ἐροδότου διασέρει τὸ περὶ Σκυθῶν αὐτῶ ἱστορούμενον περὶ τῆς βοτάνης, ἧς καιομένης, τοῦ ἐκθυμωμένου καπνοῦ σπῶντες οἱ περιεσθήμενοι Σκύθαι τὴν πυρὸν μεθύειν ὡς ἀπὸ οἴνου λέγονται. Dio Chrysostom. Or. 32, p. 378, C.

§ 4. Αἱ add. W. μετέβαλεν τὴν μορφήν τοῦ σώματος. « Ita quidem locutus est auctor c. 22, 4 et 24, 1, sed alia in sententia. Nisi quid excidit, malim τὴν μορφήν τοῦ σχήματος. » Wyttenb. Fortassis verba τοῦ σώματος ponenda sunt post verba τὰ μέλη. || — κατησταρίσθη] κατιστηρίχθη cod.; em. W. || — κρατοῦντες vox post ἄδουσιν in cod. legitur; Salmasio jubente transposuit M. || — μὴ... φρονήσης] καὶ... φρονήσαι cod.; illud ex Hauptii conj. dedit R; καὶ... φρονήσαι M; hoc si præferas, utpote lenissimam medicinam, post φρονῶν ponendum est signum interrogationis. Deinde ἰσηματην (sic) codex. || — Θρακικῶν] Τραγκῶν cod.; em. Reinesius Var. lectt. p. 2.

IV, § 1. Καλαυρία] Nescio an nomen hoc ortum sit

ρίαν λαβὼν δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἴνδῶ τις Καλαυρία νύμφη ἐγέννησεν υἱὸν κάλλι περιβλεπτον, τοῦνομα Γάγγην. Οὗτος καρθαρήσας τῇ μητρὶ κατ' ἄγνοιαν συνεγένετο. Τῇ δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν παρὰ τῆς τροφῆς μαθὼν τὴν ἀλήθειαν διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Χλιαρὸν καλούμενον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Γάγγης μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ βοτάνῃ παραπλησίᾳ βουγλώσση, ἣν λειοτριβοῦντες τὸν χυλὸν αὐτῆς τηροῦσιν, καὶ νυκτὸς βαθείας τοὺς φωλοὺς τῶν τίγρειων περιρραίνουσιν· αἱ δὲ διὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐκχυθείσης ὑγρασίας προχωρῆσαι μὴ δυνάμεναι θνήσκουσι, καθὼς ἱστορεῖ Καλλισθένης ἐν γ' τῶν Κυνηγετικῶν.

3. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Ἀνατολή καλούμενον δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀναξίβιαν νύμφην Ἥλιος θεασάμενος χορείαις προσευκαιοῦσαν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐπέσασεν καὶ μὴ στέγων * τῶν ἐρώτων, ἐπέδωκε τὴν προειρημένην βιάσασθαι βουλόμενος· ἡ δὲ περικατάληπτος γενομένη κατέφυγεν ἐπὶ τὸ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος τέμενος, ἔπερ ἦν ἐν ὄρει Κορύφῃ καλούμενῃ, καὶ ἀφανῆς ἐγένετο· κατόπιεν δ' ἀκολουθήσας ὁ θεὸς καὶ μηδαμοῦ τὴν ἀγαπωμένην εὐρῶν διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἐκείθεν ἀπέτειλεν· οἱ δὲ ἐγχώριοι τὴν ἀκώρειαν Ἀνατολὴν μετωνόμασαν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος, καθὼς ἱστορεῖ Καίμαρων ἐν δεκάτῃ Ἰνδικῶν.

V. ΦΑΣΙΣ.

1. Φᾶσις ποταμὸς ἐστὶ τῆς Σκυθίας παραρρέων πόλιν ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Ἀρκτοῦρος τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς διὰ τὴν χωροθεσίαν τῶν κατεφυγμένων τόπων· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Φᾶσις Ἥλιου καὶ Ὀκυρρόης τῆς Ὀκεανοῦ παῖς τὴν μητέρα μαγευομένην ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαβὼν ἀνείλεν· κατὰ δὲ ἐπιφάνειαν Ἐρινύων οἰστροπλήξ γενόμενος ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀρκτοῦρον, ἀπ' αὐτοῦ δὲ Φᾶσιν μετωνομασμένον.

causa. Indo Calauria quædam nympa filium pepererat pulcritudine conspicuum, Gangem nomine. Is per temulentiam inscius cum matre concubuit. Postridie quid rei esset a nutrice edoctus præ doloris exsuperantia in Chliarum fluvium se coniecit, qui ab illo deinceps Ganges vocatus est.

2. Nascitur ad eum herba buglosso similis, quam conterunt, et succo expresso, quem sedulo servant, profunda nocte tigridum latibula circumlinunt; bestię vero ob vim effusi humoris quum egredi non amplius possint, moriuntur, ut refert Callisthenes libro tertio De venatione.

3. Adjacet Gangi mons Anatole sive Oriens dictus hac de causa. Sol, visa Anaxibia nympa saltationi indulgente, desiderio ejus correptus, quum amoris vehementiam coercere non posset, dictam puellam insecutus est, ut per vim illa potiretur. Hęc vero ubi eo se redactam vidit ut jamjam comprehenderetur, au fugit in templum Dianę Orthię, quod erat in monte Coryphe dicto, ibique evanuit; deus autem a tergo insequens quum dilectam suam non nancisceretur, præ mœrore illinc exortus est; unde indigenę montem Anatolen, id est Orientem, denominarunt, ut narrat Cæmaron libro decimo Rerum Indicarum.

V. PHASIS.

1. Phasis fluvius est Scythiæ, urbem ** præterfluens; prius Arcturus vocabatur, id nominis nactus a situ locorum frigidorum; deinde nomen mutavit hac de causa. Phasis, Solis et Ocyrrhoes Oceano natę filius, matrem in flagranti adulterii crimine deprehensam occidit, et furore propter Furiarum præsentiam agitatus, se ipsum præcipitem dedit in Arcturum fluvium, qui ab eo Phasis denominatus est.

ex Καλινδία vel Καλινδρία. Vid. not. ad Dionys. 1141. δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν] τῇ διοικίωσῃ (sic) ὁ δὲ μεθ' ἡμέρας cod.; em. Heringa apud Pierson. ad Mœrid. p. 472, coll. c. 17, 1. 20, 1. 21, 1.

§ 2. ἐν αὐτῷ] Sic ex more auctoris R; παρ' αὐτῷ codex. « παρὰ cum dativo apud hunc hominem inauditum est. Cf. 1, 3. 10, 2. 14, 3 et 5. » R. ΗΛΙΑΣ. || — λειοτριβοῦντες] ἀεὶ τριβόντες cod.; em. M. || — ὑγρασίας] πρασίας cod.; em. W., coll. 7, 4.

§ 3. χορείαις] χωρίοις cod.; em. W. || — τῶν ἐρώτων] Ad aliorum locorum similitudinem scribere licet τὸν ἔρωτα, τοὺς ἔρωτας, [τὴν ἐπίτασιν] τῶν ἐρώτων, [τὴν ὑπερβολὴν] τῶν ἐρώτων. || — ἐπέδωκε] ἀπέδωκε cod., ἐπέδωκε W; imperfectum dedit R usum Nostrum secutus. || — Ὀρθίας] Ὀρθώσας habes 21, 4. || — Καίμαρων] Nomen suspectum; depravatum esse censeo ex Δαίμαχος, qui notus est scriptor Indicôn. Similiter Πλησίμαχος ἐν

β' Νόστων, qui c. 18, 13 citatur, aperte est notus Νόστων scriptor Lysimachus. Ceterum mons in quem Anaxibia (Corasibia?) confugisse dicitur et ex cujus nomine mulieris istius græcus auctor derivaverit, idem esse mihi videtur cum eo, cujus meminit Polyænus Strateg. 1, 1: τὸ Τρικύρρον ὄρος τῆς Ἰνδίας· τῶν δὲ κορυφῶν ἡ μὲν κληῖται Κορασιβίη, ἡ δὲ Κονδάσκη, τὴν δὲ τρίτην αὐτὸς ἐκάλεσε Μήρον. Ex his Himálaję montis partibus Μέρος indice dicitur Mera, Κονδάσκη vero Khonda, Κορασιβίη autem componenda est cum Karahoro monte, cujus pars est Kailāsa, celebris ille tanquam sedes deorum multarumque fabularum. Quod si recte Lassenius (Ind. Alterth. 1, p. 34 not.) Kailāsa nomen interpretatur verticis sedem (Sitz des Pils), Κορυφή vox, quę apud Nostrum tanquam priscum montis nomen apponitur, interpretatio foret nominis indici. Cf. Bohlen, Das alte Indien tom. 1, p. 143.

2. Γεννᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ βάρδος ὀνομαζομένη λευκοφυλλος· εὐρίσκειται δὲ τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἑκάτης περὶ τὸν ὄρθρον πρὸς παιανισμὸν ἔνθεον αὐτοῦ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος· ἦν οἱ ζηλότυποι τῶν ἀνδρῶν δρεπόμενοι ῥίπτουσι περὶ τὸν παρθένιον θάλαμον καὶ ἀνόθευτον τηροῦσι τὸν γάμον. Ἐάν [γάρ] τις προπετέστερον ἀποστραφῆ * τῶν ἀσεβειτέρων διὰ μέθην καὶ εἰς τὸν τόπον εἰσέλθῃ, τῶν σωφρονούντων ἀφαρπάζεται λογισμῶν καὶ εὐθὺς ὁμολογεῖ πᾶσιν, ὅσα παρανόμως ἢ ἔπραξεν ἢ μέλλει πράττειν. Οἱ δὲ παρατυγχάνοντες συλλαμβάνοντες ῥίπτουσι ἐμβεθυρωμένον εἰς τὸ καλούμενον Στόμιον τῶν ἀσεβῶν. Ἔστι δὲ τρογγυλοειδὲς, φέρεται παραπλήσιον. Ἐκδίδωσι δὲ τὸ βληθὲν μετὰ λ' ἡμέρας εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην σκωλήκων γέμον. Γύπες δ' αἰφνιδίως ἐπιφανέντες ἀθροοὶ τὸν ἐγκείμενον διαρπάξουσι, ὡς ἱστορεῖ Κτήσιππος ἐν β' Σκυθικῶν.

3. Παράκειται δὲ τὸ Καυκάσιον ὄρος· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Βορέου κόλτη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Βορέας δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν Χιόνην ἀρπάσας τὴν Ἀρκτούρου θυγατέρα κατήνεγκεν εἰς τινα λόφον Νιφάντην καλούμενον καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς προειρημένης υἱὸν Ἕρπακα τὸν διαδεξάμενον Ἡνιόχου τὴν βασιλείαν. Μετωνομάσθη δὲ τὸ ὄρος Κόλτη Βορέου. Προσηγορεύθη δὲ Καύκασος διὰ περιστάσιν τοιαύτην. Μετὰ τὴν γιγαντομαχίαν Κρόνος ἐκκλίνας τὰς Διὸς ἀπειλὰς ἔφυγεν εἰς τὴν ἀκώρρειαν Βορέου Κόλτης καὶ εἰς κροκόδειλον μεταμορφωθείς [ἔλαθεν ὁ δὲ Προμηθεὺς] ἐνα τῶν ἐγχωρίων ποιμένα Καύκασον ἀναταμών καὶ κατανόησας αὐτοῦ τὴν διάθεσιν τῶν σπλάγχνων, εἶπεν οὐ μακρὰν εἶναι τοὺς πολέμους. Ὁ δὲ Ζεὺς ἐπιφανείς τὸν μὲν πατέρα δῆσας πλεκτῶ ἔριω κατεταρτάρωσεν· τὸ δὲ ὄρος εἰς τιμὴν τοῦ ποιμένου Καύκασον μετονομάσας, προσέθηκεν αὐτῷ τὸν Προμηθεῖα καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπὸ σπλαγχνοφάγου αἵτου βασιλεύσειν, ὅτι παρηνόμησεν εἰς τὰ σπλάγχνα, ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν γ' Θεομαχίας γεγραφώς.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Προμηθεῖος καλου-

2. Nascitur in hoc fluvio virga leucophyllus dicta, quæ dum celebrantur Hecates mysteria, invenitur circa diluculum ad pæanis cantum deo plenum, in ipso veris initio. Hanc viri zelotypi colligunt et circa thalamum nuptiale jaciant, atque ita puras conservant nuptias. Quodsi quis impurus ob ebrietatem insolentius accesserit, et ad hunc locum pervenerit, alienatur a mente, et statim confitetur coram omnibus quæcunque illegitima aut fecerit aut facturus fuerit. Tum adstantes eum corripiunt et corio insatum projiciunt in Stomium sive Os, quod vocatur, impiorum; est vero rotundum et puteo simile, et injectum corpus tringinta post diebus in Mæotidem paludem ejicit vermibus refertam; vultures autem ex tempore advenientes confertim jacens cadaver discerpunt, ut narrat Ctesippus libro secundo Rerum Scythicarum.

3. Adjacet fluvio Caucasus mons; prius vocabatur Boreæ lectus hac de causa. Boreas Chionem, Arcturi filiam, cujus amore ardebat, raptam tulit in Niphaten collem quendam sic dictum, ibique ex ea Hyrpacem filium genuit, qui Heniocho in regno successit; ipse autem mons dictus est lectus Boreæ. Postea autem mutato nomine Caucasus vocatus est hanc ob causam. Post Gigantum pugnam Saturnus Jovis minas declinans in summam Boreæ Lecti verticem fugit ibique in crocodilum transformatus [latuit; sed Prometheus] Caucasum, pastorem quendam indigenam, dissecuit et, extis ejus inspectis, dixit non procul abesse hostes. Juppiter vero quum apparuisset, patrem lana plexa ligatum detrussit in Tartarum, et montem in honorem Caucaei pastoris nuncupato Prometheum alligavit eumque coegit ab aquila viscera devorante tormentis affici, quia in viscera Prometheus peccasset, ut Cleanthes narrat libro tertio Theomachiae.

4. Nascitur in Caucasio herba Prometheia dicta,

V, § 1, πόλιν] Ἀπ πόλιν ὀμώνυμον, Φᾶσιν πόλιν, Ἀταν πόλιν, Κόττιαν πόλιν? In seqq. codex: Ἐκυρῆς... ἐπαυτοφόρω... Ἐρινυδῶν.

§ 2. Eadem in Pseudaristot. Mirab. 158 (169): Ἐν τῷ Φάσιδι ποταμῷ γεννᾶσθαι βάρδος ὀνομαζομένη λευκοφυλλον, ἦν οἱ ζηλότυποι τῶν ἀνδρῶν δρεπόμενοι ῥίπτουσι περὶ τὸν παρθένιον θάλαμον, καὶ ἀνόθευτον τηροῦσι τὸν γάμον. || — παιανισμῶν] πανισμῶν cod.; em. Gaulminus ad Prodr. p. 543 et G. Dindorf. in Thes. t. 6, p. 152, C. || — ἐάν τι πρ. ἀποστραφῆ cod.; τις dedit G; ἀναστραφῆ conj. R, ἐπιστραφῆ W, qui præterea vocem τῶν ἀσεβειτέρων collocant post τις. Locus quem verba τῶν ἀσ. occupant, suadet in his ipsis vitium querendum esse, adeo ut leg. sit: ἀποστραφῆ τῶν ἀσεβειστῶν, a rebus summe venerandis. || — ἀθροοὶ] ἀθρατο cod.; em. R. || — τὸν ἐγκείμενον sic D; τὸ μὲν κείμενον cod.; τὸ ἐγκ.

conj. W. Dein καθὼς pro ὡς h. l. et § 3 fin. scripsit R.

§ 3. Χιόνην] Χώνην cod.; em. R; legebatur Σλῶριν e Gelenii conjectura. || — Νιφάντην] Subest Νιφάτου montis memoria, quare Νιφάντην reponi vult Ukert. Geogr. III, 2, p. 204 not. 61. || — ἔλαθεν ὁ δὲ Προμηθεὺς] supplevit Hemsterhusius ad Lucian. Prometh. p. 202. || — ἀναταμών] ἀναπαῶν cod.; em. Hemsterh. || — δῆσας πλεκτῶ ἔριω] Cf. Macrobius Saturn. 1, 8, 5: Saturnum Apollodorus alligari ait per annum laneo vinculo et solvi ad diem sibi festum, id est mense hoc Decembri; atque inde proverbium ductum, deos laneos pedes habere. * In magicis veterum mss. reperies malefici genus, quod δεσμὸς θεῶν vocatur, ἐκ πλεκτοῦ ἔριου. * GAULMIN. in notis ad Eustath. de Ismeniae et Ismenes amoribus p. 12, citante Hudsono. Cf. Lobeck. Aglaopham. p. 275. || — μετονομάσας]

μένη, ἣν Μήδεια συλλέγουσα καὶ λειοτριβοῦσα πρὸς ἀντιπαθείας τοῦ πατρὸς ἐχρήσατο, καθὼς ἱστορεῖ δ' αὐτός.

VI. APAP.

1. Ἄραρ ποταμὸς ἐστὶ τῆς Κελτικῆς, τὴν προσηγορίαν εἰληφώς παρὰ τὸ ἠρμόσθαι τῷ Ῥοδανῷ· καταφέρεται γὰρ εἰς τοῦτον κατὰ τὴν χώραν τῶν Ἀλλοβρόγων. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Βρίγυλος· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἄραρ κυνηγεθίας χάριν εἰς ἕλην προχωρήσας καὶ εὐρών τὸν ἀδελφὸν Κελτίθηνρον ἐπὶ θηρίων ἀνηλωμένον, διὰ λύπης ὑπερβολῆν ἐαυτὸν καιρῶς πλήξας ἔβαλεν εἰς τὸν ποταμὸν Βρίγυλον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη Ἄραρ.

2. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ μέγας ἰχθύς, σκολοπίας· προσαγορευόμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων· οὗτος αὐξανόμενης τῆς σελήνης λευκός ἐστίν· μειουμένης δὲ μέλας γίνεταί· παντελῶς ὑπεραυξήσας δὲ ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀκανθῶν.

3. Εὐρίσκειται δ' ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ λίθος χόνδρω παρόμοιος ἄλλος, ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς ταρταλαίας νόσους, τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ σώματος προσδεδεμένος τῆς σελήνης μειουμένης, καθὼς ἱστορεῖ Καλλισθένης δ' Συβαρίτης ἐν ἰγ' Γαλατικῶν, παρ' οὗ τὴν ὑπόθεσιν εἰληφεν Τιμαγένης δ' Σύρος.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Λούγδουνος καλούμενον· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μώμορος καὶ Ἄτεπόμαρος, ὑπὸ Σεσηρονέως τῆς ἀρχῆς ἐκβληθέντες, εἰς τοῦτον κατὰ προσταγὴν [χρησμοῦ ἦλθον] τὸν λόφον πόλιν κτίσαι θέλοντες. Τῶν δὲ θεμελίων δρυσομένων ἀφανιδῶς κόρακες ἐπιφανέντες καὶ διαπετρύζαμενοι, τὰ πέριξ ἐπλήρωσαν δένδρα. Μώμορος δὲ οἰωνοσκοπίας ἔμπειρος ὑπάρχων, τὴν πόλιν Λούγδουνον προσηγόρευεν. Λοῦγον γὰρ τῇ σφῶν διαλέκτῳ τὸν κό-

qua collecta et contrita contra contrarias patris affectiones Medea usa est, ut idem refert Cleanthes.

VI. ABAR.

1. Arar fluvius est Celticae, nomen inde nactus quod jungitur Rhodano; in hunc enim defluit in regione Allobrogum. Prius vocabatur Brigulus; deinde nomen mutavit hanc ob causam. Arar venationis causa silvam ingressus, quum Celtiberum fratrem a feris dilaniatum offendisset, ob nimium dolorem letale sibi vulnus inflixit et in Brigulum fluvium deiecit, qui ab eo Araris nomen sumpsit.

2. Nascitur in eo magnus piscis ab indigenis scolopias vocatus, qui crescente luna albus est, decrecente autem prorsus niger; sin nimium augetur, propriis spinis confoditur.

3. Ad caput fluvii lapis grumo salis similis reperitur, qui decrecente luna sinistris corporis partibus applicatus febres quaternas sanat, ut narrat Callisthenes Sybarita libro decimo tertio (?) Rerum Gallicarum, a quo argumentum sumpsit Timagenes Syrus.

4. Adjacet ei mons Lugdunus dictus, qui hac de causa nomen mutavit. Momorus et Atepomarus a Sesaroneo regno ejecti, in hunc collem jussu oraculi venerunt condendae urbis causa. Dum fossae fundamentis ducerentur, subito corvi apparentes huc illac volitantes arbores vicinas repleverunt. Quare Momorus, vir augurii peritus, urbem Lugdunam vocavit; nam *lugum* dialecto sua corvum dicunt, *dunum* vero

μετωνομασθεις cod.; em. G. || — γεγραφώς vocem abesse velis.

§ 4. Προμήθειος] Plura de hac planta habes apud Apollon. Rhod. 3, 845 sqq.

VI, § 1-3. exscripsit Stobæus Floril. 100, 14. || — § 1. πρότερον Βρίγυλος] An forte nomen hoc componendum est cum nomine Allobrigum s. Allobrogum?

§ 2. σκολοπίας] σκολόπιδος codex, κλουπαῖα Stobæus, κλοπίας Michael Glycas Annal. 1, p. 88, 9, κλοπίας Joan. Lydus De Mens. 3, 8 et Anonymus in Boisson. Anecd. gr. vol. 1, p. 417, ubi: ἐν Αἰσάρῳ ποταμῷ τῆς Κελτικῆς, μάλλον δὲ Συβάρειος, γεννᾶται ἰχθύς καλούμενος κλοπίας etc. A vera nominis forma proxime abesse codicis Palatini scripturam censeo, quum σκόλοπις dicantur ἀκανθαί, quibus piscem nostrum præditum esse ex seqq. liquet. Clupeam piscem quendam minimum, de quo Plinius 9, 17, a nostro pisce magno diversum esse recte, opinor, monet Maussacus. Quod Anonymus modo laudatus Ararem cum Ἐσαρο confundit, id vitioso codici, quo iste usus est, deberi videtur.

Monendum tamen similem de Ἐσαρο Italiae fluvio historiolum legi apud Eustathium ad Dion. 369: Ὁ δὲ περὶ Κρότωνα ποταμὸς Αἰσάρως ἐπὶ κυνηγῷ Αἰσάρῳ καλεῖται, ὃς ἑλάφῳ διωκομένη αὐτόθι συνεισπεσὼν ἀφῆκεν οὕτω καλεῖσθαι τὸν ποταμόν. || — αὐξανόμενης] sic codex et Anonym. ap. Boisson.; αὐξομένης ceteri excerptores.

§ 3. εὐρίσκειται ... ἄλλος, ὃς] sic Stobæus; εὐρίσκειται δ' ἐν αὐτῷ λίθος ἐν τῇ κεφαλῇ χόνδρω παρόμοιος, ὃς codex. || — ταρταλαίας Stobæus; ταρταλαίος codex. || — προσδεδεμένος] προσδεσιμνόμενος Stobæus.

§ 4. Λούγδουνος] Δούσδουλος cod.; em. G.; Λούγδουνον e Hercheri sententia D. || — μετωνομάσθη] Hoc si recte habet, antiquius montis nomen desideratur. Cf. 7, 1. || — Ἄτεπόμαρος] Cf. de Atepomaro historiola in Parrall. min. c. 30. || — χρησμοῦ ἦλθον, ut sententia expleretur aliquo modo, supplēvit W; κατὰ χρησμοῦ πρ. εἰς τοῦτον τὸν λόφον ἦλθον proposuit R. || — Λούγδουλον et μοχ λοῦγλον (eraso λ posteriore) pro δούνον. codex; em. M. || — τόπον] τὸν cod.; em. Henricus Leo, citante Herchero.

ρακα καλοῦσι, δοῦνον δὲ τόπον ἐξέχοντα, καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ἐν 17 Κτίσεων.

VII. ΠΑΚΤΩΛΟΣ.

1. Πακτωλὸς ποταμὸς ἴστί τῆς Λυδίας κατὰ πόλιν Σάρδει. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Χρυσορρόας. * Χίος δ' Ἀπόλλωνος καὶ Ἀπαθίππης * παῖς τὴν μηχανικὴν τέχνην ἀσκήσας καὶ σπάνει βίου συνεχόμενος, νυκτὸς βαθείας τοῦ θησαυροῦ Κροίσου τοῦ βασιλέως ἀνέψεν καὶ τὸν χρυσὸν ἐκκομίζων διεδίδου τοῖς οἰκείοις· καταδιωχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φρουρῶν καὶ καταλήπτος γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Χρυσορρόας μετωνομάσθη. Πακτωλὸς δὲ μετεκλήθη διὰ τῆνός τὴν περίστασιν. Πακτωλὸς, οἰολίος * καὶ Λευκοθέης παῖς, ἐν τοῖς Ἀφροδίτης μυστηρίοις Δημοδίκτην τὴν ἀδελφὴν κατ' ἄγνοιαν βιασάμενος καὶ περὶ τῶν συμβεβηκότων κατηχηθεὶς διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Χρυσορρόαν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Πακτωλὸς προσηγορεύθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ ψῆγμα Δαρείου χρυσοῦ καταφερόμενον εἰς τὸν εὐδαίμονα κόλπον.

3. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ λίθος ἀρουραφύλαξ * καλούμενος ἴστί δὲ ἀργύρω παρόμοιος· εὐρίσκειται δὲ δυσχερῶς τῷ καταφερομένῳ ψήγματι συναναμιγνύμενος· ἔχει δὲ δύναμιν τοιαύτην. Οἱ ἐν ἐξοχῇ τυγχάνοντες τῶν Λυδῶν συναγοράζουσιν αὐτὸν καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν θησαυρῶν τίθειαι, καὶ διαφυλάττου-

locum eminentem, ut Clitophon libro tertio decimo De urbium originibus.

VII. PACTOLUS.

1. Pactolus fluvius Lydiæ est juxta Sardium urbem. Antea Chrysorrohoas vocabatur [*hac de causa. Chrysorrohoas,*] Apollinis et Apathippes (?) filius, artem mechanicam exercens et victus inopia pressus profunda nocte Croesi regis thesauros aperuit, et exportatum inde aurum inter familiares distribuit; ab insequentibus autem custodibus undique cinctus se ipsum in fluvium conjecit, qui ab eo Chrysorrohoas nuncupatus est. Pactoli deinde nomen fluvius accepit ab hocce eventu. Pactolus, *Jovis* (?) et Leucothæ filius, in Veneris mysteriis Demodicea sororem inscius vitiauit et re comperta præ nimio mærore se in Chrysorrohoam dejecit, qui ab eo deinceps Pactolus vocatus est.

2. Nascitur in eo ramentum auri Darici, quod in felicem sinum (?) defertur.

3. Nascitur in eodem etiam lapis aruraphylax (*custodia sive custos? argyrophylax?*) dictus; argento similis est; invenitur difficulter ramento, quod in fluvio defertur, commixtus; vim vero habet ejusmodi. Viri inter Lydos dignitate excellentes eum coemunt et ante thesaurorum limina ponunt, et sic aurum in illis re-

VII, § 1. Χίος] sic codex. • Initium hujus capitis Wyttenbachius grammatici consuetudinem non nimis recordatus sic restitutum voluit: πρότερον Χίος, ἔπειτα Χρυσορρόας, τὴν προσηγορῶσαν λαβὼν δι' αἰτίαν τοιαύτην· Χρυσορρόας δ' Ἀπόλλωνος κτλ. Immo scribendum videtur: ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Χρυσορρόας δι' αἰτίαν τοιαύτην. Χρυσορρόας Ἄπ. κτλ. Vocabulo ἔπειτα Plutarchus nunquam usus est; saltem δοταρον dicendum erat. • ΗΕΛΑΣΗΕ. Fortassis Χίος ortum est ex υἱός, quæ fuerit varia lectio vocis ὁ παῖς. Vox υἱός iterum recurrit § 5, cujus loco per reliquum libellum παῖς usurpari solet. || — Ἀπαθίππης] Ἀγαθίππης vel Ἀγανίππης proposuit H, quorum illud recepit D, probabiliter, quamquam alibi non obvium est; sed cf. Ἀριστίππης. Possis etiam Ἀνθίππης. || — καταδιωχθεὶς] e conj. Hercheri; καταλειφθεὶς cod., quod si cum prioribus edd. in καταληφθεὶς mutandum, abundarent verba καὶ κατάληπτος γενόμενος, quæ a librario illata esse opinabatur Wyttenbachius. || — καταλήπτος] Infra § 5 περικατάληπτος, uti 3, 1. 4, 3. Idem nostro quoque loco scriptum fuisse esse videtur, ut cum Herchero et Dübnero crediderim. || — μετωνομάσθη] Idem de h. l. valet, quod ad 6, 4 monuimus. || — οἰολίος] sic codex, unde G fecit ὁ Εἰολίος, quod nihili esse videtur; Διὸς conj. H; fortassis hoc quoque loco erat: υἱὸς Διὸς juxta Διὸς παῖς. Sin minus, conjecerim: ὁ [M]ήνοος. De Meone Phrygiæ et Lydiæ regē v. Diodor 3, 58.

§ 2. Δαρείου] Legendum videtur Δαρείου (Pollux 7,

98: ἀπειθοῦς χρυσοῦς, ἀκριβῆς, εὐλιπρινῆς, ἀκίρατος, ἀραφηνῆς, Δαρείου, Γυγάδας. Alciphron 1, 5: χρυσὸν κόμματα Δαρείου, nisi forte putes eodem sensu d. Δαρείου, uti videtur Dindorfio in Thesaur. gr. s. v., cf. Wesselingio ad Diodor. vol. I, p. 425, 23, qui eandem formam restituendam censet in epigr. Simonid. Anth. Pal. 6, 124, ubi: ἐς ἑκατὸν λιτρῶν καὶ πεντήκοντα τάλαντων Δαρείου χρυσοῦ. Hercherus corrigendum opinatur: γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ ψῆγμα χρυσοῦ, καταφερόμενον εἰς τὸν εὐδαίμονα κόλπον Δαρείου, adeo ut Chrysermum Darii alicujus temporibus περὶ ποταμῶν scripsisse Plutarchus simulaverit. || — καταφερόμενος cod. || — εὐδαίμονα κόλπον] Pactolus in Hermum incidit, qui ipse in sinum exit Ἑρμειον (Vit. Hom. c. 2). At maris sinum h. l. significari parum est probabile. Quare, quum poetice locutiones a Nostro non alienæ sint, κόλπον intelligere malim de valle Hermi et planitie Sardiana (Cf. Νεμέας κόλπον, κόλποις Πίτας ap. Pindar., Τροίας κόλποις ap. Eurip., εὐανθεῖς κ. λειμώνων ap. Aristoph. V. Thes. gr. s. v.). Fort. igitur fuit εἰς τὸν [Μαίονίαν] vel εἰς τὸν [Υδαίων (i. e. Sardoniorum)] εὐδαίμονα (εὐλείμονα?) κόλπον. Fieri tamen etiam potest ut leg. sit: ἐν τῷ εὐδαίμονι κόλπῳ, fluvii sc.

§ 3. Ἀρουραφύλαξ] sic codex. Reinesius V. Lect. 3, 13 finxit ἀρουραφύλαξ, auri custos. Probabiliter Hercherus: ἀργυροφύλαξ, quod recepit Dübnerus. Aptius foret θησαυροφύλαξ. Mihi in mentem venit φρουρὰ [3] φύλαξ. || — ἀργύρω παρόμοιος] Pseudargyrum ad Tmo-

σιν ἀκινδύνως τὸν διατιθέμενον χρυσόν. Ὅσάκις γὰρ ἂν πῶρες ἐπέλωσι, σάλπιγγος ἤχον ἀναδίδωσιν ὁ λίθος. Οἱ δὲ, ὡς ὑπὸ δоруφώρων διωκόμενοι, κατὰ κρημνῶν φέρονται. Καὶ καλεῖται ὁ τόπος τῶν βιαιοθανατησάντων Παιτωλοῦ φρουρά.

4. Γεννᾶται δὲ [ἐν αὐτῷ καὶ] βοτάνη πορφυράνεμος, καλουμένη χρυσοπόλη· πρὸς αὐτὴν γὰρ αἱ ἀστυγείτονες πόλεις τὸν ἀκέραιον χρυσὸν δοκιμάζουσιν. Ἄμα γὰρ αὐτὸν λωνευθῆναι βάπτουσι τὴν βοτάνην· καὶ ἂν μὲν ἀνόθευτον τὸ χρυσίον ᾖ, τὰ φύλλα χρυσοῦται· ἂν δ' ἐφθαρμένον ὑπάρχη, τὴν ἠλλαγμένην ὑγρασίαν ἀποπτύει, καὶ διατηρεῖ τῆς ὕλης τὴν οὐσίαν, καθὼς ἱστορεῖ Χρῦσερμος ἐν γ περὶ Ποταμῶν.

5. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Ἐμῶλος, παντοδαπῶν θηρίων πλήρες· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Καρμανόριον ἀπὸ Καρμανόρου τοῦ Διονύσου καὶ Ἀλεξιρροίας παιδός, θε κληγεῖται ἀπὸ κάπρου πληγείας ὕστερον δὲ μετανομάσθη Ἐμῶλος διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἐμῶλος Ἄραως καὶ Θεογόνος υἱός, βασιλεὺς Λυδίας, ἐν Καρμανορίῳ κληγετῶν ὄρει καὶ θεασάμενος Ἀρσίππην παρθένον τῆ Ἀρτέμιδι συναναστρεφομένην, εἰς ἐπιθυμίαν αὐτῆς [ἐν]έπεισεν καὶ πλεονεκτούμενος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐπεδίωκεν αὐτὴν βιάσασθαι βουλόμενος· ἡ δὲ περικατάληπτος γενομένη ἀπέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Καταφρονήσας δὲ τῆς δεισιδαιμονίας ὁ τύραννος ἐν τῷ τεμένει τὴν κόρην ἐφθειρεν· ἡ δὲ ἀθυμῆα συσχεθεῖσα βρόχῳ τὸν βίον περιέγραψεν. Ἀναξιοπαθῆσασα δὲ ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν ἡ θεὸς, οἰστροπλήγα τῷ προειρημένῳ ταῦρον ἐπέσκηψεν, ἕρ' οὐ βίβρις εἰς ὕψος καὶ εἰς σκόλοπας κατενεχθεῖς, μετὰ βασάνων ἔθανεν. Θεοκλύμενος δὲ, τοῦ προειρημένου παῖς, τὸν γεννήσαντα θάψας τὸ ὄρος ἀπ' αὐτοῦ μετωνόμασεν.

6. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος κισθραὶ παρόμοιος καὶ σπανίως εὐρίσκειται· τετράκις γὰρ τῆς ἡμέρας ἀλλάσσει τὴν χροάν· βλέπεται δὲ ὑπὸ παρθένων τῶν μήπω χρόνον φρονήσεως ἔχουσιν· αἱ δὲ ὄραν ἔχουσαι γάμου ἂν ὀρῶσιν αὐτὸν, οὐδὲν ἀδικοῦνται παρὰ τῶν ὑβρίζειν θελόντων· καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν....

positum citra periculum custodiunt; quotiescunque enim fures advenerint, tubæ clangorem lapis emittit, ipsi autem fures, quasi satellites tergis eorum insisterent, per præcipitia feruntur. Locus quo sic morte violenta perierunt, Pactoli custodia vocatur.

4. Nascitur ibidem herba flores purpureos habens, cui chrysopole (?) nomen; ejus enim ope vicinarum urbium incolæ auri puritatem probant; nam simul ac id liquefecerint, plantam hanc immergunt, cujus folia, si inadulteratum aurum, inaurantur; sin corruptum, immutatam humiditatem respuunt et materiæ substantiam servant, ut narrat Chrysermus libro tertio De fluviis.

5. Adjacet Pactolo Tmolus mons omnigenis belluis refertus; prius dicebatur Carmanorius a Carmanore Bacchi et Alexirrhææ filio, qui inter venandum ab apro vulneratus occubuit; postea Tmolus mons dictus est hac de causa. Tmolus, Martis et Theogonæ filius, Lydiæ rex, quum venans in Carmanorio monte Arsippen virginem Dianæ comitem conspexisset, cepit eam deperire et amore superatus violandi animo persecutus est. Illa ne comprehenderetur, in templum Dianæ confugit; at nihili faciens religionem rex in sacrario virginem stupravit, quæ præ tristitia resti vitam circumscripsit. Indignata vero ob regis insolentiam Diana taurum in eum immisit furore exagitatum, a quo in altum jactus et in palas præacutos delatus obiit in tormentis; sed Theoclymenus, Tmoli filius, tumulto patre, montem ab eo denominavit.

6. Nascitur in eo lapis pumici similis, qui perraro invenitur; quater enim quovis die colorem mutat. Conspicitur a virginibus propter ætatis imbecillitatem sapientia nondum præditis; quodsi vero nubiles eum conspexerint, nequicquam læduntur ab iis qui injuriis ipsas afficere conentur, ut narrat Clitophon.

lum reperiri narrat Strabo p. 610: Ἴστι δὲ λίθος περὶ τὰ Ἄνδεια, θε καίμενος σθηρος γίνεται· εἶτα μετὰ γῆς τίνος καμινευθεὶς ἀποστᾶζει ψευδάργυρον... Γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Ἐμῶλον. ||— αὐτὸν] αὐτοῦ cod.; em G. || — γὰρ ἂν] γὰρ ἄνω cod.; em. W.

§ 4. ἐν αὐτῷ καὶ supplevi, monente Ηκασικκο. || — χρυσοπόλη] Sic codex habet. • Χρυσόπολις dedi secutus Tzetzem qui locum nostrum respexit Chil. 4, 412, 713; Præfat. ad Hesiod. Opp. p. 11 ed. Gaisf. Vid. Interpr. ad Aristæm. p. 388 ed. Boisson. • Ηκασικκ. Quid auctor dederit me latet; desirari videtur nomen, quo plantam istam χρυσοῦ δοκιμασθῆναι esse indicatur. An fuit χρυσοδόχη? χρυσοπόλη? || — βάπτουσι] ἄπτουσι cod.; em. Kaltwasser (Plutarch. vers. germ. vol. 8, p. 474) e Tzetze Chil. 4, 412, ubi hæc: Πῶαν καλοῦσι δέ

τινα χρυσόπολιν τῆ κλήσει, Ἡ τὸν χρυσὸν τὸν καθαρὸν χεόμενον τοῖς φύλλοις δέχεται, καὶ χρωανύεται πρὸς βέθος βεθαμμένη. Ἄν δ' ἴστι κίβδηλος χρυσοῦς, οὐ δέχεται τοῖς φύλλοις. || — καὶ διατηρεῖ τῆς ὕλης τὴν οὐσίαν in cod. leguntur post v. χρυσοῦται; transposuit, Herchero auctore, Dübner.

§ 5. πλήρες] πλήρης cod.; mutavit R. || — Καρμανόριον ἀπὸ Κάρμωνος... Ἀλεξιρροίας... ἐν Καρμανίῳ codex; em. editt. || — Ἀρσίππην] Ἀρρίππην codex, Ἀρρίππην Hercher. || — ἐνέπεισεν] ἐπεισεν cod.; ad aliorum locorum similitudinem efformavit Hercher. || — περιέγραψεν] παρέτρεψεν cod.; em. W., coll. g. 4. 17, 3. Parall. Min. 34 apud Stobæum 64, 38.

§ 6. μήπω χρόνον] μὴ τῷ χρόνῳ cod.; em. W. Cf. Pseudaristot. Mirab. c. 174, ubi eadem brevius.

VIII. ΛΥΚΟΡΜΑΣ.

1. Λυκόρμας ποταμός ἐστὶν Αἰτωλίας μετωνομάσθη δ' Εὐηνός δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἴδας, ὁ Ἀφάρειος παῖς, δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν Μάρπησσαν ἀρπάσας, ἀπήνεγκεν εἰς Πλευρώνα. Κατηχηθεὶς δὲ περὶ τῶν συμβεβηκότων ὁ Εὐηνός, ἐπαδίωκεν τὸν ἐπίβουλον τῆς Ἰδίας θυγατρὸς· γενόμενος δὲ κατὰ Λυκόρμαν καὶ τῆς συλλήψεως ἀπελπίσας, ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν ἔβαλεν, ὅς ἀπ' αὐτοῦ Εὐηνός μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη [σάρισα προσαγορευομένη], λόγγη παρόμοιος, ποιῶσα πρὸς ἀμβλυωπίας ἄριστα, [καθὼς ἱστορεῖ Ἀρχέλαος ἐν α' περὶ Ποταμῶν.]

3. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Μύηνον καλούμενον ἀπὸ Μυήνου, τοῦ Τελέστορος καὶ Ἀλφεισιβοίας παιδός. Οὗτος γὰρ ἐπὶ τῆς μητριᾶς φιλούμενος καὶ μὴ θέλων μαινεῖν τὴν κοίτην τοῦ γεννησάντος, εἰς Ἄλφιον ὄρος ἀνεχώρησεν. Τελέστωρ δὲ τῷ ζήλῳ τῆς γυναικὸς συσχηματισθεὶς, [εἰς] τὴν ἐρημίαν μετὰ τῶν δορυφόρων κατὰ τοῦ τέκνου ληψόμενος ἰδίωκεν. Μύηνος δὲ φθάσας τοῦ πατρὸς τὰς ἀπειλὰς κατακρήμνισεν ἑαυτὸν. Τὸ δ' ὄρος κατὰ πρόνοιαν θεῶν ἀπ' αὐτοῦ Μύηνον μετωνομάσθη.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λευκοῖον ἄνθος, ὃ μητριᾶς ὀνομασθείσης μαραίνεται, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' περὶ Ὀρῶν.

VIII. LYCORMAS.

1. Lycormas fluvius est Ætolis, quem hac de causa Euenum denominaverunt. Idas, Apharei filius, amoris desiderio Marpessam raptam Pleuronem abduxit. Euenus, re comperta, filie insidiatorem persecutus est, sed quum ad Lycormam venisset, abjecta spe assequendi fugitivi, in fluvium se conjecit, qui ab eo Euenus dictus est.

2. Nascitur in eo herba sarisa nomine, hastæ similis, quæ utilissima est ad sanandam oculorum hebetudinem, ut Archelaus narrat libro primo De fluviiis.

3. Adjacet ei mons Myenus vocatus a Myeno Telestoris et Alpheisibœ filio, qui dilectus a noverca, quum patris lectum temerare nollet, recessit in Alphium (*Taphium*?) montem. [*Tum mulier repulsam passa ut ulcisceretur eum incusavit quasi vim ipsi inferre voluisset.*] Telestor autem ad conjugis studia se conformans, in desertum cum stipatoribus exiit, ut filium corripere. At Myenus parentis præveniens minas se præcipitem dedit; unde mons deorum consilio ab eo Myenus vocatus est.

4. Crescit in eo leucoium sive alba viola, quæ pronuntiato novercæ nomine statim marcescit, ut narrat Dercyllus libro tertio De montibus.

VIII, § 1. Λυκόρμας] Λύκαρμος et infra Λυκόρμαν codex; Λύκαρμος etiam in plurimis codd. Pseudaristot. Mirab. c. 171 ed. Westermann, ubi § 2 hujus capitis exhibetur. Λυκόρμας ex Nostro habet Stobæus Flor. 100, 15. De vetere hoc Eueni fl. nomine cf. Strabo p. 327 et 451 et Stephan. Byz. v. Λυκόρμας. Historiola Plutarchea ita habet in Parall. Min. c. 40: Εὐηνός Ἀρεῖος καὶ Στερότης, τὴν Οἰνομάου γῆμας Ἀλκίπην, ἐγέννησε θυγατέρα Μάρπησσαν, ἣν παρθένον ἐφρορεῖ. Ἴδας ὁ Ἀφάρειος, * καὶ ἀρπάσας ἐκ χοροῦ ἔφυγεν. Ὁ δὲ πατὴρ διώξας καὶ μὴ συλλαβὼν, εἰς τὸν Λυκόρμαν ἔρριψεν ἑαυτὸν ποταμῶν, καὶ ἀθάνατος ἐγένετο, ὡς Δωσθεὸς ἐν πρώτῳ Ἰταλικῶν (l. Αἰτωλικῶν). Eadem paulo aliter adornata habes apud Apollodorum 1, 7, 8 et Didymum ad Iliad. 9, 557.

§ 2. βοτάνη ἢ λόγγη codex, βοτάνη λόγγη Pseudaristot.; inclusa addita sunt e Stobæo, nisi quod ibi pro σάρισα legitur ζάρισα. Ex eodem Stobæo petita est Archelai mentio.

§ 3. Ἄλφιον ὄρος] Legendum esse suspicor Τάφιον ὄρος. Fortassis Myenus idem est quem Macynium (Macyniæ sive Macynæ urbi propinquum) Plinius 4, 3, § 6 vocat, et qui pars Taphiassi montis fuisse videtur. Ceterum quemadmodum apud Homerum (Il. 2, 692)

Euenus est pater Mynetis et Mysiæ fluvio Eueno Lynnessus, urbs Mynetis, apposita erat, similiter etiam montem Eueno Ætolico adjacentem non Μύηνον, sed Μόνηνον dictum esse suspicor. || — παιδός] τῆς παιδός cod. || — Post v. ἀνεχώρησιν excidisse videtur sententia qualis legitur cap. 3, 1: ἀποτυχούσα δὲ τῆς προαιρέσεως ἢ ἀσολγῆς, καταψέσαστο τοῦ σῶφρονος, ὡς βιάσασθαι αὐτὴν θαλήσαντος, uti monuit Hercherus. || — δὲ τῷ ζήλῳ τῆς γυναικός] δὲ ὁ ζήλωτης τῆς γυναικός cod.; em. Dodwell. || — συσχηματισθεὶς] codex; συσχεθεὶς conj. Wytttenbachius. Hercherus, collatis c. 3, 1: Κάσινδρος δὲ τῷ ζήλῳ συμπερινεχθεὶς, et c. 16, 1: τοῦτου δὲ ταῖς δεήσεσι τῆς γυναικὸς συμπερινεχθέντος, nostro quoque loco scripsit συμπερινεχθεὶς, quamquam quo pacto id in συσχηματισθεὶς abire potuerit, haud perspicitur. Cf. Petr. 1, 1, 14: συσχηματιζόμενοι ταῖς ὑμῶν ἐπιθυμίαις. Eunap. p. 111: κατὰ τινὰ ζῆλον ... ἐς ἐκείνον (Σωκράτην) συσχηματισμένος. In sqq. supplevi εἰς; Hercherus proposuit [περιερχόμενος] τὴν ἐρημίαν, et deinde: καταληψόμενος τὸ τέκνον ἰδίωκεν. Fortassis: εἰς τὴν ἐρημίαν μετὰ τῶν δορυφόρων [δρμησι] κατὰ τοῦ τέκνου [καὶ] ληψόμενος ἰδίωκεν. Similiter 3, 1: μεθ' ὁρμῆς ἐπὶ τὴν ὄλην ἠνέχθη, καὶ σπασόμενος τὸ ξίφος ἰδίωκε τὸν υἱόν.

IX. ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ.

1. Μαϊάνδρος ποταμός τῆς Ἀσίας· ἰκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀναβαίνων· μόνος γὰρ ἐκ πάντων τῶν ποταμῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόμενος πηγῶν εἰς ἑαυτὸν παλινδρομαί. Προσηγορεύθη δὲ Μαϊάνδρος ἀπὸ Μαϊάνδρου, τοῦ Κερκάφου καὶ Ἀναξιβίας παιδός, ὃς πρὸς Πεσσινουντίους πόλεμον ἔχων ἠΰξαστο τῇ μητρὶ τῶν θεῶν, ἐὰν ἐγκρατὴς γένηται τῆς νίκης, θύσειν τὸν πρῶτον αὐτῷ συγχαρῖντα [ἐπὶ] ταῖς ἀνδραγαθίαις τρόπαια φέροντι. Ὑποστρέψαντι δὲ τῷ προειρημένῳ πρῶτος συνεχάρη συναντήσας ὁ παῖς Ἀρχέλαος μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς. Ὁ δὲ τῆς προειρημένης δαιμονίας ἀναμνησθεὶς, κατ' ἀνάγκην [τοῖς] βωμοῖς προσήγαγεν τοὺς προσήκοντας. Ἀθυμήσας δ' ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἀναβαίνοντα, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μαϊάνδρος προσηγορεύθη, καθὼς ἱστορεῖ Τιμόλαος ἐν Ἀ' Φρυγιακῶν. Μέννηται δὲ τούτων καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ Σάμιος ἐν τῇ Πεσσινουντίων πολιτείᾳ.

2. Δημόστρατος δὲ ὁ Ἀπαμείας ἱστορίας μέννηται τοιαύτης. Μαϊάνδρος ἀκμὴν στρατηγός χειροτονηθεὶς ἐξ ἐναντίας Πεσσινουντίων καὶ παρ' ἐλπίδας τῆς νίκης ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ ἀναθήματα τῆς μητρὸς τῶν θεῶν διέδωκε τοῖς στρατιώταις· κατὰ δὲ πρόνοιαν τῆς θεᾶς τῶν σωφρονούντων λογισμῶν αἰφνιδίως ἀπαλλοτριωθείς, προσπέκτεινεν τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν· ὀλίγον δὲ σωφρονήσας καὶ εἰς μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι χωρήσας, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μαϊάνδρος προσωνομάσθη.

3. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κατ' ἀντίφρασιν Σώφρων καλούμενος, ὃν ἐὰν βάλῃς τινὸς εἰς κόλπον, ἐμμανὴς γίνεται καὶ φονεύει τινὰ τῶν συγγενῶν· ἐξιλασάμενος δὲ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, ἀπαλλάσσεται τοῦ πάθους, καθὼς ἱστορεῖ Δημόστρατος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν. Μέννηται δὲ τούτων καὶ Ἀρχέλαος ἐν Ἀ' περὶ Λίθων.

4. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Σίπυλον τὴν προσηγορίαν ἔχον ἀπὸ Σιπύλου τοῦ Ἀγήνορος καὶ Διοξίπτης παιδός. Ὁὗτος γὰρ μητροκτονήσας κατ' ἀγνοίαν καὶ ὕπ' Ἐρινυῖαν οἰστρηλατηθεὶς, εἰς τὸ Κεραύνιον ὄρος ἦλθεν καὶ διὰ λύπης ὑπερβολὴν βρόχῳ τὸν βίον περιέγραψεν. Τὸ δὲ ὄρος κατὰ πρόνοιαν θεῶν ἀπ' αὐτοῦ Σίπυλον ὀνομάσθη.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος παρόμοιος κυλίνδρῳ, ὃν οἱ εὐσεβεῖς υἱοὶ θταν εὐρωσιν, ἐν τῷ τεμένει τῆς

IX. MÆANDER.

1. Mæander fluvius est Asiæ (*Carixæ*?); prius vocabatur Anabænon, i. e. Retrogradus; solus enim ex omnibus fluviis ab ipsa origine in se ipsum recurrit. Dictus autem est Mæander a Mæandro Cercaphi et Anaxibiæ filio, qui moto contra Pessinuntios bello, matri deorum pollicitus est, si victoria potiretur, se eum qui primus sibi congratularetur ob præclare gesta tropæa reportanti, sacrificaturum. Accidit autem ut ei reverso primi occurrerent Archelaus filius et soror et mater, quos ex necessitate, licet proximis jure sanguinis, pollicitationis suæ non immemor, ad aras ducendas curavit. Sed vehementi ob hæc dolore affectus in Anabænonem fluvium se conjecit, qui ab eo postea Mæandri nomen tulit, ut narrat Timolaus libro De rebus Phrygiis. Eadem Agathocles quoque Samius narrat in Republica Pessinuntiorum.

2. Demonstratus vero Apamensis hanc historiam narrat. Mæander belli contra Pessinuntios dux electus, hoste præter spem profligato, donaria matris deorum militibus distribuit. At deæ voluntate a mente sana alienatus uxorem et filium necavit; recuperata autem ad breve tempus mente, penitens facti se in flumen conjecit, quod ab eo Mæander cognominatum est.

3. Crescit in eo lapis per antiphrasin sophron, id est sapiens, dictus; quem si in alicujus sinum conjicias, insania ille correptus e cognatis quendam occidit, placata autem matre deorum liberatur ab hac passione, ut refert Demaratus libro tertio De fluminibus. Eorundem mentionem facit etiam Archelaus libro primo De lapidibus.

4. Adjacet ei Sipylos mons, a Sipylo Agenoris et Dioxippæ filio dictus. Hic enim, matre per ignorantiam occisa, a Furiis vexatus in Ceraunium montem pervenit, præque doloris vehementia se suspendit; mons autem, diis ita volentibus, ab eo Sipylos vocatus est.

5. Nascitur in eo lapis cylindro similis, quem ubi pii filii invenere, in templo matris deorum ipsum

IX, § 1. τῆς Ἀσίας] τῆς Καρίας? || — ἐπὶ inseruit R. || — φέροντι] φέρων cod.; em. W. || — τοῖς βωμοῖς προσήγαγεν] βωμοῖς κατήγαγεν cod.; em. WR, coll. c. 16, 1. 23, 1 aliisque Parallelorum locis.

§ 2. ἀκμὴν στρ.] ἀκμηστρατηγός codex; ἀκμὴν, quod *tunc temporis* verti vult, conjecit Rutgersius Var. Lect. 3, 12, probantibus Wyttenbachio, Herchero, Dübnerō; vix recte, opinor; quamquam quid scripserit auctor dicere non habeo. Conjici possit ἀρχιστράτηγος;

certe ἀκμὴ et ἀρχὴ confunduntur etiam in codd. Dionysii Hal. A. R. 9, 37, notante Fixio in Thes. gr. v. ἀκμὴ. || — ἀναθήματα cod. || — προσπέκτεινεν... ὀλίγον] ἀπέκτεινεν ... πρὸς ὀλίγον?

§ 3. Σώφρων] τέφρων codex, sicuti optimus codex Aristot. Mirab. c. 167, ubi eadem habes; em G.

§ 4. Διοξίπτης codex. Ceterum Sipylos mons Hermonio fluvio, non vero Mæandro adjacet.

§ 5. υἱοὶ θταν] υἱὸν θτ' ἀν cod.; em. G. || — ἐμαρ-

μη-ρὸς τῶν θεῶν τιθεῖσαι καὶ οὐδέποτε χάριν ἀσεβείας ἀμαρτάνουσιν, ἀλλὰ φιλοπάτορες ὑπάρχουσι καὶ πρὸς τοὺς προσήκοντας συμπαθοῦσιν, ὡς ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ὁ Σάμιος ἐν δ' περὶ Λίθων. Μέννηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Δημάρατος ἐν δ' Φρυγίας.

X. ΜΑΡΣΥΑΣ.

1. Μαρσύας ποταμὸς ἐστὶ τῆς Φρυγίας κατὰ πόλιν Κελαινὰς κείμενος· προσηγορεύεται δὲ πρότερον πηγὴ Μίδα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μίδα βασιλεὺς Φρυγῶν [περι]ερχόμενος τὰ ἐρημότερα τῆς χώρας καὶ ἀνδρία συνεχόμενος, ἤφατος τῆς γῆς καὶ χρυσῆν ἀνέδωκε πηγὴν, τοῦ ὕδατος χρυσοῦ γενομένου· καὶ ὑπόδιψος ὦν καὶ τῶν ὑποτεταγμένων θλιβομένων, ἀνεκαλέσατο τὸν Διόνυσον. Γενόμενος δ' ἐπήκοος ὁ θεὸς, δεξιὰς ὕδαρ ἀνέτειλε. Κορσεθέντων δὲ τῶν Φρυγῶν, Μίδα τὸν ἐκ τῆς κρήνης καταρρέοντα ποταμὸν Μίδα πηγὴν ἐκάλεσε. Μετωνομάσθη δὲ Μαρσύας διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Νικηθέντος ὑπ' Ἀπόλλωνος Μαρσίου καὶ ἐκδάρντος, ἐκ τοῦ βρούσαντος αἵματος ἐγεννήθησαν Σάτυροι τε καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος, Μαρσύας καλούμενος, καθὼς ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος Κορνήλιος ἐν γ' Φρυγιακῶν.

2. Εὐμερίδας δὲ ὁ Κνίδιος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Ὁ ἀσκὸς Μαρσίου τῷ χρόνῳ δαπανηθεὶς καὶ κατενεχθεὶς ἔπεσεν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὴν Μίδα κρήνην καὶ κατ' ὀλίγον καταφερόμενος ἀλιεῖ τι προσήχθη κατὰ δὲ χρησμοῦ προσταγὴν Πεισίστρατος ὁ Λακεδαιμόνιος παρὰ [τὰ] λείψανα τοῦ Σατύρου πόλιν κτίσας, Νόρικον αὐτὴν προσηγόρευσεν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος. Νόρικον δὲ οἱ Φρύγες τῇ σφῶν διαλέκτῳ τὸν ἀσκὸν καλοῦσιν.

3. Γεννᾶται δὲ ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ βοτάνη αὐλὸς ὀνομαζομένη, ἣν ἐὰν πρὸς ἀνεμὸν σείσῃ τις, μουσικὴν ἔχει μελωδίαν, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν α' Σατυρικῶν.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Βερεκύνθιον καλούμε-

recondunt, nec unquam impie peccant, immo parentes diligunt et cognatis suis morigeri sunt, ut scribit Agatharchides Samius libro quarto De lapidibus; accuratius vero hæc narrat Demaratus libro quarto De Phrygia.

X. MARSYAS.

1. Marsyas fluvius est Phrygiæ juxta Celænas urbem fluens; prius vocabatur Midæ fons hac de causa. Midas Phrygum rex quum remotiora regionis loca circumiret et aquæ penuria laboraret, pede pulsavit terram, e qua exortus est aureus latex. Verum quum aurea flueret aqua et ipse siti premeretur, afflictis civibus, Bacchum invocavit, qui, exauditis ejus precibus, aquæ copiam porrexit. Saturatis autem Phrygiis, Midas fluvium, qui ex hoc fonte fluebat, Midæ fontem vocavit. Postea Marsyas mutato nomine dictus est hac de causa. Victo et excoriato ab Apolline Marsya, e fluente sanguine orti sunt Satyri et fluvius cognominis Marsyas, ut narrat Alexander Cornelius libro tertio Rerum Phrygiarum.

2. Eumeridas vero Cnidius talis meminit historis. Uter Marsyæ exesus tempore et delatus, e terra in Midæ fontem decidit, paullatimque defluens a piscatore quodam repertus est. At oraculi jussu Pisistratus Lacedæmonius juxta Satyri reliquias urbem condens, ab eventu eam Noricum nominavit (noricum enim Phryges lingua sua utrem vocant), ipsum autem fluvium Marsyam appellavit.

3. Nascitur in hoc fluvio herba aulus, id est tibia, dicta, quæ si ad ventum moveatur, melodiam musicam resonat, ut narrat Dercyllus libro primo Satyricorum.

4. Adjacet ei mons Berecynthius, nomen sorti-

τάνουσιν] sic Aristot. Mir. 162, ubi eadem; ἀμαρτάνουσιν cod. || — περὶ λίθων] ἢ λίθων codex, qui deinde : Δημάρατος.

X, § 1. περιερχόμενος] ἐρχόμενος cod.; em. Wyttenbachius, coll. 2, 1. 24, 1. || — νικηθέντος etc.]. Narrationis ordo flagitat primum memorari quæ leguntur § 2 : ὁ ἀσκὸς Μαρσίου κτλ., quibus deinde adjici poterat altera historia, ex qua Marsyas fl. e sanguine Marsyæ Satyri natus est, uti præter Nostrum narrat Palæphatus Incred. c. 48 : εἶδον ἐγὼ ποταμὸν ἐν Φρυγίᾳ Μαρσύας ὄνομα τῷ ποταμῷ, καὶ ἔλεγον οἱ Φρύγες ὅτι τὸ βεῦμα τοῦτο ἐξ αἱματός ἐστι τοῦ Μαρσίου.

§ 2. Cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. 321. || — ἀλιεῖ] « Haud scio an ἀλιεῖν ab auctore fuerit. Sed plura etiam desidero ad narrationis integritatem. » WYTTENBACH. || — ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος in codice et apud Eustathium exstant post vocem πόλιν. Trans-

poni jussit W. || — Νόρικον] sic codex; Eustathius reperit Νώρικον, quod in Plutarchum quoque intulit Maussacus, quamquam quid verius sit sciri omnino nequit. In mentem venerat Δορικόν (pellicum) legendum esse, quamvis id foret græcum vocabulum. De Norico Phrygiæ nihil constat. Δορικόν ignotam Phrygiæ urbem commemorat Stephanus Byzantius. Fides eorum quæ de Pisistrato Lacedæmonio traduntur, penes auctorem sit; at reapse Dores in interioribus Lydiæ et Phrygiæ partibus consedissee e nummis Synnadorum et Stephano s. v. Καστωλὸς colligitur. V. Müller. Dor. I, p. 107 et 124.

§ 3. ἔχει] « Bene habet; neque opus corrigere ἔχει, quod facile cui in mentem veniat. » WYTTENBACH.; ἔχει tamen consuetudini Nostri accommodatius foret.

§ 4. Segmen hoc a librario aliquo decurtatum esse cum Herchero crediderim.

νον, τὴν προσηγορίαν ἔχον ἀπὸ Βερεκύνθου τοῦ πρώτου ἱερέως γενομένου τῆς μητρὸς τῶν θεῶν.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος καλούμενος μάχαιρα· ἔστι γὰρ σιδήρεω παραπλήσιος· ὃν ἐὰν εὔρη τις τῶν μυστηρίων ἐπιτελουμένων τῆς θεᾶς, ἐμμανὴς γίνεται, καθὼς ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς.

XI. ΣΤΡΥΜΩΝ.

1. Στρυμὼν ποταμὸς ἔστι τῆς Θράκης κατὰ πόλιν Ἠδωνίδα· προσηγορεύετο δὲ πρότερον Παλαιστίνος ἀπὸ Παλαιστίνου τοῦ Ποσειδῶνος. Οὗτος γὰρ πρὸς τοὺς ἀστυγέιτους ἔχων πόλεμον καὶ εἰς ἀσθένειαν ἐμπεισῶν τὸν υἱὸν Ἀλιάκμονα στρατηγὸν ἐπεμψεν· ὃ δὲ προπετέστερον μαχόμενος ἀνηρέθη. Περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων ἀκούσας Παλαιστίνος καὶ λαθὼν τοὺς δορυφόρους, διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Κόνωζον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Παλαιστίνος ὀνομάσθη. Στρυμὼν δὲ, Ἄρεως παῖς καὶ Ἥλικης, ἀκούσας περὶ τῆς Ῥήσου τελευτῆς καὶ ἀθυμίᾳ συσχεθεὶς ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Παλαιστίνον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Στρυμὼν μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος παυσίλυπος καλούμενος· ὃν ἐὰν εὔρη τις πενθῶν, παύεται παραχρῆμα τῆς κατεχούσης αὐτὸν συμφορᾶς, καθὼς ἱστορεῖ Ἰάσων Βυζάντιος ἐν τοῖς Θρακικοῖς.

3. Παράκεινται δ' αὐτῷ ὄρη Ῥοδόπη καὶ Αἴμας. Οὗτοι ἀδελφοὶ τυγχάνοντες καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἀλλήλων ἐμπιστόντες, ὃ μὲν αὐτὴν Ἦραν προσηγόρευσεν, ἡ δὲ τὸν ἀγαπώμενον Δία. Οἱ δ' ἀτιμούμενοι θεοὶ τὴν πρᾶξιν μισοπληρώως ἐνεγκόντες, εἰς ὀμίονυμα ὄρη μετέβαλον ἀμφοτέρους.

tus a Berecyntho primo deorum matris sacerdote.

5. Nascitur in eo lapis machæra vocatus; est enim ferro similis; quem si quis inveniat dum deæ mysteria peraguntur, is statim furore corripitur, ut narrat Agatharchides in Rebus Phrygiis.

XI. STRYMON.

1. Strymon fluvius est Thraciæ juxta civitatem Edonidem; prius Palæstinus a Palæstino Neptuni filio vocabatur. Ille enim quum contra conterminos bellaret, et gravi morbo detineretur, Haliacmonem filium exercitui præfecit; qui quum temerarie pugnam commisisset, occisus est. Cujus infortunii certior factus Palæstinus, clam stipatoribus præ gravi dolore se dedit præcipitem in fluvium Conozum, quem ab eo dixere Palæstinum. Strymon autem [*appellatus est de causa ejusmodi. Strymon*] Martis et Helices filius, quum Rbesum occubuisse intellexisset, tristitia oppressus se ipsum conjecit in fluvium Palæstinum, qui ab eo transnominatus est Strymon.

2. Nascitur in eo lapis, quem pausilypum, id est dolores sedantem, vocant; hunc si quis affectus morore offenderit, statim ab eo liberatur, ut narrat Iason (*Leon?*) Byzantius in Thracicis.

3. Adjacent ei montes Rhodope et Hæmus, quæ quum frater et soror essent et invicem se diligenter, hic sororem suam Junonem ausus est dicere, illa vero dilectum fratrem Jovem, non sine impietate; quam ægre ferentes dei in montes cognomines ambos transformarunt.

§ 5. σιδήρου παραπλήσιον cod.; em. M. || — τῆς θεᾶς] Aristot. Mir. c. 173 ita habet : ὃν ἐὰν εὔρη τις, τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκείνης ἐπιτελουμένων, ἐμμανὴς γίνεται, ὡς Εὐδοξὸς φησιν. Sicut in Parallelis interdum nota et celebrata scriptorum nomina excerptor quidam substituit obscuris illis, quos ex integriore Nostri opere servavit Stobæus, similiter Eudoxus pro Agatharchide laudari videtur.

XI. § 1. Ἠδωνίδα codex. • Maussacus, quoniam de urbe Edonide nihil compertum haberet, pro πόλιν γὰρ scriptum fuisse suspicatus est. Sed stat lectio vulgata; Ἠδωνίς enim diserte urbibus adnumeratur a Niceta Serrariense (in Mus. Rhen. Nov. 1841. Fasc. 1, p. 143); qui ut erraverit, eodem certe nomine Plutarchum errare potuisse concedendum est. • Ηκακεια. Fort. : κατὰ [Ἀμφίπολιν], πόλιν Ἠδωνίδα (Cf. v. gr. Herodot. 5, 11 : Μύρκιον, πόλιν Ἠδωνίδα), vel etiam κατὰ πόλιν Ἠτίονα, de qua Strymon olim Ἠτίονεύς dictus fuisse dicitur apud Conon. Narrat. c. 4. || — Παλαιστίνος] Nomen hoc originem debere videtur famæ, ex qua Odomantes, Strymonis accolæ, qui circumcidebantur (Aristoph. Acharn. 155), Judæi esse credebantur (φασὶ δ' αὐτοὺς Ἰουδαίους εἶναι schol. ad Arist. l. 1.). Revera Judæos olim ad Strymonem consedissee, a Phœnicibus eo de-

ductos, suspicatur Movers (*Phœnix*. vol. 2, p. 285). Idem vir doctus cum Κονώζω componit nomen gentis canaaniticæ, qui *Cenisi* vocant in Genesi 15, 19. Haud multum his tribuendum esse credideris. Ceterum conferrī meretur quod e Polemonis in Lucanum (5, 460) commentariis Joannes Lydus De mag. 3, 46 narrat, Epirotas (apud quos Παλαιστή urbs erat) esse Judæos e Syria oriundos, indeque Epirum olim Palæstinam fuisse vocatam. || — Conozus nomen nescio an perpetram ad Strymonem translatum sit ab eo fluvio qui a Strymone et Nesto versus ortum situs apud veteres scriptores vocatur Κόμφατος, Κόσατος, Κοσσινίτης, Κοδδητος (v. not. ad Scylac. § 67, tom. 1, p. 55). || — λαθὼν] sic sec. manus in margine; θαλων (sic) pr. m. codex.

§ 2. Θρακικοῖς] Τραγικοῖς h. l. et § 4 codex; em. Reinesius.

§ 3. μισοπληρώως] βάρως h. l. codex, sed μισοπληρώως vocem habet ante verba οἱ δ' ἀτιμούμενοι, quo illata esse videtur e margine, ubi μισοπληρώως erat varia lectio vocis βάρως. Verbum rarius (de quo C. 12, 1. 21, 4 et Parall. Min. 33) in locum notioris substituit Hercher; βάρως καὶ μισοπληρώως conj. Reinesius. Ceterum de historia cf. Ovid Metamorph. 6, 87. Servius ad Virgil. Æn. 1, 321.

4. Γεννῶνται δ' ἐν αὐτοῖς λίθοι Φιλάδελοι λεγόμενοι, κοραξοὶ τὴν χροάν, ἀνθρωπόμοιοι. Οὗτοι τεθέντες χωρὶς ἀλλήλων καὶ ὀνομασθέντες, διαλύονται παραχρῆμα καὶ ἰδίας*, καθὼς ἱστορεῖ Θράσυλλος Μενδήσιος ἐν γ' περὶ Λίθων· μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον ἐν τοῖς Θρακικοῖς.

XII. ΣΑΓΑΡΙΣ.

1. Σάγαρις ποταμὸς ἐστὶ τῆς Φρυγίας· προσηγορεύετο δὲ πρότερον Ξηροβάτης ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· τῷ γὰρ θερινῷ καταστήματι ξηρὸς δρᾶται πολλάκις· ἐκλήθη δὲ Σάγαρις δι' αἰτίαν τοιαύτην. Σάγαρις, Μύγδονος καὶ Ἀλεξιρρόης παῖς, τὰ μυστήρια τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἐξουθενίζων, τοὺς ἱερεῖς καὶ Γάλλους αὐτῆς ὑβρίσεν. Ἡ δὲ μισοπονήρως ἐνεγκοῦσα τὴν πρᾶξιν τῷ προειρημένῳ μανίαν ἐπέσκηψεν. Ὁ δὲ τῶν φρονίμων λογισμῶν ἐκστὰς ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Ξηροβάτην, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Σάγαρις μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος αὐτόγλυφος καλούμενος· εὐρίσκεται γὰρ τετυπωμένην ἔχων τὴν μητέρα τῶν θεῶν. Τοῦτον τὸν λίθον σπανίως εὐρισκόμενον ἐὰν εὕρη τις [τῶν] ἀποτημονομένων, οὐ ξενίζεται, ἀλλ' εὐψύχως φέρει τῆς παρὰ φύσιν πράξεως τὴν ὄψιν, καθὼς ἱστορεῖ Ἀρετάδης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς.

3. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Βαλληναῖον καλούμενον ἕπερ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον βασιλικόν, τὴν προσηγορίαν ἔχον ἀπὸ Βαλληναίου τοῦ Γανυμήδους καὶ Μηθησιγίστης παιδός. Οὗτος γὰρ τὸν γεννήσαντα θεασάμενος ἀποτημόμενος, τοῖς ἐγχωρίοις* καὶ Βαλληναῖον ἑορτὴν κατέδειξε μέχρι νῦν καλούμενον.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος καλούμενος ἀστήρ. Οὗτος εἰσθεὶς νυκτὸς βαθεῖας πυρὸς δίκην λάμπειν τοῦ φθινοπώρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος· προσαγορεύεται δὲ τῇ διαλέκτῳ τῶν ἐγχωρίων βαλλήν, ἕπερ μεθερμηνεύμενον ἐστὶ βασιλεὺς, καθὼς ἱστορεῖ Ἑρμησιάνης Κύριος ἐν β' Φρυγιακῶν.

4. Nascuntur in iis lapides philadelphi dicti, nigri colore, hominum imitatores; qui si disjuncti separatim ponantur et nominentur, dissolvuntur statim et**, ut narrat Thrasyllus Mendesius libro tertio De lapidibus; fusius vero de his exponit** in Thracicis.

XII. SAGARIS.

1. Sagaris (sive Sangarius), Phrygiæ fluvius, prius Xerobates vocabatur, propterea quod æstivo tempore sæpe siccus, id est siccus, est; Sagaris vero dictus est hac de causa. Sagaris, Mygdonis et Alexirrhoes filius, spretis Matris deorum mysteriis, sacerdotes sive gallos injuriis affecit. Quod quum moleste dea ferret, immisit ei furorem; demens autem factus se conjecit in Xerobaten fluvium, qui ab eo dictus est Sagaris.

2. Nascitur in eo lapis autoglyphus dictus, id est sponte sculptus; invenitur enim cum expressa Matris deorum effigie. Quem admodum difficilem inventu, si quis invenerit eorum, qui castrantur, is intrepido vultu rem istam quæ præter naturam fit, adspicit, ut narrat Aretades in Rebus Phrygiis.

3. Adjacet fluvio mons Ballenæus dictus, quod nomen si interpreteris, *Regium* significat. Sic vero dictus est de Ballenæo Ganymedis et Medesigistes filio, qui quum patrem tabe pæne confectum videret, indigenis** et festum Ballenæum ita etiam nunc vocatum instituit.

4. Nascitur in eo lapis aster dictus, qui auctumni initio lucere media nocte instar ignis solet. Indigenarum lingua ballen vocatur, quod si interpreteris, regem significat, ut narrat Hermesianax Cyprius libro secundo Rerum Phrygiarum.

§ 4. κοραξοί] sic Dindorf. in Thes. gr. s. v.; κορακοὶ cod.; κορακος Mausæus, κορακίνοι Wyttenb. || — καὶ ἰδίας (sic) codex. Wyttenbachius proposuit: διαδόνονται διὰ τῶν περιχόντων καὶ συγγίνονται ἀλλήλοις ἰδίᾳ. Hercherus: διαλύουσι παραχρῆμα τὴν ἰδίαν (?), *solvunt solitudinem*, vel διάλλονται τὸ διάστημα καὶ ἰδίᾳ μένειν οὐκ ἐθέλουσιν. Conjeceram: διαλύονται τὸ χροῶμα [αἰ]φνιδίως. Malim: διάλλονται παραχρῆμα [τὸ διάστημα]. Istud καὶ ἰδίας olim scriptum fuerit supra verba καὶ ὀνομασθέντες, adeo ut indicaretur varia lectio: καὶ ἰδιασθέντες. Ante ἐν τ. Θρ. fortasse nomen alius auctoris excidit.

XII. § 1. προσηγορεύετο... Ξηροβάτης cod. || — παῖς τὰ] κλειστά cod.; em. W. || — καὶ Γάλλους] Hæc ah interpellatore profecta putat R; fort. erat ἢ vel ἦτοι Γάλλους vel ἱερεῖς [οὗς] καὶ Γάλλους [χαλοῦσι]. || — Ξηροβάτην] Ξηροβάτην cod.; mutavit R.

§ 2. σπανίως εὐρ.] Hæc post ἐὰν εὕρη τις codex habet;

transposuit Hercher. || — [τῶν] ἀποτημονομένων RD, ἀποτημονομένων codex; ἀποτημονομένους proposuit Wyttenbach. || — εὐψύχως] ἐμψ. codex, qui deinde habet: Ἀρετάδης. || — Μηθησιγίστης] Si nomen aliunde notum desideras, cum Herchero conjicere licet Μηθησιγίστης.

§ 3. Βαλληναῖον] Cf. Eustathius ad Odys. p. 1854, 26: λέγει δὲ καὶ Αἰσχύλος ἐθνικώτερον, καὶ οὐ κατὰ Ἀττικὸς βαλλήνα τὸν βασιλεῖα ἐν τῷ « βαλλήν, ἀρχαῖος βαλλήν », ἔθεν καὶ Βαλληναῖον ὄρος παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ περὶ ποταμῶν ἀντὶ τοῦ βασιλικόν. Eadem iterum habet in Comment. Iliad. p. 381, 17. Cf. schol. Æschyl. Pers. 659: Βαλλήν ὁ βασιλεὺς λέγεται. Εὐφορίων δὲ φησι Θουρίων (Σορῶν; Φρυγῶν;) εἶναι τὴν διάλεκτον· ἔθεν καὶ Βαλληναῖον ὄρος, ὃ ἐστὶ βασιλικόν. || — τοῖς ἐγχωρίοις] = Exciderunt ea quæ referuntur ad declarandam causam, quare mons nomen Ballenæi acceperit. = Wyttenb. || — βαλλήν] βαλλήν Eustath.

XIII. ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ.

1. Σκάμανδρος ποταμός ἐστι τῆς Τρωάδος. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ξάνθος, μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Σκάμανδρος, Κορύβαντος καὶ Δημοδίκης παῖς, τῶν τῆς Ῥέας μυστηρίων τελουμένων αἰφνιδίως [τὴν θεάν] θεασάμενος, ἑμμανῆς ἐγένετο καὶ μὲθ' ὄρμης ἐπὶ Ξάνθον τὸν ποταμὸν ἐνεχθεὶς, ἑαυτὸν εἰς τοῦτον ἔβαλεν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Σκάμανδρος μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνῃ σείστρος καλούμενη, παραπλήσιος ἐρεβίνθῳ, κόκκους δὲ ἔχει σειομένους, ὅθεν τὴν προσηγορίαν ἔλαβεν· ταύτην οἱ κατέχοντες οὔτε φαντασίαν οὔτε θεὸν ὀφθέντα φοβοῦνται, καθὼς ἱστορεῖ Δημόστρατος ἐν β' περὶ Παταμῶν.

3. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Ἴδη, τὸ πρότερον δὲ ἔκαλετο Γάργαρον, ὅπου Διὸς καὶ Μητρὸς θεῶν βωμοὶ τυγχάνουσιν. Ἴδη δὲ μετωνομάσθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Αἰγέσθιος, ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Διὸς φοροῦ * κόρης Ἰδῆς ἐρασθεὶς συνῆλθε τῇ προειρημένῃ καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τοὺς εἰρημένους Ἰδαίους Δακτύλους. Γενομένης δ' αὐτῆς ἄφρονος ἐν τῷ τῆς Ῥέας αὐτῷ Αἰγέσθιος εἰς τιμὴν τῆς προειρημένης τὸ ὄρος Ἴδην μετωνόμασεν.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κρύβιος, ὃς μόνους τοῖς μυστηρίοις τῶν θεῶν φαίνεται, καθὼς ἱστορεῖ Ἡράκλειτος Σικυωνίος ἐν β' περὶ Λίθων.

XIV. ΤΑΝΑΙΣ.

1. Τάναϊς ποταμός ἐστιν τῆς Σκυθίας· ἔκαλετο δὲ πρότερον Ἀμαζόνιος διὰ τὸ τὰς Ἀμαζόνιας λουέσθαι ἐν αὐτῷ μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τάναϊς, Βηρωσοῦ καὶ Λυσίππης μιᾶς τῶν Ἀμαζόνων παῖς, σωφρονίστατος ὑπάρχων, τὸ γυναικεῖον γένος ἐμίσει, μόνον Ἄρη σεβόμενος, ἐν ἀτιμίᾳ δὲ εἶχεν καὶ τὸ γαμεῖν. Ἡ δ' Ἀφροδίτῃ ἐπιθυμίαν αὐτῷ τῆς μητρὸς ἐπέσκηψεν. Ὁ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντεμάχετο τῷ πάθει· νικώμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῶν οἰστῶν καὶ εὐσεβῆς διαμείναι βουλόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀμαζόνιον ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Τάναϊς μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ φυτὸν ἄλινδα καλούμενον· παρόμοια δὲ ἔχει τὰ φύλλα κράμβης. Τοῦτο λειοτριβοῦντες οἱ τὴν χώραν κατοικοῦντες ἀλείφονται τῷ

XIII. § 1. τὴν θεάν] suppl. e conj. Hercheri.

§ 2. σείστρος] σίστρος cod.; em. M. Eadem habes apud Pseudaristot. Mirab. c. 160 et Zonaram tom. 2, p. 1636.

§ 3. Γάργαρον] Τάρταρον cod.; em. G. || — ἐκ τοῦ διοφοροῦ (sic) codex. « Forte ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θεομοφόρου, vel ἐκ τοῦ Διὸς, κανηφόρου κόρης ἐρασθεὶς. » Wyttenbach, coll. 25, 1 : Διαμασακιδαν κανηφοροῦσαν βιασάμενος Hercherus pro κανηφόρου proponit κρηνη-

XIII. SCAMANDER.

1. Scamander Troadis fluvius est; prius Xanthus vocabatur; nomen vero mutavit hac de causa. Scamander, Corybantis et Demodices filius, quo tempore Rheæ mysteria celebrabantur, deam subito conspiciens furere coepit et cum impetu ad Xanthum fluvium devolutus, in eum se conjecit, qui hinc transnominatus est Scamander.

2. Nascitur in fluvio herba quam sistrum narrant, erebintho similis, acinos se moventes habens unde etiam nomen habet. Hanc qui possident, nec phantasmata nec deorum praesentias timent, ut narrat Demonstratus libro secundo De fluvii.

3. Adjacet fluvio Ida mons; prius vocabatur Gargarus; exstant in eo Jovis et Matris deorum aræ. Postea mutato nomine Ida dictus mons est hac de causa. Aegesthius, Jovis filius, Idæ puellæ amore captus concubuit cum ea genuitque Idæos quos vocant Dactylos; deinde vero quum Ida in Rheæ adyto dementia correpta esset (*evanuisset*?), Aegesthius in honorem ejus montem Idam denominavit.

4. Nascitur in Ida lapis crypbius, i. e. occultus, qui non nisi in deorum mysteriis apparet, ut narrat Heraclitus Sicyonius libro secundo De lapidibus.

XIV. TANAIS.

1. Tanais fluvius est Scythiæ; prius Amazonius vocabatur, quod in ipso lavarentur Amazones; mutavit vero nomen hac de causa. Tanais, Berossi et Lysippæ Amazonis filius, muliebri genus, quum esset continentissimus, oderat et solum Martem, spretis nuptiis, in honore habebat. Venus vero propriae matris ei desiderium immisit; cujus amorem initie viriliter ille respuit, sed necessitatis stimulis superatus, et volens in pietate et continentia permanere, se ipsum conjecit in fluvium Amazonium, qui ab eo Tanais denominatus est.

2. Nascitur in ipso planta halinda dicta, folia crambæ simillima gestans, quam illius regionis incolæ postquam contriverunt, ejusque succo se unxerunt,

φόρου. Possis : ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Διὸς σπόρου, vel Διός, [κάλλει δια]φόρου κόρης. || — ἄφρονος] « Vix dubitandum quin ab auctore fuerit ἀφανούς, ut in simili argumento c. 4, 3. » Wyttenbach.

§ 4. μόνους] μόνος cod.; em. R.

XIV. § 1. τὸ γαμεῖν] τοὺς γαμεῖν codex. Verba ἡ δὲ Ἀφροδίτῃ in codice ommissa manus secunda in margine adscripsit.

§ 2. ἄλινδα] Ἄλινδα legendum esse nomenque plantæ

χυλῶ καὶ θερμαινόμενοι τὸ ψύχος εὐρώστως καρτεροῦσιν. Καλοῦσι δὲ τῇ σφῶν διαλέκτῳ Βηρωσσοῦ ἔλαιον.

3. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ λίθος χρυσάλλω παραπλήσιος, ὡν ἀνθρωπόμομος, ἴσπερ μύμνος. Ὄταν δὲ ἀποθάνῃ βασιλεὺς, ἀρχαιρεσίας παρὰ τὸν ποταμὸν τελοῦσι· καὶ ὅς ἂν εὐρεθῇ τὸν λίθον ἐκεῖνον ἔχων, παραχρῆμα βασιλεὺς γίνεται, καὶ τὰ σκῆπτρα παραλαμβάνει τοῦ τελευτήσαντος, καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν γ' περὶ Φυτῶν μείνηται ὅτι τούτων καὶ Ἀριστόβουλος ἐν α' περὶ Λίθων.

4. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος, τῇ διαλέκτῳ τῶν ἐνοικούντων προσαγορευόμενον Βριξάβα, ὅπερ μεθερμηγεύμενον Κριοῦ μέτωπον· ὠνομάσθη δὲ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Φρίξος ἀποβαλὼν παρὰ τὸν Εὐξείνιον πόντον Ἕλληνα, τὴν ἀδελφὴν, καὶ διὰ τὰ δίκαια τῆς φύσεως συγχυμένους, ἐν ταῖς ἀκρωραῖαις λόφου τινὸς κατέλυσεν. Βαρβάρων δὲ τινῶν θεασαμένων αὐτὸν καὶ μεθ' ὅπλων ἀναβαινόντων, ὁ χρυσόμαλλος κριὸς προκύψας καὶ ἰδὼν τὸ πλῆθος τῶν ἐπερχομένων, ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρησάμενος διεγείρει τὸν Φρίξον ἀνπαυόμενον; καὶ ἀναλαβὼν τὸν προσηρημένον μέχρι Κόλχων εἰσήνεγκεν. Ὁ δὲ λόφος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Κριοῦ μέτωπον προσηγορεύθη.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη, τῇ διαλέκτῳ τῶν βαρβάρων φρίξα καλουμένη, ὅπερ μεθερμηγεύμενον ἴστιν μισοπόνθος· πηγᾶν δὲ ἴστι παρόμοιος, ἣν οἱ πρόγονοι κρατοῦντες, οὐδὲν ὑπὸ μητρυῶν ἀδικοῦνται· μάλιστα δὲ φύεται παρὰ [τῷ] Βορέου προσαγορευόμενον ἄντρον. Συλλεγομένη δ' ἴστι ψυχροτέρα χιόνος· θανάτῳ δὲ τινὶ ἐκ μητρυῶν ἐπιβουλὴ γίνεται, φλόγας ἀναδίδωσι· καὶ τοῦτο σύσσημον ἔχοντες οἱ φοβούμενοι τὰς ἐπιγεγαμημένας, ἐκκλίνοσι τῶν ἐπικειμένων φόβων τὰς ἀνάγκας, καθὼς ἱστορεῖ Ἀγάθων ὁ Σάμιος ἐν β' Σκυθικῶν.

XV. ΘΕΡΜΩΔΩΝ.

1. Θερμῶδων ποταμὸς ἴστι [τῆς] Σκυθίας, τὴν προσηγορίαν εἰληφὸς ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Κρύσταλλος· ἐκεῖνος γὰρ καὶ θέρους πῆσεται, τῆς τοποθεσίας τὴν τοιαύτην ἰδέαν διεξαγούσης· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. ***

ab urbe quadam Alinda repetitum suspicatur Hercherus. Novi Alindam Cariae, non vero Sarmatiae. Galindas inter Oceani Germanici accolae memorat Ptolem. 3, 5. Ceterum quum ad Rhipaeos montes, ex quibus Tanais defluit sec. Ptolemaeum Borusci habitent, cum eo gentis nomine composuerim Berossam, quod Noster priscum Tanaidis nomen Scythicum fuisse refert. || — ἔλαιον] = Malim : καλοῦσι δὲ τῇ σφῶν διαλέκτῳ **, ὅπερ μεθερμηγεύμενον ἴστι Β. ἔλαιον. Excidit vox Scythica.

calefacti frigus constanter perferunt. Vocatur ab iis propria dialecto Berossi oleum.

3. Crescit in ipso etiam lapis crystallo similis et in hominis modum coronatus. Rege defuncto quum novo creando regi habent comitia juxta fluvium, is qui hujus lapidis possessor reperitur, statim rex est sceptraque defuncti suscipit, ut narrat Ctesiphon tertio De plantis; Aristobulus quoque primo De lapidibus horum meminit.

4. Adjacet fluvio mons indigenarum lingua Brixaba vocatus, quæ vox significat Arietis Frontem. Dicitur autem ita est hac de causa. Phrixus, amissa in Ponto Euxino Helle sorore, et ut naturæ jus postulabat conturbatus, in cacumine montis cujusdam divertit. Quem quum barbari quidam vidiissent, et cum armis illuc ascendissent, aries aurei velleris prospectans advenientium multitudinem conspexit, exprimensque vocem humanam, Phrixum requiescentem excitavit, et excitatum Colchos usque detulit; unde collis Frons Arietis dicitur.

5. Provenit in eo herba quæ a barbaris Phrixia vocatur, id est, si vocabulum illud velis interpretari, malos odio prosequens. Rutæ similis est, et si a privitygnis corripitur, nequaquam iis novercæ officere possunt. Maxime vero provenit in antro quod vocant Boreæ, et dum colligitur nive frigidior est; at quum cuidam parantur insidiis a noverca, flammam edit; quod indicium ii qui supraductas uxores timent, habentes, imminenti timoris necessitatem evitant, ut testatur Agathon Samius secundo Rerum Scythicarum.

XV. THERMODON.

1. Thermodon Scythiæ fluvius est; prius Crystalus vocabatur, idque nominis ex eo accepit quod ipsa æstate congelatur, loci situ hanc rationem efficiente. Mutavit vero nomen hanc ob causam. ***

ΗΚΑΘΗΚΑ. || — εὐρεθῆ] εὐρη cod. em. G; εὐρη, deletio ἔχων, conj. R.

§ 5. σύσσημον] σύσημον cod.; em. M.

XV. § 1. τὴν προσηγορίαν... συγκυρήματος codex habet post v. Σκυθίας. Transposui, monente Herchero. || — θέρους] θέρα cod.; illud habet Eustathius ad Dionys. 783. Ex eodem petita sunt verba τὴν τοιαύτην ἰδέαν διεξαγούσης, pro quibus codex habet: τὴν ἰδέαν διεξαγούσης. Post verba αἰτίαν τοιαύτην versus triginta duo in codice desunt.

XVI. ΝΕΙΛΟΣ.

1. Νεῖλος ποταμός ἐστὶ τῆς Αἰγύπτου κατὰ πόλιν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Μέλαις ἀπὸ Μέλανος τοῦ Ποσειδῶνος· ὕστερον δὲ Αἴγυπτος ἐπεκλήθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Αἴγυπτος, Ἡφαίστου καὶ Λευκίππης παῖς, βασιλεὺς ἐπῆρχεν τῶν τόπων· δι' ἐμφύλιον δὲ πόλεμον μὴ ἀναβαίνοντος τοῦ Νεῖλου καὶ λιμῶ συνεχόμενων τῶν ἔγχωριων, ἔχρησεν ὁ Πύθιος τὴν εὐφορίαν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἀποτρόπαιον θεοῖς τὴν θυγατέρα θύσῃ. Θλιβόμενος δὲ ὑπὸ τῶν κακῶν ὁ τύραννος τοῖς βωμοῖς Ἀγανίππην προσήγαγε. Τῆς δὲ διασπασθείσης ὁ Αἴγυπτος δι' ὑπερβολὴν τῆς λύπης ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Μέλαινα· ἔς ἀπ' αὐτοῦ Αἴγυπτος μετωνομάσθη. Προσηγορεύθη δὲ Νεῖλος· δι' αἰτίαν τοιαύτην. Γαρμαθῶνη, τῶν κατ' Αἴγυπτον βασίλισσα τόπων, ἀποβαλοῦσα τὸν υἱὸν αὐτῆς Χρυσόχοαν, [ἐν] ἀκμῇ ἔφησον, μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐθρήνει συμπαθῶς τὸν προειρημένον. Ἴσιδος δὲ αἰφνιδίως ἐπιφανείσης, τὴν λύπην πρὸς καιρὸν ὑπερέθετο, καὶ προσποιητὴν χαρὰν σκηψαμένη τὴν θάδν ὑπεδέξατο φιλανθρώπως. Ἡ δὲ τὴν διάθεσιν τούτων ἀμείψασθαι βουλομένη τῆς εὐσεβείας Ὀσιρίδι παρακίλευσεν, ὅπως ἀναγάγῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐκ τῶν καταχθονίων τόπων. Τούτου δὲ ταῖς δεήσεσι τῆς γυναϊκὸς συμπερινεχθέντος, Κέρβερος, ὃν ἐνιοὶ καλοῦσιν Φοβερόν, ἐλάκτισεν· Νεῖλος δ' ὁ τῆς Γαρμαθῶνης ἀνὴρ αἰφνιδίως ἐνθεος γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν καλούμενον Αἴγυπτον, ἔς ἀπ' αὐτοῦ Νεῖλος μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κυάμφω παρόμοιος, ὃν ἐὰν κύνες ἴδωσιν, οὐχ ἄλακτοῦσι· ποιῶν δὲ [ἀριστά] πρὸς τοὺς δαιμονιζομένους· ἕμια γὰρ [αὐτὸν] προσταθῆναι ταῖς βίαις, ἀπέρχεται τὸ δαιμόνιον. Γεννῶνται δὲ καὶ ἄλλοι λίθοι, κόλλωτες καλούμενοι· τούτους κατὰ τὴν ἀσίβειαν* τοῦ Νεῖλου συλλέγουσαι χελιδόνες

XVI. NILUS.

1. Nilus Ægypti fluvius est juxta Alexandriam civitatem; qui dicebatur antea Melas a Melane Neptuni filio, postea vero vocatus fuit Ægyptus ob hanc causam. Ægyptus, Vulcani et Leucippes filius, Ægypti imperium tenuit. Quum autem ob civile bellum non exundaret Nilus, et fame premerentur indigenæ, respondit Pythius fertilitatem tunc demum futuram, quam rex averruncatricem deis natam sacrificasset. Aganippen itaque hic ad altaria duxit miseris et calamitatibus oppressus. Sed ea immolata tantum animo Ægyptus dolorem concepit, ut se ipsum in fluvium Melanem præcipitem dederit, qui ab eo vocatus est Ægyptus. Sumpsit vero postea nomen Nili hac de causa. Garmathone, Ægypti regina, amisso Chrysochoa filio in flore pubertatis, cum cum domesticis valde lugebat. At Iside ei apparente, merorem ad tempus remittens, deam humanissime excepit, fingens præsentiam illam sibi lætissimam esse. Quæ quum debitas horum pietati gratias reddere vellet, Osiridi præcepit, ut filium ex infernalibus locis reduceret. Eo autem ad mulieris preces se conformante, Cerberus, quem aliqui Phoberum, id est tremendum, appellant, allatrativ: unde Nilus Garmathonis maritus repentino percitus furore in fluvium Ægyptum se conjecit, qui ab eo Nilus est denominatus.

2. Producitur in ipso lapis fabæ speciem referens, quem canes si viderint, non allatrant. Juvat a dæmone possessos, ubi enim admotus est naribus, expellitur subito dæmonium. Reperiuntur illic etiam alii lapides collotes dicti, quos hirundines in** Nili colligunt, ex iisque murum ædificant Chelidonium

XVI. § 1. Μέλαις] Cf. Eustath. ad Dionys. 222. Melanem Neptuni filium e nympha quadam Chia habes etiam apud Pausan. 7, 4, 8; sed iste Melas ad Chii insulæ geographiam spectat. De Ægypto Melane v. Brugsch. Geogr. d. alten Ægypten p. 73. || — Νεῖλου] Μέλαινος? || — ἀποτρόπαιον] « Malum ἀποτροπαίον. » ΗΓΑΘΗΝΑ. conferens c. 23, 1, 23, 3 Parall. c. 19. 20. 35 apud Lydum De mens. fragm. Caseol. p. 113. || — Γαρμαθῶνη] Μενθῶνη Anonymus apud Leonem Allatium in Fabric. B. G. V, 2, p. 2; Ἀρμαθῶνη vel Ἀργανθῶνη conj. Hercher; an Γαρμανθῶνη? || — τόπων] τῶν τόπων cod. || — ἀποβαλοῦσα] sic Leo Allatius l. 1.; ἀποβάλλουσα cod. || — ἐν ἀκμῇ] vel sic vel ἀκμῆν leg. esse monuit Wytenbach; ἀκμῆ codex; ἀκμῆν RD. || — χαρὰν σκηψαμένη] χάριν σκηψαμένη codex, sed punctis supra i et e positis corrupta significantur. || — Ὀσιρίδι] Ὀσιριν codex. || — Νεῖλος δ' ὁ] Νεῖλος δὲ cod.; em. H.

§ 2. Ea quæ leguntur usque ad v. τὸ δαιμόνιον excerpterunt Aristot. Mirab. c. 166, Stobæus Flor 100, 16, Eustathius ad Dionys. Perieg. 226. || — ὃν ἐὰν] ὃν ἐν cod.; em. ex Eustathio. || — ἀριστά e Stobæo additum. || — αὐτὸν] additum e Stobæo || — ἀπέρχεται] sic etiam Aristot.; ἐξέρχεται Stob. || — ἀσίβειαν] Sic codex; ἀνάβειαν ex Wytenbachii conjectura receperunt Hercher et Dübner; contra Gilbertus Gaulminus conjecerat ἀσθίνειαν (quando non abundat aquis Nilus). Neutrum horum probabile est; videant acutiores. De re ita habet Plinius 10, 33, 49: In Ægypti Heracleatico ostio molem continuatione nidorum evaganti Nilo inexpugnabilem opponunt (sc. hirundines), stadii fere unius spatio, quod humano opere perfici non posset. In eadem juxta oppidum Copton insula est sacra Isidi, quam ne laceret amnis idem, muniunt opere, incipientibus vernis diebus, palea et stramentis rostrum ejus firmantes, continuat

κατασκευάζουσι τὸ προσαγορευόμενον Χελιδόνιον τεῖχος, ὅπερ ἐπέχει τοῦ ὕδατος τὸν βόζον καὶ οὐκ ἐξ κατακλυσμῶν φθείρεσθαι τὴν χώραν, καθὼς ἱστορεῖ Θράσυλλος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς.

3. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος, Ἄργιλλον καλούμενον ἀπ' αἰτίας τοιαύτης. Ζεὺς δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐκ Αὔκτου πόλεως Κρητικῆς Ἄργην νύμφην ἀρπάσας ἀπήνεγκεν εἰς ὄρος τῆς Αἰγύπτου, Ἄργιλλον καλούμενον καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱόν, καλούμενον Δίονυσον· ὃς ἀκμάσας εἰς τιμὴν τῆς μητρὸς τὸν λόφον Ἄργιλλον μετωνόμασεν· στρατολογήσας δὲ Πάνας καὶ Σατύρους [τοῖς] ἰδίοις σκῆπτροις Ἰνδοὺς ὑπέταξεν νικήσας οὐ καὶ Ἰθέριαν, Πάνα καταλίπεν ἐπιμελητὴν τῶν τόπων, ὃς τὴν χώραν ἀπ' αὐτοῦ Πανίαν μετωνόμασεν· ἦν οἱ μεταγενέστεροι παραγωγῶς Σπανίαν προσηγόρευσαν, καθὼς ἱστορεῖ Σωσθένης ἐν ἰγ' Ἰθερικῶν.

XVII. ΕΥΡΩΤΑΣ.

1. Εὐρώτας. ** Ἰμερος, Ταυγέτης νόμφης καὶ Λακεδαιμόνος παῖς, διὰ μῆτιν Ἀφροδίτης κατ' ἄγνοιαν ἐν παννυγίδι τὴν ἀδελφὴν Κλειδίην βιασάμενος ἐφθείρεν τῇ δὲ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν κατηχηθεὶς περὶ τῶν συμβεβηκότων καὶ ἀθυμήσας, διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Μαραθῶνα, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἰμερος μετωνομάσθη. Ὑστερον δὲ Εὐρώτας ἐκλήθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Λακεδαιμονίων πρὸς Ἀθηναίων πόλεμον ἔχοντων καὶ τὴν πανσέληνον περιμενόντων, Εὐρώτας, ὁ τῶν προειρημένων στρατηγός, καταφρονήσας πάσης δεισιδαιμονίας συνέβαλε τὴν παράταξιν, καίπερ ὑπὸ ἀστραπῶν τε καὶ κεραυνῶν καλυόμενος· ἀποβαλὼν δὲ τὸ στράτευμα, καὶ λύπη συσχεθεὶς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν (τὸν Ἰμερον), ὃς ἀπ' αὐτοῦ Εὐρώτας μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος περικεφαλαῖα παρόμοιος, θρασυδαίλος προσαγορευόμενος· ἅμα γὰρ σελπιγγοῦ ἀκούειν ἐπὶ τὴν ὄχθην προχωρεῖ· τῶν δ' Ἀθηναίων ὀνομασθέντων, (καὶ) εἰς τὸν βυθὸν ἄλλεται. Κεῖνται δὲ πολλοὶ καθιερωθέντες ἐν τῷ ναῶ τῆς Χαλκιοῦκου Ἀθηνᾶς, καθὼς ἱστορεῖ Νικάνωρ ὁ Σάμιος ἐν β' περὶ Ποταμῶν.

3. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Ταυγετον προσονομαζόμενον, τὴν προσηγορίαν εἰληφὸς ἀπὸ Ταυγέτης νόμφης, ἦν ὁ Ζεὺς βιασάμενος ἐφθείρεν· ἥ δὲ λύπη συσχεθεὶσα βρόχῳ τὸν βλον περιέγραψεν ἐν ἀκρωρείαις ὄρους Ἀμυκλαίου, ὅπερ ἀπ' αὐτῆς Ταυγετον προσονομάσθη.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη, καλούμενη χα-

dictum, qui cohibet aquarum impetus ac prohibet ne regio diluvio corrumpatur, ut docet Thrasyllus in *Ægyptiacis*.

3. Adjacet ipsi mons Argillus ob hanc causam vocatus. Juppiter amoris desiderio percussus, ex Lycto Cretæ civitate Argem nympham rapuit, eamque in Argillum (?) montem Ægypti duxit, ubi filium sustulit, quem dixere Dionysum. Verticem ille, quem ad ætatis florem pervenisset, in honorem matris Argillum vocavit. Coacto autem Panum et Satyrorum exercitu, sceptre suo Indos subjecit, devictaque Iberia Panem illorum locorum præsidem reliquit, qui regionem a se ipsa Paniam nominavit; unde posterī sumpta derivatione Spaniam eam appellarunt, ut refert Sosthenes libro XIII Rerum Ibericarum.

XVII. EUROTAS.

1. Eurotas [*fluvius est Laconicæ, olim Himerus vocatus ob hujusmodi causam.*] Himerus, Taygete nymphæ et Lacedæmonis filius, ob infensam sibi Venerem inscius in pervigilio sororem Cleodicen vitavit; sequenti autem die comperta rei veritate, in extremam tristitiam redactus, præ mœroris violentia præceps delatus est in fluvium Marathonem, qui ab eo dictus est Himerus. Postea vero Eurotas ideo vocatus est. Quum Lacedæmonii contra Athenienses bellum gererent, et plenilunium exspectarent, Eurotas illorum imperator, spreta omni superstitione, instructum exercitum commisit in pugnam, licet obstarent fulmina et fulgura. Sed amisso exercitu, vehementi cruciatus mœrore, se ipsum coniecit in fluvium Himerum, qui ab eo nuncupatus est Eurotas.

2. Nascitur in eo lapis galeæ similis, Thrasylleus dictus, quasi audax una et timidus; nam statim atque tubam audit, prosilit ad ripam; at Atheniensium pronunciatō nomine, mergitur in profundum. Extant non pauci ex illis lapidibus consecrati in templo Palladis Chalcioæ, ut testatur Nicanor Samius secundo De fluminibus.

3. Adjacet ei mons Taygetus, sic dictus a Taygete nymphæ, quæ a Jove vitata et vi doloris superata, reste finivit vitam in cacuminibus montis Amyclæi, qui ab ea Taygetus fuit denominatus.

4. Nascitur in ipso planta charisia dicta, quam

p: r triduum noctibus tanto labore, ut multas in opere c: nori constat.

§ 3. Αἰγύπτου, Ἄργιλλον] Aliud montis nomen desiderari patet; fortasse Νουατον vel Νόσιον. In seq. pro Ἄργιλλον exspectabas Ἄργεννον vel Ἀργιννον, si quidem Ἄργη, nymphæ nomen, recte habet. || — τοῖς ante βίους additum e conj. Hercheri.

XVII. § 1. Initio segminis nonnulla brevior omnis videtur.

§ 2. ἀκούειν] ἀκούει cod.; em. R.

§ 3. ἀπὸ Ταυγέτης τῆς v: cod.; em. G.

§ 4. Χαρίσια] sic Pseudaristot. Mirab. c. 163, ubi eadem; Χαρίσιον codex, cujus in margine prima manu scriptum: βοτάνη ἐν τῷ ὄρει χαρίσιος. Mox articulum

ρισία, ἣν [αἱ] γυναῖκες ἕαρος ἀρχομένου τοῖς τραγῆ-
λοις περιάπτουσι καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν συμπαθέστερον
ἀγαπῶνται, καθὼς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν α' περὶ Ὀρῶν.
Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριθέστερον Σωσθένης ὁ Κνί-
διος, παρ' οὗ τὴν ὑπόθεσιν εἶληφεν Ἑρμογένης.

XVIII. INACHOS.

1. Ἰναχος ποταμός ἐστι τῆς Ἀργείας χώρας·
ἐκαλεῖται δὲ τὸ πρότερον Καρμάνωρ. Ἀλιάκμων δὲ
τῷ γένει Τιρύνθιος ἐν τῷ Κοκκυγίῳ ποιμαίνων ὄρει
καὶ κατ' ἀγνοίαν τῇ Ἡρᾷ συγγινόμενον τὸν Δία θεα-
σάμενος ἐμμανῆς ἐγένετο καὶ μεθ' ὀμῆς ἐνεχθεὶς
ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Καρμάνωρα, ὃς ἀπ' αὐτοῦ
Ἀλιάκμων μετωνομάσθη· προσηγορεύθη δὲ Ἰναχος δι'
αἰτίαν τοιαύτην. Ἰναχος, Ὀκεανοῦ παῖς, φθαρῆσις
τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἰούς ὑπὸ Διὸς, τὸν θεὸν βλασφή-
μοις λοιδορίαις ἐπέπλητταν κατόπιν ἀκολουθῶν· ὃ δὲ
ἀναξιοπαθήσας ἐπεμψεν αὐτῷ Τισιφόνην, μίαν τῶν
Ἑρινύων· ὅφ' ἦς ἐξοιστρηλατούμενος ἔβαλεν ἑαυ-
τὸν εἰς ποταμὸν Ἀλιάκμονα, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἰναχος
μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη κύνουρα καλου-
μένη, πηγάνῳ προσόμοιος· ἦν αἱ γυναῖκες, ὅταν ἀκιν-
δύνως ἐκτρῶσαι θελήσωσιν, ἐν ὄνῳ βεβρεγμένην τοῖς
ὄμφαλοις ἐπιτιθέασιν.

3. Εὐρίσκειται δ' ἐν αὐτῷ καὶ λίθος βηρύλλῳ πα-
ρόμοιος· ὃν ἐὰν κρατήσωσιν οἱ ψευδομαρτυρεῖν ἐθέλον-
τες, μέλας γίνεται. Κεῖνται δὲ πολλοὶ ἐν τῷ ταμένει
τῆς Προσυμναίας Ἡρας, καθὼς ἱστορεῖ Τιμόθεος ἐν
Ἀργολικοῖς· μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀγάθων ὁ Σά-
μιος ἐν β' περὶ Ποταμῶν. Ἀγαθοκλῆς δ' ὁ Μιλήσιος
ἐν τοῖς περὶ Ποταμῶν φησὶ, τὸν Ἰναχὸν διὰ πανουρ-
γίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντα, ξηρὸν γενέσθαι.

mulieres ineunte vere collo appendunt, et vehemen-
tius ita a viris amantur, ut auctor est Cleanthes primo
De montibus. Eadem uberius narrat Sosthenes Cni-
dius, a quo sumpsit argumentum Hermogenes.

XVIII. INACHUS.

1. Inachus Argivæ regionis fluvius est; antea dictus
est Carmanor. Haliacmon Tirynthius genere, quum
in Coccygio monte pasceret, et per incitiam Jovem
cum Junone rem habentem vidisset, furiosus evasit,
et cum impetu delatus se ipsum in fluvium Carma-
norem præcipitavit, qui ab eo Haliacmon vocatus est.
Inachus autem dictus tandem est ob hanc causam.
Inachus, Oceani filius, vitata a Jove filia sua Io,
deum injuriis et contumeliis increpabat a tergo se-
quens; at quum non potis esset talia pati Juppiter, Ti-
siphonem Erinnyum unam ad ipsum misit; a qua sti-
mulatus se ipsum conjecit in fluvium Haliacmonem
quem ab eo postea vocavere Inachum.

2. Nascitur in ipso herba cynura dicta, rutæ simi-
lis, quam mulieres, quum sine periculo volunt
abortare, vino irriguam umbilico imponunt.

3. Invenitur et in ipso lapis beryllo similis, qui
niger efficitur, si, qui falso testari volunt, eum te-
nuerint. Horum lapidum multos exstare in templo
Junonis Prosymnææ, refert Timotheus in Argolicis,
et Agathon Samius, qui de his mentionem fecit in
secundo De fluminibus. Agathocles vero Milesius in
his quæ de fluminibus scripsit, narrat, Inachum ob
calliditatem a Jove percussum fulmine, fuisse exsicca-
tum.

inseuit R. || — ἀγαπῶνται] ἐρῶνται Aristot. Ceterum
Charisiam herbam Hercherus fictam esse putat e
Charisia urbe, quam imas Taygeti radices attigisse
dicit. Quo commento facile caremus, præsertim quum
Charisia, Arcadiæ urbs, ad Taygetum nihil pertineat.

XVIII. § 1. Καρμάνωρ e margine codicis insertum.
Complura excidisse cur statuamus, nihil cogit. || —
Κοκκυγίῳ] Τιρύνθιος ὃς ἐν τῷ Κοκκύνῳ cod.; em. G. ||
τῇ Ἡρᾷ] τῇ Πέρᾳ cod.; em. Hemsterhusius ad Lucian.
tom. 1, p. 251. Dein συγγινόμενος cod.; em. G. || —
Ἀλιακμῶν] = Haliacmonis originem Spanhemius in
Callimachi hymn. in Pallad. 50 p. 586 egregie sic
enodavit: « Mitto quod Argivus Inachus Ἀλιάκμων
primum dictus statuatur in libello De fluviiis, qui
Plutarcho tribuitur; quo ad dictum paulo ante La-
cmon, e quo Argivi Inachi fontes eruebat Sophocles,
Amphilochici autem Hecatæus, adludi continuo vi-
detur. » Hæc longius petita sunt. Quemadmodum
Inachi Argivi nomen in Epiroticæ regionis fluvium
translatum est quo tempore ibi Argos Amphilochicum

conditum est, similiter Noster cum Inacho Argivo
componit Haliacmonem Macedoniæ fluvium, quoniam
in ejus convalle erat Argos Oresticum, quod ab Ar-
giviis Inachi accolis conditum esse ferebatur.

§ 2. Eadem Stobæus 100, 10 || — προσόμοιος] πα-
ρόμοιος Stobæus, ut ceteris locis Plutarchus. Dein δτ'
ἄν et θελήσωσιν codex; θελωσιν Stob.

§ 3. Ἀγαθοκλῆς δ' ὁ [δὲ cod.] Μιλήσιος etc.] Hæc ad
finem segminis primi legi velis. De fabula confer Pau-
saniam 2, 15, 5: Τοῦτον δὲ (sc. Ἰναχὸν) Ποσειδῶνι καὶ
Ἡρᾷ δικάσαι περὶ τῆς χώρας, σὺν δὲ αὐτῷ Κηρισίῳ τε καὶ
Ἀστερλίῳ· κρινάντων δὲ Ἡρας εἶναι τὴν γῆν, οὕτω σφισιν
ἀφανίσαι τὸ ὕδωρ Ποσειδῶνα. Καὶ διὰ τοῦτο οὕτω Ἰναχος
ὕδωρ οὕτω ἄλλος παρέχεται τῶν εἰρημένων ποταμῶν, ὅτι μὴ
ἕσαντος τοῦ θεοῦ· θέρος δὲ ἄρα σφισιν ἐστὶ τὰ βεῦματα,
πλὴν τῶν ἐν Λέρνῃ. Ad eandem fabulam accommodata
esse quæ de lapide in falsorum testium manibus colo-
rem mutante leguntur, probabilis sententia est Her-
cheri; videlicet Inachum Neptuno ψευδομαρτυρίαν se-
cisse videri διότι τὴν χώραν Ἡρας ἐμαρτύρησεν εἶναι.

1. Παράκεινται δ' αὐτῷ ὄρη Μυκῆναι τε καὶ Ἀπέσαντος καὶ Κοκκύγιον καὶ Ἀθηναίων, τὰς προσηγορίας εὐληφότεα διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Τὸ μὲν Ἀπέσαντον ἑκαλεῖτο πρότερον Σελήναιον. Ἦρα γὰρ παρ' Ἦρακλέους δίκας βουλομένη λαβεῖν συνεργὸν παρέλαβε τὴν Σελήνην ἢ δὲ ἐπιωδαῖς χρησαμένη μάγοις ἀφροῦ κλιστην ἐπλήρωσεν, ἐξ ἧς γεννηθέντα λέοντα μέγιστον Ἴρις ταῖς ἰδίαις ζώναις ἐπισφίγγασα κατήνεγκεν εἰς ὄρος Ὀφελτιον· ὃ δὲ ποιμένα τινὰ τῶν ἐγγωρίων Ἀπέσαντον σπαράξας ἀνεῖλεν· κατὰ δὲ θεῶν πρόνοιαν ὁ τόπος Ἀπέσαντος ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Δημόδοκος ἐν α' Ἡρακλείας.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Σελήνη καλουμένη· τὸν δὲ καταφερόμενον ἀπ' αὐτῆς ἀφρόν περι τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους οἱ ποιμένες αἰρόντας ἀλείφουσι τοὺς πόδας, καὶ οὐδὲν ἢ πὸ τῶν ἑρπετῶν ἀδικαῖνται.

6. Μυκῆναι δὲ ἑκαλοῦντο τὸ πρότερον Ἄργιον ἀπὸ Ἄργου τοῦ πανόπτου· μετωνομάσθη δὲ Μυκῆναι δι' αἰτίαν τοιαύτην. Περσεύς Μίδουσαν ἀποκτείναντος, Σθενὸ καὶ Εὐρυάλη ὡς τῆς προειρημένης ἀδελφῆς τῆς παρονευμένης τὸν ἐπίβουλον ἐπαδίωνον· γενόμενα δὲ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ ἀπαλπίσασαι τῆς συλλήψεως, διὰ τὴν συμπάθειαν μυκηθμὸν ἀνέδωκαν· οἱ δ' ἐγγωρίοι τὴν ἀκρώρειαν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Μυκῆνας μετωνόμασαν, καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Ἐφέσιος ἐν α' Περσίδος.

7. Χρύσερμος δὲ ὁ Κορίνθιος ἐν α' Πελοποννησιακῶν ἱστορίας μὲνηται τοιαύτης. Περσεύς φερομένου μεταῦρου καὶ κατὰ τὸν λόγον γενομένου τοῦτον ἐξέπεσεν αὐτοῦ τῆς λαθῆς τοῦ ξίφους ὁ μύκης. Γοργοφόνος δὲ, ὁ βασιλεὺς Ἐπιδαυρίων, ἐκπεσὸν τῆς ἀρχῆς λαβε χρησμὸν, ἐμπεριελθεῖν τὰς Ἀργολικὰς πόλεις καὶ σπου ἀν εὐρῆ ξίφους μύκητα, ἐκεῖ κτίσαι πόλιν. Γενόμενος δὲ κατὰ τὸ Ἄργιον ὄρος καὶ εὐρῶν τὴν ἑλεφαντίνην λαθὴν πόλιν ἔκτισεν, ἣν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος προσηγόρευσε Μυκῆνας.

8. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κορύδας καλούμενος, τῇ χροῇ κοραζός· ὃν ἐὰν εὕρῃς καὶ ἔχῃς ἐν τῷ σώματι περικείμενος, κατ' οὐδὲν φοβῆ τὰς τετραπόδας ὄψεις.

9. Τὸ δ' ὄρος ** Ἀπέσαντος τοῦ Ἀκρίστου. Κυνηγετῶν γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ πατήσας ἑρπετῶν δηλητήριον ἐτελεύτησεν· ὃ δὲ βασιλεὺς τὸν υἱὸν θάψας

4. Adjacent ipsi montes Mycenæ et Apesantus et Cocygium et Athenæum; qui ita appellati fuere ob hanc causam. Apesantus prius Selenæus dicebatur. Juno enim, quum de Hercule poenas sumere vellet, Lunam in auxilium advocavit; quæ arte magica utens, cistam spuma replevit, unde progenitum immanem leonem Iris proprio cingulo irretitum in montem Opheltium deduxit; ubi ille pastorem quendam indigenam nomine Apesantum dilaniavit; ex quo deorum providentia locus deinde Apesantus dictus est, ut narrat Demodocus libro primo Heracleæ. [*Huc transponenda quæ leguntur § 11.*]

5. Nascitur in eo herba selena sive luna dicta, cujus spuma æstatis initio collecta pastores unguunt pedes; quo facto, a reptilibus non læduntur.

6. Mycenæ prius dicebantur Argium ab Argo oculatissimo; deinde nomine mutato Mycenæ dictæ sunt hanc ob causam. Perseum, Medusæ interfectorem, Stheno et Euryale, Medusæ sorores, tanquam insidiatorem persequentes quum ad hunc verticem venissent, abjecta illius assequendi spe, propter animorum affectum ediderunt mugitum, indigenæ vero ab eo casu Mycenæ montem appellarunt, ut narrat Ctesias Ephesius libro primo Perseidis.

7. Chrysermus vero Corinthius libro primo Peloponnesiacorum talem habet historiam. Quum Perseus sublimis ferretur et ad hunc montem appulisset, decidit forte gladii quem ferebat capulum. Gorgophono autem Epidauriorum regi regno expulso respondit oraculum, ut Argolicas circumiret civitates, et urbem conderet ubi gladii capulum offenderet. Quum ergo ad Argium montem venisset ibique capulum eburneum reperisset, urbem condidit quam ab eventu Mycenæ nominavit.

8. Nascitur in eo lapis corybas dictus, coracino colore; quem si inveniat aliquis et corpori annexum habeat, non timebit visiones horrendas.

9. Monti autem *Apesanto nomen dedit* Apesantus Acrisii filius, qui venans ibi quum venenatum protrivisset pedibus serpentem, occubuit. Rex vero, tumu-

§ 4. Ἀπέσαντος] = Legebatur Ἀπαίσαντος. Epsilon in proximis ter restituimus. = ΗΕΑΘΗΕΑ. Dein Κοκκύγιον cod. Huic segmini subjungenda est altera de Apesante historia, quæ in codice legitur infra § 9, sed quam præpositam olim fuisse segmini quinto nexus rerum docet, uti monuit Maussacus. Ceterum de Apesante cf. quæ citantur ad Herodori fr. 9 in Fr. hist. t. II, p. 30, et ap. Curtium in libro de Peloponneso 2, p. 510. 587.

§ 6. Σθενὸ] σθενὸ cod.; em. G. Cf. similem fabulam ap. Steph. Byz., sec. quam Mycenæ dictæ sunt ἀπὸ τοῦ μυκησασθαι τὴν Ἴδω, βουὸν ἐκεῖ γενόμενον.

§ 7. ἐξέπεσεν ὁ μύκης] Cf. Hecatæi fr. 360; Eustathius ad II. p. 219, 27 ed. Basil.; Stephan. Byz. v. Μυκῆναι; Nicander Alexiph. v. 103 ibique schol. || — μύκητα] μύκηνα codex; τὸν μυκῆν dixit Hecatæus.

§ 9. Supplendum esse in hac sententiam: Τὸ δ' ὄρος [Ἀπέσαντον ὀνομάσθη ἀπὸ] Ἀπέσαντου τοῦ Ἀκρίστου monuerunt Wyttenbachius aliique. Præterea mentionem auctoris, ex quo altera hæc de Apesanto historia, post § 4 inserenda, repetita sit, excidisse probabiliter censet Hercherus, adeo ut ipse scriptor pro more suo ita dedisse videatur: Ὁ δεῖνα δὲ ἱστορίας μὲνηται τοιαύ-

[τὸν] λόφον Ἀπέσαντον μετωνόμασεν, καλούμενον Σελινούντιον.

10. Ὅρος δὲ Κοκκύγιον διωνομάσθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ζεὺς Ἦρας τῆς ἀδελφῆς ἱρασθεὶς καὶ δυσπώμενος τὴν ἀγαπωμένην ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς Ἄρη τὸ γ' οὖν καλούμενον ὄρος Λυρκήιον ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Κοκκύγιον ὀνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Ἀγαθώνυμος ἐν Περσηίδι.

11. Φύεται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρον, παλίνουρος καλούμενον· ἐφ' ᾧ ἂν τι καθίσῃ τῶν ἀλόγων ζώων, ὡς ὑπὸ ἔξου κατέχεται, πάρεξ κόκκυγος· τούτου γὰρ φεΐδεται καθὼς [ἱστορεῖ] Κτισσιφῶν ἐν α' περὶ Δένδρων.

12. Ἀθηναῖον δὲ ὄρος ἔλαβε τὴν προσηγορίαν ἀπὸ Ἀθηνᾶς μετὰ γὰρ τὴν τοῦ Ἰλίου πόρθησιν Διομήδης εἰς Ἄργος ὑποστρέψας, εἰς τὸν Κεραύνιον ἀνέβη λόφον καὶ τέμενος Ἀθηνᾶς κατασκευάσας τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς θεᾶς Ἀθηναῖον μετωνόμασεν.

13. Γεννᾶται δ' ἐν τῇ ἀκρωτεῖα ρίζα παρόμοιος πηγῶν ἦν ἐὰν γυνὴ φάγῃ τις κατ' ἀγνοίαν, ἐμμανῆς γίνεται· καλεῖται δὲ Ἀδράστεια, καθὼς ἱστορεῖ Πηλείμαχος ἐν β' Νόστων.

XIX. ΑΛΦΕΙΟΣ.

1. Ἀλφειὸς ποταμὸς ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας κατὰ Πίσαν τῆς Ὀλυμπίας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Στύμφηλος ἀπὸ Στυμφήλου τοῦ Ἄρεως καὶ Δορμοθείας παιδός. Ὅστος γὰρ τὸν υἱὸν Ἀλκμαίωνα τὸν φιλιππον ἀποβαλὼν καὶ ἀθυμία συσχεθεὶς ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Νύκτιμον· δε (καὶ) ἀπ' αὐτοῦ Στύμφηλος μετωνομάσθη. Ἀλφειὸς δὲ ἐκλήθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀλφειὸς εἷς τῶν τὸ γένος ἀφ' Ἡλίου καταγαγόντων ἀμιλληθεὶς Κερκάρῳ τῷ ἀδελφῷ περὶ ἀρχῆς, ἀνεῖλε τὸν προειρημένον καὶ ὑπὸ Ποιῶν ἐλαυνόμενος ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Νύκτιμον, δε (καὶ) ἀπ' αὐτοῦ Ἀλφειὸς μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ βοτάνη κενχρίτις προσαγορευομένη, μελικήρῳ παρόμοιος· ἦν οἱ ἱατροὶ καθέψοντες πσιεὶν διδάσαι τοῖς ἀπηλοτριωμένους ἔχουσι τὰς φρένας καὶ ἀπαλλάττουσιν αὐτοὺς τῆς μανίας, καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ἐν α' περὶ Ποταμῶν.

της. Ἀπέσαντος ὁ Ἀκρισοῦς κυνηγετῶν κατ' ἐκεῖνον κτλ.

§ 10. διωνομάσθη, codex; malis ὀνομάσθη. || — Post vocem ἀγαπωμένην nonnulla exciderunt, quae hunc fere in modum scripta fuisse censet Hercherus: εἰς κόκκυγα μετέβαλε τὴν μορφήν τοῦ σώματος. Δεχθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Ἦρας εἰς τοὺς κόλπους συνεγένετο τῇ προειρημένῃ καὶ ἐγέννησεν κτλ. Cf. Aristoteles apud schol. Theocrit. 15, 64: Βουλόμενος ἀφανῆς γενέσθαι (ὁ Ζεὺς) καὶ μὴ ὀφθῆναι ὑπ' αὐτῆς (τῆς Ἦρας) τὴν ὄψιν μεταβάλλει εἰς κόκκυγα καὶ καθέεται εἰς ὄρος, ὃ πρότερον μὲν Θόραξ ἐκαλεῖτο, νῦν δὲ Κόκκυξ. Pausan. 2, 36, 2. || — Ἄρη vel fort. Ἄρην] ἄρρεν cod. et edit. || — Λυρκήιον] Λυρκίον cod.; em. Hercher. Sane quidem Lyrceus longe distat a Coccygio prope Hermionem sito; at talia non premenda sunt in Nostro

lato filio, Selinuntium collem Apesantum ex eo vocavit.

10. Mons Coccygius ob hanc causam ita est appellatus. Juppiter Iunonis sororis suae amore captus, quum amatam exorasset, in cuculum conversus ex ea Martem sustulit; mons autem Lyrceius dictus, ab hoc eventu denominatus est Coccygius, ut narrat Agathonymus in Perseide.

11. Nascitur in eo arbor nomine palinurus, cui si mutorum animalium quoddam insederit, tanquam a visco detinetur, excepto cuculo: ei enim parcat, ut testatur Ctesiphon primo De arboribus.

12. Athenæus vero mons a Minerva nomen accepit. Post Ilii namque excidium Diomedes Argos reversus in Ceraunium collem ascendit, et ibi aedificato Minervæ sacrario, montem a dea Athenæum nominavit.

13. Crescit in ejus cacumine radix rutæ similis; quam si per ignorantiam forte mulier quæpiam comederit, evadit furiosa; nomen autem illi radici est Adrastia, ut docet Plesimachus (Lysimachus?) secundo Redituum.

XIX. ALPHEUS.

1. Alpheus Arcadiæ fluvius est, juxta Pisam Olympiæ, qui prius Stympheus dictus est, a Stympheo Martis et Dormotheæ filio. Hic enim amisso Alcmaeone filio equorum amante, et animo consternatus, se ipsum projecit in fluvium Nyctimum, qui ab eo dictus est Stympheus. Postea vero Alpheus vocatus est ob hanc causam. Alpheus, unus ex his qui a Sole originem ducunt, quum de imperio cum Cercapho fratre contenderet, eum interfecit, et a Furiis actus se ipsum in fluvium Nyctimum (imo Stympheum) conjecit, qui ab eo postea denominatus est Alpheus.

2. Nascitur in hoc fluvio herba cenchrithis dicta, favi speciem referens, quam decoctam medici iis qui alienata sunt mente, potandam præbent, et ab insania eos liberant, ut docet Ctesias primo De fluminibus.

qui diversissima componere solet. || — Περσηίδι] Περσίδι cod.; em. Hercher.

§ 11. παλίνουρος? An παλιούρος? Herch. || — ἱστορεῖ] supplevit Hudson.

§ 12. Ἀθηναῖον] De hoc Argolidis monte non constat. Ad eum Argorum urbis collem qui erat juxta Larissam arcem, nomen retulit Boblaye, incerta sane conjectura. V. Curtius Pelopon. 2, p. 560.

§ 13. Πηλείμαχος] Notus est Lysimachus Νόστων scriptor; quare hujus nomen reponendum Maussacus censuit probabiliter.

XIX. § 1. Δορμοθείας] = An Δωροθείας? = Hercher.; Δερκοθείας? Δορκοθόης? || — ὅστος γὰρ τὸν φιλιππον τὸν υἱὸν Ἀλκμαίωνα codex; transposuit Wytttenba-

3. Παράκειται δὲ ὄρος καλούμενον ἀπὸ αἰτίας τοιαύτης. Μετὰ τὴν γιγαντομαχίαν Κρόνος τὰς Διὸς ἀπαλλὰς ἐκαλίνων εἰς ὄρος παραγένετο Κροῦρον, ὃ ἀπ' αὐτοῦ Κρόνιον μετωνόμασε· λαθὼν δὲ πρὸς ὄλιγον καιρὸν καὶ ἀφορμῆς δραξάμενος διῆρεν εἰς Καύκασον τῆς Σκυθίας.

4. Γενῆται δ' ἐν τῷ ὄρει τούτῳ κύλινδρος καλούμενος λίθος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· δασύς γὰρ ἂν ἐστράφη Ζεὺς ἢ βροντήσῃ, τοσαυτάκις ἀπὸ τῆς ἀκρωρείας διὰ φόβον κυλλεται, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν α' περὶ Λίθων.

XX. ΕΥΦΡΑΤΗΣ.

1. Εὐφράτης ποταμὸς ἐστὶ τῆς Παρθίας κατὰ Βαβυλῶνα πόλιν· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Μῆδος ἀπὸ Μῆδου τοῦ Ἀραξέρξου παιδός. Οὗτος γὰρ δι' ἐπιθυμίαν τὴν Κορδίου θυγατέρα Ῥωξάνην βιασάμενος διέφθειρεν τῇ δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν ζητούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως πρὸς κόλασιν, φόβῳ συσχεθεὶς ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Ξαράνδαν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μῆδος ὠνομάσθη. Προσηγορεύθη δὲ Εὐφράτης δι' αἰτίαν τοιαύτην. Εὐφράτης, Ἀρανδάκου παῖς, τὸν υἱὸν Ἀξούρταν εὐρῶν μετὰ τῆς μητρὸς ἀναπαύμενον καὶ ὑπολαθὼν ὑπάρχειν τῶν πολιτῶν τινα, διὰ ζήλου μισοπονηρίαν σπασάμενος τὸ ξίφος ἐλαιμοτόμησεν αὐτόν. τῆς δ' ἀνεπίστου πράξεως γενόμενος αὐτόπτης διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Μῆδον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Εὐφράτης μετωνομάσθη.

2. Γενῆται δ' ἐν αὐτῷ λίθος ἀτίτης καλούμενος· ὃν αἱ μαιαὶ ταῖς δυστοκούσαις ἐπὶ τὰς γαστέρας ἐπιτίθειαι καὶ παραχρῆμα τίττουσιν ἄτερ ἀλγηδόνος.

3. Juxta situs est mons Cronius, id est Saturnius, ea de causa ita vocatus. Post Gigantomachiam Saturnus Iovis minas declinans, ad montem Cturum pervenit, quem a se denominavit Cronium; quum autem per aliquod tempus latuisset, rapta occasione divertit in Caucasum montem Scythiae.

4. Provenit in eo monte lapis quem ab eventu cylindrum vocant; nam quotiescumque fulgurat aut tonat Juppiter, toties a cacumine præ timore volvitur, ut narrat Dercyllus primo de Lapidibus.

XX. EUPHRATES.

1. Euphrates Parthiae fluvius est juxta Babylonem urbem, qui antea dictus est Medus a Medo Artaxerxis filio. Hic enim quum præ amore Rhoxanen Cordyæ filiam vi illata stuprasset, sequenti die a rege, ut poenas lueret, quæsitus, et metu percussus, se ipsum dedit præcipitem in fluvium Xarandam, quem ab eo postea vocare Medum. Euphrates autem dictus est ob hanc causam. Quum Euphrates Arandacæ filius Axurtam filium cum matre requiescentem offendisset, et quendam e civibus eum esse existimasset, stricto gladio ob zelotypiam ipsum jugulavit. Cujus inperatæ actionis quum se vidisset auctorem, præ morore extremo se conjecit in fluvium Medum, qui ab eo appellatus est Euphrates.

2. Nascitur in illo lapis aetites dictus, quem obstetricæ mulierum, quæe difficulter pariant, ventri imponunt, et statim sine dolore parturiunt.

chius. || — τῶν τὸ γένος] τὸ γένος τῶν cod.; em. G. || — ἀρχῆς] ἀρετῆς cod.; em. W. || — τὸν εἰρημένον] τὸν προεῖρ. Hercher, quia sic solet Noster. || — Ποινῶν] ποινῶν cod.; em. W. || — Νόκτιμον] Deb. Στόμφηλον. Ceterum Nyctimi nomen ad subterraneum Alphei cursum referendum. Vid. Curtius *Pelop.* 1, p. 274.

§ 3. Κροῦρον] Ἀρκτοῦρον leg. suspicatur Hercher. « Auctorem, inquit, qui verbis μετὰ τὴν ... Σκυθίαν aperte respexit quinti capitis verba μετὰ τὴν ... Κόφτης, etiam Arcturi nominis, quo his ibi usus erat, memorem fuisse idque Cronio monti, de cujus antiquo nomine laboraret, imposuisse vel maxime credibile est. » Fieri sane potest ut quo quid ineptius, tanto sit in Nostro credibilis. Quodsi nomen montis aliunde notū perperam in Cronium translatum esset, pro Κροῦρον conjiceres Κότωρον aut Τομοῦρον sive Τμῶρον.

§ 4. κύλινδρος] Gellium 6, 2 confert Maussacus partum apposite.

XX. § 1. δι' ἐπιθυμίαν] δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν auctor dicit 5, 3, 8, 1, 16, 1, quod hoc quoque loco reponi vult Hercherus. || — Ῥωξάνην βιασάμενος] βιασ. Ῥωξ. cod. || — Ξαράνδαν] Ξαράνδαν conj. Quatremère ap. Bast. Epist. crit. p. 13. || — Ἀρανδάκου] Φαρκινδάκης inter nomina Persica occurrit ap. Æschyl. Pers. 31

et 949. || — αὐτόπτης] αἴτιος codex; em. Wyttenbach., collato c. 22, 1.

§ 2. sqq. Eadem habet Stobæus Floril. 100, 11 sq. || — ἀτίτης] Stobæus, ἀτιτῆς codex. Cf. Dioscorides 5, 160: ἀτίτης λίθος, ὃ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἤχον ἀποτελῶν ὡς ἔτερον ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων, κατόχιον ἐμβρόων ἐστίν, ὅταν ὀλισθηραὶ ᾖσιν αἱ μίτραι, παραπτόμενος ἀριστερῷ βραχίονι· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἀποτίξεως ἄρας ἐκ τοῦ βραχίονος, περιλαπτε τῷ μηρῷ καὶ ἐκτὸς ὠδίνων τίξεται. E Dioscoride sua petivit Marbodens Galbus in Dactylothea c. 26, citante Maussaco.

§ 3. ἀλλά] sic Stobæus; ἔλλα codex. Illud prætulit Hercherus, forsitan ἀλλά scribendum esse suspicans, adeo ut non barbara, sed mere græca vox esset. Scilicet ἀλλά Hesychius interpretatur ἄγαν ζέον, θερμὸν ἢ ζηρόν. || — ὄπισθιν] τίθωσιν Stobæus, qui deinde habet ἀπαλλάσσονται. || — τῆς ἐπισημασίας om. Stob.

§ 4. Δριμύλον Stobæus, Δριμύλλον codex. Illud est græcum vocabulum. Nostro tamen loco quid scripserit auctor in medio relinquendum est. || — ἐν ταῖς βασιλείαις] « Cujus autem regionis popularis eas (sc. nostri libelli nugæ) composuerit, non tatum est divinare, nisi quis ex certis scriptoris vocabulis ac significatibus

3. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ βοτάνη ἀξάλλα καλουμένη, μεθερμηγευσμένη θερμὸν ταύτην οἱ τεταρταίζοντες, θαν ἐπὶ τοῦ στήθους θῶσιν, ἀπαλλάττονται παραχρῆμα τῆς ἐπισημασίας, καθὼς ἱστορεῖ Χρῦσαρμος Κορίνθιος ἐν ιγ' περὶ Ποταμῶν.

4. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Δριμύλον καλούμενον, ἐν ᾧ γινώσκειται λίθος σαρδόνυχι παρόμοιος, ᾧ οἱ βασιλεῖς ἐν ταῖς βασιλείαις χρῶνται· ποιεῖ δὲ ἀριστα πρὸς ἀμβλυωπίας εἰς ὕδωρ θερμὸν βαλλόμενος, καθὼς ἱστορεῖ Νικίας ὁ Μαλλώτης ἐν τοῖς περὶ Λίθων.

XXI. ΚΑΙΚΟΣ.

1. Κάϊκος ποταμὸς ἐστὶ τῆς Μυσίας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Ἀστραῖος ἀπὸ Ἀστραίου τοῦ Ποσειδῶνος. Οὗτος γὰρ παννυχίδος Ἀθηνᾶ τελομένης Ἀλκίππην τὴν ἀδελφὴν κατὰ ἀγνοίαν βιασάμενος ἐφθειρεν καὶ ἀφαίλετο τῆς προσημμένης τὸν δακτύλιον· τῇ δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν ἐπιγνοὺς τὴν σφραγίδα τῆς θυγατρὸς, διὰ λύπης ὑπερβολῆν ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἀδουρον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀστραῖος μετωνομάσθη· προσηγορεύθη δὲ Κάϊκος δι' αἰτίαν τοιαύτην. Κάϊκος, Ἐρμού καὶ Ὀκυρρῶς παῖς Νύμφης, Τίμανδρον ἕνα τῶν εὐγενῶν φονεύσας καὶ τοὺς προσήκοντας αὐτῷ φοβούμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀστραῖον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Κάϊκος μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ μήλων, ἔχων ἀντὶ καρποῦ [πλήθος] λιθαρίων· ἐκ τούτων μέλανά τινα τυγχάνει παρόμοια πυροῖς, ἅπερ οἱ Μυσοὶ ῥίπτουσιν εἰς ἡροτριωμένην χώραν· κἄν μὲν ἀφορία μέλλη γίνεσθαι, [ἐμ]μένει τῷ τόπῳ τὸ βληθέν· ἐὰν δ' εὐκαρπίαν σημαίῃ, τὰ λιθάρια δίκην ἀκρίδων ἐλλεται.

3. Φύεται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ βοτάνη ἡλιφάρμακος καλουμένη, ἣν οἱ ἱατροὶ τοῖς αἰμορραγοῦσιν ἐπιτιθέασιν καὶ τῶν φλεβῶν μεσολαβοῦσιν τὴν ἔκρυσιν, καθὼς ἱστορεῖ Τιμαγόρας ἐν α' περὶ Ποταμῶν.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Τεύθρας καλούμενον ἀπὸ Τεύθραντος, τοῦ Μυσῶν βασιλέως, ὃς κυνηγεσίας

3. Provenit in eo etiam herba quæ axalla (*axalea*?) dicitur, id est calidum; quam si qui quartana laborant, in pectore posuerint, paroxysmo statim liberantur, ut narrat Chrysermus Corinthius libro decimo tertio De fluminibus.

4. Adjacet ei mons Drimylus dictus, in quo nascitur lapis sardonichi similis, quo utuntur reges in diadematis suis. Multum autem confert, si in aquam tepidam conjiciatur, medendæ oculorum hebetationi, ut narrat Nicias Mallotes in libris De lapidibus.

XXI. CAICUS.

1. Caicus, Mysiæ fluvius, prius dicebatur Astræus ab Astræo Neptuni filio. Hic enim quum in Minervæ pervigilio Alcippen sororem nescius vi compressisset, et ejus anulum abstulisset, sequenti die agnito consanguineæ signaculo, præ doloris vehementia se dedit præcipitem in fluvium Adurum, qui dictus ab eo est Astræus. Deinde vero Caicus denominatus est hæc de causa. Caicus, Mercurii et Ocyrrhœ nymphæ filius, occiso Timandro quodam nobili, quum parentes ejus et cognatos formidaret, se ipsum coniecit in Astræum fluvium, qui ab eo Caicus dictus est.

2. Nascitur in fluvio papaver, quod fructus loco habet lapillorum copiam; ex his nigri quidam sunt triticis similes, quos Mysi in aratam terram projiciunt; jam si sterilitas futura est, manent in eodem loco in quem coniecti sunt; sin fertilitas, lapilli locustarum instar exsiliunt.

3. Nascitur in eo etiam herba helipharmacus dicta, quam medici imponunt sanguinis fluxu laborantibus, ut sanguinis et venis effluxum intercipient, ut narrat Timagoras libro primo De fluminibus.

4. Adjacet fluvio mons Teuthras dictus a Teuthrante rege, qui quum venationis gratia in montem

ausit conjectare: ut ταῖς βασιλείαις more lapidis Rossettani de diadematis regum Asiaticorum dixit, ubi Wytttenbachio mirere commentum τοῖς βαλανελοῖς ar-rississe. » ΒΕΡΝΗΑΡΔΥ. Analect. in Geogr. Min. p. 29. Quenam sint βασιλείαι in capitis ornatu regum Ægyptiorum fuse explicuit Letronnius ad inscript. Rosett. lin. 43 sqq. Usurpat eo sensu hoc vocabulum de Ægyptia regina loquens Diodorus 1, 47, et de Batto Cyrenæo exponens Aristoteles apud schol. Aristophan. Plut. 926. V. Stephan. Thesaur. vol. 2, p. 162, B. || — ἀμβλυωπίας Stobæus, ut codex habet c. 8, 2; hoc loco codex ἀμβλωπλαν. || — Μαλλώτης] Μαλλώτης codex.

XXI. § 1. Cf. Stobæus Flor. 100. 17. || — ἔστι ante τῆς Μυσίας additum e Stobæo. || — εἰς τὸν Ἀστραῖον] εἰς τὸν κυρταῖον cod.; em. M.

§ 2. ἀντὶ καρποῦ [πλήθος] λιθαρίων] ἀντὶ καρποῦ λίθων (sic) codex. Quod inserui πλήθος vocabulum, inter

καρπ. et λίθ. facile excidit. Pro λίθων sequentia postulant λιθαρίων. Wytttenbachius coniecit: ἔχων ἀντὶ καρποῦ σπέρματα ὅμοια λιθαρίοις, quod admitti non posse monet Hercherus, qui ipse proponit: ἔχων ἀντὶ καρποῦ λίθων ἐν τούτῳ μέλανά τινα [λιθάρια] τυγχάνει. || — πυροῖς] λύραις cod.; em. Hercherus, qui prius coniecerat δλύραις. Ceterum conferre aliquatenus licet quæ de lithospermo herba habet Plinius 27, 74, § 98, coll. Dioscoride 5, 26. || — οἱ Μυσοὶ] ἡμῖσι cod., em. G. — || ἐμμένει] μένει cod.; em. Hercher.; μένει ἐν τόπῳ cod. W.

§ 3. ἐν αὐτῷ additum e Stobæo 100, 17. || — ἡλιφάρμακος]. Sic Stobæus; φάρμακος cod. Quidnam auctor dederit, nescimus. Persicæ folia hæmorrhagiæ medentur sec. Plin. 23 § 132. Hercherus fort. leg. putat ἑλιφρακος (*salvia*). || — αἰμορραγοῦσιν Stobæus, αἰμορροῦσας codex; ἐπιτιθέασιν Stobæus, τιθέασιν cod.; ἔκρυσιν Stob., ἔκρυσιν cod.

χάριν εἰς Θράσυλλον ὄρος ἀναβάς καὶ θεασάμενος ὑπερμεγέθη κάπρον, ἐδίωκεν αὐτὸν μετὰ τῶν δορυφόρων· ὁ δὲ φθάσας κατέφυγεν ὡς ἰκίτης εἰς τὸ τῆς Ὀρθωσίας Ἀρτέμιδος ἱερόν· βιαζομένων δὲ πάντων εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν, ὁ οὖς ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρησάμενος ἐξάκουστον ἀνέκραγεν· Φεῖσαι, βασιλεῦ, τοῦ θρέμματος τῆς θεᾶς· μετεωρισθεὶς δὲ Τεύθρας ἀνέβλεν τὸ ζῶον. Ἄρτεμις δὲ μισοπονήρως ἐνεγκοῦσα τὴν πρᾶξιν, τὸν μὲν κάπρον ἀνεζωπύρησεν· τῷ δὲ παραιτῶν τοῦ συγκυρήματος ἄλφον μετὰ μανίας ἐπεμφε. Δυσωπούμενος δὲ τὸ πάθος ἐν ταῖς ἀκρωρειαῖς διέτριβεν. Λυσίππη δὲ, [ἡ] τοῦ προειρημένου μήτηρ, κατηχηθεῖσα περὶ τῶν συμβεβηκότων, εἰς τὴν ἕλην ἔδραμα, συνεπισπωμένη μάντιν τὸν Κοιράνου Πολύιδον· παρ' οὗ πᾶσαν πολυπραγμονήσασα τὴν ἀλήθειαν, βουθυσιαῖς τῆς θεᾶς ἐξιλάσατο τὴν μισοπονηρίαν· καὶ ἀπολαβοῦσα τὸν υἱὸν σωφρονοῦντα, βωμὸν ἰδρύσατο Ἀρτέμιδος Ὀρθωσίας· κατεσκεύασε δὲ καὶ κάπρον χρύσειον, [εἰς] προτομὴν ἀνθρώπου ἡσκημένον. Οὗτος μέχρι νῦν [ἔσπερ] διωκόμενος, κυνηγῶν εἰσελθόντων εἰς τὸν ναὸν, φωνὴν ἀναδίδωσι « φεῖσαθε ». Τεύθρας δὲ παρ' ἑλπίδα τὴν ἀρχέτυπον μορφὴν ἀναλαβὼν, τὸ ὄρος μετωνόμασε Τεύθραντα.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος ἀντιπαθῆς καλούμενος, ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς ἀλφούς καὶ λέπρας δι' οἴνου τριβόμενος καὶ τοῖς πάσχουσιν ἐπιτιθέμενος, καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Κνίδιος ἐν β' περὶ Ὀρῶν.

XXII. ΑΧΕΛΦΟΣ.

1. Ἀχελῷος ποταμὸς ἐστὶ τῆς Αἰτωλίας· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Θέστιος δι' αἰτίαν τοιαύτην. Θέστιος, Ἄρεως καὶ Πεισιδίκης παῖς, διὰ τινὰ περίστασιν οἰκιακὴν ἀποδημήσας εἰς Σικυῶνα καὶ ἱκανὸν χρόνον διατρίψας, ὑπέστρεψεν εἰς τὸ πατρῶον ἔδαφος· εὐρῶν δὲ τὸν υἱὸν Καλυδῶνα μετὰ τῆς μητρὸς ἀναπαυόμενον καὶ μοιχρὸν εἶναι δοξάς, κατ' ἀγνοίαν ἐγονοκτόνησε· τῆς δὲ ἀνεπίστου πράξεως αὐτόπτης γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ἄξενον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Θέστιος μετωνομάσθη. Προσηγορεύθη δὲ Ἀχελῷος ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ἀχελῷος, Ὀκεανοῦ καὶ Ναιδὸς σύμφης παῖς, τῇ θυγατρὶ Κλητορίᾳ κατ' ἀγνοίαν συνερχόμενος καὶ ἀθυμία συσχεθεὶς, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς

§ 4. καλούμενος e Stobæo additum. || — φεῖσαι] φεῖσαι cod.; em. in edit. Lips. anni 1778. || — κάπρον] ταῦρον Aristot. Mirab. c. 175, ubi hæc: 'Ἐν Ἀρτέμιδος Ὀρθωσίας βωμῷ ταῦρον ἴστασθαι χρύσειον, ὃς, κυνηγῶν εἰσελθόντων, φωνὴν ἐπαφῆσιν. || — εἰς ante v. προτομὴν inseruit W. Deinde codex: οὗτος μέχρι νῦν διωκόμενος ὑπὸ κυνηγῶν, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν, etc., quæ patet mutanda esse in sententiam eorum quæ apud Aristotelem leguntur, uti fecit Hercher., qui verba [ἔσπερ] διωκόμενος transposuit post verba εἰς τὸν ναὸν. || — φεῖσαθε] ἴδισθε cod.; em. W.

Thrasyllum ascendisset, et immanem aprum percipisset, cum stipatoribus cum insectus est; sed venatores præveniens aper supplex confugit in Dianæ Orthosiae templum: quo quum omnes vi conarentur ingredi, usus est ille humana voce et alte exclamavit: « Parce, rex, alumno deæ. » Teuthras vero impetu abreptus animal interfecit. At Diana rem moleste ferens, aprum suscitavit et casus auctori impetiginem cum furore immisit. Quem morbus ille abhorrens, in montium cacuminibus commorabatur præ pudore. Lysippe autem, ejus mater, quum ea quæ contigerant didicisset, silvam celeriter petiit, vatem Polyidum, Cœrani filium, secum ducens; a quo veritatem omnem edocta sacrificiis deæ iram placavit, et recuperato filio menti sanæ reddito, Dianæ Orthosiae aram consecravit et aureum aprum curavit faciendum humanam faciem referentem. Is etiamnum, venatoribus templum ingredientibus, quasi illi ipsum persequerentur, vocem « Parcite » emitit. Teuthras autem priori præterspem forma recuperata, montem a se nominavit Teuthrantem.

5. Nascitur in eo antiphates lapis, qui cum vino tritus sanat vitiligines et lepras, ut narrat Ctesias Cnidius libro secundo De montibus.

XXII. ACHELOUS.

1. Achelous fluvius est Ætolie; antea Thestius vocabatur hac de causa. Thestius, Martis et Pisidices filius, postquam ob quandam affectionem domesticam peregrinatus Sicyonem longum satis tempus ibi commoratus esset, in paternum solum reversus est; ubi quum filium Calydonem simul cum matre decumbentem offendisset, eum mœchum esse existimans, occidit inscius. Intellecto autem facinore insperato, in Axenum fluvium se conjecit, qui ab eo denominatus est Thestius. Postea idem dictus est Achelous hac de causa. Achelous, Oceani et Naidis nymphæ filius, habita cum filia Cletoia per inscitiam re, præ mœ-

§ 5. καλούμενος] προσονομαζόμενος Stobæus 100, 18. De antipathe lapide cf. Dioscorides 5, 140. || — λέπρας] λεπρούς cod.; em. G. Verba καὶ τοῖς πάσχουσι ἐπιτιθέμενος, Hercherus e Stobæo addidit.

XXII. § 1. Κλητορίᾳ sive Κλειτορίᾳ legendum esse pro Κλητορίᾳ, quod codex præbet, monet Hercherus. Alia Acheloi filia, sec. Clement. Homil. 5, 13. p. 672, B. et Recognit. 10, 22 p. 318, D, erat Eury-medusa, Myrmidonis mater, quæ eadem Κλητορος filia dicitur in schol. Clement. Alex. p. 109, notante Ungero in Theban. Parad. p. 460.

ποταμὸν Θέσιον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀγελῶος μετανομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ τοῦτω βοτάτη ζάκλον καλούμενη, παρόμοιος ἐρίῳ. Ταύτην τρίψας ἂν εἰς οἶνον βάλῃς, ὕδωρ γίνεται καὶ τὴν μὲν ὀσμὴν ἔχει, τὴν δὲ δύναμιν οὐκ ἔχει.

3. Εὐρίσκεται δὲ [ἐν αὐτῷ] καὶ λίθος πελιδῶς τῷ χρώματι, λιουργός καλούμενος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· ἐὰν γὰρ βάλῃς αὐτὸν εἰς θρόνιον, δι' ἔρωτος ἔνωσιν τὸ σχῆμα λαμβάνει καὶ ἄργιον* γίνεται, καθὼς ἱστορεῖ Ἀντισθένης ἐν γ' Μελεαγρίδος. Μέννηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Διοκλῆς ὁ Ἐβόδιος ἐν τοῖς Αἰτωλικῶς.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Καλυδῶν καλούμενον, τὴν προσηγορίαν εἰληφὸς ἀπὸ Καλυδῶνος, τοῦ Ἄρειος καὶ Ἀστυνόμης παιδός. Ὄθος γὰρ κατ' ἄνοιαν λουομένην ἰδὼν Ἄρτεμιν, τὴν μορφήν τοῦ σώματος μετέβαλεν εἰς πέτραν· κατὰ δὲ πρόνοιαν θεῶν τὸ ὄρος καλούμενον Γυρὸν ἀπ' αὐτοῦ Καλυδῶν μετανομάσθη.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη μύωψ προσαγορευομένη· ἢν ἐὰν τις εἰς ὕδωρ βαλὼν νίψῃται τὸ πρόσωπον, ἀποβάλλει τὴν δρασιν, Ἄρτεμιν δὲ ἐξίλασάμενος ἀνακτᾶται τὸ φῶς, καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' Αἰτωλικῶν.

XXIII. ΑΡΑΞΗΣ.

1. Ἀράξης ποταμὸς ἐστὶ τῆς Ἀρμενίας, τὴν προσηγορίαν εἰληφὸς ἀπὸ Ἀράξου τοῦ Πύλου. Ὄθος γὰρ πρὸς Ἀρβήλον τὸν πάππον ὑπὲρ σκήπτρων ἀμιλλώμενος, αὐτὸν κατετόξευσε· ποινηλατούμενος δὲ ὑπὸ Ἐρινύων, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Βάκτρον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀράξης μετανομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν α' Περσικῶν.

Ἀράξης, Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς τοὺς πλησιόχωρους Πέρσας πόλεμον ἔχων, καὶ τῆς παρατάξεως παρελκομένης, χρησμοὶν ἔλαβεν, αὐτὸν ἔσεσθαι τῆς νίκης ἔγκρατῆ, ἐὰν θεοῖς ἀποτροπαίους θύσῃ δύο τὰς εὐγενεστάτας παρθένους. Ὁ δὲ διὰ φιλότεκνον εὐνοίαν τῶν ἰδίων θυγατέρων φεισάμενος, ἐνὸς τῶν ὑποτεταγμένων κόρας περιβλέπτους τοῖς βωμοῖς προσάγαγὼν ἀνεΐλεν. Μνησάλκης δὲ, ὁ τῶν φονευ-

rore in Thesium fluvium se conjecit, qui ab eo vocatus est Achelous.

2. Nascitur in fluvio herba zaclum dicta, lanae similis, quam si tritam in vinum conjeceris, vinum statim fit aqua, et odorem quidem, non autem vires conservat.

3. Invenitur in eo etiam lapis colore lividus, linnurgus ab eventu dictus. Eum enim si in linteolum jeceris, per amoris necessitudinem formam ejus assumit et ** fit, ut narrat Antisthenes libro tertio Meleagridis. Diligentius vero de his exponit Diocles Rhodius in Aetolicis.

4. Adjacet fluvio mons Calydon dictus, nomen hoc nactus a Calydone Martis et Astynomes filio. Hic enim quum ex improviso Dianam lavantem se conspexisset, in lapidem commutatus est; mons vero antea Gyrys dictus, deorum providentia ab eo Calydon vocatus est.

5. Nascitur in eo herba myops dicta, quam si quis in aquam jecerit et faciem deteraserit, visum amittit, sed lumina recuperat postquam Dianam placaverit, ut narrat Dercyllus libro tertio rerum Aetolicarum.

XXIII. ΑΡΑΞΕΣ.

1. Araxes Armeniae fluvius est, ita dictus ab Araxe Pylis filio. Hic enim quum de imperio adversus Arbelum avum suum pugnaret, eum sagitta confodit; sed a Furiis vexatus in Bactrum fluvium se jecit, qui ab ipso Araxes transnominatus est, ut narrat Ctesiphon libro primo Rerum Persicarum.

Araxes Armeniorum rex, quum acies traheretur, oraculo didicit victoria se potiturum, si diis avertuntoribus duas nobilissimas virgines sacrificaret. Ille vero, propriis filiabus ob paternum amorem pepercit, et cujusdam e subditis filias pulcritudine conspicuas ad aras duxit mactavitque. Quod aegre ferens Mnesalces, mactatarum pater, ad tempus quidem textit injuriam, arrepta autem opportunitate, ex insidiis

§ 2. ζάκλον] = Legendum forte ζάγκλον; sed nihil pertendo. = MAUSSACUS.

—§ 3. ἄργιον] = Wyttienbachius ἀράχνιον latere censet, λίνον vir doctus in Thes. Didot. vol. 5, p. 314. Totum locum sine suspitione nota citavit Hemsterhusius in eodem Thes. vol. 3, p. 1202. Fortasse καὶ θρόνιον ἀραιὸν γίνεται. Cf. Dioscor. 5, 26: ἔνδησον θρόνιον ἀραιῶ. Id. 5, 50. 102, 3. 87. = НЕСЧЕН. In mentem venerat: τὸ σχῆμα [τοῦ νήματος] λαμβάνει καὶ [λίνο] ἀραιὸν γίνεται, vel τὸ χρώμα λαμβάνει καὶ ἄργος γίνεται, sed his et similibus conjecturis haud apparet quo

pacto linnurgus lapis dictus sit. Quare in hanc potius sententiam corrigendum esse suspicor: τὸ στήμα [δια]λαμβάνει vel τὸν στήμονα sive τὰ στημόνια διαβαίνει καὶ λιουργεῖον γίνεται, stamina teli dispescit et radius textorius fit.

§ 5. βοτάνη ἢ μύωψ cod.; em. R.

XXIII. § 1. αὐτὸν κατετόξ.] αὐτῷ x. cod.; em. G. || — Περσικῶν. Ἀράξης] = Inter has voces excidit nomen alterius auctoris cum hac solenni formula: ... δὲ ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. = WYTTIENB. || — προσάγαγὼν] προσάγων cod.; em. R. || — περιβλέπτους] κάλλει

θεισῶν πατήρ, βαρέως ἤνεγκεν τὴν πράξιν, πρὸς καιρὸν στέξας τὴν ὕβριν· ἀφορμῆς δὲ δραξάμενος ἐξ ἐνέδρας τὰς τοῦ τυράννου θυγατέρας ἀπέκτεινε, καὶ καταλιπὼν τὸ πατρῶιον ἔδαφος εἰς Σκυθίαν ἐπλευσεν. Ἀράξης δὲ περὶ τῶν συμβεβηκότων κατηχηθεὶς καὶ ἀθυμία συσχεθεὶς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ἄλμον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀράξης μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνῃ ἀράξα καλουμένη τῇ διαλέκτῳ τῶν ἐγχωρίων, ἥτις μεθερμηνευομένη λέγεται μισοπάρθενος· ἅμα γὰρ εἰρεσθῆναι τὴν προειρημένην ὑπὸ παρθένων, αἵματος ποιησαμένη καταφορὰν μαραινέται.

3. Καὶ λίθος δὲ [ἐν αὐτῷ] γεννᾶται σικύωνος καλούμενος μελάγχρους. Οὗτος ὅταν τις χρῆσιμὸς ἀνθρωποκτόνος ἀπέσῃ, τοῖς βωμοῖς τῶν ἀποτροπαίων θεῶν ἐπὶ θυεῖν ἐπιτίθεται παρθένων. Τοῦ δὲ ἱερέως αὐτοῦ τῇ μαχαίρᾳ θιγόντος, αἵματος ἔκρυσσι γίνεται σαφιλῆς. Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὴν δεισιδαιμονίαν τελέσαντες μετ' ὀλολυγῶν ἀναχωροῦσι, τὸν λίθον πρὸς τὸν ναὸν προσενέγκαντες, καθὼς ἱστορεῖ Δωρόθεος ὁ Χαλδαῖος ἐν β' περὶ Λίθων.

4. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Διορφὸν καλούμενον ἀπὸ Διορφου τοῦ γεγενοῦς, περὶ ὃ φέρεται ἱστορία τοιαύτη. Μίθρας υἱὸν ἔχειν βουλόμενος καὶ τὸ τῶν γυναικῶν γένος μισῶν πέτρα τινὶ προσεξέθορεν. Ἐγκυος δὲ ὁ λίθος γενόμενος μετὰ τοῦς ὄρισμένους χρόνους ἀνέδωκε νέον τοῦνομα Διορφον· ὃς ἀκμάσας καὶ εἰς ἀμιλλαν ἀρετῆς τὸν Ἄρη προκαλεσάμενος ἀνηρέθη· ὁὗτος κατὰ πρόνοιαν θεῶν εἰς ἐμῶνυμον ὄρος μετεμορφώθη.

5. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ δένδρον βοῖξ παραπλήσιον, καρπὸν δ' ἄφθονον τρέφει μήλων τὴν γεῦσιν ἔχοντα, σταφυλῇ παρόμοιον. Ἐκ ταύτης τῆς ὀπώρας πέπειρον ἔάν τις καθελὼν ὀνομάσῃ τὸν Ἄρη, γίνεται κρατούμενος χλωρός, καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν ιγ' περὶ Δένδρων.

XXIV. ΤΙΓΡΙΣ.

1. Τίγρις ποταμὸς ἐστὶ τῆς Ἀρμενίας, τὸν ῥοῦν καταφέρων εἰς τε τὸν Ἀράξην καὶ τὴν Ἀρσακίδα λίμνην· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Σόλλαξ, ἔπειρ μεθερμηνευμένον ἐστὶ κατωφερῆς· ὀνομάσθη δὲ Τίγρις δι' αἰτίαν τοιαύτην. Διώνυσος κατὰ πρόνοιαν Ἑρας ἐμμανῆς

περιβλέπτ. habes c. 4, 1 et in Parall. min. c. 21 et 33 || — Ἄλμον G; ἄλμον (sic) cod.

§ 3. θυεῖν] δυοῖν G. || — ἔκρυσσι] ἔκλυσι eod.; em. Reinesius, coll. 21, 3; ἐκχυσσι conj. Wyttenbach. || — τρόπῳ] χρόνῳ cod.; em. W.

§ 4. Διορφον] Διμορπον conj. Hercher (V. Dübner. Prolegg. ad Plut. p. IX), fortasse propterea quod γηγενεῖς passim διμορφοί fuisse dicuntur. Quum terrigena noster potius e montis nomine fictus esse videatur, proponerem Διόρυφος, nisi abstinere conjecturis in talibus praestaret. || — προσεξέθορεν]

filias tyranni necavit, relictoque natali solo in Scythiam navigavit. Araxes autem, iis quae gesta erant comperitis, praemore se in Halmum fluvium jecit, qui de eo Araxes dictus est.

2. Nascitur in eo herba indigenarum λευγα araxa dicta, quod nomen si interpreteris, significat virgines odio persequentem; simulac enim a virginibus inventa fuerit, profluxum sanguinis efficit et marcescit.

3. Nascitur in eodem etiam lapis sicyonus dictus, colore niger. Is, si quando accidat ut de homine mactando moneat oraculum, in aris deorum averruntatorum a duabus deponitur virginibus; ubi si sacerdos eum cultro attingat, ingens sanguinis copia profluit. Religione sic perfuncti cum ulutibus recedunt lapidemque ad templum transferunt, ut narrat Dorotheus Chaldaeus libro secundo de lapidibus.

4. Adjacet fluvio mons Diorphus dictus a Diorpho terrae filio, de quo haec historia narratur. Mithras quum filium habere cuperet, et tamen muliebri genus odio prosequeretur, semen emisit ad rupem, quae gravis facta post statutum tempus filium edidit nomine Diorphum; hic in flore juventutis constitutus, a Marte, quem in virtutis bellicae certamen provocaverat, occisus est et deorum providentia in montem cognominem transformatus.

5. Nascitur in eo arbor malo punicae similis, quae largam malorum copiam praebet, similem uvis gustum habentium. Ex ea fructus maturus et concoctus si ab aliquo decerpatur Martem invocante, virescit decerptus, ut narrat Ctesiphon libro decimo tertio De arboribus.

XXIV. TIGRIS.

1. Tigris fluvius est Armeniae, defluens in Araxem et Arsacidem paludem; prius Sollax vocabatur, id est, si vocem interpreteris, deorsum tendens. Dictus autem Tigris est hanc ob causam. Bacchus Junonis ira insaniens terram et mare circumibat, ut a morbo

προσεξέθορεν cod.; em. Dodwellus et Wyttenbach.

XXIV. § 1. Ἀρσακίδα] Est lacus qui apud Ptol. 5 2 p. 356, 29 ed. Wilb. Ἄρσισσα (Ἄρσισα, Ἀρήσα v. l.), apud Strabonem Ἀρσηνή, vocatur. Cf. not. ad Dionys. 165. Noster num Ἀρσανίδα dederit, quaeritur. || — Σόλλαξ] Σόλαξ Eustathius ad Dionys. Per. 976 p. 389, 44. Reapse nomen ad fluvium Tigridi se miscentem pertinere videtur, qui vocatur Σόλα apud Isidorum in Mans. Parth. c. 2 (G. Min. tom. 1, p. 250, 1), Σόλας (Σόλας, Δόλας var. lect.) ap. Stephan. Byz. v. Ἀπέμεια, Dialas apud Ammian. 23, 6,

γενόμενος, περιήρχετο γῆν τε καὶ θάλατταν, ἀπαλαγῆναι τοῦ πάθους θέλων· γενόμενος δὲ ἐν τοῖς κατ' Ἀρμενίαν τόποις καὶ τὸν προειρημένον ποταμὸν διελθεῖν μὴ δυνάμενος, ἐπεκαλέσατο τὸν Δία· γενόμενος δὲ ἐπήκοος ὁ θεὸς, ἐπεμψεν αὐτῷ τίγριν, ἐφ' ἧς ἀκινδύνως προσενεχθεὶς, εἰς τιμὴν τῶν συμβεβηκότων τὸν ποταμὸν Τίγριν μετωνόμασεν, καθὼς ἱστορεῖ Θεόφιλος ἐν α' περὶ Αἰθίων. Ἐρμησιάνναξ δὲ ὁ Κύπριος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Διώνυσος ἐρασθεὶς Ἀλφειδοῖας νόμφης καὶ μήτε δούροις μήτε δεήσσει πείσαι δυνάμενος, εἰς (τὴν προειρημένην) τίγριν μετέβαλε τὴν μορφήν τοῦ σώματος· καὶ φόβῳ πείσας τὴν ἀγαπωμένην, ἀνέλαβεν αὐτήν· καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ κομισίας ἐγέννησεν υἱὸν Μῆδον· δεξιμάσας εἰς τιμὴν τοῦ συγκυρήματος τὸν ποταμὸν Τίγριν μετωνόμασεν, καθὼς ἱστορεῖ Ἀριστῶνμος ἐν γ' *.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος μυνδᾶν καλούμενος, πάνυ λευκός· ὃν ἐὰν κατέχη τις, οὐδὲν ἐπὶ θηρίων ἀδιμάεται, καθὼς ἱστορεῖ Λέων ὁ Βυζάντιος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν.

3. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Γαύρανον καλούμενον ἀπὸ Γαυράνου τοῦ Ῥωξάνου σατράπου· δεξιμάσας ὡν πρὸς τοὺς θεοὺς, τῆς ἀμοιβαίας ἐτυχε χάριτος. Μόνος [γάρ] ἐκ πάντων τῶν Περσῶν τριακοσίοις ἔτασι ζήσας καὶ ἄτερ νόσου τινὸς τελευτήσας, ἐν ταῖς ἀκρωρείαις τοῦ Μασσωροῦ ταφῆς ἤξιώθη πολυτελοῦς· κατὰ δὲ πρόνοιαν θεῶν τὸ ὄρος ἀπ' αὐτοῦ Γαύρανον μετωνόμασθη.

4. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη κριθῆ παρόμοιος ἀγρία· ταύτην οἱ ἐγχώριοι θερμαίνοντας ἐν ἐλαίῳ καὶ ἀλειφόμενοι οὐδέποτε νοσοῦσι μέχρι τῆς ἀνάγκης τοῦ θανάτου, καθὼς ἱστορεῖ Σώστρατος ἐν α' Μυθικῶν ἱστοριῶν συναγωγῆς.

XXV. INΔΟΣ.

1. Ἰνδὸς ποταμός ἐστι τῆς Ἰνδίας, ῥολλῶ μεγάλην καταπερόμενος εἰς τὴν τῶν Ἰχθυοφάγων γῆν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Μασσωλὸς ἀπὸ Μασσωλοῦ τοῦ Ἠλίου· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τῶν τοῦ Διο-

nunc *Dijala*. || — διελθεῖν] εἰς τὸ πέραν διαδῆναι Eustathius. || — προσενεχθεὶς] πρόσω ἐνεχθεὶς vel πρὸς ** εἰσενεχθεὶς conj. Wyttenbach.; malim cum Herchero εἰς τὸ πέραν ἐνεχθεὶς.

§ 2. μυνδᾶν] λίθον μυθῶν (μυδᾶν cod. L. ap. Westerm.) κελημένῳν βαρβαρικῶς Pseudaristot. Mirab. c. 159, ubi eadem habes. « Μύθων scopulus Messeniensis est apud Pausaniam 4, 45, 1. Μύδας lapis Apollod. Proverb. Centur. 13, 44; Arsen. Violar. p. 358. Neque tamen horum nominum alterutrum reponere ausim. » ΗΛΑΣΣΑ. Si de loco lapis nomen suum barbaricum habet, conjicere liceret Γυνδᾶν, quum Gyndes fluvium in Tigrim incidat.

§ 3. Γαύρανον] Γαυράν h. l. codex, sed infra Γαυράνου. Gaurum sive Gauranum Campaniæ montem ab

isto liberaretur. Quum autem in Armeniam venisset, nec fluvium hunc transire posset, Jovem invocavit, qui exauditis ejus precibus tigridem ad ipsum misit, a qua sine ullo discriminis periculo in oppositam ripam transportatus, in eorum quæ contigerant memoriam fluvium Tigrim denominavit. Hermesianax vero Cyprius historiam refert hujusmodi. Bacchus Alpheisibœæ nymphæ amore correptus, quum nec precibus nec muneribus eam delinire posset, corporis sui formam in tigridis speciem mutavit, et metu persuasam puellam dilectam suscepit et trans fluvium portavit, ex eaque genuit Medum filium, qui postquam maturam ætatem attigerat, in eorum quæ acciderant memoriam, fluvium Tigrim appellavit, ut retulit Aristonymus in tertio De **.

2. Nascitur in eo lapis myndan dictus, peralbo colore, quem si quis teneat, a feris nullo afficitur damno, ut narrat Byzantius libro tertio De fluviis.

3. Adjacet ei mons Gauranum, a Gaurano satrapa, Rhozanis filio, dictus; qui quum pietate erga deos excelleret, pari gratia ab iis remuneratus est. Solus enim ex omnibus Persis trecentimum annum attigit, et sine morbo vitam cum morte commutans, in acuminibus Mausori montis splendide sepultus est, atque ipse mons deorum voluntate ab eo nomen Gaurani accepit.

4. Nascitur in eo herba hordeo agresti similis, qua in oleo calefacta uncti indigenæ nunquam morbo laborant, donec eos premit mortis necessitas, ut narrat Sostratus libro primo Collectionis historiarum fabulorum.

XXV. INDUS.

1. Indus fluvius est Indiæ, in Ichthyophagorum terram rapido cursu defluens. Prius vocabatur Mausolus a Mausolo Solis filio; deinde nomen mutavit hanc ob causam. Dum Baccho sacra fierent, et iandi-

auctore ad regiones Tigri vicinas temere translatum esse opinatur Hercherus. Fortasse Gauranus mons idem est cum eo qui ap. Plinium 6, 31 § 133 *Carbanus* (*Carbantus* v. l.) dicitur. || — τοῦ Μασσωροῦ... Γαύρανον] τοῦ Γαυράνου... Μασσωρόν codex. Nomina transponenda esse Maussacus monuit.

§ 4. κριθῆ παρόμοιος] Sic pro more Nostri Stobæus Floril. 100, 19; ἢ κριθῆ ἐστι παρόμοιος codex. || — ἐν ἐλαίῳ καὶ ἀλ.] Sic Stob.; ἐλαίῳ καταλ. cod. || — τῆς ἀναγκ.] τῆς e Stobæo additum. || — μυθικῶν ἱστοριῶν συναγωγῆς] μυθικῆς ἱστορίας ἀγωγῆς cod.; em. Bernhardt Anal. p. 29.

XXV. § 1. Ὁξυδράκου] Ὁξυδράκου? quod nomen novimus tanquam regis Bactrorum. An Ὁξυδράκου, de Oxydracis Indi accolis? || — κωνηφορ.] κωνηφοροῦ-

νύσου μυστηρίων τελομένων καὶ τῶν ἐγγυρῶν τῆ δεισιδαιμονίᾳ προσευκαιρούντων, Ἴνδός, τῶν ἐπιστήμων νέος, τὴν Ὀξυάλκου τοῦ βασιλέως θυγατέρα Δαμασαλκίδαν κατηφοροῦσαν βιασάμενος ἐφθειρεν· ζητούμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τυράννου πρὸς κολασιν, διὰ φόβον ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Μαυσωλὸν, ἧς ἀπ' αὐτοῦ Ἴνδός μετωνομάσθη.

2. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος * προσαγορευόμενος, ὃν ὅταν φορῶσιν αἱ παρθέναι, κατ' οὐδένα τρόπον τοὺς φθορέας φοβούνται.

3. Φύεται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ βοτάνη καρπύλη καλουμένη, βουγλώσση παρόμοιος· ποιεῖ δ' ἄριστα πρὸς ἰκτέρους διὰ ὕδατος χλιαροῦ διδομένη τοῖς πάσχουσι, καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ὁ Ῥόδιος ἐν α' Ἰνδικῶν.

4. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος, Ἀλαιον προσαγορευόμενον ἀπὸ Αἰλαίου ποιμένος· ὄψτος γὰρ δεισιδαιμων ὑπάρχων καὶ μόνην σεβόμενος τὴν Σελήνην, νυκτὸς βαθείας ἐξετάλει τὰ μυστήρια τῆς προσηρημένης. Βαρέως δὲ οἱ λοιποὶ θεοὶ [τὴν] ἀτιμίαν φέροντες, ἔπειψαν αὐτῷ δύο λέοντες ὑπερμεγέθεις· ὅφ' ὧν διασπαρχθεὶς τὸν βίον ἐξέλιπε. Σελήνη δὲ τὸν εὐεργέτην μετέβαλεν εἰς ἠμώνυμον ὄρος.

5. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος κλειτορίς ὀνομαζόμενος· ἔστι δὲ λίαν μελάγχρους· ὃν κόσμου χάριν οἱ ἐγγύριοι φοροῦσιν ἐν τοῖς ὠταρίοις, καθὼς ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης ἐν δ' περὶ Ποταμῶν.

genæ superstitioni et religioni intentos animos habent, Indus juvenis nobilissimus Oxycalæ regis filiam Damasalcidam cistigeram raptam vitiauit. Quæsitus vero a tyranno ut pœnas lueret, præ metu se in Mausolum fluvium dejecit, qui ab eo denominatus est Indus.

2. Nascitur in eo lapis ** dictus, quem gestantes virgines haudquaquam stupratores timent.

3. Crescit ibidem etiam herba carpyle dicta, bugloso similis, quæ bene facit laborantibus regio morbo exhibita cum aqua tepida, ut narrat Clitophon libro primo Rerum Indicarum.

4. Adjacet ipsi mons Liliæus dictus a Liliæo pastore. Hic enim quum superstitiosus esset, et solam Lunam revereretur, profunda nocte ejus mysteria celebrabat. Quem contemptum quum inique ferrent reliqui dii, ad ipsum duos immanes leones miserunt, a quibus dilaniatus periiit; Luna vero cultorem suum mutavit in montem cognominem.

5. Nascitur in eo lapis clitoris dictus, qui est nigerrimus et ornatus gratia ab indigenis gestari solet in auriculis, ut docet Aristoteles libro quarto De fluviis.

σαν cod.; em. G. || — ἔβαλεν] ἔβαλλον cod.; em. G.

§ 2. Nomen lapidis excidit.

§ 3. ἐν αὐτῷ et καρπύλη (καρπύκη var. lect.) καλουμένη addita e Stobæi Flor. 100, 20. || — ἰκτέρους Stob.; ἰκταριῶδες cod. || — τοῖς πάσχουσι addita e Stob. || — ἐν α' Stobæus, ἐν γ' codex.

§ 4. Αἰλαιον (sic) cod. = Αἰλαίος viri nomen est

apud Æschyl. Pers. 413. 961. = Hercher. || — μόνην] μόνος cod.; em. Hercher. || — ἐξετάλει] ἐταλαί cod.; em. Wyttenbach., qui mox addidit τὴν articulum. Mox ἐξέλιπε et κλειτορίς et τοῖς ὠταρίοις, quæ em. edidit. Subscripta in codice hæc habes: Πλουτέρχου περὶ ποταμῶν καὶ ὄρων ἐπωνυμίας καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐρισσομένων.

FINIS.

SCRIPTA

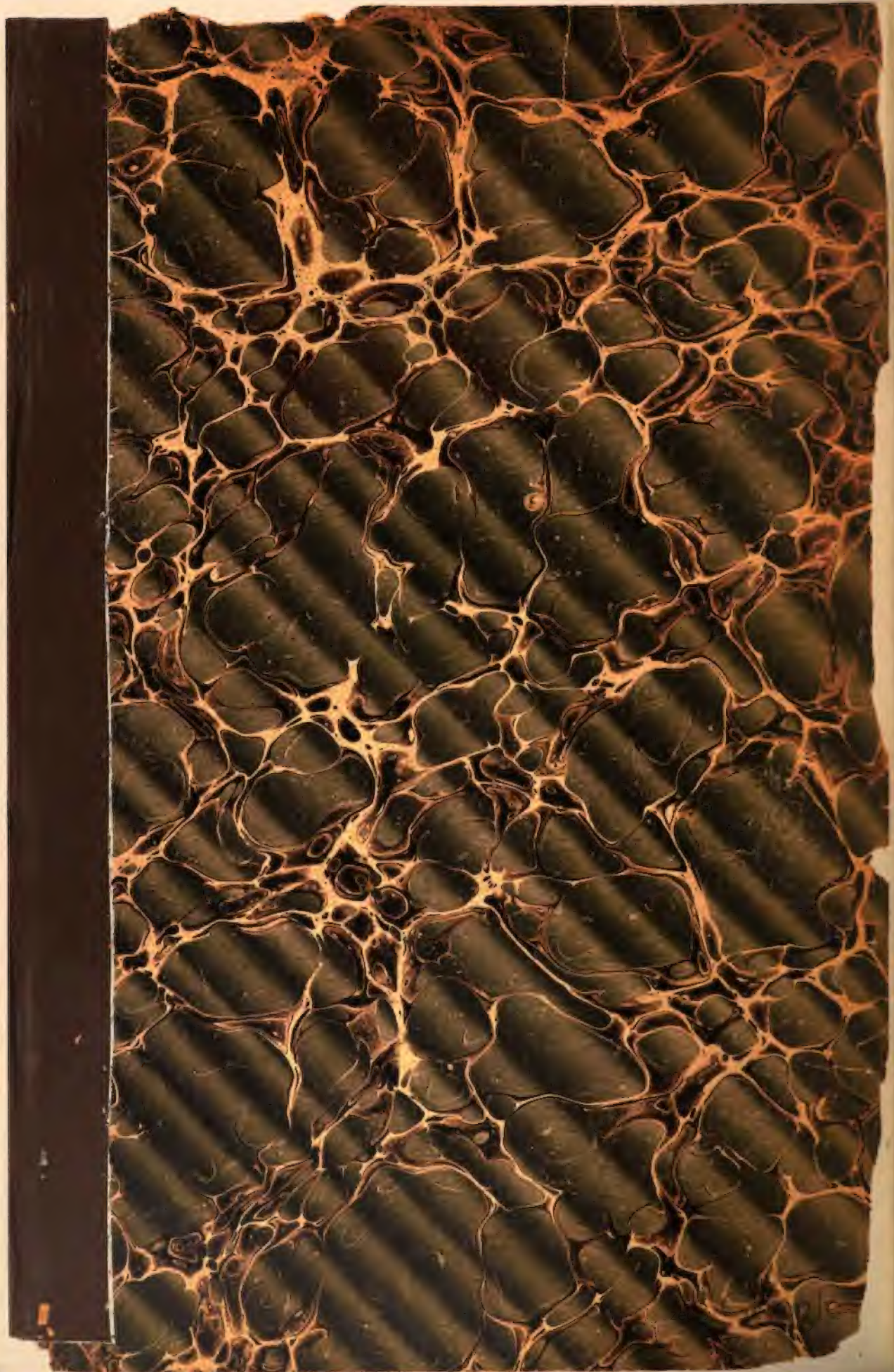
QUÆ IN HOC SECUNDO VOLUMINE

CONTINENTUR

	Paginae.
Prolegomena.	i
DIONYSII BYZANTII Anaplys	1—xiv
DIONISIUS PERIEGETES.	xv—xxi
Codices Dionysii et Eustathii.	xxij—xl
De AGATHEMERI et anonymorum quorundam scriptis geographicis.	xij—xiiij
Anonymi totius orbis Descriptio.	xliv—lj
Pseudo Plutarchi libellus de fluviorum montiumque nominibus.	lij—lvij
DIONYSII BYZANTII per Bosporum navigatio.	1—102
DIONYSII orbis Descriptio.	103—176
RUPI FESTI AVIENI Descriptio orbis terræ	177—189
PRISCIANI periegesis.	190—200
EUSTATHII commentarii.	201—408
Anonymi Paraphrasis.	409—426
Scholia in DIONYSIUM.	427—487
NICEPHORI geographia.	458—470
AGATHEMERI Orthonis filii geographiæ informatio.	471—487
Anonymi summaria ratio geographiæ in sphaera intelligendæ.	488—493
Anonymi Geographiæ expositio compendiaria.	494—508
Fragmenta.	509—512
JUNIORIS philosophi totius orbis Descriptio.	513—528
Chrestomathia Straboniana.	529—636
PLUTARCHI libellus de fluviorum et montium nominibus.	637—665

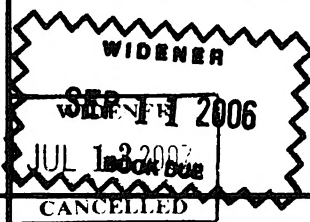

3 2044 019 501 253

WIDENER LIBRARY

Harvard College, Cambridge, MA 02138: (617) 495-2413

If the item is recalled, the borrower will be notified of the need for an earlier return. (Non-receipt of overdue notices does not exempt the borrower from overdue fines.)

Thank you for helping us to preserve our collection!

